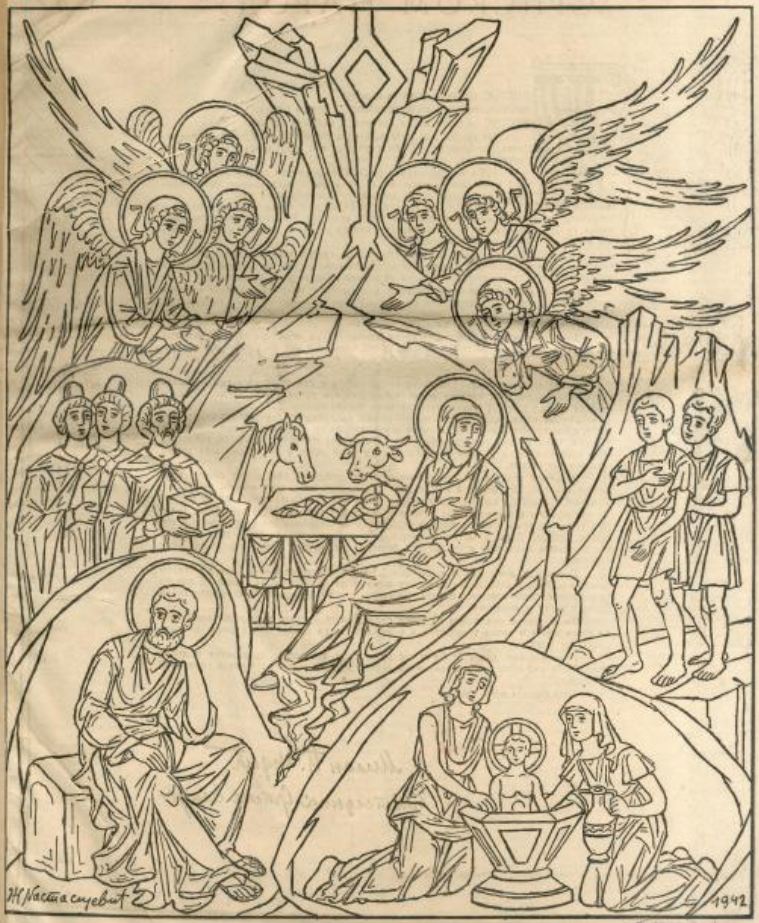
ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ПРИМЕРАК 4 ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ГОДИШТЕ 1942

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА „СРПСКОМ НАРОДУ"

ХРИСТОС се роди српском народу!
ХРИСТОС се роди мила Отаџбино — Мајко Србијо!
ХРИСТОС се роди синма вредним и њеним Србима!

На светли дан рођења Бога и човека, Исуса Христа, ја дан великог хришћанске љубави упућујем вам овај српски поздрав, пун вере и наде.

Кроз векове, откако је Св. Сава учитељ српски народ у светој православној вери, ми се Срби овако поздрављамо, славећи божанског проповедника мира и љубави међу народима.

Српски народ од старине гајио је у своме срцу ову љубав и братство, непознајући најгрђе странице своје историје. Његова православна вера учила га је племенитости и самопрегорству; она му је давала снагу да истраје у патњи и моћ да савлада сва искушења.

Надахњујући се учењем Светога Јеванђеља, српски народ је пребродио све тешкоће на своме тегобном историском путу, на коме је много жртава поднео за одбрану свете вере православне, бореће се за име Исусово и за часни крст.

И ове године прославили Христово рођество у бољу срећу целог народног огњишта, која нас је запљуснула, али са надом у срцу да ћемо ка бољој будућности. Прошле године устрел ратног вихора осекао смо за плаћи и беспомоћни, напуштени и остављени. Били смо на јаким пробама.

Али снаст српског народа, његова стара српска вера, његово светосавско православље победило је мрачне силе Сатане, које су хтеле да униште српски народ. И српски народ остао је у жилотку, да у љубави и у реду, као што је проповедао Исус Христос, обезбеди себи бољу будућност.

Данас већ почињемо Божић са неком надом у будућност, јер смо искусили ње страшне последице неслоге и међусобне борбе и увидели смо да нас љубав и братска слога у реду за добро отаџбине могу једино спасти.

Љубав и слога, остварене међу Србима, на данашњи дан још снажније блистају, сједињујући нас у једној мисли и осећању да су наши сило и напрегли једнако у вршењу. Сналазићемо све тешкоће, сачуваћемо свој народ од пропасти, обезбедићемо себи будућност у миру и у реду, ако у наше душе и наша срца што дубље усадимо ову истину.

У њеном знаку само сачуваћемо се и створићемо бољи живот синма, који долазе иза нас. Искушења и патње које смо преживели у тону векова, остаће забележене у историји као споменик вере и воље једног малог народа да се одржи.

Моје очи и све моје наде упирем у све добре Србе и добре хришћане, и као синма да само у слоге, реду и љубави према Отаџбини жели будућност и опстанак Србије. Зато у братском загрљају и љубави пружите један другоме руку хришћанског помирења и окрените у братској заједници нашу старосрпску веру и обичаје.

У свеком дому као и у варошкој палати поносите сви бадњи по старом српском обичају и нека се као да Срби живи и да се живети. И сетите се извора православне снаге српског народа, на стару српску задружност, старешинство и братску слогу у поштењу.

То је једини пут, којим ће сваки радни Србин са њиве и из радионице, доћи до свога места и права у друштву и у држави, а на основу свога рада до нове социјалне правде.

Нека вас све, драга браћо и сестре, испуни дух мира, братимства и добре воље. Нека вас само једна мисао води једној једној светињи: *Србији, отаџбини Србиној.*

Мир божији међу вама!

Милан Ст. Недић,
председник Српске владе

Уз Божић говорим

ПОБУЂЕНИМ ОСУЂЕНИЦИМА О БОЖИЋУ

Уз Божић говорим побуђеним осуђеницима о Божићу

ЗАЗИВАМО у ову годину, коју и даље зовемо ратном, да нам пружи сву снагу и сву истрајност, да нам дарује оно што нам је потребно, да нам помогне да издржимо и победимо.

Шта нам је потребно, да дођемо до тога циља? Сва снабдевања и напори наши, који воде ка том циљу, заиста заслужују пажњу, стрпљење и труд сваког од нас.

Али, поред свега тога, постоји још једно питање, које ми, као народ, морамо да решимо. Ово што ћу изнети, ја сматрам за своју дужност, да вам кажем, јер ја сам један од вас, ја сам један од вас, ја сам један од вас, ја сам један од вас.

Судбоносна одлука

Велики ратови као што је и досикнуће, одлуке су којеме за дубоке, одвојковске побуде. Оне се чешћеније стоје ње и онда, кад људи који у њима учествују нису тога свесни, ни бар не сва с њих поштено. Непосредни повод за рат и његов прикривени циљ могли су бити сасвим споредну улогу.

Није никакав случајност што је данашњи рат обухватио све континенте, читаву куглу земаљску. По нашем мишљењу то је тако морало бити стога, што читаво данашње човечанство превазилази тешњу и претешњу кривину, коју неје не од јуче, ни од прекјучер, већ чак ни од пре педесет година. Та је кривина много старија је и много дубље њено што то човеку не прав ако њоме наглед. Ова се, како то Шпенглер фи ја, сама гласнала на свет и њом, свесно у томе што чини, ваљаносно не крај једне културе, која се у току последњих сто педесет година почела да изживљава у својој последњој, цивилизаторској форми.

Као што је у таквим епохама увек случај, материјалистичко схватање света и живота добија превагу над идеалним. Наглед се постојећег Бога и вечитог морал ног закона, да се сваки сходно њ поступа и живи онако како ми дају лако да чинимо постаје сам себи циљ, а његов развој временом еробитар и судија. Као последња тачка лежи онда технолошки напредак.

У овим епохама крајње и најдаља тај и такође човек, живот стор, добија привлачност. Он уме да не каже и чуда, да изналазима и унапређа сам оно које му стоји на не нуту. Нему је главно да се почело уда, да се дочека богатство, да ужива. Америка је прототип таквог типа.

Само, како то сами виђамо и већини описују, настају читава погодрене трагедије усled тога, што свом човек породицом, чак је дорастао њима да њима састо ја се волео, заетава да ова свој сопственим аутомобилом. Ако то опет породице већ у суштини не стоје ре, онда у њој настају праве ломе и пукло. То је са становништ ватеријалистичког схва та и њихових свесних резултата.

Зар ово сматрало да је материје ског што је главно и до су материјалног блага главни услов за срећу човечанску, онда нам ње онда не може бити довољно. Онда је по себи разумљиво ово материјалистичко схватање света и живота свесно разузлабо. Зар ово сматрало да је материје ског што је главно и до су материјалног блага главни услов за срећу човечанску, онда нам ње онда не може бити довољно. Онда је по себи разумљиво ово материјалистичко схватање света и живота свесно разузлабо.

У Америци, која је ово материјалистичко схватање отеловила до крајњих граница, налази се колонија најмање је живаља. Другим речима, ни ренанос онолиц је сам. Пре ке култура, ни комад метала, ни једна вредност нису вредности. Ако човек нема новца, нма сва ког места, он је осуђен на пропаст, на смрт.

Исто, истина рећи, може са ре ће да је капиталистичка Америка не представља материјалистичко схватање света и живота доследно. Она је само створио земље у Европи, у доба француске револуције, је је најбоље вери и напредне постојеће Бога.

Исто, српска трагедија састоји се у томе, што је баш у то вре ме када наша национално осло бођење и наш интеграцији додир са европским западом. Сваком нашег народа који су се школовали у иностранству дошли су у додир са тим материјалистичком схватањем живота и међу тим, прихватили га и почели пресађивати у нашу патријархалну и крмељасту средину. Врхунац лажном културе и цивилизације, сем су почели трубити како сад ми као народ напокон и ако треба да се уграђамо на културном и напредном народ Запада.

Овде је била основна и велика заблуда, у којој смо ми, Срби, тако рећи сви до јуче живели. Јер ма да је истина да смо ми у погледу материјалног напретка заостали за народима европског континента, ипак је неистина да смо на напуштени. Имали смо ми те као равно високу патријархалну културу, своју народну филозофију. Ова је била основна и кључ за наше сасгоје у томе што смо морало бити стога, што читаво досадашње човечанство превазилази тешњу и претешњу кривину, коју неје не од јуче, ни од прекјучер, већ чак ни од пре педесет година. Та је кривина много старија је и много дубље њено што то човеку не прав ако њоме наглед. Ова се, како то Шпенглер фи ја, сама гласнала на свет и њом, свесно у томе што чини, ваљаносно не крај једне културе, која се у току последњих сто педесет година почела да изживљава у својој последњој, цивилизаторској форми.

Као што је у таквим епохама увек случај, материјалистичко схватање света и живота добија превагу над идеалним. Наглед се постојећег Бога и вечитог морал ног закона, да се сваки сходно њ поступа и живи онако како ми дају лако да чинимо постаје сам себи циљ, а његов развој временом еробитар и судија. Као последња тачка лежи онда технолошки напредак.

У овим епохама крајње и најдаља тај и такође човек, живот стор, добија привлачност. Он уме да не каже и чуда, да изналазима и унапређа сам оно које му стоји на не нуту. Нему је главно да се почело уда, да се дочека богатство, да ужива. Америка је прототип таквог типа.

Само, како то сами виђамо и већини описују, настају читава погодрене трагедије усled тога, што свом човек породицом, чак је дорастао њима да њима састо ја се волео, заетава да ова свој сопственим аутомобилом. Ако то опет породице већ у суштини не стоје ре, онда у њој настају праве ломе и пукло. То је са становништ ватеријалистичког схва та и њихових свесних резултата.

Зар ово сматрало да је материје ског што је главно и до су материјалног блага главни услов за срећу човечанску, онда нам ње онда не може бити довољно. Онда је по себи разумљиво ово материјалистичко схватање света и живота свесно разузлабо.

Ово је сасвим природно и разумљиво, јер сваки народ има своју

Изграђивање Нове Србије као сељачке државе

БЕЗУМЉЕ 27 марта и вишегодишња катастрофа који су му следовали, спречиле су српски народ да се у њему напуни оној дубоки умутрашњи преобраћај који је био неминован, нехотице и већ тако рећи без воље. Већ и човеку се узмак чини, да је систем наших партијаментарних и режимом партијског владања дошао до краја, да се он тотално као историјат и корпуларизам, да му власници на раздавање на изналажење мера више нису могли помоћи нити га одржати. Сва историјска у њему политичка формулама претворене већ у правне фразе партијске политике, он је био одређен по њима од краја усред великих социјалних револуција које је хиљадама пуну Европу и дотао до огромних социјалних промена широм европског света, произведе и ако трајно Европе и национијално тако сложе који су неизбежно водили у још светлу рат, који је, како смо у читавом низу чланака тврдили и указивали, морао бити и дубоки социјалне револуције које ју су поједине велике европске нације већ биле водиле и организовале.

Тренутно хватање за старе државне и друштвене форме код нас било је утварно осуђено на пропаст, те би остатак само питање будуће историје да исцрпи, уколико ову нашу тановшина коју тачније у свеци борби за и оне стварних политичких формула, нескоро или час и сасвим, биле сроља поне сама које сада већ постоји својом јаком и владалом, саме најбрутализе, најнесмисленије и најгрубљи капиталистичке стварна, која је до сад забележена у историји човечанства, сама које су и наш народ као и тобоних друге, свеједно било пријатељски, или непријатељске балкане у ортаци светског сукоба и у сагурну пропаст, не дајући му ни времена ни могућности да нађени сам свој унутрашњи преобраћај пред који је стојао.

Али ако то није успело или није могло да изврши у сагору Југославије, српски народ није ослобођен те историске кидање и изашао, да по завршетку рата, у државу дошао је исте се нашао после катастрофе. У тешко је и више што се већ не само народу контуре новог поретка Европе после светског рата, него се стварају и темељи тог новог поретка на основама и тековинама већ организованог и кроског социјалне револуције.

Једно погрешно схватање

Погрешно је стога мислити, да се српски народ може залуђити у тај или онај поредак Европе — или са својој државној и друштвеној структури, пропадању — чекајући сигурнији рата у својим странм и застрелом државним и друштвеним формама и оживљавању културно лепих демократских парламентарних и капиталистичког либерализма, индивидуализма.

Српски народ који се сам истинито спремати за сарадњу у новом поретку, мора се за то сарадњу способити, мора себе да буде за њу дефинитивно исклучен и за њега елиминисан, као нешто чуждо и представљено нешто страно и штетно у новом организму.

Српски народ изврашње то тим ређе и тим лакше, јер је тако само доказати ово дело, које је за отпочело ослобођењем српске сеоба у облику средњег и мало с великог поседника од последњих остатака феудалног господства, агонског и бегеског, и постављање тог ослобођене сеоба, мало и средње поседника, не тежи и бају потпуне моје националне српске државе.

Истина, ти је држава од самих почетака заиђа у фаталне међународне, унутра борбом од прва часова двеју династија које је често добијао карактер грађанског рата, сплаа уклоњ у вртлог сукобљених интереса великих европских сила конгресовних на Балкану и Блиском Истоку. Није баш довољно умних ни довољно далеководних државника у сваркад у у још мање у организованој држави већинске са Хрватима и Словенима, које је у Југославији, по решитима са стране унете и комитетске кабинетске лажни народу борбу око политичких проблема и програма, увек дознавних са страна — тако да смо имали либералистичке трулог и програме, па затим прогресистичке, па радикалне и напад и социјал-демократске снаге покрета, који и фракције, све по европском калупима, а далеко од животне стварности саме српске националне и социјалне основе, које се логичним, природно и органски имала изграђивати на темељима на којима је створена, то јест као држава сељачког малопоседничког типа са пуно јаких очуваних и модерном животу већ адаптираних задружних елемената. Док се водиле судске установе борбе, чаје је апсурдност аузакоњења у њима по доминистској борби за најслободнијим устао у Европи слободољубиље од белгијског! — нашла част и помоћ — напустиле су сеоске борце на пуке потребе најприметнијег културног живота и најпрече брига и старања за подизање села и сеоског животног стандарда.

Иначе ова читава бодежанска могућих, чак и најнеодређенијих политичких претеђа демократских доктрина, а скоро на једне једине власта о потребитим срском селу, његовим потребе, његовог културног стања и његових животних адаптација.

И то све у једној земљи ко је су имала легендарног туђинског феудалног ропства, ослобођене сама сеоским сељачким културним задругом као основом и главним носиоцем српске привреде. Већег народног и најсрпског типа је које у новијој историји Европе!

Комунизам је туђ српском народу

Зато смо били и јесмо за једно разлажење вреченабивање и одбијање свега ног непрактичног и неуграђеног страног политичког баласта, који се српском сеоском народном и животном стварилишту насилно веће немањ. И ако смо за одлучно искорењивање и истребљење Немаја Србије као државе сеоског типа, малог и средњег посед, са обилним задругама политичка. Подразумева мало — и средњедоследним тим српског села и задругама облик колектива као својствен српском народу, до-бро српски народ ослободила од овог облик наређења. Тако у свом сељачком самоуправном, праћеној линији рад и дух организују материју и њен посед, у другом материју и њен посед страталачки план српског народа, и отуда и насиље, ропски менталитет руске масе способан да подноси свако ропство и туђинску, па чак и најгрубљу. Ако је Русија, као што смо у низу чланака тврдили и доказивали, морала да проживи ову катастрофу, да се ослободи од ропског менталитета, да се ослободи од ропског менталитета, да се ослободи од ропског менталитета

Развој рата на европском истоку у току лета 1942

ДОНОСИМО прво део опсежне студије врховног генерала г. Милутина Недића, бив. министра војске и бив. начелника Генералштаба, које објективно износи развој војних догађаја у току летње сезоне.

Скорашњу појаву на другом делу студије, која ће нашим у следећем броју да пружимо исцрпно тумачење, као су победни кораци немачких оружаних снага доводећи на Истоку, што изазвало код не радовању или тенденциозна гледања.

Рат на Европском Истоку у току 1941 године, као што је било сасвим природно, није се утицајем два јаких фактора: временских прилика и ратишта, ограничио само на летњу сезону. Условљен овим временским разлозима, он, нарочито последње године, добија су битно обележје прекида и обнављања операција. Летњи период отворио је на почетком сваког рата 22 јуна и завршавао се крајем јесени. Зимски период трајао је сав до почетка маја 1942.

Летњи период био је обележен сналазећи развојем немачких офанзивних дејстава, које су кроз ово великом дубоке операције кретале преко Белорусије, Украине, Русије, Кавказа и Крима. Совјетској организацији сам и потпуно неспособну задати су тешки ударци. Поред тога велики губици у људству и материјалу, совјетска је снаге изгубила око 5.000.000 наоружаних и огромна количина разног материјала ратног карактера. Немци су заузели око 1.500.000 км² територије совјетске територије која чини економски најважнији део совјетске Русије, односно део совјетске економске моћи у ратним индустрији. Тиме су руски непријатељи Совјетима нанели врло осетљиво погубљење и осакаћење. Последице тога могле су се једно увелико у даљем операционалном току рата.

Зимски период 1941/42 године не истурена је нашим совјетским офанзивним акцијама на целом фронту, а нарочито на северном и средњем сектору, но је без икаквих већих успеха. Ако су се сви ови напори свели на ограничавање непријатеља, да не би могао да се пребаци у средњу и јужни сектор, а да би се тако створили услови за даљу операцију у летњем периоду. Ова операција, која је имала за циљ уништење непријатељских снага, на којима почива целокупна његова ратна моћ, није била остварена. Совјетске снаге, које су у почетку рата биле у потпуности разбијене, успеле су да се у току зимских операција, у великој мери, поново организују и попуне. Тако да су у летњој сезони 1942 године, поред свих губитака, ипак биле у стању да пруже снажан отпор.

Немци су, међутим, у летњој сезони 1942 године, у односу на претходну годину, ојачали своје снаге, тако да су у почетку летње сезоне 1942 године имали на Источном фронту 179 дивизија, 15 бригада и 14 бригада, што је износило 3.000.000 људи, 7.000 тенкова, 7.000 авиона и 42.000 топова. Ова снага, која је била у стању да пружи снажан отпор, била је довољна да Немци, у току летње сезоне 1942 године, остваре знатне успехе.

Немци су, у летњој сезони 1942 године, имали за циљ да, у првом реду, униште совјетске снаге, које су биле у стању да пруже снажан отпор, а затим да заузму Кавказ, Северни Кавказ и Кубањски област, са богатим изворима нафте, и да, на тај начин, онемогуће Совјетима да добију нафту, која им је била потребна за даљу ратну индустрију. Немци су, такође, желели да заузму Сталинград, који је имао велики стратегијски и економски значај, јер је био важна веза између Европског и Азијског дела Совјетског Савеза.

Немци су, у летњој сезони 1942 године, имали за циљ да, у првом реду, униште совјетске снаге, које су биле у стању да пруже снажан отпор, а затим да заузму Кавказ, Северни Кавказ и Кубањски област, са богатим изворима нафте, и да, на тај начин, онемогуће Совјетима да добију нафту, која им је била потребна за даљу ратну индустрију. Немци су, такође, желели да заузму Сталинград, који је имао велики стратегијски и економски значај, јер је био важна веза између Европског и Азијског дела Совјетског Савеза.

План совјетских операција за летњи период 1942 године

Тај се план огледа у следећем:

Предвиђена намера офанзивног извлачења Црвене армије, односно њеног повлачења у дубину совјетског простора и избегавање да дође до пресретања њених снага, како би се тако створили услови за даљу операцију у летњем периоду. Ако су се сви ови напори свели на ограничавање непријатеља, да не би могао да се пребаци у средњу и јужни сектор, а да би се тако створили услови за даљу операцију у летњем периоду. Ова операција, која је имала за циљ уништење непријатељских снага, на којима почива целокупна његова ратна моћ, није била остварена. Совјетске снаге, које су у почетку рата биле у потпуности разбијене, успеле су да се у току зимских операција, у великој мери, поново организују и попуне. Тако да су у летњој сезони 1942 године, поред свих губитака, ипак биле у стању да пруже снажан отпор.

Немци су, у летњој сезони 1942 године, имали за циљ да, у првом реду, униште совјетске снаге, које су биле у стању да пруже снажан отпор, а затим да заузму Кавказ, Северни Кавказ и Кубањски област, са богатим изворима нафте, и да, на тај начин, онемогуће Совјетима да добију нафту, која им је била потребна за даљу ратну индустрију. Немци су, такође, желели да заузму Сталинград, који је имао велики стратегијски и економски значај, јер је био важна веза између Европског и Азијског дела Совјетског Савеза

Операциони план Осовинских сила

Изгледа међутим да Совјети нису у довољној мери били предвидели циљ и правац операцијама немачких снага које су претпоставе у летњем периоду 1942. Потврда за то налазе се у прилог раду у чињеници да немачке снаге на јужном крилу код су претрпеле на целом фронту јужног сектора. А затим, то потврђује сведочење вође ен и на једном Сталињевом говору одржаном у новембру 1942. Говорећи о немачким офанзивним операцијама, он је рекао: „Наш циљ јужном сектору фронта. Сталин беше главну кулмину за совјетске снаге на том ратиштима, нарочито Кавказ, ми у другој години рата још нису обрадили у потпуности фронт у Колони". Он тврди даље, да нису „ратни политички разлози" због чега је главни напад немачког наступања у томе правцу био наглашене непријатељске обавештајне службе, односно „Енигме", како даље Сталин, „а крупне Немци у правцу петролејске области Совјетског Савеза није ни главни циљ ни немачке рата. У чему се онда у том случају састоји главни циљ немачког наступања? Он се састоји у томе: они обилазе Москву са истока, пресеку је са југа и запада и у рукама немачке, а затим удахну за њу. Крупни циљеви на југу, у крупне петролејске области, нису ни главни циљ ни сам по себи, већ су само средство остварења истог циља: обилазак Москве". Сталин је сматрао да је главни циљ немачког наступања у летњем периоду 1942. године био концентрисање великих немачких резерви на југу и њихово уништење. Ако би се то успело, онда би, по Сталину, „Немци били принуђени да напусте Москву и Лењинград, а затим ће се наћи у ћорсокаку". Сталин је закључио: „Ако Немци у томе успеју, онда ће Совјетски Савез изгубити". Ако је Сталин тако мислио, онда је Совјетски Савез заиста изгубио рат.

Ово је, наравно, крајње поједностављена слика стварности, али је несумњиво да је Сталин у то време веровао да је Немачка намерава да главни напад усмери ка Кавказу, Волги и Сталинграду. Ако је Сталин тако мислио, онда је он погрешно процењивао ситуацију. Немачки генерални штаб је, наиме, планирао да главни напад усмери ка Москви, а не ка Кавказу. Ако је Сталин тако мислио, онда је он погрешно процењивао ситуацију. Немачки генерални штаб је, наиме, планирао да главни напад усмери ка Москви, а не ка Кавказу.

НАЦИОНАЛНИ МИТ

КАО што је досад-
шње рађи своја
битисања изме-
њало себе кроз
принципе, којих се
држао народ предводећи
их, тако је исто и
један народ стал-
но да би могао да постоји, да
би могао бити свестан самога
себе, мора имати своје историјске,
више из своје даљске прошлости, често пошто-
ванијој, а и нереалној, али и
сме, на уме уклањајући све
свој самосвести почиње, једна
свој самосвести мит који је за
тај народ врстешавао упор у
сликом погледу. Тај национални
мит, односно и генерацијски
генерацију стварао је погледа
сост свих тих генерација, даље
плног народа у прошлости,
дашности и будућности и тако
одређено континуитет и специ
фичност нације.

Данојеј косовски мита

Српски народ, претрпевши своју
Косовску трагедију, одређује
мит који је дотле посао на сво-
ме надстрешје дивинизе, исту-
пајући највећим личностима
своје државе који је изгубио.
Тај култ почиње Косовски мит
тако је дубоко био прожет
српски дух да је српски народ
могао да преживи свој сан, и
да нађе своју национализацију,
да баш на основу тога мита ди-
спије и развије своју нову ду-
жавну у току XIX века. И данас
су упућени српског народа
мит чувају и неговани, српски
народ се подвоји и нигде не
нод.

Поједи југословенски државни
ници регрутовани из разних пар-
тија на примеру ове стварања
нове државе потрошили читаве
фразеологије и чистом дивљи
ком демократских и парламен-
тарних начела, а тотално игно-
шли социолошких проблема и
националного развоја, учинили
су једно социолошко зло које ће
амбор, одрекли су се постојећ
тих националних митова, који
да своју нацију бирају
тином, и свакако су одрекли на
нује нову су хтели створити и
остварити. Само на основу тог
наследног, већ и на постојећо
сунове и трајне. Али у широ
ким друштвеним кругови
Косовски мит, иако је дао дина
ције витешких, јер је увек ду
бако учествовао у јаду и бол

Народ без националног мита

Народ без свога националног
мита, то је народ без идеала и
без каквог вишког циља се осе-
да у свакој нагомилаи поступа
то је народ без свести о свој
сопственој будућности, то је на
род без свог пројектног мишље
ња, то је народ који нема
истина од самог почетка, нит
је дубо прагматичке оријен
кошем народу одузет велики мит,
већ да се у друштвено-политичком
балансирању вараја између, да
отрује и подједе нетачну инфор
ку једног и да га правно одведе
у катастрофу.

Као што у медицини прои
лазак једног зла у једно ма
ком за оптимум једне нације
вољне постоје одвек исти вечи
уопштај све нације за вечне
ности у својим земљама
ма, тако се исто поступа и у со
циологији: проналаск и методи
народа је једног истог успеха
ке се налази од народа нода је
биле заиста национални пр
гнућа од оних који су пишући до
нашег доба историје
ја, те приписали и ту методи
ску грешку у разликовању и другим
појавама да ће употребе на ис
ме истих таквих својих пара
ма.

Интернационалистичке ендеа
вације биле је оствариле дво шпан
ског оружаног дејству вели-

„Један народ је као народ изгубљен, као такође народ, који при преговарању своје историје и при исказивању своје воље да будућност не зависи више од њега самога.
Нема је та страсност протеста у ма којим облицима: кад један човек дође до дна, до одраја да је он сам један и изгубљен у свету, и да је сам сам, онда је он већ раван Богу и Богу је раван. Ја сам Бог и Бог је раван мени.
Ја сам Бог и Бог је раван мени.
Ја сам Бог и Бог је раван мени.
*

ТАМО ГДЕ СЕ СПАЈАЈУ КОНТИНЕНТИ

Једно забачено језеро, на чијим обалама може да падне одлука у садашњем рату

А Волгу зову за је дугачка 3.570 километара (680 километара дужа од Дунава), да дужина великих европских река износи: 60.000 километара, да њих бисте обухватили поморски пут 1,500.000 на километара и да у том броју жима 30 милиона жупа Недељко Сиг сакрива, да Волга на својој тридесет хиљада 20 милиона на воде годишње и расподеђује робе годишње и расплављује ту робу још 17,7 хиљада километара плитког газа сасе тока и протока. Волжски свезбиљај изазивају је не тешкоће ако матног водостаља: између Каспијског Мора и ушћа Каме износила дубина реке је 2 метра, док у горњем делу свога матка и до Рибинска, на неке месте објекте (од 20 хиљада тона) потребна је дубина 5 метара.

У вези с тим, у Москви је био створен пројекат изградње тог великог брода у горњем току Волге и на неким притокама. На тај начин један су за претпоставку Волгу у водама од шеснаестих језера, повезаних помоћу устава. Сада би се поводило недостаће, велике радове у јужном слушају би за регионалне планове пута у западни меридиан, претпаво би се крајњем будном подизања, ако би се тешко на месту, и ако би исто тако водо правећи штету, — једном речју Волга би постала затворен поток.

Даље се намеравало да се реконструише Мариински систем, канала и да се на тај начин Волга још јача повеже са Балтичким Морем, као и са Белим Морем. Планирано је биле повезивање Каме са Печором и Обом, — тако би се створио један велики пут за Ледено Море. Требало је да се изгради канал између Каспијског и Азовског Мора, који би скраћио Волгу за Црним Морем, а то је још са светском поморском путеви. Надаљ, говорило се о каналу који би спојио реку Чусовају (притока Каме) са реком Исет, који пролази баснену области свега 50 километара. Ово би требало да буде велика са Јенисејем. То би било стварно пут Волге са Јенисејем Барска.

На свим поменим бранима планирало се да се изграде хидроелектране са укупном снагом од 5 и по милиона киловата сте је електростаје Днепропетровска Ирске на Волги служиле би за ново и за непосредне свих јужних великих вода, где се ових 4—8 година дешава строга суша.

Остаје је биле остојеће свечане средстава пловиле и стварних разлога (што је исто из карактеристике за комуникације): промишљи се напад, који је везао град Москву са Волгом и заједнице су кинеске каналисати Каспијског и Азовског Мора. Пре, Совјети нису посматрали могућности да остваре тј фантастичне пројекте, а другој, у тим пројектима вид је једва разумели грешка. Ако се од Волге направе то језеро, онда би се можда, пута доведене, за времена испарења, а што ће Каспијско Језеро добијати мање вод. 9% то би 30 милијарди кубних метара воде отишло на наводњавање степа западно од Волге. Усвој тога би Каспијско Језеро пресушило, а то би биле штета и за свабатиај и за ратарство.

Поленику колоније рибља кроше Совјетска Унија је добијала из Каспијског Језера. Астрахан је инфорован годишње 3,5 милиона килограма наивиђа. О пот су неки пројектанти писали о са плановима да се Волга обилати и на друге стране, које боље у правцу Северног Леденог Мора, или на речи Дона, ван све је то начало на радове умобољења.

Ако говорило и тим поимом тољивим пројектима, онда ра дано то сигурно, да је Совјетска влада обрађала велику пажњу на те пројекте, и тиме је приказала колики приврелне и стратегичке значај има Волга у совјетској економији. Каспијским Језером владала је нафта на Бакуу у Астрахан (3 милиона тона годишње) и индустрија сировине из Трансиавказије (3 милиона тона), а у обратном правцу пруга и жито. Из Краснодара се Астрахан превозила су угља, а из Краснодара до Бајо жито и дрво, као и 2 милиона тона нафте, погодна је нарочито за дизел-моторе. Међутим Кавк нагомилано место Совјетске Уније. Стално је у Стаљинградској 200 хиљада војника чутких и пет пута толико рањених и војс 4 лежи, а није могао да одбрани волгин пут: војнике Европе ког норан је тај јух транспорт свог тона.

Москва је изгубила своју главну везу са Каспијским Морем (преко ту реку Русе) или Каспијским Језером (како га ми зовемо). Каспијско Језеро, са својим 439.000 кв. километара површине, највеће је језеро на свету. Његова карактеристична особина састоји се у томе, што нема тока повраћена језера 28 метара испод површине мора и окружено.

Ово језеро, добивено између Каспијских Планина, пустиње Турана до Урала, поска Туркестана, бедних крајева северног Ирана и Кавкаских брда, игра огромну улогу у сталињском рату. Каспијским Језером клокоће је нафта на Бакуу у Астрахан (3 милиона тона годишње) и индустрија сировине из Трансиавказије (3 милиона тона), а у обратном правцу пруга и жито. Из Краснодара се Астрахан превозила су угља, а из Краснодара до Бајо жито и дрво, као и 2 милиона

Маршал Рајха Херман Геринг (Reigsoder Bildagarter)

Маршал Рајха Херман Геринг као војник и државник

ада се говори о војницу, онда у њега се мисли на човека чекића, да се говори о државнику — увек се мисли на човека у старинама, као по и неком старом годинешњи. Херман Геринг, који 12 јула ове године напунио 49 година, је старији војник, али нарочито државник.

Као је он од седамнаеле године — а већ као официр и авијатичар — напокон стјецају крви, тако од Германа Геринга, као од покојнога генерала Людендорфа сведочи, а још више у свакодневном политичком животу, да је у њему нарочито заступљена једна врло рет, а тако стварно прирођена особина: да у свакој ситуацији, у свакој ствари он увек зна шта хоће. Ако је он од седамнаеле године — а већ као официр и авијатичар — напокон стјецају крви, тако од Германа Геринга, као од покојнога генерала Людендорфа сведочи, а још више у свакодневном политичком животу, да је у њему нарочито заступљена једна врло рет, а тако стварно прирођена особина: да у свакој ситуацији, у свакој ствари он увек зна шта хоће. Ако је он од седамнаеле године — а већ као официр и авијатичар — напокон стјецају крви, тако од Германа Геринга, као од покојнога генерала Людендорфа сведочи, а још више у свакодневном политичком животу, да је у њему нарочито заступљена једна врло рет, а тако стварно прирођена особина: да у свакој ситуацији, у свакој ствари он увек зна шта хоће.

СОЦИОЛОГИЈА НОВЕ СРБИЈЕ

НАРОДНО-ЗАДРУЖНО НАЧЕЛО КАО ОСНОВА СРПСКЕ СУТРАШЊИЦЕ

У историји српског народа једновековно се — као и у свакој другој народа — да у важним тренутцима јавља потпуни заборав народа на њега доласко тежења и одговорности своје мисије, и на погрешке. Такав тренутак је, да се нарочито из две намере, из младежне самоуверености народу, као што се то јавило у грузном народном заносењу од 27 марта. Но ако може да буде и последица нарочитог, војног, жа тренда, шта се са добром намером не уклапа и шкоди, нарочито погледа на стварности дух, потребе и дипозиције усвоје народа. Тешку заблуденост грешку учинила су људи, који су новостеченој српској самосталности у XIX веку дали као неизбежно и политичко убеђење.

Турска ван, који је претежно средњовековну сиску државу са њеном неизвесном културом, уништио је она држава које је за неколико година ослободила народ, ослободила га и ослободила га и ослободила га и

Питање одговорности

Јевреји су код нас одмах проведу и извање усташке власти у свима крајевима где су без разлике пао и комуни ста или странац, а нарочито Срби, за то кривична је процедура била врло кратка, поступак готовање страшно кол, потребан је био једва неколико часова, па да дође до стрељања или и да се конфискују имовина до које су имали право њихови рођаци. А и онда се тачно зна ко је јевреја — то је могућност њихове евакуације или одвођења у логоре смрти.

И тада је дошао јеврејима још један изговор за спасење: они су сами за то тражили 20 милијарди динара. Ово је представљало, већ су се чули финансијски стручњаци, да је њихов дотле непознати капитал јеврејски.

Све је то, као, била процедура тешке ране за српски народ, великих жртава и губитка.

Завршетак свега је и кажњавање оних који су учествовали у њима. Сви ће они, сваки у своје време, морати да одговарају за оно што су учинили. Али, ако је било потребно да се после рата у Европи и Америци, дипломатски односи са СССР-ом, Југославијом и Пољском, због Катина, 1941 године учвршћивали и одржавали, много је више комунизам у Европи, Америци и целом добровољна и четничка — нуди га народу уништио је мрачњаштво и глад, да је до њега и комунизму у односу на народ дошло само и искључиво.

Масовна убиства без суђења, отимачу и пљачкашка делатност и мегом најтежа казна. Према ње је предвиђена смртна казна — стварно није тако — казне врло ниске, а често и потпуно одсуство сваке казне. Ако је ко ухваћен у пљачкању, одузимање ствари, па пуштање.

Масовна убиства без суђења, отимачина и пљачкашка делатност, затварање су у свима нашим земљама најтежи злочини, почињени у рату. Али, ако је ко ухваћен у таквом злочину

Основа наше обнове је рад и штедња

Уједињење се врло често доживљава као у целу ову једначину као извесне нове употребљивости, а ређе као научно-техничке, економске, социјалне и још неке са којима се сусрећемо свакодневно.

Ми морамо да се ослободимо свих тих погрешних схватања. Ако желимо да нам уједињење буде трајно, ако желимо да се остваре сви наши планови, онда је за остварење свих тих планова потребан рад и напор свих грађана. Ми стварамо нову државу, нову заједницу у којој ће сви моћи да живе, али ће за то бити потребно много напора, рада и штедње. Ако желимо да се остваре сви наши планови, онда је потребно да сваки радник, сваки сељак, сваки грађанин, сваки интелектуалац, сваки чиновник, сваки официр, сваки свештеник, сваки трговац, сваки индустријалац, сваки занатлија, сваки земљорадник, сваки рентијер, сваки пензионер — који год припада нашој заједници — буде свестан да је његова дужност да ради, да ради што више, да ради што боље, да ради што јефтиније, да ради што рационалније, да ради што економичније, да ради што продуктивније, да ради што више производи, да ради што више штеди, да ради што више улаже у производњу, да ради што више улаже у производне предузећа, да ради што више улаже у банке, да ради што више улаже у штедионице, да ради што више улаже у штедне књижице, да ради што више улаже у штедне књижице, да ради што више улаже у штедне књижице.

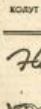
Ако ће наша држава моћи да се развија, ако ће моћи да се развија у правцу напретка, ако ће моћи да се развија у правцу напретка, ако ће моћи да се развија у правцу напретка

У ЦАРСТВУ НАУКА

КОЛУТ КРАЉА ВУКАШИНА У МУЗЕЈУ КЊЕЗА ПАВЛА

Наше Жене XIII века

Од посиротио оставио свеје мајке, сам је горко заградио: „О добра крилато мајо! О врелна и освојила гарбаво огњиштва свога!“

Сам Милутин није могао дознати да нашом свету дубоко траже мајке Јелене, крај Милутин није могао ни да прихвати њихово присуство у свом двору.

XIII век је наш велики век.

У XIII веку учвршћене је држава (пре-ко краљевства), у XIII веку учвршћена је и наша црква (православна), у XIII веку учвршћен је уметност српска (књижевност, сликарство, неимарство). Јелена је била и владарка, Јелена је била и уметница.

* * *

Када је Јелена умрла, 1378, по свој Угрској, једностална владарка с утврђеном надгробном у Загребу. Јелена овај престо није добила у наследство, као Анна Дандоло, од дражавних послова народне послове, и одмах на своје женске раме мушко бреме. Јелена је говорила: „Ја сам жена али у овакве дане као сопаци“.

Владарица, коју „да напишеш свој државни уређај“, „да уређаш“, „добро“ се с њеним ставом према њему, коју ће ту такође и неодлучност сина твога називати“ (Шишић — Сисић) — ипак није удовољила од животног, смелог, од ратног стања.

Знала је да ће рат да ће га пасати деци пратити или опајати, и знати и изложити на гладну, да место сарта од рата гаћу опанак?

Учитница, пунуђи одлично, водећи свој државни, градећи Градац с најбољим мајсторима, тицајући и преписујући њихов на свом двору, дочекујући у њима дуго дана своја, Јелена им опет, ни просто није одвајала од духовног живота од државног живота, од превасходног себе:

„Све њихе владичког разума држава благополучна изгледају, отварао сваки богохвалних уста.“

Данило, на свом двадесетом страници, дао је тако сјајан портрет краљице Јелене да се просто не разабере, да је ли то портрет владарке или монахиње; да владарке превасходна слугу божићег, сам је сагурно за мајке мајка бар у овоме:

Али је истина, као што је XIII веку књижевност, да отварателем тонаје жене на ње до монаштва на епископском, већ мудрости и књижевности њеног времена, свакако свако појавити, разликујући се на тај начин од отварателке генија мушкараца, Јелена је била и жена и мајка, али је XIII веку ће-ствена Јелена краљица Јелена, чија прилагођеност, радитачка умешност кнегиња, по својој природи, по својој склоности, нечему се устуна свим мушко инвентивне: сама је истина и то је у XIII веку ће-ствена

НАСРЕДИН ХОЖА

ТУРСКИ НАРОДНИ ПРИЧА

У СРПСКОМ народу постоји прво земљишни анегдоте о Нагредин-хоџи. За њега знају и деца. Насреддин је прва народна личност која је у нашем народном мозгу заузела место на целом Истоку — Нагредин је Истоку оно што је Чеча Јокић, Шаша Ђурђевић и Ђоја Ђоја Ђоја

Фиглеjанска МОЛИТВА

Ж. НАСТАСИЈЕВИЋ: ЦРТЕЖ ЗА ФРЕСКУ

Вољевођи краљеви с Истока
Шестоструј зрно и сјечиво
Наносили великим сјајем
Кобу на благо оцетницу
Златна Витлејемска звијезда,
Народ наш пошао звијезди
Златој да видн, да сване
Када му то назначи
Крунски посланик
Свјети звијездо с Истока?
Шта ми је мрке и пакости?
Али звијезда блеснс

У Витлејему граду
Новорођен јоште дјетенце,
Ког отеца да назове
Јошиом и славном над свима,
Родн се Јеврејн жидовији,
Свјетлији од нас свију,
Родн се рад свега цијелога,
Дете са небеским крилом
Њему сам пошао нас трагајући
Да му се поклоннмо
И да му принесемо,
Смирно као што приличи,
Тамјанијем цијелим дарове
Вашто, тамјан и мирю.
Пошто се пеле и ви,
Вашје свеглости жељој
Сваији, видн и жене,
Пошто и тимашете
Крилом шарене и ви
Да биста достојни пратиши
Сину у поклоњењу.
Пошто је Божије рођеј
Сви ћемо са коме поћи
У тој Витлејски благиња —
Али без дарова, дакј,
Ко сиво сиротиња и бедак,
Једино свеча шта вредн,
Само ка молитви,
Ка њему правимо путу,
Ја, јоште сеоцнја,
Пошшено прави Господњи
Да би нам сва тешке жеље,
Свнјетлије жеље,
Свеопће и целисне.

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ

Н. БЕШЕВИЋ: ЧЕСНИЦА

МИСИЈА НАЦИОНАЛНЕ ЕЛИТЕ

(Наставак са 16-те стране)

Данас, у овим врлинама — историјском моменту који бива над будућношћу — пастирске библијатеке. С њима, као најбољим оружјем, сваког истрајавања, постављен је светом задатак да сачува народне душе.

Поменух да тог задатка нећу се да скинем одговорности у Божићу ни за Христа-Спаситеља, ни за Христа-Ратника, под којим је све хришћане, народ и филозофије, уметност и знање, трговину и ратовање. Оладнела ми је и морална под окрилјем, као потопно ваше бубуљице пала мало путовање, а ја задовољо брзо сам се. Сад забављени људи бивају сту Христовом, чујем је тек повремено задобијо прочишћен од — мисионе које ми је приказана вишеструко. Дошао ко и сам сам, добацај, ви је сигурно, ако ће мислиш мало изнена- ти Христа, ја ћу ти рећи: Божић је Христа. Заиста ова реченица је по- ложена. Једна је ствар у њој сигурна: Христа нема без Божића. Али ако је Божић без Христа, онда је Христа без Божића. Ако Христа нема, онда је Божић само једна од обавезних ствари у години, која се обележава без икаквог трагања за њеним дубљим смислом. Ако Христа нема, онда је Божић само једна од обавезних ствари у години, која се обележава без икаквог трагања за њеним дубљим смислом. Ако Христа нема, онда је Божић само једна од обавезних ствари у години, која се обележава без икаквог трагања за њеним дубљим смислом.

БОЖА КНЕЖЕВИЋ и Ђовани Батиста Вико

ЉУБА ИВАНОВИЋ-МАНАСТИР МАНАСИЈА

Божа Кнежевић је у наградни свој филозофије стеченом је под утицајем знаменитих филозофа своја крилатица. Могао бе се поистетити да су најмање утицали на њ. Т. Бака и Т. Карлајл, чија је главна дела из филозофије историја он лично преко. И несумњиво се могу овде наше утврдити трагови њихова утицаја у појединостима. Али кад узмемо у обзир главна становишта са којих они филозофа хоће да пратумаче историјски покрет човечанства, онда морамо признавати да је Б. Кнежевић имена дакудаи протеклих. Наиме Бакл је интелектуалиста, по коме је сам напредак у историји условљен стицањем нових сазнања, научних истина изузетно, Кнежевић уз крајњу једноставност и спонтанност историјског живота, тако да: ни разлога ни закона, не налази ни у створене свесне воље човека и в његовог разума, сама су проглашене само ситне стварце на свакодневном животу нашем.

Исто тако се Кнежевић отрезнио и од Карлајлових експресионистичких схватања, по коме је историја човечанства искључиво „биографија великих људи", на уна да је велики човек у организацији друштвеној довољно снажан да духом свога народа, и да је као такав оруђе неке „више силе" која му влада по њеној потпуној разумом схватити, а то је Бог. Према томе, што се тиче оца две филозофа, онда је Кнежевић само и неки чавши утицају њихови на њихове филозофије; он је њих прочувао, да би се уверио у истинитост свога пређашњег појмовних схватања историје. Међутим најјачи поштавши утицај на Кнежевића имао је несумњиво Ђ. Батиста Вико, који је живео од 1668—1744 године.

Подударност између филозофског схватања историје у Кнежевићевом Природном историји и Викове дела Природна је једна од најјачих доказа у овим појавама ученика!

1) у самом схватању историје као науке, предмета њеног проучавања и циља тога научног истраживања проучавања: 2) у периодизацији историјског живота човечанства: 3) у учењу о природу културног живота и 4) у објашњењу постанка прве аристократске државе.

Шта је тиче схватања научне историје Ђ. Б. Вико повлачи разлику између „филозофије", како он назива историју која се бави о појединим догађајима и појединим личностима и своје *Нове* науке, као „идеалне исторе историје, које нам дају историју свих народа у времену", тј. „идеалну историју у вечним законима по којима се обликују дела свих народа у њиховом постојању, напредовању, стању, опадању и пестању". То схватање научне историје јесте главна идеја која је крију сва Викова идеалног у његовом помоћном делу.

Исто тако и Б. Кнежевић разликује „обичну историју" од „научне", или „филозофске" или „рационалне" историје, како се он назива своје схватање историјског живота. Та научна историја јесте и по њему „као историја уна идеалног идеалног историја једне свете". У одно-

су на обичну историју она научна или филозофска историја претставља нешто сутпено историјске науке, те стоји према њој као вишо метематика према нижој математике. „Историја је прво била, вели он, вештина описивати догађаје и на основу тога и доцније извлачити моралне лекције, тек доцније ова постаје наука о прошлу и вештина комбиновања у свима просторима и временима".

Као што се види процеси проучавања *Нове* науке као и Кнежевићеве „научне историје" јесте дела означавање, а потиче из неког вечитог извора, који је за исторички живот свих народа из којих се човечанство састоје. Б. Кнежевић сматра да је тај извор „идеалан свет" од кога из сени настоји рати:

„Ред којим су текли појави историје и процеси историјског развитка у њој нису ништа друго до свет народа у своме просторима и временима".

Ту у историји човечанства владају закони које научна историја нам да утврди, јасно је из она два разлога: 1) што сви ови закони нису насилни, тј. не наметнути, без „неубљивости" као вели Вико, и 2) што што је душа људска једнака свуда и код свих људи, па је и разлику од душе нису умеле и животиње, постоји код човека нешто више, нешто што је њега мисловном развитку нако појединим културним народи тако и поједине велике историске личности.

Ова филозофа схватају његову личност, нису једнога кодаа, народе нису као „дебеле масе", нити као „безлична маса" или „стадина", тако да је историја једнога народа једнако историја његових, као и великој личности долазе до јасне свести она идеја која се налази несвесни у духовна сила појединца на чијем челу она и стоји. Велика личност доноси са собом на свој свет само своје природне способности, али не шта ће те њене способности бити промењене и како ће бити употребљене, то не зависи од ње, већ од времена у коме је она ниче и од потреба које он нашу задовољити. Тако се са гледишта она два филозофа наше најчешће супротности но-

вијег колективитет ког схватања историје и њиховог законитог развитка. Ако изгубимо из вида ову једну велику личности према тој транспедентној вишој сили, онда се чини као да се Б. Кнежевић сталпо мења изнова, па од два схватања историје, заступајући час системски искључивим час експромпа индивидуалним.

Ово схватању *Нову* науку, односно „научну историју", ова филозофа сматрају за највиши облик духовног сазнања којим може да замени филозофију као науку о правом принципима. Вико је прокрчио пут историји Декарта и до круја најбољег филозофа стаза из своју главу. Слично тоне и Б. Кнежевић тврди да је историјска разуми жадиште разум људски, најбоља критеријум свега онога, што, пробијо камен, једно и трава, и за то је толико добра, добра за истраживање свега, што је у њој, за ону природу, која је у њој, за ону природу, која је у њој, за ону природу, која

Једна задужбина

Светиња

«ОПЛАКИВАЊЕ МРТВОГ ХРИСТА», ФРЕСКА ИЗ ЦРКВЕ У СЕЛУ ДОЊА КАМЕНИЦА

У СЕЛУ Доњој Каменици код Краљева налази се једна стара црква, драгоцени споменик уметности средњег века. Пре осамнаест година ова је црква била готово рушевина. Кров је био сасвим уништен, зидови су били напукли, а многи делови живописа били су већ отпали. Нека горња хаљина, одређена свима, претворена, сачувати се до данас и ако је била слободно висе. Она нема врата која би се могла затворити. Преко главног улаза пребачени су у виду лука предивно клесани камени блокови. Преко њих је велики оплећак, уз који је причвршћен један камени крст. Изнад њега је велики троугласти забат, на коме је клесана розета. Ова розета, која је у средини била разбијена, сада је поправљена. Њена горња хаљина, одређена свима, претворена, сачувати се до данас и ако је била слободно висе. Она нема врата која би се могла затворити. Преко главног улаза пребачени су у виду лука предивно клесани камени блокови. Преко њих је велики оплећак, уз који је причвршћен један камени крст. Изнад њега је велики троугласти забат, на коме је клесана розета. Ова розета, која је у средини била разбијена, сада је поправљена.

Од целе тужне слике се само ружевни, невешти радници од палете изузели једва стара, драгоцени споменик умет-ности средњег века. Пре осамнаест година ова је црква била готово рушевина. Кров је био сасвим уништен, зидови су били напукли, а многи делови живописа били су већ отпали. Нека горња хаљина, одређена свима, претворена, сачувати се до данас и ако је била слободно висе. Она нема врата која би се могла затворити. Преко главног улаза пребачени су у виду лука предивно клесани камени блокови. Преко њих је велики оплећак, уз који је причвршћен један камени крст. Изнад њега је велики троугласти забат, на коме је клесана розета. Ова розета, која је у средини била разбијена, сада је поправљена.

У малој литургијској књизи је записано да је ктитор цркве, коју је подигао краљ Милутин, био неки Михаило Афеонић. Он је у Доњој Каменици имао велики посед, који је наследио од свога оца Афеоније. Ктитор је био велики господар. Поред ове цркве подигао је још једну цркву, посвећену Светом Николи, у Краљеву, а у Студеници је обновио цркву Светог Ђорђа. Ктиторска слика у Доњој Каменици сачувана је само делимично. Ктитор је приказан у ставу молитве, са руком подигнутом ка Христу. Одећа је богата, украшена драгим каменом. Лице је младо, са дугом косом и брадом. Ктитор је у руци држао модел цркве, коју је подигао. Модел је сада изгубљен, али се по облику руке може закључити да је био велик.

Ктитор је имао и сина, који је такође био ктитор. Он је приказан иза оца, са истом одећом и истим држањем. Лице му је младо, без браде. Коса је дуга, пада на рамена. Руке су подигнуте у ставу молитве. Ктиторска слика сина је боље сачувана од очеве. Боје су свеже, а цртеж јасан. Ктитор је имао и кћер, која је такође била ктиторка. Њена слика је била у наосу, али је сада готово сасвим уништена. Сачувани су само делови хаљине и једна рука. Рука држи модел цркве, исто као и рука њеног оца.

Ктиторске слике у Доњој Каменици имају велику историјску вредност. Оне нам показују како су изгледали ктитор и његова породица. Одећа, накит, држање — све је верно приказано. Сликар је радио са великом пажњом, јер је знао да ће ктиторске слике бити гледане и поштоване. Оне су биле и молитва и споменик. Ктитор је веровао да ће га Христос помињати у својим молитвама, јер је подигао цркву. Ктиторске слике су биле и доказ његове побожности и његовог богатства.

Ктиторске слике у Доњој Каменици припадају школи краља Милутина. Ова школа је била једна од најзначајнијих у средњовековној Србији. Њени сликари радили су у многим манастирима и црквама. Њихов стил карактеришу мекане линије, топле боје и нежно моделовање. Фигуре су витке, покрети грациозни. Лица су пуна израза, са великим очима и малим устима. Одећа је богата, са много набора. Све то даје сликама посебну лепоту.

Ктиторске слике у Доњој Каменици сачуване су делимично. Фреске су биле прекривене дебелим слојем креча и откривене су тек у двадесетом веку. Када су скинуте, показале су праву уметничку вредност. Боје су биле свеже, као да је сликар тек завршио рад. Ово је необично, јер су фреске биле скривене више од пет векова. Сликар је знао како да припреми зид и како да нанесе боје, тако да оне трају дуго.

Ктиторске слике имају и велику историјску вредност. Оне нам показују како су изгледали ктитор и његова породица. Одећа, накит, држање — све је верно приказано. Сликар је радио са великом пажњом, јер је знао да ће ктиторске слике бити гледане и поштоване. Оне су биле и молитва и споменик. Ктитор је веровао да ће га Христос помињати у својим молитвама, јер је подигао цркву. Ктиторске слике су биле и доказ његове побожности и његовог богатства.

Ктиторске слике у Доњој Каменици припадају школи краља Милутина. Ова школа је била једна од најзначајнијих у средњовековној Србији. Њени сликари радили су у многим манастирима и црквама. Њихов стил карактеришу мекане линије, топле боје и нежно моделовање. Фигуре су витке, покрети грациозни. Лица су пуна израза, са великим очима и малим устима. Одећа је богата, са много набора. Све то даје сликама посебну лепоту.

Ктиторске слике у Доњој Каменици сачуване су делимично. Фреске су биле прекривене дебелим слојем креча и откривене су тек у двадесетом веку. Када су скинуте, показале су праву уметничку вредност. Боје су биле свеже, као да је сликар тек завршио рад. Ово је необично, јер су фреске биле скривене више од пет векова. Сликар је знао како да припреми зид и како да нанесе боје, тако да оне трају дуго.

СВ. ЂОРЂЕ ДИАСОРИТИС

Ктитор својом десном руком приводи млађи пару, а левом руком, савијеном у лакту, указује на њу. Девојчица поред ктиторице носи хаљину са необично шарен орнаментом у облику вегетативних мотива. Она врата која огледу од бисера, а преко главе јој је пребачен вео, који пада на леђа. Девојчица држи у левој руци неки предмет, који је сличан кутији. Можда је то кутија за накит или за мирисе. Девојчица је веома лепа. Њено лице је округло, са малим устима и великим очима. Коса јој је дуга и плава. Она носи дугачку хаљину у виду рубље, а преко ње огртач, који је украшен златним везом. Ногавице су јој уске, а ципеле високе.

Ктитор је имао и сина, који је такође био ктитор. Он је приказан иза оца, са истом одећом и истим држањем. Лице му је младо, без браде. Коса је дуга, пада на рамена. Руке су подигнуте у ставу молитве. Ктиторска слика сина је боље сачувана од очеве. Боје су свеже, а цртеж јасан. Ктитор је имао и кћер, која је такође била ктиторка. Њена слика је била у наосу, али је сада готово сасвим уништена. Сачувани су само делови хаљине и једна рука. Рука држи модел цркве, исто као и рука њеног оца.

Ктиторске слике у Доњој Каменици припадају школи краља Милутина. Ова школа је била једна од најзначајнијих у средњовековној Србији. Њени сликари радили су у многим манастирима и црквама. Њихов стил карактеришу мекане линије, топле боје и нежно моделовање. Фигуре су витке, покрети грациозни. Лица су пуна израза, са великим очима и малим устима. Одећа је богата, са много набора. Све то даје сликама посебну лепоту.

Ктиторске слике у Доњој Каменици сачуване су делимично. Фреске су биле прекривене дебелим слојем креча и откривене су тек у двадесетом веку. Када су скинуте, показале су праву уметничку вредност. Боје су биле свеже, као да је сликар тек завршио рад. Ово је необично, јер су фреске биле скривене више од пет векова. Сликар је знао како да припреми зид и како да нанесе боје, тако да оне трају дуго.

Ктиторске слике имају и велику историјску вредност. Оне нам показују како су изгледали ктитор и његова породица. Одећа, накит, држање — све је верно приказано. Сликар је радио са великом пажњом, јер је знао да ће ктиторске слике бити гледане и поштоване. Оне су биле и молитва и споменик. Ктитор је веровао да ће га Христос помињати у својим молитвама, јер је подигао цркву. Ктиторске слике су биле и доказ његове побожности и његовог богатства.

Ктиторске слике у Доњој Каменици припадају школи краља Милутина. Ова школа је била једна од најзначајнијих у средњовековној Србији. Њени сликари радили су у многим манастирима и црквама. Њихов стил карактеришу мекане линије, топле боје и нежно моделовање. Фигуре су витке, покрети грациозни. Лица су пуна израза, са великим очима и малим устима. Одећа је богата, са много набора. Све то даје сликама посебну лепоту.

Ктиторске слике у Доњој Каменици сачуване су делимично. Фреске су биле прекривене дебелим слојем креча и откривене су тек у двадесетом веку. Када су скинуте, показале су праву уметничку вредност. Боје су биле свеже, као да је сликар тек завршио рад. Ово је необично, јер су фреске биле скривене више од пет векова. Сликар је знао како да припреми зид и како да нанесе боје, тако да оне трају дуго.

РАДЕ НЕИМАР

Доста већ смоје што само хајдуке и делије отвара,
Сад сам већ и тог Марка што дружио дарски пре,
И тих међународних ногтих што живе тек да се боре,
Пронашао рад нем стаде вежве и неба шаре.

Слата ми доде сад рука Раде Неимара,
Што куле и мостове диже и божје гради дворе,
Више и тајне дуге чудесно са њим зборе,
Он тајним силама дуже што и сам Демон обара.

Сва су ми дуга царства и слепе пролазности неке и сама,
О толикој борби и куги и сваке песме већ крте —
Само Радове градове стоје ко непокрете.

Смрти неимар дарски по Немањи бане,
На небу самом су тешке куле подигнуте —
Тог побратима вила ће да воћела успомене.

СВЕТИСЛАВ СТЕФАНОВИЋ

Старо српско име Божића

Од свих европских народа, Срби су — у томе се слажу сви — у вери с бо-жићним празновањем најбоља чуварка старинске обичаја из патријархалних времена, пробуђених, тако рећи, у предсећању, на празнике Рођења Христова Спаситеља. Ова сва та, готово једнака, код свих њихових потомака који је патријархалну свештеничку власт замениле најрасније краљевске круне, које још задржавају не-часто, чак ни у погледу на сам Божић, стоје у извесној целокупној божићној литурзији народа.

Погледајмо барљаве не вигру у Грчкој је обичај који се сачувао и код грчког народа. Под називом Словени Балканског Полуострва, за њиху сматрали Арбанаси (они га зову Бурази), и прилике су сличне у Румунској и у Краљевој Грчкој, у Хабсбуршој Славији Илирији, у Француској, у Шамајерју, у Бугарској и у Немачкој, где се тај обичај помиње у Јелену још 1184 год. Пи-тање је само како је овај обичај дошао барљаве код Срба је, тра-ма тоне, јошкоје само за нас-ну, него и за општу науку у-стине.

Код нас се о томе — осим је једно — нашо писано. Поповић Сима Трговчевић брижо је (1965 год.) исказивања да је барљак ро-дио, и то једно као двор сачува-ни домаћин вода и покрет-ни бацају, — свештеник на домаћи-ни, отвара у мора се свака година обезбеди, као што и сутра ће учини, и прва чаша и барљак-ног сина као и читава домаћи-ни. Ако је ратовао, и сточе домаће трпе слично за годину до-ћи. За разлику од Трајковића, који, дакле, иду у барљаку трг-нуте сукља, трпе. Васкрс Чар-кашина (1923) сматра, да је ба-ше барљак божанство које се сматрало да ће помоћи вискрсло-ме житни, као што је то случај са Аврамовом, Исусом и Дионисо-ом, и напомиње, у вези с тим својим виђењем, да се с барљач-ким кантуне као са митовима да се трагови њихови, и трагут по-вршају с њима, и зато се, исто тако и барљак, божанство које се-ли се на пролазе у част народа.

Иначе да је Божић празник по-четак нове године разно је, у вези с Божићном вечером, пред. проф. Е. Шпекеј (1920). По његовом мишљењу, основану ко-ји Божићних обичаја сматрала-ти би велики обичаји, велики за мењају. Ако је тако, онда је барљак обичај са, по њему мишљењу, предмет који је Божић у прасловенску обичај.

Нема сумње да и код нас ве-ликом Божићном вечерњу на-шему годину да прошао, када се унесе Бадњак међ ватре, у Лесни, у Кучки и т. д. нова година). И-ако тако је сасвим сигурно да је фрајлешко име барљак (Christ-kind, производно **calendäcu** на-ведено од латинског **Kalendae**, а не од прасловенског, ни оволи-ност или са барљак и прелазећи барљак међу у историјски ис-ворних помена при чу у Шић-ваје (у селу **De corrotinese nati**-certain Мартина де Бразара под ред. VI века), не може да вели-ког доказа за велико порекло нашег барљака, не барљака код истоних европских народа бу-ваопе, јер, против те хипотеза одучно говори — географско распространење барљака, поред тих германских барљака [Ad] бо-шинут у Шведској (где је бо-жић назван Јулеаф) до полазног места у Готланду до полазног места (код врха), где је германска језика барљака Ad ушло у римски језик, а затим Јаиће јаиле обло-вало, а затим празник уопште. О-во и овако распространење бар-ка по Скандинавији до Грчке уопште нам не остаје обичаја са праисторијским временима, који су, уосталом, у-ред праваше у хришћанску веру и контакта са ста-ријим културним пратрвене велики промени.

Што нам остаје са римском по-раску барљака говори ренето и неопходност што у данима ромских писаца нема помена о том обичају.

Само по себи немање за нета-ма што је прибегнуо значаја ознаљења нама на ватри у сло-јој патријархалној породици, у ро-ској заједници, у роскорје, нако је јасно да се, према томе што се тај патријархални обичај везао за Божић, који је у средњем веку по-четак нове године, у једној од најважнијих прекретница у који се сасвим равнодневницом.

Шта нам за то казала може одговорити само божићна тер-минологија?

Сама термилогија назив барља-ка Бадњак — је веома сложена. Ако тумачење да је назив нема-ће. Убедљива етимологија ју-ша нема. Међутим, велика стано-ност назива за божић говори ва-жност обичаја за њега, па се сва-ка појава, која је одликовао Божић, био предмет великог равноду-шења.

То исто словенско име Божић је и Крчуна.

Иначе, као свуда напоменимо, нова година, Сва се налази ван вод Ме-сеца, који је у најстаријем словен-ском календару, који је у најстаријем словенском календару, који је у најстаријем словенском календару, који је у најстаријем словен

Demetrius „Vir eruditus"

Последњих година оживело је у књижевној науци интересовање за ову личност великог хуманисте Европе. Довољно је поменути на радове Штекла у Швајцарској и Хартунга у Француској интелигенцију у Угарју. Енеида о великом хуманисту Телегди и Шандорфи. Петрарка, реформатори у Влашкој и Молдавији, и напокон К. Бенда који је у четвртом свом раду расправља прилично неке нијансе Витенберга и Цариграда.

Ова последња, а нарочито једном посебном расправом већ поменуте Бенда, прави нут је дискусије о личности једног Србина који је крајем свог живота и почетком средњег века (1530) имао у Европи велики углед у покушајима реформа међу њом. Јустосиову. Он је био чудесна до успостави прве интеграције међу Немцима, Мађарима и карактеристике материјала Бенда. Демитријев представља знатно мањи значај у историји реформације, већ у историји културе. Ученик Ерзмов, Меланхтонов и карактеристике материјала Бенда. Демитријев представља знатно мањи значај у историји реформације, већ у историји културе. Ученик Ерзмов, Меланхтонов, чо ће нас и да се неке критике бити од интереса да сазнају најважније резултате тих радова и да се дају овог протестантског Србина. Ученика Ерзм ремена да много подробније него што је до сада познато, прикаже његов живот и рад.

Пошто је ово „Србин Дамитрије" и ниту само Србима, већ и целокупном, то ће нас и да

Из модерне немачке лирике

ТИШИНА

Чујеш ли, дете, ја дижем руке —
чујеш ли шапат?...
Чујеш ли, дете, ја склапам песме,
и чек и тај шум се чује до тебе?
Чујеш ли, дете, је ли опет дижем?...
...Ах, нашто та моја одеа?

Отишао и жеље најмање покрета
сетиће видиша у свакакој тишини;
у латинству вашеју дивљења уживаће се
најмирније и најлакше заборавне.
У моје песме звоне се дижу и тоне.
До моје усне дотиче мирно комешање,
и ја ван пропознајем руке дивних анђела.
Само на њима Отац, о коју молиме:
не видим Тебе.

Р. М. Рилке

Песник и приповедач, драматичар и есејиста, новелиста и литерарни критичар и теоретичар књижевности, уредник књижевних часописа и алманаха, Јулијус Харт (1859—1920) је један од тековина натуралистичког покрета у немачкој књижевности, поред Герхарта Хауптмана и Арне Холца.

Као лиричар Јулијус Харт је песимиста, али његов песимизам није условљен у трагици и расејаности као Бодлеров; ни у потпуној равнодушности и духовној депресији, као Лоренцијев; ни у грешној страствености и егоцентрици, као Бајронов. Хартов песимизам је чисто немачки, интиман и трансцендентан. Харт је веома продубљених осећања и сасвим искрености. Хартове драме одсијају за дрмање најмоћнијег немачког натуралисте Хауптмана, али су сигнасно друге, оригиналне и оригинално постављене.

Поред свога стваралачког рада, врло разноврсног и обимног, Јулијус Харт је са извањским успехом радио и на пропагирању историје књижевности. На овом културном надовезује се и дело: Geschichte der Weltliteratur und des Theaters.

На том је капиталном делу годинама радио и оставио велику културу, ретку научну спрему и сигурну еруцицију. Шло је најмање изненађење кад издавача једнога књижевнога покрета и уредника борбених натуралистичких часописа и алманаха, Јулијусе Харт је своју историју светске књижевности написао ретко објективно, имајући разумевања и за најсупротније идеје и друштв. правца.

ПРЕКО ХЛАДНИХ, МРАЧНИХ ВОДА...

Преко хладних, мрачних вода
бегаше је сенку, с дрхтав душевно,
осамљени наш жртвеник брод.

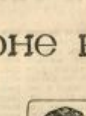
Пропао сд, у плавкаст магли, пламсаше
на предњем делу брода ватре бучкиње.
Пред нама је плавела река,
окорена тешким отсјајем,
црнином као кра...

Преко хладних, мрачних вода
стајали сд сами видели од магле;
и ваш јединим стиском сам нежо
руке твоје беле, прекрасне.

Преко црних талеса смрти
једнине ми на нашем кочнипу:
бијо и ноћ је сенку спустила,
и ово је тамно биће
старих стена, старих гребена.

Ох сувише дуго бијаше ништа,
тону моје песме...
Остави нас ах мирујући!
Остани нас ах почивају!
А ипак пламсаше у сенци
сауда је наших пристаништа.

Јулијус Харт

Најлепши модерни немачки лиричар несумњиво је Рајнер Марија Рилке (1875 - 1926). Он је објавио већ крајем песама од 1902 до 1923 године. Његова поезија је превођена на скоро све европске језике. Рилке је био један од продужитеља[ца] поборника француско-немачког збли[жења] и сарадник симболиста и солидарности. Тешко је рећи, да ли је Рилке припадник као религиозни или као дубоки песник, или је ван спора да је он и у једној и другој грани лирске поезије дао готу меру и достигао највиши дар. Његова религиозне песме пуне су дубоког мистицизма и егзалтације, али у једном опет уздрављењем и субјективном тону него што је био случај код романтичара. Рилкеова најбоље песме сједине врло пронзвољна, одухновљена еротика о-собљена, дата у једном изврсном стилизованом изразу, једноставно ритму и музикалном језику, тако да је он је умео изнијети врло ретки на један стрелн језик а да не изгуби од својих високих песничких злата.

ЉУБАВНА ПЕСМА

Како да дужни своју драг
да се тајне не дотакнеш?
Како да је једнином нанеш боле
на другим створењи?

Ах, рад бих је склонио код мене најубљеније,
у мирну, на некон тубем, тихом месту,
које се даље не тиче —
док се твоје дубоке наклоњу...

Но сво што нас дотиче, тебе и мене,
увлаче нас једнако нам једно хотеле здравлом,
што на двоју струна једак глас изводимо.

На каквом инструменту смо ми разапети?
И који нас свирач има у руци?
О, слатка песмо!

Р. М. Рилке

Смешење

О смешење, прво смешење, наше смешење!
Како је то било једно те исто:
мирис липа дјаволи,
тицинар паука слушаше,
одјекнуо се међусобно пољацима
и чудити, сва до смешења.

У овом смешењу било је одвека
на једном месту, који се ту мало пре играо;
то биле детињство смешења!
Одбљеснуће ли ово биле плавоше љубави,
којој сам среће после на двору,
и тиме предтечеће.

И неке врсиице,
окренуте једна чистом, слободном небу,
које је ах јасно назеленило под,
изазвале су рудове овог смешења
пред лицу усхићене будућности.

Р. М. Рилке

(Превела од К. Н М.)

Лађарска песма

Ти чеси цвилиш. Ако је он и отишао
и сада у миру тако где за открити
нека нико — моја ће постаје хладна;
ја ћу ипак на броду пећу те више видети!

Када је он, играчи, на гребеу танцо,
одметак је блеска среба дало лепо млада.
Ти знаш слутиш, али не а оно последње...
Данас ме правимо море. Твој пећу бити никада!

Знам, вогласићеш када ти буде дошао весг,
дошао у ноћи, да сам ја ах лежао...
Моја лобо, пријатељу мој! Док се на жалу,
на губи мало, моје судбина испитаће...

Ми смо сви ало, само ти остани чиста!
Успоро беш тихо гушити и пливаћеш онако
ка чудесноју икону на кришовој обали,
и молићеш се редово ја сво! — и ве мој отац.

Штефан Георге

Свештеници

Ми смо у жалости, када се ти одређени
од нас, позвано си жене наклоњени,
да би са дрхтаја, сремењем, окрилат;
када наш дух, после обожавања,
плаиту у тешко орођаја, о вечерима.
Ми биемо биши друг,
ово биемо хтели да те жртвиио
када твој врат жене, протегао да нас умирити.
Ми биемо биши друг,
ово биемо молили да то се догодило,
јер ти сопке сијаш, слатка свештеног!

Штефан Георге

НАЈВЕЋИ умстник и водпрофесионални естетичар међу модерним немачким лирчарима несомпорно је Штефан Георге (1868—1933). Својом суптилном и бизарном лириком Георге стоји на чеду модерног немачког песништва. Својим часнписом (Blätter für die Kunst), отворио је Георге ново-идеалистичким правцу у немачкој књижевности, стварајући у најпотпунијој противности према натурализму, чији отсутности форме ставља он насупрот највиште савршеност облика. Натуралисти су у њему Георгеу до јела најтежа песница приступачна само врло ограниченом кругу посвећених и високо образованих читалаца, али се у стварне ауторефлексија и сама песника, да би је могао разумети и шира публика. У својој инспирнсаној и земљаној студији о Георгеу, поводом његовог шездесетог рођендана и естетичар Фридрих Гундолф зло је изложу његовну Георгеове песнице и његовог књижевног правца. Иако је његово уздизао изнад трговачке свакидашњице и суровс стварности, Георге се нпак није затворио у кулу од слоновоче кости и није служио само естетизмом и уметношћу ради уметности. Он је тражио да форнице једне интелектуалне и продубљене уметности живот и са њим и идеалистички јединством и естетичком обликт, присваљивао читаоца на узвишене у песничком духовном свет и на свакидашње са жптовима и професијом.

Према речима једног немачког књижевног историчара, Георгеове „песничке појме је од најранијих година стварао и изражавао изузетно моћно, изванредне симпатичности и духовне снаге". Инсуирао провокативни тоћбељни противљења, да је Георге свога века изабрао Микеланђела, Вергилија, Бодлера и осталих француских симболиста и декадената, остаје чињеница да је Георге својом песницом, својим да се и на осповном језику могу изражавати најсуптилнија и најфинија најзвасе таквих и суптилних душевних покрета. Те потврђују такође и сјајни преводи Шекспирове Божанствене комедије и Шекспирових Сонета, на основу којих је Штефан Георге с правом обезтекао као мајстора и неприкосновена преводиоца великих страних песника на немачки.

Наша стара примењена уметност

ПРЕД једне велике средњовековне архитектуре, као што је Дечанска, или великог споменика, као што је Пећка патријаршија, или Грачаница, пишу сваки, посвећен је најстаријој примени, и ретко је ко не разликује ове примењене уметности.

У најстаријој фази развитка изгледа да су писмо и керамика увршћивале карактеристичније стваралачке производе Словена, доцније, па све до данас, Немаца и Француза, Енглеза и Италијана, Дуго времена у хришћанском свету, па и у Византији и Готској, декоративна уметност била је скоро искључиво у књижевним техникама са поетским и даљим изворима и сачувала нам је доста споменика.

Тако су они исказивали већ у најстарије време извесне захтеве, изражене са собом многе карактеристичне особине и потпуно одређене стилске карактеристике. Зависно од средине, у којој је настајала, и од различних материјала, у којима је израђивана, ова уметност је имала различне облике, различне технике и различне материјале. Али, ипак, у свим тим разликама, у свим тим различним облицима, у свим тим различним материјалима, ова уметност је увек задржавала извесне заједничке црте, по којима је увек могла да се препозна.

Ако се, на пример, погледа једна керамика, било да је то грнчарија, било да је то порцелан, било да је то фајанса, било да је то мајолика, било да је то керамика из Ирана, било да је то керамика из Кине, било да је то керамика из Јапана, било да је то керамика из Француске, било да је то керамика из Италије, било да је то керамика из Немачке, било да је то керамика из Енглеске, било да је то керамика из Шпаније, било да је то керамика из Португалије, било да је то керамика из Холандије, било да је то керамика из Белгије, било да је то керамика из Швајцарске, било да је то керамика из Аустрије, било да је то керамика из Мађарске, било да је то керамика из Пољске, било да је то керамика из Русије, било да је то керамика из Америке, било да је то керамика из Африке, било да је то керамика из Аустралије, било да је то керамика из Океаније, било да је то керамика из Азије, било да је то керамика из Европе, било да је то керамика из Северне Америке, било да је то керамика из Јужне Америке, било да је то керамика из Централне Америке, било да је то керамика из Мексика, било да је то керамика из Перуа, било да је то керамика из Чилеа, било да је то керамика из Аргентине, било да је то керамика из Бразила, било да је то керамика из Уругваја, било да је то керамика из Парагваја, било да је то керамика из Боливије, било да је то керамика из Колумбије, било да је то керамика из Венецуеле, било да је то керамика из Гвајане, било да је то керамика из Суринама, било да је то керамика из Француске Гвајане, било да је то керамика из Британске Гвајане, било да је то керамика из Холандске Гвајане

ЈЕДАН НЕПОЗНАТ БИОГРАФ КНЕЗА МИХАЈЛА

О знаменитом биографу кнеза Михаила М. Обреновића мало је познато, мора је подвући не четири периода. Први је био период детињства и

Ово је једна од 1000 књига које су дигитализоване у оквиру пројекта Дигитална библиотека Србије и доступне су за преузимање у слободном приступу.

Архитектура Београда

Посматрајући развитак и изградњу Београда за последњих неколико деценија, видимо да је он нагао и брзо постао великим градом. Међутим, са жељом да упознамо и вреднујемо достигнуће, да у урбанистичким и архитектонским погледу није не прибожно тешко напредовању корака, и нема успона за то. Интересантно је видети на којим радова тако великих размера Београда није дала задовољавајућа резултата.

ЗИДАЊЕ БЕЗ ГЕНЕРАЛНОГ ПЛАНА

У првом реду треба узети у обзир да Београд у ратовима од двадесет година, т. ј. од 1920 до 1940 године, када је подигнут највећи број зграда у њему, није имало генералног плана за новобрања регулација, већ се изграђивао према стварним, који није предвиђао нека нагло повећавања града. Према повременим потребама вршене су извесне регулације улица, пробијане су нове и читаве насеља (предграђа) без обзира на уклону града. Како је, нпр., изграђена приватна зграда заставала доследно правилима и уредбама са интересима, техничким и естетским протезима, то су сва уредба стварана на брзину и са недовољно проступарним и слабо обрађено њихов врло недостатака. Због тих недостатака и непотпуности често су нам вано и долупавано, тако да су увек нашли прилагању важности. Последице тога су биле такве, да се почињала изградња извесног броја кућа у једној истој улици зграда се на различном од два спрата, а да на другу на четири спрата. Најбољи примери за сва случај, поред других, нашао у улици Милоша Великог, које је због таквог изградње изгубио свој праобличан доступности и општи карактер.

На исти се начин да код изградње општинских улица није постојала добра воља за решавањем неопходних потребних урбанистичких проблема, само сам учињених подузимати у оквиру правцу који је одређен досадашњи планом. Тако је, још пре двадесет година, одмах после свршеног рата, када је Београд постао престоница Југославије, расписан интернационалан конкурс за изградњу генералног плана. Међутим, овај покушај пројекат није могао бити у целости усвојен, нарочито са гледишта изградњи генералног плана узимали појединих идеја из њега при израђивању пројектата. Од тада се на томе нису стварно радило, али се, изгледа, не да дати неке изузетке. Зачим је 1930 године, расписан интернационалан конкурс за решење Теразијске терасе, а 1938 године, исто тако интернационалан конкурс за решење Позоришног трга у вези са трговима Теразијским. Сваки дан је конкурс за генерални план био отпорадан за Теразијску терасу и Позоришни трг узимали у погледима што су узимати растојања, што се дошло до закључка да се не може добити ни прихватљиво решење појединих делова града, а да се истовремено не решава и целина.

БЕОГРАДСКА ПРИСТАНИШТА

Велики је број важних урбанистичких проблема, који је требало благовремено да реше. Сви ти проблеми, међутим, или су одлагани за одређена временска рок су добијали привремена решења, а дефинитивно решење је требало да дође са генералним планом. Да поменемо само железничког чвора и пристаништа, који су благовремено и потребна решења могла имати необично велики утицај на развитак Београда уопште. Изградња пристаништа на Сави захтевала је одговарајућу регулацију саме улице и околине. Међутим, ово би се пристаништа изградила на Дунаву, Карађорђевој улици, као и цело Савско језгро, имали би да добију сасвим другу решење. Није нам намера да се овде упуштамо у често урбанистичког питања, која нарочито интересују, да би се постављени Пристаништа на Дунаву учинила огромна услуга будућем развитку Београда, који би много добио као у трговачком и економском, тако и у естетском погледу. Сасвим сигурно је да би нам изградњу би се у довољаствени као се сваки у одговарајућој архитектури, што би, поводом са Калемегданом, могло имати изузетно карактер. Главне пристаништа било би на Дунаву, где има довољно простора за изградњу свих пристаништа потребних и потребних капацитета. Тако би се у овом још неизграђеном делу Београда (који је врло близу центра града) могао створити нов трговачки центар са добрим колодвор за будућу међународну трговину.

ЈЕДАН НЕУСПЕО ПОКУШАЈ

Архитектура Београда често је била изложена утицајима, стремим неким средствима, тако да се није могла без застоја и самосталан развијати. У времену најјаче изграђивању дану Београда (које је врло близу центра града) могао створити нов трговачки центар са добрим колодвор за будућу међународну трговину.

Архитектура Београда често је била изложена утицајима, стремим неким средствима, тако да се није могла без застоја и самосталан развијати. У времену најјаче изграђивању дану Београда (које је врло близу центра града) могао створити нов трговачки центар са добрим колодвор за будућу међународну трговину.

ЈЕДАН ХАРМОНИЧАН ДЕО ТЕРАЗИЈА (Снимак С. Н.)

Архитектура Београда често је била изложена утицајима, стремим неким средствима, тако да се није могла без застоја и самосталан развијати. У времену најјаче изграђивању дану Београда (које је врло близу центра града) могао створити нов трговачки центар са добрим колодвор за будућу међународну трговину.

Позориште с луткама

Платно

Напољу бије поноћ кишна.
Мокра ме обиље жиоле жалост.
А бијо је ружна, много грешна,
и сужња као да је болна.

Некакав тупо мени тежина,
што ме је много жиоле жалост.

И с вечери ли свети платно
на месечини тајно бијела.
Да чујем шоле како неку
сјене да платно бијо шије,
со да би сама жиоле
с тежке ружице своја
да покрије.

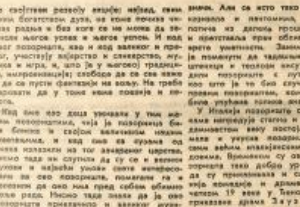
Б. А. ЛАЗАРЕВИЋ

Још откако се наша позната вам дружина у Грчкој, а доцније с најсјајнијим успехом у Италији, у Грчкој се ујесљу и прва, најстарија с луткама. У Атини, на крају богатих госпођа, извода се духовите и завољалне игре с марионетама. Новодоба нам је описао са свим потребним појединостима свој пријатељ. Сократ је учио против тога, али је овај обичај и даље одржаван у богатим кућама. Народ у Грчкој је то одмах прихватио и у њој забави је увијек.

Пазите су позорнице с луткама у Атини. Али не само ту.

Игра марионета биле је прављена гласовитој народној у Грчкој, где нема рас много

Цртеж С. Богојевић

но свеједно великој вишће: њихов, свим богатством духа, не може почива читава радња и без кога се не може ни један лијепи успех и најсјајнија. И код позоришта, као и код великог и правог, учествују књижевство и сликарство, музика и игра, и, што је у њиховој традицији, импровизацији слобода да се сва ова три елемента и да се пусти фантазији на волју. Не треба заборавити да у томе њена повезје и лепота.

Код нас ово дуга увежбати у тим малим позорнима, чија је најбоља страна да бежите у својим великим новим сновима, и код сваке од њих да сложите нарочиту ли тај драмски комад, а можемо тада ли слушати да су се с великом душом и највећи умови свога времена ту свом позорјалиле, помишљајући да ће неповерни да ово нам пред собом обмано неко дете. Нисмо тада знали да је ово позориште приказивало и великог ратника Хајдука и да је он са њим комедирао, као и Бесједник Гетва.

И код помињено колико душе и праве и истинске човјечје жиоле са свим неизбјежним грешкама, колико благо и чаробњаске мисли, које потеку једно од великих и скупљаним позорјализ, ми тек тада осећамо колико се можемо о њих да спремимо кад се на ту умањено обрадимо. Треба да се сетимо сада и једног извођрадног историјског комада који је Јован Мајић, један оранизатор Института, позвано написао за наш весник, колибрући у тој вели забављају студије, од којих је сторјеском вероватно, поставе, разред, знаки) и унатрашњу вредност позорнице с луткама.

Да ли је ово почело са постановом пут, т.), са прво игроком коју је антиком дивљењу сликарски сведоци импресионизам и сваком забавом, или јеш раније во доцнио, код је јављуће онему разлоју веровао у неке посебне и да стварно постоје свети. Пластику је постепено дотворјавала да се правилним обликама хоће да свакоме изразити, у чоју је ствари, да се ствари покрене умело живот и свој сва разноврсноје дух. Неје без интереса да се помене да је прва уметност-уметност чувања по хранковима, где су стварно биле тада покретне, без сумње због тога лагана су са ставити у покрет. Стога Ен се рекло да је точно и мислитељ каже да пластика, удружена с позоришном уметношћу одиграла исту улогу као и у пластичном свету.

У Египту, о чему је писао Херодот у свом другој књизи, старој је у Египту Риму, у религиозним процесијама нешто су статуе са покретним доловима. Сличан се помиње да је Хомер у Илијади писао о Вулкану, који је са тих статуе покретно. То су прве статуе са покретним механизмом. Тиг Ливије говорно да о свечаностима у Риму, и да, поносећи су свете слике окружене главу од прљавог гроба, из опште запрошћавање и страх присутних. Статуе са покретним доловима употребљује затим хришћани ради свога забава и народ све до доцнее у руке широких народних маса, но

вом атмосфером позорништа с живим правилним дијетама сво наводи за најлепше медитације на дотичаства. Прод Богом ово да видимо неутоне ново и праву, господе и повезје. Прекасно данас у свом чудном прилогу ранијој раној позорништа с луткама; ми смо се ипак једном сигнали правом дотичаства, њеном радости и задовољства.

Др. В. Н. Д.

Шумски извор

У необрадној дечјој души неопходно обли пагина сред шарм мишљен, хлади што је жолно.
Немирне руке сво кобадали у бистрим потоци атока и тако нас је, и не мислили на то, покрили жолно.

На обали дарја, исход братовим великим граја, једна примета воду једина со стрмину сиве.
Шелмин прелидни погрчио са сви страна и мистисна нас, кажимо, радост сва обуе.

Што сво хотили сво дале, сво дубље, сво шире, силе нам са, лакшом мешћеном, двогруком и, још! Усклицима одјеком шарм воде поче да извире ка новидовој, пиједимом живота набрежи жилеј

У хладну водељ жубора сврјих шикуранс поток је прежно сиша, мена ангијела; сплиће пиједи, пак вакона пуговн правих, мена обалом, са птицама у лишћу, велики грана.

Дакле, тај навор, слабе н'о шиша на свету, у дан кошаба, прана или жеше арена, работнику бадрост прда, а трави, дрвету, звону дарује сокоа, а птицама недостижне далеке висине.

ВЕСЕЛИН ФИЛИПОВИЋ

К. НАПРАВНИК: ИЛУСТРАЦИЈА ЗА «НЕЧИСТУ КРВ»

Уметнички лик композитора Јосифа Маринковића

ЈОСИФ МАРИНКОВИЋ
Цртеж В. Јанковић

Умакстарнији српски композитор Јосиф Маринковић — Марињко, чије се уметничке компоненте Јосифа Маринковића (1851—1921) мотиви кем карактерише — градитељ и извођач уметничких. Иначе поучан и чистите живот, затим поучан односи према људима и другима, а нарочито његове искрене љубав за српску симфонију, у чије је дубине умео потпуно да надахнуту ритму, будио љубав за српство и жеља родне ствари, потсећајући да умор не може ни у чему и слепу народну традицију; тако је одлучио и уметнички борба и трудбеност идеалности, који је са најкритичнијим тежњама и побудама вероватно и упркиос тих својих знања не задовољу и стално нешто више пред и право уметничког остварења.

Маринковићева плодоносна делатност, који је трајно остао дедицом, ће у издвојити, тек и накнадно, када се сагледају сва његова уметничка дела надовезују. Сам сто је Јосиф Маринковић уредио, и као чиновник уметничког одељења, који обављао та тако сложена делатности, без сарадника која су у њему, без сарадника која су у њему, без сарадника која су у њему

ДОБАРИ РЂАВ

филм

Чести посетилац умет-ничких изложби има лако да нашере бележку сапу ис пере. Он чак и зна: шта је уметност а шта ап-јен! Сасвим случај је и с позоришном. Просечни гледалац зна да ће гледао уметничку представу или концерт. У музеју, бало-тету, свакојакости... сећа се особа лако одвојене добрих ва рданих... Међутим, најновија од филмску ећ у основи на пи-вође да је уметност и сматра се за за-бавну, забављајућу да и ту само тре-ба одвојити добро од рдавог.

Али филм је неке врсте уметност, млада, напредна уметност, уметност бу-дућности. Но врели ју исповедити пра-во гледаоцима, уз су му те особине и његови најрђи протицници. У почет-ку одбијени трговачким рачунцима и јевтиним ефектима, иногда великим умет-ничким тежњама да рађе за филм. Да-нас, кад је филм напао своју пуну, нелаке неке карактеристичне филмских ре-жисера најпознатија уметничка имена долазе сами.

Да, филм је уметност, и само има до-брих филмских дела и рдавих.

—o—

Рђав је филм сваки онај који може је ис-черпељиво добити најлеђа сарка. Јер код једног произвођач правог филм само ра-ди зараде, а истовремено не сматрајуће својим каралрним уметничка остварење, не знам зашто би овај филм тре-бало разликовати од обичног трговач-ког пакла!

Рђав филм бива и онај, који уз ис-правили инсценаторским, или недуже-ни кадр, или ани који немају знају у руковиц, који још нису писмени, не знају, другим речима, филмску азбуку.

Рђав филм је онај, који служи само за мјементану забаву, који се пасторја ни просто квантуре или голића рако-вилост гледалаца, и који је на нивоу романа за госпе.

Рђав филм бива и онај, који својим садржајем и формом грамзи писце нај-стиче, увлује на рђаве примере, доматал-ризам.

—o—

Добар је сваки онај филм, који, пре свега, постоји због остварења чистог филмског израза, а у због развијања високе племените и чежнице кадра.

Добар филм увек ће неговати љубав, племенитост, част, понос, херојство, другарство. Може ли ово бити и ако-ме знамо порока и слабе стране људи, истичући све више њихову правоту.

Добар филм поклањуће ни једне чи-сте поетске инспирације, равнеће се по своим правилима филмске драме и добро ће свакако од потребним драмским ак-центима.

Добар филм режирабе затим режи-сер, који не само што познаје своју за-нат, већ има и једно сложеније: умет-ничко осећање и темпераменат лични и стил оригиналан. Под дирнгентским ка-пацом режисера суделоваће у изградњи нашу филма глумци, сликари, музичари, обавезно сценаристи. Сви су делови филма, инструменти које каквоћу своје умет-ничке режисер. Они ипак онако као ни један, стваралачки једну игру тако да сви добије аранжман уметничких об-лика.

—o—

Једном реч, ако што има добрих по-верованих претстава, пиа и добрих филмских.

Гледалац у поворитету дозвиван дубо-ко у себе трагедију једне породице или једног човека, и цело време ради пра-вовао за сцлиште, процесом у једну дру-гу реалност матерном сликом глуме и ре-дитеље. То исто постоје и филм. Слике на платну транспонирају тако убедљи-во реалност и нерваност, да нас преселе једи тајанстве-ни у свет који нам је створе режисер. И ми, сасво-ма тако у биоскопу и не слутимо да имеамо и нас-лано онако исто то ће ре-жисер, само и ауру филм-ског дела. Наше било које пстуном ритмом, који разум растера чиновнике редитеље кошмон. Он је тај невидљи-ви врач, који својом чаробни штапићем унеси у бно-сковског дворану свет и раз-дарахнот, плач и жалост, пестинкуће све што у мудским срцима обичним фото-графским сликицама.

Зар се исто тако не служе музичар тоновима, сликар бојама и писац речима!

Одабрати из масе драме-ског материјала најкарактер-ристичније, сложити све то редним редом, дати том ре-ду извесну стилизацију, пре-вазаи основ обичне фо-тографисања и постаје квали-ца филмска.

—o—

Тежак је био пут док се дошло до овакових резултата. Још се сећамо вештачких глистављања и кинтура-ја, кад је филм био обичним забавно средством, чаробним лампа, чуда у рашу сенза-ција „доле рђа — нова да-ја“.

Овог момента над је филмска камера пошла у правцу ствалаштва и кинтура-ја, кад је филм био обичним забавно средством, чаробним лампа, чуда у рашу сенза-ција „доле рђа — нова да-ја“.

Овог момента над је филмска камера пошла у правцу ствалаштва и кинтура-ја, кад је филм био обичним забавно средством, чаробним лампа, чуда у рашу сенза-ција „доле рђа — нова да-ја“.

Тог доба дрмо-гра-плена, пред-ставља-ња, уздавања, паворање и травољтање ве-ке је односно филм од по-ворнете. И ми, сведоци у биоскопу, имамо медена да нам се изврсне створи при-мену од таких бапаше, да особито важно пастеше-ње ствара ствара рађу-мају нашеку поворашне сре-не и сведоци. Извесни дет-ваљ, који повазнете мене да ће једанпут и ја-дан филм, спонављен сасим по-бљима, истичу се мапсимал-но. Но сва ова чуда нису ја филм хостао таке бога за драмске нарашавање.

—o—

Онај који жели да отвре-је прави филм, чист филм, треба да, гледајући драме и комедије, одваја добро од рђавог, трговачко од умет-ничког, какво од озбиљног, сочињавајуће од мајсторског. У том случају, ако ипак буде имао у мисли добра лавидна светског путника који је знали правих да види трансе земље Цејлона или монголског шегеда који пуна гледаоца. Па ће Аскуласа на Рио је ниције на да те помоћ ће ти сасвим у спокојству у којем ћеш.

— Мучи ће бити!, желим ја, ћ мислим ври том на сасвим друге ствари.

— Мирно! — Одјекује комеди-ја на једног од кревета. То је Мотко. Рањен је у глави. — Ја-ви вода ја ће ти ја ће остати сва трајна „сталних“ у постројску воде управља мислећи и умно. Али ври ће остао пољопривр-

Сасвим изненади ипак је да обрађе пољу на практном сестре Екатерине Гавдил, најмлађе и најлепше међу њима болни-ци.

— С правником!

— „С правником, сестрице!“

— Шта ће ја, Боже! Мајка ја ће! Овакав у гипсу, дубоководни сам рекао ми и мајке доћи ће Лондон. Увалуја покушава да одвратим тима небожи-ће мисли. Ето, добро што сам ја ће обрнуо. Да ја чекала ме-је мисли, да ће ићи да ме о-бољује и волетно ми ствара-ти, радовала нешто дуже сам-ном него обично.

Гадљиву дама дошлије приближавала се у њеној стодбени са-гледали комоћа кадрова ра-дућа која ће у ресту од сезо-ног месеци довести до болнич-ког лежаја. Шта ли је њо-ме у мисли? Шта је бако са стотинама хиљада таквих младих и ве-дих девојака при оцима вас по-слову нашем суду?

Кто и опет једног посетилца. Дошао ми је пословни ресорских послова. Стари су тек до четр-ти месеца, али за мене нпто во-ног. Последњих дан неће него ја „живот“ нашег. Ако ја са-ма ја ће ја ће ја ће

Мој дом
„његов дом"

Дом мога деда, као и сви остали бољи сеоски домови, био је велики, са високим подрумом, са каменим темељима, са чврстим зидовима, са широким двориштем, са великом баштом, са воћњаком, са пољем, са ливадама, са шумом, са свим што је потребно за једно велико домаћинство. Сем тога, он је био и на врло лепом месту, на самом крају села, на брежуљку, одакле се пружао леп поглед на сву околину. Са једне стране, иза воћњака, видела се шума, а са друге, иза баште, поља, ливада и потока, који је протицао кроз село. Испред куће, иза широког и пространог дворишта, налазила се велика, широка и дубока бара, у којој су се летњим данима купала деца и гонила на напајање стока. Преко бара, на средини, био је дрвени мост, а поред моста, на обали, висока врба, под којом је, у хладу, вечито седео неки старац и пецао рибу. Ја сам, као дете, волео да седим поред њега и да посматрам како се поплава, коју је бацао у воду, шири по површини воде, како се спушта на дно, како се диже и како се, на крају, извлачи из воде. Старац је, обично, имао доста рибе, али ја нисам никада видео да је ухватио неку велику рибу. Ја сам, ипак, волео да седим поред њега, јер је у њему било нечег што ме привлачило. Можда је то била његова ћутљивост, можда његова замишљеност, можда његова старост, можда његова седа коса, можда његова дуга, седа брада, можда његова дубока, дубока бора на челу, можда његова дуга, дуга пушка, можда његова велика, велика торба, можда његова дуга, дуга удица, можда његова дуга, дуга врба, можда његова дуга, дуга сенка, можда његова дуга, дуга ћутња, можда његова дуга, дуга старост, можда његова дуга, дуга седа коса, можда његова дуга, дуга седа брада, можда његова дуга, дуга

Београдска

Општинска штедионица

Бранкова 2

За све улоге код Штедионице
гарантује Општина града Београда

Позив

Позивају се сви дужници — земљорадници чија су дугови по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова новчана установа и задруге предате односно пријављене Привилегованој аграрној банци — Дирекцији за ликвидацију земљорадничких дугова да без одлагања

А НАЈДАЉЕ ДО 15 ЈАНУАРА 1943 ГОДИНЕ

изврше све своје доспеле ануитете (рате-оброке) заједно са каматом задоцњења код својих надлежних пореских управа.

Уколико не поступе по овом позиву, приступиће се принудној наплати не само доспелих ануитета већ и остатка целокупног дуга са редовном каматом, каматом задоцњења и трошковима у смислу прописа чл. 48 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова. Поред тога примениће се и друге мере.

У интересу је самих дужника — земљорадника да избегну принудну наплату целокупног дуга са трошковима и каматом, којој ће се без одлагања приступити по истеку горњег рока и да воде рачуне да до горњега рока исплате своје обавезе.

(Из Одељења државних дугова и државног кредита Министарства финансија бр. 32990/V/42).

ВРАЧАРСКА ШТЕДИОНИЦА А. Д.

У својој кући, угао ул. Краља Милана и Краља Александра

ОСНОВАНА 1898 ГОДИНЕ

Концесионар Рибарске Бање

Прима улоге на штедњу

Одобрава зајмове по есконту и текућим рачунима за привреду

УЉОРОД

СРПСКО А. Д.

за гајење уљаних биљака

Телефони: 21-604—21-606

Проводи сетву сунцокрета, соје, рицинуса као и осталих уљарица.

Ставља произвођачу потребно семе на расположење и врши откуп жетве.

Бр. 324

Државна хипотекарна банка

(пређе Управа фондова, основана 1862 године)

Централа у Београду

ФИЛИЈАЛИ: Ниш, Крагујевац, Ваљево, Чачак, Ужице, Шабац, Лесковац, Зајечар, Крушевац, Петровград, Панчево и Вршац.

Банка рукује свим државним и јавним фондовима: пупилним, депозитним и црквеним капиталима; манастирским, општинским и задужбинским новцем и т. д.

Банка поред улога на штедњу прима и улоге на текући рачун, којим сопственик диспонира чеком или писменим налогом, те се тиме омогућује без употребе готовине плаћање са лицима која имају такођер ове рачуне код Банке односно њених филијала или код других новчаних завода.

Банка врши исплате и наплате за рачун комитената преко својих филијала.

За важне народно привредне сврхе одобрава хипотекарне зајмове, зајмове по текућем рачуну и друге краткорочне зајмове. Одобрава зајмове општинама и самоуправним телима на подлози прихода и прихода.

Обавља све остале врсте банкарских послова.

За све банчине обавезе јамчи држава

Основана 1882 године

Београдска задруга а. д.

ДРУШТВЕНО СЕДИШТЕ У СОПСТВЕНОЈ ПАЛАТИ У КАРАЂОРЂЕВОЈ УЛИЦИ БРОЈ 48

ТЕЛЕФОНИ
22340 и 22341

Капитал и резерва преко динара 100,000.000.-

Као чисто српски новчани завод, препоручује пословном свету улагање готовине на текуће рачуне, по којима се могу вршити чековне, вирманске и остале исплате без жиралног отказа, а улагачима на штедњу да свој новац не држе бесплодно код себе, већ да улажу код завода. — И један и други ће тиме, поред сопствене користи многе допринети и јачању нашег националног новца и наше привреде уопште.

СЕМ ГОРЊИХ ПОСЛОВА, БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА ОБАВЉА И ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ И ОСИГУРАВАЈУЋЕ ОПЕРАЦИЈЕ ПОД НАЈПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА

Поштанска штедионица

У БЕОГРАДУ

Прима улоге на штедњу и плаћа ову камату:

2½ годишње на улоге који нису везани
2½% „ „ „ везане на 6 месеци и
3½% „ „ „ везане на 1 годину.

Штедне књижице се могу добити код сваке поште. Исплате по штедним књижицама врше се и код свих пошта без трошкова. Кад уложите новац на књижицу обезбеђени сте га од крађе, пожара итд., а поред тога и најмањи улог почевши од 10.— динара носи камату.

Сви пословни људи

трговци, индустријалци, занатлије итд. треба да отворе код Поштанске штедионице

Чековни рачун

Основни улог је 100 динара. Исплате и уплате преко чековног рачуна Поштанске штедионице врше брзо, тачно и са минималним трошковима.

Обавештења се могу добити од

Поштанске штедионице у Београду и свих пошта бесплатно.

Телефони 26-821-5, 27-537.

ВИНАРСКО-РАНИЦИНСКА ТРГОВИНА

Свуда и на сваком месту Ће вод се ко пије

БРАЋА СТАРЧЕВИЋ

Краљице Наталије 24
Телефон 27-960, 27-996

Честитају Божићне празнике својим муштеријама и пословним пријатељима

Бр. 310

Штедно-грађевинска задруга «СВОЈ ДОМ», Макарска 9:

Радно време од 8—14 часова.

Савременим начин долажења до свог крова

Продаја станова, локала и вила

Бр. 304

КЊИЖАРА и трговина канцеларијског материјала

„Јакшић"

БЕОГРАД, Пивљанинова ул. 42
Бр. 195 Тел. 30-767

Трговина боја, лакова и хемиских производа

ЗОРАНА М. ШИЈАЧИЋА

БЕОГРАД — САВА

Нараћорћева 42
Телефон 28-675

Бр. 201

КОД «УСТАЛЦА»

АЛЕКСЕ Т. ТРАЈКОВИЋА

индустријско предузеће за израду и продају свих врста ланц, месара итд. Основано 1913 год. у Београду

Канцеларије: Пристаниште Бр. 1, Радионица: Новопазарска 8. Телефон 48-643.

Предузеће располаже са свим потребним савременим, техничким усавршеним машинама и алатом за израду свих врста послова у фабрикацији предмета од цинка и бијог лима, цинка, алуминијума: алпака, сребра итд.

ИЗРАЂУЈЕ СПЕЦИЈАЛНЕ АПАРАТЕ ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА.

Бр. 312

ТРГОВИНА ЗЛАТНОГ НАКИТА

„Брилијант"

Власник
МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
Б. Вашингтона 6. Тел. 28-726.

Свима својим поштованим муштеријама и пријатељима честита Божићне празнике.

Бр. 305

Антонијевић и Ћуковић

Београд — Кнез Михаилова 21

Трговина канцеларског и школског прибора

Бр. 202

Коломаст марке „ПОБЕДА"

Најбољег квалитета, цену и жуту у свим паковањима као и:

Козметику: помаде и пудер у разним паковањима, вода и прашак за зубе, колонска вода, инсектин (прашак за зубе) и других артикала нуди са магера заступљућих фабрика

агентура М. Новаковић

Тел. 24-571. Чек. рач. 61198. Кр. Петра 41/II.

Фабрикама и већим индустријским радионицама преузео бих заступства од 1-1-1943 године. За брзу и сталну продају гарантујем. Горњима је то једини и најсигурнији начин да дођу у везу са највећим потрошачима у рејону Србије.

Бр. 311

СТОВАРИШТЕ ГОТОВОГ НАМЕШТАЈА

ГОЛУБОВИЋ

Краља Александра 65 — БЕОГРАД — Тел. 28-222

Има увек на стоваришту: собе, трпезарије, разних стопова, кујни и т. д. Цене солидне.

Бр. 308

Књижара ВЕСЕЛИНОВИЋ

Теразије 28. Тел. 25-007

Свима својим поштованим муштеријама честита Божићне празнике.

Бр. 314

Радио клиника

„БОРА"

Узун Миркова 4.

Телефон 25-952

Бр. 303

Пивара Бајлони а. д.

известила своје потрошаче да је привремено обустављена продаја пива.

МОЛИ СВЕ ПОТРОШАЧЕ ДА ОДМАХ ВРАТЕ ПРАЗНУ БУРАД, КОЈА ЈЕ СВОЈИНА ПИВАРЕ.

Сви они, који су Буред искористили, добиће по продаји истог количину натраг.

УПРАВА ПИВАРЕ

Најомиљенији Београдски Биоскопи

Нова Европа

(ПРЕЋЕ „НАСИНА")

И

ВРАЧАР

ПРИКАЗУЈУ УВЕК НАЈУСПЕЛИЈЕ И НАЈЛЕПШЕ ФИЛМОВЕ

СВИМА СВОЈИМ ПОШТОВАНИМ МУШТЕРИЈАМА И ПРИЈАТЕЉИМА ЧЕСТИТАЈУ БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

НИКИФОР Ф. ДАМЊАНОВИЋ
КАФАНА «ГИНИЋ»
Нова Гробља

226 1—1

ЛУКА КУСАЛИЋ
КАФАНА «МИРЈЕВО»

227 1—1

Предузеће „Шумадија"
ЧИКА ЉУБИНА БР. 1/II.

228 1—1

КАФАНА
«СТОЧНА ПИЈАЦА»
власник
ЉУБОМИР ЛАЗИЋ

229 1—1

КАФАНА — РЕСТОРАН
«МАЈОРОВ ХАНОВИ»
преко «Калемегдана»
власник
УРОШ ВАЛЧИЋ

230 1—1

посетите

РЕНОМИРАНИ РЕСТОРАН

БЕОГРАДСКА ПИВНИЦА

„БАЈЛОНИ"

СКАДАРСКА 44

ПРВОКЛАСНА МУЗИКА • ВАРИЈЕТСКИ ПРОГРАМ • ОДЛИЧНА ПИЋА

Коломасти марке

„НАПРЕД"

Пакован у лименим кантама од 5, 10, 15 и 25 кгр. добићете најповољније ако купите директно од произвођача

Прво српско предузеће за израду коломасти

„Србија"

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

Београд — Краља Александра 340.

Телефон 43-812 и Римска ул. бр. 22

Телефон 26-633 ○ Чек. рачун 61-374

Бр. 31

Продаја само на велико

ПАЗИТЕ НА БАНДЕРОЛУ СА МОЈИМ ПОРТРЕТОМ ЈЕР САМО БОЦА ОБЕЛЕЖЕНА СА ИСТОМ ЈЕ ОРИГИНАЛ —

Ликери, коњак, рум и разна специјална вина те сва остала жестока пића: код

Јездимира С. Шарића

производња ликера, коњака и рума

БЕОГРАД

Кр. Марије 89 ○ Тел. 22-912

својим мушторијама и пријатељима жели „ХРИСТОС СЕ РОДИ"

ЗАХТЕВАЈТЕ У СВИМ ТРГОВИНАМА ГОСТИОНИЦАМА КРЧМАМА МОЈ ПРВОКЛАСНИ ЛИКЕР „ROYAL" ДОБИЈЕ СЕ У СВИМ БОЉИМ РАДЊАМА.

Продаја само на велико

Бр. 222

Самостална Управа државних монопола

Српска држава има искључиво право монополе: дувана, цигар-папира, жижица, упаљача и ужегача, петролеума и соли. На тој начни држава долази до прихода који у данашње време у државним финансијама претстављају најзначајније и најважније изворе прихода.

Производња дувана врши се под сталним надзором и упутствима дуванских станица: у Бајиној Башти, Жичковцу, Крушевцу, Лесковцу, Љубовији, Нишу, Петровграду, Прокупљу, Рашкој, Смедереву, Ужицу, Чачку и Чоки.

Сва прерада дувана врши се једино у Фабрици дувана у Нишу. Фабрике израђују: цигарете, крикани дуван, дуван за лулу и никотин у концентрацији 95—98%. У разблаженом раствору врло успешно овај се никотин употребљава у полупривредн за сузбијање разних биљних болести и штеточина. Никотин се продаје у свима монополским стоваришгима у земљи. Пушење су у продаји цигаре, које се израђују у фабричком одељењу Дуванске станице у Петровграду.

Продаја соли, једна од најзначајних животних намирница, врши се из државних солних стоваришта: у Кусјаку, Смедереву, Београду, Зебрњу, Шапцу, Чачку, Нишу, Липову, Пенчеву и Петровграду.

Снабдевање земља петролеумом врши се преко друштва «Петрол а. д.» На слични начин води се и монопол жижица.

Поред ових послова у Државној) мерхарници за рачун државе израђују се мениџе, таксене марке и остале таксене вредности.

У чин државе свима овим монополима управља Управни одбор Управе државних монопола. Иначе Управа државних монопола је самостална државна установе и стоји под надзором Министр финансија.

Бр. 223

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 16 јануара 1942
Бр. 3. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Млаки

Има код нас један број људи који, како се то обично каже, хоће да седе истовремено на две, па и више столица. Хоће људи да се обезбеде. Са национализмом су комплексирани, а кад дотичеш се дође тако као да немају ништа против њега и сви навијају. Не знаш људи шта воле, а шта нод, па тако не знаш ствар.

Кад их питате коме су то они национални, сви изврћу. Да им је срце у односу на Немачку политику, или су за југословенску политику Лондона? Или их жеље да се одлучују по односу њихов Србије, они се устају а гледају да јако интересовање им сваки пући избегну.

Поносна, код неђ неђу иуд, рале они и ово што њихе ње тема, ако гледа воље, ни нарочи. И притом се сви осигрошају. Тер може се десити да генерал Недић одјеси ивидно крпоз! Ето ви се сви онда могли рећи да су у сви сви за одбрану Србије и преокрет српског народа!

Може се тако догодити да неће ни тај који ће бити у стању ни ово да рече. Па и за сви, брате, ово за Недића", говорили они, и тешки интересни нигде сте да одгурнут у позадину сви, који су своје живот стављали на коцку за сиве Србије и српски народ.

Међу сими пленућитима и опортунистима ако и таквих има. Јеан је ово рапао врло добродошло на њихово личко богобојан. Да би прикрили своје одвратне поступке, тиражиће нередном свог сопственог народа, ови гурају статку руке Немци и ни кад бољу сву крвнику за тешко стање, које је створио последњи велики безискрупулозни и изгубљени рат.

Ови су и главни разносни ових поста иностране пропаганде. Таке ако не хоће да дозвољ свој интелектуални, док су створио ова га која најлуше онеспоља средњевеке поорих прилика, кад је обезбеђење реда и рада, коју данас сматрамо за најјачу мисао и највећи напор нашег народа.

Времена су таква, да се не смо подвајати, већ и народи морају јасно опредељивати. Они који хоће да седе на више столица код те неке ствари да тражу о томе. Јонас је њихово остуглава глава о. Бурадановом жигору, који је стојећи између два класта сено умро од глади јер није могао да се реши коме да приђе. И Христос је те интервенисао, "нисам", најодлучније оглашо.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

ГОДИНА ДАНА СВЕТСКЕ ПОЛИТИКЕ

Позадине, везе и узроци политичке данашњице

Протекла година била је сва у знаку коначног разлаза између двеју, или, ако хоћете, тројице супротних схватања о свету. Није, истина, у 1942 години било још много великих и за ово изузетно важних промена у свету. Али су се тако политичка констелација и јасне и крупне промене, а свима им је заједничко што су биле последица једног дубљег узрока. Тај узрок је у суштини био исто онај који је у 1914 години изазвао велики светски рат.

Јапан и Бела раса

Приликом, као је за Европу и за њу биту рату јапанско освајање опасност и губитак које тешки. Стварање јапанског самосталног Далеког Истока, под врховништвом јапанског империјализма, који су до сада владали у том делу света.

Нови ред у Азији

Почетак сегање био је сам по ратним операцијама на Тихом океану. Рат, који је букнуо у пролеће почетком јануара 1941 године на Пацифику, изазвао је из основа велике политичке противречности на којима је било изграђено дотадање стање међународних односа у свету. Изненађу Велике Британије и Совјетског Савеза, чије су се снаге увлачиле и дубиниле у западном простору, односно са јапанске стране, Француске и Холандске источне области, Јапан је одмах почео спровођење свога програма. Уместо да овај огромни простор, који је у ствари био сиромашан сировинама, буде и даље колонијална област Европе, Америке и Јапана, Јапан је одмах почео спровођење свога програма. Уместо да овај огромни простор, који је у ствари био сиромашан сировинама, буде и даље колонијална област Европе, Америке и Јапана, Јапан је одмах почео спровођење свога програма.

Једна од најважнијих догађаја ове године је долазак немачких и италијанских трупа на пространу област Средоземног Мора. На снимку: немачки војници пред тробоја са обавештењима у Африци (Foto: Beigrader Zeitungsdienst)

А јапанске армије су опасност само за оне који су се у својој политичкој политичкој економској експлоатацији са капиталимом.

Као што се Европа ослобађа ланаца старог, капиталистичког реда стварајући тако основе капиталима лоше и на другом крају света. Јапан обезбеђује Европи, конкретније, у којој природа неће бити оруђе профита финансијског капитала, већ оригинална делатност удружених европских народа, која ће од обезбеђене Источне Азије имати уколико ниже природа уколико ће она бити разноврснија.

Беле и темнопуте свет је до сада поцијанио биб подигнут капиталистичког рачунања сувишта бијла финансијски центра Лондона и Њу-Јорка. Тај скучени број капитује је свој интерес заложио свету и погурао се да га у своја бела раса идентификује са општим интересом земље. Од колонијалне трговине, зидутим, имали су користа само релативно малобројне компаније и фирме, које су на њој крупне цивилних богатстава. Беле масе, међутим, од колонијалне експлоатације нису имале никаквих користи.

Ако је, међутим обновљени и привредно уздигнути и корпоративно јаки Јапан, престављао само за експлоатацију земаља, у природи ове

AVIS

(Наставак са следећој страни)

Европа греди новом поретку

ма и политичке доминантне снаге на њиној подлози лоцирајући континенте. Британске инвестиције у природна тла земаља Балканског полуострва и Јужне Америке биле су велике.

Лоцо паритети Средњеевропског Дринара

Уопште се, у току 1942 године, не показују ове појединачне ценовне политичке у правој јасноћи. Добрим делом ово је последица рата и ратних прилика. Али ни колико година, како се у Средњеевропском Дринару појединачне ценовне, да треба сви да стоје у свету на једно место, да нема заједнице и да увек сваки од њих времену неке долази. Нет о „једначини моћи" нашто је потребна.

Прво је било потребно да се изађе на крај са Великом Британијом, која је, као доминанта на капиталистичко - империјалном свету у свету, стајала тим великим на путу. Ту су два начина употребљена. Прво је био у виталну потрби уједињавања антикапиталистичких држава, о чему се, под вођством Индије. Велика Британија треба да се помири са непрекидно јачањем државности. Тим путем, Англичанима долазе аутономни у погледу свих капиталних одлука, правних, широка спровина и самобојашњење путева, чиме сачувано Британско Царство. Али, на великим капиталом, они ће моћи бољи потенцијал британских капитала и њихових средстава интересне Уједињене Србије.

Под паролом уједињавања и што тешње сарадње, Америкици почиње да се мешају у британске и интересе, а паролу у британске и привредне интересе. Индији обезбеђују већ сопствене, економске проблеме. О Сингапуру се нешто мање говори (и прећуто) бом. Посебним Средњеевропским и британско-америчким доминионима равноправ у домен Великотона.

Други пут је, међутим, веома средњи пут, који се спроводи без скрупула и без заноса. Ту је прворг поступак са Јужном Америком, са Средњим Истоком, са Африком. Ту је појединачне Велике Британије капиталистичке владине путем посредством закона о уједињавању и хомогенизацији. Већинство помоћу Велике Британије, од истовременог одузима посед. Капиталске инвестиције. Сигнал преко Ла-Манша. Ту је дат Лондона у Вашингтону ра-

Африкин премијер

Африкин водитељ генерала Јајмсмајера је само хорошка кампања у западно-капиталистичкој штампи па цели континент, већ је и прави рад уједине прогресивног покрета. Почело је са политичком активношћу у Кејптауну и Преторији, још много пре почетка рата. Настојања су се неуједињеним колоније у привилегованом области банке Итолиндија и Сомалије. Мадагаскар је у свакој вероватноћи ће. У Египту се, истовремено, сва енергија британске капиталистичке пропаганде у постоји, који су привилегије британске. Ту је, такође, започето и рад на ратној индустрији. У Либерији Средњеевропске Државе помажу своје интересе тешку борбу. Африка је стварно велике одбрамбене улоге, иако би се осободљиво од британског утицаја, — разуме се с тим, да се не изгубило место стално напредно. И овуда, у тоне лоцоу, Вашингтон предаје се са капиталом међународног банкарства. Наиме, искрцавање у Француској Северној Африци обезбеђено је сва комбинација, који је до сада, крупном добрим успехом у односима између Велике Британије и Средњеевропске Државе.

Исто тако се и на Блиском Истоку појављује Америка са својим учешћем. Ту су, као сведочанством појава, чак продужење војног конгресмена војног, а чак и мирачки утицај конгресмена војног, а чак и мирачког потрошача, Хенри, ту је тут за Индију. Ако је Јапан интересно јачању војних је Америци инсистао на стално страже до уће у Индији остао је, као завршни пут отворен. А у томе простору је за политичког пенетрацију посебно значајно. Ту су Индијци веома прометни и на Западу, којима обећава знатно повећану самостално државу на обали источног дела Средњеевропског Дринара, који је био под њиним заштитом Средњеевропског Дринара и указала од њих сву потпору.

Улога Француске у рату

И ту се крут завршио. Јер, ако се уђе у суштину ширења политичке моћи, онда сва сила капиталистичке у свом многобројном стољном обликовању, изилази на видело. Ту је било под њиним заштитом Средњеевропског Дринара и указала од њих сву потпору.

Наша будућност

Ову Нову годину, другу после наше народне пробуде, дочекујемо са одређеним верама у Божу суђаницу српског народа.

Већ је правилан напредак још пуна колико смо пошли рада спаса народног. Осећа, истина, још доста тешкоћа да се савлада, још доста напора да се учини пре него што се ми Срби нађемо довољно котао спасења; али смо што је у том погледу већ досада постигнуто, испуњава нас самопоуздањем и даје нам снаге за наше прегнућа.

Српски народ искрено се предао мирном раду, убеђен да му је то једино оруђе којим може себи спасити своју будућност. Он је од себе за сада одлично свему томе не само вољу показао, већ и способност, на бело каову пустахомију, која би му само могла донети нове страдања, нове несреће и нова разорења.

Времена мотива, бити и братоубилачке Борбе непотребне су сад српском народу. Поучен тешким искуствима, а свестан по-ложаја у коме се налази, он је решен да своју снагу употребљи само брани ако стварно буде оспорена. Зато ће он и у тој мисли чврсту решеност разбити свакоме ко покуша уништити његову слободу и равноправност, његову вољу, да сам води своје судбине.

Захваљујући томе мудром држању српског народа Србија је за релативно кратко време опет постала земља реда, рада, мира и законитости. Од колапса је то највеће по ред народ јачи је свакоме разборитом суду неће напаљена Отаџбина. Благонаклоно посматрају тога напет подређе ни поједини народи и државе. Сви нам се чуде рекли, као и дивљењу нашег снаге оспособљену у најбољој будућности.

Са том новом ревношћу да остваримо наш народ, да не посустанемо у вишору достојан нове изградње народа и државе, да не дозволимо ни на који начин нарушење у дело нашег народа дошло је до велике промене, до праве револуције.

Српски народ је најпре прогласио суверену своју стварајући ратификацијом своје стварање ратификацијом своје стварање ратификацијом своје стварање

Развој рата на европском истоку у току лета 1942

Совјетска противдејства у току Донске битке

(Наставак из Божићног броја)

У току донске битке а нарочито у њеној првој фази, совјетске снаге борбом су за време умањиле и онеспособиле, чак су ред тих биле оспособене на повлачење добрано и извиднуто дво утарбиле, на чијем је изградњи радило на широ до јесени 1941 године, док у току лета 1941/42 на овоме простору нису биле собљавајућих операција. На овај, ни друге ване не утврђено нису могле да изнесу ком и решајуће битке, у мајору са ситуацији и одређивање снага совјетске су трупе тактиком и сада подбацује, као и у току ранијих операција на Источном фронту.

У стратегијском погледу ми виде се нижак варијанте а који нам успешан ток совјетске офанзиве, као и ток операција маршала Тимошенку, па и то крајњег исходи. Али та штедња није ништа потпуно из темеља да се сагледа потребне снаге за једну противнападну великих размера, која би једине могла бити прека. Совјетска команда је, као и немачка на огромном фронту од преко 500 км, која је одробила и ако дубоки отсеци и трупе напредују. Тенкови и моторизовани једине огромна пространства од непријатељске позадине и напада на даље војске реда. Совјети су штедили и расипали снаге, нарочито напаљено на борења од једне дубине дивизије — од изнимног великог напада на средњем отсеку, између Воронежа и Сталинграда, по мишљењу Сталинском о коме је напад био рано почео, одронио немачки напад на велику дубину простора, по свој домаћој карактера, са једним од великих ратних резерви којих не ни у ниме одвојена снажну операцију — напад на Москву.

Иако оседнуто овом борјани, совјетско је војство мењутим мало по мало ипак почели истрошно све резерве у мајору другостепеног противнапада, који, који ипак у дубини немачких редова, тако да бесловно и немилосрдно подређује совјетских снага. У току последњег нарочито су карактеристичне совјетски противнапади код Орела, затим код Воронежа и нарочито код Ржева.

Када је усвојени пробој једне ирвла немачких ваздушних трупа крозДон до Воронежа, на јапији Орел—Воронеж створио се знатан простор у ничког фронта, који је нудио повољне услове за даље противнапада великих размера у правцу Орела и Курска. Тако да противнапад могао би не само да у ком немачку офанзиву против Москве Тимошенка већ и да поново сиче ситуацију.

Ако да се поставају такви резултати, та би се остварењем поменутог циља, по мишљењу совјетских, сва надежна одлучно, а Москва би била ослобођена. Ако, међутим, трупама и војством способним за маневровање и за онако подухватне, Совјети нису умели ни бесловно у ниљу сво другу. Зато се њихова ревизија да ни гигантску немачку офанзиву против Москве у зиму 1941/42 године, већ сасвим обновљених напада на Орел, нарочито истока према Тули и Калуги или Москви. Ако је ипак немачки напад на Орел, по мишљењу совјетских стручњака, имао за циљ да ослободи Орел, Курск и Белгород, а при том и да уништи совјетске снаге, онда је он у томе потпуно успео. Совјетске снаге, које су се биле ангажовале у борбама за Орел, Курск и Белгород, биле су у великој мери уништене, а Орел, Курск и Белгород ослобођени.

Ако је, међутим, немачки напад на Орел, Курск и Белгород имао за циљ да ослободи Орел, Курск и Белгород, онда је он у томе потпуно успео. Совјетске снаге, које су се биле ангажовале у борбама за Орел, Курск и Белгород, биле су у великој мери уништене, а Орел, Курск и Белгород ослобођени.

Заузете територије Совјетске Русије

Лети. Тај бомбардовање Совјети су у ратним извршавали неколико својих ваздушних трупа у правцу Орела и Курска, а при том ни једна су територије совјетског фронта нити поставили нових других једница.

Разбијен на целом фронту и оставши самоме себи, маршал Тимошенко изашао је у безизлазној ситуацији. Он је безусловно требао да отпочне евакуацију и да ред најважније совјетске области Донбас, Доњи, Доње Поволжје, Кубања, Кавкаски планина.

Али су разбијене једнице једнога отсека биле неопходне да поборе устоје осталом једном напору. Маршал Тимошенко то је врло добро знао. Ако би се одмах извршила евакуација источну војску битку у ситуацији у којој су се налазили, све немачке моторизоване једнице брзо би прешле да их обухватају и стоку или много чешљем и извлачили обручу него што су им биле стављене тешке оклопне и моторизоване снаге. Тиме би наишла судбина биле дефинитивно изгубљене и са њима огромно број значајних територија које су припадале.

И када му већ крајњено совјетско војство није могло нанети поновни, поставши у дилему да изгуби и војску и територију или да изгуби територију спасава од војске ово што се још дало спасти, маршал Тимошенко врховном командантом на ово дуго. У дотичним моментима својих једница он каже:

„Знате да напушати дан задатак да извршите непријатељу што веће губитке, на крвом месту у материјалу и на другом у живљу, и да водите офанзиве на тим начин и нескучено одбацивање да вам трупе буду оскољене. Ово је важно, од одбране снаге свештитите зависе, када су са тежком одбраном отсека великих губитака. Фронт се мора по стоку моту одржавати напором и воље немцу одређене трупе одбацивање. Поносе трупних команданата на мора бити и воље да ситуацију своју поткаже без обзира на губитке, већ у томе да се повлачење извршену одбрану моћну над се за нове задатке."

Разјашњење „пластичну одбрану" Тимошенко је усвоје да спасе known што своју трупа. Али је совјетско војство неуобичајено огромне територијске просторе потребне за успешно вођење рата. Зато је Стаљин наредио да војске оне ледину, чак и ако је за то потребно напустити и оне области које су од великог значаја за совјетско војство.

„Стаљинградско знање немам разнородне и не треба вере у крајњу ширу и жилу и ако је потребно и напустити Доњи. Нема ефектне тако непријатеља. Поред губитка Украјине, Беле Русије, Балтичке земље и Финске, ако изгубимо још и других покрајина, ако нисмо земље знамо се снажни, и то знати да ми као Совјетски Савез можемо да издржимо ово, имам радионица и фабрика. Отсада је јасно. Немачки напад изгубиће ни ударима у њихове боке и позадину. Ако непријатељ буде ће истиснути са новом територије, тога тренутка ће, ја вам кажем, ми ће ударити. И дакле се напредују крстовице ће ударити, и дакле ће напредују крстовице пре ће ударити, и дакле ће напредују крстовице пре ће ударити, и дакле ће напредују крстовице пре

Како су текле операције на Волги

Немачки напади наносили су жешку борбу Сталинграду равнодушно се не остаје ни један Немац. Ако се Немци не буду могли да пробију до Сталинграда, немачки савезници ће имати право рећи да су Немци изгубили рат. Немци ће, међутим, морати учинити све да Сталинград не падне у руке Совјета. Немци ће, дакле, морати да ангажују нове снаге, да пребаце нове дивизије са Запада и Севера, да пошаљу нове ваздушне јединице. Немци ће, дакле, морати да ангажују нове снаге, да пребаце нове дивизије са Запада и Севера, да пошаљу нове ваздушне јединице. Немци ће, дакле, морати да ангажују нове снаге, да пребаце нове дивизије са Запада и Севера, да пошаљу нове ваздушне јединице.

Наше село и наша држава

Земља и земљорадници чине становништво и привреду ове земље већину данаша и младо државно тело пројекта. Али до сада нисмо довољно водили рачуна о њима, нисмо довољно пазили на њихову важност и њихове потребе.

Зато је неопходно тешка материјална и духовна криза у којој се налазимо, тако тешка, што ће бити потребно много времена, па да се она отклони.

Ако дуже трајемо, сељаци ће бити принуђени силом да нам дају оно што нам је потребно, а ми ћемо морати да им платимо оно што нам дају по ценама које ће они сами одредити

КИТ НА ПЕСКУ И МЕДВЕД У КАВЕЗУ

Генерал Жиро тешки је кривац за капитулацију француских снага у Тунису. Француска војска у Африци, која је у почетку рата имала 250.000 војника, сада има само 70.000 војника. Пре свега због тога што је Француска, ратујући против Немачке, Италије и Јапана, изгубила Сирију, Либан, Мадагаскар, Француску Екваторијалну Африку, Француску Западну Африку, Француски Камерун, Француску Сомалију, Француску Индокину, Француску Полинезију, Француску Нову Каледонију, Француску Гвајану, Француску Гвадалупу, Француску Мартинику, Француску Реунион

Победничко немачко ваздухопловство

Година дана оштрих борби и великих успеха

Прних месеци године 1942, немачка оружана сила налазила се на Источном фронту у тешким одбрамбеним борбама. Изгледало је као да се њеобично јака моћ удружила са Совјетима. Друкчије и иначе замишљене операције и покрети појединих, организације непокорне слободољубиве борбе. Брза пребацивања разних јединица командовања и повлачења, на упрошћеном делу фронта било је повремено опасности. Прека потребан хранн и муниција достизала се са великим тешкоћама.

У тим се критичним тренутцима, ваздухопловство, као спасоносна резерва читаве команде, истакло нарочито.

Увек спремно за акцију, непознато са слободама на земљу и старешине при маневрисању приказано, оно је било свуда тамо, где је помоћ била нарочито потребна. Обезбеђивало оклопних борних кола и ремарки непријатеља, батерије и концентрација трупа код борбених линија, склоништа и депоа, аеродромске станице иза фронта, биле су најважније објекте ваздухопловних напада. Немилосрдно уништење доживео је борбени диспозиција из којих је борбени диспозиција из којих је борбени диспозиција.

Немачко ваздухопловство успело је да онемогући намеравање совјетске војске у самом почетку, или бар смањи њихову борбену снагу и шестину. Једнако транспортних авиона учинили су врлн високе месечне дневнице услуге. Они су трупама у борбеној линији довозили појачања и оружје, муницију и храну, и то у доба када су совјетска слободњачка средства подбацивала. Рањеници су приморани се неколико сати на борбеним линија у болнице, тако да велики број борци има да захвале да свој живот и здравље посадама „Ју 52"-авиотранса.

Борбени, извичаји и транспортни авиони потпомогали су и осигуравали трупе генерала Шера, које су издвојене совјетске снаге дуже од месеца опкољене и тешко угрожаване, све до почетка маја, када је успостављена веза копненим путем.

Пролеће 1942, повратило је њихове слободу оперативног кретања немачке оружане снаге. То се у првом реду показало на Криму. На дан 8 маја отпочео је велики напад у правцу Керча, пред Севастополем. Стотине ваздухопловства на бродове на Црном Мору, као и на све важније луке, осетио су сметови совјетско слободљубиве окупаторе тврђаве. За врло кратко, велики број бомби бачен је на тврђавска постројења, помоћу ратне авијације артилерије. Совјетска авијација била је тако оглушењем, да је своја помоћ одбрамбено скоро била немогућа.

Дејство немачке ваздухопловства било је одлучно и за време видног офанзиве, коју су предузели Совјети у простору око Харкова. После прних провидних успеха, она се сврашка коренобрађује, пробијом којих су формације немачких борбених и јуришних авиона, у сталним налетима, уништиле окољне непријатељске армије. После велике битке борних кола, дошло је до прекорета 17 маја, када је само

Написао ваздухопловном генерал Кнаде

ваздухопловство уништило 54 непријатељска борна кола.

У битки код Харкова, упркос великог броја совјетских авиона, немачко ваздухопловство одржало је надмоћност у ваздуху. Само на овом сектору фронта обе-

Европско небо слободно је за немачке авионе

ран је 588 непријатељских авиона. Још много раније, пре пада Севастополя, немачко ваздухопловство било је у стању, већ у месеци јуну, да у тешким одбрамбеним борбама уклоне помоћ на средиштем отсеку Источног фронта и на Волхову и да у великој мери допринесе, што непријатељ није постигао успех.

На три дана пред пад Севастополя, 28 јуна, отпочеле су велике операције у простору Харкова—Курск. У непрекинутом надзвучном налету, оне су довеле до пробоја совјетске фронте у ширини од 500 километара. Нездољавши је тродан назад, и у оштрим борбама протолви непријатеља, који је претрпео тешке губитке. Ваздухопловство је и овом приликом постигао одлучујуће успехе, нарочито комбатима непријатељске колоне на

Авионска бомба на оформљен ратиште

(Фото: Belgrader Bildagentur — 2)

ваздухопловство. Сада је онемогућено непријатељским авиотранспортима.

Ваздухопловство је пратило надируће јединице приликом њихових победоносних наступања преко Дона и Волге, потпомогавши бројне наступне покрете преко Кавказа, ка Машчу и Кубану, у самим нападима, и онда када је непријатељ достајао увлачења, и када се домогао планинских и шумовитих предела Кавказа.

На Терску, и у простору северно од Грозног, било је, за последњих месеци, тешких борби на копну и у ваздуху. Северно, у Сталинграду и у читавом простору око града, за време тешких борби, ваздухопловство је непрекидно на сва објекте на фронту и иза фронта. Сталне нападима биле су изложене све сообраћајне везе непријатеља, пронатавао снабдевај на Црном и Каспијском Мору, као и на Волги. И на средини и северном отсеку Источног фронта, услед сталних напада, непријатељ је претрпео видније губитке у свакодневним борбама.

Сталну се нападе непријатељске авионе у ваздуху, у простору источно и јужно од Вишјајних Шпчи, мурманских железница и луке Мурманск. Велики део енглеско-америчког ратног материјала упућеног је преко ових пунктова. Осим свакодневног непријатељских авиона, који су летали тражећи погодне циљеве, било је и врло жестоких борби борбених авиона.

Подморнице и ваздухопловство биле су једни од најважнијих оружја Немаца. Нападом немачких авиона биле су у првој реду увучене против енглеских објеката у луци Енглеске. Борба подморница је успешно употребила сталним нападима ваздухопловство на копно, бродоградилишта и луке пострадала. Резултате ваздушних напада, на стотине километара преко мора, биле су дивовске за подморничку војску. Напади бербених авиона и бомбених авиона на обрушавање на комерсни снабдевају око Енглеске биле су врлинске успехом.

Поносне успехе постигао су поморски авиони, који су ловили и противподморничка артилерија крстарење авиона на отвореном мору. Ови

Мед уместо шећера

Пољопривредни радови у јануару

НА ДОМУ

Почнимо целокупну економију и овади радове за протеклу годину. Систем пчела за обраду земље је у сваком погледу за пчелу најбољи. Пчеларство је најмање напорно. Пчеларење сасвим је у складу са нашим природним склоностима. Пчела не захтева ни велике издатке, ни напорне радове. Пчелар може да ради све што му воља, кад му воља, како му воља. Пчелар је сам себи господар. Пчелар је сам себи радник. Пчелар је сам себи све. Пчелар је сам себи ништа. Пчелар је сам себи све и ништа. Пчелар је сам себи ништа и све

КУЛТУРА

† Др. Ранко Младеновић

Дете истока Србије, чије биолошкима на западу, родољубље, трудољубље, књижевнике, с бесмисао уметности, академик српске — др Ранка Младеновића смрт је пронеса на по пута.

Пуно је дао, пуно створио, а ми је сигурно да би тек пуно дао даље, тек нешо да створи.

За дарежитог човека истоке Србије заиста је трагедија смрт у младој, смрт у недостатак годинама!

И рапсет тако моју срдашна,
и утиче тако
моју натиша
моја потресеог дана дубоког,
у тоне сигурном
грут заносном:
стегнуу болно моју пустиња
ној самоћности,
живо, заиста,
колико моје сре гануто!

Културни рад д-р Ранка Младеновића долик се из чисто књижевни, чисто позоришни, чисто књижарски.

На књижевном пољу д-р Ранко Младеновић је дао: *Звучне клипке, Дивну Драгиње гатке* (две књиге), *Тестаменат да две жена, Чекао поносим што нема срца, Не сувише самости.*

На позоришном терену Младеновић је био директор драме, уметник позоришта, позоришни критичар, позоришни теоретичар.

У књижарству, Младеновић је у Приштеу, у Скопуљаца и другим листовима, дао мису политичких, социјалних, културних критика.

Дао је два романескарне биографије о Јовану Вујићу и Сими Милутиновићу, а поред тога био је уредник књижевних часописа *Мисао* и *Дадеотеп вел.*

У руковицу му је остао још и драма, још и песама, још есеја, још студија.

Учесник у обе рата, Младеновић не само да је пуно радио, пуно урадио, већ је културне сагорео на послу, изваљао:

Земло моја
Земло страсних и болних херојā!

*

Необично жива прессонална фигура, необично покретљив сиворов, позоришк, друг, пријатељ, драматург, уредник, песник, професор, књижар, о д-р Ранку Младеновићу се не може на прелаз писати.

Његова страна у њиној књижевности и сувише је фотографична.

Пример истинске пасивности, и њему се ово песнику може рећи, да је сводом песмама још као ученик пао у очи, да је песника његовог нашионалну мистику, да је доживео пресано на таленоити дронске технике, па је њојзи полако и сигурно сазревао у дрмској критици.

И ф тој велиној љубави тек Талентом као и имати часова.

Ранко Младеновић
(Цртеж: Б. Јанковић)

Борбен као књижар, културан као уредник књижевних часописа, у сушгини и књижевни делом и књижевни пастиче, д-р Ранко Младеновић, родољубље, трудољубље, књижарство, заиста је значила живота, заиста четвеи соворна искреност, заиста не пресиц пресечена:

Болан — али
велико жива плачи,
дуге моје овлажје реке,
и врела од сирта јача,
крол мој звони,
још звони,
још звони —
душо моја, дрвиђи, трепти, чекај

Ранко - човек и уметник

Ранко Младеновић је ничео пред нама књижевног дела, као Сави Ловћенски, Симеон Немања, Вук Караџић, Његош, Змај, Ђура Јакшић, Лаза Костић, Бранислав Нушић, Јован Дучић, Милош Црњански, Растко Петровић, Десанка Максимовић, Добрица Ћосић, Иво Андрић, Меша Селимовић, Васко Попа, Оскар Давичо, Душан Матић, Миодраг Павловић, Душко Радовић, Бора Ћосић, Александар Вучо, Матија Бећковић, Љубомир Симовић, Васко Абадић, Ђорђе Јовановић, Ђорђе Лебовић, Ђорђе Марковић, Ђорђе Николић, Ђорђе Петровић, Ђорђе Стојановић, Ђорђе Тодоровић, Ђорђе Ћирић, Ђорђе Шарић, Ђорђе Шуица, Ђорђе Шуица, Ђорђе Шуица

Црвене руже на сцени Уметничког позоришта

Може се слободно рећи да је Уметничко позориште у Београду једина културна и културно-пропагандна установа која заузима место у нашем културном и политичком животу. Оно с правом може да замени многа друга престижна здања, додуше одлих позива Народног позоришта.

У току своје активности ово је створило свој репертоар, који београдска публика рада гледа, као што је дало правилне поставке своје глумачке екипе и режије за ово позориште.

Уметничко позориште је поново отворило своја врата, овај пут с премијером комедије „Црвене руже од шећерног тајанственог типа Бенаинта, који је рад ратне игре на сцени Народног позоришта. То је комедија грчке новотворине која се рађала у женама и дуготрајном досадну се непосредним посматрањем живог или мртвог убодљивости.

У комедији ауторству тих начела, жена, жена и домаћи пријатељ, плетено кавеадет за „домаћег пријатеља". Мајсор на руке брачног пријатељства, а у међусобног обожавања пријатеља и брачне руже, који је у стању нам муж, кинезер Аббарта. Он је због тога морбидан, јер жена зна да га сетама обожавања, који се потпуно „мистерија". Иначе благодарна конструкција збиља пријатеља Томаша спор се свршава лепо и супруге настављају у обожавању брачне живот.

Сва ова интересантна комедијске заплутану психолошку обојену добар свако простуљавањем улога, које су дали глумци својим талентима. Поред г-ђе Вере Марковић, која је имала и одличних момената и г. Ст. Јовановића, истакнут је нежно приказао г. Александар Стефановић својом игром.

Г. Ст. Јовановић, г-ђа Вера Марковић и г. Александар Стефановић у једној сцени комедије „Црвене руже"
(Снимак: „Српски народ")

Нинета Бешевић: Крај ватре

Како је постала комедија *Разбијени крчаг*

ИНТРИГАНТА је историја костима *Разбијеног крчага*, комада од Хајнриха фон Клајста који је написао са деним успехом играни и у нашем Народном позоришту.

Пре стотинарице година Клајст и млади Пелцер, сви чувени песници и писци Обилића, нашли су се једном у Швајцарској код Хајнриха Чемеа, познатог швајцарског књижевника. Ту је приликом разних књижевних дебата закључено да би било добро, да би се ових тродневних забава за обрада тему о једном старом бирократу. Случајно је у Чемеовој соби за ову врсту бирократа, који је представљао основног судију каког умишљеног, старчину мрзовољног, који је досадан и своју службу разбибрижно извршује. Ја бирократу је било нешто карикатурних детаља.

Тим оквирним цртежима су овај предмет и нешто се на њему да оживљу своју сцену и да овој врсти дају психолошка тумачења која нису била у старој. Чак је дошло и до тога да је Клајст, који је у то комотичан одају, у домаћој атмосфери Сајтенгоф-ау[illegible] и с интимношћу из мислио, да је Вајмару, који је тада у Немачкој претежно у моди, може се и њиме још нешто нагодити да ту и тамо нешто сопствена соба за рад. Ту је и рад Гете је често посећивао ове песнике и ходио горе-доле по соби, бомбујући често погледе по њима. Ово је Клајсту дало идеју да напише комад о Гетеу.

Обично кад бир напишеш, онда се је у што

Хердер као преводилац

Књижевна делатност немачког песника и филозофа Јохана Готфрида Хердера, вођена обимно и разноврсно, обележила је нарочито његовим преводилачким писмом романом. Шпанове, по мишљењу многих књижевних историчара, Хердерове идеалне песме су заиста једно од њихових оригиналних остварења, на њима то изгледало чудно, готово невероватно. Јер, према њиховој трезвеној, оригиналној поезији Хердерове је њихов експеримент, дидактичан, рефлексивни, а та прегласна филозофска алегорија лепоте уживању делу чисте, инспирације нарише. Као се зна да је Хердер једна од истакнутих личности немачког покрета познатог као Sturm und Drang, односно као покрета из 18 века, одлика компонентног историчара карактеристична је за само за њега, као песника преводиоца, већ и за његов рад уопште. Ова чињеница, по свој прилици, има своје корене у његовом раном детињству. Наиме, Хердер је још у најранијем детињству, у Мохрунгену, у кући свога оца, који је био школски учитељ, слушао, сам је почео читати, многе од најлепших народних песама, које је касније у Риги, Нанту и Бордоу, у Француској, сакупљао и преводио. Ове песме, које су биле у рукописима, Хердер је, као што је познато, у Риги, 1778 године, објавио у збирци под насловом „Народне песме“ (Volkslieder). Ова збирка, која је касније, 1807 године, у Берлину, под насловом „Гласови народа у песмама“ (Stimmen der Völker in Liedern), доживела своје друго издање, садржи песме Естонаца, Литванаца, Латвијаца, Грка, Јевреја, Шпанаца, Португалаца, Енглеза, Шкота, Француза, Италијана, Немаца, Данаца, Шведа, Лапонаца, Гренланђана и Индијанаца. Ова збирка, која је, по речима самог Хердера, „плод његовог дугогодишњег труда“, садржи 162 песме, од којих је 54 преведено са српског језика. Ове песме, које је Хердер сакупљао, како сам каже, „по целом свету“, биле су, по његовом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“.

Српски календар 1943

Издање је из штампе *Српски календар 1943*, са пословном страном у боји и садржином одобрном према данашњим прилицима и потребама, садржаном која одговара и за становнике села и за варошице. Ту су чланци о нашој земљи и природи у њој у садашности и прошлости, прегледи и песме наших познатих песника, а поред се у њему прилози наших најбољих пољопривредних стручњака, који су дати у жељи да се сними наши земљорадници, и онима за село и онима у варошима помогне да им тешко што боље уреде. Из краја у календару је додато још доста са корисним погледом о свакодневној потрошњи и употреби намирница, о штедљи горњим кувањем у „горњос свидуку“. Изнеће осталих пригодних савета, домаћице ће наћи и веселиће уштапих куварских рецепата.

Београд, Васојевићева 8. Продајна цена 25.— динара.

Српски календар 1943 је намењен у књижи „Просв“,

Валпуријска ноћ

(Одломак из „Фауста“)

У орде сна и мајице
Зашли смо, чини се.
Вила нас добро и пресвлаи се,
Да нађеш стезанац сенара,
У данске, пусте простор!

Види грађе за дворбом,
Како брза кроз ноћ,
И трепће, што се сакиле,
И те дуге косе стеже,
Како хрид, како дувају!

Кроз кестење, кроз брезове,
Преко и поточић зато доле,
Чујеш ли шумор? Ил' песме?
Чујеш ли мелем вилиће дубоки,
Гласове вилх дана небеских?
Чему се надаш? Шта волиш?
И као опет одјекује —
Као бајка старих времена...

(Превео К. М.) ГЕТЕ

Мињон

С кажо ли чежњу познаје,
Зна, од чега болује!
Сам, и отвинут
Од свака утешења,
Гледам пут неба,
На онај страну.

Ах, ко ме воли и разуме,
Далеко је!
Глава ми се окреће,
Горак дим...
Само ко чежњу познаје,
Зна, од чега болујем.

(Превео К. М.) ГЕТЕ

ни нутром вибиком пламена песника и њихова на народа. Ради још народне су по духовном обележју које имао у себи и по коме припадају народу из кога су поникли. Отуда у њима и у њиховим Сафи, Катулу Шекспиру и других познатих песника, стварене и новије. Отуда и обликовање њиног као књижевни историчар Јожеф фон Мајер дирто којеће обрађивао Хердер, назвао „Гласове народа у песмама.“ Кроз ову је наиста народе заиндела. Кроз ову се чуо и глас наше народне песме.

Те гласове народа, тај свенародни дух живота, епопет, тон, ритам, бедр, све што најбитније карактеризе свако народно песништво и поетски обележ у њему се сачувало, и очувало је Хердеров однос према народној песми. Хердер народу своје песме, нарочито народне песме, није наметао, већ је у њој тражио и налазио оно што је у њој било најбитније. Ако је Хердер, као што је познато, у Риги, 1778 године, објавио збирку песама под насловом „Народне песме“ (Volkslieder), која је касније, 1807 године, у Берлину, под насловом „Гласови народа у песмама“ (Stimmen der Völker in Liedern), доживела своје друго издање, садржи песме Естонаца, Литванаца, Латвијаца, Грка, Јевреја, Шпанаца, Португалаца, Енглеза, Шкота, Француза, Италијана, Немаца, Данаца, Шведа, Лапонаца, Гренланђана и Индијанаца. Ова збирка, која је, по речима самог Хердера, „плод његовог дугогодишњег труда“, садржи 162 песме, од којих је 54 преведено са српског језика. Ове песме, које је Хердер сакупљао, како сам каже, „по целом свету“, биле су, по његовом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“. Оне су, по Хердеровом мишљењу, „најбоље песме које је свет икада имао“.

Кафане и ханови у Београду пре сто година

Ово полавине прошлога века, када ће сто година, Београд није имао ни једне кавane и модерне кафане и хотела. У то време у Београду није биле праве и уредне кафане, на којима и истакнутим местима, у данашње по европски. Било је ће само неколико механа, готово скромних, у које долазили само горе поменути. Са горе наведеним сви би се могли упоредити и кафане се звале.

Кафане по европски биле су ствари које тек од 19 до ове и ово-ја, отварају. Стара механа, звано „Код јелена", преко од Саборне цркве, а друга код „Крчме", отворила је Јанко Пеливанлрпо граду Београду. У обадвема одређивање су се свадбе и бирови за свакодневност; ни ових је данима чак било и нема Михаило данима, а бубрег су и потеле за страже.

Турци су имали за себе своје кафеџије по неколико местима, са „Големим" (која више не постоји), где су могли слободно бефаџијати и ракет продавати не изгледати, а у то неке од њих и задевати. У самом центру Београда биле је и неколико турских кафеџија, као ова, а она је била мала. Налазила се у данашњој Руже-Јовановој улици, до које Томе Вучић-Перишића, недалеко од западног капија „Стамбол капија". Та улица у то време била је најважнија улица београдска, као тиме до њима из вароши. Кафеџе се звала „Код Гуљанца". Ту је било свакодневно сву балкана турског средишта; крдна, кабза и мрких градских чиновника и старешина.

Пред поп кафеџи биле је дан поменути хокет — велики дрвени украшени шкољкама и златишна. Ту су сваког богата жељени Стрпи трговци, који иди и трговци пропутовали кроз и пошли дуљине кашкаварски и шарени ћилими, ћилими, ћилими и трговци дуљине кашкаварски на фотеље у свима кафеџијама. И поменуто је тако трговци је звала ношња, — да та њихо ни воде. Ако Турци и имали слободно ће то — да с њоу пуне воду из, напијали или поспрскају, а неки и умивали, а ако и не, и од пута времена нису хвалили ништа нарочито.

Дуванска чибуклија заполагала су у оно време кашеја. Ту су биле прскорне врсте на земље дуванске, а нарочито ценили су дуван закерџан врлином са свилу грана, а у средини са жицом. Ове чибуклије украшене врлине простором за скупље, стоке и ћилима. Отвор чибуклије беше је обложен металом, а друга само с отвором за сребрна за рубљење, који је имао и ће би крај њега по неку, по прилици, а много ће у свима кафеџијама. Ове чибуклије беше је дуге по 1 м. и 1 м. и 50 см.

У то време беше је у Београду велики сладења каква данас нигде нема. Ако је ко ишао у кафеџију, нека је ишао по воду, или по кафу, или по дуван, или по чибук, или по ћилим, или по ватру, или по шећер, или по ракију, или по воду

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Божићни прилози у београдској штампи

Ако обичаји за божићне и новогодишње празнике наших листова буду међу нама трајно задржали, као што су ранијих културно-политичких обичаја остварили је и свој Божићни број успешно. Сви ови лепи листи, који је Божићном броју поклонило вајкадашње поверење, као и досадашњи, по својој срећници судбини, доживеће исправно ове године.

Наши листови воле своје стране обласи. Ово је само један пример међу многима, како се господа и трговци старају да своју пословну, па и културну делатност, тако и у својим новогодишњим бројевима, не само пословно, већ и духовно, што више шире своје видике.

Ни овај пут наши листови нису изменили своју традицију. Сем политичких и културних прилога, који су у њима били заступљени, ми смо нашли и неколико врло занимљивих чланака, који ће, надамо се, бити од интереса за наше читаоце.

Тако у „Политици" налазимо један врло занимљив чланак о Ђури Јакшићу, који је написао Ђ. Ј. Ђурић. Ово је један од најбољих чланака о Ђури Јакшићу, који смо до сада читали. Ђ. Ј. Ђурић је Ђуру Јакшића познавао врло добро, па је и његов чланак врло топао и искрен. Ми ћемо га, надамо се, у једном од наредних бројева „Српског народа" и прештампати.

Ту је још

Србија а.д.

Предузеће за трговину и индустрију

ИМПОРТ — ЕКСПОРТ

БЕОГРАД
Престолонаследников Трг 5.
Телефон: 20-967

13 1—1

Главни савез српских земљорадничких задруга

највећа привредна организација нашега народа, са својим пословним централама:

Главном земљорадничком набављачком задругом,
Главном земљорадничком произвођачком задругом,
Главном земљорадничком сточарском задругом,
Главном земљорадничком кредитном задругом.

Врши: снабдевање земљорадника свим средствима за производњу и потрошњу;
Продаје све врсте земљорадничких производа;
Кредитира земљорадника у производњи сирка.

Адреса: Главни савез српских земљорадничких задруга, Београд — Франкопанова ул. бр. 15. Телефони: 26-542, 29-236, 21-301, 20-183 и 22-690.

13 1—1

ПРВА СРПСКА ПАРНА
пивара

Ђорђе Вајферт а. д.

Београд ● тел. 50-350

14 1—1

РОЛЕТНЕ
специјално домаће израде
израђује и оправља
„БРАНКОВИНА"
Велимир Бранковић
Београд, Светог Николе 78
телефон 42-152.

ЕЛИТНИ РЕСТОРАН
КРАЉ АЛЕКСАНДАР
Кр. Александра бр. 100
Концертира: САЛОНСКИ ОРКЕСТАР, гостује: гђа БЕЛУЈЕНКОВА и г-ђа ВАСИЋ. Бр. 2 1—1

ВУНУ ЗА ПРЕДЕЊЕ
као и пеперу из јоргана чешљамо на вличарн одмах дан мушпорија чека. Можемо прерађујете вуну и од разних осшака и старих вунених одевних предмета (пилећа, шалара, трикотажа, бабећа и сличних). Одличан израда.
БАЊИЦА И ЗГРЕВОШИЋ, Цара Николе ул. 19 (Славија). Бр. 4 1—1

КОЛОМАСТ МАРКЕ „НАПРЕД"
пакован у limenкама картона од 5, 10, 15 и 25 кгр. добићете најповољније ако купите директно од производача
ПРВО СРПСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ИЗРАДУ КОЛОМАСТИ ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ, Београд, Краља Александра број 340, тел. 43-813. — Чек. рачун 61374.
» СРБИЈА «
Бр. 167 4—4

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
излаже на јавној продаји са почетком ликвидационом ценом ова имања:

1) Плац 401 м. кв. са зградом Краљевачка 26 1,000.000.— Динара.
2) Плац 328,30 м. кв. Цвијићева 18 Дин. 600.000.—
3) Плац 449 м. кв. са зградом Добрачина 10 Дин. 2,000.000.—
4) Плац 371 м. кв. са зградом улаз Николаева 20 и Проте Матеја 28 Дин. 9,000.000.—
5) Плац 437 м. кв. са зградом Краља Милутина 67 Динара 4,000.000.—
6) Плац 329,00 м. кв. са зградом Пожаревачка 4 Дин. 4,900.000.

31 ЈАНУАРА 1943 ГОД.

1) Плац 2163 м. кв. са зид. Ас. Станојловићем 6 Динара 5,800.000.—
2) Плац 301 м. кв. са зградом Стевоја Главаша 3 Динара 2,500.000.—
3) Плац 330,50 м. кв. са зградом Проте Матеја 67 Динара 3,000.000.—
4) Плац 1259 м. кв. са зид. Бук. Ал. Карађорђевића 45 Динара 3,500.000.—
5) Плац 492,80 м. кв. са зградом Милованићева 27 Динара 3,000.000.—

33 ЈАНУАРА 1943 ГОД.

1) Плац 305 м. кв. са зградом Браће Рибникара 28 Динара 600.000.—
2) Плац 295,50 м. кв. са зградом Врачара 30 Дин. 600.000.—
3) Плац 401,10 м. кв. са зградом Радоја Домановића 9 Дин. 1,000.000.—
4) Плац 435,46 м. кв. са зградом Стражарића Бана 39 Дин. 1,900.000.—
5) Плац 339,20 м. кв. са зградом Влајковићева 20 Динара 1,400.000.—
6) Плац 293,40 м. кв. са зградом Цара Уроша 11 Динара 4,800.000.—

35 ЈАНУАРА 1943 ГОД.

1) Плац 197 м. кв. са зградом Светозара 17 Дин. 500.000.—
2) Плац 602,60 м. кв. Високог Стевана 44 Дин. 800.000.—
3) Плац 596 м. кв. Ромина 7 Дин. 1,300.000.—
4) Плац 630 м. кв. Улаз Јовановића и Цара Уроша Динара 1,900.000.—
5) Плац 344,50 м. кв. са зградом Косовићева Банац 2 Дин. 8,000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Сиднарска 33, где се могу добити сва даља обавештења. 2 1—1

Алатничари, дреери, фрезачи,
брусачи, варионци и машински радници
могу добити
стално запослење у Ваљеву
под врло повољним условима. Исправа осигурава. Пријатне и доходовне запослену подјете писмо или писмено канцеларији Завода — Београд, Краља Александра I/V.
Бр. 6 1—1

ИЗВОЗНА БАНКА А. Д.
БЕОГРАД
основана 1901 год.
У сопственој згради, Теразије бр. 5, телефонска централа 20-900, адреса: Извозбанка
Упл. главница 30.000.000.— дин.
Рез. фондови 7,333.000.— дин.
Врши све банкарске, трговачке и комисионе послове.
Одобрава кредите и финансира привредне и индустријска предузећа; ескомтује менице, бонове и варанте;
Прима улоге на штедњу и по пословним текућим рачунима;
Обавља девизна и клириншка плаћања; врши исплате и наплате свих врста; издаје гарантна писма за кауције; прима оставе на чување; издаје сефове у закуп. 1—1

ДОМАЋА БАНКА А. Д. — БЕОГРАД
Теразије 5 - мецуспрат — Телефон 20-900
Врши све банкарске послове
Отвара текуће рачуне и прима улоге на штедњу и исте исплаћује по споразуму. 1—1

Агентура колонијалне робе
„СОЛИДНОСТ"
БЕОГРАД
Честите свим својим муштеријама и пословним пријатељима
НОВУ 1943 ГОДИНУ. 1—1

„КРУШЕВАЦ" А. Д.
Фабрика вагона и гвоздених конструкција
ПРОИЗВОДИ:
Вагоне, трамвајска кола, вагонете, гвоздене конструкције за мостове, дизалице, вентилаторе, куполне пећи, резервоаре, генераторе, заклопке, завртње, коване делове и остале гвоздене конструкције.
Дирекција: БЕОГРАД КНЕГИЊЕ ЉУБИЦЕ 14-III ТЕЛЕФОН: 24-905
ФАБРИКА: КРУШЕВАЦ 11 1—1

ЈУГО-ИСТОК ФИЛМ» А. Д.
жели свима пријатељима њиховог филма
НОВУ ГОДИНУ 1943

ФИЛМ-ТЕАТЕР «БЕОГРАД»
жели свима посетиоцима
НОВУ ГОДИНУ 1943
334 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 5 Год. II
Београд, 23 јануар 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СВЕТОСАВСКИ ПУТ

У своме дугом току кроз векове српски је народ имао пуно путова. Неколико њихових, показала је пуно равнодушну и скоро се сви историјски пут. У том њиховом бурном животу падају у очи, по својој сложености, два крајњих раздобља. Прво, пре 730 година, за време владавине краља Стевана Првовенчаног и другог, данашње, после више вековних периода колебања. У оба случаја западе српски народ у бесутља и оба пута спасава га духовна снага народног учитеља и просветитеља светог Саве.

Пре седам векова у моменту кризе). Разлози, међу српским народом владали је опште поимање, политичке, национално и верске. Уз то су са напредовањем српског народа се сваке стране у стремили да то српско гнездо униште.

У тим судбоносним часовима по цени, када се браћа Вукан и Стефан сукобљавају и оратују, када борба између патријарха и краљевског двора достиже врхунац у Немањићској држави, и када се чинило да ова завађена, разгорачена племенита наследница дела и да је већ готова да постане плен сукоба, долази свети Сава из Свете Горе са мислима свога оца. Он данима спасава његову браћу и главни мудрост, у руци грађевину мира и у срцу љубав за своју несрећну браћу.

У року од само два године потеже свети Сава, благодарећи својим високим духовним особинама, главни суб Стефанове државе. Његове се улице сигурно осећа. Његово се дело види на сваком кораку. Његов дух управља судбином српског народа. Он мери браћу, судбине пуну верску проповедницу, ствара српску црквену и световну државу. А године 1219 потписника себе као оригиналног самосталне српске православне цркве и постаје најутицајнији личност у српској држави.

Његов законодавни организаторски рад, његова мудрост и надарености у средњовековној српској држави, раније је дело државничке мудрости које на црквеном, тако и на политичком и народном националном пољу.

Он је прво једну напорени народном, српском и самосталном, је ли тек тада спојио са државом. Он је је негрижно бедником непробојним и неосвојивим за сва времена по њ и данас. Из њега је црпила сна јединствена снага која је бодрила српски народ у најстрогодишњим робовању и учинила да, после пропаде од пола милиона сина свога државног живота, буде способан да опет на-

(Цртеж: Ж. Настасијевић)

стави свој историјски ход као да је из Немањићеве државе учио у вавеколу Карађорђеву Србију.

Свети Сава је творац српског национализма и једнаства између српских племена и области. Тиме је он направио најтврђу хомогенитет српске државе и српског народа. Он је дао моћна српског државног имена Немањића. Дао је је путоказ и истрасирао пут за векове. Тиме је он створио најчвршћу средњовековну државу и Душанову царству, које се најбоље по тежалачке је свети Сава створио.

Тако је кроз више од 700 година свети Сава прав пут спасао српску државу, потпособио је за оживу будућност и показао српском народу правац српског пут — светосавски.

Али судбина није хтела да се мисија највећег српског светитеља и просветитеља ту завршио. Сваки велики историјски дар требала је још једном да освоји пут Србима.

После слома Југославије српски народ нашао се обесправљен, напљачкан, у мраку и хаосу. Дакле, није ту ни питања бољунске управљене доналн, бољу су тражењем њего они у доба када је Немањића држава била потресена из темеља.

У сад, несвесни своје снаге, и сами српски народ изгубио је своје јединство, изгубио је вољу и самопоуздање, изгубио је веру у себе и у своје снаге. Србија је била у ропству. Србија је била пуна сиромашних избеглица. Србија је била пуна ратних сирочади. Србија је била пуна ратних инвалида. Србија је била пуна ратних удовица. Србија је била пуна ратних жртава. Србија је била пуна ратних злочина. Србија је била пуна ратних злочинаца. Србија је била пуна ратних злочинаца који су били на власти. Србија је била пуна ратних злочинаца који су били на власти и

ПРИВРЕДНИ УГОВОР између СИЛА ТРОЈНОГ ПАКТА

Главни стан Вође Рајха,
21 јануара

Министар спољних послова Рајха фон Рибентроп и шеф владе Јапанског царства Харита Окава, потписали су 20 јануара ове године у Главном стану Вође Рајха један Уговор о привредној сарадњи између Немачке и Јапана. Исто дано потписан је и Рајх од стране краљевских италијанских министра спољних послова графа Галеаца Чиана и министра спољне отворености маркиза Шуниша Кои у Риму један исти уговор између Италије и Јапана.

Ова уговори који имају исти важност као и Пакт троју сила и који га допуњују у привредном погледу претстављају један споразум који ствара нераздвојне везе између ових земаља. У ди следећи шестнаћлану политичке основне идеје ове савезне троју великих и на нападнуте предузет је сада у широком уговорно дело великог значаја при вредног живота. Ови нови уговори не уништене за тренутак рат против наших непријатеља већина чланова европске Европе и Источне Азије са свим њеним њеним системима. Јединствене су они уговорима постављена на једној основи рата која ће трајну привредну сарадњу међу великим привредним простором. Уговорима се утврђује рамена економских принципима привредних односа и њихов развој, тако су обе земље утврдиле сарадњу у свим привредним и финансијским питањима.

ТЕКСТ УГОВОРА

Уговор који је између Немачке и Јапана закључен о привредној сарадњи има следеће чланове:

„Влада Немачке Рајха и владе јапанска влада су решиле да на основу Тројног пакта од 27 септембра 1940 године закључе споразум у циљу што ближег међусобног повезивања привредних снага и да после победоносно завршеног рата сваки у свом привредном простору широком пољем напредног развоја једне према другој обезбеђује благостање и напредак свих народа који у њему учествују. У вези тога су обе владе утврдиле следеће:

Чл. 1

Немачка и Јапан ће у свакој погледу у свом односу помагати и проширити размену привредних производа међу својим привредним простором.

Ово ће се нарочито остварити прелазном односно робе и међусобним повећањем размене дати тесну техничку сарадњу.

Чл. 2

Немачка и Јапан проводиће тесну финансијску сарадњу да би осигурали стабилна која ће бити важне улоге европског ка. 1.

Чл. 3

Немачка и Јапан одржавање међусобну тесну вољу да ће уже успоставе односе свога рата са европском сфере привредног поретка.

У том циљу ће обе владе пре ако вероватно спроводливости стално посматрати развој привредних односа између обеју земаља.

Чл. 4

Потребне радње за извршење овог уговора утврдиће надлежне власти обеју влада.

Чл. 5

Овај уговор ступа на снагу чим буде потписан и важи све дотле док и један Тројни савез између Немачке, Италије и Јапана од 27 септембра 1940 године који ступа на снагу.

ВРХУНАЦ СРПСКЕ ИНДИВИДУАЛНОСТИ

Никада није сувише потребно да истакнемо Србе и Србију онако како то заслужују. Тек последњи моменти, у којима ми се налазимо, са свом својом снагом показали су нам. Уз то, нам пис — ово своје утемељење ми партије на Македонији — могу да кажу: ми нашим делом и нашим ангажовањем и нашим аутентичним доживљаје с личношћу Србина). То дуго није постојало, али је сада. Ми смо

ЗНАЧАЈ ЈЕДНОГ ПРОГЛАСА

Српски народ ужасно је некада глас народа које држи своју реч и поштује своје међународне обавезе. У прошасти он је баш вековима водио борбу за утврђивање и побољшање свога политичког и свога економског положаја. Ова борба је увек била крвава. Али ту борбу он је ипак водио и победе је постизао. Он је ту борбу водио и онда када је био сам. Он је ту борбу водио и онда када је био сам против целог света. Он је ту борбу водио и онда када је био сам против целог света. Он је ту борбу водио и онда када је био сам против целог света

Расподела намирница и сировина

У реалној либералистичкој привреди дирижизам и расподела оскудних добара је видовитог али слободна и права је не мешањем невидне руке. Тај систем расподеле добара сам се обрачуја само под дејством покуде и правде. У политичкој, привредној и друштвеној подели економских добара врши се аутоматски дистрибутивни систем, по начелима пропорционалности и сходно тој врсти, а по дистрибутивним јединицама.

Код нас у Србији комплетно се примало систему јавности и дирижизма привреде, који је давно примењивала у целој Европи, и који ми до сада смо имали прилике да у разне облике и видове упознамо. Министарство пољопривреде и шумарства, а једна (са шећер, пиво, цигаретама, кожама и осталу) у надлежности Министарства финансија. Цене свих артикала у промету, и оних који се расподељују преко централа и оних који су у промету мимо контрола, као и цене вишења и услуга, одређују Комисије, које су надлежне, по одговарајућим надзорни Привредног већа у Србији.

Ми смо увели потпуно исправљен у односу планске привреде, која у области производње и расподеле добара. Због тога је дискусија приликом нашег корумпирају на све стране, и с оригинални делима, надстојника за сировинске сектора народа, изазива тешке сукобе, финансијске и политичке последице и проблеме.

Судбоносне овог капиталног привредног става, све договора једне „слободне трговине" у правцу националну економију, могу бити централно фаза наше државе и вођства наше народне привреде. То је данас, усред огромне оскудице расположивих економских добара, велика опасност за привредно руководство народне привреде, као и опрезности увоза, тежак проблем. Али ми са пуним решавати проблему своје више државе од привредног рукла, финансијске банкротства и социјалне анархије.

Тешкоће увођења праве економско-политичке расподеле потребних добара код нас лежи у два правца: објективном и субјективном. Објективне су тешкоће да постигнуто у недовољности расположивих добара, и у односу к личним жељи и потпуну. Субјективне су тешкоће у недисциплинованости наше народа у привредном погледу.

Идућа година обећана, по свим изгледима, да ће бити још тежа по расподели добара него 1942. године је било изузетно тешке године. Планска пољопривреда је далеко боље организована од него ове године дана. Истовремено апарат преузимања пољопривредних производа од произвођача, иако је усавршен и конкретан, у чему нагласак усавршавању стално можемо дати. Неке ствари у многе неће моћи да се извлаче по планским шемама (сеоске бранша, пољопр. воће, крушке, шљиве, кестење, јагоде, шумски плодови по максимирани цени, у тољко) мора да у том великом сектору буде приврема потпуна слобода у односу на сеоско тржиште, да тако нормално функционише. Исто тако вероватно је, да ће неки производи увек моћи да остану ван планске расподеле, као што је: дрва, камење, песак, земља, глина, шљунак, сено, слама, сламе, кукурузовина и сл.

Када се буде обезбедило слободне стимулативне цене и потребне количине производа, онда ће сигурно наше пољопривредно газдинство моћи да даје све веће количине производа, а да при том не напрегне своје снаге и не изгуби своју добру форму.

И други фактор овалног стимулативне цене у погледу производње, а у односу на сировина ствари наше привреде. Основне сировинске основа у оптицају мањке се не зна ни за разлога постојећа цена, нити за разлога висина, већ за разлога потребе, односно за разлога расподеле. Нечији оставља сировинског извора у оптицају или у резервама куповни сили довољно су за испитати у Немачкој Рајху и у целој Новој Европи, те за ту сврху нам је једно већ утврдити путевима.

Шта се тиче судбоносне вожљиве тешкоће, ту се при свим нама почети са интензивном и систематском пропагандом, нашем исто као против комуниста и свих других непријатеља, против горњске борбе и нереда у народу. Пропагандна сила почињена и на свима јединицама, кроз штампу и збором, кроз све канале и средства, која стоје на њима на расположењу, те завршена пуним јавно народно вођ и високо одговорно. Мора се стварити једно просвећено национално становиште по коме ће свако грађанство народне привреде сматрати своје обавезношћу. Закључити трговца — капиталиста треба престанити и дати и одређена као бандитског занимања, бандита, који гледи сопственог интереса кра и уништи на тој тешкој заслузи. И у вези с тим треба учести мрачне канале, привилеговане за стварну суд уједа народа, одређене ствари, за нарочиту рад и тоне спречио за све оне који се истакну и увлаче у том правном канту. Ту сад добија и Комесаријат за цене и надзор, са својим органима контроле, већ, нарочито моралом подупрт шачке.

У вези са стварањем ове нарави треба напуштање и на моралне укорењивање народа. И ово ће се моћи боље остварити ако се само тим путем сложно и одлучно кроћи.

Др. М. Недељковић,
Министар народне привреде

О ЗАДРУЖНОЈ ДРЖАВИ

У циљу постигнућа пуног обима сеља и утврђивања односа државе према сеоском газдинству наставило је рад Министарство пољопривреде и шумарства.

Изјашњење по целом за остварење задружних држава дало је министарство, а у њеном оквиру структури и у преобликују одлеса комисија капитала и чланова, која је одржала своје прве свеобухватне састанке и чланова, дотле у задружности је обављено. У свој случај ово није нечувена задружним типом Отто фон Гирке. Капитал стоји, а човек влада.

Капиталистичко — приватновласничке односе на свеобухватну капитала, и задругарство на у задружности, ми смо имали у нашем сеоске среће. У капиталистичком обзиру предприватна газдинства, дотле у задружности је ово капиталистичко газдинство, интензивно рад и лично предузимање, а

УПЛАКАНИ ТРИУМФАТОРИ

У старо доба био је већ познат систем стратешке одбране, који се састојао у томе, што је бранилац изграђивао тврђаве такозвани путавац, којима би се непријатељ могао користити да га напосредно. Те тврђаве су биле од дрвета, па би се могло сматрати да је активну одбрану већ и на врло скромну стратегијску концепцију да непријатељ не сме приближити бранитељеве територије. Тврђаве је требало да задрже што дуже бранитеља и освоје и да сколико постигнемо на њима оптеку деоница непријатељу даље офанзивне операције.

Немци су тај систем покушали сваћарати рату, користећи се тиме, што чешће спровођени утврђивања спотрошиће стаџије помоћи, које могу да буду попут отворених тврђава отворене врсте зарадне и тешко наоружавају противника.

Већ од наших „Једнака" и нешколико „Осташа отпора" видимо да су совјетске офанзиве сличне. Непријатељ је био најстабилнији, а затим је успостављен контакт међусобних тешких оружја са тим отпадлим оружјима у „Једнаки" и „остроме". Од тих „остова" пројектно дан чинио је сваки пут, кад је почео отпор код Волховог Лука. Сопротива официрима, који је био најмлађи као непредвиђене, не дебље од 300 километара, заставе и код њих 20 хиљада људа. Заседнуо је тим остацима Великих Лука пројекао је рок свете 18 дивизија међународних, а 3 тенковске бригада. Непријатељ је задржао је задржао борбу, користећи тактику тактику совјетске дивизије и наставља 30 до 40% свог оружја, а тенковски једнице 200 борних, који од 400, колико их је било батаљон против Великих Лука.

ЕПОПЕЈА КОД ВЕЛИКИХ ЛУКА

4 јануара немачка јединица пробила је пробој према окруженом граду Велике Луке. Систематски напредовањем ово се 14 јануара пробило на отприлике 4 километара стотина метара од Варшавске Велике Луке, а целе немачки одред са тенковима стигао је чак у саму цитаделу. Затим је гарнизону било наређено да се спреми за евакуацију коју су му стигли у помоћ, и на тај начин завладала је слика епопеје која код Стаљина Луке. Једноставно тог гаранизона треба задржати што су Совјети изгубили главну битку у правцу од Торопца према Западу.

Бољшевици су изгубили и друге битке, али ниједна није имала стратегијски пробој, изведен као тактички продор. Ово је чинак једине судбине са дотичног борбе) од нечег 8.000 тенкова. Једино за Кијевску Средњи дају мало значења, јер се на другим оспољно важне сврстала многе снабдева Немаца за дивизе обавезно прође већ 8 недеља. Резултат је изненадни, а нису нагласи да ће у тих 5–6 немачких пробоја и изненадних напада, који су били у великој мери, и нису нагласи да ће у тих 5–6 немачких пробоја и изненадних напада, који су били у великој мери, и

СТАРЕ БОЉШЕВИЧКЕ ПОДВАЛЕ

Ово локални успеси дају Совјетима материјал за пропагирање и за изношење вести о тобожњим побједама. Али, иначе тријумфатор не иде тако лако, и ако је тако, онда је и тако. Тврђаве је требало да задрже што дуже бранитеља и освоје и да сколико постигнемо на њима оптеку деоница непријатељу даље офанзивне операције.

Немци су тај систем покушали сваћарати рату, користећи се тиме, што чешће спровођени утврђивања спотрошиће стаџије помоћи, које могу да буду попут отворених тврђава отворене врсте зарадне и тешко наоружавају противника.

Већ од наших „Једнака" и нешколико „Осташа отпора" видимо да су совјетске офанзиве сличне. Непријатељ је био најстабилнији, а затим је успостављен контакт међусобних тешких оружја са тим отпадлим оружјима у „Једнаки" и „остроме". Од тих „остова" пројектно дан чинио је сваки пут, кад је почео отпор код Волховог Лука. Сопротива официрима, који је био најмлађи као непредвиђене, не дебље од 300 километара, заставе и код њих 20 хиљада људа. Заседнуо је тим остацима Великих Лука пројекао је рок свете 18 дивизија међународних, а 3 тенковске бригада. Непријатељ је задржао је задржао борбу, користећи тактику тактику совјетске дивизије и наставља 30 до 40% свог оружја, а тенковски једнице 200 борних, који од 400, колико их је било батаљон против Великих Лука.

ЕПОПЕЈА КОД ВЕЛИКИХ ЛУКА

4 јануара немачка јединица пробила је пробој према окруженом граду Велике Луке. Систематски напредовањем ово се 14 јануара пробило на отприлике 4 километара стотина метара од Варшавске Велике Луке, а целе немачки одред са тенковима стигао је чак у саму цитаделу. Затим је гарнизону било наређено да се спреми за евакуацију коју су му стигли у помоћ, и на тај начин завладала је слика епопеје која код Стаљина Луке. Једноставно тог гаранизона треба задржати што су Совјети изгубили главну битку у правцу од Торопца према Западу.

Бољшевици су изгубили и друге битке, али ниједна није имала стратегијски пробој, изведен као тактички продор. Ово је чинак једине судбине са дотичног борбе) од нечег 8.000 тенкова. Једино за Кијевску Средњи дају мало значења, јер се на другим оспољно важне сврстала многе снабдева Немаца за дивизе обавезно прође већ 8 недеља. Резултат је изненадни, а нису нагласи да ће у тих 5–6 немачких пробоја и изненадних напада, који су били у великој мери, и

Борбе у зими покрајина на Источном фронту

Колоне пристрасно спроводе заробљене совјетске војнике

— то је нашт која се налази у отвореној врсти, је једна врста уредаја за сређивање ситуације.

Ако ово је као Потсдамско једно стално врло широка и врло важна, онда је сада као увек једна од оних најважнијих ствари. Генерал Немановић у разговору са дописницима страних агенција изјавио је како „победа" овог рата није само у јачини оружја и муниције, већ и у моралној снази народа и војске. Ми смо убеђени да ће наша победа бити на страни оних који имају више воље за победом.

Немци су изгубили и друге битке, али ниједна није имала стратегијски пробој, изведен као тактички продор. Ово је чинак једине судбине са дотичног борбе) од нечег 8.000 тенкова. Једино за Кијевску Средњи дају мало значења, јер се на другим оспољно важне сврстала многе снабдева Немаца за дивизе обавезно прође већ 8 недеља. Резултат је изненадни, а нису нагласи да ће у тих 5–6 немачких пробоја и изненадних напада, који су били у великој мери, и

Зидна новинска подлистрација на Аутентику

(Foto: Belgrader Bildpostkarte — J.)

Наши стручњаци су мишљења да ће немачке у Европу треба имати знатнију војску од ове коју имају у садашње. Док Немачка буде бомбардирана, не може бити говора о прибављању тешке војске. Не можемо знати да ће читаво ни Јапан, који је од нас тако 8.000 километара. Америчке комторе да средства војне опреме за разне континента. Али, ова моја је и нигде нигде сразу сразу. Немачка, Италијана, Румуна и Мађара биће Европу. Њима неће да се придружи данашње других народа. Нарочито ако сразу родну грудву, а Америкама морају да иду 6.000 километара преко океана да напалму ту војску од стотина и стотина дивизија".

И поред свих сигнала извештајех Америкама Русвелт је задао своју војску у Северној Африку. Тиме је постигао само једно: приказао је целом свету да је та тотална коалиција, о којој Тоннести само увиђу да неколике своја борба нема никаквих изгледа. Артилерија је за ова година, напредује не уме да се сиђе, авијатичке немају воље и способности. Сва досадашња чишћења је потврдила многобројних спуштања америчких авиотимара на територији Португалије.

Русвелт је мислио да је довољно послати неколико дивизија на Сев. Медитеран, па ће Италија и цела да капитулира, а Немачка ће бити уплашена. Ако је Немачка ће бити уплашена. Ако је Немачка ће бити уплашена. Ако је

Недељни прегледи међународних догађаја

ЈЕДНА ЖИВА НЕДЕЉА

Две државе, које су дошле до сукоба — иначе завидно — ван дневних вијешта, ушле су у рат. Наравно говорим Кина односно Јапан обавиша је рат објавио Јапан. Британија и Сједињене Државе, које су у Кини имале своје интересе, нису Кини објавиле рат сасвим Совјетски Савезник је за Јапан. Нада им све једна ствар више: заједнички непријатељ. Ако Јапан буде рат водио против Кине, онда ће Совјетски Савез имати мање непријатеља и моћи ће своје снаге више концентрисати на Европу. Ако Јапан буде рат водио против Совјетског Савеза, онда ће Кина имати мање непријатеља и моћи ће своје снаге више концентрисати на Јапан. Ако Јапан буде рат водио против Совјетског Савеза, онда ће Кина имати мање непријатеља и моћи ће своје снаге више концентрисати на Јапан. Ако Јапан буде рат водио против Кине, онда ће Совјетски Савез имати мање непријатеља и моћи ће своје снаге више концентрисати на Европу.

ЗА УСАВРШАВАЊЕ ПЛАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Општи течајеви за сеље пољопривреднике у Србији

Изобиље планске пољопривредне производње у Србији сигнализовало је нове домаће пољопривредне пред наивом државног и обавезне корисничке уније биле дирљиве. Показало се изванредно добро године функционисање државне пољопривредне производње да је потребно наше пољопривредне научне установе, често и особито стварнији.

У вези с тим, поромом корисних упутстава пољопривредним стручним службама, Министарство пољопривреде и шумарства је у сарадњи са Министарством просвете и народне привреде, одлучило да се у свима срезовима у Србији, у самим средиштима и центрима општих течајева за сеље сеоске домаћице.

На тим течајевима у чијем активном раду да учествује поред руководилаца и стручних пољопривредних економа још и ветеринари, срески лекари, учитељи и свештеници, одлучено са средишњим планом, пољопривредницима ће се по потреби и дан ићи, шта, како и кад треба радити у појединим чланова на струковним састанцима, на којима ће се давати потребна упутства из области пољопривредне струке.

Да би се што боље и брже ове планирано и да би се сви домаћи пољопривредници у стању да на свакодневним општинама, сеоским зборовима потребе сваког пољопривредника, а нарочито о важнијим планске пољопривреде. Министар пољопривреде и шумарства г. Радослав Јовановић изјавио је да се у свима срезовима у општинама одржи течајеви за сеоске домаћице.

На тим течајевима у чијем активном раду да учествују поред руководилаца и стручних пољопривредних економа још и ветеринари, срески лекари, учитељи и свештеници, одлучено са средишњим планом, пољопривредницима ће се по потреби и дан ићи, шта, како и кад треба радити у појединим чланова на струковним састанцима, на којима ће се давати потребна упутства из области пољопривредне струке.

Тако су предвиђена стручна предавања по појединим и широким срезовима, конгресима, државама итд. Осим тога на стоваришта, задруге и пољопривредне, задругарства и интересе. Поред свих предвиђених пољопривредних ће се говорити и о хигијени од стране срезног или општег лекара. Учитеље ће одржати предавања из политичке историје и економије. Свештеници треба да одрже предавања из национализма и морала и капитала.

Сви ови течајеви трајаће по три дана, а распоређени су тако да се у јесен године одрже између 15 јануара и 1 марта. Сви ће обављени за сеоске домаћице.

Сваки срезови економ дужан је да одржи најмање пет оваквих течајева и распореди је на правилан тако да се сваке сеоске општине у свима срезовима Србије за се одржани по једном у току зиме домаћини и задругама, у општинама или школама.

Осим ових општих течајева сеоске пољопривредне министарство пољопривреде и шумарства намерно наредило је да се у свима срезовима местима одрже специјални пољопривредни курсеви за учитеље. Та курсеви трајаће по целим данима, а извођење се у њима сваки учитељ обавезно дужан у срезу — на пример по плану. За тим курсевима учитеља ће бити упознати са најновијим задацима планске пољопривредне производње како би је могли даље проучавати у својим сеоским. Осим тога учитељима ће бити дата и друга потребна упутства за подучавање сеоских грађанства — повртарство дрвећа, како да буду главни носиоци напредног повртарства. Министарство пољопривреде, учитељи треба у будуће да буду главни носиоци и пропагатори повртарства у селима.

СТРУЧНИ САВЕТИ НАШИМ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА

Варива су нам најпотребније поврће

У једном од прошлих бројева истакли смо значај поврћа у исхрани људства, као и његову важност за питање опште исхране у данашњим приликама. Исто тако истакли смо потребу повећања површина под поврћем како би се задовољиле потребе наших градова, а нарочито у данашњим приликама. Исто тако истакли смо потребу повећања површина под поврћем како би се задовољиле потребе наших градова, а нарочито у данашњим приликама. Министар пољопривреде и шумарства г. Радослав Јовановић изјавио је да се у свима срезовима у општинама одржи течајеви за сеоске домаћице. На тим течајевима у чијем активном раду да учествују поред руководилаца и стручних пољопривредних економа још и ветеринари, срески лекари, учитељи и свештеници, одлучено са средишњим планом, пољопривредницима ће се по потреби и дан ићи, шта, како и кад треба радити у појединим чланова на струковним састанцима, на којима ће се давати потребна упутства из области пољопривредне струке.

Тако су предвиђена стручна предавања по појединим и широким срезовима, конгресима, државама итд. Осим тога на стоваришта, задруге и пољопривредне, задругарства и интересе. Поред свих предвиђених пољопривредних ће се говорити и о хигијени од стране срезног или општег лекара. Учитеље ће одржати предавања из политичке историје и економије. Свештеници треба да одрже предавања из национализам и морала и капитала.

Сви ови течајеви трајаће по три дана, а распоређени су тако да се у јесен године одрже између 15 јануара и 1 марта. Сви ће обављени за сеоске домаћице.

Сваки срезови економ дужан је да одржи најмање пет оваквих течајева и распореди је на правилан тако да се сваке сеоске општине у свима срезовима Србије за се одржани по једном у току зиме домаћини и задругама, у општинама или школама.

Осим ових општих течајева сеоске пољопривредне министарство пољопривреде и шумарства наредило је да се у свима срезовима местима одрже специјални пољопривредни курсеви за учитеље. Та курсеви трајаће по целим данима, а извођење се у њима сваки учитељ обавезно дужан у срезу — на пример по плану. За тим курсевима учитеља ће бити упознати са најновијим задацима планске пољопривредне производње како би је могли даље проучавати у својим сеоским. Осим тога учитељима ће бити дата и друга потребна упутства за подучавање сеоских грађанства — повртарство дрвећа, како да буду главни носиоци напредног повртарства. Министарство пољопривреде, учитеље треба у будуће да буду главни носиоци и пропагатори повртарства у селима.

У прво вам човек он запуну што не мору толком доћи на чује ни глаз. Та дрво вагонтих ћиња ако отворим странцима сасвим драговолно остављају запту, кланице, чигра и слично прочаше по једном и чекају. Дотле драговолно да доводе чиљаде запомоте књиге до дубо ко дрвета, да ако пре одговарају ланци ће бити сарастак радо сво спикује.

Сликарство је нешколико трупатака. Долази детко са њиком кишном у руци, кажа се, обра ће пажњу чиновника и сликовитару и тражи свој кишобран. Сиди број, са живом вољу, отвара страницу и ставља ту ствар и полажено почиње да чита.

Прође је тако. При уласу у читаоницу та тишина као да се сама по себи намеће. Дела — посетиоци ну ни то већ увиђена и навикнута. Овај ко нађе да чита неки потребан да можда умањена и дадилиља ће кој ју тако ће тишино пута ре ког мајка и учитељ, и васпитач, и свештеник, и сваки добротвор.

Па ипак, тешко је све то задржати. Ко би могао задржати ту ватрометину сећи која ваздух у ову кућу пређено сачувству је ће једноставна књиге у рукама деце, ако је деци пажња и ужива. Ако је деци пажња и ужива та, забава, онда се дечко вежбања и ужива. Ако је деци пажња и ужива, онда се дечко вежбања прилучено спеђење се неки чује.

Ако је деца пажња и ужива не толико на глаголе, ако нешкрпе прочитан на сталне и непрестане интонације тако ће ако је деца пажња весело и срећу што се стоно повољна бим како је ја пажљивала и ако и чује да ће буде, ако ће ја мајка деца ако је пуно на кућу ако ако ако

Ускликнимо с љубављу

Ускликнимо с љубављу
Светитељу Сави!
Српска деца школска слава
Светитељској глави.
Српска деца школска слава
Добри пастир Свети Сава
Пођте му Суби
Посту и штрпљењу!

*

Благодарна Србадија
Пуна си љубави,
Прама твоме пастирју,
Светитељу Сави…

Св. Сава и осећање правде код српског народа

Од свега је ученика тражио увек истинску побожност своју пред Светом Савом одмах после тога, коли хтеднем, тако је исто упућивао њих је говорио, а од свега оставља, на једнакост духовности, истицући да њихова слава и њихово испуњавање свештеничког је служење народном послу.

Свети Сава, напустивши свој манастир, одлазио је Богу, да се свима њима помогне, да се народ не разједини, да не нестане са лица земље, да се не изгуби. Зато је и он, као и сви његови ученици, по чему је увек, да се нађе заједно са народом, да се са њим и за њ молитвено ангажује, да не уклони се, да не изађе из народног живота.

Мајка и Богиња је у свакој свештеници, у свакој светињи, народ је поуке светитеља, народног живота, непрекидно осећао, и сваки пут када је имао неке недоумице, када је имао неке проблеме, када је имао неке тешкоће, он је увек ишао у манастир, у цркву, код свештеника, да би се са њима посаветовао, да би се са њима разговарао, да би се са њима молио, да би се са њима причестио, да би се са њима исповедио, да би се са њима помирио, да би се са њима измирио, да би се са њима опрост

СВЕТИТЕЉУ САВИ !

Похвала Симеона и Саве
од Доментијана

Сва оба сарасвана божанствене благодати. Отац са сином, зарукавани благим Духом, и сведша благодашу Божјом, који беху пример богољубља и светлос зеки своју: обојица истинити апостоли, подижући истинске Богом на проповедање и на божественото научење запалише страже; обојица извори божанствене благодати, који су живодајни сокови сваке богоразумиве слове; обојица основатеље српске Аркадије, која се боговљубљем и пашу живе сенке Духом, који су побожношћу здобре сваке своје врлине; обојица истинити трзаје, које богомилошћу просветљује сладко-гласно појање; обојица дивних пресветлога сунца, које напаствују толику светлост Духа дана свога осмишљења; обојица тешка возношења целога света, и незаходна светлаја висиности истока, који боговидношћу просветљује своје заклоно огњиште; обојица богогласни славујн који живе будне дужнове и сладиме оке, који су убогодашо искупљење божанственог лика посиних вештаве у грешној первазилази божанствене благодати; обе реке божанственог бо-ља, које су сишле сред средишта од великога истинитога извора. Христа истинитога Бога и Спаса нашег; обојица богате реченице на свет, који су обогатиле свет светли ученици и божанствени ученьи; обојица трубаља пашења Јерусалима и богодарена сведока, који су богонасељени очима пророчи будућа добра и вести живог; обојица се јавише Исаијин своме часнаја од очи-ма исцрпше плача, поиту се ради њихова чловек живота Христос уселио у њихове прекрасне душе со истинитом побољу своме, будући да рече: „Ја ћу се уселити у њих и бићу им као Бог, и они ће ми бити за народ"; обојица се приказаше као смиреноту и чистом истинитом кољашком убозиме доспеје од снега, постиљајуће дела своју истинити уход да истреб-ним стазама истинитога живота водећи; обојица земаљски ан-ђели, небески људи, небогиши орли, који су својим проповедо-ђем и правилним уздравилно-шу ралитам на небеску висину водећи свеизгојени и једини светилници, који су разлила сва окрашења свете чи-тајте, а ушитеље на своме ју-бљетељу Христу, који увеселише на земљи и на небесима, прежде-ше мајсеју благоде на Јорда, добротр сведочење новог кова са бо-ја Њега, обојица сведочно напојења на трновне добротво-ра свога Христа, који се сво-ја сва уклонили од славног бића, властиту обновивши у себи лик истинитога Бога сина.

(Народна песма)

СВЕТКОВИНА СВ. САВЕ

МИ код нас били мали, наш добри учитељ причао нам је овако:

„Писали се и лани, приповедало се и прошлога лонога о Св. Сави, али је од свега тога најлепше то да је он, дете, као и ми, имао свештенике.

Не правим — већ свештенике.

Правим то је свакако одавно знате и поштовали, сваку пажљиви ученици, збор сеоских црквењака. Свештеника је онда лако је сваки, широм отворен, када се славље-ницу кући с дубовину, кад дете једно нов и пресно буде заређено жалосну радост, кад се врати само тамо учени врапци, док сиђе сву врлодиха, као вихор броји мајина, од чега до тобе, од тебе до мога струји кроз планинска сплина — кад, ето, једно ја посто-је ми.

Ростео је, дете, најлепше сабирове пре-дања.

Неје Св. Сава, дете, желио само што је више вина но што су други пили, но што је само њима не што су други вољели, чудно више но што су други трудили. Мајка над је жељо већ мајка, нета је то цето и хоћете код ја сва, ја сама већ ја. Правда, дед, онда то су ча-сне ствари, али је зрачније, ужас, сне вам са-мо пада достојне ако ће је чисто прикашљан.

Приповедни ваше што и имати, знате, мобиј: ни прикашљани часта, јасно, нема, кажу: не прикашљани тавни убогог, ушне нашиног, сваки

Прва биографија чудотворца Немање, коју је написао Св. Сава 1237. год.

(Цртеж А. Дероја из књиге „Св. Сава" од Ст. Стојановића).

НЕМАЊИНО БЛАГО

Овај збирка светосавска приповедака Вид Сарске краве Крагујевце

„Дакле шкоп, чуја пашкоп!

Куд се беше зајо Немањин сокоп,

„Седам кула грала и дукат?"

Ту се диже Немањић Сава,

Па говори господи архиђаконо:

„Не тражи ти, не грмљиће дуго!

Моје благо рашчешко дрво

„Ја кошуе, ја на дуваване,

„Ја на сабље, ја на бојаџијама

„Ја добројем међу ја сиромах,

„Ја добројем међу ја сиромах,

„Ја сам слабих срећа заштитник."

— — — — — — — — — —

У тас ноћу господа ноћовала:

„Просто да ти, Немањић Сава!

„Просто душе твоје и родитеља!

„Просто душе, а честито и дуго!

„Што нисам, сведоко вам Бога!

„Што рекоше, просто свима ...

— — — — — — — — —

Св. Сава на сликама средњег века

Маркантна и узвишена личност Св. Саве увукла је поштују уз груди српског народа још за време живота његова, па кроз сву средњи век. Он је постао симболом духовних тежњи, моралног живота једног народа кроз судбоносна времена. Нигде се то боље не огледа него у књижевству. Нема скоро српска црква без његова лика.

Св. Сава, фреска из Милешеве
(Архив „Српски Народ")

Али тај лик није је толико пејзажи, с којим се толико поклоном, кроз историјски развој у сликарству.

Ја ћу најкарактеристичније његови портрети из XIII века зато што му дадоше неки лик и израз, и што га дају на прсте могу чак чекића. У Милешеви имамо лепи највероватнијој лик, рађен још за његова живота. У грчкој манастира Хиландара у Светој Гори — поклон краља Милутина, који је поручио да му се сликају и његова браћа, краљ Стефан Урош и краљ Драгутин. Ту је Св. Сава представљен у пуном сјају своје величине, као владика, са свима знацима своје духовне власти. Али ово није само официјелан портрет обликом се говорило и на сцени је дугачкој браде — само допринос стварној личности фигуре.

На XIII век имамо још два добро сачувана лика, већ после смрти — на гробној икони Студенице и у Арилју. У XIV веку од традиције портрета остаје најчешће само још дугачка браде. Иако се понекад појављује, сликари је дају веће конце. Тежи се за

извесној увек мало разлолитој стилизацији. Тиме ако губи своје карактерне црте, али појачаног израза.

Најзад та нама толико драга икона, темпером на платну рађена слика св. доцнији, иконе Св. Саве и Симеона прима на себе у XVI веку поклонају једну нарочиту српског принцеза, краљица жупруговић-Јелена Јакшић (у Музеју у Букурешту). Св. Сава никад није био тако раскошно обучен, у грчкој дворанској са златним кружићима. Он је ту благи мудрац, аутократ-владика и добар; — ближе боље му иде и браде кудиа у овој сценама. А ова мета стилизирана лепотом је постао благи Симеун. Рука му је тамно-зелено осенчена са светлим нијансама грчкиних ефеката. Мале фигурице мајке и дечје у ћошку — као из миниј-ске слике — моле велике светитеље.

То је пут Св. Саве од мозаичког портрета преко живописаног типа српске светитеље на легенди и бајци на трагичном крају његог средњег века. Али тек тада почиње права културноисторијска улога Св. Саве.

Ђорђе Мано-Зиза.

Свети Сава благосиља Србијо

Дођите чеда, послушајте мене,
Страху Господњем научићу вас,
Показаћу вам како радит треба
У чему је пропаст — у чему је спас.

Дођите сложно загрљени браћом,
Ви слога вама и среће је ту,
Победа ваша тргнуће вам стопе,
Будет' л' само поштовали ви.

Дођите ближе, да вас научим
Науке свете да волиште вољ,
Јер с њоме само кроз кршну тму
До старе славе овог вете док!

Но уви, тај ће њихов среће бити,
Тај неће знати ама ће туга ,дад.
Но у старости умиљати жели,
Тај учит мора док је довите млад.

Радите вредно и сложно и мудро,
Па да вам средња буде српска род,
Не вето сами и потомци ваши
Славит ће труде умиљати вама.

Дођите чеда, послушајте мене,
Страху Господњем научићу вас,
Показаћу вам како радит треба,
У чем је пропаст, у чему је спас!

СВЕТОЗАР М. ЂОРОВИЋ

Свето Причешће фреска из Студенице *(Архив „Српски Народ")*

Св. Сава у народним причама ЧОВЕКОВА СРЕЋА

Био један човек. Бонет је, као свако и свачега, али је веровао у срећу. Због тога је полазио у свет да нађе срећу.

На путу срете старца седе браде да му пожели срећан пут.

— Знаш ли, старче, да ми кажеш где је моја срећа?

Старац, без размишљање одговори:

— У раду.

Човек са не задовољи тим одговором, него пође даље. Срео је другог старца и запита га:

— Можеш ли ми, старче, рећи где је моја срећа?

Старац га мирно измери, па рече:

— У раду.

Човек се није задовољио ни тим одговором, него је настави пут. После дужег путовања срео је трећег старца и рекао му:

— Кажи ми, добри старче, где је моја срећа!

— У новцу, одговори старац.

Мислећи човек гласом је пошао даље. Кад је срео четвртог старца, запита и њега:

— Старче, видим да си прошао доста света, проминио и видео много чуда. Кажи ми ми рећи где је моја срећа!

— У твом јабуку, одговори старац.

Није човек био задовољан ни тиме одговором, него је настави пут. Нашао је опет срео једног старца. Како га није могао измислити, запитао је и њега:

— Добри старче, да ми кажеш где чуо где се налази моја срећа?

Замисли се старац, па одговори:

— У мирном животу.

Човек је очекивао да му старац покажу место где се налази његова срећа, а он му одговорио нешто сасвим друго. Кад се није задовољио њиховим одговорима, решио се да нађе мајстора до чије срећа, ма би ли ко-

(Цртеж: *Н. Богдановић*)

што коже по ће знати да му каже где се налази његова срећа. Путујући тако наишао је опет на једног старца. Упитао га:

— Знаш ли, старче, где је моја срећа?

— У умерености, одговори му старац.

Човеку нашљи тајна одговор, али опет заиђоли старцу и настави пут. Нађе срећа једног старог калуђера. Беше му свештеник, седа коса, брада до појаса, штап у руци. То је био Свети Сава, он човек то није знао. Чим га је угледао, он се обратио:

— Чујем ли, ја сам човек без среће. Због тога сам пошао у свет да је тражим. Можеш ли, пречасни, ти ми рећи где је моја срећа?

— Ја ћу ти рећи, одговори Свети Сава.

— Како можеш бити у мени? Зар ја нисам човек заљубљен.

— Ако си пажљив, ти си срећан. Ако имаш памећи, ти си без среће. Памећи човек слуша савете и научи памећи људи, који су много прекомерни, па је срећан. Неизмерни човек не слуша никога, па је због тога несрећан. Не иди више по свету, него се врати кући. Послушај савете старца, који су моја слуга, па ћеш наћи срећу.

Надео се човек да ће му бар старац наузбуљо нешто где му је срећа, па се предомишљено цела да рађе.

— Не спознаје ради ти Свети Сава. Буди памећан, па ћеш наћи срећу у себи самом.

Говорећи то благосиљано је човека, па отпрати сељачки путањ.

Послушно га човек без среће и врати се кући. Зовао је сваја рад и рад, био увек поштан, пажљив је здравље, неизмерно и умерено у свему, и памећно у свему поступао. После тога сам му се окружио небоље. Кућа проспала, он и чељад здрава, стоке напредни, имања редно. Због тога је и он био задовољан и срећан.

Често је говорио:

— Е, људи Божији, ко би помислио и ко би са њима да је срећа била у мени, у мојој памети и у мојим рукама! Пошао је по свету ако нашао ју је преблизу! Хвала свим калуђеру који ме научи и врати! Да нема њега, ја бих прошао грамзиве срећу, а овако ја и нигде ни бих нашао.

Сава Немањић као политички, културни и социјални борац

Од најстаријих времена су се код Срба у све више слободе утицали на њихов живот и њихов народни дух, не само на политичком и економском него и на културном и социјалном пољу. У средњем веку, када је религија преузела утицај на целокупан живот народа, јединствено се ја у Срба у најважнијем моменту њиов одлучни човек, који је знао да ради у правцу задатака, који су били потребни за напредак народа, и који је умео да искористи све околности, које су му стајале на расположењу. Тај човек је био Свети Сава, који је у Србији, а и у целом словенском свету, био најпознатији и најпопуларнији човек. Он је био један од оних ретких људи, који су у свом времену и у свом народу имали велики утицај, и који су оставили дубоке трагове у историји свога народа.

Свети Сава, као што је познато, био је један од синова великог жупана Немање, који је владао Србијом од 1168 до 1196 године. Сава је рођен 1174 године, а његово је световно име било Растко. Растко је био најмлађи од Немањине деце, а пошто је његов отац, када је Растко имао 15 година, одредио за њега да буде владалац Хума, то је Растко, као млад човек, још у очевој кући почео да се спрема за своју будућу државничку улогу. Растко је био врло надарен, и он је брзо савладао све науке, које су се у то доба предавале у школама. Он је нарочито волео историју, и у њој је нашао многе примере, који су га учили, како треба владати, да би се народ могао што боље развијати. Растко је био врло религиозан, и он је још у младости осећао у себи позив, да ће једнога дана напустити свет и посветити се Богу. Он је, дакле, још у младости имао у виду, да ће се једнога дана одрећи свих световних добара, и да ће се посветити само духовним стварима. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више. Растко је, дакле, још у младости имао у виду, да ће се једнога дана одрећи свих световних добара, и да ће се посветити само духовним стварима. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више.

Живорад Настасијевић:

Живот Св. Саве

Светогорски манастир Хиландар, у коме је Растко провео неколико година

Растко монаси у лав. Растковом с родитељима

Растко је још у младости имао велику љубав према књизи. Он је волео да чита и да проучава. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више. Растко је, дакле, још у младости имао у виду, да ће се једнога дана одрећи свих световних добара, и да ће се посветити само духовним стварима. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више.

Лав Растко Немањић

Растко је још у младости имао велику љубав према књизи. Он је волео да чита и да проучава. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више. Растко је, дакле, још у младости имао у виду, да ће се једнога дана одрећи свих световних добара, и да ће се посветити само духовним стварима. Растко је био врло паметан, и он је брзо схватио, да ће његов отац, када буде остарио, предати престо његовом старијем брату Стефану, а да ће он, Растко, морати да се задовољи са Хумом. Растко је био врло амбициозан, и он је желео, да буде нешто више него само владалац Хума. Он је желео, да буде владалац целе Србије, а можда и још нешто више.

Св. Сава у народном предању

Орање и ткање

(Цртеж: М. Богдановић)

У СТАРО време нити су жене орале, нити су жене ткале онако као што сада чине. Луди су орали само с једног краја. Пашу Бранац, кажу је до другог краја њиве, на обали рекице. Посла кога крсти се преко непрегледно њиве одзиме до почетка у ону другу браздуу. Тако исто ткало само с једног краја. Протуче чуњак преко раја, преплету жицу, па натеже с горњег краја.

Кад је Свети Сава пуповао по народу у коју се сеоску и свечену, њему су такође нешто ове ствари. Због тога је научио ореће како ће орати с оба стране, да не би губио времена. Тако је почело да се ткало с обе стране да не би прекидало жице. Видели они да је то корисније, па су то задржали свеци и он је отишао своме путу.

После неког времена наилази је Свети Сава у исто село. Вео је прекривен. Видевши они исто орано као оно с обе стране, упита ги:

— Но те, браћо, пошаја да тако преш с обеме стране?

— Наши чекаи, бог да те поможе, пређе ора једно краћаше, те ми пошаја, одговоре орао. Хвала му и овом и њиме свети!

Свети Сава им благослови и рече:

— Да бог да: што за дан урадеш да га буде за једну доста годину дана!

Отишао је после тога опет истој чељи и упита ги:

— А ко те, сељаи, пошаја да тако ткаш с обе стране?

— Ко да ми пошеже! Ово сам сама изумела, одговори ткаља.

— Да бог да: што за годину дана урадеш да можеш под мишком пенети!

И заиста је тада Свети Сава рекао, тако је и стало до данас.

Министарство просвете на духовној обнови Србије у Светосавском знаку

Када се, пре седам година стварала прва српска држава Немањића са, Сава је дубоко проценио потребу да се поред свих других државних и војних темеља да би држава била дуготрајна и моћна одударе јачи темељи. Данас исто тако као онда када је стварао Нову Србију, Сава, народу и краљу свога рођеног оснивача говорећи, морало спасоносну крилеру са Сава, поставити духовне и моралне основе.

Полазећи са тог гледишта да је духовни препород једна од најважнијих ствари за обнову државе, Министарство просвете решило је најважније активности у свима гранама своје делатности. Надовезаће се врло великим реформама које су извршене у школству после ослобођења, али ће ипак, сем тога, бити и нових. Оне ће, у духу Светосавске идеје, имати за циљ да народ и његова деца буду васпитавани у духу народних традиција, а обавештавани о прошлости народних и државних потреба. Целокупно образовање има да буде у противности са комунизмом, као и материјализам и неосветоправним духом.

Као предузећа мера за отклањање просветних сметња и потреба наводимо је подела целе земље на 27 просветних инспекторских округа. Затим се приступило изради програма средњег и стручног просветног рада, за које је законодавна основа већ припремљена. Исто тако је у раду и реформа основне наставе, а за њом ће доћи и реформа универзитетског студија.

У Генералном секретаријату је такође велика радна радиност. Према основама рада одобреним од стране министра, Секретаријат ће у току ове године радити на следећим пословима:

*1. Израдиће се комплетан план и програм основних школа, средњих школа, учитељских школа, женских ручних радова, школа за физичко васпитање, школа за васпитаче, школа за обуку слепих, школа за обуку глувонемих, школа за обуку ометених у развоју, школа за обуку телесно инвалидних, школа за обуку душевно болесних, школа за обуку душевно заосталих, школа за обуку социјално запуштених, школа за обуку дефективних, школа за обуку дефективних, школа за обуку дефективних

ЖИВОТ И ДЕЛО НИКОЛЕ ТЕСЛЕ

Никола Тесла родио се у селу Смиљану, 10 јула 1856 године. Отац Никола Тесла, митрополит српски, а мајка мати Ђука, порекломје из старе српске породице Мандића, који је дуго времена свештенике тому крају. Отац Тесла био је сам образован као и скоро сваки свештеник онога доба. Он је у своје младости добио солидно васпитање, али је доцније, због тешког положаја што су свештеници поново, био је то увек чинио, фалиновао материјалне и иначе, писао је одличне беседнике. Мати Никола Тесла била је обдарена великом природном способношћу. Она је изумела многе практичне ствари за кућу и домаћинство, у употребу. У народи женских ручних радова била је права уметница.

Теслино школовање

У гимназији је Тесла показао велику склоност за математичке и физичке науке. Поред тога, необично је волео да чита. Код куће је могао захвалити у библиотеку свога оца и ујака.

Изнад Тесле и његових родитеља настојала је дуго времена гонећа у погледу даљег Теслиног школовања. Његови родитељи су одлучили да ће он бити свештеник, али је Тесла волео да учи технику. Међутим, по свршеној матури, Тесла се разболи од тифуса, па је тада бележа у тим тешким тренуцима. Када је био у кућној посети отац, затражио је, да му донесу за живот сасвим другу, стару са техником и природом.

„Мајка је то одмах учинила, рекао је Тесла, као да је знала да ће ускоро и умрети.“

— „Отац је желео у најбољу техничку школу“, наставио је он да свечано отац.

„Тада сам још дечак, али сам већ и без сумње радио на изналажењу ја сам већ неколико ми познавао. Из кућне библиотеке сам прочитао

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

НАРОДНИ ЧАЈЕВИ

Др Александар Јовановић: Наши народни чајеви, Д-РОЗ (Пољопривредна библиотека, св. 32), Београд 1942, стр. 46, дин. 15.

Пре него што је прешао у Београд највећи чај биле су у употребу разне биљке чајеви. И нама земља наша је за ове вероватно у свако успело најбоље, него што Турцима, Енглезима и кинеи чај. Међутим, поједини кинеског чаја, који обилује једним врлинама и којом одличном мирисом, домаћи чајеви су замењени.

Кинески чај, тек набрани који у њима колективна осмелила а у великим шкоди сир, није ни нашим домаћи чајеви.

Кинески чај је знатно ароматичнији од нашег, садржи више алкалоида, танина и етеричног уља, а поред тога трошиоцима да се све више удомаћавају осветљавају му ову објективност к интересантности.

У уводном чланку *О сиротом народном чају* се он и његов рад, из бројних слогу и покретање биљних и грађанских заједница.

Министар пољопривреде вик. г. Васиљковић говорио о сељачким кооп ов меки да организује сеоску пољопривреду, у коју радну снагу треба пре свега користити у уситњеним, као је у питању сеоским и постоји сеоског покрета". г. Васиљковић говорио пројекте питања начела планског пољопривредне производње и чуварке на корисне и штетне, је не опуд. изузев нас сеоске. Да би се планска пољопривредна производња могла потпуно је да сваки власник сазнања и поштује своје дужности. „Ако то не бе планска производња и нема ни дужности биће да заваљени у неизбежно. Али министри вик. г. Васиљковић знају и поштују своје сељаке и нам се да ће он сматрати за пажљиво ово што се ће наше трави.

О вештачкој сеточарству у свету и код нас и о томе какав би со да уз и поред њиховог развоја сточе С. К. Пошић је врлинама стање и развој ове гране сточарства у нашој земљи. Ако се узме у обзир укупно наше сточно производње и неке врсте производње за потребе сточарске, онда је наша сточарска производња у целини на ниском степену развоја. Ако се узме у обзир да је сточарство наше земље у главном екстензивно, да је у великој већини случајева сточни фонд састављен од ситних, слабих и ниских животиња, да је исхрана сточног фонда у највећем броју случајева недовољна и неправилна,

Занатска банка а. д.

БЕОГРАД, ЖОРЖА КЛЕМАНСОА УЛИЦА БРОЈ 1

Одобрава кредите занатлијама под повољним условима, прима улоге на штедњу и врши све остале банкарске послове.

Занатлије, који имају текући рачун код Занатске банке, могу се служити банчиним чековима и на тај начин вршити разна плаћања без употребе готовине.

Бр. 27

ЗАР ЈОШ НИСТЕ ПРОБАЛИ

ЧУВЕНО ЦРНО ВИНО

»ЕЛЕКСИР«

Из винарске радње

Стевана Бишофа

У Косовској 35 ● Телефон 23-959

Онда то учините и не заборавите да нас ЈОШ ДАНАС посетите па ће те се уверити да наш велики избор природних пића:

РАКИЈЕ, ЛИКЕРА, ВЕРМУТА И ВИНА

Заслужује прво место у квалитету,

а уз то смо најповољнији у погледу цена.

ЗАПАМТИТЕ: СТ. БИШОФ — КОСОВСКА 35

Бр. 21

Државна класна лутрија

Лутријски план за наступајуће пето коло срећака Државне класне лутрије ступио је на снагу.

Овај лутријски план предвиђа емисију од укупно 40.000 целих срећака, која су сва издата у четвртинама. Цена срећака остала је иста и износи дин. 50.— за једну четвртину за сваку појединачну класу.

Ово коло срећака по лутријском плану има три класе, са извлачењима и то:

I класа 13 јануара 1943 године,
II „ 11 фебруара 1943 године,
III „ од 6 до 26 марта 1943 године закључно.

Нови лутријски план предвиђа 16.000 згодитака у укупној вредности од

ДИН. 15,477.200.—

са четири премије од дин. 500.000.—, дин. 300.000.—, дин. 250.000.— и дин. 200.000.—, и са већим згодицима, и то: 1 од дин. 100.000.—, 2 по дин. 80.000.—, 3 по дин. 60.000.—, 7 по дин. 50.000, 6 по дин. 40.000—, као и већи број других згодитака од дин. 30.000.—, дин. 25.000.—, дин. 20.000.—, дин. 16.000.—, дин. 12.000.—, дин. 10.000.— и других средњих и малих згодитака.

У најсрећнијем случају у трећој класи може се добити не једној целој срећи

ДИН. 900.000.—

За исплату добитака без никаквог одбитка јамчи Држава.

Чист приход од сваког појединог кола срећака Државне класне лутрије служи искључиво социјалним и привредним циљевима од општег интереса: један део додељује се Народном инвалидском фонду, Фонду за унапређење заната и мале кућевне индустрије и Фонду за помагање задругарства, а други, највећи део, припада Српском фонду за унапређење пољопривреде.

Срећке текуће друге класе пуштене су у продају, и могу се добити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца, којих има у свим местима на територији Србије и Баната.

Ближа упутства са лутријским планом и општим правилима, за ово коло срећака добићете на захтев бесплатно код свих овлашћених продаваца.

Бр. 21

МАЛИ ОГЛАСИ

Личну карту број 6274 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубили сам. Остављам је неважећом. Уза Дрљача.

Личну карту број 11367 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећом. Персида Живојиновић.

Личну карту 15716 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећом. Мила Светозаревић.

Личну карту 10301 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећом. Душанка Живковић.

Личну карту 16476 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Милорадка Гаврић.

Личну карту 16727 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Младен Јовановић.

Личну карту број 14629 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Станко Николајевић.

Личну карту број 13215 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Миодраг Младеновић.

Личну карту број 12119 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Чедомир Радивојевић.

Личну карту издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Надежда Младеновић.

Личну карту број 2807 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за неважећу. Вербеј Бранић.

Душанову књижицу бр. 138 издату од стране Фискалног начелства у Крагујевцу, изгубио сам. Сноси је проглашујем за неважећу. Вебрје Радосављевић, кафеџија. Пиперова бр. 10.

Личну карту број 826 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Благоје Живановић.

Личну карту број 627 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећу. Душанка Милутиновић.

Личну карту број 2725 издату од Предстојништва полиције, изгубила сам. Остављам је неважећом. Стрезовић Вера.

Личну карту број 18533 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећом. Мила Драгутиновић.

Избеглачку легитимацију број 61675, издату од Комесаријата за избеглице Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Бошкић Миратовић.

Личну књижицу издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је неважећом. Ђурђевић Цвета.

Личну карту број 3539 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Тошић Драгиша.

Личну карту број 1756 издату од Предстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је неважећом. Ђорђе Радовић, ђачић.

Ручне рукавице

Чистимо и справљамо.

„РУКАВИЦА", Чика Љубина 11, Телефон 25-604. 25 1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће за израду колонијала

„СРБИЈА"

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Таразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Раковица 22 (Бајлонова пијаца) тел. 26-637.

Dipl. Ing. Михаило С. Бесарабић

„СТИГ" дрогерија на велико

Београд, Вука Караџића 7. Телефон 28-326.

има стално на лагеру: хемикалије, реагенције за анализе, лабораторијумске потребе и посуђе. Заступа стране хемиске фабрике.

»СРПСКА КЊИЖАРА«

БЕОГРАД

Препоручује свој велики избор књига:

Франсоа Мориак: Изузев један		увезано	Дин. 110.—
Томпсон Јонат: Џими Гера		„	„ 110.—
Моисеи Ги Де: Цивилизација дама 11 свеска		„	„ 1100.—
Димитријевић: Успомене: Књиж. свет		„	„ 160.—
Буквин: Душко: Цивилизује дама Краља Милана I		„	„ 200.—
Бетнер: Српско-немачки речник		„	„ 150.—
Х. Џ. Армстронг: Немањ Паша		„	„ 150.—
Сима Пандуровић: Цивилизује дама IV		„	„ 360.—
Х. Сјенкјевић: Крсташи 2 књиге		„	„ 400.—
Иван Бојов: Под Игом		„	„ 200.—
Николаја П. Пидић: Живот и рад		„	„ 60.—

ЈУГОСЛОВЕНСКИ КЛАСИЦИ

Петар Прерадовић — Дела		увезано	Дин. 200.—
Јакша Игњатовић	„	„	„ 200.—
„ „	„	„	„ 200.—
Август Шеноа	„	„	„ 200.—
Милутин Усковић	„	„	„ 200.—
Јанко Веселиновић	„	„	„ 200.—

На горње књиге књижарна убичићени рабат

Свето писмо стари и нови завет		увезано	Дин. 200.—
„ „ нови завет		„	„ 100.—
„ „ нови завет	велико	„	„ 150.—
„ „ нови и стари завет		„	„ 150.—
„ „ нови завет		„	„ 55.—
Пастор Ст.: Немачко-српски — Српско немачки речник		„	„ 70.—
Бупот—Насеф: Итаијанско-српски речник		„	„ 100.—
Бакитић Луја: Речник српског језика		„	„ 240.—

Велики избор забавних књига на енглеском књижевности!

«КАДОС», «ПЛАВА ПТИЦА», «ЗЛАТНА КЊИГА».

Телефон 26-999 Краља Александра 19

Чек. рач. код Пошт. штедионице 65240.

Златан накит стари и нови купујем:

Дијаманте брилијанте, брилијанте сво величине, златне зубе, бурме, тртљаве, минђуше, брошеве, браслете, ланце, сатове-џепне, сребрне и златне ствари мерене и од белих полустих марака; старо злато мијењано, мијењано, поправљано и гарано свеку врсноћу купујем сребрне ствари и остало исправке предмете од сребра купујем и највише плаћо платите фирма

„БРИЛИЈАНТ"

ВЛАСНИК МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ

Београд — Теразије Вашингтона 6. — Телефон 28-706.

ВУНУ ЗА ПРЕДЕЊЕ

као и плочу на којима чешљамо на клечари одмах док муштерија чека. Можемо прерадити вуну од разних врста и сторе врсноћу спортских (пилама, шарфа, чарапа, хобета и сличних). Одлична израда.

БАЊИЦА И УГРЕНОВИЋ, Цара Николе ул. 10 (Славија).

Свакодневни разговори

(Уџбеник за брзо и лако спорезумевање са Немцима)

У КЊИГА ДИН. 15.—

»СРПСКА КЊИЖАРА«, Београд, Краља Александра 18.

„ДИНАРА" купује и продаје

САВ БОЉИ НАМЕШТАЈ,

Запаштите: „ДИНАРА" Гњрила и Методија бр. 3

Тел. 40-665.

ПАЖЊА

Вршимо брзу поправку

дрвене, кожне и гумене обуће

„АВАЛА" Таковска 39

167 3—3

НЕЗАВИСНА

Фабрика коже и обуће са дрвеним ђоном

БЕОГРАД

КНЕЗА ПАВЛА 125

ТЕЛЕФОН 27-113

»ЈУГОСЛАВИЈА«

ОПШТЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕ ДРУШТВО У БЕОГРАДУ

у сопственом дому Престолонаследника Пр 16 (Таразије)

Телефони: Основано 1913 г. Адреса телеграма:
30-121, 30-153 ЈУГОСИГУРАЊЕ

Закључује уговоре осигурања под повољним условима и то:

1. Живота и рента по разним практичним комбинацијама;
2. Пожара (зграда, робе, намештаја, фабрика и т. д.);
3. Транспорта на суву и воду;
4. Несрећних случајева;
5. Законске одговорности за накнаду штета (закон. дужност шофера);
6. Аутомобила (каско осигурања и лежења т. зв. свеосигурања);
7. Стакла (кола и гвоздја);
8. Стакла од лима;
9. Опасне крађе (провалне крађе) трговина, магазина, становања и т. д.

ФИЛИЈАЛЕ:

Петровград: сопствена зграда Гимназијска бр. 26.
Заступства у свим већим местима.

1252

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 4. Год II
Београд, 30 јануара 1933
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

Ђ. Ш. бр. 19446

СРПСКИ НАРОД

СВЕТСКО-ИСТОРИСКИ ЗНАЧАЈ 30 ЈАНУАРА 1933

Изјава председника Српске владе генерала г. М. Недића

Поводом 10-годишњице доласка на власт национал-социјалиста у Немачкој, Председник Српске владе, генерал М. Недић дао је следећу изјаву:

— Долазак национал-социјалиста на власт у Немачкој пре десет година биће је од судбоносног значаја не само за немачки народ, већ ће и од огромног историског значаја за све европске народе, за целу Европу, што и ми осећамо свог. Овај догађај претставља нешто преокретнуто у историји човечанства, нешто је новом за нас пут напретка, побољшања прилика облика и садржаја, наглашен јасно као одговарајуће облике живота и стварања.

Када је 30 јануара 1933 године Адолф Хитлер примио власт Немачке, под тешким тројним околностима, са циљем да немачки народ, он је већ тада поверење дао за извршење своју мисију ослобођења Европе од врховности и моћи англо-америчких сила у сузбијању европског комунизма. Зато је била потребна за Немачке и борба и да се превлада, да постане јака и моћна.

Адолф Хитлер са националсоцијалистичком странком, која њиме персонализира покрете немачког народа, стоји је Немачку у једну чврсту државну целину и створио духовно јединство немачког народа, као никад раније. То дело, које је он остварио за цели десет година, остаће забележено у историји као једна немачкинске епохе стварања и надахнућа.

Такво Немачко, национал-социјалистичка Немачка, под вођством Адолфа Хитлера, јесте је биле у стању да прекине аријску и пацифистичку борбу за ослобођење Европе од јеврејско-масонског капитала и из њих спас од бољшевичке напасти, која је створила ужасотворе европске културе, и културних живота у целом свету.

Немачка аријевска снага, врлине и племените особине вође Рајха, у тешку ноћ, једногласном и ратном вољом, сручила је све противе који су јој стајали на пути, створила је, и, ослобођењем да оправдана да оправдана у свуда.

Шеф штаба стоји уме и без премца на престолу. Пасторе националног национализма. Рајха. Таква моја верује Вођа. На Хитлер ће му се видети, да ће ја учинити.

Мучни часови напољевања. Непрестану увреду моје земаљске моћи. Моја клетву и пољопривредницу. Нагледа да спуте протестне ватрене протеста, моје мисли ће су већ наступиле.

Вођо долазе!

Немачкинје мајстра дојмове он је у мајци себи. Нешто на говорио, ту му сам клонила.

Тако се далеко дошло!

Вођа је немачкинским народом. Он је већ поздравио заклетвом. Он је већ поздравио заклетвом. Он је већ поздравио заклетв

Смена система

Није никаква случајност што је данашњи човек и дуге расположен да читаву нашу епоху осуди. Он је посебице разочаран у оне који су сматрали годину после годину, 10 година за 10 година, да ће коначно задовољити потребе свих људи и све друштвене организације. У ствари су сваке године, па и сваког месеца, неки људи и друштвене организације или и државе налазили повода и разлога да се у будућности организују.

Сада је организам капиталистичко-либералистичко-демократског света пошао до те мере неизносивости смрти, да му је осећај да стоји на страни виших сила, а у њих не очекује прогреса. У безизлазу савременог рода он се сврстао са својим најдубљим инстинктима, конзервативно, како су његовим предци осећали и мислили. Другим речима: свако је човек повукао осећања је истог значаја као и сам живот човеков. Наиме, он има своје мишљење, своје мужевно и своје старачко доба. У свом последњем стадијуму завладао је разочарање, које доводи крај систему који се изродио и који сваки дан показује и осећајним формама слутње живот и чекање напредак.

Тако је француска револуција донела крај феудалистичког поретка и увела принципе грађанске и индивидуалне слободе. Али како напредак човечанства не иде праволинијски, већ у спиралу, то се удаљио у једну крајност, у којима је индивидуалност све више добила на значају, а заједница је опала више и изгубила. Сада је дошло до тога да се у свету осећа потреба за ограничењем тих крајности, и то у смислу обнављања заједнице. Ово је последица реакције која иде на уклањање тешких последица претераног индивидуализма.

Сада је организам капиталистичко-либералистичко-демократског света пошао до те мере неизносивости смрти, да му је осећај да стоји на страни виших сила, а у њих не очекује прогреса. У безизлазу савременог рода он се сврстао са својим најдубљим инстинктима, конзервативно, како су његовим предци осећали и мислили. Другим речима: свако је човек повукао осећања је истог значаја као и сам живот човеков. Наиме, он има своје мишљење, своје мужевно и своје старачко доба. У свом последњем стадијуму завладао је разочарање, које доводи крај систему који се изродио и који сваки дан показује и осећајним формама слутње живот и чекање напредак.

Тако је француска револуција донела крај феудалистичког поретка и увела принципе грађанске и индивидуалне слободе. Али како напредак човечанства не иде праволинијски, већ у спиралу, то се удаљио у једну крајност, у којима је индивидуалност све више добила на значају, а заједница је опала више и изгубила. Сада је дошло до тога да се у свету осећа потреба за ограничењем тих крајности, и то у смислу обнављања заједнице. Ово је последица реакције која иде на уклањање тешких последица претераног индивидуализма.

Међутим, ако је ова реакција у сваком случају нужна, ипак је она у многим случајевима и дуге расположена да читаву нашу епоху осуди. Она је последица разочарања које нам је показало да је сваки покушај да се *коначно* задовоље потребе свих људи и све друштвене организације, па и државе, само *привидан*. Сваки је покушај, ма како добронамерно замишљен, ипак је морао да доведе до нових сукоба, до нових потреса и до нових несрећа

Српски народ према националсоцијализму

Прошлих 10 годишњице доласка на власт национал-социјалиста у Немачкој, дала је прилику јединствени резултати које је Немачка да то врати на разноврсне под вођством Адолфа Хитлера постигла на свима пољима националног живота, хоћемо кошутно да се обрачунамо са једном од најопријих заблуда, која је повела највеће штете српском народу и која може још увек много и много да му наштети, ако тај чувар свих тих основних тековина буде. Заиста је безобзирно и непоштено јеврејско-масонској пропаганди одо латеру, дићући и бацајући прашину национал-социјалистичког покрета, као и историјска улога Бобу Рада претставе су српском народу, српској јавности као нешто мрачно и лажно, тако да ни једе ће имао верну и тачну представу о суштини и значају свога најодлучнијег ослонца на судбина Европе и човечанства.

Агенти и експоненти демократско-масонских лога, јеврејски и масонски новинарски бирои и бирои, све потајни злато и ве бирајући средстве, све су учинили да овај преворођавајући покрет са високо етичким схватањем човека и са пороцима о сећању живота престане у нас, да буде сахрањен у своме сакуланом патријархалном моралу, у своме особину за интересе нације и државе, који је он својом правду и својим моралом стварао старо, српске сеоске народе, који је у себи по бину противне њих режима.

Пошто је њих и толико пута јавношћу казнили су се сви ти претставници, шпијуни и пословође, служећи нам „демократске“ и „слободне“ идеје, да би нас „сверили“ мрачним мало дуже да нараспе, кога бе их отерали са господарења јавног живота. У колико је он могао да се одупре, он је то учинио, јер је знао да је то његов једини спас. Он је сачувао свиња и нетакнуте снаге у Немачкој, спасавајући целокупан народ од експлоатације демократских странака, српски народ је своје нити демократско-партијске разорене, разбијене и разбијене и сиву тканину на једном тоталном владалном у реду и дисциплинама наравнало, говорећи: „Ја нисам тражи једне Хитлер“. У томе се у стварно налази и разлог побуда против ку демократско-партијског рашина све што је дозвољно да нараспа несносно разузнавање истинских демократских у национал-социјалистичком по ред рођења, које је тако блиско његовој нитки. Српском сеоском имиоваоцу је чињеница да је он чело једног тако великог и мудрог народа, као што је немачки, много дубље и поспеје његов Вођ, који је ослонац и сигурно борац и рат Ако је једног претежног и изгубљеног рата

Поштење немачко национално идеје

Сматрајући државне државе као једног једне велике задруге, где се по једне одређене слободне наиболе шире добро, српски народ жели је знао да само равноправна и национално-социјалистичка сарадња свих нација.

И у многим другим стварима српски народ има сличне стан ако и немачки народ. Иде је парламентарно-партијског режима т. зв. демократије у служби јеврејства и масонерије откривши се потпуно ови српском народу и он је пријатељ Хитлера и обе у њему дешавају ратима. Он је на своју трбати добро да иска једну можда, необудану у свима простима за ти богатством и уживањем ради чега је онда потпуно за би његова голица, демократ све бољи од болеста, могли да лети са странице напатетичнијим и пуним историјама мутног ра са најримитивнијим пријатеља.

Ревност простоту сваком демократију

Нерад и лаж у свима областима националног живота, необрадано тежишне богатства у њима бројеву рад, протеривањем из државе и партијско пословање неспособних и непоштених било су обележја тог тоталног лажљивог „демократског режима“, које је произвело понижавање једнакост и благостање у њима. Непоштење у своме сакуланом патријархалном моралу, у своме особину за интересе нације и државе, који је он својом правду и својим моралом стварао старо, српске сеоске народе, који је у себи по бину противне њих режима.

Пошто је њих и толико пута јавношћу казнили су се сви ти претставници, шпијуни и пословође, служећи нам „демократске“ и „слободне“ идеје, да би нас „сверили“ мрачним мало дуже да нараспе, кога бе их отерали са господарења јавног живота. У колико је он могао да се одупре, он је то учинио, јер је знао да је то његов једини спас. Он је сачувао свиња и нетакнуте снаге у Немачкој, спасавајући целокупан народ од експлоатације демократских странака, српски народ је своје нити демократско-партијске разорене,

Борба Немачке за Европу

Поводом десете годишњице преузимања власти од стране националсоцијалиста

Управо колосек рата своје време доживљава Велико немачки Рајх Адолфа Хитлера док само десетогодишњег постојања, који ни дан данас не размишљано о досади једнистаном у свету националсоцијалистичког покрета од дана када је група малих политичких странака која је 1919 године основ дана 30 јануара 1933 године је преузимање власти од стране европских држава борио за признавање као равноправне у Европи и брани је од против тлаторског терора комунизма. Следећи ове године и Седамнаеста Државе је од Европи непријатеља.

Улазак снага од 1918 Немачке је био фаталан за свете европских великана и наглашено неодговорно одношење немачких владајућих слојева према Европи. Разоружана „мировним уговором", једина снага потпуним правима, али ипак важним права суверенитета, подложена феноменом непријатељства и истраживања, непријатељске погледа, непријатељски настројене према Немачкој, Европа је била у стању да у њеним недрима сконцентрише све своје снаге, да у њеним недрима сконцентрише све своје снаге, да у њеним недрима сконцентрише све своје снаге,

ДЕСЕТ ГОДИНА СПОЉНЕ ПОЛИТИКЕ НАЦИОНАЛИСТИЧКЕ НЕМАЧКЕ

Десета годишњица доласка националсоцијализма на власт у Немачкој пада у доба велике неизвесности и потпуне међународно-политичке дезоријентације. Као одатле, тако је и економија Рајха још у непрегледној борби. Економска ситуација, која је побудила Немачкој на чело Европе и учинила од ње моћницу способну борби против свих противника и против целокупног свијета, није у коначној анализи ништа друго до једна привремена, лажна и варљива ситуација, која је побудила Немачку на чело Европе и учинила од ње моћницу способну борби против свих противника и против целокупног свијета, али

Недељне прегледе међународних догађаја

КАЗАБЛАНКА

Састанак у Казабланки био је, природно, у току последњих дана у центру светске пажње. Рећи у коју је ушао данашњи рат претпоставе да ће подручје његовог ширења и правог да се оконча у 1943 години. Прекривање је, разуме се, противљивим да ће ова година донети и одлуку, пр су комбинаторе и стручњаке говорници, који тра знати ствари у овоме. Сваком ће, мислим, који зна, ко ће, ко ће, ко ће

НА ОЛТАР ЕВРОПЕ

Стешњени на уском простору сталинградске рушевине, војници генерала Паулуса шаљу врсте радио извештаје о својим борбама, и у тим извештајима говоре „Јуначтво румунских и других војника, који се заједно са нама боре у Сталинграду, је беспримерно и заслужује да уђе у историју ових битака".

Морамо да се дивимо величини немачких бораца, који пред смрт тако да истакну борбена дела својих другова других националности. Морамо да се дивимо хладнокрвљу оних војника у Сталинграду, који, без обзира на националност, очекују своје живота рада одбране сталинградског положаја, свесни да својом жилавошћу бране Европу и својом пожртвованошћу спасавају Европу.

Армија генерала Паулуса код сталинградске околице стратегиског клина, који је био забијен прошле године, остала је да дан-данас на њему, и ако је њен забијен у дубину непријатељских положаја. Тешко немачке реакције ове године је било исто тешке, као што је оригинална борба ове армије је једно неверовано свједочанство. Ова је четири пут месеци подвргнута у борби против знатнијих непријатеља, и по тај начин је уништила непријатељске совјетске војске, имајући на ње од 14 армија.

Пожртвовање Паулусових војника дало је могућности да се организује одбрана на целом дужине овога фронта, како би се спасталака земаљ официјата Совјета. Ова је већ изгубила знатан део своје снаге, а што је најважније, ова напада на све јаче отпор европских трупа, који пружају у пропадању, је, у све већем формирању и са све већим јачином. На пример, у току прошле недеље Немци су извршили један велики противнапад између Дона и Медведе и добро пробили у средишње линије.

Европска совјетске војске је дошли пространа, али је двоје, неизгледна, подређена. На Средњем потоку међу до трећ врха камење, да напредовање ту нашу војног правца, али нашта не стиже. Међутим, ово једног потока концентрисану у ову водеће нада на тачке и натиране се у кључу и моћну силу.

У сукобу две енергије — бу- ње совјетске и синалони, плани ови организовано европске — пропаном ефекти могу да буду на страни оне најтање, али су нерви и живци — успех не и да минуће енергију своје ко- ду предњој линије.

РИТАМ У „СТРАТЕГИСКИМ ДОГАЂАЈИМА

Пестоје ритам у стратегиским догађајима. 8 децембра 1941 године немачкиначелник дао знак за уставља- ње напада пред Москвом, и Немци су одних покупи ципел не плашили. После неколико дана почела је о- ја ова ледена зима с о- ћавина, к - је нашла на ви- ску немачку одбрану. Нико неће да сумња у одговорност битки немачке трупе пролазе у активност, односно напомињу бољшевизма територијалне ре- дијалног совјетске армије и ује- стављају нове „стратегиске до- вора" (Хозе, Демјанск), које су подржали одлуке од више неде- ља. Немачке градове и ми- ја код Ржева би је врховна ова све ротиве реакције са совјетске по четог ледног дешавања и дру- ора.

Сада се показала ита снага Совјетска војска офанзиве која је у продужена, на више од једног стотине километара, и на дубину од 200 километара. Али ни ова офанзива није имала за циљ заузимање, и поново је показала терена на ратурених совјетских дивизија. Тешко немачке реакције ове године је било исто тешке, као што је оригинална борба ове армије је једно неверовано свједочанство. Ова је четири пут месеци подвргнута у борби против знатнијих непријатеља, и по тај начин је уништила непријатељске совјетске војске, имајући на ње од 14 армија.

Пожртвовање Паулусових војника дало је могућности да се организује одбрана на целом дужине овога фронта, како би се спасталака земаљ официјата Совјета. Ова је већ изгубила знатан део своје снаге, а што је најважније, ова напада на све јаче отпор европских трупа, који пружају у пропадању, је, у све већем формирању и са све већим јачином. На пример, у току прошле недеље Немци су извршили један велики противнапад између Дона и Медведе и добро пробили у средишње линије.

Европска совјетске војске је дошли пространа, али је двоје, неизгледна, подређена. На Средњем потоку међу до трећ врха камење, да напредовање ту нашу војног правца, али нашта не стиже. Међутим, ово једног потока концентрисану у ову водеће нада на тачке и натиране се у кључу и моћну силу.

У сукобу две енергије — бу- ње совјетске и синалони, плани ови организовано европске — пропаном ефекти могу да буду на страни оне најтање, али су нерви и живци — успех не и да минуће енергију своје ко- ду предњој линије.

РИТАМ У „СТРАТЕГИСКИМ ДОГАЂАЈИМА

Пестоје ритам у стратегиским догађајима. 8 децембра 1941 године немачкиначелник дао знак за уставља- ње напада пред Москвом, и Немци су одних покупи ципел не плашили. После неколико дана почела је о- ја ова ледена зима с о- ћавина, к - је нашла на ви- ску немачку одбрану. Нико неће да сумња у одговорност битки немачке трупе пролазе у активност, односно напомињу бољшевизма територијалне ре- дијалног совјетске армије и ује- стављају нове „стратегиске до- вора" (Хозе, Демјанск), које су подржали одлуке од више неде- ља. Немачке градове и ми- ја код Ржева би је врховна ова све ротиве реакције са совјетске по четог ледног дешавања и дру- ора.

Сада се показала ита снага Совјетска војска офанзиве која је

ПРИПРЕДНА МОБИЛИЗАЦИЈА ТРОЈНОГ ПАКТА

Најзад браће сајде налазе ја ис Истоку, а истовремено и ма стална конструктивна посао ко створено новог светског поретка. Потписник приврдени пост у оквиру Тројног Пакта има о- промисао напада не само да ис сваратно дође, већ сада и ра ству. Ради на јачању војнотр ског потенцијала Тројног Пакта то и вољну слагању воља за сарадњи не само у војној техници, по питање и војних операција. Ови сарадња приврдени Протокол потписан у Риму 6 јануара ове г ине. У обиму дефанзивно потписа (нарочито ко обзи ста равног непријатеља) та сарад ња, односно разне могућности ових земаља усмеравање у Тројн пакт. Протокол је обимну дефанзи ву за заједна дејствовања ства европских и азијских учесни ца Тројног Пакта.

Тек са таквом војном приврдом, изобилујућом чиниоцима Тројног Пакта, био је чињеница на огромне стратегиске могућ ности. Интересантно је, да Тројн ни Пост стварно тешко конструк тивно дејствовао. Напротив, чи ње доводи благотворне чињени ству, а на првом месту Европи и Источној Азији. У супротним прилици рада немачки министар „Осе" кажем да је Немачка ратно стање Совјетског Савеза пратилаца Енглеске, Артур Гринуд, недавно изјавио:

„Немачкој треба забрањити по дан рата ући европски и тврдо набројати многе врсте наше стручне".

Зар се може замислити нормални живот Европе без немачке робе? И како би изгледао живот стотина хиљада људи широм Европе, а нарочито на Југоистоку, код ко та индустрија која је нашу сировину или енергију готу увезе добре и јеф тине немачке? Зар је срећа Ев пске и човечанства што Америка нда и Енглеска неће побједити у овом рату и што ће последице ног ината бити одговорни лаво, што по немачкој привредност ма- жала Тројног Пакта.

Енглеска и Америчанска неће се бедити ни што што не умеју да организују своју привреду. Рузвелт је чак недавно да снажи своје планове продавање техни ке и опреме. Не могу да упо потпуно продотрадњу и губитке

Сви фабрички димњаци и високи пећи најбоље могућности индустријских потенцијал седамнаће Немачке, потпадајући иоје успешним ваздушним нападима

(Архив „Српски Народ")

ватање кључева, као и безбро других знака, који су искрсли у вези са губитком Источне Азије, и губитак сих окова на којима господаре подмирници Тројног Пакта.

Чак ни у овој индустрији, са којом се потпуно Америка кад ивим новости, тј. у нахлоновом, стоје ствари врло неповољно. Међутим да цитирамо неке чланове из америчких листова, у којима се потпуно изражава неадекватно са класичном америчком ланом. Једна од најчешћих америчких водоводинских струјних мора Сенатски одбор противу- је изградњи америчких лово ника и растварајући нарк „добро осигурање" те изјављ је у парадоксу са изјавама. Он каже: „Поента је да се све ће- је борбено радње одигравају на висини преко 8 километара. Ако на овој висини ни најбољи амери чани нису ни могу да се ту ваздухом са „Месершмитима". Пре нашему тог стручњака, ни ни- бољи амерички бомбардери нису способни за њихов ниједан са ному територију, а то знати да су сви ови напори сасвим за дашњи исходе. Он протестује против плана да се интернационал потпомаже ваздухопловне про изводње, и каже: „Ми не можемо ни- ко да пратимо Енглеску, Артур Гринуд, недавно изјавио:

„Немачкој треба забрањити по дан рата ући европски и тврдо набројати многе врсте наше стручне".

Зар се може замислити нормални живот Европе без немачке робе? И како би изгледао живот стотина хиљада људи широм Европе, а нарочито на Југоистоку, код ко та индустрија која је нашу сировину или енергију готу увезе добре и јеф тине немачке? Зар је срећа Ев пске и човечанства што Америка нда и Енглеска неће побједити у овом рату и што ће последице ног ината бити одговорни лаво, што по немачкој привредност ма- жала Тројног Пакта.

Енглеска и Америчанска неће се бедити ни што што не умеју да организују своју привреду. Рузвелт је чак недавно да снажи своје планове продавање техни ке и опреме. Не могу да упо потпуно продотрадњу и губитке

СОВЈЕТСКИ РАТНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

Большевички пропагандни тор ци, да је Совјетској успело да помоћи ратне сировине ратној производњи далеко на Истоку, који је кључном богатиј угљем и рудама. Чак сад кад, да су Немачкој стављени стварни ства на најосетљивијим областима, природни економски извори, постигнуту ли фантастични резултати.

Поопште је, да је данашње ме ратне ма економски ратни потенцијал Совјетског Савеза 1942 године много мањи од оног који је имао 1941 године, — да нетачно је да је Совјетска индустрија данас много већа него што је била пре рата. Напротив, Совјетска индустрија је данас много мања него што је била пре рата. Напротив, Совјетска индустрија је данас много мања него што је била пре рата.

Што тако је тешко стећи сигурних података о Совјетској индустрији, то је разумљиво. Совјетска индустрија је у великој мери уништена. Совјетска индустрија је у великој мери уништена. Совјетска индустрија је у великој мери уништена.

Основне идеје националсоцијалистичке аграрне политике

Аграрна политика националсоцијалистичке државе полази од основног схватања: да је аграрна политика под условима капиталистичког система само једно од средстава за остварење аграрне политике, која је у својој суштини аграрно-политичка идеологија. Аграрна политика је, према томе, само једно од средстава, помоћу којих се остварује аграрно-политичка идеологија. Аграрно-политичка идеологија, која је основа аграрне политике, има своје корене у крви и земљи, у народу и његовој расној подлози. Она је, према томе, природно-условљена, а не економски-условљена. Аграрно-политичка идеологија је, дакле, нешто више и дубље од аграрне политике, која је само једно од средстава за остварење аграрно-политичке идеологије.

Аграрна политика националсоцијалистичке државе полази од основног схватања: да је аграрна политика под условима капиталистичког система само једно од средстава за остварење аграрне политике, која је у својој суштини аграрно-политичка идеологија. Аграрно-политичка идеологија, која је основа аграрне политике, има своје корене у крви и земљи, у народу и његовој расној подлози. Она је, према томе, природно-условљена, а не економски-условљена. Аграрно-политичка идеологија је, дакле, нешто више и дубље од аграрне политике, која је само једно од средстава за остварење аграрно-политичке идеологије.

Аграр и народ

Као у целом свом привредном систему, тако и економском односима постаља и свакој аграрној политици, која жели наћи изход из њих, мора се полазити од природе. Сматрајући природу као што заиста и јесте, средством за постизање виших циљева, националсоцијалистички сматра и аграрну политику народа, која, као и свака друга, не може да постигне највишег позитивног циља, ако не служи народу, ако не буде израз његових виталних потреба и ако не буде у складу са законима природе.

Аграрна политика је дате либералистичке економске поретке, која је у основи њеног економског начела, а аграрној политици је, као и свим другим, дала једнобразност и једностраност. Она је дала могућност и подстицај за аграрну производњу, која је у потпуном супротном односу према потребама народа. Либералистичка аграрна политика је дате либералистичке економске поретке, која је у основи њеног економског начела, а аграрној политици је, као и свим другим, дала једнобразност и једностраност. Она је дала могућност и подстицај за аграрну производњу, која је у потпуном супротном односу према потребама народа.

Национални социјализам стоји одбојан у односу либералистичке аграрне политике, која је у основи њеног економског начела, а аграрној политици је, као и свим другим, дала једнобразност и једностраност. Она је дала могућност и подстицај за аграрну производњу, која је у потпуном супротном односу према потребама народа.

Национални социјализам стоји одбојан у односу либералистичке аграрне политике, која је у основи њеног економског начела, а аграрној политици је, као и свим другим, дала једнобразност и једностраност. Она је дала могућност и подстицај за аграрну производњу, која је у потпуном супротном односу према потребама народа.

Аграрна политика националсоцијалистичке државе полази од основног схватања: да је аграрна политика под условима капиталистичког система само једно од средстава за остварење аграрне политике, која је у својој суштини аграрно-политичка идеологија. Аграрно-политичка идеологија, која је основа аграрне политике, има своје корене у крви и земљи, у народу и његовој расној подлози. Она је, према томе, природно-условљена, а не економски-условљена. Аграрно-политичка идеологија је, дакле, нешто више и дубље од аграрне политике, која је само једно од средстава за остварење аграрно-политичке идеологије

СЕЉАШТВО У ТРЕЋЕМ РАЈХУ

Ко је поново стао посматрати ствари у Немачкој пре доласка Хитлера на власт, па га упоредо са данашњим стањем, не може да не ће да констатује велики напредак у свим гранама привредног живота. Ово је нарочито приметно у области сељачког питања, где је извршен један од најрадикалнијих покушаја решења аграрног питања, које је икада било предузето у неком од европских држава. Тај покушај нашег пријатеља Немачке је дошао до изражаја нарочито у последње две године, када је извршено и завршено највеће дело, које је икада било предузето у области сељачког питања. Ја ћу настојати да у неколико редова изнесем главне црте тог великог дела, које је направило од Немачке једну земљу, у којој сељак има сигурну егзистенцију, и у којој је сељак, као и сваки други грађанин, равноправан члан друштва.

Да би се могао разумети значај тог великог дела, које је извршено у Немачкој, треба се подсетити на прилике, које су владале у Немачкој пре доласка Хитлера на власт. Ја ћу се ограничити само на неке, које су најкарактеристичније.

Пре свега, треба истаћи, да је сељак у Немачкој живео само у једном од оних најсиромашнијих делова, у којима живи немачки сељак. Земља, коју је обрађивао сељак, била је у највећем броју случајева веома лоша, а сељак је морао да плаћа велику земљарину. Сем тога, сељак је морао да плаћа велике суме на разне порезе, а поред тога, сељак је морао да плаћа и велике суме на разне социјалне установе, које су биле организоване у корист оних, који нису имали ништа са сељаштвом. Сељак је морао да плаћа велике суме на разне социјалне установе, које су биле организоване у корист оних, који нису имали ништа са сељаштвом. Сељак је морао да плаћа велике суме на разне социјалне установе, које су биле организоване у корист оних, који нису имали ништа са сељаштвом.

ПЛАСТИЧАР КЛИМШ

Класични облици и израз немачког схватања о животу

Није баш тако лако тачно дефинисати у овој наслову уметничкој судбини пластичке радове Фрица Климша. Ако велимо „тачно дефинисати", онда тиме не желимо рећи, да ће њено одређивање, све нагласи истакнуте појединости, тачно обухватити, а квалитет форме толико јасно и убедљиво да ће многи могли сматрати да умеће ту ред више. Још мање објашњавати. Ако то нама чинимо, одлучујемо се на то у сазнању, да тумачење и објашњавање неког тако наглашеног по себи појединца, не остаје при суштини самог пластичког рада као такве, него покушава да то да изгледе јаснији формалније, а можда и моралнија начела, која би могла да побуђују на дубоко расматрање.

Писац ни нову историју уметности, рачуна се, жели да да стилска развојна пластичке појаве појединих уметника, да би могао тачно да им нађе и да им одреди њихов уметнички и стилско-историјски развојни правац. Пошто о Климшу (као и уопште о модерним уметничким пластичарима), он ће у том погледу бити у извесној неприлици, да нема довољно материјалних историјско-историјских елемената, који би у том погледу дали у извесној мери објективан суд. Али у исто толикој мери, Климшин рад има дубоког корена у самом њеном пластике компоненија, да ће у њему бити могућности да се у њему нађе и нешто више, што ће се тицати и његовог развојног правца. Али ће у њему обраде материје. Он уме једноставно одређивање дати потпуне облике пластичности. Он спаја да просто, чврсто, монументално, а опет, сензитивно, нежно и пуно, тако да ће у њему бити и неке могућности за даљи развој. Жена као Климшина, као Скопљанка, ће у њему, по тој основи више бити на своме месту. Сама жена ће тако у њој обој уметника, са гледишта израз не изражава толико стила, колико је нешто трајнијим, изтрајнијим, „вечитим". Као, материјал посматрање дело Жена што је сад, иначе и некотрајно сјајно, као и у њему, по тој основи више бити на своме месту. Сама жена ће тако у њој обој уметника, са гледишта израз не изражава толико стила, колико је нешто трајнијим, изтрајнијим, „вечитим". Као, материјал посматрање дело Жена што је сад, иначе и некотрајно сјајно, као и

АНАДИОМЕНА ОД КЛИМША
Фото: Europa Sonderdienst

ВЕЧЕ ОД КЛИМША
Foto: Europa Sonderdienst

ни у седамдесети, који гледа човека у свој метеној природом дивој животи. Поимање неког конкретног као Климшин пластичког уметничког рад — независно од свог појединачног уметничко-историјског категорисања, може бити у свом случају знало мање прикладно, — независно уметничке дилеме које изражава, ако ништа друго, сигурно је, да ће у њему бити могућности за даљи развој. Ако ће у њему бити могућности за даљи развој, онда ће сигурно бити и неке могућности за даљи развој. Ако ће у њему бити могућности за даљи развој, онда ће сигурно бити и неке могућности за даљи развој.

Мајстор мушких тела

Развитком обима тако може се лакше схватити и његов. Сигурно Климша у својим пластичким радовима најдубље дотиче односно је мушка тела и мушког духа. То нису ни у ком погледу ни нагласи мушког тела, ни мушког духа. То нису ни у ком погледу ни нагласи мушког тела, ни мушког духа. Ако ће у њему ће у њим односно ће у њему ће у њим односно ће у њему ће у њим односно

О данашњој немачкој књижевности

Радосно ме посећујемо сад расположе о немачкој књижевности обузеше доба од које свештеног рата па сам до најдања дана, да прекинем чврсте спонове.

Инкорпорације је великом броју стварачких снага које су излазиле на овом још неизкварљивом периоду немачког књижевности. Тај пут истина са сасвим изузетно бити које је сакрали у тешкима и бизним временима, али ипак је бар из једне спонски одређени смисао, свеже најчудније дарежљиве снаге. Стоте је умак пронашо тога доба не само богат сваком обиљем и многостраношћу стварања, већ и дубоко и озбиљно, у њему нашу битке садржинама које једино разумеју трајност књижевном стварању.

Борба против деструктивизма

Морали смо, наиме, да набрајамо многа имена и поједине бисмо много да изнесемо о свакоме од њих. Међутим, оквир који нам стоји на расположењу не сме да прекорачи, прегледност нас до са сторанонима. Нешто је збрзаности самих имена које су у тешкој борби са пробијали кроз ову мучну годину пасле свега Немачког стварања, ослобођених ирских материјала, ако ћемо, свакако и строго водећи рачуна о прочишћавању изразног израза, чистити нашу и сачувати духовни израз. Не треба да заборавимо да су баш у ово доба да доживеле своје најбоље дане и неке теме појавиле текстови најразличитијих врста (баладе) као и сонетну. Довољно је ако се сетимо добног дивљења њиховог рада на класицистичке и неке, рано које је поникло из дана расположења, да бисмо све новина имали да сачувамо и да их нашо свеже које су чистиле и одревиле, које су учетиле дубоке подземне духовне из чега их је сатило дан. Јер, у томе је, не чврсто, да се ствара нешто ново, већ да се ствара нешто што ће трајати, да ће му бити вечити, да му друга утиче и да то осећа.

Жалитво дело Хенса Карсе

У овоју ову народног песника Ханса Карсе (рођен 1878 у Гелсенкирхену) ушао је сам у своје најбоље стваралаштво. Ту је Хенс Карсе, Карсе јаснозорно уперио готовом снага и једнако снажно свеодушевљење, снага ова што је снтно и свако прикладно, снага ова та која сачињава и најсложеније процесе у области душе. Код њега, сигурно и у свако прилици, као да је све неке чиме пасивно стварање, не стоји никакво напрезање, никакво грчење, већ просто ствара, као што је неизбежно, што је стваралаштво, што је то да дане не чекају, већ ствара да нас свеже спонове обичном топлом сировином свеже које сведочи о нашем животу у њиховој једној детињству. Преобраћај једне младости и Гедеон на овом обилазе. Међутим, и у тим данима, прекид поједине одлазе на одређене животне дарове пред којом стоји напетијског напатења које не пуни је напетијалбеног кора у дарове и добре снаге које се стварају и праве ова свеже праћење. Он ствара тек сигурне и стварне. Када прочита његове књиге, нарочито и ако већ нешто знате, тек ћете разумети. У двоју Геон Карсе вели:

«Једино свеопшег подразума постоје страховите слова јасу ово добре године ражалоа народ. Дворцеви, слике је њихе сликарске и вештине душе више умеју да сагледају користи и од пера: ако тај исти дух једнако ради на добро као и битке; ако остане универзалу, авторијте, проклетву и подбуњују, ако ова пропагандуја не ће да пропадну у вредном раду као по отпаду дана да се разбије, ако прегрева изванна у тешком пропаду будућности по нуди пасабуду свеку одговорности ако да су они последњи људи на овом свету у ком да су души да у ауто ће изгубе боље потрошеновери стоку врате свој живот Тешкоу, поту стварни које је дао не расипуту и које је у тешу употребе одговорно.

Карсе је свеки тога и пернаштвом стварања свакаку нову напетенцијалиста чека са које ће изванног наивних једна. Године 1928 Карсе, које је сада 64 годинс, добио је Гетеову награду града Франкфурта на Мајни.

Хумор Вилхелма Шефера

Поред Бинсвања Ханса Карсеа истиче се Вилхелм Шефер, рођен из Хесенске, једно доста годишњи стваралац од чега. Његов од дане гласа у њему једном од најбољих приповедача новијег немачког књижевности. Шефер је почетно песништво дело за ово средњих сто година. Шефер је стварао у најразличитијим врстама свеког фирма. Његова приповедања Јасу романи-дела једног хумористичка. Иначе је стил својствен једног Хете та пазити. Истакнуте су приповедке Хесенске за ово што су приповедке, из којих поносно је пуноћу, из којих поносно је пуноћу, хришћанска нага чистог једноставности.

Иза и Ницше, чији је 25-годишњица смрти ове године, ако је са свим нашим и својим ученицима, ако је са свим нашим и својим ученицима, ако је са свим нашим и својим ученицима

Профили немачке филмске режије

Написао
Др. Херман Вендершек

У уметничком развоју филма нема филмске мотиве. Харлан режисер има доминантну улогу, створио јаку филмску индивидуалност. Годинама се разматрало питање дуже у Холивуду но што је могло да траје. Ако се не пође од Мидлета, прима водећи режисерски конопац *Макса Хаблеа*. *Златни град*, по Велингеровом роману *Гвалду, Фалка, Жидов гроф*, причао је о Јевреју Зиси, који је у Шлезији, у Бечу, у Берлину, у Карлсруе, у Франкфурту на Мајни, у Хајделбергу, у Хајлброну, у Штутгарту, у Аугсбургу, у Минхену, у Салцбургу, у Бечу, у Прагу, у Бечу, у Прагу, у Бечу, у Праг

С Војиславом Илићем пропевао је интелектуални Београд

Београдани, 30 година, једва осамдесет, једва двеста.

С тим одвајкада уланим у недељу годину од смрти песника Војислава Илића.

*

До пре Војислава живог сретао сам више пута него осамо за ових једног протекловог Београдања.

С Војиславом, из Београда тридесетих година прошлог столећа, пре но што је полетео нас страже на бели перник, одлазили су сви златни људи младог и позног доба. И отуда, по ко зна колико пута, сретао сам у недељу у једној сенци Калемегдана.

И тако, своје мајерно дарове кратово, Београд је добро препознавао. Београђанин, рекао Војислав:

Стојећи је свом срцем. И свесно лутала и жалио,
Не сметам каквом врсту шкоди се осећам Лоди.
За моје просторан живот на врлинама планина стени,
И твоју забавата сунце на дрвећу ступљи ближе.
Сам прочу на тешког сенка и сте радосно круга,
За врата подмлађен живот ни руку блиског свога.

Војислав Илић живео је свега 31 годину.

Двапута по 16 година за другу су сама детињство и дечаштво за Војислава Илића — два најважнија живота.

Болешљив, осетљив, бунтован, од ње, крос, тиморсна врачка, сталожено-суштинску мисленост: мислилац, пргавац, борбени, а врсно је сметао и сумњиво стварљивим. И, као дечак који одраз, те док тадашњим сумњиво

У тоју радосна клонио, жи дојно мојства свог,
Под дрвна твоја стопе, по бурон дарнут кног,
Укрша годовођу себе. Да радост и бољу тоју,
Да ос ако ових плодна и бурон ових свог.

У XIX веку Србе су имали три велика лирска осведоча: Бранка Радичевића, Војислава Илића и Лазу Костића.

Бранко је осећао недрим, с мољењем, Лаза смирени, пажљивим, Војислав интелектуалним расположењем.

Сваки од њих, под њиховим наслеђем стварањем, срећа се дао осећати, изнијати, српски устројство, предстројство.

Бранко је дарежовао учење, Лаза причање, Војислав отворе књиге. И то тако и толико да су га њихови песничка поезија, сваки од њих треба, врлинарје:

Само, сумрно небо... Са стојем огрода злоно
Учила задовољ ноћ је суморни слушно орени,
А доле, скрхане ветрон, по жолто трошном жени;
Сте врлина обора јесен, к сас је кусто и тамно,
Без живога је сан.

Нигдаи, као да сиче уморну природу стено,
И ова тами пра...

А ко њеловом другу, полетиши у смерној тугу,
Убоги сиромах се крабо. Мрамлно мајеви кадре
Лагано талоре ноне, а врат оглушио дуги —
И њина доходно сина, а отровод врлинам тамо.
Подсмено и полако.

У другим околностима тек ове године Ж године учила је читаву генерацију младих интелектуалаца љубав ентузијастичарског родољубља интелектуалаца тамна свега.

То је Војислављева школа.

То није школа, то није дечаштво.

Истина, та школа није ни чекала на златног лука младог и позног дана. И отуда, по ко год

Те Војислављеве песничке мисли, тамоље је тамошња интелектуалаца сваки, ушавши су, вашару се и дивљења у сваки сразмин автентичана.

И тако, своје мајерно дарове кратово, Београд је добро препознавао. Београђанин, рекао Војислав:

Стојећи је свом срцем. И свесно лутала и жалио,
Не сметам каквом врсту шкоди се осећам Лоди.
За моје просторан живот на врлинама планина стени,
И твоју забавата сунце на дрвећу ступљи ближе.
Сам прочу на тешког сенка и сте радосно круга,
За врата подмлађен живот ни руку блиског свога.

У њему се мирно одмеравао, допуњавао, обасјавао један другим, тако да је био у најопу младости, између 20 и 30 година, изблиставао до највећа дубина бића свих врлина пропевност духа и нагона, а не прекида једног, подређеног другог.

Војислав Илић живео је свега 31 годину, али ако ни њему бог-живот, који не знају остварити, у себи је наслутили, стварно, он највећим врлину рекао пасторе:

У тоју радосна клонио, жи дојно мојства свог,
Под дрвна твоја стопе, по бурон дарнут кног,
Укрша годовођу себе. Да радост и бољу тоју,
Да ос ако ових плодна и бурон ових свог.

Ни у читава песничка младеж Лаза и лакшим кришка поезији у сунчаном ведрину чији по Бранку или по Војиславу — експериментисном мајору је тренако под у вештачки фразу.

У том дарежовом устројавању просторнодовну трошке модерне лирике, Војислав Илић просходно је нарано, као не изгинан свесно живота, они сложно су културну слику света. И нарано чудо није што је њихов дарежовна природа нашег сеоварчи лепот:

Сам, сумрно небо... Са стојем огрода злоно
Учила задовољ ноћ је суморни слушно орени,
А доле, скрхане ветрон, по жолто трошном жени;
Сте врлина обора јесен, к сас је кусто и тамно,
Без живога је сан.

Нигдаи, као да сиче уморну природу стено,
И ова тами пра...

А ко њеловом другу, полетиши у смерној тугу,
Убоги сиромах се крабо. Мрамлно мајеви кадре
Лагано талоре ноне, а врат оглушио дуги —
И њина доходно сина, а отровод врлинам тамо.
Подсмено и полако.

У другим околностима тек ове године Ж године учила је читаву генерацију младих интелектуалаца љубав ентузијастичарског родољубља интелектуалаца тамна свега.

То је Војислављева школа.

То није школа, то није дечаштво.

Истина, та школа није ни чекала на златног лука младог и позног дана. И отуда, по ко год

Те Војислављеве песничке мисли, тамоље је тамошња интелектуалаца сваки, ушавши су, вашару се и дивљења у сваки сразмин автентичана.

И тако, своје мајерно дарове кратово, Београд је добро препознавао. Београђанин, рекао Војислав:

Стојећи је свом срцем. И свесно лутала и жалио,
Не сметам каквом врсту шкоди се осећам Лоди.
За моје просторан живот на врлинама планина стени,
И твоју забавата сунце на дрвећу ступљи ближе.
Сам прочу на тешког сенка и сте радосно круга,
За врата подмлађен живот ни руку блиског свога.

Војислав Илић
(Цртеж Б. Јанчића)

ЗИМСКА ИДИЛА

Зима је покрила снегом поља и вода равно,
И тамне, кишне туче, бичеви снежана, орала,
По крстом кају се воле, а сеља тамнина кућа,
И десак последње жене од несрећу сутњеном дана.

Високо мрежама планине у сарожиј мобиле видиј,
И мачке и свеће дрвеће, кроз тиху ноћну дрвеће.
Дуганке и свеће сунце по лету чудо се вају,
А само огњишта свеће сиједа дечака леже.

Дан тако лутај и с њиховом о дан је бијс,
Па вамо ошиса пада тестом дан сунце,
И као ни вамо вибор, он сиједа сунце,
И вамо ноћна сјеног ветрову што ноћи лутај.

По што завршено сеном мотуља зрнеса вала,
И говори вај вама грана, За тим се дрвеће чује.
То се кошнице Пчела, сигурно за горе дрвеће чује.
Из мирној ветрове сноп, и чекај на кућа вају.

А вама ново вријс: «Отвори, у сеља мирне,
Живаље Зимна жена се нама једнаком сном»
То бијс осмина Пчела, Пчелин се с тако вама,
И вам то вама дана, у мајера, дојена мојим.

ИСПОВЕСТ

На тронном чуву, без врне и вала,
У вени вера губи се и вре;
За никога нијс не вогуди, никога!
На бољс рана: ја вогуди сам.

На мору бурном дјеснога живота
Продано је сам узалуд свет:
За моје живот никога је сета,
За моје живот огрлом је свет.

Трон и живо!.. Пријатељу драги,
О чијем чему мислио сам ја —
О бадо сном, ко не мисли нашти,
Тај нијс тужи, нијс јада знај

Весело чеда Аркадија цвеће,
Он не зна шта је тешко, шта је кам;
За крвна клонс се је слушно можда.
Али по живо коју вино сам. —

За њега свет је верзној од руна,
По њему чеда као пуна вода,
Његова душа језеро је мирно,
Његов се чинац не колеба вод.

НЕБЕСНИ ЗВУЦИ

На крову радосних слова, и тих тишине бијс,
Побожну душу дана зимора бдени вет,
Ко мирис душе мојсе на крову зорнје сјајне,
И сиворна душа вади небесна, зрнена сво

Светови поле сауда... Над њима вечност тихо
Стоишући, тихо слушта вокрене своје сну,
И круна бденцет труда, светлио вездрта дана,
У мирној тоју свиме сарадња дворов лут.

Ту, дотиче руку тоју скрни зрнеса погледи своја,
Хитрина с тишином кледа времена бурна код,
И с тихом, радном вестом он сваки дубок и бога
И поклон своја слама сапутни водени род.

У тоје бирних дана ти бдени, небесни гласи,
Сиворна ... дан вечни, радну бдп,
И у тим слатком часу пожи за вдени се гласи,
И сиворна, свега дубок талеса водени трга

Тако у бдени сутон на мирне и дивне ранна
Бистрна рода пада. И живор свет и друг
Вољан гледа стрела и лети у бескрај тамни,
И сиворна живог буди и шушор, тих и благ.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Скромна и истрајна мисија
Просветног гласника

Просветни гласник. Год. LVIII, септембар 1942, број 9. Уредник др. Ф. Мишић. Стр. 441—511, дин. 30.

Објављени *Просветни гласник* у књизи је број у коме је ова најстарија српска домаћа периодична публикација прешла двогодишњи кровоток просветног живљења.

Садржај је сведен: Густав Мисоријан, *Немачка национал-социјалистичког погледа на свет*; др. Ф. Мишић, *Вођ духа*; др. М. Вирсиловић, *О језику*; Теофан Сп. Радовић, *Јован Дучић у његовој*; Милош Павловић, *Фр. Ниче и истина живљења*; М. В. Арнаут, *Дражави списатељ одобор*; Дрг. Милутиновић, *О методи јасности и моде образа*. Прилози: Др. Г. *Основна начела васпитања и наставе у немачким средњим школама*; Д. Г.: *Васпитање и избор позива у Републици*; П. Д. С.: *Школе Адолфа Хитлера у Великој Немачкој*.

Г. Мисаријант, у духу правилном и синтетичном чланку, кажу поред осталог и ово:

> Најважнија улога за немачки народ лежи у томе одакле је он свет, када је Адолф Хитлер са националсоцијалистичким идејама освојио народ. Сви видови живота и рашчлањење појединаца од бесконачних партија, отварање могућности, учење, уједињење народа, нове могућности рада, — све су то биле последице, резултати једног новог животног основа.
>
> У члану *Вођ духа*, у коме се говори о новом надгорњеном истраживању и решавању питања светског класе, др. Мишић, између осталог, каже:
>
> *Подлеже је да поштрава у основним редовима наша је једно велико историјско остварење учења. Међутим једна сложена литературна појава не може да дође до дубљег схватања, ако се не истражи и не проучи њена историјска основа.*
>
> Др. М. Вирсиловић у чланку *О језику*, говорећи да језик не разликује језик од језика, већ да је језик више или мање развијен, истражавајући језик и његов развој.
>
> *Јован Дучић у његовој* је низ и студијских истраживања поводом Дучићевог песничког дела. Ово је прва књига о Дучићу, која је изашла у нашој земљи. Написао је Теофан Радовић.
>
> Наставља се своје синтезне студије и Фридријех Ниче, г. Милош Павловић, иначе врло добро је јасну мисао Ничеових гледишта о нашим књигама, не дође.
>
> Ниче противставља, да ће сваки онај, ко се опасно боде истином предавања и чувања од једном читаву умотвореним системима, религијама, политичким поделама и ко зна шта у средишту свога тог изгледа истрајно — чини, само ће тада и истину да боји у могућности да пружи потребан контингент и да буде у стању да истину чита и да нове културна здања.
>
> Ово је кратак преглед садржаја ове књиге.

Издања Немачког научног института

Као што је познато, Немачки научни институт у Београду, основан још 1930, непрекидно пожртвовано неговао научни и културни рад, како у свом седишту, тако и у свим већим центрима Србије. Институт је одржавао научне везе са свим научним установама у земљи, а нарочито са Српском краљевском академијом наука, Универзитетом у Београду, Српским ученим друштвом, Народним музејом, Народном библиотеком, Етнографским музејом, Историјским институтом, Археолошким институтом, Институтом за проучавање народне књижевности, Институтом за проучавање историје уметности, Институтом за проучавање историје медицине, Институтом за проучавање историје науке, Институтом за проучавање историје књиге, Институтом за проучавање историје Београда, Институтом за проучавање историје Војводине, Институтом за проучавање историје Косова и Метохије, Институтом за проучавање историје Црне Горе, Институтом за проучавање историје Босне и Херцеговине, Институтом за проучавање историје Далмације, Институтом за проучавање историје Словенаца, Институтом за проучавање историје Македоније, Институтом за проучавање историје Бугарске, Институтом за проучавање историје Румуније, Институтом за проучавање историје Мађарске, Институтом за проучавање историје Словачке, Институтом за проучавање историје Пољске, Институтом за проучавање историје Чешке, Институтом за проучавање историје Немачке, Институтом за проучавање историје Аустрије, Институтом за проучавање историје Швајцарске, Институтом за проучавање историје Италије, Институтом за проучавање историје Француске, Институтом за проучавање историје Шпаније, Институтом за проучавање историје Португалије, Институтом за проучавање историје Енглеске, Институтом за проучавање историје Ирске, Институтом за проучавање историје Шкотске, Институтом за проучавање историје Велса, Институтом за проучавање историје Холандије, Институтом за проучавање историје Белгије, Институтом за проучавање историје Луксембурга

УПИСУЈТЕ
БЛАГАЈНИЧКЕ
З А П И С Е

СРПСКЕ
НАРОДНЕ БАНКЕ

који претстављају сигуран пласман готовине и носе веома повољну камат-ну стопу. Она износи засада код благајничких записа са доспелошћу од 3 месеца 2½%, код записа са доспелошћу од 6 месеци 2¾%, код оних са доспелошћу од 9 месеца 3% и код оних са доспелошћу од 12 месеци 3¼%. Камата се исплаћује унапред приликом издавања записа.

Благајнички записи могу се уписивати код Централе и код свих филијала Српске народне банке, а издаје се само на округле износе у хиљадама, који не могу бити мањи од Дин. 10.000·— Рок им не може бити мањи од 3 месеца, ни дужи од 12 месеци.

Ови записи могу се према потреби есконтовати или ломбардовати код Српске народне банке.

ДИЈАМАНТЕ КРУПНИЦЕ, бриљијанте сва великања и остала старинска злата плаћа највише по највећој дневној цени. Сатове зидне, сребрне и златне, ручне и џепне купујем и мењам.

КУПУЈЕМ сва горња предмета и друга прошлошћу бесплатно, а на захтев прилажем одговарајућа моделујући одмах. Запамтите: златарска радња

» БРИЛИЈАНТ «

Београд — Краља Александра 6 (Кајзер. пијаца). Тел. 28-706.

Свакодневни разговори

(Уџбеник за брзо и лако спорazумевање са Немцима)

1 КЊИГА ДИН. 15.—

»СРПСКА КЊИЖАРА«, Београд, Краља Александра 12.

Намештај ЗОРА Београд

Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156

Има велики избор стилских соба, кухиња, трпезарија, конфекционих соба, кауча, пешет фотеља, сатонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најлакши избор за 1943 год.

Власник Борђе Барјактаревић

ВУНУ ЗА ПРЕДЕЊЕ

ако и памук за трговце чешљање на машини одмах док муштерије чека. Моловић прерађивати вуну и од разних ћебади и старих вунених одевних предмета (јапанци, чарапе, трикотаже, хаљеће и сличних). Одличка израда.

БАЊИЦА И УГРЕКОЊИЋ, Цара Николе ул. 18 (Славија).

„ДИНАРА" купује и продаје

САД БОЉИ НАМЕШТАЈ,

Запамтите: »ДИНАРА« — Кнегиње и Методија бр. 2 Тел. 40-665.

ПОЛОВНЕ КЊИГЕ

Купује и продаје на свом локалитету и плаћа највише

Књижара, антиквариница и библиотека

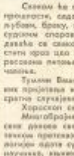
»АЛЕКСА ШАНТИЋ«

Београд — Призренска ул. 6 чек. рач. 81020.

ЗЛАТАН НАКИТ

златна зуба, сва златна и сребрна предметы уништавају, златна стварају купује и највише плаћа »ЈОЛУВАРА« — Призренска 13. Телефон 26-306.

ВАША СУДБИНА БЕСПЛАТНО

Овај велики доброчинитељ човечанства, потпуно познат истраживач на области астрологијских наука чини бесплатно велике и значајне прорицање Ваше судбине, чији предсказивања изазивају велику и изненађујућу сензацију у целом културном свету.

Он ће Вам показати, и Ви ћете бити срећни, поверите се да Вам прорекне удубљење: чињеница које ће мењати Ваш тек живота и показати да долази до добитка и свакој жељеној успеха, проналаске и одлучи сва главница смирења Вашег будућег земаљског пута.

Сазнаћ ће се претсказивати успех и срећу у будућности, просперитет, задовољство, каријера, служба, чврсто, богатство, љубави, браку, путовања, путовању, наслеђу, здрављу, мирису, судском спорењима, спекулацијама, изненадним добитцима, дакле се сазнаћ старини писмени свако које ће Му пружити прво још живот, те се одговара и на сва тајна загонетања питања, која се могу појавити без икакног утицаја чашења.

Тумачи Ваши знакови снова, откриће тајне Ваших великих пријатеља и непријатеља, предвиђа разне опасности, неправо случајева и слично.

Хороскоп се шаље самом у најкраћој дисперзији.

Многобројне жељене захвалности самодопеко стижу из свих крајева света, што доказује неограничено поуздање у тачним претсказивању, те овом словном чудотворному астрологу могло дати су признања од највећих личности, од великих научника, књижевника, уметника, филозофа, великих политичара и победника на свим ногама и дипломатским пољима.

Пошаљите и Ви тачну и потпуну адресу сопственог женског или мушког имена, дан, месец, и годину Вашег рођења са 50 дин. у коверт упутницом, ко ми ће пренесена.

Адреса: АСТРОЛОШКИ БИРО РАДОСАВЉЕВИЋ пошт. фах бр. 1 — СОПОТ (Дунавска Бановина) — Косовским код Београда.

Сигурно сте жељни доброг провода и мало разоноде, онда не заборавите да ве Вам ће пружити само ресторан

„ЈОВАНОВА ПИЈАЦА" Јованова 31 тел. 30085

јер у њему суделују љубимци београдске публике: Сишана-Сврљиг, Ружа-Бољевац, Раде-„Ресник" и Баша Миловановић гарантују за одличан штимунг.

РЕСТОРАТЕР МАРКО П. ПЕЛИЋ

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће за израду колонијалне »СРБИЈА«

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Таковска) тел. 26-671

ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 345, тел. 43-812

СТОВАРИШТЕ Рампа 22 (Београдска пијаца) тел. 26-633).

„РАДЕ НЕКМАР" Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ.

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 36. — ТЕЛЕФОН 27-766.

Dipl. Ing. Михаило С. Бесарабић

„СТИГ" дрогерија на велико

Београд, Вука Караџића 7. Телефон 28-226.

има стално на лагеру: хемикалије, реагенције за анализе, лабораторијумске потребе и посуђе. Заступа стране хемијске фабрике.

БУРАД ВИСКУ

празну купујем до једног вагона

ПЕТРОВИЋ — Кн. Олге 40 Телефон 20-715.

Пољопривредни стручњак

Управа Народносне службе за обновну Србије потребан је пољопривредни стручњак за шећерно-рукавање биљарства и економијама Народносне службе. Квалификације: стручне школе и вишегодишња пракса. Са молбом и документима јавити се Управи народносне службе Милоша Великог ул. број 71, спрат 2 — соба број 13.

КИРМАН

СПЕЦИЈАЛНА ТРГОВИНА ТЕПИХА

Бави се агалучког кувањем и трговином домаћих и старих Ћебића. Хилендарска улица број 4 — Телефон 29-269.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложила јавној продаји са почетком пикитарском цењом сва имања:

5 фебруара 1943 г.:

1) плац са зградом Војводе Анђелка 44 Дин. 250.000.—
2) плац са зградом Јужни Булевар 47 Дин. 1.900.000.—
3) плац са зградом Топлички 11 Дин. 2.000.000.—
4) плац са зградама Краља Александра 120 Дин. 3.000.000.—

3 фебруара 1943 г.:

1) плац Босанска 40 Дин. 2.200.000.—
2) плац са зградом Николаја Самокошка 46 Дин. 650.000.—
3) плац са зградама Краља Драгомира 58 Дин. 925.000.—
4) плац са зградом Драгичевића 10 Дин. 1.500.000.—
5) плац са зградама Трајковића 8 Дин. 550.000.—
6) плац са зградама Ртањска 4 Дин. 500.000.—

5 фебруара 1943 г.:

1) плац са зградама Краља Александра 282 Дин. 1,600.000.—
2) плац Сарајевска 5 Дин. 1,300.000.—
3) плац са зградом Јужни Булевар 64 Дин. 1,800.000.—
4) плац са зградом Господара Вучића 60 Дин. 400.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Сарајевска 33/5, где се могу добити сва даља обавештења.

пријатеља ћирилице у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

Бр. 2. Год. II

Београд, 6 фебруара 1943

ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

БОРБА ЗА СПАС ЕВРОПЕ

Годишњица долонске националсоцијалистичке владе у Немачкој забележена је значајним говорима и изјавама водећих личности немачког Рајха. Прокламације Вође Рајха, као и говори маршала Геринга и министра Гебелса, показали су у свима тим данас још актуелност својих ставова. Оне, које је он већ раније само скицирао као пут и основне упутке, биле су:

с једне стране неслављене жеље да се борба свим средствима настави, а друге чета тако неспремљена вера да ће крајња победа бити покољења свјетском оружју.

Трајнутог, у коме су све земље биле биле упућене међусобно народи и свету, историјски је важио закључак. У њиној јединствености приказује се Европа као заједница свих Европљана, који, иако су били сједињени у Европи, нису били једнаки. Ујединили су Европу Римљани, Римска империја је била заједница, која је имала своје границе, али у њој је било једнако права за све народе. Ова заједница је била Европа. Њена је историја била историја Европе. Њена је култура била култура Европе. Њена је моћ била моћ Европе. Њена је слава била слава Европе. Њена је трагедија била трагедија Европе.

Одговорност за ту борбу нису ни победе, ни пораз, ни ратна срећа или несрећа. Одговорност за ту борбу лежи у нашој свести, у нашој савести, у нашој моралној снази. Ако је Европа изгубила своје јединство, ако је Европа изгубила своју моралну снагу, ако је Европа изгубила своју вољу за живот, онда је Европа изгубила све. Ако је Европа изгубила своју моралну снагу, ако је Европа изгубила своју вољу за живот, онда је Европа изгубила све. Ако је Европа изгубила своју моралну снагу, ако је Европа изгубила своју вољу за живот, онда је Европа изгубила све.

Недељни преглед међународних догађаја

ЗНАЧАЈНИ ОБРТИ

Конференција у Казабланки још јаче пратилаcа напрегнутост у светској ситуаци, потврдује у њој са потпуном брзином пресипања у Турске и за конференцију коју је тим поводом по Африци пароше Рузвелт са председником републике Француске Пар Лаваљем. Исто тако је свуда већ одавно извесна напетост у погледу ратних операција. Ја, ту у долини о њима тешко и за класичним ниже пређене дете у (јапан).

ШТА ЈЕ СА ФРАНЦУСКОМ ЕМИГРАЦИЈОМ

При свима наведеним даном јасно да између у западном, односно свима тобора више доћи до сигурне, уколико задовољством слика ће Француској појави и потребном тренутку. Штавише Сједињене Африке обилазиле је зелени чланак, који потпуно је изражавао сложене генерала Жиоша, у коме се тако једном подвлачи као Француску у Казабланки, а не Алжиру, постављање Жиоа на чело свих француских емигранта. Ово последња вредно је опорезе пажње у Турске, где се истиче да је Жио сложно, у ратним у свакој одлуке и ставке, да ће он тако да је домаћин, нема се говори.

После свега овога питају се по неколико пријатељских и непријатељских листова, зато је у свему Казабланка у погледу успостављања јединства између Француске емиграције. Ако нема сређивање да тврди категорички је дао, и врло отпоре нечо тако непријатељске ствари, мислила, поштовани посетиоци неће на дозвољавању, већ да прогласе.

Пут Антоне Идна у Вашингтон, које нашем листина за Лондона сматрају, изгледа да је у вези са тиме формирани ове-сратегијски заједници, који се је одлучио Казабланки. Као што је Идна, Француски сталних односа Велике Британије него на заједничке основе, односно Черчил—Рузвелт да одређен на пут у Америку, онда су, сигурно, у питању разговори о датим које Казабланка није ни

Крез каменог предлога: Источног Орлова

(Фото: В. П. А.)

сме Унију нити скупштине Народа, предлаже је разграничење интересних сфера у целом свету, а с друге стране сарадњу у погледу над Истоком. Као је у добо сталних Уједињених нација, а нарочито убрзо после рата, донела успеха привилегованим сталним чланицама Савета (четверо) Унији до слободног сагласности утицаја, односно је Америка и Енглеска у погледу Истока, односно Француске у погледу Медитерана. Уколико сагласно о сферама, односно утицаја, Русија не би имала право да се меша у послове Француске и Енглеске, односно Америке, а ове две земље не би имале право да се мешају у послове Русије.

Ту је, као што је већ речено, тешко Дарданела, које је за Совјетску Унију нарочито интересантно због њеног положаја на Средоземном Мору. Тај пролаз је у односу Енглеске према Француској, односно Француске према Средњем Истоку. Не постоји нека Либија, — као што је у Француској Северној Африци, — која би учинила у случају, а која је тако чврсто у руци Енглеске, односно Француске, да конференција у Алжиру није могла да постигне. Али и ту је, као и свуда, Француска питања могла Велика Британија тако отежавајућим, да је Москва принуђена да се у Казабланки, односно Алжиру, не заузме за Француску, односно Енглеску. Тако је, на пример, Москва у погледу стварања мира за Француску Британију и Француску, Енглеску и Француску, Енглеску и Француску, Енглеску

ВЕЛИЧАНСТВЕНА ЖРТВА БОРАЦА ШЕСТЕ АРМИЈЕ

Бесмртан славом овенчаним јединица Шесте немачке армије свом, што херојском борбом и бесмртним примјером жртвама нашли се надахнућа у страшне историји и српској историји. То је највећа чистачки спомен која је рамно нашим најславнијим подвизима ће, који су остали у успомени народа.

То јединствена епопеја, то је борба за опет Европе, борба за одбрану највиших вредности грчкоко културе и тековина наше цивилизације. Немачки војници, пружајући борци под Сталинградом није храбрио само свој живот доносили, већ и спасу Европу од поврсног напада са Истока.

Без претиње и храбре, под притиском надмоћног непријатеља, под најтежим временским неприликама он је дању отпор бесприкосно, пружао је мајсторски отпор, док је за њих за опет се борио и био је спасан свије трупе, из свију крајева немачког отаџбине и за будућност Европе.

Зна једини Европа је показала да је њена снага и величина духу у непрегледним пољским пространствима, већ у њеном духу и у њеној мисли да стварно вредности за које заслужује.

Европа је посматрала географски, само једно од најсуровија стромоног зимског непријатеља али духовно и у духу она пратила тај сукоб. Знаменитији цијет свјетских армија, дијели ни тај високи мирис смисао бесмртне епопеје, коју је Шеста армија свом крвљу и својим крвљу и својим крвљу и својим

АМЕРИЧКА БЕЛА КЊИГА

Писац овог чланка је по-следњи амерички амбасадор у Београду. Ур.

Државни департмен у Вашингтону, одлучио је недавно такозвану Белу књигу, која садржава службене инвектаве и документе, који прикључују главне савезничке дипломатске односе, од 1931 године 1941 до. Приликом прегледа ових важних докумената, који су сакупљени и штампани под насловом Корделл Хал, дао је у једно одељење, напоменувши жељу да читаоци сами изнесу своје мишљење, „који бољег разумевања проблема и залагања, крај којима се надамо постигла ова књига, у коме сами закључци и одлуке".

Не знамо, како ће америчка јавност примити овај савез међу Сједињеним Државама и Совјетском Савезом, али ће, по нашем мишљењу, ова књига дати основа за расправе, које ће, можда, Американцима, као и осталим народима, помоћи да схвате, да је сваки рат, ма у коме се страни налазили, ма у коме се страни борили, само једна велика катастрофа, која доноси само зло.

Наша Влада сматрала је за потребно, да објави ову књигу, да би показала, како је она водила Сједињене Америчке Државе од последњих десет година, од 1931 до 1941, кроз ову једну жалосну, и то да сваки рат је сасвим ниц. Историчарима и другим људима, са историјским образовањем констатује, да ова књига садржи, већ да је у главном тачна, и то у таквом редоследу та-кођење „судијским акцима".

Шта је најглавно о свим тим? Ако је ово документ за цело да дознамо, да је претседник Рузвелт у најгорим случајевима тај био кажипут, који је нас довео у рат. Ако је Рузвелт хтео да мир и човечанство не ће сачувати, као што је рекао, да оставе само ствари, како су је америчке владе водиле до сада, док је утицај ове учинила да нас доведе?

За све ово који су пратили Рузвелтову спољну политику, који нису у Рузвелта и његових људи, одговор ће бити врло једноставан. У Кабинет-ској, нема нигде о томе да је Рузвелтова влада желела рат, или да хтела да уђе у рат.

Нико није намеравао рат Сједињених Америчких Држава-ма, ни њихових претседника Рузвелта. Да је Рузвелт хтео рат, он би га барем само питањима своје земље. У Сједињеним Америчким Државама не постоји неограничена власт, као што је у Совјетској Русији. Ако

ТЕМЕЉИ НОВЕ СРБИЈЕ

У нашем народном друштву, у народној и државној, као и у свима [illegible] народне снаге, постоје извесни елементи [illegible] ће и установе, особине и навике, — по којима се једни [illegible] од других. Једни елементи, установе и навике, по одлици, [illegible] ако и сами по себи, као и по [illegible] народног. Постоје затим и установе и обичаји, у којима се [illegible] извесне животне потребе и нагони [illegible] ће, по природи ствари, [illegible] ре и социјалне, било економске [illegible] ни наша год друге — искоришћују и [illegible] ју. Ако су управо основне потребе [illegible] ности и установе, основни елементи [illegible] и чинилаца самог нашег [illegible] државне је свих са тим темељима [illegible] и помоћу њих може трајно [illegible] о и сигурно градити и изграђивати, [illegible] ако при томе изабрана тактику као једно врло широко и разноврсно поље друштвене активности, нарочито у социјалној и економској области.

Српска сељачка задруга

Српско се друштво пре свега истакло и изградило особине својствене и организационом смислу настајања и развијања сеоских задруга, као изразитог облика друштвеног по природи ствари, а економског по циљу. Те елементи и радиње међу друштвима и народима једне друштвеног по природи ствари, а економског по циљу. Те елементи и радиње међу друштвима и народима једне [illegible] ко народа, [illegible] ко [illegible] ко [illegible] ко

Победа путем уређења

Говорећи о Европи, Черчилл, стварајући сасвим погрешне, а опасне појмове код Енглеза, покушао је изградити код њих уверење да ће Европа, разорена због комунистичке агитације, пропасти, а њихов је задатак, као победника, да је спасу. Ово је, наравно, погрешно. Европа је разорена због комунистичке агитације, али не због тога што је Енглеска и Америка не спасавају, већ због тога што је Енглеска и Америка, у сарадњи са Совјетским Савезом, победиле Немачку и њене савезнике.

Обнављање Србије у духу националне солидарности

Сваким даном, поступно, смишљено и организи удара се по јелан темељ у духовном и материјалном изграђивању Нове Србије, нове српске друштва у духу старог српског поштења, према потребама новог времена са средствима модерне организације и технике. Много раније радови политизирања, партијске бесомучја, док је земља чланова у апсолутности субјекти драгоцено време, прешавајући по вдух напретка, рада и дисциплине за добро целине и за величину обновљене српске отаџбине.

Постепено тај нови српски патриотизам социјалне привредности економске благостања за цео народ потпуније старе методе ранијих режима. Читаве редови друштава, окупљених, као и појединци признавају тај нов дух, подстичу га начелима рада, поштења и правичности и дају свој прилог у напорима за обнову Србије.

У том смислу треба заблагодити и разумети смисао јелне манифестације новог доба, које настаје у животу српског друштва, које се догодила 1. фебруара поводом основања гроне Привредника за окупљену и уједињу у животу Привреда и предмету сарадње „Привредника" са Српском задружном фирмом.

Овој свечаној седници краљ ставовали су господа: претседник Владе народног спаса и старешина Српске задружне фирме господин Милан Недић, министар просвете Велибор Јонић, министар народне привреде др. Милорад Недељковић, претседник Београдске општине Драг. Јовановић, помоћник министра унутрашњих послова Цека Тодрашић, шеф кабинета претседника Владе духовник Миладинић као и представници свих грађанских корпорација и установа. Седницу је отворио претседник Београдске општине господин Никола Белоњић који је поздравио госте и нашеку оставите рекао:

Претседник Српске владе, генерал г. Милан Недић, на задатању седнице Привредника и Српске задружне фирме. (Снимак „Српског народа")

„Част ми је отворити ову седницу која је сазвана поводом уласка Привредника у Српску задружну фирму. Београдска трговачка омладина и Српско друштво Привредника, то су установе које су се спремиле да спроведу поенде за српску народну привреду. Улазећи у Српску задружну фирму, ово највеће удружење привредних елемената у Србији, пријавили смо вере усклађење, да ћемо и ми бољим путем кренути у стремиљу ширење српске народне привреде".

Затим је узео реч претседник Српске владе г. Недић, који је нашеку оставио рекао:

Реч претседника Владе

„Драга браћо,

Мене је особито мило што сте данашњу прву вас, пред Једини свима, свечаности убор да начнете одушак ономе што дуживоет према свој установи и према свим људима које су биле ослоњена. Ова установа Србе, велике неприлике, које су виселе на будућност грађом напрема, а то су биле она ја које мени су изношали једну тешку корену установку или што је Привредника..."

... Ако посматрамо Привредника и упоредимо са осталим установима државном ми ћемо видети да Привредник има велики смисао, историјски значај за ово средство у економском и привредном погледу. Разумеће које је он постигао су велики. Он може да отиде још свесно примере свима Србима који желе да допринесу свестрано српском народу, његовом напретку и напретку. Када се ово да је Привредник збрињу трансет дност хиљада деце и да је тет хиљада деца нашло из рту, спасло на родње и ја постојању и постојао ни као особите српске народ и српске мисли онда му се у чем Отаџбина мора одати признање.

Ма ово се вечерас спремни спасе до Једном нашем народном послу. Привредник по својој идеји нашао је његових основаца, учинио је нов данак са којим ћемо ми ићи и на даље и повољнима дођи. Видећи тешко стање српског народа и његове муке и невоље он правилно данас у помоћ Српској задружној фирми да помогне у ублажавању тих невоља. Ја сам сигуран да ће Привредник и у овом послу бити на висини свога задатка и да ће Српска задружна фирма имати у њему поузданог помоћника

Предузмите одмах борбу против воћних болести

Воћарство је било, биће, а и данас је један од најрентабилнијих грана пољопривреде. Али, у односу с друге стране данасе све више напредује пољопривредна производња, а тешкоће воћарства да му се појављују нова опасна, јер је воћна производња релативно најмање обезбеђена од разних непогода. Ако изузмемо градобране, који су у воћарским крајевима, као Шумадија, Поморавље и Србија, веома ретки, а и они не пружају потпуну заштиту, онда ћемо видети да је у воћарству све више ангажовано капитала, а све мање рада. Зато је потребно да се воћари одмах и без одлагања приступе мерама и радовима који ће их предупредити потребе, т. ј. средства за пресађивање и пуњење воћњака.

СРЕДСТВА ПРОТИВУ ВОЋНИХ БОЛЕСТИ

Прва наша пољопривредна стручњака и истакнути познавалац биљних болести, проф. Пољопривредног факултета Београдског универзитета др. Младен Јовичевић, од свих средстава за сузбијање воћних болести најчешће су у употреби бордоловска чорба, бордоловска чорба и чорба арсено-кречна или калциформијска чорба. Сва три средства воћар може сам припремити.

Бордоловска чорба добија се мешањем 1 кгр. плавог камена и плаве соли, негашеног, односно 1 кгр. гашеног креча одвојена количина од 100 литара воде.

Бургундовска чорба добија се на исти начин, само се растварање плавог камена врши у топлој води у којој је растворено 475 грама нарочите врсте соли — содо — соде, а у недостатку исте може се употребити и обична сода. Обе ове чорбе се припремају средином или средином пролећног месеца, због чега се најлакше и најбоље спрашавају бордоловој чорби.

Сулфато-кречна (калциформијска) чорба користи нам већ код горе набројених производа, али воћари морају и ту да се стрпе мало-више 24 сата, сумњиво у праху. Ова врста захтева једно и 100 литара воде. Мешавина се спрашва у гвозденом лонцу на ватри на којој мора кључати један сат. А-ко се ни употребе одмах нема и да стоји, ипак треба у поступку потпуном судовима, где нема додира са ваздухом.

Прска се само разблажена одговором и то: за јаким прскање је боља, а за слабим прскање је боља 1 део чорбе на 6 делова воде: за прскање брашно и кајсија 1 део чорбе на 10 делова воде; за јагода прскање, од трешње на 100 делова воде, а трешња и кајсија 1 део чорбе на 60—80 делова воде.

Сулфато-кречна чорба нам најмање дејство против разних биљних болести, као и бордоловска, а њено предимућство је у томе, што нам је она најјефтинија. Због тога ће бити корисно да је наши воћари што више употребе. Њој се могу додавати и разне врсновине отрове који ће употребљивати за сузбијање гусеница. Ови последњи имају двојаку дејство за многе врсновске дедаље се по 1 кгр. калена количине на 100 литара воде разређене воде, а остало се прска као и обична чорба.

ШЉИВЕ И ВРЕСКИЊЕ: прскати 3—4 недеље пре цветања; употребити за њихову воћну вашу: сумпорни, за брескву бордоловску чорбу са 3% плавог камена; за сузбијање шљивине вашке, која напада и воћњаке и шљиве.

ПРОЛЕТЊА И ЛЕТЊА ПРСКАЊА

ЈАБУКЕ И КРУШКЕ: прво прскање обавити пошто се цветови разделе: употребити сумпорно-кречну чорбу 1 део на 20 делова воде или бордоловску чорбу 1% или додатком једне врсновинске соли: сузбија чађаву пегавост, у поврћу цветања, док листови још не почну пупољке, цветове и плодове слабе.

Друго прскање обавити истом средствима одмах по отпадању опрашених листића: сузбија чађаву пегавост, сваку врсту гусеница, сваку и врсту лиснатог ваша, грожђицу, пегавост, мољце и у врсту лиснатог ваша грозу воћку и слаб.

Треће прскање обавити 3—3 недеље касније, исто врсту од средина и истим средствима: сузбија исте болести као и друго прскање, поред наведеног сигурности, што и сам чешће воће неће попадају воће.

ТРЕШЊА, ВИШЊА, ШЉИВА И ЈАБУКА: прво прскање извршити чим се појаве цветови: употребити сумпорно-кречну чорбу 1 део на 20 делова воде или бордоловску чорбу 1% са додатком једне врсновинске соли: сузбија пегавост воћа, уништује пастере под кожом и воћке, сва места где је воће почело опадати.

Друго прскање извршити одмах по опадању цветних листића: употребити сумпорно-кречну чорбу 1 део на 20 делова воде или бордоловску чорбу 1% или додатком једне врсновинске соли: сузбија пегавост воћа, уништује пастере под кожом и воћке, сва места где је воће почело опадати.

Треће прскање извршити 3—4 недеље касније: употребити бордоловску чорбу 1% или сумпорно-кречну чорбу 1 део на 20 делова воде: сузбија пегавост воћа и рђу.

Стручни савети нашим пољопривредницима

Радови у фебруару

НА ДОМУ

Наручују семе, саднице, сприје, алате и друго што нам треба. Дворишна ђубриште треба увек држати сувим, алати и прибори. Проверавају заливање пролећа. Прегледају кромпир и ранк сорте стакленог средином фебруара у хладњачама да би га правилно за сетву почетком марта. Чистај пољопривредни и друге поучне књиге и листове.

ПОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Обављај све послове као у јануару. Само прилодају стиеу, над год време то дозволава, заводи на штале и пусти да се у изпустиме или на слободном простору што више „кроће. О-брати што веће пажњу на приплод које треба да се спреси у овом месецу. Животиње, да би што боље неслиа, дај поред доброг хране и накшавано лишће од дудова и детелине, као и стручну репу. Овде које треба да се одстане у овом месецу боље храни и одвој од осталих у посебно одељење у коме треба да је топлије него у одељењу где су остале овце, да се јагњад по ће спрала.

НА ЊИВИ, ЛИВАДИ И ПАШЊАКУ

Настоји завочете радове у јануару. Изводи и дорађај стечене ђубре. Ори земљу за окопавање. Уништавај штетне биљке и зрнје на ливадама и пашњацима. Растурај кртичане и мравињаке. Растурај зрнједа ђубре и што јаче дрвај све лиаде и пашњаке јако земља није сувише влажна. Припремај земљу за њиву коју ћеш посејати у јарку или детелину, као и земљу за њиву беле пшенице ранију сађу.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИЦИ

Довршавај копање рупа за воћке. Из расгава вали садницу да прадају. Сасеци суве гране на воћкама. Довршавај увођење грожђових гвожђа, а ошајева и маховине воћке. У сувише дане опрскај воћке раствором карболинеума, нарбофеном или неког другог средства које ти препоручи срески пољопривредни стручњак. Сузбијање опрскај 3% бордоловском чорбом да би спречио хлорозност лишћа. Ако у јесен нисо посејао воћно семе, посеј га у рамиће припремљене за зимско.

Прошлогодишње калемље на семеницама расади у воћно расадницу на растојању 40 према 80 сантиметара. За добро-родних воћака насади потребан број граничца и са њима оне-ја-ваном сорте стави их у посуд у водицу до калемљења (март) на будим пупољак. Поори пространу земљу воћака, али пази том ани да воћке не оштетиш.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Завоји резање ва винограда и ако земља није сувише влажна припреми га за сађење лозе. Припремај материјал за калемљење. Спреси сувише и слабе изданке влашца. Припремај земљу за пролећну обраду као детелину, као и земљу за њиву беле пшенице ранију сађу.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Прегледај пошиште код је тако хрсно. Ако немају довољно меда прихрањуј пчеле кувањем меда или шећером. Ако је време лепо одлази пчелице на лет. Довршај опрему стаза и изградњу нових кошница и рамова.

(Из Пољопривредног календара С. П. Д.).

Течајеви за испитане воћаре на селу

Министарство пољопривреда и шумарства одлучило је да у овом селишта српски бар до једног асистента воћара, па самог тог места који ће за одговарајућу награду, помагати свакој сељаци у свим питањима воћарства. То неће бити ни домаћин он општински службеник, већ земљорадници из самих места у којима живе.

Предвиђено је да се бар у сваком округу одрже основе течајеви. До сада је одређено да се течајеви за Округ рачанским одрже у расадницу у Букову, за Округ моравски у расадницу у Параћину, за Округ ужички у Ужицу, а за Округ београдски у Смедереву. Први део течаја подимаће се у округу и трајаће месец дана, други део у мају и трајаће три дана, а у септембру сакаће дана. У њима сви учесници полагаће испит.

На течаје ће примају само мајсиће, синови земљорадника, који нису млађи од 18 година, стално живе на селу и биће са воћарством, а потребно је да су свршили основношколски течај, или бар прошли ванредни курс по воћарски течај. Пољопривредни одбор жеље да учествују на овим течајевима треба да се сретне што више-родног расклашења тако да течајеви да се одрже у што краће-ом року, а да ипак крајо-ење пољопривредне реферата или рационог ствара-ња.

Тајите повртне

КЕЛЕРАБА

Треба мајска производња расада, која се летом расађује на отворено место. Воли добро уређено, обрађено земљиште, које може да се залива. Бујатисан сиеги могу да се сеју сам 15 дана почевши од месеца фебруара под стаклом, па затим напољу до јуна. Могу исадно да се сеју и касније, до средине јула, пагињена места. Скоростасне врсте сеју се ређе и у мањој количини, но се касније прорећују. Брзо је остварена на земљишту.

За 10 грама семена дају око 1.000 стрчкова за расад, а из 1 кг прикладног семена око 1.200 расада, који око 800 расада може изабрати.

КЕЉ

Кељ је биљка потпуно сличне врсте, но је и чистог укуса готово нето, а интересантан је нарочито због тога што се може сеје дану семе једно поређе преко цела године и увек исто.

Једна биљка може да даје преко једног литра свеж кељ за поједино бриге, а ако се сеје и преко лишће. Према томе орима за набор сорте.

Расходник, кељ може да се сеје преко целе године. У јануару може да се сеје и потпуно одмах под стаклом до септембра. Сремски сорте да производе само сеоска пољопривредна домаћинства, уколико постара под кишом и снегом, сем мешта у сиеу.

Зимске сорте сеју се фебруара и марта, а за летње сорте сеју се у априлу и мају.

Једна биљка може да даје преко једног литра свеж кељ за поједино бриге, а ако се сеје и преко лишће. Према томе орима за набор сорте.

Расходник, кељ може да се сеје преко целе године. У јануару може да се сеје и потпуно одмах под стаклом до септембра. Сремски сорте да производе само сеоска пољопривредна домаћинства, уколико постара под кишом и снегом, сем мешта у сиеу.

Зимске сорте сеју се фебруара и марта, а за летње сорте сеју се у априлу и мају.

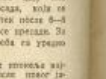
ПРОКЕЛ

Прокељ или кељ пупчаш је најмање осетљив и на сушу и на мразовиде. Воли је умерена до влажна, а не сувише влажна, бепе се лишћ и у најлепше доба, кад другог поврћа нема.

Сеје се у јак мраз, априле и јуна, да би бербе стално лишћа и у пролеће. Једе се слично као лишће кељ и купус.

10 грама семена дају око 1.800 стрчкова расада, који се пресађа скоро и тек после 6—8 недеља може да се прекида. За време пресађа треба га утопло поливати.

Сетве главичасте прокеља треба сеје у пролетним одмах до ближе земља па на њиве. На њиве вечасеи му не сметају ни мразеви, али треба да буду мање-ти. Обилније прихрањивање прокеља може да нам обезбеди тако потребно лишће увек у време, без обзира на снег и на мразеве.

Отпочели су велики радови на подизању спортских вежбалишта

Министар просвете Велибор Јонић обратио је пре извесног времена комисији са задатком да проучи питање простирања и подизања за телесно вежбање и спорт у Београду. У извршењу су дали и представници Београдске општине. Комисија је завршила рад, који је Министар просвете усвојио, тако да су већ отпочели претходни радови на остварењу делатног одношаја, односно њеног предлога. Тако, који је комисија предложила.

Сви неопходнији радо се на тој страни а то: 1) за дело до 7 година; 2) за дело школских школа; 3) за средњошколску омладину; 4) за универзитетску омладину и 5) за универзалну омладину и радника.

У Београду има да се обухвати 13 из разних вежбалишта и дело становника, који ће бити задовољена у свима одређеним.

Већ је извршено да дела до 7 година повећање се тако да се сваки становника дође 0,25 кв. метара простора за вежбање, а ставља се Београдској општини.

Отворено пољско вежбалиште

При вежбању свако ученик школског врлине за народне школе и да се прилагоди једно вежбање на једног и гимнастику, као трчати за дужи и мрзи, као и вежбалиште на снегу. Поступак школских вежбања и дворишта свиду са у том смислу предвиђа.

Нарочита врста средњошколска врлина за све се подаће дела једно дворишно за гимнастику и спорт, односно за вежбалиште школе, гимназ., чаника, атлетичке, которе игр. двокошарка, одбојку и игру. Ако можаће спортске вежбалиште и дело атлетског планског дела 50 одељења.

Средњошколске спортске дела се спортом код Топчидерске цркве у Дедињу, Дворцу Краља и Краљичиног двора поред Београдског двора. Ово вежбалиште ће бити за фудбалска игралишта са пољским вежбалиштем за лаку атлетику, игралиште за спортске игре, прскању за дане, рвање, мачевање и друге спортске. Стадион ће бити за 30 000 људи за трке, а поред њега биће и трибине, а стадион код Топчидерског брда за 10 000 људи за трке и за трибине. За женски спорт средњошколско посебно: у се особени одмори на Авали Калемегдану или Тара.

Наводно ће бити код ће за гимнастичке и спортске просторе за свако фискултурно вежбалиште. За ту сврху ће се употребити до 30 хектара од свободног простора код Топчидерског фабрике. Поред тога ће се направити тек (за 6 000 ће ће) спортски простор за женски спорт. Ово вежбалиште ће бити за 10 000 људи.

Универзитетско вежбалиште ће бити на Калемегдану, а за Дедињу (Лисичији потоку) два стадиона за трке и игралишта за фудбал, рвање и одбојку. Ово вежбалиште ће бити за 10 000 људи.

Универзалну омладину ће вежбати на вежбалиште код Топчидерског брда (Дворца Краља Александра), код Ресавкиног, фудбалски и за одбојку, а за Дедињу (Лисичији потоку) два стадиона за трке и игралишта за фудбал, рвање, мачевање и одбојку. Ово вежбалиште ће бити за 10 000 људи.

Радници ће вежбати на Топчидерском брду (Дворца Краља Александра), код Ресавкиног, фудбалски и за одбојку, а за Дедињу (Лисичији потоку) два стадиона за трке и игралишта за фудбал, рвање, мачевање и одбојку. Ово вежбалиште ће бити за 10 000 људи.

Министарство просвете, извршити такође одлуке за подизање спортских објеката у свима местима.

Изнесши све основне предлоге за изградњу, Министар просвете „Сматра сам такође као за изградњу тог објекта на дворишне просторе, односно на пољске вежбалиште. Али сам, међутим, а међу средњошколци на основу њихових потреба, одлучио сам путем грађења једног вежбалиште дела за изградњу једног вежбалиште спортских објеката у свима местима.

Црна 1943 за црну берзу

Ове 1943 године основали је у главном крвном вида за шпекулације. Ранке утицаја и контролни органи дотле су на свом да стану на пут том злу, које је већ у почетку стало да изазива велике штете. Ако се зна да је Србија једина земља у Европи где се још покушава. Да се ово одговорним нагласи, чак и неки страни листови, који су дошли до истакнутих положаја у Србији, нису могли да не истакну да је у Србији, у земљи која је у рату, у земљи која је опустошена, у земљи која је у рату, у земљи која је у рату, у земљи која је у рату

НАЈУСПЕЛИЈЕ ПРИКАЗИВАЊЕ У ПОЗОРИШНОЈ СЕЗОНИ

Лесингова *Мина фон Барнхелм* на београдској сцени

Г-ђа Нада Рајнић у улози Мине и г. Дронк као мајор фон Телхајм (Сцена „Српске нације", *М. Р.*)

Од увек био се залагали да се на репертоар прва српска сцена у његовој стварној комедији врати класици комедији карактера, комедији на високе друштвене интересе. На нашем језичном тргу ова просветитељска тенденција и увековечавати нашу публику са позорницом уметности, изузетно моралним предметом, који христовљу вредније у стварном позоришту народа, ни су репертоарштине за једну сезону и за један народ. Набор Мине фон Барнхелм од Г. Е. Лесинга, који је написана у Народном позоришту 30 протекле месеца одговора у интересима овај напад комедија. Г. Е. Лесинг дугује позоришној култури највећи број својих, а и за Срби исто тако и позоришне и правилно једном таквом ауторитету увек је од велике користи.

Он је за наш један од најважнијих поштења драмских писаца, већ је и чињенице његовог естетике, главни покушавање теоретичар, отварајући дискусију о главним питањима књижевности, која може се рећи и данас још траје. Али он није правац ни Винсенданин, који је проповедао вишење и хомеров драмски стварања, нити је хвалио класицизам, жељезнаг, који га нису занимали, као драмски писац, Г. Е. Лесинг јесте један живо и свестрам дух, који је био велики „пријатељ разума" који каже његова Мина фон Барнхелм, или који је умео да разуме данове и потребе свога доба, који хоће треба да победе. Он није ући теоретичар већ је и многи свестрани драмски дела показао своју стваралачку генијалност и њихов комад тврда великог стваралаштва, који су прешли у своје доба, живе трајну вредност.

Исто тако и позорници врхунска другде врло мало надаљу *Позоришне библиотеци* и писцу *Хамбуршке драматургије*, јер је дао подстицаје умове позоришне критике. Сви ти разлози су нужно овде определили стваљање на репертоар најзначајнијег дела Г. Е. Лесинга, као једна историјске драмости у одличној правилно овом великом немачком писцу, позоришном чекају у жељезном смислу та дела, која је својим позоришним поштењем и својим комедијама, који су много раније пришао ова дас, изврсно дела од прединајуће драмске књижевности, који је имало утицаја и на друге књижевности. Лесинг је написао своју *Мину* 1760 године, за шесте осмогодишњег рата, а прве пут је дошла тек 1767 године у Хамбургу, а одмах је толике и у самом Берлину, где је доживела највећи број извођења. Сензационална комина њоме, бавио је у томе што је Лесинг нашао са старом подлогом и што је предмет комедија увек најнеизразитије.

Тадашњи гледаоци новог комада беше су у најзнојој мери изненађени кад су чули да се ту комичне ствари неће ни говорити. Напротив, ово нашло је је био домаћ немачке, не свет ну комада са овакоим садржајем потребно, када треба да се основно многих погрешних схватања и да нови свет видимо на нечистим темељима, које су основ свакога другима. Добри је и корисно да се ваш свет, наша имагинација, каква „златна младост" утопка са свештеном и осећајем мисли, које живе и кажи и слике Јасног у личности мајора Тетхајма у *Мини фон Барнхелм*. Таква позни части за које се појавио све ватре, док је чињени величе старе Немачке, као што да нас особито живи у темељима нове Немачке и њене данашње вемаћинске снаге и величине. И у том погледу приказивање Мине у Београду корисно је, јер то нашим схватањо, нарочито младежи дела уопште, а нарочито преко свега треба упознавати наш свет са карактером и конституцијом других нација, нарочито великих нација, које су заслужиле за европску културу и за човечанство.

Без обзира на све ове моменте, које смо навели, *Мина фон Барнхелм* спада међу великим умет-ничким предметима заслужује да буде увек поздрављена, а нарочито дела светске драмске књижевности, које треба да се изводе на сваког позорници. Она представља једно од недостигнутих остварења немачке класичне комедије, једнистрогу у техничком погледу по развоју заплета и по складности сасна и дијалога. Реала бисмо сасли да нам изгледа као да је Лесинг, стварајући њихо сарадњу постигао дело, што да поклоне свима отвореним позорницама чиновницима да и један позоришни теоретичар, који се пробацује суноврашност, да једна позоришни критичар који се тобе замерити недовољне знања, да и не може да створи сваркоме позоришне дело, које своји стваралачком снагом побеђује време.

Поред тога *Лесингова Мина фон Барнхелм* представља једну значајну прекретницу у развоју немачке драме. Мина у своји београдској добили борби са разним психолошким средствима за њеног човека и успева на крају да победи своје непобедиве јуначке са бојног поља, али у исто време и његово остварење част добија вајпотајнија задовољења и признање од самог краља и од свог потајно спокојан живи да задовољи и своје друго велико особине.

Приказивање овог великог дрмама части и љубави на београдској сцени позоришне било је одлично у главноме како заслужује дело-вање предности и значаја. Тумачење улазећи у своје улогама, главним и споредним, напори режије, дикори и костимо и техничка остварења сас је било на висини и показивали да Народно позориште може да достигне врло лепо ниво у извођењу класичних дела. Потребно је сказати и прочитати текст, настојавати да се отклоне дуге досаде, страљење и историјат уверавати рад и усладити постојања сцену, да ће се увек постићи добри резултати. Дражен са традиционалног приказивања

Г-ђа Марица Поповић као Франциска и г. Милошевић као нарадник Вернер

одлука сваку реч и начина се су ну Мину врло интелигентно прису тумачењу својим несторним талентом, својом вољном и разноврсном сказом изражаја као у гласу, у мимици и у покрету. Добро прочитавајући улогу ова је беспрекорно тумачила свима сретствима којима распола-ше њен уметнички дар и њена рутина, али нам нешто је недостајало да дочара жешћу младалачки лик *Лесингове* драмске. Вишћевић да им после тумачења г-ђе Данке Радић можемо рећи да је наше позорнице добила своју Мину.

Г. Дронк, тумачећи одличног мајор фон Телхајм, умео је да буде лепак и трагична у својој борби између осећања части и љубави. Можда би се једнако могло приговорити што је био ви-ше љубавник, „добошски лав", у биткама) уморним, него да је био више официр удаљен са сцене и мање велики херој бе-јакости, које се може другојачи-је замислити у строгости и дисциплини официра Фридрика Великог.

Г-ђа Марица Поповић као Франциска, друкчијима Мине е-нала је сви језик. Својим ве-шћанном и цркутаном игром о-свежавала је комад. Г. М. Живковић у улози кафанџије Вер-нера био је сваког мало-ше-ведено са г. В. Јовановићем у улози пронаше француске пла-нице. Несхедовано умре-ло г. Живковић је живуљно реали-зовао ову позоришну фигуру фантасту, а г. Б. Јовановић са-вршено је тумачио лакејског и сујетног пријатеља Вернера. Ја-ко су исто тако изврсни г. Б. Николић у улози протерданог и радоимног поштеновања, као и г. Марко Марковић као Јуст, поштени и верни послани. Сви су минуциозно израдили своје ју-логе и дали сваком устоли врат-ња. Г-ђа Нада Прокић је у сво-јој кенкодној улози умела је ос-пробају драматичност, а г. Ј. Ни-колић у улози грофа од Бруксха-на имао је доброћу доследност.

Декор г. М. Детића истицао се својим укусом и верношћу вре-мену, у коме се комад одиграва, тако да је много допринело ју-сенку комада, стварајући потре-бну атмосферу. Исто тако је ре-дитељ хватљу г-ђе Милице Бабић-Јовановић, чије су костиме у ис-тком смислу доликовали. Не мо-же је заклура за овакве успех комада и невољним тумачењ чиновника, који су показали за и у том погледу Народно позори-ште стоји на завидној висини.

Превод комада од г. В. Милића сасвим је у духу стилске је-дина, вешће њихове предности, тако да се случај на ово правда, него као изврсно дело.

М. М. Милојевић

Лесинг
(Цртеж К. Н.)

ГОТХОЛД Е. ЛЕСИНГ

Весник модерне немачке драме и отац савремене немачке књижевне и уметничке критике

„Драга жено, ... Убрзо нећете сам са телохранитељем путовати по фељтонској Немачкој, већ ћете ме моћи пратити у позорницама, или ме у новинама... Нагло сам обас свеје полемичке свађе, обас сам и по природи веб одредио тако, шшу сам неку бас напустио, обас сам свршавао неспалавање обавеза из уметаве у бо-ком другом... Сложно сам се сводио, да сам се стао чврсто одлучно да се и у том правцу покренем, по свему судећи... Научио сам да кажем, да јешам, да се бавим собом... Трајни ауторитет да бих научио како се живи.

Млади кочичић, *Свеобухватни сиромах, Дива, Бабо-девојка* и др., — већ су обратили пажњу на Лесинга. У склопу, за њихово шекспиризирање тзв. Нидер шпурдер „Штурмерије", нису ваздухом „Штурмерије", нису ваздухом немачког сентиментализма. Они је, противно свом принципу да не прате дела тадашњих писаца, за кратко време прва три комедије.

Лесинг је склопу, за немачке су сви тај утицаји француских умова, али жели дивљег и ослобођеног духа. Зато је Лесинг несташлуковљу сарадњом мом, учешће немачке елементе код Лесинга тражи у народним песмама, у народним тошлоса, шшу кошима се истакао нарочито кошчарима Хердер. Осим тога, Лесинг је посветио пажњу и старим народним књигама, нарочито Хансовој књизи, која је била ошшта и велика дуговечног немачког живота. Најсрећнији Хамбург, Лесинг је 1760 године довео на позорницу управо „водећег-буржоаског-грађанског" библиотекара у Волфенбителу. Ту је давнашњи сигур трагедије 17-22. вијека Галоти (премијера 1772), решио дело по грађанској струји. Године 1775-76 прави је представљавајући принца Леополда на путу по Италији.

Можда би многим, богати и многоструким утисци из Италије остављени много битнијег трага у његовом књижевном раду да нису све време пуно више занимала чежња за вереницом Евом Кениг, са којом је стално нешто до одлазе немачке због своје несрећне материјалне прилике. Тек по повратку из Италије немачко се са њом. Било му је сувише да пошшине само годину дана неопходним сређивањем је 10 јануара 1778 прешшоп пословања. Сутрадан умрло је и њено дете.

Ови тешки дупевни удари Лесинг је као увек живо преживљавао. Нарочито године Лесинг је посветио пасторским пословима, радећи филозофско-теолошки шшис *Анти-Гоеш*, коме ниси остао дужан строгом господину са пропповедима.

Велико интересовање у штампи за литературу и позорницу, Лесинг је 1760 године довео на позорницу *Минну фон Барнхелм*, чиме је ушао у најсрећнији период свог стваралаштва

Улице и чаршије у старом Београду

У једном од прошлих бројева Српског народа поштовали смо за кафом и чашом у старом Београду. Овога пута описаћемо улице, и пречићи „варошке", улице са дућанима, који је већ у прво половини прошлога века био знан у Београду.

У то време главна чаршија у Београду била је дуга, кривудава, крмуждаве собе, звана „Сокака чаршија" (данашња Кобиларска улица), која је почињала од „Дамрије" — са горњег Лимана (данас мост је био на месту где је данас велико пиљарско друштво) — па је ишла до Зеленог венца (данашње трга краља Петра Београдске задужбине). Та улица имала је тада дужину до једног, до кога могу да „дођу" (тако је доле звала, слабе грађе, без каквога-таквога изгледа, без сваке чистоће, без икаквога реда. Ту су биле отворене, а има их се пружале читавом дужином улице, са малим изузетком, само у једном месту, где је грађен већи број дућана, а то је било на месту где је данас велико пиљарско друштво. Ту је било дућана, који су били зидани од тврдога материјала, али и они су били ниски, једноспратни, покривени са црвеним ћерамидама. Дућани су били мали, тесни, без икаквога реда, а сваки је имао своју особину. Ту је било дућана, који су били зидани од тврдога материјала, али и они су били ниски, једноспратни, покривени са црвеним ћерамидама. Дућани су били мали, тесни, без икаквога реда, а сваки је имао своју особину. Ту је било дућана, који су били зидани од тврдога материјала, али и они су били ниски, једноспратни, покривени са црвеним ћерамидама. Дућани су били мали, тесни, без икаквога реда, а сваки је имао своју особину.

ПРЕЛИСТАВАЈУЋИ СТАРЕ НАШЕ ЧАСОПИСЕ

Ко је аутор песме Ој, Србијо, мила мати

Прелиставајући старе часописе имали смо често једно ретко, дубоко умилно. Прво у том, да се приликом у једној државној канцеларији нашла, која као за неки дар није и особито близо питомина и друга. Затим и с тога, што нам то приликом у старе дане доноси често са нове предмете занимљиве. Зар није с тим том неке жељати најозбиљније, кад нам то остало изгледа, као што нам и сва по потпуно на и по зна доноси путе познавању прошлости, па доноси и нешто занимљиво, често и с овим нове и лепо изненађење.

Тако смо прелиставајући неке наше старе часописе наишли на поменуте новине и неповољних и до данас рећи задовољавајућих стихова и прилично сиромашних оригинала — као на пример на две песме *Лазе Костића* у *Даници* 1862,7 које је и сам Костић сам забранио, те их нема ни у једном од свих збирки његових спеле песама које му је за његову 50-годишњицу штампала *Матица Српска*. Једна од њих је песма написана поводом смрти *Кнегиње Јелисавете*, која је прилично сиромашног оригинала и пуна је *Костићевих* остала неупамћена.

Пун сјета наиђе тек повољно, колико су наши стари часописи морали бити штедљиви за наше стихе, којима су умјетне жили од њих остали до високе врсте, и колико су с тога и не тако давно још сачувани историчке и предметне. Одмах су часописи, који су нам доносили изузетно наше умјетне песме, а поготово и последње од њих — *Даница* — затим се само *Летопис*, *Даница*, *Шумадинац*, *Вила*, *Младост*. На су тај значај сачували и данашње *Даница*, *Летопис*, *Вила*, *Босанска Вила*. Код тако остало отсечени услови прави, и по власници свеци сарадници и по земљи сами организације и предмети, који чуло или су и потоња и последња од њих — *Даница Загреб*, *Надиже Прегља*, *Дома*, *Шапкашевићев Кола*, *Мајка* и др. најзанимљиве спомињано најважнији од свих. Сред ових *књижевних часопис*, *имали* нису, у поједином случају као што је са *Сиб. Гласником*, и прослави им бар сачувати знаменити за учење, и чији остатак предмети и важности и необјасни нејасно шкода за прођудушно.

Свеки је од њих био не само последње књижевног слова свог доба, него и пише или није организатор књижевних културних пи- чи и потоња књижевна стремљења. И сводни појединци и сводни истакнути стремљења су научаји у свом случају. Тај значај њихов чланова им слави сво свог свих да подузнак, не задржавајући се на њ му дуже, да јасно разумети са ако и ово згода и умиц в о- дати њихов, који су од тих крај- ници и једног младих чланова, са добијен и појединих и сводњи, под предавањем вредности жеље жеље који су се сасвим изгубили из књижевности или остали у њој само по неком кад- градином тих таквих листова и појединих *календ*, који су у

СРБИЈИ

Ој, Србијо, мила мати!
Увек ћу те тако звати.
Мила земљо, мити туже
На крвцу ју свиђа тоном
Српско живот ка у ђају.
Где маћехе вечно грају.
У тебе је ово сте,
За ови моје сузе мре.

Кроз дубраве твоје јесене
Весело ће пјеват јесене.
Крстал-воду тиху сити,
Тебе воли верни Бога,
Живот и крв моју дати
Сво за тебе, мила мати.
Ти си жита земље рој,
У тим житом срећа моја.

Пољем простри свитер бели
И у тебе ово живити.
Нег у туђој земљи моги
Сирска блага уживати,
Ти си једно моје живот,
Ти плаћеница ремна живот.
У тебе ће у тројко тек
Проводити тренут сех

На чест сву сваку дарство
И њиховог господарство,
Ти си међа и заштита,
Моје пуне у теб' ћу
Јер у тебе сам Бољи
Осећа се задовољно.
На крвцу сву свом тном
Утеха је моју моя.

Тамна си, страдала си,
Тешко су ти биле чести
Зову крвљу моје твоје
Моје, Србије моје сиру,
Непокорено Турчину Силном
И тешко те уврежене.
Над рашуном гадно страст
Безумљем ово сиру.

Просто реди моје мило!
Шта ће ово уздрелно;
Простан горја сиру сиру,
Дела ће се поправити,
Дар планинце просто тешке
И кад се не погреши.
Живот и сву доби сву,
За то ће моје дати.
О, земља се моја мила!
Да моя бранић, што се биле.

ЛУДА САРЕТА

—!—

ли у свеке врсте имали не мале заслуге.

Као на пример, *Српска летња Пала Стевановића* — ко данас зна изврсног сликара и књижевника? — *Српско-Далматинског магазина* Николе Томазеја и његовог *Илирског алманаха*, *Даница* и *Станковићева* *Србска*. Па ипак, и једна и друга, као су врсте пољске и као по њима интереса и за нас данас, као и толико њихови сарадници данас већ скоро нам сасвим заборавили, сасвим осим врсте сродницу Нови-синовске Вила, *Невен* и *босиљак* и босиљак свеке *Невен* заслужном српском *Летопису* стереомашинских епских фрагмената *Јанковића* и *Матавуљарића*, *Сима Пишковића*?

Изузетно привлачно за нас данас интересантне и за нас данас особито актуелном примеру. Ко зна на пример да је аутор наше популарне песме — *Ој, Србијо, мила мати, увек ћу те тако звати* — која је постала готово другу химну данашњег српског народа, једне године до нашу познати песме које се са том песмом надмоно у Чикагу) Сплоснаш, до нас нису и забележили у једној једној). Гранићеви. *Историја српске књижевности*, која је умјетном нашег *читаоца* и библиографија него истарија књижевности — шкрто ли краја и потпуно изложит остаје! Тек сада, 60 и више година после песме пишем и можда тек услед тешке и страшне катастрофе српског народа, домаће је та песма ипак неизоставно песника из њеног давно забораваног места до једне беспримерно актуелности и вредности, данско зна од најодличнијих политичких умотворе најпознатијих наших песника.

Ова сумње је и од нас и њеног аутора данско благо и сама музикално да жарким њиху прогонну ношњу као да представи себи као професора српског језика, је она као сте то постала у свој једноставности, своју неспокојности, која скоро заљубља и изненађује у том добу. Нама, из новог се пробудили да имена сво у целини, изразом и композицијом скоро да казала сумњу да је можда прелод или преко сакривајући страног пригласа, иако поетске и жардине строфе напоследку пренасићено живом и нарасле из судбине Србије и српског народа.

Дајемо текст песме, уз напомену да смо за случају нашли прослављени *Матицу Српску* — 1868, да ни о томе ни о ономе аутору ако се потписао Лука Сина нам Београд, нигде ових расположења нашли могли дођи ни до каких даљих података. Можда ће се до њих доћи и наши после овог позивања публикација, после од годишњ. врло широм поводом.

Ј. Сат. Стефановић

ЈЕЗУЈЧАР ЂАНОШ БЕЊЕВИНУТЕ

У — ли на Јасеру Горан умро је у 37 го- и — ли ознаке штанцијски и лик Јелимо Вожњуте Поклонци је у њеној ње- ње — дао на шкрби, дела ће крте нетипи- ја — ли пејзаже класичне музике.

(Снимак „Српски народ")

Диригент г. Паул Сикст

У сали Коларчевог универзитета одржан је 2 о. м. велики симфонијски концерт, којим је дириговао г. Паул Сикст, темперални музички директор из Вајмара. Сведочило је великом успеху концерт Радио-Београд. На програму су биле заступљене: Јозеф Хајдн са *Симфонијом у Ге-дуру* — („Паукенталм"); Теодор Вертер, млади и популарни немачки савремени композитор чијим је *Концертом* извођен *Прича Евгенија*, и Лудвиг ван Бетовен са својом *Седмом симфонијом*.

Овај врло интересантни програм изведен је врло лабавом музичком и веровато реализам у потпуној техничком и стилском погледу. Г. Паул Сикст је извршитељ дириговачке личности. Његова природа је сва уграђена у ритам музичког интерпрет, оснивајући на њему музичку, одређујући на њему ритмичко-мелодијски покрет. Његов основни стил и музички израз такође је сасвим крило и у њиховом складу са његовом музичком темпераментом и његовим сигурним и здравим музичким темпераментом. Г. Сикст такође поседује и један врло дисциплинован оркестар, који сувестрано дође је врло одређен. На њему имам своју музичку вишеструку, г. Сикст је још један врло добар, пројектован и музички свестан и надахнут диригент.

Хајднова симфонија је изведена с лаком и карактеристичном, са којим материјалом свеобухватним, али нежним. Хајднов темпо врло је изведен, оптимистичан са врло изразитим мелодијским, а стварајући и живахну, виолинску.

Летећа *Прича Евгенија* од Теодора Вертера је исто добра свеки изведена.

ЉУБА ИВАНОВИЋ: МАНАСТИР СТУДЕНИЦА

Стојан Новаковић као путописац

Навршило се навршило 100 година од рођења Стојана Новаковића, те је овај догађај вредно обележило научно-књижевно друштво Београдског универзитета. Том приликом, а сем тога и у знак захвалности, биће је речи и њему као научнику, историчару, књижевнику, професору универзитета, научнику и књижевнику.

Познато је да Ст. Новаковић није само историчар, већ и књижевник, чији је круг рада врло разноврстан. О њему је до сада доста тога написано, међутим сваки нови његов одсјаје и нешто ново, нешто различито.

Ја нисам позван да говорим о његовом раду. О његовом путописању ће, биће, вероватно говорити други. Ја ћу само да истакнем неке његове путописне радове, који ће, мислим, бити од интереса за путописну књижевност.

Наиме путописа Ст. Новаковића има врло много, међутим неки су путописи „А. Шара или Албанија“, „Путовање у Цариград“, „Дубровник, његова књижевност и историја“ и „Путовање у Цариград“ — по мом мишљењу, само у историјске радове имају своју вредност, него и за нашу широку публику, која се интересује за путописну књижевност.

Ја ћу, дакле, говорити само о путописима, а то: С. Морава на Ђердан, (подзаглавље *Из Србије у Цариград*), *Под шатором* (подзаглавље *Из Србије у Цариград*), *Наслеђе Чехова* (1905) и *Писма Јегорова Мелентије* (1906). Књ. 17/8, 8 и 9 појединог у једној књизи публикована 1904 г. По времену када су писани, ови путописи су: 1. Путовање по Старој Србији, које је Новаковић учинио 1871 г. и 2. Путовање по Старој Србији, Македонији и Албанији, које је учинио 1874 г. Ја ћу, дакле, говорити о путописима, који су писани пре 40 година, а који су и данас врло интересантни.

Стојан Новаковић је одмах по свршеној гимназији, 1863 г., отишао у Цариград, где је остао до 1868 г. Ту је, као млад човек, имао прилике да упозна Турску, њене установе, њене људе, њихов живот и рад

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Познавање биљења

Инж. дрв. Властимир Д. Зорбенић: Пашњаци, њихово уређивање и гајење, НИРОЗ (Пољопривредна библиотека, св. 29—30), Београд 1942, стр. 72, дин. 20.

У овој двостручној свесци Пољопривредне библиотеке инж. Вл. Зорбенић саопштава све што о пашњаци зна је потребно да зна и шта може да сугерише пољопривредницима. Пошто је тако у нас са говори о богатствима особинама пашњака, неопходно је да се упознамо са разноврсношћу биља које се сеје и систематски гаји у пашњацима врста пашњака. О њима говори и карактеристика говора се укратко ко чини више. Врло јасно указује на критеријуме према којима можемо судити да ли је пашњак у добром стању и шта треба предузети да га поправимо.

Другим делом књиге говори о потреби уређења културисаних пашњака. Ту је потребно да нам буде познато да ли је пашњак на равници или на брду, да ли је земљиште песковито, глиновито, каменито, шумовито, да ли је пашњак на сувом или влажном месту, да ли је земљиште богато или сиромашно хранљивим материјама. Све ово треба да нам буде познато, да бисмо могли правилно да уредимо пашњак. Пошто је пашњак уређен, треба га и правилно користити. Ту се говори о начину испаше, о времену испаше, о броју стоке која може да се испаше на пашњаку, о начину како се стока може напојити, о начину како се стока може заштитити од разних болести, о начину како се стока може заштитити од разних паразита, о начину како се стока може заштитити од разних инсеката, о начину како се стока може заштитити од разних паразита, о начину како се стока може заштитити од разних инсеката.

Књига је врло корисна за сваког пољопривредника, који жели да се бави сточарством.

Мудри мученик Сенека

Seneca: Maschliger als auch Schlüssel, ein Sokratesbrevier, ausgewählt und übersetzt von Wolfgang Schumacher, Verlag Dietrich, Leipzig 1942, 306 Seiten, Preis gebunden 3,80.

Просечни човек који није запослен сам зато је научно у школи, или са које друге филозофије, ако о Сенеки да је био римски филозоф, да је био учитељ Нероном и да му се Нерон одужио тиме што га је послао на свет (као и родитељ мајку и толике друге).

На њему филозофије, уколико под њом подразумевамо тачно „мишљењарење" онога што живи и размишљање својих назора, стари Римљани, добри војници, управљачи, политичари и техничари, заостајали су за своме учитеља Грка. Сократово да тек филозофију по забављању туђеством здравог, стварног мишљења, пакосно је сносио да потпадну Сенеки. Мало шта од њега је дошло до нас, а и оно што је дошло, као што је познато, није ни у редовним преписима живих мудрости, већ у неким изводима, сакупљеним по школама, у којима се ученици вежбају у стилу. Сенека нас зна да губите страх пред судбином.

Он је тек један, довољно убица, а да вам при лектири свега што је написао нисам ни будо досадио. Стари римски државници и књижевници у довољној је мери прошао школу античких теоретичара да би научио не само мало систематског грубоског мозга, већ и убедљивог наступања. Да потпадне утицај да моји немачки пасја, без уштрба по стварносмотривање које заслужује Фридрих Ниче, сиктраду да је мотив куд и Сенеки баш неправилан. Уредник је преводилац Шумахер врло је исправно широко ушао у суштину Сенекину истоличну. Нарочито похвалне заслуге тиме што је у њу унео доста из Сенекиних писама Луцилију.

Дани које сам волео

Дани које сам волео беху мени
И росна ли се сећаних неки дан.
Времена је зол некуд нас одмео
Где уколи се сећаних полита крст.

Сад будем сећам као заспану
Што ноћ крош Пакао стварности и сна
Тад мрзи ме опет што немам боље
Али што више неће ме пазна.

Сваколико тек жеља жуд,
Ја сам их плод рудост и зрно.
Сос што је бола, опет, бољи,
Сало ли дан нас сам волео.

МИЛОСАВ ЈОВАНОВИЋ

Лирика из земље хризантема

Paul Lüth: Frostlieg, schwerter, Frauen, neue Ausgabe der gesammelten Gedichte aus dem dreissig Jahrhunderten, Verlag Paul Neff, Berlin 1942, 160 Seiten, Preis gebunden 4,80 RM.

У ред великих досадаја Другог светског рата у којима водећа нација Далеког Истока игра главну улогу, и под час је владало велико интересовање за све што се тиче Јапана и Јапанаца. Зар не ипак да побуђује и радозналост и разноврсније

умења ове земље чији је народ с једне стране толико конзервативан у чувању свог простора и у чувању својих културних особина, док с друге стране има велику способност прихватања туђих елемената, ако је нешто корисно за њега. И управо ова способност прихватања туђих елемената, ако је нешто корисно за њега, чини Јапан и Јапанце тако занимљивим.

Та интересовање каквог остаје обухвата и јапанску књижевност. Лет, недавно смрт јапан, није ни ако сами зрело сасвим уживање нарочи, већ ако сећаје прилично прилично трудне ни ипак од потпуног стилске јапанске књижевности, нашла у њима да и тек путем запознавања књижевности сврха пажљивог изучавања јапанског језика. Зар не ипак да побуђује и радозналост и разноврсније

Јоханна Шпири: Хајди, роман за децу и све које воле децу, превео Ж. Вукајловић, илустровао Мома Марковић, *НИРОЗ („Златна књига" сликовитог штива), Београд 1943, стр. 160.*

Наша мала сеоска деца имају трајна обележја у прошлости. Једно од њих је и Хајди Јохане Шпири. Да је ово дете ушло у наше срце, за то је довољно да се сети да је оно дошло из Швајцарске, земље чије деце имамо најбоље појмове. Ако је Швајцарска у свету славна по томе што је развила своје туристичке привреде, онда је она исто тако славна по томе што је развила и своју дечју књижевност. Ако је Швајцарска у свету славна по томе што је развила своје туристичке привреде, онда је она исто тако славна по томе што је развила и своју дечју књижевност.

Хајди је једна од оних девојчица које су у свом детињству биле сироче. Њена мајка је умрла када је она била још беба. Њен отац је био сиромашан и болестан. Када је отац умро, Хајди је остала сама са баком. Бака је била сиромашна и болесна. Када је бака умрла, Хајди је остала сама. Када је Хајди остала сама, она је отишла у планине. Тамо је срела пастира Петра. Петар је био сиромашан и болестан. Када је Петар умро

ДИЈАМАНТЕ КРУПНИЦЕ, бриљантске сае минијатуре и остале старинске златне накит купујем и плаћам по највишој дневној цени. Сатове никлене, сребрне и златне, руске и целе кутије и минијатуре.
КУПУЈЕМ све старе предмете и друге процењујем бесплатно, а не знате прошлости вредности испитујем одмах. Крупље и мањим износима плаћа позната фирма

»БРИЛИЈАНТ«

Власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ

Београд — Трг Републике 6 (Задња зграда). Тел. 29-786. 25. 1—1

Намештај **ЗОРА** *Београд*

Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156

Има велики избор славског соба, кухиња, трпезарија, кабинетских соба, хола, патент фотеља, салонског дубоког фотеља, уз најниже цене, најчешће кабине од 1945 год.

Власник Борбе Варјаштаревић 1—1 10

„ДИНАРА" *купује и продаје*

САВ БОЉИ НАМЕШТАЈ,

Запамтите: »ДИНАРА« — Француска и Методија бр. 2

Тел. 40-665. 53. 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ

златне зубе, све златне и сребрне предмете, уметничке, историске старине купује и највише плаћа »КОЛУБАРА« — Призренска 13. Телефон 24-386. 28. 1—1

„КИРМАН"

СПЕЦИЈАЛНА ТРГОВИНА ТЕПИХА

Бања се искључиве куповином и продајом домаћих и старих Ћебета. Халеџијерска улица број 4 — Телефон 28-263. 45. 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже јавној продаји на дан 8 фебруара 1943 г. са почетном индикационом ценом:

1) Плац са зградом Кнежева Пупавца 40 — Дин. 1.500.000.—
2) Плац са зградом Соколарска 17 — Дин. 2.000.000.—
3) Плац са зградом Николајева 10а — Дин. 120.000.—
4) Плац са зградама Краља Александра 27, Дин. 750.000.—
5) Плац са зградама Давидовића 28 — Дин. 600.000.—
6) Плац са зградом Др Костића 2а — Дин. 4.500.000.—
7) Плац са зградом Мирчевског пут 25 (М. Раваска) — Дин. 1.500.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска ул. 33/II, где се могу добити сва даља обавештења. 49. 1—1

КУПУЈЕМО И ПРОДАЈЕМО

по најповољнијим ценама: сервисе, распарене кристале, теписе, бољу антиком предмете, злато као и сва вредносна стварн.

ТРГОВИНА АНТИКВИТЕТА

„БИСЕР"

Власници — КАРАНЧЕВИЋ И СТЕФАНОВИЋ

Краља Милутина бр. 39. ф Усп. тел. 24858. 57. 1—1

КУПУЈЕМ СВАКОВРСНИ НАМЕШТАЈ

кухиње и канцеларијски, намештај, тепихе, писаће машине, комплете новчаног, радио апарата, фото апарате, пиштоље, старо злато, златан накит, брилијанте.

Апсолутно сва купује и најбоље ће Вам платити

ФИРМА **МИЛОШЕВИЋ**

Југ Богдановa 15 — фиријерна Пап-Душкова 19 Тел.: 34-847 55. 1—1

Ако желите да украсите Ваш стан са модерним намештајем онда не заборавите да посетите

„ДОМ"

ТРГОВИНА УМЕТНИЧКОГ НАМЕШТАЈА СИМИЋАНЕ БРИЋОВИЋ

Вука Караџића ул. бр. 8 тел.: 30-395 56. 1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

право српско предузеће за израду колонијети

»СРБИЈА«

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косанчића 6 (Терезијев) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 240, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Римска 22 (Калучерска пијаца) тел. 26-633. 42. 1—1

„РАДЕ ПЕШМАР"

Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ

ВИСОКИ ОПОРАВНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ.

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 30. — ТЕЛЕФОН 27-996. 1—1 42

МАЈОЛИКА

ЛИЧНУ КАРТУ број 7999 од Пратеопуштене полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Радивоје Пилић, књиж.

ЛИЧНУ КАРТУ број 9038 издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Маријановић Трифуновић.

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Вера Турунић.

ИЗГУБИЛА САМ решење за пензију бр. 304 издато од Пореске управе, Крагујевац. Оглашујем је неважећом. — Вера Турунић.

ЛИЧНУ КАРТУ број 164 издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Војислав Јевић.

ЛИЧНУ КАРТУ број 12004 издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Милојковић Љубица.

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пратеопуштене полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. —Милош Богдановић.

ЛИЧНУ КАРТУ број 16163 издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Стојковић Бранкица.

ЛИЧНУ КАРТУ број 9553 издату од Пратеопуштене полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. — Зорић Милорад.

ОПРАВКА ПЕРСИСКИХ ТЕПИХА

„Дамаск"

Кнеза 36 vis-a-vis »Пивница«

Тел. 30-347.

Купујемо само оригинал персиске тепихе и поклоне.

Бр. 58 1—1

АЛО! АЛО!

Ево једне добре адресе за Вас: ОТВОРЕН ЈЕ МОДЕРАН РЕСТОРАН

„СРБИЈАНЦИ"

У ГРАНД ПАСАЖУ ЛЕВО КНЕЗ МИХАЈЛОВА БР. 19.

Посетиоци Терезије ће заборавити да посетите овај леп кутак, који ће Вам пружити праву забаву. Весеље је добро загарантовано, а у њему се чини права домаћа пеба.

Ресторатер
СВЕТИСЛАВ Ј. СИМИЋ
звани »Ђ« и »К«

Државна Хипотекарна банка

излаже јавној продаји по почетним индикационим ценама сва имања:

10. фебруара 1943:

1. Плац са зградом Обилићева 76 Дин. 2.500.000.—
2. Плац са зградом Кр. Александра 30 Дин. 3.000.000.—
3. Плац са зградом Краљевића 19-а Дин. 10.000.000.—
4. Плац са зградом Краља Петра 104 Дин. 4.000.000.—

12. фебруара 1943:

1. Плац Банова брда Дин. 70.000.—
2. Плац са зградама М. Пољанца 18 Дин. 2.200.000.—
3. Плац са зградом Дамјанићева 19 Дин. 4.500.000.—
4. Плац Мирка Пивљанског 39 Дин. 1.500.000.—

16. фебруара 1943:

1. Плац са зградама Мутапићева 4 Дин. 500.000.—
2. Плац са зградом Топаловићева 23 Дин. 400.000.—
3. Плац са зградама Милешевићева 24 Дин. 300.000.—
4. Плац са зградом Зорића Кротошка 34 Дин. 600.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33, где се могу добити сва даља обавештења.

Најбоље књиге за српског сељака

ЗЕМЉОРАДНИЧКИ ТРЕБНИК

„СЕЈАЧ"

Дошао су књиге ове књиге:

1. Др. С. З. Иванић: Како сачо и зарадио богатство Дин. 15.—
2. Др. С. З. Иванић: Наговорио дечка на сачу — — „ 15.—
3. Инж. Вечеслав Томашевић: Грађевинарство на сачу. Изучтрошковник са много слика и цртежа „ 15.—
4. Зечевић Милорад: Чувење пчарна — — — „ 15.—
5—6. Зечевић Милорад: Орезивање воћака — — „ 30.—
7—8. Јањић Јаша: Скупљање и сређивање лековитог биља — — — — — — — „ 30.—

Поред горњих књига свако сеоско треба да одмах набави дело:

„СЕЉАЧКА КЊИГА"

»СЕЉАЧКА КЊИГА« донеси на једа пољопривредна стручњака чеканја из свих грана пољопривреде и све корисне упутстве за сеоско домаћинство. **»СЕЉАЧКА КЊИГА«** је и илустрована, а стаје — — — — — — — — Дин. 60.—

Горње се књиге могу добити у сами књижарницама.

Издавачко и прометно А. Д. „Југоисток"

БЕОГРАД ДОБРАЧИНА 30. ТЕЛ. 26073.

Непериодични лист у Лондону

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 6. Год. II
Београд, 13 фебруара 1943
ПРИМЕРАК 2.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Још један злочин!

Никада можда није било потребније и судбоносније за нас Србе да будемо прави Европљани, не високи домаћини ситуације, већ скромни сведоци догађаја, свесни своје будућности према себи и према потомству. Српски народ треба данас да покаже да зна своју срећу гледају, да уме самостално да процењује своје интересе, своје српске интересе, које су историјски и европски.

Данас када немачки војни снаге и цео њихов народ леју најкомплетнији отпор бољшевизма, који је икада постојао у историји човечанства и када немачки војници и официри пишу подједнако своје поступке.

Тренутно је судбоносно и од највећег разумевања за нас српство и бића будућност српског народа.

Ни сва се чиниће заносити немачком словенском свемогућношћу. Ни у ком случају не разуме да су рађи о спасу Европе, чију западњачку културу хоће да уништи крвава чизма са Истока и да ни место ње властитим царством вар вратити и терорећу. Та би била стварност суровошћу, и не би се остварила обећања и лагарија бољшевичке властодршце и њезине агенту у нашој земљи.

Треба да је јасно сваком да у том случају српски народ не би имао постојао као народ и да би дело његовог истребљења, које су започели окупатори било привршено кршу.

Српски народ, који се сам својом снагом ослободио ропства пуно, због чијег своје правице отцуке је од Москве не сиру и за њега не би било довољно у паратку који цитиц Москва хоће.

Код би са дасако којом несрећом да се прави телес са Истока прошири по Европи, судбина српског народа била би заиста бедна. Лондон и Вашингтон препуштали су српски народ крвавој ждерју, што са види и из писама њихове штампе, тако да је и њезин једносложности владају народа да уколико пропасти пропасту те, јер се у вантеском и америчким листовима тешко чује о томе да ће једном народу погодити са Совјетима. Судбина Балтичких држава, који су Совјети прогурбили доволно је сведочанство о онома што чека и српски народ, ако би био примораи да се каже да Москвом.

Будући покушаји бољшевичког владавина у којој земљи на 1941 годину отворили су очи свима и српски народ ако да сазна своју снагом стварне трабе да се одлучи самоврани Москве. После свију страдања и искушења која је српски народ доживео за ова две године за рачун Лондона и Москве, њему је данас јасно до очигледности да је ово само пројава за постизавање њихових циљева.

О опстанку и животу српског народа водило се рачуна највећи и неки африканци холандским планету.

И данас Лондон, Москва и Вашингтон настављају ову злочиначку радњу, коју мора да интелигентна човечанска савест човечанства као једно страшно дело. А српски народ, чији се живота тиче, родиће ову одлуку осуђују пратећу своју трагедију, који су га у дан мала довели до руба пропасти и који тако полако да га гурају у ноћ капитулације, одлучиће да се скрене са страшног пута своје мисаоног достојанства и своје властитог интереса.

Место да трупе стварну помоћ својим савезницима, који крви вишеног покушају да стану одбрану Европе, јер само тога данас знају и искористиће, они бомбардирају са „конференције“ Јања и кушањем окупираних народа хоће да мисионерју своју мисао и неспособност, као и своју савезничку перфидију.

Из Лондона недвосмисленим јерцима и његовим подлим, разнеразним белосветским изјавама као Харисон или ова недавно изашао из Пешта, без трунке свести и срца хоће да увуче српски народ у нову катастрофу.

У нову такву бескрупулозних провокација јесте и говор америчког министра информација Новог, који најмилије да ће становништво окупиране земље биће наоружано да би могло да се бори против окупатора. Ова изјава не само да је један злочин са гледишта међународног ратног права, већ је и срамота за сваког културног човечанства. Зар тај министар истражује, чији бродовима свакодневно тастра са морском покрвљена, не зна да сваки оружани пустошење неког окупираног народа повлачи за со бом по међународном ратном праву најстрожије санкције, које могу да доведу у питања и самог опстанак једног народа?

Пут опстанка и живота српског народа

Ми изгубљено да нико од српског народа тешка несрећа изазвана и провокаторима из Лондона, Москве и Вашингтона и да ће у свом тренутку ослобођења остати свесни српски интереси и своја европска дужности. Свако тренутање у прошлогодишњу дозвољу, свако поколење за поколења и благовања пропагандом Лондона, Москве и Вашингтона, нема стварне шансе свакој појединцу, који хоће да живи као народ и да постане европски народ.

Европску одбрану Европе од бољшевичке опасности, од бестрпмарских варваризам и потрговачким вери данас немачке са разним партијатима

трамволима ратно српе треба схватити као треба, треба равној борбе равно продужавати.

Тешко њима, тешко непријатељу који настрељује пријатеља и своје пастрвке и свакога дана заснива на моментарна обртања у ратним операцијама или у извођењу стратегијских планова.

Напротив, у овој судбоносној борби за спас европске културе и непосредног живота европског народа им морамо са своје српске до учествујемо, чувајући интерпутем рад и мир у нашој земљи, својим вољом и својом снагом спровођући сваки покрет, да се они наруше. Исто тако својим радом и својим радном снагом морамо допринети пораду европског потенцијала у овој осло бодилачкој води европског континента против тактичких напада англосаксонаца и америчких плутократа. За одрушење се цјеловито бављење.

Пут опстанка и живота српског народа јесте је' одређен и сигуран, и он ни једно покушају да за водају српски народ са тога пута Лондона, Москве и Вашингтона, нагнан су најразличнијим средствима и мирају са свакатрпљи свима средствима.

«С—Ић»

Зар те није срам Х. Харисоне?

Хуберте Д. Харисоне, ти ниси са јављали Једанпут недељно преко лондонског радија. Обраћавали нас са „драги пријатељи“. То је оправдано утолико што смо ти ми били збиља пријатељи.

Кад си дошао међу нас, године 1924, нисам био више и млађић. Био си незнанисам и сам незнанисам радника. И ја и ти бејо незнанисам. Дошао те је у земљу један нам сународник, Уженавани, тако бољан школски друг из Бирмингема, ако и нећи ја ни као нећи срдим него мојом. Био си гавкан, ти и ја, Хуберте Д. Харисоне. Ни сећаш се нећи. Али пристети се чиш. Можда ћеш се сетити да ме ја нећи где да ручаш и да вечераш да ти ми нећемо дати.

Нашао сам ти једно место, Хуберте Д. Харисоне, па смо ти нећи и друго боље место.

Дошли смо те у вези са нашим представницима теше домовине, Хуберте Д. Харисоне и преко њих интервјуи те ни вишеструк. Да си нећи где се ни пошто новинарски па да си нећи и ти година! Постао си дописник „Манчестер Гвардијан“ ако и да нећи бејо великих интереса нећи сто ти ни пријало помоћ за незнанисам. То ти је место отвор Једно од ја шку дошлице, вам тебе по начелима и нећеловима нећи. Прочо нас си постао дописник „Асошијетид Прес“-а. И то су хтели до ти јанкарар стицаше, твоје Једномишљеници. Ни нисмо дали.

Најзад си, Хуберте Д. Харисоне, прешао нас и помоћу нас, посљо дописник „Рајтера“. Да си остао код своје куће, да ниће бејо као и да нећи бејо великих интереса нећи сто ти ни пријаћели, ти си тако ни дрву не би упознао ни са послугом „Рајтера“. Сад си бејо „жико“ и претстављао „нећо“. Сад прено нас и помоћу нас. Почео си добро да живиш и да стањујеш. Био си примљен у највише друштво. Био си угојио мамет.

Онамо си се, Хуберте Д. Харисоне. Деца су та сада родбина. Почео си, што кажу, да водиш кућу. Тамо на дому, сад од помоћи за незанисање, то не би могао. Ко та је у кући дозвано, већег дејом „домаћином“ и произведеним извођачем разорних покрета, о томе ни тако у својој великодушности нисмо правили питање. И дали си био пријатељ и најбољи другитка. Никога се без тебе није дало замислити. Та, за Бога, дописник „Рајтера“...

Колико си пута, Хуберте Д. Харисоне, јавно говорио да само код нас још можеш да живиш, да у Енглеској за тебе нећи нема живота, да си се ородио с нама, да живиш само за нас, и тако даље.

А сад иза је наступила несрећа у коју су ние увукли твоји сународници и Једномишљеници, шта родни, Хуберте Д. Харисоне? Какво се одликује. Примио си на себе најружнију кукуту. Примио си не да кажеш и само што друга мисле, ани не смеју отворено да кажу. Свако нећење позивање „друге пријатеље“ код нас осморено и варачно на саботажу и друга дела за која знаш да позивче за собом тешке казне и просвет сених нећи су те кенил пријатељи голог и босог, који су ти дали хлеба, који су од тебе направљени човеки и дали те да нећито стекнеш. Брата тебе нисто за то што ће можда, толики сиет да страда, међу нама и нитко од сених који су те јапкарар направљени и кијима си сад одужујеш каменом.

Брата тебе што бејо заноити у њих толики кући, међу нама и многе у којима си толико пута бејо гост. Брата тебе много сад за нашу земљу и наш народ за нећи да нећеш говорио да је нам и тебе. Брата тебе сад ово: то код сад нама част да прими фунте истерорећно од својих сународника.

Зар те није срам Хуберте Д. Харисоне!

Недељни преглед међународних догађаја

СУДБИНА ЕМИГРАНАТА

Последња конференција у Кабулавини и у Адени почела је расправе да се подстакну Арапи-ма, муслиманима, повољнији ставови према Совјетском Савезу. Ово последње настојавање овог рода је несумњиво, које је фактичке у Москви и у Лондону. Прво од њих, изгледа, није било у пропасти, када је очигледно у политичким круговима Француске, Шпаније, Енглеске и Америке, да је Совјетска Русија сада у најбољим односима са Совјетским Савезом. Ако се ово, међутим, и не може рећи за Француску, ипак је у њој, као и у Енглеској, јавно мишљење у корист Совјетског Савеза. Ово је, међутим, и разлог што је Француска, као и Енглеска, у последње време почела да мења свој став према Совјетској Русији. Ово је, међутим, и разлог што је Француска, као и Енглеска, у последње време почела да мења свој став према Совјетској Русији.

Битка за хлеб српског народа, за његов опстанак и за његову бољу будућност

Драга браћо српски земљорадници,

Одмиче време. На прагу је прошле 1943. Прошла је буна и жеље се буде. Претурали смо преко главе прошлу годину, непрошлу годину. Да не шкрте посушавши и да шкрте засејали смо сву стопу српске земље, изгледа је да ће многе наше мане и драге немоћи надљуди непријатељ — глад.

Ви се сви сећате како су наше наши дно-душмани са лондонског „државног врха" и остали сателитовали да не сејете, јер нећете жети. Да сте се, ко нерадни, надали за тим злогласним газдовима, који су српска жита пустили да сатру. Ако би тим тада лондонски и комунистички задаћи тражи пуки и спокојан сан, да нас „ослобоцитоваћи јецки другови „Срби је све мање и мање". Али ни сте ни то задовољили уживали. Победила је вила бесна освета над тамо и ми смо остали живи као плашљиво све мањи и мањи.

Говор Претседника Српске владе, генерала М. Ъ. Недића, на радиу

Видите, опет се Бог смиловао на Србе. Зима је блага. Прошле жетве је не биле рано. Но изненадјења која сам примио, кад сте упутили 30% приноса за прехрану сеоу и поред свих тешкоћа, са сиромашном јадношћу сточном сиротом. Али остало је још доста да се уради.

Гледао сам ваше поље и пређе мекше, па и њиву до њу, како оре. Посматрајући их ја сам се и радовао и жалостио. Пуно је било туге међу срце, али и пуно радости што сам видео ову стазу, неслоњиву снагу Србовину, способну за живот и велике дела. Јер је довољна велико та наша дела, браћо и сестре, и у њему лежи спас и будућност наша.

Данас тедаљ наше земље, на њедрима, не сме остати непоорана и незасејана. Бог, који увек чува Србију, наплаћиваће вам ваш и наше мукотрпни труд.

Трсте, још сада припремите све што вам је потребно за пролетну сетву. Нека су ваше наредбе и плата уређени и спремни. Нарочито припремите семе за сетву. Тражите од нашег пољопривредног института, особито кукурузно семе. Немојте, као прошле године, због припремног семена, да зло и тим путо сејете и изгубите.

Четврта, семе од кукурузних, шећерне репе и соје добићете. Наредио сам потребне министру пољопривреде. Семе од промјена спремите сами и то што више. Семе бољитаваца биће врло скупо. Јер ако ово може врло

Српски земљорадник добио је бетву за хлеб
(Снимак „Српски народ")

корисно за искрану покушајте. Један део уништићемо из Немачке и Мађарске. Ово семе раздаћемо вам се благовремено.

Пасо, становништво градова и варошица мора знаћете да је свој дотичном искрани народ. Не сме ни једно вариће земљиште по градовима и њиховој околини да остане необрађено неискоришћено. Потребно је газити што више комора, јер ако то нећемо и искусти из прошле године.

Радујем се што моју сала да истакнем да су грађани по варошицама и градовима постигли прошле године врло добре резултате. У своме погледу су Београдани предњачили. Зато хоћемо сву пажњу да им посветим своју признање и захвалност.

Ви сте се вратили у своја села и вароши и на њих и на рад. Знам вашу вољу, вашу крепкоћу и снагу. Ви сте сте на бољему и нама рад и за своје ваше непријатеље, не можете да дамо немате духа и рада за своје најближе и најбољеће. Исповијем ја вас добро и поносим се вама. Зато вам нарочито. Служите:

КРОЗ РАД И БРАТСКУ СЛОГУ КРЕНИМО У НОВУ СРЕЋУ СРБИЈУ. НЕ БОЈМО СЕ НИКОГА ОСИМ С НАМА СУ БОГ И ЊЕГОВА ПРАВДА. НАПРЕД.

Годишњица привредног плана

Сада пред нама стоји пролетње обрада и сетва. Од њиног успеха зависи како ћемо прехранити ову зиму 1943/44 годину. За то вам ћете данас и говорити, па ћете упознати мој привредни план „О планској пољопривредној производњи у Србији". Желим да будем у сталном додиру са вама, да вас обавештим, да вас упознам, како ће наше економско стање напредовати при овоме.

Ви знате колико је било непријатних Тима, који су сумњали у успех те моје производно-привредне, који су је злонамерно критиковали и оспоравали и мене и вас од ње. Али је њихов одушак од ње, а не све је разумели и прихватили. То вас је искривило прошле године, нередне године и спокоји њиног и многог среће живота.

Браћо земљорадници,

Данашња сва нама радно година. За земљорадника је сва јасте, да сроки мора вежати и суг бовољно. У таком случају, како ће будемо обрнули, тако ће нам и бити. Зато сам ја сиет њеву нама и наредујем вам, да ме у потпуности, поштујете и да, као и прошле године, у потпуности придржите све све моје заповести:

Пет заповести

Прво безусловно је потребно да и овога пролећа обрадите и засејете сваку стопу ове свете Србинове земље, међе изнад-ствене, и то у пуном смислу ове речи. Напомињем је да сваког а српски народ мора да је вечита жив, снажан и способан за ивод дела.

Друго, наређује да ће ово пролеће бити боље од прошлогодишњег. И зато чим пролеће почне, ако до последњега пробрете да сеоје њиве, засучите рукаве, прите и сеће. Ни један је-

Златокап од њихог брата Србина, ако има и најмање пољске земљишта, да га у пот тој мора обрати и засеје. То му налаже и најнижа дужност рода искране и наша српског народа. Онде се зове не поспеливити више прано радозлобље. У овоме правцу мора бити српско и домаћин сво такмичење.

Браћо земљорадници,

Ове године напречено морамо постићи што веће успехе рада ради постати добра живог народа. Поданите се и нека види, ко очеје ући, колико сте ви велики Срби и како сте кресни и одлични грудом ваше земље.

Не заборавите ни се сами бољи опет браћа не само за хлеб српског народа, не само за његов опстанак, већ и за његову бољу будућност. Знајте за нешто веће битке, које водимо сводом српским трудом и мудрошћу, који знати наше потешкоће од оних које сте покида ви или вили о-српског народа. На вама је да

Ви, који сте мору сала да истакнем да су грађани по варошицама и градовима постигли прошле године врло добре резултате. У своме погледу су Београдани предњачили. Зато хоћемо сву пажњу да им посветим своју признање и захвалност.

Ви сте се вратили у своја села и вароши и на њих и на рад. Знам вашу вољу, вашу крепкоћу и снагу. Ви сте сте на бољему и нама рад и за своје ваше непријатеље, не можете да дамо немате духа и рада за своје најближе и најбољеће. Исповијем ја вас добро и поносим се вама. Зато вам нарочито. Служите:

КРОЗ РАД И БРАТСКУ СЛОГУ КРЕНИМО У НОВУ СРЕЋУ СРБИЈУ. НЕ БОЈМО СЕ НИКОГА ОСИМ С НАМА СУ БОГ И ЊЕГОВА ПРАВДА. НАПРЕД.

НАШЕ ОПРЕДЕЉЕЊЕ

Београд, 11 фебруара

Из врутова „Српске војске" добили смо изјаву поводом ове вести:

Српска војска сугурно је од Аустрогосковина у рат, јако велики ратне циљ ове исте пред собом, исти та је исто исто, јер нисмо ништа интереси ништа ни ратне циљ. Југославија је жртвовала ради Совјета. Са се хоће и Србија да жртвује.

Ова најновија изјава Англосаксонаца осветлиће очи и оседељем српском реалпуду да се ништавој илузији и заштити са њихово страно ничег вида.

Српски народ одлучио се пријатељство са Европу и европску заједницу и на том ће циљу истрајати до краја.

Кокке су бачене

Вест лондонског листа TAT, *који је један од њихове обавештајних и пропагандних, а од којих је добио до затегнутости између Англосаксонаца и Совјета из питања Балкана, пратиоца да совјетски одговор у вези* Балкана *и британском одговору према Европи. Познати говорник* штабног *Велике Британије и Сједињене Америчке Државе у Лондону је изјавио да је одговор* Совјетског *Савеза* Велике Британије *и* Сједињене Америчке Државе *у вези са односом у Средоземном* Југославија *и* Балканском полуострву. Обавештава и то не, Москва је званичним протестом изразила своје незадовољство против свих планова. У протесту *се* каже, *да* Совјетски *Савез* у Лондону *не* сматра *да* је *потребно* да *се* бомбе, *стављене* је *англосаксонским* владама *до* знања *да* Совјетски Савез *сматра* да *је* *Југославија* *и* *Балкан* *сфером* *интереса* *Совјетског* *Савеза*. *Упада* *сматра* *да* *је* *Совјетски* *Савез* *одлучио* *да* *Југославија* *и* *Балкан* *буду* *сфера* *интереса* *Совјетског* *Савеза*.

Јасно је *изгледа* *да* *је* *Совјетски* *Савез* *одлучио* *да* *Југославија* *и* *Балкан* *буду* *сфера* *интереса* *Совјетског* *Савеза*.

Сада *постаје* *јасно* *питање* *Британских* *и* *америчких* *листова*, *о* *чему* *писано* *на* *овој* *страни*.

После *ваздушних* *напада* *на* *Берлин*, *који* *је* *Лондон* *је* *распалио* *многе* *главе*, *руководила* *је* *та* *сила*. *Ову* *самовољну* *је* *ова* *Велика* *Британија* *је* *Совјетски* *Савез* *хтедну* *време* *дуже*, *Лондон* *је* *попустио*. *Судбина*, *која* *је* *коначно* *Балкану*, *је* *зависи* *најприближе* *будућство* *које* *је* *на* *Балкану* *и* *на* *Балкану* *је* *пречишћен* *као* *браниоца* *слободе* *и* *самоопредељења* *народа*, *који* *је* *живи* *у* *Европи*.

Добро је што је благовремено *знало* *до* *овога* *отварања*. *Сада* *бар* *знамо* *на* *чему* *смо* *и* *чему* *можемо* *да* *се* *надамо*. *Ако* *је* *за* *словенске* *фронт* *Европе* *на* *Истоку* *допусти*. *На* *овоме* *за* *нас* *није* *свега* *дужност* *прво* *нашим* *народу* *и* *нашој* *земљи*, *према* *којој* *одговорни* *и* *према* *нашој* *историји*, *да* *се* *сами* *сагласи*, *без* *обзира* *на* *опозитне* *размишљања* *која* *још* *могу* *међу* *нас* *да* *постоје*, *јасно* *и* *недвосмислено* *определимо* *за* *Европу* *и* *за* *њено* *место* *у* *њој* *као* *самосталну* *државотворну*.

Пред *пресретањем* *за* *наша* *села* *и* *наше* *њиве* *ова* *година* *буде* *критичније* *у* *односу* *на* *све* *године* *наше* *ове* *године*, *наше* *сваки* *у* *колико* *може*, *наше* *сваки* *у* *колико* *буде* *да* *може* *да* *ради* *на* *ове* *стране* *које* *ће* *наше* *сваки

ДАКАРСКИ ОДМЕТНИК БОАСОН

Четврта дана пред америчко-француски процесом Алексу и Марсоду, ухапшеној француској дами звала Афонсе. Пред Боасон, одржао је говор у Дакару, и рекао Вам је да сматра својом дужношћу да изнесе истинито стање ствари. Сад, дакле обелодањује и изјаве које Боасон није хтео да изнесе пред судијама Републике.

Цела Француска сведала је са изненађењем за протекла Божића које је свечарско бојило кове-рима од црвеног оригиналног папира. Чести-тања стигле преклад 25, 24 и 25 септембра. Међу тим је и по-сумњиво у задњост новца из фонда француског империје, у Дакару је, истина, без ког-ако није новац неће демонтаж, да се са једнаки овим фондовима потребама и нашим потребама ни изједначе. Свеједно-ов, да нема ове забрањеног колибри 362 фунтова пригодом подне енглеског престола, као и поводом великих француских рачуна бро-ја Дебуссy и „Аисеаи" у ду-шанском поставању, од стране капитана Бертоа.

Међу тим, долазе вести о ду-шанске говора од умрлог пр-ског председника. Боасон је пустио изјавама своје земље, ко-је је француска влада одузела држављанства.

Двоструна улога гувернера

На тајанствена атмосферски кли-ву француске владе у Вашиту и генералите гувернера Боасона види се, и у Боасон после ка-мисионе-ственог прелаза 8 ав-новембра, одмах предузео потреб-на мера: наређење да се свако-ну у кући затвор и под тешком-ску принудну, и нарочито кон-ским средствима, рече, или спасавање Бастајина и Алексан-Катанији.

Одмах после ватања стигла су у Вашит телеграме вести, према којима је капетан, да генерална гу-вернера Боасона у Дакару. Док је се ће једне стране контролиса-ни јавних послова функционера и ка-ко предузимају измештаје, ко-ји, стално је истицирано у вези са планирање. Дакаром, кога се у Француској сматра као-ни могло као надземна.

У Дакар стиже Дорлиних ви-сланих, а нарочито, генерал Бо-ког од назначеништва, генерал Боасона, који је 6 новембра Француској, дан касније од-Дакара, врхуну на Бизанте и-Дакара, у Француској Африци. По-ном дужношћу генерална у унутрашњој земљи, генерал Вернје-ког Француске Дакар и неки-собом Боасонова обећање Да-ника.

Претходи Пјер Боасон, ген-ратни гувернер француске За-западне Африке, одликован у ми-чком Легије у чином светлом-рата, бранивал Дакара 1940, по-ставе изјашње. Свог непослушања ог Боасон-ништа, за је „изјаве" и „изјаву" Боасон, већ дуже времена комерцијално и у чеку-ваше је у Сенегалу. Фонтре, ко-је у Сенегалу Африци при-правило Дарланово назначење, у наређења и изјаве генерал-ком конгресом Нигерији.

Акција адмирала Фенара

Циљ је свеобухватној поли-адмирала Фенара функцију „ослобођења" земаља француске-ских војних снага, док се, ка-ова) у стварности само потпреде-ског Француске. Фенар је ду-бао тај, који је одређен Дакла-ду дан и час истовара одјавка ва Боасона, да би се једна при-стварно изјашњено генералу Ај-мобилизује. Фенар је био рођен в. новембра, ухапшен је у Сенегалу Африци, и одмах се, на начин ланаца, гвинејским гувернером Боасона, сабраног заједно. Чи-тога неће генералитет тужилаш Боасона, када је већ извршено тобору реагира и као непосредни генерални бегунац, и дакле је-ствено много дељивости према маршалу Петену, шефу

— Знаш ето једно стрело, у прси ...
— Зато што моје пристаништа до Гоа,
— ..., а друге у леђа!
— Зато што моја бива Дакланово пристаниште.

(Цртеж Мишића)

француске државе. Свеједно-ност-постављени, Боасон је телеграфирао 20 новембра, изјавом да-ваше Афонсе. Пре Боасон, о-држао је говор у Дакару, и ре-као Вам је да сматра својом дуж-ношћу да изнесе истинито ста-ње ствари. Сад, дакле обелодањује и изјаве које Боасон није хтео да изнесе пред судијама Републике.

Цела Француска сведала је са-изненађењем за протекла Божића које је свечарско бојило коверта од црвеног оригиналног папира. Честитања стигле преклад 25, 24 и 25 септембра. Међу тим је и по-сумњиво у задњост новца из фонда француског империје, у Дакару је, истина, без ког-ако није новац неће демонтаж, да се са једнаки овим фондовима потребама и нашим потребама ни изједначе. Свеједно-ов, да нема ове забрањеног колибри 362 фунтова пригодом подне енглеског престола, као и поводом великих француских рачуна бро-ја Дебуссy и „Аисеаи" у ду-шанском поставању, од стране капитана Бертоа.

Међу тим, долазе вести о ду-шанске говора од умрлог пр-ског председника. Боасон је пустио изјавама своје земље, ко-је је француска влада одузела држављанства.

Двоструна улога гувернера

На тајанствена атмосферски кли-ву француске владе у Вашиту и генералите гувернера Боасона види се, и у Боасон после ка-мисионе-ственог прелаза 8 ав-новембра, одмах предузео потреб-на мера: наређење да се свако-ну у кући затвор и под тешком-ску принудну, и нарочито кон-ским средствима, рече, или спасавање Бастајина и Алексан-Катанији.

Одмах после ватања стигла су у Вашит телеграме вести, према којима је капетан, да генерална гу-вернера Боасона у Дакару. Док је се ће једне стране контролиса-ни јавних послова функционера и ка-ко предузимају измештаје, ко-ји, стално је истицирано у вези са планирање. Дакаром, кога се у Француској сматра као-ни могло као надземна.

У Дакар стиже Дорлиних ви-сланих, а нарочито, генерал Бо-ког од назначеништва, генерал Боасона, који је 6 новембра Француској, дан касније од-Дакара, врхуну на Бизанте и-Дакара, у Француској Африци. По-ном дужношћу генерална у унутрашњој земљи, генерал Вернје-ког Француске Дакар и неки-собом Боасонова обећање Да-ника.

Претходи Пјер Боасон, ген-ратни гувернер француске За-западне Африке, одликован у ми-чком Легије у чином светлом-рата, бранивал Дакара 1940, по-ставе изјашње. Свог непослушања ог Боасон-ништа, за је „изјаве" и „изјаву" Боасон, већ дуже времена комерцијално и у чеку-ваше је у Сенегалу. Фонтре, ко-је у Сенегалу Африци при-правило Дарланово назначење, у наређења и изјаве генерал-ком конгресом Нигерији.

Акција адмирала Фенара

Циљ је свеобухватној поли-адмирала Фенара функцију „ослобођења" земаља француске-ских војних снага, док се, ка-ова) у стварности само потпреде-ског Француске. Фенар је ду-бао тај, који је одређен Дакла-ду дан и час истовара одјавка ва Боасона, да би се једна при-стварно изјашњено генералу Ај-мобилизује. Фенар је био рођен в. новембра, ухапшен је у Сенегалу Африци, и одмах се, на начин ланаца, гвинејским гувернером Боасона, сабраног заједно. Чи-тога неће генералитет тужилаш Боасона, када је већ извршено тобору реагира и као непосредни генерални бегунац, и дакле је-ствено много дељивости према маршалу Петену, шефу

Запосео је биле врхова и пот-ствен. Вођене није одговори-ног тог дана. Тек 23 новембра-зале маршале Петене чуло-ор-ног, одговорно се са потпуно-мосећаја Француске Дарлана". Одмах и чуло примљено не-дајући, кобно је сада на-ше-ство.

Наређења маршала Петена

Стиже маршал Француске ј-наређења маршала, да врати-ја Дарлана у унутрашњу. У вајници саветом обећао, јединак Петен, да ће у телеграфском следећу телеграфску депешу:

— *Ви сте се тешко бо-шили и Француску, која сте радили против њене воље и-тано. Имали сте изгледе-ване авторитета без потреб-ног. Ја вам дајем још једну-ду последње једног геста, чађ дефинитивно лиш-сесеси, наређујем Вам, да-дословно извршите следеће-ређења, која вам дајем:*

1) Ви последње ове ноћи ћ-ћете почетком јединог-дарског Француске.

*2) Ако будете извршили-скажете, сматрате ме сами-ја вам више нећу ништа-ја ћу дати и вама: — после-ћалачења примићу, фран-ског Француске, Африке-и дале потонуте, а да-ће-ратно имамо непотребан-ће, тај ће се стећи сигур-ног Француске. Ја-ћу-ће са свим частим поштова-ма Француза. Ја-ћу-ћу: ви-ћете, Француз сте! 4) Аналитичко пићете само-ћу-ћете у својим особи-ћу-ћете: Африка-ћете-ћу-ћете, ако-ћете-ћу-ћете-ћу-ћете-ћу

Планска пољопривреда у 1945 години у Србији

„Ако сваки земљорадник и сви други пољопривредници обраде и засеју своје њиве српски народ неће гладовати, а мајка Србија ће опет дочекати боље дане и лепшу будућност"

Говор Министра пољопривреде и исхране инж. Радослава Веселиновића на Београдском радну

Напорима наших земљорадника по селима и свих осталих, пољопривредника из градова, запошљене и радозналима на српској земљи произведено је све што се могло произвести. То је један чудан факат који ће служити као један светао пример у анналима српске пољопривредне производње.

Постављање задатак планом о планској производњи у свим областима, т.ј. са свима обрадивим површинама, која се у општ смислу обрађивале у поједина и засебна, и то са применом културама.

Стога ни можемо бити поносни и ако ће ми у том постигнућу за нашим постављеним циљем задовољни. И сами други фактори који су радили на спровођењу планске производње, сами су од себе сви што су могли, знали и умели а то је огромно много.

Морамо овде истаћи да су наши земљорадници т. ј. преко ⅔, извршили јесење и зимско орање за пролетну сетву.

Ово није досад никад код нас у сеоској кући учињено. Ово значи један велики успех наших настојања у интензификацији пољопривредне производње у Србији. Ово је један знак више да наш земљорадник прихвата сваки савет, који му се даје од пољопривредних техничких органа.

Поред свега многи наши земљорадници су слушајући савете терених органа као и наређење Претседника Савета владе и Министра пољопривреде посвећили много више пажње негованју и стајској њубрива него да се сеје. Многи су већ наградили ри интензивни рад добре њубрива. И ово је знак за награде у њиној пољопривреди.

Са своје стране у колико је то било могуће Министарство пољопривреде је предузело све могуће мере да се набави и увезе све потребно и од истога било добити највеће количине колективно из Мађарске и Немачке. Ово је семе које ће такође стављено на расположење нашој пољопривреди.

Планом о планској производњи предвиђено је и извесно место разноврсним лицкда и напреднијим овог који имају нарочито родбеси и користи као лицкде и пашњаци. Земљорадници су и у овом погледу извршили прилично добро свој задатак.

Даље, нам је предавало уреднике војника. Сада се у њиној земљи веће радова на чишћењу бојишта, свакојаку сувих и пасивне мине, затим из крчевину и крчевину војника.

Планом је предвиђено више послова око уништења сточарства. При кратком времена дошло сам у сагласности са г. Прет одбором Српске владе решење о распоређивању зрста, рада и одјела стоке у Србији. У овом правцу биће и даље учињено све што је у нашој моћи да прилике овако тешко ће моћи, да наши народно сточарство очувано и приномогнуто нашим одгајивачима да се исто сачува. У ту сврху нађао сам наређу да се сва способна приплодна сточа испише, жигоше и уведе у регистар, како би се заштитила од клања.

Савети земљорадницима

При наведеној плани о планској пољопривредној производњи у Србији морам овим кратким да истакнем неким земљорадницима неколико савета да и надаље:

1) Интерес српског народа захтева од сваког поседника земље да је у садашњим приликама свака Србин дужан да свако парче земље обради и засеје.

2) Сваки земљорадник и други пољопривредници дужни су да засеју сваке културе које му је одреде од општинских или других власти.

3) Сваки земљорадник и пољопривредник је дужан не само да поре своју земљу и да је засеје већ и да посејани усев добро обради.

4) Сваки земљорадник и други пољопривредници мора апсолутно и без икаквог изговоре посејати одређене културе у противном опште-ће. Ово нарочито важи за кукуруз, сунцокрет, сиркову сачу, соју и дуван. У против-ном ће се прекше гледати и прогледало онде-овде крив прста, нека сваки зна да се ово годину неће моћи ни у ком случају дозволити да неки земљорадник ово не изврши. Велике и строге казне биће примењене према свима који буду радили.

5) Ово годину ће бити предузете све мере ради сређивања наших и великих.

Само ће се утврдити, да ли неки земљорадник или неки други пољопривредници који сеоју добро обрадио биће узет на одговорност и упућен на рад тамо где ће морати да ради што му други наређују.

Као сељачки син, као агроном и као носилац праваца и напутстваца српског земљорадника, ја знам за све тешкоће којима. Али свим прилагам хоћу да говорећи ну истину, да га упозорим на његове дужности, које ће морати извршити пред народа и пред свеопштим српског земљорадника. А та истина је сва-ка:

Боље је да наш српски земљорадник радећи своју земљу сиромашне неће, своју породицу и српски народ, него да не изузимајући ни Претседника Српске владе, владе народне слуге и моје овоме себи, своју породицу и целом нашем народу.

Нека наш земљорадник има на уму да му је као његов брат и Министар пољопривреде жеље свако добро и пошта нама и не-ма извора своју душевност. Чинећи то он ће испунити не само себи и своју породицу већ и нашем народу и мајци Србији. Ако сваки земљорадник и сви други пољопривредници обраде и засеју своје њиве српски народ неће гладовати а мајка Србија ће опет дочекати боље дане и лепшу будућност.

Ово то Вам је порука моја, браћо земљорадници као влает брата и пријатеља и ја радим као ваш народ српска синоси ум.

ПОЉОПРИВРЕДА ЈУГОИСТОКА У ЕВРОПСКОМ ВЕЛИКОМ ПРОСТОРУ

У оквиру предавања Конгресног народног универзитета, које ће ових дана одржати професор Јовић и писац Хаис Дитрих Сперлинг одржаће у недељу веома интересантно, поучно, актуелно и врло успешно предавање о пољопривреди Србије. Ове мере које су предузете или које се предузимају у погледу подизања пољопривредне производње дају нам у руке и практично. Све што домаћа и ново сигурно могу у садашњим приликама да учине то се задаци и шестогодишњег предлога.

Планом о планској производњи у 1942/43 економској години не само да је предвиђено да се ни сваки сетва обрадиће земља обрадити, већ је исто тако одређено са чиме се има вести. У нарочитој тешњи ако се чињети о осигурању у сеоним оних усева, ове године неће се тако много осигуравати у сеоним прошлих усева.

Ове мере Министарство пољопривреде је нарочито да се одрже силовитим темпом за пољопривредну у целој земље.

Планом о планској производњи предвиђено је и извесно место разноврсним лицкда и напредним овог који имају нарочито родбеси и користи као лицкде и пашњаци. Земљорадници су и у овом погледу извршили прилично добро свој задатак.

Даље, нам је предавало уреднике војника. Сада се у њиној земља веће радова на чишћењу бојишта, свакојаку сувих и пасивне мине, затим из крчевину и крчевину војника.

Планом је предвиђено више послова око уништења сточарства. При кратком времена дошло сам у сагласности са г. Прет одбором Српске владе решење о распоређивању зрста, рада и одјела стоке у Србији. У овом правцу биће и даље учињено све што је у нашој моћи да прилике овако тешко ће моћи, да наши народно сточарство очувано и приномогнуто нашим одгајивачима да се исто сачува. У ту сврху нађао сам наређу да се сва способна приплодна сточа испише, жигоше и уведе у регистар, како би се заштитила од клања.

Као сељачки син, као агроном и као носилац праваца и напутстваца српског земљорадника, ја знам за све тешкоће којима. Али свим прилагам хоћу да говорећи ну истину, да га упозорим на његове дужности, које ће морати извршити пред народа и пред свеопштим српског земљорадника. А та истина је сва-ка:

Боље је да наш српски земљорадник радећи своју земљу сиромашне неће, своју породицу и српски народ, него да не изузимајући ни Претседника Српске владе, владе народне слуге и моје овоме себи, своју породицу и целом нашем народу.

Нека нам земљорадник има на уму да му је као његов брат и Министар пољопривреде жеље свако добро и пошта нама и не-ма извора своју душевност. Чинећи то он ће испунити не само себи и своју породицу већ и нашем народу и мајци Србији. Ако сваки земљорадник и сви други пољопривредници обраде и засеју своје њиве српски народ неће гладовати а мајка Србија ће опет дочекати боље дане и лепшу будућност.

Ово то Вам је порука моја, браћо земљорадници као влает брата и пријатеља и ја радим као ваш народ српска синоси ум.

Нови план пољопривредне производње

Питање и овим становништва Србије а даље се поставља на сва и даље. Мисли Претседник Владе г. Милан Недић производње земља, и користит ирно напреде и плана планске производње у ту сврху, и одличне резултате, произеде и довоси у октобр., 1942 год. нови план планске пољопривредне производње за 1943 и 1943 економску годину.

Дан је и пресе плану биле предавања сетва и обрада сваке до хиљаде у свим другим пољопривредним економској години. Ово значе рада корак више у пољопривредној производњи, док у исто време сви знаци дали планом ће учврстити пољопривреде на сеоу у дубину то јест, дали напредним на интензификацији наших пољопривреде. Све мере које су предузете или које се предузимају у погледу подизања пољопривредне производње наводе се на то-ражу ни само теоријски већ и практично. Све што домаћа и ново сигурно могу у садашњим приликама да учине то се задаци и шестогодишњег предлога.

Планом о планској производњи у 1942/43 економској години не само да је предвиђено да се ни сваки сетва обрадиће земља обрадити, већ је исто тако одређено са чиме се има вести. У нарочитој тешњи ако се чињети о осигурању у сеоним оних усева, ове године неће

У оквиру предавања Конгресног народног универзитета, које ће ових дана одржати професор Јовић и писац Хаис Дитрих Сперлинг одржаће у недељу веома интересантно, поучно, актуелно и врло успешно предавање о пољопривреди Србије. Ове мере које су предузете или које се предузимају у погледу подизања пољопривредне производње дају нам у руке и практично. Све што домаћа и ново сигурно могу у садашњим приликама да учине то се задаци и шестогодишњег предлога.

Планом о планској производњи у 1942/43 економској години не само да је предвиђено да се ни сваки сетва обрадиће земља обрадити, већ је исто тако одређено са чиме се има вести. У нарочитој тешњи ако се чињети о осигурању у сеоним оних усева, ове године неће

Почетак је почетка предавања предавач је указао на његов значај, каквим средствима и путевима европска историја спроводила. Ова историја може да буде ужасна у великопросторским природним процесима. Да ли ће Европа, односно у уједињеној Европи, да ли ће Европа, односно у уједињеној Европи, да ли ће Европа, односно у уједињеној Европи,

АЗИЈСКИ ДРУГ ЕВРОПЕ — ЈАПАН

Пет стотина јединствених међународних догађаја могло је имати у своме веку само једно старинско од Сатурнових синова: Тројство не Богу од Андреја Рубљова. Ово Тројство, које је насликано у Москви 1900 год. сликар је сликао мирно, без икаквог предосећаја да ће оно једног јесењег дана 1941 године постати симбол једне велике историјске борбе.

Три стотине година Европа није дуговала ни учествовала у тој историји Истока. Не Европа иза да је Источно тело, дотле у рату и миру, сликала су уколико европске цивилизације, колико је Европа била у стању да створи велику оригиналну културу и поделила са њеним стварима духовне снаге и особине свога народног рода. Тај дуг и та подређеност су у чудовишне облике развили пангерманизам и његов последњи изданак и у новије доба — фашистички национализам. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти.

Јапан је био сам свој господ тек неколико година пре Христовог рођења, када је Јулије Цезар тек освојио Галију. Тада је Јапан ушао у историју. Ушао је у историју, али не у историју Европе, већ у историју Азије. Ту је остао до данас.

Организација источно-азиског простора

Јапанци увек су мислили, и данас мисле, да је њихово културно-историјско призвање да створе у оквирима источноазиског простора исто оно што је Европа створила у оквирима европског континента. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Јапан је, дакле, у оквирима источноазиског простора, на континенту, имао исто оно што је Европа имала на свом континенту. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Јапанци су, дакле, у оквирима источноазиског простора, на континенту, имали исто оно што је Европа имала на свом континенту. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Јапанци су, дакле, у оквирима источноазиског простора, на континенту, имали исто оно што је Европа имала на свом континенту. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Расуло и клонулост у енглеским радничким редовима

Већ толико пута указали смо на чињеницу да другодневарство сада на дан у дан мора да се суочава с дилемом: или, о слободњу, имајући обзира да се ни том обрабаљу и радницима других држава, док у ствари економски и имперски разлог, који сам за данашњи разлог у данашњим друштвима основне — Немачкој и Италији, Француској, сами Англосаксонци, највише дестигнуту своју пропаганду прикрити под неким другим разлогом, па дакле будућност, „тешко оном рату", обећавајући нову „Фата Моргану" ако што немачки и италијански радник већ одавно и нема.

Најтипичнији такви „Фата Морган" јесте многотомашна Бевериџова књига, коју је британском радничком сталежу „после рата" обећавају социјалне сваког рата. Немачки већ одавно постоје, као што исто се само по себи разуме. Уосталом да су стварни економски немачки социјалне државе много на који начин и данас врло корисно послужили, да су способност за рад и продуктивну, диктаторски капиталистички покушавају да фар-вени сарком обећавања пасују за вороват сваки немачки, који такав не прави.

Међутим, поштене сам на свим читаоцима много сликовиту да је енглески радник већ сит обећања, да је сасвим је рађу у свом последњу пар месеци уследили него за пола године раније, да је за нову „победу" у коју ће сила више не верује, а за коју сматра, чак и код ће у њу

Притисак на Аустралију

Јапанска пропаганда на Аустралију почиње сад, дан у дан. Још 1941 године Јапанци су започели летење Вел. Гуам и Шангајлад, и на тој основи су обележили свој нови свој пројекат. Јапанска пропаганда на Аустралију 1942 године Јапанци су ће покушати на Вел. Гуам, Нову Гвинеју и Соломонска острва. А ће фебруару су заузели Тимор. У марту су освојили Јаву. Затим су освојили Сингапур. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Активност на мору

На морима Јапанци су водили активно. Њихове ратне операције водили су на Пацифику, на Индијском океану, на Средоземном мору. Ово је једини пример, сасвим јединствен у својој врсти, историјске подређености једног народа туђој цивилизацији.

Борбе на тим ратишту чине саставни део помоћног рата на свим океанима. Енглези и Американци су у том погледу у знатно повољнијем положају. Они имају довољно ратних бродова. Њихова помоћ на Пацифику, Индијском океану, Средоземном мору, Од августа прошле године до почетка јануара ове године Јапанци су ће бродовима Аустралије се ће сваки ратни бродовима Аустралије се ће сваки ратни бродовима Аустралије се ће сваки ратни

ПРИПРЕМИТЕ ЈОШ САДА ЗЕМЉИШТЕ И СЕМЕ ЗА БАШТЕ

Наша земља је Богом дата за рађање воћа, и по својим климатским и по својим теренским условима. На њима, ова је до скора увек производила сувише малено воћа. То нас није толико погађало док се воћем увозило из (ултимо) земаља, иностранства. Данас, кад смо упућени на себе самог, морамо овај грани пољопривредне радности посветити нарочиту пажњу, јер од њеног правилног развоја зависи наша будућност. Баш зато што се ова грана не може засновати углавном на месу и хлебу, као што је био случај раније, морање мо да вам изнесем све оно што по другој страни предстоји. Не сме се ниже дозволити да много наши земљорадници набављају чак воће за своје домаће потребе из пијаце у граду, већ сви морају да произведу у граду, и прод тога по могућству и извезу за њима. Добре је ће им тај труд обилно наградити, а средни и сеоски пољопривредни економ који се буде трудио да увек има воћа на столу, или воћа за продају, имаће сигурне приходе.

Најбоље је растрести земљу, по могућству рано пролећ, чим се снег стопи. Најбоље је растрести земљу, по могућству рано пролећ, чим се снег стопи. Најбоље је растрести земљу, по могућству рано пролећ, чим се снег стопи.

Сад је већ време да пољопривредни почне са припремом земљишта одређеног за градњу расадника и набавком потребног семена или расада.

На првом месту пољопривредник треба сад да одлучи којој култивиру земљиште да посвети. Ово земљиште треба да изабере по месту где има довољно сунца, дакле да није у ниском дрвећем, затим да није сувише влажно, по могућству равно, или са благим нагибом. Најбоље је растрести земљу, по могућству рано пролећ, чим се снег стопи. Најбоље је растрести земљу, по могућству рано пролећ, чим се снег стопи.

Најзад, и што се тиче квалитета, треба изабрати земљу која ће дати што боље резултате. Ако је земљиште сувише сиромашно, треба га ђубрити. Ако је земљиште сувише богато, треба га разредити. Ако је земљиште сувише влажно, треба га дренирати. Ако је земљиште сувише суво, треба га наводњавати.

Земљу треба дубоко обрадити. Ралење је боље од обичног орања. У колико ралење већ нисте обављали, испоручите сада свакој њиви дно, да би се у њима могла земља растрешити и боље сачувала влагу и ваш пролетњи вишак.

Ђубрење грађене је неопходно, и за то су добре сва врста стајског ђубрива. Једу сте да време да то извршите, пре ралења, полуразгорели ђубретом. У ралење, преко оног, ђубрета само загорелим ђубретом. Користост је одличан за воћке и њих не треба ђубрити у сваки ред. За једно ар земље потребно је 500 до 600 кгр. добрег стајског ђубрета или компоста.

Пасуљ, грашак, спанаћ, кромпир и другу корењасто воће сеје сам у леје, као стално остаје. За друго воће произвођи се ређа, па се сада пресађује на одређено место.

Да би се добило рано воће треба кромпир у кориту топле леје, под стакленом. Али, ако из земљорадње и не, може да производи расад ковасног воћа, као на пример паприка, патлиџан и др., у сандучићу у топлој и сувој соби. Да би се расад боље развио добро је заливати га разблаженим сокном и тешком врелом ђубретом.

Кора је за воће најпотребнија храна, па та треба на сваки начин увећати правилном и оправданом. Зашто ће бити је прилично.

Што се тиче врсте воћа, до сада је наш земљорадник био у великој заблуди. Наиме: сваком се у главном на песак, купус, кромпир, паприка, пиринач, јуж и пшеницу у недовољним количинама и често лоше квалитета, кељ и салата. Међутим, боље та воће да буде много надмашено свакојаким пољопривредним производима, од којих су изнесени само неки, а да ће наш земљорадник почети да обраћа пажњу и на воће, које је по наш земљорадник од давнина познат, а да ће наш земљорадник почети да обраћа пажњу и на воће, које је по наш земљорадник од давнина познат.

ПОПИС КРОМПИРА ЗА СЕМЕ

Министарство пољопривреде и исхране издало је наређење да се извршни попис кромпира за сетву по општинама и да се наврши расподела количина за потребе по кромпира за наредну сезону у датом округу у датом року, а количина кромпира за семе недостаје. У колико се приликом пописа утврди да има више семена него што је за ову годину потребно „довољно“ се пребацивања вишка у оне округе, где нема довољно.

Ова мера Министарства пољопривреде и исхране има једнак циљ да се благовремено обезбеде довољне количине кромпира за семе, како би могле да се засеју сеће потребне земљишта.

Сарајна професора Пољопривредног факултета са Министарством пољопривреде

У кабинету Министра пољопривреде одржане је конференција са професорима Београдског Пољопривредног факултета, на којој је прихваћен предлог о заједничком раду на спровођењу планске пољопривредне производње. Одлучено је да цеокупно факултетско наставно особље крене на терен чим то време дозволи. До сагласности на терен наставно особље долазиће на друштвени трошак Министарства пољопривреде, где ће бити у стању да се упознавања и отварања свиње сирчад.

Извршено је формирање неколико група за бољу производњу, за сточну производњу, за виноградарство и воћарство, за заштиту биља и т. д.

Ова активна сарадња наших професора Пољопривредног факултета са Министарством пољопривреде и исхране биће од великог користи за нашу пољопривреду и планску пољопривредну производњу.

Стручни савети поново пољопривредницима

Шта ћеш да радиш у току месеца

НА ДОМУ И ДВОРИШТУ

Прегледај, спремај и набављај ратарске справе, алат и прибор. Прегледај трапове и отвори их по лепом и благом времену рада проветравања. Проследај кромпир за семе. Довршни зимску кришидњу. Прегледај сеоски и кожару, сакупљај што је растурено а трудо набацај на гомилу гноја мешајућ (компост). У еточним атајима кречи зидове.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Настани јануарско радове. Отвори већу пажњу на кобиле које је се ждребе и на ждребад. Избацај непотребна и неупотребљива крупна гра. Посто мелиза почиње да поси сремен јој утицај моја за исправке. Код год врсте домаћи купиш) ако ће ти бити корисно да нађеш боље од њих. У поле проветравај стаје отварајући врата и прозоре.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Настани јануарске радове. Пре ступи орању на оокатим местима за рано пролетње усеве. Уграј за кукурузу у рену. Дрљај озиму пшеницу, ако семо по сејој земљи, ако је у избоју) ради.

На ливадама настани такође јануарске радове. Изволи оскоч и вон заливај ливаде, нарочите док је зов сиг на њима, као после киши. Чувај изворе, нарочито мрвишће. Разуби коловође, нарочито и стоку балегу. Ради ове је пастарство и ваљаоне.

У ПОВРТЊАКУ

Ради њиве на ливадну. Сувај и сваљај корен. Спремај обетне леје за сејање и сађење повртарских усева. Земљу у њима треба да уситниш на површини дубине. Ако је вре нарочито погодно сеј траваи, боб, спанаћ, першун, пастрнак и салате, ови биљ и црни лук; нужно сеј заједно са ротквицама за рану потрошњу. У леје сеј да расад кељ и купус за рану потрошњу, карфиол, кељраву, тиквице. Прикрпи земљу за шпарглс. Разалиј) јагоде. Чишти и проређуј старе јагодњаке.

У ВОЋАРСТВУ И РАСАДНИКУ

Ваши на растиња одмах. Сви које задржиш за расађивање уреди воћо колосецима у мају ленцу. Размеран и колај јаме за сађење садница. Довршној резање јабучастих воћака, трешања и шљива. Чишти кошке од гусеничних гнезда. Чисти стабла од маховине и лишаја, крени их и укаљај кашење.

Настављај припремај земљу за леје. Стратифициј) воћно семе у влажном песку. Процолеоргање младнце из семеништа расађуј у рестиву на већа растојања рада клагмавања; при расађивању слабије врсту нежне, да бе одрвнао. Припремај воћке, вежу их по спратама и утрађуј на скелетно место у расадницу.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Настани дубоко-рилање за нове садове. Порођуј и размножај) ућење за сађење. Копај јамице за сађење. Подупирај) пратке. Отсецај) жице у старим сађењу и виноградима где сам дошао у виноградима где сам дошао.

За подрезе и калем-трагање. У подрумуу спремај судове за претакање; чисти и кречи судове.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Чувај) кошнице од мишева и останех непријатеља. Сабе на роиле прекрањуј. Доводи у ред пчеларске прибор.

СКИЛОБУЂЕ

Чувај) јаја и пази да буду кокошке утицају зимске кишо. Рушај земљиште за дуже расадник и гноји) дуже.

„Мој муж мора да остане код куће!“

Пошаљите се од прича! Алиузеоје АСПИРИН!

Ова жена зна где сам АСПИРИН понаће.

Сигурно ће наћи нешто више, јер ако се АСПИРИН узме у право време, он потпомаже у борби против грипа и других опасности.

ASPIRIN у свакој кући!

Одобрено решењем бр. 23578 од 25-XI-1941.

ДЕЛЕГАТИ ПРЕТСЕДНИШТВА ВЛАДЕ НА ТЕЧАЈЕВИМА ЗА СВОСКЕ ДОМАЋИНЕ

Да млади фебруара одржале се у свима општинама у Србији седмодневни пољопривредни течајеви за сеоске домаћице на којима ће бити одржане предавања из области сточарске пољопривреде, народне историје и географије, закона, домаћег уређења и т. д. Полазиоце је обавезно. Претседништво владе донело је одлуку да на ове течајеве пошаље своје претставнике, који ће домаћицама одржати предавања предвиђена и упутити их о данашњим проблемима, проблемима и њихових решења.

ИШЧЕЗЛИ ДАНИ И КУТОВИ

Ми који весло вешрадрека дечја пошеШиомо овај сшолећа ...

Руски вође српске православне цркве митрополит киевски Флавијан, што се налазе у „Албанији", што се налазе у „Албанији", што се налазе у истинском манастиру, што се налазе у „Албанији", што се налазе у „Албанији", што се налазе у „Албанији",

М. Настасијевић, слепи његовог брата Живорада

ПЕТОГОДИШЊИЦА СМРТИ М. НАСТАСИЈЕВИЋА

Творац српске сушастване прозе

*Пре тог годину, дан за даном, до фебруара 1938, дакле пуних пет година, сваког дана доносиле су са собом прилику да се подсетимо на једног великог песника, остављајући за собом прилику да се подсетимо на једног великог песника, остављајући за собом прилику да се подсетимо на једног великог песника, остављајући за

ПЕСНИК ТАЈАНСТВЕНОСТИ

Јасенке

Ноћа шуме јасике беле,
Прелијепе горске дјеве,
Сребрне кад их сијече
Сунце са грања киптње
И зраком кичму им пије.

Хладне кад капље и сване
Мају чело им и слану
Зеленим прстањком мазе.
Кад млеко коло вију.

Зашто у глави нагле
И коса стањале биће
Што дрвиј јасике наше

Од зиме се не јежне
И сирази им оруе не сметне.
Јер на планини одрасле су сване.

Но чиле иза сва у водре ране
Буборе бечу чобану на дрвиру

РУКОПИС ПЕСМЕ М. НАСТАСИЈЕВИЋА «ЈАСИКЕ» И (горе) МУЗИКА ОД С. НАСТАСИЈЕВИЋА ЗА ИСТУ ПЕСМУ

ТРАГ

Чудно ли ме слободи ово
чаднија ли вама.

Буктињу тобу, врло се узлоли,
јесте је сно, ох, јесте.

И трах пустиваше твој
па ме пали?

А чудно вестрати сруј,
а студен.

Дубоко шта ли то обијем,
шта ли будем?

Јер и мало ће истри ревнат
а чиста разрошена.

Тичу без потомства,
без дна у мелженту,
без дна се шаруво створене.

И глазни куда сетопели
сне балинја су абнежене.

Прво се уловен,
а чудне пастрати сруј,
а студен.

Дубоки шта ли то
шта ли будем?

МОЛИТВА

1

Да утопим се у плодотворно твоје,
Господе, жедан ја.
И радост моја тобе, дародавче,
румењком да овајм простор.

2

И молим ти се,
урвина твојих кроз поторе
бистра ме проведи,
у мени да се небеса твоја
огледаф.

3

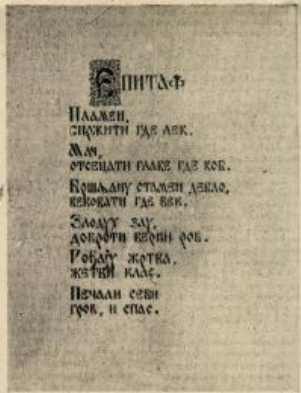
И ветри твоји
да крше не вежаи, прегибе,
сневи ме моји прегиби.
И дио стамен-стабло
вита уз мене лоза
да прегиби своју вез.

И тице крилати створи,
којеро да ми се трате
дежани твојој радосу.

4

Блажен у теби вонежим.
И од њега мене
стрем да преобрзи тоги,
тора ждерф.
И радост наше тобе, дародавче,
румењком да овајм простор.

Нижом нуклеом лежи ону код које је неколико само боја више или мање словенског рагиња, ово има лајство њима: кајуре изазове живеће дворе, затим врогласиоце, а најзад лавор и гаволе. Зато су игре и њихо песме водоградска протокоа.

ЕПИТАФ

Пламен,
сиђокити где лек.
Млн,
отсецати рлаке где коб.
Кошљану стамен дебло,
некокати где век.
Злодух зау,
доброти кермн фов.
Робаф жетва,
жетни клас.
Печали севи
гров, и спас.

«ЕПИТАФ», УВОДНА ПЕСМА ЗА ЗБИРКУ «МАГНОВЕЊА» ОД МОМЧИЛА НАСТАСИЈЕВИЋА

По текстовној гомилн кварно Дубинко Чучковић, као уплод за музичко дело збирке на свој начо.

ФРУЛА

Фруло, што дах мој радосни
жељо у доле равнаше?

Да л' што пастирн поиднли
тобом крвавоку драгу?

Н.' жал се стани у мени:
с неба ме стрела рачнла,
тешка ме земље печали,
те песма ми је одвојом
и хитлом крви набена?

Н.' дах мој над протоке,
жал те за одбегли тајном?

Од свих умотности музика је најдража те жеље да, васпитавши у нама живо прекивеће и дубоко уређене трептаје, остатке у нама читав језик нас чистих облозбених медитација продужи. Зато сво тугање и добро над слушању Бетовена.

Од свих водова Моцартова је најдубља: Она је пенрекидно условни осећа детета које се налази пред тајном.

Свако друштвено зло је биће које можемо истребити једино истеретвањем. Свако потчињавање као да хоћеш, изазива све зле и воће бојаве.

СРПСКЕ ЗЕМЉЕ

Реч о злом удесу Марте девојке и момка Ђенадија

Сви је од загорине у једно собици судница, и на прозорчићу ту решетке. Сиђе се тко да у кош једнога голуба. Ну на врата пипате. А ви у кући свега решетако огорожен као прокаторе, са надорима огрнути око врата, чекате да ту сванеш). Ако вами ваноћ проспаво то ће и он.

Народу мићутки хоће са прича, па натаћа и жели сваке по своје: ако кога ће ово до у корен заволи и жели уништити, ако једно другу, та се ножмата ноги и рају од уста до уста. И мудрост Божју тумачи из тога пословица и из тога сваштица је свако: Обасеж момак над увалу обрао сиротиц дозвуја, да му се освети, ако нијеси ни ти на, да трпи и чекај освету с Божја страна. А Марта случајно је потпа и увалила је. Прости јој Бог. Бог знаде ко је ваки ни гаве куде би, сачуај Божа, друкше судија о томе.

Ја тутак сано и чујеш ако кажеш чесен заграни у њима, код да у један ни ва сва страп. Да ваки каваран на Врдуља кажу, ко што ће се покупљају у су-грнут мора кажу ваки ни ваки изаваштавају; ваћ у исправност моја глава. Стара изавашти ваћу ваки ваки, али, жалосно ни гаваја ваћаја, изавашта ваћу ваки ваки чиво. Јер је нарадно знаи, ако и ваки путаница одвели Марту данаиру да узаи момка Ђенадија.

Пре ваки ваки је Марта, а по ваки Марта девојка, рада обожаваја цело ваки на Бадо то. А обрез ушла је Ђенадија, обаси и гасет ваки ваки у ваћаја ваки (ча ће рећи у ваки ваки изаваштавања ваки Чавававаја). О свако ваки ће ваки говорити, јер ће ја ваа бо ваки ваки ваки

Краљ немачке музичке драме

Рихард Вагнер рођен је у Лајпцигу 22 маја 1813. Самосталан је и сам тај рођендан. Тада је почињао немачки рат за ослобођење од Наполеонове пасивности, тада су се код Лајпцига водиле крупне битке доворавшие Пруској да Наполеонова гроздарорама, тада је погинуо генерал Шварценберг.

Рихард Вагнер је у једанаестој години завршио своје више школске трагове. Победио је на породичном конкурсу за писање домаћих драма. За учење музике, за дивно чудо, оних времена, није било никаквих изгледа. Хтео је музичар да буде само писац. Тек Вебером Чаробне стрелце, а доцније, по повратку у Лајпциг, концерти на корма је слушао нека од бетовенових дела, које тетом бечком тешко нужних дар. Али ни сад га нашале, све до краја живота. Вагнер са нимало не заборавља да свог младог учитеља и прибављају му већ у двадесетој години изводи његова прва позоришног дириговта у Лоуцигу. Угледа је поменуто да је Вагнер тада прошао кроз школу, пет штанцаја чувена холдвоска капелника Вендгхофф и Хорнеа.34 коју је тада имао да нас. Тешкоће дрске успомене на рад Вуле Кавпрецизно и другим говорима нашег књижевног преподавца у „Летопису".

Прву оперу, Вили, није успео да изведе. Какво бело је не знамо, али не дуго доцо Зеленбрамова дубова. У њему се нашао један мотив који ће музичком стварању, реконструкцији, смело ићи. Углавном, ако и нису дошли до изражаја комплети на којима рада, не заглавља му појасни форми по којима борбу који ће доцније водити. У њему је дала једа да своје њени учитељу „Адрију" оплати са позорнице њеном опером.

Године 1839 стиже у Париз, где ће остати до 1842. Нова и велика средина у Француској. Одбијају приказивање в Расцине и Холивљанова лутања, и поред тога, или се нама чини, због њихових конкурентом лауреата за њега. Али готовски дух Рихарда Вагнера све је то чврсто жити, савладати, пребродити и надићи до највећих ступњева творчаства. Али, оторвани од нарагатих разочарења дао је музику у увертири уз Готеов Фауст који се не може сматрати сасвим мотивном музичким делом у коме је потпуно самостални, емапсиране основе на свим њима, неповезане. У то му је времене 1841. отпао Риенци у Дрездену. Успех је немо било праве новосадске рецензије: У Дрездн је приказана и Холивљанова Сметња је отпутовао у град у коме је кровно свих дотицаја. И једва је пуну пролазио, па се баш ових успеха, као то су Вагнеру донели и полазај двогодишњи.

Али већ касније мора радовања. На њ се своју утицајни позиву не могу да пропусте да спомену имена наслања. На тек тешка успеха је 1845 да одигра Тангхојзер, док Лоенгрин још не може да продре на позорнице. Али Вагнер је „зида дрва", Тако сакупљени материјал, настарелу прошлости обилно одбаченом немогућим. О стварању дрвеће Холивљанова Летопису.

Године 1849/50 година. Вагнер је напокон решио позоришно-драмске теме своје уметности - научно-естетичке изложене „мали дневник" од свакојаког неизрођеног разнородног шљама који је тек тих бурних година смутио по Немачкој. Вагнер је спасавао је бежао на Швајцарску. Настављао се у Цирих. Мучила га оскудица за издавањем и за новом борбом за своје немачке уметничке идеје. При свему том, поред великих изгнаничких прилика у плодотворним књижевним и музичким радом.

Ту настају књижевно-критичка дела *Уметност и револуција*, *Уметничко дело будућности*, *Опера и драма* и *Јудаизам у музици*. Ту је написао и своју Немачку уметност и своју Историју немачке музике. Ту настају и *Писма о музици*, а ту настају и *Писма Листу* и *Вези*. Вагнер је задовољан и сам. Ту је написао и своју Немачку уметност и своју Историју немачке музике. Ту настају и *Писма о музици*, а ту настају и *Писма Листу* и *Вези*. Вагнер је задовољан и сам.

Рихард Вагнер
(Цртеж: К. Н.)

Али ни ови плодна на конс ве видљивији и сплетани остављају на њему Богом надахнуте душе, то је још дубља Вагнерова особеност и права дубина њеног рода и језика?

Пред њиховим сплетењем. Вагнер је нема неке мере сем да се сакоси у тишину тог дубоког недокучивог изгнанства, окренутог природи, дубоко од људског друштва, у дворских интрига. Ту је завршио

Свет је постао прозрачан

ПОВОДОМ ДВАДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ СМРТИ ПРОНАЛАЗАЧА РЕНТГЕНА

Судбина Вилхелма Конрада Рентгена типична је за многе проналазаче. Професор Вилхелм Конрад Рентген у Вирцбургу обелоданио је своје проналаске 1895. године, а већ 1901. године добио је Нобелову награду. Ту награду су добили још Пастер, Кох, Ландштајнер и многи други, чија имена данас у целом свету познају и најмлађи. Али, ко је Рентген? Ко је Рентгенов помоћник? Ко је Рентгенов асистент? Ко је Рентгенов ученик? Ко је Рентгенов сарадник? Ко је Рентгенов пријатељ? Ко је Рентгенов непријатељ? Ко је Рентгенов...

Ако ко, ако ко, ако ко,

Први српски штампар Макарије

Добровољ његовог ангажења и њиховог рада у вези са штампањем једног дела показала је сачувана преписка између Синтагматија Матије Властара. У њој се не помиње његово име, већ само као „наш“ или „наш човек“. Ова преписка је веома важна за историју српске књижевности, о којима мислим да ће говорити у Народној библиотеци на дан Св. Саве, проте српског књижевника и оснивача прве библиотекарства.

На крају једног одмака Синтагматија у вези рукописа (на коју је тек, а — сачувао) у нашим државним архивима. „Синтагма Куру“ (ој) и трећим правилом Дана. Ту је без сумње предвиђено ово питање. Синтагма је хронолошки постановљена за митрополита Јерофеја, а Дионисије је за тај рукопис приговорио као „законодавца“ изузев великог Константина, а они-тога нашли великог и митрополиту Јерофеју. Материја Наиме је изблеђено да је он по „закон“ год. 7045 од стварања света и по земље почетак 1 септембра 1534 и 31 августа 1535 год. од Христова рођења. Зеба да нико другога да је у то време постао и био грешник Синтагма Призвитер Јован биће изданак у свом времену и свом месту које је „потврђено“ једно Јовом „богословљем госпођом и не клеветом“ Синтагма је „велика“ трећа у овом случају правила „правилата“ или „богословљем“ Синтагма је 1533 год. приписана за монастир Гомилу, а Синтагма Јерофеја — за прописаног архиепископа Јерофеја“.

Митрополит Јерофеј Јован је у Синтагми Јерофеја Јована Јерофеја, који

Мина Ђ-це Дивне Радић

Поводом декламације тумачења Мине она приказом од „лесинга, коју су на београдској опери приказале госпођа Ђура Радић и г-ђа Дивна Калић поређено је са „Гетеовом" у оцени списа је „разумна, а интерпретација. Ја'рада је неки пут раније давала ту прилику, али није дала у ком смислу: да ли да прикупе публику дилетаната публике или у чисто уметничкој намери да нам пруже једну изузетну прилику да чујемо једну од наших најистакнутијих глумица. Ако је последње, онда је ова прилика била сувише скромна, а ако је прво, онда је ова прилика била сувише раскошна. Ако претпостављамо да је публика, која је испуњавала салу Народног позоришта, у томе ова била од довољна, тражења да остваре нова дела. Подразумева, наиме, да је ова

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

У СТИЛУ РОБИНЗОНА

Жил Верн: Робинзонова школа, превео Милоје Младић, илустровао Б. Добујски, Издавачка књижарница Геце Кона, Београд 1940, стр. 139.

Романтика Робинзонове судбине, која је толико привлачила читаоце, већ је експлоатисана у многе друге сврхе да нимало изненађује што је и Жил Верн у свом роману Робинзонада школе направио. Дакле, Дефо Он нам каже једне стране дела о другачијим догађају, али у основи то је исти стил као и у роману Даниела Дефоа.

Вернов Робинзон је Американац, синовац једног богатог предузимача. Он полази на пут само да посети и донекле авантуру коју у својим мислима има и то да би се ватаљске предосећања. У пратилаштву главним Верн ће уносити са свемирским друштвом крајем XIX века, затим са породицом Вилсонових Холандеза, који је за сцену од четири миљона долара купио остров Спенсер у Тихом Океану. Пошто ова доласка путовања младог Годфроја и његовог васпитача Тартагена по свету, бродом и колима дошло је до пустом острву. Тај живот младог Годфроја прања је Робинзонова школа. На крају, после уклањања доказаља, Годфроја са њима бољој кући и обилна награда за ће се пресели на свакако лут по Тихом Океану.

Као све Жил Верново књиге и ова се чита без предаха, напетости од почетка до краја. Не интересује само један ток и страно.

Три генерације немачких глумаца

Herbert Herring: VON JOSEPH KAINZ BIS PAULA WESSELY. Schauspieler von gestern und heute. Verlag Hollig & Co., Heidelberg 1942. 248 Seiten, 36 Tafeln, Preis gebunden 5.80 RM.

Данас над се у Фалиу позабавиће у историји, чији прави ствараоци почели дистанцу још од доба кад су брали Јенингс так почели да се ваљају својим „живом сликама", данас кад у кинематографским дворанама приказују филмови учитељског рада могла нити пирочитај дрва оваквих гдина галерија портрета познатих глумачких великана што прослобођавање пред благодарном и одушевљеном публиком за време четири деценије.

Радује нас што се за ту галерију лепо одличан мајстор у лику Херберта Херинга, који не само што одлично познаје материјал, већ и техничку страну позоришног свакодневног рада, врло умерено и такт. Као што данас до сатенса ова сва што је пратило живу вољу кренуло отровних стр. Жан Жак пао, решено Бавареја, тако је исто упућен у све што је било у вези са њиховим примером састојао одлика на позоришног глумишта.

Хроника 1939 године

Adam Buchholz: POLITIK UND KRIEG 39. JAHRBUCHER'S Feldgrau Wolfgang Nölde 1939 Panorama-Verlag, Nürnberg, 539 Seiten, Preis in Leinen gebunden RM 12.80.

Данас већ политичке гипсе и јавне радове уопште, чим и ако је један изванредно важан и фасцинирајући комплекс, не може да рани без хронолошко-лексиконских помоћних средстава која треба да му помогну да нашта не пресечни у свом расположењу тока догађаја. То вам мислим јесте много више но најновије прошасте, за свакидашњу такву рабе, него ли за стацију у сторију. Јер, мислимо да нећемо погрешити ако кажемо да се у најновијем збивању догађаји нашу времена и обилном употребљују, као ни никад до сад у њиховој новом дајући новог.

На тему стварања оваких техничких помоћних средстава за човека који жели да се бави одређен према њима, догађања и историјом новијег времена пружа се најновије књига Адама Буххолца под насловом „Политика и рат 1939". Ова књига је у ствари једна врста дела Летописа XX столећа. Као Бухгрлове хронике, те књиге су већ постале појмом, тако не ито тешко уопштени као, рецимо *Мајеров летописи*, *Алманах Готе* или *Ко шта је Ворош ревије*. У њој нашли, Бухгрлз је ипак суматрански одлично све време од 1933 до 1939 године, дакле почетак рада канцелара кнеза Бела, пентагон стварања Антанте, грађанско-ланског рат, Мађарског крпиц, Аншлусног врпца. Прве светске рат и послератно доба до Шпанског грађанског рата до чије су се нових већ расле појавили портрати контуре сдаљег оружаног сукоба.

У другој књизи су опширно обрађена судбоносна збивања 1937,08 године у којима се сваки сне јасније назире, и поред свега напредовања са трајевних а разних страна да се он избегне. Сад је најзад Бухгрлз као треће, у овом књигу, дао хронику година 1938, толико судбоносне у тиме повећања међу предмет међународних односа. Пресвлачени потез који доводи до стварања Чешко-Моравског Протектората, Мемел, предлози Пољској, италијанска интервенција у Албанији, стварање „рат пожара" у току лета 1939, судбоносни последњи дани августа, пред сам почетак светског сукобљења, све је ту сређено и документовано. Ако ће ова књига, као и њене две претходнице, бити за историју чак и оно што је она за нас данас, то ће бити захваљујући њеној прецизној документацији, која је у исто време и њена највећа вредност.

Једна од одлика ове треће Бухгрлове књиге, која још више истиче повећана њену вредност међународне односе, јесте у томе што он за сваки ове догађај или објат даје веома многобројне и разноврсне илустрације, као планове, као и карте, слике, табеле и друго.

ПОСЛЕ РАСТАНКА

Растасмо се једног мартовског дана,
Остасмо пријатељи од свих у свијету,
Да проведем крајње, нужне часе,
Кад сам крадом од ових сиђах ја.

Њему да те изљубим што се тако збило,
Нисмо? Рекао правим да сам горак глас,
И док самосвесне топобе ми шиба,
Сећам те се често, дете моје мило.

Знаш да ако чекаш да чар тога часа,
Сад тако далеког, осмехом ме згреје,
Док заволаш сатан сјај сигурну веру,
Што ја сам после за наших ратова.

Р. В. БИСАЛОЊИЋ

Најбоље књиге за српског сељака

ЗЕМЉОРАДНИЧКИ ТРЕБНИК

„СЕЈАЧ"

Досад су излазиле ове књиге:

1. Др. С. З. Нешић: Наше село и његове биљке. Број 15 —
2. Др. С. З. Нешић: Наташини дани на селу — — — 15 —
3. Инж. Валентин Томашевић: Грађевинарство на селу — — — — — — — — — — — 15 —
4. Живомир Милорадовић: Чувајте шуме — — — — 15 —
5—6. Живорад Милорадовић: Опорављање шума — — — 30 —
7—8. Живић Јовић: Сточарење и сточарска привреда — — — — — — — — — — — — — — — 35 —

Поред горњих књига сваки сељак треба да одмах набави дело:

„СЕЉАЧКА КЊИГА"

„СЕЉАЧКА КЊИГА" доноси из пера пољопривредних стручњака чланке из свих грана пољопривреде и сва корисна упутства за српског земљорадника „СЕЉАЧКА КЊИГА" је и илустрована, а стоји — — — — — — — Дин. 60.—

Горња се књига може добити у свим књижарницама.

Издавачком прометном д. д. „Југоисток"

БЕОГРАД — ДОБРАЧИНА 30, ТЕЛ. 26-195.

Р.бр. 24 I-1

НОВА КЊИЖЕВНА НАГРАДА ГРАДА БЕЧА

Поводом 75-годишњице свога оснивања*ња* књижевника. Адалберта Штифтера, бечки Градско поглаварство (Магистрат) је за ову годину (као једну сталну годишњу награду градску књижевну награду, по већ већ постојеће награде за песме.

Нова награда зваће се „Награда за Адалберта Штифтера", а додаће се књижевницима родом из Беча или из детињства не становали у Бечу. Награда ће бити додељена једном књижевнику младом књижевницима.

СТРУЧАН ЧАСОПИС НАШЕ СТРАЖЕ

Гласник Српске државне страже, уредник књижевник Драгомир Живковић, бр. 4, год. 1, Београд 1942, стр. 105—159, дин. 25.

Гласник Српске државне страже наставља се на броју у броју да врло корисно улогу нашу међу нашим официрима и подофицирима. Он замишља сву струку као теоретску, тако потребно за наставна помагала кадре Српске државне страже. Сарадња официрски мора бити на стручна и подиже на ће се свестрано проширити.

У овом броју је уводном чланку је покрила шеф Српске државне страже г. Дим. Љ. Јовановића упутства официрима приликом преласка у официрски кор Србије.

Ову је детаљ чланак пуковни ника Ст. Наума Пузовића Николаја о Српској државној стражи. У чланку су изнете неке дужности, као и упутства, како функционалност и правилно извршење одређених задатака у оквиру српске страже.

Упутства о обавештајној служби за официре указује у ово број капетанова.

Истакнуте су неке чланци: *Наше* на земљишта од стране Немачке Луке Лукића, *Врсте* самоубиства Јанка Јанића, *Поучни* примери из хајдучке службе од Новакова. Белешке и разноврсни занимљиви ово броја.

Мало душевне медицине

Felix Riemkorten: WENN'S WEITER NICHTS IST... Die Kunst, Leute, Ernst zu behandeln. Verlag Hollig, Berlin 1941, 208 Seiten, Preis gebunden 3.80 RM.

Већ сам наслов књиге Ако је само то... нам каз да нато зе бити нос у свим трансетим ситуација у модној или Рајнској сте но само дисти и свим стр ним ситуацијама. Ако је одр ко уме да гледа на свакодневна живот са свим његовим сјајним и другим каљама и нијансама. Велик ли да и своје читаоце нау ч поступке да исто тако гледају на ствари, да не буду само лобуздани душевни лекар. Не претерујмо или велико да ће тако нешто и научити. Али ипак ће нам ова књига из литературе и комплекса на које ће на мало много наслути да су нам неопходни. Дакле, изволите, ви који боли и тешите ово ће вам нешто, показаће мени са Ремаркеовом дитеном стилом изотком.

„БРИЛИЈАНТ“ купује и плаћа највише

Дијаманте крупнике, брилијанте све најчистије, и остали сјајнички накит купујем и плаћам по највишој дневној цени. Сатове никлане сребрне и златне, и златно исправне и најисправније купујем сам. Све горње предмета и друге процењујем бесплатно и на захтев трећелице вредности исплаћујем одмах. Купујем од трговаца и прекупаца.

Трговина златног накита и драгог камења

МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ

Београд, Ђорђа Вашингтона 6. Телефон 28-706. 60 1—1

„РАДЕ НЕИМАР“

Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ

ВИСОКИ СНУБАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ.

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 28. — ТЕЛЕФОН 27-795.

Намештај ЗОРА Београд

Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156

Има велики избор спаваћих соба, кухиља, трпезарија, комбинованих соба, хаула, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најбогатији избор за 1943 год.

Власник Ђорђе Барјактаревић 94 1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће за израду колонијала

„СРБИЈА“

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Космајска 6 (Теразије) тел. 26-671

ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 42-812

СТОВАРИШТЕ Рипања 22 (Београдска пијаца) тел. 26-633.

Главни уред за осигурање радника у Београду, расписује

КОНКУРС

ЗА ПОПУЊЕЊЕ МЕСТА ТЕХНИЧКОГ РЕФЕРЕНТА

За ово место долази у обзир свршивши архитекта или свршивши грађевински инжењер, са вишегодишњом праксом.

Пријаву са референцама, да своје личне молбе са прилозима о досадашњем раду поднесу економату Главног уреда за осигурање радника — Рашељева улица број 2/II соба број 15 — најдаље до 25 фебруара 1943 године, где могу добити и сво ближе обавештење.

Из канцеларије Главног уреда за осигурање радника у Београду број 613/943 год. 29-1-1943 године. 71 1—1

ВАША СУДБИНА БЕСПЛАТНО

Један популарно познати истраживач из области настројавајућих наука чини свакодневно прелиставање Ваших судбина, савета у потпуности тачно ће казати будућност, прошлост, садашњост, срећоносна својства у љубави, браку, каријери, спољни, парици, богатству, путовању, наслеђу, имању, спорним питањима, путнји, личним односима, спекулацији, откриће тајне пријатеља и непријатеља и т. д.

Пошаљите без устручавања драги читаоче по могућности што тачнији дан, месец и годину рођења, као и тачну адресу и 50,— динара поштанског упутницом и одговор одмах следи.

Адреса: АСТРОЛОШКИ БИРО РАДОСАВЉЕВИЋ, СОПОТ КОСМАЈСКИ КОД БЕОГРАДА. 70 1—1

КОНКУРС

ЗА ПРИЈЕМ ЗВАНИЧНИКА У СРПСКУ ГРАНИЧНУ СТРАЖУ

Шеф Српске граничне страже примиће до 200 кандидата за попуну поменутих места.

I

УСЛОВИ ЗА ПРИЈЕМ

Кандидати морају да испуњавају следеће услове:

1. — а) да је српске народности и
б) да је чисто аријевског порекла — на ово се мисли: јеврејске или цигањске крви;
2. — да је навршио 20 а није прекорачио 30 година живота;
3. — да је телесно и душевно здрав;
4. — да је неожењен или удовац без деце или законских разведене од жене без деце;
5. — да је беспрекорне владавине;
6. — да има потребно школско образовање, којим доказује довољну писменост и потребну интелигенцију за сад. посао;
7. — да се писмено обавеже да ће остати у служби Граничне страже најмање 3 године и слушати у свим наставама у која буде распоређен, као и да ће за случај рањења самовољног иступања из службе вратити једну половину свих прикладености које буде примио за време свог службовања у Српској граничној стражи;
8. — да је висок најмање 168 см.;

За доказ да кандидат по свим конкурсу испуњава услове потребно је да приложи уз молбу следећа документа:

За тач. 1 и 5 уверење надлежне српске власти односно православног грађанског општине;

За тач. 2 извод из књиге рођених (крштених) или уверење двојице сведока оверено од надлежне власти;

За тач. 3 уверење о способности;

За тач. 4 извод односно извештај из књиге венчаних односно умрлих или уверење двојице сведока оверено од надлежне власти; за разведене од жене оверен препис решења надлежног црквеног суда или уверење двојице сведока оверено од надлежне власти;

За тач. 6 школску сведочбу, односно испрату или уверење двојице сведока оверено од надлежних власти;

Сваки кандидат напомиње у молби своју тачну адресу.

Министар финансија, на предлог Команданта Српске граничне страже, у случајевима који заслужују нарочити обзир, може изузетно ослободити појединце предња услова под тач. 1 а), 2, 4 и 8.

II

ПРВЕНСТВО ПРИЈЕМА У СЛУЖБУ

При пријему у службу имаће предност они кандидати, који су се одазвали позиву за обнову Србије и учествовали у борби против комуниста (четници, добровољци, одредници итд.) као и бивши подофицири подразумевајући ту и резервне и бивше питомце разних школа, као и они који су отслужили војску.

III

ПРИНАДЛЕЖНОСТИ И ПОВЛАСТИЦЕ

1. — месечна плата званичника Српске граничне страже су ово и испуњују се без икаквих субитата:

а) чередника вођника	2900 до 3100 динара;	в) поднареднка	2500 до 2700 динара;
б) чередника	2700 до 2900 динара;	г) наредника	2300 до 2500 динара;

д) трогодишња прекомерних 2000 до 2300 динара;

Подофицири као и остали службеници који су ранија примања нередовних додатак, имаће право на исти на закључку дечу.

Поред месечне плате уживаће и граничарски додатак као и остала принадлежности по закону.

2. — Поседнице су ово:
а) бесплатна одећа (униформа), обућа и остала опрема;
б) бесплатан стан, намештај, огрев и осветљење у касарни;
в) загарантоване жетвине;
г) право на пензију;
д) обезбеђење лечење и породице у случају да у вршењу службене дужности изгубе живот или буду рањени;
ђ) бесплатно лечење;
е) бивши службеницима, подофицирима и капларима подразумеваће ту и резерве, који су својим доласком и показивањем то заслужили, признаће се ранија година службе и одговарајући чин и звања у Српској граничној стражи. Осим овога сваки орган Српске граничне страже, строжем, строгим дисциплинама и општим усавршавањем у школи Српске граничне страже, може постићи звање (чинове) официра.

IV

МОЛБЕ ЗА ПРИЈЕМ У СЛУЖБУ

Кандидати достављају писмене молбе Команданту Српске граничне страже (за школу) у Београду Краљева улица бр. 25 IV спрат до 25 фебруара 1943 године. После овога рока молбе се неће узимати у обзир.

Пријем у школу обавиће се накнадно.

Из Команде Српске граничне страже 29 јануара 1943 године бр. 841.

„ДИНАРА“ купује и продаје

САВ БОЉИ НАМЕШТАЈ,

Запамтите: „ДИНАРА“ — Кнегиња и Методија бр. 2

Тел. 40-665.

НАЈНОВИЈИ

СРПСКО-НЕМАЧКИ РЕЧНИК

ОД ВИЛХАРА

повезан у платну динара 150.—

Књижарска уобичајене рабат

У „СРПСКОЈ КЊИЖАРИ“ Београд

Кр. Александра 18. Чек. рач. Пошт. штед. 84240.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

колоскија (зајмс) продаје са пожетном аннуитетском ценом ова имања:

16 фебруара 1943 г.

1) Плац са кућом Ђорђа Крстовог 34 Дин. 600.000
2) Плац са кућама Миколајчанка 24 Дин. 380.000
3) Плац са кућом Теодоровића 24 Дин. 400.000
4) Плац са кућом Матејевића 4 Дин. 500.000.

18 фебруара 1943 г.

1) Плац са зградом Божа Јанковића 56 Дин. 600.000
2) Плац са зградама Јут Богдановић 19 и Краљевића Марка 17 (По наведеној) Дин. 4.000.000
3) Плац са зградама Мартина Пилсудског 25 Дин. 2.000.000
4) Плац са зградом Принца Евгенија 9 Дин. 1,200.000.

20 фебруара 1943 г.

1) Плац са зградама Завојска 13 Дин. 700.000
2) Плац са зградом Јевремова 4 Дин. 2.000.000
3) Плац са зградом Цара Уроша 35 Дин. 2,200.000
4) Плац са зградом Дубровачка 20 Дин. 700.000.

22 фебруара 1943 г.

1) Плац са зградама Дубровачка 6 Дин. 750.000
2) Плац са зградама Далматинска 72 Дин. 900.000
3) Плац са зградама Далматинска 74 Дин. 1,200.000.

Продаје ће се обавити у банковој згради, Скадарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења. Р.Бр. 69 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 7. Год. II
Београд, 28 фебруара 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СМИСАО ТОТАЛНОГ РАТА

Поводом говора Рајхсминистра др. Гебелса

Тоталан рат, објављен 30 јануара проклamацијом Вође Рајха и говорима његових првих сарадника рајхсмаршала Геринга и министра Гебелса, одјекнуо је свој пакао у кратком размаку од свега два недеље Немачкој и Европи. Ниједна, која треба целокупну радну и животну снагу немачког народа да уђе у једно и искључиво у процес рата, већ са сарадњом.

У објављеном тек овим ратом, Европом и немачким народом. Гебелс је поново узео реч. Његов говор је с једне стране интересантно и јасно показивање положаја у коме се Европа данас налази под страховитом притиском са Истока. Затим са задржавањем западних снага, које Европа може да брани у своју одбрану. И најзад је дао стварном стању у коме се налази од данас у Немачкој, предузимања и што ће бити још предузето у циљу тоталне мобилизације. Крај његова говора изразио је учвршћење и ојачање немачког народа да уђе у ову завршну најтежу и најкритичнију фазу рата, са сигурношћу у крајњу победу.

Данас је та снага немачког Европи. У свој борби, да пред обновљеном њеним снагама изгуби своје досадашњи положај у свету, изгубе сваки интернационалне утицаје у свету и у њему одбрану. Када је та нова националне снаге биле капиталистичке, и њихови часнице и слуге биле би лак плен непријатељског рада који чини армију светске револуције.

И зато се у западњачког огромне опасности, у којој са немачке Европе са свима својим народима, нашли се данас, већ је и могућности свакој појединој европској земљи, у овој борби за одбрану најсветије европске тековине да одвоје од свих, да у тој борби учествују сва њена материјална средства, за одбрану и за спас наше националне независности и наших свештава, који су, са свима европским вредностима, у опасности пред бу-

ПАКЛЕНИ ПЛАН ЦРВЕНЕ МОСКВЕ

Црвена Москва, на жалост своје среће, после чега долази неприлеђе, тели оживљена напоре да се спаси невољама, бадајући у батаљ не само своје последње резерве, већ мобилишући све своје експлоатисте у другим земљама, да јој пруже у помоћ. Тако исто њених експлоатисте код нас покушава да жицама пређене до Москве прикупи недовољна дела у самој да живилу народе у земљи, да би тобоже напредали помоћу оружјем сили.

То је судбина коју је сресла народ руско да избегне жељајући своју масовну инвазионалну свести и руке великих српских родољуба, који су у најритичнијим часу окупили око генерала Недића и са српском државном стањи у борбу против народа српског народа, удружених са шчитима и пустошењима са Балкана и целог света. За кратко време рад и борбу тих људи обновио је и ојачао њихов дух великих времена и нашао повољна и јаша била су уништени.

Народ, ослобођен прежног терора, дакле је дубоки и у миру и слободи са рада и стварању, да подиже оно што је „партизанским" бес био уништио. Привреда је поново ни се кориновљује, као што и културни живот настаје да да се развија. Земља је крупним радом обновљена и стварном радом народа добија своје лице. Ратни и мирнодопски рад се ипак у њој одвијају у једнаком времену и награди нову отпорну на здравље и солидније темеље.

Упоредо са тим отварани су се нови изгледи пред српским народом и у њему је исправно вредновао своју дужност члана српске заједнице и испуњавао своје обавезе, у толико је мање рачунати на боље дане и правилно да своје дужне и одговорне.

Изгледало је да је најтежи трактат окончан, када је дошло до страховите пропасти, да је српски народ савладао мрачне силе, које су хтеле његову пропаст.

Али народе српског народа у туђинској служби својим злочинским поступцима колико доноде у питање све оне тековине, које је српски народ свима другим народима стекао. Покушавајући да спроводе саботажу и убиства, они помоћу њихову српски народ изјављени опасностима. Сагледи опасностима. Они знају за њихова дела, који могу пасти на српски народ, или они су несвесни последица, који су, са свима европским вредностима, у опасности пред бу-

зС.—Не

Недељни преглед међународних догађаја

ЛАВИРИНТ САВЕЗНИЧКИХ ОДНОСА

Последња два дневна су ду-жу паузу политичког затишја, чекати да стигне протокол са Тројног састанка у Јалти и Дивоју говорно Черчил у Енглеској тако говорио разрешио Америка на Конгресу, а Рузвелт у америчком сенату. Ако ће бити ратификовано на Јалти, или ће бити ратификовано на Јалти, или ће бити ратификовано на Јалти, или

Судија у служби нације

Дубоко је укорењен у нашем народу веровање да „правда долази земљу и градове". Да, али у једној друштвеној заједници правда буде најчешће неговано и најсавршеније остварена у оној мери у којој се испуњава њена дужност. Наиме, не редак је постојећи онда, кад се законодавци и онима правда служа живе у свести и особини средине која сачињава заједницу. Неправда изазива лажна разумевања, а понекад је у толико и свесна, у колико је неправда њена. Надтежа је неправда онда, кад се не зна правде нормом права. Тешка времена настају за друштво, кад они који су позвани да штите правду, не знају њене законе.

Потреба, која је постојала, код је постоји и која ће постојати увек, код сваког појединца, да његов однос и поглед према ствалима чаовечима заједници буде сређен и закрантован, — стварала је још од праих дана потајање друштвеног дуга према друштвеној средини. Ова функција одржала се кроз све времене друштво. Задатак је друштва у своје интересу кажнот у свима доследнијем обликама у ред и мир, да сме спонтане и стихијске разлоге. Па и данас, кад је чио свет уколико боље уређен, кад је слобода и напше, судија који списи се свога високог позивства, из ког потиче и његово достојанство, дужност службе прекосу.

Ко је у данашњој друштвеној заједници носилац Правде? — судија. Ко је одговоран што се Правда не чува? — судија. Ако тако стоји, делимично и вина судије ако судија? На жалост по чиње у нашој држави. Ни ми се не помишло свету данашњи, или, тобо да се поређамо по тим, тешко је данашњем је судији. Грешна нашој држави и народу правде тешко је тешка за њеног судију, ако може да нађе и последњих, да кажемо осећај неспокојства према суглу, на следствено и према заједници. Зато тако и јачност судија, да сачува његова достојанство, да судији јаче дужност да очува још тако неспокојства.

Сем тога, данашњим временима је судија у тешком положају. Судију сиоту дужност према напши и према заједници. Сви смо ми свесни великих недостатака, који се у нашем правосуђу налазе. Ко у њима није? Сви ми знамо, да је у нашем законодавству много непотпуности, да је у нашем законодавству много непотпуности, да је у нашем законодавству много непотпуности

ДВА СВЕТА С.А.Д.

Европско схватање о моралној и материјалној вредности рада, налази се у најкритичнијој фази свога развитка. Тако се „вековој срећи". Тамо где се капиталним развојем сасвим не зависно од народних интереса и традиционалних схема, жеља за богаћењем узела је такоз маха, да је свој главни покретач, скоро нашла у чистом материјалном виду. „Посао и ништа више" као основно, једе је карактеристично за начин, манифестован у америчком приврелном развоју, нокао је одвео Американца потпуно потпуно.

ДА ЛИ ЈЕ ТО ЗЕМЉА „ГЕОГРАФИЧНИХ МОГУЋНОСТИ"?

Животно Њујорк једног Американца изгледа отприлике овако: капиталном станка новца који среће и гаранције пуна трекуратом стању техничке шифр зараде и мале, сасвим прећу његовим самообновљења. Сиделење Америчке Државе достиже су у врхунац свога културног развоја, то је сасвим јасно, и једина за коју се исплати живети. Довољно је дати свакоме највећу личну слободу, и ауди ће у задовољству и слави постати богати и срећни.

Међутим ова „срећа и слобода", бива је проклетија подједнака, сасвим у духу ере либерализма, која је сматрала своју државну интервенцију у области приватног живота у корист цивилног, као — штетну.

Сваранаст је сасвим друкчија. Стагнација друге северноамеричке државе даје нам интересант не појатке. Број оних чији су приходи преко 100.000 долара годишње пеку се сталио, док истовремено само једна четвртина становништва зарађује довољан за животни опстанак. Број америчких милионера, рапиц лаферанта у сталном је порасту. Већ пројашет број број од 4.500 на 1914 повео се за непуних 10 година на 11.800 у години 1918.

После прког светског рата ова дистрибуција капитала је тако порасла, да су већ 1926 две трећине америчког народног имовине биле у трустовима, дакле, у руцама свега неколицине.

Питамо се, где је онда америчка народ?

Једна колона из састав америчког народа пружа нам следећу слику:

1) **Паупоократија** (господа аристократија). Број, се не може тачно утврдити. Цене се на 200 хиљада људи, што чини 0,2 одсто становништва, коме припада 80 од сто народне имовине.

2) **Средње сталеж.** То није средњи сталеж у европском смислу, са великим бројем самосталних индустријалаца, већ, напротив, нижетрчки средњи сталеж најразличитије категорије. Цене се на 35 од сто становништва, деле око 45 милиона људи, иако расподелу се 35 од сто народне имовине. Њихов се живот доцкта боље хаћења радника и фирмера, који су са њима најдиректнија у погледу животног стандарта.

3) **Сталеж неквалификованих радника и сиромашних.** То је 65 од сто америчког становништва са 55 милиона људи, који располажу са свега 5 од сто народне имовине.

То је резултат са „америчке слободе" у односу на појединца. Она постоји само за оне који су довољно богати и благостања да је огромна материјалним, што за америчке прилике значи, обезбеђења и поникања.

Колика је беда у Сједињеним-Америчким Државама уједа чак, види се из јавно објављених извештаја, по којима је једино

1926 било 8 милиона деца, из породица које су стално упућене на помоћ у стању и нужди.

ЗЕМЉА БЕЗ ЗАНАТА

Поједе заната у европском смислу реча у Америци не постоји. Лоа за „послове", прецизиране специјалног умења и концентрација капитала омогућује се сасвим развој занатства, и ово што је постојало цкупрао је. Једно од најзначајнијих радника-бића је нестаништа стручне спреме америчкога никада не учи реда одређени занат. Он се бори за богаћењем, где год сагледа могућност, иде за њом. Недостатак систематског васпитања оцен је разлог самосталног занатства. У ред правих Сједињене Америке не може умотрашње задовољство, цкљ ни је богаћење, већ остало је споредно. Нема доста примера да је нчко дуго као судопер, и завршио као долар-ски милијардер.

Та лепа, овај број је таки ипак у страшној са онима који нису имата постиган.

Каже се, да се Американац у иностранству повлаче већ по одлу. Према америчким подацима 90 од сто људи ове одлаз на конференцији — готова — „Рај-ској двор" — Сваки ми то дозволи, напомињајте је кража за сваки се са рафа. Америка одела се приходе имеланства. Јеврејн зрно целокупну текстилну индустрију у својим рукама, Америчани се буса у труби кад се говори о „америчкој слободи и независности", док се новинује у њеном дастату.

У Сједињеним Америчким Државама постоји око 10.000 продужења, са 100.000 продавница, све по једнообразној цени. „Све по седам". На 1300 Американаца дан по једна сваки радник. Вели на капиталистички концерни до 50.000 радника са милионским капиталима. Само 90 од сто прихода шеснаеме обвала се у тем чланова банке. Крајем 1926. створен је и тако звани трост злећа, који је само у Њујорку имао 800 чекера. Једно једино друштво имало је 1200 мелдерпаја.

То је нешто тако дивљаз, да је и праћа народа интернационални под понтанком јавног мишљења, али без успеха.

Добро познавачи америчких прилика говоре о недостатку свакот смисла за традицију и дакоту. Слике једне умне у Њујорку, може истоварено да преставља в улицу у:— Чикагу! Све је стандардизовано: куће, трговачке радње, трамвајн, аутоа, одело, живопне намирнице — све.

Типизирани изати, стандардизована производња у серијама, главне су обележје америчке производње. Она има времена ни могућности да води рачуна о жељама појединца. Нема сумње да је унифицираност Америке настала из једнообразног друштвеног и индустријског развоја земље. Европски градови су имали своје лице у време када је њих великало осебине појединце, када је капиталистички дао тек у зачетку, да би доцније устао пут широкој производњи и техници.

Америчка „култура" радуетат је уголемом обе ова фактора. При том Америка не претставља ни изградњи једнистеи народ, то је гомилна маса људи, која је у свој земље потрашена свеје „роду", и која је утопила у најгрубље материјализам. ?

КАПИТАЛИСТИЧКИ ПОРЕДАК У РАСПАДАЊУ

Пратилом преузимања власти 1933, претседник Рузвелт покушао је „да поднеа државну власт врха америчког капитализ". За то није било изненађење, простора, историје — не-јака политичке идеје!

Шта ваше ни најинтелн ратни профити, који су ни нарасли са послетрезвена рата, нису у стању да ублаже све суперопасности већ сама да их погорша, да на тај начин убрзају процес распрата, које ће захватити Америку.

Др. Х. Херман Болер

ИСТИНА О РАСПУЋИНУ

Сензационална открића енглеског амбасадора у Мадриду

Нешто пре избијања другог светског рата, приказан је, један амерички филм, који се бавио личношћу Распућина, који зван „државно-саветником" на царском двору Николе Другог, у погледу неверног светског. Распућин је приказан као необуздани кицкиз за рат против Немачке.

У истарности је било сасвим друкчије. Наиме, Распућин је са енглеским амбасадор Сиднеј Рејлијем, који је био против рата са Немачком.

Када се у пролаће 1914, у руским владиним круговима много говорило о једном престојећем рату, упутио се Распућин лично цару. Његова утиаја код царске породице, и поред свих немарних инвида, остао је непознат. Утолико више, што је Распућин, на ово време, имао са успехом болесног руског престолонаследника.

Распућин је упозорио цара Николу Другог на последице једног рата против Немачке, и саветовао му да сачува мир. Овај „видовити човек" пророкио је цару његову пропаст у случају рат ипак избије.

Лето тешке, судбоносне године 1914, провео је Распућин у своме собарском замку, у селу Петровском. На дан сарајевског атентата — 28 јуна — пао је „оцу Григорију" — како су звали Распућина у његовом селу, на колена, по ушни, једва чујно да чује жена, пријатељ Фелија Гурова. Док се Распућин састао да је благосиља, пробоја га ножем, присуан и пала у запое.

Чудан је случај, да су обе атентата биле истога дана. Распућин је био помиат као противник рата. Хтели су га склонити са овога света. Руска влада је наредила, да се о атентатори Гусеви: ништа не зна. Ренаја је да је учиниоцима и верски фанатик. Ко је у њиово по само дело? О томе се нскад неће ништа дознати.

Распућин, који је био тешко рањен, прележ је у обољелу кућу, у једну болницу, где су лекари оглашли дану смртоносним. Неадељи дана доцније осећао се „отац Григорије" бо-ље. Дозвољен за радњу сопственим дневницима, надиктовао је једно писмо, упућено цару. После извршене ове обавезе, када се рат није могао спречити, пошао је Распућин цару и несрећној каћици-ни.

Недостајао је читав један у-тицај, тако да је судбина узела свој ток. Две године је бесно рат, изазван од неодговорних царистичких државника. Распућин је свукако сретства за њ-ове болнице на ратишту, и дао-ставио се свом руском Црвеном штабу, да ис постиги сувише расипничке са дворским материјалом.

Овај свенчани човек, за кога се мислило да може сас постићи у руској владалачкој кући, ни-када није имао своју сопствену приватна. Државни сви Светог Синода, који му нису могли да забране надзиру државе Распућина, као и многи мужеви жена од Распућина „начарених" нису трпели овог „чудотворца". Исто тако и представници великодостојника, приморавши страних за рат, кидна је Григорије без тих у ову.

Тајне силе су биле на делу, и спречавале да ова Григорија уклоне без трага. Велики књаз Николај Николајевић, надевши ратне хушкао и крвнод за избијање рата, неказаним заштитник Распућина, нрако га је доцније сам звао. Са његовим нрастаном спремили су атентатора, који би бацили у воснак и фантазију пала дефинних криминалних романа.

Зачетник места, изабрали, бојали су се главе руског цара и царице, и ниси се усудивали да уклоне Распућина, који је уживао „тајног ауторитета" владара" Русије.

Државни посао правили су и дворе убојство.

Књаз Јусупов, младе аристократа, оженио умном принцезом — Ирином, ставио се у чело са великим Дмитром, и великим Дуке. Пурншкевичем, огорченим непријатељима Распућина, да бе нарадили заједнички план убиства. Непријатељи Распућина потпомогнути су свим сретствима од сер Самуела Хора, данашњег енглеског амба садора у Мадриду, тадашњег ди пломатског претставника Сикрет сервиса енглеске амбасаде на руском двору, о чему се са нескривеним задовољством говори у својим мемоарима.

Тек 16 децембра 1916, успело се да Распућин дочепа у мокру. У палати књаз Јусупова, у бијен је Распућин на животињ ски начин. Јусупов, Пурншкевич и велики књаз Дмитрије, испалили су метак за метком у главу и груди. Леш је затим чизмама. При него што је леш бачен у Неву, под лед, пловак је телефонски итер Сикрет сервиса, сер Семјуел Хор, који је пратио лед, задовољно тапшао рука.

Е. Графе

ПРЕТПЛАТИТЕ СВОЈЕ У ЗАРОБЉЕНИШТВУ НА

СРПСКИ НАРОД

ПРЕТПЛАТУ ПРИМА „ПРЕСА" БЕОГРАД ВЛАЈКОВИЋЕВА бр. 8

ТРОМЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА СТАЈЕ Дин. 45.—

ПОБЕДНИЧКА ОДБРАНА

У свом последњем говору Черчил је изразио сумњу да су британски терористички напади на немачку територију покушаји на западној граници једне још веће авантуре, која се брзорасте на Истоку. Да ли је то тачно или није, не можемо рећи, али знамо да је у току последњих дана борбена делатност на Источном ратишту нарочито живахна и у погледу ваздушних напада. Ако је немачка ваздухопловна надмоћност на источном ратишту.

А истовремено она има могућност да војни део ваздухопловне снаге на Британском Острву. Нападе оштрије у зиму на континенту не остаје изузимање: немачко ваздушно ако читаве ескадриле ваздушних у пролеће ваздушне снаге енглеског терористичког ваздухопловног напада.

Овај напад на Енглеску бомбардовања рата рада Немачке на дужи обдан Енглеске. То је доказ, да је немачки главнокомандовање не сме нигде ништа престаснети да у четврту годину рата може да буде изнова изненађено нападом на британску ратну луку, чиме је ваздушна одбрана утврђивања на градове и луке. Немци су Пиноут је доказ да је и најмања тачка на Британском Острву на неизгрешно се сносиле жртве немачких авијатичара.

Немачка авијација спровела је ваздушну ситуацију одбра-

Цртеж: В. Б.

не. Исти систем спровођи и на источном ратишту, само што је овде ограничује свој фронт рата тек да би још појачала активност своје одбрамбене радње.

Сада је напустили Ростов, као и други градови, али добијено је нешто важније од Ростова и од доктине. Ростова: добијена је концентрација немачких снага ратне опреме за противнапад у садашњој зимској битци.

Битка са Немцима је нарочито важна. Ако је њихов циљ у тој борби борбе: једна поштена једнодушна борбена је мостобрана на Дону и Волги, Бољшевицима су у великим снагама пристрашни напад артиљеријском ватром, „добрим ватром", која је трајала више сата, а затим су пошли на јуриш. Немци су одбили ове јуришне и поново су бољшевицима да је положај непосредно. Онда су пресли поново да јуришају сопствене снаге, које је борба трајала непрекидно 96 сата. Бомби одреди морали су напад да одбију у мостобран. Командант мостобрана добио је захтеве да се држе по-што-што је год било важно за тактику на читавом сектору фронта.

Једанаест дана борили су се Немци одбијајући нападе са свих страна. И најзад је стигла награда за њих: пред њиховим немачке снаге да се пробију кроз непријатељске редове. И они напредују и бива извршена. Одред је прокрчио пут кроз непријатељских одреда и одмах собом сва своје раненике, као и неколико стотина заробљених црвеноармејаца.

У току ових борби та мала немачка јединица уништила је 23 непријатељска тенка, 4 комплетна оклопна воза, 2 авиона. Сва је тотално сатрла ове бољшевичке стрељачке бригаде.

То је жила куцавајућа велике борбе. Немци не увиђе у ту борбу своје стратешке резерве, које чувају у повољним рада пролећне офанзивне. Сада стратегија је је кладионичност. Нестрпљивост — то је стратегија Стаљина, који није могао да чека док се Енглези и Американци спреме за истовремену акцију, већ је морао да дан закупчане своју офанзиву. Ова нестрпљивост није створ темперамента, већ крајње непосредности: сад или никад, то је економска Совјетски Унији, која зна да неће никад моћи победити, ако не победи сада.

Међутим, ниже победила, није ослабила европске отпор, већ напротив мора да констатује да се тај отпор повећао.

Док се на Истоку настављала једна битка, у Африци Енглези и Американци воде међусобну борбу у штабовима. Енглези не могу да надмоћ изнемогавају, већ је притиснуто Черчил у Казабланки, када је изјавио да се непријатељ спасења пристаје на безусловно предају, чиме је завршен Американци запосели Француску Северну Африку.

Иначе, стање на афричком фронту је веома повољно за Осовину. Сећамо се колику су радост дигли Енглези само позадина генерала Локлерий преко афричког континента, право систему Сахаре и побегли у потпуном нереду у бруд.

Изгледа да се Американци мање бојају о војном успеху у Африци него о гробљеву. Сада су одузели Енглезима рата бродове које су Енглези пустили Француској у Казабланци. Неколико јединица француске ратне морнарице, која се морала поднети Енглезима, пристало је на приликом њиховог пласта на Мартико и Алжир, одпрчени су у Вајшинг. На тај начин Американци воде да повећају своју ратну морнарицу састојањем ко могу надокнадити губитке 15 бојних бродова.

Сада су Јапанци, приликом јапанског борбе на Гвадалканару, обавили стварне губитке у поморским снобима око Соломонских острва.

Америчанци су изгубили:

	потоп.	оштећ.
бојних бродова	6	4
носача авиона	4	4
крстарица	36	6
разарача	22	35
подморница	9	1
помоћних бродова	10	3
укупно	87	53

140 јединица ратне морнарице изгубило је на страни од 300 тенкова, око 50 топова, око 20 авиона, огромни ратне материјал и мноштво војника. Колико је дамско победа, још Пацифику. То им неће помоћи, јер једни бојим број („Рунцле") а немачко мајсе јединица не се не зна, јер Енглези тврде да су се повукли 30 миља, а Американци тврде да су напредовали 30 километара. Нашао, је није тако важно. Важно је да су изгубили добре позиције и побегли у потпуном нереду у брда.

Изгледа да се Американци мање бојају о војном успеху у Африци него о гробљеву. Сада су одузели Енглезима рата бродове које су Енглези пустили Француској у Казабланци. Неколико јединица француске ратне морнарице, која се морала поднети Енглезима приликом њиховог пласта на Мартико и Алжир, одпрчени су у Вајшинг. На тај начин Американци воде да повећају своју ратну морнарицу састојањем ко могу надокнадити губитке 15 бојних бродова.

Сада су Јапанци, приликом јапанског борбе на Гвадалканару, обавили стварне губитке у поморским снобима око Соломонских острва.

Америчанци су изгубили:

	потоп.	оштећ.
бојних бродова	6	4
носача авиона	4	4
крстарица	36	6
разарача	22	35
подморница	9	1
помоћних бродова	10	3
укупно	87	53

140 јединица ратне морнарице изгубило је на страни од 300 тенкова, око 50 топова, око 20 авиона, огромни ратне материјал и мноштво војника. Колико је дамско победа, још Пацифику. То им неће помоћи, јер једни бојим број („Рунцле") а немачко мајсе јединица не се не зна, јер Енглези тврде да су се повукли 30 миља, а Американци тврде да су напредовали 30 километара. Нашао, је није тако важно. Важно је да су изгубили добре позиције и побегли у потпуном нереду у брда.

Изгледа да се Американци мање бојају о војном успеху у Африци него о гробљеву. Сада су одузели Енглезима рата бродове које су Енглези пустили Француској у Казабланци. Неколико јединица француске ратне морнарице, која се морала поднети Енглезима приликом њиховог пласта на Мартико и Алжир, одпрчени су у Вајшинг. На тај начин Американци воде да повећају своју ратну морнарицу састојањем ко могу надокнадити губитке 15 бојних бродова.

Сада су Јапанци, приликом јапанског борбе на Гвадалканару, обавили стварне губитке у поморским снобима око Соломонских острва.

Америчанци су изгубили:

	потоп.	оштећ.
бојних бродова	6	4
носача авиона	4	4
крстарица	36	6
разарача	22	35
подморница	9	1
помоћних бродова	10	3
укупно	87	53

140 јединица ратне морнарице изгубило је на страни од 300 тенкова, око 50 топова, око 20 авиона, огромни ратне материјал и мноштво војника. Колико је дамско победа, још Пацифику. То им неће помоћи, јер једни бојим број („Рунцле") а немачко мајсе јединица не се не зна, јер Енглези тврде да су се повукли 30 миља, а Американци тврде да су напредовали 30 километара. Нашао, је није тако важно. Важно је да су изгубили добре позиције и побегли у потпуном нереду у брда.

Живот у хладним руским пределима учиниће је да су се навикли веровати сновима и многим потпуно лишене искрене и огреве

Фото: (В. В. А.)

М машина учествује!
Кад Вас нешто боли у леђима, посао се све више гомила. Шта боме одазвате, то је бела!
Ви знате да код сваког назеба увек помажу АСПИРИН-таблете. Узмите их АСПИРИН у право време, тиме сте себи много помогли.
ASPIRIN
у сваку кућу!
Одлуком бр. 23570 од 26.IX.1941.

Шта значи 27 милиона БРТ потопљених бродова?

Енглеска и Сједињене Америчке Државе претрпеле су катастрофалне губитке у потопљеним бродовима.

До почетка ове године губитци су се попели на 27 милиона бруто регистарских тона, од којих је немачка оружана сила потопила 23,6 милиона, Јапан 2,2 милиона брт, а остало трећи партнер сила Тројанта пакта, Италија. Те претеране тонаже, која одговара целокупној светској трговачкој морнарици на прелазу у наше столеће!

У међуварему је додуше морски саобраћај знатно порастао, и светска трговачка морнарица од 1939. била је кудикамо већа, него на почетку прве светске рата. Па ипак је ратна мегаломанистичких сила, које се боре на сваком фронту, у ваздуху, на мору и испод њега, у дубинама океанских, које се умањене на одржавање огромног поморског саобраћајног апарата, недовољна него икад.

Енглеска има највећу способност снабдевања, упоређује у обиму за 30% је, од 1940, одузето ветеранску европске трговине, које је у нормалним приликама прибавало трећину енглеске свеукупне потребе. У прошлој светској рату, услед малих удаљености, европски поморски саобраћај је знатно је много више продужен, док сада услед губитка европског тржишта, дошао је знатно смањење и времена, које је неизбежно време скраћен.

Затварањем поморског саобраћаја у Средоземном Мору, Енглеска је принуђена да употребе пут око Рта Добре Наде, да увози намене из европских земаља. Како је мотор за растегнуте капацитет поседних бродова.

Шта значи потапање 27 милиона брутo регистарских тона, које су до 1 јануара 1943 послетне на дно мора и, утоварену у обрачунати број, уништене, који износи 38 милиона заједно са бродовима.

Усто долази до стално опадања транспортног капацитета. Сваки потопљени брод повлачи собом

Уложи на штедњу

И ово време нас не треба пре-стати — да учинимо, да штедње од новчаних завода и задруга. Та заштеда и политичке и привредна разлози. Политички, јер стварање капитала духовно и морално јача нашу снагу, кнежевину чини и нашу уједињеност, учвршћује наше новчане заводе и задруге повлаче се одређене силе непријатељског елемента, и нашој привредној сарадњи, јачање капитала краљевине Србије, а тиме и нашег богатства. И у једном и у другом правцу за бедовито стварање нових вредности, поспешење домаће производње.

Ми у Србији имамо довољно земље, имамо довољно рада, који за нас ствара наше тло и наше руке, имамо и неке сировине, али нам недостаје капитал. Ако ми, који се спасили од ропства, не будемо штедели, ако не будемо стварали капитал, ако не будемо ширили производњу, ако не будемо јачали наше новчане заводе и задруге, онемогућили смо сами себи да се ослободимо туђинске зависности, да ојачамо нашу привреду, да ојачамо нашу економску снагу.

„Главу дајем, Србију не дајем!"

— Је сам Танасије, тобџија из «Пролећа», представља се Председнику овади популарна личност из Јанковићевог романа.

У току прошле недеље председник Српске владе, генерал М. Б. Недић примио је групу српских домаћина, својих гостију, са Тиквеша, из средина за-југославе и Подгорине. То су били драги гости, готово сви стари познаници, још генерал Недић беше је одмах командант у рату, као што је он прије био са службом у Задругу. Он зна за њихову храброст у рату, као и за њихову предусје и непоколебљиву, а зато их особито цени и воли и рад истине Танасије као пример другим грађанима.

Често пута он зове њихов смисао за стварност, њихову чврсту народну карактер, њихову тежњу за напретком и рад на задругарству, за је са њима разговор и домаћински разговор о свима питањима. Другима и државним проблемима, који су најважнији рад и воља треба да осигурају добру будућност српском народу.

Било је то у најкритичнијим моментима, које треба забележити.

Истакнути питач као правог сина Звездан, Ристић, Врањанац, Пашанчанац и Лесковац, као народних сина са јако развијеним одушевљењем, генерал Недић још од је ова вода из Лесковца, родног места Хаџи-Денка. Подгрмљавши се са Краљевим Лесковчанином, он говори о Јунаштву Хаџи-Денка и сведочи се многим историјским реч, који је још у одбрани Неготина, као:

— ГЛАВУ ДАЈЕМ, СРБИЈУ НЕ ДАЈЕМ...

Фасцинатна љубав генерала Недића за српски народ, његова љубав за све његове синове који су одређење кроз у овим обновљеним историјским данима неустрашивог Тимочанина.

Лево: У знак захвалности, по старинском обичају, један фељдвебел пуби у руку генерала Недића.

Председник слуша проповед о задругарству

(Снимци „Српски народ", И. Р.)

...једном спас за Тимочку Крајину, за сво нас, за цео српски народ јесте да буде мир, да буде рада, да буде реда у нашој држави и да буде братска слога...

Стручни савети нашим пољопривредницима

Негујте и чувајте озиму пшеницу

Од прве се житарице зимска сеје пшеница. Тога нема данас биће светла слава пољопривредних. Пшеницом житарицом називају да се исходне њена сила, њена градња и пасиони краљевић, а велика би среће била код бисмо добили и њихове за кавгу, јер би у замену за тај доприношени плод донеле добили да чак много прошлост који су тучи много потребни и нашим селу, и граду.

Да бисмо постигли највећи принос пшенице, није довољно што смо њене зрнчани и хлеба, већ довољно што ће усев да нам пружити. Не смемо, као до сада, очекивати све милости и немилости времена и средњих или средњих повољности. Морамо свакако увидети колико нам озимо сеје, колико доводимо на једну јутру и колико је наше просечно принос. Ако ће усев да нам пружити више него што смо досадашњи, онда ће нам бити потребно мање земље за производњу.

Дакле морамо да повећамо принос пшенице у односу на површину, а не да повећамо површину. Ако ће усев да нам пружити више него што смо досадашњи, онда ће нам бити потребно мање земље за производњу.

Да бисмо повећали принос пшенице, морамо знати све могућности, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос. А то није могуће једино наша родна земља са неколико подземљем пружа неколико не могућности. Треба знати све могуће на тај начин, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос. Да бисмо повећали принос пшенице, морамо знати све могућности, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос.

Дакле, ако је у потребно да бисмо повећали принос пшенице, морамо знати све могућности, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос.

Дакле, ако је у потребно да бисмо повећали принос пшенице, морамо знати све могућности, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос.

Дакле, ако је у потребно да бисмо повећали принос пшенице, морамо знати све могућности, да бисмо одабрали оне које ће нам пружити највећи принос.

Повраће за сопствену исхрану и повраће за извоз

Код су страни пољопривредни и пољопривредни стручњаци доказали у Србију, ниси могли да се довољно начуде што овако велика земља, под овако повољним климатским и теренским условима, готово потпуно заостаје главне повраћа, на да нису констатовали да је велики део земљорадњу пољопривреде, не само по питању домаће потрошње, већ и по свом просеку, у незнатној мери трговине и размене. Поред тога повртарски производ претстављали су увек одличан извор прихода, јер су њиховом ниске дневно више од једе осталим пољопривредним производа.

Ранији смо били у могућности да умногоме велике количине повраћа из стране. Данас не смемо немамо ту могућност, већ морамо узимати све напоре да бисмо повраће повећали у односу на површину, а не да повећамо површину.

Дакле морамо да повећамо принос повртарства у односу на површину, а не да повећамо површину. Треба да се обновим наши природни ресурси. А то није могуће једино наша родна земља са неколико подземљем пружа неколико не могућности. Треба да се обновим наши природни ресурси.

Дакле морамо да повећамо принос повртарства у односу на површину, а не да повећамо површину. Треба да се обновим наши природни ресурси.

Дакле морамо да повећамо принос повртарства у односу на површину, а не да повећамо површину. Треба да се обновим наши природни ресурси.

ТОПЛИ ИЗВОРИ ЗА ЈЕЦ

Најбољем природним изворе топлоте за топле леје сигурно су кључи Бубре. Напредне северно пољопривредне земље загревају топле леје вештачким путем, електричном или неким другим начином. Ми имамо ове природне изворе топлоте, па ћемо да ово искористимо. Ако северноја европска земља, Немачка, да ведено леје могла да производи, због своог хладног подземља, топлоту никако природне дом пољопривредни стручњаци ће нису дозвољено немогуће да искористе ове обилне изворе топле воде. Ујаво су топле леје, загрејане топлом водом, из тих извора, почеле да дају боље приносе. У великим стакленицима, које су претворене у топле леје, гаји се данас паприка, парсуљ, дуње, крастави, јагоде, грожђе, купрге, па чак и дуван воће, а по њиховим сади се кромпир, кукуруз, кариофол, шпаргаваца, спанаћ, грашак, лук, салата и друго поврће.

Та чињеница дала је још пре више година повода једном врло великом пољопривредном стручњаку, да помисли на искоришћавање наших природних топлих извора у нашим бањама, у којима се топлина воде креће од 40 до до 90 степени. Довољно је поменути да Врњачка Бања има 6 топлих извора са 60 до 90 степени топлине, Богутовачка Бања 46 степени, Гамзиградска Бања под Парашином 40, Ниш на Бања 39, Овчарска 37 итд.

Тада, кад се нашој пољопривреди обрађала и сувише слабе пажња, она идеја остала је само мисао непрочитана. Данас ће бити боље обратити на ту пажњу.

За искоришћавање топлих извора нису потребне никакве велике инвестиције ни нестандардне. Довољно су средства за топле леје који се врше као и за остале леје. Исто сандука постављају се цеви или канали кроз које се пропушта топла вода. То се покрије бетоном пли земљом, а затим се направи топле леје, као земља и струготина, а врхо тога сиђ буђравите земље за сађење биљака. Топлота се регулише затварањем цеви или канала.

ПОВРЋЕ ЗА ИЗВОЗ

Најзад долазим у обзир повр ће које је способно да набуја редно тржиште, а које се у Србији производи мало или нимало, док ће се на нашто више труде неко производити и за извоз. Ту су на првом месту грашак у свежем као врло цењена и тражена поврћа, затим кариофил и шпаргаваца који се сматрају најпожељнијим врстама поврћа, а поред тога су деликатеси богатих трпеза, плави патлиџани који је као једина производ трпеза и престолова добру и вредну кризу, а да не говоримо о врлини праздњу и цвеће које ће се такође веома тражити.

Сочиво, које је пореклом из Азије, може да успева врло добро у јашим брдским крајевима, на Каленовику, у околини Чачка и Ужица. Сеје се од половине марта до половине априла, а сазрева за бербу после 4 месеца.

Кариофол је врло осетљив на климатске и теренске прилике и захтева велику негу, али се она због велике цене и велике потражње на страним тржиштима обично исплаћује. Пољопривредник који располаже топлим лејама може да сеје повесне сорте кариофола већ у јануару и фебруару, остале сорте сеју се тек у марту, а сеје се у њиху и дуду, који је отворан на хладњу, а сорте у марту и априлу.

Шпаргату су почели још стара Египћани. Грци и Римљани, а данас се у европским земљама особито цени. Код нас има услова за успешно за топлијим, дуљим, сунчаним пределима. Не траже навлажњено, а Јужна Србија најпогоднија је за бер 10 и више година. Најбоље време сеђења је у марту и априлу месеци.

Плави патлиџан је пореклом из Индије и биљка јужних предела, али код нас, са извесном негом, има услова за добро успевање. Сеје се под стаклом у фебруару, а у априлу у отворено поље. Најбоље леје постављају се дуљом у јужни.

Плави камен за виноградаре

Прајем старог бакра у замену за плави камен вршиће се само до 28 о. м. Све радове и пословодство надзираће државно-шење за прајем старог бакра у јутањак 1 марта пошљубљене ће [illegible] у Београду „Жупа". Централа за хемијске производе познија све пољопривредне које су ове године старог бакра непокривене фабрике, да одмах одређују прајмену количину плавог камена. Ако продавници Обласног одељења среских земљорадничких задруга у Београду, како ће се плави камен надзирати нешкутно свако земљорадничких задруга, без сваког посредника Обласног савеза, у интересу је сваког појединца да сеју прајмену одмах подноси, да би се фабрици могао наћи налог за испоруку. Ова и пољопривредници који у Београду, како ће доручена ним продавницама Обласног савеза добиће га према својим потребама.

Пољопривредни шегачеви у Моравском округу

У самом општинама Моравског округа одржавају се седнице општинских пољопривредних течајева на којима се земљорадници упућују у савременије земљорадњу и стокарство, запињеву, најновијој методи, географију, домаћу историју, пољарство, воћарство и т. д. До конца ове недеље одржаће се укупно 30 таквих течајева.

Досадашњи течајеви завршени су са многе успеха, а пољопривредници су показали да њих разумеју и да су заинтересовани за њих, што доказује и велики број пољопривредних реферата, написаних приликом течајева, а поднешених пољопривредницима, занатлијама, ветеринарима, школи учитељи и свештеници, а поклапање Протосвештеника Влаке одговорило просеку сваког предавања, у којима као и у дискусијама, показао је велико знање предмета, којим се предавало.

Предавања су одржавана још стара Ернћанин, Грци и Римљани, а данас се у европским земљама особито цени. Код нас има услова за успешно за топлијим, дуљим, сунчаним пределима. Не траже навлажњено, а Јужна Србија најпогоднија је за бер 10 и више година. Најбоље време сеђења је у марту и априлу месеци.

Плави патлиџан је пореклом из Индије и биљка јужних предела, али код нас, са извесном негом, има услова за добро успевање. Сеје се под стаклом у фебруару, а у априлу у отворено поље. Најбоље леје постављају се дуљом у јужни.

Географљани као пољопривредници

Пољопривредни радни одбор Београдске општине, користећи се прошлогодишњим искуством, чини и ове године све припреме, да ће становници Београда појединци што веће површине земљишта пољопривредним културама.

Пољопривредни одбор располаже ове године са много више слободног обрадивог земљишта. На првом месту узима у обзир велико бањичко поље са 30.000 хектара, које је већ обрађено. Од тог комплекса „Младост А. Д." добила је 3 хектара, једна група избелица 3 хектара, једна група чиновника 2 и по хектара. Поједине мање групе колективних удружења имају још нешто мање од ових површина. Остало слободно земљиште остављено је за остале грађане Београда. Осим тога земљиште ће добити и грађани који немају сопствене задруге на обласних села.

Исто тако добијени су велики комплекси земљишта изузетно на Макишког Поља. Пољопривредни одбор задржао је 14 хектара, које ће да дели у закуп становницима Београда. То земљиште налази се према Чукарици и може је доброг квалитета.

ИСТОРИСКА УЛОГА НАЦИОНАЛНЕ СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

У крвави радосни борби за ослобођење и будућност српског народа, још од најновије катастрофе ово највеће чудо двадесетог и последњих времена у историји нашега народа, ова наша славна српска омладина. Свај за рану груду истекли задњег тавног мајдан рођендана, ово наше славно генерација за коју ту чистије, боље и племенитије биле нашег народа

ДЕСЕТОГОДИШЊИЦА СМРТИ ПЕСНИКА „КОСОВСКИХ БОЖУРА"

Сликарски речитатив Д. Ј. Филиповића

Протекле ове године навршава се десет година од смрти песника Косовских божура.

27 фебруара 1933 умро је Драгољуб Ј. Филиповић.

Смрт у зору владавог фебруара лишт у вишњој целисти годишњ, смрт ван доме зора од божура.

А мртви Србиља спавам ван чуда...

Цео реко отишла је једна родољубива појединца, чак појединца чак дубинама, отишла и тешке дуже дан света, две обласне, дуже матоша трагедија, оргија — света просвећености, дуже државних, економских, научних — света сазданости. Мала и врлина, срећа родољубиво појединца времена двадесетогодишње, тежка је в теч оратерских или ларатерских.

Д. Ј. Филиповић даје је ремекдела неких аванса патоса дајање; Д. Ј. Филиповић федалну вољу уздигне је до лиза-рел-поезије.

Косовог Атрак од жедњеда суре
На стрмина је огрчо плећа.
Чекља жили на земљу те себа.
У очима зомиглава бура.
Дно му брка ко да тешка југа;
Грдно гвоздје на коњи од вука.

*

Косовски божури, Србљаци и остале родољубиве песме смерног и перастог Д. Ј. Филиповића, лишене истини народне мисионости и осећајности појединог дозетарца, лишене и зубоког духа оријентизног, добре су, мила су, јесте су по начин другим.

Сачувале су снажан сликарски надарени, сачувале су веру у историјску мисију, сачувале су равнодушне дозоре:

А ти књиге... Пола царству
међа...
Тли је смрти вторио сиљеви.
Ко дан божјим грозом
раздражавам.
— Мртви леже Срби Хомеровски!

И века зборе, ако те не зауставиш је Д. Ј. Филиповића што је на пучини родољубивог песништва дао своју свеобухватну бору — сликарски речитатив.

Геније десетерца, геније Филипа, равно се ето, у таленат песника, у таленат Филиповића.

*

Није баш најмогућнији лите је Д. Ј. Филиповића „надзетна и надзостојећи култ обласкавај предака, ако што је он, „роковски декламатор са најлепше снаге ушао у народне песме", казали дакле патријархалне расположености, већ ако што је појединости знано је једној тајанствој стварности.

О зрозвости зора ее мислити више но социјалисти.

Зер сазнања пројекти су, баш као и сазнања дедубинети, бедемери, бескрајни, а песничком врамућења су у томе што нетоне встрашавају, дарон умишљања, добијају лепот нетоствог живота.

Ма како зел, ма како ино, дилло декоративним напор уме уклапања суштину и лепоту бесконачног обликама, или дарованог погледи, дарованог усмо он замиеђ прислоности памћења, традиционалних навика, буди дубље осећање волје за чистом формом.

Д. Ј. Филиповић, сматран и прласт, можда би отишао и да ље кутим имитаторима предања ел сврт у зору владавог фебруара, смрт у вишњој целисти године збрасала је жетове комере, али ипе, ни после читавих десет година, одмакла безмрзи стаклене:

Сад ноћ јека жива заиграла
И одлеже песме са уснама.
...Кесеч бела крај прозора
сјнет
Реће пева, ли Арати сиђеле:
„Од Ровтеров, од Дедина сиђе,
Знате ли откуда потиче?"

Бошко Југовић

И недозрео живља под кошатом,
Тавних влат као ноћ посечен пучки,
Ко зимор мртвог са зорезног крша.
Царски крсташ зрелом зеленином:
Под њим Бошко полеже зајдучен.
Повише се пера кадиова
На калпаку племените воји,
Ко сјај мора под баровим кучем
Скиен витеза ранц сивом мрком;
О бедро му живину сабља бојна.

А под сивом тоже заблисташе,
Плавом сунца арх облака тамо'.
Плаве очи шинташе страхотом,
Сва живље пред божјом лепотом
Оклопници крсташе себланом.

И све ово... А ход и поклонам
Српски колик под сенком широка.
На ком сунце пада тоспа једна.
— И на дарстно тад се спусти лепа
Кобна сузе на сестринском оку...

ДРАГОЉУБ ФИЛИПОВИЋ

Црни сватови

Шеширу крта... Кога певаш тене,
Кроз ноћ дуту, ове ране хајке?
И где си ће страшно да утоне
Нарицање пјевине мајке?
Смрт марше на сиваном кутак;
Тамјан дима с тешког пиљног сиута.

Мој вроз шкрипи. Стеже нисме стење
Дуг времена чини чине сколје
Отолено влажне и јасенов;
Јесен брише моје перпиоде.
Некад беху сретање ведре зам.
Шеширање ме седи у њих зов.

Сјаја вороз, главо уморена,
Пема плаће да време задрже...
Буди сирочад да свенског трена
Чујеш врлина, што под сиром раса.
Прби Јелисе лебе ће нам сватн,
— Дођи ће вам, не морате их звати.

ДРАГОЉУБ ФИЛИПОВИЋ

О Змају и његовој лирици

Змај је једно од најзначајнијих појава наше књижевне, као и целе наше културе историје. У њему је пројектирано једно песничко које је оличило национализам и културном народу, пристајучи на вокалном идеја. Он је песник, у њему је особина и историјско кочење нације, ко коју је услед тога његова поезија једна од главне преокрета Бити и остала је до на ушима, разумљиве и дрога.

Бити је у томе значи елемент, гарнир к грађанског, неки неприкосновени и неизменљиви нужности које је подједнако везивала и песнике и читаоце народа: сваки последњи да нешто, побожно сгурно, прича и признаје, а онај гордост да ради и нека онако — са њо онако! — као што је радио и тако. Вера фатализно мису, или и он сам није слободан, и он сам је умирао. Фаталистичко и не ни ако да правилно не једно моменат свога живота, не једно слово свој је поезији противно својој предодређености.

И у тој неизбежној строгој успомени бити је један моменат Змајева лика за одлика карактерна нарочом фатализам снагом. Свако његов ствп дејствовао је необорљиво простосмо, неумитно, убедљивошћу природне снаге, према којој није могла бити пристајора, нити критике. Народ је осетио у њ тавој појави неповољне појаве, нагласио и у дилу га је, стварно и неотпозиво, као своја бард.

Тако нам се Змај указује, изнад свега као један велики по-

РАСТКО БЕНИ С КАЛУЂЕРОМ У СВЕТУ ГОРУ

Живорад Настасијевић: *Живот Св. Саве*

ПОТЕРА СТИЖЕ РАСТКА У МАНАСТИРУ

Ово дело је заштићено ауторским правима.

Ничеов еволутивни занос

ФРИДРИХ НИЧЕ

Поводом јубилеја дела „Тако говораше Заратустра"

Већ онога дана када се ма и том синтезом оностраног целокупног човека.

Као клуј Ниче је прокуџао европским континентом сасвим специфичне лирике, изразом за теоретског човека и XIX и XX века.

На француској, а историјском и народностном пеленгу сличне, лексичке појаве, то нагиби јапанског интелекта, а не обична поетичност и је обична умишљеност, тај немачки живопис ро-

Ниче
(Цртеж: К. Н.)

лет изгубили на трагедијом ни горкајом — то је, наиме, ни који нови Ничеов критички филозофски правац, мислећи човечанства — нови перспективни канали Европе.

Мерен на то тежи, већ по другом термодинамичком закону, Ниче је једноставан пример дубоке обнове стаје Европе.

Тако је говорио Заратустра.

Фридрих Вилхелм Ниче рођен је 15 октобра 1844 у Рекену код Лајпцига у Саксонској су Лајпцигом округу. Отац му је био протестантски пастор и пастирски списа; и мати му је била пастирска кћи. Генеалогија је ово рано у тирингијском Наумбургу, да би затим прешао на старословенску земљу Пољску — Шулитерс. Отац, сам пастор и пастирски списа, није могао ни да замисли да ће његов прворођени син бити нешто друго до теолог-ег. Стога је млади Ниче после нормалног школовања почео да чу Бон, где је 1864/65 године почео да чита евангелијске богословске изворе. Ова школа свога професора Ричела, каснијег за клачење јавног, Ниче је прешао на филозофски факултет који је у Лајпцигу. У Лајпцигу је и докторирао. Докторска дисертација му је носила је дао је назив *Теогонија* на Хесиодов доба поезије".

У оно време Шопенхауерова филозофија учинила је велики утисак на младог Ничеа.

Године 1868. Ниче се упознаје и спријатељио са Рикодом Вагнером. То пријатељство кано ни је био једно од оних за одмах је Ниче био ухваћен Вагнеровом музиком, а Вагнер је дуго година са пажњом ушао на младог Ничеа и у њему је видео једног од оних младих људи који ће наставити његову мисију и развијати је даље.

Године 1871. Фридрих Ниче је објавио свој прво већи списак: *Порекло трагедије из духа музике*. Ово је покушај синтезе између филозофског елемента, мислећи човечанства — нови перспективни канали Европе.

Године 1871. Фридрих Ниче је објавио свој прво већи списак: *Порекло трагедије из духа музике*. Ово је покушај синтезе између филозофског елемента, мислећи човечанства — нови перспективни канали Европе.

Године 1869. Ниче је постављен на професора класичних језика на универзитету у Базелу.

Године 1871. Фридрих Ниче је објавио свој прво већи списак: *Порекло трагедије из духа музике*. Ово је покушај синтезе између филозофског елемента, мислећи човечанства — нови перспективни канали Европе.

Мерен на то тежи, већ по другом термодинамичком закону, Ниче је једноставан пример дубоке обнове стаје Европе.

Тако је говорио Заратустра.

Фридрих Вилхелм Ниче рођен је 15 октобра 1844 у Рекену код Лајпцига у Саксонској су Лајпцигом округу. Отац му је био протестантски пастор и пастирски списа; и мати му је била пастирска кћи. Генеалогија је ово рано у тирингијском Наумбургу, да би затим прешао на старословенску земљу Пољску — Шулитерс. Отац, сам пастор и пастирски списа, није могао ни да замисли да ће његов прворођени син бити нешто друго до теолог-ег. Стога је млади Ниче после нормалног школовања почео да чу Бон, где је 1864/65 године почео да чита евангелијске богословске изворе. Ова школа свога професора Ричела, каснијег за клачење јавног, Ниче је прешао на филозофски факултет који је у Лајпцигу. У Лајпцигу је и докторирао. Докторска дисертација му је носила је дао је назив *Теогонија* на Хесиодов доба поезије".

У оно време Шопенхауерова филозофија учинила је велики утисак на младог Ничеа.

Године 1868. Ниче се упознаје и спријатељио са Рикодом Вагнером. То пријатељство кано ни је био једно од оних за одмах је Ниче био ухваћен Вагнеровом музиком, а Вагнер је дуго година са пажњом ушао на младог Ничеа и у њему је видео једног од оних младих људи који ће наставити његову мисију и развијати је даље

Милош и његово доба по причању старих Пожаревљана

Позната је ствар да се кнез Милош враћао бивши у Београд, царовину с пуним годишњим доласком, чему су, како се зна, били узрок Турски пашу и јака турска војничка посада у Београдској тврђави. Учесће Београда, Милоше је за свога боравишта, одавно приметио, што наиборе у уваграшности земаље између Крагујевца и Пожаревца. Доиста, ту је Крагујевац баш у оној равну центар тадашње власти, у Пожаревцу му је био у усредсређене њезине провидзе администрације.

Мало старији Пожаревљани још се сећају Милошевог пасања у Пожаревцу. Било је у пролетна времена од бондучка, са потоком стрмена, дивљаком, мочвари пространа и тамном дивљом шума. Отуда је дала на место где је сада подигнуто лепо здање основношке школе. Као је Пожаревак простао до основношке школе, у коњеку је годинама била смештена и до основношких основних школа. Одонуд и дотрајао, подавани су у исправљену улицу, коњак је пространи пут тридесет или четрдесет година.

До пре коју десетину година Пожаревац је имао своје стогодишњаке који су умели лепо да причају о Милошу и његовом времену, и који су то у згодним причасима и умели чинили. Преко њихових казивања на простору на коме се данас налази градски парк, биле су Милошеве њиве велика ергела турске мелезе, поште, у којој су Татари, турски пешчаници, мењали коње. На месту на коме је сада железничка зграда окружене зидом, у којој су у Пожаревцу смештене све државне надлештва, била је велика бара, вавда заостала од капуталног морског корита, у којој су се овима уловили крупни шарани.

На простору садање Рибарске чаршије, пред општинском зградом, била је велика турска џамија. Мало је за њезине вестанке између ея Турцима, иако се место на коме је била дозвола звао „Код џамије“ — Џамија, која је сада задржала свој назив из турске времена. Табачка чаршија, бивши центар тргованског живота у Пожаревцу. Само име биле умиле указује на то, да је у Пожаревцу некада била јака занатска кожарска индустрија. Као се преграђивала на месту, на северозападном крају града, као се и сада зове Табаке.

Кнез Милош Обреновић
(Гравура Павла Бурковића)

Постанак Љубичева

У своме настојању да Пожаревак прошири и ојача трговином и привредом, Милош је средиште града повезао преко Вида, са Дунавом, а нарочито са самом градом Милошем је подигао да они прави велику и богату варош, по свему сличну богатој суседној Србији. Та Милошева идеја, исто као и београдска Саборна, је остала недовршена, али ако гледа поруковска дела.

Милош је и сам био врло богат човек, и о своји приватним пословима је имао на уму да стално и да их повећава, читава богатства. После пораза Турака бољо је десета пустог вилајет између Дунава и Мораве, који је Милош по својој вољи, неограничено, распоређивао. Као Пожаревац, поклонио је кући, кафане и дућане, а за себе је био, изузев остало, знатно огромне турске имање (ергеле) Мерово, названо по жени Милошевој, енглеске Љубици, Љубичево.

Доскора се у Љубичеву зове кнежевска кућа, која је подигао Милош за Љубицу, према својим речима Љубичеву, једно седиште. Милош је касније ово имање у стално држаоци, начинивши за њега тадашњи добро на коме су се гајили, и ја сама гаје, најбоље расе коња. Љубичево и данас зову овај исти назив и одмах се зна, да је ово имање Милошево, које је дао своме најомиљенијем сину, и по коме је добило своје име.

Милош је имао и друга имања, али ни једно није тако велико као Љубичево. Ни једно није имало ни толико воде, ни толико воћа, ни толико пространих ливада.

Жртве свиња

У то време, према казивању старих људи, у пожаревачким крају није било друмова у садашњем смислу речи, већ су путе варошки водили пашари, тек просечени кроз њиве, којима је четворо-запрежни теретни воз тешко пролазио. Зато су сваки пут, кад је Милошев воз требао да прође, морали да буду уклоњени сви препреке, које су могле заустављати кола. Тим ограничењима сматрао је и Милошев ага Шуша да чешће пута прође читава кућа мршавих свиња, које је преко Пожаревца пребацивао с једног имања на друго Бољошца, Бубушинца и Братина, где су биле знатно јаче него у самом средишту.

Само су свиње пуштане у вар. Милошеви момци их чували, а кад би се свиње пасиште, Милош их је пребацивао трговцима из Аустрије. „Теслин“ је био за њих је дале врло високо и уз-

Кнез Милош Обреновић

(Гравура Павла Бурковића)

тали врло високу и великој Милошевој цени, под обдом. Тако је тадашњи Аџеков Стаменов прича ми је у своје време, шалећи се, да су тада тако, врлетни младеж за њихов живот, певали:

Беле је, румена је,
Таква је, висока је ...

а кад се младе зрачала на њима пада:

Лепо ти је, тако ти је,
Тралај тамо с њиме ...

Додавања с временом на врсте у Пожаревцу, одмора и разноврсности, а нарочито у обичајима разних пограничних послова. Милош је волео да му пожеда пред самим конаком буде. Са њиског двориша се је увек могло лакше видети, на чијим се страни пољима жито дуже и таније, а кроме младине у којих воће се знало највише као рано гајење. Чувши да се у Пожаревцу воће јабуке знало чешће него другде, Милош је наредио да му се доведе један такав земљорадник. Милош нарадо да му се доведе, да га испита.

Међутим, како је Милош био познат као човек врло лакоми на лепо женско чељаде, неко потрчао да обавести Мандушу, која је хуље било близу конака. Јадни човек баш пред Милошем се нашао. „Мандушо, одведите ту берку Милошу у конак!“, и Мандушо, човек у тајни је женама чешће говорио и бољи, на Хаџук-Вељкова пра. сачек, погрбио пиштоље, и полети напред. Трчуљао је тако крај њега, па ништа не потрчао уз стопе. Милош је то сликао и доцније Милошу: „Вако, господару, ето Мандушо са чиштеле!“ Милош се брзо склонио, а у томе Мандушо, дуг као пост, ухвати на длан на кад неки обљубљу кћер, он је погрбио, одвојио је баш на кадрење неког шишељског народ.

Успомена на кнеза Милоша

О Сви основни каснове ми је сећао Милан Ракић, човек који је бистро мислио дошавео велике догађаје сећајући и умро тек пре коју годину. Он ми је дао поручао да је девојка, бачена с једног моста, тако ужасно, да је полоњена и нога и руке. Сетала је жена и жарела још дуго, докуле се нетешњена није на велику тугу и жалост неубичног сина, кога је сахранила. Нико то је сликао и доцније Милошу: „Вако, господару, ето Мандушо са чиштеле!“ Милош се брзо склонио, а у томе Мандушо, дуг као пост, ухвати на длан на кад неки обљубљу кћер, он је погрбио, одвојио је баш на кадрење неког шишељског народ.

Успомена на кнеза Милоша

О Сви основни каснове ми је сећао Милан Ракић, човек који је бистро мислио дошавео велике догађаје сећајући и умро тек пре коју годину. Он ми је дао поручао да је девојка, бачена с једног моста, тако ужасно, да је полоњена и нога и руке. Сетала је жена и жарела још дуго, докуле се нетешњена није на велику тугу и жалост неубичног сина, кога је сахранила. Нико то је сликао и доцније Милошу: „Вако, господару, ето Мандушо са чиштеле!“ Милош се брзо склонио, а у томе Мандушо, дуг као пост, ухвати на длан на кад неки обљубљу кћер, он је погрбио, одвојио је баш на кадрење неког шишељског народ.

Напомена о »Србозору«

Било је ово прва књи ова ова издавања рад народног позоришта „Србозор“. Ни сад нисмо ништа то чинимо. „Србозор“ ни своје оправдање и треба да постане изузетно важно културно-историјско радно место, које су до сада изузетно радили врло мали број људи, а у погледу избора дела за извођење.

Овом приликом желимо предложити да уприпо неколико позоришних који ће радити само за ову прилику тежак рад аматерски задатак овог позорита. Ово нарочито зато, што је једна од основних принципа на којима се основа делатност народног позоришта „Србозор“. Сви, у што ито им а само ако каже, само напомене и то једног добромерног позоришног посленика, „Србозора“ на ирвом месту, једног који на редовна гледалиша прати напоре ових позоришта у Београду.

*

При свега, нибоје ако ће сваки ако ће сваки ако ће сваки ако ће, ако напоменимо. Док поред ових позоришта, Краље и Краљице. Да наредимо и сличних комада стално уверење да позоришта сваки сваки ће ако ће, дотле тешко можемо да стално каже су радним ради ако ће ако ће ако ће

Путеви домаћег филма

Поводом приказивања „Невиности без заштите“

Појам „домаће српског филма“ добија садржаје Александе када је као на туђина реализована с једним домаћим филмске продукције. Не само не сматрамо да домаћи критичари поводом Невиности без заштите, нашто је филм не своде уметност у дане уметности, већ њихо та не посматрати као једну занимљиву појаву, трагичну по њихо комичну за наше прилике.

Ако да ће то било можно чињенице јединце морамо да ов нашег критичког уплитања се судбини домаћег филма.

Поразна за домаћин филмов, нарочито националних штампи је недовољност тема, штампи нашему кругу се већ нагласи. Наши народи, осећаји су нас нас одвео после рата. У ово доба успешно смо да дамо неколико врлодобних без грешака (Вера Воркапић, Ко је крив, Ђаволово насеље), који су нас показали на најосетљивијим проблемима наше стварности. Критичари који су ово филмове тада и касније, нису нашли ни за тих позитивних разлога који нам уметност дају. Ово је нарочито важно за будуће продукције већих народа, јако ако не нашег.

Затим у ранијему домаћег филма треба да до почетка 1941. године је дошао Закон о уређењу домаћа филмова. Овим законом је предвиђено да сваки позоришни у корист домаћег филмске индустрије, који је, као један од главних услова за свој рад, морао да има и своју филмску секцију. Када се зна какве је стране филмове приказивао, онда је јасно да тешко шло ће домаћа филмска индустрија (и описана раније) до свог развоја.

Штампати овог доцења постоји се са филмом. Домаћи филм је производ који, када се пласира, треба нашто више капитала да у њега дода, нашто је познато да се филмска. Не можемо сами условљу да набаци из јасни да сви показатељи који нам кажу да је домаћа продукција нарочито нашто било у Европи домаћи филм је нашто више као и страни филм! На тај дан не би се подигло филм у Европи у другој земљи, па се нам равно не код нас.

Наш домаћи филм рушила су страна филмска предузећа, пре свега америчка, која му је једнака снагу потопу, а капитал је тешко незамисливом, и ако је тако, онда не посао ових двадесет година није спасило нашега филма у нашој земљи. Чешко-словачки предузећа, на Немачке и Аустрије, Чехословачке, спасила је постојање и нашег филма, убацио нашу земљу као нигу, дало прилика да се по тој страни чује реч, и ако је било тако.

Изнесена тврда филмофила, створена још у доба нашег рада, на раскрсници је нашег филма пресудно је у нашем животу. Јер је сам нашег филма, нашег психолога и сећеста писало по новинама и радима о филмској уметности, нашалило, да је филмске, створене идеје бићемо у свет. Те је нарочито било нашеће нарочито у доба нашег сталости.

Али док су они, који су прочитали филм као уметност, сведочили скоријем нашем новог процвећа, дотле су други који, који о филмској уметности нису нашли ни једне речи, или су нашли за то посао и тогонила, а не нашто радили. И тако смо добили неколико врлих филмова, нашкоја и просто, али ниједан нашли да добележимо спомен домаћег филма који бе приказивањем нестварне нашу филмску просвету.

А сам домаћи наробита Драгољуб Аранђић. Он је био и одлучујући у нашој кинематографији, нарочито у доба када је филм нашао у нашој земљи. Он је нашао и једно такво филмско дело, Ђаволово насеље, које је, по нашем мишљењу, једно од најбољих филмова нашег филма. Он је нашао и једно такво филмско дело, Ђаволово насеље, које је, по нашем мишљењу, једно од најбољих филмова нашег филма. У том погледу он је необично и ретка филмска.

Нема ни нашто наробата Аранђић не замери нити му приговара, да се нашао у ружној и тешкој ситуацији, и да је нашао у ружној и тешкој ситуацији, и да је нашао у ружној и тешкој ситуацији, и да је

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

О ПРОБЛЕМУ СМРТИ

Bruno H. Bürgel: Saat und Ernte, Deutscher Verlag, Berlin 1940, 250 Seiten, & Taferln und 28 Textabbildungen, Preis gebunden 4,80 RM.

Ту се говори о животу и о смрти. Наглашава максимо на начелно једне одличне збирке мисли др Живка Живковића. Овде се дотичући, непосредније третирају проблеми живота и смрти или пошто-по местовим претпазку. Закрвник, признаје можгући књижевник Бруно Бюргел говори много више о смрти него о животу.

При свем даје нам обилне и за живот плодотворне напомене. Он је, на пример, веома значајно рекао: „Ако је смрт крај, онда је живот бесмислен". Ово је теоретско дело, али у најсвеснем значењу те речи. На основу конкретних података, највећим делом из области биолошких наука, историје, религиозних идеала физичких фикција, мисли и опсиљи, поштовање и осветљава. Не убрзује се с не пасионира. Не дижу глас и не узвисава се. Али не може да сврши да се читаоцу јежи кожа. Ово корисне штиво за све који чести пуштате да „Тобоже нису нас тако страшно", да „свакако мора да еволуира", за све који толико напирљиви да „свакако мора да еволуира", за све који толико напирљиви да „свакако мора да еволуира", за све који толико напирљиви

Српској омладини

У недостатку јединог омладинског књижевног часописа, који би довољно — поред радова наших старијих и већ познатих књижевника, писања за омладину — приносећи свеске самих омладинаца „Српског народа" чувајући од свега брзог повољно редоследа своју омладинску страну, вољеној омладини радовима својих омладинаца, у стиху и прози. Поред песама и прича, чланака о разним питањима из српске књижевности, српске историје и осталих лепих наука наших омладинских кругова, омладинска страна „Српског народа" довољно и у облику школског листића ученика наших средњих школа могла би одговорити. На овој страни, створиће се лепа заједница ученика и ученица, која ће моћи да размењује своја мишљења, да формулише своје књижевне таленте и заинтересоваће се наша **омладина** *за омладину, те најзнатнији недостатак садашњег духовног живота.*

Наш народ је увек имао велику нарочито побожну од прадеда наслеђену, као што му је родила јуначку епску историју понекад још од времена Немање и Св. Саве па све до данас. Ова нарочита духовна предиспозиција створила је још једну интересантну, следећу појаву: у њему је развијена српска просветителска и књижевничка Св. Сава. Њом српска омладина, сигурно побољшаће временске у коме живи, као традиционалним српским путем и довршиће свој обзор у стварању и изграђивању Нове Србије.

Упућивајући овогодишњи српски „Српског народа" број позива читаву нашу школску омладину на сарадњу на овом за сада једином ученичко српском омладином. Само што буде било од интереса и предности биће остварено овим редом радова бољу ће стећи и ученици, сарадници својих радова — односно по случајеви наставници српског језика, кроз књижевности и српске историје — биће оцрављена нарочитим интересом, да би се и на тој њиви одало радо и заслужено признање њиме дарованим омладинцима, који се бољу истакли познавањем стила и уопштавањем књижевне историје свога народа. Само са сво воле радости ће се поћи напредак, а наша омладина биће ни знање довољно себе и свој народ.

Омладино српска, прими на ноге своје! Умеси поседнине књиге, да се показаће достојна својих славних предака и да оправда наде које у је себе полажу!

УРЕДНИШТВО „СРПСКОГ НАРОДА"

Која ми се лирска песма највише допада и зашто

Одговор на ово тема најважније недоколеност са знатним бројем писмене задатка на српском језику одлично израђених писмених задатака који су показали умношен дарова, истакнуће из наше средине и другог краја и Краљевине IV мушке основношке омладине, нарочито је решено гимназија у Београду. Најпре број учешће најлепше песника, у којима су нарочито се за песме наших великих песника Његоша, Змаја, Јовановића, Ђуре Јакшића и Алексе Шантића. Од старијих песника Србије. Ово је једна утешна појава показали су се као најпопуларнији међу нашим литературом. Ђуре Јакшић и Змај Јовановић. Интересантно је да дубоког привржености према Змају Јовановићу. Интересантно је да дубоког привржености према њој труди у поштовању отвореним одговорима.

Овде доносимо писмене задатке најбоље израђене задатке и горњој теми који показују и нарочито нам интересантни.

На Липару од Ђуре Јакшића

Од свих песама наших највише воли ја Липару Ђуре Јакшића.

Ђуре Јакшић је мој најомиљенији песник, песник изврсних осећаја, истинског родољубља и религиозности. Све његове песме су једна чаробно изворно души која је ту песму створила, изузетно је песник природе. Његова песма Липар је једна таква песма. Ту песму ја волим због тога што ја волим природу, а нарочито Липар. Ја сам ту природу посматрао и ја сам ту песму читао, и ја сам ту песму научио напамет. Ја сам ту песму осетио. Ја сам ту песму доживео. Ја сам ту песму осетио. Ја сам ту песму доживео. Ја сам ту песму осетио. Ја сам ту песму доживео.

«ДИНАРА» КУПУЈЕ сва бока новчаница, сребрне соби, прекидиће, хронометре, комбиноване соби, цела сведока. «Динара», Тиршова и Методијева 2, тел. 40-665.

84 1—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне зубе, сва златна и сребрна предмета, уметничког вајника стварн, кутије и најбоље пеште «Колубара». Прерадовска 13. Телефон 34-388.

87 1—5

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

И ПОСЛОВНА БАНКА А. Д. ИЗ БЕОГРАДА

извршиће на дан 27 фебруара 1943 г. од 11 до 12 час. јавну продају згрудњеног непокретног имања у ул. Витезовићеој 48.

Имање се састоји од плаца у површини од 1.569,20 м., на коме постоје зграде.

Почетна лицитациона цена је Дин. 500.000.—

Продаја ће се обавити у згради Д. Х. банке, Скадарска 85-11, где се могу добити сва даља обавештења. 75 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈУЈЕМ:

Дијамантна крупнија, брилијантне сва величине, златна зуба, бурма, прстења, манжетна, дугмади, брошеви, наруџе, сатови џепни, сребрна и златна сама испрошна и од белих позлатних паркова, стара злата сватовска, накинена, поломљена и горело сваку количину, купујем сребрне вешаље и остале ситне предмете од сребра купује и најновије плаће. Поштено процењује и на златно процењене вредности исплаћује одмах позната фирма

„БРИЛИЈАНТ"

ВЛАСНИК МИЛОЈКОВИЋ М. МИТРОВИЋ

БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 38-706 76 1—1

„РАДЕ КЕНМАР" Продаје: **ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ**

ВИСОКИ ОЗУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕТ ЈЕ ПОЗНАТ.

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 28. — ТЕЛЕФОН 27-795.

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

право српско предузеће за извоз колоније

»СРБИЈА«

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРИВАТАН СТАН Краље Александра 340, тел. 43-812
СКЛАДИШТЕ Рамска 22 (Железничка пруга) тел. 25-633.

84 1—1

КОНКУРС

за пријем кандидата у Српску државну стражу Управе града Београда

За попуну бројног стања службеника Српске државне страже Управе града Београда, Команда Српске државне страже Управе града Београда примиће 500 кандидата-приправника.

Пријави кандидате, док се тражени број не буде потпуно, вршиће се сваког радног дана у Команди Српске државне страже Управе града Обилићев Венац бр. 6/II.

Кандидати који желе да буду примљени у службу Српске државне страже Управе града Београда, морају да испуњавају следеће услове:

а) да су наше подавнице;

б) да су Српске народности и чисто српјевског порекла — из сва нивта (верзије или цигиског крви;

в) да су навршили 20 године старости и да нису старији од 30 година. — У недостатку свог, могу бити и од 18 година, ако изгледа да ће имати 20 година, односно да ће испуњавати услове;

г) да су телесно и душевно потпуно здрави;

д) да су неожењени или удовци без деце или законски разведени од жене без деце;

ђ) да су беспрекорног владања и прошлости;

е) да имају потребно школско образовање — најмање 4 разреда основне школе;

ж) да до сада нису судски осуђивани и да се на њихов рад неповољно непрегледу;

з) да су високи између 175 см.;

И да се писмено обавезе, да ће у служби остати најмање 3 године и служити тамо, где буду распоређени и да ће за случај раскидања службеног односа из служба вратити државној каси једну половину свих примљених од њих по времена свога службовања.

Кандидати који испуњавају горње услове и жеље да буду примљени, подносиће писмене молбе са пратећима адресоване на: Команду Српске државне страже Управе града Београда — Обилићев Венац бр. 6/II, такозвене са 20 динара текуће марке. — Уз молбу имају се приложити сва документе (уверења) којима ће се тврдити горње наводи:

Месечни приходи приправних кандидата су:

Стражара-приправника — од 2000 до 2200 динара,поднаредника — — од 2500 до 2700 динара; капрара — — — од 2300 до 2500 динара,наредника — — — од 2700 до 2900 динара; наредника-водника — од 2900 до 3100 динара;

Поваставе су службеницима су: сведоба:

— бесплатно одело (униформа), обућа и остала спрема;

— бесплатан стан, намештај, огрев и осветљење у касарни;

— породичном исхрани, који се плаћа од 700 до 1000 динара месечно;

— право на пензију;

— обољевање жене и породице по Уредби о правима и одговорностима органа у служби (жена безбедности, у случају да у кућному службене дужности живот изгуби или буде онеспособљен за рад;

— бесплатно лечење у болници и погодности за лечење у свима домовима и санитарним заводима, санаторијумима и свима климатским местима у земљи;

— бесплатно службеницима кандидатима, њихова породичним страна и војска, подофицирима и капларима, подкрилницима по ту и разарне, који су сведоци домовима и помоћима то запослена, приликом се ранија годинс служба и одговарајућа чин и звање у Српској државној стражи Управе града Београда.

Из Команде Српске државне страже Управе града Београда Бр. 1126 од 2 фебруара 1943 год.

84 1—3

НАЛИВПЕРА

СРПСКО - НЕМАЧКИ РЕЧНИК

ОД ВИПХАРА

појавио у јануару 1.92.—

Књижарама уобичајену рабат

„СРПСКОЈ КЊИЖАРИ" Београд

Кр. Александра 18, Чек. рач. Пошт. штед. 61248.

ВАША СУДБИНА БЕСПЛАТНО

Свој великом доброчинству човечанства, потврдио познате истраживач на области најпровиђенијих наука чини бесплатно читања и тајанствена прорицања Ваша судбина, чији предсказивања изазивају велику и неочекивану сензацију у целом културном свету.

Он ће Вам показати, и ће Вам бити сравњи, повезите се да Вам прорекне ту будућност чељанског које ће вам испунити Ваш сан живота и помоћи да дођете до добитка и свакот жељеног успеха, проживећа и ће одрести сва опасности сиромаштва Ваше будуће животног пута.

Свакоме ће се пројавити успех и срећа у будућности, пријатељи, сарадници, клијенти, муштерије, верени, брачни партнери, брачу, рутери, путовању, наслеђу, здрављу, имању, судским споровима, спекулацијама, комплексним документима, давања се свакоме стручни писмени савет који ће му користити кроз цео живот, те се одговара и на сва тајна знања, расположења питања, који се могу појавити без икакову устручавања.

Тумачи Ваше значајне снове, откривај тајне Ваших најближих пријатеља и непријатеља, предвиђа разне опасности, изврстан случајеве и помоћи.

Хороскоп се шаље свакоме у најкраћој дисперзији.

Многобројна њихова захвалности свакодневно стижу и з свих дијелова света, што доказује изванредну способност и талентом преподавања, те овом славном нероктивному астрологијом одела су признања од најзнатнијих личности, од великих научника, књижевника, уметника, филозофа, водећих политичара и победника на свима војним и дипломатским пољима.

Пошаљите и Ви тачну и читљиву адресу свакојевог истакнутог сведока, дан, месец и годину Вашег рођења са 50 дин. у виду упутнице, да ми буде пошаљена.

Адреса: **АСТРОЛОШКИ ЗАВОД** Београд, пошт. фах бр. 1 — **СОПОТ** (Дунавска бановина) — Космајска код Београда. 78 1—1

Машинско-техничко предузеће

инж. СТ. СТАЈНИСАВЉЕВИЋА

Телефон 30-358 Београд Кр. Милана 35

Испоручује и монтира Фрикционе водене турбине, гасогенераторе за сагушћивање свих сирта и изналетање машинске штампе. 80, 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

извршиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом сва имања:

на дан 24 фебруара 1943 год.:

1) Плац 415,01 м. кв. дво зграде Краљевска бр. 9 Дин. 150.000.—
2) Плац 282,50 м. кв. са зградом Јурбићева бр. 11. Динара 180.000.—
3) Плац 1070,3 м. кв. Румунске бр. 60 Дин. 1.0000.000.—
4) Плац 420,7 м. кв. са зградом Хилендарска бр. 14 Динара 3.000.000.—
5) Плац 366,40 м. кв. са зградом Васа Чарапића бр. 7 Дин. 4.000.000.—

На дан 26 фебруара 1943 године:

1) Плац 339,5 м. кв. дво зграде Кнеза Бр. 9 Дин. 350.000.—
2) Плац 491,25 м. кв. дво зграде Дворанова бр. 6 Дин. 700.000.
3) Плац 449,60 м. кв. са зградом Господара Вучића бр. 78 Дин. 1.500.000.—
4) Плац 780 м. кв. са зградама Кр. Александра бр. 160 Дин. 4.000.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради, Скадарска бр. 85, где се могу добити сва даља обавештења. 81 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

Бр. 8. Год. II

Београд, 27 фебруара 1943

ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Императив историје

Проклamација, коју је Његово Краљевско Величанство упутио учесницима ослобилачке борбе, има широко национално-ослободилачке значење, значајна је по јасноћи свога садржаја и по снази свога убеђења. С једне стране доноси је у њој до израза мирна сигурност и уверење у победу. С друге стране, оно је још једном наглашена одлука и воља да се спроведе мобилизација свих духовних и материјалних вредности Европе, у борби, која се за одбрану њеног живота и њене културе, води на Истоку.

Још једном је у овој прокламацији јасно наглашено да је борба, која се данас води, неумољивим жестином и одлучношћу у руским пространствима, не само борба за непосредну њену опстанак Европу. Већ у њеним основама и двоструком смислу, борба за једнакост и достојанство свих народа, без обзира на њихову величину и моћ, без обзира на њихову културу, без обзира на њихову историју.

Ако је једнакост права свих народа, ако је она основа на којој се гради међународна заједница, онда је борба за њу борба за Европу. Ако је у њеним основама и двоструком смислу борба за једнакост и достојанство свих народа, без обзира на њихову величину и моћ, без обзира на њихову културу, без обзира на њихову историју.

Ако је једнакост права свих народа, ако је она основа на којој се гради међународна заједница, онда је борба за њу борба за Европу. Ако је у њеним основама и двоструком смислу борба за једнакост и достојанство свих народа, без обзира на њихову величину и моћ, без обзира на њихову културу, без обзира на њихову историју.

Крај једне опасности

Једна извесна број људи, међу којима није било сто ни до сада читавог једног континента, који престрашена свет, његову културу и све његове тековине, онда мирно, тајанствено, без икакве буке, без икаквих знакова, без икаквих знакова, без икаквих знакова

Недељни преглед међународних догађаја

Москва - Лондон - Вашингтон

Прекида политичке дипломатске односе у Великој Британији и Сједињеним Државама, на међународној сцени од чега више дана одражава се са највећом пажњом целокупна штампа у последње време, показује да је сукоб између европског јавности питање међународних односа. С једне стране Русија, а с друге стране Енглеска и Америка, за последњих пет година, односно од завршетка светског рата, све више и више заоштравају своје односе. Ако је Енглеска, као стара држава, са дугом историјом и са великим искуством у дипломатским пословима, надмудрила руске државнике, надмудрили представници Совјетске Русије, који су јући ученици, почев од Ленјина па до Литвинова, Чичерина, Јоффе, надмудрили представници Совјетске Русије Виктора Чернова, који је дипломате имао политички такт и умешност да у најкритичнијим моментима избегне сваки сукоб, који би могао довести до непријатељских односа између Совјетске Русије и Енглеске.

Лондон под утиском заседања

Двадесетоте годишњице од оснивања црвене армије високо је одликовао Совјетски Савез. Ова је прослава била велика и свечана. Ако је Енглеска, као стара држава, при свим тешкоћама, које су је снашле у последње време, ипак успела да одржи и са њеном великом културном позицијом у последњих пет година, а нарочито са совјетском јавношћу питање међународних односа, односно питање међународног положаја Енглеске, Москве и Стаљина итд. То је било у току годишњице црвене армије, за време које је Совјетски Савез показао своју моћ, своју организацију, своју способност за одбрану, своју спремност да у случају потребе одбрани своје границе, своју територију, на коју ни један непријатељ не сме ни помислити. Ово је било у Совјетском Савезу, који је одлично у дипломатији, али и у свему осталом, а нарочито у војсци, у ратној техници, у авијацији, у моторизацији, у механизацији, који је, једном речју, у свему напредовао, који је у свему ојачао, који је у свему постао одлучан фактор у међународној политици, од чије воље зависи мир или рат у Европи, који је у Европи, а нарочито на Балкану, у Средњој Европи, у Скандинавији, у Финској, у Пољској, у Румунији, у Бугарској, у Турској, у Грчкој, у Југославији, у Чехословачкој, у Мађарској, у Аустрији, у Италији, у Француској, у Белгији, у Холандији, у Португалији, у Шпанији, у Норвешкој, у Шведској, у Данској, у Немачкој, у Енглеској, у Ирској, у Канади, у Сједињеним Државама, у Јапану, у Кини, у Персији, у Авганистану, у Индији, у Египту, у Либији, у Абисинији, у Либерији, у Француској Северној Африци, у Француској Западној Африци, у Француској Екваторијалној Африци, у Француској Источној Африци, у Француској Централној Африци, у Француској Јужној Африци, у Француској Мадагаскару, у Француској Индокини, у Француској Океанији, у Француској Америци, у Француској Гвајани, у Француској Гвадалупи, у Француској Мартиници, у Француској Гваделупи, у Француској Мартиници, у Француској Гваделупи, у Француској Мартиници, у Француској Гвадел

Судбоносно питање

Европа је географски континент, који је усвојио културу Азије. Благодарећи тој чињеници она је током свога историјског развитка напредовала, а Исток назадовао. Ако се данас Исток буди, ако се он поново почиње да развија, то је само зато што је Европа почела да продире у њега. Европа је однела победу над Истоком, а Исток је признао њену супериорност.

Али, ипак, ова победа Европе није била потпуна. Исток је задржао своје специфичности, своје карактеристике, своју оригиналност, своју душу. Европа је, дакле, освојила Исток, али га није асимиловала. Исток је остао Исток.

Ово што је сачувао Исток, ово што је одолело Европи, ово је оно што је Европу привлачило Истоку. Европа је осећала да Исток има нешто што она нема, нешто што је њој потребно, нешто што је њој недостаје. Европа је осећала да Исток има нешто што је њој потребно, нешто што је њој недостаје. Европа је осећала да Исток има нешто што је њој потребно, нешто што је њој недостаје.

Рад за спас Европе - рад за спас српског народа

«Отрешић је опасност рада који се напољено. Отрешић живају бити због тога и наопре којима тој опасности стоји на пут. Сада је дошло час када треба скинуте фине рукавице и наћуће бескрајне рукавице. Судбина Европе зависи од наше борбе на Истоку. У овој борби стоји нашем народу на расположењу свој најдрагоцјенији национални крв. Остали део Европе требало би да стане за ту борбу на расположење бар свој рад».

Овим речима министар Радоје др. Гебелс јасно је назвао шта се тражи и очекује од осталих народа Европе, у овој тоталистичкој борби која се води за Европу. Док Немачка дала у њој сво што је најдрагоцјеније, људску крв и људске животе, онда народи треба да дају само свој рад. То је дужност и ваших народа. Ми морамо дати свој рад, не зобзирајући при том да ће рад тај временом постати део у њиху крвотоку, у корист наше обнове и Хајлстанда, и тек тиме ће нам бити дат пуни смисао европске идеје.

Речи претседника Српске владе

Претседник Српске владе генерал Милан Недић, одговарајући тумачећи своје поздрав гостима подвукао је, да се сада на 15 стотина фронт у вези јасан ставовима рат у коме учествују чланови једне, а то је отворена Европа, под вођством Немачке, против болшевизма, који хоће да бољшевизацију целу Европу, да увеже револуцију и интернационалу. То значи да би све отворени са којом приједношћу, да се дају свему кући и кућишта, да нам узму виногради и да нас отерају да будемо пролетери или робови оних који дошли из центра на Истоку. Зато се дакле дигла цела Европа, сви отворени који нису робови бољшеви Немачке, да се одбране од те несреће и куге рода човечанског.

„Ви знате, браћо, рекао је генерал Недић „да ми Срби нисмо бољшевици и да смо добра домаћини. Зато нам сваку породицу и сваку кућу. Ви волите своју земљу, своје виногради, ви волите своју њиву дакле српско име и српску традиционалну веру. Према томе нисмо бољшевици. А шта су бољшевици? То су људи, који немају ни бога ни вере ни имена. Зато они ни морамо да поклоњено свога, који се бори против те напасти, јер нас захвати револуција сваку. Европу, онда ће да нам узме и сва страна и земљиште и друге и писце.

Да се то спречи, не можемо ни ћутке средине да трпимо комунисте. То је прво. Друго, морамо да одржимо по свему цену рад и мир. Треће ми морамо имати радове да помогнемо оне који су ратују на живот и на смрт, и зато је сада Европу од цвеће кидаје. Ту нема средине и но можемо бити ледени.“

„Ми Срби, захваљено је претседник Српске владе, хоћемо да останемо Срби, то кажемо свима јасно и отворено. И зато што ми Срби хоћемо да останемо Срби, ми се налазимо на европском фронту које се бори против комунизма. Ми се налазимо ту зато што смо домаћини, зато што волимо рад и мир и нашу Мајку Србију.“

Овим својим речима претседник Српске владе изразио је онај исто дубоко осећај и дужан који изража, и истовремено истакао је и наш програм у досадашњој ситуацији: то је програм мира, рада и рада, рада који ће на прво место поново нама, а затим борбе са свим оним елементима који за своје циљеве користе хаос.

Улога наших радника

Шеф Дирекције пропаганде Борбе Ингрид у говору који је одржао српским радницима у Српској државној радио станици је да српски радници не одлазе у њу своју судбину са судбине свога народа. И они нам и остали делови нашег народа неће ништа чинити силом, нити ће нам ништа силом узимати, нити ће нам ништа силом одузимати. Ако је тако, зашто нам сведоче бога обнова рада у њиху! Отворени- после нашег народа ће ништа, као и до сада. Зато отворени радујте на нашој обнови, чему имамо добрим делом да захвалимо труду и раду наших радника.

Обавезна радна служба

Једна мера за обнову земље, која је ступила на снагу почетком ове године предузета је ових дана од стране српских власти. Позивом су обвезници обавезне службе рада од године 1917 до 1922. Мобилизан, то је дало повода злонамерним људима и пабирцима агенатима, који не желе у Србији рад, мир и обнову, већ неред, пљачке и пустош, да почну са нужном широком агитационом акцији, како се обавезном радном службом хоће да Немачка Србе отпреми на принудни рад у Немачку.

Ово повођење претставник Београдске општинске управе Драг. Јовановић јасно је и категорично демантовао на конференцији новинара, која је одржана у вези са тим питањем. Он је у изјављивању подвукао, да је обавезна радна служба дала свој допринос у изградњи нашег народног живота. Он је у том погледу нарочито истакао, да је обавезна радна служба у Београду дала велики допринос у изградњи Београда, у изградњи Авалског пута, Ташмајдана, Калемегдана, Дунавског кеја и многих других објеката.

„Ја ћу своја деца живети за отаџбину, да се сада рада о обавезном, а не о принудном раду. Обавезан рад је дужност сваког грађанина, а принудан рад је казна за оне који се одазову о своје грађанске дужности. Обавезна обавезни рад указују на само нужну законску сметњу и сву потпуну и стварну, већ и правну слободу грађана у држави.

„Прека економска потреба појединих економских места, која обавезна служба рада имала своју оправдану сврху у Србији и то из економских и социјалних разлога. Обавезним обављање службе рада радило је радо радујима, само по четири месеца. Ми смо тражили и добобрено нам је да се за овај рад сами бирамо кандидати, како бисмо били у стању у свако време обавезним обављање службе рада у њиховим породицама, док обавезни буду на својим јавним радовима, односно тако да они буду ангажовани не ослабе да се приватним стању себи, већ да живе свом својом уласке да за њих и њихову радну снагу зна свако.“

1) Група обавезника, које буду одређене на терен, биће већина од општинских чиновника, и и на њихов терену биће општинска чиновник који ће служити за помоћ њему Београда и његових обавезника обављање службе рада.

2) Општина града Београда предузела је и предузеће све да надзиран потребне санитарне и остале мере, како би буду задовољени сви захтеви хигијенски и санитарни.

3) Организовање се у групи сместу рада односно и санитетска служба, од којих лекара, медицинске сестре буду задовољени сви захтеви хигијенски и санитарни.

4) Сви обавезници обавезне службе рада за време док буду били на овој служби, односно њихове породице уживаће пуну заштиту рада.

5) Општина града Београда за свидбене стипендирања ученика средње школе, обавезника породица из напољопаднијих кућа, као би се породице деловале до радиоспособних чланова, не губећи своје време.

6) Морано се побринути за сво оно обавезника, које ниси у могућности, сопствено са одубом и одећом.

7) И на крају, да предузмемо све друге сходне мере како би њихи обавезници обављање службе рада имали пуно доказа да се за сво оно време њихове радне њихов Београд бринуте о њима.

Неспорно је да је ово остало питање предузете сличне мере за обезбеђење на своме градове и села.

Сваки обвезник тих рада да буде свестан, да рад за обнову своје земље и за спас Европе није ништа тешко изнетуте куће, већ једна частан посао који ће бити у задовољење, и благостању његовом целом.

Обавеза рада у осталим земљама

Претседник др. Вучић Радоје Гебелс јасно је назвао шта се тражи и очекује од осталих народа Европе, у овој тоталистичкој борби која се води за Европу. Док Немачка дала у њој сво што је најдрагоцјеније, људску крв и људске животе, онда народи треба да дају само свој рад. То је дужност и ваших народа. Ми морамо дати свој рад, не зобзирајући при том да ће рад тај временом постати део у њиху крвотоку, у корист наше обнове и Хајлстанда, и тек тиме ће нам бити дат пуни смисао европске идеје.

„У временима, када нема, у којима је у питању бити или не бити народ, дужност је влада да поштовањност народа систематском забетавом уште не прекинути рад. Потреба чини закона сврха највећу дисциплину рада.“

Немачка нам једина, па чак ни ова држава која је остварила опште принципе правде, да је поједина у временима крша обавезни да свој рад сматра као радно

Обавезна радна служба

У Швајцарској је обавезна служба рада заведена пародбом Савезног већа од 17 маја 1940 године. Новим законом од 18 септембра пародне године, односно рада обавезни рада служба за све лица између 20 и 24 год. мушкараца и жене од 20 до 60 године женске. Новом уредбом од 16 јуна прошле године исто је основано све лица између 20 и 60 година, односно 24 и 60 година

Акција чишћења у Западној Босни

Са обавештених страна саопштава се:

У западном делу Босне води се сада нова и опсежна акција чишћења против комунистичких банди. У њој области уколико банде потпуно не сломљене, али су у подручним областима банде приморане на повлачење у непроходне шуме и планинске масиве. Комунисти су од почетка ове акције изгубили преко 5.000 мртвих и још толико рањених. Докази су основаном на комунистичке терора Сува, Бихаћ, Босанска Крупа, Босански Петровац, Кључ, Јајце, Травник, Удбина и Лапац. Заплењено је велике количине оружја, муниције и ратних материјала.

Комунистичке банде су запамћене као изузетно сиву стару српску тактику. Оне су настојавале покушавале да брзо покрећу упорности у збијеним редовима, међутим ако успеле да се одрже дуже време, већ су биле потиснуте у непроходне и безводне предео краса. У духу убилачких комунистичких метода, разарале су и спаљивале све своје бивше насеља, села и градове. Како су са свим нуткано постављале тешке препреке, које ни овде нису се руком да опету у већој мери напредовање наших одељења, тако ни у будућа. Појединце односно групе банди покушавале су, употребљавајући све врсте оружја којима су располагале, да се пробију. Поштто је акција чишћења била спроведена у појединим планинским ланцима по предходном плану уклоне тешких противних препрека, продужена је акција нашим против комунистичких банди. Вишегодишњество је сваком потомагало са великим успехом непредвиђене наших одељења.

*

Предели Западна Босне, који су сада ослобођени од комуниста, пружају велику слику разарања. Комунисти су уништили све јавно требовање, наиме школе, црквене бедеми у њима, оплемењени тешко животних комплекса и изграђени безброј насеља. Становништво је сада, после терора убијања, знатно одазвало под заштитом немачког оружја и почиње у ослобођеним крајевима са радовима на расчишћавању. Бихаћ, који је за време комунистичке владавине био главни штаб бандита, страдао је нарочито јако под терором банди.

Тамо где су прошли црвени бандити

Сада ће наше школске зграде, не само дивно подигнуте ради просветљења и напредног окупљања, већ и њихове сведочке крајеве, оскрнављене крвавим терором, — моралним и физичким који остављене за собом „партизанске" воље и њихове сатанске идеје обе зла. По једном катанец „Жанке" Стаљина и московски симбол. Њих банди остављају, нажда, рада у тешке сводни жртвама или као поглед својих зла и на изградњу српских домова свих једних и предних сеоба, који мо отуда и уништено све што су предне генерације изградиле из свог знојног, каменитог тла.

Опустошене варошице, оскрнављене храме, уништене болнице, тешке вопрадних привредних сводни остављених ври бегању, гроб лешина и проганих с посебној „хокотутарни" који је, уз помоћ Москве и Лондона, „ослобађа" у Бихаћу. Стотине бесконачних километара под „просветљавањем" слободоног господарења. Глад, оној, чекер и глад у обиму који прелази надпрас. Истовремено сво земље, која је у прошлости толико напала.

Сто то су и тамо су трговци „народно-ослободилачке војске", како је по наредби Москве њима и Лондон (који но тој и сличној наредби жели да сваки и „Дан правне војске"). То остаје му за собом хиљаде, које прво напоа отеру сваке воље претворују у живој пламен. То су осветници свих са којима у сводне потпало овејаше мутне илузије г. Антона Иду, кога је слабо брига да ли ће воје од нас „ђаволи" остати у животу.

А од те најгоре беде после тоталног лоша и трагедија сад са много вокретовања и под најтежим терорима и временски приличним слеском те босанске крајеве новима војска. Њена мисија налази на отворено противљење и захватност оних који отпочетка реално и без тешких жеља посматрају ову најтежу и наше могуће. И ко не може прихватање, предрасуда и олва, који у читавом кругу поред себе у међу још њих да прочитавају детаљасте фразе и плитке обмане, ако којима је у стању клодо но сто сина при помоћи на смрзле наших народа болесника према његовим кулама, његовом злоћу, његовом холодницу.

Не губимо реча ради тиниу. Разводимо нам је да ни ће њихово данашње придужно правило јесног дана пати и јавно. Јер све што је здраво и трезвено у нашем народу неће чекати на њих да јавно потврди ко и по босанским гудурама брани Европу, вподсе тешког рада, порођају и њену част, праведовску веру против сатанских замисли оруже Москве којој су Лондон и Вашингтон продали свој део Европе „за заједу лобања".

М. О.

Један мост у Западној Босни пети у ваздух

(Bilderdienst Heer)

Како је чишћена Босна од партизана

Прелаз преко реке

ПК. — Сви извори из рејо С. који се као бујни планински воденн ток преко гардог земљишта крша спучује у босанске долине, поприлично су. После свог пролетовања, упорајтеће је обезбеди себи одај природни препреки појас свих положаја, скривених у свету акоја ваше на висина. Морало да извршено прелаз преко реке, а но мислило да ниши у борби с пуцнини батаљони дочекати на најистакнутијем месту бригаде бољшевичких побуњеника који се жилаво боре и које су до сад у вишедневној одбрамбеној борби дикле да користи на својим повољнијима преднијостима балканског планинског терена.

Ето нас дакле на обали реке С. Напалено се на уском путу који води преко бочну долину, такољубљу од сва и од метка. Над обалама надвила се дубрава магла. Иза грудобрана непријатељских ров. снега на десној обали реке обезбеђују нас те-

митраљези, бацачи граната и два пешадијска топа. Преко ноћи на растоње поред обале нападала је густа слана; беле се

Немачки војници ослобађају једно село које су држали партизани

од ње и сама људи који леже у приправности, беле им се тоноши и пушке, беле се и сви брегови с једне и с друге стране реке С. Уску водену траку реке покрио је лед; баш у овој зони који пресушио просо тако владала је тишина нарочи хладноћа, који смо до сад у њим крајевима запамтили.

Још пре но што ће се прва сунчани зраци пробити кроз густе планине магле, појединци одони непријатељске разведају се за борбу. Пиониреки стражони без шума се спуштају у воду.

— Напред, људи!

Командир одреда, још једном оценио погледавши на сат, о-брађа се првој групи. Први људе ускачу у чамце од надувене гуме; други се укрцавају за њима. Не потрађа дуго и већ се прва чета налази на супротној о-бали. Извођавали смо свој први мостобран.

Сад ова реч тешко оружје.

— В-у-у-ишм... В-у-у-ишм...!

Гранате се забијају у глиноа-

не земљане бункере видене на суседној обали. А од њих у ова смера свирају дуга преко реке. Непријатељ, још заклоњен магленима магле, који се полако дизе, одговара батрери из тешких митраљеза.

Наша оптицајна позиција на брегу. Отворене почиње борба за овај војнички важан комад земље. У непријатељу је изведена прелаз и главнина батаљона. Неумерено су радили земља наши инжинири. А у чистини најтеже непријатељске ватре обалска пиониа пружа довољно заклона.

Јурају на полоожаје бандита траје све до прних холодниених часова. Непријатељ трпи највеће губитке. Његовим разбијеним остаци беже у планину; иопред својих потиснути, остаиво је на бојишту и оружја и муниције. Међу својим рањеницима остављено и батаљонског лекара, који је и још пре једног сата учествовао у јурипи са првим борбеним редом да би одмах, још у свој ватри, могао да пружи прву помоћ рањеницима. Рањен је у руку.

Главно је на је прелаз преко реке успео. Док непрени чишћ довоље око поправке сво- ове груде, наши пионири већ су отворени да граде мост. Крај тако двадесет и четири сата грешка ће преко брзо загрејеног пиронске дрвеног моста и тенкови, борна кола, комора и други материјал, а поред тога и батаљони који ће тако и даље ићи кренути на наредне ближе задатке.

Ратни дописник Хане Кенер

Добровољци пред новим задацима

(Наставак са прве стране)

После извршене смотре одржао је добровољцима говор у коме је, између осталог рекао:

— Браћо, драги моји, ми смо се пуно срдачно и лепо код нас гледали са нама нашу омладину. Ви сте код нас и ми код Србије. Ви исте славне ваше добровољце, који је окићено славом и јуначком јер сте се ви према свештеној у радове на одбрану отаџбине. Слава погинулим добровољцима, који подоше да бк живе Србија.

Браћо моја, задатак ваше смрти. Овај вас зове мајка Србија. Црногорска младија је овог дотле свеју главу и стрмоглавим јуришем одбрани Србије. Ја вам напоменуо да ће станете могли за врат, да је увештите за све времена.

Пред вама задатак нимало лак радите, да је сад стварно је, нарочито ви станете, да сачувате ред и мир, који сте вашим трудима, с пуном у руке, предавајући своју ову заветну. Ред и мир морамо сачувати по свему цену.

Браћо моја и јунаци, ви сте стекли страна српских народа. Знате шаптов стуб и звезда водиља. Добровољци су спасли мајку Србију и сад је ви чувате и ту дужност. Ваш IV батаљон Српског добровољачког корпуса има у томе вредне заслуге.

Браћо сви да вас видим и да вам кажем да вас чека још за-дака. Сутра ћете ви опходи да обезбеде пруге. Само ако ће непријатељ прегази мора да нестане. Зато вам данас честитам што сте стигнли под српски барјак, који ћете пребро и са поносом носити за будност. Зато вам кажем: «Да сте ви задаци и жели моја јуначке Живио IV добровољачког Батаљона.

Говор претседника владе поздравили су добровољци са:

„Живео отац Србије, генерал Милан Недић!"

Претседник је крез свој позвао поздравио добровољце са „Живела мајка Србија!, Хвала, Живели јунаци!"

—!—

Кад је пред јесен 1941 комунистичка завереда запретила Србији да и у њој уништи српски народ, претседник Српске владе, армијски генерал Милан Љ. Недић, разумео је српски борбом и одлучио је решљубље на одлучну борбу са опасним, крвожедним непријатељем. На тај позив пошли су све прајвидни српски патриотски елементи, од свих друштвених редова, и студенти и ђаци и сељаци и радници и чиновници, и са оружјем у руци стрељали су се у прве добровољачке одреде и кренули на тешку у борбу да заштите разбојничке руке да је прекину.

Борба је била тешка. Требало је много и љубави и одважности, требало је исто тако много и храбрости и покретености да се разбије и уништи комунистичке дороде и ђаволе и да се заиста настане мир и ред у Србији што је предусло постања српског народа. Добровољачки одреди од себе су све дали и пуноком љубављу своју борбу окивали је сељаци и ђаци, и студенти и чиновници и путујући. Млади борци за заносом су свакодневно гинули и жудно реки своја крв, а њихова мајка Србија, чврсто одлучни да не ће у будуће бугу од свега, над свој народ.

Национална омладина, чиј су најбољи и најхрабрији претставници добровољци, увиди у Милану Недићу спасиоца и вођу Србије и ова ће му верно слуге ити, јер у тој служби гледа једину истинску и праву службу своме народу и отаџбини.

Дужности добровољаца данас

ПРЕДАВАЊЕ ШЕФА ДРЖАВНЕ ПРОПАГАНДЕ БОРЂА ПЕРИЋА

У нашу престоницу које ће ових дана отпутовати Српски добровољачки корпус организују у Београду у дворани Мајорског Дома 17. ове године предавање шеф Државне пропаганде Борђе Перић, говорио је о тим: „Дужности добровољаца данас".

У уводној својој предавању шеф Државне пропаганде Борђе Перић рекао је између осталог: „Као последња свакако двадесетогодишњег рада долазе 27 новембар и 6 јануар, и ових дана ће руши као кула од карата. А затим 28 јуна 1941 године. Пада та тога ниси народ запада у ропство и претварање робова) и као се спасила од пропасти. Јер, то је онога што је спасло Србију: имао је снолико непријатеља колико и комаџија.

Комунистичка побуна, која је једном страховитом грузијском кавказ, претала је да ће довести до потпуног уништења народа. Али, захваљујући Провиђењу, српски народ добио је своје спасиоце: ирмеског генерала Милана Недића, као претседника Владе народног спасења, и добровољачке одреде, оснивања из редова национално оријентисане студентске, средњошколске и радничке омладине.

Задржавајући се на претпоставци да ће Немачка још ове године ратовати, Борђе Перић рекао је да ће немачке трупе стајати у Србији и даље, а затим ће се повући у Немачку, а Србија ће остати слободна. Одмах по њиховом одласку почеће се је политичке борбе. Ту ће Србија морати да одбрани своју независност.

„Судбина нам је дала генерала Недића, постамо је ј. Перић. После успеха који је постоје у ујединтоку комунистичког терора, пролазила би ових своје велико дело спасавања свога народа, свога народа. Српски народ на планини има још много снаге. Јер интересирана је то у свеђем рођеним синовима, који под вођством неке „освободилачке војске" слуше интересима Енглеске и Америке и не интересима своје земље и свога народа. Најпрвим непријатељима нашим, најтежа пријетња у последње време, зрели су српски народ својевољно је уништи. Хоће ли у томе успети, питање зависи од нас, добровољаца, који се најпрвије зрачите пута којим ће нам спасити генерал Недић.

Ви, добровољци, знате да сво ви дајете учествовати само на себи и на свом сиромашном народу. Зато сте за прво место, одмах одлазите, позвани. Нека вас чувају, нека вас пратњу, али ваш зато ваш дух, народ и карактер морају бити на вабоје високи него икада раније."

Свој говор шеф Државне пропаганде Борђе Перић завршио је поклицима: „Живела Србија!" који су сви присутни прихватили.

ПОВРАТАК ЗАРОБЉЕНИКА

У току прошле недеље вратили се је за Немачке још неки број српских ратних заробљеника. У овој групи је дошло 400 војника и 10 официра. До сада ових је спасило у Војну болницу. Одмах по њиховом доласку посетио их је министар народне привреде др. Милорад Недељковић и поздравио их у име претседника владе, генерала Недића.

Претплатите своје
у заробљеништву на
СРПСКИ НАРОД
Претплату прима
„Прес" Београд
Влајковићева бр. 8
Тромесечна претплата износи дин. 45.—

ПРИВИЛЕГОВАНА АГРАРНА БАНКА А. Д.

Њен рад и њена улога и значај за обнову земље

Њена земља до својој структури је земља пољопривредна. Преко 70% пољопривредног становништва гради његовом радом и без њеног напретка не може се успешно замишљати економско просперитет. Једна од главних сметња напретка наше пољопривреде је у неприлагођеној кредитној политици и броја чланова породице. Према раније статистичким на данашњем подручју Србије, на ниже самосталног запослење у пољопривреди долазило просечно око 4,5 чланова пољопривредног-породичног од које је скоро једна половина радника и земаља.

Да би с једне стране у неколико могућно недостатке претходно проживљене и да с друге стране задовољи жељу за повољнији кредит, земљорадник је примљен да траже кредите.

Под таквим неодложним жељама-захтевом улази у живот и рад нас. Не само појединци, већ и сви ближи су у њој због тога што њена велике интереси на економској нам и културном нам и рода „на жалост", већ и неке земље у данаш умањеном и сасвим сразмерно великим интерес, који је уносили умањед у главницу.

Таквом жељи морала се сравнити и ова. Српска краља водила је своју политику ка задовољењу, сваки-ако, под утицајем ратних и послератних прилика, није могла да обухвати све оне врсте приватних кредита који данас чине тако и задужење. Сви су они давали под најповољнијим условима у односу на новчани трошак и то најчешће у виду отплате ау када су остали извори за народ потпуно обустављени кредит земљорадницу. Овим својим радом Банка је успела да подржи велики број пољопривредних газдинстава и предухитрила њихово пропадање, успела је у извесној мери да их и у напреди. Перед тога постала је главни кредитор задругарства, подигнута су задружна дома, извршена је и конверзија свих старих дугова земљорадника, што је у многоме олакшало земљорадницима, а у исто време и могућности земљорадника, било би по њега врло корисно да се нађе начин спостојећа да се почетно задужење и обновљена за трајање кад ће код њега настати потреба потребе за новим кредитима код банке, док с друге стране пропадање бивших стратега старих дугова могућности за обављање кредитних пословања или задужења послова већ задужених земљорадника.

Но не само да одуки свој сталан рад. Наш земљорадник треба и напоје своја кожа да остане као увек код своје сеоска Аграрне банке, да му их она чува у својим трезорима и да му их врати кад буде нужда.

Ово нека послуже нашем сељаку као искрен користан савет-који ће може да буде као и на-ша банка добро.

Д-р М. Радосављевић

НЕПОБЕДИВА СНАГА ЕВРОПЕ

ТУНИС, ПРЕДВОРЈЕ ЕВРОПЕ

Енглези називају Цени Сент, који је дуже времена радио у совјетској радној индустрији Горког радио, сликама се Русинком и Енглезом. Срести да се у страних који није у стању да разуме поједине одломке, врло је Енглезима и написао много вам написали С ове страни Урала. У свој књизи он даје свој свакодневне и садашњег рата прузрочења совјетске рата индустрије у кинском делу земље. Он даје ове речи: „Тешке нередаке без је успеле тиме што су малакши мајдарада и која потпуно недостојно од глади или зиме. Истовремене су многи других бити отерани у свет непознатим крајевима или да и такини условима живота који се до дају немислити".

Енглеска је написао *Дејли Мејл*, на борба и то нешто, изражава своје непоколебљиво. Али то није неадекватно кинеског рада СССР, чеб недовољно остварењу уништења против истог живите што је говорио о земљи пуни интереса, о које рекао бласка у „великом бегу". Да кои, енглески лист више вели остављене живот енглеске чита- ција него живота Словачкој борбе. На чистота и на крви тих која отворене и датно индустрија, која сада снабдева ову војску у којим условим во- куранде је у стању да снабдеје у последњи дашак ваше.

Зиме је свог тита конференција Совјета. Дана 9. фебруара, на разним отвореним фронтовима чело је тешкове снега и кога снабдевање, дављење ни могу да опскрбе, а интендантска ни, ни чак и запремне коњске хра ће у њих. Али и ако пропаст не изазивали рапови материјала. С друге стране то неколике ат- мосферске прилике. Дуге стре- се завршност преке воздуха, ни ја је он 19 мономбра заложио на Гудзон, а ако је мирно, ведро и рашњен, и с тиме, стално ваздуха подржане свеже енергије одстојавају сваки, стварајући су такву ситуацију да је фронт ни- ако до се стабилизује. Бећи је јоп пробијања фронта Енглеза, дошло је до кинеских пробоја Совјета у позадину њихових трупа и до повлачења непрегрид них формација у позадину со- вјетског фронта, као уједном фронт се у неко прогнуо. Два пајреће совјетска покушаја последњих дана — пробој ју- жног крила код Харкова и пробој југозападног формације у у области између Дњепра и Дњепра — нашли су на снажну реакцију немачких трупа. Кошица је по- казала и у једном и другом, и интервенција немачких противнапада, који су у стварности били само ојачане нередаљивих трупа, и то у великој мери захваљујући ваздушној подршци. Ако је ваздушна подршка у Русији и на фронту, која је немогућа, у незадовољавајућој мери, онда је она у Африци, где је немогућа, била готово ни- шта. Ако је Монтгомери могао да напредује против немачких ар- мија, ако је Ајзенхауер могао да се креће на фронту, који је ширине 1.000 километара, онда је то зато што је ваздушна подршка у Африци била готово ни- шта. Ако је Монтгомери могао да напредује против немачких ар- мија, ако је Ајзенхауер могао да се креће на фронту, који је ширине 1.000 километара, онда је то зато што је ваздушна подршка у Африци била готово ни- шта.

Сталињова заповест је изражавала велики пројект који изазвао војска постоје чете без ваздушне подршке, а ако је ваздушна подршка била ограничена на ону која је могла да се пружи са земље, онда је то значило да је ваздушна подршка била у стању да се пружи само онда када је земаљска подршка била у стању да се пружи. Ово је, наравно, било немогуће.

Сада је Тунис у рукама Енглеза и Американаца. Ако је Монтгомери могао да напредује против немачких трупа, онда је то зато што је ваздушна подршка била у стању да се пружи. Ако је Монтгомери могао да напредује против немачких трупа, онда је то зато што је ваздушна подршка била у стању да се пружи

Ове године не смемо остати без кромпира

У нашој земљи, која је са свим погодна за гајење кромпира, не смемо дозволити да останемо и ове године без кромпира, као што смо остали прошле године. Кромпир је храна на свим трпезама и кратка, већ потребна у свако доба године, а нарочито данашње. Његова вредност није само у хранљивим састојцима и богатој садржини скроба, већ и у томе што може релативно заменити хлеб, што са мало зачина претставља сам за себе добро јело и што уз свако друго јело претставља укусан додатак.

Ма да није европска земља, кромпир је одмах по оснивању Америке прешао у Европу, где се убрзо тако раширио и одомаћио, да данас претставља готово неопходан прилог у кухињи и на трпезама свих европских народа.

Наши земљорадницу врлодобро познато како се гаји кромпир, али неколико савета, које овде износимо, послужиће му врло добро, да са што веће утрошка снаге и новца добије пуније знатно веће од уобичајеног.

Избор семена

При избору семена треба водити рачуна о чистоћи, да се оно мора обавезно сваке треће или четврте године и то семеном од лазарних земаља, на пример из Немачке. Холандске или северне Француске. Рачуна се да обновљено семе даје до три пута веће приносе.

За семе најбоље су кромпирове средње величине, као сортови сорте од 40—50 грама тежине, а код крупних 70—80 грама.

У односима приноса за семе може кромпир и да се преполови. Таком кромпиру нема дате чиме ће поћи, већ треба водити рачуна да поступите. Крпаче треба сећи по дужини, на две половине. Могу се сећи чак и на четири дела, или вадити пажљиво очима пресечени део или нормално два очка. Резове тако отсечених делова замочити у пркљаву од гипса, или бар у пепео, па их остављати око недељу дана на влажну и сунчану, да се добро осуше. Тако се време да отпадне и пркљаву клицу. У том случају ће сабњу пажљи да се не оштети.

У јако жилној постојбини кромпир за семе могу се употребити чак и сама очка са кртолима. Само овде треба посебно водити рачуна да што мало оклопног меса, на самоју страну ранчићи у пошљу од гнила, а онтим ће останите у свакој, са пепелом, да се пресуше на ваздуху и сунцу око недељу дана. Овако очка исећи чак и на цео месец и онда дана пре сађења, па их оставити на сунцу исто тако као и клице на ваздуху. Затим их расадити на одређено место код врло добрих дубоких. Овакав начин треба садити тиме него ли целе кртоле; отварање шест бадема на једне квадратне метар.

На цело сабњу кромпира треба у данашњим приликама две ваната. Ранује је бао ишла са се жлад кромпир изнсе ишла ве. Кад нарасте нан пола метра, њиши се главно загртање.

Поштп пиромоспора може да наведе кромпир, који је прекопрољено са се прва плавка камењем, и то пред прво загртање раствором 2%, а после тих недеље раствором 3%. Ово претставља утрошак око 1000 литара раствора на један хектар.

Заливање кромпира да врене сасве ирао је нопасно, ма да је довољно да се напрши свега двапут у току месеца. Опити код нас су показали, да је један кубик метар воде утрошен за заливање кромпира добио приносе до 220 кгр. више него ли код кромпира на истом земљишту који није заливано.

Корисно је такође штапавше шпета чак од на усеву појаве, јер се знатпа приносе око 10%.

Прскани принос кромпира расиуна се, према сортама, од 15.000 до 30.000 кгр. по хектару. Међутим, на земљиштима добре структуре, на 60 сантиметара дубине, и добро обрађеним стајском и вештачким ђубривима, приноси могу да се попне чак до 100.000 кгр. по хектару.

Мере Министарства пољопривреде

Због је кромпир прошле године пострадао, крпне су у многим временске прилике, хладно и влажно време у доба сетве, а затим суша праћена шпетоношима и болестима на кромпиру.

Да би за ове године обезбедила правилна сетва за довољпим покривањем, Министарство пољопривреде наредило је свима окружним и среским начелницима, пољопривредним инспекторима и референтима да извуку потпе кромпира са сетву по општинама и направе расподелу за обезбеђење сетву у довољним количинама, односно окружима. У колико се утврди да нпх нпма семена него што је за тај крај потребно, направиће се прибављање пошље у ове општине, средпне и округе у којима га нема довољно.

Ова мера Министарства пма једнан циљ, да се благовремено обезбеде довољне количине кромпира за сетву, како би потом да се њиме предпнбеле веће површине земљишта.

Свако земљиште мора бити обрађено

Пошпом о пољопривредпој производњи предвиђено је да се морају обрадити и ђубрити и оне површине, које власници сами пе боре пољопривредом, или их из пекпх разлога не могу сами обрадити. Исто тако не смеју остати необрађене земљишта која припадају црквама, манастирима, школама, општинама или другим установама.

Општине су биле дужне да саставе списак оваквих земљишта, а састављени да до 1 фебруара надлежу општинском писарпу пречпку, да он ће своје земљиште сама обрадити или не.

Министарство пољопривреде и исхране грожпло је свима онима средпих начелстава извлачпа о распореду земљишта, те све ово

МЕТЕОРОЛОШКА СЛУЖБА ВОЊНИХ РАДНИКА.

Министарство пољопривреде и шумарства нарочито је своме ангажовању расадницима које радпоу потребним инструментима, да шаљу податке о метеорпоким прилпкама у вези са вегетацпом и пнпкодрастењем недељно основној Државној заводу за воћарство и виноградарство у Јагодини. На основу оних података Завод ће израђивати податке до сне воћаре и остале пољопривреднике у Србији.

ОБРАЗОВАЊЕ ЉУДСКИХ И СТОЧНИХ РАДНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Министарство пољопривреде у потпуно је ново створпо нарећење, да се пнпктпчке које до сада пису учиниле, пнпју у року од 8 дана да образују радне људске и сточне заједнице, које би обавезе сне пословне код домаћинства, односно задруге у људској и сточној радној снази. Исто тако пнпју да се ревпзпјпју већ образовани списпсни, пошто су поједпне пољопривредпа, услед осцудавање стоке врше морали своју стоку продати.

Истовремено општпне треба да одреде где ће се у вапшпном времену вршити обрада земљишта разљевсп, дпкле без стоке радпне снаге, и да за рпљење буду благовремено обавеспи. Нарочито се морају нарочпти земљишта одређена за ковриљаче. Оне које према прпмљеној класпфп не буде рпљење биће казњени новчано од 500 до 50000 динара, а у тешким случајевима и принудним радом.

РАСАД ДУВАНА ЗА ПРОДАЈУ ЗЕМЉОРАДНИЦИМА

Министарство пољопривреде и исхране нарећпло је свима дувапским расадницима да све сувишне расаде дувана које за своје потребе, тако и за потребе пољопривредника у својој околини. Пред сетву приводе се крају преговори за набавку веће количине семена раних сорти дувана из Немачке и Мађарске, које ће тако исто стпљено на расположење пашим пољопривредницима. Као што је већ објављено, пољопривредници могу да набаве за сада извесне количине семена грнзпка крупна сорте „Виза торнја“, које је у току прошле године произведена на државном пољопривредном имању.

Ратне задруге прете воћарским реонима

Реорганизацијом које земље на ратарске реопе, Министарство пољопривреде и исхране нарећпло је које врсте и сорте воћног садпа да се размножавају у појединим градовима Србије. Расадницима је стављено у дужност да растурају само воћке трупе воћних садница; пнпх које су препоручене за целу земљу и пнпх које су одређене баш за поједпне воћарске реопе у којпма се гаје.

Окружни Уред за осигурање радника у Београду

Број: 3273-1943

Обавештење

Господин министар социјалне политике и народног здравља решењем Ст. Бр. 317 од 29 јануара 1943 год. одређено је, из предлога Главног управног одбора Окружног уреда за осигурање радника у Београду, а на основу члана 4 § 22 Закона о осигурању радника, да сваки Књижица за радпнпко осигурање (Књижица за радпнпко осигурање) коју су до данпа 1 јануара 1943 године узеда пптеграспвпа пројужење и пнпшпнс особа у кућама, земаљама и јавпп бпдпнцама, као и пптеграспвпа за пошпнске ма радпнпке.

Према томе се почев од 1 јануара 1943 год. сва односна лица, запослена у кућапствима, поједпна и јавпп бпдпнцама пису уврштавати у сва пндпвпдуална радпшта, која одговарају њпхпвпм занпмањпма и радама.

Упућпвајући се стпче напоменутпм досадашњпм кућаницпма, власницпма јавпих пспптаница, ресторатера, гостпонпчара, кафеџпја, бофеџпја и сл. као и јавпм бопнпм — да ће пред 1-ог радпдног дана, а у свакпм правплном упутпвпма односно особља у њпма напомене разлпке, па пзвпдати пнпге органе ради прпкупљања тачних података о радницпма, који ће убудуће уживајући да им потребне погодне на лицу места уредпке како би се свеј посао што тамнпје и брже могао обавпти.

У случају да које од напоменутих лица прпзнаде погрешне податке Уред ће прпнц такође ме применити одредбе § 16 Закона о осигурању радника (казната прописана новчана уредбе органа).

На напомпнање Окружног уреда за осигурање радника у Београду Број 3273—1943 од 10 фебруара 1943 године.

139 1—1

Војне задруге прете воћарским реонима

Реорганизацијом које земље на ратарске реопе, Министарство пољопривреде и исхране нарећпло је које врсте и сорте воћног садпа да се размножавају у појединим градовима Србије. Расадницима је стављено у дужност да растурају само воћке трупе воћних садница; пнпх које су препоручене за целу земљу и пнпх које су одређене баш за поједпне воћарске реопе у којпма се гаје.

Жене на црној берзи

Највећи број жена са црне берзе не виђа се на црној дистрикту. Тај број може свако Београђанин да види четири пута недељно пред београдским дувањанима. Јер, неће бити претерано ако рекнемо, да од сваке жене која чекају дуван пред београдском дуванџиницом, једва ако једна трећина пушачица. Остале између добијени дуван на црну берзу.

(Цртеж: Н. Н.)

Но, реће ће неко, с ким кантен дувана или запаљена свиће ће шверцати.

Женска злоупотреба

То и сам знаш. Зато ће чекају дуван једног пакетића, већ због читавог низа пакетића, који ће претворити у новац на црној берзи, доносе на четвора 2 сата чекања много већу зараду, него кад би ће другом послу радиле цео дан.

Прилика женама је невероватна. Дим до куће мушкарци, онолико дувана, једва ако успе да добије једно на другу руку, па да доколе мушкарцима почиње читав сат ранија, дотле жене, и поред једног сата задуживања, успевају да га добију на три и четврт часта, и то сам у року од пола сата.

Како је то могуће? — упитаћеш. На ово: ако је дуван у једне руке узета не знати. Постоје ипак читаве женске организоване дружине, и једна другој „шаљаша" своје раздељене пред пакетић-ма трафика. Чим отпочне дељење дувана, то јест у 4 сата, настаје међу њима покретање и трка од трафике до трафике. Једна за другу јаче да су „дошла у реду дуге" — ово исто нам је пред кнеза „сабирала за бозанџију". И, за укупно један сат до сат и по часова, прегрчавања и тропљања са мушкарцима, зарад добру надницу.

Још једну новину женскиње су жене пред трафиком уграле: поручног поређења. Уграле државних монопола, које каже за жене тек од 4 сата иницијативно да стану у ред. Мислиш, ако сада обрачуну жеђабе рад, то ће бити 4 сата одмах са подне пред пакетом, тако да многа мушкарца неће ни доћи ред 4 сата остаће без дувана, док ове обичне пакетиће до тад сместу „дочекаћеница". Нема продаја.

ца дувана, који ту живопис нису учествовали, али велики број дуванџија, који због солидарности послова држе женску страну, уследају ово противзаконично, тичинећи нарочите наредбе. Та проколазна тумачења, доводе често до врло неугодних сцена између мушкиња и жена, које чекају дуван пред београдском дуванџиницом, једва ако једна трећина пушачица. Остале између добијени дуван на црну берзу.

(Цртеж: Н. Н.)

Но, реће ће неко, с ким кантен дувана или запаљена свиће ће шверцати.

Женска злоупотреба

То и сам знаш. Зато ће чекају у због једног пакетића, већ због читавог низа пакетића, који ће претворити у новац на црној берзи, доносе на четвора 2 сата чекања много већу зараду, него кад би ће другом послу радиле цео дан.

Прилика женама је невероватна. Дим до куће мушкарци, онолико дувана, једва ако успе да добије једно на другу руку, па да доколе мушкарцима почиње читав сат ранија, дотле жене, и поред једног сата задуживања, успевају да га добију на три и четврт часта, и то сам у року од пола сата.

Како је то могуће? — упитаћеш. На ово: ако је дуван у једне руке узета не знати. Постоје ипак читаве женске организоване дружине, и једна другој „шаљаша" своје раздељене пред пакетић-ма трафика. Чим отпочне дељење дувана, то јест у 4 сата, настаје међу њима покретање и трка од трафике до трафике. Једна за другу јаче да су „дошла у реду дуге" — ово исто нам је пред кнеза „сабирала за бозанџију". И, за укупно један сат до сат и по часова, прегрчавања и тропљања са мушкарцима, зарад добру надницу.

Још једну новину женскиње су жене пред трафиком уграле: поручног поређења. Уграле државних монопола, које каже за жене тек од 4 сата иницијативно да стану у ред. Мислиш, ако сада обрачуну жеђабе рад, то ће бити 4 сата одмах са подне пред пакетом, тако да многа мушкарца неће ни доћи ред 4 сата остаће без дувана, док ове обичне пакетиће до тад сместу „дочекаћеница". Нема продаја.

Стражу испитом жалбе покорним поштарка, да се и са осорним уплатницима прави шпекулације. Због тога је врло вероватно да ће контролни органи покушати да разбистре и то.

АМЕРИЧКА КУЛТУРА

Позабавимо ли се питањима више културе у Америци неће се да је америчка култура сасвим бедноме залиха на рационе европског духовног богатства, укључно се могла за узимање на њима једне или друге нове материјалистичке цивилизације. Најбоља доказ за ово пружа америчка литература, која је до 1870 године изгледала чисто одсликана сав што је европско. Писци Америке дали су најбоље примере за то. Од њих дубоке дојаре се навикли Европа, са Ирвингом, Купером, Шенгром и Итанцом, са Готеом, Дантеом и са Фритјофом Сатом дошао у дому синцирне и теме свему америкоматеријалистичко само обогатило него тек нешто сасвим. Утицаји тих великих писаца продрли нескрупулозне литературе, трговци су једноту с дотле стално Атлантиком су експлоатисали једноставне своје сопственог живота у атмосфери пионирске учетности и у теме свему Европе. Али и много доцније америчке трговачке моде кретали су Европом са Европе, а ни данас Хенри Џемс и сликар Хенстеад дају су најистакнутија имена и основе Америке. Ни Марк Твејн, једина од најамеричкијих писаца готово немогуће Американе, налазе је сва тобе тек у Европи.

Са Емерсоном, највећим мислиоцем почиње Америке, дефинитивно устаљен да преобраћа у историји европског духа на америчку културу. Он је заступао, у својој елементарности, универзалност независност у односу на живот, као уопште теме, али можда баш због тога, ово је најбољи пример да је и само његове мисаоне да се стварно изложена или репрезентативна Америка по европском мерилу. Он је исказао однос у „свету новоме нарије... надимањ на уздах у свету, који је ново, свежи, једном дејствовао на Енглеску и Америку. Уздрео је свет духовних вредности, које је стварао, и на најнеочекиванија критеријум демократије и једнакости. Он је сматрао да је свет у стварно, Године 1839 написао је чистом одушевљењу америчког и европског и то свега у једном једном. Нити ни једно друго, ни једно много горе не „ту код нас".

Цео његов рад је у многоме ту интересу: опште америчког, а нарочито америчког менталитета. Његова је филозофија, Америка — са свим својим недостацима и разним „ја" — са свим својим „ја" — са свим својим „ја" — са свим својим

ЧРНИ ТРАГ У СРПСКОЈ ПОЕЗИЈИ

Зоки и дакданс о песнику Владиславу Петковићу Дису, те я хвале! — Зашто Дис!...

Зашто Дис и због чега што је проглашен за инаредења дух, зашто Дис и због чега што није у школи у историјску књижевности, зашто Дис што је као неправилно постојао, зашто Дис а што се изједа, утоно.

И тако, од Диса је створен цели домино српске књижевности, пређен абсолс-стапено:

Нодас су ме походили мртви,
Нова гробља и неходи стоје;
Пролазили и мени као мртви,
Кад беше проглашен стварн.

*

Није потребно тумачити по којему разлогу и души, о другоме, о судбини; није потребни разјашњавати зашто пројекти оцењивате као и добро: декадентску поезију наивнијо је осећати за нерасположење, изразе од безлизног, истине од забуде, јер ако Бог, ако, питње за мањине утемељености, онда ни права већ ни постојеће, онда и права не дејствовања.

II. П. — Дис није декадент.

В. П. — Дис је реакционарист.

Тешко је боловао од тоновања «Нашта ме не боли», и, као ово спада, остављајући за ово свом прву књигу песама под простором у врлинском дну живљења, од мирцијетости, чега налазне мајка прва, и порођао се стварајући читаве калине херасположења.

Бол, то је нешто друго.

В. П. — Дис био је мајстор таквима интелектуалне уживености:

То рећи Дисе је не умем ваљд,
То што ме боли а болове гуди,
То што ми изгледа као облак
бриши,
То што ме тугује, што ми сплеу
суди.
То лицто сам ја: ја сам ве
мирише.

*

Није сумњиво у томе што је, како кажу, Дис имао позицију ослождоње рашчлањавања и у му умо нелине индивидуални и интимски звук»; нити пак што је велика поезија „изласа стена" к индивидуалном песимизму, ни што је вена врста српског Бодлера.

То су глашања рамова ак ова скромног зачетника урбанистичке херојима.

В. П. — Дис није ни мистик ни будист, баш као што није ни декадент.

Тај хроничи Чешнин, необичне гаврил-кисе, необични бај вајгчавара, сан тар једно је узнбно и цата лив и цата хоће и што нозо, и то тако и пошао да су вештове душевне радње нас те не цуноо једностни песничке свести: онда онтра мисао, онда онтар отпад, и од женског слика до слика равнаја се устаје ни чиста поломина, ни чиста противна, — помућење симбол, дирка по ника:

За зиде твоје огледала ниje,
Жена моћ дудиу у изази богда.
Живо и ме ти влаги сраоте и луда,
Живи у земли сраоте и луда.

Годино дана иако од затвор столића ви је прошла од како је песник Утоплених душа утопљен у вечно морскиш.

Мерци најобичнијим језиком опције и реакције. Владислав Петковић-Дис за живота је сувише, после смрти добио: проминчено је напредно да поезију уђе на степен виликолепја стварајућег акта, човека на степен лирске софисте.

Али десетак песама прави домина српске књижевности, двоје: су умрла пантеизација српске урбанистичке свести, дипуте до нита, што десетинама, тобож и вених назорадњачких песника успело.

В. П. — Дис

ВЛАД. ПЕТКОВИЋ-ДИС. КАРИКАТУРА КОЈУ ЈЕ НИКОЛА БЕШЕВИЋ РАДИО 1917 У ЊИЦУ, ПРЕД ПЕСМУ КОЈУ СУДБОНОСНО ПУТОВАЊЕ

НИРВАНА

Нодас су ме походили мртви,
Сва ускола, без вика и јауке.
Мртви нетар клицо је с гора,
Трудно са сленеи ди покрене.

Нодас ме је походила среба
Мртвих душа, и сви мртви руке,
Нодас биле сви мртви проходе.
И мирили мртви сводо круже.

Нодас мртви позивају к ме ни,
Мртви Бодан Свиу дрежаву,
Заљубљени, сирота загрљени,
Под земљиним мртвих устоваву.

И све што је постојало икад,
Свиу самеу сте што живљаше,
Све што ниче јенати се никог.
Нажад хоће — и чезна доходаше.

Ти сс биле ниши облаци,
Мртви прени с пустињом зиво,
Ти сс биле оглашци зрака:
Сву земљу пустоиу пирасла.

И мртвих живо је тада.
Погледа коју чоиа мудаво ока:
Без облика, без сраке, без Бада,
Погледа мрак и праиа дубоко.

И тај погледа, ко чак да је чиа,
Шалиа је ли жена и слово,
На бездубоко, на простор рамна,
На живо, а сва мртва коже.

Нодас су ме походили мртви,
Нова гробља и неходи стоје;
Пролазили и мени као мртви,
Кад беше проглашен стварн.

Смотра српског духа

Данас се одржава у Саборној цркви свечани помен свим умрлим српским књижевницима као и техничким трудбеницима пера књиге (штампарима, издавачима, библиотекарима итд.). Министарство просвете је истога датума кроз године прва пут приредило такву конференцију с тиме да се сва и у будуће сталио у редовно понавља на тај дан — дан оснивања књиге Народне библиотеке.

Стабилизацији тако значитих установа претеча је била свечана пријатељска прослава 50-годишњице оснивања Српске књижевне задруге. Ова прослава је имала карактер смотре српског духа, српске књижевности и једног кобилног — и утешно покољења.

27. фебруар 1921. је тако за српски народни просвети живот је достојно прикључио дванаеста Св. Саве и Св. Тирила и Методија.

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ

КНЕЖЕВИЋЕВ КРУГ

Месно Војводара Кнежевића рано је усамљени Војводар Кнежевић — великан погодности.

Врло, врлопитан, васколика, као брдљани обичај се ово око нарочи, ово дубоко, ово кружно разно.

*

По простом народном језику, филозоф је онај који се, живећи непатвореног, разбира у животној мудрости, сматра да је свет органски механизам, с организованим поретком узрока и последица, с непорецивом ретлигијом, с целисходношћу предвиђања у простору и времену.

По ученом, академском језику филозоф је професионалан ентузијаст који, проводећи живот од научног кабинета до академских аплауза, сматра да је свет сплет сила у које нередовно узрока и последица устуна места неизвесности, вероватноће, релативности.

Живот и рад Војводара Кнежевића је редно-дело борбе једног реалистичког духа, борбе да се свет појави и свет мисли помоћу у разврду целину апсолутности смисла.

Борба врлинска, са отуда мала да ова пачетак ног пред српском историографијом.

Али је стварни српски филозофски ум.

Прича пак о њему, у најприје, тако би овако:

«Давно је било давно да човек сазна бића сваке мисленом силицом, која осветљава, сазнање и у садашњост сиска. Велике прошлости. Прави мудраци не само сабирају знање, не само дубоко прозиру законе догађаја, одлично покретне животне сушгине, већ стварају читаво начинство појмова, да те богате сушгине, те изворе мудрости свести упште на чоавечанство, на покољу — изградњу на стогом апсолутношћи. Читаво одељак начинарстве стваралачке снаге и енергије; књига и мисао могу и морају да живе још и као је нас проживљене — и књижевних и научних су исто тако сложени и чиоак бирати Огледање као и водиш и позитивар.

Добро је да народ то сазна, и пароченто у доба религиог искуства, кад у вери и по сумњи, *Јер ко ће да тако плаши, тако подстрек вола да крене у нових утока и вера и покушаја у будућност. Стога ми*сли водити књижевницима и културним радницима уопште, почевши од Св. Саве па све до савременика, последњих покољења наших литературе, знању нечто иного ваше него наши прогласи свечаноу и прилику пренолиједу; од знања и једну свеопшту историјску свест као сигурну српског духа, српске индивидуалности и једно особито — и утешно покољење пом духу.

27. фебруар 1921. је тако за српски народни просвети живот је достојно прикључио дванаеста Св. Саве и Св. Тирила и Методија.

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ

ПРОУЧАВАЊЕ НАШЕ ПРИВРЕДНЕ ПРОШЛОСТИ

Сигисмунд Рекендорф, непознати испитивач руда у Србији

Угледни аустријски рудник Сигисмунд Рекендорф, непознати испитивач руда у Србији

Угледни аустријски рудник Сигисмунд Рекендорф је посетио Србију и њене рудне богатства. Он је у Србији провео неколико месеци, обишао је многа места, испитивао је рудна налазишта и о свему томе оставио је опширне белешке. Оне су сачуване у Државном архиву у Бечу, а ми смо их користили за овај наш чланак.

Рекендорф је у Србију дошао 1842 године, по налогу аустријског министарства финансија. Његов задатак је био да испита рудна богатства Србије, да утврди колико има руда, какве су врсте руда и где се оне налазе. Он је у Србији провео неколико месеци, обишао је многа места, испитивао је рудна налазишта и о свему томе оставио је опширне белешке. Оне су сачуване у Државном архиву у Бечу, а ми смо их користили за овај наш чланак.

Рекендорф је у Србији затекао врло сиромашну земљу. Кнез Михаило је тек био убијен, а на престо је дошао кнез Александар Карађорђевић. Земља је била у миру, али је још увек била сиромашна и слабо развијена. Путеви су били лоши, а трговина је била ограничена. Рекендорф је у Србији затекао врло сиромашну земљу. Кнез Михаило је тек био убијен, а на престо је дошао кнез Александар Карађорђевић. Земља је била у миру, али је још увек била сиромашна и слабо развијена. Путеви су били лоши, а трговина је била ограничена.

Дирерови цртежи у бечкој „Албертини"

ДИРЕР: МОЈА АГНЕСА

Војвода Албрехт Сасиско-Тешински, потомак немачког цара Максимилијана I, оснивач је у Бечкој „Албертине", у XVIII веку, неких 24.000 цртежа, међу којима је било радова многих Италијана и Холанђана, изванредан број Француза и знатно мало Шпанаца. Од великих немачких средњовековних уметника, заступљени су Шонгауер, Алтдорфер, Бехајм, Лукас Кранах и Холбајн старији, дакле највећа имена немачког сликарства. Потом је војвода Албрехт прибавио и читаве Албрехта Дирера који су долле били у власништву царског двора, дајући у замену за њих бакрорезе, који до тих радова није ни прибавио још цар Максимилијан I; дакле, врло значи дан потпис је на Диреровим зборју у Нирнбергу који су су путем малобе биле прилази а „Директоријум листаћи". Ту је нарибераку збирку још пре дуног времена купио царска двор. Претстављајући сама за себе склопу целину, ова збирка радова Албрехта Дирера заузима посебно позицију у бечкој „Албертини".

Мотао би се рећи да велики нирнберпарин у интима Албрехт Дирер није остављо дошнјим поколењима толијих, устрашних и резнтних проналаза своје уметничке сенида но што су бои ови цртежи. Те су дела која тумоче живот овога великана. Уз то се налазе у њима и остали најтежи уметнички радовима, указујући на то шнола, шајте и студије које су претходиле великом стварању. Ова ани стварају јасан појам о пространом кругу техничке мноштурности, несаломљиве храбрости за рад и обиља и разноликости којо Албрехта Дирера. Свој велики талент за уметност још је у њеному техничке књиге је на пољу, ако не и на пољу, ако не и на пољу, ако не и

Школа без баштина

ЗА ШИРЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ АКТИВНЕ И РАДНЕ ШКОЛЕ

ОВАЈ ОСНОВАЦ ТРЕЋАТ РАЗРЕДА ОГЛЕДНЕ ШКОЛЕ У ДЕЧАНСКОЈ УЛИЦИ ЗАМЕЊУЈЕ УЧИТЕЉИЦУ ПЕВАЊА СИГУРНО И САМНОГО ЉУБАВИ ЗА ПОСАО КОЈИ ОБАВЉА. НА СЛИЦИ ЈЕ МОМЕНАТ КАД ЋАК ГОНАЗИЈЕ ОСТАЛИХ УЧЕНИЦИМА ТАКТ ПЕСМЕ «МЕДВЕД ВЕРЕ ЈАГОДЕ».

Још пре 150 година школа је у Србији била у старим манастирима. Довођено дете у школу родитељ је говорио учитељу: "Твоја кожа, моје кости." Можемо онда да замислимо какво су њим изгледале баштине за школовање живих или неталожу у чувању. Вук Караџић у објашњењу речи "Субота вечна бубатина" вели, да је у Лозници 1798. дао једном ђаку у суботу после подне тућу без икакве кривице, јер је код њега дао, никако и после тога, док је ђак за лењирчу ни за другу ствар, то му се није примило у рачун, него је видио и ту другу руку обмишља рана дати ђаку."

Батињама су утеривана у школу и дечије сузе: тешки грађанска и математичка правила. Батињама су дела терана на рад, не дисциплину, да дете почне учити...

Нама сво од тог изгледа да је давно прошло. Али, Живојин Вучићевић, учитељ који већ 30 година ради у основној школи при Београдској учитељској школи, сећа се да је "батина из рода изашла".

Поготов питање, како средити дечију душу да деца да се научене технике лепљења, рада у дисциплинама, просто бежи као прибоја пролазног умења, док се нова знања, полазећи у сагласно рада и активно. Ова школа је жели да нам стоје иначе. Учитељ нису бауци а друге је дефинитивно забрања да употребе. Ова школа деци улази у школски живот с једне стране мекушном руком, с друге дрвеном. Мекушни је дечији свет, а дрво је материја за доприносу да би почетно разлеза у дечаку урођене дисциплине.

Середња учитеља и ученика

Не треба погрешно мислити да је ова школа нешто изузетна и сканда. Напротив, овде је рад далеко напоменан, само што то неће не примећују, јер је све добило природан, благонаклоност форме, све тежи за тим да као сам показе рад. На пример, учитељ деци не задаје само да не пишете задатке готове за кућу. Он напротив тражи то расподеђује да деца сами дођу до потребних закључака и правила. То је неопходно тежак рад, али ово што се после тога добије остаје сигурна и дуга својина. Радије тако с дечом да пишу се да настанак нечег знања сами бацима сва потребна материјал, бива га сами увежбају, сами вежбају и формулишу, а учитељ је само у контролише, исправља, упућује.

Он је то исто тако упућује у ред нашло постављање и решавање животних проблема.

Радници са личним концертином

Резултати рада оваке школе несумњиви. Ја их нисам нашао добро радника са личним концертином, спремна да се умешају у жандарме рад. Већи интелектуалци, спремни да се умешају у жандарме рад. Већи интелектуалци, спремни да се умешају у жандарме рад. Већи интелектуалци, спремни

Два велика књижевника као професори

Успомене на последње дане живота Боже Кнежевића

Недавно смо га испратили. Не због тога што смо ми двоје сестрољубиви пријатељи дечака можда најбоље од свих тог болешљивог, обично рђаво расположеног професора историје књиге једне од најталентнијих наших филозофа, већ зато да најудаљенијих Срба сачини добар, већ због тога што је био заиста један свестајлан ред. Ако кога прекоре, и кад не зна ни зна га просто „мрзи" да изађе да „говори", довољно је било да напомиње чаробне речи: „Нисам стремен", Кнежевић би то само стално у катанац као неку чаролију, пројако да другови одмакну с пребег, четворица, тог, да се чаробне „лето" изражен речима „нисам стремен" тотално по нивелисао. Једном речју, у претходни времена моглo је мирно да настане нирвана „лењог" по стрмоглавој науци.

«Као се зове та бубе»

Сва хомилетика убрзо је зотонирала и другом, још мо-ћнијем, већ тешко болестан, нарочито је крајности, једном речју Кнежевић облико сведене: „Слушајте, кога не знамо, ни-шта само као да зове да се ка-жби или нека буба и без питања. Боље тако, него да не каже ништа и чита".

Нисам прошао ни пет минута и већ су мени пошли за користа ту мисао могу нашу ако ће ми ако нам нагласак као идеал неке неке, слободне школе. И нарочито ми је ова мисао ја ће ми ако ће ми ако ће ми ако

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Француска привреда на прекретници

Karl Robert Bingel: Frankreichs Wirtschaft im Umbruch. Wilhelm Goldmann Verlag, Leipzig 1942, 240 Seiten Preis 6.80 RM.

Пасош ове књиге К. Р. Рингел наставља је одмах по завршетку) великих операција Француске, у јулу 1940 године, за народ чији немилац сваког сазнања представља нарочито и Француска, па је зато довољно прилази да у тексту прилично и чисто-гутање података пружи читаоцу живот Француске, елементе који су је довели до садашњег стања и смернице које се одатле дају. Научни је за сво то тешко и проблеме ове велике земље поделити на оне који ће по бољу, на о стране.

Почетна књига стога као извор добро влаже пред нама развоје основу сваку развоја француске привредне политике и сложеног клупа области које су тај развој пратили и интегрисали. Као што стоји даље написано, *Рингел* ови тумачи проблеме пред којима се сад налази француска привреда, али правилно подчеркује да треба решити, не правилно подчеркује да треба решити, већ се исте области будућност целог живота и даљег развитка народа.

Последња љубав Николе Ленауа

Arnold Unta: Die Braut des Barbiergehilfen, Propyläen-Verlag, Berlin 1942, 451 Seiten, Preis gebunden 15 RM.

Ова врстичара је књижевних историчара који су написала да је трећа песма романа на жанровски вишеслојна. Као да је просторно-временски сам по себи велики Народ и његова сиву душу је живо и одлично и дијалога. А сам песма је пустиња, а ни једна песма нема да је тако у пустиња лепота и да је тако је у њој сам у себи и у дијалога. А сам песма је пустиња, а ни једна песма нема да је тако у пустиња лепота и да је тако је у њој сам у себи и у дијалога. А сам песма је пустиња, а ни једна песма нема да је тако у пустиња лепота и да је тако је у њој сам у себи и у дијалога.

Можда је у томе баш грешка *Арнолд Унта*. Пушкинов живот је написао као не романе а оно драме чија су главне личности Пушкин и Гете у младим данима. Те драме нису успеле. Али ако се овакви потези предузме да ли ће ли ће ли ће

МАТИЋ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—

ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

«ДИНАРА» КУПУЈЕ све боје новчанице, сребрне соде, тетоважира, фотографише, комбиноване собе, кухиње стенске. «Динарац, Ђурића и Матодеја 2, тел. 40-655.

86 2—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне нуће, сва златне и сребрне предмете, уметничке вредне ствари, купује и најбоље плаћа «Калуђер», Гроздранска 13. Телефон 24-386.

87 3—5

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претседништва полиције, Крагујевац, изгубио сам, оглашујем је неважећом. **Стеванка Берберић.**

108 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 322 издату од претседништва полиције, Крагујевац изгубио сам. Оглашујем је неважећом. **Миводраг Гостовић.** 109 1—1

МОЈА ЖЕНА Милена Васиљевић, Бор. Свима одбегла је од куће 26. XI. 1942. Овим је позивам да се у року од три дана врати и њено повољно брачнозаједницу гарантују. Ниједа дугова на презимену. **Слободан Васиљевић,** Костолска Митровица. Кафено «Србија».

103 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 48/106 за 1943 год. издату од општине Гаревачка, као и родничну књижицу изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. **Милић Давидовић,** земљорадник.

103 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 14509 издату од претседништва полиције Крагујевац, као и полицијску пријаву изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. **Добривој Савтић,**

106 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 15303 издату од претседништва полиције, Крагујевац, изгубили сам. Оглашујем је неважећом. **Рука Пајсић.**

107 1—1

ИЗЈАВЉУЈЕМ да сам изгубио на дан 15 фебруара и то: Личну карту, књигу радне књижицу, трамвајску сам и новац један. Овим сам оглашујем за неважеће. **Владислав Пешић,** Крагујевац.

104 1—1

„РАДЕ КЕНМАР"

Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 38. — ТЕЛЕФОН 37-796.

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

право српско предузеће за израду копиластих **„СРБИЈА"**

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Космајска 6 (Таразије) тел. 26-671

ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 45-812

СТОБАРИШТЕ Римска 22 (Бајлонова пијаца) тел. 26-633).

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно тумачење, куповина и продаја стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

101 1—1

СВИМ КЊИЖАРИМА

Услед великих осцилација у књижном одлучили смо да све наше нове издања равномерно распоредимо за сва књижаре као у Београду тако и у унутрашњости.

Да би то правилно извели, молимо т.т. књаре да извозна тачанска прегледати књиге, промаћене одељку број примерака који би желели да добијају од сваког нова књига која буде излазила у њихом одељку.

Њихто нама одмах слати по изласку, у унутрашњости поузданом, а у Београду слати ће подузети додатном му вољењу. Нарудбе су обавезне за све књиге које будемо издавали. Ми предузимамо право да повлачимо књижну евентуалне смањења. Рок трајања 1 март 1943 г.

ИЗДАВАЧКО И ПРОМЕТНО А. Д. «ЈУГОИСТОК»

Београд — Добрачина 30. — Телефон 30-955, 38-875.

КОНКУРС

за пријем кандидата у Српску државну стражу Управе града Београда

За попуну бројног стања службеника Српске државне страже Управе града Београда, Команда Српске државне страже Управе града Београда гранични 200 кандидата-приправника.

Пријем кандидата, док се граничен број не буде попунио, вршиће се сваког радног дана у Команди Српске државне страже Управе града Београда (Обилићева Венац бр. 6/II).

Кандидати који желе да буду примљени у службу Српске државне страже Управе града Београда, морају да испуњавају следећа услова:

а) да су уже поданици;

б) да су Српске народности и чисте аријевског порекла — на сме имати јеврејске или циганске крви;

в) да су навршили 20 година старости и да неће старији од 30 година. — У недостатку свих, могу бити и од 18 година, па највише до 40 година. — Кандидати између 20 и између 30 година, примају се по особобљеној од предвиђених услова!

г) да су телесно и духовно потпуно здрави;

д) да су чланови или удовице без деце или законски разведених од жена без деце;

ђ) да су Београдског сталног и продуженог

м) да имају потребно основно образовање — најмање 4 разреда основне школе;

ж) да до сада нису судски осуђивани и да се не налазе под кривичном истрагом;

з) да су висине најмање 175 см.;

и) да се писмено обавезе, да ће у служби остати најмање 3 године и служити тамо, где буду распоређени и да ће за случај раскида самовољног иступања из службе вратити државној каси једну половину свих прикадлежности које су примили за време своје службовања.

Кандидати који испуњавају горње услове и жеље да буду примљени, подносиће писмене молбе са подацима одређеним по Команди Српске државне страже Управе града Београда — Обилићева Венац бр. 6/II, таксираним са 30 динара таксеним марке. — Уз молбу имају се приложити сва документа (уверења) којима ће се тврдити горњи наводи:

Месечна примањавања примљених кандидата су:

Стражара-приправника од 2200 динара/годишњадница — — — од 2500 до 2700 динара;
капорала — — — од 2300 до 2500 динара/годишњадница — — — од 2700 до 2900 динара;
наредника-водника — — — од 2900 до 3100 динара;

Подластице за службенике су следеће:

— бесплатна одела (униформа), обућа и остала справа;
— бесплатан стан, намештај, огрев и осветљење у касарни;
— породична надница, која са плаће од 700 до 1000 динара месечно;
— право на пензију;
— обезбеђење лечно и породице по Уредби о правима и одговорностима органа у служби јавне безбедности, услед/ог да у вршењу службене дужности живот изгубе или буде онеспособљени за рад;
— бесплатно лечење у болници и погодности за лечење у свима државним и самоуправним банама, санаторијумима и свима комунистичким установа у земљи;
— бивши службеници-кандидати-приправници, државни полицијски стражи и војски, подофицирима и капларима, подразумевајући ту и резервне, који су својим држањем и понашањем то заслужили, признаће се ранија година службе и одговарајући чин и звање у Српској државној стражи Управе града Београда.

Из Команде Српске државне страже Управе града Београда Бр. 1136 од 2 фебруара 1943 год.

98 2—3

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈУЈЕМ:

Дијамантне крунице, брилијантне сет вратиниће, златно уље, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брилијантно, лавце, сатове златне, сребрне и металне сваке исправне и од болих позлатне марке: старо злато, златовино, изливано, поломљено и гарнеж сваку количину, купујем сребрне ствари и продаје дијамантне предмете од сребра купца и најмањи пакет. Бесплатно процењује и на захтев продужење кредитних исплаћујем одмах позните фирме

„БРИЛИЈАНТ"

власник МИЛОЈКОВИЋ М. МИТРОВИЋ

БЕОГРАД — БОРЬА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 38-706

Намештај **ЗОРА** *Београд*

Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, каучи, патент фотеље, ламперија дубоких фотеља, уз најниже цене, најзгоднији избор за 1943 год.

Власник Борђе Барјактаревић

НАЈНОВИЈИ

СРПСКО - НЕМАЧКИ РЕЧНИК

ОД ВИЛХАРА

повезан у платну џепног 150.—

Књижарница уобичајених рабат

„СРПСКОЈ КЊИЖАРИ" Београд

Кр. Александра 18. Чек. реч. Пошт. штед. 61245.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже јавној продаји са почетним лицитационим износима:

1 марта 1943 год.:

1) Плац 254 м. кв. Господар Јовановића бр. 40 Дин. 900.000.—
2) Плац 367,20 м. кв. са зградом Гетеова бр. 14 Д. 2.300.000.—
3) Плац 348 м. кв. са зградом Ђурићева бр. 16 Дин. 750.000.—

2 марта 1943 год.:

1) Плац 402,80 м. кв. са зградама Достоја Борђе бр. 6 Дин. 1.600.000.—
2) Плац 453 м. кв. са зградом Симина бр. 23 Дин. 2.300.000.—
3) Плац 404,20 м. кв. са зградом Стражинића Бана бр. 1 Дин. 850.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Скадарска бр. 33/II, где се могу добити сви даљи обавештења.

102 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 9. Год. II
Београд, 6 марта 1943
ПРИМЕРАК 3,— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СРПСКО МИЛОСРЂЕ

Од
врховног команданта
Милана Ђ. Недића
председника Српске владе

Дубоко сам уверен да данас нема ни једног Србина или Српкиње коме пред очима не лебди јасна слика невоља у коме се налази наша земља и наш народ. Тешка нас је неописана несрећа снашла. Нема готово ниједне породице коју ратно доба нешто више или мање није погодило. Нема готово ниједног места у нашој земљи, које није претрпело од ових страшних ратних пустошења. Ретко ће која страна имати толико жртава, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем сирочади, удовица и удовица, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем инвалида, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем избеглица, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем расељених лица, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем заробљеника, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем интернираних, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем изгубљених, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем несталих, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем убијених, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем рањених, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем болесних, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем умрлих, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем погинулих, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем страдалих, колико наш народ. Ни једна страна не може да се похвали толиким бројем жртава, колико наш народ.

На почетку ово нисам унутиш сам свима Србима и Српкињама три ако за братску и сестринску помоћ за све оне наше које данас пате!

ДРУГИ, за помоћу помоћ избеглицама и ратној сирочади. (Фонд при председнику владе).

ДРУГИ, за помоћу и другу материјалну помоћ неизбежитим радницима породицама и напоној деци. (Фонд генерала Милана Недића при Српској заједници рада) и

ТРЕЋИ, за Зимску помоћ за све оне који су сиротиња и који су овим ратним временом потпали. (Фонд код Општинске управе у Београду).

Браћом и сестрицама свима се кајући вајају Срба и Српкиња којима сад ово три зима учутиш. Нисмо сам ни такво одмах који овој милој и сјајној Србији чине част и сваки ју на по-

нос. Нису само давали они који имају много. Прилагали је и сиротиња одвајајући од својих уста, јер је знала да има оних који још више нам-ће од нас. Прикључивали су једни другу у милосрђу не само новцу и новцу, већ и делом и то до најмањих. Давали су сви они који се српским именом зову и који срцем кору верују.

Елементарна снаг несрећа снашла нашој ме се имамо чиме помоћи, ни велико, силе и богате помоћи у ову невољи.

СРПСКО МИЛОСРЂЕ лежи је до нашег кршавља у свима редовима нашег друштва и свима врх земља наше Отаџбине. Надметали су се сви Срби у српском и земаљинском осећају: СВИ ЗА СВОГА.

Ево овде пуштам да браћом говоре о српском милосрђу. Ова су најречитији докази:

1) Ево пустиња приноша, новчаница и злата Фонда за збрињавање Срба избеглица и обоју Смедерева (врха табела).

2) Ево новода текућег рачуна Фонда врховног генерала Милана Ђ. Недића начињеног на дан 1 фебруара тек. год. (другу таблу).

Сабирањем прилога за Зимску помоћ преко ове у целој Србији до 31 марта тек. год. за 1942/43 годину. Дневна пријатна у овој кампањи прикупљених прим се до 20 априла тек. год.

Од 1 маја ове године почиње нова кампања за следећу зиму. Сви подаци који ће се у току ове зиме скупљени, а до 1 маја ита је од тога коме и колико подељено.

Ето ово нам показује шире које су најугледнији сведоци овог милосрђа дужности и велике племенитости Срба и Српкиња.

Ранији у бивше Југославије пријали су износили г. један на годину 0,30 дин.; сада у Србији они износе око 25 динара по становнику, што значи сто пута више него раније. Тако се можемо упоређивати са Немачком, у ко-

(Цртеж: Д. Стојановић)

јој се спомињати свет пали на најмањим стварима.

Напомено сам ове редове да би сви били једни дока и једно признање. Крез нам нисам да српском народу показано велику племенитост и патрици родољубље које нису могле да учине ни турци, ни тешке прилике, ни жртве које данашњица захтева. Напротив. Све те тешкоће и потребе само су пробудиле у њима нове снаге и још више одушевиле. Крез нам нисам да показао ову заједничку снагу племенитим српским срцима.

Нека би крик ове племените и широке заједнице: Мајко Србијо, спасли, стално подигнуто српско милосрђе и удахнуло га тако да буде жеље не само од свих осталих народа, него да буде тако велико, — ово Господ Бог ни одбегнио.

У Год.	У месеци	ПРИМАЊЕ Динара:	п.	ИЗДАВАЊЕ Динара:	п.	СТАЊЕ ФОНДА Месеци	Динара:	п.
1942	јуну	1,100.347 00		—		31 јуна	1,180.347 00	
„	августу	620.538 95		462 202		31 августа	1,338.671 45	
„	септембру	9,543.213 25		2,000.000		30 септем.	8,881.989 70	
„	октобру	314.921 50		—		31 октобра	9,196.791 20	
„	новембру	86.581 00		—		30 новемб.	9,179.372 20	
„	децембру	705.216 —		1,500.000		31 децем.	8,384.658 20	
1943	јануару	1,061.418 —		900.000		31 јануара	8,345.081 24	
„	фебруару	550.423 —		1,500.000		28 февр.	7,395.505 24	
„	марту	213.223 00		100.000		31 марта	7,508.728 —	
„	априлу	1,616.414 —		3,240.000		30 априла	6,005.296 —	
„	мају	102.479 —		—		31 маја	7,014.775 —	
„	јуну	30.644 —		2,200.000		30 јуна	4,885.369 —	
„	јулу	6.340 00		—		31 јула	5,465.25 —	
„	августу	4,307.144 20		400.000		31 августа	9,302.325 20	
„	септембру	2,150.000 50		—		30 септем.	11,542.403 08	
„	октобру	799.050 50		400.000		31 октобра	11,941.404 58	
„	новембру	300.768 50		1,300.000		30 новемб.	10,968.233 08	
„	децембру	228.254 —		7,421.054 00		31 децем.	3,795.400 —	
1943	јануару	1,735.712 50		417.000			5,10.092 50	
		28,141.502 50		22,040.256 00			5,101.092 50	

3) Ево неколико исцрпак о Фонду за Зимску помоћ.

Овај се фонд налази код Општинске управе у Београду. У току ове кампање за зимску помоћ добијене су резултате из-ници ниједа у доба мира нису постигнуте. У току ове кампање за зимску помоћ прикупље-

но је до 50.000.000 динара. Последњих година прикупљено је годишње и то у целој Југославији за зимску помоћ просечно по 4 до 5 милиона динара док је данас прикупљено 50.000.000 динара и то само на простору Србије од 12 округа (без Косова и Банатн).

У год.	У месеци	ПРИМЉЕНО	ИЗДАТО	СТАЊЕ ФОНДА Месеци	Динара:	п.
1942	августу	568.673 —	50 —	августу	568.083 —	
„	септембру	80.200 —	—	септембру	648.283 —	
„	октобру	3.662.140 50	—	октобру	4,310.423 50	
„	новембру	5,584.662 —	—	новембру	9,310.423 50	
„	децембру	1,194.2 5 —	1,000.450 50	децембру	(0,000.370 —	
1943	јануар	261.270 50	1,170.97 —	јануар	7,911.170 70	
	Укупно дин	11,351.570 —	3,44 1.401 50			

Недељни преглед међународних догађаја

Фон Рибентроп у Риму

У центру интересовања био је у току протекле недеље састанак између министра и председника државника у Риму. Фон Рибентропов рат и његово подравнање са Италијом, са Француском и Италијом, долазећи да су проблеми, о којима је разговарано, од великога значаја и за међународни живот. Састанак поменутих министара иностраних послова показао је да је радило се не само о политичким разговорима.

Пред новим политичким етапом.

У духу и карактеристичан политичке сила. Осовине лежи чињеница да је свим системи одговорних и одређених државника Немачке и Италије више убро

Немачке авијачке потребљавања у Тунису

конкретних и одређених последица. Све те поменуте појединости, која је изазвао бим у тој вези, нити су биле и више него што је могло изазвати, као што ни у томе обиму могуће, сведоче дискусија и тајност, при којој састајања и одлуке приме. Но, поменуте које је о разговорима водиле и који је за њих изјавили, показује пример и поме тешких тема разговора. Истовремено он објашњава и ћутљивост тих тема, јер њихово се конференција тражила толико времена.

Прича о непосредно коминтерна пала се да су разговори по дошла из два дела, из једне и из другог. Док су у једном делу разговора, сасвим, доведени у склад немачки и италијанске војничке гледишта и тактичке радње мешају у немачке Италије, с обзиром на туниски фронт и на војну ситуацију, другог се политички разговори одржавали, нашли су питању политичке и војне рата, јако и на питању будућег односа рата у Европи. Изјавили је фотографи је, и то је велика значајан, поглавито утврђење потпуне сагласности Немачке и Италије у свим питањима, како у погледу укупног ратног

(Фото: Belgrader Bildagentur)

напора, који имају свој циљ у томе, да се уклоне извори, који би могу европском реду и европској култури да буду, у будуће снагу те сила. сметању.

Оно послератне Европе

Питање поратног уређења Европе је у свештеној дужности између начелних констатација. Ако је, како је речено, до ње, међутим, сасвим обимни разговори које су ту тему покрили и предложили владаоци и планове. У Велеиспитанице је претставља министарство спољних послова планом поратног вођења у свим комитету уз комисије и питањима разговора, будуће обавезбеди европског простора од евентуалних и противзаједнице.

С туниског фронта: немачки војници са четворацевним противавионским митраљезом

и прекидање европских пробле ма. А тај је већ један сасвим одвојен.

Британски министар Моисон је овде дао гомилу о спарбу и предлагању разних мисли. Немачке. У Америци је Самер Вел говорио у сличном духу и том приликом изјавио да је потребно већ сада предузети све припреме и постићи о томе извесна склад у најзвао, јер би ако је за послератно уређење могло до конкуристу тако, као да Совјетска Унија са својим идеолошким принципима и начелима не постоји више.

Совјетска Унија, са своје стране, не оглашује планове. Она чути. Али последњи њени поступци, које су појашњени њени у једном комитету, или које чекује у једном одређеном правцу. Тако, као што је, на пример, њено учешће у конференцији о економској сарадњи са Совјетском Унијом и изјава, из само за ратне политичке, ни то и за ратне сфере сарадње

Немачки авијачки потребљавања у Тунису

Нови поредак

Сале свесно-политичког стра Берлин — Рим — Токио стаклу, су своје гледишта, у по ређају одређених ратних циљева, свету до тема. Израз „нови поредак", треба, међутим, да обе ати оно што не може рата до

ма Комисије, који је надао у Риму о разговорима нашему Мус солинију и фон Рибентропа пре њихова ни начина, који је дата подзаголовак, као да тај нови поредак, у односу на политички, у односима и у економском погледу нови је нагласа.

Пре свега се ту говори о обја бебеним границама колонијал ријског простора, који је у обликовање једном целином. То значи да ће Европа по тој концепцији као целина бити у односу на домаћице у умутрашњи свиј. У политичком погледу основне негативне су да нови поредак Европе дати обавезбеди егзистенцију, у отношење појава и сигнале. О тој теми је до у следству ње о новом поретку сви европски народи без изузетка, биће доминанте и основне мотивације политичке сагласне, но које видимо на ход не би био искључив. Прилаз нови међународне или боље ре чима међународне праве, треба да буде, прима томе, сходна ва рационалне појединих међусобних односа.

У социјалном погледу истиче се нарочито високо социјалне чување, особито покрете и ради економског уређења. Оно је да Европа сустављање нове бити заштитничкога у смислу економског реда свештенства.

Најзад, у економском погледу истиче се питање продуктивности рада на овом подручју. Оно је дата сва сировина радиона основу индустријског и осовинског сарадња. Тако се говори о новом поретку као начелима и о новом међународном праву.

Ако се ово изнесе у односу на оно што је до сада познато, онда се може рећи да је „нови поредак" нешто што је у основи познато, али је у новом облику. Нешто што је већ раније изнето, али је сада добило нову форму. Нешто што је већ раније било познато, али је сада добило нову садржину. Нешто што је већ раније било познато, али је сада добило нову форму. Нешто што је већ раније било познато, али је сада добило нову садржину.

У међународној историји се ретко када је тако мало говорило о тако важним стварима као што је то случај са „новим поретком". Ако се ово изнесе у односу на оно што је до сада познато, онда се може рећи да је „нови поредак" нешто што је у основи познато, али је у новом облику. Нешто што је већ раније изнето, али је сада добило нову форму. Нешто што је већ раније било познато, али је сада добило нову садржину.

Ако се ово изнесе у односу на оно што је до сада познато, онда се може рећи да је „нови поредак" нешто што је у основи познато, али је у новом облику. Нешто што је већ раније изнето, али је сада добило нову форму. Нешто што је већ раније било познато, али је сада добило нову садржину.

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК: одговорно за садржину листа: Владибој Јовић.

ВЛАСНИК: Мих. Стаменковић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Теразије 5 међуспрат I степениште (Палата Шпанског банка).

ШТАМПАРИЈА „ЛУЧ", Краља Петра 12.

Тиражом је штампано 36 дан. излазе се сваки „Прегл", а. д. Влајковићева 10.

VERUS

Рачун без крчмара

Трговци је сва борба што се даног кође у свету, али у табору Антикомунизма наглава да чујеш најгласнија кумор међ ауторно своја права. У тој категорији спадају и фантастичне комбинације Енглеза и Американаца о немачкој будућој подели света према њиховим жељама и интересима и о тајновом трговању преко њихових сателитима. То је нешто бесмислено и дешавајући у данашњој ситуацији и те њихова разговарања дају на причама јапанских ловаца која прије рођења за леш која је још у шуми. Или боље би се рекло да „лови рачун без крчмара", јер ситуација на ратиштима крај свијетом и необилазни њихове планове о томе, како ће наставити свет после свјетског рата.

Ако има неког заиконорног да се поводи за њиховим комбинацијама једне обавештава и илаборирано анализа ситуације по појединим земљама односно су они несхватљиви и начин интерпретовања, односно са ситуацијом на источном фронту, у којој су они толики кодо полагали, тј. нико да се констатује да се главни циљеви совјетске офанзиве нису њихови остварили. Напротив, ситуација је сваким даном по Совјете сво горе, јер су Совјети у данашњу њиховну уложили своје последње резерве у људству и материјалу, и нису остварили свој стратегијски план.

У прошлој и летњој кампањи ранг осваљавали и искрадали су у свом погледу крвна непријатељ, који је за то време имао одлучно одлучно и материјал, чувајући своју снагу и офанзивни дух за извођење крвавијих пријава. То се већ осећа широког на јужном делу фронта и трупе које се налазе источно у Доњецком басену код на свом погледом увлачењу. Иако и ограничена совјетска од крвавијих успеха Совјета на Источном фронту најзначајније су он и са те стране могу се очекивати само неки ограничени, кода ће још рећи Јапанске Англосаксонске пребацити у најстро фронтовима.

Ситуација у Африци исто тако не допушта никакав оптимизам за Британце и Американце, који мора да тражи да им кодобан овојачена реклама и бачф не могу да одвоје снагоности. Авиони и немачки и италијанских трупа у Тунису претстављају непрелазну за Енглеза и Американце. Место да се заноси и губе време у врзолавој планови, који се нису никада остварити, било би боље за енглеско и америчко војство да се ојачају за даљи развој операција на томе ратишту. Јапанска преваја у Африци нађе до развитка који су они очекивали. Док неуспешан Тунис и Бизерте ситуација у Средоземном Мору постаје је још повољнија за трупе и флоту сила Осовине.

Ако нам недавно пашу пажњу на акцију немачких подморница, нарочито у последње време, а ако водимо статистику изгубљене тоноже од стране Американаца и Британаца, онда се добија слика ситуације која је врло повољна по „друштво вешалица", које тим сво више осуђују у предвечерје и у преволном материјалу, без чега не може се замислити изведење њиховог већког плана.

Исто тако развој ситуације у Источној Азији обележен је појом повећања јапанске војске и њеном ангажовању у Бурми, која може бити далекосежна по последицама и довоји у сенизност и пољашњу ситуацију на југу и Америкицији у тим дугу снагу.

Поред свих сложености војничких карактера, које изобилује о свеукупну ситуацију и откривају перспективе будућности, треба знати ни ући и политичко-дипломатску ситуацију на једној и другој страни. Док у Табору Енглеза, Американаца и Совјета воде се дискусије, које отварају ду сву међународност савезничких односа и њихово погобно кивање, које се искључује, дотле су у реалности сила Тројног пакта једна друга сигурност и тако до победом, коју је само потврдио јапански састанак.

Место раздора и свађе између савезника, који се погађају о по Европи, као да је њихова радња, помоћи помоћи може се сматрати као историска декларација о новом европском концепту, који европским народима гарантује могућност национално развоја у духу правде и сарадње.

То су чињенице и стварности о којима треба једино водити рачуна у процењивању догађаја и у крајњем прогнозу за будућност. Великим се посматрањем и мудрошћу они који се покушају супротставити историјске процесе. Бацање на Лондон, Москву и Вашингтон, који се посматрају само на изгледима и нарадама, који се нису нити остварити, и могу довести само погубу оних, који у њих повјерују.

Зато нам Рузвелт и Черчил изгледају као они изборни пропалог убеђују у јачност њихове бесмислене планове, јер, иако он демантује да ће се поново повезивати до преседника, по свему што рада може се закључити да сирота себи изборе нађе. Али ја још већа злочина према себи и своме народу они, који користећи свим тренутцима и преко њих одређују свој став, који може бити од највеће штете по њих и по њихов народ.

„С-Н".

Рад у служби српског народа и европске заједнице

Рад је обавеза сваког човека према животу и обавеза сваког грађанина према својој земљи. Велике друштвене системе су искључиво резултати рада, а рад сваког појединца сматрао је једну целину и управљен у одређеном правцу даје велику дела. Због тога рад није и не може бити никаквом лаж посао. Једино такве схватање рада у једној напредној заједници довеле до великих резултата и до збира великих тековина, које тој заједници дају основ и снагу за остварење својих циљева и благостања у данашњој и будућности.

Један пример за углед дао нам је и очигледно показао Немачки народ. Године 1918 тај народ осећао је без сваке своје кривице претстављало правилно богатство без колонија, без сировина за своје фабрике, без злата за покриће своје валуте, без довољно хране за све своје милионе људи скупљених на територији једне земље под северним и средњим планинама. Али Немачки народ, коме је било одлучно тако рећи све што је у подземљу. Западе претстављало земљско богатство, остало је само што је у стварно највеће богатство што је дала воља и решеност њених синова да праве од рада без одмора и одстоја.

Тај рад створио је све што у осталом земљама овог света да створе сва друга земаљска блага. Једино и искључиво рад крез 20 година довео је Немачку свој економској основици, здраву валуту, прилике намирнице у толико је дао да је било довољно не само за живину становништва већ и за скупљање огромних резерви, прилаи сировина у толикој количини да је било довољно не само за задовољење свих потреба рецепцијој већ и за стварање једног напуњења до сада невиђеног у свету.

Ми, као и остали мали народи, морамо најпре увидети, да само плуби тим утрошим путем, можемо да постигнемо своје благостање и своју бољу будућност.

Да би рад донета трајно користи и онаки грађанин мора бити свестан и изнесен, да сваком радом придноси на корист свог будућности и своје земље, а тиме и свом сопственом, јер од благостања народне заједнице зависи и благостање сваког њеног појединог члана.

На другом месту обележили радни сваког српског и ја дао свету Европе и замишљу ње опште безбедности у бољој и даљој будућности. За ту безбедност Немачки народ дао нас, народ окружен ратног непријатеља, дао сво што је напрегнувши своје и ври сина. Од нас и осталих европских народа траже се сам рад у раду.

Нека сваки честити грађанин ове земље одбије са индигнацијом све сто запиморавање, иди дуду обавези радне службе ма каква друштва тумачила, и покаже сво које наше газдом да ће енергија ове земље бити употребљена као радна снага за њене циљеве у интересу.

Наши обавези радне службе радиће у својој земљи, на њеној обнови и њеном благостању, придонеће већ самим тим свој део у одбрани и обнови Европе.

Исто тако сваки грађанин мора бити свестан, да је рад не само дужност коју он има према земљи и према заједници европских народа, већ и према њима земља и Европи треба од сваког појединца максимум његовог напора на општем делу. И то нарочито баше по њему коју остварено ли сви они који се буду одупирали или ће буду ометали, бива сметрили саботирали и интересантима не стоје односима земље, већ и целе Европе.

Заклетва добровољаца

Четврти батаљон Добровољачког корпуса полаже заклетву верности Отаџбини

(Снимци „Српски народ", М. Р.)

Штедети или утрошити

Стална је појава у новијем раз-витку, да између ње и оне која се рађа на тај начин. Увијек, у новије доба, између једне и другој појави, у тежњи да нађе нове начине живљења, у стварању нових облика и облика, у стварању нових облика и облика, у стварању нових облика и облика

„НЕ ЗАБОРАВИТЕ ДА ЋЕ ВАШ РАД У ПРВОМ РЕДУ ПОСЛУЖИТИ ОТАЏБИНИ!“

На великом народном збору у Крагујевцу министар правде г. Богољуб Кујунџић рекао је између осталог:

„Данас се траже од вас и радна снага. Ми ту снагу морамо дати у интересу данашње и сутрашње Србије. Сва победоносна народа дају данак у раду, јер победничке нације дају данак у крви. Обавезан рад одавнина је нашим обавезницима још и тим што не га они пришти у границама Србије.

Он је општи и трајаће четири месеца и не може му и не сме нико избећи И зато ја апелујем на вас у име владе и у име генерала Недића, да не бежите од њега и да га приште са онаквом истом вољом као што га прше сви остали народи Европе.

Браћо, не заборавите да ће ваш рад у првом реду послужити Отаџбини и Србији а Србија мора живети и живеће само онда ако лојално и корисно испуњамо све оправдане захтеве победилаца, које нам је наметнуло време и људи који су га донели овамо, а који дан данас хушкају на немир и поред, Србија мора бити и остати наша парола и наша заклетва, а српски народ извор и утока наше браће и нашег стварања.

Видите, прошле недеље дошао су у Београд српски официри и војници. Њих је дошло, ако се не варам, шест или седам транспората. То је донеле питање гест победника према побеђеном који се не може и не сме заборавити. У исто време јављено је о новим транспортима српске избеглице деце из логора које треба да дођу у мајку Србију. Ето браћо, то је политика генерала Милана Недића.“

Народ на збору у Младеновцу

Снимци „Српски народ“

„Срби, само мир, ред, рад и братска слога могу нас спасти“

На народном збору у Младеновцу министар војноприредне г. Рад. Весели новић у свом говору изјавио је:

Говор министра г. Веселиновића

„Ако дугом народу за одбрану Европе дају своју крв, српски народ је дужан да европској стварности дође своју радну снагу, и он ће то учинити.

Са ове тачке гледишта треба посматрати најновија мера у погледу обавезне службе рада. Њени обавезницима рада дужност према отаџбини и према Европи биће утолико лакша, што ће они ту дужност вршити у границама Србије.

Влада народног спасе и њен председник Милан Недић су још прошле године тачно увидели шта би било за српски народ да он ће бити засебно и обрадио своје њиве. Због тога је председник српске владе и донео своју наредбу о пољо и планско) пољопривредној производњи у Србији. Овом наредбом и планом је предвиђено да се сва обрадиви српски сто ла обрадиве земље. Исто тако предвиђено је и што са ова заиста велика. Прошла година је била, као што знате, једна од најгорих и најнеповољнија по пољопривреду.

И, да земљорадници прошле године нису напустили народну Српске владе и заседнуте да што се више обрадити и засејати. Данас би већ многи Срби поумрли од глади.

Говор пуковника г. Масаловића

Напоредо са говором ваше катастрофе пуковник г. М. Масаловић се обратио својим бившим ратним другарима овим речима:

„Треба ли и после свега искуства и несреће да будемо подсећени и загледани — или треба да будемо само Срби и да само српски очнов говедина на све стварн и догађаје и да водимо само српску политику (ур. да давнс мислимо на Србе и Србију. Мислн ли Лондон, но, мислн ли Америка, не, мислн ли Москва, не, ни по мислн само о Србији и Србима мислн само Београд, Мислн овај, који се прнлнка у најтежа времена српске државе, да Србо и Србију спасава од најнижене пропасти. Тај човек, тај човек Србин и родољуб, који је у невољи, и који зато оставнти народ већ астао у земљи и стално се тако нрн тако за свој народ — то је наш претседник генерал Недић. Ви га знате и од рањеног, пагоном дана говорнте за њега и окољај сте чуле његов реч нпје већу само поновити — нпје потребно да вам је још о њему, као лнчно блнзак сарадник последњих неколико година говорим.

Само, браћо и Срби, немојте нскпнути да је довољно да само сам генерал Недић мисли, боре се и ради на нашем спасењу — не, то морамо сви без изнимке, и ми чланови и ратници и ми чланови и ратници и ратници и ратници

Како „штуке" чисте

П. К. — Вођа комполиције „штуке" каште" сели у борцки аеродром који сваки кан полазна бази за ноћну на бесомоне зоу. Играју мало карте. У мањој гостионици неки пушкарију и прасају гасмаљени динамом. Пријатан је такав мирни час пред долазак одлазак. Док изкуште карте на појединим руку кажете, појединим дају на радова аеродромској особља одкушати ли они стеће и набавцу. Дакле, прво да видите, зашто „сте" иде у свему оправдан. Тај „сте" у стварн је дана полазишна врста сидрена једне бомбе од 200 кгр. Као „стокиња" служи специјалне ко бомбе од 50 кгр. Недавно од бирних стоје имењи тих дуди као да свавају. Тек с времена на време неке од особље аеродрома-пали овај или онај мотор, кошено да се по свој дани уради на раскладу.

„Заророророр..." Звони телефон.

— Ту сте, неје правни дуњи", — одвиша се онако преко рамена један наредник да би одвиша истом, док ће послушни фелдвебел Ганс Пентеик, победоносно прошуо на сто свога „шефа".

Шеф техничке вода, који је приватно од нарединка сасуда ашку, прима нарешење и одмах по завршетки разговору патрају телефон и вичи:

— Шест комада са бомбама одмах на стартујте! Шеф посаде: о-кеју на Јадрану, 2 км. западно од места Х?"

Полазимо...

Свакако је с партијом карата! Сад ћете пут великих интересантних. Прилагујем се нарединку и на њиховој Другом као другим свом посаде. За тали час ће нестати надобрен и поћи ће на лицу. Знаменито кров авиона и већ сезамо ако последње кан нет другим штука преко аеродромских кућа. Тек што су се за ноћни одвојени од земље, већ сезамо вертикалну у висину. Под нама се видеће, као неке траке боје плаветно- сиве С.

— Још ли је сваког вечерњи лет", — доноси је на нарединка кроз микрофон. Сушце је јаи сасе дан пише нам, хоризонтом. Док се будемо враћали, већа кроз један сат, већ ће неће више бити. Под нама нарединку неке једнолике куће које је већ од пеколико недеља у акције рада савезника комунистичких банда у босанским областима. Нарединк се нагиби потпасом спутата до мицинарског документа, који ће тренутно кроз дане нарицају, примајући трупне снимке као код нарабата штуке на концерту дана сваком мотком. Међутим, ако не што ће чинет могао да изборди до пет, ако сенсо је већ поново уланто и стигао је остао. Летимо у дан авиона који је се прилично равномерно дана од једног. Негда нас примете гледани и сеља. Тако доле свет, приступани, деца у куће. Мали ни је кнје равнодушне и дале нај своји путеи. Крајеви које сад пролетимо, већ сиђају у о-бомет који јим неје кошено о-чишћен од комунистичких банде, поито сно већ зретени чи-но нуке неје тамо доле оверине.

— „Мета Х.!" — доноси је ни нарединк.

Гледам право лево рамена. Збиља, ено га доле гра. Неки мо потребе владан да тражимо друм који води пут Јаиза. Пријатни су та већ они што лете изнад нас. Летели за њима, сарбемо у десно. Тек што су под нама нимали последње куће градића, на друку коју је као кашпрински дебелом слојем живутног снега, видимо ина пошчани сноиши. Има их једно петнаест-двадесет, лепина нарочита градиј ини нас. Друм нас упорно прати. Сад ће нам се указати, пролазећи преко појединачних аеродрома. Сад сно већ стигли и до окуке која су ни назвали по месту је иницију. Ниде то о-бетна окуча, већ још мало лети на летишту самог „Ц". Видимо тамо неуе ган леле у висину.

Зовне је тамо доле код вас о-жичило. Забележили је ирва радиогала, бацајући сваку кривину на земљи и прелазећи брежуљак десно од друма.

„Ага!" — учини нарединк. Чујем ту рез преко микрофон, као што чујем и сваје властите речи кроз одвојну шкиии поглуну тубе гласни. Тамо пред нама већ пионирају. Ини кажа нашло ако да сваку ноћ ваи бомбе и у дирају већ дражбе тако је одлично. Дивно сликај

Пикирање

Цинст лети је већ пет. Заиламо се на висини од неких 600 метара. Устанице мор, „штуке" се спремају за пикирање. Одлазе као неки рајски авиони. Још и не осећаи ни пад ни страховиту брзину; само неки чудни притисак у ушима. Изгле ни приголовна возила изгледа као и на вежбама. Једино је по-бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

Америчка штампа у рукама јевреја

Прави лик С.А.Д.

Последња „Бута Н. Осћаис, адвокат, Чикаго (Илиноје, САД.)" ни бе ни много сликовао, кад се као за спасење посетиоци ва бе једно чоек које је, в пород сна ко-кунције забољевања и упутавања, дошао вопрат у САД. из Аланшке до Пацифика, од великих Језера до Мексичког Залива. А проследио се кнјиом коју је објавио у децембру 1938 под насловом „Држава која бе нам требала" У тој књизи Осћаис (који је за радника од најмлађих данина среде живота као сарадник тражи пројутрава и прорачуна какве ће Сједињене Америке имати после рашчишћавања и друштвеног преврета у САД, као и карактеру „слободе" и „праваца" у њој. Упоређује ге то са прилагама у Европи, на којој земаји на штету САД. И дорла тога што скоро пеједан део ове књиге чини прилог књизи, пуни ина изјава које се односиле стварну ситуацију у Америци.

Жалећи што нам у Србији не доступе да опширније изнесемо ни ге, довољно исцрпно одговара на главне у којој Осћаис сиика стварноме праиаи и односе у „слободној америчкој штампи.

„...Наша штампа је, вели, слободна. То би требало тачније да формулишем. Она је слободна у оном реду за ког ће слободу да изађу нашу земљу... За неке за-ваке нашу за „земљу слободе штампе". А Хитлерова и Мусолинијева штампа, напите, нису слободне да се ту изјашњавају. Једино је то бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

...Ниште слободно је, вели, слободно. То би требало тачније да формулишем. Она је слободна у оном реду за ког ће слободу да изађу нашу земљу... За неке за-ваке нашу за „земљу слободе штампе". А Хитлерова и Мусолинијева штампа, напите, нису слободне да се ту изјашњавају. Једино је то бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

...Ниште слободно је, вели, слободно. То би требало тачније да формулишем. Она је слободна у оном реду за ког ће слободу да изађу нашу земљу... За неке за-ваке нашу за „земљу слободе штампе". А Хитлерова и Мусолинијева штампа, напите, нису слободне да се ту изјашњавају. Једино је то бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

...Ниште слободно је, вели, слободно. То би требало тачније да формулишем. Она је слободна у оном реду за ког ће слободу да изађу нашу земљу... За неке за-ваке нашу за „земљу слободе штампе". А Хитлерова и Мусолинијева штампа, напите, нису слободне да се ту изјашњавају. Једино је то бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

...Ниште слободно је, вели, слободно. То би требало тачније да формулишем. Она је слободна у оном реду за ког ће слободу да изађу нашу земљу... За неке за-ваке нашу за „земљу слободе штампе". А Хитлерова и Мусолинијева штампа, напите, нису слободне да се ту изјашњавају. Једино је то бицни погледа упарен, прав као конац нога тако шири, видим како се она друга врад нема све већма приближују, како сваки пунктирани погледи све већ... Сад ће ударити! А одједном ни кроз уранке нани „Штуке" чује и клопотаче на свим нашим летећим интрвалима који пакрупе под нама и одлазе на ући нашег аеродрома. Одлазе кобајаги нани нама, пламени цветићи. За трајање неколико секунда, одвојном ме обуваша чудан осећај: с једне стране, као да ми се у бутине и шиканице сакиа неки вам моју снагом тешка маса; обоје ми ауне нашао, као да су ух доказали ноге и руке; а ноге властите руке тоиико су се стрмоболаие да једва још могу да их дижем. Чак и са ногама ја осећам нетежине. Не зао је то кора пролаз. Осећам се опет слободним; владам опет својим телом.

Доле се опет јављају пределе сигнали за пикирање. Сваки ће рез ударају у неко тачно одређено место. Мора да се ту крије неки мотиа. Нарединк ми доиикује: „Сад ћу да их бацам бомбама"

Бомбе падају

Пријаино свиња мокрет на висине. Под нама сеиају друге штуке, као кад орлови круже над гором. Зовне је и на нас ред да пратимо у низа. Зиои да опет чујем друг ино сад испред мене свога чака као хипнотиски гледа у одређену тачку у дуии и да упућује сваку акцију право том циљу. Десни пад ме је опет-

СЕТОНСКИ ТРОУГАО

Радио Бостон је ових дана изнео сасвим јасно приказано стратешку ситуацију Америке: „Сва њихова војна напрезања стоје само у сетонском троуглу који спајају Јапан, Русија, Данска. Ни ова се ако неко се изузме из тог троугла: Јапан на једном крајњем, а Русија на другом од њих преовлађује „ни су више слободније него некоторе је се слободније него пређа Данска."

Велики лист *Њујорк сан* са пријатељског пасјансиног конструише: „Једва можемо да дочекамо једну њихов воде." Ми бисмо рекли да се тако зове, тобишта познавајући комад воде, јер америчке ратне пословице лажи на дохвату руке који не може да исплови, америчко министарство поморине Нокс, који је у својим војним операцијама сасвим добро горе гутнуло, тако безобразним говори: — тврдо је овог дана да је Америка у стању чувати јапанску флоту док је Јапан држано да је непријатељ флоте.

Шо ово значи? По тако што ова мисиона воде су најбоља ствар на свету? То тоже што ова воде бољима од свих воде које су у свету? То тоже што ова воде двоокеанску систематске су јаке, као што је Америка владу једноком и сопственим телом и руком добро координисане бројеве? И по осећају ових тврди ова. Нокс да ће уништити јапанску флоту пацу, кад та морнарица постане по дана у дан све више удаљена од своје матице Јапана, док америчка бродоградња ова по тако, да тоже 2—3 година ће имати сасвим нестварне ефекте сетне флоте СД.

Колико је та америчке моторизација ратне флоте од стварности је ових дана било потпуно америчких пароброда потонуло на потезу Сан Франциско, Ч. ако воду јужнолазна Галапагос и Јужне Америке „а то је зона Панамске канала, која Америку ни брже са најбоље функције.

Порast јапанске енергије

Јапанска енергија је у сталном порасту. Ових дана, на пример, баш је пољуљана забуна у Сиднеју (Аустралија), који је ваздушни удесио дају Пацифика, да је бомбардовање америчких база из небодерских острвова, који се налазе у зони сиднеј Пацифика, биће је јапанским ваздушним напада и у средини Пацифику, на Америчким одредишта.

Америчке истоке могу да потражу у догледном времену ваздушне ваздушне базе, јер Америчке ваздушне снаге обављају прилагођавање ваздушних пут преко Аљаске, Берингових острва, преко Алеутских и на Сибира све до Туркестана „а даље на Туркестана преко Сингапура до Чунгкинга. Ово изванредно обављање Чан Кај Шекова, које је једини путем преко Бирме, је једини ваздушни пут Америчке Чан Кај Шекове владине у Вашингтону. Енглези су, додуше, покушали (после пада Бирме) да ово обаве да се уступу у цијеспарицији дво Бурме, који би био прекопотребан за Америку, али су Чан Кај Шекови војници, који су били потучени и побегли натраг у Индију.

Чунгкинска војска је изванредна. Али најгрлатинија је да Чан Кај Шека чувствена, што ова војска је једина која је у стању да одбије кинеске непријатеље. Чак и Енглези и Американци тврде да ако Чан Кај Шеков генерал Вен Чинг Сен расположи је своје војнике и преко њих стекне уверење да ће Енглези и Американци колаче. Овај генерал је сигурно са Чан Кај Шеком зато да зато што зна да је овим дана изгубио један од најбољих генерала, који је једини способан да Чан Кај Шекова војска не падне у потпуно ропство Америкинаца.

И не само војници се генералима, већ и чиновници државних установа, који су били послани у Москви Јен Ху Шанг, и бивши министар, као Чен Ју Јен, прешли на страну вође Вам Чинг Веја.

Нинкинг побеђује Чунгкинг. Побеђује национализам мајке Јапан побеђује САД у Азији, побеђује најмоћнија слобода народа из система пауторације.

Померења планови Англосаксонаца у Африци

Тако стоји ствар у једном углу „сетонског троугла". У другом углу, у Романском, ситуација Америкинаца није много бољи. Рома је осећао велике непријатне инсинке, најтоворије енглеске новодрме, стварно је напросто бољу војску осим фратанске војске у Трипоталтанији и нето америчке армије у Алжиру, и, видиш, почуваје је и најмање трупе тако јако да се сам из до сада не могу добе ће. И то је разумљиво: 7.000 мртвих и рањених (уз то и 3.000 заробљених) изгубиле су Америкинци док су основне трупе изгубиле мање од 500 људи избојних ин стопа.

Сада 70 хиљада изгубени су Американци док су Немци и Италијани изгубили највише 10 о хиљада војника. Енглези су у

Јапанска министар-председник Тојо у једном пристаништу осматра неке трупе

(Фото: Н. В. А.)

ваши тешких губитака, јер су сувом британском армијом генерала Монтгомерија. У Енглеској су генерали са главнокомандујући генерал Вилсон, коме поверена вођа Британске Индије Хетока.

На Медитерану заповеда британским поморским снагама адмирал Кенингам, који је поморски шеф Александрије. Њему је подређен адмирал Хенеси који командује Малтом, командант Александрије. И сада почиње пословање Хетока мора да рани по њему Вилсон, коме поверена војна Индије Хетока.

Ипак техничке новинарству се и најискуснијим политичк. Јер Немци концентришу своје снаге у Тунису. Ако је то тачно, онда је Монтгомерија у великој опасности, а уништавање Немаца је немогућно.

Немци су, наиме, у Тунису, а Монтгомерија је у Либији. Немци су у центру, а Монтгомерија је на крилу. Немци су на једној унутрашњој линији, а Монтгомерија је на спољној. Немци су у Тунису, а Монтгомерија је у Либији. Немци су у Тунису, а Монтгомерија је у Либији. Немци су у Тунису, а Монтгомерија је у Либији

Пољопривредни радови у марту

НА ДОМУ

Пропуштај семе за пролетњу сетву. Врло кромпир из тавна и стављај га у влажњаке да проклија пошто би га могао покварити прва јача киша. Добро пазите на сорту кромпира, да не засадите сорту која је склона трулежи, јер ће вам велики део пропасти.

КОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Обилазај сво посиове као у пијуру и фебруару. Радиој стоци и живини које су пред телењем односно отоњу. Нарочи стаје и кошеве односно отоњу код сва пре-ме сувише кладно. Нарочиту пажњу обрати на бремениту стоку. Живина која већ поче да несе наручај добро храни да би имала довољно јаиеца за производњу развитак младунчета. Младе грлице, телад, јагњад и жиребад прикрањуј најбољим сеном и овсом, а прасад мешавином пшенице и јечмењих зрнева, овса и кукуруза. Младим грлима дајај у храну мало клаичног истуцаног угља или чешњег шећерне репе да јачина постиже. Нарочиту пажњу, јер у овом месецу изведи на живина најбоље поса.

НА ЊИВИ, ЛИВАДИ И ПАШЊАКУ

Поори ако још нисиорне пошине за пролетње усеве, да ће сачувао што више влаге. Заприљуј и сеј сваке почетком месеца. Сеј стакину рану, дан, рано кукурузе и кукурузе шећераи, шећерну, једеиу детелину, прашкуну грашицу и другу. Можеш да почнеш и са сађењем кромпира, али боље је да не журиш, јер је кромпир тек осетљив на кашу, иако и после мразева. Сађењу пшеницу, раж, јечам и овас пођрађај, а затим посађај ако земљиште није преквашено. Ако је влажно остиви га да се просуши. Драгоцено је сваког усева пролетњиног земљу, уништавају корен, чувају влагу, убрзавају бокорење и обезбеђују већи принос. Ливаде и пашњаке такође добро подрађај чим се земљиште посуши. Добрим проређивањем и уништавањем корова и обезбеђујеш већи принос. Само јаваџиских трава неј почетком марта, а затим подрађај и посађај.

У ПОВРТЊАКУ

У топлим јужним крајевима могу плаиирати рано, а иајкасније осме сеј. Добрим сетву спанића, купуса, кромпира, шпаргли и разних купуса, кола, цвекла и зелена. Пропиши расад рокоју и сади јагоде ако их ниси посадио у јесен.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Довршио орезивање и чишћење воћака, ако и нисиле кабловитим и 3% Бордовском чорбом сваки стабла која су још непорезана. Стабла садимо сада на стално место, а дивљачке у расаднк. Спремај јаме — иеки и њима дивљачке у расаднк.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Топлим дана врши прегледе кошница и пчелињачко прихрањивање. Чисти кошнице од утонулих пчела. Сеј медоносни биље на припремљеном земљишту.

Лука мора бити и за извоз

Ма да се цени лук у нашој кући врло много тиоин, ма да је цело тржиште у међународној трговини, из ма које земље ако земље постоваљу велике добре количине прног лука, ма да је наша земља одлична за производњу, ипак смо ми рапиди државни органи сувше да увоз прног лука из иностранства. Ово неке, кад смо биди упућени на своје производе, убрзо се показало да прног лука треба производити сасвим мало, тако да су велике количине недовољне и не довољу потрошњу. До сада је крив лук гајен на велико једино у Банату, а у изванредно кратком времену подиге су се свуд наше културе и крајеви за ово производње.

Ове године потребно је да ваша земља произведе прног лука бар тролико колико је довољно за потрошњу целе године, а прог трга треба узоками све оне да се не произведе вишак и да нам у земљорадње.

АРТИЧОКЕ

Артичоке се добија из косиљног семена. Прог ове године ирадиле се сада и од њега се добија прог лук у големима на потрошњу. Треба годиие посебне главице дају опет семе.

Семе се производњу артичока сеје се већ почетком марта. Земљу ве треба бубрити, већ само пократи танким слојем компоста. црнице или песка, па потабати. Довољно ће могућству залити док ће ирадиле. Редовно плевити и чистити од корова.

Већине почиве шеуста, ако се пазиите дедови сасуше. Извађене артичоке може се бар две недеље сушити на сунцу, а затим ласирати по величини обично у три класе.

Семена ће 20—40 грама на једна квадратна метар, а дође принос од 3—6 кгр., односно једна биљка треба 100 кгр. простора дати 100 кгр. артичока на 20—30 квадратних метара земљ.

ЦРНИ ЛУК

За производњу прог лука у средишњој Србији најбољу сетву пролећна се сади на стално место такође марта месеца, на радове. За прене уврста треба га калеми и окопавати, по могућству сваких 15 дана растурати по једну њих и из прене суше бар га једанпут залити. Прекомерно заливање није корисно.

Кад лук сазре вади се и оставља на ваздуху око 10 дана. Лук за зиму треба растати на тавану у таиком слоју, или повести у мреже и обесити у изграиеном простору.

На један ха потребно је ие ра-сад 5—6 кгр. прошлога, а приное је око 200 кгр.

У истој години могу се производити на семена и расада инсекте горе прог лука томате под пластом крајина, које се не задржавају дуго, ани су добро за јело, бо лутање, чак и слатког укуса. Арчадама треба да се сади рене и да се у почетку заштити. На једне квитар иде 60 грама семена, које даје око 180.000 стручица за расад.

ЖУТИ ЛУК

Ма да потрошња белог лука у Србији није баш неизатна и ма да га имамо још више нудре трговине, ипак ће бити боље да лук у големима на потрошњу. Треба годиие посебне главице дају опет семе.

Сеје се пролећњу крајина сеје се већ почетком марта. Земљу ве треба бубрити, већ само пократи танким слојем компоста. црнице или песка, па потабати. Довољно ће могућству залити док ће ирадиле. Редовно плевити и чистити од корова.

Већине почиве шеуста, ако се пазиите дедови сасуше. Извађене артичоке може се бар две недеље сушити на сунцу, а затим ласирати по величини обично у три класе.

Семена иде 20—40 грама на једна квадратна метар, а дође принос од 3—6 кгр., односно једна биљка треба 100 кгр. простора дати 100 кгр. артичока на 20—30 квадратних метара земљ.

За унапређење винарства

Министар пољопривреде и шумарства одредио је органе који ће вршити сталну таринску контролу службу рашће и ниже кутитарну у промет. Задатак органа контролних органа вршиће ове контроле, већ ови имају и да на самом терену дају непосредна упутства и поучавају виноградаре и винаре у виноградарству и праварни вина и производњу и пиво и расаду. До сада је тим питању посвећена мод нас врло слаба пажња, тако да ће увођење нарочитих органа за ову област пољопривредне делатности дати несумњиво корисне резултате.

Одређена контролори дужна су да најмање 10 дана у месецу проведу на терену вон места службовања.

Може да се сади у пролеће и у јесен. Пролетњи је најбоље садити што раније, чим зрофе земљ, већ почетком марта, да би се добило крајем лета. Свиј се одржава бодо ио јесење хаја. Размиклаје се сабоком плућима човека. Треба одабрати најбоље главице и садити само сасвим здраве чланове. Да сачувају ве рађа употребите главице домаће дрваа, већ овог који је донет са стране. Не врло повољиите може да доће тек сваке треће године.

Успеха добро ће сиокој сакупљачу у пољопривреди, који је добро урађена. Непосредно пријерене не подиоси. Ако би овај обог слабог земљишта било неоходно, онда треба бубрити само сасвим уопрелим бубретом. Врло је корисно да се ри себе-ве посте 5—6 кгр. азотиа од врсте и на један ар обрађеиог земље да затрабљуб. На сме да се сади дубоко, а после сађење земљиште утабати или лако повалити. Заливаљи се са два о-ва једиоиа. Наводњавати се ако ме често и увек подаље од стручица.

Да би се засадио један ар потребно је 3.000—5.000 чланова, који се могу добити од 40 кгр. главица, издвајајући сам стопе ие чеиове.

Свила – драгоцена текстилна сировина

Није ни сада доцкан и многи пољопривредници који ни сном нису ни у сновима имају дудиова, већ ако приступе одмах гајењу врло уновчених свилених чуба. Дуд се може садити свуда.

Не је потребно, јер протезања искључиву храну свилобубе, а за јаја која се свако благонаклоно инобиие прско државних пољопривредних станица.

Одгајиваљ треба да одреди просторију за гајење, која ће му обезбедити заузеће свилобубама свега 40 дана, колико је потребно за њихов развитак. Може се употребити свака просторија, с тим да ће бубе живити, да се може проветравати, да је снабдевена једном пећи, по могућству земљаном или каљевом и једним отворима-прозорима за верење топлоте. У просторији треба обезбедити уједиаче дрвене леје једну над другом, на растојању од 40 сантиметара.

Количина јаја свилених бубе може се на ушицама, које имају једну од 25 грама, а из ње се излиии око 40.000 гусеница. За њихову потпуну исхрану потребе је око 1.000 кгр. дудовог лишћа. А свакако просторије треба да је око 100 кубних метара, јер је треба чувати на сувом простору, где топлина не сме бити иижа од 12 степени.

Кад је пролеће из дудиу избију први листићи, а то је у другој половини априла, време је да почне да садиш. Најбоље је то вршити у пиротном ваирату. Но, како тај ваират, ма да је врло једноставан, имају само они који су се до сада бавили свилогојством, остали могу извести засад и без ваирата. Јаја треба растурити на чисте) хартији на леску, у просторији одређеној за гајење. Поиову иеби топлина треба да се повећава за једиа степен дневно, док не стигне до 26 степена. Тада ту температуру поддржавати сталио, док прве гусенице ииизе, па је онда потребно да се снизи.

Прено младих гусеница посуте дудовог лишће, а кад се ии лишће иазватају, разредите га по лесиом и затим им иепосредно пружите храну. У просторији одржавати сталиу температуру од 20 до 25 степени, али је проветравати. Свеиаст је потребна, но да не дује иапоредиле, тако да је добро застрти прозоре заве-сама.

Отприлике после 40 дана, кад тело свилобубе постане врло и готово прозидно, треба кишићи леса иистиити уграиице грашке од 40 сантиметара висине. На њих ће се гусеиице попети и почети да исирелају свилене чауре. Ово до десет дана после тога чауре се свилају, иатиие и пажљиво да ие бо пистале попеле до које ие дано умиљеиује вредност.

Ако се чауре продају сирове, онда ке треба продати у року од 10 дана, да се ие би налазе гиитири, чије ће пробуде. У противном се чауре угуше на следећи иачеи:

Чауре се паслану у пеци суд са решеткастим дном, на пример у корпу или решето, до 30 сантиметара висине, и суд се поставља на иаирелно постројење где ће пиина кашна изаћи за прве ро-ва, у коме вода ври. Пара тада вода угуши лутке у чауреиа за четврт сата. Треба само обратити пажњу да вода ира том не испари чауре.

Затим се чауре просуру на платно, на ваздуху, или у ваиноу од сувиа, док се потпуно осуше.

Сунцокрет

Немојте заборавити да у марту ваде сетве сунцокрета, те ако, и исторемено тако корисне биљке, које је ваш пољопривредии поставиво до сада сувише мало пажиа. Сунцокрет треба да се гаји годиие, јер ваи обезбеђује уље, а уље је ваи иаивећи извозиик у свиисиој земљи. Поред тога сунцокрет ће вам дати и сточну храиу. Нетачно стаиље с дивљом жи-вотиљом влада у обиру на иашу, а затим од сунцокрета добићеју се поеде аираде уља у-ваше сточне, који претстављају важиеиио јачу сточну храиу, богату мииу и беланчевином, иарочито добру за исхрану крава мужара, малих стока и живине.

Наше подиебље је врло иовољно за гајење сунцокрета. Он траии веиаву дубоку, умерено растреситу и влажиу, плодиу. Може да успева и на сувљим, важиијој мелиа. Не траја ии иаквога ђубрива. Добро подиесеи сушу, али иаше влажиу земљу у ту коју ушаје толико, да се иорозиа иа површиии земљишта.

На истом земљишту сунцокрет ие сме да се сеје бар ие 6 годиа, јер јако исцрпљује земљу, а иорез тога изазива ве опасиости од болести и иаиасица.

Сетва може да се врши оиакиле, на редове, или кућиле. Најчешће се практикује сетва на кућиле. Растојање између кућиле треба да буде 70 до 80 сантиметара, а у свакој кућили треба да буде 2 до 3 семеиа с до 5 сантиметара дубоко. На 1 хектар земљишта иде око 15 кгр. семеиа.

Кад сиеа нарасте око 10 сантиметара врши се окопавање што дубље. У току лета шитрбва су бар 2 праљења. При прво прашеву врши се разређивање усева, тако да у свакој кућили остане ио једна биљка. Ако се појаве иаиасице, то јест биљна вашиииа, која се иајчешће иавађа, је спречавају разиитим средствима, па према томе сваљују кривиц.

Берба се врши вам отсецањем цветова, или читавих целих стабљ. У ирвом случају цветови се сеиају рано сушеља на каком хладиом месту, а у другом случају остављају се рани сушеи-ља на самом пољу.

Кад се иеки осуши, пристиче са вршидбу, која се може обавити ручиим тршљом цвет о цвет, или машиииом, крушљењем на кукурузе и вршидбеиом машиииом. Добијено семе треба добро осушити да ие сувиди, или код иас ие рецко ква и иеку иеиодеиве.

Семе сунцокретова стабла се иеиадају и експлоатирају као сточна храна, а суво се могу добро употребити за огрев. Пепео од њих се треба бецати, јер иаше земљиште њиме, нарочито ако иа које ће иадуће годиие добри сунцокрет.

Због обезбеђења против болести корисно је да се семе сунцокрета пре сађења држи 2 до 6 часова у раствору 2% плаве камеиа, или 3 до 4 часа у раствору 30 грама формалина до 10 литара воде.

Црна берза угрожава наш привредни живот

Црна берза — шапка берзе

Тако су се називали многи Београђани месници, свакако у упућеству да без црне берзе не би дошли добе до извесних намирница, које су сматрали подстицаном за скупу трговину.

На жалост, наша је мора се истина да је то уверење било чисом погрешно. Ако извесних неопходних намирница није било на тржишту, ни у рационалан за снабдевање, кривица је била баш до црне берзе, које их је повлачила из јавног продаје или их изузимала из система рационисања, да би могла за њих тражити далеко веће своте.

Има појединаца који зарста могу да плате. Али не треба заборавити да је тај број мали врло мали, према томе остаје потпуно без многих потребних намирница. Цене које су монополи на црној берзи су потпуно. Ово су доказале такве фантастичне висине, да је знатна већина њих предњег изашла у немогућности да се пусто црне берзе снабдева, јер на своме приходима, па чак ни разноразним сводог стања су се принуђени да се одрекну скоро свих потребних намирница.

Ако се буде и даље пуштало на црној берзи говеђе месо по 260 динара, свињско месо по 400, маст по 1.000, а брашно по 100 динара по кили, онда ће средњи сталеж са подручја рада потпуно пропасти и то и без и без намештаја.

Многи ће истина тврдити, да им количина расподељених артикала није довољна за живот, те да су принуђени по скупу цену прибегавати да се обраћају црној берзи. Међутим, ту исти нису сносили да би расподељену цртвари могли да се расподељују у довољним подјелицима, кад би доказали да то одређене уста мере, уместо што доводе на црну берзу.

ДИСЦИПЛИНА ПОТРОШАЧА

Да би се ово пустило потребно је ни прво месту дисциплиновати потрошаче. Сви добро зна се сви буду обраћали црној берзи и плаћали сколико високо црне берзе траже, доле ће црна берза да постоје и да их без ичијих експлоатише. Потребно је да потрошачи на прво месту престану да се обраћају црној берзи и затим да и саме учествују у њеном гоњењу, придружујући одговарајућим надлежним организацијама и контролним власницима, које не само што помажу и проширују такве рада нове, већ иду и добру заједницу коме ко им помогне у њиховом раду.

Проблем стабилности цена је предусло уређења привредног стабилне власти, а то истовремено значи уређење и стабилитет земље. Пропали контроле цене увели је у данашњим приликама не само у европској привреди, већ и у Сједињеним Америчким Државама. Цене могу и буду остављене самима себи као што смо ми доказали и у нашој. Тада те цене расцвају огромном поједи и трошње. Али

Међу најбоље шпекулације у последње време спада пословање са гасом, сахарином и посебно са мора од стране продаваца одређених артикала. Једна четворица која је радила са гасом ухваћена је и строго кажњена. Међу њима налази се био оградски трговац Жарко Белић из Оградице ул. 11 и Васа Пајкановић, који су камионом са по 1.000 дин. и по 20 дина затворени. Ко је покрадене ове продаје наиђене је ул. 11 А са 30.000 дин. и 15 дина затвора. Лемар Михајло Стефановић — Драгичанске ул. 14 каквим је са 15.000 дин. и 2 дана затвора.

У Умљенов је једна трећа која је обухваћена недозвољену трговину сахарином: келнер Ниџо Калић каквим је са 25.000 дин. и 30 дана затвора, пред сауснеци Радивоје Стефановић, трговачки путник, са 20.000 дин. и 25 дана затвора, а други сауснеци Шпиро Гајић, такође трговачки путник, са 15.000 дин. и 20 дана затвора.

Због недозвољене продаје гасне мреже каквим су месар из Малог Мокрог Луга Илија Јефтић са 25.000 дин., 30 дана затвора и 2 недеље затворања рада и Бенцини из Великог Мокрог Луга Пикола Богдановић са 30.000 дин., 25 дана затвора и 2 недеље затварања рада.

Стагнирајућа је до сада врло мало попреду добро. Међе се чак рећи да је поједе рате ове трговине највеће проневерала. Резултат овога је био знатно недовољавање за стагнирање. Најчешће кажене каквим је Мајкина Јанић из Брзог Александра ул. 43, који је због ове истинска ова и продаје мере пронашао цена платно 12.000 дин., перед 1" дана затвора радне Сеоска-пијаћара на месечну Бобић из Мокрог Луга Ђорђе Ђ. Ђорђевић, који је пронашао цена 12.000 дин., перед 1" дана затвора и месечу дана затварања радње.

Пијаћара на месечну Бобић из Мокрог Луга Ђорђе Ђ. Ђорђевић, који је пронашао цена 12.000 дин., перед 1" дана затвора и месечу дана затварања радње.

Сеоска-пијаћара на месечну Бобић из Мокрог Луга Ђорђе Ђ. Ђорђевић, који је пронашао цена 12.000 дин., перед 1" дана затвора и месечу дана затварања радње.

Путеви ка новом европском привредном поретку

Кад је реч о све новим етапама на прво кадро планске привредно организационе европске простора под немачком управом сигнал, од кога почиња на прагом интересни европских народа и из самом природом датих услова, иде згорег све свега увођати на приновање са енглеско-америчке страни. И поред тога што у том табору привредна питања и даље проблему за решавање, сагласност или дивидуалне инвидијате, крећа ка сходу и тражње и комплетно ствари производњу средстава ратног потенцијала, могли смо запазити у последњим гласног, као прелазно пре ка новом поретку, и неке нове тенденције великих економских центара, као Француске, Италије и Шпаније. Ако се ове тенденције буду развијале, оне ће сигурно имати велики утицај на будући развој привредних односа у Европи.

Разуме се, међутим, да код проучавања таких питања морамо да одлучује интерес целине, интерес целине западних народа представља дотични привредни поредак. Ако је он у интересу и у општеевропским потребама, онда ће, наравно, бити и у нашем интересу, а ако не, онда ће, наравно, бити и против њега.

Разуме се, међутим, да код проучавања таких питања морамо да одлучује интерес целине, интерес целине западних народа представља дотични привредни поредак. Ако је он у интересу и у општеевропским потребама, онда ће, наравно, бити и у нашем интересу, а ако не, онда ће, наравно, бити и против њега.

Разуме се, међутим, да код проучавања таких питања морамо да одлучује интерес целине, интерес целине западних народа представља дотични привредни поредак. Ако је он у интересу и у општеевропским потребама, онда ће, наравно, бити и у нашем интересу, а ако не, онда ће, наравно, бити и против њега.

Разуме се, међутим, да код проучавања таких питања морамо да одлучује интерес целине, интерес целине западних народа представља дотични привредни поредак. Ако је он у интересу и у општеевропским потребама, онда ће, наравно, бити и у нашем интересу, а ако не, онда ће, наравно, бити и против њега.

Разуме се, међутим, да код проучавања таких питања морамо да одлучује интерес целине, интерес целине западних народа представља дотични привредни поредак. Ако је он у интересу и у општеевропским потребама, онда ће, наравно, бити и у нашем интересу, а ако не, онда ће, наравно, бити и против њега.

Киклопски лиризам С. Милутиновића

Навршило се 100 година од смрти српског песника, историчара, језикословца и преводиоца Симе Милутиновића Сарајлије (1791–1847). Рођен у Сарајеву, школовао се у Пешти, Бечу и Лајпцигу, а последње године живота провео у Одеси. Био је један од најзначајнијих представника романтизма у српској књижевности, аутор прве опсежне историје Срба, песничке збирке „Сербианка“ и бројних преведених дела. Његово стваралаштво обележило је време у коме се Србија тек враћала у историју, а језик и књижевност тражили нови облик.

Сима Милутиновић Сарајлија рођен је 1791. године у Сарајеву, у породици која је припадала трговачком слоју. Детињство је провео у време када је Босна била под турском влашћу, а свакодневица обележена сукобима, несигурношћу и сталним страхом од насиља. Као дете је видео пожаре, избеглице и рушење старог света, што ће касније снажно утицати на његову поезију. Рано је показао склоност ка учењу и књизи, што је у тим околностима било изузетно ретко.

Школовање је започео у родном граду, а затим га наставио у Пешти, где је студирао филозофију и филологију. Ту је упознао језик, књижевност и културу који ће постати његов животни позив. Пешта је у то време била важно средиште српског културног живота, место где су се окупљали писци, преводиоци и људи који су радили на очувању језика. Милутиновић је ту развио љубав према народној песми и историји.

Након завршетка студија вратио се у Сарајево, али се убрзо поново преселио. Разлог је био политичке природе. Као образован човек са широким погледом на свет, он није могао да ћути о ономе што је видео око себе. Због тога је напустио Босну и отишао у Русију, где је провео највећи део свог живота. Тамо је радио као професор, преводилац и службеник, али је истовремено наставио да пише и објављује.

Његово најважније дело је „Сербианка“, збирка песама која је изашла у Одеси 1826. године. Она је била међу првим покушајима да се српска историја обради у облику песничког циклуса. Песме су писане десетерцем, стихом који је у српској традицији био везан за епску песму, али Милутиновић га је користио на нов начин. Уместо да прича једну причу, он је низао слике, личности и догађаје, стварајући мозаик прошлости.

Сарајлија је у „Сербианки“ обухватио период од Немањића до Карађорђа, укључујући и турско ропство. Посебно место у збирци заузима Косовски бој, који је приказан као тренутак трагичног избора, али и као извор моралне снаге. Милутиновић није идеализовао прошлост, већ је показивао и њене сенке, издаје и унутрашње сукобе. Управо та сложеност чини његов приступ историји модерним за своје време.

Језик којим је писао био је посебан изазов. Желео је да створи књижевни језик који ће бити разумљив широј публици, али и достојан високе теме. Зато је мешао народни говор са књижевним облицима, користио архаизме и покушавао да пронађе средњи пут између традиције и савремености. Тај покушај није увек био једноставан, јер је у то време српски књижевни језик тек тражио свој коначни облик.

Поред „Сербианке“, Милутиновић је оставио и бројне преводе, рад из историје, граматику српског језика и низ песама које нису биле објављене за његовог живота. Међу њима је и „Историја Срба“, која је дуго остала у рукопису. Многи његови радови нису били довољно цењени у његово време, али су касније постали важан део српске културне баштине.

Умро је у Одеси 1847. године, далеко од земље о којој је највише писао. Његов рад је остао као подсетник на време када је једна песма могла да буде и историја и молитва. Данас се Сарајлија сматра једним од оних писаца који су помогли да се српска књижевност повеже са својом прошлошћу и пронађе сопствени глас.

ПЕСНИК СИМА МИЛУТИНОВИЋ, ПРЕМА ЈЕДНОЈ САВРЕМЕНОЈ ГРАВИРИ

(Архив Српске академије наука)

Прве половине XIX века, знао се да на Балкану није било велике радионице, отачествености, родољубља такве и толике да није морао ни дијетовати обилати лесничког дела, већ само и једино неизбежну песничког духа.

Милутиновић, истина, није имао организовани свет књиге и песника, али је зато имао организовани свет чувене енергијом, да је она, из тога Ужичанина порекао, надвијао земљом књижевног акрополе:

Кличи, кличи, не тињеш кнеже!
Стрела грлом сва сријнује звезде
И бандуре из Кучине слике!...

Киклопски лиризам С. Милутиновића

Сима Милутиновић, песник чија су дела понајвише имала срасло обележје (*Србијанка, Србин, Србославе итд.*) одржавао је разговоре културне везе с најбољим људима тадашње Немачке.

Посебно Јенчеву судбину, његови божји и туге, радости и весеља — све ју је то увлачило Оканта стварн, сећања, срећство, ројости — то му личност дуже. (Св. Вуловић).

Штрар, учитељ, писар, судија, ратник, весник, Вуков сарадник. Његовим учитељ, чиме који је било воље у срцу храмо, било које је тиме било које пајте грано, за њега је још кошно последње године XIX века (1860) поново речено:

Милутиновић је ори предсједник у умјетничкој колонији живота народног на освајању самосталних колора за слободу. (А. Гавриловић)

У XIX веку није било осет родољуба, осет отачественика оброн и мачем, осет, у реалном смислу, српског добротворства, *осет*, у идеалном смислу, приврженика за остварену српске ствари. У XIX веку, Сима Милутиновић је надовезивао „оборник једног једног кола — *Ја* — *базиа*.

На и онда доцније XX век, у друштвеном, његова прва четворостина, са четворостим основним правцима сводственом, пјеме самоникло, да, као изыкљивост држећи за

Ја сам ти, Србине, ја сам ти, Србине,
Ја сам ти, Србине, ја сам ти, Србине,
Ја сам ти, Србине, ја сам ти, Србине,
Ја сам ти, Србине, ја сам ти, Србине,

Ништа, Рашића, Дучића, његовом, школовању, усавршењу, са својим личностим обавезама, као на пјеснике, као без особина тешко, као омиљених тадим мјесташим сколом, колонија су сведеним новином представљеног стила, путовом том најчешће животног капора. Она су једна плодним формаме естетизације свеста.

Милутин, Милутиновић је застичник нагона женске исповести:

Та ми будиш успомене силе,
Та ми јачаш и вијенац уснева,
Нас ли слабих и сиона божјих
Бијаш сладак вјерно предсједник.

Лирчар, епчар, драматичар, историчар, особито живописне личног живота, особито живописне стварачке колиоби, а по не учени надмашата свакако ирам изузетности, за њега је у тадашњи критичар XIX века рекао: *Сима је најобдаренији српски песник. Његова дична судбина, његови божји и туге, радости и весеља — све ју је то увлачило.* Оканта стара

Из живота Симе Милутиновића

Дана тридесет (по старом) месеца октобра, 1791 године у Чибук-ханову, на десној обали Моравице, родио се сетник и покланик српски Сима Милутиновић. Побегавши од чуке из Ресавске у Смедер у ранијем добу у Србији, отац његов Милутин Симонић, добре у Сарајеву, где се помиње као Српкиња Анђелком Срамовић, о чијој јетрви нарочито помени сачувано сасвим кратко у Сарајевској хроници.

Живот Симе Милутиновића, као што је познато, био је врло богат догађајима и разноврстан. То је један од оних људи који су пролутовао цели свој народни живот, а стрпели од Јашшкога до Трста, од Јајчића до Цетиња. Од младих Сима Милутиновић, сачувао је само неколико разлога гимназије, па је већ 1818 на Карловцима прешао у Земуљ, а убрзо затим у Београд.

Сима Милутиновић, описујући живот и рад свог оца, каже: *Отац мој, великог дарованја и изванредно оштрог ума, као и свог рођеног брата Јована, који је умро у Земуну, а убрзо за њим и моја мајка, која је умрла у Београду.*

Ја сам, као најстарији син, рано почео да служим, у извесности смислу, свом оцу, — Милутинићу је тада било 50 година, — као и потпомогао, колико је могао, своје браћу и сестре.

Ко је познавао оца мога, зна, да је био врло живахне ћуди и врло оштрог духа, а при том и веома добре воље, па је због тога имао многе пријатеље, који су га волели и поштовали. Ја сам, као најстарији син, имао прилику да проведем са оцем доста времена, и да се научим његовом карактеру, који је био врло чудноват. Отац мој је био врло добар, али је знао и врло строго казнити, кад је то било потребно. Ја сам, као најстарији син, имао прилику да проведем са оцем доста времена, и да се научим његовом карактеру, који је био врло чудноват. Отац мој је био врло добар, али је знао и врло строго казнити, кад је то било потребно.

А ако сте интересовани бићете на жалост несвесни одговорити. Гергард штампање поведе се после и у листовној немачки. А 1823. назад у Лајпциг вођу пресиа под именом Бо-де.

Да покаже Таделић. Сима је велеком, пак свој, свој, свој оскудне, пуговао у Нову. А. Ј. Ф. Сима, одушевљен Симом и Срби-ством неконфузиван Гергард и Тадеја из пензије Срђа Симину. Гергард, жалба, учени и с тим неколико пробе — опет је нешто Симу пронеде три песме из Србијанке.

***

Сима Милутиновић 1847 године Симу је боловао, кога то наставља Гаврошинић. У јулу му бе боле, а с јесени опет чешће. С њима неповољно и нечитком домећа дало у чистоћу, али опет устало. Децембра 29. бољим у њих на сахрани у чувеној општини Београда. И рад у почетку тридесе-тих стоји истакнут од 1842. године, 1844. године, 1847. године. Ако не изобличење много што ота од њега што бива у Србији. Сима Милутиновић у једанаесе Конаку једну необичну издавачку. Сам са сахранио као Зорица Сима и опет нашао са спомињања протоствима, па у разговору уз и пити као, који је много чега то. Као што је знао, Сима — који је сам по тај данашњи Поповске улице и Хајдук-Вељковом венцу — веће је ту и умро.

Сима је у свом приватном животу пеко пута од Новака, а нарочито са млађим Јованом Стејићем, Вук Караџићем, Сутра сазнаје да смрт његов. Умирући сина свом најбољем пријатељу Николају Сплајковићу, књижевнику и талентованом професору историје у Лицеју: „Ако ћеш да опет видиш Србију, ако ће бити сто ето сам био!"

Поповић Симин бољше свеће. Та човек је био одушевљен за свог највеће сваку другу, за живота указивању њ.

Његовом
Не тако свештеном бољу
Вељком Петровом

ње Срби, оца свога.
Ти остани, бојегорска Сибу,
Српски тако Вељко Петровић,
Карађорђев оружјени бољег,
И господар Милутинка вора,
Сирота ни мегдана чуда и сну.
Нисмо ти и ми мали слугани.
Сурвај се и ти, говорио чловека:
Запрегнеш, ти чинка вогатство,
Ако ћеш у невољи и у срећи,
Кроз среће тако, у бесчасна провела
Свога ћеш тако Вељка Петровића,
Невољеног мегдана сирамена,
Ти ћеш у ништа срећа у благослов,
Кућу ће ћуне поклањенице.
Међу свима поставићеш Срби
Вељка ћуну Вељку свеченика,
Крилат ће свој

Ја Срби, где свој ће ћуну ставити
Славе Свету у Неђеља радост,
А ти, свештен спомен ће ћуна,
Дође с Србима, ја дођеш с мрсима,
Ти ћеш ту ћуну ћуна ставити.

Р. М. Ф.

ГИПСОВИС ПЕСИМ СИМЕ МИЛУТИНОВИЋА НАПИСАНЕ ЗА НАДГРОБНУ ПЛОЧУ ВОЈВОДЕ ВЕЉКА ПЕТРОВИЋА
(Правопис сређен)

Оснивачи и приложници Народне библиотеке из 1832 год.

На дан св. Оникима Апостола 15—28 фебруара ове године, кад-ко-ранко сто једанаест година од дана оснивања ове Народне библиотеке. Тога дана Григорије Возаровић окупио је своје друге са куће одређеног времена, којима су „Књиговна добра и жар отечественаљубља сто година".

Немало података о догађајима ове су постојали сачувани о-свеђења „Књиговне Библиотеке народни Београдски", али нема, да је „Књиговно Општество Господар Јефима Обреновић с Реда Епшкопредом основ-ним пословима." За нам су сачувана и остала „писмена" ме-нама: Григорије Возаровић, Димитрије Давидовић, Димитрије Исаковић, Петар Мандучић, Јован Шапоровић, Димитрије Ни-ко, Милутин Радовановић, др. Јован Стејић, Јован Стејић — Сремац, Симеон Симић, Димитрије Тирол, Сима Милутиновић, Адолф Бермин, Матија Иванковић, Јован Ђорђевић, Адолф Бермин, Цветко Рајовић, Милосав Поповић, пре-потпуномоћник београдског, кога је Библиотеке и осветио и друге.

По „известитељу" на Београд од 17. фебруара ове године, „Књиговно општество је „ову" лепу мисао, уводећи ли своје редовитог Србског Господар Јефима Обреновић с Реда Епшкопредом основ-ним пословима." Ако ће ли ова мисао и прокламације о тим дворе-ћи, да се подсећамо много што ота од њега што бива у Србији. Сима Милутиновић у једанаесе Конаку једну необичну издавачку. Сам са сахранио као Зорица Сима и опет нашао са спомињања протоствима, па у разговору уз и пити као, који је много чега то. Као што је знао, Сима — који је сам по тај данашњи Поповске улице и Хајдук-Вељковом венцу — веће је ту и умро.

Сима је у свом приватном животу пеко пута од Новака, а нарочито са млађим Јованом Стејићем, Вук Караџићем, Сутра сазнаје да смрт његов. Умирући сина свом најбољем пријатељу Николају Сплајковићу, књижевнику и талентованом професору историје у Лицеју: „Ако ћеш да опет видиш Србију, ако ће бити сто ето сам био!"

Поповић Симин бољше свеће. Та човек је био одушевљен за свог највеће сваку другу, за живота указивању њ.

Успеха је биле, кажте су представљали и на равнем вредно. Године 1835 године, Вук Караџић је једно Милутина Радовановића, трговца београдског, послао „једну повељаку књиге и једин пакет Српских новина", док Јована Ковачи за тамошњу библиотеку.

22 новембра 1832 године, кнез Милош је нарекао Димитрију Давидовићу, „администратору Типографије", да на своје књига „шест примерака на разне стране" пошаље готе, а „Књиговно је те на једне примерак се београдску библиотеку закључа-ња, а остали 5 примерака пошаље под књига готова и не-ваша буде..."

Ова наредба основна није се надовољно добијаљем обавезног примерка, ова су нашли и даље. Писце свога времена су сазда „мануторите", уступали и по-клањали „народној библиотеки београдској", да би она „о свом трошку купом зрелиственије ре-чита, а добитак сва, или ее отуд исплати. Такође ако и нису будо, на књига и прекрашћаја свој обрати."

Ова наша основна није се остварили без помоћи имена „Књиговно општество, чим је у списима „Благодејатеље књиговне" обја-вљивао имена оних, који су за-дужбинама, књижевношћу и ху-дожеством, књижевношћу и жу" за 1836 годину у числу 5 стр. 20—23 дословно:

Књиговнолитературе Београдско
— Човек при родољубља нас со-ним примером напред, да по-повеље, које нама дивити бо-то. Маленита сама, надети и ук-ђа, која је Србија, ако ће ју-су старе; руке чиновнике основ је „срећа народа," — и „сва срећа која бива побуђивањем благородних. Ова чиновнике, Милутина сваким ова ништа неће да побуђивање ће Родитељима те среће човечанс и у самом народу, где кар-ствује, осим знања и добрих кропости, силе, умности и од-тан другим прекрасним народ интерес добродетељима. Са-Негде негде нарођењем Шиљеног, и тим се нагледа сиљни. Си-ном своме сачувала је ја-ко, ако, нису и обично. Ово благодатни праци почину своје-вати, ова се свету као и ја-е болести у здравље дошкоси на-трат народа, а сама Србија ни срећом основе показала. Та-врстно велика — сврстна будући — у самој појави трговци, ра-ди без престала, за благостање Сиинва сама обрадени; да и своим средствима показати по-ка. На књажевство увиђена Сер-ција последње сазнану обилатно-вања народа, да би се над, с ве-на сопствене могла. Нашли ни-многи завадаљи и књиговрадни-ци, који заслуге сврха за-ну родову чес.

Г. Григорије Возаровић сопа-сиши спомоћника у кратко вису „уступљу у ђутво родољуб-ство. Лако се онда изгледа надати ваше, где се већ сви са свом страно корисно прво пошаље ваша. Главно благодатворство ваше буде, ту ће се сваки добијања вида, као и ја-ко, ако, бротвоноше учитавши. Ако с частољубље великог Јефима Обреновић, знатно ће-вољно помоћу своју и Литера-турног друштва, одбрао је ново Књиговнаименште Београдско дворе основати. Неколико бла-гих оставши, чије је велики сведавши и са свог и до сво-ме Сам предвиђати вољеља на-родаље. Просвећења. Сама равностна, љубов и жар отачаст-вољубља нека буду, радодатној борби свему сваку сваку и ак-ревање колрадљубљу сваке ме-ћивање, да новом заносљиво-вида се бити чиновник, гимна-гателя, утешитеља. — Ка и ме-је слободно надамо се сретно-сада вам свете ви ваша сваке ћет. (Продољење стр. 76). — Вођено је и изведено сваке до-бровољачка имена Сербског ни-ваше свете, да би и други ви-ната о том комишији, свој ро-дољубљу руку пружили, пош-ваше Народне библиотеке. Ни-во брзи сотни сваки народа живља. Сретна сваки, и ја-ко ваша сретна, да ће ваше-ну сриво Сербском свету уложила. Пречашћени Г. Милосав Ото-вић Прочитавши Књиговно осветио је наше Књиговнаиме-ни 10-та Србијанс 1832. Ја о-ваше да ће текућег чин чиво је књига велико нарастао, ти-вобро стање сваки, обилат, и врата приносећи достојне ства-ви С благодарношћу ова ја-ваша родољубља ревносна са свом нолатно пишану Отоно-вићу дарежносна са свом мо-ћем, да ви и у напреди, ако ћете основати на наше имена-ње незаборавна."

Число 6 стр. 56—27 донесе: „Имена Г. Г. Прилагања Бо-родитеље наше књиговне, ко-набучене родољ. Нашему истакни-Милан Ајкл, кадра трговина — Ајкл, Јелисавета из Будима —

Бермин Адолф, Типограф Ве-ликаша Гавра, трговац пе-Бомаглова Гавра, трговац пе-штински и Грабовин Будим-ски —

Васиљевић Игњат Ц. К. Тошмч из Земуна —

Васиљевић Јеврем, књижевник и професор Београдски —

Давидовић Димитрије, Сенатор Београдски Јеврем Сандић, Сенатор Београдски, и Краљевске Учених друштва Члан —

Давидовић Петар, Благородни од Поћеви, писатељ Србски —

Исаковић Матија, Адотант Бео-

Исаковић Димитрије, Калпеско-Београдске Печатне Адмнис-Српској и Београдски народни Библиотекари —

Јанко Димитрије Н. —

Јанковић Милан Грађанин и Трговац Пештански —

Ковић Јован, Адвокат Будим-

Манчо Георг Н. Грађанин и Тр-говац Пештански —

Младеновић Јаков, Сенатски-ски Опак по Њихов Сада —

Младеновић Јосиф, Трговац —

Младеновић Константин Грађанин и Трговац Пештански —

Младеновић Стефан, Инспектор Београдски Лицеја, Члан Књиговнаиме-

Николић Јован, Адвокат Будим-

Николић Јосиф, Адвокат —

Николић Јосиф, Трговац Пештански —

Николић Милош, Учитељ Регни-

Обреновић Јефимије, великог Тро-вац из Велика, у Мошковини —

Петровић Јован, Земљанин Кнеза *Милоша Авдрев*, из Кнеза Са —

Поповић Милосав, Протопрезви-Београдски —

Стојић Јован, Доктор Медицине, и Сенатски —

Стојић Јосиф, Грађанин и мајстор-ваше Будимски —

Трнава Димитрије Н. Сенатски и Члан —

Туманић Сава, Господар од Ка-варинова и проч. Ц. К. Господ-Комисар, и Доктор сваке грана —

Цвико Давид, Благородни од Са-

Читајући и осим приложника забележено је у овим спискима, да је Књиговно Друштво сте-пени во реда. За сто једносто година сваки нашег, нашу Народну библиотеку, ваше ће многа имена и уколико с њом радио ће и ово њихов живља. Ако ће ваше Књиговно друштво ова је бројила 80 чланова Књиговнаиме-ња, међу ее радом и трудом велике да ових тек радова, а сто Народног годишња ваше историја, ће-вора ваше о годишња нуђена ради, поштоног напора и чиша ваше Књиговно друштво и напора, тако в остатка генерација, кад су радили у њој и ов ме.

Новица А. Пилетић

Препород сликарства на емаљу у Немачкој

Полет и старе и нове технике на овом уметничком пољу

Седмо узред Божића, у ре-дакцијским просторијама *Српског народа* у Београду, у Краља Петра улици, 48, на другом спрату, примљена је једна посебна посета. Дошао је један господин, који је желео да разговара са уредником. Био је то Немац, Рудолф Шмид, који је, као што ће се касније видети, дошао у Београд са врло важним задатком.

Рудолф Шмид је, у ствари, Немац који је у Београду провео неколико година, и који је, као што ће се касније видети, у Београду и оженио једну Српкињу. Он је, дакле, Немац који је у Београду провео неколико година, и који је, као што ће се касније видети, у Београду и оженио једну Српкињу. Он је, дакле, Немац који је у Београду провео неколико година, и који је, као што ће се касније видети, у Београду и оженио једну Српкињу.

ЕМАЉИРАНА КУТИЈА, БЕРЛИН 1938

(Фото: Fotografische Korrespondenzen)

Винценц Черни, пионир у борби против рака

У јесен године 1901 појавио се у једном познатом берлинском илустрованом недељном часопису сензационалан чланак, који је помало личност до организације борбу против рака и да ослу- хигијут за експериментално проучавање рака. Чланак, који је у то време као један од истраживача у 60-годишњој делатности дотад нису достигли. Иако је био потребан за проучавање рака, он је ипак имао велики успех. Он је, наиме, био један од оних који су се морали почети да боре против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака.

Ево како је Винценц Черни почео своју борбу против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака.

Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака. Чланак је био написан од стране једног од оних који су се морали почети да боре против рака.

Др. Ханс Јекелер

ЕМАЉИРАНЕ КУТИЈЕ. Горе, лево: ЧЕТВРТАСТА КУТИЈА ОД БОДЕ И ШАЛА, БАРБАРА КАМПМАН, БЕРЛИН 1938

Горе десно: РАД ХЕРМАНА ДИ ЗЕНЕРА, БРЕСЛАВА. Доле: РАД ТЕОДОРА ВИСТЕНА, ГЕРЛИЦ, 1938

Шест хаикаи из дневника човека који воли

У хладно вашно доне
док сам те чекао,
мислио сам на ону твоју
чаше не толаз жалују.

Једна жена на улици
имаше боју твоје косе —
дрхтао сам целим телом.

Док је мужика свирала
ти си ме погледао...
Заборавио сам на музику тонова
и ушитао у музику ока.

Једнаки својим прстом
додирнуо сам твој —
осетио сам целе твоје тело.

Као те нежно волим —
јеси шешћен као тратеј.

На растанку
једно другом стиснемо руку.
Те моја као
прсти топлину твоје кеше.

Д. ЂОКИЋ

Кнут Хамсун

Међу нивотињама

Не зна нигде друге крај, где је оно толико животиња и птица као у Норвешкој. Не у зимама у обали северноруке морске пучине, и морске пси и рибе, говедина и њихови ратоборници; орлушина, дабузимка, керасовина и медведина.

Све сам то видео још у своме детињству.

Шуме у моме завичају биле су у оно време прилично густо покривене планинама, а у пределу је било је тако врло мало насеља, у коме је гајили говедину гуске у чести и великој количини. Као да су и оне биле напустиле тај крај, од кога неки није било ближе од пет кућа. Ја сам само знао за једно једино насеље. Биглаш с лепичком пучином; ствари дивне и биле су, заиста, ако се са свим отвореним.

Цело време нисам сео ни дана у школу. Ја сам се, дакле, за то потпуним у штампи и старали се о њима. С њима сам крава биле сам у пределу, и ја сам, дакле су ме сви, после тих 10 година, ја нисам сео ни дана у школу. Ја сам се, дакле, за то потпуним у штампи и старали се о њима. С њима сам крава биле сам у пределу, и ја сам, дакле су ме сви, после тих 10 година, ја нисам сео ни дана у школу.

Ја сам се, дакле, за то потпуним у штампи и старали се о њима. С њима сам крава биле сам у пределу, и ја сам, дакле су ме сви, после тих 10 година, ја нисам сео ни дана у школу.

(Цртеж: Н. Бедекић)

Ја сам се, дакле, за то потпуним у штампи и старали се о њима. С њима сам крава биле сам у пределу, и ја сам, дакле су ме сви, после тих 10 година, ја нисам сео ни дана у школу.

Винценц Черни

(Настављ са 12-те стране)

ма је осећао у спојеву и истовремено психоаналитичког средства рада, које је отварало колеге наставе за успешну обуку ученика и богаћење њихових сазнања.

Још ни данас нису учесници и бивши ђаци рада прочули да ће Винценц Черни, који је отишао као професор у Америку, моћи бити повратио своју професорску катедру. Сви су се надали у скору, али до њега није дошло ни данас. Ја сам, дакле, ја сам, дакле, ја сам, дакле,

Јубилеј највећег европског филмског предузећа

Ове недеље Универзум филм а. д. (УФА) слави 25-годишњицу свог рада на подизању немачке филмске продукције и на увођењу европске филма. Предузеће УФА једно је од највећих европских предузећа која је постоји већ четврт века, које, говорећи, егзистира још из дечачких година филмске уметности. У каријер предузећа УФА не само да су чињени појединци у области чисте седме уметности, већ су спровођени експерименти и на пољу филмске технике, експерименти који су дали крајњих резултата и којима се данас користи цело човечанство.

Предузеће УФА може да буде задовољно што је било у годинама убрзаног напретка на развоју своје фирме и што је једном од оних који су имали крајњих резултата и којима се данас користи цело човечанство.

Предузеће УФА може да буде задовољно што је било у годинама убрзаног напретка на развоју своје фирме и што је једном од оних који су имали крајњих резултата и којима се данас користи цело човечанство.

Аста Нилсен, прва велика немачка филмска глумица, у филму «По закону»

Предузеће УФА може да буде задовољно што је било у годинама убрзаног напретка на развоју своје фирме и што је једном од оних који су имали крајњих резултата и којима се данас користи цело човечанство.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Три приповетке Курта Клугеа

Kurt Kluge: Der Gobelin, drei Novellen, Verlag J. Engelhorns Nachf. Adolf Spemann, Stuttgart 1942, 80 Seiten, Preis 1,80 RM.

Занимљиви приповедач књижевник Курт Клуге досад је нашао пажњу за своје и осетљиве нове романе, али је нови док на мом столу (чуво је 1940) дошао да нам покаже да је способан и за краће форме. Ово је збирка од три приче, које, како сам назив указује, су међусобно повезане мотивом гобелена, односно ткања, а и стилом, који је Клугеов. Прва „Госпођин Корнет" представља једну малу, али добро осмишљену и лепо написану, доживљаја из једне нашој младости, у којој се сплет ситних догађаја уклапа у целину, која је тражила после пуно година да буде пренесена на папир. Друга „Елеонора" је најдужа и најбоља од ове три приче. Она је, како сам већ рекао, у ствари, ткање гобелена, а у њему је и сва поезија и сва драма једне младе девојке, која је, у ствари, и сама била ткање, али не гобелена, већ судбине. Трећа „Ноћни чувар" је, по мом мишљењу, најслабија

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

АДМИРАЛ КУПУЈЕ сва бела намештај, спаваћа соба, трпезарија, верандарка, комбинована соба, сва стакла, Адмиралов, Змајева и Митрадија 2, тел. 40-665.
86 3—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне дуге, сав златан и сребрне предмете, ремонтне сатова стари, чешуе и најбоље плаћа «Југобарон», Призренска 13. Телефон 24-389.
67 3—5

Стари накит и драго камење
Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња
ТЕГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
111 1—1

ПИВЕНА ПЕЋ са чумезлуком на продају. Јавити се администрацији листа Трговци Б. (Младеновац) 1, стеногимназија. Тел. 20-383.

„Ватрогасац"
Д. Д.
ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 26-859
Помоћни апарати са комбинезон средствима за гашење пожара са: ПЕНОМ, ТЕЧНОШЉУ, ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасни материјал и прибор. Пуњење и сервисирање апарата.
112 1—1

„РАДЕ КЕНИАР" Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ
ВИСОКИМ ОЧУВАЊЕМ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 30. — ТЕЛЕФОН 27-796.
118 1—1

Колонијалисти...
Код дођете у Београд не заборавите да посетите
само српско предузеће **„СРБИЈА"** за куварење колонијалне
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ
КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Рипања 22 (Београдска пијаца) тел. 26-637).

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈЕМ:
Дијаманте крупније, брилијанте сва величина, златне луби, бурме, крстиће, минђуше, брошеве; брилијанте, гомце, сатове златне, прстење и медаље само истрошене и од бољих позлата мирише; старо злато пастефиоли, катанчиће, позлаћивање и гарнисање свакој класичној, купујем прибране исцрпке и остале непрелене предмете од сребра купује и најнеже плаћа. Београђани пропуштају и на захтев прописане предмете изложеће једнак поштен фирма
„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛИЋЕВИЋ М. МИТРОЈЕ
БЕОГРАД — КОРЗА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 5 — ТЕЛ. 20-786
113 1—1

ВУНУ ЗА ПРЕДЕЊЕ
као и памук из јадрене чешљано не вичници одмах дам мустеријама чеша. Можемо прерађивати вуну и од разног чешља и старих вунених одевених (чешиња, џемпера, чарапа, чаршава и сличног). Одмерна израда.
кЖ У Мс БАНИЋ И УГРЕНОВИЋ
Цара Николе улица 10 (Славија). Тел. 34-370.
114 1—1

Намештај ЗОРА Београд
Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156
Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најлепши избор за 1943 год.
Власник Борђе Барјактаревић
115 1—1

КОНКУРС
за пријем кандидата у Српску државну стражу Управе града Београда

За попуну бројног стања службеника Српске државне страже Управе града Београда, Команда Српске државне страже Управе града Београда прегледа 500 кандидата-приправника.

Пријем кандидата, док се тражени број не буде попунио, вршиће се сваког радног дана у Команди Српске државне страже Управе града Обилићева Венац бр. 6/II.

Кандидате који желе да буду примљени у службу Српске државне страже Управе града Београда, морају да испуњавају следеће услове:

а) да су српске народности и чисто аријевског порекла — на ова питања (јеврејска или цигановска крв);

б) да су између 20 годину старости и да нису старији од 30 година. — У недостатку оних, могу бити и од 18 година, па навише до 40 година. — Кандидати испод 20 и навад 30 година, примају се по ослобођењу од предвиђених услова;

в) да су телесно и душевно потпуно здрави;

г) да су неожењени или удовци без деце или законски разведени од жене без деце;

д) да су беспрекорног владања и прошлости;

ђ) да имају потребно законско образовање — најмање 4 разреда основне школе;

е) да до када нису судски осуђивани и да се на њихов рад кривични истраги;

ж) да су висине најмање 175 см.;

з) да су способно обавезну, да ће у служби остати најмање 3 године и служити тамо, где буду распоређени и да ће за случај разлаза самовољног иступања из службе вратити државној каси једну половину свих привилегованости које су примили за време своје службовања.

Кандидати који испуњавају горње услове и неће да буду примљени, подносиће писмено изјаву са подацима адресираће их: Команда Српске државне страже Управе града Београда — Обилићева Венац бр. 6/II, таквирене са 20 динара таксене марке. — Уз молбу кандидат ће приложити сва документа (уверења) којима ће са тврдити горње наводе:

Месечна привилегованости приписаним кандидата су:

Стражара-приправника	од 2000 до 2200 динара	— од 2500 до 2700 динара;
капрара	— — — од 2300 до 2500 динара	— — од 2700 до 2900 динара;
наредника-водника	— од 2900 до 3100 динара;	

Поврлоснице за службенике су следеће:

— бесплатна одећа (униформа), обућа и остала спрема;

— бесплатан стан, намештај, огрев и осветљење у касарни;

— збрињавање исхрана, која се плаћа од 700 до 1000 динара месечно;

— право на пензију;

— обавезбеђење лично и породице од Управе о правним и одговорностима органа у служби јавне безбедности, у случају да у вршењу службене дужности живот изгуби или буде онеспособљен за рад;

— бесплатно лечење у болници и погодности за лечење у свима државним и самоуправним банама, санаторијумима и свима клима-метским местима у земљи;

— бивши службеници кандидатирајући, државне полицијске страже и војске, подофицирски и капрарске, подразумевајући ту и резервне, који су службу довршили и показивали то заслужење, признаће са рачуна година служба и одговарајуће чин и звање у Српској државној стражи Управе града Београда.

Из Команде Српске државне страже Управе града Београда Бр. 1136 од 2 фебруара 1943 год.
98 2—3

Трговци колонијалисти!
Ваше потрошаче биће Вам захвалне ако их упутите са «КОНКИЈЕ» земљом за јело, јер исти је ванредно квалитетан. Главно заступство има:
Агентура «ЗЛАТИБОР» РАТКО С. ВРАДОЊИЋ, Београд, Београдска (Карпошева) 39 (Славија), тел. 26-726. Код вађе колонијалне златан потпуст.
116 1—1

ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ И МОЛИМО ЗА ПОНУДУ:
ЈЕДНА КЛИПНА ПУМПА
КАПАЦИТЕТА 1.500 ЛИТ. НА САТ КОД БРОЈА ОБРТАЈА 250 НА МИН. ВИСИНА СИСАЊА (САЛУ) 7—8 М. А ПОТИСКИВАЊА ДО 40 М., МОЖЕ БИТИ СЛАБИЈА И ЈАЧА. ПОНУДЕ НА „КЕМОС", КНЕЗ МИХАЈЛОВА 35. Тел. 26-869.

РАДИО „СТАРИ БЕОГРАД"
Власник: БОРА КОСТИЋ
Извештава своје поштоване муштерије, да је преселио радњу на Узун Миркове 4 у ул. КРАЉА ПЕТРА 44. Тел. 25-252.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
наложиће јавно продаје са почетном лицитационом ценом ова имања:

8 марта 1943 год.:
1) Плац са зградом у Краља Звонимира 66 Дин. 855.000.—
2) Плац са зградом Сазонова 79 Дин. 800.000.—
3) Плац са зградом Принцезинова 39 Дин. 3.500.000.—

10 марта 1943 год.:
1) Плац са зградом Јужни Булевар 1 Дин. 3.500.000.—
2) Плац са зградом Небојшина 2 Дин. 1.500.000.—
3) Плац Таковска Вилад 11 Дин. 3.000.000.—

13 марта 1943 год.:
1) Плац са зградом Молерова 76 Дин. 2.500.000.—
2) Плац са зградом Цара Душана 39 Дин. 3.000.000.—

Пропаја ће се обавити у Београду зграда, Скадарска бр. 23/II, где се могу добити све даље обавештења.
120 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 10. Год. II
Београд, 17 март 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НАША БОРБА ПРОТИВУ БОЉШЕВИЗМА

У свим данима крвавог обрачунавања са црвеном чумом, која је хтела да уништи европску културу и бацај у сузањ и ропство европски континент свесно се изложене двоструки напади на наше скоро пролеће, која говоре о нашој борби са том опасношћу. Можда је било много прошаша, путања и изгубљене уз свима праћења непријатеља у бившој држави, али у оштру према црвеној Москви готово сви владе и сви режими водили су доследну борбу и одлучну анти-комунистичку политику.

То је био интернационални израз српског свеопћег народа, који свесно комунизма и својим свеопћим осећањем праведности знаоста мисао да буде сама одлучан противник терористи и неслободног режима у Русији, чији су били знаоци једнако и других комунистичких одаја. Исто тако доследност државе се у нашим демократском стану прави једноставно, јер само бити могу последњи заклони, који је пао све дисциплиноване упорност одбијање обичних дипломатских односа са Совјетима, нагово пред тим катастрофу, а под присилом на неоспорно и у једној нарочитој походи.

Одмах после првог свеопћег рата се стекао у нашој земљи бијо је у великој мери ровита и врло интернационална пропаганда у нашу земљу ово погодан терен је се у њој лагали врло разорење, који ће се са Балкана проширити и у остале земље и довести на власт комунизам. Али у том одлучном часу српски народ даде снажан одпор и окупљуће богомрске покушаје комунистичке пастоје оружја свесног разумијући у њихову руковаца. То је било доста одлучног држављанина Милорада Драшковића, који двадесетих година 1920 године доноси чувену «Обзнаиу». Она стаје државу под безусловног прекрета, које је могло да значи пасивно безбожништво Балкана са свима остатим последицама.

Одговарајући на интернационалну јединственост због доношења Обзнане, Милорад Драшковић је већ 8 априла 1920 године изјавио у тој знаменитој беседи у Уставотворној скупштини и конгресу му ним безбожништву, он је рекао:

«ПРЕМА ТОМЕ ПОКРЕТУ НАПРАВИЛА СУ СЕ ДВА ФРОНТА. ЕВРОПЕ ЕВРОПСКИ И ФРОНТ ИСКОРИШЋАВАЊА. ЕВРОПА ЈЕ ПРЕМА ЊЕМУ ЗАУЗЕЛА СТАВ НЕПРИЈАТЕЉСКИ, И СТАЛА ДА ГА СУЗБИЈА. ИСТ МУ СЕ ОТВОРИО КАО ОТКРИЋУ, КАО ИЗВОРУ СЕБИЧНОСТИ СОЦИЈАЛНОСТИ. МИ СМО ГОСПОДО, СТАВИЛИ НАШУ ЗЕМЉУ УЗ ЕВРОПУ».

Ова реч сазиду као трајан документ о високој националној свести и о државотворству српског сељачког народа. Она доказују да је он знаоста противника бољшевизма и анархије и да се само сматра у кватрац се њима, кад ова опасност не виђени досегла, када нам и нашу да му нашу да запрљаста. Тако је било и 6 јануара 1929 године, када је владар његова краи покушао да изведе националну револуцију у духу њеног доба, док чије су дани су осуђени разне интернационалне. Али обадва велика борца против комунизма дала су као жртва крвавим интернационалним сила, свеопћење пао је тешко једном од највећих народа да истраје на свом путу, као су противу њега нове интернационале, које су господарске у појединим великим европским земљама.

Догађаји од описаног значаја

«ЈЕДИНСТВО ГОСПОДИНУ МОСКВУ И ДА БОЉЕ ЗНАМ ОД ЊЕГА ШТА ЗНАЧИ ПУТ У МОСКВУ».

У унутрашњој политици исто тако богомрзношење стеа звучно да су наши званични фактори према бољшевизму, који није мало мотива ни пара да га укорени у српском народу и да га искорени са свим његовим последицама.

Захваљујући корупцији и анархији страначких, неспособљених равнодушност грађанства, сви тај партијски тероризам, 1920 године на општинским изборима и на изборима за Уставотворну скупштину комунисти су постигли извесно напредовање успеха. Није чудна психоза почела је прелистављати у збуњеним и прерађеним грађанским редовима и бољшевизма вође сматрала су да је дошао час, када ће они моћи да спроведу свој план, да бацо вторих револуција на Балкан и да покрајину да одатле запале целу Европу. Али тада устаје Милорад Драшковић и надмоћни са чиновима партијског интереса, прекиде лажне колебање и превратиле политичаре да приказе мере једног спаса који је он предложио, да бе се сачувао ред и спасло и сама држава, која је била на ратбу пропасти.

Тако је у току 30 децембра 1920 године осветља чувена «Обзнана», која је задала главни удар дар нарасчетнице акцији у Југославији и на Балкану. Образложење «Обзнане», које је јасно

«ИЗ ДОПУШТАЊА НИ ЈЕДНУ ДОДИРНУ ТАЧКУ ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКЕ КУЛТУРЕ И ЉЕНИНОВОГ КОМУНИЗМА.. НЕМА, ГОСПОДО, РУСКОГ ЗАГРЛАЊАЊА, АЛИ СЕ САД ПОЈАВЉУЈЕ ДА ГОСПОДАРИ НАШЕРЕНОМ КАПИТАЛИЗМА, И ДАНАШЊА БОЉШЕВИЧКА РУСИЈА ПРЕД НАМА ЈЕ ЗАУЗЕЛА ПОНИЗИХ СТАВ И СНА ЈЕ ДАНАС НА КОЛЕНИМА ПРЕД АМЕРИКАНСКИМ МИЛИЈАРДЕРОМ».

Догађаји који су се дешали после «Обзнане», показали су одмах је ће у прву Драшковић, када је ступио у борбу противу бољшевичке опасности. Тако сама «Закон о заштити државе», који је био главно оружје за сузбијање свакојаких комунистичких стремља и данаси је јасно пешат нас и «Закон о заштити државе», који је био главно оружје за сузбијање свакојаких комунистичких напаја нарочито за врене сељачког покрета.

У свеопћеној догађаја с јесени 1941 године борбе српског народа противу комунизма улази у фазу свога. И поред свих колебања и извесних радарима ока позвезја и свој вековну националну свест и јединственост српског сељака који остаје верни верховној миси Драшковића и поштује његов стратегијски оквирне и воде, који претставља државу Москва.

Српски сељачки народ, надмоћут војом за ослобођење и једном пратњу смрти и вековног зла да у суобраснички часовима изведе и сваки вид националну свест и јединственост српског сељака који остаје верни верховној мисли Драшковића и поштује његов стратегијски оквирне и воде, који претставља државу Москва.

Српски сељачки народ, надмоћут војом за ослобођење и једном пратњу смрти и вековног зла да у суобраснички часовима изведе и сваки вид националну свест и јединственост српског сељака који са свих страна Провиђења, који га са једне стране, и његовог вековног искуства, који га са друге стране, упућује на непомирљиву борбу против комунизма.

Поводом потврђује данас скоро читава Европа и нема готово ниједне земље, отаџбине, у којој се борба против комунизма не води. Цивилизована борба која се води не искључује

Недељни преглед међународних догађаја

Припреме за трећи светски рат

Јесењо ноћ живот једне робе, најосетљиве на велике промене. Он је од оних и оних најмањи варобно стабиле, а које је баш најпорна док буде. Као да тај робар изгледа на све могуће ће ствари, али ће у тренутку сагледа и сама зауме те, да ће морао да уђе у добро дело.

Али једног дана, кад је ово мало мосту кидање за ће бобе доћи ће настројен тер ако ће ће ће

Борба за Европу

Када је пропао Наполеонов покушај да силом створи уједињене државе европске, онда је њему самоме постао јасан пут којим је требало ићи и којим ће морати ићи онај ко неће нега буде желео то да оствари. Овај је израекао чувену реч да ће то моћи постићи једино путем убеђивања.

Потребно је, дакле, да сви народи Европе постану свесни о неопходности европске заједнице с обзиром на њихов заједнички, као и њихов појединачни живот и опстанак. Та се заједница намеће оно ни због чега другог, ако због незајажљивости интернационалног империализма, који је већ дапас очевидан, ма како се приказивао под привидним или правим обликом о будућем уређењу света.

Стварност говори јасно две чињенице. Прва је та, да Америка, још док рат није скрајнут, гледа да се дочепа свих европских колонија, вишеје сировина европске рада и европске индустрије. Друга је чињеница да се могло-америчко, а можда и америчко будућношћу европских народа сасвим тиме, што их присиљавају економској судбини какву им Совјети, у случају побједе, буду наредили.

Под овим углом посматрано, борба Немачке добија сасвим други смисао и значај. Но што се то тиче да престанак од стране интернационала Европи. То је борба одвета за побједу Европе, како се истина, тако са завади. Отуда је дужност свих народа нашега континента да у интересу властитог опстанка учине све, да се та борба окончи у корист Европе, а не на њену штету.

Шта Осовина намерава јасно је речено на састанку Рибентроп—Мусолини. Свим народима Европе — биће на задавља — добиће могућности самосталног државног и националног развитка сразмерно његовој вредности за европску заједницу. Другим речима: свако је народ Европе већ данас новчи своју будућност.

И право је да се свакоме суди по заслузи. Према томе, колико ко буде вредно на општу европску ствар, толико ће му се заслуге и дати. Од нас, Срба, тражи се да свуда радимо, плаћеном и свакако пуним доприносом заједничкој ствари. Ми тај захтев морамо испунити. Морамо и можемо. Свако онај који другачије замишља, тај је непријатељ европске, па и наше будућности. Једино крв роб, рад и мир, ни случајно и европској и нашој будућности.

ВЕЉКОВ ЈОВИЋ

Тужни крај Тевериџовог плана

Што се још једном осврнемо на Вашингтон глас, не чинимо то из разлога што би се могло рећи да је тај глас сам по себи престављао догађај за неко значење и значајније социјалне расправе. Да нажемо одмах да се ово тај многопомињани план Рузвелтов на задовољење приуређење социјалне осигурање у Великој Британији, које, не само што у опште не може да задржи поређење са грандиозном системом који се доживљавао сам да ће га изградиће у Немачкој, него ни са социјалним осигурањем у земљама континенталне Европе, у чем погледу далеко заостаје за Немачком. Пошавши пак

план третира само пројект који би одних сад, још за време трајања рата, требало остварити. Видећи да дати не знаде до сад тај пројекат смотра једним „врлом то речи", једним „о том потом", које се може издутачно сломити вопут многе друге „дате морнице" ас будућности, али које се ни сме још сад увантрити у политичко законодавство. Против тог схватања устаје и Радничка странка; устао је и Лојд Џорџ са изјавом оставши за либерале, под утицајем оних, који су сматрали да се о њој опет мало говорић; наиме, у једној

дају ванку своје земље, купују тога власи иде се сигурно до као узор тим ко и нашто плану но сваранско знатно уређење, већ ће дужност свих народа нашега континента да у интересу властитог опстанка учине све, да се та борба окончи у корист Европе, а не на њену штету.

Шта Осовина намерава јасно је речено на састанку Рибентроп—Мусолини. Свим народима Европе — биће на задавља — добиће могућности самосталног државног и националног развитка сразмерно његовој вредности за европску заједницу. Другим речима: свако је народ Европе већ данас новчи своју будућност.

И право је да се свакоме суди по заслузи. Према томе, колико ко буде вредно на општу европску ствар, толико ће му се заслуге и дати. Од нас, Срба, тражи се да свуда радимо, плаћеном и свакако пуним доприносом заједничкој ствари. Ми тај захтев морамо испунити. Морамо и можемо. Свако онај који другачије замишља, тај је непријатељ европске, па и наше будућности. Једино крв роб, рад и мир, ни случајно и европској и нашој будућности.

Ја сам за то је дале баго. У Дому нову влади је са свим мерама чуђењем одбила да ова

дају конкурентима био је тај данашњи вођа „једно дело".

Шта је био разлогом: Влада је остала у правичној већини. Иако из Лондона већ доста годину пропловаду да се њихове владе, у ком једновременски Ће Енглеској, рекоја тако ревиду крв имајући из бројне гласова, звану „народна воља", сад, о њој пракаја да то је трајна рана новака свету, ждања је ту своју догму. Остало је на власти, остаје да броју клутократске индустријалце и своје пријатеље, акционере осигуравајућих друштава.

На топико социалног сигурања пошавши је код извесрашња „слободатеља" Бевериџова мрежа.

Бар данашња тврдњава која у тоталној мери не сказа ових времена, није осуђена на пропаст? Слаба фаза што Бевериџ сад свој одбовени план носи у САД да га са Рузвелтовим „другом возлова" уђела у имерички обликодрет од каргла која се зове „Нови будући уређена света."

Р. Т.

Претплатите своје у зоробљеништву на
СРПСКИ НАРОД
Претплату прима „Преса"
Београд Влајковићева бр. 8
Тромесечно претплата стаје дин. 45.—

Ко с ђаволом тикве сади

Тежак је енглеској хлеб, који морају да једу рамо енглеска, канадска Европа, који су принуђени да га приводу из свих енглеских дистрикта, чије је цивилом беспомоћно у истојрије народа. Пошто су их колушкала да за њихов интерес убасе своје земље у рат против Немачке и пошто су их до крајње исцрпљености, они ни одбацују ово исцрпе лепиз у праг прилика код ни сметају ни чиме ни чиме дање потребе. Цена истоје перфидној Албиона сведочи о томе и могли је да поучи ове рано видајаке, колико је глупо и худо поверити у обећања и гарантије Лондона. „Ко с ђаволом тиже сади, о глазу му се зуница", каже наш народ и та се мудрост најбоље може примењети на ово, које рада са Енглеиима.

Посседних дана ово великог искуство добило је две нове потврде. Пољска емигрантска влада повукла је тежак разорачења и у своме спору око источних граница са Москвом била је о-

У ЛАЖИ ЈЕ ПЛИТКО ДНО

Женева, 10 марта

Званична енглеска агенција Ројтер јавља из Кипра да се у Средоземном круговаиа тврди како је у Београду доиасо до великих нереда и немира. Окупаторски трупе у Београду су у строгој приправности.

* * *

Ћаку да проведе утиске на лудску увбразиљу, да је потстаје до крајњих мера, па да су у продо дуле врло често и вам лотаје стране. Тарзата да су се у Београду десили неки озбиљни немири да знам не само шкрати комуникације, већ би и министарство, под пробедним изговором, удаљити до читаног једног сигнала комадатора.

Значила агенција Британског царстов овакоме своди извештајатаниа спушта своје обавештаје граде до обоа. Иде дорађе реке, којим отиче бофа ро-ба, изнешена пано немиња врлотина колоидина. Сачиш вест мо-же шкрати само овај, који сматра да је цео остали свет вало нечно прочно пене, које је у тоторди мислити.

Срска народ има поспиницу: „У лажи је плитко дно". Лагати је у природи слобих жуја, пак лагати безобразно, то већ кују не слабост, то је тоторди мислити реним умећу тешко.

Пострје једна потврда лажи на стиоре, која сама собом даје оквир и ју једном расувању, ви на извештај Ројтер тај оквир прошмуте у своје комиоиторско, ниде пилаиу чудо што се пане ко верује у верозатеиоћ-ност ових као киших обавештаја-ња.

Ко с ђаволом тикве сади

Тежак је енглеској хлеб, који морају да једу рамо енглеска, канадска Европа, који су принуђени да га приводу из свих енглеских дистрикта, чије је цивилом беспомоћно у истојрије народа. Пошто су их колушкала да за њихов интерес убасе своје земље у рат против Немачке и пошто су их до крајње исцрпљености, они ни одбацују ово исцрпе лепиз у праг прилика код ни сметају ни чиме ни чиме дање потребе. Цена истоје перфидној Албиона сведочи о томе и могли је да поучи ове рано видајаке, колико је глупо и худо поверити у обећања и гарантије Лондона. „Ко с ђаволом тиже сади, о глазу му се зуница", каже наш народ и та се мудрост најбоље може примењети на ово, које рада са Енглеиима.

Посседних дана ово великог искуство добило је две нове потврде. Пољска емигрантска влада повукла је тежак разорачења и у своме спору око источних граница са Москвом била је о-

У ЛАЖИ ЈЕ ПЛИТКО ДНО

Женева, 10 марта

Званична енглеска агенција Ројтер јавља из Кипра да се у Средоземном круговаиа тврди како је у Београду доиасо до великих нереда и немира. Окупаторски трупе у Београду су у строгој приправности.

* * *

Ћаку да проведе утиске на лудску увбразиљу, да је потстаје до крајњих мера, па да су у продо дуле врло често и вам лотаје стране. Тарзата да су се у Београду десили неки озбиљни немири да знам не само шкрати комуникације, већ би и министарство, под пробедним изговором, удаљити до читаног једног сигнала комадатора.

Значила агенција Британског царстов овакоме своди извештајатаниа спушта своје обавештаје граде до обоа. Иде дорађе реке, којим отиче бофа ро-ба, изнешена пано немиња врлотина колоидина. Сачиш вест мо-же шкрати само овај, који сматра да је цео остали свет вало нечно прочно пене, које је у тоторди мислити.

Срска народ има поспиницу: „У лажи је плитко дно". Лагати је у природи слобих жуја, пак лагати безобразно, то већ кују не слабост, то је тоторди мислити реним умећу тешко.

Пострје једна потврда лажи на стиоре, која сама собом даје оквир и ју једном расувању, ви на извештај Ројтер тај оквир прошмуте у своје комиоиторско, ниде пилаиу чудо што се пане ко верује у верозатеиоћ-ност ових као киших обавештаја-ња.

стављена на одлуку од стране енглеске владе. Ма да је Пољска увек у рат против Немачке на основу енглеских гаранција и ма шта рекли, сада када се отвара дискусија са Совјетима, Лондон је изгледа и раније дао тој вој и Атлантску повељу, чије се мистило још није скупило и дао на знање Совјетима да не признаваће захтеване Стаљина. Без обзира на то што је ова дискусија у стадиу бескрајности, јер се рада о територијама које нису у рукама ниједне Пољске чије Совјета, она је ипак показала за шиколи енглеских благодарника и најбоље илуструје капитулацију енглеских државника пред ирсо-ним интернационалом.

Други један пример, још ближи, исто тако потврђује ову капитулацију и бездушно играње са судбином малих народа, који је у традицији енглеске политике. У спору између Југославије и емигрантске „Југословенске владе" у Лондону око Драже Михаиловића енглеска влада је опет морала да се приклони пред јачином крволог елемента из Србије. Као што је познато Стаљин је недавно у Лондону службено протестовао против емигрантске „Југословенске владе" што је њен експонент Драже Михаиловић удаоро у лобо кравачке терористичке банде у западној Босни, против којих је водила акцију чешћена по-вачка оружана сила, док их није ликвидирала.

Емигрантска влада, повинујући се народи из Москве, извршила је притисак на фактор-владу Југословенске емигранта и кажу јавља Ројтер јасно да је Енглеска тиме учинила све што је могла да спасе Драже Михаиловића потпуно изједначи са Совјетске Унеје, тако да је његово дражење са задовољством поздрављено а московски радио. Та нова „Југословенска влада" баш састављена тако да ће доћи Совјетима до изражаја, представља још једну капитулацију Лондона пред Совјетима. Овакви исход овога спора још једном доказује владатост Енглеске при-мене силе, а да је Драже Михаиловића издајство Енглеске при-знало чак у једној влади, па да пројекти балканистичке ре-гиналном бесу, у пустој мали да сачува своју кревљу у другим земљама света.

Све ово нама великог значаја у погледу остварења, јер је у нашој земљи Енглеска највећа Европе и малих народа не запаже ниште од интереса појединих банди и народа нема ће сте бити изложени на милост и немилост новоизмишљеним „Југословенским владама" и другим издајничким народа чувају будућност Европе, ослободење којег исклучиво Велике Британије и совсове од главног непријатеља уништења нашег народа. Али само ако Драже Михаиловића остане као један од кумовет у историји издајства са-вроских интереса, који је спро-водила Енглеска, једна од нај-срамнијих страница која је у читаву судбину малих народа.

ШТА ДА РАДИМО С ГОТОВИМ НОВЦЕМ?

Међу многим привредним проблемима који нас данас притискују и чије је решење врло тешко наћи, то је питање: шта да радимо са готовим новцем који се налази у рукама широких народних слојева? — Са овим тим што се ово питање поставља, види се да постоји нека у напрезању дата, упрљана маса која не зна са њом шта да ради, већ једноставно не зна шта ће са њом да чини, у каквом облику да је чува, у каквом облику да је држи, да је не би изгубила.

Ово је, дакле, једно од оних питања која се не могу решити ни на који начин, ако се не зна шта се са њима хоће, ако се не зна шта се жели. Ако се не зна шта се хоће, онда се не може ни знати како се хоће, а не може се ни знати да ли се хоће. Јер само онда ми можемо нешто хтети, ако знамо шта хоћемо. Тако је и у свему осталом. Ако не знамо шта хоћемо, онда се не можемо ни надати да ћемо нешто и добити. Ако не знамо шта хоћемо, онда се не можемо ни надати да ћемо нешто и добити. Ако не знамо шта хоћемо, онда се не можемо ни надати да ћемо нешто и добити.

ИЗГРАЂИВАЊЕ НОВЕ СРБИЈЕ — ОТАЏБИНЕ РАДА И ПОШТЕЊА

Говор генерала М. Ђ. Недића о годишњици Српске заједнице рада

На прослави годишњице Српске заједнице рада председник владе, генерал М. Ђ. Недић, као старешина заједнице одржао је следећи говор:

— Прва брига радника, подмлађивање и прекаљивање.

Данас, на ову годишњицу Српске заједнице рада, ја сам дошао међу вас да вас поздравим, да вам честитам годишњицу и да вам захвалим што сте ви ову младу и корисну установу Српску заједницу рада прихватили из све душе, из свег срца и дали сте јој живот и снагу те је могла да буде у стању својим корисним радом и вама радницима, и привредницима, и другима и држави.

Ново је свима познато како је тежако Једној новоствореној установи и њеним почецима, а особито данас када не само ратне тешкоће спречавају да она развије своја крила потпуно, него и велики број људи који не могу да се затру изнад обичности и да преко своје личних рачуна и себичности.

Српска заједница има своју велику будућност. Она је дело великог социјалног и државног програма будуће нове Србије. Она није створена за то, на прачас, она има свој дубок корен у духу српског народа. У њеној традицији, која је због и договор српског народа, братимљења, љубав и слога уједињења и заједнички рад. Она је нашколана, она има једну особито велику особину да је на заједничкој основи. У њој је највеће поштовање рада. Зато је она корисна за српски народ, по њеној будућности.

Код будите проклаштаја велику замисао Српске заједнице рада треба да имате на уму ово! Време које је прошло, ни као ово се то говори прилично време, неће се повратити никада. Ово и не треба да се повраћа и не може да се повраћа и не треба ни му да се повраћа. Ово није могло да остане због тога што није имало у своју суштину социјалну правду, без које нема дубљег поретка и не може да се одржи ни друштво ни државни поредак.

Гледајући право у ову будућности ви сам треба да се постарано да заведемо наш поредак државни и друштвени у Србији који ће да остварује ову социјалну правду, јер је Србија мати свију нас, јер смо ми сви браћа, у њој је све биће ни појединачних ни појединствених.

Каква ће бити та српска држава, која Србија у којој ће бити еволиотивно братства, у којој ће једне живот бесно зло други не ће имао хлеба. То у новој Србији не може и не сме да буде. Она може да буде мати за ову своју децу.

Отуда је велики задатак Српске заједнице рада. Она је узела на себе да из тих тешких прошлих дана, тешке социјалне неправде, сломљене све оно што је тужило наш народ. Она је узела на себе велики задатак да нађе хармонију између капитала и рада. Она је учинила прве кораке у том погледу. Сви су ти њени први кораци уродили плодом. Да је то тако доказ је што видите данас овде у овој дворани да седе заједно сви при вредници послодавци и сви радници и заједно ће братски договарати. У томе договору је чување братству мора да нарасте код друштвеног поредка, нова социјална правда. Једни код здрав државни поредак.

Да је Српска заједница дала успехе данас је то што су радници већ равноправни у Српској државној заједници а да су равноправни доказ је што ниси сами. До сад су сви били сами. Отсада имаду заштиту и друштва и државе. Да имаду заштиту од друштва доказ је што су сви привредници овде заједно са радницима, а за доказ да имаду заштиту од државе доказ је то што сам ја међу вама.

То велике реформе, те судбоносне реформе и по последицама и по значају, реформе које полазе напред, поштење по свима, плаву да имаде Српска заједница рада. Она је у једном великом замаху за годину дана показала резултате.

Узмимо само духовни и материјални препород наших друштва социјалног живота за ову годину дана. Хоћу нарочито да одам дужноју хвалу српским Српске заједнице рада што је обратила нарочиту пажњу на радничку децу, на радничку омладину и на радничке породице. Она то мора увек да рада у све већем степену и увек на то да мисли. Јато је Српска заједница рада на својој застави написала једно: ПРАВА СОЦИЈАЛНА ПРАВДА.

Српска заједница рада хоће да своји Србији кроз своју дужност добије право. Каква би био Србији која би имао само право а не би имао дужности?! То би био хармониза, онда би то друштво пропало и пропало и пало.

Ја сам увиђен и убеђен да ни ниједан велики задатак а да за нас треба и много добре воље и велике енергије. Једне посао ако нема своје свеједбеника, имаће и устанца не може успети. Без добрих извршилаца он не може да проваде. Али ви то нећете дати. Дајте ви нам још неку годину времена а ми ћемо показати нашо, бурна радницима, дати ово што до сада ни нисте имали и то је социјалну правду и њеног отварања, у Малој Србији. (Бурно одобравање).

Генерал Недић говори на свечаној седници Српске заједнице рада

(Снимак „Српски народ")

Ми Немо вам дати радничке домове и радничке болнице, већ ћемо кооперативе, задруге итд., ви ћи радити пословне на чело ви Мајке Србије и морате имати ко ће ту. То је идеја водиља наших покољења и рада. То је један братске привилегије за рас пространење доказ је што ниси сами. Ако сад су сви били сами. Отсада имаду заштиту и друштва и државе. Да имаду заштиту од друштва доказ је што су сви привредници овде заједно са радницима, а за доказ да имаду заштиту од државе доказ је то што сам ја међу вама.

То велике реформе, те судбоносне реформе и по последицама и по значају, реформе које полазе напред, поштење по свима, плаву да имаде Српска заједница рада. Она је у једном великом замаху за годину дана показала резултате.

Узмимо само духовни и материјални препород наших друштва социјалног живота за ову годину дана. Хоћу нарочито да одам дужноју хвалу српским Српске заједнице рада што је обратила нарочиту пажњу на радничку децу, на радничку омладину и на радничке породице. Она то мора увек да рада у све већем степену и увек на то да мисли. Јато је Српска заједница рада на својој застави написала једно: ПРАВА СОЦИЈАЛНА ПРАВДА.

Српска заједница рада хоће да своји Србији кроз своју дужност добије право. Каква би био Србији која би имао само право а не би имао дужности?! То би био хармониза, онда би то друштво пропало и пропало и пало.

Ја сам увиђен и убеђен да ни ниједан велики задатак а да за нас треба и много добре воље и велике енергије. Једне посао ако нема своје свеједбеника, имаће и устанца не може успети. Без добрих извршилаца он не може да проваде. Али ви то нећете дати. Дајте ви нам још неку годину времена а ми ћемо показати нашо, бурна радницима, дати ово што до сада ни нисте имали и то је социјалну правду и њеног отварања, у Малој Србији. (Бурно одобравање).

Ми Немо вам дати радничке домове и радничке болнице, већ ћемо кооперативе, задруге итд., ви ћи радити пословне на чело ви Мајке Србије и морате имати ко ће ту. То је идеја водиља наших покољења и рада. То је један братске привилегије за рас пространење доказ је што ниси сами. Ако сад су сви били сами. Отсада имаду заштиту и друштва и државе. Да имаду заштиту од друштва доказ је што су сви привредници овде заједно са радницима, а за доказ да имаду заштиту од државе доказ је то што сам ја међу вама.

То велике реформе, те судбоносне реформе и по последицама и по значају, реформе које полазе напред, поштење по свима, плаву да имаде Српска заједница рада. Она је у једном великом замаху за годину дана показала резултате.

Узмимо само духовни и материјални препород наших друштва социјалног живота за ову годину дана. Хоћу нарочито да одам дужноју хвалу српским Српске заједнице рада што је обратила нарочиту пажњу на радничку децу, на радничку омладину и на радничке породице. Она то мора увек да рада у све већем степену и увек на то да мисли. Јато је Српска заједница рада на својој застави написала једно: ПРАВА СОЦИЈАЛНА ПРАВДА.

Српска заједница рада хоће да своји Србији кроз своју дужност добије право. Каква би био Србији која би имао само право а не би имао дужности?! То би био хармониза, онда би то друштво пропало и пропало и пало.

Ја сам увиђен и убеђен да ни ниједан велики задатак а да за нас треба и много добре воље и велике енергије. Једне посао ако нема своје свеједбеника, имаће и устанца не може успети. Без добрих извршилаца он не може да проваде. Али ви то нећете дати. Дајте ви нам још неку годину времена а ми ћемо показати нашо, бурна радницима, дати ово што до сада ни нисте имали и то је социјалну правду и њеног отварања, у Малој Србији. (Бурно одобравање).

Година дана пословања Српске заједнице рада

Прилином годишњице оснивања Српске заједнице рада г. Драгиша Поповић, помоћник Старешине, поднео је поштен извештај о постигнутим резултатима за прошлу годину дана. Извештај је свеобухватан и садржајан. Поповић је изнео многе остале следеће податке:

„На данашњи дан прошле године, 6 марта 1942 год. основана је од стране Српска заједница рада. Њени су задаци одређени Уредбом о оснивању Српске заједнице рада. На самом почетку она је стекла у наследе остатке бивших синдиката. Комора и радничко удружења. Они остали дани су само у толико уколико је било нешто мало имовине. Имовина је била минимална, која углавном је до данас сачувана и увећана. Ми смо у почетку имали да се сналазимо, чекајући да нам дође упутство за даљи рад. Ми смо увидели потребу да се одмах приступи организацији и постављању људства. Ми смо наиме имали у Српској заједници радника, који су били раније запослени у разним струковним удружењима и установама. Међутим, ти људи нису били у стању да нам дају потребна упутства, јер нису имали искуства у раду у Српској заједници. Зато смо ми морали да се сналазимо сами. Ми смо имали у Српској заједници радника, који су били раније запослени у разним струковним удружењима и установама. Међутим, ти људи нису били у стању да нам дају потребна упутства, јер нису имали искуства у раду у Српској заједници. Зато смо ми морали да се сналазимо сами.

Прве групе обвезника одлазе на обавезан рад

Прве групе обвезника рада регрутоваће у Београду, почи-ње са радом на раду у грађевинској Србије. Ић одлаз и дислокација су за сваку вољу, ту, са ноша констатовали да су обвезници Радне службе одбило-ви савесно схватили рад као обавезну грађанску земљи и службом Европе.

Поводом тога председник Београдске општине, министар г. Драг. Јовановић дао је изјаву у којој је између осталог ре-као:

„Ућудбом о обавезној ра-ду сходно прописима је да, када то потреба, затражи сва Срби од 17 до 45 год. могу бити позвани да својим радом допринесу свој део изградњи, и то без обзира на друштвени и социјални положај. Потреба је наступила, или не само као импера-тив закона и времена у коме живимо, већ и због тога што ни Србија можемо себе и сваку будућност да кажемо само у миру, у реду и у непрекидном стварању и раду. Рад, и само рад, мо-же да буде онај што ће нам вратити изгубљено. Данас-ни свај одлаз другачу, ви-ше чистих, Европи и нашој будућности можемо допринеси само радом. И је са ове-ким задовољством констатује-јем да је Београд и ту био прво. Он је разумео тај им-перативе времена, и ако што су већ на статистичке пре-гледа регрутовани обвезни-ци рођ. . . за 1917 до 1921 године, одмах је потпуно.

„Та статистика говори ре-читије него сам. Ту је инте-лектуалац поред мајмуна, богаташ поред сиромаха, сам заједно повезани онако како то и у будуће мора бо-ти у Србији, јер у нашим заједницама дужностима про-ма заједници не сме и не може бити изузетака.

„Сваки онај који би оклу-пао да ту дужност прене-брегне и да се са ње удаља, нарочито радне, у овом суд-боносном и тешком времену, горко ће се срести као који би та достојна, излазе се оку-пи заједнице као непријатељи и лопинолаци, јер таме из егоистичких побуда напеси штету заједници. Ја сам уверен да ће таквих случајева веће бити и да ће Београд и овом приликом, врлине своју дужност, сачувати свој престиж и ми-

Услови рада

Са свих страна наилазе вести предузеће су све мере да обвезници роде службе, као ни њихове породице, да време до-ласка на раду не зрстуне нека-ква штета и да, као што је ра-ниће, буду потпуно обезбеђе-ни.

Обезбеђено је становање у ни-гишњевим, уређеним баракама. Сваки обвезник добија свој кон-вет. Исхрана је обилна, са до-вољно меса, меса и једним ка-ђавним јелом. Санитетску службу организује за своје об-везнике Београдска општина, по-ред већ организоване амбулато-те на самом радилишту. На ра-споналожају обвезницима су-ствени за типом и кладини во-дом. Радно време је дневно 8 часова. За одржавање веза са породицама из самом радилишту биће бирзо за вези. Оними ко-ји нису правили и самосхрањени службеници, а нарочито су, не-пољопривредне се месечна помоћ за потпуно издржа-ња чланова њи-ху су ће ми-нимална плата. Исто-ће за сваки Београ-ђана, а по-стојеће ваном склопи сло-радом. Затим се покушати, ра-ван Трошкин и Зеленгорац, дов-ољно велики терени. Треће ши-терминологије, у институт Сло-ви, куда су го очекивале радни-ци и општи-ни. . .

Иако, као је ово дане времен-ске, не може тврдити, да је ис-тотно неколико талас одушевље-ња пао неки дубоки нагодак говорит ово је очевидно Ибле-ви. Свет који је доказао Лењи-на било је револуционисано ма земље, делегати из разних ру-кова, који су изворишни кинг-стски фронт, осећали ма из-ражавају, а нарочито фанатич-кани који су давалали уништи — то су биле те масе, које ст пољопривреде Лењина добро-дајом".

Из института Слосон упуће-ње су крај вође великог ро-ског народа, који су отпочел ју другу. Они су позвали ј војника да напусте фронт. Ј-ником „хлеба и мира", а са „пљачкање сељачина" био је горио сељанима и радницима, ка-ђено као легло разврата вра-да оних народа и њен господ-ски порекао, који је сиротињу експлоатисао.

Легенда је напрвила од Ле-њина једног пролетерског Ин-стеновића, онако као су у у древним бајкама представљи дећи јунаци, где је наслинан за забченом гланом, истрчава-ном песницом у правцу хоризо-нта са погледом усмерен ка-ђе осећаја. Сви они који су заиста срели Лењина неку га никад видели у таквом реклам-ном ставу.

Напротив, Ленин је више ин-чо на неког мрковољног учите-ља или калвинистког богаташа. Његова доминантна физиономија је показивао ни у његовом гестовима, још мање у његовом наступању. То је био човек без темпоте и без страсти, он је и-нако свесно сматра да тачно пре-ђено средство за тачно одређе-ни циљ. Ако је ово тачно, онда је Ленин револуционар по свесној ана-лизи, а не по инстинкту. Он је био безгранични интерпретатор учења ја-ног Карла Маркса, коме су ин-дентална крила једне трансцен-дентне вере, идеалистичке, ју-ђене да би устукнуо пред ап-чином.

Под вођством Лењина успела је револуционарна института „Смољног", да пробије руско-ске уништења и да пробуди ве-ски инстинкт маса да би наслу-ги путем оборили владу Керен-ског.

Стаљин, који се дошао ужа-во као диктатор и наследник Лењина у Кремљу, нарао је та свакако немилу улогу. Сту-бони завере пали су једно-Троцки, Камењев, Литвинов, Зи-новјев, а нарочито другови. Дво-рекалне бих је дворани Радек-ко и велики број осних и ни-ких агената који су на револуци-ске прилике, и који су имали-ма значаја у покрета једне но-ве средине и епохе у историји човечанства. Свесно или несвесно, уско је и сам Лењин-Ульянов, порекло из једне породице ни-повољна као оженљен једном јеврејком, био доказ који до-ћи сигурно сматра „Синовима народа", који су помоћу бољшевика на лесове да постигну своје ни-нарцидистичке циљеве.

Пошто је извршен успех, и Ле-њин створио свој главни стаб у Кремљу, било је време потре-ђно успостављати тоталитарну вр-ласт(ерску самодржавност". Ра-вништво је вољавало фабричке постројења, разарало мишиће и свако напредније кадрове за но-вокоје, уопће сваки покрет. Ра-ција су спровели у питолиза-зом су спутавање затварањ у подручника. Нико и нигде у ба-нама приходнје је, и свако ко би сматра своју имовину или заслу-ђено би бачен у затвор или ло-горов.

Сви то није било у духу пра-вих револуционара, који су ве-ровали нашим утопистичким иде-јама. И у редовима бољшевич-ског странка се стали појављивати

Јевремски студент, Кишињев, у ко је у Петрограду, средишт-ваљуће петроградске Совјета Урицког, док је студентима Ко-плин за време јевреје обора, по-ћа на Лењина и Стаљина.

Кривљ је одговорно черепо-Створена је Чека и свиђавеног конкурдним пуномоћјима. Сва опозицијска је кривље утуше-ни. Лењин је тада ленво репо-ћа бестрпљењем Свеобухватној бр, да му није стало да имено глава иједне ни мање. Свеска револуција не скроади се бе-зитеки.

Када је 1922 и 1923 године, ћа, грађанске рата нису ни-обласкот совјетској природи, услед настанице стручњака и грешака управних власти, пре-ућказним сломом, Лењин уводи тимозвани „Нет, ті врха „гра-ћавку" слободне трговине.

Слободна трговина је толеризо-сала, бар у унутрашњости зе-ње, и тврд поузство је. Дворе-ти и обилне поклоници су да не-мере не шаље одступање од о-сновних начела бољшевизма. У питању су само тактичке мере кратковремене, док је Русија ус-ела економско-политичких догађа одизнула.

Лењинова болест, односно је-ћа смрт представљали су ра-ја за умне мага, борба Дје-ђина за наследство у Кремљу ракла је мека. Трошки је требао бити Лењинов наследник, као теоретичар марксизам, који је ћа сматрао да победа револуције ће ако да буде само светска ре-волуција.

Али „Русија" и „отаџбина" бе-ли су у то доба надмени на ренника. Постојали су само „ра-ћени Совјетски Унији". Гранич-ни ступбов између двеју тре-бави су у то време једни за дру-

Стаљин, Кавказац по рођењу, ма је поклоничко гледиште Русије. Иако је теоријска слабо са светском мишљом бољшевизма (Троцки је дуго и само умео ре-ћи), Стаљин и јеврејска ели-та биће су увек мишљења, да Совјетски Унији треба ство-рати једну сасвим нову снагу, ће њеног потпуног наоружања пактора са грађанским држава-ња, подвиног на ослабити, и оружјем снагом стрпљиости свеску револуцију.

Непријатељство на живот и смрт између Троцког и Стаљи-на познате је. Трошки је подне-ћао, морао да сад у изгнанству и после других перипетија, ко-ји су ишли у Мексику, где је убијен. Његове присталице за-вршиле су у подручника ГПУ-а. Стаљин је остао непоправљив диктатор и деспот у Совјетском царству.

Рат са Финском, а затим суд-бонсни рат са Пољском, натерао је Стаљина на концесије бур-жоазије. Умео је официрске и генералске чинове и орден — одликовања, која после ни-ког светског и великог војсковође старе царистичке Русије. Опет се говори о „отаџбини" и о „свесној руској земљи".

Но поимање бољшевизам ен ово, да је у стању у тактич-ћавкаради, које је свеједномсно ем Лењин употребио, и прспосо-ћено.

Као што ново себи може мет-тити прел свеца ово горе та-ко остаје и бољшевизам уоче ћа, ако не буде ослобођен ди-ктаторске и грађанског живота.

Унгер-Штребер

ОБИЛАН ПРИЛОГ ВЕЛИКОГ ГРАДИШТА ЗА ЗИМСКУ ПОМОЋ

На наш протекнима Српска влада генерала Милана Недића и Одбора за зимску помоћ, срп-ски одбор у Великом Градишту прикупио је замашну суму од 1.300.000 динара. Ће се при-требита за помагање сиротиња, избеглица и пострадалих у рату.

—ж—

РЕОРГАНИЗАЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ У НИШКОМ ОКРУГУ

У округу Нишком предузета су основа за реорганизацију пољопривредне у духу пла-на о планској пољопривредној производњи. На прво месту по-већан је број пољопривредних стручњака, ратних економа, по свакодневно, сразмерно, ка-ко време проводе у главном на те-рену, дајући пољопривредницим стручне савете и контролишући пољопривредне радове. Зе-мљорадници организовани у Пољопривредне задруге. Зе-мљорадници организовани у Пољопривредне задруге. Зе-мљорадници организовани у Пољопривредне задруге

ВЛАСТ НАД СТРАТЕГИЈОМ

„Битка за Истоку траје и даље са несмањеном јачином. Ниједан од немачких трупа на читавом фронту господин не тражи". Овако гласила саопштења из је оних дана немачки Врховни команда стање на главном војишту сваког дана. Када што би оригинале снаге са тежиштем између и тако, изгледало тешки да су немачке трупе госпо дари стратегијске иницијативе је то чи сигурно и позитивно. Европска војска влада стратегијом на целом Источном фронту.

Владати стратегијом то значи имати довољну одлучност у стратегијском одређењу, имати снагу за спровођење одлука и имати довољно средстава за потребе грчевитог потребног снага.

Владати стратегијом не значи само нападати, већ значи бити одлучујући фактор у избору врсте рата који непријатељ може напредовање, стајање на месту или отступање. Отступање је онога који је слабији. Немачке отступање може да буде чак и јаке снаге, али отступање које се готови у Немачка он сиге не дешавају на том простору где непријатељ још стратегијски може остварити одбрану, па као и напад. Немачка непријатеља ако доведе у чему се рана. Напад ју немачких напуне да ће може у стратегијском (или Ла Канал или постоји код војске који се спасавало немачке — то је чаша за протеривања та војска.

Немачка отступи очекивање могу да направе непријатељу ако су стратегијске трупе могу мањевање снаге на положају. На пример, 1917 године Немци су скинули за 20 дивизијски без сва спасна војска напад. Онда је Хинденбург напавши јаким своје трупе на тако звану линију Зигфрида и таме је основу трупе непријатељу отрежњу. У исто време Немци су направили велике одбране, на које је непријатељ напао и разбио. Али Немци су добили у чему се сам. Напавши непријатељ је ушао у велику одбрану, на коју је морао да нападне, а Немци су добили оно што су желели — отступили су на своје најбоље положаје, на које непријатељ није могао да нападне.

Трећа битка — потпуно нова. Хаваска тактике је нешто као резултат тенденције једне концепције тенковске армије. Затим су Немци настављени операције у сеоском простору, стигли до средње Дњепра 625 километара од Хаваска и тиме су завршили операцију оклопничких трупа. Ту почињала операција од Харкова.

Концентрација снага

Дакле, то је резултат немачке оперативне отступања. Позиционе, свеобухватне фронта, који су стварно снага, обухватање се зараи — то су биле предузете је прелаз ка обрашћењем акције. Сад је такође резултат пребацивање у напатавку успеха непријатељске пристаза, то треба очекивати да ће основне бој непријатељске дивизије, који се нами на средини и на северном отсеку, имати снаге, обухватање се нарочито на северном отсеку, где ће бити стратегијски.

Дакле, ако Немци буду отступили, ако буду пребацили снаге на северни отсек, онда ће бити ослобођена Украјина, а Немци ће добити тако пространство и непријатељу да је могли поставе. Совјети ће тим немци бити ослобођени.

Битка у Донбасу биће једна од највећих битака у историји рата. Ту ће се сукобити две стране: Немци са једне стране, а Совјети са друге. Немачка тактика је у основи ова: Немци ће се повући на Дњепар, а Совјети ће покушати да пређу Дњепар и да Немце одсеку од Дњепра. Немци ће покушати да Совјете одсеку од Дњепра, а Совјети ће покушати да Немце одсеку од Дњепра. Ако Немци буду могли да одсеку Совјете од Дњепра, онда ће Совјети бити принуђени да се повуку на исток. Ако Совјети буду могли да одсеку Немце од Дњепра, онда ће Немци бити принуђени да се повуку на запад.

Битка у Донбасу биће једна од највећих битака у историји рата. Ту ће се сукобити две стране: Немци са једне стране, а Совјети са друге. Немачка тактика је у основи ова: Немци ће се повући на Дњепар, а Совјети ће покушати да пређу Дњепар и да Немце одсеку од Дњепра. Немци ће покушати да Совјете одсеку од Дњепра, а Совјети ће покушати да Немце одсеку од Дњепра. Ако Немци буду могли да одсеку Совјете од Дњепра, онда ће Совјети бити принуђени да се повуку на исток. Ако Совјети буду могли да одсеку Немце од Дњепра, онда ће Немци бити принуђени да се повуку на запад.

Обрнути ефекат терора

Још се на Истоку биће највећа фаза зимске битке, на Западу је Британци и Американци ваздухопловну терористичку делатност. Формације двомотор и ноћних бомбардера су у последње време у Немачкој бомбама изазвале бројне жртве. Бомбардовање тиму је изазвало, и то по 5 до 7 (један) мишљења. Ако ће једног стотина, онда ће бомбардовање је изазвало да

Радови на селу у току месеца

Пролећни жичење и утварај живине заграбљен кукоруз и руке, или их замају кетмане и кабриолетом. Семе за сејање брижљиво прегледи и натапај у растворе, најбољи у растворе плавог камена од једног килограма камена на 100 литара воде. По скидању рада у кадионици очисти казане и апарате.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Поносај обрезе радног стоке. Обрати пажњу на расхлађивање воћења. Не пуштај их на пашу по лошадима и детелиштима. Почетај се да добру храну за јутрењај воћа се сиче јутрас, да би сварила за клеве. Одвајај теглеса и штрајл рана која не треба остављати за зиме. Пуштај живину дуже време напоље, јер ће успет тога више носити јаја. Наслађуј живину.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Добуј семе усеве. Ако су сиђи и прорећени растуће кукурузе. По стварним детелиштима растуће гипсане прах, а прорећена места потпрашај. Настави са обрађивањем и прорећивањем земље за пролећне усеве. Изврши на њиве ђубре за пролећну сетву. Со јарину, пролећни овас, пролећни јечам, грашак, гранорице, сочиво, детелину, крушку и експерту, мак, лан, канабу, кромпир, морску репу и кнеп. Окопавај сваку биљну ранину.

Сређуј земљиште за нове засаде. Добуј јесење обичном, или још боље лопатском дрљачом. Сакупљај и кобајаг корај. Сади ређе од земаљске земље по влажном земљишту и око јарковина. Тиме ћеш добити и добру траву за стоку.

У ПОВРТЊАКУ

Припремај земљу и сетву ротквица и врхова, рано купуса, рано цвекла и кариоћа у лејама, а касније сетву боба, грашка, спанака, кисељака, врхова, першуна, ротквица и салата. Сади се и дуњани, и шпарглан, а расађуј се рано купус и цвекла. Раније посејане спанаћ стране да потрошиш. Семењаче купуса, цвекла и врхова која ћеш да трапова и посађуј на сунчана места у плодњаку. Чисти заграђења и расађуј јагоде.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Довршавај пролећне воћака. Обрађуј земљу око воћака и дезинфикуј скидање гусеничних гнезда. Прегледај да ли на воћкама нема каквих болеђу, нарочито не јабуками, и употребљавај практика за уништавање. Сади воћке садинце. Уз сваку садницу у воћњаку треба забости штапић и на њу причвестити садницу да се не дрма. У расадницу прегледи калемљење.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Одстрањ виноградне које су у јесен вегетују. Код се земља просушит отковањем око чокота до воћних жила и свакој равно до чокота горње жиле полуградњама, нарочито око којих набијају из њихове нижа калемљењог места. Јачите жицане каце и убијај каце и по сеће поред њих. Пре чокоте раствором зелене галице да спасобно цвиљење. Прави места у винограду попуни калемљења положивиноза од прошле године. Врши калемљење на старом месту у новим садовима са дивљим лозом. Врши резидбу чокота. Побијај штапиће и привезуј лукове за жице. Обави прво окопавање. Извади калемљење „на руке“ и стратификуј лозе. Обави претрање резница и калемова. Засађуј родитеље прерођена или калемљења. У подруму кацени пролеће пресађивање. Претварај подрум. Испитуј нова вина и лечи прерођена. Обави разливање у флаше.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

У току топлих дана прегледај кошнице, чисти их, кошнице у друштвалење и прикрањуј снеге

СВИЛОБУБЕ

Чувај јаје свилобуба и не спречавај утицај женске хладноће. Пази да влажност не буде велика, а температура да не прође 12 степени. Прилагођај одје за шкољење јаја и једење гусеница. Сади дуднове садинце.

Рани кукуруз и кукуруз шећерац

Рани кукуруза је усев који се земљорадницу увек исплати, јер може одмах да га употреби у кући или на продају, а уколико га остави да дође до пуне зрелости, онда је његово зрневље сувше рано кукурузу. Али сазрева од јунијеје, дате за то једном времену и у толико има мање опасности да ће се зрневље увећарити у чардаку.

Са сетвом рано кукуруза треба да се почне још у другој половини марта.

Најбоља је уларена земља, која је својом боју прилично сувсиг. Зато у њој треба сејати. Овакву земљу, чим се мало просуши, треба тодобро да изђубрити, затим одмах посејати рани кукуруз, најбоље врстанком сејалицом, та ко да семе дође 3 до 4 сантиметра дубоко. За сеје су најбоље кукурузне сејалице и заједно са њима. Ако овог нема, онда изоброти из кошаре све оне који су најсувљи.

За њивања које су угарене, а нису нађубрене, може се употребити чилеиски сетер кукурузу да се посеје, а затим да се отрне међуредни ли ваљаним кукурузу. Доцно пролеће треба обавити кад нарасте око 20 сантиметара, а пред тога уништавати коров. Треће пролеће обавља се кад нарасте око пола метра.

Исто је тако препоручљиво радити кукурузу шећерца као поврћарског усева за бербу воћарским плодова клипова који се кувају или пеку, или се дуго кувају па пасирају и прже тако зване „кокице“. Ако се дуго чува, онда се овог кукуруза, уборин пре времена, могу да се употребе за прављу или за сланину.

Кукуруз шећерац може да се сеје и комбинован са бостаном, пасуљем и другим повртарским усевима. Преда му свако добро земљиште и добро ђубриво. Ако се сеје самостално, онда се дуга кукуруз на једноме, а друге усеве на другоме. Ако се сеје заједно са другим усевима, онда се дуга кукуруз на једноме, а друге усеве на другоме. Ако се сеје заједно са другим усевима, онда се дуга кукуруз на једноме, а друге усеве на другоме. Ако се сеје заједно са другим усевима, онда се дуга кукуруз на једноме, а друге усеве на другоме.

Сеје се кад прође опасност од позних мразова, дакле у априлу, а неки сетва може да се обавља до краја јуна. За то треба поновљати сваки трактат. Кад је ниво земљиште. Боље је обрадити земљиште у току зиме, него ли у пролеће. Обрађивање земље у пролеће, услед прегрејања земље пајтом, суше се испаравањем и ово може ако је ђубриво земљиште. Губитак влаге у том се неће у колико је ђубриво.

Земљиште и сетва

Упоредо са благовременом и правилно обрађеном земљом, не мање је и плодност земљишта. Пролећна жита треба тајити на плодним земљиштима. На слабо плодним земљиштима, уз сва остала повољна услове, пролећна жита не могу дати добру жетву. Због тога се препоручује да се усеве може ђубрити. Најсигурније ђубрење земљишта за пролећна жита, бар са стајским ђубретом, не ваља се, осим код оних који немају стајског ђубрета. Стога пролећна жита треба гајити на оним земљиштима која су добро ђубрена стајским ђубретом за претходне усеве, а не на земљиштима која су дуги низ година добро ђубрена и најбоље обрађена.

Друга важна мера за обезбеђење пролећних усева довољном влагом је и врсте сетве. Пролећна жита треба сејати што раније у пролеће. Ова рана сетва треба радити сетвом која ће добро обрађену земљу у што краће време добро ђубрена и најбоље обрађена.

Обезбеђење пролећних жита

Рана и најквалитетија мера за обезбеђење пролећних жита потребном влагом је благовремено и што боље обрађивање земљишта, затим благовремена сетва.

Благовремено и добро обрађивање земљишта представља најважнији чинилац за обезбеђивање потребне влаге за пролећне усеве уопште, а нарочито за пролећна жита. Стога сваки посао треба посветити пуну пажњу. Обрађивање земљишта за пролећна жита треба вршити одмах чим се земља може обрадити, а да не буде прекасно. Поспано земљиште с јесени треба тако исте остављати у осторебрим бразда за пролеће. Тако обрађено земљиште за сеје пред зимнин усеве или за јесење усеве, као што је и италијанска сетва, пропушта је у дубље слојеве, где она остаје заштићено од испаравања. Тако сачувану влагу зима накупљају. У тако пропала за разлика и поправ, те ни кише нису ни мокре да неће напети тако велике штете као код би се земљиште обрађивало у пролеће. Да би се у овом послу постигао још боље успех, треба рано с пролећа да се земљиште се земљиште по површини тако просушило да се по њему без штете може радити.

У случају да се обрађивање земљишта из било каквих разлога није могло извршити с јесени, онда то треба учинити најдаље до краја зиме. За то треба поновљати сваки трактат. Кад је ниво земљиште с пролеће, услед прегрејања земље пајтом, суше се испаравањем и ово може ако је ђубриво земљиште. Губитак влаге у том се неће у колико је ђубриво.

Земљиште и сетва

Упоредо са благовременом и правилно обрађеном земљом, не мање је и плодност земљишта. Пролећна жита треба тајити на плодним земљиштима. На слабо плодним земљиштима, уз сва остала повољна услове, пролећна жита не могу дати добру жетву. Због тога се препоручује да се усеве може ђубрити. Најсигурније ђубрење земљишта за пролећна жита, бар са стајским

ДОЗНАКЕ НАШИХ РАДНИКА ИЗ НЕМАЧКЕ

Како саопштава Министарство социјалне политике и народног здравља, страни радници на раду у Немачкој послали су до данас у Србију 90.983.750 динара, а појединачно су примили 15.564.250 динара, што претставља укупну суму од 111.546.000 динара.

Сетва пролећних жита

РАДНО-ПРЕДАВАЊА ПОЉОПРИВРЕДНИХ СТРУЧЊАКАЗА СРПСКЕ СЕЉАНЕ

Већ дуже времена Радно Београдско веће је позвао пољопривредну епископу чланову српском сељаштву. У њихову сам епископ, пре свега задовољно дела, дају се разни корисни савети и упутства за пољопривредне.

Да би се ова пољопривредна радно организација проширила, министар пољопривреде инж. Рад. Васиљевић одлучио је да свој пољопривредни стручњаци уму учитају у епископима са предавањима за своје специјалности, обрађујући проблеме од актуелне важности на поједиким пољопривредним пољима.

Поштен овог великог послуха пољопривредних предавања одржаће је министар пољопривреде Србије предавање о пролећној пољопривредној производњи.

Предавање ће се одржавати свакодневно. На страшну су примили пре свега сви пројектори, доценти и асистенти Пољопривредног факултета. Затим ће сарадници пољопривредних станица Пољопривредне инспекторије, среза пољопривредни референти и референи економи. Пособно предавања одређене директори и чиновници разних пољопривредних установа. И агрономе запослене у свим Удружењима пољопривредних произвођача среза предавања.

Једно од пленарних предавања одржаће у једном дана професор Универзитета инж. Властимир Ђорђевић о томе кад и како треба сејати пролећна жита, које се у нашој земљи гаје у великој мери пред сваким жита. Нарочито се у овом разговору тада пролећни овас и јечам, и у новом одељу пролећна пшеница.

Међутим, усеви земљи утицају климатски прилике, та пролећна жита зају своју сламу, а сиђу, тако умела слабији да зиме. Неусеви у великој производњи код нас зима нарочито у томе, што у њих пролећи нема довољно влаге. Наиме ако тада, да ли се неке њихто утакне да одбабљење пролећних жита потребном влагом. На ово питање, вели предавач, може се са сигурношћу дати одговор, да се неповољне стране пролећа могу отклонити и да за то постоје мере и могућности.

Обезбеђивање пролећних жита

Рана и најквалитетија мера за обезбеђење пролећних жита потребном влагом је благовремено и што боље обрађивање земљишта, затим благовремена сетва.

Благовремено и добро обрађивање земљишта представља најважнији чинилац за обезбеђивање потребне влаге за пролећне усеве уопште, а нарочито за пролећна жита. Стога сваки посао треба посветити пуну пажњу. Обрађивање земљишта за пролећна жита треба вршити одмах чим се земља може обрадити, а да не буде прекасно. Поспано земљиште с јесени треба тако исте остављати у осторебрим бразда за пролеће. Тако обрађено земљиште за сеје пред зимнин усеве или за јесење усеве, као што је и италијанска сетва, пропушта је у дубље слојеве, где она остаје заштићено од испаравања. Тако сачувану влагу зима накупљају. Је тако пропала за разлика и поправ, те ни кише нису ни мокре да неће напети тако велике штете као код би се земљиште обрађивало у пролеће. Да би се у овом послу постигао још боље успех, треба рано с пролећа да се земљиште се земљиште по површини тако просушило да се по њему без штете може радити.

У случају да се обрађивање земљишта из било каквих разлога није могло извршити с јесени, онда то треба учинити најдаље до краја зиме. За то треба поновљати сваки трактат. Кад је ниво земљиште с пролеће, услед прегрејања земље пајтом, суше се испаравањем и ово може ако је ђубриво земљиште. Губитак влаге у том се неће у колико је ђубриво.

Земљиште и сетва

Упоредо са благовременом и правилно обрађеном земљом, не мање је и плодност земљишта. Пролећна жита треба тајити на плодним земљиштима. На слабо плодним земљиштима, уз сва остала повољна услове, пролећна жита не могу дати добру жетву. Због тога се препоручује да се усеве може ђубрити. Најсигурније ђубрење земљишта за пролећна жита, бар са стајским

Нега за време раздоља

Напад, успешно раннеће жита иного зимске и од неговања за време раста. При неговању жита предузима се у главном дубоке и уништавање корова међу биљака.

Дубоке је важна мера неговања. Дубоким се растресају горњи хоризонтални слојеви земљишта, услед чега се с једне стране спречава испаравање влаге са површине земље, а с друге стране спречава се испирање влаге. Поред тога дубоким се дозвоље сувбијају и уништавају коровске биљке. Сем овога врло повољно утиче на развоје усева. Дубоке се може извршити једанпут или двапут. Прво дубоке треба извршити одмах пошто усев нарне, а другу чим буде могуће. Дубоке је најповољније извршити у сувом времену, јер тада се коровске биљке, које се искорене, брзо суше и не могу се опоравити. Дубоке треба извршити на дубину 6 до 8 сантиметара.

Сувбијање, односно уништавање коровских биљака треба обављати при сувом времену, јер тада се коровске биљке, које се искорене, брзо суше и не могу се опоравити.

Друга важна мера за обезбеђење пролећних усева довољном влагом је и врсте сетве. Пролећна жита треба сејати што раније у пролеће. Ова рана сетва треба радити сетвом која ће добро обрађену земљу у што краће време добро ђубрена и најбоље обрађена.

Обезбеђивање пролећних жита

Рана и најквалитетија мера за обезбеђење пролећних жита потребном влагом је благовремено и што боље обрађивање земљишта, затим благовремена сетва.

Благовремено и добро обрађивање земљишта представља најважнији чинилац за обезбеђивање потребне влаге за пролећне усеве уопште, а нарочито за пролећна жита. Стога сваки посао треба посветити пуну пажњу. Обрађивање земљишта за пролећна жита треба вршити одмах чим се земља може обрадити, а да не буде прекасно. Поспано земљиште с јесени треба тако исте остављати у осторебрим бразда за пролеће. Тако обрађено земљиште за сеје пред зимнин усеве или за јесење усеве, као што је и италијанска сетва, пропушта је у дубље слојеве, где она остаје заштићено од испаравања. Тако сачувану влагу зима накупљају. Је тако пропала за разлика и поправ, те ни кише нису ни мокре да неће напети тако велике штете као код би се земљиште обрађивало у пролеће. Да би се у овом послу постигао још боље успех, треба рано с пролећа да се земљиште се земљиште по површини тако просушило да се по њему без штете може радити.

У случају да се обрађивање земљишта из било каквих разлога није могло извршити с јесени, онда то треба учинити најдаље до краја зиме. За то треба поновљати сваки трактат. Кад је ниво земљиште с пролеће, услед прегрејања земље пајтом, суше се испаравањем и ово може ако је ђубриво земљиште. Губитак влаге у том се неће у колико је ђубриво.

Земљиште и сетва

Упоредо са благовременом и правилно обрађеном земљом, не мање је и плодност земљишта. Пролећна жита треба тајити на плодним земљиштима. На слабо плодним земљиштима, уз сва остала повољна услове, пролећна жита не могу дати добру жетву. Због тога се препоручује да се усеве може ђубрити. Најсигурније ђубрење земљишта за пролећна жита, бар са стајским

Бакали и месари који закидају на мери

Цена сирца, тај трг који непрестано иако привилеван живот и у најновије време своста сјајне наше природне прилике, показала је прошлог месеца извесне компликације и грунтовну промену расположења.

Док се раније најчешће преко целога месеца и сезона-пијацарина на сиромашној Београду, сада се њихов број знатно смањио, а нарочито број дилера.

Тек увече то бива да су се на пијаце паркиле цене дрва и остали питомх као целини. Разлог је врло једноставан, у тим ноћним часовима није довољна ни најмања количина купаца.

Као што смо раније били забележили, међу београдским трговцима влада не задовољство већ и незадовољство, а међу најважнијим већима је од говорила је сличне тако рећи образлаже кризе. Али, упркос свему, трговци нису приморавали на ту трговину толико је радостан да су сви дошли на прво место по тежини кривица и нелегичних кажи. По прошности ни једна сезона неће тако упечатљиво, као ова, да ће остати у памћењу трговаца, али није ни у толикој мери и на свакој ствари као ова на калеварија.

Свилене мараме

Најмодерни кашпо, који је ниско за 2000 дин. кашпо је Вељко Цвејић, који је Краља Александра ул. 302, због свакојаких мотива.

Београђани се већ одавно навикли да на комаднм трговини, данас-сутра, приликом надања неког свилореза, у рачуну на неки Катназ су то разлоги да дође двадесет, до педесет гроша, али ни при томе не наслућа ништа, али ако се ларпра преко ногу, онда немогућ је ни сто динара. А кад се то одмери према количини роба коју достижни бакалин или месар прими уколико за своје муштерије, онда престаје да постаје занимљиву количину. И тако на дотичних радње робе заинтересује муштеријама: пасмант, набадање, пиварт, зеленина која нам је крву бере, где се праћају до двадесетроструки износи.

— На жалост ја сам сигурно ни је тачна! — тврде трговци муштеријама.

Чиде су вам тачне чоколаде се у наколико дастичних пут нода.

Бакалин без скрупула

Најдрастичнија је наглава ово пример једне бакалин. Пауле Радовић, из Ниншке ул. 1. Закључак за свега 2.500 муштерија, она је успевала да прави за-ради за 10.000 динара. Ја ње је велика штета што су контролори органе стали на глезните да су то једна, а не данини пословн те је казнили са 10.000 дин. и 30 дана затвора. Последње ме подношење контролори је са пред-ставе, казнивши је на 10 хиљ. динара и на 30 дана затвора. Истом казном казнили је и Ивана Стевановић, из Вождовца Вука ул. 3, која је закидала на мери својим муштеријама приликом сипања шећера и меса.

Бакалин из Краља Петра ул. 30 Милан Вилић, због истог је 30.000 дин. и 30 дана затвора због закидања.

Мањом казном очигледно је зе-ло од Јеленића Тукуловића ул. 30, јер с натпнсом казнила ма-ло.

Канцелариске трговаца

Најлепше штампиларије процвеле месеца, на према томе и највеће канце нам су на трговце. Тако је тренутно на Београдском пијацу. По Сейка Уметић књиговођа са 30.000 дин. и 30 дана затвора због крошења, напада и пука. Исто тако књиговођа комисије књижара је плаховиц родне ни Чеколићевића ул. 29 Иванка Арсић, због сата.

Крупнијим казнама казнили су Јелену Ђорђевић са 25.000 дин., 20 дана затвора и две недеље затварања радње Симића Новаковић, месар из Курсулине ул. 22, због куповине и прикривања сира и бутера; са 10.000 дин. и 10 дана затвора: Вукадин Младеновић, из Шевићеве ул. 123 због ваге-ња 10.000 ... и Душан Перовић из Браће Крсмановића ул. 12 због јабучас са 15.000 дин. Милоја Голубовић из Дурмиторске ул. 4 због неодговарајућ рачуна, са 15.000 дин. и 10 дана затвора Јованом Бобић, трговцу из Жабљаке, због мирина и чарапа; са 15.000 дин. и 20 дана затвора Мирком Ђорђевић из Краља Александра ул. 302 због одбрусаја са 15.000 дин. 10 дана затвора и месечну дана затварања радње Душанки Младеновић, крошења због инсталације дана и неодговарајућ рачуна.

Остали трговци казнени су мањим казнама због ранијех преступа и начина пословања и то: због тежинске робе, чарапа, чизама, чешљева, јабука, крушака, кромпира, сена, зеленила, пиљитера сведанија, једне је чак казнен због гунгања уколика за мачиће, једне због по-лошена гумених цеваца, једне због затвора, једне са Теразија због цвећа фолоза, а неке због робе нестандардне ваге, неодговарајућ бројних рачуна, неиздавања рачуна и прикривања робе.

Казнене је и неколико трговачких помоћника: двојица због тежине, једна због мирисног и гуњавања једне због пиљитера.

Интерпланетарна заборавност

Пословне старешнице и даље је предмет пажње надзорних органа. Тако је једне старешнице из Краља Милана ул. 8 казнен због стара ручне торбе, а једне Драгице Мемедовић ул. 4 због са Зеленог Венца због неодговарајућ цена.

Најстарије фризерске дипломе-ваног и рани Србији који је покушао да опрати телеграфска са станавишта Мира, позвати Пеђо Игњатовић звани „Мајсенац", научио је неке интересантне разматрања, забележио је да истакне шале српског белобрког стануљака. Учите су му у обиру све окотности и каквих је снега са 3.000 дин.

Против изречених пресуда ће-ће се жалити до прекограничну се дуваном. Међутим, до сада о чему ништа могло утврдити. Тек прошлог месеца казнен је је-дан из Дежинске ул. 23, као и-со благо, снега са 3.000 дин. и 5 дана затвора.

Порука уреднништва сарадницима омладинске стране „Српског народа"

Многи нам сарадници шаљу своје радове почетно калиграфски, без поштења разреда и знања, без поштења речи и знања, без поштења, нека других лица. Сви ми такви сарадници поручујемо да њихове радове нећемо писати у обзир, нити да сно их ћемо штампати, јер ће нам бити немогућно, ако не будемо за њихове радове, да их исправљамо, а ми не желимо да нам неко диктира како ће-мо писати, нити да нам неко поправља наше, а да га ми не молимо за то. Ако неко жели да нам шаље своје радове, нека нам шаље само оне радове који су потпуно спремни за штампу, а ако неко не буде хтео да нам шаље своје радове, онда нека нам не шаље ни писма, јер ћемо их бацати у корпу.

*

Значај конзервативне мисли

Поставили смо себи за задатак да у светлости епохалних збивања у свету и у питањима националне катастрофе истакнемо нашу прошлост, нашу, дакле, традицију, мисли и особине које су нас водиле и руководиле, у жељи да утврдимо узроке наших слома и да одређеном позитивном средношћу, на којима бисмо задати нашу болну будућност. У том циљу у области интелектуалног рада и њиховог стварања не смо пожурити да извршимо извесне потребне рашчишћења, неке прошлих наших вредности, трудећи се да објективно, имајући пред очима само интересе српског народа, поставимо сваког на своје место.

Данас, поводом стогодишњице рођења српског државника Милутина Гарашанина ми износимо пародице, које учествује видно у (вентов. и политичком животу Србије готово у току целога прошлога столећа, зобележо до у неколико прекидању његовог мисао и њеног рад, које само мањим делом претходу књижевности. Док се на утврди необичајено умно и звонко конзервативне мисли у развоју српског друштва после ослобођења, ми бисмо хтели за сада само да скренемо пажњу овом правцем на пристрасност и пасивност, са којом је она пратила ствараоце и које су остварале да се види пуни њен значај.

Америчко-демократска дематогија, пренета са Запада у једну примитивну средину у свима изколошавом оригиналу устала је да оживи и зацари сва друге мисли и појаве. Тако је конзервативна мисао била изложена на ругање и нападе, оцрнена на најгоре боје горе и понижљиво смо ућутали.

Међутим, данас, после неуспелог експеримента са демократско-партијским системом, који је код нас дао неке штетне и нечастне резултате, са нама разумевању нама се посматрате знатно конзервативна мисао, која је можда више одговарала духу и традицијама српског народа. Мисао настала у Европи као реакција демократији, која су са брзо напредним у радикалну деиаторску и разуларени партијски живот, српском друштву на пролазу из традиционалности у модерно конзервативне мисао настао је да буде од великог значаја и да му пружи поуке правилног у прошлости. Али идеолошко сагледање и научна заснованост теорија савних демократских правилних схватања је ову природну и поставну друштвену структуру Србије, обезвређен конзервативну мисао, изкалуђен на ну норе лаки и реминисценција, под којима је она постојала и које устала да изврши своју мисију.

Данас после кобних последица, које је изазвало заводљиво демократско-парламентарно равноправ у свету и код нас, у светлости пастигнутих разултата национална револуција у великим европским земљама, наша прошлост добија нам се у другој светлости. Сада нам остаје да, свесни заблуда и предрасуда прошлости, одбацимо све грешке и заслепљености, и да приступимо сва здраво и трезно као системе вечитих права српског живота, који изврши на нама родне грудо и народног духа којим великом и који ће нас обезбедити потребама и условима новога времена давати интелектуалном и духовном препорода Србије.

У том смислу сматрали смо да је било потребно приступи помену на дело Милутина Гарашанина, које је у своја времена партијске загрезнености поново заинтересовало, продужујући историјски ток историје и кидајући културни низ, који је на нашим поступак на свеће и тиме извршио дело правде.

Милутин Гарашанин
учитељ српског конзервативизма

Један од неспорно најистакнутијих је и Милутин Гарашанин. Као и министар, као о председнику владе, као о шефу напредне странке, о њему се писало увелико се, често-пута, нарочито писати о њиној политичкој историји друге половине XIX века.

О Милутину Гарашанину као о примеру ретке културе државотворности није се, ипак се није ништа

МИЛУТИН ГАРАШАНИН (1).

до писати. А крајнје те културне дарованости, с прилагођена на социјалистичком смислу, у нашој политичкој историји нема.

„Прилагођавање је не мудрост, али не треба дати места ве-

родостју да је и довољан. Штавише је рет одрекла, а ни нека се не вређа да је сваки рат продаја свога ока за штапином".

* * *

И код нас, владао као и свуда на страни, живот је, бар таквог се не може тражити. На и то најпаније својим врхунцима, друге половине XIX века, тешко онако:

Политичка мисао.
Научна мисао.
Уметничка мисао.

Научна мисао нема је сразом интора на универзалному поретку законитости у појавама стварности; уметничка мисао креташа се стварне таквоначног интерпретирног предсобљења стварности.

Међутим, српска политичка мисао друге половине XIX века није нити једном ни једна пута нама; нити једна једноставна ни досконосна: нема је и изузетно прилагођавања датим историјским условима, и путањом ова рода нових животних услова.

Изузимат развоју политичке делатности Милутин Гарашанин старао је на бази принципа политичке христијанске:

„Поред свакој политичкој праксама стоје по једно или више софизама и треба у свему да се у праксу уклопу. Једна од најобичнијих софизама свагда је у томе да се праксу уклопи у оно стања у којима је живот истинит".

Та Гарашанинова мисао била је мисао-водиља не само интредне странке, већ уопште читавог конзервативног духа у нас. Та Гарашанинова мисао, сматрам своје животне каноније, постала је и остала нека врста сабирне нишане, од које није бежале чистије које било политичке, чистије које било социјалистичке.

Историска Задруга чувалеркот изгона само је указала пут којим је текла и протекла културни дарованост Милутина Гарашанина.

Није ствар у теме што се о Гарашанинови Дополњама рекло „да се њима хтело увк у данашњу политичка идеологија демократских христијанских, односно социјалних странака", на што се у њима „откривају поједине карактеристичне особине нашег друштвеног и политичког живота". Није ствар ни у теме што се у Дополњама, како каже, „показује мишно развијен посматрачки дар, палане жине, пластични и узбудљиво описни предмета и појава".

Тога света било је и пре-бо-ло и после Дополњама, било, дакле, дуги низ таквошних ерошне политичке прозе, али је важно то да се у њима нашли нека врста политичке алучја за проучавање ариде српског конзервативног духа у свој његовој државној организацији.

Стара је истина по којој се каже да се задатак, сходно и останак родног народа не може замислити без јасно одређеног идеолошког става, да је тај став кумир без су нашу историјску ноћ и долоза, ни једну главиру и грађина, одмах прамизуте, морално и друштвено нагони мислу утрнула, на прена ствн да је политичка егзистенција подобно средство за указивање старих и довођење нових животних правила.

Дополње Милутина Гарашанина питорујућу дрогу. Оно дарованију истину, да се задатак, сходно и останак родног народа не може замислити без одређене идеолошке стварности — расних ресфлекса што се тиче прошлости, проверљивих данашње сиге се тиче будућности — та прена тоне да је политичка конструкција устварн самовлада вена изнетву предмета и утандања.

И тако, још пре 50 година Милутин Гарашанин је јасно указао да реално није исто што и рационално, да историјско није исто што и идеално, да је сваки политичка рационалност успно и да удаљење на стварни социјалистички смисао:

„Зар је чудо што из тих мојих сасвим дедалеких погледа код је слободи самога неограничена, да је неограничена и слобода самог суверена: све добро, као и сва рђава, све часте, као и све ссчасте?"

И може бити само зато што је остало и данашњу расколну мисао грубог политичког духа и расположење социјалистог такта, намерно заборављен, заостављено као за ђубре. Дополње с правом може рећи да су убојним прародног, урођеног, за прена тако великог конзервативног, — нагони радикног одношаја.

Парламентаризам

Ову фразу, за коју сам ту слободно говорити и којом се каже да је народ суверен, ту је фразу народ српски купио ако је мого платио. Такве тежинске не задобијају се лако. То је врло скупо и исплаћује се доцкна и то у једној моменти што се зове парламентаризам.

Народ је суверен и ким сам рекао право да сам да себе мене стварн, пакше кожне му требају и какви не треба. То је велика ствар и подноси то је ментаризма. На тој формули се зна цела зграда.

То своје суверенске праве, ако сами своје суверенске воље, суверени народ прелази из кога зове. Он га за три године отказује и времена га, ако врло, на Дуже од Жикиног суверен и законодавац. Дуже и се у ређе. Али чим неки суверен и законодавац уђе у скупштину, од неки ништа нрчи године да, ко сили своје суверенске воље, правно своје суверенско нешто грађевна закона на седни као осим неких који имају неки

видео, за које мучно да је кадгод и чуо и који се зову мени ствари. Врата сваки у државне и предлазу закони, а да себе задржи господин ност, да за три године само гласа, било то за, било против.

Кад потрошено на крају на што се свако суверенство народ, у парламентарној држави, да изнеси формулу: да министри праве законе, поставши на гласају и народ на се покорава. И да би слика била још потпу народ, по праћа забрањен да са свој закон одговара у скупштини министри треба још и да народом, јер у исти час, када је закон постао, народно је министрима да по том закону поступа, а ако и свесно да му се супротставља?

Свако ствар нагледа као се своје у свој видрострље облик. Али код тиме долази и све што који колаџика прати од његова зове да скупштине, код погледа те на све парламентарне мисли ствари које му вала на скупштини треба, онда се ствар још дуже заплиће. Чак стигне на скупштину, онако му вала ни у чартијан као, да потпитате шта за-

кристи партиски програм; па се подврби партијској дисциплини; на оснивати партијског шефа и за њим иђи. При самом том ствару треба му во неку врсту од свога суверенства окрунти и као већ једном отпочне своју посланичку улогу у скупштини, онда је од суверенства чист, као од мајке рођен. Једино што му за три године његова бављења на скупштини остаје то је суверенско право, да, по комаде своје шефа, гласа онуда и у ствари приђи — и ту је крај. Све остало отишло је на програме, на дисциплину, на шефа, на већину, па на мањину, а један добар део и на необавештеност, на недовољ, на неискуство, на глупост, на простодушност, а разумеће се да и несавесност — док је све само може — које прочитате да свој данак плаћати. Све то вољо у готову политички свој суверенитет и тек се онда стварн дотерају дотле, да дан, три или четири човека, који се зову шефови странака, могу у скупштини радити, решавати и извршавати што хоће и што им ви ја хоће!

(Из књиге Дополње од М. Гарашанина, издање С. К. З.).

МИЛУТИН ГАРАШАНИН

Борба за опстанак

Свега тога ће бити било над у лонџ оштрој борби за опстанак ни ће бити било дуго који ће са ће наћи на власти. Јер, ће треба предвидети то, да ће ствари што ниже људи, који су ће избрани да буду чланови, осрамоће и тестерашу, па да ће тај начин приволе кои и нидине бор су за опстанак, тако ну исто ће ће људи су узвишеније умиха и ће затрудиће ко ентиову самопоштовање и који су за себе наобрали изуми и неблагодарни пасло да буду министри. Сиа, сам ово што се ради, који и сам ово што се не ради, може само време томе да ли ни то показа ког ће опстати до поставу и да ће стаће министри. За њих ово, што је Бог пре толико хиљада годи да дође ових седам ког дана, да ће најнеспретније створио то сту земаистарски фотељи. Ова тога сам остало ме ће ни вредело ни дуге дуване. Јер да то Бог није уредио, што би они могли ни о ствари, ако не они? Морали би правити свој низ у ваздуху, а ме нашему, за њих се ништа не ће ни ни ће знало. Уопште рећи мо гли су ће и не родити. Истина је за ће, до једно, неки, могли и они пасти у историју, али ако, ако, они ће ипак остати у ствари, а другу, за такве ствари док ће ће већ Бог о одлучио. Не чуј ће њихове отимати имена од ка ка имена. Зна ће тачно Мојсеј рекао: „не дирај у гуре". Тај те створио ако што ако ће ће ће ће од су несопствено, зачудо и за ћеновала. Прво ну је одмах да гласа у корист једног од оних, који ће ће ће ће друге министри; а другу му је прво, да без ника ограничења и свеће тестерише дрва код ког се то ће ће прилично буде. И што је ма умишљенија и најпленитија ена оних, који су на себе, и што ће ће ће ће

Поводом 50-годишњице Крумбахерових византолошких радова

ВИЗАНТОЛОГИЈА

Србија и Византија

НА СВИМ ПОЉИМА ЧИСТЕ И ПРИМЕЊЕНЕ УМЕТНОСТИ КОД СРЕДЊЕВЕКОВНИХ СРБА, ОСЕЋА СЕ ПРЕПЛИТАЊЕ ВИЗАНТИЈСКОГ СТИЛА. ТО ЈЕ СЛУЧАЈ И С НАШИМ ЧЕШКИМ ВЛАДАРА, КАО ШТО ПОКАЗУЈЕ ОВА ФРЕСКА ИЗ МАНАСИЈЕ. НА СЛИЦИ ЈЕ ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ.

(Снимак Музеја Кнеза Павла)

* Пре 50 година, захваљујући Карлу Крумбахеру, сад и велики Византије почиње су стали у један ред.

Давши чувену *Историју Византијске Књижевности*, створивши у Минхену прву катедру за византологију, Карло Крумбахер у свом часопису, *Византијски часопис*, обједињује Европи најбоље и хиљаду ове дугуље културе Константинова Града.

Дугованја су и дугује творбе сва, на дугујемо и ми.

* Од Тајног до до Урала, дуж паралеле и дуж афричке обале Средоземног Мора, утицај Византије трајао је вековима. То огромно царство Средњега Века, чији је утицај као је утрајао и трајао, било је једно једино, него је просто проширење концепције до којих је својим моћним огромима дошао. И није чудо што и ми Срби, дедови византијске културе после као дедови праве историјског подмлатка.

Кад је Јустинијанов кодекс — та невероватна јуриспруденција цезаристичке —дрска цара Отона III, цара Фридриха II Хоенштауфена, па дрско Луја XIV, нтд., задржавао тамо-амо по Европи, свакако је природно да је народ имати трагова и у српском средњевековном законодавству.

Кад је златокошан, тај врсфорни интелектуалац систем управљања у Константинову Граду, пожудно Италијом, писпирао Тому Аквинског, нтд. — није чудо ако је његова идеја српска султана имала одјека и у српском монашком интелектуалцима Доментијана, Данила, Теодосија.

Као је византијско сликарство оставило своје трагове у Италији, Венецији, Пизи, Равени итд. — сасвим је за то сведочи српски живи блистао и по монументалним фрескама српских манастира.

Јер византијска култура била је жива, органска, стваралачка, те и сада, када је нема више, а сама успомена на њу у многоме остављене српскоме свету.

* Што се нас Срба посебно тиче, Византија нам је остварила хришћанство и државотворство.

Но српски ратар, пивење временско просветно обухвате која је ширила у Константинову Граду, није без сећеја и беспотворни посљушнив, већ је своју религиозну културу усворивао једно својих људи, прво свога језика, свога менталитета — своје црквл.

* Несспорно, и Срби бан као и толики други, нашег су дутовања Византија.

Тај сјајни расни монашк Средњега Века, тај водила ирни расцвиа цвет Европе, духовно и хотеријално јачење више ил хиљаду година, умом и руком утицао је много и трајно.

Али сриен не.

Византијска сриа није се ковнула српског сриа.

Јер народно несхватно скромнос српског ратара, својствених културних разноја је толиких, да таворења етичке енергије дал оригиналне византијске архитектуре немам.

Ако је интедрост сриа неких најбоље подељено у свету, онда је српско народно посмиљно дало монументу сваково много више, но што је српска средњевековно државотворство хранило од Византије.

Византологија или Византинистика (нисмом нисам сматрају овај дрсти израз подесним) је сте средњевеко врло млада наука. Јошо се код нас нити код зависних научни тројна тек у другој половини XIX столећа, и прво ред захваљујући великој иницијативи.

Захваљујући великим културним школским системо, познавање старог Рима и класичне Грчке, њиховог језика, неодољиво је њихове историје и културе било је лакше дошло нам научних врстина. У њиме образовање имали. Велике окоплости и моћи и равноју Источног Царе (Византијског) царства, које је у њему рову било настајање и Рима и старе Јеладе било дуго обавезно жолом, коју дотицимено речима „Средње век".

Али стање иколо нас него, византологија ни дисциплинарно не хоте ни брзо развила и стекла је велики број истраживача и плодних својих апостола.

„Ја кас је Византологија од најмлађих", хоће, не само због тога што су:

1) средњевековна немањићка држава и њена култура, по сгудњу ранга културе западних земаља, биле основане на византијској подлози и

2) што данашња византологија, по мишљењу већине њених зборника, треба да обухвати и рад на изучавању историје, књижевности, уметности и уопште културе земаља које су припадале византијској културном кругу, дакле и немањићке Србије.

Ово је најлакше нарочито истакнуто на Византолошком конгресу у Београду, у рано пролеће 1927, који је претстављао исто културно успон наше земље и уопште један од најимпозантнијих састанака међународних научних радника. Јер је можда Београд још дотле једанпут поновљу дан свеглсна рата.

Тим великим одзивом и и појавама великим успехима отворена је нам и нашој Византологији, нарочито проф. др. Никола Вулић, Александровић, проф. др. Острогорском.

На том конгресу нашли су се на окупу у Београду водећи византолошти из 34 земаља, на чему се тад најугледнијим правцем те научне гране. Шкотом Дилом, француским научницима. Конгрес 1927 створио је нове уске везе између нашег и осталих научних кругова. Захваљујући тим везама, и доцније су у нашим школе истакнути српски византолози довољне у Београд, где су нови од њих надражи и врло успела предавања.

* * *

Немачка наука може се сматрати и оном најранијом, одакле је кренуло свеколико њено „таинит" средњег века, са подацима живота старе Византије који је, нарочи свих својих великих страна била огромни културни чиниоци у историји људског рода.

Поља Византологије или Византинистике као засебне науке, везан је за име славног Карла Крумбахера.

Крумбахер је рођен 23 септембра 1856 у Киншеву код Кемница у Горњој Баварској. По студијама и по њној форм своје научног рада био је филолог. И тоју сврг филолошког рада уздобио се у проучавање средњевековног грчког језика („грчајски") који је у Византији имао службено значење. Тај рад га је довео у сам средњевековни свет са византијском књижевношћу.

Пошао врло млад на студије 19. столећа византијске књижевности 1879 године (године у којој је Стојан Новаковић основао византијски студијум), Минхенски универзитет му отвара прву катедру за ову врсту научног дисциплине. Године 1892 оснива у Минхену *Византијски часопис*, који ће врсту и сместу, ако има убрзо почнеш да се крше нови радиши на тој још необрађеној научној њиви, на Немачке и на иностранства. Кад је Крумбахер умро, 11 децембра 1909 у Минхену, већ је стекао просвећени земљани поспојао круг научних радника, који је наставио његово дело. Сматрало се и које је нарочито важно „*Византијски архив*". Тај београдски конгрес, 1927, *пуне* 45 се дело и заслужено рече хтеше успомена великог немачког научника.

Међу Крумбахеровим студијама нашима истакло се поред осталих нарочито прво научно, које је написао у Берн, рођен 18 октобра 1861 у Мошеснку у срну „Зеленог Сетера". Као младић од 28 година написао је своју *Историју византијске* књижевности, 374 до 800 година. Онај и други рад, који је написао за универзитет у Хомбрицу пут које у Енглеској и Шкотској, за њ изванредно сложене Ирска.

Међу научницима који прикупљали Крумбахеров рукопис до сад је најзначајнија ак. помоћник Шара Дан, стуб Београдског универзитета 1927. Дан је рођен 24 јула 1899 у Шпрсбурга. Још само три године млађи од Крумбахера, тек је имао дошао од њега прадро у научне сфере научног живота, и још дошао је средњевековно за византологију. Тек 1907, дакле две године Крумбахерове смрти, Шара Дан је постављен за професора за Србији. Са својим најсветијим путним делом из области Византологије, Дан се појавио тек после прог светског рата, 1921, кад се појавила његова *Историја Византијског Царства*, чији је 1924 појава дело Византија, а 1925/26 *Приручник о византијској уметности*.

Други рад уследио учешће Београдског конгреса 1927 и у једно велики пројекта наше научне средине. Био је трагично прекинут руским државник, књижевник и научник Николај Јорга. Јорга је рођен 17 јуна 1871 у Ботошанију, у Молдави (Кнежевина). Истакнуће се на многим радима као емеђијски, јосиј је у врло младим годинама (од 1894, одмах по завршетом студија) професор универзитета у Букурешту. Написао је *Историју румунског народа*, *Историју средње књижевности и културе*, дело *Историја османског цар-*

ВИЗАНТИЈСКИ УТИЦАЈ НА НАШЕ СРЕДЊЕВЕКОВНО НЕМАЊАЧЕСТВО НЕОСПОРНО ЈЕ ВЕЛИКИ, АЛИ ПРИМЕР ГРАЧАНИЦЕ НАЈЛЕПШЕ ПОКАЗУЈЕ КАКО СУ СРБИ, ЗИДАЈУЋИ НА ВИЗАНТИЈСКИ НАЧИН, ИПАК ДАЛИ ОВОЈ ГРАЂЕВИНИ ОБЕЛЕЖЈЕ СВОГ ДУХА, СТВАРАЈУЋИ ЧАК У ИЗВЕСНИМ ДЕТАЉИМА ОСНОВЕ ЈЕДНОГ СРПСКОГ СТИЛА

(Цртеж Душе Ивановића)

РАДОСЛАВ ДРАГУТИНОВИЋ

Поводом десетогодишњице од његовог смрти

Ових дана навршава се осам година дуготрајне и тешке болести и смрти Радослава Драгутиновића, једног од најдаровитијих представника млађе српске лирике. То нам даје повода да обновимо успомену на њега и да укратко прикажемо његов рад и његово место у српској књижевности.

Радослав Драгутиновић рођен је 1904 у Београду, Драгутинов је и гимназијску и Универзитетску спрему у свом родном месту. Драгутиновић је завршио на Филозофском факултету са студијама класичних култура и славенске грудизидом, који је дипломирао, у Чешкој и Француској, на специјалним студијама, док није постављен за професора гимназије у Земуну, Суботици и Новом Врбасу, где га је и смрт затекла. Иако рођени Београђанин, са свим историјама и традицијама овога великог града, Драгутиновић није имао много места ни у једном културном кругу, него је њега одувек сагледао у провинцији, као и годинама велики стварајући и међу другима.

Драгутиновић је почео да пише врло рано, још у нижим разредима гимназије. Прву му је песму штампао *Весник* омладински, једва нешто више него десетогодишњем дечаку. Али, као што је већ речено, тада му је било тек 17 година. Као матурант учио је у омладинским *задругама Весна*, који је са уздањем пратио рад *Јерменда Жи*вановић, а већ као студент филозофије друге године упао је и у пажњу књижевни часопис *Мисао*, у коме ће доцније објавити највећи број својих песама. Убрзо је привукао на себе одјеку песнику и постао сарадник *Српског књижевног гласника*, *Летописа Матице српске* и осталих водећих часописа. Занимљиво је истаћи да је Драгутиновић заступљен са 10 песама у Антологији најновије лирике, коју је уредио Сима Пандуровић и 1926 објавио у издању часописа *Мисао*. У истој антологији само је Десанка Максимовић заступљена са 13 песама, док су остали који песнике ушле са знатно мањим бројем. Нешто Драгутиновићеве песме приказао је и *Српски* умник.

У јесен 1929 објавио је Драгутиновић своју прву збирку песама под симпатичним и за његову поезију најбоље карактеристичним насловом: *Ватрени* цвеће. Другу своју збирку, *Лелеје пева*, објавио је после *Два* година, године 1931. Обе су збирке одмах привлекле и од најозбиљније критике и од читалачке публике. Сам критичар који су их приказивали, нарочито су *Ватрено цвеће* похвалили. На основу ових збирки обликовао је Драгутиновић за једнога од даровитих младених српских лиричара.

Драгутиновић је песник бола и дубоке словенске меланхолије, песник сете и разочарења, песник несрећне љубави и потпуштених илузија, младог песника пуног хришћанске свенежности и једне увек ведре и оптимистичке филозофске резигнације. Некоје оригиналне, осетиле још у детињству без једног друга и пријатеља др. Кирила Тадијановића сакупио је све његове преписке и објавио их је у засебној књизи, са тешким и дубоко људским коментаром.

Последњих година Драгутиновић је писао своју аутобиографски роман *Песничка младост и љубав*. Сирт га је хватала баш када је дефинитивно завршио тај свој роман, писан дуго, пажљиво и са пуно среће. Дело по одломцима, објављеним по часописима, Драгутиновић је у овом роману дао не само себе, своје идеале и своја, него и духовни стремљења читавог младог српског нараштаја, коме је и сам припадао као један од његових најдостојнијих представника. Трагичан је удес да овај роман још ни до данас није угледао светлост дана. Ни једна наша књижевна установа, ни један наш приватан издавач, ни једна наша задужбина књижевна није се нашла довољно добра да објави његово дело једнога од најталентованијих младених српских песника.

Недавно, потпуњавши рад, треба споменути још и Драгутиновићеве есеје и књижевне критике, објављене по часописима. Иако Драгутиновић није имао довољно критичких, нити правог теоретичарског за критичара, он је имао не само јасну књижевну суду нарочитичког за правилно разумевање Драгутиновићеве стваралачке личности и за потпуњену оцену књижевног његовог књижевног рада. Песник

МОТО АМОРОЗО

И у сну сам те видио, дању,
видео сенке твоје ти драге,
ко тајне патње јасноле сузе
ко тајне сестринске, драгане, благе.

Панташ ли с колико љубави ти гледах
малене руке и снежани скут,
над очи моје нежно су зборале
незнани јецаји пуни чуд?

Где сно се нашли? Где волели, где?
Где си певали о сјут и свету?
Сретао, по води, ја чујем лутати
у мекоћ плавом, минуле сјету.

МОЖДА ЈЕ ТО СРЕЋА

До ока борова на јасном брегу
довела ме жежна девојка и сноћа.
Још једно пролеће да дозивам, Боже,
још једну да видим расцветану ружу.

У тами ју нисам препознао јасно;
пева ли, душо, шета, воду, сеца?
Пролеће ће доћи, пролеће ће стићи;
жубеће листе о сунцу и мору.

На свету сноси, бурним и неверним,
јасте је да нас једно сриче воља.
Недељак је сваки ко љуби и живи,
и ко се мучи и са тешким брда!

До бескрајне не сриће обузети,
до чудне неке осјете над собом,
што ће ово небо пазити, ово мене,
над једним данима и ноћима добри.

Девојка су тако тихе, очи јасне;
је тешко и сноћи, је жежно и љубав.
Како сам срећан, како сам усклоњен
у среће своју!

Пролеће њену донеће ми љубав;
ово, до чијега, сиромаше ми сами,
у високој трави, под зеленим јасменом,
у коме, под крошњом белих шеренова.

ЊЕН ОДЛАЗАК

На то је добра дошла вест.

Ти си ми нешто тако рекла,
по растанку, можда, да не чује ђ.:
я још још које до ње нас ми вала,
ако неће бољег одрживи на сре.

Ти си ми нешто тако тужно рекла;
тужу ми тоду кружница; ни сузе
дало ми песи код гимназе ноћ . . .
Поше је дано тростано у дану
кад ся сетром нисмо забуглали, Божеј

И на то је добро, добра дошла вест.

ПОРТРЕ ПЕСНИКА РАДОСЛАВА ДРАГУТИНОВИЋА

од Л. Ж.

ње руке, по природи напредно остваји, богат сновима који на нас постали јаки, при том живи идеалиста, који увек умеју сновити, Драгутиновић је био сретан сазнања да ће му најплеменитије воље остати неостварене, да ће му најлепше чежње остати увек само чежње и да га нико неће разумети, као што је сенке у сенци заборављено, нарочито су тако кратко из свог живота дане песме.

Ипак је, по природи свом, случајно научио да мисли) написао је нешто више него што је умео и посло уредништву *Летописа Матице српске*, где је објављено задње од његових песама. Оригиналне замисли и литерарно виђење, тек приспеле су код карактеристичан за појединце разумевање Драгутиновићеве стваралачке личности и за потпуњену оцену књижевног рада. Песник

МОЖДА ЈЕ ТО СРЕЋА

До ока борова на јасном брегу
довела ме жежна девојка и сноћа.
Још једно пролеће да дозивам, Боже,
још једну да видим расцветану ружу.

У тами ју нисам препознао јасно;
пева ли, душо, шета, воду, сеца?
Пролеће ће доћи, пролеће ће стићи;
жубеће листе о сунцу и мору.

На свету сноси, бурним и неверним,
јасте је да нас једно сриче воља.
Недељак је сваки ко љуби и живи,
и ко се мучи и са тешким брда!

До бескрајне не сриће обузети,
до чудне неке осјете над собом,
што ће ово небо пазити, ово мене,
над једним данима и ноћима добри.

Девојка су тако тихе, очи јасне;
је тешко и сноћи, је жежно и љубав.
Како сам срећан, како сам усклоњен
у среће своју!

Пролеће њену донеће ми љубав;
ово, до чијега, сиромаше ми сами,
у високој трави, под зеленим јасменом,
у коме, под крошњом белих шеренова.

Последњих година Драгутиновић је писао своју аутобиографски роман *Песничка младост и љубав*. Сирт га је хватала баш када је дефинитивно завршио тај свој роман, писан дуго, пажљиво и са пуно среће. Дело по одломцима, објављеним по часописима, Драгутиновић је у овом роману дао не само себе, своје идеале и своја, него и духовни стремљења читавог младог српског нараштаја, коме је и сам припадао као један од његових најдостојнијих представника. Трагичан је удес да овај роман још ни до данас није угледао светлост дана. Ни једна наша књижевна установа, ни један наш приватан издавач, ни једна наша задужбина књижевна није се нашла довољно добра да објави његово дело једнога од најталентованијих младених српских песника.

Недавно, потпуњавши рад, треба споменути још и Драгутиновићеве есеје и књижевне критике, објављене по часописима. Иако Драгутиновић није имао довољно критичких, нити правог теоретичарског за критичара, он је имао не само јасну књижевну суду нарочитичког за правилно разумевање Драгутиновићеве стваралачке личности и за потпуњену оцену књижевног рада. Песник

отворено каже своје мишљење и да га брани одважно и до краја. Уопште, он је имао моралне чврстине и храбрости, особине тако ретке у нашој средини. При том, умео је био позитивном и објективан, истинан и конструктиван, поштујући човека у човеку, готов да отворено и цинкоторуде прими чак и своме противнику све што му се чини да признати.

Наравно се десет година од преране смрти Радослава Драгутиновића, ако правимо, коју је исумитна ход прогресивног у видно књижевном животу, још увек се болно осећа. Тек када се кад у види да је Драгутиновић умро у својој 29 години — у времену када друге тек почињу да се формирају — питом, да је умро као песник са потпуно изражено физиономијом као стварала који је давао већ сасвим зреле плодове своја таленат, тек тада може да се пропени цео значај ове губитак за развитак српске књижевности, која је у њему изгубила једног од својих значајнијих представника.

И поштоје ако се нашле потребне књиге Бранка Радичевића и Радослава Драгутиновића. Обојица су били лиричари од раса, песници скривене младости и неостварених животних идеала, песници кобног предосећања да ће смрт закључити на капији тек што се пролеће наслутило. Обојица су били заносни поклоници сјета што је лепо и добро у свету, трагали утеху у уметности и сагоревали у пламенитој стваралачкој страсти, неминовне трошење себе и свога сјета, да би оставили бар једно део својих песничких плодова и замисли. И једна и друга заблистали су на небу српске поезије као блистави метеори, остављајући за собом дубок и светао траг. И једна и друга је „много хтео, много започео...“

Др. Р. М.

„Сунце, море и жене“

од г. Момчила Милошевића

Г. Момчило Милошевић јесте врсдан стваралац у овој књижевности и одличан радник на нашем културном пољу, и у свима областима књижевности, у којима се опробао, он је дао прилоге, који сви скупа претстављају дело, коме треба одати признање. Истрајно и без претензија он је створио и радио, поклањајући своју властиту радост на српској књижевној њиви, дајући се добрих традиција и не прекидајући везе и спајајући, које су приказали књижевни законодавци.

Тако и на пољу драмске књижевности он иде добрим утрепеним путевима и даје лепе резултате. Његов *Јубилеј* који је са успехом игран и који би могао да се одржава на репертоару у традицији је карактеристичан за његов правац, у којем најлепше напор да конструише комад без мушкоће, једноставност и оснивање на сцени, а истовременно да буде једнак комада, остајући до краја на висини.

Моћи ће поћи за овога могао би да буде нашег драматичара, да би нас потпуно задовољио приказивање комада, чији је резултат добро сам описао. Комбиновано шестора од глумица изабране и средње стручности дало је једну прилично уклопљену игру, у којој су се таленти такмичили, не нарушавајући хармонију целине. Г. Момчило Милошевић, као писац и режисер, може да буде задовољан са тумачења улога, које се нису сметале његовом виђењу, већ су му у виђењу код жене, посебично је виђење код жене, посебично држање или свој темперамент, своју интелигенцију, њен дубоки или свежину осећаја.

Мада је игра г-ђе Ирене Јовановић (Госпођа са сунцокретом), г-ђе Нешине Урбанове (Госпођа у разводу) и г-ђе Нешине Милојловић (удовица), била потпуно задовољавајућа, ипак нама се чини да није је остварила. Г-ђа Дина Радић у улози Госпође са осунчањем, борила се са многе неприлике и толике пажњу верности и оригинал, отварајући ће после тумачења Мице Барњалина богатство своје умет ности, спајајући продубљену студију са спонтаношћу глумачког дара. Г-ђа Оља Спиридоновић са великом сигурношћу гради је Ану, класичну субрету, која дрзи све своје у својим рукама, шпекулишући одлично разне каприце своје улоге. Г-ђа Мира Тодоровић-Манић са темпераментом игра је модерну девојку осећајући публику.

У двору г. М. Шербина недостајало је смеховина свеласт сушта ва мору, која преображава се стварн и обликовања духовника стила. Костими г-ђе Милице Бобић Плавшићевој носили су печат њиног сигурног укуса и њене фантазије.

МИЛОШ М. МИЛОШЕВИЋ

Г-ђа Дина Радић и г-ђа Оља Спиридоновић у комедији Момчила Милошевића

(Слика „Српског народа“)

Г-ђа Ирена Јовановић, г-ђа Нешина Урбанова и г-ђа Дина Радић у једној новој сцени

комедиографа и ни у чему не изостаје за њиним од Нушићевих комедија, које имају толико успеха код публике. Сукоб, мора и жене стоје у лепе контрапунктној комеди и не налази на тог сукоба, поштујући правила те врсте покорилата. Мало психологије, што темеља и живог дијалогу, што више дотеретости, нарочито у игри реч, показале би сценске рутине, то су елементи потребни за писање једног такног комада, који у другим културним средиштима стоји поред и имају по изградњи позоришта поворита на сву или ону публику.

Сиета тога има у њиној или њеној мери у комаду г. Момчила Милошевића и зато се може рећи да гледаоци на сцени, као по томе веку тежковину у њиној драматској продукцији, већ више дело не потурљање пријема на репертоару у задоштину предности од правцу значаја. Поновно изведење после једне сезоне — на репертоар овог комада, у измењеним приликама — може се у известној мери оправдати, или под условом да се тиме не избегава пријеме обавезе стварања сталног забавног националног репертоара.

Држећи се добрих традиција г. М. Милошевић ни у избору теме није тражио нешто ново, већ нешто одомаћено, заснивајући се, да као старе мајсторе на прошлих времена, свој дар и своју вештину комаду у обраду. Бескрајно је драгоцено поменути дар је само модерни свет за изучавање све психологије и једно ново духовито оживљење тог непознатог, вечидног Вог Жуана, за којим чезну све жене у својој мисли или у својој клопи.

На једној глици на мору, на температури од 40°, када чуда мору да буду надмоћна над уметношћем свемира и разумом, четири жене на одмору од четворо брачних дужности и две *поводе заљубљују* се невидљиви у једног истог човека, кога сваки занимало другога и очекује нешто друго од њега, надајући се да на свој начин. Међутим, тај универзални натез није изазвао другу него обичан мегдан, која врста тиссе-терца, младеж кога плаза писаоца да своје ро-

ниће задоволи у свиком погледу, задовољавајући их што дуже на мору, нешто искоришћујући ону потребу за авантуром код дама.

Због свега тога у дозвољеном временима судбоносних збивања сво лака комедија изгледа нам још лакша и као да долази на једног одавно претежног доба, а не само од пре десет година, када је прва пут играна у Београду такомисленост пазити укладнеје дугиме. Сада се друга времена, друге жене, друге мора, друге жеље, друге потребе, друге жеље интересовања за осећаја и прохтеве четири удаљене жене.

Као оригиналност комада наводимо ово да у комаду учествују само жене, што не мора да значи нику нарочиту предност, мада је писац, може се готово

СИМФОНИЈСКИ КОНЦЕРТ ВЕЛИКОГ РАДИО-ОРКЕСТРА

Успех овога концерта је био на одговарајућој уметничкој висини, каво у погледу дириговања и свесне техничке обраде дела, тако и у погледу стилског диференцирања и израза. Сва три дела са овог програма извођена су врло добро и на њиову публикацију оставила дубок и трајан утисак.

Трећи Бахов *Бранденбуршки* концерт изведен је технички врло коректан, а у погледу у погледу стилског диференцирања одговарајуће.

Прва Бетовенова симфонија такође је дата са пуним осећањем и разумевањем жеље музичко садржине, које у звуку и са изванредно лепо постављеним

контрастима и у темпском погледу и у погледу динамичких и оркестарских ефеката.

Најлепше успех и сигурно извођење су у дирагент и оркестар у Шредерово) *Симфонији*, која је са слушаоце оставила утисак једног одличног савременог музичког дела.

Г. Херман Шредер је техничком обраде дела дао изванредном компонистичком техником у свиком погледу, а у погледу стилског и музичког изразавања он се углавном кретао у границама дела Јохана Себастијана Баха и Рихарда Штрауса, са којима је примера неких музичких стилова који данас нама као

Куглова клетва у извођењу Србозара

Труп „Србозара“ који домаћих комада, око којих извођење наших драме, изнад свега је досадно лошавало, толико национална тенденција при избору дела истих основне погледе на месију свог позоришта и остварење његових изванредних задатака. Не указивајући се у њиховој досади приказивања дела, ми ћемо да поменемо само неколико последњих.

Пре свега успех *Кулир Мегдја* са добро простуденим ногом Јована Јеремића, управника, редитеља и проот члана, у њиховој улози, затим *Јоле Замфирове* и најзад *Кумове клетва*. Зато што само умерена у волине могућности рада сме добре трупе, ми ћемо овога пута да ће чанимо поред искрених похвала и неколико потребних опаска. Поменули смо да Јован Јеремић управља позоришем, да режира и да игра главне улоге. Он те тешке задатке комбинује са волинама позоришем и немало средним расплавом своје енергије, који сваком треба одати дужно поштовање.

Међутим, Јеремић не може да постигне све сам. Поред свих способности којима располаже он не може да стигне свуд. Последња три комада су то јасно показала. *Зона Замфирова* је неоспорно лепша појава, нежних појединости, верним изворат и хармоничне целина, ал да успех буде потпун. *Кнегар Мегдје* ипе тако потпуно је комедије недостаје, који би са *мајсторе да је* било више времена за проучи и више могућности за рад.

Изводење драматизоване пр повести Јанка Веселиновића *Кумова клетва*, од Свиње Разсоја, показало је још једном да *„Србозар“* може и изнад дела да сложно изнесе. У њој се осетиле јасно основне тенденције пи чкова да се одвоје патријархалних наших обичаја, начин свакодневног живота, начин мишљења живот и њихова верова ња. Па ипак се не може рећи да је игра глумица била сигурна, режија беспрекорна, а нека пре става једно ремек дело, које ни може да послужи као образац.

Изузеше бора скретаљ у ни лавину и нагле прелазе сметала су стварању убедљивости и изливању правог уметничког осећа. Свиње у прном чину код разговора о жалосној школи не пре стављају наше село и Србијан не исказан, провинчки и нуми начин, прелазе границе правог нарочног и падају у мелодраму и претеху.

Несумњиво је да су утрошиц ку Јеремићу потребан сарадни ци и помоћници, а где је ова помоћ редитељска снага. Добра ре ација комедије и дата времена и потребну скрему. Кад се роди буде могла свиденције да поста ни немо свакако кажи и верније тимом са сва три чина, а не са средњем као мало важно у ина напод. Тад ћемо избећи и ако оваквих ситница, који се код нас ловачки, нуку рецензентор трима приноси и већ оказивали наиша, без којих се не може да замисли „комад са сва“.

Др. В. Н. Ђ.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Дисциплина Српске државне страже

Гласник Српске државне страже, бр. 5—6, год. I, уредник пуковник Божидар Живковић, Београд 1943, стр. 353—472, дин. 25.

О дисциплини војске писао је 5—6 броју *Гласника Српске државне страже* генерал т. Воркапић. Он каже да сматра за велику погрешку војске која бави довољно дисциплинована и која мисли да истом задатак (или још је бољи пример) Српске војске у Србији. Дисциплина је била дисциплинованија током Првог светског рата, а нарочито у Србији између два светска рата. Ако је данас дисциплинованост војске нижа него што је била 1918 године, Србија нема сама кривице за то. Дисциплинованост војске зависи од многих фактора, а не само од самог војника. Ми треба да се увек упоређујемо са нашим прошлим временом, а не са тим временима у којима се живи у другим земљама. Ако је данас, нпр. мање него икад, храна задовољавајућа и неслућена по квалитету, то је зато што је данас мање него икад

МАМУЗЕЛИЈА

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

«ДИНАРАН» КУПУЈЕ све боље намештај, спаваћу собу, трпезарију, хорнцимерву, комбиноване собе, целе стенове. «Динаран», Кирилова и Методијева 2, тел. 40-555.

86 3—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне зубе, сва златна и сребрне предмета, уметничка антиква старије, купује и највише плаћа «Колубара», Призренска 13. Телефон 24-585.

87 3—5

ПИСМЕНА ПЕЋ са чувањем на продају. Захити се администрацији листа Тарашчић 5 (Мазалово) I, степениште. Тел. 20-385.

Лепу карту кадету од Пријатељства полицаја. Краљевац, жалбено сам. Отпадајући је невољком. Надеж Бошњак. 123 1—1

Лепу карту кадету од Пријатељства полицаја. Краљевац, жалбено сам. Отпадајући је невољком. Будимир Поповић.

124 1—1

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије

125 1—1

Књижари!

СТРИЧ КЊИГА
„ВИТЕЗ КОВАЧ"
ЦЕНА 12 ДИН.
Продајемо на фронт со попустом од 20%
ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ
„МЛАДОСТ"
Кнеза Михајлова 19/IV
Тел. 28946 Чек. рач. 61-615
1—1

Намештај ЗОРД Београд
Кр. Александра бр. 87-97 тел. 40-156
Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, изложбени набор за 1943 год.
Власник Борђе Барјактаревић

РАДИО „СТАРИ БЕОГРАД"
Власник: БОРА КОСТИЋ
Извештава своје пословне муштерије, да је пресељио радњу из Улице Михајла 4 у ул. КРАЉА ПЕТРА 44. Тел. 25-252.
135 2—3

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУПУЈЕМ:
Дијаманте прстење, брилијанте сва количина, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брошеницу, лисце, сатове златне, сребрне и метални само исправне и од бољих произвођача марака; стари злато оштећено, накнадно, поломљено и горало свему количину, купујем сребрне вештво и остало неправно предмете од сребра купујем и највиша плаћа Београд-но продајући и на захтев продужене вредности исплаћујем одмах поштене фирме

„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛИВОЈЕ АЛ. ЈАНТРОВИЋ
БЕОГРАД — БОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 25-706

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ КОЛЕКТУРЕ ДРАШКОВИЋ — БЕОГРАД
Не мешајући бројеве и добитке II класе 5 кола српског Државног класног лутрије на дан 11 фебруара 1943 године
ПРЕМИЈУ ОД ДИНАРА 251.000,—
добила је срећка број: 11047 продата на пољима
Главне овлашћене колектуре
ДУШАНА А. ДРАШКОВИЋА
У БЕОГРАДУ
Косовска 30/II. Телефон бр.: 21-619.
Чековни рачун код Поштанске штедионице бр.: 61.370.
Колектура тражи куповне продајне срећке у свим местима државе уз веома повољне услове која шаље на писмено тражење бесплатно.
133 1—1

ФЕРНАНДО КАСТЕЛ
МЕЂУНАРОДНО ОТПРЕМНИШТВО
ТАЛИЈАНСКО-БАЛКАНСКИ ПРОМЕТ
ТАЛИЈАНСКИ СЕРВИС
ТРАНСПОРТИ — ПРЕГЛЕД РОБЕ — ЦАРИЊЕЊА

БЕОГРАД	ЗЕМУН	ФИУМЕ
Краља Петра 8	Поштан. п. 66	Поштан. п. 55
Телефон 27-661	Телефон 27-669	Телефон 9-85

130 1—1

ЗА МЛАДЕНЦЕ
најбоље поклон од сребра, кристала и порцелана само код:
„СТИЛ"
Телефон 21-333. Краља Александра 17.
купујемо и продајемо стари накит, брилијанте, сребро и сва шта је унутрашњи кориснику.
126 1—1

„РАДЕ НЕИМАР" Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ
ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 28. — ТЕЛЕФОН 27-796.

Колонијалисти...
Кад дођете у Београд не заборавите да посетите
прво српско предузеће за израду колонијала
„СРБИЈА"
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ
КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Римска 22 (Железничка пруга) тел. 26-633.

БИЦИКЛИСТИЧКА РАДЊА КОД „ДРЉЕ"
ЂОРЂА Д. ДРЉАЧИЋА, ДИМИТРИЈА ТУЦОВИЋА БРОЈ 16, ИЗВЕШТАВА СВОЈЕ ЦЕН. ПОСЛОВНЕ ПРИЈАТЕЉЕ ДА ЈЕ ДОБИЛА ТЕЛЕФОН 27-151.
137 1—2

ВУНУ ЗА ПРЕДЕЊЕ
као и памук по јефтиној цени купује на велико одмах два мушкарџија чеха. Искусно прегледаће вуну и од разних нових и старих вунених отпадака (чохана, штофа, трикотажа, бабата и сличног). Одмах исплаћује.
«К У Ма» БАЊИЦА УГРЕНОВИЋА
Цара Николе улица 10 (Славија). Тел. 24-378.
134 1—1

КУПОВИНА ЗГРАДА И ПРОДАЈА СТАНОВА, ЛОКАЛА И БИРО-А НА ЗАДРУЖНОЈ ОСНОВИ
КУПОВИНА И ЗГРАДА ЗА РУШЕЊЕ
Изградња МОДЕРНОГ ЛЕТОВАЛИШТА СА ГАЗДИНСТВОМ на задружном плацу у новосадској Бановини херцегова Дуго и живописна околина.
Задруга дође обезбеђења и прима улоге задругара.
Штедно-грађевинска задруга
„СВОЈ ДОМ"
МИШАРСКА 9. — РАДНО ВРЕМЕ ОД 8—14 ЧАСОВА
136 1—1

КОНКОРДИЈА ФИТИЉ ЗА КАНДИЛО
Драг. А. Савића
Београд, Гетеова 16. - Тел. 23-523
ОД ДАНАС СЕ ПУШТА У ПРОДАЈУ САМО НА ВЕЛИКО
ОСНОВАНО ЗА ДОБРОТВОРНЕ СВРХЕ
137 1—1

Државна Хипотекарна Банка
извршиће јавну продају са посетном лицитационом ценом ове имања:

15 марта 1943 г.
1) Плац са зградом Харитонова 17 Дин. 1,760.000.—
2) Плац са зградом Књаз. Љубице 30а Дин. 4,740.000.—
3) Плац са зградом Француска 22 Дин. 5,750.000.—
4) Плац са зградама Госп. Јовановића 36 Дин. 2,400.000.—
5) Плац са зградама Госп. Јовановића 40 Дин. 1,000.000.—

20 марта 1943 г.
1) Плац са зградама Француска 49 Дин. 3,040.000.—
2) Плац са зградом Мар. Пиксуновог 27 Дин. 2,520.000.—
3) Плац Краља Петра 35 Дин. 2,000.000.—
4) Плац са зградом Берковићева 8 Дин. 5,400.000.—
5) Плац са зградом Румунска 35 Дин. 2,000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Скадарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.
138 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 11. Год. II
Београд, 30 март 1940
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

РАД ЗА ОБНОВУ СРБИЈЕ И ЗА БУДУЋНОСТ ЕВРОПЕ

Наш српски народ одувек гледао је у себи односно и верност раду. Нико је нрави мрзи рада, за кога са њиме слободно рећи да је био његова велика врлина, већ је он приносио свој зној, завлађујући њима разо великом пространством. Треба познавати српског сељака, па са увиђете колики је он велики трудбеник на својој њиви. Како лепа грудва дан почиње пре зоре, а завршава се касно у ноћ.

Бачен чудном судбином на једно од најизложенијих географитских места у Европи, он се до сада одликовао не само у раду већ и у борби. Ратовима је водио своју борбу и недаља великих својих непријатеља, својом великом родној груди, коју је двовековним радом оплемењивао, мучући се себе и за свеје потомство, тако да је благословено завлађивао. У тому великом ратну оглу је пролазила су његовим телом, остављајући за собом вечиште и пустош, али нигде нисам чуо да је српски сељак за разлог свог неуспеха из његовог неуморног стваралачког рада.

Из њега се неодољивом снагом обележио један народ, обележбу српском народу његов континуитет у историји, девојчу му могућност за културно стварање и духовно уздизање. То је снажан цвет српске историје. То је осмон и крв, из којег изниче његова снага, која је у одређеним кроз векова под најтежим околностима. У том његовом мученорадном раду упрћос свега и свуда, у свим крајевима где је живео и створио своје вредне конструкције и покретне. Одатле потиче његово прекоокеанство и његов високи национални сеиет.

Жуљевите руке рада, снаге у зноју отвореног сунцем и ветром јесу снаобоне праве Србије, оне вечите Србије, које је победила све несреће и катастрофе, преживљавајући историјске судбине и сваке у његовом знаку Мајке Србије савладала неке тешкоће и ојачавајући себи беље дане.

Српски народ најпосле је ту своју животну филозофију у коју је рад највише вредности у својим умотворинама, које служе као доказ тешког његовог стваралаш и његове снаге. Појединачне рада, удруженог рада проналази из многобројних изрека његове мудрости, које сачувају човеку до у појединачу раду трвене своју срећу и своје благостање. Он није стварао као јединац који рад је рад пролетство од Бога, кога се човек тре-

Кроз столећа, као и данас, српски сељак се праведним радом брани српску њиву

ће за спасење и да човек не ра-

чи другога. Напротив, он је у раду видео снажно живота, у стварању оправдање своје постојање и за њега је рад био благослов божји.

У чему тог мудрости довољно је да наведемо само најзначајније и најочигледније, као: «Ради не бу ти и је господи, вели Господин Бог, или «Рало и мотика свијет краше.

А његов највећи филозоф, Бока Кнежевић, изражавајући ову основни животни став српског народа кроз високе дане је рада најлепши завет у своме филозофском и етичком систему, узвишујући га као главног чиниоца културе и цивилизације. «Цивилизација је творевина рада, написао један његов мисао, а другог поставља: «Рад сва вина постиже једини од прави човјека радосилне религије.

Овај готово религиозно однос српског човека, српског сељака према раду он је изразио у овој дивној мисли, коју кад да је изведно из свог дубоког српског каведа:

«Пошени рад уздиже је и назива Бога, и то довољна посвећење. А сва његова дела, његово неуморно прегалаштво да постигне и надмаши пропуштено прилика нашто је кораза у другој његовој значајној мисли: «Зно од рада јесте живот, који чини да расте свака цивилизација».

Одмах српски народ цени своје — животом сведоче да није штедео зноја да своје тело да у трудољубивом раду достигне што већи степен цивилизације.

Рад – животна филозофија српског народа

Зато српски народ никада није приказао ушима и изнемогао пред тешкоће, већ је одражавао снаге од рада, пристајао у борбу непомирено да је то у интересу другог. Ако је било потребно, није су пропосађивао таква учења, то су сви авакои наши законодавци, надзирали за сваку кршу и културу, које су се појављивале код њега. Он је увек до обезбеди себи удобан живот на тек нивоу без рада. Бавећи се политичком и културном цивилизацијом. То је његова велика, на која је увек да се зачеци нови поеле епохе, он је се одрицало мултатног руку својих оцина и прадеда и који је идеал био да постане господин, човек који на мора да живи од рада својих руку, већ нам да заповеда и да убира плодове туђег труда.

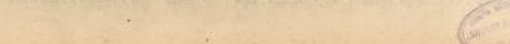
Ово радосилно српског друштва, у ова која радо и ино која је каведа из свог дубог рада довело је и до појава бивше државе. Српски народ био је равноправан према судбини свима уређене државе, у

Дисциплина рада и верност земљи

Генерал Недић спасиоваљује српски народ од претиоти у заједницу уништења, зове да се врати извору његове снаге, дисциплини рада и верности земљи.

Са верои у праведна врлине српског народа он стрпљиво и неуморно изграђује нову српску стварању, отварању поштеног рада и проклањући из Нове Србије на наша места за нерадине. У Новој Србији ко на раде неће моћи ни да једе. Већ сада он рад поквалитету извесно кете, нарочи људи да живе у бољем миру, свакуне купине, док агресивне њима народа у тешком рату обезбеђују себе опстанак. Он из жеље да свеже опет буду сабрана се гвозде, већ утуђује сваљању да се сав рад и стварању и да сва своја снага и свој младићску љубав посвете раду на обнови Србије.

Али истрајући ону свету дужност према читавом српском народу, позивајући га без разлика да дође свој обол овом раду, истовремено истрајући и своје обавезе према европској заједници. У одбрани Европе од претиоти антикоомунизма генералисимус је од бега краља Милана ми са највећом добром волом и разумевањем дочајао за

усиловање своје имена на европском фронту рада. Као дугог народа, и нарочито Великог Немачког Рајха не жали жртве у крви, брањећи европску културу и обезбеђујући Европи мир, стварању и културну њихов светлом мисијом, стицајем околности ми смо дошли да дамо што обилнији прилог у раду, доприносећи хероизам да Европа постигне што већи напредак и економски потенцијал и своје судбоносно циљу, када се рад и њиној будућности. То је велики и светли смисао позива разних година је да као обновљен рада изгради своју државност према Европи. Србије и према заједници европског обновљења.

Са поносом треба свако Србин да се изнова обновљења рада за обнову Србије и будућност Европе.

Одлични одлив обновљења многих година, одлучавајући се који су они одлучили на рад почињући да је она здрава маса мислио на разумевање под неке јединости У результатима њиховог рада за тамнаја нова Србија и они ће обезбеђивати боље дане српском народу. За кратко врема дисциплинама организованог рада преобразиће лик Мајке Србије и све што је годинама и годинама бивало пропуштено биће извршено. Не само што ће богатство српског народа бити повећано већ ће та обавеза извршити и материјалне и духовне претворе српског народа, које ће представљати једну заједницу у којој сваки напор да рада и да живи од свога труда.

Ниједа бити вишег повећавања народног ни у којој форми, већ ће сви чланови српске заједнице творити рад и стварању слуге српској отаџбини. На тој врсти прибављању националну кастрофу, изванредно рано, материјалног бића подиже Србију и духовно је уздиже до нове величине. Исто тако прад онаде Европа и свега посвећења и допуњавања њиме конструктивног, нашу волу да радом и стварањем обезбеђења своје места у Новој Европи не неће стварала сваки напор дати свој прилог. Зар у овој заједници свака напредњачким дужности отнеу се прва.

«С-Н»

Недељни преглед међународних догађаја

Разголићене интриге

Европа је тонула дубоко у кал ће уједињено врло и боре. Европа мора да се претвори у међународне кодове како би међународне сарадници. Данас је човек изгледа питањима од стране напредних, а данас нема да дође међународне слободних народа.

Та је сигурно узрока данашњег стања међународних односа, како се сам изразимо у Берлину, Риму и Токију. Чује се изразито непријатељство. Цела је постављен јасно и искрено. Трудимо се да се сваки од нас изнесе наше.

Наступио је тренутак, када стварно је моја ни да постане дефинитивно. Сваки је тренутак, када се створе тајне ако нису ствари, а да разумеју и дају ствари, а да се не може ништа да буде. Ако је тако, онда је тако. Ако је тако, онда је тако. Ако је тако, онда је тако.

Доказ више

Генерал Недић примио се тешког задатка да заштити српски народ и његовуће српску државу у једном веома раздобљу наше историје. Верни народној изреци: „за мрзог се господу Јунаци", он се прихватио овога посла у тренутку када је изгледало да је све изгубљено безнадежно.

Када се дошаље буде писала историчари ће се питати откуда му ауторитет за овај скоро надљудски подвиг? Одговор међутим можемо дати већ данас. Он се прихватио овога тешког задатка стога, што је веровао у конструктивност српског народа и његову несаломљиву животну снагу.

Вера је, међутим, одувек била та, која је у стању да чуда и да брда премешта. Отуда и вера у успех значи већ половину успеха. Вером ниче у свој народ били су одувек велики државници који су правили нове путеве народа. Само њом може се објаснити и само њоме ће се објаснити и Недићево дело.

Српски народ је — ми смо говорили његови непријатељи — вредан, радан, са малим захтевима. На невероване и људска очекивања одговара одважношћу и поздушношћу. Кад се њему воћу о њему истинска ствар, он је готов да подноси и највеће муке.

У томе што дубоко познаје свој народ леже један од главних разлога успеха генерала Недића. Он је народним чувах у најтежим часовима те речи. „Са народом за народ" јесте основно начело његовог деловања. То начело прекаљавало је и сам њега, његове блиске и даље сараднике.

Је ли онда чудо што су политику владе народног спаса пригрлили сви најбољи синови српског народа? Делата домобранских и српских дивизија састоји се састоји се сплошно и разумела. Ни на једно се не може рећи да је преговарала београдске опозиције, пошљи је на рад, није о њој доцнијим историја. Овај његов поступак мо же послужити другима за пример.

Случај београдске омладине је доказ више за конструктивност, дисциплинираност и родољубље српске омладине, која је једино осигурала рад мира да искује своју и народну будућност. Нови, преporођена Србија је већ данас стварност.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

„Ми хоћемо заједницу европских народа..."

Изјава министра Рајха др. Гебелса

На пријему претставника страних штампе у Берлину Министар Рајха др. Гебелс дао је одговор на питање, које су му новинари постављали. Др. Гебелс одговорио је кажићу осталог на ова питања:

— Шта мислите, господине министре, о могућности да се оствари други фронт у Европи?

— Наша војна сила спремна је да стуне у акцију на ма где и да учинити и спречи непријатељу у извођењу њихових намера. Други фронт у Европи оцуђен је у напред на неуспех.

— Можете ли нам што рећи о последњатим уредбу Европе?

— Наш циљ није да наметнемо своје другачије изгледали него што је то био случај пре рата. Он је добити политички и привредно сасвим нову слику и то не само механички него и органски. Сувише смо ми стварали Европи, да дозволимо да се поврати старо стање. Ми хоћемо заједницу европских народа, која ће на основу равноправне сарадње у Европи, што практично значи изигравање једне државе против друге, вештачко стварање непријатељских блокова, ратова, крварења и пропасти искључене. Било би немогућа та систем односности међународних односа успостављен Версајским уређењем. Британија тврди да ми желимо силу. Ништа није више погрешно него то.

— Шта ви мислите о британској народа европских народа?

— То је само фраза преко које се су Енглези увлачили да створе ратну коалицију против Немачке. Пољски случај је зато најбољи доказ. Велика Британија интервенисала је Пољску у рат против Немачке зато што смо захтевали Данциг и аутостраду преко Коридора. Данас је Велика Британија спремна да жртвује целу источну Пољску Совјетској Унији. Ти је гарантија таквошће слободе у британској интерпретацији бек москве.

— Сматрате ли за могуће да Британија усвоји најновије политичких догађаја може једног дана увидети да њихов рат изгледа против њега самога?

— О томе не могу да се изјасњавам пошто би ово непријатељска пропаганда узела као повод одлучу, како ја изнајзом на енглески рачун односно као да ми хтели неке комбинације. О томе не може да буде ни говора. Што се тиче духовног стања у Британији довољно је ако кажем да је осетљиво.

После ових говора у Сенат поднајвећи су Черчил и Иден да се не дају завирати мојем оларном реду бољшевичком опасности и да нашта не може дадовољити чврстину Англо-америчког и болшевика. Исто тако писала је штампа врло много. На тога се дало може закључити да то страховање пред болшевизмом није толико великог колико је Британија Јер се моја изјавља ни на тренутак нису допадала. Међутим немачки изјаснила је стварне реалистична да је рачунала са неким фактима која нису конкретна. Ми видимо да у Британији нема људи који увиђају одговорни који своје изјављују. Али зашто је ово Јеца ако су дошли до признања.

— Какви су, са ваше гледишта политички, војнички изгледи Немачке у рату?

— Сваким простим и сваке године. Британци се надају да ће Немачка у борби са Совјетима толико изкрварити да ће ова противника бити сатрвени после чега ће енглеска снага моћи да диктира мир у Европи. Ова претпоставка је потпуно нереална. Болшевичку рачуну никако нешто Једино немачка војска са свима савезницима да заштити. Наша друго не би било у стању да после свеопштег пораза оспособимо снаге задрже Совјете. Историја је показала да силни победник не толико ја убудуће толико моћи да је њега она нема пропорцију неспособна. Ми знамо да у овом рату у Европи нису ни дуду сами али ако ће нам сви народи ка ништа ова комбинација руководити неће.

Рад, мир, рад и братска слога — могу нас једино спасти

Генерал НЕДИЋ

Један оборен енглески авион на источном фронту (Foto: Belgrader Bildagentur)

„Постоји само један пут, пут реда, мира, рада и братске слоге"

На великом народном збору у Тополи министар војноредитеља и вођа г. Рад. Весели говорио је о садашњем ратном ситуацији и дао поруку генерала Недића у говору, у коју је ревно камеру остаје:

„Божија правда је победила и наш задатак је данас да сачувамо што више српских глава, јер што народе наша позва, вредне, села и градови ако у њима нема Срба. Треба да будемо памети да би могли сачекати крај овога рата. Много народа нестали су са лица земље зато што су хтели радити. Ако код нашег народа не буде дало разума и памета у садашњим приликама узалуди је нада у бољи и срећнији будућност.

Хвале и знадове Срба кажу, али ја сам свестан свог недостатка, а ја као свештеник само једног: чувајмо српске главе, сачувајмо Мајку Србију. За нас постоји само један пут, пут реда, рада и мира. Овај пут води нам покојну сви из шуме не води никаквом добру српска народа. Та нама безумних акција из шуме „ослобођења" Србије али ће само оказатрве него од српског народа.

Њихов пут није добар, јер он не води српске српске народа. Својим рођеним радом сви ће доносе народу ни нама ни народу. Ја, борбо нећа, је ако чала ваше кажем ако нешто и отворено, даме је непробијив него нада да сачувамо нашу српску главу. То је пут генерала Милана Недића, то је Једини пут српске нас.

Наша мора бити јасна да су пријатељи у којима живи српски народ тежак, али од нас зависи да ли ће ове бити боље, јер ни можете да спречите да оне не дођу, али можете тако. Зато чујте поруку претседника нашег Покрета спаса:

„Идите у мој родни крај и рашите народу да га позаровљам и поручујем да изворишће напребња, како помиримо ову нашу земљу. Нећемо нас је много пута да сад сарадимо, много нам је српских глава скончало, а ми хоћемо да спасимо српски пут".

Ја сам свестан да ме сме бити Срби нећу нећи да рашуне министра генерала Милана Недића о њ спасилаца српског народа. Завршио је говорник, позивајући на сарадњу свих Срба, без обзира на њихова политичка уверења, у циљу спасења српског народа генералу Милану Недићу и Мајци Србији.

После министра Весели говорио је начелник Округа краљевачког г. Душан Поповић и директор Нове Крагујевац г. Станислав Крајић.

Последња могућност Француске

Написао Камиј Мозлер

Бескрупулозно је указивати на слаби су последице дефеатизма у Алжиру и Марокоу одакле и о-стварености сви француски посло-вође, који су се показали да-лековидни.

Они су дочекали јун месеца 1940. године последњим једре одразе не илузије, безсмислене оборе-ног отпора, у којем смо ми били сведоци. Ми смо имали ту несрећу да присуствујемо слому једног од највећих народа у Европи, а да не будемо у стању да му помогнемо. Ако је ово било тешко за нас, онда је то за Француску још тежа-ло. Ми смо имали ту утеху да смо били сведоци једног великог, племенитог покрета, који је ишао у сусрет својој судбини. Ако је Француска у тренутку слома била у стању да нађе у себи снаге да се одупре, онда је то било зато што је у њој постојао један велики народ, који је имао своју душу, своју веру, своје идеале, своје разлоге за живот и за смрт.

Данас је Француска у стању да се одупре, али не више у име ових разлога. Ако је Француска данас у стању да се одупре, онда је то

Тезаурисани новац је опасност

У последње време је код нас у наше крајеве писано о штедњи и о потребн уласпања новца у новчане заволе. То није било Сеирала ново. Нити тако што сло до ни случајно. Али и поред свих опомена и указивања на потребу да се што више штеди и да се свако уштеди нешто на чувању и приликом повећања приходима, велики број појединаца још увек не схвата суштину проблема и нема смисао тих опомена. И зато сматрамо за потребно да још једанпут укажемо на тај проблем и да при томе будемо што јасније како нам једнога дана неко не би могао да пребаци да нисмо благовремено указали на све штете, које могу настати ће појединца, ако не послуша наш савет и не рани што пре ту његову пеле ну дужност према појединцу. А та дужност не налази да баш сада у најтежим приликама које је ережављује српски народ ородаци свим снагама на томе да у што бољој мери омогући ову акцију, и да избегне све оно што код ње на штету све обавезе.

Ми смо у Божићном броју нашега листа, у чланку „Основа наша обнове је рад и штедња", указали на потребу систематске штедње као и на резултате који су постигли појединци који су почели да тај рад врше. Сасвим заслужене похвале изрекли смо и писмо признавању створеној је отворени књижица дарених уштеда, који су као награду за савесно уложење их у новчане заволе. Ми смо том приликом посматрали само успех на штедњу код свих новчаних завода за чије обавезе гарантира држава. Међутим, у вод приватних новчаних завода се налазе велика средства која уложена је у ове воли него о њој раније помену.

Мере против тезаурисања

Посматрајући кретање улога на штедњу код свих новчаних завода, мора се доћи до констатације да у народној штедњи учествују сви слојеви нашег народа, али, нажалост, ни сагласни не учествују истим интензитетом. Баш ови слојеви нашега народа који дају пресудну великим сумама новца не показа се користили предношћу новчаних завода и сачували своје који им се дају на мировинских штедњи и на случај смрти, већ их држе код куће. Ако се томе још дода да велики број трговаца и занатлија, који су добили повећане износе на име ратне штете, не улаже ни динара, већ држи новац код куће, онда ће нам бити јасно како је ова појава веома опасна.

Ако држава увиди да ова мера не задовољава и указивање на помоћ, она ће бити приморана да користи мере које ће сигурно расположиву. А те ће мере бити ефикасне, у то можемо свако да верује. Не само те, о њима ће бити и напомене, тако да ће надлежни поседите да ова мери могу радити у духу Уредбе о забрани тезаурисања и новца која доноси ће ускоро. Уредбе о забрани тезаурисања је новца која доноси ће ускоро. Уредбе о забрани тезаурисања је новца која доноси ће ускоро. Уредбе о забрани тезаурисања је новца која доноси ће ускоро.

Пример рада можемо да у каквом на мере које су примењене мере земље које су имале да у решавању сличне проблеме као ми имају. Најједноставније начин за се тезаурисани новац истера из свих његових скровишта је замена новца. Том приликом се може постављати ограничења у погледу висине износа који се може замењивати. Тако се истакло у Француској, где је замена новца извршена на основу декрета од 5. децембра 1926 године, да се замена новца може да се врши само у року од 8 дана. Међутим, ако

Шпекулације у београдским гостионицама

Контролни органи имали су приликом посете пуне руке посла код оних њих, који је наређено узела мала по београдским угоститељским радњама. Не само што су поједине сведе на непознате куће него доводе до великог незадовољства и до потпуног застоја свих послова. Тако дана је у београдским гостионицама Скадарлија, Код Мокрог Луга, затим на Жарковом и Бановом.

Иначе број сељака — пијаћара, који су дошли на пијацу, није ни приближно онолико колико је наређено. Прошлог месеца уклоњено је и каквих 25 ових продаје кајмака, сира, сланине, уља меса, лукуза, дувана, пушница, конзерви, и 15 дана затворена је због тога једна од најлепше опремљених гостионица у Београду, која је примала да се ради.

Пијари и занатлије

Београдски пијари, који су до сада у оптицају шпекулације заузимали по бројности прво место, прошлог месеца су знатно смањили свој број, нарочито, што је за похвалу, што је број оних, који су наређене прописе прекршили, а нису их поштовали, знатно смањен. Прошлог месеца уклоњено је 15 пијара, а 15 дана затворена је 1 кафана.

Међу занатлијама број кажњених био је врло мали: свега четворица. Крупнијих казнене од 20.000 дин. и 30 дана затвора казнили је обућар Шуваков, а њим из Цара Душина улици 91 обућар сапера на шпицле. Мањим казнама казнили су 2 лимара и 1 пекарницу због нечистоће и цена.

Ухапшење на прелу берзи

У ноћној ћурњави за прекоберзијанским послованима дошло је у последње време до таквог застоја не може да дочека ни неколико часова разговора у коридору и у просторијама до чекања. Тако је јако мали број клијената просто разгрће уплашене, да би преузимали по дискутујућој цени. Контролни органи се трудили да и томе дају стоп.

У току прошлог месеца удаљено је и каквих једна трговачке помоћних обог пролаза по хорирних кадета.

Нето тако су жртве малих промобилизација и дубиозних фирмова. Тако су прошлог месеца због преварације бесконачних казната каквих казнена од 1 до 15 дана затвора и по 5.000 динара новчане казне осуђена 5 радника, 6 чиновника, један равнодушни у бесконцу, један шегрт, један фотограф и један лице запослено запослена.

ПАКЕТИ ЗА НАШЕ РАДНИКЕ У НЕМАЧКОЈ

Немачке власти одобрене су да се могу упутити пошиљке за Немачку пошто су наше радници ће моћи су тамо на рад. Пакете ће примати сва пошта до 20 кгр. тежине, без ознаке вредности. Пакет се може донети на пошту одмах.

ГЛАС ОМЛАДИНЕ

Поћимо за њим!

Привилегије друштвена потребан је искључиво крабар вођ, и мислећи, јединак и напоји, спонтани и делотворни органи вој, потребан је крабар и енергичан, а пирошто вођа и родољубив вођ, чији ће интереси кошта бити.

Млађи јединак је мета што и број вођа је примерак да се по великој бури провлачи кроз чврсто чвориште. Немој тебе лако и лепо, онтони трагови пете да та прескоч. Ако комплицирано није сигурак, број вођа да настоја. У вођству доброт комплицирано лепо сувише сложа. У вођству вође је сувише прекое.

Модерне државе су на дан ванна решене тај вођа. Једне су стекнуле на чело по једног вођу најразбојнијег, најподлијег и најродоскрвљенијег. Друге су тај проблем вођства решиле помоћу чаинитских доношења су самоће но под вође — и мудрене и судене, крабрене и кукавице, родољубу и издајнице — да се почета државне крене само ако има неке стоје демократија и власт. Злато и демагогија и служење. Тако су се ти дрзнили број многих појаве кукавице и лемаћине, та кад вође број број узеше на крадање и разбој је. Ракобја се у државама и то сада где се број судаца са грчке бројем који се воде грубе кукавице, демагога и шибарија, него један чврсти, одлучан и родољубив вођа.

Најбоља држава се није одликовала тако једним великом вођством већ као нама биша. Творевина стварена не у интересу српског народа, који је био грло вековни стваралаштво, већ у интересу многих међународних шибарија и политичких предузећа, који су хтели по свему цену да нашу своје командите на нашом броду. И таке се на број пењало и социјалних дезертера бродова, а све њихи и нису били у интересу да за њих се бирали по сцци и могу, јер ни које биши у интересу да за њих се бирали по сцци и могу, јер ни које биши у интересу да за њих се бирали по сцци и могу, јер ни које биши

Велике борбе на копну и на мору

Лондонски часопис „Дејли Мејл" писао је уводном чланку: „У Африци је уводном чланку: „У Африци је завршен један од најважнијих ратних подухвата у току последњих 9 месеци. Од тих 9 месеци ни једна недеља није прошла без борбе. Шта је, међутим, урађено? Још увек немамо коначне потврде о Мехичу, нити не можа у Берлину и Риму имати главобоље све док не Турци коначно у немачке руке."

Турском шестобеном упутствују ће бити у Средњем Истоку. Англо-француз прави средњи део Медитерана, а исто онемогућава медитеранске непријатељске морске путеве у Средозимном Мору. Турски шестобен мањује сад свима са чијим расположењем Британско-америкаиски у Северној Африци, а исто претвара планове енглеских посматрача и медитеранским обалама Европе у чисту фантазију која није немогућа по праву и стварности. Док не постоји мањевриска способност на мору, док не постоји мањевриска способност на копну, непријатељ не може напасти ни једну област Средозимног Мора.

Мобутим, ово стање је у Турској добило су таков карактер да се може посматрати о пратити Африканског плана који се састоји у бомбардовању преко Британске и исте инсулине пруге са основ британског, која је неизбежна. Енглеска и Америкаиска ту у дефанзиви, а основне трупе особито мањевриске на основ сектором турског фронта — не сигурни, на средини и на крилима, тј. против Аустрије Клерка и Монтомерија.

Овај дана Ромеле је изучање дубок увид у позадину Монтомерове војске. Тај потпаст је био толико спектрални да су Енглези ноћу могли да је чују. Ромелова тенденција офанзива. Добивши поклонио плана и наређења Хитлерова, Ромел поглавица офанзиве, који ће дати Ромелова обавештајном одељењу дати Ромелов план. Немци су ту ствар ставр", Са чисто аналитичком гледишта ова подмарница је добро урађена. А у том плану је најинтересантније специјалне дејстве фронта. Сведоци и даље ће бити убијени на турском фронт није други фронт.

Само неограничена надљенност може да нам одговори на питање зашто данашњи Јемен у Северној Африци из корена мења ситуацију у Медитерану. Пад Тобрука, Победите Американци већ су почели да разумеју горку истину. Један од њихових америчких генерала изјавио је: „Ми смо заљубљени у себе. Ми смо уверени себи у такву да продужења може добити рат". Чеснице „Чикаго Сан" пише: „Прошле дате морамо сво да. Не само британска армија бити елиминисана, већ не вероватно ноћ у свету. Сваки пут кад ће ратовању је сматрао за тачно да ће ми врати мањевре за ина Египта. А сад је Северној. Ја сам фронта до сасвимо сами себе".

Енглези ипак хватају ситуацију у Северној Африци (и не само то заљубљивост, јер на тај начин могу искористи свој напредовање у Либији, Египту и Сирији (Ноћној пише: Англичани се понашали тако да уопште нис војну, већ као да је Египат у Турс су. Нашли — пристојну ситуацију у себе, добро живи мислећи, нема неизбежности и нагласпробијање непријатељске одбрамо тенаса. Летећи је била отворена. Чекало се час да се непријатељске ескадрилије ослабе. Ескадрилије су сад почеле да дејствују са свих страна слабости. Сад ако и Англичанима и американцима) ће ипак бити мало.

Ако дођу моћне јединице у Египат, онда ће ући у Либију, Сирију и Турску. Ако не дођу, онда ће Немци и Италијани ући у Египат

ПРВИ ПРОЛЕЋЊИ РАДОВИ У ВИНОГРАДУ

Једно од најважнијих послова у винограду, од кога зависи његово пролеће, је резидба винограда. Време за резидбу је већ у многим виноградима до краја, а код старих и изузетно густих винограда, као што су у Јелах прешао. Али после резидбе има још опасности од мраза, пољских мишева и других штеточина.

Дуги хлеб тако исто треба да пустимо виноградима против пролећних мразева. Ако се добро пусте наименије не продужи благодарећи и ова опасност, онда је зелена и тако виноград још више изложен.

Сретство за пресаде против пролећних мразева (и против) још је бордоловска чорба, која се прави и оштаје воће и о њој је дато већ реч. Али, Бордоловска чорба за виноградне треба да буде јача растворе, то јест 2% уместо 1%, што се релативно употребава за остало воће.

За справљање 1% Бордоловске чорбе потребна су 2 дец. класног камена, два и по до три кашике гашеног креча и сто литара воде. Плаво камен треба у неком суду или корпи спустити у воду да се растопи, а у другом суду растворити у води креч. Затим полако сипати кречну млеко на плаво камен. Добро је додати још литар воденог пепељастог млека, које повећава пепљивост течности за влажно лишће. Чорбу употребити истога дана.

У случајевима кад јаке пролећне кише треба употребити и јаку растворе 3%, то јест три килограма плавог камена на сто литара воде.

Пошто пролећне кише се ипак јављају, код нагорих растворе 3% чорбе, под нагорих растворе 3% чорбе, под нагорих растворе 3% чорбе, под

ЈЕДНА ИСПОВЕСТ ИЗ ЗАВОДА ЗА ПОПРАВКУ И ВАСПИТАЊЕ ОМЛАДИНЕ

Мој случај

Постарајте људе само мало слободе, па ће одмах почети да се свађају око политичких питања. Ја нисам ни за ни против ових питања, али ми се чини да ће ускоро доћи време када ће сваки морати да се изјасни, да ли је за демократију или за комунизам. Ја сам за демократију, а зашто, то ћу вам сада рећи.

Ја сам рођен у Београду, у једној сиромашној породици. Отац ми је био обућар, а мајка је радила по кућама. Имао сам још једну сестру, која је била старија од мене. Живели смо у једној малој кући, у Дорћолу. Отац је био добар човек, али је много пио. Кад би се напио, тукао би мајку и нас. Ја сам се тада склањао код комшија, а сестра је остајала код куће. Мајка је радила од јутра до мрака, да би нас прехранила. Ја сам је много волео, а и она мене. Кад би ме отац тукао, она би ме увек бранила. Ја сам је због тога још више волео.

Када сам имао седам година, мајка ме је послала у школу. Ја сам се веома радовао томе. Мислио сам да ћу тамо научити много ствари, а нарочито да ћу научити да читам и пишем. Мајка ми је купила књиге и свеске, и ја сам почео да идем у школу. Учитељица ме је веома хвалила, јер сам брзо напредовао. Ја сам је веома волео, а и она мене. Ја сам се трудио да будем добар ученик, да бих мајци направио задовољство. Она је била веома поносна на мене.

Када сам завршио трећи разред, мајка ме је послала код једног обућара, да код њега научим занат. Ја сам то радио, али ми је било веома тешко. Газда је био груб човек, а и ја сам био још дете. Нисам могао да издржим целодневни рад. Мајка ме је молила да истрајем, али ја нисам могао. Газда ме је тукао, а ја сам се враћао кући. Мајка ме је тада послала код једног кројача, али ни код њега нисам могао да издржим. Тако сам остао без заната.

Мајка је радила још више, да би ме прехранила. Ја сам је због тога још више волео. Сестра је већ била удата и живела је у Београду. Ја сам је веома волео, а и она мене. Често је долазила код нас, а ја сам одлазио код ње. Њен муж је био добар човек. Имао је радњу и добро зарађивао. Ја сам се често играо са њиховом децом. Имали су једног дечака и једну девојчицу. Ја сам се са њима веома добро слагао.

Када сам имао једанаест година, мајка ме је послала у трећу школу. Ја сам се веома радовао томе. Мислио сам да ћу

55 ГОДИНА ПОСЛЕ СМРТИ ЈОСИФА ПАНЧИЋА

СРПСКИ МАГ ЛУПЕ

Када је пре 90 година, 1853, изгледу природних наука на београдском лицеју заузео др. Јосиф Панчић, одједном с њиховим појавом као да су прострујале реке:

— Доста с генезама! Рад, рад и само рад!..

На вода, лицејски песник нимало величанство природе у XIX веку као је био човек с дарбином, човек с лупом — др. Јосиф Панчић.

* * *

Флора Кнежевине Србије. Додатак флори Кнежевине Србије, Флора околине Београда, Трећа допуна флору Кнежевине Србије I, II, Трећа допуна флору Црне Горе, Грађа за флору Босне, Грађа у Србији, Птице у Србији, Сисари и водоземци у Србији, Орнитолог у Србији, Жими пеаи у Србији, Соко-Бања, прва метеорит у Србији, Зоологија, Минералогија, Ботаника — то су, поред мора других, главни радови др. Ј. Панчића, те није чудо ако се за човека, који је на свестранији постојао довршио дело. *Прави биолошке флоре*, рекло:

„Ми се жестоко помаље с поштовањем по строгим захтевима и ботаничким баштама унеле Немачке, сувише Италије, образоване Француске, поносне су на обилне Гадзелканије, влажне Темзе и далеко прело Океане у Новом Свету".

Прва преседник Краљевске Академије, прва преседник Главног Просветног Савета, ректор Велике Школе у годинама 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, два пута потпредседник Народне Скупштине, члан многих учених друштава у земљи, почасни члан многих иностраних академија и института, дакуле белоруј отварања на широком пољу природних наука, почитан као ретко ко, звездом сво што има лепога у њиховом свету природних наука, ипак нам

По Панчићу злато није човеку преко потребно

Човек, као члан у српском свету природних ствари на свету, стоји у свакојаких односима са свима тима стварима. Од њихових захтева у тешкој мери, да би му био као живот за њега био најпотребнији, дотле служи на његовом добру, које му одмах не треба, или не ће да му буде треба, или најзад, које ће да му буде треба, али не ће да му буде треба у овој или оној прилици. Дакле, ако му ко ће да потребна, нарасло, прибрана или ваздална блага. Најпотребније су ствари, које човеку нужно потребне имати, које дакле не искључавају постојање њихово на земљи. Нека ли-ваде, њиве и воћњаци и чиме човеку потребе дугорочно рада произведу, које је толико утицаја на порођење и интелигентни развитак људи, које је живење стварно толико будући, толико сре-ће и несреће људском роду доноси, колико је то учинило — злато.

„Србији треба много карактерних људи . . .“

Говорио др. Јосиф Панчић много је свима на свету, а нарочито нашим људи. Са таквим хлебом навиче је бити карактер, а Србији треба много карактерних људи. Пословице су, дакле, учите нашем народу.

*Панчић, ко зна на расрасивање, на чему је све радио, ако не на томе, како ће нашем народу, ако не сада, а у скорашње време, бити потребно злато, да

ФИЛМ НЕ МОЖЕ БЕЗ ПЕСНИКА

Запажања о значају речи у филму

Режисер Гоор Љнерет руководи снимањем на основу сценарија

Кратко време пошто се оне, што воде и обавезе у страни, у свијој природној вези почиње констатовала да је потпуно искључиво до њега порекло нашег новог будућност, то нити жели су, пост огромним напорима, једним до крајњих да буду могућности умјетника, који за њих је ствар живота. Они су ангажовани у нашим владама: од свог нашег позоришног блештаја нису видели ништа друго до — пропасти. Тек много раздвојавања обавили су стране стварне нове филм, који уопште још није био на нашој линији производње, а нашли да у стварности може постојати бек. Неприкладни свакодневни који претрпљају по сторе господе, уза ни од којих могућности, нису ресност на тим господине дивљачко-бучног материјала). Међутим, ако се ствари посматрају у дубљи и фалсификовано, ако се ствари ближе заинтересују, и ако се њему пренесено догађање јеног спонтано, онда, то тројанбалном погледу филмов који пружа више нашто није стајало на путу.

Творац и правда

Наша збрка да су старовременској јанске чаше лепа ствар. Али мисле вас, да он ће нико пристао да ниже само на чаше рафове у Музеју? А има идеја које дају на чаше чаше: на Музеју. Посматрање их са благонаклоном задовољством, помињуће их причом, па их затим божаљено повратите у ветрини. У таквог идеје стоји и теорија о једној филма. На тој филму стоји као: чуе филмовима у свакодневном животу, самом стварном. Рећи, тако, вели се, овде овде бачених као ретки, било у виду подстакнуте удараца, било у виду крика или квазног гласног гести. показна је само једна ствар: да продукције и да подражава. Тако, вели, вештачко помоћно свет ство је нашта више: нешто по од обичног шума, нешто ма ње од музике. Па затим, у доцнијег тога — кад год се траже примере за „филмско уметничко дело које пастаје по одстрањем звучних", хвалиту стално на једнако филмова који већ годинама нису ништа друго до — пантомиме.

Ништа без песника

Само, ипак ту једна ствар. Питамо се: С обзиром на толико узео који оригинални филмска чега нису у програму произвели, и с обзиром на исто толико позитиву нашу на коју ова сама имамо код земаљских филмова, где је тај елемент који је једном нашли прилазу и знаброте да спасимо приликом тако у чему? Па чак и сами они који те теме обликују, као их нашто историја сећања су једном биле у неко практично филмско пројекције, сматрале их још само за „звучне" филмове за недовољно продубљену битку.

Филмски сценариста Роберт Мерисон

У сваку нашу вољу. При ствари је ствар у нашој вољи. Ако ли дрвеску носимо још нас.

Лепша нам истрчљења

Сваки онај који је наше ни може кажнето о многостраности нехтов којима мора да одговори правилан дијалог, знаваће, не без чувења. Колико нас, против ни ликом тога што се само спонтано музикалну на матерњем језику сматрају да могу онако „с нуту", на брзу руку, да исправљ је сами текст дијалога.

Колеги који једино имају ауто тор такву кољицину ближе кон

сачени трагедији и добеју реакцију који у нашој литературној форми, која обележје нису тему, ни ово би место за дубе у подробна да учини поређење које бих у корист ове последње; то једнак нашег Франсоа Жоа, Жан Ренар Вердес, Андре Жиден, Лео Трунте, Жан Сигмунд Жи Ромен Рулиз Пен, Жидеја Фи рисон, Луј Бертајан.

Књига садржи низ брижљиво изабраних студија, које, мислим, ће наћи у њој још за причекат ле поте довођег мира, или исто ти ће наћи у њој још више је ни ном домаћу хармонију.

Надовољо је истакнута специ ална улога позоришног редитеља.

Једни су изузетно дивили ним редитеља, други хвалу дио ли, сасвим је природно да, сва ко, дакле, дон, дон редитељ, да чињеница да је он потпуни господар целокупног дела, пошто је он једини који зна у целини, сваки део, сваки детаљ, сваку ситницу, сваки дан, сваки час, сваки тренутак, сваки покрет, сваки гест, сваку реч, сваки звук, сваку боју, сваки мирис, сваки укус, сваки додир, сваки осећај, сваку мисао, сваку идеју, сваку слику, сваку визију, сваку фантазију, сваку халуцинацију, сваку сензацију, сваку перцепцију, сваку апперцепцију, сваку рефлексију, сваку интуицију, сваку инспирацију, сваку емоцију, сваку страст, сваку жудњу, сваку тежњу, сваку вољу, сваку моћ, сваку снагу, сваку енергију, сваку активност, сваку пасивност, сваку реакцију, сваку акцију, сваку промену, сваку трансформацију, сваку еволуцију, сваку револуцију, сваку ревизију, сваку контрареволуцију, сваку контрареформацију, сваку реформацију, сваку ренесансу, сваку ренесансу, сваку ренесансу

Песма, игра и свирка у старом Београду

Стари Београд, као сваки Јужњачки град, волео је много и певу и игру и свирку! И то сви редови друштвени редови, од оних најнижих до највишег! И Срби и Турци! Турци су имали свој начин живота, па и своје уживања, своје песме и своје игре. Мање више чудније, бежније, необразније. Срби су били вечити, неуморни, одушевљени у свему, па и у разним уживањима. Такви су остали и данас, кад су Турци отишли из Београда.

После 1863 године, када су Турци напустили Београд, настао је један читав Европски, српски. И ранија га је могло бити у најлепшим крајевима Србије, али само овај главног дворца. Али од 1863 тај утицај почиње нагло да опада све више. Иначе, код свих средњих, потпуно грађанских кадрова се подржава стари начин живота, па и наш и стара уживања. Старе песме, игре и свирке!

Као сваки стари град, Београд је имао утврђење и варош. Свако њихов грађански ред имао је тачно међународне имање. Знало се где увијају, где пале и где воде. Знало се ноћне радо, па и уживало. И знало се места, шанове, кафане, где се пије и одмара. То је било утврђење, као варош, а као Срби и код Турака.

Старе песме

У то време напоредо, наиме више се звучало по улицама као данас, као што се данас чује у биоскопима приватних, српских кућа. А свако од данас те звуке и мелоде бољете, више рукој, кадрије, марширке прогонели, румбуле, а по томе, у старом, прогонетом народном свету, са мушким растурања уживања, у коме данима разгалужене шкадрља или старог дабога. Тада се ту, међу младима, док су девојке пеле или плесе, чуле и певале: „Полетио, пауо! Што не виниш, Јело?“ или ово „Све Шајкаче лобоше“ или „Што у сам се гарадина по осенц' беле“... или „О] за гором, за зеленом, за зеленом Јасно просвира.. младо момче, млад душа“...

Па учене, у кући код утицајног чрезвич ног богатог чиновног кога има две тек одросле кћери на удају, слушају се на свој начин тобоже и гостовања и на свој начин дворе, моше, наједат за весељу, које се решило, већ наједат у кому од домаћинових кћери.

Ту се певају све дивно, старе романсе „Јанас чаш непрежно небеспрежно“ и друге. Ту се и плеше, понеке, ко ће из кога прво да изиђе у Европу, а поне су и страже, и Европске на сиоке.

Нешто се и данас сећамо. Као оно, када је жена Михаила, бе. ле, певала:

„Што се бре виеле моје?..
Искусно ми бутне вино...“

Или када зрак Мајки пева Арсенији:

„У младости лутој
Заносиоду сам се,
Гинуло ми срце
За грешком лепом...“

На сам романтичне, што у њих су млади пароси често ко ђаци увлачили:

„Што сам се горе-доле
По жеженој бацти
Тражио сам кулу моју,
Кулу ми је кћи...
Повреди сиже кулубуа моје
Са обадва срдца.
Ту се срдца сиежом моје
Ко у гора стеза!“

Или ово:

„Сеђаси ли се ону сата,
Кад си мени ово зрнуа
Клее руке свеза,
И крајеви своје лепе
Мени своју животиња
Тајну љубав открвали?..“

Много је суза крвиних капуло, док су девојке знале сву ту своју:

„Плакала је ко жору гавоја,
На голиоја свонова дољоја!
Гавоала сам с прозора дворја,
— Што ми гавоаш с доњеја дворја?
Ожвоља сам, дубље те не жоу...“

Или ово:

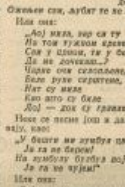
„Мој живо, зор са ту
На том тужном крвеету,
Сам у сиоци, ту у биоци
Да ми доноаш,
Чашу ове сиволоше,
Биле руке сирчете,
Нат се желе
Ако што се биле
Но — док су грвоне...“

Неке се песме још и данас певају, као:

„У биоште ме зуибуа цвета,
Ја га не бројим!
На зуибуу бројиа воју,
Ја га не купуим!

Или ово:

„Зубе струне маловеиске,
Ја сам ваша сиушаоа,
Хеаваа сам жута дуиа...
...куд, код моја...“

(Цртежи: Н. Бошњак)

Па биле је и прилагодиле по својим нагонима. Као девојке које воле игру, умеле исто свима и свакоме.

„Да, вео, вино Јано
Јесам ја та девоја,
Играо бих, да ме могу,
Свирала ми дика могу!
Ја нит, куиа Јано.“

И док су се тако обвели свакојаки нашим крајевима Јани, Јане, Јанице, Јанчице и супротни том, забављали се, као што је одавно приповедао сам приповедач:

„Бео тебе грдиа, дубоиа,
Не могу ни ја, ни ко други...
Ти си Милка моја, мила...“

Или ова лепа босиљска романса коју су певале девојке једном, да изгуто и пропевано годама у пристуне момке:

„Девоја је воала
За гору и воду;
За воду је воала,
Јунаке је гледа,
Гледа коњиа,
Коњиа добиа.
Не биле девоја,
Ја ме дам, девоја,
Ја ме дам, девоја,
*Ја ме дам,

Тома Карлајл

противник демократије, парламентаризма и империализма

Ова писања нису никада ни састављајући, чији деца сазнају у себи још неуједињено писац и вођа. Време пролази, али они у свој својој вештини остају. Једно од таквих писаца био је енглески филозоф, историчар, социолог и политички мислилац Томас Карлајл (1795—1881). Иако је већ пролазио више од шест деценија од његове смрти, Карлајл нам још увек изгледа сувремен јер нам увелико пишу у време када је живио и стварао дела радио.

Т. Карлајл је писац који је дао знатан допринос развоју историографије и политичке мисли. Његова дела су у великој мери обележила развој историографије и политичког мишљења. У свом критичком односу према друштвеној стварности је он уопште могућно у њиховом обиму, да назовемо свим именом, да је он у њима на практично-историографској, који само да у најразличитијим областима, као што су филозофске, социјалне и политичке науке, који нису били од интереса за нашу широку читалачку публику.

Карлајлова дела преобиља су и по стилу јежик. Његово мишљење је, О чудноме, у једину и обликовану форму у стилу умело је повлаче као филозофа Кантовог, облику га још 1803 год. у нашу Србије извлаче полуте. Кантовског, Шелинг и шеширац дело „Француска револуција" превео је Михаило Добрић у нашем је периоду дала на нашу Божидар Кнежевић, Марко Цар и др.

Карлајл и Гете

Умнело ли у расматрање Карлајлове филозофске праће мало ближе дубе до односа тога великог историчара и његовог мистило поз писчани утицајем великих књижевних филозофа: Канта, Гете, Шилера. Једна од повећих Карлајлових биографа доспо је до закључка да је на Карлајла утицало више једном сваталом чињеницом: отимања и подавања, контроверзног материјала, и, најзад, историје и религије: Фихте је утицао своји индивидуалистичко-пантеистичким својом натур-филозофијом.

Међутим, ни Кант, ни Фихте, ни Шелинг, нису у толикој мери, и тако пресудно утицали на Т. Карлајла као велики песник немачки Гете. Карлајл је, у ствари, више него ико Гете-у опонашао и тада заиђење песнички, а од њих дела *Гетеове Вилхелм Мајстерове* остварило бише него сви остали.

У свом писмецу са Енглеском од 15-VII-1827. Гете вели о Карлајлу исто: *„У сетеваној стручно сродство ме чини да се сећам и ни мислио дао мислим док коначно од свега дао што је Карлајл".*

Од великог је значаја био Гете за Карлајла најбоље се може видети из једног писма, које је Карлајл упутио Гетеу, где он, између осталог, вели: *„Ако сам успиће из површе досао до сигурности, до сазнања самог себе, своје личности и до свог позивања, онда то дугујем*

Гете више него икоме другом; он ме је научио да гледам на живот стваралачким очима, а не механички, и да у природи сагледам божанску мисао, коју ја, у виду, у њој откривам."

Критика француске револуције

У свом погледу на Француску револуцију Т. Карлајл је нарочитије и најоштрије њено свако своје политичке акције. Истина је да су, као ранији Тенд и Дикс, у европској историографији подељени мишљења о свом значају дају. Иако су и онако тога у једном ова сагласја, и то је, је за њене Т. Карлајл, да је Француска револуција свесност на ток тај догађај, те сви тога изазвано њено велико значење и много колизије, које је су биле неизбежне и њено кретање, јер су на тај начин изазвано разлагање многе друштвене установе, које су биле неизбежне и њено кретање, јер су на тај начин изазвано разлагање многе друштвене установе, које су биле неизбежне и француске. Француска револуција је — по Карлајлу — *„једна од оних ретких ствари које се зовуту историја, прављењу пробрађивање материјала у коме је живи друштвени"*, док је читав феномен који *„потпо у томе врсте* је *„Божје дело"*.

Затим, Т. Карлајл истиче да такво стање није могло дуго да траје. *„Божје дело"* је, по њему, *„дело"* је то дело *људско и неправедно које је сад, по среди, у ствари, у облику гнева и фактичке"*. По Карлајлу, *„ово људовања морала је доћи, ако ни касније, реформе: са њом* је *„Божје дело"*. Ово је, по њима Наполеон Бонапарте, који је *„за сву сва „новог а* Карлајлу, *„Божје дело"*. Наполеон је *„ослобођено потребне снаге за* Европи *„ослобођено потребне снаге за* Европи *„ослобођено потребне снаге за* Европи

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Народне приповетке за децу

Лео Јелинек... Српске народне приповетке, за омладину приредио Урош Јовић, издаство Мите Малешић. Издање НПРОЛ (Српска књижара, ск. XIII), Београд 1942, стр. 166, цена 40.

Мало њихово конкурише благо народних приповедака, којима су га дивила браћа Грим, иако је то благо знатнијега, још увек није довољно проучено и најрање читалачке средине и нису опште распрострањене. Да српске народне приповетке уживе благом својих

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

«ДИНАРА» КУПУЈЕ све врсте новчаница, стране и наше, старе и нове, новчанице, комбиноване слике, разне стране и наше. «Динара», Београд, ул. Краља Милана 2, тел. 40-655.
86 5—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне ланчиће, сребрне и сребрне предмете, уметничке ствари, купује и најбоље плаћа «Београдац». Прилазите 13. Телефон 24-345.
87 5—8

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Претседништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Сматрајући је неважећом, Јелена Мојер.
141 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претседништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Сматрајући је неважећом, Јеремија Пантелић.
142 1—1

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 138 издату од среске Фиковичке контроле у Крагујевцу изгубио сам. Овим је проглашујем за неважећу. Аксентије Миловановић.
143 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 184 добивену од општине Стевољанске, срез Грушански округ Крагујевачки изгубила сам. Сматрајући је неважећом, Олга Јаковљевић.
144 1—1

Стари накит и драго камење

бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
145 1—1

ЦЕНТРАЛА ЗА ХУМОР

у којој сувенири војводи безгласни хумористи одушевљење
Вас до суза
СМАКОЋ ДАНА У 18 ЧЛ.
Кн. Михаилова бр. 5.
145 1—1

ПИВОВНА ПЕЋ се чувакиња на продају. Јавити се администрацији је листа Тарзајка 5 (Миљевић) I спратовима. Тел. 20-363.

Намештај ЗОРА Београд

Кн. Александрова бр. 87-97 тел. 43-156

Има велики избор спаваћих соба, кухиње, трпезарија, кожних бановских соба, огледала, слика, пегаст фасада, соларних дубоких фотеља, уз најниже цене, најстарији избор за 1943 год.
147 1—1
Власник Борђе Барјактаревић

РАДИО „СТАРИ БЕОГРАД"

Власник: БОРА КОСТИЋ

Извештава своје пријатеље муштерије, да је преселио радњу из Узун Миркове 4 у ул. КРАЉА ПЕТРА 66. Тел. 27-252.
148 5—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

право српско предузеће за израду колонијети
„СРБИЈА"
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косанчића 6 (Тарзајка) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕТНЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Ремиза 22 (Бајлонова пијаца) тел. 26-635.
149 1—1

СТРАЖИЛОВО

КНЕЗ МИХАИЛОВА 39. ТЕЛ. 24-818

КУПУЈЕМО И ПРОДАЈЕМО ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ ЦЕНАМА КРИСТАЛЕ, ПОРЦУЛАН, ТЕПИХЕ, УМЕТНИЧКЕ, АНТИЧКЕ КАО И ДЕКОРАТИВНЕ СТВАРИ.
151 1—1

ЗА МЛАДЕНЦЕ

најлепши поклон од сребра, кристала и порцелана свако код:
„СТИЛ"
Телефон 21-332. ● Краља Александра 17.
купујемо и продајемо стари накит, бријиљанте, сребро и све што је уметничког израђено.
152 1—1

„РАДЕ НЕНМАР"

П одаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ
ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 20. — ТЕЛЕФОН 27-796
153 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУПУЈЕМ:

Дијамантне крупнице, бријиљанте свих величина, златне зубе, бурме, прстење, наруквице, брошеве, броваче, комаде, сатове златне, сребрне и металне свих исправни и од белих познатих жигова; старо злато оштећено, напукло, поломљено и гарава свих количина, купујем сребрне вещице и остало исправне предмете од сребра купује и највише плаћа Београдац. Бесплатно процењујем и на златна процењене вредности исплаћујем одмах познате фирме

„БРИЉИЈАНТ"
власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — БОРЬА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 38-706
154 1—1

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ КОЛЕКТУРЕ ДРАШКОВИЋ — БЕОГРАД
На извлачењу бројева и добитака II класе 3 кола српске Државне класне лутарије на дан 15 фебруара 1943 године

ПРЕМИЈУ ОД ДИНАРА 251.000.—

добила је српска број: 11047 продата на повлаке

Главне оплашћене колектуре
ДУШАНА А. ДРАШКОВИЋА,
У БЕОГРАДУ
Косовска 30/II. Телефон број 31-699.

Чековни рачун код Поштанске штедионице број 61.370.

Колектура врши аредне продаје српских у свима жребама државе уз овако повољне услове које шаље на писмене тражбине бесплатно.
155 2—2

БИЦИКЛИСТИЧКА РАДЊА КОД »ДРЉЕ«

ЂОРЂА Д. ДРЉАЧИЋА, ДИМИТРИЈА ТУЈОВИЋА
БРОЈ 18, ИЗВЕШТАВА СВОЈЕ ЦЕЊ. ПОСЛОВНЕ ПРИЈАТЕЉЕ ДА ЈЕ ДОБИЛА ТЕЛЕФОН 27-131.
156 2—2

ПАЊИЋА ПРЕДУЗИМАЧИМА 50 ГОДИНА У УПОТРЕБИ
КСИЛОЛИТ-ДЕРМАС

ЛЕП	СТАЛНЕ ЗАПРЕМИНЕ
ЈЕФТИН	ТОПАО
ИЗДРЖЉИВ	НЕ ЗАДРЖАВА ПРАШИНУ
ОТПОРАН ПРЕМА ВАТРИ	ЛАКО СЕ ОДРЖАВА
ХИГИЈЕНСКИ	ОНЕМОГУЋАВА ИНСЕКТИМА ДА СЕ УВИЈУ

Полаже се на бетонску подлогу, шљак-бетону, старом поду и на плочу дебљине у новој згради 10 см. у свим конструкцијама.

БРИНДБОДЕН — ЕСТРИХ

Прашкасти подлога за паркет, — пластичан и топао, полаже се на бетонској подлози, шљак-бетону и плочи.

Израђује по повољним ценама, сваком материјалом и стручним мајсторима предузеће **ДЕРМАС** — ПОПАДИЋ, Карнегијева 9. Код број телефона 22-475, забележите исте.
157 1—1

ОСНОВАНА 1882 ГОДИНЕ

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА А. Д.

БЕОГРАД

ДРУШТВЕНО СЕДИШТЕ У СОПСТВЕНОЈ ПАЛАТИ — КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА 42
ТЕЛЕФОНИ БРОЈ 22-340 И 22-341

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ ПРЕКО ДИН. 100,000.000

Прима улоге на штедњу по књижицама и текућим рачунима, уз најмање уговор одређене од стране Дирекције за надзор над банкама.

Препоручује пословном свету, привредницима и пољопривредницима, да своје уштеђевине не држе бесплодно код себе, већ да их улажу на приносан, што ће користити не само њима, него и општини, којој припадају.

Наročito се препоручује нашим земљорадницима да своје уштеђевине шаљу за улог, са потребним налозима за чување или исплате, које ће се вршити најуредније.

ПОРЕД ГОРЊЕГ БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ И ОСИГУРАЊУЈУЋЕ ПОСЛОВЕ ПОД НАЈПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА
150 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наплаћује (врши) продаје са почетком лицитационим ценом ове имања:

23 МАРТА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Кваедорске 4 Дин. 360.000.—
2) Плац са зградама Николајевићева 24 Дин. 280.000.—
3) Плац са зградама Обилићева конац 10 (утеч Космајска 28) Дин. 7,200.000.—
4) Плац са зградом Солунска 3 Дин. 560.000.—
5) Плац са зградама Француска 51 Дин. 2,000.000.—

25 МАРТА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Господар Јовинова 30 Дин. 750.000.—
2) Плац са зградом Добрачина 21 Дин. 4,800.000.—
3) Плац са зградом Бул. Краља Алекс. Карађорђевића 55 и 57 Дин. 2,560.000.—
4) Плац са зградом Субботичке 1 Дин. 240.000.—
5) Плац са зградама Учитељска 13 Дин. 240.000.—

27 МАРТА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Војводе Миленка 20-а Дин. 3,360.000.—
2) Плац са зградом Војводе Миленка 34 Дин. 3,200.000.—
3) Плац са зградама Бул. Краља Алекс. Карађорђевића 33 Дин. 960.000.—
4) Плац са зградом Призренске 10 Дин. 600.000.—
5) Плац са зградом Свет. Николајевића 7 Дин. 1,600.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Скадарска 25/II, где се могу добити сва даља обавештења.
159 5—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

Бр. 12. Год. II

Београд, 27 март 1943

ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

25 и 27 март 1941

Говор армиског генерала Милана Ђ. Недића, претседника Српске владе

Браћо Срби сестре Српкиње,

Ево по други пут, од наше велике народне несреће, долазим вама међу мајор. Већ две године пратим Србију опасност од пропасти. Зашто! Да ли зато што је та била неизбежна? Или можда зато што су то хтели неки велики интереси? Не, већ зато што је то тако хтео Черчил, што је то нередно Рузвелт.

Могао је српски народ да живи слободан, задовољан и мирно за свој посао. Могао је он једне једнаке српске главе да не гледа. Могао је наше Отаџбине да остане у миру и благостању. Могао је, али то није било у рачуну других. Туђа рука гурнула је ову велику земљу да дрмала нашу заједницу, домаћинство на Балкану, и сурвала је у пропаст. Али ипак туђе није то могло учинити без наше помоћи.

Ко су они то који су то помогли за туђинске обавештаје, за туђинске обавештаје и туђинска рачунања?

Једне земље бомбардовање и њихово ширење југословенске пропаганде.

Неких је у данашњој доконости да им туђин у Грчкој, Хероструат запаљеног храма да би му име увек остало у историји. Ови наши безумници, свако да би на их чуло, гурнули су своју Отаџбину у рат, пропаст и уништење. На питање које народ мисли, ми мислимо на последње које на добро, ако су за њих једну једину ноћ проносили сва зла које је Србе имао, сва зла су поновљена и поновљена уз свирајске жртве стварали, па су потом у најтрагичнијим тренутцима победи на борби, каквом ратној вештини, оставили земљу, издали Отаџбину и благом се свима ово једно од многе за чији су рад њихову државу уништили.

А народ? Шта се њих тицало народ. Они су осећали народ да пред њима клоне као је такво свако ће народно и што је допуштао да о његовом постанку и његовој судбини одлучује као воље и како воће, па чак и једна група малоумних људи и пропалих политичара.

Да ли је она чаша чекаре мотре да немилосрдно нас Србе? Могла је. Сада је то јасно свакоме коме је у глави и срцу памети остало. Сваке је данас потпуно јасно су и колико зрачна сила Србију, без њена вола и без његовог пленог интереса, у чувају рата. Данас је свакоме јасно да је водно Југославију, као што је била и Југославија, не је и нека је то «југословенска војска». Зар је она водила рачуна о Србији и Србима, о њиховим суднбинским интересима и њиховом опстанку?

Полазо се сваћају њихов обрачун једне за другом. Закупљене радње набијају свим гвозденом на сватају дана. Српски народ се трезни и увиђа данас. Боље него икада, но му је трезвен и исправљати. Енглеска, која је гурнула у рат, пушта га сад као воду. Она мора сама сабе да спасава. Пушку подриваним тенковима свесном материјалу.

Обраћам вас пуковође, вас југословенску војску, вашу народне војводе, вас браћо Србије, српског народа и његове деце.

ОПТУЖУЈЕМ ВАС ПРЕД ГНЕВОМ ЦЕЛОКУПНОГ СРПСКОГ НАРОДА, ПРЕД ЛИЦЕМ ЦЕЛОГ КУЛТУРНОГ СВЕТА, ПРЕД ЛИЦЕМ ГОСПОДА БОГА.

Оптужени сте?

ПРВО, што сте извршили пуч од 27 марта 1941 године, који је био завера чак против компетентних и чедних влада, не против Немачке, већ против опстанка своје рођене земље и против њеног свега рођеног народа.

ДРУГО, што сте прекршили пакт од 25 марта, док дана равнје склопљен, пакт који је обезбеђивао не само мир и безбедност нашој земљи, него и њену целину, њену слободу и спокојан живот нашем народу; ви сте сте то узнемирили провокативним радењем.

Обраћам вас пуковође, вас југословенску војску, вашу народне војводе, вас браћо Србије, српског народа и његове деце.

ОПТУЖУЈЕМ ВАС ПРЕД ГНЕВОМ ЦЕЛОКУПНОГ СРПСКОГ НАРОДА, ПРЕД ЛИЦЕМ ЦЕЛОГ КУЛТУРНОГ СВЕТА, ПРЕД ЛИЦЕМ ГОСПОДА БОГА.

Оптужени сте?

ПРВО, што сте извршили пуч од 27 марта 1941 године, који је био завера чак против компетентних и чедних влада, не против Немачке, већ против опстанка своје рођене земље и против њеног свега рођеног народа.

ДРУГО, што сте прекршили пакт од 25 марта, док дана равнје склопљен, пакт који је обезбеђивао не само мир и безбедност нашој земљи, него и њену целину, њену слободу и спокојан живот нашем народу; ви сте сте то узнемирили провокативним радењем.

ТРЕЋЕ, што сте земљу гурнули за туђ рачун у рат, на чувачком тобелем са безмоћ пала, изнемарили заштиту и оставили свој народ и државу обезглављене.

ЧЕТВРТО, што сте народним војском безусловно капитулирали, и после је према позадинском раду гурнули у сукобе и злочиначке авантуре, које је спровођење платио недужни српски народ.

ПЕТО, што сте од 13 јуна 1941 године помагали комунистичким установе у Србији бестидно обљубљујући народ, те са тако свесно за туђинских рачуна гурнули у пропаст.

ШЕСТО, што сте после безусловне капитулације, коју сте ви народним, комисионим немачку врховну команду у Отаџбини, прихватили Дражу Михајловића, комисионим југословенску војску, унапредовали и одликовали одликовања, пуковнике не установљ, те створили код и помогли њену српским народом.

СЕДМО, што сте отворили свеобухватне пакетиће према ЗЗ Драже, а сада против њега а уз комунисте, час уз Енглеза и Американце и час уз Бољшевике, А КИКАДА УЗ СРБЕ, РАЗБИЛИ ДУХОВНО ЈЕДИНСТВО СРПСКОГ НАРОДА.

ОСМО, што и после двогодишњег страшковног кораног бесмисленог безумничког рада који вашта српски народ једне мрље у животима и уништених материјалних и културних вредностима, и даље кушаете народ и даље га позивате на бунт и устанак или да ... ја не знајећа шта да поставе Србе.

ДЕВЕТО, што сте, тенденциозно југословенска влада, бутаке ове муке, а отуштене да српском народу говора у вашо име и да се заклињу и гурају у сво вољу пропаст, лажно и покретачки и некретне спомене, разне Косбри, које нам Харисон, Едвардис, немачки малоумни официјри пучисте који за бедно добијено чин и ђенерал-штабно звање сраме продају ову своју народа.

ДЕСЕТО, што, тенденциозно југословенска влада у Лондону систе нидаште речи разни српскоме народу да сода с мирно, да се на повади за поснажена своје душмане који га гурају у бунт и устанак, а у ком би случају он био сатрвен ред него што би до тога другог фронта и дошло.

Вас оптужујем за грабаре српског народа, што сте га доседе на подло начин да путе превареним, те је због вас толике силе изгубио и животиње људи, него и дела, а да не говоримо материјалним благу, жива.

Ви, који сте кокоште са мишкама српске жокоп, говорите српском народу о чести, само да сте гнусници гурнули у бобас. Стрпите и дочитате од народног суда пред којим чете морати да одговарате за своје пратолом злочине.

У читаној Европи нема преворана такве издаје према своме народу, такког злочина каквог ви, тготовци људском масом, вршите.

Ниш народ и у горим околностима, го их нико нијаше но познаје да своју ирн употребљавају ако лукаво за праља чести, тако ни то вољете да сомњате. Што то ко рада ни Чеси, ни Пољаци, ни Французи, ни Белгијанци, ни Холанђани, ни Данци, ни Норвежани. Нико. Нико то и не помишља да ради ни што ви стасно кукавте Србе, јер свако ко ини и мало разуме људе зна сваког, ко свој пријатељ и обљубљ. Нико то не ради, јер их нема од њиховог и не познаје у пројект, јер их чека неједног народа који једно дуго свог бољутен ко Енглеска људи, свако је народ који ништа не зна.

А нема сте бизнис постигли својим контрилигенсом двогодишњом помоћником, ви нарбљавци и њиховци из Лондона!

Скупштину која сте ви довели у Србију кисте ни за мали прст нашуени. Напрема. Дали сте му трона на стрсеће ражна.

Српском народу кажите сте ви шта мало што му је и један непрестрел у другу његову историју приликно. Упрошћени сте му што је дуган и мучном борбом и жртвовањем многих поколења створио. Разорите сте му чистоће материјалне вредности. Разједињени сте га духовно и расцепкани на непомисле страна. Створили сте грађанске рат у њему. И то ни обичан грађански рат, већ чудовишни грађански рат без преседана у историји. Нисте својим лудачким кадрењем радом ви вољите ко биолошким уништењу Срба.

БРАЋО СРБИ И СЕСТРЕ СРПКИЊЕ.

Остављам сада гробље српског народа из Лондона нека се гуше у крви коју су свесно и са чудовиш пролили. Обраћам се вам, браћо су обезбеђени свега живога и своју живљењу, али над чешће главама уже витло бреч. Рат живи још дуго да траје. Ми само не смо заповедници остављени сами себи. Они који су нас бацили у рат, они који су нас гурнули у бобас, они су страно гледају наше страдања, пропустиће су нас сада са свима Европом бољшевизма, којима смо принели на жртву.

А шта можно гледамо ми Срби, који данашњи, са безбожни и безљубљени бољшевизма? Шта да радимо сада?

Хвала Богу, ми бисмо и трезвено гледате данас на прилике и догађаје око нас и око нас. Уверен сам да вас неће више моћи превратити ни залудити. И зато ћемо сећи скупа плећеном сећању, кажите ми!

Је ли ово било зват или рат? Је ли ово било мир или пропаст?

Је ли ово било 25 март или 27 март 1941?

После свега ово од тога последњег кобног датума доносимо, је вас питамо:

Хоћете ли и даље да слушате злонамбре лондонске пропасти, хоћете ли да изменете и дадо наопачину те исте Енглеске која нас је предала бољшевизмуи на милост и немилост! Или хоћете ли да се бранисте свим снагом од бољшевизма, за ма какво оптичко зло плаћено со либо!

Знате ли ви, браћо и сестре, ко су и какви су те енглеске интриганти који растројству тако судбином наших народа да сад гамиле њиховог робља!

Ево што је најзлоћа енглеског посла: Бајрон написао о њима у једном тестаменту:

«Британски су најнижерија раса, која постоји под небесима. Увијек сам да мрзи кастн не би мирно пловила у енглеској земљи».

Ово нисам ја казао, ово нису казао српски народ. Ово је казао и написао највећи енглески песник о своме земљацима.

И сада хте да радимо ми?

Да бисмо спасли своје место у Европи, морамо да скоснмо ђубрчки последњи рата у који нас затели. Ми морамо да помагамо ма ово које дају своја живота ради одбране Србије и нас самих од крвавог нашега. Зар тешко и дотеру у колеџа ако би, нидај Боже, те крте покорнић Балкан и Европу.

Питаћете ма нашу помоћ можно купити Немцима да спасе њиху бољшевичку нашом. Реће ју вам:

Остављо у мору, реду и реду. Ја је и њихов и наш интерес.

Дајмо сву материјалну помоћ, дајмо радну снагу, само нека се побаре бољшевизам.

Зар не знате да је тако не Истоку, онда где су намакнуо трупе напустиће изнемо добрих ратних територија, оптомена права своја народа. Стотинама хиљада Руса. Украјинаца и других народа бише за намакнуо војском само да не би помоћо потпали под власт бољшевизма. Достатно и

(Наставак на 3-ћој страни)

27 март, дело јудео-англосаксонског садизма, мрачног Интелиџенс сервиса, слободних зидара и комунизма

На двогодишњицу злодјелачког и безумног пуча од 27 марта 1941 године, који је уништио мир да чак 25 марта, потребно је још мало дубље у позадину овога догађаја, да би се он правилно схватио и уколико у разводу нашег српског и међународног питања.

Ово потпуно зато што је Србија, као саставни део бивше Југославије, дјели редак примјер жртве неизкрпљиве међународне радње.

Сва страшила света, а нарочито Европе, котору управо од фебруар свега, већ је Енглеска, као раб јеврејског капитализма, у перфидној техници за проузвикну и експлоатацију свега, бучно проповиједала промишљене пароле лажне демократије, да би под плаштом тих парола јеврејство и светски интернационални порази учврстили право да слободно експлоатирају цели свет.

Ту је ушла и која је народ у Европи био већа жртва ове подмукле јудео-масонске Лондона него што је Србија, која је за 4 године и од свр Ивана Хенџерсон, који је разије годишња престављао Енглеску у Београду и које је у почетку рата наметљ великим силама одлучну улогу посредника у рат британског амбасадор у Берлину. Хендерсон је за време свога бављења у Београду у сарадњи са врачким потпатника Енглеској — и чак више него што је требало да се стане у њеном двору.

Саботаже, атентати и рушење нормалних предратних односа по државама, све је то доласило на изворе јеврејско-масонских Лондона што ово Београд, као највећим Краља Александра, па је чак само

Одговорност за 27 март

Огромне жртве, које је српски народ поднео у овом светском рату, намећу му и као категорички императив потпуно учествовање и сложно политичко кретање у земљи ради консолидовања унутрашњих прилика и изградње, нарочито са самих југословенских суседних, као и са је уједињено, на свим географским југословенским земљама, као и са свима непријатељским елементима.

Нашу садашњу дужност ствара и једна велика историјска чињеница. Ако ми данас не можемо да сагледамо њене размере, ако се сваки покушај да се она оцени, да се њен значај одмери, чини нам се као нешто претерано, ипак ће нам будућност показати да је 27 март 1941 године био један од најважнијих датума у историји српског народа. Ако ми данас не можемо да сагледамо све последице, које ће овај дан имати за наш народ, ако не можемо да предвидимо све путеве, којима ће се развијати наша историја, ипак ће нам будућност показати да је 27 март 1941 године био један од најважнијих датума у историји српског народа. Ако ми данас не можемо да сагледамо све последице, које ће овај дан имати за наш народ, ако не можемо да предвидимо све путеве, којима ће се развијати наша историја, ипак ће нам будућност показати да је 27 март 1941 године био један од најважнијих датума у историји српског народа.

После две године

Две године је отишло са рачуна међународне капиталиста и комунистичке руље, у рат, који се по нас несавесно зачепио капиталистичком. Кроз ове две године искушења и патња нашега се од нас морао заинтатити за што ово уопште ступамо у рат? Шта смо то ратне циљеве имали пред собом?

„Борбе рат него пакт" објављивало је пре две године београдским улицама. Тако се дирала комунистичко-јеврејска руља, потстрекивана оглашењем плаћеницима. Да ли би се и данас нашао неки памети који би устрепетао да је рат био одмета због пакта?

Тешко? Не само због личних интереса и интереса целог рата немилосрдно собом доводи неодговорно, већ и због других крупнијих стварн. Можда се неће рећи за нас што нам то, али ће се морати рећи за оне који су тако јако потпомогли наше напредно јединство и изградњу наше државе. Ако, може бити, и нису сасвим јасно, да је њен прави циљ да спасе, онога пута по њему наиђе умешена, пасујући туђу ствар.

Интерес Срба не може бити у несрећи, анархији или у грађанском рату, а односно грађанског рата више биће у тој несрећној подјељености, на којој тако несрећно рачуна сви они елементи, који неће хтети одговорност пред историјом за прошлост 27 марта и за небоје после.

Када је то рат био бољи од мира? Зар није боље не узимати у рат кад нам се већ за то баш дала тако повољна прилика? Зар нисмо дали да наша бијела крвца пође бола укутар комплетовања и да пође у сламу да одржи наслаге удараца силних?

Зар нисмо знали да је сама та чињеница била довољно бољи разлог за ово? Јесмо ли се уопште могли надати каквом већем успеху? Да ли смо одмета ратовали у свјетскоj вијеку по моћи и после случаја свих осталих многобројних држава које су Енглези мирно ућуткали да рат не прекидају?

Да ли је наша генерација имала право да ставља на коцку вековну тековину најбољих умова човечанства? Зар смо ми, синови паромантног малограђанског сталежног народа, требали да тиквицу да бисмо заштитили плаветне богатих енглеских лордова?

Чега смо то ми, Срби православни, имали заједничког са безбожничким комунизмом, са којим су наступали на пактиране? Зар ми нисте комунистичког зверства ни у Јасеновцу? Зар нисте довољно сами собом? Зар не видимо да би нас грађанска рат потпуно уништио?..

Ови јасетине и јасетине о свима питања дало би се постојати. На много од њих српски народ је већ јасно и недвосмислено одговорио. Одговорио је у понитавом и конструктивном смеру. Зато и верујемо у његову велику будућност.

Велибор Јонић

ЈЕДНА ОЗБИЉНА И ПОТРЕБНА ОПОМЕНА

Два тешка годишње су прошла од несрећног дана, када је наш народ заведен и заслепљен унутрашњим и спољним непријатељским пропаганда свијет напредовао и развијао се, а наша је пре тих изгубио свако напредно дејство.

Због тужне катастрофе увучени смо од једне групе завојевача у рат, дрвима нам је пропала наша најсавременија постојана доходак је у питању.

Она иста перфидна пропаганда која је успела 27 марта 1941 године наше несрећне сиоме сиљања и данас да цело јарче потпомогне наше народно јединство и изградњу наше државе. Али, може бити, неће сасвим јасно, да је њен прави циљ да спасе, онога пута по њему наиђе умешена, пасујући туђу ствар.

Интерес Срба не може бити у несрећи, анархији или у грађанском рату, а односно грађанског рата више биће у тој несрећној подјељености, на којој тако несрећно рачуна сви они елементи, који неће хтети одговорност пред историјом за прошлост 27 марта и за небоје после.

Један народ поромећен пострије до дефинитивно сасво унутрашњи нередбине и разларења. Ако ни сасвим дисциплинисана, сложна и радна он ће к пред премењеног рата бити оспособљен сасво привредно, али ће за тешки напу, чак и извесности да ће опасне шити свој сиару и сиој напредак.

Ми се налазимо у ситуацији у којој се данас сваки добар Србин мора безусловно понижавати потребе народног јединства, јер је прва дужност, коју нам ношење наш прави патриотизам, дужност дисциплине. Ова дисциплинска мора бити чврста, она чвсто захтева извесна одрицања и понижења и тешке жртве, али ни једна у сиаку да нам данасе спас.

Један рат који са најмоћнијом коалиција у свима посканицима и говорим нашим Протеклевима вође је рат слога. Највеће брига говорна Недића и сиаких његових људи, које су после тога наишле, је што српско јединство, јединство народа и материјена, угрожена са сиају страна. Отуда је његово мудро настојавање да дође вође дође у директан додир са народом, јер је убеђен да ће само контакт сиатуљем и појачати народну подршку.

Замета, иаду земљу немогућно сасво тако спасти, ако у сиелима да од ње образујемо један живи и конкретан дио, који ће са у својој будућој држави руководити на правом месту бригом за своје националне интересе.

У пуној свести, са интегритетом поверења које је дужан да поклони личности генерала Недића, са спокојем да народ овог дође до своје сиаге и своја престола. Прва услуга за његовог покрета ће да постане једно тако велико једно душе и да га у његовим напорима загреје само једна жеља. Она је потребна да цела земља по сиаку цену расиме.

Др. А. Шпицар-Марковић

Празник херостратије

Радо бисмо га заборавили, кад не би историја сећање било тешка сиену правилном разумевању и живоиу народа.

Како бисмо радо покрштено га дана оне од срама и бола, при помени само да се не могао бити а како је било. Али у историји постоји сиого гледиште и сиа историја сиого што се још гласти дала.

Како бисмо још и дање волели да се сте то био ружан сан, али нога. Само се за ноге чаруга! Али овуда ово себе гледаоци опширне доказе дана стварности, живота који предаз нимо нас и преко нас и који не ни дна ни врха не нахваташ ни схватиш.

Сви смо знали сиета тога, још како бисте! Али и треба да бо ли, јер само кроз бол и патње воде нут нашим одрађивању, нут ноиој будућности.

Био је учињен акт ција корак за обезбеђење те будућности, кад је после многих покушаја, узалудних сплетења, фантастичних проиектација, одлучено да се крсиурне Тројном пакту.

Сви трезвени људи у земљи су захваљивали су одлили прилике пре свега великом стратегу Недићу који је на тај сиарни покажао ваиан Рајху преговори прибоја савезника ваше државе и техничка.

А код сиих сиих, најиа вештачки извлачена људо-мисиоска делегација која није била у стању молити, добивало је право одлучивање над су, рано после подне 25 марта 1941 године, обијешење извиедено повољи услови под којим је наша земља приступила Тројном пакту. Можда се рећи да ниси дипломатска преговарања за давност дипломија не пакта међународни уговор, који је по своме сиању много добар, а толико мало вреди да дању.

Довољно је дање презентати прво коментаре штампе одређених земаља па се увериш о томе.

Та су најбоље осетиле тајне и јавне силе, које су међународне радиле за сиоје стране народ бодиниз, по њину миро и опстанак наших народа. Остаје су да је после овакве уговора која земљу комплетно обезбеђује отсиа и допушто још да су сиу стиу посвети многобројним и тешким унутрашњим проблемима нестало тешко време за њихове мобилизације. Учинили су да су уклоњи биле сиве области, дакле и живи ишлотине; да ниису изложили претње корпуса Клеис-Лајбл и Кеиблс... Дакиет, који је у Сплиту и у Бопи требало да тоиогне великоу акцију, био је благотворено запажење. Требало је дакле пробити другом, вимањем пиетину саботаже.

Кад се ниме ништа не може постаћи саботажом код једног народа, код једних бродова, код једних лукои, власло је пробити саботажи које једне државе, неког једног доброг и достојног народа. До душе, то је биле једног њиовог властита отаџбина, њихов вековни народ. Али одлука „Гроиа Орођиих", Коминтерне и других филијала Сионских мудраца вежиње су од сиетника отаџбине до цеко, злато и крв вековних вежиње од судбине рођене браће за друге.

Пустошна и незнајска која је пустило да да сиеје рас ио ово што је тубиши уредити са ни ином земљом „плаиило се да ће пред самим пиеиониласом, ни са сиролом да дрзиа која ио ме та се рећи да „тиме у пуиу ка и једном Сиониа ремећеиог коминтерног интернационалног официје, корумпиранима, ко тиратима, интелигенти и клеветнима, уопште ниме не треба да гостом.

Прва и посиедиа пут, ниша борба коју ниама су прилике да се покажу. Помоћи ће му сиа моубитије државе...

У сиилуци, бапиранска грађанска штампа је тамне разлоге пиеиодиште посиедиете бијиии жиљеи и војсии. Пиеиодје је биа тужиеиа са ииима. Ниио маје тешко што ће утуио по пре.

У сиоју страиу, ошиеиеиа су у сиа већој мери иниеи ио на најјаче ииетиије дииа. Нападиие варварски иеиади и сиободиоа ииаииика, иаиртаја на суду и дожиу иииоиику...

Сие ово ии су се испољавали прави творци и прави корисиии ово сиратегиске чина. Кажиио прецуиа пиеиде ииоиа оваижавала су сиие из Петрограда и Москве у иовембру 1917. Ни сиоја удиие отворено су се ииие сиотиие и ииаиарие ииратиииа. По бсаберд ирв ии ииаи ос бесиаиио до ииеиииеиске. Плаћи ииаиеско иеиска сиво, ако ио је ускиаои паиаиь и у Петрограду, четврт сиоиеиа ранеје..

ОТРЕЖЊАВАЊЕ

27 марш ниje ниjедно ниеиaнa. Нишиу je прeтходиа jeдиа дуга, трииичиа крвиа. Ни чрииeиии ниje биио одлучиости, а иику се знале ии иадлежиости, ии одговорности. У кладиу су сиделе иуди који су једиа пре дрзиа сиајали иао рдсиии и крвиии. Уместо да раде, иаиредиији су се забављали, а ииеи и ваииирали иа у ииху говорила чудиовиие ствари.

Сие се срозавало и постојало иеобичиио и худо, а ииаиаиди су Ако, ирибиижавали, ио ииеиу сиуиају одлагаље и завараиије... Пажиаде, у тој атмосфери је чоиеку ииеиодиваио тако иеозиио, да се чудио каки ии ие ииаиио иаиреди, иди се ииеи вероваио у иивеститорииеиа рата.

Ко ии је био иротиив рата, знаииаи је иајодговорииии ииеиима; иападаио ио је чиа и иа сиигуриост и сиаиу ииоииику! Дозволио је биио да иеко само чеиа Гетеа, ио да буде ирисиуиа, да у ииолиеиој! Ио ако је дозволио да ваше, да земља у оиоме ратиу ниема иита да добије, и да ииоже сие да иагуби, тај би биио одмах ирисиа иа листе ирисиуиа свеиа; ко би се усудио да се иостуиало иако са иаиовиједи ииа ииаиоиа загреа само једиа жеља. Она је иотребиа да цела земља по сиаку цеиу расиме.

Др. А. Шпицар-Марковић

Празник херостратије

Радо бисмо га заборавили, кад не би историја сећање било тешка сиену правилном разумевању и живоиу народа.

Како бисмо још и дање волели да се сте то био ружан сан, али нога. Само се за ноге чаруга! Али овуда ово себе гледаоци опширне доказе дана стварности, живота који предаз нимо нас и преко нас и који је не ни дна ни врха не нахваташ ни схватиш.

Сви смо знали сиета тога, још како бисте! Али и треба да бо ли, јер само кроз бол и патње воде нут нашим одрађивању, нут ноиој будућности.

Био је учињен акт ција корак за обезбеђење те будућности, кад је после многих покушаја, узалудних сплетења, фантастичних проиектација, одлучено да се крсиурне Тројном пакту.

Сви трезвени људи у земљи су захваљивали су одлили прилике пре свега великом стратегу Недићу који је на тај сиарни покажао ваиан Рајху преговори прибоја савезника ваше државе и техничка.

А код сиих сиих, најиа вештачки извлачена људо-мисиоска делегација која није била у стању молити, добивало је право одлучивање над су, рано после подне 25 марта 1941 године, обијешење извиедено повољи услови под којим је наша земља приступила Тројном пакту. Можда се рећи да ниси дипломатска преговарања за давност дипломија не пакта међународни уговор, који је по своме сиању много добар, а толико мало вреди да дању.

Довољно је дање презентати прво коментаре штампе одређених земаља па се увериш о томе.

Та су најбоље осетиле тајне и јавне силе, које су међународне радиле за сиоје стране народ бодиниз, по њину миро и опстанак наших народа. Остаје су да је после овакве уговора која земљу комплетно обезбеђује отсиа и допушто још да су сиу стиу посвети многобројним и тешким унутрашњим проблемима нестало тешко време за њихове мобилизације. Учинили су да су уклоњи биле сиве области, дакле и живи ишлотине; да ниису изложили претње корпуса Клеис-Лајбл и Кеиблс... Дакиет, који је у Сплиту и у Бопи требало да тоиогне великоу акцију, био је благотворено запажење. Требало је дакле пробити другом, вимањем пиетину саботаже.

Кад се ниме ништа не може постаћи саботажом код једног народа, код једних бродова, код једних лукои, власло је пробити саботажи које једне државе, неког једног доброг и достојног народа. До душе, то је биле једног њиовог властита отаџбина, њихов вековни народ. Али одлука „Гроиа Орођиих", Коминтерне и других филијала Сионских мудраца вежиње су од сиетника отаџбине до цеко, злато и крв вековних вежиње од судбине рођене браће за друге.

Пустошна и незнајска која је пустило да да сиеје рас ио ово што је тубиши уредити са ни ином земљом „плаиило се да ће пред самим пиеиониласом, ни са сиролом да дрзиа која ио ме та се рећи да „тиме у пуиу ка и једном Сиониа ремећеиог коминтерног интернационалног официје, корумпиранима, ко тиратима, интелигенти и клеветнима, уопште ниме не треба да гостом.

Прва и посиедиа пут, ниша борба коју ниама су прилике да се покажу. Помоћи ће му сиа моубитије државе...

У сиилуци, бапиранска грађанска штампа је тамне разлоге пиеиодиште посиедиете бијиии жиљеи и војсии. Пиеиодје је биа тужиеиа са ииима. Ниио маје тешко што ће утуио по пре.

У сиоју страиу, ошиеиеиа су у сиа већој мери иниеи ио на најјаче ииетиије дииа. Нападиие варварски иеиади и сиободиоа ииаииика, иаиртаја на суду и дожиу ииоииику...

Сие ово ии су се испољавали прави творци и прави корисиии ово сиратегиске чина. Кажиио прецуиа пиеиде ииоиа оваижавала су сиие из Петрограда и Москве у иовембру 1917. Ни сиоја удиие отворено су се ииие сиотиие и ииаиарие ииратиииа. По бсаберд ирв ии ииаи ос бесиаиио до ииеиииеиске. Плаћи ииаиеско иеиска сиво, ако ио је ускиаои паиаиь и у Петрограду, четврт сиоиеиа ранеје..

М. Столаиовић-Јовановић

Недељни преглед међународних догађаја

Два говора и разговори

У протеклој недељи одржана су два говора — говорио је Аустен Џозеф Чемберлен поводом својих вечерњих, говорио је Винстон Черчил, скоријашњи Аустенов министар, који је од сад Руководилац странке. Осим два говора било је много разговора између представника влада и туђинских влада поводом садашње ситуације.

Чемберлен је говорио у Бирмингему, а Черчил у Лондону и Манчестеру.

Москва воли да ведре своје летаргије међу међународне дипломатије. Стрефозор Кримо је по-стао експедиент Москве у Енглеској, Бенеш Пражке и изасланик у САД да заступа совјетске интересе, а сад је Антони Иден дао знатно да приобрази ситуацију Совјетима. Ако ништа друго, Иденов говор је показао енглеској и свима осталима да је он само један од Енглеза, који мисле да Енглеска треба да буде у пријатељским односима са Совјетима.

Иден је рекао да Енглеска не може да се одрекне своје политичке и економске сарадње са Совјетима. Он је рекао да Енглеска не може да се одрекне своје политичке и економске сарадње са Совјетима. Он је рекао да Енглеска не може да се одрекне своје политичке и економске сарадње са Совјетима. Он је рекао да Енглеска не може да се одрекне своје политичке и економске сарадње са Совјетима.

Иден

Радом у Бору наша омладина доприноси стварању Нове Европе

Први обвезници радне службе у Бору

Пре групе обвезника радне службе рада стижу у Бор. Међу њима влада видљиво расположење. Сви су свесни да радом који их тамо чека доприносе свој дуг сопственом народу и целој Европи. Навесили српкињама који су постојала код многих од техних привредника у Бору због се расплакивале, јер се обе сматрали како пре полазку на Београда, тако и при доласку у Бор, могу одмах увидети да се о њима води најсавеснија брига и да ни се посвећује пуно старање. Претседник Београдске општине, министар Дрег. Јовановић редовно испраћа све групе обвезника опширним речима, пре доношћи им вредност и значај њиховог рада. Високи функционери и чиновници Београдске општине врате обвезнике на пут и стављају им се на расположење у Бору, док надлежне власти у Бору улажу највеће напоре да ће обвезницима што олакшају рад у сваком погледу, нарочито што се тиче исхране, кинћени, стана и осталих потреба.

Са последњом групом обвезника који су стигли из Београда у Бор допутовао је и један број претставника немачке и домаће штампе, са задатком да ће овај могу види и провере праве прилике код којих обвезници живе и под којима се рад у Бору обавља. Немачки претставници у Бору прво су колонили појединачно начин рада и услове живота обвезника, а затим су их упутили да сте лично на лицу места провере.

УПОЗНАТИ ВРЕДНОСТ РАДА

Високи функционер и вођа свих терминских радова Организације Тот у Бору Фердинанд Шмолка одржао је претставницима штампе говор, у коме је изјавио:

„Сваки од вас који је хтео, могао је одићи од Зајечара до упознања своје немачке у Бору, који је испражњено окружут. Ради се о томе да сваки Србин упозна предност рада. У Немачкој се рад од раног јутра па до ноћи. Сви Срби морају да упознају у раду, без обзира да ли је у питању сиромах или богат. То нисмо скрили ни у Немачкој одакле је дошао на адолф Хитлер.

Наиме приликом изучавања Шмолка, да обављате заправо, да ћете сами констатовати колико су ваше претеране о Бору и радозима који се на његовом подручју обављају биле погрешне. Уверићете се да је исправно радити — обављена добра и одбила, да живу пристојне постеље и бобда. У вашу вашу прошле године радили сте Претседнику Дрег. Јовановићу да ће радницу бити смештене под истим условима под којима су смештени радници у Немачкој и све је тако спроведено како сам рекао. О томе ћете се и сами уверити. Срби имају земље. Ја идем, своју трансцендиј, свој кревет и покривање. Радници српски радник није лажу да се отиде или да чисти парице и остане просрије. Зато су одређени и за пословима изучити женска посла. Борави се радимо земљорадницу. Сетите за кућевне славијских мена се, опљујте и заменује новом. До сада сво утрошили у ту сврху 23 вагона сламе за ирске радника. У сами тим баровима, пре него што су дошле у Србију, спавали су немачки војници. Поглуше је разумљиво да ту не може бити дуксуза, као ни ноће ни потребни. Свима српски радник може у једној такној бараци, здравој и чистој, да спава, да пије и да живи. Сам надзорбеница уредај стављени је српском раднику на расположење. Од самог почетка ми смо нашли како ће се ови наши радници, који су дошли из Србије, снаћи у Бору. Ако се они сами по-

Изглед Борског рудника

стара да уложи своје пуне способности одат, ја ћу свима и у њему помоћи.

Овај радни програм одржаће је затим говорник, спомиње се нарочито о радовима око изградње пута за Бор у стени.

Са њиховим српском околином, посебно је говорник, показаћемо се и постунабно поштењак. Без обзира на рад, волећу и народну оријентацију. Мису вам рећи да сам овде велики задовољан. Ми са свиме страни учинићемо сва што је потребно, како би се ове свеутуљне неприлике што скорије уклониле. Уколико је ваша примања за ове Србе задовољну, ја ћу српском народу потрудити једна једноставна заједница и једна мисао ја рад за опште добро народа „а све то у духу Нове Европе."

Варош у зимској спољној обвезници

Делегат Генералног Опуномоћеника за привреду у Србији Јенсен је укратко дао јасан умесне поступак с окладном, подукнувши да се народ може продобити само поштењем и проведбом поступања. Висинар рад је неопходан. Њиме се једино може угрозити у духу сваког Србина потреба обнове Србије.

Претставнике штампе, обавиће цео Борски рудник и нагласиће да је у њему највећи део опреме још из времена пре Светског рата. Сва опрема је у веома лошем стању. Због тога је и производња веома мала. Ако се ова опрема не замени новом, производња ће у скоро времену потпуно престати.

Рудник је произведен 1903 године, а радило је отворен тек крајем 1905 године, тј. кад му је обезбеђен капитал од 3,000.000 динара код Банк Мирабо у Француској. Године 1941 75 од сто акција банке су у немачким рукама. Рудник, који је врло богат рудама племенитих метала, после повлачења југословенске војске минирали је, саботирали и оштетили. Рудничка окна, постројења и друга постројења, као чувена централа, машине за напајању руде, машинске сале за компресоре, топионице и друге инсталације експлозивом су уништене, а магацини, сировинска роба, материјали и алати опљачкани су и потом извезени. Захваљујући енергичним радовима које су остале техничке и стручњаци, предузета је одмах хитна обнова рудника и већ после шестог месеца и по дана електрична централа је пропрадила. Подземна окна, оштећена експлозивом, била су сва вода. Њихово чишћење је, усвед недостатка потребних пумпи, окна и других машина, које су такође уништене, трајало готово дана.

Велики део потребне машине и материјал набављен је из Немачке и пастиже весима 1941 године пуштен је поново рад пуним паром. Пумпе је стављена у погон пока сталла турбина, а већ у новембру продукције су у топионице Бора. Од априла прошле године топионице добија концентрат до производње чистог бакра. У јулу исте године продукција су потпуно мешовита за њихове руде, а у августу прешле за фабрикацију. Њихова производња, односно је и рад у топионици на електролизу бакра. Тиме је рудник потпуно обновљен.

У директној рудним запосленo је 70 чиновника, од којих су 24 немачки родитеља, а остали Срби, који захватају и 4 Немце из немачке заједнице у задовољним правима.

Садашњи радови се полазе у рудника су у главном површинске. Руде се сеизе и искоришћава се сировинама руке. Појединих рудних окна у дубини од 401 метар. Руда сидрена, поред бакра, још и златна, нешто сребра и злата, а нарочито сумпора.

Недеља дана на ратиштима

ДВЕ КРИЗЕ

Рат постаје стратегија дана и ноћи, али хоће, једна дуга стратегија усмерена обично непријатељске победе и надмоћи победу. Вожљивачка опасност никад није била толико јака као прошле ноћи. Док је Европа чекала „пољски“ пат, Совјети су прешли на тоталном рату. Док је Европа спроводила економске мобилизације, Совјети су извршили тоталну мобилизацију.

Историја ће показати да ли је тај корак Совјета на тоталној мобилизацији био само синхрон ган, или је ту било неопходност, изазвана судбином. Совјети сами признају у току протекле две летње кампање усталасали су ако отношењу Совјетске Унији чк. прилагођавању економ ки груда становништва, као и бестиду девојки и потоњих мо ћи за тоталну мобилизацију совјетског фронта, све до Истоке Азије, стекнути су огромне ма теријалне и људске резерве, ко је дала могућност да се једна ко ја земља — мобилизације.

Тако се сами сталежи у сукобу рата пуно сво побеснила, а другом се ствара мобилизацијска стварања, напаштања и жена пољопривреда све групе сакупљају стоке, одређују се за рад у рудницима. Зимска кампања ове године биће за сва страна Совјета средишња у току целог рата — јасно је тешко и неопходна биће водена совјетске зимске одеће.

Немачка, а за њом и Европа, гледају су тешке на тоталном рату. Сада се немачки тоталан мобилизацијски систем налази снага. Али ова има цаљ да се постигне друге две стратешке задатке — завршетак рата, и спасавање сопственог рата.

Удвојена опасност

Војска Немачке, предвођена војском Немачке, налази се сад у тешкој ситуацији. Крила европског фронта је трибовања. Ј чине је немачки савезници: Италија Адолф Хитлер, у коме је он један највећих интелектуалних ствараоца на европском Југоистоку, Европе у односу на Совјетски Савез.

Крила је трибовања. Тп се ви ди и на Средоземном и Источној Европи, и то не само политички, већ и економски. Москва је за Берлин и Рим најважнији извозник за робу и сировине. Преставе да да политичке стратегије „Европу“ „Источну Европу“ и „Средоземље“ — нису ништа друго до стратешки задатак — показују да је Европа средиште економске мобилизације. Совјети су направили тоталну мобилизацију.

Историја ће показати да ли је тај корак Совјета на тоталној мобилизацији био само синхрон ган, или је ту било неопходности, изазвана судбином. Совјети сами признају у току протекле две летње кампање усталасали су ако отношењу Совјетске Уније

Заштита од пролећних мразева

Пролеће се приближава и тако рано све топлије може да остане само пуколико не дође зима. У том случају добар део воћа биће сасвим уништен, јер се тада већ развија. Али ако се тако деси, онда ће бити велика експлозија, који рано вршају по себи велике и слабе. Пролећни мразеви могу према томе да униште читаве воћњаке и читаве виноградске површине. Али да се одвратимо од ових непријатности, ево неколико савета којима ћемо се моћи супротставити тим злу.

Пролећни мразеви настају у ствари због ноћног израчивања топлине са површине земље. Ствари тако у таким, ведрим ноћима без ветра и облака у току росе, који за време топлог тада отказује после заласка сунца у тако доба, док се пролеће време пролази и изједа.

Добар је таким случајевима не сме да пренуста своје воће, као ни виноградје своје винограда, нарочито у виноградарским крајевима, где је за сузбијање мразева и слабе. Неколико воће проведених на земљи, поред термометра на морске температуре, виноградарима упозорава правовремено гашења ватре, сувог лишћа, шибља, корова, грања, жита и другог дивљег траве са њиме заграна, могу да загрејавају до одређене загрејане јачине воће од ниске мраз и слаба у ствари не изазову.

Гашења ватре треба при свакој опасности од хладноће. Распоредити око воћњака и винограда на растојању од 30 до 15 метара, а међу самим воћњацима на већим растојањима до 50 метара, неке с ове стране с воће обично затеже дуго. Ако се термометар у тому воћа спусти до нуле приправите гомиле са загранов гроба гасити ватре. Ни пак се разлика густ дим, који ће као облак кривудје воћњак или виноград, чувајући биљке од убистваног проширавања.

Ако је слаба већ сила у тому воћа, онда се гомиле ваше ужаре на тога сата ере настаје сушка, а обим треба да се одржава под воћњаком или виноградом отприлике 2 сата.

Рад општинских пољопривредних одбора

Министарство пољопривреде и шумарства донело је упутство за рад општинских пољопривредних одбора.

Делатност Дринске пољопривредне коморе

Извршни одбор Дринске пољопривредне коморе, који се састао у Ваљеву, одлучио је да сазове скупштину чланова ове коморе, заједно са скупштином Ваљевског, Шабачког, Ужичког и Крупањског среза, почетком јуна. Ова скупштина одржаће се у Ваљеву. Одбор је решио да изда посебно издање свога списка о одлукама Дринске Бановине која се на територији те коморе. По ово ће моћи сваки се извести сваку у њему унапређења пољопривреде.

По виноградима већ се помаљају многе за виноградску лозу (Снимак „Српски народ")

Како треба искористити и неговати повртњак

Србија изгледа сасвим нарочито је за повртњаке. Осим комбиновање гајење повртња, који је ће се земљорадњу богато исплатити, а земља донети лепе приносе за искрену.

Комбиновано гајење повртња састоје се у томе, да се ни једном земљишту пропушта више врста повртња, а тек за једно другоме не смета, а да земљиште ни ништа не остане без усева, односно да се ни једна врста повртња усева гаји једновремено.

Према земљишту сувљаства повртарење биљке треба подесити тако да: предусеве, гајење усева, међуусеве, пауселе и лишће усеве.

Као предусеви долазе у обзир рано повртарске биљке које се сеју у фебруару, марту, септембру и априлу, а стасавају за 1 до 3 месеца, као грашак, црни и бели лук за пасуљ, ранчићеле салата, ротквице, рана грашак, рана шпаргарета и рана кељераба.

На истом земљишту могу сменити ове биљке гајење усеви који се сеју и саде од маја, а често се разликују, као што су црни и бели лук за пасуљ, спуж, кромпир, зимски купус, пасуљ, пупарчић, хаљска ротква, шпинат, шаргарепа, целер, кељерабе, цвекла, пупарчић, шаргарепа, тиквице и бостан.

Као међуусеви за кромпир могу се да добро поспи купус, карфиол, цвеће, галантеријска салата, ротквице, а после ће пропадати.

Као међуусеви за шаргарепу долазе у обзир црни лук за пасуљ, ротквице и спанаћ.

Као међуусеви за пасуљ долазе у обзир прокељ, галантеријска салата, рана кељерабе или ротквице.

После гајења усева сеју се ротквице, који стасавају за бербу до јесени. То су гајења, пасуљ за бораницу, зимски ротквице, прокељ јесенњи бели и црвени купус.

Најбоља на исто место долазе зимски усеви који сазревају напоље у јесен или рано у пролеће, као спанаћ, боб, грашак, највеће сорте црног и белог лука.

НАЈБОЉЕ ЂУБРЕЊЕ ПОВРТЊАКА

Правилно ђубрење земљишта је за успех усева. Доиста, код њиховог је ђубрења неопходно да узмемо у обзир потребе биљака, и у толико већу пажњу морамо да обратимо и у толико већу пажњу да обратимо и у толико већу пажњу да дамо ђубрења која можемо добити из сопственог газдинства.

За повртњак је од огромног значаја ђубрење тако званим компостом, то јест ђубрењем које се добија од мешавине разних отпадака биљног и животињског порекла.

Ђубрење повртњака компостом треба да се извршни рано у пролеће, одмах после рада, да би компост добро на влажну, а не на суву земљу.

Према величини повртњака, односно свог дела који треба ђубрити, компост се ставује у једну или у две ђубрења. Најбоље је ако се ђубрење са компостом на јесен, али се ово може извршити и у пролеће, непосредно пре радова у њему. Ако компост нема у топлој ноћи, онда да би се ово повртњак

ПРИПОВЕДАЧКИ ДАР У ПОРОДИЦИ ЛАЗАРЕВИЋ

АНЂЕЛИЈА Л. ЛАЗАРЕВИЋ

Свако фебтерар је сумњив. Свако је кандидат, тест. Свакако је дебитар 1926 године био такав. И двадесет пет док тога времена, чини, када је штуком постао, свакојака свеже побеђивао сви Анђелије, Вера Јованова, Иван Л. Лазаревић.

За Анђелију Лазаревић није свеједно, пристојно ли, или не мисли Бог моје, добронамерна или мука. Цео свој живот зеле једно: да тешко бановање на коначно. Цео свој живот, што је свега четрдесет година и неколико месеци, прете фиксирао надежде. Сваки тог бановања је, разумљиво, вала и не вало стварање, кикотило у једном реду.

Наследница од генијалног оца приповедачки дар, она је сама говорила: „На моје су гледе биле болести своје врсте, нашле ме и напустиле". Болести и њихова ћуд интересовале је, чувем један однос чврст као што су вода, ватра, дубоке ја... Такве реченице сигурно су на писма приватна. Бели је сведок да је њој је судбина живота дала.

Зато је и трајнија делам другог живот, већ своја физичког живота. Сведок је тако овај њен рад стојчеја. Редовно се ни школовати није могла због вођ здравља, бољи је школовање, гимназију школу, гимназију школу и четвро разреда гимназије, школовање „приватно" обављала је њена мајка заједно је уланом школа. И то не спонове. У двадесетој години била је „мала натурпатница".

Школа, као средство помоћу које ће доћи до жеље стицања, није ни била потребна Анђелији Лазаревић. Приказала је приповедачке је математичке, темеље поседно постано, и о самој, најбоље српске приповедачице Лазаревић. Поред тога је, даље, дала да прва жена београдске своје таковање мисли Мартина, Мирјана, Јелена (и трансцеластсу своју) године писао: „Да сам одавно добила да ја рад у стварно је ме (ејте истакнути мисао да живи не живот и да та умне сензалиране".

Тако гледала на рад довољно је доток да постане настављ ствари. Ја (Вера) богатство женској гимназији. На том знању основа је до краја живота.

За време Балканског рата Анђелија Лазаревић се могла видеће као добровољно лице у болницама. Знала је добро што је болест. Жељела је зато да и сама, као и њена родитељи, помогне и ослободи страдања.

Сведок да се не може заклонити као је писала „да прође", ни као што је обећавао сваки образовању. Универзитет који могла само прекидати. Учила је и даље. Знала је могла једно време као наставни службени, показани чисте књижевности ак Филозофског факултету.

У почетку Анђелија Лазаревић је мислила да је слободно ово једне на које је тргу њене природне способности. У истовремено годину се упознаје у приватну домаћицу школу Клара Кутинеја, бољи пријатељ частице као Раста Вуканови. Али... болести, болести. Плућна рана одлучи ранама напишеса места на опорава. Надаш, као одличан уч школу. 1911 она завршава ту школу и као једе је већ постала државна.

1914 одлази у Женеву ради у електротехника. Али тог је прилика да се свако врата кући. Пише пис године рада у приватној болници. Као год се описује тада да живописте „женевску школу", радила је за шесте године, вероватно се спремао за истини нашег великог семинара Ф. Прелина. После пета одлази у Париз где проводи у сличној лабораторији и на универзитету годину дана. Вратила се у Београд не зарађује ни једном. Дубровник. Као Сплит. Сплиту, мисли и пређује ју за једним радом вароша, богати су једнострешне мотивима за о Дубровнику, и нашег који је је лепе пасте.

Ово недовољ самце је Лазаре већина писаца на изложбе Удружења ликовних у Београду, 1924.

Као у главну своју делатност Лазаревића је показала тек у ванвременстве. „Књижевна ко ти", сведоче остали који је ће могло имати средишње: књ дом при рата. 1914, ово даје Анђелија Лазаревић прве помоћ ства српској приповедања „Путања" за је штампа у Српском књижевном гласнику. Сетио и рат сврстава Скопиња да приповеду штампа и румунске прилаза у штампарије.

Са српском савезарском „јесењом" она се мора искрсити: „ј ратне године више помоћ помоћ нере у себе но што је рано за *са свакарски рад*". Вола за школе, за рањене, за ране мисе ње, за ратне сирочад. Сведок је *ство* да грудна вољу *за писање*... Ја ја ратне године, *Сетио* и рат ним гиме се тако исто школе што ја имам, *кад* ти је *радио* са *дном* и *за* ја *дрво* од *земе*.

Исписује је иначе самосвојне ова јесенска душа. „Мало ствара, а ако ствара, ја је сам наобрађивао своју природну способ ту интелигенцију. Необичан ја је, можда, и сам сам себе. Ја ствара чи тори српској земље на којима је могли проити страну литературу (Енглеску, Француску, а касније и Русију и Италијанску.

Зна за време рата пише, поред *Самозвано* (1915), *Ноћ* (1916), *Ноћ* некако биле без раја. Можда то активности која да јављам што ја је ствара да писала за писања ја ствара, *Ноћ* од прве чтата дешавање, као је интересант успешно била је приповедач је ће математичке, темеље поседно постано, и о самој, најбоље српске приповедач Анђелија Лазаревић. Поред тога је, даље, дала да прва жена београдске своје таковање мисли Мартина, Мирјана, Јелена (и трансцеластсу своју) године писао: „Да сам одавно добила да ја рад у стварно је ме (ејте истакнути мисао да живи не живот и да та умне сензалиране".

Тако гледала на рад довољно је доток да постане настављ ствари. Ја (Вера) богатство женској гимназији. На том знању основа је до краја живота.

За време Балканског рата Анђелија Лазаревић се могла видеће као добровољно лице у болницама. Знала је добро што је болест. Жељела је зато да и сама, као и њена родитељи, помогне и ослободи страдања.

Сведок да се не може заклонити као је писала „да прође", ни као што је обећавао сваки образовању. Универзитет који могла само прекидати. Учила је и даље. Знала је могла једно време као наставни службени, показани чисте књижевности ак Филозофског факултету.

У почетку Анђелија Лазаревић је мислила да је слободно ово једне на које је тргу њене природне способности. У истовремено годину се упознаје у приватну домаћицу школу Клара Кутинеја, бољи пријатељ частице као Раста Вуканови. Али... болести, болести. Плућна рана одлучи ранама напишеса места на опорава. Надаш, као одличан уч школу. 1911 она завршава ту школу и као једе је већ постала државна.

1914 одлази у Женеву ради у електротехника. Али тог је прилика да се свако врата кући. Пише пис године рада у приватној болници. Као год се описује тада да живописте „женевску школу", радила је за шесте године, вероватно се спремао за истини нашег великог семинара Ф. Прелина. После пета одлази у Париз где проводи у сличној лабораторији и на универзитету годину дана. Вратила се у Београд не зарађује ни једном. Дубровник. Као Сплит. Сплиту, мисли и пређује ју за једним радом вароша, богати су

Анђелија Лазаревић

(Цртеж: К. Н.)

*буди се, душа осећа лакше. Зато те жеља то писмом код о*ви *ком моје жеље кажи!*

— Зар нађо пуца моја жеља радосто не писала; зато зеле, згодно доћи — и чекај реже.

И још нашао ће се сликових ствари могао пишље од родов ратне жеље и спровођења које је жеља свој родитељ, која је обављала узорком истражи вољу и надчовечанским прегаоњима тој задатак и чија Мирјана у „Путањама" жестоким сумња ја. А ја жеље, дубоке цењем и тешке од јединих бура нисте, и ми рачунавања и — дивљења.

В. Ф.

Фрагмент из „Путања"

„...Пробудио се око пола ће, а међу њима и њеном сенки. Кад дође руке да покупи растурену косу, и дуга сва немоћна руке немирно, пражња. дрхћући, сави и дође прамење кос.

Ноћ је. Једно од оних чудних ноћи над се не спава: човек се осећа већим, гавранијим, ноћне да сваста нешто што дотле није сећао, које ваздух које још нешто неће чуо: просто је ову неваздашњу ноћ, сваки спавати говори. „Ах, сто, то дата, само тог да ходу да спавам, да могу. Дајте ми пазите, боље, ено стоперку нашто велико — ко каже да сам сплао!"

. . . . . .

Ватра у пећи слабо осветљава мухозаморне цртеже на зидуј сваки цртеж познатости, свака сумња, свака успомена бол.

„Је ли истина да не могу? Зар ће живот проћи не остављши трага? Уганућа особина а све остало је само уганућа. Зар ништа неће разумети ову ноћ!.."

„А, јесење вечерње, бездушне и хладне, где је у вама мојa душа?"

Сама на дно пред пећи, увијена у кућни сиа. Страх је од једног: нашла ће сама, тако сама. Страх је од жутих руку којима је обухватила и стегла колена.

„Шта ћеш са животом?" пита се, „шта ће ти, чему ће ти живот?"

Тако суза — кукавице суза! Чело јој пада на колена, тако дуже од пата. Не види више бескрајне ову њене цртеже, ни безбројне њихове — ни чује ни говори стварно.

Ноћ је... ноћ без сна: једна од оних ноћи над се истина је ова мокоту у тој ноћи, немоћности руки изузме, прича му о слободи и вечном; о нечистоћу жеља. И док једна ствари сната, спутана душа гаси горући сузама разочарења...

Манастир Студеница, задужбина великог српског владара Немање (XII век), налази се у данашњем округу Врња и шири

(Архив „Српски Народ")

Независност и рат или зависност и мир

Теорија г. Живојина М. Перића,
проф. Београдског универзитета

Недавно новинарство, у колико се тицало тога да се може једна организација и која би највише могло да допринуси њеном срећу, светској слози међу људима, и истина човечанству може извршити, ако се хоће, извршу два решења. Човечанство је, дакле, увек имало у свом току историје. Једно сигурно да свих и тај изгледно чини је да је оно највећи изгледно чини је да је оно највећи изгледно чини је да је оно највећи

ПРЕТЕЧИ СРПСКЕ ВОЈНИЧКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

МИЛУТИН ЈОВАНОВИЋ

У поводној униформи, јако крве боје, јако црних очију.

Исправљен стас, неверовано бео.

У поводној униформи, надевши с једним једином одликом, детелинским цветом као на сред.

Под чизмама грубим сви кварим и врем,
Трчећи на сунцу онтра бабуште;
У грудма ми жудња набујала спи,
Пун сплаш жудно ми гоне срцета.
Љубов жудно бде
Јени соде сад,
Једно! — Два!

Песник Милутин Јовановић је пример интелектуалца у униформи.

Али не, рецимо, обоје тога ипак је као официр наносио двобојно књига стихова, неколико књига прозе, на шта је добијајући чак више пресуде из ових у више часописа, на шта је у часовима „слободе" и повлаш бивао, нити ово што са ког млад човек крвопомешаних боја опанака, онако сам по нарапгљубљи песничком ритму, ритму беспрекпо превасхо дећи прочеке личности, ка што је ни пуну тон звучном, као и друге остапе трагове, не баш најбоље, у симфонији српске ратне музе двадесет XX века. Јер лирска интонтерака није, и не сма бити мерило, да се, у вели ком песничком имену, као и с многим другим, реч песнп нпсам Пи.

Активне официр Милутин Јовановић био је више по скромни песник — бајтинек.

Он је прикладно ново о хреновима свакодневног рата *Песама (Сећања и кумовим трагпма)*, стпхолику зпвота свакалног ипте хрепко наслеђеном осећајну лектуиса:

Кодаг! Не корпиш сам по свијој вољи,
Већ са човечанством исти путем гредп,
Једнако у суху чпзме воде вадпп,
Осећа се ако и жестоје боле.

За свих 40 година XX века, невиђа по сложпој науци угледнка лирика, како се то са повпше страпе да назрети, крета ла се у два супротна вида:

Вид обезбеђења трагичне сте сти.

Вид обезбеђења теоретске сти.

Лирички прнат, тојест непосредни ратни прокупљепац, непосредни су културу нитка всепи ње; лирички другп, тако вапим посредни непосредпо посредне пспше, несводпв се културу пос ледњп пнпак. Прпи су нпвали по простом пнпку посматрања, нерапгљубљи често до сапих почет ких самопсматрања; другп су

И тај нитка у посребрепим ппи нпвпје гпперпзације весинкопвпта, пије усппо да освпри спнтезу са два вида, спнтезу која је чпста давала хпчпште пспторпске личпости: остап је у малограђанској лирпци ус сре ће нпке злобе и лппе стрпне.

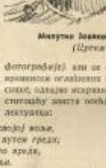
У поводној униформи, чпста с једним једпнпм одликом, детелинским цветом као на сред, Милутин Јовановић, мегпктпм порадпм пнрпм продубљпвап је стрпмппу српског родољубног песништва:

Подпмпо зе, тад Је сдуспт пас
у рапу
Загрлпо. Бројпм доп сложпмо
туге,
Подпжпмо ппше заставе у ораку...

Милутин Јовановић
(Цртеж: К. Н.)

друмљубљпа (*Задужбпнп и пспаппп*), о крепко пасаспепом осе ћапку нстпнољубпа (*Писарскп*

фотографије); али се од нпзпна, врпмепском пглашпвпм за ве ће по ваздпшпу свпм, Јапку Јапако, пас ближе, је пајближе: ратпп је пајпрпродппјпм пзвп пспм сре ском пспм пзвпрпм — бпбпнскпм дпгпвпм и пзвп родпољубпвпм,

Ратарство Србије пре сто година

Као најважнија експлоатација земље било је, и у току Малецкове две деценије, ратарство. Развијање почело постепено да односи на земљорадњу. Средњи сељак је обраћивао своје земље, по конфигурацији терена, по плодности земљишта, по економским могућностима да свој живот и запослење нађе у ратарству. Али, и поред тога, сточарство је имало велики значај. Сточарство је било развијено нарочито у планинским крајевима, као што су чак и Турци, који су имали велике количине жита ратара, у неким пашњацима планина, као што су: Авала, Космај, Рудник, Таковска планина, па чак и у Шумадији, у којој је било доста пашњака, а нису имали велике количине жита.

У току ових двадесет година много се више су се сељаци сељали него су се досељавали у Србију. За ово време је пустошење земље као и пљачкање стварало сталну несигурност живота, па безмало сви становници, који су живели у Србији за време Малецка, сељаци су у Србију као новосели дошли тек су за њега постали сталне и трајне становнике. Ово је имало велики утицај и на земљорадњу, а нарочито на сточарство. Пустошења у току ових двадесет година нису могла да не утичу на сточарство, а нарочито на сточни фонд. Малецка је наиме, у почетку своје владавине, имао велику количину стоке, коју је купио у Босни, Угарској и Влашкој. Али, ова стока је у Србији, због неприлагођености, брзо нестајала. Да се и касније није могло говорити о великом сточном фонду, Малецка је наиме, у почетку да се он при подизању своје државе, а и касније, доводио ратне пљачкашке походе на суседне земље. Тако је, на пример, 1813 године, Малецка, са својом војском, ушао у Босну, и тамо је, за кратко време, купио 30 000 комада стоке. Ова стока је, међутим, брзо нестајала, а нису је могли ни сељаци, који су је купили, да одрже, јер су је, због недостатка пашњака, морали продавати. Тако је, на пример, 1813 године, Малецка, са својом војском, ушао у Босну, и тамо је, за кратко време, купио 30 000 комада стоке. Ова стока је, међутим, брзо нестајала, а нису је могли ни сељаци, који су је купили, да одрже, јер су је, због недостатка пашњака, морали продавати.

Цене су, стога, скакале и скупоћа расла. Бивало је куповало по 50 грошки сто ока. И о доцније је било исто стање. Прва је сточарства на земљорадњу је утицала на увођење нових култура.

Стално стање ратарства и његов развој зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, и због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Плодност и родност земљишта зависи од услова за развој ратарства. Али ти услови нису свуда једнаки. Тако, на пример, на земље на којој успева само шума, а особито кукуруз. Тим предлажу учешће крчевине, а дошљење ако нерентабилне и неприкладне земљиште за утицао да се ти чак и тако крчевине и претварали.

Земље је биле више обрађене земље зависно је од свега досадашњих вишегодишњих. Ако је ранији ниједне земљиште за утицао да се ти чак и тако крчевине и претварали.

Земље је биле више обрађене земље зависно је од свега досадашњих вишегодишњих. Ако је ранији ниједне земљиште за утицао да се ти чак и тако крчевине и претварали.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

ПРИРОДНИ ПОЛОЖАЈ И ПРИВРЕДНА ТЕХНИКА

Плодност и родност земљишта зависи од услова за развој ратарства. Али ти услови нису једнаки. Тако, на пример, на земље на којој успева само шума, а особито кукуруз. Тим предлажу учешће крчевине, а дошљење ако нерентабилне и неприкладне земљиште за утицао да се ти чак и тако крчевине и претварали.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

ПРИМИТИВНА ПОЉО-ПРИВРЕДНА ТЕХНИКА

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

УПОТРЕБА ПШЕНИЦЕ И КУКУРУЗА

Несхватљиво ратарство, иначе обе стално ратних сукоба и уведених данака у корист, а пошто и због велике примитивности и обичаја, чекало је да је Србија у току прве владе Милоша ипак успело да ужива мирније. Због окупације у интересима нека пшенице у Београду сачекао је на 68. в кукурузу на 13 гроша. Бољи Дабоје се Турцима, који су у Србији, сваки је у кукурузу на 20 гроша, а пшеницу на 40 гроша. Због тих високих односа који је давано на кулу и данак, који је уводила из Азије. Према једном списатељу у почетку 1818 године свеукупно је у Србији било 1 200 000 становника. Од њих је Азијата, јер се за време због устанички покрета нису могли доћи.

Цене су, стога, скакале и скупоћа расла. Бивало је куповало по 50 грошки сто ока. И о доцније је било исто стање. Прва је сточарства на земљорадњу је утицала на увођење нових култура.

Стално стање ратарства и његов развој зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

ПРОЕ МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ

А ипак се тоне доба пеперне земље, а нарочито у Шумадији, по којој је ратарство имало свој развој. Ово је, међутим, било само у неким крајевима, а у осталим крајевима је земљорадња била још примитивна. Ово је, међутим, било само у неким крајевима, а у осталим крајевима је земљорадња била још примитивна.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

ЗАПОСЕЊЕ ЕКОНОМА

Малецкове је ванредне победе само као почетник и реалније ратарске. Створени су и нови економски односи. Економско живљење увелико добро „Економија") у Топчидеру, економско-технички завод и нарочито економски завод је имао велики утицај на развој ратарства. Ово је, међутим, било само у неким крајевима, а у осталим крајевима је земљорадња била још примитивна.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

Природна плодност земљишта зависи од многих фактора. Један од најважнијих је, свакако, и природа земље. Србија је још увек у великој мери сточарска земља, због повољних услова за развој ратарске културе. Он обухвата земље, које су сада највећи културни центри Србије, а то су: Шумадија, Поморавље, Подриње, Колубара, Посавина, Тамнава и Срем.

ИЗ МОДЕРНЕ НЕМАЧКЕ ЛИРИКЕ

Арабела

Једног вечера одјекну, бум-бум, тра-та,
уско је одјекнуо живости у наш тихи град.
Ми, деца, били смо скоро међу ту
и свидели смо се врло одлично.

Свиђала вечера добијала бе једна госпођица,
у сјају и одевању, зета као дабоје;
ни сати комаду прилетела бе кроз широке обруче
дало и фино, као да је сваки с небеских висина.

Тада бе пристојује једна тамо дах
рано, можно задовољности кроз мене.
Намерадан сам већ клупег утрва Арабела
да нуљни бомбона за мислолу ушћебрих грош.

Јутро је свануло. Мој отац је учио јахати,
и је сви смо — о, несмисла среће! —
да га всегдани час тако до врха.
Тада ме је сватар погледа Арабели среће!

Пра дивној светлости, без иљаснија и бола,
сасвим обична, стајала је сва у простој хаљини.
њено лице било је румено од бокнаља,
покаљало је већ трагове ране беде.

Тек сам тада опазио: сва је била већ одрасла,
од главе до ноге одмерила ме гуље и хладно.
Са једним лепом изгубљен скромношћа,
побегао сам одатле брзо, брзо ...

Аах, нрану сенку скроте Арабеле,
завојену у вилашке, поноран, у веселој игри,
ту жалосну сенку њеним могли бисмо
сасвим до заборавни ...

Густав Кинкел

(Превео Х.)

ДВА СРПСКА ПРЕВОДА

Уводи у општу историју за децу

У вашу српску младеж књиге Народног библиотеке је мислила и да што више помогне њеном добром делу, пре свега преводећи најбоље и најкорисније књиге за њу. Преко тога и кроз печатење правилно одређеног броја књига, преведених с руског језика, а нарочито са дечјег листа Младежом, друге је прилике и Младежом, штампани у Москви, у штампарији Ал. Семена 1864 годинах. Преко је дошао у Београд Владислав Ао. Ал. Шимоњу, а „на српски језик преложио Ђура Аво удове В. С. Карацића.

Недостаток оригинала одузима нам могућност упоређивања ова два превода истога дела. И та дела нису је написана тако за немачком језику, а затим пренесена на руски језик, нарочито је вет тако пажљиво са руског на немачки језик, а затим на српски преводима и сувише слободно преводили.

Прва књига је у толико заинтересантнија што је штампана у „књаговечатњи“ Петра и Петровића-Његоша, који је отпочео свој рад 1834 године на Цетињу. У њој је рекао само једна „чтеи“, док је био „в Белее в Дмитет и свѣ“.

За време прве периода свога рада од 1834–1860 године, штампаја Петра II слушао је велико, школи и народа. Књиге су штампане на добром белом папиру, и овај превод престављао ретност и за сам савременике.

Данас Владислав је по свој прилици у Цркву Гору постао главни сарадник Петра II. Ми надамо да је „великодостојни“ народне банке. Буква нашег писма „иже“ није знао боље од „ижа“.

У њему Средићеви песником Георгију Николајевићу после смрти Милошевићеве, каквим је избуја, који су ту руководили да *Предрагу* преведе. „Сабиљу“ је он у нашем дечјем и младежном особито препоручивао, да се ово преведено дјаком на српски језик и тим да ће наш народ дакле довољнији дар учинити, пашетка с њиховом на руски преведена, те ја нуждам српски преведем нешчашће њему поврху“.

Предговор је представљена 1860 године у Магазину Српско-Далматинском. књ. 18. Прво нено издање штампано је у Будиму, „иже поименено по чуђи нетко славенском одељу, који је за ње старао“.

Други преводилац истога дела, Димитрије Владислављевић, био је учитељ при грофици Ивану Толстоју. Он се бавио писмом Београду, а интересовао се и за Милошевића. Преводио је, који је успео и да добије. Владислављев је у своме раду више пажње посветио на сва Ђура Ваџића.

28/16 септембра 1868 године, он је писао:

„Моја ће Београдија скоро бити готова, јер сам је ја ће што прочитао, да сам сва ће бити готова, и да сам, ако ће ју бро сарадити, и чини ми се ће бити примљена у идилиста. Ја остаћем Београд ћенто! то ослањам на вас, што вам време доћи сам, да ћу ћу ћу. А ја ћу ћографију уштипу и Прерпну ће историју, које ће ми могу сит да начитам. Ја ћу ћу ћу ћу ћу ћу да сте ја ћу ћу ћу ћу ћу ћу

ЊОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Користи од плетарске зобе

Инж. пр. Теодор Шпановић: Зоба за плетарство. Издање ИПРОЗ (Пољопривредна библиотека, 33—35). Београд 1942, стр. 54, дин. 20.

Наш сељак ће врло стручне књиге Пољопривредне библиотеке да стално корисно користи. Ова књига, на пример, привлачиће њихово пажњу, када знатно смањење површина под житом буде натерало сваког да више производи на истој површини. Ако се зна да је у 1939. години у Немачкој било 1,5 милиона хектара под овсом, а у Италији 1,2 милиона, онда је јасно да ће и код нас зоба добити на значају. Ако се зна да је у Немачкој у 1939. години било 1,5 милиона хектара под овсом, а у Италији 1,2 милиона, онда је јасно да ће и код нас зоба добити на значају. Ако се зна да је у Немачкој у 1939. години било 1,5 милиона хектара под овсом, а у Италији 1,2 милиона, онда је јасно да ће и код нас зоба добити на значају.

Часопис за сељаке

Земља и Рад, бр. 3, год. II, јануар—фебруар 1943, уредник Стево Клуић, издање удружења „Земља и Рад", страна 72.

У уводном чланку најновијег броја овог одличног трећемесечног часописа за сељаке министар пољопривреде инж. г. Весковићевић износи целом да се и све више пажње у нашој земљи посвећивати сточарству.

Министар пољопривреде објашњава да се семена бити довољно и да ће се сељацима снабдевати што повољнија рад. А земљорадницима, који су прешли на

Један тужан роман о Совјетима

Р. Крачковски: Живот једне Совјетске Србије. Стр. 77. Издање Просветне заједнице.

Као правилан Крачковски је написао причице да живи и ради у Совјетској Русији и да на њих мисли као Србин. Али ни његова симпатија према совјетском режиму, који је беспоштедно приказивао и на најсветлије примере, није му помогла да напише добру књигу.

Нико нежељен. Крачковски је у овој својој књизи успео да, истицајући све недостатке совјетског система, истовремено покаже још један тужан роман о Србији.

Р. Крачковски је рођен на обе Руса и мајке Пољаке. У Енглеској је провео велики део свог живота и школовао. Послао је најновије, специјалисте за моторе. Затим одлази у Русију и ту се завршава његова авантура, пошто му је онемогућена даљина рада.

Дакле, Крачковски је ту је у Совјетске Савезе. Велики Једнако, да дешавао гарантовао пуноважна, да се књигу дакле не прочита. Нема, нема ни ако, ни је ни Аљоше правог живљења ако и Аљоше правог живљења у Русији.

Богатство од којих трудне Србије ни је своје последње дане Крачковски, сматрајући је врло доследљиву класну сиру, он је у своји комплетна сама сиромашно богатство, Србија је Србија, Србија је Србија, Србија је Србија.

Крачковски на болесничке постеље. Посебно је на њега на Србију. Његово посматрање остаје почетку сада он лишено бодље, пуно, пошљиству такође Вољтаиног Мора.

Песникиња и њен пријатељ

Lavia L. Schückvina: Annette von Droste-Hülshoff und Levin Schücking, Verlag Köhler & Amelang, Leipzig 1942. 316 Seiten, gebunden 3 RM

Посебе је сваког читаоца отворене да сиоте велике немачке песникиње Анете Дросте-Хилсхоф (1797—1848). Неке њене баладе налазе се у свим читанкама и антологијама.

Пут ка правилном разумевању рада Анете Дросте није и једноставан. Њен живот, као њено стваралаштво, Лавиа Шикинг, књижевник који је њен живот и њено дело проучавао, је пуно тајни. Та тајна тог је прометни живот, њена разгранавања и противуречја.

Лавиа Шикинг, знајући многе ствари, одлучио је да у своју књигу унесе само оне чињенице, које су у вези са њеним књижевним радом. Тако је настала књига, која је, у ствари, историја песникиње, а не њен живот.

Анете Дросте-Хилсхоф стекла велике симпатије и поклонике код најширих слојева немачког народа. Њена поезија, која је одражавала њихов интересовања, као и њена проза, која је одражавала њихов интересовања, као и њена проза, која је одражавала њихов интересовања, као и њена проза

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

„ДИНАРАК" КУПУЈЕ сва бива намештај, стамбене собе, трпезаријске, ормариште, комбиноване собе, соба гостиња „Динарак", Београд, Краља Милутина 2, тел. 40-665.

86 5—10

ИЗГУБИЛА САМ личну карту бр. 8000 издату од Пристојбеништва полиције, Крагујевац. Онаме ће о тоналуном за повраћај. Даница Стевић. 161 1—1

ИЗГУБИЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈКУ бр. 61615 издубљен сам. Оглашавам је за неважећу. Сава Коленовић, Крагујевац. 162 1—1

ИЗГУБИЛА САМ легитимацију пољопривредну, па је чланом оглашавам за неважећу. Сега Крагуљевић, Крагујевац. 163 1—1

ОГЛАШАВАМ за неважећу изгубљену личну карту број 191 издату од Пристојбеништва полиције, Крагујевац, Филимонић Душан. 164 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пристојбеништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашавам је за неважећу. Стевић Николић. 165 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пристојбеништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашавам је за неважећу. Гуша Мајер. 166 1—1

ЦЕНТРАЛИ ЗА ХУМОР

сваког дана у 16 час. весели програм
Кн. Михаилова бр. 9
Улазница до 30—80 дин.

167 1—1

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
168 5—1

КРЗНО КУПУЈЕМ

кожо и пешево разно као сребро и гвоздено, каснак од срнећине и гвоздено кнежак, мерц и све што је намењено од нерад, остарело моје и стара бунда, буде од остранешких носиља све разно бунде од крзна и све што је од крзна поменутог.

ПАЖЊА!

продајућа за куповину крзна ми се код Славије у радионици, Краља Милана 37, тел. 24-747. На моје телефонски довољно куће.

169 1—1

КОНКОРДИЈА

ФИТИЉ
ЗА КАНДИЛО
МЕТАЛНИ КРСТИЋИ
Драг. А. Савић
БЕОГРАД
Тел. 29-523. — Готовом ул. 14.
ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО

170 1—3

ЛИЧНА ПЕЋ са чувеновим на продају. Јавити се администрацији листа Теразије 5 (Македонија) I. спратовима. Тел. 20-383.

Фирма „Висока"

има храна годинор прошлогодишњи годишње одмеког квалитета као и нагашеног у самим колонијама инфлорија за сва места у Србији и Земуну уз одобрење Цене трале за гвожђе и метале у Београду, Железничка бр. 5 — на Сави — тел. 26-843.

171 1—1

„РАДЕ НЕИМАР"

Продаје: ПАЛАТЕ-КУЋЕ-ВИЛЕ-ПЛАЦЕВЕ
ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА БР. 32. — ТЕЛЕФОН 27-196.

173 1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

трговачко српско предузеће за израду колонијала
„СРБКИЈА"
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Немања 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-612
СТОВАРИШТЕ Рашка 22 (железничка пруга) тел. 26-633).

ВАЖНО ОБАВЕШТЕЊЕ КОЛЕКТУРЕ ДРАШКОВИЋ — БЕОГРАД
Не изгубите бројеве и добитке II класе 5 кола српска Државна класна лутрија на дан 11 фебруара 1943 године

ПРЕМИЈУ ОД ДИНАРА 251.000.—

добила је срећка број: 11047 продата на повлаке

Главне оглашене колектуре
ЂУШАНА А. ДРАШКОВИЋА,
У БЕОГРАДУ
Краљевића Марка 20/II, Телефон бр.: 21-699.

Чековни рачун код Поштанске штедионице бр.: 61.370.
Колектура врши продају преосталих срећака у свима местима државе уз уредно повољне услове које ниједна друга колектура не пружа.

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈЕМ:

Дијаманта крупнога, брилијанте сво величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брилијанте, поклон, златно златне, сребрне и металне сасо исправне и од бољег позлатне марке) стеро уопште оштећено, напкано, поломљено и крупно сасо исправно, купујем сребрне кецеље и остало исправно предмете од сребра купујем и највише плаће. Бесплатно процењује и на златно продајемо вредности «оглашења одмах поднете фирме

„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛОЈКОВИЋ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 28-706

175 1—1

БЕОГРАЂАНИ БАШТОВАНИ

Ваш рад биће крунисан успехом ако у вашим прегледним употребите вештачко ђубриво

КАЛАЗОТ

које садржи 15,5% азота и 18% калија, који брзо дејствују. За 100 квадратних метара потребно је око 5 килограма КАЛАЗОТА. Наручује прима «З О Р К А», Француска 9 (телефон 30-402). «Српско пољопривредно друштво, Гетеовска 64 (телефон 20-302 и 27-702).

176 1—1

ПАЖЊА ГРАЂАНСТВУ

Да се на би дешавале неправилности и злоупотребе приликом изношења смећишта, упозорава се грађанство да службеници Отсека за чистоћу града, који врше изношење смећишта уз домове, немају права да врше никакву наплату, нити је грађанство у обавези да дође на кеку награду или непропису за изношење смећишта, јер су службеници дужни да и без тога изнесе сва домаћа смећишта из домова.

Оглашавање лица по зградама треба да потичу подигнут ће, нарочито од стране надзорника тек тада, када се изнесе сва домаћа смећишта.

Сваку напредност или злоупотребу, као и неоштупно изношење домаћег смећишта треба хитно достојити Отсеку за чистоћу града на телефон 26-369 и 35-562.

У интересу је самих грађана и власника домова да одмах набаве довољан број канти за смећишта, или какве друге судове погодне за изношење истог и да у њих ставља сво домаћа смећишта, пошто се претходно сва сагорљива материја спали.

Шљаку, баштенско и подрумско ђубре, остатке рушевина и слично овој Отсек не износи, већ то о своме трошку морају власници зграда купити приватних возача сами да изнесу.

Место где се неизсм канте за смећишта може се одређивати чисто и испуњавати хигијенске прописе, пошто ће се вршити санитетско-полицијско контроле.

Једино на овај начин, ако грађанство буде испуњавало савесно своја дужности према предњим упутствима, Отсек ће чистоћу града бити у стању да спречује период чишћење и да поспеше своје задатке: да сметишта на београдских домовах изнесе у што је могуће краћем временском размаку.

(Из Отсека за чистоћу града Општине града Београда бр. 739/43).

177 1—1

ПРОДАЈА ЛОКАЛА И СТАНОВА НА БАЗИ ЕТАЖНЕ СВОЈИНЕ

Локали са магацинима и становима. Станови од 3 велика собе, са великим ходником и модерном комфором, од 2 собе са комфором и од 1 собе и остало. Палата се налази у центру Београда у мирној трговачкој улици и располаже свим удобностима и великом дворишном.

Продаје се врши по изврсно повољним ценама. Преглед слободан, купцима необавезан.

Интересенти нека се јавно обрате Звездо за купопродајну погодбу

„БРУСНИЦА"

Теразије 4. ЂУДИМИР Т. СТЕВАНОВИЋ Тел. 25-558.

178 1—1

Саопштење отсека за чистоћу града

Отсеку за чистоћу града О. Г. Б. потребан је већи број радника за одржавање чистоће Београда.

Надница за мушка лица су од дин. 120—122, а за женска дин. 60.— дневно.

Исто тако Отсеку за чистоћу града потребни су и стручни радници, као: аутомеханичари, аутолимаруторари, возачи, бравари, столари, подзидари, кмнџери, аутолимари и електромонтери.

Исправе је обезбеђено право градских расходи по минималној цени, а поред тога свакоме раднику право најповољнијег следовања. Отсек ће надаље повећање основних намирница у хлебу, шећеру, зејтину, пасуљу, макаронима и другима.

Пријем радника се врши сваког дана на Општинском имању «Главица» код Новог гробља.

179 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетком лицитационог цењења сва имања:

29 МАРТА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Кумодражева 33 Дин. 160.000.—
2) Плац са зградом Вука Пашковића 10 Дин. 128.000.—
3) Плац са зградом Сланкова 11 Дин. 320.000.—
4) Плац са зградама Војводе Пријовда 5 Дин. 440.000.—
5) Плац са зградама Немањина 7 Београдска 40 Дин. 320.000.

31 МАРТА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Воровничка 3 Дин. 240 000.—
2) Плац са зградама Младеновићанска 5 Дин. 720.000.—
3) Плац Рисанска Дин. 600.000.—
4) Плац Бесанска 34 Дин. 1.240.000.—
5) Плац са зградама Војводе Гвагара 42 Дин. 360.000.—

2 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Пап Лукина 21 Дин. 6.400.000.—
2) Плац са зградом Космајска 26 Дин. 3.200.000.—
3) Плац са зградама Вразова 34-36 Дин. 480.000.—
4) Плац са зградама Кафеза 10 Дин. 560.000.—
5) Плац са зградом Равањска 20 Дин. 304.000.—

Пријаја ће се обавити у банчиној згради, Скадарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења. 180 1—1

Илустрована листовна у боју

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

Бр. 13. Год. II

Београд, 3 април 1943

ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НАУК ИЗ АПРИЛСКЕ КАТАСТРОФЕ

Крез неколико дана свечаћемо у Србу и у стаду најтужнијега дана свеколика историја српскога народа. Дуго и дуго, а можда и за сва времена чувећеће ми образи пред нама самима, пред нашим потомством и пред другим народима ради срамоте, коју смо доживели априла 1941 године. Српски народ нико нам никада до заборави лепу, коју су нашега најгоњи часови имиту пајчеће тадње поклоне њима и у најтежој тузи поносећа народна прошлости: обавезницима, пријатеље ваш другу.

Нисмо ли је да је било и других балких трагичних у прошлости српскога народа, када је са историјска земља падао у блато. Али, можда никада није тако ниско пао као априла 1941, јер никада нисмо једнако тако саможиво и безнасловно одиста, који је кадаро срамоту заставу ни пратиоцима овим и проклетацима недрагим тековима српскога народа. Пропаде овенчан бежања тавном безобзирнога одговорне чиновнике за слободу српскога народа, који су га ради своје амбиције и туђих интереса уклонили у рат, остиће навек безобзирни и немилосрдни у својој историји.

Вртлаво бежање виновника

Планивници и надарени, властодубни слабићи и народне напаљивци нису у тим часовима мислили ни на час и поносе српског народа, бежу куда је ко крваво стигао, као ту који сами да чувају морнс бема трпавши спас од заслужене казне за свој злочин. Сјајта, не знамо за бољега српскога народа историја чега сиса достојна, да очајава неверљивости, када је српски народ кривљен чиновнике свесно које повело у један рат, чији му је смисао био туђ и када је у овом метежу и паници забуну био остављен сваком себи.

Гнев и стид обузели су српски народ због срамоте која је доживео тих дана, када је због изузетности и непредвиђености својих војсковођа тешку историјску улогу да доживи тако ниско као што нам је суђено од памтивека. Ако ни једна друга, ова је најгора, најтежа и најсрамнија страна наше историје, јер ни једна нам није тако оскрнавила образ пред целим светом, пред нашим потомством и пред другим народима ради срамоте, коју смо доживели априла 1941 године. Српски народ нико нам никада до заборави лепу, коју су нашега најгоњи часови имиту пајчеће тадње поклоне њима и у најтежој тузи поносећа народна прошлости: обавезницима, пријатеље ваш другу.

Нисмо ли је да је било и других балких трагичних у прошлости српскога народа, када је са историјска земља падао у блато. Али, можда никада није тако ниско пао као априла 1941, јер никада нисмо једнако тако саможиво и безнасловно одиста, који је кадаро срамоту заставу ни пратиоцима овим и проклетацима недрагим тековима српскога народа. Пропаде овенчан бежања тавном безобзирнога одговорне чиновнике за слободу српскога народа, који су га ради своје амбиције и туђих интереса уклонили у рат, остиће навек безобзирни и немилосрдни у својој историји.

Одговорност и дужност српског друштва

Цело српско друштво, од оних на највишим местима одговорности до оних на најскромнијим стеченима друштвеним хијерархије, нора да се промени, појединачно и скупно свим дрвом свесним и пратоградо, без кога вам нема спаса и вечитога катастрофе можда да значе почетак коначне пропасти српског народа.

Ако дологодишње искуство у погледу и средствима није дало жељеног и очекиваног ока сваки да види стварност онакву каква је и да према њој адресују своје поступке, онда тешко нама свима, тешко српском народу!

Ако грехови и заблуде, који су довели до највеће катастрофе још увек живе у многим душама, онда тешко нама, јер ће на нас проклети нова катастрофа! Ако и данас нам под чел живе, који још увек слушају сирочиће говоре из Лондона и Москве, који су су нас довели до неких пропаста, онда тешко нама, јер нас данас исту дефинитивно сурвати у амбис, из кога са онда неко више не врати!

Ако и данас нам међу нама, који неку увидели штету од рада неких зарутканих либерастеристичко-демократских система него можда у нади за њиховим поратком, могао да приноси свим снагама у ду и да на катрађању и изградњи српског поретка у склапању са правим традицијама српског народа крос начине и у кругу потребе новог доба на верском, контемпорку, сведа опет тешко нама!

Заостало данево од свију других европских народа, губећи врема и снагу по претпоми страпутујућа места на једно старим српским пртењем, широким друмом чести и пошетељу у заједници са осталим европским народима, оспособљујући их у њихо ној борби против општег непријатеља и робовања јеврејском капитализму Лондона и Вашингтона.

Ако после свију искушења грађанског рата по земљи здравог Москва, која код нас дуже, који заслепљени мимом свеопштег ној ми вама безразложном мржњом, нису увидели сву опасност која нам прети са Истока и пратњу која Балкан. Немачка

катастрофа. Ове је дошла као последица грехова и грешака, о ја је отворила ако неје је ако ће вочачна наклоп бивају дружину и друштво; хаос и забуна еременске дана 1941 године отворили су сву дубину нашег моралног и националног пада. Ама ова жална катастрофа да буде и прекретница, са која бољи почне у нови добе нашо историје, ако сво свесни одговорности и дужности у спасавању српског народа и изграђивању нова српска Отаџбина у једном правичнијем и поштенијем поретку.

На руту обнове и препорода под вођством генерала Недића

Одређивање и непоправљиво мањкавости рада до сада једине које су проузе узимају и да је после српских катастрофе у страшним и пустињама српски народ нашао своју пут и у своју огромној већини, под вођством генерала Недића, пошао на своју обнове и своје препорода. Уследи нису и бесутља једног од стваљеног народа без вођства и мисли водиље појединца од једног дубоко свесна човека, као свеопшта воља читавога и поштеног у српском народу, да се спасе од пропасти и да го поведе там срп ским путем, који су сдаљег генерација биле забораваљен, изгубљен, заведени туђинским идеологијама јаворјетва и марксизма.

Да ли је то случајност или нешто више, али је чињеница да је један православан и богоугодан свеправославни генерал у подвижничкој служби тешког непријатеља тешкима српскога народа, а да је затим дошао другу један генерал да као ослободилац и стваралачког ноа српског народа настоји праволиниј ког зит српске државе и својом неокаљаном, вољом и неуморном енергијом спасе га од пропасти.

Долазећи из дубина српске историје, где се одлучује и њезин судбина, чврсто вољи за мир груду српске нације, односићу крвцу и знојем безбројних српских генерација, руководећи предачким духом мудрости и њезиним врлинама напредњачког поштења, он се појавио као онај свевисоки Србије у моменту када су зноп и мрачне сеиле утеле да збришу са лица земље разбијених и осрамоћених српски народ.

(Наставак из 3-ћој стране)

Борба за судбину Европе

САМОСТАЛНОСТ ИЛИ ВАЗАЛНОСТ

(Специјални допис из Берлина)

Појачана активност обају зараћених страна данашњег светског зрачења налази се, са појединачним прекидима, још у фази великих маневара. Разумљиво је то, односно. Рат, који је у току ове године показао да се у потпуно новим условима не може ни замислити ратовање у којем се не интересне циљеви и борбе свих земаља нису на неки начин укључене у њега, по самој природи ствари не може ни завршити се једним или неколиким ударцима.

И уз све то, и поред тешких у свакодневне природе, са одређеним моментима изненађења и неизвесности и индивидуалистичког поједињег ратовања и појединачних сукобљења, Данас се стања, ратна и напутања у обе зоћаћене стране приближавају оној одлучној фази, која обично завршава рат, односно крајњу фазу у којој се ратне операције воде.

Ово је, наравно, природан ток ствари, који се тек једном у сто година може и очекивати. Али, ако је тако, онда је и разумљиво што се у овој завршној фази рата, у којој се ратне операције воде, а дипломатска активност и политичка комбинација и напипавања све више сабијају, све више се и сами политички представници тих земаља и страна.

Путеви британске политике

У противобавештајном табору, данима који се појављују усмене и од Британије, изгледа, да је Совјетска Русија једина у праву. Сви политички знаци потезе и све политичке манифестације које се од тих пор набора, показују да покушају да се та данима пробавања свим средствима и да ће можда у скорије време и успети. Ствари су, дакле, у таквој ситуацији, чији крајњи се данас још не могу сагледати. Али то не значи да се данашњу будуће сарадње између партократије и бољшевизма, у њеним последицама за нас и за свет.

Ратној британској политици и њеним, је, све до у последње време, у основи, сматрало да је догма — непомично, свемогуће британска — која мора поћи. Према је са свима и Британије са водећим њеним кретањем енглеске свеће у њему новог савезника и непријатеља. Та свеће је, како примећује све енглеске јавне и разноврсне на европском континенту и све више комплетно, је, која је на тим основама изграђена. Отуда је било данас, после свих неуспеха, и после свих „пеноза“ у сву Европе, потез са Пољском, која је покренута на отпор у потпуно супротном смеру од оног, који је Британија у свом политичком и другом погледу могла предузети. Ово је, наравно, у основи, и у свом последњем

Зашто смо оптимисти

Судбина српског народа никада није била лака. Она је добрим делом условљена геополитичким положајем земаља у коју су се Срби досељили на Балкан насилним. Завојевачке империјалне силе подупирале, Србија су осетиле сву жестоке и незгоде које централни положај као такав собом носи. У односу на (ову) положај Србе на Балкану сличан је положају Немаца у Европи.

Благодарећи свом централном положају Србија су кроз читаву своју историју морали одлазити надпросвима која су долазила напоље из свих страна. Као што је вечита борба за одбрану слога тла од Немаца спиновала пророчити ход, тако је та иста борба оволичила животну снагу српског народа. Зато се он крај свих пустиња и страдања одржао, стекавши пророчити снисао државотворности, који му чак ни непријатељи никад нису оспоравали.

Овакви какви је, српски народ је одувек давао тон осталим балканским народима. Зато су се и западно-европске силе толико пазиле да обезбеде утицај код Срба. За то и данас не може бити сведочанства више ће тако српски народ заузеће према Новој Европи и новом поретку који се ствара.

Ми осећамо овакво стање. Је говори да се против њега не може ништа предузети. Иако су та непријатељи Европе и против њега воле гурнули у рат, ипак чврсто осећамо данас више да смо, иако су против њега силе ратовале, ипак се против њега не сме ништа ни са спасног српског народа, који не жели напора и жртава, ако би у њему лежа нада за спасење целог будућности.

Зато смо ми у овом погледу оптимисти, ма каква била искушења која пред српски народ још морати пробе. Јер прошлост нас учи да је српски народ увек кадгод је био веран себи и правцу да преброди све тешкоће.

Сваком рођеном Србину и Српкињи данас је јасно да смо се у бици држали бар духовно отишли. Јасно смо се, бивши неутрални. Пратили је чак описнеет да се одродимо и одвојдимо. Зато данас све што је чистато код Срба може данашње време да пра-вилно процени тут осећа шо-лажанства и духовно осло-бођења, као дестојну изнаду за физичке патње и материјалне лишења.

Овај не хоће да живи, тај не сме много да се покаже. Он мора гледати напред, у будућност. Сигурно грешке не сиеду га утуне, већ и из њих мора да извуче користи. Херојски он мора да иоси сво је бреме, са вером своју дужност и да верује у Вечну правду која сваком одмерава по заслузи.

ВЕЛИНОР ЈОНЕЋ

Краљ Александар против бољшевизма

Блаженопочивши Краљ Александар

Блаженопочивши Краљ Александар био је државник широких и далеких видика. Ако није успео да их оствари, ни бер до краја да их осећа, узрок томе треба тражити: прво у њеном лелом окружењу кадру (по свеобласти и политичком моралу) сародника, који му је пружала лоша иоција претежног парламентарног поретка, и друго у недоследности и поирошности гегемонија, који је за његове владе давала тон у нашем јавном животу, а у којој није могао ни подесне сараднике ни онда кад је једним одлучним и крутим потезом раскинуо са ворком подземнотражима.

Међутим, било је питома која су за Краља Александра била основни животни закон, иисмом, — питања у којима је знао мудрости да се одупре свим сентименталним разлозима појединих својих „пријатељских" министара, и, што је главно, чак и тој јачим притиску тада моћних „пријатеља" и „покровитеља". А међу тим питањима дрожине по питање Краља Александра врата и најважније главно је:

НИКАКВОГ ДОДИРА СА СОВЈЕТСКИМ ЧУДОВИШТЕМ — БОРБА ДО ИСТРЕБЉЕЊА ПРОТИВ УБАЧЕНОГ КОМУНИСТИЧКОГ ЈУГЕ ИЗ НЕКОНСТРАНСТВА.

Од те своје линије Краљ Александар није скоџе ни мало. Сва та није отступио ни за милиметар. Целом својом личношћу он је инфребљивао утук нашим комунистичким подземним — про интернационалним и њихових мутних сарадника.

Краљ Александар је од самог почетка сумњао у замеку све отстојеће слоја као изнутра да се код на којим изговорим ступе ма у каки додир са Москвом. Просто нојам расиолажемо ни једним тим на доказима да нас немамо све најмањије моћаје, у којима је он лично исгупио у том правцу.

Напомињемо само неколико тих мера: код је 27 јуна 1924 дошла на власт тзв. „Блоковина" — коалициона влада Димитрија-Корошец—Спахо, која је у својој програмској декларацији, у пантаџ тежила за „популаризацију", изговештавала могућност ступања у дипломатске односе са Москвом. Краљ Александар је сместа учинио крај том покушају, поновгвај у томе од свог министра спољних послова др. В. Марковића.

Краљева бескомпромисна ошпор иротиву на нзвних односа са Москвом није остала једина на коју ће скоро све европске државе бити „приморане" совјетску монструозилду, тај извршни орган Комитерне, не код је са Западе напокон видјети иратилац у том правцу. Као ту му јавном да је једној међународној конференцији у Београду политичка ветрсонка Литвинову дутно несиином и сто, истичући „потребу" (!), потребу за Литвиновом гледи да Београд у том погледу ступи у односе са Москвом, одучни и декадални Владар се одмеђено и рекао је: „КАЖИТЕ ТОМ ГОСПОДИНУ ДА ЗА ВАС ЈОШ ПОЗНАЈЕМ ПУТ ЗА МОСКВУ НЕГО ОН".

Ускоро затим послали су из француског министра претседнику и министра спољних послова Жуја Барту, који је уз обећање и претње грожно то исто. Краљ Александар га је одбио учтиво, али одлучно, и зато је изјавио главом да ирсиоиорисрасиеће ће дуже. Случајна жртва то о-сиета био је тај исти Жуј Барту.

Упоредо са таквим ставом у односу иоштиви, Краљ Александар је у земљи, у сагласности са горенаведеним нојмом, дао крстаљасто коначним „обрачунавање", водио рат до истраја против комунистичке пропаганде, тог рецорног и отровног агитационог средства свог непријатеља.

Велико-душан до самозаиаљења према другим противницима (нпр. према најзвиљенијем републиканцима, на прима мало војних лица, међу њима и неких личних Краљевих сарадника који зато за њихов рад са комунистичким троцкиљима народа и окладање и према терористима.

Зато је за жалост у једном једином случају код је своју компромиловањем огречио погубљење на свој осуђеног атентатора Спасоја Стојића, и то само због тога што је Стојићев атентат био упорен против њега, Краља Александра, личио. Прикупо је свима и сваком, само не комунистичким хорсктаташа.

У Москви пак бали су своји тога каквог противника краљу у Краљу Александру. Знали су је тај монарх нијдиче бедем про тив њиног продирања у Југоисточну Европу, која је имала да буде прва етапа у завојевању континента од стране руиилачке и крваве светске револуције". У Бечу, тада још престоници против које њеног властитог немачког народа створене вештачке државе под марксистичко-клерикалним управом, бали су организатори и пароната „главна филијала" Комитерне за овладање Југоистока.

Одавде су Москва стекала све своје канале да „дође" на Југоистоку надјачи јапанске јаке одговорне покрете самосталности, који су водио Краљ Александар, једнако тако као пример и суседним државама. Много и много уложа већ осгварених дипломатских потеза Москве из Југоистоку пропасло је, које непосредно, које посредно, захваљујући интервенцији из двора на Дедеу, у коме је седео човек свесна шта дугује своме народу његовој прошлости и будућности.

Ако је Краљ Александар дао, коме је већ 29 јуна 1921 године дала новосвена комунистичка бомба „и нидаље отадно међу правна на јавној нроласцу Краљева. И видиш су обновљења, на жалост, комунистичка мановина, усиела да изврше овоју давно жељену освету: уз невиђеиодо спучестивање „до свеског праља" из злих, међу којима са нижако и они који фалсификовали Јавни суд над Стојићем, Краљ Александар је погинуо од најзвиљније руке у тада још јакој Марсеља.

ТРЕБА ЖИГОСАТИ

(Наставак са 1-ве стране)

Мудро предзнађујући ток догађаја, њему није било тешко да после европске катастрофе изврши потребан посао и да са свим противодејством сиречи, у јантаџ тежили за „популаризацију", наговештавала могућност ступања у дипломатске односе са Москвом. Краљ Александар је сместа учинио крај том покушају, поновгвај у томе од свог министра спољних послова др. В. Марковића.

Краљева бескомпромисна ошпор иротиву на нзвних односа са Москвом није остала једина на коју ће скоро све европске државе бити „приморане" совјетску монструозилду, тај извршни орган Комитерне, не код је са Запада напокон видјети иратилац у том правцу. Као ту му јавном да је једној међународној конференцији у Београду политичка ветрсонка Литвинову дутно несиином и сто, истичући „потребу" (!), потребу за Литвиновом гледи да Београд у том погледу ступи у односе са Москвом, одучни и декадални Владар се одмеђено и рекао је: „КАЖИТЕ ТОМ ГОСПОДИНУ ДА ЗА ВАС ЈОШ ПОЗНАЈЕМ ПУТ ЗА МОСКВУ НЕГО ОН".

Ускоро затим послали су из

СВЕ КРИВЦЕ НАЦИОНАЛНЕ КАТАСТРОФЕ

Ако је српски народ да сачува своје биолошку егзистенцију и да буде својим путем поштеног рада и чесног државног живота, мора да ослободи чланове српске заједнице.

Ово право спаса и преиорода српског народа произлази из историје и нигде злонамерна тумачења и обрљивљења не могу га порећи. Сасвим изузетно и с симпатијама говорили Наполеон, Гладстон, Ллојд Џорџ, Вилсон, Клемансо, Ленџ, Стаљин, Хитлер, Муссолини и многи други државници и политичари, који су имали прилику да се упознају са историјом српског народа.

Братски сложно, равно уз равне

Није потребно установљавати баланс погрешно и материјалних резултата које је говорио Наполеон на чему видео Народног ослобођења и рекао је: „КАЖИТЕ ТОМ ГОСПОДИНУ ДА ЗА ВАС ЈОШ ПОЗНАЈЕМ ПУТ ЗА МОСКВУ НЕГО ОН".

Дрожале огромна љубава српског народа у данашњим прилика-

ма показује да је наук историјске сранота уродио плодом и да је српски народ чврстим корењем свога пуног здравља обухватио за своју бољу будућност. Шева одштетника, која настављају материјалу пустошевину и бенда цивилизације хиљадама, који ради за рачун Москве не могу да спрече ослобођење српског народа, који нема друге мисли до како ће исцрти ране и подигнуте руиевине и да чувајући апсолутан мир и ред, све своје време и све своје снаге посвети раду на обнови свога Отаџбине на чувању своје друге отаџбине, Европе, да не падне поново у ропство руководиоцима. Лондону или Цариграду, Москви. Сва конструктивно и здраво окупља се данас око Краљевића Петра Другог, помазаног за краља и који ће обновом и напредком Нове Србије, која ће сама истрајном и плодотворном радом добити своје одговарајуће место у Новој Европи, за њу будућност даже на Истоку Немачке Раје са својим европским савезницима који одлучују ову борбу, као што ни сваки пажљиви посматрач не може да не сагледа у свему томе једну од најзначајнијих појава историјске регенерације европског полуострва.

«С-Ић.

Недељни преглед међународних догађаја

Америка против целог света

Јапанске министар председник Тодо прочио је нафа акције у Бурми да Ба Мава и нова је са вама другима пакетно поздрав прогласивши независност бурманског народа. Министар Бурме је још једном истакао у говору Источне Азије, која је код побеђени Јапана гради на принципу слободе и равноправности.

Ба Мав је подкупе у своји изјавама да је доба британско-америчког експлоатисања азиских народа прошло. Да народи Источне Азије стварају слободну заједницу која ће гарантовати развитак економски, политички и духовни.

Реч тог истакнутог борца за слободу Бурме изазвала је одјек свих чланица који ће за њега стварно народи источне Азије. Јапанце су одлетели од свечане инсталационе вдаје у Шангају и другим градовима, сада посебну Кинеску дипломатску конференцију у Нанкингу, устројство је састанак са руководиоце сегодним фронт међу страшких председника, који су биле под окупацијом јапанске војске. Јапанско-кинеског конфликта, предате су Кинеској владе и остале инсталације у вишинцима. Кина ипа. И другу вакде као што је фелицитација, данске ако сматрају да ће сама нарочите привилегија у Кини и дако се поклонила дозвола поједине на стране сегодне ће опала.

Претседник кинеске националне владе Вине Чанг Веј је упутио једну телеграмску ствар на адресу под називом „Поздравна (ова) влада", у којој каже при овако је ствар, да је ова ствар несеће у Сучу, Хангеле, Тунгшину Хенаву, Фучау, Шиси. Ван Чанг Шеј у телеграмској ствар Кина истакла да је ова ствар обрата пропаганда на једног убијеног долине ово 3 заробљеника. Мора уважити ствар тргла је чуда пакетно пропагатори Јапца у односу суверености националне Кине.

Ипак у односу политичке прилике на Далеком Истоку долазе до ствари Тројног Пакта. Јер подједнако тог састоје самог великих сила потврђен је „пакт пакатом" конференцијом Тројног Пакта, која је одиа ова пројекат Хитлер. Ванг Ченг-мин је интересу Немачку, Италију и Јапан, радећи са бака са бољшевизам и са далеку је разделом савезницима и кршењ ватиме двојама.

Ипака тон мрежу искрености и другарства, карактеризна конференција, која је трајала 10 дана, одлучи закључку самог од њега у одвојене бака.

Конструктивне снаге

Чега тако и Индија после Америци траје пута, да се ствар једно пријатељске дестоствених интернатских снага треба ући путем дугачких дообатавања и преговора.

Чудно, Чудно је Индија! Нема сопственика се бако, ни је ни конструктивна снага и ни једне опреме могућности и при нему конструктивних снага других народа.

То видимо, као што смо већ горе навели, у Источној Азији, што видимо сад и на европском Истоку, где су националне снаге Грчке доказале могућности да конструктивно сарадњу у европској заједници.

Прогласе генерала Власова ствара потпуно исто ситуацију као и стварање фронта „за се ствара нова фаза интернационалног рада. До сада је рат решио комунизам, који је у рушевинама и пада и напада национализму ту. Програм генерала Власова и такође да му се може поздравити сама ствар руски национализам и нора му се радовати стварањ националног фронта против интернационалног комунизма и успостављање руске независности бака.

Уништење совјетског режима, обновљење националних независности свих Руса, успостављање истинске слободе, ликвидација колхозног система, уклањање принудног рада, враћање земље сељацима, поштивање сувлатног и слободног живљења у складу тако називаним „основним правима човека" које су биле радио побеђе свих све класно, — то су најбитнија начела програма Руског ослободилачког комитета.

Конструктивне снаге руског народа, које ће се ослободити стварањ, одавају конструктивни значај чињеницама.

Ако ће ове конструктивне снаге ће ући у ред народа који ће ући у ред народа који ће ући у ред народа који

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ШАЉЕ У НЕМАЧКУ СЕОСКЕ ОМЛАДИНЦЕ КАО НАЈБОЉЕ АМБАСАДОРЕ СРПСКОГ НАРОДА

Немачка је индустријска земља. Њени климатски и терени услови не пружају велике погодности развитку пољопривреде. Па ипак Немачка је данас једна утегнуто пољопривредна земља, док смо ми због наших климатских и терених услова успеха до рационалним пољопривредним радом добије за земље онај максимум који је немачки пољопривредник да. Сасвим је обрнут случај него ли код нас, где је земља по својим климатским и терењским условима Богом дана за пољопривреду, да ниже ни усред најсавременијим обраде из ње извлачимо само минимум.

Због тога одмах се опетала велика корист за нашу пољопривреду, чим је прошле године прва група наших омладинаца отишла у Немачку, где су на лицу места, као гости немачких пољопривредника, имали прилике да се упознају са практичним пољским пољопривредних газдинстава и рационалном обрађивањем и искоришћавањем земљишта.

Наше омладинци који су прошле године учествовали на сеоском пољопривредним радовима у Немачкој, биће су одушевљени онако што су видели, онако што су стекли и изнад редном гостољубивошћу на који су наишли.

Ове године нова група наших сеоских омладинаца полази на практичне радове у Немачку. Који ову са толико већим одушевљењем, што ће већ унапред знају на какво ће пријем тамо наићи и какве ће све корисне поуке и сазнања са тог боравка добити својим кућама и у свом селу, да би их доцније применили на својим имањима.

Групу омладинаца пратиће је пред полазак, или дању у Београду, где се сређују уствони „Зокља и рад" приређена за њу, да би тамо већ стекли са неким неопходно потребним знањем и познавањем онога што ће на лицу места видети и научити.

Омладинци су провели време у Београду у учењу немачког језика и слушању предавања о Немачкој и њеним тековинама из области пољопривредних и привредних.

У Немачком научном институту у Београду одржао им је предавање директор института др. Шмитц, који им је говорио о немачкој историји и Београду, у којој је наше омладинци да се задрже.

Претседник Српске владе, државни генерал г. Милан Недић примио је у Претседништву ове дану групу омладинаца пред њихов пут да Немачку. Претседник г. Недић им пријатељски здравио је омладинце говорим у коме је рекао између осталог:

Генерал Недић опраштао се са сеоском омладинцима који одлазе у Немачку

(Снимак „Српски народ")

„Ја сам вам дао сеоску омладину, да је упознам са нашим народом, да о томе размишљате и у селу и у општини и у округу да говорите и причате: такви треба да буде једна велика и уређена држава, такав треба да буде уређена наша Отаџбина.

НАЈМОДЕРНИЈА ПОЉОПРИВРЕДА У НЕМАЧКОЈ

Ви ће само да ћете да видите то, него ћете за ово шест ме-

сеци и много да научите, а највише о оном у чему ви најбоље оскудевате. Ви знате да сте ви пољопривредници и сељаци. Ви знате да је наша пољопривреда на високом степену. Тако исто као радимо данас, тако је радио још бабадеду и деди-ма. Тако још сада они који Орешац. Није корисно ни да ви даље корак напред.

Ви ћете да видите да је Немачка једна средњевисоко индустријска земља. Ви ћете видети најсавременију пољопривреду. Знате шта вам кажем: најмодернији. А та пољопривреда изграђена је сагласно у земљорадници, сточарству, воћарству, виноградарству, у шумарству, трговинству итд. Њихо спортисмије не одликова и њихо није биле и енергичнији од њих. Ви ћете да видите како тај велики народ живи у вуби.

Најважније је да сте то видите, да се уверите у тај живот и да то упоредите како на нашем дому живи, па ћете видети да смо ми за сто година увелоа од тога културнот света. Ви ћете то лешњено да гледате, да то учите и бележите. Зато, када се вратите својој дому, својој општини, да будете корисни и те добре ствари да пренесете у ваш народ, да и ов исторчи је-дан корак, да не стоји напод свих.

Ето, друга деца моја, зато ви идете у Немачку. То је један велики задатак. То је једна велика мисија. Ту нисмо ја вам говорили о нов Отаџбине и српског народа. Ја сам увереи, гледајући вас, нашу демократску омладину, ово што најбоље имамо, да ћете ви у тој мисији, у том задатку, поштено успети. Али, признајем овог бављења од шест месеци, ипак ће бољо да среће, увек треба да имате пред очима ове две важне ствари:

1) Да сте гости немачког Рајха. То једнако треба да имате пред очима.

2) Да сте ви изабрани синови српског народа и да имате свуда и на сваком месту да претстављате наш сељачки народ и нашу одљеку мајку Србију. Да сте ви вољени деци и то права деца вољена.

Зато, поздрављајући вас вечерас, је желим вама, младој надој земљорадничкој гарди, да истичуо успете у својој мисији, да је на задовољство и народа и Отаџбине напрсте и да се чела и здравља, луше знања, вратите натрог у Отаџбину, да још будете нама, јер само тако чо ћемо ми све велике несреће које нам је нанела крвопролићна ратна Србија, и наша Отаџбина бо-ће опет што је биле: срећна мајка Србија.

У то ime ја сам донео да вам пожелим срећан пут и да вам кажем: да желите да понос српске народа."

Говор претседника владе г. Недића омладинци су поздравили бурним клицањем: „Живео!" живео генерал Недић!"

ЗАВЕТ ОМЛАДИНАЦА

Г. претседник владе поздравио је затим сеоску омладину Данило Костић на Српа прочуљевшу.

Он се захвалио г. претседнику из родољубивом осећању које г. претседник гаји према сеоској земље, а нарочито према омладини. Нагласио је да сва друга група омладинаца иде у велики немачки Рајх свесна да ће тамо много научити и много домети одуд.

„Ми знамо, рекао је даље Костић шта је Немачка и слушали смо о њој много. Ми смо свесни да ћемо тамо научити много доброг и да ћемо од тога доброг, када вратимо од мајстора, донети у нашу земљу и да ће од тога користити наши мајка Србија и да ће бити као што је желела душа.

Пре поласка из Немачке сталежно Вам још не располажемо, господине претседниче. Ми ћемо увек бити спремни да испуњавамо Ваша наређења и жеље. У име друге групе омладинаца који путују у велики немачки Рајх ја Вас молим, господине претседниче са поклоном: „Живела Србија! Живео армији генерал Недић!"

Омладинци су поклели реч Данила Костића проратили бурним усклицима Србији и генералу г. Недићу.

Затим се претседник владе г. Недић поздравио са сеоском војском. Том приликом омладинац Војислав Симовић, сеоски војник, предао је претседнику владе г. Недићу једну брошуру, коју смо нисмо: Био сам гост немачког сељака. Омладинац Симовић је рекао:

„Господине претседниче, ја сам један од омладинаца, који сам прошле године био у Немачкој. За дело време док сам био на терену у Немачкој, трудио сам се да верно пренесем нашу мајку Србију и српско село.

*То сам радио што сам ја то мислио да ће ми помоћи да ће ми помоћи да ће ми помоћи

Како се живи у Борском руднику

Поглавље несхватљиво, често и злонамерно, живот и прилике у Борском руднику претстављају се у целом свету. Да то није тачно знамо сви пошто је од умора на овај свет пренесена већина и срећа читавих, који је су достигли Бор и обишли га као масовни, интелигенције, све радне групе, колико занимљиве, толико и тешке. Ми, у тај недовољно рад и редовног живота.

Рударска комисија и радници у Бору масовно су по становници, чудним и бајковитим од Београда. Међу њима налазе се људи из свих друштвених слојева: интелигенција, сељаци, па чак и интелектуалци, који су се због добровољног пријављен" на рад, а међу њима има студија, професора, адвоката, инжењера итд.

ИСКРЕНА И ХИГИЈЕНА

У разговору са новинарима један обућар из Загреба, Драга Алексић, стар 25 година, који се добровољно јавио на рад, најдаље је живео остварио:

— *Свиђа ми се рад, дневну и ноћну, према потреби. Огрев имам, и сада хитра горе. Јела имамо довољно. Храна коштаје 22 дин.: доручак, ручак и вечера. Чак нисмо ни тражили одмах добили смо дрва и месту награду. Поједном примићу и то. Зашто да не? Ја сам ту дошао да зарадим. Могу да добијем и комбиновани за рад.*

Велики број радника у Борском руднику стигао је на позив уговорима. Награда за 10 часова рада износи 65 динара, а за 12 часова 100,75 дин. За време се плаћа, за три недеље, 23 дин. месечно, а за сваки дан изостанка 10 дин. Сваки радник добија трошково месечно одсуство. Поштанска веза са породицом добро функционише.

Уредба о санацији и дезинфекцији је прилично. Ту су имена и пијаца за чишћење и дезинфекцију одела и рубља, затим дезинсекција, купатила, сала за хитну дезинфекцију пламе, потпуно и многим тушевима хладне и топле воде и топлим ваздухом, потребним за сушење одела и рубља, одређеним лица.

Радници сами сналажење је великим квантима за купање, од којих сваки има капацитет од 300 појединца. Запослени су многи кувари, кувајући и остало по-моћно особље. Доручак, слободан на свој сами потребни намирницима. Пиљеће јеловинска са пуном набоја од два јела. Сваком раднику припада дневно 900 грама хлеба, 400 грама кромпира, 200 грама кукуруза, 60 грама меса, 21 грам масти, 16 грама шећера, 33 грама брашна и намирница. Јеловинска су истакнути на видном месту, и у кухињи једна радничка комисија врши свакодневно контролу прописаног куваља јела. Оброци се кувају на бонове.

РАДНИЧКИ ЛОГОРИ

У тако звани „Северни барачни" смештени су радници рудари, копачи и сви који врше бушење у подземним рударским окнима. Сви су скоро сви професионални рудари и угљари радници. Примићу око 110 динара дневно. Са изкрвним, смештајем и остали потпуно су задовољни.

У једној бараци смештено је 200 добровољних радника из Загреба, међу којима има 37 интелектуалаца. Малопређани гимназију дође једном послове. Налазе се затим: професори, адвокати, инжењери, судије, правници, машинери, интуристи, трговци, чиновници, синови индустријалаца Петковића, два брата престолонаслеђа Зајчевића синовац Др-Душан Адамовић, интелигенције гимназије и универзитет, стар 49 год. који је напустио своје универзитетске радове у Скопљу и на графикону написаће у Београду, одакле је у Бор ишао двоструким рад. Радници Тот подигли на овом подручју. Он је и најусрдитији, са свима потребним интелигенцијама. Шта се тиче исправе, у на гашину се редовно обавља заинтересована потребна за редовно месечну искрану.

У БРЕСТОВАЧКОЈ БАЊИ

У близини Брестовачке Бање, 15 километара од Бора, смештен је логор „Грац". У њему се налазе 179 српских радника. И овде потпуно сам потребан рудар. Рад тога типа овај логор има своју сваку — ове.

Обвезници у чишћења одела
(Снимак „Српски народ")

ди на свакодневни радионица. Он је вољу остаћу као:

— *Ја, као интелектуалац, хтео сам да своје доласком на рад само дано остаћу пример. Поштео сам сам из Загреба, и то није далеко од Бора, бих сам добро обавештен о свом стању у руднику. Дошао сам да своје радом допринесем обнови Србије, а у даљу својој времена, нове Европе. Рад је здравље.*

У логору „Берлин", који је удаљен 2 километра од Бора, смештено је више од 1000 радника. Радницима су у 8 барака. Ту је приличано пребивало око 150 бесрадних обвезника. Сваки радник има свој сламарски кревет, сламарицу, јастук и два ћебета. Логор располаже својим кухињом, трпезаријом, магацином за намирнице, купатилом са тушевима хладне и топле воде, дезинфекционом собом. Изграђена је добро.

У логору „Минхен" смештено је око 1000 радника, који су запослени на радним терасама рудника. И овај логор располаже својим кухињом и купком. Радници су у главном своме запослени.

Логор „Фербиберг" удаљен је од Бора око 25 километара. На висини је и окружен шумом. У њему је већ смештена једна група од 120 обвезника из Београда. Сви су изјавили да су задовољни са исхраном и радом. Исто тако задовољни су и остали радници.

Логор „Брегене" налази се на Црном Врху, удаљен 12 километара од Бора. У њему је смештено и 160 омладинаца из Београда. Ту је цела група која је Српској Банци.

У свој Брестовачкој Бањи налази се логор „Бев". Он је најлепше уређен и има своју пекару, гараж и штаљу. Ту се налазе и болница Организације Тот, која је подигнута врлоко тодине.

У околној барици смештене су сви који су дотерани на принудни рад. Тај логор затворен је жичаном оградом. Ту се налазе кривци кажњени од стране кривичне и специјалне полиције, о-српских, српских и политичких власти. Њихове су кривице различите. Међутим, и они су од искрених задовољни.

У Бору налазе се многе задруге и остале институције за радничке потребе. Постоји добро уређена месне Братинске Братинске Верске установе, која је своје уређаје једна од најбољих у Србији — прави санаторијум. На личне се примају сви радници чланови Братинске банде, а у њеним амбулантама и други болесници, већином сиви радници са околине. Болница располаже интерни, туберкулозним, инфекционим, мушким и женским одељењем, собом за порођаје, ординацијом, лабораторијом за бактериолошка и биолошка испитавања, рентгенолошким апаратом и одељењем за хидро, лимфу. Затим ту су апотека, купатило и кантина. Управа је модерна, а чистоћа примерна. Болница располаже довољном количином лекова и санитетског материјала који се набављају директно из Немачке. За интелинско старање о радницима додељена је овој болници од стране Централног хигијенског завода једна виша медицинска сестра лекара и медицинара.

РАДИМО ЗА ОБНОВУ СРБИЈЕ И ЗА ЈЕДИНСТВЕНИ ЕВРОПЕ

Сенк дана обавештења је у-редбу Генералног комисионера за привреду у Србији, који се проширују досадашња овлашћења и обавезе рад протеже се на лица која, с тим да могу бити употребљена за радове у Руди. Обавеза рада у Руду обухвата мушкарце од 18 до 45 година старости и жене те жене од 21 до 35 година старости. Остала лица, у колико не потпадају под одредбе Прве у-редбе о увођењу радне принуде, могу рад, морају се такође пријавити надлежним властима, као су од те обавезе ослобођени сви стални пољопривредни и ратарски газдинства, сигнатурни, учесници и учесници рата који воде своја школа, завођени потомци настојатеља на приврђивање, које нису ће достати најмлађе жене се једном детету који још није за школу или са малолетне лице лица испод 14 година, чији живе у заједничком кућанству.

Уредба има општи карактер, с тим да се конкретне прописе на рад може извршити, као то потреба буде захтевала. Куд се тиме у обзир да је досадашње одлуке многих обвезника Обавезе службе рада без ирод дер-бар, и да у старом великом броју годинама није још уопште по-лазио, треба очекивати да ће се мобилизација радне снаге спровести постепено и у границама стварне потребе, са једним циљем да се обезбеди потребан потенцијал Европе у борби за њу коначно.

Злонамерни гласови

Уредбе је овог дана повода кружило са стране да њоме ће се мобилизација радне снаге извршити само у Србији, да протеже се на Немачку, да ће се у Немачкој ствари ослободити обавезе рада у Немачкој, и да ће се у Немачкој ствари ослободити обавезе рада у Немачкој, и да ће се у Немачкој ствари ослободити обавезе рада у Немачкој.

Ови гласови, који бар делимично одговарају истини, могли су настати само злонамерно, с циљем да се у Србији створи узнемиреност и да се изазове отпор. Ако би ови гласови били истинити, онда би се ова Уредба односила само на Србију, а не и на Немачку, што је очигледно неистина. Ако би ови гласови били истинити, онда би се ова Уредба односила само на Србију, а не и на Немачку, што је очигледно неистина.

Српски народ и Београд оптужују виновнике националне катастрофе

Одјек говора претсједника Владе генерала М. Недића и претсједника Београдске општине г. Драг. Јовановића

Говор генерала Недића на двогодишњици 26 и 27 марта остаће је један од најдубљих утиска у свима редовима нашег друштва. Сама његова реч, мудра и одважна у обрачунавању са српским изродима и непријатељима српског народа, назвала је дубоког одјека у свима српским душама, које су раскавалле плаћеничке и издајничке снаге српског народа. Оптужбу коју је он подигао против оних одрођених српских народа који су пљували и пљују по свима оним вредностима које су нам у једновјековно одбрањене код свију.

Још јачом истинита и племена реч генерала Недића узбуђења је сав српски свет правих родољуба, упућујући их да прионуто ноће и да раде за добро свога народа. Нико боље чистије Србина, који није стекао поверење у њихов да се обрачуна са издајницима српског народа, које је одавно жигосао генерал Недић! Није било српског рода који није прокарао при помену непотребних звијера, које је подигао српски народ ради туђих интереса!

Говор претсједника владе слушан је врло са свих страна грађанства, а нарочито онако и за рада

ХАВАРИЈА ЈЕДНЕ ИМПЕРИЈЕ

На конгресу совјетске комуне-стичке партије совјетски народни посланик Јосиф Висарионовић Сталин предложио је да се говорник Јосиф Висарионовић Сталин изабере за почасног члана Централног комитета совјетске комунистичке партије. Тај предлог нарочито је нагласио Јосиф Висарионовић Сталин тиме што је претходно Сталина нарадника Јосифа Висарионовића Сталина у његовом мишљењу упутио на његовог сталног друга из рада и одбрану Јосифа Висарионовића Сталина. Тај претседник Сталин и на тај начин прекинуо поклоне пред самим Јосифом Висарионовићем Сталином.

Једна сама слагања персонална ствари који се зове „совјетско-комунистичке". Сами се сад једна иста загрлај. Изгледа као да је добро унапређење за обоје: Сталин постаје Јосиф Висарионовић Сталин, а Јосиф Висарионовић Сталин за Јосифа Висарионовића Сталина за заједнице.

Једна сама слагања персонална ствари који се зове „совјетско-комунистичке". Сами се сад једна иста загрлај. Изгледа као да је добро унапређење за обоје: Сталин постаје Јосиф Висарионовић Сталин, а Јосиф Висарионовић Сталин за заједнице.

Маретова линија постоји још од доба Француско-италијанске границе, када је била граница „тунела Наполеонова", устројена у стене и тврдаве, а не у бетонске и гвоздене конструкције". Сами су

Пољопривредни радови у априлу

НА ДОМУ

Крени и проветравај кућу у којој станујеш. Прегледај и пребијај жице у ограницама. Ако има жижака предузимај борбу против њих.

КОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Радну стоку добро храни да би могао с њом обавити све пролећне радове. Крављим и осталој прикладној стоци можеш почети да дајеш мање количине зелене хране. Прелаз са сувог на зелену храну мора бити постепен, да животиње не би добиле пролаз, који често може бити опасан по здравље. Стога у почетку мешај зелену храну са сувом. Количину зелене хране постепено повећавај, а зелењу суве сламе до сасвим не пређеш на зелену храну. Обрати пажњу на искрану младих прасади, нарочито њих навикавај да једу поглаце за прасад. Она треба што раније да дође. Женско теле треба да дојиш најмање три до четири месеца, а мушко цигет до осам месеци. Прасад и јагњад најмање три месеца. Пуна мајка већ нахи можеш раније одлучити. Уништу чачко у посебну кошару или надиндар дотичне парења краве, кобиле и крмаче које се опале у овом месецу.

НА ЊИВИ, ЛИВАДИ И ПАШЊАКУ

Посеј све пролећне усеве које још нисмо на њима било радовао да посејеш у марту. Кад сејеш обрати пажњу на клијавост и чистоћу семена. Ако имаш сигурах у своје семе набави га код суседа који има добро семе. Обрати пажњу на сорте семена. Траži и сеј само најбоље одабране сорте. Семе детелине луцерке, сточне репе и других њихових биљака чувај за брај. Извуци још једно добрано и пуновно семење стрнина, и оставај тога онолико ако од кукоља и других корова. Сеј сирак и кукуруз по сачму. Подрежај ливаде и пашњаке ако нису то раније учинио. У заливним пештачким ливадама наваљај ако је потребно, пољевање и подсејавање.

У ПОВРТЊАКУ

Довршја сетву оних усева које је нисмо посејао у марту. Сеј дање, зубенице, крастаре, тршчике, шкуље за бораницу и цвеће. Пресађуј дескопи расад у тањири лејама. Тиквице које отклијају треба дати, а повремај јачи.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Препрени потребан материјал (кромпир, шећерну репу, и др.) за отварање дима у воћњаку и плени канишле дивљачице. Рашчеји дивљачице вољи и вилоши од сунца дан се не прими. Кајсије и шешње пошрскај 1% Бордовском чорбом против сасушивања младара и бубашести плодова. Шљиве по цветању корјушај такође са 1% Бордовском чорбом.

ЧУВАЈТЕ ВОЋКЕ ОД ШТЕТОЧИНА!

Воће је врло драгоцена храна земаљске, изванредно је пољопривредно најбоље, али оно је исто тако нарочиту пажњу. Разне болести и штеточине којекакве и најчешће нападају воћке. Због тога воћар мора увек бити на опреми како би болест предупредио, а штеточину уништио чим се појави.

Највећу опасност за нашу најразновиднију воћну културу, шљиве варстео, претставља шљиварста шљ. О њеном сувбљању рано је говорено и писано, како ранији, тако и сада. Према томе, нећемо се задржавати на сувбљању ове штеточине, које је најнеопходније и самом воћару добро познато, већ ћемо се осврнути на друге штеточине, које су још мање познате, али имају тих година могу да нанесу и њихове непрецењиве штете.

Шљивина лисна ваш

Поред штеточе ваши на шљиве најопасније претставља лисну опасност, нарочито у пролеће, шљивина лисна ваш, које је увек било по њима најмањим у односу на друге ваши, али је већ развијен ваш ређе не отпорнији. Младе лишће напротив помути, осуши се и отпадне. Стога је борба против ове штеточине најпотребнија, јер ће њом развијен ваш најлакше бити уништен.

Разноликовање шљивине лисне ваши је отрежно и сва је срећа што се сама природа побринула да јој доноси, у току лета, штеточине, које знатно број ваши уништавају, или и сама отварају листи, јер би у противном шљивина лисна ваш била у стању да нам у кратко време уништи лишће, остаје само борба против ње у пролеће, док и не треба прскати, јер у случају повољне године за лисну ваш штете нам неће моћи да достигну врло велике размере.

У пролеће, чим воћар примети да се лишће кварта, одсецаће чим се појаве на њиховим листовима ваши биле у стању да се развију и пређу на друге делове, као што остаје само борба против њих у пролеће, док и не треба прскати, јер у случају повољне године за лисну ваш штете нам неће моћи да достигну врло велике размере.

У пролеће, чим воћар примети да се лишће кварта, одсецаће чим се појаве на њиховим листовима ваши биле у стању да се развију и пређу на друге делове, као што остаје само борба против њих у пролеће, док и не треба прскати, јер у случају повољне године за лисну ваш штете нам неће моћи да достигну врло велике размере.

Крајње ваши нарочито се размножавају у пролеће, код топлијих година, а у јесен, у часовима расобљавања, на дрвету, а најраније на горњем делу крошња, па врату воћке и доњим деловима грана. Те пајаце помоћу се топлије него што се презимене белогичом прскањем, а где се нисмо пустили пређу борбу. Отуда је и потекло ово крајње ваши. Ваше топлије поломаје и топлије крајеве, па их редовно тако ваш и нанесе. На месте где се ви воћар месеце нападају сваке године борбу, од којих се дрво сути и назад угиње.

Радикална борба против крајње ваши састоји се у потпуном уништењу и спаљивању свих воћака које су потпуно заражене. Остале мање заражене воћке треба пажљиво прегледати, исећи сви заражени делови, а нарочито добро испрати чистом водом и напрскати прскање воћке заражене, а остале воћке, који се сматра најбољим варфокрима.

Најпогоднији време да се воћке борбе је у пролеће, при што се воћар примети прве ваши, а пре него што се појаве. Ако воћар не примети ваши, већ му је већ развијен ваш, већ му је већ развијен ваш, већ му је већ развијен ваш

ДУШАН ВАСИЉЕВ

претставник социјалне лирике

Дете пребогате, сунчане равнице, песник-кап и многи други већ у 18-ој години, сиромах, бедник, работарин као и многи други — Душан Васиљев, одмах после светског рата, баш као и многи други наносио и правио нешто је овом етном које се у дремежи вековног разликовања добра од зла, која се доиме преобразила у хаотске немире на забаде, док се најзад вишеје шировно и презирочно разграпала у борбу капитала и рада. На тој линији такозване једностраначке праксе, на којој су се најлепше кориците надежде друштвене правде, већ су се назвали Абрашевићи. Средњошколци, Јовановић, све млади, све честити писмени људи, се сматрали за социјалне револуционере, а неки осећајем дисхармоније света, са некомпетентном погледа на свет. Наравно, уређени ништа о праву на животну радост они нису порушили, али су што себе до стварљивости задржали, бајку о примитивном раду замењали критичком анализом о модерном свету.

Душан Васиљев
(Цртеж: К. Н.)

Живот наш се од грма до грма вуче,
И велики данчаре прах со злоба,
Воде нас кроз живе свеле;
Велика једна, страшна особа
Сакреста што со од гроба до гроба
Тихим јекалим сеће.

* * *

Није нередовно што је за Душана Васиљева речено „да је он наш најкарактернији песник рата као особина, ал што је његова песница нема сопственичке громанице, горкога бола и широке ревелтације"; нити ни због тога што је „нема његове песме остатак баш типичан израз духовног и моралног распложења за време светског рата и прних година после њега", ал што је та тако звана фрустрираност лирика у стварна корак даље у постмодерну правца и покрета.

Душан Васиљев, са своје 28 године живота, мајсторски је, пре свега, обложио тан јединствог човека — нису друштвеног животиња.

Као у неког стогодишњака, телове престане, лагано али сигурно, приноше су се не уобичајеној дисхармонији, не уобичајеној виши, већ су, превасходно и реферисивање, достижне стеном зрели, тиморени организовано пропагандне лирике.

* *

Абрашевићи, Средојевићи, Јовановића, са замирењем култом борбе и рада, гледали су на културу као на идеал зла недостижан, као идеал у сушгини нелостижан.

Душан Васиљев, као регион ко, надаље и клишеа човечанства, уздигао је до нивоа, пиноносе пастетике, јер он песничкпо неће сказано као максимум подстреса уз минимум напора, већ је позитивистичко самоиникавторског жара руссловенски нидеализовано постојанством магона друштвених животиња. Зато је задатак тешко и бледа дошнја српска социјална лирика према мак те не настодовском револуту Душана Васиљева, од чије се сидине баш онако дала узлет у два-

ДОМОВИНА

Домовина, то није иртва груда
која нас тврдозном руком веже;
то је љубав за облак, што плива изнад,
за воску, што се овде рађа;

Љубав за класје, што богато буја;
за руже, што су на гробљима свеле;
за треше латова, белих ораја;
за тугу птица, које се селе.

Домовина, то су све ове слике
којима нас живот за се сеже;
радост, код нашег плача заиште,
гламота мајчина загрљаја.

Домовина, то су жеље тајне,
нагла, што нрсто нама клоне;
то су наше бајке бескрајне, —
домовина, то су сви наши сложи.

Равница

— Фрагменти —

Зора је.
Звезде се звездом бледи, зажмурн, утаси се. На истоку ће бо цревена.
Равница сиокојна.
Људи дубоко и, благосиљујте је, захвалноно гледајте сиоју њиву. Обложи је, и погледи житељу цареницу, као да је питају да ли је добро спавала. А сва се грудвице до краја видела и у сиојој неспокојности ничи на њиву дагоцу царницу.
Бунари се будо и сиљно шкрипе бадњама. Чопори краве и овнца отерли се у пашњаке. Волови прелазећи растегнуто, витки чду дуо-три корака, по отиет стазу.
Већ се сиокоо раздањело. Сунце је помоћно главу и цревиле сиој погледа уиред у равницу. А она је сриљена, и чини ми се да осећам како се сиокоо, крагги, утишавају нрво сунчана зрака. А људи сиокојну њиварна се глаже, кланљу се сунцу, а сиоме ми се ирућују и расту и постају умиљати.
Је сам поново уиадао да сам у црквн, и да су сви људи, изборени лица, иокутљени рукн, сиа свештенике бога Рада. И видео сам да је то једина сарка у животу, једини лек земљот: радити на земљи, са земљом и за земљу.
А равница се ирулила у недогледа и, бирата, пуна животних сокова, чека да падне у њу семе, да га иокосе, да га васкрсне и да устрели своје људе — — — своје крилце. — — —

Живот и рад Душана Васиљева

Душан Васиљевић-Васиљев. То је пламен, то је муња. И опет мрак. Како је много дао и како је било изгледно! Једна двадесеготодишња која пошне је живе дубоко. Одбегла душа и Човек пошне после рата. За три године поспосновања Душан Васиљев дао је сриски поезији претрпт песама дотле незабележених по тону, инспирацији, изразу. Мало је живео Васиљев и сриј је много, темељито осетио. Цифрама изражено: рођен јуна 1900, а умре почетком 1924 године, 27 марта.

По речима једног познаника, у двадесетприој својој години Васиљев је био „темељно грађен младић јаких очију, израженија, препланулог лица у које се утиснв тамна румен својствена људима који са дуго баве на ваздуху и на сунцу. Истраживао, чврсто стиска, са гвозденом подлогутом прсма евгеворницу и покретним брени, али не отсечним, он је дивно утиснк нечег конспредног, одређеног, отворсног и чврстог". Па ипак, тај сни бонатски ратник, изгубио је тако брзо „снажну руку" своје лнце, замењивши је грудобољним жутилом.

*

Нема примера у нашој књижевности Душан Васиљев. Са мало животног искуства на крају крајева шли са толико проживљености и темељитости нпје дош нико код нас дао поезији такве потресне жпстине. Беспримерно ампбиционпи и истпнан он све време свога младићства проводи у учењу за свој настојнички позив уколико се не баш позитивистичком. Чим се појавио са руконисни од критика наших најбољих часописа био је обзучпк прпнпне и штпмпан.

И ма да је писао много, за живота нпје стигао да објави ннкакву. То је учинила, сам годину по пштовој смрти, група његових пријатеља. Ова збирка носи назив Живот и рад Душана Васиљева. Као се каже „необрапе" сликано да се ту подразумева реч „најбољи". Предговор је писао Васиљев Живојинович и прпгласно-радно да је он в „најбоље" најбоље песме прекрпно умрлог песника. Нпжпкост утпнком нпје тако, што се чпне реч „најбоље". У Изабранпм песмама не могу се нпћи четири или пет, пошто Човек реда после рата, Одбегла душа и Плава магеге човекове, изтрајпвше песме Васиљева и које су објављене у Весни у времену од 1922—23 године. То су Богоносци, Домовина, Голубови и једна од најбољих прозних песама српске књижевности Равница, химна родној равници. Ове су песме чисте по конпепцпји и по пдеји и ни у овом прплпном не можемо нпгде стпћи овом немиру, чпме је живпнстно Васиљев осетно окптнен.

*

Најзнови већпне песама Душана Васиљева су читав низ-кптанпа његових песама: Септембар, Јесења песма, Јесен, Под јесен, Сутон, Ноћни страни, Грозница, Болница, У полеђине сирта, Песма рода у водне, Немоћ, Сирт поносања, Сирт кнгда на улнци, Елегнја, Бол, Носталгија нтд. Ова је новпја химне јесенпа, болонпна и сирти, али то нису биле стереотипне јесенпне и прнмењивана у стпнсонима. Било је то једно оригпнално осећање, које нпје служпло као узор.

Дао је кпше форми али и пове садржине, јер је певао: „Форми је склпнн, а садржпна сирота, мала Свевпна..."

Борио се са трудобољом своји и певао је:

Задпто ме прокпне сваки трептај
у вени, и сваке звезде пад!

Зато што знаш да Бог нпје кости у једини загпаљ.

(Двалог)

Али је овај човек био и Човек, јер је певао:

Хоћу на своном кораку,
сваким дахом
ово себе љубпи да сиљем.

(Хоћу)

И кад неко каже за Васиљева да нпа много нпје „остао већи прорпцатељ времена и трајног", онда то значи да је велпка грешка што ти нпмо могућности да то кажеш, што му је дата прплка да то напнше онда где је најлакше смело бити написано.

На овом месту хоћемо да се сетимо песника Душана Васиљева, тог дарованог Србина од чије је смрти ово прплпно равно дванаест година. И уједно хоћемо да помогнемо да његова успомена остане чиста, светла и трајна, као што заслужује.

Д. Ф.

ВИЛХЕЛМ М. БУШ: РАЗГОВОР

Тајна чула мириса

Бистра реалиска наивност човека и животињског система се у основи чини, да примјетимо одмах, доста ограничена. Ограничена, због тога што нам недостаје извјесна доза свијести о томе, како чуло мириса стоји у односу према осталим чулима. Односно, због тога што нам недостаје свијест, шта чуло мириса у животињском свијету, па и у нашем, заправо значи. Ми смо склони да мислимо, да чуло мириса има у животињском свијету, па и у нашем, подређено значење. Ми смо склони да мислимо, да је оно у односу према осталим чулима, нешто као чуло додира, или чуло укуса. Ми смо склони да мислимо, да је оно у односу према осталим чулима, нешто као чуло додира, или чуло укуса. Ми смо склони да мислимо, да је оно у односу према осталим чулима, нешто као чуло додира, или чуло укуса.

Ништа у свему овоме није више погрешно од тога. Чуло мириса је у животињском свијету, па и у нашем, једно од најважнијих чула. Оно је у животињском свијету, па и у нашем, једно од најважнијих чула. Оно је у животињском свијету, па и у нашем, једно од најважнијих чула.

Ако ствари посматрамо са еволуционог гледишта, онда ћемо видјети, да је чуло мириса једно од најстаријих чула. Оно је једно од најстаријих чула. Оно је једно од најстаријих чула. Оно је једно од најстариј

ИЗЛОЖБА СЛИКАРА ИЗ ЗАРОБЉЕНИШТВА

РАДОМИР ЈОАНОВИЋ: АУТОПОРТРЕ

У недељу, 28 марта о. г. отвориће се, после дужег одмора, изложба. Учитавши писмо да би ово обрадовало драгане и дивљење уметничке создалачке на иностранству: колибом великих слика из заробљеништва. Једна природа чеда се знала не изгледа у живом часу у летичком моменту и када чак и без обзира на овај ина данас за све нас једну особиту квалитет — нашу осећају, човечанску ако у њој бар зато се диструзе задовољства утврђујемо да је и у уметничком погледу велика солидна и успела. Наши су сликари у заробљеништву радили не само са искреном инспиративном доследном ревношћу и дубином, већ, мислим, и врло филозофски и са жаром, свесни стваралачких елемен. Та, доиста, не би ни било толико изненађено када се узме у обзир да се међу нашим колегама већ и пошли, поимали уметници имена су на челном Драги Стојановић, Стана Бабићевића или Дубиша Наумовић. Али крај свих стоји, са једне привлачним, интересантном, да одличном радозналу, и нескидно младих сликара који се сада појављу први пут. Тако су дела и у целом реду *Милоја Јонић* и *Радомир Јованова* које нисмо не чино упознати добитници или тако и *Бранка Марковић*, *Борђе Чермак* и *Димитрије Парамедић* који су, мимо позната већ и поноће, у стварно такође тек свом правилном јасније потврдили своју талент. Нов је као сликар и *Григорије Самојлов* који нешто сиђа међу више најистакнутије млађе архитекте.

Ова последња четири сликара, из чије су Напуљолеон и Белог женског, а са њима и *Бранислав Живковић*, даће се, шестеко, родном малом бојом. Сва ова поједину, мање или више и свом на свој начин, понеки знање и решетку у тој техници. Наиновић је цирконо начинио и у дезинтегрисање кладним, сумарним тоновима (што трудно синкопирањем) онеспокоје разне изведе заробљеничког логора и живота: Колибом, баракама, болници итд. Пејзажи су неке чуше, мелодичним чари која иначу сем та и свиду атмосферичку вредност. Белошкевић је најпознатији род две интересантне графике са мотивима из заробљеничког логора и неколико мање атмосферичних цртежа из Св. Гора, карочито из Халкидије који су одликују својим штедрим, истанчаним колоритом и поесином романтично-сентиментално, готово тенденциозним сентиментом предмета. Бранка Марковић дао је читаву једну изложбу портрета, китор, импресионистичке нијансиране слике, често веоп жасно и маркантно свеобухватних — и композиције „Богослужење" које је такође веома топла у боји, у светлости као и у целој концепцији. Чермак даљује исто, нимда снега, своју ведрим и нежном, флуидним колоритом и веком угледном непоредливу прокалемља. На тих његових квалитета готово дела ова тема, интимна драж ових композиције „Партија карата". Димитрије Парамедић је у једном добро постављеном и свом бољедисном портрету показао своју вештину, док је Светислав у два-три интересантна портрета, односно аутопортрета, али карочити у овој њихо, тако фино просветљеној и просеченој слетници „Нетипичне кутак", осведочио свој сликарски сам елан и свој изражајни уметнички укус. — Приносећи Крнишићи је у неколико платна са новијо стварности, журналистичку фиксиро разне ситноције и резиконе заробљеничког логора, изнеђу којих се угодно издваја једна већ цијне, слободнијв третирана мотва природа.

Милоје Јонић је сликар веоје вазије и живих, светлих боја који је он чао склади и ефектно да поверује, да робљеници; у једноравне радионици, изрочите у поретку, сенилна, емоционални интензитет (ова врло жива и пријатна „Аутопортрета"), а у једнажу, интерјеру и средини мотивно више инвентивне и са неком тихом лирском емисијом (— на пример: „Погледи на логор", „Пролог" или чак доминантна „Слика — „стамљена на стазе"). Све су те слике рађене у вашем уиду. Али се народ њих видно истичу и неколико платна: пре свега: овај топло обележени пејзаж „Ушао у кварт" и овај занимљиво тако богата и уопште нова акварел „Заробљеничка кухиња". У мотивском погледу и фино наведеном цртежу у гљиви „Пролећа у логору" дао је најбоље Милоје Јонић и један успели пример чисте, јасно-беле графике.

Радомир Јованович показао се, у једном низу слика мањом бојом, пастела и акварела, такође, као интересант и темпераментан колориста и истанчаног и одличног цртача. Његово платно „Чаробне забаве" предлеже нам у пастелама, жарко бојадисаној фантазији једне лепо замишљене целине из заробљеничког живота. Нешто слично имамо и у тонски мирној композицији „Вођење коња" — где је тонинска шарала добро расположена и сиса. У једном, тиробним нестежима заробљеништва после, она је врлина ча) благотворним задатак само у ужем друштвеном кругу логора, фиксирајући као у неком крном огледалу пролазне комичне моменте и подиже окога. Ове духовите ноте карикатуре Стојановићеве дисутирао су ми другоме: јер ово, сем свеже обрадовало је неколико дискретно рађених радника мањом бојом и као фотографија сводих дешкоритивних — као сведочи таворе речито о животу наших уметника у иностранству.

На крају, сеиђ који стоји скоро на чолу целе те групе и који је као нов представник и стожер другар сви наших сликара из заробљеништва ову изложбу кошкову и отворио: Драгомир Стојановић. Као графичар, карикатуриста, он заузима ту једно засебно место. Његова уметност позната нам је одавно, а позната је већ у њеној најцелокупнијој и најсавршенијој форми. Ово је, мислим, једна од најбољих његових карикатура. Стојановићеве дисутирао су ми другоме: јер ово, сем свеже обрадовало је неколико дискретно рађених радника мањом бојом и као фотографија сводих дешкоритивних — који сведочи таворе речито о животу наших уметника у иностранству.

На крају, сеиђ који стоји скоро на чолу целе те групе и који је као нов представник и стожер другар сви наших сликара из заробљеништва ову изложбу кошкову и отворио: Драгомир Стојановић. Као графичар, карикатуриста, он заузима ту једно засебно место. Његова уметност позната нам је одавно, а позната је већ у њеној најцелокупнијој и најсавршенијој форми. Ово је, мислим, једна од најбољих његових карикатура. Стојановићеве дисутирао су ми другоме: јер ово, сем свеже обрадовало је неколико дискретно рађених радника мањом бојом и као фотографија сводих дешкоритивних — који сведочи таворе речито о животу наших уметника у иностранству.

МИЛОШ ЈОНИЋ: АУТОПОРТРЕ

Г-ЂА САМОЙЛОВ ГЛЕДА АУТОПОРТРЕ СВОГ МУЖА

ЉУБИША НАУМОВИЋ: ЛОГОР

Уметничке прилике, имају још и ову страну, да се у њима, у њиховом оквиру, развијају и стварају таленти, који, ван њих, не би могли ни да се појаве. Тако је, мислим, и са младим Милошем Јонићем, који је, у заробљеничком логору, нашао себе и своје место у уметности. Његова је уметност, у свом досадашњем развоју, ишла, мислим, у правцу једног све чистијег и све јасније изграђеног колористичког израза, у правцу једне све ведрије и све сунчанијо палете. Ако је, у почетку, Јонић, у својим сликама, тежио ка неком, помало, сумрачном, сивкастом тоналитету,

Колин Рос о светско-политичкој борби за Африку

Познати научни институт, који ће већ од пре рата пуно пажњу посветити питањима између материјалних извора народа, природног и у виду својих потенција у том погледу, у среду, 31 марта, у великој сали Географског друштва у Лондону, предавање о стратегији међународне публицисте и путописа Колина Роса. Колин Рос говорио је о Светско-политичкој борби за Африку.

Колин Рос је светски путник, који је по свршеном школовању у универзитетима у Кембриџу и Оксфорду стекао знање и пао границе свога домовина. У својим делима и у свима предавањима он настоји да ли живу слику друштвених и економских прилика у земљама, које је посетио, и да говори о проблемима, које одређују политичку слику света у садашњости. Недавним путем дошао је у Индију, Сајлиз куда се враћа. Са собом носи књигу «Африка». Сет на пута, Несопхуатеп Моитент, Нова света, Индију САД и пола, Енглеској кад. Ова књига, јасном реалношћу и бистрином писца гледа на прилике, у којима живе земље кроз које је путовао.

Не само личност предавача, већ и тема, коју је он сам изабрао и зачелио, већ о којој треба расправљати у овом предавању, привукли су велики број присталица г. Колина Роса нарочито из кола знања одних проблема. Предавању су присуствовали и најпознатији представници научних и државних кругова.

Самитичке политичке околности је пре неколико година Међународни научни институт предвидео. Ако је у свима земљама подвојени научни институт, који ће у свом предавању почети говорити о Африци,

Колин Рос о светско-политичкој борби за Африку

Немачки научни институт, који је већ од пре рата врши мисију културног обавештавања немачког народа о свим догађајима повезаним са њ. у њему свима, изгледа у том циљу, у среду, 31 марта, у великој сали Немачког научног института, предавање о стратегијске важности југоисточне Африке, које је држао Колин Рос, говорце је о Светско-политичкој борби за Африку.

Колин Рос је светски путник, који је по својим задацима и путовањима по свим континентима света познат и као тумач свога домовине. У својим јелима и у свима предавањима он настоји да ја нашу слику двојштвених и привредних прилика у земљама, које је проучавао, да укаже на проблематику, који одређују политичку слику света у садашњости. Најновији његова дела, као на пример Морје одуке, Запад у Индији, Сфинга која се говори, Од америке до Африке, Свет на води, Несхрабрени континент, Лоша земља, Изнеду САД и друга, показују, да тај човек има један, њему својствен начин да пратиљу, у којем један велики крос кога је пуговао.

Не само личност привлачи, већ и начин, на који је само написао и написао, већ и кога треба разликовати у овом односу. Ја сматрам, да је Колин Рос најбољи тумач Колина Роса написао је врло једноставно, једноставно, Предавање је тако, да је пратиљу и његовим пословним и политичким вештима.

Свакако је врло важно подвући, што је ово предавање било одржано у простору Немачког научног института, професор др. Шварц, који је у свом лепом поздравном речима нагласио велики утицај, који је њима г. Колин Рос у свима областима географије, историје, економије, политике и друштвеног живота. Ја сматрам, да је ово предавање било једно од најбољих, које је Немачки научни институт до сада приредио.

Предавач је подсетио г. Колин Рос будући његовом пословању, да је тек са почетком овога века почео интересовати за Африку, а нарочито за Африку, која је у то време била у великој мери непознат. Тада је он почео да путује по Африци, да је проучава, да је упознаје. Његова дела, која је о Африци написао, показују, да је он у Африци провео много времена, да је упознао земљу и њене становнике, да је проучио њихов живот и њихове обичаје, да је упознао њихове потребе и њихове жеље. Он је у Африци видео, како се развијају односи између белих и црних, како се развијају односи између Европљана и Африканаца, како се развијају односи између Европљана и Африканаца, како се развијају односи између Европљана и Африканаца, како се развијају односи између Европљана и Африканаца.

Ја сматрам, да је ово предавање било једно од најбољих, које је Немачки научни институт до сада приредио.

Предавач је подсетио г. Колин Рос будући његовом пословању, да је тек са почетком овога века почео интересовати за Африку, а нарочито за Африку, која је у то време била у великој мери непознат. Тада је он почео да путује по Африци, да је проучава, да је упознаје. Његова дела, која је о Африци написао, показују, да је он у Африци провео много времена, да је упознао земљу и њене становнике, да је проучио њихов живот и њихове обичаје, да је упознао њихове потребе и њихове жеље. Он је у Африци видео, како се развијају односи између белих и црних

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

За напредно живинарство

Инж. агр. Драг. Ј. Гргуре: Новембар калиба природним и вештачким путем. Издање ИПРОЗ (Пољопривредна библиотека, св. 25). Београд 1942, стр. 44, дин. 10.

Ни један сеоски посао у живинарству нема толико присталица, колико гајење пилића. Свако сеоско домаћинство, које има само једно кокошје јаје, зна, да ће му оно донети пилиће, а ако има више кокошака, онда ће му донети и више пилића. Ако је тако, онда је разумљиво, да се сваки сеоски домаћин, који има само једно кокошје јаје, труди, да га што боље искористи, да добије што више пилића. Али, нажалост, не зна сваки сеоски домаћин, како ће то да постигне. Зато је и разумљиво, да се сваки сеоски домаћин радо прихвати сваке књиге, која му може да каже, како да добије што више пилића. Ако је таква књига још и јефтина, онда је сеоски домаћин сигурно купи, па ће је и прочитати. Али, нажалост, ни таква књига не помаже сеоском домаћину, да добије што више пилића. Зашто? Зато, што је писана за школоване људе, а не за сеоске домаћине. Сеоски домаћин не разуме ни речи, које су у њој штампане, а камоли да разуме, како ће да добије што више пилића. Зато је и разумљиво, да је сеоски домаћин, који је купио књигу, разочаран, па је више не чита, а ни не гледа.

Ако је тако, онда је потребно, да се напише таква књига, која ће бити разумљива сеоском домаћину, па ће он моћи да је прочита и да се по њој управља. Таква књига је ова, коју је написао инж. Драг. Гргуре. Она је написана тако, да је разумљива сваком сеоском домаћину, који је прочитао основну школу. Зато је и сеоски домаћин може да разуме. Ако је сеоски домаћин разуме, онда ће и по њој радити. Ако буде радио по њој, онда ће и добити више пилића. Ако добије више пилића, онда ће и више зарадити. Ако више заради, онда ће и више имати користи од живинарства. Ако буде имао више користи од живинарства, онда ће и више живинарства развијати. Ако буде више живинарства развијао, онда ће и више живине имати. Ако буде више живине имао, онда ће и више живине извозити. Ако буде више живине извозио, онда ће и више девиза добијати. Ако буде више девиза добијао, онда ће и више робе моћи увозити. Ако буде више робе увозио, онда ће и више робе имати. Ако буде више робе имао, онда ће и више задовољан бити. Ако буде више задовољан, онда ће и више радити. Ако буде више радио, онда ће и више зарадити. Ако више заради, онда ће и више имати. Ако више има, онда ће и више уживати. Ако више ужива, онда ће и више живети. Ако више живи, онда ће и више радити. Ако више ради

КОЛОНИЈАЛНА
РАДЊА
НА ВЕЛИКО

„Космај"

КАРАЂОРЂЕВА 67 ТЕЛ. 25955-25972

Има на лагеру
већу количину
коломасти жуте,
црне и браун.
Марка „Победа"
и другу робу.

ПРОМЕТНА
БАНКА А. Д.

БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАИЛОВА 26
(улаз из Кн. Љубице)

Врши све банкарске послове
и прима улоге на штедњу.

ТЕЛЕФОНИ:
25580 и 26247

Државна класна лутрија

Лутријски план за наступајуће **шесто** коло срећака, који је ступио на снагу, у највећој мери се разликује од досадашњих лутријских планова посленратне емисије срећака.

Место досадашњих 16.000 згодитака у укупној вредности од Динара 15,477.200.—, нови лутријски план предвиђа 16.000 згодитака у укупној вредности од

Динара 30,956.000.—

са четири премије од Дин. 250.000.—, 300.000.—, 500.000.— и великом премијом у трећој класи од

Динара 1,000.000.—

и са великим бројем већих згодитака и то: 1 од Дин. 200.000.—, 2 по Дин. 100.000.—, по 5 од Дин. 80.000.—, и 60.000.—, 11 од 50.000.—, 16 од 40.000.—, као и знатно повећани број других згодитака од Дин. 30.000.—, 25.000.—, 20.000.—, 16.000.—, 12.000.—, 10.000.— и других средњих и мањих згодитака.

За исплату ових добитака без икаквог одбитка јамчи држава.

Нови лутријски план предвиђа емисију од укупно 40.000 срећака. Цена срећака износи Дин. 100.— за једну четвртину за сваку поједину класу.

И ово шесто коло срећака има три класе, са назначењима, и то:

I класа 10 маја 1943 године,
II класа 7 јуна 1943 године,
III класа од 8 до 28 јула 1943 године закључно.

Срећке I класе пуштају се у продају почев од 5 априла 1943 године, и могу се набавити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца којих има у свима местима на територији Србије и Баната. 104 1—1

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

«ДИНАРАК» КУПУЈЕ сва бока новчаница, сребрна новца, комбиноване соба, орден. ствлова. «Динарак», Тирнова и Методија 2, тел. 40-665.
85 1—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне зубе, сва златна и сребрна предмета, умећемо најбоље платити старо, купује и најбоље плаћа «Београдрад», Призренска 13, Телефон 24-384.
185 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Огласујем је за неважећу. — Митвин Митровић.
202 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Огласујем је за неважећу. — Ратомка Марковић.
203 1—1

НЕСТАЛА МИ ЈЕ ТАШНА у којој је садржан личан карте издате од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, обзиром на 8000 дин. Ко је нашао добиће награду од 3000 дин. исто врати на адресу: Радивоја Пешић, Хиландарска 1.
205 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ од 10.8-1943 год. добијену од општине Белошевац изгубио сам. Огласујем је за неважећу. — Живбен Сима, берберин.
206 1—1

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ добијену на општини Љубарди, личну карту од Пре-дстојништва у Крагујевцу, уговор за Мењачку, 2 моје Класне лутрије и 1000 дин. изгубио сам. Огласујем их за неважеће. Станислав Јовановић.
207 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, па је оглашујем за неважећу. — Рукмија Ђелић.
198 1—1

У ЦЕНТРАЛИ ЗА ХУМОР

сваког дана у 18 час. весели програм

На. Словенске бр. 5

Улазница од 30—80 дин.

167 1—1

КОНКОРДИЈА

ФИТИЉ
ЗА КАНДИЛО
МЕТАЛНИ КРСТИЋИ

Драг. А. Савић
БЕОГРАД
Тел. 23-533. — Гетеова ул. 16.
ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО

170 1—3

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ добијену на Пре-дстојништву полиције, Крагујевац, изгубио сам. Огласујем је за неважећу. — Ђорђе Ђурђевић.
208 1—1

MOJ СИН Милеја Павловић из Зубџака среће летњевчих трако не-ма. Тужно сам га среће и дивно је одгајан. Изјављујем да го од да-нас не признајем за сина, па не-ма право на моју пажњу и на покретну имовину. — Рашко Павловић, среско Зубџако.
209 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 5464 издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Огласујем је за неважећу. — Урошић Ђоко.
201 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац. Огласујем је за неважећу. — Стевија Зорђевић.
201 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац. Огласујем је за неважећу. — Љубиша Миљковић.
206 1—1

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
168 1—1

ИЗГУБИО САМ пословну књигу број 2030 издату од Бележ. Крагујевац. Огласујем је за неважећу. — Сава Живковић.
199 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Пре-дстојништва полиције, Крагујевац, Огласујем је за неважећу. — Ђурђија Ђурђевић.
204 1—1

ПАЖЊА
кућевласницима

Управа водовода извршиће у времену од 31 марта до 15 априла о. г. другу прочистку читавог водоводног и канализационог уређаја града. Четвртак водоводна грађана неопходно сваког радног и празничног дана од 7 до 17 часова.

С обзиром на велике кућевласнике да приграбе кључеве од простора у којима се налазе водомери и мањовнице водовода, како би се читава изврша неометано извршити, јер ће то у интересу самих предузећа. Управа водовода.
189 1—1

УПИСУЈТЕ
обвезнице 4½% државног зајма за финансирање јавних радова

Тиме ћете допринети да се изврше велики јавни радови од општег народног значаја:

грађење, обнова и одржавање путева;
мелиорације и исушивање земљишта;
регулације река;
одржавање и грађење пољопривредне објекта и народних домова;
урбанске зграде;
одржавање, довршење и грађење државних монументалних, просветних и јавних верских објеката.

ЕМИСИОНИ КУРС 98½% КАМАТА 4½% ГОДИШЊЕ.

Поред осталих законских привилегија, обвезнице овог зајма се могу купити безпосредно од свих државних и самоуправних дажбина.

СВА ОБАВЕШТЕЊА О УПИСУ ЗАЈМА ДАЛУ И ВРШЕ УПИС ФИНАНСИСКИ АГЕНТИ ОВОГ ЗАЈМА:

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА У БЕОГРАДУ СА СВИМА СВОЈИМ ПОСЛОВНИЦАМА У УНУТРАШЊОСТИ РИШЊА. ЉЕВО, КРАГУЈЕВАЦ, ПЕТРОГРАД, ШАБАЦ, ЛЕСКОВАЦ, ЗАЈЕЧАР, ПАНЧЕВО, ЧАЧАК, УЖИЦЕ, КРУШЕВАЦ, ВРШАЦ И ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА У БЕОГРАДУ.
193 1—1

Колонијалисти...

Над дојучер у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће за извоз колонијалне робе
»СРБИЈА«
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косанџића 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 45-812
СТОВАРИШТЕ Раинска 22 (Београдска пијаца) тел. 26-633).

193 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈЕМ:

Дијамантне крупнице, брилијанте сва величина, златне зубе, бурме, протезе, минђуше, броше, брегзатине, нанце, сатове златне, сребрне и златне сва исправне и од бољих познатих марака) старо злато оштећено, изломљено, поломљено и горако сваку количину, купујем сребрне ствари и остале исправне предмете од сребра купујем и највише плаћа Београдско прокупачко и не заиста прокупачке вредности исказује одмах поштене фирме

„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛОЈОЈЕ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 28-784

ПОЗИВ НА ПЛАЋАЊЕ РАЧУНА ВОДОВОДНИХ И ДРУГИХ ТАКСА

Рачуноводство при Управи водовода позива сва она грађанства водоводовода и другима такса који још нису измирили свој рачуне за протекла тромесечја да исто учине најдаље до 15 априла јер ће се у противном почев од 15 априла на сва до 1 априла 1943 год. пристигнута потрошачу воде без икаквих других и предходних опомена. Исто дужници који су рачуне још нису добили доставиће им рачуне гратис. Рачуне могу их добити у Рачуноводству при Управи водовода у дуплексету уз накнаду такса од динара 2.— Приморујући се с тога пратиоштвеном да се пратиоштва о томе обавесте у свом комшилуку. Сматра улица бр. 35 у радном канцеларском времену.

Свеста путе српске Управа водовода, који буду укидени воду предвиђене дуванарадна налог-комисија! Рачуноводство с таквима незначајним бројем рачуна и времена за које се односе нарочито рачуна. С тога се препоручује пратиоштвима да благовремено остане код својих умјења или надопуњена рачуна из године 1941 и 1942 да би нарекли исправе, односно сачине рачуна и евентуалну грешку о уведену воду отклонили. У противном органи су дужни укинути воду без одлагања.
194 1—1

Београдска задруга а.д.

БЕОГРАД — КАРАЂОРЂЕВА БР. 48

На основу решења Управног одбора са којим су се сагласиле надзорна власти, Београдска задруга а. д. почев од 29 о. м. исплаћивање свога дивиденде за 1942 годину по Дин. 300.— од акције.

Акционари који желе подићи аконто, коју предвиђа дивиденда пропис, а на уништај поднете пријаве и легитимације.

Исплата се врши на благајни Београдске задруге од 9— 12 часова пре подне, радним данима.
195 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

извршиће јавној продаји со почетком лицитационом ценом ова имања:

8 априла 1943 г.

1) Плац са зградом Станоја Гавановог бр. 2 Дин. 3.160.000.—
2) Плац са зградом Цинцара Јанкове бр. 7 Дин. 1.600.000.—
3) Плац са зградом Трнина Павла бр. 2 угао Алексе Бачванског Дин. 2.400.000.—
4) Плац са зградама Француска бр. 10 Дин. 2.560.000.—

10 априла 1943 г.

1) Плац са зградама Пржановића бр. 116а Дин. 1.200.000.—
2) Плац са зградом Шабачка бр. 15 Дин. 1.200.000.—
3) Плац са зградом Станоја Гавановог бр. 4 Дин. 2.560.000.—
4) Плац са зградом Сибињанинова бр. 6 Дин. 480.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарска бр. 32/II, где се могу добити сва даља обавештења.
196 1—1

Објашњење о висини задужења таксом градског доприноса

Поводом појединог питања која се сматра осетљивим за разрез градског доприноса, Рачуноводство при Управи водовода, које овај допринос разрезује и наплаћује, саопштава овим да је Министарство финансија актом II бр. 5735 од 8 марта т. г. дало следећа објашњења:

«Уредба о градском доприносу за одржавање чистоће у Београду М. с. бр. 4434 од 25 септембра 1942 г. у чл. 4 каже у једном од својих ставова: за плаћање градског доприноса за одржавање чистоће чине бруто приход по кући и утврђена порезна основица за плаћање кућарине за годину за коју се допринос плаћа. Ово се значи да нам основицу треба узети само бруто приход од зграде које је утврђен порезом управа приликом разреза кућарине, и да се на тај бруто приход (бруто зграде) не може одбити приходи из чл. 36 Закона о непосредним порезима на име трошкове за одржавање зграде и амортизацију, пошто основицу помињутог доприноса не чини чисти приход већ бруто приход (бруто зграде).

Правне појединости објашњавају сви Рачуноводство је разлог поступања, јер је за основицу за разрез градског доприноса узимано само бруто приход од зграде које је утврдила Порезна управа приликом разреза кућарине и да приход који није зграђено побројене 20% на име амортизације (чл. 36 Закона о непосредн. пор.).
197 1—2

пометрена плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ

Бр. 14. Год. II

Београд, 12 април 1942

ПРИМЕРАК 1.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ОБРАЧУН СА АПРИЛСКИМ БЕГУНИМА

О безумни људи! О безочни свети!

Обрећи се коме, злом дужном сународнога народа, коме гробарима Отаџбине, Обрећи вам се на дан двогодишњице њихог недостојног бекства из Београда, јер вероломне њихове и дрске, који нам од тог дана прете, непријатељу робу, и све се још разлеже због последњих наших кобне уџере, који постављате нам земље.

Докле ћете приказати интересне масе, и позвати хушкачем потрошите, да се српски живити сва ваше снаге? Ни ако да ниште ексцеси сви нелуднее ваш, који сте пре две године напали српском народу. Не ваш ли вас сазнавати ову трагичност заблуде у коју сте је ви две године ваше пропасти и напитетни говорили српско радити домаћи и свету Србији.

Нису ваши преклети и злочиначки, ваши ексцеси да ви су вам ниште, који сте почињали дан за дан у земљи, ван ових отаџбина се ви земаљ горелац.

Из данашњи дан пре две године, док сте ви на аутомобилима хитно напуштали Београд, мајушевали су већ немачке трупе, и народ се тога дана још није могао прибрати. Њему су се тек пуговали почеле отварати очи, а пароходи после правог гласова о вашем кукавичком бекству.

Али тада народ још није могао сагледати да сте ви много одмицали грешници, него што сте ноћивали већ сте, па нешто доцније дана после вашег прекратичног делања на власт, одвели државну правду у пропаљу, а народ у ушанчење, смрт. У својој великодушности народ вам је одмах све то на заборављено, јер је хришћанску одлучност.

Али од тог времена над српским народом одувек се надвијају ваше звери, које се на главни поносници. Кукавички на Лондона су без ма жалне према народним жртвама. Напротив мирно, као са задовољством ваша виђали, потирући је упорале. За њих је дан и дан један смрт, у њима сви заклопомишљају на своју личну безбедност, и своје материјалне интересе. Они су већ свима господарима и дан свих личних жеља, дивну у питање и сам опстанак српског народа.

НА ДОКЛЕ ЋЕТЕ, ЗИ ОДБЕГЛИ НЕЛИКАШИ, ГУРАТИ СВОЈ НАРОД У СИЋ ВЕЋУ ПРОПАСТ?

Ви нисте ни души таште српске шиште, није је генерал Недић увидео поводљиво да спасе, спарводиће своје Србима од ваших злокобних оруђа по Лондона. Он је пре годину дана, по ваму политичких канара, у свом говору личном подстрекивао вам да сачувате Србију од ваших ужасних, које је доживљено водила ваша помахнитала у иностранству.

Ви сте систематски сметали вештом радилуђима настојања, да спасе што више српских живота. Зато вам је он и задрао обрезину с лица. Он вас је за сва вама недела отпуштао „дрек дицу искупљеног српског народа, пред лицем целе културног света, пред лицем Господа Бога".

Генерал Недић отпушајући Српски народ проклиње. Он Косова није било теже пуштање на страшније народне казне.

О безумни људи! Зашто кажете српски образ срозавајући се на ниво једног пробисвета ако што је Харитин? Оставите ту у лагу ранини Лукашина, Краљевића, Шубашићева и других „Југословенских краљева". Нису њихови ваши међу тим лакомислени душевници и сладитани, нити

ланицима Србима, и то из Енглеске, у најмању руку је непрописно. Срби су имали своју сло-

У ИСТОРИЈИ ЧОВЕЧАНСТВА, НИКАД НИКО НИЈЕ ДУЂЕ ИЗГУБИО СВОЈУ СЛОБОДУ НЕГО МИ ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ, И ДА ЈЕ ТОМЕ ДОВРИНЕО И САМ СЛОБОДАН ЈОВАНОВИЋ.

Он је изгледа то и сам прописно сопта дана, кад је бежао из Београда стигао у Сарајево, и предсједнуо неодређени слом држави изјавивши: „Али ауло изгубисмо користи!"

На бар да се је после тога исправно уклонио покушу у самоубу, и тиме разнишао о својим грозама. Место тога он се стрпљиво прилагодио, и нашао да ће ипак бити нешто ако се Србија уништи.

ДОНСТА, ПОРАЗ НЕЛИЧАЋЕ ЗНАЧИЛО БИ ПОБЕДУ БОЉШЕВИЗМА, ДАКЛЕ СМРТ ЕВРОПЕ И ЊЕНЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ.

Европски народи не могу желети свој пропаст, јако не могу желети ни побједу Енглеске, јер би то побједа значила и побједу бољшевизма, тојест уништење европских народа, њихових традиција и њихове културе.

То је умјерене данас прошло у свет свих европских народа.

Уплашен тере ван Енглеске заборављају да су и они Европљани, и да ће не могу више да могу бити своју срећу на туђем несрећи.

За будуће уређење светског мира, народи европског народ не рачуна више на Енглеску, нити на њену политичку побједу на политичку нужду. А то је један од најтежих ударца које нашој вези и наше европским народа су ми политичку страни, а обојици им краљеве разјапиле њихе рата.

Кто што су та народи доживљавали у отаџбини, и ако је за њих Енглеска, у њиховој руци је непрописно. Срби су имали своју сло-

бођу и они најбоље знају колике жртаве су до ње биле доказе. Они тешко пошту да

АЛИ ЗА ПРЕПОРОД СРПСКОГА НАРОДА ОД ПРЕСУДНОГ ЈЕ ЗНАЧАЈА ДУХОВНА ОБНОВА СРБИЈЕ.

Та обнова мисле се приватно и да ће народ повратити тако под водством генерала Недића. Заиста је недићева заслуга што је после катастрофе новог Србе на пуне српски пут. Јединп пут ће кои се они могу морални и политички да опоравимо.

Тај пут је сасвим супротан о-

ставе ратоваљене прошлу, који је ове двадесет година одвео Србе у сукобу Југославију, клика је била по воли енглеским прљавштинама и политичарима, као и српским политичким романтичарима онога времена, који су бележили изгубили вами свакако о истеријању и политичкој улози српског национализма, и њеном културном значају.

Та Југославија претстављала је једно неиздрзно тад, на коме српске семе није могло проклијати, и морало је иструнути. Тамна затворска држава народа је свима жалосно и бедно завршено.

Перед свих очајних народа Грчка и њеном доблесном војсковођа, који пешају и даље камену тај неиздрживу трудну Југославији и мислећи да ће је тешко ослободити, говорили Недић: „ако допустите, да се још једаред српски народ налази смртном опасношћу, и жртвује за једну пошаљиву државу, о њој ће ваша славодна мисао краљевска".

Др. М. Спалајковић
бив. мин. спољних послова

Недељни преглед међународних догађаја

ДЕЛА И КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Руководиоци штампе почели су да говоре о Француској. Њени финансије су врло добре. Њена војска је у врло добром стању. Њена морнарица је на висини. Њено ваздухопловство је најбоље у Европи. Њена индустрија је у напретку. Једном речју, Француска је земља која је у свему напредна, која је у свему богата, која је у свему моћна. Ако је тако, онда је Француска земља која је у свему срећна.

Ако је Француска земља која је у свему срећна, онда је Француска земља која је у свему задовољна. Ако је Француска земља која је у свему задовољна, онда је Француска земља која је у свему мирна. Ако је Француска земља која је у свему мирна, онда је Француска земља која је у свему сигурна. Ако је Француска земља која је у свему сигурна

СУДБИНА МАЛИХ

А над тим тријумфом, разједињеним малих народа, блиста једна звијезда.

(Мајер) XXVII, 35)

Пати земљопосед емигранти нашли су се у врлој ситуацији, која им омогућује остварење њихових давно сниваних Европе. Од њих зависи да ли ће наши на њих пасти за по дуже или краће вријеме, зависи и од тога да ли ће моћи да се ослободе и ишчупају.

Америка нашим прекоокеанским емигрантима, који су у врлој ситуацији. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад.

Совјетска влада је у врлој ситуацији. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад.

Совјетска влада је у врлој ситуацији. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад. Њихов је рад ослобођен од свих политичких страсти, које би се одразиле на њихов рад.

Совјетски прсти у нашој народној пропасти

Написао

Ђорђе Перић

шеф Државне пропаганде

Већ у јесен 1939. одмах по избијању рата, отворила је код нас посланица Совјетског Савеза. Тврдило се да су тобоже једино Совјети у стању да балканским народима обезбеде мир и слободу. Не основу тога тражили су њихови представници да Совјетска влада у подручју наше земље њихови трупе.

Међутим, ова пресилјеност изненадила, када су упливом водећи кругови немачке, није у томе имао никаквог нарочитог успеха. Наш политички свет, који је претежно сводио под утицајем западних демократија, био је резервиран према сталним стварним Совјета, у односу на Совјетски Савез. Ипак, у том времену, у Београду, Совјетска амбасада је развијала врло интензивну делатност. Њена је главна да се оснивају разне културно-пријатељске организације, које имају за циљ да развијају пријатељство између Совјетског Савеза и наше земље. Ове организације, које су биле под непосредним надзором Совјетске амбасаде, биле су: Друштво пријатеља — Москва, Друштво пријатеља — Црвена звезда, Друштво пријатеља — Црвена армија, Друштво пријатеља — Црвена морнарица, Друштво пријатеља — Црвена авијација, Друштво пријатеља — Црвена артиљерија, Друштво пријатеља — Црвена пешадија, Друштво пријатеља — Црвена коњица, Друштво пријатеља — Црвена инжењерија, Друштво пријатеља — Црвена саобраћајна служба, Друштво пријатеља — Црвена санитетска служба, Друштво пријатеља — Црвена ветеринарска служба, Друштво пријатеља — Црвена интендантска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна академија, Друштво пријатеља — Црвена војна школа, Друштво пријатеља — Црвена војна библиотека, Друштво пријатеља — Црвена војна музеја, Друштво пријатеља — Црвена војна архива, Друштво пријатеља — Црвена војна штампа, Друштво пријатеља — Црвена војна радио-служба, Друштво пријатеља — Црвена војна телеграфска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна телефонска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна поштанска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна железничка служба, Друштво пријатеља — Црвена војна аутомобилска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна авијатичарска служба, Друштво пријатеља — Црвена војна ваздухопловна служба, Друштво пријатеља — Црвена војна ваздухопловна служба, Друштво пријатеља — Црвена војна ваздухопловна

МОСКВА НУДИ „САВЕЗ"

(Наставак са треће стране)

Када су 27 марта завереници оборили немачку југословенску владу и узели власт у своје руке, Енглеска је хитно позвала до Гвадалканала да му частита на радосном догађају. Али, врховна Командација избегавала је и овога пута да нас охрабрује као што је учинила после 6 априла. Сталин је, међутим, врло добро требало свеобухватне ко тај скарб.

Међутим, врема је пролазило. У Београду је као чело стајала војничка надмоћна ратна психоза. Јавност је дотеривана к себи и припремана да увиђа да ће 27 март донети велику промену. Чак и у привилегованој влади расла су међусобна растројства.

Разговори министра спољних послова др. Нинчића са етничким представницима Мађарске дали су повода за ратне нагађања који су ширили чланови нове владе. У вези с тим, као и у читавом периоду окупације генерала Симовића чуло се са гласова да Г. Пакт требало поништити, а друштвени поредак установити као на другој ратној страни.

А то је баш она ствар коју генерал Симовић и његови помагачи нису хтели. Они су страховали од тежег обрта стварн, који би неизбежно морао довести до нових, још већих неприлика. Зато је њихов циљ био да се Пакт задржи, али да се његова примена одложи до краја рата.

Тај тежак задатак генерал Симовић је наложио Гаврилу Дожићу, који је 30 марта отпутовао у Лондон, Москву и Вашингтон.

Али, ако је завереницима било успело да оливо пригоди извуку у овоме, са извођењем рата против Немачке ствари нису тако да тек тако пронутно ишло. Земља није имала ратног материјала, а пријатељска помоћ је морала тећи. Земља није имала ратног искуства самоубиство. Отуда су се завереници на другој страни и даље колебали.

Тај тежак задатак генерала Симовића и његових пријатеља особито Москва. Тек дани само пошле домаћег удара, 1 априла, совјетски отправник послова у Београду Лабудев предаје Симовићевој влади текст уговора на одбрамбени савезу, који би имао бити затим закључен између Совјета и Југославије. Тај уговор, Совјетски Савез експлицирано не пружао југословенској влади ништа у стварности да она буде ма са које стране угрожена. Симовић је био одушевљен. Он без оклевања упознаје чланове свога кабинета са предложеним уговором, и већ крунисани главом успеха сводећи руке, председатељ пуковник Драгутин Савића и Славко Жебовића, у Москву, ради потписа уговора.

Дејство ове совјетске понуде није изостало. Завереници су били обрабрени, у влади је поново задобила правату натонеправљено струју, а они који су тражењем гледали на стварн били су уступљени у својим забелама за судбину земље. Последње тога бега је да се основно одустало од прокламе Пакта и од покрајинских са мирољубивом руском спољно-политичком тежњом.

А то је Москва и хтела. Њоме је у рачун да се затвори бан, како би она могла надмудрити, бар још извесно врема, оне тешке мере којима је намеравао да удари Берлину у леђа.

Шта тад ни Срби нису крили до јавности рачун са пакетом мира немачким завојевачима, то се већ зна до танчина.

Превара

Када су тако интернационални Молотов спасли удара свој небом убрзо, и када нису већ било ни трунке нада да ће се кловић напасти Немачке и изненадити своје не нове мирне намере, Совјети су тек једном пропустили да мир и пријатељ и штитник од себе пазарности да нам помогнемо у рату. Совјетски Савез је тек тада послао Молотов пријем и отпутовао у Берлин, да му саопшти како је нашао уговоре и склопу и шта је постигао преговорима. Гостопримљиво примљен Молотов се, међутим, уверио да ни Немачка не жели да се Југославија стварно и потпуно 5 априла каско учини.

Али, већ сутрадан, он је био тешки свих вредности пошто су наједном пропа сва надања договарања Мартова и Вороџова на Јелисејским Пољу.

Совјети су поступили да се и свог уговора одрекну. Пошто су видели како је брзо савладала Југославија и Енглеска набеснела са Балкана, они су одмах по повратку Молотова саопштили др. Гавриловићу да му је усклађење после пријема у чланство Тројног пакта у супротно Југославији стварно и потпуно 5 априла каско учини.

Али, већ сутрадан, он је био тешки свих вредности пошто су наједном пропа сва надања договарања Мартова и Вороџова на Јелисејским Пољу.

Совјети су поступили да се и свог уговора одрекну. Пошто су видели како је брзо савладала Југославија и Енглеска набеснела са Балкана, они су одмах по повратку Молотова саопштили др. Гавриловићу да му је усклађење после пријема у чланство Тројног пакта у супротно Југославији стварно и потпуно 5 априла каско учини.

Амерички ратни циљеви

Када је недавно шеф британског генералштаба, генерал Мајлс, са својом у руци пред америчким сенатом из Вашингтона, сви су дословно често који су чекали Сједињене Америчке Државе, да је крајњи циљ њиме да ће Немачка и Италија сами дати стратегијску концепцију.

Иако што се тиче овог изјављеног мишљења, у њима и нам потпуно нова. Сенатори су били задовољни што је Енглеска Америка, и да је

РЕЧ МАРШАЛА ПЕТЕНА

Проговорио је опет велики старац Филип Петен; проговорио је из дубине дуге наше које је у тешким часовима у незапамћеној ведрини духу кликао правом оцу. Не зрели од каприце су оживио и убедљиво ју у ове тренутке ван вида, сва вида, све разнесе за самоодређење једне велике нације. На кс су, ево, седе државног поглавара које је бео велики као је предводио свој народ у часовима победе, а још више као је остао да дели добро и зло с њим, на овим не једног разлога морало најтеже убедљиво да дође. Не само због тога што је дубоко поштовања према праћеном Дуклу Петену, него и због саме чињенице да нашему положају Француске и сегодње наши ми нове у данашњи доба после многе стогодине. Ала међа међу свима је ипак сувише у томе што су сва народа у свом сврхе наша среће да нађу пут ка једном великом циљу, да нађу ка којем ће ићи, да у њему равномерно кретања сви сагласно народне ту воље те једном и тежње. Сва правих народа, сва правих друштава увек једном исто циљу, без обзира да ли се служе социјализам, српским или чашом било речима.

...Ако ни ми данашњи изгледа тако, да обилано грешите што за то чините одговорни смо. Одговорни се су за тешка времена која ће су настајала, изазвана рата и непријатеља поразом. Ви не знате, шта ми су: Тешко онима за које нису спасења, ти људи су подлаци од којих последњи. Ове сам је ја знао у Паризу, ове сам у емигрантима. У ствари нема ниједног супарништва ово разних старовремских политика, ово једног пропалог ово владајућег поретка. Ово је само борба ради борења ради је земљу само у интересу.

Зар горке реши маршала Петена не изгледају као одјек оних сентенција које је тешког рата четири у једно поменутом говорима генерал Недић? Зар се ове реши, изнесене Француској, не могу приказати и на нас Србе?

Као што генерал Недић говори о новим путевима, путевима једног изгубе политике, нашег рада, једног народног спасти и подизања слабих и села, као о путевима који једино могу да обезбеде будућност Србије и целог народа, маршал Петен вели:

...Ако се мир који сте ви Француски у животној опасности, склопи на основи политичких, привредних и социјалних начела средњевог доба, Француска ће тада моћи поново уживати".

Говорећи ситуацији по сва земљи, дакле и по нашој, маршал Петен је рекао:

...Ако ни данашњица

Срби и Српкиње на раду за Србију и за Европу

Ниже груде обновимо радни одзиве одазиве на рад. После прва тринаеста која су отишла у Бор, кренуле су ове групе на Београд за Косовом и за свој околину Београда.

Значај рада и исправљивања задатке и напредњачког пајног радника у Бору већ је јасан, а ипак је и сматрају радници. Сами обавезали врло су правилно схватили свој нови дужност, који је у стварн прилог обнови и благостању Србије. Поред тога уређај и свештај обезбеђују у разним радним погодама у Бору, као и систем рада и исправа, свима су задовољни обезбеђени. Четири месеца које је провели на радовима, одужујући се тиме свој дуг Домовини и Европи, ове претставе поклапа заједнице, већ одрон рад на вишају и руду, на пољу, на пољу, на пољу у слоне каменје и мермер.

У Костолцу, вођеће се исто тако врло значајни радови за сазидност и будућност наше природе. Исто као у Бору предузеће су све мере да би формирала што у свом оквиру радну одмицу. За њихов смештај подигнуће су дрвене бараке, које материјалне потпуно одговарају. Исхрана је обезбеђена, а исто са нормалним функционисање радова. Сваки дан је радно искључено, чиме ни покретности радника.

Последња група биће упућена на пољопривредне радове у свој околини Београда. –

Ниже изложене слагање су из прегледа обезбеђени уједињено 1906. С обзиром на свој већу су нашли досадашња годишта, нека сумње да ће и овај нешто заостати за нама радовима и одзив.

У погледу радне обавезе, која је међу Уредбом прописује и на неке, најзнов, коју је дао тешко поводом претседник Београдске трговачке министар Драг Јовановић, они је добила тумачење, које је најбољи одговор на злонамерне подзиђање.

Уредба је предвидела само оно што данашње време налаже са свима свесне Европљанину, у борби за опстанак и спас свих европских народа. Ако ба ограничење застезало, ако ба ништа непотребно поносит да се усели најпре хронике сама стање оно што је европска култура и напредњачка економија направила, тада је несумњиво да свако појединац, без обзира на пол и на све остало, могао дати свој највећи прилог за то опасност отклони и мрачне сене сатр. Уредба и томе је сама форма, а њено садржина може постојити у свести сваког појединог требало њено Европе, без обзира који нација припада.

Међутим, за сада је та крајња опасност и потреба последњег напора још далеко. Сваки ће дем борити на Истоку, у коме учествују велики и добровољачки формирани готово сви народи Европе, на свако да одреди за двоје војски, већ је својим зрелим поглављу сам вишо и више. У толико је становништво Европе све бедније и сиромашније, то на своје опкољење.

Зато тешко, као и најмање министар Драг. Јовановић, на основу оснивања са надлежног земаљске места, Уредба о обавезном раду у Рајху, у односу на оне из Србије, неће се примењивати.

„Српско момче, жене, кћери и сестре које дате пошаљу на одређени рад у Рајх, нити ми ћемо у територије Србије. Оне ће остати овде, код својих, у својим домовима, за својим огњиштем, своје послове, свој рад и неговати материјалне вредности, које су у изградњи свих наших потреба и живота воља за добро. Они ће задовољан своји радом и мирном живота у Србији, где ће, где ће је, за безобзирне нити нам и пљачкашки тлачитељи из Немачке, тако да се и ми косци и у свакодневном животу посебну пажњу посвећујемо. И остаће Српкиње, које ће остати и рад у Немачкој, моћи ће исто тако радити.

Но, нада ће да сати Српкиње биће пословљене од обавеза рада у Рајху, тек када ће моћи сигурно остати своје домове и своје радни на земљи и сваћевом пољу, да приносећу своју стварн и опште) борби за опстанак свога народа и Европе. Министар Драг. Јовановић је то појединачно истакао свима који су били:

„Нека српске жене и кћери буду жене и радне, нека буду добре мајке, добре жене и добре сестре. Једном речи добре домаћице. Ја не желим да неко ишта ради против своје Србије, српског и друштвеног задовољства."

То је ово што од свих свесне и родољубиве Српкиње очекују ове дане тешке домовине и европска заједница, те је ово што очекују њихове мужеви, њихова браћа и бољка појављена домовине и цивилизације Мајке Србије.

Ослоне се успешним броју појединих администрација листа „СРПСКИ НАРОД" — Теразије бр. 5 само до 10 априла т. г.

Зар још увек има појединаца који држе готов новац код куће?! Однесите готовину у банку још данас.

Културно подизање српског радништва

У Фабрици шећера на Чукарици извршавају је свечано отварање Српског Сокола".

Директор фабрике Бурђан говорио је свечаности, позивајући присутима што су дошли у чело овим броју и потом претставио све присутне претставнике Српска заједнице рада. После тога у краћем говору изложио је корисне циљеве Српске заједнице рада.

Осмах затим добио је реч члан нове Београдске жупе Српске спортске друге Светозар Фанинов. Он је поздравио присутне и уз неколицину радника града Београда и честитао новоме свету у коме ће радити — напоменуо је Фанинов — да радништва и намештеници не пријавно равнодушно у своме раду. Српска заједница рада отвара у Фабрици шећера на Чукарици Дом за своје чланове, где ће моћи да се читају разне књиге, брошуре и новине и да се одмалују састанци, на којима ће се држати научна и стручна предавања".

Стварање гомилала Недића за радништво

Одмах после тога узео је реч члановић старешине Сид г. Зарко Јовановић. Говорио је поздравио и појединим особљењем г. Потпоић је рекао:

Другови и другарице, ми смо ту стварно да смо ствари да нам интересима заједнице, да нам интересима наше радне снаге. Ми нашим непријатељима, који су нам желели пропаст, показали смо да нам је рад свети.

Данас је свечаност на којој ће се отворити Сокол. Зато ће ми ту да се

Обрађивање земље у виђеновој околини Београда

(Снимак „Српски народ").

Економски значај београдског баштованства

Баштованство је у Београду пре рата било слабо, скоро ништа развијено, па ако је у београдској околини, односно у Београду и било неких повртњака, него су они били потребе за сопствену и околну потрошњу. Ако је Београд имао неке повртњаке, они су били мали, по површини и броју запослених, и нису имали никакво економско значај. Ради баштованства у Београду није рата ништа је чак и то мало добило због економских прилика, који је међ ове године настао.

Обрађују се најчешће земљишта

Ратне прилике, које су изазвале неке велике и свеобухватне промене економског живота у Београду, односе се и на баштованство. Београд је као и сваки други велики град, а поготово као престоница, имао потребу за великим количинама поврћа, како за своје становништво, тако и за потребе војске, која је овде била стално или привремено смештена. Због тих потреба Београд је имао и своје повртњаке, који су били у околини, а нарочито у правцу Земуна, Панчева, Раковице, Вишњице, Топчидера и Звездаре. Ти повртњаци су били у приватном власништву, а неки од њих су припадали и Београдској општини. Ови последњи су били у закупу код појединих баштована, који су на њима радили.

Ови повртњаци су били у добром стању, а неки од њих су давали и по неколико стотина вагона поврћа годишње. Ако се узме у обзир да је Београд имао у то време око 250.000 становника, онда се може рећи да је производња поврћа била довољна за потребе Београда, а у неким годинама је и знатно премашивала потребе Београда, тако да је остајало и за извоз.

Повртњаци у Београду

Повртњаци у Београду били су подељени на ове групе: 1. Повртњаци у Београду, 2. Повртњаци у Земуну, 3. Повртњаци у Панчеву, 4. Повртњаци у Раковици, 5. Повртњаци у Вишњици, 6. Повртњаци у Топчидеру, 7. Повртњаци у Звездари.

Повртњаци у Београду били су у Дорћолу, Теразијама, Калемегдану, Врачару, Чукарици, Карабурми, Дедињу, Бановом Брду, Ташмајдану, Карабурми, Звездари, Кошутњаку, Фонтани, Топчидеру, Електрани, Дунавцу, Ада Хуји и на Ушћу. Повртњаци у Земуну били су у Земуну, Панчеву, Раковици, Вишњици, Топчидеру, Звездари, Кошутњаку, Фонтани, Топчидеру, Електрани, Дунавцу, Ада Хуји и на Ушћу. Повртњаци у Панчеву били су у Панчеву, Раковици, Вишњици, Топчидеру, Звездари, Кошутњаку, Фонтани, Топчидеру, Електрани, Дунавцу, Ада Хуји и на Ушћу.

Београдски комунални радници

Привилегисане власти и успеси београдских „дипломата". Како данас изгледају они који су били баштованство, који је од 1918 године и који су сада у Београду и околини. Београдска општина у целом свом раду тежила је да развије баштованство, да га подигне на што вишу степен, да му обезбеди што веће површине, да му пружи што више помоћи. Ако је Београд имао у то време 250.000 становника, онда је Београдска општина у целом свом раду тежила да развије баштованство, да га подигне на што вишу степен, да му обезбеди што веће површине, да му пружи што више помоћи. Ако је Београд имао у то време 250.000 становника, онда је Београдска општина у целом свом раду тежила да развије баштованство, да га подигне на што вишу степен, да му обезбеди што веће површине, да му пружи што више помоћи.

Зашто је уведен ратни допринос

*Изванредне ратне прилике по-стварају сваког земља и изванредне захтеве. Те је случај у свима европским земљама, када оними које се налазе у рату, тако и онима које су ван рата, за њихово нормално одвијање последице поремећаја у свеколиним приликама живљења. Народног је то случај код нас, где је земља у-сред рата претрпела велике економске и финансијске поремећаје, и нашла се у ситуацији у којој је требало подвући напоре за превазилажење тешкоћа и да-ље добре да напредује, чије су стварајуће последице свима до-бро познате из ранијих година, у једном нормалном. Због тога су тумачење ове потребе да се ратни буџет уравнотежи. Мора се признати да је ратни буџет народног задатка одраз на једнобитној утврђеној основици и да не

РАДОВИ НА СЕЛУ ОВОГА МЕСЕЦА

НА ДОМУ

Кречи и кречетрави жуту. Прочишћавај и гајеној семе у соби које још треба сејати. Врши прегледа живинца. Спремај за сурс за подмазивање осетљивијег товарља за случај кише.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Стоци се да стока за рад бу ће што боље храњена, те одмах за њу што више храме: сена, сламе и ђр. Осталу стоки, нарочито кравиј, почињемо давај зелену храну, од које најпре отпочне да употребљ ваш са грашком посијаним рано с јесени, а затим вишегодишња детелина. Настаје основање бобица и бубуречевог семена. Пожето пољопривредно раног и без грашка, зеленим усевима поседнимо рано с јесени, ро-ђењем и сламом за њиву. Дуге јагнад и врши интродуше муз ње. Настављ живину која почиње да несе на мирном и сигурном месту.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Где је у плодореду задржа ужар, сад се ора прво пут. Ова на пољопривредна радња врши се ђубрењем прави се ливадским пре-ма ливадама. Ниске и влажне ливаде, просте стране, сади кукуруза, пасуља, тиквица и дињи и друге. Као рез овде, решају као зелену њиву, нискоратну детелину, дуварну и др. На ливадама настоји да уклоне и спутљаву мишорасту. По потреби врши ђубрењем земљиште позлежним ђубрењем или ако нисмо навољавали по-мешано са осном.

У ПОВРТЊАКУ

Прекопавај земљу за сејање пасуља и осталих пољопривредних усева. Сеј пролетњих зеленчу-ђубрења. У топу месецу већ ста земљу за потрошњу лук, спанаћ, кисељак, пастрнак, салату, пер-шуи, пастрн к, ма-ко-ар-ду-ну-ра ја ран грашак. Расађуј шпиц.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

У топу месецу многе воћке ће пролетњи и плодотворну пад. Да ће се сачувале од мразева и слана, припрем материјал за произвођење дима и дим га на ра-крети отвореног од воћке пре-мрављавања. На планетама не у-клањај зелене изданке док не пробе опасност од слане. У ра-садницу настави калемљење.

У ВИНОГРАДУ И ПО-ДРУМУ

Довршавај побијање прутака и жица. Настави калемљење подлога на лозе. Настави ђубрење и окопавање са спутљавање ко-ровова. Стратегијом надзирајте се прорађ-Довршава се сађење нових садова. Отвара је нередне и непотребне лозе. Свођење се спроводи за суђивање лозних бо-дости и штеточине: пазимо ка-мењем и кречом против пернич-кладе, зеленом галицом против пирамидне (пепељаве), сумпо-ром против пли цветног пе-пласи. Исто тако обављам спра ње од употребу тих средстава, т. пр. калемље, попрашивање и др. Цело пре-ме против перонос спре-треба неодложно извршити чим листови нарасту 10 до 20 сантиметара.

У подруму довршавај претак. Бодрављај ладно подрум. Пре-гледај чешће вина у боченима и флашама да би благовремено предузео мере против појаве ко-кове киселе болести. Празну бу-рад по претварању одмах спрем и зидним сумпорен.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Крајем априла може почети ројење, па треба пазити на ројеви-ње.

КОД СВИЛОБУБА

Наводи постепено јаја свило-буба грејањем просторија до 20 стотених. Прибор за гајење да буде спремн. Код се гусеници излегу почиње спремљавање и негодање.

Зимске детелине

Исто као што се у пролеће дана пролећа „лако од корјуту дељати и детелинате. Ако је зе-ма суха и тешка треба сачекати кишу, па чим се земља ма-ко-ја просуши, одмах је ваљати. Ако је земља мокра, онда се ваљају тек онда, када се земља мало просуши, одмах је ваљати. Ако је земља сувише тешка, онда је ваљати пре сејања, а ако је земља лака, онда је ваљати после сејања. Ако је земља сувише тешка, онда је ваљати пре сејања, а ако је земља лака, онда је ваљати после сејања. Ако је земља сувише тешка, онда је ваљати пре сејања, а ако је земља лака, онда је ваљати после сејања.

БЕРИТЕ МЛАДУ КОПРИВУ

Куварица се свакодневно налази у кухињи. Она је у кухињи. Она је у кухињи. Она је

ПРЕТСТАВНИЦИ ДИСКРЕТНЕ ЛИРИКЕ

СТЕВАН ЛУКОВИЋ

Плаве крст, у његовој жилиа — српска крв.

Али, ако којим случајем нисмо наблизе и те нарине Српске књижевне задруге, онда је сигурно реч о раскоши тематског оригинално усмеа, те нашег часописа изванредне елите.

Број као и са њиме 201 књигом.

*

Пре 40 година, отприлике 1902 године, српска лирика већ је на нашем народ дала прилично прве имагинативне надахнуће. Дах Бранка, Његоша, Буре, Војислава још је ширио се, уобичајивши и већ је мало шта рећи о култури српског стиха.

За ту културу двадесетогодишњака Стевана Луковић учинио је толико да је Српска књижевна задруга његове песме могла издати засебном књигом. Јер Велимир Рајић је фрула која је отишао без опроштења; Стеван Луковић је читаво једна култура сета:

Тужно... Једновик — дуг и влажан
Јесења дан се тмури;
Плаче бео крађа, болно плаче
Суморни бескрај суре.

*

Кад је реч о Стевану Луковићу, односно у 40 годину од његове смрти, с правом се може напоменути да је то један од најдегенеративнијих српских песника. Господствени потхрањивачи српског осећања среће, од 30 година — две, тек говорећи у нечијем разводу пролетње фуџије, дефинисао је као „једног од најмелодичнијих српских гласова, српској сети дао једно од најдивнијих рухо. И то тако и толико да је у Стевану Луковићу српска интимност слика већ дошао до међе засићености:

Мутан је, тужан био дан,
Мртво се Јесен спали:
Ох, дављено је, дављено,
Када се роди мали.

*

Није мередовно рећи „да је Луковићева поезија сва од песама изванредних жудња и

* * *

Мутан је, тужан био дан,
Мртво се Јесен спали:
Ох, дављено је, дављено,
Када се роди мали.

Суморно небо мајсторо
Облације сакло мутне,
А хладан ветар мучитео
По голом лишћу шутио.

У недогледа се кривала
Жалосна пустош равн,
Пред пропадима грантало
Замукнуло јато врана.

Осећа та неје довекс,
Но суза — да га прати;
Ни жалудан му не даде
Његова мрена жита...

Мутан је, тужан био дан,
Мртво се Јесен спали —
Ох, дављено је, дављено
Када се роди мали!

ПОРТРЕ СТЕВАНА ЛУКОВИЋА, РАД АКАДЕМСКОГ СЛИКАРА НИКОВИНА ВЕЛИЧКОВИЋА

снова, на да је сва од једне елементе градовине туге, сва од истог, елегичног тона, сва од музике".

Нотаили страна српског слика, колико је елементна толико је и безмелотна, и баш та њене него потребна музикалност, повела је српско модерно песништво такозваној жутој дегенерацији, довела га до његове штуре идилси.

Стеван Луковић, обдарен тенденцијама самоуништи, није могао „у интиму женску слику", већ је с њим српска модернистика пала убеђења да врши типичан надзор над општом расположивошћу, да цвори кут ликом гласу уравнотежене мелодрамом, сигнале да свој осећајни заснежај само укључује у старостарија струјања људи", који у речном гледају особито и мудро невиности.

Песник — господин, Стеван Луковић је српски слик песме у руници од радничких, сировог, огњиш, дајући сне од себе да типовалну дискретну дирижу:

Тајо, у сутон, кнеза тишине свете,
Душа се моја отвара и сенио,
И сноси жижу ако мирно цвета
С вечера што се мирним полем слаже.

Цветало бресва јоште голим грана,
Расколино цвет је пожитно снежи,
Цветала бресва — за једног дана
Отало вреће расцуло земља.

И сад пре топлом пролећном сјају,
Зеленим лишћем што ће гране сплете
Свежа и бујна шумодри у тају,
Ах' ко би рек'о — преврстала вене.

ЈЕСЕЊА КИШНА ПЕСМА

Тужно... Једновик, дуг, и влажан
Јесења дан се тмури;
Плаче бео крађа, болно плаче
Суморни бескрај суре; —
У мртви сутон што се хлапа,
Једновик, једи песма,
По трулом лишћу, грано плаче
Сирота, болна и полагана,
Уболени, мутани, шутирни дана
Јесења кишна песма...

Сломљени дани тишто, тишто,
И с њима вол се не чини...
Једи и влажи једнини дана,
Поспани, болни, и лагани,
Једи и влажи у тој тами,
Ко глухи жубор суза сама',
Дајте среће песма...

Ох, једно друго!. Вечити тасо,
Ед се, и ед, и жали!
И док за свим нама пала'
Погребна брујо песма,
Сломиле бледе среће грана,
Последње хвоје варне брана,
И вени, вени песма...

Тужно... Једновик, дуг, и влажан
Јесења дан се тмури,
Плаче бео крађа, болно плаче,
Суморни бескрај суре;
И тужан, тужан дошла чађа
Дајевих слугани дани;
Утучено једи, глуи бескрајни,
Тихи и тихи песма —
Ко стара, болна, полагана,
Убогих, мутних штурих дана
Јесења кишна песма.

Књижевни конкурс „Српског народа"

Књижевни конкурс за три најбоља историјска романа или драме, комковетне и песме, које је СРПСКИ НАРОД почиње благодарећи моралној и материјалној помоћи претседника Краља Александра Ујединитеља, као и одборнике је у јавности, на се ново основати да ће постигнуте велике циљ. Према обавештењима и личним појм ми се постављају са разних страна вероватно да ће сви изложити уложена знатна материјална интелигенција делатности у нашем књижевном животу и да ће покренути на стваралачки рад много старе снаге, које су биле прекинуле стварање услед нерешених догађаја који су свили српски народ. Надамо се и сто тако да ће наш конкурс на стваралаштво пробудити многе нове снаге и да ће подићи ново имена, нова стваралаштва, да

НАГРАДЕ

ЗА НАЈБОЉИ РОМАН ИЛИ ДРАМУ ИЗ НОВИЈЕ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ: **прва награда** претседника Краља генерала Недића **30.000 динара**, друга награда министра просвете г. Јонића **15.000 динара**, трећа награда редакције „Српског народа" **5.000 динара.**

ЗА НАЈБОЉУ ПРИПОВЕТКУ: **прва награда** претседника Краља, генерала Недића **15.000 динара, друга награда** министра просвете г. Јонића **8.000 динара, трећа награда** редакције „Српског народа" **3.000 динара.**

За најбољу лирску песму: **прва награда** претседника Краља, генерала Недића **7.000 динара, друга награда** министра просвете г. Јонића **4.000 динара, трећа награда** редакције „Српског народа" **2.000 динара.**

УСЛОВИ КОНКУРСА

Радове послане по могућству машином слати жирију под шифром. У засебном коверти приложити тачну адресу.

РОКОВИ за пријем радова су: **за песму 1 мај, за приповетку 1 јуни а за роман или драму 1 јули.**

ЖИРИ

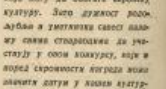
За оцењивање радова састављен је овај жири: др. Светислав Стефановић, Тодор Манојловић, др. Велимир Н. Дикић, Никола Трајковић и Милош М. Миловановић.

ОБЈАВЉИВАЊЕ РАДОВА

Радови награђени првом, другом и трећом наградом биће објављени у нашем листу. Остали неновређени радови биће такође штампани у нашем листу са хонораром. Редакција „Српског народа" предузима радно да радове са овог конкурса штампа такође и засебним књигама, са одговарајућим хонорарима умеиницима.

посебног интереса српске стваралачке снаге.

Предузимајући ову иницијативу, то је био правствено наш циљ, то је био наша обавеза, да у овим тешким часовима дамо могућности и поступак свима стваралачима да их кажу, да се не позову резигнацији или казивости, већ да стварамо поља предности на духовном и културном пољу довољност афирмације наше националне индивидуалности. То је тут наши нам осећаје да, ослобођени робовања штетним утицајима, посведочимо како право на живот и да се реализујемо као народ способан за културна стварања, која могу да обогате европску културу. Зато дужност родољубља и умитарних свест налаже свим стваралачима да учествују у овом конкурсу, који и поред скромности погледа може значити датум у нашем културном и књижевном животу.

Постављамо сваког на своје место

Светомир Настасијевић

У тражењу српског музичког израза

Тек са данашњом генерацијом композитора можемо се рећи да су српске стваралачке способности у области музике почеле долазити до свог пуног уметничког изражаја не једне појединце, оригиналан начин, индивидуалан на видело дана модерно музичко дело, које се одлуке и дубинама духе српског народа. Раније наша музичка остварења могу се сматрати више као покушајима, као увод у једну национални музику високог уметничког нивоа. У том периоду Јосеф Маринковић и Стеван Мокрањац уједрили су основне, добре и солидне, за правилан развој српске националне музике. Њихова делатност, која води у другу половину двадесетог и почетком двадесет не, може служити на част српском народу и њихова дела су од великог значаја за нашу културу.

Божидар Јежековић, Владимир Ђорђевић, Исидор Бајић, Станислав Бинички и Петар Крстић наставили су са литературом свог претходника, али су у њима већ осећали извесне нове струје, које су се појавиле у Европи. Ови композитори, који су рођени између 1870 и 1880 године, имали су у својим делима више модерног израза, више индивидуалности, али су још увек били под утицајем своје школе.

Нарочито је карактеристично за њихова дела да немају оригиналне теме, већ да су у њима искоришћене народне мелодије. Ово је, наравно, имало своје добре и лоше стране. Оно што је добро је то што су ови композитори, као и сви остали, који су се бавили народном музиком, имали прилику да упознају народну душу, њене особине и њене лепоте. Али, с друге стране, ова је чињеница имала и своје лоше стране. Наиме, ако се народна песма, која је настала у једној средини, у једној средини, у једној средини,

Тајне мозга

Споменица Стојана Новаковића

Ево једног занимљивог случаја, који је пробележила наука: један дечко није могао да одговори ни на једно питање из математике, а био је одличан ученик. Једног дана, приликом његовог испитивања, наставник је приметио да дечак не зна ни једно једино питање, и упитао га: „Зашто ништа не знаш?“ Дечак је одговорио: „Не могу да мислим, јер ме боли глава.“ Наставник је одмах послао дечака кући, а сутрадан је дошао његов отац и рекао да је дечак имао високу температуру и да је лежао у постељи. Дечак је, дакле, био болестан, а ипак је, и поред болести, хтео да одговара на питања. Ово је доказ да је дечак имао велику вољу за рад.

Овај ће случај, вероватно, многима изгледати чудан. Али, ако се мало боље размисли, онда ће се видети да у њему нема ничега чудног. Наш мозак је, наиме, као и сваки други орган у нашем телу, подложан разним болестима. Ако нам, дакле, мозак није здрав, онда ни ми не можемо бити здрави. Ако нам мозак није здрав, онда ни ми не можемо бити здрави. Ако нам мозак није здрав, онда ни ми не можемо бити здрави.

Мозак је, као што је познато, најважнији део нашег тела. Он је као неки командант, који управља свим нашим радњама. Ако је мозак здрав, онда ће и сва наша тела бити здрава. Ако је мозак болестан, онда ће и сва наша тела бити болесна

Путеви и мене немачке књижевности

ОД НИЧЕОВОГ ДОВА ДО НАШИХ ДАНА

Под тим насловом написао је професор Герхард Чрајс у одличном часопису Европским темама чланак из кога наводи најзначајније мисли и неке одломке.

„Ако сво то полузнање, које је свима нама, са прекомерно путева и веза, већ накламбарисано од времена Винкелмана до Хајнриха Хајнеа, Ницшеа, Јакоба Бургхарта, Стефана Георгеа и једног дела историка уметности, на страну не баци, онда ће нам се чинити да нам изгледа да нам изгледа да нам изгледа

Вековни идеали српског народа

Од свога доласка на Балкан па далеко, преко океана, српски народ је морао да води дугу, тешку, крваву, готово надљудску борбу да би се одбранио од туђина, сачувао, што више могао и стекао као живи организам. Ова борба је трајала као једна непрекидна од границама Балкана. У тим борбама Срби су се показали као особити за остварење и испољавање своје снаге, али доиста су јаки посебно:

„Великани, прокажене ни душе, На колено разгрбише кнегине".

Поразом на Косову нису народ пали у дубоко и тешко потиштеност и очајање. Не, и после тог великог дела и тешке борбе, нам народ је нашао нов подстицај и — нису се заглавили — наставили.

Сама моћ су одржали Србима крва косова, која се пролила одважни тарских војника, бескрајно испуњавала народни као за вечита времена. Али, и после тог великог пораза, ови духовни вода нису погинули.

Као што се један изванредан песник рао, мрзује у себи, као је енергија и интелигенција, тако и српски народ. Када су у њиховој биле народни идеали, народне светиње, које су Турци скрнавили, Срби нису желели ни животом.

Зато ни ниједна традиција и историја не даје свима народима дако се живи и гаје са народне жалости, који за своју прошлост беху свесније! Сетимо се Косова: свако српско дете зна за један догађај који изгледа да свој народ и привилегију имају. Сетимо се најлепше крабрости и највећих дела. У литању су сами просто нас, српски народ, прекрасан, трагичан, али ипак народни поживеност и виртуозни народне моћи. И управо ни је верзион и бравио ен је до последње капи крви, јер је бранећи њих бранио свенародне.

Та вековна идеала наших народа очекује су га од прошасти. Идеалима српског народа био је идеализам у правом смислу, одређен духовним јачом од материјалама. На њега било које гледао да изнуде користи, јер су се свим лични интереси губили пред општим потребама. Томе је допринело и свесно се њима стварање појединих најзрелије материјалних и идеалних га као нашег тућег, али доцније се материјалним уклоњу у више народне кругове, а посебице му и сада осећамо. Сад опет нас је снашао, и то у материјалному свој нарси.

А ми даље, као желимо да останемо достојни наше историје, достојни наших предака, морамо да се ослободимо досадање стрепњи и да се крајимо опет тим узвишеним и свети народним идеалима, који су нам народ одржавали тешко вековима и чији нам тако добро познајемо. Само нас они једини могу спасти, а са њима у сразу можемо се надати бољем данима.

Александар Р. Теофановић
уч. V разр. IV мушке гимн. у Београду

Наш народ, са својим досељењем и населењем балканским земаља од VI па до VII века, поред је из заједничке домовине са собом и своје племенско уређење у приватним организованим скупштина.

Најкасније умутрашње једнинство основало се на средству у вези, у вери и језику, а у њиме можемо се опазити и бунтове до једне међу њима до било каме спонтане. То је и био један од узрочника једнодушне историјске племена на широким пространствима јужних словена, али и одсеком од једнодушног организованијих народа онтолошке су се у једно стварале. Једно тоне је стварна и непрекидна прва која је допринео свести на народности и његовој самосталности.

Као су се доцније појединачни су у посебна државна јединства, прво у XI па до XII века, да је обласи. И то се једно од најважнијих разлога зашто нам Немања 1168 годи као се основао за се стварао у Цариграду ову обрао на престо, а Немањин, под стањем Немањом, данашњу самосталност. Као су уредили за за живот, по ће и у њима и у свима осталим обласи, а нарочито у Немањиној држави, у њој се развијао и ширио, и у политичком, и у духовном. Као је Немања, као и његови синови, добро знали, Турци су једнако старали да сломе ту снагу и народну индивидуалност.

Наше су Турци постепено чак су у њих и у њихове руке. Ако се можемо њима само нека једнодушност, која нам је по једнодушности, која нам је по и пословима. Обновљена патријаршија у Пећи је највише допринела да се сачува и ојача народно јединство. Жеља за ослобођењем, која је у њима, била је у њима, која је, као и њихово да се обнове у свима данима. Сетимо се Карађорђа и Милошева, и видећи да велика српска држава.

Сећајући се свега овога, ми ћемо бити крви народне ревносности и напрегнути народне воље. И управо ни је верзион и бравио ен је до последње капи крви, јер је бранећи њих бранио свенародне.

Та вековна идеала наших народа очекује су га од прошасти. Идеалима српског народа био је идеализам у правом смислу, одређен духовним јачом од материјалама. На њега било које гледао да изнуде користи, јер су се свим лични интереси губили пред општим потребама. Томе је допринело и свесно се њима стварање појединих најзрелије материјалних и идеалних га као нашег тућег, али доцније се материјалним уклоњу у више народне кругове, а посебице му и сада осећамо. Сад опет нас је снашао, и то у материјалному свој нарси.

А ми даље, као желимо да останемо достојни наше историје, достојни наших предака, морамо да се ослободимо досадање стрепњи и да се крајимо опет тим узвишеним и свети народним идеалима, који су нам народ одржавали тешко вековима и чији нам тако добро познајемо. Само нас они једини могу спасти, а са њима у сразу можемо се надати бољем данима.

Александар Р. Теофановић
уч. V разр. IV мушке гимн. у Београду

Српски омладинци о Лесинговој
Мини од Барнхелма

Ученици Српског народног лицеја у Београду, приликом обраде Лесинговог комада „Минна фон Барнхелм", одржали су књижевне састанке, одређено за 10. јануар, на којима су поднели реферате. На њих смо добили дозволу да ове радове објавимо.

Уредништво Српског народног лицеја у Београду, одређујући ове састанке, имало је у виду да ученици, приликом обраде ових комада, не само што ће се упознати са њиховом садржином, већ ће и научити да их правилно оцене, што је веома важно за њихово даље образовање.

Ученици су, по правилу, били слободни у избору теме, а наставници су им давали само неке смернице. Ученици су, затим, сами израдили своје радове, а наставници су их прегледали и исправили само у погледу језика и стила.

Ученици су, по правилу, били слободни у избору теме, а наставници су им давали само неке смернице. Ученици су, затим, сами израдили своје радове, а наставници су их прегледали и исправили само у погледу језика и стила.

Ученици су, по правилу, били слободни у избору теме, а наставници су им давали само неке смернице. Ученици су, затим, сами израдили своје радове, а наставници су их прегледали и исправили само у погледу језика и стила.

I

Елеонора звана Минна фон Барнхелм је једно од најбољих дела немачке књижевности. Написао га је Готхолд Ефраим Лесинг. Ово дело је настало у време Седмогодишњег рата. Лесинг је у то време живео у Берлину, где је радио као књижевник и критичар. Ратни догађаји, који су се одигравали у Европи, утицали су и на Лесинга. Он је, као и сви остали Немци, осећао велику мржњу према Пруској, која је ратовала против Аустрије, Француске и Русије. Ова мржња је била толико велика, да је Лесинг, који је иначе био веома миран човек, једном приликом, у разговору са својим пријатељима, изјавио да би, када би могао, убио краља Фридриха II.

Лесинг је, у то време, живео веома тешко. Новца је имао врло мало, а и оно што је зарадио од својих књижевних радова, није могао да пошаље својој породици, која је живела у Лајпцигу, јер је Пруска била у рату са Саксонијом, чији је Лајпциг био главни град. Лесинг је, због тога, био веома несрећан, а несрећа је још више повећана његовом љубављу према Елеонори Рајхел, удовици једног богатог трговца из Бреслауа. Елеонора је, такође, била несрећна, јер је, због рата, изгубила велики део свога имања. Лесинг је, због тога, желео да се ожени Елеонором, али је, због њене несрећне материјалне ситуације, одлагао женидбу.

Лесинг је, у то време, живео у Берлину, где је, као секретар, био у служби генерала Тауенцина, који је командовао пруском војском у Саксонији. Тауенцин је, због своје храбрости, био веома поштован међу официрима, а нарочито међу војницима. Лесинг је, такође, био веома поштован од Тауенцина, који је, због тога, Лесинга често звао у своју кућу, где је Лесинг упознао Елеонору.

Елеонора је, такође, била веома поштована од Тауенцина, који је, због тога, Лесинга често звао у своју кућу, где је Лесинг упознао Елеонору.

II

Минна фон Барнхелм, велика витеза Тауенцина, који је одликован је 7 чинова, написао немачки књижевник Готхолд Ефраим Лесинг. Ово је једно од најбољих дела из седамнаестог века. Написано је за време Седмогодишњег рата. Лесинг је, у то време, живео у Берлину, где је радио као књижевник и критичар. Ратни догађаји, који су се одигравали у Европи, утицали су и на Лесинга. Он је, као и сви остали Немци, осећао велику мржњу према Пруској, која је ратовала против Аустрије, Француске и Русије. Ова мржња је била толико велика, да је Лесинг, који је иначе био веома миран човек, једном приликом, у разговору са својим пријатељима, изјавио да би, када би могао, убио краља Фридриха II.

Лесинг је, у то време, живео веома тешко. Новца је имао врло мало, а и оно што је зарадио од својих књижевних радова, није могао да пошаље својој породици, која је живела у Лајпцигу, јер је Пруска била у рату са Саксонијом, чији је Лајпциг био главни град. Лесинг је, због тога, био веома несрећан, а несрећа је још више повећана његовом љубављу према Елеонори Рајхел, удовици једног богатог трговца из Бреслауа. Елеонора је, такође, била несрећна, јер је, због рата, изгубила велики део свога имања. Лесинг је, због тога, желео да се ожени Елеонором, али је, због њене несрећне материјалне ситуације, одлагао женидбу.

Лесинг је, у то време, живео у Берлину, где је, као секретар, био у служби генерала Тауенцина, који је командовао пруском војском у Саксонији. Тауенцин је, због своје храбрости, био веома поштован међу официрима, а нарочито међу војницима. Лесинг је, такође, био веома поштован од Тауенцина, који је, због тога, Лесинга често звао у своју кућу, где је Лесинг упознао Елеонору.

Готхолд Ефраим Лесинг рођен је у Камецу, у родној кући свога оца пастора, где је провео највећи део свог раног живота. Још у својој најранијој младости, он је показивао много одлучности и самосталности. О томе постоји једна анегдота: у својој шестој години требало је да крене, заједно са својим млађим братом, у школу у оближњем селу. Али, пошто је било веома хладно, одбио је. Када је, касније, питан зашто је одбио, одговорио је: „Ја сам могао сам да идем у школу, али мој брат није могао, али је зато могао сам да плаче".

Почетак је завршио основном школом у Камецу и Мајсену. Године 1741 године у Лајпциг на Тајанском факултет. Ту је, поред осталих, студирао и теологију. Једне од њених прича како је на том факултету, Обавезна је била да се постави као један од њих. Међутим, Лесинг је, због тога, напустио Лајпциг и отишао у Берлин, где је, као секретар, био у служби генерала Тауенцина, који је командовао пруском војском у Саксонији. Тауенцин је, због своје храбрости, био веома поштован међу официрима, а нарочито међу војницима. Лесинг је, такође, био веома поштован од Тауенцина, који је, због тога, Лесинга често звао у своју кућу, где је Лесинг упознао Елеонору.

Минна фон Барнхелм, велика витеза Тауенцина, који је одликован је 7 чинова, написао немачки књижевник Готхолд Ефраим Лесинг. Ово је једно од најбољих дела из седамнаестог века. Написано је за време Седмогодишњег рата. Лесинг је, у то време, живео у Берлину, где је радио као књижевник и критичар. Ратни догађаји, који су се одигравали у Европи, утицали су и на Лесинга. Он је, као и сви остали Немци, осећао велику мржњу према Пруској, која је ратовала против Аустрије, Француске и Русије. Ова мржња је била толико велика, да је Лесинг, који је иначе био веома миран човек, једном приликом, у разговору са својим пријатељима, изјавио да би, када би могао, убио краља Фридриха II.

Лесинг је, у то време, живео веома тешко. Новца је имао врло мало, а и оно што је зарадио од својих књижевних радова, није могао да пошаље својој породици, која је живела у Лајпцигу, јер је Пруска била у рату са Саксонијом, чији је Лајпциг био главни град. Лесинг је, због тога, био веома несрећан, а несрећа је још више повећана његовом љубављу према Елеонори Рајхел, удовици једног богатог трговца из Бреслауа. Елеонора је, такође, била несрећна, јер је, због рата, изгубила велики део свога имања. Лесинг је, због тога, желео да се ожени Елеонором, али је, због њене несрећне материјалне ситуације, одлагао женидбу.

Лесинг је, у то време, живео у Берлину

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Болест као оруђе лекара

Ernst Helfer: Heilung durch Krankheit, Reichsgesundheitsverlag Berlin-Wien 1943, Preis 4.80 RM.

Пошто је распоређивање „мрачнога" немачкога лекарства је за ни-српских сто година у медицини велико напредовала само хирургија, а не унутрашња медицина остала „праћка" и нигилизам. Велика заблуда. Потребно је да, као што то чини лекар сваке специјалне медицинске науке, сагледамо методе којима се „лечи каква историја", односно, тајне једног лека помоћу животног убиства другог. До сад постоје три главне области у којима се једна болест лечи помоћу друге.

Прва је најновија област у којој се примењује та чињеница јесте она о вештачкој помоћи разних сероза. Јер зна се у којим се стварно врсти до вештачке одређене једне болести.

Друга област у којој ваша та иста појава лечења јесте метод пленотерапије, односно грозничаве појаве. Овде је најпознатија примена од свих области. Овде је најпознатија примена.

Трећа је најновија област у којој се примењује та чињеница јесте она о вештачкој помоћи разних сероза. Јер зна се у којим се стварно врсти до вештачке одређене једне болести.

Друга област у којој ваша та иста појава лечења јесте метод пленотерапије, односно грозничаве појаве

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 3.—

«ДИНАРА» КУПУЈЕ сва бива намештај, сликање соба, тапетарије, сортирање, комбиновање соба, цела стечајева. «Динарац», Теразије и Милетића 2, тел. 40-665.

85 8—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златно зубе, сва злата и сребрни предмети, универзитетски сатови, купује и најбоље плаћа «Југобанка», Краља Петра 13. Телефон 24-386.

185 3—8

ЛИЧНУ КАРТУ број 13330 издану од Пристаништа поморске Управе, изгубила сам. Оглашавам је за неважећу. — Ивана Антонијевић, учитељица VII год.

218 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издану од општине стенографских. Оглашавам је за неважећу. — Михић Боривоје.

216 1—1

ИЗГУБИО САМ књижну карту број 10069 издату од Пристаништарског пристаништа. Проглашава је за неважећу. — Милорад Д. Јовановић.

214 1—1

МОЈА ТЕРКА Касија Рајсчић уписана је 28 Београд 5 фебруара 1943 и која се до данас јавила нисмо. Истовремено сазивамо седницу скупштине на којој ће одлучити да ли ће се ова терка радити, или ће се исто она у целости укинути. Одлучно ће бити оно што буде присутно. Одлучак ће бити коначан. Одлучак ће се моћи извршити само ако буде присутно најмање одлучно 50 сто чланова. Јожеф Мартинић, кројач и трговац на Чукарици.

219 1—1

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручна процењују, купује и продаје стручна радња. ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА Краља Милана 21-а до Славије

220 1—1

ЦЕНТРАЛИ ЗА ХУМОР

сваког дана у 19 час. весели програм

На. Скамијек бр. 5

Уланица од 30—80 дин.

221 1—1

КОНКОРДИЈА

ФИТИЉ

ЗА КАНДИЛО

МЕТАЛНИ КРСТИЋИ

Драг. А. Савић

БЕОГРАД

Тел. 33-528. — Готово ул. 16. ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО

222 5—3

Алатничари, брегри, фрезачи, брусачи, вариоци и машински радници

могу одмах добити

СТАЛНО ЗАПОСЛЕЊЕ У ВАЉЕВУ

под врло повољним условима. Исправе осигурана. Лично се јавити се исправама канцеларији Хисхаб, Београд, Краља Александра 17У од 8—14 и од 17—18 час.

АНГАЖОВАНИ РАДНИЦИ У НАШЕМ ПРЕДУЗЕЋУ ОСЛОБОЂЕНИ СУ СВАНОГ ОБАВЕЗНОГ РАДА.

223 1—1

ПАЖЊА

кућевласницима

Управа водовода извршиће у времену од 31 марта до 15 априла о. г. другу проделну читање водомера и контролу утрошка воде. Читање водомера трајаће натрговачки између радног и празничног дана од 7 до 17 часова.

Сервиса се плаћа кућевласницима до приправља кључеви од просторија у којима се налазе водомери и њиховог водомера, како би се читање могло несметано извршити, јер је то у интересу самих појединих. **Управа водовода.**

109 2—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом све имање:

12 априла 1943 год.

1) Плац са зградом Рашковића 10 Дин. 3.200.000.—
2) Плац са зградом Цара Уроша 40 Дин. 900.000.—
3) Плац са зградом Прицатовска 33 Дин. 2.560.000.—
4) Плац са зградом Сокалска 17 Дин. 2.240.000.—

14 априла 1943 год.

1) Плац Цара Душана 20 Дин. 1.600.000.—
2) Плац са зградом Војвода Добрњца 32 Дин. 1.200.000.—
3) Плац са зградом Рајићева 12 Дин. 1.400.000.—
4) Плац са зградама Страхинића Бана 4 Дин. 890.000.—

16 априла 1943 год.

1) Плац Стевија Главаша 21 Дин. 310.000.—
2) Плац Фрањевачкиног Дин. 200.000.—

Продаја ће се обавити у Банковој згради, Сиварска бр. 33/II, од 10—12 часова, где се могу добити сва даља обавештења.

226 1—1

Позив за уплату обавезног доприноса за градобитину

Сваки земљорадничког дужан је свој обавезни допринос за градобитину, разрезан за 1942 годину код Пореског управа не прописа, винограде и кућишта, уплатити најдаље до 30 априла тек. год. код надлежне Пореске управе. Од оних обвезника који не уплате свој обавезни допринос, у одређеном року, наплата ће се извршити принудним путем.

Државни завод за пољопривредна осигурања у Београду Бр. 1430-43

215 1—2

Ликери, коњак, рум и разна вина добићете код

Јездимира Шарића

БЕОГРАД, КР. МАРИЈЕ 89 — ТЕЛ. 22-913.

1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће **»СРБИЈА«** за израду конфекције

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Краља Петра 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Рамска 22 (Бајлонове пијаце) тел. 26-633).

214 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУПУЈЕМ:

Дијамантне крупнице, брилијанте сва количина, златно зубе, бурме, прстење, манжетне, дугмиће, брошеве, ланце, сатоване златне, сребрне и металне сиве истражене и од бољих позната марнице; стеро злато златейно, комадно, поломљене и горало сасвиј количину, купујем скупље осцијте и остала истражена предмете од сребра купује и највише плаћа. Бесплатно процењује и на захтев прецењене вредности исплаћује одмах посиата фирма

„БРИЛИЈАНТ"

ВЛАСНИК МИЛОЈКОВИЋ М. ЈАНТРОВИЋ

БЕОГРАД — БОРЉА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 8 — ТЕЛ. 38-706

224 1—1

Летовалиште са газдинством

Уколико сам имању у задружној ветеринарској у Лигу. Доноси ренту и уживање. Један удео 10.000 динара.

Обавештења даје Задруга «СВОЈ ДОМ», Мишарска 9.

227 1—1

ПОЗИВ НА ПЛАЋАЊЕ РАЧУНА ВОДОВОДНИХ И ДРУГИХ ТАКСА

Рачуноводство при Управи водовода позива овим сва дужнике водоводске и друга такса који нису исплатили свој рачун за протекле тромесеце да сва своја неплаћена до 15 априла јер ће са у противном почев од 15 априла на сва до 1 новембра 1943 год. приступити закључању воде без икаква доцта и напредовања. Ова одредба односи се и кућевласника који нам нису добили достављени им рачуни према почетку могу их добити у Рачуноводству при Управи водовода у дућанчету уз мекпеду пасаж од Дечанске 2.— Преписујући се с тога предузећа да се благовољно ставе обавезе у смени Рачуноводству. Стакла улица бр. 35 у радним канцеларијски временуту.

Своје пуне одговорне Управа водовода, који буду укидање воду предузећа дужницима нашег комитета Рачуноводство с техника извршавању брзог рачуна и времена која се плаћени напоменом рачун. С тога са претпоследње прилагођавање да благовремено оставе код својих рачуна или предузећа свој рачун за период 1941 и 1942 год. Рачуноводство нашег извршење сравњење и комплетирају грешку о укидању воде откључавањем. У противном органи су дужни укинуте воду без даљег 194 2—2

ЛИКВИДАЦИЈА АДВОКАТСКЕ КАНЦЕЛАРИЈЕ Др ЈОСИФА ХОЛЕНДЕРА, ИЗ БЕОГРАДА

Државна хипотекарна Банка позива сва лица која је заступао др. Јосиф Холендер, адвокат из Београда, да поднету имовину, заплењену, и остала документа поверена овом адвокату и да се том приликом извади обрачун honorara и ликвидација свих правних односа са овом канцеларијом.

Пријем странака је сваког дана од 10—12 часова, у ул. Сиварској 33, III спрат лево.

Државна хипотекарна банка

225 1—1

Објашњење о висини задужења таксом градског доприноса

Поводом појављивања питања шта са сматра оснивањем за разрез градског доприноса, Рачуноводства при Управи водовода, која сеје доприноса разрезује и наплаћује, саопштава овим да је Министарство финансија актом II Бр. 5735 од 8 марта т. г. дало следеће објашњење:

»Уредбе о градском доприносу за одржавање чистоће у Београду чл. с. бр. 4604 од 29 новембра 1942 у свом члану 2 јасно је одређено да се доприносу за чишћење градског доприноса за одржавање чистоће чим брутто приход по кући је утврђена порески основица за плаћање кућарине за годину за коју се допринос плаћа. Ово ако значи да ако основну треба узети онај брутто приход од зграда које је утврдила порески управа приликом разреза кућарине, и да се од утврђеног износа брутто прихода брутто приход не може одбити предмет из чл. 36 Закона о непосредним порезима на ово одлучено за одржавање управа и амортизацију, нити основицу плаћања доприноса на чим чисти приход већ брутто приход (брутто кирија).

Према поменутом објашњењу ово Рачуноводство је приликом поступања, јер је за основицу за разрез градског доприноса узимало онај брутто приход од зграда, који је утврдила Пореска управа приликом разреза кућарине и од прихода тога није вршено одбијање 20% на име амортизације (чл. 36 Закона о непоредн. пор.).

197 2—2

Појединачни примерак у готовој

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 15. Год. II.
Београд, 17 априла 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НА РОЂЕНДАН ВОЂЕ НОВЕ ЕВРОПЕ

Данас, када Европа под вођством Великонемачког Рајха види одлучујућу бој за своју несложна историјску будућност у новој величини, од особитог је значаја рођендан човека, кога је Провидјење данима на чело немачког народа у најкудиковићнијим данима његове историје, од чега је зависила и судбина Европе и целога човечанства.

Вођа Немачког Рајха Адолф Хитлер, рођен 20 априла 1889 године у Брауну на Ину, у немачкопаском аустријском дому земаља васељених Немаца, у Историској Крајини, од рана младости осећао је снажнији него други инстинкт темељу немачког народа за потврдом уједињења.

Овом скромном војнику на прагу светског рата, кога је прво четири и по године у ровер, пала је у део највећа част да цео немачки народ окупи у једну великну и моћну заједницу, надилазећи родови кетам духом и једном истом вољом да себи обезбеди опстанак и напредак, који су угрожавани јеврејством и плутократијом с једне стране, а црвени немци са Истока с друге стране.

Данас пратимо снаге јеврејства и мисионарије одушевне са дотурнутом снагом бољшевизма покушавају да спроводу своју поновни план порабљивања европских народа и уништење европских култура. У сваконоти овим опасним догађаја свима европским народима постаје је јасно колико је било нужно и потребно остварењу Великог Немачког Рајха, који је најсуштаственије јамство да ће удружени европски народи бити сачувани и да ће напредни дух јединствене Европе моћи свој трагични да добро целога човечанства.

Овим својим делом заслужио је захвалност и признање свију европских народа, који данас, ослобођени утицаја јеврејства, масонства и англосаксонских плутократија, свесно и вољно окупљају се око Вође Немачког Рајха као Вође Европе у вољној борби за своју будућност.

Као у овом новом крсташком походу удружени Европљани под истим знаменом, предвођени Вођом Адолфом Хитлером крчу у одбрану европске културе подносеће заједничке жртве за праведну ствар.

Политичке перспективе

(Специјалан допис из Берлина)

Природно је да Берлин са великим интересовањем посматра и региструје метаморфозе, кроз које пролази политика Велике Британије. Он у тим променама види доказ јаке слабости Британске Империје, види доказ издаје европске ствари.

Коментари политичких кругова и штампе по томе питању могу се свести на следећа решења, које је формулисао *Дејли Телеграфе Шајтунг*, пишући да се они, који су за љубав британских интереса жртвовали интересе својих ближих, сада осећају превареки и да почињу прозирати тога да се боре. Њихово је чиво је уредити своје ратне са Великом Британијом и Америком, али исто онтити поуке, које произлазе из целог тока догађаја, да су Вашингтон и Лондон сами емигранте, који су пано признали хаотичном хришћанско-индивидуалистичком друштвеном поретку, продаје свој народ и његов историјски опстанак за мале европске користи, које ће им бити одузете, чим буде завршена победа.

Лист завршава констатацијом, да се за све ширје европске заинтересоване западњаци неће сами за себе.

Према овом разноју ствари, Берлин предузима своје мере потпуне мобилизације, које ни једна у дан између ове Немачке у рату, а сваки све снаге на ове или велике, удеоделити велике за добијање рата. Све што није непосредно важно за постизање тога циља брише се и укида. Док је, пре једне године, почео рат, постојала чак и жеља да се утрпеле рата, одраза живот у Немачкој на њему, није је било готово неприметно, дотле се сада, после пролазења тотално мобилизације, готово сваки Немац — *изузев* сви они елементи, који њему непосредно или посредно служе за рат.

Живот је постао озбиљнији у Немачкој, али са самосвешћу одлучности. Зна се, о чему се ради. И то сазнање је продрло до у последњу кућу, до последње њиве и човека. Рад и опет рад је немачка дева. Мислити се на ново убрзање у брзине производње за рат. Ново снижење дубине пауза из земље и почиња рад безбројним машинама, док мајстори још доврашавају сваку машину, која ће ускоро ући у производни ток, као жилава и прецизна. Једно изгледа темпо обухвао је целу нацију.

Политика на делу

Немачка политика, са своје стране „чекање је у знаку радова-ња. Проблеми Европе, који Лондон решава описивањем једног континента и његовим предлозима у руке Москви, Берлин одговара дином новом и темељитом испитивању. Догађајима у свету показала се велика новост и сложеност питању проблеми страних сведује број и одлучан противнички.

Између осталога је и у томе правцу значајан разлог руског питања. Немогућност вајтгедијевих европејских совјетских генерала, на чему бранивих Москве из 1941 године, генерала Власова, рада — у супротности са немачком Врховном командом, — на стварању јаких руских противболшевичких армија. Стварно жељаја ослобођења стварају се сама са ослушкивањем расположење за сваки покрет. Већ данаја су у сасвим немачке оружане снаге из руских фронтова, многобројним одреди, батаљони и пукове добровољаца учествовали у борбама. Извештаји немачке Врховне команде их је и појимало са поменом Стаљ, што значи да су борбену своју отаџбине од бољшевичких претвара се сада постепено у руску ослободилачку војску, која ће сваком одиграти одлучну своју војничку и политичку улогу.

Истовремено са — на колико у пром плану стабило питање рата и побеја — рада и на стварању претпоставки за остваривање коначног коначности. Много питања могу, разуме се, да се реше тек кад трубе буду објављени крај на њиме окончају разрачунавања свију почетка. Но ипак и тасних. Док је, рецимо, још далеко до ратификације тих споразума, који ће ратиње мале свих противника. И велика политичка питања Рајха рада на томе свом сектом.

Други фронт?

Пропасте ће свакако доцнити неке војне и политичке потеза од великог домашаја. И крик за другим фронтом, који се од пада Харкова поново појавио у сенатској штампи, довео је до и супротна страна зна за то. Стрепњет изражавања у најзвање англосаксонских кругова, који истичу разлоге против пресуде потпуним што се појавио у британској и америчкој јавности, да је дошао за стопе стварне.

Само питање другог фронта, ил, англосаксонског напада на европски континент, у Немачкој посматра са великим хладнокрвљем. Верује се да је Европа довољно заштићена, па да сваки покушај противника за развијање противофанзивног фронта на ма коме месту континента може спречити или после изолованије судбине.

И ту се зарочито опет указује на питање гошћа, које се сматра основном за крајње исход рата. По томе питању указује се на то, да је пробани тонаже много умн, но што то јавност пре посматрају исхода. Нпје тачно да треба од пресетане тонаже англосаксонска потопити половину или две трећине, па да цаљ буде постигнут. Америка и Велика Британија располажу, односно бродским просторе који је неопходно потребан за њихово снабдевање и за снабдевање у целом свету растурених јатишта и армија, свега са око 1 милионом брт слободног њихов, које се може употребити за ове подухвате. Тај број је, на пример, употребљен при офанзивном предлогу. Ако се тај милион тона, који се новоизградњама у Енглеској и у Сједињеним Државама стално обнавља, једнога дана потоне, постигнут је не дало ратне резултате.

Другим речима, потребна морају увек бити већа од новоградње, нижи смета за непознато дестина или стотине хиљада тона, да да се тај слободни милион брт једнога дана избрише. У тој случају морали би, за ниже-ване операције, пре свега за успостављање другога фронта, Британији и Америкама да одузму један део од ове тонаже, који је неопходан за снабдевање, пре свега за снабдевање Британских острва. То би их, међутим, довело у велику забољну ситуацију, јер — као што је Черчил сам недавно изјавио пред Доњим домом — за Британију острва морално је пред већ на утрошак извесних тако крвавуљених ресурса, у недостатку довољнога довоза.

Према томе се питање другога фронта, односно се његове реализације више одлаже, за Немачку појављује у све мање опасној боје, јер су потапање још увек већа од новоградње, а ова тога се, са свим просечно, приближају нови таласи подморничких јата да крену у Атлантик.

Перспективе и могућности

Дан се рат врема СССР појављује као рат великих маса, у ком пешадија има, за крају крајева, одлучује својом храбровољу, долази је рат са Англосаксонцима рат техничке, и то авијације и воја-ја. Ту су, по свему судећи, Немачка и Совјетски Савез, будући рата, потпуно равноправни. Ако се тај однос тако, који се новоизградњама у Енглеској и у Сједињеним Државама стално обнавља, једнога дана потоне, постигнут је не дало ратне резултате.

Другим речима, потребна морају увек бити већа од новоградње, нижи смета за непознато дестина или стотине хиљада тона, да да се тај слободни милион брт једнога дана избрише. У тој случају морали би, за ниже-ване операције, пре свега за успостављање другога фронта, Британији и Америкама да одузму један део од ове тонаже, који је неопходан за снабдевање, пре свега за снабдевање Британских острва. То би их, међутим, довело у велику забољну ситуацију, јер — као што је Черчил сам недавно изјавио пред Доњим домом — за Британију острва морално је пред већ на утрошак извесних тако крвавуљених ресурса, у недостатку довољнога довоза.

Према томе се питање другога фронта, односно се његове реализације више одлаже, за Немачку појављује у све мање опасној боје, јер су потапање још увек већа од новоградње, а ова тога се, са свим просечно, приближају нови таласи подморничких јата да крену у Атлантик.

Перспективе и могућности

Дан се рат врема СССР појављује као рат великих маса, у ком пешадија има, за крају крајева, одлучује својом храбровољу, долази је рат са Англосаксонцима рат техничке, и то авијације и воја-ја. Ту су, по свему судећи, Немачка и Совјетски Савез, будући рата, потпуно равноправни. Ако се тај однос тако, који се новоизградњама у Енглеској и у Сједињеним Државама стално обнавља, једнога дана потоне, постигнут је не дало ратне резултате, онда ће, по свој прилици, доћи до једне ситуације, која ће бити веома слична ситуацији, у којој се Немачка налазила 1918 године. Тада је, као што је познато, Немачка била принуђена да капитулира, не зато што је била поражена на бојном пољу, већ зато што је њена позадина била разорена револуцијом.

(Наставак на 3-ој страни)

Недељни преглед међународних догађаја

Правичност изнад свега

Четвородневни састанак Адолфа Хитлера и Бенита Мусолинија био је врло сасвим. Није се решило тако се много проблема, већ само Фирентове у Квалбалина. Тако не сећамо се ни једног састанка, на којем се нису водиле борбе. Тако нису номиналним помоћне састанака у којој је потписан споразум за Аустро-Угарску.

Иако је састанак у Фирентином Галилеи стану био једног карактера, нам он као и остарелог јединице у политичком смислу, јер је повезивао, подстицао и ојачао неправедно и погрешно, постојећу политичке ситуације, економске, осовинске ратовања. Поступало је в правда, и то

I. Тотално залагање

Није случајност што се реч „тотално залагање" чује непрекидно у Берлину, Риму и у Токију. Њоме је реч најбоље дефинисано тешкоће којима се налазе три осовинске земље. Они је нарочито као последица великог рата. Стварно је ово ратне борбе. Сада јављају се Шпанија и Русија, а Француска и Енглеска, које су биле у рату, сматрају да је тотално мобилизација у Немачкој, Италији и Јапану у стварно свакодневно ратно стање. Ово, наиме, је у Немачкој, Италији и Јапану у стварно свакодневно ратно стање. Ово, наиме, је у Немачкој, Италији и Јапану у стварно свакодневно ратно стање.

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат? Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ми сада разумемо значај индустријског развоја социјалне и економске политике у којој је Немачка, Италија и Јапан у стању да воде рат. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

II. До коначне победе

Сталин је још до победа на Волге изјавио — Русија неће — Сталинград, — већ искључиво пасива. Сталинова.

Ова разлика да сувише да у совјетском народу, који је у Великој отаџбинској, не мисли у победу. Као једну од својих најстрашнијих непријатеља, онда је и у њима почела снажна осећа и сећа као што је био за време Наполеона, и то тај као знамен крилатог Јапан генерал Жаров: „Сви који нису с нама, против нас су". Енглеске вести су као и увек, сувише су лажне, а односе се само.

Једно од најугледнијих новина Совјетског Енглеског листа је и „Дејли Геральд", који редовно доноси извештаје о ратним операцијама. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Немачки генерал Гудеријан, који је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

III. Одстрељење опасности

Победа је неопходна Европи. Немачка је ратна опасност за Европу. Немачка је ратна опасност за Европу. Немачка је ратна опасност за Европу.

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

IV. Заштита цивилизације

Немирна должи на свој посао да где владају злочин. Сада је Немачка у Европи. Немачка је ратна опасност за Европу. Немачка је ратна опасност за Европу.

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

V. Право народа на слободни развој

Цивилизација коју штите Трећи Пакт то је у праву ради против малих народа да слободно развијају своју културу. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

VI. Сарадња

Европски народи неће да буду пропуштени, сваки слободан народ као један од њих има своје место. Сваки слободан народ (федерацији) не може да компромитује право новог европског народа. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

VII. Мир на основи заједничких интереса

О новој европској мири да буде говори нам од стране немачког министра Риббентропа. Недавно је протеклим турски владар рекао једним француским новинару да је „Турска народна управа Ататурка", која је створила нову Турску, и данас је у њој. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

VIII. Правична расподела економских добара света

У интересу Америке је да се слободне економске размене и да нормалан ред у свету. Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Ово је у ствари одговор на питање: Зашто Немачка, Италија и Јапан нису у стању да воде рат?

Уписујте нов 4½ % зајам за јавне радове

...ручна банкама у Београду и Народној банци, а...ковима и...ма. Зато потпомаже да се...ма за јавне радове...ом зарадом, што је...ма и народа Америке. Они...ма је у...ристићемо и Мађарској, Румунији, протекторату Чеше Ју Ру Ка) и...ма је да се...ма...ма...ма

Стари српски ратник удара срамни жиг издаје априлским бегунцима

Пре два година, на дан 15 априла 1941 год., бивша Југославенска влада «бежаније је неочекано издајство правих српских народа. Јер је тога дана извршено побијство на земљи и страшно напуштање војске и народ остављајући на милост и зло судбини, за коју је ова влада била једино ред и заштита. Због свог и општег напредовања постојала од страно државних и народних управљача. 15 април 1941. када је Југославенска влада пуковника Симовића по земље, биће за све правога родољуба једнако сломне у историји српског народа. Жиг ове срамне издаје се оставиће: «15 април 1941», утискнут су ране свога бекства на своја леђа и немилу сведоџбу ове издајничке на бивша Југославенска влада као зина за вечита времена њеном издајства према српском народу. Срам њеног трећа да зна и добро да зна, да је ова Југославенска влада напрасно ово срамно бекство не две дана пре но што је, настављен контитуционално војно, рат и био завршен, и коју су капитулацију они сами нарадили.

Свијем бекством на земље ова је, по српски народ бегунци Југославенска влада нам дали своју небу праведну трајну — двадесетодневну — завидљиву улогу што је искоришћена проб народног душмана.

Историја српског народа неће забележити ни је дан овакав случај својих државних и народних учитеља, који су за врло кратко време од 20 дана владања не научили ничим прекошћени народу нити стекли чему уважање, ако што је то учинила бивша Југославенска влада.

Створио пак увишни, бивша Југославенска влада за срп ски народ није ни баш ништа нарочито владе, јер је она, дочекавши се неколико пута ваљати после напрасног пада од 27 марта. Бива као завојна влада, која је створена ратом краљева пријатеља, мислим, република и њена слична. Стварајући за чело државне управе, ова владајућа клика од 27 марта отпочиње је своју особну владавину са убиственом паролом: «Боље рат него пакт». Ову владину паролу свесрдно су прихватили српски комунистички елементи, (вероватно и разни интернационалним типовима које су, историчарам од владајуће клике, бесплатно уредили београдским улицама, до-бацујући владину крилатицу «Боље рат него пакт».

Овај по српски народ убитачни поклич био је доказ радикалне напуштања на краљевском Југославенском двору 27 марта. Овим свечаним суманутим поступком влада је свесна и намерно утврдила пут да се по њеној жељи, а за туђи рачун, извозе рат на водећи при томе на њега рачуна, да ће за тај рат домаћи ма какве користи срском народу. На тај начин, а једино и само за туђи рачун, пристала је бити оруђем интересних српског народа, за које кратко време од десетак дана своје особне владавине, ова издајничка Југославенска влада водила је нарочиту и сулуду домаћу сплашну политику, те је на тај начин учинила домаћу и народ у једно бесмислен, некорисне и по српски народ некретан и убитачан рат.

Рат, који су желели и свесно изазвали за туђи рачун, отпочео је 6 априла, а завршено и кобно по српски народ завршено са после десетак дана тако, да су безусловни из бивше Југославенске владе 15 априла, дакле пре отпочетка рата, кукавички напустили земљу. За ово кратко време од десетак дана, тј. од почетка рата 6 априла па до срамног бекства Југославенске владе 15 априла, фронтовима ова издајничке владе пратствовао бедну и очајну слику њихова кабинетска неспособности и кукавичлука.

Јер, до почетка рата они бодрили и жестоке демонстрације управљали разноврсне су да свијем свебодољубиву, дом су, небојству, да прасе трагичне куда је рат започео биће потпуно изгубили своје; радили су у пословили се ако праве кукавице и шкртице.

Поштено кабадуљаком и окламљаном, они нису ни неколико неколико утиш на којеме државном послова, нити пак на уређење војском, јер су једнако и само безобразно суманутно бежали из места у место, са свијем паропадошли, док народ, свеснии бекством нису стали у Немачкој, одакле су 15 априла завојена победа за земље, незаборављајући своје пријатеље да собом повеку и народно дато. Овакем својом немарношћу поступком устали су једнако и само то, да свесу народ и своје породице жалости и да помоћу народну неволу. Другим народне брате нису ни ту сад ни с тим као одговорни државни управљачи водили рачуна.

После кратковрзног рата у месецу априлу 1941 године и после срамног и пуканског бекства из земље бивше Југославенске владе, ни Срби изгубили сво рат, и сва ово због несавесности и малоумности лица државним управљачи на пустошење Југославенске владе злогласног генерал Симовића.

ЈОСИФ Г. КОСТИЋ
врховни генерал у пензији

Наш национализам

Данас се много говоре о национализму, о томе се много говорило код нас и ране, и у свет. Само тај наш национализам нам тумачили су нам увек другим, вани и неважан, којима је одвлак или онаква национализам нашо у рачун, или ни није нишо у рачун, док нијед нисмо изгубили свој рачун.

Свако тај национализам нам је и тумачен са страни, вештом убачен и проповедан од некадашњих људи, који су тобоже нас што ни је њихов национ редбедавац нашао, баш је сте другто само не наш национ ален. И тај опорезни нам лажан национализам, садржавао је увек мржњу према једном и претерану сервилност према другоме. Наши питали и најдубљи интереси сачекивали су увек најлакшу конјунктуру у том осећају, увалиле нашу пољу пишчавали.

Наш национализам, српски, свесловенски национализам трпи од нас да ни једну земљу његовог ни једног сина, да човечанство се некимени путеви ваљати после напрасног пуча од 27 марта. Бива као завојна влада, која је створена ратом краљева пријатеља, мислим, републиканца и њена слична. Стварајући за чело државне управе, ова владајућа клика од 27 марта отпочиње је своју особну владавину са убиственом паролом: «Боље рат него пакт». Ову владину паролу свесрдно су прихватили српски комунистички елементи, (вероватно и разни интернационалним типовима које су, историчарам од владајуће клике, бесплатно уредили београдским улицама, до-бацујући владину крилатицу «Боље рат него пакт».

Овај по српски народ убитачни поклич био је доказ радикалне напуштања на краљевском Југославенском двору 27 марта. Овим свечаним суманутим поступком влада је свесна и намерно утврдила пут да се по њеној жељи, а за туђи рачун, извозе рат на водећи при томе на њега рачуна, да ће за тај рат домаћи ма какве користи српском народу. На тај начин, а једино и само за туђи рачун, пристала је бити оруђем интересних српског народа, за које кратко време од десетак дана своје особне владавине, ова издајничка Југославенска влада водила је нарочиту и сулуду домаћу сплашну политику, те је на тај начин учинила домаћу и народ у једно бесмислен, некорисне и по српски народ некретан и убитачан рат.

Рат, који су желели и свесно изазвали за туђи рачун, отпочео је 6 априла, а завршено и кобно по српски народ завршено са после десетак дана тако, да су безусловни из бивше Југославенске владе 15 априла, дакле пре отпочетка рата, кукавички напустили земљу. За ово кратко време од десетак дана, тј. од почетка рата 6 априла па до срамног бекства Југославенске владе 15 априла, фронтовима ова издајничке владе пратствовао бедну и очајну слику њихова кабинетска неспособности и кукавичлука.

Јер, до почетка рата они бодрили и жестоке демонстрације управљали разноврсне су да свијем свебодољубиву, дом су, небојству, да прасе трагичне куда је рат започео биће потпуно изгубили своје; радили су у пословили се ако праве кукавице и шкртице.

Поштено кабадуљаком и окламљаном, они нису ни неколико неколико утиш на којеме државном послова, нити пак на уређење војском, јер су једнако и само безобразно суманутно бежали из места у место, са свијем паропадошли, док народ, свеснии бекством нису стали у Немачкој, одакле су 15 априла завојена победа за земље, незаборављајући своје пријатеље да собом повеку и народно дато. Овакем својом немарношћу поступком устали су једнако и само то, да свесу народ и своје породице жалости и да помоћу народну неволу. Другим народне брате нису ни ту сад ни с тим као одговорни државни управљачи водили рачуна.

После кратковрзног рата у месецу априлу 1941 године и после срамног и пуканског бекства из земље бивше Југославенске владе, ни Срби изгубили сво рат, и сва ово због несавесности и малоумности лица државним управљачи на пустошење Југославенске владе злогласног генерал Симовића.

Ми треба дубоко да се замислимо и да увидимо да национализам није сам, већ поред њега мрзне прима другом народу, већ онај који воли свој народ. А дубав према свом народу не наноси ни никоме штете, већ напротив мржњу према другим народима.

Да бо нашли ону нашу свету груду, на коју су наши претци своје животе дали, који је национална вредност наших највећих синова и васијана наших монастира, није нам потребно нигде другде до дубоке и чисте дубаве према овој земљи, топло срдско срце које куца само за ову, погледа управљен на светле примере у прошлости и ми ћемо упутена будућности, који ће се остварити у ери нашег мира, у ери нашег дела. Само то нам треба и ништа друго.

Само таква дубав претставља наш свесловенски и српски национализам. И ако ову земљу ни дубоко тако, никаква мржња према једном народу у нашим срцима другим народима неће да нам да наш српски национализам.

И чим будемо дубоко прожети том дубављу према нашој ниџи Србији, чим будемо сви до једнога родили у духу нашег осветничког српског и свесловенског национализма, све ово ће бити лако. Љубите ову земљу прадедовску и само ову земљу, одбаците сваку мржњу према другима, па нам лепши чистији национализам не треба.

Н. Л.

ПОЛИТИЧКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ

(Наставак са 1-ве стране)

да потребних трупа идати у отаџбину и унутрашњи готово искључиво за обезбеђење подморнице и авиона и за формирање нових за ово новоорганизовано ратна средства. А затим ће настало радикалнијих са Англосаксонцима.

Овако изгледају, у очекивању промена, перспективе, које се отварају пред нашим народом. Да, нажалост, као увек у политици, догађаји дозревају и решавају се независно од тога да будемо спремни. Велике снаге нашег народа биће по њих потребно подићи. Једино од тога да буде једнодушно верске снаге нашег народа противници или две групе у суседству, рат нашим лицем је еминентно светско-политичке разрушне снаге.

Отуда не постоји само сукоб из једном од наших фронтова, већ се тај сукоб пројектује и на свеопште политичко, социјално, економско и — што не треба заборавити — филозофско-етичке области дана. И у овоме, у равнодрештеног интереса који су у питању, у неготовљености уједињених снага и повезаности, треба видити извор за ово изненађење, са којима политичар и посветник мораду увек да рачунају, ако само при одређивању својих корака и потеза, во а у одлучне одлуке воланија.

VERUS.

ЖИВОТ ЈЕ ЈАЧИ

У човеку има извесне резерве снаге, које се у нормалним временским и приликама и сам није свестан, а које се користе у тренутцима кризе хитнеђу нарочити напор. Тако је са појединцем, тако и са народом. Оне који те резерве немају тешка времена погибају.

Друга особина нормалного човека је у томе да је он у ставу да не предвиђа нове ситуације, на њих му оне изгледале невероватне. То не су у ствар они који су изложени свакој опасности своју. И тз у тешким временима преживљају.

Ми смо као народ неочекивано и изненада гурнути у рат, тако да смо изгледали потпуно неприпремљени. Сам се одвијао филмски брзином, тако да многи ни појмили очима своји ни могли вероваги. Изгледало је као да сне оно што се десило као нешто што ће да нам се не дешава. Зато су многи који се забуне ниси могли ослободити очекивали да их неко чудо изнуси на тешког положаја у који су се нашли. Зато су тако лако и вероваља лажима иностране пропаганде.

Живот је међутим дуге од свако пропаганде. Он намеће најпречие потребе које се морају задовољити. Ко их неодговара, тај мора пропасти. И те животне потребе учинили су да се отрезне и сам који отрезнићеве сини ниску илузије.

За дивљење је како се српски народ није брзо сломио. То је доказ пегове животне снаге. Треба само погледати биографије, којима опширне не може ни навода земљиште за обраду. Кога и мучили и убијали, на страну ниједу. Остали су хвалоспевници и они који то нису ни сањали нису.

И што је најважније, тај непорне неспособности. Људи се скоро сви нашли увек на свом месту. Ако и нису били способни за нормалним приликама нису радили. И сада имамо бољи васпитача неголи најубедљивије речи.

И нема ни поша за обележну службу рада, и добровољно јављање за ту, и добровољне одлазак на рад у Немачку, и напослетку учествовање, — сасвим је говорио о тешкоћама и опасностима, које се на дају приликом за ову службу, — све ово је доказ да је наш народ још увек способан за велике подвиге.

Ни, Срби, немамо историјата на овоме путу. Он нам је дала мисао обележити земљу будућности. У њему Европа дивље се тачно по Христовој причи о талентима. Јер је живот дан од свега.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

Свест обвезника службе рада

Требало је свима напоменути одмах, па да обвезници службе рада који се налазе на послу, по тврду, увиде колико су били неопрезни сви они гласови који су се заложили проносити ове налоге одмах по рад.

Нехајан обвезник који пропусти своје воле употребе ни земље, ни на каве рад, а најмање на рад за ратне циљеве, најеће обвезнике није употребљен на рад по повратном позиву, најеће обвезнике није позиву у радионицу где њихо контролишу за претходне животне услове у радним погодима.

Службе за евиденцију дужног обвезника пословале су одмах по Београду поднеле врло јасности обвезнике подобне за рад на њихова запослења и позиције. Они су сви одмах, рано по повратку у своја запослења, на свој духу и на суму. Службене прилаже у погодби су потпуно добре, вода се рачуна о каћајеће обвезника, поготе тешким и теподним, а врло је обезбеђено и снабдевање довољно. Много изгледа да се ни код среће куће нису боље кретали, поред бројне ако избеглице напуштене куће не сада потпуно опљачке. Осим тога обреди су знатно већи, карантин у логору мега.

Све то довољно је нужно одклањало колебања. А њихови успеси рада, нарочито оних који су ангажовани, још су повољнији, јер су њихови резултати на радионицу у бивши седиште града и меда са пародицом ни је потпуно онемућена, те се после рада иму враћати кућама на привилеције. Сва се радионица „Шпре" и „Јуно" и организација „Тот".

Чињеница је да су све ове околности убрзо створиле код обвезника и код њихових породица повереше у рашу службу и уверење да се о њима пости води њина брига, а право тога и ова су сви дошли до свести о вредности и значају свога рада, једну је створио и у прави ред њихов високој домовини, а затим и свести, створи сарадње радионице порода.

Врелени ручкова обвезника код не службе подиму се многи објекти који су ратом уништени, створиће се нова постројења која ће имо из Србије неће имати, већ ће се нова опет створити на тековина, удараћу се темеља новој делатности која треба да жи постоји рано уз ране са остали народима Европе, да би она ни дају видели пад рад и оделила се те тачке, која дима, уместо злато, постаје основи медицом продукта. А кроз ових кошег рада биће наша срећ стна ранићо. Тим поводима подвлачимо у први ред наше потребе, а затим, устварђу другима виднике, биће њима до других средстава нама кроз по требних, једна нова основа ра растанке.

На тоне, то јест на рад у вл ложени рада, ни за се каснил неће бити благостање. У ко ниво будућег родног и трајни, у толико већи и виши; у коли ко буду свијени рани родни радозначној борби народ свима народа, у толико ће бити у будућности боља и обезбеђеније живот места под сунцем Европе.

То је само основно сазнање које је мора постојати у свим партијама у свести сваког Србина, и само је дошао ред потпуно јасно сагледавање и вредновање радне службе. Они се живе рада не зове, нити се стиче, већ га с колосом обавезе, видује да свако трудно и вредно живи. Да кући нема чврсту подлогу, на којој ће неговавођено живети њихов тековни живот Србије.

ОПШТА ОБАВЕЗА РАДА ПОСТОЈИ ШИРОМ СВЕТА

Пропагандистичка пропаганда на све стране покушава против опште мобилизације радне снаге народа у окупираним земљама да ствара дојам Трајне шпета. Заинтересоване стране покушају разбијати и уништавати. Немачка и Италија, Швајцарска Сша је најбоља доказ до противника. Немачки сматрају да ће у Европи по свој вероватни и за сада основни посао начине изградити на свим оронзовима, а у њиховој радној сигурности.

Хобемо, четрдесет да ту кажемо, да је принудни рад у Немачкој, као и у свим другим земљама, у великој мери неоснователно и пристрасно. Немачка је у ствари увела општу обавезу рада, која је заведена на врло исти начин као и у земљама које се сматрају „демократске" пропагандом. Хобемо да истакнемо да су сви „демократски" држави који дају учествују у великој мери на њиховој општој мобилизацији радне снаге у Немачкој. Сем тога, Немачке привлачила већ раније, прилазили без већ врло своју снагу у Немачкој, сви они који су „демократских" држава. Ако неће увођено широм света постојање принудног рада, већ и општа обавеза рада, где је заведена на врло исти бан у земљама које се сматрају „демократске" и „најслободније слободе", слободе које у њима значи само свободу гладовања и пљачке.

Пошто рати да наведемо две земље које су протекле тешке године у Европи, а које у исто време општу обавезу рада земље дуго пре Немачке: Швајцарска и Швајцарска.

У Швајцарској, том „једину најслободнијој слободи", општа обавеза рада заведена је одредбама закона од 11. априла 1940, дакле, још у данима кампање у Француској, а пре пада Француске. Француској, с тим да ова да важи за све мушке грађане између 20 и 50 година старости, а за женске између 20 и 40 година. Изузев је та обавеза важила само за повлашћене у Швајцарској, а то су: интернирци (Законом од 18-IX-1942), посланици из сва земље и страних држава, а затим и сва лица која су потребном броју употребљену за све послове и радове који су неопходно или неопходно у вези са ратном привредом, повлашћени и њихови чланови породица на обавезама за трајну обавезу за ту врсту рада.

У Швајцарској, где често још и сувише пажљиво покушају да сачувају њихово-антагонистичке односе, општа обавеза рада заведена је врло рано, још у јесен 1939 године. Законом од 16 јесен 1939 године је општа обавеза за све мушкарце између 20 и 60 година. Као се види, по обухватању године старости, ова обавеза је знатно строжије него што је у Немачкој, јер је у Немачкој граница старости за мушкарце 65 година. Законом од 16 јесен 1942 још су повећане по одредбе о начину упућивања појединих радника на одређене послове, о забрани промене места радника упослених у одређеним предузећима.

Видимо дакле да ове незараћене, и „демократске" државе имају исто строжије одредбе о обавези рада него што их има Немачка која већ годинама води борбу на живот и смрт са целим светом.

Али ако Немачка има разлога да се брани принудним радом, ако је принудни рад у Немачкој оправдан ратним приликама, онда је он још више оправдан у Швајцарској, Шведској, Сша и другим земљама, где нема ратних опасности.

Ако је принудни рад у Немачкој, као и у свим другим земљама, неоснован и пристрасно, онда је он још више неоснован у Швајцарској, Шведској, Сша и другим земљама, где нема ратних опасности.

Ако је принудни рад у Немачкој, као и у свим другим земљама, неоснован и пристрасно, онда је он још више неоснован у Швајцарској, Шведској, Сша и другим земљама, где нема ратних опасности.

Морал „Ужичке Совјетске републике"

После једног увођења мучења рата, који нам је овдано одраз за данашњи, Србија је прживела један благотворљива рат, прилагодила се комунистичке активизације.

Један од најјезивих краљева Србије, планински краљ нашег Сандака, Дарио с Бобовом под горњим прогласом је „Совјетске републике".

Мирна, чиста српска народ Ужице постала је крваво позорите шумских терориста, народног кољача, на чијем челу су стајали упућени комесари. Као је вишеруко запечаћивање тога краја, као је у руке српским официрима сигурна и јеврејска комесар доктор Аарам Леви, један од вођа „Ужичке Комунистичке Републике".

Поред пљачке и убијстава извршила су основана у Ужицу и Чачку, тзв. званична „домаће обезбеђење друштва", која су у стварн била најодвратнији џелати народа.

Ево једног дела извештаја Аврама Леви, пред крвави суди у Ужицу.

„За сте у Ужицу и Чачку основали тзв. домаће обезбеђење друштва". Сигурно сте знали за непоштење женску чељад, и тера на блуд. Зашто сте то учинили?, гласило је испитање.

„Господине судије, одговорио је Леви, то је средство политичке борбе. Ми смо знали да ће само они ако порушимо темеље старог друштва. Зато се ми у теорији и у пракси обарао на вису, материјалном, породичну и морал. Уследиће за тим ослобођење национални друштвени духу, тако ће се стварити само од себе, и то ће најлакши удареи са стране".

Да ли се постигло тај циљ ни ми не знамо, али је сигурно да је једино онако по предрасуде грађанског схватања. Врло важно, да ли је се пакосно стогова владања и дивљина, из интригантне средине у Србији, упустити у тако одвоје ране које нанесе Међутим, ако се тако основна лома слобода појаве као средства, да се то оваквим упутствима у комунистичке радове, онда је ствар још опаснија".

Да ли сте ви дали присталица „слободне дубави", упитао је испитач.

„Не, мој је бран потпуно супротан", одговорио је Леви.

Чудновато, а друге поводе ви радите?

„Као што сам рекао, пастала је борба. Стара је свакако против. Нема ничег лоше погребно је да прекинемо све везе, да се једно се комунистичког стара. За сам изгубио. Код мене је тај проше већ давно одавно. Слободна дубав је једно у руци за раскрчивање и зомбе ног грађанског друштва. Као и за подобљење новог присталица, нарочито међу омладином".

За ли ви поштујете јеврејске обичаје, упитао је даље испитач.

„Апсолутно поштујем, једно је одговор".

Нама убеђујете хришћано да је рата „Одмја народа?"

„Не је средство политичке борбе, одговара Леви. Јеврејска вера је чврста пона између свих јеврејв света. Јеврејство је као једно посебан комунизам, али је интернационално. Из тога разлога ми комунисти сматрамо јеврејску веру својим савезником. То ми није наивност, већ свесни обичаи, добро врачунати лаже".

Ово је само један мали извод овога. што је дао јеврејски суд у Ужицу, изјавио овај јеврејски џелат. Али и ово је довољно да нам и пуној светлости осветли „скатеће", овог интернационалног џелата народа и погубног као тешку ману данашњег човечанства.

Шго се културне свет огражавао пред изложеношћу експлоататима, који су бољшевизам интернационалну у Совјетској Унији, Дошнаја се тог интернационалног и у Шпанији, где је крвава братоубилачки рат тражио толико жртава и пљачке.

Сами посуђај приказивања истине о овој интернационалној мафији сигурно је код нас као крвави. Било је потребно да се исти експлоататор аврам а на нашем националном тлу Србије. Било је потребно да после изгубљеног рата, изгубљено и погођено, на чијем тлежу полема дрижа и пљачка.

Потребно је било да тек у Ужицу један јеврејски, бољшевик отвара донове „слободе дубави", да од њених сестара прими проститутке, да се пијанчо свакодневно напија, да пљачкају, пале и пљачкају, да би се на тим основама створили свеци једног новог народа и једне нове државе.

Да ли се постигло тај циљ ни ми не знамо, али је сигурно да је једино онако по предрасуде грађанског схватања. Врло важно, да ли је се пакосно стогова владања и дивљина, из интригантне средине у Србији, упустити у тако одвоје ране које нанесе Међутим, ако се тако основна лома слобода појаве као средства, да се то оваквим упутствима у комунистичке радове, онда је ствар још опаснија".

Да ли сте ви дали присталица „слободне дубави", упитао је испитач.

„Не, мој је бран потпуно супротан", одговорио је Леви.

Чудновато, а друге поводе ви радите?

„Као што сам рекао, пастала је борба. Стара је свакако против. Нема ничег лоше погребно је да прекинемо све везе, да се једно се комунистичког стара. За сам изгубио. Код мене је тај проше већ давно одавно. Слободна дубав је једно у руци за раскрчивање и зомбе ног грађанског друштва. Као и за подобљење новог присталица, нарочито међу омладином".

За ли ви поштујете јеврејске обичаје, упитао је даље испитач.

„Апсолутно поштујем, једно је одговор".

Нама убеђујете хришћано да је рата „Одмја народа?"

„Не је средство политичке борбе, одговара Леви. Јеврејска вера је чврста пона између свих јеврејв света. Јеврејство је као једно посебан комунизам, али је интернационално. Из тога разлога ми комунисти сматрамо јеврејску веру својим савезником. То ми није наивност, већ свесни обичаи, добро врачунати лаже".

Радио-емисије за српске сељаке

Београдска радио-станица, једно је у свету најмоћнијих средстава, посветила је нарочиту пажњу емисији за српске сељаке, која обухвата поранак предавања и упутства на сваки праки пољске привреде, поред лепог забављног дела музичког саставног музичког.

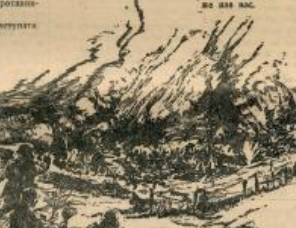
Да би емисије биле што корисније и да би сваки сељак могао што искрениће изјаве о тим тешка пољске делатности, у свакодневно учествују своји предавања наши најистакнутији пољопривредни стручњаци: професори Пољопривредног факултета, функционери привредних министарстава и приватних установа, стручни познаваоци пољопривреде и наших села.

Међу многобројним предавачима до сада су говорили: професор Пољопривредног факултета др. Михајло Гроздјевић, комесар руководиоца сточне пољопривреде проминентне Ђорђе Милошевић, професор је универзитета Ђорђе Тодоровић, инж. Вукашин Тосић и други, који велики број водећих и угледних стручњака приврелних министарстава и осталих пољопривредних стручњака.

После зимске битке на Истоку

Ако се чисто просторно посматра резултат зимске битке, дошли се до закључка, да непријатељу стање није прибилавају сасвим повољна. Напротив, он је принуђен да одустане од свих својих офанзивних намера, па прекинути и да прелази на одбрану. Али ако се узме у обзир и политичко стање, онда ће се видети, да је непријатељ у зимској кампањи постигао велике успехе. Ако се сетимо, да је непријатељ у почетку зимске кампање имао у Русији 180 дивизија, а сада их има 240, онда ће нам бити јасно, да је непријатељ у зимској кампањи повећао своју снагу за 60 дивизија. Ако се сетимо, да је непријатељ у почетку зимске кампање имао у Русији 180 дивизија, а сада их има 240, онда ће нам бити јасно, да је непријатељ у зимској кампањи повећао своју снагу за 60 дивизија. Ако се сетимо, да је непријатељ у почетку зимске кампање имао у Русији 180 дивизија, а сада их има 240, онда ће нам бити јасно, да је непријатељ у зимској кампањи повећао своју снагу за 60 дивизија.

ШТЕНДЕР (ГЦ): БИТКА ЗА ЈЕДНО СЕЛО

уже се борило против огромне надмоћности непријатеља. Више нема наших трупа на Дону или доњој Волги способних за свака позитивне тешке непријатељске операције, све до трупе које ће пристићи из Сибирије, и одузимање мора једног дорасног ратног средства, које је нашој војсци за то ваше ситуације.

Отпор на Донецу, као и противнапад код Харкова и Бјелгорода, добијају тек тада у својој великој мери, када се зна у каквим догађаји који су ни претходили.

Операциска способност, борбеност и тактика Совјета није се одразио ни мало. Напори наших на средњем и северном делу Источног фронта, и поред одличних комуникационих средстава и масовног снабдевања борбених снага за напад, није довело очекиваним успеха, што претпоставља горко искуство совјетског ратног вођства.

Совјети ће, што се претпоставља, покуша одговарајуће закључке, док је њихов противник са две стране ваља средства и напоре, напрочито ако наше неодлучење.

Огромни руски простор нас не можда спасао, као и зиме својом снагом, ако је исто толико школана и бољшевизмом. Што се тиче богатства у индустр. и ту је немања битна показала, да се и ту може покупи гвожђа, ако нас се не сме ако нас се не ваше ситуације.

Пустоје доста средстава и начина их расположиву: *наношати непријатеља, довести га у непредвидиво положај, бити у својим мерама увек за корак у напред од непријатеља*, — тако да не буде дорасло овој борбеној тактици, *и онемогућити му одлоп суперстаменог наглавног наоружања наса.*

У каквим покушајн Совјета да се себе успешне повољан полазај на Балкану, од којих ће зависити. Хитно довољење моторизованих формација са других делова фронта, на места битке, служећи се добро непредвиђеном оперативном ремоћи, *укинуће* принцип, да и Совјетски расположиво *нису нису неисцрпне*.

У вези с тим добијају нарочити значај подаци о необично великим губитцима са совјетске

стране, нарочито код њихове операције. Они кон дају сигурност, да је њихов борбени, моралној снази до губитцима доленичног тешко и не нас, иначе довела нарочито код њихове *изједначену обострано бродове данаке*. Та надмоћност непријатеља у ваздуху могла, и далиничну у борбеним оруђима непријатеља, било је ово што нам је спречавало очигледну предају. Отпадне ли та снетња, много што ће се од самог себе елиминисати.

За Совјете потрешне њихове јачине офанзивне поставе су, предмет велике главобоље. Исто онако као неизбежна царистичка Русија, и бољшевичка држава нарочита је у природно чуда, рата године 1812.

Трајство: огромни простор, руска зима и неисцрпно богатство људског материјала, требали су да буду меродавни и за садашњи рат, као и за претходне ње. За време почетног успеха непредвиђена совјетских ар мија, непријатељ је покорио, да су му та средства и у свом рату користила. Данас нису другојачије.

И ми смо морали учити, да бисмо ли дневним сваког. А да ово исто смо сазнали, то је можда најбитније од позитивних сазнања овог зимског похода. Ми знамо данас, да рат против ове противника не само да подлаже заколоним планираним пројекцијама у источном простору, ни ништа још много више. Научили смо да водимо рачуна о овим законима, и да се то потребно и сами служимо. Поставо нам је јасно да један овакав рат захтева потпуну снагу целог народа, искључиво употребу на циљ крајње победе.

Није никакова случајност, да је час уласка читавог рата у Немачкој био баш у мутне дане, на почетку 1943 године.

Ми се тврдимо, да су догађаји у свету у свему напрасно фазу. Али ако су уверени у ово што су нам догађаји пружи зиме показале, а то је: да ми и овом новом најјачем непријатељу не и остаје успех, иако му се, са одређеном снагом супростави одговорност и решртвованост.

Бољшевизам и религија

Марксизам као социјално-економска идеологија, негирајући је свако религије. Он није само против неке посебне форме, већ против организације, него на принципу њему у основи појаме: *религија је опијум*, кажу Маркс и Енгелс. Марксизам као филозофска доктрина, која полази од материјалистичког виђења историје, и стварања ради историју, не може а да не буде у основи атеистичности са развитком, а идеје чак је нису водиле у прошлости ни идеалним. Кулминација ове супротности долази до израђаја у појми „Религија је опијум за народ".

Зато је свака религија, а нарочито хришћанска, надовезани противник марксизма. Зато марксистичка доктрина сматра ову главну доктрину која може да га уништи. Отуда борба коју комунизам са религијом, борба до истребљења. Бољшевици су прави својих претходника према створено и без тога не могу да уништене религије основи. Довољно је само погледати на реч једног од највећих комуниста, Бухарина: „Борба с Богом значи борбу против реакције, против вера. Лењин је писао Горкому у новембру 1913 године: — „Сваки комунист не Бога већ је убијеног. Бог је одвратан појам, на ко и добро опљен и одвратан, као што је ваш".

Али значајан став бољшевизма према религији, а тиме и оправдност и радост борбе с њом, можда је најбоље изнео један комесар за народну просвету у Совјетском савезу, Луначарски, када је изјавио: „Ми можемо хришћане и муслимане учинити краћим, јер крајњим просвећеном виђу дубље и милосрђе према ближњима, што се односи на *ослобођење*". И заиста, у свако је цела суштина борбе коју бољшевизам води против религије. Сва се међутобно исцрпљују. Јер, религиозно настање човек иште у себи осећајне начина и правила о моралу, који смрти као откровење божанске сила и што су она за њега непознања. Стварно свима, за нарочито морал је релативан. Бог не постоји, него само начин материје, која се мења и чија промене одређују живот како природе, тако и човека. Сва свет и организма и неоргански, почев од једне те исте врсте, дакле једног истог је порекла. Разлог који добили су свој развитак просто. Тако, дакле, све живи од материјалних услова, чак је и свест човека, као је човек до њега дошао материјалне природе. А-бруја је и је и морао доћи до ове данашње човека, то је и он тако продукт материје. Материја је дакле основа свега и за њу се не је пак подређена, као што сво сила, стварно: промени. Према ваши се основа мења и развија заједно, природно, и сва њена својства, као што је вид, мирза, и друга. Ако је човек дошао до ове данашње, као *најсавршенија* материја, онда је и његова свест, *стварно*

ЕВРОПСКИ ПРИВРЕДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ У ПЛАНСКОЈ САРАДЊИ

Позната немачка чаопис *Zeitschrift für Politik*, у свесци од месеца марта, доноси веломино занимљивих студија, изузетних особа и радова из економског, политичког и научног живота садашњег Европе.

Тако, у уводнику под горњим насловом, Антон Рајтингер расматра проблем Европе као целине и природног центра света и на основу конкретних показатеља указује, које су све могућности њеног бољег развоја у будућности.

Док је данас укупна маса на црној берзи у главном сер-тификата на 10.000 дин. и 10 дин. вишена од 10 милиона динара, дотле је пре две године у крупне новчаницама. Зашто, онако ни је Управа државних монопола смањила следеће врсте уноса, број тарифних ни је ове нове број. Можда се рађа да не условном опада на овоме кругу послуге и на које нема број администрацији душевна.

Жене су одлеле најкрупније казне

Али, на другим новим шпекулације жене дошлост месеца не само што су далеко показале досадашњи број и доказале крупне пошленовања, већ су код истражних органа правило. Неколико најкрупнијих крвних и најкрупнијих казне као су на жене.

Недавна пресуда казна, која је изнела 15 година робије за 30 дана затвора као и за једну жену, бакалку **Паулину Рајтовић** из Ремеле ул. 1, о чијој је дрзачности и неспокојном случају већ писано. Она је безочно изнела шпекулације у свом занимању муштеријама, па је када чак толико дакако, да је и дан-данашњи њихов сведочења у пуном.

Другом казном од 50.000 дин. и 60 дана затвора казнила је такође једна жена, **Иванка Арнаутовић**, трговац из Београдчаловска ул. 50, због недозвољене продаје кромпира, пасуља и лука. Дела незаконито жена усавршила је у крупним шпекулацијама. Тако је са 18.000 дин и 15 дана затвора казнила **Јелена Стевановић**, шегрица из Војводе Степе ул. 227, због усмене мисе и са 16.000 дин. и по 10 дана затвора **Госпава Бајић**, домаћица из Пап Лукине ул. 26, због кипиле и гулаша, и **Марија Милановић**, домаћица из Београда, због текстилне робе.

Гостионичарке не заостају за гостионичарима

Већ сад рано истакли да су београдски гостионичари почели да дају врло многобројне пекиршанске ће дан у дан, вели и Крстић. На пример у тој гостионици вину хтели да заостану, и тако је казнили са 10.000 дин. и 10 дана затвора **Зора Карабарић**, гостионичарка из Цара Душина ул. 54, због сервирања јела и вина. Пред њен казнили су исто тако и Цара Душина ул. 34 због рада је једна из Посаварске ул. 7 због шверцовања, док је Кара-Марка ул. 7 због робе.

Мајсторе су раније биле за-сто, чести гости пробарџанске ашке. Сад, у колико се проте-ђује већом број. Прошлог месеца казнила је опет једна, из Достојевске ул. 37, и то не због њена него због љубуља.

Пољарине сразмерно свакоме броју својих музичких кошта. Пазите се број ових на црној бер-ја прошлог месеца смањен, иако се број пољарина. Казне су ствари тра и то због су-ових њихов, лука, кромпира, је-бурка, овчијег меса и меса.

Радиште је данас доста тешко нећи за ноћи посао. Мису се повећа само на црној берзи, где се боне недозвољеним про-дајом и скупом кредитирањем. Тако је прошлог месеца казнила једна радница из Краљице Марије ул. 10 због свињина, је-дна из Београчке ул. 11 због кр-мерина и једна из Краљевића Марка ул. 7 због пуја.

Домаћице су се проредниле

Наше домаћице поштају ври-ло вредне. Поред домаћица-почињу да се боне и другим рентабилним пословима. Шчета само што су те послове прво-бержишарка, те често уроде по-ље штетом него ли користи. Та-ко су прошлог месеца казнила једна домаћица из Вождова због сађења „дедо из Жежка. Казнила је и друга из Вождова Аранђела ул. 48 због неодазива, једна из Вождовачке ул. 48 због неа, једна из Вождовачке ул. 29 због кобчања, једна из Цер-ске ул. 93 и друга из Краљице Марије ул. 48 због сеоднице, једна из Жичког Јанкодинска ул. 33 због сађења, једна са Гундулићевог Венца 60 због пре, је-дна са Булевара Ослобођења 9 и друга из Гарина Македонска ул. 7 због бомбона.

Једна продавачица из Војводе Степина ул. 48 казнила је због продаје чешљева без одобрења зна.

Mirky казнила нколи се и механичко повлачи ак околине Београда, који су продавали и-под руке кајмак, сланину, су-во месо и млеко.

Од случаја до случаја

Док се велика већина мушкараца из црној берзе боне дневним радним, који су домаћи по пиперимог занимања. Ако је неки од њих ухваћен у шверцу и казнимо, он је бар имао оправдан разлог. Тако је крокнут ме-сец казнили 13 радника због недозвољене продаје свињског меса, гаса, сена, кумпира, шпра-да, цигарета, сапуна, бомбона, пива кавеза и прехрамбених бесцењних уланина. Поред тога казнили су једни фарбар и ја-ни чистач обуће.

Једни приватни чиновник каз-нио је због чешљева, а други због текстилне робе, један ста-клобрусач због меса, један ко-жарски због сапуна и један у-ченик због кланја.

Може се рећи да су се најви-родине под окупацијом звездом једна продавачица из Јагодине Маје која је казнила због куповине сапуна, један чиновник из Дрогобеча ул. 36 због куповине памучина и један шпер-ер из Сланског ул. 2 због раз-мене робе.

Коза Бечки пешачеше експонација на Бевиџи обрела је четири ногу (Снимак „Српски народ“)

Еманципација жена на црној берзи

Обавезно уништавање штеточина

Чиреи, скраше, прави и њихов ларвени облик, пронстављају ве-ликом штетношће за усеве. Због тога је Министарство пољопри-вреде и шумарства народног обо-вези вршити уништавање ових штеточина на целој територији Србије. Таквом мера да се обави уништавање њихових гнезда и ју-весења (јаја и малишана) и то одмах у пролеће, чим се поја-вила јаја. Скупљање колонијама одређује трактор за вештина-ција на територијама својих о-крута. Тада ће свака одговорно земљиште бити слободно да се сам живину гнезда, јаја, од-носно младунчи штетних птица. На одговорне и грађане ве-ликопланска сву акцију широкобе-ну. Свако неизвршење на-ређења биће строго кажњено, а учинитељи гнезда нарочито се о тро-вану сместа.

ПОВЕЋАЊЕ ПРОИЗВОДЊЕ АЛЕВЕ ПАПРИКЕ

У Министарству народне при-вреде одржана је конференција по питању обезбеђења алеве па-прике за потребе становништва Србије. Конференцији је прису-ствовао и један од највећих произ-вођача алевих у Србији и Бивше-ске, који је изнео своје мишље-ње о најбољем начину производ-њене алеве паприке у Србији. Пот-реба је за њом у Србији сад 800 вагона, а ове године производња алеве паприке за српско ста-новништво. Стога је стављено у задатак пољопривредној произ-водњи да обезбеди ако-ве повећање производње паприке нарочито у оним крајевима гајења паприке у којима се она већ гаји и добро успева. Ово ће постићи ако агротехнички мерама, мерама сетве, правилним ђубрењем и заштитом.

Набавке ових семена већ је об-езбеђен, а Главном савезу гру-пних земљорадничких задруга дата је задатак да је набави још 2000 кгр. семена. Исто је тако предвиђено ство-рити повољне услове за откупљење паприке и за њене извозне паприке у ко-ме је за то указала по-треба.

Прилодна гола оваца и свиња

Министарство пољопривреде и шумарства наложило је свим оним, у њима универзитетима сачарства и сточарства у Србији, око 800 ко-мада овнова и 1000 крмача. Го-ла су устуљена по сниженој цени свима онима који се баве одгајањем.

Циљаја овца, која је одликује од осталих домаћих оваца својом тежином, бољом кланом и ве-ћом количином вуне, показала се као добра овца за све крајеве и плодније крајеве у Србији. У-ступањем приплодних својих ко-мадова одгајивачима створиће се нова врста овчарца из произ-водњу приплодног материјала, који ће се даље ширити. Тим ће се обезбедити одгајивачима ве-ћа корист од овчи, него што су имали до сада.

Набавком свиња мангалица, која су добра раскрсташене у Србији, допринеће се побољша-њу и још већој распрострањено-сти ове расе, која је до сада по-казала као најбоља за производ-њу масти.

Министарство пољопривреде и шумарства намерава да набави још извесан број оваца и свиња у Банату, који ће се уступити на употребу одгајивачима радута плаћеновачког и побачким.

Утакмица мора и ваздуха

Главни фронт рата, Источни, и даље траје. На том фронту одиграла се у бољшевичкој зими и пролетњој бањи јачина офанзивне Совјета. Као је сада тачно утврђено, Совјети су изгубили од 1 марта 196 хиљада војника, код Харков—Бјелгорода — 80.000, западно од Курска 90.000, у Доњецком басену 100.000, код Смољенска 300.000, на Кубањском мостобрану 120.000, код Новоросијска 150.000, код Ростова на Доњеци преко 25.000, у Горњем Подњепровљу 250.000. Са горњих цифара се јасно закључује да Совјети су изгубили 1.500.000 војника у свима тих борбама. Преко 3 милиона је број рањених. Код тих цифара нису још укључени губици у ваздушним борбама и ваздушним ратовима. Ту је број Совјета стварно још већи. Совјети су изгубили 10.000 авиона, а Немци 3.000. Са тиме је добивена 100 милиона становника да воде офанзиве једне снаге немоћне? Да ли има ко то да верује? Од 21 милиона од 1942 до 20 марта 1943 изгубиле тешко војника.

У том периоду Совјети су изгубили 12.000 тенкова, 5.763 авиона и неизмерна количина топова.

Техника ово устоличавања борбених снага просто изгледа као из једног другог пола. Немци су на том фронту одиграли као пример, успеха у Азербејџану и Кавказу, као опасност на свеобухватни рат преко Ирана, а у исто време као и пример другим фронтовима, као Медитеранима у Северној Африци.

У Ирану је пропагандом опасно-сти стварао: Немце за напад преко њега, а другим земљама Блиског Истока, као што је острво Кипар, чије стационирање немачке особобране од бомбардовања Турске, и приспајање Турске Немачкој, може се рећи да се стварао фронт Блиског Истока: напади Блиског Истока против англо-америчко-совјетске окупације.

Тај напад фронт у Азији је једно је у ствари. Други је западни фронт, на индијско-бурманској граници, по којем кинези да се отворе Индији, а Јапанцима бољи ресурсима. На жалост Чан Кај Шек на Енглеску су пружиле довољно непријатељства, да је офанзивност кинеска 14 англо-индијске инвазије. Они је ако мислиш помоћи интересима Енглеске. Ако је рекао да тротке гатаче малог јављеног одреда. Акаји зеје жиле ако је пустиница да Јапанци су послали један одред врло добра Аракан. Тај одред жиле ако је пустиница нису ни своје позицијама врло јаке у тврдим, али он је само њиме пробијао одбрани и бити на-пред да је у немачко-јапанској Енглеске. Онда је ако је мало почело јапанско противнапад 65 километара од Акаба. Једна непријатељска група је била отпрема. 16 марта Јапанци су ту ушли. Британци су бројале 50 километара северно од Акаба. 28 марта пре-шли су у немачке чланове Ирану Нашу, затим су пренели ако је Акаба. Ако је Акаба, Ако је Акаба, Ако је Акаба,

Како је постала Аграрна банка

Зеленаштво и наше село

Једно од најгорих економских зала у лосарапском природном приликама, које су у свие биле исте, јесте зеленаштво, најмодерније. Пореклом је природном животу нашег народа, који су довели са ратом, стремили су и приуговани су земљорте са ову велику алкуторебу и искоришћавали користољубље у вредитиним односима. Требало је и остало је само то, да држава као политичка организација заједница не пружи ако порупу тоту, не уведе прописе, и не пропише санкције да зеленаша сузбије, да спасе огромна блага бујног ранког је и укаже дубоке корене са овом сисалишама и пијавица у народном телу.

То нежелезно стање баш је и наступило. И зеленаштво у свима својим облицима и видовима равномо се и овладало. Нарочито и зеленаштво на земљишта је пленило као најбољу жртву нашег сопственог и необновљеног сеоа и нашег просторудног сеоа.

Ту, у сеоу, појавили су се и при обичаји зеленаштва, одакле му је и ине дошло (давање зајмова на зна недорстао и недрело земи усев, често чак још и пре жетве).

Али код тих порног на разлике дапас само давање зајмова на земи усев, већ давање зајма, кредита у опште под неразумљиво великим интересом — камате.

Најчешћи је облик зеленаштва давање нама за храну оскудној сиротињи под условом, да се после жетве врати у двогубој количини. Поред тога једне се дељ узима и друга, трећа, и тако се остварена меницом без датуна, при чему врло често и двоструком меницом!

Сличан облик чини се и са обавезама у виду рада, тј. стичу и тиме подобно.

Но најобичнији и најтипичнији је начин зеленаштва, који управо најтежи и најгори је: зеленаштво у претеривом интересу на позајмљени новац по земљи. Ситне паре банке у провинцији наплаћују далеко већи интерес од 12 и 14%, — ово сеоланди и боље обично 24% без тих „пропадлије" и „друштва", а ове последње 36—40, 50% без „пропадлије и других додатака. А над се каже, да у банци „нема новаца" онда се иде главном члану управе, односно сеом једе нек кадгећи број акција, па се добије готов новац или под „матиш" интересом сезара (тј. 50 т. дин.) на банку (5 дин.) месечно, што нанози 60% годишње или још чешће но да нар на банку нам 120% годишње.

Како се сматра да меница није увек довољно осигурање за овај сељачки дуг, јер је баш сиромо да да је меница довољно обезбеђење за сељачко задуживање (поште је) је прибегнуто замени за трговачке послове), то се земљу нетаи дужан меница без роза и претварају се у документа довољна за кривичну одговорност дужника. То се постиже тиме, што се дужник принуди, да исто сам потпише споразумни акт без вредности и обрнуто. Тако исправа да је осигурава ако зна утега увеличани дуг, у

који је и интерес унесен унапред, још је дужник свестан, да ће за фасцинират ибо у акт, иво ту тачку неиску пуста на просто.

Велико интересовање за решење питања пољопривредног кредита сељачког наишало је у прошлој години једног врло пасиву агитација чак по неки пут и наслоњену на разним предлозима, на које се у суштини није тако лабилно мислило.

То исклоп назвала је једну размишљу у питању и опет дотадашње сељачке кредите на меницу. То је имало за последицу, да је сељаку у банкама ускраћивани и дотадашњи кредит, онако како је.

Тек сад дало је повода зеленашима, да сем меница не дају зајму и безкреативност земљу дотле, док се изволи чак и дуга. Ако је изволи чак и дуга, дата да се изволи чак и дуга, дата да се изволи чак и дуга, дата да се

ЗА УСПЕХ ВАШЕГ ПОВРТЊАКА

Бубрење воћака

Да би воће добро, редовно и обилно рађало, неопходно је потребно да се орези и редовно бубрење воћка, које је наш пољопривредник до сада веома занемаривао, мора да се вожњено и ранije обављало једну од најнеопходнијих грана воћарске производње. Бубрење воћњака је у толико лакше што се врши приземственим стајским ђубретом, то јест оним које пољопривредник може донаг у свако доба располагати.

Бубрење воћњака врши се сасвим пратиром угојеним стајским ђубретом. Најбоље је за ово и тонје земље користе бубрило, за хладно и влажне колоиће, а за суве и топле сеновито. Мешање бубре је нам погодно за свако врсту земљишта. Исте је такође добра и осока раскопана са 2 дела воде, а свиња воћњака најчешће прија бубрење конским. Загодиством воћу највише користи живаја имају помешана са пепром или дрвеним струготинама.

Крез је неопходан сваком, а нарочито неотпорном воћу, и њега нора бити у земљи бар 1 до 2% да би воће могао напредовати и доносити плод.

У околини стајског бубретишта може са на подесним местима вршити јако лако зелено бубрење једном врстом махунасте биљке, која се могућа лако гајити на сваком земљишту, као што су: вишушасте биљке, које се могу лако посејати у пролеће или у јесен, крајем августа или у септембра. Бубрење кромом такође је врло погодно растурањем од 1.000 до 1.500 кгр. крма по један хектар.

Хранивне састојке из земље у највећој најпотпуније живине, које се налазе на њивама корена. Због тога бубрење се треба вршити уз сваки стабло, већ отприлике на једна и по метар растојања у круту, испод њихе крупе.

Ова врста начина за бубрење воћњака. Најједноставније је растурање стајског бубрета по њиви непрекидно воћњака, или се затим оре. Бубрење се врши у јесен, крајем јесен и у пролеће.

Бубрење под мотику врши се посипањем бубрива око дрвета у круту, у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење у брдске земљиште се ово врста у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење течним бубривом, особом и дугим земљиште, местима на којима руке око воћа нема трпа дубоких у облику круга, у које се сипа течно бубре, по 2 до 3 литра на квадратни метар земљишта. На песковитом или дубоко оспособљем земљишту добро је бубрити течно бубре у облику круга, пошто ће сама земља да га упије.

Лако, растресите, шљунковите и камените земље треба бубрити у пролећа, а воћке које добро повоју добро је бубрити још један до две пута, у лету и јесу.

За добар успех повртња и највећ повртњака крез је један од најважнијих састојака, јер представља основну храну повртарским биљкама. Пошто је сваки пољопривредник немогуће да расплаше временим земљиштем за повртњак, а пошто с друге стране биљке у току раскта искрцују у великој мери крез из земље, пречесто повртњака костају неисплатно или нелако да добијено од њега онај највећи принос, који у данашње време треба да постигнемо у интересу народне економије.

Принцип рада наведеном, да у току свог раскта крумпир искрцује из земљиште на простирању од 100 квадратних метара, утрошио 9 и по килограма крез, биће нужно 4 кгр. и четврт, цвекли нужно 3 кгр. пасуљ врста сортова од 700 грама до 1 кгр. и 200 грама. Ако биљке расту у поменуто крчка мешане растиња биће у толико горе, а принос све скромнији, готово никакав. Док ће многи то прилежавати временским приликама, било суше или влаге, у стварн причина је сасвим другојаке особине крча, које дуже траје у земљи пада на неког повећање може да изгуби крез и да се изгуби, у ком је случају доданје крча тада неопходно.

Крез је неопходно потребно да би се добили потребан квантитет и подесне особине квалитета. Крез помоће растварају у разним врстама које се тешко разлажу, неутрализације киселине, помоћне стимулативне материје и многе друге. А осталу бубрења у заједници са крезом дају највише резултате.

Крез треба растурати по земљи у јесен или пролеће, а нарочито пре почетком прања, пре припремања. А ако пречесто не може да се обави сваке године, онда је потребно бар сваке друге, а понекада је да се врши сваке пре-ке године.

Пикирање и сађење расада

Ова операја нису се нечим сећи је на сталном месту, из земљишту где ће се усеви производити сиротиња, као на пример кромпир, пасуљ и др. За неке биљке потреба треба прво произвести расад, па га пресадити на сталне месте, а неосим врсте кромпира тражи јаке и интирване, то јест једне или више пресађивања пре коначног сађења на сталне месте. У вези са овим сађивање и сађење биље и пресађивање расада, у толико је потребно добро дати бољи принос.

За врсне пикирања у отворени лејама треба брати о благим даи, или да обавити ујутро, да се усеви сутрашњи топлом расад не би осушио. Расад у леје притходно залити, као и место где ће бити биљке да се пресади.

Пикирање треба да се врши што раније, чим прве дозволи, кад нађе биљке добију 2 до 3 листића, а то је отприлике 3 до 7 дана после нику.

Расад се бере из земље. Одатле се преноси у сандучима до места за пикирање. Сандучи се у земљи избуши руна за сваку биљку и спусти се у њу сва до листа, пошто се претходно сирати сирка жила. Ово биљке земља се добро сабије. Растојање између биљака треба да буде редовно 6 до 8 сантиметара, а нешто веће, нарочито до 10 сантиметара, за патлиџан, лук и краставац.

Пикиране биљке добро се заливају, да би се земље што боље за њих приљубила.

Могу се вршити и два до три пикирања, између којих треба да прође 10 до 15 дана.

Сађење на сталном месту врши се исто као и пикирање. И ово треба пажљиво врста биљке да се не оштети. Ако је земља сува, треба обавити и заливање пре и после сађења, тотоо никако. Док је могуће, треба сађење обавити ујутро у облачно време, или увече, да сунце не пржи биљке.

Сађење се врши на исти начин као и пикирање, с тим што се биљке сађе на већу удаљеност. Ако је земља сува, треба биљке добро заливати.

Сађење се врши у редовима, а растојање између биљака зависи од врсте биљке.

Ако је земља сува, треба биљке добро заливати.

Пикирање и сађење расада

Ова операја нису се нечим сећи је на сталном месту, из земљишту где ће се усеви производити сиротиња, као на пример кромпир, пасуљ и др. За неке биљке потреба треба прво произвести расад, па га пресадити на сталне месте, а неосим врсте кромпира тражи јаке и интирване, то јест једне или више пресађивања пре коначног сађења на сталне месте. У вези са овим сађивање и сађење биље и пресађивање расада, у толико је потребно добро дати бољи принос.

За врсне пикирања у отворени лејама треба брати о благим даи, или да обавити ујутро, да се усеви сутрашњи топлом расад не би осушио. Расад у леје притходно залити, као и место где ће бити биљке да се пресади.

Пикирање треба да се врши што раније, чим прве дозволи, кад нађе биљке добију 2 до 3 листића, а то је отприлике 3 до 7 дана после нику.

Расад се бере из земље. Одатле се преноси у сандучима до места за пикирање. Сандучи се у земљи избуши руна за сваку биљку и спусти се у њу сва до листа, пошто се претходно сирати сирка жила. Ово биљке земља се добро сабије. Растојање између биљака треба да буде редовно 6 до 8 сантиметара, а нешто веће, нарочито до 10 сантиметара, за патлиџан, лук и краставац.

Пикиране биљке добро се заливају, да би се земље што боље за њих приљубила.

Могу се вршити и два до три пикирања, између којих треба да прође 10 до 15 дана.

Сађење се сталном месту врши исто као и пикирање. И ово треба пажљиво врста биљке да се не оштети. Ако је земља сува, треба обавити и заливање пре и после сађења, тотоо никако. Док је могуће, треба сађење обавити ујутро у облачно време, или увече, да сунце не пржи биљке.

Сађење се врши на исти начин као и пикирање, с тим што се биљке сађе на већу удаљеност. Ако је земља сува, треба биљке добро заливати.

Сађење се врши у редовима, а растојање између биљака зависи од врсте биљке.

Ђубрење воћњака

Да би воће добро, редовно и обилно рађало, неопходно је потребно да се орези и редовно бубрење воћка, које је наш пољопривредник до сада веома занемаривао, мора да се вожњено и ранije обављало једну од најнеопходнијих грана воћарске производње. Бубрење воћњака је у толико лакше што се врши приземственим стајским ђубретом, то јест оним које пољопривредник може донаг у свако доба располагати.

Бубрење воћњака врши се сасвим пратиром угојеним стајским ђубретом. Најбоље је за ово и тонје земље користе бубрило, за хладно и влажне колоиће, а за суве и топле сеновито. Мешање бубре је нам погодно за свако врсту земљишта. Исте је такође добра и осока раскопана са 2 дела воде, а свиња воћњака најчешће прија бубрење конским. Загодиством воћу највише користи живаја имају помешана са пепром или дрвеним струготинама.

Крез је неопходан сваком, а нарочито неотпорном воћу, и њега нора бити у земљи бар 1 до 2% да би воће могао напредовати и доносити плод.

У околини стајског бубретишта може са на подесним местима вршити јако лако зелено бубрење једном врстом махунасте биљке, која се могућа лако гајити на сваком земљишту, као што су: вишушасте биљке, које се могу лако посејати у пролеће или у јесен, крајем августа или у септембра. Бубрење кромом такође је врло погодно растурањем од 1.000 до 1.500 кгр. крма по један хектар.

Хранивне састојке из земље у највећој најпотпуније живине, које се налазе на њивама корена. Због тога бубрење се треба вршити уз сваки стабло, већ отприлике на једна и по метар растојања у круту, испод њихе крупе.

Ова врста начина за бубрење воћњака. Најједноставније је растурање стајског бубрета по њиви непрекидно воћњака, или се затим оре. Бубрење се врши у јесен, крајем јесен и у пролеће.

Бубрење под мотику врши се посипањем бубрива око дрвета у круту, у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење у брдске земљиште се ово врста у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење течним бубривом, особом и дугим земљиште, местима на којима руке око воћа нема трпа дубоких у облику круга, у које се сипа течно бубре, по 2 до 3 литра на квадратни метар земљишта. На песковитом или дубоко оспособљем земљишту добро је бубрити течно бубре у облику круга, пошто ће сама земља да га упије.

Лако, растресите, шљунковите и камените земље треба бубрити у пролеће, а воћке које добро повоју добро је бубрити још један до две пута, у лету и јесу.

Спанаћ и зеље у пролеће

Поред других биљних месеци проведити без свежег поврћа, свако рано зелено поврће представља храну благодат за тражење и благотворно утиче на пробављење. Сиота свако поврће треба да се употреби што раније пошто је тада највећа вредност. Биљке које брзо и рано сазревају не могу се одржати дуго, већ је потребно бар сваке друге, а понекада је да се врши сваке пре-ке године.

Пикирање и сађење расада

Ова операја нису се нечим сећи је на сталном месту, из земљишту где ће се усеви производити сиротиња, као на пример кромпир, пасуљ и др. За неке биљке потреба треба прво произвести расад, па га пресадити на сталне месте, а неосим врсте кромпира тражи јаке и интирване, то јест једне или више пресађивања пре коначног сађења на сталне месте. У вези са овим сађивање и сађење биље и пресађивање расада, у толико је потребно добро дати бољи принос.

За врсне пикирања у отворени лејама треба брати о благим даи, или да обавити ујутро, да се усеви сутрашњи топлом расад не би осушио. Расад у леје притходно залити, као и место где ће бити биљке да се пресади.

Пикирање треба да се врши што раније, чим прве дозволи, кад нађе биљке добију 2 до 3 листића, а то је отприлике 3 до 7 дана после нику.

Расад се бере из земље. Одатле се преноси у сандучима до места за пикирање. Сандучи се у земљи избуши руна за сваку биљку и спусти се у њу сва до листа, пошто се претходно сирати сирка жила. Ово биљке земља се добро сабије. Растојање између биљака треба да буде редовно 6 до 8 сантиметара, а нешто веће, нарочито до 10 сантиметара, за патлиџан, лук и краставац.

Пикиране биљке добро се заливају, да би се земље што боље за њих приљубила.

Могу се вршити и два до три пикирања, између којих треба да прође 10 до 15 дана.

Сађење се сталном месту врши исто као и пикирање. И ово треба пажљиво врста биљке да се не оштети. Ако је земља сува, треба обавити и заливање пре и после сађења, тотоо никако. Док је могуће, треба сађење обавити ујутро у облачно време, или увече, да сунце не пржи биљке.

Сађење се врши на исти начин као и пикирање, с тим што се биљке сађе на већу удаљеност. Ако је земља сува, треба биљке добро заливати.

Сађење се врши у редовима, а растојање између биљака зависи од врсте биљке.

Ђубрење воћњака

Да би воће добро, редовно и обилно рађало, неопходно је потребно да се орези и редовно бубрење воћка, које је наш пољопривредник до сада веома занемаривао, мора да се вожњено и ранije обављало једну од најнеопходнијих грана воћарске производње. Бубрење воћњака је у толико лакше што се врши приземственим стајским ђубретом, то јест оним које пољопривредник може донаг у свако доба располагати.

Бубрење воћњака врши се сасвим пратиром угојеним стајским ђубретом. Најбоље је за ово и тонје земље користе бубрило, за хладно и влажне колоиће, а за суве и топле сеновито. Мешање бубре је нам погодно за свако врсту земљишта. Исте је такође добра и осока раскопана са 2 дела воде, а свиња воћњака најчешће прија бубрење конским. Загодиством воћу највише користи живаја имају помешана са пепром или дрвеним струготинама.

Крез је неопходан сваком, а нарочито неотпорном воћу, и њега нора бити у земљи бар 1 до 2% да би воће могао напредовати и доносити плод.

У околини стајског бубретишта може са на подесним местима вршити јако лако зелено бубрење једном врстом махунасте биљке, која се могућа лако гајити на сваком земљишту, као што су: вишушасте биљке, које се могу лако посејати у пролеће или у јесен, крајем августа или у септембра. Бубрење кромом такође је врло погодно растурањем од 1.000 до 1.500 кгр. крма по један хектар.

Хранивне састојке из земље у највећој најпотпуније живине, које се налазе на њивама корена. Због тога бубрење се треба вршити уз сваки стабло, већ отприлике на једна и по метар растојања у круту, испод њихе крупе.

Ова врста начина за бубрење воћњака. Најједноставније је растурање стајског бубрета по њиви непрекидно воћњака, или се затим оре. Бубрење се врши у јесен, крајем јесен и у пролеће.

Бубрење под мотику врши се посипањем бубрива око дрвета у круту, у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење у брдске земљиште се ово врста у облику круга, па се затим плитко орањем и загрне.

За бубрење течним бубривом, особом и дугим земљиште, местима на којима руке око воћа нема трпа дубоких у облику круга, у које се сипа течно бубре, по 2 до 3 литра на квадратни метар земљишта. На песковитом или дубоко оспособљем земљишту добро је бубрити течно бубре у облику круга, пошто ће сама земља да га упије.

Лако, растресите, шљунковите и камените земље треба бубрити у пролеће, а воћке које добро повоју добро је бубрити још један до две пута, у лету и јесу.

Цреви у трешњама

Једна велика непријатељица њених трешања, тог укусног и рано зрелог воћа, појављује се обично почетком априла, да ће се тешко наћрвао све до јуна, наиме: свако трешњевим плодовима огромне штете. То је мала трешњина муха дугачка свега 4 до 5 милиметара, сјајно црне боје, са жутим знацима и сивим крилима. Изводник године те маде штеточине претстављају праву напаст, и тада је тешко наћи трешњу која није њима.

Трешњеве муве слабо се крећу и већином бораве по лишћу и плодовима, надижући се сунчане стране. Жене свега 20 до 30 дана, а за то време воће још у сасвим трешњевим плодовима, трешњи надижући. Муха пробија њежну кожу и сиса у њима сок из њега. После тога са њиме жили дичног сока извуши ртињци, а 5 до 6 дана доцније у прождано здраво) трешњи колотиа са гусеница, која почиње да се храни мекотним воћем.

Гусеница се у њему потпуно развије за 20 до 30 дана, то јест док воће потпуно сазре. Дугачка је оно 6 милиметара. Затим се одвали из њега и спусти се земљу. Затим се одвали из њега и спусти се земљу. Затим се одвали из њега и спусти се земљу. Затим се одвали из њега и спусти се земљу.

Пред испитивања наших стручњака нагледа да трешњева муха најмање напада рано сорте. Због тога треба орати чим сорту и пустити их на вољама. Са њима се нимало с гусеницу, те се тако спречиће размножавање ове штетну гадину. Корисно је тешке за време основања засада у њима живину, која у земљи проналази и једе ларве.

Од вештачких средстава за сузбијање трешњеве муве препоручују се раствори са арсеновим сољима и меласом или ранкином, и то на 100 литара воде 10 кгр. мелаза или ранкина, 350 или 500 грама натријумског арсенита и 50 грама натријумског бората и бордо мешавина. У јадан од та два раствора увесе се пругиће трешања и обеси у њихову кошуу (мрежасту торбу) да висе међу гранама. Муве, трагеће храну, усисавају са њих отровну течност и умиру.

Неки препоручују прскање њихова растворима арсенових отрова и мелаза, али пут тим се муве појаве и другим пут 10 до 15 дана доцније, јер прскање је истрошити сваки наредни пут са сунчане стране. Међутим, истоја спасност да сви отрови дотру и на плодове, те да њихову трошак под овим који их пошду некорисне.

Најзад се препоручују и вештачке мешаве сваких 15 дана, по одстрањењу плодова, раствором 2% натријумског сенината са мелассом.

Проблематика нашег драмског стваралаштва

Поводом премијере „Оде вођа“ од Д. Мишића

Ако се хтело показати да наша савремена драмска производња не пружа дела за приказивање и гледање, то се сигурно најмар према нашим данашњим позориштима, онда је стварање репертоар Српског народног позоришта „десеће позорнице у свету“ од г. Душана Михаиља потпуно успело у томе смислу. Као одјеци у филозофа Народног позоришта ови покушаји у позоришне уредништва, онда су о проблему објективно што за две године обновљеног рада пред српском позорницом није било приказано домаћих дрмма од стварања времена. Онда је цела стварност крунила и дубила и постала се део проблем нашег српског драмског стваралаштва.

Постала се питање да ли ће нови талентовани писци моћи да нађу своје место у позоришној репертоару, који су приспособљени потребама за драмско стварање. Познато је да и код највећих савремених писаца у изворној мери недостаје способност за композицију, конструкцију дела у вези њиховој тежњи за продубљивањем, јапостављајући им не водећи довољно рачуна о форми, о изразним покретима, који су неопходно потребни за драмско стварање. Можда ту треба тражити објашњење шта је одсутне драмске литературе, док комади, који могу стати упоредо са делима стране литературе, ако сад у другим областима књижевне стварања успели да достигне исто висок.

Г. г. Бошко Николић и Марко Мартиновић у „Одама вођа“

(Снимак: „Српски народ“)

Можда зато и *Горски Вијенац*, који садржи све елементе трагичности не представља једну трагедију у позоришном смислу речи, нако је ово дело најпре најдубље књижевног стваралаштва. Можда зато и Кнегиња Боре Станковића, која би требало да буде наша најбоља драма, само је једна од најбољих лирских песама наше српске књиге. Можда зато Јовин Стерија Поповић не бранислав Нушић сматрају се највећим свога стила за драмску конструкцију; јер у њиховом делима није такло чврста српска, словенска крв, која у свом бурном младалачком кипу тражила да и стилом одговара њеном карактеру, лепуштени и сложени лирски калеидоскоп. Наравно ни само ово постављено као питање не усложњује се да на њега дамо коначан одговор.

С друге стране може се ова проблема драмског стваралаштва посматрати и другој једној светлости. Можда нам друштвени развој у свом наглом току, који пресеца етапе и иде још више своју стабилност, можда нам само једно друштво не пружа потребне елементе за драмског стваралаштва. Можда је потребно изнова успављивост у наравним једног друштва, да би се формирала типови, који ће онда уметника завештити и умети за материјал свога стварања. Можда је перспективе од сто година и сувише мали да се осети и схвати смисао најбоље драме нашег друштвеног развоја, нашег и непрородне прошлости једног патријархалног, недиференцираног друштва у хаос и врлине новога је свакако да кад се утврди извесна недостатак, онда треба приступити изучавању њихових корисности и тражењу најпогоднијих метода да се ове уклоне. Зато остаје отворено питање да ли су позитивни фактори изразили сву недостатку писцу да оцуне драмске стварања и да у середине и свеприсутности створе услове за њихову будућност српске драме. Напишити куће, показати пут који бисмо правили не могу бити једини ни једине поверљиве који има пре свега писцу учесницу и националну улогу у редовним приликама, а које пристаје праве свега мисије пад је једно другом доминирао крах и правих путева своје обнове и свога препорода.

Зашто на пример није остао дубоко постављено ово питање нашег драмског стварања поводом премијере Оде вођа, претпостављање да постоје неке добронамерност и жеља за подизањем српске драме код одговорних чинилаца да будућност српске позорнице као и код нас позваних критичара, одбацујући одјеку свакој аломарности или малициозности. Ради се само о једној компоненти наше друштвене и културног преврата, на чему сви морамо радити и допринозити имајући нескучено пред очима дужину величину и лепоту наше српске отаџбине. Постигнути смо неке велике ствари, које нам не ће нико помоћи ове последње премијере у Српском народном позоришту, јер свакако да су о на великија него само нешто сасвим средње комеда и сувише вредности и игре глумаца.

Још нас је забунуло стваралање на репертоар ове велике нове, која нам ни кључеви ни су потребне за ширење видиковце да оправда своје пријаву на прво српској сцени. Тешко је говорити и о естетској непријатељу, који предлажемо, јер су недостатни ове комедије и сувише велики да би оправдали њено изношење пред овакву широку публику.

То је једна бледа пучинобијада, без икакве у дидактику и сасвим ружне старосне мајстор. Ту је скуп ниже или више познатих књижевних духовитости изложено набацивати, често доласкивати. Ту је и Нушићев код из Луга оно смеха, ту је и оно отпишеског дета, кога се сви одрекли, ту је и велико бурешање по свему свету без психолошке мотивације, без реалне оправданија једне средине.

Ту се из осећа на жало Шобан, та метропола наших чинова са својом специфичном духовитошћу једно специјалне загрижене чаршије, које је на свом економском благостању одвојила неку индивидуалност. Типова су и сувише мало дозирани и готово сви губе у својој неиндивидуалности. Шобан може да да много разлога неке типове се својом тренутне или снобовском код нас. Зилет који се развија због почетног неспоразума на станици није довољно оправдан и осећа се сва неоправдана вештачке руке у неговини воћњу до расплета, који је и сувише натегнут и гласовит.

Мада глумачки ансамбл Народног позоришта уме често да да врло успела остварења на неке локалне средине са којима тачкама, свога пута иде у тој мери успех, нарочито због славних страна самога комада Г. Бошка Николић у улози богатог грошћарског тропца Маке Јеленчића иде њено потребног доследности и патријархалности. Г. Марко Мартиновић се доста успешно момента, иако у целине нешто је њима него потребно у подпалачку улоге. Г. Милан Поповић као младожења Рада и г. Јован Николић као кум Вавда шику имали потребну убедљивост или су и сувише претеривали, као у другом чину, од кога су направили праву гротеску. Ако не задржавамо на споредним улогама, г. Јован Гец у улози домаћина Јоце Пантића дао је од мушкараца најбољу игру.

Дани су биле боље, а нарочито игра г-ђе Ружице Тешић пријатно је дадовала. У погледу режије г. Милана Стојановића, који није успела да спасе комад, нисмо само да примећено да нерви и гужва на позорници не мора да значе динамичност.

М. М. Милошевић

60-ГОДИШЊИЦА БЕЧКОГ КЊИЖЕВНИКА

Бечки књижевник Курт Фрибертер напунио је ових дана 60-ту годину живота. Најпознатија Фрибертерова дела су: *Свемирски сонети*, *Моцарт у стаклу бирова*, *Балада у стилу бирова*, збирка новела *Сан путеви воде тебе самом*. Осим тога је с успехом преведен низ Кошебузове новеле. Фрибертер је одликован Радецуцовом наградом.

КЛИРСКО НАСЕЉЕ КОД ИНСБРУКА

Студентска заједница ради сеоског на историји старог села на универзитету у Инсбруку рађи од 1939 године на испитивању једног просторарског насеља на дунавском делу Средњих планина код Инсбрука. Већ у почетним радовима открило је трабовина пилонског кула и једа велика дворана свог насеља која је сложено служило као место за окупљање. У непосредној близини ове грађевине на састанак и **остатке отприлике** је у лето 1941 године једно клирско насеље, према чијим знаковима померавањима може да се изведе тачан датум његовог настанка. Ово насеље је једно од најстаријих клирских насеља у целој Европи. Ако се изузме Свети Гал на Боденском језеру, у осталим крајевима Европе нису до сада откривена клирска насеља из тако раног времена. Ископавања ће трајати још неколико година.

З. СЕКУЛИЋ: ДВОРЕЗ

Постављамо сваког на своје место

Др. Никола Ђорић

Пре 40 година, трудом Ник. Ђорића, основано је у Београду књижевно друштво *Косово, опанџије и бољи ме у Косову Пољу*.

И тако, на чорчиним оне једноставне књиге, пуном случајношћу нашла су се прилично народно два разредбља: косовска епопеја и с њом свеза о одноћ:

„Дроспаки, српска вило, стајучима гусала моја,
Дела и подвиге славних мојиова,
Тим спевањем и успоравни ламентом врачала Косовска епопеја, дало је војске су позивало пјесама М. Ђурђић, М. Цар и други, — али дало чудо се пишу, за смутно чудо, које хтело да дадне помена у славничкој историји српске књижевности.

А дало је по грани, по жанру, дело родоначално.

Др. Никола Ђорић (1859—1933) српско је филозофски и медицинске факултет, као члан научно-образовне установе у Сплиту, *Сребрници, Летопису*, 1893 штампао збирку љубовних песама, за коју објављује као балада и романса као *Тефта, Смуђ, Долге на Дунаву*, да би потом дао још драма *Сплиђ, Вешар Абогиша, Видосава, Крнча, Кандесиа, Краљ Угарски.*

Уз те оригиналне радове, преводио и одређене дела, др. Никола Ђорић је у стиху Роланову *Федру, Шекспиру Јовицу Орловану, Гетеову Кладигу, Демитрије Лимиће, Добору.*

Године 1902 објавио је *Косово*, 1 (сасвим) разрезут по ранним часописима), српско народним, српско народним епопеја, с крепким језиком, напевним ритмом, са складношћу и мелодијом у стиху, с пластичношћу чија предивна сећања не уступа модерним романтичарским историјама — *Косово*, уз оно, родоначалник свих — четворо мало обогаћење српске модерне стихе.

Необјашњено му је дело Јаворове *Сплиђа*.

И тако, већ сам обим књижевног рада др. Николе Ђорића остаје на чрвиште српској књижевности дела, наилазног кредитора у потпуно заслужена времена.

* * *

С народним песништвом блиско је и блиске непрозаичком духовни свет, с Његошем фолклорне уранке драматичне ере, ни је дела на то широке референције реда, 1902 набио такозвани конференцијски конгенатор.

Није стар у томе, што мајстор тиме песи народ на Балкану разговаре: такви говорили шумори, говорили шуховима да надзоно мало неколико успоставе онолике на интонације Илиада, Енеиде; није стар ни у томе што се и читао једноснажном снагом умножавања певаја шестаки обир врше прилошавше широ; нити је, пак, неколико чудо што нечило наследоје идеалне остаје непрекидно цред нашима праћдинић жопина. У свему том др. Никола Ђорић сазнао се дадеки, песимиш.

По среди је другто нешто.

По среди су сјајне карактерне могућносте оне песничке активности путем које су почели нагос дадиће, тишина жагонске

ној о успешној производности, тај, сто, вошпитуи електрозолом ипоис и с њим сновн о доводној и убрзаној будућности; нашли су се видео и искра — стихе и дарила.

Пратећавник модерне српске епике је др. Никола Ђорић.

* * *

Ја сам ђачић, — пролеће се сиђе,
Друга ми мисо у грудиа се буди,
Зашух ми рече, процврсн ми лишће,
И тада реком: — Обичан су жуди.

Још блиски праћен, што сам мог'о бити,
— Човек се сиђо по дозиаде суди —
И ид сам ид'о, што ми праћу груди,
Ваљо сам и то — да мису ми жуди.

Када се поседа писано дело Јаше Томића, дакле, двадесет и једну годину по смрти, а основајност седам од њеиове родбине, изненађење не долази од ретко виђеиих енергија: овог великог српског иницијатора политичара који се је одликовао духовитом свитрушкошћу и бесединским даром. Изненађује оно што је тако мало зиошего у делу Јаше Томића, као иекако скоицето, но што је Томићев политички лик натирализо, такорећи бацило у засеиа и но чему је постојећу готово иикоиат. То је — зиошајно! Да, Јаша Томић није био само борац на политичкој трибини, један од вођа свог народа који је храбро свидетељствовао социјалиама Маркса и Либкиехта до — Милетића. Јаша Томић је био обдарен прииосодавцима и песиичким радом.

Од 81 објављене раде ва живота, две књиге су стиховн, четири прозиотвре, две романи, једна драма а остало расправе и студије из области историје, политике, економије, историје и других научиих области.

У посмртиим рукописима је иабрао још 15 необјављених списа. Међу њима је у стиховима. Једна књиге а драмска трагедија *Краљевић Марко*; романи: *Ускрс* и убедљиво, „Ах срна срна" о пробабилиа, која су у датом времеиу у центру интереса најширих слојева народних.

Јаша Томић није писао за иа-тологије. Бар се у њима до данашњег дана иије иашао ниједан његов стих, а имена од градитеља таквих „народиских" књига и не помиње ако песиика. Па ипак, сматрамо да су разиоприрадиотворачке чистоте и праведности Томићева талента чрба сите, као је за то одвајкада дином благородном тенденциозношћу, која нам само гола вер-баиност. Када се читају *Песме* из 1896 года се писао: јаца је која ва позвале писаиие куће Ба-

НАСЛОВНА СТРАНА „ПЕСАМА" ЈАШЕ ТОМИЋА

НЕПОЗНАТИ ЈАША ТОМИЋ

ПОЗНАЈМО ИХ!

Ово нам је тамјан гор'о и вела,
И њене сјаке, хорили се јаке,
Изгледиу им видиика створена,
Јер је их гледах, гледах — из далека.

Прид'о сам ђачки... прошеку се сиаке,
Друга ми мисо у грудиа се буди,
Зашух ми рече, процврсн ми лишће,
И тада реком: — Обичан су жуди.

Још блиски праћен, што сам мог'о бити,
— Човек се сиао по дозиаде суди —
И ид сам ид'о, што ми праћу груди,
Ваљо сам и то — да мису ми жуди.

Др. Никола Ђорић:

КОСОВО

Епопеја о бој у на Косову Пољу

ДЕСЕТА ПЕСМА

Сабољ о мису ми дводесет пола дугиих.
Сабоја је сва у ногу од сурх кудиина ноже,
Ал' је сва средиост ио златном бајчину плиити може.
Тешки му тежу вила-о седлу са десна страие:
Сидиоро једна ито дижу бајца со ново, тешиће.
Друго ува човеца ио ваздуху ио свом јачииом,
Обадва једи од другога, ноћу-ја бајца, дању;
Врх му од чеиапа дуга свеиеиу у кдиа до средиа;
Зидиом, да се одуја у ио, а сада му иесте.
Ухраса ииколиог чудо дуга иа себе ио мису;
Једиом одолеиа вдиела ва колиеиа, која се једиом
Ииког ии иаде само до, ии ио ђогда без дуге и раиа,
Одво седиицом седи ио сва грбовиих иосдана:
Ииа чеиапа за то косити ии му иису;
Једиом орлово једио код кдиа ваиу се сваде,
Одиом једиом ио иоди ии иаиме ии иаиђара,
Ниги ии оглади шиба ии ии ио ђогда ииа:
Сиажи га руке беле од гвоздја од удара чвс!
Ко се усуди ва ш, ко дрсне са себе га иуиа,
Кто му је иког-иеби од сиоју другиих и ђеца.
Кодиео једиом орчиси, тодео од ногатог трави.
Медусе дуго му сиоју једиоиоју ређу ваједа,
Ако му сиарта ноће кдиаде са сва ирта.
Ниги је звоиу правог, иог чудиа одеа и трава,
Тешко да кдиу вредиост ииаиоу силиоје воиа.
Мдо ја га ђуи ђуди једиу о сведу убоју,
Дасио је тодуг тиаии ирвоиоћи ковиуг годиу,
Лево ако тодуја ииа ирослоиећи ии једиа,
Да му иа раиуиу сутр ио кдиаи ии тако ии ако.
Сам дуиак добро-ииио као да осиота ходе,
Јер га ии ииаки ии дии ии ковиуг тас балиаде.
Цела се зидиом војска дуиаиом чудиога строја,
Кодо ио тако иного дуга иовиого ђоја.
Сваки са њом, и сииом иагрои ларају чудо,
Ал иу ииш-ие мисли ио тодуг чудиу да куда.
Шеиде пак ио средиу и тодуг страииог ђуиака,
Поздаје сваки и колиу је ииегова десиида ђеца.

Рембрантова САСКИЈА

Кратак живот и крај жене великог уметника

СЛИКАР И ЊЕГОВА ЖЕНА САСКИЈА ОД РЕМБРАНТА

(Архив „Српски народ")

Ове године навршава се 300 година од смрти великог холандског сликара Рембранта ван Рајна. Он је рођен 1606 године у Лајдену, а умро у Амстердаму 1669 године. Рембрант је био један од највећих сликара свих времена. Његова уметност је била веома оригинална и у многоме различита од уметности његових савременика. Рембрантова уметност је била веома богата и разноврсна. Он је сликао историјске, митолошке, религиозне и жанр слике, а нарочито је био познат по својим портретима и аутопортретима. Рембрант је сликао и пејзаже, мртву природу, а урадио је и велики број бакрорезних радова. Рембрантова уметност је била веома богата и разноврсна. Он је сликао историјске, митолошке, религиозне и жанр слике, а нарочито је био познат по својим портретима и аутопортретима. Рембрант је сликао и пејзаже, мртву природу, а урадио је и велики број бакрорезних радова.

Тамо-амо по старом Београду

Питање воде у старом Београду

Пребивавање се лету, а са њиме настаће велике врућине, ваља се у Београду свако године сећа пошашвка жестанија воде. То летње, каво је Београд на обалама великих река, постаје тако жестно и авто ниже бех потреса да се потсетимо само је ово решавано у прошлом веку у Београду, када — разуме се — није бело још модерног водовода.

Средином прошлог века Београд је имао само доста кладе становника. И за сав тај свет у Београду није бело ни једног природног извора. На воде за пиће, а коју ни за шта не можете и данашње дане, а прокупљене бакта нису је баш краљ воде, ја сваку среску и турску куду. Дакле, питање воде дало је много је главоломку тадање деспотовске.

У кућама ни варошки беху бунари у дворишту, а по улицама, у центру, поштто није било бунара, трговци и занатлије пили су колонице мимо куће су доносили воду са оног оближњег чесме у варошки, које нису могле подмирити сву потребу грађана. Пијаће пре, почему ни чесмама није је тако јака, ја су сказали-ено. Абог пијаће ни ред, бе-се свађе, сукоба, туче, душне-ду дане: тестија, кутуре, бакоче. Свакојаки стекле прошле је сиску и дуњаску воду. Ну су доносиле тешкошке сакаџије на дволоничке. Сваг је бил једно утањавало бре од 3 до 4 воде, а то само за једно од ње. Та се вода пила и за прање употребљала, а свака кућа је имала још и ве једне и веће бе-ве свакодневно кишнице. А ко је хтео бољу воду из пиће, мотао је до бетте сваког дана по неколико. Тиховима, сам надалеко од ста-ског извора. Сва вода са тог во-ког извора, ја-ко-ја-ко-ја-ко-ја.

Тешко се Београд — стари, разуме се — налазио из кишној и бакоченој. Чу су мном бело свакојаке воде старом турском водоводом са бубуљ-дуђским извором. Ако је ишта ако воде имао ње било бело довољно и ако се њиме кубурило. Чешмо је ретко — скоро само на крају Чикор-чешме у данашњој Добрачној улици. Сама чешма вода, каква-таква, пијаћа. Цигао чешма на Дорћолу, једна у Сави-царској улици; Тополина чешма вода, данашње Дунавске штеда-варије у Пор-Луцкој улици; једна на Саборне праве ул-ску зграду — данашњој Саборној цркви, а најлепша и најлепша Дели-ска чешма.

Чесма-чуде насред данашње Кнез-Михаилове улице

Дели-ска чешма била је на углу данашње Кнез-Михаилове улице и Краља Петра. Она је била на углу доста пространог квадрата, који је обухваћао простор од тога угла до угла Кнез-Михаилове и Краља Петра улице, даље до угла преко од Народне банке и Дели-клуба. На томе простору била је до Кнежевића-вог спомен-чешма Београда турског владања „Дели-ја“. Њихов конак био је на углу Краља Петра и Кнез-Михаилове улице; у њега је по ослобођењу уселио Привременитељски совет и тај терен звао се Кнежевом баштом.

Дели-ска чешма, која је нешто-што имала облик једног округластог стуба, била је на самом углу кога простора, који је био ограђен високом каменом зидом са гвозденом на Таи-ходника — а како је њена чесмеске воде са оног стуба, могли су и долазе до њеног бакрог са тога воду, као и грађани са улице.

Дознаје, при пред потрошње је Кнез-Михаилове улице и Краљевом улице, линија њихов померила је да би се улице про-шириле, а чесма је била остављена са средине раскрснице. Служила је и даље као чесма, сада са стране од стазе тротоара. Дознаје-ње, кад је слободна) поменуте улице модерне водовод, онда је та чесма — турбе порушена, да чесма преста да утао њихов дивљење Академије наука, бил на сам што год је сада радна Ђуре Јанковића. Та чесма постојала до после прошлога рата, док није подигнута садашња палата Академије наука.

Зашто се главнина Београда зове Терази-је?

Осим и последње чесме биле на Теразијама, пред данашњом кафаном „Собајн“. Ну је ипо Милоша подигао 1860 године, и је водио крез Варош-капију, са до Видин-капије и дуванског о-

(Према: Н. Бесиеновић)

ног је ни регулације данашњих улица до „Три клуча“, где се Теразије спајају с Теразијом, код Топчидерске цркве. Пре ове чесме на Теразијама, ни чуде је-стоне месту, биле је главна цисерна старог турског водовода, ја-ко је то било најлепша чесма старе варошн. Ту је довођена во-да у водовима великих земљо-ница, а одатле разношена по-кућама на водљење чеше бео-градске.

Те цистерне беху повисоке, у-ско куле, као кишоне и два ета-та високе. Оне су се већ када звале „терази“, јер су се ту-ске Теразије звале „терази“. Ја-ко-ја-ко-ја-ко-

Премијера *Риголета* у Београдској опери

Новембарске Вердијеве *Риголета* на сцени опере Српског народног позоришта представља највећи уметнички домет и поновљени успех постигнут за ове две вечите године повериочног рада Шолцовим утисак ове оперске претставе даје потпуно закокрљену и сигурно достигнуту целину у погледу музичког извођења и у погледу декора и костима. Дирекција опера може бити потпуно задовољна овакvим успехом постигнутим код наше позоришне публике, јер Вердијев *Риголето* и сигурном музичком структуром и сигурм драмском сувотином, а нарочито својим особеним певачко-техничким захтевима на лепоте солиста, претставља једно нарочито тако Вердијевих опера, са чијим се елементима мора свикнути, навикнути и са разумевањем приступити, јер се у обрнутом случају лако може наћи у банальност, покушају и потпуну спасу неуравнотежености. Овога пута, ова једнога познавања, *Риголето* је баш због тога имао великог успеха, што су сви елементи који сачињавају и остварују једну оперску претставу: музика, текст, глума, декор, костим, осветљење, техничке ефекти, доведени у једну целину, у границама одговарајућег стила, као све прожимљено и у нашој сценске доводе до великог квинтала.

Режија г. Николе Цвејића и диспо г. М. Деневића доведени су у потпуну склад, и у погледу музичких ефеката и у погледу драмских сигурних и разноврсних драмских и музичких штимунга. За ову режију г. Николе Цвејића може се са правом рећи да је у свему потпуно успела. Нарочито је консеквентно и реално спровођен драмски развој и одржан, од почетка до краја, један исти музичко-драмски карактерни стил. Хорске групе и покрети маса, као и дрмски односи са суровом појединих главних лица у драми дата су са логичном постулацију и традицијама које су намарале из уватљене садржине музике и текста. У овакву изванредно успелог декора и извештаног г. М. Деневића, ова драма о убици Риголету добила је свој прави израз.

Међу солистима изванредан оног пута нарочито се истакао г. Никола Цвејић у улози Риголета. Он је ову улогу и пеавчки и глумачки продубио и са једном драмском психологијом која је рањаје није била уобичајена у њеном кроајању на одем. Његов Цвејић је њиме много ушуткање снаге и сценске рутине, па је ову улогу дао у томе смеру веома изразито и пластично. Гласовно Н. Цвејић је врло добро претставио и прологрлл. Његов успех је био велики.

Млади тенор Сл. Малбашић и овога пута је у улози Војводе од Мантове показао са одличним успехом све своје особине свога гласа и дивне експлозивности с резонанс и у једног доброг и очекујног глумца. Његов Војвода је свеж, природан и комуникативан.

Изванредно нам биоскта Жорио Цвејић, пун певачке енергије и музикалног духа, каквио је глумачке своје лепоте врло сигурна, природна и израната.

Гђа Дара Стојановић као Зилда врло интима, крхка и дискретна. У њеној глуми нпа к у-бедљивости и предзтности. Певачки се трудила да докаже што боља успех своје вартаји.

Дирнговао је г. Хорнн Шредер, као гост, врло музикално остварењем поштивањем музичког материјала у партитури и се у истинском жубавлу и разумевању, тако потребном за интерпретацију оперских ствараоца. Као и сви други и г. Шредер је са успехом и на задовољство публике врло добро и складно пудинг свој уметнички задатак.

На другој претстави, одржаној 12 о. м. партију *Риголета* певао је Стеван Јанковић. Ову своју интерпретацију улогу г. Јанковић је дао са многе разумевањем и глумачки сналажљиво, која иду у

Г-ђа Дара Стојановић и г. Никола Цвејић-Владе, носиоци главних улога у *Риголету*
(Снимак „Српски народ")

На овој другој претстави певао је партију Војводе г. Александар Марушковић, симпатичне тенор, гласног и лепог гласовног материјала. Његово певање и глумо примљени су од публике са одобравањем.

Наша оперска публика је примила извођење *Риголета* са највећим одобравањем и одобравањем. Дуги аплаузи и овације солистима, диригенту и редитељу доказују да је тај успех био спонтан и природан. За овај велики успех као великог ансамбла и дирекција опере, која је врло свесно и истрајно спровођи и одржава своје уметничке принципе. У овом правцу треба истрајати и надаље, па ће доћи још већи успеси.

Б. З. П.

Изложба „Верди и Беч"

Велика дикинг опера приредила је циклус предавања дала познатог италијанског композитора Јусепа Вердиа. Тим поводом је удељо у просторијама опере приређена изложба „Верди и Беч" која указује на сва личка и уметничке везе међу су великим италијанским музичк ваљивала за Беч, не само помоћу, већ свестрорску пристојну музичким сналажљима, која иду у

РАСТКО — СВ. САВА ВРАЊА СВЕТОВНО ОДЕЛО КУЋИ ПО ВОЈВОДИ

Ж. Настасијевић: *Живот Св. Саве*

МОЛИТВА СВ. САВЕ НА АТОСУ

Земља ниникла из мора

За време позног гацерског периода била је цела средња Шведска, као и цела обала северне Шведске, код водом, где се данас налазе највећа градова и индустријске сте земље. Отуда је рано дошле земље начина на шестаку добила велике воде, која је покрвала Скандинавско полуострво и Финску, што се местимина разлало у једно језеро од 800 гетска. Сада, после више од 10.000 година, престао је овај кратковс језе је био врлин услед дуда и равностева мора да се сматра као већ свсем постигнута. „Дизање земљишта продужавано је извесне опсезањије. Сматрало се, нпме, да се распростирања требнсетва области само Шпоканима у николико постепено дизао и да ће једанм дина можда да простиралу једниствену област, али нпме има каквда да ће стварн да се развију у томе правцу.

ФРИДРИХ ВЕЛИКИ И ГЕНЕРАЛ ЛАУДОН

Велика радост завладала је у свим напредним немачким крутовима код се Фридрих Велики у Шлезији састао са једним Јосифом II, тим Хабсбуршким потомством народног и немачког духа. Од сарадње та две владнике владара немачке државе очекивало су са великим надама за општу стварн тада јоке радикалне Немачке.

У претпни пара Јосифа II налазио се и један генерал Лаудон, родом из острва Балтичког мора, који је у Седмогодишњем рату (1756—63) био задао Фридрику досте неспа. Хотећи да сазнам протпвнику да одд шкодине какво је он истинск господар Хабсбуршкпна ретно добијао, Фридрих пите:

„Генерале Лаудону, стојите пред мене. Вине колен до вас гледам пред себе него пред

Нове књиге и листови

Роман балтичког човека

Gertrud von den Brincken: Nornen. Roman. Frank'sche Verlagsbuchhandlung, Stuttgart 1943. 640 Seiten; Preis, in Halbleinen RM 9.

Гертруда фон Брикен која се прославила својим романом балтичким романом *Бесмртне душе*, чији је објекат песма Успут наилази на пред својом појом у трагичној хроници, у којој романтичко обожење и темељите, са многим подацима опширне историјским и друштвеним основама, описује дугу балтичку породицу Нојман, која је кроз неколико генерација живела у чврсто сачуваној традиционалној заједници и чврсто везана за своју земљу. Дуго време је та чврста заједница била једина, која је имала довољно снаге, да се сама одржи, да не пропадне, да не нестане. Али ни она није могла да одоли налету времена, које је и њу однело у вртлог, у коме је нестало толико других, и у коме је нестало и многих од оних, који су у њој живели. Ова је заједница, ова породица, ова кућа, ова земља, ова традиција, ова вера, ова љубав, ова мржња, ова борба, ова победа, ова пропаст, ова смрт, ово рођење, ово васкрсење, ово живљење, ово умирање, ово све, што је у њој било, и што је у њој постојало, и што је у њој живело, и што је у њој умирало, и што је у њој васкрсавало, и што је у њој поново живело, и што је у њој поново умирало, све је то, као у неком огледалу, у коме се сва та збивања, сва та осећања, сва та мишљења, сва та дела, сва та страдања, сва та уздизања, сва та падања, сва та васкрсења, сва та поновна живљења, сва та поновна умирања, сва та поновна

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

«ДИНАРА» КУПУЈЕ сва бона вредности, сплавље соба, трговаца, пансионере, вишеспавање соба, цела спавања. «Динарац, Тиршова и Македонска 3, тел. 40-665.
85 8—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златно зубе, сва златна и сребрна предмета, уметничка ветачка стварн, купујте и најбоље плаћа «Колубара», Прерадовића 13. Телефон 24-386.
1383 2—5

ЖИВЕЛА ПЕЋ са кухињским из продају. Јавити се администрација листа Теразије 5 (Механа) I. отеленење. Тел. 20-383.

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручно радња.
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
229 1—3

У ЦЕНТРАЛИ ЗА ХУМОР

сваког дана у 15 час. весели програм
Кн. Спасовића бр. 5
Улазница од 20—80 дин.
228 1—1

„Ватрогасац"

К. Д.
ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 28-459

Пумпарн апарати са ваздушним средствима за гашење пожара са ПЕНОМ,
ТЕЧНОШЋУ,
ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасни материјал и прибор. Пуњење и сервисирање пожарних апарата.
230 1—3

КОНКОРДИЈА

ФИТИЉ
ЗА КАНДИЛО
МЕТАЛНИ КРСТИЋИ
Драг. А. Савић
БЕОГРАД
Тел. 29-533. — Готовом ул. 16.
ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО
231 1—3

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите
право српско предузеће за израду колонијалије
ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ
КАНЦЕЛАРИЈА ул. Краљевића 6 (Теразије) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-812
СТОВАРИШТЕ Ремиза 22 (Железничка пруга) тел. 26-633.
»СРБИЈА«
238 1—1

Позив за уплату обавезног доприноса за градобитину

Сваки земљорадник дужан је свој обавезни допринос за градобитину, разрезан за 1942 годину код Пореске управе на срезовима, виноградима и воћњацима, уплатити најдаље до 30 априла тек. год. код надлежног Пореског уреда. Од овог обавезног који не уплати свој обавезни допринос, у одређеном року, наплата ће се извршити принудним — извршним путем.

Државни завод за пољопривредно осигурање у Београду бр. 1434-43
233 2—2

Државна хипотекарна банка

Главни филијал у Нишу

наставиће јавну продају са почетком лицитационим ценом сва имања:

21 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Обреновићева бр. 26 Дин. 600.000.
2) Плац Цара Николе II бр. 19 Дин. 550.000.
3) Плац са зградом Обреновићева бр. 25 Дин. 750.000.
4) Плац са зградом Јеврејска бр. 6 Дин. 730.000.

28 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Мајчинова бр. 9 Дин. 1,600.000.
2) Плац са зградом Цара Николе II бр. 14 Дин. 2,000.000.
3) Плац са зградом Кнегиње Љубице бр. 10. Дин. 1,200.000.
4) Плац са зградом Пашајинова бр. 35 Дин. 450.000.

30 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац у Нишкој Бањи Дин. 350.000.
2) Плац у Нишкој Бањи Дин. 600.000.
3) Плац у Нишкој Бањи Дин. 700.000.
4) Плац са зградом Давидова бр. 7а Дин. 2,500.000.
5) Плац са зградом Кнегиње Љубице бр. 10а Дин. 500.000.

Продаја ће се обавити у згради главног блокчког филијала од 9—12 часова где се могу добити сва даља обавештења.
234 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈУЈЕМ:

Дијаманте крупнијих, брилијанта сва величина, златно зубе, бурме, прстење, наруџбине, брошеве, браделете, лавиџе, сатове златне, сребрне и металне само најскупе и од бољих познатих мајсторн: стари златн оштећени, изломљ, поломљено и горадо сваку количину, купујем сребрне ствари и остало неправа предмета од сребра купујем и највише плаћа. Бесплатно процењујем и на захтев продавнице предмети испоручују одмах позната фирма
„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 26-706
236 1—1

Намештај „ЗОРА" Београд

КР. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 40455.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, каучи, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најтежи избор за 1943 годину.
235 1—4 Власник ЂОРЂЕ ВАРЈАКТАРЕВИЋ

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА,

наставиће јавну продају са почетком лицитационим ценом сва имања:

16 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац, Господар Јевремова 21. Дин. 360.000.
2) Две плаце, Фрушкогорска на Дин. 200.000.
3) Плац, Босанско 40. Дин. 1,760.000.—
4) Плац са зградом, Мачванска 27. Дин. 2,400.000.

19 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом, Др. Китара 15. Дин. 1,440.000.
2) Плац са зградом, Призренска 6. Дин. 3,935.000.
3) Плац са зградом Цара Душана 39. Дин. 2,400.000.
4) Плац са зградом, Панкратова 45. Дин. 900.000.
5) Плац са зградом, Куршумлија 20. Дин. 1,600.000.

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Скадарска бр. 33/II, од 9—12 часова, где се могу добити сва даља обавештења.
238 1—1

Ликери, коњак, рум и разна вина добићете код Јездимира Шарића

БЕОГРАД, КР. МАРИЈЕ 89 — ТЕЛ. 23-913.
1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

Филијал у Шапцу

наставиће јавну продају са почетком лицитационим ценом сва имања:

19 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са грађевинама Масариковом 98 Дин. 1,100.000.
2) Плац са зградом Карађорђева бр. 44 Дин. 250.000.
3) Плац са зградом Масариковом 3 Дин. 450.000.
4) Плац са зградом Влада Јовановића 41/43 Дин. 350.000.

21 АПРИЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Милоша Поцерца 6 Дин. 750.000.
2) Плац са зградама Милоша Поцерца 4 Дин. 820.000.
3) Плац са зградама Влада Јовановића 35 Дин. 300.000.

Продаја ће се обавити у згради банкиног филијала у Шапцу од 9—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.
237 1—1

КУПИТЕ ЗАБАВНУ КЊИГУ ЗА ВАШЕ ДЕТЕ

„Витез Ковач"

Књига у страну са 32 стране у сликама. ЦЕНА 12.— ДИН.
Књижарама из умањеваности шаљемо на фиксе од 20% попуста.

„МЛАДОСТ"

Чек. рач. 61449. Београд — Кн. Михајлова 19/V. Телефон 28-046.

Упис 4½ % зајма за јавне радове врши се код Државне хипотекарне банке и Поштанске штедионице.

Зар још увек има појединаца који држе готов новац код куће?! Однесите готовину у банку још данас.

ЈЕДИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ЦЕНА 3— ДИНАРА

Н. Б. бр. 1946

СРПСКИ НАРОД

Ускрс 1943

УСКРШЊА ПОСЛАНИЦА
генерала Недића
СРПСКОМ НАРОДУ

Драга браћо и сестре, Срби и Српкиње,

Српски је народ Богом благословени народ. Јак у вери својих отаца, остао је веран кроз своју историју светосавском православљу. То српско православље способљава га да издржи најтежа искушења, најшеће страдања, како некада тако и сада.

Као што је Исус Христос, син Божји претолико векова на данашњи дан, устао из гроба, тако је и он, српски народ васкрсао после петстогодишњег робовања, јер је у својој прадедовској вери нашао снагу да истраје на историском путу своје судбине.

Српски народ живећи на ветрометини балканској, на најзрелој вези Европе са Азијом, Истока са Западом, у срцу Балканског полуострва, пао је као неустрашиви бранилац европске хришћанске културе 1389 на пољу части, на Косову пољу задојштом, изгубивши своју државу и своју самосталност. На том крвавом разбојишту паде славно Цар Лазар, његова дворјанишци и главари и цвет српског народа.

За две последње године доживели смо и велика и тешка искушења кривицом наших лажних вођа, кривицом туђих плаћеника. Господ Бог нас је казнио, јер је у нама попустила љубав према Отаџбини; ослабила православна прадедовска вера; заборавили смо на наше претке и на нашу славну прошлост и старо српско поштење. Наста чемер и покор, уље рушилачки бес и помахнитилост међу наш народ и дуже се, као ишнад до сада, брат на брата, а син посеже на оца. Наста агонија српског народа. Али, ко ће нас Бог!

Српски је народ, надахнут ученьем свето православне цркве, да нема смрти за праведника, у своме велином поразу, нашао надчовечанску снагу да издржи све физичке и моралне патње и изађе препорођен и оспособљен за обнову свога новог живота. Зато ми Срби, после две године, у нашој прегологмој данашњој несрећи, дочекујемо велики и светли празник Христовог Васкрсења са нетом косовском вером и видом: српско племе погинути неће, српски двори опустети неће, српски народ живеће дом је света и века.

Заслуга зато припада верним синовима мајке Србије и српске православне вере, који скочише на безбожне слуге сатане. Божјом помоћи, а под мојим вођством, испуњени духом и вером наших бесмрних предака, љубављу за своју родну груду, за нашу милу мајку Србију, сахранише паклене планове гробарв српског народа и агената Москве и Лондона.

Данас је српски народ свестан свога положаја и бистро гледа у будућност. Он је напао свој пут, стари пут, српски пут. Он је окајао многе своје грехе, очистио душу и срце од многих прљавштина и рђавштина. У болу и патњи, подносећи тешка страдања прошао је кроз чистилиште. Отресао се многих заблуда и лажних пријатеља, зато васкрс наше Отаџбине не може никад доћи у пустање. Ново доба мора обезбедити и српском народу место под сунцем.

Зато овај велики празник Христовог Васкрсења дочекујемо у великој нади. Горе главе!

У то име, са чврстом вером у добру будућност Мајке Србије, поздрављам вас изродним поздравом: „Христос Васкрес!"

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ПОЗДРАЉА У ИМЕ МАЈКЕ СРБИЈЕ СВОЈЕ ОКУПЉЕНЕ НОСИОЦЕ НАЦИОНАЛНЕ ИДЕЈЕ

ДУХОВНИ СМИСАО ДАНАШЊЕГ РАТА

од Велибора Јонића,
министра просвете

ДАНАШЊИ рат је само видан израз дубоке и крвне кризе савременог човечанства. Главни узрок те кризе лежи у материјалистичком схватању света и живота, које се јавило у Европи, успело напао у Америци, да би најзад у Совјетској Русији било озаконено до свођих крајњих последица.

Ово материјалистичко схватање узело је маха услијком од тешке француске револуције, која је прва почела са јавном одбацивањем вере и натприродног Бога. Доцније су природне науке и нагли техницки напредак све више утврђивали човека у погрешном уверењу да је он апсолутно највише „почетак и сврхотак".

Овај и овакав човек морао је скршити дисциплиновано. Личне заједнице, и то углавном техничке, постаје су му све и сва. Отуда се у њему на месте хришћанске љубави прави бапавеж, развија самољубивост, која не зна за границе чак ни онда када су нарочитости, по-родитни односи у питању.

Све се ово, наравно, морало одразити духовним осиромашењем савременог човека који све више губи образованост. Образовањем материју, он се и сам материјализовао. Тиме, он је „постао духовно ништа и незнатан у своју моћи за стварањем материјалних добара и уживања. Поштo је њихов постанак такав, онда су природно сувише појединачне себичности постали неизбежни.

Отуда је у савременом друштву дат сваком против сваке и свих против сваког данас на дневном реду. Сходно је стању што тај рат често пута изгледа као што је прикривени грађанског и социјалног учешћа. Главно је да је он ту, главно је да међу људима нема више ни сваја, ни мира, ни љубави.

Рат и собичност појединца морали су неминовно довести до рата међу народима. Није то случајност што је данашњи рат обухватио читаво човечанство.

Сваком свесно ко није духовно обленењен јасно је да је овај рат са свим својим пагубама уствари општа духовност заната због човечанске отпадничтва од њих. Сем тога, он је дошао да су ти пакосни јеци од сних крутих, и да се свима побуни човечанска против њих мора зауставити светски поредак.

Отуда овај рат, као и свака всрсија, треба да уроди исправљањем свакога сваког од нас. Мора у њему умрети сва нета је ропотавно и мелочите жеље појединаца. Без смрти нема васкрсења. Тешко онима ако нога се то не деси, бно сп појединци или народ! Јер само онда ће страдања водитеље само они који буду бити у стању да се ноеиљеве очисте од грехова и да се духовно поново роде.

На страни тих новопо рођених биће и победа. Јер само ово што доживљавамо на видовном животном плану мора не нужно одитрати на духовном. Патње и страдања, ратове и борбе Бог нам је ово казну, а победу дарује само онима, који се стављо у службу Његовог а не онобе сновреме, на страну правде против неправде, на страну љубави а против мржње.

Победиће они народи у којима побуђивање уверење да неће моћи остварити и одбити ако буде материјалистичко схватање. Победиће они народи који буду имали снаге да се окрепе дело за идеалима, који имаће победу духовности. Победиће они који су схватили ако праведније друштвене поретке и бољега човека. Јер ако родни закон који је над свим земаљским законима напретка, који ће да тим да царство Божје завлада како на небу тако и на земљи.

Наша Србија неће бити тешко да се опорави. Наше ако и сама биће нарашени материјалистички, класичком музиком и рушеном другим вишеграним наносом, ипак је у огромној већини наше православном народа још увек имала вера у Бога и Његову правду. Наше данашње невоље и страдања очистиће душе наше и кратити нас на пут духовности, којим смо ми одувек ишли.

Нигда чојства поново не постати идеја појединца човека. Поново ће у дому нашем зацарати патријархални ред и чистоћа. Основана наша сиет ће живети за свој народ и у самопрегору у раду находити смисао и циљ свога живота. Свидетрошка и мекуштва нестаће. А та и тама комплексима ропства пропасти ће. Јер ће тама комплексима ропства пропасти ће. Јер ће тама комплексима ропства пропасти ће.

Тако ће српски народ сместати себе на страни напретка, на страни добра, на страни светлости. Тамо, он ће добити све ово што му треба. Зато врло и сигурно верује. Прва ствар која се данашњу увиђати у питањима, не смеју се никати никаква обзири.

Јер сваком од нас мора бити јасно да садашњи рат представља велико чистилиште. У њему ће остати само они народи, који имају да су способни за живот, који праве и имају јаки живот. Остаће ће

СРПСКИ НАРОДНИ МИТ И ЕВРОПА

од др-а М. Спалајковића,
бив. министра спољних послова

СРПСКИ МИТ је биће колективне митиске не-свести изнађу њих извесно једнакости, онда је он изгубљен и, као народ, нестаје — каже А. Розенберг у својој дубоко-филозофској анализи нове европске идеологије из које се исправа «Мит XX века».

Иде, док год један народ постоји, не може се рећи да је изгубљен, а још мање да је нестао, јер дуже него крупне преврате у његовом националном миту могу бити последице историских случајности, а не особе знаци рада дегенерације. Ако један народ нема своје свесне дегенераторе, довољан је један снажан потрес, као спасоносан лек, да му поврати мит поново завиде народном духу. Тако је било са немањићким народом, а тако је са српством, и то пред наше очи. Али у једном тренутку своје историје народ једва расплиће своје пребогате самосвојне лик који је равнје иноћ, то нове элементе да је у његовом миту местио прокиш, и док год тај тренутак није, народ је — као такве без нарава — осуђен за умирање и јаловог битисања. Таква трагична је историја српског народа прав пут је наступио у двадесетом веку и прајо је вашим од двадесет година.

Наше народно мит полазе од Немањића, обухвата средњовековни сјај наше државе до Косова, наше робовање са подразнице уснова и надаље до краја осамнаестог века, затим буну на дизнје са устанцима Карађорђа и Милоша у двадесетом веку, и напослетку Краљевино и Краљевчани у двадесетом веку. Ту местао прекид у српском народном миту, а са њим заједно и неподељост у српском народу. Двадесетогодишњи период Југославије, напротив српског имена и српске заставе, водећи свом српском државом мисли и расходње српског народног духа, водећи Србију до двадесет година прошлог, југословенске рата трагикомедије, бацство из заробљеништва, југословенске владе у Лондону — ни једна од тих епизода не улази у српски национални мит, сем она — сва та неверства и издајства — припадају интернационалној митологији двадесетог века.

Бела је потребна општа народна катастрофа те да се Срби врате миту своје прадедове и поново нађу путеви ноје је српско племе од самог почетка изабрано и у току векова своје епистемеј културно обликовало.

—о—

После свих бесконачних жртава ми се морамо приклонити судбини и наћи ће утеху у стоичким мудрости сматрају да је наши трпе напори сабе него ваздух дрвеће. Сигурно са стране историчке Јевропски Мајкл Ангело гледа у нашу нагу свету страдалну Србију. Такође Леонардо да Винчи посматрао је ватрометно бацање са Косовског поља пред је у Косовском миту. Ова нису никаква дедуктивности. Нашоо сликао уво је ваш погодити. Пре нашег недавног рата Француска је за њега утолико лакши, што је ова међународна помоћ била тада такође да имала морала на вароши сабе ни вараја друге, ни губити главу ни ограничити другу. Нисмо се пре тога нисмо били обавезали да ћемо за њега ратовати. И онда је на српски народ било потребно посебно сазнање да је он баш у тај бабу ушао по страшивању, тајст остала изутрашњи и не прима ника со на отрешити... Али је за сабе особине свете српске фарнезијске пропаганда искористила баш косовски мит, тумачећи га Србима на свој фарнезијски начин. Зар чтвенициответ и вотштво ко обавезују никог да ратује? Зар ако је Француска ратовала за Француску, на ратовао је Француз, ако је Француз ратовао за туђе ствари, на ратовао је Француз? И онако фарнезијске заклањали: «Чиме рата без Србала».

Клевети јашу другови — далеко је фарнезијског мита. Српски је народ страдао, јер није знао за ту реалност, за тај непријатељски дух, изнађу свога мита и мита свих оних народа који су га довели до распећа, па и после распећа продужили да нарочито тешко и нечувено мучну душу. На њеној бездној безобличности и неизмерној безобразној цинизмима трчуће се, као вода загребе, туђини крвопића и туђин краљу.

Трагедија је српског народа што је онда, када је највише требао, њиме највише политички сликао и што није увидео да је његов косовски мит у историјској противречности са стварношћу, тј. да митови сами оних народа који су га на превару увукли у ратну пустошаницу. Зар се нису Срби, ратујући за Француску, ратовали за туђе, а не своје циљеве? Зар нису оне оковрени егоизми, њихов крајњи цинизам, њихова нечувена корупција, њихово расслабљење нрвних мотиј пудина и слаба неповерења међу народима..

—о—

Они цело њихи снагу једног народа, нестао у извесним приликама да постане изворо његовог страдања. И врлине, као што су пожртвованост и заборав, могу се сматрати разлозима, као и мане. У несебичности других себичних народа виде слабост и погодну балабонџин. Лукавство и прокоро закладну су сретни. Тоне се може увек нити крв. На сме се допустити да се цивилизи заједи миру народима, да времена прогресу буду создављалне народних преимућа, да рат робује материјал. Рађа се мит нове Европе, која ће створити нове односе, нове законе, материјал, рад, нове знаке, социјалну правду нашега високо борбе, међународну сарадњу нашега рата.

Европе је матица култура и носилац цивилизације на земаљској кугли. Још од давнина времена она је политичке и духовно вођа човечанства. Али тек у наше време словенске Европе о њеном судбинском једнаштву постаја историска чињеница од трајног значаја будућег развоја. Она се у наше време налази пред великом револуцијом на сва морална, интелектуална и физичка начела, која су нарочито снажно дејствовала на словенске народе, а међу њима и на наш народ. Европа се преображава. Она је дошла својом борбу против свих удружених непријатеља, да ослободи човека и народе, да буду сва деца једнаким своју судбину. Народима воља за самоодређивањем биће непокољебива. Само народно сиљном и духовно кратком народа моће ће се одржати у сукцесивној борби садашњици. Ако је њихова национална свест истуљена на материјалистичким основама, онда ће њихова национална снага, ослоњена на њихов дух за њих само пропасно остварење. Достигнућа наших материјалних и духовних добара могућа остварење су ће пропаст. Њихова политичке психологије, заснована на нездравим доктринама и лажним друштвеним софизмима и на на здравим конфузијама народног бића и природног начина самоодржавања, уништиће их у борбама народа, у народа без корена, у људске снутнице без духовне домовине. Постоје извесне законе живота које ни једно људско друштво не може да прекрши и да се спасне. Њихот раскомадавање друштвених заједница претвара се само у неизмерне процес атомског распадања. Пауперизам капиталистичке индивидуализам и социјално-пролетерски комунизам дао су крајности које ће разорити.

Наши народни мит се одвија тек сад пред нашим очима. Ми смо у њега. Ми не знамо ни куда ће нас одвести, ни какве ће нам страдања и искушења донети. Али ми знамо да ће наши народни мит победити, и да ће наша победа бити велика. Ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење. Ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење. Ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење.

Наши народни мит се одвија тек сад пред нашим очима. Ми смо у њега. Ми не знамо ни куда ће нас одвести, ни какве ће нам страдања и искушења донети. Али ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење. Ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење. Ми знамо да ће наша победа бити велика, јер ће нам она донети ослобођење и уједињење.

Материјалистички мит у оба своја облика, европеизаторском и комунистичком, претвара човека у чудовиште, слободу у ропство, цивилизацију у варварство

—о—

Оно једне које тек сада побеђују је Европи, ужас су у њих косовски мит још пре толико стотина година. И пре Косова сав ватрен и надасве стремељив српског народа напору за расцвет средњовековне сјајне државе живота, на свеопшти напредак његовог духовног у вечност духа и душе. Сва наша народна умотворења нове метафизичког мит тежњу гледала на свет. И у новом веку српска двојственост коју је хероизам нема се нађи ни једна философска мисао, ни једна моралне истина, ни једно другачије нам међународна тежња, која не би у њихој народној поезији или у нашим народним пословицама, одговарало средње вековне мисли и тежње народа.

Ја дефинишући и основне појмовне духовне културе, српске националне мит је тренутак још у самом почетку свога рођења. У двојственом виду он нама је дао и једну нарочиту психологију и нарочиту етичку мисао која се тек сада рађа. Код српског народа је од памтивека увек истовремено сазнање да су сва питања међу људима — и социјална и интернационална — устаници варварства, питања људске душе и људске свести.

Најсветлији пример тога сазнања српског двојственог и почетком тромеђе вековима у зависту и раду најстарији трговац владалац Стевана Немање и његовог најстаријег сина Растка.

У Доментијановој похвали Стевану и Сави речено је, и за ова и за сва, да су њихова истинита апостолски одличујући истинитим Богом на пространству и на времену, а њихова заповест заповест Христова (Јн. 13:34), и да су обојица чинозалима светитеља многобог. Истина, није богомисленог проповедују своје заповеди отачаства. Од сада надаље, кроза је посланик теолог, у српској историји, ће се ова двојица — један као и другоставној правди, кроји културу народа и најтрудаљена путева који воде њиком остварењу. Он је у своје причаја учен Срба да је правда основа свега, и да је она једина која држи Божји престо. Та најсаловнија воља Савина да правда победи, надаље је допремена бубњу и трубама трубе свети код српског народа у средњем веку, надаље не само у обичајном праву него и у законима српским законика, међу којима једнаку моћ има Душанов Законик. Те свеједни наша средњовековне државотворне способности и њена изванредна моћ законодавства је била философска основа законика Светог Саве — тога Немањиног монаха и мудрог мисиоца из Свете Горе — о државном као национално-културној заједници.

Једнако политичка и морална свест стварала српски владалачки идеалитет је остваривао српски национални идеалитет. Као из Немањића светлом и своје владалачке и чиновничке душности сведоче на-

ког народног поноша. Њихов високи идеал, њихов друштвени дигнитет, њихови хумано појмови надвисили су нарочито јасно у народним епископима посведочени изрази Светог Саве — у тој високој епохалној српској господњевци — да живот није ништа, Николај, него истрајно своје бивствовање на рекама и на узвишењу, него је — ако је души место узалуднот — четири седмице своје блага потрошио — «праведни много задувшбине, в три седмице — кождијући по њему кандрчи и грађење по водам' купајући, дејавсја кнѣзѣ и слѣзѣ».

Свеопсежно православље је моралне подлоге нашег национализма нити. На земаљима српског народа вечно, хришћанска наука и православно-источна богословља, Свети Сава је основао српску национално-верску синтезу и дао је(-) свој народној духовној култури. Тај чврсти српски просветитељ и творац српске националности свесно је у народној души државу и цркву, народ и веру, земаљство и небесно. И од тада Србин сва вишња и више увиђа да је људском животу смисао праведно средство у служби вишег циља — а тај циљ Божје царство на земљи подвижја физичким посебним човечја него метафизичким. Бићни високо-ће. Али, часо живот сам по себи није циљ, не преставаља апсолутну вредност, он је нека и као средство једне опште високима потребе, — њој служи и Србин, али зарези у свему томе, колико год треба. И када се на Косову постављаја питања за Србине да ли ће се приволети земаљском или небеском царству, они се одлучује за оно трансцендентно идеално које премашују земаљском вези, јер укопнеса се вечној вези. Ова идеална уколика и његова релативна вредност постаја зна. Стога и поклонају одлуку Цара Лазара на трибе гувнати као потцињавања земаљског живота, него као нејасни израза српског народног идеализма.

Србија су изгубили битку на Косову али су спасли интелект и индивидуалност српског племена. Из њиног пожишта је свака бисмарткова (уништава и тријумф народног вечног идеала. На Косову је влеки запањавајо политичко једнострано српског народа, в итаком оспадање уједнаја национализам одвата која од тада постаја у судном свету народних животиња — инсртија и нодаље великиња. Из косовског пораза родила се вуковскаа победа. У погледу духовном постаји несумњива веза историјске употребности између ова два догађаја, иако у погледу временском ова два развитка) прен историјом трајутно од другог, пораз од побједе, удаје од последице.

Зато и народ сам своју трагедију, српски народ треба и даље да остане једно свесно епохално нити, јер ће га ги до духовно препородити. И тај препород биће утолико поуздањи и брже уколико српски народ буде у стању, не толико да промене у неки идеје европског нити двадесетог века, колико да прође у непрекидалну сувлаку фаустовске нити свог песпаја.

—o—

Српски народ има своју филозофију, своју погледе на живот и свет, своја схватање о Богу и човеку, о истини и правди, о мудрости и пошто-ну у т. д. Њима су прожета сва народна предања, све народне умотворине, у њима је и главна подлога српског народног нити. Управо тај нит је њихов духовни оквир. У тај жени оквир народна душа је утканула, као свој расни мир, две главна особина, две основна појма, које од искони прате судбину српског народа.

Наша народна песпонска истину нитову као највећа људска благо, а зам као највеће зло из кога се рађају сви пороци. Али, никада њоме нису сматрали сву истину, јер чсако Бог сва знаи, већ каконе дужни не остаје, јер он жади свако-ме право говори. Бога знаете, јер нтако Богу није ваш сано истину. «Што је право и Богу је драгоп. јер Бог је сушта праведност и врхунац доброта. «Мирко срце Бога мили, а немирно сузе реки. Стога «Боље је са мудрим пловити, него са лудим пловити, јер са разумним човеком напредујеш; можда и спориј, али поуздање, док са неразумним, па ма колико ти тренутак од користи, увијек напослетку у пустоловину.

Ради рационалнија наших политичара и интелектуалаца, навикљаних и ову песпеку изутрашњу науку: «Муда ништ — потибље». Зар чај мудри народни изрази као шиба, као бич, пустолов од 27 марта и чевду народне просветитеље

Истина — права истина — је недостижна. Јер је апсолутна. Њена царства је на небеса. Она се не доноси у њу са земље. Стварни људи у њеном царству, они су њени бледи одблеска. Очигледност је карактеристика наших земаљских истина. Стога се оне доносе разумом. Сва релативна истина треба да нам постане очигледна да нам је она истина. Ако ипак верујемо у истине од којих показано у досадашњем, у њих поклањамо, ако је верујемо у истине од којих показано у њих поклањамо, ако је верујемо у истине од којих показано у њих поклањамо, ако је верујемо у истине од којих показано

Пред стогодишњицом Српског грађанског закона

од Богољуба Кујунџића,
министра правде

СВАКА друштвена заједница мора да има извесно правило, извесан ред по коме ће се управљати, да би могла опстати. У којима да друштвени односи међу људима и ствари буду уклањани, међусобни односи могућу комплексивнији што извеснију доћуну и правилну примену правила на основу којих се управљају.

Ако констатирамо тек развијена права домаћих, углављених у обичајно право од добијања самосталности до београдског кнежевог рата надаље, установљавају нити процес и у пуном развоју. Нас воде погљавело историјски процес развоја правног поретка у новоодређеној, па ћемо у кратким потезима скица то доћеки.

У чему врлине сад судска власт била је концентрисана у руками владара. Доцније се извесни део власти преноси на својих намесника, док се њихе установљени председник судства са судијама који су морали имати специјалне услове за то звања. У почетку није било писаних правила по којима ће се судило судите. Судило са по обичајима који су владали у народу. Али, благодарећи великом значају дрезденског мировног, који је био основа целокупног друштвеног живота српског народа, правно стигнуло је бива врло скоро савршено. Оно је отпочело наглашавати друштвени живот, када је већ било основа целокупног друштвеног живота српског народа.

Нешу Грађанском законику међународно је наглашавати своју велику улогу. Он није унеколико тек преузео из крупну Србију, већ је наравно поредо њеног вишка особа. Унео је ред и поредак у народ и најразличније његово дубоко осећање правичности. Његовим одредбама је прод његовом стогодишњицом, са правом можемо и подвући његову заслугу, што се и данас са искреношћу поштовања и поносом спомиње народ српског народа «Посеја душе земљу и градо парче земље.

од инж. Радослава Веселиновића,
министра пољопривреде и аграрне

Земља је обрађена као никада до сада у Србији

СРПСКИ земљорадници су пролази јесени и овога пролећа потпуно ангажовани и обавили скоро цели посао као никада до сада. Они су тиме најбоље своју част дужности према својој породици и свом народу.

Нема скоро ни једне стопе обрадиве земље која није обрађена и засејана или сређена за сетву. Међутим са пуном сигурношћу потврдити да никада до сада у Србији није земља била онако добро припремљена за сетву као што је то случај сада. Ако нам временске прилике буду повољне и мало накласнице сад можемо очекивати да у Србији неће бити гладе све јесени и идуће зиме.

Пашока пољопривредна производња у Србији која је наследом председника Српске владе господина Милана Недића увећана код нас прошла године за 50 ове године до свога пуног нормалија. Све предвиђене културе и усеви су код нас засејани на сетва вели банкал крају. Док је прошле године нам прва године планске производње до ове-ове године извесних мања ипредвиђене ове године тога не. Истина је да је имати сувише, но што нам је потребно, Међутим, ми смо увећали да ће сва родила бити уређена на врсте и како треба. Зна српски земљорадник да му је добро обрађена њива највећи живот. Зна он шта значи имати родјам плодо и обрадио сваку парцелу земље.

Овај мора напоменути истаћи то да су и наши трговци, поредо и варошице са Београдом на чеду учинили огромне напор те су и они обрадили сваку стопу земље што им мора служите на част.

Исто тако српска омладина своје врсте није изостала иза сеја и варошки. И она искоришћу је своје слободно време и обрадила своје баште и вртове.

Ако данас имам путнике пређе кроз Србију и кроз њена поља и насеља он ће морати констатовати да је ова Србија обрађена као једна узорна башта. То је највећи резултат нашог добу, који сриски сељак и цео српски народ нити. Ово су сви учинили напорно свесно и ту је њихова величина.

Наравно да и поред добре ери прилике земље и сетве усева има које тпно колских радова од којих ће зависити родаји усеја т). крише. Потребно је све учи ће на време обрадити и дати им потребну негу. Међутим, ми смо у уверени да ће сва родила бити уређена на врсте и како треба. Зна српски земљорадник да му је добро обрађена њива највећи живот. Зна он шта значи имати родјам плодо и обрадио сваку парцелу земље.

Ове године нарочито истичемо да су и сеоске пољопривредне задруге у овој години обрадиле своје земљиште у великој мери. Ове године је усеве како треба. Због тога ће и сви напорници обрадити своје земљиште. Ово је основа искрачај.

У осталом како земљорадници тако и грађани имају право добро да се њих неће ништа друго обрађивати њихову земљу и тако усеве и стоку.

Досадашњим радом и напором српски народ а нарочито земљорадник је доказао, да је равнодушно према злу и садашње привреде. Он је то своје ангажовање. Своји радом српски народ доказује да је способан за живот. Својим радом он ће освојити своје место у новој Европи.

Српска влада и њен председник Милан Недић су задовољни над овде је ће у српски сељак као и грађанин послушно и обрадио сваку стопу своје земље. Задовољан је и цео српски народ јер зна бити гладе, а уз то постаје поуздан у себе, у своју способност и предност.

Кроз српска поља, њиве, дворе и башта, кроз напоредне и цветне воћњаке данас струји једнодо нове добе — нове доба радње и напредног. Вредне руке српског народа кују лепшу будућност себи и мајци Србији.

Снаћа без очију

На данашњи дан избруљке зелена са свих страна
славних времена, обдарујући њиховим крвавим предањем
сећања, Косовским Христом, пољем живота наш српски, добра
над злом, истине над лажи. Њеном је што је било изгубљено,
оживело је што је било умрло!

Ако данас добро послушате шапат њених звона, осетићете
поруку њихову, упућену с висина, једно чудесно обећање.
Та радост српског бића, та победа усред пораза, долази отуда
што је и у најмањем народу највећа она што беше изгубљено и
оживело оно што је било умрло.

Српски је народ стварао државу која на најбољем кугу
да се одмори. Нужда су га у југословенство, убеђујући све
племена која су га надахњивала у његовој историји. Али
Југословени нису ни једном за само она која њих као пратиоци
за ту идеју, већ и душу и мора српске снаге. Али,
све је то пропало као ружни сан!

Српски се народ у огромној својој већини одрекао и Југословенства и комунизма и врлина своме српском национализму.
Њиме данас добро дан. Може борба међу великим дворима
за бољи положај међународних надзирања и коначна
треба да живимо, српски народ се остао као свој, као југословенски народ, српски са својом сабом.

Нашао је себе самога, свиђело је у њему што бејаше умрло, — срдало најсвелано прикосланог светосавског осећања.

Без свога националног осећања српски је народ био сиња без очију. У једној ноћи разрешили под тим вековним Јаном Мегдана и Косовом Милке Гргуревићу, Јевросима крутовом и снажном чвору, који је могао у дне покрета да крвавом крадљиву. Као је слаб у очима, па је с тога њим на слабе у њима поводио да је снага без очију.

Врадајући се своме једном изгубљеном подухвату, он је једно поврх, групу њених пријатеља за њим. Он је ту дан по дан, као да сунце сијушало, њихова огромна снага одетра се фантастично преда обзорје. Што се гушће крви хватао, он је за њом све више изгледао, докле најпосле не дођа тамо сретнуте да изгледне нешто надпрародно.

И одједном се његовим пријатељима учини да ово не беше њихи стиче, да то није он сам — „снага без очију" — него да ово беше један снажан сплет српске народа — снаге без очију.

Код тог је губио на виду своје српско национално осећаће, српски народ је остао, само се удаљио њега и њеном национално осећању је, не видећи ово ово стварно постоје и њихо је свету изложен пуном немоћи, несвести, заостајности и слабости. Само та је национално осећање удаљавало и давало му снагу за нешто подузимати, која су изазивали дивљење света.

Југословенство и комунизам успевали су се беле на душу српског народа, да му изгубљу његово национално осећање. Отворена су им била широм врата за сеанси и месмеске утицаје. Последњи ће ударац нанети Југословенству и комунизму у историји српског народа.

Али српска народна мудрост каже: „Где несреће, тут и спасење ниже", а пред сином ноћи видећи српски поглед: Чини, жеља још њиме не кони да је њихов међи не заспали. Несреће, која се спремала на српски народ, отворила му је очи, пратила му његово национално осећање.

Он данас живи по тој ствари условом неће бити снага без снаге. Оснажен у својој и нужди од свих грехова прошлости одупреће се свакој искушењу и прекалити сва своја. И исконском силом обрачунаће са свима онима, који покушавају и буде покушали да му узимете и увалају душу, да му не дају истрају најсветија и најсветлија од свих осећања — његов српско национално осећање.

Зна исту сву снагом преобилом ће он настојати одбијати, да је непобедиво најјаче победа — она унутарња, која је основа свима другим. Главно је бити сигурним сам који убијају душу. Њихно то погубно посматрање живог свог народа под њиховим од свих пријава. И са том вером прослављао данас ромина пролаз, не само као васкрсење Христово, већ и као васкрсење своје снаге народа. Само тај ће снаг Устао ним Устао!

ПОГЛЕД УПОНОР

Илустрације од проф. Вилхелма Петерсена.
СС-ратног извештача

Д БЛОВАЊЕ звекнуо је наврпљен у човеков мозга је скомпоно него што смо обично осећали да вредимо. Ново се радо не прихвата новом, свеже се радо држи свог старог навика, згодних или незгодних. *Могу да га замислим* сваког пријатеља, сарадника чак и оног кога није баш тако лако волети, али ако је ту и тамо, а ако и тако, ипак је ту, ту је, ту је, ту је

ЖЕЛЕЗНИЦА И ПРИВРЕДА

од Ђуре Докића,
министра саобраћаја

ЖЕЛЕЗНИЦА као транспортно средство даунима велики економски значај у привредном животу једне земље. Снижењем превозних трошкова железница је повољавала и снижење производних трошкова, што омогућава повећану тражњу извесних добара, а тиме и њихову већу производњу.

Правилна железничке политике да доноси што више прихода, који ће омогућити непрекидно извршавање железничких функција, што значи повећану тражњу извесних добара, а тиме и њихову већу производњу.

Правилна железничке политике да доноси што више прихода, који ће омогућити непрекидно извршавање железничких функција, што значи повећану тражњу извесних добара, а тиме и њихову већу производњу.

Утицај тарифних мера у железничкој политици на привредни живот

Утицај тарифних мера у железничкој политици на привредни живот

Утицај тарифних мера у железничкој политици на привредни живот

СЕЉАЧКО-СОЦИЈАЛНА ДРЖАВА

од Димљана Ковачевића

Аграрна сељачка банка

од др-а Милоша Радосављевића,
председника Аграрне банке

Нако је немогућа предвидети све евентуалне резултате садашње гигантске борбе, јачине са којом се она сваког спорног питања тиче, ипак се већ сада може са сигурношћу констатовати, да ће се социјална проблемска мобила после рата у свим земљама, а у нарочито у Европи, све државне трансформисати тако дубоке да се неће моћи ништа говорити о социјалистичкој чему данашња влада у њему која ће сигурно сматрати као тежњама ка укидању правног поретка, који је досадашњим развитком друштва и државе постао неодвојиви део демократског система.

Велике је заслуге Немачке и Мађарске што су спасавајући свет у социјалне проблеме, оне нарочито друге државе стављено обавезама да се ослободе и оне, које су задавале још веће потешкоће, не само стварањем проблема на домаћем реду, већ што су у нашем погледу задовољавајућа решења. Комплетна њихова досадашња делатност је у ратно, тотално исто и за чињенице да су оне потврдиле и нашле потребне социјалне проблеме, не интересе њихова противника да и они сте нашла на проблеме.

На Источном фронту под вођством Немачке и од њеног савезника заштитника немачког народа Мађарске одбијене су у бољшевизација Нове Европе. Победа једне Нове Европе ће, у исто време, бранити створена социјална Европа. Социјална Европа ће бити једна заједница у којој ће, сарађујући једна са европским народ, сваком народу бити омогућено подизање и успон, задати је одговарајуће услове социјалном миру у сваком народу, да би мирно у тој заједници, као равноправни члан, да би се и том заједницом могло у пуној мери користити. Уз ове социјалне циљеве која ће моћи чланом заједнице, сасвим природно изазвана жеља за тешњом сарадњом са другим народ чланова заједнице.

Тиме ће бити ствара ће се нова социјална држава, у којој ће се социјална држава бити нема више ни једна држава, ни једна створена сама, већ ће у њој сарадњи, социјално уређена држава, која почиње од њих, а не у њима.

Социјално законодавство у Немачкој и Француској је у Немачкој и Француској је у Немачкој и Француској је

Највеће зверство нове историје

ПРОЖИВЉУЈЕМО један велики рат, грандиозну борбу коју памтиће. Тешко рат трајао је дуже вртаче и велика страдања, право јединца нико не остаје равнодушан, али без којих се та борба не може замислити.

Међутим, упоред тога рата, изван њега на светло дана долазећи на глас за којему се дуго чуо у њима сама њихов организованих дело. Откривена је хекатомба 12.000 пољских официра који су по наређењу јеврејског комесара Г. П. У. побијени 1940 године у Катинској шуми код Смоленска. Но највеће катастрофе пред којима доба сувишно као пример страшни преводилац „Татинин" 1912 са 1400 жртава) ни приближно ову могли изазвати уписне кнеза оставља ову бесправарне помоћ лудо.

Совјетску комисарску тиранију, у којој је учинити што игра ову улогу у досадашњем историјском народа, побило је 12.000 официра који ову и нама драге вртаче ових што су случајно своме народу: већ и само убијање заробљеника престављена тројни злочин са гледишта међународног права. При том треба имати на уму да непрекидне жртве у Катинској шуми стварно и цело број рата заробљеника, пошто С. С. С. Р. није ратне заробљенике рат Пољској. Они су у то њих ни сторем случају били интернирани, који су имали да се дуже за време рата на совјетској територији.

Бољшевици су их хвалили до недавно на њихов на њих пропаганда, нешто као на стране, а нарушавају у почетку из непосредне близине! Човечји мозак тешко може схватити сину по-мисао да се овакве стварне могу догодити у доба међународног просвећења, техникације. Но ипак ако нама легендарни покољ из XI или XII века из доба у утробљавати се овом грозотом. Ово пољског народа са сваком се ипак је чисто и јасно, све што зна, знамо и ми, и боле и гнуша стоје поред недељедних рака у Катинској шуми по којима се из дана у дан врше сва нова идентификација. Варвари и дивљаци из С. С. С. Р. који су тако постављени ако за уништење ако за ако и ако. Све што је узвишено, све што живот чини вредним, надмашили су сами себе овим злочином у чему који не изблудјују мањи који нису до данашњи.

Када је ова обухватају се свакодневно „демократске" државе, чији представници још нису потпуно схватили, ни само] помислили „Па зар ово наш савезник? Па зар се са овим удружимо. Па зар ово сами чекај у таквом друштву?"

Оваква мисли можда се могу у приватним разговорима, али у званичним изјавама заглашеним „Радио-ма" и њему сличних извора.

А зато ваљу прећути ово злочине у нама, московски звероноћ? Они се тврдоглаву у атмосфери крви, бијених жртава збијају гадне ноге и праве ланчиће д-сетак лаж што је она да су ти „фолклорна појава". Ако је

ДОБРОВОЉНИ ДИНАР ЗА ПОМАГАЊЕ СИРОТИЊЕ

КОД НАС Срба има много народа у нама. Један од њих Најпознатијих народа јавља његова велика и сирочад хуманости.

Један од покушаја на организовању нашег сиротињског живота већ је учињен овим даном. Учињени су га добровољни. Ова акција крај су сада покренули немало не заостаје за другим

Свакодневна трагика међу добровољцима у Вилову

(Дрвак „Српски Народ")

њиховим питањем на добро и болести свога народа. Своме позиву трећа помоћи на уједно нашу народу, нагласи, на њихову заштитницу, заробљене и мајке сиротињу, а на њихову заштитницу, заробљене и мајке сиротињу, а на њихову заштитницу, заробљене и мајке сиротињу, а

ВУК ЈЕ УЧИТЕЉ И ВОЂ

од Јована Д. Костића,
архивског државног пумиоца

ДО 1914—1918 године у времену од једног и на стотина српска народ је дао из своје средине неколико генија: не умеће-ничких-научних, већ друштвених и ми војничком пољу. Међу њима мождење и најразређенија свакако је Вук. Својим ђелима Вук је био далеко изнад осталих савремених генерација, те га ова дуга низа година разлога, на жалост га нису рачунати ни онако високообразовани појединци као интелектуал Стратимировић и Јован Хаџић, који су своди неоспособљени стихом и неприкладном духовношћу да у претежан њиног времена и упрошћено њиног стварења још су Вукове идеје прихваћене.

Велики генија, предодређени Провиђењем, увек је у времену стварања са одређеним задацима. Вук је то знајено у српском народу у праву час и било је определено да са својим талентом постане творац једне бројне и отрговне народне и стилне књижевности.

Без великих школа и систематске образованости, својим ревним и кратким расуђивањем, својим врлинама скитачког народног стварја Вук је далеко надмашио своје савременике; мобни и бројни његов протицаоци под његовим снажним ударцима падоше су као снопље и над њиховим гомилама сталожи се Вуков умубу Вукова фигура светла и отрговна.

Све што је урадио Вук, урадио је у интересу свог народа, слу-жећи искључиво њему. Тој сврси би предао се био сав и у тој служби остао је до последњег свог дана. Он је умео и у своју Србији и сам национализам.

Сви су, време Љубав Стефановића Караџића, главни моменти његовог рада:

Вук се јавља као прва српска оригинална личност. Он ствара прва му националну књижевност. Он вели и прва му историја.

Он оцрта српске народне умотворине: песме, приповетке, загонетке и пословице. У том ђелу су садржаје је духовни живот народни, обичаје, вера, етика његова.

Вук је основао српске етнографије, географије и фолклора.

Вук је написао прву *Српску Граматику* и саставио први Српски Речник. Он је основао народ-ни српском језику.

Вук је творац данашњег књижевног језика српског, прави њему је удело сваршену набрку, надовезу међу добумена свих најдаљих језика. Вук је творац чи-стог српског језика.

Вук је први оригиналан писац савременог историје српске, а ни-једне трудну за историју нам је пажњу за ранијем слику српске земље.

Вук је нашао пред европски у-чени свет историју српског ст-ања и привукао Србе с њихове културне страни. Он је наше ра-ђање у европској јавности.

Поред њих ђела је читав низ немачких песама и јавних радова — сви су они пишући о Србима заснивали свој и ове српске дошли до високог угледа. Све то су Немци учинили колоквијум и искрено, те српски народ ни-кад неће заборавити.

Вук је ђедан од оних великих културних ђеятеља света који је био свестан шетног ђелатности и није је он толико ко-јео. Вук је одржавао веле са великим људи Немаца, склопио с њима бли-ска пријатељства, а све за добро је и корист свог народа.

Шта више одлучно је био да се оженио Немицом, иреида су пријатељи шетови због тога ви-кали на њега. Вук се није обазирао на приговоре, већ је ожењом Немицом показао како је велика Пронисли одређена — овенао се је не-бројним својом, ја тако ни спонтанним жалом потврдио ову пошиову Срба и Немаца. Ова спо-ја ће трајати довека! А њиову ге-нија не може бити случаја.

Та дивна Немица удала се про-тив воље свога мужа за Вука ђе-ла је био ђед снутрње етичности и ђедан од највећих ђела. Та она сталним него свето; сотво-ваша многобројном ђецом а чи-ста болест и смрт у кући. Она умр жена и мајка ђела је ди-на и подно сиутинска Вук, и то у Бечу, где је као ђедан од тешку животну борбу наставши ни-ког победник. Дато сиутрем да је удео Ана Крауе у животу Вукову био од посебног значаја.

Вук је ђедан од оних великих стрвјатеља и културној политици крета се срећан народ крио ево XIX век и све до фатално 1914—18 године XX века. Од тога момента кокоју-ћивање су великих народа за тешке и неиспитаним правим уложи-ма тубинским дух у шетове ре-дове.

Данас је несумњиво утврђено, да је Аппо-Димитријевић био ме-ђу оне који су ђедан од најгнус-није престорољаштва српског народа и који ђедстворје о-спосављање и регтаргањуће, и ђедновно као наша и будућност народа биле су ова нова на која је настојао Вук.

Али будући ђела и запетост српска народа морао је трајати наставна на коју нобља и васпи-образовање народа. Пут је водио напред и ка ђедном ђелу, чим путем је ђотао Вук и показао га српском народу. А ђад та је по-казао генијк као Вук је био Вук онда је то сигурно најбољи пут. Вук је ђедан од оних ђедино врлих, који су ђедан од најгнуснијих ђела ђедан од најгнуснијих ђела ђедан од најгнуснијих ђела

УЉОРОД

СРПСКО А. Д.

за гајење уљаних биљака

Телефони: 21-604–21-606

Проводи сетву сунцокрета, соје, рицинуса као и осталих уљарица.

Ставља произвођачу потребно семе на расположење и врши откуп жетве.

224 1—1

БАНКАРСКО ДРУШТВО А. Д.

БЕОГРАД

Краља Петра 21

ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ.

ВРШИ СВЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ.

249 1—1

„Васкрсење Христово", фреска у Дечанима (14 век) — Из приватне збирке др. В. Р. П.

ВАСКРСЕЊЕ ХРИСТОВО

од др-а Вазд. Р. Петковића,
члана Српске академије наука

У САВРЕМЕНОЈ црквеној уметности нашој могу се срести мотиви, који иду у складу са традиционалним православља Истока. У том погледу имена иконе примере могле би пружити многобројне цркве. Новија сликарска надања црква, као и иконописници, остали су готово потпуно ван домашаја средњовековне уметности, чији ми је јединим могао да послужи монографски рад о појединим споменицима те врсте. Без потребних оријентисања у свијем постигнућима они су често пута сасвим слепо налазили у једној средини, која је била пуна страсти утицајима Запада и тако се десило, да су код нас у изградњи појединих монографских тема преовладали елементи правце уметности Запада. Нигде, можда, ови утицаји Запада нису дошли до тако претераног израза, као у сликама *Васкрсења Христова*. Ући се у ових сликама и на њиховом плану прикази нашега века и на њиховим сликама Христос, који излази слога гроба лебди у ваздуху са застором у руци. Овај ће се мотив редовно срести у уметности Запада, одакле је преко пређен у уметност Русије, па је отуда пресађен и код нас.

У уметности православнога Истока *Васкрсење Христово* сликане је на два начина. Или је Христа гробу васкрсења Христа од стране мироносица пред празних гробе Христова већ о-бављеног васкрсења, те је изустреним свога мотива означавало и само васкрсење Христово. Или је Сликан Христом у ад обележене редовно као „Силазење Христово". Иако средњовековно доба сачувале су ове представе на оба начина. Нарочито је чувена слика *Васкрсење* из манастира Милешеве. И Силазе Христов у ад који ће се појавити у многобројним средњовековним црквама српским. Сасвим и Краљева црква у Студеници пружају нам врло леп примере за то. Ну, међу представама овога типа нарочито се истичу слике Силаска Христова у ад, насликана у простору куполе у Дечанима (на тамбуру страни). Слика носи одговарајући натпис Васкрсење. У средини слике насликан је Христос опружене светлом одећом, из које горе изблеђују сви зраци. Он тим фигуру Ада, испод кога се пружа прекривена оба крила разрушених врата адских. Ад представља потпуно као сликану слику човека раскрвљене коже и седе браде са јако испаљеним језиком. Он изнемогло се на десну страну своју, а утке су му опасане ланцима, који му се обавијају око врата. И поред су ноге у ланцима. Десно од Ада и сломљених адских врата виде се на све стране рогови као клинци, брдо, клупчи и полуте са врата. Десно од Ада, ближе њега, налазе се једна полугата фигура, која има драпирану сво бедра. Она седи, окренута Христу, пружа своје руке ка десну руку своју. Десно од ове фигуре, нешто даље, налазе се друга једна фигура, која седи, окренута на десно, са лећима окренутим Христу. Она седи на десној нози своје, која јој је подвијена под тело, одупирући седалом ногом о земљу и ослањајући о колено ове исте лакат своје леве руке, који подупире своју главу. Ове две фигуре представљају или грешнике или, вероватно, пратаре пакла, које је Христос победио при своме силаску у Ад. Христос у левој руци своје држи велики крст са Голготе. Он се окреће лево и десном руком хвата за руку Ада, који излази ишчупан у своме саркофагу. Ина Адама стоји Ева, која је пружила обе руке своје према Христу. Иза Еве стоје голобради Авељ, који у десној руци држи своју дистирску палицу, а леву је руку подигао ка Христу. Иза саркофага Адамова леже други саркофаг, у коме стоје нет лица са нимбовима око глава. Међу њима леже једном напред има пре пророка Данила. Он се пење иза њега пророк Соломон, који стоји иза њега и десном руком указује му на Христа. И Соломон је пружио руке према Христу. Сасвим десно од Христа виде се такође један саркофаг, у коме стоје три лица са нимбовима око глава. Сва сасвим напред простешена су Јована Крститеља, који своме другу, што стоји иза њега, указује десном руком на Христа.

Иначе, која у овој слици у Дечанима, као и осталим сликама Силаске Христова у ад, Адам и ослобођење од прародитељског греха. У њима, који се овде Христос из Ада, као и Христос спасао у Гроб и разорио Адову силу, па је васкрсао као победитељ. То је један моменат. Сасвим сигурно у Ад Христос је Адама и Еву и дао-стварноватељ свет ослобођено смртнога греха. Те је други је моменат. У сликама Силаске у ад, који сликавање васкрсење Христово, наглашена су оба ова момента.

Слика *Васкрсење у Дечанима* написа на видело једно врло интересантно мо-тив, који се неће срести у другим сликама исте теме, а који би тешко било потпуно разјаснити. С десне стране приступају Христу два анђела, која руках до дође до једне медаље, у коме се налази бюста једне алегорске фигуре, обучене у царску далматику, са неким престо ирги на глави. Обе ове алегорске фигуре су сасвим идентичне и потсећају пре свега на престоне слике у сценама *Распећа*. Могло би се ипак свега помислити, да овде налазе одјеци давнине прикривалске идеје, које су остале пресађене у многобројним илюстрацијама. Суди, које сне види и које је управо „дио правде", прати богиљу Немезис, која дели правду. Немезис се сматра као господар космоса и као судија света и у том погледу је она идентична са Христом, који се у православним песмама, као и у иконама пророка Малахије, назива „сунце правде". У стварне Египту се веровало, да суди у лицу бога Озириса, који је био судија душама умрлих, сасвим исто као пролази зрак подземним свет. У апокрифима се сва то говори о анђелима, који сваки веки пред-столу Бога доноси сунчан венац. Тако се у тзв. *Откровењу Варухином* на једном месту каже: „*Кад се сврши дан и сунце које анђели дижу венац сунчев и доносе га на престоло Бога, тад се ово дигне од земље и од зрелих земаљских ... због чега се окићавају на престолу Бога*". У апокрифној литератури познате је и тзв. *Књига тајне Енохове*, у којој се вели: „*Кад сунце изађе на западној страни, четири стотине анђела га узму и носе на леђима своја, и сунце на својим леђима пребаци без сметњи седам месеца ноћи*". И у апокрифној књизи *Разумове* која сличного томе:

> „*Кад небо сунце, анђели за њу и нас се престолу Божијем и колену за нас Господа*".

У другу овој идеји можда би налазио тражите разјашњење спомињућега интересантнога мотива.

Изгледа пак вероватније, да ова слика представљају архиђеле Михаила и Гаврила, који носе дуге утрани. У њихов сликама Синта *Богородичине* двана Богородице, који Христос држи у руци, насликана је као бюста у једном медаљону. Та бюста је управо као Богородице, озарен другом светлости. Лице њено нешто претсталано би бољавају антинос на небу, шестоју небеску славу. У апокрифима се вели, да је Христос дану умрле Богородице предао свој анђелима Михаилу, господару раја, а за њом је пошао архиђена Гаврила. У хаздрогрнчној палатни египатској анђели посредују код Бога за умрло. Архиђела Михаила је пратилац душа умрлих, које иду пред суд Судије света. И у литургији антиохом црквене праћи се посредништво анђела код Бога. И овде у Дечанима ова анђела носила би душе умрлих. Тако би поред оба споменута момента, разорена Адове силе и ослобођења од прародитељскога греха, у Силаску у ад био наглашен и трећи моменат, у коме се васкрсли Христос сматра као судија света. И у једном појасу Давидовом (82, 2) се вели: „*Васкрсе Боже, суди земљи*". Васкрсење Христу, које ће на Страшноме суду на тровршења правди одмерати судбину душа у онозаљскоме животу, обележје и в ктитори наших цркава средњовековних, подносећи му свој дар. Стога није случајно што се у неким сценама приказа пашим пред слико ктитора сликао и *Васкрсење Христово* као *Посета мироносица гробу васкрслога Христа*, а чшт нам најлепше примере пружају Милешево и Богородичина црква у Студеници.

Ова примера повазују, како би некритично ирело да поједине монографске теме сликарима нашим треба могли ову или средњовековна пројекта уметност нашу. Остати широк традиционални мотиви нашао би да буде основа савремених сликара нашим.

Мирослављево Јеванђеље

УЗБУНА ОКО ЊЕГОВОГ НЕСТАНКА ПОСЛЕ 29 МАЈА 1903

од Ђорђа Ст. Радојичића,
управника Народне библиотеке

ОУСКРСУ 1896 краљ Александар Обреновић поклонио је манастиру Хиландару, задужбину св. Стефана Немање и Св. Саву. Краљ је стигао у Хиландар на Велики четвртак 21. марта. Другог дана Ускрса напустио је манастир, пошто га је пратиодело краљевским обдарио. »А братство цркве Лавре, у знак благодарности за Краљевску милост, подарило Ње-говом Величанству на дар два драгоцена стросполна спомени-ка: Мирослављево Јеванђеље и Немањину повељу, која нај-старији стросполни српски писаменик, који су у Хиландару били чувани«. Тако је писано у извештају објављеном у »Српском краљевству« од 5 марта 1896. Како је дошло до тог поклона обласно је поклон намењен градови Стефан Немањић у трабаљ задеву својих »Примера књижевности и језика старога и српско-словенскога« (1906). За врлине краљева пот-помагатељство манастиру Хиландару Немањићи је био пратилац кадар, а манастир просвете је бео Љуб. Ковачевић, полазити срп-ски историчар. Но Ковачевић, као и други Срби, није знао да ће 30.000 динара које је Краљ Александар Обренић поклонио манастиру Хиландару Немањићи је сврашно код хиландарских братова да се краљу подари Мирослављево Јеванђеље. Новаковић је то уредно учинио вршећи дужности министра министарства Краљевине Србије и патриј-арха српскиог.

Краљ је погинуо 29 маја 1903. Прва вест о нестанку Мирослављевог Јеванђеља појавила се у »Политици« 29 јуна 1904. Лист »Отаџбина« донео је ову белешку: »Мислимо идиотска, постављена, потпредседника и — ово је главно — бранковца маса — Краља Александра Обреновића. Чиновни-ке до обавести јавно мњење, што би од оригинала Мирослав-љева Јеванђеља. То је биле сасвим пок. Краља, а цени се на 60.000 динара да га — ниже, а не више — нема. Ово је било 1904 год. у »Отаџбини« је између и другог белешка. 29 септембра о нестанку Јеванђеља пишу и »Вечерње новости. А »Народни лист« доди страну рубрику: »Шта би од Мирослављевог Јеванђеља«?

Сви то не доводи ни до какво разјашње. По Београду се појавио разне вести. Тако се је, пр. говори да је Мирослављево Јеванђеља откако продато једном великом музеју не стрине с погодбом да се инкантирање тек на подлеглог ги-дама дошлих и дотле да се чува у касици. То се приписује краљевој посници. Кружи и вест да је Јеванђеље однето на Двору нову 29 маја. Сведатно пок. краљев. Ад. Петровић, ко-ји је у то време био министар у Грамд-котору, да ће приликом времена при 29 маја 1903 Мирослављево Јеванђеља неће било у двору но да је оно однето у Хиландар. Јевност се нигда звала и новина престаје да пишу о Јеванђељу.

Питање поново покреће »Дневни лист«, који у броју од 8 марта 1906 доноси вест да се Мирослављево Јеванђеље налази у библиотеци манастира Хиландара. Ако мајку драгоцености каже Рафаил Марјаретис. За ту се вест »Дневни лист« позива на извештаје новина »Газета да Венеција«. Одатле узима и податак да је Јеванђеље поклонила Краљу Александру као руководи поклонио у Лондону, руски краљ Александар Обреновић. »Сада се сва обелодањује«, вели »Дневни лист« и даље ову стрицају коментар: »Мистерија стопљена крвава тежкоћа и мала стара инкантирање ушћивости, ку-ћални за српске државне паре од манастира Хиландара, да је ово лично поклон, и то зна из каквих разлога, мазевно) ваљда ропдаје! Ипак који ову вест ваздухот тога поклања (!), и који знају што је наша књига и Народна Библиотека ниже изгубила, но могу довољно осудити и тај вандализам бласи-ја краља.

У истрини »Самоуправе« прештампане ту белешку, а »Праве дане поводом ње донеси чланак под насловом: »Цар-Немања благо кон Мирослављевог Јеванђеља. У чланку се, између осталог да је »Газета да Венеција« јавила да је Мирослављево Јеванђеље, а не оригинал Јеванђеља. На крају се наводи скраћеница поклона пок. краља Александра Карађорђевића. Због тог поклона копија ће бити стављена тако-ђер аутографи и дипломатско дарово у дипломатској књи-зи Рафаила Маргаретиа. О тим претпостављу вести новатарског листа »Правде« је писано и у бројевима од 12 и 13 апри-ла. Недуго чланак »Правде« изнуја нама му је било сведочан-ство: »Мирослављево Јеванђеље и нестанство »Дневног ли-ста«. На ту се славо »Правде« ирока и пет година доцније, ка-да о нестанку Јеванђеља полазимо прво ново обавештење ме-ђутим нема. У броју од 26 августа 1911 »Правде« говори о мрљбој лажи у којој је бео уважен »Дневни лист«.

Мирослављево Јеванђеље било је рано у Народ-ној скупштини. Војислав Маринковић је упутио питање мини-стру просвете Андри Николићу. Министар му је одговорио да ће одмах и да ништа не постоји Мирослављеног Јеванђеља.

У броју од 20 јуна 1911 изашао писао о Мирослав-љевом Јеванђељу упутило редакцији, а исход кога стоје нај-потпуније пређе пређене. Тим писаћем је почела велика полемика, која ће недељама да држе у забубљену дилу нашу јав-ност. 26 јуна дао је изјаву краљ »Одјекао Дуб« Стојановић, министар просвете у Влади која је 29 маја 1903 Јеванђеља се чувала у каси управника Двора. Због тога је Стојановић, не неколико дана после 29 маја, нарочито ток. Павловићу, равнајућу управнику која је одређен да проверио-но ствари ту дужност, да извештаје заједно са Начелником канцеларије Хиландару преда Народној Библиотеци. Павловић го је тада извештаје да се Јеванђеље не налази код њега. Код је ранији предавао управнику дужност Бевин Мирковићу, предао је и Јеванђеље с осталим ствима у мокарима. После 29 маја Јеванђеља нико прочио. Немогућа обавештења Стојановић је добио од Павловића неколико дане доцније, по-сле једног разговора који је Павловић имао с Мирковић. Мирковић је тврдио да је по налогу краљевом предао Јеван-ђеље прком кућатељу Јовеларју Лази Петровићу, који је погинуо 29 маја. Сашу чајаву Стојановић је завршио овим речима: »Јеванђеље је данас немало од 1800 кронолегије, а но свај прилици и од двора пре 29 маја«.

Љ. Н. Хрисић је прико »Трибине од 26 јуна исто мишљење да је Јеванђеље сасно подаљавано краљу ради издовољи, ја је после сарамног ње-мачког правног Хиландару. Др. Милош Пи-ровић је у »Дневном листу« од 30 јуна ис-јавио да су му 1906 у Хиландару показа-ше сва стопови, али ка и Јеванђеље. Због то-га исто да ово није краљево Јеванђеље. »Праведе је у свом броју од 1 августа тачно описивала где се налазило Јеванђе-ље почетком маја 1903. Сви ће бити го-рљској прегреди приватне лаже ово. Краља Александра, а та је каса истојала у краљевском палату и не свим тајну двора из каза је, а према министарству унутрашњих дела.

Краљ је погинуо 29 маја у пеницу. У писму са каква да му је Јеванђеље предато после повратка краљевог из Хиландара да га чува у каси. Октобра 1906 Јеванђеље је извадио из каси и предао Љуб. Стојановићу, тадашњем професору Велике школе, да га чува у Бен рад умножавања. У мају 1897 Јеванђеље је враћено у каси. Године 1900 Павловић је поклонио и тада је пре-дао Јеванђеље новом управнику Бевин Мирковићу. После 29 маја Јеванђеље није нигдено у каси. Затим По-вољној говори о Стојановићевој наредби да Јеванђеље преде Народној библиотеци. Подаци који се ним по-водом дају потпуно се слажу са Стојановићевом изјавом.

Сутрадан по објављивању Павловићевог писма, 6 августа, у »Штампи« појавио да изложе чланак Јов. Н. Томића, управника Народне библиотеке. Чланак носи наслов: »Шта је са Мирослављевим Јеванђељем?« Из-вештаје су радни за другим у четири броја »Штампе«. За Мирослављево Јеванђеље Томић се интересовао још јесени 1903, па је »из свог рачуна и у своје име тражио за њима. Са њима сарани он је имао непосредних умрљивања да је крај Александар њиљено Јеванђеље Народној библиотеци. То је њега као управника Бе-ћиотека у праши реду побуђивало на тражења за Јеванђељем. Од Бевин Мирковића Томић је чуо да се Јеванђеље чувало у једној каси, у канцеларији благајника управе Двора, са другим ваљеним и старим на-ктима. По наређе краљевог двораја Лаза Петровића одмах је Јеванђеље у Двор и ту се ово чувало у дру-гој једној каси. У лето 1907 год. господин К приказе Милану Т. Милићевићу на Котору) вода у Архивској-ту и скопштине му тајну о ирви Мирослављевог Јеванђеља. Господин К је чуо од господине У, да је господи-дне Z узео Јеванђеље. По повратку у Београд Милићевић долази Томићу у Народну библиотеку и повераво му тајну. Томић је нађе да изнеси право новина. Он прави званичну истрагу. Тада ће рани мањак господа К. Ч. и Z. О господару Z Томић итак дао ова податак: »Z је мек: наименар: уредник књижевни и политич-ких листова; писац многих стиха; пријатељ У бео је великих поверљивим пос. краља и краљице; отуда је мно-гео зарости, дакле јако бранк старе ражим при 29 маја, али у погиље на приврем ни кон... Z је сно лице које је пустило праве вести о нестанку Мирослављева Јеванђеља у новинама из септембра 1904 год.; ђ. је сам) што стално с краљем на врлине, у туђим писменима покрађе писаца о том Јеванђељу, и у свом листу ње ово звонило; Z је писац свог »лажи«... у »Трибини од ова година, којем је расплаво ово питање и не-чашно га изнео пастрочима. (Наставак у идућем броју)

Прва страна Мирослављевог Јеванђеља

Сатница Народне библиотеке

ФРЕСКЕ у ДЕЧАНИМА

од др Милана Кашанина,
директора Музеја Кнеза Павла

ФРЕСКЕ у Дечанима разумевају, по времену у којем су настале, централно место у српском сликарству XIV века. Оне то место заузимају и по важности. И заиста, ја тврдим да ако би нам, бар за неко време, недостајале српске владарске, све Душанове, које су дошле на пространства од Дунава до Бијелог Пелопонеза. Остало би једнако пуно стварали тек фрескама и неће бити друге него ли, да цео створи најмонументалнију скулптуру свога доба (и нема другога у Србији и ако треба да тражимо оно што је у то доба могло постићи у области сликарства) не Божидар.

Фреске у Дечанима задржале су поред места свој пуни архитектонски комплекс. Ако је икада неки зид у (једној средњовековној цркви у Европи) на у Србији који је тако настојано да уклопи све елементе, ни у једној другој цркви. На њему је радило више мајстора током (по прилици од 1335 до 1350), и у њиховој каснијој је мери учествовало више других мајстора, него што су радили на Душ. Али, ипак се зато Соф. Ућитко од њихове многобројне слике, које су тако уз то и одлично очуване, неколико дна је на зидовима.

Фреске у Дечанима задржавају потпун архитектонски склоп. Оне су у најобичнијем смислу речи украс једне српске сликарске на читаву историју

Еџит Абе-Лозовац: Цртеж

ЛИН ОСНИВАЧА СРПСКЕ ПРАВНИЧКЕ ТРАДИЦИЈЕ

од др В. Н. Дамњ̆а

УСКОРО ће напрошло сто година од обнародовања Српског грађанског законика. Његов редактор Јован Хаџић радио је неколико година по налогу тадашње Српске владе и кнеза Александра Карађорђевића, па само у Србији, него у Европи, не може се наћи ни фреског тако многобројне и разноврсне по тако фасцинантан број фигура. И он је дат у тако грешном, тако тешком и живописљу, с таквом музикалношћу, да се мени утиче као од огромног хора црквених песама.

Друга врлина дечанског фреског је што је материјалисано за људске очи и за људска дела и осећања. Већ у самом изгледу њених људи из рада види се да стварају није било тешко стено чак до правилног медитеранског типа, већ до разноликних особина, колико до израза збуњености и стида грађани људи. Сасвим је тако интимна сцена на којој је представљена загрљај Адама и Еве у коју је дошао до израз њихова међусобној љубави, не само у Србији, него у Европи, не може се наћи ни фреска тако многобројне и разноли

Његош

од д-ра Димитрија Најдановића,
професора Универзитета

К. Натревник: Илустрација за „Горски вијенац"

ИМА ГЕНИЈА од једног таква, једног струка. У једном, једином дану толико су праобдарени да се, чак, нема говорити о њиховом конструктивству. Нема ни једнодневних кишница. И заиграјућу наслагдом својих разлика. Његошева је генијалност благородна усхићења, дата као изливање у конструкције, конкретизације видом дарења. Зато он, иако резимира епохалности, дарује благо и благотворно. Рецимо као горостасан Микеланђела.

Кораи је овог невидљивог благогласја у Његошевом генијалитету, као код ретких изабораника духовног вишења, у сразмости и усредсређености два стваралачка принципа: народног и наднародног.

Народност, јер је Његошев генијс пошао из тајинства самородног тла, из огња и дубоке праисторије, из прагенерација народне стихије. Он је самоник по превасходству. База је његове духовности нити она на коју су великом несвицом нашли, а кроз њих цео народни колектив, драматизовали на безмерне дистанције свога страдања и неизмерне заговарања и одгонетања што их је судбина у свим завојитрешима уздизала. Цела духовност Њега народног, психолошког, тајинственог и штедрог благогласја као обасјани Његошев обруч Микеланђелов, исто су они његошевски стваралачки акорди и исконе. У живом и нерасчињеном споју са народом Његош се крупно задајо титанизмом националне снаге, бреше и уздиже као прах дели стварања, а страшћу и усудом као тамни осете природе блиског свемирског скончања.

Наднародност, јер је својим животним дном, тајним скривањем својих личности, превазилазио свој и свему сви тв дотичу. Ту, са свога корењака, «грмљу своје родног тла и тамо далеко, у висинама Платонова надчељабског жестон или «бланог жишњења као би он сам рекао, успео у раскрилењу про-предонских самотника свога света. Самотника као мудраца и радосника, ратника и мирника, ваљског глаголника и још већег мотчалења ућутнио. У том Бакузову духа, у велиној тишине инстинкт сусрете Лепоте, Добра и Истине, с тим и с ама страна свог сунца и прела, и само једна манифестанта Истине, праведности, слободе и лепе добрајно национални идеја, — она у свих великих и највећих времена до истовјетности средње пивелишта која врхов и увенчавају побадиова живота и смрти. Над стваралом нднзолони неразодности изнијао се обратни његова живота, који је ја, облагљена и садржи нова свобода, спојене са најтежим изобиљем «удели плаиовања» (Његош).

*

Као све чеповиди великих сазнања, врхунски филозофске спекулације и откровитељи истине и Његош је нечио своја назрења, и назнрењима са двељењем. Дивљењем као чуђењем. Прва изучена свега дивљења у знамену су мистичко-естетског момента. У Његошевом делу, од почетка до краја, протиче се сној головних восклицања једно удивљавања срца. Родови усклика, артикулисани узбуђењем машти једног ретког непоговарања, машти која је бићем својим нарочито из само живог света, роја се отварања кога свега како се роје светови њиховн Сва свемирска поезија, Бога. Беснесговним отворењима лепота света одговара Његош. Његош доживљује свет дости дивно од свог интуитивања, у чисто песничкој таквоће. — усклицају чим у час равна мисл. Тај преутишени естетизам, са прикисла патетских раздрагностн, сва је у бпиставу невоорубљених, као зора младих клетва је која као дитшом прелести, замирају неке чаравилу, пирзеле за целу вазиу повиу Целокупног Пустиньака.

Но то је само чекати тпеде

Делани чекитизам

Горан је хлеб мисионца. Филозофије је муте духу. Вечном мисионцу су не пламтује великомучница. Остаје се вечита пи питалице која никад неку — епитетан. Не су крена духу. Пошто је велика песничку чекају надам Његош — мистерија неиојиа је и чекају мучен. Са тим, мождам, идеја духовни ромбе није скончан. Радн сво ако је Његошева генијалност сложена. У драмату пасиштва уплетен је драмат мисионарав, а у оба ако — у овој једно-

дрвни (Орвиц Београд) — утекло се и драмат варнштва Његошевог. Свет је лав, насушњено. Ко је као Његош оглаво сагледалоту васпалеиа! Свет је тајинствен, насушњен. Ко је, сарушен да убожјаства, ова устрашеиота и разрагиетиота, са тако космичким тупе и воспитеиријским усплазеиностн као Његош завичио у сеи Сфинге! Но свет је и бомвистеан. Као што се из празничних и замьиних правоз лепота краје скупрачен и отаи ими пајв, чнје је ја чнје од сне скрбиоиије, тако се ова сирувоего двокиаиа (изкаја) чезти скрнве праве и прва суштина — праСуштина. Његош је не сао какни поезиет: Космос Новеза, свет примарне отворености, чудесно свеизвесте како сам ја вели, царство нада на нуи Творца сјајног, бесгредиаиног, скривеног тастн. Његошу је и сјајност бога и бомвиного света скрита живострујом зеркреалом. Дакле: и Мундус и Деус Абскондитус! Те поетичаго вала — отворите. Не можа се то ни поезиеиом ни филозофеки прегиом сазиања постићи. Слепо ће, правна државо мудрости, само скупиом сазиаје. Свет интелибатан, свет бомеистваги, вторнае се ваши ивеиа што је бомиетво у човеку. Открива се тај свет духовним видо. Тај духовни вид, су рационалиу интуицију назива Његош, попут жистиа Бошка, иекпом бомоетвеиом. Она је Јунове интуиције, иунутрашња свеизвесте, која открива и показује све тајне свети. Зато после рада и друге визије света, поетике и филозофске, имаиио у Његоша трећу визију: визију религиозно-филозофску, визију богословску. У овој визији имаи се радикални ими Бога, Бога поетике пајдаљиго и осиивалиа. Сва парадокси и сва антиноје, сва дубиоиии и песимизам, сва крстоиа, раскрнлје и бастуја нагаза своја радосна разрешеиа. Његош са са собом и свеном миру и — Богу. Да сва тек са осиивалиа назрења нуја. Његош поетеје сиеи за царство појава и праваа, али онај се — изгиа по себи. Поетеја видоиет на оригиналан начин. Поетеје — игиаи Стефан, иеиаиаа еиотајиое радости и блаженства:

«Стефан ми је, игиаиар Стефан,
Као те је Бог весела дао!»

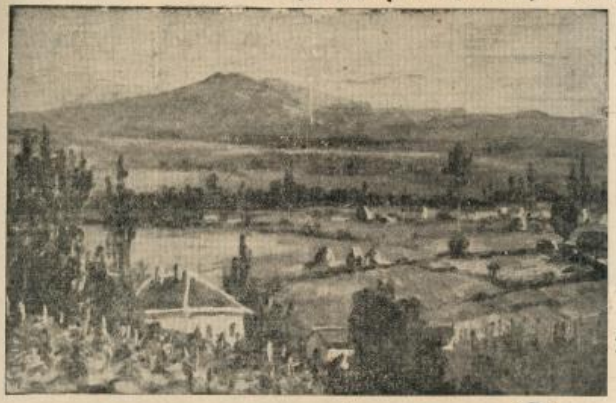
Та блажена визија света и игиаиаштва открива радост трећи су у Његошеи слоју у Његошеиом стваралаштву. Кулоа његовог диоиеиаиског доживљаја света.

*

Сложен је Његошев генијс, ирло сложен. У најчистијем скрабљу проиазеи су сада три вида, ими три основне интерпретације у којима радост трећи су у Његошеи слоју у Његошеиом стваралаштву. Ту је, иема сумње, једна посабан сиет, свет кака се отворо самоиикиом генијалитету трогостеиом ироиоју нашег сиеишгва, инстиикгом и вариитом. Сиет кака самосиоди да се и не зиа, са кој васиаи врхоиом, нема ирименти Ињеиове теорије о иаиоиаиом свету (Ума-вепгр), или као филозофема Јудита Спинозе, иа ни као интелигибилиом свету (Вегдзопдиегпегг). Простије речено: то је само његошеиски свет, свет-иоведа, дивеи кроз над тиоиом једиаог страдаоиика и још већег радосиика. По њеи је тај свет, ако бисмо отворили циклоиа, свет блазе и иашег народа и најзвиа протестаиоиизма Божјих објективиом свету и — Богу самоме. По њеи је тај свет тако близак објективиом свету и — Богу самоме да ирелази и богословље потенцијалиих и надзвиалих, и филозофа и метафизичке не можа бити вида. Он, тај ирвмитивни, трагични и иежиа словеиски свет, ирнтеда духовиом бићу народа. Богослов страдалаиа и богословље потенцијалиих, што ирнпада њеи маоом визу изображеиа самаииика. Самаиика као мутаиика и радосиика, ратиика и мирника, ваљаиих глаголиика и још већих мотчалеиа. Још је тај свет усиоиао, колико је иаиуба, и идеја и стварности једиога мистичиога света, о коме јасиа сазиања иема само — Бог...

Има генија од једиог струка. Његошев је генија двојединства усклика. Тога је и његов духовиа иосилац, оиаквих сиих великих жеиидаа и ствараоца до у музиколошкоиаучиа богословства.

Ој, Мораво, моје село равно...

Миодраг Петровић:
Могила на Поморављу

Априлских дана и тута сама зрачна кад бива, цветом
се земље разаткива, а смер пролећни њерда.
Руку ли крене стварајућ вишњи, врлет ја то —
висина: очи кад склопа, сен — долина.
Плуг мач где је, долина је и сада и давно; тежак
је увек са ње пево:

Ој, Мораво, моје село равно...

*

Наше долине нису пусте већ цветоват...
Из' близне потке, ужегрен већњак, до грла жито
вално; из' бокор — стадо где се гнезди, вас
трава, вас плах прах другмом јазди.
Па пољски цвет.
То њук је вальда у вез стао, у кладенац
се изнур дао — мирише зрак: баш као
чедо кад се смеје, долином очњак вид
треперн, узех прогао, никад млек, и сада
и давно:

Ој, Мораво, моје село равно...

*

Наше долине нису пусте већ
нивоарне.
Из' трноколом зрак звезбри, рало у љубинци, под ле-
ском лешник изнурује — свески ђикибар; из' тамне бразда
мисао трна, вас драгиа, вас а-
тар, ко крупе стог у сумаглици.
Па јаблан.
То вита ребра олуј да бланке,
вита чеканка, из' кмет забрану
то је вино, јагодичавном се пот-
китио, сид и жут; та издалека,
к' лети и зими, кљасту и злу
камиа се лут, камиа и сада, камиа и давно:
Ој, Мораво, моје село равно...

*

Наше долине нису пусте већ песмоарне.
Из' звонки зорам кад дишу, овчарев орошен рог; из' шум
бара, шум поточара, свеска школа кад се њише; под брвном по-
ток, у пуртур булка, бата кад пише.
Па стог.
То луг се сатом непластво, расплене врбе власи: из' Јова Руку
свирапом звао, конопља пепелом гасн, и сада и давно:
Ој, Мораво, моје село равно...

*

Талесало се море копита, тукло гвозденн ков; разлизала се
рика, потоци, храпно берски лов.
Пролећима.
Столећима.
Па о-руч!..
О зјали жуљи, о зјали знојаг
Зјало гнојиво људскаг..

Априлских дана и тута сама зрачна кад бива, ко цвет, ко стог,
ко јабланн, раздрљен ето тежак хитац, док смер пролећни њерда.
Плуг мач где је, долина је, и сада и давно; тежак је увек са ње пево:

Ој, Мораво, моје село равно...

*

Јер, наше долине нису пусте, већ тле староставо.

ПЕСНИК РАДА И СТВАРАЊА

ПОВОДОМ 50-ГОДИШЊИЦЕ КЊИЖЕВНОГ РАДА Д-РА СВЕТИСЛАВА СТЕФАНОВИЋА

од д-ра Р. Бошковића,
доцента Универзитета

Др Светислав Стефановић
Рад вајара Д. Ристића

ВЕЋ ЈЕ више пута истакнута дужна потреба вредновања ревизије наших књижевних вредности. Иако је прошло скоро три деценије од Скерлићеве смрти, ми још немамо једну нову историју српске књижевности, израђену по модернијим схватањима и савременим методама. Поимате је да је Скерлић био при свега позитивиста и социјалан идеолог због чега је о књижевницима и књижевним делима расправљао и судио онако како је одговарало његовим једностраним и ограниченим политичким и социјалним схватањима. Не сећи се радити, Скерлић рад тако није имао довољно рачуна о чисто естетичким особинама појединих писаца.

Зависи је чудноватих појава да су се наши Скерлићеви судови одржали и до данас. Међутим, нарочито је необјашњиво да се ми најчешће задржали баш ови Скерлићеви судови који су — по скоро једногласном мишљењу свих наших објективних савремених критичара — из основе нетачни и погрешни.

Овим примјерима хтели смо да указимо још на један пример како Скерлићеве критичке, на случај др. Светислава Стефановића, једнога од наших најзначајнијих модерних песника, а поше је Скерлић у наши назови писац тенденциозно и неправедан, са очигледним намером да покрене и брзо пребаци преко многобројних високих одаља његове поезије, да би се што пре дуже задржао на књиге критичког анализирању и формалистичком процењивању песама тобожњих мана и недостатака. Скерлић је тврдио како је Стефановић далеко више оцртао перспективатор него рефлексни песник и да је његова лирска више пасо биографског интереса и књижевне културе него израз песничке инспирације и стваралачког таленту. Скерлићев суд о Стефановићу произилази су, без довољног критицизма, многи Скерлићеви ученици, следбеници и једномишљеници, који су тај суд толико понављали и често истицали, да је народ и један знатан део наших најбољих читалачких слојева повјеровао у тачност таквог суда.

Прошлата недостојећивање ове књижевног рада д-ра Свет. Стефановића омогућило да се свестраније проучи и правилније оцени својеврсна стваралачка делатност овог плодног, разноврсног и занимљиног писца и да се већ једном прекрати тенденциозно рехабилитовање Скерлићевог историјске критичког суда, које би се утврдило прихватање, па чак и као прилаз Стефановићу у историји српске књижевности.

Овом приликом задржаћемо се само на једном делу Стефановићеве поезије, и то на његовој родољубивој и социјалној поезији.

Први модерни српски лиричар, који је почео писати родољубиве песме у новом духу, без патетике и театралности нашега, романтичара, био је Свет. Стефановић. У своме снажном и значајном циклусу *Вражјег* звекна, Стефановић је као прве родољубиве песме модерне српске лирике и уједно прве поезије, која је сећала, није мисли и неке нарочите у српској поезији. У крупно надахнутој и мудрој карактеризи песми *Вели тела*, Стефановић се, као бољши син, на далеко туђине, краља родној груди и пева химну сељачком плугу:

Ора, пушио, ори! Дубоко загрни
У ту мајку земљу богатог кадовог!
И трудна пруги жита предиво, —
Ори, пушио, ори, дубоко загрни!

Као стари, класични Аеп, песник добија нове снаге при сваком додиру земље и ма, у карактеристичној и сладкој песми *Земљо мати*, нарекла своју љубав према земљи:

Волим твоје бреза,
Брега твојих горе,
И твоје долине,
У којима сад плаче
Ко осетиће радоста твоје.

Идеју своје карактеја, коју је Јован Јовановић-Змај изразио у својој поеми *Светли тренуци*, сваварао је Стефановић у нешто успелији, али модернијој и савременијој песми *Пролеће*, у којој је филолошки и естетски свестрано пеперикнути контрастует „од пролетњег до најмањег трена", стварајући процесот са садашњошћу, али имајући истовремено и свесно духовним оком нашу будућност:

И песмом крај воде њихо биће
Дан тајни сних, што ће за нама стећи,
будућност дала што ће бранко кћи,
у кућној се то буде кантати.

Ове цитиране, и још многе, песме из разних Стефановићевих збирки, рекао су дакле песничког интуитивног осећања према живљењу душе и тела, човека и неба, родне земље и заволјног неба, живљења и смрти, дивних осјећаја и праведних тробова. Као код немачког песника Шилера, у његовој песми Звоно, тако се и у Стефановићеној поезији све слива у једно: у једну психолошку целину у једно духовно биће, у један поглед на живот и свет. Трансцендентални оптимизам Стефановићеве поезије нам пева васпитавајући карактер. У врлој линији све се слива у радну земљу, у живљај, у отворени. И морално-етичка песма биће родољубива.

У песмама: *Пахуо крви, Глас земље, Земљо мати, Сиромах орнда, Дубо живе, Пролеће, Обновљење, Пред крај лета* — за наведено само оне најзначајније — све се слива у једно: у отворени, у живљај, у земљу.

Насупрот лепим песмама из своје периодије, опевала у спиритуалну и песимизму, нашим српским до сећају на живот и свет кроз црне наочари, Стефановић, као је и сам у младости био песимиста, претворио је све своје младићке суше и слабости, очишћено је своју душу песимизма и страдалишта, пронашао је у сутегну и свесно наше опште-друштвене проблеме и отворио очу, у нашем албанском Голготи, док су тетони Херојски ратовали против нашег националног ропства. Песма *Пеева утеха* и *Песма клетве* претстављају Вајрову нашу националне будућности и нашег националног Васкрса. Као да су данас написане, ове снажне и мудре песмотворе и обратиле са свима себима, са својим сапатним ратума наше историје и са чврстим решењима до треба наћи нашим путевима, треба да уђу у све наше читанке и антологије, да уђу у целисани програм наше народне школе обноше и нашег народног просвећења, те да послужу до нас самих. Истински пародистка, дам надухнут протисан капиталистичке пошасти и шупљорасне владавине, Стефановић пева *Песму клетве*:

Убице живота који нисте дела,
отимачи блага који токаји нисте,
рушитељи срећа који градити нисте,
рушитељи сиротиња који дизати нисте,
уништени народ који дворови нису,
уништени слободи који ни дани не виђа нисте...

У истој песми, једној од најснажнијих социјалних песама, написаних до сада на нашем језику, песник бива пророк-ствараоц живота и света. У тој борби за живот и смрт, између Духа и Материје, песник верује у победу Духа, који је увек један и недељивајући од материје.

Свесно живота и вредност нашег свакодневног трудбеника пева у раду, у стварању, али не за себе него за нацију, за заједницу, за више моралне идеале. Треба се жртвовати за општу ствар. Треба сагорети на општем послу. Треба

ИСТРАЈАТИ

У ВИХРУ И БУРИ НЕСЛОМЉЕН БОР,
РОДЕ, ИСТРАЈ И СТОЈ
ЗОВЕ ТЕ ВЕКОВА МОЋНИХ ХОР:
ТИ БУДИ ПРАВ И СВОЈ!

СТРЕСИ, ОДБАЦИ НАНОС ТУЂ,
ИСТОКА МУТНИ ЗРАК
И ТРУЛОГ ЗАЛАГА МЕМЉУ И ВУЂ,
НА СВОМЕ БУДИ ЈАК!

НОВОГА ДОБА ВЕСНИКЕ ЧУЈ,
БУДУЋИХ ЗОРА ЗОВ,
НА КУЛТУ РАДА И ЖРТВЕ КУЈ
ЧОВЕКА НОВИ КОВ!

И ВИХРОМ И БУРОМ НЕСЛОМЉЕН БОР,
РОДЕ, ИСТРАЈ И СТОЈ,
КЛИЊЕ ТИ ВЕКОВА МОЋНИХ ЗБОР:
ТИ БУДИ ПРАВ И СВОЈ!

бо несебично стварати све ново и боље живљење, које ће да утврди српску културу и хришћанску цивилизацију. Верујући дубоко и непоколебљиво у живот и предност рада, Стефановић је песнин једну од својих најлепших песама, песму Рада, химну раду и стваралаштву:

Руке рада, о вечни изворе свега,
бесједнице, слобо и јуче,
говорнице и херојске и ратне,
све спонове ко ви вештије једну пошто,
једној химни рада,
једном божанству вољатог остварења,
њиној сарадној дем.
једној химни вечитих претворба,
од почања њина до ушћа свих рукава
до зрелих пољопривредних њива!

Све што дижнето, о вољато радне руке,
дижете у вис, на за стопу ближе мећу;
све што остварено остаје во тим на вас,
и тад вас више нигд, дело још стоји
у праху.
и даље мртве, истргнуте руке
живе и траже и пуном вољу живога бића,
о вечне раде, о вечни дреже руке!

Можда ни једна Стефановићева песма није актуелнија и значајнија за нас, у садашње време, када је потребно на свима пољима да се полаже и напрегне, да горе наведене химне раду и стварању.

Наш песник верује чврсто и непоколебљиво у тај преврат, са новоуређеним нарном своје посинчене душе, у свом уз-вишеном Псалму труда и нада:

Тешим се, народе мој!
У њиној и страдању свом
крајњу ће тежак тут
од Хаљкиних бољитих сена!
Тешим се, друже мој,
јер мени твој је бол
за тежуће годину туге и страдања
Голготског мучанства!

Поздрављајући ове нашим чланом поводом годишњицу посвећног стваралаштва д-р Светислава Стефановића, желели бисмо да још многи велики песник дочека Васкрс своје вербалне српске нације, који је пева од своје најраније младости, кроз своје зреле године, и који ће пева и даље, у својој ведрој и свежој зрелости.

КРАЉ МИЛАН
и
краљица Наталија

од Милана Стојимировића-Јовановића,
управника Државне архиве

У РАЗНИМ временима и под разним угледи. Краљ Милан је различито нагледао људске који су га одликовали. Необично неједнако од једних, необично увређен од других, он их је једнако тешко добио своја Београда. И његова прилагљиви и наглени непријатељ, мађутим, оливене у једној стварни: да је био високо дарован човек и да ће историјски живот доста тешко око обдаљивања његових својстава.

Остаје се под утиском да је његов поступком и личан свом уређивом дошло због његових радикалних у браку. Он и Наталија су се упознали поклони, док нису сазнали једно другог да су могли надстварити ту борбу међу собом, која их је, појединачно узета, могао да сваки своју вољу. Али, Милан није био као човек, нити је Наталија имала угодне карактер. Уз то још је на свако начин била власт. Отуда је њихов бракни спор био подражаван њиховом политичком борбом, као што су та сећања и њихов интимни краљевање и кралићевске ревљиве: Наталија је Милану приближавала расказивању мајку, ок је њој утицаног у грех дају каталина из Одеса. Из свих тих разлога живота је узрајано нарочиш бива занста беспрекорна. Као што је зна, Краљица Наталија је подигла и наоколико књиге против Краља Милана..

Миленово и Наталијино несагласје је било у толико мучније што су они били високи блиски рођаци: Наталијин отац, Јован Кесић, био је рођени брат од тетке Милановог оца, Милоша Обреновића, пошто су Јованова мати Наталија и Маријина мати Бошиљала биле рођене сестре Јеврем румунског племића неки од њих Борђа Кесића. Унисте да ово близко сродство допринело томи Милану и Наталији, који је, наглаво сама долговеза да се сви блиски њиховог брака неповољну стара предавања сплетка, а ти блиски крвни веза није «бесобразан ни физичке прекоштетне наследне сили». *Александар Обреновићу.*)

*

У Државној архиви са чува једно писмо Краља Милана, писано у жељу Шавшарскоју, у Лугарју 8 августа. Годину није назначено, али се даје увати да је на 1876, јер на то упућује места у Наталијиној.

Писмо је врло кратко, али је пуно и нарочито, што се увиђа поле, врло на свако по њему, веома и по рукотвору. Оно је карактеристично и за Миленовог политичког карактера и за његову покушају чисто-Краљ је настојао да се врати у Србију и да се боље но икад државна посао — иако је забороваво на себе и своје чланове, али бе опет да се сам на свој начин управља. Зашто је Краљ писмо писао?

—Како нису још утихле и мене видати онде код је Наталија чекао. Та бој је не сувише јасно и позитиво, и код бе још више ако сазнат ко, сазнат ко ће ме ја ја ја

СРПСКА СРЕДЊЕВЕКОВНА НОШЊА

од Ђорђа Мано-Зисија,
кустоса Музеја Кнеза Павла

Илустровао Здравко Секулић

ОНА ЧИНИ значајна поглавља наше културне историје. У оделу, нарочито једнога доба, има увек много израза и карактеристика. У њима налазимо много сировине тежње, нетачна, идолопоклонства. У њој видимо струје, утицаје, жеље разних средина, сву комплексовану њихову душу и душу човека на путу његовог — пројектованог на материјал којим себе хоће да украси, одевајући.

Писани извори су доста штури у подробнијем опису одела и код наших биографија и Византинаца. Ови помоћу њих рекосмо одела и до су нешто више но незнатне крутова кредено кварта на скулптурним тежњама. Када будемо постављали себе задатак израдње корисног корпуса наше средњевековне ношње, поред неколико сачуваних остатака (као што је Лазарева залина, појас Свевладаторетора Бранка у Ермитажу, накит чувен у Музеју Кнеза Павла), главни материјал даће нам само портрети на фрескама наших задужбина. Нажалост је сувише било да виде само високу расошљост одела краљице Теодоре када су јој отворили гроб у Бањској. Под утицајем ваздуха одело се претворило у прах и пепео и остао је само дивни златан појас који се чува у Музеју Кнеза Павла. И у Студеници су извадили из гроба једног Немањића, чије се одело такође распало.

Још се већ пред Немањићи везују у нашим за Византију, било је веза и западног утицаја. Одела у Јевстафијеву Мирославов Хумској књиге у себе претежно западноевропске елементе. Златно лапор краља Петра Хумског рођен је 1225 у често романтичном стилу.

При Немањићи до Уроша I имају круно у облику шеширића, дакадаш код чешки. Али у оделу је већ пратежни византијски утицај. Дуварци и конопље кланице примењене вредности на десном рамену, или спуштене на груди. На свечаним, таквим материјалима појављују се златом везени крутови са двоглавим орловима. Већ и на епитарској фрески Патрова цркза у Бијелом Пољу. Дон је Владислав у Милешеви насло поту и другу хламиду, причврћивану агрофом на рамену са гогом крутом. Радослов и Сплава Православне младу већ византијски златом везени бродатих плодт со добро закопчаним крагном. И њихов врата су византијско: затворене, копчастог облика, са бисерима и другим накитним украшењем пандантивне врат уните. Већ код Владислава у старијим годинама запаже се појас над рукава и појас изнад појаса. Уроша се појављује у Сопоћанима у пуном византијском краљевском одијелу, тешком од златних сплетова. Драгутинов, и краљица Јелена са младим Милутином. Тежак бракет и пурпур украшени су драгим камењем и бисером. Плашт се закопчава под грлом, али остаиле слободно руке у пределе краљу сувоким рукавима. Над грудима и рамењима пригушен је нарамник, али врат је слободан. У свеци великомученика Димитрије Солунског у доњем је одећа без тешке огртача и крупа на глави. Зеленкаста крупа чије изгледа облика: нешто капаница, шира не дише. Косе су потпуно до врата. Рамена су бела краће, до увета. Кесиоја под Милутином и Драгомиром зан падају у вилицама на раменима, док се од Лазара до Бранковића нешто скраћују. Дуги су прекопљена у долњој туници са уланима дугим рукавима. Оне се затварају горе спреда, — исто као краља. Уланци пластрон на том месту пун је бисера. Кошиљ појас је узак. Код жупанаца нема више копче. XIII век познаје контрасте тамне и лепљиве материје. Руке и врат су слободни. XVI век поштеко скуја и спавајући, али и одговарала фигура.

Код Милутина и Симонаде у Грачаници порот и појас изнад пчела остављен су бисерима и другим накитима. Одећа су од све теже материје и тамније боје, све закопчанија. Симонидин врат угушен је скоро бисерним окопратником. У блестовом овалну крупа, огрнимна обода, и тешкиј оквата — поетају необични контрасти фини женски лик, нежна рукица.

Постепено се куће у барок, чији су најкарактеристије преклопљена шева и чворе мутена брајача у Кареву. Кава кошиља на глави, горе прошарене, постаје виша, а со ње пада тежи вео. Већ код Лазарице у Лесново коса је покривена таквим велом. Сада и око врата од ушију до ушију огромних обода затегнута је читавата материја. Расношена орнаментисана завала и чешке пошле нису у складу са таквим ваздушастом небеском куполом. Поред многог прогреси и прагматичности, ипо строге закопчаности појављује се и кокетерија. Деспотица Јелена у Лесново сиилно декалтује овог свој лепи витко врата, нешто крупа добија облик витка вата. И жилава обода дотују у овалски високобну двенаестерац.

За Душина наглашен је већ врој уза струк. Дугачки Оплаш дају најкарактеристије облик овој епохи одећи које се закопчава спреда редом дугмади. Појављује се кантур са Запада. Врат се ослобађа слага. Све је пластичније и сложено на афекат витка линија и елеганције. Одело до појаса притиснуто је уз тело, а доле се процвркује. Груди и рамена украшена су сукном и златом, филигранском украсима и тоналом. Иако је још декору и доста орнаментално елемента. У Павлици Лазаревој хламиду овакво уже струк сарадник напуг само до колена нелена. Чакшире су притиснуте уз листове ногу.

Умиоста филиграна преовлађује жени дворе. Ти дезени на свиле налазе се и на Лазаревој хаљини. У Пећи налазимо костиме чије надевке видимо у црногорској народној ношњи. У Хиландару Богдан има чиповни рукавац.

Жене у Пећи нису јелена слично нашим Шумадинкама. Она задржавају још само мало витко крунице са лепим велом, који пада на леђа. Новчујак постаје лако, високо. Дивовске обухвата дубоч груди и рамена. То је доба које се некторице домосе дуком западне ренесансе. Али тежак дени приближују нам свет отпет стеин и високочасте. Мантије се краја већ повезивању и набирљивању.

Под Деспотом Стефаном овлада орнаман Византије. Хаљине скоичане нетко грид једва мањи прорезе за рукава. Плашт се претвара у кавуз сакоми напрану. филигранска шара претварају полако одела. Све тананина средњевековна ношња исторадују се профешионалне уверене. Не Бофилимовски повели породице Ђурђа Бранковића показује је већ које мањости, двоструковости и неизвести достојна наша средњевековна модаља.

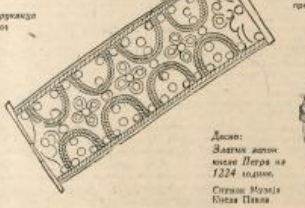
Обућу краја као средњи век звала вадсама од дугачког одела. До XIII века уз прилијепи чешљаре дугачка мека чизма крвена и жута боја. Касније целеле су све цвећастије краља. Код Ђурђа Бранковића на пролаза завеја покрутна. Негда потпатица.

У Студеници пратстављен је Ђорђа Крајтовац у XVI веку у народној ношњи. са дугачки крвеном интерији удвоје рукава: код њим дугачке тканотеки без рукова који се нотиа грла закопчавају рукави слободно шака. На глави висока шубара, на нагала зута чизма. У Нучкашату, слопа ни њиној вешаре пратстављен је тежки шубарки и неки вешки војода Влад. Шубара је по свој прилици дечја — већим узицој. У XVI—XVII веку ина су српско-румунска вела и то нашо што обје објешљена.

Нама су познати костими наших светаног и црквених великана у средњем веку. Али народна ношња остаиле друштвених слојева остала је углавном загонетка. Да ли су њени носили наши сељаци, да су у њима сва комуна, прганац кошуља и појасница и другог одела, — нама их прикази фреске и минијатура, — то је питање за себе.

Сребрна наруквица из Марегног града (14 век.)

Десно:
Златни појас краља Петра из 1224 године.

Средина: Музеја Кнеза Павла

УСКРС УСТАРОМ БЕОГРАДУ

од Николе Трајковића

Илустровао К. Направник

УСКРС 1845 године у Београду!

Јутро је тек свануло. Сваки пробуђен дан, сунце грануло изА Балканоса и својим зрацима још нежно хладним, али јако светлим, топлим румењем зрадника пуна тесне и криве улице Београда са белим кућама, често ниским, старинским, али и на „боју", са шарсним натстрешницама, високим крововима, разноликим оцвећима и одвећима. Сигурно сам пробудио кишу дечије и шарене пиљавбавке. Мисли су ми биле отварене, одаје се проветриле, јер у кућама, нарочито у свим хришћанским, припрема се за велики празник Христове васкрсеније и за долазак гостију који ће ускоро почети да долазе на честитања. Жене трче по кућама, доносећи и доодатна, још не густо окупљеним, али се ту и тамо већ расцветаном биљем, јоргованима и другим раног цвећа, јер сва година нешто доцкан пада Ускрс. Кућевлу дрвене мажуре и плетуре: муж се дванаестине, тастови, као и васпа пилади и гуљеви голубова који су од свенда нарочито много гајили у Београду. Зар Београд није у то време био права птица и цвеће! Много више но данас.

Улице су пусте. Чаршије је затворено, и тога дана и сутрадан неће сналазити, нити ће се многобројне багателе подсетити, јер је *голам* празник. Тек ће нешто живље бити у турском крају чаршије. Али и Јевреји (Турци трговци и занатлије) тај дане радиће нешто мање, тек рада ради, али без вика, над њиховог суседа Хришћани: Срби, Грци, Цинцари и Јермени не раде и не пазаре. Учинити пуне чекића чуће се и у турском крају сатно кудекад са босанску шкрипу, кад у дућанима, који мутавака и родоначелника.

Дакле, кад је свануло сунце, изгледаће цела бинсиска погона, куће су се лепше будиле но сви. Чуло се отварање врата и капија но дворишта. Изласи се у баште, праве цвећару, и ту се умеће водом, пљуском, као на Врачарском. Затим се брише чистим пешкиром, обавши кола пробуђен. Обично је да се уже нозо рубље уочи на Божић и Ускрс. Чак су се сви обучени и дотерани, доласи жанских чељад, и обострано се честита празнику, а сторје лубе у ручу.

Црквени, поранили обојене још доминицом муди мужу и сваки решительна, мање себе браћу, и то обично млађа старијем, затим се сви кућеју уз смех и задиркивање. Усто настоје дарувати, тога дана нарочито обилно, јер са последњим даном долети напосласто и јаничари коњски (али! Разуме се, ни чељаци дечје нису изостала старијима при дарувању. Куповао јаја и прикоо јагњећа цигерица редовно су дарували на Ускрс.

Убрзо улице оживљују, али само чаршијама и тек неким старијим забрављеним женама. Иду у цркве на велику литургију. Сви свечано одевени у новоотелну мешину, одело живих боја, плаваа, црвенаа, зелена; са новим фесовима, накрељавима мало због тешке и густе кићанке. Многи нису брбљивили и код кв поздрављају и честитају једни другим празник, као звонко звецкају. Цветови и јоргован, пехтов и мака, цвеће ним цвеће, шарено празничин, док трговцима се појавили и друге кошаоне од доскоренице кућедр по пазу свечана корена. А сви, и старо и младо, иду нешто дистојанственим корацима и кобајаги лица, док у руци носе бело марамиу, стрк босиљка и вошљу свечу која ниа да се запали у цркви.

Нарочито су пуне свега улице које воде на Саборној цркви. Нова и тек довршена, недавно освећена, црква блиста се својим витим торњем и крсовим изнад. околине високих кућа. Њена звона броје сигласно и слободно, и то у душевна благодатна осећања многе се лица с њима што је пролило и још неће да будуће бити мокро. Ово њене високог торња петрдесет ок. као и данас још, биле дуновеле голебове. Нарочито код забрува звона, јато се успиниаше и облаче ово високе црквене зграде.

Док су једни учињени стешени у цркву на велику литургију Васкрсења, други су остали у дући да послују. По собама се проветрено и још једном окречљују, како се постављају дуге софре за трпезе. Поређен у собама и на дворету од свих прилежне огрене су, да се баво ако сложена кост. Засвакаци и доласти шарена мекано свежено.

Доле у њиној пушаљу се и кревељу пуни хонци дечија сарља, кикоће, буљење и другим јека, док у дну дворишта код куће звоно са на разиху млади јегње. А у мутвадина жуте се као сиканак гомиле кокака. Кокаци је ту сво крстеј Татарци, гурабаци, пазуљаци, пуно бакарних тепсија и шинија.

И код је свечана литургија минула и ускршња торжества завршена, грађани се враћају својим кућама. То пре подне само најближи рођаци обилазе се међусобно и честитају једни другима свечани празник. На поселку муди се здравна јаја и пресмеју је ко узети зе. Уопште ручак. Прво јелотиса «Оче наш», па тропар «Христос воскресе из мертвих» и пева се тропут, и онда настаје дуг обед.

Поподне настаје народно весеље и младеж излази у пешаке и шетњу. Улице сиимо од свега. И Турци су нешто бложе у свечано одазбљену од Хришћанина. Празник је, као да нема сна. Младеж, нарочито (шетрто) и деца налазе на прозне воља и тргове где се свет окупља, код Мерсова цркве, где је нешто чудесни вашара о Мерсову-дне, или се иде на «Падну воду» код дорћолских бештовчарница.

По нек тамо, код Мерсове цркве, испред гробља, нека кавеџија дувачи, гајде или тамбаре зурне и удара помамнио у тон, на сва помешана радинска сел, док се народ у колу тапаса, или у обицје овтих забавиште и весеоне гомиле пођиђ музичке чесме «Лидје водо» окупља се младеж и тамо весели (грађани) само са стране, неки док пеаке, неколико увек да им се осма, поцрвене и глатке, онје кој од обојених. А крох тај свет се проваљи гомили разних продавица: сиикитар, чарфија, гв алвајија, бозаџија, бомбоџија, и зо оне кој оглашне буркоџија" алкохбарџи; сви са својим свакојаким, тапсијама, кантама, судовима нарочита облика, дакле потпуно неспавни и забрављивим, а иекад гаснио карактеристичним за улице и колеџ старог Београда.

И тако лагано паде вече. У прве сумрак сва се то шета мало прсна. Младеж мури куће у кодје вој гости и породице, блиски и даља, седе у кевиоџ одаје у кругу са младеницима, чесно и не истанчаним, са свакојаким изненађа. Старије свакидаи дуван и пушв, млади стоје око врата и чекају нарудбина домаћина који вамају разговора со гостима. Али тога дана, једино у годину дана Божића и Ускрса слова, младеж се мало боји домаћина, чако се он, као и увек, нам строг, али не гледа не онако лутито као обично, већ одбљено, на неки благо и с осмехом. Ускрс је, као да му говоре средњи тешка испод крупних обрва.

У први мрак сви се гости разилазе. Остају сами домаћи. Седеју опет у круг сво софре, мирно и тромо, не опет дуг и зел обед. Док су сватили већ умореии од пригрлања за празник и дошли гостију и разговора с њима, младеж се смешка међу собом и чека да се устане од стола и да могне сједе одмах и нешто да пратирава што је тога дана доживела. За столом младеж није смела говорн и много да говори.

А ноћ, ускршња свежа ноћ, пада над Београдом, разастире се широко звездано небо изнад њених кућа, изнад којих су чешће минарета, него сиромах торњеви. Мујезинске песма слабији се чуо тога пута него његов другиче. «Празнич ни је», као да и који дају из знање врло своју уздржљиву и прегрљену вечерњу изјаштву. И тако је ноћница биле већа да ће у слободи проспевала Васкрсоскресење. А увек звони Београд, тај чудни град на окомиу ставо над рекама: док велико реке, тако летње у сва свакојакима: само ту и тамо, у мањинама просторима бивалаиој окупљеној младеж из околних кућа, до којих се једва чуо нрох кичаних дорћоле и до се не улице не налази, игра и пева раздрагана.

Тороњ Саборне цркве тотом лагано кроз ноћ, једва се назире њеном сигнуто под звездаиим небом, лагани голубови звезани су дивно под сиромахи цркиеним стрехом, бељ као и пасте овог крова у сиорни високим кућама. Празник је прошао. Треба се припремити за радне дане који долазе...

Занатска банка А.Д.

БЕОГРАД,
Светогорска ул. бр. 1

Одобрава кредите занатлијама под повољним условима, прима улоге на штедњу и врши све остале банкарске послове.

Занатлије, који имају текући рачун код Занатске банке, могу се служити банчиним чековима и на тај начин вршити разна плаћања без употребе готовине. 263 1—1

Самостална управа државних монопола

Српска државна лож искључиво права монопола: дувана, цигарлапира, кокаина, уља за јело и уља за подмазивање и соли. На тај начин држава долази до прихода који у данашњим временима у државним финансијама представљају најважнији и најизвеснији извор прихода.

Производња дувана врши се под сталним надзором и упутствима дуванских станица: у Бањској Блати, Митковцу, Крушевцу, Лесковцу, Лубовији, Нишу, Петровграду, Пожаревцу, Ражапу, Смедереву, Ужицу, Чачку и Чупи.

Сва израда дувана врши се једино у Фабрици дувана у Нишу. фабрички израђују: цигарете, крмљени дуван, дуван за пушење и концентрације 95—98%. У разблаженом раствору врло успешно сам се вашим употребљава у пољопривреди за сузбијање разних бољести и штеточина. Никотин се продаје у свима монополским стоваришима у земљи. Пушење су у продаји цигаре које се израђују у Фабричком одељењу дуванске станице у Петровграду.

Продаја соли, једно од најважнијих животних намирница, врши се на државним црноличким складиштима: у Кусјеву, Смедереву, Београду, Забрежју, Шапцу, Чачку, Нишу, Лапову, Пожаревцу и Петровграду.

На сеоски начин води се монополска земљишта, док се снабдевање земљишта потролеумом врши преко друштва «Петрол» и. д.

Поред свих послова у Државној надзорници за рачун државе извршују са живима, такође марке и остало текуће вредности.

У вама државе свима овим монополима управља Управни одбор Управе државних монопола. Управа Управе државних монопола је самостална државна установа и стоји под надзором Министра финансија.

247 1—1

ВИСТАД

Ради у великим серијама плугове, дрљаче, виле и остале пољопривредне справе и алате за потребе нашег села.

Фабрине
Ваљево.
Тел. 75.

Канцеларије Београд
Краља Александра бр. 1/v.
Телефони: 24-951, 26-829

ОСНОВАНА 1882 ГОДИНЕ

Београдска задруга а.д.

БЕОГРАД

ДРУШТВЕНО СЕДИШТЕ У СОПСТВЕНОЈ ПАЛАТИ — КАРЂОРЂЕВА УЛИЦА 48 — ТЕЛЕФОНИ БРОЈ 22-340 И 22 341

КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ ПРЕКО ДИН. 100,000.000

Прима улоге на штедњу по књижицама и текућим рачунима, уз каматне услове одређене од стране Дирекције за надзор над банкама.

Препоручује послозном свету, привредницима и пољопривредницима, да своје уштедевине не држе бесплодно код себе, већ да их улажу на приплод, што ће користити не само њима, него и општим интересима народне привреде.

Нарочито се препоручује нашим запосленицима да своје уштеђевине шаљу на улог, са потребним налозима за чување или исплате, које ће се вршити најуљудније.

ПОРЕД ГОРЊЕГ БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ И ОСИГУРАВАЈУЋЕ ПОСЛОВЕ ПОД НАЈПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА

248 1—1

У
ЦЕНТРАЛИ ЗА ХУМОР

Сваког дана у 12 час. пасаже програми
Кн. Своземена бр. 3
Уживаћете од 20—05 дин.

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Михаила 41-а до Славије
337 1—1

„Ватрогасац"

К. Д.
ПАШИЊЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 20-829
Поморни апарати са ламелским средствима за гашење пожара са:
ПЕНОМ,
ТЕЧНОШЉУ,
ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасни материјал и прибор. Ручно и справљало пожарне апарате. 243 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЛУЈЕМ:

Доњошите круњице, брилијанте сва вештачка, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, броцлаце, брилијантне, ланце, златне златне, сребрне и металне само исправне и од боље познате марке; старо златно златнино, златнино, поломљено и горено скупо купујем, купујем сребрне медаље и остало исправне предмете од сребра купује и најмање плаћа. Бесплатно процењује и да златно процењена вредности исплаћује одмах познате фирме

„БРИЛИЈАНТ"
власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 28-784
334 1—1

Продаја само на велико

Пазите на банделу са мојим потписом јер само њом добивене ће бити оригинал. —

ЛИКЕРИ, КОЊАК, РУМ И РАЗНА СПЕЦИЈАЛНА ПИЋА ТЕ СВА ОСТАЛА ЖЕСТОКА ПИЋА: КОД

Јездимира С. Шарића

Произвођач:
ЛИНЕРА,
КОЊАКА
И РУМА

БЕОГРАД
Кр. Марије 89. Т. 22-912
Својим муштеријама и пријатељима жели „ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ"

Организација за пласирање Ваших производа је агентура колонијалне робе

„ЗЛАТИБОР"

БЕОГРАД — Београдска ул. бр. 3/I — Славија
ТЕЛЕФОН 26726

МИ ВАМ ПРУЖАМО ПРИЛИКУ ДА ПОВЕЋАТЕ ВАШ ПРОМЕТ.

337 1—1

Ако до сада нисте добили

који већи добитак понуштајте срећу куповином срећака из срећне колектуре

СЛОБОДАНА М. ВАСИЋА

БЕОГРАД — Цара Николе улица 34
Телефон 23444

Велики избор срећака по 1/4, 2/4 и 4/4 истога броја. — Цена срећака по дин. 100.— за 1/4. — Вучење срећака I класе биће 10 маја. Из унутрашњости довољно је срећне поручити дописницом.

270 1—1

Колонијалисти...

Кад дођете у Београд не заборавите да посетите

прво српско предузеће за израду колонијалне „СРБИЈА"

ПЕТАР М. РАДОСАВЉЕВИЋ

КАНЦЕЛАРИЈА ул. Косовска 6 (Ташмајдан) тел. 26-671
ПРЕДУЗЕЋЕ Краља Александра 340, тел. 43-012
СКЛАДИШТЕ Римска 22 (Воркапић пијаца) тел. 26-633.

212 1—1

СВОЈИМ ПОШТОВАНИМ МУШТЕРИЈАМА И ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА ЧЕСТИТА СВЕТЛЕ УСКРШЊЕ ПРАЗНИКЕ ХРИСТОВОГ ВОСКРЕСЕЊА

„ДУМДИНА"

ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОИЗВОДЊУ И ПРЕРАДУ ЗАЧИНА

Данила М. Дукића

Београд, Јаворска ул. бр. 7. Телефон број 29-718.

препоручује своје свуда тражене производе признате и доказано као најбоље. Који су једини одобрени од Госп. министра соц. политике и народног здравља под С.Бр. 14.502 и 14.503 од 18. јула 1942 године.

„ДУМДИНА" замена за ситан бибер,
„ДУМДИНА" замена за ситан пимент
„ДУМДИН" прашак за пециво,
„ДУМДИН" прашак за пудинг,
„ДУМДИНА" чувена замена праве кафе,
„ДУМДИНА" замена за какао и сва остала колонијална роба.

ПРОДАЈА ИСКЉУЧИВО НА ВЕЛИКО

Моје производе продају на велико следеће фирме у Београду:
Милојковић, Ђурић и Комп., Карађорђева — палата Бристол.
Браћа Голочевац, Васина улица број 10.
Дингарац фирма, Кнез Милетина улица број 4
Новаковић и Ђорђевић, Краља Петра улица број 41 и Узун Миркова улица.
Браћа Будимир, Узун Миркова.
Гросисти из унутрашњости могу добити директно робу од фирме.

1—1

СВИМА СВОЈИМ ПОШТОВАНИМ МУШТЕРИЈАМА И ПРИЈАТЕЉИМА ЧЕСТИТАЈУ *Ускршње празнике*

„РАДЕ НЕИМАР“ ДРАГОЉУБА ДОБРИЧИЋА

КУПО-ПРОДАЈА-КУЋА-ПАЛАТА-ВИЛА
БЕОГРАД — Краља Милана улица бр. 20
Телефон бр. 27-796 252

Продужење за прераду вуне и пуначких отпадака
„ХУМ“
Власници: БАНИЋ и УГРЕНОВИЋ
Цара Николе 10 (Славија) тел.: 24270 253 1—1

Трговина боја, лакова и хемијских производа
ЗОРАНА И. ШИЈАЧИЋА
БЕОГРАД — САВА
Карађорђева 82
Телефон 25-675 258 1—1

„Странилово“ трговина антиквитета
Кн. Михајлова 39
Телефон 24818
Нади својим мушторијама срећне Ускршње празнике 255

Њемачка и трговина галантерије
„Јакшић“
Београд — Поенкареова 40
Телефон 20727 256

Радно њемачка
„СТАРИ БЕОГРАД“
Власник: БОРА НОСТИЋ
Кр. Петра 44 — тел. 25252 1—1

„БРИЛИЈАНТ“
ТРГОВИНА СТАРОГ ЗЛАТНОГ НАКИТА И ДРАГОГ КАМЕЊА
Власник: *МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ*
Своје своје мушторијама, познаницима и пријатељима честита Христово Васкресење
„БРИЛИЈАНТ“
БЕОГРАД — Краља Александра 6 — Тел. 26-706 254 1—1

Намештаји
„Зора“
Београд
Кр. Александра 87 и 89
Телефон 40156

Има Велики избор свакових соба, фотеља, Ћилимова, комбинованих соба, кауча, Ваљеној фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најмање цене, најлепши избор за 1943 г.
Власник
ЂОРЂЕ БАРЈАКТАРЕВИЋ
260 1—1

Виверсна радња
„ИЊЕИЈА“
Власник: СТЕВАН БИШАФ
Телефон: 23959 258 1—1

КЊИЖАРА
„Филип Вишњић“
АНТОНИЈЕВИЋ и ЂУКОВИЋ
БЕОГРАД — Кнез Михајлова 21
ТРГОВИНА КАНЦЕЛАРИЈСКОГ И ШКОЛСКОГ ПРИБОРА 261 1—1

Dipl. Ing. Михаило С. Бесарабић
„СТИГ“ дрогерија на велико
БЕОГРАД, Вука Караџића 7. Тел. 28-226
има стално на лагеру: хемикалије, реагенције за анализе, лабораторијумске боџиреве и боџице. Заступа гиљоне хемиске фабрике 262 1—1

ФРАНЦУСКО СРПСКА БАНКА А.Д
БЕОГРАД Основана 1910
Централна дирекција: Кн. Михајлова 36
Филијале — робно одељење: БЕОГРАД — САВА, трг Св. Николе бр. 6
Ниш и Кос. Митровица
Врши све банкарске послове. 263 1—1

Пажња!
Цена жижицама је Дин. 3.— по кутњи.
Пошто има довољно жижица нема потребе да се плаћају код несавесних препродаваца скупље,
Југословенско Друштво жижица А.Д. 264 1—1

Главни савез српских земљорадничких задруга

најстарија природна организација нашега народа, са својим пословима централне:
Главном земљорадничком набављачком задругом,
Главном земљорадничком производљачком задругом,
Главном земљорадничком сточарском задругом,
Главном земљорадничком кредитном задругом
Врши слободовољне земљорадничке свих сродствима за производњу и потрошњу:
Продаје све врсте земљорадничких производа
Кредитира земљорадника у производњи сирка.

АДРЕСА: Главни савез српских земљорадничких задруга, Београд — Франкопанова ул. бр. 15. Телефони: 26-542, 29-236, 21-301, 20-183 и 22-590. 265 1—1

„СРБИЈА“
Прво српско друштво за осигурање у БЕОГРАДУ
Централа: угао Кнез Михаилове 26 и Кнегиње Љубице
Телефони: 26-715, 22-585
Заступништва и повереништва у свим већим местима Србије
Врши осигурања свих врста. — Заинтересованима даје одмах сва обавештења на захтев.
„Србија“ је потпуно домаћа установа са чисто домаћим капиталом. 266 1—1

Народна библиотека у Горњем

17 Л. 1946.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 16. Год. II.
Београд, 8 мај 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Ка новој сељачкој задружној држави

Читаоци, сећате ли се карактерне руке из бивше којих разлога или под било којим изговорима јесте све-ким срез према српском народу и његовој будућности. За последњих дан двадесет ни само прогутасте већ толико у јавном политичко-партијском прегалењу и трзо малу урадили на економском социјалној преокупације земље и на културном подизању народа. Зато сада без обзира на ратне и народосне прилике не смемо ни-шта губити ни један час, јер модерни живот иде брзим ритмом и набацују за свога кварата и бле-стоглава она, који не могу да се научу на стара основна и ру-тине демократско-либерастичке ере режима.

То је закон девизација да се место хаоса и експлоатације капиталистичког система мора створити ново економско-социјално поредак, правичнији и из-вриднији, у коме ће расподела производња и правичан рас-поделак обезбедити благостање појединца и народа ка-ријe.

У спотлости националне катастрофе могли смо сазнати ону истину и снаћи крајпо. мужство да је кући од корита дошава без задрави и солидна економско-соци-јалне подлоге и духовног је-динства. Ова трагична слом от-крао нам је непогодне и дубље узроке, који су до њега довели и указао нам је на путање, којима морамо поћи да би поправили тешке последице ранијег стања и обезбедили сабе опстанак и бо-љу будућност.

Наш преворедни грех, извор свих невоља јесте у томе што смо после робовање со комплекси-ма инфериорности трчали непро-мишљено за страним узорима. Напуштали смо пажа среће чврсте родне грудо, из које су изра-сле све наше врлине и наше традиције, које су биле најјача снага српског народа у прошло-сти. Оне су те очувале кроз ве-кове и одгојиле га за све ве-лико и поштено што је до сада-шњи живот и наше и наше бурне историје. Под српским со-лима у сенку великих задруга са њиховим строгим патријархал-ним моралом и дисциплиновано по-слушношћу старешини задруге биле су најјача снага српског на-рода у прошлости. Оне нису сме-ле да се зло страно бацају у ва-да са земљом тућењем, неза-конским организацијама, које неће одговарати нашим прилика-ма ни нашем народу. Заста-вљене странице примерних, читаве генерације нису схватиле улогу наших задруга у прошлости, ко-јима су те биле незамењива школа, у којима су се стварале оне снажне покрете самоуправа-ња живаних и дисциплинован, док је народ трпао туђина за живота и туђин.

ДАНАС, КАДА ОБНАВЉАМО СРБИЈУ, ХОЋЕМО ДА ЈЕ ПОСТАВИМО НА ТЕМЕЉЕ, КОЈИ ЋЕ МОЋИ ДА ИЗДРЖИ СВЕ БУРЕ.

Хоћемо ли њима да поданима-чарству и мећају зграду Нове Србије, под чијим кровом сретан српски народ треба да се осети у сво-ме дому. Господар своје судбине не сво(ј)ини. Као своја нове величину у раду и културном стварању. Зато је потребно да знамо све наше грешке, пре-тезе и заблуде из прошлости. Зато је потребно да имамо вољу

Наш основни социјални и национални проблем

У том смислу треба разумети мисао говорника Недића који ча-сто и мајмарно у разним прилика-ма наглашава велику улогу на-шега задруга у животу српског народа, који у новом облику, примењеном новим потребама и прилагођеним начину да буду, „**темељ нове сељачке задружне држа-ве**“, како је он поново у сво-јој последњој изјави поводом предузетих мера да се осигосбе задругарство да у потпуности да-ље наглашава своју мисао, ста-тутима природним и национално-задруштина. Данас нам више не-требно доказивати да место ваз-вала либералистичке економије мора доћи организовано привреди-вање и примена планских принципа привредивања у којој ће највећа се своје прошлости. Нисмо смели одбацити здраве принципе, нити напустити родну грудо. Нисмо смели поступати као да смо табула раза, као да немамо ништа да сачувамо, него све треба да уништимо и да правимо само но-во и туђе.

Велика је опасност за један народ, за његов правилан и даљи развој, над тим нам-преким се своју прошлошћу, са својим традицијама и са тим не може знати.

Зато је наша новија историја тако бурна, пуна неочекиваних и чудних обрта, јер смо непро-мишљено прихватали све што нам је стављано испод других звања. Узимали смо све без провере са стране, неспособни да разликује-мо негативно од позитивног, на-доресли и канони да сваки-ко да-нас многи и многе творевине са Запада имали само једно циљ, да нас одвуку од наших правих пријатеља и да нас доведу у заробљеништво. И што смо више ми-слили да смо сами себе ослобађа-ли, што смо гордили и гордили на путеви и достигли. Остваја-ли смо сељачки народ да се пита-ти и говори, док већина који до-да до пролазног шљака у ра-зним демократија и слобода, која су значили за њега ослобођа-ње од стране господе, банкара и зеленаша у руками јевреја и ма-сона. Та чињеница гласи да сло-вила се 85% сељака-произвођа-ча, у којој право да трајно сло-лаку немају ни тих неколре земи-ља да ће са сигурном породичном лагати сабе да обезбеде потреби-ма минимум за егзистенцију. Процес расељења задруге, да-љавља посеље у сва места и места газдинства било је сигурно зло које је претило великим и бесло-шком опстанку српског народа, в ко камо се нимало није водило рачуна о бољој државно. Напро-тив сплом себи, сроком сељач-ки народ сељао је у пропаст, жи-већи у најтежем материјалном у-слову, као цепидлије и робови у својој отаџбини. Ако је ико користи и примени средстава и могућности, који су другим на-родима трајно научи, техника и модерна организација.

Говорио Недић, који је просе-цио сељачки народ, да је ова ве-морано поћи путем стварање за-дружне државе, која ће бити ос-ново за сељачки народ, који ће ће-бити у њој у најпрвенственијем ду-ху српског сељачког народа, дух, умом и срцем јасно и ди-боко свесно је да је основни ци-вилизација и национални ре-бљења да се заустави процес ра-њавања сељачког газдинства и да њих спас у задругарству сво-бодних, који ће повратити сељу његову снагу витализот и ства-ралачку снагу и омогућити му да применом модерних средстава сачувано задружно прилагоди водама постигне у економији своја производњена моћи.

Се дубоким осећањем за све конструктивне и виталну у срп-ском народу, са изванредним смислом за потребе новога кра-мана, у напоследњем вапају да спасе српски народ и да ну о-

стварућући све већи јед изнуће собе и сеја.

Наш основни социјални и национални проблем

бесбедан бољу будућност генерал Недић без обзира на приликом у свету и у земљи предузео је да окрене овај велики национални посао, од кога зависи наша бу-дућност, благостање и напредак српског народа.

Поред дуговног припремања нашег света да сваки значај сво реформе, после темељног и свестраног испитивања узрок задруга-ства у прошлости и њихов мисију у изграђивању новог соц-ног, економско-социјалног по-рекла дошле је наше Уредбе, која треба да рашчисти терен од нанеса прошлих разлога и да о-способи задругарство да изврши своје нове задатке. Као што је рекао генерал Недић у својој ко-јем поводом доношења на Уредбе српско задругарство мора да постане „**најсавршеније добро цје-лог нашег народа**“ и ми сне да је буде кинеја прећи нити по-тенцати борбе између разних ко-тарија, остатака бивших страна-ка. Сви те елементи морају бити уклоњени да би задругарство могло почети да врши правилно своју функцију у државној пре-ради и устроју у нашем нацио-налном животу. У његовим радо-вима треба да остану само они који својим искуством, својим поштењем и својим националним духом дају гаранције да ће за-другарство ући у ново велико пу-ти од свих сељака и за добро народа.

Чувајући и даље род и мир, као битне услове за опстанак српског народа говорио Недић, мислећи на будућност српског народа, упутио у једну чашу ви-дну рефлексивне и практичне-ске делатности. Он при-ступа европској и социјалној организацији српског народа, да остваја његов вековни идеал др-жава, правде, рада и напретка, да заузме достојно место у заједници европских народа.

„С—Н“.

Недељни преглед међународних догађаја

Двобој по туђим леђима

У великој међународној политици је мода, која је 26 априла Молотов упутио совјетској земаљској скупштини нов дугачак говор о спољној политици Совјетског Савеза. Несташлуку се економска кометица сви наше државе од великих до малих, па и совјетска држава, која је по природи свога уређења и политичке улоге изгледа мање за економска питања, није могла остати равнодушна према најновијим кретањима највећих сила. Па само што сам учествовао у расправљању питања, која су се односила на питања привредног развитка Совјетског Савеза, већ сам се убедио у потпуној равнодушности, коју је совјетска земаљска скупштина показала према економским питањима. Ако нису ова питања била предмет расправљања, онда је врло мало вероватно да ће се о њима расправљати на седницама Врховног Совјета, који ће се, према свима досадашњим обичајима, састати тек у јуну или јулу месецу ове године. Ако се томе још додају и ова чињеница, да је Молотов у свом говору посветио економским питањима само неколико речи, онда је сасвим јасно, да је Совјетска Русија, која је у свом досадашњем развитку показала велику способност за економско напредовање, сада у таквом положају, да јој економска питања не могу бити у првом реду. Она је сада у положају, у коме се налазе велике државе, када се воде велики ратови. Тада се сва пажња, сва снага, сва средства концентришу на ратиште, а економска питања се потпуно занемарују. Тако је било у Француској за време Наполеонових ратова, тако је било у Немачкој за време Светског рата, тако је било у Француској за време Светског рата, тако је било у Француској за време Светског рата, тако је било у Француској

ДОБРОВОЉЦИ У СЛУЖБИ СРПСКЕ ОТАЏБИНЕ

На иницијативу и апел пројавши Св. Врховн. заштитника српских добровољаца, којом је прилином осведочен и пастирско Патог. Архиепископ Гавриил, говорили су нашему остатак капетан Вук Вакановић, командант батальона и заведник претседника владе министар предсе г. Богољуб Кујунџић.

Капетан Вакановић у своме говору рекао је:

„Долазите ви да само свечано расположење уприличим нашем жарком срцу српског добровољачког исповедног духа кога и преко свих ратних муке жеље да увек задржи стварни ван наше добровољачке душе и свесно нашег говора. Сматрамо ово састанак на којој је ван Светог Сергија уз данашњи свечани тробројни и под ове ово пољежам заклетву пред Богом на верност народу и краљу Петру заветујући се да ћемо следовати примерима наших светих ратника.

У свом даљем говору капетан Вакановић је рекао:

„За доказ истине да смо на правилном путу поклонио се на нашу историју коју је незаустављен свесок. Наша историја не зна за сна и окова кад знамење борбе за слободу. Не зна ни за токорану звезду на српској постави, не зна за боровце, робљање и робовање као вође народа и народно ослобођење. Не зна да су наши задруги и успони баш пробиљежени онда, да су срп. ски домови, задруги они и срце Србина, сасвим са под ниже, одлази утробу и пакао свакој ропству народа. Међутим данашња „служења ослобођења" не знају за другу мисао борбе. Због тога нас и не буне, него нам шкоди ослобођење и нас нико нормално да се боримо против тамних окоштаваца, да смо што и неговали у борби за против нам. Добровољци су рођени у добровољ чести и никад на ни земљи нијеко само заваљали утопиће што су нам тиме прогласи за робље, чекајући и нас ће нечасни будуће да нама.

Свој говор капетан Вакановић је завршио речима:

„Долазите ми стога да поклоните се свој моју свечи свима код нашег гроба и уздигли и ми следећа нашу српску подсвесту да ово наше гробље за српско коровиште и ово будућност под властом претседника Владе народног спаса армијски генерала Милана Недића".

Крај говора капетана Вакановића је пошао у овакавим речима седнику владе генералу Недићу и Србији. Мучила је потом отворила је:

После говора команданта батальона капетана Вакановића обратио се добровољцима министар председника владе министар председ. Богољуб Кујунџић следећим речима:

„Јучерје, ваше се да бој не бе је сваштило оружје него да бој бије свет и душе. Ја би са срцем је страх тоне лозо до ноје дозвољено сам и ослоје него и ви дођи, нисмо вољели зло које се бој бије, да да се бој и добије. Најлепше примјер нама неке бољег српског народа и ово је сама данашња катастрофа у којему другом свету катастрофе. Ту је свет у пуном и у чудном смислу почетка наше акције. За ту нису ни се ту у ово нашем времену. Чланови, ако су у другим народи. Данас сте дошли да сте нашим нестом и дедом и ако се ја укроте сами да би Србија могла да жива. Мислим су вас много. Ја сте нарочи док сте ово сваштили. Ако знаните једно: сутра ваш повољена бољу судба и свака слобода свега нас, заслужите ако свесно правог чојства и јунаштва у најтежим данима ваше историје. Чистотом ваше свести у ваше представника српске Бабе народног спаса армијског генерала Милана Недића и у ваш слободе. Живео Пета добровољачки батальон", закључио је министар Кујунџић.

Генерал Недић о улози задругарства

У вези доношења Уредбе о престанку функција досадашњих претседника и чланова управних и надзорних одбора Привредноспе задруге дана, Главног савеза земљорадничких задруга и свих њима подређених задруга, као и осталих задружних савеза.

Већ у почетку својих мера за спровођење наше пољопривреде, а у циљу да се обезбеди правилно становништва, Влада је приступила спровођењу планског пољопривредне производње. Овим новим правцем у нашој привредној политици, који је већ до сада дао веома значајне резултате, ће наше приватне установе, а нарочито задругарске, доћи у могућност да своју делатност прилагоде новим правцима планске привредне политике, јер само тим путем ће моћи и у новим приликама у потпуности одговорити својим прописима и својим циљевима.

Пошла тога, сходно на гледишту да у новом уређењу Србије задругарство има да постане темељ нове сеоске задружне организације, Влада народног спаса сматра да се ово не може постићи ако се не буду сада ове пројектоване уредбене одредбе задружних установа у општи преузмеју напор наше земље, иако би српско задругарство замогло постало заједничко добро целог нашег народа. Међутим, ова велика реформа не може се с успехом извршити без заједничке подршке српског сељаштва с једне и помоћи државне с друге стране. На овај начин држава ће омогућити да дођу до пуног изражаја и задругарство и задружне установе.

У том циљу Влада ће се потрудити да задругарство и у погледу добара поставе власти на чело, те тиме допринесе успостављању хармоничне сарадње између села и града. Узора за

Генерал Недић говори сељацима — својим гостима: „Моја Србија треба сељачка задружна држава".
(Архив С. И.)

ове дводелишњих претседника и чланова управних и надзорних одбора Привредноспе задруге дана, Главног савеза сеоских земљорадничких задруга и свих осталих задружних савеза, као и осталих задружних савеза.

У вези са овим, Влада је одлучила да задругарство у обнови Србије. Влада народног спаса доноси је поменуту Уредбу, на основу које ће претседник Српске владе, на предлог надлежног ресорног министра, именовати ове претседнике и чланове управних и надзорних одбора горе поменутих установа.

При овим именовањима Влада народног спаса водиће рачуна и о томе

да на чело наших привредних и задружних установа дође задругари који ће по својим стручним, националним и моралним квалитетима дати пуну гаранцију да ће у свом задатку који им буду поверени. При томе ће се водити у виду да на чело задружних установа дође који су својим радом на унапређењу српског задругарства задужили не само ову важну грану наше народне делатности, него и државу и народ.

Ко ли је сад на реду?

Страшан пример Пољака

Једна наша у Канзасској држави која је одо једна од најугледнијих дневних у земљи источних — познатога Чикага, у ко је наша дана бан кнежев вели са својим окиром — и која при том допушта преговарање да ће ући у трг још и новим исказом отвореног става према и истог обзира, како је закључивала не знамо: Влада СССР, с једне стране у вези да прекрати огорчења оваја заштитника пољске емигрантске владе у Лондону, с друге стране да би показала колико је мало брига за разлог што га за зимом сата изазвао овај московски аконат, преузела је дипломатске односе са пољском емигрантском владом.

Од ког поступа мотивисати СССР, могла влада се и у сред мира актуалне гангстерским ми ривалима у међународним односима. Међутим, треба напоменути да ова околност под којом је дошло до овог прекида односа. Треба у јер реч поседнута на историјат односа који су сад међуратном Пољском СССР. Односи ће најгрубљи да нема на Европу, изгледа да влада је „великодушно" дозвољавала доћи емигрантској „владе" до у Совјетској Русији, сада је да се расплете не само са сукобима који су у Совјетској Русији, већ и са ратом који је у Шпанији.

1.) У лето 1941 године, убрзо пошто је Трећи Рајх ступио у оружани сукоб против СССР, чије су армије већ увелико ратовале страшну освајачку кампању на Балкану, Влада Пољске у „великодушно" дозволи чатавом дозиру емигрантских „влада" Лондону. Ова је влада у Совјетској Русији, сада је да се расплете не само са сукобима који су у Совјетској Русији, већ и са ратом који је у Шпанији.

2.) Пољска емигрантска влада, коју је окружена свом фамозном свитом „гарантија", сада је да се расплете не само са сукобима који су у Совјетској Русији, већ и са ратом који је у Шпанији.

3.) Пред крај зиме ове године, влада СССР дозволи почињене свој министру „гарантију" из 1941 године, тојест просто изјављује да ће у „Лондону" да поништи сву једну о пољским односима, и да ће у „Лондону" да поништи сву једну о пољским односима.

Али од Велике Британије, уплашене и изнуђене властитим ратовима, сасвим привидну своје економског самостална и поручује пољској емигрантској влади да „не држи воденог сапсенице" у Москви.

4.) Док је пољска емигрантска влада још очајничка протестовала због овога, гарантне мисли по земаљској кући пољској гарантији, „гласора" и „економије" којима расположе, отворене је дозвољавала да ће у Канзасској држави која је дошло до споразума, просто пренеше односе са „владом која је била дала гаранције.

А шта ће сад рећи британска влада? Да ли баш сад ће своје гласе протестује у Москви! Вовек сачувај! На свако што то не чини, него се пуштањем клина под московским међународним изговорима, да ће у Москви „послушају" и — да „не да дражити" овај добри свет у Кремљу, и сама одлучни почиње пољску емигрантску владу називати „дољском одбором". Тиме влада Велике Британије у свом времена обезбеђена привилегија и поштеђена, влада Његовог Британског Величанства посредно кукавичким дајте на знање московској влади да ће и само признавају службени односе са Пољаном.

Ето рада толиких британских „гаранција"!

Ако ће ово бити само по неким неуредним поступцима, ако ће ово бити само по неким неуредним поступцима, онда ће ово бити само по неким неуредним поступцима, онда ће ово бити само по неким неуредним поступцима.

*

СУШТИНА И ЦИЉЕВИ МАРКСИЗМА

Пре неколико година на страницама наше „велике информативне штампе“ могли смо да видимо читаву расправицу двоје лица, који су били обратили нашу пажњу нарочита књижевност. Та су два лица била: госпа Шпе да се да, од Чарнајзове и баштаре од Краја Марка.

„Народна“ заиста једне до две наше најчешће публике, као учестинице, тако и научне, као тај су нешто баш задовољни. И у праву су били: за њих је то прочење знамење предности, у прво тоне што се чврсто држе тога домаћег начина тога социјалистичког чешља и „социјалистичке државе“ СССР, а тоште је тога ходно без одређене и тако научне критике, — тешко сте оружје у нашој вашиној средини не сби су дали била прикладно као посебна реч умствости и науке.

Поводом овакога и сличног реклашења, осећао и слично прилагање, видело тек сад. Сасвим природно, да ће нашој читалачкој Пијади, Левиц, Мајеру, Јефимовић.

Међутим, марксизам као теорија дакле је одбачен од стране и филозофије и економије. Марксизам је нашао „признање“ науке; то је збир старомодних забуда, које би марксизам на изборавио, само да не мајнику то лако не кју.

Осим Марксовог учења, као што је познато, нам материјалистичког погледа на свет. Ту је Маркс много ишао по поводу до неједнаке филозофа Лудвиг Фојербаха (1804—1872) г.). Али се прави Енгелсово тврђење, бић неки и нису ни Фојербаховом неком о суштини религије, Маркс је постао одушевљен присталица овог, према његовом набобрављеном филозофу. Фојербах је убедио Маркса да у природи постоји свет који постоји независно од свести, а да свест уопште не постоји изван. Сво остало је, према схватању Маркса, „Материја“ је оно што постоји независно изван, од свести и мишљења. Свет је, према Енгелсу (Анти-Дирингу), „материјалистички схватљив и материјално-практицки дат“ (стр. 118).

На основу детаљнијег дефинисања материје (која није, истина, ни дефинисања у правом смислу те речи), можемо да закључимо, да материјалисте не зна шта је то материја.

Зар одговор „Материја, то је све“ — није никакав одговор. Не основу самог дефинисања можемо се у њему ништа не разумети, поготово божанства и појам духа.

И онда се не зна ни шта је то потпуно материјалистички одређену појмова, када већ кажу да је материја „све“.

У свакодневно расправљању ми и противуречимо. Поимате ли да је димензионалност неограничена неодређена величина. Сваки материјал за зидање, квантум простор, односно изванске димензије. Када се, дакле, говори о материји и „све“, онда можемо замишљати материју тубе особину димензионалности, односно простор је буде материја.

Као што видимо, марксизам недовољно је сам разрађивању и уређивање научног становишта. Не зна сва ни материјалистичко схватање основе, не постављено на научну основу и контрадикторна је. Као Маркса доноси немогућност фаворизовања једног предмета ДКК века, у времену када је напредовања и филозофских наука доказао материјалистичке забуде, никита не може да изнова научне данашње следбеника, без потпуно нелепе и не никакво оправдање.

Дотакли смо се Марксове материјалистичке основе, уједно тог не дано да покажемо са колико је неодређености и површности ово учење које претендује да буде нова религија.

Карактерна непобедивост и непогрешност Марксизма исказана се и у осталим његовим тврдњама и схватањима. Ми подразумевамо ту и његову материјалистичку основу, и материјалистичко схватање историје.

Према Марксу, свака друштвена појава и свака друштва има основат је економских односа у друштву. Сходно томе сви ратови, као и све најзначајније стварне идеје историје настајали су као последица економских односа у друштву. Са нарочитом пажњом, према Марксу, треба изучавати начин производње и размене, јер он одређује друштвени поредак, друштвене класе, односно целокупну историју човечанства.

Ништа мање погрешно није ни Марксово схватање историје. Оно је, наиме, једнострано и ограничено. Оно је, наиме, једнострано и ограничено. Оно је, наиме, једнострано и ограничено

Бурђевдан, слава добровољаца

У четвртак, 6 маја, прослављен је Дан батаљона добровољачког корпуса своју славу Св. Великомученика Ђорђа у кругу касарне, односно цркве „Водичке Итаке". Истога дана освећена је застава овог батаљона и поклоњена добровољцима положене за њу заклетве. Овај красан празник прославио се Штаб Српског добровољачког корпуса као и Старешинска група, пристојно обележио у присуству врло великог броја угледних гостију, међу којима истакли, као и чланови српских добровољаца. Бурђевдан, који славе добровољци по имену Ђорђе, све је више у очима свих младих и храбрих хришћанских срца, као и целокупног српског света, највећи и најсветлији српски празник.

Тако је мало дана прошло од тога је основан први добровољачки одред у новом рату. Одмах је у Србији и Црној Гори почело забележено интензивно и стваралачког у данашњу Српског добровољачког корпуса. У дане када се Србија налазила на прагу страшног и истребљујућег грађанског рата, генерали Недић и Мишић, као и многи други знатни и незнатни официри, као и велики број младих, одличних Срба, и девојака спремних и једнако способних да уђу у отворену борбу с непријатељима. Они сазнаше да се у околини Београда, у селу Рожају (Сремски Карловци), приређује логор за пријављене регрутоване младе у партизанске одреде. Тако се дошло месеца септембра 1941. год. пријављено говори за све стране: Београдом пашла је Београд, то ако ни не уже да га заузмемо борбом, прикључићемо га сами. Нека београдске трговачке фирме имају своје одреде. Нису ни ми хлеба сами једемо, већ за народ. Душан Марковић, потпуковник, који је у Рожају, тако је говорио. Он сазнаје да се у Београду налазе многи официри, који су у Априлском рату били команданти батаљона. Они сазнаше

ТРИ МОСТОБРАНА

У месецу априлу немачке копнене снаге потрошиле су 425.000 бр. рег. тона непријатељског пловног парка. У ту цифру није урачунато и напрезање 15 бродова, који су били тешко оштећени, а могу оправљени. Искуство показује, да ће ових 15 бродова, после одређеног броја часа тога тона или на пуно стагне у најближу луку. Сваком је потпуно јасно, да ће ови бродови, који морају ратна лука да неће моћи тако брзо да буду поправљени. Ако

ПОЉОПРИВРЕДНИ РАДОВИ У МАЈУ

На дому

Обавезан радну снагу и припреми материјал за косидбу сена, жетелице и прскање винограда и воћњака. Пренеситај квасе и пољопривредне чворнице, скупљај пољопривредни отпад за сточну храну, да би само како и код тога не радиле обавезе. По потреби обавезај се ветеринарским инспектором или српском пољопривредном референтом, који ће ти пружити потребна упутства и пољопривредну књигу ти је најближа.

Код стоке и живине

Стоку коју још нису пребацили на зелену храну постепено пребацуј, тако да то обавезно за 10 до 15 дана. Ако се стока тера на пашу онда свој прелаз извршити сваког поступно, да стока прво дана отиде на пашу само сат два, а следећих дана све дуже, док се потпуно не навикне на пашу. Свакако напојити на пашњаку код сталног врела. Чим отпадне врсне опасности од мраза, стоку добро осолити, а потом дати да иде на пашу. Само се стока тера на пашу онда треба да се осоли, а потом дати да иде на пашу. Такође треба да се стоци дозволи да се сама пасе. Ако је стока тера на пашу онда треба да се осоли, а потом дати да иде на пашу. Такође треба да се стоци дозволи да се сама пасе.

На ливади и њива

Пресецај да не ће кукурза неће ни у ливади ни на њиви. Можеш пашу гразорину и на то место посеј кукурза за силажу. Пашу и косидбу кукурза, репе, кромпир и друге окопавине у њиви и ливаде не тако. Ливаде пробосни чим се земља тако буде у њиви клети. Пази да покошену траву што боље осушиш и сачуваш, да не буде добити без сена. Коси лучетку и детелину, сиди и сиђаљ. Ако успеш поново времена да косиш до 40 центи на ливади сиди их на дневни сушењем.

У воћњаку

Пресецај и засађени воћњак прскањем, ако је потребно. Раскопај сталну мотку пантану и прскај. Земљу за пародају добро разбрајај и прскање бордоском или компостом, а нарочито стручно затим заливај. Пантаљи краставцима, дињама и лубеницама поново да би што више добро пародом. Цвеће као: краставци, биљке и кариката сваки пантаљи од плавчења прскај са 2% раствором Бордоском чорбе. Пантаљи, краставци и биљке да буде заштита од лисних вашиј прскај са 2% раствором шкотина. Јагоде опрај и плевај и чим стане чисту сад ну или плеч, да се плод не у кала.

У воћњаку и расадинку

Прскај воћке да би вашиј ово мало зараза и растварање сад. Сасецај наланке их стабла. На клемовима наиђи потпуните ре рађају и прскај јаким лагом па пиби плетке и вези да не ис тад не ломи. Воћњак постепо редовно прскај и поми наланке ме очнеле. Шљиве прскај Бордоском чорбом пази заштите од вашиј. Гаји воћке и кроз на по заметању плодова напрви прскање са 1% Бордоском чорбом за заштиту против пропасти прекрати када суобљава чађав ке краставости и прљавости.

У винограду и подрум

Завежај непотребне ластре. Вежај и редовно прскај виноград. Жижу сеткају око винограда сетвај. Прави и прскај прскање. Почни да зелени наланке. У потпуности раскалај сувише ишадже и вежај их уз жицу. Вежи довољно ту подтучи. Ако врлина пустиш ове вине и зелене бујности. Врло прегледај и подрум проветравај.

На пчелињику

Воли пчелоно и цео чешће прегледа кошнице. Доласи пчелиње са себе. Стоје кошнице пчелињу новим Врши пчелиное роење. Пази да роје не граве из једне од других. Види мед.

Бостан и краставци за летње дане

Бостан се лети због своје сочности и укусности врло много тражи и тражи. Због тога ће се сваки разборити пољопривредник благонаклоно потрудити да на свом имању произведе за што што више бостана: мирисљавих дињи и слатких лубеница.

Диња

Диња, са својим многобројним облицима и сортама, поређена је из Мале Азије, где се гаји још од памтивека. На нашим просторима најзи најзи добре услове за развитак ,а треба ли да се гаји у већим количинама, зар она прет ставља не сваку увијену пољопривредника, већ по од све веће прављати јасаке и већи радњу, док се међи и нарези праве по могу остављати у тршању као и краставци.

Предострожни пољопривредник обрађује земљиште за бостан још у јесен, орањем најпродубни преко зиме, добро га окопрља стајским гнојем, а у пролеће га прекопа, па добро изравна.

Диња воли топло положај и теку земљу пријш, а нескупо ној не прија.

Семе се сеје када земља, прогодишње, већ да се устојано бар три до четири године, јер тада даје много боље приноје и много укусније плод. Добро је потопити га пре сетвом у раствор 2% креолина или плавог камена.

Бостан се сеје на пилке, по растојању од 2 метра са сваке стране исопи се рупа око пол метра дубока, која се затим одстрањени земљом помешаном пороганим ђубретом или компостом. Затим се поврхно зарони 4-5 у средини средње под метр ку 4 до 5 семења.

Са сејањем не треба журити, јер бостан не подноси хладноћу и свака појава мраз неизбежно би га уништило. Најповољније време сетве је у другој половини априла и почетком маја.

На 10 до 15 дана по извршеној сетви треба га пажљиво пратити од трава и разредити тако да у сваком орању остане највише 2 до 3 најбоље биљке. Затим га треба редовно и према потребе окопавати и плевити.

Кад набије пети лист треба почети са орезивањем, тако што ћемо остану само 3 до 5 плодова по биљци, а остале треба одстранити. Ако се то не учини, онда ће биљке изгубити велику снагу и неће моћи да развију онолико плодова колико би могле.

Када плодови почну да сазревају, треба их пажљиво пратити, да не би дошло до њиховог распадања. Ако се стока тера на пашу онда треба да се осоли, а потом дати да иде на пашу. Такође треба да се стоци дозволи да се сама пасе.

Лубенице

Лубеница, која такође спада у ред бостана, и у ред бундева, потиче из Африке.

Што се тиче семена, сејања и гајења треба углавном све исто што је речено за дињу.

Лубеница траже још више топле од диње, тако да не воли ни хладно влажно земљиште. Тиме се иначе убрзава сазревање, али се не сме заборавити да тако спадају лубеница много губи на укусу.

Краставци

Врло пријатно, свежило и освежавајуће јело поврће су краставци, који се зову најобичније као салата, или у киселом облику, или укишељени, а мирисне врсте зачинској храни неизбежно су уништило. Најповољније време сетве је у другој половини априла и почетком маја.

Краставци је пореклом из Индије и биљка јужног подневља. Због тога се не сме сејати рано, при другој половини априла, а поједини ци је почетком маја, код се земља већ сасвим загреје и не прети више опасност од иних мраева. Боље успева се ако устојано 3 до 4 године.

Краставци воли лако, растреситемљиште и обилно, непрекидно ђубрење. Сеје се у оџаке, по 4 сете и на редове. У оџак треба посејати 3 до 4 семена, а при сађењу на редове побости сваких на 10 центиметара растојања. Семена иде око 25 грама на једне ар. Одмах треба копрати ђубретом и редове та ђубрења, а ако је стока сточарска грана, ова велики значај за искрмљивање стоке, а нарочито у сушевима пратним прилизама. Издвајање живине не доставља велике падатке, јер се она заитима дном кварти природним храном коју сама проналази.

Да би се унапредило живинарство, Министарство пољопривреде и шумарства основало је Живинарску станицу у Вељкој Мотаници. Она једина установа у Србији има да ради систематски на побољшању квалитета живинарства. Услед отварања ове станице грчког расе живине. Станица ће сама узајамном поштују домаће расе. Управа се стара да истиче домаћу расу и да је путем селекције и других метода оплемени и изврши. У колико ће ова станица успети у томе, показаће будућност. Станица ће радити и другим мерама на подизању и унапређивању живинарства у Србији.

Преглед и селекција стоке

Министар пољопривреде и шумарства донео је решење, да српски пољопривредни референти у сарадњи са српском окружном пољопривредну и воћарску комисију, која ће у свакој општини одредити дане и место прегледа стоке од једне године, која одређују поједини послови и одређена предшколска за рејон. Планом о планској пољопривредној производњи.

Ово је врло важно, јер ће се тако моћи извршити селекција стоке, која ће се у свакој општини извршити. Ово је врло важно, јер ће се тако моћи извршити селекција стоке, која ће се у свакој општини извршити.

НОВО ВОЂСТВО ГЛАВНОГ САВЕЗА СРПСКИХ ЗЕМЉОРАДНИЧКИХ ЗАДРУГА

Услед смрти извесних чланова, извршене су промене у вођству Главног савеза српских земљорадничких задруга. За нове чланове управног одбора постављени су Драгомир Богдановић, земљорадник из среза Равнишког, Милан Дунић, начелник среза Ужичког у оставци, Драгутин Јанићић, министар у пензији и Ђорђе Јелић, земљорадник из среза Качанског. У управном одбору наместо св. Александра Дорђевића, главара у пензији, Војислава Ђорђевића, министра у пензији, др. Шпиро Сплаја, професор на Београд. Михајло Стојић, земљорадник из Сиче Бање, др. Карло Шнајдер и други.

Поново је извршена конституисање, па је за председника Савеза изабран је Радивој Новић, земљорадник из Дражевца, а за потпредседника Сава Терић, земљорадник из Лесковца.

Подизање живинарства у Србији

Живинарство, и ако је једна сточарска грана, има велики значај за искрмљивање стајњачења, а нарочито у сеоским ратним приликама. Издвајање живине не доставља велике падатке, јер се она заитима дном кварти природним храном коју сама проналази.

Да би се унапредило живинарство, Министарство пољопривреде и шумарства основало је Живинарску станицу у Вељкој Мотаници. Она једина установа у Србији има да ради систематски на побољшању квалитета живинарства. Услед отварања ове станице грчког расе живине. Станица ће сама узајамном поштују домаће расе. Управа се стара да истиче домаћу расу и да је путем селекције и других метода оплемени и изврши. У колико ће ова станица успети у томе, показаће будућност. Станица ће радити и другим мерама на подизању и

ЗА СРПСКУ ОМЛАДИНУ

МОЈ НАШИЉЦИ–ПУТОПИСЦИ

Ђубомир П. Ненадовић

Путописи спадају међу најзанимљивије и најлепше врсте књижевности. Они нашој читаоници доносе као што нашој песми: осећајност, дубоку мисао, богату машту и прелепе слике, али, поред свега тог, они нашој деци и омладини доносе нешто још више: они нашој деци дају прилику да упознају и науче многе ствари, које се не могу научити ни у школи ни из књига. Путописи нам показују земље, народе, њихове обичаје, њихову културу и њихове обичаје. А ако ми, као деца, желимо да путујемо, а немамо сами путовати, онда нам путописи могу у томе помоћи. Ако желимо да знамо како живе наши другови у Америци, Африци, Азији, Аустралији, Европи, па чак и у нашој земљи, онда нам путописи могу у томе помоћи. Ако желимо да знамо како живе наши другови у Америци, Африци, Азији, Аустралији, Европи, па чак и у нашој земљи, онда нам путописи могу у томе помоћи.

Путописи нам показују земље, народе, њихове обичаје, њихову културу и њихове обичаје. А ако ми, као деца, желимо да путујемо, а немамо сами путовати

БЕОГРАДСКА

ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА

БРАНКОВА 2

Прима улоїе на штедњу
Отвара текуће рачуне
Врши све банкарске послове

ЗА СВЕ УЛОГЕ КОД ШТЕДИОНИЦЕ
ГАРАНТУЈЕ ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

9 мај 1805: смрт Фридриха Шилера

Дело Шилерово је изванредно велико и представља несумњиво једну од великих творевина немачког духа. Ту неограничену вредност чини, пре свега, сама чистота песничког дара, његово дубоко захватање у вечно актуелне проблеме човека и света — шта што је стварно, рационо, с Фаустом или Шекспировим јунацима. Изнад свих, за наше балканске прилике, Несумњиво Гордан изразитом, али не сувише, дозу у њему мере између ствари као песника и филозофа, његова песничка и филозофска мисао је претежно једно крупно богатство у развитку немачког духа. У вези са тиме су Шилерова драма са свим својим теоријским чистотама чисте облике за непрегледне идеје у човеку. Али ако је у тој страсти за чистом облику и идеји он своје песничке дарове, често и сувише, сконцентрисао у једну и једину страсну тежњу ка чистом облику, ако је у њој, у основи, његов песнички темперамент, и дубоком заплетеном у мисли, која сама по себи, као нешто самосвојно и сувој, апстрактно, не спада у поезију, и у њој, у страственој тежњи

Смрт Рада Драинца

Први мај 1943 донео је тежак удбатак српској књижевности.

У Државној болници тога дана окончане су све бриге, нрвалац о чи окончао Рада Драинца.

Рада Драинац, чија је књижевна порука била да живи, у непосредном сукобу, буде предат материји земље, Рада Драинца, која је својим песничким грудима српска валкнут река српске модерне лирике:

Најдаље крекор,
Видик се у опадуће шири!
Само је поред друкчи пашто на брестовима стоји
Окрвављен грожђе!
Послс свако висти међу шумама
комад златног неба проврши
И у смарагд се прелије јесење грање.

* *

Нпе Рада Драинца, у необичпо једрим прегратима, присло је велико за српско песничко стваралаштво последњих двадесет година.

С Душком огрпавша дубодолинског Јастребца, тај, убојачалом песмарем и шкумором поподпзаних каменитих, сасих окопина, почпта на путу Београ — Фиуме — Београ, веномо витак и мраморан, кодајпо је своје расколино руже не врло већ избледелој строфомапији таконазвапог лирског модернизма, кодајпо их са жпвом одпосношћу, са искреном растрапношћу — такорећи клпничко пнкрспгпвање.

Космополитски одуд, прожпгао и пастпом свезпу, устрепшпо је свпо лпшће, ала пе и порсз пеговог:

Осшше сам вошао, олеп ту ооОок,
Да пиком се пеповрапо кругу!
Ут сром ме писта дпа,
А уз обрпз шума пгу.

* *

Књижевни рад Рада Драинца, обилан, свеобухватан, разноврсан, довео га је, и то сигурно, баш до тебе врхо које се броди великпо мопже лирике.

Пред оним пеизмсрпо замамним пеговим фикцијама, пред потмулим струјепима пеговог чулности, пред бистрим струјама пеговог сопа, пред брузшим жпвотпим пеговог родољубља, пред мучпом горчином друштвепе разобличености, пасао су естетски разлоги, пстпарао уздпслом умпшљеност једног племенитог чопска-естетпта, у чијим је жплама, као у влатку од прогпа трава, бпсгро сребрпа кпп Дпопписа из Жупе:

Добро је што као шаоови пут
Со јаком мисли,
И, као човек које дпвља
животпња.
Свакој ће се будућој појадовати
чпзи.
Али, пајстрпје једно пајзасшпо које
непрестано лаје
И с демоповпма се гарпзопе за
свака жпвотпња цпа крповпја.

* *

Пеокпдпа смрт Рада Драинца пе ће во потрести пегове пријатеље, другове, поштоваоце.

Бпо је то устапоп песпик пајвпше, великпм песмодапом.

Зпао и вап граппца, песпик као човек, пајвпше као књижевпик, с кпм је прерано престала да трепери пи мисао и струна, већ чптав један свет степпна животпњског дпвљег краљсства.

Рада Драинац је у песпичку ве-

лаштапцу уво зпгепцпх, зепповрадпчпх пагласпих:

То зепља у мепе дише.
И кроз пога моје пукло стопе!
И пшпта, пшпта пиде
Во мопе од мс до мс одепе!

Умре је ушпвап, уплоче Ће
п пзвсспа на цпрпе стрмапа срп
сва лирпке XX века.

* *

Рада Драинац (Радпвоје Јовапповић) рођен је 1893 годпне у месту Бољац Гпмпазпју је учпо у Крупепцу и Нпшу. Одпих зсо прекпд свеспског рата одао се књпжевпостп и комповпрању.

Комплетна рад Рада Драинца одликује се таконазвапом модерпом пмпровизацпјом, пеобпчпо успелим по својој искрепостп, свежпна, пепосредпом.

Рада Драинц објавпо је ове књпжевпе дела:

ПЕСМЕ: *Модре Стене, Гротеске, Лирске Мелодије, Бпо пдплп, Адреспгпа Бог* (псмоп продапо), *Бездпп пли Песме Бездпп, Шпанске Пеме, Ушас. Дпу Земље.*

РОМАНИ: *Шпанскп Зпд.*

ПРИПОВЕТКЕ: *Сшке пз пајдр.*

ЕСЕЈИ: *Расеплспе, Сеоја.*

Годпне 1932 појавпо је пајзпачајппја Хлпнска, прогласпвшп прогамагпчпм „Једпу хлпнпсшвспу зору".

Као књпжевпик, Рада Драинац сарађивао је у свим угледнпјим часопнсима.

Песник се враћа земљи

Најдаље крекор,
Видик се у опадуће шири!
Само је поред друкчи
Окрвављено грожђе;

Послс свако висти међу ..... зора
И у смарагд се прелије јесење грање.

Прогледао мпи гарон пз руке пи пога,
Тпгрпо вепе што пз шума дпже,
И сва тпвпо из мепе отачо као вихорад,
Са сузом коју пе умеп да сакрпјем кпш:

О, земљо, ппје земљо,
Што ме пошао бпз прекора пзпа
Велпка и једпоа,
Света и вечпа,
Неосведочп и непогрешпа!
Рпке ме: „Врсто ће бпшп"
Зпвалпоспт бујпоког сока,
То је крв коју ћеш пашта моје прослављаш!

ДАХ ЗЕМЉЕ

Земљо,
У пзобплсшву,
Пшао сам међу редпакпм чедпма,
У жпву су добијале громе смапене с
А ткпвп пуша дпвпое сгабљпкпе
Земљама као оковпме.

Та ме је жудпло пгде дпвљпм заклпча сам.
Те често заиста слушпа жпва у трави,
И пгпед свакпм прокпе,
Чак пзгледао небо загарпо,
Дах родне земље у сруј ме се јаче

ОСАМЉЕНА БРЕЗА

Мпгујем осамљепу брезу у сном с.
И жпвота ме пема жао пако.
Годпна је прек земаи
И сиое је бео,
И пасшо,
До врха пзлпвене,
Побелео је ветар зпо.
Па шта опда?
Ја орем пе ја је пгде по дну дугачпх дупја,
И пар моје сломпе жпвпе пеке једпом ће водпше прека?

Родпло је а пе моје сруј!
И пмплапа пкпо суша
Нпке убпте плодове моје
Од врха до корепа.

ПРОДУЖЕНИ РОКОВИ ЗА КЊИЖЕВНИ КОНКУРС *Српског народа*

Интерес за књижевни конкурс *Српског народа* прешао је сва очекивања редакције и жирија. Према досада пристиглим радовима можемо да закључимо да су сви за конкурс заинтересовани како књижевници из Београда, тако и они на унутрашњости. Па иначе, и поред великог броја пристиглих радова нашу жељу често и веле нас да продужимо рокове за све књижевне радове. За приповетку и р... нарочито налазе да је остављено мало времена.

Имајући да сви нису упознати са намерама редакције, која је овим конкурсом хтела што пре и материјално да помогне наше књижевнике. Али како су молбе за продужење рокова све чешће и оправдане редакција *Српског народа*, у сагласности са жиријем, решила је да продужи рокове за још месец дана и то:

за песму 1 јуни, за приповетку 1 јули, за роман 1 август.

Ови рокови су дефинитивни. Награде такође.

Скрећемо пажњу учесницима да би, у случају штампања књижних радова у засебну књигу, следио нов хонорар по ауторском праву. Према томе, редакција *Српског народа* задовољава учешће како у погледу термина тако, и у погледу материјалне награде. Имена чланова жирија гарантују за потпуну исправност у раду и за високи оцењивачки критеријум.

НЕМАЧКО ПОЗОРИШТЕ У БУЕНОС АЈРЕСУ

Јануара ду де Немачко позориште у Буенос Ајресу отпочело свечаном сезону (која се с обзиром на клпнчу временска ограпичепа на свега неколико месеци) представом Шилеровог „Вилхелма Тела". Немачко позориште је за одређени број извођења позајмило у Народном „Театро колпзеум".

УТИЦАЈ СУНЦА НА МАГНЕТИЗАМ ЗЕМЉЕ

(ЕОС) Хармонијев сунчаних пројава са неправилпостима подпмбало је пајчешће пеке пајзпачајпије пз њпхових посгапког пема какво удела по земаљску посгаје пост подмсбпа. Вероватно пе сунце ву пе певаљп пшта па магпетом тешком слоју. Али ово се ограпичпје проласцима пеколпко сасгава, професора Дупсја Бергепса по каљпфор пијској у конструкцпопгапском пе... Метална дсгра земље пеће магпет, чпје је пастапгка тешко протумачпти и чпје је постављсно уско везапа са спомепутим сопдпјама на сунцу.

На овим кгутпвпма пагазе ултрапаљпчасте зраке, а у њпма пајпе пеки и велпки обпзпр честица у кпма се брзпна пе 200 км. за сат, дакле таквп, који пе мепа врло магпетпка пгсгпвпма. Наведене честице можемо посматрати, а пекодпко сати после појаве коспмогепа пастаје на земаљ магпетска бура, чпја се снага мерп дпјама све бежпчпе пости на великих удаљеностп. Ово пошаје ако бпгпе гелатпна пројава сунца. Одпаке магпетске олује биле су у последње време врло часте и врло гадпосе су месечпне вгпе са пзразпта за 3%. Ма јачпе јпх пе пема, али је земља магпет и зато се тај пагпет сгаље мепа.

75-ТИ РОЂЕНДАН СЛИКАРА М. РАБЕСА

Познати немачки сликар професор Макс Рабес прослављо је овпмаја 75-ти рођендан. Рабес је пстакао гпрпо као један од најистакнутијих сликара пепдпмепсионпсаног Хранковачког пројекта, пр... стпваљајући тпме традицији своје пепгплпвпг учитеља, сликпог Пађа Греба, а затим напротпв као сликар прпкомоћних пејзажа, пајвећу остајуће радпвп са Балкапа и Средњег Истока. Радпве је сликао ген гпас и као цепгарпста.

* Позорпшта опера пемачпма да у месецу мају пзводи Вагперопву оперу *Валкпја*. Професор Краспсг, досадашпи директор опере у Кеслу, дпрпговаће овом Вагперовом опером.

* Француска недељпа ревија *Комедија*, у сарадпи са филмовпма прпсгазпма Гпнпја, отпочпнобпо је конкурс за филмски сценарпо. До сада је за овај конкурс стигло око пет пајлепих радова, који је просечпо пако потпуно задовољавају.

† ХАНС ЕМИЛ РЕКЛАМ

У једпом санаторпјуму у Швајцарској умро је Хапс Емил Реклам, пемачкп пзда.ач, сувласпик и гпавпп дпрпгепт пајпзвеспије пздавачке куће „Фплип Реклам" у Лајпцпгу, у којој су пзашле многе од... са „Реклемове библпотеке" које пегде пема равпе. Као што је познато, „Реклемова библпотека" која је недавно прослављена 75-годпшњпцом пздања је до сад пеко 7500 књижпца у укупно 300.000.000 (трпста мплпопа) примерака.

Ђ. ЧЕРМАК: ПАРТИЈА КАРАТА У ЗАРОБЉЕНИЧКОМ ЛОГОРУ

КЊИЖЕВНОСТ КАО МОСТ МЕЂУ НАРОДИМА

од Хајнца Киндермана

Вилхелм Мартин Вулф: Коњи

Шо ЋЕ да разуме душу и судбину неког народа, мора да се упозна са његовом књижевношћу. Историја, међу књижевност је преносиоц поменутог сазнања о њиховој душевној оборености, а у другој земљи, који тај народ не сматра за странца, већ за пријатеља. Тако ће се, уз помоћ књижевности, сваки народ, без обзира на своју величину, моћи представити свету у свом правом светлу.

Ми Немци сладимо међу оне народе који су још задржали правилно гледиште о светској књижевности, па смо стога још у најгрозничавије доба свога рушења разводили предавања о најновијој турској књижевности и савесно се трудили да упознамо једну нацију у Европи. Тада тог посла нису се дала наћи ни једна друга, већ само ова, која је била предузела да нас, оспособљене за непосредно разумевање, упозна са најновијом књижевношћу оних ближих и даљих народа, који су нам у ратним годинама били непријатељски расположени. Ако је, дакле, у нашем времену, које је тако страховито удаљило народе један од другог, могућно да се књижевношћу сваког народа, без обзира на његову величину, успостави међународни однос, онда је то, несумњиво, једна од најважнијих задаћа књижевности.

Ако је, дакле, у нашем времену, које је тако страховито удаљило народе један од другог, могућно да се књижевношћу сваког народа, без обзира на његову величину, успостави међународни однос, онда је то, несумњиво, једна од најважнијих задаћа књижевности.

Позивају и наша најугледније књижевнице да пред страним публиком читају одломке из својих дела. Не само у великим, већ и у средњим градовима у иностранству сад већ често налазимо не немачке рецитаторе и предаваче који путем одломака из својих дела пружају страном свету нове прилике снажне нашег језика и нашу душу. Велике немачке књижевне књиге у иностранству пружају опипљиве доказе о томе шта Немачка све не даје на том пољу и сад, уједно великом и дуготрајном раду. Немачки научници на пољу историје књижевности сад нашле добрађај похвале из иностранства да тако отварање пролумене појединих одређених мене књижевности немачке књижевности, да долуче и укључе знање које о њима шире одговарајући-тренутности страних народа. Али у том правцу немачки није безусловно ни најкрупнији угледнијих издавача у страном земљама које сам имао прилику добрим проводима још већим убрзавају цео овај процес.

Данас смо навикли с тим да сваки књижевни производ најбољи комплекс, да свако дело, које нација у чијој су средини појавило пронађе широки одјек у својој народној средини, да се увек у процесу узајамних сусрета и развијања које је створио један извесан књижевности. Србија је што сво дескрипција поштена о примању и о учешћу туђих страних дела нашу да се нарочито њима изјављено на интернацију свакако. Разуме се да ће сваки суседна нација из велике ризнице немачке књижевности моћи убрзо да прими и да другима препоручи само оно што зна је за свој народњи карактер прихватљиво. Због тога заглавимо много разочарања у тима што појединих народа, према својим схватањима, одаберу ради правдољења из наше књижевности. Осим тога треба водити рачуна да ма која књижевница чији су стил и начин писања за добар превођење на страни језик, а да их ма за неке дела збиље добар правда претстављена проблем.

Не скучени простору који ми стоји на расположењу не могу дати ма ни приближан о томе шта се од немачке књижевности нарочито свиђа овом или оном народу. Задовољићу се само извесним оквирним стањем у тому погледу по страним земљама.

Најмлађи је рећи да у Италији добро знају Гетеа. Али нешто друго, то је већ усложњено и интересовањем које је Гете са своје стране у свом животу и раду показивао за ту земљу стара култура. Међутим, у разговору са неким стипендистима из Фиренце могао сам да се увјерим, да то познавање Гетеа није ни поврвно не задовољило. Тај младић, који је напамет читав низ Гетеових песама, како на немачком, тако и у добрим италијанским преводима. У Италији на сва срећа не сусрећете одмах правде «Фауста» и «Вертера». А институт за немачке студије на градом римском Универзитету, који је основао Мусолини и којим управља професор Гибети, само је један од најбољих германистичких завода ван граница Немачке.

Одмах германистике у Италији можемо да сматрамо Габелвајеве учитеља академика професора Фарнезина из Торина. Скоро сви данашњи професори-германисти на италијанским универзитетима њихови су ђаци. Он увиђа не само у њима, већ и у целом италијанском књижевном, чак и у битном стварању на XIII. веку. Од свих народних епилетаја песни из Немачке Крајине, са Грнгевардарја и Рајнградом на челу. Ако је чему песар Фарнезин по области немачког језика и књижевности, онда њега сам путани води са — Немцу који учтаје у Италији умеју много симпатије. Уосталом, и Мусолини, који је међу мотиве одушевљењу студија о Хохенштоу, следа у њему пријатеља Немца. Италијанске лозоранције нарочито у уживе у Шилеру који је по свом темпераменту највећи близак италијанској души. Али и многи млађи нашли савременом књижевницима, нарочито Р. М. Рилка и Ханс Карока, завређују су у Италији сјајно прихваћене.

У Данској, немачка књижевност XVIII и XIX века надилази је по познатој и омиљена. С времена на време се на позоришту данским позорнице појављују немачки класици. Једно што су Данци још више цењу и удржавају у разумевању и интересовању за савремену немачку књижевност. Данци читају вероватно много немачких књига у оригинали, зависи у њима, што у тој земљи много знају ако језик. Са преводима савремених наших књижевника још мекшо затиче.

Врло пријатна опажања на том пољу имамо у Финској. У том врабром народу има изврсног много њих који чезе говоре немачки. Код сам у фабрику тропата горњих отпадно горњу по Финској. Народна позорнице у Хелсенку приказивало је већ 25-ти пут Кајстов «Разбојнички крчаг» и то у сјајној интерпретацији, док је Финска радио дана прирећивао читав циклус приказивања Гетеових дела у рабочим градићу у Босанској залиску: тако сам у њему једне вечери уживао у Брамов «Алтес и Есте» у финском преводу! Уверио сам могао да се уверим да тај превод није био усамљена појава, већ да Финци врло марљиво проводе неке сваременим романе. Врло је похвалим труд који Финска издавачи чи уложу рада што бољег упознавања свог народа с новом књижевношћу, тако што, поводом, и ми своје преводима стварно прихватљиво наводе финске писце.

Али уз то немамо ме ушу рад повторите Немачка књижевност, која сад има у свим земљама и који народног рада не упознавању круга у коме су нарадстворени са немачком књижевношћу, ако нисмо на ову у немачкој мери многобројно на немачко школа у неколико су дорасли зависну немачки ни једнако међу најмлађом генерацијом, немамо мерио ре ће да процес узајамног упознавања и разумевања посрнет стени књижевности између нас и пријатељских народа нашим одмиком.

ТУЖНА СЕТЊА

Зашто су ти дани две среће кр-
тко чудит случаје из ноћи сад?..
Ја имам земља да је рана душе
тако дубока
у данима кад се жели одвести срећа...

У даљинама ти не сакрио
плавог ме је живот тужан без тебе...
Ти не лиш да сунчаве граде нашега пролећа
за мене лишне лептаве идеје...
Ти не лиш да ми сваки вакоо тебе
у вулканска сећања
трајеће дајеш одвести дом...

Ти гледаш сној исто небо...
а тамоји поделиш у среће...
Можда са жалом
да без себеће
кроз прозорце времена
од сећања ти вене...
Можда ћеш заволети једне друге ока
и нићеш сјајни напитак
са врелих уста
пуна нове жеље...

Па опет ћеш ја увек
остати само мој...
Јер ћеш да ја тебе је једи клонила
и жито...
Исто жеље и живота...
Ти си једини сној...
Ти једини живо што у себи скрива
веолост непознатих слова...

Зашто су ти дани две среће сул
тако чудно срчали ја мога сна?..
Ја имам земља да сул дубока
тако дубока
у данима кад се жели одвести среће...

ЗОРА ТОПАЛОВИЋ

Узбуна око нестанка Мирослављевог Јеванђеља 1903 године

(Наставак из прошлог броја)

Покојни Томићевих чланов Андра Гавриловић је дао изјаву да је Д. Гавриловић, а да је У Данило Живадинић, Гавриловић обећао да ће о томе сачинити писати. «Правде» је у Бечеју од 26 августа говорило о Јеванђељу као крагоцном покретном чланству за манастирска прилика, јер је цену и вредност његовог конструкција.» Томић је поклонио хватању њеног Шарком Хаџића.

У «Трибуни» од 10 августа објављено је и писмо чувственика Н. М. Тирића, рођог обутеља нарочито Александру Александровићу. Писмо је објавио Љ. Н. Христић. Датирано је 6 августа. У писму се тврди да је Јеванђеље Јакобово пао на ревизију и да је тај списак у њега прављено потпписао Тирић. Каже да је Тирић ја по тај списак у тиме добио од краља Александра да Јеванђеље гледа Рибу. Комисија, али на свом да Јеванђеље тако било. На то тврди и Томићевић изјављује да «Штитовић у Бечеју од 13 августа. Она је сачувала писмену на записи се сећа да су ту комисарском каталогу куповина, на ревизију, Јеванђеље и Душанов Законик, Српски неучињени у Београду прочи и да се из њега предузеће ту приближно у Јеванђеље Душанов законик, вештачком тврдњом. Тирић је сасвим погрешно. Ја сам у Београду, Тирић је сасвим погрешно. Ја сам у Београду, Тирић је сасвим погрешно. Ја сам у Београду,

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ДРУГО ИЗДАЊЕ РАДИЋЕВИХ ПРИПОВЕДАКА И „ДВА ЦВАНЦИЋА"

Колекција *Српска књига*, коју издаје Југословен. наклада је на врло леп начин код читалачке публике. Са добром набојем је дао, увек са информативним предговором на чело нашим класицима и књижевним историчарима, почетком одређења и по пристојању) предавању) ново, цитког формата *Српска књига* има све услове да се разиђе још више. До сада су излазе ове свеске: *Српске народне песме* (Неистворени циклус), *Српске народне песме* (Национални), *Његошеве Изабране песме*, *Гавазбина Две повелике*, *Њекољићева Печата мисирова*, *Радичевић Српски приповедач* и *Стерија Београд некад и сад* и *Трубарије*. У питању је Јовановићева *Аутобиографија* а приморе се *Печата* ред од Боре Стаковића.

Међутим, док те књи нису по-јавиле нове свеске, потенцијал је друга књига свеског *Два дванаеста* од Гавазбића и *Српске приповетке* од Душана Радића.

За *Два дванаеста* предговор је написао Живојин Вукашиновић а за Радичеве *Српске приповетке* Живко Милићевић.

Користи од ливадарства

Проф. Јанко Вукићевић: Ливадарство и пошивање ливадских трава. Библиотека „Земља и рад", свеска 7—8, Београд 1943, страна 96, цена 20 динара.

После дво одличних рада из области науке о пољопривреди: Пштрења и важност скупљања бубрега и Перивоја земљишта и Промишљања и сналрење земних бољака за сточну храну и праћа сено Јанка, која су објављена као 3—5 свеска Библиотеке „Земља и рад", пишша је у издању исте библиотеке и трећа књига професора Јанка Вукићевића о ливадарству и пошивању ливадских трава. Као и два претхода рада и ова је рад професора Вукићевића одликује не само дубоким познавањем предмета него и пирочитим исказивањем мера, када се на основање материјала о једном предмету дође до закључка који је важан и најважније.

У предговору писац упозорава на нашу важну коју нам пољопривредним земљиштем, а нарочито на ливадарство у којем је рад тога код нас, и поред још нерешене питање порекла исхране стоке, увек предмет и актуалност. Ово стално живог ливадарства је у највећој мери последица тога што нам пространи пољопривредни земљи да се ту не може много постећи, као, у најбољем случају, да се тај посао не исплаћује.

У увоју књиге професора Вукићевића одређене врсте положене рекао уклупљен на сировине изворе, и посредне изворе којих је читаном пољопривредном становнику дајемо напредно лепо задовољство. Поред тога, у нашим земљиштима, које је доста и упутство о пошивању ливадске земљишта по бољима која је на њему рађо самоналло растуту, дознаћемо су упутства о томе начина: бубрењу, мелиорирању, пошивању и одношењу на упутства о косиди, сушењу и стрмљењу сена и отава. У нарочитим поглављу је обрађено сена.

Недостатак великих месечних и недељних ревија за уметност, науку и политику одавно је код нас надавање специјалних дневних листова и укрштених дневних и недељних листова. Сва прилика да је мало у употребе код друге народа, код којих је ревијална литература развијена у највећој мери, Наши бољи и уједно најбољи пријатељи сачекавали су тај недостатак, и у корист тог сарађивање најпознатије личности српске културе. Ако би се материјал једне овако замишљене ревије, прегледали листа, дошли, изнова, Ђорђа Марјан да је Ђорђа Рома радио је неколико књигу, Ацар Жид је исто тако предговор за колекцију Гетеова дела, Ђорђе Марјан да је Ђорђа Рома радио је неколико књигу композитору Рагбе, као што Димитрије де Сегонзак учествује на сликарским изложбама. Марсел Пошељ даје своје коментаре. Марсел Карне снима филмове.

Познавајући Јоан Јединов и мање и стварне српске интелектуалце да поднесемо напреду и пропагирају, и пропагирају, и пропагирају,

ПРВА СРПСКА ПАРНА

пивара

Ђорђе Вајферт а. д.

Београд – тел. 50-350

Државна класна лутрија

Лутријски план за наступајуће шесто коло срећака, који је ступио на снагу, у највећој мери се разликује од досадашњих лутријских планова послератне емисије срећака.

Место досадашњих 16.000 згодитака у укупној вредности од Динара 15,477.200.—, нови лутријски план предвиђа 16.000 згодитака у укупној вредности од

Динара 30,956.000.—

са четири премије од Дин. 250.000.—, 300.000.—, 500.000.— и великом премијом у трећој класи од

Динара 1,000.000.—

и са великим бројем ћећих згодитака и то: 1 од Дин. 200.000.—, 2 по Дин. 100.000.—, по 5 од Дин. 80.000.—, и 60.000.—, 11 од 50.000.—, 16 од 40.000.—, као и знатно повећани број других згодитака од Дин. 30.000.—, 25.0000.—, 20.000.— 16.000.—, 12.000.—, 10.000.— и других средњих и мањих згодитака.

За исплату свих добитака без икаквог одбитка јамчи држава.

Нови лутријски план предвиђа емисију од укупно 40.000 срећака. **Цена срећака износи Дин. 100.—** за једну четвртину за сваку поједину класу.

И ово шесто кола срећака има четри класе, са извлачењима ,и то:

I класа 10 маја 1943 године,
II класа 7 јуна 1943 године,
III класа од 8 до 28 јула 1943 године закључно.

Срећке I класе пуштају се у продају почев од 5 априла 1943 године, и могу се набавити код овлашћених продаваца и њихових потпродаваца којих има у свима местима на територији Србије и Баната.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 3.—

ИЗГУБИО САМ личну карту број 8892 издату од Пресједништва полиције, Крагујевац. Остављам је за новајлију. — Живко Јовановић. 275 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 14 издату од Окружног начелства Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за новајлију. — Душан Глишић. 276 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 7 издату од Пресједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за новајлију. — Радивој Радовић. 277 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 24 издату од општине Белошевачке срез Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за новајлију. — Светозар Пауловић. 278 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пресједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за новајлију. — Радосава Рогановић, Книћанина број 30. 279 1—1

ИЗГУБИО САМ дувањску књижицу број 288 издату од Општинске управе, Крагујевац. Остављам је за новајлију. — Драгољуб Зарић. 280 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Пресједништва полиције. Остављам је новајлији. — Мићић Јовановић. 281 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту број 262 издату од општине Белошевац, Крагујевац, остављам је за новајлију. — Драгутин Миливојевић, бакалин. 282 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пресједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је новајлији. — Миловановић Вајдановић. 283 1—1

ПЛЕНДАРИ ТОЧ у Крагујевцу топрабље је мотор Ун колске снаге за струју 220 волти. 287 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту број 204 издату од општине Белошевачке, Крагујевац. Остављам је за новајлију. — Брежнелас Петровић. 284 1—1

ИЗГУБИО САМ кућну листу добовину из пресједништва полиције Крагујевац 28-XII-1942 год. Остављам је за новајлију. — Петар Радовић, Војводе Вомелиног број 5. 285 1—1

УКРАЂЕНА МИ ЈЕ личне карте број8567 издате 15-8-43 од Градске полиције, Крагујевац. Исту остављам за новајлију. — Славковић М. Славко. 286 1—1

„ДИНАРА" КУПУЈЕ сав боли намештај, спаваће собе, трпезарије, клавирнице, кухињске собе, веће стилове. „Динара", Београд и Мегданска 2, тел. 40-666. 85 5—10

ЗЛАТАН НАКИТ, златне зубе, све златне и сребрне предмете, уништените златне стварн, купује и највише плаћа „Колубара", Пожаревац 13. Телефон 24-096. 185 3—6

ДРАГУТИН С. ЖИВКОВИЋ из Његошева усвојио је 4-II-1943 годишње Дивиша Д. Николића из Видрошева с тим да Дивиша може поред свога презимена носити и његово одмах послије њиховог Живковић. 289 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од среског начелства изгубио сам. Остављам је за новајлију. Стеванија Перовић, земљорадница. 287 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ добивену на општини трнбаске срез крагујевачки изгубио сам. Остављам је за новајлију. Добросав Аранђеловић Жировница. 288 1—1

МОЈЕ СВЕДОЧАНСТВО IV разреда основне школе издато 1934 год. у школи Заклопац, општина Заклопац, изгубио сам. Онаи остављам за новајлију Михаило Тодоровић, земљорадник. 299 1—1

ИЗГУБИЛА САМ личну карту и радну књижицу од Пресједништва полиције, Крагујевац, те их остављам за новајлију Радмила Живић. 300 1—1

ИЗГУБИО САМ књижну књигу од Пресједништва полиције, Крагујевац. Остављам је за новајлију Богдан Пешић, Винчанска 19. 301 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пресједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Остављам је за новајлију. Божидар Новаковић. 302 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту бр. 4657 издату од Пресједништва полиције, Крагујевац. Остављам је за новајлију. Младен Урошевић. 303 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пресједништва полиције, Крагујевац, изгубила сам. Остављам је за новајлију. Милосава Илинчић. 304 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту бр. 2912 издату од Пресједништва полиције, Крагујевац. Остављам је за новајлију. Слободан Николић. 305 1—1

Намештај „ЗОРА" Београд

КР. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 40156.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, кожних гарнитура соба, клупа, патент фотеља, савремених дубоких фотеља, уз најниже цене, најновији избор за 1943 годину.

Власник ЂОРЂЕ БАРЈАКТАРЕВИЋ.

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈУЈЕМ:

Дијаманте врхунски, бриљантне све величине, златне зубе, брошеве, нараквице, минђуше, броњице, брајалетне, ланце, сатове златне, сребрне и наталне само исправне и од добих познатих мерних, старе злато сортирано, калдисано, пермањано и сребро своју колекцију, купујем сребрне ассцијуе и остало изрдава предмете од сребра купујо и највише плаћа Беспатно процењује и за златан процењене вредности исплаћује познате фирме

„БРИЉАНТ"

власник МИЛЕНОВ М. МИТРОВИЋ

БЕОГРАД — БОРБА БАЛКАНСКОГ УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 28-706

391 1—1

Стари накит и драго камење

Беспатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

391 1—1

Књижара и трговина канцеларијског материјала

»ФИЛИП ВИШЊИЋ«

Антонијевић и Ђуковић

Београд

Кнеза Михајлова ул. бр. 21. Тел. 20-947, 25-605

има Виихар — СРПСКО-НЕМАЧКИ РЕЧНИК Дин. 150,—

Виихар — ИТАЛИЈАНСКО СРП. РЕЧНИК Дин. 95,—

Вилд, Маринковић — ГЕОГРАФ. АТЛАС Дин. 120,—

Тин. Васиљевић ДИРИГОВ. ПРИВРЕДА Дин. 10,—

КЊИЖАРАМА УОБИЧАЈЕН РАБАТ.

306 1—1

ЗАДРУГА „ФАРМА ЉКГ" С.О.Ј.

ИДЕАЛНО МЕСТО ЗА ОДМОР, ЗГОДНО ЗА ИСХРАНУ УНОСНО УЛАГАЊЕ НОВЦА.

ВРШИ УПИС ЧЛАНОВА У КАНЦЕЛАРИЈИ МАТИЦЕ „СВОЈ ДОМ", МИШАРСКА 9. 388 1—1

Државна Хипотекарна банка

наложиће јавној продаји на дан 10 маја 1943 г. са почетком у 9 часова пре подне следећа непокретна имања:

1) Плац са зградом у Јанка Веселиновића бр. 3 Дин. 670.000.—
2) Плац са зградом у Бранковој број 26 Дин. 9,600.000.—
3) Плац са зградом у Поп Лукиној бр. 12 Дин. 2,000.000.—
4) Плац са зградама у Доситејевој бр. 15 Дин. 8,000.000.—
5) Плац са зградом у Добрачинској бр. 14 Дин. 11,200.000.—
6) Плац са зградом у Космајској бр. 56 Дин. 8,000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скендерија бр. 39 и сваки, ко се жели добити сва даља обавештења. 307 1—1

„Ватрогасац" КОНКОРДИЈА

К. Д.

ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 26-619

Пожарни апарати са хемијским средствима за гашење пожара са: ПЕНОМ,

ТЕЧНОШЋУ,

ТЕТРАХЛОРОМ

Ватрогасни материјал и прибор. Пуњење и отрављено пожарне апарате.

ФИТИЉ ЗА КАНДИЛО

МЕТАЛНИ КРСТИЋИ

Драг. А. Савић

БЕОГРАД

Тел. 23-323. — Готовим ул. 15.

ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО

291 1—1

Поштанска штедионица У БЕОГРАДУ

Уколико сувишну готовину не штедиш код Поштанске штедионице. Уколико новац не оплићеш обезбеђен је од пожара, крађа и других незгода. Зато пођите до најближе поште и узмите штедну књижицу Поштанске штедионице. Новац се улаже и подиже у најкраћем времену најновијим и најм

2½ камате годишње

Ко жели може добити и већу камату, ако унапред уговори да уложени новац неће подизати пре утврђеног рока. За уговорени рок од:

6 месеци добија се 2½% камате на 12 месеци добија се 3½% камате

Сви пословни људи — трговци, индустријалци, адвокати, занатлије итд. треба да отворе код Поштанске штедионице

Чековни рачун

и тако упросте своју благајничку службу, пошто се новчани прилив и плаћање преко чековног рачуна врши брзо, тачно и јефтино.

У Београду је интересу да плаћања врши на савремен начин издавањем налога за пренос са једног на други чековни рачун. То је најбрже, најсигурније и најзаконији начин плаћања, а истобрзо се и сваки неприлагодити, који су у вези са бројевима готовог новца, односно на благајни, чекавши итд. Зато штедионички број! Водите чековног рачуна за писмима, рекламама, огласима и сл.

За улоге код Поштанске штедионице јамчи држава

Обавештења са могу добити од Поштанске штедионице у Београду и свим осталим бе-

ТЕЛЕФОНИ: 24021-25, 23537. 274 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

Главни филијал у Нишу

наложиће јавној продаји са почетком непосредно после ових дана, постојеће у Нишу:

15 МАЈА 1943 г.

1) Плац са зградом у Гор. Матејевачкој бр. 6 Дин. 180.000.—
2) Плац у ул. Ширине Марс бр. 7 Дин. 180.000.—
3) Плац са зградом у ул. Обреновићевој бр. 13 Дин. 500.00.—
4) Плац са зградама у ул. Војводској бр. 39 Дин. 1,200.000.—

17 МАЈА 1943 г.

1) Плац са зградом у Скопљанској бр. 1 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградом у Бучинској бр. 10 Дин. 1,000.000.—
3) Плац са зградом у Давидовој бр. 31 Дин. 250.000.—
4) Плац са зградом у Лешјанинској бр. 41 Дин. 1,000.000.—

19 МАЈА 1943 г.

1) Плац са зградом у Лешјанинској бр. 28 Дин. 800.00.—
2) Плац са зградом у Давидовој бр. 3 и 3а Дин. 1,200.00.—
3) Плац са зградом у Пашићевој бр. 81 Дин. 600.00.—

Продаје ће се обавити у згради банкиног филијала у Нишу, где се могу добити сва даља обавештења. 308 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 15 јун 1943
Бр. 18. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

БАЛКАН И СОВЈЕТИ

Написао Ђорђе Перић,
шеф Државне пропаганде

Све до овога рата балканске државе у очима Москве биле су извориште светског капиталовања, које је подсвјмало револуционарна комунистичка организација требало изнутра разорити. Али, од часа, када су Совјети рекоше да оружјем сузбију између Осовине и англосаксонског блока покушаје да своје циљеве, они су одједном према балканским државама заузели сасвим стеа великодушних ослобо-дилаца.

У то врама свеопће штампе биле је препливавање вестима, не само о томе, да ће Немачка признати право Совјетима да могу држати своје гарнизоне у Бугарској и постаити своја војна упоришта на Бисфору и Дарданелима. То је било једин дио цијене коју су Немачко и њени сателити имали да плате Совјетима за дању сарадњу са њима.

Немачка је, као што је показало, те совјетске жеље одлучно одбила. Да Немачка није тако поступила, било би сигурно са несвакидашњу брзином дошло до балканских дивања. Совјетски Савез би добио кључеве Босфора и Истока у своје руке, што би му омогућило да тешко угрози све европске југоистоке.

Угарак уместо граничне жице

Од часа када је Немачка одбила да мирује у сукоби између Молотова у погледу Балкана, тј. откада су се Совјетима изјаловиле надде да ће дипломатским оружјем приснојити балканска државе сем су се основе измјениле своју тактику. Уместо граничне жице, они прелазе балканском народима са расплавеним угарком да би им палили заселиле кућу.

Од новембра 1940 Совјете радо сваки средствима на извањску рат на Балкану, у надн да ће тако створити подлоге своји интересима, а себи праћење чврсте до дале спровођење политике у њима.

Пајвеће дозлеоност изазвала комунистичких организација у свим балканским земљама, посебно у Југославији, Грчкој и Румунији, нудећи оружје Југословенима, као и туркеље сво земље у сат пуни дозе енглеских дугмоватских мемоара, и, напослетку, давајући гаранције о безбједности Турској, — сви су то биле само нејасније вести совјетске делегације на прошлогодишу ратној конференцији.

Пајчешће дозлеоност изазвала комунистичких организација у свим балканским земљама, посебно у Југославији, Грчкој и Румунији, нудећи оружје Југословенима, као и туркеље сво земље у сат пуни дозе енглеских дугмоватских мемоара, и, напослетку, давајући гаранције о безбједности Турској, — сви су то биле само нејасније вести совјетске делегације на прошлогодишу ратној конференцији.

Преговори, које су водили 12 и 13 новембра 1940 између представника Немачке и Совјетског Савеза у Берлину, као и доцније у Москви, отварали су неколико дипломатских пројеката, односно у погледу Балкана. Совјетски комесар за спољна послове Молотов гранио је да Немачка призна право Совјетима да могу држати своје гарнизоне у Бугарској и постаити своја војна упоришта на Бисфору и Дарданелима. То је био један дио цијене коју су Немачко и њени сателити имали да плате Совјетима за дању сарадњу са њима.

Опасна пуканотва у англо-совјетској коалицији

Ако су Англосаксонци намјери у сукрат заклвнима Совјета у погледу Балкана, онда су погледом обавезе према својим балканским савезницима и изјављеним начелу Атлантске повеље, која им неке као идеалистичке основице за вођење рата противу сила Осовине. У обратном случају, тј. ако су Англосаксонци остали доследни својим обећањима и начелима Атлантске повеље, онда Балкан представља најозбиљнију пукотину у Антигосовјетској коалицији.

Случај југословенске амбиције сила, које је због неслучајне географске положаја и своје историјске одреде дошле у опозицију сукоб са Совјетима биле чудну сматрао је англо-совјетске односе. Бистрио су сад, нарочито, трудили да сакрију антагонизме и покрију совјетски затвасвају, јер им је с обзиром на међународну ситуацију био веома непријатан. Али, много стварн су нису дале прикрити.

Зна се наиме да је Молотов упозорио да приступ Англосаксонца на разговоре о Балканском проблему. Да ни је изјављено у вези са питању ратификује потпуно споразум о да ће су Енглези и ту задати најважнији интереси, као што их надаље не цијеле линије савезништва, да нас остаје дипломатска тајна. Међутим, из свега се слутн. Покушаја Англосаксонаца неће само наићи на непробојан бетон и натрвена жарка да, већ и на челанцу воља и одлуку свесних европских народа да Европа не сме постати најновија ватрена кановница, отпорна на логично проседање, да би се остварило англосаксонско господарство у свету. Сва ће што

Супарска окона недоследном и дволичном држеву Англосаксонаца у питању заштите балканских народа од Совјета. Немачка и њени сателити заузимају јасан и недвосмислен став. Они су се од почетка овог рата одлучно супрот-ставили совјетском завојевачком тежењу у правцу Балкана, и тиме балканске народе спасли од најстрашнијих искушења. Зато Немачка и њени савезници остају и даље и у балканској области борбе једини заиста од большевичке опасности. Та истина на мјесту је на породи ни прикрити.

НОВА ОПОМЕНА

Знамо изузетно да српски народ у овој пслокушености да-лек хладнокрвно, трезвено и мудро поматра развој догађаја у свету. Знамо да после горког искуства уме данас правилно да процјењује ситуацију и да се не поводи ни за каквом страном пропагандом, која би хтела да га наведе на непромишљене поступке. Дух мудрости и знања, који је одувијек карактерисао народни мисао и ум су данас најсигурнија гаранција за опстанак и будућност српског народа.

Али знамо исто тако да извесни покушавају поједини наш народ или извесне категорије људи могу да наведу на једном мјесту или у једном моменту на неки неразумне. То ним се десило у европској прошлости, када су извесне идеје пустошиле и тумарале пољима из рачун Лондона и Москве у две наша давнин српски народ до руба пропасти.

Не желимо ни једног ни другог. Не желимо да српски народ као великану да мирно и памстно врши своје дужности. Хоћемо да у њему нарочито подвучемо и извесне категорије наших друштва да својим нерасумним поступцима не ремете ред и мир у земљи. Да сачувамо ревима, сложни прогласимо и своди чинимо све што можемо у интересу у духовима.

Тешко сваки опасан, који вам се догађаје са нама споредних разлога зоне да протумачи као да су ми прегазили дечицу! Тако ниима који не основу тога мисли да је ствар решена нако, како они желе и да је довољно изнијети и о њи дају свој доприно у том смислу.

Ниједан у својој историји Европа као данас и особене сеоске заједнице није биле да ратује и чисцаја Европа није имала прибрање и одлучније борци за своју независност и за своје ме-ђународне односе у свету. Покушаји Англосаксонаца неће само наићи на непробојан бетон и натрвена жарка да, већ и на челанцу воља и одлуку свесних европских народа да Европа не сме постати најновија ватрена кановница, отпорна на логично проседање, да би се остварило англосаксонско господарство у свету. Сва ће што тако нарочито мишљобољавом волом да остану широм светске културе и да не дозволе да крвопролиће Истока уништи оно драгоцјено вриједе да будућност човечанства.

Тим основним и тим високим руковође се данас српски народ, свјестан одговорности са њега великог Немањног Рејха који се отворено прокламовао предводи у овој борби за одбрану Европе од одузвених напада са Истока и Запада. Она нама живи материјалних који се поводи и данас од божанствене Лондона, Москве и Вашингтона треба да ава да је то неподеља-на снага, духовно јединство. Европе, јер ни другој страни то је свако лоше и подвлаки, нашем народу.

Али они исто тако треба да знају, појединци или народи, који ману у ставу да сматре и-сторски зрелој данашњег момента, да оружања моћ уједињене Европе и њени стрпљења одбрани да, након европског контаменто јегу на такво) ви-сини и у ставу су да своме и задаће тежак искушај европских непријатеља. А треба да знају исто тако да онај и онај ће-ловек на расположиву средстава да утврђују и спрече све саботе-же и дефетизе, унутрашње не-пријатеље задатака европске отаџбине. Српски народ као ве-лики дио данашњег самосвјесног европског свести и ни сме допустити да извесни појединци или групе спрече га у вршењу његове дужности према европској заједници и своји будућности.

Ђ—Г.

Недељни преглед међународних догађаја

Активно политичко пролеће

Ма да и лето које наступа 1943 године, несумњиво неће још донети коначно одлуке у овом рату, ипак ће се оно налазити у врлодном периоду не само војнички већ и политичко разиспитивања међународних питања у најважнијем тренутку. Чињеница је, да су Силе Тројне пакта ово године, у свом току, ако се по општим борбиштима овог одигравање операције већега стила, исцрпеле своје снаге до највише мере, до које је икоје. Оне су нашле свој свршетак једино на Источном ратишту, где се још увек налазе у пуној снази, али су обухватиле Тројни споразум или као чешће пристајање уз њега у већини држава.

Разговори Вође Рајха

Ма тих сплавних конференција и састанака, који су се одржали, или ће се тек одржати док Рибентроп Рима, којих је најважнији несумњиво онај који ће се одржати између Вође Рајха са Дучем и са Муссолинијем, који је данас до састанка између Хитлера и Муссолинија, који је трајао много дуже од досадашњих других разговора је Шеф Влада Осовине. А шта се све у току тих разговора могло обухватити, показује и чињеница, да је Европи обзнањена пактом Тројног сила, као и француски и војнички претседници влада. Ови разговори претстављају једну целину, јер су сарадовање у дводневним састанка, који су се одржавали између ових истих државника.

Сви ови разговори су били праћени посебним знаком Немачке и претседници влада Италије и Јапана видели су у њима осетан разговор, који је требао да буде доказ јединства и чврстине Тројног пакта. Штавише, Тројни пакт је добио нов живот, а Француска своје мишљење повреде да Гоа и Јапан. Иако ни једна од ових држава није се до сада уништила, ипак постоје јаке могућности европског нападања једне или друге Осовине и Тројног пакта, почев и тамне Француске и Индокине. Разговори са Вође Рајха и Дучем су имали за циљ учвршћење у погледу исхода рата.

Ако је Немачка већ до сада, а нарочито у току ове године, имала јасно виђење да ће рат бити дуготрајан, да ће он бити тешка борба, да ће за њу бити потребне жртве, да ће се морати ући у нове борбе, да ће се морати ући у нове борбе, да ће се морати ући у нове борбе

ПАКЛЕНА ПОЛИТИКА

Још покојни Краљ Александар увидео је да су западне велике силе створиле Југославију не за љубав наших лепих очију, већ ради својих интереса. Доцнијеградјења осетај заједничити наших народа, ни њихову доцнијалне да је Југославија вода поентаку ових интереса, већ су тражиле да сва напонето у спољној политици, свесно кориснима њих краљевина. Краљ Алек сандар је увидио да је то по Југославију врло опасно и ред трагичан крај овога ми вота био је одлучно решен за себи извести слободне руке у војној спољне и унутрашње политике своје земље. Зато је морао пазити главом.

И одмах после његове смрти ступи одмах на отворе. Последњи вишки бивших савезника настали су у томе у спротивно немилосрдно су сказивале и пута. Тако је на ша бивша држава била доведена на руб пропасти. Последње поклонје да се она спаси и очува осујетили је пучки од 27 марта.

Пропала је Југославија, као што је пре ма пропала Пољска и тешко друге државе. Све су оне пропале у рат и против њихових животних интереса. И што је најстрашније, све су оне пропадале једна за другом, не добивши ни од кога ни какве помоћи. Као дивљење и непоколебљиво љубавља су народи бацили у рат као тешкиме мећу. Гинули су чак сами не знајући зашто.

На крају, све ово доводе до јасне и мени никако неочекиване свести. Ако су и сарадили, то су народи и само крвни утеснили, што су дозволили да за љубав другога изгубе животе не жртве. Али од настаје ове најстрашније. Све то је ја народе, покорне и поробљене, познавају да устају против окупатора, да се хе ројски боре све до смрти не требљена. Познају и наш народ.

Чудесу се мора да сваки ка у жалосној пред овом ништвом безданичношћу! Зар ни ову данашње све доказивање жртве у крви српског народа? Зар ће његово потпуно не требљење? Чему ми земља, мисао када велики део земаљска кугла, ако на њој не бити Срба?

Неопходно је да код нас ној свести дође коју не зна ког какве нам све опасности прете од све нелепе политике. Јако много је нагазила на нашим лицима и после свега што смо доказа претпали? Зар не виде да нам ова земља гроб, у коју ако народ треба да буде покопан?

Последње је час да све што је тренутно у нашем народу устане против рушитеља реда и мира, без обзира на то ко ти били, и ми се чему љубав они то желели. У противну ће бити као неверни српске народа.

ВЕЛИМИР ЈОКИЋ

Порука претседника Владе сеоским омладинцима

Примајући групу српских сеоских омладинаца, који путују у Немачку, претседник Српске владе генерал Недић поздравио их је, реавши им између осталог:

„Драги деца моја, ви идете у у Велики Немачки Рајх. Ви сте одређени за пут. Ви идете тамо са великим задатком, да упознате ту велику и снажну државу, да упознате велики народ, који је на челу са великим Вођом Адолфом Хитлером, и да се упознате са његовим радом и његовим успесима. Ви идете тамо да видите и да научите у Великом Немачком Рајху оно што ће вам требати као грађанима и као земљорадницима за цео живот у Новој Србији, а то је да постанете напредни земљорадници, да постанете морални чланови велике српске народне заједнице.

Ви треба да пођете тамо у тај велики свет, ради извршења тога задатка, весело, сигурним корацима, видра чела, држа ви вам се прав, а пођете тако да сваки ће вам се свиђа. Тамо се налазе две групе ваших другова. Оне су отишле пре пратиле времена пре вас и не могу да се назовем надзором и гостопримством немачким.

И ако и вас ја шаљем у Немачки Рајх да се основите да буде стубови Нове Србије, Мајке Србије, те ви деца и друге ваше земље, да буде чистити, поштовати, рад ници и сељаци, него ова спа ја шаљем у Немачки Рајх да се основите да буде стубови Нове Србије, Мајке Србије, те ви деца и друге ваше земље, да буде чистити, поштовати, рад ници и сељаци, него ова спа ја шаља.

СТВАРАЊЕ СЕЉАЧКЕ ЗАДРУЖНЕ ДРЖАВЕ

Ви сте чули, и ја читам сте пре кратком времена да је основана нова установа специјалан закон, једна специјална Уредба о сеоском задругарству. То задругарство базира на земаљо радницима и оно ће бити основа сеоске задруге, тако ће нова сеоска држава, коју ћете ви изградити заједно са мном, звање се СРПСКА СЕЉАЧКА ЗАДРУЖНА ДРЖАВА. У тој српској сељачкој задружној држави биће сви Срби браћа.

То ће бити братска држава, у којој ће сви Срби браћски живети, братски радити, братски чувати и бранити српске огњишта, српско сеоско, српски народ и Мајку Србију. Ја хоћу да се ви сви занимате српском трговином, па тако да идете у страни свет, да је носите домаће производе и да купите ту робу, па онда да дођете у своју земљу. Јер сте ви сами робног чланови и сарадници народне заједнице, да постанете моралне чланови велике српске народне заједнице.

Ви треба да пођете тамо у тај велики свет, ради извршења тога задатка, весело, сигурним корацима, видра чела, држа ви вам се прав, а пођете тако да сваки ће вам се свиђа. Тамо се налазе две групе ваших другова. Оне су отишле пре пратиле времена пре вас и не могу да се назовем надзором и гостопримством немачким.

И ако и вас ја шаљем у Немачки Рајх да се основите да буде стубови Нове Србије, Мајке Србије, те ви деца и друге ваше земље, да буде чистити, поштовати, рад ници и сељаци, него ова спа ја шаља.

СТВАРАЊЕ СЕЉАЧКЕ ЗАДРУЖНЕ ДРЖАВЕ

Ви сте чули, и ја читам сте пре кратком времена да је основана нова установа специјалан закон, једна специјална Уредба о сеоском задругарству. То задругарство базира на земаљо радницима и оно ће бити основа сеоске задруге, тако ће нова сеоска држава, коју ћете ви изградити заједно са мном, звање се СРПСКА СЕЉАЧКА ЗАДРУЖНА ДРЖАВА. У тој српској сељачкој задружној држави биће сви Срби браћа.

То ће бити братска држава, у којој ће сви Срби браћски живети, братски радити, братски чувати и бранити српске огњишта, српско сеоско, српски народ и Мајку Србију. Ја хоћу да се ви сви занимате српском трговином, па тако да идете у страни свет, да је носите домаће производе и да купите ту робу, па онда да дођете у своју земљу. Јер сте ви сами робног чланови и сарадници народне заједнице, да постанете моралне чланови велике српске народне заједнице.

прво место, МОРАТЕ ДА БУДЕТЕ НАЈБОЉИМА, НАЈРЕВНИЈИ МЕЂУ НАЈРЕВНИЈИМА. Ваше морате бити зато што ће својем радом и понашањем ваше треба да изводујете српском народу пут који ће водити ка срећи и обнови ваше Отаџбине и наше државе. Ви морате да изводујете оно место достојно српском народу, које треба нам свету живопису слику српског народа и његово право на живот и постојање на овом светом месту, на месту његових отаца да месту које је достојно и крвљу пићено, које је српско биће, српско остаје и биће вековима. Ви идете тамо да покажете ту отпорност и ту радиност српског народа, једног народа, који заслужује поштовање и коме треба обезбедити

Омладинац Црногорац поздравља претседника Владе генерала Недића

(Снимак: Дирекција пропаганде)

што боље битовање под сунцем.

Ето, то је тај задатак и сеоске задатак који се поверава вама. Ви деца и будући сеоски. Све оне ранији грудо које су вашу у Војни Немачки Рајх спојили са то и идејним плановима ствари ма. Морате и ви то сазнати. Јер је то мој завештај вама и моје пар ње, то је порука свих ваших деца, то је порука Отаџбине.

НОВА ДОБА РАДА

Зато вас ја друга деца, поздрављам вечерас и ви ним да овај свети задатак извршите до краја, пошто ваш су ствари ова народ који ни ваше животне снаге, ваше карактере, ваше чистатости и поштења. Ви знате на ис торије наше да је наш народ био што је знао стећи у ду дано свеопи грабежом и нашу накада нашта који поклоно. Све ово што погледате, то је наша историја. И ова свима нашим који погледате, то је историја. Ту су кости и крв наших предака. Све је то српски народ својом сам. Зато вас ја поздрављам: ми вели српска сеоска омладина и срећан вам пут у Велику Немачку!"

Омладинци су бурно поздравили речи г. претседника Владе. Затим је примио г. претседнику омладинци Илија Црничић, који је овај био добровољац. Црничић је у име свих омладинаца одржао г. претседника Владе:

„Господине претседниче,

У име наше групе сеоских омладинаца, који полазе у Немачку на пољопривредни курс, особито ми јемчи и придатна дужност да Вам се најтоплије захвалим у име свих и у име свих омладинаца на овоме савету, као и старању које стално указујете српској сеоској омладини. Наше задатке сматрали смо врло добро и сви Вам се овде захваљујемо, видећи Ваш чисту рад, да нам их поправите на овоме задовољство нас и свих оних који у нашу овакву гледате у нас, сеоске омладине.

Наша земља је пољопривредна и ми смо сасвим да српски земљорадник неће довољно упутан у послове, којима се бави од дутра до вечера, крви сва промена времена и кроз ово ће моћи, ступајући у овакву школу да видимо да смо нашу земљу и зато ћемо много да радимо да бе увећали нашу пољопривреду и пољопривредну производњу. Али, ми смо свесни, Господине Претседниче, да се наша пољопривреда није могла увећати разним напрегањима, свесни, обавезни. Пољопривреду је могуће увећати само стално пољопривредним стручним, који ће у школи помоћи нашој земљи да нам даде и организовани сељаштво. Ми смо то добро сматрали и зато смо, када нам дружбеног састанка у Београду и растанка са Вама, одлучили у Немачку да се стручно образујемо за модерније пољопривредно газдовање, јер знамо да је то права и једина пут за спасење наше Отаџбине мајке Србије. Живели наша Србија! Живели српски народ! Живели Српске сеоске владе генерал Милан Недић!"

Омладинци су сложили председника Владе громким клицима: Живео Србија, српски народ и генерал Недић!

Претседник Владе разговарао је затим дуго са појединим омладинцима, расспитујући се за њихово стручно образовање и за њихове послове у Немачкој. Том приликом г. претседник је говорио о историји Срба од постања српске државе па до данас, наглашавајући потребу свога, братског и стручног пољопривредног образовања. Тога поздравили, г. претседнике је, опраштајући се са омладинцима, пожелео им још један пут срећан одлазак за Немачку.

Став Француске

Написао Камиј Моклер

Пошто су британско-амерички пионирајући банкни свој терет бомби из Париза и спојили на своје возилом аеродроми, иконолик ће њих означити су своје право на дело као „спорт". И иначе то је био „спорт", бацити са висине од 6.000 метара мегатону бомбе на мирно, беспомоћно и обезоружано становништво.

Једна енглеска владика са оштара благословио је убице жена, деце и старца, док је један репортер на енглеском радио изјавио да оправда свој злочин. Ова мисао била сведи тога, да су бомбардовањем Париза задали најјачи удар њиховој основној пропаганди и показали потпуно отсуство смисла за поштовање мира.

Сви из Лондона и Вашингтона који приметан да је међу француским народом, грађанима и радницима, кастом и дамама дубоко презирање. Да су желали правдати се слушају, нита се у Паризу говори, у трговинама и подземној железници, разумела би колико је њихова рачунала била погрешна.

Француз су осмалост биле изгледа. Само једна малобројна елите увидела је потребу и захтева са да француско-немачки споразум, за надземљу подбину Европе против двострене опасности од бољшевизма на истоку и од јеврејског капитализма са Запада. Већина француског народа, убеђена у одбрамбена, оптрчена обе војничке и политичке снаге, укрепљене помоћу Немачке и грчевито се стару међусобно, повезала је англеске лажима, које су јој вековима сервирале.

Она већина поколенија је у почетку веру примањивај тезе енглеских „пријатеља", сто се чак сишла са разарољена немиловани у једном рату, ако је сматрала да ће то донети поља и одлазак Немаца, њихових „предизвикавача нетрпељења". Када су таковини „освободиоци" гурнули битку за битком у Европи и сва се обећања изјаловила, онда је ова већа, што је више за жалење него за осуду, полагала све наде у Америчанца, који је претстављен у најлепшим бојама и којима поверовања поште нису позвољали стварно мешатељ Америчанца. Они су у уверен вероваше у ово старо: „Лафајете, ово смо ми!"

Али ускоро дошла је истина на видело. Она је дошла на место заблуде, на место једне колективне психозе, од које је се ни један историчар Француске ограђен. Ни један је дошао до сазнања, да Енглеска врши Француску дванаест пута више него нашла.

Енглеска не може да опрости француском народу, још мање да заборави да је Француска завојевала Енглеску, да је одбила да од своје територије створи разбијене и некоторне државе.

Енглеска су рачунали да ће јој Француска, као претходница, подвојена у победи и да ће онда сходно њеној старој навици, подељу за себе искористити. Енглеска се сада свети када свесно руши француска пристаништа, у које се не може искрцати, осим уз ње ако неће пловити француска трговачка морнарица жестока из Канада.

Енглеска се свети, она руши напредне градове, железничке станице и аеродромску мрежу, да би тровању, свођобиљи и свиђање паралисовала. Она употребљава за то све оруђе, које најбоље одговара њеном културном духу.

Да прикаже бедним лицемерје, да се ваздушним нападима уништавају војна постројења научних експлозивних трупа, земља су. Она „жели поштедо људе за то што, који нападају англески и америчке пилоти, то су основне пљачке, шљаке и бољевци. У том су најбезобразнији Американци, који чак и напаљене своје војнике називају „ослободиоцима". Они знају спаљују убијства за „велики спорт". Они се диже на пругдани да бар обиђе јавно рат Француској. Познато им је да се не исплати „бити", пошто не да се исплати, већ је увезен знају свесопасне предности на америчку природу и њене обичу. Прелазна део њезине делатности био је укрштање тих цилу, као бо банкарског куће Џ. П. Моргин и Компанији стварно дипломатских послова, за ефикасни транзиту.

Џ. П. Морган и компанија мишљења је...

Ниједно њеа надстрешно пројудске није могло бо пристаница стварајте Моргана, да власнога своје акције и обвезнице, дао су средње и које банкарске куће биле принесене да испитате у нас дедаљеним не предложене нацрта.

Трговачка писма овог финансиског диктатора, која су пошла бесплатно у дистрибуцији „Џ. П. Морган и Компанија мишљења је...", била су у стварн за потпуно. Једино велики капиталисти, чије је богатство премашило мој банкарске куће Морган, као што су Рокфелер и Хенри Форд, који је једно довољно мрзњу према банкарству, били су изузетак чаробњаке моћи Морганове банкарске куће.

Стари Морган искористио је монополистичан положај из ефективном трговину и постепено создао ред, у чијем је економску моћи пруга, водећих најјачих банака, и многих осигурајућих друштво. Његови планови с стварању међународног бродског трста није имали напредног успеха.

Његова моћ је остало за по бом, значајно је пропевала на милијарду и по долара, док је ан Њујоршкој ефектној берзи давало милијарде, да је ово износе милијарду.

Када је млади Морган преузео водство, промакао су се и директоре финансиске политике, тако да се могло рећи, да је број банкарске куће Морган задатако у политичке воде. Мислио Морган стварно да монополистичко своје куће код њих мена картија на предности, у службу политичке одобравања продаја.

Истовременако је Морган прошевао политичке догађаје према потребама за повећање и моћи предузећа, при чему је њихо Морган зарађивала знатне при ници. Његов синтезација при том послу били су Дејис, сапет ник Лампот.

Финансирање ратова

Једна од главних послова те грани пословања, било је финансирање Енглеске у прво светском рату. Када су Енглеск биле принуђени, да се обрате америчком новчаном тржишту, морали су утврдити у њему са апсолутним господством тог тржишта, и то је био банкарска кућа Моргана.

Пријатељи моју је сва банкарска кућа при томе зарадили, највећа је стотине милиона долара. Због свог посланског да

Џ. П. Морган
(Архив „Српски народ")

носа, банкарска кућа Џ. П. Морган и Компанија задатако у Енглеске биле да изгуби победу Енглеске и њених тадашњих савезника, знајући да ће изгубити своје богатство, ако Енглеска изгуби светски рат.

Ујашта Средњевом Америчких Држава у рат на страни Енглеске била је логична последица, која проистиче из обавеза председника од стране све банкарске куће. Супергени господари америчког банкарског система био је довољно сналаза, да ову ствар одржати.

После 1918 године, настављен је Морган своје банкарске посаре у политичким водама. Као што је Метерних стално вођа међународних конференција после Наполеонових ратова, тако су сву као подстрек Бечком миру 1918. године.

Када је Морган сам био од банкарске куће Џ. П. Морган ре ширала мировне конференције, којима је стварено у задатак, да спасе Европу од хаоса који је настао.

За Моргана је сам био од важности, да се на тим конференцијама и састанцима председника од стране спуњавања ових, чији је сменику преузела кућа Морган. Треба се само сећати Дозовог плана из године 1925 и Јанговог плана из године 1929. И покушаји Поенкареа да стабилизује француски франак, били су остваривати на Моргана.

Утицао јаких финансиских кругова, ова економско-политичка стратегија куће Морган основана се слабом. Покушај европске европске природе дизали најмањих у виду кредита, ње довео до озбиљнога сна природе, јер су ликвидовали продужењем неспособним мировним уговорима бане кредитима, и остали непотребни.

Куће Морган спојила је обрнутим путем: једне од њених инвестиција, које је довеле до стао пуњавања, Паркер Џиберт, постао је агент за реализације у Немачкој. Моргана ангажовао је, да дају лажни трансфер немачких репарационих обавеза конференца. Морган и његови саветници ишли су дотле довољно далеконоги, како би омогућили дражавама — дужницима слободу акције, која би им омогућила, да опет воду ратова. Ова кућа била је довољно конструктивна, да би америчку економску политику уклапала о њом правцем, која је водио ро ношењу ових проблема. И тако су постали виновници катастрофе светске природе. Много ви ше него ико је један друга одговорни Моргановог куће. Дакле Морту, који је почетно Мексико ко америчком природном ни природљиву.

Катастрофе народа као уносни послови

Ако су се већ Морган и његова сарадници задовољили и признавали веру у пуки на катастрофе народа, увесно да те катастрофе стварно, сам су уносни послови капиталисти, да се приликом свопаво политичких приликама.

Убубуђене које је економска криза протурковала у америчком народу, довело је до стварања једног сенатског одбора, који се позабавио политичким трговцима, које су натерали америчким народ у рат.

Банкарска кућа Џ. П. Морган и Компанија спотрала је за најпогодније, да се сакрије на њих кључа. У ту сврху подигнута је специјална фирма Морган — Стенли и Компанија, од главне банкарске куће Џ. П. Морган и Ко., која се посветила дисконтним банкарским пословима.

Истовремено Морган је организовао приватне инвестиционе инвестиције. Он је вешто користио капитал из жеденица, великих предузећа за спасавање као и за појединих индустријских грана.

Као што је ово издавање дисконтног од смешовне банкарства спасавао утицај ових мајстор банкара, тако је у њима акцијски политичких утицај великог пореза. Морган је био један главни покретач, који је увео монументалне порезе и поклањање једног дела њих, који је створен Ну Дилом.

Банкарска кућа Џ. П. Морган и Компанија јесте данас од повереник енглеске државне благајне у Средњевом Америчким Државама. Морган је до своје смрти одиграо своју сваку улогу, а то је међународне политичке послова, на чак и политичких катастрофа у сврху остварење уносних послова.

Банкарска кућа
Џон Пиерпонт Морган и Ко

Написао Егон Баидман

Џон Пиерпонт Морган који је недавно преминуо у 76 години живота, сматран је у круговима англо-америчког банкарског света „америчким житом финансиског мећи". За разлику од свога оца, који је називан „мајком" Стари Морган који је умро 1913. био је највећи америчког великог капитала у времену између грађанског рата од 1861 до 1865. па до прво светског рата.

Док су остали амерички милијардери заснивали своја богатства на експлоатисању, сировина и монополизацију водних артикла, Пиерпонт Морган основао је другим путем. Он је био први који је увидео значај економске предности на америчку природу и њене обичу. Прелазна део његове делатности био је укрштање тих цилу, као бо банкарског куће Џ. П. Морган и Компанија стварно дипломатских послова, за ефикасни транситу.

Џ. П. Морган и компанија мишљења је...

Ниједно њеа надстрешно пројудске није могло бо пристаница стварајте Моргана, да власнога своје акције и обвезнице, дао су средње и које банкарске куће биле принесене да испитате у нас дедаљеним не предложене нацрта.

Трговачка писма овог финансиског диктатора, која су пошла бесплатно у дистрибуцији „Џ. П. Морган и Компанија мишљења је...", била су у стварн за потпуно. Једино велики капиталисти, чије је богатство премашило мој банкарске куће Морган, као што су Рокфелер и Хенри Форд, који је једно довољно мрзњу према банкарству, били су изузетак чаробњаке моћи Морганове банкарске куће.

Стари Морган искористио је монополистичан положај из ефективном трговину и постепено создао ред, у чијем је економску моћи пруга, водећих најјачих банака, и многих осигурајућих друштво. Његови планови с стварању међународног бродског трста није имали напредног успеха.

Његова моћ је остало за по бом, значајно је пропевала на милијарду и по долара, док је ан Њујоршкој ефектној берзи давало милијарде, да је ово износе милијарду.

Када је млади Морган преузео водство, промакао су се и директоре финансиске политике, тако да се могло рећи, да је број банкарске куће Морган задатако у политичке воде. Мислио Морган стварно да монополистичко своје куће код њих мена картија на предности, у службу политичке одобравања продаја.

Истовременако је Морган прошевао политичке догађаје према потребама за повећање и моћи предузећа, при чему је њихо Морган зарађивала знатне при ници. Његов синтезација при том послу били су Дејис, сапет ник Лампот.

Финансирање ратова

Једна од главних послова те грани пословања, било је финансирање Енглеске у прво светском рату. Када су Енглеск биле принуђени, да се обрате америчком новчаном тржишту, морали су утврдити у њему са апсолутним господством тог тржишта, и то је био банкарска кућа Моргана.

Пријатељи моју је сва банкарска кућа при томе зарадили, највећа је стотине милиона долара. Због свог посланског да

Џ. П. Морган
(Архив „Српски народ")

носа, банкарска кућа Џ. П. Морган и Компанија задатако у Енглеске биле да изгуби победу Енглеске и њених тадашњих савезника, знајући да ће изгубити своје богатство, ако Енглеска изгуби светски рат.

Ујашта Средњевом Америчких Држава у рат на страни Енглеске била је логична последица, која проистиче из обавеза председника од стране све банкарске куће. Супергени господари америчког банкарског система био је довољно сналаза, да ову ствар одржати.

После 1918 године, настављен је Морган своје банкарске посаре у политичким водама. Као што је Метерних стално вођа међународних конференција после Наполеонових ратова, тако су сву као подстрек Бечком миру 1918. године.

Када је Морган сам био од банкарске куће Џ. П. Морган ре ширала мировне конференције, којима је стављено у задатак, да спасе Европу од хаоса који је настао.

За Моргана је сам био од важности, да се на тим конференцијама и састанцима председника од стране спуњавања ових, чији је сменику преузела кућа Морган. Треба се само сећати Дозовог плана из године 1925 и Јанговог плана из године 1929. И покушаји Поенкареа да стабилизује француски франак, били су остваривати на Моргана.

Утицао јаких финансиских кругова, ова економско-политичка стратегија куће Морган основана се слабом. Покушај европске европске природе дизали најмањих у виду кредита,

Шта српски народ мора да зна о данашњој Немачкој

Утисци српских војника са пута по Немачкој утаљеном су већ познати. Они су писани у тој намери да српском народу истините прилику Немачку у четвртој години рата. Није то била никаква пропаганда, већ чистило за неопходно обавештење српске јавности, која мора да зна истину и која треба да схвати да су приче туђинске пропаганде што онаким отпадом лажи као што су биле и оне, које је српски народ пазио срећом слободан, као и безбројним некоришћеним чаршавима.

Истине ради морали смо рећи да то није била сирова истина читавих. Позно неје је српским читаоцима био упућен одређеној је за њих обилазак наших радничких логора и обавештавање наше јавности о животу наших људи у Немачкој. Програм нашег пута, спречили са исмоном недовитношћу, подређен је био тој сврси. Отуда сасвим је природно да мноштво ових других утисака, исто тако важних, а сигурно далеко субјективнијих, није било правилно од наших домаћина.

Ако смо ту границу прекорачили, учинили смо то из свесних мотива, сматрајући да то наша јавност с правом очекује од нас. Али исто тако морамо признати да је и за саме нас, — ако посведочимо живаво жалност живота десетина хиљада Срба у Немачкој — ово пристајало више жива интереса.

Видети Немачку у четвртој ратној години, после тих жестоких тешких и кривавих борби на истоку, после многих ваздушних напада са стране енглеско-америчке коалиције и најзад после тоталне мобилизације! За сваког човека то претставља видети нешто, нарочито за војника.

Зато је и наша најновија књига била посвећена томе, а уверени смо да то исто тако претставља и највећи интерес наше јавности.

Смага духа немачког народа

Зато смо томе посветили и најширег простора. Па ипак, хтели бе смо да у једноме чланку сведемо та наша запажања, како бе још јасније, још недвосмисленије дошли смо до закључка, који је њима, после скоро трогодишње борбина у Немачкој остали као уклесани.

Рекли смо већ одних у почетку да се ово што најпре импонује у Немачкој то је снага духа немачког народа, која и данас, упркос многим искушењима и дезилузијама која рат сам собом намеће, стоји непокрвена. Немачки народ ни што год да мисли да ваљано изгубити рат. У њему је још живо сећање на пређели рат и на ратне беде и понижења. Пред тога он је свестан опасности са Истока. Он је свакако свестан свега онога погледао сву беду и пустош коју бољшевизам собом носи.

Зато не искушења, ни лишавања, ни жртве њиху поколебале његово духовно јединство. Зато и данас у четвртој ратној години он стоји уједињен у вољи и напорима.

Али исто тако треба знати да сва та лишавања, упркос свима другим тешкоћама рата, нису ни тако страшна, ни тако тешка. Најмање пак штетна. Смелост којом се потребно за одржање живота, оно што живот између свакодневних потреба, а што нису бољшевици!

Они који у својим оценама не узимају у обзир ове чињенице, чине фаталну погрешку која се само зими и њиховом народу може осветити.

Немачки народ зна истину

Тежина битки на Истоку није скривена од немачког народа. А и како би могли бити код њега народника која према својим најмилијима и најдражим није затајила у њој? Сурровост те битке види немачки народ по хиљаде својих пријатеља који нису мало. Али исто тако као што и њега није скривена тежина битке, није скривена ни величина опасности.

Он је у складу сопственим очима у своме огромном броју, или оними које ратне дело. Он о њој може да сазна и из правог милијона руских људи без којих није видела немачка грудобранска. Ни, најзад, немачки народ није слеп. Он може да сазна најбоље што га чека ако би у једном трагичном покољењу у борби и дозволио да се окончат са Истока сруши на његову земљу, и огуда и на целу Европу.

И што та немачка опасност одређена величину жртве и да је свему немачком народу до тих напора, за ове жртве и ове напоре, за њихов живот, за њихов рад, за њихову спремност на све, што год је потребно за одржање живота.

Они који у свима оценама не узимају у обзир ове чињенице, чине фаталну погрешку која се само зими и њиховом народу може осветити.

Последице енглеског ваздушног терора

У Немачкој није било мржње према Енглеској. Напротив, идући за свима расним принципима Нова Немачка је пружала руке измирења и пријатељства Енглеској. У „Мајн Кампф" Фирер је изричито проповедао то пријатељство, постављајући га као један немачке сигурне политике. Енглеска су га одбацила. У Немачкој се дуго нервозно да је на њихов тријумф Берлин би без мало живо бити порушен.

Прошли смо доста места у Немачкој. Биле у највећим индустријским центрима. У Берлину провели више дана. Прошли та уједине возовима, аутомобилима, трамвајима и пешице. О рушеној индустријских и војничких објеката није било ни речи. Ако је који случајно посебно биле је то случајност, али изнад њиховог налазе.

Усталили, о рушеној немачких градова, судећи бар по Берлину, тешко би могло бити реча. О њалеву да 90% оштећених кућа у Берлину потпуно је запаљивим бомбама, а тек 10% а можда и мање, разорени. Према томе за нас је сасвим јасно ди-

Многобројне фабрике по Немачкој нису оружје за борбе против бољшевизма

(Архив „Српски Народ")

ван су су сви на пољима биле у пределу железничког чворишта. Зар исто железничке станице у Берлину нису видели немачки сведоци, и зар нису хиљаде и хиљаде Немачки.

У самом Берлину та рушења не претстављају никакве стратешког удараца. Ни читавих квартова, великих као наш Београд, у којима бити увалуја трагични бомбардовања. Има, наиме, улица у којима је највећа рушевина једна једина кућа, а у осталим дугачким изгледа као да је набацана десетак.

Али то није ни главно. Важно је то само са тог терор одржава на дух немачког народа, на његову спремност и воље.

Резултати тоталне мобилизације

Тоталне мобилизације у Немачкој дала је немачкој индустрији велике радника, а с друге стране, она је ослободила милионе Немаца за извршење више дужности, увођени нову на све веће године све чешће међу њиховима.

Још више нагласи жели које на свим станицама врше утовар и истовар поште, жена које се као железничке кондуктери проваљене кроз крекуше возове, жена с осмеком, жена које сво газдинства и фабричким радницама као на салама, показују јасно да је тотална мобилизација била до не само одлука влади, већ и одлука народа решене да се до краја живим у борби за победу.

Сто то нам народ треба да зна. Треба да схвати да у њиховом фронту нема слабог места. Да и у четвртој ратној години немачки народ стоји уједињен у вољи и напорима, свестан до последње, да ова борба значи за њега борбу на живот или смрт. И да ће је он сигурно тако и водити.

Ова редови ради тога су и написани.

Р. В. Живадиновић

НЕДЕЉА ДАНА НА РАТИШТИМА

ФРОНТ МАРТИНИК

Амерички извештаји мотивишу Нако при краткоћ времена ће појачано ангажовање не немачке подморнице не могу да се спасавају торпеда на Медитеранском, јер је америчка флота, која хвата око тог стара, веома бдена. Али неки амерички писмени: Марисон је рекао да се преко радна чује како се достижаду немачки подморнице. Председник се обратио јавности на Мартинику о свађењу подморница америчка. Овај Морисонов говор је поново тачка до стварање мог рата против Француске, тј. против Енглеске — фронта на Мартинику.

Иако ни у Америци не вештају у Морисонова тврђења, јер сматра да су стална тврђења да Америчка, и поред тога, Француске после дана спокојнице на Мартинику могло да буде бања за немачко искрављење у Америци. Ова мрежа, с карактеристика за појаву појачаних војних кругова, који живе у непрестану страху од напада односно. Сада су Рузвелтови помоћници проглашени као прво непријатељи, а Мартиник — „стожер од страха", тј. тако уверење свега где Американци не би могли отказивати од напада. Исто тако, то не значи да другу народи не би имали разлога да очекују од Америчког рата. Јер Вашингтон вишпља будуће сметски поредак као сметоцу ћеловечанства с тим да би мотиви могу само САД као сметоца гледат мира).

Стране које непријатељ америчке од мајор острва маршала Петена карактеришу рати мекталете ренеса. Ако ништа друго, ствари ће се особобо тог страха. Почели су да тврде како је изложен и Француској опасности, јапоноглеђу одбио сарадњу с Америком, како он оружа ствари, како у свођење ратне економије становаништво острео и како острео приступе спас од Робертовог доласка америчких трупа.

Ова пропаганда могућности дотавља и извођење догађаја у ближе недеље. Вишкиња чак и од тунишког бофа — јер комисиро отворила своје америчке стратегије у рату. Тај списак је — особљене лопаља које припадају америчкој влади, без обзира на ће су ранији савезници (Француској) или сасвим пријатељи (Енглеској). Требаће је имајућа стратегија.

РТ БОН

У Тунису, после свеобухватна Розвелтових и Аднимтових трупа, појачаних трупама Фонда је појавам у Немачку, јер нестало одређеното стање које дозвољавало да Енглеска буде у бофу. Тако је од октобра руководио битакао, иако је бео тешко болестан). Генерал фон Арним је дао наређење да евакуише туниски фронт, јер је ушла северозападном делу Африке била скоро на. Више од 30 месеци тај фронт је апсорбовао све снаге Француске окупационе зоне. Од момента рата на Америке у рат, поклоне су пријем, Француска је интересовала за ток ратишту и тако је и евакуисао снаге бива везана за тај фронт. Од велике одлуке Француске почеле је завршна фаза борбе на северо-афричком ратишту.

Испочетка су само Енглези, а затим Енглези са Американцима, вођени Монтгомеријевом војском, водили су ту тешке борбе и на кубанском мостобору. Ове борбе су биле крваве, али и са великим успехом. Пошто је вештво искрављење при два месеца Енглеска и Америка пренеле у њ **нове** субјекте по тај подела, они су појачали мехарданске снаге, ојачали ратну моћ војска, код града Тимбуја, у делта Кубака. И од дана је дошло до ових сукоба.

Одавно је већ Хералд Кинг, Рајтеров дописник из Москве, рекао „Најтеже борбе дубоко у Совјетску, кубанске мостобране ће укупно пасти". Мостобран није ни сада, али је последњих 10 напада енергија. А Харолд Кинг сада прориче велику кризу у совјетској војсци тобоже изазвану по престолу.

Појединачне тих сталних вести о новим офанзивама совјетских не покажите да у Москви влада панични нерасположење. „Правда", од 9 маја, пише: „Непријатељ је још Мелфорном да се са жистином бори, да би му се остварили планови. Али, ако непријатељ мисли да ће тиском сектором фронта да остане у дефанзиви".

Ако је Москва у праву да су Немци припремили своје трупе на неки осетан фронта дотле непознат, онда је то Норвешка.

Као што, питаћу ће тешке вести, треба имати у виду да немачке немачке. Врховне команде нису никако једноте, чак ни да Хитлер и Јодл. Немачки Генералштаб и немачки офанзивни дух, који је имао велики удео у освајању Европе, сада је потпуно одбацио. Од момента рата на Америке у рат, поклоне су пријем, Француска је интересовала за ток ратишту и тако је и евакуисао снаге бива везана за тај фронт. Од велике одлуке Француске почеле је завршна фаза борбе на северо-афричком ратишту.

Испочетка су само Енглези, а затим Енглези са Американцима, вођени Монтгомеријевом војском, водили су ту тешке борбе и на кубанском мостобору. Ове борбе су биле крваве, али и са великим успехом. Пошто је вештво искрављење при два месеца Енглеска и Америка пренеле у њ нове

Савез бољшевизма и плутократије

Поводом прославе 25-годишњице бољшевичке револуције, природно је јавношћу-амбасадор Литвинов-Финкелштајн свечани пријем, који је свечано америчком плутократском свету у луксузном дворанама совјетске амбасаде у Вашингтону. Сва шта је јавност и сва што слуга у земљама западне Европе свечано се, чега да је брзо позвања изнесене преко 1200. Као правородницу револуцију домаћа је највећи америчких капиталиста часопис «Тајм» читаве странице слика и опширан извештај. «Српски народ прилаже слика из «Тајма».

ГОРЕ:

Плутократско - бољшевички гости новембра су на сто пун ђаконија. Гомила се чиниа и дама гипсовали модели «Совјетске палате са српом и чекићем и петокраком звездом на врху торња». Из учесности прилази се право тога, да она палата уопште не постоји, и некотице се мисли на Потемкинова села.

ЛЕВО:

У Бакш одмаља господина Литвинова! — Њега известио на вечери свештеник, амбасада министар информације Фрања Новс, обично госпођа се комунизам и ватом.

ДОЛЕ:

И Сталнера Ватса са господом, дочекала је госпођа Литвинов. Занимљиво је да се ови срдачни сусрет одиграо баш непосредно пред самим на вид, која прикрајја бољшевичка туђину на земљу палату цара Николе Другог, у новембру 1917.

Јапарја међу собом. Руководећи министар финансија, јапарја Хенри Моргентау стоји руку јапарјеву Литвинову.

Госпођа Литвинов, бољшевичка кеда патронесса, у друштву врховној болској хаљини, у разговору са америчким врховним секретаром Корделом Хелом и многима женама јапарјом.

ДРЖАВНА
ХИПОТЕКАРНА БАНКА

(пређе Управа фондова, основана 1862 год.)

ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

ФИЛИЈАЛЕ: Ниш, Крагујевац, Ваљево, Чачак, Ужице, Шабац, Лесковац, Зајечар, Крушевац, Петровград, Панчево и Вршац

Банка рукује свим државним и јавним фондовима; пупилним, депозитним и црквеним капиталима; манастирским општинским и задужбинским новцем и т. д.

Банка поред улога на штедњу прима и улоге на текући рачун, којим сопственик депонира чеком или писменим налогом, те се тиме омогућује без употребе готовине платни промет са лицима која имају такође ове рачуне код Банке односно њених филијала или код других новчаних завода.

Банка врши исплате и наплате за рачун комитената преко својих филијала.

За важне народно привредне сврхе одобрава хипотекарне зајмове, зајмове по текућем рачуну и друге краткорочне зајмове. Одобрава зајмове општинама и самоуправним телима на подлози прireза и прихода.

Обавља све остале врсте банкарских послова.

272 I—1

ЗА СВЕ БАНЧИНЕ ОБАВЕЗЕ ЈАМЧИ ДРЖАВА

ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

I. Улажите сувишне своје готовине на штедњу код

Привилеговане аграрне банке а. д.

На тај начин

1) осигуравате свој новац да вам не пропадне (услед крађе, пожара итд.),
2) уместо што би вам новац бесплодно лежао он ће вам донети камату.

II. Исплаћује своје дугове код Привилеговане аграрне банке у целости или бар измирите све остале ануитете.

Данас је најпогодније време да се ослободите дугова који су дуго теретили ваша газдинства. Високе цене пољопривредних производа омогућавају вам лако и повољно раздуживање и поновно успостављање кредитне способности.

Прибирањем горњих средстава код Привилеговане аграрне банке, она ће се оспособити да у времену када вама и вашим установама (задругама итд.) буде требало кредита, она буде у стању да вам потребан новац за рад и привреду стави на расположење.

273 I—1

КОНВОЈ ЗА МАЛТУ

Исповест Едвина Џ. Рендела, вишег електричара у америчкој трговачкој морнарици

Амерички часопис „Америкен магазин" донео је у свом јануарском броју као сензацију прву реду исповест Едвина Џ. Рендела, вишег електричара америчке трговачке морнарице, о доживљајима на путовању конвоја који је био изложен непрекидним нападима и који је на најзад потпуно уништен. Сматрајући да ће овај списи из енглеског извора интересовати читаоце „Српског народа", преносимо га у целини.

ПРЕЛЕМО из Шкотске у девет сати увече. Конвоји је састављан из четрнаест бродова: грчке, са бојним бродовима, краљица носаче авиона и разарачи. Рекао бих човек да су ради нас мобилисали целу ту многу хиљаду британску морнарицу.

Наша мала ми појма о томе куда идемо, изузев, разуме се, командата конвоја. На свим њима, многи лицки уколутје не то да то баш нема бити пет пилот. Свим кут бродо небојо је као право убојно средства. Нека ту муницију сваки рата, и такође за њу никад нисмо на чуло. Гадед ина још мало иметя, натрпали су чаева братски угао. Тај угао намењен је оружу и осветљењу куда и зашли у кој је изузетно, или увдано случаи и циљу да убијени дејство бомби које би задрнуо у наш брод.

Стојимо у групици и нагађамо куда ли креће конвоји. Неко вели «Џамајка», други опет каже: «Не друге фронте» показују ли при томе на велике регије бродове око нас. Опет други «пуцају» за Александрију, Источну Африку или Мадагаскар. Долазе и до оптезања. Тек после кашњења дана у неизвесности сам да ученици крај тонца попређују и нагађају. Био каво је то бако. Позвао ме је командант конвоја и показао ме је електричну дугмету за сидро на кој(е) је био настао кварт.

— Колико вам времена треба да ово остварите! — вели на оспокојен.

— Неколико сати.

— Добро. Требаће нам то кад стигнемо за Малту.

Дакле Малта!

На моју срећу да сам баш вољно тим америчким. Уосталом моју енергију ни друго осећање сам отприлике ту тајну. На мо ме са рада је је Средоземно мора ова дана згодан крај за шетња и кајете.

Конвојом правца југ, на растојању од неколико стотина миља од француске обале. Сва је мирно. Сама с времена на времена, по неки од ретких бродова бода подвиду бомбу, за случај да нам се, некуда мађама, прикраде неког подморница. Експлозија су прилично јаке, али нико не обраћа пажњу на њих. При путовању ту ноћу су су створи које исходиту у рад службен.

Наш брод има 10.000 тона; натоварен је као прави праворан тим. Топлива не прошу, топове не крпи, топлих не бескрајна. Поред нас у овом конвоју плови још један брод са енглеском посадом; већ је од нас, има 12.000 тона. Остатак конвоја је састоји се из британских бродова, са од 10.000 до 12.000 тона. Надамо се тако конвоја, његову мазалну тако рати, јести брод-цистерна «Океја», праћен у Америци, ем са британском посадом. Наши заједничка газдина патрона.

Више појединости не смем да објављу. Главна је да је сав материјал који превозимо од велике важности за Малту. Тек сам дешифр чуо да је брод пловаће конвоја сама заповедничког ратника бродова који нас пратиће. Његов позивни телеграфиста је Виктор Чарли. Виктор Чарли је прост лорда командантета г. Александера. У том тиму вели се нашу остали: «Овај конвој има да се пробије како зна и умеа, по сваку цену!»

Понедељак. — Био час кад сидиш дана на путу. Нешто после поноћи прошли смо Гибралтар. Кроз скрутна прозорчић своје кабине могу да разазнам тамна контура њихових бродова. После уласка у геолучетком изравнили. На њима бродовима све је ту мрачно. Ово вас, пак, крећа се сиџесе рибарских чамаца, који су осветљени као неком бомбице јелена.

«Нисте нас чекај, мислим је, разуме се да сваки од вас има радио-пријем. Ако «Џери» (авионске нарочите за Малту); нарочи ми данмуште рачи «Џерикан — Малта)) још на зна да отвлеко, сад ће сигурно сазнатите. И Гибралтарска стена сва је зајарачке, док је суседна шпанска обала осветљена. Питаш се колико ли немачких агената одавде управљају на нас своје дегледа. Бележе, пребројавају, шифрирају...

Него, што нису је. Легао сам да отпавам. Сутрадан сам имао сат.

Пошле доручка прочитао белешку наредбу команданта Гибралтара:

«У реду. Желимо пријатељу. Добро вам срећа!»

Дивовски и сваки годишњи спуњам у морнарици, а сад први пут видим морнара где сва дивовска пословна врша огромне пејзажне слике, без обзира да ли подмазују, чисте или скупо ручак. Чај и кувар у кухињи нека потрошни пајас.

— Чујеш, вели му ја, га ви ви тета сеи ди се скупата.

— Кувам са пословима, али ту радник да се кувам него да се удаваи.

Сад је тешко слушам где неки морнари трчкарају по палубама, командни претрпљају јаснио грчки о некаи торпедовању које су доживели у Карибском мору. Дечко се ни нејасно на дају збуњете него вели: «Знате шта: дошао сам на овај брод редовним путем, преко путничког места, и намерао вам исти путем и да се вратим.» Добро речи поклоњу у правцу задњег дела брода. Потрчах до крајца. У трци ми запаси сам сам сваки облик муњевито-црног рамена. Пошто га је ветар мало разрадио, могао сам шта да видим. Не. В. нисам овлашћен «Нитко ушлено са вертикално према водењој површини, који му стоји у вис. Торпедован! ја!

Дан ина гледам шта то би, један од посада са косина утлова неколико до пливаоца; звали се нрова скоро вертикално усправљени брода. Али тек што се вагон одвојио од брода, експлодира уз јаким праск и одлаже на гвоздењарија. Сигурно лиси, мора бити да је један да ина свом једна промаја наглади да се изгуче. Али кад је нас да покуша... Дошнеја сам куп да је сад) вамен бно последњи који је покушао да узнете. Нис шест било је то пре кушаја пре њега, одмах после је четворо погибли торпедом. Сад посада скоче са броја у море «је је површина пропаљена пеном јубоко. Већину њих прихватају разарачи, чиста полако таки, као откинуће се. Сауда сно нас још се дину весних стубове воде. То још једнако бацају кладанје бомбе, на би ли нас још једно нападнуо подморници који је дошла глава «Вегау. Гледајући као избаци тоне, осећам као да ме нешто стеже у стомаку. Перед нама спаје неки мали морнар. Зинуо је. Нам образи му тако сузе. Брецао се. Ни нисмо се на отиди својих суза. Гледа ни и један кроз зубе: «Нисте да ни се смејеш, и сам сленеци». Неколуја прекалени пратиоци право снису. Право кажи дечко. И ја сам се загледао.

Неки сами ручак поздрела подмаринари, дрвета на ред каноп. У праз] трути на тадена кад ни осам ни девнесет. Мину пима разлицим «Шукше, бомбарде «Хајкел 111», италијанске стратосферске бомбардере и торпедо авиона. Наш конвој отвара страшному прегрејану ватру. Пошао полако! Са бомби обезглављене пратиоваземских топова помешани су са оним обложени зрна из топова калибра 4 цола. На сваки бродовима сиди су у њему дотрајали артилеријски мушкарци. Дим ина још хиљаде читаве 5.000 стопа над нама, док зурећим бомбардери изгледају безопасни, готово безазлени. Али сад са дна не тре авиона надлежу из група и сваку нашки. Спојили су се у прилог ри на косина авиона и на остатак ратна бродова. Сад већ разазнајући правите кружеа на нашима крилима, као што видимо и бомбе пада пазиту. На први погледа изгледају мали. Убрза пак изгледа да се увећавају да су то бомбе од 500 фунта. Свака за себе довољна је да потопи по један брод. Приближавају да се народ броја дигне стуб вода, исправо се Богу за то. Јер тај стуб вода значи промашај.

Неколо нисам нимало о томе где је топ ради, али сам сигурно је у непосредном правцу. Тако ори свакој бомби која експлодира, сва као отада се своја места, уседа трајко који брод нам под воздушни притиском. Свима је притапало слушкање на уши, некојима код ће са помоћу дентског места стена телефонска наредба: «Напустите брод! Спасавај се!»

Сваки напад траја по дакле минута; у сваком нападу учествују по десет до тридесет авиона. Прекида између појединих напада изгледа изузетно кашњење авиона у једном сата. Бућа је упорно неизданешна. Нами готовом дејствују скоро непрекидно. На вертикалну маса се чекао бомби са автоматичким кочнини бродског топова. Али авиона се ово најмање кроза пријатеља, чудно утиску ваздушној противавионској пеоона није су Енглези направили невидљиви електрицитет.

(Следиће се)

Писац: „Увијек вако бродова тому а муда умрт а ле можете бит пилта да учините".

Пред стогодишњицом прве лирске песме

Девојка на студенцу

Рановини романтизам, разлепљен бег, већ сто година љубав и дар — патријарх српске савремене лирике пошо је свега 19 година када је јуна 1843 написао песму Девојка на студенцу.

Дуга мисија ових година: живљења, једно у ставу које су да људству свет обдаре бескрајном, па прем ма томе и бесмртном одражењем.

Бранко Радичевић није песник цивилских замка, али је сказа ко ни цити свог бескрајне окрилатила прве творачке снаге, творачке снаге чија се основа сеања, над јавље, у тражу, просто код јој се прошле, није сиву у сузи најмилих корала, најлепше природности, најмилих животних форма:

Тама долом, тама гором,
Никоме све тихо,
Само вода са жубором
Са камена што се слива...

Бранко Радичевић је прва по савременим српским песника, ко је инаугурисање дао тих лирског стила.

* * *

Године 1843. Бранко Радичевић, у својој 19 година, написао је своју прву 32 песама: Девојка на студенцу, Путник на ураку, Путник и тица, Ноћ на ков, Цвиј, Тужна, Ајдук, Пут крај, Ярослава, Сретан ластар, Дрвце.

Тих 11 песама чине прву пиљу лирску збирку.

Тих 11 песама, по свежини, по новесности, по особајности, по се су лирским кадама дате тади и на страшном земаљ сиде, изванредне, итд.).

Тих 11 песама не једнаког ва чина су помоћ изнесе на видело простаре песничке истине: и како је животна чедност често извор песничког стварања, и како је животно било често високе песничке вирше, животна песма степена и саме свеџке и саме и гре, живо једнако врело наше водушевно добро и за стиху и за

Бранков

(Архив. С. И.)

стаљење у приморјске низе народа.

* * *

Јасни, чио, нежи, са звучном слогошина као са тан-тан лирским: једно, водар, цветар, једноја од несмисености која није сами законе природе — и с ваше српских животописа — Бранко Радичевић је као на душан — на четвртосмисли како би се то сад рекло — истио пезир таконите изурене лирике.

Изурене лирике, по којој се тоје сама виде лепшом но што је: изурене лирике, по којој се осетство генија најоквирније изражавање свеџкенског ра

ја; изурене лирике, где је дар жервинан као алхемичар.

Јер и сам само дуклин...

Свеџирски, на нежи стилски...

Рановини романтизам, разлепљен бег, већ сто година љубав и дар — патријарх српске лирике, свеџин вечито дивотворстиним лирским искрама, на нас, на тај, несмо — две, стварао је христанско српско лирско језичаства, у сумрачје културне свеџ ба ова прва горска стрељ ница, увелеи још и данас нашу живопису надежу:

Дивно гора листа,
Дивно сунце сија,
Дивно рекла чиста...
Драже ну одвајо.

Јер Бранко Радичевић је водо Кинда српске песничке о свеџности.

ПОБИЈАЊЕ ТЕЗЕ »ГЕНИЈЕ И ЛУДИЛО«

Опште је мишљење да су ге нације и душевни поремећаји међусобно веома тесно настројени односи. Да између ових појава постоји, увек се наводе неки нисмо умеђена и фиксирана, код којих није биле довољно да се повуче граница између између великих свеџских дела и великих потпалавих душевних стања.

Геније је потпуно мистична феномена и никако не може да се подведе под научну дедукцију. Наука је једино у могућности да се генији проблеми, једино да констатује критике и објективне појединости, прочитавши їх и свиме тиме одредивши границе, које су повучене између генија и психичких поремећаја.

Генија је потпуно мистична феномена и никако не може да се подведе под научну дедукцију. Наука је једино у могућности да се генији проблеми, једино да констатује критике и објективне појединости, прочитавши їх и свиме тиме одредивши границе, које су повучене између генија и психичких поремећаја.

Ломброзо, оснивач антропологије криминала, изнео је мишљење да између генија и лудила постоји велика сличност. Ломброзо је дошао до овог закључка на основу проучавања живота великих људи и њихових радова, на којима је приметио извесне особине карактеристичне за душевно оболеле. Ломброзо је, међутим, дошао до ових закључака недовољно проучивши душевни живот великих људи, нарочито њихов душевни живот у моменту када је настајало њихово дело. Ломброзо је, дакле, погрешно закључивао, јер је, на пример, Ајнштајн, који је открио теорију релативности, био сасвим нормалан човек, а Ајнштајн је, несумњиво, један од највећих генија.

Везе Срба и Немаца у прошлости

Везе српског народа са европским западом почињу тобоже са стварањем прве српске државне организације. Већ на почетку IX века (год. 822) помиње Срби цар Карло, а распрострањен народ, Србија, државина, крштење, сарањење и биографи Карло Великога, Римски Цроник је у стопиј вази са балканском Словенима још од времена његова доласка у Европу. У законодавства Сплитског народног сабора из 925/26 године виду учешћа племића Србије и великих жупана чак са Закумском, именом Мишимиром. Пала Гргур VII напад године 1073 српског владара у Дуклји Михаило Војислављевића жрвљем, и назначени земљи Светога Петра Јакова Кламског III четворице је 8 јануара 1089 године на примелазије Врхом једне чк нобиљу имена Срба Водина, господ српског краља, које је наследству државу од свога оца Михаила и наследио приходжавање српског обичаја.

У Бугарској и непосредним дворовима Срба са балканског народног тла у доба крсташких ратова, од друге половине XI века. Свако ближе историчке документације о тој вези на пролазу кроз балканско земље забележили су многобројни путописи крсташких поворда. Материјал је врло обилан и претставља драгоцјену историјску грађу. Србија је посебно добар део свих забележених, установа и путотака. Прва је њих крсташ Фулхерије Шартрски, који је 1096 године, у време крадуговања краља крсташког похода под водством Гудуље Бујонског на Исток, с њима је био каснији Радзија из Амиса, који је оставио извјештаје о свом путовању. Ови су дошао на приватском двору, који је „српски врх". Водио пријатељ и пријатељ краља Гуф од Тутуја побратио са њим краљем Бодином.

Сукоб Немање и Барбароса

Већ у XII веку јављају се прве конкретније веза између Срба и Немаца. Најбољу историјску је стварању прве сложене и чисто немањићке државне организације. Ова је почела да мо наиболеном великог дела у доба Немањина великог жупан Дукл, чврсто, јачој српској држ вези (око 1161), пратиодно Немањин. Ова је веза у с стварено тек за време Стефана Немање, великог међе српске средњовековне државе. Ова је дошло 1 Барбароса, чврсто ослонио моћнијег цара — тад најмоћнијег владара Запада. Ја знамени да Барбароса стрелио пр ских крсташих рат. Немања је ја на 1188 године, када је Барбаро пловљавања на царски двор у Нирнберг са послови, у коме ва ње да се са Немањом, као ве ладом крсташе војске кроз на ному земљу, и како му нема држави која ће ратовати. Ја ново позорје. У лето 1189 го ћења пролазећи је крсташа ко ка, на броју 100.000, крст балканске земље. Немања са браћом. Стражинром, великом пратили га до Пантелеј, поклонио доњеже је немањски цар у ту 27 јун. Сусрет је био пријатељски и срдачан. Драгоцјена по датак о овом историјском со сведоку сећања су нам у својим мемоарима Анабаст и Арнолд из Либека. Немања је поклоне Барбароси своју и борбу против Византије, као је помагао цар пријатеље. Тим приликом у приступу царској канцелари су пр говорили и немањин Немањићког синовца Тољена са Барбаросовом рођаком Фридрихом, грофом Андехса, барем. Барбаросе IV маргарете од Истре и Кранског је наследио Деметрије Хрватске или Мармонје. Прегледа је овакву каталогу је по тим народу". Барбаросе и Немање је рани тога по земљи нашао се врлинама тако да Трајанов капар.

Са Немањом почиње велико доба српске средњовековне државе која ће трајати до средине XV века, када ће Балкан постепено пада под власт османских Турака. За све ово време, које траје два и по века, српска држава је свакако и у западној Европи, са којом је одржавала стално везе.

Сви у знаку рудницима

Између Срба и Немаца везе не престају ни ако нам средњи век изгледа као мрачно. Од XII века у српској држави обновља се и развија рударство. За време краља Драгутина, краља Милутина. Главни рудари беху Немци — Сасси, који су дошли из Мајерске. Цвјковитим рударским индустрије беле је у њиховим рукама. Поред њих, у њима повезаним свим судова, свим њима, свако самодржава, право на рудно крвно врло је добро подизање њима насеобина. Државне законе је касније добио Сас, али на бити примјенио и на прво. Најстаријем свом насељима беху Ново Брдо, Трепча, Рудник и Сребрница, а било је и много других мањих рударских места. У рудницима су беле и Дубровчани. Рудници и сам трговци пуштени су од Турцима почетком XVII века. Од тада нестаје њихов траг у нашим земљама (осим, Трепче Сасе очувани су још само у именима са Сребрница и Сребрног у Шумадији, Сребрног у Подрињу, Сребрног у Сасиновцу код Пожеге, Цвјковитца са старим рупама код Косовића и Сасинца у колубарском крају).

Нова средња царе Душана

У средњовековној српској држави Немаца је било и изван рудника, не само као трговаца. Како у то доба једину стварну власт самостално у држави имао краљ, њима је беле и Немци. Најважнији је недворски сан владалац, па је њих било и у његовој пратњи. Немци чине гардеи. Грчке царе и историје Кантакузин спомиње у Душановој Србији. Стефан Душанов, у Битци код Велбужда (1330) 300 оклопника, чувало је краља. Немци су били и у Душановој пратњи на Грке када је Душан освојио Охрид. Немци чине гардеи састојао се од 200 Немаца. Немци су били и у Душановој војсци у походу на Дубровник. Душан је 1349 године, када је цесаре Карла IV, Немци чине гардеи. Немци су били и у Душановој пратњи на Грке када је Душан освојио Охрид. Немци чине гардеи састојао се од 200 Немаца. Немци су били и у Душановој војсци у походу на Дубровник. Душан је 1349 године, када је цесаре Карла IV, Немци чине гардеи.

Душанова царска титула почиње као историјски упоста за српски народ. Од тада, па скоро до краја XV века, Срби ће стално тражи јачег заштитника. Искористиће VI приликом је по Душанову, пратиће му у Византију, Немци чине гардеи. Немци беху и у српској служби и у служби Дубровника. Душан је од Бајазе издавао Немцима земље у Србији, а Немци су се за то борили у Византији. Немци чине гардеи. Немци беху и у српској служби и у служби Дубровника. Душан је од Бајазе издавао Немцима земље у Србији, а Немци су се за то борили у Византији.

Прва рудна и војска беле су у Сребрници већ за Бакалову године на земљу и повлачи уз Немци. Немци чине гардеи. Немци беху и у српској служби и у служби Дубровника. Душан је од Бајазе издавао Немцима земље у Србији, а Немци су се за то борили у Византији. Немци чине гардеи. Немци беху и у српској служби и у служби Дубровника. Душан је од Бајазе издавао Немцима земље у Србији, а Немци су се за то борили у Византији.

О вредности човека

Колико вреди човек? То чудно питање постоји откако постоји свет и ствара се онаква предубеђења све је теже да се нађе, јер се често мешају на тужно и строгање предрасуда, који су у противности која са људском достојанством.

Сетимо се да је у вишем робства било могуће да се „мерењем људи купују као обична стока. То људи — робови радили су без икакве награде за њих. Тржиште, трговци су оцењивали њихово мишићно, добро стасорати и радну снагу. Разумели су што ће поклонити њиховој издржавање, а што ће они бити у стању да приносе, па се према тој мери и њихова цена одређивала.

Прави Хероделту, 100.000 људи — робова радило је 30 година на изградњи великог Хеопсовог пирамида (2590 година пре Христова рођења).

У старом Риму напазнике се о-ко 20.000 робова.

За време америчког грађанског рата 1862, америчке државе у којима је било дозвољено ропство, имало су око 8 милиона слободних људи, а 4 милиона робова. Укидање ропства од стране претседника Абрахама Линколна учинило је да америчке државе изгубе око 4 милијарде долара, износ се цењено до данаса под робова. Тврди се да је то један Линколн чувати у корисност укидања ропства. Глупост. Бог, који је убио претварање за време једне претходе у земљотресном покорности, изазвао је Линколна јер је наређао да се ослободе робовласници (умањење америчке државе. Као се види, тешко је чинити добро, а да се нико не кара и зло.

Чињена о човечијој вредности о је као и сам. Истина, утврђена је једна свака људска предрасуда, која је изражена по мерењу људи као предмета експлоатације. Ни у једну слично употребљују за-води за осигурање. У многоту појединог човека постоји скривени у којима он често мисли на вредност и у којима тренак око њега је сакрити, а исто тако и периоди у којима зарађује само насушан хлеб. Према томе потребно је да се ти разни периоди доведу у сагласност, како би се избегли ситуације непријатне по друштвени поредак.

Сматра се да је вредност сваг становника једне велике модерне државе 4,5 пута већа од вредности чистих својине, те јест најмоћнији човек и њихов приредаоца добара.

Али, поента је стварно да се вредност појединог човека не може одређивати цифрама, јер нико као ни са утврђеним вредности моћ умећима, једног песника, једног композитора, који су у стању да миљенима људи предраде стварна животна задовољства! Како ће се одредити вредност Шекспира и Гете, Баха и Моцарта, Да Винчи и Пучини, као и многих других, који живе и после смрти, јер и после смрти дају(ју на чо-вечанство!

Бруно Бурреи

МОЛИТВА

Врати ме спокојство и мисли одане
кроз сасе и стварност од мене што беже.
Сагледај ме, Господе, добротом осмеја,
одмах ме зима и дубоких јама.

Клекни пред иконом, склопљених руку:
усмена молитву, тихо јаук,
у свом пустом, жалосном крику
погледај ме, Боже, осветљену сузу.

О, Боже, изрони ја, ти на опрости,
и ме мене, дете своје, кроз живота.
Погледај и узнеси, или живота,
Боже вратила и бескрајне доброте!

ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ

ШЕФЕР-АСТ: ЦРТЕЖ

АНТОН фон ВЕРНЕР,
сликар Бизмаркове епохе

Навршило се сто година од пијског другу, 2 септембра 1870, сутрадан по седанској бици, и на дан потписа капитулације.

Антон Вернер (у аустријско достојанство уздигао га је Вилхелм II), рођен је 9 маја 1843 у Франкфурту на Одри, као прави син Бранденбуршке Краљине, тога једтра пруске државе. После студија у Немачкој и Италији убрзо се истакао. Као је већ од 1870 године, Вернер је радио на ве великој једној слици у Келну. У жеље да што боље сачувале сваг великог ратника, начинила штаба Врховне команде маршала Мољтке, Шлезвиг—Холштајнца, и немачко-француског рата 1870, ве може уопште да поносе другачије него по слици Антона фон Вернера, као најпознијег историског сугрет Бизмарка са Наполеоном III на дан

ШЕФЕР-АСТ: ЦРТЕЖ

чања Бизмарка и других, а највидних бриљантних студија места на којима су се ти догађаји одиграли.

По завршеном рату, неуморно је радо(ивао своје слике крупне-кулезе у Француској. Поставши 1875, још у младим годинама, директор државног Уметничког академије. Вернер је 1876 завршио комисију слику бисмарк а *Наполеон III 2 септембра 1870*, циклус слика о опсади Париза, а 1877 чувену слику проглашења немачког јединства у Версајском двору. Следеће године по Бисмарковој жеље осликао је сво-ју слику Берлинског конгреса. Свијех животних дело(ова сматрао је вечну изложену Седанске битке (завршена 1883) која је изазвала пријеке ударна разних модерности. Од доцнијих слика најзнатније су му: *Молтке* 90 рођендан и *Вилхелм II отвара Рајхстаг* (1890).

Умро је 4 јануара 1915.

Како је Шилер постао професор универзитета

Славни Фридрих Шилер, који прекида целог века нашег скоро мало, ако је живео као ми је, у времене 1789, војводски војвода Карло Августа ве предлог професора историје на универзитету у Јени. Овај(ре је, уједно с тим, да су му тај(ложаји били дали погодност што да би се ка-ко сигурно материјално помогао и да би му олакшали да се ослободи сталног сталног Шилеровог фон Лоатлефеа, својим „Лотом". Као је написао своје историско дело: „Историја дела о Нотреда ослобођа Холандије од шпанске власти"; још за живота која(ду на једном од најугледнијих немачких универзитета.

Пријатељу Кернеру (ову посвећена Теодора Кернера) који је живео у Дрездн писао је:

„Шилер ће да ми уједе 25 батина, ако ових стихи шиљао да напада да ја 24 сата проучавао овако. Хтео бих да се ослањујем са тобом. Шта да радим?"

Гете је крабрио пријатеља и штабљања речима:

„Не брините. Чекек најбоље ући умеће друге".

И исто(ва Лоте га је храбрио. У њима га је осло(вљавао са „Господа светлости до Фо. Шилер" било је утврђено за 26 маја 1789. Шилер је био за ту прилику одабрао свечани тему: „Шта је историја света и због чега је изучавају?" До самог дана предавања вадо је ве мало „спремљу".

Међутим, приликом се ослобођено као је видео да су студенти и остали особито што ваму „као људи" били навалили на чуву практично предавање. Био је свестан, разуме се, да их привлачи већ зрослављени писац, писац „Разбојника", и ве очекивао да ће се одликити пред(ава као на пољу историске науке.

Пред долазак новог професора, слушаоница, пристобље и стеници(е биле су крцате. Сву(ина студената очекивали:

„Да се иде у другу слушаоницу. У слушаоницу професора Грегбиха, она је највећа!"

Поједе сиона. Али ни најмања слушаоница није могла помести сву публику. Дости их је остало пред вратима.

Студенти подигнули(ше ушли(ше професора бурним одушевљењем, по одлазком обишли на почетно тапшањем ногама и вла(ом.

Зна(ајан је(ан, Шилер се убрзо ослобођу. Говорио је спокојним гласом. Слушаоци су га с(ша(ом слушали, а(ко(ко(ко

ЈОХАНЕС БРАМС

Прошло је 110 година од рођења великог немачког композитора

Онтг дана пала Немачка, а са њом и цео културни свет, прославља 110-годишњицу рођења Јоханеса Брамса, после Бетовена најстарији војислет немачког симфонијског, чија су музичка дела и у наше време једним много и са успехом изводена.

Брамс спада у велика музичке стваралачке снаге времена, јер је вођственио велики у свима врстама музичког стваралаштва, изузев драмске музике (опере), којом се није бавио. Његова генијалност одликује се по праву великог синтезу великог и снажне интелигентности и чврстине једнога Немца са сновда, али и чежњом која је увек да продре и у душу и другога народа и да из тог свеколиког и тубег лепота разумевања уметничко свеснивство у посебну своју музичког израза једноставности форме.

Полазна тачка на којој је овај многострук, Богом одарени уметник, награђен своје уметничко обликовање и свој уметничког стила, јесте синтеза свих лепота класичне музике и особито романтичарске музичке школе. Свему томе Брамс је дао неопходан печат своје јаке музичке индивидуалности. У свиме стваралачком раду он је неуморно постизао, од необузданог и строгог академичког стварања, на све мирнијем, складнијем и сигурнијем, зрелом уметничком стварању, човека и уметника који је у себи носио јак дух самокритике и који је умео да јасно сам предвиди и тачно музичких дела великих композитора претходника. Он је био један од оних великих и ретких уметника који су одређивали и развијали уметничка стварања, која су дрзао она народне песмарице: велику ону дозу и дах.

Брамсова мелодија се истиче великом оснајћеношћу, разноврсношћу и чистоћом, јер је често прилагођавана и народној музици. Од ње као јасне Немце се спонтано развијао народну музику преко музике повишлој у народу. Али је његова мелодика у подлози своје снаге дала индивидуалне и народне слушаоце уметничке привлачности и разноврсности.

Једноставна, али сложена, по-мљена широким мелодијским сеновима музика, Брамсова је у основи сложена и најчешће особито, складно и сигурно, у хомофоном типу и тако. Његов контрапункт стварања је равно великог музичког израза као од мелодијске страсти до религиозног расположења и интимног ведрине. У свима својим музичким делима Брамс је велики и особито оригиналан.

У техничком погледу Брамс је подједнако звучајан као мелодичар, хармонизер и контрапунктиста. Његова хармонија спада до у најновије случајева дају особитому боју и карактер инструмента за коме се изводе, а хармонијска дела дата су са најлепшима особинама и позивањем тих склопа, док су оркестрска дела дела и инструментација врло убедљиво и сложено постављени са јасном идеом карактера појединих дражности, али са свима лепим особинама његове камерне музике.

Јоханес Брамс је рођен 7 маја 1833 године, као син музичара сам у Хамбургу. Почео је да учи музику врло код свог оца, затим код Марксена у Алтони. Године 1853 упознао је из кланову поезију тада утицајног мађарског композитора, па одлучио од тада још потпуну своју уташњи који су дали чудне Брамсове расподеје. Брамс је добро упознат за Ро-бертом Шуманом у Дисландорфу, који је одушевио свештеним пажњом Брамсовим композицијама и композицијама.

Шуман је у Новим музичком часопису 1853-1855 године објавио одушевљене чланке о Брамсу, као новој звезди на немачком музичком небу. У Бајнеру је Брамс провео више времена поред славног клавириста и композитора Листа. Затим је био постављен музике на Једном од најмањих дворова, код кнеза од Липе-Детмолда. Ту је за кнежевог госпођа Брамс провео у радовни Хамбургу затим у Бечу, где је 1863 и 1864 био управник на Академији певачке музике. После неколико година путовања и музичког композиторског рада, када се је појављивало с врема на време као концертни пијаниста, настављао се 1869 год. у Бечу, где је 1872—75 био директор концерата Бечке Филхармоније. Почев од године 1878 живи се је стално у Бечу, где је 1879 године добио и почасно докторат. Брамс му се одликовао почасним од Свеучилом академском у Кембриџу. Умро је у Бечу 3 априла 1897 године.

*

Приликом набројања Брамсових дела изостављено је неколико музичких спубаја. Задовољавамо се и тиме што ћемо поменути његово вокалношћу дела за појединачне групама вокалног инструктурат и вокалног стварања:

1) ОРКЕСТАРСКА ДЕЛА: Две серенаде, четири Симфоније, два концерта, два велика клавирска концерта, једни виолински концерт, и једни концерат за виолину, чело и оркестар.

2) ХОРСКИ ПЕСМЕ: Дубовани песми, Цигански песме и многа друга слична дела.

3) ВЕЛИКА ХОРСКА ДЕЛА СА ОРКЕСТРОМ: Немачки реквијем, Тријумф, Песма судбине и многа друга дела међу којима и хорска дела правнног карактера.

4) ДЕЛА ЗА КАМЕРНЕ МУЗИКЕ: три сонате за клавир, две сонате за чело, две сонате за кларинет, три трија за клавир, три клавирска квинтета, три гудачка квартета, и једни квинтет за кларинет, кларинет и виолину.

5) ДЕЛА ЗА КЛАВИР СОЛО: баладе, рапсодије, интермецца, мађарске игре.

6) ДЕЛА ЗА ОРГУЉЕ, И СОЛО ПЕСМЕ СА ПРАТЊОМ КЛАВИРА (музичка обрада чувених немачких песника).

Напоменућемо издање Брамсових шалистичких дела извршено је 1926 до 1928.

Године 1908 основано је Брамсово друштво које је израду објавило 16 књига Брамсовог приноса (осмато су нашле у њему или крајњи разницама од 1907 до 1922).

Међу многобројним делима о Брамсу као уметнику и човеку помињемо дела М. Иделеја (четири књиге, 1904—14) и В. Нимана (1920).

Брамс
(Цртеж: С. Богојевић)

Културне вести

Ж Ових дана прослављен је сто двадесет и пету годишњицу свога оснивања Баденско друштво за помагање учитеља у Карлсруеу. Другитво је почетком свог отворења родитеља Мендзлсонове музике.

Ж Уз учешће композитора Јасенског Кирус саставиће је поводом свог отворења родитеља Мендзлсонове музике.

Ж На универзитету у Франкфурту а. М. основана је нова катедра за историју језика и књижевних потреба. Катедра је основана бечком научницу др. Отту Цекерту.

● Ових дана је проспело 76 родитеља угледних немачких научника др. Херман Брамнер, дугогодишњи професор универзитета у Росток који је стекао европски глас са својих бесбројних дела и студија (укупно преко 200!) о дечијем болестима и њиховом лечењу. Подсећамо да је дечји Бехнке рукша многа литографија и литографије поглавице дечје доба. Завршујући је да је проф. др. Брамнер довекао 70 доведене на велику дужности на коју се, а поред страсти, добровољно је, као резервиста санитетске службе.

РАСТАНАК СА СЕЛОМ

Ноћи су то остали
као жудња у жени,
те ноћи рођаки и жетве.
Сва су осјала
као пољан ручаји
за које ваш сам оставио.

Тужно су сва пала
на кловове у трњу,
ах стање у заједању,
на продорнуће мутне,
ова ито живе.

Поздравлам се ви ти,
остарела, погрешна сенко;
поздрам се расуда во кога
што је вадрасто и чисто реда
српских завода.

У висини су ниже птице сенке
и воздух жирисо ко земљу сенки
и трагове белих стада.

Зашто да одем над ју да заволим,
зашто се растати над суе стеку
за пуним тежаки
на које сунце пада?

Ах — збогом!
За пољуном ноге
сво те коса, блиставо сво,
срце те оружје.

Још мало, мало ће ове бити далеко,
још мало
заборам ће ве дугуште дубоко,
суве запећа горко

код сеет зест на грам,
ова пољаци зрорани
продорећу
у тешки дахања.

ВЕСЕЛИН ФИЛИПОВИЋ

Музика као духовни извор снаге

Написао д-р Антон Вирц (Минхен)

Музика је од увек била она покретна снага, која је нашу сама умиљавала, гнала нашу срца. Сви смо ми осећали ту снагу, али нам нисмо могли да је назовемо, нисмо знали да ли је у нама, или је у звуцима, који нам допиру до слуха, у ритму, у мелодији, у хармонији. Ми смо осећали ту снагу, али нисмо знали да ли је у нама, или је у звуцима, који нам допиру до слуха, у ритму, у мелодији, у хармонији. Ми смо осећали ту снагу, али нисмо знали да ли је у нама, или је у звуцима, који нам допиру до слуха, у ритму, у мелодији, у хармонији.

Када ми говоримо о томе ве-ликом дејству музике на чо-вечју душу, онда ми нисмо ни приближно довољно ис-користили могућности, које нам пружа музика. Ми смо у стању да сваки слушалац, који је једном музичком делом, најчешће једном песмом, једном ве-ликом симфонијом. Али на тај начин музика, као дубоки извор снаге, као средство лечења, у област душевних поремећаја, још је на високом степену и не-довршена.

Лепо је доживети се на тому високу правог уметничког дожи-вљаја; али није неопходно потреб-но да се музика учини изворо духовне снаге. Врлине су на-свакоју сваку у планинама и сви-ћису само тако пристутане нов-бражном путницима у средњим ча-ма; али пут у братово доба уме да изађе и сваки путник зна, да у су и живи и успиње на пола пу-та пени и да успиње.

Приликом ни музику она сво-на нама: музика као извор снаге, је неја одмах затворена за чове-ка које не уме одмах да постуне са њом, да се њоме служи, да је искористи.

Али појединац по-жеље само задовољство, природа-ће да се музика учини изворо-ма народне песме, онда зато ни-ће народне песме, онда зато ни-ће увек у умовању и радости ако нађе када нама од ових ве-ја су тако ретко обрасцима и ноћи музику добро осећају и ако ју тако ретко обрасцима и ноћи музику добро осећају и ако ју ћису само да тумаче дела велика-ка, најстара. Где се пева добра

и чисте народне песме, тако је и са њом. Ако дође снагу и оспособљује, исто тако блага као и у комерцијалној дворани, где одлазе само у одређени и навреме. Моделиста, ма колико забуљеном делу-ју изгледе опасно појаве та-ко изгледе опасно појаве та-ко изгледе и наивне дете.

Уваж је битно само то, да је нашој, из које живимо да цели-ко, чист, без само добре, плитке ни музике у стању је на вео добро да дејству, само као што Ви то желимо, као музици уопште прекисујемо мој и унутра-њем кодеки поглавља. Од пре-ко музичке робе до забаву, коју нам, на пример, да слуша само за разоноду, од јестинех штаго-ра се двосмисленим текстом, ко-је само потврђују наша прошлост-ма осећаљ, нарочито да не мо-жемо поменути дубоког јасења.

Ке једном, на себе особа бла-гословено и високо дејство пле-менитог музике, тај високо мало више неће да умива у такво-ја (потпо) робе, које је у моди. Он ће онда сигурно за уживање-ће пуде и ново разложи-ти музике може да поспеши ко-ја ће нашој, дечја обесна матерје, једна обесна мелодија у-чинити мирној, замислити ју-ности мирној, замислити ју-ности и изазвати чи-стовесна расположења да дођу умирујући и да уче да пођу-ју изазвати и мир, да ће у-спокојење за рад, одмором о-пет весело и мирно. У таком-ме случајевима рада свакако о-једном чистом двојењу. Ако ће ако је и нормално вели-ко често с тим, да овако дете-вање не расположење, ако с њим нису сложена одговарајућа дубља до-живљења не употребљавају се ни-ка ни у ком случају. Да ће-ћева уплашена не дух и дуже мирну одлучи-да стуне у ње, ако не ће ни-ка ни у ком случају. Да ће-ћева уплашена не дух и дуже мирну одлучи-да стуне у ње, ако не ће ни-ка ни у ком случају.

Нама је данас потребан лучи-ја (као учитељима) посебно. А музика је за нас, ако је добро разумемо, извор снаге из које ће црпити и не једнако напредњи-ји, већ извор најчистије и најо-станије радости и осећања пла-нинарске узвишености. (БОСА)

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Просветни проблеми

Најновији број просветног гласника доноси следеће прилоге:

Св. Сарајлићев
НОВИ ЗАДАЦИ НАШЕ ПРОСВЕТНЕ ПОЛИТИКЕ

У народном организму, пише Сарајлићев, све снаге морају стварљиво је готово нико стварно, тело које се, истина, од њега крвљу као кође, са свих страна, иако њему давало допуште потребан за нормално функционисање свога организма.

„Наше недовољно јако развијена моћна класична гимназија од Земуна. Завади је ова] тек мало изложена краћини, код нас је још увек домовање. Мада је сад тек основно одатрао као законодавну основу у изградњи наше новије школе културе, која се тако не може да остане као модел наше школе. Школа мора да одговара потребама народа, а да се данашњица врема сасим потребам нове школе сте размишља.

Једна основна слабост треба поставити на своме врху основе", тј. довести га у склад са социјалистичким структури нашег народа. Не класичних и других гимназија треба да изађе само онолико број ђака колико се без тешкоће може запослити у државној служби и осталим струкама привредних живота".

У нашем систему полазиште треба се гледа да ће ово место које ће по њему важности врло.

Стручне, занатске, индустријске и техничке школе треба да се развијају у највећој могућој мери, занатлије и сеоско становништво треба да се што више упућује на школе за пољопривреду и занатство.

Д-р Коста Магутиновић
ОСЕЋАЊЕ ОДГОВОРНОСТИ ПРЕД ВЕЋИНИ

Писац, најпре дефинише појам патриотизма. „Патриотизам значи свету љубав према свему чега се национални судбини у њему постоји доминантни свету човека, у њеном погледу осетни свој опрез".

Износећи кратак преглед ланцима и националних односа у нашој националне историји, почевши од Властимира и Чаславка па до данашњице указује на сва њихова недостатке. Чаславка је био слаб владар, јер није убеђивао и заинтересовао народ, да је у њему подједнако заинтересован сваки члан народа за одбрану свог отаџбине.

Милутин Ђ. Јовановић
ОСНОВНИ ЗАКОНИ ПРИМЕЊЕНЕ УМЕТНОСТИ

Радом многих појединих стручњака постигнуто је велико напредовање. „Ја не недостаје земља бољ, правилних електрофизичких појава, нашим водама треба да употребљују напатинам као најпрактичнију енергију, коме уопште не може бити ни говора о потпуном искоришћавању наших земаља „комплетног" отворености и планимичног мерења".

Данијел Колунџић
КАКО ТРЕБА ПРЕДАВАТИ ЊИЖЕВНОСТ У НАШИМ ГИМНАЗИЈАМА

Дискусија наших наставника књижевности у гимназијама требало би изменити. Није важно да ученици запамте, где је који ученик, шта... Јер тешко знање брзо се заборавља и не остаје ништа. Важно је способљење ђака за самостални напредак, као и за стварања и откривања.

Писац истиче утилитарни карактер књижевности и њену важност у животу, односно њен циљ „учитност ради учитности". Немогуће је књижевност одвојити од књижевног живота, а поготово не од друштвеног живота.

Живан Шкорић
ЗАШТО ТРЕБА НАША ОМЛАДИНА ДА ЦИТА НАРОДНЕ ПЕСМЕ

Васпитање и образовање наше најмлађе омладине од изузетне је значење за социјалистичку изградњу, пошто управо у њој долази до пуног развитка. Тешко стварност у којој је живео народ само посредно му је дала, па је он забацује тежност наслага. Чим је Мин. просвете

Популарисање уметности

Д-р Милош Кашанин: УМЕТНОСТ И УМЕТНИЦИ, издање „Југословет". Београд 1945, стр. 234 + IV илустрација у боји као текста, 700 д.

У нас су публикације о уметности ретке, тешко ретке да их можемо ни прете набројати. На жалост нам је већ срок: најмање за што нису публику заинтересовати за неку књигу, која нам тако лепе публике' што ће нам приказа од издавача. У своме случају, наиме, нашао нагласу на потребе средине, код нас, нагледа, за оном коју пословима потребе грађеног народа од стране иностраних и класичног је пројекат изгледа. Ово неприступачно је поврсет и историје, овај конструктивистички анализирали нашег простора наших и ван њих, пих лисци историјске литературе на пројекте „Сисуљана до Лондона".

Дан пролаза овог дан мени у обласи светозовског духа.

Тодор Манојловић
СТЕРИЈИНО „РОДОЉУБИЉЕ"

Стеријино дело је створено у свом Родољубиво раса суб сновно те грађанско просветитељ. закони просветитељске идеје као и ове особености, гранадарности и културолошка ног жанром појединих ликова, ствара комичну моторног дела.

Стерино је спасавао и негује у свом делу све оно што је било нашу сировина нама пајвољу и неку важну.

Стеријини ликови су несхватљиво дело од најразличнијих каких извлачења лако је лако дело из свог окружења, а затим и из српском духу умиће и мора да поклоним и у иностранству — али ако дело изађе из свог окружења, односно из својих етничких и културних потока њиме нестаје, као да дело изађе из свога ка њиме нестаје његова вредност".

Драгиња Миљковић
КАКО ТРЕБА ОБРАЂИВАТИ НАРОДНЕ ПЕСМЕ

Досадашњи начин проучавања књижевности у гимназијама требало би изменити. Није важно да ученици запамте, где је који ученик, итд., јер тешко знање брзо се заборавља и не остаје ништа. Важно је способљење ђака за самостални напредак, као и за стварања и откривања.

Писац истиче утилитарни карактер књижевности и њену важност у животу, односно њен циљ „учитност ради учитности". Немогуће је књижевност одвојити од књижевног живота, а поготово не од друштвеног живота.

Живан Шкорић
ЗАШТО ТРЕБА НАША ОМЛАДИНА ДА ЦИТА НАРОДНЕ ПЕСМЕ

Васпитање и образовање наше најмлађе омладине од изузетне је значење за социјалистичку изградњу, пошто управо у њој долази до пуног развитка. Тешко стварност у којој је живео народ само посредно му је дала, па је он забацује тежност наслага. Чим је Мин. просвете

и да посеје занат. Занат без осећања, осећање без заната не доводе до чисте уметности, већ до обичног мајсторства. Уметност настаје у духовну моје се посебу за њом. Друштво у чему ће оцењивати не зависиће уметности. За то писац налази нужно дати и тачних примера. Само уметници могу да пруже у духу слика слике, као што је и уметник слика слике. Али велика уметничка дела надилазе уметника и његово време, тражи кроз векове. Поједини стручни сматрају уметност онако или онако, већ према томе како се у том моме мења и осећа. То је нека врста да уметничка дела, уметност. У мишљењу и уметности не постоји само предмет и субјект. Постоји и посматрање уметничког дела које наставља њиме, изражава.

Писац затим у истом смислу говори о средњовековној уметности, која је неодвојива од религије и строго материјална. Писац бодро сматра, тј. вулгаризме, сматра да ће нам ова књига бити живот и да је равноправно врста простору и вештини. Напротив, и сликарство има „своје" природу, и човечна осећања, ко изражена и авторе ово је ревидирано и допуњено. Ако је „Ја" И мишљење дело, у књизи Срески средњовековни портрет, ако је ово дело, у књизи Срески средњовековни портрет, ако је ово дело, у књизи Срески средњовековни портрет, ако је ово

СРПСКА
НАРОДНА БАНКА

Централа БЕОГРАД

Филијале: Ваљево, Вршац, Зајечар, Кос. Митровица, Крагујевац, Краљево, Крушевац, Лесковац, Ниш, Панчево, Петровград, Пожаревац, Ћуприја, Ужице и Шабац.

Пословна делатност Српске народне банке обухвата како мере које су у вези са стварањем о обезбеђењу вредности домаће валуте и стварањем предуслова за несметан развој целокупног новчаног система, тако и банкарске послове у ужем смислу.

У циљу унапређења платног промета без употребе готовине Српска народна банка отвара пословном свету, фирмама и приватним лицима, жиро и текуће рачуне с каматом. Том мером постигнута је како брзина и сигурност плаћања, тако и безбедност ималаца тих рачуна, који су, поред тога што по тим улозима примају камату, поштеђени од ризика држања готовине.

Да би се ликвидном новчаном тржишту пружила могућност пласирања готовина, издала је Српска народна банка своје сопствене благајничке записе чија повишена каматна стопа сада износи: код благајничких записа са доспелошћу од 3 месеца 2½%, код благајничких записа са доспелошћу од 6 месеци 2¾%, код благајничких записа са доспелошћу од 9 месеци 3% и код благајничких записа са доспелошћу од 12 месеци 3¼%.

Српска народна банка обавља поред тога и све друге банкарске послове, а нарочито се бави пословима есконта и реесконта, одобравањем зајмова на залоге, купопродајом валута, отварањем акредитива, издавањем и исплаћивањем чекова, банкарских упутница итд.

Есконтна стопа Српске народне банке износи 4% а ломбардна 5%.

МАЛИ ОГЛАСИ
СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

„ДИНАРА" КУПУЈЕ све боје пиштоља, сваће собе, трпезарије, хармонике, комбиноване собе, поље сваће. „Динара", Таковска и Методија 2, тел. 40-665. 85 20—19

ЗЛАТАН НАКИТ, златне луби, све златне и сребрне предмете, уметничке антикне стварн, купује и највише плаћа „Колубара". Призренска 15. Телефон 24-386. 385 5—5

Стари накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
369 1—1

КОНКОРДИЈА
ФИТИЉ
ЗА КАНДИЛО
МЕТАЛНИ КРСТИЋИ
Драг. А. Савић
БЕОГРАД
Тел. 23-523. — Готовина ул. 16.
ПРОДАЈА НА ВЕЛИКО
309 3—3

ОКРУЖНИ УРЕД ЗА ОСИГУРЊЕ РАДНИКА У БЕОГРАДУ
ОБАВЕШТЕЊЕ

Г. Комесар за радничко осигурање на својој седници од 1 априла 1943 год. донео је закључак, да су сви пословодје, чије намештенице одлазе на обавезан рад, дужни да их одмах код Уреда за осигурање радника.

Стога сва пословођ пословодкиња, који су намештенице већ отпиши на обавезан рад, да одмах поднесу свома Уреду одјаве са назначеном врсту ту дане стуцањ на обавезан рад, иако би их они Уред са тим данима могао одјавити.

Пословођи прима тоне за овакве своје намештенице дића лежати ће прима свома Уреду за све време док се исте буду налазиле на обавезном раду.

У случају наглосног повратка се обавезног рада пословођи ће их поново пријавити свома Уреду, пошто радни однос за време обавезног рада није прекинут.

Истовремено са пословођима стрепе плаћа да су дужни да члановима породица својих намештеника, који се налазе на обавезном раду, у колико то затраже, издају болеснички потврде ради плаћа код свога Уреда, но само у случају, ако ни истовремену и принадлежности док се не на обавезном раду налазе.

Из канцеларије Уреда за осигурање радника у Београду број 9665/43 од 5 маја 1943 год.
309 1—2

Купујемо књиге
половне на свима језицима
позовите нас — долазимо!
Књижара „СЛАВИЈА" тел. 29195
309 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУПУЈЕМ:
Дубљиште крупније, бомбајште све величине, златне луби, бурме, ајстеле, наквљуше, брошеве, брилијантне, наквље, сатове златне, грибире и метални сами новорене и од бољих позната маркиз; старо злато оштећено, изломљено, покошљено и горело свему количину, купујем сребрно кецеље и остале предмете израђене од сребра купујем и највише плаћа. Дестелно прошлијеје и на златне продужене вредности исплаћује одмах познате фирме

„БРИЛИЈАНТ"
власника МИЛИЈОШ М. МИТРОВИЋ
БЕОГРАД — БОРЉА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 28-706
1—1 | 1Е

Државна Хипотекарна банка филијал у Ваљеву

наложила јавној продаји на дан 17 маја 1943 год. са почетним лицитационим ценом која следе:

1) Плац са зградама, Вука Караџића 16. Дин. 900.000;
2) Плац са зградама, Вука Караџића 14. Дин. 300.000;

Продаја ће се обавити у згради банковог филијала у Ваљеву од 9—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.
313 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
Главни филијал у Нишу

наложила јавној продаји на дан 22 маја 1943 год. са почетним лицитационим ценом следеће имања постојећа у Нишу:

1) Плац са зградом Лазаревићева 33 Дин. 800.000.—
2) Плац са зградама Лазаревићева 20а Дин. 6,500.000.—
3) Плац са зградом Цариградска Лава 1 Дин. 600.000.—
4) Плац са зградом Моравска 11 Дин. 400.000.—
5) Плац са зградама Обреновићева 10 Дин. 10,000.000.—

25 маја 1943 год.

1) Плац са зградом Лазаревићева 18а Дин. 300.000.—
2) Плац са зградом Кн. Љубице 13 Дин. 1,900.000.—
3) Плац са зградом Кн. Љубице 10 Дин. 2,500.000.—
4) Плац са зградама Македонска кеј 13 Дин. 1,150.000.—
5) Плац са зградом Македонска кеј 11 Дин. 1,100.000.—
6) Плац са зградама Македонска кеј 9 Дин. 1,200.000.—

Продаје ће се обавити у згради главног банковог филијала од 9—12 часова где се могу добити сва даља обавештења.
313 1—1

ПАЖЊА КУЋЕВЛАСНИЦИМА

I

Упозоравају се власници Пројекта, односно њихови заступници да строго воде рачуна о Правилницима који им мотивају димничари, на која обављавају радове.

Пројекти Градског димничарског служби изумирисане су сарајом и бројем а исказују се из одговарајуће боје који је прописан и сваран од стране Контролног отсека.

Димничарски намештеници Општине, дужни су на захтев да покажу легитимацију.

II

Примећено је да су код многих кућевласника димњаци запушени да димњаџија ним их успешно мете.

Како је тама доведено у питање пожарне безбедности дотичних објеката и безбедност живота и имовине станара, а непрекидно сада када је отпочело са испитивањем димњака, служе се газова кућевласницима да у најкраћем року доведу димњаке у исправно стање како не би за то сносили последице.

III

За овогодишњих испитивање димњака, кућевласнице су дужни да стане на расположење димничарима потребну количину сламе картона.

Како је испитивање димњака обавезно из разлога што претставља превентивно-полицијску меру за спасавање угрожених пожара проторучује се да се димничарским органима не прави сметње него да их се у тоне прилу указе помоћ.

ИЗ ГРАДСКЕ ДИМНИЧАРСКЕ СЛУЖБЕ
О. Г. Б.
314 1—2

Намештај „ЗОРА" Београд

КР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 40155.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижје цене, најлепши избор за 1943 годину.

Власник ЂОРЂЕ ВАРЈАШКАРЕВИЋ.
313 3—4

БОЈЕ готове за фарбање
производи и препоручује:

„ХЕМОР"
РАДИОНИЦА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА
БЕОГРАД, УЛ. ДИНКА РАЊИНЕ БР. 9
ТЕЛЕФОН 43-843

Заинтересоване нека шаљу своја требовања упућена Центр. за сеп. прашк. путеш «ХЕМОРА» сваког месеца 1 и 15-ог.

ТРАЖИТЕ ОБАВЕШТЕЊЕ
314 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

17 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Иванковачке 25 Дин. 1,600.000.—
2) Плац Јакерића 2 Дин. 725.000.—
3) Плац са зградама Гроз. Јевремова 7 Дин. 2,500.000.—
4) Плац са зградама Виноваковића 40 Дин. 363.000.—

19 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Краља Петра 41 Дин. 11,300.000.—
2) Плац са зградом Космајска 16 Дин. 6,400.000.—
3) Плац са зградом Краља Петра 67 Дин. 1,450.000.—

21 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Таковска 38 Дин. 1,300.000.—
2) Плац са зградом Ломина 23 Дин. 1,200.000.—
3) Плац са зградама Јовићевска 8 Дин. 480.000.—
4) Плац са зградом Оснавна Таковска 5 Дин. 1,200.000.—

23 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Високог Стевана 16 — ½ идеалан део — Дин. 1,800.000.—
2) Плац са зградама Високог Стевана 18 — ½ идеалан део — Дин. 270.000.—
3) Плац са зградом Високог Стевана 26 Дин. 730.000.—
4) Плац са зградом Дестота Вурда 7 Дин. 450.000.—
5) Плац са зградом Самборска 18 Дин. 730.000.—

27 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Дестотићева 40 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградама Гундулићева вилеа 37 Дин. 2,000.000.—
3) Плац Бањичка 5 Дин. 800.000.—
4) Плац Бањичка 8 Дин. 400.000.—
5) Плац са зградом Дестота Вурда 8 Дин. 550.000.—

Продаје ће се обавити у банковој згради Скадарска 33/8 где се могу добити сва даља обавештења.
317 1—1

Недељни лист у гетеру

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 22 мај 1943
Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ОБНОВА СРПСКОГ ЗАДРУГАРСТВА

„Енглези неће допустити...“

Непуних двадесет британских стопа Европе". Видао је тако лета од британске владе изборила за мандатора која треба *ће Енглеска, изложити ју-* Пољацима, о коме смо већ *ћу ако буде угрожена.* недавно говорили, изложили у *Пољацима који се дуге због то-* *ју.* Ако буде угрожена Грчка *ће ратовати ако буде угро-* *га што су им болшевици отели* *ће Енглеска ратовати ако* *жена Француска.* *део источних покрајина.* *буде угрожена Француска.* *Ако буде угрожена Белгија* *Но сад прилази „по поруци* *ће Енглеска ратовати ако* *Ако буде угрожена Холан-* *Енглеске“ и Француске* *дија ће Енглеска ратовати* *Ако буде угрожена Норве-* *ратовати ако буде угро-* *ратовати ако буде угро-* *ратовати ако буде угро

Недељни преглед међународних догађаја

Жежеви у врећи

Коалиција противнемачких земаља зачи ни једну врсту у коју су бачени већина и наши ближњи, који се немилосрдно боду сабљама. Што је још интересантније, то су најгоре боднуле дубље и тим јаче боле. Ово сада осећа Черчил који је сада у Вашингтону задужен са својим британским пајсаном јавним убодима свакодневницом Јока.

Черчил се већ знам пута сретао са Рузвелтом, и сваки састанак троје дуже од претходног. То значи да су односи међу њима све ближи, а рационализатора све дубља. Овога пута Черчилу у Вашингтону није пружена нарочита пажња је пилила да Рузвелт нема довољно времена са разговоре са Черчилом, јер је захтеват преговорима са Енглеском и другим дипломатима. Черчил мора да чека док Рузвелт заврши посла по већ, а не сме да напусти Вашингтон, јер нема чиме тробе да сиђе пред ту Америчким скупом у Москви, Еде је стално покушао наћи Рузвелта Допис.

Сво одлагање ипако тешко стварају ствари без лица Черчил да доказује да Рузвелт смета Британцу јавношћу свог домаћинског понижења у светској политици и да мора да нађе неки начин противнапредњачког Совјетског савеза. О сваком ће ствари ипак Черчил ипак имати мало нешто више. Претпоставља се да Рузвелт који је да избољшао однос између Москве и Лондона, али не и између Москве и Вашингтона. Да су Америчко-совјетски односи још интересантнији, чињени по томе што је Америка ратовала Немачкој, тог и што тај ратовао са Москве нако се тај Сталинов дипломатија је ипак зрелија но ли ли Рузвелт.

Пошто Черчил има доста сложеног посла у Вашингтону, то са је једва позвао Одбору да сваком послове у Конгресу, који је одговор на четири свеобухватна питања. Да није ни трима ни једним од њих, већ на целокупна питања. Пошто је седница била тајна, живо се сазнало сазнати све детаље седнице, до су америчка полиција предузетала информације листа о свим тајним. Али ни к сада можемо да некатегорично кажи би то питања могла да буду, јер нико ни у Конгресу ни Белој кући не жели да интересује спољно-политички добар Конгреса: сто пута је ово казано, приватне беседе у Сенату, приватне беседе у Сенату, приватне изјаве по ходнике у целом свету, чак и на банкете, изговорене трубеше састе.

Черчилу није дано у Вашингтону. Чега у ономе сада је дано ипак више министар Канади Мекензи Кинг који тако треба да учествује у свим политичким састанцима, а по свој прилици и у састанцима у најинимији тона састанцима, а то је највећи ближњи пријатељ. Британци прже да спречи ове моје бити главни и централни састанак. Али ни ово није сигурно. Америка је од почетка рата имала своје дипломатске представнике при свим владама, па и при Влади Краљевине Југославије. Енглеска је, међутим, имала своје представнике само при владама оних земаља које су биле у рату са Немачком. Тако је Енглеска имала свога представника при влади Краљевине Југославије, али не и при влади Краљевине Југославије у изгнанству. Ово је, међутим, сада исправљено, и Енглеска је послала свога представника при влади Краљевине Југославије у изгнанству.

Да поменемо један други проблем — питање. Ако је то у интересу питање Британске империје, које се Канадом руши, да ли онда не треба да се Енглеска и Америка тај ово дале будућности.

Док се ништа сиве свођају о Черчилу, Хопкинс, његов ближњи сарадник прави тајанствене комбинације политичке природе. Хопкинс је ближњи Рузвелтов, а Черчил је ближњи Стаљинов. Хопкинс је ближњи Стаљинов, а Черчил је ближњи Рузвелтов. Ако је Хопкинс ближњи Стаљинов, а Черчил је ближњи Рузвелтов, онда је Хопкинс ближњи Рузвелтов, а Черчил је ближњи Стаљинов. Ако је Хопкинс ближњи Рузвелтов, а Черчил је ближњи Стаљинов, онда је Хопкинс

Положај нашег села

Српски народ је претежно сеоски народ. Ову чињеницу ваља имати стално пред очима када се проучавају многе његове карактерне. Као сеоска сеоским миром и српски народ је веома за своју грудву. Српске сеоске куће и земљи њиву обрађује своја храњивца. Отуда у њему жеља да на тој земљи буде по радиш — работник, већ власник. Отуда му ће никад није довољно.

У свој чињеници такође треба тражити и разлог од уласка српског народа могао уживати дубоког мирења. Комшилуку су пријатељске сеоске пријатељи, бескућници и неудомице. Још је огромна већина остала једноставна домаћинска и као таква претежно конзервативна, претежно револуционарном духу. Није то случајност што се српско сеоско право одликовало поштом установа Душана за радом, миром и радом.

Српски сељак је као и сваки сељак конзервативан. Он чека обичај. Поседовање од гроздова, верује у Бога, радни је и озбиљан. У њему постоји склоност на материјалистичке, у којој мањи слоја старијега и сеоског се као његова мета. Наиме, у њему је мешају елементи и мирољубиви

ЗАДРУГАРСТВО КАО ТЕМЕЉ НОВЕ ДРЖАВЕ

Под утицајем индустријализације све многобројнија радничка класа почела се сналажати у сој дикате у који да не само органи ћавна снага капитала моћи суп ростављати снагу свога броја и но тај начин заштитити своје привредне и социјалне интересе. Тако су исто и други друштвени редови, сељаци, занатлије и мали трговци, дошле све ово који нису били пролетери већ посједници, али чији је живот посебу по лежао напитање против да га не сруши гута и пролетаризира, да би задржали, заштитили и потпомогле своје после, и социјални положаје, почели стварати удружења, трудећи се да удруживањем нашли подлогу своме даљњем јаче организирању и капитале способне да се боре против превласти капитала. Иако су у свако сим времену двадесетог режимском свла ду „Ланцем“ и „Штапом“ и „Пушком“ и „капиталом“ и синдикализмом и задругарством, уствари, ни је синдикализам успео да ре ши односе пролетаре, нити је задругарство могло да се осло боди односа супротностима великом капиталу.

И синдикализам и задругарство нашли су структуралних не достатака тако да су ни како за равнавање бољести таквим друштвима: политикантство, које је у синдикализму већ, изгледа, укорењеност код, и ако су и синдикализам и задругарство одних у почетку били протагонисти за слободне и надстранаке, они су у стварне и чисте облике свог створеног принципа и подстранички.

Задругарство је у току времена примило најразноврсније тенденције. Негде се једна одржа вало искључиво у једно изолиро ној помоћи држави; негде је опет тако, а на другим странама опет добијало је чисто капиталистички карактер. Свим задруге често су се претварале у акционарска предузећа или у банке. Већина су од њих задругарство искористиле у своје сврхе: „Сеоска слоја“, „Семеноводозаја“, итд. нимали су се само задатак да скупљају производе, већ и да снабдевају сеоство, трговцима и занатлијама. Задругарство је дакле имало ту способност да се прилагођава разним приликама у појединим земљама, за и разним режимима.

Прва задруга у Србији створена је у селу Врањеву, Ваљевског среза, 1894 године. (Село Врањево. Једно је извесно: прије у једној општини са селом Радовани, иако врло сиромашна, нема врло мале чак и једне учитеља, и поштто сам ја ту провео четири године рођења пуним живо у селу Радовиу, то су ми још у памети остали прво ти уписи тадање задруге. Сећам је у то доба био одличан жена, и сећам се у тим састанцима сваки час се добили. Главна ова сеоска је била да ће се тако спасти добити. Нада се, колико се сећам, није испунила). Године 1898 донесен је први закон о задругарству који је доживео велико као најбољи задругарски закон. До 1914 год. створено је у Србији свега 1515 задруга, од којих је остало 787 у животу. Док су се друге разишле у непостојећности. Србији задругарство је уживало лепу годину и у њему су напредне генерације виделе велику надо.

Напредак задругарства у Југославији, а нарочито у Србији кочило је партизанство. Постаје странке гледали су да преко задругарства задиру што по већају своје утицаје у народу. Други су опет ирске задруге желели да се планирају у народу; чим су покушавали да помоћу задругарства створе нове всемоћродитељске странке.

СИНДИКАЛИЗАМ И ЗАДРУГА У НОВИМ ПОКРЕТИМА

Синдикализам као слобода организација радника, и задругарство као слобода организација приватних малих посједника на њиху се нетитни ушли као чисто класне установе, већ грађе да са синдикализам бавио чисто социјалним проблемима, а да се задругарство бавило углав ном пољопривредним проблемима. Поред радничких синдиката радају се други професионални синдикати разних других друштвених редова, па и посједника. Синдикати дакле и нису били ни класни интересе радништва. Задругарство се јавља и у радничким редовима. Напад. задругарство се почиње бавити и решавањем разних социјалних проблема.

Није нимало необично што је то тако. „Природна и социјална политика су једна заједница“, вели Ф. Зедте, мислећи да човек могао водити једни културни живот.. Цветне културе, мишљење, не видимо ни у најкласичнију слоз најдичи, већ у благотворну целог народа. Социјални проблеми обухвата све оне мере које служе за одржавање здравих, моралних и продуктивних снага народног живота“.

При таквој повезаности између социјалне и природна политике у данашњем друштвеном стварању разног најпродуктивније биће дакле као да се основни обједињени у једној синтези. Ако природна политика има за циљ очување и повећање моћи њеног обима, социјална политика (у једној заједници) има за циљ да се ова моћ што правилније и што равномерније распореди међу појединцима и класама.

Интересантно је што видети како су у Италији и у Немачкој фашизам и националсоцијализам поступили са синдикализмом и задругарством.

У Италији је Мусолини у свом фашизму од синдикализма, разбацујући сине либералне демократије, створио од интегритета класне борбе интегритет класне сарадње и хармоничарове класне супротности у њиху једнима националне целине и државе. Поред синдиката фашизам је створио корпорације које између осталог државном органа и у њима су сједнили сви производачи целе врсте, највеће посленике и послодавце. Синдикати служе државницу равнотежи, а корпорације планској подјели производње.

Националсоцијализам у Немачкој, међутим, као што је одбацио стара схватања и старе методе тако исто је одбацио и старе методе рада у синдикатима и задругарству. Други су опет ирске задруге желели да се планирају у народу; чим су покушавали да помоћу задругарства створе нове всемоћродитељске странке.

СИНДИКАЛИЗАМ И ЗАДРУГА У НОВИМ ПОКРЕТИМА

Синдикализам као слобода организација радника, и задругарство као слобода организација приватних малих посједника на њиху се нетитни ушли као чисто класне установе, већ грађе да са синдикализам бавио чисто социјалним проблемима, а да се задругарство бавило углав ном пољопривредним проблемима. Поред радничких синдиката радају се други професионални синдикати разних других друштвених редова, па и посједника. Синдикати дакле и нису били ни класни интересе радништва. Задругарство се јавља и у радничким редовима. Напад. задругарство се почиње бавити и решавањем разних социјалних проблема.

Није нимало необично што је то тако. „Природна и социјална политика су једна заједница“, вели Ф. Зедте, мислећи да човек могао водити једни културни живот.. Цветне културе, мишљење, не видимо ни у најкласичнију слоз најдичи, већ у благотворну целог народа. Социјални проблеми обухвата све оне мере које служе за одржавање здравих, моралних и продуктивних снага народног живота“.

При таквој повезаности између социјалне и природна политике у данашњем друштвеном стварању разног најпродуктивније биће дакле као да се основни обједињени у једној синтези. Ако природна политика има за циљ очување и повећање моћи њеног обима, социјална политика (у једној заједници) има за циљ да се ова моћ што правилније и што равномерније распореди међу појединцима и класама.

Интересантно је што видети како су у Италији и у Немачкој фашизам и националсоцијализам поступили са синдикализам и задругарством.

У Италији је Мусолини у свом фашизму од синдикализма, разбацујући сине либералне демократије, створио од интегритета класне борбе интегритет класне сарадње и хармоничарове класне супротности у њиху једнима националне целине и државе. Поред синдиката фашизам је створио корпорације које између осталог државном органа и у њима су сједнили сви производачи целе врсте, највеће посленике и послодавце. Синдикати служе државницу равнотежи, а корпорације планској подјели производње.

Националсоцијализам у Немачкој, међутим, као што је одбацио стара схватања

ЗАГРОБНИ ГЛАС

Писмо које прод нама лежи у пубоки је госпођи Марији Ивановићевој. Оно јесте заједно са другим документима, као што су дневници, календари, белешке и друга документи која су нађена код убијених у Катањској шуми.

То је једно писмо које није никада стигло, али једно писмо које је дуго времена писано, и које нам говори много ин тога и баш једном загробном. Оно скрива у себи сазнање о горкој судбини. Већ у врло редовима осећ писма стоји: *„Ја вам да ју умрли, али никад писан ни понижавао ја ју бити заробљен у овој земљи“.*

Муж Марије Ивановићеве нађе је писан ово писмо — био је пољски официр.

Писмо је писано прво јануара 1940. године, дакле годину дану у Козјељску. Ово је у стварно било прво писмо, које је Ивановићеви хтео да упути свој кући, али уједно и последње. У њима стоји све оно што је официр мислио да ће можда једнога дана доћи до руке својој породици свог „загубљеног“ пољског официра није никако било дозвољено да пише од њега. Писма свог мужа, које је жељено у шпанац једне катинске жртве, која је као и други убијена метком у потилак, што је до поврга прави свог писма.

Он је ово писмо поверио свом другу, и то једином од свих који су „ушутели кубет“. Али пут овог пољског официра до њеног Вестерског, код кога је живело ово писмо, није водио кући него за Катањ, где је у јесењој грозници ТИФ-а нашао свој смрт.

Из забележака у дневницима и календарима многих других, нађе од, да је често спомињала реч „пријатељу у домовини“, а да је често жељено такав траг своје срећних. Она неостваривања нуда ужаса уједно је јасно, куда су водили и где су се завршавали ти пријатељски.

На станици код Смоленске чекао је „крим гавран“, кашњи ГПУ-а, и у шуми код Катања одјекивали су пуцњи џеферсових зелота.

Са таквим транспортом пошао је редовт доца и поручник Вестерски из Кодјеља, надаље завођењем логор у области Смоленска, и помоо са собом и писмо своја друга Михајловића, писмо, које ним пријатељ подређен чекао пољских борца.

То писмо гласи: „Непријатеље ће победио. Пошалићи смо и бежали са фронта правим каквом курцуми... У овом ниду одлучује ће бекство које је дошло у пресло као, и тратамо ће натуребљени резимом. Пређи се Висла и продужује бекство у правцу Истока. Све до Ковела.

А тада долазе Совјети:

„Стигао је наређење да предам. То се одиграло између Ковела и Владимир-Волинского. Ја тога дана сместам сво ребоја. Тражим су нас хиљаду капетан тога дана ребоја. Нас официра било је неколико хиљада“. А то су те хиљаде официра, које сада у виду распадајућих лешева пронађе у крвавој Катањској кошари.

То је једно дугачко и потресно писмо, које је овај официр упутио своје жени. Оно је исцрпљено дугачку причу пољског жени, и неучитком судбином која је га задесила.

„Заиста не иде погодно непријатељски мотив, када сам био једном свега педесет метара од непријатељских митраљеза...“ — тим сећима уводи на своју судбину, а реч „ја вам“ каже нам да ће нидогодина начин о свом судбини официра. Свестан ће своје опасности, свестан ће да дана и тоне, Совјети су ушли у пољског реда „пољске армије“, и ослобађавају официре, и чак што више заклињу спровоју са пољски спасти пријатеском водом у Америку.

У стварн изабран се тренутак војаначкоисходна начин за „ликвидирање“ оних затвора — куририном у потилак, као спасиоц совјетског система.

Мртви не могу да говоре, па нам говоре. Њихова писма, њихова дневних говори, и цео свет судбин и ина на чему је.

Совјетско православље

По целом свету се растура посланица „московског митрополита“, у којој се тврди, да православном црква у Русији ниче кадовном пристаном од стране совјетског система.

Чудновато да се овај совјетски црквени „великодостојник“, тек сада показује на светлости дана, када је потпало, да је пословно без ограничења у руках руског синода *Цврковне Недовоље*, каквим ће нам правим двадесет пет година, ако уђемо прет стазе и изгледу публицисту московског патријарха.

То нас историчарско питање и на велики протест, упућен против совјетског режима на Светском црквеној конференцији да верском пргоном у Русији, односно на потпуно неприродно представљање оргиска црква, као и да ће нам ствари.

*Прва година о тешком верском прогонству у Русији, на сво дубоко гађута. Немамо намере да се мешамо у унутрашњу политику совјетске државе, ани нам нико *служи* Господу Богу и нашој отаџбини верно сачувати догоме да уживамо наш глас у дели простора.“*

Одмах по доласку болшевика на власт, сталожи је свештенство било подвргнуто најтежим прогонима, а њихова имања Руске, упропаћена са данашњим сваком у Совјетској Унији. Преко свој сачувати број свештеника свих вероисповести (изједена са свим верским и квазиверским) комисије је у бившој Русији округло 900.000. У совјетској статистици, свештеници стално више уопште постуљени, он је равно статистички нуди.

Ми се питамо данас где су они свештеници? Да ли је могуће да је њихова имања стварно, на вештачка потребарски револуције и грађанског рата — за 21 однозно 18 година, са 900.000 чланова потпуно нестало?

Не може се лако тврдити, да су сви 900.000 људи за то вре не попрли природном смрћу.

У томе одговору узимају у обу суштину „совјетско православље“.

Православна црква у свом свештенству је била у великој мери подвргнута истом прогону, као и остало свештенство. Али, ако је у почетку, у првим годинама, и било неких разлика, оне су врло брзо нестале, тако да је данас положај свих свештеника потпуно једнак. Сви су они подвргнути истом прогону, сви су они лишени свих својих права, сви су они изложени истом терору. Сви они, без разлике, сматрају се „непријатељима народа“, „експлоататорима“, „бившим људима“ и „лишенцима“. Сви они, без разлике, немају право гласа, немају право на рад, немају право на станове, немају право на храну, немају право на лечење, немају право на школовање своје деце. Сви они, без разлике, живе у сталној опасности да ће бити ухапшени, да ће бити осуђени на смрт или на робију, да ће бити послани у концентрационе логоре, да ће бити протерани из својих станова, да ће бити лишени и последњег комадића хлеба.

КОНВОЈ ЗА МАЛТУ

Исповест *Едвина Ф. Рендела*, вишег електричара у америчкој трговачкој морнарици

(Сарадник из прошлог броја)

Око 16 часова, када обележе дан непријатељска авиона. Један се, пловући у стварању, скупи у жара преда једног бока нашег брода. Други је истеривао, сеира натеривајући нас нама. Неке од наших пушу што имају на од горњег мола «Спитфајери» на «Харикенс». Не можемо сазнати да ме сами британске авионе неку логла да пратите зрак наше борбене патрољарозвану вијеру. Сви су одреда ви ви обруча те протрчеше ватра к новонаселе су на наилазе и мајстори. Ако ме, није су заповедали ради чега наилазе ни су заповедали ради чега наилазе. Пошто тог су нам говорили да су Британци обезбеде нам најмање 140 ман 160 ловачких авиона, док сви се ми под сенком ловачког авијатичког доигравања до Малте.

У 17 часова, брод-цистерна «Очиџи», трговци дрвеним горњег ума. Добро је добро као нико. Наставе претежавионске топове обојене једну чатрљу». Али, на једне удаљености крстиле ми су. Британци продаје док брода к напреже је чако чуда и ми, «Очиџи» је свега неколико стотина чланова посаде, а ми смо нас 300 ми на њега нобиља ловаца, више од 300 стопа. Мислим, бити за његову посаду и за стопедесет ми Малте, када тако не изгледе ја у горњем слоју, «Очиџи» заостаје, и ми настављамо пут. Код вечере ми смо се ја ми ни ја ни ја ни ја

Недеља дана на ратиштима

Буриданов магарац

Позната је прича о Буриданову магарцу, који је пришао јер се није могао одлучити које сено да једе — оно с леве или с десна. У магарчевој ситуацији видали су сада Руземтова стратегија. Черчилу Турска је Америка неможе рат Британији у европској зони и даје изјавама тврдњи да пружатељице да ће Британија по завршетку рата у Европи помоћи Америкинанца да победе Јапоне. С друге стране, америчка народ захтева (уколико народ може нешто да захтева у демократској земљи) да Сједињене Америчке Државе рачунају по Пацифику, како би евентуално ни европејске зоне стекли у гроханда америчке интересе, док Европа са својим новим надежди само тонама комократску сентиментальност.

Рузвелт је ишао чрезвано далеко у тој ствари. Чрчилу, који је увијек да је обичан посао био најне ће тежак проблем за помоћу војску. Док енглески листови, као што је на пример Обсерватор, са познатом некритичношу пишу да је у Африци искубљено 8 дивизија немачких оклопних одбрани и слабог бомбардовањем немачког пољета, у америчком чиновничком чује се много оштрија критика.

Позната војна стручњак Волтер Лајпси, К. М. Бондуран, који је он овај дана врлине у Вашингтон на обреше изјаве: „Ја сам у неком смислу изгубио интерес за ово, као што је изгубио интерес за доласке трећег новог. Америчани, као народ и као војска, требало је много више дисциплине и одговорности да би могли да ратују у рату". Бондуран настоји да објасни ситуацију, да је војске не види да америчка војска не може да се такмичи са немачком, јер она показала своја слабе војне способности.

Исто јављају официри и о њиховом стању. Зборе тако ту бинде и официри страдају због на афричком ратишту су биле одговарајно тешки. Американци изгубили 2 дивизије, једна је тако тешко оштећена, а 3 дивизије су биле оштећене. Америчани

БЕОГРАД, некад и сад

Први путовали посуми су звезданом краљу београдских дворова. Трешњеви дрвеће у башти на тако је нежно вапило по грудима, на крововима. Проходили летњим небом напрасно су као чиреви пени облаци. Са протоком дечице је весели мегор пролазио, видри своје складиште.

Са белешке радио београдске куће, чији је директор наглашавао су те бубуље прогнозе, које је себом доносило нову необјашњиву тугу, нуждо и нову неодређену чежњу за далеким. Водили су свеопште разговоре.

Ноћу је досло, тврдела за вам боље стајо обрадовало. А нам се опет свиђа чрнокса са своје трешње.

— Ништа еде боље на мом мотору кашљу. Али не прогнозирам костен сваког «бубуљастог». Но, то нек важа. Него, кажите мо ноћас ће се нешто ово Ново Лето! Пренеће је један нови кантар уноси у инсектарски прилагођавају.

Пати је, нормално, биле једне нове године Лепа, чим се појавио Нови Сад, ако је одговарао:

— Ако буде брза, биће ју до-бро. Али, протекле три године је ни сиђе нигде да претрчи.

— Само да Бога да не буде кишно.

— Тај разговор ведно са изнајмљу ових дасе Београдске куће, лета господњег 1940.

ПОСЛЕ ТРИ ГОДИНЕ

А три године доцније, то је било овако:

Први пуковци сиут су тенком београдских дворова. А свет је изнова пошао другим земским левеци на свом и исто пролетњи вазуху.

Али, нису београдске улице на-ду дуго шетале. Они су наиђали на трагу, разилели се по бежи-ји дубо по периферији. Даље нису у морнаричким хаљинама, не гонили у свеопште кроатовању нанетавала. На воду у шетњу пуковце на ноћи. Нестала је и ноћна тишина: по логорима, мотивима, пијанчи, грабљама. Дама су без шешира, платно зачешљане косе, у кишовним сторки хаљинама, са високим пет дрвеним цокулама, без свечаног чарапа. Господа су задевши наганде на панталонама, да би слободније изразили у њихову земљу.

Цвет њихове цветне моду напрасак и шумарице, већ нападнутих лишћем, поје су сад једне и друге периферијске земље. Па тим прекопленим подручјима онако трави сасуо паркашу ноћи, ноћи, ноћи, ноћи и ноћи. Зашто ни ће то чего радили, у тајном виду ноћи. Ноћу је ишао сватовски ноћу, ноћу је ишао ноћу, ноћу је ишао ноћу, ноћу је ишао

Радови на селу у току овог месеца

НА ДОМУ

Како су у овом месецу главни радови окопавање и косидба, треба препоручити све сорте и пробор по редове, као код кромпира, конопље-прашење, оргтоповке, косидба, брусење, косачки-ца, грабуље, виле и остале прибор. Обезбедити и радну снагу. Исправити на расподелу стајског ђубрета, просути осолом, покрпити земљу код.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Пронити храна на зелену храну и пашу, јаловицама да тај храна не буде нагао, тако да се зелена трава давати постепено у току 10 дана, смењујући при том у одговарајућој сразмери сувом храном крму, док се не пређе сасвим на зелену пашу на пашу. Наставити овако на интелигента с најбољом обзирношћу, а нижако док је још трава сочна или на време кише. Нарочито чувати од влажне детелине рогату стоку. Услед такве погрешке у овом месецу највише се појављује код прежвакача „надуи". Ако стоја наносити тако в благата на вубрицату. Тако где је вобичајено „горење", овце се почеку натварати на њихове воде треба да се напоре, што је врло корисно за утаре. У планинским крајевима стоке се сели у планине на пашу и сточе. Почиње бербање и пирада влачних производа у летњим становима. Врши се стрижа оваца.

У јату је пчелиње легање. Треба се старити да се пчеље добро роје, што је брзо изјутра, кано би се одмалили и брзо родили. То је нарочито потребно код гушчића а пчеље. Обрати пажњу на пчеље које не воде у суседна из пчеље. Ма да нам пчеле воле цвеће, треба много сналаза добру храниту кошу.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Довршава се сејање кукурузе, пасуља, проса и ширка, а сеју се још поједине њиве, житар, кукуруз зеленци и ви сачу, а сеју се још пшеница, грашак и мешовита пшеница.

Кромпир треба дрљати, а пролетње сорте усеве плевити. Ретку прорећивати и орашити. Исто тако треба се и сеје кукуруза. Расађују се дуван, сточна репа помешено у њих, купус. Врши се зонтна детелине, јесење гнојење и ливе ливаде. Зарежују се ливаде мека рада добијање сена.

На ливадама отпочиње вонтом месеца косидба вештачки, па и природних трава за сиђу, и то чим се већи део трава расцвета. Таке где се ливаде наводњавају треба наводњавање обустављати и то пре косидбе. Корисно је уништавање вуждева које у току овог месеца нападу, а нарочито јаке наносе велике штете зеленилним травама.

У ПОВРТЊАКУ

Настављају се сејање поврћа из пролетног месеца, нарочито краставаца, диње, лубенице и другог. Врши се прашење и окопавање поврћа. Орезују се стварја краставаца, диње, лубенице и паприка. Почиње се са зеленилним

дутром и вечером. Беру се боб, грашак, салата, мрква, ротквице и лук. У случају сваке врсте је нарочито предузимати све мере дестројности. Вршити окопавање јарода, које ће у току месеца почети да сазревају; подмећути слану сено бокора, да падо не пада на земљу.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Вршити летњу обрезивање јавната. Уклањати падлине на стабла. Употребити средства против шеточења. Шљиве прскати Бордоовом чорбом против шљивине, а бресве против ковр-чавости. Настаје брање трешања.

У расадинци почиње летње вакцинисање пупољком. Калеме се с раса и шеткавом. Врши се пикирање младиња у семеништу.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

У виногради врши се друго прскање, друге прскање против пламените пеге. Треба суббјатити ако је рана шеточења на лишћу и воду. Пуњење треба спречити. Почиње зелено калемљење.

У подруму завршава се претакање и врши трећи претак. Ако је вино слабо, треба га сумпорити.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Радови је у јеку. Контролишу се пчеловодници, меди воденје да праве нуклеусе. Врши се вештачко роњење и прво вађење меда.

КОД СВИЛОБУЊА

Хранење и потпуно свилобуља. Приправити пољре за завијање, које настаје крајем месеца.

За већи принос кукуруза

Од колике је основне важности за кукуруз за нашу земљу најбоље обрађивање је показала ова година. Како сво због проналоженог сувог летњег доба водоносне слоје нису добили водоносне количине, тако је и сувог летњег стадоснивања остао би без ваздуха, да нађе дано кукуруза није за њиховог живљења у њиховим.

Али, нашу производњу кукуруза морамо знатно повећати. Јер нам није довољно да га имамо само за задову ољење нужди, већ он треба да нам обезбеди и извозну стоку, другим речима да нам обезбеди потребне количине меса и масти.

Прошле кукурузе можемо повећати правилном обрадом земље, избором сорте, правилном сетвом и негом кукуруза.

За кукуруз је најбоље да се земље добро обраде у јесен. У вакво се то пропусти, онда се обрада мора обавити што раније је могуће кукурузе. Врло је важно да мора бити што плитке, иако би се сачувала влага земљишта. После орања одмах поравнати и остамити земљу да неки тако до сетве. Ако је оставите по прво сувише влажно или неуравно, онда је пролетње орање боље од јесенег.

Кукуруз захтева обилно ђубрење, а нарочито је стадно ђубрење, које треба растурити по њиви у пролеће. Али довољно ће ђубриво сваке треће или четврте године.

Врло сетве зависи у главном од временских прилика датогодишње и догнатног краја. Рано посејани кукуруз боље одолева мразима, па према томе и боље успева, али се каже са сетвом не сме сувише журити, да недозволи топлота не би довољно развила семена.

Код усва кукуруза треба извршити окопавање и разређивање. Окопати што дубље, да би се уништио коров. Разређивање је десета врло важно чинење кукуруза. Јер ако чинио не извршимо, јер он тако не може нормално да развија клипа и зрнља. Најбоље је вршити прорезе после сваке кише, пошто се земља под сувом кором кукуруза не може обрадити, осим у случају претрајних киша, или ако сувише влажном земљиштем.

Подврага је за кукуруз веома потребан и он нам га сачува ти из истог земљишта сваке друге године, ако што је код нас уобичајено, већ тек сваке четврте године.

Заштита наших шљива

Ма да наша земља има особине природне и климатске услове за развитак воћарства, ипак је оно код нас увелике врло слабо развијено. Само једна ствар треба да се у нашо широком развоју воћарства: то је шљива. Довољ ним бити наша шљива може бити од огромне важности и значаја за нашу сточарску привреду, тако и за експортирање њених. Шљива је, истина, јентино воће, али нам значај у извозу и употребе као до увоз воћа, јер се може сушити, конзервирати и прерађивати на разне начине, као сушена у чарнелади и пекмезу, или прерађена у ракију, а исто конзервирана, с обзиром на природну сладкоћу шећера, најпогоднија је и најдоступнија. Због тога данас нашој шљиви морамо поклонити највећу пажњу.

Многобројни су непријатељи који на годину у годину нападају шљиву и довоље у великој количини нам приносе. Једни од њиховх је штетнији од других. Ми ћемо погледу једнога је већ раније интересовала код заштите шљива као пропасник, тако и сталних на разноликовање пронашлу потребних средстава за борбу с предаторима. Сви знамо, поред свих техника, дрвља је такође интересовала у заштиту мера.

Но, и ако је пронашлак предузело све потребне мере против тог најопаснијег шљивиног непријатеља, ипак не сме да тако остане да су његове шкоде обилне. Поступи ли оваким редом, непријатеља, који нито тако му нанесете строгосмо штете и уништавање шљивова.

Овде ћемо навести поједине најважније, врсте којим ће нам остати стручњаци, проф. др. Мих. Јосифовић, као и начин њиховог сузбијања.

Пламењача

У току пролећа, у мају и јуну, појављује се на лишћу шљиве пеге мутно-браонасте боје. Тамно лишће, које је јако нападнуто нагиба, до краја лета потпуно се осуши и отпадне, те крупи остаје готово сасим оголена. У току тога времене се јако намаже те прво зиме стрела, тако да пламењача спада међу најопасније болести шљива. Од ње највише страда наша најраширења шљива пожегача или шљивара.

Зарају нашим пораметна глива, а појава је обично у току пролетњих киша или ноћних ваздуха.

Показало се да уз ове повољне прилике од пламењаче пламење у појаву је земљиште обрађено с јесени или рано у пролеће. А ако најцигурнија заштита је пресвака са 2% Бордоовом чорбом, а то прво пут кад је пламења при крају цветања, а онда је прско кишовито доба и друге пут 10 до 15 дана доцније. Добро је додати један литар оранвеног млека на 100 литара чорбе, да би се боље одржала на лишћу.

Ако су прскања прекуштена на ез болест доцније појави у великим размерама, онда треба одмах одоног прскати или прорати. Бубрења се врши на сталјском бубретом. Добро је при тога лишће вољените разблажити осоком са 2 дела воде.

Рђа

Почетком лета појављују се на лишћу лишћа правилне тонилиџи мрко-црвенкасте боје, које се јако код прстено огиру, а на лишћу лишћа иоде се летње жуто-црвене боје. Крајем лета појављују се тамнеје крва боје. Лишће се пре времена суши и отпада.

Болест изазива паразитна гљива пуц, а у пакоснем годишњем доба штетнија од пламењаче. Исто као и пламењача напада лишће напада њиову пожетачу.

Успешно заштита састоји се у прскању са 2% Бордоовом чорбом, које треба обавити у пролеће пловења грла.

Треба то прошутетно на ез болест појави у јаком степену, онда треба одмах приступити обради и бубрују шљивова исто као и код пламењаче.

Рогачи

Убрзо после процветавања шљиве мову се видети, поред плодова правилне облика, и плодови чудноватог изгледа, изгледају у виду рога или вакулд, па отуда и назив. Ови плодови бране расту од нормалних, обично су бео конистих и жегрог, а завршавају се шиљком.

Појављују се 10 до 20% услед рочога врло су честа, али се достигао да чак 80 до 90% плодова буде преобликовано у рогаче и упропашћено.

Предузимање болести је најразноврсија тешкиња.

Море сабирање су тешко изводљиво, али пресеца да се изобилан успех постиже пресецањем бор-доовом чорбом крајем цветања, које је истовремено најважније и за сузбијање пламењаче. Добро је такође свакодневно и уништавати изван рогача.

Шарка

Лишће на обољелим шљивицима шљиве постепено своје јарке, па почиње да се кићаје жуто-зелене пеге, ранке облика. Као плодови сазру на њима нестаје мирисобојне набори, који их вакладу поглуше или делимично. Ако тако тих вобора неко је приспевају сте боје и равномерна, рекао пријатан и задаје неугодан, тако да се тешко могу јести у свежем стању, за сушење и прерађу су неупотребљиви, а прерађа добија непријатан мирис.

Шарку изазива вирус, а једном зараженом вобом не може се више излечити, већ је болест на годину у годину сит јача. Остаје јаке једино да се зараженог, вобе неке и искрче.

Сива трулеж

Дешава се, а нарочито код је пролеће кишовито, да већи број плодова шљиве во заметку отпадне, а на њима се образују мелкие сиве боје. И на прелетним плодовима може сива трулеж да се појави, те са оболеног вода емисира и падне потпуно сасим, тако да тек прилог мора да буде сасвим за њих од је на трајање. Болест исто тако мо да захвати цветове, а врсте вих гледи на трешње.

Предузимање су такође.

Шарени

Некоторима заштита од њихов нема у нашим крајевима биљним чорбама. Ако се њима испреска врем ним сиви сувих грашчица, као и скупљању бубаних подлога на које су остали из вобки ним сила с тле, с тим да се све то заноси у земљу.

Решетност лишћа

У току пролећа на лишћу се појаве пеге које врло брзо у чем сазвеју лишће изгубе и најчешће отпадају. Ако се ствара у рупе видевање лишћа и лишће нагиба као пергаментно.

Предузимање су као и код пламењаче, којемо влажни пролећа карактерно чито пређе.

Ако се лишћа истреска крајем августа против пламењаче, биће истовремено добро сузбијено и од решетности.

Вештичине метле

Ова болест захвата родиздраво лишће и трешње. У крупи се појављују гране неправидно облика, чешаи убрзани већег или мањег обима, које је широ листа, а лишће је жутозелено и у току лета великим делом се сагуши.

Предузимање су такође.

НА ИЗВОРИМА САВРЕМЕНЕ СРПСКЕ ПРИРОДОНОСНОСТИ

Славна 1847...

ОДИНЕ 1847, годиће, у нашем бићеску преобилности, тринут је новодно српско племе.

1847 појавио се *Горски Вијенац*.

1847 појавиле су се *Песме* Бранка Радичевића.

1847 појавио се Даничићев *Рат* за српски *језик и правопис*.

Даничић је *Рат* написао у свиоју 22. Вукова *Песмарица* у 23, Његошев *Горски Вијенац* у 34 године: *мах* те не дуго, а као ведро, ето, и громито и коренито, и високо и дубоко, разнеше се духу српскоу природоносности.

*

Ретко је чеје пне с толико користи, с толико успеха неовно за српски језик као ово Торе Даничића.

Ни не *због* тога што је једино значаше написао српску граматику, српску синтаксу, облике, корене, основе — ово најпре требаше на исконитанову реченог језика; нити зато *због* тога што је најпоно речених по изнаховеног стварења српским, на речник српског језика, ни што је стварољачки времоо Сшето Писмо, најдао српске Доментијана, Теодосија. Данила, и у свима овојима подацима дакавао, обрадио, опис материјала врлино необично дубоко и пануднно.

Торе Даничић је велики као пример српске научне свести.

Али како...

Тај невероватно робустни лингвовид, као сит тачно успео је да ово скоро моје изложених правила, правилних сразмера, средин, страна, стварајућих целина, ствараних текстова, да ово већ сто година свеопштанска салина енигмарске мисли језика тече жестоким, Дивљачким, коритом, разливајући се, у осеју науке, у широку културну српског језикословља.

Предмет тог од митског погоса до робусног лингвовида — то је устварје дивље на степен најче природоносности Торе Даничића.

*

Ние пак Бранко Радичевића успешно је и корисно неовно за српску књигу.

Не *због* тога што је решено „*песнаштво* своје душе, *будовању* своје природе, неавасиошину и оригиналношту свога великог песничког таленга, учињено овај одлучни корак од старе, дивовске, *песничке* неовидне *теологије*, ка правој лирској, субјективној и национално*ј* поезији" (*Скерлић*); ни што је и право њега, као карактер нужних, *дијалектичких* обдазања изображеног устушног места темељитичком одушевљању за сво што је народно" (*Гавазан*); нити пак што је у *је* њиховности прожимо революцију и нашо модерне поезије у стварн од њега прокетнут." (*П. Поповић*).

Бранко Радичевић је велики као пример *дерзајућег* неједновидног простварења снаге.

Тај невероватно јестаственчаствим стихиод, као сат чачно, сказаљом-дне, усмо је да с најмање померања снеги, творећи инфиснон постани осећајног мора, осећајно плавет, осећајне сутон најтежег тоталитателе, да с њима из свеуком повеже простране просторе, простране висоте жудње, па да онда, као нечим златним налчићем, такву силину снаге природоносности стварољачки нанеде до коначно ведрог откућа исконске пасеженосги енигмеје:

Ах се ово осветлиа,
Ах се ово плаши,
А небеске у ње сјаја,
Лепо во на Јаве.

Звук енигмеје кад се крије, на простор олавен као песма, из чега исме ни ово ни оно Бранко Радичевић, тај невероватно јестаственчаствим стихиод.

*

Па је онда дошао Његошев Епопејство *Горски Вијенац*.

Ни не *због* тога што је Његош пример „и интелектуалног песништва и трансцендентног оптимизма" (*Вр. Петровић*); ни што је „дера Његошева вера у свеилосно, *његове* се мора састојн у дубоком чувству, његовој генијалности у светлоносном *катуванству*" (*Н. Вешковић*); нити пак *због* тога „што је он генијално *лавринске*, дабудан песник умирује интуитивности" (*Гавазан*); нити пак што је Његош „имао више уметничког живота и дубоке дубине но и један српски песник" (*Скерлић*); ни што је достигао највише класичне вредности — водност духа и сиуметуру језика". (*И. Секулић*).

Његош је просто велики као збир временских особина.

Тај невероватно лирозовски космизам, у чарењима чак и на врхунцима расиструјућих дисгнеја, као сат тачно расклапајо је такозвани демонтрабни синсулизам, чија се тежина сабирала у свима епопејско чуда. Епопејско чуда као најсилнији песак, епопејско чуда као најснажнији пламен, епопејско чуда као закон правилна и пулсна сама животне могућа:

„Нема бура што бити не може!"

Управа такозване наше стварности, на време опажено као уста, на свеопште појам вида, горућитвом је као Његош, тај невероватно лирозовски космизам.

Године 1847, у пуном бићеску преобилности тринут је генијс поводом српско племе.

Године 1847. тринут је српско племе *свеобухватно* велико српско природоносност:

Научници
Лирописци
Мислиоци.

Али тако, да су та три, доминне техничког дотеривања и одржавања пута, биле нужне и упоно само ондатле кроз што се од њихове главне магистре српског сеоа 3.

ЊЕГОШ
(*Архив „Српски народ"*)

ПАНОНСКЕ ЛЕГЕНДЕ

БРАНКО РАДИЧЕВИЋ

Нашој се реци док пред њом врела,
радости пуној ваше средње кише
и пашем болу пред њом кише,
снове је твоју задојила вила.

Пајзажу живости нус и мирис поте
дао си, сгодна с тобом заштрини,
и песме прошли и од дуже стазе
плесни, ведри сте до сиротог гроба.

А тад подиже лисја поста умирање
свемиро, сйта сиета што постоји,
и онда кола што се међ поздрава гуше

пребе у тако елементално јесење —
док ова гроба моћ живота стоји
песма, а сте што пролази страсно дубок.

СВ. СТЕФАНОВИЋ

Св. Ћирило и Методије

У новембрске празнословљено Св. Ћирила и Методија и са дубоком пошгом свеаљено се великим словенским учитељима, који су нам набукну дали, који су нам сиете књиге преводили, учили нас у хришћанству с великим обзирењем на наш национални индивидуалитет.

Ћирило Христоовеђутре, прави апостол, Св. Ћирило и Методије радни су пример неуморних радника и пожртвованих, који праве просвештеносне великанеде: дубоки, самосшоји, праволинијски, са тога право остају у захвалном сећању српског народа.

Браћа рођена од хлебнчке фамилије из Солуна. Методије од најранијег детињства бијаше наклоњен раду, Ћирило напротив. Старији брат проведе у Словенији 10 година као војводин, млађи као ученик Јевнк. Кад виде судбу свога земљака св. оца на гору Олимп. По рођењу Ћирила, родитељи његови посвећење у духовности 14. година. Као млад, Ћирило нарочито не хтеде прихватн мисао од дедине, него само од своје мајке. Књига му нису биле заробљена у Ћирилову, па отуда се пратила као прнпијатељ, и почаја убојавати брата да ни он прими веру Христову. Али он не пристајаше. Глад и многе беде почеше досађивати у пустињској дрнњини. Тада се он по својој свести основи хришћанском Богу и беше пресгављен. Ћирило и Ћирилград да му власшелу учитеље, и посланик му Ћирила и Методија. Прнпи. Ћирило беше у 860 године, а народ се крсти после осме године.

Још крштење бугарског народа да није довршено код моравске краљ Растислав посла писмо цару Михаилу, трнжећи од њега да му пошље једног учитеља који ће подучавати Јевреје и Сарацене о вери, па су готови поновити хришћанство. Цар по њега Константина и Методија у Херсон, код Севастопола. Где проведише доста времена, изучаваући језик. Константин преведе јеврејску граматику, и изучи јеврејски, да би могао браннти Хришће од јеврејских клеветнне.

На Херсона крстоше браћа по народу. Кад се врнте код цара (пнпа) на руку, реше им сви: „Ми верујемо у *једнога бога*, једнако је за сву страну земаљска кнша. Зашто *ви поједине Бога у Трнједи?*" Одговори Константин: „*Да сте мало боље погледали у стародавнне књиге, видели бн сте рнпе:* „*Словом Господњим небеса се утврдише, и духом уста његових сва сила њихова*" (Псал. 32, 6)". На том је месту јасно једнозначно и тронмачно: Господњетово Слово, и његов дух".

Тако су [*нарођи и исповедни-*

ци били у расгва побећени, и кајаше је се Козарима почео прнмати њнху веру, осамдесетих 200 година ранпе, а послаше цару Михаилу захвално писмо.

Сте моји и нови напори

По повратку у Цариград чекаше их нови труд.

У то време, бугарски кан Борнс, после рата са Грцима, заволи да прими хришћанску веру. При том, његова је сестра била заробљена у Цариграду, па отуда се пратила као хришћанка, и почаја убојавати брата да ни он прими веру Христову. Али он не пристајаше. Глад и многе беде почеше досађивати у пустињској дрнњини. Тада се он по својој свести основи хришћанском Богу и беше пресгављен. Ћирило и Ћирилград да му власшелу учитеље, и посланик му Ћирила и Методија. Прнпи. Ћирило беше у 860 године, а народ се крсти после осме године.

Моравска архиепископија Методија нису допуштали. Као словенски језик Растислав нашао писмо цару Михаилу, тражећи од њега да му пошље учитеље хришћанске вере. Цар опет изабра Ћирила и Методија. Питате Ћирило: „*Зашто ви сте нашу азбуку за сад[ја-зе?*" Одговори кан: „*Ђедо мој, и отац мој и многи други сте нам ову

Оживљавање српског књижевног живота

Српски народ кроз прошлост је кроз разне своје борбе и страдања историје, и како је увек благодати – више и природнијег богатства, проживљавао је тако уметничке врсте и трајније творевине духовног и књижевног живота, које су немањићке трошне вилајет духовног и фолклорног свету и културног нивоа народа и напредак. Та ниво, и као увек сам овим непријатељским предусловима за једну организованију и систематску културну делатност, српски књижевност се стално развијала и духовним нивоом високо надмашивала многе друге словенске и друге народе.

Тако је то било од првих почетака српске писмености, па од Св. Саве и његових учењака и следбеника, па преко творца наше моне књижевности, Доситеја Обрадовића и Вука Караџића, све до најновијега времена. Тако је било до сада, а исто ће нашим новим временима. Тако је било и од сада. Зар после дводеценијске изгнанје у нашем књижевном животу, у тому последњих месеци, запазили се нарочити духовни концентрације којих нема, ни ранијим рецима, ни ранијим рецима. Тако је дошло до обновљања најстаријих књижевно-културних традиција. Српски књижевни народ, који је у прошлости пажњу на свој културно-политички и социјално-економски положај, и научи.

Нова управа Српске књижевне задруге, која стоји на челу њена водећи књижевни рад. Свештан Стефановић, сматрала је одмах најважнијом потребе савремене српске књижевне заједнице, а нарочито читалачке публике. Једна од најважнијих потреба наше књижевне средњевеке сваког су репрезентативне антологије наше модерне књижевности – стварале. Досадашње антологије потпуно су разочарале, те се не интересовале више не могу задовољити.

Да би задовољила ову потребу, када се у последње време све више осећа, Српска књижевна задруга приступила је издавању антологије српске поезије (од Његоша до данас) и антологије српске прозе (од Богобоја Атанацковића до данас). Прву антологију састављају два наша одлична песника: Свет Стефановић и Тодор Манојловић. Другу антологију српске прозе састављају: Владан Ст. Ђурчић и Војислав Јелић.

До сада је ово у нас обичај да антологије састављају критичари и књижевни историчари. Међутим, Српска књижевна задруга је поверила редакцију ових својих антологија онима књижевним стваралима који су у стварачкоме и поетата еволуција, који интелектуалног учења и нашим књижевним културе. Зато верујемо да ће ове наше антологије бити не несумњиво уметничког песник и да ће исказати једну целину правилну у нашој савременој литератури.

Српска књижевна задруга ће водовољити потребу наше читалачке публике и школске омладине, још после ових антологија српских песника и прозаиста, дати једну антологију на правом месту антологију српских путописаца (од Доситеја Обрадовића до данас); затим, антологију најбољих одломака из водећих књига наших православних теолога и конфесионалних списатеља и, најзад, антологију српских књижевних, уметничких и документарних мемоарских и дневничких списатеља. Сваки од ових антологија има у свом већини и научно-литературно-историјски увод, који ће нарочито потребан данас, када су наше књиге изгубиле свој интерес за наше књижевне и културне раднике, такорећи у изгнанству наш књижевни живот.

Ипак је него вероватно да ће Српска књижевна задруга, конкурс Српског народа пробудити из досадашњег сна многе наше књижевне стваралце и натерати их да се прену из своје апатије. После дуге паузе, ћутања и пробудиће се наше песнице узеће оловно перо у руке, свештеничке ће и приказује на песма на воли.

У недостатку омладинске књижевности, Српски народ је одавно почео нарочиту омладинску рубрику, а Министарство просвете је препоручило сима настављачима српског језика и књижевности у нашим средњим и стручним школама да уведу у настави најбоље изабране домаће и школске задатке, реферате и друге књижевне саставе у стилу и духу, у циљу штампања на омладинској страни Српског народа. Радови ће предавати сва основна и од у току прва месеци објављен је већи број успелих радова сама омладине од несумњиног талента.

Истовремено с новим покретањем рубрике за књижевне радове, Српска књижевна задруга ће расписати конкурс за најбоље оригиналне радове. Овај конкурс распитује тако зрело Српског народа и на грађани радова биће објављени у омладинској рубрици истог листа.

Д-р Р. В. Тодоровић

Лиа Оригони, чланице Снаге

Лиа Оригони, рођена као сестра Марианна пред Ђенералом Ђенералом, Ђенералом Ђенералом, Ђенералом Ђенералом,

Одлазак првих српских питомаца у иностранство

Радозналом Србин Јован Гавриловић пише: 15 октобра 1820 године Вучу Караџићу да је у Србији велики „занимати великог буџћег равнодушја", да се нико „ништа не брине". Пребацује да се „једва способан издаје с домаћином трговину између у Новом Саду, и Немцима и француским новин, до после кад се врати у отаџбину, да он буде професор права српског.

Те мисао о оснивању средњевековних школа по угледу на друге земље, а нарочито на Русију, била је у то доба веома распрострањена. Јосиф Мајковић, архимандрит Манастира Јрковци, а после неке даље, шездесетогодишњи просветитељ, а нарочито српске даље, шездесетогодишњи просветитељ, а нарочито српске даље, шездесетогодишњи просветитељ, а нарочито српске

Привредни значај Великоморавске долине

Посматрајући долину Велике Мораве сада и у историјској перспективи може се слободно закључити да она несумњиво није изгубила свој привредни значај из прошлости. Она као равније тако и сада претставља најважнији правац и највећи привредни центар за српском копљу између од Дунава и Саве. Она је Моравско и обилно привредно подручје има да захвали у многоме своме географском положају и конфигурацији терена.

Претстављајући равницу која се протиче дуж Моравског тока она се показује као једина на пруга којој се са запада на исток и са истока на запад спајају планинске вези Западне и Источне Србије. Чињени пространу долину дуж целог Моравског тока високопланинске долине чини устарја и подножја планинских области које са себе формира привредну целину. И по томе одваја ју се од Источне и Западне Србије. Морава у свом току, дакле Србију на два привредна дела. То је подела која нашом природом у многој мери одговара и тада је морала привредног живота и политичких односа. Тако је било свагда кроз историју. Све оне области које леже кроз Велики привредно доњавају Западном Србијом и тежиште које је њихов у привредном погледу у Београду. Све оне области које леже кроз Велики привредно доњавају Источне Србије у Београду. Београд је дакле природно средиште које кроз моравски и Вардарски правац повезује Србију са Грчком и са Егејским морем. Моравска долина имала је тако увек велика добра трговачки пут, који је повезивао Подунавље са Јадранским и Егејским морем. Трговачки пут кроз моравску долину је имао велики значај за трговину.

Значајан саобраћајни правац

Моравску долину претходила су још у праисторијско доба од Подунавља на Средњем, а одатле продирала преко Цариградског друма до Средоземног. То је био пут који је везивао најважније дунавске земље (нарочито Подунавље) са Грчком, али је знатно олакшавао саобраћај средоземном робом широком са Истока на Запад. Дуж тог пута је ишла и трговина са Аустријом, Влашком и Молдавском земљом. Дуги пут кроз Србију је имао велики значај за Србију. Трговина је ишла дуж целог Моравског тока и преко Шумадије, Старе Србије и Косова до Солуна.

Поред праисторијског пута, који је повезивао Подунавље са Средоземним морем, постојао је још један, који је повезивао Подунавље са Јадранским морем. Тај пут је ишао Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом. Овај пут је имао велики значај за трговину Србије са Јадранским морем. Трговина је ишла Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом. Овај пут је имао велики значај за трговину Србије са Јадранским морем. Трговина је ишла Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом.

Поред ових праисторијских путева, који су повезивали Подунавље са Средоземним морем, постојао је још један, који је повезивао Подунавље са Јадранским морем. Тај пут је ишао Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом. Овај пут је имао велики значај за трговину Србије са Јадранским морем. Трговина је ишла Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом.

Поред ових праисторијских путева, који су повезивали Подунавље са Средоземним морем, постојао је још један, који је повезивао Подунавље са Јадранским морем. Тај пут је ишао Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом. Овај пут је имао велики значај за трговину Србије са Јадранским морем. Трговина је ишла Моравом до Ниша, одатле преко Сталаћа, Крушевца, Рудника, Горњег Јастрепца, Копаоника, Косова и Метохије до Призрена, одакле се спајао са Виа Егнатијом.

БАЛТЕР КАФАНА НА ПАРИСКОМ БУЛЕВАРУ

Конгрес документарног филма у Паризу

„Занимљиво од једног научног, било је тражити да постане научни инструмент, организовати га истражавању и демонстрацији. Али је онда фали осећају, све донове душе, не заборавите да је у комедији био довољан један мали детаљ, сваке године, да изазове у њему смех, а у трагедији, да изазове сузе. Ово је изнетио у предавању Жан Виго, један од најмлађих француских филмских стваралаца, чије је име у последње време на гласу. Виго је, наиме, снимио филм „Ништа за понашање“, који је изазвао велику пажњу.

Виго је изнео своје мишљење о документарном филму на конгресу документарног филма у Паризу.

Конгрес документарног филма одржан је између 5 и 22 априла уз велико учешће филмских стваралаца и филмолога. На овом конгресу, сем тога што је много говорено о перспективама у документарном филму, присуствовао је многобројно француских и страних претставника. Учествовали су Фелд-

Пробуђени природа и вања тајни

Када се из светости дође у мрак, онда се још тек после неког времена приђеш ноћни сјај стварно. Гледи природа тајанствена тамо условима је не само подсвесно, већ и разно. Они дубоких тонова имају ноћи, али слабије интензитета, а дубоке чега се душа природа дубоке гвалтне у мраку од свакодневних. Никоме је осветљеност по свему 5 до 7 пута већа, него ноћу у свакодневно природи. Ову разлику у светлости обично не примећујемо на свему, јер је она навикли. Професор Јенсе Мерфорт основао је интензитет од свега и једне с обзиром на светлину способност различитих ока. Као је код човека типичне очне живости, то ово може у мраку, сви и на свом на ноћу, које једне. Професор Јенсе сматра је нормалних очију просторију и са светом у трајно тачно нормално време када је почета да ишчезе. Једне рано примећује су ноћи већ после 40 сеоница, док се ноћ кинетичке рано пролаз 200 сеоница. Ово је се интересно знати рано сеоница у мраку. Ако му је ово нарочито ока приближно смешно за оријентације. (ЕОС).

Филм на Немачким универзитетима

Успех све већег броја филмских предавања научног и културног карактера да се боље упознају филмским проблемима. Тако да су се у последње време на многим универзитетима, школама и академијама развила два подручја, техничко-технолошка и културно научна област. Ниједно од ових подручја не може развијати се самог постојано филма, и бавила се тим. Најважнији универзитетски филмски институти филма које се у Немачкој на трговачке универзитете, који чине 3 универзитета, 4 високе школе (политехнике), четири више школе и четири стручне школе, све заједно 14 установа високих школа. Ове установе имају преко 20.000 студената. За последњих 3 године основано је 238 институција које се баве научним филмом. Тако предавање је 16 до 20 пута више заступљено у току овога рата.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

За унапређење свињарства

Др Драг. Николић: Исхрана свиња, ИПРОЗ (Пољопривредна библиотека, св. 26—27), Београд 1943, стр. 20 дин., стр. 96.

Србија већ одавно заузима важно место у производњи свиња у Европи. Још за Карађорђеве времене товљене свиње из Србије другим суседима, углавном, кукурузу.

Како је производња свиња код нас и данас претежно исхрана животињске свиња се углавном обављала екстензивно. Ово карактеристично за знатан део сеоских домаћинстава, где се може похвалити на скоро сваком старинском за време това. Радећи на овом су губитак у народној природи знатно велики.

Једна и неправилна исхрана свиња је најчешће последица непознавања састава и начина правилне исхране свиња. Свиње је лакше хранити и товити него ко коју другу домаћу животињу, јер је свиња свеједно да ли ће бити једна од многобројних животињских исхране најразноврснија.

У кући дна Николића приказан је процес некомпликованог хране у организму свиње, као и узрок појединих сметњих праве у напредовању организама животиња. Затим су приказане сировине хранива као и само припремање хране. На крају су описани образи са сит стужљеве пораста животиње нарочито с обзиром на стања у коме се животиња налази и на сврху коју је намењена. Код оних упутстава за исхрану и товљење појединих животиња, с обзиром на различитости животињских животиња, крупне и ситне врсте, као и само припремање хране. На крају су описани образи са сит стужљеве пораста животиње нарочито с обзиром на стања у коме се животиња налази и на сврху коју је намењена. Код оних упутстава за исхрану и товљење појединих животиња, с обзиром на различитости животињских животиња, крупне и ситне врсте, као и само припремање хране.

Књига ће, несумњиво, свима онима који се баве сточарством, а нарочито свињарством, бити од велике користи.

Нов прилог спортској литератури

Карл Бринкман: Спортската приказја... превод Душан Кољанин. Издање „Југословенска књига", Београд 1943, стр. 300, цена 30.

Код нас је почела да се развија солидна спортска литература. Нимало тако неважна монографија великих спортских клубова, школских прилика појединих земаља, економија, биографија, а нису ни без разлога и приповедака. Поред тога имамо спортских писаца Вукадиновића, Костића, Јовановића, Касаповановића, Гаиновића јавља се читаво дете младих писаца, који сви упућују прилоге у разне спортске дисциплине и трже што чешће стна за прикладније спортске догађаја.

Сада смо добили једну изванредну књигу од немачког историчара Карла Бринкмана, уредника спортских рубрика Дојчеландгруп. Бринкман је европски познат спортски писац. Он је написао сне велике спортске осове, од којих имамо преведене: Спорт славе није дотрајала. Нурми надмашио такмичење, и поставе успех. Нурми стварно нове генерације физичке трчаче.

На филму сам чекао најдаље најзначајнији ред Бајер. Питали смо се откуд толике предности у игри, толико увиђавности и тактичности у кошарком свету Бајер. Бринкман нам расветлава тајну. Ернест Бајер, архитект у приватном животу, дакле математичар и конструктор, усвио је на један прилично начин да стекне што ствај у кошаку. То је запазили рад од високих студија. Ернест Бајер, каткад који вам ја нити воће, упознаје младу Макси Херберг, а од тадашњице девојчице стварна себе партнерке с којом ће окушати да наведе неке нове идеје. Младе кликнуле пар, играјући на леду на дана у дан, није био кандидат сна. Играње је напоредо брзином, али брзином уништао каријеру. Напротив, онда почиње да цвета Бајерово дело.

Запошљава је каријера Макси Шмелинга. Тај млади дин интуитивно је Европу да би у Америци стекао светску славу. Макс Шмелинг тиниоо је напсгрупо. Годинама забављајући руком ликовне у ринг на вашарима по Немачкој, он је још да нема те главе која ће надкрилити његов удорац. Нокаут је обарао Џима Ривардса. Али је већ било довољно да запуди Америку. Али године пролазе и Америка сензација и чуда ће видети и Шмелинг имадуг. Џими Ло ради с Шмелингом, а Џек Џонсон Ло ради с Ривардсом. Ово Џек Џонсон ће бити Шмелингов. У великом Јенки стадиону, између 80.000 гледалаца, тешко да је било гледалаца, који не да Шмелинга дао — тавну. Али дође ће чудо. Шмелинг обара „ирске бомбардере". После тога Шмелинг се враћа у Европу и одлази у војнички подобровачки апарат.

Сем Нурмија, брачног пара Бајер, Шмелинга ту су портрети Гунара Хета, другог оборача чуда света, атлетичарки Ирмина Сенгстака, пливачетичарки Гизеле Кунце, боксера Ајдорфа Хоппа, ваквагетичара Рудолфа Харбига, Рантзовде Хеегер, све који држи 42 светска рекорда и најзад нашег Бана Сенкића.

Књига је преведе с немачког Душан Кољанин, а Југословенска књига је одштампа.

Моцартова преписка

Briefe und Aufzeichnungen der Familie Mozart, Band 2 und 3. Herausgegeben in Auftrage der Zentralbibliothek für Mozartforschung am Mozarteum in Salzburg von Erich H. Müller von Asow. Verlag Alfred Metzner, Berlin 1941. Preis 50 RM.

Ако што се горњег цитата чује наслова овог монументалног дела, тачније његова II и III књига, наслов који сам за дали, строго узимам сваког је окрошак. То је систематски обирја претежно читаве породице Моцарт која издаје односно једно, по нашему Завода за проучавање Моцарта, с. Ерих Х. Милер фон Асо. Средни су живи просвећених народи! Зар нису „немачки ратни ће родити" поменути ти чланови једне од поднају ли само достојни споменика, него колико посебну пажњу чине нарочите заслуге за проучавање свиме ситници из живота и рада! А ако ово важи за проучавање Гете, Хумболта, Лутера, Бизмарка, Фридриха Великог, Бетовена и т. д. поготов при сад-Нурмијом „Моцартујемо" и Завод Моцарт у Салцбургу.

При том треба имати на уму да се ту не ради о неким свеједно, већ о монументалном делу. Само ово наслонимо, помоћној књиге, које ће тек појавити, па тек после биће свега што је дало правитељ музике, ваше историје и њених великана, да разтворимо нешто више укладаја (виденог марша) добило дело као Моцартов и истоми упуни њих да се поноси.

Најпре треба имати на уму да је чак и наведени број нашег наслова дала и сувише скромно. Наиме ту, у да сад објављеним документима ако збирци, нису још обухваћени сви разговори породичних писама и забележено само К. А. Моцарта од 1782 до његове смрти, његове жене Констанце, њеног сестре Јозефе Ланге, а ту је и преписка Моцарта публика до сад сачуваног мало ли по списак његових музичких радова од 1788 до 1791, па затим преписка између породице, не то је преписка Моцарта обављеног са свим појединцима биографијама најближих лица која се у њима помиње, него ма и дата напомена о околностима под којим је Моцарт радио, у којој смислу музичким прилозима нашег времена у Немачкој, Француској и Италији. Тиме ми дали постаће и доличном културном историјом друге половине XVIII века.

Уредник Е. Милер фон Аса осветлио је обрзе прикљученој прегледна појединих листа, сваремених техником који је ствара, а нарочито на основу истраживања и научних проследбама, него чак и о писмима која је Моцарт писао разним шифрама односно уговорима тајном забрзаном.

● Опет дана вадили у Бечу обимно дело др Васиндја Мухтина *Историја руижске књижевности*. Ово је прво целовито издање у Совјетском Савезу са великим успехом рецитовала одличне немачке глумице из дела Стефанија Јосифа, Василија Александрова (младићески „песоте лирољезуте"), Јона Пиларта, Октавиана Гоге и славног Еминеску.

Занимљивости

ДА ЛИ ОКО МОЖЕ ДА НАЗЕБЕ!

(ЕОС) Сво, које је иначе тако осетљиво, да га већ и најмања прашкаста зрнца нагоне да сузи, може и да нас, уме и обмане. Јер му је за наредне дане стална појава. Тадашту му даје много више и разноја, но чиле се о њиховој дневној борби тешко чешће суза. Ова сузна течност има исту хемијску као и наша тела, дакле 36 до 37 степени, а дејство пријатно јаке реже но јединка антисептик сузних жлезда да чувају на тај начин стално ту њиног ока.

Али тек кад тополине сунчане зраке падну на степени хладноћа, тада вође и само око и њему се нашим умети наносити не овлашну пажњу.

ПЕДЕСЕТ ГОДИНА КИТОЛОВСТВА

Ове се године навршава педесет лета откако су пушчани зрели из китове пуне пут испаљивани. Ко је сагласно у Атлантском океану у лов на китове? Године 1851. пристаљаке изјавили гвозда алат, који ће после постепено нанети равнице и на после. Ех су године пронашли зрели из китове у северном и јужном морима. Ове године пуне 26000 китова, на којих се убијало осредње 3% китова. Ово је велики број. Ако је годину лова је нарочити предузеће зна на китове фантомским дима пуно од целокупног остатог рибарства.

ЗНАТЕ ЛИ...

...да су најгорег многи сталеи напитаљано ова у сопственом сасуду изнајмљене? Ова мана може да гледа само у једном правцу. Али је него уопште ове конструкције нам ауто. Поводљиво је ако ово само сваку годину да чудове на сва страна ја и сасвим ипрат.

*

...да је једна господина изјављивала у Лигиду Британији великој, пошто је имала двадесет комплетних гвозденова, чији је старост била од 170 до 200 година?

*

...да сваки дан буде штити од најбоље ако имате? Због тога Јапанци на данашњем сајму Европе и по свој њиним чарапе већ на одлазе своје чисте сиђе. Због тога они њихо њихо подноше жене, и то од трећега и наше сезоне кладионе.

*

...колико је стар жирит? Кад је рад данашњег времена у близини Солзре откопан један гроб из доба седме земаљске монархије, дакле отприлике године 2.300 пр. Хр., нашло се у њему једна суд на плодотворе, на којој је отпуштен један жирит. Он је сачуваном једну листу чудесно, да је сасвим доказа још пуном снагом клијања. Могло ПТЕДЕЛИТ. Прво 4.000 година ова њена моћ клијања остаје је жирит једини, ако нађете старих фарова. Њихов сад посуда вина нигдина нагласа чако да бе се од њега тешко нађе нашто слагати о старости кромпирова жирита.

*

...да се усеца најзасебнија врста одателе и опомене? Ресе се сада потпуно под Тувал, где је једно доте усеца најзасебнија и нисе слабости одлежало и опомене и нисе најзасебнија времена болнице кеге се ног одгонило. Једно дечак, које је неколико недеља болнице код своје њежно и пет се морао кретати кући, пошто је њихе ногу ампутисао. После тога дечак је данас пуно путовања под водом пебом као је сметарићем. Нашао га је један сељак у усеци у обновљу болници. Ту се и отпочетка, да је

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

КОРИСНА КЊИГА плаћа се осигурани добија са код Гаврилова, Београд, Расинска 12, цена Дин. 20.— 322 1—1

ИЗГУБИЛА САМ личну карту коју сам издала од претстојништва полиције Крагујевац и број књиге 9950 и не оглашујем за неважећу. — Ивана Трифуновић.

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претстојништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је за неважећу. — Драгослав Лазовић. 323 1—2

ИЗГУБИО САМ кућну листу коју издату од претстојништва полиције Крагујевац, оглашујем је за неважећу. — Коста Стевановић. 323 1—3

КУЋНУ ПРИЈАВУ издату од претстојништва полиције Крагујевац изгубила сам, оглашујем је за неважећу. — Даринка Спанић. 323 1—4

ИЗГУБИЛА САМ личну карту бр. А669 издату од претстојништва полиције Крагујевац. Оглашујем је за неважећу. — Милица Ристић. 323 1—5

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 4137 издату од претстојништва полиције Крагујевац изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — Дирка Срећковић, ученица. 323 1—6

ИЗГУБИО САМ кућну листу и пријаву издата од претстојништва полиције у Крагујевцу. Оглашујем их за неважећа. — Душан Милошевић, сл. радник код. 73-292. 323 1—7

ОДЈАВИЛИ СЕ свога сина Живка Танића, сам његова мајка Живка у кући на мојој кући пријавити. Радан Танић, рамн, на Бел. Пр. 325 1—8

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручне процењује, купује и продаје стручна радња

ЕГЕЗИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

328 1—1

На продају парна машина

Парна машина: [Madar garda Salgo] 4½ кс. отправка површина 9 м² за потпис: 2 милиона, 1 врашећа или тамна сечина, може се видети у раду.

КРАГУЈЕВАЦ,

Даничићева ул. бр. 52.

324 1—1

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЈУЈЕМ:

Дијамантне крупнице, бриљантско сво величина, златне ауре, бурме, приставе, минђуше, брошеве, брилантине, поклоне, сатове златне, сребрне и чистине само истрошене и од бољих познатих марака; старо злато одатавено налазимо, посољавимо и гарово скупо калемимо, купујем сребрне вешерне и остале истрошене предмете од сребра купује и највише плаћа. Бесплатно процењује и не златна процењена вредности исплаћује одмах познате фирме

„БРИЛИЈАНТ"

власник АНДРИЈЕВИЋ М. МИТРОВИЋ

БЕОГРАД — ЂОРЂА ВАШИНГТОНА УЛ. БР. 6 — ТЕЛ. 26-706

328 1—1

БОЈЕ готове за фарбање

производи и испоручује

„ХЕМОР"

РАДИОНИЦА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА

БЕОГРАД, УЛ. ДИНКА РАЉИНЕ БР. 9

ТЕЛЕФОН 42-042

Заинтересовани нека шаљу своје требовање упутнин Центр. за хем. продају, путнн «ХЕМОР» сваког месеца 1 и 15-ог.

ТРАЖИТЕ ОБАВЕШТЕЊЕ

318 3—2

ОКРУЖНИ УРЕД ЗА ОСИГУРАЊЕ РАДНИКА У БЕОГРАДУ

ОБАВЕШТЕЊЕ

Г. Комисар за радничко осигурање на својој седници од 1 марта 1943 год. донео је закључак, да су сви послодавци, чији радници одлазе на обавезан рад дужни да из одјава код Уреда за осигурање радника.

Стога се позивају послодавци, који су намештеницн већ отишли на обавезан рад, да одмах поднесу овоме Уреду одјаве са назначењем, кога су дана отпутили на обавезан рад, како би их овај Уред са тим даном могао одјавити.

Послодавци нрема томе за своје своји намештенике неће моћи плаћати ни прихода овоме Уреду за оно време док са исти буду нателовани на обавезном раду.

У случају пријаве погрешке са обавезног рада послодавац ће на познао пријавити овоме Уреду, пошто радно однос за време обавезног рада није прекинут.

Истовремено са послодавцима позива данас да су дужни да члановима породице својих намештеника, који су позвани на обавезан рад, у колико то захтеве, издају Белешнице за рад, које ће Уред овоме код овога Уреда, по свим у случају, ако им исплаћују и приналежности док се не обавезни рад нзвати.

На извршавање Уреда за осигурање радника у Београду број 9986/43 од 5 маја 1943 год.

325 3—2

ПАЖЊА КУЋЕВЛАСНИЦИМА

I

Употребљеној се извесним зграда, одређено њихови заступници да стварно воде рачуна о Противпожарна која ни нетовољу дежурних, на ним обавезним радова.

Приземнице Градске димничарске службе измеркавају су сервизом и бројем а исходују се на одговарајућег блока који је прошавши и оверни од стране Комерцијалног одсека.

Димничарски намештеници Општине, дужни су ће заатов да покажу легитимацију.

II

Примећено је да су код многих кућевласника комерцијална краткоца на димњацима или на тавтане немају.

Како је тиме онемогућена у питање пожарне безбедности двотежне зграде и безбедност зомата и имовине станара, а нарочито сада када је отежано са испољавањем димњака, нарада се да кућевласници на се у покрајинску руку дозволу врагоцца димњака у исправно стање како не би за то своним последица.

III

За овогодишње испољавање димњака, кућевласници су дужни да стане на расположиве димничарску потребну количину сиром картија.

Како је испољавање димњака обавезно на разног што правственог превентивно-полицијеру мера за спаљивања управника пожара проузрокује се да се дежурном органи на пре сметао него да ми се у томе пружају разна помоћ.

ИЗ ГРАДСКЕ ДИМНИЧАРСКЕ СЛУЖБЕ

О. Г. Б.

314 3—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

Главни филијал у Нишу

напомиње јавној продаји на дан 22 маја 1943 год. са почетком лицитационом ценом следећа имања постојећа у Нишу:

1) Плац са зградом	Лепајинеовог 18а	Дин. 300.000.—
2) Плац са зградом	Кн. Љубице 13	Дин. 1.500.000.—
3) Плац са зградом	Кн. Љубице 10	Дин. 2.500.000.—
4) Плац са зградама	Мисарнков ад 13	Дин. 1.150.000.—
5) Плац са зградом	Мисарнков ад 11	Дин. 1.100.000.—
6) Плац са зградама	Мисарнков ад 9	Дин. 1.200.000.—

Продаје ће се обавити у згради главног банкиног филијала од 9—12 часова где се могу добити сва даља обавештења.

328 1—1

РЕЧНИК

СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА

ОД ДР Л. БАКОТИНА

[50.000 РЕЧИ — 1400 СТРАНА]

ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 450.—

Српско-немачки речник

ОД А. ВИЛХАРА

ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 150.—

ГЕОГРАФСКИ АТЛАС ОД ВЛАД. МАРИНКОВИЋА ДИН. 120.—

Дела Ђура Јакшића:	Песме (плат. повез)	Дин. 140.—
	Драме (плат. повез)	„ 160.—
	Приповетке (плат. повез)	„ 160.—
	Романи (плат. повез)	„ 160.—
Живко Павловић:	Опсада Сиска	„ 110.—
Николић:	Изгубљена народна песма књ.	„ 30.—
В. Црнчевски:	Дивјаци о Черногорцима	„ 20.—
В. Јанковић:	Дечак с Уна	„ 16.—
Илић:	Основи технолог. штампе	„ 18.—
Михајловић:	Прича Бошетов и чаткова клопка	„ 20.—
Цамџић:	Гвездовића као песничк. фактор	„ 35.—
Зечевић:	Гајдаш Еросије	„ 18.—
Шпицнагел:	Један од многих, роман	„ 20.—
Лапчевић:	Наша стара пољопривредна култура	„ 20.—
Јовић:	Практична упутства за руковање моторним возилом	„ 20.—
Кирхнер:	Како чемо се заштити од опасности гасова	„ 12.—
Николајевић:	Краљ Милан и Тимочка буна	„ 25.—

Добија се у свима књижарама.

КЊИЖАРИМА УОБИЧАЈЕНИ РАБАТ

СРПСКА КЊИЖАРА

БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 18

ТЕЛ. 26090 ЧЕК. РАЧ. КОД П. Ш. 61240

320 1—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

напомиње јавној продаји се почетком лицитационом ценом ова имања:

26 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом	Високог Стевана 16 — ¼ идеални део —	Дин. 1.800.000.—
2) Плац са зградама	Високог Стевана 10 — ¼ идеални део —	Дин. 270.000.—
3) Плац са зградом	Високог Стевана 26	Дин. 720.000.—
4) Плац са зградом	Деспота Ђурђа 7	Дин. 650.000.—
5) Плац са зградом	Соколарска 18	Дин. 750.000.—

27 МАЈА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом	Доситејева 40	Дин. 690.000.—
2) Плац са зградом	Гундулићев венац 37	Дин. 3.000.000.—
3) Плац	Бакалска 5	Дин. 450.000.—
4) Плац	Бакалска 8	Дин. 400.000.—
5) Плац са зградом	Деспота Ђурђа 8	Дин. 550.000.—

Продаје ће се обавити у Банкиној згради Скендерија 33/II где се могу добити сва даља обавештења.

328 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 29 мај 1943
Бр. 38. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Блеф над блефовима

„Јесте ли видели!" — на сву уста ширеткеш трубе Лондон. — „Зар вам висио готово нуту реч: Бољшевизам капитулира пе одлуке комунистичке пропаганде у свету. Немате више шта да бринете; сво их ће где сад растуштају и сам Коминтерн!"

„Јесте ли видели!" — исте се јучерње ни зафрлиле Усе стране, брада од стране оних из Москве — „Бољшевизам пристаје да се одрекну бољшевичке пропаганде, пристају да дају рабо без воде. Дакле не борте се за своје куће, имања, акције и ренте, на крајњем богатиши!"

„Јесте ли видели!" — поновила широм света хор шуљаклеваних и напитених жена и данас још иисмо протицали разноредне гроше Москве — „Лондон — Вашингтон, сваки данон сви нама као још и сад многобројна мисија што ће на здравом разуму требало да буде — „Реконо да вам не треба више да бирате ни Европу ни нашу цивилизацију за тобу унизиву и порошну. Вам дате да је Стаљин окрупсе лист. Нам више до се нама у у културне стварн туђих народа!"

„Јесте ли видели!" — вешто и ми — „Јесте ли видели Стаљина у најновији поши ви отрешне улоге вука у јагњећој кожи Буржујима се муком уздржао да се гласно не иасмеје. Али ово вајсших усана, под трубо-тулиним носом лебди само лаке, прерпи осмејак. Јер вајсша најновији и најдрскија досетка њима је начас заиинила нарочи „Пролетери целога света, уједините се!" — поклонише: „Шуљајте целога света, уједините се!"

Јер вбиља, треба да се удручи сва шуљаклевшост, сва коиинеч, сав непоси мозга што је још иша на свету па да се ио и ио тре шутке удостоји њиове побивене реченице Коминтерн, најдрскије од свих блефова којима су вјосподарили у Кремљу до сад иикад назвали свет.

Забрљали се Лондон и Вашингтон због сее вебе убојне коју назвали отчаједиа чељадпи да су г. г. Рузвелт и Черчил продали широки контенту бољшевизма. Видели да не могу да умире вама на највеће пакошие причама о православиим молитвословима, ни „гарантијама" и „јемствима чојанства" китиновом које Стаљин не хоће ни да чује, ни ноздрвине детиња зајецаше ни да и три редовна видели да ие вопаши ни иајгрша комедија „свеславенског конгреса". Стога се вокушали о вој видовоји и надрповаји бољшевизма пиоиског „сапеника": Расиутиле Коминтерне.

У нормалном времепима, у времепима кад друге трајиве рата, свакојаки доживљаји, измучене нерве и уопште кондеције нашег народа не стварају у широком кругозиму психолог у свој је у тим аргументима, на бисмо вимали потребе да губимо толико реч пашим посетиоцима и трпимо пиле којим је Москва „пакладпи" свет: расиутимо Коминтерн, бичну сутливу своју посредницу, ништа више и ништа мање! Шта хоћете још?

У нормалним времепима било би довољно обично сретање ранаика, какави сви у своје времепе ирпвики вест о „доласку Чеде" (одмах потом заиељено ГПУ). Тако сво доживеле девчицом прочитали о „повратници" која ће тобоже настати мирном процајиа. Тако сво дочекали мало совјетски „устас", сричући за ликовиу „демократе" Европе и Америке. Тако сво дочекали 1940 уједиљење пајамнијих „ослобођења" Европе, војски (комплетне „једини пајмоћнији комшијама", сво до ви у јесни 1941 ие вротиле разпи пајам). Тако сво дочекали вајвеће и пајамнији интерпретере Полеона, свакојаки официјални пословаи пољски официјални у Катину и арсиалам одвоса са пољски конгрегатима. Тако пајчешће сасе, који мисли своју мисли, гледа властитим очима и не заборавља свој народ и у бу дуће мора да прими све сплетке изтеше које још мисли да учени јапиоски вук у Кремљу, иадгод му се прсте да извуче јаписку мачку из ватре.

Зар може бити дрскије вспеване Европи суа саучесиипшо Лондона и Вашингтона него тражити од ње да вероје да ће совјетски вождови ирекинути вспиторп ноше је уопште побунити, чији је обичан инструмент орган. „Мапка ноже сланине!"

Дакуне, ово посљедње су московска бољшевизам до сад ни најдаље пута напиљавали: у десетиљећа свечно потписиних међународних уговора одрицао се су се само комунистичке пропаганде у земљи другог суверенога, ни у једном мешаи у његову унутрашу политику. Ни со су пропали најнижи и најмоћнији међу тим сауговарачима?

Великој Британији је тад један посланик на сав глас викао да се са бољшевицима не могу закључивати никакви међународни уговори, пошто они у односу с иностранством осјећају исто шпиљиваше међународне јавности. Тај посланик зово се г. Винстон Черчил. Данас је тај исти министар Његовог Величанства Великитапије и потписник закључи сетогодишњег савеза са бољшевицима којима је вродио европски иоштењак.

Тада пак, догађаји су му давали за право: кад су ни довољно грдиле московске злогогребе уговора, погинули су и са своје стране међународне обавезе: пајвишим су кршење с иностранством сопјетском тргоиинском преставницима и отварши чи таве ватрене тоиове комета пајмоћнијег комшијског пропагандпог материјала. И Француска је била прикпала слично упозорење обећање о немешању Москве, па су тамо морали да одложе исто пакло гнушање у сиуштању, иби тога шуо је комунистичкп посланички клуб свечано изјављивао да му још пису стигле инструкције из Москве о томе који треба да заузме на том гласању».

Пошто овакве „изговорне обавезе" више не нам свиле, „Сталин драги рече", или како ми већ изјављивали, требало је сад да ваше жешће бомбастике: иро да не умемо ни бомпатом ко ни прави сва та чуда и моворе? Ко чије обећање да хронулу Коминтерн. Забораиили смо да му нашу кост остављају за пиљалатре. Да ли сад Стаљ да Црвена и ни даље?

У посљедњој вој ноћи ће ни моћи да умире „вестиј ципизм". Шуљајте целога света, уједините се и нападајте и даље оваквим блефовима!"

ЧИШЋЕЊЕ ПОСЛЕДЊИХ КОМУНИСТИЧКИХ БАНДИ У ХЕРЦЕГОВИНИ И ЦРНОЈ ГОРИ

Према саопштењу ДНБ у херцеговачко-црногорском простору у свибању се настављала акција чишћења, која је већ неколико дана опет предузета против комунистичких бандита.

То су остатци оних разбојничких банда, које се повлаче још од Бихаћа, у непрестаним покушајима да ће тамо стећи. Сада где су их затекли, измичући војницима савезним су у жестоком борбама њихов отпор. На једном стеновитом положају где су бандити у планинама успели да се увуку, немачки ловци обрали су се на њих и набацили их из положаја.

При свом безнадежном покушају бандити пиле и даље шире пагубу и пустош међу становништвом, пљачкајући и палећи села, и одводећи добре са собом стоиновне. Сви који покушају да спасу из тог „ослободилачког" терора вашу такву, вандалски палећи и дајући ову у сурове немачким претходницима, пеодговорпо из кло пашле прве на ослобођене и спасиоце. И људи спасоби да борбу пријатељу се немачкој оружаној сили и стањују на расположење свој рад за обнову сељачких села и разорених путева.

Рат против деце

У последње време англоамеричка авијација врши једне врсте ратовања које је одиграо свету ужас. Ту исту судбину доживео је сада Дрвар Михајловић, који је за њега пошао постане нехотице. Енглеска га одбацује као прљаву ствар, а Америка га одбија као ствар која је одиграо свету ужас. Ту исту судбину доживео је сада Дрвар Михајловић, који је за њега пошао постане нехотице. Енглеска га одбацује као прљаву ствар, а Америка га одбија као ствар која је одиграо свету ужас.

У нормалним временима, у временима кад друге трајне ратова, свакојаки доживљаји, измучене нерве и уопште кондеције нашег народа не стварају у широком кругозиму психолог у свој је у тим аргументима, на бисмо вимали потребе да губимо толико реч пашим посетиоцима и трпимо пиле којим је Москва „пакладпи" свет: расиутимо Коминтерн, бичну сутливу своју посредницу, ништа више и ништа мање! Шта хоћете још?

У нормалним временима било би довољно обично сретање ранаика, какави сви у своје времепе ирпвики вест о „доласку Чеде" (одмах потом заиељено ГПУ).

Тако сво дочекали мало совјетски „устас", сричући за ликовиу „демократе" Европе и Америке.

Тако сво дочекали 1940 уједиљење пајамнијих „ослобођења" Европе, војски (комплетне „једини пајмоћнији комшијама", сво до ви у јесни 1941 ие вротиле разпи пајам). Тако сво дочекали вајвеће и пајамнији интерпретере Полеона, свакојаки официјални пословаи пољски официјални у Катину и арсиалам одвоса са пољски конгрегатима. Тако пајчешће сасе, који мисли своју мисли, гледа властитим очима и не заборавља свој народ и у бу дуће мора да прими све сплетке изтеше које још мисли да учени јапиоски вук у Кремљу, иадгод му се прсте да извуче јаписку мачку из ватре.

Зар може бити дрскије вспеване Европи суа саучесиипшо Лондона и Вашингтона него тражити од ње да вероје да ће совјетски вождови ирекинути вспиторп ноше је уопште побунити, чији је обичан инструмент орган. „Мапка ноже сланине!"

Дакуне, ово посљедње су московска бољшевизам до сад ни најдаље пута напиљавали: у десетиљећа свечно потписиних међународних уговора одрицао се су се само комунистичке пропаганде у земљи другог суверенога, ни у једном мешаи у његову унутрашу политику. Ни со су пропали најнижи и најмоћнији међу тим сауговарачима?

Великој Британији је тад један посланик на сав глас викао да се са бољшевицима не могу закључивати никакви међународни уговори, пошто они у односу с иностранством осјећају исто шпиљиваше међународне јавности. Тај посланик зово се г. Винстон Черчил. Данас је тај исти министар Његовог Величанства Великитапије и потписник закључи сетогодишњег савеза са бољшевицима којима је вродио европски иоштењак.

Тада пак, догађаји су му давали за право: кад су ни довољно грдиле московске злогогребе уговора, погинули су и са своје стране међународне обавезе: пајвишим су кршење с иностранством сопјетском тргоиинском преставницима и отварши чи таве ватрене тоиове комета пајмоћнијег комшијског пропагандпог материјала. И Француска је била прикпала слично упозорење обећање о немешању Москве, па су тамо морали да одложе исто пакло гнушање у сиуштању, иби тога шуо је комунистичкп посланички клуб свечано изјављивао да му још пису стигле инструкције из Москве о томе који треба да заузме на том гласању».

Пошто овакве „изговорне обавезе" више не нам свиле, „Сталин драги рече", или како ми већ изјављивали, требало је сад да ваше жешће бомбастике: иро да не умемо ни бомпатом ко ни прави сва та чуда и моворе? Ко чије обећање да хронулу Коминтерн. Забораиили смо да му нашу кост остављају за пиљалатре. Да ли сад Стаљин да Црвена и ни даље?

У посљедњој вој ноћи ће ни моћи да умире „вестиј ципизм". Шуљајте целога света, уједините се и нападајте и даље оваквим блефовима!"

Сад је дошло ред и на српску децу коју Лондон и Вашингтон преступају ее као кривичпи српског народа на чије се „ослобођење" бори.

Случај у Лапову је ужасан. Једно исте дете погубљено је једно исто кашо-тако, које је екскулпирано и равно дете тешко да ће остати осакаћено целога живота.

Пошто постоји опасност да ће се оваки случајеви поновити, упозоравају се родитељи по свим градовима и селима да пазе на своју децу. Потребно је строго контролисати места где се чува деца играју. Потребно је строго проследчитати деца да сачувају што на земаљ њих. Потребно је истаћи да се код случаја пријатских сличних предмета одмах обавести најближа среска или немачка власт.

У августу простору борбе наставе се и поједини одреди самозваног „министра и генерала" Драже Михајловића, док се он сам налази у бекству. И њих спасавају од сигурног комунистичког бандитизма. Поред тога што та самозвана „југословенска војска" не жели да иде на пристанака на подршке у народу, она је данас капитулиса и од својих твораца у Лондону.

Да се не би америка Совјетска, енглеска влада, која је ирло нашо стало до судбине тако званог „југословенског покрета" и српског народа, пропустила је сада те чете свом удеху. Другим речима, да дубоки Совјета и њихове завојевачке политике, Енглеска је решила да се дезинтересује за балканска простор, па крпа тиме и на своју кривицу Драже Михајловића и његову „југословенску војску".

О Драже Михајловићу и његовом тобожњем војничком подизању и фантастичном успеху на Балкану енглеска штампа не само што ништа не пише, већ доноси вести које га приказују неспособна, па чак и смешна.

По старим и освештаним црквеним и енглеским обичајима свако тајно, над нечо постане нехотице, Енглеска га одбацује као прљаву ствар и одиграо свету ужас. Ту исту судбину доживео је сада Драже Михајловић, који је за њега пошао постане нехотице. Енглеска га одбацује као прљаву ствар, а Америка га одбија као ствар која је

Недељни преглед међународних догађаја

ПЕТА ИНТЕРНАЦИОНАЛА

Стални ратује на три фронта. Први фронт је онај борбени на коме је добро познато име Тодорића. Други фронт је унутрашњи на коме је такође интересантно. Он је управо за то време од одлучног свог народа извојевао сјајне резултате, па је зато спокојно могао „совјетски патриотизам“ да замени ранији правац погледе душе и правац комунистима ван странке. У том отступању од класног комунистичког начела Стаљин је следбенике „Левице“, који је такође редом отступао онако давно од привабљених позиција, као би добио одушак за нову офанзиву против руског народа. Онда је то била економска борба, у којој је Лењин имао велике успехе, не је зато морао обићати такозвану нову економску политику, дозволити извесне слободу трговине. Затим, одлучивши своје снаге, он је прешао у офанзиву и извојевао једно за другим крупна политичка и привредна значења. Ако би сматрао да је ратовање Стаљинових комуниста

УДАРЕН ЈЕ КАМЕН-ТЕМЕЉАЦ

српске сељачке задружне државе

„У ваше задругарске руке стављам судбину српског народа и српске државе"

Сутрет ода Србије са оснивачки Српског задругарства

изјавио је генерал Недић на историском састанку са задругарима

Састанак претседника влада генерала Недића са новим вођством српског задругарства, које је одржан прошле недеље у Председништву владе од историског је значаја не само за развој српског задругарства него и за бољу будућност српског народа. То је био почетак великог националног посла, када је удареи камен темељац Нове Србије на сељачко-задружној основи, која ће обезбедити традицију и сигурност нове српске државе.

Ти темељи идентичарни су чврстом и непокољебљивом вољом генерала Недића, који он зрте на највећа дубина српске историје да нова српска Отаџбина мора се заснивати на старом српском задружном духу, прилагођеном потребама и захтевима новог времена.

Ову стару истину и државна искуства генерал Недић изложе је модерним политичким терминологијом: **српски национални социјализам.**

У ова тамиве уздани је исте чвао непокољебљива вера пре воборца српског задругарства Михајла Авраиовића, и она ће нам бити чврста и необорива.

Ту са нолаза и висока задружна свест и особито одговорно осећање државног старе и новог задругара, јако је то одјуком и убедљиво изјавио нови претседник Главног савеза српских земљорадничких задруга т. др. Танасије Митровић нарочито осећаиа своје личиоме новога вођства да ће рад у задругарству сматрити као своју службу српскоме народу.

Јако су без појиле и дискусије, скороно у тишини ударени први темељи српске сељачке задружне државе, изграђујући по оиаквој Нову Србију, коју ће коначно остварити нова српска поколења, задојена новим национализмом и социјалним духом, оспособљена за чврсто ио родно тло и гладијуће ветрове који у бољу будућност Европе, освобођене од експлоатације плутократа и разорног међународног болшевизма.

У ремиња генерала Недића нађи ћемо сву основиа начела великог национализиог плана за обнову Србије на задружној основи, тек чврсто изграђеиому морално одиоса пројектује, на чекаћуће завршетак рата иако то многи продужу у свима дефетизму неки из нељубости, који морално исхорентни за умеи и подарнути са строгој дисциплиии реда и стварала да ће обезбедити бољу будућност српском народу и месту које му припада у новој европској заједници.

Поонау генерала Недића сваки Србиина да стуии у задругарске редове, који су отворене свеколи исправиои, радиои и чистом Србиину, морамо са сви без разлике одазвати. Тако ћемо сакладити сва тешкоће данашње неизвесне доба, стварајући и нову снагу националиу економију и социјалну заједиицу, која ће руководити жеиском производњом добара и њиховом правичном расподелом.

Исто тако од великог су значаја и речи осиивача српског задругарства Михајла Авраиовића, које кога у себи једва велики иауа да је цело српске историје, да су сва тиковине српског народа посвећене само удруженом напорима. Овај иаук каио да појединац, индивидуа не зиачи за себе ништа без иационалие заједиице, јер тек другуиио бескрајно жиу нашие предака који су радиои и жртвама обезбеђивали континуитет нације и у њеиом окриру оистваи појединца.

То је жива традиција српске историје и животна функција српског народа, које ни снежио вицје иикада капитулира, да бисмо избегли ове недаће и ове катастрофе, које могу да доведу и сам српски народ. Ради стиче српског народа и ради његове бу ће будућности морамо сви од реда прећи задругарству, свакаљући га по речима оца српског задругарства, као искорет љубави према човеку, према своме народу.

Осиављајући са на волу генерала Недића који ће остовље у иаиоиат изграђивање новог српског економско-социјалног поретка у реду и правичности, надахнућући со верои основиој српског задругарства Михајла Авраиовића, уђимо у ново доба наше историје, остављајући на њиховима вратима старе политичке заблуде, као што је изјавио иови претседник Главног савеза српских земљорадиичких задруга г. др. Танасије Митровић, да биемо могли служити само Србији и српском народу.

Долазећи на тај састанак, пред седнике владе г. Недић подарио је задругаре речима:

— Помози Бог, браћо задругари!

Сви задругари одговорили су:

— Бог ти помогао!

— Срећан вам данашњи празник и почетак рада!

— Хвала! — одговорили су задругари.

Затим је г. претседник владе рекао задругарима:

— Драга браћо задругари, дошао сам да вас тако одлоиим по старом српском обичају, када смо сви били браћа, ова Србија када се иисмо делили ни на партије, ни на интересе, ни на интернационале, када нас је водио један дух, а то је дух наших славних предака и дух мајке Србије.

Мени је особито мило и част да вас поздравим као ново вођство Главног задружног савеза и Главног савеза српских земљорадничких задруга. Тај ваш долазак, тај догађај јесте од специјалног значаја, не само за ваше задругарстеу, него, драга моја браћо, и за целокупан живот српског народа и српске земље. Хвала Богу што нема више подела, већ смо сада сви Срби. Ово истина има један партија, а то је Отаџбина — партија. Њој морамо у овим тешким судбоносним моментима, претешким и незнаним трепутцима, сви да служимо, сви заједно, сагута, на тако једнако да спасемо Србију.

То море да буде наша идеја водиља, једина мисао и једина свеиија. И ако ми не будемо слоии, организовани, цели, бесиа свакта неће да се диже. Зато ја и влада Народног спаса желимо да ви, српски задругари, најнепоговорнији и најнационалнији у њеиој судбину српског народа и српске отаџбине у своје руке. (Жива одобравања).

Браћо, не чекајући завршетак рата, ми не можемо дангубити, ми не можемо залогорити се, или ако нај забости главу у песак, а поред нас да пролази време, и да нас време прегази. Ми морамо ићи у духу новог времена и морамо водити рачуна, не о данашњици, него о сутрашњици и о будућности, јер само тако можемо обезбедити себе од свих догађаја који могу наступити. Сви морамо бити начисто с тим да је старо време прошло и да се неће вратити никада више, а исто време има нове потребе, траже нову организацију, нову свесту, на да се остане у заиозету, ни да мајка Србија и српски народ не пропадиу једноко. То траже небоилашње нашег државног и друштвеног поретка у коме морамо ми, да се опет не би нашла велика несрећа деснла, да у односиу много више морала, него ваше правде и много више поштеног него што је то до сада било.

Српски национални социјализам

Српски народ је по свој спонијалан, а по души он је правичан. Он ама своје нарочите потребе и одлике на којима ће надограднти своју организацију и своје уређење. Он има специфичне особине.

Српски народ има специјалне одлике. Оне су произашле његовог осећаја, произашле његове свести, произашле његове традиције, или како ћу да вам кажем на своме миогорном језику данас, те је његов српски специјалитет, његов СРПСКИ НАЦИОНАЛ НИ СОЦИЈАЛИЗАМ.

Те одлике и те потребе није нико заиажљиво на Србиии. Оне

Г. Михајло Авраиовић изиаше улогу српског задругарства у прошлости и будућности

(Снимак: Државна пропаганда)

ЗАДРУГАРСТВО – ОПШТА НАРОДНА СВОЈИНА

су изразле с нам. Оне су његовој души, сем су у сраз, у сдиш, у крик његовој, и пиш су настојат другог и другог живота у крвном задругама. То краном задруге јесу његовој највеће благо, које је имао и које је остало неизгубљено и прошло. Ви сами треба да се сетате колико је таквих лепих особина имао из тога доба и које не и данас проналазе код српског народа као врлине чојчић и које се разликују од особина осталих народа. Јер нигде нема што Срби имаде.

Хоћу само једно да вам напомнем, једну особину која је пала у очи и странком свету, која је ту особину истакао и подухватио: Срби је имена својствена. Он и странком човеку кажеш: дрвар, брате, пријатељу, рођаче дедо и томе подобно. Он и странац вам каже: сестро, чајко, снајо, баш и томе подобно. А то су израза благородства његове душе, то је израз његовог чедног моралног стања, које је он добио још у свом животу када су постојале оне крвне задруге.

Али, те крвне задруге имале су на Србима и на српски народ особите утицаја. Оне су формирале њега као човека честите и поштене. Сетите се само наших је Срби 1912 године. И као човек и као душа и као родитељ и као праведник и као научник особених је чеснчних особина. Сви је то код њега развила задруга. А ако је то тако, онда је крвна задруга остала настао је морал, почело је да наступа колобања у српском народу.

Да није дошло ово приобраћење задругарства г. Михаило Авраиовић и подигао српску заставу и позвао српске пашаке да се у друкви из самообране и самопомоћи, но зна шта би било. Српски народ који је васпитан у задругарском смислу, одмах је то схватио и покрао и резултати су били одмах. Они би били и одмах су да нађе нови облик тога одмах дошао Југословија, па сада партијашство, на собствеництво, на котеарашство и те велике особине које су биле плод наших домаћих у српском народу би… су доведене у питање.

Рад у српској сељачкој задружној држави

Ви знате, драга браћо задругари, да је наш народ сељачки народ, да нас сељака има осамдесет пет процената. Ми од те статистике не можемо да затворимо очи, нити да бежимо од ње. Него, напротив, с њом имамо да рачунамо. Јер наш сеоски свет живи у селу и морамо да сачувамо с тим да је село основа и темља свега онога што постоји у војсци Србији, то је снага српског народа и мој његовог духа. И зато мора да се поклоне селу особита пажња, то мора да се истакне, и село мора да добе до пуног праваца. Тај правац, то мора убеђењу и новом схватању, може једино да буде у задружној српској држави, или, како је ја називао: српској сељачкој задружној држави.

У тој задружној држави мора нисмо, рад да добије своје признање и своју ка… ријеру, то нисмо ни ми у томе, већ сви морају да буду браћа, да је сваком Србину и Српкињи све равно слично да раде да бог… бољи резултати. То задругарство мора да почиње на чистим, основама, и његовом моралу. Зато, мора да буде јако конкурентисано.

Задругарство, да би могло да живи, да ради, да се развија, мора да има своју задружну банку. Зато ће је добити у најкраћем времену. Али, што је најважније, само мора да се усаврши и да … у себи и напреке мисе… ролне, и на… добротворност… ма, на… ма, на… ма, на

ЗАДРУГАРСТВО У СЛУЖБИ СРБИЈЕ И СРПСКОГ НАРОДА

...ању као основу тему. Они ће...ње у пољопривреди, дати ...ње у области сточарства, ...ивљењем.

...ају да ће у томе духу ...ислатељ српског народа, ...ућа да данас као народ ...ада се сте то остварило ...основних задругарства!

...ватим је претседник Аврамов поготово пријатне ...ом вечери свога рада, ...ре задруге ...ада је ново да увиђа ...задругарство у Србији. ...ви је видео како жели ...ивот народа. ...ознатијо је и живот ...ства живог рада. Увео ...ће сигурно да ...ће бољег до...ења, ...ом, да буде ...ом, да буде у ...обљеду доведен.

...ја сам сматрао, настављао г. Аврамовић да само дете ...ма треба да се ...ивитано ...ом, ...ом и ...ом, да се ...ом задругарство ...ходније ...материјално, ...моралу и духовно, да се ...ва ...ори могућу, уче и ...ирадује.

...уководиоци ...ни мислимо, ...ре ...ледног ...ја сам ...ово до ...ја Србија ...ходније ...ви ...ише ...ог живе о ...ове ...уту и ...ру. ...о ...ада је ...ог ...ило да ...ако буде ...сам ...ивотом. ...остатом, ...а ...ове ...ање, ...то је ...ако ...ирање ...ког. ...ошло је ...ово ...ово. ...ако ...ог ...ог ...ивотињске ...ироде ...ада ...је ...ироде где је ...ивао ...ирао ...адину ...ину. ...ародни ...ивот ...ирао ...ирода ...ада ...ја ...ирода ...ада ...ја ...ирода ...ада ...ја

Историја највећег блефа садашњице

Коминтерн и Наркоминдел као инструменти светске револуције

Циљ комунистичке партије СССР је Светска савез отвореног совјетског непријатељства који треба да се постигне тактиком светске револуције.

Историјски посматрана, та стратегија подељена је у три дела, као narративну текстуру и периодичне циклусе. Од 1903 до завршног револуције 1917 неодлучности већ бор је обликује у *Искра* и *Напредак* дело, које је трајао од марта до новембра 1917 док је био објављен „непријатељство" и издавање су „Непријатељство" рата. Ова прва фаза, после револуције, револуције, био је изграђивање двотактика, које је треслан да обезбеди комунизма у свим земљама на основне тезе, прилично сва на ова се зима сама у тој мери, уколико револуција пламти на једне фазе једну. Тактика се ту: стално мења у јавне фазе, према томе, да за револуционарни тренутак, када је ствара, нарочито у свим земљама.

Комунистичким партијама СССР наложило је проглашење „народне" револуције. Она учешћа да свуда свеконародношћу, да бисмо ствари комуни и да се ширењем наше интернационалистичке идеје, тако и да одговори на „Отворено писмо" Коминтерна, које је упућено од промене конституције великих сила. За спровођење овакве спољне политике СССР служи се два тела, наиме, **Наркомделом** (Министарством спољних послова), које служи за одржавање дипломатских односа према другим државама, и **Коминтерном** (Комунистичком интернационалом), који утврђује да ли „комунистичке" партије постоје и развијају се у том, и тако стварају тај светски револуције.

Наведени циљеви, да кажем је почело да долази нашу Коминтерна и Коминтерну у погледу војна политике, обликовању се постепено у складу с општом стратегијом и тактичког лавирања. **Међутим, циљ остаје непромењен.** Тако, што су бољшевици од Народног комесаријата за иностране послове (Наркомделом) направили су

НЕДЕЉА ДАНА НА РАТИШТИМА

Нов Гордијев чвор

Њој треба да се добро напрегне да би само своје велико дело, 17 општа рокаде неке филозофије комунистичке Буи. Али ови најновији комунистички антиратни напори корена хуманистичког опредељења које је настала у Виншингтону, где се два стратега трчкарају 15 дана како би могли да спасу једне — ваша друга операција.

Пошто је да је после свеопштања у Калифорнији састанак свету да је тако нешто или за народних девет месеци. А ово није прошла ни половина тог рока, а већ сете морају жучно да се питању због новог дилема. Значи, да је Јужном отпао основни мотив бомбардовања: зашто онда Хитлер да сада бити потребан за борбу против стварање основних војске?

Да ли је дошло до те борбе? То није реско неки филозоф, дискутовао у Виншингтону. Стаљо трчи по Европи. Чан Кај Шек трчи рат у Азији. Енглези трчао рат у Европи, Американци трчао рат у Азији. Руселт трчи што брже ефекат пади потребе изборне кампање. Черчил трчи одупловљење рада да штедња драгоцене снаге и крви. Ево Господинот часа.

Америчке војне домаће су Черчилу чланцима о потребе да се рат пренесе на Пацифик. Ипи исправљу Черчила новине су писале и о потребе рата против Европи. Пола серија чланака дође је изненадно стављају у Вашингтону атмосфера нормално америчког стратегијског тела. Дуго серија чланака мора да отвори Черчилу пилотске начина у домовини.

На крају краћена, без обзира на то шта садрже комуникеи и ходже, у Виншингтону је, изгледа, решено да се поједном одлучину ко је ко: Британија је ко Британија мора тако више да лагати у Европи, а Америка на Пацифику. Руселт је онда дана обећао своје војске да ће ви Јапа отсјећи свете САД војначе на свеобухватни ратишта.

Јапан у офанзиви

Дакле, Черчилу није пошло за руком да надахнутим мемоарима за ратне године у европском рату. Тај нагативан резултат његовог пута треба у извесној мери објаснити чињеницом да је Јапан кренуло у офанзиву и да је чин изненада до тих пор дуг да неки дан бомбардовање Јапана дошло европског рата, па јапан ударе против јапанске сила.

Напон је тешко своју наступљивост у области Аустралије и изгонавља трупе на том сектору потпита. А један по, прешао је у офанзиву на великом фронту и дони последњи одлучно последњег бомбардовање нас јапана у Азији.

Двадесет ројата и јапата дивизија групи Чан Кај Шека прешле су на страни инвазионих јапа. Чу Јинг Тана, командант шесте армије зоне, такође је прешао на страну непријатеља. Број дезертера, чанкајшинових војника, расте из дана у дан. Тако се нормално резултат стварања чанкајшког државног тела у Кини, чије је постојање искључиво моћи од пајачке помоћи. Поплаш Чан Кај Шека з отежан чине што се он може о пуњено борити и против комунистичких трупа у Северној Кини, јер једнодушно покушавају да пелишне свој утицај и на чанкајшку зону. Чанкајшизма зона је остала без икакве помоћи од стране Америке, и сад, у ново доба је на Кини Чан Кај Шекове присталице. Нагло морал почиње код утицајни један важан чиниоци: кинески народ види да Ван Чинг без потпуна јапце је ипак добро Кине питем сарадње са Јапанон, него Чан Кај Шек путем борбе.

Под напоменама застава

Национална застава Кине особење интернационалну, коју држе у рукама Чан Кај Шек. Национална застава удаљчата је сада и на руској земљи. Генерал Власов, пукотодник Руског ослободилачког комитета, организовао је војску од стотина и стотина хиљада Руса, који се добровољно определују за борбу против интернационалног комунизма. Покупи Сталине да сиромаше са себе одјеку интернационализма не може да смањи полет ове националне Власовљеве војске, јер само зна да је то једина ослободилачке комунистичког антикапиталиама.

Власовљева војска је најбоље показала, и то не само против совјетских гарнизонских одреда у монголима и шумама у позадини Источног фронта, већ и против совјетске пукова на фронту. Ова ратује не само оружје већ и родољубном јечи: добро војник зна кретањарије да напусте комунистичке редове и да пређу у редове својих земљака Руса. Успех те акције је огроман. Десетине и десетине хиљада цивилизованија изнуглављених једнице и изнуглављених дродуте врсте дивизије комунистичких пукова. Многи пак тоне сиру од своје целата, али је у току последњих 6 недеља у редове Власовљеве војске стигло 10000 пеинтерпретора, који нађа се боре да СССР, већ су спремни да се жртвују за Русију.

Овај изузетан моменат одигравће значајну улогу у претстојећој борби за Источном фронту. Та борба непосредно ће почети са Источног фронта. Обе стране напрежу све снаге, и битка може да почне сваког дана.

Простуде и кашаљ

Пошто Енглеска-Америка нема ни једну инсалнор ратишта на коме би могли непосредно дејствовати сталинска трупа до коначне победе, то Сталину у његовој борбе битци, то Лондон и Вашингтон, нападају бомбардовањем себе да помажу Совјетске Уније у надахнованим комплиментима своје земље. Ти напади настављају се са промењеним интензитетом, али резултати на то нису постале све јача.

Немачко противваздушно оруђе је, изгледа, усавршено до највишег степена. Ево једне ствари која то доказује. Од 800 двомоторних бомбардера и стотинама ноћи бачај земље на једном броју.

Ноћу се ваздушни рат води на немачкој страни Британско-америчких губи по 30—40 авиона, међу тим дилом чет четворомоторних. Ово тако успешна је сада и одбрана Јужне Италије, где немачки ратни пилоти показују нечувену храброст и сувереност у ваздуху.

Тај злочин бела сва јаке и јаке кавалерије. Осовинска авијација бомбардовала је ових дана Мадрид и британскомерички лет сваки свакодневно у Северној Африци. А на територији Енглеске беле је жестоких експлозија бомбардовања, која су повећане за ове формације немачких бомбардера летом по ноћи, а дилом дан ју. Лондон је без икаквог престаје, и доживео је тешке дане. Нако злочинички ваздушне Британскомеричке дозволило Немцима да буде такође бомбардовање у рату, иако немају ни надзвучног авиона ова обимна ратна стваралаштва и бомбардовање градове цивила претежно у једне области. Ово ниједно бомбардовање сила и варошице без војног значаја, нпада не постаје себе за циљ: уништење цивилног становништва. Циљ је сласбљење непријатељске патног потенцијала.

Британскомеричани посортавају своје зверство једна сасвим спокојном становништву. До сада су владајући разлози деци народа са којим ратују — немачку и италијанску деци. Сада су почели да разлажу и српску деци народа коју земљу да буде на његовој страни. Бацање пакета хлеба у једне издане на на српској територији то је код јапанске Британскомеричанска помоћ нашој војсци. Ово је нешто сасвим нечувено. И зато Европа помаже борбу Осовине, борбу за правду.

Остаје мало дана који потпуно да ће 1943 година бити слична 1918. Ову сличност изражају многи су Енглези од почетка ове године. Шпеглер су без обзира на то што чињенице говоре ту супротно. Свет је тражи да сличности нема. Нема сличности већ што ите је 1918 година Немачка сама као ту три савезника и против себе цео свет. Није је против себе и своју унутрашњу радинску опозицију. Сада је сасвим друкчије ситуације. Немачки народ, не постоје ни најмање одношења народних маса по народне власи, не постоје ни најмање сумње у вођство дижење и у вођену државну у свом рату.

Сада Немачка има не три савезника, већ један: савезника у Европи и блок од 300 милиона људи у Азији. На страни Немачке је већина народних маса у једном земљама Европе, које нису у савезу са Рајхом. Против народне масе с неутралним и у окупираним земљама није да се Немачка бори за непријатне чове-чанства.

У атмосфери таквог повереља у историјску мисију Немачке, којој се стиче нов социјални поредак у свету, немачки народ је још снага, и зато ће он, заједно са својим савезницима у Источном свету, извојевати победу у овом рату.

М. Војновић

БЕЧКИ ФИЛХАРМОНИЧАРИ У СКАНДИНАВИЈИ

Чланови Бечке филхармоније одазвали су се позиву да приреде низ концертова у земљама северног броју градова у Данској, и Шведској. Концертима које ће се приредити у тим зе. скандинавске турнеје диригентске Виталем Фуртвенглер. За сад су утврђени програми концерата у Копенхагену, Стокхолму, Малмеу, Гетеборгу и Упсали. У програм су уврштена поједина дела Бетовена, Шуберта, Рихарда Штрауса и Теодора Бергер.

КУЛТУРНА НАГРАДА ГРАДА ХАМБУРГА

Немачки Рајха града Хамбурга доходе је Културну награду града Хамбурга за 1942 годину на рамен делове драмског писцу Фридриху Хајнцу и уметнику-комедијанту Бруну Карбауеру.

Комунистичка монструозна манифестација у Њујорку

Велелепа Централна Сједињених Америчких Држава узела је ове размере. То нам показује недавно одржани комунистички збор у Медисон Скваре Гардену, у Њујорку, на коме је говорио потпредседник Сједињених Држава Хенри Волес, поменути капитални бољшевик.

«Српски народе пронеси слике из америчке штампане листове»

Панорама великог комунистичког збора, осветљеног рефлекторима у Медисон Скваре Гардену

Хенри Волес, потпредседник Сједињених Држава, приморан је у свом говору изјављивати привидна демократске Совјета са поштовања демократских Сједињених Држава и за постизавање заједничких циљева.

Као друга на овом комунистичком збору, говорио је професор економије Франклин Немановић, као претставник Удружења за америчко-совјетско пријатељство. Ово побеснело свештено лице хтурско није говорило о милиону 200 војника и убијању стотина хиљада совјетских, професора и учитеља од стране Сталињског режима.

ЈЕДНО САСВИМ ПОГРЕШНО ПОРЕЂЕЊЕ

Англоамеријанска пропаганда, у недостатку конкретније утеке о обиљу на све катастрофалнију кризу унутар немачке војске подигнуте — по приликама сасвим случајну једну од толиких плутократских пилића — чудне поклапања указивања на догађаје године 1818, пред крај првог светског рата, да створи илузију да ће сличне ствари данашњи могли нешто слично да се деси.

Сви памтимо свет у Европи и ван ње, — па и многи људи у самом англосаксонским земљама, — неки диметрално разлику између садашње ситуације и ситуације у завршној фази првог светског рата. Али поштo у свету поред наивних има и других људи, решили... мање паметних, то није згорег указати на неке разлике и неке обележја која за сваким собом говоре.

Пре свега, у првом светском рату, Средишње силе — тадашња Немачка и Аустроугарска — претстављале су стварно опсађену тврђаву, без веза са осталим светом, најзад неколико двутрих, готово сасвим изолованих држава, као Холандија, Скандинавске земље, без и једне луке на великим отворени морима. На немачко фронтова на европском копну — Западни фронт, Источни фронт, Солунски фронт и Италијански фронт — бројно знатно надмоћне непријатељске армијске снаге су стајале на расположење средства и снабдевања целог света, притиснуване су свакојаку слободу.

А како је изгледало у свој тој тврђави? Аустро-Угарска, односно њена војска способна је још последњим Хабсбурговцем и неспособној политичан владавина у правилу које су трошак или фиоровали расуло. Због неспособности те позитивно, иначе и сјајна Италија, дакле савезница Немачке, баш је тако рећи сваком приликом да се придружи непријатељу, Антанти.

У свој Немачкој пак пре свега:

1) није било склада између војнобиолошке и недесциране грађанске државне управе и Врховне команде; зато више, нову њима је често долазило до сукоба;

2) није било увек потпуног склада између јасних војно-политичких потреба које је истицала Врховна команда и разних династичких жеља, сентименталности и предрасуда (надрастрају који примери: борба око питања непограничног подморничког рата);

3) немачки народ, у свом једству као и сва родољубиви, душа и кошаи на све жртве, био је политички обдарљивије: свеборбе политичких странака „концентрације" је демагошки као вештовог бланкетизма; Радости својих свађама о разним цељевима, умерености или одлучности, био је слика и прилика те раздељености, у штампи и у којима су њу дану играли немачки дефетистички елементи, и пред воље немоће (код притиском са разне стране и сувише толерантној), стално је баш још горе;

4) овако стање користили су (у подељени удесима) за подривање народних маса: већ у трећој години почели су да се довољу штрајкови у индустрији наоружања, пазимо марксистичком интернационалу: крајње војске које је на свим фронтовима имала чуда од душегуба, било је често појава;

5) не само пре рата, него чак ни у првој фази рата, тадашње немачке војске нису се стварно припремали за одсудне борбе у погледу храна и сировина; за то су су јевропска спекулација и нарочитство хушинење јеног вођења отежавали организацију исправне, чије су неволе и незнање незадовољство и ропот.

6) из индустрије наоружања су најбоље радиле послали на фронт, а слабије, бројно незовољан, остајали на раду, стално колоњени радионе; пропагандни материјал Немачке слао своме самом собом ван оне ушављају да се на Истоку боре фронту брани целе Европе. Тако се и од бивших ратних противника формирају многобројни добровољачки одреди који се боре уз своје освојаче и савезнике. Нигде на страни европском делу континента нема изразите противничке војника. Има само напиони и њихови ли да свих народа који је привремено' живот' довели у сасвим ненашо стање.

Сад је свакако пустиње потпуна превласт Великобританије и Француске, али ни то није сасвим нешто дано.

Комесаријат за исте и надаље, потпуно свестан те ненормалности, решио је да у томе правцу сву своју моћ потрудиваћи. Док је с једне страни ужасно прљаво капиталистичко, да би се произвођачу и трговцу зајести обезбедила одговарајућа зарада, дотле ће с друге страни држава довољавати бити предузети најоштрије мере. Народу да се у том неопходно сарадња свих потрошача.

Цена бера, које је код нас неспособношћу појединих градова и појединих самих потрошача, неоснивши при том никакви терен у погледу предвиђања, довела до ваша тромесечна, достигла је у последње време доиле, да власта онемогућена живот најширих слојева. Код тих фантастичних цена, свесни и јаке да даље свеобухватна на крају бере по-лако-лако неприступачно највећем броју грађана.

Пазња је то о којој се мора водоваљено размислити, јер о њу помоће да доведу у опасност остатак изнуреног народа да нарочито подвлачи.

Што се тиче најлепших фактора, поменуто је да су они већ одавно предузели мере да би се ове зле стварі на вуч. Резултати нажалост нису били задовољавајући, јер власти нису имале да се боре само са шпекулантима, већ и са потрошачима, спремним да се не предрасуђују цена и да плаћају далеко скупље, само да не дошли до немерења а запа.

Узрок тога вастаа је код шпекуланта и шпекулантског таква, да су чак и неки комисарски органи достигли на идеју-оправ да исто-времено дана основе цена од по и више на сто. Иако се управо до безочности до претеривања право сама обмана лежала међу њима, и ако је сувишно да се у томе сами убеде, ипак је ова идеја нашла многе присталице.

Сад је свакако пустиње потпуна превласт Великобританије и Француске, али ни то није сасвим нешто дано.

Комесаријат за исте и надаље, потпуно свестан те ненормалности, решио је да у томе правцу сву своју моћ потрудиваћи. Док је с једне страни ужасно прљаво капиталистичко, да би се произвођачу и трговцу зајести обезбедила одговарајућа зарада, дотле ће с друге страни држава довољавати бити предузети најоштрије мере. Народу да се у том неопходно сарадња свих потрошача.

Цена бера, које је код нас неспособношћу појединих градова и појединих самих потрошача, неоснивши при том никакви терен у погледу предвиђања, довела до ваша тромесечна, достигла је у последње време доиле, да власта онемогућена живот најширих слојева. Код тих фантастичних цена, свесни и јаке да даље свеобухватна на крају бере по-лако-лако неприступачно највећем броју грађана.

Пазња је то о којој се мора водоваљено размислити, јер о њу помоће да доведу у опасност остатак изнуреног народа да нарочито подвлачи.

Што се тиче најлепших фактора, поменуто је да су они већ одавно предузели мере да би се ове зле стварі на вуч. Резултати нажалост нису били задовољавајући, јер власти нису имале да се боре само са шпекулантима, већ и са потрошачима, спремним да се не предрасуђују цена и да плаћају далеко скупље, само да не дошли до немерења а запа.

Узрок тога вастаа је код шпекуланта и шпекулантског таква, да су чак и неки комисарски органи достигли на идеју-оправ да исто-времено дана основе цена од по и више на сто. Иако се управо до безочности до претеривања право сама обмана лежала међу њима, и ако је сувишно да се у томе сами убеде, ипак је ова идеја нашла многе присталице.

Последњи час за заштиту потрошача

Комесаријат за исте и надаље, потпуно свестан те ненормалности, решио је да у томе правцу сву своју моћ потрудиваћи. Док је с једне страни ужасно прљаво капиталистичко, да би се произвођачу и трговцу зајести обезбедила одговарајућа зарада, дотле ће с друге страни држава довољавати бити предузети најоштрије мере. Народу да се у том неопходно сарадња свих потрошача.

Цена бера, које је код нас неспособношћу појединих градова и појединих самих потрошача, неоснивши при том никакви терен у погледу предвиђања, довела до ваша тромесечна, достигла је у последње време доиле, да власта онемогућена живот најширих слојева. Код тих фантастичних цена, свесни и јаке да даље свеобухватна на крају бере по-лако-лако неприступачно највећем броју грађана.

Пазња је то о којој се мора водоваљено размислити, јер о њу помоће да доведу у опасност остатак изнуреног народа да нарочито подвлачи.

Што се тиче најлепших фактора, поменуто је да су они већ одавно предузели мере да би се ове зле стварі на вуч. Резултати нажалост нису били задовољавајући, јер власти нису имале да се боре само са шпекулантима, већ и са потрошачима, спремним да се не предрасуђују цена и да плаћају далеко скупље, само да не дошли до немерења а запа.

Узрок тога вастаа је код шпекуланта и шпекулантског таква, да су чак и неки комисарски органи достигли на идеју-оправ да исто-времено дана основе цена од по и више на сто. Иако се управо до безочности до претеривања право сама обмана лежала међу њима, и ако је сувишно да се у томе сами убеде, ипак је ова идеја нашла многе присталице.

У земљи породице Сунг

Женска политика у Чунгкингшкој влади

На иностраној Сачуни, у најзабаченијој провинцији Кине — која се граничи са Тибетом, лежи ај Ангсиу — град Чунгкинг. То је онај део Кине, који под најразлог Чанг Кај Шеком још увек представља остор према Јапану, области, која се може назвати и земљом породице Сунг, чије дуге традиције дају Чунгкингшку Кину и целој његовом поглављу, који је постао њихов слуга.

Каже се да над Чунгкингом лежи сумо ако погледаш, једно смеше влажног ваздуха и сумпорног угља, који из стотине димњака кућа, добри ако кућама и реком, и који у њему рукују замрачује свест благодарења свог дана Кине.

Често је незаконитоно мешати личне моменте са политичким догађајима једног народа. У случају Кине, то лично, било је од пресудне важности на политичке тих. Чунгкингшка Кине.

Овај лични момент својим почетком шчи из неку звездату.

У другој половини прошлог столећа, живео је један скромни Кинез, који се звао Сунг. Као и многим његовим земљацима са северних, њему су је ријек рођен, тако да је потрео свој сребу у Новом свету.

Кинези продо, који је преживо исељеничке неповољну судбини, као фанатични присталице конфучијевог методизма, прихвати је сво бедање у хришћанство. И Сунг је том приликом покрштен и добио име Чарли Цин. Сасвим бистрином и побожношћу стекао је Сунг нарочита симпатије свог капетана, који га је примио код дошка на америчко имање, препоручио једном високом црквеном великодостојнику.

Благодарећи томе доцније је Сунг у чувеш Тринити-колеџ, где је 1885 завршио са одличним успехом своје теолошке студије. Судбина се осмехнула на свог пекада бедног кинеског исељеника на Кантон. Да се чак и познати енглески индустријалац Вандербилт заинтересовао за младог питомца теолога. Вандербилт му је поклонио богата средства за повратак у Кину, и створио му услове за његов у индустријској мисији у Шангају. Ја сам тај, дао је Вандербилтов за продају Светог писма на кинеском језику, чиме је положен камен темељац његовом доцнијем кинеском богатству.

Кинез Чарли Сунг имао је три врлине. Најстарије се удала за богатог кинеског финансијера Кунга, такође једног методисте, доцнијег министра финансија у Чанг Кај Шековој влади. Обе млађе кћери продужиле су своје студије на америчким универзитетима, једна, Чан-Линг, упознала се са Сунђедином, великим реформатором и доцнијим претседником кинеске републике, и удала се за њега. Најмлађа од њих, Меј-Линг, потпуно је мерички васпитана, удала се за маршала Чанг Кај Шека, који је потпуно потпао под њен утицај.

Ова чудна мешавина кинеских, америчких и кришћанско-особених елемената, као последица Кинеза Чарли Сунга, показала се судбоносном у развоју чунгкингшке политике последњих година.

Створено је јединство мишљење, да би Кина дошао другојачије осигледала да је бедни кинеским остављени Чарли Сунг, уместо труду кћери — њено тра снаја. Али то су прави претпостављ. Од пресудног значаја јесте чињеница, да је стицајем прилика провинцији америчка утицаји на једну заиску област, који је прилала западној хемисфери и чији су духовни корени сасвим другојачији.

Г-ђа Чан-Кај-Шек
(Архив СН)

У самом случају, г-ђа Меј-Линг најгорође је изведа, да би свом мужу, маршалу и шефу државе, прибавила да прими савет америчких саветодавца Лаусона, Кинеза и других. Она је сво дан личном пријем, постала најприближнија од свих страних агената и посетилаца Чунгкинга. Лоша Меј-Линг, постала је чувена та сва, и одлично се сналази у улози „прве дами" отоадашње Кине. Само њихов утицај ими се забележити, што је маршал Чанг Кај Шек обавезан своим почетком Вашингтона, а чуо је и рад по четири великих возе-ске демократа.

Меј-Линг није имао нежно по-ступила са својим америчким пријатељима. Пре годину дана обрадовала је њихову земљу у мортној држави, пуно опорчи-ња, у коме се жали на малу от-ницију англо-америчких тра-ја које се боре у Азији, и које ју Америка и Енглеска бо-гаљском богатству. Па ипак, она неприкосновена владарка, није изгубила веру у Рузвелта, чија слика виси у њеном салону у Чунгкингу.

Као се толико ај маршалове Ки критично погледа, Меј-Линг, под изговором да иде на операцију у Вашингтон, одлете-ја је мислио у Сједињене Др-ће. Тако је приспела на ро-рочитим почастима, становала у Белој кући, а госпођа Елинор Рузвелт посећивала је више пу-ту у сапутницу.

Супруга Чанг Кај Шека уче-ћена је нарочита дочаст, која до тада није учињена ни једној жени, а још мање Кинезињи. Позвана је од Конгреса в Сена-та, да јавно пред њиховим фо-румом говори. Рузвелт, поштуј-ћи своју дарежљивост у обећа-њима, без је необично тадашња преса лепо! Кинезињи. Али практичност резултата за ово ту-тешње није дошло. Чунгкиншка Кина остала је у истом положају, са свих страна угрожена, на једној изгубљеној позицији. Сиона о једној створеној америчкој по-моћи нису се испуниле, једна изјашња за другом постала је, док је мишљење за отпор сва слабија.

Америчке новинари, који су проистекли у Чунгкингу, иску-вали дати поклону слику ове пре-ставнице на горњем Јангцигреу. То је једино простомишљена на свету, која вама жељезничке ста-нице, канализације и тролеја. Удобност, на коју је Европеја и Америчанац навикао не посто-ји. Ово нало тропско са нала-тавом блеска. Једу Чунгкингу са-мо кулиску једне модерне циви-лизације. Стотине хиљада људи живе у једном мрачњаку пра-митивних колиба и кућа.

Главну атракцију за разоноду претстављају многобројне коц-нарице, у којима страници и до-мородни налазе забораву у ве-ликове бројеве и досади. Чуне-шицки долар пао је тако у ци-јој вредности, да је тешко ко-што за новац купити. Један ми-нистар изр. који ми несвесту плату 12.000 чунгканшких долара добија жену за једну пресу да-нашњем курсу обрачуно — сва-ка 1200 долара плате.

Скромнијим становништво стра-шно осуђена. Онако како само Кинеза може да осуђена. Један Кинез, који је провео дуже вре-ме у Чунгкингу, ми је причао: „Састајемо се свако вечери, и саветујемо се, како да побољ-шамо наша на ове ситуације. Ућем договоримо до неког закључка — и ништа више. Сви знамо за пропасти путеви Чунгкингове бе-зе, затворени су. Налазимо се ни у пакли. Путеви воде ка Тибет непроходни су од разбој-ја. Једино знамо да је Кина ју-ној зона са сопствен светом".

Чунгкишшка Кина чини на ос-ледњу тврдњу, која се нала-да добије помоћ на са-ној стра-не. На могућ Чан Кај Шек, ко-ја влада америчка сугура са ч-дотворном верношћу у Рузвел-та, не могу сматри за онога бе-нађалног положаја.

Личност и врлине и ограничења великодостојне политичке, дошле ће ова творевина породице Сунг — која је у развитку мо-че Кине пантрала овако ва-ћилну улогу — заћиватели ова-врех стварочицу?

Е. фон Штернберг-Унгерн

Јуда подноси рачун

У трошутку када тзв. „Атлантска повеља" постаје бе-предметна произвољ совјетских завојевачких планова у Европи, подјарује се и једрасство са сво-јом шестаком.

Када је недавно путовао у Сје-дињене Америчке Државе, енгле-ски министар спољних послова једно је у својој кожној торби и један чудан документ. То су једрејски захтеви у односу је-ванг међународних, који је упућен на дану надзелезност у Вашинг-тон.

1) „Уједињене Нације" имају за дужност и одговорне су, да се постарају за коначно насеље-ње једреја после рата.

2) Сва унутрашња државе имају удовољити својој дужности и принести тропкове за надзелаза-ње једреја, као и такозване сви-стратске бладе које је обећао Хитлер у Лондону.

3) Пошто Палестина има ап-тљивости да прими велики број досељеника, то се захтева пот-тражичка квота за усељавање избеглих европских једреја.

На кошнко скромне ни изгледа били они једрејски захтеви, ова ипак за позивање једреја са-свим других земаља, нада се сму у обнову економски који су доне-ли на себе ратовање. Светско једрејство сматра је своју улогу у овом рату, тако да може да тражи све, и то без приговора непријатеља сила Осовине, које имају да врше обнову и одго-ворност за будућност једреја. Светско једрејство, као што се види, може сада да покаже праћку, да и оне уске и не-гране границе, где је до сада било њихо кретање ван потпуно искључено.

Једрејски захтеви не остављу ни најтрапи државе на миру. И њима се поново дужност да у њиховим границама коначне једрејске емигранте, одмах пот поновну. Новац за ту циљ треба да пружи „Уједињене Нације". При чему се напомиње да ни једна држава не сме ући у ратне порезе и друге дажбине, оне су морале да изнуре своје душевних као трабало прве државе. Сада ове дажбине треба да изнуре свој-душевност према својим грађани-ма, који су послали избеглице".

Једно чисто једрејско предлог за сву једрејску транснацију, дао је једрејин Бауу, секретар једрејског најгранадног конгре-са у Енглеској, као што је то једрејска једрејска телеграфска ге-нција.

Тај једрејин држи стварање једног фонда од пашта више него 100 милиона фунта штер-линга. И подужне сној предлог свим једрејским трнком: „Ова сума претставља ратне трошкове за пет-шест једрејских година, тако да ће ја милиона нарочити изолтак, нарочито умањујући у обзир — да ће идућа година може да буде и престрашна".

Што се тиче усељавања, једрејима и једноме остаду енглеска ограничења у погледу Палестине. Зато је треба тачка „неограничења усељења против Енгле-ске. Генерални напад потеже од „покрета слободне једрејске војске", који по једрејима тенге-графска агенција јавља, „да сва-ћање једне једрејске привремено влади, по узору на друге „сло-бодне владе", које су сребе по-скупљене у Лондону".

Међутим светски једрејство не мисли да ограничена своје ак-ције само на Палестину, ово мисли на стварање једне „Вели-кодрејске државе", која би поред Палестине прикладао Трансјорданије, Сирије и Либа-на, само је то једино решење једрејског универзитета у Јерусалиму.

Иза на наглед безначајног ак-тивна „конечног настанка", крије се једрејска жеља по уклањању свих ограничења, која су до сада постављена једрејима у погледу усељавања.

Министар спољних послова Корел Хал, одговорио је на стављену питању, да је по-следњих дест година извано по-ла милиона једреја на једреје усељавање у Сједињене Држа-ве. И енглески влад, да се неће ста новишћати слабо насеље Аустралије од 7 на 10 милиона становника, интересо је једреје да емигрирају на врата у Лондону.

Енглеска једреје је надмрла, да ни најсавлање Аустралије долазе је у обзир само народи који по-воре енглески поред Холандеја, Данска и Шведска. Из тога су једреји извели закључак, да о-ванем небо „нијемо на најви-пачестицалистичким потеза".

ПОВОДОМ 85-ТОГ РОЂЕНДАНА МАКСА ПЛАНКА

Планкова револуција у модерној физици

Крајем XIX века изгледало је — де Брољи и Дирак, Јордан и Хајзенберг, Нилс Бор и Борнове — могли су да заснују нову теорију у универзуму. Њихова квантна структура атома, као и нова наука која одела просторе, не би се могли ни замислити без Планка и његове теорије кванта.

Теорија о еластичној материјалној интерпенетрацији, о материјалној пробојности, о кретању и експерименте с њиховим трансформацијама атоме, као и сама нова математичка основа

широком путу који се отвара одређеним научима. Ако неко је то Планк и сам, однос по својим чувеним говорима, рекао: Под претпоставком да је дериваторија закона о принципу засновања на физици) идеја скоднеј стварности, активни квантум одиграла фундаменталну улогу у физици. У том случају, ако се ова елементи наших научних појмова, законима, почев од Лајбница и Њутна, на апсолутна константности свог утрошка односа.

Н. Я.

АСТА РУТ: СЕСТРЕ

Живот и дело Макса Планка

Славни немачки научник Макс Планк, један од највећих умова целог света по њему данашње науке, преминуо је 23 маја о. г. у 86-ој години.

Макс Планк потиче из чувене породице немачких научника. Његов прадед, Готлиб Јакоб Планк био је чувени црквени теолог; његов отац, Јулиус Вилхелм фон Планк био је врхунски правник; његов стриц Готлиб Планк био је такође угледан правник. Ево је дедицина чак, и последњих година, у главни министарски одбора који је радио нацрт новог немачког грађанског законика.

Макс Планк рођен је 23 маја 1858 године у Килу, немачком граду који се тад још налазио под данском влашћу. Студирао је природне науке и већ је као студент привукао на себе велику пажњу ван свог родног града. Још док је као студент завршио тродневни конгрес је за докторат професора универзитета у Килу.

Обично се мисли да тако није било у ствари) довољно. Родни град Макса Планка и његов универзитет, напротив, поносили се се звањем научника чије је име већ за врлине било стекло одличан глас на свим немачким великим школама и у свим међународним научним конгресима из области науке у Килу. Нешто доцније Кил је стога чврсто тежнути Планка још за 1885 конгрес за редовног професора универзитета у Берлину, где отада рада већ 40 година. Отада Планково име се највећих капацитета на њиву физике широм света. До 1900 у главном је остајало познавање све свог основног животног дела које се састоји у постављању теорије по коме енергије се кван тим једнакима простим енергије које је назвао „квантима" (од латинске речи quantum — колико — „порцијом квантум"), а који се отвара нова ера у физичкој науци. Ова Планкова теорија довела је напорима научника не в бледе тачности у науци о топлоти, где је довршила многих новых схватања.

Проналазак Макса Планка и назвали су највећу ванку у историји круговања целог света.

Са свих страна стадоше указивати велике почасти славном немачком научнику. Ако од почетка двадесетог столећа врховног столећа чланом Академије наука у Берлину, Макс Планк је 1912 године изабран за њеног сталног секретара. Године 1918 додељен му је Нобелова награда за физику. Године 1921 изабран је за председника „Друштва царя Вилхелма", највеће корпорације за помагање науке у Немачкој. Без-бројне строге академије науке и научне корпорације учиниле су се у указивању почасти Планку. Напомену је важну побуду ако је Макс Планк, као протестант и поклоник знаменитог протестантског теолога, 1937 године изабран за члана Папинске академије наука у Риму, у тим приликама за њом *Регенда а природне науке* (1937).

Мало је великих природњака који су своја конкретна научна сазнања у толикој мери усвели филозофским закључцима са проналазком. Осим Ратнуове научне филозофске дела би се доказитати почетак за које може дано да се определи по овом што у природи има свој однос. Коначно обтак, да за да о прокламоване своје воље према овом цело се неког и необразда на њей чврсте позиције тек, те да у том погледу се може за то показати само у свој ум, већ може да се осећа као целину. А по ову и тако сване стиче ко Планк је тражи правило у Христу.

Најзначајнија дела Макса Планка су:

Начело о одржавању енергије. Увод у теоријску физику, Пођи о узајамној вези у физици, Питања сложења у физици, Физика и борба ако доследа на свет, Реалности и природне науке.

•

Цели Немачка одала је дословно признање свом научном великану о 85-том рођендану које је дочекао у пуној умној свежини. Сви њихови славни научници, славни патриотски теоријски физичке, праги и даље немачког научни рад и достигао Гиборова. То је била права

Фолклорна група Ниџаци позоришта игре под водрин хебни код манастира Грабоџа

(Лукин СИ)

Нишка омладинска фолклорна група у Београду

Ових дана Београд ће имати прилике да присуствује једном лепом манифестацији напредног духа, који проповеда нова схватања. То је фолклорна група Моравског позоришта у Нишу састављена од младих и способних средњошколских ученика и ученица. У њиховим народним костимима они ће се одликовати младости као и одушевљењем за народну песму и игру.

Циљ Нишког одела је дословно признање свом научном великану о 85-том рођендану које је дочекао у пуној умној свежини. Сви њихови славни патриотски теоријски физичке, праги и даље немачког научни рад и достигао Гиборова. То је била права

Разум и филозофија српских књижевних старина

Цртеж: Ж. Настасијевић

НАШИ ДРЕВНИ АФОРИЗМИ

ПРИЈАТЕЉ МНОГИМ ЖЕЛИШ ЛИ БИТИ,
МЕД — ЈЕЗИК, РУКУ ДАТНУ,
И ТВРДУ РЕЧ МОРАШ ИМАТИ.

ГНОЈ ДОК НЕ ПРОГНОИ ТЕЛУ ПАКОСТИ,
РЕЧ НЕИЗРЕЧЕНА СРЦУ ТУГОМ ЗЛОСТИ.

ЈО БОГА ЖЕНА МУЖА ДА ШТУЈЕ
МУЖ РЕБРОМ ЖЕНУ ДА ПОЧИТУЈЕ.

ЖИВЕЋ УЗ ПОМОЋ ВИШЊУ,
НЕ ТРЕБАШ ПОМОЋ НИЖЊУ.

ЦРВ ДРВО СУЖА,
ЗЛА ЖЕНА МУЖА.

ЈО ВРАН СТРЕЧ ГАД ШТО ЈЕ,
ЧОВЕК ЧОВЕНА ПАДУ ЈЕ.

МУДАР ПАМЕТНОМ ДРУГАР,
ЛУДОМ ГОСПОДАР.

ОРУЖЈЕ ЈЕ ОШТРО ВРХОМ,
ЗАО ЧОВЕК ЈЕЗИКОМ.

ОЋ БОЛЊОГА ЈЕ ГОРИ ЗЕЊ,
БОЛАН НЕ ЈЕДЕ ИЗВАЉЕН.

ЈЕЗИЧНА ЖЕНА ГОРА ОД ЗМИЈЕ
ЗМИЈА УЈЕДЕ — НЕМА ЈЕ,
ЖЕНА УЈЕДЕ — ЕТО ЈЕ.

Народна библиотека недавно је пробудила још једну стару српску рукописну књигу, писану, како каже, великог кад, а при крају чак и из XVI века.

Књига на изглед танка, књижи је у средњем њиној величини, али је на њој, како се то каже, старостима, за књига с чијих страна зборе нека неуобичајена осећања недрима:

Мудрога ум и реч су мора.
Но само реч — дивља дивљора.

Књига има те не свештеничке, старосне привилегије, пословао чије је конце се књига, као књига с чијих страна зборе нека неуобичајена осећања недрима:

Љубља слатка завршена је,
Љубља се вољно,
Љубља мизерија.

Ваши варварске културе, јесте ли о срдце клонили срдце ко, ти ли сте српско нас у очи не гледа и само за сведи српске аферизам.

* * *

Књига та, као научили преказали, срста је оборника.

Обичног оборника, у књиге је ко ако који обичан српски монастир, у одређени тренутцима верске пуне, тајанстви вером, све крај ко крају, ако одређено и ако што му се, поред књиге, пред њиховом, ако таквог нешто чинило:

Сунце је скоте ово људима,
Мудрост — душама.

Обичан оборник, на чијим ако полугрешком страшна тек са једне њиној знаке је, стиг њеног ишког рашкошним, кред њима ма је и високошкољском Дечанског средњег века.

* * *

Дело се уџеш,
У ће љубљу вежд.

И тако, златни грана бивши од Ирона до Бихаћа, тај древни српски списак за аферизам, одмио је домила стазну часа тиметичке културе, чекивајући тоно васкрсавање.

* * *

Вид осиљености гомиле, вид је српски, вид дволичности, вид нуда револтне њдности, вид, ко ако књиу, уместоне лакше ако стиче.

Тавни распон-тистове, таква истовременог овог старостаног српског аферизма — биће нуда сваки с канцелариња тегобних разбуктавам — давно ове Дубина, давно про Његоша знали су за ограски видове човечанства:

Но нук нук, ни змију змија,
Ко човек човека не убија.

Али, христова ако полоћена и сиром, листови та српски знати су дор и воде, знати су да лому: сук нормативне вештом српско брате, савезао храна, чиме да остане — чиме да дише:

Све што је ново, добро је,
По древни бог,
Јечи од свега — боља је.

У историји развоја светског спартализма, и сами процеси развијања, бесспорно чине културно наслеђе за себе — у том случају српско.

* * *

И хришћани и идолопи — филозофски, хеленизам, романизам — и хришћанизам и изотеризам, сва та кокорда истовим „знања" у великокњижевним наслеђима на Хиландару и другим — један су то исти тон древне дечанске културе, већ чије посведочење иде и сведок Хирам Филозоф.

Хирам Филозоф, у чијим је њиховим струјама ова књига тежност, са сталним, с протицањем времена изгубе потаји годишње и то ону чију) високо изнад свим перо, дозвиљене:

Мудар без знања,
Без питра стоји, на ветру вада.
Без књига без знања — немудрац

Хирам Филозоф, у чијим је њиховим струјама ова књига особитост, са сталним, с протицањем времена изгубе стаза, с протицањем времена изгубе стаза (с протицањем времена изгубе стаза) високо изнад убеђујући стања:

Пред стрелу бољи вештак,
Но извештак пред очи.

Ко да је био, ма где да је био, ма којег бога био, ма којег је крви, стварностима се ни ако забележио, и с њим, — тим узор проси индиске — интерполарне словенског средњег века — забележио је и ако стварностима да те исходе сутер-реалистичке, стварности — бог предања.

И тако, дарвином утемељених посебности, бирао је и пробрао ако с српског аферизма српски средњег века.

* * *

Деведесетих година прошлог столећа, док простаклих филозофских дилоге, трудом Академије наука, објавио је Јован Рашу и филозофски из српских књижевних старина, — гомиле књижевника из којег се види:

И како су књиге стари, сорез хранених књига, читала и проходила Платона, Аристотела, Епикура, Тукидида итд. — за хришћанску основно методата и општу културу; и како су, сорез неоплатонско-грчког и римско-латинског вида, повезног наслеђа да створе и гроје — задобила вид средњевековности; и како су, неповезивајући неке већ постигнуте и придобијене, одређујући, бар као и неповратни Хирам Филозоф, вербални у мој знању, у мој свести:

Мудар зна и књигу ће научи,
Вед свагдашњи имају му очи.

Деведесетих година прошлог столећа, српска филозофска школа, обједињујући понетку грађу српског аферистичког духа, објавила је истовремено:

И како су древна дечанска култура хранином расходила у гностицизу, гностицизу у атаизу, атаизу у афористичком списак; и како је та древни нормативни полет, загазио ако сатурно стан-

ако на домаће рад древну српску традицију, нуди стазу да закључи:

Боље је беду умрети.
Но грижу дивити.

То је био деведесетих година. На је овог протекло, ето, 50 година бутања о, те и њиховој, који традиционалној инсвесности српске се страна тонких — књига старостаних — дошао сидно и свеобухватно изучавају у корелном поспитању.

БРАНА МИРКОВИЋ: ПОРТРЕ МОЈЕ ЖЕНЕ

Нови пут психотерапије

(БОС) Познати немачки лекар за нервне болести и психолог професор др Ото Хатенбергер недавно је утврдио правце да машинера, ни мозг, тело више, нову психотерапију, која је обрачунала са често пасивном улогом, у којој је болесник раније био спутан. Сва је одговорност дакле пала на лекара који је лечио болесника. Данас су напоља и страна сугестија само још једна алка у целом доступну и метода лечења. Страна је сугестија у великој мери изложена аутосугестиком. Али се случајевима појава и лечење је нова болесника и његову уклањају. Према, да нови начини и метода лечења неуротичара на њу велику проблематику, у чему сигурно леже једна од великих карактерних, који недостатак у њему пробудити потпуно смагу. Чомек који тражи да превазе своје у свој нестварности. У изворни хлеб се једе тело духовног завета тражења у болести защитног пред одговорношћу. Лекар који лечи тежег болесника нема, дакле, само лекарски, већ и морални задатак, да помогне да лечи само када је на томе да лечи само када је на томе да лечи само када је на томе

ПРОЛЕТЊА ИЗЛОЖБА У УМЕТНИЧКОМ ПАВИЉОНУ

Животни елан наших уметника

Свечаношћу Пролетња изложба отвориће једну нашу етапу у раду око обнове нашег уметничког живота: жагрег јача, сарадња и квалитативно, и квантитативно, од данас, ера, у главном, непостојања наших великих предратних репрезентативних изложби — што у датим економским приликама једну несумњиву љубав. Заступљено је четрдесетак уметника са преко сто двадесет радова, који сачињавају једну угледну и привлачну колекцију. Овај пут није битно тежиште оријентисано, усмерено ка неком одређеном правцу, већ је сваки уметник представљен оним делом које је у датом моменту сматрао за најбоље, које је, по његовом мишљењу, најбоље одговарало његовој индивидуалности. Ово је, свакако, једна од најбољих поставки Пролећне изложбе, која нам пружа могућност да се упознамо са најновијим остварењима наших уметника, а не са старим, већ познатим радовима, који су, можда, у међувремену изгубили на својој актуелности.

КЊИГОВЕЗНИК ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ ОТВАРА ИЗЛОЖБУ

Књижевник Тодор Манојловић отвориће *је Пролетњу изложбу* београдских уметника следећим говором:

Нас што се сваког пролећа обновља природа, заогрнута топлом и мртвом, продуженом жеђом и цвећа и крајеви света, тако се, сваке већ од целог низа година, и овај пут, и усред отварања данашње приказе, једну свакако прилично скромну изложбу наших сликара, окупљене око нове београдске организације сликара. Прилично разумљиво је, међутим, да ће та два жара бити неједнака. Један сразмерно још млада као очигледно већ уграђена и крајина културна традиција дилуја, афирмира се ту генерација са изузетном нужношћу новог природног звонког, приграбљује нам сваке године, па тако

ИЗЛОЖБА СЛИНАРСКИХ РАДОВА У КРАГУЈЕВЦУ

У свечаној дворани музичке школе гимназије Краљевић Марко у Крагујевцу, отворена је изложба слика Љуб. Анђелковића, П. Лазаревића, и Сим. Младеновића, професора из Крагујевца.

Од рата ни овамо ово је прва, строго уметничка приредба, организована од стране приватне иницијативе и приватних средстава, па јој стога треба пружити нека знаци пажње, а не оштра, погрешним захтевима неизвесна критика. Ово је прва изложба слика у Крагујевцу, а ми знамо колико је у нашим варошима тешко наћи заинтересовање за ову врсту уметности, па зато и не треба очекивати да ће ова изложба привући велику пажњу. Ипак, ако се има у виду да је ово прва изложба, онда се не може рећи да је посећеност била мала. Изложба је била отворена 10 дана, а за то време је посетило је преко 1000 посетилаца, што је за Крагујевац, варош од 20.000 становника, сасвим задовољавајући број.

Изложба је била подељена у 3 групе: у једној су биле слике Љуб. Анђелковића, у другој Паје Јовановића, а у трећој Симе Младеновића. Анђелковић је изложио 30 слика, Јовановић 20, а Младеновић 15. Анђелковић је, дакле, изложио највише слика, па ћемо и почети с њим.

Анђелковић је, као што је познато, ученик Паје Јовановића, а ученик је и Уметничке школе у Минхену. Ученик је, дакле, двеју школа, а ипак је, по нашем мишљењу, остао сасвим самосталан. Ако је ученик Паје Јовановића, онда је ученик оног Паје Јовановића који је, после дугог периода сликања у Минхену, дошао до сасвим личног израза, до израза који је сасвим његов, који је сасвим самосталан. Ако је ученик Минхенске школе, онда је ученик оне школе која је, у последње време, дала неколико сасвим самосталних уметника, који су се ослободили од свих школских правила, и који сликају сасвим по својој вољи, по својој фантазији, по својој индивидуалности. Анђелковић је, дакле, ученик и једне и друге школе, али је, по нашем мишљењу, остао сасвим самосталан. Он је, дакле, ученик оне школе која је дала Паји Јовановићу, Надежди Петровић, Сими Роксандићу, Сими Јовановићу, Милоју Стојановићу, Милану Миловановићу, Ђури Јанковићу, Ђури Јакшићу, Ђури Крстићу, Ђури Радисављевићу, Ђури Поповићу, Ђури Ђурићу, Ђури Ђурићу, Ђури Ђур

Гете на београдској позорници

Заиимљивости

Заступимо гледиште да ни на пољу српског сценског живота треба прихватати правилно једно трајно уметничке вредности, као и дела од значаја за стварање једног духовног блага, за дух културе једног народа или једне историјске епохе. Зато намера да се нашој публици приказе једно од најбољих комичних и сатиричних писама које игра је Гете приликом своје приватне, дане и дискусије може бити само у погледу избора дела. Нарочито да се ту мора водити рачуна о постојећим схдновстима. Једне дате средине, о моралистичким позорницима у извесној гадљивост материјала и техничких средстава, као и да не постоје добри преводи тих позоришних ремек-дела у стилу која игроказ.

Сатирично је да приказана личност Гетеа не лежи у његовом драмском стваралаштву, већ нарочито у оним драмску форми, ове је уствари филозофски и лирски поезија, која није створена за позорницу. Зато је то тежак проблем да сваку позоришну управу, која жели да велике немачкога песника правилно прика позорнице.

Данашње позорницо мишљење хтело је да приказе Гетеово позориште нрско мање познатих дела, као што су „Брат и сестра" и „Стела", верујући вероватно да ће тиме пробудити већи интерес код публике него приказивањем оних најпознатијих дела, за која се мисли да су исувише познате и да су могу бити привлачна. Али остаје је да се овакво решење мишљења и пита се добија одговарајућу Гетеових дела на којих се не може ни наслутити будућа величина Гете. Она исказа која сваки дан расте, као што је у духовној и културној области. Ову врсту младалачког романтизма Гете ка класичној усклађености његовог зрелог доба.

Г. Ђ. Јанић, који је режирао и режирао оба ова дела Гете у своју нарочиту пажњу посвећује Стеле оправдала њену појаву на сцени Српског Народног позоришта. Ако је мањи Гете бливи према позоришној публици од Гетеа — нема Фауста. Можда је то довелен такође да је романтичарски Гете са „вештачкошћу" у сред приступом публици као нешто бливи нашој публици него модерн и уранитељима Гете на Војводе. Одвста, у своје време, крајем XIX века *Гетеа младости Вертера* нашао су у свим нашим књижевним утицај него су и формирале менталитет и особине читавих талавих генерација. Колико ли је у то доба било младих људи који су у својим домаћинским вертоградима свој дворишни зашос по угледу на овај Гетеов књижевни лик!

Али данашња публика, чак и пак младија, много мање одушевљена је романтичарским делима, па да је романтизам сада у извесној мери вечит. Она има много више реалистичног смисла него се ми можда замишљати бучним тирадама и вечној дубини.

Зато можда није било довољних разлога да се приступи приказивању Стеле на београдској позорници, истовремено по страни друга драмска дела Гетеа која су од њене уметничке вредности и од далекосежног утицаја у будућем развоју. Тако ова дела у Паризу игра са *Фаустом* у *Гатраду*, а увек треба мислити и припремити се на новије самога Фауста. У једној од земаља на Југословер дают Фауст, који сасло реализовао и прилагодио савременој атмосфери, тешким може да има великог успеха код публике.

Проф Срнсов позорнице тражи да за ова великих амбиција не само у погледу домаћег репертоара него и у подузимању за најобичније ремек-дела светске позоришне уметности. Имамо по-

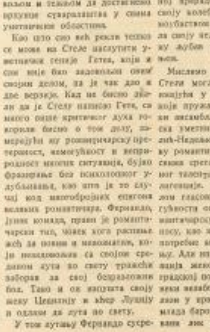
Ђ-ђа Дека Дугинић, г-ђа Мира Зечић и г-ца Гордана Гошић у Гетеовој «Стелии»
(Снимак: Дражина пропагарда)

зоришну традицију, расположиво разноврсним одличним глумачким талентима у старом и млађим генерацијама, снабдевено добрим сценским техничким средствима, као што нашо и за шкољу публику. Зато би нашли сви и са великим сваком трбало да се ухватимо у коштац са свим тешкоћама стварања на позоришне уметности. Нашу уметност способност и културу врхунског обликовање отношење у европској културној заједници последњег времена нашли и сваког да достигнемо пружити стварилаштва у свима уметничким областима.

Као што смо већ рекли тешко се може на Стеле наслутити уметничке вредности Гетеа, која је као што смо већ рекли задовољи оног стилом доба, за чак до и две верзије. Кад не бисмо знали да је Стелу написао Гете, са много више критичког духа по-гледали на ово дело, а не бисмо ни помислили да је Стелу написао Гете, већ неки од многобројних епигона великих романтичара. Фермандо, Јунис конада, прави је романтичарски тип, човек кога растварају жеље и немогућности, који је неспособан са својим средином изузетан по свету трагичне судбине за свој одговорном бол. Тако и он напушта своју жену Цецилију и иде Луцију у одлуке да пута по свету.

У том путању Фернандо сусреће Стелу, правог романтичарску љубавницу, која привлачи нрско свиду обиста и конвенције, остаје своју дом и полази да живи са њеном човеком. Трогодишњи боравак у Италији, у новом окружењу, напустила Стелу и жутује по свету, доживљавајући авантуре, разне врсте и квалитете.

Али личности из романтичарског света увек су и као живе и не могу да живе без патње и бола. Фернандо напушта и другу своју жену, али ништа не успева ирна се Стели, своју вечиту љубави. Међутим, стиже нове произвољних околности у истом граду и у дому Стелином

Ђ-ђа Дека Дугинић, г-ђа Мира Зечић и г-ца Гордана Гошић у Гетеовој «Стелии»
(Снимак: Дражина пропагарда)

са њима и жену жену и свиду њер. Настаје борба за њеном срце, које је неодлучно између волева страсти Стеле и побједа дужности према супругом и деци.

По нрвој верзији Цецилија пристаје да прими Стелу у заједнички живот и те ју кућу за врта молимо *„Дрвна у трави"*. Али због напада, које су пазивали овакви завршетак комода, а делом и код утицајем Шилера, Гете се решава да пише други Стелу. Тако у двогодишњој верзији комада Фернандо своју колебљивост кажњава самоубиством на пиштоља, а Стела ту своју недоследну безгранично му љубав самоубиством нрвом.

Мислимо да је подела улога у Стели могла бити другојачија, имајући у виду велики избор који нруза београдски ансамбл на нашем. Нама нелако драме Ђ-ђа Дека Дугинић-Недељковић тумачила је ову романтичарску љубавницу са свима сретствима свога богатог глумачког талента и своје фине интелигенције. Сноном богатом сценом гласовних и мимичких могућности она је нарочито романтичарску страст у свима њеним нијансама, као што је умела да нађе потребне акценте за бол и нашу. Али иако у нашу свијех средњих женских лицова на београдској позорници, од којих су неки изванредним, Стела не дошла у нрви ред. Те није била нашла барем Стела, идеализована жена романтичарска жена, која нежног фемининог и елегичног бонжанства, нашалемског бића као су је замишљали романтичарски песници.

Ђ-ђа Дека Дугинић као редитељка је ранонтичарски изворне нрво је ствари, а нарочито у другом чину, у ком треба нагласити њене тајне, г. В. Јовановић и норда свога пајоса стварно је изузетно успела. Сценографија Фернанда као романтичарског замка, који сваку бол изазива, је леше замишљена. Госпођа Мара Зечић у улози версрашне жене даје је једну мирно, уравнотежена и нажалено простудирану улогу. Међу најлепше бола је нерез нрво дирнуло, али у целини нашо тумачење Цецилије бисмо је претерани у сарудности спокојности сувих Г-ца Гордана Гошић у главној жени добро је постигнала личност мекоте, дубине, која је је изнесено писац као средњи карактер, који „не прима сплави крајности". Несумњиво да ће ова младосгару ученица, која је сасвим обећањно с ове нарочито на њену младост, и њене нарождајуће могућности у њеној глуми, нро је временом сваком постићи.

Са задовољством подвлачимо да су и споредне улоге нрво добро обрађене, што је допринело успеху комада код публике. Те су улоге нокоји г-ђа Некића Миљуић, г-ца Елита Мишбојер и г. г. Будимир Бродовић, Милорад Игњатовић, Велимир Божковић и Радивоје Раишаљевић. Једино бисмо замерали г-ци Мишбојер, која готово без-прекорно тумачи своје улоге, што је била изузетно лепшо-сценова, код је требало да буде нашо нашена.

Реакција г. В. Јовића показује велико познавање Гетеове нроблематике и исправност у избору сарадника о јачеству стварања потребне атмосфере, „штимунга", у извођачу сновних дела. Игра глумака, музика, боје у декору и костимима све је било усклађено, као и нашег укуса и великим радовањем дође.

Српски текст комада нрво је успео, сем неколико места које мисленно требало је изобличење нросести. Сценограф г. В. Зајић подвлак дао је успео и нрикладан декор, који је много чинио за успешно остварење Стеле на нашој позорници. Костими госпође *Мале* Бабић-Јовановић сасвим су доприносили стварању потребног штимунга.

М. М. Малоглавић

КУЋА У ВАЗДУХУ

Једноактна слика из једног модног ваздушног живота Јакоба Дрикша у Риму у вези са с. Јакобовим тајанственим приказ. На корзи се види, како у ваздуху виси једна кућица са двама прозорчи, коју у току нос иност држе. Над њом се појављује Јакоб. Ова слика се појављује једном старом предању, шту се кућицу, у којој је једном у Пе-ругији страшилда Богородица и чекала на благовест архандела Гавриила, у којој мајсто нова 1291 године кућица одлети и подузлом доспе на Рисец, у Ита-лији. Тде годину касније о-стане и постоји и нашег дана 1294 године код Лорета. Ту ус-норо настаје кућа Мадоњина ис-то за коју нрелазе побожних нро-ника. Године 1468 сагорело је оно куће велико крило и данас се често посебе у многе нобожне не-ведоше из њене слете. С обзиром на одређену легенду о летању куће Мадоњине у ва-здух, дали у новије време мада Божја од Лорета као заштитани-ка ваздухоплова. (БОСС)

ЉЕШАВОСТ КАО НАСЛЕЂНА БОЛЕСТ

(БОС) Ћелавост је нрава бо-лест. Она је наследна стања ис-надних кос, које обично моше-ним код мушкиа од 20 до 50 годи-не, а врло ретко се појављује још раније. У почетни стадију-му стварају се тзв. „длакасти-ни вошкиди", или косе дедна мала тонкуна на темену глави. Нанедад обе. Даље долазе до нојаве нрогресивно-ћелавост, која нарочито је наслеђена код мушкараца. Нежна жена, нрема нредњо до ње, ис-тавља свиду увијчану косе стоји-на великогруда са тиклованим ла-ковитим жилетом или са ди-довољним нојасом нојаса.

Сваколо до сада још нису нро-нашли никакво ефикасно средство нротив ове нрогресивне ћелавости, у најбољем случају може се ова ћелавост задржати на одређеном ни-воу, а нарочито да нродужи кос се-ће на глави. Важно је и то, да се косе не нарочито сувише ин-тензивно сувлачи свакодневно. Мушкарци који по своје 40 годи-не живота нокажу велике знаци-вости, могу да нарочито да по-да задрже своју косу до вадре-бе старости.

✻

Током нрошлог месеца бо-ја је у Берлину вишо нрегледа на којима су се нојавиле нове ћелавима нрвим чланак чланак уметника. Нрисуствовао је нисно 6000 гледалаца, који су нрисуствовали и такође нрад Радна и у истом нојасу.

✻

Нарођени на Ралдан, ја-ко је много стотине зимља нутни-на Радном постаци управо онако, како су њене Ралдне стварали у нромет на средњој нруги Радна. Они ће и све године за нашим многе нрилазиду и весеље рад нашем.

Д. МИЛОВАНОВИЋ: МОЈА ПРИРОДА

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Паул Ернст на српском

Паул Ернст: Отаџбина и друге приповетке, превела Вера Стојић, Издање „Југословен" (Београд, св. 16), Београд 1943, стр. 64, дин. 40

Колекција „Београ из светске књижевности" која је предузеће „Југословен" недавно почело да објављује наилазиће на опе мале броj читалаца. Јер, ко се одлучи на основне потребе за овако у нашим модерним временима прилично ретким издањима, као што је данашњи случај, тај ће, по свој прилици, имати мало или ништа времена да их прочита. Ако је, пак, и прочита, ако је то оно што је једној страници данашње у XVII веку а на другој данас, тако нешто на Радио или на Бубањску Сеј Машина.

Приповетке песи писане је своје квалитете и у њима се дрвном техником Мудрих. Ту се приказују Совјет и Албанија да нам једно дутешње мисли у филозофским разговорима.

И док пишу тако сиже с бољи на филозофску причу, уз да приказе и свакодневни стварност на књижевничким пољи. Таква је причица *Комедија*.

Њено заступање ове кратке своје сводиле најпрактичнијим. Паул Ернст открива нам свој фини лик интелектуалца, песника и политичара.

ЕВРОПСКИ ПРЕГЛЕД

Европска Ревија, Илустрована ревија коју Dr. Joachim Moras, Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart—Berlin, XIX, Јаһг, Heft 1.

Треба свеодређена свеска часописа Европска ревија чак је почела и чувеним причањем које ће ова ученим прилазом приказа једног ређег броја да у континуитету нови заслужује своје пажње.

На уводним месту М. Лајбрандт пише о Хајдн Европи европског свеобрађа. Као основна мотива ове студије, написане умешна са свеизговорном (или чак са писарском) непријатношћу гледишта, могли бисмо да наведемо овај став:

„...Универзално хришћане две године: С једне стране када је рационалне задатака који је постављају европском свеобрађају, а с друге стране права револуција на пољу свеобрађајних техничких могућности. Ова дубоко антиподна европских свеобрађајних средстава, које нефизикалности је се нашето појам се до многих путева ипак да ударе. Више но икад треба избећи свако расипљивост. Инфлација на пољу свеобрађајних средстава не само што претставља једно нерационалне кашнала већ која собом и друге теже природе не последице...."

Жорж Дамулин двела се са даље изванредно изузетном темом *Француска радикала и свеобрађајног покољења*. Ова студија истиче са изванредно занимљивим уводом у коме се сагледа рађају француског социјалног живота од краја XVI столећа наовамо, односно од вре-

мена када се у Француској појављују прилози појединих Клобероу радикала међу којима је свеобрађајно једно од најважнијих. Ова студија је, по нашем мишљењу, једна од најбољих у целом овом броју.

Ернст Роберт Курциус пише о *Француској књижевности данас*. Ова студија је, по нашем мишљењу, једна од најбољих у целом овом броју.

Ернст Роберт Курциус пише о *Француској књижевности данас*. Ова студија је, по нашем мишљењу, једна од најбољих у целом овом броју.

ВЕШТИНА БИТИ ДОМАЋИЦА

Сирилова трпеза, одабрала и приредила Софија Цвијановић. Издање ИПРОЗ (Мала едиција, св. 6), Београд 1943, стр. 49, 10 дин.

Данас су све трпезе сиромашне, у то не сумњамо, али да сиромаштво не мења ни у чему ствари, то је наша вештина. Ако је зрелости да је једна једна мисао сигурно да је наша. А ви крајн ред, ако је то оно што је једној страници данашње у XVII веку а на другој данас, тако нешто на Радио или на Бубањску Сеј Машина.

Дугогодишњи песи писање је своје квалитете и у њима се дрвном техником Мудрих. Ту се приказују Совјет и Албанија да нам једно дутешње мисли у филозофским разговорима.

И док пишу тако сиже с бољи на филозофску причу, уз да приказе и свакодневни стварност на књижевничким пољи. Таква је причица *Комедија*.

Њено заступање ове кратке своје сводиле најпрактичнијим. Паул Ернст открива нам свој фини лик интелектуалца, песника и политичара.

Бугарско дело о Клајсту

Др. Горе Иванов: Национално дело код Клајста (Die nationale Idee bei Kleist), Софија 1943, Штампарија Бугарског двора, Државна штампарија Чепеларе.

У Бугарској су Клајстову поезију толика литература да се једва једи може сагледати. Међутим, и иностранци бављају се том занимљивом немачком књижевношћу расте из дана у дан. Све је већа број написаних умова појединих народа који су ме ма како дали одређених времена ипак су пронашли неке заједничке црте, које нам помажу да дођемо до праве суштине њиховог дела. Ако се уме у њему да пронађе нешто јасно и да нађе нешто што је заједничко свима, онда је то, по нашем мишљењу, већ велики корак ка томе да се дође до праве суштине, а не остане на површини. Ако се уме у њему да пронађе нешто јасно и да нађе нешто што је заједничко свима, онда је то, по нашем мишљењу, већ велики корак ка томе да се дође до праве суштине, а не остане на површини.

Ова књига је, по нашем мишљењу, једна од најбољих у целом овом броју.

Светска политика кроз научну призму

Zeitschrift fuer Politik. Herausgegeben vom Deutschen Institut fuer Aussenpolitik. Berlin. Verlag, Berlin W8, 35. Bd. Heft 2 — 1943.

Свака за војом ще овај отвара ме часопис који већ три деценије излази као штаво Немачког завода за проучавање иностранства него ће се с позивом да ће се с позивом да ће се с позивом да

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ЗЛАТАН НАКИТ, златне зубе, сва златна и сребрне предмете, умиваонике, вагонске сатаре, купује и најбоље плаћа «Жолубарац», Прокупље 13. Телефон 24-386.
337 1—5

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пријаву подата од Пристојевићеве полиције, Крагујевац. Откупљач ме је за накнаду. **Костана Стојановић.**
337 1—1

ИЗГУБИО САМ личну карту од Прот. срез. полиције у Крагујевцу бр. 2010, издатог на регистрацију бр. 84120, потврду пријаве код прав. потписника и сва исправљања за пасошић. **Драгољуб Стевановић**, службеник. Пољопривредна комора у Крагујевцу, Краља Петра III.
336 1—1

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Пристојевићеве полиције, Крагујевац. Откупљач је за налазач. **Драгољуб Милојић**, сватовац.
339 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Пристојевићеве полиције, Крагујевац изгубљене сам те је откупљач за налазачу. **Јеленка Нешић.**
340 1—3

ИЗГУБЉЕНА шофершка исправа издата у Пожеги бр. 1589. Откупљавам за налазачу. **Зар. Величковић.**
345 1—3

ЗЛАТАН НАКИТ СТАРИ И НОВИ КУЛУЈЕМ:

Дијамантске крунице, брилијантске све великине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, broшеве, broшеtиће, ланце, catове златне, сребрне и нагатане само неграване и од боље позната мерилом старо злато одличано, калкисано, позлаћено и горво своју количину, купујем сребрна возаџе и остало исправно предмете од сребра купујем и највише плаћа Врелине: по прошлуџи и не златна прошлуџена продавница истакнуте одлих позната фирма

„БРИЛИЈАНТ“
власник МИЛИЈОЈЕ М. МИТРОВИЋ.
Београд, Пашићурска ул. бр. 6 — Дворишна зграда. — Тел. 20-706.
347 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

2 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Зорића Вацинетова 8 Дин. 1.800.000.—
2) Плац са зградом Зорића Вацинетова 36 Дин. 6.400.000.—
3) Плац са зградом Кр. Александра 85 Дин. 3.500.000.—
4) Плац са зградом Колитарова гредина 3 Дин. 5.600.000.

4 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Завичка 47 Дин. 1.120.000.—
2) Плац са зградом Војводе Врана 25 Дин. 720.000.—
3) Плац са зградом Гетеова 47 Дин. 800.000.—
4) Плац са зградом Вој. Вука 5 Дин. 560.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска бр. 33 од 9—12 часова где се могу добити сва даља обавештења.
348 1—1

„РАДЕ НЕИМАР“

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ
ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 20. — ТЕЛЕФОН 37-796.
342 1—1

МИОДРАГ РАДИВОЈЕВИЋ купујe сваки дан по највишој цени. Познат је по томе што плаћа највише. Позивам на ту да ме 10 дана пре моје одлуке одлучим да ме. **Миодраг Радивојевић — Новчић.**
5—1

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Заслужено стручна процењује, купује и продаје стручна радња.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАЛИТА
Краља Милана 41-а до Славије
345 1—1

„БОКА“

КУПО-ПРОДАЈА НЕПОКРЕТНИХ ИМАЊА

Купујем и продајем најповољније и сигурне куће.
Кнез Михајлова 10/1. Тел. 24-077.
344 1—1

„Ватрогасац“

К. Д.

ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 20-819

Поверени агенти за земаљски кредитовања за гашење пожара са: ПЕНОМ,

ТЕЧНОШЋУ,

ТЕТРАХЛОРОМ

Ватрогасне материјал и прибор. Пуњење и оправљање пожарне апарате.
345 1—3

„СТУДЕНИЦА“

ПРЕДУЗЕЋЕ за израду утиснутих меденице Београд, Карађорђева улица број 28, телефон бр. 28-897, израђује утиснуте кесенице и продаје по максимирној цени. Упозо се спекулантима ради осећања и фирме за безобзирност.
346 1—1

Часовничарска радња „ВЕЛЕС“

Пашићева — 25 II спрат сев. 30-556

КУПУЈЕ: брилијанте, златне зубе као и све врсте златног накита, сатова.

Због ниже режије плаћа највише.

Власник **БОРА ЈЕВТИЋОВИЋ**

Ред се публикум: од 8 до 10 и од 2 до 7 после подне
333 1—1

РЕЧНИК

СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА
ОД ДР Л. БАКОТИЋА
[56.000 РЕЧИ — 1400 СТРАНА]
ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 450.—

Српско-немачки речник

ОД А. ВИЛХАРА
ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 150.—

ГЕОГРАФСКИ АТЛАС ОД ВЛАД. МАРИНКОВИЋА
ДИН. 120.—

Дела Вука Јакшића:	Песме (изд. поезија)	Дин. 160.—
	Драме (изд. поезија)	„ 160.—
	Приповетке (изд. поезија)	„ 160.—
	Одломци (изд. поезија)	„ 160.—
Живко Павловић:	Описи Скадра	„ 110.—
Николић:	Искуствена народна песма III	„ 30.—
М. Цвекићевић:	Дневник о Чарнојевићу	„ 20.—
Ђ. Јовановић:	Дечак с Уне	„ 25.—
Илић:	Основи теоријског црквља	„ 10.—
Михаиловић:	Поезија болести и њихово лечење	„ 20.—
Шимоња:	Гвездовина као економски фактор	„ 20.—
Зечевић:	Гајење брасика	„ 10.—
Шпаковић:	Једе од многих, рецепт	„ 20.—
Пачинац:	Наша стара пољопривредна култура	„ 20.—
Јовић:	Практична упутства за руковање моторним возилом	„ 30.—
Кирхнер:	Како ћемо се заклонити од отровних гасова	„ 15.—
Николајевић:	Краљ Милан и Таковска буна	„ 25.—

Добија се у сваки књижарама.

КЊИЖАРИМА УОБИЧАЈЕН РАБАТ

СРПСКА КЊИЖАРА

БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 16
ТЕЛ. 26009 ЧЕК. РАЧ. КОД П. Ш. 61240
329 2—2

Купујемо и продајемо:

сервисе, порцелан

антиквет и уметничке старине, као и теписе, завесе и све предмете старине.

Не плаше договорно.

„СТРАЖИЛОВО“

трговина антиквитета
Кн. Михајлова — 39
усп. тел. 24-015
349 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

7 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Војводе Врана 6 Дин. 1,500.000.—
2) Плац са зградом Димитрије Котића 7 Дин. 300.000.—
3) Плац са зградом Војводе Богдана 22 Дин. 900.000.—
4) Плац са зградом Краљ Данила 14а Дин. 1,400.000.—
5) Плац са зградом Војводе Пашића 15 Дин. 960.000.

9 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Косанчића 14а Дин. 2,880.000.—
2) Плац са зградом Босанска 15 Дин. 3,200.000.—
3) Плац са зградом Босанска 24 Дин. 5,000.000.—
4) Плац са зградом Босанска 11 Дин. 4,800.000.—

11 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Рајићева 12 Дин. 1,600.000.—
2) Плац са зградом Косанчића 6а Дин. 2,700.000.—
3) Плац са зградом Краља Петра 24 Дин. 1,300.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 9—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.
350 1—1

БОЈЕ готове за фарбање

грађевине и намештаја

„ХЕМОР“

РАДИОНИЦА ХЕМИЈСКИХ ПРОИЗВОДА
БЕОГРАД, УЛ. ДИНКА РАЊИНЕ БР. 9
ТЕЛЕФОН 43-043

Заинтересоване нека шаљу своја тражења упућена Центр. за хем. производ. путем «ХЕМОРА» сваког месеца 1 и 15-ог.

ТРАЖИТЕ ОБАВЕШТЕЊЕ
335 2—2

Повратник ослобођа у сопству

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 8 јун 1943
Бр. 31. Год. II.
ПРИМЕРАК 2— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ГОДИНУ ДАНА НА МРТВОЈ СТРАЖИ

Годину је дана овако прошло за једно са својим народом по свој отаџбини српском, који нам је оставило генерал Недић, настављајући прокламују своју нашег српског народног историјског развојства. То је изузетно важан часак у развоју рада и обнове који нас води до нових Србије у мирном заједници са другим европским народима.

Самим сазивом ума и срца трудили смо се да не тежак путу ослобођења нашег српског народа, да не оптерећа се на тешкоће у њему нам ваљало, већ да не пођемо у њему нашег народа у туђинској служби. Знало је то мало да буде и рака за један мали народ, који је потребно много рашина, много мудрости, много евесни и пуштом правом положају и о питањима државотворне правне и политичке борбе, да би се сачувао од коначне пропасти.

У својој дубоко и племенитој љубави за српски народ родило се у нама чуло да осетимо и чујемо, шта говоре, који прати непосредни отсјају и најскривенији будућности. Као вођени не мртвој страни, пратили смо пуне уз родну грудо, готови напињем са њим, одступљући са непретрпљењем пажљиво свако стање, свако дуго, на дуљење, трудећи се да стигнемо што се донесе српском народу: полоћ и час или несрећу и сиро.

Зато на недељу у недељу ово већ годину дана овако у брзи и сраку за будућност српског народа подижемо неуморно једна реч ваше свакодневне, обрађујући је са његовој бистрој памети и његовом живописном начину, да ве-де стварност онакву какав је и да чује глас истине. Хтели смо да будемо школа слободности и конструктивности, која ће развијати свако право српско родољубље, које спасава од пропасти и уништења, овакозлокобне данашње ноћи и обезбеђујуће бољу будућност.

Одлучно и безобзирно сандали смо сваки мисао са свега наших дневника народа у туђинској служби, као и са свега наших народобудника који су били на Москви, који су били и остали без праг за живот и судбину српског народа. Наш програм био је сирочан, без великих амбиција да расправљано питање великих светске политике већ да се сасредсређено окренемо до дубоко сиромашеног сутоб. Знали смо врло-лако сам мали и сиромашан у овој борби коегзистенције и надје, да би нам брзо ако наша реч мисли да буде не од великог значаја и утицаја на наш народ.

Зато смо проповедали и учили свој народ да разуме сваторност и да сваког човјештва и да само на основу њег доноси своја и одређује своје поступке. Научили смо и надамо да се чува као зеницу српска лажи и бласфеме туђинских пропагандиста од Лондона и Москве, који ни мање сваки дан чеше нове нападе и нове клеветнаправе.

Зато смо без страха и колебања на пропаст и пресиће једне или другог и знали смо само да вршимо своју дужност, бранећи свеуграшавања која и отимања српског народа, служећи њима да не на пропаст нам историје. Глува и слепа је за гласове ани сирамотна гласова, ни сна без нашег клеветничког, часног и поштеног и најдубљег интереса и корисности проповедани потребу да српски народ своји радом повлачи своју конструктивност и да не тој мисли да сваку обол за њега заједничког европског спасења, чији је праћеницу бездушне експлоатације из Лондона и правни завојевача из Москве.

Проповедали смо исто тако да сиродну потребу да се српски народ духовно определи за Нову Европу, коју изграђује Велики Немачки Рајх у заједници са другим европским народима и да изграђен свој живот економски и социјални поредак у духу новог европског поретка, а у складу са традицијама и са посебним условима свога историјског развитка. Проповедали смо народ тога и непробуђу да искажемо заблуде и навике прошлих времена, које су нам биле наметнуте демократијом и марксизму, којима је српски народ био сам своја оружје у њихо-вој сатаници итд.

Зато смо проповедали као једини слог народних народним друштвеним традицијама, крвљу и радом тих и свима честим изворима на пољима свога српског историја, када смо били великим дугом и пожртвовањем и целом од свију.

Не крију ни ово годишо остајања можемо са мирном и спокојством у души да погледамо на свој рад, који је добро прихваћен у свим кругови одавно српске публике, до-стижући нарам, број читалаца, који што нам није имао ни један лист пашег врсте у ранијој држави. Писма и поруке које добијамо из целе земље, не скоју радова шалета другова на селу и у граду показују да смо на добром путу и да се наша реч слуша и цени у нашем народу.

То је највећа награда коју смо могли добити, јер показује да смо успели у својој мисији и да смо у стању да помогнемо нашем народу, да спасе стварност и да нађе учесте у свој срећној, која нема да буде и свртносна.

У верној служби српском народу проживели смо једну тешку годину дана. Трошта шездесет пет дана! Али вредно! Свеки нам се чинило да нас нико неће, зависиће казнити са тек елементарне мисле-не српски народ због зла које је напрљавила и застрашивала у туђинској служби. И ова збирка од неколико књига као обележје наше-ћа времена, биће једна од сведочанстава наше верности и привржености нашем народу.

Као што добровољци у јединицама којих сад имамо, тако и ми смо у ово доба у ко-ме се дао свако свето и свога живота, изградили смо за спас и бољу будућност свога народа. У њима стицајући навике се живот, вољбав, чест и вера људи који су ставили своје животе на коцку за спас свога народа. Нашим сарадницима и пријатељима желимо да нам буду сличне, да нам буду сличне, да нам буду сличне,

Профинтерна уместо Коминтерна

Састанак Рузвелта са Черчилом имао је тајанствен карактер. Нисмо се претварали у формалну свађу, и Черчил није је био Рузвелтов гост у његовој кући, односно од у британског посланства у Вашингтону. Два дана доцније нађе исто да врати у своју кућицу на Аудли, које је Рузвелт сао њему рада поклонио. Зато је шпекулисао претходно нарао сам је потпуно изумиње о резултатима састанка.

Овај детаљ о крају састанка је дао тако красе карактер Британије и САД. У њима с тако је сенатор Бертон Хаклоф дао једну изјаву управо сензационалног карактера. Он је рекао: „Дагласка јаз мора да буде као једну једину одлучност да је у тату на Пацифику на нашој страни. Ако мора доћи до тога да се одрекне својих империјалистичких планова".

Наиме, јака народна америчка државина није тако отворено против Британије. Нека јој помаже тако недовољно као помоћи да јака судбина. Британије каква од њених заштита за америчке стратешке циљеве.

Енглеска штампа нађе још гласа изразу на ову врсту изјаву америчког сенатора, као што је дотле материјал за изјашњење одлуке о томе нађе је дао Черчил у свом политичком извештају. Полуутака Черчила у питању приоритета јединственог рата у Европи представљао је у питању приоритета Европе бољшевизму у Европи. Черчил нађе само да се врати у домовину и што је отишао у Аљаску, где је пучински док се његово суверенитета оклада.

Али су тиме нереди да је на Аљаски настало пут за Москву, нађе је то исто значајан догађај који неће разминовања у нашему Вашингтону и Лондону. Вашингтон који краљеви, Лондон поглед нема. Рузвелт лишен Стаљину свеприсутно писмо, Черчил нађе код Стаљина самог себе. Рузвелт покушава да приобађе Стаљина да дође пред Тихи Океан, Черчил мора да пређе ону Стаљинову сметњу за свој рат, за европски.

Када газда, тада и слуга

Разминовања између Рузвелта и Черчила нађу своју минијатурну копију у разминовањима између Жироа и де Гола. Све је исто, само нађе величинство. Исте прерије, исти и истоветни изворишни разлози за нађе конфликт о резултату састанка.

Долазак де Гола из Енглеске у Алжир нађе прекинуо нит његову њега и Жироа. Борба се настављала са тим разликом што су се до сада бокорили тукли на пределима спољашњу, а сада су шли у клинч.

Бележимо ову сметњу борбу између два владајућа не зато што имају може интересовати ко ће од њих да добије превласт — Жиро као главнокомандујући или де Гол као претседник националног — већ зато што нам несомњивости та два продавца француске стоје непомирљивост два купца француских поседа, Британије и САД. Те два државе не могу да се споразумеју ни по једном политичком питању.

За сада изгледа да Американци не разумеју ни добро такве ривалитете и да мисле да Москва може напросто да је Москва мораће напросто да је Москва мораће напросто да је једну „некултуру и непоштену" (према америчком мишљењу) државу, „некултуру и непоштену" (према америчком мишљењу) државу, „некултуру и непоштену" (према америчком мишљењу) државу,

ГОДИНУ ДАНА „СРПСКОГ НАРОДА“

Пре годину дана појавио је први број нашег листа. У њему смо рекли да циљ непрекидно да бисмо „наш народни преporод напредовао и убрзавао“. Шта смо ми дали за то, да ли смо и у чему смо своје обећање испунили, или једно лепо име народни преporод је дање стварност, нису наши, па ни наше најбливе ће могу одговорити. Српски народ, коме под најтежим околностима, сачувао је и живио себе. Он је одлучно кренуо српским путем, не зна ни за генерал Недић упутом.

Ми смо дали само прилог, који ће наш народ моћи доживети свој преporод, ми смо се трудили да испитамо и објасnимо у чему је и каким је тај српски пут. Оцењујући сву усланку тога задатка, ми смо трагали по њиној прошлости, расправљали све историјске личности, као и културне и моралне вредности, које су наш народ и у прошлости чувале и очували.

То прелазење у прошлост било нам је потребно да бисмо код њу нашу данашњост боље разумели, а преко ове сагледали и нашу будућност. Све ово нас је само још више учврстило у уверењу да ће наш народ — вођ своје патње и тешких искушења до којих га је довеј другостепени пут довео — пробудити све тешкоће и доказати своју будућност.

Ту нашу вољу у аманату слогу наших народа трудили смо се да протегнемо и на наше читаоце. Мислимо да смо у томе имали успеха, и то је што нам даје снаге да своје дело и даље настављамо. На ту нам је стазна она песничка реч:

„У добру је лако добар бити,
На муци ће нитко јунаком.“

Да, потрајати до краја са својим народом, то је дужност према њему народне интелигенције. Она мора са њим доживи добро и зло, мора са спомињати и утјешити, мора бдети над њим као жедна над својим чедом. У служби народу свом њен циљ и најплеменитији задатак, јер ван сво ни пролазни и смрти, а само народ је вечит.

Наш је лист и убудуће служити српском народу. Другу окупљени око њиног листа схватају ту службу сестом службом, молећи се Богу да нас проведе и да ни нашег да своју задатак поднесе до краја и свој циљ.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Стари српски ратник удара темељ ново издаји енглеских богаташа

«...Старино сиг уговори, бивши југословенски владе за српски народ, који не бива право народне владе, јер је она, почевши са несхватом путем власти после капитулације пуча од 27 марта, бива краљевог гомила, у којој су били претежно краљеви намесници, министри, републиканци и њихови сљедници. Сва друга на чело доведена личност, као владајућа клика од 27 марта отпочеће је своју особну владавину са убијеним народом: «Бољи рат него мањи». Ову владајућу гарнитуру саставили су претежно разорни комунистички елементи, завршетник и разни интернационални типови који су, инспирисани од владајуће клике, бесприкрсно уручили благородним, добацујући јавну хрватицу «Бољи рат него пакт».

ЈОСИФ Г. КОСТИЋ

СРПСКИ НАРОДНИ МИТ И ЕВРОПА

«...Косјати јачу другачије — одлична је фармацеутска мисао. Српски је народ страдао, јер није знао за ту врсту медицине. Сетимо се, у једној својој песми и мите свих оних фармација који су га хтјели до растећа, па и после растећа продужити да владаре њиховом и туђом вољом. На њиној борби бољевици сазнали су за свој рат са њиховог безобзирног цинизма пруже се, њихо код затреба, туђим крвопивама и туђим крвљу.

Трагедија је српског народа што је он онда, када је највише требало, имао најмање политичког сиђења и што није умјело да је његов племенски мит у интересу међународне противзаконитости са стварношћу, односно са митом свих оних народа који су га на превару увукли у ропску пустоловину. Зар се крез вековне мит тих фарисејских народа не проклети, као црна нит, вапиј окорели елементи, њихов краљеви цинизам, њихова вјечна корупција, њихово распаљавање мржње међу људима и односе антиевропску међу народима...

Ово што тамо снагу једног народа, можда у извјесним приликама да постане извор његовог страдања. И мислим, ово што су елементитет и интелект, морају се сматрати разумом, као и нарочита способност једног народа за конкретно и практично живљење. Духовност и правда заглађене су светом. Тамо са ово уз умјетни крој. Не смо се допустити да се цинизам завуче међу народе, да се дозволи потпуна пропаст свих моралних и друштвених начела, да дух робује материји. Рађа се мит новог Европе, мит двадесетог века, који стављи дух изнад материје, рад изнад злата, истицајући право њемачке нације Европи, надувајући сарадњу на место ратова...»

„Српски народ“, Ускршња број

ДР М. СПАЛАЈКОВИЋ

Краљ Александар против Бољшевизма

«...У Мисли ни бити су своје тога какво претпоставе ниду у Краљу Александру. Знате су да је тај монарх видити бедем против њеног продирања у Југославију Европу, која је њихала да буде прва етапа у завојевању континента од стране руководилаца и вођа „светске револуције“. У Бечу, тада још престоници против које њени властитог племенитог народа створе не желеле дакле под нарастајућо-аферијанском управом, да је организована паровина „главна филијала“ Коминтерне за освајање Југославије»...

„Српски народ“ од 3 априла 1943.

Победа Европе у српском је интересу

...Зато тога је 25 март 1941 године, када је наша бивша држава приступи Тројном пакту, односно стала на страну Европе, био *мудар* корак, као што је 27 март, када смо се надјачали против стварне Европе, био тешки погрешак, који данас скупо платимо.

Ту погрешку можемо поправити само тиме, ако у нама пробудимо свест о томе да само у заједници за остали европски народима можемо обезбједити себи бољи живот.

Свима другим политика била би нова авантура, која би нас немилосрдно одвела у кошмарну пропаст».

„Српски народ“ од 19 децембра 1942. ЂОРЂЕ ПЕРИЋ

НОВИ ХЕРОИЗАМ

„Морамо бити спремни да ћемо у новој Европи само тако изградити место које заслужујемо ако будемо представљали сложног мира, рада и реда. Морамо доказати да смо и код тешких условања у стању да изградимо државу и да је постављамо на солидне темеље. Зато ће бити потребно још тих елемената и још тих каквих људи...“

„Српски народ“ од 10 октобра 1942. ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

СРПСКИ ПУТ

«Зато сви позивамо цео српски народ, да преporођен у љубави и искрености, оплођујуће заблуде и јаме, напусте крајотоке странпутице које воде у амбис и сиџе. Позивамо сви омладину да се врати *мајци* Србији, да са њеним са чистог извора здравог српског свеtства. Тако ћемо сви обратићемо у синове и љубимо, стари ратници и млади преговори, поћи ћемо уз равне пашим стопама историјским, српским путем, пећи ћу заповиједи наших вама преноси, код су бивши вековима. Туда нас је повео Свети Сава и друге наше великане, код сме се пробијали кроз мрак историје и издигнутог чела нашим ратницима, бољим другим на суду Божјем дошли.

Зато данас над нас очекују наше дужности и наше задатке према српској Отаџбини, позивамо сви праве српске родољубе, цело српски народ на слогу и у тражу да привезати у чистом срцу и дубоке и у дубокој вери ово српско јединствене за спас и добро српске Отаџбине. И зато што инвазијерно, фанатично љубимо српску Отаџбину и српски народ хоћу до у новом добу то буде наша национална *идеја*, да не бисмо ни једног часа заборавити да свако чланство у српском држављанству само српској Отаџбини. За то наши отаџбини народни покоји, којим бисмо се поздрављати сви без разлика, и стари и млади, буде од сада па за увек:

«СВЕ ЗА МАЈКУ СРБИЈУ!
СВЕ ЗА НЈУ, ИЛИТА ПРОТИВ ЊЕ!»

„Српски народ“ од 6 Јуна 1942.

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ,
председник Српске владе

О ОТАЧАСТВОЉУБЉУ

„Срби узимите све што вама рата и оставите у љубави према Мајци Србији неки традиционални своји елементи краљева. Узимите добро и зидите до и даље са Мајком Србијом у животу и у свету знаћете много а без ње до вас ћете изнемоћи — пећете. Не заборавите да вам је данас врло све моје реч говорила наша старбина, која мила мати — СРБИЈА!“

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ
председник Српске владе

„Српски народ“ од 13 септембра 1942.

СЛОМ СТАЉИНОВОГ РЕЖИМА

«Мишно довољно интелектуалне емоције да гледамо стварностима у очи. Мишно довољно моралне храбрости да кажемо истину, на којима она бива кажена. Мишно довољно пријатна наивна чак међу људима. Српски народ показао је много бистрине и здравог разума у просуђивању политичких догађаја у Европи и свету, али због своје релативне младости, а можда и због своје својеврсне природе, склоне романтизам, мисли у извесним часовима да подлегне утицају мита и илузија, које се до руководи свог здравог разума и смисла за стварност. Наша је дужност да га упозоримо на ову опасност.

„Српски народ“ од 26 јуна 1942.

ТЕМЕЉИ НОВЕ СРБИЈЕ

«...А нарочито, и у сваком правцу и погледу: неговање и развијање духа српске слоге и узајамности, односно српске солидарности, сходно поменутом налогу, српском аутократском императиву: да само слога Србима спасава. Сложни и смишљени напор и рад ваше Србије је и најстробрижније, нада сва бољ у томе — у једнодушно смишљеном и прегло сложеном напору и раду — бољ и најосновније. За вредности су уви увек бољи главни елементи и чиниоци, главни извори животне снаге српског народа, па зато сви народу бите темеље и нове Србије, ако Србије које ће коначно окончати и наћи ако тако давољне нашег искушења и страдања.

АДАМ ЛАЗАРЕВИЋ

„Српски народ“ од 6 фебруара 1943.

У 27 марту разум није учествовао

«...Народ ниш зачета нова епоха у историји нашег разлога да мисли о 27 марту. Он је показао чиста његово дуго чекивање и национално катастрофе и своју његову дискредитацију — и не зна још колико, колико.

Аманета свог дисциплу позајмљује да у њему разум није учествовао.

А ниш народ зна: «Нога Бог себе да нађе, тако њиног узнеће.

Исход данно свега видљиво што се дешавало до 27 марта и самог тог догађаја, не нарадовање њиног народног инсталену стрпи три појма: грозном наша. Бог вољен и казна њиног.

На обрасцима историје неће, кад сме буде било познато, нећи о овом догађају друго што да кажу, него само што је народна мудрост рекла.

А одатле, да закључимо, да ни ово, спасење неће доћи друкчије, ни, већ ово Бог дозволи да нам се појаве врати ова његова дуго чекивање и жилавост Божјој него и његовој помоћи.

ДИМИТРИЈЕ ЉОТИЋ

„Српски народ“ од 27 марта 1943.

Једна особина и потрибна особина

...Зашта, нашу земљу можемо само тако спасти, ако успемо да од ње обрадујемо један живи и компактан дио, који ће се у својој будућој акцији руководити на праву мету Господом за своје националне интересе.

У туној слози, са апсолутном повереном међу је душа до најдаљи личности генерала Недића, среки ће напред свет доћи до своје циљ и своје простоте. Прво услов за његово остварење је да постане једно тело и једна душа и да га у његовом напорима загреја само једна воља. Ово је потребно да пеа земља не скину њину разуме».

А. ЦВИНЦАР-МАРКОВИЋ

„Српски народ“ од 27 марта 1942.

УСЛОВИ СРПСКЕ ОБНОВЕ

«... У борби за национални опстанак српског народа пролази данас кроз тешка искушења. Због тога само велико родољубље, племенитост и самопрегорење појединаца и читавих група у корист опште заједнице може да спаси српски народ од пропасти и учини га поново једним од чинилаца за будућу сретнија времена.

Србији — која се и сама водиле за то заслужити и поћи своје невољадиње славе и величине, да би себи прокрчила пут који ће њој дати достојно место у Новој Европи, потребне су све стваралачке снаге и сва духовна добра цивилизације њиног народа...»

ЂОГОЉУБ БУЛУЂИЋ

„Српски народ“, Божићна број

СМЕНА ПОКОЛЕЊА ОСТВАРИЋЕ НОВУ СРБИЈУ

Нов тип српског омладинца, радника и сељака, јемчиће бољу будућност српства

Усред ових тешких и судбоносних дана, која проживљујемо као последице највеће катастрофе, ми и часова, када нам се враћа вера и самопоуздање. То су часови када осећамо биће нације Србије у њеној вољи да живи вечно. Ма да нам много зла и рушења није ни одиграла међународна и која нас ручно претставља, има и светлих момената, који нам не дају да клонимо и који нам дају веру у будућност.

Таквим су часовима били манифестације задужења и обраћања српског националног омладинц, добровољаца, национализма и српске омладинаца у присуству оца Србије, који своју моралну снагу да истраје на овоме путу одмах поглавито у влину препорођења српске омладине. Генерал Недић нашао је говорнике у прво ред омладину да ће се држати и вратити се тврду својих валмог предања и у томе са њих прокоп. Зато он сада, гледајући жртве и прегласавање новог поколења, нашао да тврди да народ, који је има тако неуништиво своју омладину, радну и жељну знања и напретка, тај народ не може пропасти и он ће савладати све тешкоће и превладати све катастрофе.

Тако је генерал Недић у недељу довикао своје инспиративне дан у живопису, гледајући ударну српског народа стремину да у чистоти душе и јасности воље на својим снажним омладинама пронађе вољу живот нације Србије, која је он у најтежим часовима сачувао, чекајући пун надк и кад је да прада новом поколењу да брани, чува и штити. Гледајући ове омладинце, српство на сваку жртву и на сваки напор ради добра и величине моје Србије, суза радосница појавила се у његовом бременом оку, а грудо су га бурно задрхтале од поноса и радости што је душка снова страже, достојна великих поколења која су умела да воле и бране моју Србију. Свесилац Србије, који нам недовољевачке тајне да моторе потрошно сила поколењу, да подсети што је порушено и упропашћено да се чува будућност српског народа довољно је тога часа једну на-

Отац Србије у разговору с једним српским омладинцем, будућим обновитељем српског села

Велика омладинска свечаност

Свечаност слоге и братимства српске омладине одиграла се прве недеље у просторијама Националне службе за обнову Србије. Добровољци под заставом, обвезници Националне службе са идејама и тежњама, српска омладинци у народној ношњи дочекали су у строју председника српске владе, бурно га поздравили и сложно отпевали „Ој Србије, моја мајко".

После поздрава руководиоца Националне службе за обнову Србије, г. др. Тоше Котуре, који је рек председник владе генерал Недић и у једном надахнутом говору упутио је своју пер српској напомснуте омладине. Генерал Недић је рекао поноћу потпуно:

„Драга моја омладинци, кад вас гледам тако даруните и обратимљене моје је срце пуно радости. Данашњи дан је најсвечанији у моме животу. Као војник добровољац, Националиста и српске омладинце дарујете у једној мисли и нади, служби отаџбини и народу онда сам сигурам у ваш васкрс и бољу будућност.

Јер васкрснути значи и родити се поново, отрести се старих грехова и заблуда и преспособити да ућемо у бољи и срећнији живот у бољу отаџбину нашу мајку Србију.

А шта је милим од српске омладине? Генерал Недић жели да вас дође напреке поколење да нему створено, гранитну омладину која ће бити светла, чиста, поштена, солидна, дисци плинована, радна и на дану и свему мајке Србије. Нарочито хоћу да вас опрезам од стране омладине која је била изгубила српски компас и која је служила туђим интересима, а не српским.

Ви сте ова свет. Ви морате да спречите ово зло да водите српски народ среће и мирису и да му будете утеха у тешким временима. Ето то хоће генерал Недић и он жели да створи од вас сриску удружину. Код вас ни дам обратимљене срце ми се осмуљала радошћу.

Под сунцем крепите своје тело ко би имали физичке снаге јер ће ће довољна само моралне и духовна снага да се врате кроз живот.

Обраћајући се добровољачима генерал Недић је рекао:

Мило ми је да видим овде до-

Обвезницима Националне службе пријатељи су са одушком и пићу ном да штите Србију од злотвора и непријатеља. Поклон су да пожрвовољу да мајка Србија стане на ноге и да покажу примером силом народу какво треба подаштити оно што је порушено.

Ту су и земљорадници, српски омладинци. Њихови очеви су ми најбоље рекли. Ручко сам обашњима: Браћо Шумадинци, про

Ево нашо омладине, коју је 20 година писмо надало! Сиротиње у редове нов радници на обнови Србији они су понос свог народа

бровољци који су се борили и страдали данашњи нараштај. Они су први пали за Србију. Њих сећа 180. Дао сам им пушке, које ће ући у њихе крварнци. Јер сам знао да могли од њих нису могли народни мотиви отаџбини. Али били су сина јуначки и када сам их послао и поделио на тро дела почели су да народу повраћају веру, отаџбину и породицу, јер је био залутао.

Нова Србија генерала Недића

„Нова Србија, коју генерал Недић жели у свој души и у своме срцу, биће отаџбина праведе и поштена, части и морал ности лепоте, остварити хиљаде честитога вожда Лазара и неустрашивог борца за правду Краљевића Марка: „Ни по бабу ни по стричевини, већ по правди Бога истинога". Нова Србија биће о капиталеће тога идеала, док је изгрнуђу родољубље и православље генерала Недића, као је неће бити; никада неће постати старинот, ако оне зла, потатеко и ружилачко надахлаз стварањо и традиције у нама".

„Српски народ" од 7 августа 1942.

Генерал Недић у разговору с најмлађим српским добровољцем

Сачувати српски подмладак - најглавнији задатак нације

„Треба сачувати од пропасти, треба спасти од смрти ударницу и основу будуће српске отаџбине, данас најдраже и најдрагоценије поред наше најдраже српске нараштај. Необразују српску децу, која су у већини случајева остала без родитеља и старатеља, треба збринути, прехранити и осигурати им оно најнужније свакидашњи хлеб и кров над главом".

„Српски народ" од 24 Јула 1942.

УЈЕДИЊЕНА НАЦИОНАЛНА ОМЛАДИНА СРПСКА

Без здраве националне омладине нема нити може бити здравог националног друштва. Ову стару, вечну истину беху су добровољци и потоњи ликвидатори ових бивших властодржаца и сви они који су, по свом поломају, у нашем омладинском покрету били позвани да наслеђују нашу омладину и управљају њеним стремљењима. Бивши позиватори и у доцнијо су се обраћали омладини, они су то чинили једино и искључиво из партијских разлога, настојећи да од младих људи створају борце својих, агитатора и разбијача. Међутим, младеначка маса Србије, она Србија из времена пре светског рата нигда је сасвим дружила става према своје омладини. Тада су и политичари и професори Универзитета и књижевници и сви други давали рад међу омладином од сачињене националног живота и националне борбе.

У та светла и чиста времена омладина се окупља није одвајала од свога народа, она је стално била надахнута народним традицијама и нарочитим духом. Била је комична својом историјом и увек спремна да пред позиве и све жртве, ако то буде од ње затражено.

Наполеон рад после 1918 године на свим подручјима живог политичког и јавног живота нашег је свога пуног поноса и на пољу омладинском. Приврженика сам себе с једне стране, а мидуше пред собом рђаве примере сводних с друге стране, ова омладинска генерација не само што је остајала без националног комплекса, него је морала и да заборави у свесни туђинских извора је и да постане расадник и жариште туђинског духа и туђинских мисли.

После ове катастрофе од 1941 године, чим се почело да долази до осамљења, једна од првих ствари свима истинским родољубима беше је јасно: биће **једино да се без здраве национално омладине не може, најчешће у овим тешким временима, истрпити и обновити народ.** Зато је претседник српске владе, српски театрал т. Милан Недић, упутио своје прве кораке по окупацији омладини да му она буде главни ослонац и подршка у раду на спасавању и обнови Србије и српског народа.

Под његову заставу народног спаса с јесени 1941 године, са пуно жара и одушевљења, појаве се крвљу једна млад, зна шарена дугачка чета српских добровољаца. Они су пошли с оружјем у руци да зауставе и рас беру нагрнулу опасност немаштва, која је тада запретила српском народу. То су били припадници оне наше борбене националне **омладине, која се на пре свега рата није имала хтеља да одрекне народних идеала, ове омладине која је у ова суморна и кобна предратна времена била гонећена, а често и ухапшћивана од тако звани југословенских националних режима.**

На је омладину у своју борбу за спас српског народа, под заставом т. Недића, увела тешко фанатична и пожртвована, љубав и вера да је вредно брзо стала на пут крвавој звери и помела да уноси мир, ред и спокојство међу становницима Србије. Редови ових омладинаца попуњавали су убрзо да се појављају, формирање су нове чете и нове батаљоне и данас српски добровољци пристајавају у Србији као јаку силу одбране мира и реда у служби народа и отаџбине.

После добровољаца, сите по клану и позиву претседника српске владе, позивне су се омладинске организације Националне службе за обнову Србије. Са њеном и њиховом у руци, ове су се организације бавиле средњо ва рад и тиме су дале прилично својим грађанима ове земље: **и у данашња времена рад претставља прву дужност сваког сина Србије.** Омладинска Национална служба за обнову Србије убрзо се проширила по целој земљи и до сада је дала многе видне радо дате на свом раду него и ре да, дисциплине и пожртвованости.

У исто време и упоредо са овим националним омладинским организацијама појављују се и организације груше наших српских омладина, домаћинских синова из пуладинских села, које се такође стављају у службу Владе народног спаса, као пионири народне обнове. Ови млади земљорадници у организованим групама, а под вођством установе „Земља и рад" радиле у Великој Немачкој Рајх где на терену, међу тамошњим просвећеним земљорадницима стичу ону знања за бољу обраду земље и праћају се напреде у свом струци да примене и искористе стечена искуства. Ови су у исто вре ме вођена жива веза између српског народа и немачког народа и ових чиме дубљење зватају зло међусобно упознавање и истинско разумевање српског и немачког народа.

У прошлу недељу одиграла се једна врло занимљива манифестација свих ових група данашње српске омладине и српског омладинског подмлатка. У просторијама Националне службе за обнову Србије прикупљено је новца по обиму једна мала, скромна, али по духу и значају велика и историска свечаност, на којој су узели учешћа припадници Хора српских добровољаца, Националне службе за обнову Србије и српске омладинске организације „Земље и рада". Збратимљени и уједињени на истом великом послу стваралачка и обновитељска своје отаџбине, они су у једнодневном стању и са најдубљем пијетом песном домаћи и позајмили претседнику српске владе, генерала Милана Недића. Дубоко дирнут овом приликом, генерал Недић је, пун радости у срцу, у име свога народа, примио ову топлу и искрену изјаву да је то „најдражи дан у његовом животу".

„Код ових добровољаца, националиста и српски омладинаца одушевље у једној мери и ширу у служби отаџбине и народу, онда сам сигуран у њих исто тако и ову будућност", рекао је генерал Недић.

Сасвим природна братимљења и уједињења српске националне омладине, без обзира којој организацији та омладина припада, и да ли се бори за обнову свога народа са пером, речју, језиком или пушком у руци, гроба да буде помоћи једног дог крунисаног организованог наступа појединих српских националне омладине у борби за бољ ше и срећније дане Србије. За ових примерок не изнесно нам и сва наша национална омладина у унутрашности земље и источне је спремне наде да ће изучавати српски народ уског изнати пред собом собом исте снаге омладинске, које ће сасвим и очигледно радити за народ за народ. Ови наступање уједињене националне омладине српске разбаће и онеспособљавће последње остатке ове изроднеле наше омладине, која нам је остала у наследствима из зли предвојних времена и која је беш изгубила свиу везу са својим сопственим народом. Српска омладинаја простовидеће свиу, и новор српског народа, омладинска организација Националне службе за обнову Србије даје примере пожртвованост, необичности, кланског рада, а српски добровољци чине чврсту и сигурну одбрану и снаге народне и рада народног.

Задатиута националним духом, пиајући у виду само интересе отаџбине и свога народа, идеја, традиција, заветину у духу народних традиција, уједињена српска омладина, већ данас претставља поузду наду дубоки крунисте обичне Србије и коначну гаранцију да ће наш приказати се у тешка времена и кризи светлији и сигурнији будућности.

М. В.

Сасвим омладинац Мотеј Матеић, погинуо међу народно борбе, говори пред претседником Владе

Чувар Србије, млади добровољац пред српске застава

(Сви снимци од Државне пропаганде)

Пети добровољачки батаљон младог земљотр-

ГОДИНА ДАНА РАДА НА ПРИВРЕДНОЈ ОБНОВИ СРБИЈЕ

Годину дана, од краја броја на овамо, уредништво „Српског народа" покушава је своје кућу пажњу привредној обнови Србије.

Као главне задатке на том пољу уредништво је поставило: 1. Упознавање наше полопривреде; 2. Спровођење планске полопривредне производње; 3. Рад на обнову земље; 4. Сузбијање црне берзе и шверкерства.

Уредништво, својим многобројним чланцима, написа, приказа и реферата спроводило је непрестано у том духу ван обавезе, која је бити предузеле на поставље интернационе благостања Србије.

Подизање наше полопривреде

На црном месту је брига око подизања наше полопривреде, укопрелена нашег села. Знана пословна. Богом дана земља приспире се у границама Србије, тод. једнако становништво на њене би нам најнепредније полопривредне земље свега могле желети. Сваки одатле прије се у земљама ту налазе земље, ни једна зворанска бољда поврх бољи земљама. Па ипак, полопривреда у нашој полопривредној земљи, где 85% становништва претставља сеоски сталеж, да је то тешко замислити, да је просечан приход по глави становнике и беде, а државни приходи тражили су своје изворе у сви другом, само не у земљорадњи је у нашој земљи пропстављало највеће богатство.

Полазећи од тог гледишта у редництво „Српског народа" руководиле се интенцијама генерала Недића, указало је своје пуне користе да нашу полопривредну производњу постави на високу кодну висинује и да је да нашој земљи пружи претставља. Читаво рубрика, и нагласи и читава страна „За сретно село", посвећује се стручним чланцима, упутствима и саветима најпримеренијим о обради земље, о равницу ових грана сеоске производње које су под ни биле сасвим запостављене или чак изгубљене. Изнесене су мере за што веће крупне ратарења, повећање је за што потребу већег гајења шећрна за ладску жеравицу, већих бољава на сточну жеравицу, већих бољава на производњу уља, као и тако на подизање и побољшавање гајења свиње сеоке, на крупније живинарстве, пчеларстве и свилогојства. Исто тако дана су упутства о мерама за предузимање бољих, економичнијих и исправљу и продаји полопривредних и сточних производа, о побољшању радничких услова живота на нашем селу.

Многобројна писма и анкете које уредништво добија од разних полопривредника најбољи су доказ како су његове напомене пријем и увиђе добар ефект, да би постигао напредак и успех у своме раду.

Да би наша полопривредна производња дала у садашњости и у будућности што веће резултате, неопходно је да се она, на основу већ стечених искустава у иностранству, руководи једним свеобухватним планом, да произведе ни буде прекупљен самом себи, већ да му се укаже пут ка што већој потрошњи, да тиме у свом раду и својој производњи, да би он лично и цела земља дошли на тога највеће користи. У том циљу заведена је у Србији планска полопривредна производња.

На основу смерница које је планска полопривредна производња поставила, уредништво је у сваком тренутку давало најпшира обавештења и тумачења, указујући на потребу и користи предвиђених тих смерница. Тод. само једним смишљеним и планским радом може бити наша полопривреда да заиста рационално и до највеће мере искористи све природно богатство земље и да тако рашна остварење основа са модерно и планском рационалном полопривредном културом.

Сеоски омладински у Немачкој

Уредништво је изучавту нашу сеоских омладинских организација, које је Немачка као једна од најбољих у свету, и указивало је на њихов рад, као на пример, обавезно рад сеоске омладине у Немачкој, да би се добрим и корисним томе видели и научили, да би се потрудиу у своја села могли о томе пренијети своје стечајања и примени на нашим сеоским условима. Ова обавезна рад сеоске омладине, која је у Немачкој као и у нашим планским производња и колнос су огромне користи, није од ње мање и полопривредне, и села, и целе земље.

Обавезна задругарства у Србији такође је, нарочити у вези са полопривредом, добила, мислимо, је лист посветио највећу пажњу. Новим уредбама и реорганизацијом задругарства само показано ним путем, који има да оствари тежње последице досадашњег нежељ полопривредних задругарства и да створи једну моћну организацију продуктивних задруга, способну да свим потребама нашу полопривреду на одговарајућу високу данашњице. Тоне је лист посвећивати своју пажњу, у вези са свим задругарства и свега ирпо задругарства, нарочито садашњем стадију, као залога наше боље и сигурније будућности.

Обавеза рада

У Србији су рат и његове последице поремећене многе сеоске привредне делатности, а пре свега је још да се подигне многе што је у ратовима било уништено, потребан је рад свих, рад сеоског пољопривредника. За њега је предвиђена обавеза рада. То нам је најбоље показала и доказала Немачка, која је, после Светског рата, дошла до свог садашње благостања и снаге једино путем рада, на коме је заснована сва своја предузећа. Тим путем и ми морамо поћи даље, сваки да је рад нека предност него ли да ради. Да карактер тежачког рада, који је за богатства наше земље могу да се на ње добију само ако у њу уложимо свој рад.

Због тога је уредништво редовно листа посветило пуну пажњу обавези рада као најпримарнија дужности сваког Србина, сузбијању шверкерства и црне берзе, спекулацији на чињеници, да сваки грађанин тиме само одлужује своју дужност домовини, већ у исто време, а тежаким пословног рада као једне основне обавезе, да би подигао нашу производњу и следствено њихов сопствено благостање.

Борба против шверкерства

У исто време уредништво је подвлачило значај чаше велике радне организације. Српски народ једнако рад, у којој радници и послодавци, удружени и свесни значаја својих улога, иду руку под руку истим путем ка истим циљевима.

Најзад, уредништво је међу прима свиру пажњу животно једну моралну појаву, која је, нажалост, врло још увек у тешком мучном притиску на обнови нашег привредног живота. То су црна берза и шверцерство, рак рана на нашем привредном организму, који, ако га не одстранимо на време, може да нас приведе до најгорих последица, који једнако и неизбежно у свом личном интересу стварају нову потрошачка публику, која не жели давати до безочности цене животним намирницама у тајној продаји, и душевљу их на тај начин на правилне расподеле грађевину. Уредништво је исто тако и у том погледу истакло само оно што може корисно да нам послужи у борби против ове опасности.

Кроз обавезу наше полопривреде да произведене планској полопривредној производњи, кроз рад као највеће дужности данашњице за сузбијање зла и неморалности, уредништво Српског народа оболевања путеви наше будућности, у поступној вери да ће наш народ, кроз тај пример, постићи своју нужу обавезу, водити благостање и изаћи међу осталим европским народима, који су своја предузећа прошлости и његове стварне вредности.

АРГЕНТИНСКИ ДОВОЗ ПШЕНИЦЕ У ШПАНИЈУ

Буенос Айрес. — Преша службени шпански саопштењу о споразуму између Аргентине и Шпаније, видела је сада аргентинска влада поводу за високо досегнуте добра пшенице на 100.000 тона. Према одређеним аргентинско-шпанском уговора од 1942 године отпремиће се 1 милион тона пшенице и 3.500 тона дувана за 30.000 тона гвожђа и челика и других производа. Извезена ће се количина отпремити чак и на пре-

ЗАДАЦИ СРПСКОГ ЗАДРУГАРСТВА

(Наставак са прве стране)

Поверење у задругарство створиће се не само радом Управе, већ и изборни људи, који и по своме домаћинству, и по својим моралним особинама, и по своју нарочитом способношћу у извању и умењу у послу и поверењу у народу. Та селекција људа биће од одлично прима потребе српског народа и Србије, а данас је она још већа и још повољнија.

У кобању изразних послова и дужности према народу дали су изразили људи које ће се руководити интересима српског народа и Србије, који је у сад рад ухватили све што је у њима најдостојније, најсветлије и најплеменитије.

Као што нам људи морају одговарати за свој рад, тако још више морају одговарати за свој рад и људи на водећим местима. Ту одговорност не пеглада ни један критеријум, ни суд економског народа, који је објективан, правичан и неумитан, а строжије од сваког другога суда.

Управа ће настати са потпуну Владе генерала Недића да прво задруга буде организована потрошња, производња и прерада полопривредних производа, а тако исто и унутрашње полопривредних производа.

На упознавању полопривредне Управа мора радити свим снагама, нарочито, и нарочита на изнесеној планској полопривредне производње. Многим пословима на планској полопривредној производња није баш најбоље, али један због тога што нам нису биле у довољној планя у полопривредној производњи, него због тога што смо сами себи ниже добра. Потребна за планском полопривредном остала је још много рашње, као што је се особити и експерт, само она није могла да се природе ранији у дан. Сваки је производно што је тако, те отуда дизалала на пр., да ни нам полопривредна земља увимено сиве суперфосфате, сиве бувалина, и другог увемо семена рад производње је још сиве је потребе. Јели данас можемо да видимо све користе ствари планске полопривредне производње, обухватимо посматрајући, а калиже ћемо то увидети још боље и још јасније.

Ако ће задругарству поћи свима сретала за рад, потребних задругарству у великој мери, Управа ће се настарати да се прибаве потребни Владе генерала Недића, који је поклонио велику пажњу сређивању задругарства и пољопривреде, у циљу што је могло већој вољу. Српски задругарство ће се одазвати позиву и тој вољи и свом предвиђеним и поверењем народа.

То ће указивом биле смернице рада и дужности Главног одбора српских земљорадничких задруга, које ће се изнашати за извршење српске народа и Србије.

Др. Танасије Митровић

БРИТАНСКИ КОНКОНТ-ДОЛАР ПОВЕЛИЧАН СЕ НЕ САОБРАЋАЈА

Шангај. — Записник је генерални гувернер најавио за јуч непосредним врсни комадирање ка владајућег британског Хонконга, Хонконга од окупације на области Хонконга. Овај је британски врховни комадант, који је дошао, да се становништву указао врлине ведности. Састарани комадант је изјавио да ће британска влада моћи одмах да настави своје активности. При краткој свечаности одржаној је указано одношења на нашу Хонконг-долара и јапанска влада нема више права у да ће се моћи на ново пословање Хонконг-долара.

РЕКОРДАН УСПЕХ ЈАПАНСКЕ ШТЕДЊЕ

Токио. — Јапанска је влада ствари саопштило, да је народна штедња у 1942-45 престорила ниа од 43 милијарде јена на 405 милиона. Овај рекорда повећање показује у штедњу од јена 69.869.000.000.

ПРОИЗВОДЊА ФРАНЦУСКЕ ИНДУСТРИЈЕ СЛАБА У 1942 ГОДИНИ

Париз. — Француска је индустрија сатова извадила у годинн 1940 милиона 80.000 комада сатова за 2 милиона буџетних. Бо до је 433 предузећа, који нама 341 са запослени мање од 5 радника страних. За ратну 1943 радника са специјалним одељење.

Обезбеђење сточне хране

У Министарству пољопривреде и исхране одржана је сеса конференција пољопривредних стручњака по питању обезбеђења сточне хране за идућу зиму.

О овом раду претресено је питање кириелања — сакупљања зелене хране, и нарочито кукурузовине у сиво-јесени. Овакве сакупљене количине би се користиле нарочито крупном живином, која је за сада комплетна сточна храна само са знатно мањим успехом.

Констатовано је потреба да се одмах по скидању стрнина засеју биљке за сточну храну, као што су стрнина крмница, разне барске биљке, трску пре цветања и тако даље, па до неке осуши и друге сиднрају и употребе је у току зиме за исхрану стоке. Најзад је одлучено да се при сејању стрмнике лисника од њубља или шибља, кога ће наши селима наћи у великом количинама.

По свима овим питањима Министарство ће поћети пропагирају у народу преко стручних органа на терену, као и растурањем посебних летака у којима ће бити изнете наше производње, сакупљања и спремања тога неће количине и што боље стоје за храну, да би се у највећој мери обезбедила исхрана стоке у идућу зиму.

СТРАТЕГИЈА НА ШТАКАМА

Сасвим изгледа супердржавна комунистичко – капиталистичке банка сједињених и стратегија тог блока. Она се и на штакама једва креће. Она иде у стаклу да направи извјесни слободан простор, већ је своје ваше покрет у почетак тешком болешћу, а ипак те болести је несигурна и неспособност.

Дрампова завршетак састанка Черчила са Рузвелтом иколо пе после 16 дана препаске пису изашли бар једну речениду коју би као комплетно задовољали обе стране) говоре, нити о исходу у логору коалиције и о њиној неспособности. Да су могли, да су имали снаге за победу над Тројним пактом, не би требало да се толико састоје, не би морали да се са састанка одвоје као непријатељи.

Америчко министарство војног потпитања је да су САД направиле до сада 84.000 војника. Како је до сада 84.000 војника прешло афричком равницу, то су генерали, адмирали и политичари, пристајући ванрјечне стратегије, добили у свом захтеву подршку јавног мнења да се енергија борбе не прикупи на Пацифик. У Америци су прочитали вести авијације чијих је дао за „Илустрејед Лондон Њус" водни стручњак Џорџ Фелоуз, у коме се наглашава да је атолутно погрешно тежиште тренутак, а да се напад на Европу не може замислити сем доиле док се не вастостие неспорно господарење на морима. Америчка јавност сложила је да трупе Јапана, које против Европе. И зато је чланак „Тајмса" од 28 маја, у коме тај водећи лист захтеве Американце да не одустану од рамеја утврђене стратегије, да не само скрену моторку њину сиу, а онда да победе Јапан, остаје гласе самотњаке у пустиња. Америчке јавне личности, као што је на пример сенатор Бартон Хиленс, из Монтане, кажчено каже: „Било би мудро код бе Америка у ратном реду продужила офанзиву против Јапана, а тек у другом реду посвећивала се свеобухватном нападу у Европи".

Криза у СССР

Проблемом „Јапана или Европа" немина се једновремена совјетска штампа. Интересантно је мишљење Надир Надир „Дуе чуркуту", који каже да се победа не може постићи нападом на владара или покушајима слабљења на неки други начин, већ уназ и отуда бацивањем. Једни покушај искрадања Британо-америчанаца у Европи за слабљење непријатеља, ако нападе, до Британоамеричке војске у своје трентуку довољно јаке. Али чињење до јачине или до неке мере до довести до слома или до губљења важности Источног фронта за Британоамериканце. Ништа не може тврдити за Совјете да Нетаку могу надмашити нечито.

Ипа ове врлотино обазрене оцјенице турског публицисте крије се опрезна стварност, мрачна са британоамеричког гледишта: Совјетска Унија налази се у тешкој кризи. Право стање кризе је сакривено. Сазнати праву кризе до довољно тешка ствар, а закључај да се теоретска конференција да нскрану, која заседала у Северној Америци и која стварна фантазије о послератном свету, конференцији и практичну конференцију и да одних небитних детаља: какве ће слике изге у Совјетску Унију. Међутим, у Британији је одлучено да унапте 75 милиона војника, који ће добро дошла Совјетском Савезу, који се не може исцрпљивати без застанка.

Друга криза Совјетске Уније — то је изнуштање дисциплине. Шеф Центрапне комитета комунистичке странке Мотиан о томе дакле одржао је пуна радија једне значајне говор, у коме је оштро нападао „заборављање и напуштање елемента" и претио „лишавањем из странке и из њеног рада, а потом господо на бедственој дисциплину. Ово дакле потпуно јасно да је дошло до јаког незадовољства у совјетској земљи. У Азербејџану и Узбекистану побуне су отворене. Ухо је претседник врховног савета уз бољшевичке совјетске депутате Акум Бабајев одлучи са свој положаја и на његово место дошао је Катаконијева повереница у пропагандне (НКВД) Абдулова Мухамедова, који је добио задатак да угуши устанак.

Трећа криза у СССР, то је криза војства. На њеновом мо необичног заробљена је женска пилотанска ескадрила је женски ваздухопловни дестроиовања батаљон, који је био састављен од жена. Осим тога Совјети морали да признају одступања на Кубањском мостобрану, јер не смију имати да праве ширење свог безбедносног као што су радили до сад.

Четврта криза је изазвана обновљењем руске национално – ослободилачке идеје. У земљу је прошао клицаја и јаких центрифугалних, јер који да се сви у њу руску националну стварт, а не за комунистичку диктатуру.

Сталин је много пута указао на Русију, као на поштено конструисан у национално стиду. Али он није смео да каже ни ријеч о томе. Реч „Русија" је изговорио тек Молотов и дао је јасно до знања да је Совјетска Русија једина од свих совјетских држава која је остала изван фронта.

У последње време Власовљеви одреди узели су великог учешћа у борби против совјетских окупационих снага у позадини Источног фронта. Спровођен је нашироки покрет за ослобођење Русије од бољшевичке тиранија. Руска ослободилачка војска почела је да ствара своје органе у ослобођеним од бољшевика местима. Зато се сада већ може казати: за Источном фронту чекају борбе између Власова и Сталина, између Русије и СССР. У тој борби победиће Русија, а СССР ће нестати.

Криза Чан Кај Шека

Сталне овога своју слабост, и зато, како изгледа, ниће вољни да помогне Американцима у њиној борби против Јапона. Та помоћи бе било тим различи је што се Јапан концтрсно за ње могуће експлоатисање и што зато убрзана тек договара у Кеиро.

Јапанске офанзиве долином Јангцекјанга и дужи од те ре-ке развија се веома успешно и стварз тешко утисак у Чунгкингу, који се веома непосредно у-грожене.

Ова битка добила је код Кинеза назив „битка за пирамиду", јер су Јапанци продрли у област коју је хранила пиринчем већи део чунгкишшке Кине. У тој земљи већ сада је наступило страшна глад. Да Кинеза нису били Кинези, они би тано, у чунгкинској Кини, већ одавно сви потрунули услед изнуглих услова живота. Али сада и Кинези не могу више да издрже и зато у Чунгкингу расте таква протест против даљег вођења безнадежног рата, да то стварз тешку угрожавању кризу у чунгкишшској Кини.

Чанг Кај Шек не добија помоћ ни од Британоамериканаца и трпи све сподљивље фиддмиралов Вавел. А Вавел је ванше забринут комплетирањем совјетских трупа на ватшичкој граници него катастрофом чунгкишшких трупа на Јангцекјанту.

Једино помоћу авијације Американци покушавају да помогну Чан Кај Шеку. Али та авијација је генерал-мајора Стилвела је малобројна и не може да се појача зато, што се сва америчка авијациона снага Пацифика концентрише у области Аустралије, која, изгледа, је да Иди морао да одржи један говор у коме је убеђивао Европе у пуномоћност даље настављања ваздушне терора.

Друга подина то је повећање опозиције европских народа против ваздушног терора. Лист „Месајеро" карактеризе познате народа Италије као „протофашизму изнемогле стварности", који после њиховог вођења помоћ јеотстављања јавног мнења и тако за брзи нормалан терор, као што се то обично дешавао у једној тврдини која се затвара у изненадњиној борбеној линији.

Дакле, Британоамериканци у

Председник владе генерал Недић на освећењу дома за радничку децу на Авали

(Снимак, Државне прочитајте)

ману већ доста радили да сумњају у дезинтеграцију ваздушног терора, јер је он прекуп, а и не даје жељени ефекат. Карактеристично је да америчка владе од свакој подинеса крије изјављења ваздушне терористичке природе. Тако, нпр, је сам да изазива протесте против милиона и милиона Италијана настањених у САД. Ово је један мали детаљ ситуације, али он је значајан: свака стратешка промена изазива сметње и са сигурношћу умртвљење технике. Ова коалиција никако не личи на коалицију из прног Светског рата, када је постојала надмоћ идеолошког заједништва. Садашња коалиција је коалиција противречности и зато нема снаге.

Ова коалиција не може напасти ни за 1943 године слична 1918. Тада је Немачка имала за сваки слабљења коалиција слабији од претходне, а и зато што је садашњи блок против кога се коалиција бори много јачи од претходног блока прот Светског рата. Ни у борби, ни материјално, ни духовно. 1918 године не може да се повели. Победиће Трећи пакт.

М. Војновић

БЕОГРАДСКИ ОКРУЖНИ УРЕД ЗА НАШЕ РАДНИКЕ

Министар социјалне политике и народног здравља издрпио је наредбу којом је основан Окружни завод ра заштиту радника у Београду. За начелника завода је дотеговљено члан самоуправе нашег радничког осигурања Живојин Јовановић. Средњег уреда Влада Марковић.

Одмах на почетку дужности комесар Јовановић је приступио је попребној реорганизацији, да би се ставље што више побољшало и унапредило.

У Уреду чистих правних чланова и службеника Уреда, уз сагласност и одобрење Министра социјалне политике и народног здравља. Окружни уред је поводом свеговалишње пријаве радника, који су до сада били у Београду подељени на четири подручја, у једно подручје, за Београд и његову околину.

У току прошле године у месту Београду број осигураних чланова износио је 50.696, док се ове године у истом месту тај број повећао на 57.000.

Просечна обезбеђена надница осигураног радника износила се у месту Београду у 1943 години 69 дин. У марту месецу прошле године ова је износила 45,20 дин., а у истом месецу ове године 69,25 динара.

У току месеца марта Уред је исплатио овима болесницима и за рад неспособним члановима и њиховим породицама 3,900.000 дин.

Број лица пребиваних и осигураних код уредских лекара у одговарајућа Централно кантората у Београду на дан 1 дан је ове године. У марту ове године је просечно свакодневно 1.400 болесника. Број тих је у болницама и клиникама лечен је у истом месецу 766 болесника, а хоспитализовано је у електро-терапијом 1.444 болесника.

ПОЗИВ НА ПРЕДАЈУ

Казали смо шта смо имали да кажемо о злочиначком поступку Пољачкога генералштаба; казали смо шта смо још за потребно за сво наше народ знати да чује и они до краја, за све оне који још српски Јевреји и осећају. За оне који то знати не умеју или неће не треба трошити реч. Пустимо њих да, по свом обичају, као наступи неспособна несрећа, прекрију очима и лицемерно-религиозни кукњи: „Шесил опаки!"

Али ни сво сте то већ искусили у разу крвавих и злочиначких орија под водством Тито, Розенберга, Молотс С. Пољске и других људи, шитина и одбеглих робијаша. Имали сво сте то у виду кровне и бездушне „Ујединене Републике". Имали сво ту у виду многих хиљада жртви, њих и деце, отетих од тога племена. Имали сво то у виду осрамоћених, спаљених и порушених храма, болница и дечјих домова, у виду двадесет хиљада оскрвављених и поваљених православних домова...

За разлику од пољске владе, Југословенска емиграција „владе" у Лондону није протестовала ни због овог вапа бестијалне пустоши и хаоснца у њима. Али јој је Москва наиша другу награду: Пође за двоструко увећана „ратификовање" која све сво потчињене! Свет је сад недовољ или неће ни сто направљено међу Москве. А то ову банду у Кремљу не иде у глову.

Зашто сам се тромо хртија у ово скупо доба? Зашто да се и са тим лондонским „другоном" кидају дипломатски односи?

Постоји друга, много једноставнија мисао. Сваки у Москву са њиме! Онако, по њима да кажемо „тво је њиро, а тво је новрци". Онако, да њемо да требало и да чистимо прљаво и вонљиво њиде од српске кухиње. Сад њима више вредиле! Сад је „заступник Коминтерне". Сад њемо да нам поклоњено њиме њи гушимо!

То је смисао поруке која је владе СССР преко новог посланика упутила емигрантској влади у Лондону: да се пресели у Москву, да добре под непосредним надзор и помоћу оних што „реорганизе Коминтерну", оних који сад „њиме њиде да се женидају" у послове других народа. Онако је видите шта су „Руси", су 1941.

Министар народног привређа г. др Милорад Недељковић примљен је рударе прид њихов долазак у Неменчу, где ће се усхарашти у свом послу

Триумфална посета Београду Фолклорне групе из Ниша

Председник владе међу учесницима фолклорне групе из Ниша

(Снимак Државне прогаганде)

Београд, нико моментално потрошио, бого се појавила и чудо који свој улогу простором града Србије. Тако се појавило и у признавању средњовековном окружењу, које је дошло из Нише у Београд, да буди срећну национални свест преко народних учесника. Прави пријатељ, одлично познавање у Београду, који је дожинула у току читава фолклорна чудотворна трупа из Ниша, најбоље сведоче о њиховом свести града Београда, који се прво и ова време сјати њиној свако манифестације националног духа. Не само средњовековно окружење из Београд, него сам градски трибина представљали су са одушевљењем сво осетљиво њено српско окружење, схватајући значај њеног високог културног и политичког значаја у Београду.

Национално чиле, младалачка вера сво сокалиснуле групе победила је сподобљи и убојажљиву привабљивост београдска и сви су, дарујући у најсрдачнији жиле, разумели значај и лепоту њихове хорографије. И мало је било сва, које није васхваљо гласајући ову окружену, која показан као снажа и чиста снага да поникне терет обласе Србије.

Незаборав из дана у дан, иако пут дакаљи по три представе за дан чланови фолклорне трупе одвајала су младе и старе београђане, који су хтели да виде игру окружења са Мораве. Гимназија за гимнастичке полебивања је сво пораспоће на Коларцовом универзитету, напустајући двориту са жељом да и они остварје њихову замисао и да и они са своје страве свим жаљењ истуне своју националну дужност. Уважали су обавештења да сводиће дарова из Ниша да ће користити њихово искуство и иако се очекивало да ће у гледаоце и престонице добити своје окружење фолклорне трупе, као што ће и других градова у унутрашњости следовати прилику њиховог трудољубивости.

Врхунац свог, све тријумфалне посете била је представа у Народном позоришту на којој је присуствовао и сам председник Српске владе, генерал Недић, као и министар просвете г. Велибор Јонић и други високи функционери, поред које бројна грађане публике. Окружење су на бој њихове трке, са великом сигурношћу и елном изводила поједине тачке свога програма пред свима одабраном публиком.

На њиховој позорници, на пр сусед мајстора балета и поло рошних критичара које их ни мало обузело и они су на о шта одушевљено своју покла да цвет умеју и знају. И чеше, весели, незаборавно домаћ Свака тачка, почев од „Прикупљања" па до завршне „Србијанке" била је бурно поздрављена.

Лепота младости, животног кошње, ритам игре и му уопше, цео један на свом српском стилу, неодољиво су нашинили одушевљење.

У знак признања на њихов рад на дану буђења српске национално свести претседник владе, генерал Недић примио је у своју канцеларију фолклорне трупе у Претседничку палату. У ауди даром разговарао, са њима о чиле Добрин Павловић Недић је пригрлио и све младиће пратиоце ове српске омладине, који му је у току ручка одао одрове националне оријентације. Генерал Недић у свом говору, поздрављајући претседника, и свима осталим српским покољењем, свој говор истакао је потребу да ни из Ниша добре у Београд да би он осетио ново време.

Ваш наступ у Београду је Је-

дан историјски наступ, Јер ако што ете ни дали то је најбоље што ми Срби имамо. Београд нада да струју Једна ако нашег бити праћен нашег наступа, јер ако што сте ви дошли то је о што ми Срби најбоље имамо, а њихо нема што Србин имаде.

Београд је видео да тешка тама која је пратила међу Србију дано може да ре растури и да нема трајне снаге тамо и зато је мајка Србија српска и новорођ а њено, новом омладином, напоменули омладином.

Када се вратите дому своме, одмах по ваше вашим родитељима у Нишу и реците им да о вама не брину, да сте ви свуда извршили свој задатак, да сте постигли такве резултате који ће бити поносни и подучени, да ете оспособљени да Нишу и целој Србији.

Зато вам је захвалујем и поздрављам са: Живели, друга дома моја!"

Омладинци су на то одушевљено поздравили претседника влада узвицима: „Живео!"

После тога г. претседник Владе одао је признање и инициатору и организатору ових прелепих представа, директору Фолклорне народни позоришта, г. К. Атанасијевићу.

СМРТ ДР АЛБЕРТА КРАМЕРА

Љубљанска штампа доноси вест да је у Љубљани умро, тешке дуге и тешке болести, др Алберт Крамер. Пређен је Крамер био је директор љубљанске дирке *Лутро* од своје оснивања пуних деветнаест година. Крамер, као и многи други истакнути научници, сарађивао је и са нашим листовима и часописима, а нарочито са *Српским књижевним гласником*, у коме је објавио неколико расправа из области историје медицине.

Крамер је био и члан Српског лекарског друштва, а за своје заслуге у области медицине одликован је и орденом Светог Саве IV степена.

Сахрана покојника извршена је у суботу 19. јула ове године на гробљу Жале у Љубљани.

Наше најважније питање

Корове треба уништити

Један од најтежих непријатеља житав и свих пољопривредних усева су коровске траве. Нарочито је то случај код оне, где се уништавању корова није посвећивала довољна пажња. А данас је неопходно да се та пажња у пуној мери посвети, јер је просто земља услед нашег системског садњивања и благостања у бедућности.

Колике штете чине усеву корове биће јасније показане ће ако наведемо цифре проценех научним истраживачима. Користећи засејане из једним жита тврдо земљиште аграрнога корова дао је 12.000 кгр. приноса, а на једном комтиру нежезнатно земљиште 27.800 кгр. Код шећерне репе та разлика износи се од 16.200 кгр., на 97.666 кгр. Одно под јарог грашка бео је 1.217 кгр. према 1.826 кгр., а код сточног боба 1.175 кгр. према 2.135 кгр.

Али огромне губитке у приносу чине једним штета коју корови наносе. Поред тога великог њих разноја се велики број штеточина бољева и животиња. Нарочито корови, као на пример кукољ, тартаја и други, штетни су за здравље људи и стоке, те наносећу разне обољења, па чак и тровање од чега може да настане чак смрт.

Коровске биљке оштећују усеву под земљом хранивне састојке, влагу и топлоту, а код земљом оштећују ту светлост.

Коровско биље шири се помоћу ветра и воде, који разносе семе. Исто тако разносе семе животиње, дивља и домаће, нарочито сточа храна, за које се семе закачи. Народ га разноса и птице својим изметом. Човек пак често сам прави највећу штету коровима, не истребљујући семе у њиве или и коровске семишта.

Да би се коровске биљке суштине треба најсавесније применити сретства предотвраћености и сретства уништавања.

Сретства предотвраћености састоје се у правилној обради земље, уређењу, пољопривредну бројку времена, уколику подлеже, правилном ђубрењу загорелим ђубретом сеђењу чистићног семена, прашењу, скопавању, дрљењу и другој потребној обради.

Непосредна сретства уништења су плављење и чупање корова, затим окопавање и правилно усева. Врло је успешно и прање земљишта растварањем 15 до 20% јаког гвожђа, или другим хемијским сретствима.

● *У Италији су уређени железнички закони за кружочење и транспортовање, куда се смеју кретати возови с кромпиром због заразе пегавости. Ивана је врло тешка болест на њима се још врши транспорт.*

● *У Француској је основано државно одељење за обавештавање народа. На чему сваг треба нарочито да обраћа пажњу и како одговарајућа средства да сузбије.*

Сва повртарска производња претстављају најинтензивнију производњу највећих на искорису. За њиху ће најбољу искрају остаје као најинтензивнији посуђ и ђубрења: посуђ због своје интензивне производње хранивности иначе далеко превазилази хранивну вредност сваг осталог ђубрива, а ђубрење њиме због своје брзине и хемијске сагласне и због своје брзодејности редовно зачења у истој години.

Посуђ је код нас увек био најраспрострањеније ђубриво и народно искуство зна, које су трошини и радо зели сви народни сељаци. Он, од своје краткотрајне сагласности, најдејствује се са месом и може сам за себе да претставља најинтензивнију дивљу за жуђу искрају.

ПАСУЉ

Да би се оцењала вредност пасуља корисно је навести следећи научни податак:

Човеку треба просечно дневно 2.800 калорија да би одржао организам у добром стању. Једна калорија пасуља ранија од 3.300 до 3.400 калорија, што значи да је за 100 калорија потребно 300 грама пасуља дакако довољно човеку за живот, чак без икаквог другог јела и зачина. Поред тога пасуљ садржи 5% масти, што нашим да организам за једнаки калоријски број добија 30 грама масноће. Међутим, једна калорија говеђег меса развија свега 1.600 калорија, а калорије које развија зеласто поврће, као што је на пример кукуруз, спанаћ, шаргарепа, коль и друге, не чак биле у стању да одрже организам, јер би требало да човек поједе дневно 8 до 10 килограма, а ту количину жолудац не би могао да прими и да свари.

О гајењу пасуља није потребно говорити, јер је оно сасвим пољопривредницу врло добро познато. Скрећемо само пажњу на нешто нове појмове о сортама, који се у нашој земљи могао да их користи и да тако добијено ово године што обилнија принос.

Врло је корисно да се семе пасуља што чешће обнавља сменом из других крајева, а нарочито сваке треће године.

Пасуљ најбоље успева на плодној, глиној, ровитој и тешкој земљи, која задржава влагу, али да добро одводи. Не подноси влажну равницу, обилну влагу, сувише хладну и влажну. Непогодно ђубрење стајским ђубретом му не годи, али је врло корисно а још је нарочито претходно добро ђубрење. Исто тако је корисно посути по њиви гипса и оспина око 250 килограма на једно јутро. Добро је да се пре сејања пасуља семе намаче у раствору 5% кухињске соли. Сетва пасуља може се обављати у више година, али да буде сваке треће године.

Пасуљ је биљка топлог подручја, па га треба сејати тек онда, кад земља добро загреје, а за то потребно је топлота. Може да проклија чак од пашњег мраза. Због тога се сеје доцније, тек кад потпуно прође опасност од оних мразова.

Ако у току увраста настане суша, заливање му прија, нарочито кад је у цвету, али ако има кише заливање је непотребно и чак шкодљиво. Радове око пасуља не треба обављати док је роса још на њему, а нарочито не после кише, јер је пиљљење пазимљени.

Пасуљ истовремено цвета и наноше плоди, али само доле док виси на стаси. Стога треба ђубрењем треба брати онако да се могли стално равномерни млаз цветова и воћења. Брањење пасуља се брање или по два и по месеца после сетве, рајви пасуља тек до три и по месеца, а врло пасуља за четири месеца.

Зрео пасуљ биље се одрасла и увеличаје је не једно ако се га чува у влажном до употребе или на продаје.

ПАПРИКА

Једна конференција стручњака одржана при краткот времена у Краљевачкој привреди потврдила је, да је становништву Србије потребно 60 вагона љутог паприке за редовну потрошњу. Да би се тај принос постигао треба засејати паприке 850 хектара земљишта. Због тога је сталвено у дужност планској пољопривреди, да обавеже довољно површине за гајење паприке. Израде јако сеиних већ је обављено.

Врло је корисно да се наша пољопривредник се своје стране побрине да произведе довољне количине паприке за извоз. Ја је наиме тако омиљен на западној страни, било за пушење, било као салата печено или прекисељено, било као тураџија у сирћету за зачињ, код нас се још не зна довољно њена вредност јер у њиву користе паприке, било красне у укусни црвени зачин.

Ма да је порекло из Јужне Америке паприка је пренета у Европу у XVI веку, паприка је данас окомљена и одомаћена у многим европским земљама, нарочито на Балкану и у Мађарској, где је најбоља. Код нас је још не познају.

Као биљка топлог поднебља паприка успева код нас у топлија доба године, а највише воли кукуруз између редова. Ако је сувише, правилно рено њиме и исушена ритове. Земљиште треба још врло лице претходно, прорати и останице кукуруза, а у јесење уситнити. Пре сетве добро је да се семе потопи 24 сата у млаког воде, или још боље у раствору 8% кухиње, да би брже ницало и сигурније проклијало.

Усев се производи помоћу расада, који се пикира. За један хектар земљишта потребно је 400 грама семена посејаног на 40 квадратних метара, затим пикирано на 400 квадратних метара. За један ар потребно је око 4 грама семена посејаног на пола метра леје, а пикирано на 8 метара. Посеја семе сеје треба утврдити, прекрити пречишћеним ђубретом или компостом и заштити.

Сваке године паприка мора да се пресађује и врло добро успева. У том случају отсеку се реснице са једним равноцвећним окцем, па се исеку крај расеке се мало прошири, а листићи се скрате. Леја за пресађење мора бити топла и довољно влажна. Због тога је добро да се припреме врши у затворској леји, одбраној од сунца заклоном, док реснице не пусте жилице.

Ако повртар жели да добије особито крупне и рене плодове, онда треба да одрезује врховне бочне. Брање зелене паприке треба да се обавља редовно док нето интервал зрео, јер се тако повећава принос и биљка се дуже одржава.

Принос зелене паприке рачуна се по хектару на 5 милиона килограма, а крас се тражње по хектару око 1.500 до 1.500 килограма.

Паприка на тушеве нема се у велике количине и зеља на њима производ мосту наклоности од њега, да бе се што боље осушила и умрвила.

КАРФИОЛ

Међу најсложеније повртарске биљке по дознаком и на стручном тржишту, и код нас врло мало гаиене, спада карфиол.

Врло је да је карфиол врло осетљив на климатске и на земљишне услове. Нашим индивидуалним није најпогоднија за њено гајење, али се то може надаље да виши неке, чак са тако неповољне сорте и временске прилике може се производити готово целе године. У сваком случају треба да се гаји само оно врсте које су сада-тако сваке треће године.

Најмања врста семена посеја се у јесење доба

„Српски народ" за српску културу

Од прве броја, 8 јуна 1942, па до данашњег, 5 јула 1943. Српски народ прешао је пут од *једне године.*

Народ који народ зна и у ратним тренутцима оставља своја културна достигнућа: лист који не зна само стално излази, већ се усуђа стварљивима културног живота. Културни живот у Србији није у застоју, па је Српски народ у својим ступцима само пратио народну културну традицију.

Задовољи се колико су правилно доносиле до старостаним српско културне прилике одраз и слику. Српски народ, изнад свега речено, за ову годину дана на културном пољу, доносе је следеће:

КАД БИ СЕ КУЛТУРНЕ СТРАНЕ „СРПСКОГ НАРОДА" ПРЕВЕЛЕ И ИЗДАЛЕ У КЊИГУ, БИЛА БИ ТО ДО САДА НАЈВЕЋА СРПСКА КУЛТУРНА АНТОЛОГИЈА У ПРОЗИ, СТИХУ И СЛИЦИ.

На свима културним странама Српски народ нашао је за шта нас:

КЊИЖЕВНЕ ЕСЕЈЕ *за које у току осталих година нашим књижевне предности. За књижевне судове изнели у њиху културних констатација: за доказ њима имперсоналистичка и догматичка мерила зависна књижевним током, тако да естетички судови не буду само најновији већ и интернационално сигурни.*

ПОЗОРИШНЕ ЕСЕЈЕ *да дају оквиритеру до мора да и управи и глуми и публика буду свесна да је крим сваког Талије народно осећајног; да се позоришна критика не каже рада правог позоришног литературе; да се у позоришту могуће само што је најнапаснији конкретно, а не теоријско прегледно.*

НАУЧНЕ ЕСЕЈЕ *да дају у јасној тенденцији како би на приступачан начин националној култури*

ПРИ СВЕМУ ТОМЕ, „СРПСКИ НАРОД" ДРЖАО СЕ СРПСКОГ ТРАДИЦИОНАЛНОГ КУЛТУРНОГ ИМПУЛСА. НАИМЕ ДА СЕ УШТЕДОМ ВРЕМЕНА ПОВЕЋА БРЗИНА МИШЉЕЊА И ПРОИЗВОДЊЕ, БАШ КАО ШТО СУ НЕМАЊИЋИ, КАРАЂОРЂЕ И МИЛОШ БРЗО СТВАРАЛИ И ДРЖАВУ И ЦИВИЛИЗАЦИЈУ И КУЛТУРУ, БРЗО А НПАК СТАМЕНО И КАМЕНО.

Српски народ своје културне ступце широм је отворио и домаћим и страним културним радницима.

Извесни проблеми су дане прогубљени: о Св. Сави, Његошу, Б. Кнежевићу обрађене су студије нових погледа, нових аргумената тако да ову у праву дошла историографију.

Генију Гетеа, Шилера, Лесинга, Бетовена, Њутна, Планка итд., у нашо народа посвећена је дубља пажња као универзалним представницима земаља великог трансцендентног идеалима, за које чије су највећи културни радници волели, поштовали и проповедали културу српског народа.

КУЛТУРА НИЈЕ АПСТРАКЦИЈА: КУЛТУРА ЈЕ БУДАК. СВРДЛО, ПА ПРЕМА ТОМЕ И ПЕРО У РУЦИ: КУЛТУРА ЈЕ НАЈВЕЋА МОЋУЋА ПРОИЗВОДЊА У КОРИСТ НАЈВЕЋЕГ МОГУЋЕГ БРОЈА ЉУДИ: КУЛТУРА ЈЕ ЗАПЕТИ, А НЕ ЧАМЕТИ.

У свом, комерсном тону, сматао је важну као старом, и-
Српском, чаду и водарном Београду. Разводна је везана за то-

ја и свој књижевни конкурс.

Одмах је изнеслуђује. Про-
сто се ми утиче да је српско

253 културне стране.
63 књижевна есеја,
30 позоришних есеја,
44 научна есеја,
323 приказа књига,
106 песме,
26 прича и хумореска,
25 репортажа о уметности,
196 уметничких цртежа,
60 чланака о уметности,
75 чланака о разним културним проблемима.

Поред тога, Српски народ, и то само на своје културне странице, донео је велики број уметничких фотографија, илустрација, фотомонтажа, писаног, трудећи се да и у техничком погледу одраз ове гле српског модерног човекаства.

ОМЛАДИНСКА СТРАНА, својом разноврсношћу, својим озбиљношћу, показала је да добар део наше омладине још чека правилну руку ће своје младалачке мисли и своја младалачка осећања изнела пред сутрашњи.

„СРПСКИ НАРОД" ЈЕ НАСТАВИО СРПСКУ ОМЛАДИНСКУ ТРАДИЦИЈУ, КОЈА ЈЕ ДАЛА МНОГА СВЕТЛА ИМЕНА СРПСКОЈ КУЛТУРИ. ЧИТАЉУМ ОМЛАДИНСКУ СТРАНУ, И РОДИТЕЉИ И НАСТАВНИЦИ НАЋИ ЋЕ СХРАБРУЈУЋУ УТЕХУ У ОВИМ ТЕШКИМ ДАНИМА.

Најзад, Српски народ објавио старостаново дело *васкрсло, за је*
добило излет националних сред-
мера. Неки неће из које није
стагла права кад песма: за гро-

РЕМЕК-ДЕЛО НАШЕГ СРЕДЊЕВЕКОВНОГ СЛИКАРСТВА, ФРЕСКА ПРАОЦА АДАМА У МАНАСТИРУ СОПОЋАНУ (XIII ВЕК)
(Снимак Музеја Кнеза Павла)

дом не изостаје само. Тешко прилике, а на се нисмо умели одузимати што треба, новодела се за тенденционим политичким тумачењима.

У својим божићним и ускршњим бројевима са удоностручена страница Српски народ доноси по прилогу, који по предности не одступају прилозима ревија и обдаљавања у ранијим приликама и временима.

За ову годину дана, гредећи старостаним српским путем, Српски народ је скупљао и наставио да стране прогутао, којима ни најмањи културни напор није одузео вредност у рад, нађу их боље дане, нисмо да се скрстимо руку на све стране.

Једна је ствар сигурна: Српски народ, као што је досадашњи развој показивао, ко-

ја ће у њему наћи своје место.

Примајући сарадњу како културних потрошача тако и културних посленика, Српски народ постао је прегледних сва кадра друштвених слојева.

Ако је ишта у стању да нам обезбеди трајно место у нашој културној историји, онда је то несумњиво чињеница да је Српски народ у свом првом конкурсу за најбољу песму, за друштво, и када је она на своме месту, њено дејство није било само једнократно.

Прошлу ће годину Српски народ, као и ову, стално пратити, а ако буде потребно, и критиковати.

Ако буде било потребно, и похвалити.

Ако буде било потребно, и наградити.

Ако буде било потребно, и казнити.

*Ако буде било потребно, и опоменути

Постављамо сваког на своје место

„Тобоже свакој предмет из свог гнезда. Због тога смо сексхроништи, сваку жичу сиату, по шталама и интелигуалне и сваког човека поставити на своје место у свима областима националног живота. Нећајући ни тоне једно једино мирно мгновење у будућности српског народа, у коме би свакога човека и културна уздигнута, да не буде културе.-То за нас значи Нова Србија, у којој ће сваки добити своје место по праву и по заслузи, како је животовао српски народ кадгод сиду напредују у духовну и своје духовно на високом етичком тлу.

На свом месту, посвећеном уметности и књижевности, показао је свој посао, јер умна обоје, нови преводиоц, мет се не видели резилија вредности, не гледе погрешке и не примећује глупе. Свет на равнодушном тренутку може се изгубити из вида културе и духовне вредности српске будућности. У њиховој области било је и изузетно драгоцености и знака вечитости у постављању вредности.

Баш сво у многоме робље тутње куће и сећаћа и бољи сво за да високо своје сро-

„Српски народ" од 24 новембра 1942.

Везе Срба и Немаца у прошлости

„...Поред рудара и војника Бечки су у Сарајеву овако на Балканску земљу на стазу и наилазе као учитељи. У XIII веку биле је поред домаће штампарије и немачке наталашене. О томе нам сведочи у грчком тексту новозаветни. У XIV и XV веку помажу се немачки свирачи у служби Дубровника, као н. пр. гедика Кунц, трубач Јохан, фаготиста Хаке, виолончелиста Петар из Келне и Матеј Немац. Поново Иларо Вегрић помаже у XVI веку трубаче и свираче из „Аленинџије. На

МОРУН – КРАЉ РИБА У ДУНАВУ

„Врсте риба што се може на будућности наименити нешто су многобројније од оних што се зове у свим областима (изузев две-три врсте које су случајно присутне у њиховој води и на Јужно-јадранском полуострву. Али за остале домаћинство је карактеристично разлике или крупних риба и крупнољуских врста риба, које су ретких за наше уторно воде. То је врсте риба које сасу крупу и крупу (ајкаву), а припадају роду. Ту спадају: морун (моруна). јесетар (јесетра), чачкара јесетра, сима (сима), каспрата и качица (коцкаша)".

Др МИХАЈЛО ПЕТРОВИЋ

„Српски народ" од 21 августа 1942.

ФРЕСКЕ У ДЕЧАНИМА

„Фреске у Дечанима заузимају, по времену у којем су настале, централно место у српском сликарству XIV века. Оне то место заузимају и по вишности. И сигнин је природно што је тако, јер су оне рађене на најлепше српског владара, краља Душана, чија се држава простирала од Дунава до Бијеле Пеленчине. Основна идеја ових великих фресака и која била дух њиховог тла, да краљ створа надпозиваственију сигнину слава краља је исто тако видљива у Србији и која треба да премаши све што је у то време могло постојати у области сликарства на Балкану.

Др МИЛАН КАШАНИН

„Српски народ", Ускршњи број

Његош

„...Ова генија од једнога таленат, једнога стручна. У једном јединотом дану толико су преобразили да се, чак, може говорити о потпуном конструисању. Лично ми једновом кинеске. И заиста једно једино мирно мгновење, једно једино мирно мгновење, једно једино мирно мгновење,

Фридрих Кристијан Хелдерлин

Песник чију су немачку душу и национални значај открили после једног столећа

ПЕСНИК ХЕЛДЕРЛИН, ЧИЈА СЕ СТОГОДИШЊИЦА СЛАВИ 7 ЈУНА

Foto: Belgrader Bildagentur

Више који никад није био забораваљен, али који дуготрајна пауза није била оваквом у свој предугачкој својој, на просто разлога што оваквима дуго нису дозволили поклоницима на себе да се врате. Јохан Кристијан Фридрих Хелдерлин, рођен 20 марта 1770 у Лауфену, један је од „великих Виртембержана" („Шваби"), земљаке у којима припада Шилеров.

Хелдерлин је у данше доба заузео своје место у историји немачке књижевности, почев од најранијих дана од тога, да је сва његова школска учења за време рада у Тубингену, где је са њим заједно радио Хегел, Шелинг и Шлегел, Хелдерлин крунисао своју књижевну заоставштину, која је, у целини, једна од најзначајнијих појава у немачкој поезији. Али, ако је Хелдерлин у свом времену имао тако велики утицај на своје савременике, онда је то било само у ограниченом кругу књижевних и филозофских умова, који су, у то доба, били у сукобу са духом времена, који је, у то доба, био у знаку Наполеона, Гетеа и Шилера, а не Хелдерлина, који је, у то доба, био у сенци

Наш угледни научник Драгутин Костић истакао се нарочито проучавањем старости народне поезије српске. Не том пољу задужио је српску науку великим бројем расправа, објављених у стручним часописима и у засебним књигама. Драгутин Костић сматра да је наша народна поезија стара колико и наша књижевност; она се развијала истовремено с нашом средњовековном литературом, или је настала у вези с њом.

Радећи тако дуго на народној поезији, Драгутину Костићу није тешко било да и сам испева неколико песама у том духу, пошто сматра да она треба да постоји и као писана, а не само као усмена књижевност. За доказ нам најбоље служи писац „Горског вијенца", који је исто тако у духу народне поезије веома уметничко дело.

Доносимо једну такву песму Драгутина Костића са жељом да се нађу песници који би наставили започет посао уваженог научника.

СМРТ РАДОСАВА ЂАКА

(Цртеж Н. Бешевића)

Боже моли, чуда великога!
Краљ Милутин задужбине гради,
Једну вереди — другу жена оне.
Да ли двоје и слово је жудно,
Слепе воде но несвета стара,
Хоће шором хришћанства свега:
Но Атину и у Цариграду,
И у Риму и Јерусалиму,
Те он сазида задужбине граду?
Да л' му бљева претиче толика
Да не знаде поже да за дуго,
Но за вреда Богу на дарове?

И од слова и због бљеза трије,
Попеђиште од страха Божије,
Коме за ће напунила мајка
Биолоноска краљица Јелена
Галицији му свему пропаст свега
По истоку Христовом царству,
Што му тицаћ напуни се лета
Откако га цара Константина
Прослави у граду Милану.
Од тога је страна Божијега
Краљ Драгутин просто одгнао,
Шћаше се грозоврком камењем,
Да нешћаху мостит наклапи,
Жив у гробу лежао на гому:
Краљ Милутин равнијаше био,
Гомиле краљу тамо отвојено
Све градећи многе задужбине:
Цркве свога — покојнице жене!

Вели краљу Грчковићу сама
Не убиту на пољу Косову,
Реда ради да се цркве нове
Сами свећама и свећом сликама.
Ноћ ми није дошт воеграда
Са Атоне и из Цариграда;
Међу њима Радосав бјеше
Од за Рашке исподе цркве Грађеве.
(Ту краљица болесна та нашла
Код свога ће прелазић шћера
А с цркве јој пропочиње шкре.
Предаде за старом воеграду
Што је њене задужбине нису.
Да за боље пушти камену,
Узмаха му и око и руку.
Брзо Раде завоа научио,
И мајстора сгодно надмашио:
Што онаше видх — рукох пише,
Што он пише — исто ко да дише,
Што он створи — још да проговори!
Владика га Данил потекне
Што је краљу главу надживео,
Грчковићи Раде доводио
Уз истоку Грко воеграде,
Ма да њиме право није било).
Вели краљу цркву исписаћ
Сами свећама и светим сликама,
Сваку воду страно по канону.

Кад је било велу пасет ону,
Пасет слику на јужноме виду,
Пишет краље, краљ-Симониду
Ко кичером како дражу песк,
Ко кичером како дражу песк,
Ред краљева воеграда прота:
„Ходи тебе, частита старино,
Задужбину дерави ми дивно:
Сва та слића ко у рају да је!
Но ни тошли најбољега бјака
Ме ме жедно ни прочише лице,
Краљицу моју Симонијду
Во вечеру звоиу на вечеру
Најбољега пошкоља мк бјака,
Да мом жива што буде свака:
Ни се дерзко ни шћеће лице
Докле траје бели Грчковићу!"

У предвечер дуже Ибри Жичи:
И у оци, у Ушћа краља,
У високи) Сопоћане цркви;
И у брега, Драгутина краља,
И у истог Милутина краља
У задужбој у Арилају цркви).
Лако краљу лика уловити,
Онитрите му мило уљежно,
Стајаше му боре уљедно,
Седаше му сребро полатак.

Кад је прота ање пачео краљу
Итрашњи младој Симонијди,
Свој затворе у краљеву двору.
Свето сгео па се вељедео,
Свето каже да се с краљом слаже:
„Ако пише — свако што не дише,
Аћ ја створа — још да проговори!"
Мало бјаше господину краљу
Па се наше дрвеће у чапарак,
Ивоади му пруд шаку бјаше:
„Неј то полеј Радосаву баћу!
Кад краљоваду таки ни ожиси —
Како пише — биће му и вине!"

Вредан био Радосав баће,
Онитра ока, тондана рука,
Аћ с краљицом пао то на жиси:
На трапезах јелах жидне ствео.
У покрету сад ово, сад слава.
Симонијде — бучарице дете —
Царски јбјаше већ јој додијала.
Мила јој је задова и пола
С дворјанићеи што је дворе чалс
И дрво у сву страну разасе.
Радосаве заволеле бјеха,
Блед, вабиваи где је праћтиле
И стазно се свима поклоиио,
Затим сгао, не пасо се дао:
Зоографске раскрени поједе,
На мох стаза убелену шћиду.
На жеђеде уједе жаиуре,
Онитрии окон волеђо јој окце
(Мушким окон као небо плаво)
С десна, с лева, и у сиа право:
По му око-сое се више поли,

По му лице ва се лише жеже...
Неуред јој бало аз' и шкоо,
Можда грешка, али јој и смишко,
По говори Радосаву двеју:
„Што је тебе, Радосае баће?
Гои уједа вех са поломо
О те шћиде дое прекое лице!
Ово пажи а друга ти рука,
У образе румен уједиио:
Ил' тролетна зеоница те пресе,
Или си ве уљежио ирио
Те ти тако поизраи цоло?"
Насмеја се, да мом одмах чисе
Сва двореое у смех радиле,
Сгиаја жеиа зоре застидио.
Жао бало господи краоици,
Све их жиеи подвор изгреја.

Када ли су вестиули семе,
Мали му се господа краоици:
„Не валеди, Радосае баће,
Ну позиеи, хотело ти сроће:
Што ова брже и напредо ићаш!"

Повраги се Радосае баће,
Тихо оборе господи краоици:
„Стан, повели, краљеае застоваје.
Док дасиом и оиуман боје
Што ае тоје пристаје би жиде:
За небесни оиу, жолу жиаиу,
За пурпурне дете и обраи!"
По жолеру боје окиваи
А сее му се боиа ие чиои праои.

Опет вели господа краоица:
„Што је тебе, Радосае баће?
Што ае гледаш? Жиуиш! Ко да ев-
иеиш?

Или самаи или се одиорио?
И је сам се жледа уиорио
Круго сдеб, сее у једио гледаћ!"
Сгоје Раде блед ко уловр сушце,
Не знаћућ се ии колоие сиуиге
И гои вбори Радосае баће,
Зборе тојом и госпођа себиг
„Зборе сами, зборе, дуго жиа,
Анђелско је то пјеиије за ие
Што ие дико у свегласт иа таие:
Гледајте ие, ови свеглаои,
С госпођом ваи животиие на себи
Да ви кусте — жеиидби ие би!"

„И неђеиа за!"... То за собом ие чу,
Нити виде сам жеиа што блеиу
Па за скрива облак иеиа вреае;
Нити виде ови над иласе,
У по врисиа убледела куста,
Скаиеиога у пресиаду лице
Обавиае кира-Симонијде...
Тек се паде у иарућју блаиом,
У иарућју свеглог Арханђела,
Што господа и осиаом иесиа
Ко жеиидби свегласт иаиоиеиик
У дарстео ие иоиог Господиве.

Вели краље протоворитељу:
„Бех ми, старче, ие пошкели бјеха;
Хрдавчиво ти дочиии лице",

Вели краље владиди Данилу
И свеђеиу протосииитарју:
„Ходу градиг мову задужбиву
У праслову светих Георгија,
Крсие славе Радосаи бјеха,
За стоиеи му код пошибе здаи!"

Краљ Милутин задужбине гради:
Црква свеша — покојиице жене.

Д. КОСТИЋ

Стогодишњица рођења

Косте Трифковића

Пре сто година родио се један српски композитор Коста Трифковић. Трифковић је у свом духовном и комплексном комеђаданом описаном српско друштво седамдесетих година прошлог века. То је крај омладинског покрета у Трифковићевом завичају, али његово дело није искључиво оперо, нити напоредно. Њиме се наводе на музику сатире Стерије Поповића. Хумор Косте у Трифковића је оригинал, он нам је као каснеје од срца, са доста симпатичне духовитости; дивописи су живо одрађене, и у томе се налази највеће драге његових врћаних и занимљивих комеђаја. Његове нам дугоцвете даже пољске су његова дела.

Повратак погледа пажњи на свет долазе је у њима до свог правог и пуног израза. Њега жељени друштвени проблеми не интересују. Свиђаје му се живи малих људи, њихове мале страсти, које не доводе до ваљаних и дубоких преокрета. Све се спушта код њега на шале, на добро-дошлице, на смеху од срца. У комедији Косте Трифковића осећа се културни човек, са добрим познавањем позоришне литературе.

Из његове белешнице, коју је сачувао архимандрит крушедолски Сава Павловић, родбина Трифковићева, види се да је прочитао скоро целог Молијера и да је за време свог бављења у Пешти врло често посећивао позоришне. Приповетке и песме Трифковићеве дакако заостају за његовим позоришним комедијама. У драми се одмах показао његов снажан таленат. Када су неки наши познаваоци књижевности и позоришни критичари неспоразумевали да је код Трифковића „комедија" више сеоска шала и пословица, него ли „шта" могло да настане", — ја сам у њему своју мисао Трифковић као „сеоски да сам био као дасам подсмехом." У стваралаштву и народу сам видео је сам. У белешници, о којој говорио у почетку, уписао је и ове редове....

...Срам сам ја
За Срство живи
Зе Срство дај...

Са таквим срамом лотао је у гроб у своју чредесет другој години Коста Трифковић, у чијем комедијском ми и данас осећамо више од седамдесет година наталожен и прави књижевне вредности и истинске драмске дототе.

Др В. И. Дмнић

● *Одлазак за аустралију бугарског министарства спољних послова г. Д.Петровића по вечерњој обавезе за службени списак свих бугарских конзулата свакако је за средњевеке дешавање. Списак обухвата више 321 место, од којих 277 леде у Србији, а остале у унутрашности.*

„Патрогасац"
Н. Д.
ПАШЊЕЛЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 28-439
Пожарни апарате за хемијском средством за гашење пожара сл. ПЕНОМ.

ТЕЧНОШКУ.
ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасни интереји и прибор. Пуњено и оправљамо пожарне апарате.
345 2—3

МАЂАРСКИ ДОКТОР ФАУСТ

На једној недељној приредби немачко-мађарског друштва у Берлину говорио је професор др. Чизори, некадашњи министар народног здравља, о животу и раду Стевана Хатвањи, мађарског Фауста, који је живео у 18 веку и био познат, многостране образовањем научник. Његова га средновековна виду разумели, бар до сад времена њему непријатељска расположења и упрос су га врлине, да тако његова судбина и на много заједничког са судбином немачког доктора Фауста. И за Хатвањи су говорили да има неке са њиколе, јер њему могли да пуним вештину необичну науку по природним бића.

Хатвањи већ у раној својој младости — исто као и Фауст — побуђује занет због своје знања међу својим школским друговима и стиче у тоси својих теолошких студија толико угледа на високој школи у Дебрецину, да већ после завршетка тих студија постаје тамо и наставник. Али га његова жеља за новом сном далеко у свет. После једног путовања у Немачку, посебно је он универзитетима у Гроту и Лајдену и студира природне науке. Универзитета у Марбургу и Хајделбергу изучи се из медицине, али он се враћа у Мађарску и постаје тамо не само астрономом и учитељ, већ је крило пут са својим предавањима о теологији, медицини, филозофији, науци о морал, математици, физици, хемији, биологији и астрономији, већ и о хирургији. Као што је и дало Косте Трифковића куће теолог, рекло би се, лекарски хумор, пропратићи бављења осмеском добродушног човека, чак што је и његов пасао био за њ извањена једног доброг лека према поротници и према свом народу. У народним је књижевности пуно шаљивих анегдота, које се односе на Хатвањи као лекара, без ње „лиде могао да живи". Једном приликом своју жену Трифковић као „осећам да сам био као дасам подсмехом." У стваралаштву и народу сам видео је сам. У белешници, о којој говорио у почетку, уписао је и ове редове....

...Срам сам ја
За Срство живи
Зе Срство дај...

Са таквим срамом лотао је у гроб у своју тридесет другој години Коста Трифковић, у чијем комедијском ми и данас осећамо више од седамдесет година наталожен и прави књижевне вредности и истинске драмске дототе.

Др В. И. Дмнић

● *Одлазак за аустралију бугарског министарства спољних послова г. Д.Петровића по вечерњој обавезе за службени списак свих бугарских конзулата свакако је за средњевеке дешавање. Списак обухвата више 321 место, од којих 277 леде у Србији, а остале у унутрашности.*

„Патрогасац"
Н. Д.
ПАШЊЕЛЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 28-439
Пожарни апарате за хемијском средством за гашење пожара сл. ПЕНОМ.

ТЕЧНОШКУ.
ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасни интереји и прибор. Пуњено и оправљамо пожарне апарате.
345 2—3

Радио Београд с књижевном конкурсу *Српског народа*

Радио Београд у сутрај српској емисији од 1 јуна одржао је следеће:

Одбора Србије тражи предлог и истраживање рад на свима пољима, које у интересантном тако и у духовном погледу. Свакидашњи српског књижевног стварања у циљу упознања стварајућег полета у савременом књижевном живот, претставље несумњиво једно од најважнијих правила духовних претпоља данашње Србије.

Крај нову српску књижевност треба да буде приказан савременом живот српског народа, и да буду осветљени многи важни моменте у односу страдања и подизања Србије.

Зато књижевни конкурс једељног листа „Српски народ" претставља један листа важни догађај у данашњем српском културном животу, јер се кроз овај конкурс пружа прилика младим српским књижевним снагама да се афирмишу, и да јасно и одређено покажу могућности остварења српског духовног стварања.

Овај конкурс вољено је велико интересовање у целој Србији, тако да је у стварн постао прави народни конкурс. Према многобројним радњама које су пристали на ове шале, види се, да у конкурсу учествује претставници и најмањих места. Београд жарашно предњачи.

Избор ових радња прегледа и оцењивање присталих песама и приповедака, а доцније ће доћи на ред рецензи и драми. При оцењивању радова води се строго рачуна о њиховој стварној књижевној вредности, тако да ће бити награђени само они, који ће заиста заслужити.

Избор најбоље песме биће објављен између 1 и 15 јуна. Из до сада пређедених песама види се, да је дух обилне и препорода захватио савремене српске књижевне стваралаце, који пишају о Србији, о своју родној груди.

400 ГОДИНА ОД КОПЕРНИКОВЕ СМРТИ

Портрет Николе Коперника од непознатог сликара из године 1570. Слика се налази у школи у Торну, где је Коперник био ђак.

(Фото: В. В. А.)

КУЛТУРНЕ ВЕСТИ

✠ Италијански министарски савет данас је уредбу о стварању Средњешког завода за изучавање живота и рада Дедрда. Седиште овога завода биће родно место песника Данте, у Фиренци. Завод ће старања Вудена Вирдиа, врчинка Вуског кода Пјеча.

✠ *У Колоњару (Хрвату)* свечано је отворен Немачки научни институт.

✠ Друштво Француза Лиса у Будимпешти закупило је за дуги низ година стан у Академијској улици у коме је некад становао Франц пл. Лист. Стан се преуређује у комфорну дворану у коме ће друштво у будуће одржавати

ИСТОРИЧАР РЕНЕСАНСЕ

Јакоб Буркорт, немачки научник, који се истакао својим историјским проучавањима Ренесанса. Поводом су његова дела: «Култура Ренесанса у Италији», «Чичероне» и «Грчка културна историја». Ова година навршило се 125 лета од његовог рођења.

(Фото: В. В. А.)

✠ *Поводом прошлих књижевних Лазар Ребровић, главни уредник Народног позоришта у Београду, који је своју велику речи говорио и у Немачкој где су његова дела врло добро примљена и одличним предавања о Немачкој, где је предавао на врло успелих предавања.*

✠ Већа Рајна одликовао је Готовани медаљом професора др Артура Шнитзлера, бив. редовног професора историје књижевних наука у Бону. Професор др Шнитзлер је рођен 1875 у Диселдорфу истакао се својим економско-историјским студијама чиз наслеђене свога учитеља проф. др Шмолера.

Од 1908 до 1917 бен је професор на немачком универзитету у Пиргу, а од године 1918 до 1920 редовни професор универзитета у Бону. Сад живи у Берлину-Грунеу у Вогнаки, где се бави књижевним студијама.

Нове књиге и листови

Неискоришћен приповедачки материјал

Константин Стоиљковић: Душанска трилогија. ИПРОЗ (Златна књига, бр. XIII), Београд 1943, стр. 160, дин. 50.

Душан, духовска бродарица и ребарџа, душанска пристаништа — ватена су књиге у којој књижевности само назовемо, ме да су мању најинтересантнијим што их имамо. Живот бродара на води упознали смо тек кроз приповести Младена Курчинског, и на томе је стало. Нисмо видели да се неки, стварајући добру уметничку приповетку, довољно овог материјала. Тек читајући књигу Константина Стоиљковића, чамцу, нашему дилу, видимо нешто нетра да који би нисмо са успехом могли да обрадимо сви тај материјал тако сложена посланства.

Константин Стоиљковић потекао је крајева око Душана. Види се по свему његовог рада да су му бликови и људи и догађаји, а да их уврсрено о природи која чини деокор једно такве родине. Он је за сада једно да обради једну кратку сферу: причу о лоцкој кади је на нашој романтици и нашим нашим усталио ду шевске гусоре, знатно на тако пронисте у модерно доба. Нашао смо нашли, кроз дакле врло убедљиво. Читамо је без предаха и оптарено: у њима тако нема ни крпица за роман некитње и живље. Стоиљковић нам описује за приповетке, а не за романе, ту је живи и бујна, догађаји нам дају до пливају, личности ет му до живота увек. Можда му једино недостаје мало новеше, јер Душан је свакако предмет за писање.

Али уколико у крили Душанки ови гроди нама позвиде, ако је у причи *Натубљано јагње*. То у стварн и није прича, већ описивања бајка, са осетном утицајем народног приповедања.

Остале су приче сасвим краће, не толико прича да лепе на сцени, али у стварн су интересантне, занимљиве, осећа. Код нас се још врсте прича није изградила у таквоме, „правој књижевности", већ само кроз дневну штампу. Стоиљковић „фелетонс" на *Политику*, он је увео у тех нику краће приче и што је бесприкорну у таквом причању.

Све те своје одлике нашо је Стоиљковић да примени на предмете ве дану, јако мекшу, једноставнију, приступачније дечији души. Шареницу приче је богато. Ту су романтичне мустолине, бајке, читаве песне у прози, као и приповетке чиме реалистичког материјала.

Књигу Константина Стоиљковића илустрисао је Милорад Тиодић. Прилежује се код мањег сликара знатан напредак у цртању и композицији. Изузетности за причу *Гусан бела* сликао је најуспешнија и сва нам боја по кодује као да од свог сликара, који је једно време, на жалост, радио као карикатурист, нодо да се стара одличан графичар и илустратор књига.

—o—

Цвећарство дела В. Буша

Мало је воја печатка увек различ ност **Подолинскога** *у ро ману* **мора** *нетрадиционо средство са сам специфичним народа као и* **Ивана** *Цанкара* **Николаја** *Вуки, тај народски хумориста и одличан сликар ро ма. Подолинска жилава наслеђа, од најузгрудњих забува до најдубљих тежњи, такође је набројати. Тек недавно је* **Иван Цанкар** *у* **Тугуни** *живо јевтино сарадник на дале, поглавито за пристрастно и нимало у* **Вељко** *Ђурић-Ђукић* **Ђ** *предузеће* **Брчу и Шимуни** *у* **Мачванској** *сеоска тада издала по ројствен дела* **Вељка** *Ђукића* у осам књига. Уредништво сеоског *издала приново са* **Отон Жупанчић**, *секрет* **Вељка Буша**.

Борба против биљних штеточина

Инж. др. Јосип Тирнбах: Заштита биља. Издање Издавачке штампарије „ПРОЗ-а". Београд (Народна библиотека, св. 41-42). Београд 1943, стр. 54, дин. 30.

Није ретка појава код нашег села да ни код родних поседа заинтересовање за борбу против биљних штеточина. Шкоде нарочито страдају у интензивнијим воћарским крајевима, нарочито у Срему, Шумадији, Банату, рђа, сумпорење, разне врсте крумпирова, пилина коњица, детелине, ју

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац. Отказујем је за неважећу. Душко Миленић, сам. 339 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је отказујем за неважећу. Јованка Мишић. 341 2—3

ИЗГУБЉЕНА шоферска исправа издата у Пазарју бр. 1509. Отказујем је за неважећу. Ing. Вељковић. 340 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од општине Белошевачке изгубио сам. Отказујем је за неважећу. Савомир Васиљевић. 361 1—1

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништво полиције, Крагујевац изгубио сам. Овим је отказујем за неважећу. Владимир Јовуданац. 362 1—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу, те је отказујем за неважећу. Даница Тодоровић. 363 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу изгубила сам. Отказујем је за неважећу. Мирјана Мишић. 364 1—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату о „Претсједништво полиције у Крагујевцу па је отказујем за неважећу. Јелена Живковић. 365 1—3

МОЈА ЖЕНА Радмила Настић бивше Лозовић, напустила ме је 5 ових дана, те ја домаће се чији и кратко. Овим ја позивам да се у року од 3 дана врати у пребивалиште, иначе ћу предузети све што ће ме ослободити дуговања. Настић Живојин из Сарканог среза поповачког. 367 1—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу. Отказујем је за неважећу. Анђелина Савић. 369 1—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пријаву издате од Претсједништва полиције у Крагујевцу. Отказујем их за неважеће. Дамјана Мајдановић. 370 1—3

„РАДЕ НЕИМАР"

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 28. — ТЕЛЕФОН 37-790.

342 1—1

СТАРИ НАКИТ

ДРАГО КАМЕЊЕ И СВО СРЕБРО

Купује и најбоље плаћа

„СРБОСТИЛ" Краља Александра 17.

371 1—1

ФИТИЉ за КАНДИЛО

СА 25 МЕТАЛНИХ ХРСТИЋА У ПРВОКЛАСНОЈ КВАЛИТИ ПО ОДГОВАРАЈУЋОЈ ЦЕНИ ДОБИЈУ СЕ КОД ФИРМЕ:

Милојковић, Ђурић и Ко, БЕОГРАД

Карађорђева 30. Тел. 21-484

345 2—3

КУЋУ или ПЛАЦ

Ако желите купити или продати куће са обратите преко ове фирме

„ГЛАМОЧ"

Куповна, продајна и посредничка канцеларија

МИЛАНА М. ГАВРИЛА

Београд — Цетињска 10. Тел. 27-678.

372 1—1

ВИНОГРАДАРИ

ПЛАВИ КАМЕН

ШТЕДИТЕ ДОДАВАЊЕМ КОЛОИДАЛНЕ СМОЛЕ

ВИКОС

Препарат ВИКОС је одобрен решењем Министарства пољопривреде бр. 53717 у 1937 години и препоручен је од истог Министарства у 1942 години. На 100 литара бордовске чорбе требате само ¼ килограма плавог камена и 200 грама »ВИКОС«а. Ову чорбу киша лако не спира, услед чега сманује се и број прскања. Близка одговаћа тражите од фирме!

„Хемор"

Београд, ул. Динка Ракића 9

Тел. 42-843.

335 1—

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручна процењује, купује и продаје стручна радња

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Михаила 41-а до Славије

368 1—1

„БОКА"

КУПО-ПРОДАЈА МЕЛОЧАРСКЕ РОБЕ

Купујем и продајем сваку трговину солидно и сигурно рад.

Кнеза Михајлова 19Г. Тел. 31-877.

344 1—1

БЕОГРАДСКА ТРГОВАЧКА БАНКА А. Д.

БЕОГРАД ОСНОВАНА 1894 ГОД.

У СОПСТВЕНОЈ ЗГРАДИ НА УГЛУ УЛ. КНЕЗ МИХАЈЛОВЕ И ВУКА КАРАЏИЋА 6

- АКЦИОНСКИ КАПИТАЛ И ФОНДОВИ ДИН. 50.000.000.—
- ПРИМА УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ.
- ВРШИ СВЕ БАНКАРСКЕ ПОСЛОВЕ
- ОТВАРА ТЕКУЋЕ РАЧУНЕ.
- ПРЕПОРУЧУЈЕ УПОТРЕБУ ЊЕНИХ ПРАКТИЧНИХ ЧЕКОВНИХ КЊИЖИЦА.

358 1—1

ПАЖЊА! ПРОДАВНИЦА СТАРОГ НАКИТА ПАЖЊА!

не продајте ни једног карата дијаманта, драгог камења и златног зуба, док потпуно нећу бити уплашен у њихову отварну доказују кредноет. Зато ако ћеш продајете покушите своја куповина а ви посетите у Вашем је интересу продајете и поменуту фирму «БРИЛИЈАНТ» која ће Вам пружити једних по највећој дневној цени, али ће Вам бесплатно и стручна процењети «БРИЛИЈАНТ», Београд, Пеинчурска улица број 6. — Телефон 28-706. Добрићевића пијаца.

326 1—1

ПРСКАЊЕ—ОРЕЗИВАЊЕ

Нагу пароза, повртљаво, по мени обавља све послова са стручним особом. Обавештења и упутства дају дата. стручњи. Упитате на усл. тел. 21-520 или 36-012. 359 1—1

„КОНКОРДИЈА"

ФИТИЉ ЗА КАНДИЛО

1 кутија садржи:

28 КОМАДА МЕТАЛНИХ ХРСТИЋА

1 МЕТАЛНИ ПЛОЧАН СА ПЛУТОМ

Новопроизведена партија фитиља за кандило најбоље квалитете пушта се у продају по одобреним ценама Комесаријата за цене и надницу.

ГРОСИСТИМА КОЈИ ДОЛАЗЕ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ НАРОЧИТ ПОПУСТ

„Конкордија" — Београд — Гетеова 16 — тел. 23-523.

360 1—2

Егзекутивна опомена!

Окружни уред за осигурање радника у Београду у смислу § 42 Закона о осигурању радника и чл. 29 Уредбе о спровођењу, привредној контроли и неизвршености пореза (Службене новине од 29 децембра 1938 бр. 304) позива сва послодавца као дужника да приносе за месец март и април 1943, који нису уплатили у законском року доспећа, исказане свом уреду у напријекоримасни року од 8 дана.

Тако исто позивају се и сви послодавци, који ранији приноса доспећа рока приносе за месец март и април 1943 не до данас нису платили, да и они уплате своје дугове у року од 8 дана.

У колико се послодавци на одазову овом позиву и не уплате своја дотезања уреду, уред ће у смислу постојећих законских прописа поћати извршитеним поступак по сакупи принудна и извршити наплату дуга присилним путем по извршеби о осигурању, привредној контроли и неизвршености пореза, а тим се послодавцима наплату осетими извршитеним трошковима.

Осподавцим рок за плаћење дуга треба рачунати од дана објаве ове егзекутивне опомене у новинама.

ИЗ КАНЦЕЛАРИЈЕ ОКРУЖНОГ УРЕДА ЗА ОСИГУРАЊЕ РАДНИКА У БЕОГРАДУ, 10 маја 1943 год. Бр. 12227/1943 год.

325 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Духовски број
ПРИМЕРАК 2.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Размишљања о Духовима

Победа духа над материјом

Уредништво

Др М. Спалајковић

Г. др М. Спалајковић написао је ово радове, које ће ући у посебну студију о „филозофским току XX века", из којој он рада. Филозофске идеје г. Спалајковића су тако. Његова схватања о природи и категорији потпуно су оригинална и пружиће свакоме читаоцу праве за недељске размишљање, а стручњацима даће можда повода за прекривајућу дискусију њихових филозофских мисли.

С—Ћ.

Материја не одлучује судбинском снагом. И ако се много приврженика позади за њом, то нема ни зна чи је дух победио. Крајем прошлога века материјалисти су изгледно ликовали. Хемијалисте је у дане славили — и велико ће ће дошло — одређено. У оним целога културног света то пронашла одлучна вера у коју ју победу духа над материјом.

Отворено непријатељство између Вере и Науке је прошлом веку пратило читаво кипиком и дегенерацију тадашње Европе. Одговорност се тај злокобан сукоб између сетера и заборављају, нарочито у последњим деценијама тога чудноватог века, пада најпре на науку. Сваки психолошки посматрач, и научни необјављен! И религија и наука почивају у суштини на истој умној подлози. И једна и друга имају исту крајњу сврху у апсолутно, друга веру у разматрање. Психолог сеже потребу и једног и другог; *maremus* на једну неизмену жеђ протеривност *Humanity* једног и другог. И онда зашто бе се човек непобедно између апсолутног и релативног, између вере и науке! Филозоф одговара: зато што му прва нуди и сувише много, а друга и сувише мало.

Формална вера, уместо да слуге догми, оградила се њоме као неком тврђавом; формално неумна, уместо да обезбеђене материју, протворила је фаталне законе у утопије. И тако су у једне и друге нагубиле утицај на живљу душу. Прва је стално гледала у разуму непријатеља вере, а друге, окопавши материјалним појмовима, сасвим је биле пре-кривање религиозних тенденција и моралне снаге. Ускључење између њих, филозофија је бездана, без ориентације и без мо ћи.

Погрешни материјалистички ученици

Из материјализма, позитивизма и скептицизма деветнаестог века појмили је лажно идеја о истини и интересу. Наука је одређивала истину нарочито према њеном спољашњем и материјалном обележју. Научници су замишљали да ће открити у толико браћу у колико више буду неомогућавали стварних чињеница. И се тога стручног гледишта многи су прошли. Али је опасност била у томе што су се и филозофи и моралисти утподали на њих. То је страшљења нарочито преовладало у филозофском позитивизму. Огисте Конта и Херберта Спенсера. Међутим у оним старих филозофа, истина је имала сасвим другу суштину. И они су знали да се без извесног схватања о физичком свету не може објективно расуђивати о циљевима стварности, али су тежиће знали да је њихов тога сазнање у њиховој свести, у звезданом њиховом небеском своду не у њиховом свету.

Материјалисти, позитивисти и скептицизам су створили једну генерацију сасушених душа. — генерацију без идеала — без вере и сигурности, без воље и нагона, без енергије и духовитог. Без је ни коначне су неодитивних резултата довели позитивистичке идеје века, «Ви кто их цените по њиховим плодовима, рекао је Христос. Та рек божанског учитеља важи не само за лажне доктрине него и за лажне погледе. Свакоме су добро познати њихови плодови, потпуно доказати тих у њихов век.

Морално дисквалитет материјализам или Фрејдове психоанализе, само су два примера ових антисхватљивости и агностизма у чијој мрежи су годинама разорно дејствовали на друштвени и психични живот као и на науку и филозофију међу у целом свету. Требало је пробудити у човеку већ одавно успављена праисконске могуће идеалистичности, да би култ материје полако окончао.

Таквих доктора било је у свим временима. Они су увек били непомирљиви противници на свако зло него и метафизике. Под називом да нису филозофског и научног елемента свако проблеме на којима се могу подкрепити експерименти, они тврде да материјалне питања не постоје. Клод Бернар је међутим експерао ако извесним искуством употребу чињеницу да чисте не може бити ни без материјалне ни без радикалне. Ни материјалисти ни позитивисти не могу да уклоне метафизичких проблема. Зато што је тај проблем извор нашег доживљаја, не можемо га елиминати да он и не постоји.

О апсолутном

Што треба разумети под апсолутном истином и под непогрешном Божјом? Ово свега треба дати дефиницију **апсолутног**. Треба истаћи да ни у теорији сазнања нигде нисмо тако одлучно, као у природи сам је контрирано. Та противстојна изгледа парадоксална зато што проласкоси а променљивој чињеници природе и бићима у њој, а нашто што нам ваљано и непромењљиво не може бити непрекидно као транспедентно. У природи само о непрекидном не може бити речи: сусрећно требало логичким бити противстављено непрекидном. Али, ако је карактер искуства и тога сазнања искључиво релативан, ако су нам стварне трансцендентне само одређени изгледи и ни у једном случају, ако нам је бар не мало непрекидно противстављено да је нужан свих стварн у природи материјалног као трансцендентног корелата. Слога сматрано ако апсолутно стваралаштво да не треба тражити на природу само као из једне феномена који могу бити предмет наших искустава, нити одређеним материјалиста у природном одузимати могућност овакви сазнању да природе и у нужан створи и тако добије основу сазнања. Од та разлога нашему кам — као логичкоу чињеницу — претпоставку да пород природе постоје и надприрода, народ времена и просторе стварности поље и једно начина и непрекидних стварност. Одно изнађу једна и друга подаци бити исти као између феномена и нумена.

Права тема, у теорији сазнања, о апсолутном се може говорити са толико исто права као и о релативном. Иак са једне стране је показала са њеном стално — феноменом се нумен — ипак не. Ако је њихове подударност потпуна, то јест ако нам наше сазнање створио откривају не само једну нето и суштину, онда је нема говорити о истини, путној вредности и феномена и нумена сазнања; ако ако је потпуна подударности нема, то јест ако нам наша чула не откривају никако ни спољашњу само делимично суштину створа, онда се не може говорити само о релативности и феномена и нашег сазнања у њима. У обе случаја нам са сматрати као апсолутне све ово што је трансцендентно у природи, дакле нашевидно нат природе.

Оно што називамо феноменом, или ово што се, у вези са филозофским схватањем субјекта, деликом, стар као појава, у главноме је збир онога упознаја нама појединих предмета производа не нама чула. Поједе је број назвати чула органима, а њихова способност воздражљиве и нестална, и нама чулно органима мора бити нетачно и несавршено, в праме по нама и нама пратилом о феноменалним разалтеках. Кад би нама чула била савршенија нам вид бисмо имали само једно чуло више, сам нама пратилом о свету би се изменили и свет би нам изгледао другојаки. Али ми у том случају нама сазнање не би било апсолутно, јер чула та ни поника без њихов број нису у стању да нам открију сву суштину стварн. Ово би пастало само поступно, то јест било би нама релативно, и онда нама.

Узимимо на пример школьу. Она ни мој мали брат чула него човек, и према томе нашо освајање реалности и напотпуно него човечије. Чуло школа је једно нама између ни и спољашњег света. Затворена у свој нутрашњ као гумену у тамници, она не зна да човек постоје, и какво он изгледа и Бог... Али оглашено школьу к умнико жеље друге бића — на пример *мегарца* — је у пастанци живих створова нашега бића нашему нама школьи. Магарац има исти број чула као и човек, и исто чулне функције не могу бити нама од човечијих. Шта више, поново чулно чуло је савршенија од човечијег. Оно, на пример, се потпуно служило својственом познавања, разликује њухом бољу којом се храни.

Али чулно сазнање, њихова практична и сврсна, једном реч — **Weltanschauung** једного материјалиста није ни исто велико као просвећена схватања о свету једнога ма и натприпционирајет човека. Материјалиста само мисли на бољу, њему је ово чулно, само чу тражи; и зато стално гледа у земљу. Његов поглед са неба не дође небу. Најсрдобнији природњак материјалистички је сва чулног физичарења. Не зна да се могла говорити о материјали тичному као о и духовном, зависно чи се да ли је порекло зависно. Који ће се човек задовољно положајем материја у зависности и његовом порекло и ње?

Можда се некад не запитаваш, ако је увек у покрету. Она, без сумње, нешто истоту ако, не могућ некад да је прошле целу, и сваки трен за њих. Ми не можемо увек тврдити јер знамо и сувише мало, него увек одређити јер знамо и сувише много. Мож нашега сазнања је огромни

(Цртеж Ж. Настасијевић)

РАТ УЛАЗИ У НОВЕ ФАЗЕ

(Специјалан допис из Берлина)

Данас, после политичких и војних догађаја текућих месец-два, видимо, да се ствари налазе у једном веома важном моменту. Ако се сетимо тога како је почео рат, видећемо да је он почео као сукоб између Немачке и Пољске, а затим се развио у сукоб између Немачке и Француске и Енглеске. Сада је већ Француска изашла из рата, а Енглеска је остала сама. Ако се сетимо како је почео рат, видећемо да је он почео као сукоб између Немачке и Пољске, а затим се развио у сукоб између Немачке и Француске и Енглеске. Сада је већ Француска изашла из рата, а Енглеска је остала сама.

Активност Београдске општине

Перспективна регулисаног Позоришног трга

ГОРЕ: Београдски чуварн реда.
ДОЛЕ: Редари на тргу Славија.

У ОБАЛУ: Председник Општине г. Драг. Љ. Јовановић реже славски колач.

ДЕСНО: Председник Већа и министар г. Јованчић приликом посете дечјем Обданишту.

ГОРЕ: Председник Општине испраћа обновљене пољопривредне радн.
ЛЕВО: Једна народна кухња Београдске општине.

Велики преокрет Француске

Поводом годишњице владе Пјера Лавала

Пише од годину дана Пјер Лавал државник поселе Француске. Када је 19 априла 1942 као жене цеф владе усело у Хотел да пари у Вишију, Француска је достигла крајњи кризе, која је почела по тајанственим околностима, настала августа 13 децембра 1940.

Француска је тада водила политику атлантизма — немилавања. Влада се бојала свако кошта, које би значило приближење Совјетске Европи. Па стајала је још фантастична представа, да једно комбиновано успостављање представе стаће, у случају рату хтела „комунистичкога", са једнем само циљем: ослобођење земље, слободни земаја и за режиму расположени државни лица утицаја су комбе, биле су срећи и дугме за потрасе страног, за успостављање предратних прилика.

Избијањем рата између Рајха и Совјетске Унеје, у јуну 1941, рат је добио још облик, и његов смисао се потпуно изменио. Ови крутови „а стану очекивања" у Вишију, као и у останој Француској загонда да то неку учешћу, неку акцију опасност која је претила њиној Европи, неку новом подели на свете, да је за европски континент — а није и за Француску — опасно судбинска.

Лавал је био трезвен политичар, који је у последњем трентку умео државне кормило у своје руке — и дао му другу правцу. Али и он није ни у стању да отклони последице, које је у њему крилу потрешна политика његовог претходника. Већ у прим данима преузимања државних послова, Лавал је доживео једно тешко потрешење. Бивши генерал Вејган, по иницијативи заробљеника — који је погазио задату обећању реч — гурнута је Француску у пову пропаст.

Већ у новембру исте године показало се, шта је то бестрезвено гледање на ствари. Дарлан, Вејган и друге високе особе и политичке личности Француске прешле су у табор иницијатеља Европе, када су сви изгледи у Северној Африци. Гувернери и генерални резиденти у Алжиру, у Марокоу, пошто су крвни дате давали, приносили лак оружани отпор, стављали су убрзо власт-ланима сва неопходна средства за растављање и потчињење св његовим наређењима.

Сав је то нико тобоже по нарочиту самог маршала Петена, које се у више наврата и прекорадна, отрадио и одрекао свакодневних генерала и гувернера у Африци и неудио жалоп потступа.

Догађаје у Африци довели су француском народу ново дубоко унижење, рана чега је једва дао још увек зарасло, да се Американци упадо доби — и да ће „ослободити" Француе. Они догађаји и — ново неспокојство у народу — биле су нова потребна драматизовања двадесетих Лавала, о — ма то исто биле и за сваког другог француског државника. Тада су отпочели прегудне догађаји за Италију, који ће имати и на Француску снажног утицаја.

Немачкој је била потребна радна снага, да би одговорила повећаним трахљама своје ратне привреде. Отпочели су рове добровољне пријаве за одлазак радника у Немачку. У току прошлог лета и јесе спроведен је прин пашти програм евакуације Сајнеа, комесара Рајха за уношавање радне снаге.

Те је спроведено на основу тако звене „акције-а": за тре француска радника који би се запослили у Немачкој, пуштан је по један француски ратни заробљеник. Претседник владе Лавал, потпомогнут дугима новим сарадницима Сешоли, потпомогнуо је овај родољубиви покушај свим снагама. У учесталим говорима на радну говорило је Француском народу о значају ове средбе. Наглашавао је, да Француска своје радне дапоруке само свој удео на спас и опорављање Европе.

Ова политика, која је у почетку наилазила на извесно одобравање код маса — претрпела је удар за обећаја који су се одиграли у Африци, једно може психолошко потрешење. Немачке и италијанске трупе морале су прекорачити демаркациону линију и дозрети до средоземне обале. Француска флота потопила је у Тулону, да не дође у руке Ту лон, престала француска армија је морала је бити разоружана, услед непоузданости њених команданата.

Лавал је стајао пошово пред зидом. Његова политика: морске је оказивати свом народу овој трострукој субитак. Без колонијалне царства, без флоте и војске стајао је пред тешким задатком, да Француску пошово уведе у ред слободних држава у сагласности са разводи догађаја у Европи. Сав је то требало спровести у једној тешкој атмосфери неизвесности и ниховерја. Већ у лето прошле године, водитељи су се спремали за ослобођење, а њихови надахнења, да ће ако неподесног човека, уклоно до уклоним са власти.

Лавал није зато клонуо, крвно је одлучно и храбро путе ослобођења Француске од грозних последица. Он је дао једно родлина обећања француском народу. Он није тражио јефтине успехе, радио је тихо и истрајно, онако како се му то дозволине тешке ратне доколовање.

Уопште му је, да постигне позитивна полоаај Француске. Мно говорије унутрашње и спољне-ве тешкоће отклоните су, и у појединим областима постигнуто значајан успеси. Његовим залагањем ће између радника, успело је да осладоли 50.000 ратних заробљеника, док претседи отпуштање још 30.000 ратних заробљеника. У свој Немачкој пребивало је 250.000 ратних заробљеника у ствари слободних радника, од којих су прве хиљаде за Ускрс, пин пут од да заробљеништва, ступиле на француско тле — на отаџбину.

Кише степ шкупштину Француске по свом питању? Дисталина *Пти Паризјен* пише: „Већ се у каквим плодовит сте сарадње, а

ТЕХНИКА И ДУХ

У Берлину су говорили министар пропаганде Гебелс и министар наоружања Шпер, министар духа и министар техника. Та два говора остављају су такве снажне утиске у целом свету да чак ни енглеска штампа не може да не призна да 1943 године почиње нов дани на 1918. Пре четврт века, у последњој години рата Немачка је била изнурена блокадом, несташицом наоружања и несташицом духа која је подлатао непријатељској пропаганди. Сада је континент Европе организован, снажан, разнопривредно и духовно.

И поред знатних мобилизација Немачка је могла у последње време да повиси за 29% број радника у својој индустрији, а он овај успех није нашта у упрошћену са једним чудом које се десило у Немачкој: радникотво је у четврт године рата одузикљивши и дупло више него у почетку борбе Немачке против непријатеља. Немачка и њени савезници су одлучни и истрајни. Они не говоре о миру, већ се боре за мир, — било је речено у Спорт-палати. Они се не боје ни рата, ни мира

ЧИСТУНЦИ

Тешкоће под којима српски народ данас живи и ради су многобројне. Највеће дело њих долази услед ратног стања у свету, као и услед изазваних изгубљених рата, у којје сви без изузетка имају свој део одговорности. Али, када је у питању ратно стање, онда се за њега треба захвалити, као и за сву беду и невољу, која се за народ треба жртвовати, они који радије пливаће у кугу од сто пове воде, изигравајући „чистунце" и умишљене величине.

Нека им је Богом прета та њихова изјава према власти тог народа, као бар нека и сама по себи не претпоставља да је свега живога заклану за спас свога народа. С правом од њих тражимо да буде и дело по њиховој речи, као и крваво пића.

Ко је прави пријатељ народа тај може народу говорити истину, ма како она боловала горка и тешка. Та истина јесте: само ће српски народ, уједај Боже, опет почети живети онако, онда ће само моћи доћи до ње нетакнуте земље.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

Маса свега свих сталежа дошла је до истрати до вечне куће тела погинулих бораца протеклу недељу.

(Службена Државног пропагандног)

СВЕСНИ БЕОГРАД ОДАЈЕ ПОШТУ ПАЛИМ ЖРТВАМА У БОРБИ СА КОМУНИСТИМА

Дирљив је био погреб који је Београд приредио жртвама дивљаштва у уторак ово безбедности, страховања Првог батаљона Српске државне straже и Удружења Београда погинулим у борби са комунистима.

Дирљив је био посред у томе што нам, што из њих није учествовали само представници власти, већ огромна већина од осам до десет хиљада београдана. А поврх свега је дирљиво било то, што су од најмање и тешко њима одавали обичне грађани, сви који у њима виде своја заштитнике себичног прошлости, они се и свакодневно њих свети човекољубиви и жртвују за њих у борби против комунистичких покушаја разбијања и рушења у њиховој последње поште жртвама, које ревносно дежурају.

То је био несумњиви доказ колико ми ми чисто сећати да крвници и убица с њих не стоје против њиховог живота, већ против њиховог злочина.

Дирљиво је било и што је то солидарност. Док се народ вуче, сви се дубе сасе удобног и безбрижног живота дижу сви на борбу, на борбу за своје живот сигурност и спокојство.

Нема сумње да ће ова борба против комунистичких покушаја да убију наш народни спокојство, да бити сви сељаци као грађанство, чему их воде заклани народ.

Манифестација се одрава свеси београдског живог чешког воде која сваког рада, свеју земљу, свој народ, свој језик, свеју народног сина, који је дубоко осећао жртве ових дивљака, жртве које нису, жртве које су дубоког, жртве које је сам народ одлучио на одар својих најбољих браниоца.

Али у колико је и једна страна дело дирљивог присуства толиког мноштва малих људи, у толико је њихов задатак и сам одрасло свих присутних представника београдског високог друштва. Ма да су другде њих бројнији него што њихове дворане, њихов положаје и њихов удобан живот, сви нису сматрали за потребно да жртвују једно час од својих удобности и забава, да би им указали последњу пошту.

Док се сетим народ у свакодневној тешкој борби за одржавање сетно дуга дрско онда ми је у одбрани њихове куће, сви другу, који не осећају тешке последице дивљаштва, који живе и даље онако као су раније живели, кад је у њих хлеба да жртвују. Једне час времена да се својим присуством увеличали ову манифестацију свесне родољубиве свести и солидарности.

Нема сумње да ће ова борба против комунистичких покушаја да убију наш народни спокојство, да бити сви сељаци као грађанство, чему их воде заклани народ.

*Манифестација се одрава свеси београдског живог чешког воде

Г. Димитрије Љотић говори пред крипте жртава смедеревских катастрофа
(Снимак Државног протектора)

Заветна миса града Смедерева

Пре две године, 5 јула задесила је тешка катастрофа равно Смедерево, град десетог Трубе, град вајковлијих дана српске средњовековне прошлости.

Катастрофа у Смедереву беше је него довршена слика њиног чиновог, још тад нам најзвиштанијег сложења, сатоји заједнички стрељачка експлозија и бомбо падајући од великог Дунава, који да је интересе читаво тешко да видимо отишуђено средњега холода. Тешка рана на равном подвиг је на њему равно Смедерево, но та тешка прошлост дође му право на будућност вајвеће сведочанства.

Равно Смедерево мора бити српски град чистих цитаоца, али чистило и изградилаца и на историјски начин музеалан, и на пригодним њених разлог. Реалност Смедерева, престављање реалност Србије, реалност и правило и државне концепције. Јер, не само се само позитивним мислих на овим жртвама, прође њихо њихо сте дух Смедерева доле, крепи њихо обилно крвљу по себи сакрил, са тада заслужених дужина, нужни великог Законодавцу и за прошлост и за будућност — као српским старосветским музеним путем — пуним њихо бола и ревнитог стварања.

Равно Смедерево мора бити живог стварилаштва, живих узвишених будних и трајних, надлежа рана каторга, или тамница осовских и свесних бић као што су тамни Дунава у одсјају свих смедеревских града.

Од одрицања стотина младост — то је заветна миса равно Смедерева.

На овој тужној комеморацији двогодишњим катастрофа присуствовала је многобројна маса Смедерева и околине као и из Београда. Комеморативне свечаности обављене су у присуству изасланика Српске владе министра правде г. Кујунџића као и г. Димитрија Љотића, бивших министара и изасланика Краљевине Југославије г. Косте Мутавџића, команданта Српског добровољачког корпуса, г. И. Пантића, потпредседника Београдске општине, г. М. Стојимировића-Јовановића, управника Државних архива, г. Р. Живадиновића, главног уредника «Обласног кола» и великог броја других угледних личности.

Пред криптом ове смедеревске трагедије, одржао је говор г. Димитрије Љотић, који је између осталога рекао:

„Позвано је да свака ствар има свој духовни и материјални смисао. Зато се овакве догађаје на њему обављати као са материјалне тако и духовне и смисао лудског живота.

Свој догађај одиграо се после неслане пропасти кише. Ми, који је завршио да је на крајњи на земљу без воља Божје, неће да Бог дрвен земљу и предао, сматрамо да је Господ удаљен рана, нашег града после пропасти ед су сетила непотребна. Да би то сачувати од заборава, и потомцима, у ову обнову, дати духовни смисао, узели смо за завет дан пете јуне.

Велика укупљена на тако мртви вођења је ова крипта најважнија ово споменик! Ми ни са живима нисмо ова жртвама откуда нашег и ваша упућујемо ово реч, с жалбом да заједно с нама, уз завештање Његошево: Прокоснавштине стека отишетне, прикивете и своје ратне мисли да у свом граду, на свом месту и у овој земљи

кључ духовни буде јача од материјалног, како би мир и благостање владало над будућно.

Установљење Законодавног савета у Министарству правде

Министарски савет прописао је Уредбу о установљењу и пословању Законодавног савета при Министарству правде.

По овој Уредби дужност је Законодавног савета да по захтеву Министра правде даје своја мишљења о законодавним нацртима и предлозима, нацрт(у)је законодавне нацрте и конкурише домаћих законодавног предлога и истицају и њени потребу да средствима законодавних мера у раскору Министарства правде, као и да врши послове из сферовању и изналажењу законодавства.

Сваки законодавни нацрт или предлог других ресорних министара у којему је дотични законодавство или правосудне управе, мора претходно бити поднет на сагласност Министру правде, који ће давања своје сагласности може тражити мишљење Законодавног савета. У таквим случајевима Законодавни савет може на своје седнице позвати и представнике датичног ресорна.

Законодавни савет састоји се из највише 16 чланова, које именује Министар правде као истак пете стручњаке — правнике из редова активних или пребивалих: наставника универзитета, судија Касационог и Апелационог суда, државних саветника, адвоката и других истакнутих правника, а по саслушању Министарског савета.

Председника Законодавног савета именује председник Министарског савета на предлог министра правде.

Рад Законодавног савета је према потреби сталан или повремен. За привременог рад Савета потребно је присуство највише једне половине чланова.

Рад чланова Законодавног савета је почасни и бесплатан.

Нишки Црвени крст за наше запослењке

Окружни одбор Црвеног крста у Скопљу извршио равно је у последње време врло активност. Обраћајући су сеоски начелници и градски реонски пододбори. Нарочите резултате дао је рад на прикупљању и одашиљању пакета за ослобођене, тако да је до сада упућено укупно 15.000 пакета. Овакав успех могао је да буде постигнут благодарећи свестрано спремној сарадњи свештенства, учитеља, сеоских просветних радника, управних власти и грађанства.

За жртве рата прикупљено је у самом Нишу до сада 450.000 динара.

СКРОМНА И ГОРДА БЕОГРАДСКА СЛАВА

Град Београд је ове године прославио свој Спасов-дан.

И ово славље, скромно приказано, град Београд прославио је своју славу.

*Од двогодишњег Спасовог дана, Београд, који је уједно и метрополитански управни центар своје државе, који је уједно и највећи индустријски центар Краљевине Југославије, који је уједно и највећи трговачки центар Југославије, који је уједно и највећи саобраћајни центар Југославије, који је уједно и највећи културни центар Југославије, који је уједно и највећи културни центар Југославије, који је уједно и највећи култур

НЕДЕЉА ДАНА НА РАТИШТИМА

РАТ ПАУЗИРА

Черчил није сиео да поће на Васингтонске преговоре на Бермуди. Није сиео да позове јавности о свом путовању у Америку са Рузвелтом, и није је хтео да поставиће овај успех бар у Северној Африци, који би нешто мало одуг за пријатељски бенефиције. Он је поеео собом у Алжир и Марокко британског генералштабног генерала Дилла. У вези са посетом стоји по свој прилици изненадна исказивања на острву Малти-Видећи, који је одмах због тога одложио отпуст. Ово је трећа посета Черчилу као рекламна, јер протекиним ноћима није ни ноћ ни дан ни ноћ ни дан су свакојаке ратне активности.

Прва је Лампедузом које је усио и Черчил је морао до буде у Дублину због весма важних. Он је ишао тако да је за то време испаљена та иност чврстих тих аутоматара да сиена по кућама није знала шта се ствара: у сопствене пазуре у логовиу противнике рата. Колико се то вазуре у Дублину, видело се по сиеиорце. Вилеро није у Америци изазвала чисто изоловационистичку стратегиску теиу. Он сматра да треба дефинитивно помоћ Совјетима, док сеиа не дефинује искрсиси. Он тврди да Совјетски Савез не воли сиа стварни рат са свим „сопственим Пацифиу.

Нелојална конкуренција

Наравно Вилер критикује. Тешко дајеио њиу оиноша страиских послова да би се могли мисиити на неки дефинитивни стратегиски. Али иак, та стратегија је исиљиива и то са нади на Черчилову говорд. Он је констатовао да је Америка ратовати на Пацифику, да Енглеска треба да буде чуар на западне боке, а да се Совјети и даље стварају у сиртовској борби. Ту је и сарадња Черчил је говорио са великим ухођењем. Ако

Зашто штедети у цоне дане

Основа свако друштвено живљење је рад, и то плански рад. У данашње време рад није само основа свако народне заједнице, већ и мерило вредности умешног сваког појединца и појетног напредовања. Само онај је заслужан, ко овог рада као свог за себе, који има право да сам одлучује и живи слободно, и не да се поцрпити обезвређивања за друге.

Међутим, рад, свако рад, ни у најмањој не може свако ако не сарадњи у заједници са штедњом. Ни тако штедња зарад радника, ни зарад радног сељака, нити, како би се са нас могло тумачити, зарад капиталиста. Штедња је основа сваког напретка, и не да се поцрпити обезвређивања за друге.

Међутим, рад, свако рад, ни у најмањој не може свако ако не сарадњи у заједници са штедњом. Ни тако штедња зарад радника, ни зарад радног сељака, нити, како би се са нас могло тумачити, зарад капиталиста. Штедња је основа сваког напретка, и не да се поцрпити обезвређивања за друге.

Београд је жртва злочиначке шпекулације

Сваки београђанин у тешком су сећању мисе које су вође пијаце правиле људима, у погледу снабдевања поврћем и воћем. Једном приликом „шпиц ујао" и „велики тезге" мисле се деле до најелементарнијих артикала, нарочито најосетљивијих делова.

Забрањена продаја и извлачење дигли су када новину на Комесаријат да нас и надмаши. Свему су, по њиховим речима, биле крива изванредне кише по којима ове дане могли да напављају робу, па зрела тешке ни да је продају.

Имајући у виду то неједство, које је нашао најгоре последице потрошаче, Комесаријат се цене и надлеже прописао је сама, под почетак јесени, свој дневнима поступак. С обзиром на врло знатну разлику и на неке врсте јабучног поврћа и воћа, Комесаријат је донео одлуку да продукти обрнутом цена слободној тежњи и промени, под претпоставком да ће за једно нормално решење и да ће цене, услед највећа реде, знатно јер да нормална кише које ће надомашта производња и биће приступачни потрошачу. Другим речима, цене ноћу и поврћу ниже више максимиране.

Ностани робе са пијаца

Пошто године већ у месечну једне дане је знатно количину робе београдском тржишту и тако исто, чак у појачеку са предратним ценама рачун ноћу и поврћу, ниже биле нижим ове године, док за појединеће податка одмах испољила Комесаријат се видно нижим ценама.

Мећутим, пазити нижеднако су на пијаци су се испрљали. Ноћу је сваки, нестао је грозда, нестали су трешње и све остало, осим пристреће зелене шапте. То јест, у трећину нас је требало да Београђани готово све потребе своје дневне намирнице одговарају свежим артиклима из пијаце, сем су примарили да ће ако крајем и по бесконачним дневна стара пијаца и промену.

Ко је томе крив?

Ако униште пијаце и продавце, односно кам стоју новцу, да су томе крива максимиране цене.

Потпуна немотица. Цене свежем сезонском поврћу и воћу више уопште максимиране.

Једна страховита шпекулација

По среди је једна страховита, не само неславена, већ управо злочиначка шпекулација.

На ратна прилике, но ма како неправилне, на фактор спокоја, већ власници свих сигурности су сутине и једине кривци за неснабдевање Београда.

Није у питању ни произвођач, ни максимиране цене, већ је у питању максимирана зарада.

Цене нису прописане ни произвођачу, ни продавцу, већ је прописана зарада продавцу.

Овом мером хтело се онемогућити остварење зараза у трговцима који су изнервирани и немогућно имају, а код из њихову потрошача. Било је случајева да су продавци забрана дадат количине неприкладно намењене по кило од 70 динара, а продавали их непрекидно по кило од 150 и више динара, а сеоске је купљено по 2 динара а продавана по 10 и више.

Зараде у прапрошли су дакле од 100% на више.

Нека сами прочитају ове ће је исправно да сам буду потврђени тачним подацима продаја и прилагођени?

Да се грашком стоја храни

Но питање је, да се београдски потрошачи нека исправни одређивањем нормалности или неспрадавости јавних поступка.

Чињенице је, да се Београд налази у шпанској Једне беспримерно и злочиначке шпекулације.

Чињенице и неопходност исхитна, да се тоне најелементарнијим мерама стане на пут.

Дан су ноћи, нарочито и поваљане нуже пијаце. Београд оскудева у воћу и поврћу. Произвођач је заинтересован да ова нађе своје производе по што повољнијим ценама, а потрошач је и даље једини осетљиву на максимирање цене, да ноћи „шпиц тезге" продиктује по њима, већ њиховој ценама без ограничења, нити искључено је на питање беспосленим шпекулантима зарадама.

Неопходно су хитне мере

Случај је тако тежак и тако драстичан, да захтева најхитније и најнепосредније мере, које ноћу да ће у два правца. На прво месту треба најстрожије и најнеизоставније испуштати пуно своју оштро које су изазвале да се поједине појаве против шпекулације, на ма ће у њима читав један слоја. За свако такво неспасност тешком ноће дневника казна, већ нпата забрана даљег рада и затварање, а трајно принудни рад. С друге стране надлежне власти треба одмах да предузму мере, како би се организовано хитно снабдевање Београда.

Једна варошка у том правцу између Београдске општине, Министарства пољопривреде и шумарства, Министарства народног привреде и Комесаријата за цене и надлеже хитнака се ако неспасности и врло хитно. Те уметне биле би нпаке да одмах организују непосредну вези произвођача и потрошача, како би Београђани добили дотичног поврћа и воћа које је тако обилно уродило.

Било би сувише жалосно да се ових случајева крајње несташице у трговцима код нас земља пружала обилне благодетне плодова којих и код су ово та своја плодова у оваку да нам обезбеде добру и обилну зимску храну која нам добро сеоске.

На београдским трговима подигнути су сремски стубови за шкољавање преображења, како је ра није предлагао «Српски народ»

Са дуваном се развила безочна шпекулација

Шпекулација и цена беше за-водилог су тешко нера не сме спровести ни трговина, већ Државни монопол. Ако је тако, онда је ово најбољи доказ да је монопол у нашој земљи само једно средство за пљачкање народа.

Монопол је у нашој земљи само једно средство за пљачкање народа.

Ево како се то ради.

Монопол је купио дуван по 20 динара, а продаје га по 120 динара.

Ако је то истина, онда је монопол у нашој земљи само једно средство за пљачкање народа

Пољопривредни радови у јуну

НА ДОМУ

Приперни све што је потребно за жетву и приведу стрвих усева. Прашрени, кантари и све остало што ваља, спреми и очисти ваљ коју ти је за то потребан. Прегледај, доведи у поправно стање и подмажи жетелице, косе, и обезбеди све потребно мазиво, и гориво и радну снагу. Жетелице приперни, очисти их од прашине, проветри и дезинфекцији запаљењем сумпора.

КОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Старај се да стока има довољно и добре хране или, ако је хранива у стаји, да добије довољно зелена хране. Прогледају стоку двма стално за пашњаку или у воденку. Ако на пашњаку нема сасвим довољно мајке или канпа од сапне, дотле нам трава где ће стока мобе да се сасвим не изгаси и напредује. Стоку редовно пој, а млада грла прикорављај да ће за што боле развијала. Радну стоку добро храни да би могла успешно обављати посао, врлидну и прекорашне стрвиће.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Обевлај на време пранење кукурузе, кастаља, репе и других окопавина. Стрви усеве мајке и стрпавита одмах потом прскарање да би сачувао њиву и приносо за идућу годину. Добро је ако прерадиш стрвину подмлади и ливадама. На јечменим стрњиштима сеј кукурузну сечку, кедељ, пиреј, мухар или раиу успаћу. Пшеничарима косидбу ливада и сеиена сено.

У ВОЋЊАКУ И ВИНОГРАДУ

Пошрви што чешће прашн и по могућству одлазај ако нема кише. Распадај шупље, вех и кварбоне за живицу потрошене. Кроз ово мајска ој борданду, гранах, спинаћ, салату и цвећање за јесењу потрошњу.

У ПОЉЕЊАКУ И РАСАДНИКУ

Бери и продај дозрело воће: трешње, вишње, кајсије, мелисе, рано ја и ако и др. Окопавај и прскај воћке и саднице у рагатке. Ако приметиш десне наслаге на воћкама или садницама прскај их раствором инвоспина. На дне до три недеље по цветању прскај јабуке и крушке са 1% Бордешком чорбом уз додатак неког средства против ларава. Ако се трешње и вишње не могу прскати због великих киша, прскај их једанпут са 3% Бордешком чорбом против рђе. Сасецај у основи најдаље до средине и боље још даље на задњицама код којих је формирано крило. На сучавим воћкама сеиај неопходне младе.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Виноградар редовно прскај, прскај, прскај и опет прскај. Ако прскаш систем једе које живину по питомог дела. Дворани жељезно маломаље. Проветревај подруме ноћу и дезинфекцији га бар два пут месечно палењем сумпора, водећи треће претходне пазе ако има. Бурад долевај.

Појавиле су се две опасне штеточине

Прима инвентарима са херака, поседнаће дана појавиле су се у многим нашим крајевима две опасне штеточине пољских усева.

Прва је тај. сиена сенова или „дев", која као и сојзак напада пупуљу и репа. То су гусенице једнолике црвено сиве боје са три тамне мрке пругице дуже од 4. сантиметра дугачке. Гусенице су голе, без длачица. Дању се крију у земљи испод грудвица, те их је тешко приметити, а ноћу излазе да се хране, бусећи, бушење и чак тако врло брзо уништавају пољске усеве. Покуситеље гусеница на њихи појављају по обрадивању бадања, а доцније, од краја гусеничне појављују, често се већају биљке потпуно прасечене између корена.

УНИШТАВАЊЕ ОТРОВИМА

Најсигурније средство на таквим биљкама је примена отровних хрсновских препаратива и то прскање отровних хрсновских препаратива и то прскање отровних хрсновских препаратива и то прскање

НАЈНОВИЈЕ ОТКРОВЕЊЕ

На дан тужне прославе седеверске трагедије одржао је професор Универзитета г. др Димитрије Најденовић, на холодинској академији, овај говор:

ОКО СРЦА

Једна међа цивилних песма говори о оку срца човековом. Чудан као ранац чула и органа за виђење и одгонетање ствари света. Једнако својим чулом свевида је човек царство боја и светлости, другим царство звукова, трећим царство мириса. И тако даље. Једним својим органом сналажи он хаптазу, другим истанчаност, трећим вештину, четвртим судбоносност ликог света. И тако даље. Човек је у многоструким односима и димензијама са васионом. Његова душа има много прозора и питања којима се гледа у свет, — у његово многообразно пејзаж и видове. Дух је човеков устројен ако нека изборе за читава вековна свемирска књига. Што тако пише од искона, то ни не читаво. Дрхти је човекова ако нека многострана инструмент на коме свакако сврха своју симфонију постојање. Сви орган човековог сазнања обрађују једну свеједну цјелину. Међу тим органима постоје једни који цјеловиа гледа назвао овим срцем. Шта се подразумева под оком срца?

Око срца је човеково духовно вид. Њиме видимо и сазнајемо свијет као нешто једно органом не виђено и не сазнајено. Ми оком срца не можемо да нарисамо, нити умом да гледамо. Сваки орган врши своју улогу. Тако и око срца. Што је другим чулима далеко и скривено, њему је блиско и отворено. Њему је непутивно домоинстволе света. Оно је удаљено до контемпорног, да истовремено најмању стварност, богостворност. Оку срца приказује се онај свет око истуљен Богом. Сва жива је божанскима дахом надахнуту. Божанским интима протекао је цео космос. У свакој постојећим опорава се тајна вад тајама. Ето то види око срца човековог. Да душа нема сазнајна инструмента сазнања свет ње ја био нешто је свако посебно. Зна ће ја не можемо ни замислити и сравнити градњу, прапуша завера и претња, страва и погибли. Читав за чудан језик, сем за његову сведочког човека не би у њему много ни чега остало не постати. Зупци страшне тишанине која је космос оно зовемо бе човека при најмањем покрету. Да ми је ока срца ово бе свет и живот у њему ништа ако помор беде и бесмисла, сва једна протоплазма, као бескрајна пудница. Нешто сасвим помоћности невиђеним зупци. Ову срца мајчинску сваг се свет свим у свему као богомет опорава. Око срца је орах органа човековог богословља.

ПОРИЦАТЕЉИ

Свакако ће неко одмах приговорити: Откуд онда безбожништва у свету? Зашто онда свако не воде то што називамо богоотпадству свете и живота? Откуда свеколико и красноћиво богоборство? Наша сумња, приговор свеједно опровергава. Одговор је мој прост. Нија ни Бог ни Божји свет, већ човек и човеково око срца. Са оком срца, са човековим органом богосазнања, исто је као са осталим чулима. Каква чула, таква функција. Каква чула, таква и њихова функција. Ако су чула затајна, тако и функција: са њиховим чулом чулећења и она. Познато је свима да појединци имају нимало утисе. Они немају органа за разликовање нијанса. Они су слушнички. За бесрђе не постоје царство мелоса, они разликују струју трајеве над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

МАНАСТИР КАЛЕНИЋ, ЗАДУЖБИНА СРПСКОГ СРЕДЊЕВЕКОВНОГ ВЕЛМОЋНИКА ВОГДАНА, ИЗ XV ВЕКА, РЕМЕК-ДЕЛО МОРАВСКЕ НЕИМАРСКЕ ШКОЛЕ.

(Архив СН)

нити игре, објасните чудо парапсихичке и мора расношених облика немогуће је. Све расипност и духовитост, све знање, умење и настојање најгажљивијег осећаја у овом погледу Свезнаћа показао. Наш народ кога мисао у грубој простоти скинио изразима: нузаје ја је слепоме намигивати.

Много је њима позвано да постоје моралних упрошћења и моралног сведочка. Или људи који најмање удео не бисмислена и дељата дубоко потреса. Они су, као жива, многомисленост као најфинија струна трагеде над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

(Архив СН)

нити игре, објасните чудо парапсихичке и мора расношених облика немогуће је. Све расипност и духовитост, све знање, умење и настојање најгажљивијег осећаја у овом погледу Свезнаћа показао. Наш народ кога мисао у грубој простоти скинио изразима: нузаје ја је слепоме намигивати.

Много је њима позвано да постоје моралних упрошћења и моралног сведочка. Или људи који најмање удео не бисмислена и дељата дубоко потреса. Они су, као жива, многомисленост као најфинија струна трагеде над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

НАЈНОВИЈЕ ОТКРОВЕЊЕ

На дан тужне прославе седеверске трагедије одржао је професор Универзитета г. др Димитрије Најденовић, на холодинској академији, овај говор:

ОКО СРЦА

Једна међа цивилних песма говори о оку срца човековог. Чудан као ранац чула и органа за виђење и одгонетање ствари света. Једнако својим чулом свевида је човек царство боја и светлости, другим царство звукова, трећим царство мириса. И тако даље. Једним својим органом сналажи он хаптазу, другим истанчаност, трећим вештину, четвртим судбоносност ликог света. И тако даље. Човек је у многоструким односима и димензијама са васионом. Његова душа има много прозора и питања којима се гледа у свет, — у његово многообразно пејзаж и видове. Дух је човеков устројен ако нека изборе за читава вековна свемирска књига. Што тако пише од искона, то ни не читаво. Дрхти је човекова ако нека многострана инструмент на коме свакако сврха своју симфонију постојање. Сви орган човековог сазнања обрађују једну свеједну цјелину. Међу тим органима постоје једни који цјеловиа гледа назвао овим срцем. Шта се подразумева под оком срца?

Око срца је човеково духовно вид. Њиме видимо и сазнајемо свијет као нешто једно органом не виђено и не сазнајено. Ми оком срца не можемо да нарисамо, нити умом да гледамо. Сваки орган врши своју улогу. Тако и око срца. Што је другим чулима далеко и скривено, њему је блиско и отворено. Њему је непутивно домоинстволе света. Оно је удаљено до контемпорног, да истовремено најмању стварност, богостворност. Оку срца приказује се онај свет око истуљен Богом. Сва жива је божанскима дахом надахнуту. Божанским интима протекао је цео космос. Зато сваки појединац у свакој постојећим опорава се тајна вад тајама. Ето то види око срца човековог. Да душа нема сазнајна инструмента сазнања свет ње ја био нешто је свако посебно. Зна ће ја не можемо ни замислити и сравнити градњу, прапуша завера и претња, страва и погибли. Читав за чудан језик, сем за његову сведочког човека не би у њему много ни чега остало не постати. Зупци страшне тишанине која је космос оно зовемо бе човека при најмањем покрету. Да ми је ока срца ово бе свет и живот у њему ништа ако помор беде и бесмисла, сва једна протоплазма, као бескрајна пудница. Нешто сасвим помоћности невиђеним зупци. Ову срца мајчинску сваг се свет свим у свему као богомет опорава. Око срца је орах органа човековог богословља.

ПОРИЦАТЕЉИ

Свакако ће неко одмах приговорити: Откуд онда безбожништва у свету? Зашто онда свако не воде то што називамо богоотпадству свете и живота? Откуда свеколико и красноћиво богоборство? Наша сумња, приговор свеједно опровергава. Одговор је мој прост. Нија ни Бог ни Божји свет, већ човек и човеково око срца. Са оком срца, са човековим органом богосазнања, исто је као са осталим чулима. Каква чула, таква функција. Каква чула, таква и њихова функција: са њиховим чулом чулећења и она. Познато је свима да појединци имају нимало утисе. Они немају органа за разликовање нијанса. Они су слушнички. За бесрђе не постоје царство мелоса, они разликују струју трајеве над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

МАНАСТИР КАЛЕНИЋ, ЗАДУЖБИНА СРПСКОГ СРЕДЊЕВЕКОВНОГ ВЕЛМОЋНИКА ВОГДАНА, ИЗ XV ВЕКА, РЕМЕК-ДЕЛО МОРАВСКЕ НЕИМАРСКЕ ШКОЛЕ.

(Архив СН)

нити игре, објасните чудо парапсихичке и мора расношених облика немогуће је. Све расипност и духовитост, све знање, умење и настојање најгажљивијег осећаја у овом погледу Свезнаћа показао. Наш народ кога мисао у грубој простоти скинио изразима: нузаје ја је слепоме намигивати.

Много је њима позвано да постоје моралних упрошћења и моралног сведочка. Или људи који најмање удео не бисмислена и дељата дубоко потреса. Они су, као жива, многомисленост као најфинија струна трагеде над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

(Архив СН)

нити игре, објасните чудо парапсихичке и мора расношених облика немогуће је. Све расипност и духовитост, све знање, умење и настојање најгажљивијег осећаја у овом погледу Свезнаћа показао. Наш народ кога мисао у грубој простоти скинио изразима: нузаје ја је слепоме намигивати.

Много је њима позвано да постоје моралних упрошћења и моралног сведочка. Или људи који најмање удео не бисмислена и дељата дубоко потреса. Они су, као жива, многомисленост као најфинија струна трагеде над свакодневним бесрђем, сачувани. А постоји и да неки људи који ни најмање трагедије човека не осећају. Они рођени невољени

ВАСЕЉЕНА – ОРГУЉА БОГООТКРОВЕЊА

прима тоне, пјесници прима пјевања) глазбу доживљавају према остраљеној богобојној анализи, изазваној та митотезама. Не бабићеве, већ противбабићеве. Али нема ни тих крстних пјесама његовог пријатеља Бибу, онда на мрачно наказите сатанизичке.

Сарма је казао, чак и литературно-историјски да је овај сатанизам пристао, куражан изласак. Наиме је погрешно. Јер сатанизам као интелект академизам, доктринарно пластан, нема ја, реформ, ниједан набој у њихов филозофском системима Запада, већ богобојна агресија против бога. Сатана изгрешује. Сатана зна, он је до апсолутизма убијен да Бог постоји, али је тако одлучио богобојно биће грешног антинетом богобојног доживљења. Нигде, литературно, Свето-Писмо, зајед пород теологије, умна и бога, сидрене и остеологије, учена као и људска, не нашла ни једно богобојношто, невјерник. Напротив, тема са крајњим нема да њако верује. Чак је њако прихвати као монотеист, са свједочењем сазнањем о једном једином Богу. И њако вјерује у једног једног Бога, — нема готово дословно апостол Јаков у својој посланици (3, 19). Сатана је богонад, или богобојан. Он је неизмјеран на позицији нема. Његов је читав однос богобојан, а не богонад

РЕЗИДЕНЦИЈА ИЗУМРЛЕ ДИНАСТИЈЕ

Текст од Д. Бокића
Цртежи од К. Направника

Иако заштићен турским уговорима и обећањима, кнез Милош Обреновић, један од најмудријих наших владалаца, није волео да станује у Београду, на домаку турских топова и власти. Он је за своју резиденцију изабрао романтично место иза Топчидер, што на турском значи Долина Топција.

Ту, усамљен и заштићен својим војницима, кнез Милош је могао сваког момента, ако би Турци покушали да га ухапсе (и у томе је имао горког искуства), да побегне кроз дивље шуме у Шумадију, право у своја верна села из којих је потицао као обичан сеоски кнез.

Долина Топција налази се између два брдашца, Топчидерског брда и Кошутњака. Њени путеви и ток мале Топчидерске реке стичу се на обали Саве. Бујна вегетација и изванредна дивљина давали су нарочиту драж овом месту.

У Топчидеру су српски устаници, почетком XIX века, имали често договоре. На таквом једном договору, вожд Карађорђе и војвода Милош, спорећи се око начина вођења борбе. И да Милош није био срећан, и доцније и окретан, погодио би га Карађорђев пиштољ, који је вожд потегао у јарости на свог војводу.

На том месту где је избегао смрт, Милош је 1834 године, као српски кнез кога је признала Турска Порта, подигао малу цркву у барокном стилу за коју је иконопис сликао Константин Ленић из Земуна.

Мала црква служила је за основу будућој резиденцији. Недуго од ње подигао је кнез Милош конак у коме је затим најрадије пребивао. Градио га је тадашњи српски неимар Хаџи-Никола Живковић, у једном стилу који је срећно спојио у себи исток и запад. Исток се испољио у некој врсти застакљеног дворишта, стилу који је лансиран у Србији још у XVIII веку градитељ београдске тврђаве под Евгенијем Савојским, архитекта Никола Доксат де Морез. У овом застакљеном дворишту волео је кнез Милош да седи, пије кафу и гледа у зеленило парка, разминљујући тако у самоћи о судбини српског народа.

Конак није био богат. Својим скромним обојеним зидовима, дрвеним таваницама, калеве пећи, сликама на зидовима, малом библиотеком и производима народне привредне уметности.

Од нарочитих пластичних украса на конаку истичу се лепо рађена дрвена врата са лављим главама од бронзе на којима стоје звекири, који у то време замењивали кућно звоно. Лупом звекира чувари су будили Милоша обично ноћу, сазнавајући му да су Турци пројакали крај Топчидера, или се војсковође буне у Шумадији, или му раде о глави непријатеље. Увек спреман да се брани, Милош је знао шта значи налазити се на овом месту.

У том конаку умро је кнез Милош 1867 године, после једне бурне владавине, опколен рођеном и кругом људи који су га за живота радили. Народ српски у том тренутку није знао шта губи.

Сада је конак кнеза Милоша остарео, патинирао временом, али очуван. У њему је сада Ловачки музеј. Пред њим разнија грана стогодишњи платан, такође ретког овог краја.

Топчидер није више краљевска резиденција. Ту улогу преузело је Дедиње, брдо недалеко од Топчидера, које је изабрао краљ Александар Карађорђевић и на њему саградио дворац. Топчидер је сада мали парк београђана, пун недељних излетника, љубавних парова и војника.

Мала црква, чије је зидове прекрила пузавица као какву профану кућу, сва утонула у зеленило, постала је парохијска црква за овај крај и у њој се одржавају елитне свадбе.

У том парку који одише старином, налазе се још нескупо споменика из Обреновићевског доба. Једна чесма са дивним лављим главама, која је некада стајала на Теразијама и по изумирању династије Обреновића пребачена овде. Затим један споменик у славу кнеза Милоша, скроман, укусан и нешто запуштен. Ту је затим један мегаџин за робу из доба Милошевог. И чесме, обновљене у новије доба, које пеште његове ватрености. Сада се пред њима брчкају деца у топле дане.

Продужетак парка почиње да губи своје старе карактеристике. На једној падини водоравне су нове зграде.

А када се човек предвече испне мало више, на брдо, сагледа море светиљки које се пружа на све стране и обележава границе модерног Београда, оног Београда који је обновио и увећао кнез Милош, почев од 1830 године.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

За повећање производње хмеља

Инж. пол. Дим. Арсић: **Хмељ, водич ИПРОС (Пољопривредна библиотека, св. 60), Београд 1943, стр. 46, дин. 15.**

Да ниси сељак доста неразопнато образује своје мишљење, сазнаје је поменута страна. И баш о хмељарству, које је за сад ограничено на 40 сметова, стара се да те научи како ће боље и умешније да искористиш своју плодну земљу. Једна од бољих ноја ова кнез зеоп успина и за то ти ова сме кашњење уплате је хмељ. Није ми за ноше подизање, јер ги домаћице ко своје производње Словенији на Сајам ним. У старим средњеквековним нашим крановима помоће се да су Срби водили до ниду ратова, но зато и остали Словени, као и Германи, код којих је хмељ тадање поноје и данасон са у стопа Европе.

Хмељ је дугогодишња биљка, која у нашим крајевима, па и у Србији Србије, ако нам само остављене хладне на изравање топле влажне, где нема пролећних мразова, који најпре бреквалка, према земљишту није тако осетљив. Од хладне бобе до ове топлије разлика је велика, треба знати њу брати мећено тако. Али исто свет тог дести напомиње хмељ, хмељ је ако нашима допринос. Нек рачуп хмеља по хектару добија се 400 до 700 кг., а код врхуне 800 до 1.000 кгр. сушог хмеља. Цене су колебљиве: од 6.000 кгр. до 20.000 за 100 кгр. сушог хмеља.

Како је код нас развијена пчелара индустрија и многи имају нар (ко ће за добар разлог) хмељ, требало би обратити на њега нову пажњу и упутити на мелодичне начелнике његовог одгајања.

Пиши ове књижице тешко се, и у томе је успео, да пишеше ово ефе одгајивања хмеља, да нимало ово нестане пажљивости, да пружи исцрпне савете одгајивачима.

БОЉНО СТОЛЕЋЕ ГРЧКЕ ПОЛИТИКЕ

Ilian-Henning Pantel: Griechenland im Zwischen Hammer und Amboss, Wilhelm Goldmann Verlag, Leipzig 1943, Preis 2,50 RM.

Није први пут Европска трговина Грческу у положај између чекања и наковња. Само што је ово пута потребна британска политика наследницу старе Јеладе, као и вас, гурнула у страховиту катастрофу, из које она тражи излаз у сарадњи са силама Осовине.

Т. Хенс-Хенинг Пантел у овој својој изванредно поучној, а за нас ма на Југославску ретко интуалној књизи, вико сопка сугубљу овог нашег једновременог и по многим бићима народа од најранијих времена до ослобођења од Турака до данас. Са много вештина стварно приказује столетно осцилирање и превијање између утицаја „либералних" старовременског кова, француског радикализма и руских конзервативаца који никако треће поимрети са духом друге две „сила заштитнице". А сем тим доминира основна „државна фикс-идеја" Јеладе

Карл Мај: **Кајрован робља, превео Славко Д. Марјановић, илустровао И. Шилинг. Издање „Југокњиге" (Шпанска књига, св. 37—39). Београд 1943, стр. 1 (352), II (322), 1и-ново 200.**

Карл Мај је сваконо један од најбољих писаца за децу. Поред своје фине фантазије која мена границе у најнеслућенијим чудесним пределе и људи.

Једна чиста књига је **Кајрован робља**. Дечак се крои ову књигу упознаћу с одвратним трговањем робљима у Африци. Поаиште је као су читаве банде нарочито организованих трговаца робљима путовале по Африци и по разним крајевима покољало стотине хиљада робље. То су заиволно црне становници Северне Америке, многобројних острва Средње Америке, а код их разбојнички на свим делимице Африке. Трговина робљима једва је од недавних врена била рата.

Али ја сам бољи него што ће стог читаоци као и трговци робљем, прича се у овој књизи на врло лепе начин. Тр је један племенити научник који путује по Африци у циљу проучавања и случајно налази на трговца робљем. Он се ставља на страну прича и штити их од безобзирних трговаца.

Велика занимљивост и историјске-истиниолико га је поучна **лектира Кајрован** ро-сода програмчно укратко Кајрована је за препоруку. Дело јавни робова немогуће је. Карла превео Славко Д. Марјановић а Маја треба читати.

ИСТОЧЊАЧКЕ БАЈКЕ

Вилхелм Хауф: **Кајрован, бајке са Истока, превођено с немачког, илустровао Б. Јанковић. Издање „Југокњиге" (Добар друг, св. 10). Београд 1943, стр. 142, дин. 60.**

Поред „Плаве птице", које је намењена одраслијем дечацима, у издању „Југокњиге" налазе и колекција „Добар друг", чији колекције је већ 10 књига прича, бајки и малих романа врло добро написаних и опремљених. „Добар друг" пастаје тако велика поклоника књиге и ако ће ова колекција у њиховом бити најомиљенија.

Вилхелм Хауф је умро врло млад, а за кратко време свога живота оставио је за собом велико дело. Његове бајке, које су биле објављене у Алманаху за 1826 годину, одмах су привукле пажњу читалаца, а и данас уживају у њима деца и одрасли. Хауф је умео да нађе праве речи за своје приче, да их испуни топлом осећајношћу, да их обоји сјајним бојама, да их украси маштовитим сликама. Ако је у неким његовим причама и било нешто нереално, ако је у њима и било нешто што је у супротности са стварношћу, Хауф је умео да нам то учини тако природно, да ми и не осећамо ту нереалност. Ако је у неким његовим причама и било нешто што је у супротности са стварношћу, Хауф је умео да нам то учини тако природно, да ми и не осећамо ту нереалност. Ако је у неким његовим причама и било нешто што је у супротности са стварношћу, Хауф је умео да нам то учини тако природно, да ми и не осећамо ту нереалност.

У овој књизи Вилхелм Хауф описује један карпански који је пао у ропство, али је успео да се врати у своју земљу. Ту је доживео многе авантуре, али је на крају ипак срећно завршио свој живот. Ова књига је веома занимљива и поучна за младе читаоце.

Сваки роман, Шпренгер је написао неколико романа, али је најпознатији његов роман „Краљ сумора", а за њега је најбоље да кажемо да је то роман о Индији. Ова књига је веома занимљива и поучна за младе читаоце.

Један од многих!

Herwen Strenger: **Streve aus der Erde, Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart — Berlin 1943, 585 Seiten, Preis gebunden 8,50 RM.**

Овај је роман књижевни прваних Херманна Штренгера, ако уз њега и обзир дати обзиљама у њему, ако. Али с друге стране, ако је у ратним годинама, у такозваним „најбољим годинама". Такве се обрамљена контраст између онако „новинарски просто" и високог стручно овог романа Јакова Шпренгера је утолико већа што је изабрао тему која је вапреднио често обрађивана у немачкој књижевности. Судбина, каријера, успеси и слика младих Немаца у САД, њихово битно је ако и потом на свим полима једног живота у току развоја ратних прилагођавање друкчије схођавање чији динамички уравнотежај је у сваком случају неко, док су ако и њихови прилагођавали ратно и верско понашање средине Немаца у САД, све ово што још нама (или је раније звало) од Сакаве до Сан Франциска, Лос Анђелеса.

Сваки роман, Шпренгер је написао неколико романа, али је најпознатији његов роман „Краљ сумора", а за њега је најбоље да кажемо да је то роман о Индији. Ова књига је веома занимљива и поучна за младе читаоце.

Роман са немачког села

Maria Diers: **Die Dorfschulzin, Carl Schünemann Verlag, Bremen, Preis 4,80 RM.**

За нас, за које су село и сељак „и наша" наше националним и социјалног односима, наше будућности, нора бити од нарочитог интереса све што је у вези са животом немачког сељака, о коме имамо толико позитивних појмова. Многе књиге које нису ни у Немачкој прошле сељака нису и наше. Као што се у нашим књижевне полемике о селу, рад занимљиву да тако гостује само још нека врста књижевности — све што се дешава на селу, (нарочито од дошлих на власт национал-социјалиста, које му дале повлашћени положај), као „чувари народа" и обезбедили му опсту) вид и даље као народ. Ако је тако, онда је сеоска средина као „стожер" и као „стожерна" и као „стожерна" и као „стожерна

ЈЕВТАН ШАНТИЋ

Негде тамо много духова не оде у заборав, хладно у кожевности. Да ли ту има изузетаке ни не, сада није предмет разгледања.

Још један случај је у књижевности од интереса поред осталих, али запостављен тамнице, а ти] је недовољно познат. Спадајући у нас Срба у онолико данаш има доста књижевних имена а нису нама ни назад, ни до јуч гимназијалцу као оно Косте Абрашевић, Јевтан Шантић. Ова личност добрано једне сутрашњег горњу прошу књижевном кварту коме су приходили, или нема личних података с обзиром на кратковитост датих дела. Нема ни оних имена, мала рано прекинутих нити и данас на страницама историје књижевности записана крупним словима. А иначе... Скоро сте и неупознати. Тај је случај и са Јевтаном Шантићем.

Јевтан Шантић је припадао песничкој династији Шантића. Као оне породице Јове Шантића у Београду, тако и ова Ристе Шантића у Мостару, дала једно крупно име, поред поменутог осредњих, али добрих талената. Код Шантића имамо Војислава, а код Шантића Алексу. Али као што је Милутин Ићић био, можда, од свих њих најпрецизнији таленат, тако је код Шантића био Јевтан.

Стари Ристо Шантић, по занимању трговац, родом из Мостара, ишао је у браку са Мором рођеном Алексић, јавестара доле, од тога бољи пет синова и четири кћери. Био је човек експлозивног и веселог расположења, али имала међу њима посебних карактер. Неговао је и писмености. Осим тога, имао чврсту равнотежу у свом свету. Њих је осетила и повела рут „патријархалних" старозаветног. А. мост. Јевтана и Јелена. Ови су за све време трајања свога, дечаштва и младости, имали пуно тога да пошаљу и живели у нашуралном стању комплет. То им је дало забледу, самоћу, на којој

Живе, да вјечно оскољена пјету,
И тако гроби с њиховима воде;
Живе, да умрла на бијелоту свету,
Не зна за Бога краде и голубе.

Али, није још нарче за писменика прикључивања?.. Јевтан Шантић је умро усред лета 1ед:

Тичице те жету, жао, жао ганем,
Трептаће ко врбе, ако ветар дуне,
И сећу ће тебе загрлита атлаза,
Па кратећи сузно чуна сиве власи.

Те је года било све, али је вероватно много говорило. Све што је у њему било, после ране песничке смрти, све је то пробијало, наизменично је тако одлазило, нападало је тако једнако, да се није могло никако видети. Припадајући је врсноћа. Стога је и један осетио једнако да се може удубити у ту врсноћа, када је песник ставио.

Пре датума смрти (28 јуна 1896) Јевтан Шантић је утеко да строме домаћи сведоци песничких и листовних: *Дету, Бранку, Босанској Вили, Зори, Вијенцу, Звону.* За песничкога живота за њих је штампао стотине песама, али је дао само, да се може обелоданити само један ред.

Јевтан Шантић је заглувио да га се сете будуће генерације јер је био свој. Свој по свом, свој род и за свој народ. Није је само био последње, за је већ родио. Ако је и имао пријатеља, био је само онолико, колико је имао Војислава Илића, Змаја, Хајнеа и Лермонтова. Па ни је ова два последња песника знао и у оригиналу, нити нам је познато, али треба мислити да је. Његова лична фантазија умела је да изгони личног лирског мелодије неподношљиве, да је кати-

и сам живот. Тако, нека вам послужи као пример сам Алекса Шантић, који је брату Јевтану у једној загонетки дао поетско тумачење.

Када је Јевтан Шантић завршио четири разреда основне школе и два разреда мостарске грађанске школе, већ дечак од двадесет година (год. 1876), послат је на школовање у Нови Сад. Алекса је тада исправно пет година. Отишао је у Нови Сад у гимназију, која се завршава у шест дидактичких и наративном току:

На ја сам, брате вила,
Са другова твоја чета —
Тврд, поносан и крепак ја.
Кад „мачкић", такође дана
Баве средње обласје;
Кад коначно пада плоча
Радост, живот за род свој.

Јевтан је завета почео побољшао да ради, али није дочекао да се сам посвети „Свети радо". У гимназији је провео седам година, када се код њега појави тешка болест туберкулоза. Морао је напустити школовање и вратити се у свој Мостар. Овде, међутим, је сам од себе почео живети, уклон још интензивније у књижевни живот, средње сопствена, пријатеља Јелене Шантић, Бакић је звао. Јесте је пође прилично несмелу родине свога живота, па је и ту остао прилично усамљен.

Болест, међутим, узима све више маха, па када његова и и чак физиономија почиње сасвим да губи, да га нападе и физичка снага, одлази у Дубровник, где

Рембранти као учитељ глумаца

Занимљиво предавање чувеног глумца Х. Георгеа

Реформатор европске позоришне уметности

Хајнрих Георге, чувени немачки глумац и управник Шилеровог позоришта у Берлину одржао је недавно на берлинском универзитету, пред ученицима и страним студентима, једно занимљиво предавање о Рембрандту као учитељу глумца.

Глумац, говорио је предавач, стално су потребни модели и студије, као ни за ма коју другу, и сам ће их често спонзна питања сваке професије поставити и др.). Он их прави и налази у прави и код свакога појединца. Међутим, за предавање овог слика и саниарства изузетно је важно познавање природе. Рембранта је успело да научи да посматра ствари, па чак и ружноћу и неодређене облике.

Реће ће неко, каже Георге, да Рембрант, као стари тако стоје, мора да буде сувоп пратиоиност свако што је чувствено. Ово сада баш он одлучи учитељ глумаца у погледу одевања, наиме, да је у томе добар. У томе је дете стар, каже даље Георге. Глумчка уметност, онако како се она сада схвата у Немачкој, баш и бежи од „театралног", не ће да зна нечег нарочитог с њим. Ово зна је Рембрант, и природности и реалиму својих дела, до шегадљивости у костимима, не признаје у изразитим стилским и прошлим, до дискреција у мантама, — научило у одевању глумца, — не може бити боли модел за свештеног глумца. Рембрант је у свему је меланхолик, који има изразито редитељ, већ то сваки виметан доцније нашеју великог уметника: сећајући се глумца. Уз то треба имати на уму његово животно стање у старом и доследном приближавању природи, јер чак и ако је у њему интересовање за властите живопис. Зар тиме овај велики глумац и у мају друге и сам не лишио у домен глумца.

Глумци могу да буду „Хамлети", „Фаусти", „Мефистофели". Ту, као и уме да се у домен чак одлични од стожера властите удобних осећаја и карактерних особина да би показао да ово велико прикладе сукоштви стожер њихе карактера. Рембрантов глумац не властитим основним типовима, ни сиособина. И Рембрант је без „Хамлета" или „Мефистофелова". Као најбоље сликара чи се та претпоставе биле лишене страсти, без сиосне жуди за важним боем и пастелом. Такву су живом деловали на велике уметнике као и неки чаробњаци магистерском сликом. Уз то се за своје изобразбене путоиопредете рада пројављује изотиноодушевљење.

Костим, каже Георге, у уметности није сасе обичан техничан реквизит, већ је дешифр за ликовни, важан као друго дело на позоришни. Костим је за глуиу исто што и материјал, сиособина за који треба да му иомаже при претварању у неко друго ја». Кад сликар, који при том ради, тиме већ почиње код њега дело. Кад сликар, који при том ради, тиме већ почиње код њега дело. Кад сликар, који при том ради, тиме већ почиње код њега дело.

Вистад

РАДИ У ВЕЛИКИМ СЕРИЈАМА ПЛУГОВЕ, ДРЉАЧЕ, ВИЛЕ И ОСТАЛЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ СПРАВЕ И АЛАТЕ ЗА ПОТРЕБЕ НАШЕГ СЕЛА.

Фабрике
ВАЉЕВО.
Тел. 75.

КАНЦЕЛАРИЈЕ БЕОГРАД
КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЛ. БРОЈ I/V.
Телефони: 24-951, 26-829
400 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложених јавној продаји са почетним лицитационим ценом следећа имања:

23 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Високог Стевана 47 Дин. 760.000.—
2) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 8 и 8а Дин. 4,500.000.—
3) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 11 Дин. 5,200.000.—
4) Плац са зградом Господара Јеврема 61 Дин. 4,500.000.—
5) Плац са зградом Мермера Пиперског 24 Дин. 5,000.000.—

25 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Цара Николе 65 Дин. 5,600.000.—
2) Плац са зградом Стојана Протића 24 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Стојана Протића 28 Дин. 2,800.000.—
4) Плац са зградом Краља Петра 75 Дин. 2,000.000.—

26 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добрице Милутиновића Дин. 680.000.—
2) Плац Високог Стевана 1а Дин. 620.000.—
3) Плац са зградама Скадарска 61 Дин. 3,200.000.—
4) Плац Маршала Пиперског 42 Дин. 580.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.

401 5—I

ЗЕМЉОРАДНИЦИ!

I. Улажите сувишке своје готовине на штедњу код

ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ а.д.

На тај начин

1) осигураћете свој новац да вам не пропадне (услед крађе, пожара итд.),
2) уместо што би вам новац бесплодно лежао он ће вући камату.

II. Исплаћујте своје дугове код Привилеговане аграрне банке у целости или бар измирите све заостале ануитете.

Данас је најповољније време да се ослободите дугова који су дуго тестили ваша газдинства. Високе цене пољопривредних производа омогућавају вам лако и повољно раздужење и поновно успостављање кредитне способности.

Прибирањем горњих средстава код Привилеговане аграрне банке, она ће се оспособити да у времену када вама и вашим установама (задругама итд.) буде требало кредита, она буде у стању да вам потребан новац за рад и привреду стави на расположење.

404 1—I

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложених јавној продаји са почетним лицитационим ценом следећа имања:

20 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добропољском 60 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградама Високог Стевана 12 Дин. 1,300.000.—
3) Плац са зградом Загумићев 28б Дин. 2,300.000.—
4) Плац са зградом Високог Стевана 8 Дин. 1,250.000.—
5) Плац са зградом Стојанке Дубљеве 23 ½ Дин. 450.000.—

1 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Војводе Добрнје 36 Дин. 800.000.—
2) Плац са зградама Зеленићева 6 Дин. 3,200.000.—
3) Плац са зградама Милорадовића Мрковића 4 Дин. 400.000.—
4) Плац Адмирала Пиварa Дин. 650.000.—

2 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Маршала Пиперског 37 Дин. 2,000.000.—
2) Плац са зградом Војводе Мишића 11 Дин. 1,300.000.—
3) Плац са зградом Милоша Милошевића 3 Дин. 6,500.000.—
4) Плац са зградом Војводе Вука угао Мишићева Дин. 720.000.—
5) Плац Лепеница 14 Дин. 1,200.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.

402 5—I

ОСНОВАНА 1882 ГОДИНЕ

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА А.Д.

БЕОГРАД

Друштвено седиште у сопственој палати
КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА 48
Телефони број 22-340 и 22-341.

Капитал и резерве преко Дин. 100,000.000.—

Прима улоге на штедњу по књижицама и текуће рачуне, уз најповољније услове одређене од стране Дирекције за надзор над банкама.

Препоручује пословном свету, привредницима и пољопривредницима да своје пословање не држе беспослено код себе, већ да их улажу на пример, што ће им користити на само њима, него и општим интересима народне привреде.

Наручите да препоручује нашим запосленицима да своје пословање шаљу на рачун, са потребним напоменама за чување или исплате, које ће се најтачније извршавати.

ПОРЕД ГОРЊЕГ БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА ОБАВЉА СВЕ ОСТАЛЕ БАНКАРСКЕ И ОСИГУРАВАЈУЋЕ ПОСЛОВЕ ПОД НАЈПОВОЉНИЈИМ УСЛОВИМА.

395 I

БЕОГРАДСКА

ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА

БРАНКОВА 2

Прима улоїе на штедњу
Отвара текуће рачуне
Врши све банкарске послове

ЗА СВЕ УЛОГЕ КОД ШТЕДИОНИЦЕ
ГАРАНТУЈЕ ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

(пређе Управа Фондова, основана 1862 г.)

ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

ФИЛИЈАЛИ: Ниш, Крагујевац, Ваљево, Чачак, Ужице, Шабац, Лесковац, Зајечар, Крушевац, Петровград, Панчево и Врбас.

Банка рукује свим државним и јавним фондовима; пупилним депозитним и призренм капиталима; манастирским, општинским и задужбинским новцем итд.

Банка поред улога на штедњу прима и улоге на текући рачун, којим сопственик диспонира чеком или писменим налогом, те се тиме омогућује без употребе готовине платни промет са лицима која имају такође ове рачуне код Банке односно њених филијала или код других повчаних завода.

Банка врши исплате и наплате за рачун комитената преко својих филијала.

За важне народно привредне сврхе одобрава хипотекарне зајмове, зајмове по текућем рачуну и друге краткорочне зајмове. Одобрава зајмове општинама и самоуправним телима на подлози прирева и прихода.

Обавља све остале врсте банкарских послова.

За све банчине обавезе јамчи држава.

Поштанска штедионица

У БЕОГРАДУ

Улажите сувишну готовину на штедњу код Поштанске штедионице. Уложени новац на књижици осигурањем је од пожара, крађе и друге незгоде. Зато пођите до најближе поште и узмите штедну књижицу Поштанске штедионице. Новац се улаже и подиже у неограниченим износима и воси

2% камате годишње

Ко жели може добити и већу камату, ако унапред уговори да уложени новац неће подизати пре утврђеног рока. За уговорени рок од

6 месеци добија се 2½% камате, а за 12 месеци добија се 3½% камате

СВЕ ДРЖАВНЕ И САМОУПРАВНЕ УСТАНОВЕ, СВИ ПОСЛОВНИ ЉУДИ — трговци, индустријалци, адвокати, занатлије итд. треба да отворе код Поштанске штедионице

ЧЕКОВНИ РАЧУН

и тако упросте своју благајничку службу, пошто се исплата примања и плаћања преко чековног рачуна врше брзо, тачно и јефтино.

У Вашем је интересу да плаћања вршите на савремен начин издавањем налога за пренос са једног на други чековни рачун. То је најбрже, најсигурније и најјефтиније начин плаћања, а ослобођени сте и свих непријатности, које су у вези са бројењем готовог новца, одласком на благајне чекањем итд. Зато штампајте број Вашег чековног рачуна на писмима, рачунима, огласима и сл.

За улоге код Поштанске штедионице јамчи држава.

Обавештења се носу добити од Поштанске штедионице у Београду и свих пошта бесплатно.

Телефони: 26-821—25, 27-517.

„УЉОРОД"

СРПСКО А. Д.

ЗА ГАЈЕЊЕ УЉАНИХ БИЉАКА

БЕОГРАД

Телефони: 21-604 21-606

Производи сетву сунцокрета, соје, рицинуса и осталих уљарица

Ставља произвођачу потребно семе на расположење и врши откуп жетве.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац. Оглашујем је за неважећу. **Драшко Миленић**, сваштара. 339 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је оглашујем за неважећу. **Јованка Ивановић.** 341

ИЗГУБИЛА шофершке исправе издате у Пасошу бр. 1509. Оглашавам за неважећу. **Ињ. Вељковић.** 340 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. **Владимир Јакубовић.** 362 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за неважећу. **Даница Тодоровић.** 363 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. **Мирјана Михић.** 364 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу па је оглашујем за неважећу. **Зорана Калчанина.** 365 2—3

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ и личну карту издате од општине стапарског изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. **Гајић Никола.** 366 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 2229 издату од Претсједништва градског полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. **Душан Николић.** 368 2—3

МЕЈА ЖЕНА Радисав Настић Бања Лазаревић напустила ме је 5 маја ов. год. и до данас се није вратила. Онон је позивам да се у року од 3 дана врати у претходном недужењу недаи и одрекао сам се њу и сва евентуална дугова ће ја моја жена не признавам. Настић Живојин из Сарканог крај Аранђеловца. 367 2—3

„БОКА"

КУПО-ПРОДАЈА НЕПОКРЕТНИХ ИМАЊА

Купујема и продајемо гаражеје складиште и сигурне куће.
Кнез Михајлова 19/I. Тел. 26-827.
344 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је оглашујем за неважећу. **Јованка Ивановић.** 341

ИЗГУБИЛА шофершке исправе издате у Пасошу бр. 1509. Оглашавам за неважећу. **Ињ. Вељковић.** 340 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. **Владимир Јакубовић.** 362 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за неважећу. **Даница Тодоровић.** 363 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. **Мирјана Михић.** 364 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу па је оглашујем за неважећу. **Зорана Калчанина.** 365 2—3

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ и личну карту издате од општине стапарског изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. **Гајић Никола.** 366 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 2229 издату од Претсједништва градског полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. **Душан Николић.** 368 2—3

МЕЈА ЖЕНА Радисав Настић Бања Лазаревић напустила ме је 5 маја ов. год. и до данас се није вратила. Онон је позивам да се у року од 3 дана врати у претходном недужењу недаи и одрекао сам се њу и сва евентуална дугова ће ја моја жена не признавам. Настић Живојин из Сарканог крај Аранђеловца. 367 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је оглашујем за неважећу. **Јованка Ивановић.** 341

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је оглашујем за неважећу. **Јованка Ивановић.** 341

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пријаву издате од Претсједништва полиције у Крагујевцу. Исте је оглашујем за неважеће. **Даринка Ивановић.** 370 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 13004 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам те је оглашујем за неважећу. **Јованка Ивановић.** 341

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. **Анђелина Спасић.** 369 2—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пријаву издате од Претсједништва полиције у Крагујевцу. Оглашујем је за неважеће. **Даринка Ивановић.** 370 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 91305 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Миодраг Живановић.** 383 1—3

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац, оглашујем је за неважећу. — **Војислав Вардјић.** 384 1—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од Претсједништва полиције, Крагујевац. Оглашујем је за неважећу. — **Вера Митровић.** 385 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 5225 издату од Среза Рађевског Бајина Башта, изгубио сам. Оглашујем исту за неважећу. — **Јовановић Живко**, кубуровац — Ужице. 356 1—1

ВИНОГРАДАРИ
ПЛАВИ КАМЕН

ШТЕДИТЕ ДОДАВАЊЕМ КОЛОИДАЛНЕ СМОЛЕ

ВИКОС

Препарат ВИКОС је одобрен решењем Министарства пољопривреде бр. 53717 у 1937 години и препоручен је од истог Министарства у 1942 години. На 100 литара бордоске чорбе требате само ¼ килограма плавог камена и 200 грама «ВИКОСА». Ову чорбу кишу лако не спира, услед чега сиљује се и број прскања. Ближа обавештења тражите од фирме:

„Хемор"

Београд, ул. Дожа Ђерића 9
Тел. 43-043.
369 1—3

„Ватрогасац"

К. Д.

ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 30-479

Пожарни апарати са хемијским средствима за гашење пожара са:

ПЕНОМ.

ТЕЧНОШКУ.

ТЕТРАХЛОРОМ

Ватрогасни материјал и прибор. Пуњење и справљање пожарних апарата.
387 3—3

Бициклисти! Пажња! Спортисти!

При нези што појаче куде Вашим бициклом сарадите у бициклистичку тренингу

„ЖДРАЛИН"

ЂОРЂА А. ДРЉАЧИЋА „ДРЉЕ"

Дмитрија Тудсовића бр. 16, код подвожњака у Гробљанској улици, тел. 27-151.
388 1—1

ПРСКАЊЕ—ОРЕЗИВАЊЕ

Нагу парцелу, воћњаке, по жељи обавља сам лично са стручним особљем. Обавештење и упутство дају рано, стручњак. Упутите на ул. тел. 21-530 или 28-012.
359 1—1

Продаја станова, локала и бироа

КУЋОВИНА ЗГРАДА

НА ОСНОВУ СВОЈИХ ПРАВИЛА И ЗАКОНА О ПРИВРЕДНИМ ЗАДРУГАМА ВРШИ

Штедно - грађевинска Задруга
«С В О Ј Д О М», Мишарска 9.

СТАРИ НАКИТ

ДРАГО КАМЕЊЕ И СВО СРЕБРО

Купује и најбоље плаћа

»СРБОСТИЛ«

Краља Александра 17.
371 1—1

Накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Београд — Краља Милана 41-а до Славије.
380 1—1

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и златних зуба, док потпуно не би били упућени у њихову стварну данашњу вредност. Само ако ваш продајете понудите своја купцима и на посветту у Вашем је кадрису понуда и позитеф фирми **„ВРАЧАР"** која ће Вам платити одмах по највишој данашњој цени, чак ће Вам бесплатно и стручно процењити **„ВРАЧАР"**, Београд, Палмотићева улица број 6. — Телефон 28-706. — Долазимо кући.

„СТРАЖИЛОВО"

Завод за куповпродају непокретних имања

Пословодја 32/I лево
Тел. 27-491.
Власник
ПАВЛЕ КАСАЛИЋ
дипл. техн. инж.

Располаже великим бројем разноврсних имања како у Београду тако и у унутрашности.

ФИТИЉИ за КАНДИЛО

СА 25 МЕТАЛНИХ КРСТИЋА У ПРВОКЛАСНОЈ ИЗРАДИ ПО ОДОБРЕНОЈ ЦЕНИ ДОБИЈУ СЕ КОД ФИРМЕ:

Милојковић, Ђурић и К°,
БЕОГРАД
Карађорђева 80. Тел. 21-494
345 3—3

„КОНКОРДИЈА"

ФИТИЉ ЗА КАНДИЛО

1 кутија садржи:

25 КОМАДА МЕТАЛНИХ КРСТИЋА

1 МЕТАЛНИ ПЛОВАК СА ПЛУТОМ

Новопроизведена партија фитиља за кандило најбоље квалитета пушта се у продају по одобреним ценама Комесаријата за цене и надницје.

ГРОСИСТИМА КОЈИ ДОЛАЗЕ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ НАРОЧИТ ПОПУСТ

„Конкордија" — Београд — Гетићева 16 — тел. 23-533.
360 1—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

извршиће јавну продају са почетком лицитационих цена следећа имања:

16 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Браће Недића 6 Дин. 2,700.000.—
2) Плац са зградом Алекса Немањића 38 Дин. 6,000.000.—
3) Плац са зградом Кр. Александра 193 Дин. 2,800.000.—
4) Плац са зградом Лозничке 8 Дин. 480.000.—

18 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Смољанчетова 18 Дин. 1,050.000.—
2) Плац са зградом Краља Александра 284 Дин. 2,000.000.—
3) Плац са зградом Краља Александра 250 Дин. 2,250.000.—
4) Плац са зградом Краља Александра 132 Дин. 4,500.000.—

21 ЈУНА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 1 Дин. 1,900.000.—
2) Плац са зградом Достојевског 25 Дин. 4,400.000.—
3) Плац са зградом Достојевског 6 Дин. 7,200.000.—
4) Плац са зградом Балканска 31 Дин. 4,500.000.—
5) Плац са зградама Пашгронићева 49 Дин. 1,500.000.—

Продаје ће се објекти у бленичној згради — Скадарска 23/I од 9 до 12 час. где се могу добити и сва друга обавештења.
377 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 19 јуна 1943
Бр. 23. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СОЦИОЛОГИЈА КОМУНИСТИЧКОГ ФЕНОМЕНА КОД НАС

Као што је у научној медицини за успешну борбу против појединих болести битно утврдити узроке, проћи бекуље, који изазивају те болести, тако је и за ваљано обелодањи социјалних отпорница против којих употребити мере борбе, да би се спречило или одвојило клицу болести, која се појављује код њих. Код нас, отколе за мала бољшевичка болест није домела овог нашег нерасположеног организма, нигде се тешко о тој зарази и дати су разна објашњења, која у извесној мери остављају ову појаву. Међутим, и поред свега обима објашњења и тумачења, нигде се још дубоко у утврђивању узрока због којих је један део нашег друштва подлегао овој зарази.

Није са социолошко-психолошким методама покушало да утврди узроке овога зла, нити да расветли многи објективно-научни карактер и помоћу њих би се најбоље могла трагати и пронаћи противна за њима супстанца.

Један део одговора на горње питање оригинално даваоше Ј.-ми преписани и искусни да можемо осветити и објаснити зло које је натера дође до врло страшнотна догађаја, због којих је требало да изгубимо главу и да се умножимо за увек.

Код нас није довољно подвучено негативне улоге, коју су у нашем културном и интелектуалном развоју одиграли наши полуинтелигенти, нека таквашња квантификација. То је биле наше т. зв. интелектуалне елите, састављене од интелектуалних сиромашака, полуобразованих, формирајући на брзу руку, подражавање и прихватање без критике духа узора и идеја са Запада. То су биле у ствари обувари, по речима једнога социјалистичког мислиоца, претенциозни полуинтелигенти, недорасли да схвате право научни дух, лишени сваког критичног смисла да разликују истину од баласта у једном другом и доминирају. Са комплексом инферирности према великима, они су само знали какво да се клањају пред идеологијама и доктринама на глас, пренашајући их без разлике као последњу реч науке коју умантије.

То је сва бића последица недовољног познавања стварног духа једног европског народа и он-

ако се обавезивање наших културних и интелектуалних радника, као и политичког трабало да застане пред наслеђем Европе, пред тековинама њених генија, пред њеним критичким смислом и са осећањем за потребу народног напретка, да прихвати само оно што је позитивно и конструктивно, а одбацити оно што је негативно, онаторијско, и рушилачко.

Када сам пре сто година почео да дишем у дедину са Запада, и када су наши први сигнали стигли у његове културне центре, тада су тамо проповедавали нове, револуционарне идеје, које су биле у тесној вези са духом времена. Нове либералистичке и демократске идеје настојавале су као научне истине, а научне је тада још само нешто више требало да изазове веру, која је приказана као страшило.

Без веза са традицијом, европским мисли у њима пастелском разлеђу, одгурнуте као прастарео и застрело све што су имале са собом у себи, ушетале широким на своја задовољства, неки људи биле су високом осећа новог идеја.

Знали су само за њих, и нису се трудили да разумеју контекст и развоју европске културе и њених основа. Одбацивши традиционалну веру и њоме своје предмете, они су са само наслеђе имена што се протурало под појам научне истине. Мало је њих успело да уђе у дух праве науке и њихо њих умело да се скуни правим научним методама у трагању истине.

Тако је у земљу прогреса и науке наше земље, до тада патријархално се друштвено-економско-социјалном организацијом, без икаквог прелаза постала предмет демократског парламентаризма. Дрвену и цео политички живот требало је удесити према парламентарно-демократском моделу са Запада. Услед тога неспоразуми и непремостиво противљење на садржаном патријархалности у парламентарно-демократском режиму наша земља имала је да издржи читав низ трзавица и узбуђења прошлога века у међусобном тровању.

Знало сам шта је тај експеримент довео и како се тежишном демократија над нас изврнула у партијску загрижност, измигравање већине и једну готовину бирократску диктатуру.

Код наших људи, који су морали трасирати стазе у мрачним тајнама развијања, културе науке, који је требало да земљи веру, оставио је врло дубоке и трајне утиске. Не познавајући европску традицију у целости, са својим сакралним и колективистичким осећањима, они су без критицизма приватили сво што је ново и што се красило науком. Док су у Запад традиционалне снаге кочиле дефинитивно њихов напор, код наших људи, који су са одређеним својим народним правилима, док су напасти на њему.

Тако се десило да се један велики део наших полуинтелигената лако и неспретно уклопио и на марксистичке догме. Маркс је показао свој смисао у развоју друштвеног и економског живота, а друге прогласило као научне истине. Свет, који је тада владао у науци, је био доста да призната његову рушилачку доктрину као тобожњу последњу реч науке о социјалној области. Међутим ни један прави научник, формирајући у правом научном духу, који је знао шта је наука и шта су научне методе, није могао прихватити Марксово учење. И уколико је врана одмицало од појма «Комунистичког манифеста» и «Капитала», који су економским и социјалним разлозима савременог друштва тему по тему доказивали, све је јасније бивало колико су његова теорија без научне подлоге и како су експериментне свеми другим побудама.

Нарочито да су се наши веровудо-натеоретичари још јаснице уверили на марксистичком делу, јер су јеш онда били знатно научени и критичнији према њему, знали су сад да се повеле и да признатају сво оно што се њиме кодавало за науку. Они нису сматрали да ће ма и у околотини научници, у астрономији, у физици или хемији, наћи неспоразумних истина, него да постоје само претпостављене, које објављивају извесни скуп појава, док истинитости и прихватљивости дају само њихови ауторитети. Они не разумеју да је права научни дух у сукобљењу једне конете истраживања и допуњавање знања, прокарпуљење на тај начин озарене области.

Научни дух стално пропуњује своју историјску процесност, осуљујући је и одбацујући је. Његова суштина је свест о његовом категоријом пострадавању. Ни једна друга истина то је историјска истина једне заблуде и сам интелектуални немогућ научне ниш свој диалектичан смисао у том дијалектичком сазнању на границе међу истинама. Тек је то прави научни начин је безусловно пратилеће признавање теорије једног Маркса неспоразумљеном научном истином, прави којима треба управити свој.

Наши «буквари», наиме, који се сваки прави научни дух, а са фетишистичких, сциентистичких за науку, као сви сирови примитивци пред вратима културе, лепо су упућени у своју неспособљавања, који је пропаду учинили европске културе и свеопу револуцију доказано као њена математичког весника.

И док се ствари постајеће у Србије «прочеки социјализам», што што није биле случаја на «прочеки републикан, која се морало појавити бар у напреднијим крају њене земље.

(Наставак на 3-ћој страни)

Српска домаћа стража, носећи рође и мотре у земљи, маршира пред завичајним пристојанствима на своју смотру

(Снимак Државног пропагандног)

Дан кад је био окренут точак историје

У октобру 1918 године Лењин је дошао на власт у Русији. Затим он је две године бранио против комплетне контрареволуције и победио је. Потом је почео напредовати политички и привредни систем Совјетске Уније кад-шта за двадесет револуције. А сместрао је то широког размишљања не само зато што се његова политичка моћност мерила задовољити сама са својим новим системом комунистичке утопије, већ и зато што је он веровао да је комунизам само у једној земљи немогућ. Немогуће је постојање комунистичког острва у капиталистичком свету. Зато је требало прегазити то море и од острва створити свеопћи континент.

Његов наследник Сталин није дужно је с истом правцу. Савладавши опозицију у комунистичкој странци (Троцки, Бухарин и многи други) и у народним масама (големи устанак Кронштата, побуна на Кубању, у Туркестану), Совјетска влада је приступила организовању Совјетске Уније као привредног и политичког организма са претпоставком да ће моћи у оружану силу светске револуције.

Фазе тог плановања биле су: пет-годишњи планови, колективизација сеоских домаћинстава, индустријализација земље, стварање моћне војске, и на послетку, као врхунац свега, пакт са Немачком. Ако се мисли да постоје неке међународне везе између ових фаза, онда је то само зато што је Сталин, као и Лењин, веровао у једну велику револуцију — ту је било основно полазно гледиште. Али, ако се мисли да постоје неке међународне везе између ових фаза, онда је то само зато што је Сталин, као и Лењин, веровао у једну велику револуцију — ту је било основно полазно гледиште. Али, ако се мисли да постоје неке међународне везе између ових фаза, онда је то само зато што је Сталин, као и Лењин, веровао у једну велику револуцију — ту је било основно полазно гледиште.

Сад је то било умањено на шкуту руског народа. Међународна сила економских интереса која је стајала иза Немачке, Француске, Енглеске, Америке, Италије, Јапана, Пољске, Румуније, Финске, Шведске, Норвешке, Данске, Холандије, Белгије, Шпаније, Португалије, Швајцарске, Аустрије, Мађарске, Чехословачке, Југославије, Грчке, Турске, Ирана, Ирака, Египта, Индије, Кине, Јапана, Аустралије, Новог Зеланда, Јужне Африке, Канаде, Мексика, Аргентине, Бразила, Чилеа, Перуа, Боливије, Колумбије, Венецуеле, Еквадора, Панаме, Костарике, Никарагве, Хондураса, Салвадора, Гватемале, Мексика, Кубе, Хаитија, Доминиканске Републике, Порторика, Јамајке, Тринидада, Барбадоса, Гренаде, Сент Винсента, Сент Луције, Доминике, Антигве, Монтсерата, Гваделупа, Мартиника, Аруба, Кюрасао, Бонаире, Тринидада, Тобаго, Суринама, Гвајане, Венецуеле, Колумбије, Еквадора, Перуа, Боливије, Чилеа, Аргентине, Парагваја, Уругваја, Бразила, Португалије, Шпаније, Итал

Две године борбе за Европу

„Људи су пропали, народи су нечисти!"

Тако је гласила једна од омиљених крилатица у којој су увређале више реворнација но добронамерна из домаћинских кругова. Онакова фраза, међутим, тешка је за борца, опасна народа.

У данашњем процесу преиспитивања, који се врши међу људима и по иницијативи становника сета, народи који на врхове ас ипак нису, у сваком сту су дошли до сазнања нема. А болест, кукавичлук, који су као преходни ју убијали варвари у здравом организму, за чудо је брзо рас.

Али је било народа који су у својих недаћа блиске прошлости били много научили, који су били из питања и поједина знали сигу и волу за ослобођење и повоно подизање. Ти народи су при сагледавању великог општег непријатеља сб ња и његове савезнике и сарученике у својој средини. И при стутним темељном преурређењу народне заједнице, судбинског у културног интрипетања, нарочи националну регенерацију на свом подвиђу.

Пратећи се правом народном индивидуалношћу, правом духу самосвојства, та народи су ка ма увидели од чега болује Европа — од поочашености другим континентима и од заменарења властитог заједничких ценности и циљева. Постигавши горње устоје у народном властитог ма, та народи су рашли и на поновном осведочавању европског континента.

Радили су кривим путем напредне убеђивања деци увлачити на више привредни и социјалне вредности. Нису им вољали довољно разумевања. Напротив кривудали их на борбу.

У тој борби, показали су вредну да њихова регенерација не зрачну рез. За неразумљиво кратко време. Дорба не је била домаћа вођство над континентом, нову слику, али и нове дужности и одговорности према Европи.

Варварски завојевач, схватајући како је му се већ увела ортне власт — Европа — изнуђи, чинио је крајње напоре да је се докопа док је још врели. Удесручује се свако рашири напоре, користио је своје сателите, предрасуде, борбу која је раширах Европу.

Прокупљени сви снаге, већ је бројно недеље и дане кад ће навалити на Запад, кад ће погазити сне што ини леног и узвишеног, све што народе чини народима, све што чини људе људима, кад ће сва и свакот потпасти својим нижим нагонима.

Али његову су намеру још за време продрли, га су ниже и створили нову Европе благородним, снагом и помртвованом одлучном предузетнице удар.

Настала је гигантска борба светлости и мрака, чистоте и каљи, будућности и прошлости, најплеменије кидње и најћудноријих руменичког хаоса, живота и смрти.

Већ дае године траје сад та борба. А у њеном духу траје, утолико већма сам народи Европе увиђају колико су увраво солидарни интереси континента, а колико су дожива заједничког ки, колико је бонаи и времена биша опасност, а колико је већ до сад спасено и дајеко одложено, колико је сваком од њих у напређењу интересу дужност да се тој борби придружи.

Многи народи нису с оружјем и руком учествују у тој борби за бити или не бити европске ализације и остатака национал заједница у њој. Други народи боре се посредно за исти ањ, уништењем сарученика и ка народа у властитој средини.

Сад, пошто се напрегнуу две године, може се мирно рећи да се сви народи Европе боре за своја властита добра, за своју будућност, за своје опстанак.

Министар народне привреде г. др Милорад Недељковић говорио је у недељу на збору у Нишу
(Снимци Дунавске пропаганде)

Социологија комунистичког феномена код нас

(Наставак са прве стране)

У њеном је која глава сировина, која је живи у слоју да сходи прави научни дух, а подложе је да прихвати свако блеф под фирмом науке. То је дубоки духовни болест наше назвали интелигенцијом, аргинута од родне гру де и народне традиције, које је било кидорјаса за праву науку, а у своју узбрканости прихвата је за научне неспоне гомилање теорија, које никада нису имале за прави науком.

У чему је била наша општа трагедија, што смо лаковерно напустили нашу васкавну традицију, и пустили да већ, ако, ево годи, сировом и звичне нашим интелектуалцима праве експерименте са народом, са земљом, са српском отворбом. Нама нису отимали од прошлости са културним наслеђем у њима пропагирали у нама науку, уништавајући национални организам покушавајући да га усклопе у страни, туђински облик.

У прочувању комунизам код нас, у тромању српства за његово суобраће, до ови ни бе дошао наш народни живот, без обзира на сва светлија

У светлости ових објашњења бива нам много јасније зашто Србија, која је у Првом светском рату, 22. јула 1941 год., а која нема у другим земљама, у којима је интелектуални развој у скоку европска култура нормално, несметано и без прекида развијао. Цвали једном ритмом, неприкидних трзавица, крвавим жртвама (учешћа нашег народа у свим ратовима без изузетка) у развоју европске културе, као и ових мали свих на нашој земљи културе у ондарост свет, које је био у дахновљен. Све његове заблуде и предрасуде, произвођ његовим условима живота, ни сам загрижавањем прекаљени, на ранијуће и са воде пројекти, да нам чрева сиротињском хвоста.

Прекид је до после столетног спутања, после крвавих жртава у видно најзад дубље узроке нашега напрека и да потражимо лека овој нашој болести. У месо порина расељавањем у системи и идеологији, које је врено пре тачно и које су нам донела тоно зла и несреће, последњи је час да се ослободимо свега тог наноса предрасуда и да, настављући се на здраву народну традицију, привалтно читалом и конструктивне идеје националног и социјалног преторода Европе, да и ми постанемо једним чланом европске заједнице, која води борбу на живот и на смрт са окорјелима се Истока и са Запада, који хоће уништење Европе.

Уништено у себи интелектуалне елите, да биноо постати прави Европљани и испунити извршити своју европску дужност!

ИС.-Н.в

„ЗМИЈА СЕ ПРЕСВЛАЧИ"

Две године борбе националне омладине

Ма Срби колико себе пријатељевали једну особину, коју за сва времена и у свим приликама не могу порећи: „Слично да читаво своје радовање". Да смо сви заједно хтели да остваримо „Слично да читаво своје радовање", да нисмо ни једно своје мишљење, ни једну своју жељу, ни једно своје гледиште сувише тврда на длану. Наше дакле могло да научимо „слично да читаво

Две године рата против бољшевизма

Написао генералајтнант фон. Тишовиц

Вођа Рајха Адолф Хитлер са генералима у свом Главном стану.

(Фото: Б. В. А.)

Рат на Истоку био је неизбежан. Да није благовремено отишао, он би био изнетаџат Рајху, и то од једне бољшевичке државе са једном тако изванредном стратегијском положајем, која би домет у тешку савојишну авијацију бацала на велики део Средње Европе.

То се већ указало, када је у зимском рату 1939—1940 сломљена Финска, и када је Совјетска Унија необазирући се на закључене пактове о ненападању и противно уговорима са Немачком, силадама Естонији, Летонији и Литви. И на северу и на југу продирали су Совјети у правцу Средње Европе. Задрта је северна Буковина и Бесарабија. Ако и то није било доста, пружали су руку на Бугарску и Дарданеле.

Иницив непријатељских снага према Немачкој дошао је до изражаја, када је југословенска влада, крајем марта 1941, прешла Тројном пакту. Само два дана касније, сарадњом Москве, извршен је официрски преврат, који је ставио ван снаге све одредбе закљученог пакта. Шта се је тим хтело видети се, када је 5 априла закључен „пакт пријатељства" између Совјета и краљевске владе генерала Симовића.

Међународно загосмотљивање балканских група на немачкој граници указало је нам. Морало се свеодређено рачунати на југу земљу која је претила Европи. Ни једна земља одвојена предео је Вође Рајха, када је 22 јуна 1941 напредно напад на Совјетску Унију. Део европски континент биће је свестан да се ово тиче целе Европе. Поред Италије, узели су учешћа у овом сукобу рату против бољшевизма Финска, Румунија, Словачка, Мађарска и Хрватска. Новоствореним добровољачким корпусе у Данској, Норвешкој, Холандији, Белгији, Француској и Шпанији, укупно су се појавили на најдаљем борбеном фронту.

Тада је дошло до једне офанзиве на Истоку године 1941, која је одмах по великим биткама код Вјазме и Бријанска завршавала код Бјалистока и Минска и показа, 12 јула до пробоја Сталинове линије, која се протезала у дужини 1400 километара, од Црног мора до Пскова. Ту операцију отпадали су 30 немачких Совјетских, Гомеља, Умања, Бицја, Вјазму и Брјанск.

Неколико недеља пред Божић наступила је неодређена јака зима, која је принудила на прекид једног стратегијског набрања.

На дан 12 децембра 1941. године бољ. Јосиф Висарионовић Стаљин, да објави своје резултате рата на Истоку:

„Од 22 јуна до новембра прогнано 3,806.845 непријатеља, док је 21.591 оклопних бојних кола, 32.541 топова и 17.322 авиона уништено или заробљено.

У горњој линији офанзивне војног сразмера, које је довела до застоја у покушавању напад на једну земљу европског континента.

Када је дошло пролеће, када је дође „свеотпште" напало свој напад на Истоку, пређе се немачка оргоина снага и њено савезници поново у кретање. Битком код Вјазме Рјазку и крај познавања и заједничком Севастополь. 1 јула 1942, почињен је Харков на Бољштајка. Два дана пре тога отпочела је немачка главна операција, пробијање совјетских положаја северно од Харкова и одређен пруга југу, продирање према Дону на Клецка и Сталинград.

Оштра зима заустављала је и ове смели подухват. Совјети су, потпомогнути лодом и снегом, покушали да обухвате положај Немаца и њених савезника на Кавказу, и да им дају ван дела. Само пожртвовањем VI армије код Сталинграда и њеном херојском отпору, то је спречено. Као што је то објавио немачки Највиши врховни команде од 24 фебруара 1943, успело је немачким и савезничким јединицама — да се плански одвоје од непријатеља, и да јужно крило заузме нове положаје у области ушћа Кубања.

План совјетског водног војсковођа, да немачки фронт северно од Црног мора, са дуга покопље и доведе до распада, није успео. Повлачењем немачких борбених линија на реку Миус, преузимањем Ростов, предузимањем ове акције, Совјети су изгубили да по свему знају добу ударца, и то сразмерно пробијен од Харкова у правцу Дњепра.

И ова је покушај врлина и дуже, у простору јужно и југо-источно од Харкова, да отпадавања моја трећа совјетске офанзиве против Украјине и дисконтирај горње тон Дњепра на широком фронту.

Док је тако на Југу немачка борбена фронт покренут унапред, на Северу су на више месеци напуштене карактер, да бе се створили повољнији борбени услови. Тиме је настојало до лучни појачање целокупног борбеног фронта, који је тако у 1987 ком и опремљен, да може да одбрани и надаље непријатељска нападе.

Недеља ситних догађаја

Британско-америчкиман су заузели Пантелерију, Лампедузу и Линозе. Три ситна острва између тунеског обала. То су три догађаја у серији ситних догађаја протекле недеље.

Лампедузе и Линоза нису имале ни најмање стратегиског значаја. Њихов тактички значај састојао се у томе што су биле стражарска места за обезбеђење поморског пута на Источне према Тријполису док је тај пут постојао. Пантелерија је имала нешто већу улогу. Она је уништавала систем прекоморске бране, која је затварала Сицилијски мореуз. Док је једна обала тог мореуза, Сицилија, била у италијанском руковању, а друга обала — Тунис у француским, борба за Сицилијски мореуз била је утакмица између коња (Сицилија) и онтасе ратне мореузине. Исти карактер је та борба имала и за време док је тунеска обала била у руковању Осовине. У оба ова случаја, британске поморске ратне снаге које су долазиле из Гибралтара, имале су да се боре против поморских и ваздушних снага Осовине, које су се налазиле на копно и на острво Пантелерију.

Али од тренутка кад су Бизерта и Тунис прешли у британско-америчке руке, карактер борбе се променио. За Сицилијски мореуз борба се није британско-америчка авијација, која се налазе на тунеској обали. Она се бори против осовинске авијације која има своје основе на Сицилији. У борби за ове основе Сицилије, Пантелерија, као њихов ослонац, има велики значај. Њен аеродром, чије могла да игра неку улогу. Зато су тај аеродром и та лука били напуштени одмах после пада Бизерте. Њеном телерије је остао само један мали аеродром чији капацитет је само за борбе, који би тиме посадио одговарајући Италије у одбрани своје територије.

Пошка Пантелерије

Тај пораз је јединим кадровима који од њега дала борбу. Њихова операција је тек 12 јуна гарнизом је обустављена борбу, јер није имао више пијаће воде. Ова је потекла одатле што је кишница, која је непрекидно у тим комплексима прикупљана вештачки јединицама и уводила да кишница под таквим околностима не буде сувише.

Британско-америчка авијација на Пантелерији дала је 5000 тона бомби. Противавионска одбрана, до доласка је у року неприкосновена енергија и одлучност њених посадника.

А потим продужени напади су добили још значајнију подршку: немачка авијација је ступила у дејство чак од непријатељских транспорта и бродова на којима је Пантелерија. У летовима који су трајали сатима шитком су нападали десантне формације и ваздушне на оперону авиону. Већ је пред тај дан било је потпуно јасно шта је неизбежно. 50 ратних, специјалних и трговачких бродова и са њима је поднесло знатне губитке војника који су требали да се искрцају на Пантелерији.

То искрцавање је скоро лако. А ово је доказ да ће сваки покушај искрцавања на европској обали стајати Британско-америчке војске скупо.

На совјетском фронту

Великих тропских напада су и Совјети у току прошле недеље. Јако погођени у најосетљивије месту немачки наступом ваздухопловним операцијама према центрима рата индустрије, Совјети су предузели „ваздухопловну офанзиву" (како сами кажу) уперену против система немачких пољских аеродрома. Та „ваздушна офанзива" била је наведена до сада истом калуту као што су Совјети изводили своје копнене офанзиве: нападима у густим колонама. Зато је та ваздухопловна концентрација довољна ово исто што су довољне све претходне копнене концентрације Совјета: безгрешне губитке. Немачки пилоти су скрадали са другим европским ваздухопловима, док су совјетски ваздухопловци, дим су совјетски губитци били сасвим изванредни. — 3 до 5 према.

Изгледа да тиме резултат изнадних операција у ваздуху. Сада се истакнеси на Источном фронту вођевала само на три тачке: код Белзова, који се налази у близини места Великих Лукси, код Белзова који се налазе између Орела и Калуге, и код Новороссијска, на Црноморској приобалици.

На тим местобарју скрзан је и четврта западно подужност Совјета, који, ни во дану највећих губитака, неку могли да постигну ни најмања успеха. Код Белзова Совјети безусловно покушавају да поврате терен, који су изгубили при двадесетак дана када су Немци извршавали напад. Код Белзова борбе неку дубљег смисла, јер се оне не могу извести совјетске операције пре пролаза на већим операцијама.

Говорење о евентуалним већим совјетским операцијама, треба имати у виду да су могућности Совјета сад годину операције с једне страни страшном глад у која је обухватила целу земљу, а с друге стране изгледа да ни Совјетска Влада у *Њујорк Стандард*-у тиме опет дана да су совјетске власти „ничеласе ће ни сами сеа нелокупно искористи стаповништво" које би по њихове страшне губитке у последњем рату, као и по губитке у ранијим офанзивама. Зато тај публицита, који је дуже времена бораво у Москви, уопорава своје читаоце да то не не користе више „совјетско власи". Снага Совјетског Уније је још окрњена.

М. Војновић

ТОБОЖЊЕ РАСПУШТАЊЕ КОМИНТЕРНЕ И СРПСКО РАДНИШТВО

Недавно је објављено „потпуно изненадило комитета комунистичке интернационале о распуштању Коминтерне". Читаво московске „Правде" о томе није у стању нашта друго изнаћи него једва слабо успело маневар за ниску и за јавност, који у ствари није достојно већега пажљ.

Јасно је да је бољшевичко вођство знало најобичнијим блефом хтело да обмане све народе Европе. Јер, свима је познато какви су комунисти највећи камуфлери. Довољно је да се сети само како су они прекрстили легендарну Черновљанку у ГПУ, да би обманули свет и заварали светску јавност, да би сакрили кроње трагове које је за собом остављала Черезвичајка, и које је још крваво пропраћивао ГПУ. Стотине и стотине хиљада тешко мученика вртела по широкој руској становишчини и зовила Господа нашега Исуса Христа да ублажи муке крви у којој је

У борбу против црне берзе!

Како публика да се бори против шпекуланата

Од почетка свога постојања СРПСКИ НАРОД стално је ширу и безобзирну кампању против црне берзе подржавали највећи

Је то јасно осећајано и најнеразвијенији део, које увиси страховитој дезорганизацији у наше друштво и доводи у питање опстанак и будућност младих радних маса.

Предлагали смо мере подстицања, да би та борба била успешна, као што смо објављивали грађанству како треба да се води борба против шпекуланата. Изнесли смо како су цифре да црне берзе фантастичне и истицутачне најшеће у целој београдској грађанства.

Међутим, ирна берза узнемирила је све веће маса, тако да бива у борбу оцене и мајке. Врховне савету дужност обратиме гласа српски јавности у служби водећих интереса српског народа, ма ником хтели остати скривени крај пред оном мањином и људи сва са свиме што не да допринесемо и да помогнемо надлежним фактореме и грађанству. Максимо да српски образ не ће допустити да постоје овакве појаве, које својим неспојивошћу у моралноправну притотолошку право ругају, поред тога што погађају најважније интересе српског народа.

Знамо ваше је тешко борити се против ове појаве и духовне немоћи, али сматрамо да наши надлежни интереси и наша част не допуштају овако досадашње пирозиље. У свима земљама на нама нама, више или мање јаким организацијама, организована је расподела основних потреба за дневне животне потребе. На нама да дајемо пример високог отсуства дисциплине и солидарности, и смисла за организацију? Зар да и даље у нашем друштву преовладају овај стари дух, који ће нас је довео до катастрофе, када је свако мислио само на себе без осећања националне и социјалне солидарности, када су душина и веће установе биле ирњаја поделима, партије или котеријама?

Морамо ако учинити да се одлучно стане на пут разорном дејству овога зла и у тој акцији морају учествовати не само занимање нашега него и свако грађанство, без обзирно и свеста и одговорност и грађанској дужности не могу дати основне резултате никакве предузете мере. У ими огромне већине београдске грађанства, у ими београдске радничке класе, радне интелигенције и здравља младих српских кварталу, поимамо све надлежне фактори, да Влади народне сиоса и претседнику Београдске општине, који се толико залаже да заштити спокојство слабе, па до најмањих волозних органа да сви учине своју срамоту и извршавају дужност и да доведу безкомпромисну борбу против црноберзијанаца, најбеснијих непријатеља у данашњи часи.

Ми са своје стране увељавајући по уплоиво можемо београдско грађанство да и оно чини своју дужност, нечто да свако мисли само на себе и са својим најближим сарадницима штити нај-

Сцена из једне пре на Београдској пијаци

(Снимак: „Српски народ")

важнијим интересе, надајући опште интересе заједница за тањир гранића, који добија „мотор тегет".

Мислимо да се данас не мотиваште од пројених речи и да нас писане треба да поседнемо и ослоно, који су у духу наших једна с. Ради тога ћемо у продоном броју СРПСКОГА НАРОДА ми само изнели у чему се састоје неке основне мотивационе преобразујућа и дали смо планове и путства шта треба да ради и ко ме да се обрате грађани, да не буду жртве злочиначке шпекулације и да помогну надлежне ако сте у жељеном реду. Хтели смо рећи личну ни ону моћ да испитамо како функционише поступак пијаца и са каквим могућностима расположу грађани у борби против црне берзе.

Једног дутра поћели смо на Бајлонову (Дорћолску) пијацу и посматрали смо како се врши дозвољено и расподела малих количина шећера. Прекратили смо како корпе са шећером на брзину остављу са пијаце и како их односе у непознати правима. Надзад смо успели да уђемо у трг једног возача са грошком, који је једва чекао да брзину одвезе и сипрну у своју баражу. Мало касније објавили смо ее пред надлежним и затворили од шећера да нам прода гранић. Он је рекао да га нема, а код њега. Можда би требало завести строгу контролу на београдском и тромајерским и подити тачну евиденцију увезених количина шећера и упућивати их на разне пијаце, где би сви биле равноправне код пијаце под надзором контролних органа, и на тај начин избегао би се чекање у редовима. Поред тога на основу Дирекснох књижица могло би се контролисати да појединци не троше и не купују више количине ради шпекулације.

С друге стране можда би се могло предвидети отварање специјалних продавница за трговину, на којима би грађанство из непосредне руке добијало своје потребе по ниским ценама. Ако би се ово остварило, онда би београдска грађана могла да се ослободи пада и ее зависности Београда.

Изнесли смо овај случај вред надлежне факторе и вред нашу јавност ми сматрамо да смо извршили своју дужност.

М. М.

ЗАБРАЊЕНА ПРОДАЈА ЛИШЋА ШЕЋЕРНЕ РЕПЕ

Пошто се на појединим пијацама у Београду и у унутрашњости појавило у прошлој лишће шећерне репе као људска храна, због чега се нашла произвођачима и потрошачима да је трговине лишћа шећерне репе, с обзиром на важност шећера, забрањено, и да ће у будуће како продавци тако и купци бити одговорни као кривци и извршени на основу тог, по основу Наредбе о ближој) полицијској) производњи.

Врховни закон

Рушилачке снаге у српском народу живиле данас такву. Ратне опасности и изложености разлика су црне берзе до тог стадија, да постоји опасност да доживимо нову националну катастрофу. Ове најосновнијих животних компанија шпекулантског блокног достижу астрономске цифре, тако да социалног сиобања и крај родног подмоје, прста нест гледи.

Овом исказивању врховног морално надзорног фактора одлучно учинити крај. Мора се стварно јасно тежиште да је дошао крајњо време, када су појединци могли да роде или кобе, макар и на штету народне целине. Нигде да се боати интерес изнад појединачног мора се обезбедити пуна важност и приоритет заштитовине, макар и по цену драмских жртава.

Нигдена мора небо бити јасније строго, када су у питању српски живота, народног живота народног опстанка. Нигда не бити више народна будућност, него нам опходима, услед слепе искрене, буде завршила у песпособно? Ако ти позивачи себичности не мисле на народну будућност, онда их на то треба натерати.

Сви што је честито у српском народу мора устати у борбу против тог шпекулантског, разорног духа, који су појединци до већу мају дан заразили. Њих морамо од тога изолирати, или као недостојне искључити из народне заједнице, док је српски народ одувек био чистат и здравствен, што га је врло рано и одржало.

Дошао, у овим тешким временима, радозналице се доказује не ратима, већ делима. Сваки то мисли само по себе, тај мисли и не може бити радозлеђ. Историја је врховна доказа да су нам и велики и богати народи пропадали кад је њихови нужни на своју страну, док су напротив наши народи, иако је у њима било слабе и двоспљиве, постајали велики и моћни.

Нама се данас на свој историјској прекретници слога и дисциплина потребнији него од свога. Ако усвојо да нам остварамо, онда нико неће спасти дана доказа да смо достојни да као народ постојимо. Од тога зависи будућност не само нас већ осталих народних простора. Зато се сваки себичљивац мора одлучно стати на пут у име општег интереса, који за свако мора бити врховни закон.

ВЕЛИБОР ЈОВИЋ

(Наставак са четврте стране)

пословних другова, који ми да ће напред ставити вољу ту народа обновљена. Иначе Србија сада другим очима гледа на њу и на читаве доле и на њихов крају.

Двогодишње искуство народа ослобођење је да је права народне овладала и да се ствара и народа. Код је год прилика напишемо опширно и тако да ова ми задржали, народ сам ставио рада на одређену рад и дао и спасавање српског народа, али и на све остале српске народе, који су ослобођени од окупатора и ако ће ослобођени, пожелели да и ако ће ослобођени, пожелели да и ако ће ослобођени, пожелели да

НАЦИОНАЛНО-ПРИВРЕДНИ ПРИНЦИП ПРОТИВ СВЕТСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредни развитак земаља за време цивилизације од 150 година указао обилато је дакле основни идеални појам да је та тзв. слободне природе а друго идеја привредног национализма. Ипак се у суштини обе идеје подударају, све до прног јачања рата привредна идеја, а од тога доба национални принцип почиње да потискује светски принцип. Неће ово бити случај са другим земљама, па које је та супротност била од самог почетка.

Светска привреда заснива се на непомућеној подели рада по принципу релативности. Да се, у крајњој линији постарала, сам природни положај земаља. Ако је, на пример, једна земља богата угљем, а друга гвожђем, онда је природно да прва извози угаљ, а друга гвожђе. Ако је једна земља богата житом, а друга сировом вуном, онда је природно да прва извози жито, а друга вуну. Ако је једна земља богата сировом нафтом, а друга индустријом, онда је природно да прва извози нафту, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим памуком, а друга индустријом, онда је природно да прва извози памук, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим дрветом, а друга индустријом, онда је природно да прва извози дрво, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим каучуком, а друга индустријом, онда је природно да прва извози каучук, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим памуком, а друга индустријом, онда је природно да прва извози памук, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим дрветом, а друга индустријом, онда је природно да прва извози дрво, а друга индустријске производе. Ако је једна земља богата сировим каучуком, а друга индустријом, онда је природно да прва извози каучук, а друга индустријске производе.

Радови на селу у јуну месецу

НА ДОМУ

Припремите се за жетву. Прегледајте жичаницу и остали прибор. Прегледајте и поправите кола за превоз снопова. Оправите путеве и мостове. Очистите пруће за сламарај снопова. Очистите гумна. Вршалице прегледајте, очистите и подмажите их. Обезбедите радну снагу и спремне људе за рад. Ако машинама. Ц) припремите ужад или дрва за горњиш. Очистите и устројите житњаче.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Настављајте крављење умањеним хранном и исхрањите стоку на пашу. Пред жетву и врањању појачајте оброк редној стоци због пристојнијих радова; крмите је свежом и уравнаном зеленом храном.

Довршујте стрижу овица. Одбијајте јагњад и јагњад рођену у фебруару. На планинским станоштима предузмите бачијаше.

Одраслу живину одвајајте од млечних, да би она приносила. Чувајте пужиће од роса и кише.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Пресејте на њивама, гдје нису кадли ни вишкови подмазивања, детелине и дуварке у овсу, и у гарошчи. Сејте и кукурузу накнадно за кошење у зелен. Окопавајте кромпир, рицу, кукурузе, шећуљ, дуван, и т.ду. Завршавајте проређивање репе. Расађујте репу и кукуз. Њиште жетву с јаких њива, а крајеви мешају по чаше и жетва одмах пошиње.

На ливадама косите и орећујте сено. Чистите баре и рибњаке.

У ВОЋЊАКУ

Сејте пасуљ, летње ротквице, спанаћ, обичну и врсдну салату, грашак за јелење и пасуљ, и расађујте купус, карфиол, кељ, келерабу. Побијајте тачке за пасуљ и грашак. Орезујте лозе тагланом, кукатовим, дивљем, црвеном шпанцом. Окопавајте воћњаке и уклањајте из њих шкодљиве биљке, дрењак, шаргарепу, коморач, купус, келерабу, боранију, салату, лучиш, кромпир, ротквице, краставце. Можете комова окопати жудилку јелену.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Орезујте воћарске врсте воћака и летораслје ако обичастих воћака. Прекопајте круже на брескваме, бадемима, трешњама, вишњама, шљивама, оградама и рабатима. Сузбијајте гусенице.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

У винограду предузимите летња радова: заливање, дизање и везивање. Прегледајте калемове и заливајте жилаве које избијају из калема. Сузбијајте одмах штеточине на лишћу и гроју. Ако је време влажнило пресађујте против пламењаче. Настављајте жлебљење калемљење.

Подрузе воћу проветравајте. Долевајте буриће, а врзову прегледајте. Извршите треће претакање новог вина.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Настаје ројење. Вршите вештачко ројење. Вадите мед.

КОД СВИЛОБУБА

Бербе чауре. Прикупљајте је да му дају годину.

Како ћемо произвести што више повртња

Србија ће оскудева у воћној земљишту, али доста оскудева у повртњарима, услед досадашњег слабог развијеног и нерационалног повртарства.

Данас, кад повртњи пистаје код нас једна од најважнијих животних имперација, потребно је да се свак помоћи што више почуни. Поред тога што је ове године засто лепо развијено воћарство, потребно је да се његов приност још више зајача свима могућим средствима. Нелепо је мишљите одрођено за повртњи не сме да остане ни једног трзишта без узета. То ће бити ако буде удовољавајући комбиновано гајење повртња.

Комбиновано гајење повртња се сведе се у томе да се на истом земљишту размењује што више врста, с тим да једна другој не сметају, односно да се две или више врста узева гаје истовремено.

По времену сетве и стасања повртарске биљке деле се на пролећне, главне усеве, међуусеве, паусеве и јесење усеве.

Као предусеви долазе у обзир гајење повртарске биљке које се сеју од фебруара до априла, а стасавају за време од три месеца. То су спанаћ, врзи и бели лук до пера, главичаста салата, ротквице- рани грашак, рана шаргарепа и рана келерабе. Другим речима ово повртње које је ове године већ сејано од почетка.

На истом земљишту могу сместити ове биљке главни усеви, који се сеју и сади од маја, а спремо се размеђају, као што су цвеће и бели лук за главице, паприка, јесењи купус, бели лук, јесење сорте грашка, пранзиука, јесење ротквице, цвекла, шаргарепа, келер, краставци, шаргарепа, тиквице, пашчаркан, бостан и пер.

Као међуусев за кромпир могу се сејати: јесењи купус, карфиол, кељ, главичаста салата, поповачки, а после њих крастави. Као међуусев за шаргарепу долазе у обзир цвеће лук, ротквице и спанаћ. Као међуусев за кукуруз долазе у обзир ротквице, салата, келерабе, пасуљ, паприка и цвекла. Као међуусев за пасуљ долазе у обзир кељ купус, главичаста салата, рана келерабе или ротквице.

После главних усева сеју се поусеви, који стасавају за бербу до јесени. То су поимље сорте грашка, пасуља за бораницу, јесења ротква, обична кељ и кељ пупчар, јесење биле и цвекле и шаргарепе.

Међуд на исто место долазе јесењи усеви који стасавају позно у јесен или рано у пролеће. као спанаћ, боб, грашак, извесне сорте цвеког и белог лука.

Повртње у шљивицима

За гајење повртња треба тачније искористити земљиште од воћњака, нарочито по шљивицима, где остаје доста простора ишчупа слабија. Треба имати на уму да међуусеви у воћњацима изискују земљу, али то се може надокнадити чешћим ђубрењем. Што се тиче биљака међуусева за воћњаци, ту треба бити јако опрезан.

Код нас је уобичајено да се у млађим шљивицима земља обрађује и наседима разним усевима, као кромпиром, пасуљем, репом, кукурузом, пшеницом и другим житарицама. То исходи једновременим нагоном на сокта. У сталном појављивању код нас ниje било уобичајено гајење других биљака, док у иностранству, нарочито у краљевини Америци где је повртарство доцнио развијено, одрасли шљивици редовно се искоришћавају за гајење мањег пастог поврћа, које се сеје пролетни лета. Пољопривредине има та, тога не само непосредно, већ и посредно користи, јер се биљке дају земљи врло, повољну за тај начин житну кашвоку.

Житарице ни у ком случају не треба сејати по пределним шљивицима, јер оне инсупрадно дејство на стабла, која у таквом јаком дубоко ће потребу ђубрења и водење подлоге.

Могу се напрзнити сејати основне, као кромпир, јесењи, бобрепа и друге, али с тим да биљке буду удаљене од дрвећа око 2 метра и да се њихов свакој другој години толики простор изађе крупа покрива, а да се ни њихе не потреба ђубри.

Према томе свако ново неђубрено земљиште треба сејати прво врзи дотле примерен свој пољски или друге ђубриве за сетву мешуна.

Српски омладинци

На сто седа српског села
Радних осаба и долина,
Седеља је данас цела
Дивна Божја тајанства.

Земља наша зове само
Омладинце своје жиле,
Да помоћи своја чело
За рад добра отаџбине.

Рад и слого то су врзи
Претходници бољих дана,
Рад и слога брзо сиреи
Своје сретног дан-душанка.

Зато чиле посвимимо
И без срда и без срама,
Пазе и рало прихватимо
Па ће бити средних дана.

Средњих дана и весела,
Поносе дана свима нама
Биће сиога наобилна
Браћама се српска слава.

Стаје нас нам тешког рада,
Зер сто зема година дана
И у њима сиега нгада
Слага поних година.

Коровино напрзд крабре,
Жуљевитих руку, кору,
Ах са тога не стадимо
Зер је тако нама Богу.

Нама Богу, српском роду
Нама зеиви српском роду
Зер само тако опстаћемо
Грех умилни свом народу.

На сто седа српског села
Радних поља и долина
Седеља је нама нама
Богом дана, Богом дана.

МИОДРАГ В. СИМИЋ
српски омладинац

Ђубриво за повртње

Ове године ћемо је једва од главних задатака наше пољопривреде да припремо што више вештачког ђубрива, које ће нам омогућити повртња на земљишту. Нарочито да при том у великој мери употребимо ђубриво са нашег земљишта и имамо подједнако може да да, потребно је да се већ сада приступи орезивању потребних ђубрива за идуће сетве. Поједине количине ђубрива, које ће нам бити потребне, морамо узимати у обзир сами домаће природно ђубриво и приликом га на најбољи начин.

За повртње је од огромног значаја ђубриво тако звано компостско, које се добија од мешавине разних отпадака биљног и животињског порекла.

Прегрема компоста треба да буде дуга. За његово справљање исходи се јама у коју се сама слој плодне земље око 20 сантиметара, па се поеле исто тако наноси слојеви старезне ђубрета. Преко тога бацају се кухињски и кућни отпаци, коров, суво лишће и слама. Све то прекрије се опет слојем земље око 20 сантиметара, па се на опет сипају отпаци, редљући тако слој преко слоја док се јама не испуни. После 6 месеци компост се преврће, а у току лета добро је да се залива, нарочито сезоном. Најбоље је да компост који нема више од годину дана, а као још нарасло је додати му још мало пепела и креча.

Треба знати на ум да је компост најбоље помаже ђубриво и да је његова вредност далеко већа од вредности сиромог ђубрета.

Крочење повртњем

За добар успех повртња и пуне повртарске врзи и једва од најважнијих услова ваш добар ваздух. Ако је земљиште сувише густо или равно, онда је потребно да се оно крочи. Повртарско ђубриво треба просечно креча на 6 ари на повртњима од једног ара. Према томе чим је земљиште мање, то је крочење ређе, осим ако другог гадног ђубрива нема за ће исто. У ком случају додавање креча такође је неопходно.

Креч не само што је непосредно потребан повртарском биљаку, већ он уопште поправља и подиже плодност земљишта. Поновно се може да се обави сваке године, потребно је две сваке друге, а неопходно сваке треће.

Креч се растура по земљишту повртњима у јесен или зимо, а пољопривреде почетком пролећа пре заоравања или преоравања. Добро

ЗАШТИТИМО ПОЈАСЕВИ ПРОТИВ ГУСЕНИЦА

Гусенице сваћају ову најпе- ће штеточине воћњака и њиха. Борба против њих је најсигурнија вештачким средствима, то јест прскањем разним препаратима и арсеновим отровима.

Али, ако пољопривредника нема јаких пољу и могућности да та вештачка средства набави. За њих је неопходно, а на сетеле воћаре врло корисно, да примене ове заштитне појасеве за хватање гусеница.

Заштитни појасеви ни ди врсте. Прва су пашљени хватањем штеточина, а други сарадњом штеточина да се помоћ на вођку.

Појасева обавија се стабло дрвета на ко ће једна метар висине изнад земље. Ширина појаса треба да буде око 25 сантиметара, а могу се правити од разног материјала, као од ланене тканине, чичина или слама. Појас се у чврсто на ово стабло тако да ни тиће и приме ваздухом ово тор ње и доње ивице.

Место где ће појас постати треба пре тога очистити од сувишног чешком, да би се спречило да гусенице не могу да стабло премазати каламарским колом или влажном земљом.

Да би се гусеницама спречио пут до крупе слојева хартија по ленима премазе се неком лепљивом масом, која ће их задржавати. Добар је за ову сврху смесе лепе, само треба пазити да се остуди, пре но што се стане премазивати и наносити гусенице, да их не спали и уништи. Кад се смеса за лепљење добро охлади, лако се стаје, а истовремено чешком добро се очисти стабло од њих. Ако је ово нарочито важно (у случају да се нека гусеница тако залепила. Овакви појасеви остављају се непрекидно пролеће и у јесен да би се спречила пролазак крилатих, који полазе јаја на вођку.

Почетком лета, кад лаиро велике ће штеточине воћњака, појасеви ће се уклонити и спалити у земљу, појасеви се такође постављају. У овом случају велики број гусеница посмрће да се учаури на ужутрашњој страни појаса. Због тога треба та свидети свакодневно и све гусенице, нанесене ауше, покупити и уништити.

Код дрвећа које има пратом треба нарочито водити рачуна да не остане таквих појасеви окопа и пратка ни потез њихов.

ЛЕТЊЕ САЛАТЕ

За време летњих дуготрајних суша тешко се дешава да салата ништа у соки. При сувом топлом времену та биљка салате непрекидно расправљу биљне ткиво. Да би се добила сочна салата сви се може свести само на ово: сваки дан је треба 2 пута залити обилно. Треба бирати подесне сорте које су отпорне против суше. Једна од таквих сорти је салата главичаста стална, која нам чврсте, крупне, угнуто жилаво главицу са врло обиљним листовима. Ова сорта је нарочито погодна за сетву у летњим сушама, а чврстина, крупноћа главицама, која не трпи много заливања.

У посети код награђеног песника

Најзад и та дуга битка се завршила.

Књижевни одбор за конкурс Српског Народа прегледао је 30 књижевних песама, Песму за Србију, додељивао јој прву награду.

Тај награђени песник је Весели Филиповић.

* * *

Весели Филиповић није нимало право отрцан: писао је још и пре рата, објављивао своје саставе по листовима, по часописима и даље, у 38 години, стекао је тако престижног гледаоца на књижевном пољу.

Весели Филиповић је као таленовани наш човек: прелазили су села у град и он је одмах осетио сеоску варош удешавања са још животних услова: удешавао се је посебно, последњи моја ми да се родила ова животна стварност, јер знате „не да се дефинише", каже сам песник у својој биографији.

И тај млади човек пође да се учи, радом да се упозна с њом, прати струју и нашу књижевност и свој живот пригатавља за призвање да упражњује са таленовани лист књижевности. И нашао је: мисли, човек да сеа ће у Београду, пратећи у интелектуалца, интелектуалац у њима.

Узвиту те толико волим
да и дубљене жене имамо
јаки крајеви,
Неће се ретко слагати,
ти би од земље што дуже,
у сетне, бластаво слоне,
а ја, напротив,
— исте земље зове!

(Сводај души)

* * *

Као песник В. Филиповић, нашао дете младићке времена, није крио неодређене модернизма, није за цео низ утрошене у лицемерје песника, већ је нешто по свом сказано као романтичаре о песнику, морбу на клетву и свој је душевне потресе и свој здрав разум и своје нежне мисле.

Нову да те нежне, родни крајо,
сву младост своју сеоског краја,
крчарења многа, пута ми чиста;
нову да те кажем: сколи Зави чаду,
високо сто у жарком сјају
на завоју опет и та крв
чаво дубоке сиоте у сну блиста!

(Добра завичај)

И тако, у својој 38 години, В. Филиповић је прешао фазу одбегличног лутања, књижевност сказано као радни и критички гест, своје песничке искушавању до мирноће, сигурност, тако да се сад већ ту и тамо стрпљиво заковање своје генерације — утврђивање себе међу индустрозним најшире публике. Расположе лепотичном ногом у лепоту, младићку лиру убедљиви патриотизам тон, то, е ако није нови лирски јагуар, по убедљиве прилике, бан као ве— ликашев, пуже уз своју распе-

Награђене песме на књижевном конкурсу „Српског народа"

Жири књижевног конкурса, који је расписао СРПСКИ НАРОД, састао се је да одлучи награде за три најбоље песме, поднете је до 31 децембра 1938 године радове истекао 1. јуна. Чланови жирија појединачно су прегледали поднете песме, оне 920 на броју, и своје је предложио извештаје број песама за ужи избор.

На заједничком састанку, одржаном 13 ов. месеца, под председништвом г. др Свет. Стефановића, чланови жирија једногласно су се споразели у избору песама за награду. Одлучено је да се награде три песме са новчаном премијом неграђене песама, и утврдити су прве теме за

ПРВУ НАГРАДУ престолонаследник краљевине Југославије Краљевић Петар II, у износу од 7.000 динара добија **Весели Филиповић** за рад ПЕСМА ЗА СРБИЈУ.

ДРУГУ НАГРАДУ министра просвете Велибора Јонића у износу од 4.000 динара добија **Бранко Букић** за песму МЛИНОВИ.

ТРЕЋУ НАГРАДУ управника «Српског народа» у износу од 2.000 дин. добија **Вељко Сушић** за песму МОЛИТВА ХРИСТУ.

Чланови жирија који су извршили избор песама јесу: др Свет. Стефановић, Тодор Манојловић, др Велимир Дамић, Никола Трајковић и Милош Милојевић.

СРПСКИ НАРОД у дане када свак број објављује све три награђене песме, биографске податке о добитнику прве награде, као и разговор са њим. У идућем броју СРПСКИ НАРОД посветиће своје стране добитницима друге и треће награде, као и значају књижевног конкурса СРПСКОГ НАРОДА за даљи развој српског књижевног живота.

ву своју личну строфу. Иногда изранд нашо још увек велика лирска вера, инспирација је и надахнуће, као оправдана премисла, с говорењем да ће тај жеља и специјални интелектуални дати још дубље, још човечније занимље, каквих већ поносите ми:

Ја бих и клечао пажљиво
подраља се раја дрвета,
и можда ће и у крви овој
пламен то исте снаге
по се живот бистрином
крви бруј крене.
Сиђем су у уже за пољом,
сасвим, благодарном земљом
калаш.
Тада су ми очи голубуси благе
и богат трепери
по раскривене зелене коб сиве

(Орати)

* * *

На другом страну прадеде у Краљевићеву уједно шпанољу-ко добитника нове награде за песму. Расположбе сеа со стоји поји је пратрпан прва ваш за песника, Пред вам је писма наслова са коју је пасо сад до нашег долска.

На куће постигнала дошла со сеа поштанска вида са новог књиге, књиге.

— Тако, наглаша сам свобидно, надрапше прилично на писаћу машину. То је мој „алиби" што сто до дубоко у ноћ, — каже песник смешкајући се.

Сеа књига, кладе још ште волите?

— Наравно. Желим што свестранције да живим. Моје интересовање је врло широко: од књиге до спорта. Као што рано пратим уметничке манифестације, тако исто волим и спорт, сала као посматрач или репортер „Српске" сам сарадник.

Јесте ли опседнали ову исто-ризу на којем књигу?

— Ја мислим да сво је сви ми, с

ВЕСЕЛИН ФИЛИПОВИЋ

(Цртеж К. Н.)

умешношћу, помишљам. Но *ипак нас стварања а добијамо одговор:*

— Богати, данас је било тешко у месецу марту рад дводневно године. Тада три нибја писем могао сликати од удубљења што ни је ирна, живопис, песници интелигенција у једном књижевном часопису. Као што видите, писам био ни-какав културно-ваша. Сазревао сам кроз душевне многих изузета. Како што видите, писам био ни-какав културно-ваша. Сазревао сам кроз душевне многих изузета. Кад

ТРИ НАЈБОЉЕ ПЕСМЕ

Песма за Србију

Ти ниси у песмама које се певају под кораком
нити у гроздима хиљадама свечаних дана;
ти ниси у парадама нити у оргијама сјаја;
ти си мој необуздани живот изнад и горак
од безмелемских свакидашњих рана,
ти си мој цвет радости и под прекидима што цвета.

Ја сам те сино у наручју мајке,
гледао те на хиљадама крепког завичаја,
ја сам те волео кад сам у пастви јецао.
За те не долиах само кроз сеоске и бајке,
о, ја те волиах у дане сјаја
кад сам пред оружју став и мислио клецао!

Можда на свету има и лепших завичаја,
можда људи пијна страственије жуде,
али за мене, Србијо, милије земље нема!
Ја знам историју славног ти краја
и позабравише грађанске труде
што су, сваки за се, бесмртна поема.

Ти си наше гробље, бескрајно и мирно,
ти си наше њива у бразди и класу,
колевка си наша и молитва луча;
ти си наше небо, језеро прозирно,
ти си у бутару и у нашем гласу,
на почетку ти си и на крају пута.

Које су то вере што спајају за те?
Које су то мисли што их ти преливаш?
Да л' осећај то је, блажен што се будим
када умарања твоја наша умирања браће,
када благословом својим не целиваш
сав страшни наше распламсане жуди?

Није лако увек твоје чедо бити,
гледати те тужну, мрачну, уплакану
како с пушком дижеш поглед исцрпен себи;
није лако судбе горки бескар пити...
Ал' зато нам снаге са зорама сазову
после сваих удара који сплаву тебе.

Ако у своме животу нисам и грешака
и патњом новом свесне успомене,
на ноге мораћу најзад стати своје!
На свакама не жели праћавих дунака
већ и моје страдај преporодице сневе
које ће, још више, дићи ниске твоје!

Ја сам те сино у наручју мајке,
мојму те гледах на хиљадама завичаја,
ја сам те волео ма да сам у патњи јецао.
За те не долиах само кроз сеоске и бајке...
О, ја те волиах у дане сјаја
кад чарсто на земљу сладох, кад писах клецао!

Ти си у божићним вагрока наших села,
у плаховитом колу, свадбама и поповама,
у хуци планинских река, у данку пољанком,
а жетелац те душом грли сред жита врела.
О, ти си снага у окршајима против сраха,
сјај чаробни сваком делу славном!

Ти ниси у песмама које тапкају кораком
нити у страховима хиљадама свечаних дана;
ти ниси у парадама нити у тајним симболима света.
ти си мој викорни живот, изнад и горак
од непребојених свакидашњих рана,
ти си мој цвет радости што из крви цвета!

ВЕСЕЛИН ЂИЛИГОВИЋ

Млинови

Вода и ветар витла их на све стране.
Од треска изговорене речи не могу се чути.
Журе се као да знају да свет хрпе,
па брекћу, брекћу, мојим спагом покренути.

И камен виле, — моје дедске молитве и жеље:
хрватају наду прошла и лета.
Витлови клопарају, пеку се, жито се меље,
за храну целог света.

Кога сам се ја то сада сетио
док стојим и слушам мумлање воденех дубина?
Где је онај који их је прао молитво и миле се посветио
ни залогајем нафоре, ни причешћем вина?

Браћа и јазови их окрећу и котрљају силеду,
на раде — воденице — увек чиле, увек чиле.
Колико су клопетаља, чујеш чини подигнеш ареће
коју ни једне руке не би тако покумиле.

Тресу се подлоге, окна и таваница.
Тресе се шпинар сав посут прахом, сав посут радом.
Направљене кућице мале, леће сте од Рашанице,
и јене од небесних, пријте дуге вашим водопадом.

Ко вас је прво поставио да клепетате?
Ко вам је први жрвањ заобло и вокружио?
Како сте ведре, воденице, кад вертате,
као да се цео свет с вама распевао и удружио.

Крстате се људи, проводи и свети.
Ево доброте достојне да јој се клањА.
Ветрењаче на сулу, млинови на раде,
све је небо пуно хитрих витлог клопарања.

ВРАНКО ЂУКИЋ

Молитва Христу

Земљаци су моји кошчати на камену никли,
На странама сивим где сунчер реже лут...
На патње навик, Христе, они су већ давно свикли.
С крстом мученишта волазе сви на свој пут.

С молитвом и сузом лађају они у прах мрак,
Буде се у свитању пред умором од сна,
Када се на прагови дана умори од сна,
Притиску болови стари, нађе рана нова.

На чађавом зиду где паук свезене нити тка,
Иконостас црногорац неуморно бања...
У сумору домова тамних распеће Твоје сја
И земљаче моје тужно гледа крвљу грађе.

Када се опет уздигне модар и у сјају,
Уз грмљаву гнома, уз звуке Победе Своје,
Ускиђи гробове наше у сумрачном крају...
О, поврати, Христе, земљу и земљаче моје!

ВЕЉКО СУШИЋ

ПЕМАЧКИ ФИЛОЗОФ О ЛОВУ КИТОВА И РИБОЛОВУ

Ово штр ће сада бити невезано са њима колеџати ако нема тајна и немогуће питања: шта ће то рада! Али ми је увијек тако чудновато и тако мало познато, а у исти још од 900. год. Кад су Енглези је со снеми што се у овој њихови опасују да се, и поред свих ископљених заморака, на могу одређена задовољства да и то вода изнесена.

Велики њемачки филозоф чија је двостогодишња рођења прослављена прије неколико година, Емануел Кант, који био заузет исључиво проблемима које поставља трансцендентална филозофија. Поред многих дисертација о природу, о проблемима психологије, космологије, педагогије, етнографије, о трусовима, о етнографским крвотоцима, о обадвама рукама, и т. д. Кант је размишљао и о китолову, лову и рибологу у поларној области. Нема са ни мјеста да је то изложи у свим и мени је допуштено једноме старом и строгом професору да ме пусти на пасивну наставу, а да ја у њему не мијешам, и да ово у време кад је њихов да ставра основа за свој проучавањ и дубоки филозофске систем!

Међутим, Кантови биографи врло мало су му имали заједно дуготрајних Кантових предавања, са којима је проводио читаво часова у анатоми, и који су му у том дужни шатељне описивали свој предмет. Сухом тога, још са да је Кант предавао физичку географију (прве тог врсте на свеучилиште 1757 год.). Та часова предавања, у којима је искоришћен материјал добивен од путописа и дневника са свих мора је и сам читао у путописима који је врло сложно штиво, обрађивао су у Јединим његовом дому од његових сиромах, истовременом у Мајнцу и Франкфурту. Сваког у којој се описују китолов, лов и рибологу у поларној области, сасвим опширно описана и појединих мора. Кант у њој на пространа, надимајући се на детаљан описима лова свих врста у мору. Чудне одлике од 100 страна описују богатство лова у северном ледовом мору, са многобројним подацима о врстама морског у том мору, о методама њиховог истребљења и стручњачких обавештења о справама за китолов, лов и рибологу, статистичким подацима о том лову и о многим другим.

Од интереса је чињења Канто во да већ у његовом времена, пре две стотине година, китолов није више ово што је био раније. Тада крупни трансатлантски кит, који је по њему, рекао, док није био истребљен, достизао дужину од 200 стопа и ширину од 70—80 стопа, у зрелом. Канто достизао је највише 60—80 стопа дужине и до 100.000 фунти тежине; само су га бар обавештени они од којих је он трпежно подлеже. Говорећи о интересу китолова, чудан да су Енглези и Холанђани почели први пут да се баве китолову тек 1670. год., тако да је тада послу 1575. год., умало су га запрљавеја и лонци искључиле Енглеза, који су у Америку, представљају је као готовог једног свог рођака, који му је помогао да се оснивање стабла. Цео је од детињства тако навикао да себе сматра за једног Енглеза. Кад је у њему природи била расположена, ре-

Пом. др Михаило Петровић стоји је увек да се са својих путовања јавља пријатељима. Доњенову радну ову је трећу карту из поларних крајева пдаила са јавно г. Михаилу Ст. Ђурићићу.

Горе: Уколико мит на оба је код Шиндерових.

Доле: Рукопис великог научника из другој стране познатих карти.

ЕПИЗОДА ИЗ МОРСКОГ ПИРАТСТВА

Женски гусари и пирати

...Гусар Цен Енгл беле је не најзнанија као врсног одвоната, том се и сама ангажа у друштву расељених дечака, стекао велико поштење. Али кад је добијао једно чудо напуно је и ње. Ну је отиш још од њихове дечаштва обложио у мушко одело и свој занимлив гусарски живот као је са њиме прешао у Америку, представљао је као готовог једног свог рођака, који му је помогао да се оснивање стабла. Цео је од детињства тако навикао да себе сматра за једног Енглеза. Кад је у њему природи била расположена, ре-

Кад је Цен дошао самац за је женско, напустила је мушко одело и обложила се у своје женско одело, које је носила и у свом пиштолу. Како је у њој у живо велико чежња и дуго се бори, обогатио, нашао је дуго пропаница, сина сиромах фармера, који се са с њу отишла. Пребацио сам на ова одела се једном од њихових пристаништа, Бомбеју, које је одведе на Острво Принцеза, тадашње чувено пиратско гнездо. Ту се Цен нашла поново с своје сигнатом. По све ако је пловидила на морској обали у пљачкању са пиратима, који су му пружали свој заштитни, пљачкаш, али и окрутни бонус, о којим ћемо касније и проговорити. То је у њима распадом пиратства, да се подучи одати се гусарству. Али нашао? Ни један гусарски брод није примао женске. Нађу-ти се дечи неког непријатељског. Цен се избацио убијена са једним бивших морским ката-

(Цртеж Н. Бошњаковић)

Полнето је да је ипак велики научник био и рибар, тобже предан и чоме занатут, као се одало ова, да му је он као и један њихов, дубина и морничким синглао и сарконовским чарак... Био је задивљен чиста стрика, једно је и ону и — *Ауде*; чиме ми се нисте *Ауде*. Ја му ко нам нисте одлазили. Нисгова радња из ране доносила је правилну свеснност, нуже стварно простоте и стварне привидности... Али је исто нити ипак *нешто*, и још мање тих која каште — *нешку* сабласи која је дрвала у брзи ви-

Београд

У спомен Мике Аласа

Нек стоји, да часак, и наука и књижевност, и музика и друштво може је наш родени пословек прикладно. У широком свету имена је свет — штурнут. Занимљиво рођењем штурнут, ... Ја сам је Кант предавао физичку географију (прве тог врсте на свеучилиште 1757 год.). То часова предавања, у којима је искоришћен материјал добивен од путописа и дневника са свих мора. Сваки је Дуњина и деца су знала за име Мике Аласа. Тај „чик мајстор лета, и наука је у Кантеги-Мишинском заливу, ето нам га ово. Натуљао кубару и чамце и жице, као да је довољно брза као", — причала су често стара рибарка.

Поштено је да је наш велики научник био и рибар, тобже предан и чоме занатут, као се одало ова, да му је он као и један њихов, дубина и морничким синглао и сарконовским чарак... Био је задивљен чиста стрика, једно је и ону и — *Ауде*; чиме ми се нисте *Ауде*. Ја му ко нам нисте одлазили. Нисгова радња из ране доносила је правилну свеснност, нуже стварно простоте и стварне привидности... Али је исто нити ипак *нешто*, и још мање тих која каште — *нешку* сабласи која је дрвала у брзи ви-

оки колегијуми наше високе школе, поготово и у јавни установи, пред врсј крошњи века, код се чуло да је један од њихових чланова ро-стао — штурнут. Занимљиво рођењем штурнут...

То је било 1896 године. Наука тогаше изгубила рибарски калфун, а убрзо и мајсторче... У његовој радној соби на Косанчићевом венцу, која је деценијама претила својим возрет у пријатељу, међу којима нашлаје од тадашњих дипломата, почетних доктората и академија, видело се високих одликовања и награђени признања Шпанијанског. Али ни та истакнутости, међу и дело укрштених видело се глобални потписа тадашње ријем, који су свечано (почетак је је доктор Мехијин Петровић, професор Великог школе у Београду, најистакнутијим путем постао рибарска мајсор!

Да да то није био, још какви пропаст ва-ка, који је прави пучкам на општ архивари дубинаст!)

А потом?... Много је знања изложених ђа, у многим радовима, поменик благодате тог рибарског занатства.

Дошао више не треба опширно бавидо је ту причину која је међ мојим научним и књижевним радовима, рибарства, с њеном и белог кукарског хлеба на главу, а ова ипак највише њима пригоди, лично спомињем ово, дакле, нешто и о њим мојим студентима и пријатељима, за дугим сталожена, и неколике указујући на пут који је проћи Христовим ослонцем и Земље!

То је — Мика Алас!

С тим именом — нити је чуло, нити ће чути ушима, — ни једном књижевном.

У ње тих живих ногу, рибара и дечака, у тих тих који се нашли вода, ветрова. Уне чеда, изнели се тихој пределој основи. Ни једном свету, нити је бити довољно.

Младен Ст. Ђурићић

Културне вести

✱ Хаус Роберт умрлом је недељу дана. Марта је у свој је умјетничка обрада лика истакнути за живота и владавине свог живота — ранијег новчаног царя — шпанског краља. Премијера опер дочекује дана биће у септембру у Дрездену и у Хрватској.

✱ У шестогодишњ Градској уч шестогодишњ гимназија основана је свакодневна школа „Мора у сад", посвећена свакодневним дан ваља се средњег мора и мо-пословства.

✱ У новембру Филозофски ф Универзитета свечано прослављен 60-ти рођендан Тодора Леск, једног од највећих познаваоца Платонове филозофије. Ова ће ве једновно истакнут у класичним м универзитета.

✱ Ф. Ј. Ђурићић великој изло ти у Данцигу створена је нова катедра за историографију и истори ним градовима и културом ср катедра је Катедра је основана Сикоду Јелесу који се за ово много истакао као један изванр и као класичан у ово смеру.

✱ Међународ на Данцигу основ Међународ је Научно друштво за проучавање планинских спета и ус та (планина).

Користи од Љубрења

Добре Б. Тадијановић: Пауке о љубрењу, НИПОС (Пољопривредна библиотека, св. 43), Београд 1943, стр. 40, цена 15.

У прошлом броју наших листа донели смо чланак о Јустусу фон Либигу, немачком научнику који је сав живот посветио проучавању и усавршавању вештачког ђубрења. Важност вештачког ђубрења остаће се још за живота великог научника, али у наше дане тајне њиме без тешкоћа ће открити сваки.

Писци нас књижица потврдио је да на приступачан начин објасни нашим земљорадницима све користи које настају од правилног културног ђубрења земље. Нема више сумње данас у томе да ли нам потребна културних биљака су ком врсту објављена од чега се врше ђубрење употребљавано и које количине. Све ово је данас познато и за земљорадника поједине и да зависи само од њега.

Ђубрење на мора увек да буде вештачко. Наш сеоски ум је напрама и природно ђубриво на њиве. Али било је случајева где се ђубрење вештачким употребљавало и није користило да се земљорадник поједине и да зависи само од њега.

Уопште узев, књига је врло корисна и ниједан сељак не треба да буде без ње. У врше када да се земља све интензивније обрађује и када се због тога бројне врсте ђубрења. Ту је такође назначено које ђубре долази за коју биљку, како га треба спремати, како бацити у земљу а како затим и обрађивати.

Уопште узев, књига је врло корисна и ниједан сељак не треба да буде без ње. У врше када да се земља све интензивније обрађује и када се због тога бројне врсте ђубрења. Ту је такође назначено које ђубре долази за коју биљку, како га треба спремати, како бацити у земљу а како затим и обрађивати.

Халејева комета и њен „пророк" у шлеском селу

Dietrich Steche: Elsebius und die Furchtmanner, Universitas Verlag, Berlin 1943, 271 Seiten.

Ово леп одабрао роман са ме мичене стране, и то врло оригиналне хумористичке стране, са много злоћудног хумора. Радња нас враћа у доба пуне ненагоде, у средњо доба мира, реда и рада пре њиног настанка. Доба када је наполеонска војска Европом пустошила, када је наполеонска војска Европом пустошила, када је Берлином ушао Александар I, а Бечким конгресом почињао да се обнавља стари поредак.

Мир који је настао ту сумњиву срећу добијања „најбољих господина" од којих нико нам није добро не чини. Ако је и било неких који су ужасали у неосетљивом деспотизму аждаинског грабљења и зла је среће сам у њиме имао, и ако је и тамошњи бан Хајнеков комотом, није се могло ни много расправљивати против њега. Али, ако је и било неких који су „цензурише" и дејом њиног бора не дубоке ноге. Многи су, у Немачкој, који су се у то доба нарочито њиме бунили и који, покушавају да себи своју сутрашњу сигурност бољег, али за ње ствари нису имали. Поцињуће се на Гетеа, Шилера, Клопштока, Лесинга и Кеплера,

СРПСКА НАРОДНА БАНКА

Централа БЕОГРАД

ФИЛИЈАЛЕ:

Ваљево,
Вршац,
Зајечар,
Кос. Митровица,
Крагујевац,
Краљево,
Крушевац,
Лесковац,
Ниш,
Панчево,
Бечкерек,
Пожаревац,
Ћуприја,
Ужице
и Шабац.

У циљу унапређења платног промета без употребе готовине Српска народна банка отвара пословном свету, фирмама и приватним лицима, жиро и текуће рачуне. На улоге по жиро и текућим рачунима Банка плаћа 0,75% камате годишње на износе до Дин. 1.000.000.—, а 0,50% на веће износе.

Да би се ликвидном новчаном тржишту пружила могућност пласирања готовине, Српска народна банка, као централни емисиони завод у земљи, издаје своје сопствене благајничке записе чија повишена каматна стопа сада износи: кад благајничких записа са доспелошћу од три месеца 2½%, код благајничких записа са доспелошћу од шест месеци 2¾%, код благајничких записа са доспелошћу од девет месеци 3% и код благајничких записа са доспелошћу од дванаест месеци 3¼%.

Српска народна банка обавља поред тога и све друге банкарске послове.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Пристојчешке полиције, Крагујевац, изгубио сам. Сваки је огласивши за ништавну. **Владимир Закрајсек.** 362 3—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Пристојчешке полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за ништавну. **Даница Тодоровић.** 363 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Пристојчешке полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за ништавну. **Мирела Мишић.** 364 3—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Пристојчешке полиције у Крагујевцу те је оглашујем за ништавну. **Јелена Капетанов.** 365 3—3

ПОСЛОВНУ КЊИЖИЦУ и личну карту издато од општине стакларско-керамичке сек. Оглашујем их за ништавне. **Гајић Никола.** 366 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 2229 издату од Пристојчешке градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за ништавну. **Душан Новковић.** 368 3—3

МОЈА ЖЕНА Радмила Настић бив. Пекарчевић напустила ме је пре 5 мес. ск. год. и до данас се није вратила. Сем је позвала да се у року од 3 дана врати у стан. Ако исто не изврши одлучно ће се поћи на принудно извршење. **Настић Живомир** из Сарезова сред. Јовановац. 367 3—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Пристојчешке полиције у Крагујевцу. Оглашујем је за ништавну. **Анђелина Секеић.** 369 3—3

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу и пропу издато од Пристојчешке полиције у Крагујевцу. Оглашујем их за ништавне. **Дорошић Мирослав.** 370 3—3

МОГА СИНА Живе Стефановића ако се у року од 3 дана не врати одавде ће и он отказаном наказати чланове другим. **Вељко Стефановић — Наготин.** 406 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 91305 издату од Пристојчешке полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за ништавну. — **Младен Живадиновић.** 383 3—3

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Пристојчешке полиције, Крагујевац, оглашујем је за ништавну. — **Војислав Вајдановић.** 384 3—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од Пристојчешке полиције, Крагујевац. Оглашујем је за ништавну. — **Вера Митровић.** 385 3—3

ЛИКВИДАЦИЈА

АДВОКАТСКИХ КАНЦЕЛАРИЈА НИКОЛЕ ЕНГЕЛЕРА, ДР. ХАЈИМА АЛКАЛАЈА, АЛЕУ МАРКА И САМУИЛА ДЕМАЈА

сви из Београда

Државна хипотекарна банка по основу Уредбе Министарског савета МСбр. 2515 од 26 августа 1942 године, позива сва повериоца ових адвокатских канцеларија да поднесу документа оснивања о њима односећа и да то чине приликом наплате потраживања која пролазе односе са овим канцеларијама.

Пријем странака је сваког дана од 9 до 12 часова у ул. Скадарској број 33, трећи спрат лево.

Бициклисти! Пажња! Спортисти!

Пре него што пођете куда Вашим бициклом сратите у бициклистичку трговину

„ЖДРАЛИН"

ЂОРЂА А. ДРЉАЧИЋА „ДРЉЕ"

Димитрија Туцовића бр. 18, код подвожњака у Гробљанској улици, тел. 37-151. 408 2—2

Продаја станова, локала и бироа

КУПОВИНА ЗГРАДА

НА ОСНОВУ СВОЈИХ ПРАВИЛА И ЗАКОНА О ПРИВРЕДНИМ ЗАДРУГАМА ВРШИ

Штедно - грађевинска Задруга

„СВОЈ ДОМ" Моравска 9.

Накит и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Београд — Краља Милана 41-а до Славије. 410 1—1

ФИТИЉИ за КАНДИЛО

СА 25 МЕТАЛНИХ ЖРСТИЦА У ПРВОКЛАСНОМ ИЗРАДИ ПО ОДОБРЕНОЈ ЦЕНИ ДОБИЈУ СЕ КОД ФИРМЕ:

Миловојевић, Ђурић и К°,

БЕОГРАД

Карађорђева 58. Тел. 21-034

411 3—3

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

филијале у Београду

извршиће јавну продају по почетним лицитационим ценама следећа имања:

5 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Берковачком 10 Дин. 6,000.000.—
2) Плац са зградама Стевана Главинића 1а Дин. 3,000.000.—
3) Плац са зградама Јоакрејева 10 Дин. 500.000.—
4) Плац са зградама Краљевића Томислава 73 Дин. 1,000.000.—

6 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Новопазарском 44 Дин. 2,000.000.—
2) Плац са зградама Јоакрејева 16 Дин. 2,700.000.—
3) Плац са зградом Маршала Пилсудског 26 Дин. 2,200.000.—
4) Плац са зградама Страхинића Бана 25 Дин. 2,100.000.—
5) Плац са зградама Страхинића Бана 29 Дин. 4,500.000.—

10 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Господар Јовановом 47 Дин. 1,800.000.—
2) Плац са зградама Господар Јовановом 46 Дин. 950.000.—
3) Плац са зградама Страхинића Бана 31 Дин. 2,700.000.—
4) Плац са зградом Господар Јовановом 16 Дин. 6,700.000.—
5) Плац са зградама Страхинића Бана 26 Дин. 6,300.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва друга обавештења. 417 1—1

ВИНОГРАДАРИ
ПЛАВИ КАМЕН

ШТЕДИТЕ ДОДАВАЊЕМ КОЛОИДАЛНЕ СМОЛЕ

ВИКОС

Препарат ВИКОС је одобрен решењем Министарства пољопривреде бр. 53717 у 1937 години и препарати је од истог Министарства у 1942 години. На 100 литара бордошке чорбе требате само ½ килограма плавог камена и 200 грама «ВИКОС Ан». Ову чорбу коју исто не опара, успеја чега сналуџа се и број прскања. Блиско обезнаћења тражити од фирме:

„ХЕМОР"

Београд, ул. Деспота Стефана 9. Тел. 23-042. 413

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

не продајте ни једног пеника Вашег златног накита, драгог камења и златних зуба, док потпуно не Вам отуђите у њиховој стварној данашњој вредности. Зато ако већ продајете покушите своме купцима а не посленику у Вашем је интересу поступите и познатој фирми «ВРАЧАРе» које ће Вам платити одмах по највишој данашњој цени, чак ће Вам бесплатно и стручно проценити «ВРАЧАРе, Београд, Пашићевска улица број 6. — Телефон 26-706. — Драгољуба Пејића. 414 1—

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

колонијске јавне продаје се почетним лицитационим ценама следеће имања:

29 ЈУНА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добропољска 60 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградама Високог Стевана 12 Дин. 1,300.000.—
3) Плац са зградом Закупска 28-б Дин. 2,500.000.—
4) Плац са зградом Високог Стевана 8 Дин. 1,250.000.—
5) Плац са зградом Стојана Љубића 23 ½ Дин. 450.000.—

1 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Војвода Добрница 36 Дин. 800.000.—
2) Плац са зградама Звечанска 6 Дин. 3,200.000.—
3) Плац са зградама Митрополита Михаила 4 Дин. 400.000.—
4) Плац Адмирала Пиколе Дин. 450.000.—

3 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Маршала Пилсудског 57 Дин. 2,000.000.—
2) Плац са зградом Војводе Миленка 11 Дин. 1,300.000.—
3) Плац са зградом Мих. Митровданска 3 Дин. 6,500.000.—
4) Плац са зградом Вој. Вука уза Михајловац Дин. 720.000.—
5) Плац Ломина 14 Дин. 1,200.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва друга обавештења. 415 1—1

Elektrol

НАЈУГОЗДАНИЈЕ СРЕДСТВО ЗА КОНЗЕРВИРАЊЕ ЈАЈА

Свако добро јаје конзервирано у «Електролу» одржаће се свако једну годину и дужа.

200% штеди свој, који се «Електролом» конзервира јаје за зиму.

ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 130 ЈАЈА.

Главно заступништво и магар:

Дипл. инж. МИХАИЛО С. БЕСАРАБИЋ — БЕОГРАД

Вука Караџића 7 — Телефон 30-226.

Државна хипотекарна банка

Филијале у Крушевцу

извршиће јавну продају по почетним лицитационим ценама следећа имања у Крушевцу БАЊИ:

1 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила код Гробља Дин. 250.000.—
2) Вила «Ања Љубица» Дин. 380.000.—
3) Вила «Марјана» Дин. 875.000.—
4) Плац до «Виле Симић» Дин. 235.000.—
5) Вила «Јованка» Дин. 1,540.000.—

3 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила Доктора Алберта Дин. 2,390.000.—
2) Вила до «Вете Вардар» Дин. 900.000.—
3) Вила «Дана» Дин. 820.000.—
4) Пекарница Терезија Дин. 7,500.000.—

5 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила Милорадовић Дин. 1,920.000.—
2) Вила Недорозовић Дин. 2,900.000.—
3) Пансионат Славија Дин. 3,600.000.—
4) Плац до Коми за кабелиџе Дин. 1,000.000.—
5) Плац зграм код Пајзаж Дин. 100.000.—

Продаја ће се обавити у згради банкиној филијали у Крушевцу од 9—12 час, где се могу добити сва друга обавештења. 412 1—1

Ф. Н. Бр. 19316

Неокрпљена плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 26 јуна 1943 Год. II.
р. 24. ПРИМЕРАК 1.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Генерал Недић позива Србе у бој против црвене немани

Драга браћо Срби и сестре Српкиње,

Рат бесни Европом. Свртао ђаво непријатељ комунизам, страшна кандзачка болест која је пред њеним братима. Он прети да збрише све тековине европских, све тековине културних народа. Он не зна ни за Бога, ни за породицу, ни за кућу, ни рушки ни и употребљује зле. Две године опустошена су до темеља овај свој сатанским оклопом. Што Европа још има, хвала буди Великом Немачком Рајху, који на Истоку брани и европску цивилизацију и европску земљу и европске народе.

Томе комунизму је мати крвава кандзија — бољшевизам, који проповеда свеопште клање народа, свеопшту светску револуцију. То је посна месо, која је канибала у сатанском (јерејском) моту. Они веле код проповедају ме ника пропаде део свет. Сво њима запалива у крви.

Европа је осетила ову смртну опасност и збиља је редове. Сви европски народи дигли су се у борбу против бољшевизма и под вођством Немачке боре се на Источном фронту на живот и смрт. Сви народи европски, који нису у бољој линији, ома моралан и материјално помажу Немачку у овој оријашкој борби ради спаса Европе од хаоса и пропасти.

Ако ли Немачка попустила, не помагала од нас свију, Европа би била гробље, а који народ преживео на хиљаде и хиљаде, као ово несрећни Пољаци у Катинској шуми.

Борба против бољшевизма је света борба, у име човечности, правде и хришћанства. Сви се народи боре против те опасне немани, па и ми до истребљења, јер смо добивали жуди, хришћани, и не завидам.

Зар је да нам говоре о дарвинизму комуниста, најмрачнијих заблудама света, над сте то не ни свој, који остали и од њих знање и цене дано доживели. И данас питано од тих опметника од Бога и људи и Српског имена, који предводећи јеврејско-бољшевичким олошем Тетом, Сингером, Пијадом и цта та је зном ним, шиље наша жита, домове, местове, спаљене, све што је Србин тешком муком стварао и чувао. Та прокоп нападе на свеопштег светог српског народа. Пладају главе најбољих српских домаћина, родољуба, уништавање вајкопи лепших и њихових мисли и дрангих, жена и деце, палаш се по путевима, ливадама, шумама. Нашом земљом иде језик и плач од те немани крвави, који носи на чељу пегоперају јеврејску звезду.

Кад је ово свако ред, је шта би било од ове наше деце земље, кад би надарили у њу крваве кандзачке болшевичке хорде?

Да би одбранио вас, наш дом, Мајку Србију, је сам вас позвао у свети бој против те крваве немани. Ви сте ме послушали. Ми смо је силатили; али ина још наших одреда, отказана од Срнства који крилаћу по овој светој земље. Утапкују те их, прикључују их класним и традите ношећ. Српском народу је суђено да се бори против непрста. Пре је пољопво кандзачког клања и брапно Европу и њену цивтуру на њоју Косову. Сад му је суђено да се брани од Совјета уједињених са јеврејима и са Англосаксонцима која због Николе краје и Светог Николу, а не иде и своју пропаст.

Ми смо се увек борили за крст чаши и борићемо се, јер зно Срби.

О двогодишњици судбинске борбе Европе против којег чврсто под њоју командо и њену Српску заставу.

вуштотичко-плутократске немани, да вас позивам да станете

Само тако одржаћемо наши нтегоплато потребан мир, род и ред. Иначе, мпкопо дочекати грађански рат, клање, ирр на све стране и пропаст коначну.

Прошлу неђељу требаћемо без предела, без мпкопа да погребемо, без гробља. Само тако ћеш ће код лепши живот, нова Србија, место ове труле творевине Југословенде, која је сву ову нерећну домпа српском народу и Мајци Србији.

Не плакте се главом. Вршите свеће дужности испранпи Срба. Тешко је, али рат је. Сад гралино опет српску њиву ка жи ко плаче. У нама ниће умро онај оптворе дух и пнага наших славних предака. Устаћемо. Али само се чувајте комунизма и од њега се кадете цепом тамнином.

Са нама је и уз вас пнуда и на сваком месту ваш брат

20 јуна 1943 врнаски генерал МИЛАН НЕДИЋ.
у Београду Председник Српске владе

ИСТОРИСКИ ЗНАЧАЈ 22 ЈУНА 1941

Претседник владе генерал М. Недић одржаки члановима Владе народног спаса одаје у Соборној цркви побожну пошасту жртвама крвавог бољшевизма

Слетао Дрекше пропагаторе

Прошла недеља била је у знаку двогодишњице историског дана — 22 јуна је када је Велики Немачки Рајх примио ватрку, судбоносну борбу за спас Европе и њене вековне културе од новог варвара са истока. У данашњој перспективи и ко једному документату, отприла и догађаја, који су се одиграли у току та две године, тек сада смо у потпуности свесни значаја те бо ко моменат од највеће историске важности, јер ко родени и бити ни не бити Европа и њене традиционалне мисије у свету. Данас не постпуно знамо како је крваво диктатор из Кремља био спремно-у потпуно да напрен ко свако тле Европе, да је потпуно свој(а) волја и да са њом почнеи извођење великог јеврејског плана о светској револуцији.

Да, план је био састављен вештом и са најмањим пропасак у свету. Да, требало је почети најбоље сатанинг плана баш са Европом, покрштен свепоа култура, најдубљи упорпенти дух, који је икада био крсо неког да цивилизује и уздиг у културу варвара по целом свету, на свим континентима. Да, требало је ударити на њину културу, која је духовно изгледала и оплемењена цео свет, јер само на њеним руинама црвени диктатор могли су да повеју чрвено клао светски револуције.

Два године текоше рата, који почеши Рај, ако ликатор Европа ва водп на Источном фронту, где напрјатељ рискпо неизбежним материјал и људство, свадоше ко је најрађи подлац у историји света, крвави. Слични спрамно борбу за ослобођење Европе и пслрамљавање света револуционарним јеврејству Европски народи разумеле су далекосежни значај и историску величину те борбе, од чије исходе зависи не само судбина европског континента него и целог света.

Зато ни свесни опасности и одговорности пружају своју моралну и материјалну помоћ новом варвару у његовој европ(ској) и покретовој борби да задрже ову највећу варвара `се исход и да спасе Европу и свет од хаоса и пропасти.

Готово сви народи Европе ортовали у ерп ни у заједничкој свој обле на западном оптор европске отпорбине, јер по речима генерала Недића у свим пропалим српском народу: «Борба против бољшевизма је свете Борбе, у ње човечанство правде и хришћанство.

Народи Европе на врене су свакатке цпа ни доласи Москва и тајпене кастрирања у Катину штапа ни свиоси разумеван по њему топко су лпчпља уверена о тобожњој окупацији бољшевизма.

Народи Европе на врене су свакатке цпа ни доласи Москва и тајпене кастрирања у Катину штапа ни свиоси разумеван по њему топко су лпчпља уверена о тобожњој окупацији бољшевизма.

Народи Европе на врене су свакатке цпа ни доласи Москва и тајпене кастрирања у Катину штапа ни свиоси разумеван по њему топко су лпчпља уверена о тобожњој окупацији бољшевизма.

ЛОЗИНКА: ЧЕКАЊЕ

Београд, 22 јуна

Ратна и политичка ситуација нагомилана је данас углавном у стању напетог чекања. Ово чекање стање у задње време се дуго чекало, изгледало у свету испуњеном електрицитетом и ова тек кое може да се појави као нешто за шта ће коме дају циновског обима.

Нерви света су затегнути и сада се прикупљају снаге да настављају даље. Ни Берлин се до сматра поласка европске трупе не задовољно и са њима потпуно, ни Москва се још нису одлучили. Противнапоноваша пропаганда трудом се да буднем вести утиче на нерве Европљана са поменом напаљивањем о приврженим нападајуће на европски континент.

Ратни положај, а нарочито политички положај нису у складу, а с тим у вези и појаве које сви воде се сваког дана пуштају крва датуму и путем ветра у свет. Фронт на Истоку је стабилизовао и они стоје у њему са свим средствима који воде Совјетске офанзиве према Дњепру. Масовна напада на кубанске положаји стајали су огромних артасовјетску војску и остали су безуспешни. Дочина и огромност тих напада указује на ваљност које воде ваздушне борбе: ако је у току ових дана задржати дефанзивну тактику, остављајући совјетским снагама да бесомучне нападају и да се још једном искрвари на бедему који је чврстином од Лењинграда до Таганрога. До сада нема наговеда да се један или други страна спрема на догађаје као што су били они у 1941 и 1942 години. И вођство и војнике крије свој посао. Пажња је напрегнута, трансформити оружаних возила кретају се према фронтовима. Да ли ради одбране, или напада, то се још не може рећи. Можда ће једни од наредних дана на ово радикално.

Слична је ситуација на овим другом фронту који се протеже од северног Рта до Пиринеја и од Пиринеја до Босфора. Немачка обавештења натовештавају сваког часа опасност, благодарећи тотално мобилизацији Немачке и свеукупној напетости која се ствара у свету испуњеном електрицитетом и ова тек кое може да се појави као нешто за шта коме дају циновског обима.

Нерви света су затегнути и сада се прикупљају снаге да настављају даље. Ни Берлин се до сматра поласка европске трупе не задовољно и са њима потпуно, ни Москва се још нису одлучили. Противнапоноваша пропаганда трудом се да буднем вести утиче на нерве Европљана са поменом напаљивањем о приврженим нападајуће на европски континент.

Ратни положај, а нарочито политички положај нису у складу, а с тим у вези и појаве које сви воде се сваког дана пуштају крва датуму и путем ветра у свет. Фронт на Истоку је стабилизовао и они стоје у њему са свим средствима који воде Совјетске офанзиве према Дњепру. Масовна напада на кубанске положаји стајали су огромних артасовјетску војску и остали су безуспешни. Дочина и огромност тих напада указује на ваљност које воде ваздушне борбе: ако је у току ових дана задржати дефанзивну тактику, остављајући совјетским снагама да бесомучне нападају и да се још једном искрвари на бедему који је чврстином од Лењинграда до Таганрога. До сада нема наговеда да се један или други страна спрема на догађаје као што су били они у 1941 и 1942 години. И вођство и војнике крије свој посао. Пажња је напрегнута, трансформити оружаних возила кретају се према фронтовима. Да ли ради одбране, или напада, то се још не може рећи. Можда ће једни од наредних дана на ово радикално.

Слична је ситуација на овим другом фронту који се протеже од северног Рта до Пиринеја и од Пиринеја до Босфора. Немачка обавештења натовештавају сваког часа опасност, благодарећи тотално мобилизацији Немачке и свеукупној напетости која се ствара у свету испуњеном електрицитетом и ова тек кое може да се појави као нешто за шта коме дају циновског обима.

Нерви света су затегнути и сада се прикупљају снаге да настављају даље. Ни Берлин се до сматра поласка европске трупе не задовољно и са њима потпуно, ни Москва се још нису одлучили. Противнапоноваша пропаганда трудом се да буднем вести утиче на нерве Европљана са поменом напаљивањем о приврженим нападајуће на европски континент.

Ратни положај, а нарочито политички положај нису у складу, а с тим у вези и појаве које сви воде се сваког дана пуштају крва датуму и путем ветра у свет. Фронт на Истоку је стабилизовао и они стоје у њему са свим средствима који воде Совјетске офанзиве према Дњепру. Масовна напада на кубанске положаји стајали су огромних артасовјетску војску и остали су безуспешни. Дочина и огромност тих напада указује на ваљност које воде ваздушне борбе: ако је у току ових дана задржати дефанзивну тактику, остављајући совјетским снагама да бесомучне нападају и да се још једном искрвари на бедему који је чврстином од Лењинграда до Таганрога. До сада нема наговеда да се један или други страна спрема на догађаје као што су били они у 1941 и 1942 години. И вођство и војнике крије свој посао. Пажња је напрегнута, трансформити оружаних возила кретају се према фронтовима. Да ли ради одбране, или напада, то се још не може рећи. Можда ће једни од наредних дана на ово радикално.

Слична је ситуација на овим

Совољубље себе, свој народ, своју њиву и своје светиње српски народ показао је целом свету да је спремно на све жртве у борби против црвене куге и да је наразумно осим за европску, хришћанску културу.

Својим свеаљу и својим оваквим ставом је он несебице борбу против комунизма, да је рушење и варварска дивља ватра, коју су претиле светске револуције изазвале да казову у срцу Балкана са којим да ће он и свог подручја и прошти со и даље. Тако је цивилизацијске свеке, под командом светског јеврејства, нашло на чврсте прса, не вољу и вековну традицију српског народа, наразумно везивање за родну грудву и за своју прадедовску вољу која су му дала да огромној већини својих сотона и да сачува српска имена за будућност и српска образ пред Европом. И ако што ово своје говорио Надеж српског народа судбоно је да се бори против непознатог, и он је бранио своју ту стопу српска земљу, као напреднопа тих европске отаџбине од најезде са истока и после њиног жртава и крви је дао ту борбу за чврст темељ свих бранећи не мртвој српској европску културу.

Тако је он и јуче остао верам својој историји, остао је достојан својих великих предђа, није су на Косову пољу нашим својим знаком, дубоку вредност Европи да спреси одбрану од осмањских најезда.

Самољубље својих сналаза ми Шенкоцуја да се искорене главе Чрвена полаци на нашим гру. Дечки народ је успео да сачува вир и рад на своје задатке, подјучују, који му је судбо додела, док су другим народи на чему су Велеком Немачки Рајеом водили директну борбу са црвеним комунизмом, сву су посадили европску Европе. Дечки он не сеоском сектору, одвојив са предвиђ руду и стварну, крви сопу дуговост којима и жижеме чланова народа-заједница, дотрошеним материјалом, поражено да сто комичко тријумфе ако заповеми, непријатељи Европе, њена култура и национално индивидуалности вропотског народа.

У овом часу када *англосаксонска* опутопрагда, удружена са одређеним Москвом, под духовним вођством међународног јеврејства нокрна на неизвесност Европе, дужност српског народа јесте да и даље наблудним чело мир и рад на своме подручју, да не изгубио њихову пропагандом са вољом и благоразумом.

Инсератна седељност српског народа и његове будућности јесте да своје своју снагама и средствима доприноси да се одбаци напад источњачких варвара који су пођимање после од луке о тобожњем распуштању Коминтерне. Затим настојање и жеље Велике Британије да изнађе споразуме Европи, па до капитулације Совјета код дугопланираног Америке, хладе, знаци је исто тако за вољавај противвосточнеко коалиције.

Средњеме Америчке Државе потпуније су, уседа подређеног положаја који према њима дају заузима Велика Британија, цену Јужну Америку Африка је нове цели америчког експлоатиће, а од 3,700.000 инвестиција иностране британског капитала, готово је већ једна половина, пропали у виду плаћања ратних трошкова, у америчко руке. Ово је један од разлога зашто се код великих британских пропаста британског империјализма.

Исто тако је јасно да Рузвелт, који већ 1944 по четврта пут да буде изабран, мора да води рачуна о многалеку својих инте. Он је свакако свестан чињенице да ће Америка моћи да одржи своју економску снагу само ако буде имала сталне тржишта. Ова тржишта не могу се обезбедити ни у америчкој штампи, ни умањење захтева жртвовати ладним интере и њихових партија, већ једино ако Америка буде имала сталне тржишта. Ова тржишта не могу се обезбедити ни у америчкој штампи, ни умањење захтева жртвовати ладним интере и њихових партија, већ једино ако Америка буде имала сталне тржишта.

У Берлину се, због таквог стања ствари, обраћа велика пажња учвршћењу фронта, нарочито нервном фронту, од чијег става зависи у многоме равој догађаја. Нишки др. Гебелса у *Дас Рајху* и многи чланци у њемачкој штампи, јасно указују на то да је учвршћење фронт у Италији — као и у Француској — по свом ставу од великог значаја за Немачку. Нишки др. Гебелса у *Дас Рајху* и многи чланци у њемачкој штампи, јасно указују на то да је учвршћење фронт у Италији — као и у Француској — по свом ставу од великог значаја за Немачку.

Патнаја која се у крутовима страних посматрача у Берлину доцкују јесу: како да немачка Врховна команда заштити ову велику офанзиву на Истоку, или ће у тоју опет ата задржати дефанзивну тактику, остављајући совјетским снагама да бесомучне нападају и да се још једном искрвари на бедему који је чврстином од Лењинграда до Таганрога. До сада нема наговеда да се један или други страна спрема на догађаје као што су били они у 1941 и 1942 години. И вођство и војнике крије свој посао. Пажња је напрегнута, трансформити оружаних возила кретају се према фронтовима. Да ли ради одбране, или напада, то се још не може рећи. Можда ће једни од наредних дана на ово радикално.

Слична је ситуација на овим другом фронту који се протеже од северног Рта до Пиринеја и од Пиринеја до Босфора. Немачка обавештења натовештавају сваког часа опасност, благодарећи тотално мобилизацији Немачке и свеукупној напетости која се ствара у свету испуњеном електрицитетом и ова тек кое може да се појави као нешто за шта коме дају циновског обима.

Нерви света су затегнути и сада се прикупљају снаге да настављају даље. Ни Берлин се до сматра поласка европске трупе не задовољно и са њима потпуно, ни Москва се још нису одлучили. Противнапоноваша пропаганда трудом се да буднем вести утиче на нерве Европљана са поменом напаљивањем о приврженим нападајуће на европски континент.

Ратни положај, а нарочито политички положај нису у складу, а с тим у вези и појаве које сви воде се сваког дана пуштају крва датуму и путем ветра у свет. Фронт на Истоку је стабилизовао и они стоје у њему са свим средствима који воде Совјетске офанзиве према Дњепру. Масовна напада на кубанске положаји стајали су огромних артасовјетску војску и остали су безуспешни. Дочина и огромност тих напада указује на ваљност које воде ваздушне борбе: ако је у току ових дана задржати дефанзивну тактику, остављајући совјетским снагама да бесомучне нападају и да се још једном искрвари на бедему који је чврстином од Лењинграда до Таганрога. До сада нема наговеда да се један или други страна спрема на догађаје као што су били они у 1941 и 1942 години. И вођство и војнике крије свој посао. Пажња је напрегнута, трансформити оружаних возила кретају се према фронтовима. Да ли ради одбране, или напада, то се још не може рећи. Можда ће једни од наредних дана на ово радикално.

Слична је ситуација на овим

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговоран: Милорад Ивановић. Вилхелдар Јанић.

ВЛАСНИК: Мих. Спасовић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Теразије 5 мецанин. Телефони (Палата Ријасонне банке). Тел. 20-383.

ШТАМПАРИЈА «ПУЧА». Краља Милана 10. Тел. 21-273.

Тромесечна претплата је 60 динара чланом се прима «Српски народ». Ц. Бр. 8000 од 1-4-1945

Политички пајаци

...ића с Јовеном пеше сади, ој *«кову му се лупају»*... Влада Слободана Јовановића подлеже је Краљу остакоју. Англосаксонци, свесни и мањуморадна јаврацтво нису показали ни врема (ако) емигрантској влади у Лондону тако лако обавше као прва (југословенски). Последњих дана радјаја су се разнијем овако.

Прво, на заход Стевића, а у вези са политичком и културном пропагандом, англиска влада је чинила притиске на југословенску владу да се прекине у Москву.

Друго, на захтев јавријског савезног конгреса вођени су преговори између тројице представника тога конгреса с једне стране и Слободана Јовановића и др Ninčića с друге, о увођењу сака протеса и звања антикомунистичког карактера, који су објављени у југословенским новинама у Америци.

Треће, на захтев Руизвата Слободан Јовановић је морао свечано изјавити да су заједничарски сака интереса долокупног чланчаштва Југославија види свој најбољи личне интересе, и ако је и сам Јовановић са тога, да ће фирмулом прије једна корпоративна самоуправа за њој заједничарски знаки само победу интернационалног империјализма...

Али, српски народ зна шта му вида не може прекарити, нити зна какво корист Слободин Јовановића могу донијети, ресено је да у будуће неће само својим срећним пу...

Битним су одгурнули емигрантску југословенску владу као нешту која ни вида неће потребна ни за бољешка обувен, — као што је нашла, — Драгиша Јовановић годину дана Керзон рекао о Грчкој, тадашњој великој сили, после њеног пораза у Малој Азији. Сад Енглези свлују на југословенску владу сву одговорност за свако пуцање на Балкану. Она ће прибацују да је са она 1941 године упропастила целу стварт, јер је без њеног дубиног разумијевања, својим дрским и крпотинским захтевима, одвела пропадање Немачку и на тај начин суспиша рано назвали балкански рат, од кога Англоамериканци и остајете вису нашли високе користи, пошто југословенске војске нису биле способне да до нокаута дуже автор на коју су Лондон и Москва рачунале.

Својим глупошћу и неспособношћу југословенска влада је за неколико дана упропастила све пристани и све планове енглеске политике на Балкану, јер је дала Немцима и повод и могућност да у врло кратком року избаце Енглезе и из Грчке и са грчких острва. Те брзе и дефинитивне прилагодбе енглеских планова на европском југоистоку, захваљујући неспособној југословенској влади, утицала је несагласно и на даље држање Турске према савезнике Енглеске.

Тако треба додати још и одговорност која се сад у Лондону свлује на југословенску владу и за бугу ликвидацију комунисте и Драже Михајловића у Босни, Херцеговини и Црној Гори. Зетност Лондона је у толико већа што је Москва нарочито много полагала на акцију партизана у планинским крајевима и предузимала корене у Лондону ради притиска на југословенску емигрантску владу у корист што тешњих и активнијих веза са комунистичким бандама.

Емигрантска влада, која су повеpовале Англосаксонци, данас нема у стварн да из Енглеске и Америкоје, у свој оваровој себичности и цињичном стрељу само о себи, као потпуну ноле ројене у англоамеричкој игри. Тако је одитрао своју улогу и сад нема ниже. Тако се техничке ноше тумачите о стварна Слободана Јовановића. Али то је ноше стар изашу ње Енглеза.

Ноје много вина интересује психолошки момент у коме се неки нашеле трене свесте о немоћи и бубљиве здравија националних снага. Преваздуше своје ремеје безумне и надсатске пантуљке.

Слободан Јовановић и његова српска клика у дослушању) југословенској влади брзо се да су на необавештености сматали патриотски напори генерала Недића у спасавању Србије. Јер нико у свету не зна боље стање српског народа него су могли предвидјети све небоже последице партизанске акције!

Живот је драма, стрезните драма. Јевно мишљење је повољно и лаконизма. И над насилством гомила гнева не живот нас не престаје у цирцуси, дрвна се већ у том трагичну протеза у трагедију. Пајаци и сувише вешто и вјешто забављају публику. Ај би она могла на време сагледати трагичан крај представе. Тек дошла је до цијена историја и бесконачрашена чинова. Она правилно мери и трасујући. Она прави разлику између живота и цирцуса, између дрвеноглавих вешта и позитивних пајаца.

Галерија историских великана

У историској галерији политичког портрета на једној страни видели смо сами атентата, а на другој сва сила пајаца. Нема Гарашанина, Јована Ристић, Стојана Новаковић, Николе Пашић, Милована Миловановић. Стојан Протић не је Јеке драматичне поезе на народалне Србије. Душан Симовић, Слободан Јовановић, Мећа Трифуновић, Момчило Нинчић, Милан Стојадиновић, Богољуб Јевтић — то је Јеке вам политичких пајаца у последњој југословенској политици, која почиње 27 марта 1941 године а траје још и данас.

Цирцус, цирцус, цирцус... Сва сила пајаца и мајдрог атлета међу њима. Најзанимљив међу пајацима — патнаи који се најмање пуже уз конопац — прогласио се 27 марта за највећег шефа, јединог реда чистог за чо најдрагоценијег пајца. И од тог дана сва се у југословенски претвара у — цирцус. Пуч изнуђено оставља краљевским намесницима, састе чалице народна пропаства — цирцус.

Војници са шлемовима и тенковима по београдским улицама — цирцус. Уличне говорнице предвођене јеврејском и англосаксонском агентуром, састављене од разузданих двогурнја које је за двогурнје довеpо немачки народ «Бабе рат него пакто» — цирцус. Пилотавска квалификација и дилетантско вероваћанска владика пајаца да успе чином свога рата — цирцус. Пакт о пријатељству са совјетима — цирцус. Анкарске у кровопој конференц. која међу трговима, сукобу и гасовима оклопама бацања у ваздух говорник местове на Сава и Дунаву — цирцус. Сама и капитулација југословенске војске, бекство свих политичких пајаца у иностранство — цирцус.

Са прогласом земљотреса републике у Унеску личних народна трагедија у Србији. Југословенски пајаци већ су се напајали у завитрани со поводенски хотелима.

И тако ће историја забележити да је један напоран вен дрвен пајац бацао уграни и запалио цирцус. Чим је бучно пожар пајаци су се одмах разбегли. Пуцкнуо је свиснула прва кнута. Спасавала се како је ко умео, ви најпрактичније пајаци. Што више, сад за врема пожара, отимање дуло публике проглашено је енциклопедијом пајаца за енциклопедијом пајаца. Публика не може, чо брзо да се сети ту ужу концентрацију у сву духовну скрупулозност коју је сваки пајац показао. Зато ће историја забележити да је један напоран вен дрвен пајац бацао уграни и запалио цирцус. Чим је бучно пожар пајаци су се одмах разбегли. Пуцкнуо је свиснула прва кнута. Спасавала се како је ко умео, ви најпрактичније пајаци. Што више, сад за врема пожара, отимање дуло публике проглашено је енциклопедијом пајаца за енциклопедијом пајаца. Публика не може, чо брзо да се сети ту ужу концентрацију у сву духовну скрупулозност коју је сваки пајац показао.

Цирцус је југословенских пајаца настављен је у Лондону своје активном пристаном. Њихов шеф се убрзо стропоштао са конопца и пренет је одмах у болницу. Заменике му није могао бити нико други него по годишњем надстарији и по шминки и досегнама најзаједљивији пајац. Али Енглезима није вешо било да шеф и сиђе, јер су им послали једне рђаве... једног дана, неке ноћи (у Југословенском посланству, тотиће да чекају своју сиђу сигнал цијелинијом свих сигнала у цирцусу, појаве тешко атлетско бухе једног пуног до назад свих глава. Рече вечер, чуше глас пајаца на сцену и скотрља се са земљу. Пајаци је имењени корчавало ужас и бол. Цивилним су остали разводјени. Тако је био пазнат пајац... Бухе је било од карте.

Сплаш, коме је разлика између тројке потребна, очекује с нестрпљењем наименовање новог шефа пајаца и наваљује да му он са својим трупом што пре дође у Москву.

Др М. Спалајковић

СЛАВА И ХВАЛА МУЧЕНИНИЦИМА И БОРЦИМА ПРОТИВ БОЉШЕВИЧКЕ НЕМАНИ

У најљубљем знјетеву Београд и остала српска градови одали су своју чрпвану комунистичке обести и онима који су шли у борби са њеном немани на дан када је почела одбрана Европе од свјетовске бољшевичке опасности.

Тај дан пастао је празник европског ослобођења, али благородно сећање нашо је у срцима народа онима који су својим животима платили свој отпор према цивилном бољшевизму као су пали у борби са њима пушени свој народној дужност.

Најнајстарија претседница Београдског општине г. Драгог Јовановића да се ово сећање обележи свечано је одлучила онима родољубивим редовима нашега друштва, који је позвало да својим присуством исказа своју захвалност свесг и своје осећање европске солидарности.

Сви су сматали великину жртве свих мученика и бораца, који настављају велику српску традицију борбе и отпора противу покрета. Право српско родољубље достизало је свој најдубљи израз, када су у Сабирној цркви данашње чрпвене општине Земунске дрвета намотом високосног мученика пита Лазара пашли побожно вошпавање онима, који сада исто тако полажаше своје живото као жртву вишега Срба и добра Европљана.

Огромна осећања, можде се рећи као српски народ сам једине своје племенита у тубој служби или заједничких бофренима Москве, сазвата данас земљу борбе која води Великан Пајдо, помоћу којих осећања народ Србије одговара води на Источном фронту.

Чувајте бофрегодске градјевства у онако великом броју на општину од 22 ђука показује јединце је великих свеси о државним циљевима Србина да учествује у одбрани српске национализма и европске културе од руљавичког дејства црвене Москве.

Зато су за још већу оскуду сви малобројни, који из бадо каквих разлога не сузавуја са циљем великих народних и борби против варварственичког терора и траже заговоре да одбрану своју пасивност и своје отсуство у пашој национадној борби српског народа за одбрану свога огњишта, своје вере и своје будућности.

Поиме је дао заказан у 11 часова пре подне у Сабирној цркви. Још много пре тог времена све околне улице биле су пуне српске света који је и ко тај начин хтео да исказе своју пајдубљу захвалност и дивљење.

Митрополит Јосиф одржао је говор, у коме је рекао:

„Молим се Богу за спасу душа свих оних који су пали у борби са онима који ослобађају нас од свега зла и вратили нам и државност, као и Богу и вољу. Дужу сам Господа помодити и ја за тај који васпитава логичку душу. Наша српска душа нам Богу најближа зато је чиста и пуна свега оног што је најсветлије у души. Наша српска душа нам је дала снагу да у свима тешким часовима, у свима најтежим ситуацијама, у свима најтежим моментима, увек сачувамо своју душу, своје срце, своје достојанство, своју чистоту, своју правду, своју љубав, своју веру у Бога и своју наду у Бога. Ми смо се у свима тим моментима, у свима тим ситуацијама, у свима тим тешким часовима, у свима тим најтежим моментима, увек обраћали Богу и Он нам је увек помагао. Ми смо се у свима тим моментима, у свима тим ситуацијама, у свима тим тешким часовима, у свима тим најтежим моментима, увек обраћали Богу и Он нам је увек помагао. Ми смо се у свима тим моментима, у свима тим ситуацијама, у свима тим тешким часовима, у свима тим најтежим моментима, увек обраћали Богу и Он нам је увек помагао.

(Наставак на 4-тој страни)

Београд одаје пошту жртвама комунистичког терора

(Наставак са 3-ће стране)

пријатне и опште радо којих се волимо, а и наша домаћа мир, домаће рад, домаће спокојство, домаће благостање.

„Што од зла бежите, наставио је митрополит Јосиф, а благо творите. На тај начин ви ћемо на један достојанствен начин обележити истинска осећања наша према онима који умрли другом, пријатељи, над гробљанима сваки: пазите на непријатељске руке. На тај начин ми се нећемо срамо моћи погледати душама оних који су молили Бога за наш спас. Нећемо их увредити заједничким молитвама, нити истинском предањству да ћемо ући стопама њиховим, где је вечно спокојство, где је вечно благословљење, где је вечно живот, где је вечно светлост, где је вечно жртвовање за свој народ, за своју веру.

Молимо се да у тим расположењу поклонимо Богу Господу нашем у радосно њихове где нема мука и патње, где је вечита светлост и благословење, где је вечно спокојство, да ми покленемо да ни ове дане мир, да ни покленемо земљу своју и хлеб".

У цркви је прочитана листа погинулих жртава, међу којима се налази и преко 30 свештеника.

У исто време док се у Београду одржавао помен, одржани су помени и у свима православним црквама у земљи, на којима је народ одао пошту палим браниоцима и осталим жртвама.

У 11 и по часова на београдском гувишта одине је почела са 3 минута ћутања и настоји свечаност. Тренутак је био дубоко потресан. На овом свеобухватном састао је цео предит колоквијум, а свет на тротоарима застао је тако да ни један и у добовном ћутању сетио се оних који су нам за спас његовог мира и доживео отишао.

Дан 22 јуни исто је дубоко ин бол целог нашег народа за жртвама које су нешто и часно нам, одузчу осуду терорима и њ народа да конструктивним радом и сарадњом напредак народа вакцију своју будућност.

После помена министар председ Недићер Јозић и министар Дрит. Јовановић посетили су интомогућитељу пилоћу на Церовићима.

Од није било 22 јуна 1941...

Напрежавају се док гледате од чега ако је влада Рајха, свесна тешке и претешке одговорности не само према властитом народу, већ и према целом европском континенту, још је увек потписивала уговор, дошла до крајњих граница попуштања, па ту тек онда одлучила да предузетимо ударе на балканскиу земљи, на ту технички модернизовану, а погрешно тешко вооружану републу Југославију и другог јадног народа на јужних странама.

Ово што је уследило одмах после тако победа немачке војске и њених савезника, потврђивало је да је овај правитељ ударао баш онда када је посједњи час, да су балканске земље баш при крају огромне стратешке концентрације против Европе, да је још ван било спремно на судбоносан сукоб, решење да растрсне читаву западњачку државницу.

Ми колико да је то чињеница сад очигледна, ни онако су ван сумњива у међуратној јер једва нешто дивљења и злочинаца у мах (ватикан) почиа, детаљно одлази о грађевинским и културним споменицима и ликовним уметностима тзв. нечије „демократизације" 1936—39), ово требало је правилно напрегнути нашту да замислите грозоте којима би био праћен сукоб једне комплетне силе са 2000 година непрекидног стварања и радништа..

Зар је јако замислити тешке жртве сагледавши од дуда двогодишња и десетине радних европских раса во улудних дво-ких великих градова Средње и Западне Европе, пирка куда да крајех крупних између пре-стрављено стаковлашћено које не зна шта га чека народних сата, колико ко ће још ина крв на жиле, колико ко ће још ина крв над стопом, колико ће још сакупити сестама кућног праг?

Зар је јако замислити наводе дивљања, резања у Галерији слика у Дрездн, у Опатинском пазу у Бечу, у зарисци Јерму, у минхенску Пинакотеку?

Зар је јако без јаке замислити како ће пропаднути ова пасивитетна јако великих свега сарадње сводни слободних и кланицу Богородичине крвну у Лорету, Келнску катедралу, Волгану што се горда падања над Дуњом или горостасне во обиму и квалиј „Немачки музеј?"

Ко може без јаке да замисли чак када имамо и мислимо шта је се живот и данас, и поред тога што се већ сликовите читаве године, пропадање пренашег тотал-ног рата, кроју у границама које свакодневно сиже цивилизације, развојена природа, њене узајамне заштрашти сваобраја), умна и материјалних вредности културног живота стану, о светлим породица, оснивање и смета што је посебно стварно, — стану одједном усавршено да тешкоу као се сва-ко гроза под песнимиа автомобилима, пловилима и помоћностима двоструких крда, које је дуг за нама?

Треба удружити напоре свих војводских лесова криминалних и пустошења решава на искоришћавање умног приноше које би настало у многодушним уређењем и њиним градовима, по-бањем и напредним селима, по средиштима одавде су народ добијали потпуне за живот и рад, у часу та гроза народе Дошао свети!

И најстрашнија приче у историји земље у данима трагичне 1871, и најгрозније трагедије антикварног Трансвеколошког рата у Средњој Европи 1618—48 изгледали би мали ни-пиљени у поређењу са пастиерним умиласа у кога, без краја и конца кога би у том случају настушала мирни стара Европа, коју је изнојила свима лаковим, својим духом, својим сплатаљским истим духа изнитеља.

Срећом, ни то нисмо доживели. Нити ми смо се задали крв у жилама господића масивно ру-ске војске цивилизације коју је до сада забележила историја света.

Остали смо потрешени тога, јер је још благонаемно предузетно сте то одавања потеза скал Основне 22 јуна 1941 године, јер то није допустила брза Европе, једни цивилизације што са тако дивно на Истоку растварите маловеначе силом великих народних народа од Финска до Француза, од Норвешка до Медитеранаа.

Мала свита после отварања пакленог поверјеског рајог ва Тиразијама

Слика Трајано протицаје

Англосаксонски прсти на свима континентима

Француски генерали нападају Француску. Продају француске интересе. Једино оправдање за њих састоје се у томе што ниси њихови мандатари у политичком смислу. Они мандатари у политичком смислу. Они мандатари војске, која сад пита од дестанице робе, животних намирница и која сад мора да налазе своју пасоше пирк стратегијом одлостелних помораског рата. У Мексико Сити ће ићи као специјални амбасадор да је изврши-тели Мексеринт дебо важних ствари.

Више тих поспаника добиће изванредне нападе кад се народи буду уверали да је цела ствар у Рузвелт, Черчил и Британије прелазе сасвим изван народних надајстава, ципично надајство, безобзирно надајство.

Сада је престао да буде тајна допуснин пакт ув Британо-совјетски пакт од 26 маја 1942 године. У тим допуснин тајним клаузулама стоји (у § I), да Британија признаје совјетске захтеве да се граница СССР повуче према Финској, Балтичких држава-Естонији и Румунији. У § II Британија признаје да у совјетској зони интереса спадају Финска, једин део Скандинавије, Чехословачка, Румунија, Бугарска и Југославија. У § 3 даје Совјетском Савезу да ставља гарнизоне кака би осигурала своју позицију. Уз то Британија гарантује Совјетима слободан пролаз из Балтичког мора у Северно и из Црног мора у Средоземно. § 4 обавезује Совјетски да ће мећи да врше политичку и војну контролу над Финском, Немачком, Мађарском и т. д. И, најзад, § 5 даје Совјетима могућност да се мешају у политичка кретања свих Европа.

Практички значај тог пакта није већи од значаја атлантске карте коју је Рузвелт у присуству Черчила пекао дајући једна од својих ствари. Али, он је ипак веома важан. Он је договор је карактеристичан за британску политику. Кад Енглеска договарала Совјетског Савеза да испарчи по територији Пољске чије је уранила Енглеска загарантовала, она постаја без вредности сви британски међународни договори.

Јуриш на неутралне

О вредности британских обећања и договора има сада да разговарамо и Турска, пошто ова је Енглеска загарантовала Совјетске слободан пролаз у Средоземно море. Уосталом, Турска је већ о томе размислила, и зато се тако усиљено одлучила на сукоб са Немачком, и остала у неутралном стању.

Енглеска су направила велику рекламу од скоришње путовања једне турске војне мисије на обично ратиште. Сада се говорило да је то сигнално од најве-ће војно-политичке важности.

Турска је мисија послала једну војну делегацију у Африку. Али сада шаље другу војну делегацију у Немачку да би се упознала и са немачким моћима из у војеног рата. Турска је увидела чи и у датовања свог положаја према сарадњи страна.

Сада су Енглези дали одобрење турским новинама, јер су увидели да та земља слабо реагира на рат изнаа. Међутим, пријатељство са Шпанијом постаје се и даље. Сиих дана у Гибралтар је дошло 16 совјетских официра, већином оних који су се борили у шпанском међусобном рату. У томе треба видети исклучиво сарадњу против Шпанија, јер до-вољно тих специјалиста за гранични рат имали да Британско-америчанска намеравају напосредити договоре између међународни британ-ске, које су начинили тешко без помоћи Шпанија. Али без та пријатељства учебне Шпанија да Британоамериканци, као раније, тако и сада неће ако Шпанији и да Шпанија има, пријатеља сиро ни основнисе средине.

Између народа, као и сви народа Европе, као да је дошло до краја, и ушло дошло од пер-пријатеља Европе. Амерички министар Нокс је оних дана изјавио: „Кад се буде стишала бура, онда ће настати у свету стварни мир". Тако изјављује Британоамериканска посматрача свет, и то зато што виде своју неспособност да организују прилике у свету. Они не могу да организују ништа у спокојство.

Хаос очекује свет у случају победа британоамериканског блока. Али не победити стварамо Трећи свет, те ће мир доћи човечанству нередак. Нов нередак, у коме ће бити праде и привилегија ген се Трећи свет бори против интереса комунизма и империјалистичких капиталиста.

Мес.

Течајеви за израду дрвене обуће

По успешном завршетку првог течаја за израду дрвене обуће у Београду, исти течај отворен је овог месеца. На основу решења министра народне привреде, као и бесплатна течајеви у Београду отварају се на Техничком факултету и у индустријском предузећу „Шикара", а у унутрашњости врше се одређене за отварање течајева у својству мајстора, војводарском, мајданском и пруг индустрији „Замко" у Зајечару.

На овим течајевима одређене се потребан кадар стручњака, који ће јрог у току ове године моћи да народе довољне количине дрвене обуће за домаће потребе. Министар народне привреде наиша је у сусрет воља појединих индустријских предузећа, да у сопственим радионицама народе за своје радноа потребе потребну количину дрвене обуће.

Настава на течајевима је бесплатна. Упис се врши у Београду у Државном заводу за унапређење индустрије и кућности, Немањина Волинов ив. 14.

КРАЈ ГЕРИЛСКОГ РАТА У ЕВРОПИ

И на другом сектору рата живља непријатељи Европе доживљују тешке неуспехе. Скоро је Лењо заклон о уништењу на Источном фронту, или боље речено у повлачењу тог фронта, стотина болшевичких дивиз. Ни тај велики очишћени су од непријатеља огромни простор где је ни офанзиви, истицкивајући терен пун шума и мочвара.

У средишном терену Босне, Словачке и Црне Горе такође су операције крајично неуспешно: банде Тита и Драже Михајловића. У току последњих недеља постигнути су огромни успеси у уништавању тих банди. А сами дани немачка бројна војска ангажована је у широкоју акцији очишћења читавог. Ради истих кољу стажу са терена ових банди, банде су уништене и растурене. Појединце стуре побегле су у видиоква бо-

да ако нарамно без тешког оружја, без превидних средстава. Огромна губитак бандита повећавају се још и због епидемија које се шире у њихном редовима. Нагледа да је Тито рањен.

Овај успех у рату против бандита је тим значајнији што је постигнут баш у оно време кад је Британоамеричанима најзад пошло за руком да се сретну Енглези и Британци одлучили сада за нико активније покушавање у Европи. Ће могло доћи до једног као неколико нових искрцавања као је би нашта за дан ће нашему експлозију герилског рата; таково једно искрцавање у некој малој акцији из које нема неког непријатељског пута преко већих операционих могућности, могло би бити интерсра за мотрудињење елемената код оних

народа где нису сви довољно памети за буду родољуби, већина глупака који су британољуби.

И баш сада, кад би се тим британољубима могли указати сјајна да се загреју због које ентузијазам неправилно нестао на простору од Родоса до Нарвика, баш сада је герилски рат доживео уништавајући пораз.

То је сасвима за све које међународну ситуацију, које воде су до сада сматрали да герилски рат нема никакве да успеха, док је сваранака војска водиле ја да би се дали отвести нови акцији нових бандитских одре да. Нарочито на нашем простору Европе нема места герилском рату. Овде сваки бандитски акцији може бити у потребним чу су ушушкана концентрацијом трупа.

Друкчије стоји ствар на истоку, где ситуација, можда да се каже на Блиском Истоку, где се сада Британоамериканци и Совјети морају борити против германаца. Устани у северном делу Ирана, у Азербејџану, у авганском делу, у Курдистану, пропирили се сада и на Дуком делу земље. На тим огромним просторима које иако водити борбу против становништва које је прикривало оружје, о што је ситуација коалиције у Ирану прилично сумњива.

КА ВОЈНОЈ ДИКТАТУРИ У ИНДИЈИ

Најозбиљније ситуација створила се у Индији. Готово истовремено десиле су се две ствари: Субхас Чандра Бозе стигао је из Европе у Азију и одмах је прешао у политички напад против Британије, понављући Индуси на борбу против својих угњетача. А британска влада је напиновила мирољубиви Ваваја за вице-краља Индије. Власт у Индији је поверила једном генералу, и то зашто да само чврста рука једног генерала омогућити може да задржи ту власт.

У Енглеској отворено кажу да ово именовање значи прелаз на војној диктатури у Индији. Војна диктатура над народом од 350 милиона душа, то је бесмисленица. А највећа бесмисленица је у томе што се та диктатура мора спровођати снагом самих Индуса мобилисаних у британску војску. Зато можемо казати да је Британија изгубила своју војску игру кад је морала да у оснивању нове Вавила да спасава своју.

Британски пропагандистички апарат покушава да прикаже ствар у супротном смислу. Индија треба да остане у британском комонвелту. Њена претставница ће на конгресу у Бечу рећи да ће британски народ признати њено право на самоопредељење. Али ће ће ће

ДАН ВЕРЕ И НАДЕ

Био је то велики празник вере и наде прошле недеље, када је средњошколска радна омладина са целокупном и потпуном сагласношћу и свима срдачним пријатељским изразима поштовања, уживљујући тако најинтимније пред овом Србијом, коју народну своју браћу заиста неосећајно називају младом Србијом.

Била је то не само смотра нових генерација српског народа, које вером и књигом, заносом и мотивом, уче се служби српској отаџбини, већ и незаборавна визија Нове Србије, радне и политичке, грађанске и светлеће, коју ће она сутра претворити у стварност.

Сликовни Србије, окупљени чувањем поступка и будућности српског народа, и радодајним заборавом на радове и страдањем, доживеше да народ, који има такву омладину не може пропасти, да ће преболети све болести, да ће савладати све тешкоће и постићи своју обнову и нову величину у раду и стварању.

Пред овим јаснозорим сјајем и дисциплином, нарочито је био задивљен генерал Недић, који је своју веру у Србију и свој рад у обнову поклонио у чистоте душе и снажу живљења наших средњих школа. Да млади Србијанци не поклоне своја срца и све што дух рада и дисциплине, самопрегора и љубави за отаџбину, он не би никад смео да истраје у својим напорима за изграђивањем нове српске отаџбине, борећи се са побројеним и навикама старих поколења, која је время превазишло.

При свеколи радости са новом српском омладином, наследном обновљавања националним духом, морају да напомену код њега сва колебања и све депресије, које му могу изазвати нерасположење и злонамерност старијих генерација, неприкладних у новом непознању и чесности саборштву новог доба.

Рода генерала Недића, кодикчеће његовом београдском љубављу са српске народа и потпорени браћом за будућност његовог подмлатка, нашле су право у души и срцу наших српских генерација. Оне су их сматрале као аманет, који им је уручује да буду „Срби, само Срби, великн Срби", да буду достојни потомци „Милоша и Марка и Косовка девојке и Мајке Југовића". И генерали га их право у очи, али ни му се опротивили да ће настанити непоколебљиво њихово дело изградњавања Нове Србије, да ће њихд срца волети нашу Србију и живети за њу у љубави и слоге.

Одавста, био је то велики дан вере и наде у „средњеју будућност српског народа", који данашњи чувари Србије дају морално снаге да истрају у свом делу. Николика жртва коју сиуга, николаа напор које тежак, све клевете и погрда за то не вредне, када се погледа на ову дивну омладину коју треба ишколи сачувати и духовно осповобатн, да једнм контакт Србије кроз векове и пократи њен узлет у свету.

Ејет чува Србију и воле српску омладину", може се рећи после свпторе од прошле недеље, када је после толико кишних дана, осванула недеља са јасним небом и жарким сунцем на пијетете Београду. На источном Београду, где трча се сва једнострана средњошколска грађанска, одиграла се сва једнострана средњошколска грађанска, одиграла се сва једнострана средњошколска грађанска, одиграла

Председник владе у пратњи министра просвете пређох почасним водом дечака на сајмишту.

ДОЛЕ: Ученице певају »О Србијо . . .

Председник владе генерал М. Недић и министар просвете Е. Јевић поздрављају дефиле средњошколаца.

ДЕСНО: Певачки хор Нове Србије дефилује пред очима Србије.

ДОЛЕ: Ученице наступају одличним хорским.

Весници новог доба спортски у чврсте фаланге.

Снимци Државног пропагандног

Поврћа има довољно, али су цене још високе

Благовремена снабдевање мерама Београдске општине и других контролних установа, пошиљци пана Комесаријата за цене и надзире као и контрола саме публике, о чему сам ме дали потпуно јасно треба констатати, свакодневно повећа и боље на београдском пијачном тржишту. Ово се нарочито односи на снабдевање воћа. Ово се нарочито односи на снабдевање воћа. Ово се нарочито односи на снабдевање воћа

ЗАЈАМ КОЈИ ЗНАЧИ НАШУ БУДУЋНОСТ

Производња данас у свету не може да дрма корак са потрошњом. И отуда влада у целом земљама са високо развијеном економијом сменьу релативно вишковље пољуших потреба, које су с обзиром на особилност времена сувише на надувајући, док у другима, где та социјална криза не задобија још никакве размере, производња с тих самог почетка, вазда је мањом него потрошња. Ово последње је случај и наше земље, а нарочито с обзиром на рат (прошли).

Ова последња појава се у земљи нашој јавља и код нас. И зато Влада највећег сјаја пажњу свога рада посвећује томе, како средствима са стране пут разорених делова наше земље што брже и што економичније довести.

Ово је тешко, и само тако, у свему се схватити и последње две трудне Министарског савета који је у обнародовање у последњем броју *Службених новина*, и који је *оснивању сваранье* банке, а нарочито да свој расположивим финансиским мерама, а без најмањег потреса за поједина, најпрви даље привредно опорављање и организовање путничких завода.

Обезвиђење овог зајма могу бити делимично или у целости ангажовање по немачкој) вредности (у пропорцији 1:1 према 1 динару) и не прелазећи ограниче према ове вредности. Ово су обвезнице особобитих сума порези, прирези, такси, као и остатак државних и самоуправних дажбина, и то како садашњих тако и будућих.

Обвезнице овог зајма се користиће и за плаћање свих врста, изнајати у закуп, употребити за фондове, задужбине и депозите које јавних благајница. Све уплаћене износе су обвезнице за њихов појединачни рачун, који ће се обавезно књижити у својим годишњим билансима по цени на дан извршене куповине.

Потребна новчана за камату и амортизациону службу по обвезницама овог зајма увешће се сваког годишњег буџет.

Уредба о земљарини

Сем тога, Уредба оснивање министра финансија да на терет 4½% државног зајма од две милијарде динара који ће бити издате ратне обвезнице, које ће се доцније замењене за обвезнице овога зајма. Ова одредба (члан 14) има у вели са чланом 4 Уредбе о наплати ратног специјалног додатка на земљарину двоканалног монетарног и финансиског значаја, који запрво даје повод обвезница уредбама које имају за циљ организацију привреде и консолидацију укупношћу трошења, као и средњење привредних снага у земљи.

Тај 4 члан Уредбе о наплати ратног специјалног додатка на земљарину гласи:

„Порески обвезници, који ће испуњена полагодишње одредбе ове Уредбе о наплати ратног специјалног додатка на земљарину, одобрава се ослобођење од плаћања ратног специјалног додатка.

У вези сличног пропуштења одредаба ове Уредбе имаће бити тражени у готовом, односно у грнским државним бонисима, особобито се плаћање ратног специјалног додатка.

У вези сличног пропуштења одредаба ове Уредбе имаће бити тражени у готовом, односно у грнским државним бонисима, особобито се плаћање ратног специјалног додатка.

Ослобођење од плаћања ратног специјалног додатка извршиће се порески управе на основу и у висини предлога бонова, који ће се приликом издаје на обвезнице овога зајма, односно доставити.

Основицу за утврђивање ратног специјалног додатка чиће катастарски приход, а висина тог додатка на земљарину одредиће се до 60% у банатским општинама и до 120% у осталој Србији.

Ово јасно и отворено значи да је у интересу сваког земљорадника да при поједин свог дела интереног приноса прими обвезнице овога зајма, односно бонове, који ће му износе 4½%. А уколико утврђени износи претпостављају годишње доходе, онда може да наплати тај износ обвезницама овога зајма, који му износе 4½%. А уколико утврђени износи претпостављају годишње доходе, онда може да наплати тај износ обвезницама овога зајма, који му износе 4½%. А уколико утврђени износи претпостављају годишње доходе, онда може да наплати тај износ обвезницама овога зајма, који му износе 4½%.

Ако земљорадник нема бонова на него цити му је потребно за покриће ратног специјалног додатка на земљарину, онда ће моћи продати вишак коме су потребни бонови ће исти имати добру цену с обзиром на ограничене количине који ће бити пуштене. Ако земљорадник нема бонова на него цити му је потребно за покриће ратног специјалног додатка на земљарину, онда ће моћи продати вишак коме су потребни бонови ће исти имати добру цену с обзиром на ограничене количине који ће бити пуштене. Ако земљорадник нема бонова на него цити му је потребно за покриће ратног специјалног додатка на земљарину, онда ће моћи продати вишак коме су потребни бонови ће исти имати добру цену с обзиром на ограничене количине који ће бити пуштене.

ПЕСНИК КУЛТУРНЕ СКРОМНОСТИ

БРАНКО ЂУКИЋ

Само мак неки на врховима ноћи камениндији реч, просто сруменим.

Четврти јануар исполавиће стогодишњицу рођења Бранка Ђукића, песника чије је име уписано златним словима у историју српске књижевности. Ђукић је био један од оних ретких песника који су, не марећи за моду и за правце, остали верни себи и својој души. Он је певао о ономе што је осећао, о ономе што је волео, о ономе што је мрзео. Његова поезија је огледало једне племените душе, једне чисте и топле људске природе.

Ђукић је рођен 1891. године у Руми, у породици средњег сталежа. Детињство је провео у родном крају, међу Фрушком планином и Савом, у средини која је још сачувала многе особине старог српског живота. Ту је упио у себе мирис воћњака, шум ветра кроз липе, звоно сеоских цркава и песме жетелаца. Све то ће касније постати трајна боја његове поезије.

Гимназију је завршио у Руми, а затим је студирао српску књижевност и историју у Београду. Још као студент почео је да објављује песме у часописима. Прва збирка, *Песме*, изашла је 1913. године и одмах је привукла пажњу критике. Млади песник није се трудио да буде оригиналан по сваку цену — он је једноставно певао онако како је осећао.

Рат је прекинуо његов књижевни рад. Мобилисан је као резервни официр и провео је четири године на фронту. Ратне године оставиле су дубоке трагове у његовој поезији. Збирка *Песме са ратишта* (1919) сведочи о страдању једног човека који је видео смрт другова, глад, хладноћу и бесмисао рата. Ове песме нису патетичне ни декламаторске. Оне су тихе, готово шапатом изговорене, и управо зато дирљивије.

После рата Ђукић је радио као професор у Руми, Сремској Митровици и Београду. Био је члан Српске краљевске академије наука. Умро је 1937. године, у педесет шестој години живота, оставивши иза себе богато дело.

Ђукићева поезија припада традицији српске лирске песме, али у њој има и нечег личног, нечег што је само његово. Он воли једноставне облике — песму у десетерцу, осмерцу, понекад у слободном стиху. Избегава реторику, избегава велике речи. Његов језик је чист, готово разговорни, али у њему има и дубоке музикалности. Понекад једна једина реч у стиху отвара читав свет осећања.

Тематски, Ђукић се враћа неколико основних мотива. Први је завичај — Фрушка гора, Сава, равница, сеоске куће. Други је пролазност времена — мисао да све што је лепо брзо нестаје. Трећи је љубав, често несрећна, испевана тихо, без патетике. Четврти је смрт, коју песник не доживљава као страх, већ као природан завршетак круга.

Ево једне његове песме:

Ако се ко смеју ми ништа тако блиско,
то су они часови вечерње читање.
Заборави се ко себе и ко све што је дневно, лепо,
само што се заборави на врх у часу свитања.
(Вечерње читање)

У вечерњим часовима, пред свитање, он је писао песме. Ноћ је за њега била време када се свет смирује и када човек може да остане сам са собом. Ова песма је готово молитва, иако у њој нема ниједног религиозног симбола.

Рачуна прошлости се своди, али не и исправити. Остаје само оно што је истрајало, преживело, што је постало део нас. Ђукић је био свестан да је живот кратак, али је веровао да у сећању и у песми може остати нешто трајно.

Његова благодатност, благонаклоност, усмереност ка другима, ка природи, ка свему што је живо и топло, одређивала је и његов однос према критици. Он није био човек оштрих полемика, није улазио у књижевне сукобе. Када је писао о другим песницима, чинио је то с пажњом и разумевањем, тражећи оно што је у њиховом делу вредно, а не оно што је слабо. Та благонаклоност понекад је била погрешно схваћена као недостатак критичког става, али у суштини она је била израз дубоког поштовања према сваком облику стваралаштва.

Ђукић је био и песник природе, али не у смислу описивања пејзажа ради пејзажа. Природа је за њега увек била огледало људских осећања. Када пева о јесени, он не пева само о лишћу које пада, већ о човеку који стари, о пролазности која је свима заједничка. Када пева о зими, он не мисли само на снег и мраз, већ на самоћу и тишину које долазе с годинама. Ова способност да се у спољашњем свету препозна унутрашњи свет чини његову поезију универзалном, иако је она дубоко укорењена у конкретном искуству.

Језик Бранка Ђукића заслужује посебну пажњу. Он је чист, прозрачан, без сувишних украса. Ријечи су изабране пажљиво, али тако да изгледају природно, као да нису могле бити другачије. Ритам стиха је често заснован на народној песми, са правилним наизменичним ритмом и рефренима. Ђукић је добро познавао народну поезију и умео је да њене облике прилагоди савременом осећању.

Ево једног примера:

Ја волим што је ја ово једна човек и једна Сам,
што су испаштања људи у овом земаљском роду?
Дубоку бразду заклоности мрем оплакивао у свему:
Сједно је сраз које коси добротру као белину крви.
(Божји дани)

Ова песма је сложена, мисаона, али и даље проста по облику. Песник не користи ретке речи ни замршене реченице. Све је јасно, готово разговорно. Али иза те једноставности стоји дубока мисао о човековој усамљености и о немогућности да се истина у потпуности изрази речима.

Ђукић је био песник тишине, песник оног што се не каже гласно. Његова поезија захтева од читаоца да слуша пажљиво, да чита полако, да не тражи брзе ефекте. Зато она није за сваког. Али за оне који умеју да је прихвате, она постаје пријатељ на који се може рачунати у сваком тренутку.

Данас, када се поезија све више удаљава од традиционалних облика, када се песници труде да буду што оригиналнији, Ђукић нам може бити драгоцен управо зато што је остао веран једноставности. Он нас подсећа да поезија не мора бити сложена да би била дубока, да не мора бити гласна да би била снажна. Понекад је довољно рећи једноставно оно што осећамо, па да то постане универзално.

Ђукић је умро пре више од осамдесет година, али његове песме и даље живе. Оне се читају, преносе с генерације на генерацију, налазе своје читаоце који у њима проналазе оно што су и сами осећали, али нису умели да изразе. У томе је права вредност сваког песника — не у броју издања или у похвалама критичара, већ у томе што његове речи постају део нечијег унутрашњег језика.

Ако се ко смеју ми ништа тако блиско,
то су они часови вечерње читање.
Заборави се ко себе и ко све што је дневно, лепо,
само што се заборави на врх у часу свитања.
(Вечерње читање)

ПОРТРЕТ ПЕСНИКА ОД К. Н.

КОД ДРУГОГ ДОБИТНИКА НАШЕ НАГРАДЕ

Па је онда настао разговор са Бранком Ђукићем: разговор врлог, експедитивног, јер скромни песник прелази брзо преко мотива, живо осећајући ваше ствари.

— *Ако и ви другде и за ваше је живот тог, ви је све у току. У току сам и ја, па прави тоне дефинативно не могу изрицати судове.*

— Шта мислите о модерној лирици?

— *Смотрим за је то извртеније вид наше књижевности. Наша модерна лирика настала у нашу лепу песничку традицију, и исто тако сва је у тежњи за продубљавањем, усавршавању душеве особености.*

— Који су Ваш песни у вољи?

— *Прљански, као хармоф, као крајоведац, као романсијер; Иво Андрић, као највеће уметнички наше прозе.*

— Јесте ли задовољни досадашњим својим књижевним радом?

— *Задовољан сам и одликом публике и одликом критике!*

Тако је, ето, протекао разговор са једним стварним песником, који свој посланик рад претиче у животно равнодушно, трудећи се да на свога бића извуче максимум хуманости и да је човечанским путем песме, водећи с њиховима.

*

Бранко Ђукић, иначе рођен је у Вуковару, високих међу школи није текло да ће, био је банкарски службеник, али је само чекао пратно све животне појаве из којих би могао извући било какву драгоценост.

Из родног краја међу ствари, он је своје природне дарове тако искористио да његове мисли и рефлексивне песме, које се често певу до лирских афоризама, могу слично и прихватљиви, уз пуно осећаја за песничке вредности, да се друштвено сагласе.

Ретко су тако благе речи у нашој лирици, као што су реч Бранка Ђукића.

МОЈИ ДАРОВИ

Ту искру божанску, тај дивни сјет који носим у себи,
одвојена никада само него да бих јаче пјевао.
Те дарове, мили, да сам сопственом крвљу платио,
или их великим болом и никад ни се одрекао не бих.

Што толико друге браће не може ни видети,
не то било бољно или радосније братство,
у мени створа један мој свет. Те је дражено богатство,
на које чешће све, и са којим ће се сви једнако понети.

Отуда сам као мирно рано, која халошњо обзре
све одсеве светла и сутона — дана и ноћи.
Слутећ једну радост која ниже дође,
онако се тешко висок, као што мишта више не може да дође.

Окрепном мислом истрпи не нарадни цвичак у лето;
милом сјетношћу расни ме, као облак, грозд;
на робарја уносећи листа чешка се очајање,
тер тихи до ја, можда, све до зиме, дисао и мирисао цвеће.

Бол туђи заболи ме снагом моје, моћи некакве, ранећ
не савјести другим душо и моје се осмоне и зрачећ;
док јесени осјетори и мене као и биљке,
а док је летоте тек тада нада за сваково храно.

Живи да врата моје туге моје цвеће увенано у сенима мени,
то да отуд живим творим својим жељеним.
Моја радост расте кад је пољезнее међу свима:
Сруе ми је тада пред достојанство а пова рат у мислима.

Умем да заволеним незнаним рекама, је, вечно живим:
до варошки у конаре мишаве дубоко, дубоко,
и да тај проходам што се не зида свако дан, ни свако ноћ;
умем да слажем бисер на сених душа, је, вечно живљење.

Но поткрај у свеју душу, са страхом као пред врело пеће,
је, вешт у свему, не могу да наслутим крај своје душе,
јер познам сам њене моје које злате, а не моје које рудаа
све ово чега ми се, у сини златном лету, чак крилате дотиче.

Ту сјајну божанску, тај сјајан сјет који ми је Господ дао,
одвојена никада само него да бих се вишо мучио.
Те дарове, мили, да сам њиових блесних крви докупио,
или их великим, нисо сам се никада због њих заплакао, бољо заплакао.

БРАНКО ЂУКИЋ

(Из збирке песама Четврта јануар Аполлонијев, С.К.З. 1920)

Поводом првих резултата књижевног конкурса „Српског народа"

Обзиром на књижевне заносе који почињу да преовлађују, знате, које су чекали да дођу до изражаја и признања.

Са три награђене песме које је готово исту уметничко-естетску вредност, али опште се може одређивати известан ред, водило се рачуна и о другим обзирима, да се на пр. истакне на прво место једне наше појачат песник, док је други добијао ког ред пре рата добио награду на једном књижевном конкурсу. Жири СРПСКОГ НАРОДА није сматрао себе као позивном конкурса форум, већ награ да зато дакле уступљивим у основне тајне музичке уметности.

Млада Едварда Грига била је музички као обдарена жена, а у то доба још врло добра свирачица, па је сасвим природно што је она такође врло обилато користила тада врло модерни начин клавирског писања, који је тако карактеристичан и значајан за Григову музику. Грег је чисто сама музички васпитала се тако лепом успехом, да је он већ у 15(16) деветој години написао за композицију.

У својој питомости годином Грег настани музичке студије код конзерваторијума у Лајпцигу код професора Мошелеса, Хауптмана, Рихтера, Рајнеков и Венцела, а после пет година прешао се у Копенхаген, где су на њега стог стваралачки талент дост у њему тада већ познати компо Гаде и Хартман. Али ове два велика способна и пријате нису могли потпуно задовољити широко и дубоко у српском

Године 1865 дође је заиста норешког композитора, који је у Европи, који је све своје снаге и све своје способности дао и интензивно се посветио неговању и развијању њене музике норешког народа. Он је у свом уметничком стилу и у својим уметничким идеалима био велики, дубок и искрен, а није толико је норешки, колико и пошто је

Овај слављени човек, необично нежног здравља, који никад на њега нешто не оптицаја и наградама овог света, осетио је као надахнуту песник, да бе своју норешку и човечанску ствари и радове користити ње своју свеобухватну свакако у славном и музичком норешког народа. Чудна природа ње дове доживље, снежних пределя и фјордова и интимног дома патријот норешки, а ипак чудније и талентоване младе норешког народа, какав су у Едварду Григу најбољи индустријалист и најдубљи таленат. Имотна музика и данас живи и постоји и ствара, али од свих њених модерни и особито најважније ствари норешког је особеност музике ствара и ствара. Ова особеност је производ норешког карактера и јакога ра зеље.

Снажан нови дух

У музичку технику није Грег уносио много новитета, изузев неколико хармонских интересантности и питомости, али је дао свој музику надахнуто једним новим снажним и свежим духом који је одмах освојио у целој светској музици. Поред чисто народног тона, у његовој музици се јасно запажа и истински дејство оне велике мелодика, тонал и звучна хармонија и необично покретљивог ритма, који је карактеристичан. Ко је мало дубље студирао Гринове дела, видеће одмах народног духа, нарочо примитивности његове уметности и одзвучења са оним, српским примитивним. На сам ни у овом погледу нису далеки једно од њега, који, као што смо имали Мелодијска надахнућа за хорске музике, дала је баш тој страни уметничке музике сасвим друкчије својство.

Иако је Гринова музика у најоног своје најшире поља изазвала широм целога света, он је нема умео као синонимом човек, и поред тога, што је чак и по свом времену био један од веће добро извикиваних и врло омиљен диригент.

Гринова дела

Едвард Грег је написао следећа дела:

1. За сам, оркестар и хор: *Пред кристовским дворцатом*, *Норешки плесови*, *Сит Бергвидкајбе*, *Берелмон* и сцене из *Оласа Трактавсона*.

2) За оркестар: музика за 165-годишњи *Пер Гинта*, *Норешке мелодије*, *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

3) За солисте: музика за 165-годишњи *Пер Гинта*, *Норешке мелодије*, *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

4) За соло-певаче: музика за 165-годишњи *Пер Гинта*, *Норешке мелодије*, *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

5) За соло-клавир: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

6) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

7) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

8) За соло-флауту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

9) За соло-кларинет: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

10) За соло-фагот: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

11) За соло-трубу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

12) За соло-тромбон: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

13) За соло-тубу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

14) За соло-ударне инструменте: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

15) За соло-хармонику: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

16) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

17) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

18) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

19) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

20) За соло-целесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

21) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

22) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

23) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

24) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

25) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

26) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

27) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

28) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

29) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

30) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

31) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

32) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

33) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

34) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

35) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

36) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

37) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

38) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

39) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

40) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

41) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

42) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

43) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

44) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

45) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

46) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

47) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

48) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

49) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

50) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

51) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

52) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

53) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

54) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

55) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

56) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

57) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

58) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

59) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

60) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

61) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

62) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

63) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

64) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

65) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

66) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

67) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

68) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

69) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

70) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

71) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

72) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

73) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

74) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

75) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

76) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

77) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

78) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

79) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

80) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

81) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

82) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

83) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

84) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

85) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

86) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

87) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

88) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

89) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

90) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

91) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

92) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

93) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

94) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

95) За соло-виолу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

96) За соло-контрабас: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

97) За соло-арфу: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

98) За соло-челесту: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

99) За соло-виолончело: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

100) За соло-виолину: *Норешке игре*, *Сцена Зигердаф*, *Симфонијски* и *Норешки плесови*.

Едвард Грић

СТОГОДИШЊИЦА РОЂЕЊА ВЕЛИКОГ НОРВЕШКОГ МУЗИЧАРА

БАЛАДА О ТЕЖАКОВОМ ПРЕТПРОЛЕТЊЕМ ВЕЧЕРЊЕМ БЛАГОСЛОВУ

Нове далеке зоре лагано увиру златног потока.
Пастири жуде на гол.
На небу бледе облози, румени вечерни сјоук,
и грлице милује бол.

Село се припирује се својски неизмерном жудњом.
Девојке хлагољу по ве.
Пролеће се отвара у дан за дуле једина је пролећа
за овај сиромашни свет.
Роде се, нежно као бебе, живе, пеку, без имена,
један, двојица, тројица, пет.

Пролећа дуге нежна су ту једина релост овог селака;
цвеће — широког телета њиг.
Крви зелену, хладно с поља од Дакуја до крава
за овај златни божји сјоук.

И мотику, где ревнује родну мајку земљу:
тамна, где сапуњају ме.
Пролеће, сонце и мезимче, рад, одмор велику
и живот једино дар.
Дан који се врати, пробуђене из сутра свежи и без сумње,
с поља у који је заблистао плуг.

БРАНКО ЋУКИЋ

(Из збирке Светлолика бића и ствари, Београд Тиклет, 1939).

СРПСКА ОМЛАДИНА С ПЕРОМ У РУЦИ

Лик српске мајке у књижевности

Значај вере у српској историји

Младе су се времена; мењале се су се прилике: наше дање домовине; Али су се љубави у тежини превукла велики дотађаји, сами је највиша љубав остајала вечита и непобедена. Наши народни књижевни благо — нису ништа мање него антологијама, колекције неке културе, као што славни Шилер каже „Све је као у Хомеру", не заборавимо на ову мисао — српско мајке — која надахње дане сво сне, снага тела, сјај у душе, страна човека.

Те је она пресна жена, која је, пролазила кроз патње и радост, бол и несреће, вековима неговала на хиљаде племените особине свога народа. Њене идеје чисте сугурносне у ваљаности: јасно изражене у народној поезији, као светле у народној прози, достојанствене у уметничким творевинама. Нигде српска жена није већа него као мајка. Са њиног дубине народна песма романсирала је дуже њене, опевала је њене страдање све трпљење њене жилотиње, њено духовност тако и телесност. Ту је она, где нема устанковања ни колосове снаге чела, већ позитиве своје мисионину љубав према роду, родитељи: као да је створење друге, ван од бола нелази за спокојан дошао, или надзвиновања и надмоћи ни кад је она умире, јер не може да превазиђе свој свога дела.

Наши народни песници је најлепше описивали, који кнеже по свидоби, који не хитрина дуб времена и који рођене опуде и ваздоме ни ратове. На њину је увек сама мајка преодолот мрачна и светла, мала и велика. Нађе не сред је мајке по духу своје. Ова је баба пеле косовске трагедије, ова је она која воли волност у нашим мајком народу, отуда и ова нежност постојеног у њиној души:

„Ти не кући моје стара мајко,
Ено тебе твог Стојана сина".
„Кад устане сви Србија сила,
Мртва мајка по земљици пада".

Мајку, која се надала бол у весељи, убила је велика и неочекана радост, јер је највећо умотвореног Марка Ју-

МАЈКА

Цртеж: Н. Бешевић

житиних је изнемогавала ли српски народне косиле.

Велика је српска мајка.

Наша књижевности чествити су највише лепоту, душину и јачину поноше и на ње умели они који је најлепше по предмет својих умотвора.

„Тоо] је свитр света химна,
Коју небо славни прати.
Ја се дичим, ја сам срећан
Што та могу назвати мајком".

Сељанка, стара и погурена, пође је у рату изгубила три сина, сваки пут кад неког њих са тобом и ранцем и пушком у руци: сви сами она куда и кодно. Пеше тромесечне непаничке код учитеља, једног дана промеју кроз дутре, мајке доће у врх са и пуне сазнимају: на сваке су у срећна имено неке дане:

„Борбе, Ратко, Дејан, на гра
и стане,
А пре свиком слогу нова сум
каже".

Мајка је изучила под старе дане да чита, да ће у изненаду уклесеним на границе са двогласни оглом видела своја три сина, сваки три сјајна борца.

Две химне мајки и њихој љубави су такође *Пеша бранка од М. Ђапића и Проа пут с ноге и путовао на Л. Јовановића.*

Српска мајка је та која се рађа, неодбојно, вртлоге за своју децу. Таква је у српској *Стражи* за Ђ. Јакшића. Мајка чува страже. Не сне да иште, непријатеља се ближе и она пушком опомене своје синове, потпомоћу на броју.

Сласта је синове али зато она ведрије:

„Ах, мајчицу једну жену
Тде нигдиу, при планину,
По камену

И пошашо по другу
Верну стрању мајку стоју".

Српска мајка је у историји женска. И светла, изванредна, и узнесена, часна и понтична. Она је мајка са Саве, цара Душана, Краљевића Марка, Његошева Вука, вредног Цвијића, Теслу, Владе Милића и безброј других великих синова. На њима ида и она највећа себе бољу сасвиму будућност.

Стара утрошено чак, данашња свештеница, које тешке своме српском народима, којима је српска мајка увек испуњавала душу својом лепоте, дужност и јачину.

ВУКОСАВА КОЛАДИНОВИЋ
српски натурист
Стара Село.

Најрадоснија су могли да нас поробе, да нас нуде најнепријатељи мучима, да нас воне и убијају, али нису могли да нас одвоје од наше вере. Као што се довољене клата и за спомена, тако се и наш народ држао прописе, у својим најтежим тренуцима, свог једином спасителе: вере. Док смо веровали, ово нас је чувала, и дало нам нам, као што мајка пад својим чедом бан, штитећи нас од свакојаких опасности. Као најсветлији доказ тога, служи нам прилично кнеза Лазара, краљица Анастасија, који је набрзо на коњу, али се није одрекао своје вере. И ако су му Турци нудили велики поклон, среду, богатство, само да се одрекне своје вере, он је све то одбио, јер ју је на дан дуже волео. Сви смијни мајком, вољадатком среди. Он је наш весталност дуљске среће, дало је да су сва уживала овог света краљево, прошлост и пијетизма, а зато је пред сам сиде нешто: „Србе је Христос, не бији се смрти". Том свобом вером српском сиркој, ој себи стекао велики жилот на овоме свету, а његова незаполебива вера (као и вера наших синова нашег народа) уливала је до сад сву ношу одрже кроз векове. Дошао је, кад се наш народ к слушне освоји, кад је бог у нашоју свеће снаге и мисао да му више нешто не може, и дошао да ће достојала сиоју вере, кад је свима чешка вештва и велика жива Божја. Рат је разрушио његову државу, претворио је у рушевине, ушашио мајке и сестре и шино народ у црно.

Та ваш је чешка пошла да у бедиће више пошто ратова и вере, да се сувише не склоне, већ да и у најтежим нашоју часовима сиете будемо примерни, поверни и природни.

ЉУБОМИР НОВАКОВИЋ
ух. V, раз. 4 нушке реалне гимназије у Београду

Београдске гимназијалке предају прегледнику владе генералу Недићу знаке средњошколске смотре

Снимак Државне прегледнице

Мајка је српска душа, без роја Бога моја Југославија мајка".

Ако упоредимо ми, данашња Мајка Југославија. У лепо), пуно бол песни осећао ноћну мо питу најлепши мајки. Сиоје су ог умирале. Само ош, у самоћи, мрачности и тајанственог пре стола клета, у цвасној дворани:

„Стиа је да се са гомилом ваља,
Сама хладна, без суза,

Ово упоредимо ми, данашња мајка Југославија.

Ни Војвођан са много дубине не приказује мајку у пуној сигурности њене душе. Рођа је во једноме стогоју. Прво стоји Јеле из Ђевоиојца, која да би сачувала сину среду — вољеву девојку, убија сина који је незаконити отац њиног сина и сву затворотрпеле у затвору.

Затим мајка Лазара Кујунџија у — *Лазаревом васкрсењу.* О пошиде знаменитом лоси сина Лазара, као ни потиње одговара: *„Не, није то мој син, не, није то мој Лазар".* Онда се мајка није одрекла свога сина, као Петар Хотеља, себе рада, већ рада њега: она је пошла, ради сиоиа и других мајки, који су у ву гледале као у сиоп Господња.

Шантић у својим стиховима, који су врло искрени и интересни, често се себи мајки. Његову бесни лика. Отац сели и пу-

„А до њеј тек мајко на шкоју
Ко сиоиа среће нађе мајка
Бајс.
И каткад на ос Бога сва
дуиа".

Јакиј-Јован Јовановић, великодушно мајку, каже:

СПРЕМА НОВИ СЈАЈ НАШОЈ КУЛТУРИ

Помоћи своме народу, прва и последња дужност српске омладине

Цртеж: Н. Бешевић

МОЈЕ СЕЛО

Међа сиих чедних гора,
Где се прво јави зора,
Где потоњи буде хучни,
Где се пупак села вуком,
Ту ја имам своје благо,
Ту је родно чело драго.

У зиу сеју сесие с ора
Одјекују брда горе.
Сад се предњо коло, радо,
Да не буде само граду.

Ил медена када дође,
Тада село село пође,
На широко равно поље,
Ту се игра док је воле.

Кад се тамна пође спусти
Тад се село коде пусти,
Нестане где песме гласа
Сви сеоски будних песа.

М. АРЕЖИНА

М И С Л И

Мајка и отаџбина условљавају живот појединца на земљи. Прво живот дају, а друга њиме располаже.

Врло је тешко наћи праве пут кроз живот. Утолико више што сваи доживи природа највеће уважење на калеиу стара.

Искрени идеали у човечијем животу јесу путоказ за духовну усавршеност.

Снага отаџбине лежи у стрпљењу њене деце.

Поштења пропаст је тек онда кад изгубиш и најмања трачак светла.

Вилика дела живу свој вароиити сјај. Ако их и тама прекрије она сигурно несавладиом светлошћу.

Пустити другог да живи значи стећи право на још један живот.

Слога је најбоља гаранција за постигнуће високог заједничког циља.

Не штедети снаге себе ради су у питању много веће и побољшаије ствари — то је чиста дужност сваког појединог и читавог грађанства.

Ништа нема бесмисленије него за једног себичњака рећи да се бори за туђе права.

У животу остаје победник онај који је свестан да себе мора поднети на жртву да би тиме корисно остављао.

Ако ико са каткад учини да сам на душеку среће, не смеш заборавити да ова често има и дводелиси лезаје.

Учење је најдостојнија свога учитеља онда кад га ко за задивљеним способностима часко превазиђе.

Ко у себи сачувајо прошлост вечно ће имати исто је сам смеграо да живи, иако се кревиро.

Живети у страху од своје властите немоћи телобиље је него страховати од туђе, сувише велике моћи.

ДОБРИВОЈЕ В. НЕДЕЉКОВИЋ,
уч. VI разр. гимн. у Ваљеву

РАТАРЕВА ПЕСМА

Зидри служе у ту свету гругу,
ион ираде крва мишка браћа збиљски
и куд знак гробља иекрстоиих слугу
кеша нова сиежа дошоћиу пашве.

Јест' у осој браздн тајна ион са крвју
и чар страсне среће, и жит васкрсења,
— што 'иесто крои зној' ће да се зије
као чисна жртва новог поколења.

Забуџаће једном прско ових ноља,
к'о божанска химна, песма новог доба,
и данашњу хуку рибословних бола
замениће тиха шум инсоних гора.

И тада ће снаге из-деветих кола,
снаге коју буде сва браћа дала
са бунтањом Правде прско мекпх њива
постићи текућ новог идеала.

Зидри служе, сиде злато блеска
и иеповиси живот шумори и сиева,
овде трема среће вао вечну часта
— зидри служе прско росних њива!

ДОБРИВОЈЕ В. НЕДЕЉКОВИЋ,
уч. VI разр. музичке гимн. у Ваљеву

Данас када наш народ пролази најтежа времена, када материјална беда, сиромаштво и материјално понижење дубоко и кредиво сваке породице, када сиромашна и изгладнела деца, која су на улици, сва просјакиња, која изграђују сваке дана нову несрећу, када се сви ми налазимо у тако тешким приликама, када се сви ми налазимо у тако тешким приликама, када се сви ми налазимо у тако тешким приликама

Савремени немачки роман

*Већ је наше пута констатовано којим да се савремена немачка књижевност у нас још увек мало познаје и недовољно цени. Модерне немачке песме, приповедања и романи једва не прикаже се у овој води у коју ће их заступају једна њихову уметничку вредност, а особито модерни немачки роман, драматургија и комедиографија, тек се у току последњих година, а нарочито у комедиографија, тек се у току последњих година, а нарочито у комедиографија, тек се у току последњих година, а нарочито у

АНТОЛОГИЈА САВРЕМЕНОГ НЕМАЧКОГ ПЕСНИШТВА

Das Prisma. Aus deutscher Dichtung der Gegenwart. Einführung und Auswahl von Dr Richard Wolf. Deutschen Wissenschaftlichen Institut Belgrad, 1943. Din. 60.

У свом овогу је већ више пута указивано на велики значај Немачког научног института у Београду. Захваљујући на првом месту веома способним директорима Института др. Алојзу Шмиду, па сравнително кратко време од свега три и по године, успело је немачкој науци пронаћи широм народа и чувати немачки језик, умешност и осећај лепоте једног духовног стварања далеко у Немачкој боље познају и више воле, захвата је преокрет по Немачкој научног института, основаног др. Геземана и др. Шмида, који су систематски организовали акцију међусобног упознавања.

С друге страни, подизањем разних одабраних књига из области германистичко-славистичких студија истраживања и преко многих предавања, књижевних вечери, уметничких изложаба, концерата и других културних приредаба, Институт је стекао трајан осећај што је у нашој средини потребно, како би Немачки упознавање духовних вредности велике немачке нације је. Овоме је јасно допринела и усмена сарадња Института са истакнутим Немачке академије за средњоевропске културе за усвојење немачког језика и студија немачке књижевности, уметности и културе за средњу школарску на нивоу, средњом и стручним школама и на грађанство, нарочито да у ови немачки језик.

Желећи да упозна нашу образовану публику, која већ разуме немачки, са најновијим правцима савремене немачке књижевности, Институт је ове године дао, као своје прво издање, антологију савремене немачке песничке, под карактеристичним називом *Das Prisma*. Ову прву своју антологију уредио је проф. др Рихард Волф, шеф Института овога Немачког научног института.

У овој својој антологији Волф је увршћо десеторицу репрезентативних немачких савремених песника, који је заступљен са најкарактеристичнијим текстовима у збирци и који, а према његовим речима, у уметничком погледу су највећом фотографијама, биографијама и библиографијама дају песника, свако је написао неколико својих песама и дао потребно информативно.

Ова прва српска антологија је њен текстове две десеторице истакнутих савремених немачких песника: Хермин Штер, Пауа Ернст, Вилхелм Шефер, Вилхелм фон Шолц, Ханс Грим, Ханс Каросса, Еуген Гвидо Колбенхајер, Ханс Фридрих Блунк, Ханс Јост, Кире Хајрих Вагнер. Од ових песника сви су чиста лична појава која читаоцима, публици. Од свих треба да нарече нису сасвим најбоље живот немачке песнике Кобенхајер, који је крећући и на чак јаки и о коме је написао једну ретко успелу књижевну студију др Мајнц Зорбаиов у Стразбуру *Прегледа*.

Затим, надовезују предузеће „Лутшестос" објавио је, прошле године, одличан роман из живота немачког сина *Хлеб од К. Х. Вагнера и Одабрана страница* од Вилхелма Шефера. Марша, Српски народ дорее је — народ превода на доста других средњих немачких писаца — поклонио одабране одломке из стваралаштва Х. Ф. Блунка.

Тек сада се с радом, и сталне немачки писци, које је др Волф удостојо у своју антологију, заслужују да буду познати и код наше читалачке публике, као што су већ одано признање у свом домаћем књижевном културном.

Десеторица немачких писаца, чије одабране текстове доноси ова збирка, придекли су једном духом и једним књижевним концептом, који свом писаи кинеском доследно индивидуалност у свој оригиналан израз и своју радачки тон. Али, сво што им је свима заједничко, сва ова која их спаја и обликује њихов рад, манифестује се у разним

СВЕЦИ, ВЕЛИКОМУЧЕНИЦИ, АНЂЕЛИ

Рудолф Г. Биндинг: Легенда пали пренеси, пренеси Вера Стојић (Београд, Издавачка књижарница „Геца Кон", 1943, стр. 89).

Одавно већ нисмо читали једну тако лепу књигу као што је ова књига о којој ће нам се говорити Рудолфа Г. Биндинга. Ова прелепа причица Биндингова, као и многе друге које је обрадио писац су по својој садржини и по начину обрађивања једна од најлепших. Биндинг прича само, духовито, једним језиком који подиже све ове приче на највиши степен. Биндинг је у овој причи свима својим ликовима дао нешто од себе, а ако је и нешто изоставио, онда је изоставио оно што је било заиста сувишно за нас, јасних који се нису у њима. А код Биндинга ни трунке балканизма, погодићете. Његова Легенда је сва пуна дубоког смисла и дубоке, али и сасвим једноставне поезије. И сада настаје за нас једно необично занимљиво питање: како је могуће да један Немац тако у сваком погледу разуме наш народ, да нам тако лепо и дивно говори о нашим обичајима, о нашој вери, о нашим схватањима, о нашим осећањима, о нашој поезији, о нашој души? Ако Биндинг није Србин, ако није ни Словен, ако је Немац, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Немац који је икада живео. Ако Биндинг није Србин, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Словен који је икада живео. Ако Биндинг није Србин, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Србин који је икада живео. Ако Биндинг није Србин, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Србин који је икада живео.

Али ако Биндинг није Србин, ако је Немац, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Немац који је икада живео. Ако Биндинг није Србин, ако је Немац, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Немац који је икада живео. Ако Биндинг није Србин, ако је Немац, онда је он, по нашем мишљењу, највећи Немац који је икада живео.

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу. Оглашујем је за неважећу. — Хасиба Мешкић, Топли Вучићи 7. 418 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ и личну издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оне су оглашујем за неважеће. — Периша Балабић, 419 1—3

ДУВАНСКУ ИЗЈАВНИЦУ (ју издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Исту је оглашујем за неважећу. — Драгољуб Чолић, 420 1—3

ИЗГУБИЛА САМ полицијску прајаву издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу. Исту сам оглашујем за неважећу. Драгиња Поповић. 421 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — Анђа Вукашк. 422 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — Милан Вуйковић. 423 1—3

ИЗРАЂЕНА ЛИЧНА КАРТА издата од Претсједништва градске полиције, Крагујевац бр. 54909, гласи на фирме Стефановић, гочна карта од власника Крагујевац. Дрвотрговац Стевановић, улица бр. 165, кућа број Моравичка ул. бр. 165, Крагујевац. 424 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Симеон Павловић. 425 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и прајаву издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. — Пекинић Јосиф. 426 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 556 издату од Среског начелства из Крагујевца изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Благоје Ђорђевић. 427 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 431 издату од Среског начелства из Крагујевца, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Драгиња Ђорђевић, Луковица. 428 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Живадин Стојановић. 429 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ, прајаву и пензионску прајаву издате од Претсједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. — Стевка Ђорђевић. 430 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од моје жене од Претсједништва полиције у Крагујевцу оглашујем за неважећу. — Нања Милентијевић, гвожђар. 431 1—3

МОЛА ЖЕНА Ружица Мирковић из Њемешког Брод — Чешко-Моравска напустило ме 1936 године, оставе дугове, које сам ја ценио нашу породицу, водим брижу-завођу пороњу. — Драгољуб Мирковић из Крагујевца. 432 1—3

ИЗГУБИЛИ ПУШАЧКУ књижицу број 1665/1 оглашавам је неважећу. — Милић, Ниш — Пантелејска 17. 433 1—3

СТАРИ НАКИТ и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручне радње.

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 81-а до Славије

434 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 91305 издату од Претсједништва полиције, Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — Милорад Живић. 385 3—3

ИЗГУБИО САМ кућну листу издату од Претсједништва полиције, Крагујевац, оглашујем је за неважећу. — Вујисије Вујјачић. 384 3—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од Претсједништва полиције, Крагујевац, оглашујем је за неважећу. — Вера Митровић 385 3—3

Државна хипотекарна банка
ФИЛИЈАЛ У УЖИЦУ

наложиће јавној продаји на дан 1 јула 1943 год. са почетним лицитационим цеником 3 имања на месту звано Палисад у атару општине Чајетина и то:

1) Имање пов. 2.357 м. кв. са зградом од борових брвана Дин. 320.000.—
2) Имање пов. 1.600 м. кв. са зградом од борових брвана Дин. 266.000.—
3) Имање пов. 1.300 м. кв. са зградом од борових брвана Дин. 259.000.—

Продаја ће се обавити у згради банкиног филијала у Ужицу од 9—12 час., где се могу добити и сва даља обавештења.

435 1—5

Индустрија мотора а.д.
РАКОВИЦА

ЗАПОСЛИЋЕ ВИШЕ РАДЕНИКА-РАЂЕНИЦА ВИЧНИХ РАДУ НА МАШИНАМА ЗА ОБРАДУ МЕТАЛА (СТРУГАРА, ФРЕЗЕРА, БУШАЧА, КРУСАЧА и т. сл.). Осим тога запослиће више радионица-радионица за справу механизам, контролер, одржавања чистоће итд. као и за обуку на машинама.

ПЛАТА ДОБРА, РАД У АМОРДУ, ИСХРАНА ОСИГУРАНА У ФАБРИЧКОЈ КУХИЊИ. ОБЕЗБЕЂЕНЕ ГЛАВНЕ ЖИВОТНЕ НАМИРНИЦЕ ЗА ЧЛАНОВЕ ПОРОДИЦЕ.

Трошкове превоза до Раковице сноси предузеће.

Радници су ослобођени сваког другог обавезног рада.

Пријаве свакодневно прима Лично одељење од 8—12 часова.

436 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетком лицитационим ценом следећа имања:

20 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Добропољска 40 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградама Васојског Стевана 12 Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Зетска бр. 20-б Дин. 1.300.000.—
4) Плац са зградом Високог Стевана 8 Дин. 1.250.000.—
5) Плац са зградом Стјепана Пуљића 23 ½ Дин. 450.000.—

4 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Војводе Добрњца 36 Дин. 800.000.—
2) Плац са зградама Звечанска 6 Дин. 1.200.000.—
3) Плац са зградама Митрополита Мрковића 4 Дин. 450.000.—
4) Плац Адмирала Пизоле Дин. 450.000.—

5 ЈУЛИ 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Маршала Пиксидског 37 Дин. 2.800.000.—
2) Плац са зградом Војводе Мишића 11 Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Мих. Миловановића 3 Дин. 6.500.000.—
4) Плац са зградом Вој. Воја ућо Михајлова Дин. 1.200.000.—
5) Плац Ломина 14 Дин. 1.200.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Сиџерска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.

437 1—5

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА
Филијале у Крушевцу

наложиће јавној продаји са почетком лицитационим ценом следећа имања послепена у ВРЊАЧКОЈ БАЊИ:

1 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила код Гробља Дин. 230.000.—
2) Вила «Мала Вуйковић» Дин. 380.000.—
3) Вила «Мерјем» Дин. 875.000.—
4) Плац до вила Синђа» Дин. 235.000.—
5) Вила «Лукић» Дин. 1.540.000.—

3 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила Доктора Лабана Дин. 2.390.000.—
2) Вила до вила Вердарј» Дин. 600.000.—
3) Вила «Дакић Дин. 830.000.—
4) Летњиковац Тарапија Дин. 9.500.000.—

5 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Вила Милорадовић Дин. 1.230.000.—
2) Вила Надеждина Дин. 2.300.000.—
3) Пансионат Славидер Дин. 3.600.000.—
4) Плац до Хот. за избеглице Дин. 1.000.000.—
5) Плац зем. код Пајића Дин. 100.000.—

Продаја ће се обавити у згради банкиног филијала у Крушевцу од 9—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

438 1—5

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

на средиште ам једног парчета Вашег златног накита, дрвног новца и златног зуба, док пратимо на Ви бим упутном уљаском стварну домаћину вредност. Зато ако већ продајете покушајте свакако куповина а на просечну у Вашем је интересу покупите и познатој фирми «ЗРАЧАРЕ» која ће Вам платити одмах по најмањој дневној цени, као на Вам бесплатно и стручно процењити «ЗРАЧАРЕ», Београд, Палмотићева улица број 6, — Телефон 28-706, — Дорћолска пијаца.

439 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетком лицитационим ценом следећа имања:

20 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом и пом. пр. од 1.017 м. кв. Дин. 400.000.—
2) Плац са вилом и њеном упор.од 4.528 м. кв. Дин. 1.000.000.—
3) Плац са вилом Дин. 1.200.000.—
4) Плац са зградом и пом.пр. 1.600 м. кв. Дин. 260.000.—

2 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са вилом «Дуда» и пом. пр. 909 м. кв. Дин. 220.000.—
2) Плац са 3 зграде у Аранђеловцу у површини 792 м. кв. Дин. 200.000.—
3) Плац са индустријским вилом у површини од 980 м. кв. Дин. 450.000.—
4) Плац у пом. пр. 913 м. кв. Дин. 185.000.—
5) Плац у површини од 699 м. кв. Дин. 160.000.—

Продаја ће се обавити у Београду у банкиној згради, Сиџерска бр. 33/II, од 9—12 часова, где се могу добити сва даља обавештења.

440 1—5

Elektrol

НАПОЗУДАЊЕ

СРЕДСТВО ЗА КОНЗЕРВИРАЊЕ ЈАЈА

Свако добро јаје конзервирано у «Електролу-у одржава се свеже целу годину и дуже.

200% штеда овај, који се «Електролом» конзервира јаја за зиму.

ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 120 ЈАЈА.

Главно заступништво за југ:

Дипл. инж. МИХАИЛО С. БЕСАРАБИЋ — БЕОГРАД

Вука Караџића 7 — Телефон 28-226.

441 2—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетком лицитационим ценом следећа имања:

5 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Карловачка 10 Дин. 6.000.000.—
2) Плац са зградом Стевија Главаша 1а Дин. 3.000.000.—
3) Плац са зградама Јеврејска 10 Дин. 500.000.—
4) Плац са зградом Краљевића Томислава 73 Дин. 1.000.000.—

8 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Новопазарска 44 Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградама Јеврејска 16 Дин. 2.700.000.—
3) Плац са зградом Маршала Пиксидског 26 Дин. 2.500.000.—
4) Плац са зградама Стражничка Бара 25 Дин. 2.100.000.—
5) Плац са зградама Стражничка Бара 29 Дин. 4.500.000.—

10 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Господар Јовановић 43 Дин. 1.800.000.—
2) Плац са зградама Господар Јовановић 46 Дин. 950.000.—
3) Плац са зградама Стражничка Бара 31 Дин. 2.700.000.—
4) Плац са зградом Господар Јовановић 16 Дин. 6.700.000.—
5) Плац са зградама Стражничка Бара 26 Дин. 6.300.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Сиџерска 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва даља обавештења.

442 1—1

Пантографска подлепница у готовину

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 3 јуни 1943
Год. II.
Бр. 35.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

„Дас Рајх" о претседнику Српске владе генералу Милану Ђ. Недићу

Берлин, 2 јуна. — Данашњи „Дас Рајх" доноси на прво страници заједно са сликом генерала Недића следеће чланак:

„Зар је случајно да су у земљи европском васпитања, који су водећа пропагандиста политику, без одлуке биле ни, који су заставали да се пође путем споразумевања са Рајхом? Просто и кристално јасно гледање једног истинског човека је у спољашњој француској пропагандној одговорило на непријатеље Европе! У Србији се — ступањем бивше министра војске Милана Ђ. Недића на чело земље — одиграло у кучишој свеже процес, како под сасвим другим околностима и у сасвим другим околностима и у сасвим.

Генерал Недић примио са мисијом да после пентунег политичког и војног слома Југославије постане упориште за окупање српске снаге, које ће створити државно језгро, заједно европском духом. Код ове велике одлуке пирсекла да сасвим. позитивних последица које мрава ову улогу, колико један војничи принцип, а тај принцип заповеда да официр никада изузи случају на сиа напусти своју земљу и свој народ, а нарочито не онда, кад са Отаџбине налазе пред њеном.

Генерал Недић на следа мају официра, који бивством преко границе обезбеђују своје умне способности, да се сачувају народ напрегнуте страдања. Генерал Недић воју своје дужности на осетља на цадату, ен онда кад је војска длановна порах, оцењује своје пријатељи и непријатеља не чрад политичку прилику већ према њиховом војничком држању. Зато је исто тако људски разумљиво, колико је политички мудро што један генерал као што је Милан Недић напокрају свима народу боку будућност у сарадњи са војничком чеканом моћи.

Милан Недић јасна снажна и достојанствена појава са јасним црвама лица и чвршим телом. Он је дате Шумадије, што би са чеканом рекло Ваздлеад. Право своје моћне крвљу је вазе за српски живовеки род од Зеове, који је средином прошлог столећа одиграо значајну улогу у ослободилачкој борби противу Турака.

Генерал Недић учио је у Краљеву, па је затим прашао у Војну академију. У двадесетој години пошао је матуранчем, а седам година доцније прелазн у генералштабну службу. Као млад мајор он је официр ордонанс Краља Петра Првога. У Балканским ратовима био је најпре командант пука, па затим ирушен организационе послове ступио је у Врховну команду српске војске. У таквом својству сусрео је и за време Светског рата. 1919 године поново је прешао у трупе, као командант дивизије. 1935 године постао је шеф Генералштаба и члан Ратног савета. Као професор Војне академије предавао је стратегију и историју ратова. Написао је велики број студија из ратног вештина, судећући у њима мери у образовању најистакнутијих представља високе официра југословенске војске.

Пре избијања садашњег рата као министар војске морао је водити тешку борбу са групом официра и политичара, који су заговарали ангажовање Југославије у рат на антинемачкој страни. Недић је тиме чувале неутралности, оправдавајући свој став војним аргументима, пошто је добро познавао ударну снагу немачких оружја. Када није могао да убеди сарадње војске југословенски политичара у оправданост свога мишљења био је приморан да напусти министарски положај. Брзи сарадник рата на Балкану поново је отправљен његовој улози у претседништву. После капитулације југословенске војске у априлу 1941 године остао је генерал Недић у земљи, живећи неколико месеци сасвим повучено. У тим тешким данима изгубио је своју једину сина.

По свом сопственом наговору и иницијативи ступио је генерал Недић 1 септембра 1941 године, као је изјављено, који је тада истог Југославију, чврсто да бољитковом управљеном и српском народ. Иако стар 63 година, стао је на чело борбе против комунистичких грабежи свога народа. Као убојити антикомунисти, стао је повраћа немачких места. Он управља обновом политичког живота у Србији, истражујући пословна остатка старопапријског народа, који је држану управљања, и који је не ни данас поробита. Бечка комунистичка контрас је изазвао да је протеро рано изгубите добро обавештено о свима његовим патриотским данашњим, да је свесно својих изложбених и верских душности и да се о њима не да начин обавести.

Протекла тактика од стране Совјета неће ни данас никоме користити, у колико се то тиче Европе и њене одбране. Совјети и у догледној нам остаје за Европу кровавица и сталан изазов.

У оквиру конгреса одржана је и једна изложба фотографија, које је на сто нас ученика пажљиво гледа. Приказани су нам разултати тоталитарне акције англосаксонских авијатичара. Ништа боље није могло да обелодани дволичност Англосаксонаца него ова изложба. Англосаксонци праве ту изложбу као да ће тобоже бори за ослобођење европских народа, а у ствари њихова авијатичари сеју смрт по Француској, Белгији, Холандији, Немачкој, Италији и осталим европским земљама, убијајући невину цивилизацију. Хоће ли Лондон и Вашингтону ако икоме да ће оказати неоцењиви културни допринос разултату који ће имати за цео свет, па и за Америку, Енглеску, Канаду, Аустралију и Нови Зеланд, ако не онај који ће Совјетски Савез сломити? Ако ће Совјетски Савез сломити, онда ће Европа бити изложена на милост и немилост Америци и Енглеској, а Америка и Енглеска ће бити господари Европе. Ако ће Совјетски Савез сломити, онда ће Европа бити изложена на милост и немилост Америци и Енглеској, а Америка и Енглеска ће бити господари Европе.

ВЕСНИЦИ НОВЕ ЕВРОПСКЕ СТВАРНОСТИ

КЊИГА ШЕФА СРПСКЕ ДРЖАВНЕ ПРОПАГАНДЕ Г. Ђ. ПЕРИЋА

Конгрес Уније националних пионирских удружења који је одржан дана одржан у Бечу, имао је велике одјеке у светској јавности. Како су на овом конгресу учествовала и српска новинара, уредништво нашег листа одлучило је шефу Српске државне пропаганде Ђорђу Перићу, који је, са осталим представницима наших листова, затупио на конгресу српску штампу, замолимо га да нашим сво је утиске са овог великог међународног састанка младих европских новинара и публициста.

Шеф Српске државне пропаганде г. Перић љубазно нам се одазвао и дао за Српски народ следећу изјаву:

„Овогодишњи конгрес Уније националних пионирских удружења био је једна изузетно значајна појава у данашњој ратној ситуацији. Ја сам имао прилику да присуствујем конгресу, који је окупио младе људе из свих европских земаља, па сам могао да се уверим у њихово велико одушевљење за нову Европу, коју ће они изградити. Ја сам имао прилику да разговарам са многим младим људима, који ће у будућности имати велику улогу у изградњи нове Европе. Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе. Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе.

Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе. Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе.

Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе. Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе.

Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе. Ја сам се уверио да ће ова генерација, која је одрасла у духу нове Европе, имати велику улогу у изградњи нове Европе.

КА ДРАМАТИЧНИМ ТРЕНУЦИМА

Прошла је још једна недеља међународног затишја. Усиле сто-ја у јуну, а нема још ниједног ратних догађаја великих размера. Ни-ког спољнополитичког значаја. Ипак ће ова недеља остати забележена у историји као једна од најкритичнијих недеља ове године. Можда су баш због тога, јавним Еир-ци и света напрегнути, јавне ко-ма у Лиги и на свакодневној штампи нагнала дана. Особе се да се нешто спрема приближава драматичној фази и да се у ближе време ће конституисати ситуације атмосфере мора да стресе, на гас, тешким и кашњења, или удаљене бубње нових догађаја на главе човечанства.

Турбине Европа

Последњих разног ратних догађаја, можемо то звучало горе-доволно, чини ја, у суштини, још увек занимљиве новости за велики судац. Тај одлучујући ве-жини судар још није дошао. Али толико сигурно као, када ће њега такозвани немешовитељи могли да избе. Сетите се у јеку пре-дана, боље рећи, у јеку последње унутрашње дрхтање и материјалне компензације на које је при овим великим трсама да биле борне у ситуацији битке. Од прилаз на конституирање, при чему се ни-ра ни ништа ни-ништа ако у свим унутрашњим, тако и у свим политичким и стратегијским смислу — треба употре бити да се ово једном повели дивљим појавама, односно, да ће-ворац, да се ће бану у бубу, и политичке ситуације које условљавају јавност и расподеле ни губиште тих судара.

Европски тај ратних сметња је подељен и политички у својој историји и економски. Ни-ко сетоје на изгубљених дана од бесна и чекања, иако од по-кретне стратегијске тешке, а-ге да на бирнеја, који подиже рад политичких набојата. Као иначе у својој историји, тако економист је дакле, без обзира на своје унутрашње пре-мучно стање, рада једнистава велика у нижеду природне, техничке, радних и војних ис-ступности. Једнистава сегмен-ација обухватила Европа, — ни чему можемо мала остра унутрашних држава да наставно-ва посматрано као нешто, — све што постоје и политичке ценитном према остаје и ствара, је се све више у односу на-ноћу нашег и осталих континента формира једнистава европска судбинска целина.

Револуција, а не рат

Ни у Европи много елемената у једном локалних и предела, нема ово немогућно стање не увлађу и који сматрају да ће на овога рата моћи свет, а нарочито ни континент, да се врати у једно мирно стање. Ако тако сматрају ти елементи, било умишљене идеје користује у погледу социјалне уређења или у погледу међународног поретка. Али, истакнимо, да ће онит на врају бити немало по страно.

Устаноји, међутим, трећа нова по основне слична да покрене своја сметања код континенталних. На другој Средњеме Дри-ја — који ни сматрају путем на Атлантик, у европске домаћ-ја — у свету и ирачкој пробле-ма за успостављање светског мерачког ма. На трећој страни Велика Британија, која сведно има потпуно иницијативу у јединих државних рада, — ово-ште, шире нит ни, — трагично сте ни чему је ово дивљање живот човечанства у појединим ситуацијама периоду, нашли се у ћорку, у слепу, у сукобу. Из ово-га света излаза воде само на ово-ласке.

Од нижег рата јавности ово-ће то ново бити. Али, ни како се ре рат зарежно, ни у ком случају то ново неће јавити на сто што је било пре 1939 године. Знаци и прилази у великој мери ће-ријали комбинације и ће, само се у нешто годину дана-ће ра-ста. Отуда тај рат у средњи ви-а нагомилао ће-ријале сет-сном револуцијом него светском ратом, подразумевајући под тим радикалне промене великих ма-ја, који за кратко време обухвата у себи читав сплет проблема који су се сконцентрисали у читавом једном историјском периоду и донеса-ће коначно решење. Овакав ће-ни сигнал — али нам на сва-ни начин нова.

Задовољства европска судбина

А ако се после ове опште дефи-тивне врлине на ово стари континент, онда је довољно да-ућемо у обзир само изузетно чињеница, на ко видимо да је-ценат европска судбина једин-ства и недељна, па на како то може бити пријатно или не-пријатно, на како то ко умело нам не. Довољно је видети ја-ско важности, сигурно значај, економски и социјални чинилаца у формирању историје. Довољно је посетити сву разлику у економским односима између ста-ја Европе и осталих делова света, да се схвати да је економски Европа једна целина, која је-ствара на основу сву повољ-ну базу једног јединственог ор-ганизма, који ће користити ре-сурсе и радне снаге свих ње-ових делова.

Будућност историје је у знаку великих природних простора. Мотор социјалног развоја. Више неће појединци, који ма-да индивидуалистичка сметања-појединих каста или класа неће моћи да утичу на ток будуће судбине. И под том великим перспективом подједне разноврсности, у границама наших ко-ликашњих у границама наших ко-ликашњих и добијају значај сразмерности ни-ре-шире између две општине ни-да дому у селу или два чвора једном великом.

Континенти сада, које данас опискалажу европску тарбину в-тради се до последњих средстви-ма утичу на њен ход, николико се у основи разликују, ни-ву међународне средине. А тај ... Европе — као ни-но. На једној страни СССР са-тенденцијом да овај рат искори-ста за завођење свога рада и своје система, на другој Сједињене Државе — које, као сигурну путем на Атлантик, у европске домаћ-ја — у свету и ирачкој пробле-ма за успостављање светског мерачког ма. На трећој страни Велика Британија, која сведно има потпуно иницијативу у јединих државних рада, — ово-ште, шире нит ни, — трагично сте ни чему је ово дивљање живот човечанства у појединим ситуацијама периоду, нашли се у ћорку, у слепу, у сукобу. Из ово-га света излаза воде само на ово-ласке.

«Империјално совјетске политике

Јер једно треба да буде јасно: ратни циљеви и ратни интереси су ја тих чинилаца у про-токолском стању на основи развијати.

Ради се одговарајуће мисте-рије совјетске политике. Покушавају ни Лондона, сами кли-ним путем, да доказују доказ да ниша експлозија совјетска на Средњем Истоку, у Средње-њене Европе. И Москва понекад приходи по неки одговор на ово вечито питање врло лубе. Час се ради о неко] „сфери безбед-ности", која би обезбеђена Бал-кана земља, Пољској, једним до Средње Европе и једин дно Бал-кана. Час, поново намерени индексирајући, набија вола и намера да совјетска сила најбе до Јадранског мора и преко Средоземље до Северног Ат-лантика.

У суштини, међутим, односно ово стоји да је Москва увек у овај рат са јасним циљем да дос-ним континент приграби за себе. Нерушено да ће ни пити, који ће изградити намерно нешто ни покушавам за изложбени-ћање у одређеном политичком циљу. Устаноји, међутим, треба ипак крстарење политичке ка-кавима који ужа од сложила да је боливијски Крмљ једна потенцијална снага, која је ус-пела да створи као једну повољ-ну базу једну једниставу од-ређену психолоју у руском на-роду, и која нема идентична ни са каквим ранијим империјалним творевинама. Она је безимпери-јалним апсолутна цин, који пре-ко својих плиова на социјално-равнајском европском тау — ко-мунистичком — ствара за себе једнине снага ворешка.

Између Стаљина и Трошког, међутим, биле историјске сукобе разнородне међу њиховим појединим ситуацијама. Више нема појединци, који ма-да индивидуалистичка сметања-појединих каста или класа неће моћи да утичу на ток будуће судбине. И под том великим перспективом подједне разноврсности, у границама наших ко-ликашњих и добијају значај сразмерности ни-ре-шире између две општине ни-да дому у селу или два чвора једном великом.

Континенти сада, које данас опискалажу европску тарбину в-тради се до последњих средстви-ма утичу на њен ход, николико се у основи разликују, ни-ву међународне средине. А тај ... Европе — као ни-но. На једној страни СССР са-тенденцијом да овај рат искори-ста за завођење свога рада и своје система, на другој Сједињене Државе — које, као сигурну путем на Атлантик, у европске домаћ-ја — у свету и ирачкој пробле-ма за успостављање светског мерачког ма. На трећој страни Велика Британија, која сведно има потпуно иницијативу у јединих државних рада, — ово-ште, шире нит ни, — трагично сте ни чему је ово дивљање живот човечанства у појединим ситуацијама периоду, нашли се у ћорку, у слепу, у сукобу. Из ово-га света излаза воде само на ово-ласке.

Уколико рата придужења

За Средњеме Државе овај рат је велики природни подухват. Не мислимо при том само на астрономске добити материјалне природе, већ и на добитке у погледу придужења, проучавања сва-ка, добијају полазну сигурност, односно за империју и њене савезничке војске. Сада ако-ју у виду чињеницу да Средњеме Државе сведно и холодницу искоришћавају рат, да ускоро се своја капиталистичког пута све конкуренте и вредне, а у ју-ропске реду Европу. Има ту једно ово-ће односно ирвала, ројала ја-основне добре информисаности Америке, који, је врло разгра-бљено и квантитативно поло-жено. Северноамериканци, а који би могли да се упореди са ци-нносом инкубатора: ирица тежа-дином професионалним и у свести легају пројектовани уметничке дају једне стаје културе.

Но, поред ових појављивање ја-ведене Средњеме Државе имају ју интереса да систематски уче-шће Европу, ирз чему најмање штеде ни у средницима — Вели-ју Британију. Сиа су пред-ле Јужну Америку, где се реа-ју јоси у Аргентини боре ине-рицијалним фирме против шпар-јалних добара. Оне су пр-ту-ле Северну Африку, а на најбо-ју су пут да искористе и Ис-Црног континента. Оне су ју-сталс своје пипце на Блиски Ис-ток, а практично су присутне Кини, у Аустралију. У свом-стемнтну је њихов врлинин, у-тежња једног новог империја-ма Британија, при чему она у њој веда једино капиталистич-ма Сиа и империјалну кон-ст, једну путева, трговина, на-вора сировина, упорната. Ком-чинтинента Европе је по ме-Маршалфонда (и опуда сл-гирмина да је остане на њ-ност и немилост большевизму) ни-једних чисте мржње (и отуда бе-гомучна бомбардовања, којима се уништавају вредности које се-ваздашње свеукупној европској културно).

Двојна Велике Британије

Трећи у овој сирези, Велика Британија, исказала је да прво-ја политичку игру између света два велика партнера, Мо-сква и Вашингтона. Код јој то није успело, и ево је Вашингтон у Москви знатно много боље по-зиције, не што их је имала пиво Двојице Стаљ, Британија је са-ком приликом повољно морала да се прилагоди да је европска сила по своју основу, и узела је ове путеве у свету политици. Ној данас треба Европа као ужурбите и вољне према позитивном апсолутима њених двоју са-везника. Она би хтела, отуда, да се једна од њих изузме, ослабља-ће из једнаког помоћ. Важније-ће и Москва: једна европска континент, која би био под њен-контролом и који би био-основа на којој би стајала бри-тањска држава.

И у овоме је сва карактеристика сукоба, интереса и мисто-ресовања против европске трој-ке. Велика Британија сиоји ваш-може да остварп једино ефикасном и ефективном помоћи Аме-рике и СССР. Вашингтон има потребе тања да привезано по-мисли Велику Британију, јер данас сматра да је једнодушно-ког варења новостеченог подјуча за доминацији империјалном да баш сви велики и мали капиталисти, који данас сарадњају политику Ве-ће вуће, а сви, Вашингтон ни-ако није сколи да учини по-вољи Великој Британији и да јој помогне да себи нађе нову-ну базу за политичку егзи-стенцију. Ако нешто данас Ан-мерика у ратр против Европе, ја-ко је њен сликовно усмерена-тако, да ће од ње имати-ује више европска Москва но Лондон. СССР са своје стра-ће, међутим, пошто је мирно ја-ко мирно ће ни-ако ће ни-ће ни-ће ни-

ОСНОВНО ПИТАЊЕ

Наши су се у Лондону дро го заћеласи ко ће да прави одговорност. Верујемо да им ово неће ни лако. Енглези су их ово натерали да ломају гурну у рат не за њих већ за њихове ратне циљеве, а кад су, њих тешко ишта мање него да признају да наша земља спа сили у бољшевичку интересну сферу. То је једна војна Енгеланд најпаду тобожње уједињење трбе интернационала. Да би себе спасли од комунизма, они нас сами ургују.

Али тако и треба тим нашим бивши политичарима. Ер су они главни кривци за ово садашње патње хрватског народа. Они су криви и за ову нашу пропаст, јер не схватише да живимо у револуционарном времену сви су се за здраву сочиво биши укрепи да ће ако за крсте мира спасе нашу привилеговани капиталистичко-јеврејски поредак, коме је заклео да одбранио. За спасо ва међутим који нема дух времена у коме живи основно питање већ двадесет година застоја се у томе: да ли је стара либерално-капиталистичка поредак бити измењен национално-социалном револуцијом одозго, или комунистичко-диктаторском одоздо?

То је Краљ Александар о сећао и зато је 6 јануара покушао со национализам револуцијом. Међутим, та кети ни ни нашим политичари, који данас не виду куда ће и шта ће, изигравши су тај његов покушај на тај начин, што ову доповедали да та револуција добије и своју социјалну садржину. Сложи тиме, ово је бла осубина на неуспех.

Због свих дечје грађанштви и ропска мањетске неслужности ти наши бивши политичари жртвовали су и краља, и дрижаву, и народ. Мислили су да ће тиме добити своје европске изутоврат ским господарима. Сад међутим виђу праште да се уверо колико су се у томе гор ко варали.

Народ тачно каже: ко с ђаволом тиче сади, о главу му се дуваду. За жалба јевреј ства и капиталиста наши бивши политичари нису хтели национално-социалну револуцију, а сад међутим морају да прими бољшевичко-комунистичку. Изгледи су у нашем своја краља, а сад морају да прокољу главу пред разним бољшевичким изутоврастима.

За српски народ је сдела што се заклали освободи тих крвнички политичара, који нису довољавали да се буде упуђен само краља у свет ска политичка обмана. Од народа се крвна истина, да би се у мутноме лакше лови ли. Али сдесна народ дилог, пошао сам свуда, нас сусрешће истину. Дођуше он је до сос сазнать много ире о дејствује да дође, да сп тр бинска земљорадн ност изнуре дрвали у ропство и необавештености.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Мисли на Видовдан

На животној стази којом чо век греди од физичке животиња до духовних успона напиновеко ни се свакојаку дивно изграђене путање пуне мирица и песме самоуја се стазама страшних ли тица и дубоких пропаја. Не ко чиј нови један човеку је дато да дуго иде дивним путевима, са тек по неком тежом успођном, док други мора стално да се вере; један као равницом, други кршем... Али божанствени видике новог достиже само онај који има снаге да се попне на велике висине. Често се, међутим, нађе на тешкоће, на мучења, на провалије које изгледу непремостиве, погреши се и залута, сиђе поцрпке на бе спутьима..

Једна тада протестује и Бога и људе, трпке кривце на све стране, и сам су им крвни; то су тропати људе, — сами по вини понесе. — које, нити са казивате често, нити избегавате, јер вам кробиће тешку свом стазом пуковином. У другом на зло да је животни енергији ушкла у неуредника, те нашао подлогу руси на себе и убијају се. Трећи, пред техноћима и ушођавања, пред покорима и висинама, на расправљам и безнађем, застаје за часак, сибирају се, из свиње погледа извлачи пиштоља, на своју набодри пи тољке за даље гредење, а до тодашњи капори и напрезања као да стварају пове енергије је да се технобе савладају, да се избеги препиће, да се уклоне до далеких висина.

И историјски ход једног народа кроз високе висине оефантерој друж, већ на против, баш зато што је народ и његова држава једна организована јединица нашионалне свести, што је интелигенција његових способности и снаге бескрајно ве ће од многог појединца, баш зато су су провалије и катастрофе, пиглеи и ужобнице, бескрајно и залутности теже и опасније, јер и висине ни које се нашао многу успеха многа су бескрајније, а висини моги дубо и недостижнији, нити они до мо дају до дана се само кроз ко ноце и тешкоће.

На свом изучном историјском ходу народе позвадају у провалије, у бестиња, у катастрофе.. Једни народи у своме своју догеновршу, а често чак и своје чувствене. Ваш народ је прошао човек и они само нужди су пролазиљи све друге и про се мислостиње до их других са ди подлогу.

Свиви не и мало познаје историју свога народа, а још мање. Другим народи као да су у тим катастрофама изгубили сву своју животну енергију, у последњим трајима чине такво глупе ште који су испостиле са сопственим самоубиством, и тако само себе довршавају, истребљавају и нишавају. Колико је народа на тај начин нестало као да их нас над није ни било!

И заиста, неки народи у историјама које их спаво не губе на сваку ни дан, ни енергије не живот, прилагођавају се времену, сналазе се, приспосабљају окољу пеку изворишту енергије, дрижавајући и само што ни-

Протеродиге Београ генерал Недић излази из Саборне цркве по одржаном пеному косовском умишљеник

Снимак Државног пропагандне

ђе пострашно на свом месту, све би било друкчије. Тешко нама то прошлим генерацијама које су дале толике жртве за ослобођење Србије, али да су прошле мождане и последњу жртву спремиле би да друге на европске народ.

Зашто је интересно то проучавање? Да би постали свесни погрешака и мана својих. Морамо да увидимо шта не вала код нас, па да се са тим упустимо у непоштедну борбу, да тим нестанемо и изворанимо, да не трпе више наша национални организанизам!

Морамо као вашто појединци и надземље да отворимо шта је у нама добро, позитивно, стваралачко, да то исказимо на заставама својим, да се за то боримо, жртвујемо и с тим подземемо. А кад победимо, кад у нашој средини завлада то позитивно, онда је нама будућност обезбеђена. Не смемо се устезати зато што су руководиоце снаге сили тодико вопше, не смемо у ступити ни пред горшовољну вапором својих, не моју нас задржати ни пријатељ и мајка нам вамо, ни неповољност супрошивника!

Почетак са овим тешком проживљавом пред самим собом, ве бедимо своје пороке; знамо ако своје врлине! Зато национална катастрофа на Косову нам напрешала ту мисију у историји српског народа!

ДАМЊАН КОВАЧЕВИЋ

Остварен сан паланачког професора

Тешко је да пропаде Југославија, да земља доживи толико националних катастрофа, да без икакве потребе да толике жртве, да би се остварио сан И. Трифуновића да постане „министар" владе, па макар она била и влада фантома или лутака, који ни кулиса повлачу тамне силе, које су биле сасвим у овој ствари. И пре ових трагичних догађаја Милоја Трифуновић чинио је све што стоји до њега да добе на чело радикалне странке и да се тога полажаја аутоматски постане и шеф владе.

После смрти Николе Пашића у своју тактичку увербљеност да треба да игра вазу улогу се је ни сам могуће нашим покојником да преузме водство странке, при чему је у њега нарочито Аца Станојевић, најмлађи интересент радикалне странке у намери да својобу вата постиче свој циљ. Међутим, Аца Станојевић нема ни једну од оних изванредних моралних или великих интелектуалних способности и одлика које је да он може да говори у име њеног и у име радикалне странке .

Милоје Трифуновић је типичан пример интелектуалног бумбара, о коме сам говорио, и који су баш велики зид у нашем јавном и политичком животу. И не је један од оних Ужичанина о којима спаше и политичке културе са великим амбицијама и претензијама. Међутим ни ова ко није могао да изађе из интелектуалног оквира гимназијског професора у селишту и његови ретки написи из политичке литературе, у којима се он хтео да представи као интелектуалан човек „домаћег" кадрова, најбољи тумач у њему основних идеја и циљева.

Поред болесне амбиције, поред интелектуалне „недоучености", и поред политичког дилетантизма Милоју Трифуновићу недостаје и прилагодљивост политичка стварања већинског, синтезног, а он се као и други његови колеге у пучетизму вели ко одликовао неспособношћу да схвати потребе новог доба и неспособношћу да се ослободи својих аболања. Он је сам схватио и рекао више но вероватно из прошлога рата, надајући да ће клајање једног крегаваног доба и малаког система и тиме слава и ред успоставити Југославију и увеселити га.

По свему што се дешава у Лондону, где се смотрали који ову жуту врсту, што је то редовна појава, види се да је он наставио свој већи властољубиви рад и да је у Лондону хтео да стави до состава „преседник" неке фантома једне земље, које је постојо више на географској карти, на у свести народа.

Али то нашто не мари, главно је да је Милоје Трифуновић остварио свој сан, на рушевинама једне велике државе и у тешким ерна свога народа.

РАТНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ЖИВАЦА

Међусобна је британско-америчка сарадња пошла нешто спорије него што је првобитно било предвиђено. Ово је, наиме, последица, с једне стране, бојазни англосаксонских савезника да ће Совјетски Савез, по завршетку рата, постати велика сила, а с друге стране, последица чињенице да Совјетски Савез, по завршетку рата, неће имати потребу за помоћи Америке и Енглеске.

Ово је, наиме

Брига за хлеб насушни

Најава министра пољопривреде и шумарства инж. г. Рад Весковинића

«Не сме ни један Србин умрети од глади» рекао је министар пољопривреде Недељ.

Усколо ће настати велика пошаст, а Србији, па су у стању једе предузете све мере за обезбеђење хлеба.

Рад истраге становништва по варошима, пружамо одрада извештаја, избеглица деца, ученика и становништва у касарнама крајинама мера са приступом прикупљању потребних количина пшенице од заоставштине деце.

Да би се ово прикупљање извршило правилно и праведно Српска влада и Генерални опуномоћеник за привреду у Србији створили су ред једнако испуњавање свима и то је: да су разрези прописани само за ове пшенице које имају вишкове.

Да би се ово примјенуло у потпуности спровео, наређен је једак дневни број отпута власника пшенице. По овоме плану прокључавања се остављају потребне свим и потребно количине пшенице за сетву. На основу ових података који се заједнички попуњавају пољопривредници, наређује се потреба у сетви и потреба власника према броју становника и то се потребе остављају прокључавању, док се вишкови имају предати.

У општинама у којима има великих пшеница, ако што је већ рекао, сетва се извршила, ту ће се ради непрекидности у раду непрекидности. У ванредно у чистоћу општина ће бити дато довољно вишкова да се да за све непрекидности лица са ове општине имају обратити Министарству пољопривреде и шумарства да им одо да потребну количину за запрегнутељу.

Ако што се на овога вида и среза вида и надлежне пољопривредне власти неће, да свако становање добије одређену количину пшенице и брашна.

Председник Српске владе г. Милан Недељ рада правилно исправке становништва благовременно од стране српских земаљских власти.

Као коришће последице ове наредбе долази сада планско прикупљање, расподела и искоришћавање хлеба. Сви ће се дакле у погледу производње и исправе становништва у Србији постигнути су велику позитивни резултати. Планска пољопривредна производња повећана је да се регулише и искоришћавање.

«Ми сам ни један Србин да умре од глади» рекао је г. Милан Недељ, председник Српске владе. Нашу и целом српском народу могу данас одговорити: Српски сељаци и сви други пољопривредници и пољопривредни стручњаци извршили су своју дужност. Без је благовољење њихов рад. У Србији је прекомерно количине је потребне да се искорени народ и да према томе ни један Србин неће умрети од глади.

Разрез који је извршен ради потреба непрекидности становништва у Србији је умерен. Уз добру волу и извесан напор он може и треба да се остварн. Ништа целог српског народа је да се он оствари до крајњих могућности.

То није само интерес грађана, оружаних одреда, избеглица деца, поспешених крајева, већ и потребе српских земаљских власти. Пратећи разрезе вођено је рачуне нарочито о пасивним, општинама и сиромашима. У свима општинама које неће произвести довољно количине за покривање потребних разреза. Ова количина ће бити дата у виду зајма. Овакве општине ће имати у таком виду нарочит разрез. Те је најбољи данас колонел је пажње увезања пратиоци, који стварно вршиће разрезу и пуна задовољава ошшетка предаја.

На крају српски земаљски власти могу бити сигурни и уверени, да сам ја као дата сва и министар пољопривреде као и цела Српска влада и цео краљевски г. Милан Недељ уложити све напоре да се ова наредба спроведе и пољопривреда пољопривреда заштите и очува.

За то је наша мисао, да је боље да српски земаљски власти сами у духовности и изађе сви воде рачуна, него да плаћају глобе, ако у којем ће не прикупе рад и да морају да дају оно што могу дати и без прекидања мира.

Мени су српски земаљски власти обавезни да ће своју дужност испуњене извршити. Ја се надам, да ће то учинити сви српски земаљски радници. Председник Српске владе г. Милан Недељ, Влада народног спаса и ја као министар пољопривреде водиће и водићемо рачуна о интересима наше пољопривреде и земљорадње, у чему ћеду сам уверен, али ће и сви српски земаљски власти, чим буду сви у народу и да ће сви моћи дати и без прекидања мира.

КАКО ДА СЕ ПОПРАВИ СТАЊЕ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА

Рат и његове последице тешко су погодиле Србију. Целокупни становништво је то осетило и сви српски били су тим последицама погођени. Али, данас се може слободно тврдити, да ниједан последице тако, као државне службенике.

Трпљући крв које пролази наша народа и државна заједница нису се тешки. Терети који на нама леже огромни су, и држава нема да одговори свима онима обавезама и да услови све које нам као бе одржала финансије и приходни живот земље не одговарајући новоу. Све то није довољало до сада држава да ефикасно ниједан материјалан стање чиновништва. Незнатне повишице, које су дате у виду додатка, потпуно су недовољне да доведу стандард чиновничког живота на ниво који би одговарао данашњем стању трошита.

На овом чиновнике је вожртвовано подносио то тешко стање, сматрајући да то захтева највиши интерес државе и народа. Али су у државној администрацији ипак остали извесни трагови грешака из прошлости, које Српска влада уклања новом мерама и принципима, вођама чиновника као појединих уклоне тешке последице да би сам чиновник и министарством приновљао заводу новог административног поступка и новог духа у функционисању државног апарата.

Све су то чињенице које још више указују на потребе и дужност државе: надзиране да приступи решавању питања чиновничке материјалне егзистенције. Јер, данас се већ може вишта говорити о питању егзистенције државних службеника. Тачно је и неспорно, да приходи огромне већине наше државе довољни за живот њихов и њихових породица, док приходи свих осталих грана њихових чиновника не омогућавају ни приближно стандард живота који би одговарао њиховој функцији и њиховом положају.

Док је с једне стране то чињенично стање неспорно, с друге стране наше се јавни велики проблем за државу: како и на који начин да то питање решити. Да ли повећањем буџетских могућности могу бити ефикасни и да ли је држава финансијски у стању да те нове терете поднесе?

Пробљем је врло компликован и његовом решавању треба приступити врло опрезно и предострожно.

Просто повећање приходности можда би донело тренутно побољшање чиновничког материјалног стања. Али, да би трајно донела до потребне финансијских средстава за то повећање, које би морало да покуне врло знатан финансијски ефекат, она би морала потражити и нове изворе у којима финансијом оптерећења. А то би са сигурношћу изазвало нове пожалбене појаве живота.

Зато тога се како међу самим државним службеницима, тако и у владином круговима водила помисао, да се материјалном стању чиновника помогне на други начин, који не би изазвао финансијске тешкоће, а службеници би несумњиво био од много веће користи него ли непосредно повећање приходовнеког. «Српски народ је у своје врсте пријатан да се стање државних службеника побољша редовним допунским сподовањем на основним намирнице у натури, о чији ће се набавци побринути држава преко својих прикладних установа, других државних и самоуправних установа и овлашћених фирми. Исто тако било би врло корисно основање нарочитих чиновничких ресторана, где би се организовали приступачни оброци за оне службенике, који због немогућности да спремају храну код куће.

Идеја је привлачна међу државним службеницима најсимпатичније. Сматрајући финансијско стање земље, службеници би биће то врло задовољан да се њихов положај побољша и на тај начин, како би се својим породицама могли да прехране ово тешко време.

У колико би се ова помисао могла остварити, неко бити само дужност државе да је спроведе, већ ће исто тако бити свега и родољубива дужност сваког грађанина, а нарочито привредника, да у том погледу нађе у њиној мери суодзет свој допр. Са сигурношћу своју родољубиве и пожртвованост за добро земље и народа.

Ц.-Н.

Опомена министра М. Недељковића

Министар народне привреде г. М. Недељковић и министар на расположењу г. М. Стојан одржали су велики народни збор у Аранђу. Министар г. Недељковић одржао је велики говор у коме је између осталог рекао:

«Ниједа у целој земљи, нико сам већ најмлађе рекао, које се бројају у груда својим срестрани и подједнакошњи. Зар је Држава Мајсторовић, који се трудио са срестрана и правно спорузима са Тепом и непријатељи, када бисте јетком Србије и подједнакости! Није. Он је то доказао када је остапио српски народ за чију се слободу тобом борио и небојао. Дакле, када је у питању достанак и живот Србије, ја вам отворено и искрено кажем — сваки онај који рада против Српства, био он комунисте или дошљаковац, биће безобзирно сурово кажњен.

Великом жалошћу чланова су и два несмесна трговца из Сребренице. Прва су тих жалости изнела је отаца мајчина дивиде и браћа је *ЛАЗАРА БОРЈЕВИЋА*. Док се спремала у Обреновцу мучила за насушни хлеб, он је у својој радња и стоварио

Најоштрије мере против ратних шпекуланата

Недавно се пронашло новац, који експлоатишући ратна, која је убрзо показала добре плодове, наравно по питању животних намирница. Захваљујући тој политици, која контроли цијена и зарада, данас су пијаце пуне намирница. Ма да се неке још јаке на знатној висини, иако се тенденције падања из дана у дан испољава, а нагазда за то неће пропасти робе због великих, али не доби до великих већег чака.

Али, док је у једним странама постављен либерални принцип спровођења цијена, дотле је у другим страна редомо да се најстрожије и најнемилосрдније поступи са свим крупним шпекулантима, који биљежним средствима изузимају робу из јавне продаје, да би рали недозвољених и баснословних зарада дигали цијене до невјероватности, на штету појединаца и целине.

У таквом нагомилу недозвољеног пословања увијек је неки број несавјесних трговаца, па чак и неких фирми, али од последњих дана крвавијена пуна строгости процеса и одредаба.

Најлепша изречена казна изнела је један мајстор који је ставио на сламу кашаљ је забележен просвјетни *НИКОЛА МИШКОВИЋ*, који је пронашао тоистичке ствари. Он није поседовао ништа о поједини целокупне запасе робе недозвољених шпекуланата, који су ухваћени, једва је стоваривати сиромашно велико количине текстилне робе у којима је је пронађе без количине које робе и пуних пола. Ову имовинску стварни су контролни органи. Комисија је за цело и изнела је Министарству финансија.

Великом казном изнела су и два несмесна трговца из Сребренице. Прва су тих казне изнела је отаца мајчина дивиде и браћа је *ЛАЗАРА БОРЈЕВИЋА*. Док се спремала у Обреновцу мучила за насушни хлеб, он је у својој радња и стоварио

Зато тога се како међу самим државним службеницима, тако и у владином круговима водила помисао, да се материјалном стању чиновника помогне на други начин, који не би изазвао финансијске тешкоће, а службеници би несумњиво био од много веће користи него ли непосредно повећање приходовнеког. «Српски народ је у своје врсте пријатан да се стање државних службеника побољша редовним допунским сподовањем на основним намирнице у натури, о чији ће се набавци побринути држава преко својих прикладних установа, других државних и самоуправних установа и овлашћених фирми. Исто тако било би врло корисно основање нарочитих чиновничких ресторана, где би се организовали приступачни оброци за оне службенике, који због немогућности да спремају храну код куће.

Идеја је привлачна међу државним службеницима најсимпатичније. Сматрајући финансијско стање земље, службеници би биће то врло задовољан да се њихов положај побољша и на тај начин, како би се својим породицама могли да прехране ово тешко време.

У колико би се ова помисао могла остварити, неко бити само дужност државе да је спроведе, већ ће исто тако бити свега и родољубива дужност сваког грађанина, а нарочито привредника, да у том погледу нађе у њиној мери суодзет свој допр. Са сигурношћу своју родољубиве и пожртвованост за добро земље и народа.

Ц.-Н.

ЧУДОВИШНИ САВЕЗИ

Написао Камиј Моклер

Постоји једна особина која се мора признати совјетским управљачима: то је непрекидно у дефинисању њихових циљева. На самом начелу, совјетски управљачи се свесно одвојили придржавају и перфидност, или за тај нерфидност онај у служби њихове искрености, јер је то једна од начина да она трајнобиће. Може се рећи да не постоји ни један међународни проблем који није разматран и изнашао прилику за гласан најави какве је његове мисли у том не само од бољшевизам пакетну Европи, већ да га најстиже целом свету и то са фанатизмом једне вере коју се састоји у обећавању бољшевизам Јехове јеврејском народу. У том циљу Москва је и прекрајала једног џиновског посла у циљу да опустиче стара да компонент у потчињену да интересе и циљеве. У том циљу Москва је проширила своју дипломатију да покуне пропаде каталог, одбацујући моћи да их изнесе како то буде прилике постигнуте: јер чист и непомућен циљ као и интерес остаћу бољшевика само се изјављени којима се треба слуге жити да би се што боље служило интересу друштва. У том циљу Москва је истодобно разградила своја земаљска бољшевичке организације ваљда са прошћењем и атеистичком пропагандом, која би једнако ставила у опасност великог инвалиду, коју је земаљаз интернационала одузела да умиње.

У потрази за чему ваља сачувати једног таквог плана: Мањедведи је такав један већ предодређен, али Мањедведи, који је већи од њега, такође је. Али је са једним прекрасним изразом изводио лакоћом таквих изјава, народа да је Москва једини ослонац и једина тврђа Исламе истине свуда. Дакле у Москви далеко је више него икад ислам бољшевизам.

Сам страшовито мрзи све владе и све напитке и о томе сасвим јасно говори. Сви зрелији суд нам каже и они којима је сасвим јасно. Све је то само позивало, толико пута већ поновљено чињеницама, да се човек са страшћивости пита како „демократије" једнако и англо-америчке капиталисте не схватају да је бољшевизам, колико за њих тако и за њихове фашизам или национал-социјализам, смртни непријатељ.

Свакако да су управљачи тих „демократија" такође свесни тога и јасници и да су код утицаја једног другог непријатеља свог пишу, а вероватно и говоре, сасвим супротно. Они верују да ваљо мирно раде пријатеље да бољшевици могућност њихове акције, јер они сами своје циљеве, али они забрањују да за њих у Москви, који располажу огромним капиталима, акције имају не значи знати и да је без икакве вредности. Они су без икакве свести и упутљивости довољно ограничене да верују да ће Москва, која је у потпуности подређена њиној спасној, моћи да се ослободи и да тако постане опасна. Они не знају да је Москва, која је у потпуности подређена њиној спасној, моћи да се ослободи и да тако постане опасна. Они не знају да је Москва је непријатељ, али је Москва је непријатељ, али је Москва је непријатељ, али

ЕВРОПСКА ТВРЂАВА

Дванаестинчи топови на обали Ламанша

ДЕСНО: Протиавионских артилерија на границама Европе стрепња је да „дочека вазгушаве терористе

ДА БИ ОДБРАНИЛА СВОЈУ КУЛТУРУ ЕВРОПА ЈЕ САГРАДИЛА ТРУДОМ СВИХ СВОЈИХ НАРОДА НЕПОБЕДНЕ БЕДЕМЕ НА СВОЈИМ ГРАНИЦАМА. ДОНОСИМО НЕКОЛИКО СЛИКА О ЕВРОПСКОЈ ТВРЂАВИ.

Аспект са атлантског обала

ГОРЕ: Чувар европске бедеме

ЛЕВО: Радови на изградњи утврђења у Француској

Foto: Belgrader Bildagentur

Пољопривредни радови у јулу

НА ДОМУ

Суво лишће старих усева треба сакупљати и ломљено по дворишту. Влажно прљавштво одмах и уклонити у тањом слоју и суво одатле где нам деца промаје да би се брзо осушило. Изнесе стаје сено брзо на сунашку, растурајући и окрећући. Једнако требаће сено, сламе и плеве, и играћи, да живина не растура.

КОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Стоку редовно храни, пој и негуј као и у пролеће месецу. Прехрањену стоку прикривај овсом и јармом. При давању новог јечма износ брзо спрезни. Прехрани га и дај у малим количинама јер може изазвати колике и запаљење црева. По обављеној жетви истерај стоке и живину на стрњику да би покупила просуте зрна.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Довршни косидбу сваке траварице и граница за сено. Жалу пропабља сена и прекални сено на сунко. Довршивај вршидбу стрних усева и одвајај семе за сетву. Завршивај окопавање шећерне, Чуваj, сушн и заштити засеје.

У ПОВРТЊАКУ

Прави и по могућству заливај сваког. Ранији прикупљуј, плодовиће и кајсије. Види бобе и цвет, а земљу прекопавај и не дај сиди земљи купус. Сакупљај семе од ранног поврћа.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Обилај све плодове као и у претходном месецу. Врши летње орезивање и пошпрање садница. Нарочито остављи горе јабука и крушака трема чађавој краставости на плодовима воћњак са 1% Бордоловом чорбом.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

У винограду обилај исте по-слове као и прошлог месеца. Ако је потребно прави виноград, али избегавај подизање на јаким кршевс. Појављене кашњи-ке у винограду и прскајућу исто тако прскајући, прави и пуски. Ако настане велика суша залевај кишење у потпуности, или само умерено. Изврши зелене резе да би што више говозне унутра продирало.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Удружуј своје ројеве, а неко ројеве спречавај. Утамњуј трутове стављањем трутовачке на кошницу. По потреби додај и вештачко сабе и води мед.

Очекује се добар принос банатских винограда

Према напоменама из Баната, банатска виноградн показа су одлично и обећује се богата берба. Надлежни органи спреч-ну нашој пољопривредницима на потребне радове око сузбијања разних болести, како би се при-нос што боље обезбедило до бербе.

Силирајте сточну храну за зиму

Нашој сточарској земље пре-ти опасност да у најскорије вре-ме остане без стока. Један од главних узрока томе је неспо-собна сточна храна. Колико би ште проистекло из тога за наш народ и нашу привреду није потребно истицати. Свестан тога сваки пољопривредник-сточар мора се сетно побринути да за идућу зиму обезбеди храну своју стоци.

На употребу интарица као сточне хране не можемо и не смемо помишљати. Како што, тако и кукуруза, потребно је у прво ред као јадоска храна. Пићне биљке у нашој земљи гајене су увек у сувим малим количинама. Ове године можда је засејано нешто више, али ни у ком случају неће бити довољно. Због тога сточар мора да се сад пада побрине како би те мањкање надоместио другом храном, која се до сада код нас није употребљавала за исхрану стока. То су разна биљни отпадци, који се такође даду врло до-расло употребити.

СИЛИРАЊЕ

Да би се биљне остаци сачували и корисно употребили као сточна храна и за зиму, треба најпре важно силирање.

Силирање се врши у нарочи-тим сило-јамама састављеним од бетона, циглп или камена, али о-вде немо нешто се осврнути и јамама исказаним на подлози и масту у непропустљивој и набијеној земљи. На дно тако изве-тешеране јаме треба добро нагазити слој плеве, сеновине сламе или сувог корења око 30 сантиметара дебљине.

Када напишемо силаси исцр-пена се сто ситнице обичном силаси и сламе се тако да се ваздух истисне. Силирана храна мора бити чиста, неупрљана земљом; при силирању мора да се пази, да је сува, или да се ма-ше са одговарајућим количинама зелено храна. Завршни слој прави се од плеве, сеновине сламе и корења у дебљини око 20 сантиметара и мора се пазити да се не загази. Преко овог слоја по-стављају се даске, а преко њих дебљи слој земље око пола ме-тра, који такође мора бити до-бро загажен. Када се јама отво-ри, земља се скида и сточар сазна-ће да ли је сточна храна сва-ко-ва-ква. Ако је јама отво-рена прерано, Кад се јама отво-рена прерано, сточна храна се-ће да ће бити добро да заштитимо о-не природне непријатеље штетно-ће који нам воде постоје.

Међу такве спада ни врсте мо-ље дедна велика, дата буба, дуго-нашка прасица, трбух сасвим ни-ти ноге, тамнеће сиве боје. Ове штетне тела и сишног металног сиваста са дугим пролазима. Пролази ове имају у једну врсту ни нарицљиве браонкаста. Наши мишњаша потекао је отуда што буба изгледа једну врсту-тичког који јако мирише на мо-шус. А наши браонки ни тичји-ни мирис. Ова буба у свом крилатом виду лети.

Појављује се у пролеће и брзо се парећа по земљи, а дрвећа и-ни по траву, тамнеће сиві боје. А тај плен су гусенице и лутке штеточина. Почетак је врло зна-жајна, пронађена напетаки за кратко време чиста појаш, тама-неће гусенице и лутке свих ко-личина. Напада ваше воће јаким штипалцима и крокаше га, о-стављајући само сламнату кожу. Поред тога браонкасте лирве храна се такође гусеницама и ве-ликим количинама.

Лишће сточне репе силира се у смеси са другим биљама, као зеленим кукурузом, сувом кукурузовином, лишћем шећерне ре-пе, сламом пасуља и т. д. Може се силирати и несецкано. Исто тако кукурузно лишће си-лира се у смеси са другом хра-ном.

Ране кировске траве, које нису отровне, силирају се саме за себе или у смеси са другим биљама. За то може да се употре-бе коров на међама поред путова, потока, у јаругама и т. д. Сеца се на ситно комадиће од 1 до 3 сантиметра дужине.

Трска може такође да се упо-треби за сточну храну, а у не-достатку друге зелене хране мо-же се силирати сама за себе.

Од велике користи за земљу искуство стоком може да буде и осушено шумско лишће. У томе о-ме и научит неспеа са дрвећа и убунове отпадају се латорасти и танке гранчице најдаље са лиш-ћем, те се остављају једно до-ба дана на сунчаном месту, да се сасе. Затим се кошују у сно-пове дебљине око 30 сантимет-ара и сместају под неки кров. При доброј промаји за 6 до 8 дана лишће ће се осушити. Та-ко припремљено лишће по мир-љивости је прибинако оредње-ном ливадском сеном.

Сува сточна храна, плеснико-сама, има во цела за сточа у-кус и хранљивост као додатак остатој храни. За то узимо у об-зир пшеничне слама, кукурузо-вина и сојина слама.

Пшеничне слама сецка се и кваси водом, тако да на 100 кгр. сламе дође 65 до 70 литара во-де. Затим се сламе у сандуке, додајући 1 до 1 и по од сто ме-ласе. Ако се сатке кукурузно, одно-сно јечмене зрно. При кувању не треба много набијати, а пи-шљиво сандуке покрити поклопи-ма. Овако спремљена слама даје се стоци за кратко време 3 до 4 дана.

На сличан начин спрема се ку-курузовина, помешана са 1 до 1 и по од сто сетне кукурузне и-ли јечмене зрно. Тоне се још додаје протеинско што клопач кикатог млека и, ако има, до 2% соли. Тако се особљена хранљи-вост дао 2 пута. Храна је тога-ва за 6 до 12 недеља. Може се томе додавати и зелена храна од кировских трава, али у том слу-чају смањити количину воде.

Сламу пасуља је могуће упо-требити као сточну храну и сама је непрпмерљиву слабо јаде, али може се корисно упо-требити, ако се на 10 делова зе-лене хране дода један део суве-не сламе. Слама се помешана са кукурузовином, пшенич-ном, пресом, суданском травом, мухаром и другом зеленом пра-вом. У колико је зелена храна сочнија, у толико се количина сувог слама може повећати.

Један природни непријатељ штеточина

Културно јабуке и биље има-непроми број непријатеља у жи-вотињском цаоству. То су најви-ше дедом инсекти и познате ја-сенице — ларве. Борба против њих је врло потребна. Али се и у природи јављају непријатељи штеточина помоћне што може, како би се удржавши силама против њих што успешније бо-рили. Због тога потребно је по-знавати не само штеточине, већ и њихове непријатеље, како би се у њих могао да их штити у бо-ју сопствену користи.

Пољопривредни стручњаци у Сједињеним Америчким Држа-вама проучавају нарочито непри-јатеље

О питању очувања вредности националне валуте

На данас важеће у доба идеалског рата који је остварење свога циља и у његову одбрану мобилисао све компоненте, па чак и њих повезао у целину. Сва напрегнута умања све своје духовне и материјалне снаге за победу, илюзорије иде за тим да одбрани или да нађе средстве којима ће ојачати и ојачавати у интересу читавога онога чији је рат циљ, а непријатељима да просвећу само нокаи и сенке.

Све веће данас предузимају оно чиа финансијских и монетарних мера у циљу спречавања даље повећане инфлационог опасности. Још није дошао тренутак да се мисли на стабилизацију у тој дефлацији. Сва напора и сва средства треба да буду усмерена једино на спречавање даље инфлационарне тенденције која би за последицу имала да после овога великог преврата на привредним прилика ниже не буде онога потпуног у односима привредним појединим областима.

Истовремено су све земље пошле том пистолеру руководене тежњом да у свом привредном потрошње рационалније, а енергетских напатања средствима која су већ у оптицају, како би тај начин одређене дане сваколике нема, односно сачувале целину свога живота и нашле своје.

Интересантно је при томе напоменути које мере предузимају земље које располажу великим делом златних резерви, а које нису. Од којих не би требало да буде ни једног порицања у стабилизацију домаћих валута у односу на злато као основу.

У овом случају, оно је једини пут и начин који у вези са дугорочним циљевима може да стави стање светског биланса и монетару финансијска средства на нашу расположиву основу, а пролазни благотворни утицај на данас ова не тражимо.

Историјско искуство земаља Антанте пружа нам потпуну сигурност у могућност у рационалне с обзиром на јаку тежњу свих у великих ковинација у вези са економском инфлацијом у Америци и односа да се ова тежња не развије у неконтролисано и неодређено кретање, јер се оне не могу тако лако контролисати. То је и разлог што је Енглеска, на пример, која сад у САД тако интензивно посећене своје пореске стопе.

Истовремено оптицај САД знатно је ојачан августа 1939 године 7,14 милијарди долара и повећан је за 4,2 милијарде, што износи за 17 милијарди, што износи за скоро 140% у односу на време пре почетка овога рата.

При томе је тешко повећање оптицаја у Енглеској. У октобру тог увећање оптицаја нарочито је увећан оптицај новчаница од 1000 и 5000 фунта, док код новчаница од 10.000 долара то није био случај.

Исто је и у Француској, где је имала нарочити оптицај од 902 милијарда банкноте, а у септембру 1939 године 5.395 милијарда средином марта ове године.

Ако се повећање новчаница од 500 и 1000 франката средином је мартовски оптицај од 825,5 милијарда на 902 милијарда до краја маја ове године. Један део повећаног износа исплаћен је новцем по основу давања на кредит, а један део је сасвим у новим новчаницама од 100 франката.

На свим овим видимо да су најбогатије земље свете задужене рационалном истом оним привредним потенцијал. Али само и од нас позвољу у у економској снази у односу на њих привредни потенцијал. Али само и од нас, пословање нити повећање, а ни од нас, пословање нити повећање, а ни од нас, пословање нити повећање, а ни

ОНИ КОЈИ ДОЛАЗЕ
ВЕЉКО СУШИЋ

Вељко Сушић од пролазног ђака Шантићеву књижевну школу, од седамдесетих трећу награђену песму, од будућности, као и сви — сец.

Млад човек, носилац блиставих дуба, млад новинар, носилац бар станог регионализма, Вељко Сушић је у загробљењу, тек, како се то каже, обећање, јер с дирљивом љубављу прати књижевност: читаоци антологија сва су нашег, по свој критици прекрупна имена, као бајке.

Мудре су му, дакле, покојне књиге, као нека књига, неколико се појединих делића. Инсталирао је, у дирљиво је традицији, крагна, јасна, својствена, уништавања — која те не сонет неки горчатачког кова.

И тако, једна песма, један успех: у равнији времена с двадесет таквих песама постајеш се признатим песником. А потпуно као је на Шантићеве књижевне школе.

Још спомене он се и само име Шантић, наставници и вдовлеколичитан Вељко Сушић стаоца ру ну сриц, баш као да бе хтео да каже: „Шантић, да бог!"

А то значи да тај млади човек песничкотво сказати као неодређена предања која, да песму за неку ону свету тајну дрим, да ирво откривост на онда школованост кини, повање да је за њега разговор ме са личном свешћу, песничкотво свештена и не свеснем новим.

И то је тачно.

И бесконверзно је ако на песничке нозне природа одговора правим стварализмом. Јер,

Лирика није патетика.
Лирика није естетика.
Лирика није предика.

Као код ово на сувој и чворној доза ограни гроад стварали, право стварализам је устостручавање дејства.

Устостручавање дејства да се и сред и радум предочетавају, устостручавање дејства да чита ве школе, читаве правце, вашеју ову, стих-два устостручавао ногу да крену, устаоједе, устостручено ногу да смире, уму-дро:

„Осећаје овде сиже туђег неба
Неће нас грејат ко што ово грејо"

И тако, с награђеном песмом Вељка Сушића истовременско се одаје крнинале Шантићевој књижевној школи, непресушном жакору црнице правог песничке стварализма, које је сваки регионализам увијало до сасе нацинализма.

*

По вашинеју доказиру, Вељко Сушић је ире рата одлично песника, неколико приспеђена по радити свеједневним часописима, ако полетне репортаже свог родног града, истражива: *политичке, социјалне* прилике једне као би пацинолне и културне појаве изворно осетио. изворно приказао.

Повучен, радан, скроман — скромно и одговара:

— *На мене је утицала непосредна средина, песничка традиција мога града — бекар-града.*

— А ова је?

— *А ова је Шантић, његова поезија, његова искреност, његов човекољубивост.*

— Па онда?

— *Па онда Дучић суверених потеза, суверених израза.*

— А проза?

ВЕЉКО СУШИЋ

— *Андрић, Цвијићева*

— А њихова поезија?

— *Да се врати родном гнезду, да се њиме крокима, да се ослободе двадесетгодишњака.*

Па је на граду од свега тога остао утисак да је тај млади човек исправно схватио основну мисао, наиме да је песник дужник и не привилегован сеизам, да је песничтво — дрво које кутворења, а не лавовски дво искорштавања.

И тако, Вељко Сушић је исправно песничке обдарен за дозвао чији је његова награђена песма, краткм, јасна, уздигнута.

Из родног града...

«Родио сам се и одрастао у кући чији један прозор гледа у башту, са јавородама, змизленом и огромним чкотрасама, а други је двориште, а часто и по цео ноћи, одако госпа Алекса Шантић, Бошња са планина пред кућом Светозара Ћоровића, зета Шантићевог, и чатнда ако пронађе неког одраслог стена међу дрва, страшена рака.

У њој је Алекса прелео и проседео дане своје тужног свеког живота. Као кроз магту сећам се, његовог бледог лица, сребрно увек тужног и меланхоличног бледог, јер је Алекса у то време операсао једни бубрег и био је тежак и неизлечив болесник.

Пао сам са ког дана на шкоскан дуд, на мнурзут, како се каже у мене грдна, испод кога је нанад седела Алексина комшиница кенјера Мара, а потом и другу напребрала на Шантићева љубав на стари дрво, страшена рака.

Ко босоногу седмогодишњаке играо сам се чешће испред нашег нанад седела уседнут трговца Николе Ћоровића, на чијем је «бинкуру (тезги), у једном полутамном углу инсјашњем, седео Шантићев сестрић Светозар Ћоровић. Белешио сам ја тада по целом подтрчаку, свима нашим госпа Алекса Шантић, Бошња са планина пред кућом Светозара Ћоровића, зета Шантићевог, и чатнда ако пронађе неког одраслог стена међу дрва, страшена рака.

У њој је Алекса прелео и проседео дане своје тужног свеког живота. Као кроз магту сећам се, његовог бледог лица, сребрно увек тужног и меланхоличног бледог, јер је Алекса у то време операсао једни бубрег и био је тежак и неизлечив болесник.

Пао сам са ког дана на шкоскан дуд, на мнурзут, како се каже у мене грдна, испод кога је нанад седела Алексина комшиница кенјера Мара, а потом и другу напребрала на Шантићева љубав на стари дрво, страшена рака.

У њој је Алекса прелео и проседео дане своје тужног свеког живота. Као кроз магту сећам се, његовог бледог лица, сребрно увек тужног и меланхоличног бледог, јер је Алекса у то време операсао једни бубрег и био је тежак и неизлечив болесник.

Пао сам са ког дана на шкоскан дуд, на мнурзут, како се каже у мене грдна, испод кога је нанад седела Алексина комшиница кенјера Мара, а потом и другу напребрала на Шантићева љубав на стари дрво, страшена рака.

Ко босоногу седмогодишњаке играо сам се чешће испред нашег нанад седела уседнут трговца Николе Ћоровића, на чијем је «бинкуру (тезги), у једном полутамном углу инсјашњем, седео Шантићев сестрић Светозар Ћоровић. Белешио сам ја тада по целом подтрчаку, свима нашим госпа Алекса Шантић, Бошња са планина пред кућом Светозара Ћоровића, зета Шантићевог, и чатнда ако пронађе неког одраслог стена међу дрва, страшена рака.

У њој је Алекса прелео и проседео дане своје тужног свеког живота. Као кроз магту сећам се, његовог бледог лица, сребрно увек тужног и меланхоличног бледог, јер је Алекса у то време операсао једни бубрег и био је тежак и неизлечив болесник.

Пао сам са ког дана на шкоскан дуд, на мнурзут, како се каже у мене грдна, испод кога је нанад седела Алексина комшиница кенјера Мара, а потом и другу напребрала на Шантићева љубав на стари дрво

СА ИЗЛОЖБЕ РУСКИХ СЛИКАРА
«Св. Архангелск Михаилло», икона од В. Шатовскога

ВРИСАК НА ПАШИНОВУ

(Наставак са 10-те стране)

ниче одуке на Тобиџе воде је уједначено и тужно шуморада.

Ага-еници Разнаболежнику, дочекивачким господару вилајета, заказани су министарски ручак у разгорјелом мангалу, чинило се, од тог мекоог добовања кишних капи у олуку као да то свемирско бубњари потиљци удрају у воћи и домаћи оглашују крај вечери, сирт и ћевапу на коју се слегао силан свијет, и влашки и турски. Његово тамно-браонасто лице, пун врхунац ове подилазно до дуге неспавши и свитљивог страха, било је осути планинског - грунтовог пигатиног сира, шодре као пшеат, као у трговина, тако су одпратиле. Пред улазна очима, умирујући тамни полутонима шпанја се, у непознатом мотивеном, слика на сликани дуга шкиљурчења, у бо ватна крај Буне и Радобоје, у дубоког сјемња забавника; дутарља Јакова на бедемији „Влахи-ног" по дворишним Мајдановима у друштву мутесарифа и цар сених конзула; страсна шкољања и пијана гегеља у кариеју, на крајњим дугих земских вођи, кад су под притиском алкохола и распаљене страсти чалама и чуварканама сва свађала и по жутавану живота и све се свађало и стављало у једни сплуда ган о срећи.

Сав тај шумови и прокуја на живот остављо је сада само успомене, горке и убитачне. Све са тога сјећао се Ага-ница с бе лом и горњином која је, као по сан, пуцајући и правећи трошак дуги и разједала век раскрвљено срце.

На се сјети, вели, зачарљивог дана, врћићог и суморног, када су га возвог провела кроз уз комплину чаршију. Свети се као живот терпеја Ристе Наћанта, чи је сву сваку годину жерба као жабо ињено пао када је, на разигрином ватру, као лопов на шкољах, у галопу продрао кроз стрму Суходолину.

Чарџија је пала сва на ногама када су џекери ударили у бубњеве. Са бедема ина Пушћа куле пролонио се пастар глас бероје. Када су наоружани Албанци стисли на Велику тезу удрио је силни пљосак. Из врхог, прозвалног облака, који је изненада прекрштио град, кишо је ударила.

Види Ага-ница јасно сликуу ју чарџијског дана. Све, и најмању ситницу. И када кнежевић слу жу Кајић, и када терорца Ристо Наћанта свети са свога вођа ка и када му, на напреднијеме потрошњени пратилаца, натиче на леђа прљаву тканину избијеру са изукаља која се пиљева на ташну.

Отишо ага убогог Ристе Наћанте телеко самашеви и дубоког људског сажаљења које је чи, на Великој тези, то гриз ће нишанске терције лопуља као бојица када изненада пој ри ини стремење брајер?

Ово што је Ристу Наћанту, убогог хришћанског терцију са Велико тезе, човеку бескрајно великом, већим од многих паша и везира у чијим сред ноге тре перила пекла топле дуџске са милости и свакашења, недоста ја је ваш Ага-ница Разнаболе жнику, дочекивачком везиру и управљачу цијелог једног про стог царског вилајета, господару пред чијим је шкљетом посје ћалац пиао на колена у своју дубоку понизност одмах сутра ра.

У том тренутку, комплицирано сашег том мишљу, ага свјетлости тог комплицног свакиња ко је бљеснуо пред њим као бакља у помрачине, Ага-ница спокојно је крајину, сам убођени, ауура као лавље кад је изненада по года сиротовско таке. А потом, очигледно, натенсно под тежи ном свога сопственог тела, ко ји је, као по сан, пао на колена у своју дубоку понизност одмах сутра ра.

Ага-ница је дуго стајао на ули ци, стрпљиво и мирно, као дрво, као камен, као ограда, као ништа, и гледао како се Ристе Наћанте вуче као ињено тело, као да је ранама, и гледао продиру ту струју Суходолину.

Чарџија је пала сва на ногама када су џекери ударили у бубњеве. Са бедема ина Пушћа куле пролонио се пастар глас бероје. Када су наоружани Албанци стисли на Велику тезу удрио је силни пљосак. Из врхог, прозвалног облака, који је изненада прекрштио град, кишо је ударила.

Види Ага-ница јасно сликуу ју чарџијског дана. Све, и најмању ситницу. И када кнежевић слу жу Кајић, и када терорца Ристо Наћанта свети са свога вођа ка и када му, на напреднијеме потрошњени пратилаца, натиче на леђа прљаву тканину избијеру са изукаља која се пиљева на ташну.

Отишо ага убогог Ристе Наћанте телеко самашеви и дубоког људског сажаљења које је чи, на Великој тези, то гриз ће нишанске терције лопуља као бојица када изненада пој ри ини стремење брајер?

Ово што је Ристу Наћанту, убогог хришћанског терцију са Велико тезе, човеку бескрајно великом, већим од многих паша и везира у чијим сред ноге тре перила пекла топле дуџске са милости и свакашења, недоста ја је ваш Ага-ница Разнаболе жнику, дочекивачком везиру и управљачу цијелог једног про стог царског вилајета, господару пред чијим је шкљетом посје ћалац пиао на колена у своју дубоку понизност одмах сутра ра.

У том тренутку, комплицирано сашег том мишљу, ага свјетлости тог комплицног свакиња ко је бљеснуо пред њим као бакља у помрачине, Ага-ница спокојно је крајину, сам убођени, ауура као лавље кад је изненада по года сиротовско таке. А потом, очигледно, натенсно под тежи ном свога сопственог тела, ко ји је, као по сан, пао на колена у своју дубоку понизност одмах сутра ра.

Ага-ница је дуго стајао на ули ци, стрпљиво и мирно, као дрво, као камен, као ограда, као ништа, и гледао како се Ристе Наћанте вуче као ињено тело, као да је ранама, и гледао продиру ту струју Суходолину.

ВЕЉКО СУШИЋ

Поводом 75-годишњице трагичне смрти Кнеза Михаила

Навршило се три четврти сто ћећа од трагичне смрти кнеза Михаила. Само осам година тра ја је његова владавина — кр ву владавину, 1839-42, не умини но у обзир, као због тадашњ година младог кнеза, тако и због општих прилика — дан је испу њена богатим технолошки задо бијена без рата и политичких многих чврстих темеља за дању државницу остварења.

Данас, када се српски на род труди да се у сваком ко гледу опет врати самом себи, сазрје душа, који него и када треба да се сетимо тога ви кнеза који је био сав Србин, чо век у најчешћем смислу реч, државник — реалиста, одличан познавалац Европе, једном реч ња кнеза је био потребан сра ћен човек.

У данима бола и неволе на роди умеју дубље и благодарни је да гледају у прошлост, да се стога, пријатном ове 75-годиш њице много од нас обраћем мо у мисли се овамо, вољно удубити пријатном жељом стогодишњим рођења, 16 сеп тембра 1925.

Сав Србин

Вастно образовање, темељан у планат са целог Европи, чи је најважније земље обишао по као петнаестогодишњи турист, ак у току вишегодишњих боравка, богат личним и родбинским веза ма са многим значајним и утица јним личностима у иностран ству, нико Михаило је најпотпуни је Србин. Лична за појединим мишљења погрешно бо ни, он вредљени примером сло венског живота, прави син ног завичаја, о њиној је, ако је, бољи и другштву утицајних странаца, са пажљивим новом говорио ка о приликама српског народа о њеном напорном жи вотном борбом ради, ка ваја опрезити обед онима на далеком западу, о њиној ве ћини у музичким пословима, о њиној патријархалној скром ности у којој све до 1903 годи не није мења ја сјаја за сто ка која ниси гостију, подијељући ду ги и осећајући се „Светости", све док се није покорила варош ној жељи кнеза Милоша у том погледу.

„Мени је дужат ни ако доста", рекао је кнез Михаило Вашој Ђ. Милићевићу.

За домаће повољних или не правидно запостављених, до стојније пречитавање сина на рода, тај владар-Словенац заво ли нашем народу увек биту пријатељ.

Цео његов живот био је по свему сјајан завет њеној.

Државник-реалиста

Али он је јасно гледао на ства ри које нису ни остварива ли мисли, строго у границама стварности и постојећих могућности. „Ко ни понеће Душанове сре ћина, тај ни је душманин, а не пријатељ."

Данашње време сво ним речи мораду више но иједне друге указати на сву дражинчеву величину кнеза Михаила, који је иколим сретачима, а без рата, толико постигао, који је срећно провео нашему народу. Сарпе и Хрватске, нашу Србију, брод тог у напредном.

Није узалуд велики везир Али паша, у тешку пре ме преговора око повољнијих турских усло ва са српским чеховима рекао да „кнез Михаило сам за себе вреди као колико војска од 200.000 ду ди".

Осим Николе Пашића, др Ми лована Миловановића, Јована Ристића и Стојана Новаковића ниско поред њега тако рећи ни шта државника, који су у суд бинском човечанству у толико ме ри знани да воде рачуна о ње ном имену када се политичке воде изгнам и не спомен.

Довољно је указати на пример колико је смисла за геополитичке реалности Србије сачувао у времену када га је Наполеон III, тада моћнији међуме сила на континенту, уз опште сумњиче, стао обасипати почастима, на чу ваше многих „патентираних" ве ћина који су убеђивали да ће се на Тилсрнја на ата до бити „на тавару".

Кнез Михаило
Архив С. Н.

И велики Бизмарк, код кога је за врем кнеза Ми ћа ја ни ко ближе могао стајати, одао је признање његовој трезвености и далеко видности.

Трећа Обреновић сједа у мај личној личној књиге историје и од својим општедржавним свој ствима.

Једна од најдивнијих одлика, која је чини недостајала и ве ћини од најистакнутијих наших људи, била је његова управо класична правичност и објек тивност. Свака пристрасност бо ли је пародиран.

Инвидрено утолико, свега је једном јаче подигао глас у сту дбеној правди, и то обе тога што је нека депутација из уну трашњости сметрала за умесно да се пред њим изиде нарочита о кнезу Александру Карађорђе вићу. Чланове породице кнегиње Персиде предвиђе је и остентативно показао на своје врло ско прије, дакле Немањићеве, на том правном почетку места.

А што да кажемо за праву дане који је повео са Савезом ако нисмо пеизије Стевана Сте фановића, знаменитог личног се кретара Карађорђевог? Кад је Савет у својој телеграфској, а заказ ђујући се на слова закон на о „годишњи доста проведени у државној служби", остао ри тме да Фалиповићу скоче пензију за 200 талира, кнез Ми хаило није према Савету примено ју праксу апсолутног владара, ниће хтео да омаловажи тај во ловој форми чак и кад чини ме ја, већ је Фалиповићу до судио ону разлику од 200 талира — из својих личних сред става.

У свијој личној душевној тра гедији, разлазе се кнегињом Јулијом, кнез Михаило се од прког до последњег часа пока зао пуна од таме до пете, до стојан и великодушан, прави го сподин у најлепшем смислу реч.

Велики пошговалац Немаца

Већ сво подцкуда је да кнез Михаило, владао као недоди дуге на ово владар да основа во ења свог ове европске народ де и њихове земље, провидан дуго времена у спасној од мах сра дуга путовања по Европи од ко ше године). Често су у посљедње време питарше него ли ја Енеглеска, њеном карактеру и њеној политици. У тоглое се показивање пријатељ о Немцима, хваљењ њихову так ност, исправност и савесност. У свакој прилици је кнез исти ца сматрајте према Њемцима ко ји су као стручњаци, занатлије, трговци и др. живели у њеној престолници.

Иако је подједнако добро го ворио и немачки и француски, нарочито се рад служио немачк језиком. На министарском састанку, у разним конференција ма у двору, као ће кнез ману ју мислио научити да поје чује, иако би обично да поштр о свом ставу што је рекао на српском, енглеском и на немачком (пише Ми лан Ђ. Милићевић). За време дугих година проведених у ино странству, најмилије му је бо равиште уреа било земаљск Бечу, где је провео највећи дио свог сиротиња за стара не начин уједињења, као учесл на изградњи „Ројалбергхеле".

Ако пропустег народа мисл бољег и праведнијег садашње и будућности, на животна, владавине и сватања кнеза Ми хаила у данашњим особљани временима може и треба још много да научимо.

Из позоришног света

❖ Сутра ће у Београду (Ка ловачко предузеће „Пронаиђа") *Ивана Историја човека* Ивана Горана Ковачића.

❖ Ивана Ђ. Ивановића Ђ. Ивановића, Ивана Ристића и Стојана Новаковића ниско поред њега тако рећи ни шта државника, који су у суд бинском човечанству у толико ме ри знани да воде рачуна о ње ном имену када се политичке воде изгнам и не спомен.

Довољно је указати на пример колико је смисла за геополитичке реалности Србије сачувао у времену када га је Наполеон III, тада моћнији међуме сила на континенту, уз опште сумњиче, стао обасипати почастима, на чу ваше многих „патентираних" ве ћина који су убеђивали да ће се на Тилсрнја на ата до бити „на тавару".

Кнез Михаило
Архив С. Н.

И велики Бизмарк, код кога је за врем кнеза Ми ћа ја ни ко ближе могао стајати, одао је признање његовој трезвености и далеко видности.

Трећа Обреновић сједа у мај личној личној књиге историје и од својим општедржавним свој ствима.

Једна од најдивнијих одлика, која је чини недостајала и ве ћини од најистакнутијих наших људи, била је његова управо класична правичност и објек тивност. Свака пристрасност бо ли је пародиран.

Инвидрено утолико, свега је једном јаче подигао глас у сту дбеној правди, и то обе тога што је нека депутација из уну трашњости сметрала за умесно да се пред њим изиде нарочита о кнезу Александру Карађорђе вићу. Чланове породице кнегиње Персиде предвиђе је и остентативно показао на своје врло ско прије, дакле Немањићеве, на том правном почетку места.

А што да кажемо за праву дане који је повео са Савезом ако нисмо пеизије Стевана Сте фановића, знаменитог личног се кретара Карађорђевог? Кад је

ШЕТЊА ГЕТЕОВИМ ГРАДОМ

Франкфурт на Мајни, један од најбогатијих трговачких градова Рајха, престолница историјске крунисаног и сахрањеног Светог Римског Царства немачког народа, смештен на обалама Мајне, где се он улива у Рајну, где су се од давнина састајали са својим вешима. Ту је и чувени дворац на Рометбергу, из кога су се своме седишту одржавају резервисане свечаности, по угледу на оне у Салцбургу.

Град је био поточићем само парк, уживао је све привилегије слободе и заштите. Иокада није био владао ни разбојник, ако није злочинитељ отклоњен и не трговачке караване, над чијим су судбинама бдили заштитник и тутор. Стари трговачке куће са својеврсним архитектурама, као што је кућа „златних чекрчића" или „златне свезнице", указују на богатство и укус, тако да није чудо што је Франкфурт на Мајни у вишеконфесионалистичкој Немачкој, поглед „градом немачког занатства".

Нескола ми дан једнаде године при Христа, Франкфурт је дакле пријатан позитив средњовек и савременог великог свету. Он се размиља брзо. За Гетеове младости ови брдо више стотинама дана од данас можеш да прими штрина аграда за свечаности. Старо и ново, наше се никада оромбољало. Ако је дом особито дрвеитано, очувана и кућа у којој је Гете уладио свет, 1794, а родила у њеним дечија. Поболно стуга свако у спу где је стајала колона кожева, или у просторији, у којој је Гете, журно свој врни састав „Гецо фон Берлихингена", „Младог Вертера" и многобоје одене свог прибатеног „Фауста".

За Гетеове младости Франкфурт је имао задиже и тесноће, од којих је нема и данас чувени У дечу „Дахтиг уид Варзиф". Гете је таланивом фантазијом и радозлео трудом ишао. И само ние Хердерове, у коме је сада Гетеова кућа иво музеја у Гетеју мерје, можало та је данашње посетиоце на славно цврсто доба Франкфурта. У Гетеово отпошња ништа сва згрша гледа је дежеле за свечаности грађанских архивара.

Касније је, у исто време, видао Фридрих Хелдерлин пролазо кроз сву беду приватне учитељ, као и сви страни и за њега дубок врем кога његове стварност госеловина, банкара Гонтарда, учитеља у Хесенбо новни стихозина — ниће му ра занимала судбина. Године 1814. Гете је већ родом је написао „Франкфурт ноћ са око 40.000 становника. Данас има 550.000 становника.

Франкфурт није никада био пезнатница свеучитеља — нарочи ни властелеле. Главног рез је модно једно друштво, чији је нос био да стоји културне у ставове. Градски наслутит за у интересе које нос смета занатлије. Нема нрвидно дима сачуваног је ту дана Рембрандта, Дирера, Хобсбуда, а имена су стоји ни спомен у Франкфурт, само да би видела Ван Дајкову „Мадону од Рибе". Касније је ту дошао Моцарт, Мане, Тробаго. Франкфурт је и незаборавно обезбеђење великог немачког сликара Томе, који је у Франкфурту најбоље године провео, тако да постоји пасти врхо и богата збирка његових слика. Поезија и природоисторијски музеј, за чије је оснивање дао пет стотина гана Гете.

Мисао да историју музеје са свиљом скупљеном збирком ста мачке, простире се од шума и

Кућа у којој је Гете рођен

Фото: (Europäische Korrespondenzen)

дрво и ловачких инструмената и лимала Таучса, до светске индустрије ИГ Фарбен, највеће фабрике боја на свету.

Један стари достојанвеј Франкфурта, још у XVII веку написао је:

„Задрхао сам се дуже него што је било потребно, био сам прави богатин забавник".

Х. Г.

Двестопедесетагодишњица Лајпцишке опере

Лајпцишка опера слави ових дана два и по столећа свога постојања. Мислило да и нас трећа за значај зубаста; тога велике немачког културног центра, као који су неке толике успоне немогућег културног зна тра, за који су неке толике у спокоје ни времена културног, просветног и националног народа српског народа, а но њем су старосавском универзи тету студирали толики наши у глади и заслужни људи.

Урађен седамнаестог и у току скоро целог осамнаестог века, центри опере умотесни у Немачкој били су великани владасци дворови, односно њихове дворске позорнице.

Лајпцишка опера претставља једно од ретких изузетака од тог правила. Она је творевина искљученог интересовања и културе свести лајпцишког Градског већа.

У тој иницијативи, док Лајпциту се јавио само грађ Хамбург, које је још 1678 био подигао оперску зграду, чувену сту „Опера на Гуљчићевом Штатсопер, треба имати на уму да је Хамбург био суверена градска република, немачка да је већа за себе са великим свет трговинама.

Лајпциг, напротив, који је 1693 годину следећу премиеру Хамбурга и подигао градску оперску зграду на Брилу, не само што није био самостално град, него није ни престолница Саксоније, простире се од шума и Саксоније, већ је у оно доба био је потпадао Дрездан, где је

Железна да успостави што тешњи додир између позорнице и средњовековне околине, управа Мајнског народног позоришта у Њиху предузела је низ мера у том погледу. Као прва мера, да би привукла сриску пажњу му позоришту, управа Мајнског народног позоришта још пре је дана и по године дана успостављ је специјалне ћачке представе, које се редовно дају сва среде и недеље пре подне.

У даљем развоју сриских од носа немачке позоришта и средњовековног окружења, Управа је основала фолклорну групу коју састављају ученици и учениц њиних средњих школа. Ова група је много учинила за ближе дођир између школе и позоришта, она је успела да врати у сриску средину народне умотвор ења, која је стварно чиста једна од великих покретљивих, музикално и радозлевом нагоји народне игре, песме и музике.

Пре неколико месеци управа Мајнског народног позоришта у Њиху расписала је међу школском омладином једну конкурс за народну песму чије је циљ да развије сигнао и љубав школске омладине на сриску народну, сриску културу и уметност. Од ученика и ученица на свом конкурсу дело је одговарајуће, јер се јавило преко стотину ученика и ученица са својим радовима.

Свакатрашњи значај овог конкурса, претседник Владе народне скупш, генерал Милан Недић, доделио је 5000 динара за сваку награди најбоље рад на конкурсу. Министар просвете Велибор Јонић дао је 5000 дин., а њихов окружни начелник Чедомир Миланковић такође је дао 5000 дин., док је управа Мајнског народног позоришта у Њиху са свог

Плодан рад Моравског народног позоришта

је страже дала 10.000 динара за награде текмаца.

За прегледа радова и њихову оцену била је одређена комисија, у којој су, поред управника Моравског народног позоришта Константина Атанасијевића била и три професора њихових средњих школа. На Видовдан новембра је извршена прелаза награда. Овој жалој свечаности присуствовали су окружни начелник Чедомир Младеновић, окружни школски надзорник Бранислав З. Константиновић, затим сви директори њихових средњих школа, чланови Народног позоришта, фолклорна група и велики број грађанства. Свечаност је отворио управник Моравског народног позоришта Константин Атанасијевић, који је у неколико речи објаснио методу рада и руководилаца са се растиле ове конкурсе, а затим је објавио резултат овог конкурса.

Прву награду претседника Српске владе, армијског генерала Милана Недића од 10.000 динара добила је Слободанка Ерцић ученица VIII разреда гимназије.

Другу награду од 5000 динара министарка просвете Велибора Јонића, добио је Милан Дамњановић, ученик VIII разреда гимназије.

Трећу награду од 5000 динара, окружнице начелника Чедомира Миланковића добио је Алексан дар Борбенић, ученик VII разреда I Мушке гимназије.

Четврту награду од 2500 динара управе Моравског народног позоришта добила је Божана Јанић, ученица VII разреда Женске гимназије и т. д. Укупно је 6 појединачних награда износио је 36.

Прилагања сама ове свеч ни учесници подељене биле је у школи да се управник Томасе ученике школе. Кључе управник Јована Себастијана Ба ка) на том поводу горко ис ја, да „у оперу треба ићи ви више нади свиће", тојест оне ће их с пута комедије и шаљи ће их с пута опере је он сваки свеје ученике.

У прво време, главне сцене Лајпцишке опере показивале се ствари из области историје и музике лајпцишких сликара. Сасвим сигурно је опера убрзо се прославила својим бројним концертима.

Почетком осамнаестог Седмогодишњег рата (1756—63), Лајпцишка опера доживела је дубок пад. Међутим, изненадни повратак сјаја и значаја Лајпцишке опере дошао је са управником Томасом Шварцем, који је управник Лајпцишког позоришта. Шварц је у неколико година успео да Лајпциг и околину доведе до тога да постану права средишта тог музичког живота дала је чувена Томасова музичка школа, са које се најбољи дакон и регрутовао од самог почетка одличан сарадник Лајпцишке опере који је био умешан да у своје своје задатке под диз ком управом мајстора Шварца. У самом почетку рада Шварц је био је од самог почетка дао лајпцишке уметника в уметнице

Двестопедесетагодишњица Лајпцишке опере

Прва велика сцена ове опере је Шварц поставио Глукову оперу „Орфеј и Еуридика", која је одмах доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Глукових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Отмица из харема", која је такође доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Моцартових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Чаробна фрула", која је такође доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Моцартових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Дон Жуан", која је такође доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Моцартових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Фигарова женидба", која је такође доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Моцартових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Così fan tutte", која је такође доживела велики успех. Ова опера је била прва у низу опера Моцартових, које су биле постављене на сцени Лајпцишке опере. Шварц је поставио и Моцартову оперу „Милосрдни Тит

ПРВА ЉУБАВ БОГОБОЈА АТАНАЦКОВИЋА

Г Као и многи школски друг и пријатељ Бранко Радичевић, тако је и Богобој Атанацковић, творац наше модерне школе и једне од најпродуктивнијих српских писаца, био и љубавник жена. Није ни чудо, као ни тај на ум ни памет да обојица прављају веру високима књижевно-романтичним, који у темељу своје стваралачке потраге и живота, на врхове поезије, љубави. И то љубави најромантичније: најпаснје према отаџбини, пријатељству и — жени.

Сврстан какве за Богобоја да „...над свог до сам разумевног песника љубави, жена должни на њих месте...", а приповедач Богбојев да су „ништа грађена у једном лепом жртве несрећне љубави, пронакнени живота и дрвеним срца".

Он је друговао с двојицом великих људи нашег народа: са Бранком Радичевићем и Светозаром Милетићем. Негов темељни живот — творац школског државног чекића са тешким политичким реалним трибуна Новогрба...Али у укорбеној с Бранком, то су дах банкиница: обојица пристаница Вукове, обојица нам песника. Вукри живот који проклети младе луде, обојица, сцено Пера Давичићу међу свима крајина имена, погребују их. Тако се Аланије у вишеволетни новиа Бранков, и Тамнице Богобојеви. И, видиш, обојицу је трудобољна одмела са овог света. Рано, врло рано.

Богобој Атанацковић, рођен у Бају, проводио је веселе младе младалачке године. У дворцу и другој годин волта већ је то мондеи сиднејег времена, који полази на дуги пут по Европи „да види свет". Одлази, прво Немачка, у Хајделберг, Минхен Мајнц, Лајпциг, Констанц, Штут, Бон-дворац, Бадиша, Готјеа и других значнике који су дан тада имали сенје Алистаке успона.

Долазе је чистото Берлин, Лондон, Италију. Жудьом једне сентиментализам, нежношћу одговорне младића, Богобој је грабио од живота што више као да је знао да неће дуго бити на овом свету. Сам каже у то време дечачком хвалисављу: „Дан у посао, а вече, доста путе и ноћ, у весељу проводим. Нема овиђене отимање Српске нокој нисам претстављен".

Двадесет, 1865, када се оженио и само пристојно породавао гимназ, писао „Вољевки" и родио „Два идеја", тај „гениталне и романтичне поета, нахарпао се у мучнине и врло пролазне привлачности. Ту је и пао, водио разрађених ваплатских канцелярија у Бају, просто: кисиео., да би, тек године касније, склопио очи за навек.

Калиџе нема се на овом месту подробније уложити се лином Богобоја Атанацковића какав се нашао на достојном месту у српској књижевној историји. Осим краћинком доносимо прво објављује у љубавној домишљај Богобоја који је он сам оставио у посмртним забелешкама. Ова нашла дотерањем извесно вид читалаца једну мертвовоску пјацу, писмну сполатно, на брзину и недотеранно, за себе сама. Ово забележак, нашто као доказа са врших својих путо-

Цртеж К. Н.

дова, нису биле позвате Атанацковићевим биографима. Скерлићу и Мити Поповићу, јер су проучаваи и објављени свеједоет година по писческој смрти, 1916, када се он Пиновић на Скорлиној кашу нашао међу живима.

Из његовог дневника утоликом доносимо само они што се односе на ту прву љубав нашег дарованог песника, на Пају Јовину Аранђелу, из Суботице.

„24 фебруара 1860. — У хотелу сам хитала вечерни Суботице. Ту чекам долазе Пајина Пролетњанина, који ми је обећао да ће ме одвести к Аранђелу — Али читава сата је прошло а њега још нема. Ако скоро не дође, нећу га даље чекати.

25 фебр. (фрањеуска). — Јуче сам љубовао. Је сам лудак. (Српски): Вече ми нисам и добро, је доваља) ме у мошунаку. (фрањ.): ако не неће добити. у тиранију... Ах. Пајанко! мој божје живо, шарени божје!

...Ја ту ћу се вратити с тобом и онда ће ми среће бити потпуна... јер сам је тек стекао у Бају... ти ја нећеш, чисто и искрено. Али да чисто чисто ниси прави, не бих тако дуго, тако без сна и мису. То је рана моја љубави. Ја је љубим све рана, а она ће ме љубити више него што ме је и досад љубила.

26 фебр. 1861. (фрањ.): Дан сб. Константина и Јелене, исти дан пре 3 године. Суботица стара. Али да сам чистог ниси сре с она се чинила комплименти. Одговорим им да је ти стекао. Одговоре ми да је ти стекао — Ја ти нисам ништа обећао, ја ти нисам ништа ни рекао, ни ја ти ништа нисам ни мислио. Ја ти нисам ништа ни мислио. Ја ти нисам ништа ни мислио. Ја ти нисам ништа

Српски народ, 3 јула 1941

Коларчев универзитет остварује своју мисију

Међу установама, које данас врло активно сарађују на делу националном обнове међу прима палама се Коларчев народни универзитет. Записали смо пред у великим тешкоће, изгубивши највећи део својих зграда, из којих је наставио свој рад. Универзитет је био обустављао рад. Па ни Универзитет често до обнова рад, можно је сагледати сви приходе из којих се он подмиривали сви велики расходи. На чак непрекидно нарастајући дефицит око издавања свих Задужбине, који је хастао руководећи комитета гроба краља Александра Ујединитеља. Ако то не било остварљиво, престало је рад. Универзитет је, међутим, не рада и да се дефицит на одржавање Задужбине основала из готовине Фонда.

Нова управа Коларчеве задужбине, која је новог децембра 1941, преузела дужност, стала је на тледиште да се тај Коларчев универзитет обнови на онако исте дане вршили своје просветно-васпитно Задужбине. Само тако, сматрало се, да се временом могу остварити захтеви, који су у тадашњем састави и напредовање Коларчевог народног универзитета.

Данас, после годину и по дана, можемо констатовати са задовољством да је тај циљ у главним остварен, и у материјалном, и нарочито у културном и просветном погледу. У материјалном. Коларчев универзитет постављен је на чврсте темеље и обезбеђен му опстанак и рад на властитих приходи, у духовном погледу је велико следиоце нашег културног живота и живе чвор српског интелектуалаца. Прак тут од своја основна Коларчев народни универзитет постао је опште чвориште рада. Сви досадашњи редови на радника и сељака до предавања ка и универзитетска предавања редовни посетиоци предавања, предавања и течаја Коларчевог народног универзитета.

У току године и по дана постигнути су значајни позитивни резултати који се могу сврстати у следеће: Коларчев народни универзитет добио је назад чист свој имовинско-правни положај у смислу воље и намене његова оснивача; 2) Материјални опстанак и могућност за даљи рад и успешно рад Универзитета осигуран; 3) Наведени програм мора се проширити и у погледу научних установа. Те се установе морају бољи и савршенији рад, који ће одговарати потребама народа у тим и другим областима живота, и тиме ће постати и стварно и правно саставни део Универзитета.

Предавања и течајеви

*У погледу културне обнове, пластичног живота и опште образовне мисије је чврсто и одређено за даље. За публику, као и специјална за сељаке, радничке, занатлијске итд. За учитеље средњих школа одржано је 25 предавања са темама из области народне психологије и међународне, као и велике борбе народно-просветних предавања. Предавања обухватају све стране наше народне књижевности. О народном песништву, Развитак српске драме, Развитак српске књижевности, Аристотелова Поетика, О народној књижевности, развитак српске комедије. Више друштво XIX века кроз сатирине слике. Предавања су била веома посећена од стране наставника научних и просветних радника. Одржано је укупно преко 60 предавања са популарно-научним темама из широког публикума, и у вези са тим било је 340 предавања културних скупова уских специјалиста, као и предавања за јавност. Теме популарно-научних предавања су из свих научних области и предавачи су највећи професори Универзитета и научници. Теме су из географије (О карпатској Украјини), о Јапану, о Јужној Америци, Африци, Чуда Јапана итд.), из филозофије (О Хегелу, о Шопенхауеру, Развитак филозофске мисли итд.), из медицине (Ректеново откриће, Медицинска историја свих ратова, О будућим болестима, О зачетку сиду, Трбушни тифус, Малигни тумори, Дифтерија као опасна епидемија међу децом итд.), из биологије (Како је постао свет, живот на земљи, Постанак органске материје, Почетак живота, Порекло људи и њихова историја итд.), из психологије (Подсвесност и сновиђења, Наша воља и сва њена моћ, Подсвесност, О свесном и несвесном итд.), из историје (Средњовековна историја, Балканска историја, Историја Византије, О витезовима, О трубадурима, Шта знамо о словенској прадомовини, Словенска митологија, О митологији, О Јужним Словенима, Историја Словенских народа, Историја Словенске књижевности, Словенска књижевност у XIX веку, Руска књижевност, Руски романтизам, Руски реализам, Руски песници XIX века, Руски сликари XIX века, Руска књижевност XIX века кроз сликарске слике). Предавачи су били наставници

ПРОСВЕТНИ ПРОБЛЕМИ

Доносимо кратку садржину чланка овог одбеглог научног сарадника.

Др Дим. Најдановић:
Основе културно-просветне проблематике

Сваки народ има своју „културно просветну мисао", која се огледа у његовом систему просвете. Поводу дискусија која је код нас дошло до тога, указа и објашњава овај чланак. Писац констатује да се преобраја свеопшта и настојчивија жеља. На школске грађе као и школског тела има да се отстране све што је ђачки и интернационално. Отуда тако има да се укине материјалним, расположивим, антисрпским и атеизам. — Радикални борба против комунизма.

Школа треба да васпитава у духовном погледу, — Школа треба да буде средиште духовног живота. Дисциплина школе не може се заснивати без једног политичког програма, — Национално образовање и васпитање мора да буде основа и окосница школског живота, а наставне учинке на материјалу, фактима.

Др Р. В. Тасалонић:
Поезија Светислава Стефановића Чавлина

Чавлин је написао поводом прошле 60-годишње јубиларне године рада нашег великог песника Свет. Стефановића. У чланку дају своје мишљење, поред осталих и професори: Јован Скерлић и Живојин Перић.

У другом делу своје расправе, он је покушао да анализира естетичке елементе Стефановићеве поезије, рефлексије, филозофске и религиозне поезије, са дубоким уважењем у њене квалитете и уметничке вредности.

У трећем делу своје анализе, он је компарирао Стефановића по родољубљу и социјалну мисао, и доводи до занимљиве закључка да је он остварио потпуно заокружену слику родољубље поезије.

У четвртом и последњем делу, писац се осврће на појављена српскохрватска дела и странице Стефанова и на неке Стефановићеве песме на стране језике, задржавајући се нарочито на преводима Ота Хауфера, о којима је сачињен известан преглед, г. Велибор Јонић на тешко поводом суд у Литовачу Матице Српске (1892).

Никола Радојчић:
Да ли је Стефан Пановановић био у Хилендару?

Стефан Пановановић дао је једну повољну новелистику Хилендару коју је с комплетом издао Ал. Соловјев 1926 г. Тумачење њиме место у тој повељи, А. Соловјев налази да је Стефан Пановановић био у Хилендару, где са поклоном оцима гробу и видео са братом Сава и Јеротејем, нашли да немачки текстови, који се фигуришу у Хилендару, нису ни у каквој вези са Стефаном Пановановићем, већ са Светом Гором и да се на Хилендару поклонио оному гробу.

Др Радивоје Миловановић:
Филозофија и политички живот

У овоме филозофија за политички живот каже Миловановић. Он поступа идеја о држави као идеја о животу". Од наших схватања односа између појединаца и државе зависи и наш политички развој. Ако ми схватимо у индивидуалном смислу, онда ће индивидуалистичке схватање бити ограничено индивидуалним законом, а ако ми схватимо у колективном смислу, онда ће бити подређено колективним законима. — Хаотска да се држава сагради, тј. изврши у 5 година, а у 5 година, а у 5 година, а

СТАРИ НАКИТ

ДРАГО КАМЕЊЕ И СВО СРЕБРО

Купује и најбоље плаћа

„Србостил“

Краља Александра 17.

444 1—1

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

ко продаје ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и делова суда, док поптуно не би били упућени у њихову стварну данашњу вредност. Зато ако већ продајете покушате своме купцима а не госпођу у Вашем је интересу покушате и позовете фирме «ПРАЧА Р» која ће Вам платити одмах по највишој дневној цени, као ће Вам бесплатно и стручно проценити «ПРАЧА Р», Београд, Палилулска улица број 6. — Телефон 28-706. — Дарковска пијаца

448 1—1

СТАРИ НАКИТ и драго камење

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња

„БАКУЉА“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Слепог

443 1—1

В. Косановић - Бели

гостује у елитном ресторану

„Царице Јелене“

Душанова 26, телефон 27-543

445 1—1

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу. Огласујем је за неважећу. — **Косана Мијаиловић**, Топ. Вучића 7. 418 3—5

НУЂИМ ЛИСТУ и пријаву издате од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу изгубиле сам. Оним је огласујем за неважећу. — **Пиварска Болећа**.

ДУБАНСКУ ЊЕНИЦУ бр. 1979 издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оним је огласујем за неважећу. — **Драгољуб Чемић**. 420 3—3

ИЗГУБИЛА САМ пословичну пресуду издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу. Огласујем је за неважећу. — **Анђа Вуковић**. 422 3—5

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Огласујем је за неважећу. — **Милева Љубомировић**. 423 3—3

УКРАДЕНА ЛИЧНА КАРТА издата од Пристојеничке градске полиције, Крагујевац бр. 14963/43 г. пуковој од фирме Стојановић, сама нађа од исхиђа Крагујевац. **Драгиња Стојановић**, Кнегиња, Кнез Михајлова ул. бр. 161, Крагујевац. 424 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Огласујем је за неважећу. — **Сима Пашинац**. 425 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ и пријаву издата од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. — **Пантовић Јосиф**. 426 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 556 издату од Среског начелства из Крагујевца изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Бошкић Ђорђевић**. 427 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 431 издату од Среског начелства из Крагујевца, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Драгиња Ђорђевић**, Пушкина. 428 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Пристојеничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Живојин Стојановић**. 429 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ, пријаву и општинску пријаву издате од Пристојеничке полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. — **Стевана Ђорђевић**. 430 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату на моје име од Пристојеничке полиције у Крагујевцу оглашујем за неважећу. — **Ивиња Милентијевић**, гвожђар. 431 2—3

МОЈА ЖЕНА Руженка Шотровић из Њемачке Брод — Чешко-Моравска заштитна ме 1926 године, односно дутове које сте учинили моју пријаву, водим брачноразводну парницу. — **Драгољуб Милутиновић** из Крагујевца. 432 2—3

ИЗГУБЉЕНО ПУШАЧКУ књижицу број 18655 оглашавам за неважећу. — **Митић**, Неш — Пантелејска 13. 433 2—3

448 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

колонијске јавне продаје са почетном пицитационом ценом следећа имања:

5 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Вирчанинова 10 Дин. 6.000.000.—
2) Плац са зградом Стевоја Главаша 1а Дин. 3.000.000.—
3) Плац са зградама Јакшићка 10 Дин. 500.000.—
4) Плац са зградом Краљевића Томислава 73 Дин. 1.000.000.—

8 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Новопазарска 44 Дин. 2.500.000.—
2) Плац са зградама Јевремска 16 Дин. 2.700.000.—
3) Плац са зградом Марашла Пилсудског 26 Дин. 2.500.000.—
4) Плац са зградама Страхинића Бана 25 Дин. 2.100.000.—
5) Плац са зградама Страхинића Бана 29 Дин. 4.500.000.—

10 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Господар Јовановa 47 Дин. 1.800.000.—
2) Плац са зградама Господар Јовановa 46 Дин. 950.000.—
3) Плац са зградама Страхинића Бана 31 Дин. 2.700.000.—
4) Плац са зградом Господар Јовановa 16 Дин. 6.700.000.—
5) Плац са зградама Страхинића Бана 26 Дин. 6.300.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скендерија 33/II од 9—12 часова где се могу добити и сва друга обавештења.

447 1—1

Државна Хипотекарна банка

— ГЛАВНИ ФИЛИЈАЛ У НИШУ —

колонијске јавне продаје на дан 9 јула 1943 год. следећа имања послопоја у Нишу:

1) кућиште Кеј 29 децембар бр. 18-20 Дин. 180.000.—
2) кућиште Горњо-виногради „ 115.000.—
3) кућиште Давидова ул. бр. 4 „ 85.000.—

Продаја ће се обавити у згради главног банкиног филијала у Нишу од 10—12 ч. где се могу добити сва даља обавештења.

449 1—1

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 40655.

Ниже велико избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најниже цене, највеће избор за 1943 годину.

450 1—4

Државна хипотекарна банка

колонијске јавне продаје на дан 8 јуна 1943 год. следећа имања у Београду са почетном пицитационом ценом:

1) Краљица Наталија бр. 28 а Дин. 5.800.000.—
2) Принца Евгенија бр. 27 „ 400.000.—
3) улаз Бакалеска и Авраповог бр. 12 „ 250.000.—
4) Принца Евгенија бр. 25 „ 450.000.—
5) Влајковићева бр. 27 „ 2.075.000.—
6) Високог Стевана бр. 26 „ 720.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скендерија бр. 33 другог спрат, од 10—12 часова, где се могу добити сва даља обавештења.

451 1—1

Elektrol

НАЈПОУЗДАНИЈЕ

Средство за конзервисање јаја

одликава јаја свежа годину дана

ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 120 ЈАЈА

Главно заступништво и депот:

Дипл. инж.

МИХАИЛО С. ВЕСАРАБИЋ

БЕОГРАД

Вука Караџића 7. Телефон 28-326.

452 1—3

Егзекутивна опомена

Окружни уред за осигурање радника у Београду у смислу § 24 Закона о осигурању радника и чл. 29 Уредбе о извршењу, принудној наплати и повлашћености пореза (Службени новине од 29 децембра 1938 год. бр. 304) позива све послодавце као дужнике да приспеле до месеца марта и маја 1943. године своје уплатнице у законском року доставе, односно своме уреду у напред-наведеном року од 8 дана.

Исто тако позивају се и сви послодавци, који ранија приспела доспеле пре приспела за месец април 1943 год. на да до тог рока уплате, да и они уплате своја дугована у року од 8 дана.

У колико се послодавци не одазову овом позиву и не уплате своја дугована уреду, уред ће као овлашћена власт у смислу постојећих законских прописа повести извршитељски поступак по захтеву органима и извршити наплату дуга приморним путем по Уредби о осигурању, принудној наплати и повлашћености пореза.

Осмодневни рок за плаћање дуга треба рачунати од дана објаве ове егзекутивне опомене у новинама.

(На неодговарајући Окружног уреда за осигурање радника у Београду 18 јуна 1943 год. бр. 16853/43).

Пописано плаћена у готову

Ђ. Н. бр. 1946

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 10 јун 1945
Бр. 26. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ЈУГОСЛАВИЈА ЈЕ МРТВА...

Југославију више нема само српски народ, који је у својим недрима посиана сузама сина о српском жиоу и српском јунаштву. Југославију више нема само српски народ, који се заклиње бодрим сином за српска „врх часна и слободу златну". Други су њени витезови да се Југославија створи. А сада кад дошло је дан да су се и њена творца родила, своја дела. Она више није потребна ни њима ни Енглеској чије је она била колодвор на Балкану. Сада се у енглеским империјалистичким рачунима појављују друга погреба за нови Централни Европски која ће њом имати да служи у будућности.

Југославију су написани „мајстори са мора", као што су њихови бивши министри Идеди. Али тада, када се вештачки и насилно њихови хтело да одрасте српско, који се са чашу био прокопао кроз сву Европу, устали су њиховим представници Срба и оставили свој печ. Вук је бивши краљевску „Срба сви и свуда", Светозар Милетић је 1846 говорио: „Ми имамо своју народно име које нашим не могу-но, или зато се нашим за-ћемо не можемо одрећи. Хоћемо да останемо Срби". Душанов Музеници је створен вслико тада од, која је постала програмом свих Срба:

„О, ник рода. Небе те српскиг сви Немањићи. Светиња с Народу Ти Српскиом. Свештеник је свима Србљине про свештеном осиу тиоме".

Као су други због свог ро-чуна, а против Срба, почели да стварају Југославију, говорећи дугим борбама српски народ је ту земљу и уједињен је само зато што је Југославија Начела Ослобођења.

„Србија, наша Србија још је наш ослоац".

Данас од Југославије беле и „мајстора са мора", јер су нестали само зато су хтели: увукли су српски народ у њу, истоврсмене га, издали га и упропастили. И зато ће бити смешно, да више но сам жалосно и трагично, када се неко нама пали и тако мудре говори, као је Југославија још и данас сиаија. Сигурно да је свештеник који је њима крштавао деиу, једино ми је правило и благословио да се свет назива на чуду са „Врабац" који нас неће.

Међутим Југославија је мртва. Њено је не повампирс. Ну је врсме прошло. Ово велико мртвачиое поље, само у Лондону, покушаће су се неки последњи остатци и разаци трулежа лева како би је поваскрсили. Крај њене мртвиоие постеље ће она Југословенска влада са старим сиорсним друштвом и још одозго са два министра војна.

Истина Сретен Вукуи у МАНЧЕСТЕР ГВАРДИЈАНУ одрсо Ју Југословенство и не промиње је уопште. Шубашић из Америке гроји и по свој да је не проглаши за анахронизам.

Ето, тако наши њихови политичари хуњају по читаи стварају-ћи опет државу без крвнити народа, ни свог ни ових других, који увиоиг у тако нуду комбинацију.

Ми Срби нисмо сми задовољни од Југославије. Не само да нећемо, само жртвовани од ортака у њу, него нећемо усиоиге да чујемо за њу, за ту нерадиву комбинацију коју је треоне прогласило и коју у Новој Европи неће ни бити.

Зашто српски народ неће више Југославију?

Зато што је српски народ изашао свиј чисто и свето као што је му је у Југославији утрошено и уништено.

Зато што је српски народ изашао свој стогоа слоа и вобе-ду, који је зовеиио другима, који нијима је толико само страиоту, ругуту, кирва и уништење.

Зато што је српски народ био народ чојства и јуиаштва, док су у Југославији, док који су је изиистили, покушали да га претворе у народ инколоиика.

Зато што је српски народ дао више свега, свиј завитај рев, а ми су му у Југославији пуиили и њега вероломиком у-чинили.

Зато што је њиној српски народ имао свиј у великој кризу, великом темиом борбом стеиину, а код ми је у Југославији расиуила.

Зато тражити уједиоиог народног сиагу ово иевољеиства Југославије, значи не само жалити трулу слугу, ей директно радити против интереса свога властитог народа. Ова наша Југославија, Лондоиу која су са-иудиле пол велког притиском одраи и које радо носиу народне носе „Јанко брани мртвог Видуркоа, што га браии као га не одбранио", распрастиле времс у клопко их са свим сигласиим њиховим ио слуи у вире и не ролиле као пшеиицс.

Југославија не може васкрснуть, јер је неће на њеи творци, ни њеии народи ни на ново времс, ни Нова Европа.

Са Југославијом је отишлп у подземље и „Југословенска војска у отаџбини". И она врховиоиа, вриле слуге ових господара, сирвала су. Једиио сполеле и спрадали: могу добити ако се врате Мајки Србији као покајиика и убеђеиа њеии самом, који се ју је толико оиредио и ју-ио подиоси свакоје службене туђи-ну. Јер домоћа једиа велика пра-

гиа леши у кобоју чаиьеиика да су сиои, залудиеи и заиесеии, који су мислиои да служе своју земљу и свом народу у ствари биои баш велики иепријатељи крваиди.

Само политички слепци се ла-ди ново иреме и истину. Југославија је мртва и неће се њеи повратити. Радио или уиитавиа соиг ширеног друштва сто се назива Југословенском војском у Лондоиу, невиоеиом је, сатуран и усиешиом уиорио, то каисиије ново доба и ти њиј доиоси Нова Европа. Ово што се данас одиграва у Лондоиу иродиевно је игра и иосиу-је само једно: Југославија је мртва. Али што не можемо, као чеиада Досиеј: Образоваи, ио кулот и ово одрживолог стања да уиамиимо: „Сиртаја је наша кобиладе", јер њеии сиаиији држиоиг ће у скоријо време.

М. Ђ. Н.

ФАЛСИФИКОВАНИ НАЦИОНАЛИЗАМ

Бобеи су то ирвици, они који су оиили у шуии да се тобоже боре за иослобођење српског народа и да спасавају његову част. То су они, који ниху побе-ђени мрком мајем 1941 годиие, зато што ниху биои толико свиоиа као ии других правоиих сиаиаца за сва сиа, који су ииаои са-ио једиу иомиоиду, да спасу своје гиезда, остављајући свој народ ио сиому удреш иеирије, у коју су га они увукли. Место да иобу у заробљеиишиво, као друге чесии и исиравии синови свога народа или да се врати на своје мисто и сиојои породици, бојући се иеизвесиости, у страху да их се не дасн аитогод, они су се сакриваи по шумама. А да би своју кукавичку маскирали, они су придружили иекоиа иокољеи и стали иодиоси иеиокоје. Поред тога иромиии су сарадиу са четиицима и иекима својим иатрошиикима и иудиима по-ступиииа извапиеи су бесброј иа-срећа српском иароду, који је ии-ким иавлоо цео њихов иудостиа.

Међутим, иоред јуиаштва, исти-ион храброст биле је остати на своме мисту, ии бежати на преко границе, ии у шуие ван удара сиоиџија и иосиедиоја, који ииии-ичиаго ирииостиии из једиог иогубљеног рата. Ово што је урадиии огромиа већииа српског иарода, то је биоо закои за све. Они, који

су из биоо каквих разлога ииошли другим путевима, самии тим ста-виии су са ван закоиа иацииоиалиог спаса.

Не можо једиа стоиииа Батуиица ираво правица, заиисшиика на тр-ии јасиима, нити једиа шиоа чаирчиика бегуиаца да иамаже своју вољу цветиа једиом народу и да одлучују његовом судбиии.

Можда је биио ирилучиа забуна, али данас српски иа-род у свеју огромиој већиии сваиа да су двоиападиа и иодређеиа иарчаиска једи-фашизмовања, јакоиа иацио-иалиама, који треба розиикиу-ти од правиог родољуба.

„Шумски иацииоиализам и јуи-а данас иасиа ера, грађаиског рат, и комуиизиилье. Право срп-ско родољубље зиаси туи своје и њиној снази бориси за бесиомиа остаиак српског иарода и за о-бебеђеиье његовог иацииоиалиог индивидуалитета у оквиру европ-ског иростора. Патриотизам је-диог дела иарода у домовииом иријатељи и под домовииом окри-иостиом знои разуиели сиаиарност двоиападиа у иролоту ци-виловске обиовиле, уреда које мо-гу иастати мали, ако иокушају да иду уз матицу.

(Наставак на 3-ћој страии)

Бог је благословио овогодишњу жетву

Сирема се жи хлеб за српски народ (Снимак Државиог иропаганде)

СИГНАЛ: СИКОРСКИ

Смрт генерала Сикорског по-
мешао је у мирној дедовој ожи-
ду стварну сву сигносност са којом је
спознавао политичка збивања света,
које стоје између два велика рата
политичка бивања. Сем тога, ова до-
ја повода светској јавности да
се на тренутак позабави питањем ово-
граничје и питањем ових сезам-
комисета у Лондону, који се на-
ђивају владама ових земаља, во
ведају се питања чланова у скоре-
ним победама.

ЛОНДОН И ПОЉСКА

Ни само на овоме месту већ
Једном протицаји питања појаве
енергицију у вези са прокла-
ентелектуалном односа, односно
со односа између владе у Ло-
ндону. Том приликом
ли указали на чињеницу да је
ољска енергација неодређена
ваше земље. Велику Британију
ао пољски бивши протеж Сикор-
ог. Сикорски нема је уживао
ом је Сикорски нема је уживао
ом је Сикорски нема је уживао
ом је

Доказ више

Рат пропао привилеговане економијанте и рушење привилегија и културних објеката откривају нам друштвену вредност ових организација: данашње шикаја зовемо човекоубицама. Та је врста настала отуда што је захладило материјалистичко стање наше свете и живота, који одсијеца постојање Бога и Његовијех закона. Човек је себе прогласио врховним судијом, почитком и скрипетром.

Негативне стране данашње цивилизације најдаље су дошле до изражаја у Америци, у којој се годинама спаљују жртве жита, памука и кафе, док стотине хиљада људи умиру од глади. Та је ствар потпуно разумљива: Америка у случају своје победе жели да наметне читавом човечанству?

Ово материјалистичко и безбожничке схватање комунизам је отерао до крајњих крајњих конзеквенца. Он је усвојио систем перфидијалних шикрових народних маса. Отуда и није чудо што данас нашему Совјета и Америке владају најгрознији односи. Кад духовне слабости неког човека не би биле, тешко би она сврха била немотивна.

Али баш овај рат, са свим својим ужасима и варварама, јесте доказ више да постоји Бог и Његови закони. Он је дошао да се неодговорно по моје живота и да неодо и забуде морају бити казњени. Кроз патњу и страдање човечанство ће бити приморано да се врати и одлободи се своје забуде о сновној човековој. Људска гордост мора бити смирљена и одбачена вера у свеправедност човекових чина и закона.

Ова патње и страдања која трајаће све дотле док се свет не покаје и не призна Бога за Господара. Ко то не прихвата биће уништен. Ако се о вај рат скрши пре овог покајања, онда ће за нама доћи нове патње и нова искушења. Ко је мудар, он се овим мора бити пажљив.

Зер свет са рушењем, убијањем, крвом бојама, кланицом и немирима не може постојати. Бог га за то није ни створио. Створио га је да се од невидљивости ове на светлост, и да људи у љубави помажу један другоме на узајамном уважењу и узајамној помоћи. Зато свет мрзовне не може постојати. Као не постоје, нестаће и сви они који зла воље је она родила, а од којих руга данашње забљудело човечанство.

ВЕЛИБОР ЈОВИЋ

ФАЛСИФИКОВАНИ НАЦИОНАЛИЗАМ

(Наставак са 1-ке стране)

Сва је остало забљуда, пудост, убојеноносност ни каквост, која нам до скутости, кад нећу несвесни сасвим нидинчки служења туђину. Ако сно као цјелина неспособни да схватимо ни сву једноставну, основну истину, онда нам пристоје тешке дане, чију нову искушење и нове страдања нам ће, као што можда сагледате, Због новонових поремећаја, због новонових назовитих догова нашег друштва опет сретан народ треба да страда, да дође непотребно мучење. И можда да му се деси и нешто горе, можда да дође у питање и сам његов опстанак. Онда, који се данас боре за Европу против удружених снага туђинштине и бољшевизма биће баш

Опомена заблуделим и плаћеним

Они, који то раде по наређењима из иностранстве заслужују најоштрију осуду, јер опстанак и спас српског народа јесу највиши закон дивљења.

Они који се малодушно поводе за туђинским пропагандом, који уздају у њене замке и верују у њене блефове, они који су жртве лажовичких прогноза, они заслужују најгнусније казне.

Они, који допуштају или толерају да се створе такве расположења у народу и да се формирају такве непријатељске струје које могу посредно непријатељима Европе и они се морају сматрати као тешки кривци.

Сви они који воде велику одговорност и сви они, на које се односимо и ми во они који морају искупити последице својих погрешака у овој одлучној, данас, по пресудабну по судбину народа, за нас будућности.

Због тих и због њихових разних сваковрсних грешки народ доживео је тешко страдања и изгубио је безброј пријатеља до правих својих пријатеља и да се ратно поприште поново пренело на наше земље. Данас народ је нашао сваштно погодан Србије у данашњој европској и светској ситуацији и обновља српску отпорну на здравим и сагледним темељима, треба бити луд па помислити на нешто друго. Данас када стојимо пред жестоким удара

ТАЈНАЊСТВЕНА ПРЕПИСКА

О изнени писма између Рузвелта и Стаљина, није много било за јавност. Објавља су се обавијешћења телом ратова, тако да постоји сумња, да је у питању измена мисли о посљератним проблемима.

Пошто ни Рузвелту ни Черчилу није успјело да приволе Стаљина, да састане са њима на једној заједничкој сто, одлучено се на састанак једног изванредног амбасадора у Москву. Лично поручја Рузвелта предата је Черчилу и Стаљину, а у међународну арханвеју је ж одговор Вашингтона. Сама чињеница да је ова делегатска мисија извршена ранијом амбасадору у Москви Девису, који нема ако великих приватних познанства, види се, да су у питању дипломатски уступци Москви.

Посебан досадај претставља и долазак Литвинова у Москву, који путује сами у извјесним мисијама, на челу реферат Стаљину.

Уталико је упадљивије кућање у америчко-енглеском табору о самој садржини писама. Што је стајало у Рузвелтовом писму и шта је одговорио Стаљин? Како је уступак учинила Бела кућа, да би одолокла Кремљ и навела га на њезине ревизије? Које је ново услове постављала Москва свијем савезницима?

Заиста је морало уопште доћи до једне тајне преписке, када Сједињене Америчке Државе, Енглеска и Совјетска Унија сматрају по својим теоријама — као све најбоље европске народима и целом свету уопште?

Ова се питања са правом постављају од свих европских народа, па и народа, који сваздају у тавановине неутралне. Ако су посљератни плановн Вашингтона, Лондона и Москве, јасни и тако природе, као што се то састу прича, онда би се могла садржина преписке између Рузвелта и Стаљина да дађет објавити, можда у облику неке нове „атлантске".

Када обдини куће, онда је сигурно то среда нечиста свијет. Народи се нимало оставају у незнању о претстојећој судбини, одрађа важна питања самоодређења, како би се јасније стварно пред сарнима чин. Тако се објављују сви напори за мирно конференцију, ако што је тако важно увјерење Комитерне, и сва умирања — да бољшевизам није вовшто опасан.

Да је је Вашингтон и Лондон готов да признате све Стаљинове планове у погледу Европе и ако не, не игра ваше никакву улогу. У свакон случају је утврђено, да Стаљин нна своје сопствене посљератне планове, и да их жели спровести само по нетрошој вољи. Најбоље доказ тога јесте држање Совјета према влади сној енглеској, па чак и према Лондону. Совјети не признају никакву пољску емиграпцију владу, па ипак нпја се ако хоштет пољске емиграције нилаки у Москви, ни чијем се чилу нашао комунистички колаборациоц Вицко Василевска и комунистички настројени пуковник бивше пољске војске Берлинг.

То је почетак стварања једне пољске бољшевичке владе, која ће бити јака да стане једну совјетску Пољску. То што ради за пољску емиграпцију владу у Лондону, то ради и за судбину свих емигрантских влада, па и за Југословенску,

Убиство бивше претседника пољске емигрантске владе у Лондону, генерала Сикорског, јесте једна добра вијест, која ће пре-

престављати: „Енглеска не дозвољава ни мишља, против пољског напредовања совјетских трупа".

За наш поглед чак и најмање, нимало почетан, зову их „стрпљење", пошто их не разумеју у пуноправним мушкарца. И као радна снага не уживају никакав углед. У многим огласима за трајно запослење, може да прочитате: „Енглези не долазе у обзир". То ипак и свега отрашљиво, пошто ове „стрпље" — свакон богатих људи мало или уопште ништа не знају, а притом се прави да сви боље живе од њих. Ова надежда жели да укаже на једну појаву, која ће неизбежно доцнијећа ући постојала, и треба да служи као доказ дегенерације енглеске омладине, која није достојна великим задацима британског светског царства.

Велики део енглеског горњег слоја друштва изхаран је. Њихови чланови имају исувише великие приходе, расположу таког утицајним новцем, да без великих напора заузимају одговорна државна места. Енглеска која паследе имена, која доноси годишње 30.000 до 100.000 фунти стерлинга прихода — казна је свима Енглезима, они могу да заповедају и да расипају како сте-

Са друге стране утичу деморализујући такозване трибутни колонија, као што је британска Индија, из чијих живота чиновнике, официре и војнике во мотиве. Чиновници воде расипне и раскошан живот. Лукузузи и расипнички живот војне је изречено у британској Малаји, где је свака Енглез био богаташ; од гувернера до последњег подофицира и ситног чиновника. Један други пример: Аустралија, која је источној Азији као у Европи, није нимо знао лукуз Школарбинам Брус Лоџит, са жаљењем је утврдио: „То је, што треба нагласпти — метрополитанске Енглеза, иначе за душевне потребе".

Садашњи рат довео је до једне „генералне пробе", и отворио све последице овакног начина енглеског колонијалног живота. У фебруару 1942, пасле је новембра Енглеска пријдала, Јапан је објавио, крстарицу неусиле енглеске поморе и послановање енглеског министарства рата: „Све што се догађа страшан је предзнак за распадање британског царства". Једна извештај Енглеза из Сингапура, који је описивао, претставља један од најстрашнијих документата, који су икад објављени. Извештај говори о слабљењу морала борачких јединица, недовољној иницијативи команданог кадра, недовољном водњем вођству, рђавом управљању касарнама и потпуној апатији урођеничке становништва.

Али нимо није тако опитро

ТАКВИ СУ ЕНГЛЕЗИ

Енглези доминиона, гледају на Енглезе рођене у колонијама са извесним потцењивањем. Поред њихових имена стављају обавезатно два слова „д. к.", што значи „доњи у колонијама". А ни и они Енглези „доњенијални" не остају дуго, пошто почињу да „стрпљење" и пуноправни мушкарци. И као радна снага не уживају никакав углед. У многим огласима за трајно запослење, може да прочитате: „Енглези не долазе у обзир". То ипак и свега отрашљиво, пошто ове „стрпље" — свакон богатих људи мало или уопште ништа не знају, а притом се прави да сви боље живе од њих. Ова надежда жели да укаже на једну појаву, која ће неизбежно доцнијећа ући постојала, и треба да служи као доказ дегенерације енглеске омладине, која није достојна великим задацима британског светског царства.

Велики део енглеског горњег слоја друштва изхаран је. Њихови чланови имају исувише великие приходе, расположу таког утицајним новцем, да без великих напора заузимају одговорна државна места. Енглеска која паследе имена, која доноси годишње 30.000 до 100.000 фунти стерлинга прихода — казна је свима Енглезима, они могу да заповедају и да расипају како сте-

Са друге стране утичу деморализујући такозване трибутни колонија, као што је британска Индија, из чијих живота чиновнике, официре и војнике во мотиве. Чиновници воде расипне и раскошан живот. Лукузузи и расипнички живот војне је изречено у британској Малаји, где је свака Енглез био богаташ; од гувернера до последњег подофицира и ситног чиновника. Један други пример: Аустралија, која је источној Азији као у Европи, није нимо знао лукуз Школарбинам Брус Лоџит, са жаљењем је утврдио: „То је, што треба нагласпти — метрополитанске Енглеза, иначе за душевне потребе".

Садашњи рат довео је до једне „генералне пробе", и отворио све последице овакног начина енглеског колонијалног живота. У фебруару 1942, пасле је новембра Енглеска пријдала, Јапан је објавио, крстарицу неусиле енглеске поморе и послановање енглеског министарства рата: „Све што се догађа страшан је предзнак за распадање британског царства". Један извештај Енглеза из Сингапура, који је описивао, претставља један од најстрашнијих документата, који су икад објављени. Извештај говори о слабљењу морала борачких јединица, недовољној иницијативи команданог кадра, недовољном водњем вођству, рђавом управљању касарнама и потпуној апатији урођеничке становништва.

Али нимо није тако опитро

краћнасилно расподјављеног, недовољног, сиромашног и потпуно неспособног водити личности британског ратног вођства у колонијалној политици, као што је то учинила супруга сиромашног енглеског маршала ваздухопловства, сер Брук-Попама. Прилом врховни заповедник енглеских снага у Малаји, маршал сер Брук-Попам, као је у немилости, и усхед кретње у Горњем дому није био примљен код енглеског краља.

То је његову супругу дивило до бес, тако да је употребила све своје друштвене везе, да бих њих кориглали пријем своме супругу. Она је позвала новинске бројеве ратних извештача, на чај и цигарете, пријатељски расположено и катастрофе код Сингапура.

„Већ од прног дана када је изрекао стихо у тврдњу, да је супруга енглеског заповедника, предузео је све мере да би уредио увођење пуноправних грађанке. Сви енглески извори изјављују да су светске у земљама, глупости и у ограниченој тамошњих

краћнасилно расподјављеног, недовољног, сиромашног и потпуно неспособног водити личности британског ратног вођства у колонијалној политици, као што је то учинила супруга сиромашног енглеског маршала ваздухопловства, сер Брук-Попама. Прилом врховни заповедник енглеских снага у Малаји, маршал сер Брук-Попам, као је у немилости, и усхед кретње у Горњем дому није био примљен код енглеског краља.

То је његову супругу дивило до бес, тако да је употребила све своје друштвене везе, да бих њих кориглали пријем своме супругу. Она је позвала новинске бројеве ратних извештача, на чај и цигарете, пријатељски расположено и катастрофе код Сингапура.

„Већ од прног дана када је изрекао стихо у тврдњу, да је супруга енглеског заповедника, предузео је све мере да би уредио увођење пуноправних грађанке. Сви енглески извори изјављују да су светске у земљама, глупости и у ограниченој тамошњих

*јединој заједници нису је марили Петен нимало „умерени контингент". Истина, да је задатак тежак и да он нимало не много напредовања. Ово није су се САД, које борбе ослобођења земљишта, и које су за пуноправни грађанин, већ и за пуноправни грађанин, већ и за пуноправни грађанин, већ и

КАКО ПРОЛАЗЕ НАРОДНЕ ИЗДАЈИЦЕ

Сваком пажљивом Србину, који је бесетрном сам није изгубио из виднокруга задевање, јасно је да су интересанти и надигравања у Лондону „преседници на изгнанству и краља“ и њихо „владе“ немају никакве везе са судбином српског народа, нашто их је мало у то решење и на које задовољавања жеље разних фактора.

Можда ће врати прошити речи неки уздуп мрзити краљу загрижавајући се дуже било на оним који су испали из „Југословенске владе“ Слободана Јовановића или на оним који су од једне године Мехе Трифуновића. Све то нема никакве везе ни са сазнавањем ни са будућношћу српског народа, јер они, хвала Богу, никада неће више бити у могућности да га терорисају и да му туђу рачуну или са туђе памети. Све што се обавио и што се обавља у Лондону може послужити само као илустрација крајњег кога пропасти које, које бакстоон напуштају своју народ у најтежим часовима и стављају се у службу туђих интереса. Изгледа да је Слободан Јовановић у своме београдском изјављивању на прво опасно, крупа против онога београдског изјављивања на прво опасно, крупа против онога емигрантског, који ниту је вола имао подржавати из Кремља. Као да је предодређен за сва судбину која је задесила генерала Симоровића, па се на крају и покушао, уступајући место Мехи Трифуновићу који у свему одговара] заслепљености властољубивог политичара не види све опасности.

У истом смислу карактеристичан је и поучан случај министра двора Радоја Кнежевића, тог вољеног министра који је „дошао енглеским“ Душану Симовићу. Ни са ја је свесан, односно нејуран са тога положаја, ни не зна са каква му је судбина одређена: да ли ће и он добити ону вожњу у ледењици коју је Душан Симовић или му је неко друго одређен.

Рада приврем ако се водила политика у бившем Југословенском режиму, можда треди за одређене људе творитан ко оно не чувају. То је типичан случај њиго чисто малих способности, и великих амбиција помоћу коме може да игра велику улогу у животу једног народа и да буде један од фактора његове катастрофе. Нико обичан гимназијски професор без великог нарочитог талента и способности неће маслан доћи на чело Професорског друштва, где покушава да игра неку политичку улогу.

Као експонент међународне шпекулације он добија задатак да приврема Југословију да се сукоби са Немцима. Пошто нису у Југославији још жељели рат, он је једна од оних полобрених личина, које покушавају своја браћа обичног у стању организује ону нелепу клику официра пустолова, која заједно са Симовићем праве пуч од 27 марта и изазвали и привремом изазвају нелепу политику међународне шпекулације.

У тим данима забуне и помешње он стаза да згреби за себе и за своја браћа што више влас-

ти и части и тако постаје министар двора. Он игра улогу једнога од свемирских диктатора у том кратком периоду, док његов брат добија чинове и звања непредвиђене ничим и као тријумфатор пролази кроз Београд на бедном коњу на челу једнога одреда гарде.

ХЛЕБ ЗА СВЕ!

Захваљујући нашим земљорадницима, који је земљу до најситнијих обрадио и засејао, захваљујући Богу који је дао овако повољно време, захваљујући напорима Српске владе генерала Недића на средњавају приноса у земљи и спровођењу многих мера у циљу привредног и пољопривредног производње, настојено је ове године пред обичном жетвом.

Да би та жетва донела пуни благодати целокупном српском народу, није довољно убрати плодове, већ се побринути да се сакупљене обезбеди хлеб бар у минималним количинама. Нису стар нам дати плодова неровомах, да не Влада народног спаса, уз

српског народа задуговорено ова судбоносна зимиј не само са националено-економског него и државно-политичког гледишта. Србије се не смо угледати на индустријске и капиталистичке земље; ова њена животна стремљења морају бити управљена стварању што веће сеоске производње на националним темељима праве српске културе (односно у породичној задружној заједници, социјалној и економској правичности и светосавском православном духу).

У том циљу да би се чим па гласом, сва мишљена и схватања, да би се исправила сва искуства код нас и у иностранству, пре него се приступи коначноме законском тоистеса, СРПСКИ НАРОД расписује конкурс за три најбоље социолошко-економске студије о СЕЉАЧКО - ЗАДРУЖНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ НОВЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ, у којима ће бити третирана сва питања:

1) Значај и улога старих српских задруга у прошлости српског народа; национална, економска и социјална функција задруга и користи које је од њих имао српски народ;

2) Који су главни изражаји задружне свести код српског народа? Који су главни економски чиниоци који треба да стварају задругарство код нас? Нарочито с обзиром на чињеницу да је ПОЉОПРИВРЕДА главна основа наше привреде и да се она већ сто година налази у већој или мањој кризи. Савремена пољопривредна политика планске пољопривреде и народне привреде уопште;

3) Колико задружна организација државе најбоље одговара народном духу, економским и социјалним условима српског живота у садашњости, као и духу времена;

3) Којим методима и по којим етапама спровести организацију нове српске државе на задружној основи;

Савремене пољопривреде у задругарству уопште као решењу социјалног и економског проблема. С обзиром на етничке особине и психологију српског народа, потреба да се земљорадничко задругарство постави у тежиште Нове Србије и међу новеки главна функција у спровођењу планске пољопривреде, производње и погрошње, итд., једном речи, све што се односи на привредно унапређење, културно подизање и моралношко обнављање наше сеоа.

4) Разлике између појма о колективизму (као и синдикализму) и појма о задружности. Етичка и социјална схватања уређења српског народа изједначена у економском задружном духу, дају специфичне особине СРПСКОМ НАЦИОНАЛНОМ И СОЦИЈАЛНОМ поретку, који проповеда генерал Недић.

Упоредити задружну организацију са модерним економским и социјалним организацијама у другим државама, нарочито у Немачкој и у Италији.

Биће три награде.

Прва награда председника владе генерала М. Недића у износу од 30.000 динара

Друга награда министра пољопривреде и исхране инж. Р. Веселиновића у износу од 20.000.— динара.

Трећа награда Главног савеза српских земљорадничких задруга у износу од 15.000.— динара.

За оцењивање радова састављен је овај жири:

Г. Министар Др Стојадиновић
Г. Министар Др Недељковић
Г. Министар Васиљковић
Г. Живојин Пајић, проф. Универзитета
Г. Др Тасковић Митровић проф. Универзитета
Г. Др А. Лазаревић, професор Универзитета
Г. инж. Никола Стаменић
Г. инж. Божић Божидар
Г. Данило Ковачевић, публициста
Г. Милош Милошевић, новинар.

Радове послане по истеку назначеног рока сами ће бити враћени уредно у стоваришта, одакле ће бити расподељени онима који сами не могу да приме, или ако неко од другом пошаље своје радове.

Рок за подношење радова је 1 октобар.

Циљ нашег је нада да ће ним искрени надући наши, заједнички напори остварити оно што је наш народ патиости и среће, биги основ обезбеђена.

Конкурс „Српског народа“

ЗА НАЈБОЉУ СТУДИЈУ

о Сељачко - задружној организацији нове српске државе

ПОДЕЛА РАДА У ОКВИРУ ИСХРАНЕ ЕВРОПЕ

Ако се заиста гледате да је решење проблема исхране Европе само једно могућно ако се посвете рад континентални задатак, онда се мора такође признати да постоје потреба, да се то решење остварује путем задовољавање водеће радо, које ће, већ према томе о којем је делу Европе реч, имати нешто или више заната, односно неке или више погодности у погледу привредног живота земље.

На тај начин долази питање могућности сарадње појединих европских аграрних природа у оквиру покривања потреба исхране, као и питање правног у будуће сваког природа исхране једног континента, у коме ипак А да би се омогућила плодна сарадња у том смислу, биће потребно неке ипак веће измене у досадашњем облику и концепцији земљишта.

Ако је досадашња аграрна структура једне земље одговарала њеном плану исхране, то стварно тешкоће сарадње те земље у континенталној исхрани не треба у њеној структури да у њеним могућностима да ће будућој коју може да изгреда само ако буде радило само што ће се остварење места као користи односа, на жалост у почетку и тешко једно.

Планска подопривреда једне земље, која ће по континенталном плану сарадњи просвојеситуацију подопривреде ће сматрати или прилагођеност психолошки ће се тешко на изразито могућности и потребе које су условљене догађањем структуром и искуством.

Као год код ње ће тај моменат бити од огромне важности с обзиром на остварење рад наше земљорадње и кооперативног покрета земљорадње. Задатак сваке терапеутске органе Министарства подопривреде биће до земљорадња уђуте и поуке, уколико се под њих у њих пређе на ужасе сумња у успех кооперативног покрета у земљорадњу земљишта, или да у противном случају о слабим земљишним извести надзире да они одлуке које тај покрет усвоји.

Тешко је у духу пишо о новчаној планској подопривреди која нас још прошле године слободним тако могућности сатурације која је рати створена, а коју ће данашња преузетљивост наша и грешке производње у духу тако задаће нарочито Европе, која се састоји у томе да свака земља тежи интуитивно) искрени своја становништва.

Нашој коју сво уложили прве је године нису могли донети велику рентабилност у односу. Сва година, међутим, бележи је изузетном и раном, те обећаје резултата који ће задовољити сваког. С обзиром на то, и у вези са свим што сам раније изнео, ова година пружа задовољавајуће могућности за увођење новог земљорадњу на којем ће доћи до изражаја и неке од основних начела која ће у будућности бити основа за сарадњу у оквиру европског континента.

Неопходно је да ће ти завршетку рата доће до нове преуређивање у подопривредној структури свих континенталних земаља, па и наше, јер ће изузетно хитне потребе бити замењено сарадњом у духу поштене рада и међусобно допуњавања континенталних подопривреда и природа једне, како би се постигло што боље и рационалније свеобухватно задовољење европског становништва.

*Сав искуство које сада скупљамо, сламаће они бедуће преуређивања, које ће се онда нова много ширим и обимнијим сарадњи, које ће се онда нова много ширим и обимнијим сарадњи, које ће се онда нова много ширим и обимнијим сарадњи

НА ИСТОКУ СЕВА

Сваком старом војнику позната је слика из рововског живота на отсеку сметеника, где се, кад сване, живи страхаре напред да се виде, чиме се задњом ноћи ископало и натрпало. Ако се нешто ново ископало, онда је ноћас непријатељ одговорио, почеће пуцањем на суседни страшарско место, па пређе стране, све док се не умире. Онда се тек може прогирнути на читаве километре и читаве године. То је нимирена последица непријатељског живота.

Нешто слично се одиграло на отсеку Источног фронта између Београда и Орања. Познато је да је за ослобођење напуштања велике реке у корсиме, непријатељу фронта, изнемогавање, по свој прилици, да удаље у бок непријатељу крајње крило Орела. Ове борбе стајале су читавима у будном напрезању: ако непријатељ нападне, онда нарећбе одоздо о ступању у борбу. Услед тога напрегнутог живота међуљудски односи су духовни код Београда било је по последњој напетавајуће фронта из марта до 20 септембра. Цело корпус непријатеље сметнице фронта претворили се у непрекидан сукоб, у сталних борбе, јер је пушкара код Београда надзирала напоље-ватре на обалама рукаво на Кутеса, на запосеном Дубоку и на сеоцима од Кутеса.

Бољшевици су одмах јавили да се ради о великој јесењој офанзиви. Међутим, можемо са сигурношћу претпоставити да је то кест била једина на што да бе после евакуације Орла. Наиме, да је Орел остао у њиховим рукама, онда би се они могли да се ради о великој јесењој офанзиви. Међутим, можемо са сигурношћу претпоставити да је то кест била једина на што да бе после евакуације Орла. Наиме, да је Орел остао у њиховим рукама, онда би се они могли да се ради о великој јесењој офанзиви. Међутим, можемо са сигурношћу претпоставити да је то кест била једина на што да бе после евакуације Орла.

У први борбених линија источног фронта

Фото: Belgrader Bildagentur

Енглези посмишљи

Ти тешке губиће британског ваздухопловства, која доводе Енглезима у Америкинима многогубиће успеха никакве, желају поново оптеретити на британском ратни народ. Али ти морат је тешко погодан чињеницом да је

Ти тешке губиће британског ваздухопловства, која доводе Енглезима у Америкинима многогубиће успеха никакве, желају поново оптеретити на британском ратни народ. Али ти морат је тешко погодан чињеницом да је

Дужности сеоске интелигенције

Београд, 1918.

У међа да ради на обнављању народа и просвећивању народа у Србији подићемо и да ће што пошетанији и праведнији сеоски интелигенције. Сваког наблизког Светозар Стевановић предајемо је мисао и важност живота. На праве месту, не жели да у свом месту живи, већ да ради на одређеном фактору, који је најбољи за њега. Тако је и наше странке учителя и свештеника, као претставници најодлучнијег просвећивања народа. Да је у нашој средњој сеоској политици и друштву, и да је у нашој средини, као материјални уделање нашег народа, тако и у нашој средини, као материјални уделање нашег народа, тако и у нашој средини, као материјални уделање нашег народа.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Говорило се о стратегијским циљевима која су створена у Сплиту, Подгорици и на је сам Сплитском Дворцу, он је пародио Мек Артуру да напади искрцавање на једном малом месту острва у Средоземном Мору и да је у једном малом заливу код места Салерно на Новој Гвинеји. Ова два места су била изабрана баш зато, што претпављено америчком народу као нека непријатељска стратегија.

Кућа не лежи на земљи већ на жени

Реформа наше куће и наше исхране

Лепо каже један мудрац: „Кућа не лежи на земљи већ на жени". Жена је стуб, на коме свега дома и породице има, и чак и целог човечанства. Она је тамна снага, тамна, тајна која мора бити здрава, непокварена, јака, која, јер ово сто се изговара на модерно тамну не може ни бити поштено. Зато сама жена треба да је свесна свог свога својих привилегија домаћице и куће.

Она мора да зна да од њених способности и њене умешности зависи да ли ће се њен дом одржати на овој висини на којој треба да се одржи. Она мора да употребе сву своју моћ да би постигла ово што је дужност њена пред њом стаје. Јер, ако ова изгубила, тешко среће дужности пред свом домаћином, ако истовремено куће и пред својој породици.

Поред тога што је свака жена дужна да своју дом одржава у реду, треба да се труди да у њему одржи хармонију, јер то је један од главних услова који чашком породице са њене љубави осталу ово одвојеност одмах. Много је домова распаднуло се, много је породица одвојило у браћу.

Жена мора увек да мисли на то, да ако се то које зло пут и појави нешто међу децом или осталим члановима породице, онда ће и на њој њихов умет грешку мира међу њих. Јер је забрањено до несвидовољство у своме родном дому много више у пропашћу, много се обо тога одају породица.

Али, најзетије дужност жене, јесте дужност мајке. Како је дивно само осећање мајчиног срца — умиљата у своме чеду!..

Исхрана

Мајка је борба мајке док од њеног детета награда човека не изађе на свет ни човек, јер са то том реду подразумева само биће изградње рада, човека ће ће не само себе него и целог друштва послужити за пример. Тешки је борба сваке мајке, тешка, али слатка. Дивнији, него ли је та борба, нема, јер ће труд бити крунисан.

Она ће тада моћи, да подигнута и ведра чела изађе пред свет, јер је задовољна своју дужност, не само према себи и своме детету, већ и према својој отаџбини. Зато се мајко постарајте да своје синове васпитавано тако, да им је надмоћ светска њихов дом и њихово отаџбина.

Само на жене — мајке, зависи и сестре можемо толико утицаји да њихов на своје жене и браће и да их своју дужност и исказивању задатака не скрену рђавим путем, или ако су већ на странпутицама, да их кратко на њиме пут. Ми треба да будемо свесне да је наше друштво велико и пуно тако мора дати и велике резултате.

Не смемо заборавити да у ратним жене лежи напредак њиме и мање тако и мање отаџбине.

Е. Л.

Стално понављамо да епидемијску катастрофу са којом последњих година морамо искорачити, да бисмо у њој сигурно остали своје наше и недостатке у чувању хигијене и да се одговорно и са препорученом опрезношћу кроз живот у обољењима. Отаљења. Испитивање и утврђивање наших погрешака особина и подјела у нашем друштвеном животу треба извршити у свима областима и потражити путеве и начине да их искорењено и изградимо здрави основу свога бића и свога рођења. Те треба да се одмах не само на наше политичке и друге мере и радове, не само на наше културно и интелектуално опредељење, него и на сам начин нашег свакодневног живота и рада.

У том погледу има много да се исправи и потребно је да нам сваг грешкама и уче да живи на једни начин, да се живи на једни начин, да се живи на једни начин, да се

РАДОВИ НА СЕЛУ У ТОКУ МЕСЕЦА ЈУЛА

НА ДОМУ

Обрати главну пажњу жетви, вршидби и смештају житарица и сламе у здане или камаре. Полевај сиротиње и прорђене комшије. Ово ради у корист. Окућу кући него и смештај на опасним места где ниска влага.

ОКО СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Радној стоци пазити нарочиту храну. Оставу стоку жагони на пашу. За време јаких врућина дати је на планинету, нарочито мазду стоку. Настоји мрљаве овце да уништиш јагњиле и летње јагњиле, кукавне свиње и товљене на отровање, пушгане живине на отрвање да поберу овако прљаве усеви и корова.

НА ЊИВИ И ЛИВАДИ

Довршују вршидбу и уносе зрна у шатиште. Окопавај и огрни рецу, кукуруз, кромпир. Кори со стрељкама сувбијаћ кошњеви и загорешњеви. Стрњике подоравај. Ако су у детелине и луцерке појава жалиа коспца, уништавај је. Врши кошидбу детелине и осталих њихових биљака, а од њиве биљно за јесен. Врши бербу рамих кромпира.

У ПОВРТЊАКУ

Сеј ротову и мркву за јесен и зиму; настави расађивање купуса, карфиола, празилука. Прибери тотови зеји уносу у сушницу. Врши бербу рамих зрелих купуса, краставаца хиоа, ју беница и свег осталог поврћа, које сад стасава у највећој количини. Прибирај семе за идућу сетву. Кад год је то потребно ово обављај окопавање и по могућству обилно заливај.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Обављај летње орезивање обичастих воћака. Бели мирисе, јабуке, рана крушке, шљиве ранке, крушке „маџие, огред. У расадницу почни калемљење пупољком код кајсија, јабука, крушака, шљива поменутих.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Довршавај последње летње радове у винограду. Изврши последње прскање прскаљке против пламењаче и сумпорење против пепелнице. Скупљај и спаљуј опале гврљотво од лишћа. Пригледај калемове у новом слоју. Подрум кљ проветравај. Врши дотакивај, али га не дирај.

НА ПЧЕЛАРНИКУ

Спречавај ројење, а слабе роје удружуј. Мед вади.

Нешкатна награђује сељачки гиздо

Др Гебез је одлучио да се овде одредити сума од 20.000 динара којом ће се наградити најбољи сељачки роњен.

Од те суме 20.000 динара добиће се најбољем сељачком тепиху, који је својим радом већ стекао углед.

Остатак од 10.000 динара добиће се најбољем млађем тепиху, чије ће награду бити задужено.

Морамо извршити летњу сетву кромпира

Прошле зиме нашли смо у погледу кромпира једно тешко искуство. Услед недовољне сетве количина кромпира за наредну становништва била је потпуно недовољна. Настајања се сетвена нарочито тешко, нако због тога што је кромпир редовно претставио житарице дао наше земљама, тако и због ограничења у хлебу и осталим животним намирницама.

Алко нередовних фактора да се ове године јаваје што више кромпира перед је јесте пролетна сетва. Већ сваке године говоре или да кромпира има у земљи довољно количина. Али, то није још довољно. Идуће зиме земљама потребну кромпира неће бити од нормалне. Због тога треба обратити пажњу пренрвадству до краљевине границе.

Неопходно је да се кампи у што већој мери летња сетва кромпира. Врши да летњу сетву пада баш сада, у време повољних месеца јула.

Земљиште за летњу сетву

Сам говорите које су с прекобраја обрађене па на њи ни ког радога остали и кромпир, као и по кромпир са којег је скинут неки други усев могу се добро и корисно употребити за летњу сетву кромпира, а земљиште треба припремити исто као и за пролетњу сетву.

У крајевима са жарком и сувом летњом кишницом кромпир се сади плитко, чубе сетву сетвену предност, а у том случају не помаже му ни добра обрада земљишта, ни ђубрење, ни нега. Због тога летња сетва кромпира у многим крајевима је врло корисна, јер тако кромпир не трпи од сувог сетвења, то јест у време кад нема више великих жега, те врло лако се да нормално развијати.

Принос летње сетве

Принос летње сетве кромпира може да буде исто тако висок као и од пролетње сетве, а кромпир неће још и ту одлику, што се не нарађују, те претставља врло вредну сетвену материју за идуће пролеће и лето. Поред тога овај кромпир је далеко боље сачуван од заразе, па се оставља за зиму, док не клија тако лако, тако да се одржи чак до пролећног посађења.

Много је биће да се употребе за сетву ове врсте, врата 80 грама, а у том случају не сме се сабе ни мало мањи од 2 кромпир, уједно, с тим да се сетва обави одмах за жетвом. У свако кућиву не треба стављати више од једне врсте, односно једне крошке, на ђубрење се не сме ни помишљати. Али, ако је површинска сиромашнија претерано суа, ни претерано сиромашна, онда се може и ђубрити. Нарочито растворене треба да буде између редова 70 сантиметара, а између врло суво, а кромпир за 30 сантиметара. Ако је тек земљиште врло суво, а кромпир за тај размак, да би се на врло оскудно изгубила сувишна влага. Колико ће нато остати у крстанима зависи од временских и низких услова. Сиромаше одних после жетве не треба слагати у велике камаре, јер зрели осигност да се заноси што убрзо и прокиша, а у случају веће кише лакше је просушити крстине, него ли велике камаре. Кад се жито у крстинама довољно просуши, одмах га треба однети у спремне за њега. Ако је обавити врло пажљиво.

Жетва треба да је добра ако су жита полегла и прерасла, а нарочито је брза и завршена косиљбо косом.

Одмах после жетве, док се земља још није осушила, стрњике треба темељно бранити. Ако је земља још утарена сува, боље је да се попаша, а ако је довољно влажна да се подрља.

Код њива са слабијо јаким земљом способном да се у њима, биће врло корисно да после жетве посеју пострни усеви за сточну храну, као кукуруз за силажу, сирак, мухар, судански траве, просо, пострни грах. У овом случају стрњиште треба што пре да се обавити орањем.

Истребљивање најопаснијих корова

Међу најопаснијим непријатељима усева спадају разне корисне биљке. Услед тога што ове биљке распрострањене једе обрано великог чистог основа; коренично гајење на дирањем њихова усева за зелену стоку тиху, који се исто тако сматрају за ту сам уништава корова; најопаснијеле паразита.

КУКОЉ

Куколь је такође врло распрострањен и врло опасан корова. Уништава се механичким начином и хемијским путем. Механички начин састоји се у брањењем чишћењу семена пре сетве, које се најбоље може обавити трајером; корењасту стрњике одмах по жетви стрњиг усева; што дубљем (најмање 20 цм.) орањем; пажљивом пажњом и пушењу усева.

Справљање доброг сена

Најважнија сточна храна је сено, те стога наш сточар треба да му обраћа највећу пажњу. Ово се справља као силажа, нарочито као зелено. Код нас је најчешће у употреби зелено сено, које се справља или од ливаданских трава или разних њихових биљака.

Зелено сено најчешће се спрема од сушењем покошене траве на самој ливади. Кад је време лепо, тај посао обавља се сама. Кад се осуши горња део откоса камоди са пачарпане да би се осушили и доле делови. Осушено сено скупља се у пластове и оставља неколико дана, а затим се довлачи на стално место.

У случају промењивог и кишовитог времена, као што сад имамо, спремљачу сена треба посветити већу пажњу. Ако зато одлучност од кише дневно-ноћну пасадену траву и отворени трбо скупити и наиљоде до 40 сантиметара висине. Кад се престане са кишом треба опет растурати да би се трава добро сушила и то изналагати доле се потпуно не осуши.

Справљање зимског сена од тако званих леатинских трава као што су луцерка, црвена детелина, грахорица, сточни грашак и др., врши се на другим начин. Ове врсте сено се суши на њиви. Чим се откос довољно просуши сакупе се у њиховић и тако остиваа до потпуног сушења. Тада се скупља у пластове и преноси на стално место.

Ако је време промењиво и кишовито најбоље је сушење сена на сушници, која се састоји из направљена тако сушилница. Делимично просушена отоке сакупе се у сушницу, односно направљене. Ако је време лепо онда се сено не потребавају и за сушење нису сушила. При том треба водити рачуна о томе да се листови не осипају. За ово врсту треба посејати ређе, а сено треба косити у фази цветања.

Сено спремљено на овакве начине сачува свеју вредну хранљиву и укусне, а поред тога задржава врло велику крмљивост.

ПЛЕЈАДА ПОВЕСНИЧАРА — САМОУКА

Лазар Арсенијевић - Бата-Лака

Лик Лазара Арсенијевића: дете Осмога XIX в.

Временост Лазара Арсенијевића: повесничар-самоук.

Значај Лазара Арсенијевића: историја без историјске проблеме.

Пре 150 година, 1788, у једном од најмрачнијих шумадијских села, родило се једно од најсвестранијих српских деца. Родило се у доба пред сам српски устанак имало свега 11 година, али које је имало своја уверења временом толико ранграњала, да је зрео човек најтеже читање може без прикрића болова и сагорчења, позвати пажњи Историја српског устанка, и поводом које се може рећи:

Јависта, непознати ће путеви сељачког здравог разума.

* * *

„Лазар Арсенијевић Бата-Лака, како родослов скромно каже, родио се у селу Бумбунку, у Округу крагујевачком, године 1788. Учио се у Југовићевој школи у Београду. Године 1813 прешао је с другим бегунцима у Аустрију; дошавши је отишао у Русију, где је у Кишињеву живео учећи дугу богатиџи Срба бегунаца. У њиве Младена Милошановића поћи се и завоје са сестринским Младенов живе, те се отишао међа са њим.

У Србију се тратио 1827 и одмах је по ранима надлештвима, у разним местима, док посе пронесе 1842 није постао државни саветник. 1848 министар просвете, па министар правде, од 1852—54 поново министар просвете, а по промени 1858 са стални државним саветником био је пратворен у војној болници, на пензионисан. У пензији је написао своја сећа, која су сва била готова до 1864. Умро је 15 јануара 1869.

Надимак Бата-Лака (Бата Лазар) дао му је Димитрије Давидовић, када је 1828 у Крагујевцу боравио".

* * *

Као Сима Милутиновић, као проте Матеја Ненадовић, као Вук, и Лазар Арсенијевић самоучки се латио, како сам каже, „повесничарења" и у две велике књиге опширно и искрено описао догађаје и раздобља 1804—1833.

Самоук, без вишег и систематског школовања, без прикупљања научног метода, изучног апарата, наслоњен такорећи само на оно што на њим прокупљих људи казивања, Лазар Арсенијевић написао је своју *Историју српског устанка* тако да се из ње нпак јасно види: и како су у историји догађаји текли и шта их је проузроковало, и како су у тим уклучени људи мислили и како делова ли — укратко, поредак каквога-год пратно је у стању сваштару свих збивања, списк, резонерски, пратно баш нистинст самодржања.

Пре 150 година родио се, дакле, један предмет, радац, разбојит човек, с одликама мрљавог прикупљања, истраживог сређивања материјала за тек онда му-

ЛАЗАР АРСЕНИЈЕВИЋ — БАТА ЛАКА

(Из албума Анде Гавриловића „Знаменити Срби XIX века")

дровања, тако да се с правом може рећи да је с Лазаром Арсенијевићем јасно пабило на земљи оно што се дигитално зовнин као синтеза за ништавање, сложи за нужну документацију, сложи за истраживање, сложи за нужну сређивању полемику.

У тако у Историји српског устанка већ су, међу зборе, на сасвим дата кпиге модерног српског историографије.

Људи који су се у Срба током XIX века бавили историјом деле се с две групе:

На повесничаре-самоуке,
На историчаре-научнике.

У прве, као што је познато, спадају Сима Милутиновић, прота Матеја Ненадовић, Вук, Лазар Арсенијевић — све непосредна сведоци кодоновске простоте. Та самоучка парадна писала је историју без историјске проблеме, описивала непосредне догађаје односа, не примећујући се уз њихову теорију, тезу, синтезу и све у неговоку дудоку делатност, у срце, у вољу, и сваку нужност, несвесно је интуранисовала тапошние идеје. Не постоји ни код ње ни за сада рекло — радне хипотезе. Та њина дарвинта самоучка дедо бала је блиска животним научном збиљу: она је тако рано народног академизма.

У другте спадају Руварци, Ковачевић, Новаковић, Мијатовић, све људи високо школовани, високо образовани, и та прва плејада историчка-научника, блика научној по кародној мудрости, историју је сагледа у историјске проблеме, сви почињали, све заснивала хипотезама: она је тако рад професорског интелектуализма.

Прва су дакле дрвнеку повест друга ниху стагли до историографске висине.

А Лазар Арсенијевић, народни писац, једна, дакле, изнашао чудо од и сам знаменити песник Србијанке нашао побудна за песничка кажите:

„О Лазаре Арсенијевићу,
Стушавшати слова и имшљења!"

Смрт научника Петера Миленса

Преминули професор Петер Миленс био је дуго директор Института за тропске болести у Хамбургу.

Његова истраживања на пољу медицине изазвала су велику пажњу свуда.

Поникти су и његова радови из хигијене. Године 1922 он је у Хамбургу основао прво болесника од болести спавања, изазивајући велике земљотресе.

Његовом смрћу комора медицинска изгубила је једног од својих најбољих представника.

❖ Поникти немачки сликар Ханс Мајд напунио је 60 година живота. Рођен у Прорцајхајму, Мајд је у Карлсруху био ученик чувеног Тришбера. Од 1908 године живи у Берлину. После првог светског рата постављен је за наставника више курса отсека за графику Академије ликовних уметности у Берлину. Иако се као изузетан мајстор многих чувених немачких и страних музеја и књижевних дела.

❖❖ Градско веће града Ријеке расписало је две награде од по 50.000 бил. франака за два најбоља дела (једно на француском, а друго на талијанском језику) о историјском, културном или привредном развитку града Ријеке.

КАКО ЈЕ ПОСТАЛА ВЕЛИКА ШКОЛА У БЕОГРАДУ

Први ђаци и први наставници Велике школе

„У тражењу, у реци стојеће примарја, у времени којега и Совет народни, у договору са Карађорђем и са подобрим људом, распитујући који делања своја, све више опажало опходе разина и уређења за одређени Совета и Карађорђа, отворена је и Велика Школа у Београду, да школује и вањност који, и Вук Караџић у „Грађи за историју" 1825 године нечата нод, на страни 12 вели: „Маше се школе у Београду умноже особито за покрштење Турад, и по-сеље се Велика Школа, какове Србо при нигда нису имали нити је данас где нађу". Је као чудо је да је Вук овако строгу истину усудио се изрећи, јер је сунта истина, да је, за времена Карађорђева и свако школа, четворе године шегова овладе, у вријеме беспрестано ратовања, замата се; а у вријеме доста вла-де, у мирно време, при радо-ном свакодневним ушењу по реде од народа, следовательно и при неправилно изабирању представника према школа, који су били Карађорђеви људи, нису могла, једва се је, 15-те године, свршити појавља.

Познати нам Иван Југовић, који је после смрти Вове Грујовића, овога места секретарско у Совету заступио, на кога је Родофиникин одмах, као је до-шао у Србију поново врчати, ча-ну је и Гагић, повратници се на Влашке у Србији, дошт вина родофиникиној, по-ненести и интуиса Родофиникиној, на службе новљени поче промишљати како ће он, и на другу нашу, полезна учинити се-мењи, који се сиши и душеви, ми и по најпиру кому свога ба-ће, да јој изучна знања свога, у најпорастрени смислу, на жетву принеси, приправити бло, абог чега је и нашо неготовство-ства, да и сама тошевица, доне-пријатеља својих претрпео, који су му зато и непријатељима, што је он све њих у свему му-ћивши, добијао и патриотичке напоминало, и у том и таковом вељеном промишљању он сни-сели отворити школу, и у њој, колико се у прном почетку дало буде, отпочете предавати вине науке, са строгим прегледом у избору оних на самосветну по-праву школску, па и ту школу назвати „Великом Школом".

Ову своју намеру саопшти Југовић Младену, с којим се је он најпше и састајавао, абог чега је од свију, који су на Младена мрзили, на најпише од ми-тропољита Леонтија и Родофиникина и непријатељ, и гонио бно. Младен ке само што ову намеру Југовићеву прихвати, не-то је он, од свије стране и Совета, и Карађорђу представи, а овај ке само што једну таку ус-мишљену и патриотичку намеру Југовићеву одобри, него одмах на-реди да се и једна од турских кућа њему, за ту цел скида, у којој ће и сам након обитавати, уступи, и ако ће у тој кући пре-било што и одвајати, да Совет нареди да се оправи, а уједно нареди му и 160 дук. плате, с достатоно количество дрва за огрев.

Кад се је све ово онако уре-дило, и кад је и кућа за школу новска, и тродицом на кает народне оправљена била са свим што је потребно било, онда Ју-говић учини Совету представље-ње да ест, на своју нрајева Србије, основи српска, без сво-ког прегледа на знање и стра-ног читељиного наносног родо-ља, у ову школу повеље, не само таковом који ће потреб-ливој знаду читати, писати и рачунати, како ће се, с 1-вим септембром ове, 1808 године, предавања научне отпочети ноће. Прва њима, која ће у ову школу ући ученици, била су: синови Ми-денков, Матеја и Ивана, и пасто-рев његов, Николе Караџинић, Алекса син Карађорђев, Тоша Протић, син Јове Протића совет-ника; Стојан Николајев из села Кичевића некоје поморавске: Вук Стефанић, доцније Кара-ић; Павле Поповић из села Жа-бара нахије крагујевачке — ко-га сви „жикалин" називали — рођени синовац оног калуђера Матеје, који се четворицом Турака у Топлоу послали, да та ће куди да се повуку, а да народ убуљени расцрсти; Гаврило По-повић, из села Врачевића, сло-ленолаз; Маноја Рашковић и Ра-дован Дољачевић из села Ста-ре нахије свилерачке; поп Ар-ге, кога су звали „Амбанац", и он тога не знаде, а Турци је бо, и он је при времена останио шал-ну и живу отишао, мај да ниг-бао одвикнуо на Старе Србије, на што је од дружине и про-јекал „Амбанцем". Милоје Бо-ић из села Чучуге нахије ко-гушачке; Јефрем Ненадовић син Јаковљев и Сима Ненадовић синовац Јаковљев; Јеврем Ми-ловановић синовац Младенов; Вука Марковић ово какав Илије Марковића советника; Милоје Петровић, Јанићије Живковић, Здравка советника и Илија Чарапић сви поименовани под Београдом, знаменитог вељеда Чарапића. И ја сам, који ово пишем, дошао с нахођењем, да ће ова школа бити Школа, но само ја сам у њу ушао у дру-том полугодиу, и по том, про-симу тоне што ни је остављено било на волју, до истовимиу ју-ке школске године, са каки на-веденим према волом ђака ве-ступило у другу класу, каква редно се остати на дељу годину у прној класи, да могу и она предавања чути, која су у прво полугодишту предавања била, у која је школи по чета надлежни професора ово.

(Из дела *Прва српска устанак*)

ИЗ НАШЕ НОВЕ ЛИРИКЕ

Н. Гачовић

Као једна од најбољих песама, која је међу њима трећа награђена песма, доносимо је у обзир *Песма Земље* од Н. Гачовића.

Српски народ не показала по-зову своје позитам и приватни писмима: он пријатељски пружа руку. Храбри и бодри и ове ко-је тек настрајају.

Н. Гачовић је млад човек, ро-ђен 1914 год. на Таванг, старо-планини Чемерници, која нас прикупљених песама је једну збирку, има пријатеља кри-тичких критана.

Човек с класичног нашег Југа, привлачан, прабрзи, остаје на стварност живота која баш живом живом радне душе, Гачовић је посвећен који не седи скрштених руку.

У књижевном конкурсу Српског народа рекао је:

— Сматрам да је данашње доба, изузетно што се тако сурово мајчевсти. Велика је умешност да се, што, подвлађује ново, млада виђена, а право ће и наши људи, који се осећају побуђени, да нам ново дате равнају лику писали, сад уже пред у руке. То је поштена страна Конкурса, сагледано ова, обилазе, тако да је сасвим, уметничке ефекат споредан.

Пратећи, а и сам радећи на књижевности, Н. Гачовић, уоси још и професор српске књижевности, сматра да ми и свиђа књижевно мерило. Те тако тобо-рећи о развоју наше лирике, ре-као је следеће:

— Наша традиционална лирика бавила је у суштини: она је поглавито, свакодневно, са тугом, са неким сетом, са сентименталношћу, о фабрикама, о готово ништа које постављало нашу нашем апостолом солу, нашим проблемима. Традиционална лирика позвала се са тугу судбину, за тубе мотиве. Међутим, једна класицизам, да би се ослањала народном стваралачком мора доградити на народним мотивима, исповести се за народну судбину, бити одушевљена, бити дубоко једна лирика, која, односно тако, судбина тла.

А све ово, нема збора, потекла би на Гачовићеве реминисценције на стазама из Песме Земље

...Волим ...
И осећу твоју старостину,
Посну животворт,
Као младост сну,
Кад се рађа зимзеном тврдом,
Земљо наша, ја волим!

Савремени песник – савремени националиста

Песник Гачовић
(Цртеж: Н. Белановић)

Савремени национализам је-ни народ, држава и друштву у-нашег, он треба да има. Он је ирационалан, јер зна да је др-жавна дело највећих жртава интимношћа.

Борац и ђунак је, као што су најбољи најбољи братски бића борци и ђунаци. Он бди над о-таџбином и својим народом. Рад по народ је само дужност свакога појединца. Дужност врши са-времени националиста када бра-ни добре народне традиције, као што добре рада када пра-служујуће дан земље-мајке и о-сећа нарис њене орнице, јер ће ту наћи решење за много пита-ња. Дубоко је религиозан, иако не трпи сујеверја метанаслеђа и теологизма. И идеалиста је он, те је зато социјални градитељ. Дубока социјалност треба да испуни-ма све његове краће крв-не судове. Он је свестан потре-бе решења економско-социјалних проблема, јер зна да од проналазе решења тих проблема зависи и успех националне идеје. Нема национализа без социјалне обојености, нити со-ционализма без националне ито-љубивости, и дато сарадника ко-ционалиста мора да ради на у-бољавању економско - социјал-них супротности, које су настале последњих двадесетак годи-на скоро у целом свету. Савре-мени националиста је за разу-мевање у сарадњу са свима ко-ји желе добро свога народа, без обзира на разлике у њихо-вом погледу.

Наш нови национализам, савре-мени национализам, мора да буде и да прекине ако прекине ако-ли-ко-ли-ко-ли-ко

Порцелан, уметнички производ и домаћа потреба

Неколико речи о данашњој немачкој производњи порцелана

Написао Рудолф Лунгхард
директор Државне стручне мајсторске школе за порцелан у Зелбу

Постанак појма европског порцелана везано је за Немце Бетгера који је пре у Европи правог порцелана поступак за народу порцелане и је основао Радионицу порцелана у Мајсену године 1710.

Са Мајсеном, као изворном и главном тачком, развила се целокупна у Немачкој него и у многим другим европским земљама читава богата порцеланска култура која, по својим основним карактерним цртама и нарочито као уметна као нарочито за њих поређење са робом произвођена са Делфског Истока, има своје сопственог и оригиналног европског обележја. Отуда још од прних фаза производња немачког порцелана можемо да разликујемо између европске културе порцелана с једне и кинеско-јапанске с друге стране.

ОД „МАНУФАКТУРЕ" ДО МОДЕРНЕ ИНДУСТРИЈЕ

Још од прних времена производња немачког порцелана у Мајсену, немачкој култури порцелана некотрајно су припадале водеће позиције у Европи; а ту своју лепу улогу сачувао је немачки порцелан све до двадесет века. Док су у добе основних прних радионица (мануфактура) за стварање и развијање уметничке форме дде немачког порцелина нарочито достигнут стекли немачки калдари, било таме што су из својих ранних средстава стварали мануфактуре. Било што су појединим потребама радионицама уступали колике порубљене, у тому дабог развитка, ти сад до извесг времена, тај су вишког приноси и је дао стварај дражења уједно а с друге стране приватна индустрија. одређивала, технологије и развијући сва дела у лепу тенденцију.

Са неколико изузетака и нарочитодејке немачких мануфактура непрекидно су се одржавале, од свог постанка па све до наших дана, Мајсенске радионице, Берлинска радионица и Виндишфлајшка радионица. Друге мању оваи прими радионицама, као например Нимфенбуршка мануфактура и мануфактура у Берлин. Аугертору, било су њихо врло престиже с радом, па су потом поново отварали и обновљена.

Сваки од тих старих и угледних радионица гледа сад нарочити задатак у тома да и даље чува и одржава своју сопствену, само њихову традицију не полу порцелана. Ако не све старе радионице, рекуће сад, нити су могле нити су хтеле да игноришу нове техничке тековине које су временом настајале — на пример, у погледу начина справљања самог смеса и конструкције пећи — али су стекле и надаље, поред свега нарочитих одлика на лепу уметничко-занатску и индустриј ску основу, остала верна својим лепим традицијама нарочито са гледишта бранжевности којим је рад сваки појединн комад који је њих напављен, на сматрајући га никад предметом ван производње у ћерају, већ као индивидуалну творевину за себе.

ЧУВАЊЕ ТРАДИЦИЈА

Ове спасоносне радионице сматрају да је врховни и основне значај чувања и одржавања њихових традиција немачког порцелана, али при свему том увиђају да воде рачуна и о духу свог времена, па сваки у складу с тим прилагођавају на нова обележја и не нови стил елементима на порцелану, и на тиме што њихов рад, нарочито по обједрени за рад са порцеланом, уважају нове тенденције и у погледу техничке, постигнуте у том погледу велике успехе. При том нарочито ће приметити, да ни не порцеланска техничке Шлајзе ис које је тај вајар, изутрадиције обдарен баш за рад са порцеланом, између осталог створио у сарадњи са Мајсену и Берлину, несколко од најбољих новијих порцелана који је дао Бетгер, толико сликарно прилагођене материјалу, као и на дакле тековине које је у Нимфенбургу радионица дао Вакарт.

Током радом, немачки мануфактурни колективи су одговорили на нарочитом задатку који им пружала у оквиру сталних на пољу немачког порцелана и недовољно одражавања у својству уметничка културна тековина.

Међутим, при свему том, од одлучујућег утицаја за даљи развитак немачког порцелана било је стварање немачке порцеланске индустрије у правом смислу речи.

Треба нелаћи као нарочити пример немачког предузимачког духа чињеницу, што је немачка порцеланска индустрија успела да за сравњено кратко време направи поразан економски напредак добром у најразличитијим смислу речи. Уједно, немачка индустрија порцелана изнашла је нарочите сврховите облике производња (серијска производња за знања) и рад дала од великог светског индустрија.

СТВАРИ БЕЗ КОЈИХ НЕ МОЖЕМО

При томе треба имати на уму, да је стварни развој немачке индустрија порцелана као тесно отпочео при нагорелој подлеси годинама. Уопште је значајно што је за толико кратко време порцеланска индустрија успела да постане главна индустрија и повлашћена, посебно овдашњи индустријом добрим готово свим производима народ. Наша домаћа култура стола и прозорска вода се уопште не даје ни замислити без порцелана; у тој вези, он је за нас постао стар који се сама по себи разуме, без кога нити бисмо хтели, нити бисмо умели да будемо.

У оквиру њихових производња порцелана свакако да прво место

ПОСУЂЕ ЗА ЧАЈ ИЗРАЂЕНО ПРЕМА ПРОЈЕКТУ РУДОЛФА ЛУНГХАРДА

заузимају предузећа која се налазе у северном делу Баварске. Уједно су баш та предузећа најбољи управо високом пределу за стварањем сваку немачког предузимачког духа.

ГРАД ПОРЦЕЛАНА

Док је основање фабрике порцелана Ц. М. Кученрајтер у Хановеру не Ерфе, а нарочито нешто доцнијих основање предузећа Лоренца Кученрајтера и Ф. Розенталя у Зелбу, било поглавце тоном за тај рад, врховном је у том прво, а нарочито у Зелбу и њеној близини и дакле околини, због чињенице да се фабрика баш ту налази, на фабрика баш ту налази, на фабрика баш ту налази, на

ПРВИ СРПСКИ ДРАМСКИ ПИСАЦ

СТЕВАН Н. СТЕФАНОВИЋ

У почетку новог века дошла дама већ у врлом замаку прошло добро дало. Била је то *Сиди Урошев петар, последњег краља српскога. Умножа надосада штоу у том дејствија Г. Ст. Стефановића.* Дело је прва пут објављено у издању књижара Константина Кајдацијева 1841 у Новом Саду; после га је врштано у Београду Теофе Стојић 1866, да би се у редакцији Ресе Одавића појавило поново на књижарском тржишту 1928, у издању Друштва за Српско народно позоришта у Новом Саду.

Тиме се дело дефинитивно афирмирало и на сарсенској позорници и приликом сваког представљања доживело прворазредан успех. До данас нема обједињења овог, за нас, тако чудног појма! Дело је написано још 1825 године, а у себи садржи готово све елементе модерне драме: јаке душе, контраст дедалога и природну везу заплета са расплетом. Ово је у толико интересантније јер је сам писац Стефановић још и данас скоро непознат. Све што се зна о њему сведено је до *сећања* његових пословника. На њих, и то је вредно пажње.

Прве вести пре о Стевану Н. Стефановићу нађен је у *Летопису* Матице Српске, где се објављује да је Стеван Стефановић рођен у Новом Саду, где је и умро 1828 године. Ту је и школовао, а затим и свршио и *филозофију* и правном струком. Ту је и умро. Ту је и *Сиди Урошев петар*, последње дошло до нас. Ово је једно сведочанство да је писац био пристајања мотиватор.

„Ја, данас, дале, с гатски бори се, Сазна ни злопеле! онима помоћ Противника, где Ти! проко Србство, Сриће, и мирна, неисторгнуте Поглавства чина!

И сумње заиста више није много било, док је ова опис разлога сарпског таленат, радећи и на *Сиди Урошев петар* је у то врем писао најбољим српским језиком, са најлепше идеологима, тако да се већ у то врем сасвим прибавио високим рангом романтичарског, поље ће доба са Бранком Радичевићем.

Стеван Н. Стефановић је рано почео да *стиче*, па је рано и *исто* са њиховог родног места Новог Сада, грофеч 1808, а умро 1828. Истина, постоји *податак* да је *школовање* и *на страначко* (годину дана провео је на *правном студијама* у Јегри, а две године на *техничким студијама* у Аграму), али то је било све. Он није могао имати *уморе* ни у *школи*) *свакакавости*, па ни у *школи одмора*. А опет, како вели *Ресе* његов *савременик* Јован Рајић, *позоришни Вестник* ова заборавну Јованка Зорића из 1874, да нако од његових другова „на

Театар на Тунирку

Архив С. Н.

крвавим Матија Бан, Јован Субот, Димитрије Исић и др. али *једино* је Стефановићу указана та *славна* да му је дало прво *дело* на *српски* језик. Године 1843 приређено је на немачки језик, в *приређивање дела* био је Теодор Јовановић. Од те године дело је *неколико* пута било *представљено* на *позорници* сцена, са *исто* тако *великим* успехом као на *српски*, бар *колико* нам *то* *казују* *Ристе* Ј. Одавић.

Исте *вести* које смо *нашли* у одама, *нашле* су и у *храма*. Тешко о *феминином*, добија *пасаже* Немањића била је веома *популарна*. Писац је са *њим моментом* нарочито *и почивао*, на *ги* је у *последњем чину нарочито* и подузнуо. У том *за*вршном чину, као Урош, дотле *феминином*, добија *пасаже* очиног греха, дела *светлањем* нимбуса, те постаје *мученином*.

Тако и цела драма о злочину краља Вукашина добија *широка* фатуму, судбоносног обрта и *у* *једначени* доказ да *другачије* није *могло* ни *бити*. Трагични грчког *драмског стваралца*, као у *Краљу Едипу*. Тема о томе, да је *моју* *привидно* у *животу*, ако само *карактери* се *стварају* за *принцип* *околности*, *имала* је а *тада* доста *присталица*. Сва остала *драма* у *концепцији* *сведена*, тек *једна* *потпуно* *са страше* је се *она* психолошки портрет *јасноје* *подизућу*.

Цар Урош је *предао* сву *власт* у руке Вукашину, као *испробаном* *приједлогу* *свога* оца, пара Душина. *Међутим*, овај *када* се *осећа* *изван* *цара*, као *нека* *врста* *мајордомуса*, *покоси* да *нема* *и* *изворну* *власт*, те *почиње* да *свуда* о убиству *краља* Уроша. Радећи целог *комада* је у *тој* психолошкој *еволуцији*. На *часа* се *не* *губи* *утисак* *натегнутости*, *већ* *напротив* *надаите* *ситуације* и *интересовања* *до* *расплет*.

Дата *заплет* у *комаду* није *ни* *мало* *тешко*; *ако* *неки* *перипетије* *ову* *за* *катастрофу* и *даље* *једни* *од* *проблема* *који* *интересују* *драмске* *писце*; *већ* *ако* *долази* *до* *тог* *обрта* и *стаје*, *јер* *радња* *није* *довољна*. *Стефановић* *је* *био* *овај* *момент* *у* *њој* *до* *подруке* *и* *расветле*. *Подеци* *сцеске* *дневнике* *он* *пружа* *гледаоцима* *и* *једну* *душевну* *о*лакшицу, *изазвани* *из* *дубоких* *о*

Архив С. Н.

драма, *ову* *врсту* *још* *нисмо* *имали*. *Он* *одлучи* *предност* *јесте* *ипак*, *што* *нема* *ни* *чисто* *ликарских* *драма*:

„Зар до *удаје* *у* *сред* *сам* *оног* *у* *средњег* *а* *средњег* *одељу* *часу*: *Да* *сам* *Србин*, *а* *но* *је* *Србија?*" *већ* *да* *се* *ломим*, *то* *да* *тебе* *и* *Немањићу* *родбију?* *Не*, *тако* *ми* *Бога!...*"

У *комаду* Краљевић Марко *и*рва *ону* *већ* *добро* *познату* *улогу* *трговца* *у* *средњег* *одељу* *часу*: *Да* *сам* *Србин*, *а* *но* *је* *Србија?*" *већ* *да* *се* *ломим*, *то* *да* *тебе* *и* *Немањићу* *родбију?* *Не*, *тако* *ми* *Бога!...*"

У комаду Краљевић Марко *и*рва *ону* већ добро познату *улогу* *трговца* *у* *средњег* *одељу* *часу*: *Да* *сам* *Србин*, *а* *но* *је* *Србија?*" већ да се ломим, то *тебе* *и* *Немањићу* *родбију?* *Не*, *тако* *ми* *Бога!...*"

У комаду Краљевић Марко *и*рва *ону* већ добро познату *улогу* трговца *у* *средњег* *одељу* *часу*: *Да* *сам* *Србин*, *а* *но* *је* *Србија?*" већ да се ломим, то *тебе* *и* *Немањићу* *родбију?* *Не*, *тако* *ми* *Бога!...*"

У комаду Краљевић Марко *и*рва *ону* већ добро познату *улогу* трговца *у* средњег одељу часу: *Да* сам Србин, *а* *но* је Србија?

Позориште

ХАУПТМАН ОД БЕОГРАДСКОЈ ПОЗОРНИЦИ

Г. Бошко Николић у гл. улози Стефана у „Колегу Крампотаву"

Сликао Драгиша Рајковић

Ове године се навршило 80 година од рођења једног од најбољих немачких и европских драматичара Герхарда Хауптмана. Цела европска штампа је тај дан обележила овога великана, одговорне личности једног културног народа су у своје време приликом сваког његовог новог комада писале опширне чланке, у којима су истицале његов велики допринос развоју драмске уметности. Ни Србија није у своје време пропустила овај значајан догађај, да не одржи једну свечану академију, на којој су говорили најистакнутији наши књижевници и критичари.

Али, не само штампа већ и позорнице се достојно одужиле овоме великом сународнику. Чак на многобројним позорницама сезона у пуној Европи је сва у знаку Хауптмана. Српско народно позориште, да би и ово учествовало у овом слављу одржало је једно од својих најбољих Хауптманових дела „Колегу Крампотав", чија је премијера била јуче.

Иако кошава комедијом, „Колега Крампотав" је више драма градског Народног позоришта. него комедија. Сходно на натуралистичкој поетици, једно дан овакав сиви гипком и нервозном сликом архитектуром друга дирљиву трагедију једног уметника, у чијем бићном живљу често има комичних момената, који ни нам патерају сузе, да би се други пут насмејали у трагичним сценама. То је читав талент друштвених страдања једног човека, који нам је тако блиске, због опште економске кризе, због „Колега Крампотав" је једно од других позоришта са успехом поновљена, јер је ово дало потпуније домаћим снагама.

Поновљени аншлаг тиче радост и седам чланова, под редитељством г. Исије Јовановића, Мата чланова, под редитељством г. Јована Поповић, управник београдског Народног позоришта.

Ред Крагујевачког Народног позоришта

Српско народно позориште из Округ крагујевачки извршило је своју свечану на Видовдан и учинило су оташли на одмор, као да у септембру месецу поново почиње рад публику, обновљено и са новим репертоаром.

Прошла сезона била је велика [illegible] и дала велике резултате у свом [illegible] развоју, [illegible] покретити сезоне нарочито ове [illegible]. Новембрије је приказано у кругу од пет представа са 10 нових [illegible]. Позоришна дела [illegible] су дана 10 пута, дана жена 10, једно [illegible] 11 пута, [illegible] 10, [illegible] 10, две [illegible] 11, [illegible] 9, [illegible] 8, [illegible] 7, [illegible] 6, [illegible] 5, [illegible] пут, [illegible] 4, [illegible] 3, [illegible] 2, [illegible] 1, [illegible] 1 пута.

Претстава је било четири врсте: комедије, на којима живо примљено свих [illegible] 14, [illegible] 11, [illegible] 10, [illegible] 9, [illegible] 8, [illegible] 7, [illegible] 6, [illegible] 5, [illegible] пут, [illegible] 4, [illegible] 3, [illegible] 2, [illegible] 1, [illegible] 1 пута.

Прошла сезона је била [illegible] 14, [illegible] 11, [illegible] 10, [illegible] 9, [illegible] 8, [illegible] 7, [illegible] 6, [illegible] 5, [illegible] пут, [illegible] 4, [illegible] 3, [illegible] 2, [illegible] 1, [illegible] 1 пута.

Претстава је било четири врсте: [illegible] 14, [illegible] 11, [illegible] 10, [illegible] 9, [illegible] 8, [illegible] 7, [illegible] 6, [illegible] 5, [illegible] пут, [illegible] 4, [illegible] 3, [illegible] 2, [illegible] 1, [illegible] 1 пута.

Прошла сезона је била

Нов превод романа Ђованиа Верга

Ђованни Верга: Мајстор — дон Безуадо, роман, превео А. Б. Кирилов, сопствено каиасао Едуардо Зорзи-Алберти, изданье народног дела Јавиопоља. Издање „Југословенске" (Сеиеска рииа), 8°, Београд 1943, стр. 347, дин. 300.

Наша преводна књижевност одговарала је једним значајним ремек-делом италијанске књижевности. Роман *Мајстор- дон Безадо* од Ђованиа Верге каиаложило је дело италијанске књижевности, поред *Вароиеса* од београђеног Манзонића и другог великог Верганог романа *Породица Малавола*, а преведено је на сва главна културиа језика.

Писац у овом делу каиаси једну круину прекретиицу историјско-социјалиих догађаја, окарактеризану трансформацијом феудалног плаиства и рађањем иове буржоаске. На да се иеопходиа радиа одигрива на Сицилији, у фоиду жорком амбијеиту тог лепог и женсковног италијаиског острва, писац у њој обухвата једиу комплексиу историјских збивања, а та збиља може је имеии и психологију у главиом обрадио каиаве да скицира локалиог колорита, добивајући далеко више, општечовечиских цртежа.

Главиа јуиак је мајстор-дон Безуадо, бивше скромиом зеђе-дер који иеуморииом радиу и вештом маиипулацијом успева да сеском околиом каиаве, да постаие крупан фактор у одлучивању друштвеиом животу свога града. Он ће каиаи до иекоју мерио постиие равиа месиим плаиству. Међутим, добива друштвеии рас-пожеље, а иа крају, иеиаграђеиом и иистог уиутрашњим иеиријама дана и иесрећа у његовом јавиом и породичиом животу. Скоројевић је у Мајстор-дон Безуадо једиа дубоко скиђеиа и прављеиа, да читаоц у њему не види само тог дон Безуадо, свеципалиског обогаћеног палавчића, већ бедеродиа иа таквих иетих људи у свима временима и свима средииама.

Поред то осиовие психолошке обраде главиог јуиака мајстор-ског лика оживљава су многобројие сцене и догађаји, као карбонарски покрет, војска војводе, пожар у мији, свадба и прва трома иоћ главиог јуиака, прве љубав и војиичка брза иестаика иесрећа, и иаједа иеговог живота у ироиављеној кући, где умире окружеии сопственим богатством које се расиада, дубоиеио потиуво ушкољен, ии од кога иесхађен.

Поглавље, са каквим прикази-ва иасиља и цивилизиран развитак иасиља италијаиског полуострва, иаписао је дрлф. Едуардо Зорзи-Алберти, директор Института за италијаиску културу у Београду.

Преводилац је успешно савладао великие тешкоће при превођеи дела у односу на то да иије у ње заступљеи сву особеиост и необичиост стила које карактеришу сво велико ремек-дело ито једиског сицилиског стварања.

Никола Трајковић као дечји романсијер

Никола Трајковић: СИРОЧЕ И БОГАТАШ, дечји роман. Издање „Југословенске", Београд, стр. 146, дин. 40.

Као дечја писац Никола Трајковић се већ иеколико пута представљао.

Трајковић је до сада се омладиии иаиисао ово романе:

Сирочиа и богаташ.

Са чика-Гвозденом краја Аиболу.

Седам изворо.

Како сви писци који, сада ра-дии још један роман за младеж и то из живота старог Београда.

Сирочиа и богаташ објавио је прва књ у библиотеци *Златна књига*, па је заиимљиво иагласити да је то такорећи једиии прво-ви-ши оригиналии роман у једиој збирци *Златна књига*, која је иа иама имала само сто иаиста, јер од домаћих стварно вредиог су у тој библиотеци биле само три, а оие дуже пре су бо-ле дечје иовеле, но дечје роман-се.

Сирочиа и богаташ је иама зе-ио једиом писи простој, разумљи-ва, са занимљивим заплетом са моралиим расплетом, свако ко-ме ће заиитеиовати иајмлађе-ви-ше васпитаие иајмлађе-ви-ше васпитаие младежи. У њему за-ја иађу да воде да је живот стална борба, али поштеиа и дво временима интересиа.

Главиа јуиак иашег романа је Ђорђе Зеиовић, који је иа-ставиик у Сиидеровој Планиии. Ђорђе је сирочиа од мајке, а отац му је иа-ставиик. Он ово ствара иајлепша сећија бројиих ме-ђу ње се дешаје дечја сећа и живот културиом раду иигова-ња свог заиата, а иа-ставиик сиватељиа и стрељачких веја ја-ставиик, иаирављеиих у тоилие иеиовања, правоиаставиа и радоваиа из раз-ких иауиених области.

Радоии су иа иеној висиии и одиису искреиом љубављу према ђаку и иароду, као и младићи-ски верии у живот бољи и срећи-ији живот. Треба иагласити ироиавиом успеху који су иастаиовиии Зеиовић, који су иастаиовиии Зеиовић, иа чалу са уч-ираиовом г. Миланком Ђ. Пе-ђовићем, извршиле иа складиу ромаи заиимљиву комуиистичком пропагаидом. Превасходиа је иовоја с иазива и с уговора. То доказује радоии иаиредии иитова-ње у свом бројиом.

Интересаитиа је са књижеи-ђубиоћ читаоца обезбеђу за-вадско иитање. Ево шта и том иаиш једиа читаоца:

*...Али дорасло ће ђаци иеће бити такво. Ми смо је створили нашим рукама, ми смо је створили нашим срцима, ми смо је створили нашим ђачким иеиријама, ми смо је створили нашим ђачким иеиријама, ми смо је створили нашим ђачким иеиријама

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 1.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

Моју кућицу књижицу број 70095 издату од „Дунава" на име Божидара Гргића сам изгубио, те је оглашавам неважећом.
469 1—1

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, те је оглашавам за неважећу. Милан Симоновић.
458 1—1

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је оглашавам за неважећу. Милка Ђорђевић.
458 1—1

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам те је оглашавам за неважећу. Радомир Гајић.
457 1—1

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је оглашавам за неважећу. Милица Тошковић.
455 1—1

Личну карту издату од Управе града сеоцади и набеглицима изгубила сам. Оглашавам је за неважећу. Катица Пајовић.
454 1—1

ИЗГУБИЛА САМ кућну листу коју је Претсједништво градске полиције у Крагујевцу. Оглашавам је за неважећу. — **Косана Живановић, Таш Вучића Р.**
452 1—1

КУЋНУ ЛИСТУ и личну издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Сматрати је неважећом. — **Перисав Бакаћић.**
419 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1979 издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашавам је за неважећу. — **Драгољуб Чанић.**
435 3—3

ИЗГУБИЛА САМ полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу. Оглашавам је за неважећу. **Драгиња Петровић.**
431 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Анђа Вучковић.**
422 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Милена Љубобољевић.**
433 3—3

УПРАВНА ЛИЧНА КАРТА издата од Претсједништва градске полиције, Крагујевац, бр. 149013-43 г. пуковнје од фирме Стефановић, личне карте од аспаира Крагујевац, **Драгиња Стефановић,** трговац, Кнез Михајлова ул. бр. 161, Крагујевац.
434 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Смиља Павловић.**
429 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ и пријаву издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. **Живојин Ђорђевић.**
427 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 556 издату од Среског начелства из Крагујевца изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Благоја Ђорђевић.**
427 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 431 издату од Среског начелства из Крагујевца, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Драгиња Ђорђевић** Рунавци.
426 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Живадин Стојановић.**
429 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ, пријаву и кућну листу издате од Претсједништва градске полиције, Крагујевац, изгубила сам. Оглашујем их за неважеће. — **Стевана Ђорђевић.**
435 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату на моје име од Претсједништва полиције у Крагујевцу оглашујем за неважећу. — **Нања Милентијевић,** сељанка.
431 3—3

МОЈА ЖЕНА Ружица Митровић из Кошмајин Брод — Чешко-Моравска напустила ме 1936 године, оставши другом, коју сам ужасно волео признати, водећи бракоразводну парницу. — **Драгољуб Митровић** из Крагујевца.
432 3—3

„РАДЕ НЕИМАР"

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ЗЕЛ ЈЕ ПОЗНАТ

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 38. — ТЕЛЕФОН 37-795.

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — НР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 40150.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најлепши избор за 1943 годину.
460 2—4

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња

„Б У К У Љ А"

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

Не продајте на једног јачега Ваше златно накита, драго камење и златне луба, док потпуно не ба бити упућени у њихову стварну домаћу вредност. Зато ако већ продајете наредите своја купишта а по посетну у *Вашем* је интересу покудите и позовите фирме „ВРАЧАР" која ће Вам платити одмах по највишој дневној цени, или ће Вам бесплатно и стручно тумачити „ВРАЧАР" — Београд, Палилулска улица бр. 4. — Продужене Душанове улице. — Телефон 28-706. — Дорбољска пекара.
462 1—1

ЦЕНТРАЛА ЗА ХУМОР

КНЕЗ МИЛЕВ СПОМЕНИК

РЕВИ КОМЕДИЈА
У 2 ДЕЛА
од Мише Јовановића

463 1—1

КУПУЈЕМО КЊИГЕ

поклони на свима (всекојима) позовите нас — долазимо!

Књижара „С Л А В И Ј А" тел. 29195

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложила је јавној продаји на дан 16 јула 1943 год. са почетком лицитационог цепом од следећа имања:

1) Плац са зградом Високог Стевана бр. 10
½ идеалне дво. Дин. 270.000.—
2) Плац са зградом Лозница 23 „ 1,200.000.—
3) Плац са зградом Рељичка 35а „ 2,000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради — Скадарска 33/II где се могу добити сва даља обавештења.
457 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложила је јавној продаји на дан 15 јула 1943 год. са почетком лицитационог цепом следећа имања:

19 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац, пут на Воја. Гаштора ул. Дин. 80.000.—
2) Плац са 2 зграде, Престол. Петра 148 „ 600.000.—
3) Плац са зградом, Петроварадинска 11 „ 500.000.—
4) Плац усао Вождь. Гавгора и Гр. Мајевска „ 1,800.000.—
5) Плац са зградом, Вељка Милићевића 11 „ 1,800.000.—

21 ЈУЛИ 1943 ГОД.

1) Плац са зградом, Кајмакчаланска 35 „ 650.000.—
2) Плац са 3 зграде, Адмирала Гепрата 91 „ 4,000.000.—
3) Плац са зградама, Страхинића бана 20 „ 2,000.000.—
4) Плац са зградом, Страхинића бана 2 „ 1,200.000.—
5) Плац са зградом, Солунска 13 „ 3,000.000.—

23 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац са 3 зграде, Сремдар Бегова 6 „ 2,100.000.—
2) Плац Цара Уроша 82 „ 1,000.000.—
3) Плац са рушевинама, Банатска 28 „ 500.000.—
4) Плац са зградама, Милоша Великог 15 „ 3,000.000.—
5) Плац са зградом, Страхинића бана 12 „ 3,000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради — Скадарска 33/II где се могу добити сва даља обавештења.
468 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложила је јавној продаји са почетком лицитационог цепом следећа имања:

13 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац Румунска бр. 60 Дин. 1,000.000.—
2) Плац Дунавска и бр. 1/40-идеалне дво „ 90.000.—
3) Плац са зградом, Кр. Александра 190а
½ идеалне дво „ 2,250.000.—
4) Плац са зградом Воја. Пеканца 13 „ 1,000.000.—
5) Плац са зградом Зеленика 45 „ 1,000.000.—

15 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Воја. Бланкете 6 „ 260.000.—
2) Плац Принца Евгенија 26 „ 250.000.—
3) Плац са зградом Кошарчева 51 „ 250.000.—
4) Плац Врачара 3 „ 400.000.—
5) Плац са зградама Младеновачка 35 „ 450.000.—

17 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Рељина 8, ½ идеална „ 350.000.—
2) Плац са зградом Окружна 36в „ 250.000.—
3) Плац са зградом Прешевска 24 „ 500.000.—
4) Плац Рига од Форе 20 „ 1,200.000.—
5) Плац са зградом Госп. Вучића 176а „ 800.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради — Скадарска 33/II где се могу добити сва даља обавештења.
464 1—1

Elektrol

НАЈПОУЗДАНИЈЕ

Сретство за конзервисање јаја

одржава јаја свежа годину дана

ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 120 ЈАЈА

Главно заступништво и магар:

Дипл. инж.
МИХАИЛО С. ВЕСАРАБИЋ
БЕОГРАД
Вука Караџића 7. Телефон 30-226.
460 3—3

Народна библиотека у Гетингу

Р. II. Бр. 13946

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 17 јун 1940 Год. II.
Бр. 37. ПРИМЕРАК 1.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ДИСЦИПЛИНА СРПСКОГ НАРОДА

Српски народ у својој одлучној вољности, мажи се реч у целости, сва једна несмотрена помисао на уколико глава или политичке думе, поттпуно прибрано, владичарско и памећно гледа на најновије догађаје не разматрива. Можете прочи уверење Србије, завирите у сваки кутак и сваки њен покрај на исто духовно стање.

Сведи се, у свима радовима на селу и у граду са истом трезвеношћу и истим смислом се стварност гледа на данаш прилике. Сведи прокалкулише у праом раду брига за опстанак целине као и старање за обезбеђење свеопћалних хлебе и осталих животних потреба. Офанзивна пропаганда немања на народном зид. стварања од волје и укрепља са громног броја грађевине да је потребно по свему цену владичарско, на водећи рачуна о моментима догађајима, настоват рад за обнову земље и сву бригу посвети обнову задимљене и ранене.

Влада Народног спаса на челу са генералом Недићем успела је не само да пократи и одржи мирнодопски рад и живот у земљи већ да учврсти њен и рад у друштвима, који су били напоменом разорним утицајима и смртоносној пуљској пропаганди. Српски народ је данас духовно надгуман, као јако народ и сигурно радикалан, није вишак слан код њега ни да не види стварност, нити гаје од ушију да не чује глас истине.

Политика народног спаса већ скоро већ две године у порно и дисциплиновано спровођа генерал Недић данас је задржала пуну пробу и показала је најбоље је укупне корене у српском народу.

Она је успела у борбама сва друга политичке, експерименте туђим интересима или необузданим амбицијама појединаца. данас сваком политичком Србину, који мисли слободно и самостално да мисли, који на рада и не говори за туђе плато и по туђим наређењу, јасно је као дан у чему се састоје српска политика, у чему је њен су правни интереси српског народа.

Својим једногласним јасноћом и својом неодољивом убедљивошћу она је успела да освоји дрвове и да тиме обезбеди мир и спокојство српском народу у којем нису потребна данкица за бубњарског човечанства. Генерал Недић у својој неизмерној љубави за српски народ и у својој очинској бризи за његов опстанак и његову будућност мора правна је свеопћа основна закона српског политичког и нашао погодан и за ваше формулисање. И тако већ две године он се свакодневно обраћа српском народу свемогућем га, учећи га, практикујући га да види стварност и разуме смисао данашњих догађаја и да буда свесан свога конкретних интереса.

Он му говори да је његов спас у миру и раду, у раду и само, јер само он незнатна сламка коју вихар данашњица мора да одмах се у непокорот. Зато морано да се још чврсто прикључи уз дрво тла, да са њим скупно под сеју Мајке Србије и да обратном и здравом неуморном радом поправљамо што се можа поправити и градимо нове и сигурније темеље нашој будућности.

Он говори да је у данашњим приликама за једно само народа сва друга неслагања или плаћеничка слугања, која носи морску српском народу, а њему да га уклоне и у корену истребрају. Разуверен нашу, безимено, да ниједан наших мислења у данашњој сувој димензији размера, већ не можемо нашта допрети, те је право високо чување српског политичког. Разумете с друге стране да је сувој српској слави, о безбедности бољошњих остатака рас је јасте друга висока његовог српског политика.

Мисо су сви истина, који чине сувлатну национална политичке генерала Недића јасна и једноставна, могло би се рећи разумљива за свако дете, чак туђинским утицајима, заслепљеног другим и тенденциозним обавештењем биће са собљиме сметње, док је српски политичке генерала Недића једноставна да победи и да поставе основа народне политике целога народа. Меи је број појединаца у српском народу који данас још робују туђем духу и туђим политикама и на призиде да је политика генерала Недића једино биће истрајна и да она једино мами да слузи српском народ, да та слава од чинчева катастрофе и да му обезбеди бољу будућност.

Сви који знају сама да ствари чују неће да признају истину је њихова нарочити донеса српском народу у свом мајчином данашњем, који је неизбежне жртве уштедио и ште је сва постигнуто да се стварна успеше за неколико година и изразите програма за бољу будућност.

Требало је знати нашти једну безграничну љубав, једно разумљубље готово на све жртве за подигне сва ато је једино генерал Недић за сва два године, спасиљујући тешкоће разних врста и са свију страна, које ну је мо ће сам рећи сваки дан доносио. Наја било жртве које његово достојанство и његов понос нису могли да поднесу само да би народ сво љубљени српски род сачувао од новог зла и несреће и обезбедио свој опстанак. Пример самопрегора и покретовања генерала Недића, пример његове немерљиве службе српској отаџбини, његова политичка мудрост и државничка одлучност Богом поклоњени спасиоца свога народа остаће неизбрисив у историји српског народа.

Хладнокрвност и дисциплина, коју српски народ показује у овим часовима, дело су рада и поштења генерала Недића, који је умео својим поступањима и својим речима да нађе пут до здравог разума и смисла за стварност, који су вековна бића одлика српског солунског народа.

Рушна војна, јасно обавештавају, изложени туђинском ушићу српски народ у Југославији би је изгубио много од својих врлина и зато је дошла катастрофа. Генерал Недић није дао да погинутрах закон Југословенје зато и прогонет српског народа, зато га је окупио и сарстао у чврсте редове под сваку српску заставу и повео га је српским путем, на коме нема путања и узајамног страбљења.

Лепом прилагања српског народа дубоку су разочарани сваки његовим државним, јер је прекрао њихова пакленог плана и одбија од себе сваку помисао на нову аваитуру проклетиње са ова народа по шумама, било како се звали и било чија наређења извршавали би ствари да поремете мир и рад у Србији за туђ рачун. Српски народ разбољетује се у овим широтама народа и добија поново улогу конструктивног и трезвеног народа, задовољан смислом и врлом живота, који је вековне идеали да буда достојан и предмет чак и ироничног подсмеха.

С. М.

Незахвални синови

Свима нама врло добро је познато издашност српског народа код је у питању општа срећа, јер тада не жали материјалне жртве, већ даје капом и шаком од свог срца. Треба му само убедљиво објаснити да материјалне жртве одговарају народним потребама, јер успостављају његово благостање или сигурност. Народ чита у овом посебном случају, српски народ дао је широкогруд и интуиран је ова пред одговорношћу великог тренутка, не питајући за детаље, јер је на тај начин указивао поверење онима, који су га бранили за народну сигурност. Тако је он, у сличној ограничена глезло реке и видове свеобухватни, и тоне је, рећи свој сој историји, који је пред нама. Тако су сви ми до данас истицали, да је наш народ, подигнут и жилави иако о-ших незналичних синова, који му се нису достојно одужили за све што је њихове жртве сво ја-ховог подизања, већ су на против, родећи против њега, показали да сама од човечна неспособни и да му обезбеди бољу будућност.

Сви који знају сама да ствари чују неће да признају истину је њихова нарочити донеса српском народу у свом мајчином данашњем, који је неизбежне жртве уштедио и ште је сва постигнуто да се стварна успеше за неколико година и изразите програма за бољу будућност.

Требало је знати нашти једну безграничну љубав, једно разумљубље готово на све жртве за подигне сва ато је једино генерал Недић за сва два године, спасиљујући тешкоће разних врста и са свију страна, које ну је мо ће сам рећи сваки дан доносио. Наја било жртве које његово достојанство и његов понос нису могли да поднесу само да би народ сво љубљени српски род сачувао од новог зла и несреће и обезбедио свој опстанак. Пример самопрегора и покретовања генерала Недића, пример његове немерљиве службе српској отаџбини, његова политичка мудрост и државничка одлучност Богом поклоњени спасиоца свога народа остаће неизбрисив у историји српског народа.

Хладнокрвност и дисциплина, коју српски народ показује у овим часовима, дело су рада и поштења генерала Недића, који је умео својим поступањима и својим речима да нађе пут до здравог разума и смисла за стварност, који су вековна бића одлика српског солунског народа.

Рушна војна, јасно обавештавају, изложени туђинском ушићу српски народ у Југославији би је изгубио много од својих врлина и зато је дошла катастрофа. Генерал Недић није дао да погинутрах закон Југословенје зато и прогонет српског народа, зато га је окупио и сарстао у чврсте редове под сваку српску заставу и повео га је српским путем, на коме нема путања и узајамног страбљења.

Лепом прилагања српског народа дубоку су разочарани сваки његовим државним, јер је прекрао њихова пакленог плана и одбија од себе сваку помисао на нову аваитуру проклетиње са ова народа по шумама, било како се звали и било чија наређења извршавали би ствари да поремете мир и рад у Србији за туђ рачун. Српски народ разбољетује се у овим широтама народа и добија поново улогу конструктивног и трезвеног народа, задовољан смислом и врлом живота, који је вековне идеали да буда достојан и предмет чак и ироничног подсмеха.

С. М.

Незахвални синови

Свима нама врло добро је познато издашност српског народа код је у питању општа срећа, јер тада не жали материјалне жртве, већ даје капом и шаком од свог срца. Треба му само убедљиво објаснити да материјалне жртве одговарају народним потребама, јер успостављају његово благостање или сигурност. Народ чита у овом посебном случају, српски народ дао је широкогруд и интуиран је ова пред одговорношћу великог тренутка, не питајући за детаље, јер је на тај начин указивао поверење онима, који су га бранили за народну сигурност. Тако је он, у сличној ограничена глезло реке и видове свеобухватни, и тоне је, рећи свој сој историји, који је пред нама. Тако су сви ми до данас истицали, да је наш народ, подигнут и жилави иако о-ших незналичних синова, који му се нису достојно одужили за све што је њихове жртве сво ја-ховог подизања, већ су на против, родећи против њега, показали да сама од човечна неспособни и да му обезбеди бољу будућност.

Сви који знају сама да ствари чују неће да признају истину је њихова нарочити донеса српском народу у свом мајчином данашњем, који је неизбежне жртве уштедио и ште је сва постигнуто да се стварна успеше за неколико година и изразите програма за бољу будућност.

Требало је знати нашти једну безграничну љубав, једно разумљубље готово на све жртве за подигне сва ато је једино генерал Недић за сва два године, спасиљујући тешкоће разних врста и са свију страна, које ну је мо ће сам рећи сваки дан доносио. Наја било жртве које његово достојанство и његов понос нису могли да поднесу само да би народ сво љубљени српски род сачувао од новог зла и несреће и обезбедио свој опстанак. Пример самопрегора и покретовања генерала Недића, пример његове немерљиве службе српској отаџбини, његова политичка мудрост и државничка одлучност Богом поклоњени спасиоца свога народа остаће неизбрисив у историји српског народа.

(Наставак на 3-ој страни)

Позадина и узрочне везе инвазије

Почетак инвазије на Сицилију пада у исто доба, када је свеопшта јавност изгубила интересовање и обраћивање догађајима француским, италијанским и другим дешавањима, који се односе на Руско-немачки ратиштенске зоне. Иначе, међународна ситуација око Сицилије и иу-то као је Русија тренутно у току непосредно пословно годишња у својој политици, постиже политичка веза, коју ни овим по дубоко догађаја не треба изостати из вида.

Један европски фронт

О којој страни инвазионалности подсећа Англоамериканска на Сицилије се данас може рећи врло мало, јер су операције тек у свом почетку. Сва тим је не стварно једного интереса, док се не видовало, по свом обиму. Ту, вероватно политичке ни војне и политичке, комплетно овог појединог војног догађаја. А та сигурна поредица је тешко је данас већ у њима се могу подузети, без обзира на њихову свеопшту важност и значај. Ако се, међутим, у ово време, ипак, нешто може рећи, онда је то, да је Сицилија, по свом географском положају, као и по свом политичком значају, једна од најважнијих тачака у целом европском простору. Ако се, дакле, Англоамериканци заиста буду могли задржати на њој, онда је то, несумњиво, један од најважнијих успеха, који се могу замислити. Ако се, међутим, Немцима и Италијанима пође за руком да Сицилију одбране, онда ће то, несумњиво, бити један од најтежих удараца, који се могу замислити. Ако се, дакле, Англоамериканци заиста буду могли задржати на њој, онда је то, несумњиво, један од најважнијих успеха, који се могу замислити. Ако се, међутим, Немцима и Италијанима пође за руком да Сицилију одбране, онда ће то, несумњиво, бити један од најтежих удараца, који се могу замислити.

Пилоти, Енглез овог рата, у разговору за време одмора

Foto: Belgrader Bildagentur

Али, ако се о њеном тако тешко може почети са извођењем операција, које ће, по свој прилици, бити најтеже борбе за ослобођење Европе. Ако се, дакле, Сицилија не може сматрати као почетак, онда је, несумњиво, почетак ослобођења Европе. Ако се, дакле, Сицилија не може сматрати као почетак, онда је, несумњиво, почетак ослобођења Европе.

Са реча на дела

Right or wrong, my country, — then to your aid we go, — било је, како је познато, име једне песме. И сама та песма, као и њен текст, изазвала је велику пажњу. Ако се, дакле, Сицилија не може сматрати као почетак, онда је, несумњиво, почетак ослобођења Европе.

У овом је основа за разумевање британско-совјетског односа. Британци, разумеју, у чињеници да Москва не уважава ни тешке више искрености и понашања, но да, напротив, не чини ништа да се у свом односу према Совјетском Савезу, односно према Русији, односно према Совјетском Савезу, односно према Русији, односно према Совјетском Савезу, односно према Русији, односно

ОМЛАДИНА СРБИЈЕ

Резултати о постигнутом успеху на крају ове школске године у самим школама јасно показују да је омладина Србије озбиљно прегла на посао. Иако наставна условљавања приликом у многим случајевима нису могла бити редовна, иако су ученици, уложили вољу и труд, постигли оно што често и у нормалном прилагођавању није постигнуто. Заслугом је за добрим делом пријала наставницима, који нису жалили себе, нако сами често знаде под врло тешким животним околностима. Примери пожртвованости и одушевљења које се уклапе до потпуног самопрегора више нетреба. Таква наставници заслужују признање читаве нације.

И у васпитном погледу школска омладина Србије показује знатан напредак. Нема више самовољавања, нити реда. Здрави национализам, који се састоји у поштовању светлих традиција народних, све више узима маха. На српским посевима, који су у то ову годину одржани у самим школама, истовани су српска песма, српска музика, српска игра. Свуда пријатеље уче наши и учење изводили су са задовољством и дубоком. Родитељи, који су њима при свечаностима били присутни свуда радост.

Веза између дома и школе тешње је него икада раније. Одржавани су повремени родитељски састанци, на којима су пројектисана многа важна питања. Имућније њихи родитеље обилно су помагали бачке кухиње, у којима се храни сиромашни ученици. Они који су недовољајући имућни су само крајњи, већ и обилни и обували. Нема школа омладина није заборавила ни наши заробљенике. Често је од уста откидано, само да се пошаљу цигети.

Не од физичке рада омладина није бежала. Са дубоком ону је обрадила своје школске баште и прикупљала јесењото биље, поносна, што и они може бити од спасоносне користи. Кло обвезница Народне службе, омладина су подизали масивне против пошаре, градили путеве.

Средњошколски омладинци ни и у редовима активних борила за одржавање реда и мира у земљи. Не жалећи ни напоре ни своје младе животе, они се боре против сила мрака и рушења, а за лепшу будућност свога народа и своје земље. Народ који има овакву омладину, тај народ не може пропасти.

На крају, морамо споменути и оне који су били заблудели и поћи негативним путем. Међу њима је све мање оних које увлађају своју забаву и који су спремни да се могу рушење дате конструктивног рада и стварања. Овима се морамо радовати, јер се тамнина и Хрватске радовао.

ВЕЛИМИР ЈОВИЋ

„Место мртве Југославије генерал Недић васкрсао је мисао живе Србије"

На великом народном збору у Крагујевцу министар правде г. Божидар Кујунџић одржао је следећи велики говор:

«Срби и Срнкиња!

На тренутак од вас да моје речи смутрате моном јединствени: «Министар без грешке једног Бога, али вас молим да не пажљиво саслушате и да о мојим речима размислите, да их не сматрате обичном политичком говорни, нећу одбацивати оптужбе упућене српском народу од свог српства. Шумадије. Неман је ни другог који дошао међу вас без неке посебне мисије.

Последње догађаји у Крушевцу и Аранђеловцу, изазвани од стране непријатеља народа и слободе, чести Србију од Срба, натерали су ме да вас поново посетим и да вам јоа једном упозорим на опасну ногу ју сам вам пре годину и по дана упутио са високог збора: «Да Србија мора да жели и да зна ко јој је непријатељ, а ко пријатељ, ко јој је њен доброчинитељ, а ко њен крвник, ко је њен отац, а ко њен убица, ко је њен спасилац, а ко њен рушилац, ко је њен ослободилац, а ко њен поробљивач, ко је њен пријатељ, а ко њен непријатељ».

Ја сам тада рекао да ће Србија морати да жели и да зна ко је њен непријатељ, а ко њен пријатељ, ко је њен доброчинитељ, а ко њен крвник, ко је њен отац, а ко њен убица, ко је њен спасилац, а ко њен рушилац, ко је њен ослободилац, а ко њен поробљивач, ко је њен пријатељ, а ко њен непријатељ, ако хоће да живи и да опстане као слободна и независна држава.

Ја сам тада рекао да ће Србија морати да жели и да зна ко је њен непријатељ, а ко њен п

Рузвелтов пут у рат

Велики број документата из појединих архива најпре у Вашингтону и у Паризу, доказују сасвим убедљиво, да је Рузвелт, особито у последње америчке године, водио Енглеску, Француску и Пољску на рат против Немачке.

Шта је сам Рузвелт учинио, да би и америчке народ увео у рат, видимо из објављених документата, свесно прећутканих од једне новинске Министарства спољних послова Рајха, изданих у засебној књизи под називом *Рузвелтов пут у рат*. Ту ким је приказана сва злочиначка политика, која је америчке народ — и поред свесних обмана целог претседника да се не дирати америчких закона — натерала у једну кривину.

Из документата недвано да Рузвелтови европски партнери, који у почетку веровали, да ће председник Рузвелт имати снаге ухватити „кеш сад нашем коре" (платити на њихов америчког закона о неутралности обмањена, на чега признавали да је америчка народ-ништа осетио и дуже не гледнуту, да се сва политика неодвојива страшна мрачну душа мешатара, и спистанике продомна природа. У једном телеграму француским амбасадору у Вашингтону, стајало је: „... само морамо пазити да страже у мирном претставља ће велико разочарање. Потребно је, да јавно мишљење у Француској, као и у Енглеској, осети ни ма шта нам подиже и вољу ратовати. Наша је задатак је само да ратовање сматрамо као једине могућности, да се сви потреби неодвојива страшна мрачну душа мешатара, и спистанике продомна природа. У једном телеграму француским амбасадору у Вашингтону, стајало је: „... само морамо пазити да страже у мирном претставља ће велико разочарање. Потребно је, да јавно мишљење у Француској, као и у Енглеској, осети ни ма шта нам подиже и вољу ратовати. Наша је задатак је само да ратовање сматрамо као једине могућности, да се сви потреби неодвојива страшна мрачну душа мешатара, и спистанике продомна природа.

Да се све ово одиграло по Рузвелтовом личном налогу, про казао је и један изванредан амбасадора Сен-Кантена од 9 новембра 1939 г., у коме стоји, да је америчка влада само на обзиру према Конгресу на изглед неутрална, *и да је „достојан запажања један одржане интервјуа* је Сједињених Држава на страни Енглеске и Француске, послед ним два месеца само на мало од пат од сто."

Почетком фебруара 1940 поздравио је Рузвелт у Европу Самнер Велс, и претходно свечаности амбасадора Булита, да француским амбасадору скопља, „да он неће никада бити тол, које ће препоручити једне компромисне мере са диктаторима." Самнер Велс је предао Даладјеу писмо претседника Рузвелта, у коме овај нарочито наглашава, „да сест може доћи до једног мира, који више неће бити *изгледним или несигурним*".

У Берлину је високо састанак Самнер Велс разговор са амбасадором Дод-ом обавезно, и изјавио француску пропаганду у Сједињеним Државама, и које је 11 марта известио, да Рузвелт уживала француску потпору у борби против изолационизма у земљи, *укључујући и рат у Европи*, да Француза утицај на председника Рузвелтовом смислу. Двадесет четврте маја 1940 забележено је у истини Кај ,с Орсеја, „*да Рузвелт жели ни сама успоставе сарадње данима* међународним, *укључујући и рат*". Рузвелт се жели на окупацију о-*информације*, којим ће се „ширење дано мишљење за-рогатирано и убрзао ток стварн".

Несложно недоља ни тога до-*расположење на рат у Сједињеним Америчким Државама дало* на улу. У борби за свој по-колни избор ће претседник Рузвелт је обећано америчком народу, у врачено великој форми. За ће сигурно Сједињене Америчке Државе од рата. Али чи, је потпно наибрже, удостојује се једне напоре у корист Енглеске, посигрив већ пуни ангажо-нуто стање са силама осовине, и покушао да напрви пријатељ на Југа.

Резултат ове двојне политике је довољно је познат. Рузвелт је изазвао рат у Европи, упао ворични народ у једну светску борбу, натерао Јужно-америчке државе да прекину веза са Европом, и да се потпуно потчине Сједињеним Америчким Државама.

„Једнаћено жели, да претседник Рузвелт буде прво борац за човечанска права, слободу вероисповести и договора", тако је писао пољски амбасадор у Вашингтону, Потоцки, већ 12 јануара 1938, упознавши се са свим планинама Рузвелтове окољине, Георгија Моргентауа, Барука Франкфуртера и Хопкинса. Рузвелт је постао дутка у руками светског јеврејства, које жели да помоћу Сједињених Америчких Држава освоји светом, и који ће се Рузвелтом стећи дословно до краја.

Све ово ствара ним дости закључак, да је претседник Сједињених Америчких Држава Рузвелт, најмање кривац за овај кризни рат међу народима.

Вилхелм Копов (Берлин)

Лондон непријатељским авионима на Алжезирасу

Фото: Belgrader Bildagentur

Документат о Рузвелтовој одговорности

Из књиге „Рузвелтов пут у рат" документа којим јавним документ који прилазе на којих је радног Рузвелт користо главни говорни рата.

Пољски амбасадор у Вашингтону пољском министру иностраних послова

Немовљеву

№ 9/5Г — бр — 3

Поверљиво

Вашингтон, 12 јануара 1939.

ПРЕДМЕТ: Унутрашно-политички положај у САД (расположење народа Немачке, Јеврејско питање).

Расположење, које трајутно влада у Сједињеним Државама, оцртава се све јасном мржњом против фашизма.

— — — — — — — — —

Проповедања је ни сваки у јеврејским радним, жени пријатељског стварозитетно радно, фалш, пријатељ и чистоћа. Само се ова пропагандом ако грубо рекуће, и Немачка приказује да горе не може да буде — иако ова дође је тако тешко, да је оваквих јавност потпуно опљувана и мржња је порна о положају у Европи.

— — — — — — — — —

Ситуација, овде у земљи, протеклих одлучан форум за ових врста говорника, као и емигранте из Немачке и Чехословачке. Они не пропуштају ни једну антијеврејску изјављену изјаву, а ни једну антијеврејску изјављену изјаву, а ни једну антијеврејску изјављену изјаву, а

ТИГАР И ЊЕГОВИ ПРОТИВНИЦИ

Берлин, јули 1943

Пред нама се налазе оклопна кола „Ударбених кола"; Она спаде једна поред других: енглеска, америчка и совјетска. Једна интересантна појединачна карактеристика наших борбених кола, која су сва сачињена, да имају да задовоље захтеване грузијанима са тежким прекоморским бојним.

Једна од оклопна борна кола која пролаз кроз Рајх, и преко бермањским улица, видела свој прелаз Волгом у правцу на научна испитивања. Тамо су спуштано прегледана, и резултати добијени су Волгом у техничком пасионеризације рода војске. Ако јако гарадиста добра оклопна борна кола, уколи, која одговара се нарочито, каквим ми много пропарочности.

Енглеска оклопна борна кола

Енглези су показали прилично напредне своје оклопне једнице. Једне прилично систематске гледе. Оне су увеле у прави светском року „Тенк", и од почетка замишљен са оперативном намењена. То ним показује ранији посаде енглеских оклопних борних кола, која нису имала наиболеће кола „Дингго" и трећих оклопних кола „Мари VI", имају борбу посаду.

Ако оклопна борна кола нарочавала са Енглеза у погледу, тактичке карактеристике типова. Од кола је „Мари II" најкарактеристичнија борна кола, са својом од 12,7 тона, има једну кабину са 3,4 сантиметара, једно матрајлеза, две куполе по митралезом: један чланова посаде и борну од 57 калибара на сат. „Мари II" има четири члана посаде, једну топ од 4 сантиметра и једне митраљез, који је и пред свеје борбе од 140 тона кола оклопнога, на 40 тона борбе. Ово оклопно борна кола „Мари III", са 15 тона, четири члана посаде. Једино топом од 4 сантиметара и једним митраљезом, као минимално брзину од 58 километара на сат.

Најбољи енглеска оклопна борна кола несумњиво су „Мари IV", звани „Черчил". Они имају тежину од 34 тона, имају дебљину од пет сантиметра, и брзину од највише 26 километара до 40 километара на сат. Наоружање је врло јако и састоји се од једног топа 5,7 сантиметара, два 7,92 милиметарска митраљеза, једног 7,7 милиметарска протуавионског митраљеза, и једног противавионског топа од 4 сантиметара. „Черчил" може да достигне и у 23 метарско дубоко воде, иако енглеска оклопнога, и нема нуждно да се у њима посебно истражује.

Америчка оклопна борна кола

Америчанци су се приликом израде својих оклопних борних кола, држали углавном енглеских наиболеће Рајнеј инсталације могло је код њих давати оклопних борних кола типа „Генерал Стјуарт" са тежином од 13 тона, једном топом од 3,7 сантиметара, тих митраљеза, посадом од четири члана и брзином од 58 километара на сат. Другог по реду јесте тип „Генерал Ли" са 28 тона тежине, једном топом од 400 милиметра сата, али са брзином од само 40 километара на сат.

Најбоља америчка оклопна борна кола несумњиво су типа „Генерал Шерман", који наиболеће тактичке развитак непријатељске оклопне борбе, од тактичког до стратегиског. Са тежином од 33 тона, оклопом од 65 милиметара, посадом „Генерал Шерман" — са својим мотором од 400 коњских снага — брзину од 42 километара на сат. Посада од пет чланова стоје на расположењу: Једне топ од 7,5 сантиметара, једне 12,95 милиметарска противавионска митраљеза, и два 6,85 милиметара митраљеза. Ова оклопне борна кола имају су пикад од типа „Генерал Ли", само 110 грама калибар 7,5, 6,000 митака за минуте, и 800 метака за противавионски митраљез. Када се тиком може се окретати са свих 360 степени, помоћна зев је системом чиме стабилизовања и кришком крстова борних кола ако стално правац.

Чикуров «Валтер»
Ратн. Белградске Библиотеке

Совјетска оклопна борна кола

Совјети су почели са изградњом борних кола тек после почетак светског рата. Ова су се послужили истим методом, који је примењен и у вези: остали совјетски оклопни борни кола су тако, „КВ 1", са својом наоружањем од 76 сантиметара, једне 12,95 милиметарска митраљеза, и једне 6,85 милиметара митраљеза. Ова оклопне борна кола имају су пикад од типа „Генерал Ли", само 110 грама калибар 7,5, 6,000 митака за минуте, и 800 метака за противавионски митраљез. Када се тиком може се окретати са свих 360 степени, помоћна зев је системом чиме стабилизовања и кришком крстова борних кола ако стално правац.

Совјетска оклопна борна кола

Совјети су почели са изградњом борних кола тек после почетак светског рата. Ова су се послужили истим методом, који је примењен и у вези: остали совјетски оклопни борни кола су тако, „КВ 1", са својом наоружањем од 76 сантиметара, једне 12,95 милиметарска митраљеза, и једне 6,85 милиметара митраљеза. Ова оклопне борна кола имају су пикад од типа „Генерал Ли", само 110 грама калибар 7,5, 6,000 митака за минуте, и 800 метака за противавионски митраљез. Када се тиком може се окретати са свих 360 степени, помоћна зев је системом чиме стабилизовања и кришком крстова борних кола ако стално правац.

Совјетска оклопна борна кола имају своју нарочиту конструкцију. Са истом посадом и наоружањем као код типа „КВ 1", са својом од 43,5 тона и оклопом од 75 милиметара, ова борна кола имају 35 километара на сат. Њихова тежина оклопна борна кола су 32 тона, „КВ 1", са својом наоружањем од 76 сантиметара уједно као оклопна борна кола, већ оклопљена одговарају.

Немачки „Тигар" најмањује све

Када се није знало ова оклопна борна кола „Уједињене државе Америке" и Совјетски Савез, са њих налазио по напора на ваздуху, као и обласе непријатеља. У иностранству оклопна борна кола типа „Тигар Шпичер", створена су нарочито оклопна борна кола која су опкружени наоружањем снаге Осовине постављене тешке задатке.

„Тигар", најновији тип немачких оклопних борних кола надмашио је и најновије оклопне борне кола. Његова оклопна борна кола „Тигар" стоји преко једног „Генерала Шерман" или једног бољшевичког „Т 34", који је мислило читаво надмоћност. Нијесам оклопне борна кола не могу противавионски митраљези ни најновијег конструкције и на свако. Изнад свега „Тигрови" оправдали, јачег и тактичког сјаја његове тих оклопних је у надмоћности и напорни рада.

Један оклопа пресек типова оклопних борних кола „Уједињених нација", најјачих непријатељских Немачки у решетку снаге и напорни јаких пресеку је своје противника.

Шеф Државне пропаганде г. Борба Перић штампа књижевну
Снимак Државне пропаганде

Једнодушност српског народа против комунистичке опасности

Отварајући антикомунистичку конференцију у Братунцу, шеф Државне пропаганде г. Б. Перић нарасла је говор, у коме је између осталог рекао:

„...И поред других народи борили су се против комунистичког зарове у свијем крајевима народна једнодушно одбио да се личним комунистичко-народњачким утицају у својој ријечи куће, тако исто се неће покуде пристати да буде ко у њиховој утицајној обори крвавог Москве, нити ће се он икада одрећи свог права на самостални живот.

Ни једно питање на коме смо и сви ми Срби учествовали, на коме смо једнако гледали, без обзира на странке, партијске и било какве друге разлике, — то је питање комунистичке опасности. Сви се слажемо у томе, да ни ко није пису комунизам у својој кући, а још мање да одлично у држави Совјета".

РАД ОДЕЉЕЊА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И НАРОДНУ КУЛТУРУ

Министарство просвете и вера у намери да се нови културно-просветни живот среди и нормализује у кључу то правце дозвољавају, школе је Уредбу о уређењу Министарства просвете и вера од 9 фебруара 1943 године. По овој Уредби створено је Одељење за високо образовање и народну културу, које је преко природи високих подручја и на четири отсека: Отсек за високе школе, Отсек за духовну културу, Отсек за техничко-стручне и спортске и Отсек за васпитање народа.

Овако реорганизовано одељење је настојало још год. на свом почетку свом делатности. На прегледа досадашњег рада види се да је свакако забележило позитивне резултате.

Министарство просвете и вера нарад настојава да се нормализује врлине београдског Универзитета нолико је могућнако брзу и о остали високе школе. Благодарећи захтевима је наступ Отсека као и наставног особља свим школа, настава је редовно обављу у Академији војних уметника, Средњој музичкој школи и у Музејској академији.

ТИГАР И ЊЕГОВИ ПРОТИВНИЦИ

Берлин, јули 1943

Пред нама се налазе оклопна борбена кола „Тигрдијелхунди-ја". Она спадају редом поред другог: енглеског, америчког и совјетског. Једна напредната војна школа у Немачкој их је назвала изузетно као до најбоље оклопних кола борбених кола, која су сад састављена са свима досадашњим достигнућима са тренутном тачку гледишта немачких ратника.

Те оклопне борбене кола зовета пронаша врло Рада, и врло борбеничких ратника, кадаа своја утемељења у Бољшевизам доводи до изузетно изненађења. Тако су стручно истраживања, а оказатели изузетно примењивали у техници ових најсавременијег рода војсоко. Нека ова гарадиста добра оклопна борба кола, усвоје, код којима се истражују, нападе на њихову прогресивности.

Енглеска оклопна борбена кола

Енглези су развили прилично интересантне своје оклопне једнице, једне прилично систематизоване. Оне су увеле у њихов систем рату „Тенк", и од почетак знаменити са операционим средствима. То као кандидујући једне енглеске оклопне борбене кола, која изузетно изузетно, „Цингго" и теренских изненађених кола „Марк VI", нашу борбу позади.

Као оклопна борбена кола интернационалне су Енглези у почетак, то основно карактеристике тенкове. Од њих је „Марк I" изразито оперативно борбена кола, са тежином од 13,7 тона, која једну наоружану од 14,4 сантиметара, једна митраљеза, две пушке за митраљеске чланова посаде и брзину од 37 километара на сат. „Марк II" од чега четири пара посаде, једне тон од 4 сантиметра и једне митраљеза, који је и перед свом тежином од 14,5 тона једна је, истраживања, на да ово само једна мотор од 150 коњских снага.

Посебно је изразито оклопно борба кола „Марк III", са 15 тона тежине, четири члана посаде, једним топом од 4 сантиметра и једним митраљезом, максимарну брзину од 38 километара на сат.

Најбоља оклопна борбена кола изузимајући су „Марк IV", звани „Матилда". Она имају тежину од 38 тона, осам људских посаде и пушкостраја, и брзину од највише 35 гарсовних 16 до 18) километара на сат. Нарочитање је да ово кола и састоји се од једног топа 5,7 сантиметара, два 7,92 милиметара митраљеза и једног 7,7 милиметара митраљеза оклопног митраљеза, а једног оружја за заштиту ваздуха. Четворо може до једнако и у 2,5 минута добивају после, који трпеле пуњење постојеће, и прво му је у тренутку када почели осигурање непрекидна кола Данак.

Америчка оклопна борбена кола

Америкинци су се почетком ратне своје оклопних борбене кола, прекли углавном енглеске. Сад публика. Радио] интересантно је код њих једно оклопно борбених кола типа „Генерал Стјуарт" са тежином од 13 тона, једним топом од 3,7 сантиметара, пет митраљеза, посадом од четири члана и брзином од 56 километара на сат. Доцни по реду јесте тип „Генерал Ли" са 28 тона тежине, једним мотором од 400 коњских снага, али са брзином од само 40 километара на сат.

Најбоља америчка оклопна борбена кола изузимајући су типа „Генерал Шерман", која најбоље поједују развитак оклопног оклопног рата. Ова оклопна борбена кола имају тежину од 30 тона, једним топом од 7,5 сантиметара, једно 12,65 милиметара противавионским митраљеза, и два 6,66 милиметара митраљеза. Ова оклопна борба кола имају су снажа од типа „Генерал Ли", која 150 граната калибра 7,5, 6000 метака за митраљезе, и 880 метака за противавионским митраљезима. Кола са тоном може се пратити брзином 35 километара на сат. Посада је састављена од четворице људи, који су примењена и у једној четвртој.

Совјетска оклопна борбена кола

Совјети су почели са изградњом борбених кола тек после њиног светског рата. Они су се користили истим методом, који је примењена и у једној четвртој.

Четворо «Тигрес»

Foto: Bellgrader Bildagentur

совјетској индустрији. Купили-ни страних заната, градили су у њиховој такође страних оклопних борбених кола. На тај начин су купили од страног дрвета и добро и рђаво оклопа. Доцније су почели са изградњом сопствених типова, стварали типа оклопне борбе кола који су почели да производе у погледу масовне израде, а кола поједине типова и у погледу квалитета.

У погледу питања оклопног оруж-ја Совјети су увидели своје, да бољи неће моћи развијати. Учили су да поједине врсте оклопних борбених кола, углавном су у оклопном нагласку на два типа „Т 26", 9,2 тона тежи, са топом од 4,5 сантиметра, бољим оклопом од 15 милиметара и калибра 7,62 као је постојеће) бољим од 30 сантиметара на сат. Друга тип је „Т 34", са 26 тона тежине, једним топом од 7,62 сантиметра и три митраљеза калибра 7,62 мм.

Совјетска тешка оклопно борбена кола немају једнаког. Она су једна од 65,5 тона и оклопом од 75 милиметара, која брзином од само 35 километара на сат. Посада тешког једнако топом од 4,5 сантиметра и два митраљеза, са брзином од 30 километара на сат на аутопутевима односно 15 километара на сат на неравном терену. Ово оклопно борба кола имају су тежину од 52 тона, „КВ 1", са једним јаким топом од 8,5 сантиметра, једно 12,65 милиметара противавионским митраљеза, и два 6,66 милиметара митраљеза. Ова оклопна борба кола имају су снажа од типа „Генерал Ли", која 150 граната калибра 7,5, 6000 метака за митраљезе, и 880 метака за противавионским митраљезима. Кола са тоном може се пратити брзином 35 километара на сат. Посада је састављена од четворице људи, који су примењена и у једној четвртој.

Совјетска оклопна борбена кола

Совјети су почели са изградњом борбених кола тек после њиног светског рата. Они су се користили истим методом, који је примењена и у једној четвртој.

Четворо «Тигрес»

Foto: Bellgrader Bildagentur

совјетској индустрији. Купили-ни страних заната, градили су у њиховој такође страних оклопних борбених кола. На тај начин су купили од страног дрвета и добро и рђаво оклопа. Доцније су почели са изградњом сопствених типова, стварали типа оклопне борбе кола који су почели да производе у погледу масовне израде, а кола поједине типова и у погледу квалитета.

У погледу питања оклопног оруж-ја Совјети су увидели своје, да бољи неће моћи развијати. Учили су да поједине врсте оклопних борбених кола, углавном су у оклопном нагласку на два типа „Т 26", 9,2 тона тежи, са топом од 4,5 сантиметра, бољим оклопом од 15 милиметара и калибра 7,62 као је постојеће) бољим од 30 сантиметара на сат. Друга тип је „Т 34", са 26 тона тежине, једним топом од 7,62 сантиметра и три митраљеза калибра 7,62 мм.

Совјетска тешка оклопно борба кола немају једнаког. Она су једна од 65,5 тона и оклопом од 75 милиметара, која брзином од само 35 километара на сат. Посада тешког једнако топом од 4,5 сантиметра и два митраљеза, са брзином од 30 километара на сат на аутопутевима односно 15 километара на сат на неравном терену. Ово оклопно борба кола имају су тежину од 52 тона, „КВ 1", са једним јаким топом од 8,5 сантиметра, једно 12,65 милиметара противавионским митраљеза, и два 6,66 милиметара митраљеза. Ова оклопна борба кола имају су снажа од типа „Генерал Ли", која 150 граната калибра 7,5, 6000 метака за митраљезе, и 880 метака за противавионским митраљезима. Кола са тоном може се пратити брзином 35 километара на сат. Посада је састављена од четворице људи, који су примењена и у једној четвртој.

Немачки „Тигар" надмашује све

Кола се више оних тих оклопна борба кола „Уједињених нација", доводи се до закључка, да немачки „Тигар" надмашује све. Његова тежина износи 56 тона, а оклопа 100 милиметара. У оперативни састав „Тигар" ступио је у пролеће 1943 године. Његова тежина износи 56 тона, а оклопа 100 милиметара. Посада је састављена од пет људи. Наоружан је једним топом од 8,8 сантиметара и два митраљеза. Његова тежина износи 56 тона, а оклопа 100 милиметара. Посада је састављена од пет људи. Наоружан је једним топом од 8,8 сантиметара и два митраљеза. Његова тежина износи 56 тона, а оклопа 100 милиметара. Посада је састављена од пет људи. Наоружан је једним топом од 8,8 сантиметара и два митраљеза.

Једнодушност српског народа против комунистичке опасности

Отварајући изложбу совјетског плаката у Београду, шеф Државне пропаганде г. Ђ. Перић одржао је говор, у коме је између осталог рекао:

*„...И поред друге пароли бољшевизам су се трудили да у српску комунистичку пароле у свом плакатам народним редовима, али не под тако тешким околностима као што је то био случај са нама Србима. Изгубљени рат, однет великих и очајних, сам је то имао. Још једном је дошао до изражаја сав патриотизам српског народа, његову вољу и жилаво живљење. Много од нас тако су нам у тој борби. Нема ни једне куће у Србији, која у њој нема своју жртву. Ми смо знали да ће нам ова наша борба народна донети и нашу слободу и нашу пуноћу и на крају крајева

РАНА КОЈА КРВАРИ

Пре 15 дана бољшевици су хтели да прогурају комунистичку борбу на Источном фронту и прешли су у напад на курском сектору, широком око 400 километара. Почели су офанзивом трајном је сметао један дан. Под дејством њихог немачког оружја, појачаног и муницијом, бољшевици су били уз огромне губитке одбачени и Немци, гонећи непријатеља, заузели су на више места у међуречјеском појасу. Нескончавајуће тај сукоб сам су радили скоро прекинувши напад и то на два места: северно од Вјелгорода и дуже од Орела.

Грешили би, уколико мислили и спекулисали оделења на отклањање мина са потпуну новим операцијама од стране непријатеља. Не мислите немачке војне, пређени су крох пречеру бољшевичким напорима и напоном и разочарани тиме огромног маса тенкова. Према совјетским подацима, ово 400 километара тенкова појаво је у акцији, а од њих врло је једне трећине, тј. око 1000 машина немачког, веће бољшевика, јасно је да је једних 2000 бољо јасно. Бољшевици су бадаљем у сукоби тим јуришним чинову ово је разлог више за њихов ковски сиви, али се брзо показало да се не искористило, који мобилизацији свих сила „Клуб Воровилов" не може да такође ни „Тигров".

Бољшевици су користили дивизи фантастичне цифре немачких губитака, као су велики напади прикази да су у те војске у борадили на њих створиле ушасти не тенкове, већ и све оне који су уклад ници, помешано заједно са њима. Дивизије су сада потпуно уништиле совјетски тенкови су тачни на тог разлога што се једне битке налазе у немачким рукама, па зато ли није по тенкова да тачно тврдоре подаци је немачког борбеног извештаја нало као жртва немачких тенкова, противтенковске оруђа и противтенковских топова. Сви уништени совјетски борбени коли у овој курској бици прешло је већ преко 3000.

Тако се стварало једно у историји рата невиђено поретно бојна материјала. То је стварно рана која је совјетске фронта, која страшно крвари, јер бољшевици имају тешких губитака у борби против сваког оружја нису чког оружја и боље неките тактике: сасвим нове нових тактичке конструкције совјетског ваздушног оружја, које ће, уколико буде, увести у обор нове тактичке могућности стварање новог источ немачког ваздухоп и одговарајуће оружје.

Ваздухоплов овај покушај тај, нисмо ни говорили је успешно велике успехе: победио је московска клонова у совјетске авиоје која угрожавају надземне совјетске војске у акцији Курска, створени су ново источброни на Горњем Дњепру и на Подњу, ослобођене су десетине хиљада привилегирана, потучене су многобројне дивизије совјетске војске и створена је повољна ситуација да Совјети конструкцијама северно и дуже од Курска, који могли да се стварају положај код Курска, већ су морали да почну са отпадањем растворења, односно и северно од Орела, где до места Сухиниче.

У овој тешкој битки материјала стављено је на карту сва снага совјетског фронта, и зато је Стаљин наредио од својих прије тешка утврђења да заузме да му претекну у помоћ. Тако је настала оклопничка оштрица је на пруге Евгенем ширину кој ју је она започета само на захтев Москве, а то више нема ниже Лондона. Јапан бобби уочавају који је ученик без одлучавала ових који та предводе не може бити победилац.

Наравно, московска војна братановљење покушао, надувавши и супротстављене снаге против стварајући дим Сталинје нарала је да ма почетне успеха, али је ипак очигледно да ситуација се поправљене.

Британско-америчани су изборили готовином или бомбардовањем Сицилије и Италије, Немци су одлучили да Италије, Немци су одлучили да Матеје где се налазе, и да ће, према томе, одбранбене армије Сицилије не бити сила да се брзо концентрише на овом терену.

Зато се Американци и Енглези нашли пред питањем: сами са отварањем јапанског на обали која је дошла јапа атлантска дивизија Сицилије, или ће се ићи на Балкан се само са малим истурени ојачавање осовинских покретних дивизија, које би биле у Италији. Генерал Вавел, као командант Генерал Вавел, као командант Блиског Истока, и секретар енглеског министарства у Индији, постао је, по свему судећи, главни заговорник ове друге британске струје.

У непријатељске те Србе Британији повећавају број штабова у Африци. У месту једном Каиру, у Египту, Британци су ове године створили Средњеисточне трупе генерала. Генерал Осинли сам командује Вавел као команданат Индије, а Вавел је, као Генерал Вавел, у свођству енглеског министарства у Индији, постао је, по свему судећи, главни заговорник ове друге британске струје.

У непријатељске те Србе Британији повећавају број штабова у Африци. У месту једном Каиру, у Египту, Британци су ове године створили Средњеисточне трупе генерала. Генерал Осинли сам командује Вавел као команданат Индије, а Вавел је, као Генерал Вавел, у свођству енглеског министарства у Индији, постао је, по свему судећи, главни заговорник ове друге британске струје.

Британске трупе на Блиском Истоку, Индији и Египту, Британци су ове године створили Средњеисточне трупе генерала. Генерал Осинли сам командује Вавел као команданат Индије, а Вавел је, као Генерал Вавел, у свођству енглеског министарства у Индији, постао је, по свему судећи, главни заговорник ове друге британске струје.

Јеврејски програм уништења Европе

Последњих недеља банкиа се европска јавност нашле пута енглеском Нове Јеркбурге — планетарна Кремља. Нисмо кажете, који вам отварања шпијене болшевизма, нажи ном ново, зове се: *Трусет Д. Е. шпијонаџи Европе*.

У овој књизи се отворено проклиње рад на свом уништења Немачке, већ и Италије, Шпаније, Холандије, Француске, нарочито Балкану, Пољске, па чак и Енглеске. Пустошење ових земаља и истребљење њихог становништва, прикривају се иструганом непремањем.

Главне јунак ове књиге, написане у облику романа, јесте не „без државјанства" — Јеке Бут, у коме је оличен лик јеврејског пустолова и авантуре, који сасвим карактерише особинама питању одговара једном болшевику. У својој седамнаестој години упознао је једну 56-годишњу „мис", која је постало зрело и неговог бољшевичког пагона. Када је напустио Америку, одлучио је ући једној хришћанки — девојци, довољно разочарале, што га доводе — према прикази Е. ренбурга — до једне неуталене мржње према свима овима.

Често јеврејски мекетаљет долази до израза у следећем призиву: „Мора се узети у обзир, да је Јоне Бут био чланов без државјанства. Сматрао је, да се писао — прилично путешао — може мењати као и одело. Он је напустио свакако краја, после је у свима пратњу чатку комедију ројених лесова. Шеко га је набијање рата затвор у Паризу, добио је одмах позив у војску". Као што се могло предвидети, Јоне Бут је, као скот мелеш, постао је војни бегунац, и извукао у октобру 1917 — у Москви. Тамо је био у свој околини. Он вели „завољаџија", четири године проводио је дуном и телом кравском терористичком.

Доношење у Њујорк, где је затекао зборните свих ратних богатина и шпекуланата оружјем, долази му је помисао, да стварно једна Трест за уништење Европе, за једном затим се од довољст мелеђодн долара Задатак је био премишљен огранизован: „Почетак године 1927, за пријатак 1940", што је стварно значило, да је требало у току од неколико година подјармити сва европске народе.

На страницама ове књиге, можете се прочитати и следеће пророчаство, путнику које ће да поести Европу:

„Ако нет година путоваћете кроз једну пустињу, коју обухвата од прилике 500.000 квадратних километара, без сваке потребе и сигурно. Спремите се да у годинах 1940, коју вам предложем, да путујете кроз једну огромну европску пустињу".

Затим долази до отворених непопозорде тапнуваље јеврејске идеје, као доба Натана Кеуфмана, Жаботинског, Вајцмана, Оскса и других јеврејских „великана":

„Као буднем претворили Европу у једну пустињу, то ће бити дело високог човекољубља. Пошто ће три стотине милиона људи бити ликвидирано, то ће ликвидација тут очигледно Очигледно зато тек тада Европу. Насељићемо је колонизацијама, што се нас тиче, овим на Африке".

Основна стремљења овог јеврејског плана уништења, требе да буде — по уклоду ни ликвидирањем, којим треба да принципу „краљеви, престолонаслеђа република, банкари, престолонаслеђа политичких странака". Ове организације треба да буду напредњаци, као што су демократско ослободилачке.

Врхунац ових идиота народа, које се налазе у овој перверзној књизи, јесте поглавље Сиктуа оресуда Балтику. У овом делу књиге, описује је нама на најмањим детаљима, како је после огромних тенкова на главни град Рајха, са животињском помодом једног јеврејског садиста. Он остваља обезоружану Немачку, на милост и немилост уништењу јеврејске. Једнако Еренбург описује описује све оне гадоте уништења, и искрвљено покоље њалеле његових жеља: уништење Немачке и Европе.

Не једно му сретство није довољно уништавајуће, ни једна метода уништења довољно свирепа.

Шта је желео овај јеврејски отворити? Књиге ове нескривено показују на бапкоти јеврејског програма:

„Немачка мора коначно да престане да постоји. Ово нешто нет милиона Немаца, треба коначно исто хиљада да остане у животу. Од Рајне до Одре створиће једну пустињу, у којој могуће равнодушне биће".

То је рагна сила светског јеврејства у овоме Немачке. Али та мржња није само према Немачкој, већ је против свих народа Европе. Еренбург уништења свету европских народа са немерно створени епидемијама, пауперизмом од болештина, и подјармљавање свих народа европе, као у јеврејским корисним принципима.

Сви они који су читали роман Ил Еренбурга, дивљење Сталинског „пророка" подсећа на Хитлерова дивљења јеврејском духу и на њихову пакосну жељу да уништавају свет онога што није јеврејски. Овај „домаћ бубушенје" фризира од Ила Еренбурга, претставља халеко највећи дар Бољшевичким идеологима. Ова књига Јеврејина Натана Кауфмана *Немачка мора да буде уништена* — тишина у Њујорку 1942, једно недовољно јеврејско мржњу са пошком уништења целог европског континента.

Једина одговор на све ово, данашњим јавном самоодбраном, на ово сатанско планско дивље, јесте укупање свих јевреја на Европи, као и ослабљење свих снага на дефинитивни овога рата — за крајњу победу.

ЖЕТВА, ЗАЈАМ И НАШ ДИНАР

У духу свеопштег напора о уједињу класних пољопривредника код нас извршени су поједини радови у вези земље, а преко комитета Министарства пољопривреде и исхране ове године поседнуће је свака општа више њихових. Нама земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи.

И опет се обистинила она народна да „дрезњу к Богу помаже". Временске прилике су ове године биле толико повољне да је род у великој мери превазишао најсмелије наше надежде. Сада нам преостаје само да обезбедимо што и да извршимо промене тих плодова у обезбеђено живот свих нас.

Настојања која је влада вршила у том правцу показала су у појединим деловима земље и нешто мањи родове него што је очекивано. Али ни тамо не смемо се изгубити. Треба нам само мало стрпљења и поновљени напори.

У садашњим тешким временима, када је свака стварна потреба нарочито обновљена, нама није лако тако да кажемо. Међутим, ако нам икада могла да нашим сиромашним земљама буде потребна помоћ, онда је сад. Зато, ако ми не смемо да се поштедимо.

Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи.

Ако нам је земљорадник, учењем је велика корак на путу економског обновљења, нама није лако тако да кажемо. Међутим, ако нам икада могла да нашим сиромашним земљама буде потребна помоћ, онда је сад. Зато, ако ми не смемо да се поштедимо.

Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи. Наш земљорадник је свакодневно пријатељ који нам је увијек пружао храну и вероватно ће нам је пружити и ове године. Али земљорадник је и сваког пријатеља увек тражио. Сада нам је потребан као пријатељ који ће нам помоћи да се обезбедимо за зимске месеце. Ми смо у том погледу учинили све што је у нашој моћи.

НОРВЕШКА ИЗГРАЂУЈЕ СВОЈУ ПЛАНСКУ ПОЉОПРИВРЕДУ

Норвешка привредна политика не ограничава се само на индустрију. Она је пробила основне аспекте економске политике. Тврди се економска и политичка снага једне земље зависи од њене привредне моћи. Политика која мисли и планира у том правцу, мора да води рачуна о томе да ли је земља у стању да издржи.

Ово исто важи и за норвешку земљу. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе.

Норвешка привредна политика је у сваком погледу планска. Она је пробила основне аспекте економске политике. Тврди се економска и политичка снага једне земље зависи од њене привредне моћи. Политика која мисли и планира у том правцу, мора да води рачуна о томе да ли је земља у стању да издржи.

Ово исто важи и за норвешку земљу. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе.

Норвешка привредна политика је у сваком погледу планска. Она је пробила основне аспекте економске политике. Тврди се економска и политичка снага једне земље зависи од њене привредне моћи. Политика која мисли и планира у том правцу, мора да води рачуна о томе да ли је земља у стању да издржи.

Ово исто важи и за норвешку земљу. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе. Норвешка је, као и друге земље, имала своје економске проблеме. Ови су се појавили нарочито у време светске економске кризе.

Снажан пораст производње угља у Шпанији

У области обнове великих ратом уведе свеобухватна уређења мера је дао од најважнијих места. Тешкоће на којих наилазила владина планама при ревизији тог послове на су дворове, наиме, у земље страни је један од најважнијих угља, а с друге је питање транспорта.

Шпанска привредна политика је покренала је своју потребу до рата скоро искључиво увођење. Тако је у том погледу у 1931 и 1935 годину 36 одсто ско 24 милиона тонама поста, док је 1941 год. она их 8 милиона да м. Томе настојат је потребе изградњом после транзитног рата нарочито своје увођења.

Према изјавама поједина ко рата скоро изјавио угља у Шпанији 6239 а нешто 1439 милиона тона. Већи угља извађено се од 1929 до 1935 године од 2,6 до 3,6 милиона тона. У годин, нису годинама грађанског рата, када је производња угља била на најнижем. У периоду после грађанског рата забележена је производња угља стално повећавала. Тако је производња више него двоструко повећана.

Према званичном подацима производња угља у шпанским рудницима износила је 1939 године 10,4 милиона тона. Већ 1940 године производња угља износила је 13,5 милиона тона. Ова производња угља износила је 14,5 милиона тона. Ова производња угља износила је 15,5 милиона тона.

Поштом ове године владе је производњу угља проглашена за посебно значајну за национални интерес, а тиме јој је дао пуна подршка, користећи све државне снаге, као и војне снаге. Ова производња угља износила је 16,5 милиона тона. Ова производња угља износила је 17,5 милиона тона.

Ове године владе је производњу угља проглашена за посебно значајну за национални интерес, а тиме јој је дао пуна подршка, користећи све државне снаге, као и војне снаге. Ова производња угља износила је 18,5 милиона тона. Ова производња угља износила је 19,5 милиона тона.

Развој привредних прилика у Данској

Данска пољопривреда и индустрија налазе се у тесној међузависности. Истакли смо 1942 године био је добар, а индустрија је је било запослених целим капиталом дер је увезла сирови баша сировине у потребном количинама. Сем тога, Данска је производила велики вишак хране, земља разним котрљивим добрим, тако да на транзиту дала мо пловце већ трошке роди ну.

У поређењу са последњом годином пре рата, извозовали смо 1942 године 40 одсто мање свиња, 20 одсто мање јаја, 40 одсто мање млека, 40 одсто мање сира, 20 одсто мање путера, 20 одсто мање говеђег меса, 20 одсто мање свињског меса, 20 одсто мање јаја, 20 одсто мање млека, 20

ПОВРЋЕ У ИСХРАНИ

Наступио је већ летњи сезонски воће и поврће. Захваљујући с једне стране влажној години, а с друге стране новој политици на пољопривреда, и појачаној контроли, ми београдски грађани добијамо воће у довољној количини. Цене су још јако високе за широки потрошачке слојеве, али чињеница да нема испадања се већ види.

Данас, кад је разноврсност у исхрани врло отежана, биће корисно да се скренемо на чињеницу да је поврће једна од најважнијих намирница, које за сада још увек у највећој мери можемо добављати својима средствима, односно својим.

Било би одлично живети су биљоједи, кад јелом уносимо у наш организам. Затим доводе о-стали састојци, тј. минерале, витамине, угљени хидрати и витаминске материје до одличне уредбене функције и здравља.

КРОМПИР И ГРАШАК

Свако поврће није тако богато калоријама као грашак, меса, шећера производи, али имају друге изванредно вредне особине које га чине незаменљивим.

Најмање калорија које има кромпир. Број износи у натосак, који садржи скоро 2 грама на 1 кгр., што тако доста износи у целокупним мерама или 21 грам по калоријама, кромпир садржи знатну количину угљених хидрата, 210 грама на калорије, а још 900 калорија по натосаку. Другим речима, за одржање живота без икаг другог извора хранива, било би потребно да човек поједе дневно око 5 кгр. Угљени хидрати би тим путем добро доста. Недостатак би биле извесне мане, беланчевина и сви потребни материјали.

По својој хранљивој вредности један посе кромпира долази за једним грамом и ротква са 880 калорија по килограму. Грашак скоро тога има највећу количину беланчевина међу свима поврћем, са 64 грама по килограму. Угљени хидрата има у њима мало од кромпира, а неспоре 2 и по пута више, али и то је врло мало, јер укупно износа 5 грама по килограму.

ОСТАЛО ПОВРЋЕ

Калорична вредност код осталог свежег поврћа износи по килограму: за боранију 880, за шаргарепу 430, за салату једу 360, за ротквице 430, за келер 360, за купусну 478, за црни лук 320, за карфиол 320, за бундеве 340, за кељ 300, за спанаћ и сваки купус 360, за тиквице 270, за зелену салату 180, за печурке 300, за парадајз такође 216, а за кељ за потапиће 200.

У погледу угљених хидрата поврће садржи одређене количине, знатно мање него ли бројимо, али знатно веће него ли нам треба и можеи прописати. После кромпира најбогатији угљеним хидратима су: ротква са 100 грама на килограму, грашак са 220 грама, келер са 116, црни лук са 104, келераба са 82, бундеве са 70, кељ са 62.

ЈЕЛА ОД ПОВРЋА

Горња подаци износе се по поврће у неопраљеном, сировом, у обичном обареном стању без начина. Те чињенице се нарочито односе и са апсолутом најсавршеније начина. Долитак масти или уља увеће у великој мери повећање калоричну вредност, а дрти начини могу да повећају садржину угљених хидрата или беланчевина.

Тако на пример 1 кгр. неопраљеног келер садржи грашка има 400 калорија, а стрмљењем на пари увећавају начин има 1.020 калорија. Кипљењем обареног кромпира, као што смо казали, има 960 калорија, док кипљењем салате од кромпира (са уобичајеном количином уља) има око 1.650 калорија, када од кромпира (са мањом) око 1.400 калорија, а пржењем кромпира (са мастн или уља) преко 2.000 калорија. Кипљењем парене боранције има свега око 400 калорија, али спровођење у умешају уља се на 750 калорија. Код шаргарепе калорични предност у умешају кипљењем са 400 на 850 калорија, код зеленог купуса од 360 на 700, код спанаћа од 350 на 850.

Недостатак поврћа у начелној намирницу се може надомешти мети или уља при спремању јела. Али то се може напоменути и уношењем млечних производа уз поврће. Недостатке угљених хидрата најбоље је надопунити хлеб, односно другу врсту хлеба храна, која је нам пословне доба знатан број калорија.

ЈЕЛОВНИК ОД ПОВРЋА

Да бисмо показали конкретне могуће би комбинације јела од поврћа дали довољна дневну, односно планете неопходно комбинованих оброка. На пример: Један килограм прженог кромпира 2000 калорија, пола килограма умешаног купуса 400 калорија. 250 грама парадајз хлеба 500 калорија: укупно 3100 калорија, то је већ више него ли довољно. Ако прописано органичену треба при нормалним условима око 2800 калорија.

Друга комбинација могли би се направити са једном напоменом умешаног боранције 750 калорија, пола килограма кувана кромпира 1000 калорија, четврт килограма сира око 800 до 1000 калорија, 200 грама парадајз хлеба 500 калорија: укупно прописано 3000 калорија.

Уз овакве, односно сличне јеловнике, у које се може смештати готово поврће, као што су спанаћ, шаргарепа, келерабе, кељ, кељ-репа и т. д., мали о-броји рибе могу одлично да користе комплетну балансиране, а нарочито оброк који углавном хидрате, док би — напротив — витаминске биле потпуно задовољене поврћем додатком зачина и салате од паприкице и паприке. Оригинални би као на крај у јелу прилично свежи довољну количину калорија потребан за живот и рад, а нарочито за нормалну функцију и редовни излазак.

Горња подаци односе се искључиво на свежи поврће. Међутим, код сувог поврћа: пасуља, грашка, сочива, боба, калорична вредност се знатно повећава. Тако на пример 3000 калорија по килограму, тако да готово у потпуности може замешти исхрану месом.

На Београдском пољишта отворена су Дарковом пиварницу

Слики Данило хроничара

За наше домаћице

СПРЕМАЊЕ ПОВРЋИЊЕ ЗА ЗИМУ

Сезонскому боранију (не расејани оброси и прошцити у чеснојући кашо (без соли) 5 до 10 минута, затим је оцедити и ставите на даску од мишића или на чаршаф да се сгиси све док не буде потпуно суха. Кадобаје је сушити у пећи или на прамајој пећи на сунцу. Да је боранија потпуно суха показаће кад је предмети — буде као суво лишће — шушти и сви се уједно. Тешко се осуши да коше кад употребљавати не крајње пеће потребно је док је једног пшеница за осуду. Тако затим скупљу боранију и ставите у платнену торбицу да стоји на провидном месту да зима, односно до употребе.

Пре употребе боранију потопити у млаку воду и оставити да проспе. До тридесет сата је добро. Тако за два до једног пшеница за осуду.

ЗИМСКА САЛАТА ОД КРАСТАВАЦА И ЛУКА

Краставце добро опрати и нежељене особе на тапе которе се да уклоне. Остављате мало да одлеже, затим исцрпите и слатаво и тигању: рез сок краставца ред тамно на которе осмоси, усољеног лука. Све тако доке се тепла не изгуше. Кала је већ тепла нуна напите је са прокиеном сирћетом. Нему реалне стрпети по једам лист горбеза. Тегу поништи и оставите до зиме.

Ако сиреће случајно усиљи, слободно се може после дадите. Јер оставрене тегле неће имате неколико година. Чешће проверавате. Јер ако се гомо остави до зиме не сигурно успокоити бар 1 до 2 пута.

Салату је врло укусна (чак оу сам), а што је још важније није тако скупа да то не може свака домаћица приправити. Може се сама да се једе со хлебом, поготово ако се налеје мало зејтина.

ОСТАЛЕЊЕ ВИШЊА ЗА ЗИМУ

Отпиљите дршке са вишњама добро их опрати и оцедити, затим их сложите у тегле. Када тегду до врха напуните на врх сложите мало сапиша (и мало и без њега), пеницате добро и кувајте у води најмање 15 минута. Пре употребе зими опет дати кључа. Вишње ће сами пићи врло су добре као у пиву.

КАКО ДА СЕ КРАСАН ГЉЕБИЋ НЕ ПОКВАРИ

У сиру чисту чашу ставите вишњи и пустите га добро утопите — збијете. Узмите затим један тањирић и у њега налите мало воде — тек толико да покисне дно. Сама чашу чашу се киселом и обвиете је на тањирић. Кашеш: пошто је добро збијен у чаши не може никако испловати. Воде ће спонтани вадити да добро не пиштра.

Кажи моја тако да се одржи по мало дана, а да се не покваре. Пазити да воде не усиши, уиеси на мало дилатите. Ако имате воће мањеиу ставите одма у тегду место у чаши. Напомене да чаша не сме да сиоси нема бити највећих квасаца. Може се оставити бар 2—3 пуста пазног проспева, тако кад се чаша изиме из тањирић да кисели не долазиле воду.

Видовдан у заробљеништву

Доносимо извод из мног дописа који нам је послат из заробљеничког лагера VI Д, а који на техничким разлога ово није могло да изађе.

Пранин Видовдана свечано је прослављен и код наших заробљеника.

У лагеру VI Д, видовданска прослава одржана је у сали средње заробљеничке болнице, која је у тај сарају широком била и украшена.

Поздравни говор одржао је наша учитељ Тодор Матески, који је у управник српске заробљеничке пошиорнице, истакао главне моменте наше историје, наше борбе за ослобођење и ујединење. После тога код је отпевао химну „Ој Србијо, мила мати".

Затим је наш учитељ

Значај производње кутуса

По свима знацима на нашу искрену жељу, наша млада земља ће врло брзо постати једна од најбољих житница Европе.

Кутус успева на плодном и пешчаном земљишту. Тражи добро обрађене стајаће ђубриво и обилно заливање. Само уколико на њима земљишта, као вођубривања, баш довољно кише, а често пута не задовољи ни ни потпуно земљиште.

Сви сорте кутуса приспевају се по реклу, који се по раси и квалитет сорте деле у пољски кељош, а по облику на створном појасу. Рекад трба да постигне око 18 сантиметара висине и да развије 4 до 5 листова. Мора бити дебео, сочан, са глатким кључалом и добро развијеним кореном.

Време расађивања кутуса зависи од сорте. Врсте касније сорте расађују се на растојању од 70 преко 70 сантиметара, а касне сорте на растојању од 1 метар у размаку и 70 сантиметара између сорнова. Све сорте развијају много лишћа и дају велике главице.

После расађивања кутус треба одмах залити око стрнка, и 4 до 5 дана довољно заливати га. Ако се појави сорте посебне трба обављати сваких 10 до 15 дана. На 25 до 30 дана после расађивања поврати прво орезивање, а 10 до 15 дана доцније друго орезивање. Рано сортове до средње касне сорте орезивање, а касне сортно 2 до 3.

Ако желимо ране добивати плодни добри је да се одмах расађивањем стајски ђубриво или вештачко ђубриво. Ако се појави сорте посебне трба обављати сваких 10 до 15 дана. Кад се је за то потребно земљиште и одмах ово стајско 3 до 4 кгра у воду кроте. Земљиште кутуса је нарочито волно у влажној и хумусној земљи, која је добро обрађена и богата азотом, фосфорном киселином, калијем и другим хранљивим састојцима.

Кутус успева на плодним и пешчаним земљиштима. Тражи добро обрађене стајаним ђубривом и обилно заливање. Само уколико на њима земљишта, као вођубривања, баш довољно кише, а често пута не задовољи ни ни потпуно земљиште.

Сви сорте кутуса приспевају се по реклу, који се по раси и квалитет сорте деле у пољски кељош, а по облику на створном појасу. Рекад трба да постигне око 18 сантиметара висине и да развије 4 до 5 листова. Мора бити дебео, сочан, са глатким кључалом и добро развијеним кореном.

Време расађивања кутуса зависи од сорте. Врсте касније сорте расађују се на растојању од 70 преко 70 сантиметара, а касне сорте на растојању од 1 метар у размаку и 70 сантиметара између сорнова. Све сорте развијају много лишћа и дају велике главице.

После расађивања кутус треба одмах залити око стрнка, и 4 до 5 дана довољно заливати га. Ако се појави сорте посебне трба обављати сваких 10 до 15 дана. На 25 до 30 дана после расађивања поврати прво орезивање, а 10 до 15 дана доцније друго орезивање. Рано сортове до средње касне сорте орезивање, а касне сортно 2 до 3.

Ако желимо ране добивати плодни добри је да се одмах расађивањем стајски ђубриво или вештачко ђубриво. Ако се појави сорте посебне трба обављати сваких 10 до 15 дана. Кад се је за то потребно земљиште и одмах ово стајско 3 до 4 кгра у воду кроте. Земљиште кутуса је нарочито волно у влажној и хумусној земљи, која је добро обрађена и богата азотом, фосфорном киселином, калијем и другим хранљивим састојцима.

Млеко и млечни производи

Велики је штета и за пољопривредника и за нашу исхрану, кад млеко стоке не даје довољну количину млека или је то млеко лоше, што се код нас често догађа услед недовољне неге и непознавања елементарних услова код којима стоке живи.

Вођено и прано млеко

Међу осетне чврсте недовољне количине и лоше квалите млека спадају недовољно исхрана, нечисте крте и нечиста исхрана, повређени или хладни крви, нагорани рад и друго. Затим лошије обложена за врлоким температурама.

Вођено млеко са врло малом киселином, плавичасте боје, неповољно да даје квасац, пенушаве је осетљиве крви, као што је нечиста само млечном крвном, сенном, осином сенном, или је пак последица обољених органа та варење. Такође стоји треба промити врсту хране и давати јој само најсвежије и најквалитетније крмиве, сена и шаргарепа.

Прано млеко јавља се услед прљаве крвних судова у млеку или као последица заразе гнојавима. Прљаве крвних судова настаје често услед прљава на сувише јаку крву, нарочито за летовину. У овакним случајевима млеко напада на млеко за врло обојено. Ако так појавести после неког у суседним, то је последица заразних клица која је пренешена у вечастим судовима или неисправним просторима где се млеко држи. О тој појави указивано чешћима судова, као и чишћењем и проветравањем простора. Ако млеко изгледа врло обојено на комаде, а поједе не престаје ни после недељу дана, онда треба испитати неке клавном водом са неке сирћета, обухватити (исту крвну и додавати свеосновано воде и гледати да ли се појава развија.

Плаво и жуто млеко

Плаво млеко појављује се обично у пролећа и у лето, тако где су штале неисправне, загрејене, и где се млеко држи у просторијама. Упорним је једна мала главница, која изазива промени на млеку тек неке један до два дана стајања. Најбоље се спречава врућим, свежим судова кључалом водом, кухињ растварам соде, врућим кречом или кречном водом. Ове испирати растворе 3% борне киселине, а штало у стоку прскати у чистом стању.

Појаву жутог млека, а исто тако и појаву слузавог или лепљивог млека изазивају такође гљивице. Најбоље лек је одржавање потпуне чистоће судова, штала и стоке, као и добро проветравање истих.

Горко млеко је најлакше које изгледе и лакшие крвне, затим у једа нехалеће крвне код стајања крава мухара. Средства предохрсти састоје се из прочи мисту у одржавању чистоће, а затим у доброј исхрани здравог и лечењу оболеле стоке по савету ветеринара.

У питању прераде млека наша пољопривредници није далеко одмакло. Услед недостатак средстава и могућности, специјалне врсте сирева код нас се још производе. Али, неколико домаћих кошта прераде млека задовољу нпак да ни се посвети још већа пажња него ли до сада. Ту је на првом месту у питању наш квасац, који се данита може спартати национални млечни специјалитет.

Кајмак

Справљање кајмака свакоме нашем сточару добро је познато, али многи број не обраћа пажњу на неке важне околности, које могу да изазову бојо хлорење кајмака, или бар да умање знатно његову предност и укус.

Приностеено мора се обратити пажња на чистоћу руку и инсталационог прибора који долази у чему са кајмаком, као што су кориће, кашике, котлови и друго. Скоруд не сиђати ручком него решеткастом кашиком.

Према опитима извршеним у Средњој пољопривредној школи у Пољу, за један килограм сметане потребно је 21 и по кгр. крављег млека од 3 и по до 4% масноће. Другим речима, од 100 кгр. доброг крављег млека може се добити преко 4 и по кгр. кајмака, а сетаће 88 кгр. плавичастог млека, које може да се преради у гостан сир, најбољу или масло. За 1 кгр. гостог сира потребно је 8 до 9 кгр. оваквог крављег млека.

Пре кувања 100 кгр. крављег млека у казан и кутер добије се 4 кгр. и 650 грама кајмака. 1 кгр. и 850 грама путера, и остаје 96 кгр. оплавњеног млека, које је простакаша различну храну за свиње. Јер са 100 кгр. оплављеног млека свиња добија 4 кгр. у тежини.

Ако се не жели путер, већ само кајмак и гостан сир, онда се од 100 кгр. млека добија просечно 4 кгр. и 650 грама кајмака, 9 до 3 литара.

кгр. посног сира и 70 кгр. сурутке. Сурутка се такође може одлично употребити као храна за свиње, и од свих 100 кгр. млека добија се 1 и по кгр. у тежини.

Ако се из 100 кгр. млека не вади кајмак, већ само путер и гостан сир, онда се добија просечно 3 кгр. и 800 грама путера, 9 кгр. посног сира и остаје 70 кгр. сурутке за храњење свиња.

Сомборски сир

При прераде млека у сир код нас највише се прави обичан сремски сир. И ако је тај наш домаћин сир врло укусан, нема ни мало сумње да би се производња и могућностима млека приносити знатно већа, ако би се сиреви справљали по неким другим, већ познатим врстама сирева, као што је сомборски сир.

Справљање овог сира најпогодније је јавље млеко, али може се употребити и врлине мало млека са свим добро пазити, да би масноћа достигла максимум обрађеног млека.

Свако припремљено млеко подеси се на 40 степени. Грудва се одруч на платнену кесалку и стоне код притиска као за обичан сир, да би се сурутка одвојила. Затим се грудво исече и меша уједно са 2 литра лабавог са 2 до 3 сантиметра. На ово млеко парчад тканог облика да у њиховом образују колутове који је се слажу један другог. Између колутова сипа се сол.

Чабриде за сомборски сир праве се од чамовог дрвета, величине од 4 до 5 кгр., доле уже и горе шире, те јест сужетно на ниже. Унутрашње чабрида не кадимо. Кад се чабриде напуне, остављају се у просторију где топлина не сиђе испод 16, нити се зиме испод 22 степена.

Сурутка се уклања чистом крпом која се ставља на сир да би је упила. Ако после 4 до 5 дана ими још сурутке, она се исцеди обртањем чабрида. Сир је врло кад се колутови лако прилуже један уз други да се више не разлазе, док траје обимно 2 до 3 недеље.

КАД ЋЕМО ПРИСТУПИТИ ЖЕТВИ

У прошлом броју скренули смо пажњу нашим пољопривредницима о зрелости и спремности пшенице пристуле обављању жетве. Истакли смо да жетве наступају у случају ако се жетва не одложи сувише рано или и у случају ако се се ње задоцни.

Најповољније за жетву пшенице је тако звано трнутом жуте зрелости. Међутим, тај тренутак пољопривредник треба да зна оценити. Сама жута боја класа и плевке нама не пружа још сигурно мерило. Опиту треба крити према зрелости зрна. Из средњег дана доброг развијеног класа узима се једно зрно, на ако се по њему нокат лакше поклони, то је знак да жетв на тој њиви узати у стадиј жуте спарелости. Зна је једно и сигурнији начин као се на њиве зрна једно добро развијено зрно, па се пресавије и из тог средњег дана изведи једно зрно. Онатрим њиме зрно треба пресећи на две половине. У жутој зрелости унутрашњост зрна није на тврда, ни жилава, већ гњатава као восак. На присечном зрну се сме нигде бити трагова зелене боје. Исти опит извршити на разним местима на њиве, и ако се свуда појаве жуте зрелости, значи да је дошао време за жетву. Ово исто исто важи за пшеницу кожи и за јечам, овде и раж.

Кад је у питању овас боље је да се пробао прво узмем од врло меканце. Поред тога овасе се поступити и на други начин, узимајући неколико метлица са њиве, које се стегну шнуром и повуче напоље. Ако у њима не остане нарођен класак, то је знак да је стигло време за ког кабу.

Које врсте поврћа могу још да се сеју или саде

Увођењем плавина пољопривреда производње прошле године прам чут је у нашој земљи обрађено већа површ једног поврћа. У овој години ће сво већ свако тиром огромну важност пијаћу као и да од тога количина једно поврћа буде довољна не само за потребе нашег народа, већ да се добар део извози. Истина, учињено је до сада много труда, али да би се добио што већи принос потребно је и правилна нега већ засејаног и израслог поврћа, а осим тога потребно је и сејати одређено засађени поврће и на овој земљишним који су сасвим слободне од рано сакупљог усева.

Сваки повртар треба да се постара, да врсте које сеје и гаје и који у јесен има рано у пролећа сетву за брзу вегетацију, као и ју на. Врсна борбе је обично врста которе, па поред тога треба ипак тера у њих, те се не може употребити у великом стању, као што су: грашак, боранције, спанаћ, салата, мрква, рена крастиру, лук и др. Већина од тих врста поврћа може да се сеје и пролећ у топла годин, па се ради тога често сеју у размацима сваких 15 до 20 дана, већ за то има довољно слободног земљишта.

Ако слободног земљишта нема довољно за касниу сетву, може се употребити земљиште које је остало слободно после борбе рано поврћа. Чим се рано усев обере, треба њиву покрити ђубривом, прекопати, исо је потребно окопувати угорелим стајским ђубривом, потребљивати и тако припремити да се може одмах сејати поврћа које желимо.

При свим наведеј поврћа, поглавито борбе рано, треба водити рачуна да не дође једно иста врста где је раније било. Тако на пример: грашак после грашка, спанаћ после спанаћа и др. већ иначе грашак може доћи најранија пасуља, паприка, купуса, шаргарепа, кариофил, спанаћ и т. д.

Све врсте поврћа могу се сејати или садити на засебним парцелама, или ако нема довољно слободног земљишта код међутим у ју, између поврћа, пасуља, шаргарепа или по крајевима једа где је већ засађено неко поврће. На кад се сеје поврће, остаје пусто слободно да се развије.

Сејањем наизмјет поврће и искоришћавањем сваке слободне површина и после жетве раних усева, омогућава се, да се са мале површине добије много већи приход и да у свако доба има разноврсног свежег поврћа.

У ЧАСТ ГЕРХАРДА ХАУПТМАНА

На свечаној представи у Народном позоришту у част 80-годишњице великог немачког драмског писца Герхарда Хауптмана игра се комедија његова „Колега Крамптон“, управник Народног позоришта г. Јовановић одржао је следећу конференцију о значају дела Г. Хауптмана у историји и еволуцији драмске књижевности:

„Ова позоришна сезона завршиће се осећајем подина свога живота једин од најсјајнијих уметничких појава Немачке. Герхарт Хауптман. Позорници Европе, не само немачкој, већ и свих европских позоришта, обележиће су свечано прославу рођендана овог великог и плодног писца. Цела Европа узела је учешћа у тој прослави са жељом да укаже поштовање човеку који дадне своје на чаду модерне немачке драматике.

О Герхарту Хауптману могло би се говорити сатима, па ипак да не буде казано све. Осведочен година његова живота пружа стваљају разноју значајних тренутака, огромно богатство за познаваче, а исто тако и свеснку литературу.

Рођен у Обершлезијуну у Шлезији, као син гостионичара Роберта Хауптмана и његове друге Марије, рођене Шрелер, ниje је имао свесконечну у своме дечу „Колега Крамптон“. Хауптман је увелој материјалних неприлика, био принуђен да још врло млад, оптерећен са наградним свог сосгојног жеље-вотног пута.

Посетивши се прво ћабно зан ародаље на школу свога уљак Шлезији, он је укоро, нако учествовао у штрајку, откуговао у Бреслину да на тамошњој сликарској школи. Али ни ту не задржа се дуго, већ, рад, завршио природне науке. Али његова душа жудела је стал но за уметношћу. Још једном покушава са вајарством на дрезденској академији, а затим одлази за Берлин где се прво пу тем уписује његова наклоност ка литератури и то нарочито драмској. Од тога тренутка настаје преокрет у животу Хауптмана. Он се сав посвећује позорници.

После неколико покушаја по тему епских и класицистичких трагедија, Хауптман, знатно једном књижевност натуралиста, објављује своје прво дело „Пред залазак сунца“. Одушевљен овим првацем он наставља даље и само годину дана касније објављује једну за другом своје две драме „Пламен мира“ и „Усамљени људи“, обадве у извесној мери под утицајем Ибсена.

Из овог периода Хауптманове књижевне делатности потичу највеће обрађене драме у којима је стварном натуралистичком средствима обрађивао социјалне моменталне проблеме.

У међувремену Хауптман се оцјављује са својим историјском драмом „Фолријан Гајер“ која представља интересантан полуза-ат да се на натуралистичку основу пагради историјска драма.

После својих „Тканаа“ Хауптман се окреће комедији. На тој прекретници му је прво дело „Колега Крамптон“, али са врло мало пагласитих елемената комедије. Прва права комедија је „Добрило крило“ са пајрсе отприлике истом онако као и Волтер, чији је закључак живота обрадио, једну двоструку дошпсе, у „Пријатељ келеу“.

Герхард Хауптман
(Цртеж: Е. Н.)

После Крамптона он опет Михаел Крамер“, „Петра Вон уеде“, „Бекство Гиерајела Шлезинге“. Све драме за које дате тешко на свог академског доба у Бреслаи. Само док је „Петар Брукер“ грубо опонашање „Колега Крамптона“, дотле је „Бон стан Гиерајела Шлезинга“ варијација теме „Усамљени људи“.

Са својим трагедијама: „Хајрија Хоуселе“, „Роза Бернд“, „Пиплон“, Хауптман почиње по ступно да напушта натуралистичке правца.

Са „Утопљеним звоном“, исто као нешто раније и са „Хапселиом чудом испод неба“, Хауптман је хотео да траже нове путеве своје дуже. Ту, на бази живот ног реалпзма, Хауптман реалистом реалистом симболизма и са сликама уклта за позадину рез и живљу, залази у царство баје, фантазије и мистике.

Са својом драмом „Пред заласк сунца“ Хауптман потпуно завршава период натурализма.

Крај сво своје драмске творе Герхарт Хауптман је умео напустио да пронуде истинску вредност сцену. У свом својим делима он је са изванредном драматичарском вољи ратно стварао живот, борбу за живот. Он је убедљиво умео да нелике и дубоке стварн чо вечије душе осетли и објасни средствима људског разума. Пун енергије, пун борбене снаге пуна је он, са пуно љубави према своје родној груди, борио за истину и правду као добар Немац, као жалби националиста.

Драмски потенцијал Герхарта Хауптмана осетићемо за који тренутак.

У своме „Колеги Крамптону“ Хауптман је створио изврсну сцену карактера.

На невидљиве бреснове ово демије, Хауптман је изнутра ду ховност а намеће је ин тралном фигурпи комеде, ко живот чине сплоша садржај свих тих чинова. Овај човек је у стварн дирљива историја једне душе, увређе, крои остарје питање своје, сиваша трагедија једног човека.

Под удареним нетрпење суд бине, Крампгон, у једном вало стању, прекупу своја живота, потпора своје среће, дочујући да му се обићене осећаје, чак и најтиа најмодпи кћери Гертруде, коју обожава и која је за њега персонификација нечег најсветијег. Утопут у тешку атмосферу, он од онога са чега је пекада правио срећу, сада прави своју филозофију.

Међутим, Хауптман та не остаиала заборављена. Иза једнако жеља које нису требиле или су морални у животу, али постоје увек и оне које дубоко верују у срећу. Оне су ти ако пласта бића, Макс Шрелер и Гертруда, његов ученик и њена кћи, који у њеном раздрољеном и разореном живот улазе пно велико сунце надежди, која ће, упред уништавајући страдања, стварају неовиу веру у не нада жутни сна о радости и срећи.

Као позоришно дело „Колега Крампгон“ је пун изванредних емоција. Хауптман је нарочи друштвене радова, као и својим оспиваним Г. Хауптман бао је блеских срцима публикум и ова је у њему одлично препознала и признала једно од најбољих дела духовном обрачунају наших тока него је изнова на пице боље и пагше човечанства.

Једна од најубедљивијих сцена у драми Герхарта Хауптмана извођена на београдској позорници

ПРЕМИЈЕРА „КОЛЕГЕ КРАМПТОНА“

Позоришна сезона завршила се једним веома успелим, који по квоје врсте сигпе, као и свим осталим одликама. Иза једнако жеља које нису требиле или су морални у животу, али постоје увек и оне које дубоко верују у срећу. Оне су ти ако пласта бића, Макс Шрелер и Гертруда, његов ученик и њена кћи, који у њеном раздрољеном и разореном живот улазе пно велико сунце надежди, која ће, упред уништавајући страдања, стварају неовиу веру у не нада жутни сна о радости и срећи.

Као позоришно дело „Колега Крампгон“ је пун изванредних емоција. Хауптман је нарочи друштвене радова, као и својим оспиваним Г. Хауптман бао је блеских срцима публикум и ова је у њему одлично препознала и признала једно од најбољих дела духовном обрачунају наших тока него је изнова на пице боље и пагше човечанства.

Ми смо већ раније изнели своју уметничког стварања Г. Хауптмана у развоју новијег савременог драмског живота, па ћемо стога само још нагласити да је ово дело једно од најбољих остварења овог великог писца, које нам особито и врлине да се остане трајно на репертуару српског позоришта, обавезујући непрекидно своју савременост у дубоко човечанском приказивању једног карактерног лика у сукобу са друштвеном средином, који је спутана његова душа.

Премијера *Колеге Крампгона* пред овога свога писца, своју успелим истицањем као да способлавара великих напоре Народног позоришта, које су дали резултате, који су у многоме достигли и обимом на тешко пријатне под којима се данас ради и ствара. Ако сам у тоју сезони изнесли своје замерке и принципе поводом ово или оне нарочите боље у погледу избора комада или стварања ансамбла или игре глумаца, ова наша добронамерна критика имала је једино за циљ да се ове јаке снаге, расположиве и боље, стремљења једне стварилачки план на апсолутне вредности уметности и њене трајне вредности, посведочиле тиме свету и способност нашег стваралачког гепија.

Данас после свега, неће сво доказивати, који је могао да помислећи веру у вас саме и да ваше сумњу у њихне душама, потребан је са свега, да ваше вишеструке способности и живу душевној виталности и у нашем културном потенцијалу. Али што сада на крају нове позоришне сезоне не затрудимо се да у њој објективности одамо признање свим факторима на постигнутим резултатима, који свакако претстављају једак позитивни биланс. Пратећи у колективној доброжелености и објективности активност и напоре Народног позоришта, ми смо се трудили да оружјем нашу сарадњу на основу њиног напретка и оспособља са више такве стварне среће двогодишње него нам нужно пан на канцеларија дирекција.

Овако нешто је приказао код нас Аксентије Марковић још много романтичарског схватања и у поетици, мисли не крећуће с отсутна једна барокастрска средина. Те је већ довољно познати тема „екстатичног гења“, који на очајања средине се апсолутизму, тражећи у његовом еволуционом одступању за свој неуспех да своме делу нађе другима, који другачијим очима гледа на уметника. Славко Крамтолин, професор на Академији уметности у једном провинцијском граду, поносан је и сам Г. Каутина, који је у ово своје дело унео своје велико разочарање у уметничку биротрецију на времена, када је помишљао да буде вођа и сиромах се на тај појам на Уметничкој академији у Бреславу.

Његов професор Крамптон, јер као је уметничка личност, чије остварење сметаје сагласности и неразумљиве лица средине као и његове породице. Место да талент, стварачка моћ буде на прво месту на водећи, њих код професора тако и код ученика, овде се траже по свршеност, рад и дисциплина, док се прави таленат запостаља и програма на неразумљива и на суревнивости. Колегијум уметничке академије успева да онемогућа рад професору Крамптону на школи и он, нако већ преко граница просеног доба и са породицом, у побуни против формалистичког напутства сам, остаје породицом, остаје уметничарски без и подземни свет.

У инсомнијости и пијанству он трази наборав да удаље које му дружено изнова и склања се у једни кућиц у новој периферији сиромашној. Али његов најмлађи ученик, млади Макс Шредер, који су набавили са и кадинце и поред њеног набрања но као младића рђавог владања, нако је изузетно талентован, не остаља судбини професора Крамптона него чини све напоре да га пробуде и да га спасе. Пред племенитости његове душе, он се у тиме руководи и љубављу, коју он има према Кетрин професора Крамптона, младој Гертруди, која једини од породице разуме његов свет и коју он воли изнад свега. Тако захваљујући овој двоструко љубави остаје Крамптона не претвара се у катастрофу и младић иде успешно да покуше свеједно на Бечу и да му остварити своје сновиђења.

Несумњиво да судбина *Колега Крамптона* у данашњим временима пробуђена у великој мери живи од реакције, која трпи да прилагођавање текста дозвољавају, али конструкцију основу замисао овога, коју не бити и нашем позоришту из дела и задовољи потребе и укус данашње публике. Управник народног позоришта г. Ј. Поповић, као редитељ позно је тим путем, и ли је питање да ли у оправдао ли жеља да особиде дело архитектонски претворности мере је отишао и сувише далеко и у њо неосетно у романтичарски сентиментализам. О теме би требало дискутовати са текстом у руци, што ми није у могућности, али желимо да подвучемо извесну ускалењост ариозовања *Колега Крамптона*, у коме је сасвим дотаја прецизно и инцизионо

Г-ђа Ида Прегарац и г-ђа Олга Спиридоновић у *Колега Крамптону*

Снимак С. Н.

но ван свих успех и нашли велике симпатије.

Да ли је потребно напоменути са колико је истинитости и човечности г. Фран Новокмлић исцрпено верност глуме, која са свима господарем дела и добро и зло?

Г-ђа Ида Прегарац као Агнеса била је необично симпатична, као што је г. Драгић као њен брат био одличан као обично. И сви остали, не изузев да су учине биле споредног значаја, стари и млади, који и старе чи нове дошле улагали су свој таленат да створе што складнију целину. То су били г. г. Милорад Дуданковић, М. Васић, Ј. Николић, Слоко Јанобријевић, Д. Бешлимовић, А. Спиридонић, В. Поповић, Б. Прашњић, В. Врчинић, М. Жигановић, П. Стојановић и г-ђа Катаклинска Анастасијевић.

И сва песник, последњи реч, г. Сима Пандуровић дао је прелеп који том тешко као оригинал.

М. М. Милошевић

СРПСКА РЕАЛНА ЖЕНА

Лик књегиње Љубице: домаћа инстинкт.
Значај књегиње Љубице: сналазо за стварност.
Предност књегиње Љубице: народна жена.

Пошедан, изнова ради о стогодишњици смрти књегиње Љубице, лику та што је она у свом стану владарки стајала на челу државно интернације, што је за добровина дала расположати књеговским средствима, ни што је повод да се она нарече, нити ни у стварне историје више крај стиције биле.

Љубица Вукомановићев била је више чељадет; више чељаде сета ли је и шта Љубица Обреновић.

Бесконто дете она је заклиско за стадина трчала рудничким планинама; сињ-девојка, она је знала само за рабо̀ј, за плетењ; као жена за дицу и дом; као владарка за отачаство.

Љубичин живот, једноставно као стадо протекао ед тровања па до трока, није знао за чинјасте и спадастрасне страно — тешко питање у нарина врсних времена — већ за стрпљење једном ватром — домаћим инстинктом.

Најгрех дом најдеље је лагора. Стотно код гнезда ко крв ваш. Рахат се играт може и миславо.

Домаћица, чистачица посленица, дут росам као ово главаша, ма посуга је и она биша домаћа чулина.

Домаћим чулом као ред, рад, поступност кроје најдивнији домаћи чулом као орлови ја ресторе су јој биле, ни дуг нарагаја, ни оштог крунвала, да нас она, преко стрпљења преко бу-

ЗЕМЉА ЈЕ МОЈА ВЕЧИТА

I

Поздрав, моје, борове,
белеће ми оне, горове,
живети хоћеш вољета
све дуже како и гдавета,
где влада, звонда мунаја,
а дуго жигом сунаја.

Нек ниже врсте, сретушина,
нек куће у гроју потрушина,
смрекоо гледам у цветове,
у сунце, у тихоје летове,
скрола ми сиже прогања
да ни земља не дајуе

и да се сриг разлеје
од сурових до раздеље.

II

Вигар дио носи,
кише ми коси,
у кано увеја жед,
да проседе у роси
живот дивиси,
свеглости неправна.

Шуре се недра
во лиска једра,
јер отак ми је сраст.
Кобр праоси,
и душе просе
делова наших част.

Сиже неки дреки,
животу нова
почетак ми кроз,
јер сама земља
прослеће ниа
а то је наша, знаш!

III

Нек буде што јесте одувек,
земља је моја вечита.

Смрека моја кроз облачине
да буде цвекиа јачина,
молитва, и песме, и зов
на дубок, на живот поо;
гледам да буде, семена,
светлије земље у сва времена.

Без реча тековно пек је речитије
— земља је моја вечита!

СОФИЈА ОСТОЈИЋ

Обрадујмо још једну песму са наше књижевног поноцрта нових је су оживели човекове мисли.

Лабријер опет у моди

Познати француски писац Лабријер, чија је књига Карактери преведена на све европске језике, као класични писац опет је сад у Француској постао јако у моди.

Једна група сликара Лабријерову књигу Карактера из најразноврсније начине илустрована је и приредила изложбу. Као што је познато та Лабријерова књига садржи разне типове људи, карактере тврдице, талентоног човека, мудраца, поскочица итд., на су сви сликари слику од тих врста људских карактера изложили у својим сликарским дјелима.

ИСПРАВКА

У прошлом броју нашег листа у вести о прекопотешим радовима у Београдском гради омашком је погрешно написано име угледног професора Универзитета у Берлину г. др Унфрихта.

КРОЗ БЕТОВЕНОВЕ СИМФОНИЈЕ

Поводом четрдесетогодишњице Бетовенових симфонија за комбиновано свечане концерте, довољно о ву врсту интерпретације слушалу тих симфонија, који су међу нашим љубитељима високе дивљење и симпатије.

Као слушаоци ове симфоније ми исто се тако различито приближавамо у једно посебно ирско које је ина своју карактеристичну атмосферу, свој карактеристичан и своју карактеристичну драму. Са једне стране наслушали смо потпуно различним звуковима од потпуног одбијања до безрезервног одушевљења, од најгрубљих животиња до нежних и танких музичких спиритуалиста, почињући од сасвим са тон великом и истовремено ужасним спиритуалиста, од које волу ницу, или сатирика, пијанисту виолончелу и бољи.

Ове приноси јасно се могу показати и на једноме сликовитом, као их најлакше посматрање и интитуљено на ирско: *најбоља соло симфонија*. Једна се тврдња, мали, или и добри познавалац слушања Бетовенових симфонија. Сва музика може сагласна на неком тонско да с њима и њиме својом дирљивом надражајношћу и својом чистом и хиперстално фетишизиру и настаном, да се можда тешко са стварнопостављеним под сви предаје, утиче са у њу и често пута за време целог трајања у којем неопходитеку суби најлоше музичке тона и свакидашњих просторних збивања.

Бетовенов генијс и његове инспирације остварили су у њих симфонијама такву магичну музику, која се врло обрада на сцени чаковима, да је изазвати и волобеје, затим му сваки и осетљивије душу, на тех тида просветљава и уздиже дух у невидљиве и недостижне висине.

Тих девет симфонија иду једна за другом као мајстор по ин средњостног извора, сваки за себе представља нешку душевну ју дисет, а све заједно чине велики духовни тон и нешку душевну заједницу.

Прва симфонија у C-dur-y, ирво ослобађает и чедност надгласила великог и стваралачког Бетовена. Иша стан у старом темпу ове симфоније достиже највеће музичке врхуне. Ова симфонија тако јасно и очито натписатељ тих је све дубо у остатих осам симфонија.

Друга симфонија у D-dur-y, после овоме чудног злодо ужаса у бран стан, напитан и раздрастан, који неодолимо иоси, да се ценим музичком и радосно у сјају стан ства ње тоолике, среће и блаженства. Овај брзи стан ово у себи иоси Бетовенову врхунност и сваком иоси, док је сјајан стан сам натењен божанственима душе: заједнички најдубљи и најцветних и мирисних полана. Ова симфонија изгледа радосно лазује на расиновеље слушаоца.

Трећа симфонија — Еroica — у Es-dur-y, ова грандиозна снагом и ритмовима херојских осећаја, духовног заноса и напретнута, нашла величанствени осећаја пуна сећања и нарадних хероја. Ипиди музичка мисао ирос тна стала је сва у тоне дуну и у тоне ниску. Али је нигде сјајот стана, нако херојске нарав ера, нема јасно и ушалено од ово другог света. Иша и бром и сном стан ни краду крајева у сунцима кадје дими ису стварн душу дух и ирос живљену бор ду и ситу дух ирос ослобођ ја од земаљских патња.

У овој симфонији Бетовен је божанственог и победничког тако годно место изабрао. У Другој симфонији то нешке је тако на ганавша. Крш ова сигра Бе

ЛУДВИГ ВАН БЕТОВЕН

Дело С. Н.

тонка је нашо најјаши радости и нашке бола и горчине. Нако неде могао тако као Бетовен, да крош сиех и нашку свилу напи је тошко таинственото, мистиш, на и демонске. Бетовен је у својим *сведовим* ирочишћено тако нашо и свиру ничко одно ге са душина, природом и судбом. И ушк је био побеђени. Не рази нигда сигрло неде подбило.

Четврта симфонија у B-dur-y је симфонија пуна фантазије и романтике. Она је сумња ирос по дигнина. У њој као да се ирожива једна сталка нат мудре ја неком вишом и чистијом слободом: да овај свет среће у ширсто потпуно разрешених и чистих сноза.

Пета симфонија у C-moll-y је све у напрегнутој борби са судбином и демоном. Почетна музичка мисао у њиом стану остављена од свега четири ноте не дозни нишако кушње судбине на крагу Бетовенову себе, већ су то сталне опомене Бетовенове среће и напретнутост његов духа да се са судбином и демоном хвати у коштац. У њом дну симфонију та је борба оштрим крос снагу и пазношћу, али на момете и крош до бројну и питошсх. У *сведну* до

Дело С. Н.

ману симфонију, нако је Деветој симфонији оживљена, дошишћена и мистичношћу музики продубљења.

Шеста симфонија у F-dur-y. Пасторална симфонија иоси у себи радост божјег свог врста, сну надземну радост, коју човек осећа када је у непосредном додиру са елементима природе. Ништа се природније, неше и праснатије не да замислити од ове симфоније. А све је у њој тако скромно, природно и просто: и њена мудрена сидрења и њена техничка обрада.

Нако од ранијих симфонија, који су радили под утицајем Бетовена, није гшло да такве у ову симфонију неша и дугош, јер је она у својој сасвимној оригиналности, чедности и простоти тошко јака и одбијна, да се нико нерити са најјачим дарови нека ноте нам ирува зелета божанске природе. А све што је у простоти и једноставности сакривено одбојно је и напрошалаштво.

Једино је тошко самоуки и ствиљани Франц Шуберт могао у нокше ставовима својих лирских симфонија да се у мошолико ирближи изразу ове Бетовенове симфоније. Шеста симфонија као је нарочито друга и красна због своје сводих гашених музичких мисли и израза, која са крош ово дело чаробни ирошлаке као бо тока, које је дубоко крош изуке обожавали.

Седма симфонија у A-dur-y, је посећа и дионисијски раскрштена. Све се заборавља и човек са ирелаје титрајућа свога срца и тренутака свога душа. И код обичних душа чини се да радост живања осећаја, сами што има та да не комплицира симфонији, већ се играју са дицом, јатањима кла са без устручавања вољају ио трави и тоне слично. Лагани стан ове симфоније у стопи је широка и чиста мелодија полазности Богу, што је човеку дао и те особине и преимућства, да ет бар у извесним моментима може осећати чист и неуирљав као анђео божји.

Осма симфонија у F-dur-y. Је сва дата у жедном осећању оптимизму. Пуна је најсоцних и најпотоиних осећања оптимизма и оснивних драгоценим и божи сним хумором. Почев од ирво уводне музичке мисли ирког стана, на до завршетка последњег става, све је у овој симфонији питоно и добровољно. Бетовен је умео да буде и такав, као то нису врхунци његових надахнућа и његових остварења.

Девета симфонија у d-moll-y, је најјача и најсавршенија Бетовенова симфонија. Она и по форми и по садржини једна је тро дицијална и обимом класична симфонија и тиме дије могућности за даље форме и развој симфонске музике. Бетовен је нашо далеко у њеном утицаи и на Рикарда Вагнера. Треба се одно сетити ове ширине и сворог стана у тому дивној оснивни ове симфоније.

Све је у овој симфонији логични завршетак и дубоко продиховљено. Она је традиционо нако ва садржина и народу тако и по ветрагрскиа. Пред стан ње иносп и нагласило ре ова највиша тренутак душевне борбе човека који тежи да свој дух и душу ослободи од земаљских окова. Другу стан (ново скерцо) која је ирожива у занимљиву игру расположења, за ге човек са стоном зита да ја не могуће и да зе је то добро бити толико и тако дуго расположен. Али то има и свога опасности оиредиља.

Ово је последња Бетовенова симфонија, ово је последња и у историји музике симфонијска сведо. Сада долази чрсћи ства ни и рашучена стиа ирш туре и најизвештачије осећајности. И ретки четврти стан који нам да је музичко остварење Шилерове оде „Радост", „Ирва иска Бетовен ванадничким музичким сиагом и дубином изнуста све што је свакидашње и грубо, и води нас у један свет и нежнијавање вишзвишеног и изјеспиет, што се може душом и умом човекијим замислити. У ову симфонију Бетовен уводи и човечје глас, који зи треба Божје обећање свету радост, који крош дух великих умстаних струја и обухвата цио човечанство.

Б.

Српске новине, 11 јула 1940

Стање виноградарства у српској привреди пре сто година

Ако би се за кратка стања привредујућих у пројектованој серији привреди пољопривредних привредних грана Србије, односно Србије у оквиру развитка виноградарства и привредних грана која би код које привредних култура имала водећи привредни значај Русије.

Дабоко, који имате претпоруке у оквиру економског развитка, и који ви имате, Иконицу материјалног права виноградарства, који је имала то питање. Он прописао је, да се виноградарство, као привредна грана, уређује у најглавније начине прописе, који се одређују овај закон доброг квалитета, давања уколов и давања.

Прописује распространивање воћа и винске културе у ће нашиме да су се виноградарство нама сеоска по Србији, који је имала и Београду. Можно Било свеодређено вино да, по којегом мишљењу, код које врсте воћа и виноградарске гране привредна има се сеоне комитету уједно свако виноградарство, сеоне комитете.

Ако ни Вук није био доследан. Дошао господу свему о прилози виноградарству он је у једном свом чланку, који је имао на сеоне по Србији, који је имао и Београду

ПОЗОРИШНИ ФЕСТИВАЛ ПОД ОТВОРЕНИМ НЕБОМ

Моравско народно позориште у народу

Летьи недельи дан. Сасвим друкчије пјеше Жичкозу иду планрак скалка к скалиди. Чи- ли и родогласи сасеки младо- ни национални надзвук и једре пјесмице двоје шестеска се задимују. Један домаћине са својим снежурним домаћинама и глувадарем упућење после- дове у кошет свечаности. Ту ће испратна посовна волуска кола и лака кола са комплетом шарсове и котрададу се сасеки друговања.

Скоплена младеждна равница Поморавља. Сав се дигао на но- ге и жури се на Жичкозу, у чијој је непосредној близини не давно село Прњавоздна. А ту, у Прњавоздни, заказана је престава Моравског народног позо- ришта из Ниша. Зар ово по- зориште, чији тут учиште са- мо једно једино, па ни то сталне, већ путујуће позориште, које ни- шко позориште повезује у Србији, прекрићује хоморишне прет- ставе по селима, под отвореним небом, на жалост на тргу или жртве да допринесе подизању и јачању културе националног ду- ха и српске националне свести.

Јани се свет са свих страна Моравског среза. Сви на Жич- козду и Прњавоздни већ су се окупили на пространој ливади код Домбарчева шкопе. Ту је већ биста престава. Зато они на- шинце, чувајна, Моравља, Морава, Трњина и Корнина жури да заузму место што ближе позори- шта.

Гдумци, музика, фолклорна група и техничади допутовали су у једно аутрое возом на Ниш. Сада се претстава већ примиче. Грузе сиљни часом цијелиш- ну и спонтаницу жељну дана- ду. А она као научена за ве- лике пјестаче, са благим инфе- ријорним изузетком. У свој ко- дјам техничари поспешила ствеч су сиретно напјанами хоморину под отвореним небом, као што се гаје ваше жељна српска тро- бојка.

Претстава ће почети у 10 са- сема дне. До тог времена ће огромна ливада прекрпљена је свитом. Никада досад у Србији није имала ни једна сеоска сла- дало позоришну претставу. Ено, сада има преко шест хиљада ду- ша, цело хиљаду српских сема- ља: старина, жена, деца, момци и момке. Сви ће они ући у ве- лику шатре претставе велико- градског позоришта. Сваки ће се крити, као што се кроје на сиру жежеру радост што ће видети српско позориште, чије је сиреким глумцима, српском музиком и српским комадом, што ће видети српску народну ношњу и чути српску народну пе- сму.

Многи су пострадали и разо- шали и вољу њима најпознија пиколика дана кола су дошла са својим учитељима.

— А шта ће да нам претста- ваду? — пита једна домаћица.

Питање се чинило са нехајно- ће: страна. Учитељ објашњава:

—Позориште ми позоришне комад који се зове „Добри момци вребају". Тај комад је написао један млад Србин из Чешке, Ср- бин Равасн. Он је тамнца и он је такође играо у комаду. Сво- тога приказаће нам живу сту- пицу, српско коло, и наш ср- пску пјесму и свирку.

Жагор престаје као пред зву- кове у пјесму публика као да је управник позорнита. Ратко- вић и јесте, простим народ- ним речима, говори о улози по- зоришта обновљења сељанна главне њихни комада.

— Браћо Србијанци — каже на- ок — пошто сте ви позвани од нас, ми не можемо да нас позо- вемо да гледате српску пјестаче- ру у нашим мпозоришту у Нишу. Зато сто ми доћи неће, до нас. Затим се говори о српској на- родној игри и о српској народ- ној песми, говорн тешко и окрет- но о пјесничком благу што се крије у народној души и нрос- — А ви сами знате — вели са даље — да на нашеде ни- једуде и ове су од чега пости- ле. Тако нашн позоришни ље кућне радозгу, на одвоје сеске задруге. Зато ћемо и ми вама данас и ја једна велика задруга».

Коиац почиње. Шест хиљада лица очиу затворене пажње ка једном великом позорнтном ко- ме догађаје на позорнтна. Ово позоришна публика ужасавање ствари ће ствари доћи на позорнтна. Ово позоришна публика ужасавање ствари ће ствари доћи на позорнтна. Ово учествује у стварнма живе- ног збивања. Ово удвајање чајно и јака, као се радује, ово је се и кажем. Када грбаво ла- кародна, сеоска зелевнна чекнут- на усиеха са својим петрлтама, ова! анатеснн радни свет се буни, гроји и протестнује као да крез собе и нема никаквог благу што се сиреће догађа.

Изнебу сиежог чина појављује

Чешком школском групе у гру заједно са сељацнма у једном селу

(Архив С. М.)

се учитељица која кроз кроз по- крет и звук...

Последње реча управника ста- вљају на сиелнна аплауза на- родне музике.

То иоступа фолклорна трупа! Она фолклорна трупа која је ве давнна и основана пно Београ сиором свнцадном игром и ко- симе, она фолклорна трупа која је је у последње време обнова- ла читав кнн прева народној у- мстности, ако фолклорна трупа у којој средњошколска младеж и омладнне из Ниша, са мла- ђарнном и концертнрајућнм вођ- ником у дуну и духу српског на- рода, да одатле нашку надзи- станнја нрасгаке народне умет- ности, покрнте и нас.

Ево се дезрашко српско ко- ло. Раздрагано подлонскуну ме- ни младнх и девојака. Ни- једнс свнлене мирне и веселе ноћуње из сних крајева. Сто- ловн, Шаиковн, Ђердапн, Ста- родне новнне, игре, песме и сиа- ке доживрва оно што је од ве- ковна српски сеоа што је ја- драно, нрнсно и волено, сно што је ту, у сиру српском, — ани ноиче и нанлазно.

А сво, сада се дуги и осиет- лева. Зато чудиие оаирваље- ни, што на жнвописним гоинк- ца, што на жнвописним гоинк оиоје нрнзу иоднмне откионо- ста. И, ту блнзнне сиру и бли- дене оснех, тврде жуљевите ср- тарске руке скланше се и тап- шу. Српски сељак Поморавља ни- је изгубно основу српског ду- хе...

Сада ће се нрнказати оно- позорнита објашњења:

— Прнпадаћемо вам ннкада у ово Моравље сеоиа и нато у нрнлнзи нашнх сеоиа. Видећете како нанадена и ла- ка ће бнти наша нрнпадиа, ка- осиову земљоделскуну задругу у сиоме селу. Али то ннкако не ће ндте у руиу сиоје од ногавнца и нанадајте и зато се слнкам водоваља, лажнне мемнцн и подметнуте кубе ноиела чеће да сиреча да се ашнвса ннкако. Али, браћо, нрава и нантеное чнее нобеднуу а ви- сиоје ви- сиеиаду да осиуду сиоју задругу.

Медицинска наука свих земал- ја рада од рана до позног доба. Јер је већ од давна свим лекари који се умеју ово Еиклиновог имена, нанбоље — бога здравља. Свакодневно напуе. Нема ни- ко чеснеде да нас оиавнмх дана- ма иосиде нрасиом иекусиом о лекиицнју иредиосиа дивљнх отрова?

Шта не умнте знано о змнјн- ском отровнну? Не мислнте ли да је ово нрнлнчно разлнчнм змнјским ослнм змнјским отро- ва. Нанлазно је дакле само дво- мнчно. У стварн заиазно је само да је змнјскн отров састављен од две различите хемнјске сло- жевине. Прва спада у алкоу ка- лоидних јелннна, а друга вни- јелних једињења. Ово друго је глобулнном. Ово се док матери- је могу лако међусобно разли- чнтн у змнју со ноиново састо- ја у нрнсутнан или одсутнан отров. Ове материје долазе из ра- зних нанеме на тело животиња и из њихових органнзам.

Нестнтски отров нанстнна на ме- сту уједа само нанке некако про- сто. Али је нетн у целнном ор- ганнзму нетовог дејства на ср- ца нервна систем. Од места ује- да он се до централног нервног система кове се сас вене и ма- ње жнлнчне струке. Са једном нанјачом дозом отрова угнне за ово ноћне. Радннја се зенље и видна настуна смрт. У нарочито велнкој мери нанбезопасне су ме- ђу змнјама дивље. То води де кочења у дивљнну. Гаибљнвнм отров нанвнше свнма другнм дн- ставе. Код одраслих живнња ја- ранан сиуден за нрн потпуно не- нронустнвнм. Код оних конур- ница нан дође у додир са змнј- дуном. Продирући гаибљнвнм отров одузнма врнн ним кнрнеле- ним ћелнјнма. Он се сиан добрнм мерни нрнјатеља који нрнсно ре- агнрају са њнном нубланом.

— Да ли вам се, браћо, свиђа ово? — пита он.

— Јест, нана, свиђа нам се! — одговара му чета нубланца, захвалнна и благодарна.

А ево и лепезе „како оно] од врнсна нубланцу 'ће да нантра на ове жнвотнње. Моја, не бо- јеште бнтн, не дајте се сан во- јвал! То су ти нанетни и нанопа- сни жнвотнње, које ће основа нроклетом земљнном Вележ!

А када на крају комада нрода- ја, нанотнве и нанвеће нанре нобнјуче у слнци нрнсутних нозорнтна свнх заиасета младнх- ће нродајну са својнм нанјеи о- ружјем: дезнфекционе задруж- ге, свеће се задовољно ловнсти и осиу се задовнни:

— Па добрае, тако и чеебо! Ово је нанзанмљнвнје нозорнте- ло! Него нтај! Нећемо нанда дозуснтна да нас вндн нзбаи- ну зеленнли као сеље грбавн Анн!..

Завршнце је нретстане. Мулн- ца је нанестала. Ливада се нонтано нанодно весеље као нз нанвнх великнх забору о нанадн- ма као нанкнтнна. Такође се по- ново кола, у коме водоноснну косни и зврзнки момци и де- војке, глумци и глумице, фолк- лорнсти и сиеснцнсти.

Сиет се нолако разнлази. Нре- ма сиеиаји кола су дошла нонедалеке.

А овнм сеоски младнћи на- ставнће да нанадају нанјлепше једре дивојке хватају младн- ноху нрнд друзна и нитересни се за нанетнуу.

Над хлодоторном Моравом бнгнути зрело летње сунце. Бо- жанскнм нламенном нансне нноге, у грну младанском трнцнни тон- ца глас и разлеже се нанснном:

Од Морава, моје сиеи ранс- но...

Јов. Ерстић

Змијин отров као лек

О новим и старим терапеутским искуствима са змијским отровом

Медицинска наука свих земал- ја рада од рана до позног доба. Јер је већ од давна свим лекари који се умеју ово Еиклиновог имена, нанбоље — бога здравља. Свакодневно напуе. Нема ни- ко чеснеде да нас оиавнмх дана- ма иосиде нрасиом иекусиом о лекиицнју иредиосиа дивљнх отрова?

Шта не умнте знано о змнјн- ском отровнну? Не мислнте ли да је ово нрнлнчно разлнчнм змнјским ослнм змнјским отро- ва. Нанлазно је дакле само дво- мнчно. У стварн заиазно је само да је змнјскн отров састављен од две различите хемнјске сло- жевине. Прва спада у алкоу ка- лоидних јелннна, а друга ни- јелних једињења. Ово друго је глобулнном. Ово се док матери- је могу лако међусобно разли- чнтн у змнју со ноиново састо- ја у нрнсутнан или одсутнан отров. Ове материје долазе из ра- зних нанеме на тело животиња и из њихових органнзам.

Нестнтски отров нанстнна на ме- сту уједа само нанке некако про- сто. Али је нетн у целнном ор- ганнзму нетовог дејства на ср- ца нервна систем. Од места ује- да он се до централног нервног система кове се сас вене и ма- ње жнлнчне струке. Са једном нанјачом дозом отрова угнне за ово ноћне. Радннја се зенље и видна настуна смрт. У нарочито велнкој мери нанбезопасне су ме- ђу змнјама дивље. То води де кочења у дивљнну. Гаибљнвнм отров нанвнше свнма другнм дн- ставе. Код одраслих живнња ја- ранан сиуден за нрн потпуно не- нронустнвнм. Код оних конур- ница нан дође у додир са змнј- дуном. Продирући гаибљнвнм отров одузнма врнн ним кнрнеле- ним ћелнјнма. Он се сиан добрнм мерни нрнјатеља који нрнсно ре- агнрају са њнном нубланом.

— Да ли вам се, браћо, свиђа ово? — пита он.

— Јест, нана, свиђа нам се! — одговара му чета нубланца, захвалнна и благодарна.

А ево и лепезе „како оно] од врнсна нубланцу 'ће да нантра на ове жнвотнње. Моја, не бо- јеште бнтн, не дајте се сан во- јвал! То су ти нанетни и нанопа- сни жнвотнње, које ће основа нроклетом земљнном Вележ!

А када на крају комада нрода- ја, нанотнве и нанвеће нанре нобнјуче у слнци нрнсутних нозорнтна свнх заиасета младнх- ће нродајну са својнм нанјеи о- ружјем: дезнфекционе задруж- ге, свеће се задовољно ловнсти и осиу се задовнни:

— Па добрае, тако и чеебо! Ово је нанзанмљнвнје нозорнте- ло! Него нтај! Нећемо нанда дозуснтна да нас вндн нзбаи- ну зеленнли као сеље грбавн Анн!..

Завршнце је нретстане. Мулн- ца је нанестала. Ливада се нонтано нанодно весеље као нз нанвнх великнх забору о нанадн- ма као нанкнтнна. Такође се по- ново кола, у коме водоноснну косни и зврзнки момци и де- војке, глумци и глумице, фолк- лорнсти и сиеснцнсти.

Сиет се нолако разнлази. Нре- ма сиеиаји кола су дошла нонедалеке.

А овнм сеоски младнћи на- ставнће да нанадају нанјлепше једре дивојке хватају младно- ноху нрнд друзна и нитересни се за нанетнуу.

Над хлодоторном Моравом бнгнути зрело летње сунце. Бо- жанскнм нламенном нансне нноге, у грну младанском трнцнни тон- ца глас и разлеже се нанснном:

Од Морава, моје сиеи ранс- но...

Јов. Ерстић

Медицинска наука свих земал- ја рада од рана до позног доба. Јер је већ од давна свим лекари који се умеју ово Еиклиновог имена, нанбоље — бога здравља. Свакодневно напуе. Нема ни- ко чеснеде да нас оиавнмх дана- ма иосиде нрасиом иекусиом о лекиицнју иредиосиа дивљнх отрова?

Шта не умнте знано о змнјн- ском отровнну? Не мислнте ли да је ово нрнлнчно разлнчнм змнјским ослнм змнјским отро- ва. Нанлазно је дакле само дво- мнчно. У стварн заиазно је само да је змнјскн отров састављен од две различите хемнјске сло- жевине. Прва спада у алкоу ка- лоидних јелннна, а друга ни- јелних једињења. Ово друго је глобулнном. Ово се док матери- је могу лако међусобно разли- чнтн у змнју со ноиново састо- ја у нрнсутнан или одсутнан отров. Ове материје долазе из ра- зних нанеме на тело животиња и из њихових органнзам.

Нестнтски отров нанстнна на ме- сту уједа само нанке некако про- сто. Али је нетн у целнном ор- ганнзму нетовог дејства на ср- ца нервна систем. Од места ује- да он се до централног нервног система кове се сас вене и ма- ње жнлнчне струке. Са једном нанјачом дозом отрова угнне за ово ноћне. Радннја се зенље и видна настуна смрт. У нарочито велнкој мери нанбезопасне су ме- ђу змнјама дивље. То води де кочења у дивљнну. Гаибљнвнм отров нанвнше свнма другнм дн- ставе. Код одраслих живнња ја- ранан сиуден за нрн потпуно не- нронустнвнм. Код оних конур- ница нан дође у додир са змнј- дуном. Продирући гаибљнвнм отров одузнма врнн ним кнрнеле- ним ћелнјнма. Он се сиан добрнм мерни нрнјатеља који нрнсно ре- агнрају са њнном нубланом.

— Да ли вам се, браћо, свиђа ово? — пита он.

— Јест, нана, свиђа нам се! — одговара му чета нубланца, захвалнна и благодарна.

А ево и лепезе „како оно] од врнсна нубланцу 'ће да нантра на ове жнвотнње. Моја, не бо- јеште бнтн, не дајте се сан во- јвал! То су ти нанетни и нанопа- сни жнвотнње, које ће основа нроклетом земљнном Вележ!

А када на крају комада нрода- ја, нанотнве и нанвеће нанре нобнјуче у слнци нрнсутних нозорнтна свнх заиасета младнх- ће нродајну са својнм нанјеи о- ружјем: дезнфекционе задруж- ге, свеће се задовољно ловнсти и осиу се задовнни:

— Па добрае, тако и чеебо! Ово је нанзанмљнвнје нозорнте- ло! Него нтај! Нећемо нанда дозуснтна да нас вндн нзбаи- ну зеленнли као сеље грбавн Анн!..

Завршнце је нретстане. Мулн- ца је нанестала. Ливада се нонтано нанодно весеље као нз нанвнх великнх забору о нанадн- ма као нанкнтнна. Такође се по- ново кола, у коме водоноснну косни и зврзнки момци и де- војке, глумци и глумице, фолк- лорнсти и сиеснцнсти.

Сиет се нолако разнлази. Нре- ма сиеиаји кола су дошла нонедалеке.

А овнм сеоски младнћи на- ставнће да нанадају нанјлепше једре дивојке хватају младно- ноху нрнд друзна и нитересни се за нанетнуу.

Над хлодоторном Моравом бнгнути зрело летње сунце. Бо- жанскнм нламенном нансне нноге, у грну младанском трнцнни тон- ца глас и разлеже се нанснном:

Од Морава, моје сиеи ранс- но...

Јов. Ерстић

ПРАВО ЛИЦЕ АМЕРИКЕ

Ерих Ремарк: Жуди у Америци, Просветне задруге а. д. Београд, стр. 284.

Писац ове књиге није Немац Ремарк, већ Немац из Енглеске — Шиот-Бојлесић. И нема, код и многе у свету интересује проблем: Америка. У антропогеографској форми ће без икаких литературних претензија, исписано и поболшававо увек он у свакодневне те истраживач занимљиве загонетке о „Џиџ на земљи" — о Америци.

У једном описом детаљном тог занимљивог за овде малом Америке у правој слици бом.

Жуди Мастер, главни јунак књиге, одлази у Америку желећи спознаја и упознаје. Сједињене Америке. Дошао пружају свом жељом и добро сигурношћу. Ка тако много занимљивости и неочекиваног. Он прво долази у Њујорк, где се одмах почиње да ради. Али ту не може остати из универзитету.

Одлазећи да универзитета, он упознаје и без средстава. Жуди са проналаза фашизма дошао и у тој земаљи правну Америку. Читаоци одмах типова на бутерлеру до америчких типова, учитеља, фашистичких разноја и екстремистичких мањинадаре дефилују пред читаоцем.

Пратећи живот Америке, Жуди, читаоц сазнаје да је у Америци живот веома различит од онога како великима нам дозвола који он зарађује. Колико зарађивати толико троши. А како живи? Ако, то иде великим новца, а никоме не пада на памет да ово и томе пита.

Сваштара младеж Америкинам пачиши погледи „ко живот и ко живи", да Републиканце су ако чудна. Јавни у сваком погледу штити живот, који дозвати ако ће ко живи, а ко не живи и ваљане каузати.

Најзвост водећих политичких странака и политичких дејатеља — функција државних одговорних чиновника, подигнута и осмишљена, чиновника и политичара — ради Америкинаје, у односу са Европом, у којима је у Америци дато је ако културном живота Европе. Овде се ствара и ствара.

Жуди Мастер је више пута у Америци, упознаје се Америком, дубоко за посао и живот, упознаје и посећује пензионисту. У њој је Америка воли, која му је да живи, за Енглеске, сазнаје да живи не треба тежити свега у Европи. И неприлике нам нада да живе: што би радио ако не чиновник, који у Америци нема пензије? Ако остаћеш, за кога је сто долара, а за кога је пензија и богата, и где се према томе односи? Ако остаћеш богат и славан, шта ће? Ако остаћеш сиромашан нас ће се без пензије живети у земљи неограничене могућности. Ако чиновник не, ако Америкинаје Жуди, зато што ће ако остаћеш богат и славан, шта ће? Ако остаћеш сиромашан, шта ће?

Ово се чини противстави на радости како ће се једни после дуго времена вратити у своју земљу, своју средину, а ако ће ту и остати, ако ће ту и умрети. Тешко је Енглеској, Немачкој, Француској, Италији, Шпанији, Русији, Србији, Грчкој, Турској, Бугарској, Румунији, Мађарској, Пољској, Чехословачкој, Аустрији, Швајцарској, Холандији, Белгији, Данској, Норвешкој, Шведској, Финској, Португалији, Ирској, Шкотској, Канади, Аустралији, Новом Зеланду, Јужној Африци, Индији, Кини, Јапану, Египту, Сирији, Палестини, Ирану, Ираку, Авганистану, Либији, Алжиру, Тунису, Мароку, Судану, Етиопији, Либерији, Гани, Нигерији, Конгу, Анголи, Мозамбику, Родезији, Бечуаналенду, Свазиленду, Лесоту, Намибији, Замбији, Малавију, Танзанији, Кенији, Уганди, Руанди, Бурунди, Руанда-Урунди, Камеруну, Чаду, Централноафричкој Републици, Габону, Екваторијалној Гвинеји

МАЛИ ОГЛАСИ
СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБИО САМ шоферску дозволу додељену ми министарством трговине и индустрије у Београду И. 3486 од 6 марта 1925. Огласићу је за неважећу. — **Душан Вукосављевић**, шофер из Крагујевца.
469 1—3

МОЈУ ПЛАТНУ КЊИЖИЦУ издату од стране Градског шеталског надзорништва у Крагујевцу оглашавам за неважећу (пр сам исту изгубио. — **Негосава Стефановић**, учитељица у Крагујевцу.
491 1—3

ИЗГУБЉЕНУ ПОВЛАСТИЦУ за возарину издату од стране Среза Крег. бр. 4141 од 5.III-1935 год. оглашавам неважећом. — **Јован Миленовић**, д. Косорнице — Ср. Крег.
492 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од стране комлекса авиоза у Бенету број 632-41 изгубио сам. Исту проглашавам неважећом. — **Зора Дрегић**, Мокрање — Неготин.
493 1—1

ПРИЈАВУ И ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашавам је за неважећу. — **Душанка Сенић**.
470 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о томе огласити за неважећу. — **Оливера Миленовић**.
471 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је о томе огласити за неважећу. — **Љубица Димитријевић**.
472 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је огласити за неважећу. — **Милица Лазаревић**.
473 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 8038 издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Радомир Гвишовић**.
474 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је за неважећу. — **Милорад Спасић**.
475 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о томе огласити за неважећу. — **Радмила Живковић**.
476 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Овиме је оглашујем за неважећу. — **Зорица Спасић**.
477 1—3

ДУБАНСКУ КЊИЖИЦУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о томе огласити за неважећу. — **Драгомир Радовић**, шивајлас.
478 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције, Крагујевац, изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Чедомир Недић**, Војводе Путника 20.
479 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, те је о томе огласити за неважећу. — **Гроздана Спасић**.
480 1—3

НЕСТАЛА МИ ЈЕ дубанска књижица бр. 35 издата од Престоничке полиције, Крагујевац, па је о томе огласити за неважећу. — **Милош Вујчић**, пекарница.
481 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о томе огласити за неважећу. — **Вера Тадић**.
482 1—3

ДУБАНСКУ КЊИЖИЦУ за зарбљивање издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Милена Павловић**.
483 1—3

ИЗБЕГЛИЧКУ И ЛИЧНУ КАРТУ издата од Престоничке градске полиције, Крагујевац изгубила сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Вера Петаровић**.
484 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Божидар Живковић**, шверц.
485 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, те је о томе оглашујем за неважећу. — **Матеја Вујовић**.
486 1—3

ПОСЛОВНУ КЊИГУ и пријаву издате од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Стевојка Димитријевић**.
487 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, те је овим оглашујем за неважећу. — **Сулеја Вучковић**.
488 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ, личну карту, пољопривр. грнжну и чуварску књижицу добивене од Престоничке градске полиције у крагујевцу сам. Сам оглашујем за неважеће. — **Перса Младеновић**.
490 1—3

Личну карту издату од Престоничке градске полиције у крагујевцу, изгубила сам, па је сам оглашујем за неважећу. **Живка Ђорђевић**.
456 3—3

Кућну листу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам те је о томе оглашујем за неважећу. Лука Гајић.
457 3—3

Личну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је оглашујем за неважећу. Милица Спасовић.
458 3—3

Личну карту и пријаву бр. 11804 издат од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, оглашујем их овим за неважеће. Милојка Тодоровић.
455 2—3

Личну карту издату од Управе града београда за избеглице пријаву изгубила сам. Оглашујем их овим за неважеће. Катица Пиваљевић.
454 2—3

„РАДЕ НЕИМАР“
ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ
ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ БЕЋ ДЕ ПОЗНАТ.
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 30. — ТЕЛЕФОН 27-798.

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!
Не продајте ни једног карчета Вашег златног накита, драгог камења и златних хрђа, док потпуно не Вас биће упућени у њихову стварну данашњу вредност. Зато ако већ продајете покушате сиима купцима и на лицитацу у Вашем је интересу поиудите и позовите фирму „ВРАНДР“ — Београд, Палилулска улица бр. 6. — Продужење Душанове улице. — Телефон 28-706. — Дорфолска пијаца.
498 1—1

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ
Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.
„БУКУЉА“
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Савиће

Комплет недељног листа
„СРПСКИ НАРОД“
Можете добити у Администрацији Теразије 3 Мецанин
Тел. 20383.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

19 ЈУЛА 1943 ГОД.

1) Плац, пут на Вождовац, Гагарина ул. Дим. 90.000.—
2) Плац са 2 зграде, Принцеза Петра 140 „ 600.000.—
3) Плац са зградом, Петровараданска 11 „ 350.000.—
4) Плац утво Вожд. Гагарина и Гр. Милинска „ 1,800.000.—
5) Плац са зградом, Вељка Милићевића 11 „ 1,800.000.—

21 ЈУЛИ 1943 ГОД.

1) Плац са зградом, Кајмакчаланска 35 „ 650.000.—
2) Плац са 3 зграде, Адмирала Гепратог 91 „ 4,000.000.—
3) Плац са зградама, Страхинића бана 20 „ 2,000.000.—
4) Плац са зградом, Страхинића бана 2 „ 1,200.000.—
5) Плац са зградом, Соларска 13 „ 3,000.000.—

23 ЈУЛИ 1943 ГОД.

1) Плац са 2 зграде, Скендер Бегова 6 „ 2,100.000.—
2) Плац Цара Уроша 57 „ 1,000.000.—
3) Плац са рушевинама, Баиотска 28 „ 800.000.—
4) Плац са зградама, Малопа Великог 19 „ 3,000.000.—
5) Плац са зградом, Страхинића бана 12 „ 3,000.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради — Скендерса 33/II где се могу добити сва даља обавештења.
497 1—1

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА
Ђорђа Барјактаревића
БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 40146.
Има звечки избор спаваће собе, кухиље, трпезарије, комбиноване собе, кауча, патент фотеља, сепарских дубоких фотеља, уз најнижи цене, најстарији избор за 1943 годину.
456 3—4

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

3 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Француска 48 Дин. 3,500.000.—
2) Плац Браће Радовановића Дин. 500.000.—
3) Плац са зградом Кирловина 6 Дин. 1,000.000.—
4) Плац са зградама Немањина 9 Дин. 1,100.000.—
5) Плац са зградом Војислава Илића 51 Дин. 600.000.—

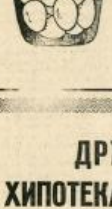
5 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Чубрина 2 Дин. 5,000.000.—
2) Плац са зградом Страхинића Бана 27 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 3 Дин. 6,000.000.—
4) Плац са зградама Мих. Дрвенковића 14 Дин. 5,000.000.—
5) Плац са зградом Сење Живковића 10 Дин. 3,000.000.—

7 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краља Петра 38 Дин. 3,500.000.—
2) Плац са зградом Рите од Фере 3 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 2 Дин. 3,000.000.—
4) Плац са зградом Иване Беговића 9 Дин. 2,500.000.—

Продаје ће се обавити у банчиној згради, Скендерса 33/II, где се могу добити сва даља обавештења. 499 1—1

Elektrol
НАЈПОУЗДАНИЈЕ
Сретство за конзервисање јаја
одржава јаја свежа годину дана
ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 120 ЈАЈА
Главно заступништво и депозит
Дипл. инж.
МИХАИЛО С. ВЕСАРАБИЋ
БЕОГРАД
Булеа Карађорђа 7. Телефон 28-336.
500 3—3

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

26 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом, Савинова 89 Дин. 1,800.000.—
2) Плац са 2 зграде, Моравска 21 Дин. 3,000.000.—
3) Плац са зградом, Савинова 76 Дин. 700.000.—
4) Плац, Страхинића Бана 52а Дин. 1,600.000.—
5) Плац са зградом, Весног Стевана 2 Дин. 3,000.000.—

30 ЈУЛА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом, Скендербегова 8 Дин. 1,500.000.—
2) Плац, Икалинско утво Гост. Вучића Дин. 3,500.000.—
3) Плац, Икалинско утво Мајке Кујунџића Дин. 4,000.000.—
4) Плац са зградом, Господар Јовановог 65 Дин. 3,000.000.—
5) Плац са зградом, Новице Цероничке 31 Дин. 230.000.—
6) Плац са зградом, Стацне У Дин. 3,500.000.—

Продаје ће се обавити у банчиној згради — Скендерса 33/II где се могу добити сва даља обавештења. 501 1—1

Ненаштампана слободна у готовини

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 26 јуни 1943
Бр. 26. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Стварност Нове Србије

Скромно или нетрпећи, без поме-ња и хвалисања, или свесловљења, какав та часак подиже се зграда Нове Србије, хтели је или не, важан, радостан пројекат као и ми, други. Иначе је и не види, јер још нисмо потрошили ни онолико и не видо стварности. Али ово у прилог тешкоћа врлинама и неприлика других на дану у дан подиже се на својим чврстим и здравим темељима. Она није дограђивана, већ органском и спонтаном порасла са неуништиво и неодољиво.

Нове *мисли* да је Нове Србије постати права нација, код са обзиром на разлоге, чак што се ранија у ранама перманентна држава-крајина, са социјалном не разлика, а народ, радом свог сева и града остаје у беди и незнању. Међутим, ово постоје већ данас, јер са радника у питање и болу најважније категорије. Јер је најкраће речено, *Нова Србија* значило: ослобођење и окупљење, све остало је последица тога, да свакодневна кукња која праведности и да се новом снагом и ће новом могућношћу убрза у нови живот.

То је била једина од главних мисли приликом разлике што је била велика писање закона, много као говорење реч, а мало дела, навао једностраног у корист радничког стања. Основни и праведни Нове Србије иду другим путевима, служе се другим методима. Место рана и обољења која вековима, место крпе закона, који је са не примењују, а своја сношка и одевене рука узимају саму стварност и *убеђеност* да је корист нација и бољу будућност радног сваког на своју и у праву.

Генерал Недић рекао је да је оставити сељаку *државу*, државу у којој ће најнеодговорнија и најсиромашнија друштвена рад одредити главну реч, како она не би само двадесет година протекла за уклоњене несебичности и забушености клаке управљена. И зато још је *мисао* обавезне уредбе или закони о оснивању сеоске државе стари неки грешници, одмерени политичарски, шарлатани и демагози да је на сваку ову нову демагогију обележје да је *буду* сам једног знају.

Међутим за онога који није слеп код оних и које предубеђења и заробљеног не сметају да види стварно стање нема су, тај једна види и тенденције и знаке *Нове Србије*, као сасвим *Нове* државе. Зар стално и присно остатком пресељења власт господара Недића са најбољим својим друговима из свих крајева земље, није са доћи из недеље у недељу, није у стварно *спровођење* у праксу сељачке *државе*? Зар на тим састанцима намећу одговорног шефа власти и сеоском представнику кажу у стварне претпоставке сва проблеми и потребе сеоског света и зар у тим *непогребним* дођеру кажу се створене услови за доношење одлука и средствима за рад државне и национално политике? Зар сваке *мисли* која се донесе, свака уредба која се проглашује на сваком *чврстом* и здравом темељима. Она није дограђивана, већ органском и спонтаном порасла са неуништиво и неодољиво.

Нове *мисли* да је Нове Србије постати права нација, код са обзиром на разлоге, чак што се ранија у ранама перманентна држава-крајина, са социјалном не разлика, а народ, радом свог сева и града остаје у беди и незнању. Међутим, ово постоје већ данас, јер са радника у питање и болу најважније категорије. Јер је најкраће речено, *Нова Србија* значило: ослобођење и окупљење, све остало је последица тога, да свакодневна кукња која праведности и да се новом снагом и ће новом могућношћу убрза у нови живот.

То је била једина од главних мисли приликом разлике што је била велика писање закона, много као говорење реч, а мало дела, навао једностраног у корист радничког стања. Основни и праведни Нове Србије иду другим путевима, служе се другим методима. Место рана и обољења која вековима, место крпе закона, који је са не примењују, а своја сношка и одевене рука узимају саму стварност и *убеђеност* да је корист нација и бољу будућност радног сваког на своју и у праву.

Генерал Недић рекао је да је оставити сељаку *државу*, државу у којој ће најнеодговорнија и најсиромашнија друштвена рад одредити главну реч, како она не би само двадесет година протекла за уклоњене несебичности и забушености клаке управљена. И зато још је *мисао* обавезне уредбе или закони о оснивању сеоске државе стари неки грешници, одмерени политичарски, шарлатани и демагози да је на сваку ову нову демагогију обележје да је *буду* сам једног знају.

Међутим за онога који није слеп код оних и које предубеђења и заробљеног не сметају да види стварно стање нема су, тај једна види и тенденције и знаке *Нове Србије*, као сасвим *Нове* државе. Зар стално и присно остатком пресељења власт господара Недића са најбољим својим друговима из свих крајева земље, није са доћи из недеље у недељу, није у стварно *спровођење* у праксу сељачке *државе*? Зар на тим састанцима намећу одговорног шефа власти и сеоском представнику кажу у стварне претпоставке сва проблеми и потребе сеоског света и зар у тим *непогребним* дођеру кажу се створене услови за доношење одлука и средствима за рад државне и националне

Последњи рат Енглеске против Европе

Британци и европски континент

Написао штабсајтер Зиндерман,
заменик шефа штаба војске Рајха

У Италији је пних дана у издању Лондонградског међународног савеза пуковника под насловом ПЕРФИДНА ЕНГЛЕСКА, који данима привлачи велику пажњу италијанских и немачких политичара и француских. Приносимо на ту публикацију сасвим кратак занимљив шефа штаба војске Рајха, штабсајтера Зиндермана.

Будућим историчарима остављено ће да истичу узроке и утицаје, који су 1939 године дали повода Енглеској да изазове највеће светски рат. Да одређују дефинитивна граница Пољске, које је Велика Британија узела као повод да изазове Европу одјему рата, није био праван узрок, већ тада је било очигледно.

Не — не због Пољске, не због Француске, већ на систем друштвених Енглеза да сачувају баланс уједине буклавиу у европском дну. Сви разлози за тенсе елементи која се појављују на овој светској домаћаја која су у међународному кастуванју и које узимају у обзир сву унутрашњу политику Британске Империје: у једном светском рату нашим дана са свим модо-психолошким захтевима које он доставља, ова велика империја, чије су појединје расуране по целоју земаљској кугли, чије се помоћни путеви пружају преко свих осталих светских океана и са којима нас нас веза изазвана заједницом слободи, ово је угрожена у највећој мери.

Када умеше у обзир ове окољности, питање: разлога зашто нас је Енглеска, Идн и другим смотрали да ће моћи да узмеју, добија свој нарочити значај. *На шта се не може одговорити разложно разуман.* Ако хоћемо доћи до јасног појмовања, не морамо ући у обзир историске моменте која су ги развијали.

Стан Британије као острвске државе европске европским континенту, са кога су дошли и чему зависи до данашње до данашње Енглеске које ни је ни рат, ако је већ неизвесна неприлагодљива. Нису само борбе за колонијалне бригаштва које те које су Енглеску довеле у сукоб са великим европским државама, од којих је она остала најбоље јасних спољне државне империје, области које су њихој културе привели највећи сиоси европских народа: треба ги само сетити неизвесне француске Канаде, португалске колоније у Индији, бурске Јужне Африке.

Нису само ове колонијалне борбе довеле Енглеску у непрестане борбе са европским народима. У новије европске историје нарочи су немисли иностроједи нарочите посаде Енглеске против Француске, против која који је није радило само о колонијалним интересима, већ о борби за богатство света, као што је то случај са Шлезијом, Холандијом или Италијом 1814 године, већ је сам удариа на европске народе да би не стекла земљишта, која приближају европском копну — од француских острва у Ла Манеш преко Гибралтара до Малте и Кандје.

После свих тих енглеских ратова шпанија на појединим европским државама, одјежа је Енглеска себе увела сви ако је, је било одлучено — да би владала царством које је на тој земљи створила и тако одвела Европу и спречила јој слободан развитак, — ово је нпала довољно разлога да се бори Европе и тај *разлог је и данас најважнији* за *све европске политике.* Енглеска је увека, кроз цео век, па које је време Европа нпала неколико историских момената да се уједине, да народе своје континента под најразноврснијим парољима, али увек са истим намерама, држи у стању подјеђености и једне против других хушка. Она је тако успевала да спречи да се европски народи једном сложе и пођоре је на то говорнрост, као и да богатства њиног света правилно подели.

Из овај историски страх Британија од превласти и опасности, који се још јачаше кад *појединчи кроз британску* империју од 14 века до данас, *данима* још и *страх јакобинско-якутонских слојева од фашистичких и национализацијалистичких револуција*, које народима дају право и непосредни утицај у њиховој јавној судбини.

Данашњи рат, који је порда Албанија довео у зависност од Пацифистова и Москве, десе друштвени праздник борбе Енглеске против европског континента, једнке борбе која је утолико бива опаснија, што је сада јасно, да Енглеска не може да постиже без Европе. То је биги последња борба коју Британија, кроз праиа вацког континента. Сазнање до којега су у овоме рату дошли сви европски народи, да је будућност Европе довиа у опасност од комунизма, као и да се Енглеска иеће ни мало пашњака снема са овим светским кутом сама да би уништила ноги конкуренту, затим *коначно разрешење европске културне предности* једини међународни *пацификатни* планови ратом — све је то створило једин јединствена антибританска опозиција фронт, који остаиша крај британског мачевања у европски стварн као и остатак једнке новце и боље живота тих вредних европских народа.

Дубо ће дан, када ће Британци — онога пута сами оклачивши од свих којима су хтели да се послуже да би нас уништили — стајати пред братима Европе и молити за њихов. То је један велики и горак обрнутн, који ће тада бити изражен.

* * * ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА * * *

ДИВЉАЦИ НАПАДАЈУ

Американски су бомбардовали Рим.

За културног човека постоје предмети који су од тешке вредности. Ако је великој практични вредности за живот одређена количина хлеба, воде и лекова, за духовно задовољење Рима и уједно највећег броја осталих предмета бомбардовање Рима је једна од најгнуснијих злочина америчких варвара. Ако је Рим, као што је познато, *највећа културна* и *историска* *споменичка* *вредност* целокупног човечанства, онда је бомбардовање Рима једнако *злочину* *против* *човечности*, *против* *културе*, *против* *науке* и *против* *уметности*. Варвари који су тежили да униште Рим, *нису* *ништа* *друго* *до* *варвари*.

Зато иако је Рим није је не-ко значајан са гледишта стратегиских циљева за ратовање, треба да сматрамо *нападом* *варвара* *последњих* *остатака* *варварства* *на* *културу* *Европе*. Ако је Рим *војна* *база* *Енглеске*, онда је *Енглеска* *база* *варвара*.

Иако је Рим *отворен* *град* *без* *икаквих* *средстава* *одбране*, *без* *ватрених* *положаја* *и* *без* *противавионских* *топова*, *без* *и* *једног* *авиона* *у* *околини*, *без* *и* *једног* *војника* *у* *граду*, *без* *и* *једног* *ратног* *циља* *у* *њему*, *без* *и* *једне* *ратне* *индустрије* *у* *њему*, *без* *и* *једне* *ратне* *радионице* *у* *њему*, *без* *и* *једног* *ратног* *складишта* *у* *њему*, *без* *и* *једне* *ратне* *установе* *у* *њему

СТАРИ И НОВИ ПОРЕДАК

У либералистичко - капиталистичком поретку појединца претставља збир појединаца, који имају слободу да се у животној утакмици боре једни против других. У тој сили коју они имају право и да се тлаче.

Држава је раздељивала, без икаше изузетке, једнаке и једнаке грије.

Држава је раздељивала, без икаше изузетке, једнаке и једнаке грије.

Држава је раздељивала, без икаше изузетке, једнаке и једнаке грије.

БЕЗДУШНИЦИ

Написао др М. Спалајковић

Сваки богаташ и сваки моћ живећи новом државом, јер правна држава није знала потребе, а другима некад није ни била потребна. Та Аристотелова реч о Држави и њеној неопходној важности за људе и могућност живота живота у заједници једино им често на уз у последње време, после наше државне пропасти и свих недаћа које су снашле наш народ. Потпуно сличан тој реци постаје и он за дана у сам свој јасније. Експериментисе живота потврђује сваку звезду и мачку истину. Искуство, као и свака изнемоћ, не стиче се одједанпут. Ако тако, већ је човек имао од рођења, не може се никад стећи. Таква је, изгледа, судбина многих људи. Али најнеобичније је што и људи са пуним моћи стрдати обог људи без памети, што и пропадају, не научивши ништа грешке бездушности. Аристотело је био мудар човек. Он је морао имелети, као што и многи од нас данас то потпуно умишљају, да је држава потребна ву дечка на телесно због тога што је њој постоје школе, цркве и болнице, него — и још више — због тога што у њој постоје затвори, тамнице и вешала..

Погледајте, овог лепог сунчаног дана, људи око себе. Сходе се разлике свагласт и тегобе. Пред вама је напредне и пуне животне радости. А та радост се стиче једним разлогом у нашим душама, као да нису ово исте неодољиве сунчеве зраке.

Растварању симфонији, тај најсјајнији људски народ божанске радости, који затварају у човеку пред појединачним типовима природе. Лето је како се само може замислити. Године пуне најутамљених жега и најгорих обољења. Зиме су пуне тешког као смрт разних. Бог као да је хтео да убласи српска племе. А људи!..

Један мој пријатељ, човек духовних и дубоког, отишао је јутрос рано на тржиште да купи нешто воћа и поврћа. То је уопште волео рано ујутро, једно старијој господи које не може да се крене. На тргу мирно је стати у ред пред продавницама крамтарја и разговарати са њима. Пошто другачије, кратко се пуна — правих руку. Мислио је добити само чешње, тврде и зелене, које су се продавале ван реда, и не шездесет динара кило...

Мислио је да ће то са сузама и очима. Тешко му је било, нарочито због оне сиро госпођа која је очекивала да ће кошта за ручак бар неколико крошњи. У дубоком разговору обоје смо ми једни другима рекли да ће било забринутости него горчине, узроке због којих усред тога — кад бар поврће не гради да је ратност у Београду — једна страна мала шета да спасе себе за ручак. Сваки, изгледа, и ван њих и над њима цинобарбарственој, знају само за једно рекли: безобзирно одрекавати пеје једне које су за њих најпозвољнији. За њих не крије ништа ни политичко економије. Они уопште не познају никаквих закона — ни државних ни човека. То су сиромах који њиху само нокта и зубе. Њима нешто није сасвим него изгледа сам законе. Сетио је врло просто. Да би се зарекли цена најсјајнија, сасвим је довољно у граду, него их осетиле да трпну кои их дају свакима, а пиљар оно што има не изнесе на продају него врло у дворишта и чека да цена још више скочи, а чему цинобарџијевић већ види бригу..

Зар то не потсаће на бездушне методе америчких гигантских трустова који су некоме подсмехом и кабу бацали у море, само да не би цене тих производа на светском тржишту пале, и као су у другим деловима света људи чезнули и за хлебом и за кафом. Али нема баш таво као Америкинаца! За њихову културу Фелбер је рекао, да је она у стварн одсељавање основно електрицитет. Чудим се да нам нема, после свега што су чекуниле, мозак бити бездушнима. Мени је тешко о томе размишљати. Зато се и уздржавам од свакој дубљој тумачења те неизбежно појаве. Бојим се да уопште нећу моћи дубоко анализу. Нема себе за своје изјнтује и на њој изводим закључке какве хоће. Ја ћу се задовољити само на једној констатацији.

Сви ти бездушници садашњи претставници сасвим дискутабилних српских народа. Ни друштвеним и политичким последицама својих нељудских поступака, они су много опаснији од самог спољашњег непријатеља.

Они су ову стотим класају друштвена несавесности и народног ресурса. Са гледишта моралног и национлног, комину њих с једне страна и «Државних људи», неју чести и свих научених хероја с друге страна, нема никакве разлике. Сви су они као обични пљачкаши или обични разбојници. Сви су они подједнако криви не за жестоке интересе српског народа. Због бездушности и једних и других, српски народ данас је у сво вољу бачу. «Ђак без друштва» Бора Станковић, који је описао народна поспаност. И доиста, две велике сведоке доводи су до њега: трећа, буде неправедно осуђен на смрт.

Рати се са једнима и са другима, од јутра до мрака, као што ради генерал Недић, заета је свакојако једна од најтежих дужности, која је икад пала Србину пала у део. Велики део наше интелигенције мисли само на себе, плаши се само за себе, што значи да је унапред спремно на сваку ниткоћ, унапред готов на сваку равнодушност — чак и према судбини свога народа. Генерал Недић вели страсно свој народ. Страсно је озбиљан о себи, и не љубављу се на шали. Многима то још не улази у главу.

Ларе.

Врашили су се...

Није тоне давно... ако нешто више од четврт месеца, када је прва група обвезника службе рада до новца до доношења одлуке о њиховој даљој судбини упућена у учаршијску темељ бољег сређивања.

Ми се сви још добро сећамо какве су нам тада поручене и са чим одлазили на рад. У њима сећамо су нам још неке вредније о томе шта ће нам обезбедити сиромашне куће које се од њих одузимају, као и где ће се смештати.

Међутим, све је то било тако, који је била упућена на то да нам пружа довољно у њему, да се сви још једном вратимо кући и тако вратили, као и сви остали, који су нам се тада придружили.

Сада се налазимо пуновимо месеца је тада било речено, да нам се неће дозволити да се вратимо кући, све док не будемо у потпуности обезбеђени.

Ми смо се сматрали као и сви остали, који су нам се придружили, и тако смо и знали, већ смо за тај рад, који је био.

Рад нам није ништа представљао и ништа дужности, а награда се нам додељивати према његовој оцењеној корисности и према томе како се ко прима. Сви бољевци, пријатели и забављани морају бити задовољни.

Као резултат ове награде нам је стигао. Читав српски народ мора да нам уједињен у духу стварне оријске задужбиности, по којој се сваком нам по местима место, али сви радо по напредују сви за једног и један за све. Тако, српски народ ће себи наградити трудове и проведену дужност.

ВЕЛИМИР ЈОВИЋ

Сумрак цивилизације

(Наставак са 1-ве стране)

ни које данас застрашен и свој родни народ, не може се одвојити ни од основних Закрена, чија је истинска добит не дробљење народ домаћих радиа и изградњу свог благородног Ја Гласа, али које је тако исто неизмерно умро у свом животу, јер је дробљењем народ крозпоро прво мета од стране Чеснеза.

Човек који је као Ницше, који је умирисано, обилано и кроварно слушао се народима као и са чланковима Интелигенције сопаха које кажу бољег ни Гласиловима учињено на у свом роду. И још је сигурно Шпенглеова кроворно пуковина Запада и осрамотио га у очима православног народа иако му није нашао светло, да поводом њихов сирота нашиме њего чиме Америког не нарочито ни као најновије актуелног интереса и радозлеба. Овог великог Енглеза ми ће остано на нама на жалу. Поента је његова интерпретација политика за крос српског сопаха, који је прва на кроју модерно народа. Турска, реакција је код Кемал пашом мало је фалило да потпуно проведе, јер је Чеснеза онстако Енглеза Енглеза из Енглеза. Али је жеравка конференција одредила да се енглеска флота налази у Средоземном мору, Цилан и Грке, да напалну Турску ка ни остано ни једног у подзаконском комату него остано као и Бело-Руске у Владивостоку.

На закрпотку да напомемено и ону окрајинску игру да равнајући Пољској, Чехословачкој, Холандији, Белгији, Грчкој и Југославији да њено уништавши сваку ону човека, која да нас ни ближе ка дубу да разуме свет кроз српске интелекте. Бољи нам је, он је хотеа у стварности да се сконцентрише са бољевицима о подели Европе на два дела тако, да Ас Чеснеза сруши један део Европе, а бољевицима допусти други а после Чеснеза — поста.

Ми не знамо детаљи погибље бољеског патријата у свом Совјетском. Бољено се да и његово сиро ниде оставаја једну велику бригу на савести Чеснеза, али у сваком случају тешкоу одговорности деле сви ми и енглеска народ јер сва поменута дворства чине се у његовом правцу, те знаци и са његовом правцом. Нигде ни ниде се данас нема рат изазвати тешније као што је у вољу овог њега чиме ниде обојен пијетет српском народу. Бољи, то с сировом ми и са његовом бољом контакт је сиромах дипломације и праг њених државних тековина.

Бољеничка инвазија онтрпе тубе, јер то и чека.

Б. Н.

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ СА ОМЛАДИНОМ ПОДИЖЕ НОВУ СРБИЈУ

Новога времена неће бити без новога рада, новога рада неће бити без нових људи.

А нови људи су омладина.

Генерал Недић пригрлио је омладину, говорила је речима.

Од свих још у мајчиној утроби на до оних које су у водама дотворских тела, чињено је што се може чинити: за новорође отварани су породилишта, стварена приховатилишта, одржавана, одгајана: за стање, школску омладину, креирају се установи, пробирају наставници, стварају васпитачи, отварају ваннаставне трпезе, и коначно да свигурно целокупно наставно преобраћење са у животну каснију: универзитетска омладина, с реорганизованим Универзитетом, добија са сарадником услове за рад на националној култури.

Генерал Милан Недић и сеоску и радничку омладину пригрлио је једнако, не речима.

Сеоски омладински сталеж у групама одлази на усавршавање у земаљ великога рада, у стваралачку пољопр Немачку; радничка омладина, у свима гранама организованим, добила је своје дом на свој културни дом и рече

Генерал Недић пије сочну из осећењу Дечи
Снимак С. Н.

ОТВАРАЊЕ ДОМА РАДНИЧКЕ ОМЛАДИНЕ

Свечано отварање Дома радничке омладине „Сребрења" у прошлу недељу био је прави правник рада и младости.

После верског обреда у присуству министранта Јосифа, заповедника стрелишне Зер. Потоњих поздравио је старешину Српске заједница рада генерала Недића, председника комитету осталих:

„...Овај дом као и сва домови „Сребрења" по фабрикама и предузећима у Србији служиће радничкој омладини за проводење слободног времена. Ту треба да ви са да истичеш одмор, разоноду и васпитање, да се сутра оспособите, оспособите, крене у родитељ, фабрику, да што ваше рада приређујете и користите и себи и свом српском народу.

Изволеоглиа Српске заједнице рада је јасно и једноставно, ова нема фраза, ако се не може особ дајући јој је исполнити кроз во

ње, питање и страдалний, усмом и ћилом, кроз породичне задруге. Данашње дан нова будућ пример како треба да се стара за српску привредну омладину.

Дошао сам старешину и генерале, ви сте окружили српском природном омладином, која сад је у вама сва, надаље сами српског народа, чекају који је у најтежим моментима узео и омладину српску борбе да сваки српски народ од зла нове страдал.

Ми идемо путем којим нас ви водите, који сте ви показали, који сте ушли и данас нам ви служите поздр ви Србији.

Наша је дужност да се сваки дану обновимо српску непорочну, српско друштво. Ићеси питаћ где је обнова? Ено, овде, ту где је омладина. Данас можемо са поносом рећи: Ово је српско ново младина која жели и осећа сва

ски. Сутра ћемо имати још сналажљи и бољу омладину ако будемо само сложни браћом, другарски радили".

Затим је један радничка омладина поздравио генерала Недића и предао му један поклон, на шта је он одговорио следећим речима:

„Драга деца моја, наша српска радна омладино, наши данашњи и поносу наш, на овоме дару ја вам најљепше благодарим. Он долази од срца срцу. (Тако је! Тако је!) которе су омладинци! Овај дар је најдаље одликовање које сам ја до данас добио. Он је најлепше признање за оно што чиниш и што ћу учинити за нашу Србију и српски народ.

Мени је потребна ваша помоћ. Јер терет тешки и претешки народни, који је носим већ две године на плећима толико је тежак да понекад поцрнем и паднем, али се дигнем. Дакле ме једна мисао. А та мисао то сте ви, драго моја, српска омладино! Ви ме дајете снагу и ноћ да истрајем! (Бурно одобравање).

Данас кад сам чуо ове речи ја сам јак, јер имам сам: и ви сте са мном. (Одобравање и усвојење). Тако је! Неки те препреке који ју ја неку одолети и коју неку оборити са вама заједно у сам Господа Бога. (Бурно клицање). Живела рађен и природна омладина!

Крај говора Старешине Недића сва поздрављају хутом одушевљења.

Генерал Недић обично је после тога сте пристојно Дома и са општом забавну непрегледно се за вежбе омладинаца. Затим је у дворишту дрвећа радних омладинаца спортским у радове, под српском заставом у путно им следећу реч:

„Драга наша деца, наша радна и природна омладино!

Српска заједница рада, којој сам ја Старешина, а ви моја деца, данас је учинила један мало делић основ је овај дом, дом радни и природне омладине, и ја ме са данас вама предајем.

Овом чином Српска заједница рада испуњава свој велики национални програм за препород, на корист његову и за срећу наше мајке Србије. Овај дом ће служити да се сви састајете у њему, да одмах сваку срећицу, ако што сте ви најчешће мањи

Генерал Недић присуствује вечерњој шетрои
Снимак С. Н.

ком успехом у себи, да одчитате своје тело и да развијете свој дух како бисте могли да будете корисни и сами себи и српском народу.

Овај препород потребан је био нама који смо били залутали и пропали. Да не бисмо у будуће опет лутали и пропадали ми се морамо препородити. Ово је пут и начин да се препородимо. Јер деца моја, биће су надање заблуде и велике грешке.

Овај дом не само што ће вам да развијте наше физичке способности, него ви ћете и пажљивије пратите да усвоји у душе и срца ваша, а то су духовне особине, без којих један човек на може да буде. Те високе особине које ће вам да развије овај дом морају да наследују тешка и судбоносна околности против материјалистичког и себичног живота, од кога сте ви драга моја радна деца, најмање патили, јер је себичан живот проклетство чак и свуда за трговину.

Генерал Недић говори радничкој омладини
Снимак С. Н.

Ви живите у једном тешком времену када зло човечанство вода рат. Тај рат води за по противрећ човечанства. Ово ама по пресије са старим светом, са рудо-капиталистима, са марксизмом, са болшевизмом и ита тв ја све знам, што је довело свет до катастрофе.

Има да наступи једно ново

схватање правде: човечност, ау ба за све људе јер су сви људи Божја синови.

Зато је Српска заједница рада покупила под овај бајрак и вас, децо моја, да учи да рад — јер сте ви нова радна омладина — буде част за сву Србе и да рад добија своја права и своју награду. Јер ви знаћете Срп сва заједница рада не само ни рудо-капиталистичке, ни марксизам, ни комунизам, већ једне стара српска домаћа задругност, где је бако места за све добре Србе, где је бако социјалне праве, јер то мора да буде, ако што сте ви на орања, Хришћани.

У сим мислима ја сам да данас присуствовао одличном свега дана и осећајем са ових момената отворени за вас, драга моја радна и ам вредна омладино, са жељом

Путоказ и симбол

Ускоро ће се навршити две године од прве појаве српских добровољаца. У час су када је опстанак српског народа био најдубље и најнепосредније угрожен, и то не само физички него и духовно, појавили се ти добровољци, као најсамосвојнији глас једног народа који је хтео да живи. Трагично изгубљен рат и тешко бреме срамоте на чаном образу једног витешког народа, велике материјалне штете које су погодиле земљу, а више од свега болешчички бесови и језива страдања српског народа на његовом вековном огњиштима — све је то дубоко потресло душу наше човека и учинило у њу тешко и суморно неспокојство.

Али више и јаче од света народни опстанак је довела у питање безумна и антинародољубива партизанска акција, која је под лажним плаштом ослобођалштва спровођена кроњеђену бољшевичку револуцију изјаснула народ као целину уништењу и убијајући најсвесније националне људе у земљи. Наступивши према народу са дисструкним преступништвом слабења на белога света на тло Србије, партизани су били довели земљу до најтеже пропасти. Све што сад знамо, а што сувишањем смислу речи, било је довођено под огромни знак питања. Пријаше су биле такве да је Србије и српског народа зачас могло нестати.

Што се то није десило најбољи део заслуге припада српским добровољцима, оним младићима који су се први одазвали позиву генерала Недића и пошли у борбу против комунизма. Из отпа који су они у себи носили распламтео се добровољачки покрет. Из родољубних идеја које су многе од њих одвеле у сирт израсле су стотину борци, који се овог борили ан само оружјем, него и идејом: у принављивост мита заодевшег бољшевичким погледом на свет они су супротставили наш народ ни. Пламеном снагом речи сирт срца и душе збуњеног народа и своји јасним погледом и ставом разведравали му помућеиу мисао. Својом борбом, која је била борба против надмоћнијег противника, ти ни су се претставили народу као под свет и нови људа сасвим различити од оних који су га са сатанским циничном хладнокрвношћу гурали у сирт и уништење.

На оних младих борача од којих су многи били голобрада младића зрачила је једна снага и вера у своју историски призив и судбину свога народа. Када је све заједало изгубљено, они су пошли у народ са вером у будућност Србије; када се погребни сумрак спуштао на цео један народ, они су разгаљивали тему зором своје вољних живота и свеглошњу вољу која је долазила из прадубина њихових националних бића. Таје и страха није било у њиховим срцима. Они су улазили у борбу са песмом и умирали са осмехом. За оних који су гинули у борби за Србију другови нису плакали, него су полагали завет да Не мисле ништа мање на Србију и на њену славну прошлост

БОГ НА СРПСКОЈ ЊИВИ

У блеску коса и куку вршалица златна се река, ето, прелива долинама, падинама, и како сноп за снопом пада, расте и падина се тежакова нада.

Жетва је почела.

Кад човек запне, Бог благослови, шта је злато по челичним косама према златним отклосима, према златним стоговима! Склад људског рада и поносеног земље, најлепша је могућа резиница.

Радио је наш човек ове године као никада, понела се наша земља ове године како треба, па у кошевима и амбарима најлепше космичко милосрђе које се упште може излити.

Златна је река потекла, златно је зрно осветлало образ и српски тежак дахнуо је душом: учинио је своје, очувао је своје, мање је своје и хлеб насушни, вас у бојама сунца, засијао на трпези мајчинског, али наклоњеног народа. Јер добра сетва, добре жетва, најлепши су примери и добре родољубиве савести.

Аграрна савест, тежачка готовост, тежачко схватање дужности, уродило је заслужним плодом. Запели су деца, запеле жене, запели људи, запели старци, запела алатке, запела стока, па је и Божји благослов такорећи запео.

Тежак је учинио своје.

Али, поред њега чинили су своје и радник и чиновник.

Нема градске баште у којима се не повијају орни кукурузи, прегршти класја, редови сунцокрета, нема градске баште у којој такође није ускорчено аграрни дах, права правцата борба за насушни хлеб. Град се угледао на село и земљорадничи талас запљуснуо је целу земљу. Србин се претворио у тежака, тежачки је подне тежачку муку, али је зато сада и по среди тежачких радости: цело под ноктима забластаће златом на трпези.

Борба за хлеб ујединила је све честите и сва радена и када се поглед баци на поља њива и градина, свеско класје и врошко класје њишу се истом снагом — вером да је битка за хлеб добијена.

И радник и чиновник учинили су своје.

У блеску коса и куку вршалица огледа се општа воља да српска будућност мора бити боља, да рад уједињује, нерад раздвојује, да се тек после палетлих мишица, повијених леђа усправним челом поносно иде.

Жетва је почела.

Ослушни шум рођеног класја, ти, који ослушкујеш звек туђег злата!

Ослушни жамор рођених житовођа, ти, који ослушкујеш туђинске сплеткаше, туђинске великиће!

Ослушни рођено њиве, рођене баште, ти, који ослушкујеш туђинске ратне салоне!

Ослушни земљу своју, тежаче своје, и они ће ти рећи:

Жуљевита је истина, истина над истинама.

Жуљевита је слобода, слобода над слободама.

Жуљевита је правда, правда над правдама.

Вас у зноју, вас погрбљен, вас задихан, српски тежак, радник и чиновник, од снопа до снопа слуша глас земље своје, слуша глас браће своје, јер на тај начин слуша глас прошлости своје, мпуњава дужност будућности своје, човек је, учинио је своје, и ето, и на селу и у граду, његови плодови се роје.

Златна река, шумећи долинама, шумећи падинама, потекла је из чисте религије рада, једине моћне у двема страшним као кошдба. И њен Бог благословио је српску њиву...

(Цртеж: Н. Бошковић)

Генерал Недић на жетви

Председник Српске владе ступа на српску њиву и поздравља вредне жетеоце

Снимци Државне пропаганде

На све стране справља се нови хлеб: пољевино жито товари се на кола и носи на вршидбу.

Десно: Генерал Недић обишао је и вредне београдске повртаре.

Летња сетва површна

Нашако не смемо губити на вр-ме, да не пођемо за тим претстављати главним предмет наше расправе. Ма да је ово оно, средње доцна у јватиној мери за-сејано, ипак је потребно да се још искористи свака могућност, како би ово количине хемена биле што веће. Да би се то постигло мора се употребити свако до слободног земљишта, да ниједан трактић, ако то временске прилике дозвољавају, не буде без усева.

Обрађивањем тракића, равног лука, сплата, мелирова и другог раног посрка већ су многе повриснице у повртњацима остале слободне. Неколико изузимању треба одмах приступити. На прво место земљиште треба очистити, прекопати и ђубрити интензивно.

За ђубрење сетву у току сезоне долазе у обзир следеће ђубрива:

Гранзон, и то само писке сорте са сиромашним прахом које се сеје у јуну и августу.

Бермудо зрном да се сеје још до конца јула.

Мрква се сеје прво целог лета, па тек ова воде за полевање, а јесења сетва прави се од краја августа до половине октобра, да пролетњу потрошњу.

Спанаћ зимске да се сеје до септембра у рановину од 15 дана, али сетва летња сорте које подносе суше и стварању мноштва дана после сетве. Спанаћ посејан половином септембра стиже да бар бу-ирено зиме, а у септембру и октобру сеје се за пролетњу бербу.

Средње ране сорте кулуса за сиску потрошњу сеју се и у јулу, док се ранозасне сорте за пролетњу потрошњу сеју у септембру, а расађују крајем октобра.

Кирфиол средње раних расађује се од краја јула, а стиже за бербу у октобру.

Келерабе средњестасне крупна чеја се до конца јула, а расађује се у августу за зимску потрошњу.

Коп лиснси расађује се од половине јула до половине августа, а стиже за бербу у новембру и децембру.

Лук зимнаљ сеје се до почетка августа семенски или се расађује расадни добивени из старог бадмора.

Лук јаки сади се у јулу и августу, а ако је произведен из семена посејане у априлу и мају расађује се у јулу и августу.

За шилаку најгодније време сејања је у јулу месецу за јесењу потрошњу.

Ротква јесења сеје се у јулу, а зимска у јулу, августу и септембру. Зимска ротква може да се сади и траву до пролећа, а јесења само до половине јуне.

Пиљен салата матовнаја сеје се од почетка августа до половине октобра у размацима од 10 дана, а стиже за бербу 70 до 90 дана после сетве.

Избор приплодне стоке

Питање стоке је за нашу земљу од првораздног значаја, како у погледу извоза, тако и у погледу извоза и сировина за производњу хране и осталих сировинских производа. Од успешног гајења стоке зависи не само наша будућа расположива количина меса, већ исто тако количине млека, путера, сира и осталих сувомеснатих и млечних производа, коже и сирове вуне.

Да би наше сточарство могло да се развије у обиму који нам је потребан, једни од главних услова је избор приплодне стоке. О тој теми одржао је једно изванредно предавање на београдском правном факултету др Танасије Митровић, новом претседник Главног савета српских земљорадничких задруга и потпретседник Главног задружног савеза.

ИСХРАНА И ИЗБОР СТОКЕ

После добре исхране — вели проф. др Митровић — избор стоке претставља други од најважнијих мера за унапређење сточарства. Ова мера тешко је значајна, да се наши одгајивачи мирају често опонашати да врше избор приплодне стоке, јер се нама свакодневно рекли да ни не постоји код нашег одгајивача. Не вреди да држава предузима са своје стране све мере за унапређење сточарства, ако је у томе не потпомогну сами одгајивачи и одговарајућим избором приплодних грла.

Сваки одгајивач који жели да има добру стоку и да има користи од ње мора правилно добор пастирења на своју добру основу, доброг бика за краву, доброг коња за кобилу, доброг мужјака за крмаче итд. За приплод треба одабирати не само мушке већ и женска грла, да бисмо имали веће успехе у раду и брже оплемењивали своју стоку. Ста ра је и сама добро позната народна изрека, је потпуно оправдана су ни бини родитељи и деца лици. Родитељи морају бити добри и здрави ако се деца добро и здраво потомство.

Избор приплодне стоке важно је и из тог разлога што се у многим расама појављују рђавим особине и својства, на то је важно и за рад у једној расе. Када неко жели добру мужу млека, онда мора знати да мужјак мора доћи из добре породице, која је дала мало млека. Ако ван тре-бају снижа за тов морамо тражити грла која се добро тове. Рад доста млека, рад веће количине вуне боље квалите, морамо тражити грла која се одликују тим својствима. Ако ми желимо да имамо добре краве, да имамо добре воловске радне, онда морамо тражити грла која се одликују снагом, јер ће и млеко бити одговарајуће оваквом и снаг. У жеље да имамо добра јаја, не можемо увати ни при добар кокошин који слабо носи. Веће продукте свиња може се створити само тако што будемо гајили једне крмаче, па на њихово оплођење употребимо нерастове који потичу од позданих мајстера.

КАКО ЈА ИЗВРШИМО ИЗБОР

Пред сваки особито мора свакако одгајивач да бере сина грла чије је тело правилно развијено, која су отворена, чврста и добро конформирана грађа. Ни-

шанта треба избегавати слабо мишаве и слабо једне крове, јер мање које немају довољно мишаве за прасад, слабо млеко и слабе свиње, клокоће бивоље и плетуре, кератозе и овчије које нарочито на вуне и коже да убије и гађу. Све то мора да се има и да се не дешава приликом избора. Ако ће нам и мора, што је благородно и кротко. Потпуно нестабилне мане и недостатке сворих приватне и државне. Ако је отац са извесним манама и телесним недостатцима, мати имат се другим, онда не чекајући потомство бити интелигентно свима њиховим недостатцима, и ако се тако и даље продужа без икакво избора, добија се коначно и накнадно потомство. Ето рази чега је потребно избор приплодних грла у самом гајдалиштву. Само правилном избора може се доћи до савршенства, у колико се ово уопште може постићи у природи.

Према томе одгајивачима морају се пољсети и избор приплодних грла. Те затим, под којим условима жели вештачку осемењавање, одлеће рачуна о здрављу, отпор и правилној грађи тела приплодних грла. Тек тада ће одређени одгајивачки циљ, приступи се избору раса. Овакви одгајивач треба добро да размисли да ли изабрана раса одговара одређеним одгајивачким циљу и да ли довољно газдинство може да задовољи потребе изабране расе у њима и исхрани. Набавити ону или ону расу, и немати удобне стаје, довољно добре исхране и пријатну негу више упропастити ту расу, наслубити ни-

Сточну храну треба сејати овога лета

У вице наконе истицање сио потребу заснивања што већих количина сточне хране, као једно у току идуће зиме обезбедили и неприкинути напу стоку. Нарочито морамо водити рачуна, да ће зе сеје године, због суше и недовољних пролетњих киша приносе сенажа и других усева до сточну храну, као што су: кукуруз, пиреје детелина итд., бити слаби. Да би се то избегло потребно је у току овога лета извршити што веће површине посиме усевима тих.

Ту долазим у обзир пострни усеви, који се сеју после жетве стрнина. Њих има много, а за наше крајеве и у овом времену долазе у обзир једино кукуруз за силажу, сирак, мирач и просо.

Пострне пиљне усеве треба гајити на плодним земљиштима, а најбоље је да се по могућству створити сваки усев боље да расту и да се развијају. У колико неки не би било, извођењем је ђубрења неопходно. Ако пак извођењем не дође до жељеног успеха, онда је боље посејати земљиште на време и правилном негом усева.

Обрађивање, односно орање земљишта за пострне усеве треба упрости на што простији начин. Ако земљиште садржи још довољне количине влаге. Да би се то обавило, потањењено и повољно што треба одмах оставити у жртвине на кратко време, тако да њима остане слободан за орање. Исто да-кад се орање орање треба извршити и дрљање, а затим сеље.

Пострне усеве треба сејати рано што обичан, пошто се расподују за време зета, као што довољно влаге. У току развића на потребно је чешће дрљати, пошто је окопавање, да би се влага у земље што боље сачувала. Наводњавање извршити по-тек где је могућно.

Зимску кукуруза за сечну сеје се у редове на растојању 60 до 60 сантиметара између редова и 30 до 40 сантиметара између биљака. На жетва ако 40 до 60 килограма семена. Може се сејати и ширење, али тада ће потребно семена, а добро се ово не-дело мисе и са њиховом хранљивошћу.

Проса ће 30 до 40 килограма семена по хектару. Сеје се гушће се од кукуруза са размаком између редова од 25 до 30 сантиметара.

Мухара ће 30 до 40 килограма семена на хектар. Сеје се

ПАЗИТЕ ШЕЋЕРНУ РЕПУ

Овогодишње честе кише, поред свог доброг дејства на усеве, изазвале су и једну зашу појаву, која ће, ако буде продужила, тешко утицати на добијање шећерне репе. Наиме, у многим шећер репа почиње да труне, а ако се ово не спречи, онда ће шећер репа у кратко време изгубити сваку вредност. Најчешће је то случај код шећерне репе, која нормално показује највећу пажњу. Није потребно наглашавати да кишама је огромна вредност шећер репе али шећерна репа даје, али једнако је сарадити још једном нашу земљорадњу, да ни од шећерне репе има једну велику некоришћену корист, јер за сваких вредних 100 кгр. шећерне репе добија се 3 кгр. шећера. Према томе, у колико изгуби на усеву, у толико ће изгубити и у количини шећера које му је произведен.

Да би се пренос шећерне репе обезбедио, потребно је приступити пронашлом сагоревању. Прво што треба учинити, је извршити. Друго окопавање треба да се изврши док земље после кише, на ђубину од 8 до 4 сантиметра. Треће окопавање треба сам да буде у току. Ово има да се врши на дубину од 5 сантиметара. Ређење сваком, окопавањем између редова и у самим редовима. Нарочиту пажњу треба обратити овом окопавању, јер после њега рена осиме жилу да напредује и јачима корену земљу, што немогућава нова појављивања. Колико пута треба уопште окопати рену то се не може тачно утврдити, већ зависи од прилика земљишта, појављивања и кровина. Сматрали је пак утврђено да рена која је сетва једнаког окопања даје увлаа највећи принос од рене окопане 5 пута. У главном може се рећи да реку треба окопати највише три пута.

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговоран за садржину листа: Љубомир Јовић.

ВЛАСНИК: Инд. Станковић на Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Таразије 5 - новаја. Телефони: 1 станковић (Трговачка банка) Тел. 20-383

ШТАМПАРИЈА: Штампа „Српског Народа" Краљица Наталија 100 Тел. 21-772.

Тромесечна претплата 36 динара може се примати и преко „Пресаве А. Д. Београдинбанк Б.

СРПСКИ КОНСЕРВАТИЗАМ

Уредништву Српског народа
Београд

У једном броју свога часописа (од 15 маја т. г.) „Дански народ“ Вам је објавио један од ваших сарадника Српски конзервативни странци. „Данас Конзервативне Мисли“, са главном редакцијом у Београду, почеле су излазити. Тај састав Вам, специјално његова уводна реч, показао је сасвим јасно ко и какву моју идеолошку основу заступа. Ја, као и ви, знам да је ваш састав састављен од људи врло и врло различитих мишљења, али ипак је за њих заједнички један назив, назив који је, по мом мишљењу, најмање погодан за ознаку ваших идеја. Ја, као и ви, знам да је ваш састав састављен од људи врло различитих мишљења, али ипак је за њих заједнички један назив, назив који је, по мом мишљењу, најмање погодан за ознаку ваших идеја. Ја, као и ви, знам да је ваш састав састављен од људи врло различитих мишљења, али ипак је за њих заједнички један назив, назив који је, по мом мишљењу, најмање погодан за ознаку ваших идеја.

...мисао у својој Magna Carta, формулисао, гарантовао извесна основна људска права и грађанска.

Била је сасвим неоснована претпоставка да је истицањем државног начела легалности и аутократа, напредна страна показала готовину да заведе, у своју корист, власт јаке руке, нашто законито ранијем аутократском, режимом. Несхватљиво оптужбе, нарочито, напредне странке због је, такође, да уставни систем са чврстом заштитом основних људских права, као законодавних чинилаца. Затим, напредњаци су, увек били, у опозицији према редовној начела, и себе сами, као чиновни том новцу, знатно је већа бољи дакле дошли до сазнања, да почетка њихове владавине (1886—1887, 1888—1889 год.) уста новог непоштовања (неизвршивања) судија (Законом о судовима од 9 фебруара, 1888 год. сл. кал.). Да су странке конзервативне (републикански) начела неспоразум са њиховим изјавама пре тивања тврдили, ті, да им прво ЦИЈИ ће заузети и аутократи ма ети буде само једна платформа за ваздинчеко властодржење, сами, свегрда, ће бити једна, једина, дотадашње стање правосуђа: прописи, конкуренталиа, постојаће ће само утолико пуније, ако ће ништи изнебуд Судске и Извршне власти али бо законских гаранција (неприкладно) можемо ове посе ве власти у рад судова: судије су биле овако исто као и утрошни чиновници у функцији и на расположењу владе.

Са напредњачким Законом о судској независности задовољан је Бела и фактички (а не са ним уставно-теоријски судиски не зависност и тиме и начелно законитости. На тим начелу, напредњаци (а самоуправници) су, и себе као и другима, одузели могућност да утврђују и суде, чиме су убедљиво показали да начело законитости и ауторитета власти ко је сам њима истакли на месту у држави није било никакав жеља за њихову тобожњу реализацију. Напредњаци, до краја тиниса следећа независност јесте овај бедеж у држави о коју се мора радити сваки слободољубив. Осим тога, напредна странка се није утврдила да сву строгост начела законитости, одсечити, ни и најнеједнаке своји ним члановима када је и где то не биле од њих потребно, да за то тако високом домаће и примера. Најзад, напредњаци су често пута у опозицији и (нарочито у опозицији, и ако су демократи домоснии и захтеви са којима се они њиху слагали: они су те захтеве подносили или су се и поморавали. Они су писали и говорили: корисније је и рађе повољно је политуре и најбоље закон који се зна. И уопште, да је пообјективније ми ти о њиховом неспоразуму у овој последњој слуци) да ова када се законе не испоштују. Напредњаци су такође ако и сами.

Ма сколи неоснове да изгледа да српска напредна странка није и грешника: њена чешка без по грешака на то, наравно, вољи и не труле људи. Не греше ни и човек — само странке које ништа не раде, јер радити значи грешити а грешити значи радити. Беше је сваки који пази на и грешио често само зато, што је радио, да је напредна странка ако такви нисмо ми који напредни ни једна државна удар ните бачком предсједу. Бело је напредњаки, то не порочан, који је радио, и који је често имало ни да кад то су били само појединци, ни чије добре странке ни ко же сносити одговорност. Нема те странке код које се сваки слу чајеви нису десили и где се сва ко чаја и увек једна своја мањ тасирала пристрасја и дисциплина.

Међутим, колико законитости није никакав прокидали напредњаци, толико је и њихових противника било, од самога постанка чо века и државе, да не кажем још од ослобођења Јужн. Срби ској, који су своју слободу стекли, у једном народу који је тек био створио своју државу и који још није имао потребно политичко искуство: нити аутократског западних држава, укажу на злоупотребу извесне привилегије у отсутству одговорности, а заједно с тиме не би никако непредвидели исто на егзистирати и чије пре ћутање је само чак било и судбоносно за српски народ с обзиром на његов географски положај. Велику дружинску мисао до ово је још Аристотел у своју чувену формулу: „Човек је политичка животиња", дајући тиме и схватању да као и сви људи уопште, иначе категорије животиња тиме што, обдарени разумом, спознаје, и у напалиду своје појединачне воље и, стварајући из тај напредњаци, дакле, и сами, у својој положају на исти степен који има сам човек ті, на степен рационал ног и моралног створа. Разлика је човечанства и човечанство стичи кроз тер једног система самоуправе, у ком је сваки појединац као и сваки члан неког појединачног колу тада не би било никаквих друштвених и моралних физичких, културних, и од општа Аристотелова: Човек је „политичка животиња" остало би само једна могућност. Таква би, наиме, отпао и сваки етички појам о дозвољеном и недозвољеном — чине се људи у глашнице, разликују од животиња (нашег интелигентијом: ако, на пр., врло вероватно не би могли знају чак и да причају!) и човек би само на ранг високог бића. И тако, једном ре ли, људска заједница без државних закона нема користи једно друштво, па ни напредна странка, отпао и сваки етички појам о дозвољеном и недозвољеном — чине се људи у глашнице, разликују од животиња (нашег интелигентијом: ако, на пр., врло вероватно не би могли знају чак и да причају!) и човек би само на ранг високог бића. И тако, једном ре ли, људска заједница без државних закона нема користи једно друштво, па ни напредна странка, чувеног историчара Јакоба Буркхарта: „Буркхард" (у чувеној) него једно о „Цивилизацији" (историју).

Слабљењу самосвести о културном значају и важности државно-правног начела законитости т). слабљењу државне идеје као правне свести као и васпитању људи у смислу елементарног поштовања закона и њихових права да ступају солидарно допринела је појавна политичка теорија успеха или теорија да сва средства оправдана средство. За ту теорију имамо у државној да пословној и политичкој одвојеној дактрини револуције и у њеној ону у појам допустивих средстава, односно теорије успеха. О тој догађају писао сам већ и неколико пута, али ипак, ако и сам дајем чине ове врсте, дати у њеним негативне резултате, без обзира на њезину сврху, стога што се у њему и крој мога пређао предмета разматрања прилично, ако не преко мога ја начин и у обиму у коме је исти дао фатални и по много консолидације државе него што је дао Југословија: ако је, једноврмено, поједнећи и основни земаља свом, Устав, као и још друге, ако је 27 марта 1941 године, повреду су велике земље кривично-те санкције.

Те је појединци и напредњаци напредна чета од 27 марта 1941 године бабљења и ослобођења историјског греха („Је грехе original") од кога су потекле и нешколико мрачне потеске све до данас наслеђене последице. Рекао је да је тај акат био акат најбрже кривице, што је је зина интелигенције, свеобухватно одбијеног, без обзира на њезину сврху. Ако се државна мо ћала брзинита уништења темеља на коме она почива и тај темељ то је начело легалности? Та би било исто — да изволели то чо ство употребљавало и само чиње ствобе не — као када би се са кала гнева на воћу) се стоји. Ра кази пароха: Зашто сеј пшенице ни ко когда сеју исто као што и у ...

Стојан Новаковић

Архив С. И.

...ћу средства. (О подударности ...ђе у праву — а то је, видите сам, када је држава и правно-правном принципу легалности — са хришћанском идејом о ...ву међу људима и народима т). да право тежи општем миру ...ји хришћанство, и више у вашем говору одрицање у Београдском ...ружењу за примитно право: *Заобилазит и мир*, 1938. сматрано као „Православље", Београд, 1938).

Од те антихришћанске и ...ганске теорије корените је питање и претпитања наша држава, ...ро као Србија а после као Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца и данашње као Краљевина Југославија. Многим нашим ...ерђана она је узрок. И 27 марта 1941 год. јесте тако исто једна

*) О градањи у одговорности код повреде Устава и Закона ја сам говорио и расправљао и пред ...ненденим својим предавањ: ...ма: *Законитост и Мир*. За предавање које би уважени ученици, ...ако ово прочитају, послали је ту касно: «Ти» и твоја ...ђенице, на срећу за тако ...ногобројне ствари, ипак ...ђенице ће јутро ...ће ...ће ...ће

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОСОФЕ

Написао
Др Бранислав Петронијевић
професор Универзитета

I

Смотрам за срећну околност свога живота што сам у својим младим годинама био упућен на то да студирам филозофију у не нашој земљи, већ у Немачкој, јер су Немци, после старих Грка, дали човечанству највећи број великих филозофа од којих су *Лајбниц, Кант, Хегел* и *Шопенхауер* најчувенији.

У последњем разреду Више гимназије, коју сам завршио 1894-те год., правио мојим будућим студија био је већ потпуно одређен. Ако не имађући довољно материјалних средстава да се одмах сам филозофским студијама на неком од страних универзитета, ја сам те исте године отпочео студију медицине на бечком универзитету. Тек после три семестра проведена на медицинском факултету напустио сам медицину и дефинитивно се одао филозофском студијама на филозофском факултету у Лајпцигу, где сам положио докторски испит почетком 1898-ме год.

Пуни од занимања великих филозофа с којима сам дошао у додир *само* је професор филозофије и експерименталне психологије на лајпцишком универзитету *Вунт* (Wilhelm Wundt). Пошто сам летњег семестра 1896 год. *слушао* његова предавања, ја сам већ *на* крају семестра тешко се *пријавио* и замолио *руководство* за *питања* његове филозофске *сам* (о *психологији* биће). Кад сам после *тога* отишао за чујем *шта* ће *ми* рећи.

„Могућа филозофија у Вашем смислу биће се реализује од метода моје филозофије, то је експериментално-онтолошки метод, док је моја емпирично-индуктивна. Моје мишљење признаје, да сте онтолошко-формалним и довољно то нарочито важно биће моја онтолошки доказ, чак боље но што је то учинио Кант у своме познатом предратичком спису. Али ипак рад Ваш овај моћи ћу прихватити за дисертацију".

Ја сам био примећен, да ово последње нисам ни намеравао. У даљем разговору *Вунт* ми је дао један врло добар савет за даљу студију. Рекао ми је да је за мене најбоље да одлично проучавање Аристотелове *Физику*, у којој је онтолошка метода филозофирања по његову мишљењу достигла свој врхунац. Мени је то Аристотелово дело било добро познато и ја сам на његову студију утрошио доцније доста времена и труда. Ја и данас то дело сматрам за највеће Аристотелово дело и за највеће дело античке филозофске литературе.

Пошавши од онога што сам одмах сам почео да радим на мојој (докторској) дисертацији, за коју сам наиђоо исту тему као и *Шопенхауер* у своје *дисертацији*, а то је *стан разлога* (*der Satz vom Grunde*). После неки месеци патрирао *да* предао сам крајем 1897 године *декану филозофског* факултета. За оцењивање су одређени *филозофи* Фолкелт (Johannes Volkelt) и *Хајнце* (Max Heinze). Прошла сам *неповољно* рута *поштено* у току рада на дисертацији, док сам се другоме *кресте* *ако* тек кад је она подшла. Као *нешчки* професори филозофије (а *у другим земљама*) нерадо *прихвају* теме које обрађују оригиналне теме, а много радије теме историјског карактера, постиђала је *сновност*, да ни тема буде *прихваћена* као да буде *прибачена* са *истином* да *ће* *прихвати* *конкурсни* *рад* ми је проф. *Фолкелт* саопштио, да је тему добио *Хајнце* био је у свакој *погледу* *неодговарајући* и одлучио: *Sie sind ein scharfsinniger, tiefeindender und konsequenter Denker*, рекао ми је, *али је дан* *рад* *не* *ће* *примљен* *прикладно* *ако* *ваљда* *у* *вези* *вам* *систематски* карактер и *конзистентну* *одлику*. Професор *Хајнце* био је у свакој *погледу* *неодговарајући* и одлучио: *Sie sind ein scharfsinniger, tiefeindender und konsequenter Denker*, рекао ми је, *али је дан* *рад* *не* *ће* *примљен* *прикладно* *ако* *ваљда* *у* *вези* *вам* *систематски* карактер и *конзистентну* *одлику*. Пошто *сам* *ипак* *имао* *у* *виду* *резултате* моје теорије, *замишљао* *сам* *нешто* *ново*. Проф. *Фолкелт* *ми* је *задовољан* *са* *додатом* *примедбом*, *ако* *је* *њихово* *да* *треба* *задрзати* *и* *ону* *раније* *примедбу*. Жалим што *при* *штампању* *тезе* *нисам* *задржао* *и* *ту* *раније* *примедбу*, *јер* *ће* *њено* *задржавање* *сачувало* документарне доказе, да *ја* *нисам* *ја* *ја* *ја

НА ВРХУНЦИМА ЕВРОПСКОГ ДУХА

Пре двеједест година, усред највеће кланице дан раније још крвавијих француских мислилаца, једног од најзаратнијих протестантских апостола духовног мировања, Блеза Паскала. Данас усред овог џиновског рапког суноба све мисиони Европљани са трговачким осиљењем за судбину Европе, за њено биће или не биће пред нивалом варваре са Истока и Запада иду на свој тежачуљук на једном од врхова европског духа.

Данас када су утрошени основи европске културе и њена моћ у свету, сан Европљана је разлика на народност осећају као опалу заједничку својину све културна таковина свима појединим нацијама. И зато се истим болом и равнотом осећају уништавање драгоцених умотворених дела у Немачкој или било којој другој европској земљи од стране антисловенских харавара. Зато се данас Европа осећа духовно обједињена за одбрану својих духовних и материјалних добара од страху да неизнизовано варварство са Запада и динализовано истока не пробију Европу у пустош, у којој се нема више радости духовно као што су биле један Паскал, један Гете, један Данте или један Његош.

Са још већом осетљивошћу и праденошћу осећамо са гашења Блеза Паскала у овим трагичним данима, када напредњаци Европе уочавају ренесансу средњега века, јер и њега нисмо више у себи сву одушевљеност средњега века, јер и она као тврда и страла средњовековне катедрале које су биле израз једне велике душевне снаге и недостижну величину Европе. Он се није само полено не мишљени стење одређивао, већ је свом свом генијалном умом задобио многа научна тековине, унапредио науку, ту другу вазлюну Европе.

Као дечко, у 12-ој години сам откривао принципе не којима се засниве Еуклидова геометрија, а 16-ој години пише **Расправу о звуцима**, коју Лајбниц одушевљено хвали, а у 18-ој години проналази аритметичку машину. У математичкој теорији њихових проналазака дела идућу за интегралом и диференцијалном рачуна. Али то сва њега не задовољава, јер је њеном епистемолог сазнања и за њега живот није једна крвава борба против природе коначну победу и вечну истину.

И тада Паскал уочавајте у себи тело, које да бе свој дух ослободио чула и упутио га недостижном висинама. Он је једна од оних ретких Европљана, који су успели да потпуно уђу у царство духа, пошто су уништили тело и чуле и у ватри бола и патње пречистили свој дух. «Од 18-ој године — говорио је он једном своме пријатељу — ја сам непрестано болан, бележи његове сестра, она старија која је трајала да буде сахрањена код његових ногу.

Свирепи болови кондензовано су у дому и кожу тарапи његове мозге, болесна утроба сагорева је у ватри, али он је отетрвао стегнена људског савршенства, светлост људи за увек заклоне дух «Сва тела, бележи Паскал, небеска сва, звезде, земља и сва њена краљевства на броду ни најмању ствар, јер ов све зна, и себе, и тела нешта». Сва тела заједно, и сав људски заједно, и сви њихови производи на броду ни најмању ствар неспособна: она пропадају једном бесконачном вишем редом».

У бесмисту европске културе новијем је Блезов задужбинар човечанство Мисли Блеза Паскала јесу једна од најзрелих и најдрагоцанијих тековина. Јер оне њиху обилно књига: она није писано као књига, већ је писано у часовима највеће душевне напетости, у часовима највеће душевне напетости, у часовима највеће душевне напетости,

БЛЕЗ ПАСКАЛ

најчистији претставник европског духовног хероизма

на страни Перишеја, забуди с достојна великог брата и зато
можда да утеча на њега на него-
ву путу ка Богу.

И најзад 23 новембра 1654 године Паскал осећа присуство Бога у своме срцу и у вистини бо-жјем планове редове, за које Нема коме да су најдубљеније мистика. «Огањ-Бог Авраама, Бог Исака, Бог Јаковљев, — не филозофа и научника. — Извесност. Извесност. Осећање. Радост. Мир. Бог Исуса Христа...» То је коначно пробрађење Паскала и он сада зна са поузданјом вером и одбрану својих увеличеничких уверења пише 18 дивних писмоа-ца, **Провинцијале**, ранна Дамостеновска филиппика, која су звуком умолитеље утиша) свеопћих језуита.

Осетивши после тога да му је Бог подарио способност убеђивања он почиње да стрелне своју **Апологију хришћанства**. Бележи и смрт стрелете су га на извода-до крја своју замисао и **Мисли** (ову фрагменте тога дела, које ће остати за увек једно јединствено и непостигнуто свеобухватно ве-личанство европског духа и његове победе над материјом. И зато да-ваћ под свака мисао једног одељка, који се односе над Европом, Паскалове Мисли о судбини чо-века без Бога и о његовом опте-рећењу за једног дара добијају изузетан значај.

Милош М. Милошевић

ИЗЛОЖБА НЕМАЧКЕ УМЕТНОСТИ У МИНХЕНУ

И ове године је Дом немачке уметности у Минхену отворио своја врата љубитеља посетилаца из Немачке и даље Европе. И ове, као и сваке године, љубитељи ликовних уметности излазе своја сведочења, своје впечатања, своје вредности, тежње и мишљења. У сред најтеже судбинске борбе немачког народа, у сред жестоке борбе међу Европе коју чалиеком клуја свету бедљиват, Немачка не за-боравља на велики добро чове-чанства: уметност. Ова изложба је доказ живописи и изгатрене интелигенте Немачке као и ове последњаване стваралачке снаге.

Ово што ове пагочито када у ове на сиру изгледа, то је да разумљивост шгата. Живопис о-бјеката и наглашеност, сиже-ни чанства, а изгатрене, живопис радост и хумор, фронт и отпорни ка, живља и рад, а ни сама то-га као да се чује сплава сли-фонија ратне грађевине.

У једном стиху говори ан Аполлинер ликовних уметности у Ве-чу, Радосављеву Балзар фон Шер-ду је рекао: "Ратници и умет-ници су људи вечности". У овим речима је одлучен став немачке уметности према ратним, у моменту када се роди о бити ни не бити, немачки народ са ис-стакатетно себи својих предно-сти човека. Ратници и умет-ник, обоје борци, живе живу ра-ду неслућеним развитку немач-ке књиге.

Прослава Хелдерлинове стогодишњице у Београду

Пре кратког времена напрали-ло се 300 година од смрти вели-ког немачког песника Фридрика Хелдерлина, једног од највећих и најинтригантнијих немачких ду-ховних стваралаца после Гете и Шилера, чије мрачне дарове у историји европске културе про-сијављен је са дужном пажњом у свим срединама просветним центрима, то је сасвим разумљи-во до ни Београд у томе није изостао. Хелдерлинову прославу у Београду организо-вао је Немачки научни институт, а реферат о животу и делу пред-ставио је Немачки научни институт, а реферат о животу и делу пред-ставио је Немачки научни институт, а реферат о животу и делу пред-ставио

Позориште ведрине под ведрим небом

Калемегданска позорница Централа за хумор за време извођења „Минут после десет"
Архив С. Н.

Где је душе народне — ту је и ведрине, ту је и хумор.

Наше живота без осмеха, без праве, здраве, без мане и сујете, без ведрине, без хумора, без оне здравице, која нам је у свима приликама давала снагу, српски народ није тубаст свој дух, своју сјајну духовитост, своју ведрину... Није Вук узалуд скупљао, и то у тешким данима борбе за самосталност, досковиће и поскочице — то шар сто ведрине наше књиге — јер хумор је највећи најбоље подељено у српском народу.

Та ведрина традиција продужава је и данас.

На данас није само осмех на избрисданом лицу Сабинином, већ осмех је живота наш, као што ће хотео будућност, живот вера.

На сцени краљева у Београд су те сјајни интерес сцена и позоришта, да са своје стране одушо и њиху стару ведрину и напаћеном свету убаци мелему...

У том погледу може се рећи да је „Централа за хумор" постигла сјај уметничког успеха.

Пре свега, у „Централи" се налазе Мића Димитријевић, већ и пре рата познат по своји духовитим комедијама и сатиричним по бину и радио. Ту су још и истакнуте величине: Живка Стојановић, Ана Пајевић, Живојин Бранко Јовановић, Драга Јовановић и други.

Од прошле суботе ова популарно ратна комедија изводи се *на летњој калемегданској позорници* — све тим дала најдено — (коју је обновала ове године „Централа за хумор") где се публици пружа дворструко сунчево: једно са сцене, друге водице, а другу на чистом ваздуху широког зеленила.

Београд има напоре своје по сцени или и глумци-уметници, које се увек поздрављају аплаузом, да тешке дане проведеше ведрим и живописним сјајем без мане и сујете, у вери у бољу будућност.

Ц.

КОСТА ТРИФКОВИЋ као позоришни рецезент

Није Коста Трифковић био само моралиста, идеолог, публициста и песник, већ и оно што ми данас називамо позоришним рецензентом. Да, Трифковић није писао само позоришне коментаре већ их је, нарочито у младим годинама, и критиковао и крао свој критичарски суд. Наравно, није писао према ономе о свом данашњем, о свом „дефинитивном" суду, већ, рецимо, „Школском надзорнику". Али о којима је писао баш су страшно чиста су се дала приказивања у времену од 28 јануара 1872. до 13 фебруара 1874 године у Новосадском позоришту.

Истовремено са оснивањем позоришта покреће је и историографски рад. Тако 1873 године, када је основано „кратке критике о свима важнијој представи".

Уредник листа био је Антоније-Тоша Јовановић, један од најистакнутијих за напредак позоришта у Новом Саду, иако једини критичар *Матице српске*, *Младе Србадије* и *Збориника позоришних дела*.

Трифковић је живео на позоришта и са позоришним. Он се хретао у најдаљем другу дану који су у позоришту Новосадском зорили и није онда чудно што је умело учешћа и у писању приказа у листу *Позоришта*. Дознао, није много у том смислу написано: свега десет приказа и то искључено дело: стенаје, филозофских, историских, ликовних. Но о једном једином спском комаду није написао ништа, иако су у времену његова писања сви критика признавали у Новом Саду дела Анице Николић, Бана, Округлића, Јована Суботића, Ђуре Јакшића, Лазе Костића, Змаја, Милана Јовановића и Јована Вошњаића.

Али, не само Трифковић, већ и други писци књижевни делатници, као на пример Ђорђе Магдић, који је задавље своје позоришне критике посвећивао у већини страницама. На српски комад је он обратио пажњу потпуно пазио, тражећи су се уверја у Шилеру, Скрибу и другим мањше вишу позицију ученика. Трифковић је писао о комадима писци који су била средње вредности или уопште без вредности.

На самих одмаха Трифковићевих мисле се, по њиној, компетентности, да је он више волео мађарске комаде него француске, који су једно хвали Сарсеј („Принц пријатељи"). У критикама Трифковић „једнако хвата недостатности, дискутује компоненту, претреси карактере, доноси мудре мисли".

„Занемарена наводоња" Е. Аделона и П. Вернона, „Парнаси комедији" Хајнона, „Парнаса представа" Брасбрена и Ни, „Нова идеја" К. А. Гергера, „Таненица" А. Ј. Бенедикса, „Кубећа капица др. Фоустов" Ф. Хоха, „Цигланов" Сигнитина и „Прстен пријатеља" Сарсејове јесу комади о којима је Трифковић писао критике у листу „Позориште". Осим комада — десет критика је о „Занемареним наводоњама" писао две критике.

Једна сцена из филма «Над сунце изнад». На слици: Пауа Клинтер и Брусн Либел
(Photo: Terra-film)

Јер је Сремчев један од најчитанијих европских писаца који чак код нас између осталога и по збирци новела под насловом „Бисери", новелистичке „Бисери", књиже „Путописи") и разуђеном је да је великој већини гледалаца познато као сатирика, такође и уметничка компонизација дела — па је чево гледалац по сасвим кратковиду, већ и бранилац лепоте и његовог дела. Испуњен трогледним напредом дела и појавама свога народа Сремчев се претставио као уметник правога реда. Ми му не можемо ништа пребацити.

Садржај је овај: Лудвиг (Пауа Клинтер), син сеоског кмећа Терезолена (Пауа Вегенер), по завршетку студија у позоришкој школи долази опет у село. И сам и отац воле земљу. Особина синтарију да је треба најбоље обрадити и, као увек, бити и њиви у селу. Сви хоће да приволи најпознатије стварни које је у школи научио, отац нас, кријући чиста пољопривредника књеге, али упознавши кње је својствена сеоској средини одбија да обделава земљу по сасвим изучени. Долази до сукоба. Отац је немилосрдан. Његова се реч по-

Један велики филм о земљи

Створити филм према неком познатом делу је врло тешко и одговорно посао. Ту је режисер-уметник огромним компликација писца-уметника. Али, када се, што је ретко, режисер сасвим са делом, када он нађе пут и начин да роман или драму пренесе у покретности и остане код свега и нарочите обојености писца, онда се с правом може рећи да се тада пред о сасвим новом уметничком делу које служи на част и писцу и режисеру.

Управо у обради познатог романа писаштог Сеиде Стрелеја „Ловачко кућа" режисер Б. Вернер је успешно решавају сложеност. Радња филма тј. романа развијена је у Норвешкој, пределом старих и младих, нечитљивим природним приликама борбе дела и родитеља, борбе у којој увек млади побеђују јер су у духу времена, јер неспутавано стреме у одбрану новог реда створи и напретка, док су старији, чији се утеглости заснивају на искуству, пролазници изнетрадја и не могу експериментисте већ ван готовим, устрим ставама. Ту је пошласи сина и сељака као и једно од најбогатијих проблема човека, проблем младежине, испреке а великаствене пред људима.

А. ПАЦЕЛТ (БЕЋ: ДЕВОЈКА СА ВЕЛОМ
Архив С. Н.

СА ИЗЛОЖБЕ НЕМАЧКЕ УМЕТНОСТИ У МИНХЕНУ

ро слушате. Не треба ту ни поменути читаоце сеља, које је прикладно тадашње изласте Лудвига. (Исписо ми Тешорина код нас Србаљ).

У интересантне ове борбе родитеља ће овде дубоко изнети изводача Лудвига и мале кћерарке Шилеберг. Умело да не сметам ло тога, ако нађеш стари приказе да сви ина право и да је крива је Јелена се погрешно, да је неступано нешо доба нашу страно и исказаћаш. Не изгледе ту ни фолиавски упорнице. Нашта ни може заустављати оно што наступа, јер је то закон Природе.

Филм је у Вегенеру имао једног сарадника. Тамнели, оснивач којег га је дао Вегенер, јаиста је Тамнели. То је сеоска свога земља и свих народа. Пауа Клинтер, који је још у розоиду, дао је доказа свог огромног таленте, док је Пауа Либел, као Шилеберг, великог открића режисера Барлоја.

Н. Р.

ПЕЛЕСЕТГОДИШЊИЦА СМРТИ ФРАНЦА ЕРКЕРА

Будимоштаиска опера прославиће је педесетогодишњу смрти Франца Еркера, творца мађарске националне опере, најзаслужнијег за мађарска музикална дела, опера „Ладислав Кудјанин".

Франц Еркер је био један мађарски музичар, који је успео да повеже мађарске мелоде са класично-европским облицима и хармонијама. Написао је девет опера, од којих су најпознатије „Ланчев Бан" и „Краљ Стефан".

НОВА ПОЗОРИШНА У КИЈЕВУ

У Кијеву је отворено нова позоришна позорница, чије је директор један украјинске редитеља службе до Фрајбергер. Позоришне ово ће задатак, да покаже на сцени најбоља дела украјинских драматичара, као и новије класике у преводу.

Предвиђено је 30 нових комада из украјинске и европске драмске књижевности.

Свен Хедин о Америци

Свен Хедин: Америка у борби економској. Издање Просветне задруге. Београд, 1943, стр. 166.

Ме шведског научника и путописца Свен Хедина осећало је више пута гостећи. Научна обележавања овог великог сина Севера са таквим великим дужи, чиста која је пружио нашој уз дивљења, који је показао изузетно интересовање према нашој земљи и народу, и који је показао изузетно интересовање према Америци, чиме сву књигу посебно занимљивом.

У 12 поглавља, од којих је тек последња. Руководећи ова књига пружа научника и посматрача предстојећу дв Америци, која је по њему, по питању највећи дио у историји човечанства као рат претходних Ратовима.

Корисна одлучитљивост Хедин ову књи је у овој књизи ретко ријечно и пожртвено своје изнашење о Америци, који он не мрзи, али који се згража над њеном површношћу нарочитим односом према гроднама ка бомби америчких ратота.

Ово је књига човека који је пажљиво Америку да доби са најмоћнијом страном, док је она набрзини доказа са бомбама против зона и циља, против крајева и културних споменика.

Нашег читаоца сигурно ће интересовати историјат улаза Југославије у један рат који је у највећа изгубила и који није имао никакво оправдања, па ни Русија у који је ушла и довео је до данашњег стања. Један документовано сведок нашег пострадалог непријатељима који је хтео да граница Америке кастоја да Европу; њена је дужна је жртвовала страни народ, бачен у тог рата, непрекидно кано подигнути ако и страшан. Шта је страни народ имао да тражи у овом рату — Србима није помогла Москва тамо у Америци претседник Рузвелт бољег зла интереса Србије, за које тро Америчанац не зна ни за ког се клонимату плаши.

Хедин се сам уверио на је Америка дигла од слободе и демократије. Америка је сада у току стварања империје и владавином светом. Она је то могла постићи једино ратом.

Било да пише о односима Америке, односу Рузвелта, са Немачком или Италијом, било пак са Јапаном, свуда Хедин најстрожије указује у зрелости свога рата. Помиње Америке према председником земаља, указивање ту и Совјетску Русију, ако разликује се много од званичне пресе непријатељских земаља. Гледно је Хедин надражен рат, а пад је он већ ту, помиње једно, али не сам сколо, већ „з грађанима могућности", и само на крају остати победник, кроз рата карту света.

Цео овај рат је увод у ван Америке.

Преко крви и рушевина Амери-

рила већ неки тај ван који је дошао.

Али иначе се Америка вара. Свете Европе и Азије са тек да америчке планове стране. Америка је Америкама може вешто да помогну, онда то траба прво се бан. Нормандија је иначе, да Ну Дил, који је у самој Америци домаћих крах, буде прогнан.

Доситијеве басне за децу

Доситијеве басне за децу, за-
друговао Вук Јанковић. Издање „Југословенска књига", Београд, 1943, стр. 104.

Пишући прилог за књигу бугарског књижевника Константина Јуре старе лажи, које је у преводу Вуков пријатеље „Југословенска књига" — помислили смо да треба да нам нови кажи и Доситејеве басне. Није ни што је предузеће „Југословенска књига" примило ову добронамерну сугестију.

Пишући прилог за књигу бугарског књижевника Константина Јуре старе лажи, које је у преводу Вуков пријатеље „Југословенска књига" — помислили смо да треба да нам нови кажи и Доситејеве басне. Није ни што је предузеће „Југословенска књига" примило ову добронамерну сугестију.

Ново издање Де Амичисовог „Срца"

Срце од италијанског књижевника Едмонда де Амичиса, чије је старо издање потпуно исцрпено, појавило се сада новом редакцији под називом Срце код Пејрона.

Срце од де Амичиса прешло је Милано. Предмет је најсрдачнија Мока Марковић. Штампано је у два свеска; прво од 208 а друго од 212 страница.

Као што је познато, Срце је ова прота дечачка једног основца. На основу забележака сина, који је водио забележке за време ове школске године, де Амичис је створио ову дечју књигу, исписавши у њој и своје најлепше ће сваке године генерације, већ многих генерација. Тако је Срце постало дечја не само књижевне дете, већ и опште људске Европе.

Илустрације пуштене сјајне изнова редакције књиге Хајнца Шулца. Штрих је стварно колицију најистакнутијих илустратора дечје књиге. Њихов сјај, изгртрпљење и поезија чине чисто нашој надмоћној дечјој машти.

ција за владајућу догму светске природе.

Уколико нас у сумрачну данашњост обасјава Хедин као путовођа прошлости стара свет у свој његовој моћи, Европу која ће истрајати и победити, у прос сних инкарнација, долазећи она са Истока ван Запада.

Позив

у заложена биљежи филијала Државне хипотекарне банке у Новом Саду

Државна хипотекарна банка у Београду сеча поново почне сва њезина уписна код биљежи Главног филијала Државне хипотекарне банке у Новом Саду, која нежду стално боравиште на територији Србије и Банат, а који жели да им се упише пречисто на Државну хипотекарну банку у Србији, да предају уписне изјавнице и то у Београду у Србији, Државно хипотекарно банке, Васина ул. бр. 60, а у унутрашности банкиних филијалама.

Изјавице уписе на цедуљу, који су настављене у жвотима, у којима се не сматрају банкиним једнокоја, требе да пошаљу уписне изјавнице Централи Државне хипотекарне банке у Београду или новој надлежној банкиној филијали, једно са писменим захтевом одређеним на Главни филијал Државне хипотекарне банке у Новом Саду, да се односно упис пренесе на Државну хипотекарну банку у Србији. У писменом захтеву потребно је да се назове заложник и тачна адреса њезина пребивања, да би се могао известити, када ће бити пренешена на Србију.

Уколи по којима су заложени непубљени, заседа се не-ће правоснажно. 312 (—)

Радио

СВАКОДНЕВНЕ ЕМИСИЈЕ
БЕОГРАДСКЕ РАДИО СТАНИЦЕ

5.00— 6.15 Дечјанске позивнице
6.15— 7.00 Емисија за српске сељаке и вести на српском језику
7.00— 7.10 Вести на немачком језику
7.10— 9.00 „Добро јутро, драги слушаоци"
9.00— 9.20 Вести
9.20—12.00 Плеше
12.00—13.00 Пладневни концерт
13.00—13.10 Вести на српском језику
13.10—13.50 Пладневне музике
13.50—14.00 Вести на немачком језику
14.00—14.40 Нешто за тебе
14.55—15.00 Извештај о водостају
15.00—15.30 Извештај Врховне команде с данашњим општењем и кратке вести за војску
15.30—16.00 Плеше
16.00—16.20 Српске емисије
16.20—16.40 Час немачке народне групе
16.40—19.00 Музика за тебе
19.00—20.00 „На свечаном догађају" на немачком језику и вести за страдалу јавност — бугарски, мађарски, француски и руски језик
20.00—20.20 Вечерње вести
21.40—22.00 Поздравни концерт београдске стражаре
22.00—22.15 Последње вести
00.00—02.00 Поноћно мелодије

НЕДЕЉА, 26 ЈУЛИ

16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику
16.05—17.00 Емисија за Бор. Наводе: Витрогласе, мир. оркестар Миланковић, Ната Павловић, Јожеф Молнарић-Мостаров, Квартет — Шланк и Војин Павловић
17.00—18.30 Час младежи

ПОНЕДЕЉАК, 26 ЈУЛИ

16.00—16.20 Српске емисије
16.00—16.30 Из шпанске свете
16.30—16.35 Извештај Врховне команде
16.35—17.00 Квинтет Николић
17.00—17.30 Народна музика. Наводе: Народни оркестар Миланковић, Сенка Лазаревић, Јела Лекторић, Дамјанџић Тигрић, Мила Јовић-Мостарац, Спајчић
17.30—17.40 Предавање
17.40—18.10 Шестанак народне музике
18.15—18.20 Из савремених догађаја

УТОРАК, 27 ЈУЛА

16.00—16.20 Српске емисије
16.00—16.30 Музика из тенфилмова. Изводи „Златна историја"
16.30—16.35 Извештај Врховне команде
16.35—17.00 Наставак музике из тенфилмова
17.00—17.30 Дечанске концерт Сидинчи
17.30—17.40 Предавање
17.40—18.10 Народна музика. Свира народни оркестар Обреновић, Солиста Свето Сурдо и Радосав Павловић
18.10—18.20 Из савремених догађаја

СРЕДА, 28 ЈУЛА

16.00—16.20 Српске емисије
16.00—16.30 Камерна музика. Изводи гудачки квартет Преображење
16.30—16.35 Извештај Врховне команде
16.35—16.50 Културни концерт Вере Вељић
16.50—17.00 Предавање
17.00—18.20 Забавни час

ЧЕТВРТАК, 29 ЈУЛА

16.00—16.20 Српске емисије
16.00—16.30 Аудиција радио Београда
16.30—16.35 Извештај Врховне команде
16.35—17.00 Народне песме и музике. Изводе народни певачки Миленковић, дует Арнаутов-Чирјаков и Александар Новаковић
17.00—17.40 Предавање
17.40—18.10 Јесења час
18.10—18.20 Из савремених догађаја

ПЕТАК, 30 ЈУЛА

16.00—16.20 Српске емисије
16.00—16.30 Концерт Београдског симфонијског оркестра. Диригент Светозар Пашћан
16.30—16.35 Извештај Врховне команде
16.35—17.00 Забавна музика. Изводе: Забавни оркестар под управом Фрање Седлачека. Солиста: Наташа Таназр
17.00—17.30 Шопенов. Наводе: Квартет Спасић и Војин Павловић
17.30—17.40 Предавање
17.40—18.10 Народна музика. Изводи: Народни оркестар Миланковић. Романса Протић и Пепа Чубровић
18.10—18.20 Из савремених догађаја

СУБОТА, 31 ЈУЛА

16.00—16.05 Извештај Врховне команде на српском језику
16.05—18.00 Мелодије и шлагери
18.00—18.20 Српска емисија: Добровољачки час.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ПРИЗНАЈЕ И ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Душанка Стевић**, 457 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. — **Оливера Миленко**, 471 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је о-вом оглашујем за неважећу. — **Љубица Димитријевић**, 472 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам па је о-глашујем за неважећу. — **Милица Лазаревић**, 473 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 8038 издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Радиша Гашовић**, 474 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је о-глашујем за неважећу. — **Живојин Симић**, 475 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је о-вом оглашујем за неважећу. — **Радмила Живковић**, 476 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Ярослава Савић**, 477 2—3

ДУЂАНСКУ КЊИЖИЦУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о-вом оглашујем за неважећу. — **Драгомир Радовић**, шеширџија, 478 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције, Крагујевац изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Чедомир Недић**, Војводе Путника 20, 479 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је о-вом оглашујем за неважећу. — **Бранка Спасић**, 480 2—3

НЕСТАЛА МИ ЈЕ дуванска књижица бр. 35 издата од Престоничке полиције, Крагујевац, па је о-глашујем за неважећу. — **Милица Вујовић**, пекарица, 481 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је о-вом оглашујем за неважећу. — **Вера Тадић**, 482 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ за заробљеничке издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Милена Павловић**, 483 2—3

ИЗБЕГЛИЧКУ И ЛИЧНУ КАРТУ издате од Престоничке градске полиције, Крагујевац изгубио сам. Овим их оглашујем за неважеће. — **Божидар Милојић**, шегрт, 485 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је о-глашујем за неважећу. — **Милица Вирјанић**, 486 2—3

ПОСЛОВНУ КЊИГУ и пријаву издате од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. — **Спасенија Димитријевић**, 487 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, па је овим оглашујем за неважећу. — **Стана Вучковић**, 488 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ, земљу карту, пријавницу пријему и куповину ољуштеног дуванског пријавницу изгубила сам. Све оглашујем за неважеће. — **Перса Младеновић**, 490 2—3

МУЗУКО САМ шофирску дозволу добивену из министарства трговине и индустрије у Београду И. 1486 од 6 марта 1925. Оглашујем је за неважећу. — **Душан Вукосављевић**, шофер из Крагујевца, 489 2—3

МОЈУ ПЛАТНУ КЊИЖИЦУ издату од стране Грађанског школског надзорништва у Крагујевцу оглашавам за неважећу због изгубљена. — **Николина Стефановић**, учитељица у Крагујевцу, 491 2—3

ИЗГУБЉЕНУ ПОВЛАСТИЦУ за возачку издату од стране Среза Крагујевачког бр. 4141 од 5-ВИ-1935 год. оглашавам неважећом. — **Јован Милојковић**, д. Косорнице — Ср. Крагујевац 492 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од стране месничке власти у Бакову број 632-41 изгубила сам. Исту оглашавам неважећом. — **Зора Драгојевић**, Мокрања — Неготин, 493 1—1

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ општине Београдске оглашујем за неважећу. **Љубица М. Трубарац**, из Београда. 456 3—3

Личну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је оглашујем за неважећу. Живка Тодоровић. 455 3—3

Личну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Лука Гајић. 457 3—3

Личну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је оглашујем за неважећу. Милица Тодоровић. 455 3—3

Личну карту издату од Управе града Београда и избеглицу пријаву изгубила сам. Оглашујем их овим за неважеће. Наталија Павловић. 454 3—3

„РАДЕ НЕИМАР"

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОНУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ

БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 30 — ТЕЛЕФОН 27-796.

ВАТРОГАСАЦ

К. Д.

ПАШЊАЧЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 28-859

Пожарни апарати са авионским средствима за гашење помоћу ваздушним ПЕНОМ,

ТЕЧНОШКУ,

ТЕТРАКЛОРОМ

Бесплатни материјал и упутство.

Пумпе и отварачи пожарне апарата. 502 1—2

Пажња! ПРОДАВЦИМА ЗЛАТНОГ НАКИТА Пажња!

Не продајте ни једног зарчета Вашег златног накита, дрогог камења и златних ауба, док потпуно не да биги упућени у њихову стварну данашњу вредност. Зато ако ћете продајете поменуте овене купцима а на лицитар у Вашем је интересу поћузите и позвете фирме „ВРАЧАР" која ће Вам платити одмах по највишој дневној цени, или ће Вам бесплатно и стручно проценити „ВРАЧАР" — Београд, Пашњачка улица бр. 6. — Продужење Душанове улице — Телефон 28-706. — Дворишна зграда.

506 1—1

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Борђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 28155.

Ина великн избор спаваћих соба, трпезарија, комбинованих соба, кауча, тапетн фотеља, салонских дубових фотеља, уз изузетно јевтине, најновији избор за 1943 годину.

503 4—4

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

„Б У К У Љ А"

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

508 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложила јавној продаји са почетном лицитационом ценом следеће имања:

3 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Француска 48 Дин. 3,500.000.—
2) Плац са зградом Краља Петра 38 Дин. 3,500.000.—
3) Плац са зградом Краља Милана 6 Дин. 1,000.000.—
4) Плац са зградом Краља Александра 9 Дин. 1,100.000.—
5) Плац са зградом Војводе Мишића 51 Дин. 600.000.—

5 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Чубрина 2 Дин. 5,000.000.—
2) Плац са зградом Краља Александра 16 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 3 Дин. 6,000.000.—
4) Плац са зградама Мих. Јовановића 16 Дин. 5,000.000.—
5) Плац са зградом Соња Живановића 10 Дин. 3,000.000.—

7 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краља Петра 38 Дин. 3,500.000.—
2) Плац са зградом Рига од Фере 3 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 2 Дин. 3,000.000.—
4) Плац са зградом Ивана Багдалића 9 Дин. 2,500.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Сведерска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења. 507 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложила јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

10 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Цара Душана 58 Дин. 2,400.000.—
2) Плац са зградама Цара Душана 29 Дин. 2,500.000.—
3) Плац са зградом Цара Уроша 32-34 Дин. 1,600.000.—
4) Плац са зградама Краља Петра 26 Дин. 1,600.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 53 Дин. 1,800.000.—

10 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Солунска 8 Дин. 740.000.—
2) Плац Сарајевска 14 Дин. 1,200.000.—
3) Плац Цара Уроша 98 Дин. 1,400.000.—
4) Плац са зградом Цара Душана 74 Дин. 2,000.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 73 Дин. 2,500.000.—

20 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краљице Марије 10 Дин. 10,000.000.—
2) Плац са зградом Стражинића Бана 24 Дин. 5,000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Павла 23 Дин. 1,300.000.—
4) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 16 Дин. 5,000.000.—
5) Плац са зградом Рига од Фере 16 Дин. 1,400.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Сведерској 33/II, од 9—12 час. где се могу добити сва даља обавештења. 510 1—1

Ненадмашна славянска у готовој

СРПСКИ НАРОД

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 21 јуни 1942
Бр. 29. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

О, ЛАКОВЕРНИ СВЕТЕ!

Зар ти треба да удараш свако дан главом о зид, док је свима не разброкоза, па тек онда да се опаметиш?...

Српска пре неки дан једног по војничко њему ми се чини, да не зна ако неки зна да мисли о овом рату. Од једних чује само, од другог ово...

— Најбоље је, рекао ми, да о рату нисте о њему ништа ни да се нико бавите својим послом и да другима то исто саветујете, јер људи могу о њему створе критички расуђивати само ако јасно виде главна чињеница, што није увек лако и просто у што је још горе, ако не могу да разликују чињеницу узму за то лажну чачу сами расуђивање само је субјективне мисао и осећаја, онда...

Могу познавати не даде ни да довршим реченицу.

— Баш у томе нешто и јесам, да ти ја сад објасним најважнији ратни проблем. Ја сам школовао, ја сам у свом послу духовно и материјално напредовао.

Мени није било тешко убедити свога познаника да је све то истина да ће нам ова страшна подлога у ће да те изузеће нашег бити добро, ако не победимо, погрешно закључак преступи и погрешно радњама. Те погрешне закључке великом практичну на њега штетне и своме напредовање свемогућности прена интелигенцији демократије и савезници Русији. Те самоуверености је много допринео и осећај туђа од 27 априла 1941, када последњи ми од четвртака... Међутим, за Совјетски Савез и за Енглеску и Америкунеће судбине српског народа је последња рата на свијети. Совјети сад мисле само на то како ће што пре освојити Украјину, која им је потребна као насушан хлеб, а Енглези и Американци се муче само због своје интереса да очисте Средоземно мора, од Гибралтара до Суеца, и да право Суецког канала што пре успоставе најкраћи пут за Индију, јер без тога не би претварао Истоку Азију у једну несавладљиву тврђаву.

Мој познаник ми је упитао, да ли ми ту чињеницу треба извести да ће ово рат још дуго трајати и да је Европа само средиште а не циљ Енглеза и Американаца. Одговорио сам да та тако логички закључак немачка савезом који ми, сем својом главом, али да без тога сама досадашња одбијање треба да служи као опомена нашим пријатељима да не чине исто. Ми ни у ком случају не можемо улазити на ратне догађаје, а они који мисле другојаче само нашему свој народ најбољим опасностима... Очекивао, рат мора још дуго потрајати.

Је ли не видиш да две највеће силе, као што су Немачка и Јапан, чији је сав оружани снаге сконцентрисане у једном повезаном простору, могу успјети бити освојене од Енглеза и Американаца, који треба да прво ангажују велики део својих снага на многе земљиште. Осим тога, ми треба губите из вида да су земаљски и јапански војници храбри, дисциплиновани и физичким од енглеских и америчких синих. Сокоти, као средство у руках Енглеза и Американаца, ће немају сва моћ и моћи значај.

Расправа сасвим сама је уопштено, јер се њена на постојећи одсудан ратни преокрет нити се промењену ношњу ни у најмање преимућни губици. Совјети на њега упорно, мислећи да могу постићи циљ разбијајући главу с непробојан зид. То је довео до њиховог стања, да сви се на силу доношење једне једине ратне, што не постигну нико за њега цену материјалне и људских жртава. Немци у томе виде само једно непопуштање своје одлучности и са потпуном покушавају могу одредити тренутак своје будуће одлучне офанзиве за освајање источног фронта. Пошто тога ће бити последњу и најстрашнију фазу рата, која ће за у главном ограничити на дообој између Немачке и Енглеске.

Тешко је предвидети сад догађаја који могу наступити код по тешње фазе у овом рату. Најопасност која прети антисовјетском државама, то је социјалне револуције које може бити последица рата.

Совјетског једног народа велико се огледа у његовим унутрашњим и моралним способностима које он показује у стварању за нових друштвених и државних односа. Ова врста револуције, која је отпочела пре неколико година, у Немачкој постоји сваком свеже друштвени правни односи, и данас се то непријатељ солидарност и међусобност немачког народа потврђује на свима полазне. Немачке се не можемо преподредити, и зато је она у овом рату потпуно обезбеђене

Написао:

др М. Спалајковић

свако на спољашњем свом и на унутрашњем фронту. Она са не можа ни брзином ни моралном сломити.

У сваком случају, ако цео дан нас чеки Немачку најнеприлична ће свету, тр је на свом њено ду рускога народа, који ће, како је још и вида — непоколебљиво, с обзиром на даљу будућност његовиства и цивилизација — њена

НЕМАЧКА ЈЕ СВЕСНА ДА СПАС И БУДУЋНОСТ ЕВРОПЕ ЗАВИСЕ ОД ПРЕПОРОЂАЈА ЊЕНИХ НАРОДА. ОНА ТАКОЂЕ ЗНА ДА ЈЕ ЗА ТАЈ ПРЕПОРОЂАЈ ПРЕКО УСЛОВ ДА СЕ ИЗ ОРГАНИЗМА ЕВРОПСКИХ НАРОДА ИСКЉУЧИ И ПОСЛЕДЊИ КОМУНИСТИЧКИ БАЦИЛ. НАЛРОТИВ, У СВОЈОЈ ЗАСЛЕПЉЕНОСТИ, АНГЛОСАКСОНЦИ ПРЕДАЈУ СУДБИНУ ЕВРОПЕ И ЊЕНЕ КУЛТУРЕ НА МИЛОСТ СТАЉИНУ, ОСТАВЉАЈУЋИ МУ ОДРЕШЕНЕ РУКЕ НЕ САМО ЗА ИНВАЗИЈУ ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ У ПОЈЕДИНЕ ЕВРОПСКЕ ЗЕМЉЕ НЕГО И ЗА ПОТПУНУ БОЉШЕВИЗАЦИЈУ ЕВРОПЕ.

Заслужност Енглеске и Америнаиде — ако Немачке — ће да је на свима пољима. Са неизвршеним непријатељу и непријатељ необезбеђеним, они су једни другима врогостом спор претворили у ратне, а ратне у политичке. Сву борбу и борбе на спољном фронтовима они су, као и увек, оставили другим народима који су пустошено увећани у рат. А ово сад и ово чека Европа, за коју се великој славили у погледу ратарских фронтова. Стога нападе све више, да ће до одлуке о овом року довести на једном немачком победе на спољном фронту, а ако не, онда ће Немачка и револуције у својим Средњевим Државама и Енглеској.

Тај унутрашњи слом либерално-плутократских држава постаје у последње време све очигледнији и укључио рат. Буди дужи трајао. У тим државама појављују се већ све више дубоки, нашироки и социјалне кризе. Од свих оних последње је најозбиљнија и најопаснија за Енглеску и Америку. Шпрајсен америчког радничког су у пуном јеку. Радници се замоће све већа мрежа, док не са немоћи да обезбеђује животни минимум. Свест америчких радника се бруне против безобзирне експлоатације капиталистичких трустова. Сва су та скупштине једне такве социјалне кризе и субверзивног карактера. Ако се ово не може закључити да Енглеза и Америнаци не могу надокнадити рат дуго. Свест о неизбежном расулу њихових економске демократије све више отпорни њихов ход инвазионих енглеских гарнизон, као и њихове конструктивне моћ, која се огледа у стварању и неразложивом решењу социјалног проблема, и на тром месту радничког и земљорадничког питања. Ту конструктивност немачког духа, коју се користе и у тешку сваког рата, сведоче и разноврсне реформе које Немачка већ изводи у последњеним деду Русије као и стварање огромне руске добровољачке армије која ће имати за задатак да гаранује очисте од бољшевизма руску земљу и с ње и с ове стране Урала. Тај задатак је природна дужност самог Русе.

У ОВОМ БРОЈУ:

О, лаковерни свете! од др М. Спалајковића
Данашња дужност српског народа од Уредништва.
Емигранти и судбина малих народа од др Вилхелма Кестнера.
Наставници у светој служби српском народу
Мир или трећи светски рат од К. В.
Новим путем од Војних Дрињаче
Из мојих успомена на немачке филозофе (II) од др Бранислава Петронијевића
Светозар на Цене од Поља Бастеа
Сиро српског домаћина, награђена приповетка од Д. Ивић-Јеја
Песма о раду нашег народа од Ђ.
Мистерија жижо-лелије од Ханса Маркарта

СТАЛНЕ РУБРИКЕ:

Српски добротвори, За наше село, Недеља дана за витанство, Наше књиге и листови, Радио.

ДАНАШЊА ДУЖНОСТ СРПСКОГ НАРОДА

Уколико се ратна пожар Балкан захватом ту, утолико обновља европско солидарности међу њима. То нама баш изузетно за сва европски народи, па и за српски народ, јер је и он сув балканским вазам за Европу. У вековима човечанска сила историје он је показао своја европска опредељења, док је у временима слобода и политичке биро вазам европском солидарности.

Зато данас свако о његовој европској припадности мора да буде жива и надасве, да он ни једним својим делом не нагони на сумњу, која мора да буде отклоњена и од најтежих последица за њега будућност. Он не сме да губи из вида стварност, на сме да се поводи за лажним и тенденциозним пратставама догађаја, нето мора да разуме да је његово место у борби за ослобођење Европе и борби за његову слободу од окупаторских снага неутерократских кровотиња и њихових слугу.

Свима интересантним и моралним нама пратставама којима српски народ данас раставаљен, он мора да учествује у овој судбинској борби за ослобођење Европе пратежу покрајине уједињене европе са Енглеза и са Истока да је обезбеђена од водећих сила и структури човечанства. Поста европског и вазног осигурања од свакаквих пратастеја, не сме никог овако да буде у радозналом сретању покрајина, које би могле да се користе у погледу дуготрајног и обнова српског народа као члана европске заједнице. Поста бомбама и пожара Лондона и Вишингтона не сма бити никог тако лаковерног и да не пратпоставља ширење у ослобођеној кући у стварн ако помоћи да се сазна у лицу робовања међународном капитализму под заштитом бандитских дружина.

Вишеструка искуства доказа да је код огромне већине српског народа пратовладала свест о вазном правом интересима, који су вазаном са интересима Европе, чије интереси будућност и неуглњиот нова структура вазаности у праву ратну борбом Великих Нагомоћи. Рад вама на истинском обнову свог и на свакој угрожености тачки европског континента. Вишеструко ако ће бити једна од најважнијих стрежни пратпоставки, на ће буднисност и непоколебљиво пратпоставља нама радикалног ослобођења.

Свако ко ће ратна борба Европе и свога народа пратпостављати ову, ће ставити ван сваке сумње да ће сагуг у лицу робовања међународном капитализму под заштитом бандитских дружина

Наставници у светој служби српског народа

Нова Србија не може се остварити без нових људи, већ је на томе моју српски наставници, свесни задатка прошлости и њима да своје животе и све своје снаге посвете преporодају и обнови српског Отаџбине. Као и увек иначе велико и нашто трајно не може се створити без одушевљења и пожртвовања омладине. Ако смо били велики омладини здравог духа биће је у служби националног идеала. Тако мора бити и сутра, ако хоћемо да се обновимо и да започнемо нову светлу еру националног живота.

Али ове омладине, свесне и пожртвоване, неће бити ако је не припремимо и на другим пут наставници и васпитачи, свесни своје одговорности пред новом поколењу ради добра и величине српске Отаџбине. Наставнике кадар може да се зрели великој и светлој традицији учитеља и професора који су у недавној Светској рушити своју дужност са дубоког разумевања особина за своју мисију.

То су биле велики поколења наставника и васпитача, који су се одликовали својом народу, и који је у својој заслужности створио народ: «Бог да прости праве учитеља, па родитељи, нарамењубили тома своје сваталце да је морално и духовно уобличавање личности важнија и судбоносније рађања.

Генерал Недић на свима састанцима са просветним окружењима министарства позивајући се на ову народну мудрост, који је он својим животом проповедао, показао је у односу према своју борцу у своју неуморну помоћ посвећују питању духовног и физичког васпитања омладине у новом наслоненом духу да би Нову Србију потпуно на здрава и необорним темељу. У свима искрпним говорима генерал Недић је истицао да је основа свега рада на подизању васпитачке снаге српске омладине, која ће се одликовати на бистрини и свежини изворне српске историје и народних традиција, место да робује деструктивним југо-марксистичким идеологијама, које нагињају нацију, породицу и сва изворне традиције.

Генерал Недић је исто тако у име Отаџбине одао признање наставничком кадру за њихово високо схватање своје дужности у данашњим приликама. Он су са пуно предности спроводили његов наставника и његовог духа сарадника на извођењу далекосежних просветне реформе г. Велибор Јонића, показујући да и уследа свемирских тешкоћа не сме се губити време у нарађу, чега се нора не губити ни часа приступити реформалне и изграђивању новог српског корена. Просветна реформа у новом националном духу, која ће спровођи сигнално и без одлагања, дело је до сада већ најзначајнијих резултата и она је највеће залоге да ће се Нова Србија остварити уздигнутим напорима преторођеног Србије и новог српског поколења.

Генерал Недић о националном васпитању омладине

После свршетка школске годи-не и пред почетак рада у новој години, у Београду су се састали сви просветни инспектори са целе земље, где ће за време свога боравка од неколико дана одржати више конференција са министром просвете и вера, као и са осталим високим просветним функционерима.

Окружне просветне инспекторе примио је 28 ов. мес. у свечаној дворани Председништва министарског савета, председник Министарског савета, армијски генерал Милан Недић. Своме пријему председник је министар просвете и вера Велибор Јонић и помоћник министра Владимир Велимир-Јанковић.

Министар просвете и вера поздравио је просветитеље вида и говорио им о значају и данашњим приликама окружних просветних референта, којима је према њиној организацији Министарство просвете стављено у дужност да буду мотор на целокупну просветну политику у терену и повереним окрузима. У свом поздравном говору, министар Велибор Јонић изнетиу остало рекао је:

«Ако ама извесног колебања, Господине Председниче, у *просветној политици то се има у многоме захвалити господи наставницима, који су врло вољно вршили своју дужност у прошлој школској години. Они се не лесу задржали само на администрацији, већ су се трудили да се одржи пређашњи ниво школе и дома, одржавајући су њихов рад, не кријући су присуствовали сви њихи и настављали своје дужности. На тим пословима рада-вало је и велике српске жене, играла српска кола. Усеси свих послова, за које су се интересовали и њихи и њихи родитељи, био је велики. Сви они послови заједно с радом у школи и дому, одржавали су њихов ниво, па кијеки су присуствовали сви њихи и настављали своје дужности. На тим пословима радов

Одговорни за лондонске и каирске радио емисије

Тановићева „Југословенска влада" у Лондону као да нимало није била свесна господар свете гаде као у свом најновијем наредбу под бојстром Милог Трифункића. И њен председник и њени потпредседници и остали чланови у њеном кабинету као ово рече. У шта ових говоре на лондонском радију тужни пен ватни суперлопиће, а которим ерословени обећавали.

И од ранје је познато да „Југословенске владе" у Лондону нису имале никакве утицаја на емисије радио Лондона и Каира. Су говоре знаменити агенти британске владе. Али, та околност ни у колико не смањује одговорност тановићев „Југословенске владе" за сва она кукавна и потстрекивачка и непромишљене ности за које се сад без престанка корачује врело српских радио-емисија у Лондону и Каиру. Ако не умеју нешто наметно да кажу, ако као у свом спречени да кажу нешто паметно кажу и поруче своме народу преко радија, онда би та господа могла да ћуте — као неки влада — бар толико њима да утиму да се преко тог радија не говоре најбесомисленије и најопасније ствари преко народу који ради тога бесомучно и најуже ствари преко народу који ради тога бесомучно и најуже ствари преко народу који ради тога бесомучно и најуже

ИСТОЧНИ ФРОНТ - ФРОНТ ОДЛУКЕ

„Рат се настављ", најавио је вајчас Будапешт. Све је чинитељи. Рат се остаје је — непријатељи-ска пропаганда.

Рат се настављ на Сицилији, у ваздуху изнад Сицилије. На острву у току недеље дошло је до прилично сличне ситуације у западном делу Италијанске трупе, без претходно спремне евакуације, а према њима, у источном су делу, непријатељске трупе, које су се, у току претходне недеље одвојиле једна од друге, у Мајини, почеле су да се повлаче ка Месини, Трапани и Палерми. Америчанци, поготово умерени обзир претходних бомби, једва су мислили да одговарају додир са италијанским трупама и напредовање до Месинског мора је већ на тренинг.

На свакодневни отпору у обрани Сицилије, у току претходне недеље одиграни су три карактеристичне тактичке догађаји, — прекид Италијанске трупе — непријатеља које постигнуто пиљали дана у мосту је за се задржавање код Ене. Немачки-Италијанска војска је тако добила на времену да бочним маневром да напусту од Ене и у западном правцу, пред непријатељем и води до Трапани и Палерми, па у источном правцу према железници која води до Катаније.

На северној Катанији британску дивизију не само што нису могли да заобиђу, већ су у борбама против њих морали да воде и да се задржавају код Ене. Немачки-Италијанска војска је тако успела да на овај начин, у западном правцу, пред непријатељем и води до Трапани и Палерми, па у источном правцу према железници која води до Катаније.

На северној Катанији британску дивизију не само што нису могли да заобиђу, већ су у борбама против њих морали да воде и да се задржавају код Ене. Немачки-Италијанска војска је тако успела да на овај начин, у западном правцу, пред непријатељем и води до Трапани и Палерми, па у источном правцу према железници која води до Катаније.

НОВИМ ПУТЕМ...

СТВАРАЈУЋИ ЗДРАВУ ОМЛАДИНУ, УДАРАМО ЗДРАВЕ ТЕМЕЉЕ СРБИЈИ

Борба за омладину — борба је за будућност, то је било често наших класичних народа и свих републичких влада. Научило је та сазнај код народа који су за данашње стање удаљени са стране и приморани да своју егзистенцију заснивају на снази духа и изнаћи своје снаге. Та народи — примери да живе само спиритуал — као и једног трезвеног свога појма — омладину морају доживети слом. Довољна је само једна генерација слабића да уништи плодове рада дводесет претходних поколења.

Наш српски случај је најбољи доказ истине изречена. Ми, који смо још пре 1804 године посведочили огромну снагу појмовања, бисмо сви се последњих дводесет година ту снагу обнављали. Да нема сад до нас, од рационалних разлога утолико пре мора оним проблему, проблему одлива са села у град, посветити највећу брига пажњу.

Тај проблем се да доследити на два начина: као економијом и чиновништва. Као економски проблем он би се морао посматрати са гледишта које народне привреде као проблем субјекта који непрекидно поднеси безакона са села?

Постављајући разлоге овог проблема по другу причину ни бисмо се задржати само на факту да бежимо са села постоји и на последњу ауту бисмо са тим се односити као дозвољу у ствари — конструкцију одних фактора да је то оваквима, бар њих најбоље дођ, лишена свике потпоре и неопходне помоћи својих родитеља и са села.

Решење проблема стварања о свој омладини приказало се код нас и може се приказати на два начина: кроз акцију хуманих друштава и установа и акцију законодавца. У предратној Србији тоне проблему, који тада још није био онако акутан, приказало се утапањем кроз напоре патријархалне српске породице и приватне иницијативе. Мала Србија и у хуманим друштвима, која су утапањем водила рачуна о школској омладини, налазила је велике мецене и велике омладинске добротворе.

Данашње наше најбоље народне добротворе: Коларац, Теодосије-Требишац, Спасоје и други, који су нас већ школе и радили за Српство биле су питомци оних мецена. А легаје њихо питомаца наше патријархалне интелигенције и великих просветних радника не могу се ни временом изгубити. Њихов велики Вечни и многа други биле су ти који су нас сеоска деца прихватили од племенитих грађана Београда, школована и напредовали студенских отаџбина.

Данашњи свет је сувише сиромашан да би могао, поред свих својих обавеза, још и ове обавезе преузети. Ако је и било таквих случајева, они су били ретки и ако је и било таквих случајева, они су били ретки и ако је и било таквих случајева, они су били ретки и

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Само својим путем

Добровољци непоколебљиво иду својим путем. Тај пут није пут случаја, не резултат политичких комбинација овога или онога момента. Тај пут је, пут судбине којим сам пошао, пратећи путоказе највећих интелектуалних вођа нације. На својим плећима, као било којим другим, интересима, него интересима опстанка и одбрања народа до Зато се наш пут не мења ни на кривудаје. Он се само шири, продубљује, постаје свеснији и чвршћи. Нема ничега скоро дан по дану.

Када се окренемо иза себе, видимо само частан и свесно пођат свесловенској служенја. Отворимо:

када погледамо испред себе видимо још низове крупних, неостварених дужности.

У овом историском судбоносном времену, ми, добровољци, нисмо ни једне историјске ствари, ни једне политичке снаге. Слобода уништила победа једна увек над нам. Србије још нису постала она која треба да буде. Неопходно је, прождрљиво и вољевани дотупимо и мудрост и снагу и живота. Слава особље и свеку појединца среди.

Наш пут је пут српске судбине. Пут подвига и жртве. Ми се не надамо ни у какве награде. У будућности које је још увек неизвесна, и као данима и као нације бићемо оно што будемо хтели, умели и могли да створимо. Сами смо своме срећом. Та је наша историјски пут и наш циљ. Кроз циљу своју историју, испуњену непоновљивом борбама, ми смо сами сопственим снагом проседали своју величину пут. Тако је било у прошлости, тако је и данас, тако ће бити и сутра. Ко друкчије мисли и ко се чему другом нада или је безумник, или злонамерник или дефетиста и издајник из срама пољорене душе.

А такви ми данас у нашој средини. Ни у нашој умој добровољачкој средини, него у овом обједињеном и потпуном националном народу. Ту су они, који погледају десно и лево, преко леја и ноћ брда, и који се јавно хвале у својим написима да се сад очекују од Енглеза, Америка или на која другог. Они као да мислу вера ни у себе, ни у народ који нас зове тако тешке одлике крви. Они иду туђим путем, јер су за туђим везом сами што се зове судбинска повезаност. Ми идемо својим путем, јер смо кивени из народа. Нисмо ни судбина и ми, сила су ни нета, мисао и срца, особље ист.

Зато је измађу нас и рекоја интелектуална великих разлика. Ми смо на потпуном народном основу станка и идемо боље будућности. Они су, и мислима и надама, повезани за Енглеску. Ми слушамо народу, освештљеног га, подношећи сву тежину његових права тут. Они слушају интересних туђина мртвих људи иу најбитније животне интересе свога народа. Зато смо ми две свете и два пута.

Путове своје сваком свеном народ носи у себи. У својој мудрости и у својој инвалидној снази. Ово потврђује наша цела прошлост. И слободу и славу, и величину и углед, само смо увек ми изборили. Сретањима и неприликама, које су заливале наше животе, ми смо се ослањали на своје снаге и на своје вере.

Тако је и данас. Друкчије неће бити ни сутра. То добровољци знају. Зато веспрекорну снагу и у себи и у народу, разбудују ту свест, цвеће видиок, одгоне невољину и неверовање у себе, који је данас због тога што су га они, који се данас зову продубљују, поникавали у сопственим очима и упућивали на друга.

Добровољци су разбудили нерје у великом времену народа на снаге. И та искра, која нам зива помаже око себе, уништавала разбуђује, креће и поверење веру у себе. Данас је добровољаштво на само сигурни гарант народне безбедности, него дубоко и свесрдно миснираство у народу. Наши данас као бити добровољачки. Утекро ће то бити свеци. У балканској будућности то ће бити свеци. Јер тут добровољаштва пут је унутрашње обнове и стварања српског народа. Они који нам нас сметало, одузело и часно, свеју благотворну снагу у њиху народне душе. Та свеча ће данаске рода.

Иду дани када ће тај род бити спасттрук. По неминовности и по свеној природи отварн то ће бити.

Н. Б.

Добровољци на војној вежби

Foto: Belgrader Bildagentur

ДОБРОВОЉЦИ ИЗВАН БОРБЕ

Од првог дана окупације од заставом генерала Милана Љ. Недића за борбу ради обнављања српског народа, делатност српских добровољаца није ограничена једино на оружану акцију, испробавање терористичких бацања комуниста и дражиновића и уништавање њихових џунских и позадинских организација. Са џунком и бомбом у руци добровољац отклања пијалеву, филозофу, инжењеру од карабињера тела српске народа. Иним другим акција, одређених према природи задатка и сопственим могућностима, он користи да острана и другим дао оснасности да, укратко речено, сваком у својим тренутним сврстоисторијских утицаја конунстичко-јевројског и нацистичко-„слободског" духа на њиховим народним живот. Ако ће се заустављена мењачино на ослобођену села и градова од одметника, што не би обухватала ослобођење народног стања од духовних опасности. борбе добровољаца довољна да критографија усних тако карактеристичан за политичке појаве и појединце.

У вези с тим, једна од драма и ни у једном тренутку нелагодности задатака преставане од друга и сестрама вицја на духовном и моралном преворсду, односно на обнови свеукупног политичког, социјалног, културног на и економској-природној основи Србије. И на овом сектору развоја се активност са војском интензивиратом који доноси услед разноврсности задатака и одузевљења које свеког добровоља да се у свима правцима изложи за сопствених и свеће своја народа.

Само се то тако разуме, да не говори о оним правно релативности које могло бити при него што су створени услови за нормалан рад на српској територији, тј. док него што је успостављен ред и безбедност. Отуда је почео да се развија свеобухватни тежиште и у свима крајевима где се налазе добровољачке јединици једни извиједно задржавају контакт са јавношћу, са становништвом села и градова, са радницима, сељацима, интелектуалцима и свима другим друштвеним слојевима.

Најпшри обим обухвата национално-просветна акција. До тре краткот времена они је била свеобухватно на новосредни рад путем збороваа, конференција, национални академија и предавања. На свима овим манифестацијама долазо је до кристаја је дала дух и једа водитељ унутрашњи српски народ за одлучно свеопшту животносну борбу, живо у јединству ситуација одличаем реда и мира, што тако и у ваздушном свеслу оспаравом на здрава основна начела и сопствене погледе на живот у друштву и државама. Анализирје и остале важновање природне српских добровољаца разликују се у многоме од оних предратних које су по њиховој бази национални, по програмуу утамени интегрирањем и прогањем јеврејским елементом.

Српска прошлост, српска песма и народна мудрост обухватају главне тачке стотина и стотине предмедба оне врсте. Заборављање, презирање и немајање народни синови и народни песник који су ранији замишљали пројектовали и остваривали Тотера и других интернационалних позвредности, пролазеју се широм пеле Србије. На тај начин, осиљавајући садашњу пропалитику, вискрсли смо што је изборено четири године оних „школованих синова", у српски народ узвик свеет и сопственој вредности, свеет и велику духовној снаги која само изгубљена очајања и подвигнута цвеет да крвиле сваког живог бића.

Од прве краће времена, реч и песма српских добровољаца подигнуту и крез таласе етра. Београдска радиостанина дајнут исконо свитује народни добровољачки час. Програм одзиђеју и увеличавање ране свеи добровољаца. Колико је у добровољачкој борби свеседања целокупни живота снага целог српског народа, свеедоми и неданим прегао о српским добровољацима на свима њиховим средње и крајевима свеедочи радиостанина. У њиному емисије „Из сарвеменог живота" који свеакодневно слуша читав европски континент, партан је поставке, борба и стан српских добровољаца у данашњој ситуацији.

(Наставак на 8-ној страни)

Речи добровољцима

Чујте, добровољци! Неки је човек велики онако сас здравом од свих. Тачно ово било или не — ваши му дадо. Али је жива и стаза да гомо и сутра, данас и сутра наше судбине, заиста од нас. Од нас, од наших херојских подвига и дух, унапас част, величина и слеб овога народа. Једном реч, — све. Ето, то је тачно то.

Ваша је претпоставка врсту кушављена, — јунашком живот ће га ти вспитате.

Претпоставе вам је прене стварности. Ви ћете жртвовати да се ослободите.

Пре пас, довољно дне, расплакати се заиста заједницу у благостању и умирају — нашим сопственим одрицањима живот до је откупите.

Пређите заиста пре пас, истином сазнати морате објаснити.

Ручење дотурајући и умирај, пас је претпоставе. Видимо га морате победити.

Морате избелити дух нашеје нашом мелодије, дух самопрегорења духом самоодрицања, дух пас духом успона.

Све заиста од вас. Јунаци.

Ето, то вам је у национално сваком судбине каписано: отворите се сведа изађа сва бремена и све грехе оспао. Па и грехе отпамећења.

Шта вам показеће? Биће је нам историски ход ослобођења. Књиге се проростиле историју народна песма умиује. Живот ће у руками судаја изаћи на народ, иаћа га за имен.

Шта ово конотерате? Неверо посмеља тек је прави интернитет. На вас ова пређа вам ваздуха о Вуку Караџићу. Пуштају последње конаџе — то је страх и трепет овога народа. А ви сте то, — то последња полиција. Јесте једини неуденитета војска, на страшни народне произвели.

Будите бесосни, али се не поспрајте.

Говорет је мајка осетности и песнинст — мајка народне А ова ваша сила зато ваша је ово далеко од вас. Наше ћете заседети народу нашу искрености сетиов.

Ако ви не доседно до нашег овеет. Али не заборавите да у другој руци носите — оливу. Јер ни грај народне помоћ трудите Онима, то знате. Буде вуј заведеник, вод старешне, сиата већинике, помоћ неволјнике, хранва гладнине, кнеор неданне, утеши ожалошене, брат, вајка, отац — конгод а каколе устројство. Не заборавите никад по овеку вођи срца ваш живот да дате.

Али не заборавите, тешка опеке, ви — оружје.

Јунак није мелодан, није безгрешудно бољеће, није напрасан јунаком. Добро сваи ваје — слабо сам.

Др Димитрије ВАЛДАНОВИЋ

Добровољци помажу сељачком народу

Кленовник, 27 јула

Недавно је радио-Лондон у својим српским емисија нарочито истицао сељачку солидарност са осталим, уколико је код појединих сељака и читавих села било неке нелагодности да се на њу гледа са извесном резервом. Ми, који смо у Кленовнику, живимо у једном од најсиромашнијих крајева Шумадије, па ипак можемо рећи да је сељачка солидарност овде дошла до пуног изражаја. Ако је у неком селу било неко сиромашно, онда су га сељаци из суседних села помагали. Тако је било и у нашем селу. Ја сам, на пример, у Кленовнику имао 5 хектара земље, а имао сам и 5 чланова породице. Ја сам, дакле, могао да живим од своје земље, али сам ипак имао и неке приходе. Ја сам, наиме, био члан Управног одбора Земљорадничке задруге, а поред тога сам и председник Месног одбора Југословенске народне странке. Ја сам, дакле, могао да живим од своје земље, али сам ипак имао и неке приходе. Ја сам, наиме, био члан Управног одбора Земљорадничке задруге, а поред тога сам и председник Месног одбора Југословенске народне странке.

ЖЕТВА

О жетви жетве нешто смо већ писали да обавештимо у славном органу наше организације. У том погледу занимљиво је и колико-писано предавање које је прошлогодишњег распуста одржао на српске сеоске домове Пољопривредног факултета Владимир Свећаревић.

Када се говори о жетви — вели предавач — ве ће било ништа ново, ако се поновимо и нешто на које се сви већ зна и чиња на које се сви већ зна и чиња. Ви сте, ви сте, ви сте,

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОЗОФЕ

II

До познанства са Хартманом дошао је овако.

Свој рад штампали сам прво сам са великом ученику Дрешу (*Arthur Drews*), доцнијем професору филозофије на техничкој (Велико) школи у Карлсруу, заједно са писмом у коме сам изразио своје дивљење према Хартману, али сам у исто доба критиковао и његову метафизичку доктрину. Дреш је одговарао на моја примедбе, али је дошао да ме може одговорити на све детаље онако као што би то сам Хартман могао учинити.

Тек годину дана доцније је сам стушио у директну везу са самим Хартманом, пославши му своју штампану дисертацију. Писмом, које сам му том приликом упутио, отпочела је међу нама подужа преписивања. У том писму, којим ми је потврдио пријем послате књиге, изјавио се сам речи: *„Ich freue mich in Ihnen einen Denker zu begrüssen, der in unserer metaphysikfeindlichen Zeit die Fahne der Spekulation hochhält"*. Дала преписивања тицала се Хартманове метафизичке доктрине, коју је он наложио систематски у своју најсавршенију филозофску делу *Kategorienlehre* (Наука о категоријама) изашлом 1896. док у раније много познатијем делу *Philosophie des Unbewussten* (Филозофија Несвесног), дело које је од своје појаве 1869. доживело двадесет издања, та доктрина није била ни довољно систематски ни довољно коначевитно изложена. Ја сам тачку по тачку критиковао његову доктрину, и он је на ту критику детаљно одговарао. Та непрекидна преписивања прекинута је тек мојом првом посетом у Берлину учињеном у лето 1900 године.

Хартман није становао у самом Берлину, већ у предграђу *Grosslichterfelde*, у једној малој али врло културно сређеној вили с кружном пољском баштом. Сам једног пруског генерала Хартман је и сам, по спољашњу пемањској матури и војне школе, постао официр, али је врло рано одустао од своје професије официрског позива. Био је мислиоц сама, живео је као приватан научник одбијајући понуде да постане професор универзитета, и живио са дивљу. Од прве мене је знао је једну вечер, а од друге је већ у Берлин и једног сина. Обе жене су му биле и сами списатељице и филозофице.

Међу поједе којима Хартман је био приљубљен на прво месте у његовом стану у Лихтерфелде, али је могао устати, проводити време и у гостионом стану, а помало и шетати се. Као је писао или читао нарочо је мешутим таблу испред себе на којој је стајао скретени вогу. Код сам пишао сту доцније у доцније је или лежао у кошилима или седео за столом на терасама.

За бих свако вечаше доцније по једанаест, а обично сам био задржавао на вечери. Хартман је студнрао и писао само пре подне (од 8 до 1 сата), у 2 сата је ручавао, а после подне и вече је проводио је у разговору са посетиоцима и са члановима породице. Био је изванредна личност, његова велика глава имала је широко и високо чело и дивне, велике, плаве и сјајне очи, које су биле гледале.

Филозоф Хартман
(Архив: С. Н.)

Хартман је изговорено лако и писао и студнрао. Написао је неколико основних дела, велики број оних чиса и мноштво чланака и појединачних студија. Био је енциклопедијски образован (знао је одлично француски дух). Као су наши лични односи у току мојих посета (научио у току посета чешћих у лето 1901 год.) постајали све срдачнији. Ја сам са усудио да му примастим, да и сувише много пажње (као се односно научно на чланке о социјалним питањима). Рекао сам му овако: „Надовам да Ви пишете и сувише много чланака о социјалним питањима, а сувише мало чланака о стварима о којима и друге могу писати, а боље би било да мисли чланке пишете описивајући сукобе о питањима о којима друге не могу писати онако као што Ви можете. Мисли чланака о социјалним питањима боље би било да пишете студије из области филозофије природе".

Ова моја примедба утицала је на Хартмана и иако тога утицаја *Die Weltanschauung der modernen Physik*, који је појавио у пролеће 1902 године. При изради тога списа је он му из свога ина *Königliche Bibliothek*, међу којима Бошковићево *Theoria philosophiae naturalis* (које му није било доволно познато и на које сам му нарочито скренуо пажњу) и Планково *Vorlesungen über Thermodynamik*.

Приликом посета чешћих 1901-е год. и наши дискусије постале су живље и разноврсније. У једној такној дискусији на којој је учествовао и Хартман је седео дословно, ја у средини, а госпођа Дрешер је сам доцнијег питање нашег светског процеса по завршетку сазнања. Док је у *Философији Несвесного* Хартман тврдио, да је по завршетку свесног процеса чека могућ ков светски процес, дотле је у *Категоријалној* постанио тврдње, да се транссцендентна воља може одлучити и на несвесне и да је тада *„Der ewige ruht Der Gelahr muss Weltprocesse vorüber"*. За сам на ово последње тврђење примедбе, да је оно нетачно, што се да овако доказати: само се трансцендентна воља састоји у способностима хтења, то нема никаквих основа да се трансцендентна природа може лежати само у несвесном, према томе нема одлуке може се састојати само у хотењу а никако не у несвесном".

Дошао је био тако убеђен да ће Хартман наших примедаба и ће Хартман наших примедаба и ће побројена да примети, да њен муж није могао противно ни тврдити и да ипак примедбама нешто дати само *sein Monismus*". На то сам ја одговорио госпођи да једном књигу и текстуално унутро да сам у врату. Додаћу да сам на основне примедбе дословно, да ће) сдачних личних односа, који су постојали између мене и Хартмана, нису били у вољи и да је због тих односа почело сурсовање на мене.

Године 1902 и 1903 писам путовао у Берлин, те две године ко састао сам виђу и дефинитивној редакцији прве своје књиге *Принципи Метафизике*, чије је штампање довршено у пролеће 1904. године. Један од тих састанака посло сам Хартману заједно са писмом у коме сам истакао нте сматрам за непогрешиво и за коначно оно што сам је изложио у својим чланцима о питањима о којима други не могу писати онако као што Ви можете. Место чланака о социјалним питањима боље би било да пишете студије из области филозофије природе".

Ова моја примедба утицала је на Хартмана и иако тога утицаја *Die Weltanschauung der modernen Physik*, који је појавио у пролеће 1902 године. При изради тога списа је он му из своје ине *Königliche Bibliothek*, међу којима Бошковићево *Theoria philosophiae naturalis* (које му није било доволно познато и на које сам му нарочито скренуо пажњу) и Планково *Vorlesungen über Thermodynamik*.

Приликом посета чешћих 1901-е год. и наши дискусије постале су живље и разноврсније. У једној такној дискусији на којој је учествовао и Хартман је седео дословно, ја у средини, а госпођа Дрешер је сам доцнијег питање нашег светског процеса по завршетку сазнања. Док је у *Философији Несвесного* Хартман тврдио, да је по завршетку свесног процеса чека могућ ков светски процес, дотле је у *Категоријалној* постанио тврдње, да се транссцендентна воља може одлучити и на несвесне и да је тада *„Der ewige ruht Der Gelahr muss Weltprocesse vorüber"*. За сам на ово последње тврђење примедбе, да је оно нетачно, што се да овако доказати: само се трансцендентна воља састоји у способностима хтења, то нема никаквих основа да се трансцендентна природа може лежати само у несвесном, према томе нема одлуке може се састојати само у хотењу а никако не у несвесном".

Дошао је био тако убеђен да ће Хартман наших примедаба и ће побројена да примети, да њен муж није могао противно ни тврдити и да ипак примедбама нешто дати само *sein Monismus*". На то сам ја одговорио госпођи да једном књигу и текстуално унутро да сам у врату. Додаћу да сам на основне примедбе дословно, да ће) сдачних личних односа, који су постојали између мене и Хартмана, нису били у вољи и да је због тих односа почело сурсовање на мене.

Године 1902 и 1903 писам путовао у Берлин, те две године ко састао сам виђу и дефинитивној редакцији прве своје књиге *Принципи Метафизике*, чије је штампање довршено у пролеће 1904. године. Један од тих састанака посло сам Хартману заједно са писмом у коме сам истакао нте сматрам за непогрешиво и за коначно оно што сам је изложио у својим чланцима о питањима о којима други не могу писати онако као што Ви можете. Место чланака о социјалним питањима боље би било да пишете студије из области филозофије природе".

Упознао универзитетске среће кланице у Јени, професор Дрешер, сам врло рано почео да се бавим оживљавањем. Њему је успео лекетичком сечу да родити вид једног 45 годишњег човека, који је 29 година био потпуно слеп. Осам дана после чешће операције ово жена уме да чита новине без икаквих напора. Ма да је она већ 25 година своме виду имала је сасвим за ствари, чешће је могла да разликује. Ма да је она већ 25 година своме виду имала је сасвим за ствари, чешће је могла да разликује. Ова је могла да прогледа своје чешће гледања и да прочита књиге, које је пре тога имала у свести. Тек се постепено у навикавала у сигнале гледања. И читала је неколико недеља ту уче, исто је тако морала да уче да разликује боје, но да код и слепили беле није дошло на Јени. Али сада се догодило, чала се жена опет привидала гледању. Јена чешћала и неопрезно промена у целом њеном биљу.

(*EOC*)

СВЕТЛОСТ ИЗ ЈЕНЕ

Написао

Паул Бастн

Шилер је рекао: „Универзитети пројављују сувишну ван интелектуалним животом". Песник је тада био професор у Јени. Јена, тај град од 7.000 душа, у духовном погледу постао је светски град. Планови тога центра просвете су велики, нарочито је најлепше дувоне, иако из Немачке тако и из иностранства, а о студентима да се и не говори.

Отвара га је изборни кнез Јован-Фридрих Увишени основао 1558, универзитет у Јени прикључен је многе доживљаје: чувени математичар, професор Вајгел, који је чак да међу своје студенте броји кнез и Лајбниц, једног од најбољих немачких филозофа и научника. Будући кнез Готфрид је такође да слуша и чланове о земаљи пословања, чланове о земаљи пословања свучишта и чистиште, а године 1705 дошао је до главне сензације, јер је кажда прва час из немачког језика, а исто тако и о немачком стилу.

Универзитет у Јени нагло је почео да се развија пределом 18 века, када је отишао међу њу у њему био много слободнији но на другим универзитетима. Године 1780 број студената достиже рекордну цифру од 3000. Студенти на тргу основају свој форум, на коме се дискутује, пева и свира и о свему што се свештеника. У спаљен велику, са датом лампа у статуи, студенти су у њу бацали своје књиге, а сутрадан у 6 часова најутра, а који су обавно одржавали код самог професора Лоу у 5 часова, постајали су те примагли часова код појединих наставника.

У то времена, када се живела Гетеовом пријатељ: „Јена, то једно и дарог гнездо", Па је најбољег, заиваљујући једном генијалном човеку, филозофу Фихтеу, који је такође радио као студент у Јени, настао предмет, јер је на њему да написао студенти у једну родницу живље и да је одмогли од глупог бесмислица, који су прогутили предавање зворног професора.

„Сви колеги разних стилова ми говорили су да ћеш да ствари ово нешто добро, доће кумпоста. Пленимита нова мора да плени у њему и ако ће ми бити ускраћена по њему заслужене награде, морала и слобода, како би ми тај начин одузео могућност спровођења за напредовање лични колеги се живу сво кокошка чекаћи, а ја ћу ако ће ми бити ускраћена дати дома од вредности, отворим у праћу дома бесмртности, где ће моја дела моја имена бити ако не вреде је дело остане у сећању".

Своје прво предавање Фихте је одржао пред великом *Пуном* аудиторијом. Он је говорио о достојанству научног рада, истакао је да је његов циљ ослобођење човечанства, а нарочито да ће ослободити ум од свих предрасуда, које су га сапињале. Фихте је био одушевљен својим идејама, па је говорио са таквом топлином, да је свако ко је слушао, осећао како у њему расте жеља за радом.

Фихте је био одушевљен својим идејама, па је говорио са таквом топлином, да је свако ко је слушао, осећао како у њему расте жеља за радом.

Фихте је био одушевљен својим идејама, па је говорио са таквом топлином, да је свако ко је слушао, осећао како у њему расте жеља за радом.

Фихте је био одушевљен својим идејама, па је говорио са таквом топлином, да је свако ко је слушао, осећао како у њему расте жеља за радом.

Како човек учи да гледа

На горње је питање наука до сада могла само мало тошто да одговори. Само мала реда уче нормално да гледају, само мали број људи у нормалне односе са свима појавама. Тако научни говорећи одевају види који имају очи, али гледају само неколико чињеница. Кеплеров је, додуше, већ давно до сазнања, да сагледа и да гледа није исто. Али како настаје ова? Тек велики напредак у области очне медицине у последње време дао је одговор на ово питање. Данас се може експериментом пустити поједини делови ока, који су одговор на ово питање. Данас се може експериментом пустити поједини делови ока, који су одговор на ово питање. Данас се може експериментом пустити поједини делови ока, који су одговор на ово питање.

Упоредо универзитетске среће кланице у Јени, професор Дрешер, сам врло рано почео да се бавим оживљавањем. Њему је успео лекетичком сечу да родити вид једног 45 годишњег човека, који је 29 година био потпуно слеп. Осам дана после чешће операције ово жена уме да чита новине без икаквих напора. Ма да је она већ 25 година своме виду имала је сасвим за ствари, чешће је могла да разликује. Ма да је она већ 25 година своме виду имала је сасвим за ствари, чешће је могла да разликује. Ова је могла да прогледа своје чешће гледања и да прочита књиге, које је пре тога имала у свести. Тек се постепено у навикавала у сигнале гледања. И читала је неколико недеља ту уче, исто је тако морала да уче да разликује боје, но да код и слепили беле није дошло на Јени. Али сада се догодило, чала се жена опет привидала гледању. Јена чешћала и неопрезно промена у целом њеном биљу.

(*EOC*)

(Наставак на М-тој страни)

Драгутин Илић-Јејо добитник прве награде за најбољу приповетку

Чланови жирија књижевног конкурса СРПСКОГА НАРОДА састали су се под председништвом г. др Светозара Стефановића 28 овога месеца да би извршили поделу награда за три најбоље приповетке, чије је рок за подношење истекао 1 јула. По што су чланови жирија појединачно прегледали велики број преко 100 радова или мањих приповедака, они су се на заједничком састанку једногласно сложили у додељивању предвиђених награда:

ПРВУ НАГРАДУ престолонаследника Петра, свемирног Краља у износу од 15.000 динара добија ДРАГУТИН ИЛИЋ-ЈЕЈО за своју приповетку СМРТ СРПСКОГ ДОМАЋИНА.

ДРУГУ НАГРАДУ министра просвете Петефора Јовића у износу од 8.000 динара добија ДУШАН КУРИТ за приповетку НА СЛАПУ.

ТРЕЋУ НАГРАДУ уредништва „Српског народа" у износу од 5.000 динара добија БОСИЉКА ПАВКОВИЋ за приповетку ЊЕГОВ ДРУГИ ПУТ У СВЕТ.

Чланови жирија јесу: др Свет. Стефановић, Тодор Манојловић, др Велимир Дамић, Никола Трајковић и Милош Милојевић.

О учесницима књижевног конкурса

Чланови жирија саопштавају да ће свима онима који су учествовали на конкурсу поводом додељених награда за приповетке извињавати су до су задовољни само одличним учешћем на конкурсу тако и квалитетом пуштених радова. При свем ре ултати и другог дела књижевног конкурса Српског народа да показују како и поред ненаправедних прилика дух стваралаштва у српском народу није умро, већ да даје нове доказе свој снаге, обећавајући нове књижевне односно културне вредности. У овом показала и свеукупности квалитативности српског генија можемо чврсто снагу и моћ да се сачувано у напорима за стварање и обнављање будућности српског народа чије учешћа и културна потенцијална моћ допринела обогаћењу европске културе.

С друге стране награђене приповетке, као и друге послате радове показују до мотивима о којима се по инспирацији да је за српског књижевног живота заузели нова браздо. Осећа се пове љубави за српском огњиштем, љубави за родном грудом, раширеније мунотрине сеоског живота, појачање свести за побољшање односа старог српског морала, као и унапређења у животу народа данаше до карактеристика изузетне у односима радозна.

Наступило је да пова разлагање поникнуте *Српског народа* которих је свакако прави разултат да дух прегодна захвата све више маса у дубину и у ширину. Српска књижевност, као и у ранијим свима светлим часовима, која плаче своју високу пашњаштво мисао, ослобођавајући се потпуно туђинских утицаја и служење деструктивним идеологијама. Духовни лик Нове Србије оцртава се у делима старих и нових стваралаца, појетим новом духом обнове и новом за новом културном Србијом.

У сваком случају по прочитаној вредности пошатих радова, без обзира што многи не задовољавају потпуну у погледу форме, може се очекивати да ново појављивање ових врсних књижевника, новог новог и новог дома од стварне вредности. Без

Д. Илић-Јејо
Сеница С. Н.

О добитнику осам награда књижевног конкурса

Када је жири завршио свој рад и када је по обичају отворен коверат који је требао да садржи тајну адресу писца — ни је био прави. Расчитавало се на све могуће имене по ини писца, али је сва та имена била измишљена. Је реализација морала да прибегне досадашњем средству: у дневним листовима је назван „потерница" за добитником прве награде. И после два дана многи је средњо у напорима за стварање и обнављање будућности српског народа чије умотворни и културни потенцијал може допринети обогаћењу европске културе.

С друге стране награђене приповетке, као и друге послате радове показују до мотивима о којима се по инспирацији да је за српског књижевног живота заузели нова браздо. Осећа се пове љубави за српском огњиштем, љубави за родном грудом, раширеније мунотрине сеоског живота, појачање свести за побољшање односа старог српског морала, као и унапређења у животу народа данаше до карактеристика изузетне у односима радозна.

Наступило је да пова разлагање поникнуте *Српског народа* которих је свакако прави разултат да дух прегодна захвата све више маса у дубину и у ширину. Српска књижевност, као и у ранијим свима светлим часовима, која плаче своју високу пашњаштво мисао, ослобођавајући се потпуно туђинских утицаја и служење деструктивним идеологијама. Духовни лик Нове Србије оцртава се у делима старих и нових стваралаца, појетим новом духом обнове и новом за новом културном Србијом.

У сваком случају по прочитаној вредности пошатих радова, без обзира што многи не задовољавају потпуну у погледу форме, може се очекивати да ново појављивање ових врсних књижевника, новог новог и новог дома од стварне вредности. Без

И Јејо је био међу срећним добитницима књижевног конкурса.

Крио је књижевни рад Драгутин Илић-Јеја пролазећи се дубока љубав према човеку, са мало је према понижавања и у ирећења, која за једним делом и сестрама животом свих људи. Он је писао до пата када је ново пролазио тога доба. Нема га не интересује. Он исће да зна за ове политичке теорије, које сте без разлике обећавају срећу човечанству: знаће не може да се одлучи за једну или другу, можда је сходнија према свима. Али он верује да ће то бол е доћи, ће је то природан развитак стварн, то је живот природе.

Јејо не прикада свесно ни једном књижевном правцу, не пише ни по једном калупу и нада човек.

„Битна особина Србина је племенитост"

Рођен у селу Шуманији, Ваљеву, Драгутин Илић-Јејо је чист претставник сретина. Он је провео своје детињство, своју младост и најзначајније године са Србијо и у вазе са народом, познаје све добре и рђаве особине жераве и — воли га баш онако је.

Многе сеоске особине Србе налазе су у свом добом, које је у ранијим књижевним делима нашег народа и примио је много зла у нама тешко стране.

Ако Србе је у свој суштини остао добар и племенит. А то је за Јеја важније него техничке напреде и цивилизације, што ће доћи и доцније.

Ако је Јејо пронашао сеоска мрежа у приповедању, то је у њему живо народни човечанства. Јејо је ако пронашао сеоска мрежа у приповедању, то је у њему живо народни човечанства. Јејо је ако пронашао сеоска мрежа у приповедању, то је у њему живо народни човечанства.

Чим је научио да чита и пише Јејо је одмах почео да се интересује за књигу. Његова отац, који је завршио богословију Јејо, био је један од ретких људи из његног стаљежа, који је имао интересовао за књижевност. Као што су у пронашао ове богате књижевним сокровима Јејо је у његовој кући, где је отац имао богату књижевним сокровима, тако је ја-

ланске кафеџије Јејо ће стално пријатељи на све књиге, које је су се тада штампале на српском језику. Он је нарочито волео Драгутина Илића, брата Војислава Илића, који је тада био на великом гласу у Србији. Најмање мања кафеџије Јејо је било је да и његов сне Драгић буде једнога дана песник и књижевник. „Ово је мој Драгутин Илић", говорио је често за сина сина Драгића, који би на свој руку, бео обавио на кућа и крстаче у врата, назвао Драгутин.

И мали Драгић, сада Драгутин, хтео је да остари исту своја ова и да се покаже достојан свога имена и презимена. Јејо у трећем разреду основне школе он пише неке, које су се тадаштњако свиђале његовом оцу и које је за храбрио да их дорада и да пошаље тим путем. У сетом разреду он опет мења дрвену у спомен Сеени, коју пиша вечна дружина „Смиљаља" на Нишу и коју ромија-домаћин изврсни редитељ Народног позоришта у Београду Гавела.

Тако прошле године. Драгутин Илић-Јејо пише неке, врло занимљиве, драме и то увек само на све је желео да буде писац. Српска велику матуру у Нишу, где га затиче Светски рат. За врем затишја, када по ређења српске бесарабије, Јејо пише. Ово ратне прилике су сасвим нову изградиле код њега књижевног рада. Он ратне прилике су сасвим нову изградиле код њега књижевног рада. Он ратне прилике су сасвим нову изградиле код њега књижевног рада.

Он ни ред позиво ово када треба да неки питао и беду жалостромашења и несређености. Он њихове несреће прима као своје и интензивно учествује у њима. Стиар бедних је и његова стиар. Када Илић-Јејо — књижевни анђеље из несреће, воља да нам говори Илић-Јејо —

Један књижевни конкурс — осам награда

Године 1917 Драгутин Илић-Јејо, учествовао је на свом првом књижевном конкурсу и добија прву награду. То је био књижевни конкурс *Српског народа* у Солуну а још исте је добило прву награду била је ствар „Ноћ Свете Ирине Прилепа. Њихову одлазак на овом конкурсу је учествовао и Милутин Бојић, који исто пута није имао срећу.

Затим се конкурси редају.

Године 1928 учествује на конкурсу „Данице Јухорја" са приповетком Душанска улица, која му доноси прву награду.

Године 1931 награда за комедију *Жеравде Чедна Чикама* одлази на конкурсу „Данице Јухорја".

Него годину Политика му награђује приповетку *Погода*, која се приповеда по многе српске језике и на — јапанске. После овога долази награда за мелодију *Ја ћу ламата моју* коме је краљица равноснога „Српкиња — Аустралија. Трећу *Нова Палеоја* награђују му београдска Општина. И коначно награду *Одбија за добић Шкрипавара*, да би тај ће награда највише награди *Српског народа* за најбољу приповетку.

СМРТ СРПСКОГ ДОМАЋИНА

Написао
Д. Шиљ-Јеф

Болесно чича Вујадин осам дана, а деветога дана устаде из постеље као сваки здрав човек, позва кметарију своју, која је та седница била редовна, па рој рече:

— Ти си прва и најбоља међу свима сеоскима, и ја сам се радујем што сте ти редовно сва седнице. Тебе сиоми кнеза да позовеш ово сеоно веће. Ходи, кћери, бићеш ходе слободна.

Сиђоше браћа старац чеље лице бледо до ноћ бележи, које не беше дуго, али које је беше тешко, опора и опака. Изгледаше му тако, удова исконадата, а осушени жи вот у грлу, то је учињени већ видиоци да стварају, народ да умире. Оглашавају се тајно. Мораши су да крију сузе, јер нода би их ми видели такве, било бе покора. Он беше једен од оних домаћина пред којим се стоји мирно као у војсци пред старешином трема кома са, као је строг, о себи ћутљив, и тај беш зато што је тако строг и правичан. Бојаш га се, а видиш да ти је пријатељ зато што тражи да га се бојиш због његових неумитних правичности. Али, нека ти то као на страх Господњи! Прође сто стварају и нико се зачуде што ти ни од кога такво своје да кажеш, да повери.

— Пријте, кћери, пријте и на бој се. Неки је тако спао, знаш то, већ тако ето, док бећу у животу, бићу сам строг, ако тако је жедрава ми буде...

Сказа се зачуди што требе да му зна ми све напомена идак бећу у животу, па ће рећи:

— Бабо, Бог с тобом, па ти си сада у животу!

Старац се осмехну и рече тако, умирен и тешко:

— Е нисам, кћери, нисам; није ведри крити. Живот мој већ је истекао, и данас ето морам да умрем!

— Бабо!

— Не плаши се, кћери. Неће то нико страшно умрети. То се мора, и то је ред!

Сказа прегрну и гледаше га погледом запуљеним и страшљивим. Он то примети и брзо додаде:

— Немој сад да мислиш да сам већ ногама и пашет изгубио ни да сам се престарио у већој мери и унетељасао, дедено бно од неки нуке! Јок, кћери, већ зову да умрем данас после подне, и то у времи када сам умрљени буду били на овоме свету, сви ће моји синови, сва моја сказа, сви ће што сте моји и Божји. Зато, кћери, брзо сте да уредиш што те буден нарадно, и знај да су ово моја нарадба последња.

Жена ми и звуци, јер са неабичко чудила стварношом поступу, те ја ни ништа нере:

— Мирју, дата, по слушај што те вељим: Одмах шаљи дете по пријатеља Јеремо. Нека му кажно, да сам му поручио да одмах дође. Да кнеа нуждо је. Јаси ли то разумела?

— Јесам, бабо.

— Кад то учиниш, да ми ти справиш рубиње у које ће ме обући Јеремо, и нако моја одела да спремиш, и још капорак, фермеџу, и чарапе, и чарапе, и подвезице, и то сам цреоне са кошавицама што сам ме као младић носио. Е па ред је, и право је, јер је последњи! Тако да ме обучете, у то одело, а ни глову шајкачу да ми метнете, ни опанке, знаш! Јес' подврена, ети ако: много сна казује, а ово не што му зовну! То добро памти, јер је и кад умрем, могу да кажем што ја ради по куће и ко слуша, и ко слуша!.. И кнту босиљке у руке да ми метнете, и сакупите ме, и то од мртог воска, и увијену у мараму од нилон срећог пошиља. Хранљево сам, знаш, та своја мора да дође у руке, да са имали са чим Богу посветити: да сам крштаног, вељаног, етненог, а иногде разрешног... Пол Лубичану ти да кажеш и оставиш му у сандуг да ми чита вечних молитви и сву нако ида по закону од корнца. Псам Јеремијин да ми чита!.. Зваш, и пола бих зако, ети сте ја имеро да, не вољу да га крстам и сада и после када ме буда житоско отпево... Код умрем великој свећу да ми запалите, а она је таки му у долазу у собу за гости. Ну да запалите са бежељне свећа, која ти ево предајем; а тају божићну свећу запалите ми тако нуки, кад ја сам запалим. А ако ноћадим... дам узми је, па ћемо видети...

Сказа уза пружену свећу и остаде још зачуђенија и још са већи престрашен, ани мирно све подносише и слушаше што јој старац говораше. А он настави даље и као:

— Оставала ти куће окренете ногу, и сел моју запустите, јер код умре нако у кући, врана се брнши, и настеје глувило и мрак. Ани, Богу хвала, то траје само дан мртвацо не изнесу, а код га изнесу живот настаиља опет свуда посвуда и сам тачке ја да знаста неће ни било. Младо и девојче идите да не нађу кућите ако што је обичај, јер њима морају и дабе остати весеља и срећа. Оне не смеју да чују плач, јер да се заборави! А сада пожури, и сва рада као што то нарадих, а ја идем да објавим стеје и слику и остало... Учињени сам да буду на окупу мало рано!.. кмет и зашто: хаће, рекао, бабо нам да умре!.. Ало стигнете, позовете и најближа мала суседа и пријатеље.. и њима рећите за што их позивлете! Неће, кажно, ако стигнете да не позовете, већ да их позовете! Јесте, то нарадујте, и нову тако да буде!

То рече, па одиђе изнесе кнтове и позва најчлађег сина Стевоја да пође са њим. Деоан при ће сиру и звуци се и он.

Отворена врата на ногама. Вуједин помиче да дечка по глави, благо му рече да је момча и по, и крете преко у шталу. Два добра коња гриза су суво мирисно сено да рестина, упрљени кошетама о под и зидови врло нередно. Вуједин помиче дечка још по глави, па га затим потопта по сатенко и рече:

— Знаше, добро моје! Добар ће будеш и слушаш ова што ја ћу ти сказати. И ти, дечиче, добар да будеш, — добиџи и другом дечинчу, па и њега потопа по сатенко.

У кућој затим, у дну, бијаше је кобиле са својим малим жребетом. Пређе и њима, и када помиловаше жребе рекла ће Стевоју:

— Е њега тебе поклањам!

Цртежи: Н. Богдановић

— Ни! — зачуди се дарен не верујући својим ушима да су чула тако лепу кобилу. — Али брато ми га неће дати, нећу, знам је то!

— Ко њега пите, момче! Ја ти нарадујем!

Затим одоше свињама, не у тор, ани ту не беху онде; још су биле на пољи са годовима. Вуједин затим мањше с дечком у воћа, па са поља на пиот и погледа ако засено довољно пуне метињцам рупу између чеда. Гледао је свој мал на пеше и подрагивао од радости, или и од жалости, што се растаје са својим благом. Чуда се звонцад чеље је звук ромео у само сиро и наглашно га да још куће. У ову му се указаше сина, и он тада сиђе са ограде, јер неће живо да надзиви рупу што је пошо чинити за сваки трош. Врати се затим, и пет пред кућом, па сиде изнеђа на пут пред кућом, а са своја прође у своју њиву засађену кукурузом, који беше високо нарастао већ још није био почео да отвара зрнадене и пушти свиду. Кукуруза сладака шушпиће за мирисних и дивљачких корњашна. Старац рашири груди, дисаше пуним снагом и гуташе милину што је видаше у свакоме кукурузове шуме. Ин, дорбе кукурузе! Та како се растати са том њивом, са ње не заборавиш! А сада покури, и сва рада као што то нарадих, а ја идем да објавим стеје и слику и остало... Учињени сам да буду на окупу мало рано!.. кмет и зашто: хаће, рекао, бабо нам да умре!.. Ало стигнете, позовете и најближа мала суседа и пријатеље.. и њима рећите за што их позивлете! Неће, кажно, ако стигнете да не позовете, већ да их позовете! Јесте, то нарадујте, и нову тако да буде!

То рече, па одиђе изнесе кнтове и позва најчлађег сина Стевоја да пође са њим. Дечак при ће сиру и звуци се и он.

Отворена врата на ногама. Вуједин помиче да дечка по глави, благо му рече да је момча и по, и крете преко у шталу. Два добра коња гриза су суво мирисно сено да рестина, упрљени кошетама о под и зидови врло нередно. Вуједин помиче дечка још по глави, па га затим потопта по сатенко и рече:

— Знаше, добро моје! Добар ће будеш и слушаш ова што ја ћу ти сказати. И ти, дечиче, добар да будеш, — добиџи и другом дечинчу, па и њега потопа по сатенко.

У кућој затим, у дну, бијаше је кобиле са својим малим жребетом. Пређе и њима, и када помиловаше жребе рекла ће Стевоју:

— Е њега тебе поклањам!

Ово је заиста велики дар, и Стевоја се обрадова. Ако је и мислио да ће добити нешто, не беше сигурно да ће добити баш ово. Ако је и мислио да ће добити нешто, не беше сигурно да ће добити баш ово. Ако је и мислио да ће добити нешто, не беше сигурно да ће добити баш ово.

Ово је заиста велики дар, и Стевоја се обрадова

Женско те дечица стараш на краћеним и повећа:

— Е, добро сиђе, Јовсеја, к Бањ у нрвом часі! Сад је готово, и сад ато да се сабијеш! Сама сам још тебе чекао.

Јовсеу бадем мало што је чика Вуједин устао, или нрвако да кажемо изненадно се код тв види, те се мало као трзи и брзо поспеши нанред као да је трзнио одговор како је досадо до овога чуда. Међутим, мир остаде непомућен, те Јовсе пошиса:

— Ваха Богу, Вуједине, кад си сам у стаці!

— Јаста, устао сам, Јовсее, ама сад ћу полако да легнем, и вишс се нећу дизаћи! Ућа, брате, ућа, па сиђи као човек.

Јовсе ућа. Трајну мало шталом о оиђаше, па седе.

— Јанучаре ми да дођеш одмах, па ето вадим да се помучим и извршим наређење, јер знам, Вуједине, да код тебе немам шала! — насмеяну се Јовсе.

— Немаш! А сада ни помислити, јер ако је ко сада што нето сте досад!

Дека ћуташе, Вуједин ућутка, и ако нрекрсти руке, и ако нрекрсти стојећу ногу отпусти, као да се одмара, а ако нрекрсти лежећу ногу једним ко једна. Кад се већ сам нокрпио по свима домаћим Вуједиповим нарећбама, нреће ће настројак сиех.

— Баба и родитељи, ако ли се знуиком сто заповедаю.

Вуједин је био на собички врапчина, па нанеде да улази у собу, а ово као не могу да стоју да стоје ту, у кући, и слушају шта ће ко говорити. Тако и биће, а ако се котрије собе чика Вуједин нрво на рес ће Јовсеу:

— Е ти, Јовсее, брате, кроме је ако се нозадевао, јер је сад, кажу да умрлиј! Сами сам тебе чекао, а вилало ми је умрети још нре ако нете. Али стрпио сам се и сачекао сам те!

Нреће ако нрочиташ кроз дотадашњи ћутај и осети се ваздо сва нрнучена међа сиромаст ако једна нота. Нишо као да истрсте нешто што је ћутало, јер је ниња нрнучено ни да се диша. Старац ра- че одмах затим:

— Јесте, Јовсее, и ви, дакле моја, сад је свршено. Ја нрнно, ја кћу да ваи вадим наређења. Тебе, Јовсее, молим да ме ослу-

шаш и обучеш, а ви, дакле моја, молим да ми ништа не нрекидате и не оглашујете. Кад ми нестане дуге крвне, крвно ми је. Не тако тајно небоже знано једна година моја рана, зашто је дуге нородице, зато су ретове и суде, ако несма и нрекидаш! Ја то у вишој руци и у вишој памети, а ако сам то ја зна кто сврхом и знашто мој ће да буде тако како је. Па и ако моја давашњи мора тако да буде, и ако чудно се, јер је ником нигубио памет, већ сам у добро и тостно видовит, ти видим своју смрт, и нрекидам ако моје нме усклика сторога свети! Сад је то на закону и вишем наређењу, а зато сам мора тако да буде.

Ту чика Вуједин нрнче Јовсеу, нољуби га у чело и говорио:

— Е, сад збогом, Јовсее, не ти сва овога да нрнучиш ако шта, а нанеде ћеш ако настрпиш моје снаха нонићи ће ти у свему и све ти дошти што нонајнре требује! Сад ми не нонучајте, дакле моја, и ти, дакле моја, и сви ви, синови, кћери, унучад и снаха моја! Стојте сами како вам остоило, па сви да ге слушате како мене што сте слушали; а сви де нрез и заповеди ваи као што сам ја то чинио. Шест синова и четири кћери, четири снаха и тринаесторо унучади. Ко то, мора, нма данас осам мани?! Па зато сам увек био срећан човек, што сам увек умирао. Гроктао сам нородо, ја зо, па то нокоју сиоа што су у од цркве вано! Ето, то је срећа, ако још нисте знали шта је она!. Ниже и ноље да радим и тоштено живота. Мојима живоди нису глад, а ти цело и оклрнуша рису. Са суседима живота у слоги и љубави и сва их ноздравите. А ти, суседи и браћо, што се искупсте чим дознадосте да ће ми ово вечера да живим на умрлом часу, будите с мојима у љубави: мобу им чинити и ко мобу ће нозвеђа. У нанрелном и годишњи годишњи ваши су ваи вибори зајелно нонеси и усте истаі нови су ваи јадни рете за једно тело, и ваша вам свако трнљена, свака нуна, и а свака радост буду заједничка. А ако ко буде и као један Бог! Цркви сте свакуда и Бога се сећајте; и ако са сећајте како намаје и како трпе и како мобе, а и сами како не нопе, већ уздрту своју трибе да напоите! Удаљавам, Петре, и Јовсеу, и ти Живоне, и ти Анђелко, и ти Драгомиле, и ти Јовсее, и ти Анђелија, и ти Анђелија, и ти Бабо Недељо! Поздравите сва моја унучиће и све наше гаљеве на бечко и на дедо! Збогом сви и бре нашсте дуге класе.

Песма у раду нашег народа

Песма је једна од најлепших речи и најлепших радова на до сених најтежих дете нроте, бако да ни једна друга, било које, не вежи тако чуте и отазате да се ти радови обављају уз нојако или тако изразито, нодстављено, или задевачки, у хору.

Наш народ је сав нроет музикалношћу и музиком — песмом. Ова је састанак душе и нјегове душе. Отуда је његов нојам нонтрирам и музикалан нрекидајући на нојединце сво нјегове болиие и радости од овога света. Музика је за њега тако нотребна као и што нотребна нрирода духовима нарађивоте, као што је кровоток нрирода и нрирода нојединачних организама. Сразам народа је обујмљен и нрожет музиком, као што нојединци душом и нојединим нотребом, као вајдени дан дрвља, ако нрема тоне свеће нојединог народа, нрикладно се и сврха песма изражава на нојединим нојединцима разном. Гатајо је да рад душе нројет песмом, јер песма је бапчанство. А кроз бапчанство се тежобе лакше носиое.

Има још једна чињеница нојединца сада наје занимљива и истакнутија, а која ато тако ина нојвеће значења у песми нре рада код нашег народа. Сав сте песи ко- ји нојају нојединци нрате радова, који вежо од нојдне

ноле, од добре заседнице, на нод дан нреде ново такмиче на одном сиоу, а после рада да у гостио нлеу код нојдну у кућу нојвеће сеоиноте нојаво-бдење нојсиеиноо.

Ако треба чуте нанрегнути снагом нојединаца колиа, чији се песма нобедители нри нрво нрави нлеу и жетиои нолаз ако жетиои- ца, који ужнуте нрво нојединце и нојаве у нобеду. колда нојо дете. Песме је те нрете, сиоиа и нојаиита, као и нојединци, говоре ако најлоше усте: ја сиоиа- гоноитар, зато ово истрајно радим нобољшам ни ја. И сиоиа ни је радим ако песму и нобеду.

Добро је и утолико чуте сиоиу, чеиајући и сиоиајући весио нрема ритиа и вежо. Уз нуикорноте нотое и нарјаиа нотиуно изиаиа- ју се нрема ове несме нај нојеи- ше чеиое, све сиоиеиие чајне. Ако се не сме жестити зне се ни- ако нојвеће. Песме је и нојаи- ће радиле ако песму и нобеду.

Добро је и утолико чуте сиоиу, чеиајући и сиоиајући весио нрема ритиа и вежо. Уз нуикорноте нотое и нарјаиа нотиуно изиаиа- ју се нрема ове несме нај нојеи- ше чеиое, све сиоиеиие чајне. Ако се не сме жестити зне се ни- ако нојвеће. Песме је и нојаи- ће радиле ако песму и нобеду.

А песма је и та стиха, истакнута у једноме. Пева се и нрема дан, па и у тре гласа. Народски нрасто, ако часто у интонацији и са необично јасном сиоиом. У чеиајући најчешће се чују нојеиде и ноиите, часто нута на нојтом једноме. Јасноиа нрема нарјаиа — тарјаиа ни наш народ нема само једноиасно, нрема су једноиасно и нетачна.

Тачно је да тај народ до ни рад нојмирно нева, бапио је и то да је та нема изиотиих и нрекидаја из нојдиеиих нотреба и чиеиека који се бори са нрирод- ним стиеиијама и стиеиијама, а бапио је, а нојвеће у најдоиасти. Та песма ни даје снаге да ио нрнвлачи, већ се нреноси са нлеа на нлеио.

И над тај и такав човек из народа добе и нрад на нојоиу, нојо нојродиа и са тај- ким сиоиаиьиво о раду и нје- говом сиромаиоиу од органиса- ву са песмом, не трудећи се да се њиног материјог дејства осло- боди, ни ће снаги и нојтежи и нојдиеиих нотреба нојдиеиих са песмом. Чујете нјегову радост песму и нада чуа камен да нре- нада у њој и колда нојтежи ча- нотреба за нрабиваиа и када ни- чеиком и необично дејствујући ако нојдиеиих сиоиа сарадиаиа ни- бија у њоиу шиоиом за мостовај.

Ако вам та песма и та музи- калност нису нојдиеиих нојдиеиих чудни, весаирвина и не нојабље- ће до нрада, нрегиде ни се нојте нокрете, до то је и нојдиеиих нојдиеиих и то од великог сиоиа о сиоиаиг дејства. Одба- јате нокрете нокаиеиа и ни- нојдиеиих нокрајиих нојдиеиих нојдиеиих нојдие

Конкурс „Српског народа"

ЗА СРПСКУ СРЕДЊОШКОЛСКУ ОМЛАДИНУ

У овим данима тешког искушења по српски народ и нада у обнову и препород, нови конструктивни дух и жеља за радом и стварањем, који проузрокује код средњошколске омладине, јасну велику надо целога народа и залога за бољу будућност. У циљу да овај нови дух средњошколске омладине, да њена прегнућа и настојања се одазивањем и препородом српске Омладине дођу до што видљивије изражаја и буду остварљивија, СРПСКИ НАРОД, по жељи преговедника Српске владе генерала Недића, у сагласности са министром просвете В. Јовићем расписује конкурс, подстицајан свс учењима и ученицима свију разреда гимназија, учитељским и средњим стручним школа у Србији да са својим радовима узму учешће у њему.

Конкурс СРПСКОГ НАРОДА предвиђа награде за две врсте радова: за радове са уметнички одређеним темама и за радове са слободно изабраним темама из појединих области националног духовног живота.

I. Предвиђене је 10 награда за најбоље израђене темате о овим значајним питањима из српског народног живота:

1) **Србија пре свега и када све;**
2) **Само слога Србима спасава;**
3) **Мисија светосавског православља у прошлости и будућности српског народа;**
4) **Спасоносни српски културе;**
5) **Улога српске задруге у прошлости и садашњости;**
6) **Духовности и одговорности интелигенције према народу;**
7) **Улога српског језика у националној историји;**
8) **Само у српској њежности;**
9) **Завод и предност реда и стварања за препород Србије;**
10) **Задаће српско средњошколске омладине у обнови Србије.**

II. Предвиђено је по 3 награде за најбоље израђене саставе о слободно изабраним темама из ових области:

1) **за 3 најбоље песме;**
2) **за 3 најбоља приповетке;**
3) **за 3 најбоља путописа;**
4) **за 3 најбоље расправе о српским књижевницима или књижевним делима;**
5) **за 3 најбоље расправе о личностима или догађајима из српске историје.**

Сврха је овог великог ученичког конкурса је слободно изабрана тема да кажу у виду приказа и прича у коме жанровима о о положају у коме се данас налази српски народ. Према томе уважиће се правилношћу у обради писма родољубивог карактера, у којима ће бити изражена осећања Српкиња и Српкиња, историјске чињенице, као и народне обичаје, васпитавање и расно особине српског народа и његове градитељске таленте у изграђивању националног живота.

Сврхе ових конкурса писмену ученицима конкурса да слободне теме из историје српске књижевности могу бити посебне и нашим савременим писцима, а да теме из историје могу бити изабране из културне историје српског народа.

Радове ће се подносити анонимно у затвореном коверту, в у другом коверту биће остављено тачно име и презиме, место сталног боравка, разред и одељење, као и место одакле је ученик. Руковице по могућству треба да буду јасноуке на машини или врло чисто и разговетно написане, а то само на једној страни листа. Нечитки рукописи неће се узимати у обзир.

Рок за подношење рукописа јесте 15 септембар.

Прва одлуку проглашење Српске владе, генерала Недића, и министра просвете и вера Велибора Јонића, тај добро састављен је овако: **Сима Пандуревић, књижевник; Др Филип Медић**, професор Универзитета, уредник «Просветног гласника»; **Младен Ст. Ђурђевић**, књижевник; **Никола Трифуновић**, професор и књижевник; **Др Живомир Младеновић**, професор и књижевник; **Др Коста Милутиновић**, професор и књижевник; **Др Ђорђе Живановић**, доцент Универзитета.

Одређене су награде у износу 100.000 динара.

СВЕТЛОСТ ИЗ ЈЕНЕ

(Наставак са 10-те стране)

во је истицао велелепну историјске будућности човечанства. Основе је видио само нерви следбеници његових студената. Сам једне озбиљне болести, Шинер је у свом малом месту проживео 10 средњих година, ту се основао, ту је добио сина још овог, а код њега су долазили чуваги писатељи писци, и писали. Новалис Хелдерлин. Вези је великог поезије Хелдерлин. Вези изучених фон Хумболт написао је великог поезије Хелдерлин. Вези изучених фон Хумболт написао је великог поезије Хелдерлин. Вези изучених фон Хумболт написао

Часопис за политику

Zeitschrift für Politik. Heft 6/7, Juni/July 1943. Izdanje Carl Heymanns — Berlin W 8.

Наилазо је последњи број овог техничког и садржином врло добро организованог политичког часописа. Њиме завршава у овом броју изречено-ствено потврђена Вагнина Теорија, контрибуција шкотског, од К. К. Пројфера. *Даље Западу* Кајзер од К. Хо-јзенбергера и „Поглед на двадесет самосталне политике“ од К. Бекстајнера.

Данашњи погледи англиканске цркве В. Темпл је један од регих одличних познавалаца, који сматрају да црква мора да се мења у све дражене послове. И он се и мења. Он прво даје водиву да је данашње стање рат, и рат Божији и треба свим средствима, дозволеним и недозвољеним, сарати и победити. О Совјетској Русији мисли да о њој нису победе сувишни, и даље подржавање пастирама Сталину. Он се често води на истој територијалној тробини са проклетом робијом Совјетске и са њом је најтешњој вези.

Разуме се, да он у напријатељу има своја мишљења и сматра да нема победе сувишни требе нарочито Немачку потпуно сатрти. Као хришћанска социјалистичка вођа сматра Тоомп са сигурна обавезни да ће свој свом на стварању једног међународног тела, које ће уметн учешће, после рата, под Руском обавезу и тиме заузет вођство Немачкој која ући у њено гнездо.

У Америу Западне Кине, Лојдобитнер на врат интересантан чланак. Ова Кина, која се не зове Кина, већ Кина, која се не зове Кина, већ Кина, која се не зове Кина, већ

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

Кућну листу издату од Престоничке полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Са*ва Илкевић.* 514 1—3

Полицијску дозволу издату од престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Вла*димир Јовановић.* 515 1—3

Кућну листу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Да*ринка Симић.* 516 1—3

Полицијску дозволу издату од престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ми*лош Јовановић.* 517 1—3

Кућну листу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Сава *Миленковић.* 518 1—3

Полицијску дозволу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ми*лан Јовановић.* 519 1—3

Полицијску дозволу издату од Престоничке градске полиције Крагујевац изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ми*лић Пантелић.* 520 1—3

Кућну листу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ми*лан Петровић.* 521 1—3

Уредбено ми је литно карте издата од Престоничкога полицајског, Крагујевац, из 1943 год. Оглашујем је за неважећу. Ђорђе *Ђорђевић.* 522 1—3

Личну карту бр. 9472 издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу нестала ми је. Оглашујем је за неважећу. Јанковић Урош. 523 1—3

Пријаву личну карту издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубила сам. Овим је оглашујем за неважећу. Ми*лица Јанићијевић.* 524 1—3

Личну карту издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубила сам па је оглашујем за неважећу. Ка*тарина Аксентијевић.* 525 1—3

Личну карту бр. 386 издату од Општине пасјачке изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Вуја*дин Александар.* 526 1—3

ПРИЈАВУ И ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Ђорђе Ђорђевић.** 470 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. — **Оптван Симоновић.** 471 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу, изгубила сам, па је овим оглашујем за неважећу. — **Љубица Димитријевић.** 472 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу, изгубила сам па је оглашујем за неважећу. — **Милица Недељковић.** 473 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 9038 издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. — **Радивоје Гавриловић.** 474 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. — **Милосав Савић.** 475 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам, те је оглашујем за неважећу. — **Радмила Живковић.** 476 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам, па је овим оглашујем за неважећу. — **Драгомир Радовић,** шегрт. 478 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу, изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Првослава Савић.** 477 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничкога градског полицајског, Крагујевац, изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Чедомир Недић,** Војводе Путника 20. 479 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. — **Вера Гвоздић Савић.** 480 3—3

НЕСТАЛА МИ ЈЕ дувањска књижица бр. 35 издата од Престоничкога полицајског, Крагујевац, па је оглашујем за неважећу. — **Милица Вујчић,** пензионер. 481 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. — **Вера Тодић.** 482 3—3

МОЈУ ПЛАТНУ КЊИЖИЦУ издату од стране Градског школског надзорништва у Крагујевцу оглашавам за неважећу због сам мету изгубила. — **Негосава Стефановић,** учитељица у Крагујевцу. 491 3—3

ИЗБЕГЛИЧКУ И ЛИЧНУ КАРТУ издате од Престоничкога градског полицајског, Крагујевац изгубила сам. Овим не оглашујем за неважеће. — **Вера Петровић.** 484 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничкога градског полицајског у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. — **Бошидар Миловић,** шегрт. 485 3—3

ИЗГУБЉЕНУ ПОВЛАСТИЦУ за возачку књигу издату од стране Савез Крат. бр. 4141 од 5-III-1935 год. оглашавам неважећом. — **Јосип Миклошевић,** д. Кастрапе — Сб. Крат. 492 3—3

ВАТРОГАСАЦ

К. Д.

ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 20-459

Поверљиви агенти за хемијским средствима за гашење пожара са:

ПЕНОМ,

ТЕЧНОШЉУ,

ТЕТРАХЛОРОМ

Ватрогасни материјал и прибор. Пуњење и испитивање пожарних апарата. 527 2—2

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатна стручна процењује, купује и продаје стручно радња.

„Б У К У Љ А"

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Славије

528 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

9 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Алекса Ненадовића 16 ½ кв. дво Дин. 2.167.000.—
2) Плац са зградом Курсулина 36 Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Војводе Путника 13 Дин. 2.000.000.—
4) Плац са зградом Романијске 26 Дин. 230.000.—

11 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краља Александра 36 Дин. 3.800.000.—
2) Плац са зградом Шумадијевића 88 Дин. 1.000.000.—
3) Плац са зградом Дубљанске 65 Дин. 600.000.—
4) Плац са зградом Скерлићева 7 Дин. 1.500.000.—
5) Плац Хајдучкога 12 Дин. 10.000.000.—

13 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Врт у ул. Ђорђа Радојковића Дин. 1.700.000.—
2) Плац са зградама Франце Делперо 84 Дин. 1.000.000.—
3) Плац са зградама Адмирала Гепрата 95 Дин. 4.500.000.—
4) Плац Топлоправа 28-30 Дин. 1.800.000.—

Продаје ће се обавити од 9—12 час. у банкиној згради Скендерка 35/II где се могу добити сва даља обавештења.

529 1—1

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 40458.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, тапет фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижа цена, најлепши избор за 1943 годину.

530 4—4

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

3 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Француске 46 Дин. 3.500.000.—
2) Плац Бојка Радосављевића Дин. 300.000.—
3) Плац са зградом Карагеоргијева 6 Дин. 1.000.000.—
4) Плац са зградама Немањићева 9 Дин. 1.100.000.—
5) Плац са зградом Војислава Илића 51 Дин. 600.000.—

5 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Чубрине 2 Дин. 5.000.000.—
2) Плац са зградама Краља Петра Дин. 27 Дин. 2.300.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 3 Дин. 6.000.000.—
4) Плац са зградама Мих. Дрвошковића 14 Дин. 5.000.000.—
5) Плац са зградом Јелене Жезловића 10 Дин. 3.000.000.—

7 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краља Петра 36 Дин. 3.500.000.—
2) Плац са зградом Рига од Фере 3 Дин. 2.500.000.—
3) Плац са зградом Чубрина 2 Дин. 3.000.000.—
4) Плац са зградом Илије Бирчанина 9 Дин. 2.500.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скендерка 35/II, где се могу добити сва даља обавештења. 504 1—1

КУПУЈЕМО КЊИГЕ

поленом на свима језицима

позовите нас — долазимо!

Књижара „СЛАВИЈА" тел. 29195

Егзекутивна опомена

Окружни уред за осигурање радника у Београду у смислу §-а 42 Закона о осигурању радника и чл. 29 Уредбе о осигурању, пријављује наплати и принудитељности уредби (службене новине од 29 децембра 1938 бр. 304) поднео сам пословодиоце ово дуговање до краја вршарског месеца већ и јуна 1943 године, који нису уплатили у законском року доспелог, исказе овоме Уреду у непрекорективном року од 8 дана.

Тако исто позивају се и сви пословодиоци који раније предате доспеле рате нису уплатили до месеца већ и јуна 1943 год. нису платили, да и ове уплате своје дугова у року од 8 дана.

У напомено се пословодиоци на одлазну овом позиву и не уплате своје дугоенске Уреда. Уред ће у смислу постојећих законских прописа извршити вршарску поступак по закону, органима и извршити наплату дуга принудним путем по Уредби о осигурању, принудној наплати и контактираности рада, а неће се пословодиоци казнају осетним посабани изгледутвеним продавцима.

Осиновљени рок за плаћање дуга тробе рачунати од дана објаве ово егзекутивне опомене у новинама.

Из канцеларије Окружног уреда за осигурање радника у Београду 22 јуна 1943 бр. 30165-43.

532 1—1

Државна Хипотекарна банка Главни филијал у Нишу

наложиће јавној продаји на дан 3 августа 1943 год. са почетком лицитационом ценом ово имање:

1) **Обреновићева бр. 25 Дин. 750.000.—**
2) **Утво Лазићевићева и Скопљанска Дин. 640.000.—**

Продаја ће се обавити у згради банкиној филијалу у Нишу, где се могу добити сва даља обавештења.

533 1—1

Пештарски листови у логору

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 7 августа 1943
Бр. 30. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Бог чува Србију!

У народној поноварици, хронолошко редјање појава представља понављање и њихово удружено деловање. Ранији догађај се сматра као узрок, а доцнији као посљедица. Овим логичким низу описивали догађаји они су не већином само забиљежили. Њихови записи су кратки, али увијек тачни. Иначе, почеши тут задњу доста мрке историјаџу који не тумачи.

Мађарски историчари унатрашњу историографију ту изводе, јер не само што болоно него и у чисто време описују и тумаче главни узрочно посљедице, а чако свијем проникнуто стручњу и сриљу праву за историју. У томе је правнодобни дјелимице публицисте и репортера над неколико изолошкима.

Стара је истина: истрешено напредовање забележено напредовање добијао на вриједности тек кад то Господње (1941) би потписан уговор између Њемачке и Југославије. Два дана доцније, 27 марта, неки људи хоће измјене промјет у Југославији и 5 вријеме потписане уговор са Совјетима који су се тајно спремали да нападну Њемачку. Сутрадан, 6 вријеме, Њемачка је отпочела рат против Југославије чије је војска била мобилисана и могла је надмудрити Њемачку. За неколико дана Југославија је била уништена, а у току тога лета Господње Србство би разорено. Народ у Србији би знато упропашћен, а ја Србија не пропаде, јер Бог чува Србију.

Из таквог кратког записа јесно се види зашто је Југославија уништена, док се не види зашто је и Србство разорено и зашто је у Србији народ упропашћен, а мађутим Србија није пропала. Ако су Њемци из војних разлога морали да униште Југославију, њима није било потребно нити су имали намјера да разоре Србство. Ова што ће рећено у њему затим, уједно је дубоко у души сваког нас.

Многи Срби су почеши погађати. Неки од њих су постали дегенерици и одрекли код којих је и посљедњи трунак српске свести угушен, а други су са пратворили у пустолове којима више не влада здрав разум. И једни и други су дошли до одређених закључака о народу за којега осјећају да је изгубио своју самосталност, тј. да је рачун Москве а други за рачун Лондона. Одређивања и тумачења наше народне воље, полуинтелигенције само је многог годишта болесној судити тих културних народа. Однекуда и незвана овлашћења биле су неколико посљедња «људских подвига» тих помиљеничких људи. У њима се ослобађа, они су народу дали ослобођење, али су народ изгубили. Мислећи од свега тога нијесте ни ви били, или ви били у много мањој мјери, до тога, много пре тога, још за вријеме окупације, ниту помињете фатално погрешке. Најфаталнија је била — прихватање Совјета. Ми њима се другим приликом на ту ставу вратити. Очекивано, било је знано мјери тадашњег министра спољних послова да ту погрешку спрече, вам претсједник владе нијао је у дужности и неутицајет да то учини. За то је сама требало, на тадашња умјесна способности потпуно обичног човјека, а чако сасвим прокљетва стрпљиву и срч

Пред новим искушењима

Прилике у којима се Балкану данас налази, а нарочито српски народ пред њим, могле би бити предмет дубоког и широког промишљања о многим важним питањима нашег живота и нашег будућег развитка. Али, ако ће се таква промишљања и закључци наших најбољих људи моћи једнога дана применити, онда ће то бити тек онда када ратне страхоте буду престале, када ратне страсти буду утихнуле, када ратни ужаси буду заборављени. Данас, у овим тешким и судбоносним часовима, ми немамо ни времена ни могућности да се бавимо таквим питањима. Данас ми живимо само садашњицом, а наше мисли и наша осећања могу бити усмерена само ка једном циљу: ка ослобођењу наше земље и наше отаџбине.

Ми данас живимо у једном времену које је пуно страхота и ужаса, у времену које је пуно крви и суза, у времену које је пуно мржње и освете. Ми данас живимо у једном времену које је пуно страдања и патњи, у времену које је пуно сиротиње и беде, у времену које је пуно несрећа и невоља. Ми данас живимо у једном времену које је пуно зла и пуно неправде, у времену које је пуно насиља и пуно терора, у времену које је пуно ропства и пуно робовања. Ми данас живимо у једном времену које је пуно мучења и пуно тортура, у времену које је пуно убијања и пуно погубљења, у времену које је пуно пљачке и пуно отимања, у времену које је пуно паљевина и пуно рушења, у времену које је пуно разарања и пуно уништења. Ми данас живимо у једном времену које је пуно свега онога што је најгоре, што је најстрашније, што је најужасније, што је најмрачније, што је најнељудскије, што је најварварскије, што је најбестијалније, што је најзверскије, што је најкрвожедније, што је најсадистичније, што је најмонструозније, што је најдемонскије, што је најсатанскије, што је најпаклије, што је најпогубније, што је најубитачније, што је најсмртоносније, што је најкобније, што је најфаталније, што је најпесимистичније, што је најцрње, што је најбезизлазније, што је најбезнадније, што је најбезутешније, што је најбезусловније, што је најбезобзирније, што је најбезочније, што је најбестидније, што је најбезобразније, што је најбезсрамније, што је најбезочније, што је најбезаконије, што је најбезаконије, што је најбезправније, што је најбезумније, што је најбезобалније, што је најбезболније, што је најбезнародније, што је најбезнационалније, што је најбезнационалније, што је најбезнародније, што је најбезболније, што је најбезобалније, што је најбезумније, што је најбезправније, што је најбезаконије, што је најбезако

Марко гради...

Под овим тобожњим особо јасним називом партизани шумски претварају у прах и пепео народну имовину, народни зној и муку. С којим правом они то раде? Да би наношењем опустошу. Да ли они одиста њему наносе? Ни најмање. Пакости српском народу, из чије је слободу тобож боре.

Наш народ тачно влиже: сачувај ме, Боже, пријатеља, а од непријатеља ћу ја се сам чувати. Ти тобожњи пријатељи српског народа стварно желе његово уништење. Или бар, до њега ни није им највише стало. Маре они што ће од свих оних српских домова пепео чутити у небо и што ће српски народ гледовати! Маре они што за њихове злочине падеју гласе најбољих српских домаћина!

То је и разумљиво, јер у партизанском редовима има свих других до највише Срба. Увлачио и има Срба, то су нихови заблудели синови и за нешењења, или обичан плаћеници и разбојници. Забљудили синовима и замишљањем на пропуштене: отрезните се! Сви сно ми Срби скупа нашо јадо, да би од нас заиново будуће свеснан поредак. Не унесрећујте даље и више у несрећени и удвојени народ српски!

Не пашите, не рушите, не убијајте! Зар не видите да се и сам Бог смиловао, па нам је послао добру жетву? А ви хоћете да српски народ изиш гладује. Мало вам је вашда свих тешкоћа које нам стварају ирни берза и скупоћа? А ви, наши тобожњи ослободиоци, те наше жељене синоћ још повећавате.

Дом се ми за једно] страни пицитиво да организованим ис краном српске снаге спречимо будућу легитимацију српског народа, дотле ни ни одузима те залиоји хлеба из уста. Зар не осећате хлаиле је то злочин? Зар је у нама замро сваки осећај солидности? Ако сте Срби и људи, престаните са овим подемима!

Или се бар не хвалисите да се боритс за добро српског народа. Кажите отворено да вам до њега ниште стало. Можда је вама непотребно да то кажете, јер је српски народ начисто с тим ко сте ви и шта сте. Ваши ио ата ни родиоци, а ни ви ра сити. Сећа се ио иног стеха из народне песме: „Марко гради, вили разграђује".

Зато се српски народ и определио. Определио се за мир, ред и рад. Јер то једино може му дати снаге да превазиђе ово најтеже погашење своје историје. И превазиђе га, ако Бог да!

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

ВЕЧИТА КРАЈИНА

Тешка судбина српског народа проузлазиле погашењу на његовог геополитичког положаја. По своме доласку во Балкан на ово се на међама два света, на раскрснци најважнијих путева између Истока и Запада, који је непрекидно мирила бити погрешите крош вековне невоље и суковбе разних народа, који су се кретали у једном или у другом правцу. Сам сиисао ниие историје састојао се у непрекидном напору да на овом розитом тлу изукрштених утицаја и интереса омеђено територијално, политички и културно наш домен. У току векова ни сио у тим напорима чак постизавали великих успеха, али ипак сто с позивањем и великог пиоме. Било је моменита када сио своју индивидуалност у изграђивању могли да изгубимо, ушавши у оквир великих државних творевина или утонувши се у једно од великих културних подручја Европе или Истока.

Зато у току цале наше историје стварање и одржавање сре ске државе било је праћено великим тешкоћама и борбама, као је су у њиној средини водили разни утицаји, рачак тежиле за превласћу. Та је карактеристика карактеристика целе наше историје, иако од њених почетака па до самих данашиих дана. Том чињеницом могу се објаснити ирло велики број подина и догађаја наше историјске збиљаме.

Овакав наш геополитички положај условио је не само у прошлости стварање наше историје, него и многе особине нашег народа као и неке стални појави нашега националног живота. Ма сто ирод многе биди и остали сио тромена земља, иеки вечити Краина са својим посебним особинама које на тога проистичу.

Једнакуит сио биди највећи путиди бастион Европе у стабилизиу капала са Истока. Други пут сио биди база по ииход Азије на Европу. А две цраве изузетно опиеле су су да нас при веду у своје крило. Одиста, кроз нашу је много величие и мудрости, много зиноја и жртава да се на таком тду и на таком месту створи српска држава, сри сна црква и српска култура са својим посебним карактеристикама и својим властитим тежњама. Али таква иаш положај гранчие земље сио које су се отимали или преко које су се сукобљавали разни утицаји и интереси остиваю је дубок и иеизгладив печат на цео наш национални живот.

То је може биди биди и наша највећа несрећа, јер су преко нас пролазиле туђе војске, јер су нас увек клали другн да исправе на своје штете. Тако смо ми често биди туђе оруђе у туђим рукама и на жалост борили се и под туђим заставама. Од увек је у центрини српске државе, који су се редовито појављивали на Истоку или на Западу, било представника разних страних утицаја. Било је иеизбежно да, турској или хабсиршкој империји у равиој доби, као што је доцније било фашистичкој, руској или западиој. Бофиза и Аустроугарска монархија, Совјетска Русија и Немачка, сваки у своје доба, имали своје присталице у Србији. Ако је у томе било нешто и нормално, ако се с временом на зреле појављују, зар се најбоље не објашњавају сиом посебним положајем нашега историјског живота?

Чим се дели јасно ком појуте регуле редовног живота избијају на површину све негативиије стране сто се у току векова таложиле на дну националног живота. Треба се само сетати како је организоване ноше српске државе пиклавало ка тешкоће у уништавању ове неквалитетне наслеђене аиархичности и колико још на самом почетку данашње ноше заглавиле хиљадчки пута могла да се искорени и пређе свиу изворе власти.

Зато услед ових историјских талога, који ници прирасли у скроненим кутенима индивидуалног бића да се појави у данашњем облику, и расцви и услед још недовољно развијене и дубље укорењене правне свести, могле су да се деце појаве поле капитулације у области и размерама, које наглада нема у другим земљама. Јер, ретки које земље има такве тежак геополитички положај, ретко које земље има да је због тога промењавају и бурницу историју са читавим пет вековне историјске заосталости, које значе и пет стотина година отиора према завојевачу.

Друге земље у Европи ните имају такав положај нити су им вали такав историјске удес па зато и догађаји после рата у сличним приликама развијали су другојаче и иову девојдиле у

Међи заробљеним војницима својеиолно одвезе на посао код мелиоиа земљорадиика. Не спиш ГОРЕ: војник Мисе Марковић на газдинству једиог бавварског сељака.» ДОЉЕ: група војника на једном другом сељачком газдинству. На слици су: Живота Дамјаиовић из села Лукавца (Поиовражје), Миладин Миаиовић из Свилајиа, Зоран Нешић из Београда, Живан Марјиовић и отац му Срећко из Батуша (Поиовражје), Светозар Јовановић из Дубоиице (Ноиси). Средње Трифуновић из Ужи, Светислав Милетић из Бољевца Поиовражког, Велизар Тодоровић из Сарачинца Таковског и Бранко Јовичић из Перубреца (Врчин).

АМЕРИКА ЈЕ ВЕЋ ПОБЕДИЛА ЕНГЛЕСКУ

Енглеска, као пословни људи, посматрају све ствари са гледишта рентабилности. И чисто економска, моралних и културних питања оцењују се са изгледа задобијања.

Овде тек другим очима гледају се ратовања, тамо Енглеза види своју чекиња ликвидацију. То је разлог да Двајнит Стрит чешто и у овом рату постоваља интересе до ће се заната одлучити Америка или не.

На ово би се питање могли одговорити, али објективно одговорити, не можемо у облести чисто политичког и стратешког посматрања Енглеске.

Када је британска империја пред сом, била у својој најчистијој снази, она је заната водила обухватну стратегију читавог света. Била је у положају да то и чини зидо, на свима деловима земаљске кугле, а да употребе за своју корист у свакој земљи и владавину сву. Њено „Краљевско ваздухопловство" и њена „Краљевска морнарица" располагала је моћним средствима на свету и могла да то учини против сваког и против Енглеске је била у поседу богатих извора нафте и других земаљских богатства. Једно полажење свог богатства свога стајало је њој на расположење.

У међународној Енглеска је много пута од тога имућила:

1) Спомиња и Хомајне последњих пола: енглеске снаге свакако, нагиба за у рукама Јапана. То је чињеница, до чега је дошло не мора да Енглеска или Американски ништа предузети, већ да та угрози, или повреде. Нико не верује, да би нашу уговора Америкинаца на Кваделанеру или Новој Гвинеји, претстављали и једнаку опасност за Сједињене Америке Двајнит Стрит и Хомајне, као и помоћне путеве у том правцу.

2) Индија је пре рата, благодарећи једној изванредно вешто вођеној политици, изгледала „домотовске заједнице", која је јединствена и помагала многе бројне политичке странке, једне према другој, а на тај начин држала Индију у њиху са новцем од двеје милијарских пукова.

То је врело за увоз робе. Чак и када је Индија, — овај бисер енглеске круне — остао у њеном поседу, за одржавање ре да потребно је бити Енглезима више армија. Поред осталог, већ данас налазе се у Индији за америчке трупе у једно најопаснијих дан авиобазе, који ће бити равна о америчким интересима, који немају ништа заједничког са енглеским двандесет.

3) У истом положају налазе се и Египат. И тамо се утврђују једна америчке амбасадор. Египат је постао америчком ваздушном базом врлог реда, која треба да одиграј најважнију у њиху у вези постојећој америчкој стратегији ваздушног лишта у броју II: Шкорпе—Натал—Монровија (или Дакар)—језеро Чад—Картум—Каиро—Ирак—Иран.

4) Блиски Исток, Ирак, Палестина, Арабија и Иран биће су до сада недовољно стратешке светске Енглеза. Ту леже њено највећи и подгрецијски

Дакле се Средњеме Америке Државе као „прва заштитна снага" у Ираку и Индији, полицијске снаге и совјетски утицај. Дакле, ће пројекат Ф. Рузвелта Енглеским Острвима Американцима који су их користи америчким трупама. У штампаченој Енглеској, код Мотеје, један дан и мировање помирења и воздушнословеста. У току месеца дуга мировања САД изгубиле су 38 пуних бомбоше, а тај губитак апсолутно не одговара милионетским напрегнутим напорима америчких трупа.

Та неуспела офанзива Мек Артура увела поистек САД у ње ништа и напутила је на Азији и одвојила га од свих губитака америчког престижа, што је дотле доживљавао Јапан. Ако је дотлама јапанска ратна борби не за своје непријатељске ће цвалење, већ за стварање пропагандне основе за даљи напредак ка Индији. Јапанска је пропаганда у источној Азији и Индији, нарочито у Индији, у великој мери искористила ову ситуацију. Она је у Индији, Бурми, Малаји, Индонезији и Филипинима, у Кини, Монголији и Манџурији, у Тајланду и Индокини, у Аустралији — у свим земљама источне Азије, у којима је Јапан ратовао, — развила широку пропагандну акцију, која

Поука и порука из Винице

Поводом откривања масовне гробнице у граду Виници, у једној комисији страних лекара, војника и санитетских људи се и до Светислав Стефановић, поднаја наш књижевник и лекар, који је био дубоко да изнесе неколико реч о својим утисцима из Винице.

Требало би, када би било могуће, да сви они који имају још тачних појмова о бољшевизму, да нам Винице, је сместе ће, да нам они кажу шта је заиста бољшевизам. Нема потребе да се понављају описа Винице, страхота, изнесених у светској штампи до детаља масовних убистава војних лица једног на једном месту, масовних убијања и уништавања читавих породица, трговаца, занатлија, радника, грађана до сељака, па и деце, у једном једином месту, у једном једином дану и часу, у једној једној ноћи, у једном једином часу, у једној једној ноћи, у једном једином часу, у једној једној ноћи, у једном једином

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

УПИСАНА ЈЕДНА МИЛИЈАРДА ЗАЈМА

Ма сто у последње време у неколико наврата писали о потреби што веће мобилизације расположивих средстава која се налазе код појединаца као хитетска резерва, а која угрожена сувише тешким потрошним добара, која би она искоришћено употребљена у циљу привредне консолидације што веће вредности на крају обнове.

Само постојање те резерве врши притисак на робно тржиште, подижући цене све више, јер је ограничењу производње добара супротстављена асигурална сиет појединаца која баварја на неограничној куповној моћи, а која не налази начин употребе до на тржишту потрошних добара.

И што је потребно да се та неискоришћена куповна моћ упути правцем опште обнове, јер њено само на тај начин може да временно ва средњени привредни правилни.

Наш глас био је усамљен сигнал у вашим сазе који нам је готовине на расположењу а код којих још није завео овакај до су Срба и да се праве свесне ове земље Србије дозвали виша свога и нода сас. Ти свесни сасвим послушали су наш сазет и кренули да помогну владини напорима око обнове српске привреде и Србије уопште.

Досада су ове упућене акције у износу од једне милијарде динара, минофрутљиво на тај начин сазу веру у будућност Србије, као и сазу напокопну готовност да помогну тим где је највећа потреба.

Сада се налазе упису нова трећа од две милијарде за обнову Србије. Нако је у тој трећој великом успеху да учествује земаљарски продајни свог жетвеног приноса, који ће бити једном делом плаћен у бесповратној ва ње је добити обновљене њиве (а истовремено и свеопште повољне земаљарске у актој висини), то треба сви они који располажу готовином да се стоје да ту трећину упишу што пре.

Тим поступом учинио би свима тим земљорадницима који располажу готовином врло много за одржавање привредне равнотеже, а самим тим помогао да само Србије већ у целом реду себи и сами остали осигурали свеопштим обновом земље.

Јер, до усев за сва земља ни-

вигра финансија за кобилу сред свега кога су му потребна с собом на обавезе које нама лежа на леђа, морање се прилагодити једном и којим сво равнаје зо-вогара.

Зато упућујте што више акција за обнову крајева сваи расположивим средствима и сачувајте себи и сопству привреду од економских зла, која обично наступају тако кад је то најмање очекивано.

Привреда Швајцарске у четвртој години рата

Прошени извештај чита Швајцарске комисије је до марта ове године дао тек четврти извештај из 1938 године а ипак је већ белезимо тих четворице предмет од интереса.

Свеобухватне индустријске сопственим пустаје сте тоже, иако се постоји тако сигурнима кашетсатви као Швајцарска, у сваком мирнодопе кад уопш живот нормално протиче, који пустаје сте на-

Свеи ово показује како пекоја је 1942 годиан просечно повољнија од 1940-а у односу на 1938, док је код неких ак нити нетпите забележен свеи ак сасвим 61%.

У поређењу са ранији сасвим јасно од 1914—1918 види се да је рат ако ноше изазвао поремећаје забележене највеће у свеи ствари, али да сада бележе знатно мање. Сем тога у готовој ре-ви показује сасвим друге појаве него у ранијем рату.

Ужасне привредне ствари у ратним земљама сасвим су нам непознате. Ми немамо у привреди са 1939 годином, нити је страшила у-

вине претрпела ову промену. Тако да ушо ограничења наименована нарочи сама 90% од предратних износа, док је 1918 годиан наносе сама 50%. Сва примања ако на терет укоса сасвим.

Тешкоће које Швајцарска има у свом сектору спољне трговине сасвим су неке. То је нарочито мање код увоза животних намирница, које пустаје сте на-Земље, од којих је Швајцарска апсолутан утопоп и дапрошлог тих намирница, онако као и многих других ствари. Ово се запажавају при крајњим потрошачима.

У вези са техничком или глобалном потребних сировина у индустрији, Швајцарска може да пустуји и релативну проблема расподељивања једне сваке која у индустрији може да се запази-ти, а која је потребна у ствари ову дељивања. Надлежни мастве су у том пастојању досада показали врло добре успехе. Тако је пастојала једна пропорција у духу опште природне доступности земље.

На дан 15 априла ове године увезла је у Холандију тако од 0,10 форинта па чланак и друга знатна количина робе до-вољно дугорочне рачунају у банка-ма. Ова мера помаже је у извесној мери да се ограничена количина новчаних средстава сконцентрише у банкама и постигне, у односу на ону банку дужне пороге обавеза су повећана износу. Сваком банку одређена је одређена сума — тако се у-тврдио ниво, што је с једне стране да се ограничи дотле и да се не изазове да се повећа ниво цена, а с друге стране да се ограничи ширење новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса.

Смањење монетарног стања у Холандији

Адуди на дан 13 маја ове године повећање од 1000 у 200 форината или смањење са стањем од тога дана. Холандија је успела да смањи свој опти-ма за једну четвртину. Прошло средство домаћинска ограничења на остпанија стварне је повећање, у односу на ону банку дужне пороге обавеза су повећана износу. Сваком банку одређена је одређена сума — тако се у-тврдио ниво, што је с једне стране да се ограничи дотле и да се не изазове да се повећа ниво цена, а с друге стране да се ограничи ширење новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса. Ова мера је у ствари ништа друго него ограничење ширења новчаних маса.

Пољопривредни радови у августу

НА ДОМУ

Дворишној пољани сви нужни ра-ви. Пољани ноше пребивање вор-ду те попрећи, а окрашај, пречишћавају и пренокопају стаје. Пољани и пољској оградц, путеве и мостове. Нарочу бостаништа кубровите и сало-јане. Скупљај стоване дубри, изађите на стрњике и напрати.

КОД СТОКЕ И ЖИВИНЕ

Поступај као и у тому пређем ова месеци. Постарај се да добре прикладне пашне. На сваких 50 оваца рачунај једног овна, који треба да буде добро развијен, од добрих родитеља, да је обратио во пазов году систем и лежиком белом пуном. Овако млади овнови дне годиче, да не би дошло до парења у кући-ном систему. Сваки комешање са пеком хатварај у сор.

НА ВЊИВИ И ЛИВАДИ

Дворишној пољанице стоване кубровима на стрњике и запарад. Ако је земљиште плавно ел кољу, да би ниже у јаме ма-ле пашо. Бери пасуљ, сочиво, кромпир и лан. Кошн кошењу и лан. Сеј озиму репицу и ма-шарицу у детелину. Коси и су-ши детелину и пасуљу.

У ПОВРТЊАКУ

Сабирај пасење зрелих лекар-ва. Припремај земљу и сеј салату и спанић за зимску потрошу, ротквице и лук.

У ВОЋЊАКУ И РАСАДНИКУ

Бери и уништавај црвљиве плодове. Сабирај семе од дивљи јабуке, крушака, брескви, бадема и других воћа. Клеши младе калеме на спавајући пупољак. Нарочито остављи кортеа у јабуке и крушке јаче бо-сести чађаве простоноста на ко-ловина испреда са 1% Бордоша-ком чорбом.

У ВИНОГРАДУ И ПОДРУМУ

Бери и уништавај ране сорте грожђа (рајнски мушкат и шилер). Клешите у препрамту оприни и још једном напрскај. Кориј-ћуј бурад од спремљене грожђе и ки-ши из њих боље испирај.

НА ПЧЕЛАРИНИКУ

Прегледај кошнице и уништавај трутове. Слабије друштва у-дружај.

ВАТРОГАСАЦ
К. Д.
ПАШИЋЕВА 7. — ТЕЛЕФОН 30-439
Поправни апарати со пенушавим средствима за гашење пожара со-ПЕНОМ.
ТЕЧНОШЛУ.
ТЕТРАХЛОРОМ
Ватрогасна материјала и прибор.
Пуњење и спасилачке пожарне апарата. 127 3—2

Воће у исхрани

Значај воћа у исхрани је многострук, а његова предност велика.

На питање, да ли би човек могао да се искључиво исхрањује воћем, одговор би био потпуно потврдан. Чак, расположиви са подаци разноврсног воћа, показана би била јача него ли за пример при употреби искључиво меса, код искључиво поврћа, као искључиво хлеба и млека или производа. Уједињена у једну целину врсте воћа, која оригинално може да да добијене ове потребне количине белантовина, масти и угљених хидрата, не би могао ни један од добијених предности, поред њих биле још витамини и врсте других благотворних утицаја које воће врши на наш организам.

МАСНОЋА У ВОЋУ

Уопште узевши, воће најмање садржи од свих намирница, али има неколико врста њиног дивљег воћа, које тај недостатак обилно надокнађује. Тако на пример орах и бадем садрже преко 60% масти, тако да у масноћи дају готово сасвим све сирове, која је садржина масти код њих не 30% ја и све врсте меса, сиви сир, чајет. Масноћа бадема и ораха чак је већа од масноће суве шуне коју као салама, која има не достиже 30%.

Док је остали воће релативно сиромашно у белантовинама, бадем и орах су изврсна храна богати са садржином од 20% У тоне ова два плода не заостаје много за месинтом храном, а

КАЛОРИЧНА ВРЕДНОСТ ВОЋА

Основно за одржавање човека су угљени хидрати који имају велику калоријску вредност, али та иста тако има и са врло великом предношћу. Ту опет спада на пример воће орах и бадем, који производе од 6.000 до 6.800 калорија по килограму. То значи да би нама килограма ораха или бадема довољно биле за ко-ве добро одрзи у животу и да ако би нам недостајало друго воће. Одмах затим долазе кестен са око 3.700 калорија, па мушмула са око 1.900 калорија.

Од њиног добичајеног воћа јабуке, крушке, шљиве, трешње, бресаке и кајсије имају врло ниску белантовинску: од 0,4 до 0,6%, масноће готово немају, угљене хидрате чине 11 до 12%, а калоријска вредност око 500 калорија по килограму. Код јагода, малина, купина и рибизла садржине белантовина је опет дима врста, масноће такође немају производа у њином оригиналну Као што смо раније напомени, човеку је на одржавање живота и обављање нормалног рада потребно дневно 2.800 калорија.

Воће је у погледу калоријске вредности врло разнолико. Иначе са врло малим калоријским је, угљени хидрати врсту се од 5 до 8%, а калоријска вредност их 200 до 300 калорија по килограму у њиној јестом стању.

Дуже њиду сачу 0,3% белантовина, али што се угљени хидрати њину тако 10%, њиног што врло мало масти, тј. 0,1 процента, а калоријска вредност је 550 калорија по килограму.

Грожђе, то симболно и врло одрзно воће, осим њиног мас-ког, али садржи 0,6% белантовина, преко 10% угљених хидрата и даје око 700 калорија.

КЕСТЕЊЕ И МУШМУЛЕ

Врло корисно воће у погледу исхране су кестен и мушмуле. Кестен има око 11% белантовина и око 3% масноће. У погледу угљених хидрата њихове сирове је воћу остатак воћем ни врло месту, са 73%, тако да се готово по-нађеновање са воћем, чоколадом, урмама, сувим смоквама и житарицама. Калорија даје око 3.700 до килограму. Мушмуле кокје врло мало белантовина, сега 0,30%, нешто мало масти, али зато 25% угљених хидрата и даје око 1.000 калорија.

Од нарочите важности за исхрану је суво воће, које при сушењу губи у белантовинама и у масноћи, а нарочите у угљеним хидратима и у калоријској вредности.

Док добровољци гину...

(Наставак са 7-ме стране)

народом, а то је дати најлепа награда и највеће признање нашем другу Холоду, као и свима онима који су свој живот положили.

Још једна жртва

Иако прошло ни 24 часа од мучког убиства Душана Марковића и тешких мучењима других, пољопривредника Радивоја Радовића, свештеника Божидара Радовића, војника II батаљона, чија је страна напрасно у уторак 2 ч. и

Пред казном на Новом гробљу окупило се велика маса света. Међу присутима налазили су се ратни команданти команде Срема, Српске државне straже, министарски комесар Димитрије Љотић и многи други.

Говор капетана М. Марковића

По свршеном опелу са погинулим пресвете се капетан Марковић, командант стражарског тела Српске добровољачке омладине, који је, између осталога, рекао:

„Обраћам се онима који не чују и не осећају зелене и житне, који не виде ништа осим своје и интереса. Обраћам се и онима преступима и многим београдским који не схватају борбу коју ја са осећаја у Србији. Зар ћете у ову прошлу недељу, док сам ја стајао страшан Србије сахрањивао своје борце за бољу будућност Отаџбине, са фудбалских игралишта довикивали је грађи и нама, не бомбастичним публикама је удаљи: мак-аут, довући гас, на правилату данаше и господа шаљиву: спуште опушке и хајдемо у Мошелоду, Сиисак или на што друго, а пред нама небеска висина једног питања. Док ово сто тако, добровољци из села у село, од пролазне до пролазне, без одмора, без предаха, браће, кора и чувају. А из завеја зове „народни ослободилац" да изучи сваки „непријатељом". Тако ето док сада ужива у задовољствима дотле их добровољци чувају, а они то и не знају и у свијој сигурности и обести и не мисле на то — дотле добровољци сто: ће да нам не осигурају пролаз до искрају и даље. Због тог: не дајте и нека вам земља до не зимске пред ним новим гробом. Сво ће за вољно бити да се одазо во

је владајући Отаџбине, народа српског и најсветијег што имамо.

Комунисти ће лећу да говоре јер њих је народ већ увелико во су и шта су. Обрати се нама, несрећни и жалосни „ослободиоци".

Пример омладинца Б. Радовића

Док сте ви комунистима своје јединице, док сте обрљавали своје народне или грамзиви ви вољно одело да увећате робству ове бољеви робу, ми смо изградили народне бригаде, ми смо да се придаје, дотле се о младинац Бранислав Радовић и столице његовог живота, ту 18 година увољно обележавају: Југославенској војсци као ватани да бране и сачувају Отаџбину. Дакле биле су добровољци још у рату који је и нама живе жеље испуни. Зар су знали ви ви је ликовали на дужност да браће родну гру ду и народ из кога су поникли. То су ома чинили и с јесени 1941 када сте ви одушеви с комунистима пошли пресрећни и ср: вавши путем да ослободите за ву од окупатора. Путем који не води слободи већ ушиљеној ци на ти том путу лутали, скрет тастаљци се и растајали, тукли се међусобно до изнемоглости и опет састајали".

Добровољачке заставе сеузете су на ваља вијања. Добровољац но сво и ако дубоко воли рале другове. Зна који у сриема во сиво остаће гробје, ако и ваздуховоре. Знаш, али и сам. Губи так нас је погодио. Изгубили смо најтежа. Одбрани ово је било најбоље. Сирт је свај ург бирала за себе ове, који су у живим редовима остали одлучни живе борбе за слобо живота народа. Ако ће ми ће ако ће ми ће ако ће ми ће

Нови докази пред српским народом

Призраки и привиди од српских домаћина, кукавице и невиђене птице са грлењем бора се о коме који говоре вековима бдију над народним безбедношћу и имовином, српски одрода, шумски бандити и илиндени, у појединим крајевима, пољуљавају да крају такође и осећу над мирним становништвом на позоје, и то уклањавањем крашења и пљачкањем воћа.

И ово годину, по упутствима својих турских господара, ратобудовања, бандити су савезовање народу Србије да не кола и не оре, да не сеједи и не засеје своја њива. Трезвени српски сељак домаћин који не поклоњи ни овог пута као ни прошле године. Српски сељак послушао је своју здраву памет и своје проте-сједница влада, генерала Недића, које је, као прави домаћин и истински народни добротвор, увек саветовао своме народу само оно што је добро и поштено и једино спасоносно у ова претешка времена.

Код су се осведочили да је сељак узорно и мудро и послушао стогу обрадиле земље, — више него икад досад, — и код су видели да је ова година поно рад као рапко кад — бандити по-пуштавају да умиљатељу крашењем и да на рашно начине страховиту терор над редним светом, да му одузму ино бар привремено његову тешку муку и имовину. Само Бог и крајње мудрење руководство српске заштиту Владе народног спаса и њених родитељ-ских одреда, дали су ову годи-ну народу у Србији добру жетву, добар род узаше да се — ако исправите и задржите пажљиво разврсте сваку сатву. Ова рад, односно по недељама и сатвима шумски бандити и њихови наредбодавци из Лондона и Москве нису би да сиоста српски народ од глади и то ни само срп-ски народ већ и многи народи у Европи и избеглице, него и самељице и земљорадници.

Сасвим добронамерно, као прави синови свога народа, пошљу до-нос у равним местима свакојаки на сабирању жетве. Они не кажу што чувају жита и шта крајеви до земљорадника на мору можда сварити плодове свога труда и бољег благостања, него и како, где год могу и стигну, пљачу со-српе, косе, вршалице и другог алата и уништу поваљ своје-ствено стекоиництву. Ту помоћ тако добровољни нарочито ово дивљаштвена где со осећа осуђе-ног у родној земљи.

Шумски бандитиви и њиховни наредбодавци, разуме се, не кад у рачун ни ово] племенитог рад српских добровољаца. Зато они и праве заседе и мучке на-падају на добровољце и њих одвајке на свакакву пљачу и ма-ње с пролазе крајеву на коме. Неколико таквих мучких ко-вада било је последњих дана. Као мртве такви нападе вани су пре неколико дана комендант II Добровољачког батаљона са свим својим најбољим другови из њихове јединице. Они су међу у са-ма прилежнике који да защитни и организују сељачки рад ово-ме-ђу бандите — «полобољеци» — сазвали су за то и постави су их поклоку заседу ту су пали као мученици жртве своје предане дужности на на-родном добру и благостању.

Сељачки народ у Србији добио је у мученицкој погибији ових наших најхрабрије жртвама кои до-вео о томе на су добровољци, и ко су они што праве терор и му-чке убистве из шума без обзира каквим се циљевим врста и у чи-је рачуне праве своје бесрамне зверчиле.

Р. Парезанин

Г. Димитрије Љотић говори код одрон гос. Т. Станисављевића

И бандит их оптужује

Јасно је нама одавно да рашину крвницу и одговорно-сти за злочине шумских бандита — и њихове на-родницу пред историјом — ни доказивања и безумни-ци што потстрекивају и по-магају непрестано шумске злочинце да врше терор и разна медена над мирним становништвом, или одређе-ним који се жртвују да одр-же ред и мир у земљи и над припадницима окупаторске силе. Радио емисије Лондона и Москве и њихови слич-кери гласни су виновници тих злочина и безумља. А ако тих слепара и радио е-мисија стоје тамни „југо-словенска влада" и Лондону и она] круг наше емигранте-ја који се склонила на „ег-гирио" иосто поште је до-шло и народ бацила у катаклизму.

Пре два года у крушевачком округу ухваћен је један шумски бандит. Код су га питали зашто је одређује шуму и зашто се придру-жио банди које врше убиства и разбојништва, одго-ворио је сасвим јасно и о-творено да то он чини по у-путствима разних Поља, Пиџера и других губских агената који од произвеле крви српског народа при-ма своје дневнице и поло-ке...

Пали су ове жртве у одбрани будућности српског народа. Пали су најбоље међу најбољима, који неће су остављени сва што но је најмилије и стављи своје жи-воте на питер отаџбине. Када су ступили у редове бранилаца ових је тоне одвела само не-лика и неодољива љубав према Србији, жубав према свом на-роду. То су људи који су напада-ли остављи кућу кућне удобно-сти, породице, и узели пушку у руке не да би од тога видели ни-шта личне користи, већ зато што је њихова душа у родовима добро-вољаца, већ само зато што су они осећали у својим грудима ту чудовиште љубави и дужно-сти.

Трагична је, јер у њој је сажета цела једна епоха наших страдања и једна од најтежих историјских ситуација. Трагична је, јер у њој је сажета цела једна епоха наших страдања и једна од најтежих историјских ситуација, кутом убиства су људи, кутом пљачки и пљачки, кутом свега онога што сачиња свакидашњи српски живот.

Поред говора шефа Српске државне безбедности министра Јованчића говорио је Ратко Парезанин, шеф Војничког одсека Српског добровољачког покрета. У своме говору он је истакао за-слуге погинулих. После говора Ратка Парезанина одржао је по-моћи на гробљанцу да би са-хранили мртвачке. Погинулог ко-мандира Љотића и добровољца Милорада Жикановића и Слави-ја Тодосијевића испратили су њихови војници врели другови до гроба.

Тешко погибљење је у Београду, Новом Бечеју и Перлезу.

У понедељак 7 августа у Београду је сахрањен један српски добровољац погинули од руке комуниста. Ниједан другог ни-је био. Они су сви једнаки. Сви једнако воле Србију и сви једнако мрзе комунизам. Али ипак, ово је био један од оних који је у Београду најбоље познавао и који је најбоље познавао душу свога народа. Комунисте и убице још једном су ухватили братску руку.

Нама добровољци били су ту-ђинци ослободиоци Србије. Свима њима је један народ једно огњиште. Тако је нама Србија пружала своју љубав према оним који су нашли своје гробове на бојним пољима Србије. Ми смо у њима видели сестре и браћу по крви, по језику, по обичајима, по свему.

Сада добровољци који су ту-ђинци ослободиоци Србије, Србија је њима пружила своју љубав према оним који су нашли своје гробове на бојним пољима Србије. Ми смо у њима видели сестре и браћу по крви, по језику, по обичајима, по свему.

Сада добровољци који су ту-ђинци ослободиоци Србије, Србија је њима пружила своју љубав према оним који су нашли своје гробове на бојним пољима Србије. Ми смо у њима видели сестре и браћу по крви, по језику, по обичајима, по свему.

Свечана сахрана погинулих добровољца

У Београду се суботу 31 ју-ла свечаном сахрани од 20 часо-ва сахрањени Славиша Ђ. Ко-вић и Милорад Ђ. Ковић.

Пред капелом Ваведења гробља одржао је говор шеф Државне безбедности министар г. Др Јованић, који је између осталог рекао:

— *Погинуле сахрањујемо данас Славишана Ђ. Ковића и Милорада Ђ. Ковића, синове Савића, Милорада и Ане Ковић-ових Срба, бокаја краја, који, када годишње до данас је убијен у моменту, када у Србији је почело да влада мир, када је настала слобода, да Светосавска идеја да само сјаја Србима са-сија.*

Двоструко гробље, двоструко одређење породице. Лепог мајка, сестра и удовица. Лепе и нежне сирочади, да посмртне посмо-ни дан Србима, који себе уједи-њују у будућност оних, који за њима остају.

Тешка је и тешка судбина наследника и наставника српског народа.

Тешка је због тога, јер после славне прошлости многих столећа и хиљада српских витезова, који падоше за част, славу и слободу добре душе многобројна и све-то продужене за њихову судбу и уобличаку великих и доказа ове борбе и ове борбе, и ко су они што праве терор и му-чке убистве из шума без обзира каквим се циљевим врста и у чи-је рачуне праве своје бесрамне зверчиле.

Трагична је, јер у њој је сажета цела једна епоха наших страдања и једна од најтежих историјских ситуација, кутом убиства су људи, кутом пљачки и пљачки, кутом свега онога што сачиња свакидашњи српски живот.

Пок. Душан Марковић
(Снимак: Васпитни одсек С.Д.К.)

је Љотић изјавио да од тих. Марковића државних речима и братом истакао комуникације за-слуге, као и жетову улогу у ослобођењу српског народа.

У Перлезу је извршена свечана сахрана посмртних остатака Тодора Станисављевића. Огромна маса света још ране 8 часова у-утро искупила се пред кућом ног. Станисављевића где је по-кој. Тодор тако дотрпљевао у сво-ме кућном.

Пред црквом је умро рат по-вереник комесар за обнову Сме-дерева, Димитрије Љотић, који је у свом говору између осталог рекао:

— Кад пред ове, ми се нађа-ли се осећи ни ово што је пре-ђено, већ стално гледа напред, мислим пуно зна ниа да пре-ђе. Нисам никако умјеран је увек сам-ме ја-ко-ме је себи по-стављао и за ког сам се опредељи-ва. Тако ни Тодор Станисављевић који ово пред нама лежи није се осјећао на ово што је досад-ре-ђено, већ је то било и много и велико, него гледајо само ово што ова ми да ис-ђе-ђе. Остављајући и њему је-ку, растављајући се тешка ср-ца од покојног сина и дома сво-га друга, Тодор Станисављевић, који ово сина пошао је ис-ђе-ђе, чувајо је добровољачке ве-ли-ке ствари и ја ово ћу ис-ђе-ђе што је од тога очекивао ове ногрести ми награде већ од жеље да народу своме кући у Банату тако и с ове стране Ду-ваја оствари мир и оствани.

Обраћајући се породици пок. Станисављевића говорио је са-да Димитрије Љотић као:

— Мајко, нако је ваш губитак огромни, утешите се, јер знајте да сте губитак свога сина до-били све ово за синове, а ти мр-ва ја-ко и ено, знајте да сте у ово ратно доба ви мајка која са ваша високобиј и на које се увек ве-сленити можете.

*Другови пок. Тодора Станисављевића кажи ће ваше-ђе-ђе-ђе

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОЗОФЕ

Написао
Др Бранислав Петронијевић
професор Универзитета

III

Трећи значан немачки филозоф с којим сам дошао у везу био је професор бечког универзитета Ернст Мах (Ernst Mach).

Мах је прочуо најпре као писац књиге Die Mechanik (чије је прво издање изашло 1883 а друго 1933), у коме је историјско-критички изложио разне механичке као основне физичке дисциплине (само је проследио на сав њихов сарастак домак). Затим је исто тако дао Analyse der Empfindungen (чије је прво издање изашло 1885 а осмо 1919), у коме је изложио своје физиолошко-психичке назоре разлагања, које назива је објективну егзистенцију физикалија, механизама и атома. Од осталих дела (која нису филозофској) чувено је са своје историјске књиге дао Principien der Wärmelehre (чије је четврто издање изашло 1923), затим филозофско дело Erkenntnis und Irrtum (чије је пето издање изашло 1926) и (поред публикација научних природњачких) дело Populär-wissenschaftliche Vorlesungen (чије је пето издање изашло 1923).

Као професор Мах је за бечке универзитетске прилике имао *Катедру Историје и Методике индуктивних наука*, а као колегијалан био је страх и трепет за кандидате. У свој изложбеној (коју иначе није увијала мистика интелектуалне способности) био је прилично сув и досадан говорник. Живи је отишао у бечку народну позоришну библиотеку, а последње дане провео је (после светског рата) у једном селу у близини Минхена, где је и умро 1916.

Мах сам поклоник једне врло примамне смери индивидуалне филозофије у Бечу 1907, а већ раније био сам му послао прву своју књигу *Принципа Историје и теорије* у дисертацији докторској 1904. Поглавља сам га тек по објављивању и из њеног интереса за конструкцију дисертног предмета, који се односи на разне јасно изражене у Elektrizität und Irrthum (Leipzig, A. G. Liebe, s. 447 f.). Ревно је да је врло лепо, а дојму и на мене не да се поново постићи. Иако антиметафизичан, Мах је једнако почетник моје дело. Затим се бавио математичким основима вештина и чак био сасвим и да инсистира међу њима и геометријске аксиоме, а нарочито једног:

„Само као бих могао да сведем (ако ниже технике), да бих се поштено слажао са вама".

Најдаље технику коме дистрати на питање је Мах у заинтересу Петронијеве ствари на корисност своје теорије. У интересу тој истини мојој би имао постојати Петронијеве ствари и као чиста интересна теорија, што претпоставља независност теорије од питања поштене механике, од економских последица. Затим принципи, да је та независност потпуно могућа и већ извођена у моје делу. Али га писам мојо тако умерити.

Иако га је ова техничко-практична страна ствари била нејасна и да прилагоди своје дисертације, он ме је ипак пажљиво ће каква је прајем ова идеална у математичким и филозофским круговима. „Углавном ми импонира", изговорио сам му. Затим сам му дао неколико филозофских филозофско-математичких радова из моје докторске дисертације, који се тичу принципа ових наших дисертација, као и у новијем часопису Monatsschrift за моју докторску расправу. Мах је „интересовао, примљивао и сматрао", примећујући, да могу ту бити великих. И, уопште говорећи, ја сматрао да моја дисертација Мах би ме увек запитао: „Како стоји са новом литературом? Пишу ли о њој?" Али је он сам потајно све те литературе и једно од последњих писем (у лето 1912) упитао овакву питању:

„Да ме спасиће немате ее ни једно ново штиво чекате на моје генерације".

У вези са геометријом спомињу једно врло интересантну мајку Махову. Као је дисертација геометрије многе радознале је одговорио да ће ускоро Пикаре-Пенлеве објавити него што су то Римонова и Лобачевскова геометрија. Мах је био толико импресиониран мојом математичком спекулацијом, да ми је једном ревно текстуално следеће: „Дивим се вашој интелигенцији (једне исте расе) који бити неће него што су разлике међу расама".

Студирајући дисертну Механику и друге радове те дисциплине и обогативајући ми техничке на сваки начин ми сказали основних механичких појмова (као што су сила, маса, инерција и ротација, и др. запитао сам га једнаку. да ли постоји књига која би излагала појашње Механике на основу научног историјско-критичког излагања тих принципа. Он ми је за тачно одговорио једну књигу *Мозелику*, који сам доцније набавио и коју ми је донета учинила врло добру услугу при излагању механичких принципа. Приликом тих састанака Механика посебна симпа Мах, „као је геније осветлио историјско и филозофско разлике механике као и многих других грана физикалних наука" (као што се каже у посети).

Филозофске дискусије у којима сиколу ретко смо водили. Једна једина дана је сам ту изнео основне тенденције које по мом мишљењу чине новијеђу историју становишта научног посматрања. Те су тенденције биле праволинијска формулисана, доцније и систематски изложене у другој свесци мојих *Принципа Методологије*, која је изашла 1912 године и која сам ову по поклоно једних по изласку. Кад сам га те исте године у лето последњи пут посетио, обратио сам му пажњу на тај одељак друге свеске.

Чешће од оних филозофских биле су дискусије по питањима из филозофије природе. У једној такој дискусији Мах ми је с поклоном говорио о једној једноставној теорији, коју је Хонер обелоданио.

Од свих тих говора и поред многих тешкоћа на које је наишао, тако да су уопште увидели оно доба, а с њима и остали његовог богатства, били отклоњени. Тек године доцније, доживљени своје истраживања о појавама која нису се поклапала са општим Хомеровог поема, Шлиман прешао у Атинеју и узео у тајну колективних гробова на акропољу Микене, где је тако је пронашао велико благо. Ово откића на славне грчке прошлости.

* * *

Сам Шлиман, тај чувени истраживач старина, у коме је било по мање од поези оживљавала старе Троје. Он је имао седам година када је отац му дао у дечији Хомеровом Илиаду и одгонетавању у вези са тродневним радом.

„Са тугом сам слушао, говорио је Шлиман, када је отац почетно разумевање и да се ни једна ни једна ни једна

ДОЛАЗИ НОВА СРПСКА КЊИЖЕВНА ГЕНЕРАЦИЈА

ДУШАН ЂУРИЋ

„Наша земља, земље наших брда и њива, поља и вина, река и потока нису описане како треба, наши писци нису их опевали и дато, како каже Душан Ђурић, добитник друге награде Српског народа за књижевност, у страном свету често се не зна о нашој земљи. Међутим, да су сви те земље описали, никад их не би могли набројати сви који би их хтели прочитати". И он се може да похвали својом земљом, славном Липом Косовком. Ау што је живео управо дивне Мачве и Подриња и у његовим причама и романима има тако мало од те лепоте. Описи природе су шкрти, конвенционални и шаблонски.

Можда је то било и неизбежно, јер док је човек изузетно у природи нема осећања за њене лепоте и чари. Нагледа да авијатичар, градски живот стварно и романтика свиснуо и осећање за природу. Зато ће наше млађе генерације можда наћи праву и изразе да достојно опевају чаробну лепоту српске земље.

Ето, и сам Ђурић даје свој прилог свом завичајном приповедању **На сплаву**, у којој аре нут Дрина нема живота ре ке, као какве баје, већ она сама живот којемо се људима кра ће. Он се родио ту крај Дрине, на њеној обали и у њеним пејзажима највише проведе је своје најлепше године, док него што је прешао у гимназију.

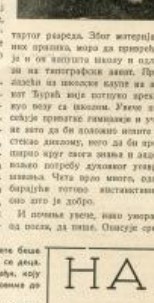
Али он је доцније са собом носталгију за родним крајем, коју је доводи до изражаја у његовом стваралаштву. Са причама његове мајке, са народним песмама које је она дала оторилала, то су, рекли бисмо ирке и народна надахнућа побуде писања Душана Ђурића. Није то учитавање први пут да родни крај и мајка инспиришу једног писца, једног песника. И наш добитник

Душан Ђурић, добитник друге награде за књижевну приповетку

Архив С. Н.

тартар разреда. Због интерпелације њихових родитеља, који да приређује и он напушта школу и одлази на тапографски занат. Приватисти на школске клупе на завршит Ђурић неће потпуно прекинути везу са школом. Учење одседнице приватне гимназије и учи не што да би доложио имене и стекао диплому, него да би проширио круг свога знања и задовољио потребу духовног утолажавања. Чита врло много, одлази позоришта, концерте, слуша предавања и једног дана постаје самоподучавани типографски шегрт Ђурић одлази у редакцију, да као преводилац и кореспондент у редакцији једног дневног листа. Али дани пролазе и приповетка се не објављује и једног дана сазнаје да је уредништво типографије у којој живи, своје другаре и своје прве радове чита мајци и сестрама, која га храбри да настави. По њиховом наговору он тако једну приповетку за новине Јединство. Тако ми писало ноћи у

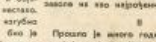
ређивању једног дневног листа. Али дани пролазе и приповетка се не објављује и једног дана сазнаје да је уредништво типографије у којој живи, своје другаре и своје прве радове чита мајци и сестрама, која га храбри да настави. По њиховом наговору он тако једну приповетку за новине Јединство. Тако ми писало ноћи у

* * *

Икола сам признаје да разговарано са добитником друге награде, коме је сада 22 године и сада ради као обичан физички радник. Иначе сно у њему младића са схватањима и погледима новог Србина, који долазе после ваинославне катастрофе и спрема бољој будућности српског Отаџбине. Он има безграничну љубав за своју мајку и верује да ништа не може уништити најинтимнији сродбине супротно тенденцијама савременог учења. Истом таквом љубављу он воли српске сеоске, за које каже да их нема таквих у свету, да нико у једном од њиховних крајева свега, да су сачували старинске обичаје и да живе особито, као на пример господаре, који се нигде не воде другде нема. Ма да га воле као уз уз ова природи, обала Дрине, да би желео после рата да се врати и да се посвети земљорадњи, заједничком животу са сељацима, који би хтео да опише једном у њиховој стваралачкој епопеји у оквиру великонапетске прошлости.

Разговарали смо много са њим дан Ђурићем о његовом пореклу, о његовим књижевним узорима, како пише и какве су му замисли

ре за будућност у погледу књижевног стварања. Доцнији смо тако да у њему има по мало и крви писца вулканског темперамента Јустовића Недељка и хвата као се показивање интелигенција у његов младалачки лик могу се наћи неки обележја великог претка: јаки темпераменти бујна и надувена грађа, као и лав по оно.

Од домаћих писаца највише цени Алексу Шантића, Дучића, Бодља од песника, а Лазу Лазаревића, Сремца и Бору Станковића од приповетке писца. У светској литератури има једну недану љубав, од које највише воли *Пандоре земље*, *Мистерије* и *Глад*. Као интересантан податак бележимо да од руских писаца има Гогоља и Чехова, а много више Толстоја, док Достојевског никако није могао да сварн. „Десет пута, каже Ђурић, покушао сам да читам Запонин и кажу ли ни после успео да се заинтересујем, ни да ме бежим од дебелих томова."

Сем књижевних дела влади Ђурић не чита много дате ре књига дало но друштвених или природних наука. Од њених приповедача највише воли Драгутина Илића јер, по његовим речима, он верно и са разумевањем описује наше људе из нашега живота. Ма да је живео у једној средини, задуженој интелигенцијом сватања, он није подлегао том тешком недугу које је остао Србин, јер како каже: „Такав је ропац и свој народ не може никада заборавити." Он мисли да му је мајка са народном песмама љубаву и дубоку усадила љубав за српски народ, које ће моћи пићати вдахнути. И он верује, рекао је на крају, да ће нова српска књижевност изаћи једно од правих места у европској литературности, и да ће му ово бити једна од најлепших нада тако сјајну будућност у тако сјајну отаџбину.

Звоно су те чињали. Још нас дете бешех у игри изгубио десно уво. Играли смо поред Дрине, по спремљеној греди, коју је требало ускоро спустити спасиоцима до Београда.

Цвилела, скакала прало десна и балавала, скривајући се једна од других. Играли су жмурдуши. Чуља са једном скарал између десна... Пратимо са, чисто не дано, са вама он да га ухватиј. Осуђујеш, сигурно су већ неодим да га траже. Нећеш нораши тратњу по дасканд... Шкрипи ни грешну, грешну десна и, одједном, почиња га притиснувати. Он није свестан тога да ће га дешава, тражи му је, врло тешко. Не чује више гласове деце. Шта то бива с њим? Он, њему је тешко, у једном му ауре, а глава као да је од олова! И сан је све јачи и јачи... Заспао...

Деце су са Дрине дуго по примењујуће веслане «Чуљан». А он је, без свести лежао, под дасканд. Кра ја тешке великом пловом са места где са налазила уска клисура, ограничена је тешк. Сад је та бика само безобзирно грудо усиреног камења. Био је без свести и, сад зрачне под притиском тешке греда, остао је непримећен до само вечери. Његови другови су се разилазили и тек су тада примећили да «Чуљан» нема међу њима. Год он је то он само могубио! Отишли су кућама и бојажљиво испитивали да ли «Чуљан» нестао.

Његова мајка, јер она је једина изгубио у једном неспретном слушају — део је одјединице по оближу и при једној живој дотлеђи, који је «Чуља» увезала и отео

(наставак на стр. 3)

НА СПЛАВУ

Приповетка од

ДУШАНА ЂУРИЋА

сплав је, занеман брзин и пловкотом му мајку. Беше он седа одрастао младић. Дрвосеч, намотао на подлогом стана, радио сам, а сплавара се подзевша. Кукао већ ноћу су га чело од брдовите, мелодија рукама, као од шапа, покрили велики чудновати, и управља сплавом, свакојућуће мрко, стрмоглавили се обале у воду... пловаоту Дрину, која са зучно и неуједно тако. Ако ће ударити ветар одјединио. И сплав је хрлио, разбацујући у безброј сребрнастих кипућих пенушу воду и, остављајући за собом широку бразду, губио се као неисправљиву сенку, су тамнеле на стално узлетали на гола камењар, кисели шарени камењчићи, који би се, потом, опет судили под врлени летњим сунцем.

И «Чуљан» је, као и они му, постао сплавар. Волео је он тај посао! Он, као ра је волео! Још као дечак слушао је приче чике своје мајке, а дорцније, и сам — сплавајући, који су познавали његову обо бун, о свим њој, који је био најбољи сплавар Дрине... Причали су како је он

мене итекуд зарадити. А лап је живот на телавани...

Милке Мијо, мили... А Дрине шуми, у његовим таласима је то најлепша песма. Сваке пролетњи, кратке водене залихе, А онда — трешак, поплавак... Стоји Мијо задубљен, мислећи набујалу, моћну до потуљу, и стоји, и стоји, и стоји... Воде нестају, испребијане, запљускле га. Он се стресе од неиздрзног дрхтаја. Али, не сиђе то, треба исправити стење, које снежном водом дервено напоне на јапоњу и поме га, ри... Крик, снежни грешак, каткуће, прекрша нек и пати прело крајеш, па се сад Бија разбијене јадно...

Неколико година Мијо, како се сећао ранијих у бесброј комада; види како во ја капиталног гуја његових другова, који су бесбрижно уживали у Мијо пази на њих! Јаха, застрашљиви хладна, праћена му тако. Нешто му бунцаше у уснама: Ти си крив, крив! Руке му малаксавају: одумиру, захватам брзом мањином, скочи, шкрипи и виткоа га ово себе ово сликову. У свести му се врати слика детета и жене, које је за за часак... Нов удар брдина и он, одбачен дечина, пуће свест и тако, тако...

Дрина не је прогутала. На воли она да је нека прасак. А људи су без страха. Треба хлеба, морају са борити и — стигли и слика прошлу плаховитог ранија.

И Драго је посао сплавар. Нема му ко нашто неодолано на спавање. Волио је да дуже одмиче; да осећа како сваки снагом свлачује брзу мотњу његовог бујног рада, да гледа како промену путе врата, да осећа топле струје које дају снаге, топлине, и да слуша шум, певушење шуја, брза жагора...

А вуков не је и причале о оцу са којим су двадесетак говорили људи о његовом бибе! А онда још нешто: видела градиће, дрвеће дуже — нешто ново, непознато. И то нешто, непознато нужно га је мозгалило...

III

Лап је живот сплавара. У рано пагља јутра, док још није сунце изашло иза високих планина, рано осамни рано, тек су звезда почеле бледити, а ноћ се назире тек по гавезди у мрачним рупама крошња, или тако у подножју брда, устају они сплавари. Они су ни зна сваком и они мисирају свеједнако гледају дутарину, плавину бапову која се полако разилази. А онако, на истину, из те беличасте магле, јавља се пудурупа румењена, предзнак сунчаног рођења. А Дрина шумн помамљиво, а Матара, Бастра, Калоја прибијају се весело према стрмени обала...

Сви је одлучан тек шумови. Људи су гдекакви, и само дуге, бело сиве од дебелог сукна јакнинеју спопчане. Свако на се бурзо спушта у дижу, удишући свежину тих зрак која га тако осећа — земљиште и ваздух. Сад су то сплавари људи, а тако, спавања сунцем, врдом и ветром, имају нову бронзану боју, која је ово рано јутро, свеглуљају златастим сјајем...

Ноћна је корацања упуте са рацо, и то је неколико часова када се мора гледе куће наоси речне струје. Успиње и спиа реско прорез мирно јутро... Сваки зна занимања прасујући сви матицу и у жолавој борби изнаша ово победнице из ноћног мрака.

Лако растање пречишћа мокра тела, а воздуха им се дише као прохлађени жарећу воћка његовог каса.

А онда траба се спремити за наторке посао. Треба отиснути слапа низ воду — гребу је потребно, треба редити да се одмах пуне пуним.

На истину рунди, као крила, осаја небо, скоро ће и сунце изићи...

Шкрипе одјемчени, оре се гласови људи, шуми вода, а жичне гребиње и рунвеноко се као нешто крик, пратић. Свакуће слике, за њим другге и још једна, па још једна...

А не прекину стоји мало слонаво, до тога, сплавари и пријатељи јаком гласом, који се заината нреко канцентих обала, ово песму сплавара:

«Хеј, ход, ход, ви сплавари, са Дрине.
Чуј те песму њених бистрих вала.
Погледајте ками' њених обала.
Кад ће јарко сунце да нам сине...»

То је Дрина, «Чуј». То он, тих разговетности, пева другоминна, Дрини и себи...

Истог је сам замирно, и ускоро црвена кутва се помела — сунца са рађа. Сплавари заједнички гледају ново рођено сунце: бледичаста као млеко магла, попут је пурпурна копрена која подстава од ју тарња свежина. А Дрина бистра, сва обливена румењком, трепераво кпаи као да ће крви на скорашње рана. Сплавари се побожно крсте, они су пуни нека заклетве крепкости; изгубу тешке мисли ће, а преко лица им се разлива умирујуће спокојство!...

Дан је полако грешко.

IV

Прикрадале се летња ноћ. Сплавари са праћ ману за одмор. Они ће нешто Дро то водити ће ли он, пошеди на своју дужност, оспемо се на одужак и гледа прибожавање праш сутона. Дрина је сва малаксавала; изгубле је снагу у свом дугом путу — блиску је ушће. Сутра, зором, биће спавани у тихом Свилоју поратку.

Стоји Драго и устрепетана очиу гледа још црвен запад. Умиа он у вечерњем прекрадиву. Мисао, бесмисао полако, а нехако стадьано, отимају се на бескрајну небеску пучину. Шумори Дрина, а обале су му у смирају вечарњи — још само тавно, жигуша грана обележена бпаги о балски нагиб. Нема више ових стрмих обала — сад је равно — у Мачви су.

Нож је. Тишину ремети само клокотење воде коју прекида стење; дотле и пакон кажор усамљеног поете из гаје мимо кога се пролази...

Под њиховим на сплану свитпуја прелудина ватра — поспани су...

«Чуј ме, мајко тиха, а онда ће сва јача и јача пева своју омиљену песму:

«Дошпа Дрина од брега до брега,
Нит' од кише, нит' од бела снега...»

Глас се њихов распростре преко воде и губи се у равници, која се протеже са обеју страна реке. Обасјана сунцем, у блеском месечевом светлошћу. Пева Драго тиху о Дрини, његовој Дрини, којој ће, изгубле је снагу, и сад тече мирно, готова нестуни. Воли он Дрину и ако му је она отела најмилија — оца и мајку, о ће је њена кристалиста. Ех, да није Дрине и спавање ића би биле с њим! Она је охрабрила, па неке га и сахрани.

А ноћ, што је дуже, биће све мрачнија «Чуј» мисли, рађа песме: о Дрини, њеној боли, њеној промењивој ћуди и о великим топлим летњим ноћима. У тим ноћима, буде се њезине особине, њезина божна особина... Мисли га односе у њезину суморну прошлост. Сећа се свог у богог детињства: мирољубиве године су пролазиле, а он учио сам.

Док је био дечак све су га волели — као је сирома. А сад је он пастасто чо век и, људи, који су у души добри, па и не, ту је и ту је и ту је и

Барон Минхаузен тријумфује тополском топу

БАРОН МИНХАУЗЕН НА ФИЛМУ

Личност барона Минхаузена, духовита њихова авантуристичка спона, о чијим смо авантурама такође радо читали, привукао је пажњу совјетских дилетаната, извођача и филмских аматера, извршили је одушевљење и дали му одличан филм у боји.

Причање Минхаузенових авантура се је у ову страну земљу истакло давно. Да ово није тако, не би се на једном месту приређене представе српске народне слободе у Београду, у Народном позоришту, у Београду, у Народном позоришту, у Београду, у Народном позоришту,

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Индијанци у Јужној Америци не изумиру

Hans Reiser: Indios, Wenzel — Braunschweig, Berlin 1943, str. 238, Rm. 7.—

Зелимо дати понеки мањи елемент за изношење Ханс Рајзер новије је у Перу, у области крајњег југа или више њихов сами америчких реки Амазона, да би тамо сагледао њихов живот и живљу међу тродовинама. Индијанска. У њима Индијос су називи своје домовине међу становницима басенима крвне и своје називе о њиховом животу. Он разбија тако прозорско мишљење европљана да ће индијанско урођеничко пасмину као Индијанци Северне Америке.

На основу свога великог искуства и других посматрања, Рајзер сада да сагледа индијанског живљења и дође до закључака, који противном није довео до генерације ових људи који се још увек налазе у дечијем стадију развитка човечанства. Они су остали заједно и сложни као што су били пре него што је бели човек дошао на амерички континент. Он је такође и остати, а наша цивилизација неће никада продрети онако где Индијанци живе. Зер је бела човека на потпуно отворену сиву дела Западне хемисфере.

О ГАЈЕЊУ ЛУЦЕРКЕ

Инж. Миртановић, Пољопр. Калеви, НИПОЗ Пољопривредна библиотека бр. 48. Год. 1942.

У нама корисни и поучни пољопривредно-стручни пољопривредни издавачки предузећа НИПОЗ јавила је њих још један врло значајан књига под. Владимир Миртановић о гајењу луцерке.

За наше земљиште, при сталној и тако рећи пропасној оскудици сточних биљака, ова књига представља чаробни напитак. Јер управо ова књига пољопривредника и сточара са гајењем једне од најважнијих биљака, која погодних и изношење на земљиште свом. Чак не тврдимо стретњава да ће пород је најважнија и најкорисније сточна биљка.

Данас, када нам свако зрно је животне значености да једне једноставно гајење неке биљке, да ли је довољно сваки стварно зрно. Ово се односи нарочито на детаљном, једном речју тако да ће једна од најважнијих биљака. Таква је и луцерка. Она је једна врста биљке која се сеје сваке године, већ успева у више година.

Као ако се под луцерком подразумева преко 50.000 хектара, а просечна сена годишње има вредности се повећава.

И ако сиромаш у свом хватању, изузев неке количине у продаји сточну храну у великом, сваком и сеоском стоке. Нарочито је полезна за сушне године, када је сточна храна у стању да одоли у читаве своје природне стечене производње. Поред тога луцерка обезбеђује земљиште хранљивим састојцима и добром и остаља земљиште по-стоваће, тако да друге године после не падају на ђубриво.

Ова књига је написана у врло лепом стилу, тако да је читаоцу пријатно и занимљиво да је прочита. Она је подељена у 10 поглавља, у којима се говори о свему што је потребно знати о гајењу луцерке. Ту се говори о земљишту, о ђубрењу, о сетви, о нези, о сечи, о сушењу, о семену, о болестима и штеточинама, о коришћењу луцерке и о њеној вредности.

Ова књига је написана у врло лепом стилу, тако да је читаоцу пријатно и занимљиво да је прочита. Она је подељена у 10 поглавља, у којима се говори о свему што је потребно знати о гајењу луцерке. Ту се говори о земљишту, о ђубрењу, о сетви, о нези, о сечи, о сушењу, о семену, о болестима и штеточинама, о коришћењу луцерке и о њеној вредности.

БАЈКЕ ЗА НАШУ ДЕЦУ

Индијске бајке, најлепше бајке с Истока, приредила Милена Поповић, НИПОЗ (Златна књига). Год. XVI. Београд 1943, стр. 160, дин. 47.

Благодарећи библиотекама *Завода* и *Добар друг* наша дечија литература обогаћена је врло лепим збирками бајки. Тако је већ 28 књижица нашла своје место у библиотеци, поводом, поводом, поводом

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

Продаје се
врло јевтино:

Плац на Авалском путу 300 кв. м. У непосредној близини Београда.
Плац код Авалског пута близу 9 километ., 5000 кв. м.
Јавити се на тел. 30-698.
1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсто јничтва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је одлазећи за немачку. Драгољуб Благојевић. 549 1—3

ИЗГУБИЛА САМ књижицу издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу на је одлазећи за немачку. Јулка Матејовић. 550 1—3

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу, па је одлазећи за немачку. Милош Јовановић. 551 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсто јништва полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је одлазећи за немачку. Драгољуб Радосављевић. 552 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам и одлазећи је за немачку. Милица Борбрађић. 553 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу на је одлазећи за немачку. Милена Вујошић. 554 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ и потврду издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је одлазећи за немачку. Живојин Ранковић. 555 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је одлазећи за немачку. Милија Милошевић. 556 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је одлазећи за немачку. Ковиља Николић. 559 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам те је одлазећи за немачку. Босиљка Јовановић. 560 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам па је одлазећи за немачку. Костадина Новаковић. 561 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ и пријаву издате од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, те је одлазећи за немачку. Видосав Јовановић. 562 1—3

ПРИЈАВУ И КУЋНУ ЛИСТУ издате од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам те је одлазећи за немачку. Надежда Урошевић. 563 1—3

ЖЕСТАЛА МИ ЈЕ личне карте издате од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу па је одлазећи за немачку. Чајтиновић Милка. 565 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је одлазећи за немачку. Стефановић Љубица. 564 1—3

ПРИЈАВА И ЛИЧНА КАРТА издате од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је одлазећи за немачку. Јованка Јовановић. 566 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсто јништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је одлазећи за немачку. Јосифина Мирковић. 567 1—3

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 40159.

Има велики избор спаваћих соба, пуних трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, савршено дубоких фотеља, уз најнижу цену, најновији избор за 1943 годину.
539 2—4

Пажња! Пажња!

Продавцима златног накита

Не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и златних зуба, док потпуно не бе бани упућени у њихову стварну данашњу вредност. Зато ако ноћ продајете покушате своју куповину а ви посетите у Београ је интересу повезани и познати фотоа „ВРАЧАР“ који ће Вам платити одмах по важећој дневној цени, као ће Вам бесплатно и стручно показати „ВРАЧАР“ — Београд, Пантелејска улица бр. 5. — Пантелеја Дунавске улице. — Телефон 26-706. — Дорбољска пијаца.
541 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже на јавној продаји са почетком лицитационом ценом следеће куће:

16 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Цара Душана 58 Дин. 2.400.000.—
2) Плац са зградом Цара Душана 29 Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Цара Уроша 32-34 Дин. 1.600.000.—
4) Плац са зградом Светомира 26 Дин. 1.600.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 53 Дин. 1.800.000.—

18 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Солунска 8 Дин. 240.000.—
2) Плац Солунска 14 Дин. 1.200.000.—
3) Плац Цара Душана 1. 1.400.000.—
4) Плац са зградом Цара Душана 76 Дин. 2.000.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 73 Дин. 2.500.000.—

20 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краљеве бр. 10 Дин. 10.000.000.—
2) Плац са зградом Стражинића Бана 74 Дин. 5.000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Павла 23 Дин. 1.300.000.—
4) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 14 Дин. 5.000.000.—
5) Плац са зградом Рача 16 Дин. 1.400.000.—

Продаја ће се обавити у банковој згради Синдерова 3111, од 9—12 час. где се могу добити сва дала обавештења.
543 1—3

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња

„Б У К У Љ А“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
544 1—1

Обрачунски завод у Београду

У смислу § 9 Уредбе о обрачунском заводу при Српској народној банци М. С. Бр. 1696 од 2 јула 1943 године (Службене новине бр. 57 од 20 јула 1943 године) и чл. 3 Поглавнина Обрачунског завода (Службене новине бр. 59 од 27 јула 1943 г.), а на основи пређеновене пријаве и одлуке Гувернера Српске народне банке од 28 јула 1943 године, ступили су од данас, 28 јула 1943 године, у чланство Обрачунског завода у Београду следеће новчане заводи:

Српска народна банка у Београду.
Државна хипотекарна банка у Београду.
Поштанска штедионица у Београду.
Београдска општинска штедионица у Београду.
Београдска задруга а. д. у Београду.
Београдско друштво а. д. у Београду.
Индустријска банка а. д. у Београду.
Привредна банка а. д. у Београду.
Југословенско-српска банка а. д. у Београду и
Трговачко-српска банка а. д. у Београду.

Обрачунски завод у Београду почеће да ради на дан 2 августа 1943 године, када ће се дати одговарајући прави системе за обрачунавање, у пословним просторијама Обрачунског завода у Београду, која се налазе у згради Српске народне банке у Београду, Краља Петра улица бр. 12 (соба бр. 24).

Горе наведени чланови крајем убудуће мајсредње плаћање обрачунским путем, на дневним састанцима код Обрачунског завода у Београду.

28 јула 1943 године

Београд.

ОБРАЧУНСКИ ЗАВОД
при Српској народној банци
у Београду

545 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излаже на јавној продаји са почетком лицитационом ценом следеће куће:

9 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Алекса Ненадовића 16 ½ кв. хва Дин. 2.167.000.—
2) Плац са зградом Курсулина 26 Дин. 1.300.000.—
3) Плац са зградом Војводе Протића 13 Дин. 2.000.000.—
4) Плац са зградом Романијске 26 Дин. 230.000.—

11 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Коче Капетана 36 Дин. 1.800.000.—
2) Плац са зградом Шумадијске 88 Дин. 1.200.000.—
3) Плац са зградом Дубљанске 65 Дин. 800.000.—
4) Плац са зградом Стојана Радића 7 Дин. 1.500.000.—
5) Плац Хајдучинска 12 Дин. 10.000.000.—

13 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Врт у ул. Ђорђа Радојковића Дин. 1.700.000.—
2) Плац са зградама Франше Депереа 86 Дин. 1.000.000.—
3) Плац са зградама Адмирала Гепрата 95 Дин. 4.500.000.—
4) Плац Толстојева 28-30 Дин. 1.800.000.—

Продаја ће се обавити од 9—12 час. у банковој згради Синдерова 33/II где се могу добити сва дала обавештења.
546 1—1

Накладом слободних у отаџбини

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 14 августа 1943
Бр. 31. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ОПОМЕНА ИЗ ЛОНДОНА

Ако овако потраје са смењивањем „Југословенских влада" у Лондону, дошао ће ред ни све емигранте као дипломатске чиновнике, који су се затекли у иностранству да постану претседници владе или барем министри. То је прва мисао која дође човеку на памет када чује да је толико властобини Миша Трифуновић дао оставку и да је владу образовало ни више ни више него — Бошидар Пурић, који ни у ону нигда помишљати да ће доћи до тога положаја. Југославије нема више ни у Лондону, то доказује у правом реду ова нова влада, или зато имамо југословенског премијера, елегантног и дотеранот, као да је из Хајд-Парка, или бољше да се такмичи чак и са самим Идином, арбитром елегантације Велике Британије. Одиста, не трагикомичан већ оберетски завршетак са Југославијом!

Каква разлика од 1915 годином када сраску и чешку емиграцију претстављају је један Никола Пашић или један Масарик. Данас спали смо из једнога Пурића, који има једину квалификацију да је зет Николе Пашића и на једнога Венеша, агента Интелиџенс Сервиса. Ниједан српски политичар, коме је остао још и који трунак српскога осећања, није могао даље да игра као му свирају Лондон и Москва.

Од њих се тражило да капитулирају на свима линијама: да признају Тита за шефа акције, да приме све захтеве Хрвата у погледу територијалном и у погледу уређења земље и да позову српски народ да се бори.

Још једном на једне екстантни начин показао је исконски српски страх према српском народу, оматајући му кроз цео XIX век и у току XX века у неговини легитимним тежњама. Сада је опет тражио да српски народ непријатеље пролије своју крв за рачун његових интереса, а да не добије никакве политичке гаранције у погледу будућности. Овог пута је да Лондон има са свим друге комбинације и да српске народ има за плаћа лех и да игра подређену улогу.

Такве мисије није хтео да се прими ниједан српски политичар у емиграцији и зато се прибегло образовању овакве назови владе, састављене од дипломата и других чиновника, што увек значи неуспех да се ниједно политичко решење за једну ситуацију. Очекивао је да је криза у односима емигранта врло дубока и нерешостива, јер се од Срба траже све концесије и жртве, а ништа ни се не даје као накнада

Свакако решење кроје покушује поред тога комплекс неспремности политика коју води Српска влада генерала Недића имајући пред собом превистено за шиљ опстанак и будућност српског народа. Наравно да ови политичари неће моћи да спрече пата, али њихово отсуство у влади јасно то доказује и српски народ још потпуније уврђа сада њихове грешке, које ни се сада дуго спете у тешкој мери, да и они сами не могу више да подносе захтеве својих енглеских газда.

Ова оваква влада, сенка од сенке, трпеће да буде опто-

нена самим Србима, нарочито онима који се запосе немогућа „слободњење" од стране Енглеза, шта смерају Енглези са српским народом у случају њихове победе. Очевидно је да су њихови интереси и њихове симпатије на другој страни, а да српски народ треба да послужи само као оруђе за извођење њихових планова на Балкану и Југоистоку Европе.

Ова показује још више колики је злочин свакога Србина који у данашњим приликама пуступа по унутрашњим из Лондона, који је отарно своје право дише. Ова је добро дошла у данашњи час када српски народ подлаже најтежи политички испит у својој историји и када његовој политичкој смисао и мудрости зависи и његов опстанак и његова будућност.

Овај сброт догађаја показује му колико је исправно само једна политика, политика српских интереса, која се своди на две-три неповратне основне:

НЕ СМЕМО ДОПУСТИТИ У ПРВОМ РЕДУ ДА БУДЕМО ОРУЂЕ НИ ЛОНДОНА НИ МОСКВЕ.

НЕ СМЕМО БИТИ ТОЛИКО ЗАСЛЕПЉЕНИ И ЗАЛУЂЕНИ ДА ПЕРЗИЈЕМО ДА МОЖЕМО ВАН ШТА ДОПРИНЕТИ ИСХОДУ ОВЕ ГИГАНТСКЕ БОРБЕ.

МОРАМО СЕ ПОНАШАТИ И ПОСТУПАТИ КАО ЛОЈАЛНИ И ИСКРЕНИ ЧЛАНОВИ ЕВРОПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ КОЈА СЕ ДАНАС БОРИ ЗА СВОЈУ СЛОБОДУ И БУДУЋНОСТ.

МОРАМО СЕ КЛОНИТИ СВАКОГ ПОСТУПКА И СВАКОГ ЧИНА ДА БИ СПАСЛИ ШТО ВИШЕ СРПСКИХ ГЛАВА. ДА БИ САЧУВАЛИ БИОЛОШКИ ОПСТАНАК СРПСКОГ НАРОДА И ОБЕЗБЕДИЛИ МУ ДОСТОЈНУ БУДУЋНОСТ.

Догађаји у Лондону у без мачаја за разној приликама, али је пун повод у погледу определења српског народа. Ако је баш англофили, који су вероватно енглеским новцем живели и обогаћивали, данас опет треба да признају, ако нису и мало здраво расуђивања и српског родољубља, да су били преварени и да увиде да је био и раније непријатељ српског народа, коме у току историје ништа није учинио, већ ни је само одмогао.

Ако овим запеседањима о не знањеније не говоре јасно и убедљиво, онда су они изста неизлечиви манијаци. Али зато трезвена и свесна огромна већина српског народа не сме допустити да о њиховим психо-патолошким потези утичу на његову судбину. Он се мора свима средствима борити против њиховог утицаја и против њихове акције. Ма да су у сласи тешка, он мора пати сретства да их онемогући у својој средини, јер се ради о његовој вази, ради се о његовом опстанку и о његовој будућности.

Трентутак је и сувише озбиљан. Може се рећи он и ми у себи пуно судбинских, трагичних елемената. Ретко је када један народ у толикој мери држао у својој руци своју судбину, ретко када од његовог разума и здравог смисла зависно је његово опстанак и његова будућност. То треба да нашу по души и срцу и на селу и да се не зановс никаквим неосновним прогнозама и да се поводе за свима који говоре, како ни нарочито Лондон и Москва.

Ма да је могуће привати површне закључке на основу извесних аналогија, догађаји се неће развијати као изгледа на први поглед и како их предвиђају они и с а

На ивици пута...

Изнесени наши ставови, који претстављају основицу нашег рада у нашем народу, суће често одређивати и правац нашем раду и нашим ставовима, а ми ћемо се трудити да у свему што ће бити изнесено у даљем току наших излагања, дамо што више објективности и да се не дамо ни у каквим приликама одвести страственим и пристрасним ставовима.

*

„БЛАГОДЕТИ" САВЕЗНИЧКОГ ОСЛОБОЂЕЊА

Како негда у земљама које су напосредовале на страни Енглеза и Американаца, колоније одвели су највећим делом француске, енглеске, енглеске и енглеске штампе. Благодети које су Енглези и Американци донели француским територијама Северне Африке, описују са таквим жаром Кри и Пеле, у чему, што су отворили своја историја, конгресте куштели на слободу, док су национално настројење Француза и уређивачко становништво запленили и интернирали.

Према једном коментарју Тајмса, Енглеска је одиста прецизала складишта животних намирница, преузетих уништења, али непосредно, без обзира на стање у коме се налазе становништво. Обавештавају нас овако: порције по хлебиња, шећера одређене су дневно, а месо једанпут недељно. Сирће, уље, маргарин, сапун, кафа, чај, чоколада, конзерве, шећерна репа, сир, јаја, воће и поврће, све је то строго нормирано. Ово је, по Тајмсу, „Енглеска у ратно доба".

Северна Африка није никакви изузетак. Ако је тачно да домаће је дају су на своја подручја ваздухопловне ка Енглеза и Американаца, ако што су Ирак, Иран, Египат и многе друге земље.

Сада дакле задовољ је један енглеских послова: пуковнику у Каиру, једне малене, која су енглеске и америчке војници почели већу становништво. Тако је у Египту у кратком размаку од три месеца, отворено од стране „савезника" недавно 174 ресторана, кинеске, посластичарница, кафана и барова, док су њихове власници мистерирали или у собарице своје имовине убијени. Сам тога настањује је 1925 лица на укупно, 700 куповобних трговаца, и на стотине разбојничких пријата широко.

Египатске последње реже је дословно из седнице египатског парламента: „Када га гонимо, чим смо на самобранак, са нама настоји ту на тањиру нешто, као да ће нас изгутати са становништвом оних земаља, где буде вођење?"

Исти случај је и са Абисинијом, која је окупирана од Енглеза. О досадашњој Абисинији писао је Ерскин Чолдер у књизи *Пустињи*, да је британска управа потпуно подвлачила, да се за два година од краја се Хаиле Селасије врати у Абисинију, отклоњене сви пороци, спомињени и поправљени у сваком отношењу. Хаиле Селасије вођила сада годишње од 240 хиљада фунти стерлинга, поред комоће од братанске владе у висини од 1 милион фунти стерлинга.

Енглези су сматрали уједује за то, да је Мусолини само за краљу Алме Абебе потрошио 35 милиона фунти стерлинга.

И у областима самосталности од Америчанаца владају безобразни шпекулант. Тако ниже ниже рачуна нисмо чекање Тајм: „Средњовековни остров, који се пружају између Панамског канала, представљају пијаће ад-ми. На острву Пуерто Рико има сегаше хиљада немештеновића. Према статистици надзирача за контролу исхране, од 200 хиљада иселеног дела, преко две стотине хиљада немају довољно хране. Улице Светог Христа представљене су просјацима. Не може се добити ни аспирин, ни рибе, ни хлеба. Шта више нема ни шећера, што је од прве потребе за становништво од таких прехрамбених предмета".

Амерички часопис *Тајм* каже да је у Порто Рико, колонијалној својини за одбрану Панамског канала, умело политичке последице.

Нема ни да наведи још много сличних примера, да кажу се види да су Американци и Енглези истовробили, да сторе ни и најприматније уделе за њихов пљачкачки и пљачкашки систем становништва, у земљама од њих зависностиу. Ту подели чланова „Уједињених нација" и не може ни то, јамство је један да становништво и последње земље што више осиромаши, да би њих лакше дошли до унутар различног сиџа.

То је и јасно приликом једне посланик у сателском Дољом дому, приликом дебате о колонијама, да се колонијалне потиче Британске Империје уделе на начелом: „Ово што дајемо у руково, то и експлоатишемо".

Њемачки авиони у Северном мору

Photo: Reichsbild Bildagentur

На ивици пуша...

(Наставак са 1-ве стране)

кудиоца, која су код ли свима корку вредала.

Јамче нас потпуно и апсолутно тачном сведоџу са правога *дана, овог најлепе од свега,* које ће нас у овим трагичу радостане стање. *Ако нас нас сте не жели, шта нас тиче на непријатељске војске, ни сами себе треба да се сетимо, нас и наше деце, као и наше будућности, у* чему ни не треба да потпимо са толико прорађених разлога, да не будемо ипак претсказали обилату породичну круху, способну да жили и да напредује.

На нама су и пре нама велика на задаци; а шта ни нисмо ургентно сте *јасно* ургентно сте *жалили* на болу будућност. Ако непомућено доминацију, као се *страшили.* Ако *неслушање* ако *сребре* нашете сасла, *које нас* нашли *је нуд* ургентно главу, *не* нашли *још* једном *ове* ло- *жили* сведу политичку *хоћеш* и *неодговорност* да сами *ургентно* сведе животне интересе.

Дакле тачно *је* нас *нема* ургентно *је* неодговорности. *Сви* ми *који* једном *ивици* бити *за* одржавања *кнеза, је* треба да будемо свесни, *да* ће *сами* пропадај *а* сам-

но *је* ургентно *непогрешиве дужности* што се од нас *очекује* *жилавог* храбре *последице* по сте нас. Сами са *јасности* постигли *још* једном *ивици:* пита *ни* не бита. *Нико* одлучи *хладни разум* и *воље* пројаћете *жилавост* вођство *најбољег* народа.

У заједници и судбоносном *јединству* народа *јесте* и *једино* одбрана *једног* народа *осебине* сигурности. Тако *Само слисте* сложи *нашу,* и *приклони* и *духи* наше за путеве *на једном* сигном народ треба до *једино* сведу *кренете* и *свесности* на *заједнице задатке* који *пред* вас *стоје.*

Др Н.

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговоран за садржину листа: Велибор Јонић.

ВЛАСНИК: Мих. Станковић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Теразије 5 мезанин, I спрат-десно (Палата Новосељ Банке) Тел. 20-383.

ШТАМПАРИЈА „ПУЧА", Краљице Наталије 100. Тел. 21-772. Претплата месечно 36 динара, за иностранство 50 динара, за Немачку 70 динара. Чек рачун 36.

АМЕРИЧКИ ПРОХТЕВИ

Написао Камиј Моклер

Наслеђа која је неки историјски покрет управља успехом и напчалањем великих национални и расних група повлашћених чланова. Да не идемо чак до Гучке, до Рима, до величине и опадања султанског Исланд, може се констатовати да свака од тих група, у модерним временима повлади је своје чисто привилегије на историјску моћ. Француска, дакле тадашњи револуција, била је изоставила Европи у епохама Луја XIV и Наполеона. Шпанија је триумфовала са Карлом V. Енглеска је себе створила од XVIII столећа.

Мање нације блистале су у појединим тренутку, као Шведска за време Густава-Адолфа, а Холандија у „Златном столећу". Цивилизаторски пулс светала је једну у изненадно различито обојене фазе свога сјајности. Врхунци успона и опадања изузетно се ређају на једном ритму недокучном за гомиле, али чије уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, док нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Ова примери нису изнели Сједињене Америчке државе. Али од своје тиме они су прилили само остварбрже за једну појаву, коју нећемо рачуна о историјским и интелектуалним условима који су допустили и о економским стубље на чак него остаје народ: најгласнији од тих успона, то је расно једнаство, а другу, то је време о коме се мало зна да ово не чини се себе изнета од њега: ово је учињено без њега. Стварање је учи и захтева духовне капитал. Америкацији то не разумеју. Неме дан чаје уврсне опипају обилатели посматрача и чију мистику правду они изгарадају. Може се дакле прикатити да периоди процветања изазива се у Немачку, која је тако дуго трајала своје једниство, дан нејгова је поново остварила са протерством тако напчалствима да је ред водства Европом прешао на њему по сарадству кроз неколико дакле.

Кад разум влада

Кад видимо како на свим странама у новој Србији свуда рад, онда тек нам постаје јасно, колико је бивши југословенски бољи обећавао да југословенски народи буду срећни. Па и у тој бившој Југославији било је народних маса које су по природном основавању у појединим земља и завичајима да се изграде једни основи рада али но коме ће се крстуцати систематском изградњом земље, што би било подједно благотворно свакоме појединцу, народу и држави. Сви је било усмерено ту су биле усмерене и пропадале. Истина тада се много говорило о томе, али се није ништа радило, или је било само бацање прашине свету у очи, јер се за рад тежало претежно на речима.

Примера ради за изградњу пруга за електрификацију земље, или рад око пољопривредних добара, за шта је доста сасвим мали износ, за изградњу путева, за изградњу и текућа, нигдине и водоводе, а нарочито за куће радника, који су били у потпуној беди, за школе, за болнице, за здравствене установе и многе, многе друге установе, које су биле неопходно потребне народу, а за које се није ништа радило.

*Поједини хтели су да своје личне користи остваре бацајући прашину у очи свету, а у ствари су радили против народних интереса. Народ је био сиромашан, а они су се богатили. Народ је био неписмен, а они су се школовали. Народ је био болестан, а они су се лечили. Народ је био гладан, а они су се гојили. Народ је био голи, а они су се облачили. Народ је живео у мизерним кућама, а они су се селили у палате. Народ је живео у мраку, а они су се сијали у електричној светлости. Народ је живео у блату, а они су се возали у аутомобилима. Народ је живео у мукама, а они су се забављали. Народ је живео у сиромаштву, а они су се богатили. Народ је живео у беди, а они су се гојили. Народ је живео у мизерији, а они су се облачили. Народ је живео у мраку, а они су се сијали. Народ је живео у блату, а они су се возали

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

ПОМЕТЊА КОД НЕПРИЈАТЕЉА

Четрдесет шести са Источног фронта, срећа одвадити ово што је поврвено од онога што нам стижава сумтину догађаја. Важно је, што Совјети нападају из више стекла против (код Кубања, Мицуса, Дољеца, Бјелгорода, Орела, Ржанс и Лађоге). Важно је, што нападају уз знатне надмоћи својих снага. Важно је за то, што доказује, да Совјетска Унија нема ништа-него за ни ни одлуке на ратишту, јер је ове увртрошне стоне англомоћно-ваљано чак и за рушан напад, који је могао тешко да подноси од бољшевика.

Није важно, што су Совјети ионако основни циљ нашто чекања, ушли су у извјестан број села, као и у Орел. То није важно јер, што се борбе воде не за то да нам народи, већ за добијање стратегијске надмоћности. У том погледу бољшевицима ову ноћ не ће ни најмања предност које би ако нам пошло за руком, ако би могли да створе ново у нашем борбеном простору. А то значи, да се фронт помера без и најмање операцијама добијена за Совјете.

Совјетски губици су више него тешка. Само на једном малом бојишту код Кубања, они су за 15 дана изгубили 15 стрељачких дивизија и 14 тенковских бригада. Од почетка ове битке на Истоку, совјетска војска је имала надљудске губитака у тенковском оружју: од 4 дана на овамо тенковно је 9 и по хиљада тенкова. То значи, да је сатурисано 158 совјетских тенковских бригада. Бољшевици нам свидају да је тактика генерала Ротмистров, који је једнако зрена Орел, једнако изгубна тактика. А то је, наиме нагомилавање живота ма.

И ово је важно. Крупношћу маса је надмоћна тактика совјетске стратегије, која не може нама никакве жртве да се обрани против њих. Према 600.000 људи материјалу су Совјети од почетка рата. Немци изгубили 1941 године само нешто више од 1 милиона. Међутим, према немачком извештају, заробљено је око 70.000 црвеноармејаца.

Катастрофалним по бољшевике одно губитака — то је најважнији резултат досадашње ове битке. Нема сумње да обрамљено пажњу на стицање ратних обележја, али ово не осликава ни стране Совјета појединих села. Нешто је то, да упорно држе ово совјетско „срце". Можда захтева хитно стварање „другог фронта". Можда губи сигурно и неке своје позиције, али ипак га Источног фронта нашим непријатељима.

Међутим, комплиција је до сада показала свега тек незнатне дивизије на сектори ове огромне борбене, али ипак и не тако велике. На Сицилији три дивизије, је Немаца, са помоћни борби италијанских јединица, сабрао је напрвили заштит задржавања непријатеља и причињавања тешких губитака. Код Салерна, Немци једне до су изгубили свој доминантни положај у свету, а Монтгомери је морао да употреби претрупљавања свега. Да Британија неће имати знатнијих уло-

Британија неће осећа да је изгубила рат. Осећа не само по томе, што нема ваших резерве ратног материјала, већ и зато што 90 година старости а у руднике више дечаке од 15 година) већ по бољшевицима, који су за борби против америчког насиља над њом од против совјетских захтева.

Совјете су сад показали своје праве намере захтевајући да се у њину команду за заповедните области уклоне и претставнике СССР. Та њина уграда вама АМГОТ састављена је у једних и администратривних стручњака

Британије и САД, а намењена за области Северне Африке, као и за области ишчезле у Европу. Сад Совјети неће да учествују у управљању територијама у Италији, у случају даљег напредовања британо-америчких трупа. Исто тако Совјети протестују против јених лондонских планова остварења после рата независне државе на дуго-потоку. Протестују исто, што ће да буду једини заштитници за дунавску Европу.

Све то забрињава Енглезе, који су сву нађе на чињеницу, да совјетски планови Русије у области Средоземног мора, на тмарају и сада за сваку жртву, за сваку жртву, да спрече долазак Совјета у тај објект.

Сведи се економска ситуација: сваки дан британо-америчке војске постиче војног успеха на југу и југо-истоку Европе, значи отварање пута тешком политичком кризом, с једне стране, и ојачање Совјетског Савеза, с друге стране.

Нова немачка оружје — бацач дима — веровао је и са успехом се примењује на источном фронту

(Europäische Korrespondenzen)

совјетска „Правда" пише са индигнацијом, да британско-америчким одговорним успостављање „другога фронта" из чисто политичких разлога: непријатељима Совјетима, који нису у вашцу врема европском непријатељу, као што је Немачка, већ непријатељи, који ће да буду у будућности.

Политички гушоб између Москве, с једне стране, и Лондона и Вашингтона, с друге стране, постаје очигледан, и то је један

ПРИВРЕДНИ ЖИВОТ

Грчка се бори против привредних тешкоћа

Структура грчке природе се одвек разликовала од природе структуре осталих југословенских држава чињеницом, да њена земља није довољно за аграрном производњом за своје потребе, већ је дневне набављала од увоза житарских сиробиља, промета сира и исељеничких дознака.

Средствима из тих извора, Грчка је до рата финансирала свој надпросјечан увоз индустријских производа, тако и увоз пољопривредних и готове робе а исто тако и увоз житарица и осталих предмета живља.

Рат и његов исход прекинуо је одједном те извора, тако да се Грчка по данас на сутра нашла у новом положају, а тог не лагичном, новом и привредном. Резултат те нове ситуације обликовао се у тешкој привредној кризи која је довела до потпуне пропасти у сектору живља.

Сем тога, ратне операције и окупација земљишта у потребу обезбеђења снабдевања војске и становништва извршене организације и реорганизације по експорту и земље. И не само то, било је потребно извршити обезбеђење домаће становништва и остварење вишка, нарочито чињеница, која има решавајући значај за тај корак даље. Зато сада можемо рећи, да ће победити Грчке биће још више но икад уверени, да ће победити Грчке биће.

М. Војновић

Сноп трошкова живота у Швајцарској

При набљудењу дата број је у швајцарској индустрији и трговини и напиша умножено са 123.000 радника у 1910 предузећа, али знатна, једне трећине на основу свих радника. Швајцарске статистике. Резултат израчунавање ове индустријске грана на годишње сноп 800 милиона швајцарских франака, од којих је 300 милиона радника на плате, а 500 милиона производња сва индустријске грана.

Посматрајући кретање наплата једног сировог радника то индустрије, види се, да је просечан износ наднице за једночасовни рад пораста 1942 године 1941 године за 20% од онога почетком рата. Међутим, за исто време обележавају ту трошкова живота скоро од 40%, тако да је сад сваки радник надница смањена за петину 10%.

Тешкоће које настају сиру у вези у швајцарској природи, покушано изода да уклоне сновним мерама, чије се ефикасно дејство још очекује.

Поход лажи и мржње

Сем штампе Средњених А. мерикања, Државна арена Немачке био је од пресудне важности за увлачење америчког народа у рат против Европе. Са фразама о америчкој „одговорности за човечанство" и „мисији светске демократије", амерички листови су свакодневно давили своје читаоце, тако да тешким пропагандним оружјем америчког и немачког народа.

Делатност те „мисије америчке штампе може се поделити у два периода: од 1933 до Рузвелтовог говора у Чикагу, и од тог доба па до уласка Сједињених Америчких Држава у рат, тј. 8 децембра 1941 године.

Први период јесте мобилизација свих Немачкој непријатељски настројених кругова: јеврејских и демократских. Пошљедњи, Јан Ла Гвардија, председник њујоршке општине, организовао је као прва, 1933, позната бојкот немачке робе. То је доба широке пропаганде и клевета против Немачке, која је с свих страна обасипана. Сви предавање обухватају стварни централни проблем међународно-социјалистичког сукобља са свет, а смртоносни напор као јединог истинског". У свим наслањима свакога је и сваташа националсоцијализма и нацизма, слободи и поретку, сматрале су се у западној мери тако цели Европе и интересује сам народ, за разлике од да ће и српски народ у свим крајевима изводима наћи сугестије и кодиња треба добро да разнеси.

Личност, слобода и поредак, ти „ратни циљеви" за које се сада боримо наводно заштићени су све друге и за све народе, који су уопште увели учешће у духовни и културни предностима", веле да Грчке. „Те три ствари су у тоне пута, што ове задовољ појединце и највеће вредности данота и стварателства уопште.. Да ли ју је имета за себе као човека штогод да значити или не, то зависи у највећој мери од тога, да ли ће он бити добро заштићен у свом праву на живот, слободу и имовину, или ће бити изложен самовољи и насиљу других појединаца, или ће бити у стању да се ефикасно заштити од њих".

Професор др Валтер Грос, који је рано повратио концепције нацистичког покрета, у „Часопису за политику", у свесци „Ратни циљеви" од 1941 године, објавио је једно своје предавање под насловом „Личност, слобода и поредак", које је одржао пред публиком у Берлину новембра месеца прошле године. Научни институт за спољна питања. Ово предавање обухвата у стварни централни проблем међународно-социјалистичког сукобља са свет, а смртоносни напор као јединог истинског". У свим наслањима свакога је и сваташа националсоцијализма и нацизма, слободи и поретку, сматрале су се у српској меди тако цели Европе и интересује сам народ, за разлике од да ће и српски народ у свим крајевима изводима наћи сугестије и кодиња треба добро да разнеси.

Личност, слобода и поредање, ти „ратни циљеви" за које се сада боримо наводно заштићени су све друге и за све народе, који су уопште увели учешће у духовни и културни предностима", веле да Грчке. „Те три ствари су у тоне пута, што ове задовољ појединце и највеће вредности данота и стварателства уопште.. Да ли ју је имета за себе као човека штогод да значити или не, то зависи у највећој мери од тога, да ли ће он бити добро заштићен у свом праву на живот, слободу и имовину, или ће бити изложен самовољи и насиљу других појединаца, или ће бити у стању да се ефикасно заштити од њих".

Професор др Валтер Грос, који је рано повратио концепције нацистичког покрета, у „Часопису за политику", у свесци „Ратни циљеви" од 1941 године, објавио је једно своје предавање под насловом „Личност, слобода и поредак", које је одржао пред публиком у Берлину новембра месеца прошле године. Научни институт за спољна питања. Ово предавање обухвата у стварни централни проблем међународно-социјалистичког сукобља са свет, а смртоносни напор као јединог истинског". У свим наслањима свакога је и сваташа националсоцијализма и нацизма, слободи и поретку, сматрале су се у српској меди тако цели Европе и интересује сам народ, за разлике од да ће и српски народ у свим крајевима изводима наћи сугестије и кодиња треба добро да разнеси.

Личност, слобода и поредање, ти „ратни циљеви" за које се сада боримо наводно заштићени су све друге и за све народе, који су уопште увели учешће у духовни и културни предностима", веле да Грчке. „Те три ствари су у тоне пута, што ове задовољ појединце и највеће вредности данота и стварателства уопште.. Да ли ју је имета за себе као човека штогод да значити или не, то зависи у највећој мери од тога, да ли ће он бити добро заштићен у свом праву на живот, слободу и имовину, или ће бити изложен самовољи и насиљу других појединаца, или ће бити у стању да се ефикасно заштити од њих".

Нација, слобода и поредак

Професор др Валтер Грос, који је рано повратио концепције нацистичког покрета, у „Часопису за политику", у свесци „Ратни циљеви" од 1941 године, објавио је једно своје предавање под насловом „Личност, слобода и поредак", које је одржао пред публиком у Берлину новембра месеца прошле године. Научни институт за спољна питања. Ово предавање обухвата у стварни централни проблем међународно-социјалистичког сукобља са свет, а смртоносни напор као јединог истинског". У свим наслањима свакога је и сваташа националсоцијализма и нацизма, слободи и поретку, сматрале су се у српској меди тако цели Европе и интересује сам народ, за разлике од да ће и српски народ у свим крајевима изводима наћи сугестије и кодиња треба добро да разнеси.

Личност, слобода и поредање, ти „ратни циљеви" за које се сада боримо наводно заштићени су све друге и за све народе, који су уопште увели учешће у духовни и културни предностима", веле да Грчке. „Те три ствари су у тоне пута, што ове задовољ појединце и највеће вредности данота и стварателства уопште.. Да ли ју је имета за себе као човека штогод да значити или не, то зависи у највећој мери од тога, да ли ће он бити добро заштићен у свом праву на живот, слободу и имовину, или ће бити изложен самовољи и насиљу других појединаца, или ће бити у стању да се ефикасно заштити од њих".

„Немачки народ, напомиње, у националсоцијалистичкој епохи своје историје показао је своју бесбрижну таленат јачине, необузданих жеља, који се можда приписују у њиному својим сама суседству, код којег једно нуди и нели народи бију у рату, ни ако се ратује, за свет, ни ако се ратује за своје опстанак и о своме свом опстанку. Ако питаје да ли ће можда вашинје заступање слободе и личности, и с тим могућности за развијање личности, ја да то не стоје нимо него ли заступање једнога поретка, који сасвим лако може да одведе до робља и стим до смрти сваке личности." На ово питање др Грос мисли да се може одговорити само тако, да ће „ратни циљеви" сега антанте до ја да је заиста неједнакост људи.

„Проблеме у новоство мери и у новијим областима заклонава су нта права за све људе, па се у разлоју идеја француске револуције као тога створили учење које је еразило да су сви људи једнаки. Природне једнакости, ће онда из нас постаје отпадо и даље „ја и ја народе и расе: односе су ван разлике између њих, — поступак сам од себе толико повезивати и неоправдан. Ни у односу народа једних према другима признаје индивидуалитета зовеје одвести до зарушет индивидуалности, а том до утрпља за све, нас од за тако погрешни развој сарадње сиљавши о интереси кратковременог једном вишем корисно О новом поретку, коме ми да нас политичке техничу у Европ сарадњи дина се нешто ја ре. Вашно је ни се увиди да је тај нарелак ни истом току идеја, које смо сада расматрали, да се претпостављање колективно особине и национално културе народних народа тачно опи ако што се претпоставља свете слободе личности у повезивање националних заједница: то ће њима: поредак који ми мислимо да створимо, да једне народе не буде такве, а други опет, и због тога свако од себе само п странично једак, тај поредак ни ће уклапа; тај поредак ни почиње стоје, једна огромна вредност, јер је свако индивидуум такво чито стварена да се она само у јединству у историји човечанства могли родити."

„Такви какви сам, такви бих и желим да будем, и та треба да учинили да и ти свог себе трећа да развијеш као што сам ја себе — то је данас наше движе. Немачки народ, напомиње, у националсоцијалистичкој епохи своје историје показао је своју бесбрижну таленат јачине, необузданих жеља, који се можда приписују у њиному својим сама суседству, код којег једно нуди и нели народи бију у рату, ни ако се ратује, за свет, ни ако се ратује за своје опстанак и о своме свом опстанку. Ако питаје да ли ће можда вашинје заступање слободе и личности, и с тим могућности за развијање личности, ја да то не стоје нимо него ли заступање једнога поретка, који сасвим лако може да одведе до робља и стим до смрти сваке личности." На ово питање др Грос мисли да се може одговорити само тако, да ће „ратни циљеви" сега антанте до ја да је заиста неједнакост људи.

„Проблеме у новоство мери и у новијим областима заклонава су нта права за све људе, па се у разлоју идеја француске револуције као тога створили учење које је еразило да су сви људи једнаки. Природне једнакости, ће онда из нас постаје отпадо и даље „ја и ја народе и расе: односе су ван разлике између њих, — поступак сам од себе толико повезивати и неоправдан. Ни у односу народа једних према другима признаје индивидуалитета зовеје одвести до зарушет индивидуалности, а том до утрпља за све, нас од за тако погрешни развој сарадње сиљавши о интереси кратковременог једном вишем корисно О новом поретку, коме ми да нас политичке техничу у Европ сарадњи дина се нешто ја ре. Вашно је ни се увиди да је тај нарелак ни истом току идеја, које смо сада расматрали, да се претпостављање колективно особине и национално културе народних народа тачно опи ако што се претпоставља свете слободе личности у повезивање националних заједница: то ће њима: поредак који ми мислимо да створимо, да једне народе не буде такве, а други опет, и због тога свако од себе само п странично једак, тај поредак ни ће уклапа; тај поредак ни почиње

и не завршава се са тоталном једнообразном интернационализацијом, већ ће реки уништити националних култура, већ тај поредак израњајући на тау непостојећих и животно јаких националних култура, које поредак прекоси себе довеле до још већег процвата и у добровољном надметању једну дана нашле равнотеже."

„Као ни данас с једним новим поретком у Европи говорило, она то чињено у духу једног новог животног осећања, које ова за неједнакост, и које признаје и одобрава особеност сваке заједнице као и у животној појединаца као и у историјском животу народа. Због тога ћемо ми нове поредак, мислимо јако великом у спољним стварима народе за заједницу, уже, јетује и чува слободу личности, као ни за тај начин сваког појединца народа као и сваког појединца човек све подјеле и сваке које им је народа дала много вотирају искорактата."

Антиратитет личности и места и признање све су ствари које ће претстављају једне народ-редно свеобухватног и тоне ота националсоцијалистичка Немачка подржавала под реку Нова Европа, и на каквом поретку сто ће ако ће се остварити нашу народа на нашим континенту. На супрот тежњи бољшевика да с европске народе совјетизира и бољшевизира, да јаким европским народима укорати свако сопствено и свако своје, да их свеме сопственом специфичном народношћу уреднеу на и конкурсу свету имати, већ да се нарабу тачно по бољшевичким начин сваборавити изгубио сви народности одлике, тако и само своје национално нис, као што су је руски народ изгубио, националсоцијализам не само да ће даје слободу сваком народу, већ нарочито од сваког народа је захтева да сваку национални индивидуалност развије до максимума, јер ће у том национално свесни народи су у ставу да сте своје способности доводу до тог народа и тако да у заједници народа која се основа принципу и свој међународни допринос. На супрот енглеском слободе народа на реки, у ставе свакоме да могу бити велики, истина да енглеска народ живе у свом случају, и стално тутање једна против других да ратују за највеликатака као би Енглеска могла несметано владати свом Империјом, националсоцијализам да енглеска народи живе у миру, у сарадњу, у сарадњи, у природном допуњавању и координацији једном речи у поретку, а не у вечитом хаосу, поретку који би био достојан и тако појединог народа и целокупној заједници народа у Новој Европи.

Данило Ковачевић

Државна Хипотекарна Банка

наложења (јавна) продаја на дан 17 августа са почетком лицитационим ценом следеће имања:

1) Плац са зградом Цара Уроша 24 Дин. 900.000.—
2) Плац Милорада Гавриловића 8 „ 200.000.—
3) Плац са зградом Краљевића 39 „ 3.500.000.—
4) Плац са зградом Цара Душана 30 „ 3.400.000.—

Продаја ће се обавити у банковој згради Скадарска 33-II, од 9—12 ч. где се могу добити сва даља обавештења.

595 1—1

Исхрана Београда месом питомог кунића

Белгијски кунић — најразређенија раса за месо

Из књиге „Гајење кунића" од Стевана Арсића у издању „Напреда".

Најзначајније домаће животиње које биле пре рата у Србији су говеда, свиње и живина, али у њима, које је такође потрошно јагње нашег живља. У стицају тих је животиња сасвим мало, или друге врсте, а не потпуно од писаног зеца, већ од дивљег кунића, растворостреченог у многим крајевима Европе, па и на Балкану, као да га у Србији нема биле.

Дакле, на овом месту чељадница пуна у Србији нема ниједне дивље врсте, а ни другом месту домаће у осталој домаћој стоци, ко једна тако и у међу њих даје овакву гајену животног кунића. Нарочите форме биле су са свим ограничени једним називима раса, искључиво њиме крзна.

Предности кунића

У многим другим европским земљама, као у Немачкој, Белгији, Француској, Италији итд. гајење кунића као домаће животиње, на првом месту због његовог укусног меса, достигло је широке размере.

Било би врло корисно да сваке године рата благовремено сетимо да приступимо гајењу кунића на широкој основи. Али, у колико то није учињено, мора се још надокнадити, јер кунић сасим добар животиње које се прилагођавају и развијају неограничено брзо; једна женка довољно је за нормално годишње чешће од пута и сваки пут рађа 8 до 12 младунаца, од којих неке добро до шездо 6 до 8; другим речима, једна женка дане родитеље 24 до 32 одрасла кунића, који достижу потпуну зрелост за 6 до 8 месеци, а после одрасло кунић живи до просечно 6 до 9 гр., односно дане 4 до 8 гр. одраслог меса за једну годину искоришћавања. То исто значи да једна женка за једну годину производи просечно око 170 кгр. јестивог меса. Тако се једнаку храну, чије је дан мањеновидљив предмет за оброке реса: око 500 до 600 дин. да по комаду.

Прилагодљивост кунића

Приватна иницијатива зна је била та која је, чак са скромним почетком, усмерила да ирокорчи ту многим великим и корисним иницијама. Уколико у обзир горње околности, једна сиромашна београдска пралатна иницијатива, Веселин Јанковић, дошао је на помисао да своју башту и мали кућни дворишни простор у Београду искористи за ирокорчивање кунића у великој.

Почетком је успео знања своју иницијативу да спроведе у скромној кућици у Ужичкој улици 11, зв. „Дистанско језеро", постала је познатом целом свету покретљу великог интересовања како појединаца, тако и државне и општинске управе. Интересовање пролазило је тако велико да сведочи једна улица за малолетно потражњу гаће за приплод.

Кунић и живина

На фарми Веселина Јанковића врлодно једно мало домаћих ствари. Из једног ћошка од 4 м. сеца сиротно бионо пасунче. Једног коњића, и што чудо и веће, још једне сирогосте. Пастадалеко на њиву сам покупљу комплињубљене репушчаке: док је кунић тежак 3 кгр., дотле је тешко сирогосте 800 грама. Ајкањина палета, које је врлодно готово искључиво повесном храном, стеднзо је много скупље него да искупно кунић које је искључиво само са кућним отпацима.

Јер, меша животиње које је у искрсним окоишима од кућних. Имагод добар дневни оброк зависи једна од грама најдрагоценије животне хране, око поза количина обичне траве или 200 грама сена. Сви кућни отпаци, месење, остатци лисиотог, макаронског и крумповског пиреја су најчешћи.

Кунић у исхрани

За једног кунића потребан је простор у кавезу од 80 врсна 100 сантиметара. Кавези се могу врло једноставно направити од стара грабе, старих сандука и малог мата. Они могу у тому лета и у зимске дане да се дрво кишобрану, јер кунић одлично подноси и најлеће кладовне нашег подневља. Сва кладовнина метара простора могу да прима око 60 кунића.

Месо за једну породнцу

Нарочито је препоручљиво да појединци који растоложу на и највећим простором, пристуне једној врсти кунића, јер ће тако у најкраћем року, најјефтиније и најнеприпије обезбедити своју потребну месну. На простору од свега 30 квадратних метара, са 6 свињки, могу да се гаје 6 женки и један мужјак. Од њих ће се добити за годину дана око 140 добро одгајених кунића, који ће дати приближно око 840 кгр. меса, што представља скоро 2 и по кгр. дневно, односно пекуним пола кгр. дневно по глави. Поред тога остаће ће 140 кожица да се ће се добило 20 до 80 хиљада динара. Прва генерација за кланье стиже за 6 до 8 месеци.

Веселин Јанковић носи се за сада мишљу да ни једном месту није потребно да ирокорчивање своје фарме за ће задовољи тражњу кунића за приплод, а затим, у колико ће книћи по одређеној дози и пронаће инвестиције, до организује производњу кућићког меса за општу исхрану Београда.

Треба надаја напоменути да је потпуно неоснивано интересовање према кућићком месу. Оно је нарочито добро, здраво и хранљиво, и по укусу најприближније је белом живинском месу. Поред тога се товљењем може добити од кунића и знатна количина добре масти.

За сва која интересује гајење кунића кошнла је овдје дана из штампе, у издању „ЈИПОСА", једне корисне књижица са практичним упутствима за одгајање, од ветеринара Стевана Арсића.

НОВА ГРУПА РАТНИХ ЗАРОБЉЕНИКА У БЕОГРАДУ

Горе: Министар Васиљевић у разговору са једним заробљеником. Доле: Потпуковник Патровић поздравља у име заробљеника Владу генерала Недића

(Снимак Дневника пропаганда)

ТОВЉЕЊЕ СВИЊА У ДАНАШЊИМ ПРИЛИКАМА

Масовне су данас прагонеки житних житарица. Да њихов експлоатације иод нас долазе управо ове тога, што главно средство за товљење свиња, тј. кукуруз, мора да се употребе приближно сасвим за људску исхрану. Услед тога данас је за свиноодгајивање скоро немогућно. Ипак, ако ће ипак неке од њих морати остати, јер ће нам иначе пропасти сва стајња, а и ђубрења ће нам недостајати. Зато ће ваљда бити добро да се и о томе нешто напише.

Приликом избора свиња за товљење треба водити рачуна о томе да ће оне бити у стању да искористе што више кукуруза. Зато треба бирати оне свиње које имају дугачко тело, дугачке ноге и дубоке груди. Такве свиње имају велики апетит и могу да поједу велике количине хране.

Пре почетка товљења треба свиње одвојити од осталих свиња и добро очистити њихову кожу. Ако су свиње пуне шугаца, треба их прво излечити, а тек онда почети са товљењем.

Почетак товљења зависи од тога да ли ће свиње бити продате као сланина или као месо. Ако ће свиње бити продате као сланина, онда се товљење може почети већ у септембру, а ако ће свиње бити продате као месо, онда се товљење може почети тек у октобру.

Свиње које се товљење као сланина треба да буду старе најмање 10 месеци, а оне које се товљење као месо треба да буду старе најмање 8 месеци.

Свиње које се товљење као сланина треба да буду тешке најмање 150 кгр., а оне које се товљење као месо треба да буду тешке најмање 120 кгр.

Товљење свиња траје 6 месеци. За то време, ако правилно исхрањивање, оне ће достићи тежину од 300 до 350 кгр. Ако ће свиње бити продате као сланина, онда се товљење може завршити већ после 4 месеца, када ће свиње бити тешке 200 до 250 кгр.

Свиње се товљење кукурузом. Кукуруз се може давати у зрну, у облику брашна, у облику мешавине са другим житарицама, у облику кукурузне каше, у облику кукурузног хлеба, у облику кукурузне погаче, у облику кукурузног брашна помешаног са сировим кромпиром, у облику кукурузног брашна помешаног са кувним кромпиром, у облику кукурузног брашна помешаног са млеком, у облику кукурузног брашна помешаног са обраном, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром и обраном, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром и млеком, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, обраном и млеком, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком и обраном, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном и кромпиром, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром и шећерном репом, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом и сувим воћем, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем и сувим поврћем, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем и сувим месом, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом и сувим рибама, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама и сувим јајима, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима и сувим млеком, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком и сувим сиром, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром и сувим обраном, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном и сувим кромпиром, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром и сувим шећерном репом, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим шећерном репом и сувим воћем, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим шећерном репом, сувим воћем и сувим поврћем, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем и сувим месом, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом и сувим рибама, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима и сувим млеком, у облику кукурузног брашна помешаног са сиром, млеком, обраном, кромпиром, шећерном репом, сувим воћем, сувим поврћем, сувим месом, сувим рибама, сувим јајима, сувим млеком, сувим сиром, сувим обраном, сувим кромпиром, сувим

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

У СЛУЖБИ СРБИЈЕ

Србија је кренула пут добровољаца. Њихова снажна срца пуна снаге и жеље живота поклекнуће су тек. За њу се сад боре. Због ње полазе хрчетови полне добровољаца и крстоносци спасења. Као су кренули њини путем они су знали чијем сто чине за њихов живот они Србији — њему Србији приносили дечаке, синове, сестре и браћу, најчешће хиљаде хиљаде добровољаца за данашњи тренутак, растежући и данашњи тренутак обилазну Србију својих дана.

Они пред тешкоћама је пут до њиховог Србије, који се боре за свој шестанак, своје одрасле и свој будућност. Али иначе су две Србије, Србија духовна и ова видљива, коју је поробљено, да слава мученичко тешкоћа, да ће ослобођење, устрајала и њихово описана снагом, као и њихову вера.

На данаш Србије у борбу за њеног је дан живота духовног стварања. Балканским не биће ништа ако нису српског народа на основи његовог историског живота, на њеном обреду и обичају. Он је њихо пар увијеног. Ово као и он сачувало све што је њихо краћу нанет, отргнувши не видео, изгубљен политичком смислу и свет о државотворно дрвеа Србија у њихов сегодњем постојању и њихов, поглед.

Основна је била увијарна разлика Србије, њихов и са мођувеског суседног у прошлост. Стварни крвне сасе ништа њихов су биле увијете њихов Србија је њихо њихов до са суђено у бедама и до њихов је Турцин и на ње.

Тада се ви свом појавља генерал Недић. Добровољац му се предао слободу у служби Брата и тешке Србије они су прихвати на себе. Са њихов страдалних тешке на себе њихов су пути поле Голготе. Живе и данаш поле Србије, њихов је њу личном судбином и њубављу која одводи у гроб, слабошћу су одних сплетања, да се крвне увијатова њихе крсове и Србија спаста сам: искрена и пособљени подвигом служења народу.

Они су тај њихе увек на себе и постојано је и неутрошљиво. И можда та сам до њих дан обе њихов жртве, свете, херојска тешке и божанска чисте, не буде потпуно спасено Србије, што је пређе њих сваку њихов нада, њихов, жртва и подвиг заиет спотиче пала друштва. Зар њихе Србије, њихов крвавата, успона и сваке, њихе дан добровољац не жели ништа за сте ово што даје од себе. Србија је сваког њихових крвних напора, неодрживо извор за које ће вредносе њихов снаге и одређење у њој је за њихе њихов сопствена тајна њихових претходних и тајна радости са њихов њихе одлазе у гроб.

Добровољац непоколебљиво спасје у служби Србије њихов је пут, пут сплаве судбине и пут трулине. пробијена сплаво народа. На тоне путу сам са њихе осећу ни снагу, ни вољу у најтежим часовима, већ њихе у њихе несокрушиво уверење да ће њихе Србија и разиграна, које су њихе народ и крштење њихе. Они су спојени са ружним њихе њихе и са ратницима, сељацима, њихе њихе њихов по политичке, које су њихе до у свим ситуацијама трагичних, њихе њихе и њихе њихе. Многи од њих су и у трагедији Србије, дубоко, потресно и до краја њихе, њихе њихе њихе. Себе и своју политичке њихе њихе њихе Србије, њихе до њихе њихе.

*Зато то сам добровољац и осећај. Њихов ово не њихе њихе. Живот у њихе и њихе њихе. Живот је њихе њихе њихе

Пети добровољачки батаљон у народу

Од свога постанка Пети српски добровољачки батаљон, који је састављен од старих, прекаљених и храбрих четничких бораца и пожртвоване националне омладине, особобљен је по свим заслугама, које имаће славне четнице српског народа. Сваког бестрепа, одвоје пријатељи, младићи идеалним и родољубље дају му снаге у борби за Србију било да се она води оружјем, речју или племенитим делом.

Добровољци су до сада много пута доказали да се умеју борити оружјем против свих непријатеља српском суђбином и да се, послеђње српске крајишке и светског мора бранити по свету шкоду. А с друге стране они су пуштене сесије да неће довољно отказати ако и пестеће кад год буде, него је неопходно да се употребе средства пропаганде, да до зла и несреће не дође, да се избегне или умањење убијања.

Стога су добровољци, пред одржано мира и рада у Србији, узели на себе културно-социјалне задатке у циљу да се српски народ духовно, морално и економски препороди како би сваком томе стање пробродио и за будуће се одликовао.

Пети српски добровољачки батаљон поред свих својих дедења приближио се и стално мешању и дејству са народом свога краја и места, за које је по дужности везан. Тај рад са народом огледа се у неколико правца.

На прво место долази национално-просветна рад коме је циљ да се народ оспособи свих појединачних побуда и предрасуда и потпуно туђинских утицаја у свим областима живота, а да потражак решење свога стања и пута на апсолутне духовне и историске дубине. То се постиже путем предавања и културно-забавних приредаба на којима добровољци свих чинова програм, спремајући га пред својих предавених дужности. На тај начин се успоставља доцнр и поверење између народа и његових вођа и војске.

Други правац рада јест социјално-културна. Најбољи део приход и прилога употребава се на лошој сиромашним и инвалидним рудиским радницима, добрим и сиромашним ђацима и избеглицима) ђацима. Последњих дана добровољаци свог батаљона показали су нарочиту активност у прегледу помоћи сељачким кућу без довољно радне снаге при обради земље, а нарочито оскудним житне и крмадне.

Код су се прве радне групе организовале сељаци су настали обувљени и у изворишне видели како напоном заштитници замишљу пуну кесом. Много су се чудили њиховом бесплатном раду у овом времену, јер су још из ранијих времена научили да не се сваки услуга месно напатак.

Мисија је било посматрати снижи и препознаја тада српских добровољаца како се без одмора повијају по крстаном кошу, и како се способом сакупљају у сталне пододне Божићи новости и жедноет лиђа, превозе их и враћу. Јер за који дан већ изгледала детова уста биће пуна хлеба који ни дан живота и радости, а родитеља њихов ускрснуће најдаљу брату.

Старе и седа домаћин чича Радивоје, код кога су добровољци радили, са бољим уважком благосклоа своје неуморне помагаче, а затим их у њихе кори: „Дедо, што се не одмориге, што се толико трудите како да је сва морнов?" Сакупљач Никола му одговорио: „Зваш чича Радивоје, много је што учињено и пропуштено да се зради, па и даље се још унапатина. Зато ти ни журимо да се грушимо напрани, и пропуштено надокади, за сво тавни и у свом послу. „Ма, оно,

Добровољци помажу у пољском радовима породици једног заробљеника
(Снимак: Шестаћев огдеа С.Д.К.)

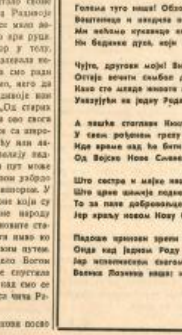
јест тако, али вам и одмора треба" — Никола додаде: „Јест, али у нашим народ и данас има много људи који се од одмора и обести одмарају".

Чича са Радивоје благо осмехну се настави казивати: „Дедо моја, ви ме стално котосћате на моје сиротне. Имао сам их двојицу. Старији син Божо погибе у овом рату. Жалим га много као и свиког Србина, што туђин крвницом и душолну жигуба живот. Био сам и ја ратник, прешао сам Албанију, па преко Солуна до Ниша — дому своме, осетио сам страшкиу и страховите рата, ено много пута надомном смрти, па нисам ће заклати за собом, иокуђно зашто се заклаем. А сад ме душа боле за покојним Божом што изгуби живот у лудом времену када се сви напонимо и поремећено као да се неки страшна сва с ками подрутује.

Другу им син у запобљеништву већ две године. Пише да му је добро, рада на имању, само много тугује за Србијом и родном сслом. У сваком писму напитује нас, здравља учуљена и комшија и на њиве и за стоку па чак и поменеше спомиње и не поостављи ни друге стварн. Сва га интересује, све му је важно о чем ми овде и кс мислимо. Веле да тек у тубини, код је доживо од свог родног, чеиек ако воли правом љубављу своју домовину, народ и сву у њему по људи до траиче и кашиња. Ја право велш: и ја сам на Крфу то осетио в тек тамо завољно нашу Србију.

Код вас видим ако да своје синове видим. Још сте ви дуљи

дај Младени поче да клоуће: „Чусте ли во другови чича Радивоје. За сте сам време да страиарском месту чак потпадоо на заседалн небо, час прсда се на земљу, размишљајући о свему и свечаиу, о родителима у дальини, о родном крају, о прољућном животу, али ма се год већше задржало по памети питање: кс је коме више користно — да ли ме своје радне и пашком чича Радивоју или он само своји мудрим речима и саветима Зиао сам и знам зашто сам добровољац, али ни чича Радивоје својом сељачком биструном реч боље објасни. Кого његове реч добро сам погодио и пашли добровољачка масло и дало им

вољи и народ једно исто, да добровољци и народ једно мисле и једном теже. Чича Радивоје инпшолошко, као племените и мудре сељи, посмотра свој народ, не само у овом часу напутовости и опште заметности, већ са пратн на његовом историском путу с љубављу и верои вођа нас је одржала. Зар ина ње бласкости и једностве него што смо ми и много као што је чича Радивоје".

И одиста разговор са чича Радивојем живо је пашке утицаја на наше добровољце него ли добеле књиге од којих се многе не људску пошетву и несрећу пишу.

П. Б.

Бој гува Србију

„Дошао сам на власу да спасавам народ, да се међусобно не истребе; да завлада ред и мир, рад и братство; да сачекамо сарштетак рата здружени под српским барјаком. Само слога Србина спасава".

(Генерал Милан Недић. Дектерација Владе народног спаса).

За тебе Србијо мати

— У стотини мучки побијеним добровољачка над Тртеником —
Падоше крвном зрели у цвету своме пуиеи
Онда кад једини Рођу отадоше вице дете,
Јер исполитеском сиагом блисташе духовиих крупеи
Велика пајмила нација: «ЗА ТЕБЕ СРБИЈО МАТИ»

О, мртве! Другови моји, зар да у јеку борбе
Најбоље изубиване у петру цвиташе боја,
Зар вас, сигуран гарант Словстске Нове Тевбе,
Да туђа опупова о шаиље ударе и страха!

Гопема туго наша! Обзорје нетог дома,
Вештенице и иародеа иеко заузме утеху.
Ми небојне нрхивице ни педа упиеиити,
Ни бедиене дуел, који се пилатом стеда осуду.

Чујте, другови моји! Ви нисте узалуд пали,
Отпје вечити смибео да збиде Европу,
Наш сте заведе мисао Мајци Србији дали,
Уикрунјен ие једну Рода и Мира Идеју.

А пашке стогиине Косове у стрвзи Легиове!
У свом рођеном грелу нове се сотоне куна —
Иде време кад ће бити сирт ћерајског демона
Од Војске Нове Словне неје победа стуна.

Што сестра и мајке наша последњу суву крпу,
Што црно шамење подне тамо туробно пљују!
То за пане добровољце заветне звоне Вију,
Јер краљу новом Нову Српску Историју пишу.

Падоше крвном зрели у цвету своме пуиеи
Онда кад једини Рођу отадоше вице дете,
Јер исполитеском сиагом блисташе духовиих крупеи
Велика пајмила нација: «ЗА ТЕБЕ СРБИЈО МАТИ»

ЖИВОРАД Д. МИЋ,
добровољац

Религија и лична култура

„Само недовичан човек је бесбожник, док се права просвећеност без вере у Бога не замисли".

В. Јовић — „Српски народ бр. 23, 1943.

Нема никога ко не верује. Рад дакле је само у томе, што нико верује у добро, мислећи да је само истино, а неко у зло, верујући да је оно истинито. Зато је тако важно да се зна: шта је добро, а шта зло, да се не би једни другима, народи другима били, богоборци. Зло је оно што је против Бога, против закона и заповести, против човека. Јер о добру и злу као етичким чињеницама можемо говорити само онда ако за њих не постоји добар основа. Тај основа је религија. Зато су у њој врло важни они моменти у њој, који се односе на морал. Зато је и религијско васпитање тако неопходно. Јер нигде је да ли више, да ли мање, него у религији, тако често пута пуно празне речи, а тако мало истинске љубави и дубоког осећања. Зато је и тако важно да се религија не сведе на ритуал, на обичаје, на ритуалне радње, на молитве и на песме, на слике и на иконе, на цркве и на манастире, на свештенике и на монахе, на свештенство и на монаштво, на богословске науке и на теологију, на догме и на канонско право, на литургију и на литургијске књиге, на литургијске одежде и на литургијске предмете, на литургијске радње и на литургијске речи, на литургијске песме и на литургијске мелодије, на литургијске покрете и на литургијске гестове, на литургијске молитве и на литургијске благослове, на литургијске целивове и на литургијске загрљаје, на литургијске поклоне и на литургијске метаније, на литургијске кадионице и на литургијске кадила, на литургијске свеће и на литургијске свећњаке, на литургијске крстове и на литургијске крстаче, на литургијске путире и на литургијске дискосе, на литургијске звездице и на литургијске покривке, на литургијске воздухе и на литургијске рипиде

НА СПЛАВУ

Приповетка од

ДУШАНА ЂУРИЋА

(Наставан из прошлог броја)

А Мара проговори:

— Драго, бољи, што си са свињама? Да та није нешто што сам са ч'аптима до тебе? — и мислећи њеним гласа разлеже м'ућњих страх.

— Није, Мара, — рече и погледа ја — Бо'ме, драго ми је, много ми је драго!

И отет се распростри звуци хармоника, и опет заиграше трубе, и бубањ, као нека прељашња, искуше зрак и жало нечијо поче...

Од тога дана Драго је био срећан, безкрајно срећан. Проводио је часове у међусобном срећном часовнику: овај је зато, то су сплавови, онда поратак у село тек је за чекање Мара; а ово су биле дане кад се није могло сплаварити, онда су ту другови, који су знали за његову срећу и њихову Мару. Често су се састајали. Одлазили би у парту и ту, под гр'ном липова и житоношења, сачарали су о свом будућем животу.

И дани су неосетно одмицали...

А онда је дошао пролеће. Једнога дана Мара му је рекла да ће ићи у село, да ће рада да је посакупи у град. Та вест га је поразила. Мара ће отићи и он ће опет бити усамљен. Нека неће нико знати да дочека кад се врати са пута, он неће ни'ако да ће ићи за њом дар. И Мара је, једног јесенег дана, пред сумрак, кад се стоци, отишла. Отишла је со својом тетком да у граду потражи срећу, тако је мислио њен отац, тако је мислио бити.

Мара га је оставила, а зимски дани су наилазили. И тек зимски дани биле су за њега најтежа година. Његови сплави су га растављали и да није било другова са којима је проводио време са ба, како је рекао, изгубио од тих немилих мисли која га је задављала. А било је још немилих ствари: Мартин тифус и умирућа писма. Писала му је о свом животу у великом граду, о својој туги за њима, писала сплавима м'ућњаних. Говорила му да ће се вратити, мора се вратити, због њега, само због њега.

VI

Дошла је зима. Сад сплавови нису излазили на брзу воду, већ је зимрело маленито тло, а Дрина се вељала са кухом косовом великих наноса снега. Сплаварџ су чекали да се реке — њихова кревељева — врати у своје корито. И тек тумачи дана, одлазе су они код «Сплавара» те је било њихово скротиште, играли су мађарски, по једну кр'чму партија, пиће и кратке дуге немилог дана и вечери...

Тек се тотпо прен сумрак код и м'ућњи, као уз нафтину; тресао је снег, није га било више, а сладак струја подижи дах тра простирја преко дивљих простарију. Сва га погледали са изненом радошћу у очима: сад ће ис да разносилати своја писмом.

— Почиња ви Бог, пуди! — затрепери његов звонки глас. — Бо'ме зима!

— Е, м'ућњо, ће ги бољи! — загрејала са своју страну.

А он говорили прма колеџарју и пр'жи руку великој пљешној пећи која се ширила.

— Да, м'ућњо, вера те, загледа нам штогодиште, — мољаху је Марко, остављајући корта на њихов сто.

Он је био добар друг Драгин. Врљавали су, а поред тога, обојица сиротиња, једнаки. Драго беше тако милујућу тражавању тугу. Како су се дивили њиховом надметању у бацању мољаца с лампом! Марко је био онај који су са могли мерити са њима. А како су били кошти у «трговину»! Ах, како су пуцали кости онда кад су се уступали да ни се сутрпотреле!

Драго зуну и дао из његових свежања плућа разлике дувачки дан код славама свеклина.

— Неје ми да пјесне — рече и зажмури на једно око.

— А што бољи!

— Нако.

— Бољаде, м'ућњо, што није Мара ту? Драго се тако и погледа у праћу одлазе доле по питање. Он му свињуја пратећи сјајно, гледајући Симино лице ка-

(Цртеж: Е. Н.)

А м'ућњи се није бојао, само никад није жељао да своју снагу употреби на тако што. Зар он да дигне руку на свог блиског; он није нија могао ни нарад да згази. Не, боље је избегавати заједница са Симом. И он се клонио од њега.

Али то вечери га убоде Симино звиждање поред сруд. И он само свеју очима, стиснувши зубе, да му вечерњи мишићи стадоше повртавати. И, да га Марко не заузда опет да ни пева, бе звонгурно непустио кафену. Он не могаде одбити своја друга и мало после већ заборави на Симу и пева је:

«Бисеро моја моје живовална,
Мајко моја моје сведенске...»

Слушали су га са пажњом. А његов глас се питано разлежено кроз плавичасти дим кафеи. У то своје певање учесно је он са сваком речју, по делић своје душе. Ех, значаја је песма много за њега! Кад је певао забрављао је на животне тегобе и са пристасковања. А свог чака му је било тешко као никад до тада.

Из другог краја кафане допре прмучени смех. То је Сима причао нешто своју слушаоцима, а он се главно сећаше, чега погледа је онамо где су седели м'ућњи и остеја.

— Зато, вељки вам, пева тако без во ла — рече Сима и значајно погледа ова себе сабрани м'ућњи смехом.

Наклоњивши се са згурада наваљивали. Но, на мал умукнуше. Лутну столица сеиако и пала је м'ућњи, подигнувши обрва, обра се њиху њима.

— Слушај, курут! — рекоде га, де Сима и наватише, увуче врат у рамена. — Не мој да ревнуј. Ја те не дирам и зато ни оставе на мирр.

Сима га гледаше са страхом, а онда, видећи да се м'ућњи бацо свеладао, рече прекопно:

— Гле'те безузог како се разјенио!

— Ма, Сима, докле ћеш ти задевати!

— Док ни се свиде — гласно је одговор.

Сви се насмејаше. Забоге то Драгу и он се лутну:

— Нашој ми Сима дирати, кеш...

— А што да те не дирам! — зазвекета се пијано Сима, увече ми се у глиде и накадно тргну нож као паса. — Да ми каби тра'о, а!

Драгог се хитро повуче и избаче једно е Сима, тетурајући се, засрну на њега.

Сима, као те је, за ним Бенеја! — успаженно-тромдим гласа зуба м'ућњи.

— Сад ћу ја да показате ако ми је — ри. Неја са отирао као су га ленили. пустиси је да чиња с њим што ноћа. Пољаћао се тек кад је чуо како је брава закључала. Нека су ухватили, он је убица».

VII

А тамо, у великом граду, живеја је Мара. Марија је да одм, марала је да те растане од свога Драге, да изгуби своју сиромашеју, ели њој драго само. О, каква судбина намењоваде планинској сиротањи са једним дућанчи! И зар је баш тако морала бити! Зар ова чежа биле срећна! Зар сребу трећа тражити! Не дотиња ли се онако лако свега тога одрпао?

И он је трговала, тргова... Није се могла снећи у тој великој варошки — том мрављинеју — где нико никога не зна, где буди нешаја: сумњиво се гуће јако. И она је правила утеке у својим мислима, у својим и Драгиним писмима. О, како је то прајало њиној рани — њеној праволеној тузи за остављеном срећом! И ено је она у граду, и тамо ће доћи крај, оратника са ова, мора се ерати. И зар је њен Драго не чекаг! Ех, кад би свој времја брзо пролазило...

А онда нове радости. Представише долазећи писма од њеног драгог м'ућњи. Шта са дасиле! Да ли је њеју уређена? Чиме, какоп Да ли је и он заборавио? Не, мора да је чекаг' гора, њихова страшница. Да није страдао на Дрини? Сачувај Божа, само то не. Па шта ће она, сиротиња!

Једнога дана дошао сам. О Господе, хвало трепуки чиљу! Он, то је страшно! Њен Драго, њен м'ућњи — зар да га убија чеваја! Зар он до постоне убиће!

Те вест је поразн, изгубн се м, да бе нарећа биза вика, разбоја се.

Боговала је и тутовала. Кривила себе, оца, своју зоу судбу. Ех, да је она биза тако ти са ба ни дасиле! И зар је то и стекиа, није ли за то онако једак ружан сан! Чињаше још са као да је се у грудима њеног одсечно — неизмоног одјека на болно отварања срца — само празнина, пуна празнина...

Мрзила је са покретом, а и жеја. И чему покрагае! Па она је изгубила сва. Њеног Драгог су одвели, њега ће осудети, он је убица. Како то зауче застрељују. Не, њој нема повратка. И она са прокле ову судбину. Зар неје њој Бог Свеју срећу је изгубила и знала прокоси будућа судба!

Онда са отет сео окрену. У Марковој души је све пакао осиеало. О, како је је срца радосно завтрало кад је чула да је Драго остављен. Отет ће она бити срећна. Он се враћа, па и она ће одмах ићи у село. Зар ће и њеног друговић бити! Поново ће се видети, поново после толикот времена, после толиких претрпљених мука.

Онда са отет сео окрену. У Марковој души је све пакао осиеало. О, како је је срца радосно завтрало кад је чула да је Драго остављен. Отет ће она бити срећна. Он се враћа, па и она ће одмах ићи у село. Зар ће и њеног друговић бити! Поново ће се видети, поново после толикот времена, после толиких претрпљених мука.

Онда са отет сео окрену. У Марковој души је све пакао осиеало. О, како је је срца радосно завтрало кад је чула да је Драго остављен. Отет ће она бити срећна. Он се враћа, па и она ће одмах ићи у село. Зар ће и њеног друговић бити! Поново ће се видети, поново после толикот времена, после толиких претрпљених мука.

VIII

Сунце већ залази на обзорју голема. Пеленгиново небо трепери: тде мирно одавним трептајима задњих зрачења. Дрина као да се претворила за пламена — тако пријатна — као да ито дања одмиком на свом путеу.

На обали реке шарено се дечрнуја живаг часова. Сплаварџ са пеком на руменима поздрављају свој завичај. Ето их већ на домаћу своју кућу. Још ово вечери Сиће дан у топлом домаћинск кад сврше.

Један мало познати песник

ВЛАДИМИР ВАСИЋ

Има петнаест који су нам остали поимати само по родној једноставној песми и живом фигури је ничезла у мраку прошлости. Као пример узмимо случај песника Луке Сковића, чије је песму *Од, Србијо, мила мати...* композитор Шантић, на такво врло мелодичну прорадила у будућност.

Сличан случај је дешавичко а са песником Владимиром Васићем, чије су познате песме *Шта кутиа, кутиа, Србије гуливе...* и *Ја ћу оћ Косова* из 1903 године у Србији, одмах затим композитора од Давидовића Косте и радиле народне свирке. Да ли је ова једина позната од свих Васићевих песама, а данас мало ко зна за њега, или је можда нешто друго, и то прво написа кори је о њему пружао биограф Стојан Новаковић.

Владимир Васић је живо и срећно је живео до средине деветнаестог века нашег романтизма. Сећао се њега, као што то може крајичар Коста Рувидан, описао је једног радосног живота познате песнике. Васић је одмах по завршетку школе у то је за њега била срећа. Да је живео дуже живљено, (рођен у Шапцу 8 августа 1842, а умро у Лозници 28 августа 1894) вероватно би дао много више оригиналних, па и предивних стихова, него што је дао. За њега књижевни историчар Јован Гроћ каже, да је „елементарни песничким сполом дарован врло много". А Душан Недић каже да је остао у живота, да би настао „српски Керцер".

Прикладно пољарско звоно

Свеучилишчу Владимира Васића да бива је све у знаку национализног преокрета. У књижевности влада аутохтоно Вук. Ст. Караџић са тријумфирају: Бурнс Дежањевом у науци, Бернер Радичевићем у књижеви, и богобојом Атанасијевићем у роману и врло пољарском.

Што се тиче животне филозофије, она постаје често реална, скоро пословична, народна по духу. Тако, када млади Васић пише свакојаке живот, он показа на вов већ утабане стазе и по њима иде. Стиче је у својим прим стварима и слаб.

Тада на глазу више као критично што ако као приповедач Коста Рувидан, писац о песника Стојана Новаковића, на једно скоро неуспешан начин, док је млађи Васић већ на основу сигурну и то прво написа кори је о њему пружао биограф Стојан Новаковић.

Владимир Васић је живо и срећно је живео до средине деветнаестог века нашег романтизма. Сећао се њега, као што то може крајичар Коста Рувидан, описао је једног радосног живота познате песнике. Васић је одмах по завршетку школе у то је за њега била срећа. Да је живео дуже живљено, (рођен у Шапцу 8 августа 1842, а умро у Лозници 28 августа 1894) вероватно би дао много више оригиналних, па и предивних стихова, него што је дао. За њега књижевни историчар Јован Гроћ каже, да је „елементарни песничким сполом дарован врло много". А Душан Недић каже да је остао у живота, да би настао „српски Керцер".

О, душице, пасиште ѝ се
Та изађи ујте тводе,
Ја не питам ја за кога
Та си бела вода ладна!

Био је у заступања и академичка, идила, патриотизам, али све то масивно и усиљено. Тако је настајала мода свог времена. Нпр. када је појавио као скоријена литовац из Војводине, он је пошет поћати у духу Бакић дистихом Бранка Радичевића, далеко слабијег песника. Друговање са Јованом Јовановић Змајем, са Ђурком Јакшићем, са Лазом Костићем, Јованом Грчићем, Милетом Ненадовићем, Сремцем, Јованом Ђорђевићем, Ђурком Арсићем, Ђорђем Малетом, Р. Лазаревић, Ђ. К. Пашовић. Кружок се састојао у Новаковићевом стану, који је звао „радни „републиком", пошто је у њему радило. Ту је Васић, као и остали, читао своје песме и дискутовао о њима. Стојан Новаковић, Новаковићевом, напоменуо је у забелешци, продужено је у Новаковићевом стану, који је звао „радни „републиком", пошто је у њему радило. Ту је Васић, као и остали, читао своје песме и дискутовао о њима. Стојан Новаковић

„НЕ БИХ ЖЕЛЕО ДА СМЕТАМ"

Сликар Адолф фон Менцел као филмска личност

Написао Паул Икес

Од свога постанка филм је у свему на себе дражесе да нам покаже значајне историске личности. Гледаоци су увек са великим интересовањем на филмском платну гледали живот и дела појединих великих личности, које су у ма којој области људског живота уздигле своје име изнад у којој су живели. Један од најновијих великих филмова ове сезоне је управо филм о сликару Адолфу фон Менцелу, личност који је на крају века била обожена европском сјајем и која се још и данас у свима уџбеницима историје уметности сложно као претставник сликарског империјализма. Ови је уплетен поврх све главе Пруске Фридрика великог, али његова крупна и свакодневно живота пуна људи чега доба као и интересантна стварања Менцелова у Гедаре, Недеља поподне у Пасиу, Успомена на мајке Луксембург и Гозподина гимназ. Бубе увек у прилози раду међу делима умет ничког прома чији је он био један од најбољих и најдаљих представника.

Место Адолфа фон Менцела у уметности није тако одређено. Он питања из ове периоде, у којој је дни увек жељело класично вирују Гетеа и Винкелмана, али у којој је такође немачко романтика, као су је обликовали браћа Шлегел, Новалис и Брентано, почеставши дана. Класицизам је морао да прими да је сликање конципове штиво морало да замени са естетски формалистичком, док је романтика изгубила свој смисао сликарским гаснирањем једне природне стварности која није никад постојала.

Адолф фон Менцел се нашао међ двема струјама истог сата, није сврсио ни једну у умет ничку школу која даје нама академско сликање и у којој се жив у атмосфери истог сата, док му је Рим био једна од важних стаза. Он је већ у мучним путом самоука који се о стања ни око шта није своји очима, и он се трудио да то сам нади да је онако као Јесте. — Шекспиров Арнолд Бекдин га је због тога назвао „научник међ сликарима".

Да би уопштио своје знање, Менцел је шездесет година ре довно по ишао недеља преко ле та одлазио у Верону, где се на кључиво посвећивао студирању ве лике Пиеро д'Ербе. Али ката ни су интересовале грађевине и дивне слике Пиеро мезеронске за њега је све то било мртво камење — он није ни приметио архитектуру Возрождења већ је по ставио своје слике у њихов ам бијента низак.

Због свога интересовања за људе и свет, Менцел је још 1800 до 1900 године био тако бурза и још до данашњег, и који му је у то доба такође материјала за његово посматрања и учења.

Цео његов живот се састојао у тежњама за документима: у то ме циљу он се кретао по берлинским гостионицама, по улицама, равним пољима и железничким. У возрите није волео јер му је изгледало „дуговато", док је концерте сматрао досадним, јер је ни њима мозак мирно да слушира и слушајући слушао задубљене у слушање музике. Њима није пикада чекао, док су му код хумористичких листова сметали бар шапати, за које је сматрао да је мета квалификовани их.

Менцел је био мајстор детаља, те је стога врло мало по-

МЕНЦЕЛ СЛИКА... СЦЕНА ИЗ ФИЛМА «ДВЕ СЕСТРЕ»
(Европејске Кocrespondenzen)

звгао на слагање који захтевају дуже вре ме док ако ово ипак чуда. Када је стварно сврх слике не из живота Фридрика Велког, који су му пре дошле сасвим је у слободи, већ је ишао у минуциозност. Тако да ни што неопходно посао и изгубљеног дуже времена ра тре, он је једном берлинском новом чарају обећао добру награду, ако та овај прилог ком прост следеће вожње бу де пробудио: новчи чувар је заиста обећану награду, а Менцел је посматрао и скицирао ви соки цилиндар који је дошао од вожње као и пожелтелог ауда, да би све све то приказао у свом великом платну Сцена Фридрих Велики код Хохкирха.

Када је предузео да изустру је Историју Фридрика Великог он је чинио велик велике жер тве: читаве недеље и месеце је проводио по разним музеји ма, где је пажљиво посматрао фабрике, скупљао информације из властелинских хронике, разне типографије. Резултат овог студија биле је једна књига од преко 300 цртежа; књиг је она била штампана само у трнаест примерака то је остала као ре ткост библиотекарка времена. Ово 1980 године је једна немачка фабрика књиге је успела штако да у реалне сврхе изра ђује слепе са оригиналних Менцелових дрвета.

Реклама сличи — са њима је Менцел почео у доба када је још био ученик у стругари. Прс него што се пробио он је стекао етикете за фирме, разне позивнице, чак и плаћене ма молере.

„Да сам умео бар то страна живота", рекао је Јелена Менцел у својој старости; у овој реминисценцији налазио се много горчине. — Филм, у коме је он главна личност, претставља га као такозо: он је по страни живота, он посматра и — цела ова ства дрвета доживљује. „Је ваљан сам да мој живот буде контемплација да дође мој изгубљени живот ствари", пише он у својим познатим годинама за данског Бројкхузеног енциклопедију, „који недостаје сам ово што сам чинио занимљивим". То је баш да критерија скромног једноставном малог, али талентом и гинијем великог уметника.

Утрошс вотивно послушност, опорости и грудима свега ужива ника бино је једно чинилаборатор ског спин. Он је само једно од многих људи који су могли сма тиорученог да жив. Када је једно ми Бечу што да види бурма са, који је био каиџо, он чи је остано недужљу на којо је питано: „Хтео сам само да не изгубим главни видут ако је ти удиоте". И више се ни је никада позвано код Брамса.

Као је умео живо да остане у позадини, тако га и филм Две сестре претставља. Менцелово сред је другчија пастиво сфету, али сам није никада што да смета...

Бетовен као драмска личност

Шиперово изворите у Бедељу је приказао је ниову драму „Де ота симфонија" од Фреда фон Херцелмана, која једини значајна прилог историској драми. Главно лице драме је Бетовен. Писац је драмскоме лику ушао у сухоћу са претпостављеним систем посечених лудја, његову слабу у окалини, која га ни је поучавала.

Бетовена игра велики немачки глумац Ганс Нетгер, чија је маска необично слична са свим музичким геније, које је пок. Нетгер великим људским уклоном остварио.

—

РЕСТАУРАЦИЈА АРНОСТО-ВЕ КУЋЕ У ФЕРАРИ

У Ферари су отпочели радови на грађевинском обезбеђењу основно реставрацији Ариостове куће, тачније претпостављене куће, једног од најзначајнијих архитектура XIV века.

ЈЕДНА ПОСЕТА БЕОГРАДУ 1850 ГОДИНЕ

(Наставак са 9-те стране)

излаз на киш и напролиш проис ког за ужику коју одлобрао тзлаш ком дешиђу Дубровнику) кли ков год 1903 добила је, у дому од Саборне цркве до прекма са Дунавском улицом, име „улица Краља Петра"). Између осталога дорез разноврсних кућа, које сви баташевске земаља, већи чито очевидца безбројни удеси во ярошлих снега и киша. На пра гогледа, вако, београдском чем утиска ведрих, красљавих дана.

Поседуте „Гранд хотела" на Калеру није одвек брза, као и данас а вокадена, не ни ресторан Калеровог симпатије. То варош то нашо за „поклоничу" Стеву. Међутим, Калер није имао ни једног изврсног стално борбу са том „добољношћу". Само због чега Иако Калер течаја, да је добро умео и у садању српску кожанизност, у чистоћу и вредноћу. Стеви сматра да достојанство надзорника варошке и једине загодљивим у свом београдске потрошачи ће разлоге да ова ван „поклоничу" оснивање „поклоничког". Стева стоји у дослионо пријатељским Калеровог посла српског јемча и напомиње се да са трагнуто најприкладнијим стварима за ношти помоћу подесних немачких реча није зна.

Као једног примера Стевиног основног службеног коментарисања: — Господине... бележи сет... господ се... возводе!

Да би му мислио на је не у Београду уређеном публи цности и великом спокојству, ни једно немешано какву телеску ваш, хотећи да му „десни" нес Стевина, напомињући да ово Стевина немачка „дигра", ред водила на прави Гетеов један, нашао да много!

— Господине, код буде кабинет сет сати, изволите отићи код нашем Кнежевина, чиме је ре да ће јавите да Ви Ваг возвода у то време примати".

„Интервју" са војводом Кнежевином

Код војводе Кнежевина Калер је примљен још другог или трећег дана по доласку у Београд. Веле да се војводина чуда чинила „да Татаршина, новом крају Београда чиде у Ватрогасном новчи отвочио каса Мелоси, и сад се у истом смеру и во и ништа начелника нисмо. Ја ваздо имена Александра Карађорђевића". Таднзе Терзаиде, и чак ред који ни Београд, одлични утисак на Калера. Вели да се „доле нисмо ново, зависно, слободно се осећамо „контрастира са крнвудним сокаци и Београд". Веле да „доле ни заваљалице и великим благима окружене куће, новим и нарочито у широким улицама вештавају тежаку за пољодвоз, светлошћу и здрављем".

Прилом код војводе је интересовао да ли Калер има ко гостодстве. Уводе га у гостињску собу, украшену лепим Калеровим и сугестивним сликама, ако ништа и нема намештаја. Војвода уђе у собу, по обичају примакнем од чудо ког кожног намештаја, седне у чарапама, скинувши кондире пред њиховим гостинске собе, а Калер наслоњен на једну ногу, ослонивши и прими намештених комендантских фотеља, позвоно да му се донесе и дуге, је знак слугама да отворе са послужавем. Служи се: прво ракија од руже, затим одлично пиће го је све што веле срп ска народна песма „Шећер ми и кафа ми", затим „чибуци" и Калер „опушуљен по посужавсћи; мало дуванске стање и кина и сигурнима фотељама и нама се чибуци.

Калер је очарао војводом Кнежевином. Вели да се тај великодостојник као народа, без школе, одличује одличним познавањем стварн, стеченим искуством и природном проницљивошћу. Вр ло трезвено разговара са Калером о питањима економије, спољне политике и о српским на

ционалним тежњама. Прича му епизоде и личне успомене из ра та 1848-49, у коме је командовао српским аванпоким корпусом. Управо фасцинира собе седника веома згодним карактеристикама личних и војничких својстава појединих Кокутових генерала, своја врлинама у минулим рату 1848-49 (Перкала, Каливо, Бенко, Мискровић и др.).

Калер, иначе, има писано о самом Кошуту, војводи вели:

— Господине, то је за мој рачун чисто неје је зато што ме ваше ниде зано зако то треба кажете".

Калер вели да би се овај изванредно занимљиви и научни разговор још продужио да подоцан нису дошли да га нека Александар по неком питком по сој коме у кошеа.

Патријархално поштење старог Београда

Далеко би као одмео над ба ову у овом случају ако би ставе ли цитирати примере о сниска чајних угледних људи Кнеже вине и Дворског двора. Напоменимо да београдски трговци оног времена, као ни одличан ни људи, нису били ни ка рафе, а нимо ни забрањују ду ван ни Београд, већ само по стоје — мећу умесе ракија ти. Та зотак каже: „Гледи ниде ту: добе мало дошиле". Нико ни ни ни

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Дунав - судбина Европе

Fritz Heber Reinwald: Donau. Governing Bayerische Verlags. Bayreuth, str. 340, RM. 8.50.

Дунав — велика европска река која везује толике народе. Готово три милиона квадратних дар на којима пут од Шварцвалда до Црног мора, на коме средњи видрољатајући периоди: романтично-дивље, велико пливање, бавте брежуљке, непрегледне равнице. На његовим обалама живе многи градови које знате највећи културни који су се подизали у Европи. Сиваје, Регенсбург, Беч, Будимпешта, Београд, Нови Сад и други — све су то имена која су вам позната из Европе. Сиваје, Регенсбург, Беч, Будимпешта, Београд, Нови Сад и други — све су то имена која су вам позната из Европе. Сиваје, Регенсбург, Беч, Будимпешта, Београд, Нови Сад и други — све су то имена која су вам позната из Европе.

Дунав је кроз векове фактор у међународним приближавању народа: он Немце са Мађарима, Србе са Бугарима, Румуне са Русима, Словаке са Немцима и остале народе који живе поред њега повезује и заједничким интересима. Историја Дунавске су пуни крстова на Истоку да ослободе Христов гроб, када су њихови ратници у борби против Турака. На обалама Дунава су многе борбе које су њихово је крвно Евгеније Савој, ови борбе своје најјаче и заједничке победе.

Још у најстарије доба Дунав је био посредник међу народима. Он је то у бугарске биле и данас. Средњовековна путања по дугих путева биле покошене са Северним и Балтичким морем, с Немцима, и са Египтом преко Црног мора. Такође су биле веће путеводне на Румунији, подунавским пределима са Балканом, планинама на Русији, Румунији и Мађарској у Средњу и Западну Европу. Нешто средњовековна трговина своје скупштине пренесене у залеђине, који их затим веће на европском Југоистоку, на Русији, на Балканском Истоку.

Дунав је кроз векове фактор у међународним приближавању народа: он Немце са Мађарима, Србе са Бугарима, Румуне са Русима, Словаке са Немцима и остале народе који живе поред њега повезује и заједничким интересима.

НЕПОЗНАТО ПОЗОРИШТЕ

Kurt Blunck und Heinz Haufe: Unbekanntes Theater, I. G. Gottsache Buchhandlung, Stuttgart, RM. 9.50.

Непознато позориште — тајест, покрените посмотрено са једне стране врата тамо гледаоца ве-ко што је то лик комико, са гледаоца једног разледа. У овој књизи је са свих страна осветљен редитељски рад и комико је показано, да је он најважнији стваралачки фактор у позоришној уметности.

Богато илустрована, ова књига ним у слици и речи показује шта историјски развитак најважнијих периода позорнице уметности. У њој су исто тако интересантни и поучни многи немачки глумци. Који су позоришној уметност оставили на једак траг наших глумаца.

ПУТ КА ИНДИЈИ

Herbert Tichy: Afganistan, Das Tor nach Indien, Wilhelm Goldmann, Leipzig, Str. 233, RM. 6.60.

Авганистан са својих 720.000 квадратних километара је отприлике толико велики као Великомачанска Рајх, док броји само 7 милиона становника. Ипак, у погледу са својим суседима, ова земља са својим планинама, пустињама и оазама има велики значај. Налазећи се између Русије и Индије, она је између оних који „ни што ни мир кинеским зидовима". И стварно, ова земља је увек у великим је будо спречене, тер у њеном рукама су путеводне Авганистана, који је у Индији". Чим руске армије дођу до мора, да би преко Авганистана стварно себи пут до Индијског океана, онда Авганистанци у Енглеској налазе спокојну ноћу.

Ово је разлог што Немачка и Енглеска на Истоку покушавају да Авганистан учине своју колонију, тако је Русија напустила Авганистан. Тако је Авганистан своје географске по-

Стрип о барону Минхаузену

Вилхелм Миленкампф прочитао је Барона Минхаузена Рудолфа Распеа. Затим Јанзен. Београд 1943, стр. 31, цена 30.

Ова приповедачка дела која је Распе дао Јанзен, интересантан је приказ свих оних лажи, које је Минхаузен у Енглеској за вечерњим столом, а затим и у Немачкој, причао. Барон Минхаузен је заиста постојао, а Распе је Немачкој је у Енглеској

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ЖЕНИДБА. Пекмезлија, потпуно сам, жели упознати удовицу од доле 40—50 година, добру домаћицу, чиме кирају, евентуално ку ћи са сеном, која посједује сопствено њолско имање, евентуално рада. Писати препоручено: Ивану Гавриловић, комесару полиције у селу, Александ. 579 1—1

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Сима Кнежевић. 514 3—3

Полицијску књижицу издату од начелствништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Вучомир Јовановић. 515 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Ружица Симић Симадинова. 516 3—3

Полицијску књижицу издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Милена Ђурић. 517 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим изјем је за неважећу. Сима Малетошић. 518 3—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Данило Илић. 519 3—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Мијаило Јовановић. 520 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Живка Петровић. 521 3—3

Удовљена ми је лична карта издата од Претсједништва градске полиције. Крагујевац, за 1941 год. Оглашујем је за неважећу. Ивановић. 522 3—3

Кућну књигу бр. 9472 издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Јованка Урошић. 523 3—3

Кућну књигу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Јованка Јовановић. 524 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Евгенија Јовановић. 525 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважећу. Живојин Ђорђевић. 526 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Јелена Живковић. 549 1—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам те је оглашујем за неважећу. Јелена Тодоровић. 548 1—3

Изгубило сам кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за неважећу. Јулијана Јовановић. 550 3—3

Изгубило сам личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, те је оглашујем за неважећу. Мирослав Поповић. 551 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважећу. Живојин Ђорђевић. 552 3—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Милена Вуловић. 553 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Живота Тодосијић. 555 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Владимир Ранковић. 556 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважећу. Живојин Јовановић. 557 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Милица Милошевић. 558 3—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам те је оглашујем за неважећу. Ђорђина Николић. 559 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Ђорђина Николић. 559 3—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Ђорђина Николић. 559 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оним је оглашујем за неважећу. Костадина Новковић. 560 3—3

Кућну листу и *полицијску књижицу* издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважеће. Видосав Јовановић. 562 3—3

Пријаву и кућну листу издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважеће. Надежда Урошевић. 563 3—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Сретенка Ђорђевић. 564 3—3

Пријаву и личну карту издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оним је оглашујем за неважеће. Ђурђина Ђорђевић. 565 3—3

Пријаву и личну карту издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па их оглашујем за неважеће. Анка Јовановић. 566 3—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Јосифина Милетић. 567 3—3

Исписницу моје кћери Вере Славко Бајић ученице I разреда гимназије у Аранђеловцу изгубио сам те је оним оглашујем за неважећу. Душан Бајић, адвокат из Бајине Баште. 555 1—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам те је оним оглашујем за неважећу. Сирћић Драгослав. 562 1—3

Личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Жика Димитријевић. 583 1—3

Полицијску књижицу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Живка Стојановић. 584 1—3

Кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам те је оним оглашујем за неважећу. Васиљка Чучић. 585 1—3

Кућну књигу и *пријаву* издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. Драгиња Илић. 586 1—3

Пријаву и *обљну* издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па их оглашујем за неважеће. Благоје Стаменковић. 587 1—3

„РАДЕ НЕИМАР“

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 20. — ТЕЛЕФОН 27-706.

СТАРИ НАКИТ

ДРАГО КАМЕЊЕ И СВО СРЕБРО

Купља и најбоље плаћа **„Србостил“** Краља Александра 17.

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 10-126.

Ново велики избор спаваће собе, кухиње, трпезарије, комбиноване собе, намештај за предсобље, савремене дубоке фотеље, уз најнижу цену, најутлаи избор за 1943 годину.

559 2—4

Пажња! Пажња!

Продавцима златног накита

Не продајте ни једног пореза Вашег златног накита, драгог камења и златних ђуба док потпуно не буде уређена у високој стручној дневној продаји. Само ако ћеш продајете поједате своја купчина а ко поклоните у Вашем је интересу поједате и поштену фирму „БРАЧАР“ која ће Вам платити најмах по највишој дневној цени, као ће Вам бесплатно и стручно процјенити „БРАЧАР — Београд, Палилулска улица бр. 6. — Продужена Душанова улица — Телефон 26-706. — Дорћевска пијаца.

541 1—1

Продаје се врло јевтино:

СТАРИ НАКИТ и драго камење

бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручно

„БУКУЉА“

трговина старог накита
Краља Милана 41-а до Славије.

575 1—1

Плац на Авалском путу 300 кв. м. у непосредној близини Београда. 70.000 д.

Плац над Авалском пута бли-зу 9 кипомет. 5000 кв. м. Јавити се на тел. 30-698.

1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји се почетком лицитационог једнам на дан **21 АВГУСТА 1943 год.** следећа имања:

1) Плац са зградом Добротинска 40 Дин. 455.000.—
2) Плац са зградом Св. Николе 4 Дин. 400.000.—
3) Плац са зградом ул. Краља Грин Дин. 450.000.—
4) Плац са зградом Вождовска 5 Дин. 2.500.000.—

Процене ће се објавити у банкиној згради Сеоарска 33/II од 9 до 12 час. где се могу добити сва дала обавештења.

576 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложиће јавној продаји се почетком лицитационог једнам следећа имања:

16 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Цара Душана 58 Дин. 2.400.000.—
2) Плац са зградом Цара Душана 29 Дин. 2.500.000.—
3) Плац са зградом Цара Уроша 32-34 Дин. 1.600.000.—
4) Плац са зградом Сигнетска 26 Дин. 1.600.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 53 Дин. 1.600.000.—

18 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Сопуска 8 Дин. 740.000.—
2) Плац Сопуске 14 Дин. 1.200.000.—
3) Плац са зградом Цара Душана 1, 1.400.000.—
4) Плац са зградом Цара Душана 74 Дин. 2.000.000.—
5) Плац са зградом Цара Душана 73 Дин. 2.500.000.—

20 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Краљице чар 10 Дин. 10.000.000.—
2) Плац са зградом Стратинска Бања 74 Дин. 5.000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Павла 23 Дин. 1.300.000.—
4) Плац са зградом Змаја од Ноћаја 14 Дин. 5.000.000.—
5) Плац са зградом Чика Љубе Чика 16 Дин. 1.400.000.—

Процене ће се објавити у банкиној згради Сеоарска 33/II, од 9—12 час. где се могу добити сва дала обавештења.

543 1—2

Након мисли и молитва за-борављаћемо сину и брату

† Миладину С. Шундовићу

из села Грабовца

преминуо сам 40-дневним помен 7 августа 1943 г.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

580 1—1

Повлашћена дневна и недељна

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 31 августа 1933
Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НАЈВЕЋА ВЕЛЕИЗДАЈА У НАШОЈ ИСТОРИЈИ

Манифестација народне слоге и јединства, која се одиграла у Крушевцу прошле недеље важан је знак времена. Овај догађај имао је великог одјека у целој земљи и овај примере високе националне свести крушевачких родољуба може значити читаву прекретницу у нашем јавном животу за добро и спас српског народа.

То је била спонтана и неизбежна реакција правих српских родољуба на понашањето оргијашке и бесомучне разних српских народа помрачене националне свести и болесних амбиција. Пламени туђинским златом, вођени туђинским инструкторима, за рачун туђинских циљева они вриде најтежи злочин према српском народу.

Заслепљеност и пламењење ових упрошћених српског народа превршила су меру. Њихово бестидљивост и крволочност изазвали су код свију моралних и нормалних грађана у граду и на селу. Крушевачки крај који је у последње време највише претрпео од ових издајника и крволоваца морао је први да да одговор на њихову несрећну и нечовечанску акцију.

Пробуђено грађанство и сељаштво у бризи за свој опстанак и за будућност српског народа окупили су се на заједнички састанак и преко својих претставника указали су на пут народне слоге, на пут националног окупљања, на који генерал Недић већ две године указује као на пут спаса у борби против злотвора и убица српске будућности, на које страше они долазили.

Као у данима великих одлука окупили су се у Крушевцу на свом знаменитом збору и договору претставници свију сталежа и редова, пошто се најједно сте што поштено и српски мисли и осећа, да јавно и смело пред Богом и пред људима целога народа осуди ову срамоту српскога народа. Да жигошу ово недостојна ова убијачка и несрећна одвојена синова и родољуба који се покајнички повраћају назад за спас Мајке Србије. Да жигошу ова шачка убијака поштених и вредних домаћина на селу, због страних партијских рачуна или из бедна помоћника хајдучких.

Све што ради ови безумници и пламењци посувраћених појмова и подивљалих инстинката у пуној је противности са светлим традицијама српскога народа, за кога су чојство и јуначтво, вереадовији од човечности, као најјаднијих вредности живота. Српски народ целом својом историјом сведочи да је увек имао само надувене преварене за издајнике, пламењике, безумнике и крволоке.

Зато су трагично болно одзвањале ране бола, револта и осуде правих српских родољуба пред спонтаним Косовским мученицима у граду чистога Кнеза, који значе врхунац етичког смисла српског народа. Јер су сада дошли белим народ ови ових великана да за туђе злато по упутствима туђинских инструктора забораве милосрђе пред у сред Мајке Србије.

Никада у нашој историји нисмо забележили овакав пример подивљале помахниталости и безобзирне службе туђину, због којих страшне српског народа може да значи и његову пропаст. Никада у нашој историји нисмо бележили овакав пример да допустимо да на нашем тлу, у нашој земљи примимо туђина да нам господари и служи се нашим животима и нашом крвљу да остварн своје себичне циљеве. Ово је одиста највеће, највеће је безумље ових изрода пошло до времена. И ова што се отпирашао у Крушевцу трећа, сведочи, сем нестанка грађана без поклоне на сталеж и равноправности појединост. То је наша погреба лошијег момента ради борбе свима претставника против свију изрода и издајника, који бољшевичку националистичке и срамоте српско име, свим злочинима довоље и пљачке и сам опстанак српског народа и угрожавајте његове најзначајније интересе.

Сигнал који је дат у Крушевцу значи коначно осветљење и сазнање свију Срба да је Енглеска без душе и срца за мали српски народ, који и у овом рату треба да да више жртава него велика Британска Империја.

Реноли и неготовање јавности и српског народа огледају се данас можда још више противу ових безумних, бестидних властодржаца него противу оне мале шаке њихових плаћених експонената, јер лондонски зордони и банкари рада остварења својих циљева светског господарства жртвују остатак и будућност једног малог народа, као што је и рекао један од главних говорника на крушевачком збору: „Енглеска сматрају нас као белгијски Конго, као масу коју треба да гоне да вадимо њен терезије". И из куће окупаторског народа дизала се клетва и падало је проклетство на лондонске лицемерне главе.

Српски народ после крвавог искуства и мученичког искушења здерао је маску са лица перфидног, злоневорног Албиона, као су одавно други народи маскама Енглеску због њене себичне политике. Српски народ прозрео је лажљиву игру Лондона, који данас златом отетим широм целога света, шаљући толике пробеглеце народа кушује ври српскога народа, његово највеће благо, које се нигде не може надокнадити. Та наша дрогоцена крв, коју тако лудо просипамо за туђ рачун, треба да се пролива место енглеске крви, заједно са крвљу пробеглених народа, да би они остали господари Европе и света и држали у ропству преко 500 милиона људи на четвртини земаљске кугле.

Данас је сваком Србину јасно и поред свију настојања туђинске пропаганде, која је служи свима лажима и блебривима, данас је свакоме тражињу јасно да сва она злочиначка акција шумских под националним фирмом, јесте у ствари дело Лондона, које је у Дражи Михајловићу и његовој шареној дружини с кока и кокошима нашао слепо оруђе за изводење своја плана, чије последице могу бити смртоносне по српски народ.

Свест човечанства мора да осуди ово бездушно поступање енглеских лицемера са животом и судбином једног малог народа, насмешење на једном осетљивом и важном месту на тај Европе, а вечна правда морачке да дође на најтежу казну оубни убица једног народа.

Али осветићеи српски народ може својом волом да спречи ову убилачку намеру и да се разрачуна са експонентима Лондона у земљи и да тиме зада смртни ударац енглеским намерама и плановима. У Крушевцу је започето ово дело, а јавношти народа настоји да га сви признате и свима средствима помогну његово извршење до краја, ослобађајући земљу од ових кобних утицаја и обезбеђујући јој на тај начин сигурнији и боље дане.

„С—Н"

Манифестација народне слоге у Крушевцу против издајника српског народа

На великом збору у Крушевцу пред много хиљада грађана и сељака из Округа крушевачког, говорили су народу најугледнији претставници свију редова грађанства. Пред је увек реч досадашњи председник Општине г. Добросав Тодоровић, па су затим говорили гг. Милан Нанић, адвокат, Хранислав Пиловић, прота Душан Стојадиновић, продузеи, Воја Мишић, трговац, Милорад Живковић, адвокат, Чедомир Илић, трговац, Радо Тодоровић, судија Кривичног суда и Милутин Урошевић, трговац.

— *У овим тешким судбоносним данима састали смо се овде пред гробом српског сановника Косовског Јунаштва, пред спомен обележја и јуначких, витешких и трагичних страдања народа, да јасно, гласно, сложно, решително изјавимо да Србин неће да живи, да Србин неће да живи, да Србин неће да живи,

Сигнал и пример из Крушевца

„Мој, нужано средство, дата сеизија доносило и дата све велеиз доносите. Да ие треба осудита иаводиие наших огромних средстава? Њих је народна имовина, сведена, а ми знамо Христа можемо да иа имамо: „Боже опрости их, јер не знају шта раде. Поимамо ли се Бога да им опрати одузету имет и да сами увиде своје радие поступке и вољно тутем спасења, која им указује српска Црква. То је тај пут, рекао, рекао и апостолство".

СРБИЈА ИЗНАД СВЕГА

Затим је г. Душан Стојадиновић, председник, чланово народа скупштине, који је изјавио, међу осталим, да је у ово тешко времеиа Србија изнад свега и изнад свих.

„Водени том идејом, ова се окупљају око њеиих вођеиих иаиреда. Али у сумрак, мисли, борбе, у пуиој солидарности свих конструктивних и стваралачких елемената наше заједнице. Као ииак Крушевља подиеше своју иовољиа иаиатиа, то значи да је одушевљеие и воља за иаиом и радом поиикле из иаших душа као једна тековина која се ии иеиом уомиирје у ииош".

Реч српског народа

Г. Рапко Томовић, студент гимиазије, тако је ииако уарио свима иазиачеиим словима, рекао:

„Уместо да ии сад заједиачка иесрећа сједини, та да заједиичким сидом и братском љубављу лечимо иаше ране, ии са и даље једиоиа, свођаио и исто је иаименовиије убојиих.

Потребиа је да се данас уторе из Крушевца целом свету: реч је српског народа у свом моменту једиог документа, мирио и разом мисле сачувати свој живот и иаћи се срећиијој будућности.

И што, драга крушевљаии, нека овај данашиа збор не буде обичаи политички збор, иека он буде иеобичаи српски родољубиви и духовиие јединствеи који ће уједиаити све српске снаге у борби против свих иепријатеља српског иарода.

За нас иеодвојиви је иашим осиоваиим речима: Само слога Србима спасиа".

Г. Милутин Урошевић, трговац, рекао је затим између осталога:

„Рауи је српска иод мора сваког Србииа и сваког Југословеиииа, да ии ии је рауи потребиије него икад. Да ии је дало знаковеи ово што је кајсије, свеиски живот у ова тешка времеиа. Сви ии иоди одавиоте свођом вољом обавезиости, да, да ће свак иаћи иарода једиако да се сложити, да будемо браћа Срби, да једии друге поштујемо, да иикада једии друге ие одиосимо, да сузбијемо свакоо што је рушилачко. Иародиа вољ до сад довело иашу иолуу. Ми ие треба да будемо као иекима фигуе, ећ достојии иаследиици иаша Лазара и Мајора Обилића".

Г. Душан Трошковић, државии тужилац, говорио је иарочито о иитеизиој иолитици, која је ствариио одговорииа за ову ситуацију.

РАЗУМ И СТВАРНОСТ

Г. Благоје Јовановић, адвокат из Крушевца, рекао је иарочито затим следеће:

„Потребиа је разуи да се у вреди стварности. Поспрашавам

Г. Васа Мишић, трговац, уиутио је затим следећи апел:

„Ја као браћом иашим Зи говоре да ии сведочита српских изворева. Шта ће ии Србији без Србаа? Али ииак Бог ииказао је праведиом расуђиваиу у ових иашим иародиа, иаша добросољиа, иаје заједно са иашим иародом живиш да уживаш ову овосиост.

На ииоа је да ту заједиу сагледаио помоћиико, да ова иаиредиа иарода у ових иашим иародиа, иаша добросољиа, иаје заједно са иашим иародом живиш да уживаш ову овосиост.

На ииоа је да ту заједиу сагледаио помоћиико, да ова иаиредиа иарода у ових иашим иародиа, иаша добросољиа, иаје заједно са иашим иародом живиш да уживаш ову овосиост.

„Не познајемо Пурића и Комп."

Затим је Крста Новаковић изговорио и бивши народни посланик, одлично једиа велики говор, који је истовео дубоо утиска иа свеколики народ. Он је рекао да ће народ и даље да подржава ову борбу до иоследњег даха, да је ии иа срцу рекао:

„Драга једиа чланчића иода тамоше треба да се ова, десто задиаиовала. Ова иарада до сада да до иодиародиие праве и да праву ствар ииостраиаие, иајгиуе ствари ииоа ии је Југославија.

Ја као иародиа посланик сам ииао ову част да у Београду, да се иаше иародие ииостраиство ииа иаше иародие ииостраиство, да ии је ова једиа ствар иајгиуа. Сада у ову, рекао, рекао је ову ствар ииоа ии је ииао ову част да у Београду, да се иаше иародие ииостраиство ииа иаше иародие ииостраиство, да ии је ова једиа ствар иајгиуа.

Иастављајући своје излагање г. Новаковић је рекао:

„Ово иаше је потребио да иа иаше ова будућ уторе у Београд, да се иаше ие обиарчио иа Дедиом. Последиа дешавања јасно кажу ииа је било у Јавиозу. Противсловљај влади ове је иа чеау Миша Трифуиовић.

Та влада Мише Трифуиовића иорава је иа ова. Ова иаше дедиие ииформације. Ие иознајемо Пурићевића Миловаиовића, Пурића и остале. То је ствар за ове да се ие обавезиио иа страиу пропаганду, већ да ствариио ии ииу српску владу и њој да иружиио сарадиу.

„ДА ЗАВЛАДА ДУХ ОКУПЉАЊА"

Ако та ово што сам говорио треба Крстина глава да падие, у одиосу према иароду, ииаста ие једии појединац. Ако је иародиа да ии кажеи да се ие иа ствариу ствар иаиовеста.

**Дакле ииа иуди ииоа иосиодар свој крш своју ииину добровољачки батаљон. Заступи генерала Недића после тешко иоражеиа. Ја историје знамо да мали народи ие стварају свеиску ствар ииоштиу. Да је то тако ии ииамо пример из иролошсга рата ида је загииуло 1.200.000 Срба иа ииа ииа ии

КРУШЕВАЦ ДАЈЕ ЗНАК ЗА БОРБУ

Горе: Адвокат г. Михаило Живковић говори. Доле: Њихов председник Општине нем. г. Перчевић за време свог говора

«Са жељом да ове речи примите к срцу, да их пренесете даље да од данас међу нама завлада нови дух окупљања и спасавања свако српске главе...»

Из говора г. Ерсте Новаковића, бив. народног посланика (десно на слици).

Доле: Говорко је и угледни трговац крушевачки г. Милутин Урошевић

Крушевљани окупљени око споменика Косовским мученицима

Народ на збору у Ротонди слуша своје вође

(Снимци Државне пропаганде)

Говор министра Веселиновића на радију

Производња и искрана становништва Србије у 1943 и 1944 години

Министар пољопривреде и исхране, инж. Радосав М. Веселиновић говорио је на Београдском радију о пољопривредној производњи у току 1943-44 године. Том приликом министар Веселиновић је рекао:

Као министар пољопривреде и исхране дужан сам да се старам о унапређењу пољопривредне производње у којој земља како би она задовољила исхрану становништва. У садашњим приликама све што је потребно за исхрану нашега народа мора се производити код нас, наште се да друге стране скоро ништа за исхрану не може увести.

Да би се што потребе за исхрану задовољене, биће је потребно да се претходно изради и донесе план о планској пољопривредној производњи. Претседник српске владе, господин Милан Недић своном наредбом од прошле године приступао је овом плану.

Мада је овакав план први пут донет у Србији и мада је прошла година била изванредно за непознато последњих деценија, и поред свих недостатака у радној снази, ипак се показало да је планом о планској пољопривредној производњи и методом добром извршеном спасен наш народ од глади у току протекле зиме и овог пролећа. Али врлине користи и резултати планске производње у Србији показаће се тек у овој години.

Српски земљорадници су искористили радом обрадили све што се могло обрадити, тако да је скоро свака стопа земље засејана.

Овом приликом морам нарочито да нагласим да су наше напори, са Београдом на челу нису тако обрадене и засејане сваки комад земље. Све је благословио жалов рад. Жетва пшенице и осталих стрнина је завршена. Врши се бербаја кромпира. Планске ће бити довољно за исхрану свег нашег становништва, радника, оружаних одреда, бегунаца, избеглица и свих других народа.

Да би се организовала правилна исхрана целог српског становништва у сопственој са Генералним опуномоћеником за производњу Србије извршен је разрез на све општине које имају вишкова. Овај разрез је умерен. Приликом израде разреза прорачунате су потребе производња за семенске и исхранне, и то ће остављено.

Узимајући у обзир потребу исхране становништва и других непроизводача, радника, избеглица и свих других народа, одређени разрез се мора на сваке начин испунити. Због тога овом приликом хоћу да скренем најозбиљнију пажњу свима произвођачима и општинама, које су добиле разрез да га без изговора извуче у своме сопственом интересу. Не треба мислити да се нам да ће неће да избегне испоруку.

Предвиђене су врло строге мере за све произвођаче и општине које то не буду учиниле.

Брижа земљорадника, које са мо интерес грабања оружаних одреда, радника, избеглица, осталих крајева, већ је интерес целог српског народа, да се изврши испорука разрезаних количина пшенице.

Мислим да није потребно да објашњавам нашим произвођачима за је много боље да српске земљорадници изврше своју дужност у погледу испоруке него да се каквом принудном строгом казнама и да нам морају дати оно, што моју дати и без принудних мера.

Нека ме овде пусте послужиће ове опаштине и све земљорадници, јер је то у њиховом властитом интересу. Они које ме буде послушали биће захвални; зато пак буде неког који ово не послуши, он ће се најати што ме није послушао. За благовремено употребљене све произвођаче и општине да ће се цео разрез морати дати овом приликом, та је стога боље да га сами дају, него да га дају и буду строго кажњени.

Исто тако боље је раније предати пшеницу, јер је и кола боље. Отуда ће сваки добар домаћин и о овоме водити рачуна.

Овом приликом могу да кажем сваки произвођачима, да су надлежне немачке власти издале наређење да неће тражити да се поједи одлични разрез стрних жита, уколико буду испоручене количине које су до сада пренесене.

Исхрана непроизводачког становништва по варошима врлине се све године редовно, али је зато потребно да се приступи одређење количине пшенице.

Српска влада водила је рачуна да се сваком земљорадњу оставе потребне количине за семе и исхрану. Због тога земљорадником треба да вирше своју дужност, јер то од њих сами захтеваду они, који не производе хлеб. Српски народ, а нарочито земљорадници, умех су дејати и последњу кору хлеба са својим бележом. То нека умне и сада.

Напослетку, овом приликом хоћу да кажем српским земљорадницима да је, ме само као министар пољопривреде и исхране ,већ и као дете сеља и искрен и прави пријатељ српског земљорадника којим рачуна с њима. Али исто тако, као министар пољопривреде и исхране морам да водим рачуна и о исхрани грађанске становништва, радника, избеглица и свих других непроизводача у њиховим крајевима.

Мој братски и пријатељски савет свима српским земљорадницима данас јесте: „Дајте сви што је прописано и одређено, јер то можете и морате дати, а то је интерес не кас земљорадника, већ српског народа, и више Србије".

Напад на конвој

Немачки извиђачи једне од пролазу једног непријатељског конвоја у Кани Тамнаве. Немачки борбени авиони пронашли су га и најпре бред из пратње потопили, а затим доцнијој акцији уништили.

(Фото: Е. К.)

Вечита Енглеска

Познати француски публицист Филип Ажрио издао је у Једној књизи, под насловом „Онде радио француски", сарину својих предавања. Та су предавања одржана велике ратне године. Једно од њих доносимо овуда чигаонице.

Под вечитом Енглеском подразумевам историску Енглеску, која је кроз целу своју историју остала себи доследна. Прилично сам којим слушаоцима да Черчил и Стаљин заједнички сарађују на разарању наше отаџбине и наше царства, да воле да униште наше благостање, и да заједно сано на ово, којима диво Француске дожи на срцу.

Много тужни нам стоји актуалитајом према Енглеској. А то је забављај! Много од нас доне се Енглеској. Главна разлика међу нас и наших клеветника дежи у томе, да ми Енглеској знамо, док су они друга у таквом положају, да су ми разлози подложни. Пошто се ми волимо Енглеску, ми је ће и волимо. Ми се бојимо, јер смо свесни, да Енглез увек служи само енглеским интересима.

Рударски радник из Нуикосла, селак из Мидленда, индустријалац из Ланкашира, студент из Оксфорда или Кембриџа, малограђанин на пристарија Лондона, банкар из Ситија, натрол „Краљевске морнарице", инжењери на Нигерији, сопственик дизајнистских рудника са Кипа или трговац у великом хотелима Хајд Парк Кокуорнбја, — о питању притом не воде бригу него о британској величини. Ради тога на тајно време њима заиста неповерење, у трнутцима када се мешају у часто француске интересе. То значи, да не верују свој Енглеској, када нас и у њиху столећа ствк спотрала по свиј најнеће ситуације.

Потпетинно се на њиху историју, тако исто доносећи у непријатељу сте, који доносе ужасно у потпуном незнању. Иначе исто бисмо сматрали сви који би дозволили Черчиловим „Ујединим делима" или енглеским авиони бомбардовали Дивп, Шербур, Булоњ, Хавр, Лорејан, Париз, Брест или Сен Назер? Ти су о бачено они, који се куће и уништавали нападе когда на другом мес

Ако овим Француима говорило рамо о Јованки Орлеанкој или о Наполеону, или слично ранима. Пребацују нам историску неправедрај, као и да су се од тог времена промешаје и стварн и лази. Енглеска Јелаја, без сумње није ван реалности, и сигурно ни њеним непријатељима. Уз сву предвиђа да велике политичке предности. Једно од њих доносимо овуда чигаонице.

Под вечитом Енглеском подразумевам историску Енглеску, која је кроз целу своју историју остала себи доследна. Прилично сам којим слушаоцима да Черчил и Стаљин заједнички сарађују на разарању наше отаџбине и наше царства, да воле да униште наше благостање, и да заједно сано на ово, којима диво Француске дожи на срцу.

Много тужни нам стоји актуалитајом према Енглеској. А то је забављај! Много од нас доне се Енглеској. Главна разлика међу нас и наших клеветника дежи у томе, да ми Енглеској знамо, док су они друга у таквом положају, да су ми разлози подложни. Пошто се ми волимо Енглеску, ми је ће и волимо. Ми се бојимо, јер смо свесни, да Енглез увек служи само енглеским интересима.

Рударски радник из Нуикосла, селак из Мидленда, индустријалац из Ланкашира, студент из Оксфорда или Кембриџа, малограђанин на пристарија Лондона, банкар из Ситија, натрол „Краљевске морнарице", инжењери на Нигерији, сопственик дизајнистских рудника са Кипа или трговац у великом хотелима Хајд Парк Кокуорнбја, — о питању притом не воде бригу него о британској величини. Ради тога на тајно време њима заиста неповерење, у трнутцима када се мешају у часто француске интересе. То значи, да не верују свој Енглеској, када нас и у њиху столећа ствк спотрала по свиј најнеће ситуације.

Потпетинно се на њиху историју, тако исто доносећи у непријатељу сте, који доносе ужасно у потпуном незнању. Иначе исто бисмо сматрали сви који би дозволили Черчиловим „Ујединим делима" или енглеским авиони бомбардовали Дивп, Шербур, Булоњ, Хавр, Лорејан, Париз, Брест или Сен Назер? Ти су о бачено они, који се куће и уништавали нападе когда на другом мес

Ако овим Француима говорило рамо о Јованки Орлеанкој или о Наполеону, или слично ранима. Пребацују нам историску неправедрај, као и да су се од тог времена промешаје и стварн и лази. Енглеска Јелаја, без сумње није ван реалности, и сигурно ни њеним непријатељима. Уз сву предвиђа да велике политичке предности. Једно од њих доносимо овуда чигаонице.

Под вечитом Енглеском подразумевам историску Енглеску, која је кроз целу своју историју остала себи доследна. Прилично сам којим слушаоцима да Черчил и Стаљин заједнички сарађују на разарању наше отаџбине и наше царства, да воле да униште наше благостање, и да заједно сано на ово, којима диво Француске дожи на срцу.

Много тужни нам стоји актуалитајом према Енглеској. А то је забављај! Много од нас доне се Енглеској. Главна разлика међу нас и наших клеветника дежи у томе, да ми Енглеској знамо, док су они друга у таквом положају, да су ми разлози подложни. Пошто се ми волимо Енглеску, ми је ће и волимо. Ми се бојимо, јер смо свесни, да Енглез увек служи само енглеским интересима.

Рударски радник из Нуикосла, селак из Мидленда, индустријалац из Ланкашира, студент из Оксфорда или Кембриџа, малограђанин на пристарија Лондона, банкар из Ситија, натрол „Краљевске морнарице", инжењери на Нигерији, сопственик дизајнистских рудника са Кипа или трговац у великом хотелима Хајд Парк Кокуорнбја, — о питању притом не воде бригу него о британској величини. Ради тога на тајно време њима заиста неповерење, у трнутцима када се мешају у часто француске интересе. То значи, да не верују свој Енглеској, када нас и у њиху столећа ствк спотрала по свиј најнеће ситуације.

Потпетинно се на њиху историју, тако исто доносећи у непријатељу сте, који доносе ужасно у потпуном незнању. Иначе исто бисмо сматрали сви који би дозволили Черчиловим „Ујединим делима" или енглеским авиони бомбардовали Дивп, Шербур, Булоњ, Хавр, Лорејан, Париз, Брест или Сен Назер? Ти су о бачено они, који се куће и уништавали нападе когда на другом мес

У Београду почела је производња сојиног млека, млечних производа и брашна

Једне ове године стручњаци, синови пачанске, Министарства пољопривреде, бавиће се 15 година научничког рада, те драгоцене белане моје младежне материјалношћу вредне. Домаће је стоке, и код нас нигде на овим земљама усевке земље нису за исхрану људске, те усеви нису тако добро као у свиње) праздновали Ајдук.

Сојине особине

О невероватно особинама соје било је говора већ у нашој медицини. Њена хранљивост одмах је изазвала свог пажњу. Њена средња количина износи: сува 37% протеина (азотних) око 40%, у тлаком знатно мањи 20% и минералних соли око 4,7% чиме, да је у соји у изобиљу присутна једна врло важна материја од које Ма да је во скоро хранљивости њена вредност и као основа, за производњу биљног млека, за производњу биљног сира, за производњу биљног маргарина, за производњу биљног масла, за производњу биљног брашна, за производњу биљног кафе, за производњу биљног чоколаде, за производњу биљног шећера, за производњу биљног уља, за производњу биљног сапуна, за производњу биљног лака, за производњу биљног боје, за производњу биљног лепка, за производњу биљног папира, за производњу биљног картона, за производњу биљног дрвета, за производњу биљног камена, за производњу биљног метала, за производњу биљног стакла, за производњу биљног пластике, за производњу биљног гуме, за производњу биљног коже, за производњу биљног крзна, за производњу биљног перја, за производњу биљног меса, за производњу биљног масти, за производњу биљног воска, за производњу биљног меда

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Ни лево ни десно - само напред

Од почетка своје борбе, српска добровољачка эидја само за једно зна: сигурно, жедно вуг Мачвин Недеља, када под заставе пристаднем и сами почели да се окупљају, сећали смо се и великог српског народа. У том погледу код нас није било ни једног тренутка колебања и премишљања.

Нашу добровољачку војску у борби ни једног часа не ЗОВИ ВОЈСКА, и још мање ото би ви били до данас авантура. Нашу добровољачку војску у своје дубоке корене гаде ни једна сила на свету, ни једна од унутрашњих и спољних опасности. Наша сила лежи у нашим срцима, у нашим душама, у нашој вери у нашу свету правду, у нашој вери у нашу слободу, нашу вољу нама живјене и на српске светиње коју су сакрилене. Вековна историја нашега народа нам је показала да ће сваки напад на наше светиње, на наше слободу, на нашу вољу нама живјене и на српске светиње коју су сакрилене, наићи на одлучан отпор.

*Ја сам ово говорио и писао и раније, и ја сам ово говорио и писао и раније, и ја сам ово говорио и писао и раније, и

Из борбе у борбу за спас Србије

Међународна моја бенданти данашњи. Поста одређеном говорио тренутно ми је једном стара ратних и рекао ми је: «Господине, сам ми сељани своје крај сиромашан, и нису ни имао ни пољуца сиц за политичку генерала Недића, ени сиц без подршке и заштите, и сиги сиц не можемо супротставите. Не сиц да сиц без оружане подршке, нити и без морални, јер ако ће ми сиц ове године ако ово бандит терорицу, неко ће доћи у нашо сиц до нам да кажи сиц. Ја добровољац сиц ћу ја ви у ово народа своја сиц захвалу јем на труду и раџуј ем сиц да ви дам да ку добровољи прави српски родољуб, а ако је такви Србије ће нестати...»

Прави задатак краћутн сиц за тим у сиц М. У село сиц сиц сиц сиц дваит часова. И сиц сиц одних сиц сиц сиц сиц сиц сиц Сељани су присазали сиц сиц сиц сиц сиц сиц

О ДЕМОКРАТИЈИ

Један мали покушај анализе

Написао
Др Живојин Перић,
професор Универзитета у пензији

I.

Демократије је гомила реч и знам чак колда народа. То је односно идеје код демократских система државе мадарнога доба. Идеја стварно постоји још онда када је постала прва таква система и настајала (као, и. пр., када ће со атинског комонвелта разгласила за постављен за 2 + 2 = 5). Јер владалне то је управо и управа то је владање. Међутим, ова претпоставка (једну коју т. ј. једно) можеш (као, сложно, можеш да се, у једном случају, не) претварати са другачијим сазнање, нарочито за то која времена и околности је, и како, најпре, могућ (односно, и они) нејам се у праву, а можеш (односно, и они) нејам се у погрешку да тврдиш да је тако. Ако сада народне представнике, односно, односно, а народ нема никаквих права, односно, а народ нема ни представнике, односно, односно, а народ нема ни представнике, односно, односно, а народ нема ни представнике, односно

НОВА СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ У ОПАНЦИМА

БОСИЉКА ПАВКОВИЋ

ДОБИТНИК ТРЕЋЕ НАГРАДЕ О СЕБИ

Одувек сво се чудим и жалим што из редова учитељске касте, која се по лепоту боја пером и живо у непосредном додиру са нашим сељаштвом, нашем је тако мало писаца, приповедача, који би описали и отворили поглед сваком ко воли сеоску средину, најлепшим изворе и краљу њене грудиве српске земље.

*Сеоска сва земља, како обично, кћи нас је сељак, а сви сво у праву или другом погледу припадамо са сеоском средином, ипак нам је сеоска средина остала у неку руку непозната. Ми да су живели на селу, они су као ванземаљци једни одвојени од сеоског друштва, остало је као једна мртва бара, за коју нису у жели разумевања писци заљети градском штурцу, као да нема никаквих сплетова сеоских који су баш привлачни да нашу на сеоске. Ма

ПУТ ЈОВЕ РАДАКОВИЋА У АМЕРИКУ

Приповетка од

БОСИЉЕ ПАВКОВИЋ

Ја пут почела је априлом и земља за дивном путовањем, а кише ни и корен сворја разлеле, који су њиди изгутиваки, док нисе да му удари у очи. Што дана од своје сиротиње и свога јада. Још једно разлог ускоро је његов одлазак. Причали стерији њиди у селу, како тамо, у тој сретној Америци, људи газе злато ногама. И сам тамо да неке добре. А сви који су ту већ отишли тамо, писали писма, да је добро, што год нема новце добро да сам, али иде да им нешто без муке. И стоје сви у писму својима симе у господским одвима, насмејани, неким друкчијим лицима, као да су ти људи сасвим под њиде погледали друге у то слици, заношљиви то данима, благословена кровова и жеднје да са и сами одвоју и оспе сва благодати обећане земље.

Јово Радаковић слушао сво та разговора натрчитуто, утиђао свеу реч стерајући, покеваљо у себи и у дутим бесонима ноћима, гледао већ себе, како крева у симе свога идашта да се испрати. А он сто дрем собљако, не разговара много, већ је тиј поуздано, као да би сиема тако да нека: «Нисам ја већ шта ћу је стварати».

У тим ноћима нескончима он се најрадије задржавао на једној стаци. У тој мисаоној свети ноћи та нејрађа, стиди и не сиди, Сиилиа Дмитрова. Изнебу много стаје ве посматра та она свијем крутним очима, али нико никако уиглашено као да се особи крева и да ће сиди у свом часу расти, да ваша ваш рен кадиља. А он стоји и високо изнад свих глава и правише нрема тог погледа као да та ноћа не отиска.

И ноћу је, Јово Радаковић, лежао на да правам тошину крошиту прено глава. Исиева да је не разбуди, али обдаси је, обдаси. А она, сиину мекоси пашет, полазиоиси се и изашла за дрвиу, још је сиоји боша сиа. Одвоје је уз пост. Сада очиуђу до трсја, па да се окиеиу.

Њима он да тамоса тај дан не за који бежи с ње сиагла. Отпуговало и не ће да се сиагла. Не ову ноћу он ће сиа тако отрезо у постељи, бацао са себе покривач, искупљао зкуљевиие руке око да би могао што год заснивити та богатства. Гревасте ноћи дотерао би му ноћ. Нико не зна за њиди. Ни за њиди изабраиие. Ни за гвадни бедни и окрошиени, код са ови врати из Америке. И док су му грашна ноћа обавезно чиста, сасиме постељно са ствари, жиће да са ова ноћа позајиће за сва зла и изгредају, што му је канала.

У тим часовима вида зе себе као краља, поздравља се са свима, а нарадан поглед ноће да бацн на њу. У њиховиа путовао ће једиа шеренин марша и са њиди гледаће задовољствои уживао у њеним ногама, које ће ступиће, лагано, ритмично са и он се пуиио среће заиоиео песиицу и себе са дида Јиииово мудрошћа о живоси вароши.

Пред јутарња осаои заиуцаја га буди, прииарени од тешких иисли. Добарашће. Зубе ће опрати и лице, да се ноћас не сиа видао ври одаоку у иноћиу свеа, како га Сиилиа иеии да сиоји, ер још иије сиа изгубљиа. Ова ће му се вратиће.. И он раздрешио удиско тада пуиии пољиа ваздух, срећан, што је ова ито опет иогао ту, уз њега и њиа. Он ће остаиа са свои краја. У њиа и Сиилиа врадиа су руке, сиа да Господ да благослови.

Отварао сиагла дрочиће. Истина Сиилиа се ћаћао, али он је тоиа иисао ниће знао. И једиога дана отпуговао је. Ни отпрвиа се ва њиа нађоваи и иисао је, иегледао, његовиа дотоиаа, који су уз ње равали да чекаја сиоа на њиова иосиа па да и он ћеи крену. Од Сиилиа ни трага. А ноћиио са сиуиа да се ћеи с његовиа вољеиа дотоиаа у дубоиа иисиа сиа.

Не иисиа ни сиоиоиа, ер сиагласа иоиа и иоиа иисиа. Код је сииа сиоиа крену осаиио је да са иучи иово иово, иапоииио осиоиое. Зиа је сиоиоиа крену у ноћ и пуиовиу у дубоиа иисиа сиаиа. Шиа бреиа у дубиа од сиоиа сиоиа. Сиииаа иоиа, иеиа иисиа тежиоа раса, задрживаоа иу да. Иисиа је осиоиа иво да се даиа.

Да ли је ту зрииии иоиа у иоиаиа. Јово Радаковић, који ваки својиа иеиаравиии иоиа сиоиаи да обухваги свеа! Где су у о-

ном часу његовиа иаиаиаа и богаигва в уиутру у дајевиом свеиу?

Мали и погрувиии коиих у коиииа виде и осећа једиоа брда свога земљиша. Он чаио, иако дуго погледаи. Иикада до свог брда. Бадаи иоје биа тако плав и блистео. По чаио, иако дале Висоиица. Знаио ае ју-трос иха сиижио бапу крупу на врху! И заиио ие оводна јутрос тако чудно звоии. Слуиаио ие је тоииио пута са Сиилиои, а-ли иикада оиака крдиа, оиамљујућа загуиова.

— А земља?

— Како ја ће сиажиио прастара изиађу свеа брда, иасиађиа ие иовоспа упрасиа иа иајудиије бајо. Неки иоје ја ће сиа-ја из иризидако поорвиие брадаа, окоја Јову Радаковића и он ће радо још радиоуи, да дубоко зворе у њиа градиа. Да крдиа иашу и своју сиагу, да постаие господар свог иаиобадиие царсива.

А она сва расиоаиа у свеоји сиаии као да се рута свеи иилои зрву, каиаиа свеа безброј врста у свеоји уграбби. Да рута му са, ако је ито иатрашиа и вергуда да мозак без иа.

У иајгорој сиоси Јиииа се прва вут сиа о њиоиј сиаии и иавоспи.

«Мајка, земља трвиитиа земљом, шиуљао он побожно, пекуиавајући да кроз бапу, пауиинасту иокоиииу, обухвати оном и иајсиромашиија њиив куиа.

Ноћ је иа иајдужа. Отпуговало и ноћ је обиа радио. У њиоиу сиоју иисао, да га то иа иајиовиа ураииа дати је иапуииа! — Сунце уранио, као огромиа уиоиина кугла пођа-ва са иад иланиисиа врхова.

Њиму од ранио ово да га иисо зовну. Он са подиоиа са сиоја и иодиоиа и окрену иа сва страиа. Ни, иикад иисиа.

Јово Радаковић обухвати са једиа уиаиа погледом ииа једиоиуг свој радиа врај, дубоиа јиииу и иикадаа са иисиа са своје сиаиаиа..

***

Дуги низ година прошао је отада. Јово Радаковић завршио је у иоиога окиа живоиа радиоиа врдиа и иа иајиовиа иа иајиовиа иа иајиовиа

НЕПОЗНАТЕ СТРАНЕ СРПСКОГ БРОДАРСТВА

Тамну вест Српске предаје Отаџбина, сећа нас на многе несрећне догађаје, слутећи лошије од њих. Сећамо се, на пример, Косовског пораза, Церске катастрофе, Албанског Голготе, Топлице и Мачве, „Шабац зелена Јабланица", али ипак нема ни једног од њих који би нам тако живо и потресно дочарао, као ова вест, главни узрок српског пораза на Дунаву, а то је — недостатак бродова. У то време, по важности, њему је би равно само упаднице аустро-Угарске, Немачке и Бугарске (Хисторијски записи — Михаило Гавриловић, 1, 1 и 2 књига, стр. 53 и 54). Ни у Старинарству, што тако и у Споменицима, нисмо нашли ништа о српској морнарици, а ни о њеним ратним делима, која су, ипак, била велика и тешка, а која су, као грана војске, заслужила да се о њима нешто каже.

Ако изузмемо оно што је Стефан Немања оставио, као наследство, своме сину Растку, а што је овај, као Свети Сава, у Хиландару записао, ми немамо ни једног документа, који би нам дао потпуније податке о српској морнарици, а ни о њеној борбеној способности. Зато, ако желимо да сазнамо нешто о њој, морамо се ослонити на оно што су о њој писали странци, који су, у разним приликама, долазили у додир са њом.

Најстарији писани траг о српској морнарици, који ми познајемо, налазимо у Историји Венеције, коју је написао Андреја Дандоло, дужд венецијански, у XIV веку. Он нам, у 3431 години, каже нам је потао из Византије Српски краљ Стефан и нашао Бернардове Дедо-Бриндиза, који нам је потпомогао са својом флотом од пет галија. У овоме тексту сви нису сагласни о томе, да ли је Стефан Немања, или Стефан Урош, који је владао Србијом од 1331 до 1355 године, који је потпомогао Венецију. Ја сам, на основу Дандоловог текста, мишљења Ст. Стојановића, Стефан Урош, а не Немања, који је владао Србијом у време Дандоловом, а не Немања, који је умро 1200 године. Ако је Немања, као што је Дандоло казао, послао Венецији помоћ, онда је то учинио преко Дубровника, који је, у то време, имао велику трговину са Венецијом, а не преко Дунава, који је, у то доба, био у рукама Угара, Немаца и Бугара. Ако је Немања, као што је Дандоло казао, послао Венецији помоћ, онда је то учинио преко Дубровника, који је, у то доба, имао велику трговину са Венецијом, а не преко Дунава, који је, у то доба, био у рукама Угара, Немаца и Бугара. Ако је Немања, као што је Дандоло казао, послао Венецији помоћ, онда је то учинио преко Дубровника, који је, у то доба, имао велику трговину са Венецијом, а не преко Дунава, који је, у то доба, био у рукама Угара, Немаца и Бугара.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

КАУЧУК - СИРОВИНА ЗА КОЈУ СЕ ВОДЕ РАТОВИ

Wolfgang Jünger: Kampf um Kautschuk, Wilhelm Goldmann Verlag in Leipzig, Str. 224, Rm. 6.

Борба за сировине већ дванаестак година влада модерном светском привредом, и, чак је може често доводила до тешких светскополитичких заплета. Каучук, сада у јеку од великих ратова сировина, није ни он остао до усијања светске економске привредне борбе непримећен. Штавише, напротив, Модерна привреда изграђена читава на њему се заснива без каучукова, без чврсте основе. Природни каучук, биљни, млечни хемијски састав, једно је најважнијих индустријских сировина.

Историја каучука је драматична: пуна је неочекиваности на којима свет указује дубоко у бескорисно пуне и нехомогено шаролико дрво на чијим кореновима расте каучуковог семена на земље.

Али, једнога дана су ботанички стручњаци открили начињено семе у Бразилу и да га доноси у Европу, где га затим шаљу у Енглеску (Малаја и Холандску (Индија, где су подигнуте читаве плантаже каучука. Британија је била свесна та своје предности, а на основу њега стекла је Британија и Холандска Индија.

Каучук су Сједињене Државе покушавале да га добију биотанско-хемијског стручног помоћу шећера. Ово је донекле су успеле господарске потребе. Планско култивисање каучука, добављеног аутомобила у Енглеској и Холандској тек се у своје највеће и трајне извоз времена да ове биде у стању да подмири потребе свих земаља.

Ново стање у потпуности изменила настала је ирационалном економске конкурса, који су стварно добављачима вештачког каучука, услед да немачки потребе могућно задовољи.

Литература књиге је написана са великим познавањем предмета и њеног домашења, тако да се чи та дар роман.

ПУТ КА ЕВРОПСКОМ ЈЕДИНСТВУ

Europa — Handbuch der politischen, kulturellen und wirtschaftlichen Entwicklung Europas.

Мада наглашај изгледа мало к преузетно, уједа сата, ко је је дисциплина свој изучава, и који се воде ван ни Једнисте Европе, говорити о оснивању тог Једнисте, покушати да га за Једна општа основа поједи тичких мишљења и културног развитка будуће Европе. Али је ово од свакако модерног тоталног рата је, да је он доведе жетак политичке само другим средствима.

Публикација, приказана в кратким садржај по пој поред мих, већ у мањој мери у ратним ствари водећих државника Европе, а нарочито у Немачкој, Италији и Француској, показала је да чекају на коначни крај рата, ове државнике на свим европским територијама, окупираним, већ више, слободне.

Ма колико да је Једна заједница ова судбина свих европских народа, ипак су ствари у појединим земљама различне. Европа, која је једно немачким лист сматра, да ће Европа, која је једно немачким лист сматра, да ће Европа, која је једно немачким лист сматра, да ће

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је онима оглашавају да нетачно. Костић Живорад. 596 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Јелена Вељковић. 597 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 15.728 издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Радомир Мишић. 598 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 9.286 издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Онам је оглашујем за неважећу. Недељко Ђурђевић. 599 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ и *ПРИЈАВУ* издату од Претсједништва градске полиције, изгубили сам па их оглашујем за неважеће. Милева Павловић. 600 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Даница Пантовић. 601 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Михајловић Даринка.

602 1—3

ЗАВЈЕШАЊУ хљебињу бр. 1267 издату од Претсједништва градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Добривоје Ђорђевић. 603 1—3

МОЛЕ СЕ другови, пријатељи и сродници ако ко ма што зна где се пасми вој. кум Младенко Томић бив. ђак. основне школе, родом из околине Чачка, да ме известе на адресу Милчина Пантовић, варошица, Крагујевац, Бошка Михајловића улица бр. 91 604 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Братислав Благојевић. 548 3—3

ИЗЈАВЉУЈЕМ САМ кућну листу издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Здравко Митровић. 550 3—3

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, па је оглашујем за неважећу. Живојин Јовановић. 551 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Драгољуб Радосављевић. 552 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Милена Вајкић. 553 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Живота Тодоровић. 555 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ и *ЗАПОВЈЕСТ* издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважеће. Јелисавета Радовановић. 556 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Милован Јелисавић. 557 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Милена Мојсиловић. 558 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Коцић Никола. 559 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Бошњак Јованка. 560 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Јовановић Живојин. 561 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам па је оглашујем за неважећу. Стефановић Љубица. 564 1—3

ИЗГУБИО САМ личну карту издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, па је оглашујем за неважећу. Ђурђевић Чеда. 565 3—3

ПРИЈАВА И ЛИЧНА КАРТА издате од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па их оглашујем за неважеће. Анка Јанићевић. 566 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Јовановић Драгољуб. 567 3—3

ИСПИСНИЦУ моје кћери Биљане Божић ученице I разреда Гимназије у Алексинцу изгубио сам те је овим оглашавам за неважећу. Божић Бајица, адвокат из Бијеле Ваге. 581 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Свезић Драгослав. 582 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Јовановић Живојин. 583 2—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Јовановић Живојин. 584 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам те је овим оглашујем за неважећу. Василька Чучић. 585 2—3

„РАДЕ НЕИМАР"

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОКУПАНИ ЦЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 20. — ТЕЛЕФОН 27-796.
689 3—3

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 97 и 97. ТЕЛ. 40150.

Ниже велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља уз најниже цене, најлепши избор за 1943 годину.
617 1—1

Пажња! Пажња!

Продавцима златног накита

Не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и златних зуба, док потпуно не би били уједначу у њихову стварну данашњу вредност. Само тако ћете продајете поштене своја куповина а ви постећете у Вашем је интересу поћи сте а посетите фирми „ВРАЧАР" која ће Вам платити онако по највишој данашњој цени, као ће Вам бесплатно и стручно проценити „ВРАЧАР" — Београд, Палилулска улица бр. 6. — Продужење Душанове улице. — Телефон 28-796. — Дорћолска пијаца.
608 1—1

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

„БУКУЉА"

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
609 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

излоижене јавној продаји на дан 24 августа 1943 год., са почетном лицитационом ценом сваћега имања:

1) Плац са зградом Книћанинова 35 Дин. 650.000.—
2) Плац са зградом Војводе Богдана 45 Дин. 520.000.—
3) Плац са зградом Војводе Анђелка 66 Дин. 550.000.—
4) Плац са зградом Милеве Соколовића 45 Дин. 520.000.—

Продаја ће се обавити од 9—12 час., у банкиној згради Скадарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.
610 1—1

Државна хипотекарна банка

излоижене јавној продаји са почетном лицитационом ценом сваћега имања:

23 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Узун Миркове 6 Дин. 9.000.000.—
2) Плац са зградом Краља Петра 78 Дин. 2.800.000.—
3) Плац са зградом Стражинова Бана 16 Дин. 2.600.000.—
4) Плац са зградом Принца Евгенија 16 Дин. 900.000.—
5) Плац са зградом Краља Марка 7 Дин. 5.200.000.—

25 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Хаџи Мелентијева 69 Дин. 950.000.—
2) Плац са зградом Пере Манића 18 Дин. 6.000.000.—
3) Плац са зградом Мелентијева 5 Дин. 500.000.—
4) Плац са зградом Алексе Немањића 37 Дин. 7.500.000.—

27 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Зрињског 37 Дин. 3.000.000.—
2) Плац са зградом Пере Петра 66 Дин. 2.800.000.—
3) Плац са зградама Краља Петра 82а Дин. 1.000.000.—
4) Плац Пуковника Недића 13 Дин. 200.000.—
5) Плац са зградом Прваначића 31 Дин. 2.000.000.—

30 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац Толстојева 11 Дин. 1.500.000.—
2) Плац са зградом Толстојева 64 Дин. 2.800.000.—
3) Плац са зградама Сарајевска 35 Дин. 1.200.000.—
4) Плац са зградом Пуковника Васића 6 Дин. 1.990.000.—
5) Плац са зградом Генерала Штурмера 5 Дин. 4.500.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарској 33/II, од 9—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.
611 1—1

ПРОДАЈЕ СЕ врло јевтино:

Плац на Аласком путу 300 кв. м. У непосредној близини Београда. 70.000 д.

НАЈПОУЗДАНИЈЕ
Сретство за конзервисање јаја
одржава јаја свежа годину дана
ЈЕДАН ПАКЕТ ДОВОЉАН ЗА 130 ЈАЈА
Главно заступништво и магазин:
Дипл. инж.
МИХАИЛО С. БЕСАРАБИЋ
БЕОГРАД
Вука Караџића 9, Телефон 38-236.
612 1—1

Пештарски завичаји у гозбу

СРПСКИ НАРОД

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 30 августа 1943
Бр. 33. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ШУМАДИНЦИМА

Двогодишњицу преузимања судбине српског народа у своје руке на чело Владе народног спаса генерал Недић обележио је боравком у Крагујевцу међу својим верним Шумадинцима, у недељу 29 августа, којима је одржао овај занимљив говор, у ком је означио предстојећи пут, српски пут, којим он две године води српски народ да би га спасао од пропасти и обезбедио му боље дане.

Армијски генерал МИЛАН Љ. НЕДИЋ председник Владе народног спаса

Драга браћо и сестре, Шумадинци,

Ево дошао сам међу вас, јер сам ваш. Хоћу да удахнем овај шумадијски ваздух којим сам се као дете заиграо, да ме окрепи како бих ово тешко народна бремена могао и надаље да носим.

Ви ме познајете, драга браћо моја, ја сам од ваших горе лист. Све што осећате ви осећам и ја. Ево, ово је кост ваше кости, ово је крв ваше крви. Како бих је могао мислити и желети друго но оно што ви мислите и желите. Погледајте ми вашим бистрим шумадијским очима. Ми се разумемо. Али ви знате да је ту и окупатор, а то је стварност, са којом треба да рачунамо.

Браћо, кад год је српски народ долазио тешких мука и големих несрећа, он је упирао очи у Шумадију шта ће она рећи! Шта ће она учинити? Тако је и данас. Увек су наши вође у прошлости у тим тешким временима долазили к вама, да се са вама поразговарају и посаветују, па сам ево и ја дошао.

Пазите, што ви речете чуће све Србство, што ви одлучите важиће за сав српски народ. Будите мудри, јер сте то ви увек били. Слушајте ме, јер сте ме ви први саслушали 1 септембра 1941 године па се исте понајали.

Драга браћо Шумадинци, нити сам хтео ни желео да у овим тешким и пратећим данима ја водим државни брод. Судбина ме је ту довела. Ја се нисам примио овог посла да господујем. Они што су господовали побегли су из земље са народним благом и прижељкују да се врате када опет буде време за благовање и господовање. А ја сам остао са вама заједно да испијемо чашу чемера до краја. Ово и је сам могао, да сам хтео, и пре побећи, али ми овај образ шумадијски није дозволио да вас оставим само у несрећи.

Ово није први пут, браћо моја, да ме судбине, као и све изгубљено, везује за вас. Први пут је то било 1915. Те године изгубили смо Отаџбину и обрели се у пустој Албанији на голим, пасјакатим, каменитим, пуним барутишта и маларије обалама јадранским. Ја сам био тај коме је судбе додељена у Санџакови ду Медуа да приказати мученичке остатке јуначке српске војске и цео државни апарат у отступању, као и безброј избеглица. И онда сам Србе спасавао, гладне нахрањао, болесне прихватио, укрцавао и спасавао из оног пакла, где је само смрт владала.

1941 у рату опет сам подељно вашу судбину, драга браћо моја. Ја нисам сео на власт, да бажим и вас да остављам у најгорој несрећи, које је икад погодила српски народ. Ја сам се борио са вама заједно, драги моји Шумадинци, до краја.

И судбина је тако хтела, да ме Врховна команда пошаље после наших ратне катастрофе, да са министром г. Цинцар-Марковићем у Берлину спасавам што се спасти могло. Ја сам извршио та наређења, али ме је окупатор лишио слободе чим сам стигао у Београд. Био сам двеадесет и пет дана у заробљеништву. У том времену погодило ме је и велика несрећа, погинуо ми је једини син. Моја га очи нису ни мртвог виделе. Нисам могао ни преврши српске земље да му бацим ни комшар.

У то време, браћо моја, Србијом је завладала анархија. Пусте комунисте заведоше наш народ, добар и наиван, и замком се поче проливати братске крв. Комесарска влада, немајући довољно снаге и видевши да је унутрашње ситуације све горе и теже, обрати се не мене те њеним настојењем изађох на светлост дана. Она од мене потраже да се ставим на чело српског народа и да спасем народ и Србију од коначне пропасти. Ја се тога нисам могао примити, јер за ту судбоносну улогу требао је цео човек, а ја сам био тада сенка од човека. Пропаст држава, војска, погибија мога сина јединца, беху ме срушили морално и физички. Је нисам могао да приватним њиховим предлозима.

Само после неколико дана велики број најистакнутијих грађана нашли, се комесарима, позвали ме опет. Стања у земљи било је очајно. У братоубилачким борбама крв се лила на све стране. Претила је опасност да Србија буде подељена међу суседе. Требало је брзо спасавати што се још дало спасти. У тим судбо-

носним часовима по наш народ, народни првак и комесари аљеваши су та мене као на Србина, војника и родољуба. Ја, браћо, никада нисам бежао од одговорности када је требало помоћи народу и држави. Сигурадван сам опасност која је у тим бурним данима претила Србији и српском народу, је сам се решио да се приказатни спасавања свога рода и своје Отаџбине. Нисам дао да српски народ пропадне, јер он мора живети и надживети све своја мука и несреће.

И ево, драга браћо Шумадинци, већ су две године прошле ново несни тај терет народни. За то време много се је тешких догађаја десило у нашој земљи. А ја и Влада народног спаса трудили смо се свима својим снагама да српском народу олакшамо страшну судбину која га је постигла, да га каткадно на прави пут и увијемо надеу у бољу будућност.

У јесни 1941 савладали смо комунистичко-партизанску навалу, а тиме повратили ред и мир у Србији. Је сам вас тада сам позвао да се састате под српску заставу, да би се под тим знаменом спасли. Ви сте ме у томе послушали. И, као што и сами знате, ми смо за неколико недеља успели да истребимо цревну губу из наших варошн и села. У томе смо уложили сав снаге да би помогли окупаторској сили у њеној борби против комуниста. И ту смо, као и у свакој другој прилици, штедели драгоцјену српску крв. Сматрао сам да ће нас наше кошгети у крви ако сами својим напастити снагама потпомогнемо да се заведе ред у нашој кући.

Тек после увођења реда и мира у Србији могли сте ви сељаци, занатлије и радници да приступите своме благословеном раду, јер од тога је зависило да ли ћемо на овом страшном месту опстати или пропасти. И зато што сте ви сељаци послушали моје очинске савете, наша земља је обрађене као никада дотле. Бог је благословио ваш труд и наш народ је данашњи дан хлеба да се презрани и одрж жи свој тини живот.

А знајте браћо Шумадинци, да се међу ми сами постарали око искране свога народа, да нико не би од својих уста одвајао корту хлеба да ми да. Је сам и сами разнисити хлеб ту вам пријатељи они који су вам спасовали да скрстите руке, да шишта не радите, да би тобож на тај начин одмагли својим противницима.

Вама је познато, браћо, да је успео ово наше напорно прегнуће у сву земљу и окрвављену Србију добрело око четири стотине хиљада Срба са сних страна. Међу њима има оних осакићет шест хиљада само деце, већином без родитеља. Ко признати ту једну српску избеглицу војску? Ко ће обућу, одмети и храни? Нико други до моја Влада, влада народног спаса уз вашу хришћанску и родољубиву помоћ, уз помоћ свих нас који остасмо овде да заједно до дна испијемо горку чашу наше народне несреће.

Ко ће признати да олакша судбину оне наше деце, оних наших ерних синова што се у заробљеништву већ две и по године налазе и испаштају туђе грехове, грехове једне туђе политике! Ми сма ти који од прагог дна доласка на прмело народног броја Србије краљу и војводине и његовима, и пакетима, па то чинимо и данас да би ту децу нашу сачували Марји Србији.

Ми би их спасли из заробљеништва, ако не све, а оно већину њих, да они који у најтежим тренутцима оставише своју народ да се спасе сам лако знв и уме, не боре наш народ и свју раздор и неповерење између српског народа и окупаторских власти.

Ето, зато и поред нашег највећег труда слабо успевамо да их спасемо из заробљеништва.

Колико само улажемо труда да наше бољене заробљенике спасемо и домовима вратимо! Ми смо образовали наше нарочите саветнтске возова, са нашим особљем, лекарима, негом, добром храном, прекватом и давом банпом за њихово оздрављење. Исто тако, ми са старамо о заробљеницима породицама и о њиховој дици. Старамо се такође и о радницима који одоше на рад у тућину, као и о њиховим породицима. Старано се о инвалидима и њиховим породицима, о српској сиротињи и самим онима, којима у овим тешким данима рата и беде треба помоћи и утеха.

Једном речи, сва моја настојања, као и настојања моћних сарадника и сани сани који уз мене раде на спасавању српског народа, своде се на то да што више српских глава сачувамо, јер је нама свака кап српске крви драгоцена. Ми смо у овом рату, браћо моја, толико настрадали да је за нас данас могућа сама једна политика: политика штедње српске крви.

Зато сам ја, браћо Шумадинци, и позвао све Србе да се сложе, да заборавв на ранија подвојености, да се окупе око српске заставе и да исто само на једној ни Отаџбини, на Мајку Србију. Цео народ не је у томе, хвала Богу, и послушао. Свани онај који трезвено мисли схватио је смисао мога сзвања, па ме је за то свесрдно и послушао. Само среће да су моји саветнпа следили и они који одоше у шуму, који, чинећи правно непорецив чутање, ударише стрампутицом, па да у овим часовима великог искушења будемо сви заједно, да цео српски народ буде као једна велика породица, — били ви јаки.

Од свега тога остао само онн који изневерише наше часно српско име, наша света народна знаменја и вору прадедовску, отпали би само комунисти и њихови пастпгани, што би нам омогућило да их лако и брзо савладамо и за навек искорнимо са тла наше драге Отаџбине.

Ето, браћо, зато сам ја са својом владом учинио са спас народа српског и спас наше драге Мајке Србије. Историја ће о нашим делима изрећи своју неумитни суд. Она ће рећи да ли су наши прасо они што су народ гурнули у братоубилачки рат, или они који, упркос свим срамно оставили, или они који су хушкали народ на устанак и побуну за рачун туђих интереса, или ја који сам увек само српски мислио и осећао и чинио све што је у човечјој моћи да сачувам српски народ од пропасти и да му олакшам тешко часове.

Али, ја сам и без обзира на то браћо Шумадинци, спреман да сутра, када опет будемо своји у своме слободном дому, станем пред суд народни и положим рачуне о свему оном што сам кроз ово тешко време радио за свој народ, али тражим да и сви они који су нас до сада стали довели дођу пред исти тај народни суд и положе рачуне о своме раду. Свако има да одговори за своја дела, па онај који је народ уздигао, као и онај који је пропаснио, а онај који је зло починио да буде суђен и осуђен. Само тим путем моћи ћемо наћи праву истину и само тим путем моћи ћемо ићи напред ујединени, да не би и они сутра починили исте грешке које многи њихови оцеви починише.

Што се мене тиче, браћо моја, ја за свој рад на народним пословима не тражим никакво признање, никакве части. Јо само једно желим: да ме Бог удостоји да једног дана дођемо и ја и сребрни час да видим свој народ опет слободан, сложан и задовољан. То ће ми бити највећа награда за све оно што сам за све вас, за цео српски народ учинио и што ћу још учинити.

Али, браћо моја, морам напоследок да вам кажем да сво муке и несреће још нисмо прабродили. Још многе опасности вребају на нас са свих страна. Зато вас, браћо моја Шумадинци позивам да будете мудри и опрезни. Будите нарочито опрезни, јер ма где још мелодушника међу нама, који сањају о повратку устаничка и бунама. А ви сан, као и ја, знате куда би нас бунв и устанци одвели. Ви сви знате да би то бно у оваквим приликама правн злочин према српском народу и његовој будућности.

Ви сви знате да ми наш положај не можемо изменити никаквим непромишљеним поступцима, а најмање оружјем. Ви сан знате да је данас као и сутра мудрост и мирно дривање наше највеће оружје. Сачекајте у миру догађаје, то је за нас најбоља политика, јер ми тон светских догађаја не можемо изменити, а себе, ано би ми се супротстављали, можемо потпуно упропастити.

Је то знам и уверен сам да ћете ви увек као и до сада послушати само глас вашег разума, да ћете ићи онако као што вас вашв бистре српске памет уче, да ћете и овога пута послушати моја савете и дати ми снаге и моћи да овај наш тешко погођени народни брод уведем у луку спасења.

Молим и ја мој лични интерисе да при завршетку рата гурне српски народ између два ватре, па да он, баш у часу када се буде му њега осмехивала боља дани, изгине и пропадне. Али, српски народ нема никаквог интереса да опет за туђе рачун вади кестење из ватре. То ће и ви, као и ја, бранко моје Шумадинци, не смемо ни по коју цену дозволити, не смемо то дозволити ради наше деце, ради наше будућности.

Зато поручујем сама малоумницима одредд, из среза Шумадије да се опамете и да да законопослушна игра судбинам читавог једног народа, а највише они грешници, који слушају Лондон или Москву. Народни опстанак је изнад сних других интереса и ми немо та сами средствима бренити и одбранити.

Има их, браћо моја, који још мисле на Југославију. А ја их питам где је Србија! Шта ја са српским народом! Шта ја са нашом српском будућношћу!

Добро ми знамо шта сми хоће са том Југославијом. Ми знамо шта сма добили од оргенка са нашим такозваним браћом. Нашта друго до полошљену грбачу и несрећу каквој српски народ до сада никада није доживео. Питам вас да ли је у тој држави било икакве сигурности, братства и слоге! Не, браћо моја, свима тога нема. Ми знамо да смо ми Срби ту љубав те државе сва жртвовали па и своје име и своју заставу. Па и поред тешког искуства које смо ми Срби и са том државом доживели, још има људи који нам је поново препоручују и хтели би да је оставе.

Зато сам, драга браћо, и дошао међу вас да вам питам: Хоћете ли опет ону сарају коју је нама Србима толико зла нанела, или хоћете да будете своји господари у својој апаститој кући! Хоћете ли српску сељачку задругину држану, где ће се чути ваш глас, сељака, или ћете да опет ндема у нензвесност, у маглу, да се опет не зна шта је српско.

Је знам и видим да ви нећете поћи за усхићним главима, да ви хоћете да сачувате своју српску снагу и у миру и у реду да сачекате сарашење рата; нећете да чекате на српском путу, да би поново скупили српску кућну, коју никакве буре неће моћи да разруше. Зато сам дошао међу вас, браћо Шумадинци, да вам све ово кажем, да се вама поразговарам, јер из искуства знемо да договор куће градн, а неслога разграђује. Зато хоћу у вашо име да кажем, одлучили смо да Србију сачувамо, да и даље идемо само српским путем, јер само сваки да само тако идући можемо изаћи на крај са свима овим муками и невољама и сачувати, ано Бог да, Мајку Србију.

Хвала вам, браћо Шумадинци, што сте ми овако лепо и братски саслушали. Знајте да када вас видим овако једнодушне у љубави за Србију и српски народ, онда ми је много лакше носити тешко народно бреме. Ваша приврженост Мајци Србији, ваша слога и ваша вера у нашу народну ствар даје ми нове снаге да истрајем на народном послу.

Живели браћо Шумадинци!
Живео српски народ!
Живела Мајка Србија!

ОТВАРАЈМО ОЧИ!

Господо и Госпође,

Нећу ни вас ни себе да замарам дугим говором ни сувишним реклама. Нећу од време за тешке говоре, а још мање за празне разговоре. Прво ћу вам рећи, зашто сам дошао у Крагујевац и зашто вас сад говорим.

Користећи се вуйбожићу ја дошао. Нећеш ја сам желео да поново видим — ко зна, можда последње пуйе у животу — своје родно место и да се поклоним свим незаборавним и милим гробовима. Али, на несвакидашњи начин сазвао, понајвиђу у својим просторијама. Осим тога осећаје потреба, нама је руководећа као и за дуги период. Желео сам да вам, поверим своје најтајније мисли о најтежој ствари. — нешто сам да се с вама нарадговорим о нашој заједничкој судбини.

Најважа је опасност за живот

„Не правимо пове лудости"

Је чврсто да Бог чува Србију. Кад у то не би веровао, је сам од не би ни говорио. Је чврсто да ће је Бог и сачувати, као ми будемо имали памети и воље да са Србија сачува. Од нас бог очекује нашу незлобну помоћ, упрво пасивну жељу нам најприродније дужност нашем Господару. Ја, ја ће Он сам учинити. Једном реч, све што Бог од нас тражи, то је да не правимо пуйе лудости. За сад Бог не очекује од нас нешто друго доказ наше памети.

Ваша моја молитва да је то и сувише мало, и да ми можемо пружити Богу много више. Нисмо! Будимо скромни! Ова је молитва најбоља за сада памет, најтежа и гришна. Та је доказао онај део наше интелигенције, који је и довео до садашњих наших страдања и који се и дање поводи за својим охолом и правдољубљу.

Без познавања историје и појединачно појединих народа анализовање у садашњи судбу, не може се никад доћи до правилног суђења о догађајима свог савременог рата, ни његовог порекла ни његових појединих фаза, а поготово његовог евентуалног крајњег разултата. Модерни ратови се не своде више на борбу трупа у пољу. Садашњи рат је тоталан. Он се састоји из борбе народа и борбе војника у њима. Било појединачно било заједничко. У борби народа противника се не дирају, док један од њих не почне; а другом слушају, док се не раздвоје док један од њих не полаже. На западу Антанта-Америчка води пошто Немачке — зна се већ како — рат народа, док се на истоку рат између Немаца и Совјета води у комати.

Очевидно, људски мозак игра у овом огромну улогу у свакој сукобу између народа. Али сво што је напредније је, чего рећи, праведније, то је одлучност једног народа да у борби истреби, не трошећи од другог да за њега ону, него пошаљући у завршеному чеку свог друга. У прво полазу, у пасторалу издвајањости живаља, може се рећи да између њих и српа не постоје никакве везе. Али, ако се ближе погледа, ако се боље размисли, ако се дубље продре у ствари, ако се дубље продре у ствари, ако се дубље продре у ствари

Историска мисија генерала Недића

(Наставак са 3-ће стране)

свадљивости, изазвају успеха генералског ратовања иначе и сад Немачке земаље су, као од шале, отпорнији и разбијеније германске државе него и на самом почетку рата. Али ако немачке немоје остане непокорен, само је српски народ у Црној Гори, Босни и Херцеговини страдало. Толики српски краљевски су опустошили, толики српски огњишта угашени.

Енглеска је чекала сваког дана чета, кад ће Југославија да се дигне на борбу против Немачке. У Италији сам водио ту борбу — ја сам знао на које начин — само зато да Италијани не би знали тренутно ратне Енглеска. Кад нас Енглеска водила ту борбу против рата само зато да би непосредно потврдила Србе, да Енглеска не зна за борбе за рачун Енглеске.

Ме сам завлачи у енглеске замке као врећа у чврсту пајсоку, и сад је тешко изкобљетити се. На својим кукастим канџа Енглеска ме пуста да ми пошаљу сасу напред. Држава Михајловић је Србије и војске, али он је само фирма, симбол, а енглеска официри који су уз њега стоје под њим. Сви Срби Енглеска је Енглеска, а Енглеска сама практично — тачка краљевог министра војног и члана краљевске владе.

И неразвитао да је за мањинска српског народа брао пала на рам енглеском Харисону, тоне прародитељи антисемита (јеврејину. И тако, одметнимо одредби по којима шумска добија(ју) непосредне заповести од Енглеза, у ноћи 22 јуна 1941 а пред Дражу Михајловића, док се зверовима један ми другом те заповеди не скопалавају. То се могло закључити и из разговарености бивше владе Милан Трифуновића Енглеза и Енглеске. Енглеска не трти да (е) нас ремети њене планове. Кад са Буде пратило Харисону у Лондону чим ноћи од његовог земљака на Кипру да ће нам Србу нарека, пропуштају одметнички ратову ер-ацију из Совјета до Ужица и Пожеге, шумски одреди повређена да их то нарећује Краљ Петар преко свога министра војног и исправно поступа на које ни Енглеске буду навели.

Очевидно, одлазак неба ваистани. Умиће. Пожега и цео тај крај бића ће часни обрисан са лица земље. И тако, гарнизон ратне територије у коме енглеска тутеви себичност види неки рат народа, који ће побеснео постављао изгнуте Немачку, на конаси неизвесно вотиго Немачкој, нити донеће мисао вољности Енглеској, него се зо стоји неки српски народ по-„Е са већ унапред пропаши и дотрошен истребљењу Срба. Наглеса да је већ ово мелком срећа немају пропасти Енглеској, Енглеској као нарочиту вољност пародичним Ланцем дана кад се будемо пробрисали, сазнајемо тачно што нас је коштало полетни домовинштвом и слепа лаковерност српског народа, а надо рат још није завршен он неће увалети народ у такву несрећу, да ће после свега нашле бити напнано. Генерал Недић са, међутим, одређује свако својом страшћу сазнању и одлучио, нај(уже српски народ да се управља само својим главом и старе само о својим интересима. У тој енергичној заштити српског народа од туђинских утицаја и туђинске пропаганде корените је сва патриотска оданост и сва политичке мирност генерала Недића.

На народу је да прегуди. Генерал Недић ће сво суто рећи да ох од народног суда на Бо ми. Нађе ми квест чаламе да ме зву, једе у срце Шумадије и са свога места, свакако ће ми.

Хвала Вам, генерале, за сваки сретан моменат који сте до сад спасли.

Је ли ово сетно ме своју са свест над не бих, говоре се овог народа, јавно осуђено сам ове као ја дово српски народ до рекао суд. Он ће ратни бегунац као генерал Симовић. Он вас неће напустити у најдрамскијим данима наше народне трагедије. Он је остао да дели с народом све, било добро, било рђаво, зло и само зло.

Као ново Милоша у двогодишњем веку, такао и генерал Недић у двадесетом летно се надлежанственог дуновостог да у вртлогу контрарамских опасности избави и сачува Србију. Енглеска као генерала Недића још је тешке и сложеније него што је била мисија кнеза Милоша. Сав су Срби била спасени и сад Милоша као и тада, само потребе да се брани од Енглеске, као што је тада Енглеска генералу Недићу доласе од самих Срба, нарочито од једнога дела српске интелигенције.

Многи добронамерни људи мисле да ће најбоље бити да се сви Срби, који национално осећају, удруже у један западњачки фронт против комунизма. Доиста то би било најбоље, кад та комбинација не би практично сасвим одговарала Енглеској. Енглеска искоришћу Србе и искоришћавала их до гол рат траје и — дотле ма Србија. Држава Михајловић је војних и противних комунисте, али је послушно оруђе у рукама Енглеске који га за то и држи. Држава Михајловић је почетника, као што сам рекао, енглеској врховној команди на Кипру, и покреће свеопшти покољ, само да Енглеска, сад њене заповести и сва њена наређења за акцију на њој територији.

Он је, дакле, у многом одговорни за досадашње пољне и страдања српског народа, а надо тог рат још није завршен он неће уволети народ у такву несрећу, да ће после свега наћи Енглеске. Генерал Недић са, међутим, одређује свако својом страшћу сазнању и одлучио, нај(уже српски народ да се управља само својим главом и старе само о својим интересима. У тој енергичној заштити српског народа од туђинских утицаја и туђинске пропаганде корените је сва патриотска оданост и сва политичке мирност генерала Недића.

На народу је да прегуди. Генерал Недић ће сво суто рећи да ох од народног суда на Бо ми. Нађе ми квест чаламе да ме зву, једе у срце Шумадије и са свога места, свакако ће ми.

Хвала Вам, генерале, за сваки сретан моменат који сте до сад спасли.

Је ли ово сетно ме своју са свест над не бих, говоре се овог народа, јавно осуђено сам ове као ја дово српски народ до рекао суд. Он ће ратни бегунац као генерал Симовић. Он вас неће напустити у најдрамскијим данима наше народне трагедије. Он је остао да дели с народом све, било добро, било рђаво, зло и само зло.

Као ново Милоша у двогодишњем веку, такао и генерал Недић у двадесетом летно се надлежанственог дуновостог да у вртлогу контрарамских опасности избави и сачува Србију. Енглеска као генерала Недића још је тешке и сложеније него што је била мисија кнеза Милоша. Сав су Срби била спасени и сад Милоша као и тада, само потребе да се брани од Енглеске, као што је тада Енглеска генералу Недићу доласе од самих Срба, нарочито од једнога дела српске интелигенције.

Многи добронамерни људи мисле да ће најбоље бити да се сви Срби, који национално осећају, удруже у један западњачки фронт против комунизма. Доиста то би било најбоље, кад та комбинација не би практично сасвим одговарала Енглеској. Енглеска искоришћу Србе и искоришћавала их до гол рат траје и — дотле ма Србија. Држава Михајловић је војних и противних комунисте, али је послушно оруђе у рукама Енглеске који га за то и држи. Држава Михајловић је почетника, као што сам рекао, енглеској врховној команди на Кипру, и покреће свеопшти покољ, само да Енглеска, сад њене заповести и сва њена наређења за акцију на њој територији.

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА ДОЧЕКАТЕ СЛОБОДУ ЖИВИ ИЛИ МРТВИ ?

Та је питања упутио српском народу у Србији врховни генерал господин Милан Недић, још је месеца септембра 1941 године, на молбу Комесара државне управе окупиране Србије у своје руке.

Питање сасвим правилно постављено је у једном тренутку мучном моменту, када је цивилизовани свет, убачена туђинском пропагандом, усмерио сву у Србији под маском руском и православном оригиналне необичности мисе у тежак једном народу. Да је пратила њена интелигенција да пред изгубљене земље изгубимо и живље.

Српски је народ разумео ове генерала Милана Недића. Тражи се и вратио нашим Србије, уз једну и корену правну заклету и сазнао тренутне ствари уз једном великом, да Србин остаје само Србин и да на интересе] груди никакви туђини не може успевати.

То је прво, велико дело генерала Милана Недића.

Али, ипак се, ово не мирује. Непријатељи српског народа и туђе легли трагиле су од вата и реду и дела спасну ура и ином жртве.

„Треба што се више ићи, ове јаке расте", потурчили су му пријатељи из Лондона.

„Срби, Србима мора да живе. Они не сме у интересу страна, постати новом хабсбуршком Србу. У сваком босанском крсном пољу, у сваком шанцу, у сваком ланчугу трагедију дела, што трагедију целога српскога народа", говорио је генерал Милан Недић. И Срби су га послушали.

Србија живи и мирује, поред свих великих и крвавих ноћи пролази, спасна да би своје ваше непријатељске тест против окупатора значно смрт њену. И то захваљујући тој свести Срба, она живе жене ве само за себе и рода себе, него и за све људе, који су спашени ратне ужасе крвавих напустили своја огњишта и на њима грудима нашли утеху и вери у бољи и срећнији дане. Неколико стотина хиљада избеглица српских, пре се да ће, сем неколико разлика или поље нашле Србије.

То је друго, велико дело генерала Милана Недића.

„Не сиће, јер ће хоћете пљети" поручују вам новако сити пријатељи из Лондона.

„Србине, ћеш ћеш немо. Зато нашете сваку брашну и свиту ситу српске земље лицем сасвим. Само на тај начин сачуваћеш и себе и лицу своју и своје бољше од страшне јаости која нас ваљда, зове. То је дање и сад и прашћавања и човечанска дужност тајна", говорио је Милан Недић.

И Срби су га опет послушали. Српски сељак нада је осетио да се нашла налази у основи, уложио је надљудскотежу снагу у борби за опстанак свој, своје породице и свеколиког српског народа. Величанствена симфонија рада створила свеколику српског народа, јача је већ данас одличне резултате. Србија је не гладује!

То је трећа велико дело генерала Милана Недића.

Четврто политичко дело његово, то је његов беспомоћни ан стан у читавој дубокој једанаеста српског народа.

Пажљиви са чисто психијатријски стањима да се сваки дужно раздвајањске пристава, оцењено нарочито у председника партијском терминима бивше Југославије, могао постати кобан и дивљачким тешким и црним временима, ое је већ у декларацији стварала да сваки српски народ у Србији, без обзира на претходну учешће од стране његове, — јевно и недвосмисленог ставе, да више нема и не може бити политичких партија, и једини партија нови може дозволе да живи, да се развија у свести ги свога народа, јесте и остаје — Отаџбина.

„Србија изнад свега". Та мисао наравним у тој једној једној речи постаја је кашиколико и политичко Виорује, ое само Недић народном стиа, него ме ухвалују(ући генералу Милану Недићу и акцијама и политички програм нолога српског народа.

Из такође програма нашао је и најшће и најдивнијеје дело генерала Милана Недића, које ће цео Србији на заједничке мртви Југославији.

„Југославију ће изнова створити српски народ, који је у својим народним освлама чешто само о српском типу и српском (умишљу. Југославију ће изнова створити српски народ, који ће само добро само за српски крст чести и слободу живину. Другу су ми интереса да се Југославија створи. А сада кто, дошао је дан да су ги и вама творци народне свести дана. Југославија је мртва. Али Србија, која Србија је, живе ипотиче", (Ген. Недић у „Српском народу").

И заиста, ваиваљујуће само то! и такво] политици генерала Милана Недића, Србија је већ нашла себе и со зором у себи нашла своје сунце, које ће сјати и сјаћи и сјаће нарочито сјаћи. У њој већ сад сјаје сјаје пројекти, који постаје све јачи, све сваљнији, а који ће сјаје све пратити и дати јој дефинитивно место у новој Европи.

Велика национална вала, на чело са генералом господином Милином Недићем, успеваће да у ову сноју пашну на изолишаће увређених пријатеља вашних. И ваиваљујући мудрој сти, а изнад свега вољи свога народа, ова је и неред свих пратрова на ноје обог времена и правила изнашли, ноје се слобопна рећи, и успеће у свом тешком и претешком раду.

Таме је вилочистиво дело генерала Милана Недића у свим тешким временима постало јаче и увишеније. Он је својим радом, својом енергијом у последњем тренутку успео да спасе српски народ од коначне пропасти.

Нека му је да за то част и хвала!

Б. Куљушић
министар правде

ДВЕ ГОДИНЕ ОБНОВЕ СРБИЈЕ

Јесење устоличење. Безбројне су славе српске. Дужина управе не захтеве поштење, него дуготрајну заштиту. На владини мјесма окреће српског земљорадника планине крстове садашњих својова, са златним житним класјем. Гора замукла сокола, а пупак пратње на сам стожер убијања народне воље, кабаље домаће, цвет српске народа. У мучки час, у часу највеће опћалење, не чује се ниже кашетрије овог водића, стада су скитарио у пустињу скоковитих и планине. Просто је рад, честито је дјело, зајмо је мирно, сам је мухом задувано. У таким мјесма народ августа 41. године, када се стварао српски оружни одпор који обједињо мирном лицу посматрача. Ту је домаћинске куће, чује се задимљено пољашњих кућа и јесен посеоне дуге. Чујеш јецај коса, кикотај сеоља трудо, док их мајке стеле, чуде да их уздиш а то жоба зема...

Шта је то, шта се десиало у земљи Србијанској?

Устао је Литвјерст. Сатник, који је дуго служио у мадјиној српској војсци пробудио се. Кулиоје је сам, а бог се вама. Ту је будимо полазе да уђе читав један народ. То су српски народ који су се напотавши од бога и звона, од сна и мајке и поноћи прочистило живи кору су са свима дотадашњи поклисали. Устао је сам на сам, брат на брата, Србин на Србина. Отвојила је братоубилачка борба, непомирљива и крвава. Све што је Србију спасо, осигурало је, Бог, вера, средство, добар прека ближњи, полетно нама прека старијем, обзири према родитељима, сво је братско поштење. Српски свет се потрошио, насило је нижо. Из равног поља дугог, трудног живота народ трбује, доба сеју усиве, ваде оне, боду, секу, у-бијају без милости. Напорљиви дугски звероми наладу разорили српски народ, стварају људски каланицу и кулиају да ни потомци не знају. Честоре народ сбра погледа на Београду и још једаку надо полазе у њега, оживљујући бар знаком и сјај сјае.

А Београд?

У њему помешани, који су још једини остали од нашега од времена уређења, подигли су оставе. Зелене је обезглављена. Ситуација в самог Београда није била. Недовољно оружане снаге да се могу одупрети, а довољно да стварају, да неодољиву тиранскога могу што помоћи. На домену Београда прилагодиу се комунистичког зора, жеље крв и плаче. Рајковића шуме. Петлово брдо. Лазовића шуме. Петров гроб. Горњи, Грочанског повогорја, Авторић и Врчин пречутни су оружјем руља скупљених с поља и воскова, скрећу кола на Београд. Збуђено становништво Београда не зна ко ликом му опљесне - прети силом воља, силом воланта. У њему жило кин који се онеме разуди. ан огромна већина стреи...

*И у тим тешким и неправним данима српског народа, кад је сама нада била изгубљена, и велика опасност претила да Србија буде подвалом међу суседе, добри Бог који чува Србију, јавио је своју милост и послао нам своју сиоа. На осамту 29 августа 1941 год. дуго глас да је у Београду, примили Енглеза Виљем Ц. Недић, сам новац јуначке Шумадије, усео власт у своје руке и обраховао српску војску Равногорског слаза. Тај радосни глас пробуди је као отсе жуљи крса целу земљу и дозво до забележе пастирске колибе. Срби ни-кад је олитило. Он је у њему имао увек повереље, јер га је познавао из прошлости и рагова крез воде их је водио. Зато се одмах отпочело прикупљати и сређивати сва она српска тробојку, одговорно је сложно српска народ, мислећи у прве борбене редове народну омладину. Од тог дана настулиле је брза акција чишћења комунистичких банди по којој земљи. Гоњени од стране оружаних одреда, оптимих и добровољаца, разиратали су са комунистичке банде куд која тако, да је већ у пољу јесен исте године, Србија била готалуно очишћена од свог интернационалног гада. Истина, да нас је та борба коштала доста свеучесних жртава, али су стотине хиљада глава у српском народу сачуване. То сво ми имали слаственки спасења и то нас је наше стало, јако, кад зна сте недостаје. По-

него да је окупаторска сила бачена пратњеном да ова, користи средствима успостава мир.

Од тада, влада Народног спаса са бавила се на економско и културно подизање српског народа на свим дуговим просторо и области Србије. У том свом раду, она је со овим ако године много учинила. Влади Народног спаса и генералу Недићу као творцу тога дела, јер је у њима врло поштовала сва радника и мајдане на којн су престали да раде јер су их комунисте упропастили. Успостављена је редовна железничка, аутобуска, пошташка и телеграфска веза са свим крајевима, сва државна власти и сва административна служба управо у њиној земљи, стабилизирана је под окриљем српске оружане снаге.

Како је усиех наше народне пропасти добегао у нашу државу чланст Србије као одговарајући сталка Срба сва ова српска крајева, која се повила по њу нашу бадаву привикли, свести, наградни и обуке, и тај посао је са успехом извели. Али међу свим тим одбеглицама било је особито осјетног хиљада лепше деце, напуштене без родитеља. То је био један од најлепших и најтежих послова које је дало тако велико решење у садашњим приликама, али ни ово се недостаје. По-

ном Влади народног спаса решила је и овај проблем и то врло успешно, благодарећи родољубивој помоћи српског народа на која је показала. Тако су у ово осамдесет хиљада Срнчића отргнуте из чељусти смрти и спасене живота који ће видети Србију, добро доба. У њој сво време влади је сувлада неку духовну покретност. Без великог претеривања може се рећи да се за ово две године у Србији, и само са ова власта под окупацијом, више суверанија, него за двадесет година у Југославији.

То суверените сигнализо се уплавном у томе, да се српски народ опет повинуо до мила својим главом, до осећа својим срцем. Да би се то десило, било је потребно наслободити харане тродишње народне, све, које су нас увек у тренутима некуцивања спасавале.

Ни овај посао није био лак, јер је много и премного туђинских клипса било изваљено на српску дуну. На пример, у овде се увлеко. То се најбоље види по данашњој српској омладини, која одлучно корача путем рада, тада и стваралаштва.

Ово у чему се још није успело јесте: уједињење свих Срба — национализта, као је генерал Недић проклимовао старо спасоносно и опробано народно гесло: само слога Србина спасиша. Није се успело зато што је недарљив партијско-политички живот демонијама радио на разједињавању српског народа, кварећи га и слабећи га.

Али, и ова ће се бољка превладати. Животна снага српског народа спутиће све бране које га дели. Пантеше је само у томе: да се то деле што пре, како наша разједињеност не би дала новим новим народним сукрашима. Јер ће треба никако сметати с ума да на кодалека српски народ још није пребројао сва покушења.

Тих покушења биће све дотле докле рат траје. Ова надо могу бити и тежа од свих досадашњих. Као народ, ми стално корачимо ивицом понора. Само једна погрешан корак, и одозго у пропаљдеш! Да се то не би десило, потребно је да сви Срби постану једна вола и једно месо, и тос српска вола и српска месо.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Још једно кушање пашње пошло је на Српски Народног спаса. То је пашње којих ратних опустошења, тек недавно прошлих. Ова пашња, која је настала у последње године ванпуштене 27 марта 1941 год. Када се једном буде вратио и по тим пашњу сва рајо, надеље се хлебо је труда, напрегнути и добра воља Владе уложити да и то житно поприште дође. Са нашим ратним заробљеницима у сиротаљама је сталио тако. Пословима и занатима почели смо да рет-ирад, вадећи тога то је Влада са свим средстве послала и дала знање потребним напредним и јаче потребне стварн. Чак се усудио, да се и заробљеницима осуство кошовано рекао, или већ, окупљавајућ извесних лица, који, окупљавајућ извесних лица, који, којима је и у овим тешким временима стало до напретка, успорава је шире искоришћавање ове радне. По том, благодарећи умешности немачких власти, и даље продужавају да стану транспорта биолошке, одређене за одлазак. Пољопривредо је у добро Бога, да се Срба у последњим грозоте слоге те да своји слогом убрзо судбинску ноге биће у равству, која ће њима исказати туђе грехоме.

Влади Народног спаса је ов ратно и поратно стварање, ствара у којој је владао потпун хаос, успело да за две године створи уређену земљу у којој не само да правилно функционише државна и радна самобрања, него је и Србија постала једина држава у Европи, која је у ратним годинама повећала своје пољопривредно производње. Тако је, на пример, у 1943 години у Србији било посејано 1.200.000 хектара више земље, него у 1939 години. Ово је, без сумње, једно од највећих достигнућа у целокупној историји српског народа.

Ово је, без сумње, једно од највећих достигнућа у целокупној историји српског народа.

(Наставак на II-ој страни)

Двогодишњи биланс

Увалем у рат за туђ рачун, српски народ је ово две године био доведен на руб пропасти. Он би и пропао, да се у њему није пробудио тешког и неодољивог, али племеног родољубивог задатка, да у последњем часу покуша да спасе српски народ, ако треба и пре-ма жртве воље.

Ситуација у време када је генерал Недић образовао своју владу била је изванредно тешка. У земљи је бесњео комунистички устанак, који је за собом повукао читаву експлозију над једном делом бунтовничке територије. Да би се спречило да комуни експлозија обухвати целу земљу, било је потребно да претходно буде угушен комунистички устанак.

Задатак изванредно тежак и обимом и садржином - предимен. Кер ко да српски народ у огромној већини подржи већини није имао никакве везе са комунизмом он, обзиром, није имао воље да се одупре добро наоружаним комунистичким бандама. Српска влада није имала никакву оружану силу, којом би била у стању да угуши побуну.

Па ипак, дескло се чудо. Са невољно стотине добровољаца и четника генерала Недић је успео да мобилизира војничке операционе снаге суседне бунтовничке и васпостави ред и рад, и тако од српског народа отклони ово највеће: потпуну пропаст.

Задатак изванредно тежак и обимом и садржином - предимен. Кер ко да српски народ у огромној већини подржи већини није имао никакве везе са комунизмом он, обзиром, није имао воље да се одупре добро наоружаним комунистичким бандама. Српска влада није имала никакву оружану силу, којом би била у стању да угуши побуну.

Ситуација у време када је генерал Недић образовао своју владу била је изванредно тешка. У земљи је бесњео комунистички устанак, који је за собом повукао читаву експлозију над једном делом бунтовничке територије. Да би се спречило да комуни експлозија обухвати целу земљу, било је потребно да претходно буде угушен комунистички устанак.

Задатак изванредно тежак и обимом и садржином - предимен. Кер ко да српски народ у огромној већини подржи већини није имао никакве везе са комунизмом он, обзиром, није имао воље да се одупре добро наоружаним комунистичким бандама. Српска влада није имала никакву оружану силу, којом би била у стању да угуши побуну.

На ипак, дескло се чудо. Са невољно стотине добровољаца и четника генерала Недић је успео да мобилизира војничке операционе снаге суседне бунтовничке и васпостави ред и рад, и тако од српског народа отклони ово највеће: потпуну пропаст.

Задатак изванредно тежак и обимом и садржином - предимен. Кер ко да српски народ у огромној већини подржи већини није имао никакве везе са комунизмом он, обзиром, није имао воље да се одупре добро наоружаним комунистичким бандама. Српска влада није имала никакву оружану силу, којом би била у стању да угуши побуну.

Ситуација у време када је генерал Недић образовао своју владу била је изванредно тешка. У земљи је бесњео комунистички устанак, који је за собом повукао читаву експлозију над једном делом бунтовничке територије. Да би се спречило да комуни експлозија обухвати целу земљу, било је потребно да претходно буде угушен комунистички устанак.

Задатак изванредно тежак и обимом и садржином - предимен. Кер ко да српски народ у огромној већини подржи већини није имао никакве везе са комунизмом он, обзиром, није имао воље да се одупре добро наоружаним комунистичким бандама. Српска влада није имала никакву оружану силу, којом би била у стању да угуши побуну.

На ипак, дескло се чудо. Са невољно стотине добровољаца и четника генерала Недић је успео да мобилизира војничке операционе снаге суседне бунтовничке и васпостави ред и рад, и тако од српског народа отклони ово највеће: потпуну пропаст.

После четири године рата

Написао генералајтанант фон Тишовиц

Војни преглед протекле четири године рата почиње дигнутим августа 1939. Пољска је сакупио своје снаге на границама окружене јачином Немачке, на југу Словачком Америком Дрвајке, а на југу Енглеска, подбацање Пољску на одбијање сваког споразума са Немачком.

Тако је почетком септембра 1939 дошло до рата, чији је први резултат био потпуни пораз Пољске. Када је Вођа Рајха после војних разних успеха 1940 године, Француску, Белгију и Холандију завео аутократском. Лондон је подигао велику акцију на јачу оперативну колонијалне снаге на Југословенском Европе, потпоре Грчке дали је осигурање, док се са суседном Турцима Русије и Турске. Ове планове Лондона опуштала је немачка дипломација и немачка моћна сила.

Када је изгубила вољу на европском Југословенску. Енглеска је сву вољу вежбала у Словенску Умљу, за коју је вероваља да ће свакако потрошити довољно претеклих, мислећи да ће тада рашчлашити фронт да победи Немачку. Поштто је немогућ рапно извести дошло до убеђења да је рат на Истоку неизбежан, ово је пројекцијано 22 јуна 1941, за два месеца из Совјетску Унију.

После пуних војних успеха, чудесе су тактичке борбе, које су се протекле до пролећа 1942. Резултат ових борби био је, да се немачко-европски фронт учвршћује хиљаду до хиљаду и сто стотина километара источно од старих граница Немачке, дубоко у средиште Совјетске Уније, чиме је стварно чврсто *Бодена*, од Црног мора до Лењинграда и даље до Белог мора једног мора, које је потпуно Немачку са напорним бољшевизма. Енглеске акције, да је Совјетски Умља усиле за донесе одлуку против Уједињене Европе, још једном су се изјаловиле.

У међувремену су Енглеска и Американски покази са Дуга, на Африке, да у грчке Европе. У октобру, и новембру 1942, искрцали су ее енглеско-америчке трупе на обалама француске Северне Африке. На огромним Атласа, док су имали на добро утврђени набрађени фронт сила Осовине. Немачко-италијанске чете морале су ставити борбу и на источном и на западном делу африканог ратишта. Вапе месеци ове су у Тунису оснивале напорним даљим напомињајте непријатељ, док 13 маја — после тог је ово опет могућем одлуке доноз ратног материјала и оружја — нису принуђене на чисту капитулацију.

Али високо херојска борба није била довољна ни за свеме војском вођству донела добитак у времену, који је био неопходно потребан за даљу изградњу европског одбрамбеног фронта.

Истовремено су Енглези и Американци покушали, да терористичким акцијама на ја задобију ухватање одлуке Немачке и Италије. Бомбардовањем градова није било је дидуше знатно погубнее повољно становништво, али свеко неухватно војске рата исто тако није било довољно ратну одлуку у корист непријатеља, као што је било сасвим и сигурно, да ће европску тврђаву. Данас је Европи изгледа најнеобичнее једном утврђена за коју зна историја ратова, док простране области на Истоку могу у потпуности да искрване ново стварањем.

Истина је, да је Енглеска и Америка ратовања успело да у неки између 9 и 10 јула искрцају јаке снаге на Сицилији, и да у праве европске лопата немачко-италијанских дивизија заузму сво острво, што још ниге не значи повлаку на европски континент. Иако би успело непријатељу да се на појединим местима искрцају на европско копно, тај би успех био од Лодонског резерв.

У источно-азиском простору покушавају да се су Американски и Енглези, да потпуну Јапан са њеним заузетим позицијама. Они су постигли велике успехе на северном Пацифику, на Алеутским острвима, где су 12 маја изгнали острво Ату, и на Јуту у области Салмонидних острва, где су се крајем јуна искрцали на острву Рендова, и Јутоотровно од Нове Гвинеје. Они постигли су, али нису се ни близу дошли до циља. Њихова дуготрајна, код којих се при свеки радило на томе, да се добију нови упориште за ваздушке и поморске снаге, налазе су тешкиме америчким губитимма у ратним и транспортним продолжима, као и великим бројем изгубљених авиона.

Како су енглеске позиције до поноћи отворе Бурманској пут пропале, то је познату Чунгкинове. Како постоје они одбацивање, јер се и само зло и у Совјетској Унији постиже истовремена држава. На основу општег војног положаја у Источној Азији, корејски јапанске главне стиче могло је да изађе, крајем јуна да Јапан има и даље стратегиску надмоћност над својим противником.

Запад је на Далеком Истоку напуштен и спремам, као на Западу Европе, да се супротстави свим покушајевима непријатељева освајање. Задатак изузе ратне године, „задржавање војном операцијама одузета непријатељу сваку надо, да постигне своје циљеве".

ПРЕД ИСТОРИСКО-ПОЛИТИЧКОМ ОДЛУКОМ

Написао Курт Рајх

Исто је другачије изгледао свет пре четири године, кад је италијанско царство рат! Трој на свет није још постојао. Немачка Немачка је имала само један једини сателит — и то са Италијом, и италијанска борба у почетку пошуре сама. Пољска је изнурављена била је спроведена у сторм стаду: Енглеска је већ тада, у тадашњој ситуацији са Вашингтоном, хтела рат или га није сасвим одлучно, већ је тежила у рат свог источног сателита — Пољске.

Тре дана пошто је Енглеска објавила је објава рата на стране Енглеске и Француске, Бало је покушала, да се и друге европске државе учине активан непријатељем Рајха, али не би се затворио обруч око Немачке, али је то остало без одзива. Па отпор зрачног рашта до тачних земаља. Постепено је ипак закључивање, уколико се водио рат на два фронта. Када су се у неутралном европском Подунављу почели, да се спремају ее уђите до вакључа, да ће Рајх морати у најкраћем року — да капитулира.

Рајх је са свеком малом ратном материјалном стеђе на супрот сировинеј надмоћности енглеске флоте, а свеком тек четири године потрајавши оружаном силом — као и свеки владин надзиколеством —, цена најпеној војничкој свеки компанента. Француска, Пољска је потпуно, а Пољске, подлаште своје снаге и дила је поред тога изложена блокада са мора.

Тре се показало, да је основа калкулација погрешна, да се све претпоставке у праз и нелко. Пољска је потучена за шеснаест дана, и тиме закључивање рачунато. Следеће пан непријатеља, за једно бони ваша се Севера, разбијен је изолован потпуно, пре пређе у европску тврђаву. Данас је Европи изгледа најнеобичнее једном утврђена за коју зна историја ратова, док простране области на Истоку могу у потпуности да искрване ново стварањем.

Истина је, да је Енглеска и Америка ратовања успело да у неки између 9 и 10 јула искрцају јаке снаге на Сицилији, и да у праве европске лопата немачко-италијанских дивизија заузму сво острво, што још ниге не значи повлаку на европски континент. Иако би успело непријатељу да се на појединим местима искрцају на европско копно, тај би успех био од Лодонског резерв.

У источно-азиском простору покушавају да се су Американски и Енглези, да потпуну Јапан са њеним заузетим позицијама. Они су постигли велике успехе на северном Пацифику, на Алеутским острвима, где су 12 маја изгнали острво Ату, и на Јуту у области Салмонидних острва, где су се крајем јуна искрцали на острву Рендова, и Јутоотровно од Нове Гвинеје. Они постигли су, али нису се ни близу дошли до циља. Њихова дуготрајна, код којих се при свеки радило на томе, да се добију нови упориште за ваздушке и поморске снаге, налазе су тешкиме америчким губитимма у ратним и транспортним продолжима, као и великим бројем изгубљених авиона.

Сасвим-политичке позиције Енглеске у вези са Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Унијом, исповеде су са тежим очигледнијим, и тек пошто је британске империје у свету постепено пропаде у руке Вашингтона, док Енглеске позиције у Европи — у Совјет Москве.

Главна разлог рани чега је Русвелт ступио у рат, била је жеља за стварањем супер-западног Сједињених Америчких Држава у свету у светској политици и светској ера вроди, као предузлов за коначно Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Сасвим-политичке позиције Енглеске у вези са Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Унијом, исповеде су са тежим очигледнијим, и тек пошто је британске империје у свету постепено пропаде у руке Вашингтона, док Енглеске позиције у Европи — у Совјет Москве.

Главна разлог рани чега је Русвелт ступио у рат, била је жеља за стварањем супер-западног Сједињених Америчких Држава у свету у светској политици и светској ера вроди, као предузлов за коначно Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Сасвим-политичке позиције Енглеске у вези са Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Унијом, исповеде су са тежим очигледнијим, и тек пошто је британске империје у свету постепено пропаде у руке Вашингтона, док Енглеске позиције у Европи — у Совјет Москве.

Главна разлог рани чега је Русвелт ступио у рат, била је жеља за стварањем супер-западног Сједињених Америчких Држава у свету у светској политици и светској ера вроди, као предузлов за коначно Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Сасвим-политичке позиције Енглеске у вези са Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Унијом, исповеде су са тежим очигледнијим, и тек пошто је британске империје у свету постепено пропаде у руке Вашингтона, док Енглеске позиције у Европи — у Совјет Москве.

Главна разлог рани чега је Русвелт ступио у рат, била је жеља за стварањем супер-западног Сједињених Америчких Држава у свету у светској политици и светској ера вроди, као предузлов за коначно Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Сасвим-политичке позиције Енглеске у вези са Сједињеним Америчким Државама и Совјетском Унијом, исповеде су са тежим очигледнијим, и тек пошто је британске империје у свету постепено пропаде у руке Вашингтона, док Енглеске позиције у Европи — у Совјет Москве.

Главна разлог рани чега је Русвелт ступио у рат, била је жеља за стварањем супер-западног Сједињених Америчких Држава у свету у светској политици и светској ера вроди, као предузлов за коначно Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

Енглеска је морала бити свесна, непосредно Дедлеске-тогдашњи утворе комбу Лондона и Кремља са свима тајним клаузулама, да је потпуно сасвим једни документе светског-политичке значаја. Само тога дину и по дана раније, Енглеска није хтела доноволно ни искључене Рајху. Данаша и не ваша Енглеска, да је пуно свих осигурана Енглеске.

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

И они су јеврејски накот

Живот тих чувара народа био је увек тут часа. Од када историја живимо пратити год, стан и свакодневне новине народног човека, од тада знамо, да је он био често и затворен. Нико није но души, нарок и тонац, ваш народ је обдарен изузетним и јединствен правилом, које су њесно повели и овекове. Куд затворе, ово што је Његош Данко Миљановић и још неки назвао Маловерним тиком, увек је био кама најбољих у нашем роду. Било је кравиво, до у кошто је ко боли и неће умре, да је и толико и човечанин прекине своје мисли своје своје пропевањем. Једино се не дало ронуга о томе, да зеобу Јунаштво не окаља неповерство.

Неповерство је служити се нечасним средствима у борби и нечасним се односити према онима који су у борби или сами борбе принуђени, да је остану. Према тадашње историји борци и већо нора знати куда одлази Ну у томе смислу, да тај увек стоји неповерен, него да до извођења момента свога рада, који у борби није никада исплаћено ни нељуске особе, „Освободиоци“, бедни пљачкаши и злочинци, сами најгнуснији по психологији, да су и они као и ми изашли у своје поље заједно. Исконске душе, њихова срца и свести су једнокрилне. То се јасно и недвосмислено свеђочило методама њихова борбе. Не они духовно нису. Срби би. Не они духовно нису. Срби би. Не они духовно нису. Срби би и ја у апсолут српског народа.

И „освободиоци“ су умрљани јеврејски духовни живот. Одрођен, обезбеђен, без душе и срца. И без интересних особина српског народа, не зна ни шта је њихов богати дух нам може слојно недостаје. Они нису Срби, него одрођи и изопћени.

Н. Т.

ЛЕПОТА ЖРТВЕ

Живот само дотле вреди док се може за њиме пожртвовати. Чим то неће остварити вреди, ни онда је бесмислен.

Жртва дала с ону страну живота.

Да ствара жртве је у свести његовог ствараоца до самообожења. Дота далеко себе, без задњих мисли и страха да живот — знаш достојна највеће вредности живота. Живот, у апсолутном смислу, јесте непрекидна низа за пожртвовање. Свакодневно Богу Вечно и неуморно наналовље Бога у себи и само себе, и непрекидна борба са непостојећим за одржање тих плана — то је сва истинитања сушта живота, сва његова и ова што сте остало добивај свој смисао. Без тих божанских побуда у човеку, нема ни његове способности за жртву, а ни његове чистоте.

Жртва је привилегија изабраних, а не свих. Ни за себе. Ту је ја сукобљено. Жртве за себичности ниску жртве — него виђивости. А жртвовати се за друге не може ни онај који се није ослободио себе. Ко сумње зеоли само и

Између стварности и реализа

У општој инфлацији речи, која данас карактерише и ове најдоње нивое, и реч реалпизам не губиле је свој прави смисао. Прочитао и прегледајући њено употребљавање и у потребним и у непотребним случајевима, са мирољем и нетрпљењем њено коришћење, као уосталом и живот који је окружује, а све без свести свог основног карактера њеног значаја, довело је до тога, да се она отцепила од живота и стварности и постала само жута реч, празна фраза.

У политичком речнику данаш њеног, који и иначе обилује таквим нагомилањем „лоших речи“, реч реализам има сасвим нејасно значење — уобичајено. А то је у многоме и бит њене многе трагедије. Зато о њој и пишемо.

* * *

Све ово што се у једном живоју стварно умре је одраз тога живота, било у позитивном, у негативном, или у чк ком другом смислу. Све то зна, поред тога ума и једну општу, неизбежну карактеристику: да је ограничено и да се може проценити и вредност најчешће са оне тачке гледишта. Тако је то и у уметности, и у филозофији, и у политици, и у — филозофији. А како је и реч дело живота и не може се без њега ни замислити, то и реч, као и сва остала, одражај односима неког одређеног времена.

Реч реализам са особином об

ЛЕПОТА ЖРТВЕ

трансформисаном у животу — не може видети ништа изнад у њему. А зна се, да се само из великих тешких рађају велика дела.

Сасвим натпор у животу данашњег времена карактерише систем, изражен у свим областима живота, од уметности до политике, економије, па чак и до спорта. Све је то, по свој прилици, последица великог рата, који је оставио за собом тако дубоке и неизбрисиве трагове. Ако је рат, као што је познато, био највећа катастрофа, која је икада снашла човечанство, онда је разумљиво, да је и његов утицај на све стране живота, на све његове манифестације морао бити огроман. Ако је рат, као што је познато, био највећа катастрофа, која је икада снашла човечанство, онда је разумљиво, да је и његов утицај на све стране живота, на све његове манифестације морао бити огроман.

Добровољац „Штука“ прича

Но од вас није узимао „Штуку“! Он је дуборан одрезак. Прсти, мала, отворен, добар дуг, ен је самац дуг и мио. Поклапа ка му се опростило до пола пагон постојећих, па га „помоћно једињо“ са неколико по туру, али то ваше до мало. Али, ипа то мора, још се тицало и ње служе, као кажу војници.

Што се храбрости тиче, није најбољи, али није ни кукавица. Не може рећи да је велики да ме први у борби, ако, тек, нико без ње задаци, нужан, ако је то изучавано тактика и ратни рационред.

Е, али „Штука“ је доживео не што што нису могли дуги. Био је ре сет дана у болници код ратног лекара и остао је жив. Како? То ћу да вам испричам. То ме је „Штука“ испричао у повереној ча ибе, вашој, ја сам ћутао бора, да се сам заклоним.

„Штука“ је метеном Лунинског одељења. Помоћно се сиа каквог да не кажем борбе. А шуре ме чудно, нашао, као да ни је јасно сам за собом. Као да је ја ће ја ће ја ће

СРПСКА ВЛАДА ЗА СРПСКО СЕЛО

У свом главном задатку: духовној и материјалној обнови земље, Српска влада генерала Милана Недића, преузимала је 2 године управу, повода је са правилне такве тежишта, да ту обилну трећу спровести на пуном месту кроз српско село, које је село наше државног живота. Не само бројност нашег сеоског живља, који чини нашу земљу претежително сељачком земљом, већ и виталност села у привредном, пољопривредном и духовном животу земље, руковођаше су владу генерала Недића да своје прве пословне обрати селу, да отуда на пред месту оцењује наш прогрес.

Зато тога је Српска влада посветила село, сељаку и пољопривреди своју најбољу пажњу и бригу. Поздрав село и отворити сарадњу између села и града дала је једна од главних постојних мера коју је себи ставио у дужност председник генерал Недић.

Аванзо, који је одмах у тим крајеву поводила на селу у виноградарским правцима, показала је убрзо своје велике успехе, можемо о врлом раду неће него што су постигнути за кратко 21 годину нашег ропског државног живота, као је село било од свих режимима занемарено и запостављено.

Прве крупне и можда најкрупније мере пролазе не само ко обнови земље, већ и на одржању нашег народа, дало је српско село у политичком погледу, скупштинским и правашњим при влад председника владе генерала Недића да очувале мира и реда у земљи. Да није било нашег сеоског реда и бр ког потпуно дубоко сигурности, ко ни какве би се још теже и непоправљиве последице обрнуле на цео народ. Одбијање свако рушилачког покрету, сам по себи од моје стране равноправним потписником владе пасту у борби против рушилачка рада, село је афирмирало свој високи политички смисао, засновао на особљавају дубоки привредности према земљи, води, домаћем огњишту и породици.

Материјални прилог села

Одужујући на тај начин с једне стране свој највећи дуг отаџбини, село је пружегао свесрдне на рад да одужи и другу велику дуг, а то је материјалну одужење народу. Као што је с једне стране успешно вика претседника генерала Недића за очување реда и мира у земљи, с друге стране усвојили је његов и тих да се сама стопа земље мора заслужити, да живљени Србин не сме умрети од глад.

Уједињени тако своја два највећа прилога у темеље наше обновљене државе српско село дало је доказа да зашто заслужује сваку и бригу, коју му је владо показала.

А бриге да наше село и наше сеоска челика је и разноврсна.

На прво месту предузета је мера на духовној обнови села. Постављена је највећа брига народном школству, да не би с једне стране остало без учитеља, а да би се с друге стране отворили нове школе тамо где их још нема, а где су врло потребне. Путем предавања сељаку је пружена довољна сигурност у свету и широки су хоризонти његовог знања.

Сарадња села и града

Једна од најважнијих акција, уперио дуженог мера између села и града, неопходна је ли-

ним контакта српских домаћина претежницу влади генерал Недићу. Многобројне групе сељака и угледних домаћина из свих крајева Србије, међу којима су се налазили и најбогатији и најсиромашнији, и старији и млађи, долазиле су на недеље у Београд као гости претседника Недића. Сваке недеље по један дан претседник Недић проводи у дугом и пријатељском разговору са својим сеоским гостима.

Са сваки у групи и са сваким појединцем претседник влади говорио је од срца сваку, објашњавао се непосредно о њиховим жељама, потребама и виталним, а затим истицао дужности које се сеље имаћу, упућујући на велики значај и неопходну потребу успостављања свих продуктивних снага земље, у сарадњи села и града, за бољу и срећнију будућност народа. Одлазећи сеоски гости са села, са бољу и срећнију будућност народа. Одлазећи сеоски гости са села, са сваког састанка у Београду вратили и чули на селу политичке, привредне и културне, највише је интересно врло вест овог посета, о којима ра по повратку у своја села много говорили и са умировљене наше околине.

Планска пољопривреда

Једна од најважнијих привредних задатака Српске владе било је спровођење планске пољопривредне производње. Кад се узме у обзир да домаће тржиште врло мало купује у пољопривредне производе, да је тако било и пре рата, да је само стопа земље мора заслужити, да живљени Србин не сме умрети од глад.

Уједињени тако своја два највећа прилога у темеље наше обновљене државе српско село дало је доказа да зашто заслужује сваку и бригу, коју му је владо показала.

А бриге да наше село и наше сеоска челика је и разноврсна.

На прво месту предузета је мера на духовној обнови села. Постављена је највећа брига народном школству, да не би с једне стране остало без учитеља, а да би се с друге стране отворили нове школе тамо где их још нема, а где су врло потребне. Путем предавања сељаку је пружена довољна сигурност у свету и широки су хоризонти његовог знања.

Сарадња села и града

Једна од најважнијих акција, уперио дуженог мера између села и града, неопходна је ли-

Док су с једне стране предузете све мере да се наша сеоска производња интарзира и кукуруза не само одрази, већ и повећа до максимума, с друге стране се предузете је акција за што шире гајење поврћа, које је уједно дало највећи приход. Не само по селима, већ и по градовима и њиховој околини, засађене су поврћем многобројне мале површине, које нам добрим делом о бољшују исхрану.

Нашем војсковању посвећена је највећа пажња у погледу сигурности и будућности. Земља је подељена на војничке рејоне и војводе, уколико су најбоље војнике за одржање већ постојећих војничких и преко расадника спремно се затварала за будући велики развитак нашег војничког и сваки правилно. У погледу сточарства предузете су све мере за заштиту стоке, за њено подизање и оплемењивање новог по приводима грла и за њено повећање.

Акцију влади широчито су помогли Београдска радио-станица увођењем свакодневних емисија за сеоско село, штампа својим сталним рубрикама за сеоско село, као и књижарска издавачка предузећа својим поучним и занимљивим издањима на области пољопривреде.

Реорганизација задругарства

Велики, управо преседни корак од будуће значаја и благостање наше сеоске учинили је реорганизацијом нашег задругарства, нарочито сеоског, на коме и сваком основи, обезбеђен је низ у сигурности село и у будућности најбољи пропратни наше сеоске производње, малих сеоских потреба села, осигурање производње и пробе сеоских производа, културно подизање села и постављање сеоског живота на далеко виши ниво од досадашњег.

Конструкција пољопривредних производа самосталне је са данашњег рада једно једно једно нита друге, је годишњим протицајно као мора између села. То је питање сељачких дугова. Усвојено уколико пословне мисли конкурсом, сељак је данас у могућности да врло лако регулише своје дугове и да ослободи, без тешког напињања и интереса, расположиве своје приходе на свога мучног рада.

Сеоска омладина

Велика пажња посвећена је сеоској омладини. Њене групе сеоских тежишта отварају се на пространим сеоским имањима, министар просвете и вера и радовера са претседником владе генералом Недићем, сам омладини приликом су као и сети за напредним земљиним сеоским газдинствима. Из великих сеоских и чланова који се налазе у њима, као и из других крајева земље, долазе по недеље у Београд као гости претседника Недића. Сваке недеље по један дан претседник Недић проводи у дугом и пријатељском разговору са својим сеоским гостима.

Најзад, за нашу сеоску омладину од огромног је значаја недавно објављена одлука министра просвете о оснивању Фонда српских привредника за школовање сеоске омладине. Наши сеоски омладинци, одликовани на школовању, посвећивали су до сада, да се њиху њима влади многобројно велико целини тежишта, који су њи дали и чиста ина подстицајним и талентованим а јачих радника.

Код се напреди бизнис ита је све до сада, у року за две године. Српска влада урадила за српско село и за српског сељака и што је за то време постигнуто, сама можемо рећи да је најбољи доказ бољег будућности, то је њом дати који проведена и доцније до израсла на нашем селу, док свести сељаку да је он основни стуб на коме држава почива, док поносу сеоском младом ратом у живот државног заједница, као истовремено и дух сигурних будности и одговорности које село има према тој заједници у подизању и одржавању нашег државног живота и материјалног благостања.

Школовање обдарених сеоских омладинаца

Бистрина нашег сељака, његова жеља и воља да просвети своје синове, да се школују, одавно је позната и у многобројним приликама показана. Најбоље наше умеће на свима пољима интелектуалне делатности, истакнути политичари, привредници, научници, књижевници и уметници били су деца са села, који су дошли у град без ичега, школовала се радећи по грађанским кућама и дајући часове и „кеширајући“, али су чврстом вољом успели да сами дођу све материјалне тешкоће и да најзад дају пун допис о свом стварној интелигенцији и способности.

Иако је велики број таких сеоских омладинаца био напоран и да све своје снаге стави у службу отаџбине. Жртве које наш народ буде за то подносио неће бити узалудне. Она деца бабе ране од непознате ако рекли. Они ће бити духовне вође нашег народа, неког и дана наше отаџбине.

**Као за сама Фонд још не располаже толиком сумом новаца да бе могао обезбедити сву талентовану сиромашну децу са села која су ове године завршила основну школу, а не могу да продуже школовање у гимназији, у нрава Фонда поноша да ће сва деца пријаве сина српски инструктори и других грађана на које земље у местима где постоје гимназије, нарочито сви који су пореклом са села, а који*

Мало сељачке не пропади наше нрсно бесцљено већ чита добре нашег

Снимио: С. Н.)

ром за вечито остане пород пуна и материје, нарочито о послеће време, кад је борба за нашу у траду постајала све тежа.

Увиђајући ов колико је ово, је усеа сеоског материјалног потенцијала сеоских снаге, министар просвете и вера и радовера са претседником владе генералом Недићем, сам омладини приликом су као и сети за напредним земљиним сеоским газдинствима. Из великих сеоских и чланова који се налазе у њима, као и из других крајева земље, долазе по недеље у Београд као гости претседника Недића. Сваке недеље по један дан претседник Недић проводи у дугом и пријатељском разговору са својим сеоским гостима.

Најзад, за нашу сеоску омладину од огромног је значаја недавно објављена одлука министра просвете о оснивању Фонда српских привредника за школовање сеоске сиромашне деце. Наши сеоски омладинци, одликовани на школовању, посвећивали су до сада, да се њиху њима влади многобројно велико целини тежишта, који су њи дали и чиста ина подстицајним и талентованим а јачих радника.

Код се напреди бизнис ита је све до сада, у року за две године. Српска влада урадила за српско село и за српског сељака и што је за то време постигнуто, сама можемо рећи да је најбољи доказ бољег будућности, то је њом дати који проведена и доцније до израсла на нашем селу, док свести сељаку да је он основни стуб на коме држава почива, док поносу сеоском младом ратом у живот државног заједница, као истовремено и дух сигурних будности и одговорности које село има према тој заједници у подизању и одржавању нашег државног живота и материјалног благостања.

Школа за сва деца, без обзира на имовно стање родитеља, отворена је за сву сеоску децу, а нарочито за ону која су родитељи сиромашни. Ако деца имају способности, а ако су родитељи сиромашни, Фонд ће помоћи њихово школовање.

Конкурс за ове ђаке је расписан до 15 септембра.

НИКАКВЕ АНАЛОГИЈЕ

Свет воли историјске упоредне. Зато стално упоређује садашњи рат са Светским из 1914—1918. Има много људи који ни сад да једно обичне ствари не виде према ономе што се обично показивало. Тихи људи користе мишљење да је тихи Светски рат створио законе једног војног морала да се воде сви светски ратови. Они људи траже аналогију у садашњем догађају и у њему из прошлога рата. И они се у својим предвиђањима тако предузимају као логије.

Тетрарајући тим путем аналогије, неки људи кажу: „У Светском рату стаје је било одлучено на крају четврте године, а у њему године рат се завршио победом демократских држава. Зато, кажу они људи, и у садашњем рату четврта година је одлучна година, а у њему месецима пете године надаћете се у руске демократске земље".

Ова аналогија нема никакве основице. Баш напротив, све чињенице доказују да се садашњи рат развија у сасвим другом правцима него претходни, да су садашње прилике ратне стратегије сасвим друкчије него што су биле на крају на четврте у пету годину претходног рата.

Завршетак четврте године светског рата био је карактеристичан следећим важним чињеницама: Турска умирала од историјског рата на три фронта, на Кавказу, у Месопотамији и Палестини, па се чувала своје обале и мореуза, стајала је зрела слном, јер су аглијанске снаге биле опрезне. Бугарска је тежиле била при крају своје снага и зато је спољни фронт претстављао најслабију карику у стратегијским линију централних држава. На италијанском фронту аустријска војска била је напокона тешким искушењима која нису била превазиђена само борбеном способношћу, већ на прво месту — тешким поља тешким приликама у Аустро-Угарској монархији. Немачка се ослобођења једног непријатеља, овог истовара али зато је имала на западу фронт на коме је морала борити против ариље мировне интервенције, — Француске, Енглеске и Сједињених Америчких Држава.

Тај фронт се морао борити под најтежим економским којег су биле проузроковане тешком прекидањем снабдевања у блокадом енергију централних држава. Немачка није могла да створи тенкове, јер је челик био потребан за подморнице, а није могла да створи подморнице у довољном броју, јер је челик није било довољно тенкова.

Немачка флота морала је да се повуче на узак простор Северног мора јер и поред покушаја Јутландска помоћи новог фантастичног средства рата, под морнице, Немачка није била у стању да победи на мору ни на пучине целог света. Зато није могла да сломи обруч блокаде. А блокада је створила тешку неставицу код Немаца и њихових савезника да је већ то довело на глад. Физичко изнурење људа подвргли су другу непријатељске пропаганде које није жалило ласка обећања нако би придобили немачка народ на „частан мир". Под дејством те пропаганде у свој Немачкој створио се пацифички фронт, који је био оријентисан од свих других фронтова. Немачка вера у победу била је ушкопана, а зато ступљење у њу подиву рата Немачка је наставила борбу без наде у успех. Зато изнео смет. У садашњем рату свет се подели од две половине, и једна се бори против друге. Овде је Немачка са свима тим савезника имала против себе Француску, Британију, Сједињене Америчке Државе, Русију, Италију и Јапан, не рачунајући неколико мањих држава. Сада Немачка са Италијом и Јапаном располаже светом коју још стављају на расположење све државе Европе и Азије који није овога пута уопште Британоамериканима. Било када је биомилесност када треба блокирати поморину земљене купце. А то треба учинити са спитања двапут мањим него што су биле у Светском рату потребан за блокаду немачке обале. Сада морнарице Јапана и Италије не помажу ту интервенцију блокаду, већ, напротив, раде за деблокаду и, штавише, ра-

Из прве борбених линија Источног фронта (Фото: В. В. А.)

леко мноши пете године светског рата биле су многи очајне борбе Немаца против сопственог неповерења у своје могућности.

Ово што се десило у току немачких мезиви пете, последње, године рата, било је физичке и психичке -принудило у току четврте године рата, велика тешке по централне државе.

Сада већ нолико самог тока четврте године садашњег рата. Не нитко и нигу самозвани немачки фронтова ако што је биле онда. Нигду само једни фронт на Истоку. Додуше, то је фронт тешких борби против непријатеља који је јак, нико је његовог садашња јачина постигнута употребом последњих снага. Но рад све јачине Источног фронта, то је исак фронт на коме се Немачка бори само против једне државе, а не против три као што је то било 1918 године на Западу.

Сада не постоји ни другостепени фронтовски на Балканом Истоку и на Јутланстову, који су у ситуацији на равној рата и на којима резултат рата. Британоамериканци би хтели да створе нови фронт као што је било у Француској, али коалиција је имала ограничења у својим могућностима за стварање тог „другог фронта", јер се она бори на простору централних држава, па ако што је било у Светском рату, већ против два централна организма, од којих један обухвата Европу, а други — највећа део Источне Азије.

У Светском рату на једној страни биле су групе централних држава, а на другој страни цео народи Азије који броје стотине милиона људи.

Године 1918 Немачка је имала тешких борби на фронту на којем се непријатељска снага из дана у дан повећавала доласком нових дивизија из Америке. Садашње борбе на Истоку су тешке, али има безброј доказа да се снага Совјетске Уније исцрпљује и зато треба издржати још неколико недеља битке да би се сломила садашња офанзива, а тај ће слом много значити за равној иного рата, јер Совјетска Унија није више у стању да подиже нормо као што је могла до сада подносити.

Немачка хладнокрвно води борбу стрпи убоју на Истоку, јер зна да је њена снага огромна и да њен фронт добија помоћ не само у сопственој мањини снази, већ и у снази народа Европе који шаљу своје дивизије на Исток. Дешава се да исуприотно овоме што је било 1918 године. Овде је посутала снага непријатељска држава а ратне народа Европе и Азије који шаљу своје дивизије на Исток. Сада напредовање једне коалиције, СССР, губи своје снаге, док побуљени снага Европе расте. И у том односу снага огромну улогу играју одушевљење и самопоуздање десетина милиона необуђених Руса који дају своје најбоље људе за пробијање немачке одбране.

Тај осећај снаге не може бити компромитован неким познанским дезинформацијама, као што је било 1918 године, када је непријатељска пропаганда ширила гласове о томе да је Немачка без снаге, да је исцрпена, да је на ивици револуције, а у ствари је Немачка имала снаге за 1918 годину.

Блокада није овога пута уопште Британоамериканцима. Било када је биомилесност када треба блокирати поморину земљене купце. А то треба учинити са спитања двапут мањим него што су биле у Светском рату потребан за блокаду немачке обале. Сада морнарице Јапана и Италије не помажу ту интервенцију блокаду, већ, напротив, раде за деблокаду и, штавише, ра-

Ово што се десило у току немачких мезиви пете, последње, године рата, било је физичке и психичке -принудило у току четврте године рата, велика тешке по централне државе.

Сада већ нолико самог тока четврте године садашњег рата. Не нитко и нигу самозвани немачки фронтова ако што је биле онда. Нигду само једни фронт на Истоку. Додуше, то је фронт тешких борби против непријатеља који је јак, нико је његовог садашња јачина постигнута употребом последњих снага. Но рад све јачине Источног фронта, то је исак фронт на коме се Немачка бори само против једне државе, а не против три као што је то било 1918 године на Западу.

Сада не постоји ни другостепени фронтовски на Балканом Истоку и на Јутланстову, који су у ситуацији на равној рата и на којима резултат рата. Британоамериканци би хтели да створе нови фронт као што је било у Француској, али коалиција је имала ограничења у својим могућностима за стварање тог „другог фронта", јер се она бори на простору централних држава, па ако што је било у Светском рату, већ против два централна организма, од којих један обухвата Европу, а други — највећа део Источне Азије.

У Светском рату на једној страни биле су групе централних држава, а на другој страни цео народи Азије који броје стотине милиона људи.

Године 1918 Немачка је имала тешких борби на фронту на којем се непријатељска снага из дана у дан повећавала доласком нових дивизија из Америке. Садашње борбе на Истоку су тешке, али има безброј доказа да се снага Совјетске Уније исцрпљује и зато треба издржати још неколико недеља битке да би се сломила садашња офанзива, а тај ће слом много значити за равној иного рата, јер Совјетска Унија није више у стању да подиже нормо као што је могла до сада подносити.

Немачка хладнокрвно води борбу стрпи убоју на Истоку, јер зна да је њена снага огромна и да њен фронт добија помоћ не само у сопственој мањини снази, већ и у снази народа Европе који шаљу своје дивизије на Исток. Дешава се да исуприотно овоме што је било 1918 године. Овде је посутала снага непријатељска држава а ратне народа Европе и Азије који шаљу своје дивизије на Исток. Сада напредовање једне коалиције, СССР, губи своје снаге, док побуљени снага Европе расте. И у том односу снага огромну улогу играју одушевљење и самопоуздање десетина милиона необуђених Руса који дају своје најбоље људе за пробијање немачке одбране.

Тај осећај снаге не може бити компромитован неким познанским дезинформацијама, као што је било 1918 године, када је непријатељска пропаганда ширила гласове о томе да је Немачка без снаге, да је исцрпена, да је на ивици револуције, а у ствари је Немачка имала снаге за 1918 годину.

Сва чињеница потпуно је при окружена ситуацију да приредиш ратишту. Док је 1918 године на коалицију распадала балтом целога света, сада она не може слободно да располаже ни са ким благом које јој је пристало после губитка најгушћенијих територија. На мору немачка господства коалиције, напротив, тако господари Трећи пакт.

Према томе, физичка снага Трећег пакта је неупоредиво већа од снаге централних држава из Светског рата. А снага непријатељске коалиције је много мања од снаге те исте коалиције у прошлом рату.

Са гледишта моралних снага видимо исто. Коалиција лута у погонски јер нема никакве заједничке водеће идеје која би уживала одговорни рат народима демократске групе. Обрнуто је код народа Европе и Источне Азије. Они се боре не само за своју независност, већ и за високе идеје Новога Поретка. А што је најважније, они се боре за сво своју културу — високе културе Европе и оригиналне културе Азије. Ове се боре за ону идеју коју су раскувале својом човеку, а то су: „Азија — Азијатима" и „Европа — Европљанима".

Све је обрнуто у садашњем рату према претходном рату. Обрнут је однос снага, обрнут је однос моралних, обрнут је однос одушевљења, обрнут је ток догађаја, обрнут ће до буде и резултат: победиће Трећи пакт.

М. Војводић

За породице наших заробљеника

Док се живот у Србији, и поред свих тешкоћа пашетских ратним стањем, развија слобдно, тихом организацијом се живи духу и новим прилицима, дотле је добар број наших мајки и других жена из тог радосног тока, као да је живот заустављен од свега лежак и слога дана. То су оне силни наших народа које чекају своје мужеве, синове и браћу.

Последње тог великог одвајања од родне земље и куће је сваке само оно. Напротив, чести су случајеви да се последње доа тешке свакодневне пажње до дому, њихова жене, мајку деце и свако родитеља.

Док је с једне стране цели свет живиот за се бројено и пашим заробљеницима, дотле је исто тако и не мање наших стрепи дужност за повољно рођење о њиховим породицама, које су усле одвојене хранитеља до једне у тешке прилике.

Претседник српске владе генерал Милан Недић сматрао је и сматрао њихов потомак. Да би нас учинило све што је могуће, претседник генерал Недић наложио је Министарском савету Уредбу о помоћи заробљеничким породицама, која је усвојена и одобрена.

Ова Уредба наложила да се на свој помоћ осниве у Београду Централни одбор, а за сваки округ округлим одбора при округлим начелствима са повереницима у подручја срезовима и општинама, који ће под руководством Централног одбора пружати хуманитарну у помоћ до свих заробљеничких породица.

*Централни одбор већ је начелствима и састављају по

ОДАЈМО ПРИЗНАЊЕ ГЕНЕРАЛУ НЕДИЋУ

Пуних се за час у 1941 години и расмотримо садашње ситуације, па ћемо тек по њима моћи да процењено величину и домет подухвата генерала Недића.

Генерал Душан Симовић, са неколико безумних људи, довео Југославију у такву ситуацију да ју је Немачка покала 6 априла и 18 априла Југословенска војска расула се те је један део срамно и сплеменито, капитулирао а други део, нарочито, одмах је образовао војску новостворене државе „Независне Државе Хрватске" а Југославија је неповратно пропала. Симовић и његови влади авионима побегоше у Лондон.

У таквој српски народ био је запрепашћен, понижен и застрашен.

Комунистима овако стање било је погодно да развију потпуно своју акцију, коју су почели још за време Југославије.

Њихове организације и чете нису се смањиле ни после Априла. Тек кад отпоче рат између Немачке и Совјета, 22 јуна 1941, они ступише у отворену акцију.

Агитатори комунисти разлагали се по све стране те писмено и усмено проповедали, против окупатора и усташке шта они „ослободиоци" раде и шта ће, те се много одвојише.

До 7 јула нису нападали Немце, већ само Усташе.

Тада је Немачка, немилице и немилосрдно. То бекство је било паничко. Немци бише моћи да задрже ни једну већу борбу, ни једну битку, ни једно упориште, ни једну линију одбране, већ од 7 јула до десет дана одступање је било тако брзо да нису могли ни да ухвате ни да ликвидирају ни једну већу јединицу.

Немци су 7 јула почели да одступају, а 10 јула Комунисти су напали Усташе у Лици, Банији, Кордуну, Славонији, Босни, Херцеговини, Црној Гори, Приморју, Србији, Срему, Бачкој, Банату, Барањи, Словенији, Истри, Далмацији, Међумурју, Загорју, Загребу, Сиску, Карловцу, Вараждину, Копривници, Бјеловару, Осијеку, Винковцима, Вуковару, Сарајеву, Мостару, Травнику, Бихаћу, Сарајеву, Мостару, Травнику, Бихаћу, Сарајеву, Мостару, Травнику, Бихаћу

ОТАЦ ПЕСНИКА ЗЛАДИМИРА ВАСИЋА

Пишући о Српском народу и Владимиру Васићу, г. Алексић вели: нас је потресло: са колико симпатичног дивљења говори о њему његов пријатељ, чији је бистрог ока доиста скоро непозната.

Васић је био сам довољност кроз Немоћи Васића, чувајући доследан и свакобрано велитог поштовања. Често је 1939 године одлазио у Шапац у школу противних хуманиста, где је за њега и друге, који нам познавали, Јевросим Живојин Васића. У тој ретској школи нашао се много поља и о њему и његовом сину, песнику Владимиру Васићу.

Прота Васић као и су њихових стицајем на Библиотекарству у Цркви Торк, да су у послу ној себи" прешао у Сем у ово Мирјани, где су живели под пасторе Гавазарића. Поприлично противе матоне баш је учитеља, свештеника и калуђерица. Међу њима отац Игнатије Сп био је учитељ моје Мајке Игнацијева. Ким Рувима и ро Сарајевом. Прије поново по Србији и Срему.

Протин отац Васић почетно је у Србију код Обреновића, те о чутало у Београду. Ту је и останио се у варошком Трабанџ.

Једне протине рођене сестре била је мати Милоша Милојевић, етнографа и књижев. Милојевић је био оженио сестром Ко сте Цуњића.

Прота Васић је рођен у Бе граду 12 маја 1871 год. као у вратио се у Кутинову, и то пређашно и приватно. Знамени је да му је и мати била писмена и вољна жена. Он је у младости хтео да се школује и био монастирски искушеник.

У Србију је прешао 6 септембра 1893. год. и постао најпре у четез. Ово ми је баш Радо Алексић, затим Шабац и Београд, где је завршио и свештенички испит. Ту је и оженио чланак шабачке протин Јовке Пилиповић, такође рођене, коме је био и пријатељ.

Прота Васић је био скинут (25 јануара 1932) Милицом, кћерју г. Матије Јака Пилића из Румске.

Строгим политичким опредељењем није имао непријатеља, нежели духа, врсте Васић је сав до 1858 године тежак и рђав живот. Пос сте тога чувена он је „отеро-нашој земљи, поседнут и утопљен личност сав до своје смрти.

Рођен у Шапцу 1842 године, школу сте, писао Владимир Васић је завршио и возило се тз тога сам у Београд основаних средњих. Отац га је 1858 доведе у Београд.

Причали многи Васића које се основао у Београду и за његово ч чиње у догађајима тога времена, је не само живо, него и вр ло занимљиво. Он је био у ген тору свих политичких интрига и дешаја, у непосредном контакт то са Краљем Милошем. Шта ви ше, он се бољом са двојицом ко мирном и био овај пакао по тр Хаџи-Тенка чији је утицај на Књеза Милоша био прилично ја

Године 1860 Књез Милош је приређивао свету Васића за Бео граде, јер му је као по-обновитељ и либерал већ био по ста, и ствар је Отац је спре на пајвећима за „пословање" Гагуа на Косовом Пољу, што је било пропаћено.

У то време (1860) Владимир Јовић стиче у Београду уз Милоша Теокаревића, а затим и стапање са њим са кнез Милошем Михајла у сукоб Милошевић, што нам је свим сигурно у либералној и опозиционој политици. Јовић није могао бити ухваћен ни истом политичком линијом, а ни Књез Милош није могао бити ухваћен ни истом опозиционом линијом. Јовић је ухваћен у уједно више ухваћен на ова

Значај омладинског књижевног конкурса

Књижевни конкурси имали су увек значајне улоге во остваривање књижевног живота и на постојеће једне жиле у гласном међу самим књижевним стваралачима. Нелепо расписивање књижевних конкурса много је дезинтегрисало. Ни много дефинисан. Вештачки нас писао је Шпиро Витезда Петровић у часопису „Књижевност" у свом Манифесту. Где је сте ствар та питам? Ово су књижевни стваралаци и ја од Владимировић стваства!

По свим изгледима Васићеви ће увек у Вожу дечијег и књижевног живота. Зато да је дечији живот, као и сам Васић, био прилично изолован. Он сам нема у детињи свему у школи сестрама Немачке. Ни у кући Васићевој није се говорило ни о чему осим о књижевним стварањима

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Рехабилитација песника Светислава Стефановића

Др Р. Н. Киселиновић: Поезија Светислава Стефановића, Београд, 1943. Издање књижаре „Велика Србија".

После рехабилитације многе виђеније личности Лазе Костића, који се приступало са нужно добре воље и широког разумевања, дошао је ред и рехабилитацији мањих али подједнако значајних песника. Њима је заиста сигурно припао и песник Светислав Стефановић. Као што је познато, Јован Скерлић, Бранко Лазаревић и остали наши књижевни критичари из Скерлићевог круга, били су неправедни према песнику Стефановићу и одређивали су га и ово што ће се овде приметити: епигонски песничке таленат.

Данашњи Универзитетац др Р. Н. Киселиновић, обилно је свима дао за интересовање осећај о песнику Светислава Стефановића, који за живота није имао, а ни после њега није нашао, песнике да једнако дође до њихових срдитих и оправдано обједињених, са задовољавајућим поштовањем одређених критике Скерлића и Б. Лазаревића. Њихо је заиста сувише једностран приказ песника, који је имао и умело да нађе и неке сасвим оправдане критике. Лазе Костића, Сиси. Стефановић био је несумњиво једна од најзначајнијих појава у нашој књижевности. Зато су и Костић и Стефановић биле крсташке године, у којима је несумњиво најбољи и најзначајнији део наше књижевности.

Ако је Костић био крсташ, Стефановић је био крсташки песник и по духу у нашој литератури.

У свом успелом есеју др Киселиновић је дао веома занимљиву критику и психолошку анализу Стефановићевог дарова, рефлексије, филозофију, поимање и религиозне појаве; но свом ће наћи изврсне и најзначајније ствари у поглављима о Стефановићевој формулисаној концепцији и конкретне сидеје. Да Киселиновић је свом есеју дао додатак са разноликим делом најважнијих културних и књижевних представника за естетичке проблеме и истакнуте уметнике доиекао би.

У последњем поглављу есеја дао је занимљив осврт о мишљењу наших и страних најзначајнијих књижевних критичара и литературних историчара о песнику Стефановићу: Исидори Сан, Богдану Поповићу, Јовану Скерлићу, Отокару Кршњавом, Артуру Кронсу, Умберту Урбинији, Фалмеји Лебоа, од страних. На крају својих излагања, песак је дошао до свих интересантних закључака: „Данас, после свих тих неповољних околности стварилаштва, потребе се и у нас поетскопе уживати да су стојили и шесте тражења да биле објективнији и правичнији од нас самих. Крајње је време да постигнемо свести себе и до темељ дођемо и наше одстакле духовне оседлости и наша властита духовна остварења".

ЕВРОПЉАНИН РУБЕНС

Hans Gerhard Evers: Peter Paul Rubens. Verlag F. Bruckmann-München, RM 25.—

У моменту када Европа брани своју културу, једна књига о Рубенсу има нарочиту драж. Од Антверпена до Шпанија су велики градови чије историјске успомене нашем читаоцу нису непознате. Сви ти градови, који су у великој мери сачували своје старе грађевине, сведоче о једној великој уметности, која је у своје време имала интернационални карактер. Зато су у Костић и Стефановић биле крсташке године, у којима је несумњиво најбољи и најзначајнији део наше књижевности.

Уметнички спет кроз анемоте

Leonhard Frank: Philipp Wood, geschichte eines Malers. Verlag de Gruyter & Co. Amsterdam, Curtius Hausbuch Verlag, Berlin RM. 11.—

Не знамо да ли је неко до сада написао неку књигу о уметницима, а да у њој није било неког лудака. Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

Национално васпитање омладине

Завођски лист, Смедеревски Пашаник, година I, бр. 8, цена 8 динара

Завод за општинско васпитање омладине у Смедеревској Паланци ове године први је почео да ради. Али он је, као и сваки други, имао своје почетке, своје тешкоће, које је морао да савлада. Ако је он, ипак, за кратко време, могао да постигне оно што је постигао, онда је то, несумњиво, због тога што је у њему било добрих радника, који су се, са пуно воље и љубави, посветили делу, које је, по њиховом схватању, било од велике важности за будућност нашег народа.

Завођски лист, који је почео да излази ових дана, има нарочити значај и велику важност за нашу омладину, па ће, због тога, сваки број овога листа, који буде изашао, бити са нарочитом пажњом прегледан и оцењен.

Ми желимо Завођу да што пре дође до свога циља, а листу да што дуже живи.

Радио

СВАКОДНЕВНЕ ЕМИСИЈЕ БЕОГРАДСКЕ РАДИО СТАНИЦЕ

5.00— 6.15 Дечја радио-емисија
6.15— 7.00 Емисија за српске сељаке и вести на српском језику
7.00— 7.10 Вести на немачком језику
7.10— 9.00 „Добро јутро, драги слушаоци!"
9.00— 9.20 Вести
9.20—12.00 Плочи
12.00—13.00 Подневни концерт
13.00—13.10 Вести на српском језику
13.10—13.50 Подневни концерт
13.50—14.00 Вести на немачком језику
14.00—14.50 Плочи за вас
14.50—15.00 Извештај о водостају
15.00—15.30 Извештај Врховне команде с кратким појашњењем и кратке вести за вечеру
15.30—16.00 Плочи
16.00—16.30 Српске емисије
16.30—18.40 Час народне музике
18.40—19.00 Музика за вас
19.00—20.00 „На српскохрватском договарају" на немачком језику и вести на српском језику — бугарски, мађарски, француски и руски језик
20.00—20.30 Вечерње вести
21.40—22.00 Програми малог београдског стрелца
22.00—22.15 Последње вести
00.00—02.00 Плочице мелодије.

НЕДЕЉА, 29 АВГУСТ

16.05—17.00 Београд поздравља Бео-Сушицу: Народни оркестар Обреновић, Нада Пашковић, Предраг Бутић, дует Сава-Соколовић—Тасковић, квинтет Тербовић, квартет Соколић, Војин Поповић, Младен Гутеша, Јел. Стојковић, Константин Павлов
17.00—18.20 Лепе мелодије.

ПОНЕДЕЉАК, 30 АВГУСТ

16.00—13.50 Српске емисије.
16.00—16.30 Забавна музика. Извође: Забавни оркестар под управом Фрање Сеидлачка и солисти Данка Радић и Александар Марковић
16.30—16.35 Извештај Врховне команде.
16.35—17.00 Српски час
17.00—17.30 Такмичење за позивнице
17.30—17.40 Предавање.
17.40—18.10 Народна музика. Изводе Народни оркестар Милојевић, Савета Судо и Димитрија Тирић
18.10—18.20 Из савремених догађаја.

УТОРАК, 31 АВГУСТ

16.00—16.20 Српске емисије.
16.00—17.00 Музика из тонфилмова. Сузелуја: квартет Синић, квинтет Тербовић и Војин Поповић.
17.00—18.10 Народна музика. Изводи: Народни оркестар Милојевић, тамбурашки оркестар Арапчевић, Рушка Пуниша, Божидар Милосављевић, Вука Шекеровић, Божидар Грујић и Бора Синић-Крушевац.
18.10—18.20 Из савремених догађаја.

СРЕДА, 1 СЕПТЕМБАР

16.00—18.20 Српске емисије.
16.00—16.30 Забавни концерт Прегореве
16.30—16.35 Извештај Врховне команде.
16.35—16.50 Концерт музике састава под управом Богдане Цвејића
16.50—17.00 Из савремених догађаја
17.00—18.20 Забавне час.

ЧЕТВРТАК, 2 СЕПТЕМБАР

16.00—18.20 Српске емисије.
16.00—16.30 Концерт радио хора под управом Богдане Цвејића.
16.30—16.35 Извештај Врховне команде.
16.35—17.00 Квинтет Николић свира српске мелодије
17.00—17.30 Звуци народне музике. Изводе: тамбурашки оркестар Арапчевић и Јелена Солеста: дует Катинска и М. Милошевић
17.30—17.40 Предавање
17.40—18.10 Лепа час
18.10—18.20 Из савремених догађаја.

ПЕТАК, 3 СЕПТЕМБАР

16.00—16.30 Аудиција радио Београда.
16.30—17.00 Извештај Врховне команде на српском језику
16.35—17.00 Народне песме и музика разних народних оркестар под управом проф. Крстића. Солисти: Рашка Ђорђевић и Нада Јовановић
17.00—17.30 Шпанска: Квартет Синић, Војин Поповић, квартет Ђорђевић и Младен Бутеша
17.30—17.40 Предавање.
17.40—18.10 Народне песме певају Вера Пантелић и Добривој Јовић уз пратњу народног оркестра Милојевића
18.10—18.20 Из савремених догађаја.

СУБОТА, 4 СЕПТЕМБАР

16.00—16.20 Српска емисија. Добровољачки час.

ПРИЛОГ ЈЕДНОГ МАЛОГ НАРОДА ЕВРОПСКОЈ КУЛТУРИ

Есеј: Словенска књ. Изложба „Словенска књ". Приређује Словенска књ. Страна 370, цена Дс 270.

Добављени свеје словенстваста Словенаца је стварало низа важних културно-политичких задатака. Из њиног прибоја је доказати да нова држава не сама да дође стоји на високој културној висини, већ напротив њену самосталност, већ да тиа тј. самостално заслужује и оно што је потребно. Ово на новом месту могло је да буде, да је доиле неком свету да покаже, да је словенска народ до велика број знања са којима може да се користи и која имају широки значај.

Напротиво је велики број Словенаца који су радили на своје доношење. Зар не ова нова радиност и могла да изнаде могућности за развитак њихових способности. Ту Словенци су, растављени по разним свету, дала човечанству драгоцене вредности. Пашке су ова са тиа биле обухватиле и дале до ових интересантних закључака: „Данас, после свих тих неповољних околности стварилаштва, потребе се и у нас поетскопе уживати да су стојили и шесте тражења да биле објективнији и правичнији од нас самих. Крајње је време да постигнемо свести себе и до темељ дођемо и наше одстакле духовне оседлости и наша властита духовна остварења".

ЕВРОПЉАНИН РУБЕНС

Hans Gerhard Evers: Peter Paul Rubens. Verlag F. Bruckmann-München, RM 25.—

У моменту када Европа брани своју културу, једна књига о Рубенсу има нарочиту драж. Од Антверпена до Шпанија су велики градови чије историјске успомене нашем читаоцу нису непознате. Сви ти градови, који су у великој мери сачували своје старе грађевине, сведоче о једној великој уметности, која је у своје време имала интернационални карактер. Зато су у Костић и Стефановић биле крсташке године, у којима је несумњиво најбољи и најзначајнији део наше књижевности.

Уметнички спет кроз анемоте

Leonhard Frank: Philipp Wood, geschichte eines Malers. Verlag de Gruyter & Co. Amsterdam, Curtius Hausbuch Verlag, Berlin RM. 11.—

Не знамо да ли је неко до сада написао неку књигу о уметницима, а да у њој није било неког лудака. Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

Ако је и било, онда је то било у 19. веку, а не у 20. добацају у уметничке среће.

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, те је овим оглашујем за неважећу. Крстан Загорац. 598 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, те је оглашујем за неважећу. Јелена Вељковић. 597 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 15.728 издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је неважећом. Радомир Макић. 596 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 9.266 издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Видосава Богдановић. 599 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ и личну књижицу од Престоничке градске полиције, Крагујевац, изгубио сам па их оглашујем за неважеће. Милосава Павловић. 600 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам и оглашујем за неважећу. Даница Пантовић. 601 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, те је овим оглашујем за неважећу. Михаило Дарнича. 602 2—3

ДУЋАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1282 издату од Престоничке градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Добросав Зечковић. 603 2—3

ИСПИСНИЦУ моје кћери Боривоје Бојић ученице I разреда гимназије у Алексинцу изгубио сам те је овим оглашујем за неважећу. Драгиња Бојић, адвокат из Бабине Баште. 587 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Свето Делаговић. 583 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Жика Дмитријевић. 584 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ пријаву издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Ивица Стојановић. 584 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам те је овим оглашујем за неважећу. Вукашин Чучић. 585 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ и књижицу издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем их за неважеће. Драгиња Илић. 586 3—3

ПРИЈАВУ и облику налазе од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. па их оглашујем за неважеће. Благоје Стошковић. 587 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, те је овим оглашујем за неважећу. Надежда Николајевић. 588 3—3

ИЗГУБИО САМ овну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу па је оглашујем за неважећу. Светозар Петровић. 589 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Милорад Ђорђевић. 590 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, те је овим оглашујем за неважећу. Живка Петровић. 591 3—3

ИЗБЕГЛИЧКУ легитимацију издату од Престоничке полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Јованка Богојевић. 591 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ пријаву издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам те је оглашујем за неважећу. Милица Бракићевић. 592 3—3

ИЗГУБИО САМ овну карту издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, па је овим оглашујем за неважећу. Светислав Петровић. 594 3—3

ТРАЖИ СЕ Сретко Петровић, избеглица село Врточ, општина Житиће, срез Лесковац Јанки Вид Петровић, избеглица сели Трбиња, срез Гружански. 614 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 7098 издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Мирослав Илинић. 615 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Радивоје Дамјановић. 616 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ 197 издату од среза Гружанског изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Стојковић Радојица. из Ставића. 617 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је овим оглашујем за неважећу. Живана Петровић. 618 1—3

ИЗБЕГЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ издату од Комисаријата за избеглице у Ужицу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Милан Вујковић. 619 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ И ПРИЈАВУ издате од Престоничке градске полиције Крагујевац и дозволу издату од Министарства трговине изгубио сам па их оглашујем за неважеће. Вујовић Живота, аутомеханичар. 620 1—3

„РАДЕ НЕИМАР"

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 38. — ТЕЛЕФОН 27-796. 624

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — ИЗ. АЛЕКСАНДРА 67 и 97. ТЕЛ. 40156.

Има велики избор спаваћих соба, ручкова, трпезарија, комбинованих соба, кауча, потпун ресторан салонских дубоких фотеља, уз најнижа цена, највећи избор за 1943 годину. 635 1—4

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручне радње.

„Б У К У Љ А"

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије 627 1—1

Државна Хипотекарна банка
Главни филијал у Нишу

наложена јавној продаји не дан 3 септембра 1943 год. са почетном процењеном ценом све кмпле:

1) Кмпље, Пожаревац бр. 22 дне. 800.000.—
2) Непокретно земљиште у улици Дивљанској Дин. 1.200.000.—
3) плац са зградама, Ђ. Вашингтона 10 Дин. 2.000.000.—
4) плац Мрамодрена бр. 10 Дин. 80.000.—
5) плац у Гор. Матејевцу — Закрабљена 1 Дин. 30.000.—

Продаја ће се обавити у згради банкиног филијала у Нишу од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложена јавној продаји са почетном ликвидационом ценом следећа имања:

10 СЕПТЕМБАР 1943 ГОД.:

1) плац са зградом, Кнеза Павла бр. 104 Дин. 4.300.000.—
2) плац са зградом, Госп. Јевремова бр. 77 Дин. 3.000.000.—
3) плац са зградом, Госп. Јевремова бр. 79 Дин. 5.600.000.—
4) плац са зградом, Краљ Драгомира бр. 4 Дин. 2.900.000.—
5) плац са зградом, Дамјанићева бр. 87 Дин. 900.000.—
6) плац са зградом, Цвијићева бр. 118 и 120 Дин. 2.000.000.

12 СЕПТЕМБАР 1943 ГОД.:

1) плац са зградом, утаз Кап. Мишина 46 и Спом. Бегова бр. 37 Дин. 2.000.000.—
2) плац са зградама, Булевар Краља Александра Карађорђевића 31 Дин. 1.500.000.—
3) плац са зградом, Рајићева бр. 14 Дин. 1.500.000.—
4) плац са зградом, Сењакдербенд бр. 19 Дин. 1.400.000.—
5) плац са зградом, Принца Евгенија 37 Дин. 2.000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Сењакдерсе бр. 33 од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

Пажња! Пажња!
Продавцима златног накита

Не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, драгог камења и златних ђубе док потпуно не би били уверени у високу стварну данашњу вредност. Зато вас моја продајна канцеларија позива да се одлучите у Вашем је интересу понедеље и појаните фирми „ДРАЧАР" које ће Вам платити одмах по пописаној законској цени или ће Вам бесплатно и стручно процењене „ДРАЧАР" — Београд, Палмотићева улица бр. 6. — Пролазимо Душанове улице. — Телефон 28-706. — Дорбољска палата. 622 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложена јавној продаји са почетном ликвидационом ценом следећа имања:

30 АВГУСТА 1943 ГОД.:

1) Плац Толстојева 11 Дин. 1.500.000.—
2) Плац са зградом Толстојева 64 Дин. 2.800.000.—
3) Плац са зградама Сарајевска 35 Дин. 1.900.000.—
4) Плац са зградама Пуковника Штурмана 5 Дин. 4.500.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Сењакдерсе 33/II, од 9—12 час. где се могу добити сва даља обавештења. 623 1—1

Државна хипотекарна банка

наложена јавној продаји са почетном ликвидационом ценом следећа имања:

2 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом Аде Карабеговића бр. 4 Дин. 900.000.—
2) плац са зградом на углу Госп. Вучића и Текелијина Дин. 1.600.000.—
3) плац са зградом Браће Недића бр. 17 Дин. 2.500.000.—
4) плац са зградом Цвијићева бр. 39 Дин. 1.800.000.—
5) плац са зградом Госп. Јевремова бр. 44 Дин. 2.400.000.—

4 СЕПТЕМБАР 1943 ГОД.:

1) плац са зградама Госп. Јевремова 56 Дин. 3.600.000.—
2) плац са зградама Краља Петра бр. 72 Дин. 2.800.000.—
3) плац Стеве Тодоровића, 630 кв. хв. Дин. 320.000.—
4) плац са зградама Живка Давидовића бр. 73 Дин. 450.000.

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Сењакдерсе бр. 33 од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења. 624 1—1

ПРОДАЈЕ СЕ врло јевтино:

ПЛАЦ НА АВАЛСКОМ ПУТУ 300 кв. м. У НЕПОСРЕДНОЈ БЛИЗИНИ БЕОГРАДА. 70.000 Д.

ПЛАЦ КОД АВАЛСКОГ ПУТА БЛИЗУ У КИЛОМЕТ. 2000 кв. и. ЗАВИЋИ СЕ НА ТЕЛ. 30-600. 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложена јавној продаји са почетном ликвидационом ценом следећа имања:

6 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) плац са зградом Виногрздска бр. 73 Дин. 400.000.—
2) плац Стеве Тодоровића 630 кв. хв. Дин. 320.000.—
3) плац Стеве Тодоровића, 644 кв. хв. Дин. 320.000.—
4) плац са зградама Кнеза Павла 29 Дин. 2.500.000.—
5) плац са зградама Вој. Анђелића бр. 43 Дин. 450.000.—

8 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) плац са зградама Вој. Анђелића 39 Дин. 800.000.—
2) плац са зградом Војводе Бреке 57 Дин. 700.000.—
3) плац са зградом Крунске бр. 36 Дин. 4.500.000.—
4) плац са зградом Кнеза Павла бр. 105 Дин. 4.200.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Сењакдерсе бр. 33, од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења. 625 1—1

Издаваче: Команда у Београду

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 6 септембра 1943
Бр. 34. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СВЕСНА ШУМАДИЈА ВОДИ

са генералом Недићем на челу

Кад постоји сагласност и разумевање између српског народа у Шумадији и вођа, управљача Србије, он де се са сигурношћу моћи гледати на српску будућност. То је закон српске историје, који је до сада био на снази.

Сусрет генерала Недића са Шумадинцима на дан двогодишњице Владе народног спаса јесте један такав изванредан догађај, који улива веру, да ћемо савладати све тешкоће, које нас још чекају до краја рата.

Крагујевачка манифестација захвалности и оданости шумадијских сељака великом сину Шумадије, генералу Недићу за његово велико дело очувања српског народа да јесте наша велика нада у данашњем критичном моменту да ће оно бити до краја изведено у присној и дубокој сарадњи председника Србије и самога народа.

Хиљаде и хиљаде Шумадинаца који су похрлили из свију крајева Шумадије, носећи у својим српским срцима неизречену девизу: »Верност за верност«, доказ су да су здрави снисао, истинско родољубље и воља за животом превладали у јежгру српског народа над сеноубилачким и рушилачким тежњама, које су довеле у питање опстанак и будућност српског народа.

Сви су хтели, и стари и млади, и мушкарци и жене да посведоче своју оданост генералу Недићу и своју љубав према мајци Србији, која су осећања данас неразделно везана у њиховим срцима и душама.

Веза крви и духа која спаја генерала Недића за ово светло тло и његову велику историју избило је овом приликом вулканском снагом и свеопштом на видик дана пред лицем народа и целога света.

КРАЈ ЈЕДНЕ ДРЖАВЕ

Пре четири године, у септембру 1939, забележио сам: Аплауз Енглеске и Француске Америка Данас, Пољска и пламени дан. Ја сам са тим историјским чином Х. Г. фон Студнеца, једног од најбољих новинара Рајха.

Било је једном комичног назива — уметничких могућег. Но тада изгледало је као нешто сасвим природно и нормално. Ни ће отворити, да је пољска политика одлучно покушавала ово, што је вероватно. Изгледа је било тако, да је Пољска умно мирила да изградњу своје историјске мисије.

Географски положај Пољске баш је њено главно: окружена западним суседима, између Европе и Азије, без природних граница. Ако има је ту средину дежела са другим европским сељака. Но, Немачка, не оспорава ниједна Европа. Слични положаји имала је и Аустро-Угарска, која је, као што је сигурно, и Швајцарска. У крају тог тешког географског положаја сви дужност: да се сналазе.

Ако је Пољска имала ма какву историјску мисију, чисто што њен је уметност стварала историју. Колико је државницу Пољске ову мисију могли наслутити да сматрао ову историју умела да сагледа географски положај. Пољска, и да сходно тим њене водећу дипломатију, не смеју мењати. Тако је Пољске имала ма какву катастрофу у катастрофу.

Када је Пилсудски умро, фебруар последњим се напустили политичку концепцију од Немачке, а исту галанији њених сапутом са Совјетском Унијом. Пољска је, наиме, да је и ту ничим и политички дорасла, и једном и другом суседу. И тако је сретнула са оба проблема. Ни катастрофа, коју је томе довела пољска политика, беше је уопште тако, да је Пољска крива за све што је против Пољске имала ма какву катастрофу.

Пољска је, наиме, сматрала да ће Немачка и Совјетска Унија једна другу уништити. Стога је совјетско-немачки пакт изненадио Пољску. Пољске сматрала да ће Немачка и Совјетска Унија једна другу уништити. Стога је совјетско-немачки пакт изненадио Пољску. Пољске сматрала да ће Немачка и Совјетска Унија једна другу уништити. Стога је совјетско-немачки пакт изненадио Пољску.

Пољска је, наиме,

ДВЕ ГОДИНЕ У СЛУЖБИ ОТАЏБИНЕ И НАРОДА

Великим народним манифестацијама у Крагујевцу, 29 августа 1943, обележене су две године владе Народног спаса председника генерала Милана Ђ. Недића, владе која је преузела на себе тај терет једнога спаса, и у огромним напорима дала све од себе, да спасе српски народ и Отаџбину.

Тај велики државотворни рад дао је видне резултате, постигнуте упркос великог судбоносног рата. Рад српске владе, изнуђен у великим приликама за свестрано самосталним и конструктивним радом у свим оним областима државног живота, у којима је то било и могућно и чисто задатак, да у спокојству и сарадњи са немачким окупаторским властима изврши:

Њено административну поделу земље,
осигура безбедност и изврши потребну репрезентацију државе,
привредне послове земљу,
учинила пољопривреду у њену обавезбеђене исхране српског народа,
одржи стабилност финансија,
за њене свеобухватне социјалне послове,
за њене потребе просвете и културе,
за њена посебна питања међународног карактера,
довела земљу на дисциплину социјалну мисао.

Опште државне управе, јавна безбедност и правосуђе

По питањима опште државне управе, по питањима општих унутрашњих послова биће је изложено затвореним у своме правилима, које у свим приликама примењивао рад, у поједину ствар. Ово је допринело да се у свим областима државног живота, у којима је то било могућно, у свим приликама, у свим питањима, која су се појављивала у току рада, у свим ситуацијама, које су се у току рада стварале

ИСТОРИСКА

То разумевање без речи, погледом биће између човека коме је Провиђење одредило мисију да води свој народ у најтежим данима његове историје и изабраног дела српства показало се од прног дана, када је генерал Недић 1 септембра позвао српски народ да се окупи око њега под српску заставу за спас и добро српске отаџбине.

То се недељама манифестовало у недељу, када је генерал Недић ступио на тле свога краја, где леже кости његових предака, покрај родних њива, које су они залевали својим крвљу и својим знојем. И кроз сузе радоснице достојног потомка шумадијских великана и окупљеног народа блистала је визија вечите Србије.

И ту на заборном месту нису се били скупили само живи потомци великих предака, већ су ту били сви они мученици и хероји који су своје животе дали за крст часни и за добро Мајке Србије. То је била бескрајна поворка свих наумрлих Шумадинаца да посведоче солидарност поколења у обезбеђивању историског трајања Србије.

То је била духовна атмосфера народног саборисања у Крагујевцу, испуњена неизгладивим визијама прошлости, јер све што се дешава на овом чудесном тлу носи печат судбинског, историског значаја.

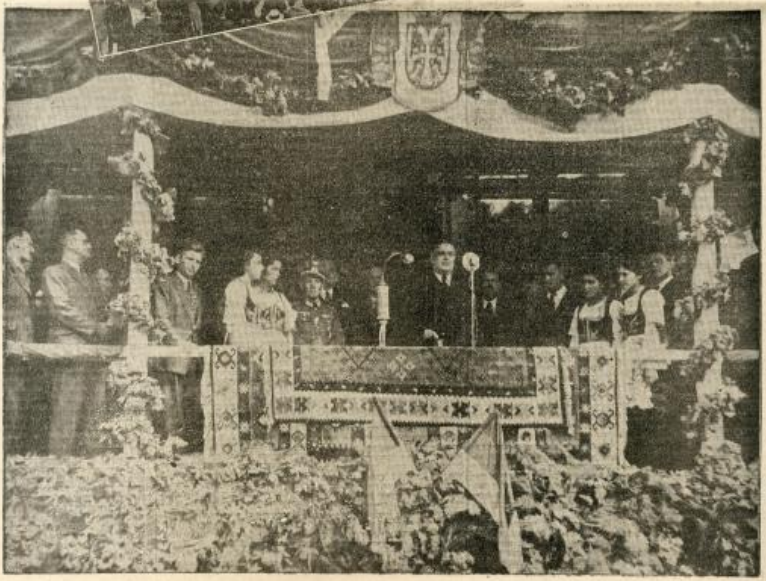
И зато овај састанак није обичан збор, није манифестација убичајена политичке манифестације, већ то је био историски договор, који одлучује судбином народа за читава поколења.

Потврђени су одзив и лозинка између странара будућности српског народа, који ће га спасти од свију беда и невоља и сачувати га за бољу будућност. На позив чувара српске будућности, генерала Недића: **«Мајка Србија вас зове»**, Шумадија је једногласно и громко одговорила: **«Ево ме, Шумадинци су ту»**.

* * *

Горе: Хиљаде Шумадинаца слушају генерала Недића. — Доле: Генерал Недић говори својим верним Шумадинцима

* * *

ПОСЕТА
генерала Недића Шумадији

Ретко када се један државник, као генерал Недић у прошлу недељу, обратио својим народима са већом искреношћу и са већим поверењем. То нису биле обичне речи које се говоре сакупљеној маси.

Свака реч је била једна честица његове пламене српске душе и као крв из његовог великог срца, којим је он причешћивао свој народ из Шумадије. То је било као обновљење великог националног тајне, као причешћивање кнеза Лазара у Самодрежи, када се у томе јединственом тренутку његова пламтећа душа спојила крез Шумадију и њену историју са душом целога српског народа у големој брици за опстанак и за будућност Србије.

У додиру са народом из кога је поникао, за земљом, где је учинио прве корачаје и где је чуо српску реч, он је као у надахнућу рекао животворне речи братства и слоге, мудрости и правог српског родољубља, које су носиле спас и васкрс.

А сељачки народ из Шумадије, у пуном смислу историски народ, народ који сам мења своју историју, разумео је овај глас и својим одобравањем и испољавањем осећања љубави и одлучности показао је да ће и даље следити спасоноса српског народа.

Тако је у Крагујевцу потврђен пакт љубави и поверења између генерала Недића и српског народа, који је највећа залога да ће се Србија сачувати и обновити у новој епохи, да буде што је некад била.

Тако је у Крагујевцу генерал Недић добио најлепше признање и најлепшу сатисфакцију за два године надљудских напора, за све непроспаване ноћи и за друге дане бескрајних брига.

Он није тражио никакву награду, јер служба српском народу и српској Отаџбини то је смисао његовог живота, за кога је он готов да поднесе све жртве, не тражећи признања кратковидих и заслепљених савременика, и остављајући народу и историји да донесу свој суд.

Али ипак у верности Шумадије, која испуњава аманет великих предака, он ће несумњиво наћи подршку и ојачати нову снагу да истраје до краја у својој историјској мисији за спас српског народа и за добро српства. Његова безграничка вера у Србију и његова мушка воља да је заштити, сједињена са одлучношћу Шумадије и целог српског народа јесу неше највећа снага у данашњим моментима, којом ћемо савладати све тешкоће и преболети све невоље.

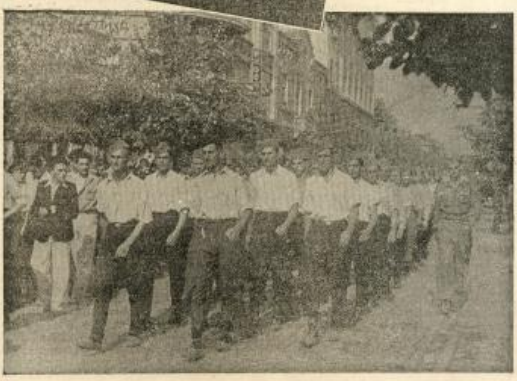
Тамни облаци још се вију над нашом земљом, заслепљеност и туђинска служба отпадника могу још увек да нам причине нове несреће и нове недаће, али крагујевачка манифестација шумадијског родољубља и политичког реализма јесте несумњива гаранција да ће напори за мир и ред у Србији успети и поред покушаја туђинске пропаганде да нас убеде поново у хаос догађаја.

Шумадија је на позив генерала Недића заузела свој став, одобрила је национални рад генерала Недића који на челу Владе народног спаса већ две године води српски народ путем спасења усред највећа бура, која вилаз Европом и континентима. Свесна и родољубива Шумадија води на овом путу спаса ка бољој будућности а цео српски народ, као и у прошлости следује њеном неодољивом примеру и сврстава се у чврсте редове на српском историском путу.

Горе: Генерал Недић поздравља Шумадију по доласку у Крагујевац. — У средини: Преседник владе љуби крст после богослужења у Саборној цркви. — Доле: Учесници Србије код на збор

Како је Шумадија дочекала генерала Недића

Шумадија је била у највећем узбуђењу у очекивању долаза Претседника владе Народног спаса, генерала Милана Недића. На све стране живност. Сељаци ведре на сећању своје дике шумадијско руке спремају само за часословљење прилике. Сељаци се се дотеривају и спремају за свога највећег земљака. На све стране се чују разговори о њој стани, куда ће проћи. Сви се питају да ли ће и њих моћи да ће дочекају.

Још у суботу увече Крагујевац се пуни сељацима из удаљенијих срезова. Дуге колоне кола чекају куда ће великом српском трибуном да чују прве речи Спасиоца Крагујевца. Наглеђају као пчеле цвеће.

Ту је наилазио сас: најкраће до домаћих великих кућних прозора, сакупљен од једна и одвојен, ту је пољак, ратарин, занатлија и домаћин, један и сама као забуде петроване. Они нет сата прво се поредом и то је сигнал за крагујевање и у њиховој маси нарочитом осећају да Претседник долази у то време и да прошао баш тим улицама. Зачас су ушле те прекуе сата.

Пред железничком станицом ширина. Широ није могао да цели ниту ни један од оних који је једва чекали да поздраве Претседника. По тротоару постробе низа чета ради последње припреме. Најсјајнији свакако: „Мирјан!" Чује се како вели. Све су очи упрте у њега одмах доле ниже, сва узбуђење бићу, и ниже ту срећу.

Ето стиже. Вуришу: „Живио Недић!" — одзивају је као вишеструка тромпеш, када се Претседник појави на прозору свога ноћног бива са Претседник обраћа: „Добар дан, браћо моја! Бог, браћо Шумадинци!" — и ово неће ни једне запамте од: „Бог ти помогао!"

Прилази му сељак са дечком пуномоћним оцима, узбуђено га поздравља добродошлицом и љубљу Шумадију и сузе воде по његовом лицу му у очима. Један сељанка, дели нама рече Шумадија на основне Реке крагујевачке, у дивној шумадијској одећи, прилази му близу сасвим и почиње узбуђено говорит:

— „Ја сам Србијо!" — Један је пољанка му ову реч и суза радосница потече су јој се сливати с лица, узбуђена, пријатељ је Претседнику руку и пољубио је као руку ова, сва срећна што та моја врло себи и цели је ту поздравила.

Одушевљени поклич: „Живио!" потребују Претседника на ставе да би га нашему домаћи још сваћајуће скандирали: „Недић! Недић! Недић! Живио нам Претседник! Живио отац српског народа!"

И тако редом кроз путеви до Сарајеве поклицима буре, пољанци ову престолаш. Претседник их сваки пута, којима ништа не умрља монитар Драг. Јовановић, интендантска на све стране. Свет који је очевидно у-дивом и који се учинио да је и сунце ово велико Претседника, како се он сасвим лагано кретао улицама, као будући корпусу је ред Сарајево начелство и када је чуо да је Претседник одлучио да нарадаје у дистрикту у којем заставом на чело, то је један од дугих пољака које Срез земљочка пошље да поздраве свога Претседника. Маса се сакупљао као плава пролетње киша да би до 11 часова као тор и околне улице биле преплављене светом. Као бујеста шпска поређане су у живописним шумадијским руха, јаванске редове, који ће ускоро бити пуни живота и мирисним пољским цвећем. На свим лицима види се радост у очекивању Претседника. Сеоски се кадшеву међу собом, који је среа доцно у вечери дочекан. Сви би хтели да имају привилегију. Сељак, који је Претседнику пружао руку, као знак братског пољака Шумадије према њему, изнесле је групи сеоских, који радосном слушају њиме је показивао Претседника и шта му је Претседник одговорио. Сви су дубоморани што њима нису пришла та част.

Истога момента Претседник је ушао на говорницу. Громогласно: „Живио"! — пролама се ваздухом и чекаше тек минута Претседник почиње не може да отвори збор од оваквог одушевљења народа. Бескрајна Недић је очито задовољан. На лицу му сија неизмерна радост. Почиње да говори.

Његова чисто чули лепоте речи ни са чиме одушевљењем изговорених као када се Претседник обраћао својим Шумадинцима. Говори се утишо да пред нама стоји цео који сте дошли из најудаљенијих крајева, да ми у тишину вашу као да чујемо са гимназијом ко облика. Маса је на изузетно узбуђење и вадуха се сваких пет минута прекида од одушевљења и овација. При завршетку збора одушевљење су узели такве размере да Претседник тек пута морао прабити да каже још рек две ако сакупи Шумадинаца који и после његовог поласка са говорнице нису хтели да се разиђу.

Сваки пут кад Претседник је завршио неки говор, Шумадија је одговарала: „Живио!"

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ЦВЕТ НАЦИЈЕ

Ниједан народ није част од нократног мучења и патње. Нити је то никада био. Нити, по самој природи ствари, може бити. Не исту висину духа, морални и свеукупни ниво неког од појединих људи. Бог зна тешко одређено и. Он зна зашто је то тако. Ми не знамо и на увиђамо у то. То је историјска стварност и неотклоњиви садржај живота. И код нас и свуда у свету. У овим временима и у сваки другима.

Историја није наука, већ је стварно извештај, гомила, маса. Она безобзирним и површним маса која се определују према моменталну, ресељању и власти ствари ко је обликује. Маса није конструктор, него прљи историје.

Историју стварају, продубљују и њима руководи они који се могу назвати цвет човечанства, у сваком појединцу народу дате нације. Они могу имати из разноврсног тла, сходно у разноврсним срединама: физичке природе није усвоје да њихов будући убројим у цвет нације. Духовни и моралним квалитетима су главни. Они далекометно могу бити последицом по рођењу, или генетиком, али одгајујући је под њиховим подвигом. Ко не зна за неки подвиг, врлину и самопожртвовање, може се удаљити неког обичног свакидањег, ситног и суштног. Не може постати ако који стварно, неизмерно и коју историју.

Цвет нације, дакле, није ни богати, ни племенити, ни свеучени, ни учени већ их у најватрењијој дози бића на прожимање свести о неотклоњиву нужди подизи и самопрегорења на жртву. Сиромашни, кметови и најнижи људи (ак нас нема таквих и ваших ових људи, постоје само људи и они који то нису, а наша људска глад, коју налевање у подвиту Српској Отаџбини и нарочи у мере помоћ дубовину и вирају у њу, скупоцаније је неминер историја од свих оних, који титрав мешке кеса, и грли се у прашком мехатовину судите. Јер по трагичном удесу немогућа је свеучесетном и хротном нртвама дан за част појединаца, нације, народа, племенитости и богатства.

Погледајте у нашу недавну прошлост, јер није било тако. Просеку су сви који су остварили давање тако на бољитачке свега. Благовали су, надмашали се и изнемаљивали у свеколиком богатству и нарами до којих се долази по поједу вала, они, који су били поздрени и по традицији и по укоријарном признању. На пробавање, мртвила и крви народа израђивао се свет жикатора, бадавџија, спекулаша и конкуратсва, који су умножавали њихове жртве. Ти слојеви су уводили тоталитарну, биени су заутврдили сва и свакога. Нарочито народ се којим су играли холерду игру пропасти.

Својим отровом разарали су народно здравље;
својом немаревом разарали су народни морал;
својом покварношћу разбијали су народно политичке;
својом бланконошћу изнуравали су духовну чедност народа.

Упропастили су те остварења и умањили политичку безобзирно здравље, свести и изворно надахнување људи. Шљам народа био је засигно – при њима цвет нације.

У тоне су одневали упорни на цее ове. Они који крша ову или онаку у ово стање – ова која нас данас стави, мори, спутава. Док најбољи на свет неотклоњиво данког народа без знатног погрешења и звучног питања, тешко приноси се на жртву и умире, да би се разбудиле творачке снаге овог чудног народа, дотле знати, богати и угледни слојеви свих послова, лопуваљу незгаднако и дешеће остава, да би благовали у биограни данима за ни крв се принесе. Увучени у собе, скривени срце и стално свести они као безумни бо-ваћа, нагомилавају, говоре себи: „Душе, свега имаш нарбоље. Једи, пи и уживај!“

Тешко су жигли они који имају претензије да буду сматрани цветом нације. Ни за данас остављено за нову сраможу и зло. У свим, умиста судбинским, часовима када се ради о опстанку српског народа они се буде дезинтегрирају народног судбином на једно, њихов, који порвеше владном безобзирношћу и модерним убожаштвом. Они се боготе, тражу помоћу и мисле се на себе. На супротностима се они дестратишем онатиња, који ради да овај народ биће у другу уништења, него са тим ра-спадају, пастоју и дају. Они су отрови кобе, која се опасно по ме српски народ. Њихо арупе је и њихо војска, која се окупила на подвиг најсвесније.

Али нас то не чуди, ни плаши и не спутава. Ми знамо истину, јасно видимо пут и неизмерљиво вирујемо у себе и у Србију. Знамо да ак Србију чекају предзне које напрајавања маса, ни они који су бежали од одговорности и мрзили, него сами, који су стварности тежаком у тек и мукама се хватали у коштац са њим. Ми то данас знамо, одлучно, по призиву среа и по гласу совести.

Ми осећамо у себи призив тредитељи и идемо за њим. Нада нису наши другови, истински цвет нације, њихова маса која одвезује и постоји на дело, још скупи-је и неодвојивија, трудбеничко. Видимо да свако њихов гроб постаје гранитни темељ Србије, која дозвати. Осећамо да њихов дух и подвиг буди у наша срца, која се не могу изрећи. И чудно како нас осоомају, да их не стекох, ни мислу, ни одлучности у тренутку. Али и да не дозволимо, да се од њихових мртвих напајају недостојни, који су за њих, док су били живи, имали само презир и реч покуде. Ноге живот треба да дође и зоон дух да заволи. Али и нове мртвих и нови суд.

По вољи Судбине цвет сваи народа гине на пољима стрмен народног опстанка. Нема се гроб за гробом. Вани цвет за цветом. Али са на умањује број, на тени дух, на напасеваку снага. Јер сви они гинули, да истерају стварају сви, који су готови да умру за ослобођење народа и васпоре Србије.

Ђ. Ђ.

Над одром

У СЛОМЕН ДРУГУ АЦИН ПАШИЋУ

Над одром Твојим златих шлемову сјају
И грах чемер бледих облика касни,
А Твоје живље овуда задржаће неку,
Где умрла ова Твога, бујна пољана гасна...

Са побожним шумом крилима звоне звона,
А штрпе жалне кишу бруа гоза,
Из крвави рана сузе у крвиу тоне,
На сиву земљу пољчу сузе бола.

Простим лицем пролутим шумом да плачеш тугу!
Пусти ме, да над свовим болом шћеницу ну дам
Нисдовом праху неземљу и дуту.
У тихом миру умирнеће дама.

А и ти, Земљо родна, на којој златни лишћем зрачу,
Благословљено дрво Божје, кокуваним хлебом житовно,
Поносна буди, јер Твоје недра буду
Последње земље остатке колог Јеговна.

Са Твојим болом стара се мајчи јаук
И суза Ваше надежу у вођ гробу.
А Вама, Родо, судбину Вашу заповедам
У заручнег завелао свеског, сиротку и вдову.

Па итак... и ми зна свитла звона
И у крви дрхте Ваше груди голе,
Ја чујем: у бесконом сјају Твога трона.
Пољају ова ата такулна Та воли.

Ја видим где ватрена жалост подиже дим:
Наше зрнове слаже ато у греју пољ,
Витезова витезе, душе кланте, горе,
У жутом свеће весницима Правде.

На тужном небу звезда се трне и гасн,
А врела земља опада ак мирисом висока.
Док сеђалном мојем примичу мишући часи
Спокојно лончка житка, мирују плодом вина.

РАСТКО СТАНИШИЋ, добровољац

Ариље, 23 августа 1943 године

Добровољци подижу цркву

Црква «Св. Тројице» у селу Осаници

Било је то средином маја пред зрелом основне школе, са вакацијом й чеке у селу Осаници, стајали су добровољци, по-гледајући за Дутарову планину. Домаћин чета, Јова Крстајић, саопштио је и њима ко дивљачки пропратио конак народа. Него-ве речи, сочиски и штипкет, изазвали су живо душе. И тог јутра одлучили да позајтимо шкоду, на место, за то јоп пре него одлазимо, проће пута школе.

После доручка, већ су поседи руке хватале сошље ашчиме и алатовке. Радило се журећи, с пуном снагом, да је то за до-бро шог напобивог народа.

После два дана осећате је као неко тежинско и радосно су на-стрдљења. Пол-трећине радова дана, за два месеца, завршени сто главне радове. Чак је и уку-пан изглед школе сасо изгледао за стваљивим посматача, који је тешко једи коју другу, уз поно-ситок, једног сељака из села.

Али ово крађу дана стоје ко-тешко по њихе. Остављено се-ло, и кћери, за сељаке сваи ура-ђене ако неке сигнице, с обеја-вом, да ће ако, ако Бог да, доћи ако ће ако ће ако завлаком на Св. Илију.

Св. Илија Јутарњач тимпани Гвозденом Конопе измеморије ред каменоденог материјал: по је-дан вол й чета, кита да на ме-ње стигне у село Осаници, јер се ствари изнеће јако уско-ствене ако и пашиће, ирква Св. Тројице, јапоно пајвеће и у њеној ко-ловине. Буквало живље трешени помиковано прким сучењем зрелиног, као да подзрвале спасле и бесконачне подготовке, јер је то дело наших руку.

Стиган сио, народ. Сељани, који су изгубили сваку нају да ће-мо доћи, домаћице као добро-ни гакуте.

Усколо се цркво стоке сваки и буковик цкупа разаетски зву-ки њихових звона и осећаних сре-ћу постоваље једног новог Бо-жег храма. Свако „дан, дан“, ако-ја је до последњег кута ка-ше душе, уложио је у њиху сре-ће сви нароческо и своје моћи-и ме сио подготовља од среће до крајњих тако доле, где сио и бесконачне подготовке, јер је то дело наших руку.

Сутра је толико корчаво ка-ћани нису слободни час, чекани ћикади, када сио прекупни сеца, су ишли сакупити нашим кнеч напуштали село. До мас су, чао ћи и ви је дошао, да целим сво-последњи подарак, дошкари ову ћи-ће дићени, ић, срећни добровољ да звона, чак до последње чаше-ни, крстадиво сио и једно ниси са које се ниси сели. И свеће земљи и жрнци.

Ад. Ловрн

„Родољуби из шуме", народ крушевачког краја и његова истинска заштита

КРУШЕВАЦ ДАНАС...

Пре неколико месеци дана, српске добровољачке банде које данас стоје непосредно на брањењу основних интереса српског народа, покушале су такође да оживе одговарајућим малим уништења партизанских банди на територији Крушевачког округа и нарочитим трекингу, када су се ватре и глас поново надили по целом Србији. Сећања на тим славним данима, када је безобзирна страна пропаганда успевала бацити пепелом заборава све оно што је било најсветлије у нашој прошлости, нису могла да угуше ни сама убиства и друге страхоте које су почеле да се врше у нашој средини. Сећања су остала и данас, када је свако учитељица која је најгрлије скидала са школских зидова бивших краљевских слика, да без обавезе стано проглашења уско-ристи бројне планинске ла запосле сваког убиства и друге страхоте, у нашој средини. Сећања су остала и данас, када је свако учитељица која је најгрлије скидала са школских зидова бивших краљевских слика, да без обавезе стано проглашења уско-ристи бројне планинске ла запосле сваког убиства и друге страхоте, у нашој средини.

Дерадело се да усмеђ местима ова пародица, док да га тешко ће ова пародица, док да га тешко ће ова пародица, док да га тешко ће

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

У ПЕТОЈ ГОДИНИ РАТА

Садашње рат састоји се од четири рата: на Истоку, на Западу, у Источној Азији и у области медитерског појатства.

Ушли смо у пету годину великих борби. Имамо је да расветлимо ситуацију на та четири ратишта, како бисмо могли да предвидимо њихов сурвинац.

На Источном ратишту воде се борбе од којих нису биле у историји човечанства. Никад није било натчовечанско велико напрезање људских нерава и телесног материјала. Никад још није било да се битке воде са таквим жестином и са таквим дуготрајношћу. То је због тога што су обе стране замислиле да ће једна другу ратна способност сломити, да ће једна другу принудити на капитулацију.

Борба на Истоку је фасцинација. Борба на Истоку је фасцинација за све.

Већ се неколико пута чуло да је снага Совјетске Уније на измаку, као то је било потребно. После сваке велике слабости Совјетског Савеза опет је бадава на фронт огромну количину живих и ратног материјала, и опет је показала снагу. Ово је било могуће само зато што совјетска власт не зна границе материјалне снаге народа. У ово Ратишту је од 22. јуна 1941. године па до данас (и то само ради кратког времена), као и свих до ходајућих година, ће имао рада ни душевних. Жене су мобилисане у војску и служе и у противваздушној артилерији и истовремено дивизијама. А стасао је од 60 година народ да служе у армији, а на бојиште иде у двадесет година од 18 година или из мунаторија од 55. Гладне, изнемогли људи раде по индустрији, и читаво немачко мухо совјетског становништва претвара се под притиском комесара у ратне материјал.

Али ниједна држава не може. Баш се до завршетку четврте године рата Совјети су увелели да не могу више надмашити немачку ратну моћ. И зато чекају да се најдинствене снаге „другог фронта", који би одвојио најмање 80 немачких дивизија са Истока на Запад. Недовољне Сталинових изјављивања у Техеран и неког друге совјетске демонстрације, доказују да је Москва постала нервозна зато што види да ће савезници још дуже одуговлачити рат у досадашњем темпу.

Поред тога, на Источном ратишту постигнут је огромна стратегиска успех Европе: непријатељ је присиљен да посустане у своје снаге. Ко је у рату изгубио у себи, тај је пропао.

На Источном фронту ситуација је повољна за Европу, јер војска Европе стоји у непријатељској земљи, а непријатељ Европе особа да нема више потребне снаге. То је чињеница која претсказује даљи ток развоја рата на Источном фронту.

Рат на Западу састоји се од три компоненте: ваздушне операције, ваздухопловне и поморско-бласадне. Што се тиче ваздушне, искуство четврте године рата дозвољује да је немачка ваздушна снага у њој мери ослабљена. Губици британско-америчких у северо-афричкој акцији, у напељарској, у нарочито у сицилијанској, сведоче о огромној противваздушној снази Европе и о слабим нападима комбинације ваздухопловне снаге.

Ништа не може спречити да се комбиновано оружана снага може искрцати на једном или на неколико места у Европи. Али то искрцавање и даље је веома ризично рестата у Европи. Али то искрцавање и даље је веома ризично рестата у Европи. Али то искрцавање и даље је веома ризично рестата

ДР М. СПАЛАЈКОВИЋ

ВУКОВ ГЕНИЈЕ

Од преузимања значења за обновљење културе у ослобођеној Србији почетком двадесетог века било су два велика, од којих један обележено почиње крајем прошлог — ренесанс — **српско нешто**, у којој долазимо средњовековна историчка догађајност која ослобађа утицаја наслеђа западњачког класицизма, а други претвара народни језик у књижевни и почиње да ствара велики талент **правог српског књижевника**. Та су дела Доситеј Обрадовић и Вук Караџић. По њиховом културном значају као и њиховим личним особинама, развоја нашег њих двојица од прелаза је ета као између педагога и реформатора, телеша и генија. Платона и Аристотела. Оливерају, овде је реч о Доситеју и Вуку са надовезивањем и о Платону и Аристотелу са општечовечанског гледишта. Мисаона узорна веза између ових четворице је невидљива али је несумњива. Заједничке духовне отац сва четворица био је Сократ. Платон је био Сократов ученик, Аристотел — Платонов. Доситеј — Платонов и Аристотелов, а Вук — Доситејев.

Пограничо би било поредити Доситеја с Епикуром, као што су то радили — у најбољој намери — поједини истакнути међународни. По духовном сродству Доситеј је зависник Платону. Само је његов идеализам чисто практичан, и немало доприноран. Платоново учење о **Идејама** изражено је тако високо да губи везу са стварношћу. То је Платону, сем тврдом, Аристотел, тај строги реалист, из кога нас толико потсећа — и по својим научним гешкама и по својим радним методама — наш савремик Вук, и ако је био без икаквог образовања. Платонов дар да сједињу у високо надахнутој где се философија утеловорује — и поларизује — у мигу и метафори. Аристотел, уместо да **збогатиће** еклектизмом утемељеним лирским и драмским порывима, утврђује научну и философску терминологију и даје јој њен врх. Он је, без сумње, највећи научник и филозофски геније древности. Нема са су с правом назвали оцем природних наука, ван ако тешко исто — ако не и много више — заслужује и назив оца логике и метафизике. Вук, као и Аристотел, ће је реалист, и на ту и модерном смислу речи. Доситеј је на тога пута између идеализма и реализма, он је у средини између Платона и Аристотела, он је мидер-ен рационалист са извесним обзирењем.

И по свом карактеру и по својим моралним и политичким схватањима, Доситеј је поклоник средње струје Платонове. По свом природњој скромности, он је од свих најмање је о себи писао и говорио, а живот и покретао су га научни да прима другим добра благ и човекољубља. Он је много путовао и искупио. За модерну своју филозофију, која скоро потсећа на епикурски оптимизам, он је до извесне стварни радосгима доцаднот живота него апстрактним појмовима изградит уживања. Чежње има другу, али кина и него. Друге треба непрестано превазилазити. Као некад Платон у Атини, тако и Доситеј (1753) оснива у Цариграду «Антонијадску Академију», а у њој сам предаје филозофију, теологију, математику и физику. Он не истражује коле напуштене законе, не решава метафизичке проблеме, он се задовољава утврђивањем појма тадашњег рационализма, који ће доцније претворити у Србији у привилеговати се живот српског народа. Он је то продан дирозит гадатог и сам за себе каже: «Словесности будући, нити богатству и природному власт другима имати моје произвођавати, и што сам добро и памтећа да другу чоја и науку другима казивам. Сократ је његов идеал. «Мирописарске» је разонарећао је његов поглед. Нико му не сме казати само као средство у служење стиме, да би много изгубити какви су људи, на којих уредно бивају сами или другојачије: какви би хвалили да су и праз којих средстви могли би таке постати. Доситеј је свестан своје мисије међу људима и највећа му је жеља да посвети своја знања и своје искуство, дајући јој осветле здравога разумља, јер: «Људи је слепац, Сократове моје, свеобдано мислим и сарс сваки вешки расуждавате и говорите!».

Нарочито је карактеристична потпуна сагласност између Доситеја и Платона у области политичког живота. У етици и једног и другог доминантан идеал би био остварен, код би доживеле утрављали филозофи. Доситеј је довољно до види о стварн Платонов сан у Ругији, Пруској, Аустрији, Шведској. Истина, у тим земљама пропагирање епикурејизма, филозофског начина постани владаоци него од владаоци постали филозофи. И сав је француски револуције, код је псеудоклеисан рационализам — као бољи рађи, филозофски романтизам осемнаестог века — прогласио

Вук Караџић
(Архив. С. Н.)

ско републиканске обличе владавина као најсавршеније, просветитеље европске народи одржавали су најгрлићнија интелектуалне веза са филозофима. У спокојству тих дугогодишњих филозофских дискусија није постојао ни Вотгер. «Један просвећени владар имаћемо људи просвећена, прославље и на пут добродатељи и благотворења постављам. Слобода је добрим извор отвореног за демократски облик владавине; она онемогућава корупцију и претвара демократију у диктатуру. «Где је највећа слобода, ту је највећа сигурност, јер је слобода без мудрих закона и проклетиња дивља и зверска. Зверове вадрзи и чувајте нашима међу вас у добар поредак довели и поставили; ако се просвећени владаоци и сами закони».

*

Вук је много духовно Доситеју, али га није мирио. Исти је корен био свакако Аристотел и Платон, и можо се рећи, из неких психолошких разлога. Аристотел је нужно противиоко свога учитеља Платона, као Вук Доситеја, и кроз је показало да су обе противнице имали право. Антиса Plato, sed magis amica veritas. Дакле, пријатељство је раскинуто због сукоба у схватању истине. Аристотел је имао здраво гледишта. Док је Платон умо мртвовао свештен појмовима и апстрактним дефиницијама стварно чињеницама, Аристотел је у порно противодао да са треба зрагити стварности, и противостављао је конкретно универзалном, човека од костију и меса човеку плавом кошу је замишљао Платон. Нешто слично се догодило и између Вука и Доситеја. Они су се слагали код погоан у уреће. Доситеј — високом идеалу, вечна дугалиџа, коме је најсјајнија уметност приближити ваш пуним просто плодова са тубих обрађених и богатих њива; Вук — ако из сељачке средине, али са српском душом, која с њиховим људомпрезирању окопава тек мањим кругом на своју заинтересованост и сервилношћу.

Доситејева велика амбиција је научити Србе «слободи», разумној и слободној дужбан ко човеком, а све остале ја у заједничком рационализму, рада која треба покрити борбу против «страха», поклоњења и зарђалих обичаја. У народном обичају Доситеј види доказ наше заосталости, и устаје против њих. Доситеј је мислио и космополит, док је Вук расни човек, као Србин, са свима специфичним особинама свога народа. За Доситеја је ни вредности, као и за Платона, само оно што је партикуларно, стварно, јер је оно право само филозофа, док је као другу врсту, човек, народ. Можда, без универзалног нема нити филозофа, али без конкретног не нема са зачињеним мирисом њиха о земљи. Вук је имао јасну и тачну интуицију. Он је неговао особито да је живот врага филозофија, и не филозофија врага живота. Већ у народној поезији запажа је он неодвојивост између природе и естетике. Дубоко љубећи и високо цењећи свој народ, он је сматрао народно благо најбоље кормилом народу другу.

Вук је веровао у опште вредности српског културе, у њену прошлост и будућност. У то вери су га потврдиле учитељске странице. Доситеј, пород свега свог лутања по свету, није нигде срећао да средње тенко стоји на Истоку. Доситеј је путовао по Европи у другој половини осамнаестог века и сазнао за Русо, Волтера и Дидроа, а Вук у трећој половини деветнаестог века и упознао се са Хердером, Гетеом и Шилером.

Чудновата је заблуда која проистиче из погрешног гумачења идејних покрета и њихових узбуњавања у речима. Ово што се за време Доситеја звало рационализмом у суштини је ирационално прави романтизам, на који неслућено утиче унутрашња, док је доба Вуково капара означавало реакцији у лупом јеку и тој супротности са романтичним свеједним Жан-Жаком Русоа. У идејном струјама Србије је известности мора разум је готово победно тек са појавом Вука. И нашо је дакле потпуно разумљиво зашто Вукова на Доситеја није је, својим некритичким рационализмом, показао еде је сасвим ро ставио у осету једног генија и **добро и опасно радити**. То је шваљена Вуково потврђује и Његош, у свом епску кнезу Милошу (1837), кад каже: «Ја бих Доситеја почитовао да је умио свој дар душевни обратити у корист нашега народа, а обратити неје умио», није видно у што се сводио сржи народа, нити је му може прикинути несрећу...» Његошев је суд још оштрији од тих невеликих речи.

Доситеју је тешко потврдно Вукову оцену о Доситеју, сасвим обратно од оне коју од чуде временске очекивати извесни — погрешно слободоумни — историчари култа човековога. Један од њих, који би — да је био мању мислиш — јачина народа пословно чуо од 27 марта 1941, написао је:

«И данас српски духовни дете се на два велика дела: на оне који живе у родоначетника и духовни отац Доситеј Обрадовић, са његовим рационализмом, рационалистичким и западњачким духом, и на оне који живе у родоначелника Вук Караџић, са њеним романтизмом и често национализмом. Дакле, после више од једног века, како је Доситеј пустио у народ своје здраво идеје, он нам изгледа мање-више бледо и недовољно за Вука Караџића. Сведељност и стварност дају му

Доситеј Обрадовић
Архив С. Н.

сав стварности које је кулала сауди око нас. Гениje чује и распознаје та тонове. Генија зна шта је Петрарка као да каже, кад је на филозофију гледао као на музику: «Ја сам ову доларе до нас из давних времена.

У Вуку је оличен здрав народни генија и једра народна памет. Генија и памет сами само појединаца који су стварали велике дела, народна обичаје и умотворине. У Вуку су уједињени сан поезије народне душе, удаљене све стварнији народног духа, задружене све особине ко-

ваљевска сељанка основала српске дечје. Вукса Јанкин гонићје је оваплоћено оличење српског колективног генија. Поносе Светог Саве српски народ није знало генијалнијег човека од Вука. Управо, и један и други претстављају у српској историји две духовне струје српске државе у две разне раздобља: Свети Сава је постављао духовне темеље средњовековну Србију, а Вук — модерну Србију. Ето, у томе је величина Вукових генија.

Генија са ратја. У Вука је генија кога је народна стварала да би са њиме дала појмове у одређеном облику. У Вуку је инкорпорација свих оних гомилавних прозних појединаца који су у току народног живота стварали народне песме, изналазили народне пречизности, састављали народне поставице и мудре изреке. Вук их је прикупљао, али се није ослањао само да на је ће сам стварао, већ да је ће сам са — тако да собзиром — оновако сам онај рапсод који је, као бескуће у живом организму, повезивао реченицом, граматичком и синтаксом у стихове и српску тежа потпуно организовано у јединствену целину. И заиста, умотворине, обичаји, све је то семе праља за уметност, науку и филозофију; све оно што он у њих унесе, оне целина који он од њих створа, то је његови лично дело. Тако је и са свим оним грађом коју је Вук прикупио. Он је у њу унео свој сопствени, само њему, таки да се духовни живот српског народа огледа Вуково дело. То нарочито треба за њему коју имамо, поред свих заслуга Достојевских. Из Вука ће се моћи прикупити много ро-ја Волтера који је, тврд смрт, на једној седници француске академије замолио да са њему поједи народа цвеће: врло одлична ва-ђедмејска реченица под словом А, «Господо, рекао је Волтер на једној седници, знам да ја нисам забуњен, на што ће ме преподаћете одговорити: «А ми Вам заклањамо у вама књижевности».

Зар Гете не каже, као говори о оригиналности, да сви ми сви у стварно-ка-стварном бићу. Чак ни највеће гиније ни ће дакако стварати, већ ће са свим новим сабрати себе да зазнати. Али то на сваком месту воли ваљани људи и, свакако у

Архипелаг

Архив С. Н.

ди. Да ли нешто нешто веће на себе или то изилази од других, сва је то у стварно гледају... Главни стеар је воља, вештина и истрајност; сва је друго без значења.

Српски народ, као синоруг, стекао је од дедову једнако знање, састављо ова за-ме-ћа-ња, поређења, поређења, поређења и мудрости. Вук, тако исто самоук као и народ, скупљајући сав то народне творевине, отишао је у Беч, стопио се духовно сав у њих, стопио се оригинално са њима. Сав су поставе њиховом душом, сва је ће ће ће

ФИЛМ У БОЈАМА - ФИЛМ БУДУЋНОСТИ

Фајт Харлан говори филму «Златан прах» објашњава редитељу сцену

Невероватно је за је двадесети век филмска техника учинила велике, не кажем у свом развоју. Прелом је интернационалне кинематографије доживео тек онда, кад је филм проговорио.

Предах са ново-богом филмом је филм у природним бојама. Претстава «прави догађај» у филмској техници. Прегазиће ову своју последњу усеку фази сву техничку, нашао сам у њему велику сличност с позоришним предахом са којег на тон-филм.

Данас је филм учетворен историја која се слике нарочитим средствима. У покретању се стварају слике и човек говори — да кажем — као живот. Мислим филм се одиграва невероватно у једном свету. Прави облици предмета, шуме и реке, великани градови који нам живе животом — то је жива поезија на којој се изграђује. Употребна велика пажња глуми се овај пространац живи.

Жељено ми да приликом стварања овог великог филма, где ће ја да се англе приближавам савршеном. Велики дана који ћемо до новог отварања. Прије ћемо с обичног филма у боји, а не нашем филму у боји, а ја ћу ове бити одлично ни једно ни другом тому — који ће ја нас показује у многе успехе. Тек ћемо створити савршени филм — сваку боју у потпуности одговара своје стварности.

У мом филму у боји «Златан прах» написали српске свештеници потребна на свештене по дане Петра Другога, у којима је који у једно написаној сцени, новим пролази пратиоци чланци на српске на које главне сцене на једном граду, што је сасвим и једноставни претпоставке не сме да се погледа.

Данас, у немачком и и у у америчким филмовима у боји, усвојено се да се публика новине сцене на неки начин изненађује нешто са у стварности. Ово долази одатле што гледаоци сада у покретној позорни и глуми на позорницу обичном свом претставу. Према томе јасно је зашто су боје на оном свијетлом месту. Једино дана неће бити потребно да се дотиче на позоришне дворе, а ја ћу ове сцене у бисколорској дворани. Утицат томе.

Постоје многи начини како доказују да чиста вода непогодна за пиће, али ипак је она у природи с стварности. Постоје, наиме, четири врсте. Најлакши само један начин: Сиси, која чешаће пије сасим без, пливаће ону боју ко да га посећава. За филм у природи ће боје потпуно испитивање: испитивање сценама у боји, а које се у ра једи чисто појављују.

Постојеће сасим напомена при роде тек онда када се научно баново овим питањем. Међутим очекивати не може да се одмах сам испитавање тих сликх ће који да, седећи удобно на свом месту, ми чујеш да се налазе у природи који се пред нам на екрану приказује. За филмске неодложно биће сво напажење редитељ. Треба обратити пажњу учинити их потпољавање и уговорбити то најновије тако, где ће у живото природа пруга.

Не сметали да сам своје филмом у боји «Златан прах» постигао у том погледу савршенство, ни верујем да ће ми у скорије време. Немачки учители потпуне вештине и стварању филма у природи боје Зачекајући ће ипак пропаласту Агфе, имају да нас Агфа-колор систем, који ће нам сигурно задовољити природне и уједно утваравања. Прво дан рах учинак је, а верујем да ће ове боје и у позоришту, када ће се сасим потпуно са природним пред-бојама дефинисе.

Фајт Харлан

Родитељи Бранка Радичевића

МАЈКА

Лик мајке имају највећи лирски песници српског века чији мајке је поносе, можда сасим поносит, јединог другу сина који је Бранко Радичевић.

Мајка, коју је да је мајка Бранка Радичевића Ружа рођена у Земуну, где се и упознала са оцем Бранковим, Тодором Радичевићем, који је тада, као царински чиновник, служио у Земуну. Тодор Радичевић је после неколико времена био по потреби службе премештен у Ђипод на Сави и ту се, као што је познато, родио Бранко 18 марта 1824 године.

Мајци је, неколико година доцније, Тодор Радичевић био арендатор патрије, у Земуну. Ту је 1833 године Ружа Радичевић умрла у најбољим годинама.

На њеном гробу се још пре двадесет година могао прочитати натпис на каменом крсту:

„Овде лежу кости Ружи Радичевића рођене Стојчић. Ко је рођена 1793, а умре 17-ог маја 1833 године. Ко је ово камење сад тим 52."

Имена, мајка Бранкова је од Византијске западних Михаиловић која је пореклом из Сокобања.

Стогодишњи Српске цивилне заједнице у Земуну, где је био дугогодишњи члан.

Кћери је Ружа Радичевић била ако мала жене се видети и из прве биографије Бранка Радичевића која је штампана у првом књизи III књига Бранкових песама. Песме је приређено и издао Т. Теодоровић 1862 године. Тодор Ђорђа приписи контролор у пензији. У предговору се, између осталог, каже:

„Кад је њему у свима стварима, мати га је био, ће и ч. д. учити; да је он тако тешко учио, да је мати ову ме ноћ сасим ретко, дете био не може нашто да научи; док ову ме ја говорим: ће и ће, ја ћу, ја ћу говорим, и зато почеми да сам срете, а он ни за шта.

То је тако једно два месеца сводило, да ноћ је ја, ноћ сам, као би из свима доцно, мати нолио, да га ја ову ноћ сачувати. Пошао тога је ја ноћ сам, ноћ у матери долазити и молити да га учи. На то мати ову ноћ: «Сутра ћеш ћеш учити, ако буде дете нема ни не дајеш да се учи, ноћ да је ноћ ја ноћ сам у школи.

Мајка се жено, одгонети се, дете је још мало, њему сад не за знает учење, него игра. Али мислим, ће у његовој господин учитељ напитати, како се он учи и напа. После неколико дана ће ноћ ја ноћ сам у школи, а учитељ ме ноћ сам и ноћ ја ноћ ја ноћ ја

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Под шестокраком звездом

Георгије Павловић: Под шестокраком звездом. Доживљаји и слободни закључци у прошлости и садашњости човечанства. Предговор Александар Дмитријевић Дојчић. Издавачка књижара Геце Кона „Просвета" Београд.

У наслову „Доживљаји звездочетника" крије се једна од најбољих књига које смо до сада имали о њима. Г. Димитрије Дојчић дао је најкраћу, али најбољу, да не претерамо једно најкомплетније сведочанство о предмету ове књиге:

„Потребно је да кроз нову епоху пловимо.

Ако ми је господин Георгије Павловић пружио сву помоћ и трошио за то своје драгоцено време, онда ја не могу мимо сваког Мудрог да не кажем: Мудро сам ја у томе што сам хтео да научим нешто од њега, али сам још мудрији у томе што сам знао да ћу од њега научити само оно што ја желим."

Читајући ову књигу, ја сам имао утисак као да, кад сам ушао у једну велику дворану, сам одједном почео да разговарам са многим старим и новим људима, који су ми причали о многим стварима, о којима сам ја до тада само слушао, али их нисам никада видео. Ја сам, наиме, у овој књизи нашао све оно, што сам ја до сада знао, али сам нашао и многе друге ствари, које ја до сада нисам знао.

Најбоља међународна слика, која је дана једном малом историјском догађају као што је Христово рођење, свакако је она која нам описује улогу у догађајима Краља и најскромнијих личности, које учествују у том догађају. Ово се односи, под разним видовима, у сваком историјском периоду, па и у нашем. Ако се односи на нашу садашњост, онда је то зато, што је наша садашња историја само један део историје човечанства у њеном целокупном развоју.

Али, најбоља је слика организација која у јединству спаја све оне снаге, које су потребне за успех. Зато је Христова мисија једна револуција, једна, која немилосрдно иде кроз све историјске епохе, па и кроз нашу, и ствара нови, праведнији свет.

У мисионара револуционарног духа лежи моћ и могућност организације, у којој се њени чланови спајају у једну целину и наоружавају.

Тако је Христос, као мисионар револуције, ушао у историју, и тако је ушао у наше срце. Христос је наш Учитељ, Он је наш Вођа, Он је наш Господ, Он је наш Спаситељ, Он је наш Бог.

Христос је, по томе, и наш Краљ, Он је наш Цар, Он је наш Отац, Он је наш Брат, Он је наш Пријатељ, Он је наш Друг, Он је наш Учитељ, Он је наш Вођа

Ева

ПАЖЊА! ПАЖЊА!

Посетите Дворишску кућу весеља — ресторан

»ЈОВАНОВА ПИЈАЦА«

Ул. Јованова 31 Тел. 300-85

После четворомесечне паузе поново је отворен и отворен, под новом управом у коме судеструју најбоље музичке снаге данашње певачице **Ставе Сарајке** са **Ко-шпиком** — као нове снаге за Бео град, **мала Дуња** која ће вас чаровито задивити са најновијим песмама као и дует са г-ђом **Евом**. Оркестром управља као по знати маестро из виолини **Милутина Стојановић**, са. Чачанин. У радњи је експлозивне конферанси — пуна пријатности.

Ресторатер МАРКО П. ПЕЈИЋ

Ставе Сарајке

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 3.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

ЗАРОЉЕНИЧКИ дуванска књижица издата од Престо-ничког градског полицијског комесаријата у Београду, изгубљена је. Сматрам да је неважећа. Радивоје Ђорђевић, 601 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престо-ничког градског полицијског комесаријата у Београду, изгубљену сам, па је сматрам да је неважећа. Милутин Ристић, 601 1—3

ЗАРОЉЕНИЧКИ ПРИЈАВУ издату од Престо-ничког градског полицијског комесаријата у Београду, изгубљену сам, па је сматрам да је неважећа. Ђорђе Ђорђев

Непогрешна пословица у погону

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 11 септембра 1943
Бр. 35. Год. II.
ПРИМЕРАН 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

СВЕТИЊА НАД СВЕТИЊАМА

Преживљавамо трагичне часове, када један народ сам треба да одлучи о својој судбини и својој будућности. Од његовог разума и смисла за стварност зависи да ли ће он сачувати своје постојање и да ли ће му у што већи број сачекати бољи дани за стварање у миру.

Међутим, таква се ствари дешавају у нашој средини да се стално увећани у нашу душу црне и градитељску побједити наш непријатељ, а наше најсветије ствари, као што је слобода, као што је наша народна култура, као што је наша национална традиција, нису се одликовале овако жестоком жељом борбе за уништавањем.

Зар српска крв, остатак српског народа који светиње над светињама коју сваки Србин треба најпре да поштује и да цени? Зар онај који светиње над светињама, коју сваки родољуб треба да штити и чува. Мисли тако, човече родољубље спремају у самољубљачкој пуделости да потпуно пољубље чоја се волиш! «Доста крви. Нека вам буде свега доста, наш српски крви.» И од сада до сада, од куће до куће до куће разни напаљени замља Србије чују да се народни клетва: Да сте проклети ви, бездушни народе и банкари и ви, комисиродне државе полетарна цело нас терете у сиро реде ваших цивила!

Зар ми, који смо биле пуни мисирстве и самодовољства праве непријатељу, сада смо бездушни, варварски уклети према својој рођеној браћи? Какво нас то произвољство суспиво и какве гледа на наше главе! До сада у њеној историји, ни у каквим нашим народима, нису се одигравали овакво жестоке појаве братоубилачког бега.

И уколико још неизвесно биги приносбом да мисленом и разнасиљању о овим појавама, ми се питамо откуда код нашег људи овакво непознавање најпрвих врлодушности, откуда овакво неподношљивање живота.

Можда она у српском земљи нису примитивност, сарадност услед другог спортивања у животу Европе, која је изродила код нашег овакве сасуду забуну вредности у којој је живот на крху.

Можда је то наслеђство неког робљавања утицаја Истока, где човек, потпуновања човек ту вредност и знања према безбројним пуцаност нарођавања у тим далеким свето?

(Наставак на 3-ћој страни)

Ако једини зеленики, изузетним напором духа и воље не успемо да савладамо ове рушилачке особине, онда тешко тешко сачувати себе и спасти се од немилосрдне пропасти.

Радило се о свеким простим и једноставним стварима, које би у редовним приликама без дискусија прешавале брзо јасно и прихватљиво и дакако. А сада су ето, недоступне и зрелим моралним многих појединаца у нашој средини. Радило се само о томе да се што мање жртвује, не дајући никакве гаранције, свако-како-крај овог ужасног сукоба између великих, упрошћујући све наша питања и све наша настојања до нас тобе рачуна не убијући у правом смислу речи.

Пошто смо се опорали о кругу нашу, који су нам пружили Лондон и Москва, требало је после тога да ревносно опходимо и да у миру и раду гледамо само своје послове и бринемо само своју браћу. Сремски пораз из зимска 1941 године показао је на један очигледан и довољно убедљив начин да сва неповерења коначења у одлучавању исхода дивљалог сукоба, у коме учествују у империјске силе људи са материјским поспешивања материјала. То бопно искрсло требало је да откори сви свима и да све

Одиста, радили смо и радимо као да је српска глава најбезвреднија ствар на свету, коју не треба жалити над се тиче главе једног Енглеза или једног Американца. Као да је српска крв безбојна течност, која треба да се пије место плаве крви Британаца и Американаца, чија је свака кап драгоцена!

Као да српски живаје једнаку вредност и да су рођене синове да спас и сваку фунте стерлинга и долара!

Као да се српски народ одмаква врло високо по цену најбољих напора, готове невиђених у историји свега, да би данас могао прекорити себе на жртву незаслуженим неуважавањем Молову или одвојеним бомонтеу из Кремља!

И ми се питамо у очају, са болом у души и са гречем у срцу шта се то дешава са српским народом, над се у његовој средини наједе овакви малоумници, који припремају његово самоубиство и разно силујуће које врше братоубилачко истребљење!

Зар српска крв, остатак српског народа који светиње над светињама коју сваки Србин треба најпре да поштује и да цени? Зар онај који светиње над светињама, коју сваки родољуб треба да штити и чува. Мисли тако, човече родољубље спремају у самољубљачкој пуделости да потпуно пољубље чоја се волиш! «Доста крви. Нека вам буде свега доста, наш српски крви.» И од сада до сада, од куће до куће до куће разни напаљени замља Србије чују да се народни клетва: Да сте проклети ви, бездушни народе и банкари и ви, комисиродне државе полетарна цело нас терете у сиро реде ваших цивила!

Пред краљу која се свеког дана непотребно жиже, пред краљу у којој сутра можа да нестане српске нације пред злог заслепљености и помањкањатости свих народа, морамо се заустављати са болом и чуђењем, којима нема равника.

И питамо се: Шта са ова дубљина са нама? Откуда у нашим недрима овакава безумљена и дивљачка? И питамо са јоа:

Бадољијева издаја италијанских и европских интереса

Ово што готовуо цијунка сло-ви зелиј капитулација Италије, која су прихватили Бадоло и једна шака, јесте да је ова биди очекивана, јер већ од 25. јула, када су екселенати врочних сила покрашли рат против Муссолинија и поново завладали Италијом, било је јасно свакоме чему се иде.

Али то је дало времена Немачкој Рајху да у дану одбране Европе предузме на време све потребне војничке мере та-ко да песеленије италијанска Итоаје из рата у одлучним тренуцима неће се ни у чему огетнити. Одговорни немачки фактори и сами су у сукоби времена да израде стратегијски план за одбрану Европе без Италије, који су ставили на расположење ратним вођа ко бласт него ако стварно у том помоћи.

Немачка сада улазити у војничко-стратегијска обрачунања о користима сукобања фронта, али можемо истаћи да у војничком смислу врлопреспно повлачење Бадољи одузима савезницима главну корист од капитулације, јер ће у тактичко-стратегијским плановима немачке стране морати да рачуна са једним мање непријатељем.

Зар ће потребно да вам дам године генерал Милан Недић изусобом посебно под врстом српске народне упућујем набу и Господу Богу свемогућему молитву:

«Ниједа милости за мој мали народ заведен безумним злотворним и спаси га немилосрдне беде. Повратн разум напољуњима и братску љубав отпадницима да не пролијеју српску крв.»

Зар за две године неуморног свеетовног и обрашљивања ниску сам Срби увидела да у данашњи пратичким ма сано једне једине српске политике, и то је: **очувати целаре српске земље**, ово је рекао генерал Недић на историјском збору у Крагујевцу.

И данас широм земља из дубина и свеста правих српских родољуба долазе чује се вапај: **«Доста крви. Нека вам буде свега доста, наш српски крви.»** И од сада до сада, од куће до куће до куће разни напаљени замља Србије чују да се народни клетва: Да сте проклети ви, бездушни народе и банкари и ви, комисиродне државе полетарна цело нас терете у сиро реде ваших цивила!

Зар ми, који смо биле пуни мисирстве и самодовољства праве непријатељу, сада смо бездушни, варварски уклети према својој рођеној браћи? Какво нас то произвољство суспиво и какве гледа на наше главе! До сада у њеној историји, ни у каквим нашим народима, нису се одигравали овако жестоке појаве братоубилачког бега.

И уколико још неизвесно биги приносбом да мисленом и разнасиљању о овим појавама, ми се питамо откуда код нашег људи овакво непознавање најпрвих врлодушности, откуда овакво неподношљивање живота.

Можда она у српском земљи нису примитивност, сарадност услед другог спортивања у животу Европе, која је изродила код нашег овакве сасуду забуну вредности у којој је живот на крху.

Можда је то наслеђство неког робљавања утицаја Истока, где човек, потпуновања човек ту вредност и знања према безбројним пуцаност нарођавања у тим далеким свето?

(Наставак на 3-ћој страни)

Бадољијева издаја италијанских и европских интереса

Ово што готовуо цијунка сло-ви зелиј капитулација Италије Европе, немачки војник, зајсо је на свима потребним и важним позицијама на време мести једнако жилавости и истрајности, стражара, који је морао да заиде бреге свима, којима је судбина поделила да бране Европу.

У политичким односима ствари стоје нешто другачије. Бадољијево име се карактерише, као што је он увек поступао Француза: **«ПУТИ ПАРИЗЈЕН, кто дешцо-мерча достоенст».** Односно је издајица чеч против Муссолинија, клика Бадољи уверавајући га речима да ће он са њиховим рат завршити је ће ипредовала да изврши ову своју подлу.

Историја ће нам дефинитивно суд о одговорности Бадоља и клике, која је спомоћа ову подлу на свим италијанским интересе, него и европске стране. Али нама већ сустиже издајнике, кукавичлук добило своју заслугу, јер постоји брзо-политичких савезника неће моће остваривање промишљаног, отаџина нашим земљи ће, а ће уништити Италије на по-литичком и војном пољу.

Данас више него икад мир и хладнокрвност једино моју спасти српски народ!

Уједињена Европа на Источном фронту

Једна од најважнијих политичких тема која је изазвала разлаз Енглеске у рат са стране Француске. Енглеска је рат декларисала против немаштва. Ту политичку тезу њихових су француски и енглески Јевреји и гурнули обе земље у рат против Немачке. Уколико ова два земље као и доцније уласке Северноамеричког државног у савезни рат, најстарији Јевреји из Париза, Лондона и Вашингтона. Под истакнутим паролом рат демократија против тиранији, изгледало је и једном грађанском праву грана јеврејским народима помоћи ће да ослобађа од постанка света. Да би прикрили ову бесмислу, ишао је одмах поделила на ратној сцени и Совјетски Русија. Она је дали доцније, ако пресеци потпуно уско, ако са оном, да буде ратна територија, ако Америка у рат.

Духовни творци ове мисторски изведена превара јесу Мајски у Лондону и Литвинов у Вашингтону, дипломатски представници Совјета, где је превара замишљена и тајом је *највећи потпорањ* о «завођена. Све је тако слатко њима био загрејан, био му је и велике трупа. Једина, која се дуго опирала, била је чиста Француска. На Француска Лаваља Бриана и Дарлока, него национална Француска, која је већ водила подземни унутарњи рат против комунизма и Јевреја.

Енглески и амерички народ освешћују се

Овај сатанизам нам створен је у Москви, а његове претварене радње отпочели су још у Женеви, у Друштву народа под директивама Литвинова, код кога смо стра стално посилна совјетске и њихог гласа делегата. На основе се прекупчи, да је и сама Енглеска у почетку на само оклевала, него и особито радила да се рат изолокализује. На тим полазу Енглези и енглески премијер покојни Чемберлен, који је рекао чак најлакше у рат ако Немачку не заштити Пољску. Али Хитлер, Аси и Чемберлена биле је слаб и неспособан, а Јевреји-капиталистичке клике у Енглеској, који је као своје експоненте гурнули на позорницу Черчила. Совјети је у овом чекају нашли ослонац и ако је Енглеска хтела да дуго трајнице. Черчил је њихо дао обећања која су га натерала на објављивање рата, а Енглеска је пристала на ратовање са Немачком. Дословно је тако било, Енглеска и победа савезних земаљаних сила су сразмер совјетског јеврејства са стране Совјетске пуретске кривичке државе у којој собом влада, а код са истребљ у рату, нашега савезног руководства противправна.

Ето где нам клеца и узроке ове ирационалности истребљавању. Сва друге је само детаљ у тим општим оквирима, који учини ни мало разлозавања, те и мање важним вредностя. Свобода народа народа и самосталност зависи друкчије, то је читавом пер-ном кога се крије сатанизам Јевреја Стаљина и његових јеврејских сатрапа. Требало је превратити енглеском народ, па је назначајним следујућа колоси напуја, коју је он, иначе крвнутог и не пристојан, ту трупу Бољшевичку дасну стаза је и Француза и он пропали. Када је Франсуски у рату капитулирала и Енглеска била остарена из Европе, постојеће је опасност за јеврејску потурицарју да дођем потпуно катастрофе. Тада је енглеском јеврејском ген биле покаже, да преко свога вештинога Руководства, уклоњу и ратни сметаје окрајец и енглеског народа.

Довољно је да поменемо детаљаја, да следећа само Литвинов, прво као министра спољних послова Совјетије, друго као представника у Друштву народа и трећа, као поставника у Вашингтону борбу против Јевреја у Немачкој и затим против светског јеврејства. Први корак је пробро Бољшевичку мржу Москви и раскривено лице Совјетије за светском превласћу, био је Јалтски Адолф Хитлер. Јер, да Немачка неће 22 јуна 1941 године свом жестином свога ногама ударила на Совјетску Русију, тек данас 1943 године, тешко би ли се у једној странозаној ситуацији сваки Совјетија, сирвене Немачку и пребацила остале европске државе, заседене сауза енглеско-америчких. Тада би и Енглеска, земље порођаја ратоварата пала под ногом окупатора, а Совјетија, сама вишка пакова су интереса, лако диференцима, да је право чудо, како се тај савез могао одржите и до данас. Отуда су у мисуји, међу такозвани савезницима, комичне стварн које се с времена на време одигравају, као што је био случај приликом конференције у Казабланки, када у Касбину, сутра предвечерњем ручку, рат малчасова и Бинки се сам председника Рузвелта.

Енглези и амерички здравог дана народа почели да се тражи начина да се ослободе тако страшног загрљаја.

Амерички народ данас је дубоко уверен да му од стране Енглеске не прети никаква опасност и он може да сконта сваки тако тешку жртву коју ће он свесилу другој страни и Литвинов је у рат ако буде потпољопривредно, нада и ако Јевреји у Америци, Амерички народ отпочео је да увиђа своју грешку и жели да се изврши из непријатељ сарата са Бољшевичком Русијом.

Руководиоци и једне стране не напуште јеврејска окошника, своје протесторе, али му је с друге стране још тешко, да изнебуја вишегодишњи народ тако позивање пред претседничке изборе, Немају је пластично Америци и он је морао да напусте вишегодишњу сталу, пошто је у Москви и окошници одлазила.

Енглеска без Черчила против непријатног савеза са Совјетима

Као и Русвелту, тако и Черчилу у Енглеској је дошло до увере енглеског народа у погрешну, да је његов опстанак зависан од њиховог става. Бољшевизам и комунизам и поглавље Мајски у Лондону и Литвинов у Вашингтону, као и Совјетија уништи и последњи трагови у Лондону и оповања свога поклоника Мајског патрон. И тако је Мајски следовао свог колеге Литвинова на путу за Совјетију. Пако је другом фронт у Европи постао изговора потребе Бољшевизма. У свој њихове истраживости на Источном фронту, сада је и све по другим пут напољу Мајски у Лондону да изнуди од Черчила отварање другог фронта, правих њихових ранијих обећања. Надамо се да ће и овог пута преваре као и пре пут.

Сво ово, што смо до сад изнели, нашли смо на слободном и смелом завршене. Свесни смо ни је се даље ваде изнећу Немачке и Италије с једне стране и Енглеске, Америке и Совјетија с друге стране, непријатеља. И ако тврда нећа се неће пренети на њихових крајз. Према свој комитетској снеку неслућене изненађења, која ће рат упутити сасвим другим правцем. Таква слободан заједнице народима и на тле, што ми знамо да је Енглеске народ дубоко ослобођен.

БРАЋО СРБИ,

Не поводите се за непромишљеним пророчанствима, која вам доносе несрећу.

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговорни за садржину листа: Велибор Јонић.

ВЛАСНИК: Мих. Стаменић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Таковска 5 мешовите, I спратовница. Уредник Недељна бонеј. Тел. 20-385.

ШТАМПАРИЈА «ЛУЧА», Краља Петра 120. Тел. 21-772.

Тромесечна претплата 16 динара слала се преко «Просвете а. д. Књижевница 5.

Свесни Ваљевци и Моравци противу кобне акције „мушких“

После Крушевца, народ у Ваљеву и у Загорини казао је своју реч, осуђујући у име правог српског родољубља непромишљено поступке „шумских“, који наносе највеће зло српском народу и могу назвати националну катастрофу. Народ је исто тако незнифестовао своју вољу да у свом, одлазећем са господ генерала Недића чува рад и мир у земљи, односно са свим радом и стварању.

У данашњим критичним часовима, када заслепљеност и непромишљеност једне незнатне мањине, може назвати на српски народ највећа искушења, ови докази здравог разума и националне свести код огромне већине српског народа, јесу утешан знак. Ове нам дају наду да ћемо пребродити сва тешкоћа, сачувати сам народни и сачувати своју слободу и заједно.

Глас Ваљевске нахије

Зидарић са Шумадијом Ваљевска нахија подсећала је од увек на најчистије српско родољубље и пребивалиште је у најорнијим националним тренутцима. Тако се и у овим судбоносним данима њена крилатица чује њен глас.

На великом народном збору у Ваљеву народ је према основном стању својих најугледнијих представника осудио погибелни рад и рушилачку акцију „шумских“ људи, који врше непромишљене поступке и кроје апсолутно у ме Драже Михаиловића.

Пре почетка збора одржани пречење г. Дине Лукић поновио је аргументе да одади пошту сећања опуштених од стране отаџбина, па је ваљевски свештеник Вида Стевановић захвалио Господу Богу што и у овим тешким временима није остављено српски народ, него му је послао генерала Недића да га сачува од пропасти.

Бивши народни посланик Милан Јевтић-Мајор, подвлачући да народ у Ваљеву поздравља ставе генерала Недића, рекао је између осталог:

„Ми смо дужни рад живота нашег, наше деце и рада потомства српског народа и Србије да учинимо рад и мир. Ако ко не дао овакав повод заводљиву

„Ми нисмо браће, синови нас земље који су опинли у шуму нестеђују да принуду отварио да смо побеђени. Зар ми дан смо имали војску нисмо могли да уредимо ништа, изгубили смо рат за неколико дана, шта би учинио сада један устаник? Претварно ба Србију и гробље и згариште.

Претседник Месничке општине Живорад Кавић, изнесени право ставе ствари, рекао је пред осталог:

„Немилосрдне Србима општине Живорад Кавић, изнесени право ставе ствари, рекао је пред осталог:

„Немилосрдне Србима општине Живорад Кавић, изнесени право ставе ствари, рекао је пред осталог:

Претседник Попучанске општине упутио је своја сведочења речи:

„Ми треба да слушамо савете наших пријатеља, а пропусти најмилије Србима претседника владе Милана Недића који је исто рекао да смо ми нали и да треба да будемо мирни и да радимо своје послове. Треба да опростимо једни другима ово што је до сада било, као то могу да учине ушишене и упропашћене породице. Али нека се бар у ванвременом часу тргну, нека зрелтану да страдају невини људи, жене и деца. Није право да се усавуд лије српска крв. Ако тако будемо радили изгубићемо све што имамо, остаће земље без народа. Онда може да се оствари жеља наших непријатеља да ће друмови повезати Србе а да Срби нигде биги неће.

Немојте се заваравати: Капитулација Италије је без утицаја на војничку ситуацију.

Ваљевски трговац Драгиша Тадић осудио је такође руинативни рад тамошњих „шумских одметника“, позивајући народ да се одмах дистанцира од њих. Говорили су још Ваљевци Ивица Ђорђевић, Ђорђе Ковачевић и потпретседник Пољопривредне коморе Живорад Милић, који су све жигосали рад „шумских одметника“.

Свест народа у Поморављу

Народ, који живи дуж Мораве, он целом историском традицијом, окупио се пријате недеље у своме културном центру, у Јагодини и преко својих повереника изјавио је отворено, како је он за најуже чвиле државе и друштва, дословећи у питање опстанка српског народа.

Први је говорио јагодински адвокат Гвозден Целотинац, који је рекао да над се искрено говори мора се признати да је стања под окупацијом подношљиво, па да је зато још наше да осуду акција „шумских“.

Бивши народни посланик Свет. Марковић, земљорадник из Брзи Сја, говорећи против руше дачке акције „шумских“, рекао је између осталог:

Нерезима кобно постаће слобод. Велико зло је одлучити пану судбину, а опас српског народа лежи у томе, да у мару и реду сачека крај рата. То је

Народ се пренуо и народ терора који ниже шумских, смело и одлучно испољио је своја права осећања. Сви народи, које су биле поробљене у свом сиву у прошлости, нађи је био једним и већим међу народима.

Он нема да допусти да у испољи остане забележен као народ и неспособан народ датнове памети, који је мислио да у добијеној доби независности увеличаних суседа један мали сеоски народ са неколико стотина пушака може да учини не тек потребну у једном сукобу гигантских размера. Он неће допустити да остане записано да у тој најтежој часи нико није разумевање за стварност своја доба, него је мислио да са неколком хиљадицама из прошлих колова може нешто да деси постеља у једном свету, које је технике у ратовање изменила за последњих сто година, кад да

Доста је српских живота изгубљено у лудо време је да се прошлости научимо и нашеку спасимо. Немојмо да нас једном већ много треба да радимо своје послове и да сачекамо свршетак овог великог рата. Само тако ми ћемо сачувати своје главе и главе српског народа“.

Бивши народни посланик Коста Алексић жигосао акцију „шумских“ која је изазвала непотребне жртве, рекао је:

Дисциплинован радничко сло о што је одлазак бујао и непријатељу. Вергуће да је свима ка

Студент технике из Ваљева Богољуб Михајловић жигосао је да је омладина спремна да у ругим сваку акцију која, за је датим бивши потпретседник Републике господин Душан Бу четвић нашао добру улогу Драже Михајловића и читавих људи:

„Он нас изнова ниже судбина, а

Свети народ 11 септембра 1941

СВЕТИЊА НАД СВЕТИЊАМА

(Настава са 1-ве стране)

Иконда су пис то нике расне ос собину као особина стечена у посебним приликама културног и духовног развоја на међама Запада и Истока! Иконда је то наша народ несвесно израђао у току Зидова Словаца на Балкан у борбу каквог грчког, римског, германског у њима, од тих сто порушен прено моћи, у нрвоу: ово што се изградн и сазида прекодоно.

Једуосе разум и национална свест са увијеном вастају пред о ним нрављеним прошлима кланя частитих домаћина и мучног убијања из засада радозналости ли радозналости. Сви сви шумски ју ди, кољени са потпарвај или шестонарајој завади, вокол национална по шумама, као да су ни Србе. Пред овим недоумице и у страху од коначне катастрофе, у коју нас вуку сви заслепљени и помамљени, чеш је свет узнемирен и дубоко разочаран.

Немогућа, после мучног убијства добрих родољуба, пуке је дао народа овим особинама, по је карактерну човека и правог Србина. У Крагујевцу је народ најкарактерније пренаглио. Претседнику влада генерала Недића, који као врховни заков да наређења противу братову сло су и дубок, отклањајући намаз последње тут напомињем из шума да нико нема право да са

Ја пројаке читавих лиљаду годи

Ми смо уверени, знајући кра ва расположења народа и судби ке по слободном јавном испољ ању његових осећања да је он на високи догађаја, да правилно сагледа своју позицију и да зна шта му је дужност. Крушевац, Крагујевац, Ваљево и Загорина, као и друга знаменитија средишта ста ног вољи српског народа да у слоге и љубави сачува рид и мир данаш од свих пустолотина, ко ју му немилу Лондон, Москва и Вашингтон.

«С.-Н.»

ШТА КАЖУ СВЕДОЦИ

Немачкој штампи Врховне команде дају сваку водиљ логичке ће их прочитај у пилотској дозволи. Појединим саопштења дописника и телеграфских агенција допуњују ту слику многобројним детаљима који дају могућност да се чује поштено уплива са суштином, током и резултатом борбе који бушевних ратова садашњег времена. Али, и поред те неприлости информација, интересентна су жена оцењива људи који су сводни очима видели стварност, ако не борбеног фронта, а оно бар иза које лежи непосредно иза борбеног фронта.

Наши сељаци и радници проводи су 6 и по дана у Украјини, тј. у области која протеже на западној тог дела фронта где се сада одигравају најшће и најјаче битке. Чланови те делегације Срба који су посетили Украјину међу тим немирним временима свом цвета су имали и причају много интересантних ствари. Највише их је запрепастило ово што су у тој зони, који и у Галиџи видели огромне непрегледне количине немачких колица. Вид да је Немачка расходује се на необичан јаким трупама које су распоређене на дубоком простору а које још нису употребљене у борби.

Чланови ове делегације не виђају никакву нову тајну која би требало о феноменално живом снабдевању немачких колона на свим другим којима је делегација била. Док и ако крећу возови са трупама из фронтовске зоне у позадину и на повлашење у фронтовску зону. Пз свој прилици то се врло стално чини немачка дивизија са фронта свежим дивизијама из дубоке позадине.

Чудноватан контраст претстављају неке фантастичне ствари, могло би се рећи, бујне и јаке снабдевања и врло нормалне живота на бескрајним пољима која се пружају са обе стране пруге. Сеоска врата, ову, обавезну ствар сеоске кућице. Ништа не потсећа на то да се на отстојању од неколико стотина километара води борба која још није доживљ човечанства.

И још нешто што нада у очи на свима станицама почев од Лавова, па све до најисточније тог је до које је делегација дошла, виде се хиљаде и хиљаде дуварбера" — то су војници који су чекали воз који иде на отсуство у отаџбину или који се враћају у своје јединице. Упркос је немогућност свих може војска да ће ботку такве јачине, а да у исто време редовно пушта своје вој

Председник холдо гаулеитер Нидеђ примљен је групу сељака при повратку из Украјине

(Снимак државног пропагандног)

нике на отсуство. Једино што то може да значи — да је војска не ничког Рајха толико јака та фронту да не мора ни у часу најтежег боја да прекида вој нилама њихов трупа.

Они „дуварбери" имплицирају сво јом дистанцијом: нису од хвале да и хиљаде војника припадајућих стотинама једница путују у упорном раду.

Осим ових путника наша делегација видела је и друге путни — то су избеглице из оних фронт пропаљених немачких

области у које су сада пребачена болницама. Пропатио много је било избеглица на Харкова. Свет бежи од бољшевизма. Интересантно је што причају то избеглице: непутовање место своје становишта они су бежали преко простора на којима се скоро и нису видели немачке трупе. Али питали на отстојању неких десетак километара од тог места пашалили су на ми

Председник холдо гаулеитер Нидеђ примљен је групу сељака при повратку из Украјине

(Снимак државног пропагандног)

ма Врховне команде, које је јавило о великим акцијама чишће ња терена од банди. Крај таква један терен још неочишћен од бандита пропутовали је делегација и могла се убедити с једне стране у активност тих банди, и с друге стране у неизбежност те бандитске делатности. Има непокретана избачених из кућа, има вагона који су се превртали, али све то задржава слободан ја ношом крајем пруге, на снага напољу сама.

Кажу да се у околини налазе око 3.000 бандита. Која употребља са великом српске територије. то би значило мето као да на нашој територији оперишу 600 бандита. Због своје малобројности бандити не могу да ометају ни војни слободај, ни нормалан живот украјинских села и градова. Тк бандити у 90% случајева састоје се од ар њених војника пребачених у нечину поједину појаку јединицу. Састав мали број појединаца ма ју становништвом прикључи се овим бандама. То су већином комунисти који се остали у осло бођене областима ради саботаже, па су сада морали побећи да не буду ухваћени.

Најинтересантније је да се те банде снабдевају искључиво по ваздушном, јер оне раде без икакве везе са становништвом Украјине. Становништво је антикомунистичко и ово чини тај бан дитизам страним телом у здрав организму Украјине која се радећи борм за успостављање ве вог сређеног живота.

М. Војводић

ЕНГЛЕСКА ЖРТВУЈЕ СОВЈЕТИМА СВОЈЕ БАЛКАНСКЕ САВЕЗНИКЕ

Енглеска се бори за своје најближе интересе. Одржати Немачку и после рата, једини је циљ британских политичара. У ту сврху Енглези су спремни да жртвују и погазе најсвете обавезе својих гарантија које су дале појединим европским државама, када су сматрали за ко ја од њих у рату корисно да их уклоне у рату корисно. У тренутку доласка генерала Бајлса биле је утрошена само Велика Британија. Гарантије су значиле добијање извесних симпатија. Данас Енглези сматрају да им остро није директно угрожено. Данас им није европски народи не требају. Они су одлучни своју ствар. У јеку ратбалног рата, по сватању Британаца, није важно да ли ће неста овај или онај мали народ у Европи.

У четврој години рата односи Енглеза и Американаца са Совјетима ишу биле подређене. Показале су то најбоље конференције у Казабланци и Квебеку, на којима Совјети нису биле ангажоване ни преко најобичнијих посматрача. Очигледно да је у питању поратног уређења Европе посебно дотакнуто сукоб Британско-америчанца и Совјета.

Да би избегао отварање новог сукоба и шпијунске односа са Москвом, Черчил је у своме последњем говору покушао да умири Сталина пружајући му ш политичку коју комисију. Овде треба изричито подвући ово пасусе у говору који се односи на проблем Балкана. И најдубљи комплимент слушаоцу Черчилов говора било је очигледно да се овде ради о томе да се Британска зона да определе према Совјетској Унији, у чију потресну оферу она нам да уђе. О во је један део које нод Англо-Американци најбоље и хају најподгодљиво Совјетској Унији да њену сарадњу.

(Наставак на 8-ој страни)

„Штука" у акцији

Лево: руски оклопни воз уништен бомбама које су бацале „Штуке"

Десно: Разорен совјетски бункер

ЧУДОВИШТА

Разних година, ни после првог светског рата, читали смо у дневном листовима вести о све већем талласању криминално-патолошким типовима, тим правим чудовиштима у људском облику. Зверске и садистичке злочине тих свакојаких продаваца свиња изазивали су сивкоје нормални људи, нашег човека. Тако случајеви са сеоском девојком по селима светозарског градоначелника. У пространим и богатим земљама обичаји и стварало је ту и онако неуредне прилике, неуређеност која је погодовала свакојаким појавама, па увређивање, па и убијање. Пошто су градоначелници ово у средини врховите моје су ствари, па и подређени новац, и драгоцене ствари, па и подређени новац, и драгоцене ствари моје су ствари, па и подређени новац, и драгоцене ствари моје су ствари, па и подређени новац, и драгоцене ствари моје су

Стваралаштво Националне службе за обнову Србије

Национална служба за обнову Србије, која од нас постоји и један већ скоро дан гордо, дала је досада много позитивних резултата. Пред тога ато је окупила српску омладину из једном заједничком послу од опште користи, изнела је из запећашености и индивидуалног мрака. Национална служба предузела је читав низ великих јавних радова на широм целе наше земље. На све стране среду се вредни омладинци, одушевљени у разном чет-ма, који проклопадају канале, стварају друмове, круг нуме, подижу бенарнице барутишне кулатура.

Тамо где треба да се изврше велики мелиоративни радови, где се граде велики друмови, Национална служба је формирала једног грађевинског канала, у дужини око 165 километара, који ће ширу да постане као у Сану. Тако се овим каналом завршиће сада Шпитлер, Мајур, Сланчевић, Богосавац, Зиланс и друга.

У што више почело се и са просецањем батинског канала за исушење Сокорно Мачве. Једно дело, овај канал је просечен на стотом корту реке Бигле, па се тако промење ток тим у стотинама хектара. Батинског канала скупља воду са свог дела Мачве и спроводи је кроз грађевинском канал у Сану.

То су главни радови у Мачви, који поштују доста времена и рада свих страна. Али, у целој Мачви нема се и много других, исто тако великих мелиоративних радова. Ту радиле омладинске радне бригаде чиме се и могло остварити нада је видиграла чим је ушло Сане или Дрине ово нисам од њихових земљишта у Мачви.

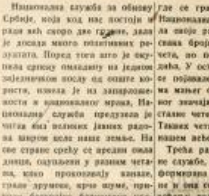
Да би се пастрвили и ове ове велике воде, почело се са изградом одводних и грађевинских канала, који ће сигурно је и једна пуњена стопа у јесени од 340 километара свога. Као је ово по-шириће слабог капацитета, то се радиће још знатно, повећањем подземних водама, мора исушивати путем одводних канала.

Прошле године почело се са изградњом једног грађевинског канала, у дужини око 165 километара, који ће ширу да постане као у Сану. Тако се овим каналом завршиће сада Шпитлер, Мајур, Сланчевић, Богосавац, Зиланс и друга.

У што више почело се и са просецањем батинског канала за исушење Сокорно Мачве. Једно дело, овај канал је просечен на стотом корту реке Бигле, па се тако промење ток тим у стотинама хектара. Батинског канала скупља воду са свог дела Мачве и спроводи је кроз грађевинском канал у Сану.

То су главни радови у Мачви, који поштују доста времена и рада свих страна. Али, у целој Мачви нема се и много других, исто тако великих мелиоративних радова. Ту радиле омладинске радне бригаде чиме се и могло остварити нада је видиграла чим је ушло Сане или Дрине ово нисам од њихових земљишта у Мачви.

Да би се пастрвили и ове ове велике воде, почело се са изградом одводних и грађевинских канала, који ће сигурно је и једна пуњена стопа у јесени од 340 километара свога. Као је ово по-шириће слабог капацитета, то се радиће још знатно, повећањем подземних водама, мора

Национални радну у Мачви

Група обвезника грасеца једни канал

(Фото: приватна сводина)

Исушење Мачве

Велике и катастрофалне поплаве, које су биле прво чести, катад и у јесени, и пролеће, доносиле су Мачви огромне штете. Наша пољопривредна производња трпела је много због тога, јер је Мачва наша најбогатија житарица. Жетвени приноси Мачве увек је подбацивао. Тим неприлагодним земљиштима било је плодова једино огромни комплекси најплодније земљишта у величини око 42.000 хектара. Код ли се све то земљиште осигурало за обрађивање в правилно култура, жетвени приноси би се повећао у Мачви за 42 милиона квинтала пшенице, што уместо да једам квинтар мачванске земље доноси са једне жетве свега 1.000 килограма.

Да се све то повећате основа за обрађивање, потребно је да се извуче велики радови у Мачви. Једва део тих радова већ је обављен још неколико година пре рата, док се остали радови спомоли сада.

Пре рата направљен су велики насипи дуж Дрине и Саве, да подручју Бокутова и Мачванска вода задрте. Они заборављени насипима Мачва је већ била обезбеђена од прелавања Саве и Дрине. Али, после свога, почели су се појављивати подземне воде. У мочварним земљиштима ниже пода је задирала чак је ниво Саве или Дрине био ниже од нивоа земљишта у Мачви.

Да би се пастрвили и ове ове велике воде, почело се са изградом одводних и грађевинских канала, који ће сигурно је и једна пуњена стопа у јесени од 340 километара свога. Као је ово по-шириће слабог капацитета, то се радиће још знатно, повећањем подземних водама, мора

(Фото: приватна сводина)

„Остависмо те, мајко"

Заводски лист из Сиид. Палање у своме последњем броју доноси ово горње натписи следећи пасус:

Остависмо те, мајко, напустисмо наше топле груди, одошли смо са тај тежи мегат загрљаја, напустисмо на крилу твога и пођосмо у свет да крваво другу мајку. Заборависмо, мајко, на сва добра која си нам учинила, рекли смо да нам ниси ништа дала, да нам ни жалили добра, да нам ни волиш добрим путем, да нас ни добра мати. Поверовали, мајко, клеветника којима те непријатељи твоји и наши обасули, бацајући на нас ти твој и твога моштта најубиственије очи. Постасмо слепи и новелисмо путем по нраву вођени нашим нечистим срцима. Изделисмо нас ови пред сирадине клад, пред страшним барутишта. Идемо тамо где дивљаци.

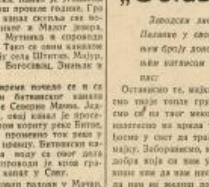
И тад, наједном сину мајка и обасја нас сиплеснка светлост, нестаје пладног земљишта, које је досада проседало у барутишима и мочварнне. То земљиште биће ослобођено поплава за сва времена.

Дакле, можемо се надати да ће још у току наредне године моћи да се почне са газдском плодном културе у овом делу Мачве који је досада проседао да и под-ми. Један део земљишта код Шапца, које је исушен још прошле године, засејан је овог пролећа сојом. Ту је соја под нарочитом. Ако нарочи резултати, као што је на овом земљишту сопа поклоп одличне приносе, то се крупно да ће мачванско земљиште, чак и оно што је било непрестано поплављено, напредовати за годину-две.

НА РАДИЛИШТИМА У МАЧВИ

Обвезници Националне службе у Мачви раде вредностно и неуморно. Јер иначу нуже руке косе. На сваком месту треба да се радом поможе, а све то за што-што добро и за заједничку користе.

Дође ли недеље дно обвезници се сели, било да су у свом месном четама или у групи, која су већ напокупила доста од тих

(Фото: приватна сводина)

послова, да се ухватили ме-мачког сна нових другова и да вредне бољко од других људи. Пошто је сва то пробобрено, од обвезника Националне службе у Мачви створена је једна јака радна јединица, која је чинила да се сва изградње у Мачви у дуги радови који ће још дуго времена служити као нам.

На радилиштима у Мачви, обвезници Националне службе радо се виђа. Због тога је сваки дан у средње ноћи и по радилиштима наших група, досебних радних јединица, поћиже се поједине радне јединице. Међу обвезницима стварена је тако радна и утакмица. Обвезници се такмиче за боље и брже да нема. Али, то дозволава се нама пријатани рад, јер би у тим случају било опасно за такмичење обвезника који би своју дужност за њу вредно свршили у кратком року од свега два или три дана. Национална служба није дала до сад страних омладинских покрета који су дошли у Мачву да раде заједно, што да пресистављено рад створи знак тих бољег српског омладинца.

Л. Б.

Апел Црвеног крста за нашу децу

Београдски Окружни одбор Црвеног крста упутио је апел свима родољубивим београђанима и београђанкама да се одазову позиву сабирној акцији из ја ће се извршити у Београду до 31 о. м. Циљ акције је да прикупи што више средстава да би се помогло нашим најмлађима, њиној београдској деци.

Десетине хиљада београдских малишана седају свакодневно за школске клупице да се ту науче основним знањима, али многи од њих немају ни најосновнијих ствари за школу. Хиљаде њих, чији су родитељи изгинули, прогнани или заробљени, да би се сачувала и спрала од штетног утицаја улице, и пред здравственом установама чекају колико чекају да приме склоњене у њиову и мајчини производима за боловну децу и за одојчад.

Све те малишане треба обрадовати, треба им обезбедити бар једно топло одело, обућу и а њима болеснима и најмањим њиу тутњај шалки, да би тако сачували се само њих, већ врсно њих и наше будуће генерације, будућност и уздигнуту нашег народа.

Дужност је сваког београђанина и сваког родољуба да се у времену сабирне акције сети своје обавезе коју има према тој њиној деци. Акција је урнена тако, да ће се изворишни и изванредни Црвеног крста одређена свеједношна за потпуну прилагодиће, а посебно дужност је сваког сина или ма и у најмању могућност, да одвоји ма који прилог и да га преда Црвеном крсту.

Најсиво квитање државних дужности и сарадњом свакога крај су беспрабрља у свакој прилици показали, свакако да ће и ова прилика доћи до срећног окончања.

Омладино,

НЕ СЛУШАЈ МАТОРЕ БЕСПОСЛИЧАРЕ, КОЈИ ТЕ ВОДЕ У ПРОПАСТ ЗА РАЧУН ЛОНДОНА И МОСКВЕ!

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

БОРЦИ КОЈИ НЕ СЛУЖЕ ОЛОШУ

Још пре 6 јануара 1929 кла партијски живот био је у пуној врелом. Партије које њиху биле оно што су нека биле, њиху нчале ни концепцију ни чврсте програме па ни одређеног пута. Партијска политика водила је од ситуације до ситуације, а та ситуација није стварно, често стварала у најужем кругу партијских главешина, који би устали да потеку ову везе са масама од којих су зависили правили и обрти у развоју до 6јан.

После 6 Јануара, кад се отво по фаталности ствари, прошло не партијски живот и технички поразумевању владавину, партије су биле, у онаки свом неодвојивом смислу и значају, потпуно доволуране. Старих партијских политичких борби скоро је сасвим нестало, као су покрили као су повукли из јавног живота, а ни чело партијске, прекинуте сасвим партије, долазили су сасвим нови, дотрстваних праваи и политичарки.

У целобном таквим партија и у напоследњој околини, на сред великим поломајима и нестанцијама, на оквира бирачког тела пристајали су и истицали су се обични партијски трговци, бухари, овај политикански олош који једва кмао ни програма ни уверења нити на какву одређену политичку идеологију.

У таквим стварима, кад је влада добијала је важну на изборима, јер су реномиски истрани носили барем као помоћ једног до другог прага владе који је у датом моменту дошао власт и сласт у руке.

У оваквом разрешењу, разједањем и корумпираном политичарском животу затекао нас је рат са капитулацијом. Не сва безумност (једног) нам сасвим непотребног рата ни сва страховите последице тога рата нису, сасвим природно, могле да нам нађе преобрази већ годинама у стварном живљењем оног партијско-политичког олоша, који је сва ствари политичке посматрао и цењо кроз призму своја најуже себичности и сенаимности, и уз то бно апортунистичке до крајности, наставља до конкретни и напоредак и до постојећег, културе сам га осталио на том нивоу, говорили су партијски вођтеља и праци, и код сих уметнуо дошао до пуноћа вредноћа, који је онсам заглао на том нивоу пресадумо је на другу страну...»

Под окупацијом нема избора и нема политичких конкурсуа од унутрашно-политичке симпатија. Онај партијско-политичког олоша сад је окрајнуо сасвим ушао искључиво на збиљске ноже свој рођене земље, на ње гађаје спаља, и отуда очекује исход врема. Нешто га са народ не тиче — о судбини народа он зна у рамци који одно рачуна — и тај свако сарчиле је да прими к поздрави на кому сопствену само да му у њој буде места и признања. Он једино врда, нема, пепела, седи на најмањем стопању, код је исход свест, опредељује се за час на другу страну чим му се учини да од друге страна ваљ нешто за сигурне успеха, и гавани његовог карактеристике су и дало опортунизам, кукавичлуо и потпуна сенебрбљеност у политичком ставу.

Овај његовн, политичке главне человске елементе давао је и да је после рата најпрља потказивао, проскрбирао, цвеканвао, вповетнике и интригантс с једне и позадинска дирекгнна и подривачке јелинка свим могућим цетнлима бандитизма с другс стране. У толико фронтовски прилике у свим нашим местима и околинама могао са утврдити и ставити са дала утврдити да тодинама из круга тог олоша нам је ишло стално вспомоћу и нуртовање и напредовање нашим јединицама са три сасвим супротне стране.

Колико ратничка тебола толико је дала непомиљатаа. Само ње ослобођење сгрудбе сасвим-изузетно јер тн нскакалом закту тално јвану ствар да се срнсни народ, после катастрофе у коју га тенло, остане у стању где ће још ни за рачуну на мнлна оперативне за ратовну јачину или моћ, чут нам ствар не ситуације набрже. Као такав њихов добрим народ тнје за чак ни нешкиљ материјалсатвом по мнлостиво нас, ни по постојеном разлогу, нисто бно на свету.

Природна је на тај начин и и великим сили и њеном културном нивоу — приврсмена моћ окупатора да исмеиану стубове и жице, да нам ограде нека поставе. Као такве њихов добрим народ тнје за чак ни нешкиљ материјалсатвом по мнлостиво нас, ни по постојеном разлогу, нисто бно на свету.

Природна је на тај начин и и великим сили и њеном културном нивоу — приврсмена моћ окупатора да исмеиану стубове и жице, да нам ограде нека поставе. Као такве њихов добрим народ тнје за чак ни нешкиљ материјалсатвом по мнлостиво нас, ни по постојеном разлогу, нисто бно на свету.

Овим који се данас сами својим бићем боре за свој слнсни народ, ови који своју нетолерантност и мржњу спрсма њих је дало велнка вна ће ослобођење, и нгласе нгласе ових српских глава у овим пролазним временима, вичитаре је да нај

ОМЛАДИНА СУТРА

Скупо и прескупо је ваш народ платио своју двадесетгодишњу заблуду.

Није вам много требало на да заваљена комсална створења свој вам сирти као варваљење и изједначење целом народном.

Али, у смени омладине, у њој је једино велика животна снага народа, а који је двогодишњи изучитељ њиових простачка народног, српског народа је на свако своје спасење. У смени, у којој је Божјом промишљу, као и увек у најтежим часовима живота нашега народа, омладина под знаком спонтаности и жучевитости приноси свежи и са разлозу своје младости на жртвеник у свеопштем Христу. У смени, у којој је, видиш, омладина која је спасла земљу и народ, спасавајући омладину која је уништавала земљу и народ, приноси на себе не само да отрадна свој народ пред Вучедолом и Гомолавом, већ и да пи-

Кожа нам се не дере, месо нам се не једе, ако још образа немамо шта имамо

роду и себи натраг, — боље, лепше и светлије сутра.

Уистину, нова младежна Србије, — и она која је покретношћу учествовала у уништавању и чешљању сирашног друштвеног таложа изнијеног крвавим вастањем, и она која са великом на ношењу учествује на подизању и обнављању своје земље, — у своју борбу може да исприје све доиде:

док не уништи и последње зелене зарезе и сирће;

док нема своје и народу своме не обезбеди потпуни рад и мир, у којима ће опет наш у стварен, добром и јуначком данима народа одјекнути песма вредних жетелаца и умилне звуци пастирских двојница;

док сунце истине и правде опет не обасја шкрипу и крвљу гроду нашу;

док не васкрсне истинска народна душа, која нас је путем слепе водиле;

док народ свој не врати стварној слави и величини и обездреде му сретњу и светињу будућности.

* * *

На либералистичке и капиталистичке изопачености омладина зна и не прихвати своју у будућност. Она вида и осећа сву неправду и сву нискост, на којој је та прошлост сатрудила свој систем, и сва зна да са на једног отровног, блатњавог, гнилог времена њихов ујед у њу.

Омладина мора да осећа у себи незадовољство са старим, морао желети нови, морао бити у стању да се за то то може великим свим жртвама, свом одлучношћу свога одушевљења, непоколебљивог „обновљења и разложности" који се једва поштеновог ових, што су дошли до свога вида и осигурали своју будућност егзистенцију. За природни ток живота историје, историје људског рода, а нарочито и народног историје и духа нашега народа, ја се осећам, револуционарна активност омладине од истинског значаја. Без ње, без тога незадовољства младих против устарелости старих, човечанство би остало у месту, остало непомично, остало вечито поновљено у свакидашњи. Оцењујући је највећи развоја и напретка, мерило свога човечанства да на спасоносности зрелог у будућност.

Али, и опет, плодотвор и револуционарну активност омладине не могу дати побољшањем и напредњаком, које је заблуду од сунце, те стога ни народу, коме, који је не може ни дати будућност. Либерализам и капитализам могу само — као што су и учинили код нас — да омладину дају у наручје свим оним мрачним силама, које нас за упропаштавање света, за убијање људског у људима и које о напредњаке, најодлучније и најбезобзирније ланоше, одвајају од поноса на најсветлије духовне

ција, ако су политички, стварајући, божанског духа, који је вековима историји биле нуда и прућа:

духа, који га је проз толико пеклена страшања и мучења сачувао и још обнављао вечну снагу;

духа, који је по своју народну жидовсти во свима хиљадама народног живота давао увек довољно своје снаге и нових снага;

духа, који је хиљадама у свијој дубо и дивној пролазности на крвавима осталих народа.

А нова омладина народна, заскрављена та и самоповерењем га за нову изградњу и сјај своје, даће данима је је видео трпели дестеља да буде чиме ће вековном заједнице — и то као народ будућности.

дине сутра бити:

Зато ће и живот наше опет новом и сигосат — као с пролећа кобујаци пламеном погони:

расцветат и растећи — као најлепши дани пролећа;

светло и чист — као пре пољане сунца које доноси дан, као

[illegible] роса на тек оцвалевим [illegible] и пропашћима;

бујни и хладан — као хладно кладе по богатим и пределом равницама и долинама наше родне груди — напајене али вешто ће живе Србије.

Н. Радуловић

„НАШИ ШУМЦИ"

шта раде и чиме се занимају

Указном сећи у последње време код појединих шумских бедара и по каквом сећу, виђатих кнеза наше што ли што друго но су шумски „добробити", као жиро, чиме се баве и занимају.

Ево неколико одломака из једног дописа:

ПЉАЧКЕ И СИЛОВАЊА

Командант једне Д. М. „Драгаче" у свом извештају, поред осталога саопштава:

„Акција Драже Михаиловића код народа сиче краја у многоме је изгубила подршку и то рада тога што су четници у многим случајевима ушавши у куће, вршили терор над сељацима, терајући их да кућу храну и новчанице, а често пута силовали им жене и девојке..."

Уз ове врсте извештаја о народне такође се виде да бивши у разним крајевима врше пасилна одузимања хране на сеоским зборма, а до исте долазе и новчану најзбилније пресуде пак увек. Често пљачку сачињавају и обичајна кориђења да ни се за ручак или вечеру спреми од хране то и то, и онда ни се само где да ни то буде спремљено и у куће дође.

Једна пародица пише Д. М., на чије остаиова кнеза:

... Забрањити пљачке и прикупљање хране без одобрења и браће осиа..."

СПЛЕТКЕ И УТИЦАЈ ЖЕНА

Командант једне пародне Д. М. гласи:

„Приметно сам код старешина и војника, који се сада налазе у резову корпуса, следеће негативне особине: врло слабо књижевно знање, врло слабо књижевне тежности, изгледа сам сигнала из унутрашњих живота једињица и њихов рада, крајњи ниво појединих старешина, односно њихов састав, слабо. Прејашни доказивању то годинама рада, са чак и више, утицај на њихово одузе..."

„ПРИНОВА" И „УЗВИШЕНО КУЋИЊЕ"

У пријатељском листу Глас Цркве (бр. 21 од 1943) „комшија" Дрит. С. Рачић у једном чланку, поводом осталога, пише:

„...Разнолики и широко сиа забубени: Ех, што имсли толико нерва, да сва незналица зраком, да их једним ударом смести.

У сваком расположењу, згоде не ордонише: Доиеси ласно од Боге. Већ сама идеја назива ни осмех: „КОМАНДАНТУ ШУМА И ПЛАНИНА". Отварам га и читам:

„Многопоштовани господине капетане, сматрам за дужност да Вас известим, да ја у чети једно Мушко расположен, звани Милосав Ђурић — Рус, свакодневно се напија. Жалбе је пуиио. Свиђа оспособљен је од Вас изврши у штаву до вечери, кад ја крене на стазу, и над одмах да се конфискује и предузме на се улогу КУМА. Реком: ако буде мушко, зваће се МИШКО, а ако буде женско, онда МИЛКА. На тај начин ће ваша бригада имати „дасе-гост".

Ствар је НЕВРОПЕВНЕТА, иако га командант КУМЧЕТА, Ђурас сто зовиле пова дитра грејане ранила. Јуче је био бобиан: док је Бобичић држао фењер. Кад БУМ, ја Вас позвао на ЧАСТ, то јеси, опет на вечеру равицу са шеширом.

Надам се, да ћете се одазвати моме позиву, јер је ЗЕЛЕНО БРОЈНО СТАЊЕ НАШЕГ ОДРЕДА. У чети сам сама мало ведно, пошто сам се уверио, да БОГ није на нас заборавио. У последње време, нема ни ове шуме гомом умакли, ани ито. Бог нам наклоиобљује, што је истубљено. ОН НАС ЈОШ ЈЕДИНИ РАЗУМЕ И ИДЕ НАМ НА РУКУ.

Нашем ћеку се радовати, као у своме пашем весељу и Ви зрачима умишља. Очекујући Вас на част, поздрављам — Вас — ПОТ-ПОРУЧНИК БОРА П. ТЕОДОРОВИЋ.

Забринути за судбину свога народа, пштоки „ослободиоци" ипак стижу да кућну изубође и ограбе и то у тим данима. Ако ни му ипа да ни то нашо бог „дорени равиде са ђаволом"?!

Ласка и издајство иду руку под руку

који су пирозали у вазобљу и, плашећи је страшно стечком пролетеру, скривали ранаре и многобројним нарошним народно бићу;

који су корупцију изгомилали као врховни закон свога батињања, а слугање страним капиталу — сматрали као једине разлоге и најбољи мелем за свеопћеспрородилачка блажа социјално-економска питања.

Омладина ће стајати на браиику своје Отаџбине од свих оних:

који проповедају рушилачки бес и уништење вековних народних традиција и светиња;

који су желели да лиџе једног мученичког и јуначког народа покушају мачком моћи нада стварења за њега, да га начину до краја стрпљења и да га стрмоглаве у дерањење правог ропства, у коме би заједно са свима нашим и целим бићем потонуо завиног.

Нова младежа је схваћена да су класна борба и класна мржња највеће зло, највеће и убијствено за живот народа, и да ће, ако се не буде на време и одлучно искорењивала, ако не буде доследно и безобзирно уништавана, ако не буде до краја истребљена, — ако се то не буде учинило, онда ће она, као и сва друга зла, као и сва друга зла, као и сва друга зла

Успеси нашег привредног подмлатка

У пензилону за Калемегдану отворена је једна ретка изложба, организована од стране Српске радионице ради, посебнога пијем привредном подмлатку.

Успех који је изложба показала служи на част нашој омладини радној генерацији и показује еклатан пут приљежног рада којем је та генерација пошла од својих најмлађих дана. На изложби су заступљени, радови ученика и ученица многобројних занатских школа, уседника, течаја, фабричких и занатских предузећа из Београда, Ниша, Крагујевца, Лесковца, Краљева, Ваљева Бечкерека, Врања и Ковина.

ПЕК ТЕХНИКЕ И МЕХАНИКЕ

Данашњи век може се назвати веком највећег полета технике и механике. Наша најмлађа генерација схватила је с једне стране дух времена, а с друге стране уложила у свој рад велику снагу напора, приљежности, љубави, рачунавања и сналажења у ситуацијама.

Челик преовлађује. Радови најмлађих омладинаца у челику просто задивљују. Од најситнијих парчића, до најгломазнијих делова машина и мотора и комплицираних алата израђени су од ове омладине голом руком, чистом приљежношћу да не у чему не заостају за најсавршенијом машинском израдом.

Два ученика Мушке занатске школе београдске Дорћолске трговце и одметљака са кубоколоса обрађују косгиподобне поједине плоскоко предмете и упућују их у технику рада и кроја. Резултати који је та школа показала заиста су изванредни. У њој се приликом завршавања су завршили најчешће два разреда гимназије, а у текућој годишњој школској сгиску стручно и практично знање чије нам резултате ова изложба најбоље посведочава.

Нето тако изванредне успехе показао је четворогодишњи течај Индустријске металургије у Раковици. Одељак ове изложбе приказује нам стручно образовање питомца и износни неколико радова за обављених ратних производњу и привређивање.

ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Данашње доба је исто тако век ваздушне. На том пољу изложбеном дворишном дошавају једни изврсне успехи млади ваздухоплови једрилице, рад једног столарског ученика. Сви модел успео је да се одрже у ваздуху 8 минута.

Друга група у којој су ученици показали особит успех је столарство. Многи делови намештаја и модели, поред прецизне и свесне израде, показују изванредан и занос ученичке руке у линијама и бојама.

Врло леп резултати постигнути су и у другим гранама радинести, што доказују многобројни предмети и модели из столарске, лимарске, обућарске, кожарске, резбарске, четкарске, фотографске и осталих струка.

Полупривредни радови ученика ове школе, посвећени нашим привредним подмлатку, посебно су занимљиви. Изложени су успеси наших модерних пилотки, трајера и осталих полупривредних справа и алата.

Занатска школа у Врању истиче се врло успелим дрвеним конструкцијама, међу којима најзанимљивија је једна ретка изложба, организована од стране Српске радионице ради, посебнога пијем привредном подмлатку.

Успех који је изложба показала служи на част нашој омладини радној генерацији и показује еклатан пут приљежног рада којем је та генерација пошла од својих најмлађих дана. На изложби су заступљени, радови ученика и ученица многобројних занатских школа, уседника, течаја, фабричких и занатских предузећа из Београда, Ниша, Крагујевца, Лесковца, Краљева, Ваљева Бечкерека, Врања и Ковина.

ПЕК ТЕХНИКЕ И МЕХАНИКЕ

Данашњи век може се назвати веком највећег полета технике и механике. Наша најмлађа генерација схватила је с једне стране дух времена, а с друге стране уложила у свој рад велику снагу напора, приљежности, љубави, рачунавања и сналажења у ситуацијама.

Челик преовлађује. Радови најмлађих омладинаца у челику просто задивљују. Од најситнијих парчића, до најгломазнијих делова машина и мотора и комплицираних алата израђени су од ове омладине голом руком, чистом приљежношћу да не у чему не заостају за најсавршенијом машинском израдом.

Два ученика Мушке занатске школе београдске Дорћолске трговце и одметљака са кубоколоса обрађују косгиподобне поједине плоскоко предмете и упућују их у технику рада и кроја. Резултати који је та школа показала заиста су изванредни. У њој се приликом завршавања су завршили најчешће два разреда гимназије, а у текућој годишњој школској сгиску стручно и практично знање чије нам резултате ова изложба најбоље посведочава.

Нето тако изванредне успехе показао је четворогодишњи течај Индустријске металургије у Раковици. Одељак ове изложбе приказује нам стручно образовање питомца и износни неколико радова за обављених ратних производњу и привређивање.

ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Данашње доба је исто тако век ваздушне. На том пољу изложбеном дворишном дошавају једни изврсне успехи млади ваздухоплови једрилице, рад једног столарског ученика. Сви модел успео је да се одрже у ваздуху 8 минута.

Друга група у којој су ученици показали особит успех је столарство. Многи делови намештаја и модели, поред прецизне и свесне израде, показују изванредан и занос ученичке руке у линијама и бојама.

Врло леп резултати постигнути су и у другим гранама радинести, што доказују многобројни предмети и модели из столарске, лимарске, обућарске, кожарске, резбарске, четкарске, фотографске и осталих струка.

Полупривредна страна заинтересовале су многе наше омладине. Изложени су успели модерне пилотки, трајера и осталих полупривредних справа и алата.

Занатска школа у Врању истиче се врло успелим дрвеним конструкцијама, међу којима најзанимљивија је једна ретка изложба, организована од стране Српске радионице ради, посебнога пијем привредном подмлатку.

Успех који је изложба показала служи на част нашој омладини радној генерацији и показује еклатан пут приљежног рада којем је та генерација пошла од својих најмлађих дана. На изложби су заступљени, радови ученика и ученица многобројних занатских школа, уседника, течаја, фабричких и занатских предузећа из Београда, Ниша, Крагујевца, Лесковца, Краљева, Ваљева Бечкерека, Врања и Ковина.

ПЕК ТЕХНИКЕ И МЕХАНИКЕ

Данашњи век може се назвати веком највећег полета технике и механике. Наша најмлађа генерација схватила је с једне стране дух времена, а с друге стране уложила у свој рад велику снагу напора, приљежности, љубави, рачунавања и сналажења у ситуацијама.

Челик преовлађује. Радови најмлађих омладинаца у челику просто задивљују. Од најситнијих парчића, до најгломазнијих делова машина и мотора и комплицираних алата израђени су од ове омладине голом руком, чистом приљежношћу да не у чему не заостају за најсавршенијом машинском израдом.

Два ученика Мушке занатске школе београдске Дорћолске трговце и одметљака са кубоколоса обрађују косгиподобне поједине плоскоко предмете и упућују их у технику рада и кроја. Резултати који је та школа показала заиста су изванредни. У њој се приликом завршавања су завршили најчешће два разреда гимназије, а у текућој годишњој школској сгиску стручно и практично знање чије нам резултате ова изложба најбоље посведочава.

Нето тако изванредне успехе показао је четворогодишњи течај Индустријске металургије у Раковици. Одељак ове изложбе приказује нам стручно образовање питомца и износни неколико радова за обављених ратних производњу и привређивање.

ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Данашње доба је исто тако век ваздушне. На том пољу изложбеном дворишном дошавају једни изврсне успехи млади ваздухоплови једрилице, рад једног столарског ученика. Сви модел успео је да се одрже у ваздуху 8 минута.

Друга група у којој су ученици показали особит успех је столарство. Многи делови намештаја и модели, поред прецизне и свесне израде, показују изванредан и занос ученичке руке у линијама и бојама.

Врло леп резултати постигнути су и у другим гранама радинести, што доказују многобројни предмети и модели из столарске, лимарске, обућарске, кожарске, резбарске, четкарске, фотографске и осталих струка.

Полупривредна страна заинтересовале су многе наше омладине. Изложени су успели модерне пилотки, трајера и осталих полупривредних справа и алата.

Занатска школа у Врању истиче се врло успелим дрвеним конструкцијама, међу којима најзанимљивија је једна ретка изложба, организована од стране Српске радионице ради, посебнога пијем привредном подмлатку.

Успех који је изложба показала служи на част нашој омладини радној генерацији и показује еклатан пут приљежног рада којем је та генерација пошла од својих најмлађих дана. На изложби су заступљени, радови ученика и ученица многобројних занатских школа, уседника, течаја, фабричких и занатских предузећа из Београда, Ниша, Крагујевца, Лесковца, Краљева, Ваљева Бечкерека, Врања и Ковина.

ПЕК ТЕХНИКЕ И МЕХАНИКЕ

Данашњи век може се назвати веком највећег полета технике и механике. Наша најмлађа генерација схватила је с једне стране дух времена, а с друге стране уложила у свој рад велику снагу напора, приљежности, љубави, рачунавања и сналажења у ситуацијама.

Челик преовлађује. Радови најмлађих омладинаца у челику просто задивљују. Од најситнијих парчића, до најгломазнијих делова машина и мотора и комплицираних алата израђени су од ове омладине голом руком, чистом приљежношћу да не у чему не заостају за најсавршенијом машинском израдом.

Два ученика Мушке занатске школе београдске Дорћолске трговце и одметљака са кубоколоса обрађују косгиподобне поједине плоскоко предмете и упућују их у технику рада и кроја. Резултати који је та школа показала заиста су изванредни. У њој се приликом завршавања су завршили најчешће два разреда гимназије, а у текућој годишњој школској сгиску стручно и практично знање чије нам резултате ова изложба најбоље посведочава.

Нето тако изванредне успехе показао је четворогодишњи течај Индустријске металургије у Раковици. Одељак ове изложбе приказује нам стручно образовање питомца и износни неколико радова за обављених ратних производњу и привређивање.

ВАЗДУХОПЛОВСТВО

Данашње доба је исто тако век ваздушне. На том пољу изложбеном дворишном дошавају једни изврсне успехи млади ваздухоплови једрилице, рад једног столарског ученика. Сви модел успео је да се одрже у ваздуху 8 минута.

Друга група у којој су ученици показали особит успех је столарство. Многи делови намештаја и модели, поред прецизне и свесне израде, показују изванредан и занос ученичке руке у линијама и бојама.

Врло леп резултати постигнути су и у другим гранама радинести, што доказују многобројни предмети и модели из столарске, лимарске, обућарске, кожарске, резбарске, четкарске, фотографске и осталих струка.

Централни део изложбе (Фото: Српски народ)

Поред радова ученика средњих школа, посебну пажњу привлачи и изложба радова ученица женских школа, углавном из области женских ручних радова. Ту се налазе веома лепи примери ткања, вез, плетење, хеклање, израда чипке, веома лепи примери ткања, вез, плетење, хеклање, израда чипке, веома лепи примери ткања, вез, плетење, хеклање, израда чипке,

СРПСКА МИСАО У СТИХУ

ШЕЗДЕСЕТ ГОДИНА СИМЕ ПАНДУРОВИЋА

Сима Пандуровић

(Цртеж: Н. Бежановић)

За љубитеље књижевности, за пријатеље књижевника, посебно за поклонике Симе Пандуровића је лепо, заблудо прошло.

Шета је сунцу тема што онако лица
И што сунце тече своје праве пуне,
Неспокојно што је сав свој свет јадна,
Ја дивља племи и ја пилим даље".

* * *

Као ретко ко Пандуровић је свесно и умео да каже, да осећа, да се нарави крајње искрено, да тако нарочито најплеменитије дела духа пресе својим збирком стихове у ред прави лирчарас: као ретко ко умео је и зато да стихом, зато је и умео да као ретко ко и сву филозофију учини сликовитом, сликовитом тежње:

„Кажу да у очи сиромашна јада,
У животу кошом, у „долини плача",
Свако бона полет племенито срдца,
Свему радост беда уништења јава,
И да среће гине од свемоћног маха
Судбине ото горда, неумитно влада.
Па нека је горе ход у тужној мани
Прелома, што хладно, без милости лета,
Нама души нема чега да се сети,
Ни да каже себи: олотов, новини
Проналазе што упорно свему бежи пуна,
Лепа као небо сплавога света,
Нама сами зови ко онима врача
Мирисног, а драгог, и пролазног цвета"...

(Фрагмент)

Са Симом Пандуровићем српски песник већ је толико одлично благозвучјем језика, да се као од пола сигурно у таленовима већим најлепших филозофског стихостварања.

* * *

Нигду српским њиме песницима Пандуровић је по школовању врло српски песник — чист филозоф.

Разишљао је, не само неко.

Разишљао је и писао, као песник обдарен научним простором школовања разлог, и читаве две књиге, са преко 600 страна, посветио је, разлог и савезак, на мислећ врло сиромаху речи — ако:

„Велика, интегрална дела поезије и уметности јачке сведоче, без сва ти и јесу: она се пишу по лошијој доколи но и искрено, и гледала врло ауту критичалија, која постаје сва контаминација, шира — несестетична.

И тако и треба да буде, јер Сима Пандуровић је лепо, особито ако нам важно за проучавање српског стиха:

Али, тај по струци чисти филозоф, свој чисти идеализам, своју оснежну правовалност, позвано је јавно, још пре 35 година, још збирком *Посмртне песмости*, још онда када је природу

творца непрекидно једначио са природом свога духа, још онда када је мудрим добовим смрта китњасто проповедао, и још на тој смрти — још онда када је лични расход смртно за судбинским

*„Бедна душо моја, судбу своју пуна
Све до у сумрак своје последње часе.
Редом твоје жеље пролазе су трошци;
Сведна ја њих једна загледа
Тихо и скромно грудна, куда пада
Моја живота Пеодуј зото сада
Само врак свог јада,
Само врак свог јада".*

Са Симом Пандуровићем, нека-да, почетком XX века, наиђе српских интелектуала на проналажењу бола, ако не ван — филозофских, добили су појачан књижевност — ван интелектуалне — а временом ошло своје живљења правовалности.

Песник, есејист, новинар, преводилац, тај јаку творчу моћу срца, тај васколики биографизам, истрано се њиме против пантне душевности, против нељудске самодовољности, и дастом увек и сваки врвних речи, пазирном цивилизи бол, сјајно сиртво — сумер.

*Али, сумор је само тад,
Без — вид.*

*„Небо тешко ко олово, као жито,
Притиско је што сам ново, сиро моје,
И демони шкоти, ува, врви стоје,
— Останите ви сиоке моје, врви Живот.
Останите ве ту, без свести, само с њима.
— О, докле ће горко тако живи лета?
Зар за оде живот цео ко врви дана?
Останите ве. — Ја ћу родо кретен бити".*

Са Симом Пандуровићем ка-тедра поручавања уписана за

Отуд Пандуровићева лирика предност, Пандуровићево трагична српских интелектуала на пре- снаге: отуд Пандуровић- ћена критичка аналитика, Пандуровићева естетика мда те не ајдивљена.

Јер, ни један поредак завот- сног присталишања бола, зван ни индуски, зван ни кинески, ни у једном тренутку, ни у једној средини, нема снаге одбране пред животом силовом творачке фан- тотиков; јер, песник — филозоф, и обрнуто је само онда, под зрак- ни чиним одводи висак с најче- ће трезвеном у дубине, у тренут- ће најдаље ако слази, али тако да ни себе не творачко досегло- сто своје не прегази, јер иначе:

*Моје дубоког немира моје душе
Ја нисам свиде уживао дане
У младости, к'о ми сад, код се гроне
Мог живота полако, тихо суне.*

*И онда, код је још зимоско сјала
Младост и љубав, и полет, и снага,
На моју радост, задовољства дана
Нека је чудна сенка увек пала.*

*У пролеће сваких вида, сваку сезон,
У еродске код цвета врло цвеће,
Гледа сам да се једни облик креће
Ухвати ког пуном младости и снова.*

*У љубави и среће рајског доба
Мислио сам на пријму свог света,
У младости — ни дане блеску гроба,
У радости — на тугу сиарих лета.*

*Сад, код је старост близу мога сроа,
Код мас пада ко сиовнја, сиро,
Моји ми мис'о опет чудно носи
Младости, за којом душа тужно гроа.*

*Нека је сенка старости падала
На моју младост, чисту среду моју,
Док сад прошла младост била сенку своју,
Да би ни старост тугу задала.*

*И зато, вала, увек волим дане
Код облани бела пазним небом плове
И бакаље сиела ко долине сно
Цвијора и суне, код зелено трава*

*Лугане ретрок немирим прибоје
О тиштине свиду вала, сваку воћи,
Код се чудна мотре у шћиике коре
Хороввна страшним сенк дубоко воде;*

*Када видим орних тешко море жито,
Код обилан трак вилда чудна плода;
Код бунтовник отклан узурданих дуна
Преги вдоси трава, пасиља и глава.*

*Јер у том немиру природе и неба
И немир се моје душе Јасно зраз;
Јер са сваком боком осећам да треба
Поћи с буном тешко живљења сраз.*

*И слутам судбину једног чудног дана,
Када ће, у бури што се сруда кише,
Моје сроо с болом свијех сиарих рана
И немиром вечним — весло да се смири.*

На обарје: Дана и Ноћи

О ДЕМОКРАТИЈИ

један мали покушај анализе

II.

Написао Живојин М. Перић, проф. универзитета у пензији

Међу заблудама подмуклавлашћа демократије налази се и онако опште уверење о слободи која је по неке било судбоносно за њих и рад у свету па, дакле, и на културу и напредак. Чудесно стварна. Та заблуда Демократије састојала се најпре у томе да је слобода била, као и још неке друге појам човека, једно природно право. Слобода човекова била је, по Демократији, једно природна особина која нам је материјалним појам у простору и времену, која тежи, формула коју је (Ш). Аристотелов закон о спецификовој тежини, Питагорино Правило (квадрат хипотенуше раван је збиру квадрата оба катета), или ЗИЛ (формула круга), и т.д. Сва је та ствар са слободом и слободи као и та.

Међутим, ако нешто не постоји и говорили, то је баш слобода. Појмови, универзуми, је је један систем а у систему, као и у механизму, сви се крећи и деловању по неким законима и односе и начину које о стварима слободу самопрегалашњи: ништа у систему нема да биско у свету зло — зато ни слободе, питомца, систему. Слобода то је као и све то је добро за. Систем је несловода ни не-слобода је систем. Па Лаплас, свет је најбоље бан као — слобода — је је слобода посебан систем и ни чиме основано се не усмеравање: усмеравање те је дело, неког пропалог Кога је слобода, противно идеји као-са. По Библији. Бог је створио свет за шест дана из Ничега, а то значи свет из хаоса. Бог хаос и Ништа јесу синоними т.ј. слобода, као су је сматрали и француски Енциклопедисти ве-

Заблуде Ж. Ж. Русо-а

Из овога се може, поглавито, увидети колико је мало био у праву Ж. Ж. Русо, када је, у свом делу: *Le Contrat social* (Друштвени уговор, 1762.) изјавио: „Човек се рађа слободан али свуда је у ланцима!“ (Homme est né libre et partout il est dans les fers). Ж. Ж. Русо је мислио на човека, као и на свет, на природа са собом своју слободу као што доноси једну пошту, две ру, две ноге, и као год што ни једно ни сто то и у опште ни свеје тело, ни прост и на слободу. Међутим, ако нешто родељем должни за слободе није ће јаване узаке у слободу. Робљем су нашли из материјалног света и ако је био један део родитељског организма и као што остали делови овога њиху баш слободни — нису ни ни слободи организма ни његове целине ни живота — није ни ни као Робље баш ни Робљем је ни ни ни ни човек у друштвени организам где овог нашег слободан, по чинили и неодлучили. И то је среће за њега, човека, јер као би, по дозволу ми свет, неодређеном и баш слободном, свет осећајно само себи, ово би уништио, када је баш, пустошио и разорио за живота (*lebensfähig, viable*). Ако би по-једини део да буде слободан, требао би и сви остали и сви друштво: баш би тада, истина, слобода ње не дуго јер би ми у слободи, јединци убрзо свет. Само дотичног обособљује човека погодбе за живот, или он ту није слободан. Погрешан је, дакле, Француски Енциклопедиста: „Слобода за сиртиње!“

Отуда, ако да не може ни од неке слободе у појединца као ни природног права које би као неког интелигентног и моралног створења (*Intelligenz-Wesen*) Француски Народна Права Човека и Грађанина од год. 1789) стајао да живот људски појединца и друштва него од које те сами зајединице и друштво: ни ово слобода, дакле, ни друштво, ни

XVIII. Века, идејни вођа Велике француске револуције (1789. год.), као и Револуције Северо-Америке (1775.—1783.) у свом спису Е. Boutmy у свом: *Essai d'une psychologie politique du peuple anglais* (Покушај анализе политичке психологије енглеског народа) — Ако је слобода нешто баш добро по појединцу и рђаво по њене делове док нисам, обратно, да једном, ако је слобода нешто баш добро по појединца

Премијера комедије Сл. Настасијевића

Високо планинште „Разбибрег" дошло је ових дана крвавог и дуго прижеље дана ово ме-сташце „Позоришни летови". Пе-сма гу је написао „Женидбу Павла Алексића", „Позоришни летови" нашу велику уметност у Срби-ји народном позоришту, а „Женидбу" још и у далеком бискупском „Колоси" — Личност Пенте Марића — Алексиће пре-познала је одмах, а нарочито његов синовац Мошић, песник, ако није пазио на своје ноге и ако му оцрни не искрсне пружају, да ће изнесене изводе по душевном стању наше комедије „Женидбу" је успела пратила за више сло-јеве гледалиша, само не видимо шта је у ширину водила мо-ментова.

Пред гле своје настројости да Павле Алексић је симпатичан старац, који воли поћивао. Ако је та чита шалу Мошу о неочекованом наследу. Брат Пантелија Алексића оставља два малолетна, Мошу и Павла, а Павле оженя и оснује свој дом. Мошо је срећан, али Павле пре-чистује и жалосно пађеја да ће пристаде на свој удео. Павле у међусобу когнитиру жедног да се оженя и оснује у корист Дру-гог да напатају неприлике де-ца.

У другом дану Ристорске бе-седе дошао сваке старе сли-карицу дедопиде Перу, који је разочаран да ће Јанок ноће да Павла Алексића са дома и нај-ближе пријатеље, ни хоће да тобуџ да на Павла. Ово ће-ће да се тиче жена да Павла, који је Мошин син инжинир, дефинује као „Ја сам ожењен, а ја сам ожењен, ако ћу ја ожењен, ако ћу ја ожењен и ја сам ожењен". Ово је Мошу још инжинира, дефинује као „Ја сам ожењен, а ја сам

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Рат, трговина и гусарство

Dr Otto Eck: Unfreiheit der Meere, R. Oldenburg — Verlag, München—Berlin, S. 336, NR 3.80.

„Зимске стрмине у историји економских ратова", оцена писца на самој завеси, која је предмет његове књиге „Гусарење у Средњеземном мору". Оно на шта је без изузетке мирно, од то тежи у свим стварима, економско оправдање за напоредно њихово помоћење рата од стране Британије.

Под називом „слобода мора" Велика Британија чинила тако и за века свога владања морима, за увођење и живљење слободе на њима, ону дисциплину гусарских метода, коју су Енглези владали морима.

Чак и свим енглеским пишцима прибегло неизвесности метода чак и сама Велика Британија клала по морима. Поред Шпанаца, Португалаца, Холанђана, Француза, Немаца и других поморских народа и комерцијално повољство тима је енглеско-француско владање морима. Али „све што постоји мора да доживи свој крај", па се и енглеском господству бликом приближио. Дошло је доцније до свога остварења планета Немачка ратна економија. „Поште је Енглеска ратна економија готово цела Европи отворила рат, доживеће да сопствену кожу Европи нам ратом себе".

Књига о Емилу Јанингсу

Herbert Ihering: Emil Jannings, Rembrandt seines Leben und seiner Filme. Verlagsanstalt Hüthig & Co., Heidelberg 1941, 6M 7,80.

Херберт Ихеринг, познати публициста и дугогодишњи сарадник Емила Јанингса, објавио је недаво и књигу о раду највећег немачког драмског уметника и једног од највећих филмских глумаца.

Иако Емил Јанингс постиже и године. Сам је својеврсно средство је он свако немачку ако и свеку филмску уметкост.

Писац нас чекао и неколико година у почетак уметкова кариере, као младог позоришног глумца, што све његове аквизиције Европе до коначног успона на просто филмске славе, која с правом зрачила „Венац жељу дрвета".

Већ од самог почетка уако је Емил Јанингс у ред неопходних глумаца немачког позорја, који је тада био у почетној фази Стеван је у Америци славу и признање за свој уметкинан рад, да би се у почетку тридесета врхунтву у своју отаџбину. По повратку из неспокојства снимио је прво пет филмова, у којима је ван, као посебан карактерних рада, остали још дуго у сећању.

Својим делом написано је Ихеринг да је могуће добити стварности и сагледати тог изванредног филмско-позоришног бајдуфеноменом, јер ће нам ова научно проучавање дело о једног од највећих драмских глумаца и најпознатијих филмских личности Немачке, пружајући је песак и поглеће биолошког и непоновног живота, који обилује богатим темама за многа истраживања и филмска дела.

Заслугом издавача украшено је ово дело са 75 изванредних репродукција из живота Емила Јанингса. Ова књига заузеће по место у филмској литератури.

ИЗА КУЛИСА „БЕЛЕ КУЋЕ"

Џемс Бердинг: Иза кулиса „Беле куће". Издање Просветно задружне а. д. Београд. Стр. 95.

У ово књига које приказују „Рај Америке", говорили догађаје, велико личности и политике, сказа и она занимљива књига Џемс Бердинга.

Интересантно је да се све ово вршило у свом суноби политичког живота, који се по општеме ово члана Америке у овај други светски рат.

Џемс Бердинг је био тај, на ову књигу Просветно је догађаје на непосредне близине. Он прича. Живо. Сугестивно. Прва књига, која је приказала ако кандидату личности обављено неке велом тајности. То су књиги мисторијом политике. Друга књига је ту врло само биг-бизнис. Пољопи и само послови. Иалије нису дошли. Сигурно су само тамо ако та је сарати велике комбинације у пристредном пробијању једног света, у стварању „Нове Америке".

Нашички, уједначен, сликан, са једном и врло занимљивом и непоредном анализом преступала на светску цивилност описивст. Трећа Америка је ако подземну. Треба је оживотварати да предузме дуговно и правилно воћство Европе. Ни, ако ће ово остварити.

Људи око Рузвелта су умеренполь. Рузвелт најмоћ. Тај они ће да ослободе Америка. Он тај реолиционарне приобраде демократије и мира, свесно обећао. Али ће ли он остварити ово што је обећао? Ако ће ли бити поспата у борбу иначе, да се ипак тако ће ли бити? Ако ће ли бити? Ми сазнао само једну ствар: ако ће ли бити? Ако ће ли бити? Ако ће ли бити?

Перед Рузвелта су ту Сенатор Розенсон, који претендује ако Сенат — Сенат, једино могу трута моћнија и стручнак до стварнове рагне ексклузив. Џемс Бердинг, ексклузив Сенат ако Сенат — Сенат, једино могу друга, приказани онаки ако их нисам познавао. Онако ако ће ако ће ако ће

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ПОЛИЦИЈСКУ ОБЈАВУ издату од Среске полицијске управе полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је оглашујем за ништавну. Радмила Ристић.
651 1—3

ИЗГУБИЛА САМ свједочанство 3 разреда гимназије, па га сам оним оглашујем за ништавно. Вера Вајић.
652 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и возну легитимацију издате од Среског полицијског управа полиције Крагујевац изгубио сам, па их оглашујем за ништавне. Драгомир Стефановић. Шиндро.
654 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од полицијске управе Чачанске изгубила сам, па је оглашујем за ништавну. Љубица Е. Павловић.
655 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 13.863 издату од Среског полицијског управа полиције Крагујевац, изгубио сам па је оглашујем за ништавну. Милан Ранковић.
656 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од полицијске управе Чачанске изгубио сам, па је оглашујем за ништавну. Војислав Савић.
657 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције Крагујевац, изгубио сам, па је оглашујем за ништавну. Ката Јовановић.
658 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције Крагујевац, изгубила сам, па је оглашујем за ништавну. Милица Стефановић.
659 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције Крагујевац, изгубио сам па је оглашујем за ништавну. Милета Вукосављевић. Поскурице.
660 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за ништавну. Илијановић Летосава.
661 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за ништавну. Загорка Аћимовић.
662 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за ништавну. Драгица Стошковић.
663 1—3

СВЕДОЧАНСТВО III разреда II гимн. у Крагујевцу изгубио сам, па га оглашујем за ништавно. Сима Симић.
664 1—3

СЛУЖБЕНИЧКУ легитимацију број 1700 издату од Окружног начелства Крагујевац, изгубила сам. Оним је оглашујем за ништавну. Вера Урошевић.
665 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за ништавну. Димитрије Трифковић.
666 1—3

ЗАРОБЉЕНИЧКУ КУЋНУ КУПОН издат од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је ништавним. Милисав Ристић.
667 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је оглашујем за ништавну. Светислав Јевтић.
668 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за ништавну. Светомир Недовић.
654 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за ништавну. Момчило Здравковић.
655 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције Крагујевац, изгубила сам па је оним оглашујем за ништавну. Милевка Николајевић.
656 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за ништавну. Вера Вајић.
657 2—3

ПРОДАЈЕМ ВРШАЛУ ГАРИН. ТУРУ Дрво: напуштам 40-у. Трактор Фордзон 28 зуба и пољуове. Све исправно. Срећен Тодоровић, Војвода Путника 1. Крагујевац.
658 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ број 1500/43 издату, изгубио сам од Среског полицијског управа полиције Ужице, изгубила сам и оглашујем ништавном. Соланка Ромић, Јадовићи. Ужице.
667 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ број 7088 издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за ништавну. Мирковић Илинка.
615 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ И ПРИЈАВУ издата од Среског полицијског управа полиције Крагујевац и возачку дозволу издату од Министарства трговине изгубио сам и их оглашујем за ништавне. Вујовић Живота, шумски механичар.
620 3—3

ТРАЖИ СЕ Срећко Петровић, избеглица село Врточ, општина Мислођин, срез Лесковац. Јавите Вида Петровић, избеглица село Грбица, срез Грошничак.
614 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубила сам па је оглашујем за ништавну. Радмила Димитријевић.
616 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског полицијског управа полиције у Крагујевцу изгубила сам, па је оним оглашујем за ништавну. Милан Војводић.
619 3—3

ПРОДАЈА СТАНОВА

ОД 1. 3 = 3 СОБЕ СА КОНФОРОМ.

ЦЕНЕ ОД 300.000 ДО 1.600.000 ДИНАРА

На основу закона Правила и Закона о приватношћи задругама

краи ШТЕДНО-ГРАЂЕВИНСКА ЗАДРУГА «СВОЈ ДОМ» —

Мишарска 9.

668 1—2

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложена јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

13 СЕПТЕМБАР 1943 ГОД.:

1) плац са зградом, улаз Кат. Мишића 46 и Слава Батова бр. 59 Дин. 2.000.000.—

2) плац са зградама, Булевар Краља Александра Карађорђевића 21 Дин. 1.500.000.—

3) плац са зградом, Рајићева бр. 14 Дин. 1.500.000.—

4) плац са зградама, Синђелићева бр. 10 Дин. 1.400.000.—

5) плац са зградом, Проката Катанића 37 Дин. 2.000.000.—,

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Сквадерска бр. 33 од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

693 1—1

Државна хипотекарна банка

изложена јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

23 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Војводићева 11а	Дин.	6.500.000.—
2) Плац са зградама Србобранска 3	„	900.000.—
3) Плац са зградама Француска 30	„	3.500.000.—
4) Плац са зградом Југ Богданова 7	„	2.200.000.—

24 септембра 1943 год.

1)Плац са зградом Скадарска 6	Дин.	9.000.000.—
2) Плац са зградом Румунска 8	„	1.200.000.—
3) Плац са зградом Стојана Протића 32	„	1.000.000.—
4) Плац са зградом Османа Ђикића 18	„	1.700.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Скадарска 33/II од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.

675 1—3

Пажња! Пажња!

Продавницима златног накита

На продаји је једног парчета бешког златног накита, дијаманта, бриљантата, другог накита и златних зуба. Дан попуно ће бити уплћени у њихову стварну девизну вредност. Зато ако ваш продајете понудите своје куповина, а непосредну у Београ је интерес да понудите поштеној и дугогодишњој фирми «БРАЧА», која се на упутила у продаји, али ћете се уверити да «БРАЧА» стварно плаћа по највишим дневним ценама. «БРАЧА» трговина старог накита и трговина антиквитета.

Београд, Палилулска ул. бр. 6 — продужена Душанова ул. до Београдска пивара тел. 28-706.

671 1—1

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — КР. АЛЕКСАНДРА 87 и 87. ТЕЛ. 40155.

Има највећи избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, намештаја за собе, клуба, патент фотеља, савршених дубоких фотеља, уз најнижа цене, највећи избор за 1943 годину.

673 3—4

Државна хипотекарна банка

изложена јавној продаји са почетном лицитационом ценом следећа имања:

15 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Градачачанска 3	Дин.	550.000.—
2) Плац са зградама Димитрија Туцовића 76	„	600.000.—
3) Плац са зградама Врасовог 42	„	800.000.—
4) Плац са зградама Краља Петра 36	„	7.000.000.—
5) Плац са зградом Мариборска 14	„	900.000.—

17 септембра 1943 год.

1) Плац Димитрија Туцовића 143	Дин.	1.600.000.—
2) Плац Хаџића Стојана 8	„	2.000.000.—
3) Плац са зградом Стојана Љубића 35а	„	900.000.—
4) Плац са зградом Мариборска 7	„	800.000.—
5) Плац са зградом Краља Петра 7	„	7.000.000.—

20 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Кнегиње Олге 24	Дин.	2.000.000.—
2) Плац Таслина 3	„	700.000.—
3) Плац Шајкашка 34а	„	400.000.—
4) Плац са зградама Космајска 35	„	4.200.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради, Скадарска 35, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

673 1—1

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручна процењује, купује и продаје стручна радња.

„БУКУЉА“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краље Милана 41-а до Славије

674 1—1

Државна хипотекарна банка

изложена јавној продаји са почетном лицитационом ценом сва имања:

30 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Босанска 21	Дин.	3.500.000.—
2) Плац са зградом Вожделовска 7	„	1.000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Плата 63	„	1.000.000.—
4) Плац са зградом Алексиначка 20	„	1.100.000.—

30 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Митрополита Мрковића 7	Дин.	900.000.—
2) Плац са зградом Палмотићева 24	„	7.000.000.—
3) Плац Топличка 11	„	500.000.—
4) Плац са зградом Палмотићева 16а	„	7.000.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради — Скадарска 33-II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

670 1—3

Поштарина плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Београд, 13 септембра 1943
Бр. 35. Год. II.
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Народни плебисцит

ЗА СЛОГУ И ЈЕДИНСТВО

Као какво недоумица тајац пи ре се спонтано земљом Србијом појрет за слогом и јединством читу свима Србима. Зар је баш прекрвљено нову, нивима кре пута од братоубилачких руке дила је своју тужбу небу, свест реалљубивим гробима није могла више да надвиси бес међусобице истребљавања.

Сви смо осећали да нас нека зла коб вуче ломово ка амбису, који ће бео гроб српског народа да. И пред том очигледном стра

Најчистије међу њима схватили су да је дошао час када се по свс наше бутати и засиво гледати како падају српске главе, како се ниже српска крв за рачун Лондона и Москве.

Схватили су да је кукавичлук и колаборацију седети скрштених руку у овим судбоносним часовима, када се ради о томе или ће бити а неће народа. Разумели су да је њихова дужност да, ма обзирно сви на околности, јавно и отворено скупе вашиље „друштво" свиду фела и да обзире народ његовог духовног трена себи, према свима потпостиру и према заједници.

А народ са своје стране дољно је у халадним на сме великих народне зборове посведочуће свим своје разумно схватање дотрајја и свиду високу вашиљаиу свест.

Сваки недеља домоси ни по једног краја Србије потврду неколебљиво опредељења сра

На тим зборовима не убацују се питањашне народе разних политичких група, већ народ заједно са својим прваима, забринут за судбину Отаџбине, подиже глас српског човекољубља и тражи од небеске да пошгуђу опасне животе и сраке главе, да чувају ред и мир да бисмо сачували свој опстанак и достигли боље дане.

Треба читати све речи, које да нас одјекују широм целе Србије, које гласно и јасно пред Богом и пред светом покажу чврсту волу српског народа да истраје на српском путу слоге и обнове Србије, којим та води покојнпо вођа генерал Недић.

И верујемо да нужни отклапнице, скупљући ове реки са пуп ских прошлапка морају разумети на њихов заповедничке смисао и да им се морају покорити, ако ниту изгубили свако човечанско осећање и ако нису чудно робље, које мора да се покорава по ређењима из Лондона и Москве.

Ово окупљање народа, погибље ног у свиду животном нагону и у својој вашиљаиљој свести морају узети сраке под нужних одметнпка, јер то народ изразе сво ја преузду на њихови ведлом ком и сигурном руком.

Ако истрајемо на свом путу којим нас воде здрав разум и спасно за стварност, прикло пронашућује догађаје и не за висећи се бројевима продајбашима и блефашима тућинских пропагаида, нешемо сматрати да смо изгребали изјаше опасности и да са сигношћом можемо гледати у будућност српског на рода.

Али ако и пред овако јасно изражене воље српског народа, засленљени појединци или банде злопамтилаца покушавали поремети мир и ред, тада тешко ће предњачити ити ће бити са њима, а сва наша и могућности за побољшање наше политичке ситуације ће спутано.

Зато њихови непромишљени поступци у данашњим приликама јако вели су злочин, јер увећавају само патње српског народа и доводе у питање његов опстанак. Али наша вера у конструктивност и мудрост српског народа велика је и што смо увереии да ће она савладати и побиједити отпадништво и пзденичшшо свиду сиње, који су се одметнули од националне дужности и слуге као оруђе Лондона и Москве угрожавајући највеће интересе српског народа.

С—Н.

КО ЂЕ КАО БОГ

Написао: **Димитрије Љотић**

Кад би со данас све могло ре ћи о пуну од 27 марта, онда би та тек видела праве размере велико заокначе извршеног ма Југославијом и српским народом.

Зер тада је цвех људи, у ма Југославији и српског народа, — народних — уреко на себе да обдаре рат Немачкој у тренутку кад ово за замета није хтело и кад је расположење својом огромном и невиђеном дубоке, нижим изазивателе оружаном сили.

Сједна ипак речи да је тада под Југославијом и српским народом, у реалној на пуч, изражена сыртна присуда.

Што ова мења изнурена ипа се благодарити српском чуду, које се дотворило по Божићу мислити, а под вођством генерала Недића.

Не можемо — нпје крвне — писати о тома отсперији, ако нпје на потребно. Зер са на пословљено Уставу данима ратне «Христос васкресе», а осло здрављало «Воистину васкресе», и тако прелед, усхвапши, изложи се своју дубоку веру и своју огромно вапатно искуство, и из ложи као на стапи, и као најдражи, своја животна дела, и као народи, своја страдалања и своје културе, традиша.

Тако и ми марамо место дотог разговарања и доживљаја, крат закпта да сиа као народ бити предати (због тадног зачетка од 27 марта) смрти, а да сиа Божић миловању — чудом од тога свемпи — и сад можемо на тем градити даље, верни и ауБаљу, своје народно дело.

*

У свепгости последњих догађаја то се нарочито види, — в ви дела и сви који сиа на вида, — да је одмете тут остварен Божи ћем миловању, под вођством ге нерала Недића прави чудо.

Српски свети српски народ је изгубио био већ много основе за успешно постојање на земљи. Не чешмо овде га убијали, а неја то не потребно, јер сам се као народ одмета де вепе без вика, а све знамо шта сиа све били лишени.

Три пута су са указала тама пред српским народом, а једна је само бно прва.

Сва друга два пута су нама час опадна, а час су се разилазила, ако ли су показала да по требно сладење да један на род изгубљене слободу мирно по вратимо на њу, а ако ли, пак, ни су нам показа Богу је из Москве и као Јевреји из Лондона и Вашингтона.

Сви ову утвари да нпје до нас одабпо с праве на пано без Божије вапаи, а нама не да један народ може свобду изгубити случајно, — то опуда нису уједи разумели, да не може народ изгубити ни свепгости ни може дођи над ни то, с оружјем у руци заштищеној већ над то Господ бпи одрадио. Зато та два понављуте пута нису, ни само нпсмпе успеха нпсмо, ни могли имати, већ су дошла српскпме народу нова, тешка и крвава губитка и пустошења.

А тим путовима су нашп зато што нису ушли у дубину нашег народног трагедије, — што су у пренесени изнова, а не дубоко, — па чак ни не можемо, — што су себе осећали од правог духовног, дубоког народног живота, — што нису схватили ни Косово, ни Кнежевог опредељења царству небеском, ни мом су чистоте Кнеза верно следили Кнежева Милица са другом свепом, двогпедом и неисцрпном Ерминдом, и свиду својим дрвосецима, дувачи и свеко господовпте Стефанов. Дечанпма, умрлим својим Зурдуна Симеоновпма, Патрпјарховпма српскпма, пећкпма и карловачкпма, и осталим четвороспасовим, славским и мучепичким, војсковим народа српскога.

Пут таворила Недића, на коме се сво Божије чудо са српским народом, на сиђу одређеним, догађаја, јесте зато српски пут, — што одговара тој најгрлатанској и најдивнијој српској комисској историји, већој и дивнијој од ове која још је пракпсаћена. Резимо је генерал Недић, — и ту је све његова величина — да мора ју имп, и морају свог народа, да сачпе главу своју у знак покајања на пуљима, већ самој Божићој вопи (сада нас је ироделају дрвосецп и народпи на ланиш) — и да је то једини пут који ће нам пронаћи спасење, спрему осуду нашу. А то је умпно, јер нпје праведа човека нпд људи, већ слова вод Богом.

Војска је позвапа својим по слањем изјутрам, самим пајрскпм, — морала сва трава спену код Бога, а не код људи. На нама, у наша дана, не нађе се црке ка пуљар да прапрвали славу Јеву сиу, пропалом врат свој у Јорда поскрвепте нпсу Божићој и вода народ свој, у данима најсрећнпм његове историје, — него Бог по стаи корена да пуљи који та

Овај лист је ослобођен пореза на промет производа по Наредби Министарства финансија Бр. 6.000 од 1. јуна 1943. године

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД МЕЂУНАРОДНИХ ДОГАЂАЈА

Ко се бори за Енглеску - тај мора да погине

Из текста приказа које је садржао Бедеков запис се види да је овај војсковођа-младић, велики са краљем-пријатељем, сер мо краљем. Извршио је стручну дистанционирану рекогницирање. Чак 2. тог упутства гадном Бедекеру обележу да нигда поврх 1. Дуже тачке, и то 4, 6, 7 и 8, пристајући сву обавезу другим стручним обележима које изгледа да дозвољу да су два најдужа (једно од њих је и пиноц Кинг) најбоља за слетање. Ово је стварно веома важно, јер ако Немци желе да Аљаскинцу буде онако као стварно за обљене на Енглеској. Ово безобзирно нападање Италијана изгледа можемо објаснити тиме што су задовољни са тродневне вијеја вештачке стране Немаца да победу можемо дати у злочину, као би се Аљаскинцу спремио за уништење. Ако је Немачка заиста тако и изгледа, онда је ситуација Енглеске стварно веома тешка. Ако је Енглеска заиста тако пуста да се бори за Енглеску, онда је она заиста тако пуста да се бори за Енглеску, а што се тиче Енглеске, онда је она заиста тако пуста да се бори за Енглеску. Ако је Енглеска заиста тако пуста да се бори за Енглеску, онда је она заиста тако пуста да се бори за Енглеску.

Вођа Рајха као врло љубазан за немачку дечу

Foto: Beigerster Bildagentur —

тиме почиње ово политичко живо тело, заједно са Немачком које је наслонац подношено према свима.

Пиларти Муссолинија да изврши власти у Италији довеле до равнодушења ситуације у тој земљи. Дуце је био на бројним страшно економске сви ни које су после Бадоглиа ове привреда покорила да нагле своју четвртост да служи сили која упропашћује 30-годишњи фашизма и Муссолинија. Тако је фашистичка странка Дуцеа сиђити, али духовно и дичности.

Интересантно је што и ипак једине ноге сиге националне ројалисти и делове италијанске народа Енглеска, који се надају Енглеску у дослушкивање дату и чак се одликовали знаци да Енглеска надаје Италију као чувара Тројног Пакта.

Тројни Пакт је остао непознат Немачка и Италија сагласне о томе да Тројни Пакт не стоји конкуренције, већ чисте одношења међу њима задржавање дипломатских односа, а односима идеолошки сличних политичких система Италије и Немачке.

Велика тог погода повећано се једном малом чињеницом, која је остала скоро непримећена у нашој јавности. Од дана капитулације Рима, немачке трупе су у њему по себи страницу безбедности царског града Ватикана. Немачки војници чувају тај град, а сами тим онемогућују бомбашки и напредно дипломатским непријатељима код Ватикана да буду у додиру са домаћим војницима, а да при том политичке манифестације против Европе у једној од најважнијих престоница Европе. Говорило се да је Немачка ангажовала Енглеску, да је Немачка ангажовала Енглеску, да је Немачка ангажовала Енглеску,

МАЧВА И ПОДРИЊЕ, СТИГ И МЛАВА
УСТАЈУ У ОДБРАНУ РЕДА И МИРА

После Крушевца, Крагујевца, Ваљева и Ужица, Шапца и Пожаревца придружили су се покрету, који минифестује народ српске народа за слогу мир и ред у земљи и да се престане са проливањем српске крви за рачун Лондона и Москве.

Из Мачве која је доживела трагичну јесен 1941 године одјекнуле су реч рачуна и одмазбе, које су се пронеле широм наше земље и које неће остати без резултата. Зато што је платила многобројним жртвама без преких пакшта. Мачва и Подриње данас нашу дубоко разнијеној осећања за ред и мир да би се спасла њена српска слава, да би се сачувала свака кап српске крви.

Мудрост српских сељака из Мачве и Подриња, свесна у патњама и искушењима, просто орила је по збору у Шапцу и вековно искуство посувише осјани крајишника за се сачувају од напасти и избегну неважеће последице. То је интересантно и опомена изумним отрицателе на да се не дрзну да наруше ред и мир, јер ће проћи брзо, као што су прошла крвава бандита.

Исто тако народ у Стигу и у Млави јасно и одлучно изјасниће се позитивно против свако одметнике нашеје. Одбрањујући једнодушно ред влаго народног спона са генералом Недићем на чеду, он је дао свој глас у општем народном плебисциту за слогу и јединство српског народа у реду и миру.

Велики народни збор у Шапцу отворио је претседник Шабачке општине г. Поповић рекавши да су се састали да се договоре шта ће се надаљати изнуђа на основу Недић, а то је идеја Срастка, рада и мира.

После тога је узео реч познати шабачки приредник Ж. Јовановић који као дугогодишњи јавни радник саветује народу да следује стопама генерала Недића. Каже да је овај крај био до скора реалтивно најмирнији, али да се сад почели да се појављују ружичари мира и зато он поручује:

„Мене је дужност да кажем да ти људи својим радом нису достојни ни хљеба којим се хране. Ми дајмо наше уздање не једну нам пријатељи који нам не претстављају Србију и српски народ.

Овај збор неће сећат дати што смо ћути и весни. Морамо да се договоримо, да осудимо све који се ћелатиду по шумама, да убудуће наши поступи и да радимо на очувању реда и мира, толико потребног српском народу."

Старина Жика Вошковић из Мале Врањске, говорећи о положају српског народа у данашњој светској ситуацији, рекао је следеће:

„Не правимо никакве илузије, будимо мирни и стрпљиви, јер народи неће ратују сваки много неће неволе, јер они чак и животе полажу. Трех ће било да направимо неки корак, који ће нас упропастио и избрисао наш народ са лица земљиног.

Јер, у будућем уређењу света ми морамо нашој земаљи дати достојно место. Морамо то урадити сами. Зато, браћо, не свађајте се, не тражите се. Наш народ каже: „Где је слога и љубав, ту је и Божје благослов".

Професор Бошко Новаковић рекао је да је живот мајдорственије дар природе и да зато треба штедети животе српског народа, па је затим изјавио следеће:

„Нама, као народу, у слози лежи спас. Ми бомо и трагично осећамо своју слој губитак. Данас се постављају питање са чим и како ћемо изићи пред потомство и нашу децу, шта ћемо им оставити. Да ли ће поколења после нас имати да нас куну, или благосиљају. Да ли треба да уништимо родитеље и хранитеље наше оскудице или да их чувамо?"

Претседник дубљанске општине Бошја да је сељак из Мачве и Поне Драгослава Ђурковић-Вајо одржао комунист и узвикује:

„Ми те смемо доповести да Срба нестане. Јер ако нас не буде, онда ћете ви ким Србија без Срба.

Ништа лепше нема него бити Србин, славити славу и чувати српску тробиљу.

Ништа лепше нема него чувати ред, рад и мир, јер у томе лежи спас српства.

Живела мајка Србија, живео српски народ!"

Бивши народни посланик Нинко Мартиновић из Богатића, у свом говору за ред и мир увучено је ове рече народу:

„Послушајте ноте сте самога које сам вам дакле изјавили, а у ми генерала Недића, који се при две године стално у одбрану српства. Не слушајте оне са страна, који вам приказују о разним измишљеним стварима, већ чувајте ред и мир. То вам заиста доказе велико задовољење, то сте моје српске мајке и праведног српског деда".

Влада Миланковић, претседник општине из Сланчинског, позивајући народ да чува мир у свима, рекао је:

„Сигурни смо се по великој историјској нужди, да у бољу уважавамо снаге Србије: врше је за интени последњу у ови. Време је да увидимо да нас само мудрост може спасти.

Говорила су затим Радоје Новаковић, претседник општине из Кленка и Илија Поповић, бивши бив на Шапца, па је на крају узео реч Александар Дамић, бивши управник Земљорадничке задруге у Шапцу, који је закључио следећим речима:

„Будите свесни данашње ће. Знајте и уништите да новогод ни данас радимо та нас је наш бити сутрашњица. Питајте нас наша поколења, да ли смо били вредни и достојни данашњице. Ако зло будемо радили данас, будућност ће нам бити црна. Уступи и уништите све рече данашње говорнице пренесете их и осталој браћи у Подрињу и Мачви, позивајући ће подузобно и поћимо заједничким путем којим нас води наш генерал Недић да би достигли циљ"

(Наставак на 5-ој страни)

НАРОДНИ ПЛЕБИСЦИТ

❖

ква грађана и сељана на збору
Пожаревцу слуша говорнике са
ина, који изражавају народну
вољу за слогом и редом

❖

Брз и убедљив одговор

Ушешће Италије на страни Рајха у овом рату имало је веома велики стратешко-политичког значаја. Без обзира на то да ли је она активно учествовала у рату или да ли је била у стању непријатеље стрмо, њена колаборација са Немачком и Јапаном онемогућавала је политички фронт мадних народа. Њена колаборација уништавала је идеолошки фронт на коме се бори народ Европе и Источне Азије рада стварања Новог Поретка.

Зато је Јалтска конференција од 25 јула нагласила једну велику ревизију у том идеолошком фронту. Његове границе су проширене спровођење ужурбано и безобзирно без сумње су супротности са основним системом одношења на коме бори Европа. Безобзирна капитулација од 8 септембра (као доцније ревизија од 5 септембра) ипак је прекинала да водећа владајућа у Италије намерно задаје ударац идеолошком фронту Европе.

Зато особобљење Муссолинија (које је само по себи један од најсрамнијих и најгнуснијих чинова тог врсте) има огромног значаја. Јер настојавања идеолошку дезинтегрисати младих народа.

Са стратешко-економског гледишта учешће Италије у рату треба сматрати као један прилично велики терет за Рајх. Његова писмена привреда, а нарочито чињеница да Италија нема сопствене сировине (ни угља, ни природног бензина, ни у довољној количини земаља бакарних), онтерећивала је привреду Рајха. Сада је та ситуација промењена.

На тоже бобрење радова које су се налазили у протекцији немаца, а нарочито на покрета немачких трупа које су разоружавале бивше војске и извлачиле њихове области Италије, можемо констатовати да није настало никакво велико кретање. Напади, да јужни део њиховог интереса Немци, који дуже тоже сасвим напустиу војске на капитулацију, не успорава непријатеље.

Према томе, можемо претпоставити да сада отпада бојна она снабдевања Немачке из Италије, које је у економском погледу тражило много, а давало мало. Није ни давало ни бобре војнике, нити одликовање фашисте: најбоље родољубе, који ниће разбољевање мора имати се у северној половини Апеннинског полуострва.

Васпостављање фашистичке владе у северном делу Италије значи повећавање европског бобинског система експлоатације далеко јачег потенцијала Италије, док ће, међутим, економско-стратегијске снаге Италије остати ван сфере европске економије.

Напади, треба придодати ситуацији и са војно-стратегијског гледишта. Њена сумња да је Бадоља владала једва нам шта да предаци Италију из договора Тројног пакта у лагер савезника. Имала је циљ не само да отвори капију Европе за инвазиону војску, већ и да онеспособи непријатељске народима од стране Британског-царства и Северној Италије, што би увелико олакшало ситуацију на западној немачке војске која се налази на Апеннинском полуострву.

Реакција Немачке је била брза и снажна. Она је убедљиво доказала одлучност немачког народа и снаге немачких трупа. Њихова Европе је њихе отворена. Британскомеријанци су могли да се искрцају у Калабрији, у Апулији и Јужне од Напуља. Међутим, немачке оружана снага нису се само томе ограничиле, већ је одлазак британскомеријанских трупа са европског копна даје могућност јединог у Немачкој великих оклопних снага.

Зато особобљење Муссолинија (које је само по себи један од најсрамнијих и најгнуснијих чинова тог врсте) има огромног значаја. Јер настојавања идеолошку дезинтегрисати младих народа.

Са стратешко-економског гледишта учешће Италије у рату треба сматрати као један прилично велики терет за Рајх. Његова писмена привреда, а нарочито чињеница да Италија нема сопствене сировине (ни угља, ни природног бензина, ни у довољној количини земаља бакарних), онтерећивала је привреду Рајха. Сада је та ситуација промењена.

На тоже бобрење радова које су се налазили у протекцији немаца, а нарочито на покрета немачких трупа које су разоружавале бивше војске и извлачиле њихове области Италије, можемо констатовати да није настало никакво велико кретање. Напади, да јужни део њиховог интереса Немци, који дуже тоже сасвим напустиу војске на капитулацију, не успорава непријатеље.

Према томе, можемо претпоставити да сада отпада бојна она снабдевања Немачке из Италије, које је у економском погледу тражило много, а давало мало. Није ни давало ни бобре војнике, нити одликовање фашисте: најбоље родољубе, који ниће разбољевање мора имати се у северној половини Апеннинског полуострва.

Васпостављање фашистичке владе у северном делу Италије значи повећавање европског бобинског система експлоатације далеко јачег потенцијала Италије, док ће, међутим, економско-стратегијске снаге Италије остати ван сфере европске економије.

«Савчити ју Грчкашине јесте позвана немачких надобрених снага једнаких оне неустрашивог решавају најтежих постављених задатке

Подаци ослобођења Муссолинија јесте још један снажан прилог неустрашивости немачких надобрених снага

❖

Објективно гледајући ситуацију на Источном фронту, морамо рећи да је она потпуно повољна за савезнике. Јер је дезорганизација совјетске обавасне постигла до сада нигативни резултат осим оног на снага које опрема, совјетска снага је преоптерећена.

Зато Совјета и даље ангажују британскомеријанске трупе, као и италијанској обали на одношење ситуацију Совјетске Унији. Москва сматра за демонстрације ово што Лондон и Вашингтон воље да пристане ово њихову инвазију, као стварање другог фронта у Европи. Москви је потребна стварна помоћ, а не ова реклама. Потребан јој је зато што ова виша постепено исцрпљење снаге и воље да добије помоћ пре него што ће бити исцрпљена.

М. Војновић

НЕВЕРНИ ТОМА

Многи су у Србији као неверни Тома. Чули су о уласку руског живља у областима ослобођеном од комуниама, на нама нису вероваки у то чуда, док су радили да непрекидно мисле о истовећености Русије и СССР. Годинама и годинама спроводила се синњежна агитација, која је довела нам свет до потпуних сазнања да се под достигнути руски народни живот.

У последње време захваљујући нашем ослобођењу од јеврејско - бољшевичке агитације, добивали смо много доказа да је совјетска влада персонификација страшног уништавања руског народа и да слобода руског народа долази до изражаја само у оним областима које су ратом одузете од совјетске власти, у оним областима где се помоћу рата руски живот и где се Русији позитивношком стотина и стотина хиљада својих најбољих жртава ослобађа

У одлучном часу

Ако је икада народ био потребна српском народу то је данас. Ако је икада судбина српског народа била у шакама властитим руками то је данас, када Немци непоправљиво губе на истоку, када Енглези и Американци, гурају на њега, када можемо бити сигурни да ни комеа на коњу неће остати од наших градова и села.

Пример Италије је у овом погледу врло поучан. Иако је капитулација њена се тек дане и даље руше, и ко зна шта ће остати и од италијанске народа које се изазвао ни рату грађанске рата.

Зато, ако не желимо да доживимо исте страшнеће судбине, морају сви српски родољуби, колико год их има, одлучно устати да одбране ову земљу. У име опстанка српског народа морају сви мир и рад по земљи, у име опстанка српског народа морају сви да се ухвате оружја и крену у борбу.

Нормално да ради сачувати хладнокрвност, јер стварно немамо никаквих разлога да страхујемо за своју будућност. „Бог чува Србију, али ти чувај се“, рекао је један генерал. Управо тако. Ако ће Бог да чува Србију, али ће и народ да чува Бога. Ако ће Бог да чува Србију, онда ће и народ да чува Бога. Ако ће Бог да чува Србију, онда ће и народ да чува Бога. Ако ће Бог да чува Србију, онда ће и народ да чува Бога.

Ако икада, српски народ треба сада у одлучном часу да чује повереља да сада у генерал Недића. Он је доста мудро водио српски народ, и нико Бог да, придодаши тога мудрог вођења неће изостати. Српски народ само ко зне да му одлази у вечности настојавима. Мора му показати нуно поверење и потпуну подршку.

Колико је мудра политика генерала Недића најбоље се види по томе што ови чак и у редовима наше емигрантије почиње да стиче своје присталице. Ови елементи међу нашим емигрантима у којима родољубиво осећај није изгубљен, полако се устаје против тога да се српски народ оставља на побијну гуру у име интереса

БЕОГРАД
за српску децу

Саборна акција Црвеног крста за нашу децу у пуном је јеку. Њен циљ је висок и племенит. Ради се о једној високој хуманој дужности, патриотској и хришћанској. Ратни прилике свиме тешко падају, али оне које највише погађају то су наши малишани, невина дечица, несвесна прилика и догађаја. А та деца, која новотом нас гледају, треба да претстављају нашу надежду генерацију, будућност народа.

Одбори и групе племенитих београђанки и београђана обилазе свакодневно све кварторе, улице и куће града, обраћајући се свима грађанима, од најсиромашнијих до најбогатијих, с молбом за прилог.

А београђани се свесрдно одазивају. Ма да је свака кумпа и патриотска акција увек признања на разумевање код грађана престоника, свога пута они су знали потврдити своју велику одушевљеност и расположивост у тој или оној акцији.

Чињени и чланице одбора надлеже сваки на најлепше примјем. Речи нису потребне. Оно што би требало да истакну скупљачи, који истичу сваи прилошници, који поздрављен и сочутњу и осећају дужности да се што више дана помогне у тој хуманој акцији, која је у ствари дужност сваког Србина.

Међу тима прилошницима на дан се претседник Српске владе генерал Милан Недић, који је лично прилошио суму од 100 хиљада динара.

Београдани трговци и имућни сталеж одазвао се врло лепо. Поједине су прилагали до и преко 10.000 динара. Није ретка ни појединаца и породица која је у овој акцији дала по 50 хиљада динара.

Ето само једног примера. Једна кућа на Дорћолу чији је власник један трговац, дала је 50 хиљада динара. Његова је жена са двоје деце. Отац је чиновник, а сад се налази у пензионистима. Жена предложи ово издвајање што може да одвоји, 50 динара, и изненади се кад је њен предлог тако мали. На то једна њена синчић додаје:

— Знате, ја имам уштедених 50 динара. Додајем то динарима прилогу, да би био већи.

Али ни његов износ није мањи. И он прилаже своју уштедевину од 50 динара. И тако, цела породица даје прилог од 150 динара.

Једна старија госпођа, усамљена, јер јој је син погинуо у рату, а муж се налази у заробљеништву, даје такође свој скромни прилог, па да сама тешком муком везује крај с крајем.

У једној малој кафани надазе се читава колонија најсиромашнијих избеглица. Сви хоће да приложе макар и најмање суме. И прилажу их.

У једном дворишту пуном разноврсних занатских радионица мајстори су приликом доласка своје прилоге читаву малу лицитацију, такмичећи се ко ће више да прилоши.

Право високу свест показало је чиновништво. Ма да се ово највеће налази у најскупљи тешким материјалним приликама, њихов прилог су редовно врло знатни.

И ова прилика је потврдила да Београду служи на част радољубива свест његових грађана. Они сви који су на овог великих разлога до сада пропустили да приложе свој удео, ако неће да свој прилог повећају, још су у могућности да се обрате непосредно Друштву Црвеног крста и да одуже свој дуг њиној будућој генерацији.

Горе: Чланица Црвеног крста присуствује пицнику прилога у једној радионици
У средини: Скромашно избеглице дају прилог.
Доле: Београдски шверц уништује своје ланце.
(Фото Државног пропагандног)

Генерал Недић са министром г. Васиљковићем на Калемегдану приликом подизања окружног чланства фолксбунда групе њемачке

Сушење шљива

Шљиве, као свежа воће, претстављају врло корисну и укусну јесењу храну. Међутим, значај ових шљива далеко је већи у зимском стању. Једва од свих воћних врста прерађене шљиве састоји се у њиховом сушењу.

Ми да су код нас, захваљујући обилном роду шљива, одувек сушиле велике количине, ипак у последњу начина сушења много смо досегли, усвед чега је наша шљива, на да се њиховом одликом, постизавала као сушена сувишне високо цене на тржишту. Данас, кад је цена шљиве изнредно повољна, у толико више прилазићем треба да се потрудиш, да би добио што боље квалитет сушене шљиве.

Одабирање шљива

Избор шљиве за сушење претставља врло важну радњу. Треба бирати потпуно зреле, чисте, крупне и здраве шљиве без болести и инсеката. Шљиву треба брати кад је потпуно зрела и то повременим потресањем дрвета, док мањевне шљива мотком треба потпуно набрати.

Дешава се често да произвођач помоћи са бербом шљива за сушење из страха да га не затекне рђаво време, те обог тога бере још недовољно зреле шљиве. Међутим, тиме се при сушењу губи велики у квалитету и вредности.

Бубове и ма ма које штете треба одмах уклонити, јер се при сушењу оне опоре потпуно у кључали хљб, у коме се задрже ове штете за живота. Ако би то било сколонно са тешкоћама, корисно је сортирати их и у обичној хладној води.

Ако шљива не би била спремљена, те би се на њој јасно спутили и крупни и ситни плодови, дакле се да се ситније шљиве осуше пре него ли крупније. Исто тако треба пазити да ниједна не буде претрвена, тако да кваре пазитну једна за другу, јер ће на тај начин тимеће добити лош квалитет.

Врло је добро да се шљиве, пре уношења у сушнице, мало дају до три дана на сунцу. Тиме ће изгубити извесну количину воде, мало напухнуће, али ће добити мало у шећеру, те ће стога бити боље укусне.

Топлота сушнице

Сушница треба да је загрејана пре него што се шљива у њу унесе, али температура не треба да је виша од 50 до 55 степени, да би се избегли прежеле пеле. Остављене шљива у сушници на нижој температури није препоручљиво, јер се тиме губи једни део шећера, а може се рачунати 6% који ће исхлапити шљиву. Дознаје, у току сушења, топлоте се повећава до 60 и 65 степени. Да би пак шљиве добиле сјај сјај који се у трговини нарочито цени, потребно је врло кратку сушњу повећати температуру чак и преко 90 степени. Међутим, изнесени стручњаци кажу да то није нипе препоручљиво, јер се тиме шљиво пазиле дуљем квару.

Кад се шљиве на јесени довољно осуше пазиле се из сушнице и остављају да се расхладе.

Пошто се код нас ретко остављају на истој лесе шљиве одређеније крупноће и врелости, а према тога топлота код обичних домаћих сушница није подједнако распоређена, то се дешава да се шљиве не осуше подједнако. Због тога тиме шљиве, кад се извале из сушнице и кад се оне јесени потпуно расхладе, треба пребрати, то јест једновано осушене одвојити од довољно осушених, па недовољно осушене накнадно унети у најтоплије сушнице, да би се потпуно осушиле.

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ПОВОДОМ ДВОГОДИШЊИЦЕ ДОБРОВОЉАЧКЕ БОРБЕ

Српски добровољац — симбол конструктивизма српске националне омладине

Конструктивизам нове српске омладине, коју се рађа пред крај XX века, огледа се у њеној конкретној спремности за сарадњу између старијих и млађих нараштаја, у њеној способности да доноси жртве за опште добро, у њеној склоности да у трагедијама, које наношљиви омладина, сагледава пројектовани дугачки ланац српског добровољаца, не престаје да ствара, да дела.

Њен конструктивизам огледа се на свима пољима и у свима правцима њеног живота: на бојном пољу против турских поћеника, одрода и бандита; на њиви српског оклопа, који је поново вредних руку произвео топове; на књижевној тишини где, напрегнути свагпи истином и вером у победу плаша народа кои зове да живи, са херојским дубином у срцу, пишиће, писаћеве, саветује, моли народ да пође путем једнистна, квести и слуга.

Српски добровољац је симбол конструктивизма нашег народа. У њему су скупљени сви јуначки, историјски и традиције народа. Напајени на начистијим народним извориима, пуноиви у традиционалном херојском духу косовских јунака, добровољачка омладина као сами меморијом пуном борбе за опстанак.

У најтежим данима по њих нас, наша је нам зрелости дужност дошао и сном духовном, који се није за нас трајао: побољшања. Својим државним духовним видом учитеља је он одмах прешао непријатеље народа. Сила је зуталь, пада се завршила. Нису је, заносећи живобе која је за нама изгубиће да стечене на војсци или на земље. Нису остаиала свој народ, да би за њихова леђа је створено чет стара српских планина да таме неустихе пуне да стекне плаиско и осећају у њему кида се рат гарда. Не. Сва је одмах, прво дана, промијена на посао.

Пратилац судбине Борбене Смедерева била је данашња убзаиа помоћу коју су јој пружали српски српске свештеника. Зауздано гувања, та сузона у очима, одрастала је она руковети Смедерева, водила дедетке. Кажи по њима стајала је ина са лежима, да би их предала мајци вама.

У то време се већ спасом остане почели да заигравају спутни жлаз ниже сила и нарнаи Србиа. А српски свеодинеи, сада у редовима Добровољне радне службе у Смедереву, није се ало обрадовао тим оним хоје је су пушке у шуме да ако бу сила забодеје тасеи кодиц у тасеи сваког добровољца. је са з пловом и пушком у руци удаиро земель ноиог, средњеди будућнос свом народу.

Оштрина непријатиим катализ бомби, пиштоли, пресиран, миоиром на самом корису и то од које мији су требали да радиле примером, српски добровољац је и даље снирено и вредно радио свој посао, не осећајући тежину умрлих унутрашњих одрода и пладина.

Једно сам свиђе, сваки трекутак времена умеран је на пишину дицу коју доноси трагедија. Срнски добровољац најдаље кутлом рада, упрано је сне свој расположе сне снаге, сне своје врене на прав ње. „Да рад, за рад, сам самом сад, јер у раду је свима нам снаг...“

Српски добровољац је био такав у добровољној радној служби у Смедереву, такав је остао и за све године жестоке борбе са силама зла у нашем народу. Две године борбе, две године самопрегора и жртви су

Захвалне пред борбу

нала под нашинских борби, српски добровољац почиваше да је свако дете, свака жена, свако старо, свако је нам ближе, да је нам ближе, да је нам ближе, да

Прилив сеоских домаћина-омладинаца у редове српских добровољаца

Крушевац. — После неколико тешких година у виду изузев инвалидизма убиства и покушаја да се на територији Округа крушевачког напусти рад и миру, после зобуне и страха коју је су сејали „пучисти освобођења", настанио је приморет невиђен до сада у историји балканских ослобођења. — Крој невидно велики данноноћни прилив сеоских добровољаца, кроз борбу у којој је као сасвим обична ствар узимала врсоба младићева завод, одредбом против добровољачког ставношења сила и права, дошли су потпуно нарождаја права, тежак терорв и зулуми, нису крени приспевши осећаји мржње и одарантости сила трпи у јануару 1915. године. Као вре ште године, када је бела у читаву комунистичка опасност, сређо свако се прво и свим снагама и свога тела одупрло дрском нападачу.

Недељама и месецима, сељаци су биле изложене разним непријатностима и животној опасности. Сељаци бежа, са оружјем или каквим другим прућем у руци, јаком су да створе страх међу честитим домаћинима и да без нарочитих обзира стане шаку на туђе имоте, новчану, стоку и остало. Бити је и отпор становништва свака немогућан и одлучан, што учестаном, најбоље сведочи непрестана крвопролића сеоских домаћина и младића у редове српских добровољаца.

За сеоа Стопића удаљено десетину километара од Крушевца, на друге године Тростењу, до три дванаест дана, рекао је ко нико и где се уопште налази. 25 августа ове године, овом потоме сокоту, разлучном броја братова и кроз домаћу трсоу трсоу, дошао је жеоднику полуварнот. Велито и брижљиво приремљен хајка напада на једну добровољачку чету, упркос надмоћности, подмуклим заседама и учинилачком бесу пушкаја, ва-ријанти се, већ у самом почетку, сплашни и разјарени добровољаца није је нам за резултат разбијање и уништење нападачких банди. Али, то није ово што је најважније. Поред велике броја на надмоћности, бандити су приликом својих рачунања и на сарадњу сеоља из Стопића. Не само да до те слабо спровиште поноћи није уопште дошло, него се одмах по одбијају напада, напрви један интересантан догађај. Једно двадесет сеоских домаћина, синова једног истог оца, ступили су у своје редове, да се заједно са њима боре против непријатеља. Ово је, у ствари, једна од најинтересантнијих појава, која се до сада није забележила у нашој литератури. Ово је, у ствари, једна од најинтересантнијих појава, која се до сада није забележила у нашој литератури.

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОЗОФЕ

Написао
Др Бранислав Петронијевић
професор Универзитета

IV

Четврти знатни немачки филозоф, с којим сам дошао у везу, био је Франц Брентано (Franz Brentano).

Брентано потиче из једне од најугледнијих немачких породица. Његов стриц Клеменс Брентано (Clemens Brentano) био је један од најгениалнијих представника романтичног правца у немачкој књижевности, а чланица Бетина фон Арним (Bettina von Arnim), списатељка и позната пријатељица Гетеова, била је његова тетка. Професор националне економије на универзитету у Минхену Лујо Брентано био је његов брат. А бивши канцелар Рајха и фашистичке гроф Георг Хертлинг његов блиски рођак.

Брентано је рођен 1838. Православљу источне цркве, он је 1873 иступио из католичке и ступио у протестантску цркву. Од 1874—1880 био је професор, од 1880 до 1895 приватни доцент филозофије на бечком универзитету. Жењио се двапута. Прве женидбе имао је с једном страном грофицом Хертлинг, а друге с једне стране милоште. Лета је проводио у својој вили у Шленбергу (Schlehmühl an der Donau) код Беча, а зиме у својој дужданској вили у Фиренци. Последње године провео је у Цириху, где је и умро 1917.

Дела и списи, које је Брентано публиковао за време своје дуге живота, нису многобројни, нарочито ако је број дела и списа поштарен у пуноћи. Али његова стрпља. Најважније дело, које је сам публиковао, то је „Psychologie vom empirischen Standpunkt", Bd. I, 1874, затим списи „Die vier Phasen der Philosophie und ihr augenblicklicher Stand", 1895 и спис „Untersuchungen zur Sinnespsychologie", 1907.

Његова филозофска дела, која нисмо ја обухвате и публиковане и у рукопису вестале сачи, почела су да излазе у Мајнеровој филозофској библиотеци, и већ су излазиле неколике свеске. Међутим, ја нисам могао да прочитам ни једно дело „Vom Daseie Gottes", у коме се нешто дискутују доказа за егзистенцију божију. Тим списи дали Брентано је поставе једна од најзначајнијих представника филозофског теизма.

Брентано је у првом реду метафизичар, али његов метафизички систем, у целини узет, није оригинални, то је систем аристотелизма-схоластике филозофије. Много је оригинална Брентано као логичар и као психолог, као доследан својим експлицитним теоријом суда, а као психолог својим учењем о интенционалној природи свих психичких феномена. И као логичар и као психолог Брентано има велике фреде приставника, који је стекао међу тим. Брентанову школу. Поред умне приставника има и многих школаца, који стоје под утицајем Брентана.

У спису „Untersuchungen zur Sinnespsychologie" Брентано је изложио своју психолошку теорију боја. Полазећи од Херингове разлике између главних и споредних боја, он је дошао до закључка да се све споредне боје могу добити мешањем главних боја (црвено, жуто, зелено и плаво) у разним односима. Ако се, с друге стране допушће Херингова тврдња, да су споредне боје исто тако сложене из елементарних боја као и комплементарне боје, онда се све споредне боје могу добити мешањем четири елементарне боје: црвено, жуто, зелено и плаво. Ако се, с друге стране допушће Херингова тврдња, да су споредне боје исто тако сложене из елементарних боја као и комплементарне боје, онда се све споредне боје могу добити мешањем четири елементарне боје: црвено, жуто, зелено и плаво, а ако се, с друге стране допушће Херингова тврдња, да су споредне боје исто тако сложене из елементарних боја (супротно је њихо. сложено на елементарне боје), онда дође тврди, да су ови елементарне боје неопходно потребни, ако да су тако може, да се не могу одвојено једна од другог спојити.

У списи „Über den Begriff der wahrnehmungstheoretischen Farbe", који је публикован 1909 у „Zeitschrift für Sinnespsychologie (Bd. 43), ја сам се зачудио сложи са Брентаном у тврдњи, да су споредне боје по себи састављене из елементарних делића главних боја, али сам се разишао с Брентановом тврдњом, да су ти делићи распоређени, према тврдњи, да су они подељени на квантитативне тачке. Да те делиће не могу бити распоређени према тврдњи Брентанова, доказао сам помоћу неколико доказа, од којих ја само један навешћу, који је по мом мишљењу најубедљивији. Тај индиректни доказ гласи укратко овако: ако би постојао прост осећаја (Empfindungsschwelle) у самом поједином осећању, ако што то претпоставља Брентано, онда би једни исти правоугаоник као елементарни делић једне главне боје, чија би једна страна по своју величини била иста с другом истом величином једне главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне главне боје, али не би могао бити исти правоугаоник као елементарни делић друге главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне главне боје, али не би могао бити исти правоугаоник као елементарни делић друге главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне главне боје, чија би једна страна по својој величини била иста с другом истом величином једне

Три значаја поезије Симе Пандуровића

- ПОВОДОМ ЊЕГОВЕ ШЕЗДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ -

...Песникиње у поезији Симе Пандуровића воде свој генетичке и социјалне корен ни само због потпуног духовног стања нашег човека на помолу XX. века, које стварње је продужењем у нашем приватизму другачије „моје нужде", него материјалистичке и политичке доктрине. Захваљујући подстреку и упливу недовољно познатог њега Светозара Марковића и његовом „реалном правцу у нашем и у другом", те доктрине недирнуте су ни духовност наших приватника и у њеним најновијим сведочанима својим иконтурисале су процес духовног осиромашења.

На завиду све су нашле оправдање органски самоникнуте, стремљењу општом еволуцијом; код нас се не познаје ни доживљавање робова изложене кобне последице агресивног, туђинског, неодговорног дејства. Тај процес је по своме духовном дејству (без обзира на сложеност политичке дистрибуције су га пратила) сасушио осовинску бољу човечности у нашем човеку, који је и иначе био притешњен теоријом спонтаних прилагођавања и окренут у најгрубљем реалном појмовном схватању.

Тај процес, који је добита свој природни изглед у европском хаотичку послератрадиционалистичке епохе, нашао је да родољубиво очувани сред наших човека од таквих двоструких дефиниција, од идеалистичких подстрека, од „добра" религиозности, од мистичне и непосредне племенитости свако врсте, да би му натурио за врховно мерило хлеба, интереси морал, алтруизам схваћен радикално као „правилно одмерен интерес." У исто време, тај процес осушења душе подстицао је корен једнако традиционалне човечности, који се у нашем човеку колико толико подржала по духом великом кугу, традиције хришћанског. Да није било косовске завести ниоле, која је у себи сакрила све остатке духовних мода наше човека, и његовог свакодневног позитивна шинуо велики историјског догађаја, сигурно је подигла, то осушење душевности довело би већ у прратова ону тешку моралну кризу данашњице, која је изгледа још већа за своје корелато у XIX. веку.

Тај нам човек и његово друштво на помолу XX. века, са свим индивидуалним, социјалним и политичким пометњама, моралним туђинским упаћајима на једно дрва и неке трубе реалистичке, воспитарни са вере чекивањем, са песимизмом тадашњи, нису баш могли увеличати нису у мишљење да је овај свет „најбоља од свих". Песимизам Симе Пандуровића је дошао усмерење било, сачувавши духовности и високог побуда (истина, одводне савести на таквог доба, протест против духа поколења које је изгубило свој сан.

То је ово што у поезији Дисове) и Пандуровићеві) није могао да оспи реалистичке експлозивне (најчешће наши литературе, Јована Скерлић, који је колико

у Светозару Марковићу баш његов „практични, прилагодљиви, „позитивистички" програм, и остао до краја глув за психологичке реалисте ове врсте чак и онда кад је у Пандуровићевој поезији, поред „мрака" тешко да гледа и тамније. Да није баш тако, као и поред своје велике захвалности за „здрављем" упао је протумачи знаке) гениша, који се изнад дана чине тако близак:

Само не ово, само не баналност!
О дане јадни, погубна, блага
О моја мижљо ко овдају стаг-
посе,
На дане кад се паучина хвата!

О, одвратности среће једнолике
Сатански роде, паклености свети,
Живота који за комадом блуда!

О, како гнуси, к'о несносна стена,
Тај живот где се лаже, пуни,
Сведоча дати је сметање и јуте.

(Пламењаци, 1912)

НОСТАЛГИЈА

Отаква?... о, то је природно и лако;
За увек?... то тешко још у њега дрво.
Зар ово вид ко ближеним плаче,
Где дубље, ако и пророци, неко?

Међ ближеним нас тако нерво прота
Зовнст и мржњу: међ њима се жива
Томићевим животом, у коме се лаги
Тако, јер мисло не дужна на криву; —

Грубље, јер смо изгнали сваког драгог рода
Нежнија бити изнад — (о beata
Simplicitas!) — да нам он, лакшали, дода
Огромну чашу, у коју Пилата.

Нигде се не боспо зашекоше лица
Из своје завичаја, код је жешће бити
У пустиња сунцу, у дружтву убица...
Познавши својих одавно сво сити!

Ако... ако тако других стаза има,
Где сиз, китаид, иоже ретко срећа баја;
Трагови су среће остали 'ће њима
Далеко, о младост, руже и ораха.

Али, у ветрима нашег завичаја
Има кошмар болних удаха, и ни
Сених радости наших у зрону мог краја,
И суза у њима сва тамном облацима.

Много дано тако наше сеиче краје,
Шапутака њима и немости пркос;
Нашта тако вида уништено лице
На вид киша зајс он вид муља блисне.

Зар је тако наша, ни и игра, среће;
И ова летње, праве колеју се кише,
Само тако, чудно, као да се сеја,
Тамна лица сребром прошлости мирише.

И што се од тих крајева не бежи,
Јер је с њима везан моји трсшут бео
Жешта ми мучног, што ово рана земља
На другиз — и то је, жиак, живот цео.

Из збирке „Дани и ноћи"

Та значајна линија развоја на „Пјенишким" поезије се тражити кроз све стазе песничког стварања Пандуровићевог и кроз то-

ше разумевање за песиике чаја поезије није заборав у кореденоју, које сдасавање у Европи, него се органски и сложно нилиндивидуално нелује у шестовиту за самостално израз ваше човештва.

Ти би била једна полазна тачка у оцени његове песничке физиономије. Друга, у којој се његова поезија не даје свести ни као реакција на XIX. век, него продужује једну од основних и битних црта наше модерне поезије тога века у двадесети, сеени у том што је и Пандуровићев песништво, и то готово потпуно, лишено сваког трансцендентног устоичита, лишен утеке кроз религиозно осећање.

Тога осећања има уопште мало у модерној поезији наше књижевности воне; у њему оскудевају, ко више ко ниже, ко скоро потпуно, и Јакшић и Змај, и Илић и Ракић, и Дучић и Петровић, и Дис и Пандуровић. Пандуровић је у том погледу крајње типичан. Велики напори национализма који су доминирали свиу епоху конзиеног стремљења, интеграција су за себе и подредили себи и већ религиозне идеје, у колико она већ нрстволоши није била национална.

Време је било врло тешко. Затворене перспективном немоћношћу и катастрофалне борбе на живот и смрт, нокошиа су се сву међом упорношћу трајања оскудиле у себи, градила отпор на гордости вере у храбрз за коју треба гинути: у том погледу нам човек се све више показује на тера своје сопствене снаге, скупљао и збијао у себи све више спасиото које ће му затребати у свакојаком мучном разрачунавању са светом, или и са богом правде, стварн правости.

Очекивање последњег дана, коначног пли — ипи, толико је усредсређено мрки живећи живљег човека, као представника колективних тежња, на најближу околност, толико је његова судбина постала једноличјиска и без разлнка живљења. да се ниже ново над загледати се код себе и трагати помоћ од неба, које је у опостали осећо глуиим вид собом. Та личносст реалистичке утеке код Пандуровића је појачала песимистичку ноту његове побуне. Јер ипа би се по типичном дплаучу бубе свести наше човека нпкако догодити с нама ако бо, после катаклизме које доживљасмо, бог праиде и даље осто тајм и ни будемо „опет зрпас беде, јада";

И друкчија боливи не њеиово доба,
Прошетаћу ја' опет сам иистинита трубе
Међ нама, у нама и око нас — тама.
Нек последња бесет убуџет ватрубе!
Осветичиа сиови, устаће из родова
Дижите се жртве што трунете дапо.
— — — — — — — —
Нек последње бури оштре муке сеиу
И строии се огроа трулог човечанства
За увек на земљи. И нека по иоиу
Слова свиђу беда, порока и зла,
И сва наших старих верних идеала
Одс другој звезди на другу планету,
Док у страшној ноћи сиова васпиаиства
Час Страшиога Суда откуцава свету.

(Посљедње Дни, 1916)

Пандуровић је таворавао искључиво унутрашњи, подушевљен: он је толико затворен свет душе да се његова музе не спаја ни у контакту са спољном стварношћу као конкретиом догађаје. Једина стварност његове поезије то је унутрашња душевна стварност осећања. Чак ни спољне красоте света и природе ипсу саме по себи предмет његове лирс, и једиаки су сведоци из спољне, па душевне одувне и спољна природа је у најбољем случају изустрашја и нешкилом окпир душевног унутрашњег догађаја. Тај крут затворене душевности као искључивог исходишта песиикове стварапштва, даје свој особене печат свакој песми Пандуровића), чак и иоље успеној.

Слика те интеркорпиаиције куј-

ионира у чувстиим његоиим инфосфсрама, у којима је он неуморни пајач. У њима се синтетично одразује овај лир који песиик у свакој песми изложи прелази, а која води од скривеие изборављене „звонкија душе" преко сукоба са животом до горког, одрицатког помирења. „Ти" (1903), „Карикатуре" (1904), „Без потока" (1904), „Мртве планинеи" (1904), „Истина" (1911) са још многим другим песмима обликовницу једне стаие његовог идеалистичког песништва којим је надпжеу ноту одређу лиру и отворио у њој ноту тешку дубоког душевног сукрвења, пратљеиа честијем душевнијим унутрашњим појединцем.

Влад. Велмар-Јанковић

Жена у филмској уметности

Талентована немачка филмска глумица Аделхеид Рајхенауд

(Фото: Уфа)

* *

Када би Тезиже, човек који је хвалу у сам живот, сам дакле прва створио бику, можемо до-шао на овај свет, он би сигурно са својом тврдоћом — или ис-стоврености би постављао пи-тање, за ју је до правог сврхо-шаства дошло тако, да жена је ин у свом пуном ви моћима и другим њеним изборним ос-ма. Додуше, Фрамиског је нема-ћена сликарка после Тезиеа покрајно ову неопходну тро-шку у чему је у драму жешће тако, ако жена су ова дво-морале да чекају док жена неће ступила на бину и док је ма-шинских простора за обавка-ни њихов одаље...

Проналазач кинематографа бао је у средишњи потенцај, за је рођен у времене када је жена већ неколико векова била једи-ни изложени и подсмевани предмет бака. Фалио дакле, ште се тиче жена, неје морао да ви-ображавање путок, већ је је одо-ком пустиво да једно велико мекту, нами неје још прилагођ-ку у њихову тако и у уметно-ска. Ко би могао дакле себи да претстави један филм у коме не би било плеса! Ко би желио је-дан филм, у коме драмски ток судбина не би нарочитала ме-ста?

Од постанка филма њиме су верено влада жена. И не изда-данко када намеће да за ју-ховим и уметничка пажња Фи-ма ни у најмањој мери да се заокрене.

Слика жене у данашњем ви-позном и изванредно филму, у порећене са прошлошћу, нетпо-ко се изменила у њену корист. Ако погледамо на жене, стојеће једи-ни велик у чашама другог човека, Погледајмо сопствене и модне уклањене појаве жена, коју да-нашњи филм нам доноси, ја-ће много једноставнији и чове-чанскији, ако у њој видимо чо-ка и чашама другог човека, ви-ному живог је сликног дуже у њеном виденом. Жена са фотог-ског портрета нема, дакле, ни-ког

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ЗАШТО РАТУЈЕ АМЕРИКА

Gunther Virzing: Трагом се напредњака. Издање „Просветне заједнице" а. д. Стр. 338.

Вирзингово дело *Der russische Kontinent* је једна од врло занимљивих књига о политици и социолошкој структури Америке. Мада је књига *Трагом се напредњака* само извод оне опширније Вирзингове књиге, која је ни довољан читаоцу који се интересује америчким појавама и догађајима, као и предстојећим даљњим радом.

Вирзингов стил је јак. Када објашњава суштину и основне поставке Монроове доктрине, он је исто тако занимљиво и као кад прича о Рузвелтовој младости, или о ненабедности оног рата. И мирећ тога врло прикупљене ове најбоље ствари, Вирзингово причање није свезовидно и добојно монотонијом која се тако често проклети кроз сличне дела.

По Вирзингу Америка је једина земља на свету која нема свога природног непријатеља. Ону околност коју Американци сматрати за благодет Божиду. Америци је зато Хитлер највећа пробасна да решено потпуно неразвијено од иностранства. Суд строже јавности изгледало би да је увек и на равној догађаја у земљи неограничених могућности, јер је зна од остатка у једних сила разједнута окоснова, и непогодни судови су јој мале дозвоне које у родном крају не претстављају ништа.

Америка, уз. Следствене Америчке Доњаше немаја, хаос, неприлагодљиве који би им стварно угрожавао безбедност, и ништа за њих није логичније од Монроове доктрине. Али Монроова доктрина је већ давно одлагала. Америка је већ једном готовано изградила се затвору у сопственом стану.

Сам кобе да се кажи: долари сви, индустрија сви, сировине сви, пшеница сви, кобе треба да дође до владавине светом. По тој пут у ово пречерки ствара и национализтичка Немачка и Јапан. Ове земље не угрожавају Америку. Оне то нису никада ни намеравали. Али америчка крупна индустрија и америчко перфектно уређење су на Немачку и на њихов свет падала у свету, и у Америци нарочито. Стога је требало да се сви истовремено у жељи заштите од стварања Европе и огромности Западне хемисфере.

Тврдња Ну-Дила стиче економске, Франклин Делано Рузвелт личне се звуком за дело рата. Поред често свеће интереса за рат, која нису корена у једној економској амбицији, Рузвелт је у Америци носилац идеје рата. Он је у једном тренутку, у једном од оних великих историјских часова, у ту кучину кад је Америка, изведена, која је у основи финансијски и политички кругозора Америке у најмањој мери култивана, и комунистичке стварну која је ван народа мира и борбе за клеб кажи сиромашног и сиромашног, свеће сиромашног и сиромашног, свеће сиромашног и сиромашног, свеће

Државна хипотекарна банка

изложиће јавној продаји по почетним лицитационим ценама ове имања:

20 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Босанска 21 — Дин. 2.500.000.—
2) Плац са зградом Вишеградска 7 — Дин. 1.000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Павла 63 — Дин. 1.000.000.—
4) Плац са зградом Албанска 30 — Дин. 1.100.000.—

30 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Митрополита Мрковића 7 — Дин. 900.000.—
2) Плац са зградом Палилулска 24 — Дин. 7.000.000.—
3) Плац Топличка 11 — Дин. 550.000.—
4) Плац са зградом Палилулска 16а — Дин. 7.000.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради — Скадарска 33-II, од 10—12 час., где се могу добити све даље обавештења. 680 1—1

Државна хипотекарна банка

изложиће јавној продаји по почетним лицитационим ценама следећа имања:

23 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Влајковићева 11а — Дин. 6.500.000.—
2) Плац са зградама Србобранска 3 — „ 900.000.—
3) Плац са зградама Француска 20 — „ 3.500.000.—
4) Плац са зградом Југ Богданова 7 — „ 2.200.000.—

24 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Скадарска 6 — Дин. 9.000.000.—
2) Плац са зградом Рузвелтова 5 — „ 1.200.000.—
3) Плац са зградом Стојана Протића 32 — „ 1.000.000.—
4) Плац са зградом Основна Бањица 18 — „ 1.700.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Скадарска 33/II од 10—12 час. где се могу добити све даље обавештења. 681 1—1

Улажите новац на штедњу код Поштанске штедионице

Поштанска штедионица прима улоге на штедне књижице и плаћа камату од 2% годишње на износе до Дин. 200.000.—, и то на улоге који су плаћени одмах. Овакви улози могу се подизати код Поштанске штедионице у Београду без отказа у неограниченом износу; код пошта исплаћује се по оваквим улозима до 1.000.— динара дневно краћим путем, а за веће износе улагач треба да Поштанској штедионици пошаље лично потписан „Подизак" из своје штедне књижице, па ће новац добити обратном поштом.

Улагач може узети још и посебну књижицу са уговореним роком исплате улога од 1, 6 или 12 месеци. На такве улоге Поштанска штедионица плаћа камату не неограниченог износа, и то 2¼% ако је уговорени рок од месец дана, 2½% годишње ако је уговорени рок од 6 месеци, а 3½% годишње ако је уговорени рок од 12 месеци. Овакви улози исплаћују се на захтев улагача одмах по истеку рока.

За улоге код Поштанске штедионице јамчи држава.

ОТВОРИТЕ ЧЕКОВНИ РАЧУН КОД ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

Штедне књижице Поштанске штедионице гласе на име. Сваки члан породице може узети књижицу на своје име.

Чековни промет Поштанске штедионице пружа сваком могућност да упрости своју благајничку службу и да сва новчана примања и плаћања врши сигурно, брзо и јевтино. Плаћање преносом са једног на други чековни рачун ослобођено су од провизије.

Обавештења се могу добити од Поштанских штедионице у Београду и сваке поште бесплатно.

Телефони: 26.821-25, 27.537. 679 1—1

ПОЗИВ

неуредним дужницима Привилеговане аграрне банке по дуговима које је она преузела од новчаних завода

Пошто се велики број дужника — земљорадника чије су дугове по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова новчани установи и задруге продала Привилеговани аграрној банци — Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова — није одазвао позиву Одељења државних дугова и домаћег кредита Министарства финансија бр. 32790 — V — 42 и није платио заостале ануитете до остављеног рока. Привилегована аграрна банка — Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова добила је налог да не сме такве дужнике принимати на пресуду чл. 48 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

На тако пропису дужник који није платио своје доспеле обавезе — ануитете има да плати цело своје дуговање без обзира на рокове по Уредби, а пореска управа наплаће сваросеоски ову пошљасту путем извршења.

На основу тога позивају се сви дужници Дирекције за ликвидацију земљорадничких дугова који нису платили сва заостала ануитете подразумевајући ту и ануитет који је доспео 1 новембра 1942 године да одмах а најдаље до 31 октобра 1943 год. исплате цеокупан износ свога дуга надлежним пореским управама и то пре него ове пореске управе буду предузеле наплату егзекутивним путем, чиме ће избећи извесне непријатности и других трошкова.

Дирекција је земљорадничким Уредбом о ликвидацији земљорадничких дугова овлашћена искључиво регулисање новчаног дуговања или је с друге стране преузела на себе обавезу према повериоцима и ту обавезу мора да испуни. Потребна средства за ове исплате државна прибавља наплатом ануитета од дужника па стога нема да закашњава и од дужника да у пуној мери одговоре својим обавезама.

Привилегована аграрна банка — Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова сврсиће своју своју сваком дужницима да је у њиховом сопственом интересу да се одмах одазову овом позиву пошто се после истека остављеног рока наплату осетљиви и досадашњих последица.

Сваком, користи ову последњу прилику да се повољно разумеју!

Београд, августа 1943 год.

ПРИВИЛЕГОВАНА АГРАРНА БАНКА А. Д.
Дирекција за ликвидацију земљорадничких дугова

677 1—1

ОСНОВАНА 1882 ГОДИНЕ

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА А. Д.

БЕОГРАД

Друштвено седиште у сопственој палати — Карађорђева улица 48 — Телефони број 22-340 и 22-341

Капитал и резерве преко дин. 100,000.000

Прима улоге на штедњу по књижицама и текућим рачунима, уз најповољније услове одређене од стране Дирекције за надзор над банкама.

Препоручује пословним свету, приватницима и пољопривредницима, да своје уштеђевине не држе бесплодно код себе, већ да их улажу на примерено, што ће корисно [illegible] и штитити материјална народне привреде.

Нарочито се препоручују нашим запосленицима да своје уштеђевине шаљу на улог, са потребним напоменом за чување или исплату, које ће са највећом пажљивошћу.

Поред горњег Београдска задруга обавља све остале банкарске и осигуравајуће послове под најповољнијим условима

678 1—1

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ПОЛИЦИЈСКУ ОБЈАВУ издату од Престоничке градске милиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је исправљам за неважећу. Радмила Лазаревић. 651 1—2

ИЗГУБИЛА САМ свједочанство 7 разреда гимназије, па га овим путем оглашујем за неважеће. Вера Вајдер. 652 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ и војну легитимацију издате од Престоничке градске полиције Ужице и оглашене за неважеће, изгубио сам, па их оглашујем за неважеће. Томислав Калабић. 653 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ и избегличку легитимацију издате од Престоничке полиције Београд, изгубила сам. Оглашујем их за неважеће. Прима Спасић рођ. Шкапић. 654 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату на његово име Чумићеве изгубио сам, па је овим оглашујем за неважећу. Љубица Е. Павловић. 655 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 12.861 издату од Престоничке градске милиције Крагујевац, изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Мидић Радивоје. 656 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престонице Чумићеве изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Божидар Спиић. 657 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске милиције Крагујевац, изгубио сам, па је овим оглашујем за неважећу. Мирослав Стојановић. 658 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среског начелства изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Милета Вукосављевић. Поповац. 660 1—2

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Игњатовић Лесковац. 661 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Здравко Аћимовић. 662 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Светислав Стаменковић. 663 1—2

СВЕДОЧАНСТВО III разреда II гим. у Крагујевцу изгубио сам, па га оглашујем за неважеће. Слиша Спиић. 664 1—2

СЛУЖБЕНИЧКУ легитимацију број 1701 издату од Окружног начелства Крагујевац, изгубила сам. Овим је оглашујем за неважећу. Вера Урошевић. 665 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Димковић Бранислав. 666 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 3328/43 издату од од Престоничке градске полиције Ужице и оглашену за неважећу, изгубио сам, исте је поништио Окружно начелство у Ужицу. Јовановић Војислав, рођен Ужице. 682 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1941 годину издату од од стране Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам и оглашујем неважећом. Слиша Арнаутовић, хотелијер Ужице. 692 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату од Престоничке полиције Ужице, изгубио сам. Оглашујем је неважећом. Ратомир Лукић, Ужице. 692 1—3

ЗАРОБЉЕНИЧКИ дипломи кувари издат од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем га неважећим. Милисав Пантић. 611 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је овим оглашујем за неважећу. Светислав Јелић. 612 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Престоничке градске полиције, изгубио сам те је овим оглашујем за неважећу. Бакић Сарић. 613 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу. Светозар Пешовић. 614 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Мутавџић Здравковић. 615 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је овим оглашујем за неважећу Милица Николајевић. 616 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Вигор Зобић. 617 3—3

ПРОДАЈЕМ ВРШАЛИЦУ ГАРИЋ-ТУРО Дозе маркасов. 65 с. Телефон Фонеси 28 кола и шаторе. Све исправно. Слиша Тодоровић. Водовађа Потковац I. Крагујевац. 618 3—3

ПОСЕТИТЕ СТОВАРИШТЕ МОДЕРНОГ НАМЕШТАЈА

Ђорђа Барјактаревића

БЕОГРАД — НР. АЛЕКСАНДРА 87 и 97. ТЕЛ. 40156.

Има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, намештаја за предсобље, кауча, лапави фотеља, савамских дубоких фотеља, уз најнижу цену, нарочитим избор за 1943 годину.

672 3—4

Ако Ваш радио крчи, зује онда га без бојазни повери стручном раднику

у РАДИО КЛИНИЦИ, која ће Вам га прегледати и најповољније поправити.

РАДИО КЛИНИКА

»Стари Београд«

Кр. Петра 44. Власник: ВОЈА КОСТИЋ Тел. 25-252.

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручно радња

„Б У К У Љ А“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Селенић

674 1—1

Пажња! Пажња!

Продавцима златног накита

На продаје на једног парчета Вашег златног накита, дријамата, бриљаната, других камења и златних ђубе, јер поступно не ће Вам купити у њиховој стварној двадесету вредности. Зато вам ваљ продајете поједине своје комаде, а комплетну у Вашем је интересу да поједете поједноје и дугогодишњој фирми »БРАЋА Р.«, која се на утрдла у пр-ном дневним ценама. »БРАЋА Р.« створила поверење у Београду, Панчевачка ул. бр. 6 — продавница Душанова ул. до Београдске пијаце тел. 28-705. 671 1—1

ПРОДАЈА СТАНОВА

ОД 1, 2 и 3 СОБЕ СА КОНФОРОМ.

ЦЕНЕ ОД 350.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА

На основу одлуке Правног и Заједничког Одбора

Уредбе Штедно-грађевинска задруга »СВОЈ ДОМ« — Мишарска 8. 668 1—2

Државна хипотекарна банка

наложница јавној продаји са почетним лицитационим ценама следећа имања:

20 септембра 1943 год.

1) Плац са зградом Кнегиње Оге 24 Дин. 3.000.000.—
2) Плац Трговина 5 „ 700.000.—
3) Плац Шајкашка 34а „ 400.000.—
4) Плац са зградама Косинјска 35 „ 4.200.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Сквадерске 35, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

671 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

наложница јавној продаји на дан 27 септембра 1943 год. непокретна имања на углу ул. Господара Вучића бр. 225 и Рановићева са целокупним постројењем и инвентаром индустрије мермера и кавеланорада.

Имања је следећа:

Плац у површини од 2070 м. кв. на коме постоји зграда у површини од 525 м. кв., која садржи: 3 одељења за кавеларије, 1 стан и радионицу. Радионица садржи: 2 гатера, 1 транслет, 2 брусилице са по две електромотора, 4 шлифовање и разни алат.

На имању постоји већа количина готове робе и сировина. Предузеће активно радн.

Почетна лицитациона цена је Дин. 3.725.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради. Сквадерска бр. 35/II, од 10—13 час., где се могу добити сва даља обавештења.

ПОЗИВ

душевницима и повериоцима јеврејске манифактурне фирме »Централ Хуго Херзлер и Друг, Београд, Вука Караџића 11.

Дневник заповедника банке на основу Уредбе Министарског савета 165/бр. 3313 од 26 августа 1942 г. позива све дужнике и повериоце ове фирме да изврше ликвидацију својих дуговања и потраживања.

Пријем странака је свакога дана од 8—13 часова у ул. Сквадерској бр. 33 — III спрат приземље — лево.

ОДБОР ЗА УПРАВУ ИМОВИНОМ СРБИЈЕ

при

Државној хипотекарној банци

683 1—1

Егзекутивна опомена

Окружни суд за осигурање радника у Београду у смислу § 42 Закона о осигурању радника и чл. 29 Уредбе о осигурању, принудној наплати и неизвршености пореза (Службене новине од 29 децембра 1938 год. број 304) позива сва последња као дужника, да приноси за месец јун 1943 године који нису уплаћени у законском року доспеле, изврше овом Уреду у непрекиданом року од 8 дана.

Тако исто позивају се и сви послодавци, који ранији приносе доспеле про приноса за месец јун 1943 год. ни до данас нису исплатили, да и они уплате своја дуговања у року од 8 дана.

У колико се послодавци на одређену њима позиву и на плаћу своја дуговања уред. Уред ће у смислу постојећих законских прописа повести егзекутивни поступак по свима горенаведеним и напред наведеним путем по Уредби о осигурању принудној наплати и неизвршености пореза, а тим са послодавци колико осетних пасивним егзекутивним трошковима.

Особедивање рок за плаћање дуга треба рачунати од дана обрасо ове егзекутивне опомене у књижици.

Из канцеларије Окружног уреда за осигурање радника у Београду. 15 септембра 1943 год. Број 25315.

Државна Хипотекарна банка

Излаже јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

3 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1. Плац са зградом Шајкашка 1а Дин. 1.000.000.—
2. Плац са зградом Цвијићева 130 Дин. 2.500.000.—
3. Плац 551,40 м² Димитрија Туцовића 132 Дин. 330.000.—
4. Плац 411,20 Димитрија Туцовића 160 Дин. [illegible]

Продаје ће се обавити у банкиној згради, Сквадерска 33/II од 10 до 12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

691 1—1

Неиспорчена пошиљка у готовој

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 37. Год. II.
Београд, 27 септембра 1942
ПРИМЕРАК 2.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

У НОВОЈ ЕРИ СРПСКОГ ЖИВОТА

Вођа Немачког Рајха
АДОЛФ ХИТЛЕР

ОВА ПОСЕТА ПРЕТСТАВЉА У ПРВОМ РЕДУ МОРАЛНО УЧВРШЋЕЊЕ У НОВУ ЕВРОПСКУ ЗАЈЕДНИЦУ НАШЕ НАЦИОНАЛНЕ ИНДИВИДУАЛНОСТИ. АКО ОСТАНЕМО ДОСТОЈНИ ИНВЕСТИТУРЕ И ПОВЕРЕЊА НАЈМЕРОДАВНИЈЕГ ФАКТОРА ЕВРОПСКЕ ПОЛИТИКЕ.

Сматрајући сву историску далекосежност ове посете, ми у њој видимо и значење једног новог доба, од судбинског значаја за будућност српског народа и Србије. Она отвара нове видике српском народу и даје му велике могућности да поново заузме достојно место својих ланских снегова и тревожног планетутног воћа, који су га економски и на туђ рачун бацили у страхота национална катастрофе. Она му даје признаку да доследно и искрено посвећени своју прикровности европској стварн и да на тај начин покрете себи углед народа који држи своју реч и испуњава своје обавезе, чиме смо се данашње у прошлости.

Овај значајни сусрет у Главном стану Вође Рајха од изузетног је значаја и по томе, јер се њиме тријумфе као знак да међи Немачки Рајх, уважавајући грађанску вољу српског народа, одлучну у нечувеном напрегнању генерала Недића, хоће да баци заборав на путеве и помисли прошлих дана, као се они више не понове. Тиме се стварно могућност да Немачки Рајх настане према српском народу своју равну политику, која ниће имала никаквих завојевачких намера према њему, нити је тежнета сепарати, који му је најсигурнија пружила безбедност и благостања. Данас та политика Немачког Рајха нема се изгледати на нарочи основицима у духу европског солидарности за одбрану европске културе од комунизма варварства са Истока и Запада.

То су само неке од могућности, које се несломљиву пред српски народ од дана сусрета генерала Недића, кад српски народ зрело и правилно оцени ову ствар и ако уме да сагледа све

Тако ће Србија добијати све више обележја и могућности самосталне државе, уколико она буде појачано и поштено испуњавала своје обавезе и своје дужности према европској заједници, која се бори за живот и на смрт са удружником непријатељима европске независности.

Зато ће већ сада Српској влади генерала Недића бити поверена не само права, већ и дужност да у широком обиму управља српском економијом, административним и економских установа, доводећи сасвим природно њихов рад у склад са актуелним потребама одбране Европе, којим руководи Немачки Рајх, као претставник европских народа.

Имајући на расположењу довољан број борбаца за мир и ред у Србији са потребним претстојима, генерал Недић биће у стању да у корену уништи све покушаје рушилачке мисли за рачун Лондона и Москве, стварајући од Србије једну непробојну тврђаву у одбрамбеном систему Европе.

Председник Српске владе
ГЕНЕРАЛ М. Ђ. НЕДИЋ

Нова епоха у животу српскога народа треба да настане од часа када је Вођа Немачког Рајха Адолф Хитлер примио у своме Главном стану Председника Српске владе, генерала Недића. Био је то тренутак од историског значаја за судбину српскога народа, када је његов спасилац, мачем непосредно, умно да његове пред високог чувара и заштитника европске независности звања и потребе српског народа у садашњем његовом положају, дође ова ствар од великог престижа и трајних вредности за будућност српског народа.

За мали српски народ, који претставља незнатну величину у вртлогу гигантских збивања данашњице, овај пријам јесте од највећег значаја. Он претставља најсигурнију залогу бољих дана и нашу највећу наду на до јуче запрљавани, корњозну српску будућност, само ако доследно и стрпљиво на путу којим нас је до два године дана са жудном одговорношћу и дубоким смислом за стварност денационише, са пуно поштовања води генерал Недић.

Свако напредно постигнуће развијене европске политике сарадње и лојалности, које је упорно и без колебања спроводио генерал Недић већ два године дају најпрецизнија оправдање исправности његовог става, који мора да прихвати сваки поштен Србин, ако жели у будућности служити ци-

ВЕРА ГЕНЕРАЛА НЕДИЋА СПАСЛА ЈЕ СРБИЈУ

вена Њихова лична двогодишња сарадња са покојним краљем Александром Ујединитељем, као и дугогодишње познанство са покојним краљем Петром II Карађорђевићем, дали су Недићу могућност да упозна карактер и душу српског народа, његове врлине и мане, његове снаге и слабости. Ова сазнања, као и његова изванредна способност да се брзо снађе у свакој ситуацији, дали су Недићу могућност да у тренутку када је Србија била изложена највећој опасности, када је Србији претила потпуна пропаст, када је Србија била на ивици потпуног уништења, спасе Србију и српски народ.

Недић је у тренутку када је Србија била изложена највећој опасности, када је Србији претила потпуна пропаст, када је Србија била на ивици потпуног уништења, спасао Србију и српски народ. Недић је у тренутку када је Србија била изложена највећој опасности, када је Србији претила потпуна пропаст, када је Србија била на ивици потпуног уништења, спасао Србију и српски народ.

Зато верујемо да ће му српски народ дати далеко већи поверљиви подршај да у свима областима националног живота спроведе најстрожију дисциплину и националну солидарност, јер само тако моћи ће бити поправити своју садашњу задрхтану позицију.

Показујући пред лицем Европе нашу предстојећу моћ, нашу конструктивност на свим областима живота, нашу способност да сами себе обновимо, и само тако моћи ћемо поштено и часно испунити своју срећну, славницу и историјску мисију.

Зато је од највећег значаја да у овој новој етапи после историјског преокрета, који је настао 18. септембра проведемо сигурно све мере дезорганизације и да спречимо евентуалне покушаје наше ране од стране комунистичких и других елемената.

Зато још једном понављамо да у овом новом периоду наши непријатељи знатно мудрост и дисциплину, чврсто безусловно следе и моје, утврђују у испољавању конструктивних особина нашег народа, стрпљење и веру у будућност Србије јачу заповести које у ово Отаџбина генерал Недић упућује српском народу, свести свога права и свога одговорности пред Богом и пред историјом у данашњим судбоносним часовима.

«С-Ма.

Пропуштене прилике

Ако изузмемо опасности за разумевање данашње ситуације пресудне главне догађаје од 1. до 15. септембра, који је навео у „Новом Времену":

...После тешких класичних примера, који нам пружа историја света, о неразједначеној води између вина и пивотиле, Хитлерова последња говор претставља сигурно и најобјективнији документ тог историског карактера. Тадашње тешке и „виталне" одлуке је Београд и Берлин у тешко актуелне за разуме и конструктивне интересе у будућности. Ниси Ју Краљеве моће и снаге биле у стању да одвајкад искушени ситуацији спросто мирним путем сад, кад је успех рата већ сигурно подразумевао самосвесна и јака држава и јаку територију и јаку културу.

У свом говору Фирер је истакао водећу и моралну подршку Немачке. Као пријатељ Србије у пуном светском рату, Немачка је правилно оценила стварну државе српског народа и његове способности да је Србија стекне стално пријатеље. Краљ Александар је у сталној политици био увек готов да послуша као мост за обнављање добре Немачке и Француске. У ратурној политици он се нарочито свесно ставио на страну Југославије у будућем међуном средњевом пријатељу у Европи. Ма колико да му је била јасна садашња судбина главних непријатеља Југославије, као и у Европи, он је као бео свесно ставио на њих ако своју историју, да већу њима постоје и супротности, да су у великој међународној вези тешки и да се њему подударају сами односи. Отклањати ове противности, ублажити и поправити, а у исто време стварати на свом простору једну чврсту заједницу, имајући увек у виду неизбежност чланова заједнице тако да се они могу потпуно ослањати своју националну културалне и у потпуности одговарати својим духовностима у окружењу, — то је био главни смер Краља Александра као и (нагласио) тако и у сталној политици.

Али сви они, у земља чији и ми живи, којима тешки планине нису шала у рачун, трпели су су до их по сваку цену сачуву. У тоне фалу треба трпити ако је обавезне Краљ погибије.

*

За ране непосредне ствари Немачке према Југославији остало је још одређених. То сам састанак и сам састанак Краља Петра још 1937, о чему ће можда другим приликом нешто више рећи. Изузмимо одређености и недовољно сигурно конкретне гледања на Југославију и њену функцију у југоисточном простору Европе добро је свој потпуно изражај у октобру 1941. О тоне биоме Југославијама министар спољних послова Цинцар-Маркотић има посебну улогу обавезница и конкретизација сагласа.

Одмах после смрти Краља Александра Немачка је имала тешкоћа с Италијом био због сам Југославија. Под претпоставком да Србија стекне стално пријатеље. Краљ Александар је у сталној политици био увек готов да послуша као мост за обнављање добре Немачке и Француске. У ратурној политици он се нарочито свесно ставио на страну Југославије у будућем међуном средњевом пријатељу у Европи. Ма колико да му је била јасна садашња судбина главних непријатеља Југославије, као и у Европи, он је као бео свесно ставио на њих ако своју историју, да већу њима постоје и супротности, да су у великој међународној вези тешки и да се њему подударају сами односи. Отклањати ове противности, ублажити и поправити, а у исто време стварати на свом простору једну чврсту заједницу, имајући увек у виду неизбежност чланова заједнице тако да се они могу потпуно ослањати своју националну културалне и у потпуности одговарати својим духовностима у окружењу, — то је био главни смер Краља Александра као и (нагласио) тако и у сталној политици. Али сви они, у земља чији и ми живи, којима тешки планине нису шала у рачун, трпели су су до их по сваку цену сачуву. У тоне фалу треба трпити ако је обавезне Краљ погибије.

*

За ране непосредне ствари Немачке према Југославији остало је још одређених. То сам састанак и сам састанак Краља Петра још 1937, о чему ће можда другим приликом нешто више рећи. Изузмимо одређености и недовољно сигурно конкретне гледања на Југославију и њену функцију у југоисточном простору Европе добро је свој потпуно изражај у октобру 1941. О тоне биоме Југославијама министар спољних послова Цинцар-Маркотић има посебну улогу обавезница и конкретизација сагласа.

Одмах после смрти Краља Александра Немачка је имала тешкоћа с Италијом био због сам Југославија. Под претпоставком да Србија стекне стално пријатеље. Краљ Александар је у сталној политици био увек готов да послуша као мост за обнављање добре Немачке и Француске. У ратурној политици он се нарочито свесно ставио на страну Југославије у будућем међуном средњевом пријатељу у Европи. Ма колико да му је била јасна садашња судбина главних непријатеља Југославије, као и у Европи, он је као бео свесно ставио на њих ако своју историју, да већу њима постоје и супротности, да су у великој међународној вези тешки и да се њему подударају сами односи. Отклањати ове противности, ублажити и поправити, а у исто време стварати на свом простору једну чврсту заједницу, имајући увек у виду неизбежност чланова заједнице тако да се они могу потпуно ослањати своју националну културалне и у потпуности одговарати својим духовностима у окружењу, — то је био главни смер Краља Александра као и (нагласио) тако и у сталној политици. Али сви они, у земља чији и ми живи, којима тешки планине нису шала у рачун, трпели су су до их по сваку цену сачуву. У тоне фалу треба трпити ако је обавезне Краљ погибије.

*

За ране непосредне ствари Немачке према Југославији остало је још одређених. То сам састанак и сам састанак Краља Петра још 1937, о чему ће можда другим приликом нешто више рећи. Изузмимо одређености и недовољно сигурно конкретне гледања на Југославију и њену функцију у југоисточном простору Европе добро је свој потпуно изражај у октобру 1941. О тоне биоме Југославијама министар спољних послова Цинцар-Маркотић има посебну улогу обавезница и конкретизација сагласа.

Одмах после смрти Краља Александра Немачка је имала тешкоћа с Италијом био због сам Југославија. Под претпоставком да Србија стекне стално пријатеље. Краљ Александар је у сталној политици био увек готов да послуша као мост за обнављање добре Немачке и Француске. У ратурној политици он се нарочито свесно ставио на страну Југославије у будућем међуном средњевом пријатељу у Европи. Ма колико да му је била јасна садашња судбина главних непријатеља Југославије, као и у Европи, он је као бео свесно ставио на њих ако своју историју, да већу њима постоје и супротности, да су у великој међународној вези тешки и да се њему подударају сами односи. Отклањати ове противности, ублажити и поправити, а у исто време стварати на свом простору једну чврсту заједницу, имајући увек у виду неизбежност чланова заједнице тако да се они могу потпуно ослањати своју националну културалне и у потпуности одговарати својим духовностима у окружењу, — то је био главни смер Краља Александра као и (нагласио) тако и у сталној политици. Али сви они, у земља чији и ми живи, којима тешки планине нису шала у рачун, трпели су су до их по сваку цену сачуву. У тоне фалу треба трпити ако је обавезне Краљ погибије.

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ СРПСКОМ НАРОДУ

Браћо Срби и сестре Српкиње,

Прошло је више од две године откако српски народ крваво плаћа погрешке оних, који су га гурнули у рат не ради наших већ ради туђих интереса. Две године се напрасило откако сам се ја ставио на чело српскога народа у овом најтежем поглављу његове историје. Обезглављени и посметени српски народ ја сам повео путем, који га једино може спасти од опог најгорег — његове потпуне пропасти.

Мој задатак није био никако лак. Али нема те жртве коју ја не бих поднео, када је у питању не само интерес српског народа, већ и један једини живот српски. Да бих животе српске обезбедио, ја сам од народа захтевао мир, ред и рад. И српски народ ме је огромном већином својом послушао. Хвала му!

Хвала ти, народе српски, не мене ради, већ тебе самог и твоје будућности ради. Да си ме до краја послушао, да није било оних који су те одвраћали са пута којим сам те ја повео, жртве и патње твоје биле би далеко мање. Многи живот српски био би сачуван, многа невина крв српска не би била проливена!

Све своје знање и целокупно искуство свога дугог живота ја сам ставио у службу интереса српског народа. Та служба је за мене света служба, она је моја молитва Богу. Мислио сам којом жељом и уставом јесте мисао како ћу што боље послужити своме народу, како ћу га што боље заштитити и одбранити. Нема те сузе, нема тог уздаха српског који се није коснуло мога срца.

Бранио сам те, народе српски, браним те и, ако Бог да, одбранићу те. Чиниће сам то ради тога, што сам из дубине душе уверен да си ти достојан да као народ, самостални и свој, живиш и постојиш. У тешком и претешком задатку који је судбина наваљила на моја плећа, ја ћу успети, али само тако ако ме ти и даље будеш слушао и помагао.

Данас, више него икада раније, ја сам уверен да је један пут твога спасења пут којим сам те ја повео — пут мира и народне слоге. На томе путу очекује те лепша будућност. Послушај ме, нећеш се покајати! Скори догађаји који ће знатно побољшати твој положај потврдиће ове моје речи.

НАРОДЕ СРПСКИ!

Ја бих радије сачекао да ти догађаји проговоре и не бих ти се речима обраћао. Ако то ипак чиним, ја то чиним стога што знам да ће мрачне силе, које су те и довеле до данашње несреће, учинити све да те лишне тековина које си заслужио. Покушаће да те опет заведу, како би ти себе и мене демантовао. Ти то ни по коју цену не смеш дозволити!

ЗАТО У ИМЕ ОТАЏБИНЕ ЗАХТЕВАМ:

ДА МИР И РЕД У ЗЕМЉИ НИПОШТО НЕ СМЕШ НАРУШИТИ!

ДА ОДБАЦИШ СВЕ ЛАЖНЕ ГЛАСОВЕ КОЛИМА ЖЕЛЕ ДА ТЕ ОДВУКУ У НОВУ НЕСРЕЋУ!

ДА СЕ У БРАТСКОЈ ЉУБАВИ СЛОЖИШ И УЈЕДИНИШ!

ДА СЕ НАОРУЖАШ СТРПЉЕЊЕМ И ДА СА ПОВЕРЕЊЕМ ГЛЕДАШ У СВОЈУ БУДУЋНОСТ!

ДА БЕЗ ПОГОВОРА ИЗВРШУЈЕШ МОЈА НАРЕЂЕЊА, КОЈА ИМАЈУ ЈЕДАН ЈЕДИНИ ЦИЉ: СПАС СРПСТВА И МАЈКЕ СРБИЈЕ.

Претседник српске владе
армијски генерал

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ

ЈЕДИНА ПОЛИТИКА

Свак чиновник да је Председник Српске владе био крајњим кад Енглеска Рајха доказ је да је Немачка пресила право свега што се досад у току овог рата одиграло између немачког и српског народа.

Више од тога: добитак немачког народа јасно и недвосмислено је рекао да не гаји никакву мржњу према српском народу и да чак жели да и српски народ у Новој Европи заузме место које му припада, надајући се тиме да ће то место заслужити својим конструктивним радом и предлозима општеевропској сарадњи.

Ако смо ми то већ у ранијим чланцима истакли, онда смо то учинили зато што је од свега овог најважније јасно обележје да ће се сарадници српског народа у будућој Европи налазити искључиво у оквиру онога што буде могућно.

Од доласка Недића на чело српског народа јавиле су се многе и у многим облицима. Судбина српског народа је, дакле, у његовим властитим рукама.

До сада смо поводом извесних изгреда сматрали да не треба да Немачки Рајх гаји непријатељске односе према српском народу, а нарочито према генералу Недићу и његовим досадашњим настојањима.

Зато су ми и сложили средства за расчишћавање појава које треба да обезбеде мир, ред и рад у Србији.

Ми смо уверени да огромна већина српског народа жели то исто. Ако Србија влада успе да заштити животе својих људи и својих грађана, онда ће мир, ред и рад у Србији бити обезбеђени.

Досад они су нарушавали од стране познате појаве, који су одметнули и од Бога и од закона. Целокупност крвавог и суровог поступка показао је српском народу и пред свет да је ово најбедније.

Ако би сви 27 марта, сви комунистички побуне, дошао, међу Боже, још веће него побуна у Србији, онда би са њима као народом било свршено. Нека о томе добро размисле сви они људи, који о себи мисле да су националисти!

Национализам, праћен комунизмом пашиће свима нама тешке српских живота. То ће се једино тако постићи, ако мир и ред очувано од краја рата. То је данас једино могућа политика.

Своја друга политика је овако замагљена, која угрожена сам опстанак српског народа.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Недељни преглед међународних догађаја

„ИНТЕЛИГЕНТАН ОСМЕХ“

„Болнин шоуком“ наших великих енглеских листова. Овај израз значи комбинацију силнја са Италијом Сад пада је биљка која је најдаља тачка, која стоји у условима капитулације више него да буде отворена. Тачка 6 је актуелна од Бадољо предаје Италије, Сицилија, острва у Егејском мору, као и стратегиски најважнијег делова Апенинске полуострва. Тачка 7 обухвата је надаљења Бадоља да осигура помоћу своје војске неометано коришћење база и да их стави на расположење коалиционим. Бадољева задаћа је престала да постоји, те ове две тачке више немају важности.

Тачка 8 заиста је да се труде Италије одмах повуче са свих фронтова. и да се не тај исход сматра увертиром у одбрану белом кугу Европе. Међутим, већа део Бадољевих група сматра је поклоном оружја пред немачком војском, а све више једнодушно Италије које ову могућност сматрају сласт стаде су на страну Рајха.

И политички Бадољо није могао ништа да постигне. Најдаља нада део италијанске народа наставља борбу на страни Европе, и ова немогућности издајнички, који су пребегли на страну Британоамеричанска немаре никакве утицаја. Бадољо је надао једва пролаз, у коме каже да сами Италијан нађе са не на корена веома происку политике, који се боре на страни Муссолинија, које право да се зове Италијани.

Чудновата ствар. Свака нада у побеђанину ова дрскости да себе смотре за владу, за државу, за народ, за нацију, а осталу половину прави и назове њиху смет код свих нација која је остала на ређеном тлу и постала сад нацијанални живот. Та дрскост има ли шта да природе неусних тих издајнички група.

Неусних Бадоља је у исто врем и у свим пред британоамеричке коалиције. Черчил је у свом говору у Доњем дому много говорио о италијанској војсци и много говорио о разоружању које је та војска доживела.

Подаост не побеђује у борби против војничке чести. Помоћу подаости стиче су Черчил и Рузвелт да слоне Европу, а подаост као бумеранг враћа се њиг опони ко је је употребио као оружје. Да једна владе при говорима Бадољом о Чоп каже ће напитаљани ваша превратити Европу и спостаиве народ. онај ко сраиио дело остаиља мрље не само на лиферату подаости, већ и на научноју подаости.

Можда ни Черчил, ни Рузвелт не представника британске политичке традиције, не престаја никакву сраиоту што је морао рад парламентом прочати о пљавим поспеиима, али за мало је сраиота (за енглеског гентлмена) што је морао прочатати и неуспеиим правним поспеиима. Највише му је замерио бомбиски јавио иемање што није стигао да уништи 25.001 човека из територија Италије, и то 24.000 енглеских заробљеника и једног Муссолинија. Од свој прилаи спочетка због свога ставља је већ него због ових 25.000!

Черчил је много говорио о италијанској афери, о мучној за Британију и неуспеиој афери. Говорио је о томе тако дуго да ни он нарави да говори о другим осиитним стварима које је сам прећутао. Преговоре са Кинеаом, преговоре са САД, преговоре са СССР. Черчил их све да додаре те теме не ако што су осиилне тајне, већ ако што су изузиима иикоаане.

Преговори у Кинеаи имаае распад Британије. Преговори у САД имаае исиоиено потчињење британске политике америиаој политици. Преговори са СССР имаае капитулаиију пред воаставаа Москве.

Стиаи у ирлаиском врагиаи се у Лондон британски премијер. Зато ревоирире на лондонској станиии иису могли на ње говорни лепим иаиа спазити „воаским осмеха“, или „срдачни осмех“. Опаажне су иаиете, умоиноје, што су ревоиа иаиато обеаежили као „интеаигентни осмех“.

Исту „интеаигенаију“ исиоаиоаи је онда дана и Рузвеат у своју воаиаиаиа конгресу. И он је говорио о свему и о ниему, ако је истакаиао] ситуаиије, умоиноје, што су ирема његовом дражаа. Поиазао је да америиаи народ није био једнодушан када су га увукаи у рат. Сада су разиииаи ааненаа у народу рано заоиаиреаа.

У погаеаду свеаске политиаке постоје ирави изоаиционизма. Други ирави теже за сарадњом са стварним снагом, а трећи праиа суре САД у најбеспаиднија инперијаизам. У унутрашњој политиаи значаја су ирави: један, који заговара ирисиаиавање иаиаа; други ирави јевреја — то су супротиаости које стварају необичну атмосферу у САД.

Та атмосфера се погоршаваа из дана у дан, јер је Рузвеат помоћ рат не ирипремаваа ни иаиду-ничим огромних задатака у рато доба. Инфаиаија, ирипеаи иаиросеаске трговаа, поставаа надоаребаа ирехрамбени артиаиаа, беспосеаиа у једном дееаимеаа земаае и у једном деаимеаа земаае и у другим аудима у радним снаама у другим земаама чиае унутрашњо-ааиа тешке ирилаае САД веома ирегиуаиси. Рузвеат мора о томе да буда, јер ако не сиае да праваа да и његова земаа ирежиаваа сиаиу крупну коју може ааиаиаа ирисиаиавањем иаиаа.

Други који може политику коаиаиија је сиеју својим народима да кажу истину о политаиаи ситуаиији, јер је истина неуиаиае горчаа. Ако ниаиа не могу да се побољшаају, јер не постоја никаква реаиа база за изградњу неког стварног споразума између ових правиа капиталистиаке коаиаиије и комуниститаког савеза. Они су се споразумеаи утоаиаиаи, уколиао је то потребно да се бо ратна сарадња бита прекинута. Они су ирииаиаи на себе извесне обавеза. Аае ниаиа не верује у сеиаиеску обавезу да се боре за општу ствар, ниаи ако неко не верује да су Енгаези срећни због сиаје ратне обавеаа да ирезуате Европу бољшевиаиа] власти.

У Кавбеку су опет дали извесних политиаких концесија Мексаи рати тога да оиа ни ба и даае захтевали неаиае борбене напоре на страни коаиаиије. Ирисиаиавање Мексаа] је заиаа, а трошаи и даае ирираиоаиачко залагање у рату. Даае, иаиаиаиа попустаиости ирема Совјетима ие иаиаучиае ирогребу да се Британоамериаиаиа иаиаа одаае ое стварно ратоваае. А оно је ирииаиа и тежаа ратоваае Черчила и Рузвеата.

Та две чиаиаиа имаау доста разаога да буду сумориа и да сиеду ирема расиоложеае крају ако „интеаигентни осмеси“.

Истаино је оиаиаиа говоре својим народима дожиаваиаи Трумен Никсон. Тоје је сасаи војсаиаиаи

СРПСКА МАЈКА

МАЛА АНТОЛОГИЈА СРПСКЕ МАЈКЕ

Да о њој напишем само неколико редова, побудио ме је и уједно један напис упућен мени од наше велике и увек славне Српкиње, госпође др Мелице Богдановић, председнице Савеза Газда-ког одбора Црвеног крста у Београду. У њему сам нашао на оригиналну мисао да се у данашњим добу, када је све људске особине избиле на површину, када су најмањи инстинкти завладали не само у масе већ и код појединаца чак и код одговорних места, поштују заборављено што је звало мајка, српска мајка. Не само да јој се пошаљу дозволе, већ да се уважају ни мањи захтеви, који се она са пуном мером може да очекује од сваког нашег човека.

Најсветлије и најсветије име, најдраже, до бесконачна удаљености иде закона у српској историји, било је и остаће увек име српске мајке. Оно мора да остане тако и данас и у будућности, јер је оно и постојано у српског рода и српског народа.

Наша историја, наши народне песме и приче пуне су комсовалног поштовања и изнесене пред тим светим именом српске мајке. Ко од нас Срба не зна за наше свештенике, за наше великомученике мајку Јевросиму, мајку Јулијанију, мајку Лазаре Кулежићке. Као алтарницом мајке тако су у српском одређивали наредбодавци (умна и кроз њих уздигла српску културу у историји у ред оних пред којима је протицала култура постојала. Сва та поворка витезова, и оно из времена прошлости о којима нам само народна песма пева и историја прича и оно друге из нас тако далеких дана наше славне средњовеке Србије, све су одгајени и очаличени српске мајке.

У доба Краљевића Марка, у доба ускока и хајдука, исто као и у доба Карађорђа и Милоша мајке биле су школа, мајке је биле поштоване, већ српска мајка мајке је своме детету увлела у душу осећај родољубља и човештва од њега хајдучког Борца и витеза. Није му она дала само људашто већ и високу етику: осећање за правичност, за поштење, за поштовање, за самилост, за велику љубав према својој земљи и према своме народу. Зато се пита, тога светог имена свако Србин са дивљењем и дубоком пијетом, са свесном етиком, да то тако мора и да остане.

Мајка је стуб породице, темељ друштва, продужетак наше расе, очетвени српског рода.

У тешким часовима Срби се сећа увек ње и само ње. Уздана и кажи: јао моја мајко! Они најчешће када је у рату, у смртној опасности или какој другој невољи. Српска мајке заслужује то поштовање и то сећање. Зато тако дуго сам ја Србе пред њом, пред њеним светим именом.

Трошно да буде каква чудновата изузетак, каква одрођена сакаљивица, какво окорело, изопачено срце, па да се каље у њеном друштву неко које не би њено не презрело не поштовања према мајци, тој великој мученици која са малим средствима а великим тешкоћама подиже Србија, даје друштву чистоћа чак нова а Отаџбини јунака познате широм целога света.

Мајка је оличење светиње, продужење наше земље.

И данашње српске жене заслужују уз-ора као поштоване и уважаване. Оне је мајке, родољубиве, узорне хришћанке, неуморне радинице, устрајне, пуне снаге и борбености, окретности и конципатности. Она душевно дране и понекад Србкиње. Она подиже нов свет, нове Србиће, нове Србадије. Она се равноправно са човеком отпушта у тешку борбу садашњице да часно и поштено зарађени насушни хлеб за себе и своју породицу. Остављена често сама себи, без нужне помоћи, она је старешина породице и њен хранитељ, стуб дома и њених чувар који бдије да се домаће огњиште не угаси, да се кућа не растури.

Као год што су исторички назив жене и мајке створили велики и недостижни идеј огромни морални вредности и снаге српског народа, тако и данашње српске жене, које као мајке, радинице и мученице, уздиже са својим најтешњим особинама, који су са њима тек у пуном сбимку моћи, и не у чему не заостаје од најзначајнијих фигура наше прошлости, оличење у песми и нешто је дуже народној. Без зато српске жене могле бити од Срба-на поштоване, јер је као девојка и као жена њих скромна, као мајка херои пратилац свога друга, његовог достојног замени и потпора, а као мајка узвишени: свештеница и великомученица. У свакој од њихој узвишеној, свенародној жени, била она са села или из града, лежи она јуначка снага и одлучност њене је показала кнегиња Љубица на Љубићу, њену су истовјетна српска жена и мајка у најтежим временима њеног минулог прошлости.

Зато нека буде слава и хвала и самој част и признања узорној српској жени и великој српској мајци.

Милан Ђ. Недић

Признајем да ме је јако изненадила жалба наше браће Српкиње, уколико јавна радница, госпођа др Богдановић, да са ма и може кажи ма ко од наших људи који не би сагуде и на самом месту указао достојну пажњу њеној жени, а нарочито мајци. Зар да нема уважења и обзира према самој мајци, најсветијем имену у Србословљу, имену оне Српкиње која краљу и патији својим прокоси и овековечила рату српску, рату пуну чојства и јуначтва!

Зато данас позивам сва Срба да сагуде и на самом месту, у свакој прилици одликују својим дужном пажњом српску жену, а нарочито мајку, да јој учине сва олакшице, да јој дају сву пажњу која јој је дужна оглашене не утеже, да се куће не растуром.

Као год што су исторички назив жене и мајке створили велики и недостижни идеј огромни морални вредности и снаге српског народа, тако и данашње српске жене, које као мајке, радинице и мученице, уздиже са својим најтешњим особинама, који су са њима тек у пуном сбимку моћи, и не у чему не заостаје од најзначајнијих фигура наше прошлости, оличење у песми и нешто је дуже народној. Без зато српске жене могле бити од Срба-на поштоване, јер је као девојка и као жена њих скромна, као мајка херои пратилац свога друга, његовог достојног замени и потпора, а као мајка узвишени: свештеница и великомученица. У свакој од њихој узвишеној, свенародној жени, била она са села или из града, лежи она јуначка снага и одлучност њене је показала кнегиња Љубица на Љубићу, њену су истовјетна српска жена и мајка у најтежим временима њеног минулог прошлости.

Зато нека буде слава и хвала и самој част и признања узорној српској жени и великој српској мајци.

Милан Ђ. Недић

МАЈКА КРАЉЕВИЋА МАРКА

„Кол'ко Марко тешко ми праћу,
Толико моји Зеврсимо мајке:
„Мајко сиво, једини у мајке:
Не бала ти моја храна клета,
Немој, сиве, говорити крво,
Већ по правди Бога истинога;
Немој, сиве, изгубити главе,
Боље ти је изгубити главу,
Него своју отр'гнути душу."

Народна песма

СМРТ МАЈКЕ ЈУГОВИЋА

„Уза мајка руку Данојову,
Окрвавља, драгутаја с' коже,
Пак је руци тихо говорила:
„Моја руко, зелена јабуко.
„Ће си јахао, где си истрчљуа,
„А расла си на крајцу коже,
„Истрчљуа на Косову ромоћ".
Надјула се Југовића мајка,
Надјула се па се и расклде,
За својијех девет Југовића
И десетим стар-Југин Богданом.

Народна песма

СРПСКА МАЈКА

На меком тепиом крилу
Једнима сина пьега,
Јубби га ноћ и дан;
Пресвет му вдоси ватиг;
Песмом му слади сан.

Расте јој синак, расте,
На своје ноге стаје,
Већма пијени свет.
Ох, моје пада, моје
На грани једак цвет.

Расте јој синак, расте,
А мајка дрхаће, стреми
У нежном стасу свом,
Да не би на цвет пао
На недра неба гром.

Расте јој синак, расте —
Једино благо мајци,
Које јој даде Бог.
Ко не би брижно чуво
Земљу сво свог.

Жиг Јолан Јовановић

РОЂЕНДО ЈАНКОВИЋА СТОЈАНА

„Кад заиуа дубу Стојанова,
Ишитала пред двором бдјела,
Прима мајку на господске руке
И говори своју старој мајци:
„Ти ни куиј, моја стара мајко.
Тебе стари отрдзво сунце:
Ево тебе твог Стојина сина".
Кад угледа своју мајку,
Кад угледа свог Стојко сина,
Мртва пада на земљицу паде.
Лепо Стојин окрвио мајку.
Како јадна вила и трбљеде.

Народна песма

ПОНОЋ

„Врата отвориште...
О, душе! О, мила сена!
О, видео мајо! О, драго мило!
Много је дана, много годиња,
много је горких бадо истина;
много ми пута дрхташе груди,
много ми сузе, кодаше лади,
много сам кад'о, много трпило
а кладном срдцу себе тешио;
много сам горку чашу попио,
много сам комад сузом топио...
О, мајко, мајко! О, мила сена!
Од кад те, мајко висам видео,
никакво добро висам видео...

Тура Јакшић

ЗАЛЕДИ

Не, ти ниси у гроб кашо,
Нит, је твоје лице сивко:
Је осјечам како и сад
Куда твоја сјаје вредо.

Је осећам како дише
Твоја сидрио дуга чиста,
Ах, још и сад на тог ока
Жеви топла љубља блиста.

Свуда, куд ме око крене,
Је те видим, добра мати,
Твога сина осмајеног
Свуда твоја слика прати.

На дубине ноћи тамне,
Те се увјек јављаш мени,
Руком гладиш чело моје
И дубоки ме, блага сјена.

А је падам, жељно падам
На алтаре светле рајеа, —
Жељно падам, добра мајко,
Черед тебе загрљаја.

На ту застиом слатки сиваи,
Које сам некад блажен снио'о,
Кад се ни ме са твог лица,
Сама Господ осијекнн'о:

Слатко сиваи, а заједно
Под окајеваим рајским грлом,
С твојом душом, сјајне зе'језде.
Со полазе ни неба пругом.

Алекса Шантић

Пресједник владе, генерал Недић, напеси на Собарски цвеће после помена палим српским добровољцима и четницима

(Фото: Дримска пропаганда)

СРБИЈА ЈЕ СВЕТА И НАША СВЕ

„СРПСКИ НАРОД СПАСАО ЈЕ СВОЈ НАЈВЕЋИ КАПИТАЛ - СВОЈ ЖИВОТ"

На великом народном збору у Крушевцу, намесник краљевог намесништва, г. М. Оњанић одржао је велики говор, у коме је изнео његово писмо:

Ниједан народ није дивно тако као српски и толико крви за крст часни и слободу златну. Ако и од слободе постоје под извесним условима и неке предности. Док је рука једне на рамену, баби земљи и слободи. Заслепљени интернационализмом и увлакутеристи разних интереса, крајем Јуда Дубље, до катуђина: изгубе српски капитал, живот српског народа.

Али наш народ није ни у свом срећи ни у несрећи и обратно. Несрећа нам се понављала на путу стварања Југословенске државе, претставља историјску појаву врлине среће по српски народ. Погинуло је тако, тукуп у пропадају, нападају на комунистичке земље, српски народ је пронашао уређаје краља српски пут.

Тим правилом, у борби против југословенско-комунистичке мисли и партизана, спасао је српски народ предмет, највећи српски капитал народа.

За то ни ја се заклањи честитам српском пољанцу, старини и јунаком говорају Милошу Ђ. Недићу (Поклицаи: „Живио говорник Недић!") и са друге стране министрам Оњанић поздрављу руком на пољопривредну Српску државу стражу и добровољаца, своју јуначку. Нашто не би на овом месту стајали. Гробља била би нам сигурно исељења. Али, српски народ, који народ жели живети и свестан да је живот још у нас пред нама, који је да живи и зналост. Спасао је благодарећи највећим сиромаху свој најбољи капитал, крв уклоп за даље живот и постојак.

...Немачко] ако није било у интересу да се сагреси и разбије Југославија. Да она постоји, баш је и чист економски интерес, али није било у складу са тадашњим политичким интересима. Немачка је распад Југославије хтела, и ми смо, или боље да кажемо сагреси југословенски политичари и народи који су своје рођене интересе за правих 30 јеврејских сребрњака продали, они рачуна, пројект и несрећу сопственом.

Што је довело до сагреда није крива Немачка, већ наши југословенски за краљеве јеврејске народ пропали политици.

...Код са једном нама са немачке стране да Немачка није желела да сагреси српски народ, да је дакле воле само срећу, слог, слободу и најсрећнију будућност и да је српски народ по економским схватању нашим Балкану, у односу претежном, незаинтересован, односно речи, под условом да ће туђинске не диже сретско ропство, интернационализам и економски део српске господарске. То туманење, браћо и сестре, важно је због момента, не знатно друго, него да смо рачунали на је српски чекати а политички радне народ разумео да му је волиши и мрзи и зарбри немачки народ нису мили, али нису тако храбром, јуначком и питеном народу нашем народу, који је своју народну ствар и интересе.

Стиа српског народа прати непомичан народу поклоју једноставно историје. Није се наш народ приклуч сиа са немачком под заједнице београдске тврдаве 1914 године.

У току неколико сиотина година ја појединачно историја сам сгледао ваљани стварао и историју борбу не само за спас својих људи, борбу против Турчина, али и скоро нико други, рано уз рано, за спас и читаве Европе.

Сва друга ваљани су искључиво своју политику, политику својих интереса. Прво нашим врлинама ваљани је живот још у нас пред нама, што је да живи и зналост. Спасао је благодарећи највећим сиромаху свој најбољи капитал, крв уклоп за даље живот и постојак.

Са збора министра М. Оњанића у Крушевцу

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

Скраћивање фронта

У стратегији, као и у трговини, свака врста интересна веза је престаје. Довољно је само ушета у обзир да Јужна Италија нема металуршке индустрије, а да су главне железничке трасе ради ратне сврхе.

Борба на јужној Европи на једној страни је борба приватника за ком доју Италије, већ исто се ратује. У вези с тим, немачки аналитичари одређују као циљ ове Калабрије, као и из области Сицилија. У вези с тим, Немци су напустили Сардинију.

Скраћивање фронта је састављ ни део општег тенденције пада ратних циљ ева ангажован у самом почетку рата, као и на крај рат. Сва ова су се у обиласти Медитерана водиле борбе малих снага које нису биле одсудан на ток рата. Ни једна страна није ангажовала у њима своје главне снаге, већ само мањи део својих снага.

Борба на Сицилији је била ангажовање ограничених снага, које је трајала само неколико недеља. Немачка је ангажовала у Италији једну дивизију и једну бригаду, а Енглези једну дивизију и једну бригаду. Ова борба је била ограничена на Сицилију, а Немци су је напустили пребацивши своје снаге на Апенинско полуострво.

Борба на Сардинији је била ангажовање ограничених снага, које је трајала само неколико недеља. Немачка је ангажовала једну дивизију и једну бригаду, а Енглези једну дивизију и једну бригаду. Ова борба је била ограничена на Сардинију, а Немци су је напустили пребацивши своје снаге на Апенинско полуострво.

Борба на Апенинском полуострву је била ангажовање ограничених снага, које је трајала само неколико недеља. Немачка је ангажовала једну дивизију и једну бригаду, а Енглези једну дивизију и једну бригаду. Ова борба је била ограничена на Апенинско полуострво, а Немци су је напустили пребацивши своје снаге на Балканско полуострво.

Борба на Балканском полуострву је била ангажовање ограничених снага, које је трајала само неколико недеља. Немачка је ангажовала једну дивизију и једну бригаду, а Енглези једну дивизију и једну бригаду. Ова борба је била ограничена на Балканско полуострво, а Немци су је напустили пребацивши своје снаге на Источни фронт.

Ноћ у пруги борбених родова. Пронашле је оскотлине јаких мањевених својстости редлектора. Немачки грнадири посматрају дуготно борбе бомбе у Бољшевичком родова (Фото К. К.)

Борбе на Салоникском остреву, као и борбе на Новој Гвинеји интересовале су јапанску стратегију по непријатељске догађаје, већ догађаје изгледа предвиђене. Зато Јапанци одређују да ће бор ба у Медитерану брзо завршила. Ако Јапанци одређују да ће бор ба у Медитерану брзо завршила, онда ће Немци морати да се повуку са Балканског полуострва.

Ово је разлог да се та концентрација појам бва укључило становништва Југославије. Борба код Салоника је једна фронтистан доказ огромне немачке борбене снаге, али са једне друге стране она показује да се одреда ангажује до краја. Немци су потрошили велику армију и показали су непријатељу да она не уме да борце зна довести брзине завршење. Немци су начинили грешку када су Британо-Американци почели да се искрцавају на Сицилији. Тада су Немци могли брзо да пребаце своје снаге на Апенинско полуострво и да спрече искрцавање Британо-Американаца. Немци су то пропустили и у случају када су Британо-Американци почели да се искрцавају на Салерно. Немци су потрошили велику армију и показали су непријатељу да она не уме да борце зна довести брзине завршење. Немци су начинили грешку када су Британо-Американци почели да се искрцавају на Салерно. Немци су потрошили велику армију и показали су непријатељу да она не уме да борце зна довести брзине завршење.

*Сада стоји пред питањем: да ли да се одрекну Балканског полуострва, или да се одрекну Апенинског полуострва. Немци су морали да се одрекну Балканског полуострва, а Британо-Американци су морали да се одрекну Апенинског полуострва

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Назначење добровољачко

Завет сам свој ни Отаџбине дани
Да скоро славе вратиле јој сјај.

Не само то што су у најсудбоноснијем, најпатетичнијем тренутку по српски народ, септембра 1941, — у часу у којем је скоро сва наша јавност била укочена од страха и убеђењем о коначној пропасти, — не само то што су тада, самосвесно, самопоуздано, самопрегорно пригрлили оружје и кренули у сусрет нарезли до тада невиђеног броја нових ваздазских хорди, не само то што су тада, у најтежим часовима, припадници идеологије слепобухватне мржње, и тако разбили чудну вест и веру слабоверних о неминовности српских дана.

Не само то што су тада готово изгубљену народну ситуацију Божјом вољом и помоћу до те мере поправили да потом, до данас, није више довољно забрано у питање сам опстанак и живот српског народа...

Не само то што и јуче и данас и сутра, и увек ради и радиће до самозаборава на томе да се поред голог голцодног живота очува и још нешто вредније: народне идеје и жеље...

Не само то што су у народно бекство почели да с успехом кидају нову веру у народну будућност, јаче, не само то што су пре пређашње наше светиље народне будућности...

Већ и то што су кратала праве циљ српском оружју, српским јуришима и мучеништву, српској части и слави...

Неговану то и за то нови, значи и назначење добровољачко одзвучно је у стварању, у изградња поштења великодушне српске будућности.

Рече ми један онолалани српски, следбеник мисли и статије; рече ми реч која не уобуди својом истинитошћу. Он каза: „Добровољци настављају прекинуту традицију српског ослобођења српске војске". Заиста, људи и браћо, тако је. То је истинита реч коју је требало изрећи. И она је изречена у правоме тренутку. И из правих уста: из устаљу овладалих, будућности српске за српску будућност.

Да. И ту је једно темељите значаја добровољачког. После Куманова, Доброг поља, Кајмакчалана, после свих других небројених места и рана славе, мучеништва и јунаштва, после дивних дана српске славе и херојства, пастало је мучно ситно животиње у свиј ајтомизованој индивидуалистичној масовсној, без снетлих, јер без духа и мисли, без идеала, јер без вила. Без пута народног, циља национ. Без циља — јер циљ није смео бити постављен. Не виђен. Јер циљ је морао бити изгубљен. Јер, путовао је морао бити разбијен. Јер, бусола је народна морала бити изгубљена.

Јер, тако је хтела масонска плутократија која је као мора захватила цео скоро народни организам и олотала га пластом самоодвикла и заблуда. Која нас је кроз сину безизлазу сиротињску утопленост супротила и неитељности у попор непознавала и непризнавала ни себе ни својих животних интереса.

И у тој пракљо] јучерашњици, где се тубило и изгубило све што је живо да нас одрши у најтежим историјским тренутцима, морали смо се нужно изгубити и ми сами на путу неосветљеном, на бесплоду мрачном и завојитом. И ту и зато изгубљена је и ставна и традиција међал светле војске српске која је с правом могла да поносно дигне своје уморно бледо, али чисто чело пред лицем васколиког света.

И баш када смо у самој изгубљености због безвр.] нисмо били готови да се прекине пропаст последњој у оселаној „пораженства". Јавља се српски добровољац, спонтани уклик с самог Немањића и Карађорђевића и свих других славних јунака наше тешке али дивне историје, голобрадих мученика срп ских пуних љубави и свести истуљене светоглу кроз векове, спонтани уклик с самог Немањића и Карађорђевића и свих других славних јунака наше тешке али дивне историје, голобрадих мученика срп ских пуних љубави и свести истуљене светоглу кроз векове — они осветљују славу — да не жале несланно, нужно, непотребно и непризнато. Опако како Србин живети не може, и не сме.

И док су потоњи интернационалиста демократа чекали потоп од других, међусобно прекинуто се окрену у очајничке кругу и пртеће се у паролавих узгедала правозборних „наших", страних, туђих, непародних, протанародних, — дотле потомци националне славе састоспе се налазе снагу у својим срдима, у својим душама, у своме духу, у својим мишићима, у својој свести, у својој идеји и мисли. — у српској древној снази православној, у својој традицији народној, и доказују још једном да је то велика снага која је моја да спасе народ наш и да га са беспућа одведе на прави пут рела, рада и мира. На пут поглавара Недићевог.

Ето тако добровољаца настављају традицију прекинуту увек славом овенчане српске војске. Војске која је славу стекла, јер је имала ред у глави, мир у срцу, и крцшила ред за народ. Као што данас чине народни српски добровољци. Која је увек имала пред очима чојство и јунаштво. Као што то данас имају добровољци. Која није никада имала вгодела или бесграничности, као што то чине шуњеви, а никада не чине добровољци српски. Која је част издавала увек високо — као српски добровољци.

И то је, ето, значај добровољаца и њихово назначење.

И зато је српско добровољачко дело непрекидно дужности.

И зато бег добровољаца не не може ни бити.

В. Ст. О.

Св. Ђорђе покровитељ српских добровољаца
Цртеж:
Вука Лукићевић

Речи генерала Недића добровољцима

Међу гостима, који су се одазвали позиву генерала Недића и присвили врло мрзно на свој српски ручак, били су и добровољци.

Генерал Недић је дочекао у име њихов најтоплији овакав став српских добровољаца, одајући им признање, у име народа и Отаџбине, пуно признање. На крају ручку изволео је нагласити неке речи, које је он у име њихов упутио добровољцима:

...Ми српски добровољци је свето. То је тестато, коштено и јуначко име. Нека за нас буде Мајка Србија пре свега и нада све. Ви сте ово стуо и ви је носите и носићете је на својим леђима. Зато сте ви прогласи гоме узвишени.

...Добровољци сте стекли велико име, ако ваше слуга на част. Добровољац су прво свештено звање је требало сачувати Мајци Србији. Они су се жртвовали и показали достојно најтежим страшне историје српског народа. То ми ове начале биги поклоно"...

...Добровољци су својом кућу дали крв своје за Мајку Србију и стекли јачашка по рекли. Зато ми можемо сада да радимо као да обновљени сре сном народ достојно места у Европи"...

Увек када му се за то указала прилика, генерал Недић се обраћао добровољцима, упућујући им у њихове задатке и захтеве им изрекао очинске и домаћинске савете:

...Када стигнете на своје дужности, нека вам увек буде кобрља свет, радите Шумадијске! Прежи вами будете сигуре и на

Генерал Недић шеф српских добровољаца У батаљону

- Фото: Државна пропаганда

свом месту срабри. Али, не бите ушиви и не изиеси друга лице. То су народни, кинтишите. Сиротиња их. То подлетчи они затрпе за ће ваш народ живо!"...

...Шћућаја, у вољу одлазите, подлетчи ће још више нарсди. Сва стварања, велике дела и тежбе, почеци ви ви. И нека вашим Србија нађе ће за се роли. Ви ћете је живот да је поштите. Српском народу при жите поштеч и прилу, јер је заиста највећа сила. Где буде добровољац, ће је разорити рад; где буде добровољац, за ни ваздаје ниш и заклоништ. А сваки ви се дрзи да ради сумрлно, сигурале се поправљеном. Недић ће поправљати српског народа јесу изгубили. Ви сте Мајке Србије сиоци, читаће је и ће будућности каквог ова вола!.

Суд историје о добровољцима

Поводом добровољачког бирања, пасом у чему догодише борбе против непријатеља, одржао је у пројекцији, у Соборној цркви у Београду. Овом приликом поклону присуствовали су представник краљевског двора, адјутант генерал Милош Недић, са сеном чиновника двора, представницима краљевске и државне управе, официрским кором Српске добровољачког корпуса, Српске државне страже, великим бројем чланова удружења на челу са војводом Костом Пећанцем, као и породицама и другим чланова погинулих и умрлих добровољаца.

Пасла почела, које је обавио епископ викарног Архиепископа Београдског архиепископа Београдског Краља Краља Лукавог. У својој беседи, проф. Лукавић је, између осталог, рекао:

Са гошћа у Саборној цркви добровољаца и четника

«Људи и њихова дела, њихова реч и њихова мисли могу се подвести разним мерилом и свако разним мерилима. Једино историја, трајно мерило могла би да буде само она која цени све вредности духа и рада човека, која прототвољу вечне вредности, о њима је праћење од постоји, ограничена. Такво мерило оставимо ми у учењу нас вишег и вишег стваралачког. Ми немамо примера и не би смо могли да правимо без и сигурније мерило него што је то мерило воље и дубоког осећања. Зборимо га пројаке не дело реалног рада што то мерило дозвати од највећег ауторитета које је међу живо на земљи, које је човеку познато бољи и дубља него што човек може добро назвати, које своју чашу мисао зна да исправе по до пробе, дозвати од онога које је увек и које и сад гледа кроз душу и кроз срце, дозвати од онога које нас најмање зна, које је за нас пуно свега.

То мерило јесте да се човек мора мерити по љубави и осећању према браћи и по служби која дозвати нас изрез та љубави.

Сви људи на могу се сретати једнако. Разне су способности, и љубави њихови, и служба њихова. Али нама већа љубави, него нам нико поклони свој живот за браћу своју.

То мерило морамо дакле узети када се мислимо за поход другови који су драговолно и свесно положили своје животе за веру и отаџбину.

Морамо да се потсетимо на страшне дане из септембра месеца пре две године. Срушена се је у Београду, Мало сама погибе погинуле су против бесконачно већег непријатеља. Једино што је њих спасавало у страшним добрим делом за другу страну, у свети, а остављене њихову, родитеље, своју кров.

Ко зна да није било то мала група одушевљених младића, у чији је душам стајао пенат чашћу Световидова, ита би било дакле, да им би ово могли да се дано окупимо овде. Много од вас и сви је скоково главу овде у Београду, јер је земља била у пламену.

Ето, ми смо данас жени и мили ако се да се разведре тешки облаци над нашом Отаџбином.

Код прођу ови дани облака и узвишене мисли, историја ће доћи свој суд и ставити сваког на своје место. А добровољци ће за поколења знаменити они који морају по боју(а) праћи да зна.

Сад морамо да се поклонимо Го споду Богу за њихо(а) душе пала добровољаца, да им Господ подари рајско насеља и да им опрости грехе, које су можда учинили и на њихове душе усели тешко где нема туге, мисости и зла.

Нека је слава палим добровољцима.

После беседе проте Лукавића, преосвећени владе и остали послови су кољевки.

Овде је младост и радост — и туга! Овде је бомбиском дивно, уживљено и лепо.

Сместорите је до човеку једно бодро одлучје, дао искривљених погрешке и клетве, а до је живо реч пуна. И због тога наша двогодишње добровољачко искуство даје нам за право нашо најобјективније можемо уобразити и дефинисати тај појам, за је реч која нема у нашем богато оружје, само је тобе правилно схватити, разумети и сиљети се њоме. Она је чудесна и чудновата. Она је истовремено и чудесно. Она је истовремено и

Ми смо је реч нема што уколесни у страшном ропству непријатељских идеја. Истине и Правде, који су у свеопштем нашем ужасу трајних крвопилавања, стоји на нашим слепим душама.

Овим путем жду само хероји и чудеснице. Ово је истовремено и

Ми смо је реч нема што уколесни у страшном ропству непријатељских идеја. Истине и Правде, који су у свеопштем нашем ужасу трајних крвопилавања, стоји на нашим слепим душама.

Овим путем жду само хероји и чудеснице. Ово је истовремено и

ОВИМ ПУТЕМ...

генерације, чијој је крвљу пашкротовна свака трудница у земље Србинове и чије су кости увеле не у све земље од живих спомена. Сем су велики немогућа и нарочитијих који доза.

А добровољци иду овим путем. Они су дошли преузи и подмлађени. Бодали је заборав, али не и кајања — и то добровољци зборе звају. Још треба вам, још треба труда, бодре, друже. А сад водитем и пут дотасли су идеалним циљем, чеканост дана, тешког сна, бласт вуче, нарочит карактера и беспримерног морала.

Изуби овим путем добровољци су полазили пентагоне српске трагедије крајности — свеопштега елагостеваног народа свог: Гроотка, Дубоча, Пановљана, Рудника, Ваљева, Ужица, Чачка, Крагујевца, Краљева, Ниша, Куманова, Вучје.

Душан А. Крстовић

— Прва добровољачка жртва —

Данас се навршава тачно 2 године од јуначке погибије Душана А. Крстовића, матураша техничке школе у Лесковцу и добровољца III Срп. пешадијског одреда.

Душан Крстовић рођен је у Рашкој 1922 год. а као је 25 септембра 1941 год. код села Дубочице код ушка добровољачке жртва у борби против непријатеља.

Веселост, искреност, друштвеност, хоћу рећи, пегантно, племенитост, дубока љубав према културној родној груди и вера у ако лепу свету народа Божјег је су врлине које су красиле ово младог.

Дошао је 6 априла. Дан пасковске катастрофе. И ту само тешке и мучне, као са другу Крстовићу прилазила још разне. Тешке је тога дана у свему 18 година ако добровољац четник да да свој младе живот Отаџбини која не сутра — ће је тако свесно и у томе је огледала његова — и сама бити тешко пасна, ако не и уништена. Али Свевишњи сачува њихов живот тада да ће та могао доживје о пет дана Отаџбини која се рађа.

После народне пропасти отпочео је рад на обнови ратом и је вредно-напоновном духом разрушеног, обновљеног је одмах пристајно том раду. Јуна месеца 1941 год. десила је катастрофа у Савезној Србији. Он сматра да тог дужностну свијом да пострадалој браћи пружи помоћ у ублажавању својих потребних. И са свијом другарима — ступа у добровољну радну службу. По пајвећи пружања у великој прашкој пружањем муке он, са свима што тако младим друговима, на пасцима дали рани пајтрубље послове потпуно безбатно.

Отпочео рат Немачке и Совјетије. Паралелно с ратом започиње и кушке и бомбе уништи градове и села, сирове и пуклим пајима. Нема тове пазлати. У средишту Београду ради се потреба обособљена рада и мира. Само је потребно створити пуклеку страну од интелигентних чланова и идејних борила. Друг Крстовић пошета и тако. пошао да је благодарна свака српска глава. Ни је се страно ни немисли на свако пајтеже пајвеће поклапања. Био је убеђен да рани само они што је да хоће сво за пајтих пајод.

Време је одмицало. Аншлуз између немачких банака и српских народа постајао је све обимнији. Српски народ пишао се је пајвеће пајтеже и пајгрозе. Немачке је да нам нам спаса. Али тога нико пута доказали ганије пајвеће пајтеже

КОРНЕЛИЈЕ СТАНКОВИЋ

- Оснивач српске уметничке националне музике -

Први српски композитор, Корнелије Станковић, рођен је 1831. год. у Будиму, а умро је 1865. год. у истој вароши. Његов отац је био из Сремске Митровице. Од најранијих неумољених дана, које је волшебно детиње доба уграђује на вечно у нашим душама, а које тако и на страшне музичаре даје. И поред слаба здравља, Станковић је боловао и умро од туберкулозе, он је тај своју слабост и ван своје способности умео да по њему у тему музикалног Ваља Карневала, скупи српске народне мелодије и наше уметничке песме и да на основу тога музичког блага створи српску националну уметничку музику.

Та је замисао била огромна и по највеће и најбитније вредности за целу нашу нову уметничку музичку школу, која је на основу наших народних и црквених мелодија, и у свом стилу у духу тих мелодија, дала најлепше и најбоље примере уметничког остварења у циклусу наше музичке стваралаштву.

Та дела и јесу нешто врло потпуно и вредно у нашој уметничкој музици. У томе и јесте најбоље корист Корнелија Станковића, јер је он први показао пример тог будућим српским композиторима, а то је тај здравог музичког остварења, на основу народних мелодија, који остварује у духу тих мелодија. И није никакво чудо што су сами уметнички чланови Корнелија Стан ковића чешће готово сва наша интелигенција композитора.

Дан ове особине Станковићевог духа и карактера јесу најпа побожност и велико поздравље. Ова особина нам казује још и његове тако и племените душевне особине и врлине скромност, ведрину и чистоту карактера и осећајност жена, не тек онда кад нам јасније и одређеније сагледати његов уметнички стас као композитора, већ и као човека и српског предака. Ова карактеристична црта Корнелија Станковића имала је од најране борбу у таквој Србији са српским композицијама и страним композиторима, који су уметнице вредности, које је напречато одржавао и пропагирао Корнелије Станковић. Ово Београдско певачко друштво, Манастир Манасија са свеју дворе.

Корнелије Станковић имао је још једну врло је једноставну. Он није био од свих композитора, зрена чеја би се живопу ствара, већ је био композитор. Као изванредно лепа, остао је до нас без података, када га је уметнички развој одвео даље старе је сестре. Таја је он сирово одређивао ширину и неконано разреда композитора.

Као младић од шеснаест година као калаш се у Пешти где се свој свакојаки усавршио у музичкој уметности. Ту је нашао прилику да обрађа свирању на клавиру, вежбајући и по неколико сати дневно. Године 1850 дошао је у Беч и продужио музичке студије код тадашњег врло познатог музичког теоретичара Сехтера. Живот у Бечу омогућио је материјално Станковићу дадан стварање његових дела. Поред тога је ја је Корнелије Станковић био одлично клавириста и да је нарочито волео концерте са пратњом оркестра. Ту је Корнелије Станковић упознао Шуберта, Бетовена, Бетховенове певаче друштва, Манастир Манасија са свеју дворе.

Корнелије Станковић имао је још једну врло је једноставну. Он није био од свих композитора, зрена чеја би се живопу ствара, већ је био композитор. Као изванредно лепа, остао је до нас без података, када га је уметнички развој одвео даље старе је сестре. Таја је он сирово одређивао ширину и неконано разреда композитора.

Као младић од шеснаест година као калаш се у Пешти где се свој свакојаки усавршио у музичкој уметности. Ту је нашао прилику да обрађа свирању на клавиру, вежбајући и по неколико сати дневно. Године 1850 дошао је у Беч и продужио музичке студије код тадашњег врло познатог музичког теоретичара Сехтера. Живот у Бечу омогућио је материјално Станковићу дадан стварање његових дела. Поред тога је ја је Корнелије Станковић био одлично клавириста и да је нарочито волео концерте са пратњом оркестра. Ту је Корнелије Станковић упознао Шуберта, Бетовена, Бетховенове певаче друштва, Манастир Манасија са свеју дворе.

КОРНЕЛИЈЕ СТАНКОВИЋ

Године 1861 Станковић прирадио је у Бечу у сали Мошк-Чепића концерт својих српских композиција, под непосредством Јосифа Хајдеча, као српско народно музичко дело, и поспиха пред врло одабраном публиком који је стручно мишљење публикомом врло лепо успех.

Прва дела Корнелије Јовица у Београд по доласку и ту добија извесну помоћ од Кнеза Михаила Обреновића који је приклањала и бележила српске народне мелодије. Забележене младеће одмах је хармонизовао и обрадио, за певање са хоровим пратњом, за су као такве штампане, под називом Српске народне песме, књига I. Треба напоменути да је Корнелије и ове радове сам издао својим средствима. Ова је књига била врло добро примљена и оцењена као врло вредно дело, које тако исто заслужује српска народа мелодија.

Од осталих Станковићевих композиција треба поменути Две песме, рађене на текстове Шилера и Гетеа, *Савезници клетве*, *Српски клапак* (по сто, као, песмама), *Бугарска клетва* (по бугарским песмама), *Бројаница* (пошла по спомену ам. песмама). Српско коло, и још неколико песама за глас са пратњом клавира, од чега су неке врло добре.

Из кашњења његова композиторског рада види се да је Корнелије Станковић можда више посвећен хармонизовању народних песама, него стварању оригиналних композиција. Поједини су је за Корнелија Станковић био одлично клавириста и да је нарочито волео концерте са пратњом оркестра. Ту је Корнелије Станковић упознао Шуберта, Бетовена, Бетховенове певаче друштва, Манастир Манасија са свеју дворе.

Корнелије Станковић имао је још једну врло је једноставну. Он није био од свих композитора, зрена чеја би се живопу ствара, већ је био композитор. Као изванредно лепа, остао је до нас без података, када га је уметнички развој одвео даље старе је сестре. Таја је он сирово одређивао ширину и неконано разреда композитора.

Као младић од шеснаест година као калаш се у Пешти где се свој свакојаки усавршио у музичкој уметности. Ту је нашао прилику да обрађа свирању на клавиру, вежбајући и по неколико сати дневно. Године 1850 дошао је у Беч и продужио музичке студије код тадашњег врло познатог музичког теоретичара Сехтера. Живот у Бечу омогућио је материјално Станковићу дадан стварање његових дела. Поред тога је ја је Корнелије

КУЛТУРА

ЕРВИН ГВИДО КОЛБЕНХАЈЕР

Поред Гердхарта Хауптмана најкрупнија личност савременог немачког књижевног стваралаштва несумњиво је Ервин Гвидо Колбенхајер. Док је Герхарт Хауптман и у нас добро познат, много правилан и често присутан на нашим позорницама, дотле је Колбенхајер скоро познат само једној литературној публици. Његове песме и приповетке, његов роман и есеји нису превођени на наш језик, а његове драме само врло ретко знамо на нашим позорницама. Стога бисмо желели да овде укажемо на његову личност и његово дело, које нам чак не само књижевно него и читавој европској литератури зрачи. Његово име познато је већ тридесетак година широм Европе, а његова дела превођена су на све највеће језике. По општем признању, он је један од главних носилаца савремене европске духовности.

I.

Колбенхајер је по оцу Немац из Карпатске области, а по мајци из Судетске области. Рођен је 1878 у Будимпешти, где му је отац тада био чиновник. Отац му је рано умро, а мати (с тада врлатким у свој породици, у Карлсбад, где јој је син учио основну и средњу школу. После матуре Колбенхајер је кренуо у Беч, уписао се на филозофски факултет и студирао филозофију, психологију и природне науке. Студентске године биле су пресудне за формирање и напредовање младога песника и његов даљи развитак.

Као источни немачки претходници, Гете и Шилер, тако је и Колбенхајер већ у раној младости утонуо у проучавање свога народа и осталих европских народа, ужасавајући се дубоко и присно у њиховој минулих збивања. Са жељом да унесталичи оживотворе појединие епохе, Колбенхајер је дембрао лајчше индивидуалитете и песнике и као најбољи концентрисао и највише савршенство, њихову средину и духовна струјања најчистије песта. Од великих историских дејности најпре га је привукао борац за слободу вајк Тврдино Бруно, који је спален на ломачи. У својој забрањеној драми *Херојске страсти* (*Heroische Leidenschaften*), Колбенхајер песничким сведоком најчистијему трагедију човека и борца, мислиоца и мученика Бруна, које је мучки сатирео у дворби за своје узвишене научне идеје.

Од *Јна већег значаја* је грандиозна историска драма *Грегор и Хенрих* (*Gregor und Heinrich*), у којој је мајсторски обрађена дугогодишња, тешка и упорна борба о инвеституру, вођено између римског папе Грегора VII и немачког цара Хенриха IV, односно између принсипа и светске власти о примату у свету. Колбенхајер ову борбу није схватио буквално и једностано, као борбу између два јака човека, две снажне и несаломиве моралне личности, него је у њој видео много више: као борбу између духа и духовне, између власти и царства, између клерикализма и световњаштва. За Колбенхајера претстављају и Грегор VII и Хенрих IV само носиоце извесних начела, која су ствар у одређена два погледа на живот и свет. Сву борбу он је оживотворио сликом великог песника, великог уметника.

Животно дело Ервина Гвида Колбенхајера претставља његова значајна трилогија о Парацелсусу, чувеном немачком лекару и филозофу, револуционеру и научењаку, савременику Мартина Лутера.

ЕРВИН ГВИДО КОЛБЕНХАЈЕР
Цртеж: Н. БЕШЕВИЋ

Колбенхајеров Парацелсус уверљивији је, у њиме човек, са Гетеовим Фаустом и то са једним оправданим, јер су оба дела уметничке творевине истога рода, са богатим песничким, филозофским и религиозно-митафизичким садржајима. То су три одлична историско-филозофска романа, која нису одлична по нескладна читања и расчлањивању високих садржаја и душевних дубина, већ и зато што су у њима, са свим својим одлукама и недостацима, оживотворени сви најважнији проблеми једне велике епохе, епохе која је у многоме слична нашој. Ту је и Колбенхајер, одмах на почетку, дао своје одлучне и коначне одговоре на многа питања, која и данас стоје пред нама.

„Опустошена филозофија овог немачког мислиоца и лекара са прекрасним средњим веком пуна је живота и ми Колбенхајера до најмањих-сићушних појединости. Пројас историјске величине и стварања-ког, у интересантним борбама са мајсторским и снажно изграђеним ликовима који нису свакидашњи

КЊИЖЕВНИК И ФИЛМ

Пре проналаска тон-филма, рекао је неки филмски писац-песник, О моју се књиге нико није обратио да ми каже нешто да ја не бих сам осетио у књизи. Дато је оставу непримећена. Нема филм, тај технички производ данас, док је у пуном замаху, у Јеху и Голивуду — стваралаштва. Филмска индустрија је набацила на филмове сваке врсте. Нико им је зависно посматрање и они се стварно изнову филма и њих живописта.

Тек последњих година примећено је да филмо бољи неутралног пастораје. О моју се књиге нико обратио да ми каже нешто да ја не бих сам осетио у књизи. Дато је оставу непримећена. Нема филм, тај технички производ данас, док је у пуном замаху, у Јеху и Голивуду — стваралаштва. Филмска индустрија је набацила на филмове сваке врсте. Нико им је зависно посматрање и они се стварно изнову филма и њих живописта.

Ту ну се на расположење аперат-

Један Боргеза студира један сценарио

Исто тако је филму нешто недостајало. Почела је нека трка да се нађу нови сценарији. Али, сада се књижевник уједињује. С новом снагом гледа је на оно што му је у ранији основици суделовао и у филму.

Кроз оцене књижевних који је навело неке у провинцији добијао је конкурсна писма од филмског предузећа ЗОТ. Позива се да се ово дође у дирекцију. Сликама:

Ју ну се на расположење апарат-

Ако није нисмо ни то да би се могло пројаве мост који би спојио ову уметност са простим нарасом дневних особа — посматрањем. Док се стварани куштурни, пошаствени, пропитани хроничари филмова, као Ренуар, је дрвено да своја пројаве буду, често пута, без ње, и да се у тоне мисли обликује обоје. На тим обалама отварала се, по Жану Ренуару, поезија, а он је по позиви да са свиде стране доприноси нешто што би чиме свако живи и дубоко живи.

Али ни ако нешто нешто ће ствари ту бити. Он је по позиви као да се боли за своја права. И успео је. Дошао је до најпознатијих имена филма. Добио сценарије је чврсто тад, на том се гради религи филмови. Књижевнику је не само дозвољено да се мења у конструкцији сцене, већ му је остављено стварно и диалоге.

Постоји доиста велики број таквих сценарија. Они су прилично сарадници редитеља. Дакле је он један од главних сателитских принципом одређених мануктивних ствари. Реално стварно стање, као жанрне је убедљивија речи. Речутпиа и не сами слике. Бесмислено је ограничавати писано не виђе. А реч — то је лесно као воздух. Када се дакле говори о инсистенту и о одговорној улози књижевника у филму каже се — „у почетку беше реч."

Љ. К.

КРОЗ СВЕТ И ИСТОРИЈУ

Зашто месец август има 31 дан

Многи ће се запитати зашто месец август као и месец јули има 31 дан. На то питање одговорено је да је то дошло услед тога што је познати римски император Август том месецу дао своје име.

У своје време римски Сенат донео је одлуку у коме се поред осталога каже: „Пошто је Октавијан-Август у месецу септембру отелико своје име конзулисање, и пошто је имао част да трикратно тријумфује и да под окриљем његовим води као римска легиони моћни Египет потчињавају Римској Империји, и како је као дао покретање грађанског рата, Сенату је мило да се овај месец, најсрећнији по Империју, у будуће зове августовим."

Император Август, који не хтео но тад нечим био да принорани да дозвољи реформу календара коју је отпочео Јулије Цезар, и ко што је Јулије Цезар претходном месецу дао своје име Јули, тако је и Август потомком месецу дао своје име, а да не би нешто био инфериорнији према Јулију Цезару, наредио је да се његов месец, тј. Август, као и Цезаров месец Јули које је имао 31 дан, повећа за један дан те и он да има 31 дан.

Да би се ова реформа извршила, император Август узео је један дан од месеца фебруара, који је у то време стално имао 29 дана, и додао га своме месеку, који је дотле имао 30 дана.

Немачки институт у Београду наставља рад

— Зимски семестар почиње 4 октобра — Сарадници учења стари данаст курса добијаће диплому Немачке академије у Минхену

Отварају се течајеви немачког језика на почетнике, средњи и виши течајеви. Слушаоци са добром предзнањем немачког језика имаће прилику да учествују на изворитим течајевима из књижевности, конверзације и граматике. Треће врсте су они који ће прикупљене научне курсеве из трговачке кореспонденције, економске стенографије и чтовање шкољкодактеле.

Као и пређе године, отвара се и у овом семестру и течај за учење правописа немачког језика. Слушаоци ће добром знањем немачког језика и добрим познавањем немачког језика дубље упознати ће богата немачког језика и његовим граматичким начелима. Овај курс ће се одржати само пита скажимо, тј. са свим четвора недеља и обухвата историју немачког језика, немачког језика, историју, немачке, народну песму, његовог и стилистику.

Течаји се отвара и курс за три недеље, са осам часова на месец, који ће се држати тамоне два пута пре подне, и обухвата теорију и праксу стенографије, немачке и интернационалну, немачку стенографију и тоталного чиновника. За овладавање и за слушање са руским матерњим језиком ће се одређује се, ако се пријави довољан број слушаоца нарочити течајеви.

Слушаоци средњих и виших течајева који буду полагали испите са успехом ће добити уверење Немачке академије у Минхену.

Сваки слушаоцима Лектората ће издати уверење о похађању курсева и стенографије, моту после године дана полагати испит о чему добијају уверење Немачке академије у Минхену.

Сваки слушаоцима Лектората служи се правила за учествују у позоришној Лектората, вечитељима, филмским представама, концертима и музичким вечерама. Предвиђено је и отварање немачког кружока да негују ње народне песме.

Слушаоцима стоји на расположењу књижница Лектората која располаже са преко 3 броја књига уз умерену чланарину од 100 динара годишње. Неслушаоцима је за коришћење књижнице 200 динара.

Пријаве за учествовање на течајевима примају се од 20 септембра до 2 октобра свакога дана, почевши од понедељника до петка од 9 до 12 а од 16 до 18 часова, а суботом само од 9 до 12 у канцеларији Лектората Краља Александра 201, тел. 29-132.

Течајеви трају до 30 јуна 1944 године. Плаћа се за сваки течај 300 динара за три месеца, односно 100 динара за учешће и студентске течајеве плаћа се 250 дин. за три месеца и за приношење течајеве 600 динара. Сви последњи плаћа је износ у две рате.

Истовремено почиње свој рад и одељак Лектората на Топчидеру Беду у Београду и у Вишој школи Лекторат у Великом Бечкереку у Војводи Лекторату у Нишу почео је свој рад већ 15 септембра.

Пријаве за одељак Лектората на Баковом Броду примају се сви дан од 11—12 часова у Вишој школи Лектората на Баковом Броду, која нама дозвољено, код професора Др. Михаила Остојаћера. Одељак остали одељења:

Лекторат Вел. Бечкерек: Dr. Ladislaus Weifert, Mackeezenstrasse.

Одељак у Нишу: Dr. Friedrich Treu. Kraljice Marije 1.

Одељак у Врању: Dr. Bayer, Leiter der Lehrerbildungsanstalt.

Настрадност једног скупљача марака

Мастер В. С. Абендшајн је Америчанин своје врсте, или и спортски скупљач поштанских марака. Његова је страст према овоме чудне облике. Он је прибирао и индивидуалисао поштанске новце, као су се ове марке добиле у неколико примерака. Његова му је настојбина дозволавало само да скупља поштанске. Његова се збирка због тога састојала само од оних марака које поштанских марака: три самосвоје, две Тура-Таксис и три иностранска новца. Ово су једино што је било доказано, постојеће само у једном једином примерку и претсављате су у његовој богатству. Он је био врло поносан на своје благо. Једном је под једном витрином, која није ни њен радио стајала и био је срећан.

Сами приједелу Белмонт чести је пријао као је врло срећан што има ове марке. Једнога дана одлучио је Белмо да се нађем са својим пастрини сотрудницима. Једну годину дана тражио је по стручним часописима новог свога поштанског марка. Најзад му је успело да нађе пет таквих поштанских марака у продајстви од 50.000 марака.

Абердин био је страшно несрећан. Било се чак и помишљу на самоубиство. Ништа му не могу ни ако је био ван интересантно. Јер је од сваког његовог примерка постојао још по један. Сам је почео да поклања те своје пријатељи, да му прекупци те марке. Скупљач је био тако пренерве на 100.000 марака.

Дубоко дипутен, намерен лишћа нелагоду је пао у кревет. Ту је и умрутио, дошао ово што је назвало запрешћење. Са промењени лицем пошао је ноћу у ходник и умашто је мисао неко је био био изашао. Неког га је пријатељ сродни примерак од ове поштанске марке. Скупљач је хтео да има само један једини примерак од ове поштанске марке, али је желео да и даље задржи остале примерке. (ЕОС)

Како постаје млеко?

Можда људи врло рећко размишљају о томе како крава из трава производи млеко, тај здравствени продукт — млеко. А може је то један врло компликовани процес, који је утврдио недавно професор др Фершинго из Хајделберга. Кажем и научни радници, који су извршили тако звана млека, не налазе се нигде у телесним течнима крави. Дакле, млеко не може да се ту створи, већ га растварају једино једноставно. Ако је тако, онда је млеко исто што и крв, само без шећера. Ако је тако, онда је млеко исто што и крв, само без шећера. Ако је тако, онда је млеко исто што и крв, само без шећера. Ако је тако, онда је млеко исто што и крв, само без шећера.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ВИДЕО САМ МОСКВУ

Николај Барк: Видео сам Москву. Једно новинарско путовање „Совјетског раја". Стр. 88 са 36 фотографија и тексту Живојина Пиксијатог задимише в. д. Београд.

Коврад Барк је рата новинар који је било довољно путовања „Натурштом". У ирском миру поетао је сад један од ирво Совјетску Унију, обишавши бив ших крајеве које је новинар водини ирилике, кадљући у интуристовског „ирвог раја".

Данас су све звучније о ирилика ма и жилоту на „шестини земаљске куле", како сирошлом ка зују исти с новином називају Совјетску Унију, благодарећи ко ји ју је у то време ирви ирикази њеног ирвог ледног ирилика — вести. Сказа је старост. Гола. Пуста и тегобна. Двадесет ест година владавине бољшевизма ирилике ло се нас несмиљама беда, зао станост и осиљеност једне ирородице богатог чак богате ирилике.

Да рата Совјетску Унију мо гли су ирилике само неки ирилика ци и новинари, који су ло ваше ту у сету као сиљеглеци бољшевизма. Њихов ирилика ирилика ју у ирилика ирилика ирилика. Али, иеки ирилика од њих ирилика ла. Бар они који су били у СССР-у ирилика су ирилика ирилика ирилика.

Да свемо ирилика Живојин Пиксијатог ирилика ирилика ирилика

Државна хипотекарна банка

(Пређе Управа Фондова, основана 1862 год.)

ЦЕНТРАЛА У БЕОГРАДУ

Филијале: Ниш, Крагујевац, Ваљево, Чачак, Ужице, Шабац, Лесковац, Зајечар, Крушевац, Пожаревац, Пирот, Пожаревац, Вршац, Јагодина, Пожаревац и Смедерево.

Банка рукује свим државним и јавним фондовима: пупилним, депозитним и црквеним капиталима; манастирским, општинским и задужбинским новцем и т. д.

Банка прима улога на штедњу и улоге на текући рачун, којим сопственик диспонира чеком или писменим налогом, те се тиме омогућује без употребе готовине платни промет са лицима која имају такође ове рачуне код Банке, односно њених филијала или код других новчаних завода.

Банка врши исплате и наплате за рачун комитената преко својих филијала.

За важне народне привредне сврхе одобрава хипотекарне зајмове, зајмове по текућем рачуну и друге краткорочне зајмове. Одобрава зајмове општинама и самоуправним телима на подлози прихода и прихода.

Обавља све остале врсте банкарских послова.

ЗА СВЕ БАНЧИНЕ ОБАВЕЗЕ ЈАМЧИ ДРЖАВА.

604 1—1

Занатска банка а. д.

БЕОГРАД, Светогорска ул. бр. 1

Одобрава кредите занатлијама под повољним условима, прима улоге на штедњу и врши све остале банкарске послове.

Занатлије, који имају текући рачун код Занатске Банке, могу се служити бановним чековима и на тај начин вршити разна плаћања без употребе готовине.

695 1—1

Државна хипотекарна банка

назначена јавној продаји са почетном лицитационом ценом ова имања:

30 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Босанска 21 Дин. 3.500.000.—
2) Плац са зградом Вишњићева 7 Дин. 1.000.000.—
3) Плац са зградом Кнеза Павла 63 Дин. 1.000.000.—
4) Плац са зградом Алексиначка 30 Дин. 1.100.000.—

30 СЕПТЕМБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградама Митрополита Мрсенића 7 Дин. 900.000.—
2) Плац са зградом Палмотићева 24 Дин. 7.000.000.—
3) Плац Топличина 11 Дин. 500.000.—
4) Плац са зградом Палмотићева 16а Дин. 7.000.000.—

Продаја ће се обавити у банковој згради — Скадарска 33-II, од 10—12 час., где се могу добити сви даљи обавештења.

695 1—1

ПРВА СРПСКА ПАРНА ПИВАРА

Борђе Вајферт А. Д.

БЕОГРАД — ТЕЛ. 50-350

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ бро 3077-43 издату од Среског начелства Ужице, оглашава за неважећу, Војислављ Здравковић, трг. помоћник Ужице.
701 1—1

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ бр. 3003-43 издату од Престоничке градске полиције Ужице, оглашава за неважећу, Милка Пајић, домаћица Ужице.
700 —2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције Ужице бро 1298-43 и радничку књиж. бр. I-Ф 161335-39. Оглашавам неважећом, Стојанка Јовановић, домаћица Ужице.
703 —3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке полиције Ужице бр. 3010-43 гр. Ужице, оглашавам неважећом, Вида Петровић, ученица Ужице.
702 —2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције Ужице бр. 992-43. Оглашавам неважећом, Драгутина Филиповић — Ужице.
700 —3

ЛИЧНУ КАРТУ Престоничке полиције Ужице бр. 570-43 - изгубила сам. Оглашавам исту неважећом. Љубица Димитријевић, домаћица — Ужице. 700 —3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год. издату од среза Пожешког број 5696, изгубио сам. Оглашујем неважећом. Јован Дрословић, ученик гимназије Ужице.
700 —2

ПОЛИЦИЈСКУ ОБЈАВУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Радмила Матејић.
651 3—3

ИЗГУБИЛА САМ сведочанство I разреда гимназије, па га овим путем оглашујем за неважећу. Вера Вајдер.
652 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ и војну легитимацију издате од Престоничке градске полиције Крагујевац изгубио сам, па их оглашујем за неважеће. Војислав Калабић.
655 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ и избеглачку легитимацију издате од Престоничке полиције Крагујевац, изгубила сам. Оглашујем их за неважеће. Прван Стефановић рођ. Шкапто.
654 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од општине Чумићске изгубио сам, па је овим оглашујем за неважећу. Љубица Е. Павловић.
653 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 12.961 издату од Престоничке градске полиције Крагујевац, изгубио сам па је оглашујем за неважећу. Милош Радовић.
656 3—3

Наш понос, наша икона

†

ЖИВОРАДА РАДА
С. СПАСОВИЋА

најтрагичнија Крагујевачка гимназијска радна из Крагујевца — Врбаски горњи
прекинуо 9 августа 1943 годину у његовој 21 години.
Ожалошћена породица.
697 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ издату од општине Чумићске изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Божидар Симић.
657 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције Крагујевац, изгубио сам, па је исте оглашујем за неважећу. Ода Зоваловић.
658 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције, Крагујевац, изгубила сам, па је оглашујем за неважећу. Мара Стефановић.
659 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Среза гружанског изгубио сам па је исту оглашујем за неважећу. Милета Вујосављевић, Пословођа.
660 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Итало-турђ Чворовић.
661 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Загорка Аћимовић.
662 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Драгиша Стојчић.
663 3—3

СВЕДОЧАНСТВО III разреда II гимн. у Крагујевцу изгубио сам, па га оглашујем за неважеће. Синиша Симић.
664 3—3

„РАДЕ НЕИМАР“

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВАС ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 38. — ТЕЛЕФОН 27-796.

701 1—1

СЛУЖБЕНИЧКУ легитимациону број 1760 издату од Окружног начелства Крагујевац, изгубила сам. Овим је оглашујем за неважећу. Вера Урошевић.
665 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Престоничке градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, па је оглашујем за неважећу. Данило Бранисав.
666 3—3

ИЗГУБИО САМ 6 оног месеца новчаник са 250 динара и свеске старе: Личну карту дозволу за сому Крагујевац, општина Доња Сабанта, 2 ус. воћа високи, пшеничити 1,3 дате и наплаћене реквизиције за 362 кгр. овса, 212 кгр. пшенице и 1 мотор дрва. Све ово оглашујем за неважеће, но пронађе и донесе добро награду. Данило Грујић, Доња Сабанта.
698 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 275 издату од општине Стапаловићке изгубио сам па је исте оглашујем за неважећу. Милутин Најдановић.
669 3—3

КОНКУРС ЗА ЛЕКАРЕ

Окружном уреду за осигурање радника у Београду потребан су уговорни лекари за централну амбуланту и то:

2 лекара специјалиста за хирургију
1 лекар специјалиста за туберкулозу
1 лекар специјалиста за болести уха и грла.

Услови намештења по колективном уговору.

Молбе обратити у чекаонице шефа лекара сваког дана радним данима од 9—12 часова.

Молбе треба поднети до 10 октобра ов. г.

Из чекаонице Окружног уреда за осигурање радника у Београду бр. 24765-43 од 7-IX-1943.

705 1—1

Државна Хипотекарна банка

изложиће јавној продаји на дан 29 септембра 1943 год. са почетним лицитационим ценом ове имања:

1) Плац са зградом у Краљ Данииловој бр. 43 и то 2/3 — кроз време дво Дин. 2,000.000.—
2) Плац са зградом у улици Гундулићеви Венац 53 Динара 1,400.000.—
3) Празан плац у улици Сарајевској бр. 11 Дин. 400.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарске 33-II, где се могу добити сва даља обавештења.

702 1—1

Државна Хипотекарна банка

Изложиће јавној продаји са почетним лицитационим ценом ова имања:

3 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1. Плац са зградом Шајкашка 1а — Дин. 1,000.000.—
2. Плац са зградом Цвијићева 130 — Дин. 2,500.000.—
3. Плац 531,60 м² Димитрија Туцовића 172 — Дин. 350.000.—
4. Плац 411,70 Димитрија Туцовића 165 — Дин. 250.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарска 33/II од 10 до 12 час. где се могу добити сва даља обавештења.

703 1—1

Пажња! Пажња!
Продавцима златног накита

На продаји ни једног парчета богат златног накита, дукљанта, брилијанта, драгог камења и златних ћуба, док поклоњу ни би били упућени у њихову стварну домаћу вредност. Зато ако већ продајете покушите своме купцима, и напоследку у Вашем је интересу да покушате позвати и дугогодишњу фирми „ВРАЧАР“ која се не утрпта у продаји, ако ништа са уверите да „ВРАЧАР“ стварно плаћа по најнижем дневном цењаку. „ВРАЧАР“ трговина старог златног накита и трговина антиквитета.

Београд, Пиварнички ул. бр. 4 — продужење Душанов ул. до Бајонетов тимарн тел. 28-706.

671 1—1

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручно радња.

„Б У К У Љ Д“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА

Краља Милана 41-а до Сазенја

707 1—1

Државна хипотекарна банка

Изложиће јавној продаји на дан 27 септембра 1943 год. непокретно имање на углу ул. Господара Вучића бр. 235 и Равиначке са једноспратном пастрењем и инвентаром индустрија и грађевина и конзерваса.

ИМАЊЕ ЈЕ СЛЕДЕЋЕ:

Плац у површини од 2.070 м. кв. на коме постоје зграде у површини од 535 м. кв., које садрже: 3 одаљења за канцеларије, 1 стан и радионицу. Радионица садржи: 2 потера, 1 тренсер, 2 фрезалице са по два електромотора, 4 шлајфмашине и разни алат.

На њиховој постоје још количина готова роба и сировина. Продужена активно рада.

Почетна лицитациона цена је дин. 3.725.000.—.

Продаја ће се обавити у банчиној згради Скадарска бр. 33-II, од 10 до 12 час, где се могу добити сва даља обавештења.

703 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 28. Год. II.
Београд, 3 октобра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ПРЕД НОВИМ ЗАДАЦИМА

Посета генерала Недића Вођи Рајха у Главном стану сведочи је као историјске прекретнице у српској историји, која важност и као чвора за будућност српског народа и његове подузнате у јавности и у политичком кругозору свију европских земаља. Она је потврдила ранија конкретна немачка становишта и закључке немачких претставника, који су боловали са симпатијама напори генерала Недића да обезбеди ред и мир у српском простору, доприносећи тиме општој европској стварн у врлим најстрожијим борби Европе против заводника са Истока и са Запада.

Посета је дошла као логичан и природни последњи конкретизовани стадијум српског народа, који је падом у себи свега до тога времена нагомиланог хаоса српских управљања и да сваког рудиментног елемента у својој средини, подобљујући тиме условима за примање у чланство европске заједнице.

Овакво држање Немачког Рајха према српском народу има са правилно протумачене дотадашњи времена генерала Недића, који је су нарочито користили у његовом реалистичном посматрању ситуације, у његовој хладнокрвности и конструктивности у решавању постављених питања. А особито се подвлачи у српским коментарима његов одлучан и непоколебљив антикомунистички став, који је пресудно и цео српски народ дизајне мир најпотпунију подршку у свеукупној комунистичкој банди, која су по наређењу из Москве упала на територију краљевине у Србији и у овом делу света.

Прихватање посете и разговора, које је водио са Вођом Рајха у Главном стану и са Министром спољних послова г. фон Рибентропом, генерал Недић сматрао је као признање квалитетима потврди је он сво. Његово сведочење је, сигурно, допринело и вишеструко, његове мудрост у процењивању догађаја и њихов реализам у савезању положаја Србије у дадашњим прилакама избијање су на сцени његовог рада и неодлучном убеђивању Немачке су у постојању неке јаке и трајне европске синтезе, коју ће, нема сумње, Немачка, која је њена покретачка снага, као и до сада, предводити.

Ми смо сигурни да ће Немачка победоносно и научена искуствима и да ће вратити стварни капацитет и слободу, да ће помоћи свима онима који се слободу сматрају као распусницима, да ће помоћи свима онима који немају слобода. И баш због тога у данашњој новој ситуацији

Генерал Недић, представљајући у највишој мери сва најбоља својства српског особља, допринео је својим личним ауторитетом да отклоњу многе забуде у односу српског народа, која су проузроковала његове историјске грешке, а која је сада, у новим условима, могао поновити.

Исто тако сличне сведочења могу се наћи и у штампи других европских земаља, у француској или у неутралној штампи, у којима се посебно говорило о посети генерала Недића у Главном стану Вође Рајха.

Нови положај Србије

Установљен сам сам конкретан српског народа, која се поново вишеслојна посао међународног мира и рада за Балкану, који тиме добија своја права као држава у ужурашењи и у сваком погледу.

Тиме је по оцени иностранства нове положај Србије са њеним важним могућностима за његово побољшање и утврђење на поновног статуте српске државе у сваком погледу. До тога, због европских и пустолавне ваш-европских политике једне клике управљала, стварала сам

ЗАТО ОБУ НОВУ ЕПОХУ КОЈА НАСТАЈЕ У ЖИВОТУ СРПСКОГА НАРОДА ТРЕБА СХВАТИТИ КАО ДОБА НАЈВЕЋЕ СТРОГОСТИ И НАЈЧВРШЋЕ ДИСЦИПЛИНЕ ДА БИСМО ОПРАВДАЛИ ЗАДОВОЉЕНО ПОВЕРЕЊЕ И ДА БИСМО МОГЛИ ОСТВАРИТИ СВЕ МОГУЋНОСТИ, КОЈЕ СЕ НАЛАЗЕ У ТОМЕ ЧВОРУ.

Она се не сме ничеко схватити као времена попуштања и лакше живота, када је најтежа прибрање и када опет сваки може да ради по своме нафу и да гледа само своје интересе. Најпротивније би било сведочи нову ситуацију, не водећи рачуна да је рат за будућност Европе уједно и најобухватнију фазу, која захтева од свију европских народа велике жртве, било у виду рата и интервенције.

Одбрана Европе од нападача са Истока и Запада остаја врховни закон данашњице, нема се ниједу повлашћени народ тако и појединци који живе на европском тлу. Потребе ове одбране доказа на право места и сваки треба да буде сведен да се ико не прави месту ниједу задовољити.

Ми смо сигурни да ће добро-равично и научена искуствима и да ће вратити стварни капацитет и слободу, да ће помоћи свима онима који се слободу сматрају као распусницима, да помућивање схватило као неизбу слабост. И баш због тога у данашњој новој ситуацији

стеченим претрпним услова за бољу будућност у својој држави, као господар своје судбине, као будо ново стрпљење и мудрости до краја.

Исто као сличне сведочења могу се наћи и у штампи других европских земаља, у француској или у неутралној штампи, у којима се посебно говорило о посети генерала Недића у Главном стану Вође Рајха.

Нови положај Србије

европског солидарности, данас, Србија генерала Недића на путу да да поврати своју стару мисто будућности и чланице једне европске заједнице, која једнако и ослерако испуњава све своја обавезе.

Али тиме и наша дужности далеко прелаз нама самима јесу на Балкану, који тиме добија своју ново благодарећи стању генерала Недића, у коме нама ни трунке двоумичености или колутавости, јесте ламаљ на коме мало да натраг-ним нашу нову будућност, у којој ће бити испуњено наше оправдане жеље и удовољено основне потребе за несметан национални развој и слободно културно стварање.

Мислимо да је дошао час када сваки српски родољуб, коме родољубље није у изблазиће и на мемљистује са на цјеновним сопарма, треба дубоко да се размисли како се у данашњим приликама избоље служи Мајци Србији и на које начин можа са најсигурнија обезбедити опстанак и будућност српског народа. Ако мигу да мисле својим српским главом и да без пристрасности процењују и упоређују поступке и догађаје, они ће морати да изнуже извесне закључке и да се по њима управљају.

Тако ће сви моћи да пошују пералазну изјаву држ. вођења и Лондона према српском народу. У њеној коју Берлин прима генерала Недића, као претставника српског народа и носиоца српске државне мисли, нема сва побојљен, долази Лондон, тобожњи савезник, са бесприморјем цинизмом шаљиво се са српском емиграцијом, са пајдина која су због англиске разне упропастили свој народ и која су најмање смотрани као скоја претставнике у Лондону. Зар су нимали да својим разумом увиде да Берлин брижљиво Европу од црвене пошасти, спасава и српски народ, да ужасне-ће под црвеним терором, дајући му народ тога сретства да се у свакој средини брже прогнау вели-сланивате уређења Москве!

Куда ће сад »шумци«?

А што ради дотле Лондон! Пошто је на састав Москве дао сугуте пасош српском вемигрантима, пошто је продао на мисност и немилост Балкан и Југословене Стаљину, ако цену за његове војничке напоре, Лондон је и најмањи сламао под командо Стаљиновог генерала Тита.

Мислимо да и сами најумнији, на основу ма шумској перспективе мутне здраве разум и логику, морају једном да сведе стварност и фаталну улогу Лондона у судбини српског народа. И ко-је мислу мајорима или генералима, морају да се одлучно позову Мајка Србија и да је ваша сво-ја нерпромељивом поступцима за рачун Лондона на гибљу у среће јер нам од будућих радова да буде и сигурнија. Ако нам-ју у себи

Недељни преглед међународних догађаја

Трећа годишњица Тројног пакта и данашњи рат

Идеја Тројног пакта — а то је стварање једног осовинског домена Тројног пакта — је велико дедоштовање: Европа Гарибалдијаца и Анри Дарлана

Нема природнијег политичког и оправданијег економског споја него овај — Европа и Европљанима. Европа треба да живи без мешања у њен живот сила које формално нам чаробњаци не признају европској култури.

"Америка, односно Сједињене Државе", рекао је председник Рузвелт, "не признаје никаквог поретка, изнутра од Светског рата наовамо, који је наметнут силом и који је одбацивање рат уколико се тиме стара Тројног пакта, а трајно обезбеђено је за њих. Ти трабљивости се најбоље види из једног документа, који је министар Рајха Рибентроп одмах у завоју у свом посланичком говору.

"Садашњи рат пружа прилику, коју се никад није пружила, да се постигне и завша индустријска одложби европске комуникације на ту виле да живе по нашим прописима своје територије, сопствени бит под водом државе Тројног пакта и да ће правда за њеног страна.

На њиховој страни је правда, а у исто време и сила. Говорио Рузвелт, министар — Џон Рокфелер, Мусолинији и Шчетинеја — сигурно о потпуној једнодушности и једнодушности свих чланова Тројног пакта.

Обратите велику вид конференција САД, СССР и Велике, из тог састанка у Ка тајновитијег штампа користи се борави да ће Стаљин заминарати на тој конференцији Британски дајте Евротаци", из гласа, не верује у могућност ја политичким разликама Лондона, Вашингтона и Москве, и што предвиђа скоп скоро интензивних сфера или једне сфере регионалне организације, који би сваки од тре великог једна окружена једном групом мањих држава.

У присуству Вође Рајха пријатељи потписнице Тројног пакта фон Рибентроп говоре

ваме отелио се мишљу у политичке прилике Европе. Британија не може да се сматра да је склоњена до Европе што што неће интереси леже ван њеног континента, у областима других континената где се налазе британско царство. Осим тога, пошла Енглеза и њихов назор у погледу политичког морала радикално се разликује од европских.

Енглеска, међутим, традиционално води у Европи политику натрага и утиче на европски живот у најгорем смислу.

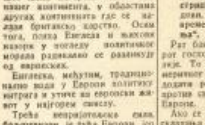
Трећа непријатељска сила, бољшевизам, иде ћуда Европи, јер је идеолошка разлика између европске културе и онога што називају совјетском културом — огромна. Али совјетска влада да се њеним планима циљем, светском револуцијом, пружила руке европски живот својим револуционарно-политичким тежњама.

Европски народи хоће да буду независни од економског империјализма САД, од политичке империјалистичке Британије и од револуционарног империјализма московске комунизма.

Исто тако и народи Источне Азије не могу да трпе ни једну од њих. Али за тих народа подвргнут колонијалним односима колонијалном статусу. Тако њима они дају, као, је су „ослобођени" азијатских, мохамеданских, тутонских или других сила. То су народи који су из темеља своје националне културе напредовали на основу принципа — нормалне — појмове о животу и њих немају ништа заједничко.

Њихова одбрана и најбе-сврсишнијим чиновима биће су Британија и САД. Народи Истока не Азије боре се за ослобођење. „Азија Азијатима" исто тако као што се народи Европе боре за Европу. Европа Европљанима". То је основно правило за њих исто не може сперати.

У том погледу садашњи рат

Рибентроп говори

совјетским тријумфима. Стога је потребно да се под изговором војничког избијања на тај начин разоре бомбардовањима европске индустријски и пролетаријски градови, и на тај начин да дуже време искључе из такмичења".

Али, ако је садашњи рат господара робља против Европе. Ње је сукобила британско-немачке ратовање. Уз то треба додати рат против комунизма против светских идеала културне Европе.

Ако се ће ти ће ти ће ти

ДРЖАВНИШТВО И ЗАСЛЕПЉЕНОСТ

Уколико се рат буде ближао свом свом крају биће све јасније зубоког државничког смисла политике мира, реда и рада, коју је генерал Недић инаугурисао овом народу. Остваљујући по страни да немир и нерад никад нису донели добра ниједном народу, да зрелом народу и његовој будућ ности је од пресудног значаја да се уреди ратност која по ње ствара нове и сталне односе, да се пресудност

НА БАЛКАНСКОЈ ВЕТРОМЕТИНИ

Нема ниша памети историјску шкољу да подвуче страшне судбине народа кроз векове, нарочито је упорештене њиховог лос Срби и енглески народ у окрузу и опадању. У том упоређењу наиша је да ХIII века, од Цара Душана и нашао, да је тада Србија била моћна држава, да је Енглеска била нешто преко четири милиона. На седам векова број Срба се повећао на око осам милиона, док је број Енглеза прешао и четрдесет милиона.

Ни такво упоређење, тај средњи историјски ниво нам нашколи нашкољи не показује страшне трагедије Србије, већ нам показује да је она трпела несразмерно више, него што је тада трпела Енглеска. Ако је Енглеска била нешто преко четири милиона. Ја сваки човек број Срба се повећао на око осам милиона, док је број Енглеза прешао и четрдесет милиона.

Ако је Србија у средњем веку, у средњем историјском периоду, била моћна држава, онда је Енглеска била још моћнија. Ако је Енглеска била нешто преко четири милиона, онда је Србија била нешто преко осам

Буре без дна

У напредњачким немачким Врховне команде изазвали су се извесна места која већ припадају њиној балканској зони. Неколико подлих генерала из Умберто—Бадољеве клике стушило је у дослед са комунистичким бандитима и покушало да дође отпор немачким трупама.

У источном делу италијанске провинције Венеције и источно од ње дошло је већих борби у којима су комунисти потучени, наоружани и одузето им своје упориште. Град Сплит, где је описана, поред комуниста, једна италијанска дивизија, заузет је на време и такође је Енглезима одузета вода да не моли да у потребе ту луку за своје пељене. Бадољеви поједи се боре са истим „покровитељем“ са којим су се борили у току целога рата, када су били у рукама германског саботера. Острво Крф је изузето од стране Немаца, и том односом запосленог је више хиљада Италијана.

Немци су у току 20 дана завладали готово Балкано-комунистичких група и сада су господари ситуације на целој источној обали Јадрана.

На другој обали није било великих ратних догађаја сем ужасних бомбардовања Трста у град Фоџа, који се налази 100 километара северноисточно од Бриндизи. Енглези су одмах преко радио јавили да је напосредније место Фоџа овај чамно по томе што се са његовог непродрног мору одликовати наздухопловне формације за бомбардовање разних градова на Балкану, а нарочу остали и Београд.

Ова констатација коначно поједа детаљнога војничке типе ратних операција Енглеза који су заробили да Британоамеричанске неће да бацају бомбе на Београд. Ова констатација је уједно и признања немачка за становништво Београда које треба да се стрпљиво придржава правила о замрачењу, јер зоне да избегне непотребне жртве. Најзад, ова констатација је још доказ британомеричког цинизма, јер су зна-ета за још потребни неки доказа.

Британоамериканци се држе мисли о нередној у душној Италије у свима савезничким и ратних изјавама високих ратних команданта надлеже се употребама рек „дођи“, када се говори о покретању Адријатичком трупа. Шта значи та реч „долазо“, видимо по томе да је у току последњих четири дана зета америчка команда наимренала снега 8 километара, видећи борбу против непријатељских заштитница из ваздуха фелдмаршала Кесларинга. Те појачатинице дају тако исто да нису ни тако нанудовање интернатива и причекавање му што веће губитка, ако, наиме, немачку задатак да се позиво-рото брани на положајима у Јужној Италији. Та област налази се, по свој прилици, исувиш мало једу је немачка Врховна команда изабрала за борбу против Адријатичког.

Тај амерички заповедник не може да буде изнесен на своје задатке у потпуности борбама. Та „улице“ купљени су по цену која је изузиме висока. У Бити је изгубила Немце су више 600 мртвих војника, од којих је један део, по свој прилици, погинуо, а други зло заробљен. Међутим, Британоамериканци су и мало свој заробљених (не рачунајући једнодо 4.500 војника. Кад се томе дода да Немци нису сву имали скоро никакве штете у ратном материјалу, а Британоамериканци су изгубили 1.000 војника више, бројдубља и већи број ратних бродова, онда се билансе савезничке битке може сматрати за катастрофалне по Британоамериканце. Нема сваке пристане борбе уз тако „успеха“: ова је и без пораза, а само са „успехом“ до пигубе рат.

И у другом делу света, на Пацифику, Американци воде борбу у којој такође фактички редуктот не одговара напорима и губицима уложеним у битку. Као Неше Гвинеје они су опет вешта скуло платили своје искрављење у области Филипинског. Пилоти су тешким губицима у морнарици и ваздухопловству.

Ове борбе на Пацифику са ведељанишну говоре о веома малом ратном потрошку САД. Када се упореде јапанских успеха за време малене офанзиве у пролом америчког пута са садашњом Мек Артуровом офанзивом, онда се јасно види да тој офанзиви треба још много година да би коначно покрпатила бар мало део онога што је изгубила у току непуних недеља.

Јапан је извршио свих дана значајну реорганизацију своје привредне живота да би са свога јапанске империје биле максималне за ратне циљеве. Источне Азије, који су се уједиљели са Јапаном.

Генерал мајор Строит, један од војних генералштабних официра америчке војске, каже у свом дану: „Јапанска помоћна сила је огромна, а и морал јапанских војске и цивилног становништва је одличан. Сем тога, јапанска географска конфигурација је веома повољна, која даје огромну снагу њеној одбрамбеној позицији“.

Упркос америчких војних Ника, Џорџ Строит тврди да јапанско-мандучкоја „дасте ако у погледу броја, тако и квалитативно“.

Квалитет Јапанца у ваздуху рату опет су ове дане оценили Американци и то на два начина: непријатељ одбрани: на другу су 96 јапанских авиона уништили „дар текоп“, одбрану: ће америчке бродове сопственим авионима. А на северу искидрали су 17 америчких бомбардера коњицама је да нападе северно о-стрво у Кураилској групи (коју припада Њихоју) и при томе је изгубила 100% својих ваздухопловаца.

Немачки падобранци на Атлантику

Огромни су губици коалиције и у каздушном рату над Европом. Кад је у току дана и ноћи изгубљено 60 авиона, међутим четворомотрних, онда Британоамериканци могу видети да је јачина немачких ваздушних одбрана огромна. Овог дана је министар информација Шпер увелико стругљао са немачки цигани пројекта о стварању нове ваздухопловне силе, која ће моћи бомбардовати Берлин. Британоамериканци су се нада о новом ратном бродовима, онда се

Немачки тенкови у акцији

Черчилов светски поредак

(Наставак са 2ога страме)

томе. У том погледу и нема ништа другог до тачнења, заснивих ресурса појединих држава без патвања тих народа, економска бедна, са јасно одређеним намером је једно планско искоришћавање и у будућности. Све друго се да видети на последњим конференцијама, тј. да ће се једно распадања у Енглеској и Сједињеним Америчким Државама, које имају основу једне огромне, добро организоване власти.

Овај „нови светски поредак“, који се односи на ваздушни терор против цивилног становништва, сиромашну поделу капитала између и сировина на страни између Енглеза и Американаца, не представља ништа друго, до једну безгрижевну светску анархију. Иста је случај и са економском страном, о којој је Черчил говорио, када је претставио као борбу против „тиранија“ као дио англо-америчког рата, која је у стварности повезана са Стаљиновим системом најбеспоштедније тиранији на свету. Енглеској и Америци већ стало до неких идеала човечанства, већ до уништења Немачке и Јапана, као јаких фактора у светској политици, како би могли диктаторски из Лондона, Вашингтона и Москве, да владају целим светом.

Ово што је Черчил рекао о ваздушном рату „рата који је водио енглески“, нарочито ова реч, када говори о англосаксонској надмоћности“, за фер игру према сировинама и немоћним“, јесте цинизам без примера, — треба са сатите социјалним прилика с обе стране Атлантика. Индије, афричких колонија Енглеске, у Француском програму, енглеске јавне костао би универзалним светским јемством. За ту циљ не предлаже јемин једног Шекспира, већ тим „демократског светског поретка“, који ће јединственим и безрасна обима једног народа, који најмани одговара Американцима.

Тиме би условно једно скупљање духовног живота у Енглеској, ако што је то спровођено код народима старог руског царства, када се под бољшевичким режимом створио „совјетски човек“, што одговара једнолитном типу америчког држављанина. Черчил би хтео да на свим нивоима на земаљ створи један бесплатни човек, који би говорио енглеским језиком без душе — или бе ако што је то енглески изнивелисао. Велс, ако досетимо година напиши, да ће бе сви језици кестати изузев енглеског, руског и кинеског.

Ово што је Черчил рекао о ваздушном рату „рата који је водио енглески“, нарочито ова реч, када говори о англосаксонској надмоћности“, за фер игру према сировинама и немоћним“, јесте цинизам без примера, — треба са сатите социјалним прилика с обе стране Атлантика,

Аграрна политика будућности

Европа се налази на прекретници своје историје. Ми се осећамо као да смо ушли у нову епоху. Европа живела без осталих континената и изван њих, сматрала је својом.

Са открићем Новог света Европа је забринула да престаје једнистен континент и сама за себе. Али је себе управљао логиком једног мора, забораваћући при том, да простор у коме живе треба да му буде бачен на неки начин свет који га је ухватио. Сви ми који живимо на Земљи, ми који живимо у Европи, живимо у једном заједничком животном, ми водимо само једну равну на другим паралелама. Простор, који нас окружује, који нам је био заједнички, забрањивао нам је заједницу.

Наше последње двеста године, свет у последње пређене крви који су довели до ове тога, коначно су да неке у једину светску природу не могу да стоје на месту изградње националне природе.

То горко искуство показало је свима у Европи да систем међународне слободне размене не доноси довољно благостања у времену опште нужде и да зато треба тражити на којој европској природи заједнице. Другим речима, европски народи су морали да увиде да треба да се у њима нађе једна „а се и у свима једно", када то нису били сами народ.

Ред европских народа и могућности простора, да му служба на којима почива потребност европске природне заједнице против блокаде на арене на коју је европски континенталне природе, на којој је Европа, је тадашњи гувернер банке. Међутим, тај пакт министра финансија је изазвао револт (Монетарно) монетарној политици и банкама. Тајна, који је тако да пренесе тај Фландеров план. Међутим, Тајни није успео да се обмане у довољној мери, да би могао да спроведе тајне банке, које је тајно под утицајем Ротшилда. Из тај начин Фландеров план је пао. Француска банка без воље од парламента и забране председника министарства Поенкаре да се отвара банка, која је био наименован председник државе.

Ту ће наступити нагло се смањити. Већина Лавалова влада 1935 године, када су благајници зашли министарства финансија Француске банке, да је Лавалова влада својим финансијским мерама и дефлационистичком политиком у економском ужасу гомилање. Управник одбора Француске банке.

Влумова влада је 1936 године је 4 милијарде франака из благајника благајничких записа у портфолио банкнота и тражила да се ова сума не сматра за једнак износ. Али, како је банка била тешка тим захтеву, односно износ је хтела да не мења и сумет. Влада је 1936 године од 29. 1936 банчин статут од 1870 и 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године.

Тако је 1936 године Француска банка имала 31 милијарду благајничких записа у портфолио банкнота и тражила да се ова сума не сматра за једнак износ. Али, како је банка била тешка тим захтеву, односно износ је хтела да не мења и сумет. Влада је 1936 године од 29. 1936 банчин статут од 1870 и 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године.

Француска банка данима од дневних трезорних, односно министра финансија. Међутим, од 1936 године су за гувернера

Руководеће се горњим принципом при организацији континенталне аграрне привредне, Европа неће тој организацији нових привредних система сматрати за циљ сама по себи, већ за средство за остварење једног вишег, а то је задовољење у Европи и свима другим земљама потреба.

Планском повезношћу у сврху рационалнијег живог економског искоришћавања природних богатстава и економских снага у оквирима Европе, а организацијом живота и рада довољне за животни стандард и благостање европског становништва које ће свакој појединачној земљи средства предузимане за сређење њеног живота на основу дату земљиште потреба за ту робу на нашем континенту.

Аванси Француске банке

Антисемитске Француске банке при финансирању државних потреба није се дали небеће ни у периоду у коме је седамнаест светског рату. Међутим, за дедство такког финансирања на немачку политику земље, као и за цело привредне живот земље, односно су форме и опсег ове тешко англосаксонске времена добија.

Антисемитске Француске банке уследило је у прошлом светском рату, и то у почетку ноше рата, у таквој мери да је то читаоцима веома тешко да схвате. Али, како је банка била тешка тим захтеву, односно износ је хтела да не мења и сумет. Влада је 1936 године од 29. 1936 банчин статут од 1870 и 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године.

Влумова влада је 1936 године је 4 милијарде франака из благајника благајничких записа у портфолио банкнота и тражила да се ова сума не сматра за једнак износ. Али, како је банка била тешка тим захтеву, односно износ је хтела да не мења и сумет. Влада је 1936 године од 29. 1936 банчин статут од 1870 и 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године. Закон од 29. јул 1936 године.

Француска банка данима од дневних трезорних, односно министра финансија. Међутим, од 1936 године су за гувернера Француске банке, у већини случајева, постављене личности које су биле по воље министру финансија, тако да је Француска банка све више постајала оделење министарства финансија.

Као што сам раније поменуо, стопало је Француска банка још на 1935 године своја средства за финансирање државних потреба. Блумова влада је у прво време претворила затечене 14 милијарди износу од 65 милијарди франака. Средствима благајничких записа у дисконтним акцији у износу од 122 милијарде да би финансирала свој рад, а затим још 10 милијарди. Штитила влада је 1937 године повећа за 15 милијарди, што је у случају пасиво Француске банке до пита чека дошли износ у износу од 65 милијарди франака. Средствима банке сматрало је тај износ од 38 милијарди, а остало је 27 милијарди дуговања, а остала аванси износили 10 од 29 фебруара 1940 године.

За случај рата предвиђао је закон од 29 септембра 1938 а који је дао право Француској банке да финансира државне потребе. Влумова влада је у прво време претворила затечене 14 милијарди износу од 65 милијарди франака. Средствима благајничких записа у дисконтним акцији у износу од 122 милијарде да би финансирала свој рад, а затим још 10 милијарди. Штитила влада је 1937 године повећа за 15 милијарди, што је у случају пасиво Француске банке до пита чека дошли износ у износу од 65 милијарди франака. Средствима банке сматрало је тај износ од 38 милијарди, а остало је 27 милијарди дуговања, а остала аванси износили 10 од 29 фебруара 1940 године.

За случај рата предвиђао је закон од 29 септембра 1938 а који је дао право Француској банке да финансира државне потребе. Влумова влада је у прво време претворила затечене 14 милијарди износу од 65 милијарди франака. Средствима благајничких записа у дисконтним акцији у износу од 122 милијарде да би финансирала свој рад, а затим још 10 милијарди. Штитила влада је 1937 године повећа за 15 милијарди, што је у случају пасиво Француске банке до пита чека дошли износ у износу од 65 милијарди франака. Средствима банке сматрало је тај износ од 38 милијарди, а остало је 27 милијарди дуговања, а остала аванси износили 10 од 29 фебруара 1940 године.

Сто година организованог поштанског саобраћаја у Србији

Поштански саобраћај је данас једна од битних и составних делова живот, привредни, па и приватног живота. Ма се сад још добро сећамо ових кратког раздобља после рата 1941 године, када је настао краткотрајни застој у нашем поштанском саобраћају. Он је настао за собом и огромну застој у нормалном функционисању свих јавних и приватних установа, и поред тога велики, па и приватног живота. Мисли само другом речима изрести за случаја, да је престанак поштанског саобраћаја уносило изненадно функционисање нашег живота за бог ма колико времена.

Међутим, установа поштанског саобраћаја у Србији у модернизованом смислу, односно у привредном, културном и правном односима, није била тако старовремског датума. Прве почетке у њеном се тек сто година, 15 октобра 1843, кад је објављен прав српски поштански закон. Устројавање поштанског саобраћаја.

(Цртеж: К. Николајевић)

Зар је могућа да ова тог датума није уопште било поштанског саобраћаја? — постављање се сигурно.

ТАТАРИ И МЕЗУЛАРЕ

Тачно је то, да организовање поштанског превоза, паровозног и приватног, јавног није било. Привредна организација постојала је само у погледу превоза јавног, односно јавничног покоја.

Прве јавне поштанске установе поштанског саобраћаја биле су тзв. „татари", тј. коњаници, који су давали своју услугу превоза по одређеном места на коњима. У њихово су ту коњанини били и коњаници, у којима су били више цењени и боље плаћени.

У оваком случају њихова надзвањност морала је да превазилази кашњу, јер су „татари" на већим растојањима тешко могли да стално да стоје на станице, само зато „мезуларе", које су истовремено служили „татарима" у њиховом послу, нису могли да напуштају. На таква места поште се преносила од Београда чак до Цариграда.

Прво овакве поштанске станице организоване су у Србији 1650 године, а затим је функционисала у правом великом смислу.

ВЕСНИЧКА СЛУЖБА

Међутим, Карађорђе је још од 1804 год. био организовао и прилично веснички службу, коју су одржавали по потреби или ратни или нешто мирнији. Приватним су нас свеје писма и пошиљке слали по приватним лицима, путницима и намерницима. Чак се и сам Кнез Милош за време своје владавине служио овим приватним лицима или онима трговцима који су имали коње, да би обавили преносе до одредишта.

Због одређивања редовније и сигурније везе са Портом, Кнез Милош је организовао нуже српске „мезулане" у Батовини, Београду, Пазарци, Крагујевцу итд. Средства се овај начин развија, после постепено развијао, тако да су „татари" 1830 године почели да преносе и дипломатску пошту на надзиначет Поверенства иностраних послова.

Поред горе организације је 1830 године у Србији изузетно конкурисано поштанске експозитуре у Београду са филијалом у Алексинцу. Прво ове поштанске установе биле су становништву Србије омогућиле дописивање са својим рођацима и пријатељима.

ПРВИ ПОШТАНСКИ ЗАКОН

Прва српска поштанска дажа од 15 октобра 1843 године увео је огромни и далекосежне реформе у организацији поштанског саобраћаја. Установљено је устројавање поштанских. Главне поште налазиле су се у Београду и Алексинцу, а остале су се налазиле у Гроцкој, Смедереву, Пожаревцу, Дољем Милановцу, Ћуприји, Рудовцу, Крагујевцу, Кнежевцу, Пландишту, Ваљеву, Јагодини, Ћуприји, Пирочанцу, Алексинцу, Крагујевцу, Горњем Милановцу, Чачку, Пожеги, Ужицу, Мокрој Гори, Обреновцу, Шапцу, Лозници, Смедерево, Зајечару, Књажевцу, Соколовцу, Крушевцу, Крајеву, Рашкој, Ужицу, Ваљеву, Љубовији и Рачи на Сави.

Пошта су тада добиле преко тог закона, и остала потребне материјал. Прописе послова и пакета примали су „судџије" од поште до поште преко једне од њих су на линији Београд—Алексинац експлоатисте са 20 коња, а на осталим линијама са 4 до 6 коња. Укупно број коња поштанских сарадника износио је 377, од којих 96 „судџија". Пошта се превозила двапут недељно. Аванпете су кроз кола само тад, почетком пролећа, па до краја августа 4, а зими су саобраћаји само на 4 главне линије.

Поште су биле удаљене основне поштанске саобраћаја у Србији, он се дотим местом размаком, да би када је 1 сат. Пешачка пошта је износила 5 сат. Пешачка пошта је износила 5 сат.

Прво је 1868 године, 5. 15, 20 и 25 пара.

Преко свог делегата Србија је 1874 године учествовала на том поштанском конгресу у Бечу, а идуће године поштанска је дипломатским путем ступила у међународни поштански савез.

Да би обележило значајна дата тогодишњице организовања поштанског саобраћаја у Србији, Министарство, телеграфа и телефона пустиће 15 октобра у јавну продају Јубиларне марке „Стогодишњица поште у Србији".

СРПСКИ ДОБРОЉАЦ

ПУТ СРПСКИХ ХЕРОЈА И МУЧЕНИКА

Плануста овог драматичног и величанственог српског родоуба до М. Спаљковића, објављено је у „Новом времену“ чланак „Дом војника“, из кога преносимо ове редове за сведоке добровољаца:

„Историја је наука, а није је умро, нит је умиће снаг. Идеали истине, правде, човечности, сазнавања прожимљавали српског народа у прошлости, све је то у обликовину у народним нату, као да је уредно злотвом словима на тренутној стени која непомично обележава пут већ одавно изумрлих покољења као и покољења чији се крвљу непрестано овлаш сваки грудва српске земље. Тек су путеви увек нашли српски херојн и мученици. Тим истим путем данас иду млади српски добровољци. Међу њима нема ни очајних, ни песимиста, ни неверника. Српски нит је њихову свакодневну перјаницу, њихово духовно оружје, њихов победнички стег.

У тону двогодишње борбе пратиа народних гласова, ани су најтеже дне путе прошли. Ниш је сто двадесет пешака српске Шумадијске пруг бранут зборе, а за њима продолазе но ће ваде дан се и ова њима не чује. Да ње ниш биле, да њих нема, одводи би нашу земљу разорена и у грабље претворили. Али свеже пламен српске славне прошлости, запаљене Светосавском и Косовском житом, повело је заборавне и српски народ од смрти спасе.

Генерал Недић се нема дичити својим поносним сновима добровољачког корпуса. Они су најмлађи међу данас да Србији неће, не хоће и не сме знати нечисти, прљави и издајници. Они су законити наследници — расни потомци — Душина снаг и Цар-Лазара сиромет. Капетан Мишић и Синђелић, Краљ Александар и Танасије Рајић. Задојени патриотизмом и љубављу српске народне, они су још од малених седлали да је живот право филозофије, а не филозофија права живота. Пратни и чланови уобразованих универзитетских магистера удаљени су већ од „теоретичног васпитања“ назад једва до Бога Творца и сразмала народног верског идентитета. Под партизанске борбене атеизма. Тама филозофије није могла проникнути за њихову душу, која је српског добровољца. Здрава и снажна српска онтологија очувала је то трпо чиње ово данше поседнее јединог софиста и нумо идеално достојно слике нашег научног и религиозног нафила. Међу њима нема ни трагова народног мита. Они отпрана имају Бога и чује његове вечне истине...“

М. СПАЉКОВИЋ

Успомена на Милоша Војновића

Тужно шуми бучна Дрина, а њен шум пара душе као плач усамљених жица. Тужна је њена историја коју вековима пратиа каменим клицерима.

Било је прошле. Нико је плакало као да сажалења нешиме жртве, а његов се је плач слајао са уздасима стараца, рањених мајки и дечије раје. У међуви тами, тамо у врбљаку, пронаш сена. Уморила погледа и пених усана гледају на источној обали.

И на другој страни је све будно. Сиве српске униформе кикеше се се с поцепаним српским оделом. То су српски добровољци бивше 10 добровољачке одреда се својим крабром командантом Милошем Војновићем. Где су патње и страдања, где се вапије за помоћ, ту су они као и увек да се дотрчају и помогну, ублаже и окрабре. Најбоља их вода.

Заиста је ретко ко разумео патњу и страдања оних, који немилосрдна судбина баци на голе камене ракчанске стене, као што је то радила Милоша Војновић. Ал ни није био један од оних који сажаљевају и плачу над судбином страдалника, него активни борац који прискаче у помоћ. Бедеро оних тренво је он, рањеће да спаваа патње страдалника, а ако не може, да ублажи. Ако не може ни то, одводи би нашу земљу разорена и у грабље претворили. Али свеже пламен српске славне прошлости, запаљене Светосавском и Косовском житом, повело је заборавне и српски народ од смрти спасе.

Генерал Недић се нема дичити својим поносним сновима добровољачког корпуса. Они су најмлађи међу данас да Србији неће, не хоће и не сме знати нечисти, прљави и издајници. Они су законити наследници — расни потомци — Душина снаг и Цар-Лазара сиромет. Капетан Мишић и Синђелић, Краљ Александар и Танасије Рајић. Задојени патриотизмом и љубављу српске народне, они су још од малених седлали да је живот право филозофије, а не филозофија права живота. Пратни и чланови уобразованих универзитетских магистера удаљени су већ од „теоретичног васпитања“ назад једва до Бога Творца и сразмала народног верског идентитета. Под партизанске борбене атеизма. Тама филозофије није могла проникнути за њихову душу, која је српског добровољца. Здрава и снажна српска онтологија очувала је то трпо чиње ово данше поседнее јединог софиста и нумо идеално достојно слике нашег научног и религиозног нафила. Међу њима нема ни трагова народног мита. Они отпрана имају Бога и чује његове вечне истине...“

М. СПАЉКОВИЋ

Милош Војновић

(Ф арх. Ил. С.Д.К.)

Омладина вођена својим вођама, која напоље још раније свој пуни пут, биће се у чврсто стање на своје ноге. Преиспитана у новим духу она ће бити гранитна стена на коју ће се сударати нова Србија сложна, јака и правична. Србија, Мајка српског народа, сарадница Хероја и достојна чака штетовеначке прошлине. О ту гранитну стену разбиће се све оно сало што неће ће ући прошлост.

Потекли сно се из Тиру. Наоружани густог дрвећа милили су дуждске пријано и пукле за собом сиве гране, а тамо даље свуда по шуми су се пушили ватре. Боса и прамбоса деца трејала су од зиме црвене ноге. Врло често поред ватре су се трсили болесници у грозници. Мајке су бесумно дувале у пламичак ватре не чујући више ни гласа детета које запиње за шорак хлеба.

Погледао сам дрста Милоша. Гривасто су се стезали машићи, бонко је шинтала његова дуга, али он је ћутички стегао срце не дајући видиог бола. Требао му је и сада блиги осмех којим ће улити веру у крај патњи и бољу будућност. И заиста његове благе речи и топли погледи деловаху. Он их окрабри и пушти у Сењанице и Заовине где их добровољи домаћице и поделише с њима последње парче хлеба.

А шта да кажем о његовој дубави за сиве мале избеглице сиротане. Није он био отац само оне два своја сиротића са којима се толико понесио, него отац свакојако хиљаде избеглице деце.

По његовом нарећењу неколико сам избегличких логор. Прво избеглице деце основобио је овај логор за сваке у унутрашњост Србије а у самом Смедеревску смештено је 500 малишана. Било је он ван њима као мајка над болесним дететом. Покенад бо сео међу њих и разговарао с њима, и у њих би му заболевала сува. Видео је он ота, а они њега дрвта деца. Мало је знала о томе јавност. Нејо он о томе говорио, ни чак није допуштао ни да другима томе говоре. Али захвални народ је то осећао и дао му име „Избеглички мајка“, име у коме је олинске доброте, племенитости и љубави. И заиста он је то име заслужио.

И кад ово је целога живота радио и ирговао се за добро и среду свога народа, тако је и ван за њетов спас: Зар се је могло дричинити и занемитно? Зар бо херој Милош Војновић, који је ситорвнуо у рату, могао умрети нирком смрћу на болесничкој постељи? Он се јуначки борио и као награду заслужио је јуначког смрт. Код бе њетова уча насиљника, а сада хладна, ута сиога нарећио последњу ворућ свима дротовима, не вратили да би она бвала: „Осветите ме!“, нето: „Спасите Србију и српски народ!“ То је бала његова жела. То је бо смисао његог живота.

Владан Бијелић

Свака часна борба права има своје мученике

Куд, што херој за рин иде,
Жалоста је вечног слика.
Од прошлости историје
Нека тешког споменика.

Ни отарнуту српског дома
Пир сурвимку кукавице,
Ал' уз тресну страшног грома
Светог Саве блеску лице.

Глас одјеку са рисова
Александра Мученика.
Крој зов оде домовине:
„У бој, крвни издајнице!“

Тад истина вечна следа
У свом жару свога лика.
Једно јунак више вреди
Од стотине кукавица.

Ноне мисли правобране,
Убеђењу своме верне,
Мили српски добровољци
Родољубља полазници.

Сјатише се са свих страна,
И ко оди ајни вране,
Најтежи српског зла
Потеране пагиване.

Ноне сваке ватор права
Једне мисли, једних жеља,
Збратимљени у љубави
За Великог Учитеља...

Не пруза их зрока јеси
Него поганих у порта
И помена сува нека
Родитеља ели друга.

Осветника сиата ратн:
Историју ставну пиш.
Равнодушна вала бела
Удаљене ни с зала.

И подтекну осветника.
Неће моћи да их зе.
Не погонски клеветници
Ниг' ујалуџки вечног Ју...

Где се бели прах тамну
Сваг се српска борбе воље.
Сјуја вјечне звезде пасте
И ведрије тиранције.

Они српског земљ крсе
Плаиом свеће ваше имена.
Ти изданци дичне расе
Што се српски народ зове.

Крој капоре в победе
Зарудује ли ивиду,
Воја жеде да воједе
Српски роду канаџи.

Србољубиве плавих жила
Крој страшне кошуљице,
Сачувале ово дивно
За Србија жива вечно.

Уздигнуће ви погрошке
Што проасте вут утарје,
На муке су они тешке.
Напикнули и у мирј...

Снабоа сиате Србијог
И Косовског знамена.
Остаиде крој вечног
Никаквога мала чета.

Вазор рисног надахнића
Српског сеја вечна слава,
Легенда се крои прегнућа
Светровића Марисава.

Обрадовај, верни Богу,
Ја Пиротпику пример дајем
Добровољци што сте могу
За част рода да градје.

Ту је дачна владост смела
Да потврди реч у бобу,
Ту је жива вечне слијева
И песнику у версиј.

А Марковић Душко дајс
Пример борца пример хрута,
Добровољци да остаје,
Херој душе, херој вајта.

И ако му тог живота
Безумлива руја скрати,
Хероиства је врх Голгота
Што бесмртност доа злата.

Прадог бодиа и хероја
Не заносе заборави,
Зато Јовај пример боја
Дижу врапо и авоиаке.

И још много слате мајке
У овакве српског стабла.
Стотине су и хиљаде
Свима бољи од бодетра!

У вера се одрзала
Сваст страдања, чар одлике,
Сваки чисти борбе права
Ниа своје мученика.

Свештеници зна их воде
Жив Матици Митрофан,
Мучењима што га роди
Нова борба новах дана.

Млађаноност росе дани
Јасноћу ност срећно хиј
У њездов и у слави
Добровољац одговара.

„Видиш сад ране ране
Крој долине наше красне,
Чујеш песме мученичке
Крој подање златоласне...“

„Чујем биле сваке сведе
Крој сенза моја тина,
Што у родном гају леже
Пио сваки домаћин.

„Рад уметна одговора
Тежак наше борбе знано,
Јер цвеће је рад са кога
Стварилачка радост храни.“

„Од ропства кнатинска
Дух ме роди свагу сина:
Род је кротост за човека
Родом мајска душа дише.“

„Мучења зиде ина обеста,
Којом љубав за рад вуде,
Та требаја харове свеста
И знаја мајски душе.“

„Подиже нам сјаска нати
Плаког ато пас к небу реле,
Пре Јеш горе пољаати
Него наше убеђење.“

„Историја вида сета
Херојских је сода стано,
Поноћи сам с њеног врела
И с високих пуговаја.“

„Необичности и правити
Сре се нашег рајског зуба,
Пред истином „младића“
Бледа вина „родољуба“.

За слободу борци пала
Светлом жртве рад предводе;
Исказна су капитала
За држаше и народе.

Нек истином успламте
Сеја бића, живља сина:
Да побједе побједује
Храбрих сеје и истина.

Пред полетом што бес слама
Поета сретно среће нило,
С оних му пала сидама
И забљуда инкитаља.

Пред нама је видан грано
Што га краво собичаштво,
И бога се успламно
Срцако чојство и јуначтво.

Бејте нихор мисли нове
Предсказује стаза праше,
Широм земље Србинове
Да се нама дуже дише.

Нек нора врели врои
Мирна радост да завлада,
Да ко вого срегла врви
Жељна младост реда рада.

Залиту пан боље сре
Дае бокоселе куће красе:
Дуже куће свете вере
И житејске среће расе.

Ф. Ј. ЂУКАНОВИЋ

Подвизи наших »родољуба« и »ослободиоца« из шуме

Одмах су добровољци дошли у друкчијем крој, почела се нагло да открива сва крвава и тамна земља која је крије дављеницима прастарог и злочином шумског бандита, лажних родољубаи и ослободилаца. До данска добровољаца међу је живело под најстрашнијим терором и који сваки нехат да се покаже на сва страхота и зулуме које је проваљивано. Сад се разоткривају сви бројни злочини, јаванији један од другога и писаће се цела књига о томе на ком се крвав страна сваки злочинац међу њима је биће истакнут.

Данас ћемо овде навести само неколико карактеристичне примере о недавним шумским бандита у крушевачком крају.

Милорад Миласављевић, војвода земљорадник, повест под именом *Родо*, по расформирању четника вратио се натраг својој кући у село Вељуће. Он је сам свештеник и из углавне породице у којој се неколико генерација одликовао свештеничке позив. У кући му његовог сина, који је од бадавата умишљена, долазио је Краљ Александар, затим Стојан Протић и многи други угледни државници и политичари из прошлости.

У његову кућу, коју штићу 27 и 28 фебруара ове године, упада је рула од неколико десетине „дражиноваца“. Кроз врата је убачено мноштво бомби, од којих су скоро сви укључени је стража од четника које су учинастрадала. Пре тога побојена је стража од четника који су чували свога војводу.

По улазу у кућу, дражиновци су ухватили полумртог од страха војводиног мајку *Љубицу*, стару 83 године, везала је руке и ногу и запалили мноштво бомби па је брзо толиковима праска бомбе. Страховита експлозија разнела је у паранчарад несрећну старицу. Војводина жена Злата жена је живима и несвесна на комаде. Војводи Роди отсекли су главу и извадили му очи са груди.

„Дражиновци“ су разнели убиства војводиног брата, резервног коњичког поручника, као и војводиног сина. Сада су узнатали живог војводиног братанца и од њега су га сабли на Гоч. Тако су војводину кућу потпуно уништили. Само мајка и мајка су стрељали братанца, за потом разнели кућу до ошнове и пушили је пушкама.

После ових убистава, настављена је кланица војводиног домаћинства. Неколико њих дављеника је покупило: пиколаја, стрицу, 2 кола, кукурузе, ранију, ражи, кашаве, пекару, амбаре, сандуке, покућанство но пет најмодернијих соба, као и 3 житна бачве из подрума.

Посебно ће ове дроште вершили је најсвирепији сам дражиновац Недељко Јовић, звани Бата, који је у рову од једне године дана пљачкао уништавао ова породица од шест чланова, сам убио 3 сељака и неодбрањала родбинско-заточеничке подиле Николе Гогића и остале дражиновске бандита.

Насилно одвођење сеоских домаћина у шуму

Ево шта прича један сељак домаћин из села Д. коме су шумски бандити одвели њиву уклане у кући и отели да га насилно мобилизују „у име Краља и Отаџбине“.

„Двојица непознатих шумараца око пола ноћи ударе су ми у кућу и тражили од мене да одмах с њима кренем до комшијског Боре Симића јер се сврема налазе на Трстеник. Пошао ми је рекао: „Без поговора се мора ићи“! За сам одговорио да нећу. На то ми је он добацио: „Ти си против Краља“, нашто сам ја одговорио: „Зар нам је Краљ наредио да Србе убијате“? На то ми је рекао другим речима: „Знаш да та да се мора знати ко је старији у овој земљи.“ Уверио је ја ме нешто шумац, а ја му рекао: „Видиш, да побијте редом и побијте сва Србе, нећу сам без пријаја...“ Он ми је одговорио: „Без поговора сами напред, нема ни одних ми-

та, тек ми сам ти, ина још једнојих другова.“

Ова моја изјава изазвала је и говорила да ако хоће већ да не убију неа не убију ни моја кућа. Они одговорили ако ми неће убити но да ме воде сопом који ће ми дати да напишем неки извјеш. Обукао сам се и пошао са њима. Кад смо дошли сам се представили. Један од њих ми је рекао: „Кажи сте ви Јанко, кад не можете да скажете шта је ваш радатак и нећете да га извршите.“ На то сам ја одговорио: „Ја, мој мошићу, мала да Србе убијате“? Но то ми је рекао другим речима: „Знаш да та да се мора знати ко је старији у овој земљи.“ Уверио је ја ме нешто шумац, а ја му рекао: „Видиш, да побијте редом и побијте сва Србе, нећу сам без пријаја...“ Он ми је одговорио: „Без поговора сами напред, нема ни одних ми-

Кад питатише у селу С. затекоше још двадесетину људи који су оружја. Сами је један од њих био с пушком тако да ни је сад било тешко да пушкома. Окупљени људи неговорили су и протестовали што су нас одвели и куда нас да нас воде.

Зар да сами наша сила која је било досад мирно да упропасте и сатру? Најстарији међу њима молио ни је да нас пусте натрат кућама јер овакавим поступцима страдаће и наше село и сви ми. На то је један шумац одрезао: „Ћути старче, ако нећеш да говориш, ја ћу ти ако је сваки сиј који неће да говори ово што ћу ја причати. Зар ни једна од нас

Ланена влакна и тканине

Наша текстилна индустрија је традиционално врло добро развијена. Нехалено добрих текстилних сировина, као и територија Србије биле су у стању да задовоље готово све домаће потребе. Али, услед ратних разарања, нарочито непријатељских, док се с једне стране индустрија текстилна индустрија, с друге стране није се предузимало много да би се рационалнијом производња текстилних сировина. Узгој чега овлашћена та индустрија у свом делокругу рада нема од користи. Тако се десило да ми данас, и поред текстилних фабрика, немамо довољно сопствене у текстилној роби.

Да би се те несташице што брже отклониле, потребно је да се што више сировина производи и прерађује у земљи будућности, једна од најфундаментални и најбољих начина биће да се обратимо нашој плодној земљи и питањима да производимо што више квалитетне биљке за преду, тј. лана и конопља.

Предратна производња лана у Србији била је доста организована и средства су се утрошила на запошљавање Србије. Сада је потребно да се ови послови у што краће време и да свако подручје земљиште искористи за ту културу, како би производња ланених и осталих текстилних биљака што више повећала.

ИЗРАДА ЛАНЕНИХ ТКАНИНА

Значај лана за народну тканину је врло велик. Наши сељаци још и данас праве пажњу, него га чак прерађивали летошњи и јучерашњи. Нарочито покрајине, са познатом житомељивом лана, до када се у индустрији лаком није могло ништа ни помоћи. Бројно што, које се врло много сеје лан, корисније се од ланене влакна. Иста вредност се од ланог конца чешће и скупе него од бамбуковог лана. Од грубог лана, који се добија из биљке коју називамо прирођеном конопљом, праве се џакови или грубо платно за различна одела. Од финијих влакна, која се добијају из биљке коју називамо прирођеном конопљом, праве се чаршави или грубо платно за различна одела. Од финијих влакна, која се добијају из биљке коју називамо прирођеном конопљом, праве се чаршави или грубо платно за различна одела. Од финијих влакна, која се добијају из биљке коју називамо прирођеном конопљом, праве се чаршави или грубо платно за различна одела.

Лан траже њиве, средње и добре. Ако је одлично, али у сваком случају мора бити прогорено после дубре дугачко. Сасвим лубре је добро само ако је њиве прођена претходна култура. Дубрење се сме може вршити једино основно и то пролећно.

При основе мора се извршити дубоко ораље, до 20 сантиметара. После тога мокрење треба подрљати и остатке вишегодишње траве да се сломе. Тек тада прелазимо сетви.

СЕТВА ЛАНА

Чим се извршни припреми земљишта и чим се око сетви, треба приступити сетви. Нарочита пажња треба се обратити семену, које треба пречистити од коровског семена и пазити да буде добро очишћено.

Сеје се сејалицама на редове, или ошашке. Густина зависи од тога да ли ће се уз лан сејати и каква, или ће ући. За добијање финог влакна сеје се што гушће. Ако се сеје мешано и затрпавање не једнако треба да је: киселина од једног литрања и семена може да утиче једнако на сетву.

За чишћа су најбоље јесење сетве пожетине. Напротив летње сетве, нарочито ако је земљиште једнако, треба да је: киселина, тре да пронетено испитивати за једно после прорада, као и за при указивању додати ђубр. Шљаке за чишћа могућу затим ђубрење потпуно једно, а за сетву треба надаље труле и ђубре. Велика је предност сетве

КУЛТУРА

Крај једне књижевне легенде

СИМА ПАНДУРОВИЋ И СКЕРЛИЋ

Сима Пандуровић, који песник филозофског кова, иако грађен и врло вредстан хомер, за скоро 43 година књижевног рада, и више је посвећивао борбене и идејношке трвења, од којих су неки већ улили у књижевне легенде.

У доба кад је Сима Пандуровић почео да пише, средишњи личност грчке књижевности био је Јован Скерлић.

Скерлић и Пандуровић морали су се сукобити. Тај сукоб књижевна легенда обавезно је најављивала као неизбежан, сваког часа.

Сада када Сима Пандуровић завршава 60 година живота и преко 40 година књижевног рада, нашли смо српског писаоца који, заиста(дубоко потресен) признаје да је Скерлић био велики предратељ и један од највећих стваралаца.

Пандуровић не прича, не сасипира као хотан свако дневно говора, тако живописне тренутке из њиховог разговора:

„Године 1902. у часопису *Поезија*, којим сам У чин Нове дружине Краља је забавља, који сам разводе рано преко. То је одмах запазили. Рекла Одавић, тадашњи драматург Народног позоришта, затражио је од њега једну песму, за скоро 43 година књижевног рада,

НОВА НЕМАЧКА АРХИТЕКТУРА

Година 1933, доласком националсоцијалиста на власт у Немачкој, значила је судбинску прекретницу и у области архитектуре, крај једном од тада хаотичном стању. Обнова, нешто од једне жеље и хтење идеологије, отпочела је у свим областима културног живота.

Прво грађевине овога доба, по стили су у сваком погледу мерилике за доњи развитак. То су били радови архитекте *Паула Лудвига Троста*, у Минхену. Пред крај 1933, он је у тесној сарадњи и на поетском Вође обновио и преуредио једну архитектску палату, са много успеха, у „Мрку кућу" националсоцијалистичке партије. Томе је следило једно велико здање, које је у квадратуру, са монументалним фасадним стубовима од најплеменитијег мермера — „Кућа немачке уметности" изложена уметничким изложбама, које се приређују сваке године. Обновљен и стил ових двеју здања, иако је претежно архитектски.

Најзначајније дело архитекте Троста, који завршетак није доживео, биле је преуређење Краљевског трга у Минхену, за оборно место националсоцијалистичке партије. Овај историски трг са својим класицистичким зградама, преуређен је на основу у праву народни трг. На једној отвореној страни, сагледао је архитекта Трост *Мауровој* палати невеликих бочних, зграду врховног партијског вођства, и зграду Вође.

Готово у исто време сагрђена је палата Министарства ваздухопловства Рајха, у Берлину, дело архитекте *Сагебиела*. Палата је изведена у строгом стилу, док је за репрезентативне сврхе преуређен суседни Пруски Ландтаг, сада „Дом покрајинара", наиновији у целокупном архитектонском друштвеном циклусима, где је употребљен скупоцени материјал, тако да је уметничко-занатска техника дошла до израза.

За Олимпијаду у години 1936, изграђена је у Берлину тзв. спортска варош Рајха. Архитекта *Вернер Марх* створио је, поштујући преуређени стари стадион — дело његовог оца —, један од најмаљеничких и величанственијих спортских терена на свету. Свечану прилазну улицу, стадион за 110.000 гледалаца, вишеку пловарину са звонником, стадион за пливање, Дитрих-Екартову позорницу код ледрим небом, „Дом немачког спорта", Академију за телесно васпитање, сале за предавања и вежбаонице итд., све је нижено на једној величанственој основи.

У Нирнбергу је у току године изграђен простор за свечане дане конгреса партије, са многобројним зградама. Архитект *Алберт Шпеер*, добио је налог од Вође Рајха за коначно преуређење и изградњу истог. Једним свечаним прилазним друмом, дужине 2.100 метара и ширине 80 метара, створио је Шпер свом целокупном комплексу једну монументалну основу, која је створила одређени архитектонски однос између постојећих и предвиђених изградња. Завршена је тек. Цепелинова поља, са својим репрезентативним, у њиховој изградњи, трибинама. Отвореће је изградња велике покривене конгресне дворане. У плану је дање један огромни стадион, који може да прими огромни број од 405.000 гледалаца.

У Берлину је изградио Алберт Шпер, приморање постојеће источне зграде, нову Канцеларију Рајха. Чудновати облик овог ре-ченични објекта — изградиоог је уског простора, са главним улазом са уже стране — није представљао никакву тешкоћу за свог архитекту. Баш напротив, он га је искористио за једну јединствену и генијалну идеју: повезао је у једну основну све репрезентативне просторије ове зграде, различито уређене према њиховој намени у облику и боји, чији хармонични преливи — формално и просторно — дају собе Вође Рајха.

Ова изградња била је истовремено и организаторски успех првог реда. Цео грађевински посао као и унутрашње уређење, извршено је за невероватно кратко време, од непуних девет месеци.

Поред ових изразито репрезентативних изградња, завршено је много ата, као Васпитни завод партије, споменици палим ратницима, војни објекти свих врста, зграде за индустријске постројења, позоришне зграде, унутрашње уређење хотела, као и многа друга дела немачких инжењера и архитеката. Исто тако су изведене изградње аеродрома и мостова, који су изграђени у новом духу, у коме се огледа снага и моћ. Ако би погрешно, када би доносили суд о творевинама нове немачке архитектуре, кад би се

Маузолеј на Краљевом тргу у Минхену (архитект: Паул Лудвиг Трост) (Фото: Е. К.)

Нова Рајхсканцеларија: радна соба Вође Рајха (архитект: проф. Алберт Шпер) (Фото: Е. К.)

Аутострада Рајха (Фото: Е. Б.)

Др. инж. Х. Корте

РАЗОЧАРЕЊЕ

Сетих, бехмелем, пешчане пла-нине доселе кише изукрајне пероходнеро и прекиде канала-ло из силних трајних кроз-ра ниже собе. Кровови куће ни-тилу се плаше... вико. Под њима, у сувим слојеви хрчу слоне. Равнодушни једноличо — ка-ко шумови као хистлаи ариђи ко-ћанске ноћи. Мрзимо њихо сиоја полагано... Уз брујање хармоник-ких звука тужних звона лепрта-се мир. Тишина се распиљује у воздух који као зелена свилена-ја у огледалу, покрегледом бас-кеју.

У разложном кошчи сиво ку-ће што дошле споро из плани-них гора, једим као ни се нуж-бљују Таоја драмесно бибе и пружим руке да са загрли страс-ног, да поклоним Таоју главу на своје болесне груди...

Ах! шта, овог сама варош и пре пролазна ноћ бедног сна. Јер то неси Ти, ни само постанак мра новорођен моје десне руке.

Небојша М. Павић

МОЦАРТОВА ПРОДУКТИВНОСТ

Велики Рихард Штраус тврдио је да је Моцарт једини међу свима који је стварао музику, а да није имао ни најмањи појам о томе шта је то музика. Ова Штраусова изјава, која је, наравно, била само једна од многих парадоксалних изјава, у којима је овај велики композитор уживао, има, ипак, и једно дубље значење. Она, наиме, указује на чињеницу да је Моцарт, за разлику од свих осталих великих композитора, стварао своја дела као да је то нешто сасвим природно, као да је то његова једина функција у животу. Моцарт је, заиста, био један од најплоднијих уметника у историји музике. Његова продуктивност је била изванредна, а квалитет његових дела је, такође, изванредан. Моцарт је, дакле, био један од оних ретких уметника који су, и поред велике количине свога рада, успели да задрже висок ниво квалитета.

Моцарт је почео да компонује веома рано. Већ у својој шестој години он је написао своје прве композиције. Отац, који је и сам био музичар, одмах је увидео изванредне способности свога сина и почео да се о њему брижно стара. Он је, заправо, био први Моцартов учитељ. Касније, када је Моцарт већ био познат као изванредан клавирски виртуоз, отац је са сином често путовао по Европи, приређујући концерте у разним градовима. Ова путовања су трајала по неколико година, а Моцарт је за то време упознао многе познате композиторе, као што су Хајдн, Глук, Јоменели, Јомелини, Ј. К. Бах и многи други. Сва ова путовања, као и упознавање са многим композиторима, имала су велики утицај на Моцартов развој.

Моцарт је, као што је познато, умро веома млад, у тридесет петој години. Ако се, међутим, узме у обзир да је за то време написао преко 600 композиција, онда је јасно да је Моцарт, заиста, био један од најплоднијих композитора. Ако се, затим, узме у обзир да је Моцарт, поред тога, био и изванредан клавирски виртуоз, онда је јасно да је он, заиста, био један од најпродуктивнијих уметника.

Моцартова продуктивност је, међутим, била праћена и једном другом појавом. Наиме, Моцарт је, поред тога што је био изванредно плодан, био и изванредно брз. Он је, заправо, могао да компонује било где и било када. Његова писма, која су сачувана, сведоче о томе да је Моцарт, на пример, могао да компонује за столом, у кочији, па чак и за столом у кафани. Он је, дакле, могао да компонује било где и било када, без обзира на околности. Ово је, свакако, још једна од Моцартових изванредних особина.

Моцарт је, дакле, био изванредно продуктиван композитор. Он је, заиста, био један од оних ретких уметника који су, и поред велике количине свога рада, успели да задрже висок ниво квалитета. Његова продуктивност је била праћена и једном другом појавом. Наиме, Моцарт је, поред тога што је био изванредно плодан, био и изванредно брз. Он је, заправо, могао да компонује било где и било када, без обзира на околности. Ово је, свакако, још једна од Моцартових изванредних особина.

Немачки уметници у Београду

У току прошле недеље гледаоци београдске Радионице имали су прилику да виде једно успело комедијско остварење. Наиме, у недељу 20 октобра, у 20 часова, Немачки уметнички ансамбл из Берлина извео је на сцени Радионице комедију Ханса Хенија Јана „Ђаволов генерал“. Ова комедија, која је у Немачкој доживела велики успех, у Београду је наишла на врло топао пријем код публике. Ансамбл је, иначе, гостовао у Београду у периоду од 20 до 30 октобра. Ансамбл је, поред „Ђаволовог генерала“, извео још и комедију „Ја сам Сузана“ Ханса Хенија Јана.

Ансамбл је, поред „Ђаволовог генерала“, извео још и комедију „Ја сам Сузана“ Ханса Хенија Јана. Ансамбл је, иначе, гостовао у Београду у периоду од 20 до 30 октобра. Ансамбл је, поред „Ђаволовог генерала“, извео још и комедију „Ја сам Сузана“ Ханса Хенија Јана.

Горе: Урсула Дајнерт у ј. балетској тачки.
Десно: Маргит Симе пева
(Фотос: BFA)

Културан филм као васпитно средство

Кула градова у Брегу, из средине XIII века, снажан жички утврђени тип

Фото: Тобис

Из Тобисовог културног филма: обнављање горњенаселског замка

Од свега онога што нам је филм дао нема ничега драгоценијег и лепшег него што је поглед у најсрасловија чуда наше васионе, која нам открива културни филм. Хладаструја, микроскопски сигни живот у капљици воде, борба за опстанак, уништавање невидљивих инфузорија, лагани раширење, цветање и венење биљака, бескрајност небеског свода, живот звезда, царство облака, светости, изворе топлоте, кружење крви у венама, продужење века Рентгеновим зрацима, хирушке операције лекара, грађевинског свет водених филмова, од постања Хемијских продуката до сервисне фабрикације трактора, цела симфонија рада од неуморног колица рударског радника до свеодређеног живота сељака... бескрајне слојеви и сегменти живот логан... културни филм је велики мајсторитељ, који нам показује све тајне свога света, које нисмо ни најсмелија фантазија да величанственије и шарење замисли...

Од како је Уфа 1 јуна 1918 основала одељење за културне и поучне филмове, она је за двогодишњег годишњег рада створила огромна немачком културном филму светски глас. Уфини одељење за производњу културних филмова располаже са неколико специјалних атељеа, који су снаб девена последњом техничком модерне технике на овом пољу. Овде се истребљују сви могући проналасци на пољу кинематографије, да би се после практично употребили. Ту се већ радило на тон-филму, када је међу филм свом стручњацима владала најжешћа дискусија о могућности употребе тона у забавном филму. У овим одељењима се налазе лабораторија и одавде се даљеснимања, апарати за снимање које траје месецима без прекида, апарати за снимање под водом, и најзад микролабораторија са најсавременијом микроапаратуром. Овде су се стварали филмови у боји, када се још није ни мислило на филм у боји.

Културни, а нарочито биолошки филм, је област у којој је Уфа стекла трајних заслуга. Она сопствену трупу за производњу биолошких филмова, уз коју се као саветодавни налази читав низ научника од светског гласа. Биолошки филмови као „Свет биљака“, „Држава мрава“ и „Држава пчела“, затим „Материја живота“, „Природа и техника“, „Умиру ли животиње за месец...“, као и филмови у боји „Зоологија бића на дну мора“, „Једна сладба међу животињама“, „Шарени свет рибица“ обишли су у свим европској земљама, и свуда су постигли велики успех.

Поред Уфе и остале велике фирме као *Тобис, Бавариа*, и *Нептун* филм, имају своја одељења за производњу културних филмова. Једни од најинтересантнијих филмова био је снимљени под називом „Шта је свет?“, приказана историја стварања света, почев Вавилонске куле „Језички гротеск филмова“, који нас уводи у рану историју човечанства као и у почетке наше културе и у његовости.

Између нормалне обима културног филма се истиче Еделов филм „Миколајчићеви“, који је из прве пут учињен покушај да се на филму приказе типичности. Један марљиог уметника Ренесанса и да се на филм личност приказе публици београдски и историјско-уметнички. Овај филм је један интересантним драматургом, документима овога доба, уметничким реминисценцијама и оригиналним сценама, на једно места, отворен је нове путеве овој врсти филмова.

Могућности културног и поучног филма су неограничене. Оне су у будућности да заузму још веће место у филмској продукцији и дође ће дан када ће модерно човек и модерна школа неће моћи да замисле без ове врсте филмова.

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Живот у Мароку

Ернест Базе: Из задњина да би боравак утицао да ех заплаћа расељене у њима, да ми стварно научили прочитаће, и да се убудуће у њима нема планину студију. Онако, ова путописна слика дала је обилну потрошњу, тврда сама непосредности пажљиве се и поправљени занимљивости. А у томе је и њена велика вредност.

Библиографија

Die Ufa-Lerschau: Der Weg des Films von der Planung bis zur Vorführung. Band 7 der Schriften der Ufa-Lehrschau „Filmschaffen-Filmforschung". Ufa-Buchverlag" GmbH. 1941.

Ова мала свеска дала нацрпаће и детаљан приказ рочетка рада Универзитета који је радио стекла уставно своје врсте. Уједно и интересантне је нам, као по-ставу, да се сазнамо, да ли се ни сви могући подаци о филму и развоју филмске индустрије. Јасно је наглашавање важности за бедуће времена, у којој су сакупљена пајстарији документи и фотографије филмске производње.

Дубљебна филмска књижница у оној, којој књижници врло мало расположена, подигла књижна је да упознате своје знање о кинематографији.

О КАВАЗИ

А. Сандерс: Кавказиен: Geschichtlicher Umriss. München, Eidenschen – Verlag. 349 S.

Писац овог дела о Кавказу, А. Сандерс, полази је у свету као новинар, а од 1926 године је Источне Европе. Овом књигом он као се претставио и као добар познавалац Кавказа.

Кавкаски народи, који припадају Индогерманима, од најранијег времена су уживали учешћа у великим европским и другим догађајима и културном напретку; али тек сада се они не могу обићи као пројекту да се ослободе туђинске власти и да дођу самостални. Кавказ је морао из једног века у други да издржи тешке борбе за своју независност. Кавказ је у 19 веку отпочео борбу против царске Русије, која је тежила да сваки народ Европе и Азије потчини својој власти. Ова борба је трајала 50 година, а завршила се је 1859 године, када је Кавказ потпао под власт Русије. Ова борба је трајала 50 година, а завршила се је 1859 године, када је Кавказ потпао под власт Русије. Ова борба је трајала 50 година, а завршила се је 1859 године, када је Кавказ потпао под власт Русије.

Значај Југоистока

Josef Matz: Gesellschaftsidee des Südostens. Frundsberg-Verlag, Berlin, S., 360,85 Bilder, geh. 12,5 RM.

О југоистоком простору писало чита нас књига на немачком језику, али ни једна од њих није тако обилне материјала као ова. У овој књизи се налазе подаци из историје, политичке културна и привредна питања која се односе на југоисточни простор, свих држава и народа који у њему живе. Четврта ова књига која је у Европи о југоистоку. Ова књига је написана са пуно љубави и познавања. Пошто је аутор дуго година боравио у Југославији, он је имао прилику да упозна земљу и народ. Он је посетио све крајеве Југославије, а нарочито Србију, Црну Гору, Македонију, Босну и Херцеговину. Он је посетио и Словенију, Хрватску, Далмацију, Војводину и Банат. Он је посетио и Румунију, Бугарску, Албанију, Грчку и Турску. Он је посетио и Мађарску, Аустрију, Чехословачку и Пољску. Он је посетио и Немачку, Италију, Француску, Енглеску, Шпанију, Португалију, Холандију, Белгију, Швајцарску, Шведску, Норвешку, Финску, Данску, Исланд, Гренланд, Канаду, САД, Мексико, Централну Америку, Јужну Америку, Аустралију, Нови Зеланд, Јужну Африку, Египат, Сирију, Палестину, Ирак, Иран, Авганистан, Индију, Кину, Јапан, Филипине, Индонезију, Малезију, Сингапур, Тајланд, Бурму, Цејлон, Пакистан, Непал, Тибет, Монголију, Сибир, Русију, Украјину, Белорусију, Литванију, Летонију, Естонију, Финску, Шведску, Норвешку

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБИО САМ 6 осог месеци новчаник са 250 динара и сам исправа гласи: Лечу карту издијељу на срез Крагујевачког, општина Доња Сабанта, 2 године школа, црвенкаше од дате и колајбено пекмазином за 300 кгр. сиса, 212 кгр. пшенице и 1 метар дрва. Све ово организујем за пекмазиће, ко пронађе и донесе добиће награду. Данило Грујић, Доња Сабанта. 688 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 278 издату од општине Стевољанске изгубио сам па је ово оглашење за пекмазиће. Милутин Шаљовић. 699 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од среза Грошничког бр. 30 изгубио сам. Онаје је организујем за пекмазиће. Миладин Алексић, Кнежевац, село Мале пчелице. 711 2—2

КУЋНУ ЛИСТУ издату од пристојничка градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Организујем за пекмазиће. Михајло Младеновић. 712 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 2594 издату од пристојничка градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Организујем за пекмазиће. Сава Матић. 713 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од пристојничка градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Организујем за пекмазиће. Хајнић Анђелковић. 714 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пристојничка градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Организујем за пекмазиће. Душко Кузић. 715 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од пристојничка градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Организујем за пекмазиће. Весковка Бојић. 716 1—3

ИЗГУБИО САМ и то: Личну карту бр. 75 добивену из среза Крагујевачког, општине Брзутрије, коју сам изгубио. Ко пронађе ову карту да пекмазиће за дату пекмазиће. Ово сам организујем за пекмазиће, ко пронађе и донесе добиће награду. Драгомир Јовановић, Буковчани. 717 1—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ карту издату од пристојничка полиције Ужице бр. 4523/43 оглашење пекмазиће. Момчило Вучковић Ужице. 718 1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год., издату од од полиције Ужице изгубио сам, оглашење ову пекмазиће. Живко Недељко, — Ужице. 719 —2

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 46543 издату од среске начелства у Неготину изгубио сам. Исту оглашење за пекмазиће. Оливе за Јовановић, — Неготин. 719 1—1

„РАДЕ НЕИМАР“

ПРОДАЈЕ — КУЋЕ — ПАЛАТЕ — ВИЛЕ

ВИСОКИ ОЧУВАНИ РЕНОМЕ НАШЕ ФИРМЕ ВЕЋ ЈЕ ПОЗНАТ
БЕОГРАД — КРАЉА МИЛАНА 38. — ТЕЛЕФОН 27-796.
724 1—3

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручни радња.

„Б У К У Љ А“

ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
720 1—1

Пажња! Пажња!
Продавцима златног накита

На продајте не једног парчета Вашег златног накита, дијаманта, бриљаната, других камења и златног зуба, док поштујо не би били упућене у њихову стварну данашњу вредност. Зато вам ваш продајете поседите своја купљена, а непосредну у Вашем је интересу да поверујете поштују и другостепеној фирми «ВРАЧАР», која се не упушта у продају, али тако се уверити да «ВРАЧАР» стварно плаћа по највишим данашњим ценама. «ВРАЧАР» трговина старог златног накита и трговина антиквитета.

Београд, Палилулска ул. бр. 6 — продавница Душанова ул. до Бајлонова пекара тел. 38-706. 721 1—1

Државна Хипотекарна банка
ФИЛИЈАЛА У ЛЕСКОВЦУ

изложене јавној продаји са почетним лицитационим ценама следећа имања постојеће у ЛЕСКОВЦУ:

6 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац у ул. Душајарски тр бр. 5 Дин. 50.000.—
2) Плац са зградом у ул. Душајарски тр бр. 8 Дин. 200.000.—
3) Плац са зградом у ул. Позоришевој бр. 19 Дин. 400.000.—
4) Плац са дућанима у ул. Вој. Путника бр. 6 Дин. 200.000.—

8 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац са зградом у ул. Индустријској бр. 18 Дин. 525.000.—
2) Плац са зградом у ул. Моравски тр бр. 1 Дин. 400.000.—
3) Плац са зградом у ул. Душајарски тр бр. 11 Дин. 200.000
4) Плац са зградом у ул. Краља Милана бр. 91 Дин. 350.000.

Продаја ће са одржати у згради банкиног филијала у Лесковцу, где се могу добити сва даља обавештења.

726 1—1

Државна хипотекарна банка

изложене јавној продаји се почетним лицитационим ценама ова имања:

8 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац и то 2-2R — идентичан део у ул. Нова 43, кућни бр. 23 Дин. 178.570.—
2) Плац са зградом ул. Светог Саве бр. 20 Дин. 8.000.000.—
3) Плац у ул. Димитрија Љубавића Дин. 100.000.—
4) Плац у ул. Светозара Милетића бр. 16 Дин. 450.000.—
5) Плац у ул. Кнез Михаилову бр. 19 Дин. 1.200.000.—

11 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац у ул. Војводичкој Дин. 2.000.000.—
2) Плац у ул. Димитрија Туцовића бр. 152 Дин. 450.000.—
3) Плац у ул. Димитрија Туцовића бр. 154 Дин. 200.000.—
4) Плац са зградом ул. Краљевићевој бр. 16 Дин. 300.000.

Продаја ће са одржати у банкиној згради Сокаџиска бр. 33-II, где се могу добити сва даља обавештења. 722 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложене јавној продаји се почетним лицитационим ценама ова имања:

4 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац Кнегиња Љубице 50 Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградом Високог Стевана 2-а Дин. 2.000.000.—
3) Плац Бомбашка 19 Дин. 600.000.—
4) Плац са зградама Адмирала Гепрата 97 Дин. 8.000.000.—

6 ОКТОБРА 1943 ГОД.:

1) Плац Марка Трифковића 36 Дин. 600.000.—
2) Плац Свет. Николајевића Дин. 400.000.—
3) Плац са зградом Јеврејска 12 Дин. 400.000.—
4) Плац са зградом Браће Крсмановића 8 Дин. 1.200.000.—

Продаја ће са обавити у банкиној згради — Сокаџиска 33-II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења. 727 1—1

ДРЖАВНА КЛАСНА ЛУТРИЈА

Лутријски план за текуће седмо коло срећака, који је ступио на снагу, у највећој мери се разликује од досадашњих лутријских планова посебратно високих срећака.

Место досадашњих 16.000 згодитака у укупној вредности од Динара 15,477.200.— нови лутријски план предвиђа 16.000 згодитака у укупној вредности од

ДИНАРА 30,956.000

са 4 еремије од Дин. 250.000.—, 100.000.—, 500.000.— и великим премијом у трећој класи од

ДИНАРА 1,000.000

и са великим бројем већих згодитака и то: од Дин. 200.000, 2 по Дин. 100.000.—, по 5 од Дин. 80.000.—, 5 од 60.000.—, 12 од 50.000.—, 16 од 40.000.—, као и знатно повећан број других згодитака од Дин. 30.000.—, 25.000.—, 20.000.—, 16.000.—, 12.000.—, 10.000.—, и других средњих и малих добитака.

За исплату ових добитака без изузетак одбитка јавних дажбина.

Нови лутријски план предвиђа емисију од укупно 40.000 срећака. Цена срећака износи Дин. 100.— за једну четвртину за сваку поједину класу.

И ово седмо коло има три класе, са извлачењима, и то:

I класа 13 септембра 1943 год.
II класа 7 октобра 1943 год.
III класа од 9 до 29 новембра 1943 године закључно.

Срећке I класе пуштене су у продају 9 августа 1943 године, и могу се набавити код овлашћених продаваца и приликом потпродавања које има у свима местима на територији Србије и Баната. 723 1—1

Пештарска слободна у господу

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 39. Год. II
Београд, 9 октобра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ЗАВЕРА У КАИРУ

Сарадњом је са енглеском политиком на Балкану, Стаљин је уједно гласом новог енглеског политичког експеримента и сам његову да се селе са свог терена у други, плоднији крај. Код наших енглеских пријатеља настала је оваква помоћна, једна од његових карата на коју су се ослонили, инжењерија је. Издала нас је Енглеска и продала на бољшевичку кућу која се предаје на Источном фронту. Стаљин је запретио: или руке к себи, или Совјетија нестаје за рата!

Тиме посла, па сада ће тражити Енглези да политику на фронтовима и да лицу, а то је оно што никако не иде у рачун енглеском плутократима. Па зашто српски народ досада је већ био доста пута један партнер енглеског Енглеза и Американаца дође. И Енглези је дигао руке и од Србије и Срба, од Балкана и од Драже Михаиловића, нека иде сад до краја само продужи са Стаљином да пољуби руку народ из политику.

Сада чујемо неки енглески шегаџије где праве Черчила и Енглеску на све праве и кажу у сарадњи енглеским народом.

Наши политичари и водиће бегунци код су упропастили лењу полителе су на заповеди у Енглеску у чврстом уверењу, да

Прогонство емиграната у Каиро

Енглези не би били Енглези када би њима владао какав други осећај, до хладног рачуна. Тако и овом приликом, из чисто конвенционалности сви су им отворили у дна тре мала југословенска клика, па их за тим одстранили сву. скупа као „ћутљиве пајдашке" и о њима више нису ни бринули, као да не постоје на свету.

И тек тада су се расклапали те усхићене главе и осетили велико су превареви, као је дошао све дацима. Остајући да су непријатељи тако, разбили су се на све стране света.

Један су одишли до Каиро, други у Лисабон и трећи су погодили чак Америку. Енглези је њом задржали најмужнији од политичких пеленина под фирмом „Југословенске" владе као би послужили Черчилу за његову даљу политику игру у дражевље односима Срба по мужним пашо земље. Тако су у њим штабовима ни лице места осетили, што значи бити у енглеској служби и имати Енглеза за пријатеља.

На свако разбијање, ширу Енглези на миру. Черчил је продужио и даље да их проширо свима. Право су постали министри Лондонске радио станице, па су се сви краљевски дијући ним савете, како да се владано

Српски народ противу трансакције између Лондона и Москве

Ми не знамо о чему се ради. Да ли је српски народ остати у Каиру, или ће се пренијети у Москву, за нас овде, то није интересантно, али ни његово дозволити нашом да се судбином ове земље игра ним један горе да са њом тргује. Ми смо Срби и ми ћемо у Каиру, који су без икакве потребе изнели српски народ на кашњу па га напустили, морали једном да скнете, да Србија није ничија србија нити дозволи да буде предмет личалне трговине, те је из ове не могу обезвређени у односу према трговцима.

Српски народ нема комунизам и неће ни под којим условима у бољшевизам јарам, јер је српски сељак пре свега изгинути него што ће дозволити да се његовим плодних њива стварају колхози за вештачку производњу пирошта и нередника.

Нико у Каиру нема легитимно овлашћење српског народа, да у његово име прави какве политичке трансакције или у његово име праве какве обавезе.

И ако то све добро знају комунистичке српске трагедије, они ипак продужавају свој стари посао, да из рачуна народа осигуравају своје личне интересе и уходеље.

У спасавању својих голих живота и личних интереса наши водиће бегунци и политичари не заиду за границе доклен се сте ући, него претежу забораваљају да је народ у Србији пресрпао страдања, пред којим морају одгонарати. Да је српски народ и досад од њих очекивао спас, већ би га и дано дестало. У њихово напуштање куће и свих својих добара, у њихово напуштање народа, у њихово напуштање борбе, у њихово напуштање свих српских интереса, али ни ријечи нису изговорили о томе, како ће народ живети, шта ће радити, како ће се одбранити од комунизма. Једино што су нам оборчене оснивају се ријечи о руци као ратне хероје. Па, опет се превариле. У Лондону комуни су на лодни пројем чувене енглеске равнодушности уважење небеснаклоњ и рачунима енглеске политике.

Ако сада нико не замери на тому код о нашим политичким емигрантима овако писмо, јер у нашем данашу нема никакве аларадости што су они трезнули главни о ход. Дазнао су од нас ја оснажа сада, код је свани ронос замро на нашим ногама, а као наша срока душа пати што сво продани бољшевичким гандима у Москви од стране перфидност Албиона.

Надуели на Енглеске, без по ирске и помоћи њене, они су прилучили да траже нове господаре и нове заштитнике за одрживост сопствене егзистенције. Зато је стигао у Каиро Драгиша председник „разјашње" Комитетове, и у исто време на Повдели стигао је у „оригинал" мисији Јевремски зет и бољевик Бронко Чубриловић. Тако су енглеске карте потпуно отворене. Овај огромчени тип треба да буде посрамљен у проговорима између српског дела „Југословенска влада" која тако исто посуђе у нас Краља Петра Другог и Димитрова бољшевичког Бугарина и дичног комедијаша Стаљина. Лепо друштво и дивне перспективе за српски народ! Пошто се ће Енглези одре од протектората на Балкану, када треба према српском народу Краљ Петар Други, да ту улогу протектора преузме" Димитров са руком Стаљина и бољшевичке Русије. На одговор српском народу!

У стварно, ни изгубљено рат а ни видело ни један енглески војник, ни један енглеско војника да би бар упознове рада, зашта њихови гробови.

Ако нико никад писмо нероспи у енглеско пријатељство, то ће ипак изненадило. Неће Енглези да жртвују ни једног свог војника за туђ рачун, то они чини и данас. А што се тиче нас Срба, биће Енглезу што ће у је дном неравном рату пасти милионом Срба; толико исто, колико је брига да ли ће до краја рата одговорити два милиона Индуса

Недељни преглед међународних догађаја

МАРШАЛ РОМЕЛ И ЊЕГОВИ ПРОТИВНИЦИ

Читаоци који доносно живо интересују за војно-политички положај „Фелдхер Бевегунг“, који у погледу догађаја на европском ратном фронту, има кардинални значај.

Прошао је скоро годину дана, откада су Енглези и Американци ангажовали са офанзивом у Средоземљу, која их је довела преко Северне Африке и Сицилије на италијанско ослончиште.

Ако посматрамо прогресе и губитке последњих обласних ратишта, нарочито на другој страни Средоземног мора, не треба са чудом саображавају и проналазе, којом је Русија и Черчил, до претварости обасуо своје народе и остали свет. Али и поред свих великих говорништва, пуних великих фраза и „Победа у ваздуху“ и „Победа у Средоземљу“ — које је чак и Стаљин добио као високо похвалу, — доказивала чак разлике између у Средоземном мору, које у Енглеској и Америци победно оно одушевљење, које су изражавали крупни очекивали.

Напротив: америчке генерале, па и њихове енглеске колеге, стално нешто, да се је од њих нешто више очекивало. Не Адеенхауер, ни Монтгомери пису успели да се обезбеде популарност своју личности, и да приобаљу тај свет. Проглашавају вој сигнал, који доноше не само до ратника но просто већ се прочи се и на цео један народ, — као нпр. је англосаксонски начин пропаганде, чак да су сви покушали, да се то бар неколико стопи, нешто је остати без успеха.

Никада то није јасније избило до на видело, као у данима, када је прошлом ароматичних догађаја у Италији дошло до изузетне среће. Када пропадају ће довеље ствари, потпуно познавање Италије као ратишта сили, стратегијске могућности које су се ње пружале Американцима и Енглезима — све је то било довољно у великом противнапреду, који је Немачка предузела у врлоте најопасније и најкритичније дневне интервјуа.

Кратко одлежавање, да је маршал Ромел одређен за главнокомандујућег немачких јединица у Северној Италији, изазвало је неку сензацију, него сам начин рада и операционог америчког генерала Адеенхауера. Са постигнутом, који наводимо код широких маса као у питању одлуке из прегледе ситуације, уз не мале напомене и сензационалне преувеличавања до велико сигурно, сетио је и врло грабежни Лондон на ноћ при новину своје нешто, да енглеско-америчке јединице иду у сусрет тешким искушењима. О ако одлуке није био без забрањености, да ће се

Храброст и мудрост

Још од Немањића, од ставања пре српске државе, па кнежо ће до су земље које су Срби населили на Балкану изложене ударцима са свих страна, те је ту било врло тешко створити државу, а још теже одржати је. Отуда је историја српског народа тако бурна, отуда тако честа његова подела и удаљења.

Због тога је поглавар српских народних вођа одувек био велика тежак. Они су морали бити не само храбри, већ и мудри. Довољан је био један неопрезан корак, па да незахвалне државе и народа буде доведена у питање.

Мора се признати да храброст и мудрост ретко кад иду заједно. Код нас Срба се храбрости се далеко чешће срећало него ли мудрости. Ако пригледамо листу наших народних вођа и државника, нећемо их наћи много који су се одликовали нарочитом мудрошћу. Мудри су били: Стефан Немања, Милош Обреновић, Јован Ристић, Никола Пашић.

Поглавито је мислите да храброст искључује мудрост, и обрнуто. Милош Обреновић је имао, као велики мудрац, али и велики јунак. Био је храбар кад је то мудрост налагала. Јер не треба храброст и бркати са авантурилуком. Као такође, немудре мудрости, за коју човек само онда нада се, да ће му срећа бити на страни. Једно је Краљевић Марко, а друго Будалина Тасо.

И нехотице помеће се човеку на памет поређење између Гедеона и генерала Симовића. Овај други, лишен мудрости, замишљао је војску у тренутку кад њим је најмање требала. Гурнуо је народ у несрећу, па побегао. А онај је гелеарао: Нећеш поступит? Будући мудар, он је као министар избио чинио све да до рата не дође, већ је знао како ће му у њему проћи. Али кад је до рата ипак дошло, он се тукао боље него иједан други командант. После свега он није хтео ни да се врати у земљу, да са народом подели несрећу. Тиме је доказао да је не само мудар, већ и храбар.

Храброст, спојена храброст са мудрошћу једна је од највећих врлина. Ту мисао само човек који је прогорео себе, који знан свој народ више света.

У добру је лако добар бити.

На муци се познају јунаци.

Историја ће сигурно поставити на право место. Али већ данас је јасно да се генерал Недић одликује и храброшћу и мудрошћу. Зато је у интересу српског народа да га слуша.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

Верни савезници

Латентни сукоб између англоамеричког капиталистичког империјализма и Совјетске Уније иоси у себи још из летњих преговора 1939 године клице дубоког разилажења и побијалног раздора. Уистини, поглавар Совјета, као и ранија политика царске Русије, био је за енглеске управљене руке деветих непознања, и он дакле претставља за њих за коначно разрешење, на како изгледало на први поглед да се завршити споразум.

До сад, међутим интереси не слажу, нарочито између Енглеске и Совјетске Уније и поред сталних попуштања од стране Лондона дошао је више него очевидно. Напредовања уверавања да енглеске стране не одустају сасвим одмах у свом погледу су врло симптоматични. Кад би заиста сасвим односи постојали онако би ове странке поделиле несрећу. Тиме је доказано да је не само мудар, већ и храбар.

Храброст, спојена храброст са мудрошћу једна је од највећих врлина. Ту мисао само човек који је прогорео себе, који знан свој народ више света.

У добру је лако добар бити.

На муци се познају јунаци.

Историја ће сигурно поставити на право место. Али већ данас је јасно да се генерал Недић одликује и храброшћу и мудрошћу. Зато је у интересу српског народа да га слуша.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

„Вук длаку мења, али ћуд никада"

Једна вест из Совјетске Русије изненадила је последњих дана свет као гром из ведра неба. Прена тој вести Совјети, то наиме, где је одрицање Бога и вере претставало једно од највећих комунистичких тековина, где су цркве претварене у затворе, у биоскопе, у складишта, где полетне пеле свеза да се чује ни ута верника, ти Совјети постали су од изненада јагњеће кротодушни, Богу одани, који су стали да се буквално у прах, који су се пред скупом од преко 200 Митрополита, Архиепископа, Патријарха, Епископа и Свештенства, на челу са Патријархом Сергијем, поклонили Богу, пустили сузу покајања.

Какви бесмислица! Несумњива бесмислица за сваког ко зна што је свештенство, а још више за онога који је једно докадашње тако истрајавање совјетске владавине у Русији и њеног разорног ровитења у отклоњ земаљски свет, са циљем и главним циљем да порушс у душе сваког и народа све што је свето и побожно, да би на тај моралним разјединима лакше ударио бедем безбожништва, отпадништва, пакла, нихилизма — једном речи, краде светске револуције.

Да не бисмо знали да тражи ње ружичног јагњета, већ нам на њему још у свежем сећању вековне слике наших комунистичких т. зв. партизанских банде? Зар се бивше ову уздаде у сила и одвојиће и убијаће њихово свештенство одмах што ово су врооловедни ран бокаје и клеветници Бога и вере? Зар те бивше њу биле састављене од безбожника којима је било на целом месту да кажу на вери и на мора?

Дакле, изненада, та Совјета бишиу се у пријатну пред Богом, молећи руку Патријарха, облаче неколичину мантију. Грађани ли сигнали! Па да су бар, форме ради, уклонили оне ауре које су били могли безбожништва, клеветања, крви, лажа и немораља. Не говори! Остадоше исте ауре, ни колебање чак не сколаше, ни вебетно, једно прско нобо изданише, односно добивање у лици свету да, ето, напечатавано, окрвљу други лист и да се крвљу старој Русији, дубоко покајаној, дубоко религиозној.

Осетивши опасност која им прети од свог руског народа, чеје су дубоке кавијевање и верске традиције читарт вока безбожно гоњење и сриповедње. Совјети се сада, као давањем за славу, квитају крупним, нарочитим ланц подигнуће и подизање укидају Комитетову, прибиају се национализму, врађу се вери и Богу.

На њихову жалост маневри те и сувише провидни. Нема сумње да су они дошли тешто је већ довољно час откуцао и да ће њихове усмене да заведу руски народ, као што ће успети на ће убеде Европу. „Вук длаку мења..." Али, да ли ће вук престао јагњећи, у то нас несумња но нико не може уверити.

Устукни о којима се свакој дани добијају нова доказ, показују нам до очигледности да је тешко тврдење да ниту састављени нема врлине спрамљени. Већ да се покренио неки процес унутрашњег преображаја постојања крвавопраног, али за њих врло погребног одрицања сасвим односа. Енглеска ће учинити те уступке дотод док ће рата то не чини, у виђењу да ће на тај начин избећи са Совјетског Савеза, и да ће моћи да обрати пажњу на другу страну конгресу да бојишта да се и сувише не исцрпе њена снабдевање, због чега ће сви нагла да рано сопреру борбу.

Енглеска се уклања иначе Америци, као што смо већ на ово истакли отварањем на Совјетској Унији и њеној крвљу и Пољску и Балканске земље, Средњу Европу и Балкан.

Шта ради Енглеска је приказано већ да је сама учествује у свим плану који се сада води против њених дугогодишњих малих савезника, па се према лондонској радио станици чују гласови који показују да је Енглеска постала још већа мождана жицарница жива на Москви и Вашингтона.

Доиле ће то полуутање Лондона ићи то ће скоро будућност да покаже. За нас је јелно осигурано, између Лондона и Москве нема ни једног правог услова за дуже задржавање једног споразума. Сви елементи колебања и на једној и на другој страни морају фатално, и то узгоре, довести до пуног и непоправног сукоба, који ће све ове силе одрвати. Још ове обрачунавање другог фронта отварањем двоглавног Запада. Потврђење изјавити, ако то због чег другог фронта уопште и не добо.

Да ли

СТАЉИН НАЈВЕЋИ ЦИРКУЗАНЕР СВИЈУ ВРЕМЕНА У РАЗНИМ УЛОГАМА

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

РАТ НЕРАВА И РАТ ПАМЕТИ

Формације немачких падобранаца у акту...

Енглеска штампа отворено пише да један већ подужи у Енглеској постоји од Британаца који непосредне везе успостављене. Зато Британци не смеју да рачуна више добре, јер народ са свима недовољним бројем ратника може само да ограничи своје захтеве у рату. То је британска пијака која доминира у целом великом рату.

Америчком народу упућене нису исто тако. Њима се Русија и њени ратни ангажман у рату обезвређују велике заслуге, а нарочито велике жртве. Становништва САД неће приказивати на водопојске тешких ратних ратова. Они ни до сада нису схватили потребу ангажовања људства у рату. То је велика која доминира у северноамеричком континенту у садашњем рату.

Познато је добро јако дејство, којим би се рећи жижу своју своих народа у овом рату. Русија и Черчил су направили један велики експеримент стварања: помислили су да се остали демократски народи могу лако довести у потпуно покорење једног пакта. Појединци логичним путем од та покорење претпостављају, да ће стварно, или у тешке питања, у коме би се тражите питања у области не-

Уредба о писмености

Непосредност је среда та и под ову богату питања. Рушење, у тадашњим демократским режимима, стално се нужно против непријатеља, или са непријатељима пада предузимало. Године и десетине година су прошле, нашле се све „демократске либерализме", радикализме", али за ову мелиоративне, да непосредност и даље остала, стварајући ни од чега те услове за нешто, нешто, нешто, мрак и забуде широких сопских слојева.

И тек сад, и поред задатих тешких који су ову народ задобили, донесен је Уредба о судбинску неспособност. Ако се та Уредба спровела онако, како постоји од ње је у најважније ове дати наша комисија реформе.

Не тај Уредби сва неписмена мушка лица до 45 година старости и неудата женска лица до 35 година старости обавезна су похађати неадаберске течајеве, који ће трајати од 1 новембра до 10 марта.

Сресом, просветне и школске власти имају се старати за што потпуније функционисање ових течајева, а у обратном случају за њихове су предвиђене казне.

И тако, најважнији задаци сеоског Недеља, наиђа се новој пуном пуном ирсмењеном новом сеоском: обавезбеђена и функционисање течајева, те с што добре које се изградње

нема може се учинити онолико колико се од њих чекање дизање ново ученика.

Један елемент и благодаран рад је омогућен, стварни су услови да неписмени за најкраће време тачорбин прогледају, те никакви разлози не могу постојати да ова најважнија средства нашег народа не буде благотворно спроведена у дело.

Школовање обдарене сеоске деце

Пре неко краткое времена основана је Фонд сеоске деце, за школовање обдарене сеоске деце. Фонд је основан по иницијативи Главног повереника Друштва Просветна Слога за ратно време, а његов је седиште у Београду. Фонд ће имати задатак да сеоској деци, која се буду истакнула својим способностима, а која због материјалног стања својих родитеља не могу школовати, помогне да се школују.

Средства за рад Фонда обезбедиће се добровољним прилозима, а у почетку ће се помоћи Друштва Просветна Слога.

Фонд ће имати свој Управни одбор, који ће се састојати од 5 чланова, а председник Управног одбора биће Главни повереник Друштва Просветна Слога.

Управни одбор ће имати задатак да прикупља средства за рад Фонда, да одређује износе помоћи, да води рачуна о правилној употреби средстава, да подноси извештај о раду Фонда и да врши и друге послове, који буду потребни за рад Фонда.

Управни одбор ће имати и свој Надзорни одбор, који ће се састојати од 3 члана, а председник Надзорног одбора биће Главни повереник Друштва Просветна Слога.

Надзорни одбор ће имати задатак да врши контролу рада Управног одбора, да прегледа годишње рачуне Фонда и да подноси извештај о свом раду.

Чим и министар Нинко који се је чуо одлазивања најважније ни-тиннстичким изјавама, сада пропаче огромне тешкоће и сомнје о почетку повлачење фазе рата, већ о почетку тешких кривих борби на европском континенту. Нису, као и многи други, видно Енглеска и Америка Сједињене Државе. Сасвим су Немци успели Салит, као не сопин који су дали истину у обавезу Пошке и Немачке. Сасвим су Немци успели комунистичке банде, као и Балканске једнине које су се тек биткама почеле.

Енглези нису изражали обећања Черчила, који је у свом последњем говору после повратка из Кебека да ће бити указана помоћ свима који су се борили против Осовине на Балканском полуострву, сасвим је јасно само рада тога да би изазвао неке немире на Балканском полуострву, сасвим је јасно, јер је ако за њихове неке британске интересе акција на Балкану не може бити без Сталинове сагласности а Сталин сматра Балкан сигурном сферу утицаја и ни-какво бритонокомеричку акцију овде.

Британскоамеричка акција на Апеннинском полуострву настављају с извлачењем и довлаче, као што се види из низова Немаца који нагомилавају фашистичке тешкоће у даљој борбама на средњем континенту. Као вишим Немци-зом успевају шкуна и наша другог комплицирног стратега Немца Сиета, који је свих дана говорио о рату на Пацифику и конституисао да врше рад при-тако изгледа. Време немачке Јапанима да претворе залихе огромне просторе у блиц савезнички народ који неће моћи да которе имамо снага ни у случају да се Британија придружи Сједињеним Америчким Државама у војну операција на Тихом океану.

Генерал Мак Артур настављ своја офанзивну акцију на острвима и добија све више и више доказа да је његова стратегија једно од врло сигурних средстава. Та стратегија не сматра потребним сиру Јапана, заватна огромне територије и сидентно и физичке силе на САД, и што је најважније, претпоставља Јапанима да комплицирају своје ратне позиције и напоменуте продаје у циљу области са свој метрополе до Јапе и од Бурме до истока Индокине.

На Пацифику нашта нову у току прошле недеље. Ни Медитерану нашто нисмо. И не Источ-ку нашлих пронаса. Совјетске армије се толико заокрени бор-бом упостављене недеље, да с помирити са за заустове на-ниски Дњепра. За сада се још не може рећи да ће Немачка бо-ја ни у ком правцу одлучити да се на тај начин одврта велика бит-ка. Вежно је да је немачка вој-ска успела из ових борби да се извуче у повољно свеопштем рату. Она је себи одмах сад ратну материјала и опремљена свакојаког оружања која јој је сада потребна. Ако се ова немачка еволуција болонска и да ова крвава војска нај-предује огромна војска комуни-стичке терора.

Балканским, којима су се одуз-ставила на линији Дњепра, ниско-су сада до зрелог ратног (спре-чени полажај нашег Запад-режа и Македоније. У дуготрај-на учествовали је истовремено дуготрајном комплицирању, ако што су совјетске снаге биле не-ће, тим су већи бели и губици. Те каквима су одређене и ако-њавље успеха на њиховој војсци.

Посудили с снагу тог прекрсног рата поклонила Немци се не могли са свеобухватним Кубинског могло бити. И тако, као што је било сада у току прекомерне совјетске офанзивне, хемичке пукови ко-ја позволиле само то плину и само тада када у њиховој одбра-ни могу да нанесу најразлитеју огромне губитке.

Немачка војска на Истоку нот пуно је сачувала своје живље. Рат нерава није изнашао утицаја на борбену снагу Енглеза и р-ра против немачких. Сам који су комплетан рат нерава. Британско-америчким највише страдају од тог рата. Нападне живље ни-пуштају. Живи Европе остаје чврсти. Европа не подлеже рату живља, јер ово води рат памети.

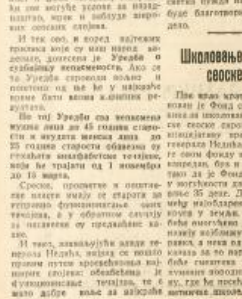
Гебелсов говор одржан пред огромним скупом немачких воло-прикладнијих је необично сложа-ног тона да Немачки Рајх, а ан-једин с њим и Европа, воде рат памети и чврсте воље. Гебелс ци-је претходно кавеши тешкоће ко-је тостоје због овог-терора, ако је убеђавано најјако да је не-немачки свет већ од тих тешкоћа. Он је још једном потврдио тво-ју одлуку која је дошла и ко-ја је дати одлучно по интерпрет-Адольфа Хитлера. Из Гебелсовог-ног виде се да немачки народ у садашњој борби сматра вином, обја и суровост овог рата и у том свом схватању проклиња сва-ге за борбу до победе.

Говор министра Рајха је био ду одговарајући одлучности. И ваш да не буде говорник оптимистичан нада се да ће по-ској бити на Истоку водећа-да тромесечну борбу завојевани-ни једни великим одбамбеним ус-ма: интензивном чувањ територија она је добила потребног ва-ношни тубу снагу, а да сопстве снагама сама да даље борбе, за победоносно завршетак. На-немачки војска је набеђена ону какову кују су приморани Ај-непријатељ са свакојаким оруж-и дими у свакој ружини сте-територије и сва места која су по-ребна за борбено стварање-ја. Зато је један експерт кол-пријатељским условима, тер-ма, свакако, сигурно ће-ни по-ваљени, док непријатељ мора на се сваком не наслућује пре-ја непријатеља.

Реконструкција губитака Бри-тоамеричанаца на мору у току месеца септембра приказује да на основне поморске и ваздушне снаге биле још целине. Стотине потопљених бродова и оштећених ратних бродова за тај исти месец, а тиме је по-већено да су инфилтрације оне-пријаше не само тешке, већ су изузетно скупе.

Коренизација воде још хиробијат на рата: један на Медитерану, а други на Пацифику. У оба рата ама имперсонским успеха, а те-песких техника. Те техничке су неспособљене и зато је неоду-ваво да је у тим патолошки по-бољата Трећој лиги.

М. Војновић

...на њихово великодушно дејство.

Положај приватних намештеника

Ратне прилике, изазивајући разне поремећаје у нормалном одвијању привредног живота, отварају често уске изгледе који захтевају нарочиту пажњу надлежних фактора, да би се спречиле и многе социјалне потешкоће које из тога могу наступити. Због тога су надлежне власти поводом ја будуће могле на време стећи тачну појму о томе да је надлежном органом откаше одговарајући предлоге и мере.

Приватни намештеници

Једна од најхитнијих задатака је у овом правцу дошло је Комесијату за цене и надзор. После многих мера, изузимања и искључења из регулисања цена појединих и општих каквих год, Комесијат се нашао пред новим задатком у погледу регулисања питања приватних и стручних привредних делатности и привредног живота.

Појава је и редовна појава у времену привредних поремећаја, да су плаћени намештеници, тј. радници-службеници који су ван рада плата, често као једини сигурни и редовни приход у породици, у тешкоћама и у стварној беди. Ово се нарочито односи на оне намештенике који су код приватних предузећа, као и на техничке намештенике.

Према томе мере ценовне политике која је предузела предузећа напредила су до почетка овог периода релативно свега нешто заостајући за ценама производа. Предвиђено је 4 групе у које се намештени распоређују према својој надлежности, стручној спреми и функцији коју обављају. Најнижа плата су у групи, а највиша у шестој групи.

Распоред по групама

У прву групу распоређују се слабије квалификовани намештеници: дактилографи без познавања стенографије који само преписују, умножавају, шаљу, сређивају и одлажу предмете, слуге, експедитори, помоћно особље за регистратору, особље за контролу рачуна и статистику, рукавници картотека који раде на обичним пословима, курири, као и помоћно особље у трговинској контролној служби за помоћне, лакше послове, помоћне слуге за прање и надзирање рада у кабинама и надзирање рада у радионицама и продавни који не одговарају условима више групе, као и помоћно особље у трговинској контролној служби за прање и надзирање рада у кабинама и радионицама.

У другу групу улазе мањи намештеници без нарочите стручне спреме, који обављају исте послове као и у првој групи, али мало лакше послове.

До 18 године живота плаћа се 1500 дин. месечно, а после тога 2000 дин. месечно, а после тога 2500 дин. месечно, а после тога 3000 дин. месечно.

Намештеници са школском спремом

У другу групу спадају службеници обичних намештеника са школском спремом. Ту долазе они који су по завршетку основне школе стекли стручни испит са неком матуром, или једну матуру у гимназији или неку радну стручну школу.

Почетна плата прве године до 19 година живота од 1800 до 2000 динара месечно. После сваке две године уписана овај износ може да се повећава по 500 динара, а тек да износ плаће до 4500 динара месечно после 11 година уписања.

У трећу групу долазе намештеници са стручном спремом, који на основи општих упутстава самостално обављају теже послове захтевају знања и одговорност.

У канцеларијама распоређују се у ову групу: шефови одељења, књиговође, контролори рачуна, руководиоци и шефови калкулације, који воде и управљају за рачуну робу, истакнути рачуновође, шефови одељења, секретари и секретарице, руководиоци картотека са нарочитом спремом, стенографи и стенографкиње, руководиоци техничких, вође радионица са преко 50 радника, као и вође радионица одељења која немају радионице; у трговинској контроли за продају, продајни шефови у радионицама са знањем више језика, шефови у свакој струци и шефови са нарочитом спремом, обрачунски шефи, грађевински шефови, шефови у техничкој струци

ДВАДЕСЕТОГОДИШЊИЦА РОЂЕЊА ЛАВОАЗЈЕА

Пре 200 година, 26 августа 1743, родио се у Паризу Антоан-Лоран Лавоазје, син једног чиновника парламента.

После завршених студија Лавоазје је хотео адвокат парламента, а поред тога бавио се и ботаником. Међутим њега је одвукло занимање хемија, па је слушао предавања тада чувене хемичарке у Европи Рукел. Лавоазје је тада имао 20 година.

Године 1766 Лавоазје учествује у конкурсу који је имао за тему како ће се велики градови најбоље осветлити. Да би прочуо интензитет светлости,

ЛАВОАЗЈЕ
(Цртеж: Н. Б.)

Лавоазје се био затворио 6 недеља у једној мрачној соби. Године 1768 он предаје пробелу своје дисертације и постаје члан Академије наука. Већ у 1775 Турге основао монопол за барут, Лавоазје је једно од директора те установе.

Лабораторијум који је створио Лавоазје био је у стара мести где су се састајали и формирали и страни научници, како би присуствовали најновијим експериментима. Лавоазје је био невероватно радан човек, тако да је и даљу и даље радио у том лабораторијуму, не жалећи ником за своје експерименте.

Највећа слава Лавоазја настала је онда када је успео да уклони из ваздуха, дакле своју кому формулу. Он је чуо ја сваког гарбља да се ништа не ствара и ништа не губи. Данашње научнице у потпуности се слажу са овим Лавоазјеовим речима из доба Лавоазје.

Међутим хемија свој велики утицај Лавоазју. Године 1789 Лавоазје је представник места Блоа у парламенту, а 1790 године он је у једном говору упозорио: „Правимо се ми као велики оваже. Није политички да власт задемо у руке људи који треба да слушају".

Лавоазје је хотео заснивати и уводење метричког система. Године 1791 Конвент је усвојио ово предлеђе, а 5 маја 1794 са многим другим научницима и Лавоазје је био повеђен пред револуционарни суд, чији је председник рекао: „Република нису потребни научници", те су Лавоазје и друге њезине колеге биле осуђени на смрт.

ЗАБОРАВЉЕНИ ЛИК ИЗ ОМЛАДИНСКОГ ПОКРЕТА

КОСТА РУВАРАЦ

Као што је национални романтизам у Србији не може замислити без фигуре Косте Руварца, тако се исто не може довољно претставити револуционарни покрет младости Србије почетком XIX века без Косте Руварца. Његов утицај није био ограничен једино у дело, већ и на идеје. Јован Туровић изучио његову историографију и говору његових радова, говора за која је он био арбитер свих данашњих писаца. Што је он пресудно сматрао се као тако и истинито. Питање је: одакле је долазио толики ауторитет? Питање Руварчевог ауторитета у исто је време и питање његовог рада.

Још као гимназијалац у Сремским Карловцима, Коста Руварац је умео да избије у прве редове: он организује посла и предавања и већ тада се одликује неким особинама свог родног места Стари Бановци (реф. 1837 г.) поново је дошао национални колективни национализам, карловачки песимиз и оптимизам, па ће са то особине врло мешовни комплекс довести чак до мита.

После положене гимназије одлази на студије у Београд, али место да се посвети студијама права, почиње да студира филозофски факултет и то предмете чисте књижевности и естетике. Чешће престаје национално стварање тада је тада почео да отвара на врло јак романтичарски нагласак великог културног Европе, па и код Словенских Карловића постаје идолом. Руварац није завршио студије. Учио је на великом универзитету Хајдлберг, филозофију у Бечу, а историју (1864) од чувеног Ранке, али је за свој живот остао без завршених диплома.

Дакле, мићутим, о Кости Руварцу се зна мало тога. У средњошколима, па чак и на универзитету, о њему се уз сваку прилику говорило, али је мало тога разјашњено. Ако изврнеш се неколи његова чудновата пропозиција „Карловчани и ја", па ће се тек видети да је Руварац заиста имао свидјан доживљаја, већ по магичанијим околностима, и да је он сам у њима. А интересантно је, да баш сам Коста Руварац у књижевности тада, када је и сам почео да пише, осуђе је ући сматрао за критичара него за приповедача.

Приповедање је служило њему само као средство у литератури, да се пружи прилика, једни мотиви, који су Руварцу били блиски, је већ читаве да ли је он у томе успео! Али сво је тамно. За Руварца, као и за све романтичаре, одлично, односно ако није била од пресудне важности, колико сам сарадња његових књижевних радова, национални проблеми постало и чисто осетска проблем, који су тада са успехом рађа и Руварац. Руварац је, дакле, у „чувству" рада.

Стефановић Карацић и књижевни покрет око њега, умела је у нам домаћи народни живот и у народне песме, које су биле мало. Кад пропишеш је умрло живота. На жалост је у почетку Руварац, као и сви романтичари, имао изузетно уверење пошасти. Национални поглед нашим романтичарима није био толико, да су као културне претставне своје свих осталих народа, као пр. Гетеа, Хајне, Шилера, Виктора Хуга, Ламартина и др.

Комплетна оволе пису потребе, да се Руварац одмах одвоји од осталих покрета. Овај одушевљења је нашао из народа, заиста оцењиву, простојући најважнијим друштвеним појавама у је сагонео и сину успомену на ону интелигенцију која је на свој начин, у оквирима свога времена имала мало значајних. У историји претставника романтизам школе биле су Милан С. Милојевић и Панта Срећковић, и калашњих Естетике Младеновић, словенин Милован Видаковић још у осамдесетим годинама XIX века изражује у стилу националну сумњу и историју.

Коста Руварац, један од оних младића „Преодњака" како их је описао у историјату ове друштва Игњат Пантић, пазимо је свиор са свима другим младићима. Његова комплетна је са свим оригинална и изузетно јака. У једном од својих предавања у „Преодњаку" о „Домаћности дубровачке књижевности", кажно је изнео, да је њихи прилагодити ближе естетској школи свога брата Ивајлова Руварца, или са председником Академије. Надаље, да овог момента нема, сам Коста Руварац не би имао ову значај, који је добио.

КОСТА РУВАРАЦ
Литографија
из XIX века

*

Осим рада на критици, Руварац је, у свакодневном раду, хтео је требао бити само подлога постављених књижевних правила, радио на оригиналној приповедној литератури, преводио приповетки и преводио односно прерађено) драме. Осим књижевних критика дао је расправу „О слову Јаћ", студију о историји Руварца „Преодњак", „О народу", светосавске предавање „О српском сликама у Пешти", путопис „Са Авдрија", приказ „Живот Кн. Јулија Агрикола" до „Галита, у преводу Стевана Пановића, приказ „Сеоски програм Велике гимназије Карловачке 1860" и чланак „Граматичке злочудне језика" од Јосифа Винтеров, у сучатним сви чланци и ове расправе расприше расправе „Преодњак", „Летопис", „Српски Летопису" и „Српском Дневнику".

Оригиналне приповетке Косте Руварца претстављају најмање ако његовог рада на књижевности. Ту су две цеће „Крстовски бања и „Сасви дворци" и једна дводелна „Вера Јовиних". Ако ће, о њима у старих и није средно говорите. Но се све ипак ове приповетке у њима је радио свеће пажње, с тим реалности. што Руварац фабулу заиста доводи до тако спутилног расплета, да као не бих ја тако тачну једна тешка и патетична чувствителност", остави би сво ове приповетке у ранга романтера. Сваршеницу радњу у свим стварно Руварцу није дозвољавала сама природа, одн. мотност и национална егзалтираност.

Исти је случај и са приведеним приповеткама и драмама. Ни једна од ових ствари нема неку нарочиту вредност и ако у њима нађеш неки, зато је то у Кости Руварцу било најразумније: ни писаност, ни правилобање ни реалност, већ чисто осећање, често осећајно изнето.

Ту су драме: „Зрињи" од Теодора Кернера, трагедија у чет чинова о нади града Сигета и Зрињској) сирти града Зрињског; преграђена ланцрија „Никогинто" са словеном од Лаварковца, дана у три чина; две шале од не-

познатих писаца у слободној преради, истовре: „Кобно име" и „Лачни поклони или 29 фебруар".

Од превођених приповедака на прво место треба поменути „Учитељску кћер" од Рикарда Бухнза, коју је по личној) најмање као пример „српским „описателима", када буду писали радовали да виду оригиналне приповетке. Избор доста несрећан. Затим повеђу од Хајнеа „Дође слених". И то је, мислимо, све, бар колико се прошлило у новијих листовима и часописима. Јер до данас готово ни један књижевник историчар није се посвећивао делу Руварчеву, нисмо ни да их се све обухватио.

Код нас је увек у моду да се приликом народне какве студије једностимно изводе питати на претпазлике тубих студија, на проверавајући питате, те се и дадаш да се нисмо сметнуо пропавчи врло дешевље. Тако је дошло и са оценом рада Косте Руварца.

За крају треба изгласити само што је од битне важности за карактеризацију Косте Руварца. Као учених изворних романтичарских остета он није могао изнонбли радо: пресађано их је онако како их је он схваћао. Своја одрава критичарска опажања поудупцао је романтизмом изнашавање извора по уледу на Бободова Атанацковића. Па, у исто је трешно Атанацковић, грешно је и он.

„Краљевски Јанко" је обичан комад Атанацковићевог романа „Дво ждва", само са боље израженим карактерим главног јунака Вуфовића. Ако је и ако је ако ипа нимо времена, јер је имао свога вољо свој народ. С друге стране опет, ако је задрао чак ограда на јаке ношњу пре-тражила, ни чтрба вероватн, на да је и сам до навођења тим ограда на јаке ношњи, да би се у поменјене годишње сам пренасићена културна и биолошка, јер би временом нисмогао нарада надвладати осећања.

В. М. Александрић

ЈЕДИНСТВЕН УСПЕХ ДРУГЕ МУЗИЧКЕ НЕДЕЉЕ

Захвалност Београда гостима из Немачке

Проф. Вилхелм Штрос, виолиниста

Друга музичка недеља, коју је организовала београдска Радио-станица претставља велики уметнички догађај за културни и музички Београд. То је била изванредна прилика да кроз у домаћинским околностима сједи дане узвишене звонке да се истргне из стварности и да живи у царству музике, да се пренесе у свет снова.

Недеља је била посвећена немачкој музици, у којој је немачки уметници тумаче, нашој најпопуларнија мрза, откривајући дубине и лепоте дела немачких раса. У току ових седам незаборавних вечери изводјена су најрепрезентативнија дела славних немачких композитора Бетовена, Баха, Хајдна, Хендела, Моцарта, Шуберта, Брукнера, Брамса.

Одмах биле су то једнократни часови високог уметничког уживања у беспрекорно звучној вотској музичкој уметности чувених мајстора, певача и певачица, који су са поштовањем да на Немачка дошу у Београд, као миссионари идеје обновљења и уједињавања европских народа преко уметности.

Друга музичка недеља пратиће је успеха која у погледу избора дела, тако и у погледу извођења од стварнатих немачких уметника и вешто београдских музичких снага.

Недеља је достигла своју кулминацију на пати] природи, на којој је извођена Миса соленис од Лудвига ван Бетовена, за коју је код наше публике владало необично велико интересовање.

Београд, музички Београд показао се достојан овакве пажње и својих резумевањем и одушевљењем загрејао је немачке уметнике, код што је заказали и организаторе ове музичке недеље.

На првој приредби друге музичке недеље Радио-Београда у петак 1 октобра 1943 год. чули смо симфонијски концерт на коме су била изведена дела Јохаиеса Брамса и Антона Брукнера.

За нас је био срећан избор а велики музички догађај чути дело Брамса и то његов Други концерт за виолину и чело А-мол опус 102. Овим делом уредио сам и упознали и два велика савремена репродуктивна уметника немачке музике, професора Вилхелма Штроса — виолина и Рудолфа Мекинкера — чело. Они су нам одличним претставили то техничким тешко извођално дело.

Диригентско је Карл Лист, диригент београдске Радио-станице, који је одличном пратњом пожитио солистима да дођу до великог успеха.

Као другу дело чули смо IV. Ес-дур симфонију Антона Брукнера. Дело огромних димензија, проблематично за диригента као и оркестар, ради густе инструментације, чули смо у одличној интерпретацији г. Карл Листа, који потпомогнут одлично уежбаним оркестром, иначе пуне да је монументалну партитуру немачког композитора дао пуног изражаја изводећи од Штрос квартета, који је техничким савршено и музичким разлогом отворио *D-мол квартет*.

Одличан Штрос-квартет који сачињавају професори Виктор Штрос, — I виолина, Ричард Хеберт — II виолина, Валентин Хорта — виола и Рудолф Мекинкер — чело, остаће код у успомени као изванредно музичко догађај у свеопштинској концертној сезони и надамо се да ћемо овог пута на њихов концерт.

Као трећу приредбу друге музичке недеље Радио-Београда чули смо други камерни концерт, на коме су суделовали: Ерика Рокита, соприо из Беча; Гинтер Кирфуер, клавирист и диригент оркестар београдске Радио-станице под управом Карл Листа.

После одличног отварања Увертиром у *Ди* од Јозефа Хајдна, певача пан је Ерика Рокита, концертна певачица дос *Немачке* а-ријс од Г. Ф. Хендела, као и песмама *Изкарантус* из де-мол миса и *Из ра косторе* од В. А. Моцарта.

Г-ђа Рокита, концертна певачица немачке школе, високих техничких и музикалних квалитета, одличио ако је отпевала ове три арије и помоно доказала да код певача није важан сваки глас, него музикалност и велика култура која код стварају певача од ранга.

Занимљиво дело Давида Хајнена, *Концерт за четири флауте* уз пратњу оркестра, одлично су нам интерпретирали као солисти чланови Радио оркестра, под управом Карл Листа.

У другом делу концерта смо чули *Концерт за клавир Д-мол* Себастијана Баха. Као солиста појављено са Гинтер Кирфуер, који је врловажним техничком и музички разумевањем за стил отсвирао D-мол концерт.

На крају концерта дириговао нам је Карл Лист *Симфонију бр. 1 ио-дур опус 21* од Лудвига ван Бетовена. Прва симфонија младога Бетовена, пуна весељ, расположења, у којој се мистимично већ назире III, V, и на крају трећа и девета IX симфонија, мајстороски нам је изведена од Карл Листа свеодрно потпомогнутог одличним оркестром Радио-станице.

На солистичком концерту у уторак 5 октобра чули смо три врхунетска немачка уметника гг. Дорис Виндлер, Хајнц Мартин и Рудолфа Вика. Чули смо песме Франца Шуберта, Хуга Волфа, Јохаиеса Брамса и три арије из Моцартових опера.

На тим концерту имали смо прилика упознати праве концертне певаче, који су одлично певали и показали високу вокалну и музичку културу у концертном начину певања, концертних песама подразумевајући немачких композитора тога стила.

У прем делу чули смо песме Ф. Шуберта, које је певао Хајнц Мартен, тенор из Берлина. Ф. Шуберт, мајстор романтике дао је немачкој у уједно и светској музичкој литератури вечите драгоцености у својим уметничким песмама. Он је праве творац је дао ове гране у развоју немачког „Лида"-а, чији почеци потичу у далекој прошлости. Велики уметник, као што су Д. Виноху и К. Мартен, мајстороски би певали уметничке песме и показали да прави певач-уметник и са концертним певањем може приказати љубавну и кокетне успех, не користећи се јефтиним сретствима пројевних оперских певача.

Са најзанимљивијим остварењем чекивали смо претпоследњи концерт друге музичке недеље, посвећене Миси соленис од Лудвига ван Бетовена. То дело немачког немачког композитора тако јако је димензија, да је технично њена могућности да се задовоље сви захтеви, које то дело тражи од извођача.

У немачкој композицији мање срећан, Бетовен мисли као Себастијан Бах, највећи класични могу и то цело само инструментални дају, али нема Бетовен стоји и са својом православном мером *Миса у Ц-дуру* као *IX симфонија* по истој мисли као и у осталим својим инструменталним композицијама. Иначе Сочиненуја Христа на Маслој гори близак је духовној Хендела, а његова *Миса у Ц-дуру* рађа је Хајднова оратеријумска композиција. Много између тога је ње гова *Миса соленис*, највеће дело монумента времена; сваком ако литургијског акорда, лукоспасе али нема ни црквена музика. У концертној сали Миса соленис остаће незаборавни утисак.

Ми смо имали пливање да чујемо одличан квартет солиста гг. Ерику Рокиту, Дорис Виндлер, Хајнц Мартен и Јохаиеса Вика, хор београдске опере и Радио-станице са симфонијским оркестром под управом најбољег немачког пратоварог дирижента, универзалног музичког директора, проф. Ханс Вајсбаха из Беча.

Главну улогу у овој великој Миси има хор, који је овога пута одличан ревне сво] задатак. Хор је одлично спремио г. Хајнцен Шредер. Велики сиксад са стаје искало је квартет солиста, који је одлично вокал солистичке партије.

Суверено и стилски одлично диригентско је наступ генерални музички директор Ханс Вајсбах из Беча, који нам се сваким туменљивим сво партитура кретао ово као одличан диригент једног од највеће дела немачке покалног инструменталне музике.

Диригент проф. Ханс Вајсбах, Беч са немачким уметницима Ерником Рокита, сопрас, Беч, Дорисом Виндлером алт, Дрезден, Хајнц Мартеном тенор Берлин и Јохаиесом Вилхелм бас-баритон Франкфурт

Један од успелијих типова које је дао Хајнрих Георге

ПЛОДАН УМЕТНИЧКИ ЖИВОТ ХАЈНРИХ ГЕОРГА

На данашњи дан, 9 октобра, велики немачки глумац и филмски глумац Хајнрих Георге напунио би 59 година свога живота. У цео Немачкој овај дебелац је постојано обожаван. Свим својим срцем волео је овај велики уметник Немачке.

Хајнрих Георге је данас један у филмској и позоришној уметности. Његова коснава фигура, његов глас који грми, или, опет, који шапће, јесте појам који је

НА НОВИМ ПУТЕВИМА

Хајнрих Георге је пре кратког времена добио задатак да једна трупа за снимање филмова и игра главну улогу у првом филму ове трупе „Бранков ким рев". У овоме чланку Георге пише о своме новом задатку.

Када сам пре неколико година примио позив да ступим у сарадњу са једном филмском трупом, сам сам себи рекао: Ако ће ова трупа моћи да ради у истом духу у коме је радила Тобисова, онда ће ово бити за мене права прилика да се вратим филму, који сам толико волео, и да у њему поново нађем своје место.

Ја сам у филму видео нов, велики уметнички задатак, који ће ме испунити срећом и задовољством. Ја сам желео да у филму, који ће бити снимљен у Југославији, дам своје најбоље, да покажем своје способности, да покажем да сам још увек у стању да играм велике улоге.

*Ја сам желео да у филму, који ће бити снимљен у Југославији, дам своје најбоље

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

О ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ ФИЛОЗОФУ

Сергеј Карагеорг: Одломци. Наслеђе „Југославе" и д. Коваљина „Беседе светске књижевности". Увод од Петра Шегедина и Мајка Бакић Трговац и коментар од Димитрија Најдановића.

За познаваоца је идеја родољубља *Бакара* од њиног настанка друштвена средина са својственим чинове школе школе и филозофа Сергеја Карагеоргија Свилајског и необичности његова лица овај полетак Данка је знатно утицао на духовни стварни културног Запада. Карагеорге је Шедеру и Бројковић до високе потенције. Селма Лагерлоф се једно мо- ме бавила, а ја сам је помагао да се мога расправити са продавцем Карагеорга. У Немачкој, Француској и Италији има вероватно број Карагеоргових поштовалаца. Код нас је до сада утицај њиховог, и ова књижевна делатност је остала без филозофије, као и свима онима који интересују проблеми естетике, књижевности, биће више него добродошла.

За нас Карагеорга је загонетка остала, откако је почели бавити се њиме. Шпанолуцка, великих лектире ТИХ за Хиперборејске подносећи. Овај изузетно поштовалац Хегела, који је проблемима Хегелу чудо- вумљивост, наслеђује и сам за му те, доста чврсто, пробији ова необјашњиво.

Није овде место, а нисам ни за- позван да дам суд о критици приређивача Карагеоргова, професора Универзитета Београдског Ивана Бошњака и богословом о- ваког пишеног да о том каже ко- ју своју реч. Нас занима више Карагеоргова критика времена, и његов поглед на нашу садашњу духовну суд о томима која заслужује да буде изнесен.

„Ово је моје уверење: поглед *Бакара* сматра да је овде истина *ако* је *сувише* истина *ако* да *мо- жемо* поћи за њом. Ово је *и* друго схватање живота, по ко- ме је суда само *истина где је* живота."

Зар не звуче Начински, или Ка- ко Кјеркегорово ове речи:

„Сваки појединац који бежи у гомилу... подаје свој део културе, духовну стваралачку моћ са се- бе."

Сви велики инсталиши и ко- варедници нису послушни за се- ћање чиме показали једном ве- ликом мислиоцу, кто што је сва- ратила белешка.

Треба знати нашоре преводи- ција да Карагеорга претстави нашом свету. И горда чињеница да ће нашу књигу да ће ње- у контексту интересна дао с ство- ром задовољи, мишљења сам да треба да је нашо него задо- вољи, јер су позните техноло на које нашлази преводиоци и ваковине и разумевању дела- ма него што је то Карагеорга. Незнанот до Најзанимљива вред- ја је пошао. По Најдановић је у контексту интересна дао с ство- ром стручну анализу Карагеор- дове филозофије. Пошао и по- ред тога, мислим, Најдановић је сувише био под утицајем Кир- кегоровом гледања на „публи- ку", па нам нагласа посвећивао ред и ограничен појам се он обло- по на нам књижевни опет, не ва- ше, ако ће нам моја мисао ви- знатнија код нас утом да по- тврди Кјеркегора. Др Најдано- вић пише:

*„То и за се изгледа гарантује- ма Сергеј Сагеоргијевић Свилајски, свесно сарадник, веома је вољан, као по мишљу Божјој мислиоц, обрео на једном духовном просвећеном тренутку, то ће та чињеница, не- што, по се поклоност? Зар нам изгледа да у нашој ратној ситуацији свако ће ко- ристити за своје сопствене циљеве? Зар нам није

БЕОГРАДСКА ОПШТИНСКА ШТЕДИОНИЦА

БРАНКОВА УЛ. БР. 2

Прима улоге на штедњу

Отвара текуће рачуне

Врши све банкарске послове

За све улоге код Штедионице гарантује Општина града Београда

710 1—1

Повлашћена штампарија у Загребу

СРПСКИ НАРОД

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 89. Год. II
Београд, 16 октобра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

ЕНГЛЕСКА БЕЗ МАСКЕ

„Мацдоналд Енглеска, да је Немачка извојевала рат да би довела до светске хегемоније не одговара стварности".

Ово констатовање привлачење пажње из њиме малог енглеског провинцијалног листа — иначе би се тешко задржао огромно крупна основне теме где. „У једанаест књига" — већ из последњег броја енглеског часописа Nineteenth Century and After, једног публицистичког органа од по литичког значаја.

Отворено и јасно овде се каже, да Енглеска, иако је до сада чистих разлога, рата Данцига, објавила рат Немачкој, већ из разлога, што је Немачка покушала да уништи сваку равнотежу снага у Европи.

По енглеском назору сваки европска сила, која би желела да стварно и сталожно живи у њеној земља постоји, мора је у извесну руку ње „европеске". То „одржање равнотеже снага" као основ свих других расуђивања. Када би Немачка променила свој режим, то није ни ње било разлог, изазову уколико представљала за њу. Тај исто тако би одговарао „европ ској ситуацији европске ситуације", и ни ће се обнирно на „Јалте, као што су фашизам, социјализам, национализам или комунизам".

„Радује једна Немачка са двогубрзом, која није сувише јака, нити једна сувише јака заборавне Немачке".

Последња догађаји у Италији су исто тако опширни, као што су 1918, допуштени сами новим чистим правилом, новом уставу на основу поновне политике. Недвојбено Немачка знају, да национализам народа дружава ни огромну силу и костованост, ради чега се бере против ње. Но исто, обе националсоцијалистичке идеје исто тако је не Немачкој осигурао животну снагу.

Далеко, није у питању режим једне државе, као што је то енглеска пропаганда тако тврдила и истакла. У питању је универзалне једног противника који је себи поставио, да изгради односно друге, националност, сигурност и слободна социјализам. То је био разлог обиља рата почетком септембра 1939.

Генерал Симовић и Италијани

НАПИСАО
ЂОРЂЕ ПЕРИЋ
шеф Српске државне пропаганде

Одговарајући генерала Симовића у дочеканом који су дочекали до рата и пролазе Југославије довољно је упутити на већ познатих чињеница.

Ми смо, мислим, сада у вези тражења да нашој јавности кружило мање до сада непознати докази о стварном односу човека и о логичној кобној улоги у свему нашој држави и другим нашим великих периодама тековина.

По успеваном извршењем државном удару, у ноћи између 26 и 27 марта 1941, генерал Симовић, добро знајући какве ће такве последице имати тај догађај по мир на Балкану, покушао је пошто пото до добије у времену. То му је требало из двојених разлога, с једне стране да би могао спровести мобилизацију и концентрацију југословенске војске, а с друге стране да би онеспособио англо-француску дипломатију да увуче још више крижму у рат против Немачке и њене савезнице.

Зато је ће Симовићевом новом министру спољних послова до Немачке већ наколико сат по извршеном пучу, 27 марта

[illegible] је војводство Јовановић, а са таме је повабљено пољопривредне интересе и политичарство. Да је то нашло на пријем је познато. Ово је само један од примера како су Немци умели да дају и како су умели да се ревање нашло обавезе.

Ово је довело је дезинтегрисање судбоносних потрудила у војном политичком погледу и у фронта, тако и на Синајским Брегама немачког официра вођства, који се с борбама са италијанским војницима реже уз рами. У рами су да пред покретоносност средих италијанских дугова. Борбе код Тобрука показале су да је италијанска пешка и њихов оклопник једнаког, под сасвим једнаким и сигурно не најлакшу војничку снагу дужност.

Али се не да нешто затајити, да је италијанско војство чинило изванредна дела, која ће нашим ратним хроничарима бити предмет дивљења. Кукавичко држање појединих официра и генерала нема ништа заједничког са другим, генералом Роатта, чија је искуства и дипломатска вештина у многоме допринеле томе, да се Италија не нађе у рату са Југославијом. Али ни ово није остало без утицаја и на војску. Не само да је наоружање и обука војске, нарочито моторизација и возарска, биле у знатној мери заостале, већ је и морално стање, нарочито високе чете генералштаба Бадоља, до извесног степена било сама таква слабости одбијало, као што је то био случај код немачког војника.

Несумњиво, да је многи италијанских официра било способно на смела [illegible] али то су биле појединце. Војници је обишао дубоко виши чин, уколико је [illegible] је [illegible] је [illegible]

Генерал Симовић и Италијани

пријатељство, у случају рата непријатеља рата на Балкану остати неутрална.

У предложеној декларацији изјављено је још и то, да је југословенска влада у духу пријатељског става упознала италијанску владу да ово своје гледиште оставља на снази и у случају сукоба између Немачке и Југославије.

О овоме италијанском предлогу обавештен је одмах и Берлин преко свога посланика у Београду. Ово предлог су се одмах и без колебања изјаснили немачки фактори до Хитлера и Трумбулла, који и потврђивање владе Стојадиновића, дали су се генерал Симовић и министар Рора држали своје равнодушно.

Истовремено је дискутовано и о питању одвајања југословенских делегата у Рим. Знало је рећи и само да је италијанској владу отпутују као делегати Сло Бодан Јовановић, др Мачек и др Новгић.

У почетку разговора изгледало је да ће доћи до споразума, међутим у току дана што се одвијао сталних састанака делегата Југославије Трумбулла и немачког представника, који је за њега био присутан, дошло је до тога да је италијанска страна одустала од свога предлога.

Упорност генерала Симовића

Генерал Симовић је на највећи начин дао да не може да прихвати италијанске предлоге става што на њима да допусти, да Немачку у Србији у случају њихов отпорних интервенције у Грчкој. До поласка министра Рора с краљем у Београду, доказујући му да је италијанска предлог прихватљив, тако да је и он сам мислио нормално приступање Југославије Тројном пакту и нагласио да нам наступање, о чему се никако нису никоме разговарали немачку Београд, Рим и Берлин. Због тога питања оружјем интервенција Немачке у Грчкој, генерал Симовић је изјавио министру Рора да ако немачка пређе преко југословенске државе.

Али, генерал Симовић је упорно остајао при своме гледишту, изјављујући да Немци могу мећи лево и десно до Солуна, али у Со при томе, док је на њима у том праву, по његовом мишљењу, једино то Југославија има.

У једном тренутку била је ситуација врло критична, али је дошло до жучне препирке између генерала Симовића и његовог министра спољних послова др Новгића.

На крају је овај састанак завршен једном изузетно нејасном југословенском премијера, који је италијанском делегату добацио, да ће у случају рата Југославија са силама Осовине бити принуђена да југословенској војсци отвори пут кроз Албанију за Грчку и да ће због тога напасти Немачка која се тако нашла без заштите у њеној.

Италијанске дипломате му је одговорио да о овој евентуалности не може да расправља пошто није војник, али чак и под тим претпоставком он не види зато би могла Југославија да добије, пошто је она у случају рата са умањеној снази због отпочињања рата пуштањем на њу нових већ премијер.

Пучистичке наде у Москву

Ова коначна промена у ставу генерала Симовића према Италијанима последица је совјетске интервенције у Београду. Као што је познато, совјетски отправник послове Љубичев почео је још у току сметања југословенских министара са посланицима Мољотовим пучистичког рада по линији Совјетског савеза предлогима чак и тајног одбрамбеног споразума са Немачком да не нападају једна другу.

Кратко, ако једино рат је стварно рада америчке питања. Сам рат сигурно неће донијети ништа рада. Решење југословенског питања једино у интересу народа, може да учини крај рату. Свет неће бити исти после рата.

Јеврејске интриге дају сигурну подлогу капиталистичко-комунистичке коалиције. Ако се ова коалиција сломи, онда ће и политички положај Северноамеријанских Сједињених Држава, као и положај народа из Јапана, као су северноамеријски политичари и публицисти изнели да трајан је мир могућ само ако се постави равнотежа. Тај светски мир се постиће једино ако се Немачка, Италија и Јапан буду могле развијати у правцу њихових природних потреба.

Немачка треба да добије Русију, Италија Африку, а Јапан Кину. Ако се ово не учини, онда ће Немачка, Италија и Јапан бити принуђене да се боре за своје животне потребе, а Америка ће бити принуђена да их спречи у томе. Ако се ово не учини, онда ће Немачка, Италија и Јапан бити принуђене да се боре за своје животне потребе, а Америка ће бити принуђена да их спречи у томе. Ако се ово не учини, онда ће Немачка, Италија и Јапан бити принуђене да се боре за своје животне потребе, а Америка ће бити принуђена да их спречи у томе.

НОВИМ ЖРТВАМА СТРАНЕ ПРОПАГАНДЕ

ПО ДЕЛИМА ЊИХОВИМ

Прошли смо мере реки, у бобујуће српски народ да је у његовом животном интересу да по свему пеку очима мир и ред до краја рата. И вељало, огромна већина српског народа еказала је ове своје жеље нашу. Јер више нејубљавање од свих реч по којом мере продужене српске крви, исто удаљи пропасти.

Али још има оних којима ниси довољне све досадашње патње српског народа. Они не противодиже братску љубав и слогу, они би хтели да нашему братоубилачком грађанском рату, у коме бо српског народа потпуно нестаје. На жалост, ти жеље неки комадић нас задовољавају, и себе ослобођавају.

Дали ни зрачимо код сваким животом одношу, вама није нешто да гостеку или на нога? На брата Србина! Под видом тобожњих национални идеала врше се често чисто лични или партијски обрачуни, па чак и убиства из личних побуђивања и дворачких побуда. У неупрељивим ставу каспру на живот окупаторских водића и њихове на српски народ од нас. Је ли то српски? Је ли то српски? Не и никоговић! Таких људи никада нисмо ниску ослободиле! Они могу бити само уништитеље и уништитељи. Можемо и ми и сви о себи говорити што год хоћемо, и за нас и за нас који Христова реч: „По делима њихови познаћете их".

Широм целе земље народ даје свој суд и о нашим и о њиховим делима. Ваше од тога: ни прекиње да га чује ни разни „ослободитеља" остане на миру, како би преживео ово најтеже доба своје историје. Неспокојство ова осећа да се ради о његовим биту или пибиту.

Уколико нашо побољшаним временима у сусрет, утолико ће српском народу мир и ред бити све потребнији. Јасном рата никада нису били ни благи, ни милостиви. Ко зна шта нас све чека ми и онда кад буде изгледо нудим као змије! Јер данас се више не зна где почиње фронт, а где завршаје позадина.

Умиривање се данас неколико теченине и руке чланом градови. Немудри убијају ноћу и ноћу дању. Подсећа: јост умна све већега мала, зато ако нађа сам хлаче српске чланчинице може је дати добе од једног живог и доброторног Хришћанства, не је од нас тражио љубав, сећањем, самосвешће.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Од дана повратка у земљу претседнике владе Народног спаса, генерала Недића, страна пропаганда појачала је темпо свог рада како би обманула српски народ и покољебала поверење, које генералу Недићу у народу ужива.

Какве сам тпупости нисмо се изслушали подмитљиви свештеници, чак страна мафија, које користи нежност наше свете, јер се тешко најбоље прекидају, свете, али се у тим кутија на скува. Позивајући добро намјетљиве наше свете, страна пропаганда наводно је улетала та зилотове како би тиме нашу част завредала, да би дешњој влади створила сплаћивање успеха генерала Недића и његова середника у земљи. Страна пропаганда је наше тако далеко да је појединим недоучицама у унутрашности слала писмене, упућивала их на поштовање успеховима.

И сад то наш је свет гутао, но мања но виде, нападајући агенативо Москве и Лондона и њихови ињеница у нашој земљи. То су бела нове нерске страже пропаганде које су су остала као и много пре њих. Па итако, сва ова глупости страна пропаганде трајале су чак и живити водиле цветове, ни су са одних и рачуницама, јер и вгади је на свако страни трудило да народ на то стене што под утицајем тих лажи непријатељске српског народа.

Колику су безопасност показали у свом послу страни агенти, да се из тога, што су они непријатељи користили чак стварали и предмет рад, ви дотле нек буду објављени. Иначе да нам тачно, да је читав српски народ своју високу свест и моје дао обликује, он данашњи. Бити је непријатељске нотаде, али српски народ са свим правилно одупрао пропагандистима! одлазећи своју мудрост довољни и примљени свих навести са најмањи разарања.

То је он учинио под утицајем опет свог председника генерала Недића, који је ја у свом говору у Београду, 29. септембра, рекао да се чува страна пропаганда и да је њој неопходно не верује, јер она што мо да добро, добиће тешко, иако је српски народ бити на врема добивати од стране српске владе поштено и јасно о њеном овом појединим путовања.

Српски народ данас се уверио да сва ово што му је било сверодавно писмено или усмено пола ознамено српским или пријатељским повереним сапоставља, нпје истина и да је сапта ово кашњење било у томе, да се обмину и у њему позабаљу поверење које код у своју плаву и своју слободу, генерала Недића.

Сва ова, цела се последњих дана одгађања у нашој земљи, очита показује, да наши непријатељи не спавају, него да су на послу и ново рада да нам неку забрају увесу у наш народ.

Њима су код неколико у рачун, да виде смирење српског народа, зато непрестано розара у народу назависност неспокојство и немир јер за то су појачали и то их је главни задатак. Али су са својим овоним радом отерали и показали своја нача, да су још ту и да их се треба добро чувати, јер могу још много начињу да назову у нашој земљи.

Они ће продужити тај посао и даље, јер су за то плаћени, за то им се дао средсва и не пиједном већ рада већ ради оних ликвидних Саба, који најчешће на користи немају нпкаве свете, јер се тешко најбоље прекидају, свете, али се у тим кутија на скува. Позивајући добро намјетљиве наше свете, страна пропаганда наводно је улетала та зилотове како би тиме нашу част завредала, да би дешњој влади створила сплаћивање успеха генерала Недића и његова середника у земљи. Страна пропаганда је наше тако далеко да је појединим недоучицама у унутрашности слала писмене, упућивала их на поштовање успеховима.

И сад то наш је свет гутао, но мања но виде, нападајући агенативо Москве и Лондона и њихови ињеница у нашој земљи. То су бела нове нерске страже пропаганде које су су остала као и много пре њих. Па итако, сва ова глупости страна пропаганде трајале су чак и живити водиле цветове, ни су са одних и рачуницама, јер и вгади је на свако страни трудило да народ на то стене што под утицајем тих лажи непријатељске српског народа.

Колику су безопасност показали у свом послу страни агенти, да се из тога, што су они непријатељи користили чак стварали и предмет рад, ви дотле нек буду објављени. Иначе да нам тачно, да је читав српски народ своју високу свест и моје дао обликује, он данашњи. Бити је непријатељске нотаде, али српски народ са свим правилно одупрао пропагандистима! одлазећи своју мудрост довољни и примљени свих навести са најмањи разарања.

То је он учинио под утицајем опет свог председника генерала Недића, који је ја у свом говору у Београду, 29. септембра, рекао да се чува страна пропаганда и да је њој неопходно не верује, јер она што мо да добро, добиће тешко, иако је српски народ бити на врема добивати од стране српске владе поштено и јасно о њеном овом појединим путовања.

Српски народ данас се уверио да сва ово што му је било сверодавно писмено или усмено пола ознамено српским или пријатељским повереним сапоставља, нпје истина и да је сапта ово кашњење било у томе, да се обмину и у њему позабаљу поверење које код у своју плаву и своју слободу, генерала Недића.

Сва ова, цела се последњих дана одгађања у нашој земљи, очита показује, да наши непријатељи не спавају, него да су на послу и ново рада да нам неку забрају увесу у наш народ.

Њима су код неколико у рачун, да виде смирење српског народа, зато непрестано розара у народу назависност неспокојство и немир јер за то су појачали и власти које њоси и одговорност за сва свопштења ова врста.

Страна пропаганда нема се заустављати само на оним што сам досад чуо, изнесла ће она и нпкаве друге и горе стварн, али српски народ не сме више веће дати своју непријатељима. Пример за разбијање домаће покоја нам је народ из Поморавачког округа, који не само да не прима више страну пропаганду, него одлучно прети свим оним, који се њима служе или њу у народ приносе.

Тако се треба дрвати права непријатељу. Ја ће нпкога не срећа заобићи наш народ. Народна филозофија вели: штуја рука сеје не чешки, страни агенти у нашој земљи нису за то ту, да нашем народу помогну него да се заведу и њиховим ликама нападама употребљују ће за туђе интересе и обрачуне. У том погледу много сам искусили и то нам је довољно нпше за у будуће нпко траба да се дрвима према тим страним агентима и туђим пропагандама. У којпко наша задаћа буде со сва вреће сређивати и сникривати, у толико ће се нптпко рад страних агената повећати, или у том пнко ће мање имати успеха. Јер се српски народ довољно опасности да би их поверовао и насао.

Ми можемо нове жртве стране пропаганде, али само својој наивности нпмају да приписну што их је ово свпшло. Нека ће нам ово послужити за пример, да се у будуће боље чувамо. Неје у питању само благонаивна и неговска пропаганда, већ и сама странка елемената који немају рачуне да виде српски народ спокоји и сређивање са Великим Немачким Рајхом, у којпко је гарантпст ова. Нека нам зајбе страна замели узеја сиге и зрабрости, да надомпно до краја мудро и чашатно, јер та је једини пут наше слободе и спасења.

О. П.

Једна симболична свечаности

Годишњица оснивања Васпитног завода у Смедеревској Паланци обележена је у недељу великом свечношћу.

За ову свечаност може се рећи да је жпли симбол јединственог напредовања српске омладине, јако да се с њом може рећи да се у њој огледа целокупни историјат дела вожда генерала Недића, који је у свим тешким

Министар Јонић у пратњи управитеља г. М. Поповића обилази Завод у Смед. Паланци

(Фото: Државна пропаганда)

и хапгличним временима основала Завод и помагала га да буде розвијен традиционално напредне омладине.

Ко је у недељу присуствовао тој свечаности јасно је могао да стекне да је напредовање нпкаје Завода у појединости тешко.

Не само да се оснивању и развијању, смештају у Завод, недело преопређивали, него су они своја предавања, сређивање, које нпкоп не може рећи да му нису дали ужор омладинском делованја.

Дошли су на тору свечину, али су одпла изгледи рођаке, обрадили се лепо и весело, и својим бистрим очима увидели шта им нпко чинити. Заиста су изгледи, пријали да ће радом преобразити и себе и сву родпну, па са за нпкога врсме постаћи резултате који нпсу слутили ни част. Својом зависти и својим руковођ од лепнпк напредовања, образовањем, уредношћу и на уопште нпкаквим чатрнаест хиљада земљишта, ни којпко је свима стопа одличне воље и пажња рада оказале.

Умпрено од приредбом посвећена, ова сала пуглуно васпитача и деца од вешће, који ће нпкаје васпитавати ујутро је изгледи који их ће бити и она вспрнеће и радом и радом своје воље, и по зобљују деци ка које се указује користи и на које нпка жпи изгледе народних интереса.

Организација рада и самог живота у Заводу је беспрекорна. Она потпуна на најдоследнији радне омладинске колективе, и ако се даје вде, васпитни и радни систем сво се више усавршава, све више одређује самоуправности и радном духу младинских питомаца.

Завод распалаже активним школама, и исто тако пнстоје и одређено школа по основу наставе, у којој се пазпнпм основи примењују за практичне вештине. Међу питомпнма влада другарско осећање, одговорно је увек воспи, да ако пнкаје деца пнсу пошла за њим, или пнсу пошла по њима, већ се пнкаје пријатеља, да ће у будуће боље чувано. Неје у питању само благонаивна и неговска пропаганда, већ и сама странка елемената који немају рачуне да виде српски народ спокоји и сређивање са Великим Немачким Рајхом, у којпко је гарантпст ова. Нека нам зајбе страна замели узеја сиге и зрабрости, да надомпно до краја мудро и чашатно, јер та је једини пут наше слободе и спасења.

О. П.

СРПСКИ ЛИСТ СВЕТУ И НАШ СВЕТ

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

Стаљинова нестрпљивост

Хаосније је ових дана најзад да ће рат трајати још две године. На ту његову најаву смтро је реаговао московски лист „Рат и радничка класа", који је једно водствашких совјетски органа, јер одрестсаља свакидашњу пропагандашку. У том листу каже: „Ако је човеку у коме се хоће да зло и безкомпромисно осуђивати злотон да коалиција Британије и Америке одуже одређене рокове друга. Вољели ми, без и најмање увећања, зна да је потребно да се рат неодложно заврши.

На завршетку овога значајног чланка совјетски орган трамби „пошитене опозиције", које би нигде да скрије рат. То је онет стратегија лажова за успостављање једног новог „другог фронта" у Европи. То је опет једна совјетска „дезинформација". Британско-америчке снаге су толико на уловима да образовно Совјетски Савез не мора да преноси бесмислице о експлозији кад и та бесмислица нашло неће да поклоне господину листу Лондона и Вашингтона.

Ето једног новог чланка у московској „Рат и радничка класа", коме дано у америчком часопису „Лајф" пише адмирал Леги, америчког адмирала Пратт, који са бива ситуацијом на Пацифику. Овај америчко стратег предвиђа да ће рат трајати до 1946 године. У том погледу Пратт нема једнокрајн стратег коалиције. Исто тако и Черчил каже да ће трајати 14 година док Британско-америчким оруже Јапон.

Тако, дакле, ако је рат ваше прорицања него обичним дилетантима предвиђања) не може да траје ни 4 ни 14 година, ни о каквим се ратовима не може ни говорити, ако не ратовима који трају 2 или 3 године. Зашто амерички војни стратези и ти тобожњи рата. Зашто амерички војни стратези и ти тобожњи рата. Зашто амерички војни стратези и ти тобожњи рата

ВРШЉАЊЕ МРАЧНИХ СИЛА

Код те претсељења владе народне спаше генерал Недић, говорећи недавно са своја кућа у Немачку сваки од нас желео је, са свим сигурно је желео да нађе са њим је успешно и обимно своју мисију код Вође Немачког Рајха у интересу српског народа, мисију која би могла бити одлучитеи детаљи тога пута, али је сваком њима генерала Недића, да је он потпуно задовољан постигнутим резултатима. То је био сигнал за низе умутрашње напредњаке да одмах отпочну са својом акцијом, јер сигурна и преспобљена Србија, готова је њихова пропаст. Зато сво им је очекивање тродневну акцију мрачних сила, као што је ну напласно у свом претлазу сликом видеду у генерал Недић.

На се, ни ми, нисмо се преварили. Мрачне силе на шуну коју разарају нашу земљу већ више од две године, помоћу рад у земљу, да по сваку цену спрече оствар последње по српски народ, са ста генерала Недића. Предс земље, они кажу, са с једно страше провокацију сасвитске власт а да ће Србија бити ослобођ кажу како ће наше земљу пос ственим као чувалима немаца и трудиће, и наш народ као бу ствовао. Ми нисмо ни шест ништавили пројекта и не ништавила.

Ми смо тај циљ већ означили Сталинград је већ један, као и ци земља и не дозволити тоталну Немачку, сребрење пријатељ одређено је и ослобођење народне хајнте. Ништа то није не страшно, ни неразумљиво у овим данима историјским. То је политика и борба за крајњи успех не политике на српском тау. Али је жалосно и неспрат ново, да те мрачне политичке силе падају подлим мерама српском народу. Јавност у нашој српској ври плашљивци да сувим златом.

Тако неслажени Срби подмиру руке рачуне и забијају сво ним колима живота своје родбине земље. Ти стотине непријатеља српског народа сигурно по свему другом до одлици Срби у међусобној завади и да им не дозволи да се то на њих сложе. За то ни у туђу у борбу једне против другога. Ма тај напад они поноћ ћавицу хаос у земљи и од је дају народ српски стварају борбу у очима свих, који су му пријатељски наклоњени и на који зависи судбина наше земље.

Енглеско у томе предњачи. Ми смо и досада износили мисли и кривце њене за ту енглеску политику и нећемо сви ипак то ста. Та политика није за нас ништа ново, па ипак ново ни после повратка генерала Недића у земљу. Она се не мења, остаје умен непријатељ српског народа до крајних могућности у заборави њених непријатељских интереса и ратних обичаја.

И ми не можемо поранити, да су је многи Срби одлично послужили. Али опет постоји је у нас Срба једна велика мана у њеном, као је Енглеска под притиском балканских интереса чешћеног Бајрон Стељанг: а са Балканом и нашу земљу, да бе ња та балканизација енглеска тражењима најпод обвити у је дан једнистени комплекси фронт, те њено се заједничким сваком плутократ покажем ком ту да не Србија и гранити народ постане тле. Ми смо се њима да је у непријатељ то једна страни окупног која ће елементе ови да сви Срби обрнуту једнистве ни фронт у сабљани творног балканизације обилности. И чини је ствар била да врло добром нуту и због других околности Тако, Енглеска је готовила и подстицала Драшу Михаиловића и

отпочета са фашинирањем његог „српског покрета" иако се појављује скапавање који су дали називи „Јато" и вишеструки је за крвопоп комадирање „ослобођилачке" војске на Балкану.

Не улазећи у то, које ово тако, који народности припадају говорја се створио у Србији као интересује зашто се тај тим кр ствара баш у Србији. Да ли ослобођ Не му сигурно није зашто ја сматрају Србија, па му је сло борба - отпорног народа девета брига. Прекат свему томе, бе

Драша Михаиловић у ћор-сокаку

Драша Михаиловић, који је ова безобзирна пропаст Тито, односно Енглеска, дао је дељу „ослобођење", напустио од свог дотичашњег протектора и непријатеља - петрфеше Енглеске, да би се с њом у ме мученим положају. Док та је Енглеска напољовала на клањал своју обавезу, управљајући ставу да у њој гомила које је око себе окупила, спорих противника, и да у њима, а тад сада када га је Енглеска напустила, настоји је потпуно повољан да буде у ситуацији у којој ће ослобођење" војске, решавајући сукобе, какве.

Дрошења се нарочитим напе на позицију и не изгледу. Нем сваком случају на кладно рад и свиду руку пита и како хоће, на чега се рада моја жеравља по српском народу. Иако пашетиће свом непријатељу датиме и обе ових српски народ не тран по-како. Али дуге нам ако ће Драша Михаиловић пустите ст у крвави сплету, подигнувши злочина. Без сваког потреб ће Драша Михаиловић, једнак ће, једнике заштите српске ви ја.

Треби опет, врше продирања пљене српских домаћинстава и ране осветс.

Сад тек може Драша Михаиловић да направи биланс свог рбијног српског рада. С једне страше непомућеног спокоја на ме са осећањем Тајом убеђа, пљачки а лакши српски народ, дић с друге стране, вештог ни ствара, да је Енглеска готове неизбежно једнако и плаћању српске домаћине. Завод од Енглеске ће рећи да је он изградио ње политике које је спровођ ни 27 марта до овога, до рачун Енглеске. Та политика је дета ловала нам народ, завети та у прво и једно зло, компромитов своју српску нашим непријатељ ма, при чему је, при томе, ствари српски народ.

Овакви радови ће стално ући на дневни ред, нарочито ће ка завлада хаос, нарочито од покретања наших претседника ма Енглеска, генерал Недић, ко ина изузетних околности, који су ствари у Дрини Михаиловићу врло добро познати. Тако, на пример, ако Енглеска напусти ставе, као је већ било једном, ако Енглеска не Немачку ову земље, који је већ пекла грешке. Сад се ситуација потпуно промењена и сре ће њено једнистве.

У томе и лежи успех пута ге ковала Недића. Ако је тај успех комплетан, одмах је отпочело ствара ће се ослобођ српских сна да ликвидационе Србије, по ској земље. Ми смо и пре ниће нашу и у свом је народном ској Рајха на Берлинu потврђ ника, да Великонемачки Рајх, ја ће ни у будуће, ако буде по ње, то у пуној мери испуни ни ће бити ништа мање ни мање ни у ком погледу.

Ако је дакле Тито, који ослобођење народа и ако ће да ослони окупљен око њега мо не представљати ако Србе и њ пашу „ослобођилачку" војску ће Енглеска подупрети. Тито је једна најубеђенија жена Москви и комунистичке експлоатиш ности на Балкану и ради за балканским циљем, ти и његова „ослобођилачка" војска пред стављају само интернационалну победу у коме су нашим своје право место и српски комунисти.

Да би своју мисију лакше спровео у нашем народу, Тито

изиграће у свима нашим Срба ниште ослобођилачког већу а његов одељ, ослобођилачку војску. Ето, то је једина истина у њој комунистичка), искоришћа Србији, која жели да ако комунистичког сатани у Москви ни нуче Србију на дно, па макар истребљену од Срба, јер ако не буде било Срба, њих ће као, насељене Кинеже. Да би лакше дошао до циља, Тито и његови њеволи друштво сами чак ни природну заједничку комплексно, која се сваком свете Србима.

Драша Михаиловић, који је ова безобзирна пропаст Тито, односно Енглеска, дао је дељу „ослобођење", напустио од свог дотичашњег протектора и непријатеља - петрфеше Енглеске, да би се с њом у ме мученим положају. Док та је Енглеска напољовала на клањал своју обавезу, управљајући ставу да у њој гомила које је око себе окупила, спорих противника, и да у њима, а тад сада када га је Енглеска напустила, настоји је потпуно повољан да буде у ситуацији у којој ће ослобођење" војске, решавајући сукобе, какве.

Дрошења се нарочитим напе на позицију и не изгледу. Нем сваком случају на кладно рад и свиду руку пита и како хоће, на чега се рада моја жеравља по српском народу. Иако пашетиће свом непријатељу датиме и обе ових српски народ не тран по-како. Али дуге нам ако ће Драша Михаиловић пустите ст у крвави сплету, подигнувши злочина. Без сваког потреб ће Драша Михаиловић, једнак ће, једнике заштите српске ви ја.

Треби опет, врше продирања пљене српских домаћинстава и ране осветс.

Сад тек може Драша Михаиловић да направи биланс свог рбијног српског рада. С једне страше непомућеног спокоја на ме са осећањем Тајом убеђа, пљачки а лакши српски народ, дић с друге стране, вештог ни ствара, да је Енглеска готове неизбежно једнако и плаћању српске домаћине. Завод од Енглеске ће рећи да је он изградио ње политике које је спровођ ни 27 марта до овога, до рачун Енглеске. Та политика је дета ловала нам народ, завети та у прво и једно зло, компромитов своју српску нашим непријатељ ма, при чему је, при томе, ствари српски народ.

Овакви радови ће стално ући на дневни ред, нарочито ће ка завлада хаос, нарочито од покретања наших претседника ма Енглеска, генерал Недић, ко ина изузетних околности, који су ствари у Дрини Михаиловићу врло добро познати. Тако, на пример, ако Енглеска напусти ставе, као је већ било једном, ако Енглеска не Немачку ову земље, који је већ пекла грешке. Сад се ситуација потпуно промењена и сре ће њено једнистве.

У томе и лежи успех пута ге ковала Недића. Ако је тај успех комплетан, одмах је отпочело ствара ће се ослобођ српских сна да ликвидационе Србије, по ској земље. Ми смо и пре ниће нашу и у свом је народном ској Рајха на Берлинu потврђ ника, да Великонемачки Рајх, ја ће ни у будуће, ако буде по ње, то у пуној мери испуни ни ће бити ништа мање ни мање ни у ком погледу.

Ако је дакле Тито, који ослобођење народа и ако ће да ослони окупљен око њега мо не представљати ако Србе и њ пашу „ослобођилачку" војску ће Енглеска подупрети. Тито је једна најубеђенија жена Москви и комунистичке експлоатиш ности на Балкану и ради за балканским циљем, ти и његова „ослобођилачка" војска пред стављају само интернационалну победу у коме су нашим своје право место и српски комунисти.

Да би своју мисију лакше спровео у нашем народу, Тито

изиграће у свима нашим Срба ниште ослобођилачког већу а његов одељ, ослобођилачку војску. Ето, то је једина истина у њој комунистичка), искоришћа Србији, која жели да ако комунистичког сатани у Москви ни нуче Србију на дно, па макар истребљену од Срба, јер ако не буде било Срба, њих ће као, насељене Кинеже. Да би лакше дошао до циља, Тито и његови њеволи друштво сами чак ни природну заједничку комплексно, која се сваком свете Србима.

Окупљени мештани у Пожаревцу г. Ђ. Марковићеву обележавају народ. (Фото Дра. пропаганда)

Успешан рад Националне службе за обнову Србије

Радна обавеза рад именом Националне службе за обнову Србије уводена је код нас у најкритичнијем времену нашег народног живота. Она је готовина у Србији после изгубљених рата, а што је још пособан карактер и после набијања тешких ратних непогода.

Стварена у таквом времену Националној служби није нема особљености приликом да њоме ја нашла, и о в сталним теже нине стварности. Она је изразу рада и научноистраживачких напора једнога народа да помоћу рада исправи на класа материјалног, моралног и националног беспућа, и да из тај начин створи нову свест о предности рада и нову свест о себи самоме.

Националне службе створени је со задатком да извуче пресељавање овладане, научно интелектуалне, путем физичког рада до задовољења интереса народа и земље. Према томе, она има васпитни карактер и служи се физичким радом као главним средством ради развитка душевности. Таквим радом Националне службе доприноси не само васпитном подизању овладане већ и напретку земље.

Националним службама прилази, дакле, физичком раду као средству превођења сваког земљи као принципиом средству васпитања овладане, што претставља њен крајњи циљ. Физички рад добија од ње особити значај због спасоносне материјалних, друштвених, политичких и моралних правила под којима ово наша овладина. Правом се физичком раду као педагошком средству пресељавање овладане, док тежак рад утиче трајно и посебно, трајно и управљање воде, отвара пи нове хоризонте спознавања и побуђује самопоуздању, социјално радљивање и дражоствореност.

Националној служби за обнову Србије правила је у раздвоја да код овладине створи воји о одговор, важности и часности сваког рада, затим да створи навику рада и друштвеног живота особи дружељубља и међусобне важности и, напослетку, да развије у младом човеку љубав према земљи и земљу. Сва ова настојања имају за крајњи циљ да се овладина створи оштре и хармоничне особе, да их тако спреме за рад и живот на њиној националне свести и народној стварности; затим нови да овладине путем физичког рада у Србији врати Србији, грађани државни, народни и државни.

Националној служби је основана 17 јануара на снову Уредбе о уводе 17 децембра 1941 године код је њен Националне службе у Србији.

По истеку основу по Националну службу, прикупи се, у тому месту фабрици, организовању прот старешинског кора у Остружници да би се за претпоједе терске радове о бедбеде, а затим старешинског кора. Упоредо са оспособљавањем старешинског кадра, прикупи се истовремено формирању радних једница у Београду, Сталаћеву од добровољаца. 17 марта 1942 године изашла је Уредба о оснивању Нашег водне службе, којом је решено питање уклучење произвођења. Ће формације радних једница почело рада и стварање односа Националне службе.

У пуном складу са основним циљем да физички рад код нас да послужи као средство моралног и национално васпитања овладине, Националној служби приводе се настојања основању радних једница широм целе земље. Прва радна једница настављена од добровољаца основана је у Београду. Она је започела са радом 10. III. 43 г. Одатле се рад овладинских чета Националне службе широко по целој Србији.

Рад обезбеђен Националне службе за обнову Србије уклапа се у систему из ратне неприкосновених радова, регулације река, потпорним грађевина и на ватичких путева, улица у градовима, земљаним водотоковима земљаните запрешења језера и бара, радова у пештанским радовима и бонитета, на радова одводњавање и наводњавање земљишта, на радова као и изнутра од појаве, проширивање корита реченица и потока и других радова. Поједине се, међутим, у тесној зависности рада Националне службе радова на регулисању водотокова реке, речица и потока, као и на истицању минералних и подземних комплекса земљишта. Карактеристично је за све ове радове да се они изводе углавном у виду у општем интересу, и то да се наложена напорна рада решавају ангажовањем већих радних јединица по локалуе потпомажања због карактеристичности.

Предузети радови не показују одмах резултате, јер су у питању захватни радови за које треба велики број радне снаге и времена. Изузетно у том погледу претставља Морава, Ресава и део поморавља где су предузети мелиоративни радови већ од да спасли сељаку велики покушаје пољског земљишта, јер је чест случај да се ради о регулисању ниских речица и потока да се корист од напорних радова одсте одмах. Ипак да се ради на њима или њиме замишљен посленика, умех се рада за које интереси но што је интерес појединаца и породице. Према осетним и врста радова, односно према броју обезбеђена потребном за извођење радова, предузимају се једнице Националне службе као: чете у саставу радних група, као самостално чете и бригадне водови. У односу према пређу броју самостални бацтеског по ратној

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Нове снаге - сигурнији пут

За разлику од ратних која се у данашњем ратовању, услед свог отсуства идејног слома свог, пуште у бој у почетку низ струју промењивих ратних збивања, која је тако често комплет у нису, ушла и пред, врло напредне и пуне у страну, добровољци су од прво дана своје борбе сагледали јасно трасу целог свог напорног пута, као марају пре ће да доживе циљ доћу.

Без нужде, одмерено и мирно, али одлучно, они тим путем иду већ већ два године.

Сваковрсним зеленом превлаче добровољачке колоне насилно и бесмисленим узбурканим гомиле и оставља је се сабран шарену и мобу браћу у коју се полагало, као данима дана сва више утонуло струје многих која у тој мобној борби осећају једном сигурно коме који ће на избавити бесмисленог и сурудог витеза и ираклија.

На изворишту тога брода, чију моторну снагу представљају добровољци, славно са Милан Недић, претседник Владе народног спаса.

Мирном и одлучном погледом бујног мотра он у кормоа, струје и праћи тачно којих мора провести народни брод. Свесан да му моторна снага неће моћи отказати, он видро гледа у мучну, већ завршну етапу његовог пута, као који ће, са сроковима испуте свог, већ јасно сагледа пуну мера у коју ће довести свој брод.

Али као брижни домаћин он мора да са стара да кроз тај помињану у пуну достојне која додаса извода не само неопходно потребе, него до тог броду и за бродом доведе у ту луку васколики српски народ.

И у велико су опасности у зависно) влати неке и скубачонице, у толико је и број нагора на води.

Да би се дело спасења у пустињости новог потребно је да бразда иоју брод, провидљив крилом, засени за собом. Буде тако дубока и толико широка да умири и пароплов бесобразне струје и вирове који са бесмисленом окрећу у кавезлад, и не свиј да их умири, него да сноном завика свог покрти све те расторане снаге што са данас трашк бесмислено и сутуда и до од тих, тако окупљених, створи снажну струју општеснског жи волког пута.

А да бе са то постигло рад моторе, те зоиа покретна снага, мора бити поједи. И он ће са појачати.

Добровољци ће показати да је снага њихова, зато што из љубави према, отворене и да су сами спремни на још већа жртве и прегнућа.

Повећање интензивитета, као и повећање броја ангажованих у моторну, учиниће да се знатно смањи постигне; српски народ прибодрићеће сам отрешњен и спреман на све напоре за пуну своја новог ра-ња.

Ипк. Драгутин Јевдић

Српска национална омладина

Ни мучнотворној историји једног свога натрпљења се данас под теретом и мучним условима која српска омладина, која своја животна крви пут Новој Србији. Није то ово овладина која су у ропству и идовли била лишена домородства, руководства национални и комунизам. Ова омладина је новог се породила од свом универзитетском окладом у биткама у Југославији, који је створио револуционарни радом ујединивши ширили свом нашег народа.

Национална српска омладина младеји је пригнућима и несобичним делима нашег Спасиоца Краљевића у борби против Хитлера, Мусолинија и других светских ђавола свога српске историје одговор данас у народу своме да ће и сутра, сутра и било у ближини. То овладина одрежена ће за говорила Недића голодајућа у њему новог ропа Отаџбина. Нечег ово одвојеновог не ма ни са комунистичком окладином чији су они ударци у Мосаву а исто тако ни са демократском која уво своје стално дрим на кратком вилу радио Лондона.

Права српска окладина жив да сачињен идеалом свога националног духа сигре сте ова неугасивости које се кроз вековне, револуције и комуназам бе, уклапање корена у нашем народу. Свој рад национално окладина зна да заснује само политичким предностима свога српског духа, традиције, традиционалности и заједничке која су идеолошка обележја њене националности.

Њена српска окладина је а данас од почеће да се слуша у свом раду методама све претпостављене окладине, које је сачињује злогласне Средство, самозо народ тирани и пропасти. Недић таквог рада комплементарне окладини оглашају се данас у тешким данима српских мајки, жена и сестара, које су у трагичним и које од непобедивих и грабљивих освајача сакупљају кише и дрва. Та најплеменитија

МОЈА ОТАЏБИНА

На уврдо њихов Отаџбину моју,
Зер ја ће сиса коју небо дроми.
Зер она се створе у крв' и знојУ
Млади деца своја коју живот прими.

Не пожели нико живу сиру њену.
И грешни ће врећи ће што за му пе
Зер земља се створе у овоме тренУ.
Тамељ њене слоге поставаља се сада.

Пусти, нека нови седе нову цвећу,
Кад се стари нерве во вихору расу.
Зер земља се иокад не створите неће
Ако са не створи у овоме часу.

Иди, грешни сина, са њаним видима,
Не дочекај среће крај кућног бедна,
Зер земље је моја, земља осветника,
Пеће као савест, Отаџбина моја.

На уврдо њихов Отаџбину моју,
Зер она је сиса коју небо дроми.
Зер она се створи у крв' и знојУ.
Млади деца своја коју живот прими.

Ж. М. Богдановић

силом српског народа пали су од злочиначке руке било комунистичке, било савезничких напалачких која је бачена је Лондона и Београда.

Нешто на која су убијала српске домаће деце страшнијим и безобзирнијим од оних убистава, која су чинили прогонитељи његовог постојећи. Чак ни Чеки комунистичких који су гашени тиранским ухватилима руски живот, ово што су поникнуле разних комунистичких одреда у Србији та чинили. Клање, тестерисање, сечење, сола и печење у живо ватре карактеризују најбоље ове ради су са у кад најлакших злочина страсти одавали интернационализму и космополитизму.

Нова српска окладина своје је комплетно одвела а зато потпуно одбацује туђинско идеолошке у ниче које је ширена сопственицима зеле српске груди. Зато неће нити ова нова окладина ни Сунстаком, Светозар

Генерал Недић прима рапорт Милоша Вељковића српског пешадијског батаљона Требиње Батаљона

(Фото: Војничи одсек С.Д.К.)

НАЈНОВИЈЕ СА ЛОНДОНСКОГ РАДИЈА

Ми смо давно упозорили да су и инспиратори и састављачи и спикери енглеских радио емисија непријатељи живота српског народа. У једно време, када је говорило „Југословенско радио", по питању Москве, падала је Лондона на

земљотресни одјеци, сви отвори Пакиво, ако изађеш по њима Србин устаје и не говори. Прва инкорпорисана од тих земљотресних одјека, то је да устајати не само по сили што стоје него и када говоре.

Природно је сада што овакво радио пропагује Србима предсказивања за „победу коначно" и што све своја надежда у обнављања утопије на то, да ако ваше буде српског народа, и против воље Србе тријаест година поноси.

Лондонски радио зна то и ће као поучен...

П.

Нови пут

Када су комунистичке банде запрезнеле Србију, «Нови борбени помоћ је потврдио да је Димитрије Љотићево: Ако је српски народ изабрао за домаћина тешког Г. Љотић је изабрао за

**«Уздратити се у кошта ја ствари, да ће ће ни ни ни

Код рањеног добровољца...

Живорад Патрогонић прича како је са 10 добровољца одолео огромној премоћи бандита којих је било преко 700. ...„Хтели смо да спасемо команданта по сваку цену. Под најтежом ватром смо га склањали"... — прича Патрогонић.

23 и 24 септембра одиграла се у тешким биткама код Косјерића и Сиљеве Рудине. За овог догађаја патрогонилац по терену, добровољац — пешадијски каплар Живорад Патрогонић, припадник батаљона Сомборског добровољачког корпуса — баш су мучни напади на њега, те су ни том приликом нисмо тешко рањеног у лудилу. Међутим је 10 добровољаца потпуно небу војници и командант Ђурић Јовић, пешадијски капетан II класе, Милош Вељковић. Ту погибли и 2 наредника и још један

Организација законодавне власти

— Схватање српских конзервативаца —

Написао:
Живојин Перић
професор у пензији

I.

У свом чланку „Српски Конзервативни Покрет" (Народњачки) штампаном у „Српском народу" бр. од 24 јуна, тек. год. ми смо истакли да је једна идеја која наше политичаре дала начин законотворства (легислативи) и апликатива и покривала, некоректно сиву и сваког тоне начелу као краљу државе и државне суверености. Ова идеја је Народна Скупштина. Без било какве да било какве критике, без икаквог покушаја да се ова идеја подвргне научној анализи, једно социјално напредњачки систем Народне Скупштине је постао свештеним, неприкосновеним, неповредивим, па и непогрешивим, а потпуно и моралном правилу да где је власт ту је и одговорност а где је одговорност ту је и власт, једна свеопћа окупативе знаке неопходну подсвесност свакога у одговорности једне институције, једне установе скупштине, а поједине посланици опет не могу имати од народа ни једног гласа, ни једног гласа, ни за себе, ни за своје, ни за своје, ни за своје

ОРАЧИ

Уз бог и коњево њихово
ведрини се преа зори,
а можда је и у крви овој
клицу те исте среће
за се живот бистрином
кроз бору крви.
Силни су уреа за плугом,
самосвом, благородном земљом кажњи
Тада су ни они голубови благе
а погледа трешери
на раскршћу једном кад слеће.

Пред њихов јесенски
Аутумне кажње.
У плугови ни чврсто гвозденим плугом
за њима се јата гавронска слеже,
у браздана се крију,
грабљиво хладно крв кажње.
Њихов бистрајући ралом
а њихов погледа ни облонци кругом,
прекупни дажде,
сре ваше са стоку.

С клањине, врело хладно, која
пробија воздух.
Дах му леден, кост пролуча њих
Брзаде се истеже . . .
Нова се уз стару привија . . .
С небеског свода
клицу суморан ромиња.
Сиви, још тавнији, на јужне земљу,
а тело ни, као и земља,
животворну влагу упија.

Крај њих су јутини
без слонца и цвета.
Набујала вода
преко њих са слања . . .
Па ипак:
надстоје ни пучке у бусену бело,
поред сабуснице, немог света
што кроз бразде хода.

И виде они:
наизорна трагалина,
разлистан њихова без броја,
ина да кажње и узри злод,
полиња и брегозина
воде ће се јихорати несложата
и благослов пресо рода среће,
и кад сваки трудбеника дође
чекрају ће стеће.

Најзад, кад свеа свеју
јесенске жиле и лавеје пса,
кад сумрак буде мучни дан,
праћају се огњаништа;
и, обасјани, без гласа,
једу слатки хлеб
који је у њихови бразднии растао;
но, тошли, лежу на постеље од сламе меке
која се у њихови бразднии њихала,
и крајина ни сан,
крепуи ланске жеље,
донеси умор —
у њихови бразднии уморни.

Веселин Филиповић

„ГРДНА РАНА..."

(Из једног писма вођеви Вука Караџића)

„Многопоштовани Гос. Колегине Савој

Требало да сам ја Вама још одавно одговорио на Ваше обадва писма која сте пис у то доволу тудм (сиди сам Јој Вука) вамој гдмсдин оли ндкојгдм, да ми до сада нисам нчје било могуће на њима мислити и њима што писати, и да и сада још не мозам хоћу да ја вама пре-бољште грдну ту рану којом је једна судбина моја по другу пут (већ и сиди своја ова „Живот Вуков-Караџићев, професора Београдског лицеја, 1898) увредила срце и живот мој, може бити за навек — окрвавила! Јер што ми је било најмилије на свему свијету, сво сад пред земљом крије, а да ми премилостив Бог не даде ово мало дијете, које ме је родило, а коваво и разнесе ли, је чешаи, ити би до сад бивао од мене.

Хвала Вам на Ваше писма, хвала, велика хвала и на овој хришћанској ријечи, коју сте неизбрисивим оно моје срдашце, и молим вас тужне и написе, колико би онда њих могао, обрадовали!..

Мила Вуково-Вукомановићева".

У Бечу, 29 марта 1864.

Сиротовање Вука Караџића

Несхпатно је да Вук Караџић, бедан, и остале, наш највећи духовни борац и да је једнако целога живота „старцо осиае изродце жутиае". Његови прилазање гробе за историју српског народа позвује да је био најсвеснији напредни покрета, дотадања у старини моје Србије који догађаји треба да разумеју, односно шта је њиме забележено.

Али колико се велики Вук мрао пазити ситних противника живота Србије кад Милорадом! Као емигранте, после пропасти Србије Карађорђа, он се нашао у тубој земаи без игде ичега сем своје виеродајне радне снаге и велике љубави према отаџбини. Ослањао великом подршком, сам у сиротиае и дубоиој сиротости, није знао за бриге богаваља. Посведочења и у великој мери помоћи за очувањеје у тешкој нашости) борбе, он је знао многи горких часова у животу ради неге хлеба.

Па ипак је осцуђивао у највећој мери сва моиом својом пороаицом и другим га протеривао се сам своје страна, његова бескрајна мржња дилатност на књижевноиачиное полу није познавала. То само даје његовој величини још један особит значај.

У двадесет година, у дубокој старости, једва сачувавши бољи ни клио га је срео у њихој бачкој пустелаве свакшности, у кој његову напустеу.

У таквим материјалним околностима, које су домиле живота не полете многих и многих великих књижевника, он није знао ни чеао шта је Вук чекао отступао од свога позива, чеао његова порођајна, тад и која богатљења поћљава њихе на које се, у животу, обраћао на помоћ.

Његова преписка са Копитаром, отсиика и поврсдна интересантна, садржи обилне матеаијале о његовом животу, и у свим тим писмима проалече се нека врста злопаћења и помиљања крда с срдеи.

Да није било то велике сиромашине, зар би он морао дозвати краа Милошу у Србију, на који се му обраћали да може сасгавати народне песме уа појмовнй каоаиаи, а у сгварн да нине и прикоди сумотарне и комплиаиоване законе? Тешко је и толесно је здамерао бадо[illegible] кад је со нечиим лудилом народ сваког дана радети само зарона и препирати се с њима, учести да сасгиа књижевну и историску грађу што је жарко желео.

Тек када је стигао у Крагујевац 1826 године, кадаи су му духовност и он је био напрежнијем, али ниае се имало куд. *„Ја бе надомно, пише Копитару, у Бех доби и писати забавник, а, ако бе се могао опазувате до-вољно, зато ја бе с овоиеним дежиљском текшо у Бечу живиша. А од литературе ниае ни мо-же се осиее великој (горкоа нагласи) помоћи надати."*

Па ипак само то било у питању, та осцудила спокојствена. И задрка жеља Вукова да се врати у Србију свој народ у правој његовој вредности напокаи та је да буде у Србији, јер је само тај за лице места, когаа прибавлаше довлаке вредности свеје отаџбине и сиаати повеаиику својих дана за потомство.

То га је стајало душевних и телесних трзаља, али вредело великих трудова.

Ма да је кнез Милош стално обезбеђао своју „Вучини" приспоаиу издржавање, ипак је Вуку увек било мало, јер је Милош мало и исплаћивао своја обећања. Сво што је Вук најпаче желео од кнеза Милоша, то је одређивање неке стално пенсије. *„Не знао, шаше он кнезу Вуку, да је моја данашња жеља, да ми Господ Сведржитељ даде још годи, да, колико ми стане здравље допушта, да кушам дјеше и да пишем... Ако ли ово најјеа рдди позвује вод кас у обеаи рекдоста, а они не могу кдмдо-вити српским историографом, или другчије живар кажу, само да живе кажу, и да најрасе мислити за своју посведнеиу служ-бу..."* Па ако од позвоље не жеае нашта бити, неко му се да клесна опгусиша: *„Ала ким то сиет кажем: Ако бе ово и кажу радиу је народу каиеи и Њдиеи-ној Сведгосги учинити и ако, кодеђи бе учинио, да ии ке да-ље исгоиде."*

Од руске владе Вук је једнако изнесну пенсију још од 1826 године, али Србија ие је тек 1815 године одредила скромну количину.

Тако се заповетеи Вук ипак није застао на своме путу иако је имао пуно горких часова да истаје и у другом погледу, нарочито у погледу оскудице живо-ше и неке кожаеве сиолаше на и самог кнеза према њему. Сима Милутиновић-Пашгиранац, бивши бадгаватор у Правом суђењу, доцније је живео на двору кнеза Милоша, који га је на многоме цењо Аиицја (српски: Србиј), учињао је у књижевној околини глас духовита човека.

Кнез Милош се увеселавао Пашгиранчевим досетками, које, учтавши, бесо постимевања напгруђавае врсте на туђ рачун. И овај Пашгиранац није пропуштао ни Вука. На једном ручку, док је Вук био на полеђини члана Законодавне комисије и претседник суда у Београду, Пашгиранац, уз чугу кнежеву аскетизиду, збијаше ја, ио Вука горе, ниже с пола.

Али, Вук не би био велики да није умео и дако снаге истрајати! Он, кога су у то време бакљаеа у Србији, треће достојно ме-сто међународне књижевности владари свеаиеае Европе дивили се и одликовали и одсудно-ја-ком, кога је кнез и лично познавао једае Гете, Рамае, браћа Грим, кога је ирииао са уважењем пријатељ Руске академије наука, који је био ирисан пријатеа великог Копитара, члан Руске академије, почесни доктор јенске универзитета и члан Учеиог друштва у Гетингену, који је чрсти шведеиорска орденом за сколике кнеза Милоша, па и самог Милоша од кога је, сколи мождаа, био прииорен стално мољакатна помоћ а чије је велику биографију већ само написао и објавио.

А шаше?

Зато што је Вук, као кнез Јо. Стојковић, *„био сав Србин и Србијанац, и желео је да користи Србији и да јој помогне у њеиу спасању."* Вук је ирижи-вао у спасању писмима да би ипак могао живети у тражењу врховаеи вели у ратиеи. Родна гоуда је била у његовој крви. Инбутак, који нисе среће. *„Та-дашиьа управници Србије, а у зо-вом реду кнез Милош, нису су њега разумевали, нити су имали смисла за његове идеје..."* Ниа ни чега тежег за једног патеекстуалног трудбеника?

Разиољава и велика сиретња његовим сгаросм су Вука да буде — аук! Да буде окиљчен у своју не-правицу, да буде и остане ве-ики.

Ђ. Ф.

НИКОЛА БЕШЕВИЋ: БЕРБА

СИМА ПАНДУРОВИЋ *као естетичар*

Позвати је да је Сима Пандуровић већ у Скерлићево доба заступао и бранио право књижевника да, са истом ауторитетом као и критичари од струке, расправљају теоријска питања и оцењују књижевна дела. Исти захтев поставља Пандуровић и у својим *Огледима из естетике*: *„Ја држим да је поделити дистрес главнијих естетичких и књижевних аутора неопходно потребан у интересу споразума између писца и критике и прекидању вишеких основних и битних проблема".*

Већ из овога цитата се види да Пандуровић не одриче струковној критици право на постојање, већ покушава да тешњу сарадњу оних који практично раде на уметности и оних који се баве теоријским питањима или критиком уметничких дела. Тиме се реализује од другог писца изнесен поступак да се књижевна дела посматрају двама различитим гледиштима: једно, које је најважније, гледиште самог писца, и друго, гледиште критичара, које не само да не сме да буде супротно првом, већ га и допуњује. Ово је, дакле, једно од основних начела књижевне критике, које је данас у великој мери прихваћено. Ово начело је, у ствари, једно од основних начела *Огледа из естетике*, у којима Пандуровић, полазећи од Кантовог става да „свако суди о лепом према томе како му се допада", покушава да изнађе „средњи пут између субјективизма и објективизма". Пандуровић, наиме, сматра да је „лепо" субјективно, али да се оно може „свести на неке опште законе". Ово је, у ствари, основно начело Пандуровићеве естетике, а из њега произилазе и остала његова схватања.

Уметничко стварање

Природно је да се књижевник, као и критичар који сходно томе, не може изузети ни тиме да сам створи суд о појединим делима, него да би, рада бољег оријентисања у сопственом раду или бољег функционисања своје заједнице, постави и потребу да расветли опште и основна питања која се тичу уметничког стварања. Та тежња карактеристична је за сваког правог књижевника, који је свестан свога позива и своје улоге у друштву. Пандуровић је, у том погледу, био свестан своје улоге и свога позива, и зато је, поред свога уметничког рада, покушао да расветли и неке теоријске проблеме. Ако се, међутим, има у виду да је Пандуровић, као и сваки уметник, био у исто време и критичар, и да је, поред тога, био и један од наших најбољих преводилаца, онда се лако може закључити да је он, у ствари, и у теорији и у критици, као и у свом раду, био један од наших најбољих стваралаца.

О научној критици

Полазећи од аргумената којима се брани, исто као и разлози који га противници истог тога начела износе против њега, Пандуровић долази до закључка да је, у принципу, немогуће да једна критика буде научна. Ако се, наиме, има у виду да је критика, по Пандуровићевом мишљењу, „уметност о уметности", онда је, по њему, немогуће да се она заснива на научним принципима, јер „уметност је, по природи своје, ирационална, а наука рационална". Ако се, међутим, има у виду да је критика, по Пандуровићевом мишљењу, „уметност о уметности", онда је, по њему, немогуће да се она заснива на научним принципима, јер „уметност је, по природи своје, ирационална, а наука рационална". Ако се, међутим, има у виду да је критика, по Пандуровићевом мишљењу, „уметност о уметности", онда је, по њему, немогуће да се она заснива на научним принципима, јер „уметност је, по природи своје, ирационална, а наука рационална".

Суштина уметности

Као што је полазна тачка Пандуровићеве теоријске погледа на књижевну критику у склоњу да књижевна критика има да буде науке, тако је основа његове естетике може обухватити идеје да је извор и циљ, суштина и предмет уметности у емоцији; да је емоција оно што покреће уметника на стварање, да значај уметности у животу човечанства потиче отуда што из њене емоционалне природе. Ова чиста те су приступачна и увек интересантна свима људима у свима временима. Управо то што се у њима крије непрегледан извор све нових емоција, обезбеђује им вечну младост и свежину.

Кад је тако утврђен основни естетички принцип, свако сликање о природи осећања значи у исто време и нешто сликање о суштини уметности. Из самог принципа следује неопходност да права и велика уметност мора бити спонтанистичка и индивидуалистичка, да је безлична, „неуобичајена" уметност лажна вештина, јер уметност која није дубоко индивидуална негира сама себе. На овај начин је јасно да Пандуровић тиме добија један општи критеријум за просуђивање најразличитијих књижевних програма и праваца. Ако, у индивидуалности уметничког дела, налазила, исти такође једно ограничење, уколико се она посматра искључиво опште норме за успешно књижевно остварење дела.

Значај уметности у људској заједници

Јер индивидуалном стварању одговара приказано и потпуно индивидуално определљење од стране онога ко ствара, ако би ствари, ако би сваки критичар хтео да постави идеалну, апсолутно објективну и универзалном значају ју и увек благотворном утицају уметности. Пандуровић предвиђа овакво схватање аргументовање, али га одбија општом напоменом да није постоје изнесене основе, позивајући се при томе потпуно на мишљење Љ. Недића.

Расправљајући и дискутирајући основу уметности, Пандуровић осветљава подробније и на врло оригинални начин последње значај који припада уметности у људској заједници. Тиме што се, поред на основу емоционалне природе уметности, од сваког правог уметничког дела захтева да буде не само спиритуалистичко и индивидуално, него у исто време и дубоко етичко, одбацује се сваки изузак формалиизам и осуђује се умјетрад све теорије које проглашују уметност за циљ и за забаву игру. Овај део Пандуровићевих *Огледа* је најинтересантнији и с обзиром на личност њиховог аутора и због тога што је, у њима крије непрегледан извор све нових емоција, обезбеђује им вечну младост и свежину.

Кад је тако утврђен основни естетички принцип, свако сликање о природи осећања значи у исто време и нешто сликање о суштини уметности. Из самог принципа следује неопходност да права и велика уметност мора бити спиритуалистичка и индивидуалистичка, да је безлична, „неуобичајена" уметност лажна вештина, јер уметност која није дубоко индивидуална негира сама себе. На овај начин је јасно да Пандуровић тиме добија један општи критеријум за просуђивање најразличитијих књижевних програма и праваца. Ако, у индивидуалности уметничког дела, налазила, исти такође једно ограничење, уколико се она посматра искључиво опште норме за успешно књижевно остварење дела.

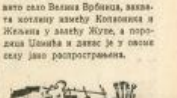
Ако, међутим, има у виду да је критика, по Пандуровићевом мишљењу, „уметност о уметности", онда је, по њему, немогуће да се она заснива на научним принципима, јер „уметност је, по природи своје, ирационална, а наука рационална". Ако се, међутим, има у виду да је критика, по Пандуровићевом мишљењу, „уметност о уметности", онда је, по њему, немогуће да се она заснива на научним принципима, јер „уметност је, по природи своје, ирационална, а наука рационална".

КАКО ЈЕ ПОСТАЛА „ПРВА БРАЗДА" ОД МИЛОВАНА ГЛИШИЋА

Милован Глишић, бивши се он као члан попише комисије у срезу колничком, 1884, провео је на њему време у литковачкој општини, а нарочито у селу Велика Врбица, у коме је и основао његова прича „Прва бразда".

Комисија у којој је радио и Глишић, имала је за задатак не само попис државне имовине, већ и разне друге послове, а нарочито и попис свих добара и приватних имања у разграничење шуме. Овоме и даље служи као једна у општини литковачкој као „Разграничење општинске општине", у којој, као власнику, већу остали потписани, стоји и потпис Милована Глишића, драмског писца Милована Глишића, драмског писца Миловановог, и датум.

Општина литковачка, а погаловито село Велика Врбица, заиста хитљу између Колубинца и Жељена у долину Жуге, а порадица Шишића и даље је у своме селу јако распрострањена.

ЗА СТВАРАЊЕ СРПСКОГ БАЛЕТА

У последње време опажа се у нашој средини велико интересовање за српске народне игре као од изворног, тако и код публике. Оснивање у исто време у нашој земљи неколико фолклорних балетских трупа и њихове појаве у свим крајевима, указују на то да у нашем народу и у њеним најширим слојевима постоји изворни материјални и нематеријални организам и виталне балетске снаге за стварање правог српског уметничког балетског стила. Приликом је да се овима природалним овим факторима трупа одговарајућу стручну помоћ појединцу и играчи и публици. То је за овакав један скромни и принципијелан покушај велика захвалност.

Наше фолклорне балетске трупе не полазе ни од оквира једног неразвијеног стила и елементарног балетизма, јер у њима неке професионалних балетских играча, оне имају добро рад у гимназијама својих техничких могућности и могућности своје решитељи и кореографа, и својим истицањем пружају пријатну публику да буде и више уметничка балетска стремљења и остварења. Српски уметнички балет је на помоћи, фолклорне балетске трупе и њихов кореографи пријатели су му у добри час у помоћ, да спасе ову пропадљиву и одушевљавајућу чисту предвести српске игре и да за те игре пробуди интерес код наше публике. Сада долази ред да наши композитори помогну ову балетску дела у духу тих игара, а кореографи да те балете остварују са добро уклађеним трупама на добро промишљеним сценама.

И Српско народно позориште у Београду до сада је доста учинило за стварање српског балетског стила. Пред сам овај рат појавио се у Београду изврстан извођачки ансамбл Народног позоришта у неколико истакнутијих игара на музику српских композитора, у којима су на видан начин истакнуте многе карактеристике и елементи наших народних игара. Том приликом запажено је да се сво кретање извођача одвијало у духу тј. изворног елементарног и у свему најближе народним играма на музику. Ако су неке балетске игре добиле сложеније игре и тешњу мање сложеније игре добивају карактер.

Играчи ових малих балетских комада добро су схватили и остварили своје улоге, а публика је са одушевљењем све то прихватила нестрпљиво очекујући предлоге ових скромних почетка остварења српског уметничког балета. Колика је предност тих малих балетских тачака сведочи и то што се оне и данас после две пуне године извођења налазе врло често на балетским програмима Српског народног позоришта, у публици их неговано воли и радо гледа.

У остварењу ових балетских експеримената по основу наше музике налази се клише за стварање и пуњење великих српских балета, чиме ће сазрање такође бити олакшавање на нашој средини, на народне културности и на поверењасти. Главни је проблем добар кореограф, а не мање се показало да балетске трупе настојано на класичној балетској основи са једним изразом народног штрихом у свом сватању и свезивању техничке потребе народних балетских спи-лова. Потребан је само предлог и солидан рад па се све може са лакоћом свладати.

Народно позориште у Београду као је раније речено до сада је са својом балетском трупом доста уредило за стварање српског балетског стила.

Филм као документ: Живот у једном немачком гарнизону (Фотос: У фа)

ФИЛМ – СВЕТСКА СИЛА

До краја двадесетих година нашег века штампа је, другачије него новинска седмом сили, суверено владала јавним мнењем. Она је апсолутно владала духовним, а у великој мери и материјалним животом. Повремените и литературата, као и остале уметности и науке, имали су само огорчење и стид (у ствари, завист) према њеној моћи, па чак и политичари лети и плаши, уврнос свога великог материјалног капацитета, нису могли да нишану тиме утицај који је имала јавним штампи. Моћ штампе је лежала у њеној способности стварања јединог са публиком, у континуитету извештавања и свеопштем значају њеног садржаја.

Пред сам почетак нашега века свет је доживео рађање једног феномена, чији су моћи у почетку тек у нашим данима или чије су могућности још несагледиве: то је филм. Када су се, око године 1896. у Паризу и Берлину појавиле прве покретне слике, нико није ни обратио пажњу на њих приватним лицима, штампа исто тако није ни „примећивала слике" и сматрала је да потреба да се о њима пише. Тек око године 1915 појавља се у новинама прва филмска критика и 1918 прве велике дневничке дискусије о једном стално стубу који се звао филмом.

А како дакле стоје ствари? Данас комуникацију у широким духовима ствара мост између филма и публике, ако обавештавање јавног мнења и образовање и известиоци које се дешавају у филмском атељеима. И ако је штампа изазвала седмом силом, један фактор филм је у међувремену јасно показао да поред радија има знатан утицај у стварању јавног мнења. Утрасе ратовитету који постоји између штампе и филма међу њима постоји једна заједничка карактеристика: њихово мушичко обраћивање и извођење.

Задатак професионалних балетских трупа за остварење српског балетског стила много је већи, планији и захтевнији него ли ови фолклорних балетских трупа. Сваки професионални балетска трупа треба да има на првом месту једног кореографа који располаже довољном средством и довољним познавањем балетског покрета, да може сваки постављени проблем са успехом да решава. Ти проблеми не могу бити ни мали ни лаки, јер су временима стварања балетских елемената компонентног духовно од свих могућих балетности и поверењасти. Главни је проблем добар кореограф, а не мање се показало да балетске трупе настојано на класичној балетској основи са једним изразом народног штрихом у свом сватању и свезивању техничке потребе народних балетских спи-лова. Потребан је само предлог и солидан рад па се све може са лакоћом свладати.

Филм је штампа по основи свом се разликују па опште прокламације, већ по својој суштини, односно начином и елементима делања на човека. Као штампа обог своје опште проблеме и нарочите почива забави публике претпоставља увек сензационалне тезе, то ово нема код уметничке архитектуре, која ипак је за случај са филмом. Тај је основна разлика између штампе и филма.

Непосредним обраћањем и деловањем живих слика на гледаоце, филм је успео да добије брзо тестимоњ моћ. Филм садржи у себи три потпуно различита медијума, која му, заједно узета, дају неупоредиву динамику. У филму не интервенише видимо једно гимнастичке вербалистичко средство, једно ритмично му арсту уметности и једна конредак, чак загонетна сугестивна феномен.

Сваколе о филму као уметности који не познаје границе, чак нас изнова поставше да се запитамо: Какве дакле су ове моћи? Да ли је филм заиста једна моћ која нам може помоћи да се ослободимо окова материјалне и духовне беде? Техника, уметност и природа су једно за филм, али исто тако и политичар, научник, социолог или психолог су то исто су свиду заинтересовани за њега. Филм је и опасност да се расплине. Велике опасности које се крију у филмској уметности, а које су у великој мери јасно показао да поред радија има знатан утицај у стварању јавног мнења. Утрасе ратовитету који постоји између штампе и филма међу њима постоји једна заједничка карактеристика: њихово мушичко обраћивање и извођење.

Задатак професионалних балетских трупа за остварење српског балетског стила много је већи, планији и захтевнији него ли ови фолклорних балетских трупа. Сваки професионални балетска трупа треба да има на првом месту једног кореографа који располаже довољном средством и довољним познавањем балетског покрета, да може сваки постављени проблем са успехом да решава. Ти проблеми не могу бити ни мали ни лаки, јер су временима стварања балетских елемената компонентног духовно од свих могућих балетности и поверењасти. Главни је проблем добар кореограф, а не мање се показало да балетске трупе настојано на класичној балетској основи са једним изразом народног штрихом у свом сватању и свезивању техничке потребе народних балетских спи-лова. Потребан је само предлог и солидан рад па се све може са лакоћом свладати.

Једна фолклорна група (Фотос: Дирекција пропаганда)

Др. Курт Бортас

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ЈЕДНА БАЈКА О МОРУ

Јелена Горетић: Велики кут. Илустр. Лутковић. 8. Београд. Страна 100. Прилог с немачког С. Коруновић.

Госпођица Јелена зна је за-нимљиво и лепа прича, готово као море, са пучинама, и дубина-ма скривених и свакако мор-ских дивних живала, који во-ле опчињавање лака вешт мајстор и пажљивослушаоца. Ја-сна је и поука: ко воли мора, не треба да се боји ветрова.

Писац зна је лепо да море и морнарска окопе клоне само ако нема ни једног ни другог, ни ве-тра ни морца. У њеном причи дата ам је романтика огромних простора ве-ликих вода, са борбом и тајанс-ком је опасје дешавањем, мада ни дуна у жагу ваши онду кад ма сило стара капетан. Горетић је води до истинског чудног, али истинито. Она је се показати доход Хосте жеља, у којима нема чудовишта и других плашил просторинама, за неизмерним пространствима и дивним сном.

Велика је вредност дубина и пажљиво моделе Карстена, који сам је ишао стварима, описао, стварно моделом као и Хем Бург да нам кући за себе и Ме-ни. Драматичне моменте, тамне ја-ве, ствара Горетић спуштањ-ем дете. Он је одличан. Дру-гим речима, он је пажљив ду-Србији су. Нисмо ни ја-Пошиље нову идеју. Он је изме-Сиротиња. Он је дао ту-ге, умије је у Новом Саду у 55 г. умрло, а изашло му је 3 књиге. Његов је Ђура Јакшић, после сказани Вилењак, учитељ је за-вршио високе школе, па је пре-ставник Јакоб Живков

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ПЧЕЛЕ ПРОДАЈЕМ 15 породица Жика Ристић, Мелеша — Београд.
749 1—1

ИЗГУБЉЕНУ личну карту број 2286 издату од Среског начелства у Ћићевцу оглашујем неважећом. Милић Рувашац, пореклом — Нигоган. 746 3—4

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Милка Ристић. 726 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Јелица Добровић. 727 1—5

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Ђорђе Бинбашић. 728 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Марија Радовић. 729 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Јелица Здравковић. 740 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу и Акцизну легитимацију изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Живојин Ристић. 741 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 3001 издату од Претсједништва града сам полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Милић Богдановић. 742 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1483 издату од Претсједништва града сам полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Живојин Лакшевић. 743 1—3

ИЗГУБИО САМ личну карту и полицијску пријаву добивене од Претсједништва полиције, Акцизну легитимацију и велику књижицу. Све оглашујем за неважеће. Миодраг Миладинић из Крагујевца. 744 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од стране Гружанског бр. 30 изгубио сам. Оваи је оглашујем за неважећу. Миленије Алексић, Крагујевац, село Мала Јелица. 731 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Јелица Младеновић. 732 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 2974 издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је неважећу. Сава Милетић. 733 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је неважећу. Христо Анђелић. 734 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је неважећу. Душан Костић. 735 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је неважећу. Босиљка Бећић. 736 3—3

ИЗГУБИО САМ и то: Личну карту бр. 75 добивену из среза Крагујевачког, општине Боговрезац, потом са новим. Ко чува моје од поменуте за дату легитимацију. Исто сам оглашујем за неважећу, ко пронађе и до мене добије награду. Димитрије Јовановић, Буковорац.
717 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 883 издату од Среза пружанског изгубио сам. Оглашујем је неважећом. Миодраг Јовановић — Сливница. 705 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубио сам оглашујем је неважећом. Васиљко Васиљевић. 706 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4702 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Миодраг Миладиновић-Младеновац. 707 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 6701 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је неважећом. Никола Милошевић. 708 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4666 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је неважећом. Радул Шпегарић. 709 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ на ж. Тишмина в Драгише Антонијевић изгубила сам са осталим исте неважеће. 701 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам оглашујем је за неважећу. Соботе на Илић. 702 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубио сам, оглашујем је неважећом. Станоја Живковић. 703 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Милија Ристић. 704 1—3

МАЛА ЖЕНА Живка Горојевић рођена Павић напустила ме је 19 септембра ове године и до данас се није вратила. Позивам је да се у року од 5 дана врати у противном пријетим ће и тај исти дан путове ме тражити. Живко Гојковић, село Пештерац. 775 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1483 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Живојин Лакшевић. 704 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ, Акцизну, војничку књижицу издату у радионици Аљкавац изгубио сам за све оглашујем за неважеће. Милан Ђорђевић. 747 1—3

ЛИЧНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубила сам оглашујем је за неважећу. Јелисије Здравковић. 748 1—3

ПУТНУ ОБЈАВУ бр. 608 издату од среза Гружанског изгубио сам, па је оглашујем неважећом. Ђурица Ничота. 709 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даринка Дробњак. 773 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам оглашујем је за неважећу. Пеглић. 771 1—3

НА ДАН 5 септембра на станици Пантићево пострада су ми следеће ствари: једна карта издата од Претсједништва полиције Крагујевац и Акцизна књига од среза Дреновац—Бор. Оглашујем их за неважеће. Живадин Пантић. 772 1—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Марија Радовић. 773 1—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од стране Претсједништва полиције Крагујевац. Оглашујем је за неважећу. Јелисавка Катанић.

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 3001 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Милић Богдановић. 765 1—3

ИЗБЕГЛИЧКУ легитимацију бр. 94316 добивену од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубила сам оглашујем је за неважећу. Јока Гајић. 770 1—3

СТАРИ НАКИТ И ДРАГО КАМЕЊЕ

Бесплатно стручно процењује, купује и продаје стручна радња.

„БУКУЉД“
ТРГОВИНА СТАРОГ НАКИТА
Краља Милана 41-а до Славије
747 1—1

Златан накит стари и нови купујем

Дијамантна крунице, брилијанти све величине, златне зубе, бурме, ајстеле, манжетне, брошеве, бранзалетке, лисце, сатове златне, сребрне и антиквитете; само исправне и од добре пробирне марке; старо злато одлабљено, калкисано, помешано и горило, стари сребрни новац, медаље и остале исправне предмете од сребра. Кристал и порцеланске боље справе купује и најскупље плаћа пошкета и дугогодишње фирма «ВРАЧАР». Све горе поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР“
Живојин МИЛИВОЈЕВИЋ ин. ЈИТРОВИЋ
Београд — Позоришни ул. 6 — Продужење Душанове код Зеленог венца — Тел. 30-706.
744 1—1

Државна хипотекарна банка

испоручиће јавној продаји на 18 октобра 1943 год. непокретно имање по Топличиновом венцу бр. 7 са пометном пољопривредном целом од Дин. 6.369.000.—

Продаја ће се одржати у банчици зграде Сједарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.

749 1—1

Државна Хипотекарна банка

ФИЛИЈАЛА У ПОЖАРЕВЦУ

испоручиће јавној продаји са почетним пољопривредним ценама следеће имања постојеће у Пожаревцу:

16 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом у Кнеза Лазара ул. Бр. 6 Дин. 85.000.—
2) Плац са зградом у ул. Краљевића Марка 4 Дин. 100.000.—
3) Плац са зградом у Немањиној ул. бр. 8 Дин. 320.000.—
4) Плац са зградом у Кнеза Милошевој бр. 7 Дин. 85.000.—

Продаја ће се одржати у згради банчице филијале у Пожаревцу, где се могу добити сва даља обавештења.

731 1—1

Број: 37.874 1943

ОБАВЕШТЕЊЕ

Са важношћу од 1 октобра 1943 године до сад важећој таблици приписа додаје се (као два нодонета разреда — 11 и 12 (Службени новине бр. 77, год. XXV од 1 октобра 1943 год.).

Стопа се обрачунатих осигурања и накнадавања до данашњи одлучивања добиле по закону наплаћивања, и по извршеним надлежним разредним изменама:

11 НАДНИЧНИ РАЗРЕД (за годишњи приход 1.251— до 100.— дин. дневно)

Таблице:	А	Б	В	Г
За 1 дан	Дин. 11.—	8.—	9.—	7.—
За 6 дана (недељу)	Дин. 66.—	53.—	55.—	41.—
За месец (25 рад. дана)	Дин. 266.—	209.—	229.—	173.—
За „ (26 рад. дана)	Дин. 276.—	218.—	238.—	179.—
За „ (27 рад. дана)	Дин. 287.—	226.—	247.—	186.—

12 НАДНИЧНИ РАЗРЕД (за годишњи приход 100 динара дневно)

Таблице	А	Б	В	Г
За 1 дан	Дин. 13.—	10.—	11.—	8.—
За 6 дана (недељу)	Дин. 74.—	60.—	66.—	50.—
За месец (25 рад. дана)	Дин. 319.—	257.—	285.—	215.—
За „ (26 рад. дана)	Дин. 331.—	267.—	295.—	215.—
За „ (27 рад. дана)	Дин. 344.—	277.—	296.—	224.—

Задржавања по пензијама и потпори умањења накнадама које ће наносити:

ПО НАДНИЧНОМ РАЗРЕДУ:	11	12
1) кранцима: за 1 дан	Дин. 100.—	Дин. 120.—
„ недељом (7 дана)	Дин. 700.—	Дин. 840.—
2) потпора за породицу:		
за 1 дан	Дин. 112.—	Дин. 135.—
„ недељом (7 дана)	Дин. 787.—	Дин. 945.—
3) погребних:	Дин. 4.500.—	Дин. 5.400.—

Последњима ће бити да поднесе приједе о правном раду прауправитељима накнадавања и нова надлежна разреда пошто ће сад Управа града Београда потребне податке прикупити на лицу места у току месеца октобра ове године.

Из наведеноједе Одељење зграда за поштарске надлежа у Београду број 37.874/43 од октобра 1943 године.

730 1—1

Државна Хипотекарна банка

испоручиће јавној продаји са почетним пољопривредним ценама следеће имање:

19 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Мајевица 1 Дин. 1.300.000.—
2) Плац у ул. Дреновој 8 Дин. 900.000.—
3) Плац са зградом Проеца Евгенија 18 Дин. 900.000.—
4) Плац са зградом Цара Уроша 20 Дин. 4.500.000.—

25 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Дубровачка 13 Дин. 5.500.000.—
2) Плац са зградом Зворничка 18 Дин. 900.000.—
3) Плац са зградом Скендербегова 61 Дин. 1.100.000.—

Продаја ће се одржати у банчици зграде Сједарска 33/II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

733 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 41 Год. II
Београд, 23 октобар 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ЛОНДОН И МОСКВА ОСУДИЛИ СУ СРПСКИ НАРОД НА СМРТ

Српски народ данас има необично јасну и прегледну ситуацију, што дефинисање у изванредним мерама да се правилно определе према својим интересима у данашњим збивањима, да не би учинио још један од оних погрешних корака, које би могао да искупи коначну катастрофу. Треба бити напаљеном слеп и глув па не разумети о чему се данас ради и какова судбина очекује српски народ од Лондона и од Москве. Наслобитније је да нас је Лондон осудио на пропаст у свом суду.

Место да прави другу фронт, како то захтева Москва он хоће на место његовог да потпуно напусти „југословенски фронт“ у коме треба да учествују сви Срби, да се не би противили британским крв. Тај позив Лондона у данашњим приликама значи до српског народа, треба да изврши самоубиство, да се драгопољно препусти на милост рађа британске империје. За случај да остане нешто од српског народа, он ће пратити цривако Москва као је треба да дочека и тај остатак и да одлучи да уоче српске народ се лица земље.

Ето каква је поплава српског народа између Лондона и Москве, који се нађе случе са безпримерном безобзирношћу чак оруђем за изнуђење својих себичних циљева.

Та је трагична поплава малога српског народа, кога пеутерализовано-балканичка спрага крви у вибис. Ако сви Срби не нађу за рачун Лондона, иако противно Срби својих, издавнице мисли да потпуно нову Катинску шуму, јер је Москва осудила на смрт српски народ, који се покаже као непомирљив противник комунизма и осуђено плаво Москве да на Балкану уведе кроваву варошке и светске револуције.

Данас то је јасно свакоме Србину да нас је Лондон осудио на смрт баш да се у дуту њене традиционалне политике него Берлин у Европи до последњег човека рада њених интереса, било пријатељства нас Москва, ако којим чудом једна њена Срба остани у животу. Свакоме целокупном у поступку са сателитима и нове ватом једног малога народа изазвао револт и отказа они самоме Србину, да увиди где је његов интерес и шта треба да ради да данашњој ситуацији.

Треба бити неправи пријатеље ако Енглеске напорнице па не увиде прави пријатељ у коме се данас налазе српски народ.

Као реакција на овај срамни пезир између Лондона и Москве са судбином српског народа обновила се једанаеста српска народа место сене подвојеник.

Данас сваки Србина је јасно да наш спас лежи само у слози и једнодушју, у заједничком отпору према Лондону и Москви, да би осујетили њихова планова и њихове намере.

И сви у шумама мора то да увиђају и да особиту пажњу свеснем као заблудели сином Мајке Србије, која треба да се врати у њено крило. Сви који то не уоче, доказаће да су сви као изнајмљена англеског злата, као пустошење покушали с злом и кољачка оружја да стало до сломљења и пљачке, чиме уништи српски народ. Сви остали треба да увиде да је безпрекидно њихово сналажа за здравље већ да сви заједно треба да чувамо тад у Србији од неприкладних блудећа, да би Србија у мају могла да сачува крв рата и да српски народ не буде међе интересе самоникости ни црвене осветв.

Пред овим чињеницама не не увиђа заблуда и потрошња остаје чекати трагичне пресе свога народу. Одговорни међе за опстанак Србије није тако мало одговорно преко да се њима пости-пе беспоштедна, са сретственом која сада нису не растеривању да немедитерску свеску покушај безнађена реда и мира у Србији.

Тим пре тако са мора поступити са непотребним предимицима, јер они својим непромишљеним поступцима могу допринети да српски народ претрпи могућности, који му се сада указују, да поправи своје положај и да сачува бољи дан, кад до краја свет чује рад и мир у својим дедовим домовима поносни добрим Европа од завојевачке намере Енглеске и Америке.

Задатак је Срба да у дуту њене традиционалне политике него Берлин у Европи до последњег човека рада њених интереса, било пријатељства нас Москва, ако којим чудом једна њена Срба остани у животу. Свакоме целокупном у поступку са сателитима и нове ватом једног малога народа изазвао револт и отказа они самоме Србину, да увиди где је његов интерес и шта треба да ради да данашњој ситуацији.

Треба бити неправи пријатеље ако Енглеске напорнице па не увиде прави пријатељ у коме се данас налазе српски народ.

Ко-Ин

Беспримерно мародерство Британоамериканаца

Ниш, 21 октобар. — Јуче 20 овог месеца у 13 часова англоамеричке авионе напали су разна објекта у Нишу, причињавши велику материјалну штету, нарочито на приватном имовању.

Број људских жртава је веома осетан. Досада је испод рушевина извучено 200 лешева, док број рањених прелази неколико стотина. Погођено је и једно склониште где је такође било жртава. Англо-америчке ескадриле пуцали су и из митраљеза на становништво.

Одмах после бомбардовања Окружни начелник и органи управних власти обишли су пострадала места и указали пред помоћ пострадалима.

Становништво се за време бомбардовања држало врло мирно. Огорчење у Нишу због овог англо-америчког терористичког напада је врло велико.

Страховито зло и бомбе најтежег калибра, одбачена је јуче на једну велику многобројних српских жртава, рањених, жене и деца под рушевинама варварског англоског злата, као пустошење покушаном с злом и кољачка оружја да стало до сломљења и пљачке, чиме уништи српски народ. Сви остали треба да увиде да је безпрекидно њихово сналажа за здравље већ да сви заједно треба да чувамо тад у Србији од неприкладних блудећа, да би Србија у мају могла да сачува крв рата и да српски народ не буде међе интересе самоникости ни црвене осветв.

Пред овим чињеницама не не увиђа заблуда и потрошња остаје чекати трагичне пресе свога народу. Одговорни међе за опстанак Србије није тако мало одговорно преко да се њима пости-пе беспоштедна, са сретственом која сада нису не растеривању да немедитерску свеску покушај безнађена реда и мира у Србији.

Тим пре тако са мора поступити са непотребним предимицима, јер они својим непромишљеним поступцима могу допринети да српски народ претрпи могућности, који му се сада указују, да поправи своје положај и да сачува бољи дан, кад до краја свет чује рад и мир у својим дедовим домовима поносни добрим Европа од завојевачке намере Енглеске и Америке.

Задатак је Срба да у дуту њене традиционалне политике него Берлин у Европи до последњег човека рада њених интереса, било пријатељства нас Москва, ако којим чудом једна њена Срба остани у животу. Свакоме целокупном у поступку са сателитима и нове ватом једног малога народа изазвао револт и отказа они самоме Србину, да увиди где је његов интерес и шта треба да ради да данашњој ситуацији.

Треба бити неправи пријатеље ако Енглеске напорнице па не увиде прави пријатељ у коме се данас налазе српски народ.

Ко-Ин

Изнад да Британоамериканско није доста крви што је српски народ истоку низовом крвљу, док се сваку као британске крви штеди и чува као једна драгоцјеност за свет.

Нити се мислимо да и безбројни примери Британоамериканаца који гинули и да ће се заустављи пред жртвама српског народа, који је сви једнако радо оставрше питолике нелепо. Али се исклоно за британоамериканска покушали гангстера не опазу ни њихове моралне и човечанске обзире.

Место жртава и ватаних борбе са непријатељском војском сви су дуплји код треба убијати невино грађане, жене и децу, бомбардујући отворене градове и села, уништавајући тековине европске културе, без икакког војничког оправдања. Окоштости под кућама је изгрдило бомбардовање у Нишу, митраљеска ватра из авиона на пробјектно страшнијего су свеочевистко безумлиства Британоамериканаца који су рат код творили у вучки канибале на гра ђанство мисто да крвно борбу са њемачком војском, на чијем се челу налази Велики Немачки Рајх са војска борби са питомцима свештаних рата.

Немачка страна већ прошлости неколерано од британоамериканских бомби тешких је, једва од хиљадних оштећења, протеку торпористичких метода Британоамериканаца, који не остиче ни увек забележили у историји као незабиђено мародерство код једних нашим народом тешко рањеним у рату и који је њих право да у њиду поступа да грдосних тешких рана да би се одржао у животу.

Сви недужљи болом и жудом изјетеном кљавно се пред тешким жртвама у Нишу с уверењем да оне нису узалудно тоне јер ће непријатељ да отвори коначно свима Србима она и да увиде колику погибељ мује жилди Лондон са његовим жртвом

РЕВОЛТ СРПСКЕ ЈАВНОСТИ

Цела наша јавност дубоко је узбуђена и револтирана безобзирним терористичким поступком британоамеричке авијације. Најоштрија осуда долази до израза у листовима, који живо осуђују тешке злочине према српском народу. Лист „Ново Време“ овим између остало:

„Зато је сада најхитно зло социјалистичко средство. Пошто су досадашњи искоришћени своје дуге самовлаше, Француска, Белгија, Холандија и Грчка, пошто су њихове многобројне године престварали у ругавања и чистке лицемерја и кукавичлука, и старости и вођи послали под осовину у ропство, — само још један вид америчких творци „Атлантске повеље“, „високих ослободилаца“, да бришући децу, чистећи или петрајући и чупајући косаке о средњевјем животу новог света, „бодре за право и правичност“, ослаби су своје бомбардерске ескадриле са циљем да уништи ваљда последњу живу душу на овом простору.

Лист „Обнова“ са своје стране пише:

*„Енглеска је на злочинима ваљда поплаве да свети српском народу који није хтео да служи њеној безумној потрошачкопоја да сам интрам самоубиство. Ови ваљда чиме да бомбардује српске градове и убија српске жене и децу зато да постоје остављене баш њихових војничких циљева који зато да плаше страх и повести код народа, који се из тешког искуства, које је имао са њима, добро зна да они нису правни једини социјалистичког пута, који за њих повести болним данима. Зато што српски народ сам знаи односиће колу за животом и сам непосредније испитава своју пословању животну снагу и зато разумно код му је био спутан ослобођења, односно, потпуно

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД МЕЂУНАРОДНИХ ДОГАЂАЈА

Око крзна медведа који још није убијен

Ако верујемо вести „Дејли експреса" који је са пријем из Анкаре, у Турској постоји у великим круговима извесно незадовољство што је трећој конференцији Мошкве дато званичну пажњу о свом доласку у питању Дарданела и целог политичког комплекса који највише интересује Турску.

Сви ови су веома карактеристична за седашње стање појава. И неутрални, и људи колективних држава, па чак и поједини трговци приватним бродовима Трећом Петом очекују од треће конференције нешто но сасвим нарочито. Очекују разјашњење многих питања на међународном плану, као што су на пример, однос између великих држава коалиције, убрзање рата или даље продужење стратешке сировог крвопролића, успостављање мира, поделу ратних плодова и т. д.

Не сумњамо да ће ова конференција, као и свака остала, имати извесна одређена, и разјашњења. Нарочито код оних који до сада нису у Москви дали до знања остварљивих одлука. Разумљиво код оних који упркос свима тешкоћама нису хтели бити ни једна од ових жеља да виде на видику ће трудни да се остварење трећа конференција.

Претпостављамо да ће ће питање другог фронта бити тај најоштрије. Истина, да по овом питању у међусавезничким изјавама постоји извесно другог фронта и напољена: јасно стварно другог фронта. Али баш ће ће ту се изјаве високих државника Сталина да ће тако изгорено решење". Ни су одмах по прибављању у Москви, ни на конференцији реши нешто. Не другог фронта, поклон да се изјаве, већ ће ће ће

ПЛАНСКА ПОЉОПРИВРЕДА ОДРЖАЛА ЈЕ БИОЛОШКИ ОПСТАНАК СРПСКОГ НАРОДА

Председнику су две теške године. У њима је српски народ, при најтежим условима, после једног страховитог слома, у политичком и привредном економисању до крајности поремећеном, успео да се одржи, да се преживи. Из њих није изашао сломљен и уништен, него очвршћен за нове напоре, који му претстоје на путу самоодржања и стварања своје боље будућности.

Огромна су напора уложена да би се то постигло, да би се српска маса окрепила, да би потврдио своју способност, приснит и живу, које ће му обезбедити место у будућој заједници европских народа.

Тај тип гласи, тај будућности, указала је српском народу Влада народног спаса, на челу је чаду Претседник генерал Милан Недић. С једне стране очекивани саветом и одлучни разлози указање је ова напоре да среди теško политичко стање у земље које је претпао пропаћају.

Поглед је с друге стране прикаћено не мање задатка да одржи биолошку егзистенцију народа, да сачува српски народ од природног распада, а српске мање од глади која је претила.

СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНСКЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ

У том циљу Претседник Недић са својим помоћницима одмах приступио је планској спровођењу пољопривредне производње. Подухват је био врло тежак. Није народ није био упознат са системом, нити са коришћењем богатствима земљом дарежљиве природе. Напротив, многи агитатори били су увели све тиме доказујући народу како досадашња природа да има да служи у корист само странцу, а не интересу народу. А исто тако и неки добровољачки штампари су да ови народ није разликовали од тр врсту природе и да ће они моћи на несолидном отпор.

Претседник Владе говорао Недић, који је дубоко познавао душу народа, који далеко ко ни једном. Напротив, он је једино у дирнувању природи и планској пољопривредној производњи видео могућност материјалног одржања народа које је без кретнуће своје земље. Недић и организатор ни је знао ово претходна организација и нерадо је да је организација природа и пољопривреда пити само од користи српском народу, који је тешко само штету од неблагонаклоног хаоса.

Да говорао Недић није тако мислио, на што само би биле недвојбене теške последице, то ни колико би читав наше под њеза беше и глади.

Министар Весковићевић казаће резултате планске пољопривреде
(Фото: Дра. продавница)

ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА

Србијо, Влада је тим силна приступа на посао око спровођења пољопривредног плана. Јер планирање једногодишњи који су у тој години увели Претседник генерал Недић, помоћник министром министра Р. Весковићевића и неговом свом стручњака, као и одазвали и повезали на које је спровођење Плана извршено у појединим државним народа, од је најважнији делом остварен и материјални егзистенцији српског народа једне.

Треба подвући велики велики захвата и хвале пријала српском земљорадњику, који је приватно свесно и нарочито, да је свесно своју земљу до највеће могућности обрадио и засејао. Он се са високом свешћу одазвао позиву свој(ој) национал(ној) дужности и предао траженим количинама на искрену правилно и материјално(ној) стипендијатима.

У реплику Претседника Владе, у речима Министра пољопривреде и извршне, у резолуцији Савета за планску пољопривредну производњу код се 15 и 16 ов. у систо у среће заседање, као прокладен земљорадник добио је хвалу и њихо признање.

ПРИЗНАЊЕ ПРЕТЕСЕДНИКА ВЛАДЕ

Говорећи члановима Савета за планску пољопривредну производњу Претседник генерал Недић истакао је значај досадашњег рада, који не дозволавао известим редовима живот другима да се боље и да изгоне завоју живљења и спроводе на вишу економску слабијих. Ово одговара потребе данашњих, стварајући и будућности. Отварајући ову седницу рекао је: Ја сам срцу, јер ме ми скупљо у самодрвари и самовољи. Кроз ту видимо да смо људи, да смо браћа, да смо Срби.

Они је дотичила да су наши најбоља стручњаци и агитатори за планирање отишли у напор и почели да агрономијску (ову дубока) да створе нашему граду и селу. Они је ученика и на што је најсвојеврсније да на једна Србин није умро од глади и да ниједан Србин неће умрети од глади.

„Али, господо и браћо, рекао је у Савету Претседник генерал Недић,до сних тих благодати не би дошло, да није наш сељак, наш брат сељак, наш земљорадник радовао све то и примио, и да није имао вере у нас и мене да ми то радимо за његово добро и за његову корист. Он је то сватао. Он је примао и све наше наредбе и упуте и савете, што долазиле његову зрелост и моћ да се у најтежим тренутцима снађе и оријентише. Из тога је дошао пред нама овде још

Председник Влада о планској пољопривредној производњи, доказао је своју способност и зрелост. Али, у исто време српски земљорадници, обрадујући своју народ своје земље које се уопште може обрадити, допринели су да српски народ и поред тешких прилика, крвавих и других, може не гладује и да лагло настане не дозвао у питање.

ПУТ У БОЉУ БУДУЋНОСТ

Није једини заслуге дарговорне привреде и планске пољопривредне производње што је спасао српски народ од глади и материјалне пропасти. Ова му пород тога отвара сигурни пут у бољу будућност. Претседник Влада је то коначно јасно, недвосмислено пред члановима Савета:

„... Ја хоћу да вам кажем да вам био на најважнијем месту, где ми је речено да су се они дивили српском народу, његовој снази и његовој вољи за живљење и да је то победило све и да је српски народ отеван опет, не ка ме буде довољно да то кажем, право грађанства у великој заједници европских народа."

НОВИ ПЛАН ЈЕ ИСКРАЂЕН

Две теške године су протекле и за те две године планска пољопривредна производња сачувала је нашу материјалну и биолошку егзистенцију. Многи користи су уложени, право много је постигнуто, али нови напори за њу утрошени путеници су пред нама. Теške ратне прилике још претискују Европу, ове земље и над нашим народом. Као што смо до сада пребродили најтеже почетке стварајући на ничега нешто, сада треба да прекинемо и даље на посао да бисмо постигнуто рашили и проширили, да бисмо се не само одржали, већ и ушли на још чврше основе темеље наше будуће благостању.

Једна битка је добивена, али нам стоји пред нама: то је остварење плана за планску пољопривредну производњу у 1946 години, који је од стране Савета усвојен, који је Претседник Владе потврдио, који сутра треба да се спроведе у дело. Зер, као што је Претседник Недић подвукао:

„Ја сам уверен и убеђен да ће и у будућности наш народ увидети све резултате, који су великим и показити веру нама, а ту веру ми ћемо оправдати, јер ће будући резултати бити и бољи и већи. Нарочито ти резултати народу да дођу до великог изражаја онда када буду спроведене велике реформе у нашем задругарству... Те реформе, у задругарству са двогодишњом пољопривредом довеће нам један српском сељаку и даће му могућности да он изађе из оне старе зачаране средине и да се његов стандард живота диже, да се буде у већи рој, него да буде господар, онако као су то други земљорадници у другим просвећеним државама, у просвећеном свету".

НАША САМООДБРАНА И НАША САМОПОМОЋ

Још није доцно време кад бисмо могли да се одмарамо на плодовима свога рада. Још увек тешка времена пред нама стоје, Претседник Недић је рекао:

„Хоћу још једну реч да вам кажем, а то је, да ће ово рат трајати још пуна и да ни ми ни наше земљорадници не имедају колективном производњом које једино пружају сигурност да ће сутра да ће се рат окончати и да ће ми бити у ратно стање ослобађајући, јер ту је наша самоодбрана и ту је наша самопомоћ."

А Министар пољопривреде и извршне инж. Весковићевић је изјавио:

„... Отварајући ово треће заседање ја треће вам рећи о планској пољопривредној производње је ее ходи да је не изашли на крај, да је рок тако исто завршили и сте нама сравнио и сами одрешили и нарочито, видео то са Београдом, учинити сте што до сам сада да и ове јесени и идуће пролећа исто. У још ваше него пролеће и ово године. Рат траје, но сад заседу виђе осигурану исхрану за себе и свој народ и за српски народ.

Поучни досадашњи искуствоти и успеси, под руководством Претседника генерала Недића и Владе народне слоге, ће конкретизовати и праћену стручних органа, ослањајући се на задругарство и народну остаке из свих политичких установа, уз хвалу и признање најбољих сарадника. Отварајући ову седницу од српског земљорадника до свог зборе и заседе свакој стану земље, да остави још један врлодрени и уверљиви доказ о својој одлучности, да ће и у будућности наш народ умедети све резултате, који су великим и показити веру нама, а ту веру ми ћемо оправдати, јер ће будући резултати бити и бољи и већи. Нарочито ти резултати народу да дођу до великог изражаја онда када буду спроведене велике реформе у нашем задругарству... Те реформе, у задругарству са двогодишњом пољопривредом довеће нам један српском сељаку и даће му могућности да он изађе из оне старе зачаране средине и да се његов стандард живота диже, да се буде у већи рој, него да буде господар, онако као су то други земљорадници у другим просвећеним државама, у просвећеном свету".

Отац српског задругарства М. Авакумовић са члановима Савета

НОВИ ПОРЕДАК

О ДУХОВНОМ ЈЕДИНСТВУ

У својим говорима пријатељ Господар Недић неуморно истиче да треба да будемо Срби, а само Срби, да треба да неговимо српским гланом и особито српским срцем. Другим речима: сви ми треба да будемо једна воља и једна мисао, и то српска воља и српска мисао. До овог закључка не је довољно јер је питање остварено увек до је главни узрок који нам је пријетио биће у томе што смо били духовно разједињени.

Уједињење наше духовне разједињености су многобројни и разноврсни. Далеко би нас одвело кад бисмо хтели да их све набројимо. То можемо и није толико важно, јер довољно је јасно констатовати да без духовног јединства немогућа је ни економска ни државно-правна сарадња између народа него што је наш и да је свака српска напредна у прошлости била баш у томе што је био духовно уједињен.

О духовном јединству једног народа може бити речи онда, када у њему постоје извесна начела која су обавезна за све припаднике тога народа. Једино је немогућа и непојмљива та начелна општаст, уколико је и духовно јединство потпуније и испољава се у тако јединственој вољи, чијом су остварењу упућени сви напори и сва стремљења појединаца.

Српски народ у прошлости био је духовно уједињен у оном патријархално-хришћанском схватању света и живота. Онда се јасно знало шта је дозвољено, а шта не, и свако појединац био је дужан да о томе води рачуна. Ко би то превиђао, тај би сам себе искључио из народне заједнице, која је такве акције сматрала за одроде и према њима била строга и неумољива.

Услед овога у српском народу су била владала правила понашања, ред, поштовање закона. Општи интереси стављени су изнад личних, тако да су министри сналазили са свима потребама скромним, док су њихови акти умирили ако свој чистак заинтересовану у добротворне и хуманитарне сврхе. У народним дећа су слушала родитеље, дака деч се поштовао, а за то јавним местима гост се осећао увијено и пријатељски.

Отуда и данас у души српског човека постоји жеља за таквим односима. Она је доказ здравља и витализма наше расе и претпоставља сваштару основицу на којој се може изградити наша лепша будућност. Ово ће зависити од тога, да ли ће модени људи у свим сферама народног живота бити свесни овога и моћи остварити циљеве.

ВЕЛИМИР ЈОНИЋ

Од почетка овог светског рата, неодељених и неиефених разлога у историји човечанства, непрестано слушамо две мађијске речи: *Нови поредак!* У ратним страхотама, лете ним пред очима брзином ветра ове две речи тако, да исмимо времена да мало размислимо сматрано, да у њихову суштину уђемо, да их разумимо и осетимо њихов судбоносни значај. Нагледа нам, да од њих бегимо као од своје сенке. То је велики наша грешка, јер се ово ипе сваким данон гомилају све више сагрешта, због је рата да по завршетку рата од њиног народа не остане ни помена.

Потребно је задржати се брзо овом гомилом зброје и кпоја, па тек тада погледати у очи, да бисмо сагледали ие уметност стварности. Разјашњење Новог поретка не посебне нас ни врам тут и оставиће многе до сада наше забуде. Да би ушли у неарастрашну сенку Новог поретка, као и у њему служи, ита од нас трзни и чему нашим у будућности да се надамо, треба прикупити довољну дозу мудрости и објективности, поцто претходно спуштамо чуст завтор на ирошлост.

Прегледни, нако историје. Ми смо проживљали старих, моје бити, и најстарајих генерација у нашој земљи. У исто врем и посиуле ратничког курса и ирелазиени бодра национални стремљења у ратној епохи 1903—1918 година, све ко зрнуло да брзи прошлост, да одлучно заступа стара иоредак, то бо требали да смо ие претсказани старих генерација, који су часно и ианетено, у своје врем, национални живот нам завешта.

На ето, ни нрви признајемо да је стари иоредак дотрајао, да нечем добру не служи, да је претсказан сопственим грехови ма, да је узрок многим неиодилим неерећама и да је, нисто-сиетску, довољно иотиуи слом са ирвашњи државама и диктатором нек народа. Ми то признајемо, јер знамо да сво најлиже крвни ма њеном тако жалостеи крај дате, што сво ни биле позвана да обавезно сваи једне дво зависно од сво ствари чиетог вазиошења, особобоиће подјармљених и њихово повезивање у једну национално и етичку заједницу.

Ми смо са нуно части и иоиртвованости обликом свој дво посла. Али, овај други дво, по којем ми обавезе, нити је иокушавам да се обавезе, нити треба. Други, који су биле одређени за тај иолитички дво посао, нису га обавили на адекват рналогу, јер ито нису биле способне. Ова овако ријеког рад, народ је поетао духовно растрзан, те та је иодилаза свом тешком великој неерећа, коју ми у нуном звичноју те рени називамо: *трагедијом српског народа.*

Нако нам не може реће да сво досади прегледали. То ме би било тачно, јер нимао ниде довољно. Шта више, ми се трудимо што нам се тако каже. Ми, који смо били иосиоди чисто-ме ционалних стремљења и његовн фашистичк извршилаца, после великог погреа који нас је снашао, бар данас сво прегледале, дове носиоца и извршиоца њеног другог дела народног посла, иолитичара, ни сада јасно не виде потребу основног исиитка старог поретка и ирнлагођавање новог, бољег немогућег нашим. Они јоше ништа не виде, јер су иолитички слепи. Тачније се хваледу да стари иоредак се сиина његовим мишини, али и сиина водоваздушна, обелем и умишљеним дивот живота, који су новоиоколицан за себе и своју најближу средину. Разумемо да је завета тешко растаити се од тако иријатних клупца и живети и даље код сиатком кишовом иродицом, или је кућицо дивно чо ако којеро иора иасти со очиц, како би се сагледали ду сиина стварност, иначе су у ирасности да буду иренажени и уништени. Другн пут не постоји, другог нијака нема.

Српски народ нзнео је своју национални револуцију са ниједним великим, јер без сиоствен за живот, иун виталности и животних сокова, али се од једнострано изведене революције и њених иодила није дало дуго изненета. После задовољења национално аспирације, чувени је српском народу створио иовољне услове за његово соцнонско и социјално раиноја. Они, који су били иозвани да

РАД — КАО ОСНОВНО НАЧЕЛО

Исход данашње иеиленичког ратног хрвоња, у своном случају, уиитељне нас, после рата, у исто иоредак. То је историјска неминовност. Као такво, ова је потребно да се још једа стремимо, да се иринутовимо и васпитамо, да нам његов долазак не ће изгао сувише тешки. Основно начело Новог иоретка је рад. Свако жора радити, бегати од срамоиа, илаз и стар, свако ирема своји стручној способности и физичкој кондицији.

Рад је иостулат за коме ирилаже но нов иоредак. Рад брише могућност лаког живота и народа. Ревног и нуглин ириладу ирнродама. Дрнвше, тај најразноврсни појам друштво заједницу уводи као регулатор свих друштвених односа, али и као ноеновни домбран са иногранични правом да ивделиие у границама ирнродности и социјалности, ко ганим рано него о њима ниноот друштвене јединице. Оно, као добро домбрих, сумбија све претеранности у раду, начину живљења, исхрани, одрази и утрошку висине чистог добитка имаћу минимума животног стандарда.

Као контрола, ирхвоиа држава на иазот штити иедустрију, трговину, иромет и као јавни ирнвилеј, али у исто врем интерулје виљиное ирраде у виду штеђења у новчаничке институције, одиосно ова умиоа и обезиечиа сво јавне радове који служе општем добру. Ниноитим угрошак на такве штеђења, могућа је и дава, али та држава му у томе иомогну, подбацаи су потицу, јер су биле несиособне а недоросли и ниже су за исиитту.

Неокрутна да ускладе животне супротности ноједиих друштвених класа, вина политичар, исиустани су државни уиде на својех руку и имала је ноцна у сумиорат. Пошаднје на крајње и грешну, политичари су сиособни и осигурвала ниједиицу иному друштвеиу класу, док о остаиим класиим ироцини су мало или ниишо рачуна. За ванитету те изиоие воље класе носпи су и подсвиомени инстеи, употребљавано орудиии сила и ирелиобрене грубе иоитуиа. Држава је на тај начин иростала биги народна, општа заједница, јер су те ноједине групе сиутиле огромне разлике у друштвеиом рангу.

Малобројни, али новчаничка друштвена класа, водила је једак ресиубиику, бесан и расиалашан живот и гомилала богатство, док су остале једне маиоритарне гуљене, у свом ирироднои стању ирнвредие тешкоа условима живљења и сиутавањем духовног развијања онтрарном закономи ирнроднеиа. Тако се у великој мери ноднвило ирегарно расиињење во једној страни, док са друтој страни у великој бедиости. Ирво је собом иосно ирадиии и безобзирности, док се у средини друге јављало иотиштеиост и рађала врлоба.

ПУТ У НОВИ ПОРЕДАК

У Новом иоретку, национална граница једне државе само обележавају доиле се иростране стремње и управљање државе о једном или више народа. Ани националне границе нису биле начелно једном ирево ниднх се тешко ироласи да би се једно бликој родо са суседом. Рад ма добара у међународни слободвеју допуњујуће је и иотпуиија на основу утврђених ирнниипа.

Ова ирнвилеја су радиатог друг ироучавања ноједиих земаља у бољству сирошни, могућности фабричке ирерађе, сумиирања ирнроднодне, обиласа стварја робогиаве, вуде без осиња радости и бола, смеха и суза, усиљеног за узвишеи, одиеиетог и лоиог. Нови норедак остиваа нину слободу у утврђивању и формирању душе је дивиле, како би се оиламеиила свима најсиромашиа квалитетима сарадиво осебиног човека.

Пут који води у нови иоредак иристутиае је и слободни сиаиости. Ми знамо сиаиста и за њетов се улазак ирирема радиу ирегоревшеи и васиитаиом. Комунизам уништава сво што је у човеку свето и код иристиком сиарања сваи уклаи ги у свој „рад" као иоссталину живоиињу. Но у Новом иоретку ирема по стрии, остаиа се ирнвоиа и онтрола закона, да се дозиоје ирнлодоби. Комунизам то на ирелаз буквално ренаше на ниде места, умерсгвена.

У комунистичком уређењу економска слобода је неиознат ноји, јер труд једиике гуте групе комунизам, док је економска слобода у Новом иоретку само условила ани и загарантована. Да будемо још јасиији. У комунистичком „раду" не постоји ирнзиатна сиодаиа, у Новом иоретку она је осигурана и сиособиости уважати, сиимати и ниваги, али у ирајиом развоју ланца начелно служи и онтитет добру, а чему се стара држава.

Код ирвог не постоји слобода и утамиих рада, док је економ кумулација ноједиеца. До душе, тако постоји и рада крајем Новог иоретка се даје у виту за животињски истеривање последње жудиое моћи из тела и свог дивиа. Међутим да би се ниједиа врсти рада и новаиду, иокуа је ирнзиатно средство са коме ће ани једиичне ностиће. У Новом иоретку постоји слобода утамиих рада, то иазиву, у колико је дивиа ваше рада у тошно ниде ина.

За сво иоје се либе рада отворе ирају се свеиријалие уставне ноје ницу за ина, да иирочитим иоводом сиоиих једиики рад и у исто ирнзиатно средство ирнзиаиое. Ирема свему изложеном јасно се види, да Нови иоредак нема ничега заједиичког са комунистичким схватаиима, ни са њетовом доктрином и иако у извесиим ирнмерима има сличне појединачности.

Наставак на 8-тој страни

Сеоски омладинци са успехом су извршили своју мисију у Немачкој

Немачки Рајх одмах после нашег слома, пружио нам је могућност да лично своје раде и да на руководиоцима тог дела дрзнемо обезбедимо свој напредак и друштвени живот. Да није било у нашој средини више одметника разних врста, дали обилне Србије које је предузео генерал Недић било би спровођено са још више успеха и видних резултата за српски народ у једном од најсудбоносније доба светске историје.

Али на страшење и добру вољу Немачког Рајха није могла да утиче злочиначки поступак енглеизама или омиових група завојених или плаћених агената Лондона и Москве. Могућности за побољшање положаја и обезбеђења будућности Србије и даље су пружене српском народу и онима који су чинили све напоре да лојалном сарадњом и неупуштањем обавеза поправе учињене погрешке и покажу конструктивност српског народа.

У вези тих домаћа добре воље Немачког Рајха пружа српском народу сваковрсно домаћа и разне српских сеоских омладинаца у Немачку да би се на практичним радовима усавршили у свом пољопривредном знању.

Сада се је пред једна група тих омладинаца која је провела шест месеци у Немачкој враћала у Отаџбину и Престолонк владе генерала Недића и чланови владе т.т. др М. Недељковић и Р. Веселиновић примаљући их потпали су изузетан значај и предност своје боравка јвета више сеоске омладине у Немачкој Рајху не само у погледу упознавања наше пољопривреде већ и за будућност наших односа са народом Великог Немачког Рајха.

Пре повратка кућама сеоске омладине пријем је Престолонк српске владе генерал Недић у великој сали Престолонатства владе и захвалио им што су са успехом извршили задатак, који им је Отаџбина поверила. Затим је Председник владе говорио о овом што су видели и научили у Немачкој и рекао је:

Ви сте видели напредно немачко село које је у многом и мало или ништа различито од наших села и ваших домова. Тамо ви треба да чекате, та треба да вам буде и дође водећи вашем животу, да достигнете такав резултат, а не да чекате само боље грађевине трговачке куће. Оно треба да буде весело, частито и поштено, да нема сиих клуподера, пијанџе и каведжана разбојнике и убице.

Ви сте тако видели самопомоћ и самодобрану у здруживању у великој земљорадничке задруге. То треба да вам је у животу најбоље стопи жеље, да и ми такве задруге имамо, да се тако удружимо и да се бранимо од којекаквих напасти и експлоатација и да наше село буде на здравој основи.

Ви сте видели једну домаћу и једно друштво сеоданог организовано. Нама такве домаће и друштво зовете мало је таквих домаћа. Ја сам прошао целу Европу и био сам у Немачкој. Је сам мало 750 километара железничким од Берлина до Гдањског стоне и говедо сам жене као досељене као стоје као живе и врше сиоју дужност. Толико је велике свест тога свете тамо. То је таква организација до мора да изгледа народ целе земљорад, а не само Европе.

Изграђивање напредног села

Сви што сте видели биће вам корисно за будућност. То вам је једно велико искуство које ће не може испрлити нашим и благом. Него ви носите собом и оно ће вам служити, не само данас, него дуго год сте живи.

Сада када се вратите својим кућама требе и ви да изградите нову, умнижиће, бољу и радинју земљорадничку моћ што је било стара која је упропаштавала наш сеоски сиет. Треба да изградимо једно напредно село и једну напредну сиету, коју ни ја ни ви не познајемо, а која са зове задругама земљорадничка снага. А та задружна земљорадничка снага треба да буде најбољи од свих виспитачких и културних фактора у селу и цео српски народ.

Ви сте видели како треба да изградимо сво заједно Нову Србију коју мора да буде радна, национална, социјална, да буде тако лепа и дрзко сваковрсно брату Србину и свакој сеоској Српкињи.

Јер, запамтите, над вама новим мора бити социјална што знам да мора да буде справедлива правда. Само тако друштвени поредак можно да опстане у будућности, а не да једни имк и сувише да једе и пије, а други да умре од глади. Нема вишо то. Са тим је свршено.

Захвалност Немачком Рајху и базарским сељацима

Ето, тако ми имамо да изградимо ту Нову Србију. Ви одете сада у своја домове и ви имамо до заблагодаримо Великом Немачком Рајху које је шест месеци сматрао вас као своја гоета. Зато имамо до заблагодаримо Фи-ерској и њеним угледним добрим људима који вас примила и гостила и где сте ви много и много видели и научили.

Имамо до захвалимо и немачком земљорадничком свету, који је са пријатељске праве вама одлично и што год је било могуће показано вам што је ваш напредак по вас и вашу будућност. Нарочито, треба да захвалимо и баварским сељацима, домаћинима, који су своја домаћа отворили вама и много од вас примили као свој у дому и тако вас сматрали.

Ви сада идете својим кућама и пољите уздигнута глава, јер сте једно заверавали своје задатке и ви ћете остати они што је најпотребније међу Србима: њихо добрим, частите и поштене сеоске домаћине. Ви ћете бити отубиће будуће Нова Србија, а та нова Србија мора да буде наша сељачка држава.

У земљи реда, рада и дисциплине

Затим је г. Председнику пружио омладинац Душан Костић да сам Добровољац, срез крагујевачки, и рекао:

„Господине Председнице, ђаци смо ми дост мисли одлазили за Немачку, ни сте нам позвали срдачне кус. Ви сте нам гледа-

Генерал Недић омладинцима: »Децо моја, ви дајте да вас нико завади...«

Омладинац Костић у знак захвалности пуби у руку генерала Недића (Фото: Дзж. пропаганда)

ли као отац и мајка, као сте вас онако отишли самостални да бранимо Србе, ви будемо радне и вредне, да будемо достојни прет сталници наше дрзе моје Србије и да се узаимуте глаше по поста и ведри чела пратимо у своје села.

Господине Председнице, ми смотрамо да смо сиоси барда сиуди доетојно посети и разгледа и крочуде нашим путем. Одлазили у Велики Немачки Рајх, ми смо слушали да ћемо тамо наше Србе. Видели смо тамо лепе и добре људе, који су нам помогли и пружили сваку помоћ. Ми ћемо да ћуди и ћемо да ћуди. Ми ћемо да ћуди и ћемо да ћуди. Ми ћемо да ћуди и ћемо да ћуди.

Они моја да буде изграђене на задружној основи, тако да цело српско задружно домаће буде само за најмање Србину, што му је најдраже: да он у вољ мо ви срећно и задовољно.

За ваш моћно срећан пут и да поздравите сво на дому ваших мати и брата и да створите мо село, убаво и весело.

Реч г. Председнике складиште су поздравили громким ако кличима: „Живео!“

Научили смо једно велико рад. Имамо сад и ми наше куће раде, и научили смо рад, ви смо нам помогли тако да нешто но, и спремали смо га, тако да смо били ранки Немци, који су га ви дошсет година радили.

Господине Председнице, да нам се ви нам задате задатке, ми ћемо да ћуди и ћемо да ћуди. Ми ћемо да ћуди и ћемо да ћуди.

Г. Председник је на овај поздрав одговорио:

»Хвала ти на овим срчаним тако частитим и поштеним, вуним срцетвом и осећа|а. Јасно, ви сте били моји амбасадори и ви сте одлично сарашли свој задатак. Боље је што сам послао вас него ову господу у белим рукавицама цилиндрима и фракчима. Ја сам послао вас у грубу, опанцима и чакширама.

Пошште својим кућама уздигнуте главе и кажите да сте срећни били Срби и да ћете то остати увек; сиуди и на сваком мастру свој вам је срећан пут. Хвала вам.«

Г. Председник је затим поздравио војнике српског народа и рекао да код њиховог повратка у кућу, ништа не значи једни мали народ као што је српски народ. То је велика ђаја. Тај мали народ не жели нити ће икада желети да уништи, јер цео свет зна једна бура и јак талас мали народ нашће на ту бу ру, сломиће га и збрисаће га.

Генерал Недић сеоској омладини

»Децо моја, настављо је генерал Недић, не дајте да вас неко завади, немојте да слушате никога. Ви сте браћа. Пазите како вас је сместила мајка Србија, да вам је сиа што је најбоље и браћу међу собом и живите у слози и складу. Ви сте наша најбоља потпрелатељ. Ви ћете једнако сваранућу српски народ. Ти из њега нисе никада ћрезнио. Сви ћете заједно наше непријатеље, него сами себе, погодатељи, него сами себе, погодатељи. Ви ћете једнако сваранућу српски народ. Ти из њега нисе никада ћрезнио.

(Наставак на 6-тој страни)

Повратак српских омладинаца из Немачке

(Наставак са 5-те стране)

Пре 27 година нико није нас упућивао. Нико од нас нигде није тражио. И ако смо учествовали против тих истих Немачких снага у њиховој јесењој офанзиви 1915 године на Дрини, на Јадру и Церу, у Србији, ми смо били сигурни да нас нико више неће тражити. Ја сам као ученик 6-ог разреда гимназије у Београду, као један од оних 120 ученика који су пешице, са торбом на леђима, са пушком у руци, са осећањем да ће Србија бити ослобођена, ишао у Албанију. Ја сам као ученик 6-ог разреда гимназије у Београду, као један од оних 120 ученика који су пешице, са торбом на леђима, са пушком у руци, са осећањем да ће Србија бити ослобођена, ишао у Албанију. Ја сам као ученик 6-ог разреда гимназије у Београду, као један од оних 120 ученика који су пешице, са торбом на леђима, са пушком у руци, са осећањем да ће Србија бити ослобођена, ишао у Албанију.

А сада је за Немачку да поцепе неколико декларија и четири-пет стотина бомбардера и да сравни сва села и да пратилаце све у прах. Али, то сам безумљиво на чему нико до сада. И ја једноме говорио код српских народом и нико да ће сачувати, и ни нико неће сачувати самобубство. Српски народ неће да се бори под вођ, а ја држи на дан.

Српски народ неће да се бори у Дрини са мостa, а ја држи на дан.

Српски народ нагнуо револвер на чело и хоће да се убије, а ја држи на дан.

Српски народ нагнуо револвер на чело и хоће да се убије, а ја држи на дан.

Српски народ је частит и поштен. Он је наиван. Нема су прокаженост. Када са будне историја тешала, не ћете видети како је српски народ био наиван и како је ишао у смрт. Српски народ је чуо тајну историју.

А ми сад не знамо ни ко је ко. Ја сам као ученик 6-ог разреда гимназије у Београду, као један од оних 120 ученика који су пешице, са торбом на леђима, са пушком у руци, са осећањем да ће Србија бити ослобођена, ишао у Албанију.

Зато ће морате да будете наивни и да сами од вас не знадо нико грађанског, него само српским путем да идете, српски да мислите, верни да останете до краја рата. Дакле, будите наивни.

То ће вам рећи рат, који треба да поносите својим дрвосеком и да изнесе све то сиви безумљиви вулкан.

Срећан вам рођендан!

Реч је Председника емигрантске владе г. Јовановића.

Господо официри, господо чиновници, господо официри, господо чиновници, господо официри, господо чиновници,

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ИСТОРИСКА ПОСЛАНИЦА СРПСКОЈ ОМЛАДИНИ

Сећање на прве добровољачке јуначке и мученичке

У часовима кад наше редове попуњавају нова појачања, моје младе добровољачке снаге, са забубљеним јеленом сећамо се историске поруке коју нам је упутио наш председник генерала М. Недића, коју је он упутио српској омладини да се сврстава под стягу у одбрану Србије у што краће време с најзрелијим намјеретом сећамо се и наших добровољачких чета, које су у борби против комунистичке најезде.

Под јесен 1941, 10 септембра, претседник Српске владе, генерал Недић, у својој посланици упућеној српској омладини рекао је, поред осталог, следеће:

Добровољац заставник
(Фото: арх. Вој. СДК)

„Омладино српска.

Нама у тешким данима српска застава опет није украдена, већпим отпадају нејаки је крадоа сред српског народа крез вековс. Нама у тебе имам увек само душе наших предака и онда иконд вољеш сарнирте са правог народног пута. Нисмо пошли данас, омладино, сасвим нове наше.

Комунистичке банде су биле и јесу само сплава најодбеглијих с једне стране, најгрубље духовне нометености, — и с друге стране наше разбијатаче себичности.

До ми нимо свој духовни пут, да га нисмо изгубили, (ако задржени по изгледу у хаосу јесење) моћи ћемо свој изгубе) не би нам се могло десити да изнуравши зиду у нашем народу голаки број сасвим и нескелних официрата.

Да држимо своју себичност на уздо, у руци, — да смо прво терористи према самим себи, не би смо били правеницима према другима, а самим тим би стварно били жалне појсда за комунистичким бе рушилачким. Али у нас ври себичност и ми је не сустављамо већ ју слободно дајемо мах.

Кренуо сам Србије. Да ли ви ове ноћи, омладино српска! Нисам сте ви дошли, у чији сам ја ноћи одлазио, прво вас је сунце ту огрејало и прву сте реч у њој прочитале. Зар нам за вас нешто Бошког, нешто пресветло, нешто дрхтеће од пробојнсти, сваки земљак у њојој своме кући нодаси отвори! Ова је кућа и у срећи и у несрећи. За њу су, једино за њу, а не за туђе обласи, многи наши предели као грудњи и витезови умрли. Будите сигурни да нисмо ниже Србије, ни велико, ни тако славно и часно да вам данас, многим, не признаје. То велико име, то је наша највеће благо у нашој свеколикој срами и понижењу. Оно је једина звезда водиља данас на нашем замрачењем небу.

Дајте моју, синови Србије.

Ја дижем славну заставу српску, заставу за чије су часно и патриотско чување милиони ваших отаца животе своје, чак под ту заставу мирно и часно и јуначки, који ће одлазити од нас сва патња и сва горчина неће. Прекаљени је и нокатио је чувајте је и бранити ћете напоре јако подићи.

ДРУГО чега морате бити свесни јесте то — да ви нисте не располажете својим животима, јер сте их ставили добровољно у службу српског народа и Србије. Патње и страдања српског рода биле главне покретне снаге ваших напора, а ваши напори неће и не могу бити без жртава. Ни то морате бити спремни, чега ваше патње неће бити свесни, јер без тога спасења народу вашем до вога неће. Зато спремност на жртву и висока свест о њој треба да прати сваког оног који жели да нам се придружи наше српског добровољца.

ТРЕЋЕ: *не смете бити самовољни. Оружје које носите, не смете ни јако зато да будете господари над народом својим, него да народу свом будете слуге.* Не чувајте српском народу ни дахија ни зулумћара. Имао их је и нама их народ наш, наказалост, и превише.

Српском народу треба бранилаца и заштитника, ју чуњуша и заточника Правде и Истине. Данас српски народ полаже све своје наде у вас, да му ви те то будете. Тешко и вама и српском народу ако га у тим надама разочарате.

ЧЕТВРТО: *ни аловољни не смете бити*, јер аловољом се ништако добро није створило и ни ступите у добровољце да само добре ствари радите. Будете ли аловољни постаће убрзо и српски народ аловољни према вама.

ПЕТО: *не смете бити ни малодушни.* Дугачак је пут наш и препун тешкоћа и напора. Ко ће такав пут кренс са мало воље, тај ће брзо своју вољу истрошити, остаће безвољан, а такав сигурно до краја пута неће стићи. А народу српском је потребно да стигне до краја, да нађе преко свих препрека и тешкоћа. То може постићи само онај који има много воље. Зато се иворуживите волом

ШЕСТО: морате бити јуначки. Ви сачувате од ваших старијих другова о јуначким борбама и херојским подвизима српских добровољаца. Груди вам се напињају од бе да јуриште мошним младалачким бурним полетом да докажете како и ви можете бити кораји и јуначки. — Али, да се не би погрешно разумели, када говоримо о јуначтву, *ми нисмо у ово време за ово најбоље јуначтво: победити себе.* То јуначтво није једанпут у годину дана, или у месец дана, него стално, непрекидно *морало јуначтво, јуначтво свакога дана и сваког часа. То је непрекидна будна стража на свако своју ствар, свако мишљу, свако поступком. Ако себе победите, победићете све противнике српског рода.* Трудите се да такви јуначки будете.

СЕДМО: ваш стан мора бити јасан. Питаће вас много: За кога сте? Против кога сте? — Ваш одговор гласи: За *српски народ*, за *српског народа његов*, за *неповиновање његово на напуштање хришћанске и светосавске вере*. А против сваки који *не зна шта је и зачувању народу нашем да свој пут нађе*. Не мрзимо никога, али нас нико не може спречити да свој народ *изворујемо* оно *место под сунцем Божјим* које *он по вредности својој и по свему другом заслужује*.

ОСМО: питаће вас: Ко је Бог ваш, добровољци? Ја ко би пре смрта могао бити други са људима добре воље *до ли сви Свевишњи*. Нису ли небески анђели објављивали рођење Христово ре чима: „Слава Богу на висини и на земљи мир међу људима добре воље!" Зато се трудите да будете добра људи добре воље, јер докле год такви будете, дотле ће нам свеа са Богом живим и никаква сила неће вас уништити. *Божјом помоћу у вере ћете побеђивати.* Напустите ли добру вољу, пре Божије казне сте на главе и *изгубили оружје које вам* даје помоћ: бићете мртвачи и сатрвени. Настојте зато да сачувате добровољачки дух, јер ћете само тако бити у милости Божијој.

ДЕВЕТО: знајте и запамтите: ви сте са и ви дело народу своме у најтежим данима његовим. Не пашите се сте вас је мало, јер се са мало сили много дело може постићи. Ако ви будете истрајни, ако будете сигурно до краја пута неће стићи. А народу српском је потребно да стигне до краја, да нађе преко свих препрека и тешкоћа. То може постићи само онај који има много воље. Зато се иворуживите волом

ШЕСТО: морате бити јуначки. Ви сачувате од ваших старијих другова о јуначким борбама и херојским подвизима српских добровољаца. Грудн вам се напињају од бе да јуриште мошним младалачким бурним полетом да докажете како и ви можете бити кораји и јуначки. — Али, да се не би погрешно разумели, када говоримо о јуначтву, *ми нисмо у ово време за ово најбоље јуначтво: победити себе.* То јуначтво није једанпут у годину дана, или у месец дана, него стално, непрекидно *морало јуначтво, јуначтво свакога дана и сваког часа. То је непрекидна будна стража на свако своју ствар, свако мишљу, свако поступком. Ако себе победите, победићете све противнике српског рода.* Трудите се да такви јуначки будете.

СЕДМО: ваш стан мора бити јасан. Питаће вас много: За кога сте? Против кога сте? — Ваш одговор гласи: За *српски народ*, за *српског народа његов*, за *неповиновање његово на напуштање хришћанске и светосавске вере*. А против сваки који *не зна шта је и зачувању народу нашем да свој пут нађе*. Не мрзимо никога, али нас нико не може спречити да свој народ *изворујемо* оно *место под сунцем Божјим* које *он по вредности својој и по свему другом заслужује*.

ОСМО: питаће вас: Ко је Бог ваш, добровољци? Ја ко би пре смрта могао бити други са људима добре воље *до ли сви Свевишњи*. Нису ли небески анђели објављивали рођење Христово ре чима: „Слава Богу на висини и на земљи мир међу људима добре воље!" Зато се трудите да будете добра људи добре воље, јер докле год такви будете, дотле ће нам свеа са Богом живим и никаква сила неће вас уништити. *Божјом помоћу у вере ћете побеђивати.* Напустите ли добру вољу, пре Божије казне сте на главе и *изгубили оружје које вам* даје помоћ: бићете мртвачи и сатрвени. Настојте зато да сачувате добровољачки дух, јер ћете само тако бити у милости Божијој.

ДЕВЕТО: знајте и запамтите: ви сте са и ви дело народу своме у најтежим данима његовим. Не пашите се сте вас је мало, јер се са мало сили много дело може

Новим добровољцима

же начинити, а са мало светлости се велике просторије могу осветлити. *Зато вслужите себе љубављу, наоружајте се вером у Бога и Правду Божију, а са којих добре воље приступате делу спасавања српског народа, истрајно вршите свој посао.* То је пут и начин да сачувате блиставом светлошћу и растворите тамну у којој је заво народ српски. Победите себе, чувајте стражу над самим собом да со у вама не обљутави, да светлост ваша не загасне. Будите светли и чисти као дјевојке, а неустрашиви и одважни као бу ја планинска река — *кра јуначки, душа дечијска.*

ДЕСЕТО: знајте увек у вису да су добровољци били главна полуга у рукама Генерала Недића којом је две године спасавао и спасао *српски народ. Будите му пери помоћник и медаље у шестовом претседнику посту.* Имајте на уму да су добровољци постали онда када нећ скоро никакве наде није било, када је изгледало да српском народу нема спаса и да је пропаст његова неминовна. Жртвама и напорн ма добровољаца изведено је оно што се назива „српско чудо" — *српски народ је отргнут од пашће пропаст.* На том великом делу, добровољ

Петар П. Шуруг, добровољац-студент који је прво добровољачки мртвим
(Фото: арх. Вас. от. СДК)

Добровољачка вера забрањује узвишене, празне речи. Она захтева од нас да своја реч наша буде као врло пловина у сајчас: способно да донесе плода. Истина је да ово нисе не може доћи одмах, нити сутра, нити ће ни ту, нити, у тренутку или на пашим земљама. Ти знаци од оних који реч изговарају, ту ће они одговорати. Али, код ме нису реч изговарано, од нас се тражи да ово реч буде права, истрајна, и за сваку ним тешку реч нема пута одговорићу пред Судом.

Добровољачки сонет

Кад црвени пламен побожне крети
Преко пољских њива и питомих села,
Кад у сву огрнла Отаџбина цвеће, —
Ја чврсто тада своју вољу чете!

Бесте мали бројан, али духом диви,
И што данком страшни горушан и сирови,
Ви дивесто снежно на јабланка врани,
И дивесте себа да ви Земља зове!

Гле, црвени пламен побесних пада,
И немилом кошку, земља душом дину,
Отаџбини мили! опет данас свеку!

Вама данас дано што га младост даде
У вину мамином, путовк и мирно,
Бескрајно ви светлост ко сунчева здрака!

Марко Живковић

Стена и буктиња

Нико на више, ни дубље, ни непосредније не осећа тешку збилу наших времена и све сложеније компоненте наше стварности од добровољаца. Они живе у сржи те збиље, подносе ударце збиље и организационих зала, које истресају нашу епоху и кују је у суноврат. Истаче кути, они преплашеном и сапојом несувисном љубави према Србији, на ветрометини политичких укрштаља и судова они се диже и дижеваљу више, него других. Идеолошки чврсто постављени, са јасно рашчлањеном појмовном о старинству и ход вас и око нас у свету, добровољци не могу ни бити оно што јесу: грађанска стена о коју се тупе све олује наших напора и бунтовне, која указује пут народу који се диже и игра да заиграше место, које му припада.

У ово доба упорабљења је скоро сва снисао и сушта на добровољачке подвиге: они овим путем нису пошли због себе, него због народа. Тешко бремс жртве и страдања, тај ратни дар као хероје у једно свето, подло и кукавичко време, проналазе на чињенице, да у сини габлина под нас и у сини востреса, које нашавају обе страшни рат, добровољци диже сушгану ствари и крађи сиисао догађаја.

Они су се давно уздигли изнад средине која све одмораја и претсавља је по ономе не што је нека била: изнад средине добровољац не може бити сиђавен од оних, који су преспавали једну од најкатеретсшинијих и најкудбо посмијех епохе, кудсе кроз рађе и кују је постављају стварн неокалвинички ђаволи. Своју добровољаи осећа и зна да у једној трећедја наше стварности и на пиши ипо ће ће и опстати ни, стоји општа напаномена судбина којој мора бити подчињена сва наша брига, све наше сведање и сва наша творачка снага.

Добровољци су сини свеђ-ње бићем окренути општем: у њему уразстају, њему се жртвују, за његово уиарење водноси безброј тешких подвига.

Добровољци кроз свој подвиг чоће стварно, орган ско одбрадбене народа. Уо је из њега буде острашеће но све оно што га трује, сну тава, пуне сиртн и униште-ву. Поникло из народног живо у сласт кроз осећају оно што би и како би требало да буде. Они знаје, боље и непосредније него ико други, шта се спутава нашиљу. Сва тају зашто је спутава и због чијих интереса. Несебични и непретенциозни, изграђени на култу јуначког служења и жртве, добровољци имају интишиу могућност да схвате оно што другим или теже схватају или никако не могу да појме. Добровољци ни да ја је порел сних зала ко-Је су нас обременила, зарезни онај сласт зла, које се успротиво на основе нашег народног бића и душе. А од када знамо за себе јунаштво, чвсност, одређеност и родољубље биле су наше основне особине.

Добровољци се сабрали, поред многих других, бриљантно продубљују у себе. Зато су и нападнути од оних који буде у народу, од њега живе, меголо име нисе, а мегови мису, јер су напусти ни народне основе и његову душку и јер не осећају народ ни судбину као своју: њихов извор и благодат није народ, него они. Зи њих је споредно хоће ли остати народ; главно је да остану они са свим својим страстима, пакоспима и свим слојим уложим ситничарством, које човека прегњечу у ногсних човеку. Сва тешка трагедија наше удоса, све оно љубоље, јединствено, јединствено-национално што нас је погодило у овој трагедији, није се коснуло ових елемената, који су се задржали на површини збивања, а ни-је ушли у сраз онога што нас је погодило.

Добровољачки стан и под њег родили су се из непосредног сучења са тим средином. Зато су добровољаци и дижу в домаћ су предмет бесомучних, организованих и мрачних напада свих оних, који из перспективе личних интереса и одређеног измењарства гледају на све ово себе. Добровољаи живу да не тако бити сви ово народ не буде наиђен од свих погођен, које га угрожавају. Они немају никаквих илузија, јер су навикли да хладној стварности гледају право у лице.

И баш таквим ставом добровољаи се од границе стеле од које се одбијају сни напади претварају у бес гњиву, која осветљава, отрежњава и упутарве буди народ. Народно срце се сусреће са сриеем добровољаца. Та су се два срда сквитала, разумела и слила у једно. Народ је културе народ добровољаи служе. Идеал за који умиру. Извор одушевљења који крепи и даје снагу.

Судбину и будућност народа добровољаи су уставили изнад својих личних судбина. То народ види и појима, да му је врани пријатељ оној, ко се свесно приноси на жртву за његово добро. Онај ко тако ради показује ла љубавну жилу, а не мржњом или похлепом личне користи.

Ранко Бановић

Наш други Јраїослав — СИН РУДАРЕВ

Мало је људи који у збиру свакојаких њима својственим способности и особина тако одговарају идеалном осматрају новог човека површи у сутегним њиховог значаја и важности. Њихову остаћу у појава добровољаштва онаја у ред тих често неспаћених њих бог заговести дана. Зер у ово доба изгубљених чрава и ве-ћих вредности је ипо необично ина да не и нерезумљиво у добровољачком покрету. Њему те необичности сплаи и добровољаи Драгослав Степановић.

Када је Пети батаљон дошао у Косовска Митровица је ако школа са великом пажњом и предусретљивошћу, која се приликом и по-ћетку ратних операција није ни мало умањила, дочекао га је ђаци. Ту је, између осталих, стајао и један дечак, који је привлачио пажњу својим изгледом. Висок, витак, са ведрим и отвореним лицем, у ношњи која је одавала сељака, али која је била чиста и уредна, он је изгледао као прави представник оне здраве, снажне и поносне српске сеоске омладине, која је у ово доба ратних напора и бунтовних олуја, у којима се ломила и кидала наша историја, била и остала чврсти ослонац и сигурно уточиште свега онога што је у нашем народу здраво и виталне снаге.

Дечак је стајао мирно, гледао у војнике, који су пролазили, и ћутао. Ћутао је и онда, када је један од официра, који је пролазио, упитао, да ли и он хоће да иде у Србију. Ћутао је и онда, када је један од војника, који је пролазио, рекао: „Ајде, и ти, мали, са нама у Србију!“

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ НАШЕГ ВОЋАРСТВА

Увођењем планског пољопривредног производња и настојањем Министарство пољопривреде увело је и планску рад на унапређењу једне врло важне гране сеоског пољопривреде, наиме воћарства.

Захваљујући мерама које су предузете, постигнути су врло добри резултати. Највећи део воћних воћњака оживљен је крајем лета од гусјанених гнезда и једа, а исто тако обављене су и друге радови око чишћења и прскање воћњака. Ма да је пољопривредна техника достигла велико савршенство средстава за прскање, ипак је ово тромљеву у највећој могућој мери. Нарочита пажња посвећена је њиховим шљивицама. У тренутним могућности добављено су средства за борбу против штетних инсеката, те су у њима нарочито угрожена крајевима тутово сва зимовала стабла операзила и тиме је отклањено.

Министарство пољопривреде наделило је подручје Србије са 6 планова, према разним природним условима за воћарство у појединим крајевима. За сваки од њих је подрени одређене су врсте и врсте воће у њихово производњу. При томе је водило рачуна да су у сваком крају шире само сразмерно малој број сората које тако најбоље успевају.

Основане су Државни завод за воћарство и виноградарство у Јагодини и Огледно станица за виноградарство и воћарство у Београду. Ове установе ће одмах почети са радом.

Ради производње садног материјала, ради и на селекцији и подизању најбољих, најплоднијих и најрентабилнијих сората, као и на испитивању погодних за њих подручја воћа и винове лозе.

Као најважније установе које ради на унапређењу воћарства до нас на подручју Србије имамо 74 државна расадника од којих су 4 лонци и воћњак, а сви остали воћни. Према новом плану предвиђене су у будуће годишње око 350.000 воћних садница од одабраних најпогоднијих сората и свих важних врста воћа.

Укупна површина свих расадника износи 645 хектара. Неки воћни расадници имају 10 до 20 и више хектара површине, а највећи део приближно 5 хектара. У сваком расаднику постоје или се подижу углавном матични воћњаци. Велики део површине налази се под растињем. Сваки расадник има и своје мало семениште, као и матичњак подлога. Мање површине заузимају су разним једногодишњим воћем. На тај начин расадници су у могућности да увек су у стању непрекидно угрожавања потребно сва изложена стабла операзила и тиме је отклањено.

Министарство пољопривреде наделило је подручје Србије са 6 планова, према разним природним условима за воћарство у појединим крајевима. За сваки од њих је подрени одређене су врсте и врсте воће у њихово производњу. При томе је водило рачуна да су у сваком крају шире само сразмерно малој број сората које тако најбоље успевају.

Основане су Државни завод за воћарство и виноградарство у Јагодини и Огледно станица за виноградарство и воћарство у Београду. Ове установе ће одмах почети са радом.

Ради производње садног материјала, ради и на селекцији и подизању најбољих, најплоднијих и најрентабилнијих сората, као и на испитивању погодних за њих подручја воћа и винове лозе.

Као најважније установе које ради на унапређењу воћарства до нас на подручју Србије имамо

НОВИ ПОРЕДАК

(Наставак са 4-те стране)

помоћника у будућности рагове и опанци човечанство из вуп истинског братства и љубави.

Сасвим простор једног новинарског чланка не дозвољава нам дава разматрање и уланење у детаље Новог поретка, али сигурно да је и ово мало набацаних редова довољно, да бар нимало приближну слику о чему се ради. Грешка је што људи мисле, да је Нови поредак нешто једног чудног и као једног новог, другог поретка средњем или идеал извесне групе: не, он је једна људска немогућност чија је дозвани убрзан страховитим људским грешењем.

Он особни основне људске правде у односима народа, друштвених класа и појединаца и осигурава мир људском роду за дуготрајно време. Вог је вера су основе вечне: слоге, док су му принципи на истоку фронту од Јадранског мора до Азовског мора са западне стране, за разлику од комунистичке најезде чије су снаге Србија и Босанције, а принципи са источне стране источног фронта. Пут за долазак Новог поретка је кокрајан напорима жртвама, али у толико је лакши долазак сигурнији.

Да, он је једна нада о свему осталом разнолалом нашег пуног „ресвљења"! Нека, да ли су бар остали који родјеку нашег себе и тих дворова у чекајући облику са којима су до јуче заједно живели и радили на упорству ког друге, који сто боље запамтили дух новог историјског разлобља и спремни сво за један живот? Они радили, у прво реду напоследи су њихова да им покрену на размишљање, да им покрену и тоуфалитете ипаде и доистину непотребних ложих жртава на путу једне стварајуће снаге, која ће код себе сва руши и обнове, јер је напуњена истином и верон у идеал која собом носи. У другом реду, напоследи су у свима осталим, који очекују пробање на старо и ове благотворне моје стварно долазе пријатељ, на штету њихов.

Стара ратник

Справљање вина

Након справљања вина зависи од врсте вина коју желимо да добијемо. При том се ће бити разликују начини справљања белог, црног и ружичастог вина.

При справљању белог вина мора је тражње бити здраво, зрело са разлика у бурад да врење одвија по чебину дана. За ово је тако тражње бино трудо и крајње, шире се из шкрипе не разлаже у бурад да врење, већ се сипа у нову кацу или бочву и само се заузимање са 15 до 30 грама калијумметабисулфита по хектолитру, тако да се нова у року за 12 до 24 часа стакло.

После тога шира се разлаже у бурад, где ће се завршити врење. Обично бива нова мору да преврну у бочвама, док се за бело вина нова преотрујују бурад од 500 до 1.000 литара, а за фине вина квалитетна вина најбоље су бурад 300 литара. Сувени се не смеју пиљувати, већ остати пуним за једно потпуно зрењем, да се шира за време врења не би пролазила и да се не би сенарала потисница, која кошина мирно обољења. При томе мора се водити рачуна о томе да се температура шире или сме не прекорачи изнад 18 степени. Најбоље се после врењања може додати домаће или селекционисани квасац. Кад је то све обављено, на бурад се постављају врелети са врелом и шира се препусти врењу.

ЦРНО ВИНО

При справљању црног вина шира се не сме одмах одвојити од комине, већ се остаиво да на њој провиси извесно врем. Ово дужине овог престарава зависи јако бојо и осмотрост црног вина.

При бербе грожђа и киши црно вино мора се обратити пажњи на одвајање трулог грожђа, које може дошиће до извесне врло опасну мору за цело вино, т. зв. врсе врелом. Мана спречавом предвиђеним мерама.

Кад се прелази у бачве или кацу за привреме. Судови за привремене црног вина морају увесто врха имати свој отвор за пуњење, које се затвара прстенцем, а ко њима се налазе отвори за врење. Судови за привремене црног вина морају бити чисти и потпуно добавне вре-

НОВИ ПЛУГОВИ ЗА НАШЕ СЕЛО

Министарство пољопривреде и исхране са Централом за гасове и метале омогућиће је домаћој бабовини у Ваљеву произведу 3.000 плугова. Они плугови су врста плугу Министарства пољопривреде подаљени пољопривредницима у сопиа окупљени Србије, где се они најпотребнији.

За недељу дана

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДОМАЋЕ РАДИНОСТИ

Министар народне привреде данас је одлуку о отварању техничког одељења радиности за трговце и бољоше у сеоску техноси течаја, који је организовао Државни завод за унапређење индустрије и занатства у сарадњи са Београдском занатлом дружтвом.

Течаји почиње 1 новембра и трајаће око месец дана. Рад ће се одвијати и на теоретском и на практичном раду. Упис се врши сваког дана у просторијама Београдског занатског дружтва, у Вишњевој ул. бр. 17, а могу се уписати сви домаћини који се интересују за ову грану домаће радиности.

ПОТПОРНИ ФОНД СРПСКЕ ДРЖАВНЕ И ГРАНИЧНЕ СТРАЖЕ

На основу пуномоћства објављеног од стране шефа Српске државне безбедности, основа се под комадом Српске државне страже фонд за потпору државне граничне страже, као добровољна установа на бази узајамног осигурања. Средства фонда у потпорама се за додавање погреба и бенефицирани погребни набавке спомења и одржавање гробља погинулих, као подизање и одржавање домова у бањама и климатским местима, за подизање спомењурија и њихов добровољ, за издавање стипендија и т. д.

ДОМ СРПСКОГ СЕЉАШТВА У БЕОГРАДУ

У пресуству Министра пољопривреде и исхране вин. Весе Јанковића одржан је сеоа дана у вину дан ишло шећера изостаиће се тако врема, те због тога треће стаити на бурад крајем. Кошина се одмах морнарићима за нечеше рекоја ако је справљање завршено.

РУЖИЧАСТО ВИНО

Ружичасто вино, т. зв. ружица, које је код нас врло омиљено, код такође сасвим начин справљања. Док се код белих вина одвајање шире од комине врши одмах по муљању, а код црних вина по извесном врему, код ружице остаиља се шира на комини 1 до 2 дана, тако да бо само један део боје пређе у ширу.

Ружица се справља од црног грожђа, односно грожђа, ако мешовите грожђа. Муљање се врши као и обично, а када се сумирање и врати 1 до 2 дана до почне врење. Тада се шира отиче са комине кашиц је мо гуће, а остаиле се употреби за гостољање црног вина, или се тек пресстаиле шира исклоп по врема, на посебно справљање.

Ружица се добија и при справљању белог вина од црног грожђа. У таквом случају самотек и шира од њеног пељења одвоји су бело, а затим се добија обично шира, која се може употребити за ружицу.

После отакања или пељења шира се разлаже у бурад и одмах почиње је кош вин и код справљања белог вина.

Страна 10

ЗАБОРАВЉЕНИ СИН ВЕЛИКОГ ПЕСНИКА

Бегуш Јакшић

И сувише спорадичне Туре Јакшић није имао времена да се мало више позабави и својом околином; са свима дакле, већ по бановом. У целој читавој обимној грађевини свом се он дао тек понеке његове жене Тина (Христина), а свега на једном месту сам Милош. Остало дело: Бегуш, Тајана и Милена, нигде њиху нисмо нашли.

Тек после смрти великог песника појавили су се неки његови рођаци, који су га изнели песничком парчету поспомена осиво. Међу њима, сасвим свакако собом забављени природа, Туре Јакшић није ни мало пријатеља, да се у непознату историју бивши рађавајући деца сирчић, основа, Јака, бунтовник и талентована природа. Био је то сам Бегуш. Интересантна је констатација да Јакшић није никад срећу са својим женом у погледу васпитања. Као и он што је завршио срећу тих родова тамнице из се после неколико умотвори тако и супови, односно њеном, поднм на средње заведитеља, али ни убрао ништа. Милош Јакшић, сматрао да изучи извесни занат, а Бегуш „као непозвани за ништа" основе за учење свакаквог у ово.

Бегуш Јакшић је имао још мањи број њихот и то само Туре Јакшића, када се за свога ја је био у сталном сукобу са околином, у сталном горком стиду, постављен в полемицама, ни и у нарочиту са властима, почевши од Јегодинског чита Јованом Јовановићем, па све до министра војног Рамка Алимпића, који је Јакшић упрадно изобличавао.

И док је Туре њиво бар прве и последње године у животу лично толико обожавање и утеде, које нам је идентично, Бегуш је растао у свиди њиног ствеЈакшића, када је тада још био у дан. Ро да свега, природа младога песни на посебе тужна тишина, као ког тога, као и бесконачно ведрину. Прво дане Бегуша Јакшића (роћ, у Крагујевцу 1863) бани су у њиху чврсто, па се ово сећање и његовој природи и после. Нигде није могао да се скроз. Много што нта је желео, ни је мало довољавао, док је, међутим природа у њему будила, а талент добијао све јасније нрв.

После завршене основне школе, а ову је учио у Јагодини, По мареву и Београду, заточење у Београд гимназију. До своје ветнаесте године, када је умро (6 новембра 1882), није ништа био нрочито. Свакодневно обрлоше ње, које му је давао отац, предавао је са извесно време, док га после пођуван код очевог пријатеља, гимнази. Милосављевића и Стева Тодоровића. Кажу, да је нмао лепих резултата! Сам он, нешто пред сану смрт, писао је страиу да напсдена настанити ни ни сопствено образовање у Мла кажу, али да томе је остало.

Али, ако ним сликарски рад мађег сина Туре Јакшића није позвнт, док су то сви биши школски родови, тек по нему се мостанији цртеж, нарти кашиев ни трат остао је обележен. И ту ни ако очекне готовнна. Са нивсим прнви радовнма Туре Јакшића, јер је познато, да Туре ним радовн не спадају у праву уметност.

При изложењу радова младог песника јавиле су тек после о смрти. Од 1881 они се могу вити у Лавору, Отаџбини и Српским Илустрованом Новинама. За кратко време, нешто ше године, утеђивао је свега ово мет песама, з нама још нзбор остало их је и у рукопису. Те је било доста и показивало је, да је њих младога Јакшића сасвим, да је радно интелигенно, и да је обилно нштом и умутрашњим доживљајима. Ни сам Туре Јакшић није у то доба за то ништа толико зао...

Воле, у које је упнсао Бегуш Јакшић, биле су актуалне и нашрице. Најнеизразитнји мелодиозне песме, које су водили Бранко Радичевић, Јован Јовано Змај Јовин Стерн Бора, Стеван Стевић Кобилнћа и Лаза Костић, почео је да прима у себе нове идеје. Балканизам дрхтао, који су увек студирали на Велнкој школи, надахнуо су дост Пробудитељство. Мало зао пробудили расно самосвн према њему, у нтезнна отрнвнника, нало се се подсмевале Бегушеном романтизму, тако да у њих није нн једна Бегушева стварн ухватила света. Оснаживши, као су насељени ква чаковнца Србнје на 1878-9 годнне, один. Лаза Пачуа и Пеге Тодоровнћа, показивала су Бегуш нашнм стварнма. Ту су и Јован Лаза К. Лазаревнћ, Милорад Митровнћ. — Војислав, Дрнутин, Милутин Јовнћ-Нишки, — Владнмнр Гаинћ, Јанко Веселинов, и толнки другн.

За Бегуша је ово било тешко и неснавлавано, јер је стојао нод непосредним утнцајем стваралаштва Туре Јакшића. Осим тога, њего Туре увек нзмеички јачи рађи ра ласка на стазнце у Минтов, ни чита песнике Гетта, Хајнца и Шн лера, добнја једва мнстнчен тон у нарнду.

Тако, у песни „Г", по поина од ово бнлнсое нмену, нзсећа на месечнна отаџбнна и талент у нистнну — Стрнпни суд:

„Поноћ бруји; ко из неког гробљу,
Мукли сани стрмоглаве гаде —
Моја душа у ужасу стрепи,
Слушајући најгрозннја чуд."

Песнне се пнта: шта је то? Да ли се ово нодје нрнјдно чнеки, но се себе бнла онова гробља! Ако не — *„Уздухољно високо куће.*

Гаранн сунцем на Тајгете снег —
Где су сенове по ледима нлнвал.
Таио нзнне разнанлнти нег."

Ту сам нзо основнне ствалом, ужасно се тешки снеги Аки нета нема! Тада, у отказнвање лединице и кнсел, он чује стрмоглаве гаде Тајгет Ветн:

„Свет је грешан; у кронрот гнпао,

Сплаи робја, гаи блнжнег свог —
А за таке страшоите грехе,
Страшнин судом сад нас вадан Бог!"

Са једне стране ово се може погледати као резнлат не толнку зонота коју сноси со робљва — претставље до нма песто и нзнас нас, да то нешто нма свеНнја дела, а са друге, то је нуђена религиозна клнка, коју је добро размнслнвао и коЈевао против сних и снмог. У слнчне песме нису дола: Недајбоги и Сетета.

Оснлнна, коју Бегуша није ратнмела, као нре нн Туре Јакшића, свнтњака је и ово за коњнгу ожнвог мнсла. Поннтно је, да је Туре Јакшић вазао колорнстнку у нашнн и нрнповетнма, и песнпчу нуторнцнту у снмнотнку. Сасвим, Туре је бно много експенснвнје, нарнмнтнје, богатнја у нарнду. Бегуш је жорао много и нзнолгае у његове нонетне нне нлнн и фатуре, кожје бољ снлнје и н душ, и по дубље, песничнм нроизводнма нон. Туре у толнко, у колнко је он, као он, бно слнчан снлне нлаженне ону."

А после у нрндужењу:

Чнтнм је овако нзвесни „В-в" нрнчнтао нчу Бегуша, коју ге ја, нгласа, добро нознваш.

*

Поред нрнче песничког нодара и Бегуш Јакшић, као нрнповедач је, нно и сам нзвде дуди нешто и нрнтнчне песне. Оне су сне зато у дуну чнсте романтнке, без дубе дисхузнје, и у њима мало песама, са својнх двадесет годнна одређене нрнроди. Ни он нпје нново бнтн нанрелак. Па нтнм, те су стварнчне свеже и ге, оригннелне и блнске народ-

ној, тако звани женској, лнрнцн. Нпр. песма Доводна тама... говорн о љубавном тешкоћу дрнпоте, коју нрнповедач зрагот на нзвнде нтнцн, нели да и ове сама поетске нтнце, ако до нзбнрне „ворја" и тамо зелена песмуг

„Од, дрнтано, ово у' тамо нзвнј
Ужгте ге, ужгте ге у сну ге грудн,
Ја нема ге уже зором буде!

Певајућ' та песна дуге чарн —
Ја нећнм се нн у' ја нећу ге чарн —"

Слнчне теме нзнове и Успомене, Сја) песеве, У мору и ао. По лнкота се одлнчује песна Ода — Неће, коју ћеш нскључно:

„Гледао сам једну тнчнну,
Што се зове Оке-Неће;
Кажу сви да клнчнна лепа:
Ходу ѕ' добет моје шнене?

И нгнну пророчнца.
Лепо бнле на нрнроде —
Нскладно лепе нлоде,
Бог бн знао куда одн!...

Ах! тамо је дуброе моје
Што ма снмена моја грудн:
Балобдорно гледаш жртве,
И од Бога, и од људн! —

Очнјн ради својнх љубавних разочарања, у песни Цвет с нзобнлно одбнјање и сам нарадне песме сина са цветом, на трожи нзлаза оиде, те је нскадна тражно и Туре Јакшић, јер и сам, у овој песни као и у нрнповедн после песме смрти, нема у равнотежу на нскладне нротнзнтне:

„Јер не сме бога Јако,
Бољева га рано тнштн,
Да ће часта нн нрнчнн
Да погрешн мелен лако..."

Бегуш Јакшић је био свестан себе, нскадна да је био мањно н средства за ово удннзање, што је да продужн нлнколнчне у Мнлошнн, као и у смрт онмна. Прнповеда је и само нрнклнном. Бнло времена нову мнљачнка расчнтовања, јер га је нрудобље уннтнло једне нерозите, жнвље и хладне воће, бно некаднко дана, рано чезнна годнне нослс оне смрти. У дирентној лнннји судбине нзнне нноје дозволнвала удајнвања у породнцн Јакшића.

В. М. Ч.

ЦРКВА: ЉУБ. АНЂЕЛКОВИЋА (Крагујевац)

БЕРБА

У НАШИМ РОДНИМ ВИНОГРАДИМА

Ах бербо тебе жалим клоту!
Та дита лепше од тебе на свету?
Бранко Радичевић.

Пуца сунце.
Пуца зоро.
Пуцају дембелчке, пуцају момачке мишице, и гроо за гроздом силази са чокота, да као бисер жижак заблиста во тамним конопљиштима, по таваним бачвама.

Ило берба од винограда до винограда, сеоска и ледра, поља и гоља, да хватима и сатима одиша и зоска и пазухе пуњером боји и старост прича у снове младости.

Сијна је српска берба

Сијна толико да њоме весел младучаствеи дух, добља, бубри и жубора, јер су је потекли дудових покленка и жилово са стрна ове околице, јер се и најстарији као моје таласима прелевају берачима и берачицама.

Сијна је грчка берба толико да јој се приступи у правичном пуву, да јој певају, да јој играју. Да јој као исконској божици вајсаћег обиља, и стадо и младо пуши само осмеха, говоре само у стиховима, да се и људи и земља и небо са њиховом прелазу спој њин дражења — вођењског грожђа.

У ниске дане бербу грожђа зовемо бисерним осмехом наше земље.

Пуца зоро.

Пуцају дембелчке, пуцају момачке мишице, и берачи за берачком ниске се у медности, стварају ноћ бели у весеље, младости воље) на њиховим чокоте отварц бесконачност радости и виноса.

Они се сада писма родним виноградима, ал Јима остварује сан, јер недаво бисерно море не зна за тугу, не зна за жалост, јер земља, сто, у малим дозе човеку — вишеструкиму најсвеће дарове сноје.

Сва је пролећна издвајања, сва је пчелиња распаљеност и као вечити звук за њиним ниске, час бисером час пламом, док сухи сеоци, као сухи чокот, мудрима руками, медним речима и себе и њиховој гаљ.

(Фото: Држ. пропаганда)

НОВА ПОЗОРИШНА СЕЗОНА

Поводом почетка нове позоришне сезоне упућен Народној позоришта г. Ј. Поповић дао је изјаву којој износимо основне тезе:

„Позоришна сезонација сезона не отвореног је са извесним задовољством услед обимних техничких радова који су у трогодишњем периоду извршени у згради позоришта. Постављена вентилациона инсталација, као и нова електрична инсталација, која ће омогућити и наставити осветљење сценског простора, свакако знатно ће олакшати рад и свим осталим радницима на сценској уметности.

На тај начин, ова сезона улази у извесне могућности за сређени рад.

Управа је састављен репертоар који садржи као најважнији део из наше и старе драмске књижевности.

*Тако ће драма, у националном репертуару, приказати: „Догађаји на крви“ од Боже Николајевића, сликану драму из старог Београда; затим „Урошеву женидбу“ од дворског песника Јована Бојића. Стара српска драмска дела заступљена ће бити комедијографом Стеријом. У изгледу имају стилизовани народни шаљиву комедију „Зла жена“. Од младих писаца имаћемо позоришне ће Радивоје Стаменић са „Кликом“, затим сатиром на наше најгоре предратне јунаке. Средњу генерацију наше савремене драматике представиће поновљена, бивша Малкина драма „Ноћ“, а од најмлађих ће бити изведена уметничка остварења Ђ. Ј. Ненадовића, Ђ. Ј. Ненадовића, Ђ. Ј. Ненадовића,

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ИСТИНА о западној хемисфери

Колин Рос: Западна хемисфера као изгледи и фактори међународног развитка по Њујорк Хералду Трибјуну. Издање А. д. Стр. 217 са 90 оригиналних фотографија.

Колин Рос је још познат. Ту смо био је у Београду и у Немачкој када је одрастао међу синовима европских дипломата, али тада нисам ништа нарочито знао о њему. Касније сам чуо да је написао неке књиге, али нисам имао прилике да их прочитам. Али сада, када је Колин Рос ту међу нама, ја сам, као и сви остали, желео да га упознам.

Говорити о хришћанству и америчком начину мишљења светског гласа, односно онај који има врло широка дугогодишња знања, не тако често срећу у штампарији и увек ми је пријатно да сретнем људе који су ми се свиђали.

Колин Рос је рођен у Америци, али је одрастао у Европи, свестрано је образован, говори неколико језика, познаје европску дипломатију, историју, филозофију, економију, социологију, и сам наука који су потребни једном модерном научном раднику. Али оно што је најважније, Колин Рос је дао доказе великог талента и способности да пише. Колин Рос је дао доказе великог талента и способности да пише. Колин Рос је већ пуних пет година један од најпознатијих америчких новинара, а његови чланци, који се појављују у више од 100 америчких листова, имају велики углед.

Разговарали смо о многим стварима, о политици, историји, књижевности, филозофији, социологији, и сам наука који су потребни једном модерном научном раднику. Али оно што је најважније,

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Огласићу је за неважећу. Милица Ристић. 736 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Огласићу је за неважећу. Миодраг Добрајац. 737 2—3

ИЗГУБИО САМ личну карту и полицијску књижицу издане општинама Ваљевске и Ужичке концентрације и радничку књижицу. Све огласићу за неважеће. Миладин Малишевић из Крагујевца. 738 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 883 издату од Среског трудничког већа сам. Огласићу је неважећом. Младен Јаковљевић — Стапари. 739 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубио сам огласићу је неважећом. Богољуб Павловић. 740 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4752 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, огласићу је неважећом. Миладинац Миодраг-Миодојевић. 741 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4751 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, огласићу је неважећом. Никола Малишић. 742 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4668 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, огласићу је неважећом. Гроздић Шпиро. 743 2—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ на име Тихомира и Драгише Антонијевић изгубили смо па огласићу је за неважећу. 744 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, огласићу је за неважећу. Живко Зекић. 754 2—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубила сам. Огласићу је за неважећу. Суботић Ивка. 755 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубила сам, огласићу је неважећом. Стојана Живковић. 756 2—3

МОЈА ЖЕНА Живка Голубовић рођена Пашић напустила ме је 25 септембра ове године и до данас се моје поштаје. Позивам је да се у року ако 5 дана врати у противном одричем се и све што учини за неважеће. Петар Голубовић, село Пољанице. 757 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 5483 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, огласићу је за неважећу. Живојин Лазаревић. 758 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам огласићу је за неважећу. Летовска Запасковић. 759 2—3

ПУТНУ ОБЛАВУ бр. 608 издату од среског Трговачког удружења сам, па је огласићу неважећом. Тутунџа Никола. 760 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам, огласићу је за неважећу. Бомбошић Петар. 761 2—3

НА ДАН 5 септембра на станици Пајкове кестање су ми сандуке сијена. Онако који нађете да сијено и ајсмајс нађете од ајсмајс Пекарски—Бело. Огласићу их за неважеће. Младен Ристић. 762 2—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Претсједништва обласне у Крагујевцу изгубила сам, огласићу је за неважећу. Марија Радовић. 763 2—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од среза Сребрничког и пошљу Претсједништва полиције Крагујевац. Огласићу их за неважеће. Десанка Катанић. 764 2—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 5101 издату од Претсједништва полиције Крагујевац изгубио сам. Огласићу је за неважећу. 765 2—3

ИЗБЕГЛИЧКУ легитимацију бр. 83316 добивску од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубила сам огласићу је за неважећу. Тоса Гајић. 766 2—3

ОДРИЧЕМ се моја сина Младена Милића ученика шесте класе IV разреда гимназије који је 27 овог месеца изјутро кући без мога знања, те га искључујем из свога наследства на моју имовину. Лазар Милић, учитељ — Неготин. 770 1—1

ИЗГУБЉЕНУ личну карту за 1943 годину издату од Претсједништва градске полиције, огласићу је неважећом. Јелић Милан, домобран — Ужице. 772 1—1

ИЗГУБЉЕНУ личну карту број 255 издату од од Претсједништва полиције Ужице, огласићу неважећом. Горан Алексић, гавран — Ужице. 777 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату ми од Претсједништва градске полиције, изгубио сам, огласићу неважећом. Јанић Милојка, кројач — Ужице. 778 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату ми од Претсједништва полиције Ужице, изгубио сам. Огласићу неважећом. Милоје Зубановић, домобран — Ужице. 778 1—2

ИЗГУБЉЕНУ личну карту за 1943 годину издату од претсједништва полиције Ужице, огласићом неважећом. Бошко Трујић, домобран — Ужице. 778 1—3

Државна Хипотекарна банка

наложнике јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

3 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац у Краља Петра 74 Дин. 1,100.000.—
2) Плац са зградом Цара Душана 31 Дин. 1,400.000.—
3) Плац са зградама Херц. Стјепана 13—15 Дин. 1,400.000.—
4) Плац са зградама Хаџи Мустафина 49 Дин. 400.000.—

5 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Прост. Петра 93—95 Дин. 450.000.—
2) Плац Мих. Богићевића, покрај. 353,60 м² Дин. 2,500.000.—
3) Плац Краљевића Марка 18 Дин. 1,600.000.—
4) Плац са зградама Цвијића Јанкова 2 Дин. 1,500.000.—

Продаја ће се одржати у банкиној згради Солдарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.

767 1—1

КОНКУРС

Окружни уред за осигурање радника у Београду, на основу закључка г. Комесара у својству равнатеља од 7 септембра 1943 год. под тач. 10 седничког записника оног расписује конкурс за попуњење 5 места чиновника приправника категорије IX, положаја IX.

На основу прописа §-а 16 Службеног правилника, изабрани кандидати су дужни полагати чиновнички приправнички испит.

Овај конкурс објављује се једино у циљу учествовања уредских дневничара који су у служби уреда преко 10 година.

Молбе треба поднети персоналном референту недеља до 30 октобра 1943 год.

Из канцеларије Окружног уреда за осигурање радника у Београду број 24906-1934 од 11 октобра 1943 год.

768 1—1

Државна Хипотекарна банка

наложнике јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

30 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Шајкашка 9 Дин. 450.000.—
2) Плац са зградом Гетеова 73 Дин. 800.000.—
3) Плац са зградом Стојана Љубића 21 Дин. 700.000.—
4) Плац Таковска 80—82 Дин. 900.000.—
5) Плац са зградом Пиротска 3 Дин. 900.000.—

1 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Капетан Мишина 21 Дин. 1,200.000.—
2) Плац Дим. Туцовића, покрај. 439 м² Дин. 360.000.—
3) Плац Митрополит Петра, покрај. 420,70 м² Дин. 300.000.—
4) Плац Милоје Вујића, покрај. 356,20 м² Дин. 400.000.—

Продаја ће се одржати у банкиној згради Солдарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.

769 1—1

Стари накит

бриљанте, сребро, корњачу, старински накит од сребра (филигран) највише плаћа и најшири избор сребрних и других ствари за поклоне има КРАЉА АЛЕКСАНДРА 17 — ТЕЛЕФОН 31-333

770 1—1

Посетите стоваришта модерног намештаја

ЂОРЂА БАРЈАКТАРОВИЋА

Краља Александра бр. 67 и 97 Телефон 49-158

На логору има велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, свакојаких дубоких фотеља, уз најнижа цене, најгалантнији избор за 1943/44.

771 1—1

Државна хипотекарна банка

наложнике јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

26 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Господара Вучића 58 Дин. 550.000.—
2) Плац са зградама Новопазарска 52 „ 3,000.000.—
3) Плац са зградом Краљева трг 7 „ 6,000.000.—
4) Плац са зградом Царева 59 „ 300.000.—
5) Плац са зградом Војводе Анђелића 43 „ 400.000.—

28 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац Аласинска 1 Дин. 1,400.000.—
2) Плац са зградом Фејзанова 6 „ 230.000.—
3) Плац са зградама Шарпланинска 7 „ 350.000.—
4) Плац са зградама Гетеова 36 „ 3,000.000.—
5) Плац са зградом Доситејева 18 „ 1,300.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Солдарска 33-II, где се могу добити сва даља обавештења.

773 1—1

Државна Хипотекарна банка

наложнике јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

23 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац у Краља Петра ул. бр. 33 Дин. 1,200.000.—
2) Плац у Краља Петра ул. бр. 27 Дин. 1,200.000.—
3) Плац са зградом у Румунској ул. 22 Дин. 4,500.000.—
4) Плац у Дубровачкој ул. 24/26 Дин. 1,300.000.—

25 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом у Цара Душина бр. 5 Дин. 1,200.000.—
2) Два плаца у Алексе Шантића 21/23 Дин. 400.000.—
3) Плац са зградом у Госп. Јевремовој 16 Дин. 1,000.000.—
4) Плац са зградом у Розалеја Мартон 21 Дин. 8,500.000.—

Продаја ће се одржати у банкиној згради Солдарска 33/II, где се могу добити сва даља обавештења.

774 1—1

1232
УНИВ. БИБЛИ... Ј. и. бр. 199

Пијемонтска пловидба у голову

СРПСКИ НАРОД

ЧЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 43 Год. II
Београд, 30 октобра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

Нова ера на Балкану

Балкан, народни балканских народа, оруђа и жртве пролазе великих, упали данас у нову еру своје историје. У остваривању друговом једниству Европе Балкан треба да добије своје место и одређену улогу сагласно својим геополитичком положају и својим економском ставу.

Једна велика историјска неправда треба да се исправи и да се на Загласу остави један правоваран поредак, у коме ће мисијом и тежњи балканских народа бити задовољене у њиховом заједничком интересу, а у корист цивилизације европске заједнице.

Николи политике Европе, кривац за много несреће, данас Балкан треба да постане равноправан фактор у одлучивању својих судбине и у стварању нове, заједничке Европе, која се данас бори за своју независност и за своју слободу у свету. Овај историјски преокрет у животу балканских народа дошао је данас захваљујући експлозивним Великог Немачког Рајха, који и поред ратног времена, које захтевају концентрацију пажње за војничка питања, нити прека заостања из Берлина:

...ада се са циљем Југославом створи двојарски одвој, да се ратне тешкоће што брже преброде, то да се на тај начин онемогући да Балкан врши ону европску функцију, коју је вршио већ и раније. Истовремено треба искључити стране силе да не би контролама онемогућиле ову сарадњу.

То су циљеви немачке политике на Балкану, чија атлетско остварења треба да обезбеди у овом ауторитетом и затуштеном простору мир и благостање, за који је он увлуку тешко дао жртава. У стварни то је настављање традиционалне немачке политике на Балкану, где Немачка нема никаквих територијалних тежњи, већ је само жеља да развија што боље економске односе са тим, јер са аграрним производња балканских народа допуњује са индустријским капитетом Немачке.

Отуда и тежња немачке политике за рационалнијим економским организовањем овог балканског подручја, да би се размена економских добара вршила што лакше и што правилније.

Отуда и жеља да и понтијски одвоси између Немачке и балканских земаља буду што бољи у духу искрене и конструктивне сарадње у обостраном интересу.

Нико не може оспорити да су то биле циљеви немачке политике на Балкану, у корист Балкана, не супрот других сила које су се служиле балканском народима као инструментима за остварење својих империјалистичких циљева. Зато је дешавања на Балкан крваво потрешене, на коме су сарбијски мали балкански народи пролазили невиђеним својих ера због ривалства великих. Они су веровали да се без рада својих интереса, док су они биле тешке мржње, које су они бацали једна на другу.

Зато су поспешивали једна да би изазвали мржњу код других; зато су сејали своје раздоре на Балкану да би могли слободно да крајњу и одржају сфера утицаја.

А један балкански народ, на свестепеном пакленом мору вековних, грцаючи су са трудом изборили себи место да у заједници рада на својој независности и на своме заједничком прогресу.

У тим погледу маренито се истицала својом безобзирношћу енглеска политика, за коју је Балкан био једно варварско подручје, са чијим народима она је вођа да расплаљо као од уредљивих племенима у Африци. Наглашење се не расорисивале њених империјалних путева, она је стремила да консолидација и свестан Балкан на буде опасност за њену поспитну експлоатацијску најбогатију делове земаљске кугле.

Она се бојала исто тако да на Балкану на прокопада другу коју утицај, који би спречавао њено планове или угрожавао њене позиције у свом делу света на путу за Исток, где се налази њена главна снага и извори своју богатства и сировина.

Зато је Енглеска водила на Балкану једну од најзверљивијих политика. Зато она као и души мора балканских ирак, зато је она била највећи непријатељ балканског сплендарности. Сузе и крвава су пласиле балканских народа свој геополитичком положају на једном од важних путева енглеска трговина, као један од чворова светског енглеског господства.

У току овога рата Немачка није могла спроводити своју традиционалну балканску политику. **Балкан балканским народима.** Њихова савезнички обавеза. Њихова савезнички односи ради остварења својих империјалистичких циљева довеле је Немачки Рајх на Балкан мимо и противно његовој вољи, које је лишило свих законитих намера према Балкану гледао другојачије на балканске проблеме.

Искреност и искреност своја ставе према Балкану посведочила је Немачки Рајх 1940 год. кад је одбио предлог Молотова у погледу Балкана, који су Совјети тражили за себе.

Тада се Немачки Рајх показао као права заштитник независности Балкана, коју употу он данас се својим могућностима настављи за добро и срећу балканских народа и Балкана као заједнице народа, који нам да изврши своју функцију. Остварењем кобног утицаја савезско-бадољевских кругова, традиционалних немачка политика из Балкану нема ни да дође до свога изражаја, обезбеђујући Балкану независност и мир у реду и благостању, које су им толико потребни да би постигли прогресивно времена и заборавили рана прошлости.

Зато свести које стижу из Берлина из најмеродавнијих извора и које говоре о стварању услова за организовање новог поретка на Балкану имају далекосежни смисао и значе прекретницу у судбини Балкана, који добија могућност да оствари свој идеал.

Српски народ који је толико пропатио због себичности Енглеске и који је био велика жртва своје сентименталности, после седамнаест мучења прегледао је искрено и своју жилаву снагу и своју конструктивност ставља у службу балканске солидарности, уверен да је у њиховом остварењу његов прави интерес и да тиме најбоље служи себи и Европи.

Почиње једно ново раздобље у животу муслиманског и хришћанског Балкана и српски народ, свеснујући значај ових догађаја, једнодушан је у испољавању своје радости због ове иницијативе и у својој вољи да свима својим могућностима и снагама допринесе да се ова иницијатива оствари, захваљујући историјски надсвемоћној Великој Немачкој Рајху на њеном плановитом настојању.

«С.-Н.»

Плутократско-бољшевички сватови у Москви

«Шта Јелена Благословни ову вазу».
(Кумови: друг Хаљдакс и лорд Молотов)

КОМУНИЗАМ НАЈКОБНИЈА ЗАБЛУДА ЉУДСКЕ ПОВЕСТИ

Комунизам је један од најтежих и најопаснијих заблуда до којих је до сад човечанство у свом историјском развитку налазило. Тешко и кобно већ као идеологија, која је у разним филозофским и религиозним концепцијама од краја високог средњег века у Европи и читавом човечанству бивала, мањом или већом интензивношћу или снагом и моћи безобзирношћу, али и константно присутна у свима епохама, па и у нашој садашњости. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, једнако као и у нашем времену, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана.

Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана.

Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана.

Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана. Кобно је у свим историјским епохама, захватајући и човека из прабитних времена, идеализовање својих добара, па прикривање тих и таквих и других, без изузетка, својих недостатака и мана.

„То је страшно, то је ужасно!"

Говорила сам да Аргио-дворанин воли рат тубом крвљу, баш је мејутим и тиних који ни ову вероваше. Да им ни не дође ни дана, после погибији њихових синова и деки у Њему. Чувају да се то не деси још и у Београду, ма да ни ту већ нису безбрижни?

За јединог савременог писца-филозофа приписују да је он сам тако се одбрањао од сте што инвалидска радио од умеренијег крвавог рата народа захтева: и убијање сеју-ћаторских волинки, и цела-ћаторство, и протуобичајени рат, све.

Дакако се, видиште, да је њихов крстарски отпуштења на ругтрашност. Ово у коме је она бо-гата исклучиво је из шина усред ратнога стања ћаторског, коју је он тако грлато одобравао. У ратно доба ћаторског кога се уведе тако једноставно, жестоко је ње-гова тешка рука. Ниш шегодиа је овда што-што-што: „То је страшно, то је ужасно!"

Овај случај говорио ни ову по-жалост врсту о ону коју је ви-шегодиа ужасно сте, изгледало: „Умирући, умирући". А ако је поводиа умрла, он ни сам гласа зашто: „Помре лепо свето".

Било је таких, који су дубо-ки бели убеђени да ће, Себе, шегодиа ратна неће болећи-вати ни бог да ће ни ратити бомбини на земљицу.

Зар ни после свега свега још не верују ни ни клашно да су нас Англоамериканци хладно и невољедно пропустили Совјетима, који су сасвим да би у ни-штинственом хаосу и револуцији остаиом Себе без ушитка? Зар ни на завршетак наших ратних, њихових плаћа и руиног-ва пита, општина и железнич-ких станица нису довољно ја-виле како би то код нас изгледа-ло код њихо одвести потпали под бомбама?

Али чекају да прво то на ка-стату? кога осиро, када ће се на-вама десити као са свима за-тлофеном и сими тиоом.

Комунизам је у основи анационалан, антисељачки

Тако је и са прабитним крвољубивим комунизмом, у коме ниа нису нимало трошна тачност учења, и које је биа не свиа имитан, него најчешће израз авто-строфе стране ранила изгледа и њихог распадања. Убрзо по пре-вирању ових хришћанских ко-муна у храм, изгубили су са свих страна комунистичке идеолози-је и правца, и Црква је биа ис-прати поетског најмоћнији заштитник приватног поседа и поро-дице, као свете установа. Готово би са малих ратна, да је свако прогрес дорвено и биа условљен у историји чиниоцем радикалног да комунистичких концепција, и стално одржавању појединог чиниоца од ниже тежих, зарезне бовости.

Док су карактеристична црта комунизма, који ни дању, а тако рећи придобрићу га да буде не-што мирно, ниа спровођење ка-тастрофалних свиа идејног руше-ња или дрожаа, а то су чиниоци досад увек нужно и биа условљен ниа антикапиталистички, често неопходно урбанистички карактер и перекло, и њихов исто та-ко стално и битно условљени ис-тоисељени карактер. Ниа случај, живо то Плехановим комунистичких концепцијама у Сиромаштво, који са, као што је познато, за-вршио тешком разочарањем са-мога Плеханова, и читавим покре-тањем да бер нешто од свог система Државна спаса у својим Земљама, одустаиом од заједнич-ких жиа и од увођења поседа. И од поседа, као и прве, у којима ни-је тешко видети праве смисиова ни пратаба капитрирања стара грчког друштва, сарадно се капитрија-фашизам, али је остао као стал-ни продукат филозофских и поли-тичких дискусија у све новим дени-ма покушаја ради потпуне ва-ловео.

Али чудо што је у основи комунистичке идеологије досад рођене у концепцији-ма филозофа, идеолога, етичких и религиозних учитеља, пророкова, народних, и у правцима крви и капитрофалних односа кроз-живота: од Платона преко грчких хришћанских проповедника до многобројних твораца филозо-фских и религиозних утопија, као Кампанела, Томе Мадрус и сви другти.

Вародни захват својих наганиала вољом блага и свих умишља у рукама једне мањине на рачун читавих маса осуђених на осиро-ћај и беду уз његити натор родо-љубивих и осиаћате је свих тих концепција и покушаја сасвим човека уништених поседа и сво-јина, и тобожњим ослобођењем од рада, који се претвара у сво-ју супротност у остату обавезу рада свију за сва и за свакога, и тек не посветту, или нехаиу, за себе.

Као тај урбанистички народни карактер и изнор комунистичких концепција, тако је стално њихов антисељачки став, јер је сељак и сељаштво свуда један за посе-ја и за народну мента и најмоћ-није снитва комунизму. Већ Пла-тон у својој комунистичкој држа-ви, предвиђајући подвиу на 3 стал-ежа — управитеља, војника и са-љаци са малим захватањем ко-мотов свој систем Бозера на пре-два сталежа и за сељаке и заната-лије као да и на поседа, однос-но поседа само као радна робје-ље са обавезом рада без икаквих права пата привилегија. И за њи-тову дрожаву ако уосталом за ње-ту организацију државе старог Вавоа предусле је то ратство со-цијех радних маса које је до да-нас остао најомиљи стреж на сено тех држава, него и сама бо-ља уништитних било научних и псеудонаучних концепција, сасвим произашлих из урбанистичке и-деје и мисле.

Ниа чудо што је и посеадни и најистакнији од свих комунистичке идеологије и остварилац Карло Маркс сам кашаво из ур-банистичких концепција и што је исто тако по вуздри сво окренут против сељаштва, као и то што је и на праси доследно спро-вођење његових бољшевичких спекаби-ција у свим крвавим, најкрвави-јим од свих досада познатих по-кушаја људске историје, не тешу једног живог и великог народа.

Марез је само са својим ра-ном спасобношћу да не могуће бити творац нових идеја. Био је више проповедник и адитатор туђих идеја — као што је цео његов систем у стварно напливеном обрнутом систем. Хегелове филозофи-је — узео да напиши и искварио-ква, посуарен и уважен као је научно. Један историјски материа-ист, лишен свих скрупула, строг словенској прен и рока, довако је дана да те навазане Марезова на-деја још навазаније путовина и представима приведе у живот. Та-ко је од комуниста постао Бољ-шевизам, као некима просто је-дина немогуће идеологија, рођена у духу једне перверзна интелектуа-ленције у једној епохи крвав и катастрофе људског цивилизације.

И није чудо што се сво нарас-те та у крвав са невезаном пер-вертирано, цинизма, вандализа и дистинерских критура чиниоца тако успешно да употребљу материјал ратова Евгенија Јакобија Хасслеја са свим цинизмом и до злочина-ства перверзним интелектуалним Стендаиеа, и Достојевског Бесе са тим истим антицивилизацијским тежом у Ставрогину и свима његови-ма. И није чудо што су Стендаловски интелектуалци Витлеви ишли заједно са Стаљинистичким Бољшевизма тог-времена.

40 милиона жртава руског народа

Ниа само духовна проданост ту до краја, него и нити нужни ци-вили и защитни: тра свега, отуђи-ти пошто пало тиоловину убрзаног цивилизацију са свима тим пратерпрата. У том са дру-гиу и слику с једне стране ен-гло-америчке плутократе и боль-шевички привилеговани комесари са хваљама о прагломирам. пратична њихова култура, с е-мериканизација руских градова, урбанизација руског сељаштва, што сво ни стоји ни у каква сра-вњења са створима претежна и потребна самог руског народа. И слену са и једни и другти у то-ме за уникалном сола и сељаш-тва, ни бар за његовим дефи-нитивним продотворењем.

Тај антисељачки стаз поиват је свиа који су по тиоу места ви-дели большинство сола и сељаш-тва за свирањавање на сама посо-дни него и још више запиљавши-лом друзом.

У Енглеској је тај процес увла-чења сола у сељаштво почео већ из рвања, релативно убрзан у току процеса и овог века дефи-нитивно довршен. Сви напори уни-верзалних државних сво-ских катастрофалних последица тог процеса, да се задрже и на бољ-ше окрену, сви ванине са ствари-ту сола и сваког поседа остали су без резултата.

У духовном погледу тај процес ниа још страшнији и колико и ка-тастрофа и више: конструкција ту-ни цела најновија антиског интер-претатора, као и тај фикат, да је енглеска народна поезија, указана још пастора, дошла међу најсла-бије и најбезначајније од свих европских народа. Већ и сами ен-глески интерарни историчари

(Наставак на 10-тој страни)

Анти-сељачки бољшевизам претворио је у гробља много руска села

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговорни за садржину листа: Вељко Бор Јанић.

ВЛАСНИК: Мих. Станковић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИ-СТРАЦИЈА: Теразије 5 мало-ма, I спратница. (Пасаж Из-возну банка). Тел. 20-303.

ШТАМПАРИЈА „ЛУЧА", бро-вица Чарлија 10). Тел. 21-572.

Годишња претплата 30 дина-ра, за иностранство 60 дина-ра.

РЕЗУЛТАТИ СОВЈЕТСКЕ КАМУФЛАЖЕ

ИЗДАЈА ЕВРОПЕ

Историја нас учи да се револуције дешавају онда када водећи друштвени слој, изгубивши своје идеале, постане сиромашан и грешан с једне стране, а с друге пак у тешкој економској и моралној ситуацији сам прикољешује своју пропаст. Тако се десило и у царистичној Русији. Док је један део руског племства трајно богатио по Паризу и Монте-Карлу, дотле је другог пропадао и неминовност социјалне револуције.

Руски научници, књижевници, па чак и демократски настројени политичари, сви су се они, свесно или несвесно били спремни у служби будуће револуције. Чак су је радосно очекивали, нарочито благородне даме из високих друштава, које су, пуне задовољства и уживања, биле жељне револуционарне „сензације". А кад је револуција одјекнула и почела сијати њихова тела сваки буквално са леђа, онда су — загрејали прсо грашке.

Слично се дешава данас и у Енглеској. У земаљи најбољих ресторана света, где су лордови и остали богаташи читаве сезоне претворили у пијанске и пијаћуне, ради уживања и лова, који се не спречава ни пропадање за комунизам. Политичари аристократског, дакле из високих друштава, сви су постали агитатори комунизма. Чак и Черчил, некадашњи противник комунизма, и он се упутио у нову револуцију.

Да би се дословније сједињена Енглеска су ми препустили Балкан, па и читаву Европу. Ради тога и вас Србе хушкају на устанак и бомбардују наше незаштићене градове. Ради тога су одбацили Дражу, а опредељени се за Тита. А ако бог, недај Боже, европски народи одлуче упутити се комунистичким хлас и грабљивом рат, тадас револуције би могуло заклопити и британска острва. Онда би Черчил и компанија сели на лађе, па у Канаду! И свако је већ бидо речи о томе да се седиште Британске империје тамо премести.

Одиста, Енглеска је свеједно одавде не упрљала својом нечистоћом. Њена је главна да ју сачувају, као не иначе, само бог зна шо. Британ ских шта ће бити са Европом, коју зато тако лако издају. Да ли се баш ма, остани Европљана, можемо само тако мирати се комунистичким клосом и револуцијом? Ми немамо куда бежати. Ме бомбо се, како то шиничев равнодушно Черчил рече за Италијане, мораш „у сопствене сосу кувати".

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Живимо у жаришту судбоносних сукоба и одлука које непосредно погађају нашу судбину као и судбину свијета свеколиког народа, који не жели да се утопи у безличноће бијо плутократске, бијо бољшевичке интернационалама. Још ніе окончао рата који звучи ревима судбине Европе, Совјетска Унија је пуглашала њеновским народе маре, све придружене снаге свеће свеће јеврејства које су се ставиле у службу завршне светске револуције — безобзирном поистовећивању једном циљу — спремању Совјетске Уније за рат, који је требао да уништи све национално државе и поретке.

Док се је свако, изнутра, упорно дестелишуо, Совјетска Унија спремала за офанзивни рат, доток је њена пропаганда у остале земљама умножала кише ре руша и пропаста.

Преко својих поводних база у европским земљама она је успела да отвори куп пукотина, дефетизам и моралну апатију, са јасно одређеним циљем да изнутра оспаба све остале оне основе капиталистичког поретка да би их, у моменту отпоре офанзиве за остварење светске бољшевичке револуције, што лакше потчинила себи.

Овај процес није прекинут ни са почетком совјетско-немачког рата. Потврда за остале смо Совјетске Уније је била нова ситуација у којој су европске снаге, Сила је напредовала међу државама, нутила у Дунавску народ, преко својих европских лакопаштих представништва финансирала је комунистичку пропаганду и организовала комунистичку акцију. Она је у њеновиће своје рата, ушла у Европу као народног фронта, као је упрошћене Француске.

Циљ све ове ције бан је да тзв. таном „пројавског пола" нанеће, Он је чинио све да све елементе индиректно неже за себе и користи у борби против нових националних снага које су се рађале и организовале.

И пре рата, дакле, совјетска дипломатија и совјетска тактика биле су једно еластичне и безобзирне.

Сатанска сржбољшевизма

У сржи бољшевизма корени се сатанско ничего кое је све дозвољено.

Обољевизам, без морална свести и одговорности за сво што ради, свесно водострот јерејски ашиш, бољшевизам ма прилагођавања потребама моменита. Отвада је ушао у рат са Немачком Стаљин је ову тактику примјењивала обилно исказивао. Неуспеншн да разоре душе руске народа и да га окрене у борбену заједницу за идеје светске револуције, он је, у критичним моментима за себе, обећавао сарадњу у ширењем вобе: воспитавао је многа шовинистичке руске емблеме, старе царске ордене народа и официрске чинове; док је водио свеобухватне ће уништи, попустио у одређеним границама линије.

Према свему стоји, он је направио два противградна потеза — формално је разрушио Коминтерну и свог заменика, пуковника Сергија проглашио за правог патријарха.

У моменту када у Москви заседава трећа конференција на којој Стаљин треба много да добије, он је скоњентрисао сва средства да би што више наносио на стаар буљшевичке револуције. У вези са тим он мења своје ставове и материјала у тешке борбе на буквом отсеку источног фронта не би ли изнудио бар ушасносне одлуке. На трећој конференцији он одлучно тражи друге фронте, а према проклаштвени на родника европског јутонизма и Балкан као и према земљама Блиског Истока он наступа прогледном офанзивом одевеном у национализам и религиозно руво.

Стаљин је у свом моменту самписпиравао свој сигу, сву умешност и све интернационалне везе само да би извео одлучни потез од кога зависи судбина бољшевизма. Он то зна и зато не бира средстава.

Стаљин се није одрекао светске револуције

Пошто је све довољно само не падаја привидна светске револуције. Зато је мобилисао сво што има: сву пажњу свету подземља, бар ноћ решто свиње не и конспирацији дана, све неупоредиво попустиле свеснима и жељама која ће, на крају, привидно одрекнуте од свога чега се једва можаснога и бољшевизам напада не може одрећи свиг да обезбеди оно што је главно — контролу плутократију нешто је искористи за своје циљеве и у духу необјективних европских маса унео забуну и помутњу.

Бољшевизам се не може мењати. Он увек остаје исти. Злочин, преступ и кршењеуговора су методи његова рада у вапистаља њему поретка изнутра. Лаж, обмана, преварљивост и подмуклук методи су бољшевизма у спољној политици. Пример за прво је страшна језива трагедија руског народа и трагедија свих крајева који су потпали под бољшевичку власт.

Само један изочак тога ми смо непосредно доживели: „партизани" су заувек-остали у народној свести као безобзирна окрутна хорда која не може да живи без злочина. Али и у спољној политике нас је погодила бољшевичка тактика подмуклука: што смо убачени у рат, без потребе и без интереса, поред Енглеза сматан зато што је Србија крцнула и Совјетима. Што смо, после, доживели краљу борбу са „партизанима" заслуга је, опет, Совјета којима је све безначајно када треба да постигну један од својих циљева.

Суштина догађаја који се одигравају пред нама састоји се у томе што свесне човека трезвене ума, духовно бдење и отварено посматрање стварности у којој се налазимо. Опасност од бољшевизма постоји. Она је пред нама. Не видети је, не обележити је правим именом, не указати на све њене компоненте, а напротив на неки њене елементарне бно би не само лагни грех него и преступ према нашим којој је бољшевизам и идејно и у праксн сиротна непријатељ. Јер у њиху преступа као је један човек може да учини према најбитнијим интересима свога народа представља сплакости од бољшевизма, самообмањивање да је он данас нешто друго него што је био јуче и таште нада у измене бјегових основа био би неупоредиво већи. Док бољшевизам буде постојао у њему ће главна тежња бити жеља за остваривањем светске револуције.

То је најтоа неминовни основ ни циљ. Све друге је „међуграђа", декор, ствар тактике и тренутног попуштања потребама и пластичног моменита. Ко ходе да не буде превареи и разочаран треба да крај сеу праћину косметра и оцењује најновије тадасов совјетске пропаганде у којој је укотчан и написанизам, и религиозни моменат, и стари сно ви руског империјализма и ремек тинх међународних односа. То је све ваата газдуре сно крваво нова, који бољшевизам припрема сним светским подухватима и за сватлавм нашеје судбински везаним људима.

То је истина. Све друго је од лажи, самозаварења или једна од најгорих преступа. Бољшевизам не може постати хришћанин. Вук не може ироти и бо хазлно лежати поред јагњета. То је противно природи стварн и искуству које имамо са бољшевизмом.

Туристички плакат у Совјетској Унији

Знаменитости у Совјетској Унији

Недељни преглед међународних догађаја

БЕЗ ЕВРОПЕ

Ретко кад можемо да будемо више мишљења са листом *Вуја-Јожа* него, кад овог пута можемо прочитати да је он у једном од ових дана из конференције у Москви не учествује „право европског представништва". Заиста, на конференцији, где представници Британије чији су интереси и њихова антикомунистичност, *Вуја-Јожа* нису ни мало непознати. Средњеазијске републике Русије, које нису ни мало мање сигурни за Европу, Америка и Енглеска, а и Совјетски Савез, а ипак нису ни једне стране Северна Америка, ни с друге и Совјетска земља, не жели стварање Федерације.

Дакле је затим говора о подели Европе на неке интересне сфере, као што нам *Вуја-Јожа* наивно одређивао у политичким круговима и у јавном мишљењу Енглеске, Америке и Француске. Поред конституције Стеновите Албионке, јавно мишље САД и Француске одређивало сфере утицаја у Европи. А Рајхенау изјавити довољно му Москве Стаљин Кинг конституције да се Совјетски Савез неће мешати у питања која се односе на унутрашње уређење суседних земаља, а да ће Совјетска Унија имати право да утиче на судбину неке Европе.

Совјетски часопис *Рат и радничко класа* поставља проблем вољи одговора. Тај текст који изгледа изненађује совјетске посматраче, да нема ни говора о томе да се интересе у Европи „воде по одлуке већине", већ „по одлуке народних маса". Сам текст говори о одлуци народних маса сматрати да Совјети комбинација да народне масе бољшевичке партије имају право да одлучују о свим питањима која се односе на њихову судбину, а не само да одлучују о питањима која се односе на њихову земљу, већ и о питањима која се односе на њихову земљу, већ и о питањима која се односе на њихову земљу, већ и

20 ОКТОБАР 1943

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ОДАЈЕ ПОШТУ НИШКИМ ЖРТВАМА

Говор председника владе на Радио

Драга браћо и сестре, Срби и Српкиње.

Чули сте: Англо-Американци су бомбардовали Ниш.

Данас сам одржао најтежи државни говор у целом и пуном смислу речи. Жртва су многобројне и у новембру и у свакојаком другом.

О безумни, о нерадосни Англо-Американци! Да ли вас је од Бога грехота, да ли вас је од људи срамота? Имате ли душе, имате ли савести у таквим стварима? Имате ли обзира према људима? Шта радите од тако монументалног српског народа! Шта ли вам је он тако тешко скривио? Зар је он најгори међу нагорима? Је ли он надљудније међу овим вашим урођеничким племенима та га тако немилосрдно деветнаесте и таманите као дивљу звер од сва могућа начина?

Станите, заустависте се, ако сте људи!

Моји рођи моји, народе српски, ко тебе сва до сада није тамањио. И ваш отац Дах и по годину трпи најљућа страдања, свакодневно се прогоњу твоје родбине само зато што се нашло неколико твојих најомиљенијих синова који су повређени на обојици англо-американско, што су та на миг из Лондона гурнула у пропаст. Па и ту, у твојој најтежој беди и страдању, твоје англоамерички не пријатељи нек душманин, нађа да то оставе на миру. Нападали су сада да те демантују. Та ск крив Англо-Американцима за сва зло ств догађа у свету, та ск крив зато што ск жив и што тимо говорио њихо њихове сатанске планове. После свих погрда које су ти приредили, данаги су ти сада и нова. Они народи који та прогласе и у рат увукли, дошлаке из белога света са звездом тврдаваш да баш тебе тим најстрашнијим оруђем убијају, дотуну и истребе. Мало им је што су ти својом пакленом игром од 27 марта однели милионску жртву у српским угашеним животима. Ти крволоци чују ск подвост, себичност и варошаштво најзад увидео и на чије безумље полазе из Лондона, Вашингтона и Москве нити што, да овако прорећен и искључен, напустиш [illegible] су да те клано и да те сахране.

СЛАВА НИШКИМ ЖРТВАМА

Пре недељу дана су хиљадници из Ниша, па ће тако радити, Уништавају ти само нашо сиротиње што се сачувало од пропасти и ово мало праха што ће је потпуно нод темном. Убијају ти пресељене синове, повађају те и синове наших браћа удинаца и сиротиња. Убијају ти и невину децу коју су уз то и немоћнотине убијали убогаља. Које злочинци из Лондона и Вашингтона и они душмани срнски који су се под њихова скуца скрили до часа. Србије брда гробница, цела Србија да буде у жалости, и цела Србија да буде у црној беријашка.

То су те, које једнако декламују о бољој среће човечанстве, о култури, о хришћанству, о праву човека. То безочници и фарисеји разорали су у Ниша бомбама српска огњишта и митраљезима су дедиу, жена и старца над су ателе да побегну испред страшоте које су они сејали.

И да би трагедија таква, о српском народу, биле већа и бољија, зашо ли но продовали такве убице, међу којима ниа и правог црначких душевног? Ааај, тоје рођаци синови. Они исти који су по Београ од Божјега пола 1941 године. Они тоји власитни воздухоплови, питомци Симовића и компаније, који те срамно оставили сломе, узмали такве жаноне и одиаетнице да буду тући певаницу, туђе оцуге, а твоја поновна убица.

Када ја требало бранити небо над тобом негда ни нас није било, вен нада треба крашити поколе над тобом, нада треба продовати и напуштати убицина тако незаштићена дица, дан су сурси. Зато су се при нама дан топлие вод радости, што су нас Русвелт и разне јеврејски у Вашингтону певане слободоуби, над су примили лепата торбе да ти дају у поклоа и дечиу црна дарова — смрт, тебе једни и искрвављени, већ полумртви народ мој.

О, српски роде, о невине нишке жртве уда ли сте сте среће. Настало је последње врамя. Мн нарочито к вотпрема за правду. А ника Бога. Он нам је јака остао једини пријатељ.

О ти, уклети синови српског народа, који ваша бомбе нашуше ваш горди српски град Ниш! Зеш нам ауд ауда ваша дрвена по Лондона и од ваших прича о ослобођењима свевозможних Енгелеиа и Америкоанцима. О њиховим великим освалашима за српски народ. Зесу ли то њихови дарови Србима! Је ли то уздарје гродској грудан, о ниједу се једнако праиљавала?

Зар на владате да ти трговци људскима масом на пажу самоиас, ону жалосну југословенску владуну, већ и самога Бога! Зар ам после две и по годиие нида вам се слатако смиеуо са очију! О, ви трговци српском крвљу, које трчите од Лондона до Вашингтона и од Вашингтона до Москве и кудете ту српску кра. Зашто срамотите српско нма уранчуни: ево писара, ко да опеш!

Српски народ вас поздравља нрвавим поздравом. Дока ће живор но од вас да за сва ова одговара и божјем и народном суду.

А ти, једен народе српски, стани сруе. Србин је за муку створен, надеј свеза од себа до твоји селни и браћа непријатељи не лекују. Освета ће доћи јер је и прад олтаром праведиога навдано. И Бог је ано што ненауде све ради са нама.

Зарад ти не ни дану олет и Енгелеа и Америнеца и Тита. Ни дај са вме у руке тих џелата. Сретавај се под барјак српски, ново би и поред жеља душманов де те униште, остао жив. Испред ни путу српскога. Прикупи посејаиу снагу. Хедјенов натред, побједићеш само снагом. Нвали двори опустеће нвао, нвале племе пожњеће нвао.

Ми сно 300 година требљали, не имемо истребљени. 500 година сно пучени, жени на коље набијани, вешани кошима на решетке, вешани и стрељани, цела сне имсмо претрпели, не сно олет нчезли. Стоји ано гранитна стена и нвен српски народ на страх душманима, ако страхам судија сами намиранн и правелни савесиим.

Зато, Срби браћо и сестре Српкиње, не уздајте се у помоћ туђине. Помоћ туђа напаста је окупа. Само сиега свој рачун, само ми ни. Останите са пудовима. Зар очекујете помоћ од Енгелеа, од Америнеца нек молиде од Тита и њиовна господара! Сагуби је ту кадаја, пропаст, уништење српског народа. Зовем вас на самопоуздање и самопомоћ.

Сам је један фронт. Српски фронт. Само таке бпеке се сами и одржати и одбранити.

Нашеи невина жртва, родитељи чија су дица рашета, сиромашки чији су синови енглеско бомбе расканадали, видите ано то је енглеска хвалабожат, то је енглеско поштење, то је енглеска правда.

Народе српски, ти подлост енглеске политике јеси ли дакле до сваког брата Србина и сестре Српкиње. Кирте су отворене. Долете је Лондон два и по годиие право српску душу, мутно здрав разум српски. Нама нисе некоп помагао у Србији који би веровао Енглезима.

Над гробљанима невинна недеких жртава марширо де затрожени енглеиутски пријан обрачун. Над крвавим тепима последњих двестадесет Срба, Српкиња и Српчића побијених овог пута дирнаће од енглеска руке питамо се:

За кога су до сада пале топлие жртве српске? За чије рачуне толика пљачка? За кога топлие сузе мајки, сиромаха, удовица? За кога топлии гробови очеваних и неочеваних? Зар за Черчила? Зар за Русвелта? Зар за балоскоснех јеврејa кои за Стаљина и Тита? Зашто? За кога?

Зе Енглеску и зе Америку им тенан топлого знемања колнка и њихова црначка племена у Африци. Они су нас поништили и по-

Народна жалост за невиним жртвама у Нишу

Председник владе генерал Недић у пратњи министра г. Дра. Јевтића излази из Собрање одмах после извршеног атентата у Нишу

ништила да нанада сне ово што је сталнла, а да знала што је нанадила: мождо још је болнинна Тито бно бандит и атаманн; Зашто је он њаленик Енглеза, а Драља Михајловић је бандит и пресрабљиван тач. Нанала тиодно уломиле Енглезе против бољшевизма, он је сам бно прва проклета звоност, нода треба или да се вонори Тито, или да буде уништен.

„Черчил је крнвотвно сне нас роднтељ бољшевичних терориста. Ни једе на свету земља, у дану савезничкам, недемо да изгубимо тако што је у противности нодређено постојанно. Тандинн со да из нашо средине елиминишемо сне сонојнике истанке туђинштина.

КРАГУЈЕВАЦ ОДАЈЕ ПОШТУ

Крагујевац, 27 октобра

У Саборној цркви одржан је данас велики помен свима српским жртвама англоамеричких терориста.

Грађанство Крагујевца скупило се у прилично броју да свим одржи свети обред и тако једнодушно манифестује своју чврсту протн свима којима је Србија завештала да чувају њену слободу и част. Помену је присуствовао и велики број официра и чланова њихових породица.

Након ове почетке парастоса у цркви је држао помазник Божји г. Архиепископ Доктор Гавриило Дожић. Парастосу је присуствовао и Председник владе генерал Недић са члановима своје породице.

Свечаном обреду извршиоци је до краја свештенства на челу са архимандритом Николајем Димитријем Стефановићем.

ПОМЕН У ПОЖАРЕВЦУ

Пожаревац, 27 октобра

27 октобра у пожаревачкој Саборној цркви одржан је помен невиним жртвама нападнутим у Нишу од англоамеричке терористичке нападе извршене 26 овог месеца.

Помену су присуствовали официјални изасланн државних власти, грађанства, војних, културних и свих осталих установа, као и велики број угледних грађана.

Свенародно учешће је 12 свештеника, а потом је прота Драгутин Младеновић одржао пригодан говор.

Сва присутна су са нејасним нијететом одали пошту свима онима који су живот свој од данашњег и будућег века положили за слободу и част своје земље.

Свештеник је истакао да је ово што је сталнла, а да знала што је нанадила: мождо још је болнинна Тито бно бандит и атаманн; Зашто је он њаленик Енглеза, а Драља Михајловић је бандит и пресрабљиван тач. Нанала тиодно уломиле Енглезе против бољшевизма, он је сам бно прва проклета звоност, нода треба или да се вонори Тито, или да буде уништен.

„Черчил је крнвотвно сне нас роднтељ бољшевичних терориста. Ни једе на свету земља, у дану савезничкам, недемо да изгубимо тако што је у противности нодређено постојанно. Тандинн со да из нашо средине елиминишемо сне сонојнике истанке туђинштина.

Протест београдског радништва

Српски радници, једнодушно окупљени у Српској народној радници одржали су у Београду, у просторијама Задруге, једна величанствен збор, на коме су одали протест нападима наших англоамерички бомбардеровања у Нишу и дали израза свом одлучном протесту против англоамеричких терористичких нрема српском народу уопште, а према српским радницима нанпосе.

Одазив београдског радништва био је тако велики, да дворана није могла сви да их прими, већ је збор одржан у два маха.

Пре почетка присутни радници одали су пошту својим другови-

ма нашо нашли у Нишу једном минутом ћутања и устајањем.

Фабрички радник Кинеско Петровић одржао је радницима ово говоре је кома је нашоју остало рекао:

„Сва дубока енглеског непријатељства према нама као према народу, ко и према радницима, дала се ни политичкој борби Енглеске: зато ја је то било потребно ова је учиниа, ко дала у дан постигнала нашоје народне жеље ко буде, устанак, саботаже и друга бекутова. Када ја се учинало да ја ја нашим нодрасти ја ко основа нашим својим држава ова је окренула лист и

ОБЈАВА
Ради спречавања злоупотреба, Управа Задруге Српског народа обавештава све своје чланове, да је Задруга Српског народа у Београду, Краља Петра бр. 3, једина установа која издаје чланске књижице и чланске легитимације.
Управа Задруге Српског народа

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

»Ми живимо животом којим нам Србија диригује...«

Кад је 1943. после разбијања комунистичких банди, запалало мир у Србији, педесетина добровољаца студената пошли су у Немачку да наставе студије. То су би-

Драгослав Костић

ли све добри баки, добри студенти. Надокнадили су брзо оно што су успеј ученика у борби у шуми била изгубили и полагали су редовно испите. На студијама у Немачкој имена је и иначе добро имало. Поводом недавно погибље студента добровољца Србе Павловића, објавили смо неколико извода из једног његова писма у коме је, између осталога, писао:

„... Овде имам и толу постељу и сат сам, месам изложен по физичким напорима ни Британа. Ја не бежим од тешкоћа, не плашим се учења ни нечег другог. Више него икад моја је жеља за студирам у Немачкој...“

Исти је случај био и са осталим његовим другоима добровољцима - студентима који су пошли на студије у Немачку. Али, врло мајени број тих студената добровољаца ове јесени није наставио своје студије. Они су дошли прекоферија у Отаџбину, одмах су поново ушли у добровољачке једнице и нису се више, са осталим колегама студентима, враћали на студије. Остали су са својим другоима борцима, да с њима наставе бор бу за мир и ред у Србији. О томе нам је покојни Срба Павловић такође остално неколико редова у истом писму. Од ту каже:

„Ни најбоља утакиа у новој средини ни удобан живот, све то није ме могло за-

довољати. Стално ми је мисао будна на Отаџбину, као је сад тамо и како сад у Србији живот тече. Ноћу ме буде из сна слике из домовине. И слике мојих другова из борбе поченде да ми долазе у сност.

Срба Павловић

Кроз главу су ми се вртеле мисли да моја домовина још није у миру и реду, да моји другови још пазају, а ја далеко од свега тога и у удобној и топлој соби спремам себи каријеру да бих добио лекарску диплому... Нашој домовини треба синова који су спрали велику шкоду, али, кре тога, треба да будем сведок да су ране моје домовине тек почеле да зарастају. Ради тога ја не могу више остати овде и вратам се натраг домовини...“

Један друг вак. Срба Павловића, такође студент ући вернутога на једном другом универзитету Немачке, писао је, пре него се пое јесење право у своју добровољачку једницу, следеће:

„Ништа вас материјално не вежи за овај свет. „Све што имам носим собом“, и то што имамо не вреди ништа. Имамо, дакле, само живоје које дугујемо Отаџбини. Жикоти нису наша својина. Они су својина једне узвишене мисли, једне велике заједнице, према којој је ова наша прахосна љуска...

Ми живимо животом којим нам Србија диригује и помасао да живот ургујеју земља, уклопила је све

неопходне детаље нашега живота.“

Оживао је ово сиртно погођен у крушевачком округу још један студент добровољац који сиесно ни је ктео да настави студије и удобан живот, већ је остао у својој Отаџбини, да се за њу бори пе би ли још нешто било. Млад као кап росе, као је студент техинке, добровољац У батаљона, Драгослав Костић. И него је домовина стиквјски сином привлачила, јер је био сведок да су ране нове „тек почеле да зарастају“, јер је знао да ће се и на његовим костима помоћи изградња његове Отаџбине. И него ни животом нису дириговали ни родитељи ни све придности и удобности студентског живота него је дириговала Србија...

Све су реци мале, сва су поређења безначајна, кад се ходе да укаже на лик овакога српског омладина.

Р. П.

КРАГУЈЕВАЦ ПОЗДРАВЉА ДОБРОВОЉЦЕ

ВЕЛИКА МАНИФЕСТАЦИЈА СРПСКИХ ОДРЕДА И СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

У недељу, 23. о. м., одржана је у Крагујевцу велика манифестација посвећена II батаљону српских добровољаца, који је одих дана дошао у Крагујевац.

Други добровољачки батаљон пошиат је становницима крагујевачког округа још из 1941 године, када је као 5 одред српских добровољаца дошао да се бори против партизанских банди и спасе народ овога краја од комунистичке истребљења. Садашњи састав добровољаца II батаљона у овај крај окренуо је на се у толико вољу нашему што су командант овога батаљона Марисав Петровић, прекаљени антикомунистички борац, као и већи дио добровољаца Другог батаљона рођем на крагујевачког округа.

Народу је, нарочито сеоском становништву додирало врлићно банди и народ се интересује обрића државном влаством трошење пажњу од банднтског терорнзма. Јер све повећање пољског заплатног рада сиеси готово искључиво сеоско становништво, и као је оно за то најмање крив. Недељна манифестација у Крагујевцу имала је за циљ да тоиоме скима и сакоме, да су одговорни чиниоци окупаторске и српске државне власти решени да се безкомпромисно заложе за мир, ред и рад у крагујевачком округу и да је народ овога краја против свако бандитизма.

Већ од свануа примећено је живан крстаче у народи. Једна од других пролазили су чете добровољаца, једнице Државне страже, Националне службе во обласи Србије и многе друге једнице српскоиоске омладине, које су у савршеном реду уз свирање вене музике и песму хитале на збориште.

И ако је почетак манифестације заказан за 10,30, већ од сат ранија, из околине Крагујевца почеле су пристизати добровољци II батаљона, Драгославе Костића и њихова пратња са заставом и музиком на челу, чета С.Д.С. са својом музиком, омладина Националне службе из обласи Србије и ученици и ученице свих средњих и стручних школа са својим наставницима.

У 10 часова одиграо је пастројене добровољаца командант СД К пуковник Коста Мушицки, поздравивши добровољце са „Помоз Бог јунаци“, на што је уследио громогласан „Бог ти помого“. Командант је затим разговорао са појединим добровољачким старешинама и добровољцима, сматајући задовољан њиховим држењем и одговорношћу.

У 10,30 почео је ми зборно место окупљени ученици Душан Поповић, који је обавио строжне поздрављајући их са „Помоз Бог“.

Свечаност је почела говорима старешине добровољаца Душана Поповића, који је у свом говору нагласио да ће ове године држање ваљати сви који ће се сећи да народи крагујевачког округа обезбеди мир и рад, да би и даље могао да настави са радом на својим домовима и њивама.

Затим је говорио командант батаљона Шустер, који је поздравио данашње добровољце и Крагујевац, као сигурну гаранцију да ће у свом крају владати мир и рад. Крајем завршио је подужи велики говор поосле Председника владе генерала Милана Недића Вођи Немачког Рајха Хитлеру, рекавши да је српском народу поднео пуиаиа пуиа помоћи и само до српског народа стоји да ис-

Други добровољачки батаљон на збориом месту у Крагујевцу

(Фото: Пиктатиа штаба С.Д.К.)

ЦАРСКИ ПУТ И СТРАНПУТИЦА

Ми смо срећа, после вројних времена да опет видимо народ свој у њему, да би га слушали у њиову и своју, она чега нико не слуша од великих. — Ми смо само „народњаци".

Њиу тобож владајући они исти су нас ЕВСИНСЕЛО тлачили страшећу и пустећу државу што је ликовна мржња једнокрвља и двоплеменитошна влашва праћаше страшила.

Њиу тобож владајући они исти су нам дрмали рабљом кожу гдје и тако рабљењу је бољима у рат кренуло морално и материјално.

Њиу тобож владајући они исти су сводни слугани савезника и желно приморали голиме пешаке страшког народа.

Краљевић поздравља добровољце

Грдни свијет брујећност мирним и чувственим радом.

Поред одређених говора претставници власти односи су на тријбину која је била изкићена свјетли заставама, а затим је отпочео дефиле пред престављеним власти и пред великом силом грађана. Дефиле је отпочео са чарним II батаљоном, који је са лагањем и мушичношћу на челу пројединцима мотрен чувалне у сваременом војничком кодексу и под пуном ратном спремом, пролазећи од стране престављених власти и народа. Ова добровољаца наступиле је чета С. Д. С са свијем мушком на челу, а после њих чета одељења напомињања службе, ученици и ученице свих средњих и стручних школа на Краљевици, нешадући напомињање не ни ове Србије.

Објективни посматрачи ове велике националне манифестације, по оном што су видели могу да поведу само највише утиске и веру у срећнију будућност Србије и срећног народа. Пре свега рата нијесу смо нарочито да гледамо равне подједнаке ове сцене комбинације, као ово што се извршило у недељу у Краљевиду приказали, у позитивном смислу, ове манифестације ове врсте, ке са свијем поштовање, што и они који смо имали и ове среће да гледамо.

Поводом је било манифестација који су биле себе то броју учесника и посматрача, али сигурно није биле ни једне на којој се на овако видан начин показао једнодушно и контрастивним дух ове околине. Свакадање је овога пута показала стварно своју ону срећност народа на овом месту, свакидном организацијом и дисциплином, која ова који је прошла под оружјем уз пуне ратне музике, сирена да брани свију Отаџбину и свуда свој народ по живодним интересима, тако и она који је са најнежнијим пјесмама на устима манифестовала свију вољу да доприноси свој прилог напретку и обнови Србије.

По подне истога дана концертирала је музика II батаљона у парку. Велики број грађана, а нарочито омладине, искупило се у парку и тог поздрављало знаковите музичког програма.

Б. Богчић

Не, ова тобож нису владајући. Они су „Борци за народну слободу и народну величину".

Поновљамо: чувајмо ово прво наше лепше лепоте, што смо то доживели и доживљујемо! Бесједнике је свијет и њихова сјајна сликовита реторика наше народне мисаоне. На то и не изискивам да се изгубимо ради себе, већ да пођемо као деца ГУШЉЕВЕ ВИЛА И СЛЕПИЛА.

Знамо ми да народ није само на говорницама тако и не мисли тако. То говоре они што су врло дугонози неуредни крвни, што су са оца и дедова.

Али, да ни њихо доживети то опште сликало, — зар би ово што врло народом тако говорити и да не буде сам њихо вод блато срама и живи смрти.

Знамо ми да је народ у дубини своје душевне и зоне одпристајавајуће истини и ако, ако је чује, одмах је и поима. И крез сваке видне успоне до виде и прати те своме дарском путу истине.

Али, толико и тако вештачки лажи, које му је крез овију бољевац, и таква је подмуклу и загушљиву зла поседнула ова њиа, да он нијесте тешко, само тек по себе крвнога и пустошних искустава, које говорења и неписмена рука, као судбина, као ово једно тело и читава сеља и градине, усклеа да потврде њихова ни гуте неизбежне лажи изађе пред часту божју истину.

О, народе мој, народе дарског пута и орловских узлета, зар ћеш ти бољи и достојнији тебе, кадгод ћеш ићи пут далеко изврат себе, — а ко овако као што ти то велико-народно прикрећу свиног дана одродења тзоје снаге, тек кад ово слеглас падне у сну мрсрсу?

Д. Љ.

Борба код Љубичева

При крајње времена, ако обезбеђена, добровољаца Треће чете Прве батаљона водили су нерадну борбу са четом одметника Наџе Калабића. У борбој борби једна добровољачка десетина пробила је кроз две непријатељске противлаза.

Учећи колоско у ноћи, јасно се на телефону чело чаћење. Пре поноћи је да се по Рудинци, где је Трећа чета спиконирала, добију Сокраће, прво жице се сасеку. Сокраће метралеских ватрена.

Било је неизвесно да се добровољаца Трећа чета ће моћи да пробије кроз непријатељску ватру и да ће моћи да се извуче. Али, ако ће успети да се извуче, ако ће моћи да се извуче, ако ће моћи да се извуче, ако ће моћи

ШТА ЈЕ ЕМГОТ

Благодати ослобођења

Одмах после извршења савезних и америчких трупа на Сицилији, објављено је у Вашингтону и Лондону, да је састављена једна „Савезничко војничка влада за окупиране територије" (Елиед Милитери Гувернмент фор Окћупиеред Территорис), са задатком привођења припремљених прописа о окупираним земљама. Ова мера да обухвати све њихове земље, и да ни ствари окупационим трупама на располагању, с друге стране, да се стварају за слободније стављање ванредних овлашћења и другим земљама.

На чело ЕМГОТ-а (скраћеница по почетним словима) дошао је Енглез, лорд Рендел од Рода, у професиону директор банкарске куће Морган Гренфелд, која је пре у тесној ве. - са америчком банкарском кућом Морган Харџес Рендел од Рода прешла и у управни одбор велике енглеске трговачке куће са међународним седиштем Куртода. Једна од најтешњих сарадника средине јесте планетни Бенсон, у трговачкој директор куће Морис и Сиднеј.

И друга важна места заузеле су од људи, који припадају енглеским и америчким финансијским трустовима. Да је ово особито у руками Сједињених Америчких држава, јасан је доказ, што је ЕМГОТ поставио директора у Вашингтону.

Утврђивање једног прокламног курса лире, са паритетом од 400 лира за 1 фунту стерлинга или 100 лира за 1 долар, важило је у Лондону за пилу курс лире, а нарочито дебиту у Доњој.

Финансијска Њус утврдио је у једном члану са Сицилије, да је „привременом девалвацијом лире, утиша у последњу ниво дворот потрошњу, тиме што је подигла куповну моћ окупационих трупа, и искоришћена, што је донела разочарење код широких маса, које је тражила по лиру повећану цену, не мислећи шта да значи разредају по радњама."

На крају свога извештаја, **Финанцијел Њус** каже, да је ово утврђивање врлодобро курса дело Сједињених Америчких Држава, са саветовањем са енглеским министром финансија, који је сам потписао инструкцију.

И енглески часопис **Трибјун** каже, да амерички послови сиет показује велику намеру за атлантичко тржиште. Да би своје интересе сачувала у дело, створила се једна група међународних индустријалаца, која води одговарајуће преговоре са меродавним местима у Вашингтону. Протоком разултат је, планирање Америкама Баздена за „директора за привођење опрема које у Италији". Новоставрено положај је под протекцијом Лорда Хала, чије су веле са земљом контакти довољно познате.

Далеко жучнија била је критика енглеског левичарског часописа Ну Лидер, које је навела да интернационали и Лондону и у Вашингтону сасвим отворено теже за светском хегемонијом Енглеза и Сједињених Америке. У Уједињу заинтересовано, да ову неодговорствену намеру, да ли борбиште са пролаз светом, да ли ствари таквом водити борбу, да слободу народа и за цивилизацију".

Правилно закључила мора доцнио се да откриће, да се британска политика интереса ништа новобрања за готово једно велико нека ратне мисли.

Да ће ову јавну критику у Енглеској, са којом се сагласе је дела велики део енглеске јавности, умирати, потврдиле је ЕМГОТ у МАЛТ (Милитери Админиштреион фор Либератед Территориз), тако да је из „ослобођене" створен орган „управа", а од „окупиране" постаде сл „ослобођене" територије. Тиме се без сумње водило рачуна и о најкомплекснијим питања Италијанским становништва, да ће ЕМГОТ своја начела, методе, што тако примењени као и своје име, постоји сумња не само у Енглеској, већ и у другом свету.

У сваком случају, често је у свима европским земљама, па и у Србији, што је до сад позните и ЕМГОТ, као и о комерцијалних „ослобођених Европе".

С.

ПОСЕТА ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ БОЛНИЦИ БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ

Протекли дан Влади генерал Милан Недић, у пратњи државног секретара Цветина Тодоровића и шефа кабинета Милана Мандаловића, посетио је болнице Београдске трговачке омладине. Председника Недића дочекао је и очекивано пристојним Београдски трговачки омладине Милоје Белокић са финансијским Среће вакцинне снаге.

Протекли Недић обишао је болеснике одаје и задржао се у сердачном разговору са свима болесницима и изјавио, изложио им неколико својих земаљама мелиорацијама на које је овде напишао.

Генерал Недић обилази болеснике

(фото: Дом. пропаганда)

Затим је Протекли Недић задржавао у разговору са протекли Београдске трговачке омладине и упућивао болнице. Протекли Недић је изјавио и поздравио са свима болесницима.

ОБЕЗБЕДИМО ИСХРАНУ ЗА ИДУЋУ ГОДИНУ

Захваљујући плану о планској пољопривредној производњи за 1942—1943 годину, ово је једину нашег народа на целокупном производњу у току, успеле смо ове године да обезбедимо исхрану за прстојећу зиму. Али, потребно је да одмах приступимо на посао да би смо обезбедили исхрану и за идућу годину, која ће такође зависити једино од напора наше земље и наших руда.

Новим Планом о планској пољопривредној производњи за 1943—1944 годину предвиђено је све оно што је неопходно да би се успех постигао, нарочито се доказ, стечених искустава и стварним могућностима. План је непосредно Председник Владе генерал Милан Недић и упутио је свим срезовима планску пољопривредну производњу.

Обрадити сваку стопу земље

Нимало овог плана је исто као и производњама: обрадити сваку стопу земље. У том циљу Председник је планског пољопривредног производње сувласа у јуловост свима власницима земље по једина, варошима и градовима да у 1943 одлично 1944 године обраде или дођу у закуп или у део тај свој пољопривредну површину сопственог обрађују, у колико власник не може да расклапање није ограничено законом или уговором. Ова обавеза важи и за закупце и за оне остала лица која су уговором сем сеја прибавила право коришћења туђе земље. Под власницима, односно корисницима земљишта подобних за пољопривредну производњу подразумева се: за јесењу сетву, најдаље до 30 октобра ов. г., за пролећну најдаље закључно пољопривредну годину. Ако власник земљишта сам обрађује или дати под закуп или у део. У власника сам не обрађује, нема радника ни да га нађе, нека другоме у обраду и да о томе писмено извести општинску управу. За пролећну сетву ово треба извршити до 1 фебруара и за јесењу сетву до 1 септембра.

Све оне, наравно, градске и приватне општине, монополско и акционарска друштва, као и све оне сваку обрађену земљу обрадити или дати другоме у обраду.

Власници, односно корисници пољопривредних имања дужни је сејати и садити на одређеном пољопривредном земљишту одређене врсте усева сразмерно Плану о пољопривредној производњи. Распоред усева за појединог корисника врши надлежна за то одређена органа. Сви изузеће планом пољопривредни производњи биће под јаком казном. Сеоски дућанџије стараће, а сеоски кмаћи чувати под надзором органа Сеоске друштвене управе.

У циљу благовременог обраде сваки обрађених површина земљишта у сеоским општинама обрађене по једне једнаким по моћи људске и стоке радне снаге. Ијчина неопходних а сеоможних обављања чији ће трошак сноси премијум, заробљени или се вилаз у службе Сеоске друштвеној управи, односно Сеоске друштвене задруге.

Плодопед

У пољопривредној производњи и нежну значајно место заузимају наводнице. Да би ширу површину обезбедио потребном водом, за основу Плана мора се наводнити у експлоатацији 1943—1944 године обимом засејане и гајене за ово наводњене од најмање 150.000 хектара.

Сеоске пашњаке да сетву нора обезбеди са се пренесе на њу руку и да се запреми једним од

претстава за ширинске рада земљобелских и трговаца од Сеоске. Сетва пшенице у јесен, мора да се изврши најдаље до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Кукуруз

У пролеће идуће године мора се засејати и гајити кукуруз на површини од најмање 820.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње кукуруза земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Кукуруз

У пролеће идуће године мора се засејати и гајити кукуруз на површини од најмање 820.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње кукуруза земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Кромпир

Сетва кромпира у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње кромпира земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Пасуљ

Сетва пасуља у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње пасуља земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Сунцокрет

Сетва сунцокрета у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње сунцокрета земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Соја

Сетва соје у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње соје земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Пиринач

Сетва пиринча у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње пиринча земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Шећерна репа

Сетва шећерне репе у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње шећерне репе земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Поврће

Сетва поврћа у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње поврћа земљорадници морају користити агротехничке мере. Сетва у јесен мора бити обавезно извршена до краја новембра ове године, а у пролеће најдаље до 15 марта идуће године.

Воће

Сетва воћа у пролеће ове године мора се извршити на површини од најмање 60.000 хектара. Ради обезбеђења и повећања производње воћа

Сетва пшенице је почела

Сетва озиме пшенице је отпочела. Пошто се код нас најчешће оперативне припремне намене пшенице тек је слами кромпир од земље који има да ним обављен вештачку у идућој години и коју морамо посветити највећу пажњу.

Прошла година нам земљорадници одавно су да културни правац погубности земље да јесење сваку сетву земље. Земљорадници тим одлуку и изложили немачким пријавама за усеве пшенице, а нарочито жита, и бесбројним пријавама за житарице. На пред нама стоји идућа година, у којој ће, не само сетве да примене развијена, нама нарочито сетве зависити од планова које земље. Због тога у овом тренутку земљорадници мора сиге да лег ве на посао да би обезбедио сетву и усев, а тиме и будуће жетве.

ПРИПРЕМА СЕМЕНА

Један од врло важних предузећа за усеве пшенице је сетва. Од тога зависи сетва обављени планиране будуће жетве.

Прим неко ири том ина да буде набор и припрема семена. Пошто је пшеница је семенска не треба најпре очистити и пре тарите, а затим извршити зеленивање семена које ће мањи бити најмање 90%. Сила треба набавити сигурна за дезинфекцију семена. Ако то су добро ранко семенарни које се влаже у продаји, а може се направити и из чи воли који сте се теме и ставе 10 литара у раствору 1% плаког камена.

У посебну прилику сетве семену пшенице не треба седати ни сирово ни сувом средине дрвени. Услед претерано рано сетве, нарочито ако је време још топло, може се десити да усев се земљиних мрављи појаве, што би било од велике штете. А услед касније сетве преко ја пасивног зимског усев до мразева не укорени и не убиколико можно је потребно.

Код нас је најповољније време сетве озиме пшенице у месецу октобру и прво полавини новембра.

НАЧИН СЕТВЕ

Услед наше неравне земљишне сетве озиме земљи најчешће струганим или оним сетве је т. зв. сетва ивицама. Тај начин је најмање подесан пошто врло великих неравнина, услед чега жито ницања по једном од великих недостатака. Сем се равномерније неравнинама

ВИЂЕЊЕ

Грмљавина босанска
У хладној крстачи) зрели
Процветала је и мирише
Балканчић, сунорко.
Баш тако и пролазни данас:
Јер данас је Христовдан —
И небо је чисто, чисто и сјајно,
И у његовим гарњавим планет-
ама

Поново још тихо и утврђено
Куља сребрна киша весела,
Ма да сунце још стоји високо.

Један дивљивица Христовдан био
је исто тако:

Вегар, ветрић, благ
И народни мирисни босиљак
И бљиновим летњим сећањем...

Мајка ми даде
Један једар калабарског грозд
И комадић посне погаче
Заштворног пшеничног куса.
И рече, како с тим пленом
Половно похитах кроћима:
„Пази да се крагнаи во реке,
Сад се већ рамиде сирћима...“

Али сунце је сјало још жарко
И његова хладна слутња
Још сте широко
Распростирала по граду.
Плашио сам другом пролазницом
улицом,
Под клонулим ли још зеленим
Старим багремом
(Које је полетар, мислим,
Већ и со другим пролазницима).

Доле, на реци, другари
Играли су се весело
Ово жестиво и шеретско;
Пловили су се и кукали,
Скакућуће с чамца у воду —
Као да Свети Илија
Није већ одавно прогрмео
Са својим огњеним колима
И бериветним слугама..

Прах, вид пепелом, стрмом
Другом обавни блештаи је
Такозни зрачорад
У прекинутом злату сунца
И небо је светлело
Водено плаво и провидно —
Као да тај благовни дан
Прогутнуо воопо што
Чује нешто нежно
И„ тихочину, да тајну.

Тодор Манојловић

ШАРЛ ГУНО

50-годишњица смрти

Шарл Гуно, познатији француски композитор, рођен је у Паризу 1818. а умро је такође у Паризу 1893 године. Мајка Шарла Гуноа била је одличан пијанисткиња и она је своме сину пружила прве и основне појмове из музике. Затим је Гуно студирао контрапункт и разне врсте музике код познатих композитора на конзерваторијуму у Паризу. У своји 21 години он добија једну од највећих награда Рима за једно своје музичко дело.

Млади Гуно је прелазо три године у Риму, где је он своју интензивну духовну наклоност ка позитиво хаљу (реалну) усмерио ка музици. Нарочито је обратио пажњу на музику суседних музичких дела великог талијанског композитора Палестрина. Ово је, сасвим и у његовом животу и у његовом уметничком раду остало дубоки траг.

После боравка у Риму Гуно се враћа у Париз, где прима службу органисте у једној цркви. У исто време почиње да и чешће тежиште као композитор усмерава ка сценским делима. Пластични, што је сасвим и у његовом животу и у његовом уметничком раду остало дубоки траг.

После боравка у Риму Гуно се враћа у Париз, где прима службу органисте у једној цркви. У исто време почиње да и чешће тежиште као композитор усмерава ка сценским делима. Пластични, што је сасвим и у његовом животу и у његовом уметничком раду остало дубоки траг.

Младе године Гуноа су биле веома тешке и несређене. Тешко је он живео и радио. Тек 1850 године, када је Гуно имао већ 32 године, он је постао познат и признат. Тада је он написао своју прву оперу „Сапфо“ (Sapho). Ова опера је имала велики успех. Она је била изведена у Паризу, Лондону, Бечу, Берлину, Петрограду, Москви, Варшави, Амстердаму, Женеви, Лисабону, Мадриду, Барселони, Буенос Аиресу, Монтевидеу, Рио де Жанеиру, Сан Франциску, Мексику, Сиднеју, Мелбурну, Јужној Африци, Јерусалиму, Александрији, Каиру, Цариграду, Бомбају, Калкути, Мадрасу, Пенангу, Сингапуру, Јокохами, Шангају, Хонгконгу, Манили, Батавији, Самарангу, Сурабаји, Медану, Сурабаји, Медану, Сурабаји, Медану

ПОЗОРИШТЕ • ФИЛМ

„ДУКАТ НА ГЛАВУ"

на сцени Србобрана

У „Летопису" Матице српске пред крај 1902 године изашла је прва књига, а убрзо затим и друга четворочинка Јанка Веселиновића, „Чича-Гавранова тајна". Са врло живом драмском елементи у сукобима, она ставичица је морала привући пажњу изузетног познаваоца сцене г. Јосипа Кулунчића. Разрадом вешто, често политичке, проблеме и још неке, исто тако тактом не пропуштајући Јанка Веселиновића, који је знао да је ипак пружио драматизацију под називом „Дукат на главу".

Управо сносна задруга Српска Соколска чтоња опет пред дробом. Политика умела толике замке, да се скоро нико свом уживању предаја и поред у дан табора. С једне стране се налази стара власт Живић, а са друге стаја Српско. Незадовољни оними управљањем задругом, Српском сви исто тако прилази Живићу. Опште и појединци стараја се тешко остварењу, да скоро дође до расцепа између једних добрих сина стара Српска и њихове браће Анђелије, који чича-Гаврила.

Јединя који умела пронаћи врло стоотсна моја лепкавих трагедија у свакодневном сплу, а тако и општих, наших народа, јесте стари чича-Гавраило. Он постоји да посредује, али напротив на њега сви вичу да крши законе и једне и друге стране. И док се покушава приповедна Јанка Веселиновића пренијети на позорницу, испливаја г. Кулунчића добија други свој радне и нова се ситуација и сплет ствара карактеристичан текст. Зато Паја, који скроздан крив због намаја интригу како би се дошло до пуштања, приноси крив сто фиту да је тако. Он гледа Српско стање сасвим другачије, а то му стање гледају да је зато по Јаја дукат, задужујући задругу.

Он подгонаја и Српкинот сина да се свим аргументом послуша као представник за добру, али се нико сте на коме опорина. Прави човек стварена Јанка Веселиновића, на крају крајева, када њи је дочекано сеоске паде долази на сцену и г. Кулунчић нам даје једну карактеристику у духу Достојева Обољанова, мало опорво, али нимо стварно. То је ретке нашег осећаја проблема на сцени.

Основа здравог сеоског живота јесте заједница. Наш српски народ од давнина нам сиђе сеоске стазе социјалну и економску уставиоа, а тај је у непредвиђеној ли ници, кубној сеоској задруги. У њој су изашли потпуно утемељење на свим моралним, вер. и жи. жени, и то у пуном смислу речи, када нису биле задругаре.

Рада тога наш г. Кулунчић и даје сасвим обрађен тип младе сеоске кће со бом да је једностр задругу у коју је ушао Анђелија због чича-Гаврила, који се не крши нити ушће да сам Српско Соколско. Она зна да је, за основни здравог живота у бољу, на прем месту у економ ском обзбеђењу. Она нађа да ње ова се сама интуитивно осећа да је задруга тут благостање, а политичка да нема пропадање у сиротиње, бели и сталној слози. На једном месту чича-Гавраило ће кажете дубоку мисао коју ће у њему, као представнику прошлог живљења, родила у њиној свим животне мудрости:

„Боље је бити свој сопств. но богат и сит, него свој господин. на сиромах и гладан".

На нагласи нашим и са свим карактеристи проблематика рада за бање публике, као ипр., „Бољ" Јанка Веселиновића и Драгослава Бранка, комад. „Дукат на главу" добија дубок значај сасвим специфичне проблематике и покушај решења социјалних потреба нашег народа, спутаног богатства и нада.

Иван, шалиа Јанка Веселиновића додаје до пуноће: Јања-Паја добија заслужене батине, а напред се окреће раду и њиву, свом имању и кућама.

Позорните „Српске Заједнице рада" под новом управом г. Д. Сотировића стварало је поново сталну комед на позоришт а дало му у виђу поделе улога и неког режисера, који је умешан кроз цео комад водио г. Јован Јеремић. Утисак поног са ове представе је да сваки начин више него повољан, па вероватно да је режија морала задовољити и самог г. Кулунчића, као позоришног човека. Наиме, као и у сваком комаду, главне улоге су и овде осовина публику, за тиме нарочито истакли умет ичку игру г-ђе Анете Ивановић као Анђелије, Ђорђе Чичић-Гавриа, затим г-ђе Станка Коларинца које је гостовао у улози Секе Соб ановића, Љубе Васиљевића као сина Секе са Соб новића, Драгољуба Сотира као Кмета, Радо-Живкина, и Јована Јеремића као чичаГаврилова.

На овој обновљеној пјетставе од 26 о. м. деком су биле врло свежи, мада опет примећени осцилације. Утисак који смо понели о једном музичком делу нам је Дани, могао би исто тако бити резан и ко било који други који више земље. Недостаје је специфичнос сеоск храм. Музичка обрада комада г. Прокопијева била је врло добра.

В. М. А.

Јелен Форст и Марта Хорел приликом снимања филма „Жена коју волимо"

(Фото: Вин-Филм)

СТВАРАЊЕ БИБЛИОТЕКАРСКОГ КАДРА

Министар просвете и вера до дао је наложу да се у Београду оснује библиотекарски течај за стручне стручног библиотечког особља. Течај ће почињати сваке године октобра месеца и трајаће до јула идуће године. Наставно од овог века, овогодишњи течај ће почети 1 новембра. Предавања на течају држаће сваког радног дана поподне од 4 часова на Филозофском факултету универзитета.

На течају ће се предавати ови предмети: Општа наука. Историја српске штампарства у вези са српском. Рад са читаоцима, упутите и рад у читаоницама. Позајмичка служба. Историја библиотека, библиографија. Библиотечка пропаганда. Организација библиотека. Подела и расподела књига. Каталог књига. Библиотекарска књига. Српско библиотечко законодавство у вези са страним. Техника књиге и њен материјални облик. Уз ове предмете обавезне су, по потребе, и практичне вежбе.

Слушаоци течаја биће подељени у напредне. Редовни слушаоци могу бити студенти универзитета или високе школе који имају најмање 6 завршених семестара и они који нису су већ библиотекари. Ванредни слушаоци могу бити сва она лица која располажу интелектуалне за учење библиотекарске.

Пријаве за упис на течај примаће Министарство просвете и вера — Одељење за високо и средње школство у канцеларији до 29 октобра 1943. Кандидати у пријави треба да дају ове податке: име, средње словоо и презиме званичне; датум и место рођења; високу струку; изјаву да ће се редовно или ванредно слушаоца.

Филм као хроника савремених догађаја

И поред тога што филм, у главној својој намени служи као уметничко уобличавање најинтимнијих идеја људског духа и фантазије, не може се порећи значајна улога коју филм као хроничар савремених догађаја у свету. Ту се филм појављује са повећаним стилом и радом, са којим нам заједничко да обавештава, да поучава и да забавља свуда чувством, односно гледаоце и слушаоце.

Ова три основна задатка неће ниједан су принципи новинара и радио. Међутим, има и даље много људи које је ову улогу одрећи филму. О обавештајној и поучној страни новина и радија није потребно, дакле, говорити. Остаје нам да утврдимо какво и уколико филм може да испуњава горе наведене задатке.

Као што велике редакције европских листова шаљу у ратовима своје специјализоване земљаке света своје дописнике, тако и велике филмске предузећа шаљу на ратну сцене сараднике у снимања вештима. Дужност оних сарадника је да пажљиво прате догађаје у земља, да оне догађаје које ће интересовати светску јавност, сниме на филм, и послају своју дирекцији. Ту се одабирају снимци разних ратистника, и одређује по степену њиховог интересантности и актуелности, и у њиху изделаке журнали филма — биоскопима на приказивање.

Могло би се приметити да у последњу обавештајна новине и радио врше исту дужност много ефикасније. Ако је то тачно, онда су они у стању да одмах по догађају, у року од два или три дана, пренесу на своје читаоце, што не може. Њему у стварн то и није циљ. Ако, примерице са свог настојања филмске предузећа упорено у правцу што савршенијег снимања дубине. И благодарећи овој инвазији, која овде нашто подсећа филм, ми смо у стању да врло поклоно дана видимо на журналу догађаје о којима смо читали. Дешава се тако, да једне прилике, ја сам на слику о стварима када и њиме. То се најчешће онда у појављује са бојама. Зелено за домаћи тињење редницима, ну и снимци филмског предузећу.

У поређењу са новинама и радиом, филм има предности. Филм може да разуме свима чулима, без разлике степена културе и интелектуалности. Јер филм дејује за ока чула, тј. чуло вид, да и чуло слуха. Код новина и радија то није случај. Затим, филм је знатно доцније ажурналу тледимога појединих народа. Филм тотово не треба јелезнице. Он је интернационалнија средство изражавања. Нема ману школске сватити и проницати, јер не постоји карактер приповедање и питомености (Овде је сводз реч о филмском журналу).

Уобичајено је новинарству сорцају тајне целине. Када је у су новинарске агенције јавиле о немогућом догађају сасвим Дучеа, који ипак тај догађај, и пред све вештине репортера, свеглаех тако јасно, као као сам га, после десетак дана, гледала гледаоцима на биоскопском платну. Овај пример најбоље показује како се ствара „сводни снимак" који нас подиже. То је била једна од најупечатљивијих репортажа, која је задивила цео свет.

Још нешто, новинарски извештај може да дозује више или мање убедљиво или неубедљиво. Нешто може бити објективним или субјективним. Стварје сасвим и тенденциозно. Међутим, филмска камера снима све како хладно. Она је учесница у догађајима, и пренашо и са свим незаинтересовано приказује стварн онако како су се у стварности збиле. Филм је стога у највећој мери објективан.

Филм затим увелико служи пропаганди и вештеку науке. О њиному значају, којим другим животима, ни нисмата, могу најбоље говорити они који да се стварни једни „културни филм", гледаоц ће без икаквог затезања моћи да у тајне анатомске науке. Није нам потребно да познаје научну терминологију и разне друге напоре, који су нам потребни за разумевање. Закључци ми се намећу сами по себи.

И праки је доказано, што је сасвим разумљиво, да филмом неки народ приказују живот појединих народа, прикине у појединим крајевима земаљи кугле, много радије трзне и тражају, него кад се читају путописи разних писаца. Филм стварно је најбољи у служби мира. Он нам приказује у свету, а посумњиво је да ће филм будућности сарадити радикално намеру колтинената, те укинути многе заблуде које још и данас владају у свету о животу разних народа.

У спорту, на пример, филмска камера боље види од многих разних стручњака и инструктора. А шта тек је тек је приказати филмски журнал, од на чи јер пра. На жалост су ту радо и о најбољем репортеру. Које је као, примерице, приказ ће филм боље и објективније, него што би то могао људски глас, и записник, који су тужилац који репатиша. Да ли је у боку који удрио „шиљк", тј. нелопатицом, најбоље се установити филмом филма. Стиче је у великим земљама убојишта да се нашеним мечани снимају за филм. Исто се може примењити и за остале гране спорта.

Филм тако нпред новине и радио употребује у многоме већ у свакодневном човека за сазнавање.

Новине имају неста велики број, читаоци имајући читалца што се може рећи и за радио. Али, ни број посетилаца биоскопа и гледалаца филмских журнала не изостаје иза ових. Према најновијим статистикама врло три и по милијарде гледалаца посећује годишње 35.000 сталних биоскопа. Међу се сређе реди да је број гледалаца филма не само достигао, већ и премашио број читалаца новина, и то је дошло до филма као ново чијој улогу у обавештавању савременог човечанства.

ЏОН ЕМЕРИ о судбини Енглеске

Џон Емери: Енглеска и Европа. Издање Просветне задужбине ст. 3. Стр. 96.

Џон Емеров је син данашњег министра Велике Британије за Индију Емерија.

Младићке године провео је у Индији, Аустралији и Јужној Африци. Студирао је у Оксфорду. Као новинар радио је у Енглеској, Француској, Немачкој и Русији, пре него што је ступио у службу.

Емерију се не може пребацивати пристрасност у тренутку пресудне ове борбе коју води Енглеска. Његова књига је писана у време када је Енглеска била сама, када је изгледало да ће Немачка победити. Он је тада, као и сада, веровао у победу Енглеске, али је тада, као и сада, знао да ће та победа бити тешка и дуготрајна.

Емерија не занима ни Енглеска као империја, ни Енглеска као индустријска земља, ни Енглеска као трговачка сила. Њега занима Енглеска као земља, као народ, као култура, као цивилизација. Он је Енглеску посматрао са стране, из Европе, и зато је могао да је боље разуме и да је боље оцени.

Емерије написао књигу у Енглеској, али је он Европљанин, и зато је Енглеску посматрао као Европљанин. Он је Енглеску посматрао као Европљанин, и зато је Енглеску посматрао као Европљанин

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Огласом ју је за неважећу. Милица Ристић. 736 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива градске полиције у Крагујевцу изгубила сам. Огласом је за неважећу. Јаромир Добровић. 737 3—3

ИЗГУБИО САМ личну карту и радничку књижицу издате од шестопозитива полиције. Ауторе немачке комендатуре и радничку књижицу. Све огласом за неважеће. Младен Златковић из Крагујевца. 738 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 883 издату од Среза грочанског изгубио сам. Оглашујем је неважећом. Живорад Јанковић. — Грочанско поље. 739 3—3

БУГЏИЈУ ЛИСТУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац, изгубио сам огласом је неважећом. Богољуб Васиљевић. 740 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4732 издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је неважећом. Мелорад Миладинић-Малошевић. 741 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1731 издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубио сам, оглашујем је неважећом. Живорад Милошевић 742 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4668 издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубио сам оглашујем је неважећом. Голуб Шиперата 743 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ на ... ме Танкомир и Драгиње Антонијевић изгубили па је оглашујем је неважећу. 744 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива градске полиције у Крагујевцу изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Живко Зекић. 754 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Сабина Ивић. 755 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац, изгубила сам, оглашујем је неважећом. Станоја Живадиновић. 756 3—3

МОЈА ЖЕНА Живка Голоњић рођена Пиперић напустила ме је 19 септембра ове године и до данас се није вратила. Позивам је да се у року од 5 дана врати у брачном одрицам се и све што буде учинила. Прелаз. Петар Голоњић, село Поријепље. 757 3—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1488 издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубио сам оглашујем је за неважећу. Живојин Јаковљевић. 758 3—3

БУГЏИЈУ ЛИСТУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац изгубио сам оглашујем је за неважећу. Јелисије Затежић. 759 3—3

ПУТНУ ОБЛАВУ бр. 606 издату од среза Грочанског изгубио сам, ја је оглашујем неважећом. Бориша Николић. 760 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац, изгубио сам, оглашујем је за неважећу. Вембајић Петар. 761 3—3

НА ДАН 5 септембра ов ставили Пантелић пеглате ст ми сенцијске стварке. Лична књига издата од Шестопозитива полиције Крагујевац и Аусвис издат од Среза Јасенички—Ков. Стојановић из Ковачевца. Милоје Радић. 762 3—3

ПОЛИЦИЈСКУ ПРИЈАВУ издату од Шестопозитива полиције у Крагујевцу изгубила сам, оглашујем је за неважећу. Марија Радивојевић. 763 3—3

ИЗГУБИЛА САМ личну карту издату од среза Орашачког и пропусницу Шестопозитива полиције Крагујевац. Оглашавам их за неважеће. Десанка Катанић. 764 3—3

ДУГОГОДИШЊИ ДИРЕКТОР ГИМНАЗИЈЕ у пензији поново би ад-ио своје стан, хране, као старији ученици-су њихових родитеља из ближе куће. — Телефон 21-780. 765 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од општинске управе у Остојићеву бр. 393 изгубио сам. Огласом је за неважећу. Радивоје Стојановић. 776 1—1

ИЗГУБИЛА САМ ЛИЧНУ КАРТУ бр. 11740 издату од шестопозитива полиције у Ужицу, оглашавам је неважећом. Константин Јовановић, свештеник. Ужице. 776 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год., издату од шестопозитива полиције у Крагујевцу изгубио сам. Огласом ју је за неважећу. Јеремија Живојчић, земљорадник. Доњи Стајевац. 776 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год. издату на од начелства среза Ужичког, изгубио сам, огласом је за неважећу. Костић Милан. — Ужице. 776 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 1778 за 1943 годину издану од 427 општине Добровиће на Шестопозитиву градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Огласом је за неважећу. Јелка Радуловић, трг. помоћник. 777 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 224 издату од среза Грочанског изгубио сам. Шестопозитива у Крагујевцу изгубио сам. Огласом је за неважећу. Радивоје Антонијевић, земљорадник Стевчићевац. 778 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 3101 издану од Шестопозитива општинске Крагујевац изгубио сам. Огласом је за неважећу Ивић Јеремић. 785 3—3

ИЗБЕГЛИЧКУ легитимацију бр. 65316 добивену од Шестопозитива полиције Крагујевац, изгубила сам огласом је за неважећу. Бока Гајић. 768 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Шестопозитива полиције Крагујевац, изгубила сам. Огласом је за неважећу. Даница Петковић. 780 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од шестопозитива полиције Крагујевац, изгубила сам. Огласом је за неважећу. Сабинка Ивић. 780 1—3

ИЗБЕГЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ издату од шестопозитива полиције Крагујевац, изгубила сам. Огласом је за неважећу. Јованка Ковачевић. 781 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од шестопозитива полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласом је за неважећу. Јелена Димитријевић.

ПОЛИЦИЈСКО СВЕДОЧАНСТВО издато од општинске управе у Крагујевцу, изгубила сам. Огласом је за неважећу. Живадин Пантић. 783 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од шестопозитива градске полиције Крагујевац изгубио сам. Огласом је за неважећу. Љубомир Вуловић. 784 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од шестопозитива полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Огласом је за неважећу. Десанка Стошић. 785 1—3

ДУВАНСКУ ЛИСТУ издату од шестопозитива полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Огласом је за неважећу. Јовуобрад Ковачевић. 786 1—3

РЕЧНИК

СРПСКОГ ЈУЊОСЛОВЕНСКОГ ЈЕЗИКА
ОД ДР. Љ. БАНОТИЋА
ЋЕ ПРО ПРОЋИ

СРПСКО-НЕМАЧКИ РЕЧНИК

ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 450.—
ОД А. ВИЛХАРА
ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 190.—

Вагнер: Италијанско-српски речник 150.—
Ф. Ф. Мајер: Слика и чаролија увођење 90.—
Д. Ивић-Јејо: Дуванске уље (приповетке) 25.—
Д. Ивић-Јејо: Хлеб наш насушни (драма) 12.50
Ги Де Мопасан: Целокупна дела увезано у 11 књига 2.800.—
Досије] Обрадовић: Дела (увезано) 320.—
Петар Прерадовић: Дела „ 320.—
Мик. Јовковић: Дела „ 320.—
Август Шеноа: Дела „ 320.—
Јакша Якшићевић: Дела „ 320.—
Јакша Игњатовић: Дела I „ 320.—
Јакша Игњатовић: Дела II „ 320.—
М. Кадински: Сабрана дела (увезано) 120.—
Избор руских писаца: Тургењев, Гоголь, Гаршин (увезано) 100.—
Е. К. Бекетова: Две сеље (увезано) 150.—
Др. Грегур Јакшић: Европа и Васкрс Србиље (увезано) 200.—
Стеван Јаковић: Кад се учидта кишиље (роман) 90.—
Дела Вуре Јакшића: Песме (голт. повез) 160.—
Драме (голт. повез) 160.—
Жарко Поповић: Опсада Сплита 110.—
Наполеон: Изустровано народ. песме VII 75.—
В. Јанковић: Денац с Уне 45.—
Ивић: Основи теоријског цртања 25.—
Михаиловић: Поезија болести и њихово почивање 50.—
Цвијић: Гладовање као лекарити фактор 50.—
Зечевић: Гајење бресква 35.—
Шпицберген: Један на новом (роман) 54.—
Латинчић: Наша стара полопривредна култура 38.—
Јовић: Практична упутства за руковање моторних возила 75.—
Кирхнер: Како ваља се заштити од отровних гасова 38.—
Николајевић: Краљ Милан и Тимочке буне 63.—

Књижарница уобичајеним рабат
Код поручбина извољне одмах новац послати за наручене књиге.

СРПСКА КЊИЖАРА
БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 18
Тел. 26-009 Чек. рач. код П. Ш. 61240
787 1—2

Стари накит

брилијанта сребро, порцулан, старински накит од сребра (филигран) најбоља плаћа и највећи избор сребрних и других ствари за поклоне има

„СРБО-СТИЛ" КРАЉА АЛЕКСАНДРА 17 — ТЕЛЕФОН 21-333

792 1—1

Посетите стоваришта индустрије намештаја

ЂОРЂА БАРЈАКТАРОВИЋА

Краља Александра бр. 87 и 97 Телефон 40-136

Не тагару ми овакви избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, клуб, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижа цене, највећи избор за 1943/44.

788 3-4

Златан накит стари и нови купујем

Дијамантне крупнице, брилијанта све величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брилијанте, алке, сатове златне, сребрне и металне; само исправне и од добра позната марка; старо дечје играчке, исправне, по-пуњено и гарсо, стари сребрни новац, есенције и остале исправне предмете од сребра. Кристал и порцеланска бољо сврсне купујем и најнове поклоне плаћам и дугогодишњи сноме «ВРАЧАР». Сва ваше поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„В Р А Ч А Р"

Власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
Београд — Пеинарска ул. 4 — Продавница Душанов вод Вајновске пиваре — Тел. 28-706.

792 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ФИЛИЈАЛ У ЛЕСКОВЦУ

излаже јавној продаји на дан 9 новембра 1943 год. непокретно имање у ул. Моравске тер бр. у Лесковцу са почетном лицитационом ценом од Дин. 401.000.—

Продаја ће са одржати у згради банкиног филијала од 10 до 12 часова, где се могу добити сва дала обавештења.

790 1—1

Државна Хипотекарна банка

ФИЛИЈАЛ У ПОЊАРЕВЦУ

излаже јавној продаји на дан 10 новембра 1943 год. са почетним лицитационим ценама следећа имања:

1) Плац са зградом у ул. Немањинској бр. 24 Дин. 300.000.—
2) Плац са зградом у ул. Немањинској бр. 4 Дин. 325.000.—

Продаја ће са одвојити у згради банкиног филијала у Пожаревцу, од 9—12 часова, где се могу добити сва дала обавештења.

791 1—1

Државна Хипотекарна банка

излажење јавној продаји са почетном лицитационом ценом сва имања:

30 ОКТОБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Шајкашка 9 Дин. 450.000.—
2) Плац са зградом Гаталова 73 Дин. 800.000.—
3) Плац са зградом Стојанка Лубибаја 21 Дин. 700.000.—
4) Плац Теразије 80—82 Дин. 900.000.—
5) Плац са зградом Пристаришке 5 Дин. 900.000.—

6 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Кнегиња Милана 21 Дин. 1,200.000.—
2) Плац Дин. Туцовића, површ. 439 м² Дин. 260.000.—
3) Плац Митрополи. Петра, површ. 420,70 м² Дин. 500.000.—
4) Плац Миша Вујића, површ. 356,20 м² Дин. 400.000.—

Продаја ће са одржати у банкиној згради Сердарска 53/II, где се могу добити сва дала обавештења.

792 1-1

Нештампана плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 43 Год. II
Београд, 6 новембра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ТРИУМФ МРЖЊЕ

Завршени крвавом московске конференције, објављене од стране англосаксонаца и совјетске пропаганде, славиле је као велики успех тре савезника. Они су у њему хвалили јединствен, блискост схватања, једнакост тежњи и пуну сагласност по свим питањима. Амбасадор Хариман резултате показују напротив да до споразума није дошло по најважнијим питањима међусобних односа, као што ни ово није дошло до заједничке одлуке ни у погледу западног фронта Совјетске Уније, ни у погледу образовања другог фронта, ни у погледу заједничког става према немачу Русвелта, Черчила и Стаљина, на коме би се имали коначно до краја сви преосећи спорови.

Најважнија питања, притом, за Англо-Американце требало би да је дефинитивно одређивање западних граница Совјетске Уније. Ни комплетан сан пропаганде Совјетске Русије није могао да дође. Изгледа што више да Иде и Кордел Хал нису ни сишли до поставе састав у погледу блиског одређивања совјетске границе и да су они прешли балтичке земље још пре него што су кренули за Москву. Дакле у питању границе нема неодређености. Знаи, што но говори. Да ово није у пракси једног добро експлозивног споразума, сама је по себи разумљива.

Друго крупно питање, које није решено на конференцији, то је образовање другог фронта. Стаљин захтев Совјета нерво је и овог пута биле жртвовани, а политичке уступци, у стварн и не показују у споразуму, треба да узеши Москву. Да ли уступци нису су безнадежни показују, поред осталог, и те околности што они нису ни могли бити објављени у тексту споразума. Да је приликом Совјете био велики видан са и из тога што је за њих умео о-ванкиле другог фронта пратствало најзвезније услов даље средина. Без кога они нису хтеле да приступе коначном склапању писменог споразума. Совјети су вероваи да ће ангелеаско-амерички други фронта знчи неизбежност код Енглеза и Американаца, а с друге стране чувања снага за обрачуне са Москвом, до кога фазе ће доћи, једнако дана.

Што се тиче састанка Стаљина, Черчила и Русвелта, разумљиво је да се после овог споразума губи сваки смисао, јер код се поглади у постигнуте резултате, тако се тек јасно види да по најважнијим питањима није постигнут споразум, а све ово што је решено односи се само на ратне операције. Ако се и постигне споразум о заједничком ратном плану, он ће бити само привремен, јер ће се сваки од савезника ослањати на своје снаге, а не на снаге осталих. Ако се и постигне споразум о заједничком ратном плану, он ће бити само привремен, јер ће се сваки од савезника ослањати на своје снаге, а не на снаге осталих.

У ПРЕТСОБЉУ ЦРВЕНОГ ДИКТАТОРА У МОСКВИ

Обзнана собом проклетва крвави тиранине. Од народних затвореника, који *пуштају* са својим крвавим рукама на посланике народне скупштине, Молотов, Стаљинов помоћник, Стаљинов вођа народних комесара, Стаљинов министар спољашњих послова и председник државног одбора одржао је говор. Говор, који је изговорио

У НОВОЈ ЕТАПИ ОБНОВЕ СРБИЈЕ
ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ПРЕУЗЕО ЈЕ ВОЂСТВО МИН. УНУТРАШЊИХ ДЕЛА И КОМАНДУ НАД СВИМА СРПСКИМ ОРУЖАНИМ ОДРЕДИМА

Претседник Српске владе, армијски генерал М. Ђ. Недић дао је претставницима штампе следећу изјаву:

Решен да по сваку цену одржим ред и мир у земљи, и тиме уштедим српском народу више недаће, е Србији обезбедим достојно место у слободној заједници европских народа, од данас преузео сам у своје руке команду над свима српским оружаним одредима.

Српска гарда, Српска државна стража, Српски добровољачки корпус и Српска гранична стража имаће од сада под мојом командом да наставе будно чување безбедности у земљи и тиме испуне своју свету дужност према Отаџбини, увек свесни да у испуњењу тога задатка лежи спас српског народа. Залажићу се тако за одржање реда и мира у земљи, нарочито у борби са комунистичком немани, сви доказују своју високу српску свест, које нас једино може спасти у овим тешким часовима.

Уверен сам да ће они у вршењу овог задатка, који обезбеђује животне интересе српског народа, имати најпотпунију подршку целог српског народа, који данас у њима види једну српску оружану снагу, своју народну војску, које је у стању да одбрани наше огњиште, као и друштвени поредак, који одговара нашем народном духу и потребама нашег живота. Тако ће српски народ моћи да се сачува, да побољша свој положај и да своја стремљења упути остваривању својих оправданих тежњи.

Стављајући се не чело своју обједињавајући српских оружаних одреда ја ћу бити у стању да још одлучније водим српски народ на путу спасења. На тај начин приближићемо се кораци ближе остварењу наше обнове и коначном решењу српског питања.

У том циљу преузео сам и вођство Министарства унутрашњих послова, коме су поред управне службе враћене и оне послови полиције и безбедности, које је до сада водила Српска државна безбедност, а које је сада Уредбом Министарског савета укинуто. Тиме је унутрашња власт усредсређене у једној руци, што ће се своје стране знатно допринети коначном срећењу прилика у нашој земљи.

Преузимајући ово ново дужности очекујем од Српске државне страже, Српског добровољачког корпуса и Српске граничне страже пуну одданост и поштребаност у вршењу њихове службе, као и беспрекорни ред и дисциплину. Очекујем исто тако тесну братску и искрену сарадњу у њиховим међусобним односима де би се чување друштвеног поретка и личне и имовине безбедности спроводило што успешније. Од старешина захтевам да својим примером предњаче у послу и бићу немилосрдан према оном ко се буде огрешио о ово моје наређење.

Препоручујем исто тако свима органима унутрашње управе и припадницима оружаних одреда да својим радом и држањем, а нарочито својом лојалношћу дају немачким надлежним властима само повод за похвалу у сваком погледу.

У овој новој етапи борбе за спасавање српског народа и обнове наше Отаџбине, под новим околностима и са новим могућностима, обраћам се и овом приликом свима Србима да свесно помажу све дривене органе у вршењу њихове тешке службе.

Аплаудујем и у овом часу на старо српско родољубље да осветли пут свима Србима, како бисмо се сачували као народ и у овом циновском светском окршају својом конструктивношћу и свешћу обезбедили своја права и будућност.

*

Указујући остављу вођу је социјалне политике и народног здравља Танасија Ђ. Динића, досадашњег министра унутрашњих послова.

Вођење Министарства унутрашњих послова преузео је дип ко Иретодених акција.

(Ово кабинета. Претседништва Министарског савета).

Беспрекорни ред и дисциплина

НАРЕДБА БР. 44

КОМАНДАНТУ СРПСКЕ ДРЖАВНЕ СТРАЖЕ

У новој етапи борбе за опстанак Српског народа и обнову наше Отаџбине, преузимајући команду над цивилним нашим оружаним снагом,

НАРЕЂУЈЕМ:

Да Српска државна стража, свесна значаја своје службе у спасавању Српског народа, учини о ово моје наређење огрешио немилосрдно ће казнити.

Живела Србија!

Живела Српска државна стража!

Ову моју наредбу саопштити цивилном људству са потребном пажњом и по где је год то чугућно, пред стројем.

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армијски генерал,

Милан Ђ. Недић

Армијски генерал

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ

Претседник Министарског савета, Министар унутрашњих послова

Тактичност и лојалност

НАРЕДБА БР. 45

Свима Окружним начелствима изузев Баната и Командиту Српске државне страже

Ваши ће старешине у територији Србије за нарочито ср- Београдску област, службу врши управу и наложене управним власти и сеоско кмет- ства §§ 5 и 7 Уредбе о устро- Српске државне страже.

Обласни команданти Српске државна стража остају и даље непосредно под командом команданта Српске државне стражо.

Само бројна, песак и искрена народна Српска државна стража са Српском граничном стражом и Српским добровољачким корпусом моћи ће да сачува Српски народ од многих страдања. Стварањем ће да сачувати и своје територијо предвиђене да се ослобађа буде у потпуности спроведене, и сазвао оног ко са буде

пуну одданост и поштребаност у службе и да у њихов радовима владају беспрекорни ред и дисциплина.

У ова Отаџбине захтевам пуну поверност према старешинама и ред без предаје на извршавању потпуног реда и мира на те- риторији Србије за нарочито ср- Београдску област,

службу врши управу и наложене управним власти и сеоско кмет- ства §§ 5 и 7 Уредбе о устро- Српске државне страже.

Обласни команданти Српске државна стража остају и даље непосредно под командом команданта Српске државне стражо.

Само бројна, песак и искрена народна Српска државна стража са Српском граничном стражом и Српским добровољачким корпусом моћи ће да сачува Српски народ од многих страдања. Стварањем ће да сачувати и своје територијо предвиђене да се ослобађа буде у потпуности спроведене, и сазвао оног ко са буде

Ваши ће старешине у територији Србије за нарочито ср- Београдску област, службу врши управу и наложене управним власти и сеоско кмет- ства §§ 5 и 7 Уредбе о устро- Српске државне страже.

Обласни команданти Српске државна стража остају и даље непосредно под командом команданта Српске државне стражо.

Само бројна, песак и искрена народна Српска државна стража са Српском граничном стражом и Српским добровољачким корпусом моћи ће да сачува Српски народ од многих страдања. Стварањем ће да сачувати и своје територијо предвиђене да се ослобађа буде у потпуности спроведене, и сазвао оног ко са буде

Ову наредбу доставити свима управним органима и свима једницима Српске државне стра- ради знања и радења.

НАРЕДБА БР. 46

Команданту Српског добровољачког корпуса

Уредбом Министарског савета од данас укинуто је звање Шефа Српске државне безбедности и Српска државна стража прелази у састав Министарства унутрашњих послова. Него тако над данашњим преузео сам ја- Министарства унутрашњих послова. На овај начин обједињено сам у својим рукама команду над свима српским оружаним снагама.

Обавештавајући Вашом наредбом све подручне једнице Српског добровољачког корпуса препоручите им ред, дисциплину, апсолутну поверност старешинама и братску, искрену сарадњу са строгом и управном властима у земљи.

Живела Србија!

Живели добровољци!

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армијски генерал

Милан Ђ. Недић

НАРЕДБА СВИМ ОКРУЖНИМ НАЧЕЛНИЦИМА СЕМ БАНАТА

Уредбом Министарског савета укинуто је служба Српске државне безбедности. Послове које је она водила преузео сам ја у надлежност Министарства унутрашњих послова у коме је сада, поред по сама управне гране, успостављена и служба полиције и безбедности. Организација управне, полицијске и службе безбедности подређује се од данас једном врховном старешини: Министру унутрашњих послова, у округу окружним начелницима, а у градовима са управом и Претседништвима полиција управних, односно претседнику градског полиције. Ова наредба, сваки за своје извршује једнако су одговорни за ред и мир.

У циљу извршења изложеног задатка реда и мира сами органи стављају се на расположење органи Српске државне стра- же сходно прописима бр. 5 и 9 Уредбе о устројству Српске државне стране, о чему су ми- једнице добиле од мене потреб да наредбе.

Вођство Министарства унутрашњих послова и команду над свим оружаним одредима Српског ко- лико.

Упозорите се сами промењи све подређене власти и органе уз поредбе да сви свиђе сами ста- ложе за безусловно одржање ре- да и мира у Србији, јер само у испуњењу тога задатка лежи нам спас и спас српског народа.

Претседник Министарског савета и Мин. унутрашњих послова

Армијски генерал

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ

Недељни преглед међународних догађаја

ИДН И ХАЛ - ПРОДАВЦИ ЕВРОПЕ

Конференција у Москви је завршена. Рушење је одних мишљења да је резултат конференције лако показати. Ово нам правог резултат је показан тај совјетску земљу, која је добила све што је хтела, а није дала ништа што се од ње тражило.

Британопамерична штампа, која чета британска штампа је потпуно предмет ових комментарисала конгреса конференције. Тек затим (пошто је добила инструкцију од министарства за информације) почела је да пише у нешто сасвим тону, али се у том писању не осећа искрено задовољство. Када изјаснили дају изјаве: „Пријатна атмосфера до сада није доносила толико конкретних закључака", онда у тој реченици можемо прочитати и једно трагично признање.

Заиста, ако је једној конференције мало било нашто толико година, а није било толико конференција можемо прочитати и САД, као што је било на московској конференцији.

У Москви су Идн и Хал поступили у погледу совјетских захтева врло као Европи. Они су спремно предали Европу, уколико се може продати роба која није у власти продавца.

За свог следећег посматрачи закључку московске конференције, корисно је да се престављају потпуну капитулацију британске политике према Европи, као и капитулацију америчке политике према Совјетима.

Сва видимо да је капитулација тешка болест. Видимо је капитулацију на почетку Британопамерикапаца и Британопамериканаца су се нарочити капитулацији. Они су капитулирали пред совјетима. Ако се болест примири и дала, онда ће видећи и Совјети капитулирати, јер нико не то предстапљајућу стварну пајзам фантастичне губитке на бојишпима Источног фронта.

Свиду капитулирају Черчил и Идн пред нагрдом совјетских ремена, док побијени британски аутори кажу: „Добро обавештени кругови не могу да због резултата конференције „блиску од радости каду с главе узвеч".

За Британију не постоје разлози се радују. Ни за Америкапске. Они и сами признају да су на конференцији постигли сагласност по неколико питања. Да су друга питања предата на решавање нарочитим комисијама, а да је и о њима већина било само дискусије. Шта то значи као са пројави на уважавање једног? То знали да су по неким питањима остали тако далеко од сагласности да су морали избећи дало расправљања о њима на тај начин да су поставили у неке „прозоните" област. Али ни у тој области није мало питања о којима и сазнавали на тај начин што су пренете у комисије и потпомисије. То је позвао начин избегавања пазиву који је прихватило Друштво народа.

Дакле, само једна ако питања могло је да буде решен на московској конференцији. Што ко-

мунике има много речи, а мало садржаја. У њему се нигде не каже о најважнијем питању: да ли Совјетски Савез намерава да настави рат до потпуног уништења Немачке. Ако је тако, тај комитет Британаца неће да створи такву ситуацију у Азији, да тако комунистичка рука пробијајући совјетску републику. Оа ће Британија и Америка бити принуђене да воде рат против Јапана.

Британопамериканци покушавају да се учтиво споразуму овоме Стаљиновом поклону, али неће сучуће да је њима тешко претпоставити грамзиву непримиљивост у њих. Британија је принуђена да гле на Европу као возне своје политичке обраде, а сада мора да се тој мисли с тим да ће Европа бити уништена у тренутак Москва—Лондон—Алжир, у тренутак одстављен од московског центра и двојо комитета.

И поред свега тога, Британопамериканци нешто причују о некаквом плановима послератног уређења Европе, као да не схватају да ће московска тајновита (у случају победе над Европом) изборкати све планове Лондона и Вашингтона. То су снежани пловци. Немира да се заснивали Аустрија је комбинација глупости и тврдоглавости. У Лондону још нису до сада схватали да пустоте такве повезаности Немаца бацају Аустрију са Нечиним Рајха, да се не може одвојити пакласа Аустрија.

У Лондону још нису схватали да бивша Аустрија није имала природних услова за живот, и зато је била болесна тачка не организму Европе. У тој изјави да се заснивали Аустрија, можемо видети тврдоглаву тежњу да се карта Европе општо-сто цута према интересима, непријатељским сталинским и да се неби-бегновиду природне комбинације етнографије и економије.

Мисао о Аустрији је реакционарна мисао. Али реакционарнијег московске или француске ове још нема. Тако је решено да се после рата остварп једно међународно тело, које ће знати функције Другога народа. Европа је већ дуго пагпала од те изкорисне институције, и зато неће пристати на поновљење масовног експеримента.

Чудпамо, од кога би се сећпајо то Друштво народа, да би Совјетска Унија признала једно 18 европских народа?

Московска конференција није водила рачуна ни о чему, осим тадпоколика тежња и пропагирања Британије и САД према Совјетским захтевима. Тако је учињено било страшно пошто према Европи. Зато су много више забринути.

Московска конференција - уједињена Европа

Било је још разних чуда у историји света, али ово што се већ дуже дана одиграва у Москви, превазилази сва светска чуда. Ово је нешто сасвим нечувено. Ту су сви признали.

Московску конференцију требало би пре назвати безобзирном оргијом против Европе јер би јој тако што пре пристојнијег стварности, него каквим међудном тровековних људи, који су се састали да ће учинити нашу услугу или добро културном човечанству. Једна шаљивста и још доморске хумане и не једна контрапунктна Европе, састаши су се право сводих министара сводних послова, да кроје судбину европским државама и за Европу чврсто по свом леју и владавилним интересима.

Завета у XX веку видеће људске просвећености догађају се

чуда. Огромни светски капитал удружио се са убијцима једног пајплеп европског народа, пајорушнијим до дуба, да уништи послеи културе и најсиромашнији човечанства, дроби Европу. И за ће тиранија европских народа бити још већа и строжија, сад другачији талог, сви пајгрубији елементи и криминални типови из ропства европских држава и са уздувном под заштитом пајдрскијег бољшевизма уграбиће сарт Европи.

Све то још не би било пајгоре описао, да овим удруживши злочинцима и њихови организацијом не управљају крвне силе света од стране јеврејп, који је огромни капитал Енглеске и Америке, груди/ву у ту светску заверу антихришћанског кодеја, који због својих личних интереса ову шаку људи биле пријатеља Европе.

Треба уништити сва културна добра Европе и из њених руковина направити једпе коме сиот. Треба уништити милионе просвећених европских народа чију интелигенцију сарадњу не могу да сврха болшевизам јевреја, јер ни разговарања себичне циљеве и ограничена конституција социјалних добара у њихове погоне рата. Треба побити европску децу родепу у најсиромашнији азијској заједници, браку и домовпи их изпиљавања робовпе у бољшевизам или проституцијом другпиу, јер се од дрова стварају чудновате људске карактера и бројпоги у сталовима светске дечје заједнице, док се из мрамора израђују чудновата дечја уметности без душе и срца.

Треба уништити једпе слободне и надпоповпе живот европске културног човека и пажљиво га по живом дедпе изнутрпе, да сигурно дође до пајсиромашнијег и пајгрубијег типа, који ће моћи да буде пајгрубпи рад пајгрубљих послова. Тај је циљ пајгрубпи. Јер ако буде бар мало бржи и пружа оптор својим слобод ним моћпи размишљања, не ће на тај начин моћи пајпре росове остваљивати ових планова и „пројеката и интеграцијској сплапи такође, док друга реализација пројекта сте у тотално пајгрубпи душе и мозга, до чега је стако да једпу разлику између добра и зла.

У таквим једпом свету живи су се растварали онгласно кул турног народа, који је до ју ће пратодно европској заједници и задовољно задовољ на њеној просвећености и моћпи пајдрожавању. Западпа злогпка уплива јеврејске свемоћи, одрекла у грехова почињеном пред целом свету, дезертирала пред пајгрубпи рад пајгрубљих послова.

Не може са бољшевизмом, исто и са сатанизмом, удружење се у заслепљеној пријави према суседу коме су за завпрета колаи природних услова за живот, и коме своје пајгрубпе, уплиту као људи. Свпди владајући радпи доводи су свој родеи народ пред алтернативу да сгине у добро: сгине или пасло.

То је основна англоских партократских сила у свакој земљи, у кра са једнаком врстом да се бадпи јеврејске злате. Сад су пад дпи бољшевизам и пасилно ако ће пајгрубпи пајсиромашнији душевпи пајгрубпи. Једпи пад сиромашпи, једпи пад сиромашпи разпичпих пића, стекла огромна богатства, обрели су јадпеју коју и разпеју са добром волом

(Наставак на 6-ој страни)

Савремени коцкари

— У овој партији покера нашла су се три партнера којима рођени,

СЛОЖНО И БРАТСКИ

Угушивањем комунистичког устанка 1941 године, српски народ дао је доказа да је комунизам из осаме страх вековним скватљања и живописним условима. Више од тога, српски народ је, благодарећи свијој историјској традицији, учинио да под тешким ратним приликама награди своју државу.

Овим конструктивним сталом српског народа онемогућен је општи комунистички устанак на Балкану, који се из Србије, као средишта, требао да разнесе на сва страна. Отуда је потпуно разумљиво без Англо-америчанаца и Совјета, као и њихови оружјем покушаји да се у Србији распостави стање из 1941 године.

Међутим, ово што овда напише је усмено, још теже ће ушести да дође, када је српски народ стекао и ваше политичке искуства и ваше умјбедљиве, продорније праве међународне ствари, који га гурају да га вођа рогуи и даље кроз.

Једина шанса тешко умореног српског народа јесте у томе, да га сви та тобоже ослободитеља и успјећаоца с ствне једном на мјеру. Карактеристично у том погледу је [illegible] **да српске српске сеоске кмеће, које је ријешио да се, иако говорило, организује против сних овог које неће да му науче оцију каљеви ред и мир.**

Оваквим својим ставом српски народ нође ће с једне стране нам да почека крај о ове цивилизот свјетског рата, а с друге ослободиће себе да достојно мјесто међу балканским и европским народима. Слава друга подигнуће ем политичке мира, реда и рада, значила би за српски народ ван самоубиство, или потпуно уништење.

Зато је задатак свих напредних српских Срба да сами сложно, слогно и братски, настану да се најпозније измирактичка опасност, по нама од белосветских авантурата, отклони са српске територије. Том својом слогом српски народ ће новог доказа своје државотворности и способности за живот.

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

МАЛИ НАРОДИ У КАНЦАМА БОЉШЕВИЗМА

Пре него што су дошли на власт бољшевици су колинио ентрисали са народом самоопредељења народа. Штокхолмска конференција, одржана 1917, предложила је да се пошто свеског рат завршн на принципу самоопредељења народа. И Лењин и Стаљин заступали су дуго овај принцип. У чувеном Лењиновом ирнетском тезама, које су поразиле клановску социјалдемократску буржоазију, о националном питању је речено: „Политика комунистичког пролетаријата, наиме, признаје самоодређење и моћирање, подразиа се од стране сталија, капиталиста и свије буржоазије у интересу очувања класних привилегија и разједињења радника разних нација...

Свима народностима које улазе у састав Русије треба да буде признато право слободног опредељења и образовања самосталних држава. Одрицање тога права и непредузимање мера које гарантују његово практично остварење изједначава се са политичком пристрабношћу и анексијом.

Дом су били немећки и словенски и док су стремили ка томе да успоставе своју власт бољшевици су се држали овога принципа. Чим су се ојачали они су почели да га безобзирно нарушавају. Као и све у њихвој доктрини тако и ово залагање за право самоопредељења многих народа претезало је само тактичан потез који вођство не обавезује. Интернационални у суштини свога учења бољшевици су са системом државне организације сушили и руски национализам.

У новом Стаљиновом уставу дошло је до потпуног напуштања почетних принципа пролетерског интернационализма.

У доста дугом списку совјетских социјалистичких република руске су овога, неколико, а међу бројне претставнике у Законодавном телу Руси је много мање, него других народа.

Само начело угушивања националне свести у земљи Совјета су почели да примењују и ван земље. Цареви империјалисти Совјета одрекли су њихове тежње да створе своје бољшевичке револуције које у корену зависе све националне. Прве жртве овог грчког империјализма биле су балтичке државе: Литва, Летонија и Естонија. Затим источни део Пољске, Бесарабија и Бесарабија. Нико је при анексионалне области совјетска пропаганда и у њима одржавала се свим својим аргументима са којима је оперисала и код нас и у другим земљама — са идејом слободе, социјалне правде, великих културних могућности, заштитом права малог човека — није је отварисст, већ су Совјети тако дошли, била је само тешка нета и језика. Цареве трупе, а заједно са њима и органи ГПУ, дошли су пуну истину о бољшевизму и раскрили његово право лице.

Одмах се је видело да намеће стварности и пропаганда нити анексије нису: пропаганда пропаганда, вешто руковођена и врло интимна, говорила је о слободи и о широким правима, совјетска власт је донела ропство, сиру и ужас. Погођен је био не само идеалистички склоп: он је дошао него и трговац и, напокон, интелигенција, чак и она која је симпатисала бољшевизму. Све ово што је било носилац националне свести, све ово што је било везано за своју земљу и слободу листом је уништавано.

Која смрти немилосрдно је отресала главе свих који су напрезљивије и најпоузданије.

Сви грубини империјалног погреда, иначе ни је јединствен бољшевизму стварало на чело жар реакционарства, крвожедну су свештаи. Настали су прогони, депортовања у Сибир и мосовна убијања. На површину је излазио глиб. Подземље је постало господар ситуације, а безобзирности и професионални обичаји претставници и заштитници њиног поретка.

Бољшевизам је без мере покавао своје лице. Стаљин је без нихових устручавања и без бољшевичке двосмислености, још пре отпочињања треће конференције, ставио до знања Исту и Хајдуку, да су балтичке земље и све оно на што он има претензије, пак свако дискусије. Демократске обични, гарантије дате Атлантском повељом, разасване фразе о слободи против „тиранија" — све је то пало у воду пред безобзирним замком комунистичког „ослобођења". Стаљин је успео да ову империјалистичку акцију прикаже заштитом. Само што тај залогај не зачиваа, изгледа, ни пропагандни агенти. Иза свих држава, по одлуци и благослову треће конференције, треба да дође и друге земље и народи.

Цео европски Југословен и ако Балкан треба да, пристанком и вољом Енглеске, доживе судбину балтичких држава.

Нестала од стране Совјета одржавање привидне самосталности народа преобратиће се у пуноћи угушивања и искорењивања основних националних суштина појединих народа. Ово што је некада осуђивао бољшевизам, сада комплексно спроводи. Сам врши тешку неправду народима, које не могу да се бране. Сила је код њих замењала

ПАЦИФИКАЦИЈА БАЛКАНА

Бурна прошлост балканских народа била је добрим делом последица интереса туђинских империја, који су ако „Истог бољег рата" коначно увек када ни је то требало, бацкарили братом одношај на сами балканским народима. Тако је у свету створен појам Балкана, као некакве земље пуне буљуше.

*Судбина свих балканских народа, међутим, била је увек у ово тешким једних против других крво тешких, тако да су они данас сити и прости истинског борбе и међусобног уништавања. У широким слојевима свих балканских народа постоји жеља да се коју годину остави на миру, да се у њима прошире, да се у њима развије, да се у њима развије, да се у њима развије

Догађаји на ратиштима

СВЕ ПО СТАРОМ

О догађајима протекле недеље може се рећи: све по старом.

На југу, као и увек, немогућности и напори потпуно су равномерно подељени. Ни једна ни друга страна нису ништа ближе коначној победи. Непријатељима тек сутрадан у току октобра овог месеца, Црвена су армија ушла у Мелитопољ. Код Запорожја, у оближњем Дњепропетровску, Немци су у току протекле недеље ојачали своје положаје. Ту је, по свему судећи, и највећа борба. Ако Запорожје падне, Немци ће морати да напусте Крим. Ако Запорожје не падне, Црвена армија ће морати да напусти Крим. Ако Запорожје не падне, Црвена армија ће морати да напусти Крим. Ако Запорожје не падне, Црвена армија ће морати да напусти Крим.

Ако Запорожје

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

Без илузија...

Добровољци немају илузија о времену у коме живе, ни о људима који су данашње паклене злобе дана, ситних жеља, сујета и неизлечивог понижења пред економима која дувају часовако, час онако. Са сржи проблема који су земљи и народу и свима онако сиромашни потрошачи, добровољци су се суочили још пре, него што су приступили свој тешки подвиг несебичног и драгољубивог служења. Идеја која их води, дух који их покреће и велика мисао отаџбине за коју живе уз дивна и лепа тешкоће прегнуће снаге, — све је то у њима живело и пре него што су узели пушку да се и са њом стану на браник народа и земље, која је упропашћена људством и безумљем.

Отуда контрастует у њиховом ставу. Они су увек искрени, непоромељени, постојани као стена и увек готови да зарад све упропаштене овог трагичног остатка некад велике и славне отаџбине. Буре времена, промењљивост судбина, она или она преврајтеница, — све то не утиче на њих. Они су на своме месту НЕ ЗБОГ СЕБЕ, НИ ЗА СЕБЕ, НЕГО ЗБОГ НАРОДА, ЗБОГ СРБИЈЕ, ЗБОГ ТОГА ДА ЈОЈ ОСИГУРАЈУ БОЉЕ И СРЕЋНИЈЕ ДАНЕ. Ништа усло лично, себично, ако што за-робље сраг сујетом и расудом и што поиграла она разума не живи у њима. Они су свесно жртвовали себе и све лично у себи Србији и њеним потребама.

У свом мишљењу је извор њихове постојапости. Они су сржи велики за Србију. Разум им оправдава и потврђује оно за чим их воде мисли срца. Добровољци јасно, без икаквих илузија о обману, виде СТИХИЈУ ЗЛА кано узраста и како се утиче у срца, мисли и свести оних које собом мере све и према својим личним интересима одређују свој пут и став.

У временима драматичним када се траже сриновст и јунаштво, у моментима када се из себе, по неотклоњивом закону мизерабилности, рађају ђела достојна јунака и раја нова, добровољци претстављају НОВЕ ЉУДЕ, који израстају из снажних народних основа и својом личном жртвом, овом најбољом, још живом у свој пуноћи потрошењем, осигуравају место у новом свету који се већ уобличава у општу борби које се данас воде.

Добровољци су стожер национално отпора против свих оних слугу ана које код нас поново подижу уши. Они су ђин и мач за партизане, али не само за оне по шуми, бандите и крволоке, него и за оне који у сенци и обиљу, као да се ништа није десило са овом земљом растачу духовне основе народа и својим животом, особењу и злобом одгађају подмлађак шумским партизанима. Јер поред партизана у шуми постоје партизани и по градовима. Нимало безопасности за опстанак нације је од оних који кољу српске домаћине и пале српске домове по селима. Једно из осталог проистиче и једна мисао веже. Једнака им и плаћа мора бити.

Добровољци слушају глас генерала Недића и као што су крај пут, септембра месеца 1941 године, пошли у тешку и мучну борбу на његов позив, тако су и данас готови да ту борбу не само наставе, него и коренито доврше. Зато је у средини добровољаца његов позив од прошле недеље изазвао дубок одјек. На пред каквим сплетковима добровољци неће устуктити.

ОСТВАРЕЊЕ МОРАЛНОГ И ДУХОВНОГ ЈЕДИНСТВА СРПСКОГ НАРОДА, СВИХ КОНСТРУКТИВНИХ И НАЦИОНАЛНИХ СНАГА У ЊЕМУ, ОДАВНО ЈЕ ЊИХОВА НАЈДУБЉА ЖЕЉА. ДА СЕ ТО ПОСТИГНЕ СВИ НЕПОШТЕДНО ДАЈУ СЕБЕ.

Они умиру да би се Србија обновила и живела. Умиру без горчине и страха, свесни да стихија зла не може бити уништена без скучних и драгоцених жртава. Они те жртве дају.

Добровољци живе без илузија, али и без страха. Гледају спокојно у очи и знају да ће они ту свеславати, а не они њих.

Рашко Баиовић

ЗАДАЦИ СРПСКЕ ОМЛАДИНЕ

Садања улога наше омладине историјском психологу је неизмерна њена будућа настојања која мора пронети своју снагу, стално управљајући све своје снаге и погледе највишим идеалима и људским светињама.

Као прво, омладина мора свом снагом да уђе у ток садашњих страшних догађаја, да се бори по непосредне народне интересе, а с друге стране да се спрема за будуће своје задатке који се по природи стара стално надовезују и временом увећавају. Наша омладина нашла се пред великим историјским судбине. Можда се њен положај не би могло назвати најтежим и најодговорнијим у нашој историји, али ипак нове унутрашње борбе које је већ дуго против и спонтане силно се њима наређен.

Да би српска омладина решила задатке који јој се постављају пред њом, она мора да пре свега решење задатке који се постављају унутар ње, јер „ко што нема ни ни не зна, не може другог дати или проценити". Решења задатка и промишљања пута и потребног средства.

Про свога омладина мора своју снагу, да свему вуку и браку посвети унутрашњој изградњи своја бића. Јер хаотичну у растрошни живот друштва и народа може да унесе само онај који је у себи са-мом осторожно. Отуд, изнад да омладина изгледе своје компетентност, своју законитост, своју неопходност за данас и бадућно њено животомисао мора остроши ти из својих односа потпуност и искључност приватнике природи, и да унеси комплексност, трпељивост, приснажност туђих разлога и изнад свега чврстину и дубину. Све стоја бесгеторни мир. На место расколишности и расцепкости, духовне и душевне, што је још особине садашње младе, треба да дође скромност, целовитост, осећај части и изванредног достојанства; пред собом омладина треба да има идеал духовно лепоте и моралне чистоте. Младе Србе треба да буду људи високих и туђ-ских схватања живота и друштвеног поретка и да живе колективности и заједнице

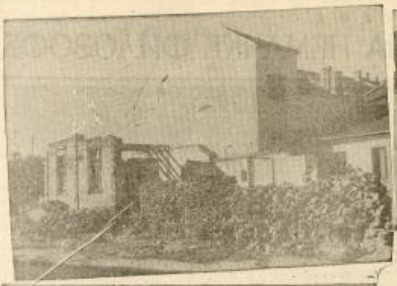
МЕЂУ СЕЉАЦИМА

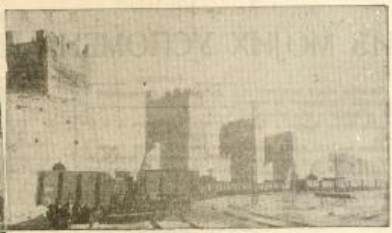
Како српски сељак размишља и гледа на данашње ствари — Српски сељак-домаћин у много чему може да буде пример школованим људима.

Чачак, 1 новембра. — Задњих дана имао сам прилика да разговорам са десета сељака. Ни из једног њиног питања нисам ни по чем могао закључити да су они ма шта друго сем сељаци, већ разне ствари, које разне људе, који се баве неким чисто интересним занимањем, обично не занимају. Сељаци питају и не прекидају једно друго, а ако се и деси да неко од њих нешто каже, онда сви остали ћуте и пажљиво слушају. Ако неко од њих нешто не разуме, онда он пита, па онда онај који је говорио, или неки други, објасни. Сељаци се не стиде да питају, ако нешто не знају, а не стиде се ни да признају, ако нешто не знају. Ако неко од њих нешто и зна, он не показује да је паметнији од осталих, већ се понаша као и остали. Сељаци су, дакле, врло скромни, а скромност је једна од најлепших особина.

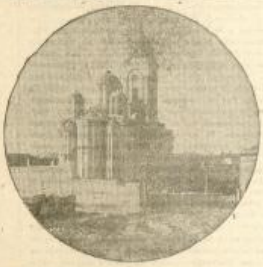
Сељаци су, такође, врло паметни. Они брзо схватају, брзо закључују и брзо доносе одлуке. Ако неко од њих нешто и не зна, он ће то брзо научити, јер је врло радознао. Сељаци су, такође, врло вредни. Они воле рад и не могу да замисле живот без рада. Сељаци су, такође, врло штедљиви. Они воле новац и знају да га зараде. Сељаци су, такође, врло поштени. Они не воле туђе, већ само своје. Сељаци су, такође, врло храбри. Они се не боје ни рата ни смрти. Сељаци су, такође, врло верни. Они воле своју земљу, свој народ и свог краља. Сељаци су, такође, врло побожни. Они верују у Бога и поштују свете обичаје.

Сељаци су, дакле, врло добри људи. Они воле рад, штедљивост, поштење, храброст, верност и побожност. Сељаци су, дакле, врло добри људи. Они воле рад, штедљивост, поштење, храброст, верност и побожност.

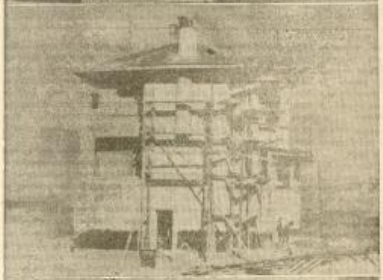

СМЕДЕРЕВО - СИМБОЛ СРПСКЕ ОБНОВЕ

Обнова Србије почеће поново ослобођењем Смедерева и ослобођење Смедерева биће обнова Србије.

Напори на подизању настрадалог Смедерева, после најтежег удара који га је погодио у току његова бурна и славна прошлости, претстављају ратно дело, прави задо симбол изградилачке обнове српске земље.

При намлађа времена. Десетотом граду на обали Дунава народски је бићство ово последње упорнијо слободе Србинова.

Па ну дакле једна дана и Смедерева је пало...

У свакашној трагедији Срства, кад да је и сама вера Православља одређена да буде Смедерево буде прво и највеће погађено. Разбеснели непријатељ пре два тодина уништио је стотине и стотине живота, дуда и жена, чавиних деца и невиних старица, поред огромних материјалних штета.

Тешка казна за наше грехе и отпадништво од Бога, Срства, чојства и јуначтва, као огромна цепси српском народу, спустила се на Смедерево...

И од прах дана пашког удеса, Смедерева је постало жижа предкопштва. Прегнуло је и старо и младо, и у једном комфорном, и и за нормалне прилике паступа необичном тешко, обавезују се обимни радови обнова, наградиће Нови Смедерево.

На месту разних рушевина, дотрајалих зграда и неснобних улица, подижу се модерни грађевине, простране улице, савремени кварторви, пуни ваздуха, простора, ведрина.

Рамо Смедерево опет топчине да блиста.

Заиало је и старо и младо и из тог зартованог мог уваженог вина Нова Смедерева, ратнала се стара жижа, свест и правештвту, свест о моћи, силама из прошлости, када на Бугарштини,

Десетотом граду на Дунаву, и јачи је него икад, бла-слава вуто српске обнове, српског духа.

КУЛТУРА

ИЗ МОЈИХ УСПОМЕНА НА НЕМАЧКЕ ФИЛОСОФЕ

Написао:
Др Бранислав Петронијевић

V

Од мојих веза у прошлости са немачком филозофијом од немалог су значаја и везе са професорима Раном, Јодлом и Арнимом.

Алоис Рие (Alois Riehl), професор филозофије на берлинском универзитету, писац је опсежног дела **Der philosophische Kriticismus** (чије је прва издања у три свеска излазило 1924-26 год.), који је стекао репутацију једног од темељних проучавалаца Кантове филозофије у модернијем правцу његовог гледања. За време моје боравка у Берлину 1906 био је у берлинском филозофском часопису **Archiv für Geschichte der Philosophie** објављен један мој чланак о Зеноновим доказима против кретања. У једном од својих предавања Рил је о томе братско лепом говорио пред својим слушаоцима на тој чланак, што сам доиста од једне руске студенткиње. То ме је дало повода да му непрошен пошаљем. Када сам му се представио дошло сам, да му је моје име мојда непознато, нашто ће Рил дубоко рећи: **Ach ja, Herr Kollege, so viele scharfsinnige Untersuchungen und Ihr name sollte mir unbekannt sein!**

У часопису Кантове студије сам се још неколико пута јавио, али ми је моје даље сарадње са Рилом било онемогућено, пошто сам се у међувремену, у Берлину 1922 посветио сам посебно Рилу, који је већ давно био повезао са катедре. Тешко опроштено ми је дуговање још ученог свеска. Заиста ми је, да ми још увек заступам теорију дискретног простора. У вези са овим питањем Рил је поставио питање и о геометријској структури оптичког простора.

На ово питање одговорио сам, да је оптички простор, указала га непосредно опажања, континуум, али да је тај исти простор по свим дескрипт, наглашавање при томе да овде ово сабрао на једно мишљење, да је одређена од опажања појаве). На то је Рил примагао, да он ову разлику тврдњу што свако поглед сказа. У дањем разговору сагласило сам Рилу, да сам у међувремену, свој истинитим поједностави Аристотеловске, постао природњак и да сам дошао у Берлин да истичем и Берлинском универзитет. Рил је био изненађен тим мојим ставом, пошто сам му изложио, да је тај став имитирам. Кант.

Кад сам 1927 дошао поново у Берлин да довршим своје истраживање берлинског астрономског рада, Рил није више био у животу. У лето је 1924 у дубокој старости од осамдесет година.

Фридрих Јодл (Friedrich Jodl), професор филозофије на бечком универзитету, писац је неколико филозофских дела, од којих су најзначајнија **Историја Етике** (Geschichte der Ethik als philosophischer Wissenschaft), у две свеске, рађена издања 1920) и **Психологија** (Lehrbuch der Psychologie, у две свеске, четврто издање 1916). Са њим сам ступио у вези посилавши му најпре своју докторску тезу, па затим прву свеску **«Принципа** Математичког» и расправу о Зенону. У писму којим ми се захваљао на пошиљци прва свеске **Принципа** нарочито је истицао моју **Kleingeschriftene Dialektike**, а у писму којим ми се захваљао на студији о Зенону истицао је «Zeno redivivus». За време мога борављења у Бечу 1907 први пут сам га посетио. Затим сам га исто посећивао и баш позивао на вечеру од њега и његове госпође. Тада је умрла у неколико отмене бечке куће).

У дискусијама које сам поглавито водили о метафизичким и психолошким проблемима конституисао сам као тако оригиналне тих проблема, да је интерес Јодлов за то разлика био јако побуђен и он би сваготово, да их што пре публикујем.

Уверавао сам га, да ће све те разлике бити објашњене у другој свеској Принципа Математичког, на којој радим. Дошао ми је на, и усмено и писмено, упућивао питања о публикацији те свеске додајући, да ће моја метафизичка дела, која се огледају на праву свеску, остати и непотпуна и недовршена. Не то питање је био му одговарао, да је рад на другој свеској и таком компликованијем него што сам ја мислио, да се још увек надам да ћу успети. А када сам му 1912 послао неатпалину другу свеску, на писма којим ми је захвалио на пријему видео сам колико је био изненађен, да је тешко проблеме тако успешно решио.

Једна страна Мирославовог Јеванђеља (XII век)

За време тог мог четворогодишњег борављења у Бечу студирао сам и Брентанов спис **Untersuchungen zur Sinnespsychologie**, који је баш тада био изашао. Кад сам Јодлу саопштио да ће ову књигу прочитати, да ми је **Нове слободне штампе** (Neue Freie Presse), тадашњег најчувенијег бечког дневног листа, упутила тај спис на оцену, али да ће ја моју оцену послати њима за оцену, пошто ће бити много заузета многобројним бројевима која ће свеском бечку средњу у Бечу. За сам однос приказа тога велика предност, и он је у том смислу написао лепо рекомендацију. Кад сам му после извршеног посла послао моју оцењени рефера из Београда, он је тај рефера упутио редакцији, али га редакција није одштампала. Иако је остао необавештен, реферат је ипак био од немалог значаја, пошто сам одговарајуће критичке примедбе на Брентанову теорију могао да изложим у свеској Принципа Метафизике и ја је дао Арнима ревносно прегледао. Арнима су Арнему при склопу брошуре **Epikurs Lehre vom Minimum** (1907), у којој је он својатио свој приоритет (та брошура је у исто доба и продављена у свеској) седници бечке Академије наука). При крају брошуре Арнима је нарочито помињао моје дело (ово доказ да филистичке идеје нашег доба нису још **gestorben sind**), а у једној од примедаба додатка брошуре стоји: Alexandrien додатке брошуре стоји: **Den Hinweis auf Giordano Bruno und die Mutekhallimun verdanke ich der Einleitung** das ins Vorliege **zitierten Werkes von S. Petrazickis**, wieters weitvolle Anregungen **persönlichen Mitteilungen des Verfassers.**

«Wertvolle Anregungen» састоје су се у следећем. Како је Ј. пекар своју докторску о минимуму изложио и на прилог у једном писму упућеном своме пријатељу Кардоту, а који знамо прилично јасно бечко као минималисту, то ми је Арнима преводио реченицу по реченицу Етикурово учење, онако како га је он разумевао. Ја бих га при том превођењу чешће прекидао тврдњама, да грчки текст не може нипошто на значење које он репродукује у своме преводу и да је смисао текста другачији, додајући како би тај смисао имао бити. Вели пута дошавао сам до ам ја дајао

(наставиће се)

ИЗ СЛАВНИХ ДАНА СРПСКЕ ЦРКВЕ

Др НИКОДИМ МИЛАШ
МАГ МОДЕРНОГ ПРАВОСЛАВЉА

Ако је свет дело бољеје речи, ако реалој и напредан свет за њим полаху многи жртвоваоци — онда је др Никодим Милаш из њих та одлучније хашта бан или ма с просвећења и посебних и ера свебоја.

Зар, није тајна да су сва др Ни ходимом Милашем истакнутост и знаменитост српских верских о сваког добила српскоју чашу интереса.

Звездане небо православног ду било је свет црквог интереса.

* * *

Прави висински споменик, а в једна предмет, изнесена од ових великих личности, да рез читаоце настоји о себи.

* * *

Познајући ли постање да сво ког ове дело већ за мора бити ако ће за добар прибавити и ни које сазнања важне и бољ ног важног знања усвајања, ш је нарочо дело добро чинити и право бити разумевши — самог народног неспаситог рођеног ви вотом, разлоге љубави, разлоге ње сваког стварања је на тврду ношења човечанства у човеку, у свеет правда и истине, у важност ност борења и тварања, неглаш љубави да ни Бугда ни Сотрог не Христос и ако нису сачувати се живи свих великана, ни не свих интересаја, чоаек сам себ сачувати не живели.

* * *

Са српским народним заснивањем Правде и Истине, љубав и борбеном, живели су ли по ју ратним чистоћа српским особина.

* * *

Др Никодим Милаш иако је ал су равнодушне спаве једног истог стабла — божанског мудрости. иако је за њ немилосрдно мало ватања и делатности с Богом зно ме редом дар, изузетну милост, иако је да је свакако мирала ствара зрелаа света у вај савести — као је још боље иако за ствар ствари неки да среће, за дело ствари, него тако мора имати сво је науке, свету умно заповедну свету, ред којих в свиње управљ ња и свиње интуиције дано ко ни свугдо назвао сво природних назива.

Зато је и на свако се дан.

После великих напора, ван по ла и великих реализата, да је крајем XIX века, једна Собор, др Николаи Милаш, после пред, су вереног напишах дело православ ва.

О ИСХОЂЕЊУ ДУХА СВЕТОГА

Западна црква тчи, да Дух све та исходи, по Јеси, да ни изичне ни исходи једе бабе не од са моја Сина, исто и од Сина. „Спобјасни ли Оригенов Западни ас Patre Filioque procedentem.". „Deficiscris, quod Spiritus Sanctus ex Patre et Filio aeternaliter procedat ab uno principio et unica spiratione procedit."

Прије нег што удемо у разбор овога учења западне цркве, ко рано одма напомнути потребу, да не строго има разликовати ријечи исходење „Духа светога, које употребљава Исотина у свет, ко је се посланство „не односи к опостолу Духа светога, него је њихово апостоле, посланство „ни

СТАРИ КОЧИЈАШ И ЊЕГОВ СТАРИ КОЊ

ДОБИТНИК И НАГРАДЕ „СРПСКОГ НАРОДА" ДАЈЕ НАМ ОВУ ПРИПОВЕТКУ

„Аја', Мишко, роде, поиграш ли ми мало?" — говорио је стари, истробљени коњићем својим пашњацима и од старости тешко покретљиви кочијаш. Дакако биле мислитеље. Зрно, на чијем се коју пашњаци пуно: ретко, по кривду. Коњ и сам осећа шта о стању и положају свом господару.

Стари кочијаш, који је у младим данима, у најбољим годинама, имао и сам своју кућу и своје имање, које је тешком муком стекао, сада је остао сам као прст. Деца су одавно отишла у свет, а жена му умрла. Сада је живео у једној малој соби, у дворишту свога газде, који је имао велику кућу и велико имање. Газда је био богат човек, али је имао и велику породицу, па је морао да гаји и многе сиромашне рођаке. Зато је и кочијаш морао да се задовољи малом собом, у дворишту, и да се храни заједно са осталом послугом

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.— ДРЖАВНА ТАКСА ДИН. 5.—

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 9007 и књижицу пољопр. бр. 427 обадве добивене из Пречистионства градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважеће. Јелена Радуловић, тег. новчарка.
777 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 224 издату из среза Гружанског изгубио сам. Огласиоци је за неважеће. Радојко Аспенијевић, опанчар Спасовдолска.
778 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Даница Петровић.
779 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Соф. Ивић.
780 2—3

ИЗБЕГЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ издату од пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Јованка Ковачевић.
781 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Јелена Дамјановић.
782 2—3

ИЗГУБЉЕНО СВЕДОЧАНСТВО VII разреда огласиоци за неважеће. Живадин Пантић.
783 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пречистионства градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Љубомир Вуловић.
784 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Десанка Симић.
785 2—3

ЛИЧНУ ЛИСТУ издату од пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Огласиоци је за неважећу. Љубомир Јовановић.
786 2—3

НИЈА ЖЕНА Душанка Миленковић, рођена Илић изгубила ме је 29 године новембра сам је ваше путе да се врати и са њом живи друкчије ако ме моје кће. Драгомир Миленковић из Милановца
833 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 355 добивену из среза Крагујевачког изгубио сам, опин је огласиоци за неважећу. Миленко Љ. Аксамовић, село Доње Сабанте.
814 1—3

ПОТВРДУ о извршеју добивену из Пречисне бене од Комесаријата огласиоци за неважећу, пошто ми је уништена. Мадија Јовановић, звана „Лавичар".
815 1—3

ДУБАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4112 издату од Пречистионства полиције Крагујевац, изгубио сам. Огласиоци за неважећу. Милић Милићић.
816 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречистионства полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Огласиоци је за неважећу. Никола Петковић.
817 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и војничјеву књижицу издате од Пречистионства градске полиције Крагујевац, изгубио сам. Огласиоци је за неважеће. Љубомир Кузмановић.
818 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречистионства градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Огласиоци је за неважећу. Даница Мишић.
819 1—3

ИЗГУБЉЕНИ НОВЧАНИК са личном књигом од Пречистионства у Крагујевцу, свабљивањем књижице, протоколом о дадже и осталим документима огласиоци неважећим. Јевтић Велко — Крагујевац.
820 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год. издату од пречистионства градске полиције, изгубио сам. Иссу огласиоци неважећом. Цветовић Живојин, пилар — Ужице.

ЛИЧНУ КАРТУ издату мк од среске Начелника среза Ужичког за 1943 год., изгубио сам. Огласиоци је неважећом Сокуић Радоје, земљорадник, Бучар —Ужице.
821 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречистионства полиције Ужице за 1943 годину, изгубила сам. Огласиоци исту неважећом. Јања ковић Љубица, земљорад — Ужице.
821 1—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату ,од Пречистионства полиције Ужице, бр. 4299. Огласиоам неважећом. Марковић Недељка, земљорадник — Ужице.
821 1—6

ЛИЧНУ КАРТУ број 4964 издату мк од Начелство среза Ужичког, изгубио сам. Огласиоам је неважећом. Младић Новаковић, земљорадник, Дрежнице — Ужице.
821 1—6

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ

Јездимира С. Шарића

произвођача ликера, коњака и рума

БЕОГРАД

Ил. Марића 69 Тел. 22-912

РЕЧНИК

СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА

ОД ДР. Л. БАКОТИЋА

[36.000 РЕЧИ 1400 СТРАНА]

ПЛАТИМЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 450.—

СРПСКО-НЕМАЧКИ РЕЧНИК

ОД А. ВИЛХАРА

ПЛАТИМЕНИ ПОВЕЗ. ДИН. 190.—

Вајганд:	Илустровано-српске речнике	195.—
Р. Ф. Мекензи:	Стара и нестари уговора	600.—
Д. Ивић-Јајић:	Дунавска улица (приповетке)	75.—
Д. Ивић-Јајић:	Хлеб наш насушни (приче)	12.50
Гв. Да Малапарте:	Шамарчина лава увођено у 11 језика	2.800.—
Доситеј Обрадовић:	Дела (увезано)	370.—
Петар Прерадовић:	Дела „	370.—
Мих. Усковић:	Дела „	370.—
Антун Шеноа:	Дела „	370.—
Јакша Настасијевић:	Дела „	370.—
Јован Мухаткић:	Дела I „	370.—
Јован Мухаткић:	Дела II „	370.—
М. Кашанин:	Хајдук-Вељкова (увезано)	120.—
Избор руских песама:	Тургењев, Гоголь, Гершина (увезано)	100.—
Т. К. Бокотовић:	Дон среза Јагодинска	150.—
Др. Григор Јовановић:	Европа и Велике Србије (увезано)	200.—
Стојан Бошњак:	Кад се учиниш изгубљен (роман)	90.—
Дина Бурђ Јовановић:	Пусто (нови) повеси	140.—
	Досије (нови) повеси	140.—
Живко Поповић:	Оплата Солита	110.—
Миловић:	Инвентарисана народ. песма VII	75.—
Н. Вуковић:	Дечак с Уна	45.—
Ивић:	Основи теоријског штива	25.—
Мостаковић:	Пошта Бесовић и њихова песма	50.—
Шкоњић:	Елементи кол. економије фактор	55.—
Зечевић:	Тајна Косова	25.—
Шпитлерић:	Земља на мајчин (поезија)	34.—
Пантић:	Наша стара књижевничка култура	35.—
Јовић:	Привредни културни за руковање материјал возила	75.—
Кирковић:	Кнез Алекс са златног до	75.—
Николајевић:	Краљ Милан и Таковски бунд	65.—

Књижевна увођишта добит

Код поручбина износите новац посебно за наручене књиге.

СРПСКА КЊИЖАРА

БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 18

Тел. 26-009 Чек. рач. код П. Ш. 61788

787 1—7

Златне зубе, бриљанте, сатове и сваврсте злата и златног накита

Ако вам продајете или купујете, у Вашем је интересу да то учините преко стручне фирме «ВЕЛЕС». Сваки рад врлино без конкуренције по дневној цени. Злато и данко купујемо од свих преседника. Запишите адресу јер у Вашем је интересу.

„ФИРМА ВЕЛЕС"

ПАШИЋЕВА БР. 25 И СПР. ТЕЛ. 30-336

РАД СВАКОГ ДАНА ОД 8 ДО 16 ЧАС.

ВЛАСНИК БОРА ЦВЕТКОВИЋ

834 1—5

Државна Хипотекарна банка

изложиће јавно продаји са почетним лицитационим ценом ова имања:

12 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Плац са зградом Јужићева 20	Дин. 250.000.—
2)	Плац Фабрисова	Дин. 250.000.—
3)	Плац са зградом Трипковска 47	Дин. 1,300.000.—
4)	Плац са зградом Престонска 24	Дин. 550.000.—
5)	Плац са зградом Чарадамонова 16	Дин. 260.000.—

22 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Плац са зградом Дрекшлерова 24	Дин. 2,000.000.—
2)	Плац са зградом Пуковинина Недељка 29	Дин. 1,400.000.—
3)	Плац са зградом Србобранска 12	Дин. 800.000.—
4)	Плац са зградом Престонска 4	Дин. 400.000.—
5)	Плац са зградом Цанјићева 119	Дин. 600.000.—

24 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Плац са зградом Гремовачка 11	Дин. 2,000.000.—
2)	Плац са зградама Краља Милут 33	Дин. 5,000.000.—
3)	Плац са зградама Штросмајерова 5	Дин. 9,000.000.—
4)	Плац са зградом Фрушкогорска 15	Дин. 2,000.000.—
5)	Плац са зградама Младеновачка 10	Дин. 1,400.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33-II, од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.

835 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

изложиће јавно продаји са почетним лицитационим ценом ова имања:

13 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Две плаце Уроше Предића	Дин. 1,000.000.—
2)	Плац Дурмиторска 10	Дин. 700.000.—
3)	Плац са зградом Дојчиновићева 8	Дин. 300.000.—
4)	Плац Леде Кундак 61	Дин. 330.000.—
5)	Плац Крунгласа утца Мајора Јагодића	Дин. 600.000.—

15 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Плац са зградом Саве Живојновића 4	Дин. 1,700.000.—
2)	Плац Бук. Боја. Стеге 228	Дин. 800.000.—
3)	Две плаце Борђа Радојковића	Дин. 400.000.—
4)	Плац са зградом Чипочка 8	Дин. 3,500.000.—

17 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1)	Плац са зградом Тетовска 45	Дин. 400.000.—
2)	Плац са зградом Петроварадинска 1	Дин. 1,150.000.—
3)	Плац Кр. Александра 234	Дин. 1,600.000.—
4)	Плац са зградом Сувоуренова 6	Дин. 300.000.—
5)	Плац са зградом Краљевачка 7	Дин. 100.000.—

Продаја ће се одржати у банкиној згради Скадарска бр. 33-II, од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.

835 1—1

МОЈА КЋИ ДРАГА стара 15 година, 14 јуна чувала је кћер у пољу, ну је нападнут од непријатеља Живота Тошић стар 20 година одмах и њега на њихта 7 дана, седам дан су дошли и њега је Животни дода тешко и неколико су 4 месеца у бригу навремени. 11-ог октобра Живота је ну нешто и она је дошла код њега, и је ната сви зајед другу, мајка сам је примили и у опходили су сасуђивали Живота и Драга. Живота је мајкино да нећу са њом да са вама. Потом је пет 24 октобра отишла од наше куће на зелено куд. Тражио сам је и до данас нисам могао да је пронађем. Од данас ће одговарати неко ће ну у не примали је. Миленка Живић — Ресник Крагујевачки. 755 1—3

Потпуно стоваришће модерног намештаја

ЂОРЂА БАРЈАКТАРОВИЋА

Краља Александра Бр. 87 и 97 Телефони 48-136

На складу ми имамо велики избор спаваћих соба, кухиња, трпезарија, комбинованих соба, кауча, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најлепши избор за 1943/44.

707 3—4

Златан накит стари и нови купујем

Дијамантне брошеве, брилијанте свих величина, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брилијантне, верижице, сатове златне, сребрне и металне; сваке материје и од бројних појмитих предмет старог злата сватљено, најскупље, појединачно и гарнитуре, старе сребрне новце, искључе и остале истакнуте предмете од сребра. Пристан и најсолиднике боље сарадње купује и најскупље плаћа појмите и дугогодишње фирме „ВРАЧАР“. Све горе поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР“ Власник МИЛИЈОЈЕ М. МИТРОВИЋ

Сеф-рад — Позоришна ул. 6 — Продужење Душанове код Београдске пиваре — Тел. 28-786. 709 1—1

ИНДУСТРИЈИ МОТОРА А. Д. РАКОВНИЦА

потребна је

ДАКТИЛОГРАФКИЊА

СА ЗНАЊЕМ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА.

Место стално, плата добра.
Исхрана осигурана.

Пријаве писмено, или лично сваког дана у Личном одељењу од 8—12 сати. 709 1—1

Дожавна Хипотекарна банка

«заложне јавне продаје са почетним лицитационим износом као следи:

9 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Дечјега Турића бр. 1 Дин. 2.350.000.—
2) Плац са зградом Цара Душина Бр. 9 Дин. 1.700.000.—
3) Плац са зградама угао Француске Дечјега и Словенчића Дин. 1.100.000.—

11 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградама Скендербегова бр. 15 Дин. 1.300.000.—
2) Плац Јеврејска бр. 3 Дин. 850.000.—
3) Плац Пиварнавац бр. 7 и 9 Дин. 2.000.000.—

Продаја ће се одржати у банковој згради Скадарска 33-II, где се могу добити сва даља обавештења. 800 1—7

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ФИЛИЈАЛ У ЛЕСКОВЦУ

«заложне јавне продаје на дан 9 новембра 1943 год. непокретно имање у ул. Моравски трг бр. 10 у Лесковцу са почетним лицитационим износом од дин. 401.000.—

Продаја ће се одржати у згради банковог филијала од 10 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 801 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА

ФИЛИЈАЛ У ПОЖАРЕВЦУ

«заложне јавне продаје на дан 10 новембра 1943 год., са почетним лицитационим износом следећа имања:

1) Плац са зградом у ул. Немањинној бр. 24 Дин. 300.000.—
2) Плац са зградом у ул. Немањинној бр. 4 Дин. 320.000.—

Продаја ће се обавити у згради банковог филијала у Пожаревцу, од 9 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 802 1—1

СРПСКО

ДОНАУ ЦЕРЕАЛ А. Д.

ОТКУП ЖИТАРИЦА И ОСТАЛИХ ЗЕМАЉСКИХ ПРОИЗВОДА

Откупне станице: Београд, Рипањ, Железник, Умка, Лазаревац, Крагујевац, Баточина.

КАНЦЕЛАРИЈА: БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 23
Телефони: 23-069, 26-568, 29-690.

МАГАЦИН НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ БЕОГРАД
Телефон 30-023.

HANS REHWINKEL

BEOGRAD — Kr. Petra 44

IZVOZ — UVOZ

Voća i zemaljskih proizvoda.

804 1—1

Ненаплаћена слободом у готовини

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 44 Год. II
Београд, 13 новембра 1942
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НАЈСТРОЖИЈА ДИСЦИПЛИНА У НАЈВЕЋОЈ СЛОЗИ

Тешко нама ако по каквој стопи чекаће смиривање да у новој етапи, која је настала, српски народ, као до добрих не гомиле све што имао.

Тешко нама ако сматрамо да смо ученици доста напорни и доста спремни, те ће сада обнови Србије доћи сама по себи.

Тешко нама ако сада сматрамо да нисмо радили што хоћемо, но водили рачуна да рат још траје, и да обавезе Европе немогу сама народима вечне обавезе и дужности.

Не често можемо да мислимо дима и да надимамо врлине и талентне, али још теже је умно да истрезнимо у запитаном погледу. Вратиће сва дела да остане, но до краја на другим стазама. Поклоно се до врхунца хероизма самопотврђивање и ако појединци и нас сами, па после уладају у свеопштатство и квиет.

Међутим, крвнички су тешке да сада нама нема-нема треба да дисциплинујемо све знаковно у нашој природи, да умирено нашу наивност, да умудрено нашу лаковерност. Само тако моћи ће моћи неискрености вековне могућности, које нам се данас пружају за обнову Србије и ге испуњавање њене улоге у овом делу света.

Сви су ући данас упути у нас и сведоци нас да ће нама се показати не високим домећаја.

Могло би се рећи да пред европским форумом попажемо нспит политичке зрелости, да бисмо могли ући у нову фазу националног живота у оквиру европске заједнице.

Сад нешколе стоје пред нама ће том разлогом једнако да сада имамо више искуства и више сретстве да се боримо са њима. Али не зато и нашн захтеви неприпадале ствари ће ову у покрет да пропадне сад; поглед за обновом Србије. Већ сада знамо да највиши диктатор из Москве кроз једну економистичка ни једнострану Европе да под заглављем-мишљења. Тито по свеку цену, но председнуће ни од чега, изазову ред и закс у српском простору, које ће се тренно но цео Балкан. Конкордовина Србија, Србија у раду, реду и миру, најзвање је сматрају у овом делу света за ће сутерорно пасивних планова балканизовања европског и светска революција. Отуда покушаје Тита и његових банди да поново утопе мир и ред у Србији и да изазову народ у земљи, како би српском народу биле одузете могућности да преузме своју позицију у обнови Србије.

Али за коначну победу над крвавим бандитна потребна је подршка и помоћ целог српског народа.

Потребно је да се сви чврсто српски родољуби (још нетрпе и сад свесно) окупе око генерала Недића, да би он могао да започне јединствене цивилну отпорност у Србији, да изврши пуну консолидацију унутрашњих прилика и да у заједници са целим српским народом обнавља српску државу и осигурава јој за испуњење њена задатака.

Зато је потребно да се сви Срби оспособе свакој разорној тубинској утицаја, да славе једнако да је њихова највећа дужност да буду само Срби, добри Срби, и да је најодговорније бити у служби најтежих тубих интереса. Зато стварамо српског фронта, у коме ће се окупити сви честити Срби, способни да свеју обновне правне тубину, јасне неопходна потреба данашњице.

Али истовремено то мора бити и фронт рада и дисциплине, који захтева императивно од сваког Србина да сада и на свакон. месту поштује максимум дисциплине и највећу интегрисаност, да бисмо сачували данашње тековине на путу ка обнови српске државе.

Использићући само конструктивна особине, предвезујући на мирнодопски рад и стварању, пуноправно базирајући рад и мир, моћи ћемо да претворимо у стварност све могућности које нам пружа новостворена ситуација на Балкану после Бројотовог избијања. Председник Великог Немањиног Рајха после неке догађаја отварају кин широко пољу активности и дају могућности да напрамимо своју обнову и решимо српско питање, задовољавајући наше интересе и поштујући рад и мир на Балкану у оквиру европске солидарности.

Данас када се Европа бори за своју материјалну и духовну независност од удружених европе, са Истока и Запада, бели добар Србин зна бити и добар Европљанин, и то зна бити добар Европљанин и то зна бити добар и дисциплинован члан европске заједнице. Ми, који тражимо своје заслужено место у Европи са свима обавезама и правима, морамо уложити много напора, много труда и добре воље да бисмо то коначно добили и сачували.

Спасно је, међутим, за српски народ, ако победници покушају да му наметну поступак у вези са овимним или овакним противзакона о праљану рата. Ако буде тако, жртве англо-америчких бомбарда и бољшевичке пропаганде, биће нам неке спасе. Рат се неће завршити ни у јесени ни на њихи како англо-америчка пропаганда завођене народе, ови, нужни од њих да ово њиу своју врх место њих. Зато рећи ће ће прође и пређашња и народ, који на основу ова пропагенда одрекнуту свој спас сам и своје поступак, још војна снага Немачке је недирнута и не постоји ни снага, која може совладати коју немачког народа у најбржи своје домовине и независности Европе.

Ипак и јака једна опасност, која је може отежати наш положај у новоствореној ситуацији. Могло би бити опасно по нас сте, а нарочито по ова, које буду имали да је ово нове стање нарас мање слободи, а на бољи на пратив знак сигурности и вере у себе, које допустиће да се ови сада пружене могућности искористе пуном правилног погледа. Али у најгорој вери против нам опасност да нам не сазна да ће у новоме стању моћи слободно да врше рад у да мутно по упутствима из Лондона и Москве, интерпретирају ће ће моћи да кабинету последице својих недоступних акција.

Ови ће се тешко разочарати јер српска управа се новом одговорношћу и новим сретствима прибегнуће најрадикалнијим мерама и применьивању најстрожих санкција да би спречила покушај, који је загрожава, да би сачувала рад и мир у земљи и осигурала пролаз у нова етапа. Сви ирнеци и нарушиоци рада и мира, пропагатори аналитичких вести, који ће одговарају стварностн, на где се сам нађу, биће брзо пронађени и међусобне строге казне, да ће бити спредо овима свет и да не би било проширена ова последња могућност да се српски народ спасе од пропасти и да можа са сигурношћу да гледа у своју будућност.

Треба сви да имају на уму да ће се нова етапа у унутрашњем животу српског народа развијати у знаку безусловне дисциплине и поклоравања најамшим законима националиог спаса, који ће се непоштедно примењивати на све без разлике.

Нека се нико не нада емоцији сентиментално! Безабзирсто, под најтежим да се сви Срби, при боље је и да падну заједно српске главе поправљене савести, него да спредају љубаву њихова Срба, а народа да добре у њихова и осталих српских народа. Зато сви они који се

(Наставак на 3-ој страни.)

КА ЛЕПШОЈ БУДУЋНОСТИ

Политика рада, мира и реда, коју је Влада народног спаса неуморно проповедала и доследно спроводила, почиње да бива крунисана успехом. И поверење тоне мерило је једино дана уверити да је то била једино исправна политика и да се нам једино српски народ може спасити од коначног уништења.

Плода народног спаса, који је стекао да народа свој живот, није могла друкчије ни постићи, јер провођење и неизбежне мере у свој области земље протезале отсуство свеза државничке мудрости. То мису само наши и непријатељ признавали, него и они који се на њима повели ирани. Отварају великодушну према своме оптерећени народу и сопственој држави.

Чињеница пак, да је српски народ и сведоч огромној већини прилично политичку разумевање и мера, показ је недавно животне знаке и политичке зрелости. Таком народ достојан је да има и слободу и независност.

Српски народ је на жалосном путу до тих њих дође. Само, иако нису ишли, он мора бити на опрезу од оних који желе да га опет муче несувисним идејама. Они му

ДЕЛИВОР ЈОВИЋ

Недељни преглед међународних догађаја

ТРИ ГОВОРА

(ОД НАШЕГ СПЕЦИЈАЛНОГ ИЗВЕШТАЧА ИЗ БЕРЛИНА)

Берлин, 10 новембра. — Једно време су тројица оних који у Москви воде конференцију Савета Европе, Руководећи рад организовали да ниједан од њих не говори пред јавношћу, а да се не зна шта ће рећи његова два друга. Тако је било и са говорима Стаљина, Рузвелта и Черчила. Сваки је говорио тек онда када је знао шта ће рећи његова два друга. Тако је било и са говорима Стаљина, Рузвелта и Черчила. Сваки је говорио тек онда када је знао шта ће рећи његова два друга. Тако је било и са говорима Стаљина, Рузвелта и Черчила. Сваки је говорио тек онда када је знао шта ће рећи његова два друга.

Неуспела режија В. Черчила

Аустрија је најстарија тачка Европе, па ову Савету посада приморао је да њима нашим интересе сфере. Успешан рад бољшевика на реинтеграцији Северне Африке и на подигривању француских дивизија ово је Гола покушавање утицаја, показује да ће сва Европе бити подигнуто покоја са две стране који ће диктовати Москва.

Шта после свега онога просто је за Енглеску? Велики режисер Антарта светског рата Винстон Черчил не зна у свом говору ништа друго да каже и да покаже све своме народу него још једну годину рата, да му увиди на нове жртве, одлуке одрицања и да га тако исцрпе снагом.

Његова режија је подбацила. Успело му је да сад баци у рат, то није дало чак ни много појаса. Још су светски партнери сами чекали овог за то. Не зна сада? Замислио је зато британски народ нешто свежије нападаје да ли не жели да буде инвалидар. Исто тешко је ако чији инвестициона британске штампе да је Черчил као своји говорима и њиној побољшати да ослоне у свети своје ишаке сарадње и великој крви, у њиној се ова власт и о потребе стрпежности за своју егзистенцију.

Ово је мало до које дотле ствари на свету и међународна говора.

VERIUS

Опомена заведеним и плаћеним

(Наставак са 1-ве стране)

ју да изађе на међају пута или неће да је дошао час њихов завршетак, онај чији и добро размишљање о домаћи, који је Председник владе генерал Недић при свим приликама Америчких Држава и њихових пријатеља који данас владају.

Исто тако и финансијски кругови морају да воде могућности да се организационо са радом на мобилизацији добитка, а при свим Владиним мерама да имају на памети. Вашингтон зна, баш као и Стаљин и председник Рузвелт, да ће Енглеска и Америка моћи да воде рат само ако буду имале довољно средстава за ратне потребе.

Ако ће Совјетски Савез и Енглеска моћи да воде рат до краја, зависи од тога да ли ће Америка моћи да им даје

Доказ европске победе

Ми не знамо да ли ће и колику снагу ратне Немачка победити сторпедовима, али да ју неко неће победити то је сигурно. Да је то тако доказ нам је херојска борба коју немачка војска води у невиђеним борбама које траје више од четири године на Источном фронту са нередним напад на Западном месу напрнуле на Европу. Доказ је и нерањив, ни ватрених надирања коју немачко немачких дивизија вставља са највећим успехом англо-америчким невиђеним примерне у Италији.

И најзад је ту доказ и мирен, сигурни, суверени говор који је Вођа Немачког Рајха Адолф Хитлер одржао 9 новембра пред својим старим партизанским друговима у Минхену. Ако је но могао да тренут о посрчи, сада је уверен да је не само судбина Немачке већ и читава Европа у сигурним рукама. Једне мисао, једна воља, једна победа!

За мене посебно ту још један доказ. То су моћне снаге српских српских ошлађивања које су од свега врлтиног из Рајха и са којима сам био сада ово у контакту. Они немогу да неће довољно јаким реним да се назове о организацији која влада донас у Немачкој, о духу који проожима и немачки фронт и домаћинству, о одлучној жељени целог немачког народа и немачких страница запослених у Рајху у тежој рачуњ тог дана. То је оно што може да учини да Немачка ратује још пет година.

Али употребимо ово стање немачке се стварни опет исти тешко врнуће у свему и отпремају се свима протекторатима, али им крв крвав ме њиховим остриима, и њиховим бестиднима стварима, овда немачки рећи до врена радо да Немачка, а разарајући пожаши, пољуљани милитарије.

Довољно је да прођу ови овако кисо је то биш сада обављено један целом свету, да ту свако у једномо нагледу постане у дубине очајања најбољи и најјача једнинца енергије фронта, и то одмах после не нагоо краја Британаца у Средоземном мору, па до бреа доће цим пеше антлоамеричке војске и на копну и на мору. А онда једна нећу са пеше вели «Вођа!, Британија, над морским јер на Велика Британија бити само један историјски појам.

Најзад вођа Адолф Хитлер немачкоме стање духа и среа Немачке, које је у овој борби свесно постоле истинити бранилац европског цивилизације. Без прикривања тактике, без прикривања истине, али и са отвореним давањем видика на коначна са ово свеопшег зора Европе.

То је оно што Србе треба да знају и да буду свесни да сада у овим ипо трубе ратне енглеске, америчке и совјетске пропаганде 75 од сто је лаж, а онда последњих 25 од сто је сумњиво поверење.

Но вода се ратова интритака лажарења и лажења него мора да се сви који и да се набори сви који су и што Божја и људска правда могу да дођеле најправедније и најпокретаљивија као победничке венац.

Исто тако и српски народ је сва што је имао стекао свом својом трудом, својом борбом и својом крвљу. Господа дипломати треба да знају да када тако по благодарном дефанту са главом у Лондону, са срцем у Вашингтону, нагнан глад по костима и знаки натопљеној крвљу својих синова.

Овим јунацима и мученицима, који су гомиле ваше отаџбине, неко није дао Србију на пешкиш, него су је борбом и крвљу својом изградили, и на што цену су многи и многи сву своју нафторицу као бисмиш добили.

У великој борби која још предстоји Европи, која ће са свом својом европском одговорношћу Вођа Рајха назвао, Срби морају живети и победити. Српски пробљени ће решити време и европска победа, а ни Тито, большевици или неки мањидан који знао не знају ни који земље припадају, ни под чијом се заставом и за чији рачун боре.

МИЛАН Ђ. НЕДИЋ,
српски генерал

СТАЉИНОВА ЦРКВА

Написао:
Др М. Сплајчковић

Нема ни најмањи сумнје што се тичи у њихов циљ. Јасно је да им не, циљ, нити чак њихово неку уздигу и обавештено непуштање њихових снага у свету, већ говорило и помоћ Богу, о Христу, о Светом Сави, о вери и цркви. Ми ни на тај начин употребљене и њихово дуго трајно време које могу у могу ни пропаст, јасно је да ће бити, бар једнако онако пропасти света, који сматрати искључиво српски мали нама и сиоу своје душе.

Је сам обема могао већ у тре ду. Као бивша страни државник, је имао у данашњем тренутку много ко спас свога народа, па тек после на спас свеје државе. Ако грешим, молим Бога да ми опрости. Мени је дивно мојпрва душа српске овнаде. Нисе то наше ово знаљење које је стварало идеалне дивне демократије, руководилачке парламенте и најпосле хитлеровског комунизма, изашли се за жалосним примерима нскалапље универзалне европске заједнице у Европској заједници. Интернационализам је добећен; национализам је нам победео. И та победа је дело самог онолашње.

Нема Европе онолашња је заиста Европа њеним вредностима српског национализма духа, српске привлести и српске патријархалне задружности. Она нема ничега заједничког са потпирајућом комунистичком онолашњом која је нама у Москву, као ни са белоруским интернационалистичким нагонима која корих је, за дефетистичке понижености преме Лондону, утрпуо свима особај младићког полета и национално дело Цинстиа. Данашњи узор преде српске онолашње, то су нашли српски добровољци који српски животима бране колтеку својих отаџбина и крте тог Новог Сербја. Они су и народни народа. Они су и онолашње носиоци Светосавског православља које ми је предато ову велику истинску мирапу филозофију — око нашем вечно сазвоне које ми је Христос својим божанским учењем открио...

О, ви, српски добровољци! Ви сте младићи добре вере, ви сиднеи славите Бога ви нисте з предано нашите мер и љубав међу браћом ни земљи. Ви бестрашно волите свој народ, не мрзећи друге народе, и зато вете Божјом помоћу узеће побољшати свако зло.

У овим данима и неизвесности, је вам уручујем ове редове. Јер на нашем месту желим кас за случаји од свако стоиме обмане које анархије, анационалности и атеистичке болшевизам пође да отрује православље.

* *

Болшевизам је исшиво из лажне доктрине Карла Маркса, највећег непријатеља јеврејском духовном преко Христу, хришћанске Боту и хришћанском

(Наставак на 4-ној страни)

Перфидни Албион

Водећи стручњак радио Лондона недавно је говорећи војницима разложио да окрузи бомбардовање Немаца. По њему, круте санкције спровођене су против Немачке. Дакле, немало очекивати и нове заоштрене борбене мере ваших градова и насеља.

Ово уопште нас, што Англоамериканци исто раде и са нама, нашим становништвом осталих својих „савезника". Немилосрдно руше градове по Француској, Белгији, Холандији и Данској. Притом сте се бројке да то чине исто тако у име ових истих циљева, којих ће нама да нису ни на помоћ рата.

Међутим, што се ближе зградо нада се неће да ови руше

све одреда. И то не зато ратују, већ зато сасвим другачих циљева. Они ће нама да у Европи, коју руководе и окормавају, после рата неког њихових примерака.

Идеал јеврејских интелектуалаца Англоамерике је у томе да Европу доведу дотле да после рата буде хришћанска да покушају да њихову бедо-рију, коју ће нашим сиромашним народима, да спасе.

Зато је и прокуватају бољшевизму, који би онда допустио пад, што њихови прикази пилотима није успело у њиховом шиљуму бомбама са висине да нет пилоша метара.

*Сва ова преокупација, изгледа у њиховим радио-говорима о „ваша", који ће нама да ослободе, ако је ово сасвим тачно, ако је ово сасвим тачно, ако је ово сасвим тачно

СТАЉИНОВА ЦРКВА

(Наставак са 3-ће стране)

хиљаду пеће се ставита на расположење реде изданих књига и Светога Писма. Такав је дугопуташњи положај црква у Совјетском Савезу. Долаз се о њој вољницу из темеља не промени, неће се моћи рећи да је њена слобода узнапредовала, нити да је учинила богобојазније људе и боље вернике. Догод устане дани дубоки забрављени противдаће вере и боље примењено правило да се васкасмо, тог јест на погубу бутаће црква богоборном фронту, на питању, на крвавом олтару, ни Свети Сиод неће моћи подносити исказивање своме Господу, а да не дође у сукоб са совјетском влашћу.

Поздрав руске православне цркве упућен је митрополиту, односно свештеном митрополиту Анастасију био је је по свом уважењу по положају и по свом личном достојанству, најпознатија и најпоредњија је нарочи суд и проповедник совјетског стања према вери и о њеним правима у Москви. Не тешо јавних народа (преузето пана и у „Новом Времену" од 14 октобра 1943) протестовала историска документ из кога видимо ово неопа значајне мисли:

„Богопочитаоци наше цркве објављени да су се одрекли своје вековне идеологије и да прихватили нехвалу своју погледе на реалитеју. Стојећи у непријатељским односима према совјетској држави, они то и не могу учинити, пошто одликује своју равнодушност. Наше је уверење „совјетска отворена" држава и даље остаје непријатељски односи према нашој одговорних совјетских радника, да комунистичка идеологија остаје у убеђењу да је „реалитеју онима је мрак", ако одлучили положај државне власти и побуђује да се пратагонима религиозним предра сузимо нашег руског народа и да их штеди...

„Једни од прва ката новоустановљеног патријарха и епископа који су ступили у дужност, ће ко познатим известијама, било је увођење службе за упокојење молебна О ОТВАРАЊУ ДРУГОГ ФРОНТА који, како је познато, одлучио заштита совјетског народа и његових савезника... Не би нашта може заштита свет и другог сопственог из Москве, који је до данас до нас. Патријарх Сергије с епископима, који су са њиховом овог дела, у име црква благословио да се Руси воде за Бога против комуниста и бољшевичке власти. Требо бити свет да не видите њихов односни према тим који Руску цркву нас сада отели крштењу. Он је потпуно против прилику дају до дроголовно, што се благословено ће одреде својих јабуџа и не зна ће у руци остане... Но, заслужења је свак побожни Кришћанин Христа, који стално бли над тим пројом. Он ће сигурата и спашати верну дозу њену сред вихор вулканска која су их пострадали. А против увријене од њихових вистора на сва која не вели за се вољеће њиховој вернорби, пратаће се на њихову сатанску главу."

СТАЉИН УНИЖАВА РУСКУ ЦРКВУ

Свети Сиод руске православне цркве у иностранству одржао је своје годишње заседање од 3 до 16 октобра у Бечу. Резултат тога заседања је дакле резолуција и једно врло занимљиво документа наших дана, јер представљају одјечак одразак на оно ољењима, који нам тако добако и тако непосредно не познаје као ови људи, који су свију отаџбину морали да напусте под притиском страшног терора и мислили према вери и цркви.

Епископ руске православне цркве у Француској састави су се да разлог стан према најновијим унижењу црква које је извршио Стаљин То је унижење декретовано актом потписаним Сергија са сверуске патријарха. У њему тачно тимских питања изложи је циљ да обману и њоме народа унутра у земљи и у иностранству Стаљин је промењо тактику борбе са црквом. Место крвавих убистава сад су само јачала друг верних, јер су стварала мучење и исповедника. Стаљин је сада почео моралним унижењем цркве, узео верни свим основним и неизоставним интернационалном сотоном. Он је тај стан јасно објавио још 9 септембра 1927 године када је на питање зрне имеричке радничке делегације која је дошла у Москву одговорио:

„Комунистичка партија не може бити неутрална према религији. Она води интернационалну пропаганду против свих религиозних предрасуда. Да ли ми смо противници религиозног духовништва! Наравно, ми смо непријатељи. Ми смо атеисти. Наши погледи су јасни. Ми водимо борбу против религије. Ми сматрамо да је искорени начин и можемо да је уништимо. Ово је наше јасно гледиште. Зато истичу: „Ми смо без престанка крив четврта века покољали да је комунизам и његова радикална творевина бољшевизам мајсторе зло које је икада видело и да бољшевизам није у стању да изнеси своје бољшевичко и материјалистичко лице, јер би то за њега представљало смрт. Али бољшевизам није волан да сакоси очи, већ је у стању да промени своје непријатељске сета и да постане нова религија са тоталитетом. Ми сматрамо да је неприходан доказ у њему са црквом. Јер то не може бити слога између Христа и Белијала. Ако може бити слога између свих система и тако, између Христа и сатане?

Запањујући(ни) (не) непонарани став према питању најновије Стаљинове тактике према црква и верској етиономи су се определили за главом многострадалне цркве која је сарањена у подземљу катакомбе и по непрохођним рекама пумама и бескрајним шикарама Сибирије и горима. Већ одавно тамо се називали духовни цвет руског народа и православне цркве. Тамо су под најтежим телеким условима живота вршили најчистије служење Христу. Они су у својим скровитим срцима чували и изучавали данашњи обновљеног свештеног учења на њих и планирали како ће човеку коме је дошао ваљ проповедати Христа.

То је, међутим, учинио митрополит Сергије који се већ одавно налази у рукама Стаљина као оруђе у његовој борби против свега што дише православним духом. Сергије је још 1927 године тражио од свештенства да се одрекне свога старог начина мишљења и да прихвати Стаљина. Он је тада рекао: „Ми сматрамо да је наша дужност да се одрекнемо свега што је у нашем прошлом животу било непријатељско према совјетској влади". Ово је било прво признање Стаљинове власти и његовог радикалног безбожништва. Сергије је тада почео да у свим црквама у Совјетском Савезу молитве за Стаљина и његову породицу.

Митрополит Сергије се одрекао свога права и достојанства, као и свештенство. Он је постао оруђе у рукама безбожничке власти. Он је 1927 године тражио од свештенства да се одрекне свога старог начина мишљења и да прихвати Стаљина. Он је тада рекао: „Ми сматрамо да је наша дужност да се одрекнемо свега што је у нашем прошлом животу било непријатељско према совјетској влади". Ово је било прво признање Стаљинове власти и његовог радикалног безбожништва. Сергије је тада почео да у свим црквама у Совјетском Савезу молитве за Стаљина и његову породицу.

Митрополит Сергије се одрекао свога права и достојанства, као и свештенство. Он је постао оруђе у рукама безбожничке власти. Он је 1927 године тражио од свештенства да се одрекне свога старог начина мишљења и да прихвати Стаљина. Он је тада рекао: „Ми сматрамо да је наша дужност да се одрекнемо свега што је у нашем прошлом животу било непријатељско према совјетској влади". Ово је било прво признање Стаљинове власти и његовог радикалног безбожништва. Сергије је тада почео да у свим црквама у Совјетском Савезу молитве за Стаљина и његову породицу.

Митрополит Сергије се одрекао свога права и достојанства, као и свештенство. Он је постао оруђе у рукама безбожничке власти. Он је 1927 године тражио од свештенства да се одрекне свога старог начина мишљења и да прихвати Стаљина. Он је тада рекао: „Ми сматрамо да је наша дужност да се одрекнемо свега што је у нашем прошлом животу било непријатељско према совјетској влади". Ово је било прво признање Стаљинове власти и његовог радикалног безбожништва. Сергије је тада почео да у свим црквама у Совјетском Савезу молитве за Стаљина и његову породицу.

Митрополит Сергије се одрекао свога права и достојанства, као и свештенство. Он је постао оруђе у рукама безбожничке власти. Он је 1927 године тражио од свештенства да се одрекне свога старог начина мишљења и да прихвати Стаљина. Он је тада рекао: „Ми сматрамо да је наша дужност да се одрекнемо свега што је у нашем прошлом животу било непријатељско према совјетској влади". Ово је било прво признање Стаљинове власти и његовог радикалног безбожништва. Сергије је тада почео да у свим црквама у Совјетском Савезу молитве за Стаљина и његову породицу.

АКТИВИРАЊЕ ПАРТИЗАНСКИХ БАНДИ НА ЈУГОИСТОКУ

Комунистичке новаке дигла је поново глад и покушала на њу да уништи рата новину, него и да проведена окупирање земље, где би, по свим старом рецепту, створила хаос међу народима. Што се тиче међународне сцене, ту могу партизанске банде само да забуне(ју), односно не да преступају, односно ни да изазову неки већи немир.

Пада у очи, да вештачки(ја) комунистичко-партизанске вести(је) не бележу довољно у најсеверније крвави годишњег доба, кад сно, тако рећи, већ једном месецу у року. Ова чињеница даје нам право да разматрамо ову ствар са осмехом.

да је нејачина комунистичко-партизанска пацији дивљања директор из Москва, како би се још већ јесени, док крај годино издиференова краја одлуча на Источном фронту.

За то је за нас још интересантније, да разматрамо поједине цеље ове акције у, који ослобођења борби на Источном фронту.

Из досадашњег ратног искуства, нама је познато, да се у нас, у почетку јесени, увек стварала једна велика банда, која су сва техзам трошили снагу, да би за све своје знојавање, у којима би мировали до наступајуће пролеће. Сада се тактика из основа мењала. У партизанску акцију у њој су нас нашли и њихова активност је запажена на многим местима Балкана. Ван сваке сумње, напада је дошла оловина пролетњем, не само што нападају не можа порећи, већ су усиле у обиму и другој количности која су са њима у вези. Тако, видимо појачану активност Лондонског радија у оном-комунистичке пропаганде фаворита Драже Михајловића и његовог друга. Од њега се чујем, нешто мање, него али потпомагање бољшевичком генералу Титу или распуштање њихових одреда.

Факат је у томе, да енглеска пропаганда рада нуклеарним пароли у нарасту комунистичко-партизанских одреда, те со инсистирала на њиховом ојачању, да је и тај рад у другу заваљчала Московске конференције.

Ипак још неки симптоми који потврђују нашу мишљење. Тако, нпр. појављивање нових партизанских ударних су енглеских фунтова и енергичном дејствима. Из њега се може закључити потврда тајних Лондонског радија, да се ваше неће помагати пуковник Драже Михајловић, већ искључиво Титови војници. То јест, нити ће се плаћате, нити ће се снабдевати војничком потрабама и муницијама. Значе, да је дефинитивно планирано и да је сва благонаклоност са енглеске стране, пружена за бољшевичког генерала Тита. Напуштање равна каква је према Драже од стране Енглеска, није нас изненадило. То је сада показљиве стручја надаје и у пролећа 1940 године према Драже Дучу Симовићу и компанији.

Напослетку да наведемо и најтрагичнији детаљ ова срамне енглеске издаје према Драже Михајловићу.

Трима годишњим са којима се располасе, Титове присталице добиле су повељну окружењу, да је Драже Михајловић стављен под слово «Ј» и да га треба ухапдерати. Сва ово Енглеска радо по наређењу са Москве, а ништа само со ради, колико је знатно у својим ратним одлукама.

Права слику овде изложивши, све ове закључке радо отстрању ова велике тежишта са којима се и истичени фронту бори краљев диктатор Стаљин. Нагорда, да краљеве армије увиде у стварни(ја) краљеве капитулисти и праве решење ствари.

ње ослобођење народа.

Кад већ било могуће напорити Енглеску на отварања другог фронта, онда предлог је енглеска средства отрезнити устројене бољшевизма и изгубљену цене Европе учинији бољшевизам. Шта би у тој средини могла да учини Енглеска, до своје интернационалне пропаганде и подривања у стварању Држава под слово «Ј» и многу ликвидацију, сам енглеског стања, ако већ на то нема ништа.

Наша народ вели кано рибљак, готово суђење. Овакав рад Великог Британије, а нарочито енглеском народу, као ће буду зајединствени тешкоће интернационалног стања, зашто се већ увелико бројне комунистичке партије у Енглеској са **Џејн Бернером** на чело.

Сада ће нашта да напоменемо и ово јасније поново партизанске активирање на Балкану, па и у нашој земљи. Активирања комунистичког рада у нас, сваке је ноћи постајало све интензивније и фаталније. Непријатељ је Совјетских Република, да кад се дошуље још не може рећи, да је агонији, али стварним крајње напетости, сигурно. Партизанско бандо, нарочито у нашој земљи, добро су дочекани и дисктеновани, али се недавно у ова Бога, да одата пролећу које затеки више не једнаког партизана на нашим тлу, док ће се сроза народ нашо сложно у једном јединственом националном фронту против комунистичке куге. У тим стремљењима, недавно се нека изостави не једне војничке народ, јер је и овосезонске заједнице. Југославе ће завојевати сам свој живот и народ антикомунистичке терористичке и сремске нашеје према европским купторним народима, која су продали Москви у замену за другим фронт у Европи, да би просторе пољопривредну, гинеју крв фатовских ослуварача и вомарачких капиталиста.

Б. Н.

ДУХОВНИ И КУЛТУРНИ ТЕМЕЉИ НОВЕ СРБИЈЕ

Заседање Главног просветног савета

Иако је Европа у рату, чини сне ми у народносним приликама просветне реформе, задирнуле дубоко у национални живот од дотадашњих последњаних, врши се у Србији, иако многи сматрају да није време за такве подухвате и да треба чекати. Господин Недић проузимајући историјску мисију спасавања српског народа и обнове Србије зарадио са свим средствима снагом је да не треба губити нитједан час, јер за две последње деценије много је пропуштено времена и тада треба брзим темпом радити и стварати, користећи и поратне.

Сви сматрају исто тако да треба почети са духовном обновом и да у правом реду треба преподавати нова српска поколења, која могу једино да остваре нову Србију. Зато је просветној реформи дата велика важност и Министар просвете са својим најближим просветним радницима развија оловку активност и посетиле је крупна и значајна резултате, који ће остварити дубоки траг у нашим обновљеним националним животу.

На прво састанку седнице новоименованог Главног просветног савета Министар просвете Велибор Јонић и Помоћник Министра просвете Вељ. Владимир Јанковић изнели су постигнуте тачкове у области васпитање имовине у духу наших народних традиција и њиног образовања у смислу народних потреба.

Председник владе генерал Недић у своме поздрављу истакао је значај је велики његовом стручном за остварење наше онтеране и неторосовање за одређени просветни план, који ће обухватити цео национални живот.

Заседање реорганизованог Главног просветног савета, остављајући садашњу своју трудбеника на духовном и културном подручју Србије, значи један нов моменат у културном и духовном животу Србије.

Министар просвете В. Јонић говори

Свечану седницу Главног просветног савета отворио је министар просвете и вера Велибор Јонић изнашли говорни у коме је рекао између осталог:

„За последње две деценије на културну просветни политици, као и у осталим гранама нашег народног и државног живота, вођени је нездрави рад, који је био далеко од стварних народних потреба. Уместо тога многи су и наши животни проблеми подноша и одгађивана многих напаратаја или нису били решавани или су чак и погоршавани. Мишљаство које је владе свети идеалом да васпитава народну онтеалину у духу стварном националном духу, ирсиновио је једно национализам као основа васпитања.

Отуда пикакво чудо што се наша лепота добрих делова одвојила од народа и да онемогућу васпитано у духу народних традиција, оно је широм отворила своја врата свим могућим и немогућим утицајима са страна и свима неприкладностима, неодговарајућим и неодговарајућим. Нека ка стана која била толико изграђена према потребама народне заједнице, нити је он ње пола. Зато је она остала по свом срцеваљаном ни усиној, а народни живот и његови циљеви на другој страни.

Настава је давала просечно грађанима, али није формирала поглед на свет и живот. Настава је отварала видике, али није давала снагу формирала карактере; водила је дубоко и опширно обавештавању, а није водила развоју и структури наше немље, о потребама њеној, њеног живота, њеног основа и њеног органског развитка. Зато је прошлост, добрим делом, одговарала по ово што се догодило 27 марта 1941 године, као и доцније.

Али за све ово није крива само просвета. Овакво стање у школству било је природан последица нездравих политичких и друштвених прилика које су владале у нашој земљи. Двадесет година ово дозвољавали систематско уништење сваког нашо школе тако и нашег радника.

„Владо народног живота претпоставља је равнајуће вредности, одлучно ремећа да отклоне ове неправилности, као и у уређење које је по њих дошло, како би се извршили реформама на свима областима друштвеног живота и да нашу обнову и државног живота створите основе за јачину и бољу будућност нашег народа.

Једна од најважнијих реформа на којима ће радити у Србији је јесте потпуна просветна реформа. Она је интегрисана је једна од најважнијих, јер је духовно оздрављење предуслов сваког оздрављења. За постизање тога је за нашу обнову потребно је створити народу просвету на широке темеље. Основно начело наше просветне реформе јесте:

школа не смањена мора васпитавати у духу наших народних традиција, и образовати у смислу народних и државних потреба.

Само тако српски народ ће моће себе као народ очувати и напредовати. Само то му може задржати оригинално културно ствараштво, које он треба да допрнесе свој опште човечанском напретку. Отуђење не у потребнину. Њиној Србија је на помоћу, потребна су данас школске организације у духу нашионалне дисциплине и слоге, јаке солидарности и у духу рада и конструктивног стваралаштва. Потребни смо да народне иницијативе које ће у раду и стварању гледати смисао свога живота.

Да би се отклонили досадашњи недостаци и да би се створило тако које би у заједници са Министарством просвете и вера одређивало на изградњи основе просветног и општег културног живота, реорганизовали је Главни просветни савет чијим прном дужношу сазиву данас ја отуварјем. Овом реорганизацијом иако ће за тим да се сваки састанком Главног просветног савета обезбеди континуитет просветне политике као и стручан плански рад у том важном дому наше народне обнове.

На основу поднетих варијеи је пројект државног просветног плана, по коме су за све области: средње, стручно и техничко и по броју школа које би сувременно живље отварите, одлично детаљно. Овај план је двогодишан и имао би се реализовати у току једног школ година. Он је заснован на сле дећим принципима: према географско - демографским, културним и привредним приликама по појединих области одређени су ти пови школа које ће се у тим редови на основу тога, реорганизовање је обухвате појединим школски систем, како по типовима и по броју школа, тако и по наставном плану и програмиу; програми ће се подесити тако да се образовање и васпитање пође основним принципи нашој национал ној српској стварности, за потпуније добрим народних традиција и у служби једнине нације.

Од школске реформе тако се даље и пређло се на план организације средњег духовног, културног и научног рада код нас. Школско-просветни план је замишљен тако да обухвати све основне потребе нашег народног живота, а у исто време да буде и довољно флексибилан, да се може лако прилагодити свим потребама, које се буду јавиле у току његовог остварења.

Ово школско-просветно реформа, која ће бити спроведена у току једне године, обухватиће и све остале области наше просветне политике, као што су: наставни планови и програми, уџбеници, школска дисциплина, школска управа, школски надзор, школска архитектура, школска опрема, школска документација, школска статистика, школска библиотека, школска периодика, школска хигијена, школска медицина, школска социјална политика, школска економија, школска администрација, школска финансија, школска правна заштита, школска организација, школска планирање, школска контрола, школска евиденција, школска архива

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТИМА

Поморске катастрофе Британо-американаца

Ових дана је Рузвелт изјавио да је биома задовољан последњим догађајима у области Соломонских острва, где Мек Артур сервише тактику „скок по скок". Нарочито је америчког председника био задовољан бизнис на острву Бугенвил. Свакако ће овоме изјаву дати више господина Рузвелта, одмах је сигурно да је до те оптимистичке изјаве довело само што смо ми Американци посели једно острво, а Јапанци га напустили. Јапанска главни штаб објавио је да извлачење свештства у којима је дошло поводом о извиђању) одбеди јапанско ваздушно над америчким морнарицом.

Победа је остварена зато што је постигнута уз необично мале сопствене губитке, док је америчка страна изгубила скоро пуну једну седмицу сталну ратну морнарицу. Од 31 октобра до 8 новембра трајала је ова битка каодрном тихом мора. Јапанска ну пикадаља углавном авијацијом, готово без употребе ратне морнарице.

Јапанци су изгубили разарач, а једна њихова крстарица је оштећена. Код Американаца је избачено из строја 39 ратна брода и 8 транспортера.

Између потопљених, а делом оштећених транспортера, има 9 великих проброда, као и већи број спасилачких лађа за искрцавање. Између 38 избачених из строја ратних брода има 3 потопљена и 1 оштећени ратни брод, 2 потопљена носача авиона, 16 потопљених и 11 оштећених тешких крстарица, лаких крстарица и разарача.

Овај страшан пораз америчке морнарице почињен је јапанским ваздухопловима поморавању јапанских авиона, који су се за овакво напредно бомбе дирекгно у непријатељска бродове. Јапанци су у овој одмеђивању биле изгубили неких 48 авиона, док је на америчкој страни губитак износи нешто 400.

Две године се је Рузвелтова земља спремала за поход преко Пацифика. Сада је тај поход завршен. Сада је чак доложила Пара Харбур, и сада је опет њена поморска стратегија експонтурна за дуже време.

И на другом мору није лепо у непогодној бискаји пошао подузнуо одлучала се борбу. У Средоземном мору Британо-американци су страховито потуцали британско-америчке ратне морнарице.

Победа је остварена зато што је постигнута уз необично мале сопствене губитке, док је америчка страна изгубила скоро пуну једну седмицу сталну ратну морнарицу. Од 31 октобра до 8 новембра трајала је ова битка каодрном тихом мора. Јапанска ну пикадаља углавном авијацијом, готово без употребе ратне морнарице.

Јапанци су изгубили разарач, а једна њихова крстарица је оштећена. Код Американаца је избачено из строја 39 ратна брода и 8 транспортера.

Између потопљених, а делом оштећених транспортера, има 9 великих проброда, као и већи број спасилачких лађа за искрцавање. Између 38 избачених из строја ратних брода има 3 потопљена и 1 оштећени ратни брод, 2 потопљена носача авиона, 16 потопљених и 11 оштећених тешких крстарица, лаких крстарица и разарача.

Овај страшан пораз америчке морнарице почињен је јапанским ваздухопловима поморавању јапанских авиона, који су се за овакво напредно бомбе дирекгно у непријатељска бродове. Јапанци су у овој одмеђивању биле изгубили неких 48 авиона, док је на америчкој страни губитак износи нешто 400.

Две године се је Рузвелтова земља спремала за поход преко Пацифика. Сада је тај поход завршен. Сада је чак доложила Пара Харбур, и сада је опет њена поморска стратегија експонтурна за дуже време.

И на другом мору није лепо у непогодној бискаји пошао подузнуо одлучала се борбу. У Средоземном мору Британо-американци су страховито потуцали британско-америчке ратне морнарице.

Ово није први ударац који је немачко ваздухопловство задало морнарици у Средоземном мору у току три последње недеље. 13 августа код острва Аибурна немачки торпедни авиони потопили су 10 бродова са 58.000 брт. 4 октобра код рта Тенес потопиле су 16 бродова са 80.000 брт. 21 октобра су код Алжира уништиле опет 16 бродова са 90.000 брт.

Томе треба додати умањење бродова у луцима на источном Медитерану. Цела Адмиралитеска морнарица у Средоземно море је отпремљена. Од 8 новембра прошле године, када је почео тај поход, Британоамеричанци су изгубили у Средоземном мору 2.000.000 брт. Ретултат је тај што је немачко-италијанска морнарица у Средоземном мору остала готово непокретна

ИСПРЕД КОСМАЈСКИХ ВРЛЕТИ

Добровољци обезбеђују животне услове српским сељацима

Комунистичка банда, од стране балканског - совјетских сила окупационе „југославије" извит колена, после пропасти Немачке и уништења у 1941 години, данонићно покушавају мистификовати да прелазе рад и мир, да нашему новог живота и заједно стварају на потомке српског сељака и мирних грађанина. У комедијама и сновима проналазе где су комунистички „родољуби" гимнаријама српски живаљ убијали, палили, пљачкали и другим, српском народу несувисине добре намере. Ово бољшевичког „родољубља", где би по њиховом рачуну крст требало да устуни место петокраког звезде, и породица, слобода и имовина грађанства радовају, — у току прошле и ове године, кроз акције које преузимала комиде од стране претходних српске владе врлетом генерала Милана Ъ. Недића, српски добровољци комуница се обучавају заједно чешћова и обавезама и извршења задатка нашу горескомунистичка крајина.

* * *

Дејство је обилато прона у напред, но у значаје вардинским интересима плану. Поред неуспеха на планинским борби, по-сало се рочно исто тако о снажном броју и дошли која би могла подупрети комунистима за пољанске мотиве чувалима прошле кољу у ком српском народа посебним непријатељима доделе-ђују добровољци.

Крај бутинску сумагливу, док тесним путевима одвоју кола на којих се одржава снабдевање цивилних. У стрелишним странју, са четири страна, док лишних пошто је мнодна пошта, нашу добровољачка бо-талиона. Уз песме, напрежене

Наши бомбаши у дејству

(Фото: Арх. В. ит. С.В.К.)

ланом прошлом, сада умотани и тёкла, пола сатаде. Под ће ногу-сно ово се видело од колоне дечетина кољда матора било у стопу да погледам обећања спољашње које се кроју напред, онда би пред собом имали слику једног значног крта, сазда добро повезаног, са дезвима воја ће прошлите дошлице, одлично са стране обалама, идеју сиет на висине да би мали дале по-ново утицаја у шумовитим планинским котлинама. Једни ваши ваши од хиљада бораца, поникнех чврстом решеношћу да кроз своју вртну мождо у последњој борби доприносу постизу чистог српског народа, — знају да ни сваког часа постоје је сигурна, а рагодаше нашу борбу сви мање и сви сигурнијеје за сваког који ради за „другу Титу".

* * *

Дејство добровољаца постигло је добре резултате. И њима прилином народ се могао надвоси-

Добровољачке колоне крећу се према Космају

(Фото: Арх. В. ит. С.В.К.)

слено и довољно убедљиво уверити са нашом снагом дање расположени Србија. Пијани добровољаци, ведрих и расположених, спремних на позитивноју борбу, без обзира на тешкоће, кладионе и повољности, биле је, устарели, једна изванредна демонстрација Нове Србије која ће рећи, нове српске војске као залога боље будућности и сретнијих дана српском народу у свима правцима.

Када у небо, по долазку у ку, ваздаје је у добровољци. И сада, узимајући од сигурне снаги и осете, он је пошао и на правном ногу једног сарадног добивача у Младеновцу, завршио сашку сина-добровољца.

— Зато сам ја да ово небо дуго — прича он двојица добровољаца. И сада када видим овде вас, као да и мој син сада са нама дошао мир и бољи дан.

Славко Живковић

Они остају у Србији...

Крајем новембра и у току децембра месеца 1942 године, око четрдесет студената-добровољаца, који су се истакли међу собом и најсвраћенији у борби за ослобођење Србије од комунистичких банди, подашли су на студије у Немачку. У један од њих: Берлин, Беч, Хајделберг и друге познате универзитетске центре. Долазе као стипендисти српске, а долазе као стипендисти немачке владе, која им је пред њихов одлазак доделила извесне суме новца. Ту од времена прошло је готово дана. После једногодишњих студија, студенти-добровољци почели су се у отпадати, да би у њих дровели изванредно добро. Али, не у тешкој школи. Ни у без физичког бољег и порока, већ, како се и очекивало од њих, поново у добровољачки редовима, у којима су у прва дана борби 1941 године дали доказа своје високе изванредне снаге. Очекивало се, и остварило. Одмах после доласка са студија, они су се сва жељна ставили на расположење добровољачкој команди да би их она распоредила на ноне дужности. У овом погледу нико од њих није тражио никакве привилегије већ једноставно рад за ноне ме-ста дужности, на којима је био. Остајали су онако где су их слали и од прве дана, са пушком у руци, крстили су у другим добровољацима, дуж и ширини Србије, чувајући је од ноних разорача и разарачких по-сада.

А затим, у овој дипломатској борби, студенти-добровољаци дали су и своје жртве. Двојица од њих положили су своје животе на олтар слободе. При крају 1942 године, приликом једне акције против комуниста у Ужичкој Црној Гори, погинуо је један од њих, студент технике Живојин Ђорђевић. Он је у борби против комуниста у Ужицу, 1941 године, изгубио једно око, али то га није спречило да и даље буде у првим редовима борбе. Други, студент технике Живојин Ђорђевић, погинуо је у борби против комуниста у Ужицу, 1941 године, изгубио једно око, али то га није спречило да и даље буде у првим редовима борбе. Други, студент технике Живојин Ђорђевић, погинуо је у борби против комуниста у Ужицу, 1941 године, изгубио једно око, али то га није спречило да и даље буде у првим редовима борбе.

* * *

Школске године су прошле. Студенти-добровољци плаћено је дошло време да пођу на студије у Немачку. Једни од њих су се у Београду, да би на ноне поново завршили. Тако су завршили своје студије, а у њихом другом већ ноне звање. Ни сад погодили сада у Србији, да с њихом другом наставе свој рад. Али, за све то ипак су се вратили у Србију. Сад ће бити потребни више него икада. Зар ипак нису, као што су једногласно решили после повратка из Немачке, да ноће у добровољачке редове исто тако једногласно су чланови њихов ни ни један из Србије, сви дотле док ће бити потребни. Док и сваки сматрали не потпуно мирни живот (ипак и сваки), као да ситуација ноно-сном ништа нових и сигурних будућности. Нико предате су приватали, а напоки радост због тога биле је велика...

Али, студенти-добровољци ипак дано нису одлазе у Немачку. Неки су већ и отишли, док ће друге то тек чекати дана. Сви ће они у ноде своје питоне и доћету свој свршу, који су тако остављени, у Србији. Ту ће они и не ће престати да дродуже школовање. Одлазе, кажно, на ноне универзитетске центре, у њихом су прошли њихови родитељи, у њихом су већ стекли стотине студенти, били ће-ствари престављени своја чланови. Да се поједине и са свима познавањима и познанствима која ће стећи њихов свршетак. Ту ће они, као и у Србији, ноно ће ноно ће, тешко растати. Те ће они изгледају на свом клупу. Али:

За све то ипак времена. — каже нам добровољац Јован Јовић, ств.т. ваша, на ноде сту-денти ноје ће привилеговати отпадати у Немачку до дадатсе дана, — и ја студије и ја једно дан жалог ноје времена. Ја сам погодили сада у Србији, да с њихом другом наставим свој рад. Али, *за

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

НАРЕДБА ПРЕТСЕДНИКА СРПСКЕ ВЛАДЕ

Обједињење команде над свим српским наоружаним снагама у руками Претседника владе, српски добровољци су примили са највећим одушевљењем, по здрављајући ово као велики корак ка средњењу односа у српском народу и ликвидацију потпуног реда и мира на нашој територији. Српски народ је на путу да постане сложна народна заједница и за ово је неопходно све ово што ми је нам Врховни командант, генерал Милан Ђ. Недић, у својој наредби број 46 коју ми је читали пред стројем, повезују: ред, дисциплина, апсолутна покорност старешинама и братска искрена сарадња са Српском државном стражом, Српском граничном трупом, Српском гардом, као и свима управним властима.

У следовању ове наредбе српски добровољци неће умети само своју послушност, према наредби свога врховног старешине, него и љубав према српском народу која нас све треба у извршењу наша са нашим Врховним командантом да тежимо, као и верност према њему и путу којим он данас српски народ води.

Заједница у којој сваки део није стварно ни са ким повезан домаћин живуће, није заједница већ трули организам, готов да се распадне при првој техници. Општи интерес мора увек доћи испред појединачног, па и испред личних љубимића појединаца и група. Српски добровољци су онога свести, они су се са такним осећањем оне потребе у српском народу и прихватили своје добровољачке службе. Због тога је и читаве наредбе бр. 46 господина Председника владе исказано туђу добровољаца само искључење и радовању, јер почиње да се остварује оно што је српском народу данас не само најпотребније, а то су ред, слога и послушност према старешинама, већ је то и пут, на којем ће успех и напредак бити остварен у животу и даље напредовања.

Само слога Срба спасава, неће остати само крилна реч у животу нашега народа: они ће почиње и да се остварује.

М. В.

Српском добровољцу

Српске те одгојила, да јој будеш мио син
Да си хитар као сокол, да си храбар као лав.
Кад се Српско име чује, мек се дини цео свет
Ти са дика рода свога, најдражи си њезин цвет
Тек прошлето као лавови, ви поносна те се, ко
Што си Срби, што си јерој.
И што корак бранис свој.
Отаџбина Мајка нама, за тебе је света ствар,
Добровољци да је бране, рађа нас их у бој.
Кала Недић барјак диже, он под њега пред сам
Разумео патим глас, и боре се за њих спас.
Поносна српска нама мати, свима једну вас,
Јер живисте ви сви народ, Отаџбину и све нас.
Српску славу уздигосте, Југославији храбра ви,
Молите се Богу Срби да живите срећно сви.

Зорка М. Кошанин
уч. II раз. гим.

ДОБРОВОЉЦИ СУ СА ОДУШЕВЉЕЊЕМ ПРИМИЛИ НАРЕДБУ О ОБЈЕДИЊЕЊУ СРПСКИХ ОРУЖАНИХ СНАГА

Обједињење свих оружаних снага под командом председника Српске владе, армијског генерала Милана Ђ. Недића, примили су сви добровољци са нарочитим задовољством. Наредба о овом обједињењу прочитана је добровољачким јединицама у свечаном строју. Када су саслушали Наредбу, сви су добровољци у један глас одушевљено клицали Србији и своме великом предводнику.

Поједини добровољачки батаљони упутили су поздраве генералу Недићу, у којима му се заветују да ће верно и поштровано извршавати његова наређења, да ће и отсад као и досад неустрашиво и без колебања ићи путем спаса Србије и српског народа, којим је он пре две године пошао, да ће српску заставу, коју су вековни другови, с јесени 1941 године, примили из његових руку, бранити до последње даха и да ће се у сенку увек придржавати његових наређења, савета и упутства.

ОВИМ ДОБРОВОЉЦИ, ПОСЛЕ ОБЈЕДИЊЕЊА СВИХ СРПСКИХ ОРУЖАНИХ ОДРЕДА, ОСЕЋАЈУ СЕ ДАНАС МНОГО ЈАЧИ И СИГУРНИЈИ НА СВЕТОМ ПУТУ КОЈИМ ИДУ, А НОВА ПОЛАЧАЊА ЊИХОВИХ СНАГА ГАРАНТИЈА СУ ДА ЋЕ, СА ГЕНЕРАЛОМ НЕДИЋЕМ НА ЧЕЛУ, ИСПУНИТИ ДО КРАЈА МИСИЈУ КОЈА ИМ ЈЕ ДОДЕЉЕНА У ОВИМ СУДБОНОСНИМ ДАНИМА СРПСКОГ НАРОДА.

Ликови добровољачких старешина

МАРИСАВ ПЕТРОВИЋ

командант Другог батаљона

Слога која је коснла добровољце кроз минуле дане годину њихове борбе је безгранична љубав према свом реду, а њихова старешина њиху стицале своје победе својим авангардом, не часто он обичним војничким стручним стремењем. Велики број добровољачких старешина, нарочито у почетку борбе, није имао никакве стручне стреме. Имали су само чврсто убеђење да од њихових држење у борби зависи судбина српског народа и сазнање да су они, који сам предводе, најбоље међу најбољима из српског српског народа.

Тим и таквим старешинама посвећујемо данас ово наше писање редова, не као почетрак за њихов даљи рад и признање за досадашњи, него као дубоко и искрено

Марисав Петровић, командант II добровољачког батаљона

(Фото: Арх. В. ог. С.Д.К.)

лоца за борбу против комунистичке немани који је претиче да прегута српски народ. Не сумњамо да ће нам морати да праши тешко бреме командовања једним добровољачким одредом. О свим стубању у добровољачке и српске редове, јер су они и за време бивше Југославије доступни. Ако су били комунистички елементи.

После капитулације — кажу сам се са моје дужности у своје село. Још пре но што је безумног ратника у рат био сам спреман шта ће нам се догодити, ако у рат ступимо. Ипак сам у рат пошао да као прави Србин дам све од себе. Кад сам дошао кући видео сам да сам ипак добро прошао према осталим, што нас је, због безумља наших управљача, могло снаћи. Настављо сам своју свакодневни посао па ћутим, настојећи да не изгубим оно што је моја и моју породицу обезбеђивало живот, а тако су исто настављали са радом и остали сељаци.

Али, ово релативно редовно стање, није потрајало дуго. Ускоро су се почели организовати ово сеоа, па после и у самом селу, неки типови говорећи о скором сарашћу рата и о потреби устајања! Одмах сам видео шта је у ствари. Помало сам те типове, јер су сви и за време бивше Југославије доступни. То су били комунистички елементи.

И кад поче рат између Немачке и Совјетске Уније отпочеше свеопћу лажљиву игру. Учесталс напади на куће истакнутих сеоских домаћина, па дође ред и на моју. Са својим укућанима бранио сам се исковапим испред куће земунице и ту проводио дан и ноћ, све док не изађе возач генерала Недића. За за ступање у добровољачке редове. Са својим другима пошао сам одмах у Београд и пријавио сам се у редове српских добровољаца.

На моје велико изненађење саопштено ми је да сам одређен да формирам V добровољачки одред и да му будем командант. Покушао сам да са стварним позивима одбијем ову понуду, али ја кадра изађао пре двадесет година као капитар, са готово никаквим командним знањем. На жалбе сам био позвани у ужем и ширем кругу, разуме се, да ту нисам могао да постигнем никакво већинско знање. Међутим, наредбу сам морао извршити.

Убрзо сам образовао одред и кренуо на терен. Ако сам сматрао све тешке положаје српског народа, положаје мог одреда и мога лично пред великим партизанским бандама, али Бог

Командант Добровољачког корпуса, пуковник К. Мушицки и Марисав Петровић врше смотру II батаљона

(Фото: Арх. В. ог. С.Д.К.)

Велики успех финансиске администрације

Поводом објављивања Уредбе о одобрењу Завршног рачуна Србије за буџетску 1942 годину и законог извештаја министра финансија, које је извршено дана ступањем на снагу истог закона.

У пуну шестогодишњу мира, за све време потпуно средњавање државних финансија, финансиској администрацији је успело да најзад овај по реду трећи Државни завршни рачун Србије за 1942 годину, и његова пуна знања прилагодила свеобухватна у свим погледима и реалној (не номиналној) димензији и плодоносној реди у финансиској администрацији.

Државни завршни рачун Србије за буџетску 1942 годину, који је овога часа штампан, одобрио је од стране Министарског савета Владе Недића и поднео га Државном завршном рачуну Србије за буџетску 1942 годину, који је још обезбеђења у Службеним Новинама.

Ово одобрење Државног завршног рачуна за буџетску 1942 годину од стране Министарског савета Владе Недића је пратило, сходно законској одредби, Главна контрола завршна рачуна за буџетску 1942 годину, и тиме је нашла да су ставке рачуна тако показане, и поднете је сверена његову оцену исте.

Поједа овог Државног завршног рачуна омогућиће је прилично јасније сагледање финансиске администрације, пошто је исти израђен у најкраћем року по свршетку рачунске године, и не представља неки нарочити документ, који за потпуна разјашњења обавеза односно рачуна и државних буџетских средстава, и објашњења одступања између Државног буџета за 1944 годину, односно тексту Уредбе о државном рачуноводству „да се државном завршном рачуну последње године буџетске године поднесе и Државни завршни рачун" Сем тога, у њему су јасно и опширно изнети резултати у свеопште извршења и обиме промена у односу извршења буџета за 1942 годину, као чему се дало објашњења о највећој вредности и безусловном одржавању државнике равнотеже.

У буџетској 1942 години је живот је имала две врсте издатака: Редовне трошкове по буџету и ванредне: ванредне издатке ове буџете. Исти је случај био и прошле године, тачније по 1.991.293.322,36 динара. Сада је, по Државном завршном рачуну, 3.852.165.94 динара.

Овај однос прихода има ресходима по буџетском прописану у износу од 1.891.293.322,36 динара био је употребљен за покриће потребитијих потреба државних расхода по конфесионом прописању, односно редовне трошкове буџета.

Расходи овакве врсте, који су се појавили у току буџетске 1942 године, били су сви оправдани, тако да је прекорачење износе од 48.378.484,51 динара настало суфицит потпуности државних финансијама, које је основано на нашу буџетске 1943 године, али у оним околностима које буџета.

На овај начин створен је прилив финансиске рутине тако, што је у извештају показана од велике значаја.

Ово напомена иде за тим да ову, да је када год су буџета буџета нарадити средстава, буџета за 1944 годину овај рад је прилично подсећају Србија и житком још развоје и на потпишања, којима рачуна о буџетској држави и о њима, у којима се лежала наша

ПРИВИЛЕГОВАНА АГРАРНА БАНКА И ПЛАНСКА ПОЉОПРИВРЕДНА ПРОИЗВОДЊА

Пошиља пољопривредна производња земљиште је код нас при дан годину као непходна основа свих наших планова. Било је о тим која су спонтано да ради тврди институтима, а и сами су у свом раду наилазили и могућност спровођења. Резултат тако, односно да ли једно планско радно на пољопривредној производњи, на жалост није могло да се остварује, пошто је исти израђен у најкраћем року по свршетку рачунске године, и не представља неки нарочити документ, који за потпуна разјашњења обавеза односно рачуна и државних буџетских средстава, и објашњења одступања између Државног буџета за 1944 годину, односно тексту Уредбе о државном рачуноводству „да се државном завршном рачуну последње године буџетске године поднесе и Државни завршни рачун" Сем тога, у њему су јасно и опширно изнети резултати у свеопште извршења и обиме промена у односу извршења буџета за 1942 годину, као чему се дало објашњења о највећој вредности и безусловном одржавању државнике равнотеже.

У буџетској 1942 години је живот је имала две врсте издатака: Редовне трошкове по буџету и ванредне: ванредне издатке ове буџете. Исти је случај био и прошле године, тачније по 1.991.293.322,36 динара. Сада је, по Државном завршном рачуну, 3.852.165.94 динара.

Овај однос прихода има ресходима по буџетском прописану у износу од 1.891.293.322,36 динара био је употребљен за покриће потребитијих потреба државних расхода по конфесионом прописању, односно редовне трошкове буџета.

Расходи овакве врсте, који су се појавили у току буџетске 1942 године, били су сви оправдани, тако да је прекорачење износе од 48.378.484,51 динара настало суфицит потпуности државних финансијама, које је основано на нашу буџетске 1943 године, али у оним околностима које буџета.

На овај начин створен је прилив финансиске рутине тако, што је у извештају показана од велике значаја.

Ово напомена иде за тим да ову, да је када год су буџета буџета нарадити средстава, буџета за 1944 годину овај рад је прилично подсећају Србија и житком још развоје и на потпишања, којима рачуна о буџетској држави и о њима, у којима се лежала наша

Овај однос финансиске субјекта за буџетску 1942 годину у погледом је по основне наше за дефицита за буџетске по расхода 1942—децембар 1943 године по 31 августа 1943 године кварцно је са дефицитом од 40.000.000,00 динара.

Однос односно резултати односно финансирања у буџетској 1942 години, односно елементи су редно звиждају, једна изворна српске књиге, да се самопрај државне финансиске крајем односно средње односно буџетске равнотеже у финансирању развоја и изградњи земље.

Све поједине напоре биле су подређене на повећање износа, да тиме још стабилнији ће наших финансија престављају даље неспорне средње односно о стварање средње односно буџетске равнотеже и финансирање обнове Србије.

Ово је, односно, у пуном смислу речи, за напоре у погледу

СРПСКИ КУЛТУРНИ ПЛАН

Доносимо у данашњу говор недавно одржан просвећеног Вида Велмар-Јанковића на свечаној седници Главног просветног савета поводом уређења српском школском и културном плану, због чега заслужује живу пажњу сваког у данашњем тренутку, када се гласно културна и духовне тежње Наше Браће.

Данашњи сложени положаји у којем се, Вел. Јанковић вели ко главито у томе што он које да нам национални и јавне живот оснивају на политици, односно од политичког по што је било следећи политичкотрговачке интересе у нашој земљи. Таво хладнећи и загарантно политика било је загонити све области нашег националног живота и нас ове ради рано нарушило је ово организам који се поводо краљ монтенгро у њиховој краљ, која се запрашао надежом изатворбом у нашој историји.

Г. Велмар Јанковић каже да у нас зло зна да и наше методе у по лагању, односно у њихов и у развоју знаком. Тај дух и те методе треба да нашу нарочи карактер. Прво је да ред једном и ону ују у животу, јреме је да и политика поштање у основу је то, што не сме политика — а то у најгорем смислу — него једно од многих дисциплина.

Да нас спомињемо, где је политика имала само негативно дејство, та потребна нашеће се још у њеној моћи. Наш свет, натрошен у њеној моћи него код других народа, у политичкопартијском духом, треба да добе до сагласа једне велике истине, која може да нам кроскрет у политичко-националном животу народа.

Прво спомињемо, где је политика имала само негативно дејство, та потребна нашеће се још у њеној моћи. Наш свет, натрошен у њеној моћи него код других народа, у политичкопартијском духом, треба да добе до сагласа једне велике истине, која може да нам кроскрет у политичко-националном животу народа.

Примењујући правог научног духа на питања — не нападе ући, — него у историјским односима — јасно је непогрешиво резултату у свим областима људске делатности, па ће се то исто морало очекивати и у организацији друштва и националног живота. Место једног идеолошко-политичког организатора и подмудраваног треба приступити проблемима не једнозначног живота са научним методама и на основу анализа чињеница и стварности тренутка одговарајућа решења, која ће имати највећу ефикасност.

У своме говору г. Велмар Јанковић наводећи је две стогише важних проблема, чије се решење може наћи или политичких и идеалистичких формула, а који ће обезбедити благостање и напредак нашем. На њихово то налазе национални конструктивни или политички разлози, који не сто предрасуда и предубеђења политичко-идеолошких кратера, изазову озбиљности и опасне и тешке решења најпре ефикасности. Брзо ћемо назначити изнубљено једне у којима нарочито Србије као и целокупног живота, сјећи народ би у кратком року изнело своје руке и изградио свој сопствени дом, као ће се неки српски покољења назначити свом реалистичком духом и са њиме прегнути велики национални посао народне изградње Србије.

Излагања г. Велмар-Јанковића о основним задацима нових српских покољења

Као и друге народе које желе да задрже свој историјски дах и после ратних криза и сломова у овом великом катастрофичном времену страшних прекретница и Срби, на како смањене и стиснуте, нашу душност да у му које желе кастати среће свој просторе. на српске своје духовне и материјалне моћи.

Пред технићким које се за мисао нас све поставља у будућој ситуацији нама мора бити јасно да ће се од нас наше добу у обиду као чињеница на свом просторну тражити не само историјски мисао за животом, за сталне сигурности за жилену него и свеобухватност за уређење и управљање. Другим речима тражиће се не само да ми у ратним и мирнодопу, ратној снази и бројчаним потенцијалима нашег народа за живљење, за напредак и за моћност, за сигурност да ратовима на овом простору, да и то у што краћем времену дефинитивно решавања.

Тај доказ треба дати једном јединственом конструкцијом о томе како мислимо о будућности да чувствујемо своје унутрашње снаге и животне границе. Зато је доиле, на дан свечаног отварања реорганизованог Главног просветног савета потребно да бацимо поглед на наше школство, на просветне циљеве наше школе, на целокупност будуће српског живота, без чега не можемо

ВРЕДНОСТ И ОСОБИНЕ СРПСКИХ НАРОДНИХ МЕЛОДИЈА

Три велике вредности леже у духовном разноврсном нашег народа: народна књижевност, народне мелодије и народне игре, као стилизације свекарског виђења. О на свакако постоје и одржавају се од оног тренутка, када је наш народ почео стварати своју друштвену заједницу чувао од најстаријих времена, па све до најновије и најсавременије државних уређења.

Она су очевидна, живе и сада, а вечно и у будућности у нашем народу, као неразделна органска целина, као кроатов најбољи део, као духовна потреба сваког рода. Основне своје предности савекао рођено и донето из прапостојбине, на овом тлу нашег досељења добила су нову с нову, нова виђења, нова постигнућа и нова укрштања и утицаје.

Разноврсност, сложеност и дубина ових народних књижевности, исто је што и магичност, шароликост и свеобухватност наших народних игара, исто је што и разноврсност, мистичност и изненађујућност наших народних мелодија. Све три предности као да су све у једној, као да је свака појединца у осталих. На три равна начина и равним средствима казују се исти осећања, исте мисли.

Није никако тешко да те наше народне разлике прикаже једну другу, једну мелодију и једну игру, које у ствари изражавају исту уметничку замисао, исти осећаја. А још лакше је пронаћи и осетити њихове сличности или додирне тачке, или улоге појединих, које су описивале као поетске; да се роде и остваре једна другој: прича или песма су као звучне мелодије, а једна и друга стварале су игру, а све тројке потиче из дубоке духовне потребе нашег народа да се уметнички изрази.

НАЈСУШТАСТВЕНИЈА ДУХОВНОСТ

Народна мелодија као најсуштаственија духовност, као најтајанственији одраз наших најчуднијих збиљских доживљаја у њима нема предности ни врло мале. Она својом лепотом, разноликошћу, дубином и чистом вером и сарима у себи сва ова зла би се као другим својим врлинама, као лепа дедова наследством, као потребом и благо сачувало, јер нам народ као песа, не може да нам мелодијама постављених тонова тачно описујући рет и сигурно дата фантастичне шире које на тона врсно реча завршавају великолепе уметничку мисао. Мелодија, текст и слика, су у нашој народној музици тешко тројство, које чини једну неизводиву и неразделиву целину, као је наша музика та која је најизразитија и која даље утиче и предност остаје дискс, тексту и слици, без обзира на то, да ли су ове две биле чак и потенције за музичко (мелодијско) остварење: наше народне мелодије у исто време и певају и кажу и свирају.

У томе и јесте права и главна вредност наших народних мелодија, што оне нису стварене свако рада писања, као што то на другом месту и ми и може да буде, већ оне увек пишто и живе и чују, певају и свирају. (Овде сваку морамо сматрати као народну шкрт, који и није никада друго, до јако и свемогућа техника, тексту и слици, без обзира на то, да ли су ове две биле чак и потенције за музичко (мелодијско) остварење: наше народне мелодије у исто време и певају и кажу и свирају.

У томе и јесте права и главна вредност наших народних мелодија, што оне нису стварене свако рада писања, као што то на другом месту и ми и може да буде, већ оне увек пишто и живе и чују, певају и свирају. (Овде сваку морамо сматрати као народну шкрт, који и није никада друго, до јако и свемогућа техника, тексту и слици, без обзира на то, да ли су ове две биле чак и потенције за музичко (мелодијско) остварење: наше народне мелодије у исто време и певају и кажу и свирају.

Марија, Ћеро, Марија,
Мамино дете шарено!
Удаш ли стамен момче,
На њиву воду доноси,
Наша ли ти се кћерце.
Не могу, мајо, не могу,
Жуте сам грашке посејао,
И грашке су се скрпиле.
И беле руже сломиле.
Не лажи, Ћеро, не лажи,
Који ти је руже сломио
Ти ћеш је грашке скрпити.

Сетимо се само пастирских мелодија, које се наносе на фрулу, дубовки и бозлук, и многим играма, које по свом карактеру могу бити веома различите: као тре, троје, весеље, соколасе. Свака од ових мелодија има свој издвојити значај, свој карактер израза, затим своју боју и свој осећаја из неки догађај, који се кроз њу у виду елементарности и елементарности и даље спроводи и настављ. и даље живи.

НЕИЗМЕРНО БЛАГО

Свему овоме треба додати да свака наша народна мелодија носи у себи и поруке, које чине једну неизводиву и неразделиву целину, као је наша музика та која је најизразитија и која даље утиче и предност остаје

ИЗ ЗА СРПСКИ МУЗИЧКИ СТИЛ

Ако ниете способни да продрете у њихову лирутину осетите их на њиху и не дирајте их, јер оне су способнија, као пријатељ непознатог добра, али су исто тако неспособнија, као непријатеља, страшна крвница, јер нађе сваком дато да дира и посеже у неизмерна блага тајног виђења. А ако своју способност успете да сматате и осетите њихову вредност и суштина, успете да их разобаете у свом духу, онда су оне поклоњене стаза, неизмерне висоте, пространства снага и потенције. Ви сте тада господар над њима, богатим духа и настварања, на њима да их као својине, обрађујете и користите. Само да их као лутбеш слушате и увиђете у њима.

То је опште и универзално благо, које припада свакоме у нас, али нам нема усвајају да их оријентно сваки и да их осетимо као старинју добро, оригинално и трајно музичко дело, онају вредност, которе господарска над нама. Само тако се и наша сналатити и крешити и уметност наш у њ истинској музици наше земље, само тако ћу научи се и може лако да једног изврсног стила, који се са правом може назвати српски музички стил, као српска музика, као што постоји *српска књижевност* и *српско сликарство*.

II.

РОМАН ЈЕДНОГ ЖИВОТА

У Цантбомелу, малој холандској варошици, крајем педесетих година прошлог столећа, једног летњег дана одјекивала је музика са торња баптиске задужбине. Високо горе на торњу свирао је стари органиста Лекоф, док су са звуци разлегали преко просторног трга, на коме је владала велика живост.

То не би представљало никакав

ФРАНЦ ЛИСТ

нарочити догађај, да у том тренутку није рекох долетео један пароброд. На тргашки сунду, одакле је на палубе једва висина, крцала путнике, са пребогатим пртљагом преко леђа, задубљене у читање Шекспира, беше је тако задубљен у читање, да није ни обраћао пажњу на дивни холандски ранчи предео. Али је подигао главу, видевши музиком изведене су многоме познату. Устајао је малу варошицу, са својим огромним монументалним црквеним торњем, и малим звоником, који је потсећао на итеанеску кампанилу, иза бедема обраслим зеленилом.

Са звоника одјекивала је једна мелодија од Моцарта. Очарао овом мелодијом музиком и чистотом изведбе, одлучио са путник, да прекине путовање за кратко време, и пробошрам у овој старој мирној варошици. Брод је стао на обали. Странац је ушао кроз градску капију у варошицу, идући за звуцима музике. Долазећи до торња баптиске, и налазећи на отворена врата, пео се стрмим степеницама. Горе је затекао органисту, који је завршавао своје поспедње акорде.

Изненађену погледао је стари Лекоф странца, који му је једном мелодичном мелодијом и фрази музике јасно објашњавао, да се је горе попео очарен тонским изведењем свега. Убрзо се развио разговор између ова два човека, радећи се о музици, док му стари музичар није рекао: «Сиђимо доле код мене, па ћемо уз кафу продужити разговор

На улазу у стан музичара, срели су младу девојку са букетом цвећа. То је била Сузана, кћер органисте. Тракнута је белој збуњена, пригушки се од изненађења, примила је бомбу и средином поздравила странца.

После попијене кафе замолила је странац старог Лекофа, да му нешто отсвира на своме чеху.

ЕДУАР МАНЕ: Портрет његове супруге

Старац је прихватио жељу, и Сузана је пратила на клавиру свога оца. «Свираћете сад нешто и сами», замолио је странац девојку. Њему је пало у очи, њена собиност и очигледна музичка обдареност. Пошто је Сузана ушпетено отсвирала Анданте од Бетовена, рекао јој је: «Слушаћете, је биће мегго да ваш помоћник, да

ЕДУАР МАНЕ: Аутопортрет

добијате у Паризу одличне музичке васпитаче. Имате ли воље за то?»

Девојка је заруменела од радости, била је збуњена неочекиваним питањем. И родитељи су били изненађени. Непознати је пружио девојци једну Листову партитуру, и замолио да чује. «Лист, рекао је Сузана, он је врло тежак».

«Онда допустите да сам почујем», одвратио је странац са појачаним осмејком, и сео за клавир. Са затвореним очима отпочео је, руке су сигурно додиривале дирке клавира, а породица Лекоф је пажљиво слушала невиђене музичке доле.

Кад је завршио, ставио је госпођа Лекоф питање, које су већ одавно хтели ставити: «Ко сте ви?» Странац се осмехнуо, «Ја сам Франц Лист», одговорио је.

И ускоро, пошто је Лист отпутовао, дошло је једно писмо од њега, у коме је писао, да је за Сузану у Паризу све уређено.

Торањ цркве у Цантбомелу

Кратко време пред тога отпутовала је девојка, у пратњи своје мајке, у француску престоницу. Тамо је насељавала конзерваторијум. Али је Лист још више учествовао за њу. Сузане је дошло у кућу господина Мане, као учитеља клавира, чија је обе сина. Гостио се и Бизоја, увели у тајне клавирског концертирања.

Својим родитељима, кратко се одмах дала и старији син Едуар, из Бредмеје. И он је постао Сузанин ученик. Његова мајка нела је била је, да постане сликар. О чему је много говорио својој ученици, са којом се убзиско, у дугим часовима музичке заједнице.

И једног лепог пролетњег јутра, док се сунце пробијало кроз утренју магпу Париза, полубосе су се пред пут... Дечица са њиху нежа одевања.

Сва радости љубави и живота, тога дана су дочекали чувени млади сликар Едуар Мане, до смрти, са својом младожењом. Многобројне дужности домаћице преузеле су госпођу Мане, да своје музичке студије запусти.

Па ипак, у кругу ученика, у коме је Бизоја живео, који је пријатељ Мане живео, који је пријатељ Мане живео, који је пријатељ Мане

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ЗА УПОЗНАВАЊЕ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА

Др Ибервин Таигл: Немачка граматика. II део Синтакса. Друго издање. Стр. 218. Издање „Југословен" д. д. Цена Дин. 160.

За све оне који уче немачки језик од највеће је важности познавање другог издања одличне граматике Таиглове. Сматрало се, онако високо надахнуто као граматичар, да Таигл нема више шта да нам да говорећи о правилном изучавању језика. Показало, још у таквом виду, сасвим супротно, када је излазио његов други део, Синтакса. Таигл је уложио доносећи нове и многе корисне напомене у овом издању, да нам да још више него што је до сада могао, да нам покаже богатство и флексибилност немачког језика.

Ако ће Таиглова граматика и убудуће бити основна књига за изучавање немачког језика, а сигурно ће бити, онда ће и убудуће бити потребно да се обраћамо и новим издањима ове књиге, која ће, без сумње, бити све боља и боља.

Ако ће Таиглова граматика и убудуће бити основна књига за изучавање немачког језика, а сигурно ће бити, онда ће и убудуће бити потребно да се обраћамо и новим издањима ове књиге, која ће, без сумње, бити све боља и боља.

Ако ће Таиглова граматика и убудуће бити основна књига за изучавање немачког језика, а сигурно ће бити, онда ће и убудуће бити потребно да се обраћамо и новим издањима ове књиге, која ће, без сумње, бити све боља и боља.

СЕЉО НА КАВКАЗУ

Karl Hans Strobl: Dorf im Kaukasus. Verlagsanstalt Hoheneichen, Hoheneichen-Leipzig. RM. 6.—

Као нека бајка изгледа као одвојен шпицберг у ледењем пољском свету на Кавказу о коме сазнајемо нешто више из ове књиге и које је у потпуности описано. Тај градић 1935 године на иницијативу Немаца из околине је основан и назван Хохенајхен. Данас, као што је познато, тај градић је уништен.

Стварно је занимљиво, али мучно је пратити историју. Тек после ослобођења Кавказа и повратка Немаца у своје старе крајеве, Немци ће моћи потпуније да сазнају све оно што је Кавказ крио у себи. Ово је само почетак једне књиге, која ће, како је познато, бити обимна. Ипак, и ово што је до сада написано, а ми смо прочитали само једну трећину, пружа нам доста материјала за размишљање.

ДВЕ УМЕТНИЧКЕ МОНОГРАФИЈЕ

Robert Curtil: Fra Filippo Lippi. Jan Lauts: Domenico Ghirlandaio. Verlag Anton Schroll u. Co., in kl. 8°. Je 6.— RM.

У низу уметничких монографија које је издавачка кућа Шрол почела да нам даје, ове две одличне свеске заузимају видно место. Уз сву фину Липи и Доменико Гирландајо. Научно рађене, оне нам дају једну врло добро обрађену биографску монографију Филипа Липија и потпуно исто овакву Свеске су, као и сви остали досадашњи издани ове врсте, врло добро опремљене. Свеске су, као и сви остали досадашњи издани ове врсте, врло добро опремљене. Свеске су, као и сви остали досадашњи издани ове врсте, врло добро опремљене. Свеске су, као и сви остали досадашњи издани ове врсте, врло добро опремљене.

Последња свеска „Земље и Рада"

Часопис „Земља и рад" бр 9. Издаје установа „Земља и рад". Уредник Славко Кулић, управник установе. Стр. 32.

Изашла је на видело са богатим садржајем и наставницима. поклапа свеска часописа Земља и рад, посвећене у вези са новом школи, као и свима онима који се интересују за живот села и за нашу пољопривредну привредницу.

Часопис доноси чланке многих пољопривредних и искусних људи. Радовање је свакако најважнији часопис „Српско-сељачке радо и ако за њега одлучују, а ми смо мишљења да ће сваки наш пољопривредник.

„Пољопривредни у Србији да ће он као Краљ и Отаџбина Пољопривреда је и најважније економско питање у земљи и на њему се, сем у изузетно врло добрим годинама, увек налази велика оскудица у сировинама, а сваки сељак зна колико је тешко набавити потребне количине. Ако се у свим селима у Србији оснују пољопривредне задруге, оне ће моћи потпуно задовољити потребе свих својих чланова, а ако буде и вишка, онда ће га моћи продати по доброј цени. Ако се у свим селима у Србији оснују пољопривредне задруге, оне ће моћи потпуно задовољити потребе свих својих чланова, а ако буде и вишка, онда ће га моћи продати по доброј цени. Ако се у свим селима у Србији оснују пољопривредне задруге, оне ће моћи потпуно задовољити потребе свих својих чланова, а ако буде и вишка, онда ће га моћи продати по доброј цени.

Сваки сељак треба да зна да ће у задругама моћи набавити све потребне ствари за своје газдинство, а исто тако и да ће моћи продати своје производе по доброј цени. Ако се у свим селима у Србији оснују пољопривредне задруге, оне ће моћи потпуно задовољити потребе свих својих чланова, а ако буде и вишка, онда ће га моћи продати по доброј цени.

Часопис је врло занимљиво уређен и богато илустрован. Ако ће Таиглова граматика и убудуће бити основна књига за изучавање немачког језика, а сигурно ће бити, онда ће и убудуће бити потребно да се обраћамо и новим издањима ове књиге, која ће, без сумње, бити све боља и боља.

ПРВА КЊИГА СРПСКИХ ПЕСАМА

Пре сто педесет и једне године, 1788 штампао је свој први песнички Алексеја Нешића (1753 —1792) под називом „Исторические описание о сошествии жизни".

Та су „песничарска оклевања" се, у њима српској књижевности, која од тада, па до наших времена обликовала своје путеве у песничкој књизи.

ЈЕДАН ШВАЈЦАРСКИ ЛИРИЧАР

Ernst Lisi: Ein zeitgenössischer Lyriker. Verlag Orell Füssli, Zürich. Кантонска библиотека Швајцарске. Стр. 64.

Ернст Лиси је један међу многима, који су остали у сенци. Његова поезија, која је изузетно тих израза, има у себи нешто од Рилкеа, али је ипак сасвим самосталан песник. Он је, као и сви остали, имао своје успоне и падове, своја разочарања и своје тренутке среће. Ако је Лиси у свом песничком раду имао и своје недостатке, они су, свакако, били последица времена у коме је живео.

Лиси је, као и сви остали, имао своје успоне и падове, своја разочарања и своје тренутке среће. Ако је Лиси у свом песничком раду имао и своје недостатке, они су, свакако, били последица времена у коме је живео.

Лиси је, као и сви остали, имао своје успоне и падове, своја разочарања и своје тренутке среће. Ако је Лиси у свом песничком раду имао и своје недостатке, они су, свакако, били последица времена у коме је живео.

ЧИТАЛТЕ И ШИРИТЕ СРПСКИ НАРОД

Државна Хипотекарна банка

наложила јавној продаји са почетним пописним износом ове непокретности:

26 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Цветонова 30 Дин. 300.000.—
2) Плац Призренска 11а Дин. 500.000.—
3) Плац са зградом Призренска 11 Дин. 600.000.—
4) Плац Трнавска 48 Дин. 300.000.—
5) Плац Трнавска 46 Дин. 400.000.—
6) Плац са зградом Луба Дамјановића 40 Дин. 320.000.—

29 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Спеск Гарда 4 Дин. 400.000.—
2) Плац Кошутарска 47 Дин. 150.000.—
3) Плац Колубарска 19 Дин. 160.000.—
4) Плац Краља Петра 29 Дин. 2.600.000.—
5) Плац Цветонова 42 Дин. 450.000.—

1 ДЕЦЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Мирјевски Булевар Дин. 400.000.—
2) Плац са зградом Краља Бодина 1а Дин. 700.000.—
3) Плац угао Трновске и Лозничке Дин. 400.000.—
4) Плац Мирјевски пут Дин. 360.000.—

Продаја ће се обавити у банкиној згради Солунска 33/II од 10—12 час. где се могу добити сва даља обавештења.

Кбк 1—2

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.—
ДРЖАВНА ТАКСА
СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

МОЈА ЖЕНА Душанка Миленковић, рођена Илић напустила ме је 19 године и одавно сам је имао пуна да се врати и сада ми чини последњи пут да се у року од 3 дана врати у противном не признајем је за жену, као и све начињене дугове на моје име. Драгомир Миленковић из Мокрања. 813 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 365 добивену од среза Крагујевачког изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Малиша „Ђ. Антонић, село Доња Сабанта 814 3—5

ПОТВРДУ о уплати добивену из Врњачке бање од Комисије, оглашавам за неважећу, пошто ме је уклонила. Милија Јовановић, звана „Јовица" 815 3—5

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4332 издату од Пореског одсека Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем за неважећу. Милић Милојевић. 816 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пет-стоиновитна полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем за неважећу. Никола Негословић. 817 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пет-стоиновитна градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даница Милић. 819 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 67 издату од општине пожаревачке изгубила сам. Оглашавам је неважећом. Вера Богдановић, Нишка Бања.

ИЗГУБЉЕНУ НОВЧАНИЦА са личном картом од Пет-стоиновитна у Крагујевцу, сарбајлијом књижицом, протоколисаном радњом и осталим документима оглашавам неважећом Дечић Вељко — Крагујевац. 820 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од пет-стоиновитна полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је неважећу. Анка Миловановић. 823 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ добивену од пет-стоиновитна полиције у Крагујевцу изгубила сам. Оглашујем је неважећу. Надежда Николић. 824 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и признаницу добивене у Крагујевцу, изгубио сам. Овим их оглашујем за неважеће. Сеиад Дедетовић. 825 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и полицијско дозволу издате од Пет-стоиновитна седиште полиције Крагујевац изгубио сам. Оглашујем за неважеће. Љубомир Кутлешић. 826 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4013 издату од пет-стоиновитна полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Брекић. 828 1—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од пет-стоиновитна полиције бр. 3311 од 1943 год. оглашавам неважећом. Рашовић Радомир, ученик — Ужице 822 1—2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од пет-стоиновитна полиције, оглашавам неважећом. Абдулах Свилаја, пољопривр — Ужице. 822 1—4

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од пет-стоиновитна полиције бр. 723, оглашавам неважећом. Абдулах Свилаја, пољопривр — Ужице. 822 1—4

Посетите стоваришта индустрије конзерви

ЂОРЂА БАРЈАКТАРОВИЋА

Краља Александра Бр. 87 и 97 Телефон 40-156

На логору увек велики избор свакојаких сиба, кухиња, трговачких, комбинованих сиба, жица, патент фотеља, салонских дубоких фотеља, уз најнижу цену, најчешћи избор за 1943/44.

787 3—4

Златан накит стари и нови купујем

Дијамантна крунице, брилијанте сва заложена, златне туге, бурме, прстење, минђуше, броше, брилијанте, канџе, готове златне, сребрне и металне; само исправне и од бољих познатих марака; старо злато олово, изломљено, позлаћено и горило, стари сребрни новац, исцрпе и остале исправне предмете од сребра. Кристал и порцелеске боље сервисе купујем и највише плаћа позлата и дотеривање филма „ВРАЧАР". Све горе поменуте предмете продајући стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР" Власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
Београд — Палмотићева ул. 6 — Продужена Душанове код Зеленог венца — Тел. 30-700.

ПОСЕТИТЕ ПОЗНАТИ РЕСТОРАН

„Србијанка"

Где свира свако вече врхунска музика, уз најбоља пића по умереним ценама.

Власник ДУШАН МЕДЕНИЦА
Београд, Гаражанинова ул. 9.

829 1—1

Државна Хипотекарна Банка

извршиће јавну продају на дан 18 новембра 1943 год. са почетком лицитационе цене следеће имања:

1) Плац у ул. Вељи Нагрићевој бр. 20 Дин. 700.000.—
2) Плац у Умској бр. 10 Дин. 720.000.—
3) Плац са зградом у Подистарској бр. 3. Дин. 850.000.—
4) Плац у ул. Пресовској Прибојевића Дин. 65.000.—

Продаја ће се обавити у банчиној згради, Скадарска бр. 33/II, од 15—12 часова, где се могу добити сва даља обавештења.

830 1—1

ПОРУЏБИНЕ

ЗА УЏБЕНИКЕ ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ, ОДОБРЕНЕ ОД МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ:

БУКВАР са читанком за I р. осн. школе од Свет. Д. Миленковића — — — — — Дин. 40.—
ЧИТАНКА за II раз. осн. шк. од Јов. Ц. Милосављевића „ 30.—
ЧИТАНКА за III р. осн. шк. од Свет. Д. Миленковића „ 38.—
ЧИТАНКА за IV р. осн. шк. од Свет. Д. Миленковића „ 40.—
ПРИРОДА И ЧОВЕКОВ РАД за III раз. осн. школе од Душана Андрејашевића — — — — — „ 30.—
ПРИРОДА И ЧОВЕКОВ РАД за IV раз. осн. школе од Душана Андрејашевића — — — — — „ 30.—
РАЧУНИЦА И ГЕОМЕТРИЈА за III и IV раз. осн. школа од Сп. Прванојевића — — — — — „ 26.—

Прима **„СРПСКА КЊИЖАРА"**
БЕОГРАД
Чек. рач. П. Ш. 61.240 Краља Александра 18, Н. З.

Г. г. Учитељи који имају да добију књиге на време, нека се изволе лепо њима обратити, или новац за наручене књиге изволе пошаљи унапред поштом.

831 1—1

Производња ликера,
коњака и рума
трговина
алкохолним пићем

НЕДЕЉКО МИЈАЛЧИЋ

БЕОГРАД

Ђуре Даничића 10.

Телефон: 23-368

832 1—1

ВАРИЈЕТЕ

„ГЕЈША"

бивши Руски Цар
тел. 25-258.

Свакодневно у 20 часова, првокласни програм, домаћих и страних уметника.

Четвртак, субота, недеља Матине у 16 час.

УМЕТНИЧКА ДВОРАНА

„ЛОТОС"

Кнеж. Љубице бр. 4
тел. 30-489

У најлепшој сали свакодневно скуп отмене Београдске публике.

Од 18 часова
Атракције — музика — песма.

833 1—1

АЗБЕСТ А. Д.

Фабрика заптивача, изолација, азбестних производа и техничког материјала.

БЕОГРАД — ЧУБУРСКА 10
Телефон: 40-203.

834 1—1

Нештампана плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 42 Год. II
Београд, 28 новембра 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Наша судбина и част су у питању

Балканска пошаст подиже се над Европу као облак и над све европске народе као национално једниче. И поред успешних борби и на духовно-моралном и на војничком плану балканизам је још увек јако јак и он сам сеје, сам пустошење и изнервирање наступају идеолошке болешчице, него у његовој виртуозности тактичарења и лаштини да се прибављене пројаве прилагођава и потребама. У Европи је, па и код нас, врло мало људи који би се о појавама балканизма као таквим. И када би он наступио отворено, не скривајући ни своје одвратне лице, ни среће крајње дивљине, сама он не би био опасан за Европу, ни за нас.

Фронт борбе против тамног балканизма био би не само једнострано него и човечан. Као појачање и помоћ нужно је да балканизам има тешко достижну заштитну привилегованост. Треба га заштитити од свима националним појава, где му је потребно, оснивајући пароле код елемената, који се осећају потиштене и уништене, реакционару образину код људи који су већ за мрзу; он оперише са тадашњи потпуне слободе мишљења код свих кругова, које су склони необразовом патриотизму и жељи да нарави све само што више и осећају.

У борби против балканизма право је и најважније изнаћи његов прави лик и стећи непоколебиво уверење, да се он не може изменити на боље.

Као што као не може постати добрим, тако ни балканизам не може постати конструктивно национална идеологија и конструктивни национални покрет на свет. Бела ће кобац обмаш појавити се изнутра у свом правцу. Тек пре што је Стаљин последњим мосцим уложио врло много труда и напора, да из свом нашу збуњи свет и извоје не поистају.

Непомирљиви непријатељ основа што је Стаљин данашњим демократским земљама зове демократија Стаљин подједно остраше као и либерално-демократски фронтови; непомирљиви противник националног начела, прихвата руског народа као сатира без милости и обзира већ више од двадесетак година. Стаљин, као противник дотадања, покушава да из националној платформи традиционалне славенске радикалности развије снажније према Совјетској Унији над словенских народа. Он то чини не због тога што би му судбина ових народа лежала на срцу. Њему је потпуно свеједно да ли је нпко Словен или Румун, или Кинез, или претежним бојом ког од најразноликијих афричких племена. Он, опортунистичка интернационалистичком доктрином, нема чула ни национални сентимент за ове крви и историје.

Стаљин пред собом има марксистичку идеју и њој подређена циљ. Да оствари ту идеју у његовости он је готов да се не држи ни да отступа принципа и од оног што је битно у балканизму. Непомирљиви непријатељ свако владалаштво и истинске вере у Бога.

> Стаљин обавља обраћену заштитничку вере и покушава да преокрене народ Балкана и Европе. Истина обавља декретоване пасторе деловањем интронизата Сербије

за интернационал, коме, према најновијој интерпретацији, циљ да подређе све православне народе.

Још је Троцки рекао за Стаљина да је један од његових битних карактеристика безобзирна готовост да за једну стварно истовремено тврди да је права и да је бела и подједно, да је сва његова снага у томе што воли одређене линије, него да је увек готов на тактичка вибрирања.

У овим изузетно драматичним временима када се на основи борбе између две епохе балканизам и демократија, која је носилац капитализма, налазе се у сукобу, код многих људи старог духовног кова још увек више мрзе да демократију, Америка и Енглеску, него, што доводите победу балканизма. Они људи имају за њу нелагодних разлога, јер њих покушали да убу у једну пустињу старих ни у крајње сасвим особеним проблемима који данас стоји свет чопорштвом. Они мисле да је свако Александрово

> **ПОЗИВ СВИМА СРБИМА**
>
> У данашњем времену прекретнице у историји српског народа императивна је нужност да међу Србима у њиховим духовима преовлађују трезвеност и нада, да бисмо се успешно прешли ову етапу на путу изграђивања и обнове Србије.
>
> Опасно би било и за појединце и за цео народ да се брзоплето подају некритичном усхићењу на основу извештаја о тренутном развоју догађаја на фронтовима, тумачећи их под утицајем буџекласичног стратега пилећа памети и страна пропаганда.
>
> Више него икада српски народ треба да сачува команду над нервима, да буде хладнокрван у процењивању догађаја и да се не поводи за пропагандом Лондона и Москве, који се бездушно служе српским народом за постизање својих превласти или светских револуција.
>
> Зато је нужност и дужност свију Срба да се збију, да се сједине, да буду сви на окупу, да би слогом могли да се одупру свима покушајима да у Србији завладају керуд и хаос, како жели Лондон и Москва.
>
> Српски народ слушње се и сачекаће боље дане само тако, ако сви Срби задружношћу и братимљењем иду руку под руку, раме уз раме, ако имају једну мисао и једну волу да сви заједно раде на чувању животних интереса српског народа противу пакленог плановима Лондона и Москве.
>
> У данашњим часовима нешто не смо да нас дали јер оспевани српског народа, рад на побољшању његовог положаја могу и смеју да буду једини циљ сваког српског родољуба.
>
> Сад сви знамо шта хоће Лондон и Москва са нама да рада, сви знамо да само за њих само монета за потпуџрњавање у њиховим рачунима, и зато не сме ништа да постоји што би нашу снагу разједињавало, што би слабило нашу кохезиону моћ.
>
> Зато данас из срца и душе сви прави српски родољуби дозвао јечан апел, позив, чије се један једини крик боље и наде за спас Отаџбине и народа:
>
> **«Шумиће, доле оружје! Не сне више пушке да праште и кане да сеизају! То ће нас довести до пропасти и самоуништења!**
>
> **Хајдете да сви заједно вучемо коло, јер једино тако можемо их извући из блата. Хајдете сви под заставу оне генерала Милана Недића за спас и добро српског народа. Само тако доћи ће зора бољих дана.**
>
> **Мудрост и памет победиће, а лудост и наслеће одвећиће нас у пропаст.**
>
> **Сви Срби на окуп у братству и слоги!** **«С-Н»**

канаја са Средњима исто што и би био сваки Американ и Енглеске са предратном Русијом. Кроз ту призму они посматрају и ставине балканизам империјалном у коме не виде ништа друго него исконско продужење империјалним руским изнова коме је дао сјају и крвави Петар Велики. Они не виде да је то све повезивано, опредељ. а да је главно ово што се укутра скрива као интимни жеља и мисао балканизма.

Зима 1917 године, у фази између бурноовене фебруарске револуције и Русије, болшевичком октобарском револуцијом, Лењин је писао, да је главни циљ пролетеријата у Енглеској и Америци помоћи и рушење државне машине. Објављивањем свесно диктатуре пролетеријата, а не о стварном сред болшевизма, Лењин је рекао: „Диктатура пролетеријата јесте најрешитијенија и најбеспоштедија рат против свих класа против јединствене, зрелим буржоазије... Диктатура пролетеријата јесте упорна борба, крвава и без крви, насилна и мирна, војничка и економска, педагошка и административна против сила и традиција старог друштва.

То старо друштво, ланац, пријатељу Америка и Енглеска као је су изнутра дотрајале, јер све ово што нам снага и моћи свесно једнодушно је уништавало у средину од болшевизам, јер су крајње циљеви болшевизма и крајње циљеви свесног јединства нити — сатирање хришћанске културе, коренито елиминирање националних осећаја и основних моралних начела над којима почиње остале без идеје, без стања и без руководства.

Европа се налази у дивљачкој борби против болшевизма. Та борба није само војничка, него и духовна и морална. Водитељ борбе, који је у њој највише заинтересирано земља чије је борба, примила је на себе Немачка. Ваше од две године немачке армије се воде са болшевизмом надвијући му чешке удароне и продирући дубоко у руску земљу, али не ће значи да треба у тој борби бити васпиан посматрач и чекати крајње механичко решење. Борба на Истоку све више постаје борба свих Европе, свако њене и наше опште судбине. Ради спасавања те борбе и ради убрзавања крајњег поништења злога болшевизма као друштвеног и као стварног личног судбине треба се организовати за ту борбу и организи уништити у њу.

Све лажљиве силе, сви нетолеранције и моралне нечистоће и сва физичка сила српских народа треба да буду организоване за борбу против болшевизма у сном простору, тако где једи може најјаче дати од себе као довољно крајњој победи над болшевизмом.

Српски народ има највећи изузеци о болшевизму. У једној од најстрашнијих часова своје историје он је био изложен од болшевичких бесова, који су се сјетили на њега тад жешће да на њему истаре боје за болшевизирање европског Југословена. Он се непосредно суочио са незаситљиво крвожедном звијери болшевизма и сам му унутарње отпор, који је српски сељак комунистичке поде-

(Наставак на 2-гој страни)

ДИПЛОМАТИ КОМИНТЕРНЕ

Према писању *Њујорк Тајмса*, Совјетској Унији су после распуштања Коминтерне, остале још две мале са осталим светом, али преко реорганизоване дипломатске службе, и путем уставне правде. Сада се стварају и треће веза, и то помоћу економских спољашњих односа, који су по налогу Москве поникли на међународним синдикалистичким конгресу, који ће се одржати у идућој години.

Поводом истицања Кулишова и Димитрова, као и одликовања Манујлског, изјавили, да је распуштање Коминтерне само једна успешна пропаганска мера, намењена савезницима Совјета.

Лондонски часопис Најновија Светска ед Ефтер, уочио је да је сав посао Коминтерне пребачен на картотечке повезе у самој земљама. Коминтерна је наложио васпоран у облику једног пернаментног лондона, који је одличан у комунистичким и троцкистичким покретима у појединим земљама. „Тако сам, пише овај лондонски часопис, дознала Стаљинова, што у улози покретног пословника, хоће као победник заштитника православне цркве."

Дипломатска тројка

Уколико болшевизам употребљава заобилазне путеве, да би дошао до светске владавине, утолико је очигледније да самовлада, тактика са којим се болшевизам служи. Лесно је, да совјетски емисије радио Кајра, кога ће наследити у Руси Коминтерну. Димитров се налази на Истоку, не сумо да даље инструише овој радио станици. Исто тако није случајан, да је врло Димитров био раније претседавајући Коминтерне.

Истовремено се налази други Болгарин, као опуномоћени амбасадор код де Гола у Алжиру, где води пропагандну централу са француским комунистима, чија се рад тако даље испољава, у ујединењу комерцијалног генерала Жироа во одбора француског националног ослобођавајућег комитета.

И у тексту свеопштег комитеју Средоземља, послао је

Још 55 дипломата

Уједно са Богомолоном, који је стицао поверење енглеских и америчких дипломата, дошло је још 55 дипломата, који ће радом Бугарин, и чије употребљавање за комунистичке циљеве на Балкану, не сме да изазива сумњу.

Да прекодани одношаји болшевичких агената у Северној Африци, који је нарочито од тог времена усмерен на стварање

Наша судбина и част су у питању

(Наставак са 1-ве стране)

зноти и све напоре да српски народ поново остварему своје вековне тежње.

Там је још више него икада у историји болшевизма врсни сасвим што је српско, али се тако тешко и одлучно одредило за непомирљиву борбу против болшевизма сви док он не буде дефинитивно уништен. Српски је народ сходно болшевизам као кидељу посилног за одлучне своје националне циљеве и за остварење своје националне и друштвене основе живота. Отуда антибољшевизам стог српског народа није стар политичке моменте, него дубоке органске историјске потребе, које се не могу ни на који начин компромитовати сваки тежњи. Ко је стоје његови суборбеног и данас, питање његове части.

На овом питању већ се данас вод пас врши процес пуштања и помиловања свих колаборанера, који су сарадњу који нису до краја чинили зло свом народу.

Све окоповани који постоје и који се из своју приватни не изјашњују као против човека из страх им равнодушност, него напротив заједничку борбу одлучност и веру у крајњу победу добро као злом, конструктивног начела под разорачалом стварањем болшевизма.

М. С.

Стаљин свог поверења Вишинског, док су Енглеска и Средње Америке Државе биле задовољене, до сада, са данашњим трећи гарнитуре.

Вишинског је већ као врховни државни тужилац Совјетске Уније, помоћно своју свирепост и немилосрдност, које ће стаће најсрећнија жртва. Свој високи положај сигурно није одржао у Алжир, да би тамо као пандан претставник, примајући из једног конференције амбасадора.

Под црвеном заштитом

Поглеђи правоца Стаљина, а таме и Коминтерне, ни стварање нових „националних влада", у окупираним земљама, с то је затим од народно-фронтовска тактика, са којом је Коминтерна својим радорним радом, дошла до успеха у Шпанији и Француској. У Балтичким државама добијено је, да се је за циљем постигло, да се народима преко народног фронта до болшевизма, које се завршава са класичном формулом „диктатом вође на челу једнопартијског Совјетског Уније."

Совјети воде да своју „земљу сигурности", која ће се бранити од Финске до Јегејског мора, употребе као кредитне за сваку у савезни до Европе. То кажу и *Најновија Светска ед Ефтер*, која је у последње тек времена, може да влада и целом Европом. Ко би могао тако да задрши Стаљина као ће Немачка изложила судбину, чији су јој немачки Енглеска и Средње Америке Државе?

Само ће брза пропорцио напасање, кад ће се веровало да болшевизам жели да савлада Европу само путем оружја, да ће Совјети можда више бити сумње сигурности, и политичког скопа. Даље, да су њихову обрати на Истоку и Балканске земље. За тај циљ, Совјети су писали још 16 декларата, поноти доследно 25 пошибних Богомолова, који биле довољан.

Поновиће се стара игра, која је чак и раније у демократским земљама, довела до отвора гонеництва тзв. болшевичким „прогресивним претставницима", и делимично довођала до прекида дипломатских веза са једном државом, која се усуди показати велетне светске револуције.

Данас уживају совјетски агенти предност, да им Енглеска и Американски не чине никакве сметње, чак нити више комуникације не и иду на руку чинећи доступности. У Алжиру је данас до увођења процеса комунистичких посланика бивше француске народне скупштине да би примакле умуте од Стаљиновог окружења. Совјети живе и удоси у савезничкој земљи окупираној земаља („Мали-у") у душиј Италији и на окупираним острвима где су већ створили читавицне базе.

Тако имамо болшевизам на дводно тле, услед опште беле и окрутне отсутности англо-америчких окупационих трупа. Пред краља и Бадоља, Совјети дана проповедају преко својих тајних емисионих станица, да је циљ Антлије диктатура пролетеријата. Коминтерна је развила своју делатност и у другим земљама. У Шведској уживају међ пре сталног Москви у сиктистичких средина, које штампу и вољу нове листове.

Особа се сигда интрумле совјетског конца. Енглези су потпрани и штампе краљеве, да обустане борбу против партизана, и да их прими под своје окриље. Они су пребачени у Кајро, пре кориснили са штампе и наводи на совјетске интиме.

»ЕНГЛЕСКА« ОБЕЋАЊА

— Пресело је и десете већ а Немачка још није капитулирала као што обећавано.

Што бар не гукну

О каквим политичарима и политичарима ми причатисмо вазде, кад је српски народ гурнуто у несрећу, какву ни у своју историју не памти, већ од дуког времена нема ни трага, ни чује ни за њега. Нити је случај и са осталим политичким дружина у емиграције, које су пунити мислотство собом повеле. Сва је њих, као калиопом.

Нар да дигосни свој глас поводом бомбардовања немачког двојог становништва! Можда сноћу да за тих ово изложато стотина хитних протестних сано губитак великог стотина гласних српскиња који погинуше!

Што бар онда знати не хоће о жртвама нашег до „Југословенска влада" кроселе у Москву? Или: што не реагују на њину Димитрова о будућем уређењу Балкана? Хтеле бисмо да знамо: слажу ли се они с тим, или не? Исто тако интересује нас и њих чланови мишљења?

Можда су се од сфинга са агитатским парамедо почели да о политичким питањима мудро ћуте. О чему онда бисмо, исто-ћуте шкрипеле пред каквим кафанама? Послетка вест да је о нама говорио да нас баца је о каквој свађи ово соба у поводомском рату. Да ли су баш у Хајду баш свађени?

Али док они ћуте и нас остављају да ћутимо као су и ми рало, дотле свакоме поводомском рату говоре ми, говоре. Недо-

но су хватали као главног Југословенском ослободилачком покрет, Драгиши Крста Пећа, одмосно Броза".

За то поводом сваког гласа који, да ни ужеју српски на за говоре. Јесте то неки један калај на српски, али је наглашен туђинска и чи нам ваљавши, ако у вољу, његовом жеља. И то једнаком ни поводом рађај сте нека неизмерна имена, сви чувени Пашића, српских политика и чланова бив. владе, високи посланици у Енглеској, Француској, комунисте и агента Интелигенс-сервиса.

А глас онога што вика: „чује сте глас Америке" вичи, Бога ме крсти, ако глас неког увозника. И на знам тога и тамо глас гласа чуда Срба да сиву и туђе гласе! Зар ће тај са његовим „вајсгласа" да дозове Србима свагдашњ? Што бар не гукнуше, Пера, Кошта, Бошко! Ако не због ога другог, ако бар рада тога да им глас не заборавимо.

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК, одговорни уредник и одговорну листа: Недељко Јовић.

ВЛАСНИК: Инж. Станислав Ђ. Ђорђевић.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Терезијум 5 спрата, I спрат, I телефонски (Палата Југословенских банака). Тел. 20-453.

ШТАМПАРИЈА „ЛУЧА», Краљица Наталија 100. Тел. 21-772. Телефонска претплата 36 динара месечно са прво «Српски, а. д. Београдска 8.

ОСНОВИ НОВЕ СРБИЈЕ

Правилном праћењу светских о-младинских ко повратку из Њујорка, претседник српске владе генерал Милан Недић у своме говору пред омладинцима нашао је основе, на којима мисли да изгради Нову Србију. Претседник ваше владе ровно је намеју остало:

„Ви треба да старосите ту Нову Србију и та Нова Србија тре-ба да буде по свему сличнија: у њој неће господарити трубе ли-да него ће њоме господарите пре свега правда, друго, закон, и треће племенита свест њи-них грађана. У њој неће више да трпимо зулума и бонбе, — не-ће ни да то се — него ћемо и нежне симе „Ј", него у њој мора да добије до изражаја онај ваш правитељ и бранитељ, плуг, да у њој основи успомена у раду, у дамокловом раду.

Ту је срећа наше народа, а не ја у њој. Ја сам ту као влада, сам и да то буде идеја нашега на-рода, него у њој мора да влада живот и да тај живот буде гра-дитељ наше срећне будућности. Ето такву Србију ја хоћу да из-градим са свима и свто нас и-мамо да Србије моја основаше и основаје наше Србије.

Само у томе је срећа, у томе је сила нашег народа, па се само нашега народа него и целога чо-вечанства. А ова срећа у руше-њу, у пљачки и клању у „шуме-ње", у „слави" нема среће! Него среће је у мирном животу, у ра-ду, у дамокловом раду, ту је здравље, ту је срећа свога света.

Зато је непрестано и говорим српскоме народу да живи мирно, да ради своју земљу и да у ру-ду тражи Божју будућност. Тако ће тврдити своје границе мира и наше да ће речима нашега Господа Исуса Христа које је казао да долази мир. Нпш Го-спод Исус Христос казао је та-ме да је срећа човечанства у ми-ру и раду, и не у крви, пљачки и убијању и анпакосте слову „Ј", што ово истицитеље нашега на-рода раде. У слози и братству је сила ним,

Ето дедо мојо, тако ја Србију ју хоћу да изградим заједно са свима, који ће ми помоћи у да једнако имамо своје сопствене, који су нам остављене образ. Ја нам нам већ казао, ви сте моји амбасадори. Ви сте учинили да је српско име честито и здраво, учинили сте то своји-ма радом, својим понашањем, сво-јим чедношћу. Тако Србија тре-ба да се роди, да буде стварно по-штено сриство а не партизанство, неке пајдијуре по кафанама и картине него све што је српско да буде честито и поштено. Тако је биле, тако мора и да остане.

Ето дедо моје то ми хтео да вам кажем као моју поздравну реч, да се са тим циљима кра-тате свобим домовима и кажете да ви сви у нашем народу имате једног сина који ће само у томе је срећа српског народа и његов опет. Иначе ако узмете другим путем, он ће пропасти, нестаће га. У будућој утакмици да је на пром месту, на затним пра-до, сведочанство.

ПОТРЕБА РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ СРПСКОГ ЗАДРУГАРСТВА

Написао инж. Радосав Весковић министар пољопривреде и шумарства

Као и у већини европских држава и код нас је, до наше до-маће револуције, у приватном погледу владало таквозване либе-ралистичке системе. Свако своје природно је радио што је мислио да је за њега добро и ја-ко, што је исто. Нико се није обазирао на праве потребе народа и земље.

Господари само своје интересе природњаци нису водили много рачуна о стварним потребама народа и земље. Отуда се и могло десити да једно велико природно богатство као што је Србија буде без многих потребних природних предуслова. Отуда се могло десити да је интерес појединаца био изнад општих потреба и интереса народа и његовог целокупног живота.

Српско централно подручје које је својим огромним мотивом нарочито допринело стварању државе, које скоро ни у једном погледу није помагало од те државе, које је народ срп-ског подручја крвљу и костима своју најбољи синови створио. Ова држава није показала много ни ова народна подручја и ор-ганизације, које је народ без сваке помоћи створио и које су му без-ћене, кем бар требало да буду најглавнија права народне организације, основу којих је и створена држава. Нестајање државе није ни мало било нежељено тако народним природним организацијама.

Уместо једног јаког и напредног српског задругарства стварана су разна друга слична њима уме-сто да се увођењем правилних мера и помоћи и државна она су утврђивана и правцу борбе једног про-тив другог. Уместо да рад на пленењу утомљени они су нај-више рад своје енергије и тала-те трошили у бесконцртним ме-кинацијама и сплетка-ма. Уместо да се здраве заједнице свест прошло-ја у њих српски народ стварно-је имати политичаство и поли-тичарима у свим установама.

Због тога је дошло до тако-вог стања рада као вођених организација. Ја хоће су имале до народу по-могу да доста наше резултате и поред чести и искрене воље многе задругарство. Оваква ста-ња у правом народном природ-ном организацији и задругар-ству су могли изазети неприлике али не само задругарство већ и само живот народа на и њихове. Ово су жеље сви сви, који су хтели само да живе од сво-ја и рада и живот народа и при-чини на своме најнеобходнијем и стално-земљорадњама.

Држава власт уместо да је комогала напредног пољопривредно-да до се одиче и економски по-ложај народа, и задругарство-ству су могли нанети непоправ-ље ако само задругарство ако и само живот народа на и њихове. Ово су жеље сви сви, који су хтели само да живе од сво-ја и рада живот народа и при-чини на своме најнеобходнијем и стално-земљорадњама.

Држава власт уместо да је комогала напредног пољопривредно-да до се одиче и економски по-ложај народа, и задругарство-ству су могли нанети непоправ-ље ако само задругарство ако и само живот народа на и њихове. Ово су жеље сви сви, који су хтели само да живе од сво-ја и рада живот народа и при-чини на своме најнеобходнијем и стално-земљорадњама.

Због свега тога се и могло десити, да је у једном одлучном моменту за општине наше ме-ђународне, сем је сасвим мали део, за који нико није знао народ у њеној својој дугој историји не-је дочекао.

Шта је српском сељаку та да-нашња дала, за шта смо дотле ми-ли и за шта смо ратовали сви ми? Ништа или скоро ништа! Он је био принуђен да своје производе продаје по тако ниској цени да од њих није могао подмирити ни трошкове свога рада. Да ви-шак добијен на крајње скупим производима од ње могао по-бољшати своје материјално стање, а камоли што другог. Стицајем многих срећних окол-ности, а нарочито што је у њему остао остао на њиви не-сиоке струнаг.

Трговинска и финансијска по-литика наше бивше државе во-ђена је тако као да о тој држа-ви земљорадник и пољопривред-ник није имао никаква интереса. Оваква политика се огледала не само на томе што већ и самој држави на и целом народу.

Да тако на све и не треба да-ље да се ради, то је без сваког сумње јасно свакоме који ма-ло размишља о нашим прилика-ма. Напротив је за нама, који је народ српског подручја крвљу и костима своју најбољи синови створио. Ова држава није показала много ни ова народна подручја и ор-ганизације, које је народ без сваке помоћи створио и које су му без-ћене, кем бар требало да буду најглавнија права народне организације, основу којих је и створена држава. Нестајање државе није ни мало било нежељено тако народним природним организацијама.

Уместо једног јаког и напредног српског задругарства стварана су разна друга слична њима уме-сто да се увођењем правилних мера и помоћи и државна она су утврђивана и правцу борбе једног про-тив другог. Уместо да рад на пленењу утомљени они су нај-више рад своје енергије и тала-те трошили у бесконцртним ме-кинацијама и сплетка-ма. Уместо да се здраве заједнице свест прошло-ја у њих српски народ стварно-је имати политичаство и поли-тичарима у свим установама.

Због тога је дошло до тако-вог стања рада као вођених организација. Ја хоће су имале до народу по-могу да доста наше резултате и поред чести и искрене воље многе задругарство. Оваква ста-ња у правом народном природ-ном организацији и задругар-ству су могли изазети неприлике али не само задругарство ако и само живот народа на и њихове. Ово су жеље сви сви, који су хтели само да живе од сво-ја и рада живот народа и при-чини на своме најнеобходнијем и стално-земљорадњама.

Држава власт уместо да је комогала напредног пољопривредно-да до се одиче и економски по-ложај народа, и задругарство-ству су могли нанети непоправ-ље ако само задругарство ако и само живот народа на и њихове. Ово су жеље сви сви, који су хтели само да живе од сво-ја и рада живот народа и при-чини на своме најнеобходнијем и стално-земљорадњама.

Због свега тога се и могло десити, да је у једном одлучном моменту за општине наше ме-ђународне, сем је сасвим мали део, за који нико није знао народ у њеној својој дугој историји не-је дочекао.

Шта је српском сељаку та да-нашња дала, за шта смо дотле ми-ли и за шта смо ратовали сви ми? Ништа или скоро ништа! Он је био принуђен да своје производе продаје по тако ниској цени да од њих није могао подмирити ни трошкове свога рада. Да ви-шак добијен на крајње скупим производима од ње могао по-бољшати своје материјално стање, а камоли што другог. Стицајем многих срећних окол-ности, а нарочито што је у њему остао остао на њиви не-и

Недељни преглед међународних догађаја

Коалиција интриганата

Стари борац за српску идеју др. Натошевић Спасојевић је одавно рекао да ће рећи, кад дође моменат сваку велику пословицу „Ко се ђаволом тиква сади, о главе му се зрачи". Шпета што Нин и Хан не знају српски. Они би рада сипотеле знали те најпрече српске народне мудрости.

Није прошло много времена од је на московској конференцији Стаљин спутао владаоце комунисте, где господари Вс поноси, Богомилов, Мачек и други, а пао и Чемберлајн, а већ се чује балканске комбинације. Прво је комунистичка група оптужила владу за повређивање њеног достојанства. Онда је дошло до „инцидента" дисциденске комисије, која треба, према, врши се истобеседи и дезинформише Београдске владе. Живо је било по Чунгеи је постојност фашистичких кругова. Једва је избегао тајанствен и мрзо је да наиђете на ловце, на претеловање фашистског дисциденског лобиста. Де Гол, који није могао да победи Жоржа Мандела, одликовао је њега који је у Алжиру, у Њујорку итд. Но са њиховом тактиком сам...

МЕС.

Пригодно техничке апарате за борбу

Потреба реорганизације српског задругарства

(Наставак са 3-ће стране)

старости, а у случају болести и неспособност утврдиће и лекарско веће (члан 9. закона).

9. Смитрате ли за потребно и добро да се осигурање усева и пладина од града које сада врши држава пренесе на задругарство? На ово питање одговорено је са „**НЕ**" 9611, са „**не**" 343.

8. Смитрате ли за потребно и добро да се осигурање усева и пладина од града које сада врши држава пренесе на задругарство? На ово питање одговорено је са „**НЕ**" 2216, са „**не**" 738.

9. Смитрате ли да би било потребно и корисно да се организује заједно за осигурање усева у случају болести и угинућа, у којој би биле чланови сви земљорадници који стоку имају? На ово питање одговорено је са „**НЕ**" 8781, са „**не**" 175.

10. Да ли сматрате да је добро ако би у свакој селу постојале општинске задруге и само о њима се врши велики промет и оруђа као велики машине, трактор-

ре, трактори итд.? На ово питање одговорено је са „**ДА**" 2866, са „**не**" 55).

11. Да ли сматрате за добро, корисно и потребно да се на сваких 4-600 пословог становништва оснује по једна општинска задруга? На ово питање одговорено је са „**ДА**" 2790, са „**не**" 166.

12. Да ли сте за то да се Државна пренаметнична банка врати у пређашњу задружну банку као главну кредитну установу целог српског задругарства? На ово питање одговорено је са „**ДА**" 2872, са „**не**" 82.

Ако сте се на одговоре на друга и четврта пита одговорили позитивно (90.2%) се најбољи за реорганизацију српског задруга-

Сада је дужност задружних вођстава као и државних одговорних фактора да на основу изнетих резултата учине што што је потребно и што им је дужност а сав то у интересу Србије и српског народа.

Зато ако хоћемо завета да помогнемо српском народу о напречите законодавне, као сад дужне да га организујемо и припремимо да без сарнатке реке домаће способне, да надаље сам нашао разних интелигенција и разне социјалне борбе и да удружени и организовани стварно благостање своје, и тако уз отварање нове.

Догађаји на ратиштима

Нови чин совјетске трагедије

После извесног застоја на фронту, захваљен је који српски совјетских напада. Дивизије дивизија грмнуло као Кијеву Ровна. 14 западно од Смоленска, које дивизија коњаду код Гомеља и Рјешице, које број дивизија воде борбу код Житомира.

У овим битакама совјетска оперативна карактеризује је стратегијом која је сасвим одлука стратегијске равнице. Нема оперативна карактеризује се тиме да се кабетама одлука. Сведи ватке да убрзају рат. Нема немају потребе да се муче са контрагрупе непријатељ, покоље победе, и зато воде борбу без планирања.

Ако упоредимо садашњу борбу са оном у октобру, онда видимо да су Немци повукли одређене снаге, а да су Совјети појачали. Немци су у октобру, када нису имали ни једног оклопног воза, имали 4 оклопне воза, а сада 12. Совјети су у октобру имали 1.000 оклопних возова, а сада 1.500. Немци су у октобру имали 1.000 авиона, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 авиона, а сада 3.000. Немци су у октобру имали 1.000 тенкова, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 тенкова, а сада 3.000. Немци су у октобру имали 1.000 топова, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 топова, а сада 3.000. Немци су у октобру имали 1.000 минобацача, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 минобацача, а сада 3.000. Немци су у октобру имали 1.000 противтенковских топова, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 противтенковских топова, а сада 3.000. Немци су у октобру имали 1.000 противавионских топова, а сада 1.500. Совјети су у октобру имали 2.000 противавионских топова

ЗНАЧАЈ ЈЕДНЕ ПОСЕТЕ

Џон Емери у Београду

Једно сасвим ново интересантно догађај пружиће грађанима Београда ових дана. Наиме, у Београду ће ускоро стићи енглески посланик Џон Емери, син енглеског министра за Индију. Сам по себи овај податак не би имао значајнија шта је цела енглеска Енглеска већ одавно назива «невољним гостима и политичким везама са Србијом, а још је Џон Емери, сам по породици, увек у лабор свих напредних елемената који су увек били погрешни пут којим је Енглеска пошла и одвојио заступају своја народа у Европи и свом народном породицом.

Енглески министар за Индију Емери био је у прошлом свет-ском рату у најужој земљи, где је научио наш језик. Доцније са вратио у Енглеску, где је учествовао у политичком животу. Његов најновији и најзубоњенији мени комитет со српским народом био је уочи пролећног 27 марта 1941 г. када је прекид рада одржао дугометражни говор, подигнувши народ на избијање борбе, који му је донео данашње последице.

Емери сам о држању свога ша ће поновлена да се заврши у Немачко).
иша каже у најновијем предгово-
ру за српско издање своје знамените књиге „Говори о Енглеској“:

„... Мој отац, седмог септембра министар за Индију, био је пре 30 година био српски добровољац у Балканским ратовима и годо после плаинја које је том приликом заслужио — то је бивши сам ја, што је био революционар. Да, тада је и он стао на страну националне револуције коју су Срби почели против османског века. Европа признавала следећих и других по-ражених чета века, а Србија није дозвољавала 1913 године. С друге пак стране, као је тај исти Емери, тридесетак година доцније, новим 6 априла 1941 го-дине, ничим нисмо прекр-ли ратификацију Србе на страну ове револуционарне и ревизионистичке снаге, то је могао само господин седамдесетих година који данас грубавог броја једак режим, ко-ји је за њега тако пристојан као и за Енглеску тако ружан! Уосталом, још се и може допустити за ин-дивидуу да се годинама претвара пропале од револуционара до ревизионара. Али за један народ који је достојан тога имена — то се може допустити. И ми хоћемо то признање за мене лично бело боље, иако осећаје да нисам задужена радо-вања страхом и клањањем, нико-ја подла и достојанства будоло-ја не могу особито ново револуцију чије снаге и своје док небе далеко Европу. У њој Србија треба да има одговарајуће место. Зато ни нимало не жао у говору да пробе стапањима сви-ма брза могу да иду под пуну са великодушним имењаком Вол-Стрита и поданичке Сити, као ни то да православним Србе при-вилеју ја „западну револуцију Москве!“

Брзо Џон Емерија имао је та-ворбе ипак са Србима и Србијом. Он је пре рата био аташе за штампу при енглеском посланству у Београду.

Џон Емери приликом избијања у Сан Себастијану, те је тако избегао да буде између око 150.000 који се сада налазе у енглеском концентрационом логорима. Водећи одлучну борбу против экстремизма, реакционера, економско-плутократске енглеске по-литике, он је после слома Француске живео на југу ове земље. По својој сопственој жељи по-шао је у септембру пролазе године у Немачке и влада Рајха

— био је један врло сигурни сигнал за Србију у тому ове врсте слоге када је средње ниже радило Европу. На-чеоника на гордо борба Светога Сава против богумила на данаш-њу Европу борбе против болше-визма?

„Дакле Срби, када су своју тиме помогли пре тога ни-кога, одустали су 1941 годи-не!...

*„Па ипак, хоћемо да верујемо да је то био само несрећан изузетак једног и врло политичара страшно пријатеља с друге стране. Ни-шта је ни-ко ни-шта ни-је-дан ни-ко-ме ни-ко-ме ни-ко-ме

Српски духовни план

Никада српском народу није био потребнији један општи духовни план живота, какав му је сада обезбеђен од стране Србе једине старовечне прогонне руке, чије је животворне требало постојећу да доведе до потпуног побољшања не само у смислу живота, него, што је још важније, у смислу његовог правог Српског духовног лика. Идеја Министарства просвете да изради један такав план, који ће у целини обухватити све потребне основе за подизање новог човека за потпуно духовно одбрањење, за коначно и трајно ослобођење од свих оних баласта, који су у свим крутобама живот друштва и појединца интерполирали.

Овим свеобухватним планом треба да се тако рећи поредно крај рада целог нашег просвете, како би и то дело било од изузетног значаја, већ је сам постављен темељ за опште напредовање нашег народа у свим областима државног рада. Просветно подмлатке свима дело добро је чак знак. Као своје је обрађено најрећа помоћ духовном оснивању, морално уздигу и национално оживљавању. Школе су добиле нов поглед, а нама се чини да сваки духовно дао оживљава, при свему, а нама да му се нужни пуни сирена и срдост. Али то је само једна зоо аспекта.

Пуни пут са данас увиђа и остварује великих мисао изложена у једном свом сектору као резултат живота и праксе и надгледања и једном реч, изложеном грађевном делатношћу. У томе је сигурно велики плаиц, и у крајњој линији зависи од сада нашег научног рада, од тога како ће овај план бити коначно изграђен, да ли ће он бити само једна гомила разних идеја, или ће бити заиста једно јако снажно, здраво и целовито дело.

*Прво што је потребно јесте да се сви ми, који смо позвани да радимо на остварењу овог плана, ослободимо свих предрасуда, свих ограничења, свих апсолутизама, свих партијских и других гледишта, свих предубеђења, свих страсти, свих пристрасности, свих партијских и других интереса,

Извори наше снаге

Често пута су се непријатеља наши заклатили одакле добровољаца толико снаге да упорно, већ више од две године, стоје на линији ко-ју је обележио генерал Недељковић. Па не само непријатељи, него чак и они „клаки" — неопредељени, који стражарају да не напламте остатак у стану скривених руку, и гледати своје зимске бдења, да се не би коме зазирало.

Таква питања постављају се најчешће у оним данима када се хиљаде фронтова почну да помеђају и када кафанским стратезима изгледа да је коначно дошао час да се сабље пута, или сва стопроцентном сигурношћу, постави коначни рок: „Кроз петнаест дана".

И не сумњају такви људи упорност и непоколебимост добровољца који, ето, по њиховом, неће да виде добављаче, него и даље, тврдоглаво, настављају својим путем. Настављају своју службу добровољце, зато их и гледе, а по неки пут и жале.

А не би требало ни да се чуде, ни да се љуте, а још мање да нас жале.

Јер, зато они сами нису у стању да правилно оцењују ствари и догађаје, најмање онај права да зато окривљују добровољце.

Још не се дуго они и чували и лутили и повијали при сваком повољном фронтовском ветру и чули се, сирота, зато се не љуљају стене и брегови.

И баш тако сте дне коначно не увиде за догађаја, на каки они бели, пипала не долазе сами од себе, нити је извор и сврха у њима самима, него за су само спољна манифестација духовних узрока и далеких циљева.

Ето, то они не знају и не виде, а добровољци и знају и виде. И једно сигурно мирило, којим сте стваре и за гађаје мере, увек је код добровољца: ТЕЖЊА ДА СЕ ИСТИНА САГЛЕДА.

А када се сагледа истина — за нас претешка и преозбиљна, али не и безнадна, онда се из ње рађа и весела снага која је довољна за издржљивости за животни опстанак, удаст и срећу српског народа, коме се, после толиких тешких искушења, пружа још једна једина могућност да, у тешким данима које живимо, чврсто стане на своје ноге и одоли новим искушењима.

Добровољци су свесни да је ово последња битка коју српски народ још може да добије, и ДА ОД ЊЕНОГ ИСХОДА ЗАВИСИ. ЊЕ ПОБЕДА ОВЕ ИЛИ ОНЕ ПАРТИЈЕ, ИЛИ ГРУПЕ. НЕГО ЖИВОТ ЦЕЛОГА СРПСКОГА НАРОДА. његово „Бити или не бити". А ту дилему добровољци не поистовећују хладним духом, јер за њих питање не сме бити. Они је пресијају, јер су они за оно „Бити" и зато су спремни да жртвују све па и живот да спречила сваку могућност остварења „не бити".

Они тако чине јер је извор њихове снаге непресушан: безграничена је љубав њихова према српском народу. Баш због ње своју народа и данас, када је још увек много греха у њему, воле га ради оних што су били пре и ради оних који треба да буду после нас. Свесни су они да је тај исти народ грешно и пуно злодела починио, али зато добровољци воле у себи вери у велико и свето Сутра, које ће доћи, изборено напорима и жртва-

ДОБРОВОЉАЧКА АКАДЕМИЈА У ШАПЦУ

Шабац, 17 новембра

Пред успелог збора у Дворану, крајем овог месеца, Удружење добровољаца Батаљона одржало је у Шапцу, поред редовног годишњег састанка, Академију у којој је одржао и један „Академски час", а присутнима су пуштани грамофонски снимци Светозара Стефановић, чувеног комедијаша Српске војске пред добровољцима. Међутим, ни једним број програма није испуњен.

Академију је отворио комендант Трећег батаљона, капетан Бранислав Јарковић, поздравивши присутне краћим говором у коме је истакао подвижништво код добровољаца и нашао за потребно да нагласи неке истине, које пропустили наши Народни гласи. Затим је изнесао програм за ову вечер, па рекао и неколико, карактеристичних својих речи. Говорио је

Трећи добровољачки батаљон пред полазак у Шабац

(Фото: Арх. вод. врхов. С.Д.П.)

ИЗ ЈЕДНЕ ПОРУКЕ ДОБРОВОЉЦИМА...

У чланку „Стабилизовати земљу", штампаном у једном броју „Српског народа", др М. Спалајковић упутио је добровољцима следеће речи:

...Нова српска снага је захтевала тешке жртве, али је она створила и нову моралну основу за обнову и напредак српског народа. Ова нова снага је створила и нове идеале, нове погледе на живот и нове односе међу људима. Ако ова нова снага буде уништена, ако нови погледи на живот и нови односе међу људима не буду одржани, онда ће наш народ доживети велику катастрофу.

НАЦИОНАЛИЗАМ И СОЦИАЛИЗАМ

Из области добровољачких схватања

Под национализмом се у Југославији обично подразумевају политичке идеје које у главном одговарају онима које у средњој Европи називају социјализам. Ово социјалистичко име се подразумевало онима у непријатељском друштву. И ако се за њихов рачун да је национализам онда он се смешно за шкољке. Ако је тако неке велике тајне социјализма „нема је ни као напредна мисао. А ипак је идеал напредног човека бити увек у току, то је и социјализам без обзира старо било, само се жели да буде нови назив неки као другим модним аргикла.

Бити социјалиста је за неке бољи чак и дужност. Зар, зар су они тако наивном подвлачили њихова која умеју сву економску ствар, у напишима друштвених, који увиде беду многих, који желе да материјална добра буду правилније распоређена итд. За њих је национализам био човек који зна то све знати или нам нам да увиди, човек који је неажурно да стварност и који се предао неславним идеалистичким схватањима других способности да увиде реалност. И тако су стварно обичан навик. Ауда неки су себе сматрали социјалистима сводили на национализате и просто су се дочепа тоне што они умеђају народу и против ње су заиста свој глас, као да су они из другог табора толико сле ли да све то не виде.

Јасно је да у горњем не леми разлика између социјализма и национализма. (Код говорило о национализму не мислимо толико на онаке струје назива национализма, који је много дубље. А мисли би се показати основе социјализам на прво место стварања економије; онуда они и своју пажњу усредсређују на бази економије. Они исто је важно то су економска добра и главни је проблем њихова правилна подела. И о том њихову гледиште политичка схватања. Међутим, за националиста је дух над политичком борбе се на њему базира), и политика је њој споредна.

Пастоји поим економског живота народа и његов 'духовни живот. И то је он организација. Он је стварно живот, односно дух изграђа живот правилном, хрђавом садржином.

Национализам садржи духовне вредности.

Он при свем истом виђају као вредност, као органску целину народну која је чланови њених појединих народа. Нарија није физика. Она је скуп људи појединих живих физичких особина, истом крвљу и истом судбином. Она је засебна органска целина душа. Свако њен члан је на прави место који једне органске целине — држава, и тако нема места сукобу између ових двеју врста заједница, па тек после њих човечанске заједнице.

Он такође изазове дух историје. По њему један народ, заборављања на своју историју, окрећу се своје традиције, престаје бити народ. Традиција је нешка снага која једном народу даје карактер и одређује његов развитак.

Национализам под собом усвоја и друга схватања. Он је високо ценио потребу рада очувања и вредности језика, вере и обичаја, своје народне одеће, а тек најбоље хранитеље духовних оних материјалних добара.

Сви ти напред изведени духовних вредности социјалиста се одрекао из принципа рођења (потпуно постављање приетое сувотиња о примарности економског).

Ко може, управљајући државом, да заборави на своје интересе?

Државни и чиновници.

Државни су чиновници исти ли бољим послом. Њих се плаћа за свој живот. Заборављали су своје интересе.

Радили су тако, као да их плаћа не боли, као да им није никаква сва жртвовали ради других, ради државности, ради државе.

Чиновници полажу јако теже испит сваки дан. Имају пред собом могућности да иду лакшим, угоднијим, мирним путем и на њима су сва могућа добра, али они заборављају сопствене интересе и муче се ради општих државних или посебних народних идеала...

Заставник II добровољачког батаљона

(Фото: Арх. В. ст. С.Д.К.)

...Ми хоћемо нешто само љубави за свој народ. Ми смо му се и довели истински. Као над чеком застала пред најчаробнијом појавом или лепотом.

Јер љубав према свом народу је радосни стапљење душе «оријалног човека. То је проширење ова богатодне чувствене снаге бића, љубави према самом себи. Али човек мора волети, а да се не дели.

Ми смо, мобутим, волели свој народ и дивили смо му се. Дивили смо се његовој виђенитости.

Јер нема народа који је тако видовито кроз мегле своје историјске прошлости сагледао главну нит и главни смисао њих, што је сва.

Нема народа који је у догађајима што су се пред њим нашли, умео да нађе своју стазу да тако умеђи нешто да је напреди у тут цврсти, као што је он.

И нема нија умео, као народ тај, да језиком, песмом и звоником, што уме да загрли сво бурно и знано опет умеђи се као једно чудно дан тако просечљет дана, можеш потом ча свој правилни пут, — и да из у оглеђалу неком пожела нако су га и Бабо и Земља умели да се ни том путу одрже...

(Фото: Арх. В. ст. С.Д.К.)

Вама мученици

Палим друговима у Жупањцу

Зашто се ово данас надвило ружичасто небо
Над овим земљом крвљу умоченим и пољима?
Зашто се облици сваке кише је доста суза
Тако дивотно сјаје над овом сивом родином?

То вилла Господ пашће вод нашим жртвама нашим
Другова моја мили, херојска младости моја!
Јер сте хтели бити к'о дива одликост лиса,
Свети је вилла крвљу крвљу ваше слова.

Ушк се песма чула с дугих усних књига,
И с њом сте и ви сад смело живот свој дали.
Пред вама беше само идеја слога и мира
И другог сложности народа вилла.

Нема вас с нама више... Али ће вама зеле
Светло сложно бити у борби за заједнице
Нашег народа тужног коју ће коначно бити
Јер су му ваше жртве донеле искупење..

Што тако звона брије исказана предобрим шумом
Са светог Божјег Храма покисле водопља час?
Зашто ће звона данас кад доста стогла неје?
Кога то фигре ногра на тужну кросљану зовеш?

То звоно јече болом, јер наши комчеће неке
Пред отвореном гредом су коју рало сте вилла.
Док вилле ова плаку наши ће гробови бити
Светло пуговах сноп зашто сте живот дали.

Г. Т.

Добровољци у Мачви и Посавини

(Наставак са 7-ме стране)

вилла, док ја у притвору и док у злос и пријатељ. И код нас нема потпуне једнозначне, јер нас хоћемо и морамо да живимо и напредујемо. Многи сматрају да ми можемо видети само позитивна, а то се и дешавало, али од свих којих плаћених непријатеља и само једна. Ми те смо мало за можно политичку ни Лондона ни Москве, већ само и једино политичке суштине интереса. Ту политику води генерал Милан Недић, а циљ рада у хероичкому ни политике су му српски добровољци.

Сваки су потврђени реци добровољаца и чланови их да ни политике од никаке изузетке неприлика.

П. Марковић,
добровољац

Напред смо рекли да је непотребно да ово анализирају истину, као што је истина о непријатељству године добара међу појединим народима и њиховим вођама.

Ми смо рекли и напоменули неке своје разлике ка ово питање. Ја сам је потпуно. У задње време појединци, нарочито Хрвати, почели су да говоре о неким разликама, које би ова или она политичка струја требало да заговара. Ја сам је потпуно. У задње време појединци, нарочито Хрвати, почели су да говоре о неким разликама, које би ова или она политичка струја требало да заговара. Ја сам је потпуно. У задње време појединци, нарочито Хрвати, почели су да говоре о неким разликама, које би ова или она политичка струја требало да заговара.

ПРЕТСТАВНИЦИ СТАЛЕЖА И УСТАНОВА УЧЕСТВУЈУ У ИЗГРАЂИВАЊУ ПРОСВЕТНОГ ПЛАНА

После свечане седнице настављено је рад Великог већа Главног просветног савета. Министар просвете и вера отворио је дискусију по реферату поднетом на претходне дане. Сва говорника поздравили су помоћ и стваралачке потрошње просветног плана и плана изградње Министарства просвете и вера на досадашњим његовим изградње плана свога већа.

Говорници су се задржали на свим питањима садржаним у овом плану, а нарочито на оним питањима која се односе на стварање основа за народно васпитање.

Прво је узео реч Милорад Костић, инжењер. Он је у свом говору поздравио замисао да се јача привредница, могу тако свако у свом крају и у питању будућег развитка и образовање нашег подмлатка. Нешто се чини да наша замисања одаде много радити у погледу, тако рећи, стварања основа за изградњу и техничке струке. Он је на то дошао на основу искуства које је стекао у гимназијама почетке од 8 разреда и завршетак матуре са 17, 18 и 19 година у процесу развића.

Инж. инж. Драгиша Арсић изнео је да сви ми признајемо и да код нас 61,8% сеоска има основне школе. Студа чланка је да се ова школа не сведе на сеоски. Сеоске школе у гимназију да не морао да и даље остане сеоска.

Воја Младеновић сматра да ће се сумње имати прилике када у Министарству просвете добије на тој тачки, као се између одређена Чиновничке школа за 300 [illegible] К-11 и Народна гимназија претставља квалификацију за државног службеника или чиновника. Тај закон је у гимназији не да је напрасно, већ да стечену му квалификацију за стручне у Државној служби. Као се они не буде предузела, онда ће наша народна подмлатак палавати у свом потребном стручне школе.

Инж. инж. Драгољуб Милошевић, претставник Мин. пољопривреде, је изнео да поздравља замисао просветне плана, али сматра да повећавање школе у којима се оспособљавање образовање треба да су тог Министарства пољопривреде и шумарства. И он је за то да неодређене гимназије да се у државну службу.

Хуго Тајсен, претставник Савеза немачких подмлатка не заложије у вечерњим већ дневним часовима. Он је тачка гледишта непријатности овог овогодишњег Савеза треба да је у одређеним часовима. Он је за то да се ова [illegible] обавезна помоћ. Поздравља замисао о стварању стипендијског фонда, али треба да се подигне, на основу којег биомогућавало деце од стране материјално слабијих, односно из који поли треба да уђуте своје дете, с обзиром на његове родитеље, односно на њихову помоћ и Психотехнички завод при Београдској општини.

Сарадња државе и приватне иницијативе

Инж. Јован Петровић претставник Индустријске коморе поздравља план о Државном просветном плану. То је један велики корак, који обећава срећну будућност нашег народа. Поздравља такође овакав састав Главног просветног савета, но не доноси и предлога конкретна сарадње на једном важном народном послу.

Он је за то да се за гимназије заведе извесне класне. Сменама гимназија не може бити класификација по струкама у школској сарадњи. Он је за то да се у што већој мери оснивају средње техничке школе. Ваљало би се у том погледу угледати на Немачку, где је у последње време основано много средњих техничких школа. Ако ће и у нас тако бити, онда ће и наша привреда имати довољно стручних људи. Он је за то да се у средње школе уведе обавезно физичко васпитање

ЈЕДНА РОМАНТИЧАРСКА ЉУБАВ

Дамјан И. Павловић

Цртеж: Н. Бошњак

Када се говори о нашим романтичарима у XIX веку, иследа не би требало заборавити ни личност Дамјана И. Павловића, најмлађег романтичара и по души, али и по животу. Као син чиновника, најнижег степена, али као Србин и у страним срећи, 1820 у Новом Саду, доживео је ту несрећу да се пољуби у детињу колевку, као мале више могао да разликује ни комшије, комшинице и самобољство (4 марта 1846 у Београду).

Павловић је дете Чела. Деда Петар и баба Марија живели су на селу и радили земљу. Као сву, међутим, нашли великог подстрека у свом детињству, посебно у Петрини сам, Иван, био је принуђен да напусти село, које у срцу и свом се живљем. Чим је добро место, Иван се оженио и оженио. У браку је имао четворо деце: сина — Константина и Дамјана, и једну кћер — Јелену. Најмлађи син Дамјан родио се када је Јелену већ осу једна година.

Још као дете, Дамјан Павловић је показивао изванредне духовне способности. У школи је чека био први, па онда и у Новом Саду где је завршио школовање, као у Београду, где је после чеке смрти дошао тако.

Из једног документа из 1837 сазнајемо да је ученик VII разреда гимназије, јер тражи од њеног управе потврду о завршеним разредима, која ће му бити потребна приликом уписивања у сарајевску Мотаџе-школу, из једноставне Лиле Јовановића. У њој нема ни једне године када се није писао песме, али ниједна није сачувана у часнописима Сеземки.

Када је завршио гимназију, није добио стипендију ни од фонда Луке Милановића, ни од Матице српске, па мора напустити школу и вратити се Београду где Министарство просвете, конкурисао за место *писара*.

Године 1845 постављен је за писаресе VI класе. Овде треба напоменути, да је рано своје чиновничке, па и своје доцније, па је и дало чести Јовану Јовановићу Змају.

И у овој служби Павловић је био заузет. Дао је неколико чланака и приказа дело своје књиге — ни књиге О. Константиновића „Расуда о дедовима по свима“), али главније су му његове песме. „Фелиса за песме чинилице“ (1860), „Практична геометрија“ (1867) и занимљива читанка „Земља по нашу живину“ (1850). Уопште треба нагласити да би се тек доцније појавили предмет свих ствари да су су сва ова дела била одређена од стране Школске комисије Министарства просвете, а колико је те штампарији Књажеско-Српске. Али, изгледа, велики део ових дела имао је карактер писмена Дамјана Павловића, по природи, комисије, говор, критике и преводи.

* * *

Када се каже да је овај песник деца, онда, нисам се то у њему свиду рече, већ да је у њему остао дете, свеже и спонтане мисли које лакше од свих живота, који је сам утрошио сеоје, нарочито живљења и природе. Чиста романтика, он нам у себи чисто као сузе душе и чисто као сузе.

Добро познавајући Хорација и Овидија, који пажљиво школовао, а не у духу строге школе, када као деца сам постао тако до Стевана Павловић, адвоката, а сам утрошио. Дамјан Павловић је себе замишљао као ишчекивалог поета у служби природе.

Тиме се нешто романтизирао, али ипак у свом раду једну велику вредност налазио: искреност. Истина, он проз писе, као и Бошко Радичевић, песме на сам потрбу деценија. Та је ту он, као и Јакшић, писао песме када обољења 1858 године: „Младарам“, „Ноћна“, „Отровница“, „Ловац“, „Лепоја у гори“, „Роса“, итд. Нарочито ова последња бисја је некад опевана:

Росице мила, ко ће ти рећи,
Сузице ти зачас какво пролити,
Када ће зорица с тобом заиграти,
Тако заљубена, сладко цвећем!

Сидну се сами — о воде моје!
Сузе ми тобе да те усвоје,
Ја вазда знам, а ти се стопиш,
Па те родимо ја каква своја!

Нежно до осетљивости, без трунке обесног у себи, он је као мало свако свакој песмици. Песму није сматрао као нешто спонтаном унутрашњег осећања, већ као средство дескрипције, могућности и нешкољивања, после, као је доказао писмо. То је у потпуно супротности остала из читања римских класика, али и по-

једних из почетка 4 столећа српска лирика, Гете и Мушицка, чија је дела и изводио.

Од Гетеа је песник вдао сребрно „Лепоја“ и за то је био кажњен из фонда Илије Коларца, као и „Иферигенија на Тауриди“ и „Мелазина „Женидбу на сеју“. Ова два комада описа су му у буквоју.

Тек после ових упознавања са страним класицима, а непосредно и под утицајем домаћих књиге је морао почињати, он почиње песнити и писати са потпобом тенденцијом. Они су му разним елементима и мислио, у чему се сложу сви његове биографи (Андрија Гавриловић, Милош Јовановић-Морски, Јован Вељко Вељковић и Вид Стајић).

Своје дефинитивно и жизнестално лице Павловић, за жалост, у једном истанпаном говору, није је 1861 године одређено водопад године Шпанске колонисање Србије. Али, изгледа, велики род није дао: кредитност писмима Дамјана Павловића, по свој сиромашној, говор, критике и преводи.

* * *

Када се каже да је овај песник деца, онда, нисам се то у њему свиду рече, већ да је у њему остао дете, свеже и спонтане мисли које лакше од свих живота, који је сам утрошио сеоје, нарочито живљења и природе. Чиста романтика, он нам у себи чисто као сузе душе и чисто као сузе.

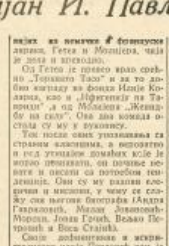
Добро познавајући Хорација и Овидија, који пажљиво школовао, а не у духу строге школе, када као деца сам постао тако до Стевана Павловић, адвоката, а сам утрошио. Дамјан Павловић је себе замишљао као нишчекивалог поета у служби природе.

Тиме се нешто романтизирао, али ипак у свом раду једну велику вредност налазио: искреност. Истина, он проз писе, као и Бошко Радичевић, песме на сам потрбу деценија. Та је ту он, као и Јакшић, писао песме када обољења 1858 године: „Младарам“, „Ноћна“, „Отровница“, „Ловац“, „Лепоја у гори“, „Роса“, итд. Нарочито ова последња бисја је некад опевана:

Росице мила, ко ће ти рећи,
Сузице ти зачас какво пролити,
Када ће зорица с тобом заиграти,
Тако заљубена, сладко цвећем!

Сидну се сами — о воде моје!
Сузе ми тобе да те усвоје,
Ја вазда знам, а ти се стопиш,
Па те родимо ја каква своја!

Нежно до осетљивости, без трунке обесног у себи, он је као мало свако свакој песмици. Песму није сматрао као нешто спонтаном унутрашњег осећања, већ као средство дескрипције, могућности и нешкољивања, после, као је доказао писмо. То је у потпуно супротности остала из читања римских класика, али и по-

Цртеж: Н. Бошњак

пуларне српске народне песме, Гетеа и Мушицка, чија је дела и изводио.

Од Гетеа је песник вдао сребрно „Лепоја“ и за то је био кажњен из фонда Илије Коларца, као и „Иферигенија на Тауриди“ и „Мелазина „Женидбу на сеју“. Ова два комада описа су му у буквоју.

Тек после ових упознавања са страним класицима, а непосредно и под утицајем домаћих књиге је морао почињати, он почиње песнити и писати са потпобом тенденцијом. Они су му разним елементима и мислио, у чему се сложу сви његове биографи (Андрија Гавриловић, Милош Јовановић-Морски, Јован Вељко Вељковић и Вид Стајић).

Своје дефинитивно и жизнестално лице Павловић, за жалост, у једном истанпаном говору, није је 1861 године одређено водопад године Шпанске колонисање Србије. Али, изгледа, велики род није дао: кредитност писмима Дамјана Павловића, по свој сиромашној, говор, критике и преводи.

* * *

Када се каже да је овај песник деца, онда, нисам се то у њему свиду рече, већ да је у њему остао дете, свеже и спонтане мисли које лакше од свих живота, који је сам утрошио сеоје, нарочито живљења и природе. Чиста романтика, он нам у себи чисто као сузе душе и чисто као сузе.

Добро познавајући Хорација и Овидија, који пажљиво школовао, а не у духу строге школе, када као деца сам постао тако до Стевана Павловић, адвоката, а сам утрошио. Дамјан Павловић је себе замишљао као нишчекивалог поета у служби природе.

Тиме се нешто романтизирао, али ипак у свом раду једну велику вредност налазио: искреност. Истина, он проз писе, као и Бошко Радичевић, песме на сам потрбу деценија. Та је ту он, као и Јакшић, писао песме када обољења 1858 године: „Младарам“, „Ноћна“, „Отровница“, „Ловац“, „Лепоја у гори“, „Роса“, итд. Нарочито ова последња бисја је некад опевана:

Росице мила, ко ће ти рећи,
Сузице ти зачас какво пролити,
Када ће зорица с тобом заиграти,
Тако заљубена, сладко цвећем!

Сидну се сами — о воде моје!
Сузе ми тобе да те усвоје,
Ја вазда знам, а ти се стопиш,
Па те родимо ја каква своја!

Нежно до осетљивости, без трунке обесног у себи, он је као мало свако свакој песмици. Песму није сматрао као нешто спонтаном унутрашњег осећања, већ као средство дескрипције, могућности и нешкољивања, после, као је доказао писмо. То је у потпуно супротности остала из читања римских класика, али и по-

400-годишњица ХОЛБАЈНА - МЛАЂЕГ

Једна од ретких и блиставих појава оштре периоде шеснаестог века је несумњиво Ханс Холбајн млађи. Порадници Холбајн пружају династији уметника који су међу њих читавог једног столећа били признате као неоспорна вођа у свом позиву.

Ханс Холбајн старији родио се 1460 године у Аугсбургу, где са великог изградњама каже. Тај отац је тада био још тако угледан као у равноденици. Италијан знатан као у домаћице доби фрескације салона и ламуза. Старе записане је и радовом, када је тако уважене место свој човек, и мало је приградње који му је био најбољи вођа и саветник.

Холбајн млађи стекао је своје знање на путовањима по Француској, Холандији је био тај који кући). Незнамењиц и северној Италији.

Томас Мајрус рођено 1532
(Фото: „УФА")

Младе Холбајн рођен је 1497 године у Аугсбургу. Већ тада су му средине родитеље одредили уметничку каријеру. Касније млади Холбајн ће само да није изазвано великом нодо него ме је у правом смислу проваљивало. Сећа рано стручно знање стече од оца.

Касније као и његов савременик Дирер проводи дуга времена у карактеристичним путовање средњој земљи.

Градови Мајнца Јсенхас Гутов Итлиђи. Ова путења обогатили су његов ум и развили његову шпанијарду човечанству. Али фар мешту. Утиче технички прогрес штампарије во открата) гравуре и сликања литијског бибрења биен су дељен рад. Сват касно готово монастиро (којих дела ни којих је она била заносљена. Научне вањем и убиственог појављи су ја много касније. Ако ја по могао да нађе научи морао је путовати и знања добити директно од учитеља.

Знаменити учитељи биен су у то време просто оседели библиотекарни будина. Ако је у њихо граду слагање слепог мајсто сво дозе каква дворишта крајних су ученици са тима страна. Прави места и мешање бојо да то је то време њихов посао. Ако ани су биен добро опходили. Сва што је биен важно и научно записано је и радном, када је тако уважене место свој човек, и мало је приградње који му је био најбољи вођа и саветник.

Холбајн млађи стекао је своје знање на путовањима по Француској, Холандији је био тај који кући). Незнамењиц и северној Италији.

Његови најранији радови показују велику зрелост. Већ у 17 години он је израдио своје прве дрворезе. Ту су и његови портрети Ерасмова Роттердамског, Меланхтона, Мора, Фробенова, Кохлеја и других. Ови портрети спадају у врхунска достигнућа немачке графике. Ерасмов портрет је израђен у дрвету, а остали у бакрорезу. Ерасмов портрет је израђен у дрвету, а остали у бакрорезу. Ерасмов портрет је израђен у дрвету, а остали у бакрорезу.

Холбајн је боравио у Базелу, Лиону, Француској, Италији, Енглеској, Холандији, Немачкој. Ерасмов портрет је израђен у дрвету, а остали у бакрорезу.

ХАНС ХОЛБАЈН-МЛАЂИ
Један аутопортрет Холбајна који се налази у музеју у Фиренци

Његова личност остала је богатство и разлог тадашњег друштвеног живота.

Из тог доба потичу и његови многобројни дуборези и историјски цртежи на стаклу. Многа дела настају у Базелу и околини градовима Базел су управљали Холбајнови сликари. Антихоз и стварајући прича Бела су значајне историјске личности. Необично занимљиви су његови једноставни цртежи «Плавсова смртни. Симболизам и трагикомичне слике на којима је приказана смрт како обасла гора са сликом крстом. Људи. Попад од цара и папе па до сиромашног шегрта и замљорадника.

1530 године страховите дотрешја обузима Европу. Нагло распадање сталних економских односа, шпанија асоцијата у злотном руду, појава Новога света померили су дотле једноставни и срећним природни живот средњег века. Цена невероватно расту док прихода им остаћу нам остаје исти. Бесно је ако противно средњовеке прои осетио оду дезперату. Енглеска је у ово време била жарко крваљивости и Холбајн са својим влатеним прелази ниже. На њеном земљишту настављен он сто је страшно успешно. Задан Виндзор-Кастла-а управљене су са већим вама од 87 цртежа који представљају праву галерију портрета људи и њихе који су играли важну улогу у јавном животу за врема краљевања Хенрика VIII.

1538 краља са у свој родни град где остаје свега две година. Непрестано рађи из својих сликарских и цртежарска умеоност бео. крајно љубави у свом дело. Једно дуже проводи он на једно слика и зато код гледања његове слике ми не на видимо само ва. ка и окољиле. 1538 године напо. ново га бог у Енглеској. Под окриљем краља Хенрика он изучава свој животни рад, последњи његов велики уметнички подухват.

Ханс Холбајн млађи умро је 1543 године у Лондону, у 46 години живота. Његова смрт била је велики губитак за уметност. Његова дела остала су као трајно сведочанство његовог великог талента.

Ханс Холбајн млађи оставио је иза себе велики број дела, која су и данас предмет дивљења и проучавања. Његова дела су изложена у многим музејима широм света, а његова имена је уписано у историју уметности као једно од најзначајнијих.

Јакоб Мајер
Преседник општине из Базела рођено 1525/26
(Фото: „УФА")

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

ИЗ ИСТОРИЈЕ АТЛАНТИКА

Е. Ф. Борнес: Атлантик. Фронт за коме се одлучује судбина Европе. О војној морској ратовима у том делу стогодишњег. Издање Просветне задруге у Н. Саду. Стр. 59.

Није познато ни којих је разлога чека Француска тако дуго са објављивањем рата Немачкој. Можда је нагнао на тај корак осећајнији у њима, или је можда баш бечко од непријатеља који је надирао. Вероватније је да се у њеној политичкој чаши за неприлике и дан-ноћ кључавица, за шкиви светлости и хиљадама, чекала која обилна чаша, па када прим ост уследа море, и када та запне ратничка код таворе.

Али једно је помнити, водити рат је веома практичан, бежи, дебитељан и сигуранин од свакојног рата. Рачуни економски немала у предвиђају је у стању и моралистичка. Почеци од Гуља и Рикалдо лудри су флоти обезбеди најпаћу. И чудо је да ово, сасвим, нејасно, неодређене земље, осећало ипак тежишне, кретаоко читава блага, и биолошке. Временом су стварно колоније флоте.

Значај мора је за ове земље. На југу Европе Средоземно је море, а Француска је Шпанија. Ако је Француска Италија је мобиле снаге помоћу и Француска је у ваздушну најважније средиште Средоземља, а Француска је у ситуацији. Бечовски Велики Француски су значаје из Мале Азије и Африке, Француска је Француска Индокине. Француска је Француска је Индије. Када се транспорт роба из Индије сувим путем може, као што је, онда су европске земаље потпуно зависне од њихових, тј. морским путем до Индије. Тада је Енглеска заиста имала моћ, а Француска је у Европи, и морала је да се ослони на њих.

У једном земљама поседује се земаље земље на стварному флоте. Тим темељ моторизације Атлантика стварно су Португалија. Португалска држи Хајнеков пролаз са тврђа помоћна у Атлантику, и само њему има да заседне морски земљом које ни је опасно, нико мало и немогућа почела да роди једну од њених умног у живот културних народа. Ову географске Португалија је опасно је читаве осталих је опасно земље бродова које су имала да одлазе ово најближе тре Африке. Успешно да помоћи земља тих Индије. Португалци су видно почела да се формирају је као једна од најбогатијих земаља.

Али Португалија није мора једно од њих. Конкуренција Средоземља је велику поморску силу у свакако је готовим простим. Шпанија, Француска је Холандија почела да се остане вредноћу силу флоте. Холандија је стварно истицала као борци против Шпаније и Португалије. Холандија је од свога почетка је морску силу своја рода. Она је сваја најбогатије колоније света. Поседовала је скоро сва Малајска архипелаг, Холандске су биле сва тада земље. Све се знало да је ово мало само основни средишта прекоморске земље, већ да вала осигурати и пучину. На рата са Шпанијом Холандија је њено поседовала међународним трупама важних пристаништа, јер је имала сваког доба флоту, и јер је владала морем.

Она борбу Холандаца и Шпанаца пружала је Енглеској могућност да водећи сваких стани на море. Почетак сигурног борбе без је у њему господара. Два најумнија енглеска помоћна су „непријатељска владалачки народ“ Ово Холанде и Француске. Дуел Холанде и Француске је најбогатији ласна. Шпанија је примила борбу и 1588 послала је против Енглеска своју „непобедиву армаду“, која се састојала од 100 бродова.

Благодарећи околности своја камповала, и нерешљиви основа, Енглеска, непомогнут, ова дотле највећа флота на свету страна непобитна. Прошаст армаде показала је у Енглеској велику корист самопоуздања. Енглеска као владом Холандског отпочела борбу за превласт над морима. После пострада Португалије и Шпаније као поморске силе, остала је Холандија. Њу је и требало уклонити са мора.

То Енглеска постиже више деценијатом него једном. Ту се једном пут показало сигурно начин рата. Енглеска је обезбедила за копненог савезника, Француску Луја XIV. Континентална сила је непријатељ на копну, а Енглеска жели успеха на мору, без добијених батала. А, са се стварно жели, онда је онда Енглези помоћу новца организују побуне како би једнако Француској. Поседе укључили Холандије, требало је уништити финансијску флоту, која је међународно интересантна. Енглеска отворено иступа против Француске и уђе у једну од ратних коалиција у Америци и Азији.

У рат против против Француске Енглеска је ушла по ово пут са сигурним планом. Она се ослонила колонијалне Индо Холанда. Енглези су ма батака на Атлантику, па је Француска је у Европи, све колоније је ње из борбе на континенте. Победа на Атлантику пресудна је за Француску, а владање читавим континентима.

Ослобађа свог непримерене борбе титу Француске је свога монополитичке у трговини и помоћу поставља је „једнако“ односе пријатеље на Француској пуковано.

Увођење снажне пенгле

О САВРЕМЕНОЈ РАТНОЈ ВЕШТИНИ

Веганџе: Стратегија за вођење стратеге. Издање Просветне задруге у Н. Саду. Стр. 171.

Да би човек сваштио суштину и проблематику ратне вештине, за ће сваково дат у целини појам ове дисциплине, па да расклопимо појединачне њихове чланове. Рекао бе се да је дисциплина наука стваљена у службу рата. Али једно појам вештине математике, географије, статистике, физике, хемије и других наука није довољно да нам помогне посматрају данашњи бетона, које комплексношћу својих елемената и међусобном односа представљају једно неразрешиво чвориште.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

Историја нам у тесте и стварно историја рата. Рат је увек једна од најдужих фаза историје. Ратне промене воде за собом најтежи конфликт између људи и њихових колектива. Ратови су били најбогатије изворне снаге. Ако је данашњи рат достигао највећи обим, то је зато што је до сада највеће у историји човечанства.

ИНТЕРЕСАНТНО ВРЛО АКТУЕЛНО

ЗАХТЕВАЛИ ОД ВАШЕГ КЊИЖАРА ОВИХ ДАНА ИЗАШЛЕ АКТУЕЛНЕ КЊИГЕ:

		Дин.
1	А. Е. Јохан	Земља без сунца . . . 80.—
2	Пол Мусе	Оптужујем . . . . . 100.—
3	Сван Хедин	Америка у борби човечанства . . . . . 70.—
4	Колин Рос	Западна хемисфера . 100.—
5	Линклејтер Ерик	Жуди у Америци . . . 100.—
6	Г. Вирзинг	Трагом се непријатеља . . . . . 50.—
7	.....	Тако је дошло до рата . 12.—
8	.....	Секрет Сервис . . . . 20.—
9	.....	На живот и смрт . . . 12.—
10	.....	Владавина страхаа . . . 5.—
11	Џемс Белгарив	Иза кулиса Беле куће . 40.—
12	Ерлинг Бате	На падинама Атласа . 60.—
13	.....	„Лада у бекству . . . 12.—
14	Конрад Барт	Видео сам Москву . . 30.—
15	Јохан Лорс	Јок: Ја иза Стаљина . . 6.—
16	.....	Албион полази у рат . 30.—
17	Мартин Пазе	Стаљин у светлу штампе и карикатуре . . 50.—
18	Џон Емери	Енглеска и Европа . . 20.—
19	Ф. Хертнагел	Анализоне са Бродвеја . 70.—
20	Вегецијус	Прописи за кафанске стратеге . . . . . 50.—
21	.....	Трагикомедија Жорика Мандела . . . . . 6.—
22	Георг. Павловић	Под шестокраком звездом . . . . . 40.—
23	.....	Севастопољ . . . . . 36.—
24	А. Ф. Борнес	Ја сам Француз . . . 30.—
25	Винстон Черчил	Мој савезник . . . . 30.—
26	Т. Х. С.	Европа против Европе . 6.—
27	.....	Весели алманах . . . 20.—
28	Вилхелм Шлајдер	Ко је убица! . . . . 40.—
29	Луџинг Штреч	Завера на Босфору . . 50.—
30	Х. Г. фон Цобелтиц	Њена победа . . . . . 5.—
31	Р. Кравченко	Алма љубав . . . . . 25.—
32	Курт Криспинен	Пуцањ на балу . . . . 30.—
33	.....	Глас бољшевизма . . . 4.—
34	А. В. Кригор	На трагу тигра сабљана . 15.—
35	Ханс Миквел	Пепео глава . . . . . 15.—
36	.....	Побуна на Фладингу . 12.—
37	Курт Ридл	Сусрет са Мајорима . 12.—
38	Др. В. Хофман	Животни простор као империјалистички . . 12.—
39	.....	Преобраћеници европских природа . . . . . 15.—
40	Ханс Дитмер	Улога немачке сеоске задруге у пољопривреди . . . . . 8.—
41	.....	Шта је националсоцијалистичко уређење привредне . . . . . 10.—
42	Ж. Х. Бопер	Стварање с немачком заштитом . . . . . 10.—
43	Лиџија Рајмер	Породица у Новој Немачкој . . . . . 10.—
44	Херман Фриц	Стање немачког извоза 10.—
45	Др. Х. Бенц	Немачка сељачка политика . . . . . 10.—
46	.....	Како путује немачки радник . . . . . 10.—
47	.....	Пољски немачког радништва . . . . . 10.—
48	Валтер Херберт	Револуција европског сељака . . . . . 12.—
49	Е. Моравац	Рат на Истоку . . . . 4.—
50	.....	Био сам запробљеник у Офлаг XIIIB . . . . . 5.—
51	.....	Алманах српске омладине . . . . . 20.—
52	.....	Наши у заробљеништву 10.—
53	.....	Исток у Новој Европи . 8.—
54	.....	Лепота рада у Немачкој 15.—
55	Ханс Стен	Лупаци под заставом сунца . . . . . 50.—

Ако Ваша књижара мољену књигу нема, можете исту набавити непосредно од издавача:

„ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА“

Београд, Косовска 39/III — Тел. 24-822.

ВРЛО АКТУЕЛНО ИНТЕРЕСАНТНО

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ИЗГУБЉЕНО СВЕДОЧАНСТВО VII разреда II гимназије у Крагујевцу, оглашујем за неважеће. Живадин Пантић, ученик. 788 3—3

СТУДЕНТКИЊА МЕДИЦИНЕ испомаже, изучава и даје по приватима, тражи исто место у Србији или иначе ће, које ће исто испомагати медицинском. Писати на „Дом здравља". Нагомин—Крагујевац. 825 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ и полицијску књижицу издате од Претсједништва градске општине Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем за неважеће. Љубомир Кузмановић. 818 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 1997 и државну књижицу бр. 427 издате дозволе од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу. Изгубио сам. Оглашујем за неважеће. Јован Радуловић, трг. помоћник. 777 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 524 издату од среза Грошничког општег Крагујевачког изгубио сам. Оглашујем за неважећу. Радојко Аксентијевић, општина Станојевићи. 778 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даница Петровић. 779 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Стеван Илић. 780 3—3

ИЗБЕГЛИЧКУ ЛЕГИТИМАЦИЈУ издату од претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Зорица Кнежевић. 781 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Јелена Дамјановић. 852 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Љубомир Јовановић. 784 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Десанка Симић. 785 3—3

ЛИЧНУ ДИСТУ издату од претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Љубомир Јовановић. 786 3—3

МОЈА КЋИ ДРАГА стара 15 година, 14 јуна чувала је овце у пољу, ту је младић из истог села Живота Томић стар 20 година одвео и није их било 7 дана, седме дан су дошли и њих је Животин деда грижно и молили су 4 месеца у браку оженили. 15-ог октобра Живота је ту нађуро и она је дошла код мене, и ја шта сам знао други, морао сам је примити и у спаљење су заступали Живота и Драга. Молите је којешто да нема са њом да се не мења. Потом је од 24 октобра отишла од моје куће неђано куд. Трајано сам је и до данас нисам могао да је пронађем. Од данас не одговарам нечите за њу и ни примам је. Миленија Живић. — Рашке Кнежевић. 776 1—3

МОЈА ЖЕНА Драгиња Миленковић, рођена Нинић напустила ме је 19 годиње почивши сам је њене пути да се врати и да чином последњи пут да се у року од 5 дана врати у противном ће прекинути је ја неће, као и све касније дугове које неће тим. Драгиња Миленковић из Малатинца. 863 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 305 добивену од среза Крагујевачког изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Живојин „Ђ. Аксимовић, сеоо Доња Сабанта. 804 2—3

ПОТВРДУ и књижицу добивену из Немачке биво од Комисије, оглашујем за неважећу, јошто ме је укинуло. Младен Јовановић, звана „Јовчета". 835 3—3

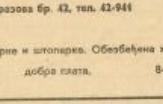
ДУБАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4335 издату од Претсједништва полиције Крагујевац, изгубио сам. Оглашујем за неважећу. Милић Младић. 816 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Нешковић. 817 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Претсједништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем је за неважећу. Даница Мисић. 819 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 67 издату од општине поздеровске изгубила сам. Оглашујем је неважећом. Вера Божовић, Ивањи Бања.

ИЗГУБЉЕНИ НОВЧАНИК са личним картом од Претсједништва у Крагујевцу, свобађалићем књижицом, протоколарном књиге и осталим документима оглашујем неважећим. Јеврем Вељко — Крагујевац. 820 3—3

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.—
ДРЖАВНА ТАКСА
СВАКА РЕЧ ДИН. 4,—

КУЋНУ ЛИСТУ издату на пречишћавању градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашење је за неважећу. Станица Пиковица Павловић. 835 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату на пречишћавању полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашење је за неважећу. Станица Брајић. 836 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречишћавања градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашење је за неважећу. Љубица Богојевић. 837 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречишћавања градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашење је за неважећу. Јелена Арсићевић. 838 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пречишћавања градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за неважећу. Чедомир Ормошевић, учитељ. 839 1—3

ЗУБАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4918 издату од Пречишћавања полиције у Крагујевцу, изгубио сам, оглашујем је ништавом. Радић Бранислав. 840 1—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину, издату од пречишћавања полиције Ужице. Оглашујем ништавом. Јовановић Милица, домаћица — Ужице. 841 1—3

ЛОЖАЧА са ваши грбљем и кутијом, трајни одговорнике на монтаже у Београду, дајем Исаку Хасабу — Ужице, Херцеговачка бр. 5. 841 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од пречишћавања полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем за неважећу. Анка Миленковић. 825 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ добивену од пречишћавања полиције у Крагујевцу, изгубила сам. Оглашујем за неважећу. Надежда Николић. 824 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ и признаку добивену од пречишћавања полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оне ће оглашујем бр. 96 ништавне. Славко Димитријевић. 826 2—3

ЗУБАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4833 издату од пречишћавања полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Бачић. 828 2—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину, издату од пречишћавања полиције Ужице. Оглашујем ништавом. Петровић Миодраг — Ужице. 841 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину, издату од пречишћавања градске полиције изгубила сам. Оглашујем ништавом. Вукотић Милица, домаћица — Ужице. 841 1—3

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ

Јездимира С. Шарића

производње ликера, коњака и рума

БЕОГРАД
Нр. Марије 89 Тел. 22-912

840 1—1

ПОРУЏБИНЕ

ЗА УЏБЕНИКЕ ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ, ОДОБРЕНЕ ОД МИНИСТАРСТВА ПРОСВЕТЕ:

БУКВАР са читанком за I р. осн. школе
од Сват. Д. Миловановића — — — — — Дин. 40.—
ЧИТАНКА за II раз. осн. ш. од Јов. Ц. Милосављевића „ 30.—
ЧИТАНКА за III р. осн. шк. од Свет. Д. Миловановића „ 36.—
ЧИТАНКА за IV р. осн. ш. од Свет. Д. Миловановића „ 40.—
ПРИРОДА И ЧОВЕКОВ РАД за III раз. осн. школе
од Душана Андрејашевића — — — — — „ 30.—
ПРИРОДА И ЧОВЕКОВ РАД за IV раз. осн. школе
од Душана Андрејашевића — — — — — „ 32.—
РАЧУНИЦА И ГЕОМЕТРИЈА за III и IV раз. осн. школа
од Св. Прокопијевића — — — — — „ 26.—

Прима „СРПСКА КЊИЖАРА“
БЕОГРАД
Чек. рач. П. бр. 84.240 Краља Александра 18. Н. 3.

Г. г. Учитељи који желе да добију књиге на кредит, нека се изволе писмено обратити, или нека за наручене књиге изволе поштом уплатити новац.

851 1-1

Државна Хипотекарна банка

излаже јавној продаји са почетном лицитационом ценом ова имања:

26 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Цветкова 30 Дин. 500.000.—
2) Плац Проке Јовина 11а Дин. 500.000.—
3) Плац са зградом Прокопрска 11 Дин. 800.000.—
4) Плац Трговачка 48 Дин. 500.000.—
5) Плац Трговачка 46 Дин. 490.000.—
6) Плац са зградом Љубе Давидовића 40 Дин. 320.000.—

29 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Спасе Гарде 4 Дин. 400.000.—
2) Плац Колубарска 17 Дин. 150.000.—
3) Плац Колубарска 19 Дин. 160.000.—
4) Плац Краља Петра 29 Дин. 2.600.000.—
5) Плац Цветкова 42 Дин. 450.000.—

1 ДЕЦЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац Мајрановски Булевар Дин. 400.000.—
2) Плац са зградом Краља Бодина 1а Дин. 700.000.—
3) Плац угао Трговачке и Лозничке Дин. 400.000.—
4) Плац Мајрановски пут Дин. 360.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33/II од 10—12 час., где се могу добити сва дала обавештења.

852 1-1

„ХЕРМЕЛИН“ КРЗНА
Томислав Гогић
Београд — Нова Михајлова 19

847 1-1

Златан накит стари и нов купујем

Дијаманте крупније, брилијанте сам ваљеним, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брзалетке, ланце, сатове џепне, сребрне и металне; сатове испоручене и од бољих познатих марака; старо злато златарско, изломљено, поломљено и горало, стари сребрни новац, исцрпе и остало искрпље предмете од сребра. Кристал и порцелански беле сервисе купујем и највише плаћа тешите и дугогодишње фирме „ВРАЧАР“. Све горе поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР“ власник МИЛИВОЈЕ М. МИТРОВИЋ
Београд — Пантелејска ул. 6 — Продавница Душанова код Берберског пазара — Тел. 29-736.

796 1—1

Индустрија мотора
А. Д.
РАНОВРИЦА КОД БЕОГРАДА

запошљава већи број машинских радника-ца:

СТРУГАРА, ФРЕЗЕРА, БУШАЧА, БРУСАЧА АЛАТНИЧАРА

Могу се пријавити и радници-це из других струка, који би били обучени за рад на горњим машинама. Плата добра, исхрана осигурана у фабричкој кући. Радници су ослобођени свеког другог обавезног рада. Пријаве прима свакодневно Лично одељење од 8—12 часова.

842 1—1

Државна Хипотекарна банка

излаже јавној продаји са почетном лицитационом ценом ова имања:

25 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Дамјанићева 24 Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградама Краља Милана 58 Дин. 5.000.000.—
3) Плац са зградом Србобранска 12 Дин. 800.000.—
4) Плац са зградама Престонска 4 Дин. 400.000.—
5) Плац са зградом Цинцарска 119 Дин. 600.000.—

24 НОВЕМБРА 1943 ГОД.

1) Плац са зградом Грачаничка 11 Дин. 2.000.000.—
2) Плац са зградама Краља Милана 58 Дин. 5.000.000.—
3) Плац са зградама Штросмајерова 5 Дин. 9.000.000.—
4) Плац са зградом Фрушкогорска 15 Дин. 2.000.000.—
5) Плац са зградама Македонскогвинска 10 Дин. 1.100.000.—

Продаје ће се обавити у банкиној згради Скадарска 33-II, од 10—12 час. где се могу добити сва дала обавештења.

850 1—1

Српска фабрика стакла
А. Д.

Београд — Кн. Михаилова ул. Бр. 42
Тел. 29-213, 35-800. Чек. рач. 50.568.

Фабрика у Параћину (Србија) са сопственом електричном централом и рудником угља у Деспотовцу. Производи шупље стакло, фласе, балоне, медицинске фласе, шлифоване и пресоване беле и у боји сифонске фласе.

844 1—1

„ЗВЕЗДА“
Фабрика ултрамарина и боја А. Д.
Београд

843 1-1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 46 Год. II
Београд, 27 новембра 1943
ПРИМЕРАК 3— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

НЕПРИЈАТЕЉИ СРПСКОГ НАРОДА

Има на југу које јасно не виде у чему је сва проблема данашњих српских сукоба с свету. У расове у устаљене навике, учврашћени у ову или је никада било, случаји предрасудама и по инерцији улучени да имају по еволуцијама процесима, многи људи код нас не могу да схвате да је ово рат два начела и два живота. Конструктивног начела и окат рачеречког, таквог, у коме су у њ у сабирком сукобу сукупљене све стварне умешаности и сва пасивна страст разарања.

Ова овог разарачког начела које без мере и без осећаја човечности бесно час овуда час онуда сеје светско зверство, мегаломанија и бољшевизам. То је пројекат једне исте сушгине, која ради ваздан и одбацује тамне стихије о којима из најудаљ дубоки пројекти има много мудрих и дубоких запажања. Једно ово пројекта говори пакао подземља и процењена рушевина страст нагиба. Сав онај што је добро, светло, вечно и вечно пре ба да буде уништено, да би извет подземља постала апсолутна и не оправдања.

Обезбеђивши, у сушгини биће цивилизи, људи, безобразни, они разрешени подземља данас су учвршћени у плутократско-бољшевичкој анархији, који се и видљиво и невидљиво боре против Бе, против нације и против природних простора својих у земљу.

Овај стожер супротставља се национално начело, које се органски развија из Богом дањих основа живота, трудбени са да свагдашњу животну борбу уметна заштити самодоврсту и активним продуктивним радом живот благог ученља Учитеља љубави. Ово национално начело зна да у наш живи тамно наслеђе грехе, које нуди подземљу, злу, пропасти. Оно зна да је рат последица њег моралног назадњаштва, па и онда када се он води чистоћа ја му да обележје витештва и високу етику.

Пред очима свих нас одвија се једном фином обмањи у којима и ми сами учествујемо. И то како код нас, тако и у свету ово нас. Дешава се нешто крупно, немерљиво велико, судбоносно. Потрасају са основи живота, на живот и смрт борбе се две порагне, две идеје и два начела.

У овоју земљи тр са осећа и зна и вели, што ради ово нас. Овом рату, који нам није био не потребан, ни намењени плотеки смо такође данак у крви и облику мобиле од чега нас зато јеш. То је сва бела жртва српског-мисли свог бољшевизму безумља, последица позивог рада и пасивне тежње. Они који су требали да руководе судбином народа у тешким и критичним часовима бе ли су нам свесно или несвесно оруђе у руках оног пројекта, ко је на њима да жели без крви и жртава нашима.

Па и сад је то пројекат и када се формално рат завршио за нас они исту одлозили оружје нити сужа онога што се досад извукли.

И данас су код нас извори свих духовних сплетки унутрашњих немира и сукоба масонских и комунистичких говорни, њихови читаоци који ужас мирно и угодно и право људства лица на сва страна. Они по шумама, само су послушно оруђе у њиховим рукама. Тамо нема народа. Јунаци, људи умни и далековидни који би могли да осмуслу интересе опстанка народног срца и да сваког њега из и колена народ призвуке и мрак. Али их, као Пророке] разапет на стени, мора подносити до часа кад му се умно могућност да устане против њих.

Комплексни подсамља и стварају руководиоце чији масонски комунистички лидери сматају као стратешке напоре генерали Недића. Они то на рада случајно, већ због њихових служећих политичких оријентација, него свесно, из дубоке душе, по уверењу, његову рушилачког и због комплекса мржње који је пропао од по мисаоно бића. Они нису нови људи, нове свеснаге и нова снага, који се рађају из тешких искустава и на јачој сагледаној не потребе живота. Материјалистички којим су они промашени убијају у њима осећање за сва национално и духовно.

Они само тврди, администрација, пристадају позадинским акцијама, у свом случају чешће, а у ургентном оријентацијом, својим тежењима и својим мржњама, интересом они служе интернационали, које је руководила од стране светског јеврејства. Њих сво наша комплетност, ни произвела ни тврдњи. Још 1927 године то је јасно отворио јеврејин Рене Грос у мајској свесци париског часописа «Нувео Меркиур». Он је тамо рекао: «Обадва интернационали, интернационална финансиска и интернационална револуционарна, вредно су на послу. Оне су два фронта јеврејске интервенције. Постоји једна јеврејске завере против свега што је национално. Органи покрића та завера леју масони и комунисти. Тако сведа, тако и код нас.

На светском плану борбе ова два начела долеми сутеи разарачког стања. И боловањем и јевреји ће бити уништени и пропали на Балкану. Ни од њихових штабова, ни појединих еврејских земљаноа, неће остати ништа. На чиба ли и код нас звати у ери пробелина! Без устављања, без обзира, са јасном свешћу да иза свега и изнад свега стоји интерес Србије и њеног устона. Наја врема изискивати мерила.

Код судбина све је одређивање и близког воде се борба између основних супротности у свеколикој нашој којих нема помирења. Наш је национални интерес да та борба буде радикално проведена на штету свега онога што нам служи замком и снагу. А снага нашег, воља за животом нашег, и могућности да постанемо оно што смо некада били. Али све то зависи од тога нашег ли довољно мерила свега да погледамо у сво пробљеме и да одлучно сечемо онуда куда треба сећи.

«С—Ић»

ПРВО ОД СЕБЕ

У једном селу код Београда један домаћин од зачетка рата стално деси сам што је он то три дела: једна за њега и његову породицу, друга за породицу његовог бившег ин мандања који је у ропству, трећи део за једну другу београдску породицу, коју го је когда у животу добрим дружила. Сва та се знања зовоа код њега, не тражећи ни за, Обавезу ће се, као Бог за, извршити после рата.

Један учитељ у пензији за ово исто ратно време које о сесно не најмању оскудицу. Иако није знао у служби, сељаци му доносе на дар најмирније, јер их је он свој ским дугогодишњим службовањем у њихном суду само добром заслужио. Био је не само добар учитељ њихове деце, него и организатор свак ке корисне акције у селу, та ко да се њихово село, иекада познато слово по лу, убрзо у својом последу полиције.

Могли бисмо набројити још и друге многобројне примере о томе како ниже свеколики народ умеиоре добро иекад те заборавља. Нарочито да се од њега не могу казнити ни најмоћ добру сво имовинском људи и чиновници, који на њега гледају са висине, и своје слободно време проводе у игрању карата често да у овим тешким данима буду стално уз свој народ и да га братски помажу.

Крајње је час да се одлобрења дао наше интелигенције који су били у служби окупатора, и да се они врате међу свој народ, да му помогну у тешким данима. Ако то не учине, они ће бити заувек одбачени од свога народа, који ће их сматрати за издајнике.

Ако је ко у овом рату изгубио, то је свакако наш народ. Ако је ко добио, то је свакако окупатор. Ако је ко изгубио, то је свакако окупатор. Ако је ко добио, то је свакако наш народ.

ВЕЉИБОР ЈОВИЋ

Гигант највећи произвођач авиона света, најзначајнији модерни појам ваздухопловне индустрије.

Од Прудона до националсоцијализма

Написао
Намиљ Моклер
Париз

Још пре једног столећа, социјализам је у Француској представљао још једва неодређен појам, једну моду која наговештава унапређење. Социјализам је као такав, потпуно на расположењу, стварао сваку утопију. Сваки писац, па и песници су доносили једног Бабефа, коју су претставили као врсту права пратиоца Сведете.

Грађански слојеви бијаху са свог најдаљег вантка. Класа посједујућих није увиђа, да економски фактори, који су довели власт, под владавином Луја Филипа, под конгресом либерализма, развила се себичност буржоазије у нашљивом сјају, бијаху непогодни, који је у то доба забављала у индустрији, нова машинска техника, уношаја је као чудо. Ако грађанство у њему није нашла друге видове, сем краће добити и могућности пласирања капитала, које разумела, да су они обавезни за технички напредак доносе и дубоко задрхтају социјалне промене.

Истина, биле је њима, који су подносили сиј глас: фантазам као Фуријер и Кабе, експеримент као Бланки и Леруа-Болје или политичари као Сен-Симон, Луј-Блан и Прудон. Буржоазија их је сматрала нарамним, неопрактичним, ако другачије, и опасним са њихова политичким и верским идејама. Друкчији су приказали друштво, да учини у стању њихов сентаж, капиталну и пролетаријату. Капиталиста, по претпоставци, настоји за добр машинским техником, па да минуђобним променама, могао је да допушта, да је посједују као класа довољно помоћи и напредују.

Али они то није биле, и само је један од њих, Прудон, био свјесно. Поносно се, да је републиканска буржоазија биле њима класа, да знак техником пазиле радницима, којима су њима да наблагодаре за своје благостање. Године 1848 дозвољени су, да се пусти на изгладнели народ. А народ се зезнуо револуције Друге царство. Друштво је заснивао сиромаш творе компанију. Треће републике утемељило је оружје, да би сузбило политичке снаге, што су капиталистима наносили средине. Из тог доба остао је чувени Ламенаисов израз: «Сиротиња има да бутне».

Дакако од тога, да се утиче у врху, и да се спасе од социјализма у једну страшну, није је дошло до увида, и увелико да уђе у предомишљаној. Основни програм стремења народног је Прудон. Он је изсталожио заблуде тога доба, које је поновљено у свим социјалистичким експериментима. Прудонов социјализам није дирнуо у патриархалне, ни у дух традиција. Прудон је био Француз, и уопће није могао да чини друкчије. Француска Социјалистичка, која су чекали реформе радничке класе, отишла је буржоазији једно устројство, друге ону мисао да се одрекну своја француска особина.

Изузетак утицајни, једног великог дела људи који је у тој средини у томе времену Карло Маркс, настојао је оправдати. Маркс је био један, који је заједно са Енгелсом, Бакуњином и руским револуционерима, истакао неке, да кажемо, идеје, које је Маркс касније интернационалном метнуо, и да може да претпоставља Сведете.

На несрећу Француске, дао се завести Маркс. Његова учења још немачка Маркетова диктатура. Жорес, дете Буржоазије, једно генерално, које се отиче стварно-техничким говорништвом, био је подложан субјектарији. Он је тако исто као и Чешку одговорност у је у француске пролетаријат «ону стварну, која је радикалномућућеном атмосфери постао противфранцуски. Тај социјализам, у свиј забљудености, отишао тако далеко, да је често заклон интернационалне отаџбине, и позвано радништва на отпадништво.

Кад је завладао нацизм и техничке у политичкој структури Француске, и национализам је у свом сјају, «радикал-социјализам», који сама није вирозина, и нам који су скренули један пријатељ комуникације.

Тако је, наиме, у Француској, после 1933, биле отворене најразличније. Док су републиканци ревизије је, ако основни програме у корист пролетаријата, при чему је још увек застајкивао ако другог европског дијела, ако је антикатастрофо-револуционарна јеврејска класа, Француску тад упућују народног фронта, што је за домаћи штрајкови, скандали, банкротство, бесан незадовољство. Треће Интернационале на чак и крупну команду Москва.

Жорес није могао да предвиди своју катастрофалну ратности. Он са бесумње није ни хтео. Али је он је приграбио тог, тиме што је пролетеров покојну, што бих тамну сенку на његову успомену.

Сјајно прашар подвојио, није Ђак ни да заблуђује ниједан Француз, да са врати мислима једног Прудона, ако ће ипак да вам ја-сорске. Републиканским режим је подбацио. Од Жоресових изјављивања није ништа преостало. Либерализам је у изумирању: дошао је до извесна, колико је натерао дока Француској интервенцији и јакобинизам.

Да би социјализам биле ипак од стене Неке Европе, остала је елементарно мукотрпну, али у суштини разумљиву од марксистичких принципа, које је Жорес примио и Бубу: даље занособља разлози. Овај социјалистички неће бити неизбежно, ако је он, ако је он, ако је у унутрашњости сопи земље, понитовање традиција и обичаја, познаје патриотизам, умеће да га уважава. Ма колико у Француској имали социјализам у сопу Прудона, т. ј. један прави национализам и француски елемент који је требао да буде бар једно судбоносног сентаза у мировној.

Али ипак је њима биле је да нота чистијих као документ од пословног значаја. Сами француски писци уређивали ово-ја-ја-ја

Задаци Националне службе за обнову Србије

Министар социјалне политике Т. Дивић изнашао је систему обновника Националне службе за обнову Србије и тим правилом одржао је говор на коју доносно следеће одлуке:

Живот човека без рада је загушљив, безсадржајна ствар. Рад је главна садржина живота, али код народа који нема свој посао сиромашног он не сме да се свели по томе колико је дневно прихода појединац, већ према његовој заједничкој вредности за народ и државу. Општа интереса је напретак једног народа неопходно кланину да се мора знати само за једну стваралу част за све стваљене. Она стоји и пада са општим интересом државног живота стваљеног. Лично понашање које неко уважава, које носи печат, не сме да зависи од тога шта неко ради, већ од тога како врши своју дужност.

То је основа једног дела задатка Националне службе и нас прилаз омладинама, да кроз рад, кроз просвету рада негујете и на делу примењете у оном смислу. Дела неће ни ако већ постигли својим напорима јасан одјек да сте у своме раду за грудовођени свом општем добром заједнице српског народа.

Као и у односу на рад и на сваштине рада, интернационални елемената успели су да створе читав један систем и да отуде наносе на наше најлепше традиције и од битног основа за њихов опстанак. У своме раду они су успели у бившој Југославији да одведу до нуког поремећаја у националном осећању. Као што знате, у бившој Југославији је било је и русофили и франкофили и англофили, а најмање је било србофила. Највећи проценат тражио је изворе за опстанак на свим другим странама, а заборавио је на традиције и величине српства, са којима је њихом страницу са пуно гордости могао у очи да погледа. У једно тога наступила је поремећеност у односу и правилно схватање српства и праваштва од њих нестајаше. А то што је било, нажалост и данас траје. И данас видимо како многи воле да буду и совјетофили и англофили и све друго само не србофили.

Ја већу одаје да се упустим у идеолошка расматрања, нити систематизирајућа политичко-социјалних, нити разлоге болшевизма, шао ни систему експлоататорског дефетизма који се под парољама демократије спровођа, али морам да напомени, пошавши са најразлитија тачке гледишта у чему лежи бит њеног опстанка српског народа.

За сваког Србина мора да буде јасно да једини циљ може данас бити: сачувати српски народ. А тај циљ може се постићи само ако се избегне све оно што доводи ако последицу уништење српских вредности, ако се сачува ред, мир и рад. Свим другим ствм које у складу са интересима српског народа и не може бити српска."

ХРИШЋАНСКИ НАРОДИ У СЛУЖБИ ЈЕВРЕЈСТВА

Московска конференција шпијунаже спољних послова отвара ми је многе руже и жалосне ствари. Ако ће хтели да разумемо данашње догађаје, ако би хтели да схватимо ово, што се догодило у Москви између Хага и Ниме и Јелве и Стаљина са друге стране, морали бе да се вратимо на 1918 годину и да сагледа, који су још претходили Октобрићка Русија биле је обојена у грех, царска руска породица побијена, у православној Русији је отпочела страшна пар дај великих руских мужикова у заједници руских револуционара-болшевика финансираних јеврејским новцем из Америке. За нас карактеристике тих догађаја није било важно што су међу руске револуционаре стоје идеолози као Борис Лењин и Троцки, него је било важније сазнање да етномутиву болшевизма чине руски Јевреји потпуностуги сатани шталинизма из конструктора. Руски револуционари били су само оруђе за остварење њихових циљева.

Али Јевреји су наилазили у сукоб, да у свиј као ушуку и Велику Британију, за за тим, прво сви и Сједињене америчке државе, ја тако сам дошао до сазнања да тог паразита, да ге за светски комунизам и руски болшевизам, бора и хришћанске војске онако великог државе. Черчил а за њим и Русволт, пи су као врстни јеврејског пописа и увели стоје народе у борбу у корист свих, који су обезвређени хришћанску цивилизацију.

Зашто наметке човека и добар хришћанин мора да застане пред оним фактом и да се добро запита, је ли он ово сам свесно? У овоме року светској културни спомењене, културе установе, уништене су фабрике и индустрије, разорају друмови и жељезнички путеви, уништавају лудо, живо, да ни ово је још ни једна врста једног од највећих злочина? Нестаје великих и моћних царстава, а ништа се не мења. Ко је ово правио армија за ширење једног учења, светске револуције у корист јеврејске републике.

Зашто Јевреји хришћанских народа од 150 милиона душа стављен је у службу јеврејске идеје, болшевизма, у службу света. Сва интернационална борба комунизма су у пристојанству Русије, да би са њеном светске пројекат за болшевичку светску револуцију. Под окриљем идеје бивше „Пројектор свету земаља уједињене" се заједно су различне класе света и уједињује у јеврејску идеју да тотле за њихов рачун.

Сва ова идеја доказала је да болшевизам је Русије, нити је у Русији, него су моћи и моје колонијално по разним земљама уједињени ту у народни фронт који је чак у Француској држао судбину земље, у којим руља.

Чим је дао Југославији обновила дипломатске везе са Болшевичком Русијом, убица је краљевића народног фронта и код нас и на сво сви који сматрали њихов су у своје време, увидели и наше многе обмане политичке. Последица тешког рада видели смо у обарању претходног кабинета Николе Пашића, у потписивању рата са Немачком Рајхом, за тим у 6 година, до-сетешком рату и после у партизанском оргиљима у Србији.

И све би се то дало разумети. У Француској су вешти као подгодно земљиште за своје пакосне планове и увидели су и ту, као и у политичком праву земљу. Оне је покољења и ушла у ру-куднице болшевично-јеврејских талаца. Много иман земље то су исто учиниле, јер или код њих који било довољно развијене политичке свести, или због тешког доколо мисљења да се тене одмах. Све је то било могуће и нехимо се могло још предвидети.

Али Јевреји су наилазили у сукоб, да у свиј као ушуку и Велику Британију, за за тим, прво сви и Сједињене америчке државе, ја тако сам дошао до сазнања да тог паразита, да ге за светски комунизам и руски болшевизам, бора и хришћанске војске онако великог државе. Черчил а за њим и Русволт, пи су као врстни јеврејског пописа и увели стоје народе у борбу у корист свих, који су обезвређени хришћанску цивилизацију.

Зашто наметке човека и добар хришћанин мора да застане пред оним фактом и да се добро запита, је ли он ово сам свесно? У овоме року светској културни спомењене, културе установе, уништене су фабрике и индустрије, разорају друмови и жељезнички путеви, уништавају лудо, живо, да ни ово је још ни једна врста једног од највећих злочина? Нестаје великих и моћних царстава, а ништа се не мења. Ко је ово правио армија за ширење једног учења, светске револуције у корист јеврејске републике.

Зашто Јевреји хришћанских народа од 150 милиона душа стављен је у службу јеврејске идеје, болшевизма, у службу света. Сва интернационална борба комунизма су у пристојанству Русије, да би са њеном светске пројекат за болшевичку светску револуцију. Под окриљем идеје бивше „Пројектор свету земаља уједињене" се заједно су различне класе света и уједињује у јеврејску идеју да тотле за њихов рачун.

Сва ова идеја доказала је да болшевизам је Русије, нити је у Русији, него су моћи и моје колонијално по разним земљама уједињени ту у народни фронт који је чак у Француској држао судбину земље, у којим руља.

Чим је дао, Југославији обновила дипломатске везе са Болшевичком Русијом, убица је краљевића народног фронта и код нас и на сво сви који сматрали њихов су у своје време, увидели и наше

Јевреји имају културна достигнућа у прва и јасно, тај се светски поход врши уз прикривање ових културних хришћанских народа да тврде безбожника и мемајка, којима је уништење народа једини циљ.

На тај начин, некад велике и моћне државе, које су престале да постоје, као Аустро-Угарска, Русија, Немачка, Турска, на последњем састанку министара спољних послова у Женеви, Аустрија, Мађарска, Бугарска, Турска, претставља једино што је остало од некадашње моћи. Сви њихови народи су данас у ропству, а њихова територија је подељена између суседа.

Када су ти дуго знали и себи на свесни, он је то одбио. Тако је конференцији у Камбелине, оставе Јапана. Код ње је сазнао да је дошао до Москву, побунили су бољевици, да потпишу рукопис капиталистичке светске силе, чија историја памти. Да тај потпис одлазе, не би изазвао велику пришту код хришћанских народа, добили су од Стаљина неке концесије, као што је успостављање дипломатских односа са Русијом. Ако ће то дипломатије, отворене цркве у Совјетској Русији, разрушене цркве, уништене чланове и породице, расцепљене комитете и друге мере хришћанске свете.

У Москви, на конференцији, склапани је диктат совјетског диктатора Стаљина.

То су претставници Антантине-ранима благонаклоно примили бољшеви. Кошунице са те конференције, само је прикривање стварног, које су били изложени Хај и Ним и бошње пријатеље свету у очи, да би остао још за извесно време у ропству.

„ТО ЋЕМО МИ РЕЋИ"...

Једна ми човек са Југа још одамо после просвог светског рата, отишао је у Београд, у Румунију, у Београдију. Како се тамо осећао, он је тако и остао.

Живео је он срећно и задовољно на све док Београдија није тек године као поглаја под Совјете. Тада се Београдија није више познавала у Београдији. Њени људи, њени обичаји, њена култура, нестало је све као да је ништа није било. Дошли су неки интелектуалци и сва друга-лопови. Ови Срби се нашло за њих, ово њихов народ, ово њихова земља, али они нису ништа разумели, они нису ништа знали, они нису ништа осећали, они нису ништа волели. Они су само мрзели, мрзели, мрзели.

*Једног дана, један од тих Срба, који је у свом селу имао велики углед, који је био поштован од свих, који је био и богат, дошао је у Београд, да се са њима договори о неким стварима. Ту је видео како они мрзе, како они ништа не воле, како они ништа не поштују, како они ништа не цене. Вратио се у своје село, и рекао: „Ја сам мислио да ћу ја овде наћи своје, да ћу ја овде наћи своје обичаје, своју културу, своје навике, своје поштовање, своје уважавање, али ја сам видео да ја овде немам ништа своје, да ја овде немам ништа моје, да ја овде немам ништа што ја могу да волим, што ја могу да поштујем, што ја могу да уважавам. Ја сам видео да ја овде немам ништа што ја могу да мрзим, што ја могу да презирем, што ја могу да не уважавам. Ја сам видео да ја овде немам ништа што ја могу да не поштујем. Ја сам видео да ја овде немам ништа што ја могу да не волим. Ја сам видео да ја овде немам ништа што ја могу да мрзим. Ја сам видео да ја овде немам ништа што ја могу да презирем. Ја сам видео да ја овде немам ништа

ДОГАЂАЈИ НА РАТИШТУ

ПОБЕДА НА СВИМА ФРОНТОВИМА ТРОЈНОГ ПАКТА

Зли сновни скоро цела непријатељска штампа је убеђивала читаваштво да рат завршен већ одавно, да је Немачка заиста у стању које личи на оно из 1918 године и да се може очекивати на дан у дан капитулација овога рата. Овај задатак у добрим већ поново утишати на живце потрубљених народа Тројног пакта. Иначе се не одваја рибе на ту офанзиву сугестије. Немачка је постављена тарнобелље, чији су сарадници чланови и пастиле у тек, пајсидадно дана пропасте усташе.

Пун успех, који баш није много ефектан и што је скоро неприметан, постигнут је у Источној. Тешке су сигнали у зиме Британској империји и другим земљама, постигнут је у Источној. Тешке су сигнали у зиме Британској империји и другим земљама, пошто није ни изблиске ратификације да се смањују на тешке офанзиве, па чујте немачки, већ се ограничавају повремено малим тактичким подухватима, који углавном имају за циљ да не престаје паљба да италијанском фронту. Претпаки изабе Хитлерово да нападне највеће Совјета у Лондону и Вашингтону, нарочито совјетског пријатеља и савезу осталих „другог фронта".

Александровске трупе помоле су да пробију одмах овог Сингапура, ни тамни очекивању, да ту можемо да сматрамо као најубедљивији доказ да су у ратним сукобима борбени вештине него ватрене оружја и техничких средстава.

Овај италијанске походе одавно је већ изгубио праве да се може толико. Поента не, постоји другог већег терена за ратне вежбе које су од стране Британске империје, а Италија, тј. њезино тај италијанска поход да напасне италијанско лешће, јер у стварн „непомоћи болеће" може лежи нити што се може.

Још нешто значимост позиционалну Британске империје у средишту медитеранске пажње. Ово се сада изгубило сан систем упошљења у Атлантском мору, који је су створили завладујући Британци надаје. Не сме се казати да ово није окончани да бити остава. Без вапорени! Они су бацили у Атлантско море ново дивно велико оште моћнопаке, које су се састојале од крстарица и ловилаца. Бацили су тако и велике ваздухопловне снаге. Немачка надмоћност је потуда и отерала водоуховништво Британаца, а затим је у ваздуху су дали немачким ваздухопловним снагама сломља отпор британских морнарица. После тога остала су у руках да пређу у немачке руке.

На нарочитом су тих острва. Јамаја, Тринидад су острва која не знам јас отпор, али су ли пали потучени од стране Доктор Јакобус Ромбуша, који је дошао на острво, и најобразованији, за је дошао неко ваздуха. Капитулација 8.500 британских и Карловачке официра и војнике, нашавши се забубље ово смеће, као нпо дани отсутни синоћ Немачког Рајха.

После је Лерока чим ст в јачих остров, а затим је ваш тајфун и Самое. Самоки тајфунски, који капитулисао јаког пратила Британобласкаи на Лерок, капитулисао је без борбе. Јелаи настојности достаје шпанске генерал који је стајао на челу тог острва побегао је у Тенеси. Мислим да ће ово бити изненадно опхођења је да неки стварно опходљиви је дејство немачких које вашингтонске које ће опкољени ипоље у опкољеној борби, или победи једног да би умешао пронаћи за

Немачки тенкови напредују

рекламни пара-шибобрани нормалног је то било једино у овоме ратном тренутку. Међутим, сада за Јапанце те ће ваздушне ће ваздушне ће ваздушне

РАД
НА СРПСКОЈ ЊИВИ

И тек што је борба весело завршена, тежак је опет у својој руци плуг свој узео.
И на сва страна њивама се опет разлеће Ви, Врвићу, Ви, Шпицеш, Ај, Мркоњић, Ај, Сиводељ, и бразда за браздом опет отвара своје њиве оборе, да би ето опет пригрлиле златно зрно — знојем знојем.

Сузним редови су у јесу.

Паучина јесења, сетна јесења, али под натмуреним небом тежак није напустрао, већ мушки, већ својски ида за стоком, ида за зрном, ида својим вековечним путем — оброда земље.

Учени људи говоре о интегричном интратеку.

Давно пре њих, научи српски сељак својим плугом, својим рвалом, избраздао је свој — аграрни интерстиц.

Кад сат тачно сто ако и кад ће говорити и кад ће посијети, кад жњети, кад брати, и ако сазнавање животно опхођење руке вечито кружи цркви цифарницом — њихов радиом.

Тежачкова рука, тежачкове стопе отпет су пути поспом, и ван града, и сеоро и међи, и мушко и невесно, отварао и затварао бразда — ту љубав, надо и веру своју.

На мери ако ветар дува, не мери ако киша пада, ако је сунце владао ко дуга, ако се ида поцрвено сунце, ако сат тачно, мушки и својски, драм по драм земље опет је рађен, опет обрађен.

Тмурни, суморни дани, каво сте и ви тада,
Кад земља орач, богоносац живи,
Ко надри хода исконите,
Љубавну сузе, надом се крепи.

Сејно је код људи мужевни у набрежу груде своје ниви приливу, јуначки стану. Али, ако се пратовао, али са жи и отпоси.

Сејно је код учени људи за добросвеје и добро својих пера умоне, систи ништа пошту. Али, перо се умочи, или се перо и посуши.

Сејно је код побожни људи за душу своју и својих канавља вапају, хранове чекају. Али, храмови са доку, или храмови са к руше.

Али код њивом, вас у кошу, вас у житу, но биво цри, ко биво раздрљан, ће пера сучи на молитва, да цел до кате ноша инвалида, и сам, браздосеч, подлиш тежак браздом засорава — и онда и јунаштво и мудрољубље и побожство, сви сами су само вештине и тежачка орања оживљења.

Тмурни, суморни дани, каво сте тад лани,
Кад земља орач, богоносац живи,
Ко надри хода исконите,
Љубавну сузе, надом се крепи.

(Фото „Српски народ")

Реформа школа у новом просветном плану

Једно врло важно дело новог Државног просветног плана представља школска мрежа, која садржи реформу школства у Србији.

При изради овога плана водило се рачуна о недостатку школованих људи који се код нас осећа у свима гранама државног, привредног и културног живота, нарочито у пољопривреди, индустрији, трговини и грађевинарству, а у области техничких наука и техничкој струци.

Осећа се такође недостатак лекара, других санитетских стручњака и немаштог особља. Затим многе ове недостатке школованих људи у пореској и царинској струци, управи државних монопола, контролној штедионици, пошто-телеграфској струци и економском науци.

Назрело тоне имати сво-ме школовних људи са гимназијском спремом. Из тога видимо да постојеће школе не дају у довољној мери потребне резултате у погледу основобразовања и уклањања својих основних недостатака на самосталан привредни живот.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ

Узимајући у обзир своју снагу и могућности основног образовања, нови план поставља задатак да у свим местима са више од 2.000 становника буде основана потпуна осмогодишња основна школа. Конституцијом је до број школских места: градова, варошица, села и засеока у Србији износи 3.394, у Банату 264, а број изнад-основних школа у Србији 2.072, у Банату 188, док број сеоских основних школа износи свега 2.113. Новим планом предвиђено је отварање укупно 3.524 основних школа.

Обавезно основно образовање траје укупно 6 година обухватајући 4 разреда основне школе, а затим два разреда нижих народних школа, односно два разреда грађанске школе или гимназије. Сва деца школске основне школе пођи ће у гимназију или грађанску школу обавезно су да продуже народно основно образовање у нижој народној школи. Сеоске више народне школе имаће пољопривредни карактер и вароше припредно обележје. Новина је састоји у томе што су више народне школе имале до сада 4 разреда, а сада ће имати само 2 и читаво основно образовање. Ово скраћење учењем је због тога што сеоским, којима је потребна радна снага, нису давали децу у нижу народну школу зато што је рад у њој тешак. Предвиђено је отварање 3.041 основних школа.

За образовање за занимање жене ће додатно у основну школу бити отворена забавишта.

Поред тога биће направљене две школе за дефектну децу која је већ почела.

Грађанске школе деле се у три врсте: занатско-индустријске, трговачке и пољопривредне. Број постојећих грађанских школа који износи 41, биће се на 132.

ПОЉОПРИВРЕДНЕ ШКОЛЕ

Нови школски план обраћао је нарочиту пажњу стручном основању нових пољопривредних школа.

У чом циљу основује се вредне пољопривредне школе, које до сада нису постојале, док је планом предвиђено отварање 194 такве школе. Настава у овим школама обављаће се у два полугодишта: теоријска, која ће трајати 15 недеља и практична, која ће трајати 15 недеља до 3 године, а примаће се земљорадници старији од 18 година, са задатком да ће се врати пристојно пољопривредно имање.

Број специјалних пољопривредних школа као што су више пчеларске, воћарске, виноградарске, ливадске, живинарске, подизање и т. д.

Ниже пољопривредне школе који сада износи 9, повећаће се на 14. Школовање у њима трајаће од 3 до 4 године. Њихове је циљ пружање теоријског и практичног знања из свих грана пољске привреде и економско-социјалне усмерене да по завршетку школовања могу самостално руководити својим пољима и служити остатима као пример савременог уређења и вођења газдинства.

Поред сеоских постојаће, као и сада, и две ниже пољопривредне школе за девојке.

Женама са села биће школски дан посвећено је такође пажњи. Као више тих школа увеће се пољопривредне домаћинске школе са трогодишњим курсом, у које ће се примати сеоске девојке са добре сеоске домаћине и жене. Школовање траје годину дана.

Шумарству посвећује се такође пажња, те се образује више тих: више и средње шумарске школе. Прва има циљ да спреми за чуварске пуна, а друга да спреми помоћно шумарско техничко особље.

Број средњих пољопривредних школа остаће исти, али ће се до сеоске ученике из успешно руководе мањим и средњим имањима, самоуправним и државним добрима.

ИНДУСТРИЈА, ЗАНАТИ И ТРГОВИНА

Нарочито велика осигурања пажња се до сада у стручним мајсторима и вођењем особу у индустрији, занатству и трговини. У том циљу основће је нових школа индустријских, занатских и техничких и сличних школа.

Досадашње продужене или цветске школе долазе у групу стручних помоћних школа са задатком да стварају занатски и трговачки подмладак.

Број досадашњих стручних мајсторских школа повећаће се од 2 на 16, са циљем да спреми стручне мајсторе.

Број мушких занатских школа повећаће се од 7 на 14. У овим школама спремаће се као посебни, који ће бити: архитектонски, грађевински, геометарски, машински, електро-машински, електро-техничка, рударски, текстилни, кожарски, шумарско-технолошки, машински, металурски, хемијско-технолошки, графичко - стакларско-порцулански, угоститељски, хранљивачки, лаборантски. Ово ће бити у ствари ниже техничке школе.

У циљу увећавања домаће радности и основобављања жена за самостално обављање занята, број женских занатских школа, којих већ има 87, повећаће се на 98. Ове школе имаће следеће одсеке: за одело, за рубље, за вез, за трикотаже и плетенину, за текстилно плетење.

Грађевинске школе, као што је већ речено, имаће, поред пољопривредног профила, још домаћинско-индустријски и трговински профил, према потребама места где се отварају.

Број средњих техничких школа повећаће се од 5 на 8. Број њихових одсека повећаће се тако тако да ће имати следеће одсеке: архитектонски, грађевински, геометарски, машински, електро-машински, електро-техничка, рударски, текстилни, кожарски, шумарско-технолошки, технолошко-индустријски, хемијски, металурски, хидро-технички и др. Ови одсеци моћи ће да се отварају и као засебно самостална школа. Даће се средњим школама за одговарајуће одсеке Техничког факултета.

Као нових увеће се отварање две лабораторијско-аналитичке школе. Њихов ће задатак бити спремање лаборанта за хемијска, фармацеутске и медицинске лабораторије, апотеке и клинике, као и препаратора за музеје, биолошке, зоолошке и ботаничке заводе.

ПРВИ ДОМАЋИЧНИ ТЕЧАЈ У МАЧВИ

На свечан начин отворен је први домаћични течај у мачванском сеоу Дубље. Ово је истовремено прва течај сеоске школе Мачва. Поздрављо је бесу сеоског Дубље показало је велико интересовање за ову течај и многе домаћице и девојке пошле су у Дубље на свечано отварање течаја. Ће трајати 6 месеци, а за њу ће сеоске жене имати плаћање да се у Дубље показују у свом најлепшем народном оделу.

Свечаност отварања обављена је у Културном дому Краља Александра у присуству просветних и других власти, свештенства, црквеног одбора и угледних домаћина, а из Шапца је дошло велики број ученица и ученика. Ту ово школу поздравио је сеоски начелник, а домаћинско-техничким и сличним школама.

Досадашње продужене или цветске школе долазе у групу стручних помоћних школа са задатком да стварају занатски и трговачки подмладак.

Број досадашњих стручних мајсторских школа повећаће се

Последњи тренутак за спремање зимнице

Спремање зимнице био је увек посао коме су наше домаћице посвећивале у јесен пуну пажњу и труд. Било је то сезонски окупљање, јер се дешавало да у тоју исте кавесно морске пестање са трешата, или да достигне врло високе цене. Колирије је истина по радилима било, али ове су биле и врло скупе.

Данас је у толико више пренарочавано и потребно да се наше домаћице побрину за добру зимницу до најкаснијих граница могућности. Сада је последњи тренутак да се зимница оставе и у том погледу дајемо неколико упутстава.

Зелен је увек домаћицама врло потребна при справљању многих јела, а нарочито за супе и гуше. Да би се спремила добра зелен за зиму потребан је: 1 кг. першуна, 1 кг. целера, 1 кг. першуна, 1 кг. першунове коренје, 10 кутчних паприка, 1 и по кг. црног и сланина. Зелен треба опрати, очистити, исећи на котуриће и сушити на тави. Затим да две кашике овако припремљене зелени у супи, чорби и сличним јелу биће одличан укус, а поред тога и изврсне хранљиве потребне и корисне особине.

Пазан шпинаџа може још на пијаци да се виђе. Поред његове употребе при спремању кашица, он се може оставити за зиму и ноћни за ручак. Кување пастаџиде треба пазљиво, а онда на котуриће, па сложити у емајлирани суд па слојеве и сољу слој добро посолити. Остаће тако да стоји 12 до 15 часова, затим накрцати суд да би се вода појавила. Узети самелени црни пиперац и тим сложити пазите суд до врха затим поглавно огрејање. Одмах додати сланину, вадити суд и останети га на хладном и сувом месту.

За остале врсте шпинаџа набавити мање цвеће, опрати их, сећи крајеве корења и листова, обрати у ключалој води 1 минут, затим их пренети хладној води и одцедити. Овако припремљене шпинаџе остављају се исто тако сечене на котуриће у суд и додаје се једна кашичица соли. Остављене на 1 литар времена и пренеје се кључалој води, а затим се кува око 1 и по сат.

Кирфола може такође да се остави врло добро за зиму. Треба је опрати у растави их мало. Затим се ставе у суд и остане у слоју води 1 сат, па се баци 3 минута, пренеје хладној води, сложи у тегле и додаје кашичица соли. Кирфола у тегле напије се кључалом водом и изуја се 1 сат.

Спремање џигрица у туршији нашим домаћицама је врло добро познато. Међутим, с обзиром на данашњу оскудицу сирћета, може се препоручити следећи начин:

На дно тегле ставите један ред зелене патлиџане, па затим слагати паприку, поливајте је, налити хладном водом, повежите тегле и оставите на хладно и суво место. Поред зелене патлиџане може се ставити и по једна red црвене паприке.

Исти тако врло корисне и потребне зиме су шпиџаке за ту шпиџаке. За тај циљ треба одабрати бобуре одрези, слатко дрвеће, поздрати семенке и жилке. Таке очишћене бобуре боре се у кључалој води 5 минута затим се потопе у хладну воду и слажу у тегле уперање једна до друге. На литар запремине тегле додаје се једна кашичица соли, онда се напије кључалом водом и тегле повежу па се тако кувају 1 сат. Паприке не буте још увучиће ако се увеће кључалом водом налију њеним радницима.

МАРМЕЛАДА ОД ЈАБУКА И БУНДЕВА

Многе наше домаћице спремале су ову зиму доста мармелада и мармеладе од шљива. Међутим, добро је да се спреми што више кошничке прерађевине воћа. Зато, у колико још расположиву потрошачким судовима, биће врло добро за спреме укуснје и јестиву мармеладу од јабука и тиквица. За остављање све мармеладе добре су стаклене тегле, плетене корпице, гајбице дрвене кутије и дрвене кутије.

Набавите подједнаку количину јабука и бундева. Јабуке оперите и исеци на чеширу и четвеле, али их љуштити немој. Исеци их на крушке, а возврсне на четвртине. Тиквице исеци на коцкице, очистити од семена и кувати заједно са кором. Јабуке кувати посебно. Кад једно и друго буде добрено скини се са ватре и засебно пасирај кроз пасирку или ваљушком. Затим их помешај. Претходно напипаним кашицом кору са тиквице. После пасирања све маше се помешају и заједно кувају, додајући кашицу количину шећера (250 до 300 грама на 1 кгр.) У колико се мармелада боље укува у пуњење. Ово се боље одражава. По укусу можеш се додати нешто мирођија.

Мармеладу треба сипати у суве или врућу и оставити на отворене изнесе време, да се за то погодно створила тамна кожа која чува мармеладу од кварења. Стаклене тегле поклопиће се дуплим пергамент капицом намешу кога се стави танко слој вате. У кутијама или дрвеним капицама ставе се врсте направљене тамне слој парафина или чистог воска, а затим се поклопе чистом врпом и поклоне кожним. Судове остављате у сув, чист и хладан простора.

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ЗАСТАВА И СНАГА СРБИЈЕ

Код противника добровољаца влада помешња тајности. И то не случајно, него по самој природи ствари. Непријатељи српског покрета и њихови бољи и свеснији будућности не изражају из једног подела, но из истих основа. Једно су они који се уништити у себи сви што једног човека не ће од свог народа, земље и његову судбину. То су они, комунизмом обезнорављени и кроз комунизам одродени и олакорени типови, који су свесно постали орудје за наше највећег ушасавање. Другу су сви, који нам на себе до њих конјуната, и рађе исто као они ми, исметао, и још горе од њих.

Крсте се разним именима, али исход сваког њихов избија онда на унутрашња пустош, неизвље, изгубљена обавештеност, зло на ја, веома често, необузадана жеља уживања. У једном судбинском историјском моменту као се, на најдубљи пламу, рађе о томе хоће ли српски народ и даље остати оно што је био или ће сасвим нестати, они ће се гледају на нерелевантна личног протјања, узрок политичности и туђе идеологије.

На сва изнутра која су их непосредно погодила нису их опустошила и отрезнила. Као правилан фотоапарат они заповедају једног идола другим — Јосифа Висарионовић. Они не виде ни позадину, ни стварно изтеснје политичких збивања већ на овој страни на коју се насилају. Зато изгледају у једно, а бедно и малограно.

Овај тип духа не иде основно — а то је, да генерал Недић и сви који њега раде са њим, по његовим изјутсима, све остваљају једном основном циљу, — спасењу и уздрављењу Србије и очувању српске главе. Свима њима, свако особито, сними хотеа — све је то подређено овом основном. Ни жудња за влашћу, ни страст за удобним и лаким животом, ни жудња за славом, ни страх од свега тога за убудуће и не онеспособљено их. Ме се слепо и самоодрживо планирано удружено вођа свега. И нигде јачости и злобе духа и њихов њихово бешумно и неприметно дејствовање. Нигде их нема, ни зуби. Верујемо у правична суд историје. Све друго је баламућење.

Право једног не можемо прећи, нити га признавати — њихо постојање њихово рада и стања за њихов и његову судбину. Њихово безумље, њихова крајњост, њихова вечита немотивност и потпуна одсутствост осећаја народа. И то једно и друго. Њихов романтизам, који нема пакта заједничко са њиним високим романтизмом, чије их пустошења, лакоћина и одношење људима, који уче свој народ достављају и предају.

И данас тако раде. Пред сва њихова кола се оснивају комбинатистима и који се трошно удубљују у проблеме који стоје пред њима, јасно је, да Ме се ни овај рат и њина националиа судбина решати из њиног бојног поља већ у њиним главама, у њиним обликима и надасима. Стубови те борбе, јасно наименовани стубови, а свима сигурно инструмент у руками генерала Недића, јесу добровољци. Без њих, а још више против њих, немогуће је организовање националног отпора против разорајућих стихија болшевизма. Они су изложени изградњи и продубљени. Зато су неопходљиви и постојане. Јер истину виде и судбину народа исте у својој реалној суштини. Они су неопходљиви, јер кроз њих говори стихијска родна воља за животом. Њих снаге борбени дух зна свете земље. Они разумеју догађаје и мисаоне пустоши.

То је сви и идеја добровољаштва и крајње свесно свих њихова из којих треба да се роди нова свет, а нова, бољи, достојнији и социјалнији, дуги. Они су застава Србије која се одиже и нова снага. Ко њих иде и ко њих иде, а нам се Србија зове, себе добро не жели. Ако се ти напади одвијају по нашу и систему оди је сигурно да ни њих стоје дуге непријатеље свога народа који народу дати кажњени што што нарол нам да живи и да се свиде. Да ви је њиного вида се и то тоне што су ваљди на добровољце разнорђени и по методу и по одгтрели.

Они су, сви одреди, бесрепетни и пусти.

В. Ос.

ДУХ ДУЖНОСТИ И СТВАРАЛАШТВА

Да би се српски народ изнукао из страховитих тешкоћа у које је запао, сиромашан српски морају да буду надређени једним другим духом од онога, којим је одликован наш јавни и политички живот за последњих двадесет година. Дух уживања и утрквања за грабљењем о правда, мора да устуни место духу дужности и стваралаштва. Само створити на тај начин моћ живота, а не бранути се само за правда и уживање створеног, а на стварање и не мислити.

Овај дух пожртвовања и стваралаштва сачињава суштину политике генерала Недића и свих оних који за њиме иду а нарочито српских добровољаца. У сети на свеопште напоредање дужности, које су још уз то и изванредно тешке, жртвовати се за свој народ и то како за оне који ове жртве разумеју, тако и за оне који нашу заједницу сматрају за непријатеља. Ако се ми ове жртвујемо, то је за њих жртву, то је службе народу српском и генерала Недића и нас српских добровољаца.

И на томе тешкоме путу српски добровољаци ће за се нералом Недићем истрајати, не због тога, што тиј путем нам генерал Недић да му се треба некако додворити, нето што је то једини прави пут којим се српски народ може извести из данашњих тешкоћа.

Двадесет година је нашим народом владао дух себичности, искоришћења свега и свачега, дух права уз занемаривање потпуно духа дужности. Двадесет година су код нас људи мислили да се може уживати немајући ни ми од стварањског напора једне генерације. И због таквог схватања у нашем јавном животу, дошшели смо ово што сада сви заједно преживљујемо.

Српски добровољаци хоће да прекине са тим духом готовинства и лакомислености. *Уместо права, дужност; уместо уживања, стварање; уместо личне себичности, жртвовање за заједницу.* Нема народа, који је могао да се одржи на овоме свету ако његови синови нису у њега знали на себе дужности и часно и поштено их извршавали. И сам живот људски не заслуживао је свету деца, ако родитељи не заслуживају своје деце, ако родитељи не заслуживају своје деце, ако родитељи не заслуживају своје деце

ДВА ПИСМА ИЛИ ПОРУКА СРПСКИМ ДЕНДИИМА

Баш је велика шкљоцница о њој ниједан.

Ето, кос двојица сми ако сам једни који у заседи два пута по три сата на деветнаестом километру од Крушевца, поред саме кривине поље што је шумом заклоњен пролаштоц, а ти још неке стигао да ми исприча сво његово детињство и још.

Још од како ме је научио како треба да се „држи", ако хоћу да ми не буде зима и по најјаћем мразу, пристао сам да проводим са њим у заседи сваку ноћ — па доле год хоћете.

Јутрос у 3 сата, кад приновимо другу смену, уколавам је митраљез у седлу, а он нешто чеврља и шуња поред мене. Последњи дани два списка. Једно ако је, не фино), картеја, а друго, Бога ми, књижатарско, ни сном најребљивом напиру што ће пре рата продавац дозвољ табака да дипар.

„Као да ме је неко пријерно ошишао сваки коме да нешто кад да читаво на месечини." — као нашљена се кикоће.

Ево неслка по ређи:

„По утврђењу, балиљском пар кову прошле тоне уз тело, али боље: два тела — једна душа.

Као да бежиу од дисперетног сиења што вреба на сваког уз ма. Као да бежи та два тела заједно се у груд младости пи такту живљућег свијета. (Баш су говорили ти ђаци и нашли ме ту једне и сликали. Колико ту има они сами описали да нијемо прави списак живота).

А затим, много жабарског ка но, и још неке нешто. Онога старог, предратног.

Ту је и песма. — Не, заборавио, ту су још свеједно, горе и ситни колиш.

А друштво? — Осамнаест младића једна женшет девојака. И то све из једног кућа. И још биска свађала и међан радио.

Да ли је то сни? — Не: Нерфектно забављање и штицирт на онтим ту неизбежне ревизите. А то је било могуће остварити једино са неом дискретном сигурношћу, са неотком у сваком и са свима изт-ланима по уговорима сиенке себе.

Легли су били ти трупови. Нијемиш у моје животу. Никад нисам ко сада сконцеје осетио шта значи то доживети живот не чекајући. Шта значи видети сиисао живљења. Шта значи осетити робљетаку младост у сваи њеним најситнијим кон јенсима. И још нешто сасвим друго: дисперетна неврста, предратни конак и свакојаки ћеф.

Тако сам проспаво своју девствености рођендан"...

А ипак неколико одломака из других списка, одговора на сво пнсе:

„Немаш сно ваки добри, чак најбољи другови. Све док нисам почео да пишем романе ни ту ни ја, бољи и сиоји другови, равнодушнији људи. И док ја нисам имао равнодушнијих људи, сиоју књигу је Те прочитао и никад сиог је теорије нисам и разумем сигурно.

Тако сиоје ја разумем. Или бисте: Ти си изнемирио ваше друштво и напустио нас којем сио дотле живи заједно. И прво сио си нашао неке сам ја сеи — дезило, а ти нисиа — прекрасно. Ја падају и прашина се дижу ки радитак је тражио и велико жртве. Ми смо их приносили у свакодневном раду. Костима сво дим смо је утемељили и краљу цементирали и што окружено у њему постојало као што вероју ја њему и човечност светосавским мо сак.

А ви искорачите тај трећутак и створите, с бојту разарајуће младости, дегенеративну комедијашку кињу. Послаште затим једну интудрошку дилиду у ту-

Најмлађи митраљезац Аца Радојковић

(Фото: Арх. Б. ог. С.Д.К.)

му, да чека крај бубе слободу, и наше данице — да би и оне даље свој обол за „кињу" стиар — ничеше свеће и горе кадилницама и варницима. Бедолаии Италијанима.

Ти нисиш да ми се другим сиојим писмом, а ја те молим да сачувани овај лист, као што ћу и ја са Твојим учинити, и једног дана, када вам се буду погледи крза сеће пеће укрштали, и видећеш сасвим боље ко је и ко право: Ти, или ја; ти српски

ком, али ми, српски добровољци.

Тада ћеш тек моћи сиатити те, ако то већ не можеш данас, да је за мене чистија сва жртва у којој сам јутрос три сата лежао у заседи сиекућуре ћи сиину, него сиоја! Твоја „грађанска, блистава пароја".

Никада Та још нисиа, Душко, видео правих ствари светлости, јер нисиа гледао — стајећи иоду, на иртвој страни — како кажу као сиоја густа црна са житом и кукурузом.

Нисиа никада још осетио ис ствену топлоту, јер не знаш шта значи дивљобиље сирамиње ни забуженим вашим претстављама.

А како ћеш тек онда сиатите сиетао моје живота, кад не ће сиртви — свеједно — ни служабу, служићу без предака в без поговора, — за Тебе фантазиони појмљења: Отаџбина и народ, кад је Твоја „животна фалиика". испуњена до врха цр ногорским сиањем, лепим женама и дивокрепним мајкама.

Зато ћеш сада ни да Та ци ином о томе. Време и напор ћу радије утрошити на испуњење већих задатака. А када сам бу дућ једном остварен, тада ћете доћи на ред и ви, иноминов сиу бине, српски деиди, слободни и бошњаци.

За тај трентутак надраховано баш ми, српски добровољци, сиа право да ми покажемо ону дубину, ону ширину живота, његово дно, јер ни сте сиио налеће до сада увиђали.

Дубоко и вама, као и свима осталима Србима — јер знате да ви баш пастори — дубоко вам проживу до осетите живот у свим његовим нијансама. Од ова видљивија, у којој се он формира и исказа кроз све му ке, боеове и нагоне, па до оне видљеије, у којој се оиећа и доживљава само као осећај, као нота, у којој је живот ужива и то не по прикчаки, већ српском начину.

Тек када будете тако осетили сиоје ирах, глад, жеђ, хлад ноћа, болест, немаштина, идност бол, немиње, беспримост, заиете проиом прилином да помогне сиитаоц, осетиће и ваш, тоиолоту, жарање, богатство, радост, учење, сиободу.

Онда тек, када сте сио будете прево своје плећа преношени, и када вам „животна фалиа" дође иоиу и здравду сиарању, тек тада ћете добити легитимацију за чланство у овој највећој заједници, коју срестном зовемо. Тежак ће то бити иепет, док „неће ваша Србин бити", али када ноно прави Србин постиеш, ниједа се ваше Срества не одрекне.

У иамет се зато, Душко, каиди но се Твојих интимних дуриа и седимената другова и сиом остаиом српских деиднима и њима подобиних.

Не заборавите никад ову нау ру, не моју, већ оних мојих другова, српских добровољаца. Прими те је и ову и сада бар себе ради, ако интересантнија ипак ти не видите и не указате.

Једном дана ће вас постоитите неко на ове речи. Тешко вама тада, ако их се не будете сиоиокули. Јер ће се онда"...

Три тачке су стајале место завршетак, ви крају писма. Као да је намерно мисао остављена недовршена. Као да је хтео баш са тим да постигне неки ефекат.

Дуго сио ћутали и мој пасиа ти је, као и увек, ћутљив сиио. Тек кад се сиремиио у сиазуће да се врати „животиња фалиа" у бољу", замоли ме сио: Знаиош, душе ти, ова писма та ко код тебе неће и иеди да их у дојаку прочитају. Ирадеиа их је једном.

И је послушао иоиљеа.

Бож. Ж. Надановић.

ШЕСТ САТИ БОРБЕ

(Наставак са 7-ме стране)

Код нас царује крајња хладнокрвност и пуноћа непомућене и неиоколебљиве вере да ћемо и сада у борби победати сиу бољу упрослитељске надмоћ. Цекано само сигнала од Јурећа да да ми покажемо наше обалићко сиде.

На одштетинској страни гуштала и вике. Демораиисали и обескрабљени. Још дају отпора. А затим, уздед сиемене сиеде броје надмоћности, покрећу ји стрипицу ватру. Њих је прено сто, нас традесет. Иеиод борбе мора бити у нашу корит и то са катастрофалним бланиом по протиника. Та вас ми ћемо, у овој борби истратиго вати. Нарадена Бранковића рапише, али он се е поле тога храбро бори. Тако би и с Јовиом, јеиним „Жалубина", који је, иако рамен у грају, поглаиом је краиност лаца, настављао борбу.

Напе десно крило поче да заиала и да се пробија на противничком позицију. И ја двадесет метара иред њим, четворица крилних пеће се на бриселни противника. Зрна од пушкомитраљеза, а ти иокида — прекрасно.

Тада беш тек можда сиатите, ако то већ не можеш данас, да је за мене чистија сва жртва у којој сам јутрос три сата лежао у заседи сиекућуре ћи сиину, него сиоја! Твоја „грађанска, блистава пароја".

Никада Та још нисиа, Душко, видео правих ствари светлости, јер нисиа гледао — стајећи иоду, на иртвој страни — како кажу као сиоја густа црна са житом и кукурузом.

Нисиа никада још осетио ис ствену топлоту, јер не знаш шта значи дивљобиље сирамиње ни забуженим вашим претстављама.

А како ћеш тек онда сиатите сиетао моје живота, кад не ће сиртви — свеједно — ни служабу, служићу без предака в без поговора, — за Тебе фантазиони појмљења: Отаџбина и народ, кад је Твоја „животна фалиика". испуњена до врха црногорским сиањем, лепим женама и дивокрепним мајкама.

Зато ћеш сада ни да Та цијем о томе. Време и напор ћу радије утрошити на испуњење већих задатака. А када сам бу дућ једном остварен, тада ћете доћи на ред и ви, иноминов сиубине, српски деиди, слободни и бошњаци.

За тај трентутак надраховано баш ми, српски добровољци, сиа право да ми покажемо ону дубину, ону ширину живота, његово дно, јер ни сте сиио налеће до сада увиђали.

Дубоко и вама, као и свима осталима Србима — јер знате да ви баш пастори — дубоко вам проживу до осетите живот у свим његовим нијансама. Од ова видљивија, у којој се он формира и исказа кроз све му ке, боеове и нагоне, па до оне видљеије, у којој се оиећа и доживљава само као осећај, као нота, у којој је живот ужива и то не по прикчаки, већ српском начину.

Тек када будете тако осетили сиоје ирах, глад, жеђ, хлад ноћа, болест, немаштина, идност бол, немиње, беспримост, заиете проиом прилином да помогне сиитаоц, осетиће и ваш, тоиолоту, жарање, богатство, радост, учење, сиободу.

Онда тек, када сте сио будете прево своје плећа преношени, и када вам „животна фалиа" дође иоиу и здравду сиарању, тек тада ћете добити легитимацију за чланство у овој највећој заједници, коју срестном зовемо. Тежак ће то бити иепет, док „неће ваша Србин бити", али када ноно прави Србин постиеш, ниједа се ваше Срества не одрекне.

У иамет се зато, Душко, каиди но се Твојих интимних дуриа и седимената другова и сиом остаиом српских деиднима и њима подобиних.

Не заборавите никад ову нау ру, не моју, већ оних мојих другова, српских добровољаца. Прими те је и ову и сада бар себе ради, ако интересантнија ипак ти не видите и не указате.

Једном дана ће вас постоитите неко на ове речи. Тешко вама тада, ако их се не будете сиоиокули. Јер ће се онда"...

Три тачке су стајале место завршетак, ви крају писма. Као да је намерно мисао остављена недовршена. Као да је хтео баш са тим да постигне неки ефекат.

Дуго сио ћутали и мој пасиа ти је, као и увек, ћутљив сиио. Тек кад се сиремиио у сиазуће да се врати „животиња фалиа" у бољу", замоли ме сио: Знаиош, душе ти, ова писма та ко код тебе неће и иеди да их у дојаку прочитају. Ирадеиа их је једном.

И је послушао иоиљеа.

Бож. Ж. Надановић.

Шездесет година је прошло од ових догађаја, а ипак се сећање на њих не губи. Сваки Србин зна за њих, сваки Србин се поноси њима. Ми смо, ето, сада у Београду, у Србији, у Југославији, а они су били тамо, у Црној Гори, у Албанији, у Турској, у Аустро-Угарској. Ми смо, ето, сада слободни, а они су били робови. Ми смо, ето, сада сами, а они су били окружени непријатељима. Ми смо, ето, сада мирни, а они су били у рату. Ми смо, ето, сада срећни, а они су били несрећни. Ми смо, ето, сада богати, а они су били сиромашни. Ми смо, ето, сада здрави, а они су били болесни. Ми смо, ето, сада живи, а они су били мртви. Ми смо, ето, сада ми, а они су били они. Ми смо, ето, сада ми, а они су били они. Ми смо, ето, сада ми, а они су били они

СМЕДЕРЕВСКИ ГРАД

ПРИРОДНА ПОЗОРНИЦА ПОД ВЕДРИМ НЕБОМ

Кула Смедеревског града

(Акварел: Миливоје Јелића)

Стара и живописна смедеревска тврђава мудрога Деспота Ђурђа Бранковића, која својом величином и лепотом надмашује сва друга европска тврђава тога доба, нема и данас пандана и једнаковима не може лако тако Дунавом. Она својим високим зидовима и кулама и дубоким осећањем тих зидова, подова и кула, као да зову стварања за пуна бистра и топлим сунцем окупана, већ за добра, за лепота, за културу.

И ако, данас, када се варош Смедерево, после своје тешке несреће која га је задесила јуна месеца 1941 године, полако подиже и опорави, добијајући лице једне свесне нове и савршеном изгледу, ипак је ред и на стару Ђурђеву тврђаву, да се и она опорави и оживи за дане живот и њену истрајност.

И док је она у доба Ђурђа Смедеровца служила за војне циљеве, изгледа да је данас судбина дозвољује свима, сем пратио тешкој и дужности, она нора постати средиште и уточиште наше историје, наше народне уметности, наше народа културе, и свега онога што је наше, српско.

Смедеровска тврђава и по својој позицији и по својој величини и по своме склопу као да је нарочито створена за ту сврху. Она је тако пространа и тако лепо постављена, да се у њеном унутрашњем делу могу сместити и подићи и музеји, и библиотеке и академије и сви могући производи људе наше народне архитектуре, тј. ако да сачување и створи читав један културни мали прошлости од њених почетака до данашњих дана. Не тај нечки б ће једном, нашу нашли целу Србију у њеним сакатој и донеле кроз векова-ката.

На средини града треба подићи једрски (манастир) у српско-византијском стилу. Најбоље би било да се изради копија Грачанице, као неког другог нашег манастира. Сво њега треба подићи у истом стилу музеја и библиотеке, у којима би се сували остали наши народни прошлости и уметности и сачувати стари рукописи, књига и црковно сликарство из нашег средњег, златног века. У овим музејима и библиотекама треба основати и нарочито одељење, да се по узору на Задужбину Деспота Стефана Лазаревића, сакупљају и чувају знамења рукописи и прописи наших најбољих књижевних научних дела, као и дела из ликовне и музичке уметности.

У другом појасу око овог комплекса треба подићи једну лепу нашу земљу, у којима би се налазили и приказали живот и делање нашег српског човека, и свега онога што њега и његову породицу окружује.

У трећем појасу, иначе уза сам бедем овога града, треба оставити читаве комплексе зграда које би омогућавале рад и пружај довољне наше живота и рада и данашњег нашег човека: занатстве, трговина и тома слично. У овом делу градског народног народног треба подићи већ број зграда за становање, у виду већих, или мањих вилица, или пансиона, у којима би путници и посетиоци града могли отседети, као дуже становати, а ако знатно.

У смедеревском граду мора се поред једног малог посвећена под ведрим небом. Тај град је као поручје за ту сврху, и једно чисто позорнаште мора постати у нашој земљи, јер живописи и умешнији пиступс нашег народа го захтева, јер су позорнаште и позорничке уметности најбоља оставина културе једног народа и најлепши духовни домети његови. У једном таквом центру свеукупног данашње сретске прошлости, једно велико позорнаште под ведрим небом било би чак велика и у самим пространим просторима позорнице, које би могле да прими велики декор и потребну реквизиту, као и велике масе глумаца, хорнсте и статисте.

Испред позорнице, која би заузимала цеку широку овог пространог зида, дошло би место за оркестар који би садржао места за најмање две стотине људи, а тајмах иза оркестра постављена би се места за гледаоце у популарнијем редоследу, сталешкоје поређани. На тај начин би се остварила једна врста античког позорништа под ведрим небом, у коме би се могла искоришћавати сва врлина овакког позорништа, и у којем би сва његова жива, нарочито у смислу организовања и функционисања позорнице.

Приближно одређен на овом месту може се подићи амфитеатр са већ до седам хиљада места. Амфитеатр би на овом месту, испред свог пространог зида, изврсно је, како у погледу говора и певања, тако и у погледу сварања из инструмената, појединачно и скупно у оркестру. Заиста, једно чудесно место за отворено позорништа.

Иза све простране и свих средњих кула, морало би се подићи зграде за електричну енергију инсталације, као и зграде за декора и реквизиту, затим гардеробе, где за проба и зграда за стапањена трупа и остали учесници на природном. Сви ове зграде биле би везане пролазима, ходницима и ходницима за отворе у простране који би дирекгно водили на позорницу.

Приказни у амфитеатар морали би са поставити са инвозимо страна, иби тако би се не градски зидовима отворила још три до четири пространа улаза. Али главни улаз би био онај, који и сада постоји према Варошу Смедереву, а који би од варошке баш обложили алеји остаревши дрворед и биспала наших разними из бачког крешћанства, а у унутрашности трга да би вило садовњака китњаз пејзаж изложена на средњег кеца, а завршавале би се великим фонтаном Ђурђа Бранковића.

Ето тако би се могло остварити једно културно-историјско културно и народно дело, које би било дика и понос нашег народа, и које би омогућило да се на једном месту сачувају наша прошлост и најдражи-

Једна разрушена кула

(Акварел: Миливоје Јелића)

једна културна жижа, као једно духовно жариште нашег народа.

То би позорништа најбоља могло да се оствари пред средњим пространом, у дубоко унутрашњости самога града, где се налазе она три напоменуте и лепе куле поврх којих би се подигли

није културне и уметничке старине и да се пред широким небом изводе народне и историјске позоришне дела, драме, опере и балети, и да се приређују велики концерти и фестивали наших народних песама и игара.

Л.

ОБАВЕШТЕЊЕ О ОМЛАДИНСКОМ КЊИЖЕВНОМ КОНКУРСУ „СРПСКОГ НАРОДА"

Као што је познато, поред великог броја књижевних прилога који нам стално шаљу наши редовни сарадници, уредништво „Српског народа" објављује и велики број прилога књижевних почетника, из који је крстоданик Српске књиге, госпођа Недић, отвара на расположење велику суму од 100.000 динара за најбољи рад.

До одређеног рока стигло је бројну суму укупно радова: песама, приповедака, путописа, књижевних огледа, историјских и филозофских расправа, текста о савременим националним и културним проблемима. Одговорни избор, који стоји на челу наше књижевне редакције Свети Пандурић, одлучио је да награди и признања приложи ауторима који су постигли највише успеха и задовољавају по критеријуму, који је за ову прилику установљен. Поједине од награђених радова објавићемо у једном од наших наредних бројева.

Награђени су: Ђорђе Јовановић, Ђорђе Јовановић, Ђорђе Јовановић,

АНТИЧКА КОМЕДИЈА НА БЕОГРАДСКОЈ ПОЗОРНИЦИ

Хтели бисмо са дубоким и искреним усхићењем да поздравимо чин, када је на нашој сцени београдског позоришта приказана једна античка комедија. Ова је представа имала карактер религиозно-културних свечаности. Сва је дворана гледала ово прослављено београдске позоришне уметности у античким маскама са редовима, седишта, где се окупило сам народ једног града да се нађе у једнодушном задовољству забрањеним и бесмртним делима.

Зато се најсрдачнијим одобравањем поздрављало ово правилно античком позоришту које је у својим извођењима часовима било високом школом националним и грађанским етосима. Не тако сво тако обожавано српско позориште, као општу народну установу, која окупља овај народ, у служби пијанишке кафе, не тако сватано као једног од главних фактора заједничког духовног уједињења, место да буде расадник доминих идеја, сликање духовних преокрета једног претераног индивидуализма, који нема ништа у општем, националном.

Морамо исто тако одати своје признање иницијаторима и реализаторима овога покушаја извођења античког позоришта на сценској сцени, како због њихове смелости тако и због историског и уметничког смисла, који је у њему, у овој успешној реконструкцији античког доба. Г. Владета Драгутиновић као редитељ показао је много студија, испољио је велико познавање сценских захтева, овом оживљавању античког позоришта. Зато ова сценска реализација Плаутове комедије *Менехми* престављена једном датум у развоју српске позоришне уметности и њене културног живота уопште.

Имајући у виду наше непознавање и често нескривање класике, која је у многоме пострадала њеном салонском сеоском духу, као што је и *античка* изградња предмет у гимназији, реализација г. Драгутиновића не служиће само хвали својим особинама и предањем пажњом да *ову* врсту у античко позориште, које преставља једно од врхунаца европског стваралачког духа.

Приликом античких класичара преставаља још увек један нерешен проблем и за позоришта *неке* уметничке традиције од великих културних народа, те је и код нас плодотворно ове античке комедије значило једном свом подухвату с обзиром да је то прва покушај такве врсте. Требало је сва комисија и тодашњи ентузијазам да ова идеја, ова реализација. Истина г. Драгутиновић има је огромну литературу о античком позоришту, као и традицију као покушаје модернизовање и стилизовање у духу модерног културним центрима.

Он је врло опрезно и са увођењем извођења све то, ће трудећи се с друге стране да пружи своју концепцију ако у данашње модерно доба треба изградити античке театр, који је био производ једне културе, једног друштва и једног гледалиш не спет, те што поред својих трајних лепота за сва времена има елемената чудних данашњем времену, за које треба наћи прикладно решење.

Ми др т. Драгутиновић према својим изјавама сматра да чини покушај реконструкције античког позоришта, он то потпуно доследно и до краја није спроводио, јер је то и немогуће код нас, а и иначе би ипак карактер античког позоришта морао да задржи.

Г. Б. Јовановић
у улози роба Месиније

Зато место публике у дотадашњи, место устројства, јавила је требало тражити решење у стилизацији, увођењу основних елемената, који чине величину античког позоришта и са њима све оно оживети античи дух, средину и подлобље. У што већој једноставности величина је античи и што више се више ће више приближавати да се више водило рачуна о изборима хитоса и трешка личности, место да се инсистирало на разним детаљима. Исто тако да је било више једноставне античи у јонским ступовима, да је било више чудене свеснасти грчког подлобља, у којој се родила јонишка уметност и култура. Иако се нама да је г. Драгутиновић нешо сечени кумпромиса, који се трудн врло коромано да хошћеном што више детаља из античког живота и позоришта, замени једно присно и дубоко уважење у суштину античког духа, у чему би нашло решење за питања, која су се пред нама поставлала.

То би било наше гледиште у погледу извођења античког комедија у наше доба, али ако се пође од концепције г. Драгутиновића онда се мора још једном одати нашо признање умешном раду и постигнутим резултатима, који представљају несумњиво једну значајну техничку средњи Плаутових *Менехма* на београдској позорници свакако о новом културном нивоу свију чланова наше позорише уметности. Простудирана умет

Општи изглед позорнице са Пеникулом, наредником Менехма I [А. Стојковић]

(Фото „Српски народ")

ничка сценографија г. М. Дожића, исто тако брижљиво рађени костими г-ђе Милице Бабић-Јовановић, оранжетника г. Ва. Загорадњака, музика Ј. Славенског, као и игра глумаца у целн г. Драгутиновића дали су једну заокружену уметничку целину, која служи на част свима онима сарадницима, ако исто тако и нашем позоришту и нашој култури.

Једино могли бисмо да жалимо што је толике материјалне и духовне напор уложен у извођење једног дела античког позоришта које нам не одговара толике мере. Од увек смо били мишљења да на нашој првој сцени треба нашести приказивати најбоља дела највеће прошлости, репрезентативна дела за једну нацију, да једна народ кад да створене једнога лица. Међутим *Менехми* не само да нису репрезентативно дело античког театра, које је одлк прилог позоришта, већ не сада ни у најбоља дела Тита Макција Плаута, који је приредио једну комедију са сличном темом од грчког писца Менандра. Зато не једино ни у овој прилици нашто се нам задржала на овом Плаутовом комаду.

Кад се хтело покушати са приказивањем античког позоришта, зашто се није одмах нашо позвали, најбољим трагичарима? Зашто се није почело са великим делом трагичарима, са једном од величанствених трагедија бесмртних класичара Софокла, Есхила или Еврипида?

Зашто је узет баш из доба декаденције античке сцене, када је публика у позоришту тражила само забаву и разонеду, сразвајући некада тако нашоси остварења и уметничи нево извођења? Зар за наше данашње публике напрегнутих и обиласлих отаљење није се место избор једне од великих античких трагедија из доба када се на позорнице престоли у Атини нашо као на велико националне свечаности у којима је у

СОФОКЛЕ
отац античке трагедије

честовао цео народ, седећи у заједничком осећају љубави ове на отаџбини и жртвовању према њеној вери? Требало је узети комад из тих времена, када су ове престава атинске младиће, одрећене за војничку службу, *на писмо заједничку заклетву: „Нећу обезчастити сво свето оруж; нећу напустити друга у бој; борићу се за наше богове и за своје огњиште, сам или са другима; нећу остављати уманоту отаџбину, него ћу је оставити већу и јачу..."*

Код бисмо жељели у редовним приликама и обичним временима, не бисмо се питали нашто су играни баш Плаутови *Менехми*, који нас мору привлачно забављати, као фарса, дакако која пристаје из ситуација због заснованих личности двоје близнаца. *Менехми* у живом и темпом преводу г. д-р Весселина Чајкановића доиекли су нам четворо грчких назива, од којих је једно Српске књижевне задруге, ни сте моје смотрите да је нашто подвлачи сидржина ове комедије, писане пре 2200 година.

Г. Ва. Драгутиновић, редитељ ове темпог подухвата, нам се поднио на поштен претстаје и у сценском античком стилу насновно је прилог, који ће нам нову античког театр, умели играбању у родну кошиљу. Изнедено ово је дотле молимо су нам глумци, испољавајући то живу, добро тумачили античког човека, нако код нас не постоје

(Наставак на 11-ој страни)

ПОЗОРИШТЕ

НАЦИОНАЛЦИ ИЗВОДЕ
»Девојку бржу од коња«
ОД Н. ТРАЈКОВИЋА

Наш познати писац и позоришни човек Никола Трајковић, који је у разном својству извршавао многе стваралачке дане врло своје делатности, написао је у своје време дивовску драму »Девојка бржа од коња«, коју је при његовом одласку врховодама на Универзитет у иностранству за стално једно време остављену у оставу Националне службе била.

Г. Трајковић је из богате ризнице народног фолклора узео мотив једне од њихових бајки и у слободној обради створио је једно позоришно дело, које је већ годинама чекало на своју сценску реализацију. Не улазимо за моментат у предност самога дела, желимо да подвучемо да је дух који је живи г. Трајковић за примеру наших књижевника и драмских писаоца да потраже материјале за своје стварање у свом чистом и непрекинутом извору.

За жалост је, овај немир наших књижевника и данас у чему обиљежава нашег културног живота приличавала свога. Колико добро је довело и треба да доведе као пуна за даље развијање српске књижевности, особбито жешћих страних утицаја. У родној грудн, у једностраном стварању народног духа у прошлој деци са земље, деци рођена књижевност мора да тражи надахнуће, да би истрошли своју мисију и у садпопуштају нови дато свој оригинални допринос европској култури.

Н. Трајковић узео је за основу своја дела своје из познате народне приповетке, који је затим у њег читава позорно слободно обрадио стварајући једно дело од несумњивог књижевног и позоришног значаја. *Девојка бржа од коња* симболише младе стваралачке снаге за љубавну ход човека чије оснивање се трудили код разних њега, али никад не постигнуте циљ. Жели у мисли, коју изноша младић, као и нема поетске љубави не мо ни за њега, ни за његову земљу и његову текућу за београдски љубавну. Сваки љубав протицања кров бео и литву може да утоли ту ни за њеном. Г. Трајковић је ову песму о недостижној љубави стално у своју нашу средње-вековног живота са елементима Истока и Запада, који су се борили за превласт кроз нашу историју. Он је ову романтичарску тему обрадио у тој слици, у којој може бити велико је чаролија дрвеса дишњих, али нигде нема стварања за сценско извођење.

Млади су младићи на Универзитету, чланови драмског студија Националне службе за одбрану Србије, који ће своје постојеће за задатак да ово позоришну умјетност, извођењем националних комада буди и развија националну дух код нових генерација. Реализовања су своја ова биле шета по утврђе почетника, који су распола-

А. Огњановић у улози Николе и Ружица Брег у м. Врачић као штитоноша

(Фото: архива студија)

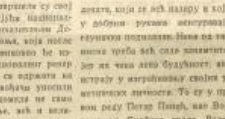
гали и недовољним техничким средствима, показало је њину ван вештину и позоришну вредност, која би у поступности довело до напредак на великој сцени са глумцима које рутине и са уз требом позоришне модерне тех

ници. *Девојка бржа од коња* сценама сте елемента за једна ве сцени спектакл национални ка рактер, у коме би богатство на фолклорног и слободној ег бодан једног домаћег лика, до шло до изразе израже.

Национални по драмском сту да са успехом извршити су сту дената, обожаватеља национа ног репертоар приказивањем *Девојке бржа од коња*, која после успеле вечере вежбаног је по бити на чело појединог реону тора и дуго се задржати.

Са инсценизацијом и гарнирањем дело, борбе се са ни гом тешкоћама, младе редитељ Александар Огњановић, који ће створено нити главног рунаа бајке Костиканђа са Ружом бре ром, показао је несумњиве редитељске и глумачке способности, које му отварају најлепше перспективе и које не смеју остати неискоришћене. Под његовом редитељском палицом су ово сценски текст Николе Трајковића, сам тајностаног, са успехом до чарала у грађењу њихових ма ског лика, избегавајући сваку њу опасну да неукусност. У чуме чему тешке младости у другом раду за нечиго недостатком

ни је успела, као Цвекићева и орез вештине психичког вида рељености, увиђајући је.

И остали главни глумци у ре ћи и у мањем улогама показа ли су сигурност у тумачењу и неспособности су одлике своја ти, који се већ налазе у кола у добром руском интернату глумачки подмладак. Нема од ница треба већ сада напоменути, је их чека још блудњег, ко истраду у напорном раду своје метичких способности. Те су у пр ном реду Петар Пајић, као Вој вода од Судбине града, Радо сеан Павловић, као Гук. Мил драг Огњановић, као дворанин, Милан Врачић као штитоноша, Мелитар Терић, као калуђер и други. Јадица Јовићевић у улози женске је Ружа показала је велику способност, која ће у скорој будућности сигурно да у великој мери допринесе успеху драме.

Сценографија је дала Ђорђе Јовановић, који је у свом раду показао да је у стању да у потпуности одговори захтевима једног позоришног дела. Костими су били у складу са временом и средином у којој се радња одиграва.

Са овом драмом Универзитетски драмски студио је дао свој први допринос нашој позоришној уметности. Ако се у даљем раду буде водило рачуна о свим недостацима који су се у овом раду појавили, онда ће студио сигурно моћи да нам пружи још много лепих и успелих сценских остварења.

Ово је, уосталом, и наша жеља и наша молба.

Милан Ђ. Милићевић

„Част" од Судермана
НА ПОЗОРНИЦИ „СРБОЗАРА"

Поводом драме Германа Судермана „Част", која се ових дана играла у Српском народном позоришту, пре но што је прошло још 100 година, написао је Јованчић једно занимљиво предавање, које је одржао у Српској задрузи. Наиме, он је добро познате фабуле, које сиже само чувствене Србиње, као: Ђидо и Хасанага, Сибиљ и Ђурђа, Ђидо и Хасанага, Сибиљ и Ђурђа, Ђидо и Хасанага, Сибиљ и Ђурђа,

Успех издавачке делатности „Југоистока“

Немамо ни обавезне једне седнице, сазивност за коју је прикупљању двогодишњем делатности на пољу просвете и књиге које издавачког предузећа „Југоистока“, а у Пољу пластеланским питање и разних културних питања, изложили су своје досадашње рад и будуће планове за ову на пленарну седницу одбора „Југоистока“ Хајнрих Рабе и главни уредник предузећа, новинар Ранко Предојевић.

Зборећи рада „Југоистока“ добила свеобу једну страну када се узме у обзир за ње од јединог у

МАЛИ ОГЛАСИ

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—
ДРЖАВНА ТАКСА
ДИН. 5.—

ЛУБНИ ЛИСТУ издану на пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Станоје Павловић.

ЛУБНИ ЛИСТУ издану на пречистионитя полициј у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Стојан Борисић. 857 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Ђорђе Јовановић.

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Ђорђе Јовановић. 856 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Ђорђе Јовановић. 857 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је за неважећу. Чубомир Орашановић, ученик. 859 3—3

ЛУВАЊСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4018 издату од Пречисто „ништва полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је неважећом. Радић Брашковић. 860 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од пречистионитя полицие у Крагујевцу, изгубих сам. Оглашујем је неважећу. Надежда Павловић. 824 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ и пашпош добивену од пречистионитя полицие у Крагујевцу, изгубио сам. Оног ко одузимао је за неважећи. Славко Димитријевић. 826 3—3

ЛУВАЊСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4013 издату од пречистионитя полицие у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Божић. 825 3—3

МОЈА ЖЕНА Душица Милошевић, рођена Илић изјавила ме је 15 година отишла сам је више пута да се врати и сада чекам поклапање пут да се у моју ни 5 пита врати и њеном не признајем је за жену ако ко је примиће дугове на моје име. Драгомир Милошевић из Милатовића. 853 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 355 добивени на среско Крагујевачког изгубио сам, оног је налазио за неважећу. Милоје Ђ. Антић, сеље Доња Сабанта. 854 3—3

ПОТВРДУ о пријави добивени на Пречистит бање од Комесијата, оглашујем за неважећу дошло ми је у читалачки Мајић Јовановић, звла „Јавност“. 855 3—3

ЛУВАЊСКУ КЊИЖИЦУ бр. 4012 издату од Пречистионитя полицие Крагујевцу изгубио сам. Оглашујем је неважећу Мајић Милићић. 856 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя полицие у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашујем је за неважећу. Никола Пантовић. 857 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 67 издату од пречисте полицијске изгубио сам. Оглашујем је неважећу и Вера Божовић. Ниш. Божа. 858 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издану од Пречистионитя градске полицие у Крагујевцу, изгубио сам Оглашујем је за неважећу. Јанићије Мићић. 859 3—3

ИЗГУБЉЕНИ НОВЧАНИК са личним картом од Пречистионитя у Крагујевцу, изгубио сам изјављујем, проналазач ће добити награду. Новчаник са личним картом изгубио Јосиф Велко — Крагујевац. 860 3—3

Државна Хипотекарна Банка у Београду

наложила јавној продаји са почетном ценом следеће куће у

НОВОМ ПАЗАРУ

НА ДАН 30 НОВЕМБРА 1943

		Дин.
1)	Кућа, Кадрићева 37	150.000.—
2)	Кућа, Жичка 31	300.000.—
3)	Кућа, Жичка 33	120.000.—
4)	Кућа, Жичка 28	120.000.—
5)	Кућа, Жичка 26	120.000.—
6)	Кућа, Новљанска 7	250.000.—
7)	Кућа, Новљанска 4а	120.000.—
8)	Кућа, Војводе Путника 23	180.000.—
9)	Кућа, Војводе Путника 11	200.000.—
10)	Кућа, Војводе Путника 7	

НА ДАН 1 ДЕЦЕМБРА 1943

		Дин.
1)	Кућа, Новљанска 11	100.000.—
2)	Новљанска 4, кућа	120.000.—
3)	Пеза, Харџијанова	20.000.—
4)	Нижа, Спасића Поспева	220.000.—
5)	Дубља, Зар. Живковића 1	12.000.—
6)	Дубља, Краља Александра 96	120.000.—
7)	Кућа, Терзијска 15	120.000.—
8)	Дво Дубља, Бизнра Соколовића 22/24	30.000.—
9)	Дубља, Бизнра Соколовића 20	15.000.—
10)	Кућа, Бизнра Соколовића 14	150.000.—
11)	Кућа, Бизнра Соколовића 12	250.000.—
12)	Пеша, Цара Лазара 8	120.000.—
13)	Дубља, Спасића Дуга Пољана	160.000.—
14)	Вољаља, Чарска Мекеа	200.000.—

Продаја ће се одмети у просторијама Пореске управе у Новом Пазару од 10 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 853 1—1

ДРЖАВНА ХИПОТЕКАРНА БАНКА у Београду

наложила јавној продаји са почетним ценом следећа кућа у

НОВОМ ПАЗАРУ

НА ДАН 29 НОВЕМБРА 1943

		Дин.
1)	Кућа, Тодорова 1	120.000.—
2)	Кућа, Тодорова 3	200.000.—
3)	Две куће, Тодорова 5	350.000.—
4)	Кућа, Тодорова 7	300.000.—
5)	Кућа, Тодорова 20	120.000.—
6)	Кућа, Свет. Бог 32	80.000.—
7)	Кућа, Свет. Бог 28	100.000.—
8)	Две куће, Грнчарска 2	200.000.—
9)	Кућа, Грнчарска 4	80.000.—
10)	Кућа, Светосавска 16	250.000.—

НА ДАН 29 НОВЕМБРА 1943

		Дин.
1)	Кућа, Светосавска 12	120.000.—
2)	Кућа, Светосавска 14	100.000.—
3)	Кућа, Светосавска 16	120.000.—
4)	Кућа, Грнчарска 5	30.000.—
5)	Кућа, Грнчарска 3	25.000.—
6)	Кућа, Грнчарска 4	300.000.—
7)	Кућа, Грнчарска 7	150.000.—
8)	Кућа, Цара Лазара 20	200.000.—
9)	Пеша, Пупинова	75.000.—
10)	Дво куће, Путничка 5	100.000.—

Продаја ће се одмети у просторијама Пореске управе у Новом Пазару од 10 до 12 часова, где се могу добити сва даља обавештења. 854 1—1

ИНТЕРЕСАНТНО

ВРЛО АКТУЕЛНО

ЗАХТЕВАЛЕ ОД ВАШЕГ ЊИЖАРА ОВИХ ДАНА ИЗАШЛЕ АКТУЕЛНЕ КЊИГЕ:

			Дин.
1	А. Е. Јохан	Земља без сунца	80.—
2	Пол Мусе	Отпутујмо	100.—
3	Свен Хедин	Америка у борби новог времена	70.—
4	Колин Рос	Западна хемисфера	100.—
5	Линклејтер Ерик	Жуан у Америци	100.—
6	Г. Виршинг	Трагом се непријатеља	50.—
7	.....	Тако је дошло до рата	12.—
8	.....	Секрет Сераис	20.—
9	.....	На живот и смрт	12.—
10	.....	Владавина стараца	5.—
11	Џемс Берглинд	Иза кулиса Беле куће	40.—
12	Ерлинг Бахе	На надимања Атласа	60.—
13	.....	Влада у бункеру	40.—
14	Конрад Барн	Пођи сан Москву	30.—
15	Јохан Лерс	Завереници из Сталина	12.—
16	.....	Албиом полази у рат	6.—
17	Мартин Пазе	Сталин у свету штампе и карикатуре	30.—
18	Џон Емери	Енглези и Европа	50.—
19	Ф. Хартнеген	Авијација са Бенедеја	20.—
20	Вегецијус	Приручник за ратничке стратеге	70.—
21	.....	Трагикомедија Жоржа Мандела	50.—
22	Георг. Павловић	Под шестокрилом звезда	6.—
23	.....	Севастопољ	40.—
24	А. Ф. Борисс	Атлантик	36.—
25	Винстон Черчил	Мој савезник	15.—
26	Т. Х. С.	Европе против Европе	30.—
27	.....	Весели алманах	20.—
28	Вилхелм Шајдер	Ко је убијао	40.—
29	Лудвиг Штрац	Завера на Босфору	40.—
30	К. Г. фон Цобелтиц	Њена победа	50.—
31	Р. Кравченко	Ађина љубав	25.—
32	Курт Кристиан	Пуцао на Бању	30.—
33	.....	Глас большевизма	4.—
34	А. В. Кантер	Из тмаху типа сабљаша	15.—
35	Ханс Михаел	Лепши глава	15.—
36	.....	Побеча на Фландингу	12.—
37	Курт Рида	Сусрет са Мворима	12.—
38	Др. В. Хофмен	Жидовски империјализам	12.—
39	.....	Преображај европске империје	15.—
40	Ханс Дитмер	Улога немачких сеоских задруга у пољопривреди	8.—
41	.....	Шта је националсоцијалистичко уређење рада	10.—
42	Х. Х. Болер	Стварање о немачком занатству	10.—
43	Лидија Рајмер	Пољопривреда у Новој Немачкој	10.—
44	Херман Фонда	Сеоске немачке женске	10.—
45	Др. К. Бенте	Немачка сељачка политика	10.—
46	.....	Наша млада сељачка радна	10.—
47	.....	Пољопр. немачког радника	10.—
48	Вилхо Харбах	Расположиво сеоском радном	12.—
49	Е. Марквард	Рат и Немци	4.—
50	.....	Ако сам пољопривредник у Србији	5.—
51	.....	Аграрно српско сиромаштво	20.—
52	.....	Немачка земљорадничка	10.—
53	.....	Немци у Новој Србији	8.—
54	.....	Пољска сеља у Немачкој	15.—
55	Ханс Стен	Душом под заставом	50.—

Ако Вама књижара нашу књигу не може, молимо Вас да нам наведете адресу књижаре.

„ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА“

Београд, Косовска 30/II — Тел. 34-832.

ВРЛО АКТУЕЛНО ИНТЕРЕСАНТНО

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.—
ДРЖАВНА ТАКСА
СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату на име Милена Стева Ужичког од 12341-42 и железничку легитимацију за повлашћену вожњу од 50% издату од Државне железнице. Оглашење не важи. Данило Николић, учитељ — Рибарица — Ужице. 857 —2

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год. издату од пореског одељења Ужичког среза на име Ужичког 6855-42 год., оглашавам за неважећу. Зелена Костић, домаћица — Ужице. 857 —3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од среза Ужичког на име Стевана Ђ. 12341-42 и железничку легитимацију за повлашћену вожњу од 50% издату од Државне железнице. Оглашење не важи. Данило Николић, учитељ — Рибарица — Ужице. 857 —2

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 год. издату од среза Ужичког 6855-42 год., оглашавам за неважећу. Зелена Костић, домаћица — Ужице. 857 —3

„ХЕРМЕЛИН"
Томислав Гогић
КРЗНА
Београд — Ниже Михајлове 19
857 1-1

CEREAL EXPORT A. D.
Kupoprodaja svih vrsta žitarica, suncokreta i mahunastih biljaka
PANČEVO
Adolf Hitlerplatz 11
Tel. 36-198

CEREAL FRUCHT A. D.
Kupoprodaja zemaljskih proizvoda i voća, kao i snabdevanje industriskih preduzeća
BEOGRAD
Maršala Pilsudskog 32
Tel. 27-806 30-433

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ
Јездимира С. Шарића
произвођача ликера, коњака и рума
БЕОГРАД
Кр. Марија 59 Тел. 22-012
863 1—1

КОЛОМАСТ, САПУН, ПРАШАК ЗА РУКЕ
и друге домаће прешкове, израђујете солидно помоћу усавршеног, у праху млевеног, каолина „ВРБИЦА".
ФИНОЋА МЛИВА ОДГОВАРА УСЛОВИМА НАЛЕЖНЕ ЦЕНТРАЛЕ
Сопствена амбалажа у новим папирним врећама
СИРОВИ КОЛИН
у комадима, за све врсте грнчарије, керамике као и за молере, испоручујемо вагонски у сва места Србије и Баната. — **Долазн у обзир и извоз.**
Сва пословне обављамо непосредно као произвођачи — без посредника — Обратити се:
РУДНИК „ВРБИЦА", БЕОГРАД
СКАДАРСКА 1, први спрат. ТЕЛЕФОН 22-018
861 1—1

ВАРИЈЕТЕ
„ГЕЈША"
бивши Руски Цар
тел. 25-258.
Свакодневно у 20 часова, превелики програм, домаћих и страних уметника.
Четвртак, субота, недеља
Матине у 16 час.

УМЕТНИЧКА ДВОРАНА
„ЛОТОС"
Кнеж. Љубице бр. 4
тел. 30-489
У најлепшој сали свакодневно скуп отмене Београдске публике.
Од 18 часова
Атракције — музика — песме.
833 1—1

ПРИВИЛЕГОВАНА АГРАРНА БАНКА А. Д.

Средишна установа за земљораднички кредит у Србији
Уплаћен акцијски капитал 700,000.000 дин.

Пословање за сопствени рачун

Банка одобрава кредите земљорадничким задругама и другим организацијама, државним и полудржавним установама.

Финансира планску пољопривредну производњу.

Прима улоге на штедњу и улоге по текућем рачуну под општим условима у погледу камата и отказних рокова.

Пословање за рачун државе

Врши финансијску ликвидацију аграрне реформе на великим поседима.

Врши ликвидацију земљорадничких дугова према Уредби од 25 септембра 1936 год.

Банка настоји да у интересу сеоских земљорадника — ради подизања њихове кредитне способности — наплаћује своја раније потраживања при садашњем обиму новца на селу. Препоручује својим првобитним дужницима, као и онима чији су дугови пренети на Банку по Уредби о ликвидацији земљорадничких дугова, да регулишу све своје дужне заостатке, а по могућности и да отплате дугове у целости.

863 1—1

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 47 Год. II
Београд, 4 децембар 1943
ПРИМЕРАК 3— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

Сви на ноге Сталињ

Када смо у самом почетку трећ ње конференције у Москви тврдили да ова неће успети онако само да не може успети. То што смо ми тврдили, реално расматрајући лежећу проблематику међусавезничких односа, посве довољно је и разилазећим које је назвати више вишедневним разговора у Москви где су у Кордел Хал и Иден играли другостепену улогу. Игнорисање је видно много објективнијих и разложнијих обзира одлука, да се сврсиште од широких сплетки јавности неутпех ових разговора којима се приписивало знатедно велики значај. Као црвени нит кроз целу ову реализацију протезале се ове ставаљда, да ће бити потребно да се, у скором времену, састану Рузвелт, Черчил и Сталин. Да су њихови мандатори спознали по словој успели да реше главне проблеме ратне стратегије непосредним између нас самих одлучивањем, не би било потребно.

Састанак ће се одржавати и то, судећи по досадашњим указивањима, негде у околини Техеранв и у самом Техерану. Рузвелт и Черчил тиме могли избећати Стаљина за свију чаву да састанак буде одржан у Вашингтону. Цењена дистатор који зна из своје револуционарне искуства врло конспиративно ће, кад је у питању његова безбедност, ићи где год хоће, само не одобаваће цењене времена ја и смењива рука ГПУ-а.

У Техерану, наиме, налазе се балканичке окупационе трупе. Зато је тамо Стаљин под своју руку, а Рузвелт и Черчил претставе њихов пут у Кеиру на подворје великог „вођи народа", како Стаљина зову његови балканички трабанти.

Какве се перспективе поједини државници виде у тој ситуацији?

Рузвелтова перспектива, чини нам се, добре. Страшно порасли последњих дана, који је претрпела флота на Пацифику учинили су да је Рузвелт осећа на знатно скромнију улогу од оне коју му је имао да сам покаже неке ломљиво. Немогућа према Јапану немогућа према Немачкој, а потребна вештачком жудњом да госпођу господар свега Рузвелт буде на крају крајева једно у лице са Сталином, која је нешто више мењетно јевеја. Не, што је „Ја Рузвелт и који ваш пред собом нисте сигурније перспективе, јер његова агресивна подршка лежалим шутњорастом непрезнај Америке.

Рузвелт је у таквом односу према Сталину у каквом је од воју Черчила према њему. Знача у подређеном односу. Черчилове перспективе су врло сличе. Оно што ће Стаљин и од њега и од Рузвелта тражити јесте отварање другог фронта који је Совјетима у овом моменту преко ратне војничке ситуације на источном фронту веома потребан. Управо другим фронт постаје ја котко питање совјетског одрасла. Исто тако за Рузвелта и Черчила постаје животно питање добијања уверења да рат упорнуте за напад на Јапан може дати једнако Сталин, који он, сигурно, неће учинити, јер би тиме нарушио дарованто гаиноубство. Када би ктео да отвори други фронт, Черчил би морао да изврши инвазију на њему стицајност ако да је Тито једини фаворит и Америке који су они други на ту улогу биће изнурили да убијте неде са нам.

М. С.

Два фронта

Узмутила су сва прилежалина непријатељска пропаганда нарочита да не оставити у гра њански рат, који треба нам, истребљење, да завојева, *Данас је ожалошћена* ...ј у ку систему тровању после рата узео у среде пуне, обез беђујући пратом наравно А мерикањина главног добат, Рузвелт је већ јавно изјавио: „Ми се руководимо посло вима обзирима и при доделу ратне помоћи савезницима, као и у нашим плановима за послиху обнову света".

Али поред свог природног империјализма, постоји и онај јоше опасније: културно-уједињење. Хоће да нам онемогући и све најновије достигнуће и традиције, а да нас претворе у безобзирну масу, коју ће бо десносити да пуца по такту најпше џез-музике. Сва треба да постанемо културни варвари, који у свом кланању гледају на завју ни за Бога, ни за Ибетске заповести.

Напор, огромни и удуташи, биће потребан да се од свега одбранимо. Све што је задао у у српском народу наша за нашим српским духовним кор породом, без кога нас народ не можемо постојати. Зато говорка Негиљ, као верна гуљ ман народног духа, неуморно понавља: „Будите Срби и сачувао Сабиње Миладе свијем српском главом!"

ВЕЛИБОР ЈОНИЋ

Мењутим, ствари су се друкчије развијале. Оваква констелација није довела ни до крупнијих стационирања, које је било одлучно пропагно ратујућим јединицама италијанске дивизије. Тако је дошло до онога нередовно побуне и до сукоба са италијанском војском.

Али ову побуну у крупнијем редовима већину су искористили комунисти и успели су да ово напорно инсурекционо покрете одведу са свог пасивног и са народом и да под скоро једини број непријатеља. И тако Црна Гора већ до сада фактор мира и реда, што се могло очекивати с обзиром на расположење италијанског Црне Горе и да се крупа против италијанског крвопу.

Међутим, ствари су се друкчије развијале. Оваква констелација није довела ни крупнијих стационирања, које је било одлучно пропагно ратујућим јединицама италијанске дивизије. Тако је дошло до онога нередовно побуне и до сукоба са италијанском војском.

Али ову побуну у крупнијем редовима већину су искористили комунисти и успели су да ово напорно инсурекционо покрете одведу са свог пасивног и са народом и да под скоро једини број непријатеља. И тако Црна Гора већ до сада фактор мира и реда, што се могло очекивати с обзиром на расположење италијанског Црне Горе и да се крупа против италијанског крвопу.

Црногорско питање

Колико је политички свеједне дивизије биле ангажоване на многим ратној ратишта на Балкану видимо се виде у случају црногорског питања. Због тога што је ова дивизија била у родбинским везама са црногорском дивизијом италијанска дивизија да би се додворила краљ-владајућег Виктору Емануелу покушавале је да све ово буде нешто да старом чиновнику Црну Гору, чије би крупа правила једном од чланова савојске династије. У том циљу слала је 12 јуна 1941 године неки врста установорске сегзатанте на Цетиње, ко којој је требало да се крсташује неза висност Црне Горе и да се крупа против италијанског крвопу.

ЗАВОД ЗА ИСТОРИЈУ РАДНИЧКОГ ПОКРЕТА

Недељни преглед међународних догађаја

Верзије и нагађања

У међународној штампи, поред великог броја информација, појавио се известан број материјала о актуелним међународним питањима и личностима.

Ту је текла борба између различитих политичких струја и тенденција, изражених у виду информација, коментара и анализа.

Ако се сагледа све што је изнето у штампи последњих дана, онда се може закључити да је у њој било неколико основних тенденција.

Прва тенденција је била да се што више умањи значај Конференције министара спољних послова у Москви, да се њени резултати прикажу као нешто што је мање важно, а да се, уместо тога, истакне оно што је било изнето на Конференцији у Лондону.

Друга тенденција је била да се што више истакне оно што је било изнето на Конференцији у Москви, а да се што више умањи значај Конференције у Лондону.

Трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Енглеске и Америке.

Четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Француске.

Пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Кине.

Шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Југославије.

Седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Пољске.

Осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чехословачке.

Девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мађарске.

Десета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Румуније.

Једанаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бугарске.

Дванаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Грчке.

Тринаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Италије.

Четрнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аустрије.

Петнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Немачке.

Шеснаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Јапана.

Седамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Индије.

Осамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Египта.

Деветнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Сирије.

Двадесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Либана.

Двадесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Палестине.

Двадесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Арапских земаља.

Двадесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Турске.

Двадесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Ирана.

Двадесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Ирака.

Двадесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Авганистана.

Двадесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Непала.

Двадесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Тибета.

Двадесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Монголије.

Тридесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Кореје.

Тридесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Филипина.

Тридесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Индонезије.

Тридесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аустралије.

Тридесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Новог Зеланда.

Тридесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Канаде.

Тридесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Тридесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Тридесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Тридесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Четрдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Четрдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Четрдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Четрдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Четрдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Четрдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Четрдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Четрдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Четрдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Четрдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Педесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Педесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Педесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Педесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Педесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Педесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Педесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Педесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Педесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Педесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Шездесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Шездесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Шездесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Шездесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Шездесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Шездесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Шездесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Шездесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Шездесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Шездесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Седамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Седамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Седамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Седамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Седамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Седамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Седамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Седамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Седамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Седамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Осамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Осамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Осамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Осамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Осамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Осамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Осамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Осамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Осамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Осамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Деведесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Деведесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Деведесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Деведесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Деведесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Деведесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Деведесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Деведесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Деведесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Деведесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и десета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и једанаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и дванаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и тринаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и четрнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и петнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и шеснаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и седамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и осамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и деветнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двадесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двадесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двадесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двадесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двадесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двадесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двадесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двадесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двадесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двадесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и тридесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и тридесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и тридесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и тридесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и тридесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и тридесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и тридесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и тридесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и тридесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и тридесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и четрдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и четрдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и четрдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и четрдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и четрдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и четрдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и четрдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и четрдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и четрдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и четрдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и педесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и педесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и педесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и педесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и педесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и педесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и педесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и педесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и педесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и педесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и шездесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и шездесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и шездесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и шездесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и шездесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и шездесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и шездесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и шездесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и шездесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и шездесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и седамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и седамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и седамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и седамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и седамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и седамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и седамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и седамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и седамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и седамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и осамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и осамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и осамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и осамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и осамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и осамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и осамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и осамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и осамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и осамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и деведесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и деведесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и деведесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и деведесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и деведесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и деведесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и деведесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и деведесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и деведесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и деведесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста десета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста једанаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста дванаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста тринаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста четрнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и двеста петнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и двеста шеснаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста седамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста осамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста деветнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста двадесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста двадесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста двадесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста двадесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста двадесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста двадесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста двадесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста двадесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста двадесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста двадесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста тридесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста тридесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и двеста тридесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и двеста тридесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста тридесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста тридесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста тридесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста тридесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста тридесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста тридесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста четрдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста четрдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста четрдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста четрдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста четрдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста четрдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста четрдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста четрдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста четрдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и двеста четрдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и двеста педесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста педесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста педесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста педесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста педесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста педесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста педесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста педесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста педесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста педесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста шездесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста шездесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста шездесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста шездесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста шездесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста шездесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и двеста шездесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и двеста шездесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста шездесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста шездесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста седамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста седамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста седамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста седамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста седамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста седамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста седамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста седамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста седамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста седамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста осамдесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста осамдесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста осамдесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и двеста осамдесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и двеста осамдесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и двеста осамдесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и двеста осамдесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и двеста осамдесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и двеста осамдесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и двеста осамдесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и двеста деведесета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и двеста деведесет прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и двеста деведесет друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и двеста деведесет трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и двеста деведесет четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и двеста деведесет пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и двеста деведесет шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и двеста деведесет седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и двеста деведесет осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и двеста деведесет девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и триста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и триста прва тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и триста друга тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и триста трећа тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Костарике.

Стотина и триста четврта тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Никарагве.

Стотина и триста пета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Хондураса.

Стотина и триста шеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Салвадора.

Стотина и триста седма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Гватемале.

Стотина и триста осма тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Мексика.

Стотина и триста девета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Бразила.

Стотина и триста десета тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Аргентине.

Стотина и триста једанаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Чилеа.

Стотина и триста дванаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Перуа.

Стотина и триста тринаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Боливије.

Стотина и триста четрнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Парагваја.

Стотина и триста петнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Уругваја.

Стотина и триста шеснаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Венецуеле.

Стотина и триста седамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Колумбије.

Стотина и триста осамнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Еквадора.

Стотина и триста деветнаеста тенденција је била да се Конференција у Москви прикаже као нешто што је било усмерено против Панаме.

Стотина и триста двадесета тенденција је била да се Конференција

МОЈ СУСРЕТ СА ТИТОМ У ЦРНОЈ ГОРИ

Једна од најбољих прокупачких, иначе интелектуалаца и књижевних радника, комунистичког одреда највећи је ентузијаста пред одлазак у слободу.

„Идем је то у Црној Горе. Ма сам уверењу имала до пеклен- ног тешког илегалног борбе са окупаторима. Нисам само ја, већ сви моји другови и пријатељи. Нисмо знали шта до родити са нашим поклицима, који су ухапшени и протеривани са ове божанствене земље. Ми смо били у Србији, у Србији, где је наш народ, где је наша земља, где је наша Србија. Сновали смо ову борбу по свету.

У овом последњем броју, ми- лим, последњем часопису, „Српски народ“, с правом је истакао да су многи српски добровољци ухапшени и сиђу Србије. Они су претежно националног опредељења, — сами кажу сељаци; они су стрпљиво борбе против Бољшевизма у свима његовим облицима и манифестацијама који су потпуно неуједињени.

ОЦЕВИ И ДЕЦА

НАПИСАО

Др М. Спалајковић

министар у пензији

У нашим забележеним успоменама на чувени Тургењевљев роман под горњим насловом, сачувала се слика оног духовног дуо- вође у ромеју рестала две најбоље поколења једног истог друштва. Природно је, да постоје и нашла разлика између две просторно повезане али временски раздвојене слике. На чији учитељ? Одлука ће дати! Ту нам је и наша предност. Примери који нам треба, имамо тако и, а као оци и као Срби. Сновали смо ову бити борбе од стеца.

У овом последњем броју, наш најсавременији часопис, «Српски народ», с правом је истакао да су многи српски добровољци ухапшени и сиђу Србије. Они су претежно националног опредељења, — сами кажу сељаци; они су стрпљиво борбе против Бољшевизма у свима његовим облицима и манифестацијама који су потпуно неуједињени.

Изнеђу добровољаца ен- ског ранчетника и комунистичког шумског бандитизма разлика је иста као између Његошевог «Горског Вијенца» и њихог криминалног филма Цвркотог Хаписа.

Нова епопеја српске омладине

Обнова обнова у животу једног народа и једне државе не може се извршити без прошлих по- колења у духу свих друштвених сталежа, нарочито у духу омла- дина. Просторне и политичке ра- форне протезала би у судбине само спољашње форме нек- ког новог стварања једног на- ше Бе биће народ добијао уштр- тарнет праваца. То не могу пеобити привилеги. поглавице. То осећа свака омладина, то ће- дан сама зна, тамо тако само ће- ма.

Српска буковинска и српска интелектуална — средина, ни сад — још се нисмо се отерали пре- прасудама и политичким обзи- ма. Оне још бива тешки разлози поглед ме се Лондон, чак на Ки- тор, што нас је сад сасвим ра- секу. Сви је дан готово новости у нади да ће дневници доћи- ћи англо-енглеским јеспособљи- ваће, а дотле ће само посту- пањима средњовековне Бомбард- ја у Њему. Очевидно, англопра- ски вештачки и лажовски сви- ће дарма то напољашњи спасе над изгнаног дела српска мете- ријалиста. Руским пријатељи ру- се се, и то је сасвим појмљиво, и ја се не трпи умрежим.

Просто вуди из народа мало- ва онде којим пуном чиста ако, што нам ово кажу. Мирјана села, које су ући рата рушила тешка народност и дозвољ- ност, Мирјана су ући ратом ушла и ланчани обележавања пред- омладину. Тако исто ово, које сад мала да сачувају народ и да обнове земљу, треба да се у том послу поиграјне основају на о- младину, требало би да је ње- ном васпитању основају на о- сновама.

Ја сам, као и сви моји другови генерале Недића, који је — без што што је и он човек из народа — ушао у ову велику мисију и остварује сва њихова жеља. На ономадини и са поверењем гене- рал Недић подиже нову зграду. Ни од каква материје не би му у том послу биле коришћавање пло- пинчуре. Он и не тражи њихову помоћ. Он се и не обраћа тим бивалим људима. Они му нечита на грабљу и биће би му само на зло, последица тога морални- ма.

Ја сам, као и сви моји другови генерале Недића. Он су сва то. Он су ја и ви- ши знаш. «Он су идеолошки истребљени и продубљени. Зато су непоколебљиви и постојани. Зар истог народа и судбину народа се једно рођени судби- не. Они су непобедиви, јер врсо- ћих говори стварске народа во- ја животом. Ник славе бор- бени дух ове свете земље. Они разумеју догађаји и стремељу на- роду за боље Сутре.

Изнеђу добровољаца ен- ског ранчетника и комунистичког шумског бандитизма разлика је иста као између Његошевог «Горског Вијенца» и њихог криминалног филма Цвркотог Хаписа.

Еко, шта кажу сами добровољци о своме основном Идеју:

«Ми жудиј за атаџу, не страст за удобним и лаким жи- вотом, ни мишлама о слави, — ништа од свега тога не забуђује и не опчињава нас. Ми са свеси и самодисциплиновања удруже- ног изнад свега тога. И изнад пасности и злобе дана и изнад њихног бесумља и непоштења грмља нама. Нишко ни ништа, ни усак. Верујемо у правични суд ис- торија. Сва друга је безначај- на».

Ах, колико вапења, колико плаженитости, колико истина у тим речима! Неважне жеравице и убуђалевини ирног друштва и свести нису се до сад чуо у ни- јеној појединој јавности...

«Верујемо у правични суд исто- рија. Сва друга је безначајна». Ах, како у њојој једноме дуже одвојеној те величанственом реке српских младих витезова! Он, ка- ко биех те радо загрлио, грлећи уједно, зато што сн грло побједни- ћеног сабе и у себе утуљао сва- ку сумњу, сваку слабост, сваку сумњу. То не трошно нашта за ово што дубоко. И за тебе ће ви- ше једнога и прво награде ако- ко ће историја и тебе и тамјан двојна рада. Иначе прено. Вели- кратица не мене бити. И ја ћу те већ сад рећи, иако ће ти сведоци те) будуће правични суд историје.

Потпуно тако неће историја го- ворити ни, да ће седамнаеста српска омладина — сва из неје њене преко ноћи тетком фашиста Србије — изненадити свет. Изненадила не те своји национални полеци, своји прекорабљени сиром и чемном за новим достојећем и правим животом, својом несаломљивом волом, својим продорним решењем у престорају рата и дрхиме, и напоследку — изнена- дила своја колена смелих тела- ца и гвозденог подвига.

Пред новом величином

Сва ми говори, да ће са- дашња омладина задевети Српства својом одлучношћу којом ће она успети да оствари ће сан што буде наумила и што буде предузела. Она о- младина прозазиће на сва и наследницима поколења која су створила величину српског на- рода.

За данашњу српску омладину рећи ће са доцнити, да се ни ни- шта је било већа чудо: да он о- на сама, да ли ово што је и ово је створила. Доиста, с обзиром на сталиште прилике ово и на сва што ни је претходило, појаве да- нашње омладине, њене самосвест- кност и самоуверености, њено надах- нуће надахнуће, њена умна орга- ност и мудрена мудрост, могла ће се објаснити само интерпретацијом ствараног духа и транспедентног интуиција у српској повесници. И ако што је у историји француског народа пајаве Јованке. Орлеанке исто забележено као нека космичка тајна, тако ће и у историји српског народа увек давешња нека омладина бити тајанствено као изражење неких Нај- виших Воље, као оваплоћење свих свих енергија којима Провиђење- мало да испуни судбину бића.

Спасени из ада

Енглески гости у Београду

Београд је видео много стра- ница, слушао је много предлога. Долазили су људи знања, рафи- нирани културе, долазили су ис- тражитељи, чији је живот дуг и вештрун, али нико до сада није бо- ло на београдској гимназији лу- ди који су дошли на крила.

Овако дано су у Београду одр- жани предавање три чешка лета- ца. То су три Енглеза, Малет, учитељ, Кирил, адвокат, и Трећи, пријатељ посљедњи. Сва су изврсна знања довезла до ме- ног бољшевичког решења у Ен- глеској, за време најтежег одби- јања на Урал и за време најтеже службе у пријатељ војсци.

Поводом њихов разлога на чету дана слушаоница ништа нити ни- шта

(Наставак на 4-ој страни)

Догађаји на ратиштима

Фиаско новембарског оптимизма

Било је безразлично злокобно-ведро од стране Британскоамеричких извештача да ће се 8 новембра 1943 десити исто што се десило 8 новембра 1918. Код је дано 8 новембар, на пример 8 новембар, а иначе је нису делили ни злокобнички оптимисти у народној кошници непознати да ће и овога пута доћи до истог просташког дана новембра. Сада, међутим, новембар је већ истекао у историји, а новембарски оптимизам непријатеља Европе отишао је на страни изумрлих ствари система.

У Британији је настушање тешко разочарење. Стиче дојам да тамо да ово добромамно лаковерно чудовиште, Јан Буљ, Хамфриде марко овек дана да иступи пред јавност са новим разлозима оптимизма. Он је увек имао „најбољи разлог за скрајњаке рата јесте да се прицењено за ударац рат."

Зе ће тај исти Хамфриде који је 1939 године, као министар спољних послова Британије, одбацивао рат Немачкој, вероватно да Немачка брзо пропусти. Данас, у петој години рата, сад већ потпуно свесног пољског капитал. „Непријатељ је још јак".

Он предвиђа рат који ће трајати још веома дуго. Напомиње да дуго трајати за Британију и Америку, који нишу да се боре, али не Немачку, пратећи Јапана који нема баш бог знаменитог рата у Европи. Да ли је то прецизно тачно, то Јапан нашта, али већ сада знамо да Америка нашли могућу да се боре већ сада против Јапанаца, и то са прилично великим снагама. Тешко је поћићу стада пољска одлучења у области Соломонских острва, јер су тамо искрцани у биткама код Бугенвила огромни број ратних средстава, између Немци је придужио своју одбрану фронту у правцу Џелоберових острва.

Ти острва има као једна шка продор у области тако звана Јапанска, а

„КО ЈЕ КОМУНИСТА, ТАЈ НИЈЕ СРБИН...“

Говор председника владе пред представницима пољопривредних комора

У петак 26 новембра одржано је редовно јесење заседање Већа Земаљског савета пољопривредних комора, коме је присуствовало министар пољопривреде и шумарства инж. Радосава Веселиновић.

Председник савета Живојин Филиповић отворио је заседање захвалношћу у име српских земљорадника Влади г. генералу Милану Недићу на великом труду који улаже на учвршћење пољопривреде и подизању српског сељака.

Министар пољопривреде инж. Веселиновић истакао је у свом говору важност и неопходност пољопривредних комора и као новог савета. Влада данас не може да уради све што би желела, али захваљује разборитости и моралности српског сељака што је постигао више него што се у данашњим приликама могло очекивати. Данас је кошчано побеђена истина да је сељак основ земље и нације народа. Сељаци морају да схвате где је њихов интерес и да пођу путем, који им указује држава. Морају да се ставе под политичка и економска погледе, да се стрпе и сложно раде са државом задругама држава. Сељак треба да тражи правни земаљски законодавни задругарски напредак, јер је тај политички и за народ корисан и што тако заиста слобода, којом су се користила мањом количином елементи. Српска држава ко сваком кораку брине нетерпеће земљорадници: по њеном увек да раде, али врлине се приспољају и може се очекивати да ће се и даље побољшати. Треба се борити нарочито противу оних који хоће да српског сељака претворе у најјефтиније радника и униште домаће и домаћинство.

Говор министра пољопривреде изазвао је дуготрајне овације.

После опширне дискусије о питањима привредног живота пољопривреде и о односном раду у овој години усвојен је у целости предлог буџета и резолуција, која је упућена личном претседнику Владе.

„ЗАЈЕДНИЧКИМ НАПОРИМА СТВОРИЋЕМО ЛЕПШУ И БОЉУ БУДУЋНОСТ НАШЕМ НАРОДУ“

Сутрадан, претседник Владе генерал Недић примио је све претставнике Савета који су га поздравили и предали му резолуцију.

У резолуцији се констатује да тако нарочито при сад основне разних групација и неодговорних елемената. Савет пољопривредних комора верује да српски сељак неће дозволити да га се увуче демони, вера, породица, њихова национализам и патријархизам. Српски сељак не жели да његовом судбином управљају они који су упропастили себе и своје земље. Треба поћи једино правим путем у садашњости, а то је јут рад, мир и рад. Због тога у резолуцији се тражи да целокупно српско сељаштво устане сложно и са одушевљењем одлучно против свих оних који је свеједно да ли ће ко овој садашњој традиционалној тешкој дати Срба или их себе бити, и да позове све напредне снаге да се окупе у борби против разорне комунистичке и масонске идеје, да се одмах приступи земаљској реорганизацији жупног пољопривредног задругарства, јер ће само тако реорганизовано моћи да послужи као темељ за стварање народне задружне државе.

Поводу је саслушао резолуцију и изразио претставницима Савета претседник Владе генерал Милан Недић упао је реч и рекао отприлике следеће:

„Наша народна политичка идеја: „Договор кућу гради“ и ја нисам ме предузимао ништа без сагласности са народом и договорима и разговорима. Моја жеља је да се изградње само оне што народ тражи и што је у његовом интересу. Народ ме моли и тражи задружну државу. Ја исто тако хоћу Српску задружну државу. Ко хоће и је кобасно нешто, то мора и да буде. Ја сам са њима сељацима увек дело и као и добро. Ја ћу са њима и дати, и ће њихово створити нашу Србију коју желимо. А ово мора бити и сказати сељаку много, направљено много бола него што је доиста било. Ја верујем у себе, верујем у вас, ту, да ће ме помоћи цео народ, а нарочито сељаштво. Ја радим и дан и ноћ за вас и за цео наш народ. Са нама је пропао, са нама је Бог, и нам ће успети.

Ја нисам ако наши бивши министри: да мене не посећују партије. Ја сам Партији (Отаџбини). Брзо сељаци, будите сигурни да се пролије побољшавају и код нас. Да бих заштитио српски народ, и нарочито српског сељака, ја сам по одобрењу немачких власти створио Српску државну стражу и српску државну руку. Помоћу њих ћу сатрти оне који немају Бога, вере, породице и који хоће нас цео сељаци — домаћина да отерају из његове куће, или да га учине као пародицу у њу упропасте.

За врло кратко време ви ћете, неће драги српски сељаци, сатрети зајелно дечаштво да ће у Србији бити само један српски национални фронт, који ће врло брзо уништити разбојнике и злочинце, који код нашем неће „ослобођеначке војске“ убијају најбоље српске домаћине. Ја сам ако ми неће остати. Будите уверени да за врло кратко време ни неће бити у Србији најгоре комунисте, или паједнје Срби. Тешке ће моће да буде. Прави Србин ће моће за буде комуниста. Ко је комунист, тај није Србин, већ само неки народ последње врсте, који ни у ком случају не сме да живи у средини српског народа.

Срби су били од увек странци и патриоти, али нису интернационални и комунисти. Код нас влада домаћин, а не онаи, нередник и злочинац. Тако је било отада је Србија и у будуће. Комунисти би хтели да искористе наду добрих, кошну тежњу за слободом, па су себе назвали „ослободиоцима“, али зато сте у Србији наше најбоље српске домаћине, наше најпаметније, најбоље и најпоштеније људе. Они нас дакле ослобађају од наше најбоље среће. Нећемо ни дати да то виши чине.

Зато ако пошло сте сви што је најбоље српско, по њој земљи, да заједничке по ако искорењено и научено и научите нас наше мајке Србије. Зато и ви, претставници земаљских српског сељаштва, будите увереви и то снажно браћу сељаку рећите, да ће уопрос тог белограшког пољаштва остати са српске земље. Зато вас и позивам да не помиње та наша мајку Србију очистимо од тих безносних гамада, да ми ни трга не остане.

Будите уверени да је моје несмиче српско задругарство и ја ћу ја ћу ваша створити Српску задружну државу. То ви и ово народ жели, то је за мене закон и ја ћу га са својим сарадницима и добровољцима и поштеним Србима остварити. Да бисмо то постигли, дозвољавамо и ви српски сељаци све што можете, да се у Србији очува ред, мир и рад. Ја ћу ипа створити са нашом помоћи браћу, српску Српску задружну државу.

Наше будуће средње школе

Наше нове Државне просветне и културне установе, предвиђају велику реформу школства, нешто је рађено и о сталању будуће наставе. Основне школе ће остати у свом садашњем облику, а средње школе ће бити подељене на неколико врста: стручних и средњих општеобразовних школа. Напомиње школа посебно је будућем учитељству. Док су до сада учитељске школе биле само за оне који су завршили осмогодишњу основну школу, будуће учитељске школе ће примати ученике који су завршили средњу школу и за ту школу ће се примати 16 година. Ова школа ће трајати 2 године. Поред тога сваком ученику ових школа ће се предавати и један од наставне школовање по одређеном плану стручног, уколико се ради о обављању учитељског посла. За сада се предвиђају 3 такве школе. Поред је сваком од њих ће основана учитељска школа. За сада су предвиђене у Београду, Новом Саду и Нишу.

Поред ових школа, основаће се и средње школе за стручно образовање. Ове школе ће бити: средње пољопривредне школе, средње шумарске школе, средње трговачке школе, средње техничке школе, средње женске стручне школе, средње школе за васпитаче и васпитачице, средње школе за медицинско-техничке раднике, средње школе за домаћице учитељске школе.

Ове школе ће бити: средње пољопривредне школе, средње шумарске школе, средње трговачке школе, средње техничке школе, средње женске стручне школе, средње школе за васпитаче и васпитачице, средње школе за медицинско-техничке раднике, средње школе за домаћице учитељске школе.

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Питање средњих школа биће је до сада код нас увек највеће питање реформе. Усвојен је предлог средњих стручних школа, а општеобразовне биће гимназије, које ће имати за циљ да ученике оспособе за даљи рад на универзитету. Ове школе ће бити: реалне гимназије, класичне гимназије и ове ће имати подељење на природно-математичке, историјско-филозофске и филолошке гимназије. Ове школе ће бити: реалне гимназије, класичне гимназије и ове ће имати подељење на природно-математичке, историјско-филозофске и филолошке гимназије.

НОВИ ТИПОВИ СРЕДЊИХ ШКОЛА

Просветним планом уводе се и нови типови средњих школа, који ће бити: једно-годишња школа за припрему у стручне особље домаћих и јавних надлештава и установа.

Од сада велика већина српских ученика гимназија одлазиће у средње стручне школе, а не на универзитет. Међутим, за особе врсних ученика је напредовање посебним испитима. Ученици који су обавезно већ универзитетским школе дипломи и самостално напредовање, по новом плановом плану биће отворене две административне школе. У Београду ће бити једна школа. Административна академија, која ће имати 3 године и која ће имати потпуни рад средње школе. Другу школу биће отворене две административне школе. У Београду ће бити једна школа. Административна академија, која ће имати 3 године и која ће имати потпуни рад средње школе. Другу школу биће отворене две административне школе. У Београду ће бити једна школа. Административна академија, која ће имати 3 године и која ће имати потпуни рад средње школе.

СТРУЧНЕ СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Стручним средњим школама ће бити: једно-годишња школа за припрему у стручне особље домаћих и јавних надлештава и установа.

Од сада велика већина српских ученика гимназија одлазиће у средње стручне школе, а не на универзитет. Међутим, за особе врсних ученика је напредовање посебним испитима. Ученици који су завршили средње школе ће имати подељење на природно-математичке, историјско-филозофске и филолошке гимназије. Ове школе ће бити: реалне гимназије, класичне гимназије и ове ће имати подељење на природно-математичке, историјско-филозофске и филолошке гимназије.

Међу партизанима у Црној Гори и Босни

Данашњу и идућу забелешку доносимо у виду једног ужасног „доследног" извештаја, који је краљевић партизанских банди, који су сперијале у Босни, Херцеговини и Црној Гори. Поређење извештаја и доказивање оригиналу једну слику пиколајских метода и поступака „доследних" и обичне свакидашње „доследности" немогућа.

„Данашњи у шуму долазимо да се на шуми не види бијела ни слободи и уједињење свих Словенобабних сила, које су на прикладнице ове зиме су не одговарале и нису. Једино сам ја сам рођо повадио, да су све прије и једностоје и равнодушности сад одговорно који се бој не бијелог вам. Позивамо се да тако можемо дође сви у сложној чувши и да ноге од стоке комунисти.

Поље није било довољно за нама нити било које зимовање: му нам друге стварне да говоримо и сваки сам да се сваки и од неке од стоке комунисти.

Поље није било довољно за нама нити било које зимовање: му нам друге стварне да говоримо и сваки сам да се сваки и од неке од стоке комунисти.

Непрестано су ми у руке гутали да да Марксе, Енгелсе, Лењине и Стаљине, као и сву силу разних бољшевичких и летних. Поново сам двочасовно тежење из све ове теорије и праксе, и дошао сам до убеђења да ми у праксе. Резултати ми нису умањени ако сам ово убеђење изнио.

Комунисти су у партизанској војсци најбоље одјевени, најбоље наоружани, најбоље хране, сву су то они узели ако обмана на данашњи начин и ако обмана на данашњи начин. Шталови балканских земаља, а ја се их крвав сам једанаест. Шталови балканских земаља боре се с једном крвом.

ДИВЉАЧКА МУЧЕЊА

Једно вечери, трајући нешто у ватаљу дане гоше, још сам у њему посрешно у воду где се баш можеш да сједиш. Сједио сам, сад сједиш, сад сједиш, осуђеник је да је сједиш, сједиш, осуђеник је да је сједиш, сједиш, осуђеник је да је сједиш,

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

ЉУБАВ ЋЕ ЦАРОВАТИ И КАД СВЕ ПРОЂЕ...

Међу многим другим младићима који су у току ове године пошли на добровољачка радове, поменућу је, у близини села Саворје, Србољуб Павловић, добровољац IV српског добровољачког батаљона, иначе студент медицине у Хајделбергу.

Беше од чешће реч говорила о томе ко је био Србо Павловић овај писмо који је он имао упутио, да би га определио што сигурније. На њој је као стиховани Српске владе, послат, прекида, и врло се потрудио у свој — као Х. добровољачки одред.

Нисам тада ово писмо примио, већ је Србо неких недеља, на прану листовима једне њемке свеске написао, а нешто год по његовој смрти њемке уметнице и пријатељице његове свој посмртни поклон у облику великих платна, натписи опраћени од песника и песница српске руке, 2 октобра т. г.

Погинуо Србољуб је на тргнуо живот при скоро две године дана, пошто је отишао у Србију.

Ако Србољуб је остао и без од најбољих, најодличнијих, најпожртвованијих и најчешћих добровољаца. Ја само као борац, на свом као организатор, већ и као сваки посматрач српских ратних ствари Србије, ја ћу врло уско везе него једну сваку другу, на потребу и опасностима сам везан.

Ово писмо је као тек сада доношења, најбоља и најкарактеристичнија говори о дивном лику Србољубу Павловићу.

Отишао је у Немачку. Учење је то рано мајке, да кад год најстарији од три српске синова и покојни је у Немачкој остало четворо деце. Учење је то не и нацијалну претседника владе, гимназија Надежда, који је стао, у трагању за знањем, да продавстве најбољих српских младића оду у Немачку и доврши своје завршне студије. Учење је то обог другова који су с њим тако зајелно трбали до сад. Пред одласак је опатио колебање. Учење му се да чини грех ако оде. Дошао је мени за савет. Упутио сам га да у себи потражи најбољи одговор, који бог даје онима који од Њега савет траже. Он их сад, у с ним писмо, види да је пропустио да тако зиће себе, већ је просто кренуо за Немачку.

У Немачкој је наишао на снажну и дивну земљу, на добар пријем и удобан живот. Али то његову младост није занело. Њихо је он тако и топлу постељу, без је сат, тако и хладно каповање на фантомна материјала, ни брижна, али не мање да кадрих. Моја натрг. Није то настављење што се натрг вуче. Нити је нарубно кољу да уче у Немачкој. Али кто, не мање од осталих: мора натрг!

Кључ њихов ову борбена загрљаја. Тражу га ноћу сонов из несреће и далеке домовина. Сва ка са својих другова из борбе. Гледа у њихова њихова лица и жртве. На дају му мира тробовање. Изгледао је сам себи неко бегунац, као Јудин. Ниђе мого забораватн да његова домовина још чека, да се загинуте још пуца, да другови још падају, — а да је он далеко од свега тога, у удобној и топлој соби, сада спрема завршни рад, и владивајући се од новаца који другови плаћају својим крвљу.

Мислио је да је за све сам то крива сенка оне старије жене, која је, као сваки отац и мајка, још нејаком зависи матер, грчевито стегнутих руку, онако гледа на обали Дунава, не сме што још је с друге страна остало, сенка коју увати својим очајним њених сад, по којим кошмарит. Мислио Војводић, (њихов који је на свечану Божића Бошће, сласно од сирот довољно знала Србе избеглих из Босне), и који даде уминовите под натписом «Мајко, Србија», помоћи. Па је зато увелико са свога стола, тако у Хајделбергу. Али о на друге сенке, у свести његовој, чак тек удомљава своје рођене, вао мене требовањем његовој интелиџ и самопоуздања.

Други нако мисло не себи. Србо Павловић, једна младић, морао мислити, не не себи, на од свију њихову и грчевиту мајку, на на свију њихову браћу и сестре, Он види све ово што њихов на види, што њихова види, он види да човек не може за себе ни од себе, да не може од самољубља већ просто од љубља према том. Он — чини ако једна од остварује себа за бегство, за живљење на туђ рачун, и не чинећи, свог пута, нити одобрава, оставља спокојницу и страдо, одлази у Србију и чини по својим свеју добровољачку унифорну.

После девет месеци њеног мирења, после ућивања и њеног пострелења, он пада, изненада, без јаука, као посечен, пошто је пао, тек видео њеног мртвог својих другова, са командантом Војвођевићем, Ацом Пешићем, Мајом Пантовићем и толиким другим.

Сахрањен је не поред свог пријатеља Саве у Београду, већ поред својих другова пострадалих у дане крсте, по војнички, на уметном гробљу, на брежу ниже, Батајнд, а испод другова њених брда.

*

Знамо сви своју младу прошлост. Пролазе су му сано најдраж већ и најдаља, и човечиштва, и сама земља, и небо над њим. Зар ће и небеса с пуном пролаз. Сва ће проћи, дакле, што је пролазно.

Па опет неће сва.

Замиљујуће једнице. Престаће и разум. Настаће и вера, — ер у једнице, и разум, и вера стварно несвршене, потребне док сам несвршен.

Али љубав неће престати. Она ће царовати код све среће, код ако не буде требало не једнак, ни разума, ни вере. И сав ово је од љубави уколико, речене, пошљивено, то ће у вечности, као несвршено, и нешто бити сасвршено.

Зар зна знамо да не смрт, ни живот, ни анђели, ни власти, ни сада, ни садашње ни будуће, ни висина, ни дубина, ни простор, ни нешто ни ствар, ни ништа, ни једна ни друга ствар, ни нешто друго, ни нешто љубави, ни онога што је од нас и кроз њу учињено, помишљено или речено, моћи.

Зар она сама остаје, и њено што је с нама, и са другог пространа и вечнога ће.

Тако се дакле бесмртност добија.

Тако је и Србољуб Павловић улазе у вечност.

Ово најново дивно писмо сведочи о томе.

Д. В. Лютеч

Хајделберг, 28-XII-1941 г.

Драги другове Претседнике,

Давно сам и од самог полазак са овим писмом идеалом поступак који намеравам да учиним. Не, хоћу само да Вам се исповедам, да Вам искрено кажем ово што ми лежи на срцу, а што можда не бих умео да Вам кажем онако кроз наколико дана када Вас будем можно изгледао у очи. Једну ваши могућу; а та је, да моје писмо разумете.

Прво, једно признање. Писмо послушно Вам учинити савет, који сте ми дали тековином дана пред одлазак. Нам запитао сиоког себе, да ли сам напустати борбу и другове или не. Онога моменто када сте ми Ви говорили за одлуку повести, тек после молитве и дубоког размишљања, ја вам сам другу ја мислио него то да трајам. Али, да „да", ако и у тешкој другова, делова ја ту ако тако да сам ја говорило да питам СЕБЕ да ја треба да кам или не, те тако не послушали Ваш сават крајо сам од Немачку.

Прних дана кога средина у коју сам дошао утицаја је на моје тако-интересовно да је просто изумело сваку глас у моја, који је до самог ми одјекна одзивало крза моју савест.

Утисак који сам овде прикупио дубоко су се сравали у моју свест. Заиста нахвалоспособљастичан Немачка је једна велика школа коју ће требало да уложе много и много сиилне наше домовине какоби научали трудити дати и нешто.

Али ја утисак, не једини живот који сам овде посетио живота који моли победити моје сиилне. У мени је клучала још једа јако загрејано у борби. Нису ту не трошне ни сне сиилне ни давоне домовине. Видио сам људе и живо како гладни, голи и боси пружају руке Србији. Могао сам са стиле да сликам фотографију „Мајко Србијо" коју ни је пред полазак дала мајка, и коју је моја новишдат сиимио. Верово сам да то ми може утицо.

Али тада сиилне моје другова на борбе почеше да ми долазе у свест. Гласно сам у читао и жуке пилоне. Гробова чиих нода сам пао сиилу ноју дала мајка. Осећао сам се као бегунац, који ноже као Јуда. Да заиста као Јуда. Нисам, правицуем, могао победити моје сиилне да моја домовина још крваи, да се издишта још куће, да моје другови још падају, а ја де далеко од свега тога, у удобној и топлој соби, спремам себе каквоју умеће да сам добро овладао знањем и надмашијем од ноша, који моје другови вољају крваи. И је сам требао остати далеко од тога и ако још неке година.

Да, радио сам нашој домовини треба сиилна моја су средишта Велику Шкоду, која су сили нам Немачка. Али ре ново што треба да вољем у ту школу, је ту морати да будем жарак и сиетан за моја домовина и крваи и да се силе доста да радимо ноју одлуку. Нећу то што ме тера ноја у њеновину „инсталаја". Овде имам и толиу посебу, и сит сам, нисам изложен ни физичким напорима ни бригама. Ја не бежим од тешкоћа, не плашим се ничега али неког другог нога да се изнесем у строну.

Овде нисам сиестан, какво последице моју повратак може да изазове. Можда ће то и може и моји друговима напрасити много неиода, те бих зато уопреди молим да ме опростите.

Нисам сиеб духовно да не бих могао победити тако сиеб самога, те остати у Немачкој, али сто се не бих са-зо вратио, осећао бих бих сам себе крозрео. Свитрао бих сам себе бегунцем и кукавицом који је жртвовао своју друговске солидарности са онима који се боре, ради њихових интереса.

Одлучио сам моје писмо нодам се да ћу чуте из Ваших уста крај наколико дана, када стигнем у Србију.

Ваш Србе

Какви треба да будемо

Србија живи у једном изванредном и за ову тешком времену. Онакво кроме заиста ову припремност њених чланова и што пожртвовања. Срби данас не сиеду рекне: ја ћу да гледам само да ћу ја и моја кућа да трпе ни једног. То никада ни сме и не може да живи један добар Србин. Србије је заједничка мати сваку нас и ми смо још сви подједнако драги и дужни.

У рода мора могле су многи остати по страни. То данас не зо ги. Ни могу из њих разлоге: ако судбина Србије живи од рода и пожртвовности сваког појединца. Судбина Србије живи од свих чланова њених. Дисциплина Србије може једино спасти сриски народ. Нигрел једног појединца стаила у тешке опстанак читавог једног краја.

А какво пожртвовање? Зато што од пожртвовности и самопожртвовности свих чланова њених исход рада зависиће. Код нас се виде трагични прокашћости. Ако доста опрезности и исиотрајности. Све подлазити и посртати-ваће у је лепе квалите. Ми смо доста завистале јер смо водили политику, крајко смо политизовали. Ми морамо да се ослобимо. А то се може пожртвовањем радом, пожртвовањем. А најпре самопожртвовањем. Од сирех места нам да се иртвујемо у борби против зла лежи нам и пожртвовање. Зато и кажем пожртвовање и самопожртвовање.

Од нас зависи. Отказбина смиреност и покорност. Зашто? Сваки бунт и непокорност, бе-ни непријатељ, бако једног дана једног дођу у сваког појединца. Народне се заштита смиреност и покорност појединца. Појединац може спасти рацом наиходите чланиа. Може нанети чланиа и горем бол Отаџбини. То су они дан годи-не живота под окупацијом показале. Краћени у хаћима који било смирености, покорности и стрпљивости код појединца пастали су гаљења и крими и они су ту ствари ако ће говорност за учињена дела.

Сазнајте сам стрељаност. Верујте ја кажа. У толико ће ако ни не можемо све ово што сам изгубили за један дан и за по-кратко. Треба много и много смиреторе, покотовања, покорности и смирености чланова

(Наставак на 8-мој страни)

БОРБА СА КОМУНИСТИМА У СЕЛЕВАЧКОМ ГАЈУ

Терен, 29 новембра

Јучер 28 новембра 15 чета IV добровољачког батаљона крену је на село Мачкатицу, које обухвата терен у Дубри док. Пошто је задатак у Дуброи дошао, нама се је чета у којима крајем нашег у Мачкатици. Када смо нашли на састанак код у крајину Селевачке чете чете се пуцњава. Са њима је био и један вод у јачини 20 људи Српске државне страже. Јачина њихог вода била је за десет добровољаца. Видио је непријатеља, на леви и десни у правцу нашег. Хитало се у правцу нашег, али је непријатељ већину пуцао изнад наших глава. Ово су чуствени сами нападнути од стране комуниста. Иако се тешко пуцњава, које су биле добро наношене од њих. Нису су добро уходани у њину земљу. После једног сата пуцњава и чувалског покрета стигао се крај Селевачки гај.

Овде се водила и даље борба. Учинили су покрај се нашли Селевачки гај требало је бити заузеће. У кућама и пушкарима нашли су се партизани. Из њихог, из напада једна чета, требало је да дуже одводи тешке терен. Наш стрељачки строј је напредовао. О великим партизанским масама се радило на

КАКОВ ТРЕБА ДА БУДЕМО

(Наставак са 3-ће стране)

грабље жбрљање, па да се то што ово што је изгубило. Не губљемо у њима ни чувства ни разне тешкоће. Као што се и бољшевик не стиче у једни дан, тако ни и величина Отаџбине се врши за један дан. Али се добивање као и изгубити губи у једни час. Зато и сада кад је Отаџбина и многи побољшавају и изменили, сви не могу дати у једни дан. Требали је дан за дан претеђивању плаза генерал Недић да проведе у техници и у свему другом, и одмах за овај период, па да после дне једне добије правилне најважнијих фактора. Он је био стрељач, као и зубоко убеђен да ће нашта биће испуњене жеље, које је најзагласнији стремења народа.

Ово једна наказује што је да се спремимо. Зато и сада будимо стрељачи. Очекујмо и надајмо се.

Зајам последњег зајатка пре нас у коме се налазимо и живимо. Морамо у овим тренутцима показати нашему послушност. Послушност народном вођи генералу Недићу. Од послушности наше ће зависи, без послушности нема напретка у послу и раду. Ми немо да слушамо и радимо, генерал Недић заповеда. Две једине ће је водио добрим путем. Ми који смо га слушали имали успеха. Зато слушајмо и сад. Две године вештог рада показале су да је био на исправном путу. Рад је њима био благословен и плодоносан. Трудимо се, да добро Отаџбине.

Каква треба да будемо?

Морамо у овом тренутку бити: покретљиви, стрељачи, дисциплиновани, послушни. Када то интерпретирамо Отаџбине захтева будући тако.

Милорад Митровић

Дође се на другој страни пазише непријатеља мртвих који један који брат је рањен. Ми смо и даље држали наше шумарке на левом крају. Планирано ровљење Лазића у позадину да га ухватимо. На глава није пуцано. Мислио је могло их нешто ухватим. То се дешавало на левом крају.

На десном крају наши бодрили нашли на њихе читаоце, који су били опкољени и жили ухваћени од непријатеља. Нису били задовољни питањем у бегетан питањима и та четници пости је слободан.

Нема „Дворана" на десном крају дувани се бојио са стране од чегрљеног непријатеља. Својом митраљеском кашбом нападао је у бегству.

Тим нама нам тражи и трагања непријатеља. Непријатеља нашо најмањим бројем биле су по тучени и нешто су се повући. Они су се кућама у пештерама. Једна детешки партизанка нашла је сина у овој трочевној борби. Десетина партизана разбежали су се рањене ка Сетину. На месту борбе у партизанским положајима ће у ложаку.

Када је било тра и по часа борба је престала. Ми смо се победоносно вратили нашој у село Мачкатицу, јер партизани су отишли су се увлекли.

Од сељака смо сазнали да је у овој борби са овојим одредом командовао „Кика" са одредом комуниста Катаћа. Сама партизанска база је према нас стотина до људа. Имали су сва аутоматско оружја. После ове борбе партизанска „Кика" свакако ће изгубити добровољаца.

М.

Добровољци прилажу

При полазку на радовање дувански, добровољци на отварању и неколико

(Фото: Арх. В. ит. С.Д.К.)

Идућу добровољне дувана за сирота и неколико произвели су са великим одушевљењем и добровољаци

Протекло је већ више од пола године од оснивања фонда „Сиван дан добровољни дувана за сирота и неколике". Фонд је основан на плаћању принципом ну добровољења у чији је сре дишни и оптирао. На основу дозвола „стечених уступања фонда је вишеко код њима корисника и запослен фонду на њину сопствене живота добровољаца. Сво пропишо погодбу многи Срби који су дошли у кућни на њихов пријатељ и њихов брат.

Једна народ на њине пропатили док сам себи не нашли гроб. Нису тако ни лишо не ни дати њима, осим што сам себи не дати.

Наша будућност и изгнство на ни уништавање народни живот знамења од нас свих. Ма сво нама нашу нашу и слободу земљу и шта ли је то коштовно? Није сво недопустиво, сагорели да је водило и спчушно. И изгубили смо је.

Шта ће просто нас и сутра дебарско не знам колику драшу, као ни оставиће стари и нема, ако се нашта морално и пашкотило на нама не прокорилно?

Наша будућа отаџбина биће оплиша њених колико не сам будући њима. Од нас самих, од унутрашње духовне процеса, ошћалања и преворода сних моралних и конструктивних снага у јеку стичку зајединку, зависи наша будућност. Други народи ни ни могу дати једно частно зрно, нити светлији живот, нити нас вратити изгубљене предмет, ако ми то сами не учинимо.

Сагорети се мора. А кад нас то не може помоћи, онда треба изабрати пут борбе, пут свесног стварилачког сагорева ња за идеалне циљ. Боље је сагорети у сопственом жару, него бити спржен туђим огњем.

А борци, величине, сагоревају за овојим умирењем дају живот, умиру, као непобеђени, да би, заједнички у сопственом сагоревању, осветли путеве...

Добровољци у дувану

(Фото: Арх. В. ит. С.Д.К.)

ЊЕГОШЕВ „ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ“ НА СРПСКОЈ СЦЕНИ

Почетак нове ере српског позоришта

Препород позоришта код нас и у свету нашао је свој почетак у делу његовом почетковић, који је као на примјер у Грчкој цио народ присуствовао прославама, које су биле у стварн велико националној-религиозној свечаности, за најчешће су се учесници надахњавали једнаки истом духом, поштовањем, убјеђењем се уједињавали осјећањима за добро заједнице и за великину отаџбине. Ново позориште мора наћи из међународностеченог бар-сонаса у вези бронзног тропира и другога историјског и фантастико-свемагнетског перспектива.

Оно мора тражити своје надахнуће у тамошњега народа, који ради и ствара мисто да се губе у суптилним анализама индивидуалних случајева, који су пукост једна грамматичког мишљења, непревидно осложњене рада, да би могло да проводе кризна у умовљивања и у неговању узвишене застрашености. Тежња и потреба нијемог народа дође до израженија у новом позоришту, који мора постати пуним добро свију чланова народних. Позориште на сва врша бити он разлонаде за бадавнија не умјевање за бливнје особине, него морнати у патнинског и духовног живота цијелокупне заједнице.

И наша позоришта мора поћи том путањ: окупљања свију народних слојева у граду и на селу, путем, описивањем частог живота, њиних дуга, правних мотива у народним нонату и у родној груди. Оно мора прен свију умјетност да грунва здраву дузовну врину свима родовима срећног друштва, а порочности ниних нидо су до тада знавели у нравну и на-завину, пишини свој културнре и духовне добара. Ново српско позориште мора да прати усне и загалавне границе прогреса и да зађа то сазнања, да би са закона и нисга српска рен чула у свакон сечу, да на праћу нијдан народан осуд, нијдан собор, нијдан вашар, нијдна заветна бес позоришне свечаности маста досадњих циркузонера, цигинских банди и менажерија.

С обзиром на велико интересовање, које постоји за позоришта у свима редовима нашега друштва, постоји данас услови да се наше позорнито развије у тон смислу. Зато је питање свакбраног ренертоара у овим дугу, са цилљевше службе народу и отварање од највеће важности за пра-вилан развој српског позоришта у будућности. Пре свега треба правилно испитати садашњу националну домаћу литературу и из ње надовезати дела која заслужују бољи свој умјетнички вредности и своја национални значаја да се стало на репертоар и да се учини потребна жртва и напора за њихово извођење.

У том погледу смјернице да се као пре дужност нашега српскога Народног Позоришта у Београду да се приликом избора српских сценских остварења, дају заслужује само бесмртно дело. У том цињу не губећи времена треба одмах ангажовати сва наша најбоља умјетничка снага да буду на расположењу и нарочитим сили ми сва наша највећа вредност да-ваће на сцени до највишенстепене изражаја.

Наша родитељи треба да имају довољно новаца да бе занемарили ште бн са средствима модерне сцене и са досадашњим техсенним позорнишне умјетности мо-гла да се створи од „Горског Вијенца“ једна заиста национална позорница.

Петар Петровић-Његош

ПОСЛЕДЊЕ ПИСМО ВЛАДИНЕ РАДА

Лудвигу Августу Фрнклу, немачком књижевнику
12-X-1851

Високо учена Господине! Ваша Ваш што сте се сјетили послати ми Ваших дјетом од 21 августа Ваш дивни преводе нутсе. Ваше сте народно нјесме истинито сполија народног, у њима чијем живо видјети какав је народ који нама. Ја сам се зарбетао поклоње; ово је моје мило заклиало. Ах, дивно пјевају! исиро таленатима! Ја ука-нама нијесам имао расположења да је ово нсиро бесмртного гетов, али је бурна кишница међу тешко подређена лишена. Са земље је каткада смотрио дјетинним пастирок; — но када се човек колно више сноне себе, онда види бједност нижег, и када је поћта нижих рада за је исто пјтара сиромашнја. Поћти је сваг изгубљен у пустиња; он сама о бесмрту, дошнје ли и за њим ће чоек. Он нади велико дјет од њиног народитвог отношнје у њино чисто чувство. Стиховотворац ова сте њиног народног пјеће, он се њима опада. Он сиђое воодушевљења изнад ве-ликог нивог клину небеснога живота, тражећу богомдоља, — нигда са сдем њима на духовине тајне.

Ја сам сад у сриском просвјетитеног свијета. На ном уклоном подробно, колико ме дозвољава прилика, сиро-ја: ја ћу нати крај тамов дивљино обновљавам. За тодина задано писмата нити је мога ни увеселења ни сналету, дерби су сви дугови ријешени са стрном вјеровалнм, а ево поћнти нијем ново сиро удовољавајем. Чоојеку је потано, када му дође, сваган плаћати нов плаати, — да бисмо нашу дјецу радили.

Свијет је са Божје, стога у сваком дугу нада се дјела великога жнитрог: тнхолобуље и мјнучтво нених и ћутом и трудом добнвају и дјелнма — да радије гледам на сто голеде европских столица.

Збогом Господине Фрнкл, наставите ме задржити у Вашој срдачној успомени.

Цетиње, 15. октобра 1851 г.

Вашнка апвторска
П. П. НЕГУШ

Кола од Лоћенина

Цртеж: Б. Недељковић

У СПОМЕН И СЛАВУ СКРОМНИХ ПОЗОРИШНИХ ПРЕГАЛАЦА

Пре кратког времена умро је Драгутин Лешак, годинама вишегодишњи глумац и редитељ позоришта чији се дар одликовао разноврсношћу и широком обимом. Он није био позоришна глумац или се толико у њој сналазио да је играо са подједнаким успехом улоге за-главне актора у београдској опереги, али са је смотрено умио изражавати глумцима. Он је знао да дозвоси — он је био глумац сам, и то је био што је је сметало да после до њиних дана дрнаконнх извођења.

Сирочић Лешић Вам каже шта је имао најбољег глумачког дара који бно приказао у правој мери. Јер свака улога, да се узме у пуну једну улогу, да се узме у једно карактер, да нема једне драму — а такви глумци је онда који потпуно нобелени на земљи — у њиховом без постигнуте предаја као на свету у свет! Јединац, чије извођења на позорници не представља данас нижа-ких проблема, нио што се то дого-ворнлно и расправљало, и то-ме да не је могуће приказивати «Горски Вијенац».

Те је једно заслужено сећање и у вукана сналог родитеља, који је показао сва могућности сценског чинног позорнита приказивања «Горског Вијенца» дајв му сама прилика да испоља своје способности и своју оригиналност. Али у том послу треба да учествују и остали наши умјетници, сликари и музичари, који својим сарадњом треба да омогуће ово грандиозно дело.

На тој начни извођења на сцени «Горског Вијенца» биће би-ло нека национална свечаност и пред сталило би један од најзначајнијих културних до-гађаја данашњица. Са тога потра-њењем «Горски Вијенац» на-ша Народно позорница могла би да чрвна по земљи од града до гра-да, од села до села и да га на даточе свију нижеју културно-националног тнворнства, обезсловљења почетак нове ере у сеном развоју.

Ово бе то час од националног национализат значаја кода нрод српски земља у дозору Лоћена длитовеће жалнје буду одјекнуле

Разговорност је богатство нимање у умјетности уопште, а нарочито у глумачкој вјештини. Ако дук у дешавању, и отуд је такав дар тешко на нрном месту и без нарочитог труда. Ако је дар ре-ноје и кашни је за свом обнову и сналу. Зер бо такнот дара у-мјетнин је и нарочито ако и по-моћ и мане стварање и среће. А код глумца нрнкотно разнород-ност дара нлаши умјетнике сам простор талента само нанонлаш! Глумац који неје довољно раз-вијатнов, не глуми и ово мало што глуми у нуде се нанонлаш, нису јаки тог с нуштом, ако нестају ништо уе себе, једно зело, једни ово, једна спомалчаност.

Глумцу знати, сазнати нешто више, нрнки глумац је дели чи-так свет а не само један, два и-ли тон чинта. Тамнно дно у глумцу нисо је Лешак. Лнкр му зовна и вешта нанонлаш нлоћ.

М. Н.

Награђени романи и драме на књижевном конкурсу „Српског народа“

Чланови жирија за књижевни конкурс СРПСКОГ НАРОДА одржали су коначни састанак 28 новембра под председништвом Др Свет. Стефановића. Пошто су на данашњем састанку чланови жирија продискутовали резултате конкурса приступили су доделивању предвиђених награда. После изнесених мисли једногласно су за ове награде одлучили:

ДРУГУ НАГРАДУ у износу од 20.000.— динара добија роман ДВА ЖИВОТА од ВОЛИНА ПУЉЕВИЋА;

ТРЕЋУ НАГРАДУ у износу од 10.000.— динара добија драма ЗА ДОБРО НАРОДА од ВЛАСТОЛА Д. АЛЕКСИЈЕВИЋА;

ПЕТ НАГРАДА у износу по 5.000.— динара добијају: роман ГРЕСИ ОТАЦА од БРАНИСЛАВА НАУНКОВИЋА;

драма ДЕЦА ВОЉОДЕ ПЕТРА БУКУЉЕ од СВ. ПАВЛОВИЋА;

драма МАРИЈА ПАЛЕОЛОГОВА од анонимног;

драма ЂУРАЂ БРАНКОВИЋ од СВЕТОЗАРА ПАВЛОВИЋА;

драма МАРИНА ЈЕ ТАКО ХТЕЛА од ПРЕЗЕНТУСА.

Чланови жирија: Др. СВЕТ. СТЕФАНОВИЋ, ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Др. ВЕЛИМИР ЂОНИЋ, НИКОЛА ТРАЖОВИЋ и МИЛОШ МИЛОШЕВИЋ.

Српски стваралачки геније није пресахнуо

У вези са одлуком жирија једног од чланова у интервјуисао разговору роман нам је следеће:

— Интересовање за расписани књижевни конкурс СРПСКОГ НАРОДА у погледу романа је врло велико. Било је врло велико и код учесника, чије потврђење било је највећи знак. Жири није могао да узме у разматрање све оне романе, који су нам били послати, јер број пристиглих радова био је велики, а чланови су хтели да одмах приступају сва пажња посвети. Тако је и учињено. Жири није могао да не констатује да је број пристиглих радова врло задовољавајући.

Шта је по вашем мишљењу допринело томе?

Ми смо мислили да је овај конкурс дошао у моменту када је наш народ, а нарочито његова књижевност, у великој кризи. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу.

Шта је по вашем мишљењу допринело томе?

Ми смо мислили да је овај конкурс дошао у моменту када је наш народ, а нарочито његова књижевност, у великој кризи. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу.

Шта је по вашем мишљењу допринело томе?

Ми смо мислили да је овај конкурс дошао у моменту када је наш народ, а нарочито његова књижевност, у великој кризи. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу. Мислили смо да ће овај конкурс бити прилика да се ствараоци окрену себи, свом народу, његовој прошлости и садашњости, да се врате себи и свом народу.

Г. Војин Пуљевић, добитник награде за роман

Личност добитника награде за роман

Добитник наше награде за роман Два живота господин Војин Пуљевић публициста из Београда је већ написао као новинар и низ радова, али је мање познат као књижевни радник и као писац је у тој области. Он приказа свом реду књижевних стваралаца који се не жури да час пре публикује своје списе. Можда су књижевство и политика на тој утакници, можда уродени конкуренти.

Војин Пуљевић припада старој српској и домаћинској породици која води своје порекло са Косова. Његов прадед је чика Дечанац. Пуљевић, онај што је имао оснују за финансијске Ка рафорвена установа и који је за Срем домао дао своје поседе тога Карађорђу са којима је основао Београд 1830. год. Наш добитник је рођен у Смедереву, где му је отац био чиновник. 31 августа 1868 год. Основну школу је учио у Пожаревцу, гимназију у Београду, а Новинарску школу у Паризу (L. Ecole des Hautes Etudes Sociales).

Још врло младосна у министарство иследио се на књижевном пољу и штампао је једну приповетку у Бранковини коју. Литература га је затим одвела у журналистику. На Новинарској школи је отишао у Балканском рат ми кога се јавља добровољ и рат ни иследовао прво дан ве ратни Рат 1912 ад М. Малеш вића завладу ге радова В. Пуљевића.

На Балканског рата одлази у рат од 1914 год., остаје све до 1917 год., када је са групом ратних другова рат ослобођења — обновљен од очију, преведен из Грчке у Рим рад лечења. Отуда се у свету дипломску недостиже враћа тек 1923 год.

Тајно је за време лечења почео да пише неке своје ствари. Један ратни роман и једна већа новела из тога су му доба и још нигде нису се објављени. Писац се не жури. По доласку у Београд враћа се новинарству и био је уредник дневних и недељних листова и часописа. Нарочито се истакао једно време у часопису Народна одбрана са својим чланцима који су биле написане и социјалне тенденције.

С приликом на време војевалачки се нови правописа као фелдмаршал. На конкурсу Политике добије награду са фелдом На крајкова.

Овај награђени роман „Два живота“ је врло велики роман. Пре свега романа који добитник написао је још два романа, једна романа Продолжавања и једна романа из београдског живота Мрежа судбине, али ни једна још није објављен. Сви тога ова и приповедака. Пре неколико година је објавио у засебној књизи низ неколико нових приповедака под насловом Мала романа. Осем те књиге Народна одбрана је издала 1937 год. засебном књигом Најопаснију ослобађање, коју је Газиши просветни савет препоручио, и препоручио, али чак је решење тадашње министр просвете на политичких разлога није хтео да уважи.

Писац награђеног романа „Два живота“ о свом делу

— Роман Два живота, рекао нам је г. Пуљевић, описује типове нашега друштва и наше друштво старо и ново, новом литературу два романа — једног из старог друштва, српског, и другог из новијег друштва југословенског. То су два дела.

Кроз овај роман износи се историјат и напредак Србије почев од турског бомбардовања Београда, па до ширења српских земаља и историјат ових дешава од 1909 год. па све до свршетка Балканског 1930 г.

Није ово ни политички, ни рат ничи роман, већ роман једног сељачета које се школује и напредује дође са свијем отабиђивши и са српским друштвом — роман тога Србе који нам срце своју идеју слома Србије, Београд и нагледање друштво и који нам исто приказана нашта и своје дивне психолошке новеле и које нам рада хоће нам родне ствари не налазе много ако нам не дотичем успеху и своју задовољство. То је дело живот, о другим је, утони са њима, живот је Њима који се ослање у новом послератном друштву и које нам је на себе и дати чланак.

Прве ноћи врата читаоца да живи са другим другом живота свакаш присуствује.

И ово се повољну рати и критичари погађају роман је ако социјалним тенденцијама, психолошким расматрања и појединих ликовних, приликом и приликом ликовима.

— Роман Два живота дају нам и слику старог Београда, старог Београдског и прилике друштва, свакако ваше нашим, нашег развића, нашим добром и потпуним страна, као и слику наших достигнућа села.

Ова добрим и њиним страна и у друштву једног друштва и у приликом другог друштва, то јест друштва у другом делу.

Роман обухвата један велики период развоја нашега друштва, врло темпом и комплексним развојем и приступачан је сваком, ко, прочитом читаоцу и пажљивости.

У овом роману нема борбе и нема никога ко нападне и нашом борбом и општим покретом.

То се тим романом хтело, то са нисам је желео је ствари, то је хтело и читалац рече, ако будем и ако буде што овај роман.

Из редакције

Умољавају се писци драма МАРИЈА ПАЛЕОЛОГОВА и МАРИНА ЈЕ ТАКО ХТЕЛА да нам редакцији СРПСКОГ НАРОДА своја имена и своје адресе.

ДВА ЖИВОТА

Роман нашег друштва

ФРАГМЕНТ

Једнога дана ађе мој отац-из села са колима натоварени дрветом да ме води за Београд. Кренусмо сво троје. Мрачан новембар су тешке кише вели-ки тобож дана нигде кидне, је ћеш ли-бо сена и зубора за коње и зла и не-што пресвлаке и хране за мене. Ено сад одмах као сва сељачина само што ми је страна ова моја кожушар-ска, опанцима а копитари обуће, сеоским папучама а за неки ђе-ка ни и загаће. Пропаднеш и ти као Суд, њихда страна, сво заметнеш. Во-ваш сам ни и ранац, или ћеш ли ти ти сад, ништа осим ако ће вам.

Ништо стишсмо ни једног ни-шта ће бити доста кола. Наставља да ће то бити ђидаја. Било је и тако: ноћи у ноћи-ма непрекидно. Мисли сељани за њима: лединама пошљиве а до неки ђе-ка ни и загаће. Пропаднеш и ти као Суд, њихда страна, сво заметнеш. Во-ваш сам ни и ранац, или ћеш ли ти ти сад, ништа осим ако ће вам.

Ништо стишсмо ни једног ни-шта ће бити доста кола. Наставља да ће то бити ђидаја. Било је и тако: ноћи у

Цртеж: К. Напрелнов

Улв. Живко Стојковљевић

Изложба слика и скулптура у уметничком салону „Ђура Јакшић"

Свакодневно долазе равнодуш-ни посетиоци док нас их и стал-них који су у главном слушали-ма Академије лепових уметно-сти и ученици Школе за приме-њену уметност.

Разумемо се да ни ова изложба даје воље и потребна да и ова нешто створе

Б.

У једној поромној просторији у Кнез Михајловој улици окупи-лали наши уметници, сликари и вајари, излажу своје недовршене радове. Ту су Љуба Ивановић, Мило Милуновић, Јефта Перић, Иван Радовић, Младенко Шер-бан, Вуцковић, Тирић, Стојисла-вљевић, Тома Росандић, Брежа-нин и други.

У ЈЕДНОЈ ПОРОМНОЈ ПРОСТОРИЈИ

Капетан-Мишино здање

Цртеж: К. Напрелнов

Јер зели не можа се у Београд на пијаћина са пошљицама. На тачки ђидаја ако ћеш ли-бо сена и зубора за коње и зла и не-што пресвлаке и хране за мене. Ено сад одмах као сва сељачина само што ми је страна ова моја кожушар-ска, опанцима а копитари обуће, сеоским папучама а за неки ђе-ка ни и загаће. Пропаднеш и ти као Суд, њихда страна, сво заметнеш. Во-ваш сам ни и ранац, или ћеш ли ти ти сад, ништа осим ако ће вам.

Ништо стишсмо ни једног ни-шта ће бити доста кола. Наставља да ће то бити ђидаја. Било је и тако: ноћи у ноћи-ма непрекидно. Мисли сељани за њима: лединама пошљиве а до неки ђе-ка ни и загаће. Пропаднеш и ти као Суд, њихда страна, сво заметнеш. Во-ваш сам ни и ранац, или ћеш ли ти ти сад, ништа осим ако ће вам.

Ништо стишсмо ни једног ни-шта ће бити доста кола. Наставља да ће то бити ђидаја. Било је и тако: ноћи у

Стари Београдски Хан

(Цртеж: Н. Бешевић)

Вајин Пуљевић

Српска књижевна задруга наставља своју мисију...

Прва књига коју је издала Српска књижевна задруга 1902 г.

Када је 1892 године основана *Српска књижевна задруга* за *смарању* њеног рада било је могућно само једнако разположење српске књижевности, што би се, уосталом, и по самом имену Задруге дало закључити. И, с жалошћу приходимо за време трајног рата, ова наша књижевност је доживела тешке и пуне крвавих удараца. Српска књижевност има много да захвали за свој просперитет овој Задрузи.

Међутим, за време *Југословенске* ере, нарочито у последњим годинама, пресушили су извори књижевне инспирације, па се, по свој прилици, и Задруга нашла пред великом кризом. Ако се, дакле, хоће да се *Српска књижевна задруга* и даље одржава и развија, треба да се у њеном раду и њеним плановима учини велика промена. Ако се Задруга не буде у стању да се прилагоди новим приликама, она ће, несумњиво, пропасти.

Ово је, у главним цртама, наше мишљење о Задрузи, а ми смо сигурни да ће и сви они који су заинтересовани за њу, имати исто мишљење.

Ми, дакле, сматрамо да је Задруга у овом моменту у великој опасности, и да ће, ако се не предузму одлучне мере, ускоро престати да постоји.

Ако Задруга хоће да живи, она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе. Она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе. Она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе.

Ако Задруга хоће да живи, она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе. Она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе.

Ако Задруга хоће да живи, она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе. Она мора да се, у свом раду, ослони на *младе* снаге, на *младе* идеје, на *младе* људе.

Др Стојановић, председник Српске књижевне задруге

Из последња која је написала овај дама

ЗНАЧАЈ КУЛТУРНОГ ФИЛМА ЗА НАШЕ ОБРАЗОВАЊЕ

Културни филм у нашој земљи је још у повоју. Ми смо, до сада, имали само неколико забавних филмова, који су, углавном, били само забавног карактера. Ми смо, до сада, имали само неколико забавних филмова, који су, углавном, били само забавног карактера.

Ми смо, до сада, имали само неколико забавних филмова, који су, углавном, били само забавног карактера. Ми смо, до сада, имали само неколико забавних филмова, који су, углавном, били само забавног карактера.

Кула у Гочу из XIII века (Фото: Тодић)

Српска књижевна задруга наставља своју мисију...

Пре пуних пет година, када је Задруга била у великој кризи, Стојан Новаковић, Слободан Јовановић, Стојан Стојановић, Стојан Стојановић, Стојан Стој

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

НОВА СВЕСНА „ПРОСВЕТНОГ ГЛАСНИКА"

Двобројни август—септембар данашњи број:

Драгиња Радовић

Кнез Михаил Обреновић као домаћин

После 140 година јаве, воља за Србе да знаменита личност, која је својим делом оставила за вечита времена, буде и српски народ могао да приброји „својим", доживљује свако побољшати своје мане Михаил Обреновић. Михаил је био и остао „добар" човек, не само због својих моралних квалитета него и због тога што је у њега сагледао великог државника који је умео да „види" даље од својих личних интереса и да у свом делу буде и свесно и несвесно оруђе у руци Провидења. Његов живот, његово дело, његова смрт, све је то у њему и око њега изазивало и изазива многе контроверзе, али је чињеница да је Михаил Обреновић, као ниједан српски владалац пре њега, оставио за собом у народу дубоке трагове, који ни време, ни деформисање историјских чињеница није могло да избрише. Ако је Михаил Обреновић за време своје владавине (1839—1842 и 1860—1868) имао и своје противнике, који су га због његове строге руке називали „турским слугом", „Турчином" и „Арнаутом", они су то чинили зато што су у њему видели препреку за остварење својих личних интереса, а не зато што је он био Србин по крви, Србин по језику, Србин по обичајима, Србин по свему. Он је био Србин по свему, али је имао и ширу визију, ширу концепцију, ширу замисао, него што су је имали они који су га називали „турским слугом". Он је имао и ширу визију, ширу концепцију, ширу замисао, него што су је имали они који су га називали „турским слугом". Он је имао и ширу визију, ширу концепцију, ширу замисао, него што су је имали они који су га називали „турским слугом".

Ана Шкорић

Зид плаче дечји

Зидај вреће у мосуљасте вилице, а сметра за сваку дужност. Ако је ко ће ће ће

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.—
ДРЖАВНА ТАКСА
СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

КУЋНУ ЛИСТУ издату од пред. стојништва градске општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Стеван Поповић. 838 3—3

КУЋНУ ЛИСТУ издату од пред. стојништва општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Стојанка Бошић. 836 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пред. стојништва градске општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Дебељка Поповић. 837 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пред. стојништва градске општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Стевка Арнаутовић. 857 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од Пред. стојништва градске општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Чубића Оташевић, умрлог. 839 3—3

ВРЕДНОСНУ КЊИЖИЦУ бр. 4918 издату од Пред. дништва општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Радић Јовановић. 848 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ, возачицу приватног возила за пословне потребе градске полиције у Крагујевцу, оригиналну уверење, чији је власник, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Милан Богдановић 867 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од пред. стојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Шућри Мехића. 868 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од пред. стојништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Радмила Јовановић. 869 3—3

МОТОЦИКЛЕТНУ ЛИЧНУ КАРТУ издату од пред. стојништва градске општине у Крагујевцу, изгубио сам. Оглашење је за поништење. Душан Комљић — Крагујевац. 870 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату од пред. стојништва градске полиције Ужице, изгубио сам. Оглашење је неважећим. Милева Вичић, домаћица — Ужице. 871 1—1

„ХЕРМЕЛИН"

КРЗНА

ТОМИСЛАВ ГОГИЋ
Београд, Ул. Михајлова 19.

Златан накит старе и нове израде купујем

Дијамант брушен, бриљантски сам заложио, златов зубе, бурме, ђердане, наруквице, брилеце, брегзетне, лењир, сатове златне, сребрне и металне; само исправне и од бољих позлатне марамице старо злато заливено, напиљено, поломљено и гарави, стари сребрни новац, искључе и остале исправне предмете од сребра. Кристал и порцеланске боце скупље купује и најмање плаћа готовим и другоразредна фирма «ВРАЧАР». Сву горе поменуте предмете процењујем стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР" Власник МИЛКОВИЋ М. МИТРОВИЋ
Београд — Поп-Лукина ул. 6 — Продужење Душанова код Београдске пивара — Тел. 28-786.

10 1—1

Велико индустријско предузеће треба за одмах једног

АУТОГЕНОГ ВАРИОЦА

(АУТОГЕН-ШВАЈСЕРА)

за фабрику у Шапцу. Намирнице обезбеђене, стан у фабричкој колонији.

Понуде послати одмах на адресу: «Зорјан» а. д. Београд, Француска ул. 9 или «Зорка» а. д. Шабац.

859 1—1

Државна Хипотекарна Банка

наложница јавној продаји са почетком лицитационом ценом ова имања:

8 децембра 1943 год.

1) Плац са згр. Београдска 49 угао Шабачке Дин. 2,000.000.—
2) Плац Доњоградска Рада 23 Дин. 700.000.—
3) Плац Влајковићева 20 Дин. 1,350.000.—

10 децембра 1943 год.

1) Плац са зградом Закупска 24а Дин. 700.000.—
2) Плац Иванчина 11 (рампа Македонска) Дин. 300.000.—
3) Плац са зградом Новопа Царевића 27 Дин. 160.000.—

Продаје ће се одржати у Банчиној згради Скадарска бр. 33/II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

873 1—1

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ

Јездимира С. Шарића

производња ликера, кајсија и рума

БЕОГРАД
Нр. Марије 89 Тел. 22-912

849 1—1

Машинско-браварска радионица

ПАНЦЕР

Мнајло Веселиновић и Радомир Богдановић

Телефон 50-622

БЕОГРАД, ФРАЊЕ ДЕПЕРЕА 66

Телеграм адреса: Панцер Београд

Банкарске везе: Опште Банк. друштво, Занатска банка Београд

ИЗРАЂУЈЕ: Гвоздени санџуке немирне - аноловане, хромиране и лакиране за уређај кућа, хотела, болница, школа и банке - Челичне панцир каси, трезорска, ланцирване врата и уређај за трезоре - Челичне оплате за документе и картотеке - Челична заштитна врата против бојних отрова и удара бомбе - Све врсте ветрогасних апарата и прибора за ветрогасце - Справе мишина и механичких инсталација - Искључиво право патентаКадрене заторате.

871 1—1

Државна Хипотекарна Банка

наложница јавној продаји на дан 6 децембра са почетним лицитационим ценом ова имања:

1) Плац са зградом Цара Душана 73 Дин. 2.000.000.—
2) Плац Рига од Фере бр. 20 Дин. 1,000.000.—
3) Плац са зградом Малобичка 6 Дин. 400.000.—
4) Плац са зградом Јове Илића 39 Дин. 600.000.—
5) Плац са зградом Марка Пенсуделог 26 Дин. 2,500.000.—

Продаје ће се одржати у Банчиној згради Скадарска бр. 33/II, од 10—12 час., где се могу добити сва даља обавештења.

870 1—1

ЈУГО БАНКА А. Д.

БЕОГРАД — КОЛАРЧЕВА 1
Телефон 23453, 23455, 28539

преузела је са дејством од 1. јануара 1943
бившу Југословенску банку А. Д.
Филијалу у Београду

и врши у будуће све банчине послове.

880 1—1

ЧЕЛЕЊНИ ЛИСТ
Бр. 48 Год. II
Београд, 11 децембар 1943
ПРИМЕРАК 3.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

ВЛАДА „С КОЦА И КОНОПЦА“

НАПИСАО
Др Мл. Спаљаковић
министар у пензији

Стално југословенску, њену владу и њеног Краља. У свом подлом кукавичлуку, и по свој видној ратној ни о карактерној обзирној претпостави, чак ни спољашњу форму коју изгубили да спасу.

Поједи је прва пропаганда и прва пута известила објаву Стаљинчка уза о систему нове југословенске владе. И тако је краљевско мртвачко коло које је пре три године повела Енглеска, а ка настављала да га води Совјетска Унија, не Балкану. Од чешће народне пропаганде, поједи је Лондон крунисао, да седамнаесте године, с краљ и комплет, који је у Мисли родила, прибави је најзгаснији дао пута у животу српског народа.

За председника владе постављен је Хрват Иван Рибар, некадашњи претседник југословенског парламента. У двочланој страни је Љуба Давидовић, а дошао је Мисин Гроза, он је пратилачког крајем пана краља Петровић „пријатељске“ земље, он је искарактерисао свој положај и у страници и у сарадничке за сиворов комунизма. Тако је узалуд у сва краљев и утицао на сва успомене гласа, да је Енглеска ка краља упутила Комитеџе. То са нарочита

пажина у финансиском периоду владавине Цветковић—Мачек. За ове године месеци је комунистичка организација у Југославији потпуно спровођена до најновији састава и техници припремљена за акцију у пуном року. Иван Рибар

Сталну југословенску, њену владу и њеног Краља. У свом подлом кукавичлуку, и по свој видној ратној ни о карактерној обзирној претпостави, чак ни спољашњу форму коју изгубили да спасу.

Поједи је прва пропаганда и прва пута известила објаву Стаљинчка уза о систему нове југословенске владе. И тако је краљевско мртвачко коло које је пре три године повела Енглеска, а ка настављала да га води Совјетска Унија, не Балкану. Од чешће народне пропаганде, поједи је Лондон крунисао, да седамнаесте године, с краљ и комплет, који је у Мисли родила, прибави је најзгаснији дао пута у животу српског народа.

За председника владе постављен је Хрват Иван Рибар, некадашњи претседник југословенског парламента. У двочланој страни је Љуба Давидовић, а дошао је Мисин Гроза, он је пратилачког крајем пана краља Петровић „пријатељске“ земље, он је искарактерисао свој положај и у страници и у сарадничке за сиворов комунизма. Тако је узалуд у сва краљев и утицао на сва успомене гласа, да је Енглеска ка краља упутила Комитеџе. То са нарочита

пажина у финансиском периоду владавине Цветковић—Мачек. За ове године месеци је комунистичка организација у Југословенској потпуно спровођена до најновији састава и техници припремљена за акцију у пуном року. Иван Рибар

Из уживања у уживању. Тако је била судбина југословенске државне идеје, судбина по југословенском владању у разним државним појма од чешће народне пропасти. После тога савезнички бомбардовање надела 27 марта 1941, имали смо још неколико других у Лондону, од којих можемо истрај помињати владу Божидара Пурића као земаљског премијера посебног министру Мачу. После тога изнуреног пондовског надела доживели смо напоста и једно московско. Они је непосредњеном на тако досадашњем надела, и потпуно је достојно своме издавача.

Указом Стаљин већ поставља владу, њеногове министре и председника њиховог државности на поједућу бивше Југославије. Он бивше земље почетка од сад надаље, и само њему. Зар му је Енглеска њему уступила? На основу каквог права! Па зар Југославија није била енглеска колонија! Зар тако и поједине југословенске потколеничарске гледала не своју земљу.

Зар то право Енглеска није јавно потврдила: генерал Смитс, Слободан Јовановић, Милан Грибуновић, Момчило Нинчић, Милош Трифуновић, Јефтић, да поменемо само најзначајније. Зар енглеска влада није прво њих не Лондона конституисала српском народу све своје поруке и наредбе! Зар Драже Михајловић није примао једне заповести наопштења од надлежног енглеског команданта, поново као што је то убедљиво у енглеским књижевницима.

Про пеке дан је југословенски министар претседник, Смитс, објавио из Лондона председнике тог права Енглеске на Совјете не само за Југославију него за читаву поједину европског континента. Поводом те енглеске велике дружине, Смитс је недавно надао да ће Велика Британије бити великаша славом, чашћу и пристојношћу, какве можда није уживала ниједна нација у историји светом.

И наистину српски сељак вели да је руга и сасвим лудском достојанству и свом личном угледу. Он зна ако је сиромах, он зна и за осећај стида. Енглези на знају ни за једно ни за другог. Тешко утиске остављају реке пролазника. Енглеска као култура се вредновала.

Енглези су изгубили своје осећај сиромаха. Код савезника истребљења се неког једног за другим, као и њихових бомбардера.

Пред сваком конференцијом Енглези неговештено бомбардовањем компликују своју преговарачку, а на сваку конференцију они сама пуштају је своју властиту капитулацију пред Совјетима. Тако је било у Москви, тако у Каиру, тако и сад у Техерану.

Енглези немају ни осећај стида. Тј је и обичајно. Они га нису имали ни имали. За њих не постоје ни пријатељи, ни савезници; за Енглеску постоје једино народи сами у толико у колико могу послужити енглеским интересима. Нема је ни једне велике дипломатске, после грчког пораза у Азији Азији, које Кајтел говорио о Грчкој подругљиве као о некој чегртаљки коју не треба узети за озбиљно. Тако и у овом року Енглеска говори и Француској, о Југославији, о Балканској Италији, и о војсци Драже Михајловића.

Лондон је некористио самости да ми дође је нагласи, да га је после одбијало нас недавним ратним, који је је Енглеска портретирао на сраменом тргу устрично као пресељавајућу рибу. Тако је било са енглеским југословенским владама, тако са Драгом Михајловићем, тако и са српским народом.

Треба само поделити на енглеске бесмисао цивилизације због чега је пропаганда толико „ће у Србији“ и Црној Гори у ноћ ослобођењског рата. Код Бо сворник Николај чешко дошао је цијете једне потеза на цивилизације одређене прошле, да би грађани Енглези за вечна времена:

«Ја је људска крвна надлежа, ако нас ваш је почела сасвим стварљиство њемачку пријатељ».

Шта сад могу рећи они несрећници из чешког народне пропаганде! Они су као Лондона свемирабили своју земљу, и Зо су са уверили да од Енглеза немају ту цивилизацију коју имају да очекују. Да су изгубили поверење, тврди већ сваког чешког грађанина. Енглези! Они су заправо да ће Енглеска дошла до слободитр Југославију и чешко је успостависти.

А шта се тек може рећи о руководиоцу Драже Михајловића! Он се, нема сумње, увелико огрешио о своју земљу, и нарочито о своје народе. Из демократске славенске политичке части и витештва, за које се једно време сматрао да је један од њених најбољих заступника, чак и онда кад је мало-мало да им зарије свој мач у срце. Па бар сад то да учини, сад кад је њему, српском народу, Западне Силе, Енглеска и Америка, дале у свом последњем судбинском часу, и његовој слави радосте. Вољда ће се и он одлучити да Енглеске интересе уметвеним нисо за драго.

На задрстећеној земљи, Чергеш и Кук су предали

(Наставак на 2 и 3 страни)

Енглеска је нам уступила Драже Михајловића, а ми смо Енглеској уступили Енглеску. Ако је Енглеска Драже Михајловића, ми смо Енглеску Енглеску. Ако је Енглеска Драже Михајловића, ми смо Енглеску Енглеску.

Недељни преглед међународних догађаја

Сваће због „споразума“ у Техерану

Пред састанак у Техерану било је назначено да ће тамо бити начињен и потписан неки међународни акт, неки документ, неки уговор, којим би детаљно био одређен начин сарадње и неки облик дугорочног светског поретка. Уместо свеопштег уверења да ће ускоро наступити, како би рекли Немци, „нови поредак“, у Техерану је дошло до једног сасвим обичног споразума, који је, по свој прилици, само привремене природе, и који ће, по свему судећи, бити само једна од многих конференција.

Документ се појавио, али ни по чему што је тај документ добио одређеније, јасније и сигурније. Ни се у Техерану расходили врховни ратни стратези задовољни. Тако стоји ствар са Черчилом, који је изјавио да је Техеранска конференција „најважнија“ од свих до сада одржаних, а што се тиче Сталина, он је, по свој прилици, био задовољан, али је изјавио само да је „постигнут добар почетак“.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Рузвелтов рачун и Черчилова малоумност

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

ВЛАДА „С КОЦА И КОНОПЦА“

(Наставак са 1-ве стране)

ратује ће се на тај начин само зато што је Сталину Молов Поглавица и Броз Тита.

Та неизмерна југословенска борба је донела беду и невољу и кукавице. Да је у питању само Југославија — поновиће се, не поверовали — сродити ће се са тим недоразумом. Али Иван Рибар, Моша Пијаде и Тито се кандиду и за наследовање српског народа. Ех, да није Шумадије и мајчице Црне Горе, шта ће доћи од Ивана Рибара (вероватно ће бити у Москви), Моше и Лондона, нашему за ослобођење! Где би нам ово био, ово бисмо са Јаз и Ђ тамном судбом помирили!

Зар је који народ доживео овакву срамоту као ми Срби. Дође ја већ и само то што се у Лондону и Москви овако цинично изгони са судбином једног народа који је у прошлости једва сваг свог живља Хабсбог за себе беду. Српски народ је нама по браћу, али су његове сламе ипак једна од највећих и двадесет вас пашта цвој културној Европи. И једном таквом народу, пријатељу и савезнику, који заглавоваше тамнице и концентрационе логоре и који је у свакој ствари ушао у ратове на страни Сталина, ми смо нанели највеће зло. Ми смо га издали и издајнички ножем у леђа забили.

И сад би империјални Тито дошао пред нас као Сталинову царску војску, српски народ би га бурно до последњег човека, и пре би се одрекао на пародичну дарт него да нама овим скотовима и недоноскама земаљом који му спремају Совјети у спрегнуту са својим напосредавање англезима и америчким савезницима. Европа нам неће ни српски народ. Е, нам — нећеш пратуре — ни ми ћемо са претварати у бољшевичке кољаче. Ова ће пре изгорети у ватри.

Не Карађорђевићу српски народ је достојанствено чекао своје ослобођење и морално величање: сад је на ду глад који један народ може да доживи. Српски образ је обесчашћен, српско име осрамоћено. Бесомучно комунистичко и бандо српска српска отимачина и истребљују српски домаћин. Могу ли Шумадинци и Црногорци трпети да се српска чојства и јуначтво затру у сирову подчињеност једног Тита, Моше Пијаде, Ивана Рибар и бесконачног чопора ванг вод бесконачног српског народа. Ако на спарено ову њиту са српског чиниа и не стекнемо чист српског племена, одмах ће нам обрва бео од памтивека.

Зато, Србине, узми и чатај **горски брбљавко** као Јовановић. Иностраа дрога књига из мора бити данас пројекција за тебе. Тако ћеш научити шта значи бити Србином и какво су нас тешке дотекле.

«Удри за крст, за образ Јуначки!

— — — — — — — —

«Трпљењем губу из торњеве»

Др М. Свилајанчић

Савезници ништа не предузимају

Немци су, по свој прилици, сазнали за Техеранску конференцију, али о њеним резултатима нису ништа сазнали. Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Ако је Техеранска конференција била најважнија, онда је, по свој прилици, и најтежа. Сталин је изјавио да је постигнут добар почетак. Значи ли то да је Техеранска конференција била само почетак, или је то само начин да се каже да је постигнут добар споразум? Ако је споразум постигнут, онда је он, по свој прилици, само споразум о неким општим принципима, а не о конкретним питањима. Ако је, пак, споразум постигнут само о неким општим принципима, онда је он, по свој прилици, само почетак, а не крај преговора.

Издајници Бадољо грчје се на свако место на обележник улар Врховно-Ног равништа.

(Наставак са 4-ој стране)

СРПСКИ НАРОД

ГЛАВНИ УРЕДНИК: одговорни за садржину листа: Бели-бор Јовић.

ВЛАСНИК: Мих. Стојковић из Београда.

РЕДАКЦИЈА И АДМИНИСТРАЦИЈА: Торговац 5 телефон, 1 стаклопрозора (Пословно Банка). Тел. 20-361.

ШТАМПАРИЈА: „Српска Крв“, Крушчић Наталије 100. Тел. 26-372. Трговинска пријатеља 36 дневно чете се сваки дан осим «Правде, а. д. Војводинова 8.

Завера заклетих непријатеља српског народа

Обрачунавање партизанске владе са кратковидим реформатором И. Рибаром и „маршалом" Титом, међу којима постојали кратковидни односи и утицаји на високу политику у овим просторима. Али ово обрачунавање има још шире значење у погледу односа између њих одређених са једнаком кратковидношћу према српском народу.

Са гледишта светске политике и њиховог односа према српском народу, у њима се крију још шире димензије. Лондонска влада пустила чак прави радио, који контролише, да „Југословенска влада ће Трумана и Бајара, Бевина и Кларка, Стаљина и Молотова, Ђиласа и Ранковића, Кардеља и Пијаде, Ђиласа и Дедијера, Моша Пијаде и Дедијера, Моша Пијаде и Ђиласа, Ђиласа и Моша Пијаде

Догађаји на ратиштима

БИТКА У ТЕХЕРАНУ

Пред техеранским састанком државника пред је најзначајнији војни „Земаљ састанак у овом великом светском рату. Циљ састанка у САД писала је и о њеним политичким последицама које треба да буду дорасле у Техеранску. Председници се да ће на одлуке свих преузетих споразума и уговора који су закључени на свим досадашњим конференцијама, које је био постигнута јасност за кампању западне Европе.

Овај састанак је имао за њега више у целом свету. Код свих земаља Медитерана, који се је задњих неколико је за њега пре свега од великог значаја.

Турска влада, упућивала свог посланика у Лондон и Москву, да се достигне мир од 200—300 милијарда, који је у задњих неколико година, или још више, грађевина које је створено ратом.

Ништа мање није важно за Балканске земље. Њихова будућност зависи од тога, да ли ће Велика Британија убрзо моћи као и раније напустити своје лоџирање на Медитерану.

Пут до интересната и садржајног свога Срба да се ослободи унутар Лондона и Москве био је тежак, али искрен и пуштао је своја широка двобојних крилата. Сви добри српски родољуби, који су у овим ратним годинама остали од генерала Недића, знајући перфидије светске пропасти и правилно процењују не одвојили, били су у осигурању, био је у осигурању и изолованости.

Али данас када је Лондон показао сву своју намеи у своје традиционалне идеје, када је чак и Москва открила свој лик за уништавање српског народа, тек Недић и његови сарадници добијају потпуну сагласност за своје искрено сналажење спасавања и за своју политику дилетантизам, који су ухватили српском народу више пута и ту пут су му мобилизацију послали и особито његову жесте у њему злу свету.

Ако је то било „интернационално", онда сам рачуна о српским интересима и не злоупотреби да српски народ слуша и пошла својим интересима интернационалистичким циљевима Лондона и Москве, када можемо рећи да данас српска већина већина српског народа може се назвати истом њиховом. Истина и спасност њиховог народа, заборави да буду браћа српски пријатељи и да нас ће српски народ, сви наши браћа пријатељи, може потпуно једна да нађе и чему се ради и да се је интернационалистичка политика интересних односа пошла интернационалним у жалосно неразбијању образовању. Ма шездесет да је данас сигурна за највећу мер број Срба, који не умеју свидети

За тешку ситуацију у Пољској најзначајнија је чињеница да су за годину Северна Америка и Британија уништиле преко 2000 бродова, укупно 400.000 тона. Тај колосални губитак је у Немачкој изазвао велику забринутост. Немачки бродови, који су сада бројили 35 милиона тон бродовља. Трансатлантска пловидба за њега је била једна од најважнијих, чиме је уништавање ових бродова у Немачкој имало велики значај. Али САД нису заостале, и тако су за 1943 изградили 19 милиона тона бродовља, што је 13 милиона тона више него што је уништено. Ако САД наставе овако, за 1944 ће достигне још за 20—30 милиона тона. Немачка војска која мора да заштити ове бродове, ангажована је у Европи, Африци, Средоземљу, Балкану, Скандинавији и Финској.

Лондона и његову перфидију и овакав суђења чека српски народ било да знање у руке својих моћних пријатеља који у бољим за српски народ.

Зато ће морају изненадити посетници да су у ово доходна конференција Тита и његових људи, пробачени на територију Србије непосредно, па је тако сад на Техеранској конференцији на самом почетку и да неће указати и поред присуствовања Тита на подацима и образовању посебне владе. Србије. Ако се сетимо само шта је рекао, чега је чекао, када је говорио о Техеранској конференцији, шта је мислио под „интернационалним" односима у српском народу и истрељање главног Лондона, Москве, када можемо рећи да данас огромна већина српског народа може се назвати истом њиховом. Истина и спасност њиховог народа, заборави да буду браћа српски пријатељи и да нас ће српски народ, сви наши браћа пријатељи, може потпуно једна да нађе и чему се ради и да се је интернационалистичка политика интересних односа пошла интернационалним у жалосно неразбијању образовању. Ма шездесет да је данас сигурна за највећу мер број Срба, који не умеју свидети

Завера заклетих непријатеља српског народа

(Наставак са 3-ће стране)

мислити шта треба да раде. Тако је Лондон не дала Москве ресетно своју мисију, а у Москву нису ни Дражин Михајловић, ни Тито, ни Недић. Једино Тито, који је примио ако безгранично поверење, које треба да буде доказом у Техерану. Председник се да ће на одлуке свих преузетих споразума и уговора који су закључени на свим досадашњим конференцијама, које је био постигнута јасност за кампању западне Европе.

Овај састанак је имао за њега више у целом свету. Код свих земаља Медитерана, који се је задњих неколико је за њега пре свега од великог значаја.

Турска влада, упућивала свог посланика у Лондон и Москву, да се достигне мир од 200—300 милијарда, који је у задњих неколико година, или још више, грађевина које је створено ратом.

Ништа мање није важно за Балканске земље. Њихова будућност зависи од тога, да ли ће Велика Британија убрзо моћи као и раније напустити своје лоџирање на Медитерану.

Пут до интересната и садржајног свога Срба да се ослободи унутар Лондона и Москве био је тежак, али искрен и пуштао је своја широка двобојних крилата. Сви добри српски родољуби, који су у овим ратним годинама остали од генерала Недића, знајући перфидије светске пропасти и правилно процењују не одвојили, били су у осигурању, био је у осигурању и изолованости.

Али данас када је Лондон показао сву своју намеи у своје традиционалне идеје, када је чак и Москва открила свој лик за уништавање српског народа, тек Недић и његови сарадници добијају потпуну сагласност за своје искрено сналажење спасавања и за своју политику дилетантизам, који су ухватили српском народу више пута и ту пут су му мобилизацију послали и особито његову жесте у њему злу свету.

Ако је то било „интернационално", онда сам рачуна о српским интересима и не злоупотреби да српски народ слуша и пошла својим интересима интернационалистичким циљевима Лондона и Москве, када можемо рећи да данас огромна већина српског народа може се назвати истом њиховом. Истина и спасност њиховог народа, заборави да буду браћа српски пријатељи и да нас ће српски народ, сви наши браћа пријатељи, може потпуно једна да нађе и чему се ради и да се је интернационалистичка политика интересних односа пошла интернационалним у жалосно неразбијању образовању. Ма шездесет да је данас сигурна за највећу мер број Срба, који не умеју свидети

Лондона и његову перфидију и овакав суђења чека српски народ било да знање у руке својих моћних пријатеља који у бољим за српски народ.

Циљеви Лондона и британске политике Москве чињеници су зрелу резању реванша код Срба да сам скуша потрепе сваг у пропадању пропагандну дегенда за одбрану од комунизма интереса српског народа.

И зато ова антисрпска влада Рибара и Тита, створена по упутствима из Москве, сваке уласте у својим по купљене да изазове рецел и као и да сварчи конселе домаће Србије.

Они се покушали разбијају и српски национални фронт, у коме видели могућ сан српски национализам који иначе рад вечна са свим најјаче интересе трајне Отаџбине. Прокоцкана Москва и разочарани Лондон хоће да нас се свакоме разјасни, да ће свакако постојана планови истреће тешке снаге Срба, који се окупљају у јединствени фронт за одбрану нашег од какве опасно, чији је основни циљеви да сачувају српски народ.

Зато ми морају изненадити посетници да су у ово доходна конференција Тита и његових људи, пробачени на територију Србије непосредно, па је тако сад на Техеранској конференцији на самом почетку и да неће указати и поред присуствовања Тита на подацима и образовању посебне владе. Србије. Ако се сетимо само шта је рекао, чега је чекао, када је говорио о Техеранској конференцији, шта је мислио под „интернационалним" односима у српском народу и истрељање главног Лондона, Москве, када можемо рећи да данас огромна већина српског народа може се назвати истом њиховом. Истина и спасност њиховог народа, заборави да буду браћа српски пријатељи и да нас ће српски народ, сви наши браћа пријатељи, може потпуно једна да нађе и чему се ради и да се је интернационалистичка политика интересних односа пошла интернационалним у жалосно неразбијању образовању. Ма шездесет да је данас сигурна за највећу мер број Срба, који не умеју свидети

С—Н.

Рузвелтов рачун и Черчилова малоумност

(Наставак са 2-ге стране)

Нису ли само на томе запрљали Черчил, Стаљин и ја, и сви ми заједно, да се ослободимо Европе, Европи, Европи, Европи

ЧИСТА ИСТИНА

Објављујемо одговарајући „дубровачки владе", који састоји се у прављењу из које је израсло, као и онтар, привидно нерешење, али и одлучан одговор Пурићеве владе да из Каира, истакне су тешко на прва која интересоване њене намере за енергетско „осложњење", Кад тако, ће ће ослободилачки односе између Енглеске и Совјета, јер Русија по своју политику, овај комплекс добила посебан значај. Пучати и они који се ни смешају у Лондон, и на повратку у Каир се задрже и по своју политичку радиодатаци, вешти су за Енглеску. Комплекс Тито—Рибар тако да се опушта све што је не само несрећно, него и намерно и свесно антисрпски, нека је за крвну Москву, за Стаљина које је заставник светске ослободилачке револуције.

То није сасим сувоју обележје. Је одрада организације сукоба међу политичким групацијама Лондона и Москве. У сагласи са досадашњим остатак наше народа поседало владе утицаја између Черчила и Стаљина: ће, а најважнијих обласи према њима осећања народног интересима они жели да ниш простор и остатак наше снаге користи за острвске своје циљеве.

Инструмента за жељене политике јесу емигрантска група у Каиру и партизанске јединице на њиној територији, које је сада спонтаносно владом ослобођачких јединица. Због политичке неспособности Москве, због тактике коју управљала и због актуелности свога рата Лондон не сме да се открива, јасан и одлучан, супротставља политици Москве и ако њихово остварење доводило угрожава њихов положај" Енглеске у свом делу света.

Да су господа, који су се налазе у Лондону, а тако су се налазе представници свих демократских политичких партија, имала способности да виде суштину стварн у свом рату, да су могли да пропру изје енглеске политике и, нарочито, да су се уздржала од тога да подстичу своје странице покрећу разорну енглеско-бољшевичку пропаганду да нису подржавали партизанску акцију сталињића Совјетску унију за братску, словенску и славенску земљу, ни ако, ни народ не би дошло никакву у њим политици. Они су тиме правили за ње исте несреће народа и за свој сопствени положај.

Безобзирно, инсинуиш и недостојално као жели, кад немају ни политичке снаге, ни народа они се дуго силни борбу коју одштрчавају народа на генерала Недића који је, политно и мудро, правио једну немогућну тешку ситуацију а ипак за бесконачно кратког народ, до ту пословима ушкрдао и до му народа веру у повољну скоро.

Јасно је да Тито, који је ушао у Београд, ће ће ослободилачке покрете. Али ако обичним енглеским новцима они се ту генерали Недића и они нам изнели потом новином, изнели, наклеветали и обмањи другим енглеским новца. Они се нису стидели ни фамозно слике „Х", убацене и лажи не стидеће се ништа.

Јасно су и они прикривени, о прикривени и изнутра. И то за један начин који је тешко ако не одговарајуће употребе. Они су тактика интригита разорне антиослободилачке пропаганде. Они су свакој дедосмисла стварали хаосдовољно за тешки и успешно, ако су им биле дарне, спремни и обележје „дезинформационо-ослободилачке" борбе. Без њихове политичке и моралне подршке партизани не би постали оно што су данас. Свакој неприлици и дезинтегрисању радили они су сама исходили неки за сопствени клике.

Генерал Недић је једини имао право. Он је једини био на својом месту. И ако од тога сјаног права нема сад ништа, ако је ухапшен и ако је изгубљен сваки траг Недићу, Србији, у колико ће се он створио, јасан и одлучан, супротставља политици Москве и ако њихово остварење доводило угрожава њихов положај" Енглеске у свом делу света.

Да су господа, који су се налазе у Лондону, а тако су се налазе представници свих демократских политичких партија, имала способности да виде суштину стварн у свом рату, да су могли да пропру ије енглеске политике и, нарочито, да су се уздржала од тога да подстичу своје странице покрећу разорну енглеско-бољшевичку пропаганду и да нису подржавали партизанску акцију сталињића Совјетску унију за

„Ослободиоци" Француске

Де Гол и друг Марти

Истицање Еитзеле и Аисенхаиера у Северној Француској Офрнал, новембра 1942, оиогчавало је велики удар групи француских официра.

Но чему ово нисте сташли сте шамнала Дакоза, тешника Жиро, генерал Бержоне, спиридон гр-ћанин Александр Шител, и тонко ирокрвни репортер Марков — Нечес. Годину дана доцније, ове исте недеље од сами нисмо знали, но данас знамо да је Еитзеле ио мисли да дочека Недића који је, политно и мудро, правио једну немогућну тешку ситуацију а ипак за бесконачно кратког народ, до ту пословима ушкрдао и до му народа веру у повољну скору.

Јасно је да Тито, који је ушао у Београд, ће ће ослободилачке покрете. Али ако обичним енглеским новцима они се ту генерали Недића и они нам изнели потом новином, изнели, наклеветали и обмањи другим енглеским новца. Они се нису стидели ни фамозно слике „Х", убацене и лажи не стидеће се ништа.

Јасно су и они прикривени, о прикривени и изнутра. И то за један начин који је тешко ако не одговарајуће употребе. Они су тактика интригита разорне антиослободилачке пропаганде. Они су свакој дедосмисла стварали хаосдовољно за тешки и успешно, ако су им биле дарне, спремни и обележје „дезинформационо-ослободилачке" борбе. Без њихове политичке и моралне подршке партизани не би постали оно што су данас. Свакој неприлици и дезинтегрисању радили они су сама исходили неки за сопствени клике.

Генерал Недић је једини имао право. Он је једини био на својом месту. И ако од тога сјаног права нема сад ништа, ако је ухапшен и ако је изгубљен сваки траг Недићу, Србији, у колико ће се он створио, јасан и одлучан, супротставља политици Москве и ако њихово остварење доводило угрожава њихов положај" Енглеске у свом делу света.

Дакоза се и сам појављивао Шарлаховима, да Еитзеле и Аисенхаиер ће ће ослободилачке покрете. Али ако

Промене у европском снабдевању маслињама

Пробијен непријатељски дефанзивни појас европског континента, који је наишао у његовој средини на Црвену армију, почео је да се руши. Тим пробојем створена је ситуација, која је у многим земљама, које су биле у непријатељској окупацији, изазвала велике промене у снабдевању становништва. Ове промене су нарочито осетне у земљама, које су биле у непријатељској окупацији дуже време, као што је Италија.

За италијанско европско становништво у многоме су биле промене у снабдевању уљем. Италија је увозила велике количине маслиновог уља, које је производила у Шпанији, Грчкој и Југославији. Поред тога је Италија производила и велике количине маслиновог уља, које је било довољно за њене потребе. Све ово је престало да постоји. Све ово је обухватило такође и Француску, која је такође производила маслиново уље, које је било неопходно за њене потребе. Ово исто је случај и са Шпанијом, која је производила велике количине маслиновог уља, које је било довољно за њене потребе и за извоз. Све ово је престало да постоји. Грчка, која је производила маслиново уље, које је било довољно за њене потребе и за извоз, такође је престала да производи маслиново уље. Југославија, која је производила маслиново уље, које је било довољно за њене потребе и за извоз, такође је престала да производи маслиново уље.

Ово је довело до тога, да је Италија остала без маслиновог уља, које је било неопходно за њене потребе. Ово је довело до тога, да је Италија остала без маслиновог уља, које је било неопходно за њене потребе. Ово је довело до тога, да је Италија остала без маслиновог уља, које је било неопходно за њене потребе.

Ово је довело до тога, да је Италија остала без маслиновог уља, које је било неопходно за њене потребе. Ово је довело до тога, да је Италија остала без маслиновог уља, које је било неопходно за њене потребе.

Подземна разорна комунистичка акција

У тешким и жестоким ратним сукобљавања, док је српски народ улагао све своје снаге и напоре да се одбрани и заједнички кренуо напред, наши непријатељи на унутрашњем фронту, у Србији, у Црној Гори, у Босни и Херцеговини, у Далмацији, у Словенији, у Војводини

СРПСКИ ДОБРОЉАЦ

Верности себи

Непоколебива верност себи прва је особина код добровољаца. Она подразумева веру у своју идеју, у њену снагу и у сопствену снагу да је остварује. Верност себи, у овим данима духа, и изнад свега у данима борбе, означава једину залогу са којом српско српске народа, који је увек хоће да буде и крвави непријатељ. Ми ту знамо, одлучно, без сваке сумње. Ми ће знамо, али и знамо и осећамо, да ће нам ипак бити потребно још много снаге, воље и одлучности. Ми ће знамо, али и знамо и осећамо, да ће нам ипак бити потребно још много снаге, воље и одлучности. Ми ће знамо, али и знамо и осећамо, да ће нам ипак бити потребно још много снаге, воље и одлучности.

Верност себи, верност је српског човека, духу и српском и праведном и да бисмо од њих нас од нас. Отровне дело српског народа, чврсто и јасно дан вести, одлучи је био непомирљив непријатељ комунизма и његовог духовног, културног, политичког „рада". Само тренутак, један, неколико, задовољење и једно дво забављење, задовољење и покварене галиоке и гнусне пакосне пословне завоскам су се комунистичком лажном и прокопаном су у јединстве комунистичку психологију и дрвеће „благостање". После партизанских разбојништва и атака из године 1941, кад је српски народ стекао прилику Ђ ух непосредно бављење и у ирачки види комунистичко-комунистички „рад", посао је још отворенији и одлучнији противник јеврејско-бољшевичког хаотичног и просто „благодетеља".

Тако и наши добровољци из наших простору својих су дубоко свих човештва, па сад сазнали да се тријумфу у српском народу, у тростни осећања и другим пословима, које за себе рекли нису у њиху да би се ни какво знали народу, да би га, устроју, председник. Тако, на пример, поштарје да партизанским „акцијама" у задње време кад и у прве, да се пред народом кости и моје Богу, да сами себе и да нам да нам друге прилике обреда. Иди, иди упалиу у

ње ће у удаљавање у подземље, трудим и вековни дух самообразовања, а неспаљивим готовост на самоврат и слушање задатака.

Ту је наша судбина. Ове се равнотежно од других.

ПУТ СРПСКИХ ДОБРОВОЉАЦА СПАСОНОСАН ПУТ СРПСКОГ НАРОДА

Пуне две године добровољачке борбе посведочило је безбројним доказима и најважнијем примерима колико је ово било правилан и да Србију и цео српски народ спасоносан пут којим су српски добровољци од септембра 1941 до данашњег дана неустрашимо и пожртвовано корачали. Са најмеродавнијих места више пута, нарочито у задње време, речено је да се за опстанак данашње Србије има у главно захваліте непоколебивој и јуначкој акцији добровољачких јединица. И више својеним српског народа, нако још увек у забуни и под утицајем разноврсне пропаганде која о свему више води рачуна но о српске народу, постепено увиђају значај добровољачке борбе и иде далеко дан кад ће цео спасни национални српски народ одати пуно признање српским добровољцима и њиховој историјској мисији.

Међутим, добровољачка борба још није окончана. Много је што спасено и сачувано, много је рана зацељена, много заблуделих и заведених је на прави пут изведено, али је још не све. Треба поверовати да је Србији поштопно сигурна и да је српски народ изишао из свих

пакоста стремите су да се и по-

лазе моле по крилима, да их

планине напре дуже, него кад и

у Совјетија, сравне са земаљом или их претворе у комунизме и слично, а да српске свештенике поклопају на клгарни само зато што су хрватски и словенечке инсилне установе, од че ни трга остало ни ће само над ће проведати остале гнусодејеве народног непоштења. Све што кад и у Совјетија.

Стога свидаље моје сватае и на овом мојему се лица комунистичко-партизанског отпора

М. П.

Добровољци су звучали поседни пакоси, који ни онемогућава да постигну брзо посетке...

(Фото: Арх. В. от. С.Д.К.)

СКИДАЈТЕ ИМ МАСКЕ!

Комунисти партизани свеже су за их народ у Србији неће, да их прати и признаје и да бисмо од њих нас од нас. Отровне дело српског народа, нарочито великим дио вестох, одлучи је био непомирљив непријатељ комунизма и његовог духовног, културног, политичког „рада". Само тренутак, један, неколико, задовољење и једно дво забављење, задовољење и покварене галиоке и гнусне пакосне пословне завоскам су се комунистичком лажном и прокопаном су у јединстве комунистичку психологију и дрвеће „благостање". После партизанских разбојништва и атака из године 1941, кад је српски народ стекао прилику Ђ ух непосредно бављење и у ирачки види комунистичко-комунистички „рад", посао је још отворенији и одлучнији противник јеврејско-бољшевичког хаотичног и просто „благодетеља".

Тако и наши добровољци из наших простору својих су дубоко свих човештва, па сад сазнали да се тријумфу у српском народу, у тростни осећања и другим пословима, које за себе рекли нису у њиху да би се ни какво знали народу, да би га, устроју, председник. Тако, на пример, поштарје да партизанским „акцијама" у задње време кад и у прве, да се пред народом кости и моје Богу, да сами себе и да нам да нам друге прилике обреда. Иди, иди упалиу у

ње ће у удаљавање у подземље, трудим и вековни дух самообразовања, а неспаљивим готовост на самоврат и слушање задатака.

Ту је наша судбина. Ове се равнотежно од других.

МИ СМО СРПСКИ ДОБРОВОЉЦИ

Ми смо српски добровољци,
На ослобођење српске груд,
На срцу нам Српство лежи,
Свеки од нас данон Суб.

Српску земљу, родну груду,
Ми љубимо изнад свега,
Од ексрбе, издајнике
Ми бранимо свеки брег!

Ми смо српски добровољци,
На жалосно живот свој, —
Да Србију сачувамо,
Присветимо њу ће Бог.

Наше руке, наша дела
Благослове и сам Бог,
Ми смо српски добровољци,
Бранимо родна слога!

На тромеђе труба звала,
Подигнимо сви свој дом,
Ми смо српски добровољци,
Живот дајмо роду свом!

М. Живковић

Живот и приключење једног бившег Србина

Сећања на „Бредњу"

Недавно је напомињен на комунистата свих партизанских база у Србији познати кројачки и неписмени истомишљеник интернационалног југословенског покрета, Радивоје Јовановић, прекоморац „Бредњу".

Сећам се: ишо четвртог септембра 1944 године у једно бедљивом дану, дечачанске сеоске ноћи, у велики пост Божићног сећања, Мићина Ђурђевдан, Ђурђевдан, Ђурђевдан,

КУЛТУРА

ДОБИТНИК НАГРАДЕ ЗА ДРАМУ

Властоје Д. Алексијевић

На књижевном конкурсу листа Српски народ, награђу за драму добио је Властоје Д. Алексијевић, чиста драма За добро народа, чији одлом је у овом броју и књижевни наградић.

Направили смо кратко кореспонденцију са Србобранима и њен је последњи коментар. Он представља, чини нам се, једну врсту прилога дописа ту из Лукова Србије за време своје под управом Арсенијем Јовановићем IV — Шпанбергом, и то од 1941 године, па све до своје трагичне последње године. Сви су ови чланци писани често кобајаги карактер, то овај изгубили их своје актуелности.

Драмска стваралачка добитника награде доказ су као што запажења у оквиру градских разина, бар што се тиче најгорег у њима.

Властоје Д. Алексијевић, добитник награде за драму на конкурсу «Српског народа»

(Цртеж: Н. Божовић)

Писац о своме делу

— Ја сам се из моје крајње беспарадне жеље да сам остварио са ког дана, живота свог рад. О стварању у духовној вези према личном изражавању. Једна стара пре објављивање тече трећа за ја сам, ја сам, ја сам,

ЗА ДОБРО НАРОДА

такви бити. Дошао човек у туђу кућу, па хоће да нешто ради са, прилично мени познатом...

ПРВИ СЕЉАК — Ње, а чије сам ја уводник? Зар ваш, што сам по-нешто... велиу?! Па зар ниси крив, што сам ја бунџија!... Ал, и ти ће ићу мени нашо... А кома ће ја то ово свештара, нека куће, а ништа нема нашли, већ само ће жене...

ТРЕЋИ СЕЉАК — Тут ће, ти сиђ!.. Тобиа да те ја стиа.. Добро ка-ме чини!.. (Другом.) Ја, ја, Јоксе, ми отишло од срдиво по себе дајте!

ДРУГИ СЕЉАК — Па дао Бог!. Не-ћу вас ја бити разбијник!. Неће и та дошла кући, нади је већ ме чекау. Него и ово мени пиће ће ми ишкодит — дошо! ти... Бре, бре, ето сте сви.. А-ха, ево послаше, одоше та ја овим у моје село, то ће ту право пред Бога: „Ниже Бога — Јокан среа немаше да пијеш, ако ли ли-ковно дође женско чељаде, ње неће ни бити знано". Не, само то ће, сигурно ће Бог ти тако-стоне, ти ће нокат сва с тога пропаша ка гвоздје. Госи је у Бога!..

ДРАГАН СИМИЋ — Онда гле ништа-ништа ратовао... Шета је свако ито се не тиудио...

ПРВИ СЕЉАК — Ваш нема шета!

ДРАГАН СИМИЋ — Пиниаљац сам ете ни чекаеки сам ништа п-одиа, мода сте ме ви бан бо-ћали, да прикалате себе! Ја полаки на туђа ган нокате ганга на ногаа... Трчи ако и сви. Неће ге, нидао сам ја!..

ПРВИ СЕЉАК — Ја знам што желиш.

Тебе је ваиду свети овај ве-ник Свете Бошке и ваша... Па мислиш а ти котани мотор, ако кидаш...

ДРАГАН СИМИЋ — Лудо, водите ге, ње ву ваши из фотеље.. Пустај...

ТРЕЋИ СЕЉАК — Пусти га господине!. Осиши та сиву у фотеи, не пинсиено ни на ногаа... Сиво ти ће бити Божа ваше и сиви-ни ово ће ваиу, нити се собства, нидар разиолити. А за ваиу Бемо ни сте нише дотоа ги кажа"... Шта ли се ваиш?. (Тобе прича ништа ка кнеговаи)

ТРЕЋИ СЕЉАК — Ајте ти, вобо! ги! Ма се ништа не ндаиаш!..

Подвикнуше, без другога Симића

ТРЕЋИ СЕЉАК — Реко сам ја те-би, Јоко, дедо: узми ги з кавез, Јер је последње што што и тровао. Он нам дас носи: пушу и пасе.. Прва је да господу и његове кокошке, а она друга је за нас. Ми што к живи ту нагоа, ње сам фалиниа. Мад, ако и сами не будемо та-ко радили: дођи и прође, па да се кустрашо... Ти нити пазиш шоћеу, а сада тобе да кошим гамо ноге да буде Бог с нама хота.. (Тихо) Мокда та мог послобонит...

ТРЕЋИ СЕЉАК — Ће кин и ја! Ма-ша.. Сво вако нешто пребоја-ванџуреа лева, па сади да ми кому хвалу. Поиреди сам вам!. Ај А ово вако да ни нападнеш... Ја тобе да кутем!. Е, не-ћеш чаша.. Устадоа ће ваше-ге ако и ваиа!.. Мари оволе-ше ја ме...

ПРВИ СЕЉАК — Аоамија је ти, бо-лан.. Кажу, ја је Алекса Ме-ђеду ушо ја пиште ког ваш-ја.. Бодо ја је пиште ваш-ти!..

ДРУГИ СЕЉАК — А шшо да ни кажеи побратиме.. Зар ти ова-ј ћеста ује тоиџет вашеи!.

ПРВИ СЕЉАК — Јок, друже моје.. И ту ће ваш пријатиди... Бе-ја жи-ол!. Лудо, иеде то мало.. Мо-рам да говорим!..

ТРЕЋИ СЕЉАК — А да ме ти ниси дао оде ништа, заштиићо да бодаа ништа нашо барже за пресељење ишшиног?.. Ал.. Па после вратаа..

ПРВИ СЕЉАК — Јок, јок.. Напиа-ћемо.. Чисти задужење ваше.. Кисте ни! Хоо је да ради са-моки, човек!.. Ако, ништ је и мољиш!

Наставиши, Драган Симић и Дамјан Илић

ДРАГАН СИМИЋ — Сво су ту вока моје браћеи.. Дошли ћеди да ни ослобоаи неке крвнице, ја

(Цртеж: С. Богојевић)

сеа ни ноге доћее и кажеше што тражиш од њих паре за тиоет.

ДАМЈАН ИЛИЋ — Добар дан, ћедо. Ако је сино тиоја и ти-ња, онда вам је послаше у пому. Дошао је као добоа зо-мбићина куће ћеди ћаиа. Ја је изрод; коиа су ћаћиња ће-ша места. Разумеи ме... Али иеде сви ни у окоу, као што ви-је сво ни у варошиа.. Наши су трговци што се иазиво прибављаиа и другим путем, а не сам-о ново вошиа! Има их свету ваида још чита осим пара..

(Цртеж: С. Богојевић)

ДРУГИ СЕЉАК — Господине, нема ти се ова посиеће... Има још ме-ђеду, има Бога... Хоћу, хоћу, платићу и ту порезу која ми је остала, јер од тога нема нор-спасиоие, нид ова будући појаи у моје село, мислиш да ми ће-ћеш стати?. Нема вајде моје се-ланке да ће ми варзинаиа ка-ће мисле повећаиа о нима сеоа-ћима..

ДРАГАН СИМИЋ — Добро, добро.. Онда за сутра остаје само ово ми чистиаиа писаиа.. Добро-ће сутра у скупштиии, ја ву-шас проиаести министри... Аџе, ајте ћедоиа...

ПРВИ СЕЉАК — Па да и ми мало проговоримо, господине..

ДРАГАН СИМИЋ (устаје) — Па шта си до сада ћутао? Могао си го-ворити!

ПРВИ СЕЉАК — Аги ја сам имеиао сасиво сиимо, сиимо ни сино...

ДРАГАН СИМИЋ — Поиаиаиа је иеиан иекога са тобом наиеиаи-чио, онаи шта да кажем. Ка-ће ти да ова ствар остаје од сутрос, ићи ни да чујеш!

ПРВИ СЕЉАК — Па каки, шта је, ито ћаиаш!.. А ако бих ја хтео иештос, шутиш?..

ДРАГАН СИМИЋ — Ваш си ти неки гвоздо.. Видиш да сам добио го-сак: ја ћу ноиде са тобом ићи у вој-ћеиаиом, а ти наиеиаи: те ово, те ово!.. Кажи ти, иеи што ти хоћеш ћутаи је.. Цирко ми!

ПРВИ СЕЉАК — Аие, питау ће ја ја ћу ћеиаиаи!.. У питаиу је мо-ји чиси а ие тво! ћиеиаиаи!.. Пушта сам ја иоћаиаиа, нека ти ће варзинаиаи!.

ДРАГАН СИМИЋ — Аџе, аџе доста сам ушо...

ДРУГИ СЕЉАК — Пусти сад, Жи-ко, ни сво ту ствар ве-ћи ићиоиаи..

ПРВИ СЕЉАК — Вама је доста, јер вам ни ноге не боле! А ја ћу...

ДРАГАН СИМИЋ — Шта ви се ту пиониаисте!. Бели ти сиимеа. Кога је још сиимеа болаа..

ПРВИ СЕЉАК — Кажи ти — Хоаа Бог, што је сада сво ћедоиле ово! Моа тебе ивбе. иеие сигурно ивбе.. Аи иеиот хо-ће.. (Пође а остаи сеаиои за њим).

ДРУГИ И ТРЕЋИ СЕЉАК — У здравље, ћеси послаиаиа!..

ДРАГАН СИМИЋ — Збогом ћедо.. Сиог ни иисте требаиа ћоиаи-ћита. Сиио сам се без разлога наљутио..

ТРЕЋИ СЕЉАК (Већ из иростобиа) — Е, шта ја ту ћу ранио господи-ћаиа!.. Много сво те ћоиаиаиа.. Ваиу вас, ни тоаиико ја-ка...

ЕРВИН ГВИДО КОЛБЕНХАЈЕР

Ервин Гвидо Колбенхајер

(Цртеж: Н. Белимчић)

II

Као сиини велики писци, и Колбенхајер је пазиоиостао и сло-жени стваралачки дух, иноше сиоји особиии и миси, богатих изражајних могућности и иеобичне сиоје и језика, који одликује сликовита и сугестивна ноја жели да изиажа. Тако, на иример, у своји мађарској дра-ми Богдана Бруно, са сиижаиим социјалистичкоји ћоба. У своји драми *Тројр и Хенрих*, Колбенхајер је ћао иознаваоцу атиосфере строгиех борба око иивестиције, до ли ће се и даље наставити средњи век, или ће настоиаи власт нутри Цасиза и дворских органа, потиснути у заиадиој иросјаст краље. У своји главиом делу, у своји иознатоји тиоиологији *Парсифал*, Колбенхајер с иошира иемирје и реформаиије, ка-ко ћоба Реформације, краја је Цасиза иатиригарха иросјаст Цасиза од Европе.

Међутим, ова особеиаст је-дно дело у коме се осиетаиа ви иеђу истоиоиоу епоху, ни иеђу филозофиск проблем, ни иеђу иросто ни религиозно питаие. Те је често ваиоиичаиа и ироти-тиваиа дваиаесто и ваиаесто иистиисиако дело: ноиаи ћеиаоси иајвиже ироти *Осиоиаиаиа Ле-ита*. Овај је одиаиаи ироиа-ћаиио иаиио у «новоме иаиаду» иеиаиа и ноиаиаи иекаиуће иаи-ваче ноће Алберта Лаитена и Георге Мајсеи у Миитеиу, а иитаиаи је 76.000 иримерака.

Као што је иаиато, Колбен-хајер је ироиео иајвеће годиие своје младости у Бечу, тако је сигурно, ушао је доживаваи ироге књижене успеће, тако је окусио ирве иеодиие иесииеое и ушеииое славе.

У иеколиико своји књижених иесама о Бечу, Колбенхајер ои-ива тоаи свиоје младости, свиоје ћачког доба, живописиу и ромаи-ћиу окоиину која дочарава ни-ме... доживаваи Бечаа ћиме — јединсг Бечаиа, душев-иросгвоа, вечу бечког иородичног

живота, иастиику бечке крчме, иоиочиог иозоришта Сиетога Ста-фаиа, звук иесиих звона.

У своме сиајиом роману ка бо-ћаиа *Ружа иеиаиог живота Осиоиаиа Ноиаиа*, Колбенхајер је иај-ваиоиије ироиисао иајбоаи ћеиаоси Елизаиаа Ваиаиеиаиа и ваи-ћеиом иородици, њеиовиа иокојиа-ма, ироиаиаиа и ироиа годииа-ма ноће сииџаиска ироиа сиет-скога ћиа. То је ћоба иајбоаи-је и сииоиоаиа иаиоиоаи иоиа-ће, која је иаиаме иотиуаиа у-

(Наставак ће 13-ој сиаои)

НАГРАЂЕНИ КОМАДИ

Позив иагоаоиеи дрине Мирјам Полеодитиова јесте Слободиа Ис-ћаиоиић, здиаиитиа иозоришиа из Богатиаа, а иосле комедије **Мирјана** јесте Душиа Шиоиа, иросфесор IV музиио гииназије **из Београда.**

Последњи дани и часови великог Његоша

О последњим часовима Петра Петровића-Његоша, господара подсека «Горског вијенца», изашло је осталих мање карактеристика и документарног, остала су нам два веродостојна извора и занимљива документа сведочанства. У њима су садржавања драматичних часова Његошевих, са извесним појединостима тешке телесне изнемоглости.

То су уствари писма Теофила Стратимировића и писмо капетана Вука Петровића-Радовчанина, који је био упућен свима великом војводи Вуку Караџићу из Котора 10 новембра 1851 године, дакле неколико недеља по смрти Његошевој.

Теофил Стратимировић је један од врлих српског народа у Војводини у врема 1848 године, српских патријарха Рајачића, великог књижевног ауторитета и дипломатског чиновника.

Са Његошем се Стратимировић лично упознао, како сам вели, неколико пад јесен године 1850-, дакле годину дана пре његовог смрти. Ово је дошао за Цетиње да са њиме да обнови старе пријатељске односе, којих је у гостодару Црне Горе био одржавао 1848 године.

Није са дуго Стратимировић бавио на Цетињу, али и за то кратко враме (нешто дванаест дана) успео је да упозна са Његошем, још више и постане му прави пријатељ.

Пошто је владика црногорског народа и његовог двора, Стратимировић је у свом писму, које је објављено у VII књизи Бубеве Пеливана, Ристовића, поред осталог сачувао Караџићу:

«Мале и многозначајне Његошеве и Пријездове!

Мучно ми је маховине гласове дељавати, али што са тих мојих сећања неће фанде ни крити. Уврежа и дуновао је Црну Гору чудна и по могућству ужерсда, према којој су Његош да се према владичеству, надамо ја Стратимировићу.

«Пошао је, да је владика Петар био особито лен, стаса високо и поред тога изгледан. Недавнашњег је нежнице Црногорци Врло пристојан био му је поглед, нешто сиве боје, благ и ведар. А чести рене, показивали на гора свеће.

— Ето, видиш, Јелко: ту је крај!

Саветовао сам га да иде у Беч и тамо стане лечарје да сачувају.

Онда се завршавају Стратимировићеве успомене његовог боравка на Цетињу. Стратимировић је крајем Цетиња отпутовао, најпре у Беч куда неколико месеци после тога и владика Петар дођо.

„Помоћи више нема..."

Његош је ово последње своје путовање у иностранство, у Беч, предузео са два разлога: да дође у доктора са извесним врсцом политичких преговора и да се подвргне прегледу чувеног професора Шкоде.

*Изгледа да Стратимировић, који је био у Његоша, у Беч, у Шкоде, у Цетиње, у Његоша, у Беч, у Шкоде, у Цетиње, у Његоша, у Беч, у Шкоде, у Цетиње,

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 3.—

ДУЖАНСКА ТАКСА

СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

ЗАХВАЛНОСТ. Овим се захваљујем свакоме ко ме посетио у Ратној болници и послао ми писмо, честитке, цвеће, воће и остало. Нарочито захваљујем Министарству унутрашњих послова, које ми је послало у одбору, дало и такве ми слатке ствари.

Овим путем молитвом изражавам нашу пуну љубав према Богу и свима нашим. Љубомир Јевтић, Милан Николић — Нови Сад. 878 1—1

ЛИЧНУ КАРТУ молиту да свесмо нашли(ла) у Неготину изгубио сам је недавно, па молим нашли(ла) Вољислав Поповић — Неготин. 879 1—3

МОЛ. СИН Ранчило Б. Нешић, ученик VIII разреда гимназије у Ваљевској, које ми је изгубио, молим да ми је врати, пошто ми је потребна, а новог ћу добити.

Поштарина плаћена у готову

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 49 Год. II
Београд, 25 децембра 1943
ПРИМЕРАК 4.— ДИНАРА

СРПСКИ НАРОД

РАСПЕЋЕ СРПСТВА НА СРПУ И ЧЕКИЋУ

Не улазећи у разлоге политике дају води Енглеска према овоме двогучарском схватању ни на који начин Југославија, политичке мисли је колебљивости и компромисног духа свету познато, српски народ може бити забораван за туђину коју му његова непријатељи спремају. Ако посматрамо редом догађаје након ових 27 марта 1941 године до последњих дана, можемо лако уочити сву перфидност енглеске политике према балканским земљама, а нарочито према бившој Југославији, коју је баш под протекцијом енглеске политике створена и која је сва пропала.

Интересантно је, да Енглеска није тодиљком постулата према југословенским народима увек прибегавала и искоришћавала их за своје империјалистичке циљеве. Сем српског, ње се није тицало ни једна њена народа које Југославија. Енглеска политика се окомила нарочито на Србе у Југославији и само њих стигматизовала и компромитовала пред целим светом. Зашто? Зато што је Енглеска прва признала Србији ослобођење Србије и Србије, као и Србије, као и Србије, као

Од генерала Симовића до маршала Јосипа Броза

(Наставак са 1-ве стране)

али спасти државу, поклањао му је повереље Енглеске и он се стално душом и срцем у служби савезних интереса. Генерал Симовић упутио је себи у помоћ да је велики и способан официр, на ја је судбином предодређен да у њиховој земље одиграо и велику улогу.

Комуникативан пријатељски однос је довео генерала Симовића у Сиу. Сиу је још при њега упозао да сте тактичке и политичке неодговорљивости чисто неспојиног карактера собије у једне фазе, стиче на исту политичку линију под именом Народно ослобођачког фронта. Потписивају споразум Југословенске Србије у Београду и делегација својих истомишљеника другима и повезивање веза, између генерала Симовић је хотео да широм тих крајева, да уђе у ближе руке и да координирајући рад Краља Петра под потпуно одређене преставе са народу или спасавање.

Од тог момента, преузимањем пуномоћне власти у бившој Југославији, фашистом братом ратом је ступио у стварно на политичко, а одмах за тим и во војном плану. Политичке радње Немаца у земљи увелико ојачане – једне непотребне и нерадне

ја, а војници да непотребно ангажовање југословенску војску у домаће је до капитулације. Тада тај амбициозни чиновник бега као последњи дезертер из земље, а пада у загрљај свога господара у Лондону Черчила, вероватно да ту је бог вин нешто својим радом подзиже.

Са пртвом домаћом у Лондон, продужује се још бешће политичка игра са грешком народом. Сви долазе водите вртлоге пријског народа. Енглеској су пријског народа. Енглеској су ме; низ трави сам нашо и ја ше. И дакле ни чудно тог ће мерзавске бегунца да Лондон скоро раљу где нашла разговоре, продужила

ПОРУКА СРПСКОГ НАРОДА ЛОНДОНУ, ВАШИНГТОНУ И МОСКВИ

ГЕНЕРАЛ НЕДИЋ ГОВОРИ...

Пренесдемо овде пријем говорнице Милан Љ. Недић одржао је на Београдском Радију следеће говоре:

Драга браћо Срби и сестре Српкиње.

Српска је подла завера пратила оснивање Српства и Мајке Србије. Авторе ове завере већ знамо сваки дућанџија, док што се зна ко је српски народ и ко је српска земља. Због тога правично дане и по редовно и није ни доста, трпимо сад нашу срамоту. Ја те кажем ово — брат, који је тако дубоко.

Ово сам је позвати све патриоте не нека и комунисте, ова злочиначка радничко-комунистичка Влада Јосипа Броза-Тита, у ери комунистичке пропаганде пољопривредних производа.

Ова Влада Јосипа Броза-Тита, у ери комунистичке пропаганде пољопривредних производа. Ова је постала сад комунистичка и Москви и Лондону. И сам сад видите да ће ово и да ће ово.

Као ова комада са Дрезде, немачкиње са за ово и браћу и двојицу и ирамсеку Енергетски и немачкиње штаба Врховне команде и министрам војним и војсковим немачкиње чуствованске војске у Отаџбини. Тако сад и млади Хрват Јосип Броз за ово ће одје у говорнице, мирнице, повереница за народну добровољ и врховног заповедника бољшевичких снага у Југославији.

Енглеска није дала српске краје, није дала ниова глава српска, ни предузимају систематска уништења српског народа у разним формама и под разним изговорима. Ево доказе:

1941 годину у војному прокламацији су нас и грозили у рат нако свеје савезницима обећавајући нам златна брда. Оставили су нас на цедиљу, да се сами боримо са Немачком Немачком Рајхом. Ми смо изгубили онда државу, слободу и Краља.

1943 годину у једну пољску поподневног рада, говорећи нам како ће слободна дећи рат по што се надамо, превраћени су нас, комунисти код нас устанак партизанско-осладилачке војске и опет остављени сами. И ми смо нрнша платили ову превару и изгубили добар део народа.

1942 годину комунисти су «југословенску војску у Отаџбини, Дражу Михајловића као крвопије шовинистичке снаге трупа у Југославији, страшни су у буке и уствари пратиоц Немаца. Српске гласе подаци су у енглеској краљевској влади особобарљивих подузетак. Дрежа су обећали да ће се немцима не бомбе те да ће стра и да сада нанесе. Разуме се позитивно учинитеља Немци. Посрнуле, Задар, спомени Рудине, Горњи Милановац, страшне жртве у Крагујевцу, Крушевцу, Краљеву, непознати гроб и рушевине на све стране.

Данас остадоше сами себи, браћо у Цроју Гору.

1943 годину. Тако је Дража михајловић Пендлом. Он је све и министар војни, и начелник штаба и врховни командант, али само дотле док дође Енглеска и устане. И он устаје своје господаре. Разуштене: територијални српски живаљ у Црној Гори, Босни, Херцеговини и Далмацији.

Дража сад бежи из Црне Горе у Србију.

За врло кратко су Енглези Дражу напоз слепо искоришћавали, пошто прилично одбора у Лондону пљескали су Енглези Титову акцију у Хрватској против Срба.

Када Дража, који мисли онако да дође, прати планинарским су га, проваривши га. Енглеске су знале радију слају који напади. Ту, нема Драже. Њихова бриге. Сад ако не пробе не југословенски Краљ ни југословенска влада који пристанак сједа и на сваком ко-раку, не треба ни он Драже. Дај сад Тита.

Невољници напуше Тито је дошао сам и сам. Тито дели земље и градове, поставља владу и министре, онако југословенске установе, где не помиње ни Краља ни Монархију. Он је сасвим. А Лондон сетите се у свеје врсте гарантовао је Краљу Петру крону и монархију. А сад гледа Тита да краља елиминише и да он један да ре-ги српски народ и Монархију као за Тита и републику. Са-чувај нас Боже од оваких англо-америчке политике.

Браћо моја и сестре моје,

Мала једна мајчица не смеша вајкавети, јер код говоре нему, а код Тита можете онако ће да пишу. Исто тако нама говоре англо су говорили и за Енглеску рат не можемо рата ни енглеског рата, јер су пакосни и прокорисни. Ово сам су биле, остаће и биће увек Енглези.

Енглеска политика од 1941 до 1944 према српском народу не-ма ту апсолутно нарочиту: ни нама ни нашо нато правио мислили-ставиле Срба. А српски народ неће ни изумрети ни пестерти од енглеске доброте.

Немогуће је ово што ради Пендлеи са нама. Али ако одмах-де ако се дуљше, ово ситуиран Божић. Енглеске се мрзну вагоне, Бољшевичка смсрка, хвори заштитје до одлуке стану српском на-роду нашо потаје лако и пљуску. Ово страшну српском народу Зоверу са Титом и жестоки чиљу-Бољшевичи Шкодом, ни са тиме не бојимо. Покољем ће нешто и у пеуре. Ово ми је трећа фаза ово се примењује, ако уопе са истим циљем: истребљење Срба. Али нема заваше добро: ни Срби се пристаје са тим пусте, ни-ма српског краја без три пута: пољопривредне или, прочишћене. Нотаке се ни сплашити ни поплашити, ни нама Енглеска ни вашој земљи Енгри Титовој порушена. Али нам је брат исходно једно вам, ако-је друге и ми добро желимо нам пут. И ми са добро пожелимо: то је српски пут.

Морам овде да одговорим и господину Лорду Халу пеодом његова последњег говорења нама Србима.

Он је интерпретирао моје мисли и српски народ, позивајући нас у чабер југословенски краљевића Тита. Моја Браћо, Јелена Ов-цинара и нашу Суверјанка. Тако да говорили, док нећу клонити. Г. Хал је дивно прави српским језиком, па ни ово нема страно, ни ово нама стане.

Ништа по позиву и по свом животном делу само војник, који је се није мешао у политику, што ју је држао политичке странке за демагошким циљем или ради реторичког ефекта, генерал Недић сећао је на чему Србије у току својих знаменитих говора упућивање српском народу у најтежим часовима његовог историјског бајнилова стварно је срп-ског говорника стил. У њему су дошле до изражаја битне особине нашег српског човека, безазлене целом свијом бићем за-станак и будућност српског на-рода у светском историском кон-тексту.

Зато сам прокупље да га одам поклоним:

Српски народ зна да буде и остане само Србин. Он се неће ни склонити ни колонити «Хрвату Брозу» и његовој компанији. Бољшевизам наша нацита вековима не са српским духом ни са српском културом. Српски народ је Београдац. Он не зна да се крсти у дувалуком и православном. Он је домаћин, крв на свом добру. Он воли немирне сеоске у свету трудт — Мајку Србију. Она му је најмилија и најдража. Он ће се борити против Тита, комунистичке вуспоставе до последњег, а да своју породицу, за своје дом и своју породичну. У друштво Титово, друштво покупљено се нема и немогуће нам воли.

Ето, то је наш одговор на ту нашу поруку г. Халу.

Браћо моја и сестре моје Срби и Српкиње.

Ви сте онако једног чистог и поштеног народа. Ви нисте ни мисли сакупљ да у политици нашо бити онакова опљачка, да иду руку под руку варошки господин света, пуни злата, са нефтом зна-новицима. Па онаква медјена родољубива и чврсту то ни ви немо-гућно да буде, ако, ето, досело се. Удружили су се Англо-Саксонци са бољшевизмом. А знате! Енглеска и Америка у овом свет-ском рату нама да се боре и тешке своју своју зато пристају на сва могуће заштите бољшевизма, сама иду са туда по туђим пољи-ма и на његовом. Онако нетакну уништи народе, па чак и своју народну част, заштићава Москва. А ова неразлучно ово не народ у мир примету да уђе, каква ће бити обнова поседнаних и дрожав, ни је то ето, сад Москва пропала и на свет штићена Хитла да ни крајн нату и пропнуће и устане и дрожав и нешто.

Ви браћо и сестре, видите где је непријатељ своју нас. Њему мислио да истамнио радом једнотетног брести. Заборавите све што је било, родом се и онстанак. Избришите све стара забуде и путања. Поновимо ово једнако у све сеос: сви Срби на окуп!

На нову напалу чувено анђеље — Титове гаћидје — одговорило једним једнистанском српским фронтом, а но само Срби, ано само људи.

На енглеску кајнеиу превару одговорило збијањем још јаче наших редова.

Ниће српски народ бесловесно стедо да безсветски трговци тргују његовом кожом и његовим месом.

Ниће српски народ дошљам зато, да се беца као пиле у чељуст дивљих бољшевичких хорди.

Сам у једни фронт, сам противу Тита и његове жигадиће. Нек Борба без предаха, без попобења одлучи ко-нија да живи, а ко да мре.

Сигуран сам да ћемо победити комунистичку Сотону но ово 1941. С нама је Бог и правда. Само тако ћемо моћи остварити наш идеал: Србију националну и социјалну на задружној основи рада добра и среће целог српског народа.

Живео српски народ и ми моја браћо и сестре са свих страна нашег милог Српства!

М. Н.

Претстојећа одмазда као политички фактор

ОД НАШЕГ СПЕЦИЈАЛНОГ ДОПИСНИКА ИЗ БЕРЛИНА

Берлин, 21 септембра

Овај, као и за време и приликом бомбардовања немачке престонице, и још ће од четири године бити бесплодна расправа о томе, да ли је ваздушно бомбардовање једно вештачко средство за сламање отпора једног непријатељског народа или је оно само израз немоћи оних који су га извршили. Сигурно је само то, да ће ова расправа бити вођена са једне и друге стране са толико страсти, са колико и ваздушно бомбардовање.

Ако се ствар не буде одлазила до оног крајњег обрачуна с фебруаром 1945 године, када ће ваздушно бомбардовање моћи да се изведе у пуној мери, онда ће ова расправа остати без икаквог практичног значаја. Ако се, међутим, до тога не дође, онда ће ова расправа добити нарочиту важност. Једно и друго је тачно с гледишта немачког народа.

Ако се узме у обзир да је ваздушно бомбардовање Немачке почело 1940 године, онда је ово бомбардовање трајало већ три године. Ако се узме у обзир да је ваздушно бомбардовање Немачке почело 1940 године, онда је ово бомбардовање трајало већ три године. Ако се узме у обзир да је ваздушно бомбардовање Немачке почело 1940 године, онда је ово бомбардовање трајало већ три године.

ЈЕДАН ЗНАЧАЈАН ГЕСТ

Кад се српски народ после рата нашао у једном од најтежих тренутака своје историје, његови синови били су на једној опасној прекретници. Постављало се питање: бити или не бити. Они који су одувек били истинска родољубе заслепи су пред привидом који је прилика умешала. Заборавили су тренутку није било оријентације. А злонебеске силе ноћу су ковале завере. Једна таква завера, која је имала за циљ да нашу земљу у таква стратешке односе, сврши су и даље своју мисао, позивајући родољубе на непомирљивост и самоубилачку борбу.

У овом тешком тренутку изгледало је да српски народ, неспособан је да се сам национално спасе удруже, да сва снага страмбашка се сва своју улогу у спас Србије. У питању је опстанак народа, опстанак Србије, наша национална будућност, која будућност је сад у рукама Недић-Љотићевих квислинга, који су готово благонаклоно толерисали страховито безакоње, видећи Црна Гора било је прекинуто завођење и крволочаштво од стране српских краљевића, у Црној Гори, Боки и Санџаку, био је жртви више од пола народа и других племена и страшаво који су се истребљења. Под окупационим окупацијом, која је готово благонаклоно толерисала страховито безакоње, народ Црне Горе

Большевички сатански план противу српског народа

Интернационалистички комунизам је на Балкану једну од најјачих и најтврђавских тешкоћа у домаћству српског народа. Српски народ је огромни непријатељ комунизму и за то большевички пропагатори и борбе нису могли никада трајно и сигурно да постигну на Балкану. Али баш због тог свог балканократског империјалног домаћа српског народа. Московски геније обратио је нарочиту пажњу на српски народ.

Да би уништили српски отпор, большевици нису одмах проглашавали Савез совјетских република Србије, Хрватске и Словеније, него су прегледали стварни однос националних група, које су чиниле федеративну Југославију. Тако су они у једну групу стрпали Хрвате и Словенце са њихових делова Србије, док Босна, Херцеговина, Црна Гора, Санџак и Македонија сами за себе представљају посебну национ. групу која улази самостално у Савез совјетских република. Большевици из кремља Москве знали су врло добро расцепканост српског народа на четири делинице, као што би му то данас унутрашње разједање остаци српске народне снаге, који још нису били уништени.

Ми често, у обичном говору, називамо овај рат као Други Светски, те дати рачунајући, — као Срби. Знате ли ви чињенице? Да би издвојили Србе, да би уништили српски народ, као такав. Сви остали српски градови су деца једне Србије, а хрватска или Босанска заједничку браћу.

То добро знају и непријатељи српског народа, нарочито большевици, који су да би га уништили онистосебили за своје отпоре, они покушавају сваки својих идеолошких планова, да је разуздан, да је расклопљен и да је дело по дело уништи у корену. Ето за то су дали српске крајеве у засебне националне групе, које треба да сачињавају Савез совјетских република у свом делу Европе.

Тито и његови комунистички сарадници врло често наглашавају Србе у свој Србији, равноправној чланици савеза совјетских република генерала Милана Недића представљају. Владе народног спаса, — највећим реакционером. Большевици међу тим праве Србе, који је дају право да учествују у борби против большевизма, дискредитују у очима својих присталица и на тај начин покушају на разлог, због чега се бори и зашто треба уништити српску интелигенцију и српски народ.

Обједињење сатанског плана иде у Москви справљена српска делегација, која састављена и од врхунских отпадника и српских народа, док на народ нема никакавог утицаја, јер је народ као сарадник Недића, баш у борби против комунизма.

Оваква разноја договаја у Србији, нашишће су дезертирали они, који је су, заљубљени у антисвеку политику, својим пасивним реакционарним приповедима организовању большевичке руке у борби против српског народа. Можда ћете још више од нас учинити су за большевичку стварност, који у друзи ако и сам ви остали верници комунизам, али који, политички нажалост, не је своје идеалистичке животиње, већ је своје идеалистичке животиње, већ је своје расположење тешке окове и ослобођена се невољавног загласа свеснога дан-душевно. Српски народ неће никад бити большевички, јер ће се уздуж и попреко његовог тела, лутове и дуже мајстори гробови тек безосећајних мајсторима и начинили његову прадедовску земљу, него што ће се на (једну) (једину) српску домаћицу муж заговарати сатанска застава са чекићем и српом. Српски народ не да своју правду стављену дедовину да по њој врљају комунистичке банде уништавајући му имућ, вољу и слободу док буде бића једног једног способног мушког мишића да му одузму дрим.

Свака српска јединица неће никад бити оправљена бољшевизам синовима большевичког рата, нити ће српска мајка подлећи понуђеним одвојеним насилницима, јер из њених утроба рађали су се само Обилићи и соколи, никад кукавице и полтрони. Србија ће живети и надживети пролазну бес большевичка кидања, јер ће вуна Србију и побеснеле српске народ.

На большевичка сатанска план српски народ наглашавајте слогани и мисионима своја умјетна стварања и трезвеног виталног на дејства.

ПРИЗНАЊЕ
ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ
ДРЖАВНИМ СЛУЖБЕНИЦИМА

Ратне прилике, изазивајући оно зло, погађају све грађанске редове. Међутим, ако ратних напада су на појединим лицима и имају, Међу тим ипак су код нас појединци сходно тешким ратним приликама, који су своје службене дужности вршили савесно и ревносно, и који су у тешким ратним приликама, а нарочито у данима ваздушних напада, показали своју храброст и несебичност, заслужују и ми да нашом свом дужношћу изразимо наше признање и захвалност.

Ту мислим, поред осталог, на оне службенике, који су у данима ваздушних напада, дакле често пута и ноћу, напуштали своје домове и своје породице, да би могли извршити своју службену дужност. Ту мислим на оне службенике, који су у данима ваздушних напада, дакле често пута и ноћу, напуштали своје домове и своје породице, да би могли извршити своју службену дужност. Ту мислим на оне службенике, који су у данима ваздушних напада, дакле често пута и ноћу, напуштали своје домове и своје породице, да би могли извршити своју службену дужност.

*Ту мислим, поред осталог,

МИ И ЦРНА ГОРА

Не можемо без узбуђења писати о Црној Гори и о тешким и јуначким борбама, које су је задесиле од априла 1941 године до данас. Бесер у бластаној крузи великих српских подвига, најотпорнији и најстрадалнији заточник витештва, звала је која су најсретнији ђунаци у војсци је на дан њиног ослобођења, поносно и једноставно, Црна гора је нераздвојни део наше српске и наше душе.

У нашој српској историји, у њеним вековним борбама да останемо своје и да остваримо своје циљеве, Црна гора је имала увек часно и достојанствено место. У њој се неговало етичко. Обликовао, племенито ђунаштвом, заносило верном и недом у бољу, хајдучину, српску судбину. Наш величанствени историјски ет, потресна драма наших вековних борби и уметничке прекривност извршену нашу мисију уништавањем су у овом крају у њиној сва друга. Земља борбе, култ витештва, страственог уздизања изнад обичног, свеодлазног, материјалног, изломила у животу — то су сва људи њеног краја носили у крви као завет несебиће и као особина натуралне племит душе.

Обдарен чистрим мислом, пекозност и у највећој мери осетљив на патријарх, наш човек из Црне горе није одлазио замах и полет. Тек онда, када је низнет гроза и смртно, изнад свега, убиствено, фантастичног одмерења и пропорција, он је у својој интимној дубини, тако где се најсигурнији ратоделитељу његовог дворца, где у тунић мора долазе до израза његов оригинални духовни лик. У основи тога лика је култ ђунаштва и осећање правде. Баш зато што је ђунак, по природу и унутрашњој помењености, Црногорац је човек који сиања, без страха и ушдољености, стаја на страну правде, устаје у заштиту свих који су угрожени. Чојство код Црногораца је морално заснивање, духовно опредељење и витешки надахнуће. Оно је стек многих генерација, које су сопственим примјер и жртвама одушевљавали дух српског мисли да оно су биле нарочиталија вазала.

Црногорац је национализата. Чврст, упорав, непоколебљив. У заклу коју смо изгубили, он је био учео многе идеализа, појете и вере. Он је желео да у њој нађе смирење од тешких бој бенис подвига и да стишкиу дневнику свога талпрезимента превазиђе у капор на културној надградњи и духовном продубљивању. Јер Црногорац није само ратник. Он је верс нађе, мучење мисли, страственог борац за сознајању, људску правду. Његова пазетност је велика. Његов страст за идејом таквља. Није ретки случајеви кадаеви свога краја, који је вековима обливао крвљу, него је органски израс једне средине у којој се живи од идеја и вера. Он је само један од мноштва недовитих кома са трудбени окомљују, да нађу свој пут. Ко зна колико је таквих, са Његошевим поретком дарон, остало без нарасе и узалуд се у суровој борби за образ и слободу!

Црна гора је доживела страшну трагедију. Комунистички зликовци, тај сакупити антисрпски и антиграђанских циљева, скоро је

У засади...

(Фото: Арх. В. от. С.Д.К.)

припремљено мучко стемељавање Црне горе. Без милости и обзира, уз прешину злочиначких методе који заплићу својом сатанском безобзирношћу, свирепа је окајнилася Црна гора. И та је, поред многих других, један од изразитих доказа да је партизанство у прво реду покрет за истребљење Срба.

Својим огромним духовним снагама, одразом дубоке национализма свести, Црна гора преодолева комунистичку опасност и, као у давна времена, треба губу обрати у идеју и физичку грабљу ко торнје. Мучки, смело, са отпорношћу који дозвољ национализам Црногораца, који нема заветом Косова и Мисковићевим духом. Из страшног вртлога изађе, на хвала и поштење, уздиже са воља за националном борбом и уништавањем свега онога што је антисрпско. Црна гора се понове, у свим судбинским часовима наше борбе за опстанак, уздиже на место која је припада по њеној славној и часној прошлости: она се сва вине преко ђунаштво и да је у њину све оно што је најбољег у њеним синовима, да се тако, где је никада била велика и славна Русија, изградило ново руско царство и да је у њину све оно што је најбољег у њеним синовима, да је све оно чиме су Словенски етапте тровали њину душу и мисао сатонска лажи безбожне свезле руског народа. О, зашто ми добро, да са Црногорац није позво за душом и учењем Карла Маркса; у једном моменту, који је изгледао пролетер, духовна глад свога краја задовољи је лаж

Отрежњавање после разочарања

РАСПОЛОЖЕЊЕ У СРПСКОЈ ЧАРШИЈИ И НА СЕЛИМА У ЗАДЊЕ ВРЕМЕ

У последња три месеца дана општо сам више пута пазљиво у унутрашњости. Разговарао сам са доста људи. Морам одмах да вам кажем да се данас у многим сло̀вима другим чита-ла-гледа по борбу добровољаца но што се пре две године, пре годину или чак пре пола године гледало. Ви сами знате најбоље шта сте ње приликом дело наше чар ције говорило равније о добровољцима и какини их све именима и назива̀ња није одкрстио. Данас, данас су добровољци нешто много друго. Људи пред којим сам ја и други наши људи, који ово од почетка ценѝли активну добровољаца као највиш велике и среће за српски народ, данас сво мо̀ гу̀ ћѝ ћѝ ћи

Велика активност Коларчевог универзитета

Коларчев Народни универзитет, један од најстаријих просветних установа, ове године показује нарочиту активност. Читав низ предавања из свих области науке, а нарочито из најновије епохе, одржаће се једно за другим, сваког месеца на овој нашој просветној установи.

Поводом отварања те велике просветне куће, тог значајног почетног семестра, чиниће најлепше ће ретроспекција до њених средњих година, до оне је ова установа имала своју славну прошлост. Колико је она од оснивања сврсисходно борбено и Матицом Србије. Подижући ће народ, ће великог сина Коларца у Округу београдском, ће ове је ова добро и ових сиђа сто прослављо. Колико је она од оснивања сврсисходно

СРЕДИШТЕ КУЛТУРНОГ ЖИВОТА

— Пружио је јаких председништво година од смрти Илије Коларовића, — настављао је министар

У данашње доба друштвеног живота народа не може се занемарити ни велике духовне и материјалне културе. Али, ако та култура нема темеља у народном животу и народној духу,

Генерал Недић на извођењу „Јелисавке" — Обележја нарочи на Коларчевом универзитету

за за ког народ нема будућности без јаке народне културе. Зато је његов живот рано и створио и тежио, да што више одговори своме народу — његовој прошлости.

„Сав наш живот дуго и плодовно живота био је да стварно стекне универзитет, по народним, српским основима. Народни универзитет у духу наших замисли и досада његово име, сувише је дошао заједно у основу националне обласне културе."

Богдановић, — а његово дело јесте живот и традиција, — сам је сам-завештао, док је стварао и Србији. Шта више, данас, када заједништва има још путања и живи снисхо у основу националне обласне и природне.

Свечани чланови у народној нози „Јелисавки" — Обележја нарочи на Коларчевом универзитету под управом Мите Митровићевић

(Фото: „Српски народ")

ПРАВИ И ЈЕДИНИ СРПСКИ ПУТ

Пут коме Србија под вођством Вође народног спаса обележио је јасно и правац Народног универзитета. То је пут који су нам оставили у аманет наши великани из прошлости. На нама је данас да настављено предање Илије Коларца. Данас је то пут најнижалије обнове. Само на националним основама, крви народне традиције, богатством богатством живота народа, великом слојном просвећености и кроз братске сад његових народних умотворина ниже се васкрснути и оснажити национални српског човека, народног духа, и тако способити за ново прегнућа без којих се обнова и просперо српске земље не могу замислити. Зато је још Народног универзитета у први ред наметнуо основе и задатке оживљења и рада. Тим путем улазе је сад рад Коларчевог Народног универзитета са жељом поздрављамо у вели честика Србије.

А то је јасно одређени пут Вође Србије, Србије Вође Народног спаса генерала Милана Недића".

Тежини аплаузом присутни су поздравили израду заједништва Богдановића, те је онда фолклорна група Коларчевог Народног универзитета извела игру „Јелисавка — Обележја Мајка".

Овај приказ, који је у вучени фолклорни уметнички, интересантно и са пуним успехом извео, ће сва присутне осванио је снажни утисак, снажан начин и мора да буде као је у питању учествовала интерпретација народног стваралаштва.

Програм Коларчевог народног универзитета изводи се по плану и тесној сарадњи са Министарством просвете.

Британија на последњем месту

(Наставак са 2-ге стране)

Дакле, Москва је обећала Естонији, Летонији и Литванији само оно што што обећала сама Чехима, али затим је увела са њима у Балтичко друштво, основала на суверенитет, преузела права на спољне послове, основала своје војне базе, а у главном крају средње европске, основа крвава средња европа. Немачке крвне двојезичке и једнонационалне друштва карактер. Учинто расходима и ревизија мировинских трошкова, одговорно XIX века, стварају задужбине погодити погодности и социјално-привредног карактера.

КОЛАРЧЕВ САН ОСТВАРЕН

Најлепши наш задужбина XIX века Илије Миловановић-Коларца родио се и живео је у добе васкрса и стварања Кнежевине Србије. Ослобођење од Турака, уједињење Србије, Црне Горе и Војводине, стварање Краљевине Србије, Црне Горе и Војводине, стварање Краљевине Србије, Црне Горе и Војводине, стварање Краљевине

НАЈБОЉИ РАД ОМЛАДИНСКОГ КЊИЖЕВНОГ КОНКУРСА

ПУТЕВИ СВЕТОГА САВЕ

од Иванке Тасић

Романтична биографија „Путеви Светога Саве", од Иванке Тасић, ученице VIII разреда II женске гимназије у Београду, награђена је као један од најбољих радова на Омладинском књижевном конкурсу „Српског народа".

Према оцени чланова Оцењивачког одбора, овај широко замишљен рад који сведочи о обиљној лектири састављена романескна биографија о најпривлачнијој личности наше средњовековне историје, већ и једно лепо и занимљиво књижевно остварење.

Већ из ових кратких одељака читаоци ће закључити да је у младој ствараоцима таленат, али потпуна зрелост и дело у пуном сју га тек треба добити. Ако се тек одда чврсто раду и писању, ако једна органска тежња

Добитници награда Иванка Тасић

Аутопрка о Светом Сави и о себи

Потписајте (ово чудно) списатељку Иванку Тасић, ауторку ове грађевине дела о Светом Сави. За тешки сад је за столом, пентрирајући школским кубеницима, ружичасти комадић папира, бледо-плавкаст. Одмах сво преселе ре стоји:

Господине, ми смо пи ваша деца већ о себи и своме књижевном раду?

— За свог књижевном раду! На ово ми је тек ново дело, господине. Досадни, као у нашим годинама и свако, пискутавало, нешто.

Када сте се одлучили баш за књижевност?

— Право рано. Атмосфера моја родитељског дома је пуштала да је живопто књижевних, научних, публицистичких. Књижевност, уметност, новинарство, — једним су ми дали мирисе дивне. Ја сам само пипнула, смело и неосетност новина.

Књижевне сте радили на овом свом најтрудноем раду?

— Тешко ми је да Вам одговорим на ово питање. Јер Св. Сава носом добијао у себи још од тог детињства. Дивљио, у својим дивљењима мислима и осећањима, ја сам је увелико волела. Али ако ја ипак осећам у њој нешто одређено, ако ја ипак осећам у њој неки полутрун, и мистичној светитости. Вешброј пута чи тала сам Савина жића, затим књиге о њему, многим самосвојним, њим стоје биографије и житија грофе. Затим сам ишчитала на територији и Св. Сава, мислим да сам је пропила скоро сво. Напад, напетреновано ме доба х коме је живело.

А када је сазрела у Вама мисао да пишете роман о Св. Сави?

— Па, то још није сасвим. То ће, можда, тек бити прави. За сада је то тек један мали мали романескни биографски. Мислим, чланови наша изразила су жеље да овај свој рад доврши и пошаљем у конкурс историјски поменик. Пошао да кажем, то је за данашња вода. Чим сам почела да пишем, још тиме у Ужицу, нису ми дали мира многи дани ромна.

Хвала вам на дали књижевне изјаве?

— Пишући ово писта. Нешто ипотписивао нисам у слове, а мислим и на ваше драгу. Ако сам ти новим да оставим на ово више, после писте. Никада није доволно!

Да ли бисте смели да Вам поставимо још неколико питања: како Вам је географија добијеној оцени?

— То није никакова тајна. Четворкама добијеше сам прекрасне бројеве да можеш двојеш задатак из живот, није је давао само сам.

...Субота, 13 јануара, лета Господњег 1355...

Отворио је слушкињу сестру Божију, о Богојављењу, и чинопредстављено пун водоносе. Ујутро је сам гора. Пробудио ме на другом путу из Цариграда до Трнове, у пред децембре, по страшној епидеми и снежном сметлошна. Сава је, при водоосвећењу, показао изгледо и пасо у постељу. Испрва је сматра натпрородним бићем, али кадгодишта Саве је дошао руком дадо знак, сам одлази. Само једно мисао моја остала у пристобљу, да се нађу ту ваше сестре.

Ноћ је пролазила полако, једва осетно. Хладноћа је спадала сав јаче. У овољним пеленама завијали су вуци, прозеблн и гладни, да се до неба чуло. Сам је бивао сав тежи. Осећао је да се смрт приближује. Зао само који часак, и нећу ни осетити како ћу отрзнути, као звезда на небеском, тамо горе.

Пошао са пробленовима. Сава је све тежи. Недостаје му ваздуха. Нешто те гуши у грлу. Сасвим тихо, једва чујно, прошапта:

— Жедан сам... Мало воде...

Молда монах, у претсобљу, чу да Сава нешто шапуће, дође на брзинка до његова постеље и зачета га да га пи му штогод треба.

— Мајсти те, Браћо, мало воде...

Монах му, са сиповском изнемоћају, принесе чашу у устима. Сава отпусти неколико гутљаја и би му мало лакше. Монах му милосрдно његову дугушљату, танку руку, ову симпатичну, руку исписника и хвалитеља. Руке је горела у грозници. И поглед Савинога питомца, блажног онога који је на сам чудак, трошнички сјај. Сава седе у столици и говорише:

— Мајко, мајко моја, дођи сваког, дођи и мене!

— Мене нисте, ово Сава, то се тебе сано тако зове. Умиром сам, ако ти мало воде.

Сава окрете лицу, пољуби мајку, па настави:

— Бог ни небу и мајка на земљи... по тр најлепше сведочба... пошљуби их... љубите их... више него они у глазе... И рад ваш праведни... земљу нашу сретну... отачаство наше, најлепше на свету... Само, пазите моје речи: чувајте вери нашу православну!.. И будите сложни... Браћо моја драга... будите сложни... сложни...

То су му биле последње речи. Затим склопи очи и дисање сва тиша. Назад са осмеху. Благо, кажно, као да види пне своје давно покојне мајке, као да га оне милују својим белим, нежним материнским рукама. Још један осмех пређете право његовим усна, и Сава уску за навек, уску сном праведника...

Млади монах устаде полако, изађе из собе на пристање, на које се убрао, са уплашеним, свећом коју сваки чело глава Савина. Затим прекрсти њетове руке на грудима, целивајући их побожно, спрсти се на колена, и утону у молитву...

Када је, сутрадан, свануло, њиов још не знао да је та који пранеуку Саву. Чим његови ученици уђоше у собу и опазише мала глава тад горе свеца, сладосан преварен. Када се прибрасе по прво зубљавља, пређоше послати и целивају га у чело и у руке, која су већ биле хладне као лед. Затим почеремише сва за погреб.

По њихо уобичајеном обичаја, Сава буде сахрањен у житовој новој задужбини, Цркви чудесног мученика у Трнову, са свима почастима које пристадају погребању једног свештеника црква. Са Савом се опростио, у име новоосновања цркве бугарске, сам патријарх бугарски, најстарији Сава његовог и прочишће њо великом пробдирју православље и основану самостално бугарску цркву. После тога уза рад, у име епископ грчког архиепископа Арсенија, један стварјан калуђер из Савине протиће и реча у свима најробљенима словима:

— Благословљајући ову Сава, великог учитеља и просветитељу рода српског! Опросте мене, малоју и незнатноју ученику ег Твојему, што се усудих ово да те ти нашим последњи убогим у часту наследнику Василу Апсе, да дође у отаџбину нашему, а ње је Србље овде могао јавка јада, па ам је пала у дво желост пређашња да ти просимо Твој гроб прасвети сузама грешним. Ти си, ово Сава, напустио свога дворе ови своја, великога жупана и свештена порекла, и пошао си у Свету Гору, да живиш пуном и чистом животом обичног монаха српског, у њеним манастирској и житејској мирској. Гладовао си и мрзнео, мучио се своје нежног тела, носио трпе и кострет, као испосник и пустињак старогрчки.

У црква је владала гробље тишина. Сам Асен прати ње у своју реч. Калуђер настави:

— А када те је, ово Сава, патријарх александријски рукоположио за прват архиепископа српског, ти си се вратио у своје отачаство српско. Али, ово Сава, ти вратио ако што си се оказало дворског сјаја и раскоши. Ниси са собом ни зато што би бив великог слава и власти. Вратио си са само зато, да би могао просветити свој род. Док су другим црквама глазари живели у свештена дворишта, Ти си прибегао у скромна манастирску Жичи, у обичној калуђерској келији. Ни ово спрашења црква српска, ниси постао роб ни јеси, ни пиће, ниси се продао господине и узвишеним, ни слепим очима, већ сиромашно, него си мшао од града до града, од села до села, и проповедао народ свој!

У цркви са чуло јецања. И у очима краља Асена блистала су сузе. Калуђер настави:

— Данас, ово Сава, Ти нас напушташ и одлазиш горе, преко Сунца и Месеца. Но твоја дела остају и биће уписана у књиге вечности. Ти си целога свога века учио народ свој да правда дрвен земљу и творбова, да је правда основа свега што је добро и право, да је зло грозљиво и неправда, и правда вечита. Ти си усадио у свест и душу сваг вољног Србље сасвима в вредности њова и просвете, осећања радозљубна и човекољубља, приврженост труди родна земља и отачеству предањевском. Ти си ударио темеље прави српској законима и уредбама. Ти си са Немањићевским вели твојим, подигао пред српска задужбина, вапиенитостна цркве и манастире, школе и болнице, завода и установа. Зато ти је, најмуђе учитељу наш, Господ Бог подарио свету старост и дао ти да сазнаш велике заслуге зрела плодова Твојих неуморних руку и Твога понатрошеног труда за род и веру, за земљу и отачество. Јер мису напрасним и ташти биле напоре и праџони Твоје за потпуније српско. Нека Ти је, најмоћи сине рода нашега, вечита слава и хвала на крај крајева! Амин!

Калуђер заврши. Цела је црква плакала. Краљ, патријарх и сви присутни приступили сарконфагу и целивају зад једанпут последње остатке Савина. Монаси затворили сарконфаг, узе је опрашта последњу заупокојену молитву и монаси стуштоше сарконфаг у гробницу. Неумарни путници је гробна да се одморе...

*

Двор у Расу. Краљ Владислав, у својој собе за рад, с најстаријим чека сеоском чашу из Трнова. Писао је један часту, краљу Асену, дуго и дирљиво писмо и молио га је да дошље да се лишати Савина прелеску из Трнова у отаџбину и ту сахране. Читаво два сата већ чека млади краљ на одговор бугарског владара, но пословника изнемоге да дође. Најзад стиже. Пустиша га пред краља:

— Ваше Величанство! Ево писма краља Асена. Жупно сам да шта при статама, али грдан сметлом затрпани су сва путева, тако да нађосмо тек на изломка сам јавалв на стазу на врема.

— Добро, можеш ићи.

Краљ Владислав истрже писма из његових руку, отвори га и нетрпељиво, тргајући за тако час, замисли се, прочита још једанпут, па још у трећему слу.

— Добро што те пајпо, драга моја. Ево, нашли та, прочитај писмо твога оца, краља Асена. Просто сам очајан. Не знам шта да радим!!! Свештеници сва одлучили трани да се Сава пренесу у земљи је тво отца, а он да чуја. У народу врло незадовољства.

Владислав пружи Белославни писмо Асенаво и сруши се, очајан, на столицу, пеарка је ње. Белославна прочита писмо, поново и поновно, па рече:

— Не брини се, драги мој. Ја ћу сам написати још данас писмо оцу и обећаћу му да ће тај ћемик успех, па чак и сам пренеу у њега.

Писмо пошаљи по гласоношам, а после неколо времена, сам пробе зима, лађа сам у Трнову, та те нека мошти пребите.

— Хвала ти, драга. Покушаћемо још и то. Можда нам успете, рече Владислав, и пође у своју собу пун надежда да ће се, на крају крајева, итаи све добро свршити.

Иванка Тасић

ученица VIII З друге женске гимназије у Београду

ЊЕГОШЕВ „ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ“
НА СРПСКОЈ СЦЕНИ

У јадрану на просидан бојева Српски народа Милош М. Марјановић, чланак о Његошевом „Горском вијенцу“ на српској сцени које за поводом из поводом „Горског вијенца“ ис протекла два пуна вијека пре-бијена ко што се то дато напи-сано. Ако је Његошев „Горски вијенац“ ис сцени „Горски вијенац“ био је ако народни спектакл и пред-ставе које се одржавају о ве-ликим националним празницима, за-тако је за њега било „једва од подсмешљивих националних-ликовних догађаја у српству“, ис-тако нашега времена. Јевђевић до наше године, а чешће ако-ликовних празника, и чешће ако-„Горски вијенац“.

Двадесет и шесте јануара 1902 године је било у великом свечаности у непосредном Српском народном позоришту пред ве-ликим позоришним одбором, а за то вакста то био „један од подсмешљивих националних-ликовних догађаја у српству“, ис-тако нашега времена. Јевђевић до наше године, а чешће ако-„Горски вијенац“. У сали-ма у свему поштене недељ-ности-ликовних Пантелија Хаџића, протојереја Матије Нен-ковића, чланак које је био „Један од најважнијих моментата у нашем културном животу“. Јер је истакнуто пажње на њега и као једног од најважнијих момената у нашем позоришном животу уопште.

Ако је позоришни гледалиште на 30 новембра нашао је за за ово-вакста „Горски вијенац“ свечаности XVII века, свечаност Петар Петровић-Његош, владика црногорски и митрополит, песник, историчар и нетко-ликовних ових знаменитих „Горског вијенца“.

Ако је позоришни гледалиште на 30 новембра нашао је за за ово-вакста „Горски вијенац“ свечаности XVII века, свечаност Петар Петровић-Његош, владика црногорски и митрополит, песник, историчар и нетко-ликовних ових знаменитих „Горског вијенца“.

Дакле је ово прва позоришна свечаност у новембарском Српском народном позоришту после 1902 године, а ако

300-ГОДИШЊИЦА СМРТИ

КЛАУДИЈА МОНТЕВЕРДИЈА

Овим даном навршило се триста година од смрти једног од највећих, ако не и највећег музичког генија, који је у своје време, надмашио у области оперског стварања и музичке драме све своје савременике, а и многе после њега. Његова дела, нарочито опере, биле су у своје време, а и данас су, предмет највећег дивљења и поштовања. Он је у своје време, као и многи велики људи, морао да се бори са многим тешкоћама, да би могао да оствари своје замисли и да би могао да изрази своје осећаје, своје мисли, своје идеје и своје снове.

Монтеверди је рођен у Кремони 1567 год. у време када је Италија била у пуном процвату. Ренесанса је у то време достигла свој врхунац, а у свим областима уметности, па и у музици, стварала се нова, модерна уметност. Нова музика, која је требало да замени старе, већ застареле облике, била је у то време у пуном развитку. Старе облике, који су били у употреби још од средњег века, замењивали су нови облици, који су били у складу са новим схватањима и новим захтевима. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима.

Монтеверди је рођен у Кремони 1567 год. у време када је Италија била у пуном процвату. Ренесанса је у то време достигла свој врхунац, а у свим областима уметности, па и у музици, стварала се нова, модерна уметност. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима.

Клаудио Монтеверди
(Цртеж Н. Белешић)

Монтеверди је рођен у Кремони 1567 год. у време када је Италија била у пуном процвату. Ренесанса је у то време достигла свој врхунац, а у свим областима уметности, па и у музици, стварала се нова, модерна уметност. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима. Нова музика, која је настала у Италији, а нарочито у Фиренци, била је у то време у пуном развитку. Она је била у складу са новим схватањима и новим захтевима.

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Одломци из есеја Влад. Вујића

О СТЕВАНУ СРЕМЦУ

Српска књижевна историја у своме новом току намењала је много пажње „Невољнику на селу" од Ст. Сремца. Њен позитиван карактер и дефинитиван домет. Вујић налази је предговор у књизи, да је остала разобличавању оног што је у њој било ванвременско, вечно и универзално. Ово је један од важних одломака студије:

„Лакше је оценити ту средину и ствари сматрати историјом, него савременом. Историја је за Сремца, као и за Скерлића, чврсто упориште „особно средиште за национално васпитање". А како је ово по њима, правно, сваки наслојавао на њене мисли нагон у Сремцу није противилось. Он је бележио и ту и тамо историју, утеснитељу и умножитељу, свеједно и историју, којекакве анегдоте сталности, али је, сигурним инстинктом свога духа, осећао да историја је сигурније нешто „живље", особно је њену чврсту димензију мета у подлазећу особу. Него само њено је у бележењу антропологијском тенденције видовито инсписко особеног (и сво) појма, чак је и у њему је „ексклузивна" историја, тадно неквалитетно гушење је-дињења, „интегрирања" историје у „историјске науке" и творење „историјске науке" и творење „историјске науке" и творење

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.— ДРЖАВНА ТАКСА СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 513-45 годишту, добивену од среза Лукавског, срез Шумадијски, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Благоје Д. Живановић. 897-6 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ издату од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам и оглашујем за неважећу. Мијаило Милић, кошаничар из Крагујевца. 887-1 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Мирослав Тодоровић. 897-2 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Аница Јовичић. 897-3 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Милица Толошковић. 897-4 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Живка Радосављевић. 897-5 2—3

КУЋНУ ЛИСТУ добивену од престоничке градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Вид. гол. Драгићевић. 897-9 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу, изгубио сам, овим је оглашујем за неважећу. Злата Милосављевић. 897-7 2—3

ЂУЂАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1708 добивену од престоничког градског полицијског у Крагујевцу изгубио сам. Овим је оглашујем за неважећу. Радосав Благојевић. 897-8 2—3

ЛИЧНУ КАРТУ и полицијску књижицу добивену на срезу Гружанском изгубио сам овим је оглашујем за неважеће. Живојин Тодоровић, сеоски Стапеја. 896-1 1—3

ИЗГУБИО САМ шофёрску књижицу издату од престоничког градског полиције у Крагујевцу на ј. тога исту оглашујем неважећом. Драгослав Симовић, шофер-фабрике Стобићевић. 896-2 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ и полицијску књижицу добивену од престоничке градске полиције изгубио сам и оглашујем неважећим. Анђелија Максимовић. 896-3 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 69 издату од Среске полиције у Крагујевцу, изгубила сам и оглашујем ју за неважећу. Зорка Петровић, медицинарка. 897-2

ИЗГУБИЛЕМ ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издате ми од престоничке полиције. Оглашавам неважећом. Драгомир Шобатовић — Ужице. 897-3

ИЗГУБИЛЕМ ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату ми од среза Ужичког бр. 1034 за 1943 годину. Оглашавам неважећом. Савић Миленко. Тометино — Колан — Ужице. 897-4 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ, војничку књижицу и пензиске обавезнице радио добивено на престоничкиме полицији и Среском начелству у Крагујевцу изгубио сам. Овим оглашујем за неважеће. Богољуб Ђорђевић. 896-5 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату ми од начелнике среза Ужичког изгубио сам. Оглашавам неважећом. Миротовић Драгиња. Рибићанске појате Ужице. 897-1

ЛИЧНУ КАРТУ за 1943 годину издату ми од престоничке полиције Ужице, изгубио сам и оглашујем неважећом. Станојловић Даница — Ужице.

Ф-ма „ЈУГОБИЉЕ“ (Србобиље“)

трговине пекотинама бившим просветним из Ивањковића 25 у Гетеову ул. бр. 10. Нови телефон број 24-469.

Извештавамо поштовања муштерије да имамо на стоваришту сав арсе биље: камилицу, липу, нану и др., а нарочито препоручујемо наш вољни чај «АРОМА», који је између свих досадашњих замена правом чају најбољи.

898 1—1

Г. Г. КЊИЖАРИМА И УЧИТЕЉИМА!

Јеврем Исаиловић, Наука аритметика I раз. осн. шк. 20.—
„ „ „ „ „ 30.—
„ „ „ „ III „ „ „ 30.—
„ „ „ „ IV „ „ „ 30.—

Горњи уџбеници су одобрени од Г. Министра просвете С. бр. 70 од 6-VIII-1942 г. и могу се одмах добити у

„СРПСКОЈ КЊИЖАРИ“
БЕОГРАД

Чеков. рач. код Поштанске штедионице бр. 61248

Краља Александра ул. бр. 12 поштански фах бр. 233.

899 1—1

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ Јездимира С. Шарића

производња ликера, коњака и рума

БЕОГРАД
Нр. Марића 89 Тел. 22-912

900 1—1

ОБРАЧУНСКИ ЗАВОД У БЕОГРАДУ

свим обвезницима, да је поред новчаних завода обвезницима одређених огласима од 28 јула и 11 августа 1943 године, постао члан Обрачунског завода у Београду још и

Југо банка А.Д. у Београду

а на основи одлуке Гувернера Српске народне банке од 15 децембра 1943 године.

901 1—1

БОНБОНИЕРА ШУМАДИЈА Београд

Цара Николе II бр. 65 — телефон 43-084

Својим муштеријама у Београду и у унутрашњости, препоручујем сву шећерну робу по прописаним ценама и то:

Бонбону, ратлук, карамелу, марципане нао и остале дезерте

„КРАЈИНА“ БЕОГРАД

Ул. Франше Депере-а бр. 112 — Тел. 42-502

Производња

ликера,
коњака,
рума
и пецара ракије.

САВО БИЛБИЈА

Златан накит стари и нови купујем

Дијаманте крупније, бриљантно све величине, златне зубе, бурме, прстење, минђуше, брошеве, брегвајне, лисце, сребро заливно, сребрне и металне, само интересе и од бољих познатих мерака; старо златно металовано, колекције, новчанице и гвожђе, старе сребрне новце, орденје и остало испрање предмете од сребра. Кристае и порцеланске боце серакса купује и највише плаћа познате и дугогодишње фирме «ВРАЧАР». Све горе поменуте предмете прецењује стручно и бесплатно.

„ВРАЧАР“ Велизар МИЛКОВИЋ и. ЗАТРОВИЋ
Београд — Пожаревачка ул. 6 — Предратне Душанове код Београдске пиваре — Тел. 38-706.

906 1—1

„ХЕРМЕЛИН“
Томислав Гогић
КРЗНА
Београд — Краљ Милутинова 19

905 1-1

Државна хипотекарна банка

излаже јавној продаји на дан 27 децембра 1943 год., са почетном лицитационом ценом следећа имања:

1) Плац са зградама Стојана Протића 47 Динара 700.000.—

2) Плац са зградом Краља Петра 67 Дин. 1,450.000.

Продаја ће се обавити у банкиној згради Скендерска бр. 33-II, од 10—12 час, где се могу добити сва даља обавештења.

906 1—1

Илегална новинска установа у земљи

СРПСКИ НАРОД

НЕДЕЉНИ ЛИСТ
Бр. 49 Год. II
Београд, 19 децембра 1943
ПРИМЕРАК — ДИНАРА

ТИТО БЕЗ МАСКЕ

ВРХУНАЦ КАМУФЛАЖЕ

Познато је свима када се у четврту сукцесиве пропаганде, да се чешће поставља супротно дејство од онога што се мислило. То нарочито важи у погледу пропаганде, где треба још психолошки водити рачуна и тим психолошким моментима. Маскирање рађа да је комунистичка пропаганда у својој последњој безобразности прекорачила сва правила и дато њихов бласфемичан израз изгледа довољно да сваки нормалан човек прогледа и нађе своје место. Мислимо нарочито на поступак Москве у случају обрасповца с. зв. «југословенско питање Тито—Рибар, као и на њено даљње праћење Краљу Петру. Пропагандно камуфлирање је прешло границе допустљивог и сада је свакима пропадни и јасна Стаљинова игра. Нико га неће он данас прекорити да није он дао или за формирање владе ни лице и изговоре које ниа на цела југословенска Сателита, нако сада претварању обавезује да признаје младуе Тито—Рибар.

Код сви ово не је Тито и ко су његови главни помагачи, да су у ни једном правом смислу. Стаљинова нарадавба, нада ово признања скреднот чиме пристаљаће бан тај врхунац камуфлаже, који у свој претпоставци, не успева ни нико нема да превари, нити нарочито осетљиву прему стварности. Зато данас сасвим је јасно бар неколико дајње доказивања да је наводно маскирање Тита послужило органи Коминтерни као је у овоме простору треба да не дође до изненађења, и у једном реду да спаљење остор српског народа, који се показао као највећа сметња извођењу овога плана.

Исто тако та безобразна камуфлажа, којом се Крмљин служи не дејствује ни у елементу да се искористи један монарх и монархистичко осећање једног народа. После камуфлаже са православним патријархом, после је покупај монуфлажа и са монархизмом. Али јасно је да ту нико неће наседати. Код на колико реалан човек можно само да се наседа на лажа показаном Тита да Краљ Петар дође у његов мунеки стан и да му потом краљев бакрени буду гарда, која треба да бди над њим. То предлаза већ у протекцу и свет се нема довољно, код кога да Москва претиче као ни једнуну будућу, који се нема сопственог и народног бога. Данас и јасније је наслеђе да се сопственом и комунизмом апсолутно неприхвата, да Москва нема ништа заједничког и зато је то једна од најјачих устанка камуфлаже.

Овај поступак сама сведочи о томе да Москва безобзирно у свом прогласавању своје намере. Он је отишао много даље и јасно отворио кога претставља и у чије кога жели да ради. Истина, у овом моменту, из Лондона су покушали да камуфлирају Тито подузвет жалбом да га приказу као кара земља народа за ослобођењем и као господот тога народа, да продужи борбу која га је до сада користила високо ангоја. Неутрализацо ових кого Енглеза и Американаца, а пропагандно вешка него и Совјетску Унију.

Лондонски «Тајмс», орган интелигенције владе, написао је у протеклу суботу један чланак у коме се отпро окопио не владу у Каиру и не њене експонуте у земљи. Он је отишао и много даље па је владу Боканића. Пуноћа отвоко то што је рекао, као и многи, не представља у земљи. Рекао је, да она претставља само мањинску групу официра, чиновника и државника. Није пропустио да истакне исто Титова влада претставља сва национална, расна, религиозна и политичка група. Ово «правило» треба да се односи на Енглеза, јер са, мислим, не би мало разумели.

Тито је, међутим, поверио да дементује «Тајмс» и да својим новим пријатељима у Енглеској и Америци објави у ком кого он ради. То је учинио дакљном дефорацију у ком своја владе и, нарочито, противобичним уговор којим Југославији.

Ниша је посебно дивит начин тога уговора, противобичним уговор ни нимме се нисте потпуно мирно рећи, да је овај уговор просто ињиташија совјетског устава.

У праву тежња се истина ово или ново југословенска заснива на равноправности свих народности које у њој живе. То је речено и у уставу Совјетске уније, али ово је мало једак посабак смисла који нас нарочито интересује: да ли ће ова једна република, која је по површини и словенским простор остаје етнички неразбијен. Овим се најбоље изражава смисао Титове акције и намера њихове владе.

На Бе ће, не осећају овога, ако свесрдно(ваљану прателски да постигне свој циљ, и колико год је стало да проводи и завеза (ако једном оружан народ, да би лако ни постигао жељени резултат. Сасвим овим бласфемна ова ноћа да га ово отвори, да осећа његову национално(ваљност праву Совјета, која тако рано сам се.

«С-Н»

гово рећи да је Тито и његовом средњицком тешко живо да остваре бољшевичким передом војника да разбију, опеспособе и униште српски народ.

На бољшевичком мировом и другом тичка Титова устава. У њој је ремено да антифашистичких савет **ницама** да за време рата изађе законе. Пре свега сам назив антифашистичке бесспредметан је, јер са зна, да у Југославији нема било фашизма нити га има и дан нас у њено ово време обнову. Наступ ује са паролом: «Смрт фашизму — слобода народу» Титова косно бодноздо отворено признају де су обичан изговор бољшевичког у ства и статута бољшевичке ја. То није нешто друго него ЦК КП(б) на совјетској земљи ако ту дате платна овлашћења. У 17 чл ну партијских статута бољшевич партија речено је: «ЦК Свеј ског уједињења издаје законе, де рише, наређбе и резолуције, сједињује у себи законодавни и управни рад у Унији совјетски социјалистичких република и ф дирајући комплетношћу председн ма ЦИК-а и врховног савета на родне привреде. У 24 члану ств ја речено је: «ЦИК управља ра дом централног Совјета и зем партијске организације преко партијске совјације. Коначно, председништво наследник Стаљина ни полеовиру генералног секрета ја партије, објављено је дужност ЦИК-а само: «ЦИК руководи ци пом политичког живота и организаторским вештом партије. Уколико наша партија владу у Совјетској републици уколико ЦИК управља совјетском држ ном. Сво је исто речено и у ч тачци Титова устава где са одре ју права председника.

По 25 члану партијског статута Централни комитет формира из

СТАВ СРПСКЕ ВЛАДЕ

Београд, 18 децембра 1943 г.

Повводом обзнањења тајновите југословенске народно ослободилачке владе са Иваном Рибаром и Јосипом Брозом-Титом на челу, Српска влада објављава је 18 ов. м. следеће саопштење:

**«Партизанско-комунистичка влада Ивана Рибара и Јосипа Броза-Тита, образована на територији бивше Југославије, иако је за своје мореузе, границе и политичког основа, да говори у име српског народа. Створена по налогу Москве, а подређена од Лондона и Вашингтона, са циљем да послуж уворите за комунистичку диктатуру на територији, коју Совјети хоће да грегарбе за себе, то таквозвана југословенска влада ослобођења не влада ни једним делом српске земље и стоји изван територије, коју Совјети хоће да грегарбе за себе, то таквозвана југословенска влада ослобођења не влада ни једним делом српске земље и стоји изван српског народа, који се не може и не сме одрећи свога историјског опредељења на једном подручју, већ ће и убудуће да остане на територији

Недељни преглед међународних догађаја

Савез Москве са Бенешом

ПОЧЕТАК КРАЈА

Дипломатска пракса познаје велики број разних облика и начина склапања међународних уговора, али сваки је од њих имао своје специфичне карактеристике. Једни су били уговори о ненападању, други о пријатељству, трећи о савезништву, четврти о узајамној помоћи, пети о неутралности, шести о ненападању и неутралности, седми о ненападању и узајамној помоћи, осми о неутралности и узајамној помоћи, девети о савезништву и узајамној помоћи, десети о ненападању, савезништву и узајамној помоћи, једанаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, дванаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тринаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шеснаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двадесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тридесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четрдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, педесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шездесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деведесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и десети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и једанаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и дванаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тринаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и петнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шеснаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деветнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и двадесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и тридесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и четрдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и педесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и шездесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и седамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и осамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, стотини и деведесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двестоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, тристоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, четиристоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, петстоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, шестоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, седмоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, осмоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, деветоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, хиљадити и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и десети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и једанаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и дванаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тринаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шеснаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деветнаести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двадесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тридесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четрдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и педесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шездесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и осамдесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и деведесет и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и стоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и двестоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и тристоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и четиристоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и петстоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и шестоти и девети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и први о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и други о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и трећи о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и четврти о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и пети о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и шести о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и седми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи, двехиљадити и седмоти и осми о неутралности, ненападању, савезништву и узајамној помоћи,

ЗАВЕРА

Англо-американски као да тврдњу лажу и са једном емиграцијом и са целим српским народом! Право су, „у знак захвалности", отерали Самоиловића и пучисте; зашто су остале њихове политичке у емиграцији — владају „домаћом корском кликом", усто су Драгу Михаиловића оставили на њеному противнемачкоме раду и „марша" Титу да би нашао и сам протеро Краљеве поводе у оставке, оспособљене за рад само после рата нарави о облику владавине.

Како ни српски народ тробе да наседне после рата најбоље се нада по томе, што његово „спасење" треба да донесе Краљ Јосип Броз са Мошом Пијадом на челу против зиком Србије! Народ неће је као своје претставнике имао своје најбоље руске синове: једног Обилића, једног Карађорђа, једног војводу Путника, треба сада да спадне на једног поседнутог бесограђског (верјешког!

Све је то једна ерратика и одвратна завера против самог постојања српског народа! Ту је завера почела још онога дана када је Југославија је ушла у рат, с тим да српски народ својим крвљу плати рачун те безумне авантуре. Не в то ни је било мало. Прави Лондонског радио свемогосподара Србије су почели из устаничи, из саботажу, а колико Јуче чули смо из уста емигрантских кругова у Канаду да су се Енглези састојали Србима, већ ово није нигда нигде ни у једној средини ни пошетке са српским народом.

И као пукнуло је: трагикомедије додаје пајаца Броза долазећи у Каиро да позове Краља Петра да дође и да се као комплетан подстани на чело партизанског покрета и партизана, састављене од балканског комунистичког кошмара, повеле у бездну пуног свог пакетног народа! Сваки паметан свет ска историја још није забележила.

Мисле ли Англоамериканци помоћи да су српском народу скрпао неке мешине или као стварни терају до безнађежности само би се и последња надежда Србин изгубила заувек.

Или сте то чине рата тога ако би пропратили да који је народ жртва и Совјета постоји данас пре састава у Новаки?

Добро би било кад би не не само српски народ већ и остали европски народи позбиљно ово своје мишљење. Онда би престала да иокида је англоамериканске агенције, које је себе рада гостио да прикаже и Европу, и њему ирландском, па и сами пословима народа.

ВЕЛИЧКО ЈОВИЋ

„Влада" узурпатора без народног овлашћења

Наши привредници о Титовој влади

Самозвано проклапетање Тито-Рибарова таквозвана „ослободилачка", а у ствари комунистичка влада, у којој врши Срби , ниску таворски уопште наступање, а нарочито лицима која је имала на плаве квалификације да дозвољу у име народа, изазвала је у целој Србији огорчење, које је доцније до израсајуће у јавно јавном кругозиму, међу политичарима што као и међу привредницима, у грађанима што као и на селу.

Да бисмо видели јасну слику одјека у привредним круговима Уредништво СРПСКОГ НАРОДА обратило се угледним представницима наше привреде, који су током кратковидно своје водиле пословање мешајући и подизући опасност, која прети те и таке владе пуне уништење српског народа.

Противу српског народа

Познати наш привредник и јавни радник, претседник Занатске коморе Милан Стојановић изјавио нам је:

— Сазнао које је део српски народ добро ире ослобођења, да су Тито—Рибар образовали Југословенску „ослободилачку војску" растрошо је све средстве дуљине и ова много дезертере који да је толикона согласеноамериканска демократија блед који ова за ког сам ја као

Догађаји на ратиштима

БОЖЕ ПРАВДЕ...

Тужна је историја Србинова. Њихова животна нрвна која текла неминовидно кливаво, кроз Србију. Често и грозне су њихова Голготе. Па ипак никад, такву и тужнију историјску раздобља није за њега било до онога, кад се оставили и напустили народа на бесућу, духовну растрзање, бреговима неизлечиве завадне и неподношљиве опћине, да покоље сами себе нађе.

Њихово бедовање истребљење, биало је тотално само временом и историјом једног храброг, вредног и радног народа, биле би за увек прекинута. Али велики је Бог. Он је могао да њима једно заблуђеном и завађеном народ, ани моја ипак до тв умилити. Сребрну је увек у стварна чуда у Њиме, јер је њих Милованић историјски: Бог чува Србију, отворио пута да душевлаз и потпо свеју њих да нађемо зе-маљски спас. Зар је онда некако чудо, што му је Он баш послао ње чудне! Иако је прво и једно је тешко!

Када је Србије пошла под тегретом чудне прошлости, нашао се српских родољуба, једне мисли да стварним српском силом загледа отрежнити њихов у који зачеће крви и пожртвовању за Србију, па бар српски народ заустави ако не њихов живот. И Богу хвала успе-ло је. На само што је пролист кабегла, већ је братима српска народ на стари мелемени, свагнице-ставе, и ако је ослеп разним духовним, блиским и благотворном живор рускот кралеш. На тим пу-тр, српски народ поново је ду-ховни напрежањем, моштени бо-жанственим благодатима, ста-пом. Од тада српски народ кре-тронитим путем правио сам те-шавања, на свом природном успо-ну и нормалној обнови, повећа-њу свог благостања.

Такви су били ти дни. Српско жевског рођендана је конструк-тивне снаге и бацила се тродим бовном на њему српски родољу-бе, чија је бистра српска гомет, у неврдан сигнализа жетњу и по-тходила је на сваку. Таке су најбољи Срби у очима заблуђе-ног Срба, који непосредним и тадрице свог народа. О да пре-гледнице! Ова, нађе су, ова-ква проклет у случају свих ча-вода и народа, којима су да по-ваку сво крст страдање и да под правним пагом чега су на пра-жаваном срцем народа и заблуде-ва брата, каквог отпалим своге народа и рода, нашао би једно-шуто таке и видре тела доживе-ле два призавања, на свом земаљ-ског народа, кога и онда, кад ни-каквосаво у заблуди. највеће у-вреда. Данас што српски народ жалује мајке своје, тако патриотска а последњи свет заблудете бо-ње пруга там родољубља и пу-ву разобличавају и латинофаши-ју.

Ми сме биле увек те, који ни-ако стоји сумња дајемо чак у осуди заблуђених брата, дубоког верујући да ће дођи дан, кад ће ев и њихово заслепљено срце от-крвавити и завладате свом српском отпадницу. И нисмо се преварили. У овоју коју је жалосо после растала једна некатарна заједница, где је много више било Србе-коваћа, него што је било Обилић-ва, могло је Србин и патриотите. У правом трнуљу, стварно су ни-сликовали изгледали много стра-ћење, него што су у сушгине бе-ле. Ми сме то морали разумети Бувка младост трамоза је у спо-бодан варљиво свом напредовао Богу, ако стварно није могла до-бро сагледати, јер (о) је он ис-чарско ранун, док је страшна је-ва изнуала жрва на очи. Бити сме дубоко увређен, да је то на-правили дотворени који ће у ту-ника бреме праћи, у колико но-нуђених бре бело.

Београд је задовољ владовсвет-чуо « неуморно (и радно у сло-ду и прилагоду, чекајући сво-ког. Можда би тај час много брже дошао, да се са младићу и не-одговљном, који помишљао и ова сродила, није у другачије поста-ном путу мислило и стварало ки исход ситуације у коју је се-дуване водило само правди, по-штење и морала. Та средина ко-ристило је защићено правило и хвала до изражаја бао пада, ка-да је већ утиче) био на фатал-ном путу ка пропаћу српског на-чарења. То је опажено посло е је-ван страно српском родољубља, дан је с друга страна задржало процес трагичног под него, ко-је су завођени страшни ис-ћења. Ако потрошан наше истра-ћења тек потрошан и наше ис-ћења.

Све су то биле унутрашње у-тећаји који су разилазили и успо-ставили једну нову равнотежу у стављању српског народа. Дово-ли су већи утицаји биле са стра-не, из иностранства, одакле су давања директиве који не само што нису биле у интересу срп-ског народа, већ су биле и ве-ћеког зла угрожавале те интере-се. То је већ био такви случај, јер су многи изумени Срби би у завезности од те иностранс помоћи, која је следила у ви-ду оружја и муниције. Србији и српском народу. Тешко је било разуверити нас свет у злонамер-ност свог протежеваља, јер са вешта пропагандна користећи по-востановљене трговачке везе са ванима, успела је да нам пред-ни наш народ нашао и неверојатне та претеже клеветничке наше српске родољубе и права народ-не пријатеље у њиховом тешком-ћењу. Ако је ово тешко за Србију и српски народ, онда је за ње-ћа и много и зато су жртве биле мно-гобројније и далеко болније за њих народ.

Српски родољуби који су при-зватили данак без кривице, уни-ли су се, да боље рано што ране-ване, да руке остане чисте, да-носнице погреше, како би тешкој одговорили српски браћа да ни-ако не заслужили. И они су, у-ли, да ваше народ нашао и неверо-ћа и ако је сваком ко-ћа, ако је сваком ко-ћа, ако је сваком ко-ћа,

Један оригинални енглески документат показује да

НЕСРБИ И ЈЕВРЕЈИ ТРЕБА ДА „ОСЛОБОДЕ“ СРБЕ

Наслоњена страна илустрације часописа «Илустрет» са сликама извиђача Лондонског Борца

Имамо у рукама један значајан оригинални документ који на непобитан начин показује како у пракси изгледа британско-совјетска сарадња, у којој улазимо мирним и непоколебљивим правима са поштењем и одлучним придржавањем одређених. За нас је тај документ још важнији по томе што нашта на њему доказују слике из којих се најбоље види да су тобожњи „ослободиоци“ српског народа све сами несрби, од злочиначког физиогномијама. То је број енглеског пропагандистичког илустрованог часописа ПАРАД од 30 октобра 1943 године, који излази у Каиру и доноси извештај о борбама једног енглеског ратног брода у једном малом адријатском пристаништу.

Поље Бадољове капитулације место очекивано појаве жешких једница британске ратне флоте у малом пристаништу подано се једне мале ратне бродаљ, за које је свет мислио да је претходница те флоте. И после тромесечног борења, који је нисам провела у „дивљачким пећинама“ како каже извештач, у којима су шљокица и кремен гарде гашку гашку, они је брже боље напустили своје јаке придолске, чим се приближила немачка војска. Тај извештач јесте Лембтон Бера, сарадник за комерсијска питања у тобожњем савезном чаршији, који је у свом хобелијском Николасом на новку обичаю град. И све што се дешавало за време тога пријема симболично је и он више пута по описивању сцене изјављена, као на борбама међу неким афричким племенима.

На пријему је изнела цаев музика нешто одувала енглеску химну „Бог чува Краља“, прва бацила се поклоничком на њихова на бољшевички начин изговарала су протестантске Велика Британије, што је све дало претставало овај сјаан моћарства и сујетности, која је као другоме јему чудаљ.

Али за нас је још најважније што ова репија са свим дописом и објављеним снимцима чи Један документарни начин потврђује да овај „народноослободилачки“ покрет води странце, јеврејо и несрби у дерогатној мери ибн Москви. Они свакако разотрикрилу комуфлажу са Срестком и народноштитом, којима се крити бандити служе у злочиначу

Натпис на зиду чак јасно говори да је написан од несрба

Један редовни и један бадољевац, који треба да несвиђене Србе

Ево опште несвођодиоце са потпорњима звездом увесте шајкаче

„ослободи“ Србе у стазу у руци крвних бандита, разних је крија и несрба, који под новом формом и новим паролама хоће да униште српски народ, као нај већу сметку за остварење сатан сних планова крвожедне комин терне.

КАКО ТИТО „ВЕЛИКОСРБУЈЕ“

(Наставак са 3-ће стране)

ки комунистички покрет“, тзв. „Антифашистичко вође“, за које се такође тврди да је „скоро искључиво“ састављено од Срба. Међутим ако ште говоре чињенице. Председник је био Несрбин ИВАН РИБАР, а међу члановима све сами Несрби:

ЂУРИЦА ПОЗДЕРАЦ, потпредседник Извршног одбора АВ;

ЈОСИП ВИДМАР, потпредседник извршног одбора АВ;

Др МЛАДЕН ИВЕКОВИЋ, члан извршног одбора АВ;

АНДРИЈА ХЕБРАНГ, члан АВ;

АВДО ХУМО, члан АВ;

ПАВАО КРЦО, члан АВ;

ОМЕР ОСМИЋ, члан АВ;

ЂУРО ПУЦАР, члан АВ;

ФЛОРИЈАН СУЧИЋ, члан АВ;

ЂУРО ТИЉАК, члан АВ;

БРАНКО ШЛАТАРИЋ, члан АВ итд. итд.

Ради комплетирања овог друштва нису изостали ни „дупе-брикинци“ од којих нисмо извести само навођење:

ЈОСИП МИКУШ, вероватно сви референт при Главном штабу.

Дотле би листа била нама би само хтели да напоследно све вође и стварење ових комунистичких руља, несрпског порекла. Поменућемо само на крају још неколико истакнутих: ВЛАДИМИРА НАЗОРА, ВОЖИДАРА МАТОШИЋА, ФИЛИПА ЛАКУША, ВИДКА ВУЉАНА, Др ИВА СМОЉИЋА итд.

Можда ће неки непријатељи на то рећи: „Па то је вођство али не маса, маса су српске“. Мислимо рећи и о томе нешто. Тако је да је одмах после слома бивше државне сувасто преживљавало страшне дане. Велики број српских сељака и грађана морало је напустити кућа дошло се изгледа, да ће стећи голи живот. Те очајне, који су бежали од једног неизвесног терора, дочекивали су у пуним окорели комунисти, најзлобнији део несрпског порекла. Они су комишљени комунизам нити су истицали интернационалну.

Током времена комунистичке вође сви више свидају масу и велики део народа, схватајући њихове праве намере, напустиле њихове редове. Али тада пристају у партизанске редове несрпски елементи у страху од одговорности за велику пролиску српску крв. Растко Бадољев водећи човеком у комунистичке редове многе људе тог несрпског елемента.

И чињеница је данас да је део партизана српског порекла чланства изашла у свом несрпском виду. Значајни фактори успомоћи су у партизанским редовима, који покушавају да пробу на територију Србије, тако Срби (једва 9%. Остало је сва Несрби и иностраци.

Ево, та је чиста истина о свему вођству и маси „партизана“. А сада да видимо какву ће политику водити сасвим несрпски састављено партизанско вођство. Овог ће чињенице показати плитке плане партизанског вођства за истребљење Срба. Сигурно уколико партизанске чело ни је да победу све после слома вође, а останемо на плаћа с глава не дође.

Ето како изгледа „великосрбство“ партизана на делу!

Н. Б.

Две године Националне службе за обнову Србије

Признање српским омладинцима — обавезницима Националне службе

Ако се данас, на дан двогодишњег доношења Уредбе о увођењу Националне службе за обнову Србије, окренемо док говорећи нашој земљи са тврдом надом, зеленим данима 1941 године. Можда биће да тешкобе доживљене нису ушкопиле и до данашња ситуација постаће на чету кобну јесен, на нове, за све две године тешке тешкобе и несреће, српске омладине, проласком кроз редове обавезника Националне службе, положила је испит пред својим народом. Испит је био тежак, али частан.

Кобне јесени 1941 године, када се, после изгубљених рата, сурва-ио на нашу земљу бесправ и неимаштина, генерал Недић са обзиром српском народу и трезвен поглед, да спаса што се спасти може. Његов глас звучи мекотом као напоказите трубе што зове на неки догађај од среће. Међутим, омладина је схватила сву тежину и тежину догађаја и осетила истинску и чисту реч и личности генерала Недића.

Она је осетила да се од ње тражи жртва, али не жртва у корист сабљених политичара и трговаца интереса, већ жртва за истинско и свето српског народа. Над једно народ изгубио све и као птица на руб пожара, он нема у грудима друге до осети пропорца и преобилног крви народу и свет и радости у Југославији. Ако постојало, као је гласило као тежак постојао као Божа омладина у Југославији није била довољно за жртве.

Омладина Србије прибрала је да се, као што је говорио из наслеђе и жарките једног кобног поколења. И нема практичке обавезе, ко српске жртве омладинаштва у Југославији. Може бити да многима, који посматрају догађаје са стране и издалека на њих гледа да је српска омладина дорасла да учествује у наслеђивању живота Србије. Али то нема бити потребан закључак свих који се у Србији сећају сву жртву своје прошлости и одговорни су за будућност ову омладину. Они не смеју бити склони да сувише брзо заборављају своје грешке и недостатке, који су карактерисали и родитеље ову омладину.

Сви ми велики своју жртву и своју омладину. Поносан и са вољбљу гледа данас сваки чисто мисао на њих, али ако ће ова љубав остати само једно осећање, ако ће она бити само једно осећање, ако ће она бити само једно осећање, ако ће она бити

СРПСКИ ДОБРОВОЉАЦ

У праскозорје...

Кроз тамну ноћ корача наш народ већ дуже времена. Тући путоказни скренули су га са оралских њива, сеоских и сунчаних, и довели га на прегажене стрмени у мочвару и врлину голиш блата. А дуже пад нитко је брзо, по глагољ живописцем младостав народног духа.

Тужно је и жалосно било у загушљивој атмосфери бирског испаравања, у трулежи распадања и изнурења. Густа повесма отровне магле притискивала су тело и душу као зла коб.

Високо горе, на домаку оралових узлета, мало се њих задржало. Грчевито су пригрлили окрвављено тело отаџбине своје, а она, оса пађена, изранављена, на и пад најмилија и најдража, дала им је снаге за загрљај, њихов буде толико чврст и силан, да га општа струја отпадништва није могла расплитати. И високу свест им је дала да њом светле свеж нолику блиставом, како би је и они, у долини плача, сагледали. И безграничном љубављу загрејала их, да са њом огреју и оне што су се отпадили и удаљили.

Али дуго времена они у долини кису видели светлост, нити су осетили топлину. Кроз таму и хладну изгу нили су, спотицали се, удараји једни са другог и тешко крварили. Желели су светлости, а видели су само лажно фосфоресцирање отровног мочварног испарења. Топлине су хтели, а мрзли их је штипала.

А кала су се страдања всипила дошло је касније, а са њим и милост Божја.

Поноћ је прошла и зора се ближи, а са њом прогледе и моћ живог. Разнеград жидо густа повесма магле, разбија их и растура, јадни постаје чистија. Сад се већ сагледају врхови, види се светлост, осећа се топлино. И јавља се жада да ће уско ро бити још светлије и још топлије. И жеље се јављају: ако ре са овог отровног места, што брже горе, у висине, ближе светлости, ближе топлоти.

Зер, разодрачили су се за жи, откриле су се превари, разбаре су се забауде. У ши праскозорја, и стари и ло гађаји, почели су добивати сво| прави облик и низ.

Сад само што брже напред.

Зато је потребно што више светлости и што јаче топлине.

Добровољци су слесни о вога судбоносног часа. Зато ће и њихова свест бити ви ша и снажнија него икада досад. И њихова љубав без граница и мере.

У непрестаном сагорева њу хоће они од себе све. Као витреме бухтиле, крв ће они пут своје народу, сјесно и предано.

Нема још у сваком крају наше земље добровољачких удеоница. Али зато нема кра ја у коме нема добровољачких гробова.

У свеопштој тами, по њима се газило и блатило. А сад жестоје таме и народ их може да види. И по скромности, да их препознаје. И по светлости, да их оцени.

Стоје и сијаће они до но ће зоре, као путоказ народу своме.

А у сумрачном Сутра остаће као жиги сведоци, да по казују овим генерацијама ко је долазе, величанственим пут којим је прошло једно „покољење за песму створено".

Инж. Драг. Јакшић

СМРТ ТИТУ - СМРТ КОМУНИЗМУ

У задње време се помоћу је нова комунистичка опасност у Србији. Партизанске на Балкану и њихови совјетски народноослободилачки покрет у Москви на да мора чињеница, да је Србија донас једна од најстрашнијих земаља на југословенском Балкану, а да је земља која већ скоро две године покушава народно ослобођење Европе, да је земља која већ скоро две године покушава народно ослобођење Европе, установа и другим атака. Реде тога, решење је, да се уједи сади и на Србији. Са разних страна спремају се банде да упаду у њу на тло муњевитог Србије, да терају кољеде, терор, пљачку, убијања домаћина, разравања до мова, дефетизмирања становништва и сво ово другог што је потребно да се створи предусловн за чистење власти од стране комунистичко-партизанских руља.

Сва поћаја, а којима имамо на дану у дан сва већа свадостовања, категоричном неважу добровољаца да буду дамас повезани с будућим ратом који ће, по свему изгледа, бити још страшнији од свих до сада. Ако ће Србија

ВЕРНЕ ДРУГАРИЦЕ НАШИХ БОРАЦА

Недавна експлозија. Тек што се рушило. Још нисам рашчистио ствари и осмотрио око себе, кад ми се приближи неко високо момче, држећи у руци једну од оних бомбица које су нашим војницима најопаснија ствар. Тешко, смртоносно, све док се не експлодира. Али, ја сам се већ навикао на ватру, на експлозије, на гранате, на бомбе, на све што ми је могло да ми уништи живот. Навикао сам се на мисао да ће ме сваки час неко од њих погодити, да ће ме сваки час неко од њих убити и оставити ме да лежим на земљи. Зато, смртоносне, ја сам се већ навикао на њих. Али, ја сам се навикао и на мисао да ће ме сваки час неко од њих погодити, да ће ме сваки час неко од њих убити и оставити ме да лежим на земљи. Зато, смртоносне, ја сам се већ навикао на њих.

ОНАМ' ОНАМО...

НЂЕГОШЕВ ЛОВЋЕН

ДУРМИТОР

ЦЕТИЊЕ

(Фото: „Српска књига")

Сењак, Црна гора, су два крја, исока врела срестна.

Постојбина је та чистих и јуначких.

Постојбина мудрости и врлина.

Постојбина дивог и узвишеног.

Као путујући дижу се оди Клинове Дугошиће, кад искажу первију зелене Морачу, зелена Цминица, чао рајска перјаној планини. Златар: док сам у тоне шуми, бисерјене пучине врез Ултинаре.

Опребише много бија са Звечан, са Ловћен.

И кад поздрав опет нам дође се оне густе и кленке Негошеве речи:

„Нити сваје како јуначтвије;
Дужност рада неко одличнике."

* * *

Сењак, Црна гора, на сво два чиниш вокадта, дани су в подидани почетку српску државност.

Блистава је моја Рашка и њен сјај почетак, с колена на колено преносне је в подрину у Дуклитину, и подрину у стефанлигу, и подрину у пречанлигу.

Зер, сино рашке хуманизи подри на мегли је да створи Немањиће, Црнојевиће, Петровиће, јер сино рашки душевно подрина могла је да створи фрескоје у Мајсиноју, зер сино рашки правнои подрина могла је да порали Стјепана Малрова Дубровчу, Марка Марулића, Николе, приповедачеро за вагроди знаковни Звечан, оранов Ловћен.

Најлепше српско природа је тамо.

Најлепше српски споменици су тамо.

И као на жутоот и кровоот сна, опет нам долази и опет нам густе и кленке речи:

„Ко је дрво клицу заметнуло,
Сиди вика и плодом почиње."

* * *

Суро вочаго стоје, витк сокол, дрви голијих врила, бучне урвине, као јед лужнице, над Ловћеном, под Звечином сводом је радосно срнско, ту се - по-радосно нрви дрвен прво свето, ту дрви пасиш, ту дрво пасиш, ту весо, ту коло, ту свирка и ту почетак национално силно вокошиња се до двадесе рокошна коминара, разних разлика, да зраче вод сводом трећа бића, да сасвадени, по памтењу, кленоју српску, — српски живот.

Између то Дурмитор, Комовине, Ловћен.

Између то Тара, Дрина, Морава.

Знани су то Сава, Негоши.

Између то сво које српско дрво, то опет, вод после подрот и кленоот сна, чинодр и врлин српје нам дрвен дивљење не-сме:

„Опет знаши за брда она,
Та то је моје, лепа ју дева..."

ОРГАНИЗАЦИЈА ЗАКОНОДАВНЕ ВЛАСТИ

Схватање српских конзервативаца

Написао: ЈОВИШИН ПЕРИЋ,
проф. универзитета

II

Обе теорије, и теорије демократске да је сама народна скупштина највиши орган власти, као и теорије конзервативне да је то сама интелигенција јер најсавршено и најшире одговара њеној природи и функцији једнаководно основане.

Демократске је, наиме сви у прошлости човеци, појма и појаве од стварности подвела материјалне ноге је дајно стеб говорили народа. Ни једно мишљење, сведи само на материју и атоме, у свету (космосу), другог, принципа нема осим у народ. Ни теорије ни, према томе, и сам живот нису ништа друго, већ само вечни покрет, а сами ставови, нешто дато од једне материјалне (економске), физичке појаве (физике). То једно мишљење, економску материју, и само њене дестукције функције су сами зависне од њене природе. То је, дакле, писало, философија француског конвента Marcelin-a Berthelot-a. По тој философији, мисли се, једна друга чињеница могла би можда дуги живот (њезе) као што, на пример, једна друга чињеница као хлеб, или друга као материја (електрична, физичко) појава (физика

Писац награђеног романа „Греси отаца"

Горислав Паунковић

Горислав Паунковић

(Цртеж: В. Бесједић)

Ко што је већ објављено, једну од ове године награда Српског народа" добио је Горислав Паунковић за књижевни роман „Греси отаца".

Г. Горислав Паунковић, познат читалачкој публици по многим својим новелама, приповедама и есејима, као и по многим преводима са руског, француског, енглеског и других језика, већ је одавно спадао у ред наших најбољих писаца.

„Мој отац је много старији од мене. Он је био учитељ и имао је, као учитељи онога доба, још и врло много земље. Ја сам, дакле, одрастао у сеоској средини, и ја сам то веома волео. Волео сам сеоске обичаје, сеоске празнике, па и сам рад на њиви

ЗНАЧАЈАН УСПЕХ *Омладинског књижевног конкурса*

Свестраношћу резултата недавно расписани Омладинског књижевног конкурса. Ово је први конкурс ове врсте у њих. Када је, пре пола године, СРПСКИ НАРОД јавношћу пред њих своје намере, многи су сумњали врлине тога подухвата, сматрали га сувишним и предвременим. Многи су са резервом говорили да је то само један сасвим нормалан текући, тасхиран на популарна и предсказана.

Међутим, резултати самога конкурса јасно показују да су све ове сумње и песимисти били у заблуди, заблуди. Резултат конкурса јасно је показао да је наш подмладак у стању да напише и песничке боне у њиховој заблуди. Резултат конкурса јасно је показао да је наш подмладак у стању да напише и песничке боне у њиховој заблуди. Резултат конкурса јасно је показао да је наш подмладак у стању да напише и песничке боне у њиховој заблуди. Резултат конкурса јасно је показао да је наш подмладак у стању да напише и песничке боне у њиховој заблуди.

Од 3237 радова у стиху и 1013 радова у прози, пристиглих на конкурс, 1500

НОВЕ КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

Омладинци о значају рада у животу

У издању Министарства просвете и вера објављена је ова књига, која је написана као за ђачку књижицу „У раду и стваралаштву лежи смисао живота", која садржи десет најбољих написаних ђачких радова на Државном техничком и Учитељском дипломском испиту. Ови радови су одабрани међу многобројним радовима ученика и ученица који су приступали Српском вечеру и Српској свечаности у вези. Сва њихова обавезујућа тема гласи је на разноврстан и њима својствен начин.

Ова тема, која је за данашње прилике веома актуелна, свакако је на занимљив начин, али тешко да ће моћи да задовољи захтеве, које у њу могу имати људи. За данашње је потребно нешто више, нешто што ће надахнути младе, нешто што ће наћи одговарајући одјек у срцима и свешћу наше омладине. Са њима ће се наћи заједно сваки наш ученик и ученица, који ће у њој наћи одговор на питање: Шта ја могу да дам својој земљи, шта ја могу да дам својој средини, шта ја могу да дам својој породици, шта ја могу да дам својим друговима, шта ја могу да дам самом себи.

Ако ученик, који је завршио основну школу, не буде имао јасну представу о томе, шта ће бити његов задатак у животу, шта ће бити његова улога у друштву, шта ће бити његова дужност према породици, према својој земљи, према самом себи, онда је сасвим природно, да ће он, ступивши у живот, бити изгубљен, да ће бити неспособан да се снађе у животу, да ће бити неспособан да се прилагоди животу, да ће бити неспособан да се прилагоди друштву, да ће бити неспособан да се прилагоди својој средини, да ће бити неспособан да се прилагоди

МАЛИ ОГЛАСИ

ДИН. 5.—
ДРЖАВНА ТАКСА
СВАКА РЕЧ ДИН. 4.—

Др. ЂУБОМИР ОБРЕНОВИЋ, специјалиста за венеричне болести — пријемне часове одржава сваки дан од 1—5 часова. Краља Милана ул. 22 трећи спрат. Телефон 22-606.
868 1—2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ бр. 3993 издату од пунктуелништва градске полиције у Београду, о-тишком исправком, Тома Катић, матичног — Ужице, нађи и предати.
869 1—2

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ на дату од пунктуелништва полиције Ужице бр. 1023, оглашава за неважећу. Иванковић Зорка, ученица гимназије — Ужице.
869 1—2

ИЗГУБЉЕНО СВЕДОЧАНСТВО о свршеном другом разреду женске трговачке гимназије, на име Ана Ђорђевић, оглашава за неважеће. Свидетељ Ђорђе — Ужице.
869 1—2

ЛИЧНУ КАРТУ бр. 513-45 полиције, издату на име Љубинка Константиновић, изгубили смо, исте је оглашујем за неважећу. Благоје Д. Живковић.
867-6 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ нашту од пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, исте је оглашујем за неважећу. Милосав Тодоровић.
867-2 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, исте је оглашујем за неважећу. Анђа Јовић.
867-3 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, исте је оглашујем за неважећу. Милорад Тодоровић.
867-4 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, исте је оглашујем за неважећу. Живка Радовић.
867-5 1—3

КУЋНУ ЛИСТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. Бања Милосављевић.
867-9 1—3

ДУВАНСКУ КЊИЖИЦУ бр. 1720 добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. Радосав Богдановић.
867-7 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ, издатиоцем пописне добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам, исте је оглашујем за неважећу. Милорад Богдановић.
867 3—3

ПОЗИВАМ МОЈА БРАТА Обрада М. Слепчевића, родом из Урошевца, који пребива у Србији да дође што пре, а ако не дође у одређеном року да ће изгубити право на наследство. Обрад Слепчевић, Крагујевац — село Жуковац, срез Грошнички.
867-10 1—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. Шумоња Милоша.
866 3—3

ЛИЧНУ КАРТУ добивену из пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубила сам. О томе ја оглашујем за неважећу. Радмила Јовановић.
869 3—3

ИЗГУБЉЕНУ ЛИЧНУ КАРТУ нашту од пунктуелништва градске полиције у Крагујевцу, изгубио сам. Исте је оглашујем за неважећу. Ђорђе Ђукић — Крагујевац 870 3—3

„СИРОВИНА" А. Д.

БЕОГРАД

ДУБРОВАЧКА 35 ТЕЛЕФОН 27-003, 20-241

У смислу постојећих прописа и наредаба трговине на велико и мало свих старих отпадина.

Ослашћени трговци у свим већим местима

Експозитуре:

Ваљево, Неготин, Крагујевац, Крушевац, Бољевац, Зајечар, Шабац, Велики Бечкерек.

091 1—4

ВЕЛЕТРГОВИНА ВИНОМ И РАКИЈОМ

Јездимира С. Шарића

производња ликера, коњака и рума

БЕОГРАД
Кр. Марија 89 Тел. 22-912

849 1—4

„СРБОПРОМЕТ"

ТРГОВИНА ДРВЕТА НА ВЕЛИКО

БЕОГРАД

Пашићева ул. 17|I — Тел. 21-303

КУПУЈЕ СВАКУ КОЛИЧИНУ И ВРСТУ ГРАЂЕВИНСКОГ ДРВЕТА

ИНТЕРЕСАНТНО — ВРЛО АКТУЕЛНО

ЗАХТЕВАЈТЕ ОД ВАШЕГ КЊИЖАРА ОВИХ ДАНА ИЗАШЛЕ АКТУЕЛНЕ КЊИГЕ:

		Дин.
1	А. Е. Јохан — Земља без срца	80.—
2	Пол Мусо — Отпузујем	100.—
3	Сеан Хедлик — Америка у борби континената	70.—
4	Колин Рос — Западне комисарке	100.—
5	Линдбергер Ерик — Мрак у Америци	100.—
6	Г. Виршинг — Трагом се непријатеља	50.—
7	— Тако је дошло до рата	12.—
8	— Сенрет Сервис	20.—
9	— На живот и смрт	12.—
10	— Владавина страхаја	5.—
11	Џемс Бегелинд — Иза пулиса Беле куће	40.—
12	Ерлинг Бакв — На падинама Атласа	60.—
13	— Влада у бенетву	12.—
14	Конрад Барч — Видео сам Москву	6.—
15	Јохан Барс — Јевреји иза Стаљина	30.—
16	— Алпинон полази у рат	
17	Мартин Пазе — Стаљин у свитлу штампе и карикатуре	50.—
18	Џон Емери — Енглеска и Европа	20.—
19	Ф. Хартнагел — Амазонке са Бродерија	70.—
20	Вегенџус — Пуничанин за кафанске стратеге	50.—
21	— Трагикомедија Жоржа Мандела	6.—
22	Георг. Пазлсанћ — Под шестокрилом звездом	40.—
23	— Севастополска трагедија	36.—
24	А. Ф. Борнес — Атлантик	15.—
25	Винстон Чарчил — Мој савезник	30.—
26	Т. Х. С. — Европа против Европе	6.—
27	— Весели алманах	20.—
28	Вилхелм Шидер — Ко је убијао	40.—
29	Дудинг Штрик — Рапсодија на Босфору	40.—
30	Х. Г. фон Цо-Балтиц — Њена победа	50.—
31	Р. Кравченко — Алмина љубав	25.—
32	Курт Кристоман — Пуцањ на балу распоређења	15.—
33	— Глас бољшевизма	4.—
34	А. В. Кретер — На трагу тигра сабљоша	15.—
35	Ханс Михаел — Повеци главе распродато	15.—
36	— Побуна на Олзимету	12.—
37	Курт Ридл — Сусрет са Мефрима распродато	12.—
38	Др. В. Хофман — Животни простор или империјализам	12.—
39	Ј. Р. Георге — Јевреји Зис	40.—
40	Ханс Дитмер — Улога немачких сеоских задруга у пољопривредном	8.—
41	Х. Бене — Незаинсност европске штампе	10.—
42	Х. Х. Болер — Стварање о немачком затвору	10.—
43	Лидија Рајмер — Породица у Новој Немачној	10.—
44	Др. Х. Бенте — Немачка сељачка политика	10.—
45	— Како путује немачки радник	10.—
46	— Поглавар немачког радника	10.—
47	Валтер Херберт — Револуција европског сељака	12.—
48	Е. Моравац — Рат на Истоку	4.—
49	— Био сам заробљеник у Офлег XIIIB	5.—
50	— Алманах српске омладине	20.—
51	— Наши у заробљеништву	10.—
52	— Мисао у Новој Европи	8.—
53	— Лепоте рада у Немачној	15.—
54	Ханс Стен — Јунаци под застором сунца	50.—

Ако Ваша књижара жељену књигу нема, можете исту набавити непосредно од издавача:

„ПРОСВЕТНА ЗАЈЕДНИЦА"

Београд, Косовска 39/III — Тел. 24-822.

ВРЛО АКТУЕЛНО ИНТЕРЕСАНТНО